

PA
3902
A25
1882
v. 13
pars. 3
c. 1
ROBA

Anastasie

COMMENTARIA
IN ARISTOTELLEM
GRAECA

PA
3902

A 25
1882

V. 13
pars 3

EDITA CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

VOLUMINIS XIII

PARS III PHIOPONI IN ANALYTICA POSTERIORA
CUM ANONYMO IN LIBRUM II.

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MCMIX

JOANNIS PHILOPONI
IN ARISTOTELIS
ANALYTICA POSTERIORA
COMMENTARIA
CUM ANONYMO IN LIBRUM II

CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

EDIDIT

199900
15/1/26

MAXIMILIANUS WALLIES

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MCMIX

HAC VOLUMINIS XIII PARTE III EDITA TOTUM CORPUS
COMMENTARIORUM IN ARISTOTELEM GRAECORUM AD FINEM
QUEM VOLUIT ACADEMIA BORUSSICA PERDUCTUM EST.

P R A E F A T I O

Ut in Priorum ita etiam in Posteriorum Analyticorum commentariis Philoponeis alterius libri et condicio, id quod Brandisium¹⁾ fugisse mireris, et memoria longe alia est atque prioris. nam primum aliquanto est brevior; cum enim Analyticorum Posteriorum liber prior altero tertia fere parte maior sit, huius commentarius vix tertiam illius partem explet. deinde nusquam hic Alexandri Aphrodisiensis, cuius interpretatio saepissime a Philopono in priore libro impugnetur, nusquam τοῦ φιλοσόφου aut τοῦ διδασκάλου i. e. Ammonii mentio sit, cuius auctoritas saepe illic afferatur. tum multa inveniuntur, quae a Philoponi sermone, qualis est in priore libro, abhorrere videantur²⁾. quod denique ad memoriae fidem attinet, unius recentissimi codicis, Vindobonensis phil. gr. 155, et editionis Aldinae auctioritate Philoponi nomen nititur³⁾, ut eodem vel potius meliore iure eidem Philopono Anonymi commentariorum tribuas, si quidem huic in vetustioribus duobus codicibus, Parisino 1917 et Laurentiano LXXXV 1, nomen eius praefixum est⁴⁾. neque vero easu videtur accidisse, ut prioris libri memoria longe alia sit atque alterius. etenim cum ille plurimis codicibus conservatus sit, huius pauciores reperiuntur, atque in duobus omnino, Coisliniano 160 et Vindobonensi 155, exstant coniuncti. in talibus codicibus postea

¹⁾ Über die griechischen Ausleger des Aristotelischen Organons (Abhandl. der k. pr. Akad. d. W. z. Berlin 1833) p. 293 sq. cf. etiam huius vol. 2 p. VI.

²⁾ velut multo saepius in altero libro γρῶν et ἔγρων usurpata videmus. παρό vero post comparat., μέντοι γε δέ, ταῦτα a priore libro aliena sunt. multae praeterca voes in solo altero libro inveniuntur; exempli causa et magno numero hasc eligo: ἀπολύτως, αἱρετίζεται, ἄργω, διατημα χρονικόν, εἴδησις, ἐπαπορητικῶς, καθεξῆς, παθητεῖται, μερικάσι, οὐδηγεῖν, παλιννοστεῖν, παραδειγματίζειν, παραδρομή, παρέλευσις γρόνον, ποδηγεῖν, συνεχίζειν, ταυτίζειν, τεγχαστός, τυγχάνειν e. dat., γώρος. cf. etiam in Ind. verborum Particip.

³⁾ quod quidem in sace. XIII eod. Paris. 1843 f. 199v (cf. vol. II 1 p. XXI. XXII) Philoponi nomine inscribitur scholion ζτι αἱ γενέσεις ἀνάπταλιν . . . τὰ δὲ τελικὰ τελευταῖα non concinit cum p. 380,4 sq.

⁴⁾ at ne hunc forte commentariolum aut Philoponi aut e commentario Philoponeo excerptum esse putemus, eadem fere obstant. imprimis sermonis ratio ut illie inferiorem ita hic superiorem actatem videtur redolere. cf. Brandisii commentationem l. c. p. 296. equidem haec scholia si non omnia at plurima ex Alexandri commentario perduto delibata esse suspicor, cuius nomen prae se ferat scholion e Paris. 1843 et Baroec. 87 (cf. p. XXVI n. 1) vol. II 1 p. XXI propositum, quod partim cum Anonymi p. 567,27 sq. congruit.

Philoponi nomen per librarios a priore ad alterum librum translatum esse eo magis conicias, quod etiam in duobus illis codicibus, qui Philoponi in librum I commentarium una cum Anonymo continent, Parisino 1917 et Laurentiano LXXXV 1, idem factum esse videmus.

Iam codices ipsos perlustremus quibus uterque commentariorum liber ad memoriam nostram pervenit¹⁾. quorum nullus saeculum XIV—XIII aetate antecedit. atque prioris libri codices, quattuordecim numero, in duas classes videntur distribuendi esse, quarum discrepantiae saepe tantae sunt, ut neque ad librariorum errores translaticios neque ad interpolantium libidinem referri possint. alteri classi duo codices recentissimi adnumerandi sunt, Hauniensis gr. 209 et Vindobonensis phil. gr. 155, quocum editio Aldina²⁾ ita ad verbum congruit, ut si non ex hoc at certe e codice simillimo vel gemino eam fluxisse appareat. media inter hanc et alteram classem intercedunt fragmenta Senensia (saec. XIV) ita, ut, ubi utriusque classis memoria prorsus inter se discrepat, illam sequi soleant. alteri classi reliquos codices omnes tribuo, quibus, etsi ipsi quoque multifaria in se differunt, hoc est commune, ut in maioribus discrepantiis secum contra alteram classem consentire soleant. quae discrepantiae omnes fere in mantissa editionis Aldinae adiectae sunt, ut in praefatione dicitur, in 'variis exemplaribus', ut in titulo mantissae legitur, ἐν ἑτέρῳ ἀντιγράφῳ inventae³⁾.

Ex antiquissimis huius classis codicibus duo saeculi XIV, Laurentianus LXXXV 1 (R) et Marcianus 225 (U), in hoc commentario fide fere pares, electi sunt, qui huic editioni tamquam fundamentum subicerentur. nam Parisino 1917 (B), qui iis aetate non inferior est, maior est cum Laurentiano similitudo quam cuius varietatem subnotare operae pretium sit. ex iis autem, qui aetate his etiam praestare paulo videntur, Coislinianus 160 madore ita confectus est, ut longe plurima legi non possint, et Escurialensis Φ-III-10 excerpta tantum continet neque ea, ut ex iis, quae infra proponentur, satis patebit, praestantia ac fide notationis labore digna.

¹⁾ de Arabibus v. M. Steinschneider *Alfarabis Leben u. Schriften* (Mém. de l'Acad. Imp. des sciences de St. Pétersb. VII série t. XIII n. 4) p. 157 cf. etiam A. Müller *Die griech. Philosophie in der arab. Überlieferung* (Halle 1873) p. 15.

²⁾ duarum editionum principum, a. MDIII et MDXXXIV, posteriore tantum adhibere mihi licuit. sed re vera in hac 'ex doctissimorum hominum lucubrationibus multa castigata esse' vix crediderim.

³⁾ sive hoc sive illud verum est, in lectionibus mantissae congerendis Marcianum 225 (U) aut exemplar simillimum adhibitum esse vel inde patet, quod in iis, quae post p. 151, 26 ἀπολλόγιστος in mantissa f. 120^r addita sunt, eadem spatia vacua sunt relicta atque in illo, accedit quod etiam in Anonymi commentario summa est Aldinae cum hoc codice similitudo.

e recentioribus codicibus unum saeculi XV, Vaticanum 247 (V), adhibui, qui multo etiam prius (p. 53, 13) quam in Analyticorum Priorum commentario Philoponeo deficit. horum codicum et mantissae Aldinae (a²) lectiones omnes subnotavi, ut e silentio semper quae non subnotata sunt cum textu concinere concludi possit. e reliquis huius classis libris praeterea quae notabilia in schedis meis habui hic illie addidi. quamquam in universum iis, quae e codicibus electis notata sunt, huius classis memoriam exhaustam esse confido.

Alterius classis instar nobis est editio Aldina (a, a¹), cuius varietatem manifestis typothetarum erroribus exceptis¹) totam proposui. interdum, ut eius auctoritatem, quae re vera plerumque nulla est, contra alteram classem fulcirem, fragmentorum Senensium (S) consensum advocavi. maioris denique fragmenti (p. 66, 19—124, 10) varietatem omnem supposui.

Secundi libri septem codices innotuerunt²), quorum antiquissimi (saec. XIII—XIV) sunt gemelli illi, Parisinus 1972 (F) et Coislinianus 157 (E), atque Coisliniani 160 et (saec. XIV) 167 (C). ex his Coislinianus 160 iterum adhiberi non potuit, cum in hoc quoque libro multo maximaee omnium foliorum partes madore misere affectae legi nequeant. reliquis tribus codicibus, quorum lectiones a textu nostro discrepantes omnes subnotatae sunt, ita usus sum, ut, quoad per sententiae et sermonis rationem liceret, codicuum FE memoriam praferrem, commendatam tamen aliquo modo codicis C auctoritatem, sive sententia sive sermone sive, id quod rarius accidit, ipsis illis inter se dissentientibus, sequi non dubitarem. recentiorum codicium (saec. XV), Vaticani 1018 (Z) et Mosquensis 313, specimen proponere satis habui. his denique codicibus et aetate et fide ac pretio multo inferior est Vindobonensis 155 (saec. XVI), quocum etiam in hoc libro ad verbum consentit editio Aldina (a). eius varietatem plenam iterum ut in libro priore subnotavi.

Anonymi commentarii quinque, quod sciam, codices exstant³). eorum sunt antiquissimi et praestantissimi, si quidem ita appellare licet eos. qui ipsi quoque, imprimis ad finem versus, omni genere mendorum deformati sint, Parisinus 1917 et Laurentianus LXXXV 1 propinqua quadam cognatione inter se coniuncti. Marcianus 225, qui aetate atque in libro

¹) praeterea semper adnotare nolui lemmata in editione Aldina plena exhiberi ita, ut prima et ultima proximorum lemmatum verba inter se continuentur.

²) Riccardianum gr. 10, de quo v. p. XIII 1, non numero.

³) singula scholia praeterea in Parisino 1843 et Barocciano 87 inveniuntur, de quibus v. p. XI 1 et XXVI 1.

certe I commentarii Philoponei etiam fide iis par est, hic aliquantum a praestantia sua degeneravit ad maximam codicis recentissimi (saec. XIV) Oxoniensis Collegii Novi 236 et editionis Aldinae similitudinem, quorum est plena consensio. Laurentianus denique LXXI 15 (saec. XIV), ubi solitum varietatis modum non excedit, plerumque cum codd. BR facit; persaepe autem in tam diversa abit, ut omnino conferri non possit. nonnumquam quid librario, quid interpreti aut excerptori tribuendum sit, dubitaveris; nam sunt quae eo a reliquorum memoria distare videantur, quod aliter ex eodem qui illis subest commentario excerpta sunt.

Huius igitur codicis (L) lectiones ita subnotavi, ut quaecunque aliqua ratione conferri potuerunt notarem, reliqua omitterem, ut nihil umquam e silentio de consensione eius colligere liceat¹⁾. principum duorum codicum, Paris. 1917 (B) et Laur. LXXXV 1 (R), varietatem totam proposui; sed propter magnam eorum similitudinem litteram B, nisi ipsi inter se dissentiant, id quod raro fit, non addidi. praeterea ultra dignitatem Marciani (U) varietas notata est omnis itemque editionis Aldinac (a)²⁾.

Ad conjecturam confugere in hoc commentariolo saepius quam vellem corrupta codicum memoria coactus sum. plurima sane librariorum menda facile tolli potuerunt, sed doleo non paucos restare locos, quorum emendatio desperanda esse videatur.

In codd. BRL commentario Anonymi antecedunt duo prooemia³⁾, quorum alterum (Schol. p. 240^a 39 sq.) in Vaticano 1018 f. 448^r Leonti Magenteno tribuitur, in Riccard. gr. 10 f. 295^r inscribitur Μετάφρασις τοῦ δευτέρου βιβλίου τῆς ἀποδεικτικῆς ἡτοι τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν, alterum (Schol. p. 240^b 24—48) ut ipsum quoque recentioris aetatis vestigia prae se ferens Anonymo a Brandisio⁴⁾ abiudicatur. cuius iudicio eo magis assentior, quod huic prooemio continuatur interpretatio initii libri II et vix est credibile idem bis ab eodem esse tractatum. itaque hoc prooemium infra p. XXVII—XXX a commentario ipso seiunctum proponere malui.

¹⁾ ubi reliqui codd. inter se discrepant, huius consensum semper adnotare quam quicquam silentio committere malui.

²⁾ in lemmatis tamen, quae Ua plena exhibent, ultra initia, quae sunt in BR, varietatem lectionum hic quoque notare nolui cf. p. VII 1.

³⁾ quam totus R e B pendeat, inde luculenter apparet, quod initia horum prooemiorum, inter quae B spatium reliquit, R coniuncta habet cf. p. XXIII.

⁴⁾ l. c. p. 296.

Ser. Berolini

Mense Octobri MCMIX.

M. WALLIES.

SUPPLEMENTUM PRAEFATIONIS.

CONSPECTUS LIBRORUM

I COMMENTARII IN ANALYTICA POSTERIORA PHILOPONEI:

COISLINIANUS 160 [H. Omont III 146 cf. huius vol 2 p. XXX] bombycinus forma media saec. XIII—XIV foliorum 655 inser. f. 397^r litteris patene evanidis: Τοῦ φιλοπόνου ἐξήγησες εἰς τὴν ἀποδεικτικήν. f. 589^v subser. ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν ὑστέρων πρῶτον. f. 590^v inser. ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν ὑστέρων δεύτερον. Analytica Post. madore magis magisque ita confecta sunt, ut plurima, ad finem versus paene omnia legi non possint. ipse Parisiis haec enotavi unde codicem Vaticano 247 (V) simillimum esse appareret:

p. 1,5. 6 τοῦτο — ἀποδείξεως = RUVa² | 5 δῆ | 8 post ἐν prius add. ταῖς | τῶν οιν. | 9 τῶν οιν. | 10 βαδίσωμεν post ταῦτην colloc. | 15 ἐπεὶ | ἐκ προτάσεως σύγκειται, sed autē δὲ | 16 παρέδωκεν | 17 προτάσεως | δὲ οιν. | 19 παρέδωκεν | 2,1 τῆς supser. | τε οιν. |

2,3 ἀποδείξαμεν τὸ τε σοφιστικὸν . . . διαλεκτικὸν καὶ τὸ ἀποδεικτικὸν | 8 ἐπὶ τῶν | 9 διδάσκοντες 9. 10 τῶν φαρμάκων οιν. | 10 ἀλλὰ τὸ | 12. 13 τὸ τοιοῦτον εἶδος τῶν συλλογισμῶν | 13. 14 οὖν— μετέχον τῆς γῆς οιν. | 15 ἡμῖν post ἐλέγχους colloc. | 16 παρέδωκε. δὲ | 17 ἐλέγχουν | ἐστὶ οιν. | 18 τοῦ habet | 18. 19 ἀλλ᾽ αὐτοπίστων προτάσεων καὶ ἀναγκαῖων | 19 ἐστὶ οιν. | 20 τοιούτη ἀνάγκη τῶν λόγων ἐπόμενον | 21 ἐτεροκίνητον | 22 μεταδιώκειν | μὴ | 23 τῆς λογικῆς πραγματείας | 24 πρὸς | 26 ὡς | 3,2 ἐστὶ οιν. | 4 τοπικοῖς | 5 θάττον | 6 ἄχρηστον | 8 πραγματικῶν οιν. | ἀλλως δὲ δὲ | 9 φεύγεσθαι διατρίβειν | τούτοις τότε | 12 τοῦ ἀληθίους | ταῦτη (post πρὸς) | 13 κανταῦθα | 15 διδασκαλία φρεσὶ | διανοητικῇ οιν. | 17 διδάσκειν | 18 γένεται οιν.

p. 332,30 φυτικὴν οὐ λέγει | 333,5 ἡ habet | 6 τοῦ μέσου ἐν ἀσκέπτῳ χρόνῳ | τουτέστιν — 8 χρόνῳ post 8 ἐν ἀχαριάω colloc. | 9 ἵνα | 16 ἀγγίνους ὁ τοιοῦτος | 20 δὲ πλάτων φησίν | 21 οὐ δεῖται | 23 ἡ | 26 φησίν θῶμα | ἐγνώρισεν post 27 συναγωγά colloc. | 27 ἀπειρ καὶ τὰ αἰτια ἔστι τῶν ἄκρων καὶ.

p. 438,19 δὲ | 21 ἐπαγωγῆς | 22 ἐπαγωγῆ | γινώσκομεν | 23 γῆγουν | 24 ἐπειδὴ δὲ 25 ἡ οιν. | 26 ἐπιπειθεῖς | 27 ἀληθίους | 439,1 ποτὲ δὲ φεύγεις habet | 5 λέγεται νοῦς 6 ἐνεργῆ μὲν καὶ κυρίως αὐτῷ προνόησιν | 7 δύτος δύτα | 7. 8 δύται — γένιται habet 7. 8 ἐξήροπος | 8 νεύσῃ | πράγματα οιν. | 9 post καὶ ἀ— inc. f. 655^r καὶ tert. οιν. | 10 πρακτικά | 11 λέγεται καὶ | 12 ποιῆσαι | 13 παραπέσομει | οὖν | 14 περὶ | φασὶ δὲ | 15 μὲν alt. οιν. 16 δεῖ οιν. | 16. 17 οὐδὲν δὲ | 17. 18 ἔστιν ἐπιστήμη | 18. 19 γῆγουν — εἰσι = CEF | 20 περὶ 22 lemma οιν. | 24 ἐπιστήμη — συλλογισμοῦ οιν. | 26 γινομένη | 28 προβαλεῖ | 30 καὶ τὰ γινόμενα | 440,1 γοῦν | 2 ἀλλὰ ἀργῆ οιν. | 3. 4 ἀποδείξεως οιν. | 5 post γῆγουν inc. f. 655^v 6 δύναμις οιν. | 7 post ἀληθίεστερον add. ἔτερον | 9. 10 εἴη δὲ νοῦς | 10 ἐπιγινώσκει | 11 τὰ habet | 11. 12 οὕτως ἡ ἀπόδειξις habet.

B PARISINUS 1917 [H. Omont II 162 cf. huius vol. 2 p. XXVII] olim Mediceus, bombycinus forma minore saec. XIII–XIV inscr. f. 182^r τὸν αὐτοῦ φιλοπόνου ἐξήγησις εἰς τὸ πρῶτον τῆς ἀποδεικτικῆς (ἥγουν εἰς τὸ πρῶτον τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν ἡ καὶ τετύπωται add. m. 2). initium contulit H. Diels, reliqua ipse contuli:

p. 1,5–3, 5 προσβάλομεν. 9 τῶν ομ. | 11 λυδίαν | 12 οὐδὲ | 13 τύχη | 18 σύγκειται | 19 ἡμᾶς ομ. | 2,1 ἐπειδὴ συλλογισμῶν | 2 προτέροις ομ. | τόν τε | τὸν διανοητικὸν (λεξ superscr. m. 2) καὶ τὸν | 5 ἐν ᾧ | 8 ἐπὶ τῷ | 9 διδάσκοντες | 10 τῷ utrobique | 11 ὥσπερ | 16 τὸ ομ. | 17 διὰ τί σοφιστικὸν ἔλεγχοι in mrg. m. 1 | 18 τοῦ ομ. | 21 δεῖ ομ. | 22 διώκειν | 23 post λογικῆς add. πάσης | 24 εἰς | 26 τῷ ὄρθῳ | 3,4 τόποις.

p. 331,1–333,29. 1 καὶ νῦν ομ. | 2 καὶ τέχνης κτλ. ομ. | 5 post ἡμῖν inc. f. 256^v | 6 ὅτι ομ. | 11 καὶ ομ. | 17 βούλεται | 18 ἐν γάρ | τῷ superscr. | 19 νάντι | 22 καὶ ομ. | 23 δὲ ομ. | 24 ὑποζυγίων | καὶ (ante ναυσὶ) | 27 καὶ μέχρι καὶ | 29 ἔσται | 33 συλλογιστικῇ τῷ superscr. | 332,1 post ἐπιστήμη add. ὡς | 6 ταῦτα | 8: σοφίᾳ alt. l. | 12 ή δὲ | 13 ἐσύ | 15 ἔσται ομ. | 16 σαφῆ | 18 δὲ ομ. | 19 τῶν ομ. | 20 δηλαδὴ | 22 post περιγινομένη (sic) inc. f. 257^r | 24 ὥπερ | τοῦτο ομ. | 25 νοερῶν | 27 θετέον | 333,5 ή ομ. | 6 ἐν ἀσκέπτῳ χρόνῳ τοῦ μέσου | 11 ἀποκρίνεται | 12 ἀπὸ | 17 στοχάστηται | 26 post φησὶν add. ὁ | 29 τέλος τῆς ἐξηγήσεως τοῦ πρώτου βιβλίου τῆς ἀποδεικτικῆς ἀπὸ φωνῆς ἵω φιλοπόνου subser.

C COISLINIANUS 167 [H. Omont III 147] bombycinus forma media saec. XIV foliorum 317 inscr. f. 178^r Ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν δευτέρων πρῶτον ἦ ἀρχὴ τῆς ἀποδεικτικῆς. Σκοπός ἔστιν ἐνταῦθα τῷ ἀριστοτέλει περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ διδάξαι συλλογισμοῦ . . . τὰ δὲ ἀπλούστερα τῶν δυσχερεστέρων προτάττονται. interpretatio inc. f. 179^r med. ή διδασκαλία καὶ ή μάθησις ταυτὰ μέν εἰσι τῷ ὑποκειμένῳ τῷ δὲ λόγῳ ἔτερα . . . des. f. 256^r: τὰ δὲ λοιπά πῶς δεῖ (Arist. p. 89^b 7). ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ διαλαβθῶν περὶ ἐπιστήμης καὶ ἀποδείξεως. ἔδει γάρ εἰπεῖν περὶ ἐπιστήμης διὰ τὸ καὶ τὴν ἀπόδειξιν ἐπιστήμην εἶναι. περὶ δὲ δόξης (inc. f. 256^v) εἶπε διὰ τὸ τινὰς οἵεσθαι ταυτὸν εἶναι τὴν δόξαν καὶ τὴν ἐπιστήμην. ἐπεὶ καὶ ἄλλαι δυνάμεις καὶ ἐνέργειαι εἰσὶ τῆς ψυχῆς, νοῦς, διάνοια, τέχνη καὶ αἱ λοιπαί, λέγει τὴν αἰτίαν δι’ ἣν τούτων ἐνταῦθοι οὐκ ἐμνημόνευσε. καὶ φησὶν δὲ πρὸ τούτων εὑρηται ἐν ταῖς ἀλλαγαῖς πραγματείαις, ἐν μὲν τοῖς ἡθικοῖς περὶ τέχνης καὶ φρονήσεως, ἐν δὲ τοῖς φυσικοῖς ὡς ἐν τῷ περὶ ψυχῆς περὶ διάνοιας, ἐν δὲ τοῖς μετὰ τὰ φυσικὰ περὶ νοῦ καὶ σοφίας:: ἔστι δὲ η ἀγχίνοια εὐστοχία καὶ εὑρεσις τοῦ μέσου ἥγουν τοῦ αἰτίου ἐν ἀσκέπτῳ χρόνῳ, ἥγουν ἐν ἀκαριαίῳ καὶ βραχυτάτῳ. διε τὸ γάρ ἐρωτηθεὶς διὰ τί τὸ μέρος τῆς σελήνης τὸ πρὸς τὸν ἥλιον ἀποβλέπον ἀεὶ λαμπρόν ἔστι μηδὲν ἐπισκεψάμενος μηδὲ μελήσας (sic) τὸ σίνον διεύθυντος ποιήσεται τὴν ἀπόκρισιν, διε τὸ διάνοιαν λάμπεται, οὕτος ἀγχίνους. cuius commentarii et prooemium et initium congruunt cum iis quae ex Escurialensi Φ–Ι–14 f. 1–9 M. Hayduck Eustratii in Anal. Post. I. II commentario praeposuit¹) (vol. XXI 1 p. VII sq. cf. etiam Waitz Organ. I. 48). f. 256^v inscr. Ἀναλυτικῶν ὑστέρων δεύτερον. Ἐν μὲν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ . . . des. f. 317^r, quam codicis partem ipse Parisiis contuli.

¹) Num Philoponea quoque, quae Escurialensis in sequentibus (p. X–XIV) praebet, aut alia praeterea in hac Coisliniani parte invenirentur, inquire omisi, quoniam hunc examinanti mihi ille ex Eustratii commentario postea edito nondum innotuerat.

PARISINUS 1913 [H. Omont II 162] chartaceus saec. XV foliorum 124 inser. ἰωάννου ἀλεξανδρέως ἐξήγησις εἰς τὸ πρῶτον τῶν ὑπέρων ἀναλυτικῶν τοῦ ἀριστοτέλους. ipse codicem inspexi:

p. 1,5 δὲ.

p. 5,11 εἰπὼν — 9,1 τούτων. 14 καὶ alt. om. | 15 προγιγνώσκει | 19 τὴν om. | οὕτως |

22 λιπῶν | σύμπαν | 23 βούληθείν | 24 εἰ] καὶ u. v. | 24, 25 λέγω—κινεῖ om. | 25 ἔρει | 26 προσπ-
αρχόντις; | ἡ om. | 6,5 post ὑπὸ add. τοῦ | 6 ὑδασκαλία καὶ πᾶσα om. | post γνώσεως inc.
f. 3r | 9 κατῆλθεν ἐπὶ τὰ μερικά | 10 δὲ om. | 11 post γνώσεως add. φανερὸν δέ ἔστι
γνῶντας | σκοποῦνται | 15 post τοῦ add. περὶ | 20, 21 προσεγνωσμένον | 23 ἀποδείκνυται | 25 φη-
σίν—φιλοσόφων om. | συλλογισμόν | 7,1 γίνεται γνώσεως | 6 ἔκαστον δεῖ habet | 11 ἐπει τὸς
περὶ | 12 οὐκ om. | 13 post ζητῆσαι add. οὐ | τὰ prius om. | 14 γνῶμεν | 15 πάντας |
16 ὑπάρξῃ | ἔστιν ὅλως | 17, 18 προλαβεῖν, om. πρότερον | 19 δέ] οὐ | 21 post τε del. πρόβλημα
ἢ προτίθεται εἰς ἀπόδειξην ε. vs. 19 illata | post φυχὴ ἢ—inc. f. 3v | 23 post τοῖς alt. add. τὰ
24 ante καὶ add. ἀλλὰ | 29 ante ζῶν alt. add. τὸ | 8,1 post ωσαύτως add. δὲ | ζητοῦσιν
ἡμῖν, om. καν | 2 ἔστι—κενός om. | 3 μέν om. | 4 μέν om. | προσλαμβάνεσθαι | 6 μέν τι
δεῖ ἀποδείξεως | 12 καὶ om. | 13 οἴσον | 14 τὸ ε τῷ corr. | 20 μέλλοντα | 28 οἴσον | 29 τέ om.
29, 30 post πεπερασμένη inc. f. 4r | 31 καὶ οὐ πειρᾶται.

p. 331,1 — 333,29 (f. 123v). 2 post σοφίας add. eadem quae U | 4 ὑπάρχονται |
6 εἴναι, om. ὅτι | 10 γάρ om. | πραγτὰ καὶ] τὰ καὶ corr. u. v. | 11 καὶ om. | 13 προγνωστές |
17 βούληται (Z) | 18 ἔστιν om. | 19 οἰκεῖα | 20 post μέντοι add. δὲ | 23 δὲ om. | 24 ὑποζυγίων
καὶ | 25 post ταῦτα add. δὲ | 26 post ἐνδει- inc. f. 124r | 28 ἄρβεντα | 29 ἔσται | 30 τῆς
δόξης] καὶ τὰ ἔργη | 332,5 ἡ supra inductum ὡς | καὶ om. | 6 εἰ ex ἡ corr. vid. | 8 ταῦτα
alt. l. | 10 τέ om. | 12 ἐνέργειαι | ἡ δὲ | 14, 15 ἔχειν τὴν φύσιν αὐτῆς | 16 ταῦτη | 18 δέ om. |
19 τῶν om. | τοῖς | 22 παραγινομένη bis | 25 post νοῦ inc. f. 124v | ὥρων ex ἔργων
corr. | 333,11 ἀποκρίνεται | 15 στοχάσηται | 17 στοχάζεται | εἰσιν om. | ἐρωτήσει | 23 ἡ |
25 εἰδὼς | 26 ἐγνώρισεν post 27 συναγωγὴ colloc. | 27 καὶ alt. post ἄκρων colloc. | 29 τέλος
τοῦ πρώτου τῆς ἀποδεικτικῆς subscr.

PARISINUS 1972 [H. Omont II 173 cf. huius vol. 2 p. XXVIII] bom- F
bycinus saec. XIII—XIV et COISLINIANUS 157 [H. Omont III 145] mem- E
braneus saec. XIV, codices gemelli, ille f. 321v—390v, hic f. 281v—331v
sub eodem titulo eundem in Analyticorum Posteriorum librum I commen-
tarium habent atque Coislinianus 167 f. 390v (331v) inser. ἀριστοτέλους
ἀναλυτικῶν ὑπέρων (rubr. E) itemque f. 391r (332r), inter quos
titulos exstat prooemium Philoponi (p. 334,2—336,2). alternant deinde
f. 391r—436v (332r—362r) textus Aristoteles et interpretatio Philoponea in
scholia divisa numeris ascriptis (rubr. in E), quibus numeri interpretandis
Aristotelis verbis appositi respondent. utrumque codicem Parisiis contuli.¹⁾

LAURENTIANUS LXXXV 1, qui Oceanus dicitur [Bandini III 237—247 R

¹⁾ PARISINUS 1843 [H. Omont II 151 cf. huius vol. 2 p. XXVI n. 1] bombycinus
saec. XIII f. 158—205 Aulytiea Posteriora continet cum scholiis, inter quae sunt Phi-
liponea, velut f. 189v in marg. rubro τοῦ φιλοσόφου ascriptum est, ut Ad. Torstrik testatur,
scholio ἐπει δὲ πρὸς ταῦτην τὴν ὑπόθεσιν κτλ. i. e. p. 241,25 sq. (25 ἐπει δὲ | 26 φησίν
πάντων | 27, 28 δέ καὶ οὕτως ὑπόδειξισιν ἔπειτας | 28 καὶ primum et alt. om. |
242,1. 2 καὶ ὅπερ ἀνθρώπος καὶ τὰ λοιπά. διὰ | 2 αὐτὰ | 2, 3 τοῦτο οὕτας ḥ λέγεται),
f. 191r scholio παραδίγματος ἔνεκεν κτλ. i. e. p. 269,15 sq. eadem inveniuntur in
Barocciano 87 chartaceo saec. XVI. cf. vol. II 1 p. XIX—XXII.

cf. etiam huius vol. 2 p. XXI] bombycinus saec. XIV forma maxima, perspicue et nitide scriptus. f. 217^r—250^v, quae Philoponi in Analyt. Post. libr. I commentarium continent, a Guil. Rabehl Berolinensi collata sunt.

T LAURENTIANUS LXXI 31 [Bandini III 16] chartaceus saec. XV constat e foliis 187 male scriptis. f. 1^r, quod inser. litteris madore paene evanidis Tοῦ φιλοπόνου ἐξήγησις εἰς τὸ πρῶτον τῆς ἀποδεικτικῆς, — 16^v excerpta continet e Philoponi commentario, quae inde a f. 17^r Aristotelis verbis, quibus scholia brevia intermixta sunt, in margine sunt circumscripta. post verba τὸ ηὔσθια ὑπάρχειν i. e. p. 305,22 scholia a Philopono prorsus discrepant. huic usque codex ab eodem Guil. Rabehl collatus est. notatione lectionum nos iure supersedisse satis ex hisce apparebit:

p. 1,4 post titulum add. lemma πᾶσα — μάθησις | 5 post τοῦτο add. τὸ βιβλίον | 5,6 δέ περὶ ἀποδεῖξεως λόγος | 8 τῶν om. | 10 καὶ prius om. | 12 οὐδὲ | 15 εἰτα] οὐτ; | 2,2 ως — ἀποδεῖξαν om. | 2,3 δέ σωφριστικός, δέ ἀποδεικτικός, δέ διαλεκτικός | 5 ἐν δέ | 7 ἐλέγχοις om. | 8 τῶν | τάς et ως — φησιν om. | 9 διδάσκονται] ταὶ non liquet | 10 κεχρῆσθαι ἀλλ᾽ ἐπὶ τῷ | μηδεὶς — 17 λόγος om. | 18 τοῦ ἀποδεικτικοῦ om. | 19 τὸ om. | ἔχοντος — 23 ὅτι μὲν om. | 23 τέλος οὖν, post quod add. nescio quid | 24 εἰς | 25 φημι om. | 3,1 ἀπόδειξις — 28 γνώσεως om. | 32 αὐτὸν | 4,1 οὐ — 3 εὑρέσεως om. | 3 οὐκ ἀλλήλες δέ | αὐτὸς — 13 ἀκουστέον om. | 15 ἐκ μαθήσεως — ἐξ εὑρέσεως | 16 δὴ καὶ ή | 22 γνωμένη om. | η τὸ πάθος | προσαγορεύεται | 23 εἰ γάρ — 29 γνώσεως om. | 5,1 γνῶσην om. | 1,2 τοῦτο τόδε τοῦδε λευκότερον | 2 post αἰσθησις add. αὐτῇ | 4 καὶ ἀλλῶς — 11 ὅτι om. | 11,12 καὶ — πιστοῦται] . . . σάμενος | 13 ἐξ] τῆς | καὶ διὰ ῥήτορικῆς ἐ— periit | 14 ἐκ] τῶν | καὶ — 15 τεγνῶν periit, ut multa in seq. | 19 τὴν om. | 23 βοληθείη | 25 καὶ κύων καὶ βοῦς om. | ηδει | 28 οὖν om. | 29 post λέγουσαν add. οὗτοι | 6,1 ἐννιαβάλλεται | 5 καλῶς — οὗτοι om. | 6 διδασκαλία — πᾶσα om. | 7 — 7,5 om. | 6 δεῖ om. | 10,11 ὀφειλοντα | 11 ἀλλ — 18 φημι om. | 21 τὸ εἰ | 23 οὐ — 8,2 κενός om. | 4 ἔκστος | 6 post μέντοι add. πάστης | 9 γάρ om. | 10 ἐλάττον | 15 πρότασις om. | 16 ἔστιν — 19 οὐστα om. | 20 τὸ ὄφειλοντα προλαμβάνεσθαι | κοινῶς om. | 22 τοῦ | 26 ἀλλήλαις ἵσται | 29 τέ om. | 30 καὶ ἔτι — 10,4 εἰληπται om. | 7 ετ | 8 σημαίνοι | 9 post σημαίνει add. μόνον | 14 τὰ om. | 16 ημᾶς εἰδέναι | τὸ om. | 17 παρῆκεν | 18 (τραχέ) λαχον οὐ δυνατὸν | post εἰδέναι add. τὸ τί ἔστιν ἀγνοοῦντα τί σημαίνει | τὸν pro alt. τὸ | 20 σημαίνοι | ἔπειτα — 26 σημαίνει om. | 27 ἀλλων habet | 29 η prius om. | 30 post καὶ tert. add. ἐν | 32 τῶν om. | 11,1. 2 ἀριθμητική — γεωμετρία | 4 καὶ — 12,16 ἐπεξεῖντες om. | 17 προσβάλλωμεν | 19 γάρ λάθη | 20 λάθομεν | τὸν τοιοῦτον | 23 ἐφαρμόσομεν τὸ | 25 η τοιάντη πᾶσα | 28 εἰη] ξύ | 13,1 ante τρόπους add. τῶν | 4 οἷον — 14,9 γένεται om. | 10 η τε utrobiique | 13 εἰς ζήτησιν | 17 προσβάλλωμεν | 18 δυνάμεθα | 19 αὐτὸν pr. l. | 20 ζητεῖν αὐτὸν | 21 δέ | 22 ἀγαθῶν τὸν δοῦλον | τὸν alt. om. | 24, 25 ἔστιν οὐ ἔστι τετράγωνον | 26 διάμετρος | 28 τετράγωνον] πλευρᾶς | πῆθη | 15,1 ἐκάστη τῶν om. | οβῆθη | δέξι | 2 μύγνους | 3 λέγω δὴ om. | 4 δέ om. | γῆθη | 7 ἄρα om. | 7, 8 τοῦ ἐνὸς τετραπλάσια αὐτοῦ ἔστι | 11 ίσα om. | 12 διαιροῦσι | 16 ίσει | 21 ἐνάγων | τὰ ζητούμενα | 23 καὶ οὐ — 20,16 οἰδε om.

p. 29,15 — 31,5 ἀπόδειξις om. | 8 γνωριμον alt. l. | 12 ως εἰπον om. | post ἔστιν add. η | 13 τὰ δεύτερα πιστούμενη | 16 τῆς δεῖξεως καλεῖται | 20 αὐτοῦ | 26 καὶ om. | 28 αὐ om. | 32,3 δὲ | 7 post κατὰ add. τὰ | 8 — 34,3 om. | 4 ην — 9 φησιν om. | 11 ἐπιστήμην ημῖν | 15, 16 εἰσὶν ἀλλήλαις | 16 η τὸ] τὸ δὲ | 18 τὸ μὲν ἐναργές | 24 ante σώματα add. φυσικὰ | 25 εἰναι πάντα | post φυσικὰ add. σώματα | 35,6 post γάρ add. κατὰ | 10 τὸ γάρ — 12 θνητόν om. | 16 ταῦτα οὐ | 17 αὐτοῦ | 19 διαιρεῖται πάλιν | 24 post ἀγαθεῖν add. eadem atque R | 36,1 ἀναποδεικτος sive — ον | λαμβάνονται | 3 ητις | 5 ἀπόδειξιν κατεβάλλετο | 8 post οὐδετέρως add. δυσιν εὐθεῖαι; | 13 ξέει | 15 τὰ ἐφαρμόζοντα ἐπ' ἀλλήλοις ίσα ἀλλήλοις | 18 — 46,21 om. | 47,1 ἀποδεικτικὴν — 48,18 ἀργή ἔστι om. | 19 ἀπλῶς — 26 περαλαμβάνεσθαι om. | ἀποδεδώκασι | 49,1 εἴγε] μήποτε | 4 post κατασκευάζεσθαι add.

καὶ | 5 ἡμῶν | 6 οὕτε | 8 αὐτὴν om. | 9 χατασκευάζει | τοῦ αὐτοῦ ὅντος | 10 ἀποδεῖξεως | 13
ἔστιν om. | 15 — 55, 28 om.

p. 247, 4—304, 12 om. | 13 ante lemma add. σγόλιον εἰς τὸ | οὐ κτλ. om. | 17 ὅτι οὐ μόνον |
31 καὶ ἀνάγκη | 32 τινά alt. om. | 33 μέσον | 305, 2, 3 ὁμοίωπος | 4 ἦ καὶ om. | 7 τὸν
μὲν | 11 post πᾶλιν add. ἐδὲ ἀλισσόμενον | 12 τὸ ἥδύμενον μεταβάλλει om. | 13 ἀλισσόθαι
utrobiique | 14 μὲν om. | 15 ἡρεμίζει | 15, 16 ἡρεμίζον | 19, 20 μέσον λοιπὸν ἐν τῷ ἡρεμίᾳ
γίνεται τὸ ἡρεμίζουμενον.¹⁾

Fragmēta SENENSIA, iudicio Hieronymi Vitelli saec. XIV, e bibliotheca S Seminarii archiepiscop. S. Francisci [cf. E. Piccolomini *De codd. Pii II et III deque bibl. eccl. cathedralis Semensis* Bull. Sen. 6, 1899 p. 483, 3], quorum unum constat e fol. $\frac{1}{2} + 1 + 1$ quat. $+ 1 + 1$ quat. $+ 1$ quat., alterum e fol. $1 + \frac{1}{2} + 1$, editionis nostrae continent, illud (scholiis numeratis φα' i. e. φίλοπόνου α'—φριθ')

p. 1—3, 2 λαμβανόμενος

3, 16 εἰθ' — 28 γνώσεως

5, 11 εἰπὼν — 6, 6 γνώσεως

11, 4—12, 4 γνωρίζοντα

14, 13 τοῦ Σωκράτους — 17, 22

18, 23—25 ἀπορία

19, 5, 6

19, 11—21, 6 οὐκέθα ἀπλῶς

22, 8—23

23, 9—27, 11

27, 22—32, 7 (29, 15—21 om.)

37, 14—40, 12

41, 9—17

42, 5—45, 24

46, 15—21

48, 19—50, 8

54, 23—55, 18

57, 14—58, 3 συμβεβηκός

60, 13—64, 2

65, 5—6 ἐνυπάρχεσθαι

66, 19 ἀπλῶς ἐπιστητὰ (v. n.) — 124, 10 (101, 1—105, 4 om.)

hoc (φρον' — φαν')

p. 171, 11 ὁ γάρ — 26

¹⁾ Riccardianus gr. 10 [cf. Waitz Organ. I 24] in 2° bombycinus et chartaceus saec. XV—XVI foliorum 355, nitidissime diversis manibus scriptus, e tribus potissimum fasciculis compactus, f. 295^r inser. Μετάχρονις τοῦ δευτέρου βιβλίου τῆς ἀποδεικτικῆς πραγματείας ἦτοι τῶν ὑπέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους. inc. διαλαβόν ὁ ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῆς ἀποδεικτικῆς . . . des f. 325^v in verba τοῦ ὅλου ἐπιστητοῦ καὶ διανοητοῦ πράγματος, τοιτέστι τῆς ἀποδειξεως ἔσται γνωστική, in margine pernultae notae ac seholia ascripta sunt, quorum unum est Philoponi p. 335, 21 ἡγον — 32 ἔχοντας (22 τὸ κύρος ἔχει ὁ μέσος ὄρος | 25 τὸ alt. et tert. om. | 26 post ἀνάλυσις add. οἷα | 27 γένους om. | 28 ἀνάλυσις ἔστι 32 ἔχει), inspexit codicem los. Heeg.

- 172,15—173,20
 177,16—179,22
 180,25—185,5
 186,22—188,6 οὗτοι ἐγγυωρεῖ ἐν αἷς μὲν
 189,7—20
 191,1.2 lemma
 193,30.31 lemma
 194,15 lemma
 194,20 lemma
 195,5—16 (v. n.)
 198,6—25
 201,29—202,11
 203,12—205,9
 207,1—208,11
 208,24—210,5
 210,21—211,14
 212,18—216,26
 223,1—24
 224,19—225,27 ἀπείρους εἶναι.

quae omnia contulit Guil. Rabehl. varietatem lectionum p. 66,19—124,10 subnotare satis habui, quibus addo haec:

p. 1,1—3,2 λαμβανόμενος. inser. ἴωάννου ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόρου καὶ θεμιστίου¹⁾ τοῦ φιλοσόφου ἔξιηγησις εἰς τὸ ἀ βιβλίον τῆς ἀποδεικτικῆς | 5 post τοῦτο add. τὸ βιβλίον | 7 δὲ | τε om. | 12 post οὕτε add. δὲ | 17 πάλιν ἐπεὶ οὐ δυνατὸν | 2,2 προτέροις om. | 2.3 τόν τε — καὶ τὸν — καὶ τὸν | 5 δὲ post 6 διθάσκει colloc. | 6 ἀπατώμεθα | καὶ om. | 7 συλλογισμοῦ om. | 8 πρὸς τὰς σωφιστικάς | 10 τῷ utrobique | 12 ἡ (ante σπουδ.) | 12.13 τὸ τοιοῦτο εἶδος τῶν συλλογισμῶν | 13 ἐστι] εἴναι φασι | 17 τοὺς φιλοσόφους | 20 τῇ ἀνάγκῃ τῇ τοιαύτῃ | οὐ δεῖ γάρ | 21 δεῖ om. | 27 τὸν ὄρθρον τείχον.

p. 3,16 εἰθ̄—28 γνῶσεως. ante 16 εἰθ̄ add. εἰπὼν τὸ καθόλου τουτέστι τὸ προκείμενον | 21 ἐκ — 24 ἐννοιῶν om. | 25 ώμολογουμένας | 27 μείζονές | 28 post ἄνευ add. τῆς.

p. 5,11 εἰπὼν — 6,6 γνῶσεως. 11 δὲ οὗτοι om. | 11.12 post μάθησις add. διανοητικὴ | 19 τὴν om. | 22 post ποιησάμενον add. οὔτως | 23 βουληθείν τις μαθεῖν | 24 πῶς ἀπαν | λέγω — 27 συλλογιζόμεθα] ἔξι ἐπαγωγῆς τῶν κατὰ μέρος μαθήσεται. ἐκ δὲ τούτου γενήσεται τοῦ καθόλου συλλογισμός | 28 καλλωπιστής | 29 παραλιμπάνουσι | τὴν μείζονα | ὁ om. | 6,1 καλλωπιστής | γινώσκουσι προδιαβεβλημένον δὲ τὸ | 2,3 ἐνθύμημα — πρότασιν] καὶ διὰ τοῦτο, τοῦτο συμπεράίνουσι | 4 οὐ δεῖ δοθῆναι] μὴ δώσομεν | 5 post ὅποι add. τοῦ.

p. 11,4—12,3. 5 δὲ om. | 18 post δεδομένου add. ἐστι παράδειγμα | ἄμφω | 19 πολλαχῶς | 22 οὗτοι μονάς ἐστι καὶ | 12,1 ἥμνη] ἐστι.

p. 14,13 τοῦ Σωκράτους — 17,22. 13 ζητεῖν | 15 οὗτοι om. | 17 προσβάλλωμεν | 18 δυνάμεθα | 19 αὐτῶν alt. 1. | 20 ζητεῖν ὅλως λεγώμεθα | 21 δὲ | 22 τὸν om. | ἐρωτήσας | 24 post τετράγωνον add. δὲ | 25 τοῦ — ἐστιν] οὐδὲ τετραγώνου | 29 βῆθει | 30 ταῖς] καὶ | πάλιν] πᾶσα | 15,1 ἑκάστη τῶν τοῦ] ἡ | ταῖς τοῦ] τῇ | 4 δὲ om. | 6 τετραγώνου om. | περιετέθη | 7.8 τοῦ ἐνὸς τετραπλάσια αὐτοῦ ἐστι | 11 ισα τρίγωνα | 15 τετραπλάσιον | 17 αἱδῆγ | ἀναγράφει | 20 ἡδη | 21 ἐνάγων | τὰ ζητούμενα | 23 οὐ τὰ] οὔτως | 25 καὶ om. | 26 ἀναιροῦντος | 27 τὸ (ante καθ.) | 29 οἰλας | 16,1 εἰλέν οἴδατε | 3 ἀν om. | 7 post καθόλου add. ἡ | 7.8 ἡ — τούτοις om. |

¹⁾ In Themistii editione (vol. V 1) his fragmentis nondum usus sum.

8 post ἐπιπλήξας add. τοὺς καλὴν τὴν λύσιν ἐπάγοντας τῷ τοιότῳ σοφίσματι | τὴν οἱ. | 9 προεγνωμένων | 13 καὶ — 15 καθόλου οἱ. | 18 οὐ μέντοι | 21 τινα ἐπ’ εὐθείας τι εἰδότα | 21, 22 καὶ ἔμπαλιν οἱ. | 22 μέντοι | 23 ἐπιγειρόμενος δὲ τις | 24 δύνατὸν τῆς] καὶ | 26 ἔστι — 30 γνωρίζοντα οἱ. | 17, 1 τὸ δὲ οἱ. | 4 αὐτῷ τὸ | ἄμφω — οὗτοι οἱ. | 5 γινώσκοντα | 8 ἡμῖν οἱ. | 11 ἐγνώρισε οἱ. | 13 διὰ οἱ. | 14 γιρὶ | τινι (ante ἡμικ.) | 15 διὰ τοῦ | 18 γωνίας οἱ. | δύο | 19 καὶ οἱ. | 20, 21 πάντος τριγώνου καὶ τοῖς γωνίαι — ισαι εἰσίν.

p. 19, 11—21, 6 οἰόμεθα ἀπλῶς. 11, 12 ἀλλ᾽ — μανθάνει οἱ. | 13 post ἥ add. μὲν | ἥ pro alt. ἥτοι | 14 ante ἐνδέχεται add. οὐκ | 15 οὐκ οἱ. | 16 εἰ] ἥ | 17 τὸ alt. οἱ. | 19 τὸν] περὶ τοῦ | αὐτὸν οἱ. | 20, 2 μανθάνει | 5 post ἥ add. τῆς | 10 ἐκαστὸν ἀποδεκτικὸν | 13 ἀντὶ] αἴτιον | 14 post ἀποδεῖξες add. καὶ | 15 καὶ οἱ. | 16 μὲν τὸ | 20 τῆς οἱ. | 22 ἐπιστῆμαι alt. οἱ. | 23 ἰδικότερον | 24 οὖν οἱ. | 27 ἥ οἱ. | 28 διὰ — 30 ἔχειν] διταν τὴν τε αἰτίαν οἰόμεθα γινώσκειν δὲ ἥ τὸ πρᾶγμα διὰ ἐξελον αἰτία ἔστι καὶ μὴ | 21, 2, 3 διὰ πεπεισμέθα οἱ. | 5 πάντων περὶ αὐτῆς οἱ. | 6 post ἀπλῶς prius add. ἀλλὰ μὴ — συμβεβηκός ν. π.

p. 22, 8—23 post 21, 5 ἐννοίας colloc. | 8 post γάρ add. καὶ | 9 αὐτὸν | οὕτως ἔχειν οἱ. | 12 διπιθε βάλλεται | 13 ταύτην οἴονται τὴν αἰτίαν | 14 τοῦτο ἀλλως ἔχειν | 16 τε οἱ. | 18 ἥ οἱ. | συλλογισμός ἔστιν | 19 οὐ τὸ] οὕτος καὶ | 20 καὶ primum οἱ. | 21 τινὰ ποιεῖ ἐν ἡμῖν | 22 δὲ habet | 23 post τοῦ add. ἀληθῶς.

p. 23, 9—27, 11. 9 post εἰδέναι add. τουτέστιν ἐπίστασθαι | 10 εἰπὼν γάρ εἰ μὲν οὖν καὶ ἔτερός ἔστι τρόπος τοῦ ἐπίστασθαι ὑπερόπου | 12 οὖν οἱ. | μεταλαμβάνων | 14, 15 ὕστε — Εἰλεγε] οὐ | 16 νῦν οἱ. | 20 γινώσκομεν τουτέστιν διὰ ἔστιν ἐκείνου αἴτιον | 23 θεωρήσει | μὲν οἱ. | τὸ πέρας τῆς ἀποδεῖξες | 25 ἥ primum οἱ. | 27 γάρ, φησι] καὶ | 24, 1 post ἀληθῶν add. τὸ] post εἶναι add. eadem quae a | γάρ] ἔστι | 2, 3 ἁνθρώπος ἄρα | 3 γάρ οἱ. | 4 οὐ μὲν ἐξ ἀληθῶν προτάσεων | 5 ἐξ ἀληθῶν προτάσεων δεῖ εἶναι | 7 post καλῶς add. δὲ | τὸ οἱ. | 8 post ἀληθάτος add. καὶ | 9 εἶ οἱ. | 10 διὰ ἀληθάτος εἶναι ἥ ψυχή | δεῖται | 12 οὕτως | 13 εἶναι post προτάσεων colloc. | 15 τινῶν οἱ. | περισσόται | 18 post κατηγορούμενον add. ἥ μὴ εἶναι | 19 καὶ prius οἱ. | post καὶ alt. add. οὐ | 22, 23 εἰς τὸ ἀποδεῖξαι | 24 ἔπονται | 25, 5 post αὐτόπιστον add. ἔστιν | 9 παραλαμβάνεται | 10 δεῖ μὴ μόνον πρότερα εἶναι ἀλλὰ καὶ αἴτια τοῦ | 12 καὶ prius οἱ. | 14 τὰ — παραλαμβάνομενα post 13 ἀμετα colloc. | 16 φησίν οἱ. | 19 δύνανται | 24 ὅφ' ἐν αὐτῷ οὐκ ὅλον ἀναγνωστέον | 26, 4 post οἰκεία add. ἥ | 7 αὐτῶν | 12 post ἔκλειψιν add. λέγοντας οὕτως | 14 παλινδρομήσωμεν | οὐκ ἔστιν | ἀλλὰ τεκμήριον οἱ. | 15 post τὸ add. δὲ | 16 οὐκ ἔστι τὸ μὴ οὐ | 18 ἐπαναλαμβάνει | 19 post οὐδὲ add. ἀληθῆ | 23 post ἐπίστασθαι alt. add. οὐς μὴ οὐ, τουτέστιν | 25 post σύμμετρος add. ἔστι τῇ πλευρᾷ | 27, 2, 3 σύμμετρον ἔστιν — εἶναι] ἐδεήθη βριγώνων. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς διαμέτρου τεσσάρων. ἀλλὰ τὸ ἀπὸ τῆς διαμέτρου ἀσύμμετρόν ἔστι τῷ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς | 3 post οἷον add. φέρε εἰπεῖν | 3, 4 τὸ ἐμβαδὸν τοῦ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς | 6, 7, 8 οὐ οἱ.

p. 27, 22—32, 7 (notantur hic quae ab a, a) discrepant). 28, 8 ὁς | 11 ὡς post αἰτιατῶν colloc. | 13 γίνονται | 15, 16 οὐ καθὸ ἔστατὰ | 17 τοῖς πράγμασιν οἱ. | 18 οὐ κτλ. οἱ. | 26 δὲ, τι | post ἐνταῦθα add. καὶ | ταῦτα οἱ. | 27 τι οἱ. | 29, 1 καὶ τὰ ἔστης οἱ. | 8 πρότερον | 9 post ἐνεργοῦντες add. εἰς τὰ μερικὰ | 10 συλλογισμὸν οἱ. | 11 τὰ alt. οἱ. | 14 ὑπερόπου πρότερον καὶ ὑπερόπου σαφέστερον | 23 δὲ κτλ. οἱ. | 24 αἱ προτάσεις αἴτιαι | 30, 1 αἵται | post γάρ add. καὶ | 4 τὸ οἱ. | 5 μέσον οἱ. | 6 πρὸς | 9 τὰς ἀποδεῖξεις | 14 εἰ τύχοι οἱ. | 22 post πάλιν add. δὲ | 26 post οὕτως add. ἔστι | 31, 2 δὲ δὲ μῆτε | 3 συλλογικῶμεθα | 6 λέγει | 8 ἔστι οἱ. | 15 πρότερα | 20 δεύτεροι | αἴτιατὰ | 26 ἔστι δὲ καὶ αὐτῆς ὁ ἥλιος | 29 αὐτὴν ἀποβλέπον δύον ἡμισφαῖριον | 32, 1, 2 οὕτω — εἶναι habet | 2 τὰ οἱ. | 3 τῆς οἱ.

p. 171, 11 ὁ γάρ — 26, 13 θεῖς οἱ. | θεάσῃ | post διμοίως add. δὲ | 15 μὲν οἱ. | 17 γάρ | 20 ἔχουσι | ἔγγυτέρω | 22 τὰς οἱ. | 23 στλθειν post σωμάτων colloc.

p. 172, 15—173, 20, 15 καὶ κτλ. οἱ. | 19 ὅταν μὲν] τοῦ δὲ αἴτιον | 20, 21 γνωριμώτερον δὲ — τὸ αἴτιον οἱ. | 22 ἀνδρὶ πεπληγίσακε | 23 μὲν οἱ. | 23, 24 τῷ — τοῦτο οἱ. | 24 οὖν οἱ. | post διτι add. ἔσται | 27 ἀνδρὶ ante 26 πάντως colloc. | 173, 3 post αἰτιατῶν add. ὄντος | 4 τὸ τετοχεντα αἴτιον ὠχριάσεως | ἐπειδὴ γε | 5 τὸ pr. l. | δὲ οἱ. | 6 τετοχεντα | φίσσομεν | διτι οἱ. | 7 post ὄντος add. καὶ | 8 δύναντον γάρ καθόλου, οἱ. αἴτιατον | 11 δύνασθαι post τὸ

prius colloc. | 12 μάρον | δύνασθαι om. | 15. 16 φαμὲν οὖν ὅτι δυνάμει τὸ αἴτιον λέγομεν | 16 καὶ οὐχ] δύναται εἶναι μὴ ὄντος τοῦ αἰτιατοῦ. οὐ γάρ | post αἴτιον add. λέγομεν εἶναι | 17 ἐστε] δύναται εἶναι ὡς | οὕσης καθό δύναται εἶναι τοιάνδε | 18 ληφθεῖται | 19 εἰ γάρ τὸ αἴτιον δυνάμει | 20 τὸ αἴτιον om.

p. 177, 16—179, 22 (notantur hinc quae ab a, a¹ discrepant). 17 τοῦτο κτλ. om. | 20 τὸν ἀριστοτελῆγην | 26 τῶν | 30 διὰ τὸ | 178, 8 τὴν om. | 9 ἔρωτηθεῖς — 11 σύλητράς (v. not.) om. | 11 μὲν om. | 13 γάρ | 179, 10 δ — 12 λόγον om. | 15 ἔστι δὲ | 17 lemma habet.

p. 212, 18—216, 26. 24. 25 ἡ τῷ—ἀποφατικῶς om. | 213, 17. 18 ἐκλίποι | 20. 21 ante ἀριθμός add. ὁ (v. not.) | 214, 1 πάντως om. | 8 μεῖους | 10 εἰσιν | 31 οἶον — 215, 1 λόγους om. | 9 ἡ ἀπόδειξις pr. l. | 10 τὰ | 17 γνώριμα γίνεται | 18 ἐστὶν | συνιεῖς | 19 ὡς | 26 θαυμά | 216, 2 ὅτι καὶ | δι᾽ ἐπαγωγῆς (v. not.) | 6 ὑποκειμένων | 17 αὐτῶν | 21 εἰ γάρ — 23 αἰσθῆσεως om. | post 26 αἰσθητῶν notavit haec: σημείωσαι δὲ ὅτι ἐνταῦθα μέχρι πολλοῦ οὐκ ἔστιν ἔξηγησις τοῦ φιλοπόνου. ἐπεὶ δὲ ὅπου ἡ ἀριθμοῦ. τοῦ ἀριθμοῦ. ἔστι δὲ ἐκεῖ ἔνθα τόδε.

p. 223, 1—24. 1 ἐπὶ—ἔγει om. | 15 εἶναι om. | 18 πᾶν.

p. 224, 19—225, 27 ἀπείρους εἶναι. 24. 25 οὐ περὶ τῶν παρὰ φύσιν ἔστι κατηγοριῶν ἀλλὰ περὶ τῶν κατὰ φύσιν | 26 et 27 ἐσγάτου | 30 συνελέγχεται — 225, 1 δῆ om. | 5 μὲν om. | 6 οἶον τὸ βῆ om. | 7 ἀπὸ τοῦ ζ | 8 οὕτως οὖν, om. τούτου | 12 μέσων] μερικωτέρων | 13 ἡ φύσις om. | 14 ἡ τὰ | 15 post τούτων add. εἰ | 18 ὠδεύσαρεν | 19. 20 εἴτε ὑπὸ—καθολικώτερον habet | 21 post ἀνάγκη add. οὖν | 22 post γάρ add. ἀν γην | 23 ἀριθμὸν om. | 25 ante, ὁδ add. καὶ | 26 οὐδὲ.

U MARCIANUS 225 [Zanetti p. 118 cf. huius vol. 2 p. XXII] olim Bessarionis, chartaceus foliorum 467 saec. XIV f. 341^v—448^v Philoponi in Anal. Post. libr. I commentarium continens collatus est a Guil. Rabehl.

V VATICANUS 247 [Brandis *Die Arist. Handschr. d. Vat. Bibl.* (Abhandl. d. k. pr. Akad. d. W. zu Berl. 1831) p. 53 n. 13 cf. huius vol. 2 p. XIV. XV] chartaceus saec. XV f. 1^r—12^v initium commentarii Philoponei in Anal. Post. libr. I continens (usque ad p. 53, 13 ἐπεὶ μηδὲ συλλογισμόν) collatus est a Guil. Crönert.

Y VATICANUS 209 [Brandis l. c. p. 59 n. 54 cf. huius vol. 2 p. IX. X] chartaceus saec. XV foliorum 218. f. 183^r, quod inser. ἰωάννου ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου σχολικαὶ ἀποσημειώσεις κτλ. (p. 1, 2—4), — 218^v cum aliorum, imprimis Magenteni, scholiis Philoponi in Anal. Post. libr. I commentarium continent usque ad p. 120, 5 εἰ γε δέδειται. scholia numerantur ρλ'. specimen lectionum suppeditavit Guil. Crönert.

p. 1, 5—3, 6 (quibus nihil apposui, concinunt omnia cum Vaticano 1018 Z). 5 post tit. add. πᾶσα—γνώσεως (πᾶσα—μαθήσεως Z) | 9 post τῶν add. ἀπλῶν | 10 βαδίσωμεν post ταῦτην colloc. Z | 13 δύναρυγχον] γ supersedr. Z | 14 post τοῦ add. μὴ (om. Z) | 16 γνῶναι ἀνευ προτάσεων | παρέδωκεν | 17. 18 οὐ δυνατὸν | 19 παρέδωκεν | 2, 2 προτέροις om. | ἐδεῖχμεν (ἀπεδεῖχμεν Z) | 3. 4 τῶν μὲν ἀποδεικτικῶν συλλογισμῶν | 4. 5 τὸν δὲ — παραδίωσι om. (habet Z) | 5 τις post ἀν colloc. | 6 τοῦ om. | 7 ἀλεξιτήριον (—ητ—Z) | 8 παρέγον Z | 9 διδάσκουσι | 10 τῶν utrobiique Z | πεχρῆθει, post quod add. τούτοις | 14 δὲ om. | 15 τῆς om. Z | 16 οὐδὲ superscr. Z | 22 βούλοιντο | 3, 3 τὸ παρόν, in. mrg. γρ. τὸ προσείμενον Z | 4 τόποις | 5 προσβαλλόμεν | 6 post ἀπόδειξιν inc. f. 183^v.

p. 119, 6—120, 5. 7 ιδίας om. | 11 γνώσκεσθαι | 13 ἡ om. | 16 ἐν τοῖς om. | 19 ἡγ | post ἀλλῶν add. δὲ | αἰτίων | 20 γάρ | 120, 4 τις recte | 5 ἀποδεικτικὰ recte | post δέδειται des. f. 218^v.

VATICANUS 1018 [Brandis l. c. p. 52 n. 6 cf. huius vol. 2 p. XV] Z chartaceus saec. XV–XVI f. 355^r–445^r sub eodem titulo atque Vatic. 209 cum Magenteni et Neophyti scholiis Philoponi in Analyt. Post. libr. I commentarium continet scholiis numeratis ταχ'. post miscellanea deinde aliorum scholia¹⁾ f. 449^r, quod inser. ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν δεύτερον, — 480^v exstant ῥητ' scholia, quorum primum est περὶ τοῦ μέσου ζητοῦσι. ζητεῖ δὲ περὶ τοῦ μέσου δρου i. e. p. 341,9 sq., ultimum des. in verba τὰ ἐπιστητὰ πράγματα καὶ ἀπόδειξις i. e. p. 440,12. praeter initium libri I, cuius varietatem supra e Guil. Crönert schedis proposui, haec mihi praesto erant, quae Torstrikio (l. I) et Iosepho Heeg Monacensi (l. II) debeo:

p. 194, 16—19. 16 ἀπάτην τινά] δέξαν φευδῆ | 17. 18 τινὸς συλλογισμῷ γινομένης | 18. 19 ὡςπερ ἔστι τῆς ἐπὶ τοῦ διὰ.

p. 233,21—235,7. 28 ὅτι om. | ante τὰ add. ὄντα | 29 καὶ οὐδενὸς ἄλλου κατηγορεῖσθαι | 30 ἀλλεῖν | 234,1 ὁ πρώτων | διάτι λαμβάνει, om. γάρ | εἰσὶν] οἱ 2 τοῦ ὅτι | 3 ante ὀρισμοὶ add. οἱ | 7 ἐπὶ τοῦ | 9 ἄλλως δὲ | τὸν om. | post ἀριστοτέλη add. μὴ | 11 post κοινότερον add. fort. recte καὶ | 13 οἷαι εἰσὶν αἱ — δεῖσθαι | 16 τὸ δὲ λογικὸν τοῦ | 18 post εἰ add. γάρ | 24 τι om. | 28 τοῦτο δέ ἔστι | αἱ διαφοραὶ | 29 ποιῆσαι om. | 235,2 τῷ om. | 7 πεπερασμένον ἔσται δῆλον ὅτι, post quae add. γενήσεται φανερόν.

p. 266,27. 28 μὴ πάντα εἰσὶν | 28 αἱ δὲ ἀρχαὶ αἱ.

p. 331,2—333,29. 4 ὑπάρχουσαι | 6 εἰναι, om. ὅτι | 7 post μὲν add. τῆς | 8 post δὲ add. τῆς | post καὶ add. τῆς | 10 πρακτέα | 18. 19 ἀπένειψεν — ὡς ἡ χρεῖα om. | 22 τῷ om. | 23 δὲ om. | 24 ἵπποζηίοις | ᾧ] καὶ | 29 διοσχιστῶν | 332,11 post ἔστι add. καὶ | 12 ἐνέργεια | 15 μηδὲ | post ἔχειν alt. add. ταῦτην | 16 ταῦτη | 18 οἵ om. | 23 post οἷον add. ἡ | 30 λέγει οὐ | 333,5 ἡριθμημένοις | 6 τούτεστιν — 8 γρόνιψ om. | 9 post γένηται add. ἐπειδὲ δοκεῖ καὶ ἡ ἀγγεῖοις ἀπόδειξις τις εἰναι καὶ γνῶσις συλλογιστική, ἀναγκαῖον ἐν τούτοις καὶ περὶ ταύτης λέγειν, πῶς ἔστιν καὶ τίνι διαφέρει τῆς συλλογιστικῆς γνώσεως | 11 ἀποκρίνεται | 15 ὄρος om. | 17 post εὐθέως add. καὶ | εἰσὶν om. | post ἦ add. φίλοι διλέγουσι εἰσὶν ἦ | 23 ἦ | post τὴν add. γάρ. | 26 ἐγνώρισεν post 27 συναγωγὴ colloc. | 27 καὶ alt. post ἀρχῶν colloc.

p. 341,9 περὶ τοῦ μέσου — 342,30. 10 καὶ δὲ | post τοῦ add. μέσου | 11 post τῇ add. ἔστιν | 13 post ζητῆσαι add. τι ἔστιν | ὡς | 15 ἐπὶ τῷ | 16 εἰ] ἦ | 19 ὑπολάβοι | 21 δὲ ὀρισμὸς καὶ in mrg. man. I | 22 συλλογιστὸν — ὀριστόν | 24 ἀπορρήσας | 28 καὶ om. | 30 ἀποφαντικοὶ, ante quod add. καθόλου | 342,1 post μελλόντων add. εἴπερ ἔστιν | 3 δὲ om. | 5 ἀτυνάρτητος | 6 post τὰ add. τὲ | 7 περὶ alt. om. | 9 τίνων corr. | καὶ εἰ] ἡ αὐτὸς om. | 10 καὶ τὸ συλλογιστικὸν | 6 om. | 11 τῶν om. | 13. 11 σχέψαται οἱ συλλογισμοὶ ὀρισμοὶ εἰσὶ καταφαντικοὶ εἰσὶ | 16 post ἐφεξῆς add. ὅτι | 17 ἐνυπάρχον | 19 φησίν | 20 καὶ om. 23 καὶ prius om. | 26 ἕγουν om. | 27 οὐκ ἔστι | 28 δὲ ὀρισμῶν αὐτῶν.

p. 437,11—440,12. 11 post καὶ alt. add. τὰ | 12. 13 καὶ — τῷ εἰδεῖ om. | 14 ἴδιανταν | 17. 18 ἴδιατάνων] ω in ras. | 19 κοινώτης | 21 τὸ utrumque om. | 22 μετὰ om. | 24 τινῶν τῶν | 25 ζῶν — λογικὸν | 29 τινα | 30 τούτων | 31 ante ἡ add. ἡ δὲ αἰσθητικῆς τοῦ καθόλου ἔστι ἥτουν | 438,1 ἀνθρώπου om. | 4 συνεστάτων | 10 ἴστανται | 10. 11 καταντήσωμεν 14 post ταῦτα add. καὶ | λογικὸν supra deletum λευκόν ser. m. I | 15 ὠστάτως om. | 16. 17 τοῦτον ὡς | 21 συνάργονται | 21. 22 ἐπαγογῆς — ἐπαγογῆ pr. | 24 διάνοιαν εἶσεν om. | 439,5 δὲ κυρίως γάρ νοῦς λέγεται | 7. 8 ἐξόρροπος | 8 γεύσσει | 9 ἡσῆ in ras. | 11 λέγεται post πρακτικὸς colloc. | 13 οὖν | γενήσεται fort. recte | 14 ante ἔξεις add. αἱ | φασὶ δὲ τὰς | 15 μὲν prius om. | 16 δεῖ om. | 17 τῆς om. | 18 ἀπόδειξιν, post quod del. ἐπιστήμης | 19 ante αἱ add.

¹⁾ velut f. 445^r invenitur illud scholion Ἀλεξάνδρου, quod II 1 p. XXII proposui. f. 448^r inser. τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου μεταλήνης κατὰ λέοντος τοῦ μαργαρητοῦ οὗ εἰς τὸ β' τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους. Διαλαβόν δὲ ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ κτι.

ἥγουν | γνωριμάτεραί εἰσι bis | 20 παρὰ | 22 μετὰ ἀπόστατος | 25 ἀληθέστεραι | 26 ἀπόδειξιν | 27 τὰς ἀρχὰς ἥγουν τὰς προτάσεις | 28 προβαῖνει | 29 εἰ γάρ | λογισμὸς recte | 30 καταγνήσκενται εἰσι καὶ | 440,2 ἀλλη ἀρχὴ om. | 3. 4 ἀπόδειξεως καὶ om. | 4. 5 εἰ γοῦν μηδὲν ἄλλο γένος bis | 6 ὁ om. | 8 post ἀρχῶν add. καὶ ἡ μὲν τῆς ἀρχῆς | 9 post ἡ add. recte μὲν | post ἀρχῆς add. ἂν εἴη | post ἂν add. ἀρχὴ | 10 ἀπόδειξιν | 11 τὰ om.

ESCURIALIENSIS Φ—I—14 [cf. vol. XXI 1 p. V] chartaceus forma maxima saec. XVI f. 1^r—9^v initium anonymi illius in Analyt. Post. libr. I (usque ad p. 71^b25) commentarii a M. Hayduck l. c. p. VII—XVIII editum continet, qui exstat etiam in CEF et Mosq. 313, in quo p. X 20—XVIII 20 multa sunt e Philoponi commentario (p. 7,7—26,13) excerpta, quorum nonnulla integriorem nostris codd. memoriam videntur servavisse: p. 7,14 (X 28) γνοίημεν (γνοῖμεν conieci), p. 20,24 (XV 20) οὖν, quod addidi, habet, p. 24,20 et 23 (XVII 25 et 28) ἀπόδεικτῶν et ἀπόδεικτά v. Add. et Corr.

ESCURIALIENSIS Φ—III—10 [Miller p. 171 cf. huius vol. 2 p. XXIV] bombycinus saec. XIII—XIV post Analyt. Prior. libr. II cum Philoponi commentario circumscripto¹⁾ inde a. f. 116^r Analytica Posteriora continet, quorum libro I varia scholia ascripta sunt, inter quae sunt plurima e commentario Philoponeo excerpta; libri II scholia rariora esse Ad. Torstrik testatur. e photogrammatis foliorum 116^r—117^v haec nota:

f. 116^r med. scholia sic incipiunt: Θέλων ὁ ἀριστοτέλης ἀπόδειξαι ὅτι ἡ ἀπόδειξις ἐκ προεγνωμένων καὶ προομολογουμένων γίνεται, ἀρχεται ἀπὸ τοῦ καθόλου, ἢτοι τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς μαθήσεως, ἢ ἀπὸ ἐγνωμένων γίνονται. εἰ δὲ τοῦτο, ἔστι δὲ καὶ ἡ ἀπόδεικτικὴ διδασκαλία καὶ μάθησις, λοιπὸν ἄρα καὶ ἡ ἀπόδεικτικὴ ἐκ προεγνωμένης γίνεται γνώσεως. Οἱ ἀριστοτέλης θέλων διδάξαι περὶ ἀπόδειξεως οὐκ ἀμέσως ἐπὶ τὴν τούτου διδασκαλίαν ἐχώρησεν,

¹⁾ e photogrammatis fol. 102^v—103^v, quae postea mihi suppeditata sunt, licet hic addere varietatem lectionum ad vol. XIII 2 p. 387,1—397,27. 5 καὶ πότε κτλ. om. | 7 ἐρεῖν, om. φησί | 11 ὅλαι | 18 τούλαχιστον γρεῖα | 388,7 οἱ δὲ κτλ. om. | 10 καὶ primum om. | 16 lemma om. | 20 εἶποι | 21 λέγοι | 25 et 26 τὸ—τῷ | 389,2 ὅλον | 3 εἰ superser. εἰ τῷζοι praeterea in mrg. | ἀρχ om. | 6 οἱ superser. | 12 post ἔτερος add. οὖν | 14 οὖτι κτλ. om. | 26 καὶ alt. om. | 34 ὁ—δύοις om. | 390,1 post συμπέρασμα add. ἔστων | διὰ τοῦ κτλ. om. | 3 οὖν τὸ τὸ sic | 13 post φανερὸν add. οὖν | ὅτι εἰ | 15 εἰ γάρ] ὅτι | 19—22 om. | 27 τὸ συνάγον | καταφατικόν | 391,1. 2 ἐν πρώτω σχήματι ἀστλάρηστος | 9 οὖν inc. f. 103^r τοῦ μὲν κτλ. om. | 17 οὐ om. | 18 ὅτι—ἡν | 21 δυνατῶν | 23 ὕστερον κτλ. om. | 28 ποτὲ μὲν—ποτὲ δὲ | 392,1 post δὲ add. ἐπὶ τι | 4 post ὅτι add. ἔστων | οἱ habet | 12 τῷ ἀληθεῖ συμπέρασματι τῷ | 18 οὐχ κτλ. om. | 22 τὸ συμπέρασμα τῷ β | 26 εἰ οὖν] οὐκοῦν | οὐν] οἴον | 29 εἰς κτλ. om. | 393,1 τὸ α κτλ. om. | 6 τοῦτο om. | καὶ om. | ἔστι om. | 9 καὶ κτλ. om. | 12 μὲν et δὲ om. | 14 εἰς om. | 16 καταφατικαὶ καὶ ἀποφατικαὶ | 22 τέως om. | 23 τέσσαρες u. v. | 32 post πάτως add. συζητάσ | 394,7 post α add. εἰ | ὑπάρχον κτλ. om. | 14 ἀληθὲς | 19. 20. ἡν γάρ τὸ ἀληθὲς οὐδενὶ τῷ β | 23 γενόμεναι | 24 ἀληθῶν τῶν προτάσεων οὐδῶν | 25 ψευδῶν οὐδῶν | 28 δὲ | 29 ἀληθὲς om. | 395,1 ὑπάρχον κτλ. om. | 4 ὡσάντως inc. f. 103^v | ἔστω κτλ. om. | 6 εἰπὼν | 7 ἀληθὲς συναγόντης om. | 8 ἀν | 10 ιδοὺ om. | 11 ante ἀνθρ. add. οἱ | καὶ om. | 12 δ | 14. 15 om. | 16 ἔκατέρα κτλ. om. | 20 αὐτός] οἱ | 21 γινομένας | 25 καὶ alt. om. | 396,2 ἐπὶ τῶν ἀμφοτέρων | 4 καὶ γάρ ἡ | 5. 6 ἡ—ἐπὶ τι ψευδῆς om. | 7 εἴη post πρότασις colloc. | 8 μὴ superser. | 14 ἀν | λάβω κτλ. om. | 19 δ om. | 20 ἔστω om. | 21 ψεῦδος | post εἰπὲ add. παντὶ | 23 εἰ δὲ ἡ ἀποφατικὴ ἡ | 26 μείζονα | ἀληθὲς—συνάγοντι om. | 27 ὑπάρχει om. | 397,3 καταφατικόν | 10 ἐπὶ τι ψευδός | 12 δ ληφθῇ | ἡ δὲ κτλ. om. | 20 ἡ—ἀληθῆς] οὐδενὶ γάρ τῷ ἀληθῆς | 21 ψευδὲς | 23 ἐνδέχεται κτλ. om. | 24 συνάγομεν ἀληθῆ.

ἀλλὰ πρέπον παρέδωκε τὰς ἀπλᾶς φωνάς ἐν ταῖς κατηγορίαις, εἴτα ἐν τῷ περὶ ἔρμηνειας τὰς προτάσεις. ἐν δὲ τοῖς προτέροις ἀναλεκτικοῖς περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ, εἴτα ὅδως γρηγόριμενος ἔρχεται καὶ ἐνταῦθα διδάσκων τὸν λόγον τὸν περὶ ἀποδεῖξεως. ὃν καὶ ἀναγκαῖον ἔχει παραδοῖναι ὡς τοῖς φιλοσόφοις γρήσιμον καὶ ἀναγκαῖονταν ὄντα. εἰ γάρ μὴ τῇ ἀποδεῖξει γρῆσεται, οὐκ ἂν δυνηθῇ τὴν ἀληθείαν καὶ τὸ ψεῦδος διεκρινῆσαι. τοῦτο γάρ ἐστιν ἕδιον τοῦ κυρίου φιλοσόφου, τὸ εὑρίσκειν τὸν ἀληθῆ συλλογισμὸν καὶ τὸν ψεῦδην καὶ ἀποδεῖξαι αὐτὸν. ὥσπερ γάρ οὐκ ἔνι ὁδὸς διδάσκει τινὰ τὸ τοιωτὸν κατασκευάσαι πρᾶγμά τι, εἰ μὴ ἀπλῶς γινώσκει τὴν τούτου γνῶσιν, οὕτως καὶ ὡς πεποίκηντες ὁ τεγματός. ἐδίδαξε τὸν ἀπλῶς συλλογισμόν, εἴτα καὶ περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ ὡς προμαθόντας καὶ προγινώσκοντας τὸν ἀπλῶς συλλογισμὸν καὶ καθόλου: — Ἰστέον ὅτι ἐν παντὶ προβλήματι δύο ταῦτα θεωρεῖται, τὸ δεδομένον καὶ τὸ ζητούμενον. οἷον δὲ μὲν ὑποκείμενος ὄρος, λέγω δὴ ἡ ψυχή, δέδοται, ζητεῖται δὲ ὁ κατηγορούμενος, εἰ ἀδύνατος. καὶ πάλιν εἰ ἔστι ξῶν τραχέλας τεθῆ πρόβλημα, δεδομένον μέν ἔστι τὸ ξῶν, ζητούμενον δὲ τὸ τραχέλαρος. ζητεῖ γάρ τὸ πρόβλημα οὐχ ὅτι ἔστιν, ἀλλὰ τί τοῦτο γάρ φανερὸν καὶ ἐναργές: ἀλλ' εἰ τοιοῦτον ξῶν. ὥστε πᾶσαι αἱ προτάσεις δὲ' ὧν κατασκευάζεται τὸ πρόβλημα: —

Πρὸς τὸ προσεχὲς ἀπήντησεν ι. e. p. 17,25—18,6 ἵστας ἔχει. 26 ἀλλοις] τούτοις | 27 ἀλλο τι. ὥσπερ | 28 δὲ om. | 18,5 τὰς om.

Τούτεστι πρὶν κατὰ τὴν αἰσθήσιν ι. e. p. 18,13—21 ἔδει. 13 προσβάλλομεν | 14 ὅτι τὸ | 16 τρίγωνον ἐγνώσκαμεν] parum liquet | 17 διὰ τὸ | 20 post κερρομαένον add. τὸ. f. 116v. Εἰ δὲ μὴ τοῦτο εἶναι—(ἢ . . . εἰρίκαμεν) i. e. p. 18,23—26.

Ἐντεῦθεν καὶ τὴν ἐν τῷ μένων—τὸ δὲ καθόλου οὗ i. e. p. 14,12—16,19 (14,12—24 ἀπὸ plurima legi non possunt). 14 εἰτα] εἰπεῖν | 24 post διπλάσιον add. nescio quid | 25 τετράγωνον ἢ οὐδὲ διάμετρος | 28 αἰρῆθ | ἔτερον alt.] ἔσται | 29 ἐκατέρᾳ | 30 καὶ τοῦ | 15,1 ἢ αἰρῆθ τῇ βεβῃ | 3 τὸ αῦθ | 4 δῆ om. | 8 τετραγώνου om. | ante ἔστι add. αὐτοῦ | 9 ὠμολόγει | 10 ἐπει | 17,18 τὸ ἄρα—τετραγώνου om. | 21 ἐνάγων | τὰ ζητούμενα | 22 εἰς γνῶσιν om. | διά τινων | 27 τοῦ (ante εἰδέναι) | 28 τόχη | 30 ἔτι om. | τὸ om. | 16,2 τὰς ἀπορίας om. | 7 ἢ δὲ—τετράγωνον om. | 7,8 ἢ παντὸς τετραγώνου om. | 8 τίθεται | 12 τὸ (ante καθ.) | 13 καὶ—15 καθόλου om. | 17,18 καὶ—ἄγνοει om.

Ἄντι τοῦ ἐπίστασθαι i. e. p. 23,11—15 ἔλεγε. 12 εἰς τὸ ἐπίστασθαι] non liquet | 14, 15 ὥστε φαμὲν καὶ.

f. 117r — — — (quae praecedunt vix legi possunt). Τούτεστιν γάρ τοι καθά παθόλου ἢ κατὰ τὸ μερικόν i. e. p. 19,13—18 ἔστι. 15 εἰ τὰ καθόλου μανθάνει τις | 17 τὸ alt. om.

Σοφιστικὸν τρόπον εἰπὼν αἰνίττεται καὶ τοὺς κυρίως σοφιστὰς καὶ τοὺς διαλεκτικούς. ἀμφότεροι γάρ . . . συλλογίζονται καὶ ἐξ εἰκότων καὶ τεκμηρίων. ἀληθῆ μέντοι. οὐ μὴν κατὰ τὸν ἀποδεικτικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν τρόπον. οἷον οἱ λέγοντες i. e. p. 21,11—28 ὁ αὐτός. 14, 15 εἰναι—ἔχειν] . . . καὶ ὠχράν εἰναι | 15 ἐπειδὴ om. | 20. ὑπάρχει—τὸ ὑποκείμενον om. | 21 et 22 ψημάθιον | 27 post πάτης add. ήμεν | μετρητικὸς ὄν.

Οἷον δὲ ἡ σελήνη τοιωτὸς φωτίζεται γῆτοι ποικιλῶς, διότι σφαιροειδῆς ἔστιν. ἡ δὲ ἡ γῆ ἔσταται, διότι κέντρου λόγον ἐπέχει ἡ δὲ . . . διὰ τὴν ὑποδρομὴν τῆς σελήνης. ἡ δὲ ἡ σελήνη ἐκλείπει διὰ τὴν ἀντίφραξην τὴν ὑπὸ τῆς γῆς. τότε γάρ καὶ λέγεται ἐπίστασθαι, ὅταν τὸ αἰτιατὸν . . . αἰτίου. ὥσπερ δέ οἰδεν δὲτι ἡ σελήνη τοιωτὸς φωτίζεται διὰ μέσου τοῦ σφαιροειδῆ εἰναι ἡ τὴν ἐκλείψιν τὴν ἡλιακὴν διὰ μέσου τοῦ ὑποτρέχειν τὴν σελήνην . . . τὸ αἰτίων. εἰπὼν τὸ προτέρων. ἐνδέχεται γάρ τι πρότερον μὲν εἶναι κατὰ σχέσιν τὴν συλλογιστικήν. οὐ μέντοι γε καὶ τοῦ πράγματος. οἷονει τις συλλογίσαιτο . . . πρότερον. τούναντὸν γάρ τὸ τετοκέναι αἰτίου ἔστι τοῦ γάλα ἔχειν. τότε γοῦν τις δυνήσεται ποιῆσαι ἀπόδειξιν, διανόμενος λαμβανόμενος ὄρος οὐ μόνον ἔστι πρότερος . . . ἀλλὰ καὶ αἰτίου τοῦ συμπεράσματος. οἷον εἰ τις διὰ μέσου τοῦ τετοκέναι συλλογίσαιτο τὴνδὲ τὴν γυναικα γάλα ἔχειν. οἷον γῆδε ἡ γυνὴ τέτοκεν. ἡ τεκοῦσα γάλα . . . γάλα ἔχειν:

Ἐπειγηγεῖται i. e. p. 26,18—27,11 τῇ πλευρᾷ. 21 εἰ—24 ἐδίλωσεν] δηλοῦτο γάρ | 25 φησι γάρ δὲ om. | 25, 26 ὥσπερ—εἰναι om. | 26 post πλευρᾶς add. . . ὃν ὡς ψεῦδες |

εῖ γε | 27,3 οἷον — δ εἰναι οι. | 5 εὗροις | 6 σύμμετρον τῇ πλευρᾷ bis u. v. | 7 post μθ' add. νῦν δὲ ἡ ἔστιν | 7 τὸ τετράγωνον οι. | 9 πολλαπλασιαζόμενος | 10 οὐδεὶς ἀριθμός.

Μὴ κατὰ συμβεβηκός i. e. p. 28,6—11 ἔχειν. 7 μὴ καθ' αὐτὸν εἰδέναι | 10 αὐτὸν.

Τῷ ἔνυτέναι, τουτέστι τῷ εἰδέναι τί σημαίνει ἡ τί ἔστιν. ἀλλὰ καὶ τῶν εἰδέναι ὅτι ἔστιν καὶ σκύπει ὅτι νῦν φησιν ὅτι καὶ κατὰ δύο τρόπους δένεν εἰδέναι τὰ ἀξιώματα i. e. p. 28,20 Ua.

"Οτι τὸ πρότερον διττόν, τὸ μὲν πρὸς ἡμᾶς, τὸ δὲ πρὸς τὴν φύσιν. καὶ πρώτα μὲν τῇ φύσει λέγονται τὰ κοινὰ καὶ καθολικά, ἀπερ ἡμῖν ἔστιν ὕστερα. πρώτα δὲ κατὰ τὴν αἰσθησιν καὶ καθ' ἡμᾶς τὰ μερικά. ὕστερα δὲ τὰ καθόλου .".

Ἄμεσοι δὲ i. e. p. 30,5 sq. 7 ἀλλη οι. | πᾶσα — 11 ἐκάλεσε οι. | 11 ἀναπόδεικτος | ἔστι οι. | 12 οὐκ ἐδεήθημεν | 14 εἰ τόχοι οι. | 17 δὲ οι. | 21 οἷον — 27 δὲ] πάλιν | 27. 28 τὸ δὲ — οὐσία οι. | 28. 29 λέγω — καὶ οι. | post 29 ἄμεσος sic pergit: τὸ αὐθιμπόστατον οὐσία. καὶ αὕτη ὁμοίως. τὸ ζῶον ἥπα οὐσία. ἀλλως κυρίως μὲν ἀπόδειξις ἡ ἐκ τῶν πρώτων τὰ δεύτερα πιστουμένη, ὅταν συνδράμῃ i. e. p. 31,13—17 ὀνόματος. 14 γνώριμον εἶναι.

f 117v — — — (initium folii legi non potest). κοινὸν μὲν οὖν i. e. p. 35,21—36,17 ἡ ἀντίφασις. 23 γίνεσθαι post μηδὲν colloc. | 24 post ἀγαγεῖν add. ἀλλ᾽ οὐσι μὲν τῶν ὑποθέσεων γνώριμοι καὶ δὲ ἥπα τῷ ἀκοῦσαι προσίσται ὁ μανθάνων, ὑποθέσεις αὗται καλοῦνται. οἷον | 36,1 τίθενται | 2 καλοῦνται | ante δύο add. ἦ | 3 μὲν οι. | 5. 6 ἔως ὅδε τὰ τῆς | 7 ἐναντίον | 9 εἰ (post utrumque οὗτε) | σι superscr. | 10 ὡς ὁμοιογόρυμενον ὁ γεωμέτρης | 12. 13 καὶ — πλάτος οι. | 15 ἐπιστημῶν οι. | 17 post ἀντίφασις sic pergit: ὁ γάρ ὁρισμός: ὁρισμός ἔστιν i. e. p. 35,2—19 κατὰ συμβεβηκός. 2 τί ἡν οι. | 3 post θνητὸν add. νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν | 4 ἀπόφαντις | 5 δήπου οι. | 11. 12 ἐξήγγεις — θνητόν οι. | 15 ὅταν — 17 τοῦ ἀνθρώπου οι. | 18 καὶ ἀπόφασις οι.

Προγνωσκειν τὰ πρώτα: καὶ γάρ εἰ i. e. p. 37,24—38,4 δικαιοσύνης | 24 διὰ] τῶν | 26 λέγει | 28 εἴη οι. | 38,1 ὁ σωκράτης εὐ μάλι καὶ ἀσφαλέστατα | 2 λέγοντα εἶναι.

Αἱ γάρ δὲ ὁ πάρεργοι ἔκαστον: Οἶον εἰ τὸν ὀιδάσκαλον φιλοῦμεν διὰ τὸν παῖδα, τὸν παῖδα μᾶλλον φιλοῦμεν (cf. p. 37,21. 22), καὶ γάρ ὅταν i. e. p. 38,9 sq. 10 τοῦτο αὐτὸν διὰ | 12 θερμὸν διὰ | μᾶλλον θερμὸν | 13 πάρεργοι οι. | 13. 14 ποιλῆ — ὁπάρξετ] ἡ γιών ψυχροτέρα. post quae pergit: ἐντεῦθεν καὶ τὸ ἀπορούμενον λύεται . . . ἡ ὁ θάνατος ἐν τῇ παχαίρᾳ ἦν τῇ κινήσει ἡ θερμότης, ἐπει διὰ τὸν οἶνον μεθύομεν καὶ θυγάτεροι διὰ τὴν παχαίραν, καὶ θερμακινόμεθα ὑπὸ κινήσεως . . . Συμβῆσται δὲ τοῦτο: Τὸ ποῖον i. e. p. 40,13—29 τὸ συμπέρασμα. 17. 18 τοῦτο — συμπεράσματος οι. | 19 δὲ ἀν τῷ μὴ ἐγνωκότι | 20 τάναντία | 23 τι οι. | 24 δὲ καὶ | καὶ alt. οι. | 25 καὶ tert. οι. | 27. 28 εἰ γάρ — ἐγνωκός οι. | 29 ἄρα οι. | ἐγνωκότα.

BAROCCIANUS 155 [Coxe I 265 cf. etiam huius vol. 2 p. XXXIII. XXXIV] chartaceus saec. XV foliorum 416 inde a f. 263 Philoponi in Analyt. Post. libr. I commentarium continet. e paucis, quae Ad. Torstrik notavit, hunc codicem appareat codd. RU similiorem esse.¹⁾

p. 333,8 τοῦ οι. | 15 στοχάστηται | ὄμοιος οι. | 17 στοχάστηται | εἰσιν οι. | ἐρωτήσει.

OXONIENSIS Collegii Novi 236 [Coxe I 86 cf. etiam huius vol. 2 p. XXXIV] chartaceus saec. XVI foliorum 394 a f. 218, quod inser. Ἰωάννου ἀλεξανδρέως σχολικαὶ ἀποσημειώσεις κτλ. (= Ua), Philoponi in Analyt. Post. libr. I commentarium continet. quae Ad. Torstrik ex initio et sine commentarii

¹⁾ de BAROCCIANO 87 cf. p. XI n. 1. etiam in Barocc. 157 membr. saec. XIII, qui f. 1—117 Analyt. et Prior. et Post. cum scholiis miscellaneis continet, e Torstrikii schedis Philoponea esse cognoscitur, velut An. Pr. p. 21,22—25,240, 29—241,1. sed haec e scholiorum farragine expiscari vix operae pretium sit.

notavit, paene omnia cum U consentiunt, velut p. 333, 6 τουτέστιν — 8 χρόνῳ om.

MOSQUENSIS 313 [Matthaei p. 205, 206 cf. vol. II 3 p. XXII] olim 326, nunc 455, e monasterio Iberorum, foliorum 435, e duobus constat codicibus, quorum posterior bombycinus saec. XV inc. f. 295. ex quo quattuor foliorum photogrammata mihi suppetebant. f. 345^r inser. Τοῦ φιλοπόνου σχόλια εἰς τὴν ἀποδεικτικήν. Βιβλίον ἄτον: Σκοπὸς ἐστὶν ἐνταῦθα τῶν ἀριστοτέλει περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ διδάσκαι συλλογισμοῦ ... des. f. 373^v in verba οὗτος ἀγγίνους: Τέλος τοῦ πρώτου βιβλίου τῆς ἀποδεικτικῆς (cf. p. X. XI. XVIII). ibidem inser. ἀρχὴ τοῦ δευτέρου βιβλίου τῆς ἀποδεικτικῆς: Τοῦ μὲν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῆς ἀποδεικτικῆς (p. 334, 2) ... des. f. 394 in verba ἡ ἀποδεῖξις γνωσκει τὰ ἐπιστητὰ πράγματα καὶ ἀποδεικτά (p. 440, 12).

p. 334, 2—336, 18. 16 ἀποδεῖξεως, om. ἐν τῇ | 22 ἀναλυτικῇ | 23 ἀναλυτικόν | αὐτοῦ | 335, 5 ἀποδεῖξεως | 6 τυπωτερον | 7 καθέτι γνωστὸν | 9 ἀναλυτικά | 12 διδάσκει | 15 πρότειν | 22 τὸ κύρος ἔχει ὁ μέσος δρος | 25 οὖν | 26 λαζῶν | 34 ἀνάλυσις λέγεται alt. l. | 35 ἐπὶ τὰ ἀπλακ om. | 336, 6 ἔρχεται om. | 18 in ἀνάγονται des. f. 373^v.

p. 437, 7—440, 12 (f. 393^v). 7 ἀστρφῶς | 13 τῷ γένει | 25 λογικόν | 29 κοινὸν | 31 ante ἡ add. καὶ | 438, 5 post ὅτι add. ἡ | 10 ἵστανται | 16 τοῦτο om. | 22 γνώσκομεν | 24 lemma om. | 439, 3 δὲ om. | 6 αὐτῇ | 13 εἰ δὲ οὖν | 14 φασι | 15 μὲν alt. om. | 16 δὲ habet v. Add. et Corr. | 20 παρὰ | 22 lemma om. | 26 οὖν om. | γενομένη | 27 post διά inc. f. 394^r | μὴ | 28 ante νοῦς add. ὁ | 29 λογισμὸς v. Add. et Corr. | 31 γνώσκειν τὰς ἀμέσους προτάσεις καὶ γνωστεῖν | 440, 1 γάρ | γνωσθεῖσιν om. in lac. (aut in photogrammate non est expressum) | 2 post ὕσπερ add. ἀρχὴ v. Add. et Corr. | ἄλλη ἔρχῃ om. | 3. 4 ἀποδεῖξεως καὶ om. in lac. (sed v. ad vs. 1) | 4 οὖν | 7 post ἀληθέστερον add. ἔτερον | 8. 9 καὶ ἡ om. | 11 ὡς ὁ νοῦς om. in lac. (sed v. ad vs. 1).

HAUNIENSIS gr. 209 [I. Erichsen p. 31] chartaceus saec. XVI—XV in fol. prioris libri commentarium Philoponeum continens ab I. Heiberg inspectus est, qui haec notavit, e quibus codicem plerumque cum a (a¹) consentire appareat:

p. 1—5, 14 παραδειγμάτων. 1—4 Ἰωάννου ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου ἐξήγγεις εἰς τὸ πρῶτον τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν ἥτοι τῆς ἀποδεικτικῆς rubr. inser. | 5. 6 τοῦτο τὸ βιβλίον, λέγω δὴ ὁ περὶ ἀποδεῖξεως λόγος, τέλος ἐστὶ τῆς λογικῆς πραγματείας | 6 μαθήματα | 7 τε om. | 8 καὶ om. | 9. 10 οὕτως καὶ ἐπὶ τούτων ὡς καὶ τῶν ἄλλων ὅδων προέλθωμεν | 12 ἡ καὶ | 17. 18 post ἀδύνατον add. ἐστι | 2, 2 ἔδειξαμεν | 2. 3 ὁ τε σοφιστικός, ὁ διαλεκτικός καὶ ὁ ἀποδεικτικός | 5 ἐν φῷ | 6 δὲ post 6 διδάσκει colluc. | 7 ἐλέγχοις om. | 8 ἐπὶ τῷ] καὶ ἐπὶ τῷ | ὡς αὐτός φησι τὰς σοφιστικάς | 10 τῷ utroque | 11 ὕσπερ | 12 ὁ superser. m. 1 | 14 post μειζὸν add. ἐστι | 15 Ἐλεγχος | 17 συλλογισμὸν] ἐλέγχων | 18 τοῦ om. | 19 ante τὸ add. τί | 21 δεῖ om. | ἐτεροινήτου] οὐ in ras. | 22 διώκειν | οὐ | 23 post λογικῆς add. πάσῃς | 24 οἱ φιλόσοφοι om. | εἰς | 27 ἡρόδον | 3, 9 post τὸ add. μὴ | 10 γενόμενοι | 11 γνῶναι | 15 φησι διδασκαλία | 16 προύποκειμένης | 17 θέλει | 22 ante μάθ. add. ἡ | 23 γίνεται | 25 γάρ ἀδύνατον | 26 post πλευραῖ add. τοῦ τριγώνου | 27 μειζόνες | 29 lemma om. spatio 4 litt. relieto | 30 post γνώσκειν add. οὖν | 31 ἡ supra expunctum οἱ m. 1 | 32 εὑρίσκοντες] εἰς corr. m. 1 | 4, 2 πᾶσα alt. om. | 4 post τε add. καὶ | πάντως om. | 5 ἡ om. | 8 post ὕσπερ add. καὶ | 10 post γνώσεως add. τοῦ | 11 τι om. | 14 προσομοιογουμένου | 15 ἐκ μαθήσεως — ἐξ εὑρέσεως | 15. 16 καὶ εἰ | 16 ἔστι δὴ οὖν ἡ] ἡ μέντοι | 17 post ταυτά add. εἰσι | 18 ἡ alt. om. | 19 αἱ inc. f. 3^v | 20 ἀπὸ μὲν γάρ | προσίστα om. | 21 πρὸς τὸν | post μαθητὴν

add. ὡς | καλεῖται] νοούμενη | 21. 22 προσαγορεύεται — μάθησις ut a¹ | 23 ante γνώσεως · add. γίνεται | 24. 25 προβαίνῃ ἀν | 26 εἰχομένη [ζητεῖν] ζητήσαιμεν ἀν | 28 μαθεῖν | διπερ] τοῦτο γάρ | 5,1 post τοῦτο add. τοῦδε | 2 λευκότερόν | post αἰσθησις add. αὐτὴ | προ-
κέιτο | 3 ὑπόδεικνυσιν, om. μοι | 4 ἄλλως τε καὶ | διανοητικὴν — ἀποδεικτικὴν | καὶ alt.] αὐτὴν | 5 post καθολικώτερον del. κατιὼν | 6 πείστεις | 8 post πᾶσα add. δὲ | 10 αὗτη
om. | διεκνέει.

p. 331,1—333,29. 1. 2 lemma om. | 8 post ἀν add. καὶ | 9 μὲν οὖν ἐν τῇ | 11 καὶ
om. | 14 πρακτικὰ | 15 ἔχει om. | 17 καὶ τὰ om. | βούλεται | 18 τεχνιτοῖς | ἀπαιτεῖ | 19 ἐ-
γέλοι | 20 τὰ om. | 22 καὶ om. | 24 ὑποέγκλη χρώμενον ἡ νυνές | 25 πάντα ταῦτα | 27 μέγρι
καὶ | 29 ἄρα] ἔσται | 332,1 ὡς εἴρηται, om. δὲ | 2 et 2. 3 συλλογισμῶν | 5 post ταύτη add.
δὲ | 6 ἔστι δὲ καὶ σοφία ἡ | post πάμπαν add. τῇ ἐπιστήμῃ | 7 αὕτη ἀν καλοίστο | 8 εἰδῶν
om. | post κλήμεντα add. ἀπὸ τοῦ | 9 οὖσα] εἰναι | ἡμῖν σαρῆ | 12 σαφέστατα δὲ δὲτι ἡ] ἡ
δὲ | 14 post ἐπιβλητικῶν add. τῇ φύσει ταύτης πληγέσαις ἡ μᾶλλον | 14. 15 ἔχειν τὴν φύσιν
ἀντῆς | 15 post ἔχειν alt. add. αὐτὴν | ἔστιν om. | 16 σαφέστατά ἔστι καὶ φαντατά | 18 δὲ
om. | 19 ἀστέρων | ταῖς μὲν] ἀλλὰ ταῖς | 20. 21 δηλαδὴ τῶν λοιπῶν ἀστέρων | 21 post οὖν
add. ἡ | 24 ἡ πρῖν] διπερ | τοῦτο om. | 25 τῶν νοητῶν | 26 ἐλέγομεν | 27 εὑρησιν | θεέον |
29 lemma om. | 30 post φυσικὴν add. θεωρίαν | ante ἥγιν add. οὐχ, om. οὐ | 333,2 ἡ pro
altero εἴτε | 3. 4 lemma om. | 5 ἀπηρθιμημένης | ἡ om. | 6 τοῦ μέσου ὅρου post γράνῳ
colloc. | ἀσκέπτῳ] σε ε στ corr. m. 1 | εὑρησις u. v. | 9 [να] ἐν φ | εὑρησις | γίνεται | 12 σκέ-
ψαντος | ἀπὸ τοῦ | 16 ἀγγίνοντα τὸ τοιοῦτον | εἰδῶν pr. | δόσι om. | φύλους] i corr. m. 1 | 20
φύσιν ὁ πλάτων | 21 οὐ δεῖται] οὐδὲμπῶς | 22 ψευδονύμως | 23 post τοιαύτην add. οὖν |
25 lemma om. | 26 post φησίν add. δὲ | εὐθέως πάντα om. | 27 ἀπερ εἰσὶ τὰ αἴτια | 28 τὰ
prius om. | 29 καὶ] δὲ | ἥδη] ἡ corr. ex ἐ m. 1 | τέλος τοῦ πρώτου τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν
subscr.

VINDOBONENSIS phil. gr. 155 [Nessel p. 90 cf. vol. V 1 p. XIII] char-
taceus in quarto saec. XVI foliorum 271 f. 89^v inser. Ἰωάννου τοῦ φιλοπόνου
ἀλεξανδρέως ἐξήγησις: ρι σχολικῷ ἀποσημειώσεις, ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμφωνίου
τοῦ ἑρμένου, μετὰ τινῶν ἴδιων ἐπιστασιῶν εἰς τὸ ἄλλο τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν
ἀριστοτέλους. f. 227^v inser. Ἰωάννου ἀλεξανδρέως ἐξήγησις, εἰς τὸ δεύτερον τῶν
ὑστέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους. f. 271^r subscr. Φιλοπόνου τῶν εἰς τὸ βούτο τῶν
ὑστέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους τέλος. μαθουσαλα τοῦ καὶ μαχεῖρος κόπος
ἀρπακτικὸς καὶ ἐν ἐπιδρομῇ καὶ ἐν ἔνιτείᾳ καὶ σπάνει τῶν γρειῶν πολλῆ. εἰ δὲ
βούλοιτο, καὶ ἐν διωγμοῖς καὶ ἐν ἀσθενείαις πολλαῖς καὶ καιρικαῖς ὀνωματίαις
καὶ μεταβλήσεσι συγχαῖς, εἰπεῖν τις, ἐκεῖνος οὐχ ἀμαρτήσει τοῦ πρέποντος, δὲ
δὲ ἀν εἴη: ρι quae H. Diels contulit (p. 1—2,22) et quae ipse contulit
(p. 2,23—8,12 δυνάμει = f. 89^v—92^r, p. 327,7—336,36 = f. 224^v—228^v,
p. 440,4 εἰ γοῦν — 12) paene omnia, etiam manifesti librarii errores,
velut p. 331,8 προδύθείημεν δὲ ἀν καὶ ὑπεῖς, p. 333,20 ἐνωποιόν, p. 440,6.
7 τοιαύτην — μόνος iterata, cum Aldina congruunt, a qua haec tantum
discrepant:

p. 1,4 post titulum add. lemma πᾶσα — γνώσεως, ut omnino lemmata non tam plena
exhibit quam a | p. 2,15 ἀπάτης habet | p. 4,24. 25 εἰς — μαθήσεως in mrg. inf. m. 1 |
p. 7,15 προγνωστήμενα | 19. 20 τὸ — ταῦτα om.

p. 327,7 ἐκεῖνος | 11 σύνδεσμος δὲ γάρ om. | 18 δοξάτῃ | p. 329,10 ἀσύμμετρον | 23 ἀδυ-
νάτου | p. 331,2 σοφίας, post quod add. τὰ μὲν — μᾶλλον ἔστιν | 21 et 25 ἐβούλευσάμεθα |
p. 332,8 οἵοιν σαφῆ | 10 τέ om. | 30 post τῶν induxit ἀπλῶς τὴν | p. 333,26 Ὁ — ἐγνώ-
ρισεν om. | p. 334,9 ἐν τῇ | p. 335,33 καὶ ἡ — γάρ om.

p. 440,10 εἰ δὲ.

EDITIONUM principum Aldinarum posterior mihi innotuit, quae a prodiit *Venetiis in Aedibus haeredum Aldi Manutii Romani et Andreae Asulanii Soceri, Mense Decembri MDXXXIII una cum 'Incerti authoris' et Eustratii commentariis.* ex epistula Aldi Pii Manutii ad Albertum Pium Carpensium principem priori editioni anni MDIII praemissa, quae initio posterioris repetitur, haec noto:

Ioannis Grammatici . . . in priora Philosophi resolutoria commentarios statim post Ammonium in librum de interpretatione (ut par erat, et librorum Aristotelis ordo exigebat) excusos cura nostra publicare constitueram. Sed quia, quos is ipse Philoponus in resolutoria posteriora composuit, paratiiores correctioresque haberentur, illos nunc damus, daturi deinceps deo favente et reliquos. Quoniam vero inter imprimentum varia nobis facere exemplaria, nihil aut addere, aut diminuere, aut commutare audentes (temerarium enim id quidem) quae varia visa sunt, asteriscis signandi curarimus, inde operi absoluto addenda, quo unicuique pro arbitrio suo de illis licet dijudicare. In secundum etiam resolutiorum librum duplēctem nocti expositionem, utrunque iussimus informandam.

Quibus in praefatione posterioris editionis haec adduntur:

Ioannis Grammatici libros in Aristotelis posteriora resolutoria denuo impressuri, dedimus operam, ut exirent emendatiōres, quam antea fuerant. itaque ex doctissimorum hominum lucubrationibus multa, in quibus vera lectio desyderabatur, castigavimus.

Mantissa f. 116^r—123^v inscr. Διαφορά, εἰς τὰς σχολικὰς ταύτας ἀποσημειώσεις, οἵς ἐν ἑτέρῳ εὑρομέναις ἀντιγράψω.¹⁾

In SCHOLIS a Brandisio a. MDCCXXXVI editis p. 195—251 multa b sunt ex editione Aldina excerpta, cuius menda nonnulla, plerumque conjectura sublata sunt.

II ANONYMI IN ANALYT. POST. LIBR. II:

Parisinus 1917 [v. supra p. X et Waitz Organ. I 24. 25] in f. 257^r B exeuente inscr. τοῦ αὐτοῦ φιλοσόπουνος εἰς τὸ δεύτερον τῆς ἀποδεικτικῆς: "Ινα τῷ σκοπῷ τοῦ προκειμένου βιβλίου παρακολουθήσωμεν καὶ τῇ γριφώδει ταύτῃ τοῦ ὥντοῦ ἐπαγγελίᾳ et spatio relicto in ultimo versu διαλαβὼν ἡ ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῆς ἀποδεικτικῆς . . . ὅλῃ ἴδειν τὴν περὶ αὐτοῦ διδασκαλίαν ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ βιβλίῳ ποιήσασθαι: — (f. 257^v med. i. e. Leo Magent. cf. p. VIII) φέρε ωσπερ καὶ θεμέλια τῆς τοῦ ὥντοῦ ἐξηγήσεως προλάβωμεν κτλ., quae verbis ίνα τῷ σκοπῷ . . . ἐπαγγελίᾳ continuari perspexit Brandis (Schol. p. 240^b 24. 25; aliter iudicat Waitz l. c.) Anonymi commentarius inc.

¹⁾ tertium haec commentaria edita sunt Venetiis a. MDLVIII. — Versionibus Latinis, quas Fabrie, Bibl. Gr. III 331 X 646 (ed. Harless) commemorat, adde *Commentaria in libros Post. Resol. Arist. Recens cum Graeco exemplari per Philipp. Theodosium collata. Venetiis 1542. 1550.*

f. 259^r, initio (f. 259 et 260) scholiis miscellaneis (velut f. 259^r scholion νικαίας nomine inscribitur) in marg. ascriptus. des. f. 272^r. ante Theodori Ptochoprodromi paraphrasin, quae inc. f. 273^r, repetitur illud Magenteni prooemium διαλαβόν . . . ποιήσασθαι. codicem ipse Parisiis contuli.

R LAURENTIANUS LXXXV 1 [v. supra p. XI. XII] inde a f. 251^r Anonymi commentarium cum prooemiiis Parisini 1917 continet, quocum omnino summa est consensio. collatus est a Guil. Rabehl.

U MARCIANUS 225 [v. supra p. XVI] f. 448^v—467 Anonymi commentarium continens collatus est a Guil. Rabehl.

OXONIENSIS Collegii Novi 236 [v. supra p. XX] post Philoponeum in Analyt. Post. libr. I Anonymi in libr. II commentarium continens Tostrikii testimonio hic ad verbum cum Aldina congruit.

L LAURENTIANUS LXXI 15 [Bandini III 9. 10] membranaceus in quarto saec. XV foliorum 40 in fine mutilus non plus duobus quaternionibus excisis testimonio Iosephi Heeg Monacensis, a quo f. 21^v—40^v partim collata partim descripta sunt; f. 1^r—21^r Guil. Rabehl partim contulit partim descripsit. f. 1^r inser. ἐξῆγησις εἰς τὸ δεύτερον τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν. Διαλαβόν ὁ ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῆς ἀποδεικτικῆς . . . ἀλλ' ίδιαν τὴν περὶ αὐτοῦ διδασκαλίαν ἐν τῷ παρόντι δευτέρῳ βιβλίῳ ποιήσασθαι. sequitur alterum prooemium φέρει ὥσπερ κοινὰ θεμάτια τῆς τοῦ ῥητοῦ ἐξηγήσεως . . . ἀλλὰ λόγων πλειόνων δεῖται κατασκευαστικῶν, quod infra p. XXVII—XXX proponam. e scholiis ipsis, quo magis intellegatur, quod supra p. VIII dixi, multa solitam lectionum varietatem excedere, multa prorsus alia esse, haec eligo:

p. 547,3—7 ἡ μή om. | post 9 θέλομεν add. ἔστι δὲ φύσει μὲν πρότερον τὸ εἰ ἔστι τοῦ ὅτι ἔστιν. ὅτα (l. 6) γάρ τὸ ὅτι ὑπάρχει τόδε τῶν ὡς ὑμοιογόρυμενον ἤδη τὸ ὑποκείμενον λαμβάνει περὶ οὐδὲ ζητεῖ. οὐ γάρ ζητεῖ εἰ ἔστιν, ἀλλ' εἰ ὑπάρχει αὐτῶν τι ἡ μή | 10. 11 ut omnia lemmata om. | 12 ὁ ζητοῦμεν εὑρεῖν εἰ | 14 εἰ γάρ ἔστι τι ζητήσαντες ἡ μή γνοίμεν ὅτι ἔστι, τὸ τι ἔστι μετὰ τοῦτο ζητοῦμεν | 15 καὶ] ὑγιασθή τὸ | τουτέστι om. | τόδε πότερον | post ζητοῦμεν add. τοιούτον | 16 post ὅτι add. ἐκλείπει || p. 548,21 τὸ μέσον ζητοῦμεν] ζητοῦντες οὐ ζητοῦμεν (adde εἰ) ἔστι τι μέσον ἀλλ' αὐτὸν τὸ μέσον ζητοῦμεν ὑποίσιν τι ἔστιν | 23 ἐν habet | p. 549,9. 10 λέγω δὲ τὰς τοιαύτας ζητήσεις, τίνι τε τοῦ ὅτι καὶ τοῦ εἰ ἔστιν, ἐπὶ μέρους καὶ ἀπλῶς. ἀλλ' ἐπὶ μέρους μὲν λέγω τὴν τοῦ ὅτι ζητησιν, ὑπόταν ζητεῖται εἰ τὸ κατηγορούμενον ὑπάρχει τῷ ὑποκειμένῳ, οἷον εἰ τὸ ἐκλείπειν ἡ αὔξεσθαι ὑπάρχει τῇ σελήνῃ. τὸ γάρ τοιούτον πάθος καὶ σύμπτωμα κατηγορούμενον κατὰ τοῦ ὑποκειμένου ἤγουν τῆς σελήνης, λέγω δὲ τὸ ἐκλείπειν ταύτην ἡ αὔξεσθαι, τί μέρος ἔστι τοῦ ὑποκειμένου ἤτοι τῆς σελήνης. διὸ καὶ ἐπὶ μέρους καὶ (καὶ deleverim) τις ζητήσεις τὸ τοιούτον ἔστι. καὶ γάρ ἐν τοῖς τοιούτοις τοῦ ὅτι ζητήματι τοῖς ἐν παραδείγματι ζητουμένοις μερικὴ ἡ ζητησίς γίνεται. ζητεῖται γάρ εἴπερ ἡ τῆς σελήνης ἐκλειψίς μέρος ἔστι τῆς σελήνης καὶ εἰ ἡ μείωσις ἡ αὔξησις ἔστι τι πάθος ἡ σύμπτωμα αὐτῆς, καὶ γάρ ἐνīα περὶ κατηγορουμένου ἡ ζητησίς, καὶ πῆ μερική ἔστιν. ἐνīα δὲ περὶ ὑποκειμένου καὶ οὐσίας, ἀπλῆ ζητησίς ἔστιν.

p. 550,5—18. ἐκτίθησι δὲ καὶ παραδείγματα φύσικων. εἰ τις ζητοΐ τι ἔστιν ἐκλειψίς, γνώσεται πάντως ὅτι στέργεται φυτός ἀπὸ σελήνης ὑπὸ τῆς ἀντιφράξεως τῆς γῆς. εἰ δὲ καὶ τὸ διὰ τὸ ἔστιν ἐκλειψίς ἡ διὰ τὸ ἐκλείπει τῇ σελήνῃ αὐθις ζητοΐ, τὸ αὐτὸν πάλιν είσεται, διὰ τὸ ἀπολείπειν τὸ φῶς ἀντιφράστους τῆς γῆς. ὄμοιως καὶ εἰ τις ζητοΐ τι ἔστι σωματινία,

είσεται ὅτι ἀναλογία ἐν ἡμίσιοις τοῦ ὁρέως καὶ τοῦ βαρέος, ἢ ἐν διπλασίῳ λόγῳ ἢ ἐν τριπλασίῳ ἢ ἐν ἡμιολίῳ ἢ ἐν ἐπιτρίτῳ. εἰ δὲ καὶ τὸ διά τι συμφωνεῖ τὸ ὁρέω τῷ βαρεῖ αἵροιτο μαθεῖν ὁ ζητῶν, καὶ σύτως τὸ αὐτὸν γνώσεται, ὅτι διὰ τὸ ἔχειν ἀναλογίαν ἐν τοῖς ἡμίσιοις λόγοις, πάλιν ὄπισταν ζητῆται ἐπὶ τῆς τοῦ ὁρέω ἀρά ἔστι συμφωνεῖν τὸ ὁρέω καὶ τὸ βαρέον, τοῦτο (fort. τότε) ζητεῖται ἀρά ἔστιν ἀναλογία αὐτῶν ἐν ἡμίσιοις ἢ οὐ. μαθήσετε δὲ ὅτι συμφωνεῖ τὸ ὁρέω τῷ βαρεῖ ἐν τοῖς ἡμίσιοις λόγοις, τότε πάλιν ζητοῦμεν τίς ὁ λόγος καὶ ἡ αἰτία τῆς συμφωνίας αὐτῶν.

p. 592, 9—14. Ἐντασσιν ἐνταῦθα λέσι. ἐνέστη γάρ ἂν τις ἵως ὅτι ἐπειδὴ ὁ ὥρισμὸς καθόλου καὶ καταφατικός ἐστιν, ἢ ἀπόδειξις δὲ (*διὰ*) συλλογισμοῦ, εἰσὶ δὲ συλλογισμοὶ ἐν πρώτῳ σχήματι καθόλου καὶ καταφατικοῦ, διὰ τὸ λοιπὸν ὁ ὥρισμὸς οὐκ ἔσται ταυτὸν τῇ ἀπόδειξει. ἦν (I. τὸν) δὲ Ἐντασσιν ἀπίλινει διὰ τοῦ ἐπάγειν· είτα οὐδὲ ἐπὶ τίνος τῶν πεφυκότων συνάγεσθαι συμπερασμάτων ἐν πρώτῳ σχήματι κατηγορικῶς καὶ ἀπόδεικτικῶς ἐστιν αἱρεῖν προσαρμόζοντα τὸν ὥρισμὸν ἡ γύρων ἔχοντα ὄλως. οὖν συνάγεται ἐν πρώτῳ σχήματι κατηγορικῶς καὶ ἀπόδεικτικῶς ὅτι αἱ γωνίαι παντὸς τριγώνου θυσὶν ὥρισμας ἴσαι εἰστιν. ἀλλ᾽ ἐπὶ τούτου γύρων ὁ ὥρισμὸς οὐκ ἔχει. οὐδὲν (I. οὐδεὶς) γάρ ἔγνω διὸ ὥρισμον πῶς τὸ τρίγωνον ἔχει τὰς τρεῖς γωνίας ἴσας θυσὶν ὥρισμαῖς, ἀλλὰ διὰ συλλογισμοῦ μόνον. οἷον ἐν πρώτῳ σχήματι τὸ τρίγωνον ἔχει τὰς τρεῖς γωνίας θυσὶν ταῖς ἐφεζῆς ἴσας (quae supplenda sint, appareat e. vs. 9—11). αἰτία δὲ τούτου τοῦ εἶναι ἀλλο τὸν ὥρισμὸν καὶ ἀλλο τὴν ἀπόδειξιν καὶ μηδὲ ἐφαρμόζειν τὸν ὥρισμὸν ἐπὶ τίνος τῶν ἐν πρώτῳ σχήματι κατηγορικῶς καὶ ἀπόδεικτικῶς συμπερανόμενον (I. συμπερανομένων) ἐστιν ὅτι τοῦ μὲν ἀπόδεικτικοῦ (I. ἀπόδεικτοῦ) οἰκεῖα καὶ πρόσφορος γνῶσις ἐστιν ὁ ἀπόδεικτικὸς συλλογισμός. τοῦ δὲ ὥριστοῦ αὐτὶς οἰκεῖα γνῶσις ἐστιν ὁ ὥρισμός, ὡς ἐπὶ τῶν ἀπόδεικτικῶν (I. ἀπόδεικτῶν) ἔχει γύρων ἡ ἀπόδειξις. οἷον ὡς ἐπὶ τοῦ ἔχειν τὸ τρίγωνον τὰς γωνίας θυσὶν ὥρισμαῖς ἴσας καὶ τῶν ὥρισίων τῶν καθ' αὐτὸν συμβεβηκότων φανερὸν ὅτι ἐπ' αὐτῶν ὁ ὥρισμὸς γύρων οὐγῇ ἔξει. ἐάν γάρ δοθείη τοῦτο τὸ εἰδέναι τὸ ἀπόδεικτὸν διὸ ὥρισμόν (I. ὥρισμοῦ), ἔσται τὸ ἀπόδεικτὸν γωρίς ἀπόδειξεις γινωσκόμενον, ὅπερ οὐκ ἔγγιψεται. οὐδὲν (I. οὐδέν) γάρ κωιλένει τὸν αὐτὸν ἔνα ἀνθρώπου διαφύρων πραγμάτων γνώσεις ἔχειν, ιδιαζόντας μέντοι καὶ κεχωρισμένας. οἷον τοῦ μὲν ὥριστοῦ ἔχειν γνῶσιν διὸ ὥρισμός ὡς μὴ πεφυκότος ἀλλως ἡ διὸ ὥρισμον γινώσκεται. τοῦ δὲ ἀπόδεικτοῦ ἔχειν αὐτὶς γνῶσις γνῶσιν διὸ ἀπόδειξεις, ὅτι καὶ πρόσφορος καὶ οἰκεῖα γνῶσις ὡς εἴρηται τοῦ ἀπόδεικτοῦ ὁ ἀπόδεικτικός ἐστι συλλογισμός. καὶ μὴ τὸν αὐτὸν γνῶσιν τὴν τοῦ ὥριστοῦ ὥρον ἔχειν καὶ γνῶσιν τοῦ ἀπόδεικτοῦ, ὅτι καὶ ἀδύνατον τὸ αὐτὸν καὶ ἐν ὑποκείμενον, οἷον τὸ ὥριστόν, κατὰ τὸ αὐτὸν καὶ ὥρισμων εἰδέναι καὶ ἀποδεῖξεις ἡ πάλιν τὸ ἀπόδεικτὸν ὥρον καὶ κατὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν ὥρον καὶ διὸ ὥρισμὸν καὶ διὰ συλλογισμοῦ ἀπόδεικτοῦ. εἰ δὲ τις τοῦ αὐτοῦ καὶ ἀνὸς ἔχειν διατείνεται γνῶσιν ὅμα καὶ κατὰ τὸ αὐτὸν καὶ διὸ ὥρισμὸν καὶ διὰ συλλογισμοῦ, ἔστω ἀποτόπον τι εἰςάγων ἀξιῶν εἰδέναι τὸ ἀπόδεικτὸν γωρίς τῆς καταλλήλου γνώσεως ἐκείνων, δηλονότι τῆς διὸ ἀπόδειξεις, ὅπερ ἀδύνατον. ὥροις καὶ τὸ ὥριστὸν γωρίς τῆς διὸ ὥρισμον γνώσεως. ἡ μὲν γάρ ἀπόδειξις τῶν καθ' αὐτὰ ὑπαρχόντων καὶ τῶν συμβεβηκότων ἀλλοις ἀλλων ἔστι δειπτική διὸ ὧν λαμβάνει. ἡ δὲ ὥρισμὸς καὶ ἡ διὸ ὥρισμον γνῶσις οὐδὲν ἀλλο ἄλλω ὑπάρχειν δείκνυσι διὸ ὧν λαμβάνει, ἀλλ᾽ η μόνον ἐκείνη τὴν φύσιν καὶ τὴν οὐσίαν τοῦ ὥρισμούν ἐκείνου πράγματος καὶ τούτου, φρεστὸν, τοῦ εἶναι δῆλον (*ὅτι*) ἀλλο τὴν ἀπόδειξιν καὶ ἀλλο τὸν ὥρισμόν, ικανὴ βεβαίωσις ἡ ἐπαγωγή. οὐδὲν (I. οὐδέ) γάρ πωποτε διὸ ὥρισμον ἔγνωμεν τι ἀπόδεικτὸν ὄν, οὔτε ἀπὸ τῶν καθ' αὐτὸν καὶ οὐσιωδῶς ὄντων τῶν πράγματι οὔτε ἀπὸ τῶν ἀπλῶς συμβεβηκότων. προσέμηκε δὲ τὸ οὔτε ἀπὸ τῶν ἀπλῶς συμβεβηκότων ὡς μὴ ἀπόδεικνυμένων κυρίως. τὰ γάρ καθ' αὐτὸν συμβεβηκότα ἀπόδεικνυται. ἡ ὡς καὶ αὐτῶν ποιλάκις ἀπόδεικνυμένων, ὅταν οἱ αἰτιώδεις αὐτῶν λόγοι κοινοὶ ὡσι καὶ καθοιτοι.

p. 596, 7 post δεδειγμένον haec habet: εἰ δὲ οὐκ ἔστι τὸ οὐσι βαθολικώτερον, διατί μᾶλλον τὸ βαθον τοῦ οὐσιον τοῦ οὐσιον τοῦ βαθολικώτερον καὶ οὐχὶ τὸ οὐσι βαθον: καὶ εἰ τοῦτο δοθείη ὥστε ἀντιστρέψειν ταῦτα πρὸς ἀλληλα, ἔσται διάλληλος δειπτεῖς. ἀλλὰ μὴν ἡ διάλληλος δειπτεῖς ἐπὶ ἀπόδεικτοῦ συλλογισμοῦ γύρων οὐκ ἔχει, ὡς δέδεινται. λοιπὸν ἀρά ἐπὶ πλέον ἔσται τὸ οὐσι βαθον.

Ἄλλως: — εἰ δὲ οὐκ ἔστι τὸ α κοθολικώτερον τοῦ β, διοτί μᾶλλον λέγομεν αἴτιον εἶναι τὸ β τοῦ α, γητοι τὸ ἄχολον τῆς μακροβιώσεως καὶ διὰ μέσου αὐτοῦ κατηγορεῖσθαι τὸ μακρόβιον κατὰ πάντων τῶν ὑπὸ τὸ δ; εἰ οὖν τὸ α ἡ κατὰ πάντων κατηγορεῖται τῶν ὑπὸ τὸ ε, ὥσπερ δὴ καὶ κατὰ τῶν ὑπὸ τὸ δ, ἔσονται καὶ τὰ ὑπὸ τὸ ε ἐπερόν τι ἐν μέσον καὶ αἴτιον ἀπαντα ἔχοντα ἀλλότρια (ι. ἀλλότριον) τοῦ β καὶ μηδεμίαν ἔχον πρός αὐτὸν κοινωνίαν, οἷον τὸ γ, γητοι τὸ ξηρόν. δι' οὗ μέσου κατὰ, in quae ultima folii 40^v verba desinunt scholia¹⁾.

a EDITIO Aldina (v. supra p. XXIII) f. 102^r—115^v Anonymi commentarium continet.

¹⁾ Etiam in Parisini 1843 f. 199^r—201^r et Barocciani 87 f. 209^v—213^r Anonymi haec scholia reperiuntur: p. 567,27—568,3 568,5—12 (hoc in Barocciano solo) 575,20—576,12 576,18—21 cf. vol. II 1 p. XXI. XXII.

PROOEMIUM ('ODD. B¹)RL.

" Ινα τῷ σκοπῷ τοῦ προκειμένου βιβλίου παρακολουθήσωμεν καὶ τῇ γριζώδει ταύτῃ τοῦ ῥήτοῦ ἀπαγγελίᾳ, φέρε πᾶσπερ κοινὰ θεμέλια τῆς τοῦ ῥήτοῦ ἐξηγήσεως προκλάθωμεν τὰ περὶ τῶν δ' διαλεκτικῶν. τέσσαρα γάρ ἔστι τὰ προπαρακείμενα ἀλλήλους, τί ἔστιν, εἰ ἔστιν. ὑποῖόν τι ἔστι καὶ διὰ τί ἔστι ταῦτα γάρ ἐπὶ τῆς 5 τελείας τοῦ διδασκαλούμενου διδασκαλίας προπαραλαμβάνεται, οἷον εἰ ἔστιν ἡ λογικὴ ψυχὴ καὶ τί ἔστι. τούτων δὲ τῶν τεσσάρων προβλημάτων ἀπλούστερα τὸ εἰ 10 ἔστι καὶ τὸ τί ἔστι, συνθετώτερα δὲ τὸ διὰ τί ἔστι καὶ τὸ ὑποῖόν τι ἔστιν. ἡ γάρ δροῦ ἔστιν ἡ ζήτησις ἡ προτάσεως. καὶ ἐν μὲν τῷ εἰ ἔστι καὶ τῷ τί ἔστιν δροῦ ἔστιν ὁ ζητούμενος, ἐν δὲ τῷ ὑποῖόν τι ἔστι καὶ τῷ διὰ τί ἔστι πρότασις. 15 οἷον τί λέγω; τί ἔστιν ἡ ψυχὴ; διτὶ ἀθνάτος· δροῦς ὁ ζητούμενος. ὄμοιώς δὲ καὶ ἐν τῷ εἰ ἔστι· ζητούμεν γάρ εἰ διλοις ἔστιν ἡ ψυχὴ. ἐν δὲ τῷ ὑποῖόν τι ἔστι καὶ τῷ διὰ τί ἔστιν οὐχ δροῦ ἔστιν ἡ ζήτησις ἀλλὰ προτάσεως· ζητούμεν γάρ ἐν τούτοις ὑποῖόν τι ἔστιν ἡ ψυχὴ. καὶ διὰ τί ἔστιν ἡ ψυχὴ. καὶ ἔστι συνθετώτερον τοῦ μὲν εἰ ἔστι τὸ τί ἔστιν· ἐν γάρ τούτῳ ἐμπεριέχεται· τοῦ δὲ ὑποῖόν 20 τί ἔστι τὸ διὰ τί ἔστι· τὸ γάρ διπλὸν τί ἔστιν ἐν τῷ διὰ τί ἔστιν ἐμπεριέχεται. αὐτὸ δὲ τὸ τί ἔστι διπλόν· τὸ γάρ τί ἔστιν ὄρισμον ἔστι ζήτησις· τῶν δὲ ὄρισμῶν οἱ μὲν εἰσιν ἀπὸ τῆς ὅλης οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ εἰδούς. οἷον τί ἔστι σελήνης ἔκλειψις· εἰ μὲν οὖν εἴπω 'γῆς ἀντίφραστος', ἀπὸ τῆς ὅλης λέγεται ὁ τοιοῦτος ὄρισμός. εἰ δὲ εἴπω 'στέρησις φωτός', ὁ τοιοῦτος ἀπὸ τοῦ εἰδούς. εἰ δέ γε συνθετὶς ἀμφότερα εἰπω 'ἔκλειψις σελήνης ἔστι στέρησις φωτός ἡλιακοῦ διὰ τὴν τῆς γῆς ἀντίφραστον', οὗτος καλεῖται ἀπὸ τοῦ συναμφοτέρου ὄρισμός. ὄμοιώς καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων. οἷον τί ἔστι βροντή; φραγὶ διτὶ φόρος νεφῶν· οὗτος ἀπὸ τῆς ὅλης ὄρισμός· ὑπάκειται γάρ τὸ νέφη τῇ βροντῇ καὶ δικῆς λόγου ἐπέχει πρὸς αὐτήν. εἰ δέ γε εἴπω διτὶ βροντή ἔστι πυρὸς ἀπόσβεσις ἐν νέφει, ἀπὸ τοῦ εἰδούς ἔστιν ὁ τοιοῦτος ὄρισμός.

¹⁾ varietatem codicis B, e quo Brandis Schol. p. 240b 24—28 partes prooemii edidit, non notavi.

I. 2 ήνα — ἀπαγγελία om. L	2 ἐπαγγελίᾳ h post φέρε add. οὖν L	3 παρὰ L	
δι om. L	προπαρακείμενα scripsi: προπαρακείμενα R: παρακείμενα I	4 ταῦτα —	
6 τί ἔστι om. L	7 συνθετικώτερα R	8 πρότερον R	9 τῷ alt. om. R
scripsi: τὸ LR	ἔστιν ἡ πρότασις L	13. 14 συνθετικώτερον R	14 εἰ — τί scripsi: cf. p. XXX, 7. 17. 18: τί — εἰ LR
καὶ οὕτω L	τὸ om. L	τοῦ alt. scripsi: τὸ LR	15 ἐν τῷ R:
18 εἴποιμι itemque vs. 19. 20. 23 L	19 post εἰδούς add. ἔστιν L		
ἀμφοτέρους; L	20 ἔστι σελήνης γῆς ἀντίφραστος διὰ στέρησιν φωτός ἡλιακοῦ R		

εἰ δὲ συνθεῖς ἀμφότερα εἰπω ὅτι βροντή ἔστι νεφῶν ψόφος διὸ πυρὸς ἀπόσβεσιν, οὗτος λέγεται ἀπὸ τοῦ συναμφοτέρου ὄρισμός, τὸ μὲν ἔχων ἀπὸ τῆς ὥλης τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ εἰδούς. καὶ γάρ ἐπὶ τῆς βροντῆς προηγεῖται ἡ πληγὴ τῆς τοῦ πυρὸς ἀποστέξεως· μετὰ γάρ τὴν πληγὴν τῶν νεφῶν ἡ ἀστραπὴ ἐπιγίνεται· ἀλλ᾽ ἡ 5 ὥλης ὡς ἀξιωματικωτέρα οὖσα τῆς ἀκοῆς καὶ ἀχρόνως ἐνεργοῦσσα τῆς ἀκοῆς προλαμψάνει τὰ δίκαια· πρῶτον μὲν γάρ ὄρῳ μεν τὴν ἀστραπὴν, εἰδὲν οὕτως ἡ ἀκοὴ τῆς πληγῆς τῶν νεφῶν ἀντιλαμβάνεται. οὕτως δὲ ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρισμοῦ τοῦ θυμοῦ· ἐρωτώμενοι γάρ τι ἔστι θυμός, φαμὲν ‘ἔσσις τοῦ περὶ καρδίαν αἴματος’· καὶ γάρ ἐπόμενόν ἔστι τῷ θυμῷ ἡ ἔσσις τοῦ περὶ καρδίαν αἵματος.

10 εἰ δέ γε εἰπω ‘θυμός ἔστιν ὅρεξις ἀντιλυπήσεως’, ἀπὸ τοῦ εἰδούς ἔστιν ὁ τοιοῦτος ὄρισμός· σκοπὸς γάρ τοῦ θυμούμενον ἀντιλυπῆσαι τὸν ἀδικήσαντα· διὰ τοῦτο γάρ θυμοῦμεθια. εἰ δέ γε εἰπω ‘θυμός ἔστι ἔσσις τοῦ περὶ καρδίαν αἵματος δι’ ὅρεξιν ἀντιλυπήσεως’, ἀπὸ τοῦ συναμφοτέρου ὁ τοιοῦτος ὄρισμός. ὕστε οὖν τὸ τι 15 ἔστι διετόν, ἵνα ἀπὸ τῆς ὥλης ἡ ἀπὸ τοῦ εἰδούς. καὶ ἐν τούτοις ἡ προκειμένη πέρας ἀπειληγεῖ θεωρία.

Ἐπειδὴ μεριμνάμεν τὰ περὶ τῶν τεσσάρων προβλημάτων, φημὶ δὴ τοῦ εἰ 20 ἔστι, τοῦ τι ἔστι, τοῦ ὀποίουν τί ἔστι καὶ διὰ τί ἔστι, φέρε δὴ ἀκολούθως καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ βιβλίου ζητήσωμεν. σκοπὸς γάρ τοῦ βιβλίου περὶ ὄρισμοῦ· τοῦτο δέ, διότι περὶ ἀποδείξεως ὁ σκοπός, αἱ δὲ κυρίως ἀποδείξεις ἐκ τῶν καθ’ αὐτὰ 25 τοῖς πράγμασιν ὑπαρχόντων λαμβάνονται. δύο δέ εἰσι τοῦ καθ’ αὐτὸν οἱ τρόποι, ὡς εἰρηται, ἢ δέ τε ἐν τῷ ὅρῳ τὸ ὑποκείμενον συμπαραλαμβάνεται (ὄριζόμενοι γάρ τὴν σιμότητα φαμεν κοιλανσιν ἐν ῥινί, καὶ τὸ ὑποκείμενον τῇ σιμότητι, φημὶ δὴ τὴν ῥινα, ἐν τῷ ὄρισμῷ συμπαραλαμβάνομεν), ἢ δέ αὐτὸν τὸ γένος ἐν τῷ ὄρισμῷ εἰσάγεται. ὕσπερ τυχὸν ὄριζόμενοι τὸ ἄρτιον φαμεν ἄρτιον ἀριθμὸν 30 εἶναι τὸν δίγα διαιρούμενον· ἰδοὺ γάρ σκοπὸν ἔχοντες τὸ ἄρτιον ὄρισασθαι παρελάβομεν τὸ τοῦ ἄρτιον γένος, τὸν ἀριθμόν. διότι οὖν ἀποδεικτικὴ ἡ πραγματεία, αἱ δὲ κυρίως ἀποδείξεις ἐκ τῶν καθ’ αὐτὸν τοῖς πράγμασιν ὑπαρχόντων λαμβάνονται, δύο δὲ τοῦ καθ’ αὐτὸν τρόποι καὶ ἐν ἑκατέρῳ σημαντομένῳ ὄρισμοῦ δεῖνεμθια, τούτου χάριν νῦν περὶ ὄρισμῶν διαλέγεται. χρειώδης γάρ ἔστιν ἡ 35 ὄριστικὴ πρὸς τὴν ἀπόδειξιν, οὐ τοῦτο μου λέγοντος, διτε ταῦτον ἔστιν ὄρισμὸς καὶ ἀπόδειξις. οὐδὲ γάρ ἐπὶ πάντων συντρέχει τοῦτο· οὐδὲ γάρ, εἰ βουληθείην δεῖξαι τοῦ τριγώνου τὰς τρεῖς γωνίας δύο ὀρθαῖς ἴσας, τοῦτο διὰ τοῦ ὄρισμοῦ δείκνυται τοῦ τριγώνου. οὗτος οὖν ἔστιν ὁ σκοπὸς τοῦ βιβλίου, τὸ περὶ ὄρισμοῦ διαλαβεῖν, οὐ κατὰ πρῶτον λόγον τῆς προθέσεως ταῦτης, φημὶ δὴ τῆς περὶ ὄρισμοῦ, προκειμένης. ἐν γάρ τῷ ζ τῆς Μετὰ τὰ φυσικὰ κατὰ πρῶτον λόγον περὶ ὄρισμῶν διαλέγεται, καὶ καταδαπανᾶται ὅλον τὸ βιβλίον ἐν τῇ περὶ ὄρισμῶν διδασκαλίᾳ.

I εἴποιμι L ὅτι om. L 4 γίνεται L 5 οὖσα om. L 8 ὄρισμον τοῦ om. R περικαρδίου itemque vs. 9 L 10 εἴποιμεν L 11 καὶ γάρ ἔστι τῶν θυμούμενων σκοπὸς L 12 λυπούμεθα L εἴποιμεν L περικαρδίου L 13 post συναμφοτέρου add. ἔστιν L 14, 15 καὶ—θεωρία om. L 16 δὴ om. R 17 τοῦ utrumque om. L 18 τοίνου L τῷ βιβλίῳ R 21 συμπεριλαμβάνεται b 22 συνίζησιν L καὶ τὸ R; τὸ γάρ L 23 συμπεριλαμβάνομεν b δὲ om. L 24 et 25 τὰ scripsi: τὸν LR 25 ἰδοὺ γάρ L καὶ R 30 λέγοντος μου L ante δρ. add. δ L 31 ante ἀπόδ. add. ἡ L 32 οὖσιν L 32, 33 δεῖξαιμι ἀν διὰ τοῦ ὄρισμος L 33 τῶν L

τρία οὖν ταῦτα ζητεῖ περὶ ὁρισμῶν· πρῶτον μὲν εἰ ἔστιν ὁρισμοῦ ἀπόδειξις, δεύτερον δὲ εἰ ἔστιν ὁρισμὸς ὁρισμοῦ, τρίτον τίνων μὲν εἰσὶν ὅροι, τίνων δὲ οὐκ εἰσὶ. δείκνυσι γάρ ὅτι οὕτε τῶν γενικωτάτων γενῶν εἰς τὸν ὁρισμὸν οὕτε τῶν ἀτόμων ἀλλὰ μόνων τῶν ὑπαλλήλων. τῶν μὲν γάρ γενικωτάτων γένος οὐκ ἔστι, 5 καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ ὁρισμός· οἱ γάρ ὁρισμοὶ ἐκ γενῶν καὶ διαφορῶν λαμβάνονται. τοῦ δὲ ἀτόμου ὁρισμὸς οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ οὐδὲ γένος· ὁ γάρ ἀνθρώποις οὐκ ἔστι τοῦ Πλάτωνος γένος, ἀλλ᾽ εἰδός ἔστιν εἰδικώτατον· οὐδὲ γάρ κατὰ διαφερόντων τῷ εἴδει κατηγορεῖται ὁ ἀνθρώποις ἀλλὰ κατὰ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ. περὶ μὲν οὖν τῶν τριῶν τούτων προβλημάτων διαλέγεται ἐν τῷ προκειμένῳ θίβλῳ. καὶ 10 ἐπειδὴ αἱ προτάσεις αἵτιαι τῶν συμπερασμάτων εἰσίν. ἀνάγκη τρέχειν εἰκότως καὶ ἐπὶ τὰ τῶν προτάσεων αἵτια. καὶ συγκρίνει ταῦτα δεικνὺς ὅτι ποτὲ καὶ ἀντιπεπονθήτως ἔχει πρὸς ἀλλήλα ταῦτα τὰ αἵτια, ὡςπερ τὸ ποιητικὸν αἵτιον τῷ τελεικῷ αἵτιῷ. τὸ μὲν γάρ ποιητικὸν προηγεῖται, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν τεχνητῶν ὄρῶμεν· οἷον ὁ οἰκοδόμος τῆς οἰκίας προηγεῖται. τὸ δὲ τελικὸν αἵτιον ἐπακολουθεῖ· τῷ 15 γάρ γάμῳ ἐπακολουθοῦσιν οἱ πατέρες. οὐκ ἀπεικός δέ ἔστι τὸν αὐτὸν ποτὲ ποιητικὴν καὶ τελεικὴν αἵτιαν ἀποδιδόντα· οἷον τῆς οἰκίας ποιητικὴ αἵτια ὁ οἰκοδόμος, τελεικὴ δὲ διάτητη αὕτη σκέπασμά ἔστιν ὅμβριον καὶ λυτικόν. ποτὲ δέ, φησί καὶ ὑλεικὴν καὶ τελεικὴν αἵτιαν ἔξην ἀμφα τὸν αὐτὸν ἀποδιδόνται ἐπὶ τῶν συμπερασμάτων. τοῦτο γάρ καὶ ἐπὶ τῶν φυσικῶν ὄρῶμεν, ὡςπερ ἐπὶ τῶν ὄρῶντων, ὅτι τοὺς μὲν ἐποίησεν ἡ φύσις 20 ὥστε, οἷον τοὺς ἐμπροσθίσιους, τοὺς δὲ ἀριθμεῖς, οἷον τοὺς λεγομένους κυνώδοντας. ἔξην οὖν τῆς τοιαύτης φυσικῆς ὄλικὴν μὲν αἵτιαν ἀποδιδόντα, ὅτι οἱ ἐμπρόσθιοι ὄρῶντες ὥστε εἰσὶ διὰ τὸ διάγραμμα εἶναι τὴν ὑποκειμένην ὅλην (φυστικά γάρ λέγεται τὰ περὶ αὐτοὺς περιστώματα). οἱ δὲ κυνώδοντες ἀμβλεῖς διὸ τὴν ὑποκειμένην ὅλην πλείστα οὖσιν τῆς κατὰ τοὺς ἐμπροσθίσιους, ἔξην δὲ καὶ τελεικὴν αἵτιαν 25 εἰπεῖν, ὅτι τοὺς μὲν ἐποίησεν ἡ φύσις πρὸς τὸ κατατέμνειν, οἷον τοὺς ἐμπροσθίσιους, διὸ καὶ ὥστε λέγονται, τοὺς δὲ πρὸς τὸ καταλειπεῖν τὰ σιτία, οἷον τοὺς λεγομένους κυνώδοντας. καὶ ταῦτα μὲν ἐν τούτοις. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ τεττάρων προβλημάτων ὄντων. εἰ ἔστι, τί ἔστιν, ὁποῖόν τι ἔστι καὶ διὰ τί ἔστιν, εἰρήκαμεν δὲ ὅτι τὰ μὲν δύο πρῶτα, τὰ δὲ τί ἔστι καὶ τὸ τί ἔστι, περὶ δροιν ζήτησιν καταγίνονται. 30 τὰ δὲ τελευταῖα περὶ προτάσεων, ἐνίστανται τίνες μήποτε καὶ τὰ πρῶτα δύο προτάσεών εἰσι ζητητικά· ζητοῦμεν γάρ εἰ τῶν ὄντων ἔστιν ἡ ψυχὴ καὶ τί ἔστιν ἡ ψυχὴ, καὶ ὁποῖόν τι ἔστι καὶ διὰ τί ἔστιν. εἰ ἔκαστον οὖν, φασί, τούτων προτάσεώς ἔστι ζητητικόν, τίς ἀν εἴη τούτων ἡ διαφορά; ὥρτέσιν τούτους διὸ τὸ μὲν εἰ ἔστιν ὑποκειμένου ἔστι ζήτησις, τὸ δὲ τί ἔστι κατηγορούμενον, οἷον διὰ 35 ἀθάνατος, ὥσπερ ἔστι κατηγορούμενον· περὶ κατηγορούμενου γάρ ἔχει τὴν ζήτησιν τὸ γάρ ἀθάνατον τῆς ψυχῆς κατηγορεῖται ως καθολικώτερον. τὸ δὲ διὰ τί

1 τρία οὖν L: καὶ τρία γάρ R	2 ante δροιν add. οἱ R	3 εἰσὶν ὁρισμοὶ γενῶν L
10 αἵτια L: τρέγει R	13 τεχνητῶν L	14 οἰκείας LR προηγεῖται αὐτεῖς colloc.
17 αὐτὴ L.R	19 ἡ φύσις post 20 ἀμβλεῖς colloc. R	20 οἷον τ. λ. κυνώδοντας om. L
21 ἔξεστιν L	23 περιστούματα scripsi: παραστώματα (?) LR	οἱ δὲ ἐπὶ τῶν γωνῶν ἀμβλεῖς οἵτινες κυνώδοντες λέγονται διὰ L
25 εἰς L	26, 27 οἷον—κυνώδοντας om. L	24 πλείστα—ἐμπροσθίσιους om. R
γίνεσθαι R	30 ἐνίστανται δὲ τίνες λέγοντες μήποτε L	27, 28 ὄντων προβλημάτων L
φασὶ scripsi: φησι LR	31 οἷς L	29 κατα-
	32 οὖν ἔκαστον L:	33 τί R
	34 κατηγορούμενον R	35 γάρ κατηγορούμενον L

ἔστι ζητεῖ τὸν προσκατηγορούμενον· διὰ τί γάρ ἀθάνατος ἡ ψυχή; ἐπειδὴ δεικνύητος καὶ αὐτοκίνητος· αὐτοκίνητος δὲ ὡς αὐτὴ πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφουσα καὶ νοοῦσα αὐτὴν ἑαυτὴν. ἔξδον οὖν τῇ λεγθείσῃ διακρίσει ἀπ' ἄλληλων αὐτὰ διακρίναι· τούτων δὲ τῶν τεσσάρων δύο μέν ἔστιν ἀπλᾶ, τὸ εἰ ἔστι καὶ δ τί ἔστι, δύο δὲ συνθετώτερα, τὸ διὰ τί ἔστι καὶ τὸ ὅποιον τί ἔστι. καὶ ἐν ἔχει τὸ τί ἔστι πρὸς τὸ εἰ ἔστι, τούτον ἔχει τὸν λόγον τὸ διὰ τί ἔστι πρὸς τὸ ὅποιον τί ἔστι· συνθετώτερον γάρ τὸ μὲν τί ἔστι τοῦ εἰ ἔστι, τὸ δὲ διὰ τί ἔστι τοῦ ὅποιον τί ἔστι. καὶ ἐν τούτοις ἡ προκειμένη περιαιώσθω θεωρία.

p. 89^b 23. Τὰ ζητούμενά ἔστιν ἵστα τὸν ἀριθμόν.

10 Τὸ προοίμιον περὶ τῶν τεσσάρων διαλέγεται προβλημάτων· τοσαῦτα γάρ, φησίν, ἔστιν ἀ ζητοῦμεν, διαπερ γινώσκοντες ἐπιστάμεθα. καλῶς δὲ οὕτως ἔγρήσατο καὶ οὐκ ἔφη ἐκ τοῦ ἐναντίου ὅσα περ ἐπιστάμεθα, τοσαῦτά ἔστι καὶ ἀ ζητοῦμεν· τούναντίον γάρ τοσαῦτά ἔστιν ἀ ζητοῦμεν, διαπερ γινώσκοντες ἐπιστάμεθα. τέσσαρα δέ ἔστιν ἀ ζητοῦμεν· τέσσαρα ἄρα ἔστι καὶ ἀ γινώσκοντες 15 ἐπιστάμεθα. τοῦτο μὲν οὖν κοινὸν τῶν τεσσάρων. διάφορον δὲ πρῶτον μὲν τὸ τούτων τὰ μὲν εἶναι ἀπλούστερα, τὸ εἰ ἔστι καὶ τὸ τί ἔστι, τὰ δὲ συνθετώτερα, τὸ ὅποιον τί ἔστι καὶ τὸ διὰ τί ἔστι. καὶ ἐν μὲν τοῖς ἀπλούστερον τὸ εἰ ἔστι τοῦ τί ἔστι, ἐν δὲ τοῖς συνθετοῖς συνθετώτερον τὸ διὰ τί ἔστι τοῦ ὅποιον τί ἔστιν. εἴτα δὲ τὰ μὲν περὶ οὐσιῶν ποιεῖται τὴν ζήτησιν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, 20 οἷον τὸ εἰ ἔστι καὶ τὸ τί ἔστι· τὸ γάρ εἰ ἔστιν αὐτόθιν ζητεῖ *(εἰ)* ἐνυφίσαται τὸ περὶ οὐ διάλογος· τὸ δὲ τί ἔστιν αὐτὴν τὴν τοῦ πράγματος οὐσίαν ζητεῖ. τὰ δέ γε λοιπὰ δύο τὰ καθ' αὐτὸ τοῖς πράγμασιν ὑπάρχοντα ἐπισκέπτεται, οἷον ὅποιον τι ἡ ψυχή, δηλαδὴ ἀθάνατος, καὶ διὰ τί ἀθάνατος. ἔξδον δὲ πρὸς ταύταις καὶ ἄλλης ἐπικρίσεως προσευπορῆσαι, διάτι τούτων τὰ μέν ἔστι διαλεκτικά τὰ δὲ πυσματικά. 25 οἷον τὸ μὲν εἰ ἔστι καὶ τὸ τί ἔστι διαλεκτικά· μόνῳ γάρ ἀρκεῖται τῷ ναὶ ἢ οὐ· τὸ δὲ ὅποιον τι καὶ τὸ διὰ τί πυσματικά· οὐ γάρ ἀρκεῖται τῷ ναὶ ἢ οὐ, ἀλλὰ λόγων πλειόνων δεῖται κατασκευαστικῶν.

1 γάρ om. R	ἐπειδὴ R: διέτι L	2 αὐτὴ R: σει L	3 ἀπ' scripsi: ἐπ' LR
4 οὖν L	fort. καὶ <i>(τὸ)</i>	5 συνθετικώτερα R	fort. ὅποιον—διά
λόγων ἔχει τὸ εἰ ἔστι πρὸς τὸ τί ἔστι, τοισῦτον τὸ ὅποιον τί ἔστι πρὸς τὸ διὰ τί ἔστι L			5—7 δι
7 συνθετικώτερον R	8 καὶ R: ἀλλ' L	9 ἀρεῖμεθα δὲ καὶ τῆς τοῦ ἥητοῦ ἔξη-	
γίζεως L	12 post ἐναντίου add. δὲ L	13. 14 τούναντίον—ἐπιστάμεθα om. L	
14 εἰστιν R	ένρεσκοντες R	15 μὲν prius om. R	16 συνθετικώτερα R
17 μὲν om. R	ἀπλούστερα R	18 ἐν δὲ L: καὶ ἐν R	συνθετικώτερον R
τὸ—τοῦ scripsi: τοῦ—τὸ LR	19 post περὶ add. τῶν L	ἐπιγείρησιν L	20 αὐτόθι R
εἰ addidi	21 τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος L	22. 23 ὅποιον ἀθάνατον ἡ ψυχὴ καὶ R	
23 ἔξεστι L	ταῦτα L	23. 24 ἄλλην ἐπικρίσιν R	24 δὲ L
μὲν om. R	εἰ R: γάρ L	25 post ἡ add. τῶ L	25 οἷον om. L
		27 λόγον L	δέονται R

IOANNIS PHILOPONI IN ARISTOTELIS
ANALYTICA POSTERIORA
COMMENTARIA

ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ

Aldin.
f. 3r

ΣΧΟΛΙΚΑΙ ΑΙΘΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΝΟΥΣΙΩΝ
ΑΜΜΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΕΡΜΕΙΟΥ ΜΕΤΑ ΤΙΝΩΝ ΙΔΙΩΝ ΕΙΣΤΑΣΕΩΝ
ΕΙΣ ΤΟ ΗΡΩΤΟΝ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ.

5 Τοῦτο τέλος ἔστι τῆς λογικῆς πραγματείας, φημὶ δὴ ὁ λόγιος ὁ περὶ ἀποδείξεως· τὰ γὰρ ἄλλα λογικὰ συγγράμματα διὰ τὴν ἀπόδεξιν ἡμῖν παρέδωκεν ὁ Ἀριστοτέλης, λέγω δὴ τὴν τε περὶ τῶν ἀπλῶν φωνῶν διδασκαλίαν ἐν Κατηγορίαις καὶ τὴν περὶ τῶν προτάσεων ἐν τῷ Περὶ ἔργηντας ἃ καὶ τὴν περὶ τῶν συλλογισμῶν ἐν ταῖς Προτέροις ἀναλυτικής, ἵν' οὗτοι 10 δὲ ἐκείνων ὅδῳ καὶ ἐπὶ ταύτην ὡς τέλος τῶν ἄλλων βαθίσωμεν. καὶ πάνυ γε εἰκότως τοῦτο πεποίηκεν· ὥσπερ γάρ οὐ δυνατὸν γνῶναι τὴν Λόδιον ἦ τὴν Δώριον ἀρμονίαν τὸν μὴ ἀπλῶς εἰδότα κιθαρίζειν, οὔτε δὲ πᾶλιν, εἰ 15 τύχοι, τὸν δέσμην γράφειν τὸν μὴ ἀπλῶς εἰδότα γράφειν, οὕτως διδύνατον γνῶναι τὸν ἀποδεικτικὸν συλλογισμὸν πρὸ τοῦ μαθεῖν τὸν ἀπλῶς 20 συλλογισμὸν. εἰτα ἐπειδὴ ὁ ἀπλῶς συλλογισμὸς σύγκειται ἐκ προτάσεων, οὐ δυνατὸν δὲ ἀνεῦ προτάσεων γνῶναι τὸν ἀπλῶς συλλογισμὸν, παραδέδωκεν ἡμῖν τῷ Περὶ ἔργηντας, ἐν ᾧ περὶ προτάσεων διδύνεται. πᾶλιν δέ, ἐπειδὴ ὁδύ- 25 νατον γνῶναι τὰς προτάσεις ἀνεῦ τῶν ἀπλῶν φωνῶν ἐξ ῥὸν σύγκειται, πρὸ τοῦ Περὶ ἔργηντας παραδέδωκεν ἡμῖν τὰς Κατηγορίας, ἐν αἷς διδύνεται ημᾶς

Inscripti ex I: ιωάννου ἀλεξανδρέως ομ. α: τοῦ αὐτοῦ φιλοπόνου ἐξήγγριστος εἰς τὸ πρῶτον τῆς ἀποδεικτικῆς R: εἰς τὸ πρῶτον τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν V post titulum add. lemma πᾶσα διδασκαλία V: πᾶσα—γνήσεως RV: πᾶσα—παρασῶν α cf. p. 3,29 5 τέλος— 6 ἀποδείξεως] τὸ βιβλίον, λέγω δὴ ὁ περὶ ἀποδείξεως λόγος, ἔστι τέλος τῆς λογικῆς πραγματείας α¹ δὴ RV: δὲ Ua² 6 μαθήματα α¹ 7 δὲ RV 8 post ἐν prius add. ταῖς V τῶν ομ. V 9 τῶν ομ. V 10 δὲ—βαθίσωμεν] καὶ ἐπὶ τούτων ὡς καὶ πάντα τῶν ἄλλων ὅδῳ προέλθωμεν α¹ βαθίσωμεν post ταύτην colloc. V 11 ὡς V 12 τὴν ομ. V ὅρμουσκην V, ταχὺ in ras. V² οὕτε δὲ UV:

οὐδὲ Ra 12. 13 εἰ τόχοι ομ. V 13 δέσμουσκον I : δέσμούχον α
τρόπον V 15 ἐπει V ἐκ προτάσεως σύγκειται, sed ante δὲ V 16 προ-
τάσεως V παρέδωκεν UV 17 προτάσεως V 17. 18 πᾶλιν ἐπει οὐ δυνατὸν V
17. 18 post ὁδύνατον add. ἔστι α 18 σύγκειται V 19 παρέδωκεν V

περὶ τῆς τῶν ἀπλῶν φωνῶν δυνάμεως τε καὶ σημασίας, καὶ ἐπεὶ σὺ λογισμοῦ 3^τ πλείστα εἰδη, ὡς ἐν τοῖς Προτέροις ἀναλυτικοῖς διὰ πλείστων ἀποδείξαμεν, τό τε σοφιστικὸν καὶ τὸ διαλεκτικὸν καὶ τὸ ἀποδεικτικόν, τὸν μὲν ἀποδεικτικὸν συλλογισμὸν ἐν τούτοις ἡμῖν παραδίδωσι, τὸν δὲ διαλεκτικὸν ἐν τοῖς Τοπι- 5 κοῖς, ἔνθα πῶς ἀνὴρ ἔχατερά τις ἐπιγειρθεῖει παραδίδωσιν. ἴνα δὲ μὴ 20 ἔξαπατώμεθα ὑπὸ τῶν προσδιαλεγομένων ἡμῖν, διδάσκει ἡμᾶς καὶ περὶ τοῦ σοφιστικοῦ συλλογισμοῦ ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς ἐλέγγοις, ὥσπερ ἀλεξητήριον ἡμῖν φάρμακον παρέχων ἐπὶ τὸ ἀποφεύγειν τὰς σοφιστικάς, ὡς αὐτός φησιν, ἐνογκλήσεις, διὰ τρόπον καὶ οἱ λατροὶ διδάσκονται τὰ δηλητήρια τῶν φαρμά- 10 κων οὐκ ἐπὶ τὸ γρῆσθαι ἀλλὰ ἐπὶ τὸ φεύγειν. μηδεὶς γάρ ὑπολαμβανέτω, ὥσπερ οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, ὡς περὶ σοφιστικῶν συλλογισμῶν ἐστι τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος· παιζόντων γάρ μᾶλλον, οὐ σπουδαζόντων τῶν τοιωτῶν 25 συλλογισμῶν τὸ εἶδος· οἷον πᾶν τὸ ὑπερέχον τοῦ ὑπερεγγομένου μεῖζον ἐστι· τὸ δὲ λάχανον ὑπερέχει τῆς γῆς· τὸ λάχανον ἄρα μεῖζον τῆς γῆς. τού- 15 ναντίον δὲ μᾶλλον ἐλέγχους τῆς τοιαύτης ἀπάτης ἐν ἐκείνοις ἡμῖν ὁ Ἀριστοτέλης παραδίδωκε· διόπερ οὐδὲ ἐπιγέγραπται τὸ βιβλίον Περὶ σοφιστικῶν συλλογισμῶν ἀλλὰ Σοφιστικοὶ ἐλέγχοι. ὁ γάρ λόγος τοῖς φιλοσόφοις ἐστὶ περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ οὐκ ἐξ ἐνδόξων ἀλλὰ ἐξ ἀναγκαίων τε καὶ 30 αὐτοπίστων προτάσεων τὸ εἶναι ἔχοντος· διὸ καὶ ἀδύνατόν ἐστι μεταπει- 20 σθῆναι τὸν τῇ τοιαύτῃ ἀνάγκη τῶν λόγων ἐπόμενον· οὐδὲ γάρ ἀπλῶς πείθεσθαι ἐνδόξους δεῖ προσώποις (ἐπεροκινήτου γάρ τοῦτο) ἀλλὰ τὴν ἀλή- 25 θειαν μεταδιάκειν μετὰ ἀποδείξεως, καὶ διπαντες μὴ βιούλωνται.

Ὅτι μὲν οὖν τέλος τῆς λογικῆς πραγματείας ἡ ἀπόδειξις. δηλούν γέγονε. τῆς δὲ ἀποδείξεως ἐδείκθησαν οἱ φιλόσοφοι ὡς ὀργάνου πρὸς κατόρθωσιν 25 τῶν τῆς φιλοσοφίας μερῶν, τοῦ θεωρητικοῦ φημι καὶ τοῦ πρακτικοῦ· 30 ὥσπερ γάρ ὁ τέκτων διακρίνει τὸ εὖθις ἔύλον ἀπὸ τοῦ καμπύλου τῇ στάθμῃ κεχρημένος· καὶ ὁ οἰκοδέσμος τὸν ἵστον τοιχοῖς ἀπὸ τοῦ κεκλικότος τῇ καθίτῳ, οὗτος καὶ ὁ φιλόσοφος τῷ ἀποδεικτικῷ κανόνι διακρίνει κατὰ μὲν τὴν θεωρίαν τὸ ἀληθεῖς ἀπὸ τοῦ φεύδοντος, κατὰ δὲ τὴν πρᾶξιν τὸ ἀγαθὸν ἀπὸ

1 τε οι. V	1. 2 συλλογισμῶν πλείω V	2 ὡς οι. V	προτέροις οι. U
ἐν τοῖς Ηροτ. ἀναλ.] p. 2,22 sq.	ἐδείξαμεν α	2. 3 δ τε σοφιστικὸς α	
3 καὶ prius οι. Ra	ό διαλεκτικὸς α	καὶ ἀποδεικτικὸς Ι:	
κός α	μὲν ἀποδεικτὸν α	5 ἔνθα V: ἐν ὅ RUA	6 ἡμῖν οι. V
6. 7 περὶ δὲ τοῦ σοφιστικοῦ διδάσκει ἡμᾶς ἐν V	7 ἐλέγγοις οι. R	7 ἀλεξητήρι- μοις R	ἀλεξητήρι-
8 διδόντως V	τῶν R	ώς αὐτός φησι τὰς σοφιστικὰς α	
9 διδάσκοντες V	9. 10 τῶν φαρμάκων οι. V	10 τῶν utroque RV	
κεχρῆσθαι R	ἐπὶ alt. οι. V	11 ὥσπερ UV: ὥσπερ Ra	ἐστι οι. V
12. 13 τὸ τοιωτον εἰδος τῶν συλλογισμῶν V		13 οἷον—14 μεῖζον τῆς γῆς οι. V	
14 δὲ οι. U	post μεῖζον add. ἐστι α	15 ἀπάτης οι. α	ἡμῖν post
ἐλέγγοις colluc. V	16 παρέδωκε. διὸ V	17 συλλογισμῶν RUA: ἐλέγγοις V	
ἐστι οι. V	18 τοῦ οι. Ra	18. 19 ἀλλ᾽ αὐτοπίστων προτάσεων ἀναγκάσιων V	
ων			
19 ἔγρότος U	ἐστι οι. V	20 τῇ ἀνάγκῃ τῇ τοιαύτῃ R, οι. alt. τῇ U	
ἐπόμενον τῶν λόγων α	21 ἐπεροκινήτον V	22 διώκειν Ra	οὐ α
23 post λογικῆς add. πάσης Ra	24 εἰς R	26 ως V	

τοῦ κακοῦ. ἀπόδειξις τοίνυν ἔστι συλλογισμὸς ἐπιστημονικὸς ἐξ αὐτοπίστων καὶ ὁμολογουμένων λόγων λαμβανόμενος. πρότερον δὲ τῇ τάξει ἔστι τὸ προκείμενον βιβλίον τῶν Σοφιστικῶν ἐλέγχων. ὅτι μὲν γάρ ἐπειδή τοῖς 40 Τοπικῆς ὡραῖοις, ἐν ἑκείνοις ἀπεδείχθησαν· τοῖς γάρ πιθανοῖς ἐγγυμνασθεῖστες 5 ῥῶν τοῖς ἀναγκαῖοις προσβαλλόμεν. ὅτι δὲ προηγεῖται | τῶν Σοφιστικῶν 3¹ ἐλέγχων, δῆλον ἐντεῦθεν. ἄγορητος γάρ παντελῶς εἰς ἀπόδειξιν ἔκεινη ἡ πραγματεία, καὶ παρεμβάλλειν μεταξὺ ταύτην τῶν εἰς ἀπόδειξιν συντεινουσῶν πραγματειῶν ἄκαιρον, καὶ ἄλλως δὲ οὐ δεῖ πρὸν ἦ τὸ ἀληθῆς γνῶναι τοῖς ψευδέσιν ἐνδικταρίζειν. διὰ τὸ δύνασθαι τούτοις λανθάνειν ἐν ἔξει τοῦ 10 κακοῦ γενόμενον, καὶ τρίτον, εἰ τὸ φῦδος τῇ παραβέσει τῆς σὸληθείας ἐλέγ- 5 χεται. ἀκόλουθόν ἔστι πρότερον εἰδέναι τὴν ἀληθείαν, εἴτα λοιπὸν ἐν ἔξει ταύτης γενόμενον ἐπὶ τὸν τοῦ ψεύδους ἐλεγχὸν τῇ πρὸς ταύτην παραβολῇ γωρῆσαι. ἵστεον δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθια ὁ Ἀριστοτέλης ἔστι τῷ ἀκολουθεῖται κατὰ τὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας καὶ ἀρχεται ἀπὸ τῶν καθολικωτέρων· 15 πᾶσα γάρ διδασκαλία, φησί, καὶ πᾶσα μάθησις διανοητικὴ ἐν προϋπαρχούσῃς γίνεται γνῶσεως, εἴη δὲ οὕτως ἐπὶ τὰ μερικὰ ἔργεται, τουτέστι τὸ προκείμενον. ἐπειδὴ γάρ ἐθέλει διδάξαι ἐκ τίνων ἡ ἀπόδειξις 20 γίνεται, αὐτὸν τοῦτο πρότερον κατατκενάσαι βούλεται. ὅτι ἐκ τίνων προεγνωσμένων γίνεται ἡ ἀπόδειξις, εἴτα λοιπὸν τίνα ποτέ ἔστι ταῦτα. ἵνα οὖν 25 διέξῃ ὅτι ἐκ προεγνωσμένων ἡ ἀπόδειξις, καθόλου δείκνυσιν ὅτι καὶ πᾶσα διδασκαλία καὶ πᾶσα μάθησις ἐκ προϋπαρχόντων καὶ προεγνωσμένων γίνεται. εἰ δὲ τοῦτο, ἔστι δὲ καὶ ἡ ἀπόδειξις διδασκαλία τις καὶ μάθησις, καὶ ἡ ἀπόδειξις ἄρα ἐκ προϋπαρχούσῃς λαμβάνεται γνῶσεως, τουτέστιν ἐκ κοινῶν ἐννοιῶν. ἀδύνατον γάρ ἄλλως ἀποδεῖξαι μὴ πρότερον λαβόντας ἡμᾶς 15 25 ἐκ κοινῶν ἐννοιῶν προτάσεις τινὰς ὁμολογουμένας. ὡσπερ γάρ οὐ δύνατὸν ἐπὶ τῶν γεωμετρικῶν θεωρημάτων κατατκενάσαι, ὅτι αἱ δύο πλευραὶ τῆς λοιπῆς μείζους εἰσὶ, πρὸ τοῦ γνῶναι τὸ ἀπλῶς τρέψων τὴν ἀπλῶς γωνίαν, οὕτως διδύνατόν ἔστι γνῶναι ἀπόδειξιν ἀνευ προϋπαρχούσῃς γνῶσεως.

p. 71a1 Πᾶσα διδασκαλία καὶ πᾶσα μάθησις.

30 Γενιώσκειν γρὴ ὅτι δύο τρόποι ὑπάρχουσιν ἐξ ὧν πᾶσα γίνεται γνῶσις, ὡς φησὶ καὶ Ηλάτων, μάθησις καὶ εὑρεσις. ἡ γάρ πινθάνοντες παρ' 20 ἐπέρρους γενιώσκομεν ἡ εὑρίσκοντες αὐτοί. φησὶν οὖν ἐν τούτοις ὁ Ἀλέξαν-

2 ἔστι om. V: ante τῇ colloc. a	4 τόποις R	5 θάττον V	7 παρεμβαλεῖν V
8 πραγματεῶν om. V	δὲ οὐ δεῖ Ra ¹ : δέος UVa ²	9 ψεύδεσι διατρίβειν U	
post τὸ add. μὴ RUVa	τούτους Ua: τοῦτο V	10 γενόμενοι R: γενομένιοι Ua	
11 ἔστι om. V	12 ταύτης RUVa: τοῦ ἀληθεῖος V	13 κανταῦθια V	
15 φῆσι διδασκαλία η om. UV	16 προϋποκειμένης R	17 ἐπειδὴ V	
θέλει RV	18 γίνεται om. V	20 καὶ om. V	
21 πᾶσα om. U	προεγνωσμένων καὶ προϋπαρχόντων V	22 καὶ prius om. V	
23 ἄρα om. V	γίνεται αἱ 25 οἵ τις V	26 post πλευραὶ	
add. τοῦ τριγώνου a	27 μείζονές Ra	28 ἔστι om. V	
32 ἐκ τούτων V	31 καὶ φῆσι I	29 καὶ πᾶσα	
	6 om. V	Ηλάτων] Cratyl. p. 436 A	

δρος οὐ καλῶς λέγων ὅτι γρῦπτιν ἐνταῦθα εἰπε τὴν εὑρεσιν. Ὡν' η̄ τὸ λεγό- 3°
μενον· πᾶσα διδασκαλία καὶ πᾶσα μάθησις ἐκ προϋπαρχούσης
γίνεται εὑρέσεως. οὐκ ἔστι δὲ ἀληθῆς· αὐτὸς γάρ παρακατιὸν συρρᾶς
ἥμιν παραδίδωσι τὸν περὶ εὑρέσεως λόγον. ἄλλως τε τῆς εὑρέσεως πάντως
5 προϋπάρχει ἡ ζήτησις, ὥστε τὸ εὑρεθὲν οὐκ ἔστι τῶν αὐτοπίστων, λέγω 25
δὴ η̄ τῶν κοινῶν ἐνομιῶν η̄ τῶν ἐξ αἰσθήσεως γνωσκομένων· πρώτη γάρ η̄
τούτων ἐπιβολὴ καὶ οὐκ ἐξ ἄλλων ἔχει τὸ πιστόν· περὶ τούτων δὲ ζήτησις
οὐδεμίᾳ γίνεται. ὥστε πᾶσα εὑρεσις ἐκ τινος καὶ αὐτὴ προϋπαρχούσης
γίνεται γνώσεως, δισπερ καὶ η̄ μάθησις. τί οὖν διαφέρει τὸ ἐκ προ-
10 υπαρχούσης γίνεται γνώσεως ἐκ μαθήσεως ἀκούειν η̄ ἐξ εὑρέσεως; ἐκα-
τέρου γάρ τι προεγνωμέναι ἀνάγκη. ὅμια δὲ τοῦτο ἀδύνατον, τούτεστι τὴν
μάθησιν καὶ τὴν γνῶσιν· κακείνην γάρ ἀνάγκη ἐξ ἄλλης εἶναι μαθήσεως, 30
καὶ τοῦτο ἐπ' ἀπειρον. οὐκ ἄρα τὸ γνώσεως ἀντὶ εὑρέσεως ἀκούονταν ἀλλ'
ἀπλῶς ἐκ προεγνωμένου τινὸς καὶ προωμολογημένου. καθ' ὃν ὁν εἴη τρόπον
15 η̄ ἑκείνου γνῶσις προϋπάρχεισα, εἴτε ἐξ εὑρέσεως εἴτε ἐκ μαθήσεως εἴτε
καὶ τῶν αὐτοπίστων εἴτε καὶ ἀναποδείκτων. ἔστι δὴ οὖν η̄ διδασκαλία καὶ
η̄ μάθησις τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταῦτα, τῇ δὲ σχέσει μόνον διαφέρουσιν.
δισπερ γάρ η̄ οὐδὲς η̄ Αθήνημεν εἰς Θήβας καὶ η̄ ἀπὸ Θηβῶν εἰς Αθήνας 35
τῇ μὲν σχέσει διαφέρουσι, τῷ δὲ ὑποκειμένῳ αἱ αὐταὶ εἰσιν, οὗτα καὶ ἐπὶ
20 τῆς μαθήσεως καὶ τῆς διδασκαλίας· η̄ μὲν γάρ ἐκ τῶν διδασκάλων προσέδει
ἐπὶ τὸν μαθητὴν ἐνέργεια καλεῖται διδασκαλία· η̄ δὲ περὶ αὐτὸν τὸν μα-
θητὴν γνωμένη ἐνέργεια, η̄τοι πάθος, μάθησις προσαγορεύεται. καλῶς
δὲ εἴπεν ἐκ προϋπαρχούσης γνώσεως· εἰ γάρ πᾶσα διδασκαλία καὶ
πᾶσα μάθησις ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται μαθήσεως, εἰς ἀπειρον προ-
25 ἐρθαινεν ὁ λόγος· πᾶλιν γάρ ἐκείνης τῆς μαθήσεως προϋποκειμένη μά-
θησιν εἰχομεν ζητεῖν κακείνης ἑτέραν, καὶ τοῦτο ἐπ' ἀπειρον. οὗτο δ' ὁν
ἀνήρητο πᾶσα γνῶσις καὶ οὐδὲν οἰδέν τε η̄ γνῶσιν· ὥνα γάρ ἐν τι μάθω-
μεν, ἀπειρα προμαθεῖν ἔδει· τοῦ δὲ ἀπειρου γνῶσις οὐκ ἔστιν· δισπερ ἀπο-
πον. ὥστε καλῶς εἴπεν ἐκ προϋπαρχούσης γνώσεως. θαυμασίως δὲ
30 προσέθηκε τὸ διανοητική πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς αἰσθητικῆς γνώσεως.

2 πᾶσα alt. οὐ. V 3 παρακατιὸν] p. 71^a 17 4 ἥμιν οὐ. V post τε add.
καὶ α 6 η̄ prius οὐ. a 8 post ὥστε add. καὶ α καὶ αὐτὴ post 9 γίνεται
colloc. V 9 ὡς V 10 post γνώσεως add. τοῦ Ra 11 post τι add. τούτων α
12 post μαθήσεως add. πᾶσα γάρ φηται διδασκαλία καὶ πᾶσα μάθησις UVa 13 post
ἀντι add. τοῦ V 14 post ἀπλῶς add. τὸ UV προωμολογημένου Ua
15 ἐξ μάθησεως—ἐξ εὑρέσεως α 16 καὶ primum οὐ. V ἔστι δὲ καὶ η̄ R: η̄ μέντοι α
17 ταυτόν V: ταυτά εἰσι α διαφέρουσα V 18 ὡς V η̄ alt. οὐ. UVa
η̄ tert. οὐ. UV 20 η̄ μὲν γάρ ἀπὸ V: ἀπὸ μὲν γάρ α¹ προσέδει οὐ. a
21 πρὸς α post μαθητὴν add. ὡς α καλεῖται RUV² νοούμενη α
η̄ δὲ—22 προσαγορεύεται] προσαγορεύεται. ἀπὸ δὲ τοῦ μαθητοῦ ὡς τι πλήθος περὶ αὐτὸν γνό-
μενον, μάθησις α¹ 22 η̄ τὸ R 23 ante γνώσεως add. γίνεται α post
εἰ add. μη̄ V 24 πᾶσα οὐ. V γνώσεως, οὐ. γίνεται V 24, 25 προ-
βατή ἀν a: fort. προέβατιν (ἄν) 26 εἰχομεν ζητεῖν RUV: ζητήσαιμεν ἀν a: fort. εἰχομεν
(ἄν) ζητεῖν καὶ ἐκείνης V 27 η̄ superset. V 28 μαθεῖν R δισπερ Uva:
τοῦτο γάρ R 29 προείπεν R 30 διανοητικόν U διαστολὴν V

ἡ γάρ αἰσθητικὴ γνῶσις οὐκ ἔχει προσποκειμένην γνῶσιν. οἷον δὲ τοῦτο τὸ
λευκόν ἐστιν· ἡ γάρ αἰσθητις ἀδάτει, καὶ μὴ προσποκέσιτο πρόγνωσις. ἡ
ώσταύτως δὲ καὶ δὲ οὗτος Σωκράτης· ἡ γάρ αἰσθητις ὑπέδειξε μοι αὐτὸν
πᾶλαι ἀγνοούμενον. καὶ ἄλλως ‘διανοητική’ εἶπε καὶ οὐκ ‘ἀποδεικτική’
οἱ ἐπὶ τὸ καθιστικότερον ἀνιών, ἵνα πάντα συλλογισμὸν λάβῃ, καὶ τὸν δια-
λεκτικὸν καὶ τὸν σοφιστικόν, καὶ τὴν ἐπαγωγὴν καὶ τὰς ἥρητορικὰς πίστεις.
γίνεται οὖν ἐν πρώτῳ σχήματι συλλογισμὸς τοῦτον· ἡ ἀπόδειξις διανοητική
ἐστι γνῶσις, πᾶσα διανοητικὴ γνῶσις ἐκ προσπαρχούσης γίνεται γνῶσεως, ⁵⁰
ἡ ἀπόδειξις ἄρα ἐκ προσπαρχούσης γίνεται γνῶσεως. διανοητικὴ δὲ λέγε-
10 ται γνῶσις, ἐπειδὴ αὕτη διανοέι καὶ χορηγεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν τὴν ἐπὶ τὰς
ἀποδεικτικὰς μεθόδους. εἰπόντων δὲ διὰ πάσα τιμῆσται καὶ πᾶσα μά-
θησις ἐκ προσπαρχούσης γίνεται γνῶσεως. πιστοῦται τοῦτο ἐκ τῶν
ἄλλων τεχνῶν καὶ τῶν συλλογισμῶν καὶ ἐξ ἐπαγωγῆς καὶ διὰ ἥρητορικῆς ἐπιγει-
ρήσεως. ὅπερ ἐστὶν ἐξ ἐνθυμημάτων καὶ ἐκ παραδειγμάτων. καὶ διὰ μὲν τῶν
15 ἄλλων | τεχνῶν, δὲ οὐδὲν. εἰ τύχοι, καὶ προγνωστεῖ ὁ μέλιτων σκυτοτομεῖν. ⁴⁵
δὲ τὸ μὲν δέρμα τηγανόν ἐστιν, ὡς δὲ σίδηρος τέμνει· προγνωστικῶν οὖν
τοῦτο δένωσιν ἔστιν τοῦτον εἰς τοῦτο, καὶ λοιπὸν διδάσκεται καὶ πούρι τρόπῳ
διφεύλει τέμνειν. καὶ ὁ ἱατρὸς ὅμοιός προειδὼς δὲ τὸ μὲν σῶμα τέμνεται,
ὅ δὲ σίδηρος τέμνει, φέρεται ἐπὶ τὴν χειροουργίαν. καὶ οὗτον μὲν ἐπὶ τῶν
20 τεχνῶν ὄραται ἡ πρόγνωσις. καὶ ἐπὶ τῶν συλλογισμῶν δὲ ἀνάγκη πάντως ἡ
τὰς προτάσεις προεγνωσθεῖν καὶ συγκεχωρηθεῖν· ὡς ὅμολογουρένας. εἰτα
λοιπὸν τὴν τούτων σύνθεσιν τεχνικῶς ποιησάρενον ἐπαγαγεῖν τὸ συμπέρασμα.
καὶ ἐξ ἐπαγωγῆς δὲ οὗτος ἐστι πιστώσασθαι· εἰ γάρ βουληθείην μαθεῖν
εἰ πᾶν ζῷον τὴν κάτω γένουν κινεῖ, λέγω δὲ ἐπειδὴ καὶ ἀνθρωπος καὶ ἵππος
25 καὶ κύων καὶ βρούς, καὶ τὰ λοιπὰ τὴν κάτω γένουν κινεῖ· γῆδειν γάρ ἐν-
ταῦθα δὲ προσπάρχουσά ἐστιν ἡ ἑκάστου τῶν κατὰ μέρος γνῶσις, ἐξ ηὗ
λοιπὸν τὸ καθόλου συλλογιζόμενα. ἐκ δὲ ἐνθυμημάτων πᾶλιν ἐστι συλλο- ¹⁰
γίσασθαι οὗτος, ὡς ἐπὶ τῶν ἥρητορικῶν οἷον ὁ δεῖνα καλλωπίζεται, μοιχὺς
ἄρα. καταλιμπάνοντι δὲ οὗτοι τὴν μίαν πρότασιν τὴν λέγουσαν ‘πᾶς ὁ

1 ἡ—γνῶσις RUA: ἡτὶς V	post τοῦτο add. τοῦτο Ral ¹	2 λευκότερόν RUA ¹
post αἴσθητις add. αὐτὴ a	3 ὥσταύτως δὲ οἱ. V	δὲ τοι U post
οὗτος add. ὡς U	3 ὑποδείκνυσιν, οἱ. ροι a	4 πᾶλιν οἱ. U
ἄλλως τε καὶ a: καὶ ἄλλως τε R	5 πάντας συλλογισμῶς V	5 post πᾶσα add.
αὐτὴν a	6 πάντας συλλογισμῶς V	6 δεῖνα Ral ¹
δὲ R	7 ἡ—γνῶσεως οἱ. V	7 ἡ ἀποδεικτικὴ U
δεῖναντι V	8 δὲ οἱ. V	8 10 ἐπει V δεῖναντι U ¹
τοῦτο) V	9 11 δὲ οἱ. V	9 11. 12 καὶ πᾶσα μάθησις οἱ. V
	10 δὲ οἱ. V	10 12 ἀπό (post
13 τῶν οἱ. V	11. 12 καὶ πᾶσα μάθησις οἱ. V	13 τῶν οἱ. V
καὶ alt. οἱ. RUA	12 ἐπαγωγῶν, οἱ. ἐξ V	14 ἐξ οἱ. V
προειδὼς V	13 προγνωστεῖ a	15 τὸ οἱ. V ἐστεν οἱ. V
17. 18 ποιό δεῖ τρόπῳ V	14 εἰδῶς ὅμοιας V	19 τοι
οἱ. RV	18 εἰδῶς ὅμοιας V	20 ὁράθειν R: βουληθείην R: βουληθείην
22 ποιησάρενον V	19 ποιησάρενον V	21 συγχωρεῖσθαι pr. U, corr. Γ ²
24 ἐπειδὴ asterisco notatum, cui tamen in mantissa nihil respondet a: ἐπει V	22 βουληθείην R: βουληθείην	23 δεῖται R
ἄνωθεν U	23 δὲ οἱ. V	24 βουληθείην Vα
27 ἐνθυμημάτος V	24 δὲ οἱ. V	25 δεῖται βουληθείην Vα
post λέγουσαν delevit δὲ R	25 δὲ οἱ. V	26 δεῖται βουληθείην Vα
	26 δὲ οἱ. V	27 δεῖται βουληθείην Vα
	28 δὲ οἱ. V	28 δὲ οἱ. V
	29 δὲ οἱ. V	29 δὲ οἱ. V

καλλωπιζόμενος μοιχός². καὶ οὗτοι δὲ προγινώσκουσιν ὅτι διαβάλλεται τὸ 4^τ καλλωπίζεσθαι. ἐνθύμημα δὲ λέγεται διὰ τὸ καταλιμπάνειν τῷ νῦν ἐνθυμεῖσθαι τὴν μίαν πρότασιν. ἐπὶ δὲ τοῦ παραδείγματος οὗτος ὀρθάται ἡ πρόγνωσις· οἷον οὐ δεῖ δοθῆναι Αἰσχύλῳ χρήματα· καὶ γάρ Ηειστράτος 5 λαβὼν ἐτυράννησεν. ὥστε καλῶς εἴρηται ὑπὸ Ἀριστοτέλους ὅτι πᾶσα διδασκαλία καὶ πᾶσα μάθησις ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως.

p. 71a3 ΑἼ τε γάρ μαθηματικαὶ τῶν ἐπιστημῶν διὰ τούτου τοῦ τρόπου περαίνονται.

'Ιδού πῶς ἐκ τῶν καθόλου ἀρξάμενος ἐπὶ τὰ μερικὰ κατῆλθε πιστού-
10 μενος δι' αὐτῶν. φανερὸν δὲ τοῦτο, φησίν, ὅτι πᾶσα μάθησις ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως, τοῖς σκοπούσιν ἐπὶ πάντων. αἼ τε 20 γάρ μαθηματικαὶ ἐπιστῆμαι, τουτέστιν αἱ λογικαί, διὰ τούτου τοῦ τρόπου κατορθοῦνται, τουτέστι διὰ τῆς προγινώσκως, ὡς εἰρήκαμεν. ὅμοίως δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔστιν τις ἕτερη τεγχνὴ καὶ περὶ τοὺς λό-
15 γους, ὅντι τοῦ 'τοὺς συλλογισμούς'. οἱ γάρ τὰ τε καθόλου ἐκ τῶν μερι-
κῶν καὶ τὰ μερικὰ ἐκ τῶν καθόλου πιστούμενοι διὰ συλλογισμῶν πιστοῦν-
ται ἐκ προϋπαρχούσης γνώσεως.

p. 71a7 Οἱ μὲν λαμβάνοντες ως παρὰ ξυνιέντων.

25

'Αντὶ τοῦ 'τῶν προσδιαλεγομένων'. εἰ γάρ βιούλομαι κατασκευάσαι ὅτι 20 ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, δεῖ πρότερον λαβεῖν ἐκ τοῦ προσδιαλεγομένου ως προ-
εγνωμένου τὸ ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον. εἰ δὲ μὴ δέξηται τοῦτο, δεῖ ἔξι ἄλλων κατασκευάζειν ὅτι τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον 30 καὶ οὕτως ἀποδεικνύαι ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος.

p. 71a9 Ωσαύτως δὲ καὶ οἱ ῥητορικοὶ συμπείθουσιν.

25 Φησίν ὅτι ὅμοίως τοῖς τῶν φιλοσόφων συλλογισμοῖς καὶ οἱ ῥητορι-
κοὶ γίνονται ἐκ προϋπαρχούσης γνώσεως· ως γάρ ἔδειξαμεν, καὶ τὸ παρά-

1 ἐνδιαβάλλεται R 2 λέγω V: εἴρηται α ἀπὸ τοῦ α 4 οἷον οι. V
5 καλῶς οὖν, οι. ώστε V 6 πότε τοῦ ἀριστοτέλους R: τῶ ἀριστοτέλει α 6 ὀντο-
σκαλία καὶ πᾶσα S Arist.: οι. RUVa γνώσεως γίνεται V 7.8 lemma οι. RUV
9 ὕδω—11 πάντων οι. α 11 post γνώσεως add.
φανερὸν δὲ ἔστι γνῶναι RUV 10 τοῖς σκοπούσιν V: σκοποῦντι RU 12 ἐπιστῆμαι post
λογικαὶ collae. α 13 ητοι V 14 αἰ οι. Ua 15 post λογικαὶ add. καὶ R
ante διὰ add. δὲ αὐτῶν πιστοῦνται. τουτέστι α 13 ητοι V 15 post προγινώσκως
add. κατορθοῦνται α 16 εἴρηται V 14 δὲ—τεγχνῶν οι. R 17 ξειν οι. V
15 ἀντὶ τοῦ RUV: ἥγουν α 18 ante διὰ add. 16 συλλογισμοῦ V
17 τοῖς οι. V: περὶ τοὺς R 19 ante διὰ add. ξυνιέντων α 18 τῶ οι. Va
post προσδιαλεγομένων add. ἥγειν Ru 20. 21 προδιεγνωμένον V: προεγνωμένον Ua
21 αεικίνητον RV: ἀθάνατον Ua 22 δέξεται V 23 κατασκευάσαι α 23 ἀπὸ-
δεικνύαι scripsi: ἀποδεικνύοντα RUA: ἀποδεικνύαι V 25 φησίν—φιλοσόφων οι. V
ὅμοιος τοῖς φιλοσόφοις R 25. 26 καὶ οἱ ῥητορικοὶ συλλογισμοὶ R: συλλογισμοὶ V
26 ἔδειξαμεν] p. 5,27 sq.

δειγμα καὶ τὸ ἐνθύμημα ἐκ προῦπαρχούσας γνώσεως γίνεται. καλῶς δὲ οὐ εἴπε συμπείθουσιν καὶ γάρ ὁ Πλάτων φησίν ἐν τῷ Γοργίᾳ ὅτι δύο εἰσὶ πίστεις, η̄ μὲν διδασκαλική η̄ δὲ πιστευτική. καὶ τῇ μὲν διδασκαλικῇ κέχρηται οἱ φιλόσοφοι ὡς περὶ ἀληθείας διαλεγόμενοι, τῇ δὲ πιστευτικῇ οἱ ἥρτορες ὡς ἂν ἐπιτηδεύοντες πείθειν μᾶλλον η̄ τὰληθῆ προβάλλεσθαι.

p. 71a11 Διχῶς δὲ ἀναγκαῖον [ἔκαστον δεῖ] προγινώσκειν.

Εἰρηκὼς δὲ πᾶσα διδασκαλία καὶ πᾶσα μάθησις ἐκ προ-
υπαρχούσας γίνεται γνώσεως καὶ πιστωτάμενος τοῦτο καὶ ἐκ τῶν ἀλλων
τεγμῶν καὶ ἐκ τῶν συλλογισμῶν καὶ ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς καὶ ἐκ τῶν ὑποτο-
10 κῶν πίστεων, βούλεται νῦν παραδοῦναι τίνα ἔστι τὰ προγινώσκειν οὐφεί-
λοντα. ἀλλ' ἐπειδὴ μὴ περὶ τῶν κατὰ μέρος ἐπιστημῶν νῦν ἔστιν ήμιν
τὸ προκείμενον ἀλλ' ἀπλῶς περὶ ἀποδεικτικῆς μετιδόσου, οὐκ οὐφείλομεν 15
ζητῆσαι τὰ καθ' ἔκαστην ἐπιστήμην προγινώσκειν οὐφείλοντα ἀλλὰ τὰ
ἀπλῶς τῆς ἀποδεικτικῆς. οὐκ ἀν δὲ τοῦτο γνοῦμεν μὴ μαθίσσεις κατὰ
15 ποίους τρόπους προγινώσκεται τὰ προγινωσκόμενα. τοῦτο δὲ πᾶλιν οὐκ ἀν
ἄλλως ήμιν ὑπάρξου μὴ μαθίσσουν ἐν τίσιν ὅλως ἔστιν η̄ ἀποδεικτικὴ ἐπι-
στήμη καὶ διὰ τίνων περινέται. ἀναγκαῖον οὖν περὶ τούτου πρότερον δια-
λαβεῖν. φημὶ τούτους ὅτι ἔπει τάσσης ἀποδείξεως δύο ταῦτα θεωρεῖται, τό τε 20
πρόβλημα δὲ προτίθεται εἰς ἀπόδειξιν καὶ αἱ προτάσεις δι' ὧν τὸ πρόβλημα
25 κατασκευάζεται. πᾶλιν δὲ ἐν παντὶ προβλήματι δύο ταῦτα θεωρεῖται, τό
τε δεδομένον καὶ τὸ ζητούμενον· οἷον ἐν τῷ προβλήματι τῷ εἰ η̄ ψυχὴ ἀλά-
νατος η̄ μὲν ὑποκείμενος ὅρος, λέγω δὴ η̄ ψυχὴ, δέδοται, ζητεῖται δὲ οἱ
κατηγορούμενος, εἰ ἀλάνατος. οὐ μόνον δὲ ἐν τοῖς προβλήμασι τοῖς καθ'
30 αὐτὰ συμβεβηκότα τοῖς πράγμασι ζητοῦντιν εὑρίσκομεν τὸ δεδομένον καὶ τὸ
ζητούμενον, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς τὸ εἰ | ἔστιν ὅλως ἐπιζητοῦντιν η̄ αὐτὴ διαί- 35
ρετις θεωρεῖται· οἷον ἐν τῷ προβλήματι τῷ ζητοῦντι εἰ ἔστι ζῷον τραγέ-
λαφος δεδομένον μέν ἔστι τὸ ζῷον, ζητούμενον δὲ τὸ 'τραγέλαφος'. ζητεῖ
γάρ τὸ πρόβλημα οὐχ ὅτι ἔστι ζῷον (τοῦτο γάρ ἐναργές), ἀλλ' εἰ τοιού-
τον ζῷον. η̄ γάρ προστίθηκη τοῦ 'τραγέλαφος' τὸ εἶναι ζῷον δημοσιεῖ,

1 γίνεται γνώσεως V 2 εἴπε om. R post εἴπε add. τὸ α τῷ om. a
ἐν τῷ Γοργίᾳ] p. 453A sq. 4 πατέντεική pr. U, corr. U² 5 ἐπιτηδεύονται V
6 ἔκαστον δεῖ, quae om. Arist., delevit: δεῖ om. T προγινώσκειν a 7 πᾶσα
alt. om. V 8 καὶ alt. om. V 9 ἐν τῇ om. V 10 πιστώσων Ua
νῦν βούλεται V ἔστι om. V 10, 11 οὐφείλοντα V 11 ἔπει V
περὶ om. V ἔστεν om. V 12 οὖν om. RV 13 post ζητῆσαι add. οὖν V
οὐφείλομεν V 13, 14 τὰ κατὰ τὴν ἀποδεικτικήν a¹ 14 γνοῦμεν scripsi: γνώμεν
libri ante μὴ add. εἰ a μάθοιμεν a 15 πάσους V προγινωσκόμενα Ra
16 ὑπάρξῃ V: ὑπάρξει a 16 ὅλως ἐν τίσιν V η̄ om. V 17 τούτου a
τούτων V 20 δὲ om. V 21 τε om. V οὐφείλοντον a post σίγη
add. οὐς V εἰ om. Ua 22 λέγω δὴ om. V ζητεῖ V 23 post
τοῖς alt. add. τὰ V 24 καὶ τὸ V 25 καὶ V post τοῖς delevit εἰς U
26, 27 ante τραγ. add. οὐ V 27 δὲ οὐ V 29 ante ζῶσιν alt. add. τὸ RUA

ποιότητα δὲ αὐτοῦ τινα ἐπιζητεῖ. ὡσαύτως κανὸν ζητῶμεν εἰ τόπος κενός Α^ν
 ἔστι, δεδομένον μὲν ἔστιν ὁ τόπος, ζητούμενον δὲ τὸ εἰ κενός. ὅστε δὲ
 πᾶσαι αἱ προτάσεις, δὶς ὧν κατασκευάζεται τὸ πρόβλημα, τούλαχιστον μὲν
 εἰσι δύο, ἀς ἐκάστης μὲν τῶν κατὰ μέρος ἀποδείξεων προλαμβάνεται δεῖ.
 5 οὐ γάρ οἶδον τε συμπερᾶντι τι μὴ πατῶν τῶν προτάσεων γνωσθεῖσῶν.
 ἀπλῶς μέντοι ἀποδείξεως ἀδύνατον ἀμφοτέρας ἵσις προεγνῆσθαι τὰς προ-
 τάσεις, μόνην δὲ ἀνάγκη τὴν μείζονα, ἢ πάντως ἀνάγκη ἐν τι εἶναι τῶν
 κοινῶν ἀξιωμάτων, ὧν γωρίς ἀποδειχθῆναι τι ἀδύνατον. αἱ δὲ ἐλάττους
 προτάσεις ἐπειδὴ ἄπειροι (κανὸν) ἔχαστον γάρ θεώρημα ἴδιαι τινες λαμβά-¹⁰
 10 νονται), εἰκότως ἀδύνατον ἀπλῶς πάσης ἀποδείξεως τὰς ἐλάττους προ-
 εγνῶσθαι προτάσεις. περιέχονται μέντοι ἐν ταῖς μείζοις προτάσεσι, λέγω
 δὴ τοῖς ἀξιωμασι, καὶ αἱ ἐλάττους δυνάμεις. οἷον τριῶν εὐθειῶν ὑποκει-
 μένων, τῶν ΑΒΓ, ἐάν εἴπω διτι, ἐπεὶ ἐκατέρᾳ τῶν ΑΒ τῇ Γ ἐστὶν ἵση,
 καὶ ἀλλήλαις ἄρα εἰσὶν ἵσαι αἱ ΑΒ διὰ τὸ τῷ αὐτῷ ἵσαι καὶ ἀλλήλαις
 15 εἰναι ἵσαι, ἐμπεριέχεται δῆλον διτι ἡ ἐλάττων πρότασις ἡ λέγουσα 'αἱ ΑΒ
 τῇ Γ εἰσὶν ἵσαι' ἐν τῇ λεγούσῃ 'τὰ τῷ αὐτῷ ἵσαι καὶ ἀλλήλαις ἐστὶν ἵσαι'.¹⁵
 καὶ ἐν τῷ συλλογισμῷ δὲ τῷ λέγοντι 'ἢ ἀνθρωπος ἔφον, τὸ ἔφον οὐσία,
 ἢ ἀνθρωπος οὐσία' ἡ ἐλάττων πρότασις ἡ λέγουσα 'ἢ ἀνθρωπος ἔφον'
 ἐμπεριειλημένη ἐστὶ δῆλον διτι λεγούσῃ 'τὸ ἔφον οὐσία'.
 20 ὅστε τρία ἐστὶ τὰ προλαμβάνεται δῆλοντα κοινῶς πάσης ἀποδείξεως,
 τὸ δεδομένον, τὸ ζητούμενον, τὸ ἀξιωμα. οἷον ὡς ἐπὶ παραδείγματος ἐν
 τῷ πρώτῳ θεωρήματι τῶν Εὐκλείδου ζητοῦντι ἐπὶ τῆς δοθείσης εὐθείας
 25 πεπερασμένης τρίγωνον ισόπλευρον συστήσασθαι ἐστι δεδομένον μὲν ἡ εὐθεία
 ἡ πεπερασμένη, ζητούμενον δὲ τὸ ισόπλευρον τρίγωνον, ἀξιωμα δὲ ἐν μὲν
 30 τοῖς προσυλλογισμοῖς διτι αἱ ἐκ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν τοῦ κύκλου περι-
 φέρεισιν προσπίπτουσαι εὐθεῖαι ἵσαι ἀλλήλαις εἰσὶ καὶ διτι τὰ τῷ αὐτῷ ἵσαι
 καὶ ἀλλήλαις ἐστὶν ἵσαι, ἐν δὲ τῷ συμπεράσματι διτι τρίγωνον ισόπλευρον
 ἐστι τὸ ὄπι τριῶν εὐθειῶν ἵσων περιεγέμενον. καὶ σκόπει ὡς πάντα τὰ
 εἰρημένα προειληπται τῷ γεωμέτρῃ, τίς τέ ἐστιν ἡ εὐθεία καὶ τίς ἡ πεπε-²⁵
 35 ρασμένη καὶ τί τὸ ισόπλευρον τρίγωνον, καὶ ἐστι τὰ λοιπὰ ἀξιωματα. τινὰ
 δὲ καὶ παρεῖται τῷ γεωμέτρῃ, οἷον τίς ἡ βάσις καὶ τί τὸ ἐφαρμόζον καὶ

1 post ὡσαύτως add. δὲ V καὶ a² ζητῶμεν V: ζητοῦσιν ἡμῖν Ra²: ζητῶσιν ἡμῖν Ua¹
 post εἰ add. δὲ Ua τόπος om. R κενόν RUA 2 δεδομένος V ζητούμεν V

3 αἱ προτάσεις πᾶσαι V 4 ἡς ἐκάστης (ἔκαστος R) — δεῖ RUA: ἡ εἰδέναι γρὴ V

6 ante ἀποδ. add. ἐπὶ πάσης V: ἀνεῳ α 7 μείζω V: ἐκάστης τῶν κατὰ μέρος ἀπο-
 δείξεων προλαμβάνεται δεῖ mrg. V 9 ἐπεὶ V 10 ἀδύνατον ἐπὶ πάσης
 ἀπλῶς V post ἀποδείξεως add. ἀνεῳ α τὰς ἐλάττους RUA: ταύτας V

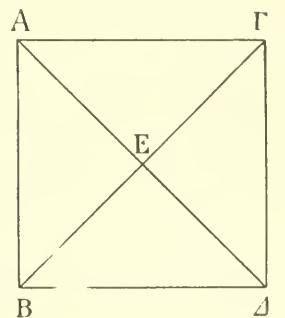
10.11 προγνῶνται α 11 προτάσεις om. V 12 καὶ ἐλάττους δυνάμεις V

14 εἰσὶν om. V ἡ V τὸ ε τῷ corr. V ἵσαι, om. καὶ V 15 post διτι add.
 καὶ Ra 16 ἵσαι (ante καὶ) V 19 δῆλον διτι ἐστὶ V 20 κοινῶς δεῖλοντα V

22 τοῦ R post εὐκλείδου add. στοιχίων α ἐπὶ asterisco notatum, cui tamen
 in mantissa nihil respondet a 23. 24 ἡ πεπερασμένη εὐθεία V 25 τοῦ alt.
 om. V 26 ἀλλήλαις ἵσαι R 27 ἐστὶν om. V 29 τέ om. R

ἐστιν om. V 30 διτι (ante τὰ) R 31 παρεῖται scripsi: πειρᾶται R: οὐ πειρᾶται U:
 οὐ πειρατέα V: παρεῖται α ἐφαρμόζειν V

τί τὸ ισον, ὡς ἐν τῇ συνηθείᾳ γνωρίμων ὅντων τούτων. τὰ δὲ αὐτὰ 4^ο
ταῦτα καὶ ἐν ταῖς ἀλλαις ἐπιστήμαις καὶ τέχναις ἐπεξιῶν εὑρήσεις. οἶνον ἐν
ἰατρικῇ δεδημένον μέν ἔστιν, εἰ τόγοι, τὸ πυρέττεν τὸν ἄνθρωπον, ζητούμενον
δὲ τὸ τὸ εἰδὸς τοῦ πυρετοῦ ἢ τὸ προκαταρκτικὸν αἴτιον καὶ ἢ ἀρχὴ τῆς κα-
ὶ τακτίσεως, σᾶξίνα μὲν δὲ διὰ τὰ ἑναντία τῶν ἑναντίων ἴμεστα. οὐγὰ ὥσπερ 30
δὲ αἱ ἐπιστήμαι προειλημμένα ἔχουσι κοινῶς τὰ ἀξιώματα ἢ τοὺς ὅρους
δι' ὧν αἱ ἀποδεῖξεις γίνονται, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν τεχνῶν τοῦτο γίνεσθαι
δυνατόν, οἶνον φυσιολογίας ἢ ἰατρικῆς ὀρίστοι γάρ οὖσαι τοῦτο ποιεῖν οὐχ
οἵσια τέ εἰσιν. εἰδέναι μέντοι γε γρὴ διὰ τὸ ἔστιν δὲ καὶ τὸ δεδημένον ζητού-
10 μενον γίνεται καὶ τὸ ζητούμενον δεδημένον. οἶνον ἐν μὲν τῷ πρώτῳ θεω-
ρήματι ἔχομεν δεδημένον τὴν εὐθείαν· αὕτη οὖν ἡ εὐθεία ἡ νῦν δεδημένη,
γίνεται ζητούμενον ἐν τῷ τοῦ θεωρήματος τῷ λέγοντι ἔτιν πρός τινι εὐθείᾳ
καὶ τῷ πρὸς αὐτῷ σημείῳ δύο εὐθεῖαι μὴ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη κείμεναι τὰς
ἐφεξῆς γωνίας δυστὸν ὀρθαῖς ἵσται ποιήσωσιν, ἐπ' εὐθείας ἔστονται ἀλλήλαις
15 αἱ εὐθεῖαι· εἰ γάρ δεῖξω διὰ τὸν ἐπ' εὐθείας εἰσὶν ἀλλήλαις αἱ εὐθεῖαι, τότε
ἀποφανύομεν ὡς ἔστι μία εὐθεία, εἰ γε εὐθεία γραμμή ἔστιν ηὗτις ἐξ
ισοῦ τοῖς ἐφ' ἔκατης σημείοις κείται, δῆστε τὸ δεδημένον γέροντες ζητού-
μενον. πάλιν ἐὰν μὲν εἴπω διὰ παντὸς τριγώνου αἱ δύο πλευραὶ τῆς λοι-
πῆς μείζους εἰσίν, ἔλαβον δεδημένον τρίγωνον. 40
20 γωνιῶν τὸ ΑΒΓΔ καὶ ἀγάγω τὴν ΒΓ διάμε-
τρον καὶ τέμω ταύτην δίχα κατὰ τὸ Ε σημεῖον
καὶ ἐκτείνω ἐκ τῶν γωνιῶν, τῆς τε ὑπὸ ΓΑΒ
καὶ τῆς ὑπὸ ΒΔΓ ἐπὶ τὸ Ε σημεῖον δύο
εὐθείας, τὴν τε ΑΕ καὶ τὴν ΕΔ, ζητῷ πότερον
25 τρίγωνόν ἔστι τὸ ΑΓΔ, ὅπερ νῦν ζητούμενον
γίνεται· εἰ γάρ δεῖξω τὴν τε ΑΕ καὶ τὴν ΕΔ
μίαν εὐθείαν, δῆλον διὰ τρίγωνόν ἔστι τὸ ΑΓΔ.
εἰδέναι μέντοι γρὴ διὰ τὸ ἔστι τινὰ δεδημένα ἢ
μηδέποτε ζητούμενα γίνεται. οἶνον ἐὰν εἴπω τὸ
30 διθὺν μέγεθος κινήσαι, οὐδέποτε ἔσται τὸ μέγεθος
ζητούμενον. καλὸν εἴπω πάλιν σφαίραν, οὐδέποτε ταύτην ζητούμενον ποιῶ·
αἱ δὲ γάρ αὕτη δεδοται. ὁ μέντοι κύκλος καὶ αὐτὸς αἱ δεδημένοις ἔστιν ἐν 50

1 τῷ συνήθει V	σητωτ τῶν τοιούτων V	αὐτὰ δὲ Ra	2 καὶ V
ἀλλαις οἱ. RUA	καὶ τέχναις οἱ. V	ἐπαξίων V	3 εἰ τόγοι ἔστι RUE
4 τὶ post πυρετοῦ colloc. V	7. 8 τοῦτο—δυνατόν οἱ. V	γίνεται ἀδύνατον R	
8 δὲ V	post οὖσα adō. αἴτιον V	9 ἤστι RV	ιστέον μέντοι διὰ V
10 διδόμενον V	11 δεδημένην V	12 ζητούμενην V	τεσσαρεσκαίδεκάτῳ Ra
13 δύο—15 ἔστονται ἀλλήλαις αἱ εὐθεῖαι]	καὶ τὰ ἐξῆς V	15 ἐπ' εὐθείαν V	
17 ἔκατης V, Ὅρτ.: ἔκατη a	ώς ποτε τὸ V	18 εἰ V	μὲν οἱ. UVa
διὰ οἱ. V	18. 19 τοῖς λοιποῖς pr. U	19 ἔκατον V	20 καὶ
οἱ. Ra	21 τέμων a	22 τῶν τε RUA	23 τῆς οἱ. R:
τῶν Ηα	δῆγη scripsi: βῆγ libri	23. 24 δευτέρων εὐθείαν V	24 ζητῷ πότερον]
μίαν εὐθείαν δῆλον διὰ R	25 ὅπερ—27 αἱ οἱ. RV	29. 30 τὸ εἰ ἔστι μέγεθος	
κινεῖσθαι V	31 σφαίρα UV	τοῦτο, sed post ζητ. V	ζητούμενην RUA

τοῖς ἐπιπέδουις· ἐν μέντοι τοῖς στερεοῖς εὐρίσκομεν αὐτὸν ζητούμενον, ὡς ἐν τούτῳ τῷ θεωρήματι· ἐὰν σφαιρά ἐπιπέδῳ τριγηῆ, οὐ τομὴ κύκλος ἔστιν. οὐδὲν δὲ οὖν ζητεῖ εἰ τόδε σφαιρά, εἰ τόδε κύκλος ἐν ἐπιπέδῳ, εἰ τόδε μέγεθος· ταῦτα γάρ ἐκ τῆς αἰσθήσεως εἴληπται.

5 Τὰ μὲν οὖν ἐν οἷς ἡ ἀπόδειξις ταῦτα. ἐν τούτοις μὲν οὖν καὶ διὸ τούτων πᾶσα ἀπόδειξις περαίνεται. τρόποι δέ, φησί, δι' ὧν προγινώσκονται, δύο, τὸ τε τί ἔστιν ἢ τὸ σημαίνει καὶ τὸ ὅτι ἔστι. καί, | φησάν, ἐπὶ μὲν δὲ τοῦ δεδομένου δεῖ προγινώσκεσθαι καὶ ὅτι ἔστι καὶ τί σημαίνει ἢ τί ἔστιν, ἐπὶ δὲ τοῦ ζητούμενου οὐ τὸ ὅτι ἔστιν ἀλλὰ τὸ τί σημαίνει ἢ τί ἔστιν.
10 οἷον δεδομένης οὐσίης τῆς πεπερασμένης εὐθείας δεῖ προεγνῶσθαι καὶ ὅτι ἔστι πεπερασμένη ἢ εὐθεία καὶ τί σημαίνει τοῦνομα, ἐπὶ δὲ τοῦ ζητούμενου, τουτέστι τοῦ ἴσοπλεύρου τριγώνου, τὸ τί σημαίνει μόνον· οὐ γάρ ἐνταῦθα προεγνῶσθαι δεῖ τὸ ὅτι ἔστιν. ἐπεὶ οὐκ ἂν ἦν ζητούμενον. ἐπὶ μὲν δὲ τῶν ἀξιωμάτων, λέγω δὴ ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις ἔστιν ἵσα
15 καὶ τῶν λοιπῶν, μόνον τὸ ὅτι ἔστιν δεῖ προεγνῶσθαι. καὶ ἐάν τις ἀποροί τί οὖν; οὐ δεῖ εἰδέναι ἡμᾶς καὶ τὸ τί σημαίνει; φήσουμεν δὲτοῦ μάλιστα μὲν ὡς ὁμοιογράμμενον τοῦτο παρήκεν. ἀδύνατον γάρ εἰδέναι τι ὅτι ἔστι τὸν μὴ εἰδότα τὸ τί σημαίνει, ὥσπερ ἀδύνατον τραχέλαφον εἰδέναι τὸ τί σημαίνει ἀγνοοῦντα δὲτοῦ ἔστιν· οὐ μὴν εἰδότα δὲτοῦ ἔστιν ἀγνοεῖν ἐνδέχεται τὸ τί σημαίνει. ἔπειτα τὸ τί σημαίνει οὐκ ἐπὶ τῶν προτάσεων ὅλων λαμβάνεται ἀλλ᾽ ἐπὶ μόνων τῶν ὅρων. διὸ τοῦτο ἐπὶ μὲν τοῦ δεδομένου καὶ ζητούμενου, ἐπεὶ ὅροι ταῦτα, δεῖ προεγνῶσθαι τὸ τί σημαίνει ἑκάτερος τῶν ὅρων. ἐπὶ μέντοι τῶν ἀξιωμάτων, ἐπεὶ προτάσεις ταῦτα, οὐ τὸ τί σημαίνει ζητοῦμεν ἀλλὰ τὸ ὅτι ἔστιν· τὸ γάρ τί σημαίνει μᾶλλον ἂν ἐπὶ τῶν ὅρων τοῦ
25 ἀξιωμάτους γράφων ἔχοι, οὐ μέντοι ἐπὶ τῆς ὅλης προτάσεως· καὶ γάρ ἡ πρότασις τὸ ὑπάρχειν ἄλλο ἄλλῳ σημαίνει.

15

Εἰδέναι δὲ δεῖ κἀκεῖνο, δὲτοῦ [ἄλλων] ἀξιωμάτων τὰ μὲν κοινῶς πάσαις ἐπιστήμαις ὑποβέβληται, τὰ δὲ τισί, τὰ δὲ καὶ μιᾷ μόνῃ. οἷον τὸ μὲν ἐπὶ παντὸς ἢ ἡ κατάφασις ἢ ἡ ἀπόφασις ἐπὶ πάσης ἐπιστήμης γράφων
30 ἔξει· καὶ γάρ καὶ ἐν ταῖς κοιναῖς τέγγαις καὶ ταῖς πρὸς ἀλλήλους δημιύαις τῷ τοιούτῳ γράψωμεθα ἀξιώματι. τὸ μέντοι τὰ τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις ἔστιν ἵσα· καὶ ἐὰν ἀπὸ τῶν ἵσων ἵσα ἀφαιρεθῇ, τὰ καταλειπόμενά ἔστιν ἵσα'

1 αὐτὸς V 2 post ἐὰν add. δὲ Ua αἱ τομαὶ V 5 ἐν μὲν οὖν τούτοις U
6 δι'] τέτταρες V προγίνονται V 7 μὲν οι. a 9 τί ἔστιν οι. V 11 ἔστιν
post πεπερασμένη colloc. a: ἔσται V ἡ οι. V τὸ ὄνομα V 14 καὶ οι. V
ἔστιν οι. V 15 καὶ εἰ V: ἐὰν δέ a ἀπορήσει V 16 ἡμᾶς εἰδέναι a
τὸ a: οι. RUV 17 ὁμοιογράμμενον U 18 τὸ prius οι. a² ὥσπερ—19 ἀγνοοῦντα
ὅτι ἔστιν οι a² τραχέλαφον ἀδύνατον Ra post εἰδέναι add. δὲτοῦ ἀγνοοῦντα τὸ
σημαίνει Ua τὸ alt. U: τὸν RVa: fort. τὸν τὸ 20 τῶν οι. RUV 21 μόνον UVa
καὶ mrg. U² 22 τὸ οι. Va 23 ἐπειδὴ a 24 ἀλλὰ τὸ ὅτι scripsi: ἀλλ᾽ δὲτοῦ RUV:
ἀλλὰ τὸ τί V 27 ἀλλον deleui 29 ἡ prius οι. Va τὴν κατάφασιν a
ἡ ἀπόφασις V: ἡ τὴν ἀπόφασιν ἀλληλεμένη a: οι. R πάση ἐπιστήμη V 30 ἀλληλα V
31 γράμμα² V, α² ἡ V² καὶ οι. V 32 ἔστιν οι. a καὶ et τῶν οι. V
ἵσα ἔστι V

πλείστιν ἀρμόζει ἐπιστήματις· καὶ γάρ καὶ μουσικὴ καὶ γεωμετρία καὶ 5τη ἀριθμητικὴ τούτωις κέχρηται, τὸ δὲ 'τὰ ἐφαρμόζοντα ἐπ' ἄλληλα ἵστα ἀλλήλοις ἔστι' μόνη τῇ γεωμετρίᾳ προσήκει.

Διγῶς δ' ἀναγκαῖον προγινώσκειν καὶ τὰ ἔτες. εἰρηκὼς διγῶς
οὐδὲ ἀναγκαῖον προγινώσκειν τρεῖς τρόπους ἐπάγει· φησὶ γάρ ὅτι τὰ
μὲν ὅτι ἔστι προσύπολαμβάνειν ἀναγκαῖον, τὰ δὲ τὰ λεγόμενον
ἔνυντιναι δεῖ, τὰ δὲ ἄμφω· καὶ δῆλη ἡ αἰτία ἐκ τῶν εἰρημένων. ὅτι
τρία μὲν ἔστιν δὲ δεῖ προλαμβάνεσθαι πάστης ἐπιστήμης, οἱ δὲ τρόποι, καὶ
οὓς δεῖ ταῦτα γινώσκεσθαι, δύο εἰσίν, τὸ δὲ ἔστι καὶ τὸ σημαίνει. 25

10 p. 71a 13 Οἶον ὅτι μὲν ἀπαν τῇ φῆσαι τῇ ἀποφῆσαι ἀληθές,
ὅτι ἔστι.

Τοῦτο παράδειγμα τοῦ ἀξιώματος ἐν ᾧ δεῖ τὸ δὲ ἔστι μόνον προ-
γινώσκεσθαι.

p. 71a 14 Τὸ δὲ τρίγωνον, ὅτι τόδε σημαίνει. 30

15 Τοῦτό ἔστι παράδειγμα τοῦ ἔγειρανενού ἐν τῷ τὸ τέ σημαίνει χρὴ προ-
γινώσκεσθαι.

p. 71a 15 Τὴν δὲ μονάδα ἄμφω, καὶ τί σημαίνει καὶ δὲ ἔστι.

Τοῦτο τοῦ δεδομένου, ἐν ᾧ ἀμφότεροι οἱ τρόποι τῆς προγνώσεως
λαμβάνονται· πολλαχοῦ γάρ καὶ τὴν μονάδα ὡς δεδομένην λαμβάνομεν.
20 οἷον ἐὰν μονάδα ἀριθμὸν μετρῷ, ἵστατις δὲ ἔτερος ἀριθμὸς ἄλλον ἀριθμὸν
μετρῷ, καὶ ἡ μονάδα ἵστατις μετρήσει τὸν τρίτον καὶ ὁ δεύτερος τὸν τέταρτον·
δεῖ γάρ προεγνῶσθαι καὶ δὲ ἔστι τόδε μονάς καὶ τί σημαίνει τὸ τῆς μονάδος ὄνομα.

1. 2 ἀριθμητικὴ — γεωμετρία V	2. 3 ἀλλήλοις ἵστα α	3 τῇ θεωρίᾳ α
4 ἀναγκαῖον V	καὶ τὰ ἔτης οἱ. R	εἴρηκε μὲν διηρῶς a ² 5 ἀνάγκη I
τρεῖς—γάρ] ἐπάγον δὲ τοὺς τρόπους τοῦ προγινώσκειν. τρεῖς εἶναι τούτους φησὶν a ² ἐπάγει ante τρεῖς collac. a ¹ : ἐπεισάγει V 7. 8 ὅτι—ἔστιν RUV: τοῦ εἶναι τρία α 8. 9 οἱ δὲ — σημαίνει] ὃν δύο μὲν καθ' ἓν τρόπον. ἔτερον δὲ ὅμοι κατὰ τοὺς δύο. σύτοις μέντοι τοὺς τρόπους, καθ' οὓς προλαμβάνονται δύο εἶναι, τόν τε ὅ, τί ἔστι, καὶ τὸν ὅ, τι σημαίνει a 9 τὸ prius UV: ὁ τε R καὶ ὁ R 10 οἷον a Arist.: om. RUV φέσιν ἡ ἀποφῆσι V ἀληθές a Arist.: ἀναγκαῖον RU: om. V 11 ante δὲ add. ἐπὶ R ὅτι ἔστι οἱ. V 12 τοῦτο RUV: Τὸ μὲν ἀπαν τῇ φῆσαι, τῇ ἀποφῆσαι a ¹ , post quae add. ἀληθές ἔστι. τοῦτο a ² post στενότατος add. ἔστιν a 12. 13 δεῖ προγινώσκεσθαι μόνον τὸ δὲ ἔστιν ἀληθές a 15. 16 προγινώσκειν a 17 τὸ δὲ τὴν α καὶ τί—18 τοῦτο οἱ. a ante τί add. τὸ R 18 τούτου U post δεδο- μένου add. ἔστι παράδειγμα a ἄμφω V 19 δεδομένην V 20 ἵστατις— 21 μετρῷ mrg. V μετρεῖ R τόν τρίτον μετρήσει a 22 γάρ R: τοὺς UVa τόδε μονάς ἔστι Ua		

p. 71^a 16 Οὐ γὰρ ὁμοίως τούτων ἔκαστον δῆλον ἡμῖν.

55

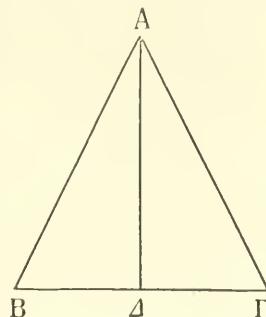
Τὸ μὲν γὰρ δεδημένον ἔχει καὶ τὸ ὅτι ἔστι καὶ τὸ τί σημαίνει, τὸ δὲ ζητούμενον τὸ τί σημαίνει μόνον, τὸ δὲ ἀξιωμα τὸ ὅτι ἔστι.

p. 71^a 17 "Εστι δὲ γνωρίζειν τὰ μὲν πρότερον γνωρίζοντα, τῶν
5 δὲ καὶ ἄμφα λαμβάνοντα τὴν γνώσιν.

Εἰπὼν ὅτι πᾶσα διδασκαλία καὶ πᾶσα μάθησις ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως, νῦν προτίθεται περὶ εὑρέσεως εἰπεῖν καὶ δεῖξαι διὰ καὶ αὗτη ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνώσεως. ἐπειδὴ γὰρ οὐ διανοητικὴ γνῶσις η̄ διὰ διδασκαλίας ἡμῖν παραγίνεται καὶ μαθήσεως η̄ διὰ ζητήσεως καὶ τὸ 10 εὑρέσεως, ἀνάγκη δὲ ἐν ἑκατέρῳ τῶν τρόπων ἐκ προεγνωσμένων τινῶν γίνεσθαι ημῖν τὴν γνῶσιν, διὸ τοῦτο δεῖξας τὸν ἑτερον τῶν τρόπων μέτεισι καὶ ἐπὶ τὸν λοιπὸν, ὡς εἶναι δῆλον πᾶσαν γνῶσιν διανοητικήν, εἴτε ἐκ διδασκαλίας καὶ μαθήσεως οὖσαν εἴτε ἐκ ζητήσεως καὶ εὑρέσεως, ἐκ προεγνωσμένων τινῶν παραγίνεσθαι. πρὸν η̄ δὲ διαλεχθῆναι περὶ εὑρέσεως 15 πρότερον περὶ τοῦ γνωρίζειν προτίθεται διδάσκαιος ὡς ἀν καθολικωτέρου ὅντος, δούλως δὲ εἰσιμεν ἐπεξιόντες. τοῦ οὖν γνωρίζειν δύο εἰσὶ τρόποι, εἰς μέν, δταν προεγνωσμέτες τι αὐθίς τούτῳ προσβάλλωμεν λόγης μηδεσολαβησάσσης· οἷον δταν πρώτως ἑωρακότες τινὰ εἴτα τούτῳ τὴν μνήμην ἔχοντες πάλιν αὐτὸν ἴωμεν, λεγόμεθα τοῦτον γνωρίζειν· εἰ δὲ λόγη μεσολαβησάσει, εἴτα 20 αὐθίς τὴν προτέραν αὐτοῦ γνῶσιν λάβωμεν, οὐκέτι γνωρίζειν τὸ τοιοῦτον λέγεται ἀλλὰ ἀναμιμησκεσθαι. εἰς μὲν οὖν τρόπος οὗτος. δεύτερος δέ, ὡς δταν ἔχοντες τοῦ καθόλου τὴν ἔννοιαν μερικῆ τινι | προσβάλλωμεν δούλως πρότερον ἐθεασάμεθα. εἴτα τοῦτο ἐφαρμόσωμεν τῷ καθόλου οὐ τὴν γνῶσιν ἔχομεν. οἷον εἰ θεάσηται τις τὴν μαγνῆτις λίθον ἔλκουσαν τὸν 25 σιδηρὸν, εἰ μὲν μὴ εἴη προεγνωκός δτι πᾶσα η̄ τοιαύτη λίθος ἔλκει τὸν σιδηρὸν, οὐ λέγεται ὡς τοιοῦτος γνωρίζειν δτι μαγνῆτις ἔστι λίθος, ἀλλὰ πρώτως μανθάνει, εἰ εὐπορήσει τοῦ διδάσκοντος, ὡς πᾶσα η̄ μαγνῆτις λίθος δ ἔλκει τὸν σιδηρὸν· εἰ δὲ τοῦτο εἴη προεγνωκός, προσβάλλων τῇ μερικῇ λίθῳ εὐθὺς γνωρίζει δτι αὗτη ἔστιν η̄ ὑπὸ τῷ καθόλου ἐκεῖνο εἰδός ἀνα-

1 ημῖν R Arist.: ἔστι UVa	3 post ὅτι delevit ἀναγκαῖον U	4 τῶν κτλ.
om. V	4.5 τὰ δὲ U	6 ante εἰπὼν add. τὰ δὲ, καὶ ἄμφα λαμβάνοντα τὴν γνῶσιν a
πᾶσα alt. om. V	7 γίγνεται a	καὶ prius om. a
8 ἐπεὶ V	9 περὶ γίνεται U	post καὶ prius add. διὰ Ua
pr. V, corr. V ¹	11 τὴν γνῶσιν ημῖν a	10 ἑτερον τῶν τρόπων
in mantissa nihil respondet a	12.13 εἴτε—εὑρέσεως om. R	11 ταῦτα tamen
13.14 ἐκ προεγν.—εὑρέσεως om. V	14 περὶ γίνεσθαι U	15 ἀν om. a
16 δεῖξομεν] p. 14,1 sq.	17 τοῦτο a	προσβάλλωμεν R: προσβάλλωμεν V
18 πρώτων V	20 ἔξομεν a	τὸν τοιοῦτον RV: τοῦτον a
λέγομεν a	post οὖν add. πρώτος a	22 προσβάλλωμεν Ua
23 τούτω RV	έφαρμόσομεν pr. V, corr. V ¹	τὸ R
θεάσαιτο a	25 η̄ U	24 θεάσεται V:
τοῦ διδάσκοντος εὐπορήσει a	26 post λίθος add. τοῦ ἐνεργῆσα a	27 μανθάνει R
	λίθος om. V	29 τοῦ V

γομένη, δύο οὖν τούτων ὅντων τρίποιν γνωρίσεως κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον 5^ο φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης γίνεσθαι τὴν εὑρεσιν, ὅταν μερικοῖς τισι θεωρήμασι μὴ προεγνωσμένοις ἡμῖν πρώτως ἐπιβάλλοντες ἀπό τινων καθολικωτέρων προεγνωσμένων τὴν γνῶσιν αὐτῶν σχήσιμεν. οἷον ἐὰν ἐπὶ ἴσοσκελῆς 10 τριγώνου τοῦ ΑΒΓ ἀπὸ τῆς κορυφῆς ἐπὶ τὴν βάσιν τὴν ΒΓ καθεῖτον 10 ἀράγομεν τὴν ΑΔ ὥστε δίχα τέμνειν τὴν βάσιν καὶ δύο τριγώνων ἐξ ἀνάγκης γενομένων, τῶν ΑΒΔ, ΑΔΓ, προβληθῆ^{ται} 15 ἡμῖν εἰς ζήτησιν πότερον τὰ γινόμενα τρίγωνα, λέγω δὴ τὰ ΑΒΔ, ΑΔΓ, ἵστα ἐστὶν ἡ μῆ, τούτου 15 τὴν γνῶσιν εὐρήσκομεν ἐφαρμόζοντες αὐτὸν ἀλλοις τισι καθολικωτέροις θεωρήμασι προεγνωσμένοις ἡμῖν. ἐπειδὴ γὰρ προέγνωμεν, ὅτι τῶν ἴσοσκελῶν τριγώνων αἱ πρὸς τὴν βάσιν γωνίαι ἵσαι ἀλλιγῆται εἰσὶ, καὶ ὅτι, ἐὰν δύο τρίγωνα τὰς δύο πλευρὰς 20 ταῖς δυσὶ πλευραῖς ἵσαι ἔχῃ, ἑκατέραν ἑκατέρᾳ, ἔχη δὲ καὶ τὴν γωνίαν τῇ γωνίᾳ ἕτην τὴν ὑπὸ τῶν ἴσων εὐθεῶν περιεχομένην, καὶ τὴν βάσιν τῇ βάσει 25 ἕσται ἕσην εἰς τὸ τρίγωνον τῷ τριγώνῳ ἵσον ἔσται καὶ αἱ λοιπαὶ γωνίαι ταῖς λοιπαῖς γωνίαις ἵσαι ἔσονται, ἑκατέρᾳ ἑκατέρᾳ, ὅφ' ἂς αἱ ἵσαι 30 πλευραὶ ὑποτείνουσιν, ἔχομεν δὲ ἐν τῷ προκειμένῳ διὰ τὸ ἴσοσκελὲς εἰναι τὸ ΑΒΓ τρίγωνον ἕσην τὴν ὑπὸ ΑΒΓ γωνίαν τῇ ὑπὸ ΑΓΒ καὶ δύο πλευρὰς δυσὶ πλευραῖς ἵσαι, τὴν μὲν ΑΒ τῇ ΑΓ διὰ τὸ ἴσοσκελές, τὴν δὲ ΒΔ τῇ ΔΓ διὰ τὸ δίχα τετμῆσθαι τὴν ΒΓ βάσιν ὑπὸ τῆς ΑΔ καθετοῦ, δῆλον ὡς καὶ τὸ δῆλον τρίγωνον τὸ ΑΒΔ δῆλω τῷ ΑΔΓ ἵσον ἐστὶ 35 καὶ αἱ λοιπαὶ γωνίαι ταῖς λοιπαῖς γωνίαις, ἡ μὲν ὑπὸ ΑΔΒ τῇ ὑπὸ ΑΔΓ, ἡ δὲ ὑπὸ ΔΑΒ τῇ ὑπὸ ΔΑΓ. λέγομεν οὖν ζητῆσαι τε καὶ εὑρηκέναι τὸ διό τὸ θεώρημα προσποκειμένων τινῶν θεωρημάτων, οἷς ἐφαρμόζοντες τὸ προκειμένον τὴν γνῶσιν αὐτοῦ εἰλομεν. καὶ οὕτως ἐπὶ πάντων, 40 ἵνα συνέμω τὸν λόγον. εἰδέναι μέντοι χρή, ὡς ὅταν λέγω ἐκ προεγνω- 45 μένων καθολικῶν τινων τὴν γνῶσιν γίνεσθαι, οὐχ ὅτι λέγω καθολικωτέρων ὡς λέγομεν τὸ γένος τοῦ εἶδος εἴναι καθολικώτερον, ἀλλ' ὅτι ἀπλῶς ἐκ τινων 50

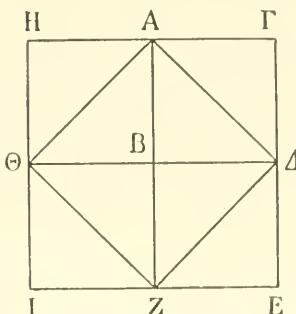
- 1 οὖν α: post τούτων collac. R: om. UV τρίποιν γνωρίσεως ὅντων α τοῦ γνωρίζειν V 3 ἐπιβάλλομεν α post καθολικωτέρων add. καὶ α 4 post προεγνωσμένων add. ἡμῖν α σχύντες α: σχίσιμεν, ut videtur, U 5 ἐπὶ ἀπὸ V 6 τὴν alt. om. V ὥστε—7 αρδ̄ iterat V ὡς α τρίγωνα—7 γίνεσθαι τὰ α 7 ante προβλ. add. εἰ α προβληθείη RUV 8 γιγνόμενα α 9 λέγω—αρδ̄ om. V τὰ α: τὴν R: τὸ U 11 καθολικοῖς R 12 ἐπεὶ V προέγνομεν V 13 ἀλλάλοις UV 14 ἢν V 15 ταῖς δύο V ἑκάτερον ἑκά- 16 ἔχει R ἀπὸ UVa 19 τῶν λοιπῶν V 21 ὑπὸ prius R: τέρους V 26 αρδ̄ R: βαδ̄, sed αρδ̄ mrg. V: αρδ̄ Ua 27 εὐρεῖται V 28 ἔσχομεν α 29 συνέλω α 30 τὴν om. V 31 λέγει V 32 ὥσπερ α 33 ταῦ V λέγη V

ἄλλων θεωρημάτων καθιδικῶν. καὶ διὰ τοῦτό φαμεν καθολικωτέραν εἶναι 5
τὴν γνῶσιν τῆς εὐρέσεως, δύντι κατὰ μόνον τὸν δεύτερον τρόπον τῆς
γνωρίσεως ἡ εὑρεσίς γίνεται τὰ ζητούμενα τοῖς ὄμοιογνωμένοις ἐφαρμοζόντων
ἥμῶν, ἡ δὲ γνῶσις ἐπὶ πλειόνων θεωρεῖται· καὶ γάρ καὶ ἐπὶ τοῦ προ-
5 τέρου τρόπου. οὐ τοῦτο δέ φημι, διτι ταῦτην ἔστι γνώρισις καὶ εὑρεσίς, ἀλλ’
διτι τῷ τρόπῳ φῶ τὸ δεύτερον γίνεται εἰδος τῆς γνωρίσεως, τῷ αὐτῷ καὶ
ἡ εὑρεσίς. διαφέρει δέ, διτι ἡ μὲν γνώρισις ἀνευ ζητήσεως καὶ ἀγνοίας 10
μὴ προηγγειασέντης τὸ μερικὸν ἐφαρμοζεῖ τῷ καθόλου, ἡ δὲ εὑρεσίς προ-
ηγγειασέντης ἀγνοίας καὶ μετὰ ζητήσεως γίνεται. δέδεικτοι οὖν ὡς πᾶσα
10 γνῶσις διανοητική, εἴτε διὰ διδασκαλίας καὶ μαθήσεως εἴτε διὰ ζητήσεως
καὶ εὑρέσεως, ἐκ τινων προεγνωμένων ἥμιν παραγίνεται.

Καὶ ἐντεῦθεν καὶ τὴν ἐν τῷ Μένωνι ἀπορίᾳν ἐπιλύεται. ἐν ἐκείνοις
γάρ τοῦ Σωκράτους προτείναντίς τι θεώρημα ζητῆσαι καὶ κελεύσαντος
ὅρισασθαι τὴν ἀρετὴν κάκείνου μὴ δυνηθέντος, εἴτα τοῦ Σωκράτους εἰπόντος 15
διτι, εἰ ζητήσομεν, πάντας εὑρήσομεν, δι Μένωνα ἐπαπορεῖ τῷ λόγῳ καὶ φησὶν
ώς οὐκ εἴη διλως εὑρεσίς. τὸ γάρ ζητούμενον, φησίν, ἀνάγκη ἦτοι προ-
εγνῶσθαι τῇ μή. εἰ μὲν οὖν μὴ εἴη προεγνωμένον, οὐδὲ ἄν, εἰ προσβάλλωμεν
αὐτῷ, γνωρίσαι δυναμέθα διτι τοῦτο ἔστιν δι ζητούμενον μὴ εἰδότες γάρ
Σωκράτην οὐδὲ, διτι ἀπαντήσωμεν αὐτῷ, γνωρίσαι αὐτὸν δυνάμεθα. εἰ δὲ
20 προεγνωκότες αὐτὸν εἴημεν, οὐδὲ ἀν αὐτὸν ζητεῖν λεγούμεθα οὐδὲ εὑρίσκειν
δι τῇδη ἵσμεν. διτε διλως οὐκ ἔστιν οὔτε ζητῆσαι τι οὔτε εὑρεῖν. καὶ πρὸς 25
ταῦτα δι Σωκράτης τὸν δισῆκον ἀγαγὼν τὸν τοῦ Μένωνος καὶ ἐρωτῶν αὐτὸν
ἐποίησεν αὐτὸν θεώρημά τι ἔξευρεν δι μὴ πρότερον γῆδει, λέγω δὴ διτι τὸ
30 ἀπὸ τῆς διαιρέτρου τοῦ τετραγώνου ἀναγραφόμενον τετράγωνον διπλάσιόν ἔστι
τοῦ τετραγώνου οὐδὲ στιν διάμετρος. δὴ δεῖξις οὕτω πρόεισιν. ἀναγράφει
τετράγωνον τὸ Α Β Γ Δ καὶ ἄγει διαγώνιον αὐτοῦ, δὲ στι διάμετρον, τὴν 35
Α Δ, καὶ ἀναγράφει ἐκ τῆς Β Δ πλευρᾶς τετράγωνον τὸ Β Ζ Δ Ε, καὶ ἐκ
τῆς Α Β τετράγωνον ἔτερον τὸ Α Β Η Θ, καὶ ἐκ τῆς Β Θ ἔτερον τὸ
Β Ζ Θ Ι. δῆλον οὖν διτι ιση ἔκαστη τῶν πλευρῶν τοῦ Α Β Γ Δ τετραγώνου
30 ταῖς τοῦ ἄλλου τετραγώνου τοῦ Β Ζ Δ Ε. ὅμοιώς δὲ πάλιν ιση ἔστι καὶ |

2 μόνον om. Ra	3 γνώσεως V	post γίνεται add. καὶ Ua	ὅμοιογνημέ-
νοις UV	4 γνώσις Ra	5 καὶ τοῦτο V	6 εἰδος γίνεται α:
εἰδος ἔστι V	7 γνῶσις V	post ἀγνοίας add. φανέν V	8 μερικὸν V:
φανερὸν R Ua	10 ἢ τε -ἢ τε R	διὰ prius om. R	11 περιγίνεται V
12 καὶ prius om. a	ἐν τῷ Μένωνι] p. 80 D sq.	ἐπιλύεται post ἐντεῦθεν colloc. a:	
διειλύεται V	13 ζητεῖν V: εἰς ζητησιν R: ζητήσειν pr. U	15 διτι om. V	
πάντα V	16 τὸ γάρ asterisco notatum, cui tamen in mantissa nihil respondet a		
ἀνάγκη om. V	17 ἢ V	post εἴη add. τὸ ζητούμενον Ra	προσ-
βάλλομεν V: προσβάλλομεν a	18 δυναμέθα scripsi: δυναμέθα RUV: δυνηθεῖμεν a		
20 ζητεῖν αὐτὸν R	λεγούμεθα UVa	21 δ RUA	οὐκέτι ζητῆσαι τι V
22 τὸν alt. om. UV	23 δὲ V	24, 25 ἔστιν οὗ τετραγώνου έστιν R	25 post
ἀναγράφει add. δὲ τὸ V	26 αὐτῷ V	27 τὸ (ante βζ) U	28 τετράγωνον
UVa: πλευρᾶς R	αηθρ R: αηθρ V	29 εἴθ V	δῆλον asterisco
notatum, cui tamen in mantissa nihil respondet a			
30 ταῖς Ra: καὶ UV	βδες a: βδο U	ιση ἔστι om. a	

έκάστη τῶν τοῦ Α Β Η Θ ταῖς τοῦ Β Ζ Θ Ι. καὶ ἵνα συντόμως εἴπω, 6^ο
περὶ τὸ πρῶτον τετράγωνον γνώμονα περιείθησι καὶ ἐπιζεύγνυσι τῶν λοιπῶν
τετραγώνων τὰς διαγωνίους, λέγω δὴ τὴν Α Θ,
Θ Ζ, Ζ Δ, Δ Α. δῆλον οὖν δῆτι τὸ Γ Ε Η Ι
5 τετράγωνον τετραπλάσιόν ἐστι τοῦ Α Β Γ Δ
τετραγώνου· τρία γάρ αὐτῷ ἵσα περιετέθησαν.
τὰ ἄρα τέσσαρα ἵσα ὅντα τοῦ ἑνὸς αὐτῶν
τετραγώνου τετραπλάσιά ἐστι· τοῦτο γάρ
ὅμοιολογεῖ ὁ οἰκέτης ἐκ τῆς ἐναργείας. καὶ
10 ἐπειδὴ αἱ διάμετροι τῶν σύναργαρχέντων τετρά-
ρων τετραγώνων ἔκαστον εἰς δύο τρίγωνα ἵσα
τέμνουσι διὰ τὸ παντὸς τετραπλέύρου τὴν
διάμετρον δίχα αὐτὴν τέμνειν, ἔκαστον ἄρα τῶν
ὑπὲτὸν τριγώνων ἵσιν ἐστὶν ἔκάστῳ τῶν λοιπῶν. ὥστε τὸ Γ Ε Η Ι
15 τετράγωνον διπλάσιόν ἐστι τοῦ Α Δ Ζ Θ τετραγώνου· περιέχει γάρ ἀλλα
τέσσαρα τρίγωνα. τὸ δὲ Γ Ε Η Ι τετράγωνον τετραπλάσιόν ἐστι τοῦ
Α Β Γ Δ τετραγώνου. τὸ ἄρα Α Δ Ζ Θ τετράγωνον, ὅπερ ὅμοιολογεῖ¹⁰
ἀπὸ τῆς Α Δ διαμέτρου, διπλάσιον ἐστι τοῦ Α Β Γ Δ τετραγώνου, ὅπερ
ἔδει δεῖξαι. οὕτω μὲν οὖν ὁ Σωκράτης διὰ τῶν ἐρωτήσεων ἐποίησε
20 τὸν οἰκέτην τοῦ Μένωνος ὅπερ μὴ γῆδει πρότερον εὑρεῖν θεώρημα, ἀπὸ
τινῶν προσωρικολογημένων ἀνάγων αὐτὸν εἰς τὸ ζητούμενον. ὥστε τὰ διὰ
ζητήσεως καὶ εὑρέσεως εἰς γνῶσιν ἡμῖν ἐρχόμενα ἐκ τινῶν προεγνω-
σμένων ἡμῖν παραγίνονται, καὶ οὐ τὰ αὐτὰ ἀνάγκη εἰδέναι τε καὶ μανι-
θάνειν τὸν τε ζητοῦντα καὶ τὸν εὑρίσκοντα, ἀλλ᾽ ἀλλα μὲν ζητεῖν ἐξ
25 ἀλλων δὲ προσωρικολογημένων τὴν εὑρεσιν τῶν ζητουμένων ποιεῖσθαι. καὶ
οὐδὲ γέξει γάρ τον οὐδὲ ἡ τοῦ Μένωνος ἀπορία ἀναφορᾶσα τὴν εὑρεσιν, οὐδὲ
ἡ τῶν σοφιστῶν τὸ εἰδέναι τι καθόλου ἀναφορᾶσα τῷ τοιούτῳ τρόπῳ. κρύ-
ψαντες γάρ ὑπὸ τὴν γειτρα, εἰ τύχοι, τρίγωνον ἐρωτᾶσι λέγοντες οὗτοις·
οὐδετέ δητι παντὸς τριγώνου αἱ δύο πλευραὶ τῆς λοιπῆς μείζους εἰσὶ· φάντων
30 δὲ ἡμῖν διτὶ 'ναί' προτείνουσι τὸ τρίγωνον λέγοντες 'καὶ μὴ τοῦτο οὐκ
γῆδειτε δητι τριγώνον ἐστιν· εἰ δὲ μὴ γῆδειτε δητι τριγώνον, οὐδὲ δητι τὰς

- 1 ἔκάστη τῶν τοῦ α: τοῦ R: ἡ UV θη α ταῖς τοῦ Ra: τῇ UV ιθ α
4 δα om. R η R 7 ἄρα om. R: post τέσσαρα colloc. α 7.8 τοῦ ἑνὸς
(αὐτῶν add. U) τετραπλάσια αὐτοῦ ἐστι RU: τετραπλάσιά ἐστι τοῦ ἑνὸς α 9 ὅμοιολογεῖ
post ἐναργεῖς colloc. Ua ἐνεργεῖς U 10 ἐπει V 10.11 τεττάρων V
11 post ἔκαστον add. αὐτῶν Va τρίγωνα om. a² 12 διὰ τὸ — 11 τῶν λοιπῶν] τὰ ἄρα
διὰ τὸ τρίγωνα τὰ ὑπὸ αὐτῶν γνήμενα, ἵσα ἀλλήλοις εἰσὶν a² 13 ἀλτῷ pr. V, corr. V¹
14 η R 15.16 περιέχει — τρίγωνα] τὸ μὲν γάρ ἵσα, θδ τετράγωνον τέσσαρα τρίγωνα
περιέχει ἵσα. τὸ δὲ γε, η, καὶ ταῦτα τὰ τέσσαρα τρίγωνα, καὶ ἐτὶ ἀλλα τέσσαρα, ἵσα αὐτοῖς a¹
16 post τρίγωνα add. ἵσα U η Rua 17 δη Ua² post τετραγώνου add.
διπλάσιον δὲ, τοῦ αδέῃ τετραγώνου. ὥστε a¹ οὕτω om. a¹ 18 αδέῃ Ua
20 τοῦ om. V θ V 21 ἑνάγων UV τὰ ζητούμενα RU 23 παραγίνεται α
τε om. R 25 καὶ om. RU: ὥστε a 27 post τι add. τὸ RV 29 φρεσάντων Ra
30 δὲ om. V θτι om. U post μὴν add. καὶ V 31 εἰ — τρίγωνον om. a¹
γῆδετε alt. ex εἶδετε corr. V² post τρίγωνον alt. add. ἐστιν R

δόν πλευράς τῆς λοιπῆς μείζους ἔχει γῆδειτε· τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ οἰδατε καὶ 6
οὐκ οἴδατε, ὅπερ ἀποπονοῦ². ταύτας οὖν τὰς ἀπορίας τινὲς κακῶς ἐπιλού-
μενοί φασιν ὅτι πᾶν δὲ ἀλλὰ τρίγωνον, τοῦτο τὰς δύο πλευράς τῆς
λοιπῆς μείζους ἔχειν οἶδα· καὶ ἐπὶ τῶν ὅμοιων ὡσαύτως. οἷς καὶ ἐπισκήπτει
5 ὁ Ἀριστοτέλης ὡς κακῶς ἐπιχειροῦσι λύειν τὰς ἐκείνων ἀπορίας· οὐδαμοῦ
γάρ ἐν τοῖς θεωρήμασι τὴν προσθήκην ταύτην παρειλήφαμεν, ὅτι δὲ σὺ οἶδας 25
τρίγωνον ἦ δὲ σὺ οἶδας τετράγωνον, ἀλλὰ καθόλου παντὸς τριγώνου ἥ παντὸς
τετραγώνου. καὶ τούτοις ἐπιπλήξας αὐτὸς τὴν ἀληθῆ τίθησι λύσιν ἐκ τῶν γῆδη
προειρημένων, ὅτι οὐδὲν θαυμαστὸν τὸ αὐτὸν κατ’ ἄλλο μὲν εἰδέναι κατ’ ἄλλο δὲ
10 μὴ εἰδέναι· τὸ γάρ ἐν τῇ χειρὶ χρυπτόμενον τρίγωνον κατὰ μὲν τὸ καθόλου,
ὅτι τὰς δύο πλευρὰς τῆς λοιπῆς μείζους ἔχει, οἶδα, αὐτὸν μέντοι ἐκεῖνο τὸ
μερικὸν οὐκέτι οἶδα. οὗτῳ δὲ καὶ πάντας ἀνθρώπους τῷ καθόλου ἵσμεν, τοὺς δὲ 30
κατὰ μέρος ἀγνοοῦμεν. καὶ πάλιν καθόλου εἰδότες, ὅτι οὐδεμίᾳ ἡμίονος
κύει, ἐξαίφνης ἡμίονον ιδόντες τὴν γαστέρα ἐξογκωμεῖσαν ἀπατώμεθα καὶ
15 νομίζουμεν κύειν μὴ ἐφαρμόζοντες τὸ μερικὸν τῷ καθόλου. καὶ ἔμπαλιν
δυνατὸν κατὰ μὲν τὸ μερικὸν εἰδέναι τι, κατὰ δὲ τὸ καθόλου ἀγνοεῖν, οἷον
ὅτι τοῦ ἴσοσκελοῦς τριγώνου αἱ δύο πλευραὶ τῆς λοιπῆς μείζους εἰσί (καὶ
γάρ καὶ ὁ ἴδιωτης οὐκ ἀγνοεῖ), οὐκέτι μέντοι ὅτι καὶ παντὸς τριγώνου· ὥστε 25
τὸ μὲν μερικὸν οἶδε, τὸ δὲ καθόλου οὐ. οὐ μόνον δὲ κατὰ τοῦτο δυνατὸν
20 εἰδέναι τι καὶ μὴ εἰδέναι ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν τρόπον τῆς γνῶσεως· δυνατὸν
γάρ τι ἐπ’ εὐθείας εἰδότα μὴ εἰδέναι αὐτὸν τῇ εἰς ἀδόνατον ἀπαγωγῇ, καὶ
ἔμπαλιν. οἷον ὅτι ἡ διάμετρος ἀσύμμετρός ἐστι τῇ πλευρῇ, δέδεικται μὲν
δι’ ἀδυνάτου τῷ γεωμέτρῃ· ἐπεγείρησκεν δὲ τινες τῶν φιλοσόφων καὶ ἐπ’
εὐθείας αὐτὸν δεῖξαι. ὥστε δυνατὸν τῇ δι’ ἀδυνάτου δεῖξει εἰδότα τὸ θεώρημα
25 ἀγνοεῖν τῇ ἐπ’ εὐθείας.

p. 71^a 17 Ἐστι δὲ γνωρίζειν τὰ μὲν πρότερον γνωρίζοντα, τῶν δὲ 40
καὶ ἂμα λαμβάνοντα τὴν γνῶσιν.

Ταῦτα ἀμφότερα δυνατὸν καὶ τοῖς δύο τρόποις τῆς γνωρίσεως ἀρι-
ζειν, ἑκάτερον ἑκατέρῳ, καὶ ἀμφῳ τῷ δευτέρῳ οὕτως. ἔστι δὲ γνωρί-
30 ζειν τὰ μὲν πρότερον γνωρίζοντα· τοῦτο ἀρμόζοι ἀν τῷ πρώτῳ

1 ἔχει γῆδειτε α: εἰχεν οἴδατε RUV καὶ prius om. V 2 τινὲς τὰς ἀπορίας R
2.3 ἐπιλύοντές α 3 δὲ om. S: fort. δὲ 4 ἐπισκήπτει V: ἐπισκήπτει a¹
5 οὐδαμῶς V 7 post ἥ prius add. ὅτι V post καθόλου add. ἥ α παντὶ²
τριγώνω U 7.8 ἥ παντὸς τετραγώνου α: om. RUV 8 αὐτὸς om. V
τὴν om. U 11 δὲ (post αὐτὸν) V 12 καὶ om. a² τὸ R: κατὰ τὸ a¹
13 post μέρος add. οὐκ οὐκ εἰδόμεν τοῖς ὀψιαλμοῖς a¹ 14 ἐωρακότες RU
γαστέρα RUA ἔξοικωμεῖσαν Ua 15 οἰδαμῶς V 16 δυνατὸν post μερικὸν
colloc. V 18 οὐκέτι δὲ καὶ α 20 τὸν om. V 22 post ἔστι add. καὶ R
24 αὐτὸν Ua 24.25 ὥστε καὶ δι’ ἀδυνάτου εἰδότα, δέξει ἀγνοεῖν τὸ θεώρημα τῇ ἐπ’
εὐθείας δεῖξει a¹ 26 πρότερα V (C p), corr. U 28 ἐφαρμόζειν, sed ante τῆς α
γνῶσεως V 29 post ἑκάτερον add. μὲν U, μὴν V καὶ om. UV post ἀμφῳ
add. μέντοι UVa² τῷ δὲ ἑτέρῳ R 30 τοῦτο om. a¹

τρόπῳ, καθ' ὃν γνωρίζομέν τι καὶ πρότερον αὐτὸν τοῦτο ἐγνωκότες. τὸ δὲ 6^ο
τῶν ὃς καὶ ἄμα λαμβάνοντα τὴν γνῶσιν, τοῦτο πρὸς τὸν δεύτερον
τρόπον ἀρμόζει, καθ' ὃν ἄμα τῷ προσβάλλειν τινὶ γνωρίζομεν αὐτὸν μὴ πρότερον 15
αὐτὸν ἐγνωκότες τῷ ἐφαρμόσαι αὐτὸν τῷ καθόλου. ἅψω δὲ τῷ δευτέρῳ οὕτως·
5 ἔστι δὲ γνωρίζειν τὰ μὲν πρότερον γνωρίζοντα, τουτέστι τὰ καθόλου,
τῶν δὲ καὶ ἄμα λαμβάνοντα τὴν γνῶσιν, τουτέστι τὰ μερικά, οὓς
πρώτως προσβάλλοντες λεγόμενα αὐτὰ γνωρίζειν τῷ ἐφαρμόσειν αὐτὰ τοῖς
καθόλου τοῖς προεγνωσμένοις ήμεν. τὰ δὲ παραδείγματα ὡς πρὸς τὸν
δεύτερον ἐπηγέρχομεν τρόπον.

10 p. 71 a 20 Οὐτὶ δὲ τόδε τὸ ἐν τῷ ἡμικυκλίῳ τρίγωνόν ἔστιν, ἄμα
ἐπαγόμενος ἐγνώρισε.

Τὸ ἐπαγόμενος ἀντὶ τοῦ 'προσβάλλων αὐτῷ κατὰ τὴν αἰσθησιν'. ἐπει· 50
ὅτι ἡ διὰ τῶν κατὰ μέρος γνῶσις ἐπαγωγὴ λέγεται, γνωστομεν ὃς τὰ
μερικὰ δι' αἰσθήσεως. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν 'ἢ τινι χειρὶ' εἰπεῖν ἐν τῷ ἡμι-
15 κυκλίῳ. ὕστε τὸ λανθάνον τρίγωνον ὡς μὲν τρίγωνον διὰ τὸ καθόλου
ἐγνώρισεν, ὡς δὲ τοιόνδε τρίγωνον δι' ἐπαγωγῆς ἐγνώρισεν, οὐκ ἐκ τινῶν
προϋποκειμένων τοιαύτη γάρ πᾶσα η αἰσθητικὴ γνῶσις, ἢν οὐδὲ γνώρισέν
φαμεν ἀλλὰ γνῶσιν ἀπλῶς. ὅτι μέντοι τὰς τρεῖς | γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς 6^ο
ἴσας ἔχει, καὶ ἀνευ τῆς ἐπαγωγῆς ἐγνώρισε τῷ ἔχειν προϋπάρχοντα ἐν ἑαυτῷ
20 τὸν τοῦ καθόλου λόγον, ὅτι πᾶν τρίγωνον τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς
ἴσας ἔχει. ἄμα οὖν ἔγνω ὅτι τρίγωνον, καὶ εὐθὺς ἔγνω ὅτι καὶ ὁύο ὀρθαῖς
ἴσας ἔχει.

p. 71 a 21 Ενίων γάρ τοῦτον τὸν τρόπον η μάθησίς ἔστι. καὶ οὐ
διὰ τοῦ μέσου τὸ ἔσχατον γνωρίζεται.

25 Πρὸς τὸ προσεχὲς ἀπήγνησεν, ὅτι τινὰ μανθάνομεν οὐκ ἐφαρμόζοντες 5
αὐτὰ ἄλλοις ἀλλ' ἄμα τῷ προσβάλλειν αὐτοῖς τὴν πρώτην γνῶσιν οὐτῶν
ἀίροντες, οἷον ὅτι τόδε τρίγωνον η κύκλος η ἄλλο οὐτιον. Ἀπέρ οὐ
γνωρίζειν λεγόμεθα ἀλλὰ πρώτως μανθάνειν· ταῦτα δὲ πάντα μερικά

1 τὸ δὲ om. Ra ^a	2 λαμβάνοντες R	τοῦτο πρὸς om. a ¹	2. 3 τῷ δευτέρῳ τρίποι a ¹
3 προσβάλλειν V	αὐτῷ V	4 αὐτῷ (ante ἔγν.) V	5 δὲ om. R
τὰ RUa: ἥτοι V	6 τοῦτο V	7 πρώτοις V	8 τοῖς om. V
10 τῷ (ante ἔγν.) V	11 ἐπαγόμενόν V	12 ἐπαγόμενον RV	προσβάλλων R:
προσβάλλον V	post αἰσθησιν add. ἐγνώρισεν a	12. 13 ἐπει a	14 ἐν τῇ a ¹
τῷ a ¹ Arist.: τει RUVa ^a	15 post ἡμικυκλίῳ add. τὴν ἀσάφειαν ἐπιτηδεύσων a		
post τὸ prius add. ἐν τῇ χειρὶ a	διὰ τοῦ a	16 ἐγνώρισεν utrobiique V	
ἐγνώρισεν alt. om. a	18 φασὶν V	μέντοι—19 προϋπάρχοντα] δὲ τὸ V	
γωνίας δυσὶν Ra: οὗ U	19 καὶ a: om. RU	ἐν ἑαυτῷ ante προσ. colloc. a:	
ἐν αὐτῷ RV	20 τοῦ om. V	21 καὶ prius om. RUa	δυσὶν a
post ὀρθαῖς add. τὰς γωνίας a	25 ἀπήγνησαν V	26 αὐτὰ om. V	
27 αἱροῦμεν V: ἀναλαμβάνοντες a	post τόδε add. τὸ Ra	post ἥ prius add. ὁ R,	
δὲ b a post ἥ alt. add. ὅτι V	τε οὖν U	οὐ om. Ra	28 πρότερον μανθάνοντες a

ἐστιν. δ καὶ αὐτὸς δηλῶν εἶπεν ὅσα ἥδη τῶν καθ' ἔκαστα τυγχάνει 6ν
ὅντα καὶ μὴ καθ' ὑποκειμένου τινάς. ὅταν μέντοι τὸ τρίγωνον 10
θεασάμενοι συλλογισώμεθα ὅτι δύο ὄρθαις ἵσας ἔχει τὰς τρεῖς γωνίας,
γνωρίζειν τοῦτο λεγόμεθα διά τινας μέσου τῷ καθόλου αὐτὸς ἐφαρμόζοντες·
5 οἷον ὅτι πᾶν τρίγωνον τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὄρθαις ἵσας ἔχει, τοῦτο
δὲ τρίγωνόν ἐστι, καὶ τοῦτο ἄρα τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὄρθαις ἵσας ἔχει.
σημειώτεον δὲ ὅτι τὴν διὰ τῆς αἰσθήσεως γνῶσιν μάθησιν εἶπε. πρὸς δ καὶ
ἐν ἀρχαῖς εἰπὸν “πᾶσα διδασκαλία καὶ πᾶσα μάθησις” ἀντιδιαστελλόμενος
εἶπε τὸ “διανοητική”, ὡς οὕτης καὶ αἰσθητικῆς τινος μαθήσεως· ἐν γάρ
10 ταῖς ἐπαγωγαῖς μόνα τὰ καθ' ἔκαστα γινώσκομεν καὶ οὐ τὰ καθόλου. 15

p. 71a24 Πρὸς δ' ἐπαγγέλγατι ἡ λαβεῖν τινα συλλογισμὸν τρόπον
μέν τινα ἵσως φατέον ἐπίστασθαι, τρόπον δ' ἄλλον οὖ.

Τουτέστι πρὶν κατὰ τὴν αἰσθησιν προσβάλωμεν τῷ κεκρυμμένῳ
τριγώνῳ, κατά τι μὲν λεγόμεθα αὐτὸς ἐπίστασθαι, τῷ εἰδέναι ὅτι πᾶν 20
15 τρίγωνον τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὄρθαις ἵσας ἔχει· ταύτῃ γάρ δῆλον ὅτι
δυνάμει καὶ τὸ κεκρυμμένον τρίγωνον ἔγνωκαμεν. κατά τι δὲ ἀγνοοῦμεν,
τῷ μὴ εἰδέναι εἰ τρίγωνόν ἐστιν δλως τὸ κεκρυμμένον· εἰ γάρ ἀγνοοῦμεν
ὅτι τρίγωνον, δῆλον ὡς οὐδὲ εἰ δύο ὄρθαις ἵσας ἔχει γινώσκομεν. δὲ
νοῦς οὐτως, ὅτι μὲν πᾶν τρίγωνον τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὄρθαις ἵσας ἔχει,
20 προσήδει τῷ καθόλου· ὅτι δὲ τρίγωνόν ἐστι τὸ κεκρυμμένον ἐν τῷ ἡμικυκλίῳ,
ἡγήσει· οὐδὲ εἰ δυσὶν ὄρθαις ἵσας ἔχει ἦδε. 25

p. 71a29 Εἰ δὲ μὴ, τὸ εἰ τῷ Μένωνι ἀπόρημα συμβήσεται.

Εἰ δὲ μὴ τοῦτο εἴη, φησίν, δληθές, ὅπερ εἰπομεν, ὅτι ἐνδέχεται τὸ
αὐτὸς καὶ εἰδέναι καὶ μὴ εἰδέναι, κατὰ μὲν τὸ καθόλου εἰδέναι κατὰ δὲ τὸ
25 μερικὸν ἀγνοεῖν, γάρων ἔξει ἡ ἐν τῷ Μένωνι ἀπορία, ἢν ἥδη προφθάσαντες 30
εἰρήκαμεν.

1 ἥδη RUV Arist.: εἰδῇ a (M)	ἔκαστον U	2 post τινὸς addl. λέγεται a
3 ἵσαι a τρεῖς οι. a	4 τοῦτο post λεγόμεθα colloc. Ra: τότε V τὸ R	
ἀντὸν RV	5 τὰς οι. t ^r τοῦτο—6 ἔχει οι. Ra	7 ante σημειωτέον
repetunt lemma ἐνώπιον—ἐστι UV	δὲ a: οι. RUV	8 ἀρχῇ V
καὶ μάθησις τὴν ἀντιδιαστελλόμενην V	9 τῷ διανοητικῷ V	οὕτης post μαθή-
σεως colloc. a	10 μόνον a	11 τινα οι. a
Arist.	13 post πρὸς addl. ἡ a προσβάλλομεν RU: προσβάλλομεν a	14 τριγώνῳ
om. R	15 δύο R δῆλον ὅτι UVa ² : τῇ Ra ¹	16 ἔγνωμεν V
17 ἐστιν οι. V	18 post δῆλον addl. ὅτι a δυσὶν a οἰδαμεν V: τὰς	
γωνίας ἔγνωκαμεν a	18. 19 δὲ οὖν οὐτω γινώσκων, ὅτι a ¹ δύο R	20 post
κεκρυμμένον addl. τὸ RUA ²	τῷ ἡμικυκλῳ UVa ² : τῇ γειρὶ Ra ¹	21 δύο R
εἰχεν R post ἔχει addl. τὰς γωνίας a	23 δληθές φησιν εἴη a φύσιν R	
δ V	25. 26 φθάσαντες εἰπομεν V	26 εἰρήκαμεν] p. 14, 12 sq.

p. 71a31 Ἀρα οἰδας πᾶσαν δυάδα ἀρτίαν η̄ οὐ;

6v

Εἶπόλιν δὲ οὐχ οὕτω δὲ ἐπίλυσόμεθα τὴν ἀπορίαν, ὥσπερ τινὲς κακῶς
ἐπεγχειρησαν λόειν αὐτήν, τίθησιν ὁ Ἀριστοτέλης πρῶτον τὴν ἀπορίαν, εἶτα
τὴν ἔκεινων διοκοῦσαν ἐπίλυσιν καὶ οὕτως τὴν ἑαυτοῦ.

5 p. 71b5 Ἄλλ' οὐδέν, οἴμαι, κωλύει δὲ μανθάνει ἔστιν ὡς ἐπίστα-
σθαι, ἔστι δὲ ὡς ἀγνοεῖν.

Ἐντεῦθεν αὐτὸς τὴν διληπή ἐπίλυσιν τῆς ἀπορίας τίθησιν, δὲ οὐδέν 10
ἔστι κωλύον τὸ κατά τι μὲν ἀγνοεῖν κατά τι δὲ ἐπίστασθαι· ἐπίστασθαι
μέν, εἰ τύχοι, κατὰ τὸ καθόλου, ἀγνοεῖν δὲ κατὰ τὸ μερικόν, η̄ ἔμπαλιν· καὶ
10 ἐπίστασθαι μὲν τῇ δι' ἀδυνάτου δεῖξει, ἀγνοεῖν δὲ τῇ ἐπ' εὑθείας, η̄ ἔμπαλιν.

p. 71b7 Ἀτοπον γάρ οὐκ εἰ οἶδέ πως δὲ μανθάνει, ἀλλ' εἰ ὁδί
πως, οἷον η̄ μανθάνει καὶ ὡς.

Τουτέστιν η̄ μανθάνει, η̄τοι κατὰ τὸ καθόλου η̄τοι κατὰ τὸ μερικόν. 50
εἰ γάρ μανθάνει κατὰ τὸ μερικόν, ἐνδέχεται αὐτὸν τοῦτο κατὰ τὸ καθόλου
15 εἰδέναι δὲ μανθάνει· ὅροίως δὲ καὶ εἰ κατὰ τὸ καθόλου μανθάνει τι, οὐκ
ἀδύνατον αὐτὸν κατὰ τὸ μερικόν εἰδέναι τοῦτο δὲ μανθάνει· καὶ εἰ ἐνερ-
γείᾳ ἀγνοεῖ, οὐκ ἀτοπον δυνάμει εἰδέναι. τὸ μέντοι τὸ αὐτὸν κατὰ τὸ αὐτὸν τῷ
εἰδέναι τε καὶ μὴ εἰδέναι τῶν ἀδυνάτων ἔστι. καὶ ὡς. τουτέστι κατὰ τὸν
τρόπον τῆς μαθήσεως· εἰ γάρ μανθάνοι τὸν ἐπ' εὑθείας, ἀδύνατον αὐτὸν

1 ὄπασαν a Arist. ἀρτίαν RUV: δὲ ἀρτίαν a: δὲ ἀρτία Arist. 2 post δὲ add.
καὶ καὶ τὰ ἔξης Va² οὕτω δὲ UV: οὕτως Ra ὡς V 2,3 τίθησιν—έωντο]
πρῶτον ἐκτίθητι τὴν δοκοῦσαν ἔκεινων ἐπίλυσιν, εἶτα τὴν ἑωτοῦ, ἔχουσαν οὕτως a¹
3 post τίθησιν add. οὖν UVa² τὴν ἀπορίαν πρῶτον V 3,4 ἀπορίαν, εἶτα τὴν
om. R 4 ἔκεινων δοκοῦσαν UVa²: οἰκείαν δοκοῦσαν ἔκεινων R 5 οἴμαι]
εἶται V δὲ κτλ. om. V post μανθάνει add. τις a 6 ἔστι δὲ ὡς ἀγνοεῖν
om. R 7 τῆς ἀπορίας om. V 8 τὸ om. V 9 η̄ Ra: καὶ UV
καὶ om. Ra 10 καὶ V post ἔμπαλιν add. ποτὲ μέν ἔστιν δὲ, τι ἔστιν ἀγνοεῖ,
ποτὲ δὲ τι ἔστιν. ἔτι δὲ καὶ δὲ μανθάνων ἀστρονομίαν, δὲ καὶ ἀστρα οἴδεν. δὲ δὲ οὕτως
ἔστιν, η̄ οὕτως, ἀγνοεῖ. Ήστερον γάρ μανθάνει, δὲ τοισθε τριγωνισμός, τόδε δηλοῖ. ἐπιστήμη
δὲ, καὶ ἐπίστασθαι, τῆς ἀποδείξεως διαφέρει. ἐπιστήμη γάρ ἔστιν αὐτὴ η̄ διάλεσις, η̄ ἐγγινομένη,
ἥμαν περ τῶν πραγμάτων. ἀποδείξεως δὲ, δόδος, καθ' η̄ τούτων γνομένη, γνῶσις. ἔτι δὲ καὶ
καθολικώτερον ἔστι τὸ τῆς ἐπιστήμης ὄνομα τῆς ἀποδείξεως· οὐ γάρ εἰ τις ἐπίστασθαι λέγεται,
καὶ ἀποδεικνύναι δύναται. δὲ μέντοι Ἀριστοτέλης γάν, ὡς γνωριμωτέρας οὕτης τῆς ἔξεως, τὸ
ἐπίστασθαι, ἀντὶ τοῦ ἀποδεικνύναι, ἔλαβεν ια 11 οὐκ ante οἰδέ colloc. Va (M)
η̄ om. R: post εἰ prius colloc. a ἀλλ' η̄ V 13 τουτέστιν η̄ (μὲν add. R) μανθάνει
RUV: η̄ μανθάνει, τουτέστιν εονιο cf. vs. 18: Τὸ ἀρνητικὸν μόριον, τῷ ἀτοπὸν συντακτέον,
η̄ τὸ λεγόμενον τοιοῦτον. οὐκ ἀτοπον γάρ ἐνπέρ ὅπέρ τις ἐπαγγέλλεται γνώσκειν πᾶς α
η̄τοι alt. RUV: μανθάνῃ, ἔκεινο κατὰ ἄλλον τρόπον, ἔγουν a post μερικόν add. ἀγνοῶν,
η̄ τὸ ἀνταπλιν a 14 κατὰ τὸ μερικόν μανθάνει V ante ἐνδέχεται add. οὖν R
15 δὲ UVa: η̄ R ὅροις om. V δὲ om. RV εἰ καὶ V 16 δυνατὸν, om.
τι, οὖν V αὐτὸν UVa δὲ om. U 17 τὸ alt. Sa: om. RUV 18 εἰδέναι prius
post 17 μέντοι colloc. a τε om. Va ὡς] ὥρᾶς sic R τουτέστι] η̄τοι V
19 μανθάνει V τὸν Ra: om. VIU ἀδύνατον] ἐνδέχεται a αὐτὸν R: αὐτὸν ι: om. Va

προειδέναι τὸν ἐπ' εὐθείας τῆς δεῖξεως τρόπου· ὁμοίως καὶ εἰ τὸν δι' ἄλλουνάτου τρόπον μανθάνοι.

p. 71b9 Ἐπίστασθαι δὲ οἰόμεθα ἔκαστον ἀπλῶς, ἀλλὰ μὴ τὸν σοφιστικὸν τρόπον τὸν κατὰ συμβεβηκός. 5

5 Δύο τρόπων ὅντων καθ' οὓς γιγάντσκορέν τι, η̄ διδασκαλίας καὶ μαθήσεως η̄ ζητήσεως καὶ εὑρέσεως, δεῖξας διτὶ ἐφ' ἑκατέρου ἐκ προεγνωσμένων τινῶν η̄ γνῶσις ἡμῖν παραγίνεται, εἰπών τε καὶ τίνα ἐστὶν ἡ προεγνωσθαι διφείλει, διτὶ ἀπλῶς μὲν ἐπὶ πάσης ἐπιστήμης τὸ κοινὰ ἀξιώματα, οἷον διτὶ ἐπὶ παντὸς 10 η̄ η̄ κατάφασις η̄ η̄ ἀπόφασις, διπερ ἐπὶ τῶν καθ' ἔκαστα ἐπιστημῶν τὰ 10 ἴδια ἔκαστης ἐπιστήμης, καὶ διτὶ καθ' ἔκαστην ἀπόδειξιν προεγνωσθαι δεῖ πρὸς τοῦς ἀξιώμασι τό τε δεδομένον καὶ τὸ ζητούμενον, νῦν λοιπὸν περὶ ἀπόδειξεως βιούλεται διαλαβεῖν καὶ εἰπεῖν τί ποτέ ἐστιν ἀπόδειξις καὶ διτὶ ἐξ ὅμολογουμένων προτάσεων ὡς ἀπόδεικτικὸς συλλογισμὸς γίνεται. ἀντὶ δὲ τῆς ἀπόδειξεως τὴν ἐπιστήμην καὶ τὸ ἐπίστασθαι λαμβάνει· γνωριμάτερα 15 γάρ ταῦτα τῆς ἀπόδειξεως καὶ τοῖς πολλοῖς εἰσιν· ἔκαστος γρῦν ἐπίστασθαι μέν τι οἴεται, ἀπόδεικνύαι δὲ τί ποτέ ἐστιν ὁ πολὺς ἄνθρωπος οὐκ οὐδε. διαφέρει δὲ ἐπιστήμη τε καὶ τὸ ἐπίστασθαι ἀπόδειξεως, διτὶ ἐπιστήμη μέν 20 ἐστιν αὐτὴ η̄ διάθεσις η̄ ἐγγινομένη ἡμῖν περὶ τῶν πραγμάτων. ἀπόδειξις δὲ η̄ δόδος καθ' η̄ τούτων γίνεται γνῶσις. καὶ ἄλλως καθολικώτερα 25 ἐστὶν η̄ ἐπιστήμη τῆς ἀπόδειξεως· εἰ τι μὲν γάρ ἀπόδειξις, πάντως καὶ ἐπιστήμη· οὐκ εἰ τι δὲ ἐπιστήμη, ηδη καὶ ἀπόδειξις. αἱ γάρ κοιναὶ ἔννοιαι ἐπιστήμαι μέν εἰσιν, ἀπόδειξις δὲ οὐ· ἀναπόδεικτοι γάρ εἰσιν ἐπιστῆμαι 30 αἱ κοιναὶ ἔννοιαι. λέγεται δὲ καὶ εἰδίκωτερον ἐπιστήμη. ητις εἰς ταῦτα συντρέχει τῇ ἀπόδειξει, περὶ η̄ νῦν ζητεῖ. οὐχ ὡς ἀπὸ εἰδούς ⟨οὗν⟩ τῆς ἀπο- 35 δεῖξεως ἐπὶ τὴν γενικὴν ἐπιστήμην μετῆλθεν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ σαφέστερον τὴν μετάληψιν ἐποιήσατο ἐκ τῆς ἀπόδειξεως εἰς τὴν ισοδυναμούσαν ἐπιστήμην, 40 ὡς τὸ ἥγτον εἰπόντες δεῖξομεν. ίνα οὖν μάθωμεν τί ποτέ ἐστιν η̄ ἀπόδειξις, πρότερον τί ποτέ ἐστιν η̄ ἐπιστήμη παραδίδωσι. καὶ φησὶν διτὶ ἐπίστασθαι 45 τότε λεγόμεθα τὸ πρᾶγμα οὗτως ἔχειν, διταν καὶ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ, καθ' η̄ οὗτως ἔχει, γιγάντσκορεν καὶ διτὶ οὐκ ἐνδέχεται τοῦτο ἄλλως ἔχειν,

1. 2 ἐπ' —μανθάνοι] δι' ἀδύνατου . καὶ εἰ τὸν δι' ἀδύνατου, ὁμοίως α	1. 2 τὸν ἀδύνατον V
3 ἔκαστον οἰόμεθα UV	δ post η̄ add. τῆς VU
γίνεται V	6 ἔκατερον V
διφείλεις V	7 περι-
8 ἐπὶ prius om. V	9 η̄ prius om. a
add. ἀληθεύει a	post ἀπόδειξιν a: ἀπόδεικτήν R:
10 ἔκαστην Ra: ἔκαστον UV	ἀπόδεικτον RUV:
13 ὅμολογουμένων] ὑπόιων Ra ¹	6 ἀπόδεικτικὸς συλλογισμὸς RUV,
om. b ² : η̄ ἀπόδειξις a ¹	14 καὶ τὸ] διτὶ V
εἰσιν om. UV	15 ταῦτα post πολλοῖς collac.
οὖν V	16 μέν τι scripsi: μέντοι RVU: τι a
ἐπίστασθαι (post διτὶ) RV	17 τε om. RU
μέντοι V	19 καθολικώτερον V
ητις μὲν R	20 ἐστὶν om. V
21 ηδη UV: πάντως Ra	23 ιδικώτερον UV
οὗτος RU ¹	24 οὐχ ὡς Va ² :
γένους a ¹	24. 25 ἐπιστήμης a ¹
24. 25 ἐπιστήμης a ¹	οὖν addidi
post ἐπιστήμην add. ητις ἐστὶν ἀπόδειξις a ¹	25 εἰδικὴν a ¹
27 δεῖξομεν] p. 23,6 sq.	post
η̄ om. V	28 πρῶτον Ra
29 διταν, sed post λεγόμεθα V: ητε Ra, post λεγόμεθα U	30 γιγάντσκορεν RUA

οίον ὅτι ἔκλειψις σεληνιακή μὲν γίνεται διὰ τὴν τῆς γῆς ἀντίφραξιν, ἥλιακή 7
δὲ διὰ τὴν ὑποδρυμὴν τῆς σελήνης· καὶ λεγόμεθα τοῦτο ἐπέτασθαι, ὅτι
πεπείσθηται ὡς τὰ εἰρημένα συμπτώματα τούτων ἔστιν αἴτια καὶ οὐκ ἐν-
δέχεται ἄλλως ἔχειν. ὅτι δὲ τοῦτο ἔστιν ἡ ἐπιστήμη, πιστοῦται ἐκ τῆς
5 κοινῆς πάντων περὶ αὐτῆς ἐνοιάζεις.

30

Ἐπίστασθαι δὲ οἰνόμεθα ἀπλῶς. ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ ‘κυρίως’. οὐχ ὡς
πάντων δὲ τῶν παρὰ τὴν ἐπιστημονικὴν γνῶσιν σοφιστικῶν ὅντων ἀντιδιέστειλε
τῇ κυρίως ἐπιστήμῃ τὸν σοφιστικὸν τρόπον· εἰσὶ γάρ δῆλοι ὅτι καὶ ἄλλοι
συλλογισμοὶ μεταξὺ τῶν τε σοφιστικῶν καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν, ἀλλικῇ μὲν
10 καὶ ἐξ εἰκότων κατασκευάζοντες, οὐ μὴν τὸν ἀποδεικτικὸν τρόπον οὔτε τὸν
σοφιστικόν, οἷον ὡς οἱ λέγοντες ‘ὅ δεῖνα καλλιωπιστής, μοιγὸς ἄρα’· ‘ὅ
δεῖνα νύκτωρ πλανάται, κλέπτης ἄρα’· ‘ἥ γυνὴ γάλα ἔχει, τέτοκεν ἄρα’· ^α
ταῦτα γάρ πιθανὰ μὲν τεκμήρια, οὐ πάντως δὲ αἴτια τοῦ συμπεράσματος.
δύνατὸν γάρ καὶ καλλιωπιστὴν εἶναι τινα, μὴ μοιγὸν δέ, καὶ νύκτωρ πλα-
15 νήμενον, μὴ κλέπτην δέ, καὶ γάλα ἔχειν, μὴ τετοκέναι δέ. ἀλλ’ ἐπειδὴ
οἱ σοφισταὶ παραλογιζόμενοι τὰ τοῖς συμβεβηκόσιν ὑπάρχοντα καὶ τοῖς
ὑποκειμένοις φασὶν ὑπάρχειν καὶ ἔμπολιν τὰ τοῖς ὑποκειμένοις καὶ τοῖς
συμβεβηκόσιν, οἷον τὸ λευκὸν ἐκεῖνο κύκνος ἔστιν, ὁ κύκνος ζῷόν ἔστι, τὸ
20 λευκὸν ἄρα ζῷόν ἔστι, τὸ δὲ λευκὸν γρῦπα ἔστι, τὸ ἄρα γρῦπα ζῷόν ἔστι,
τὸ τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχον (ὑπάρχει γάρ τῷ κύκνῳ τὸ ζῷον) τῷ συμβε-
βηκότι λέγοντες ὑπάρχειν [τὸ ὑποκειμένον], καὶ ἔμπολιν οὕτω· τὸ ψιμμύθιον
λευκόν, τὸ λευκὸν γρῦπα, τὸ ψιμμύθιον ἄρα γρῦπα, δὲ τῷ συμβεβηκότι
ὑπάρχει, τοῦτο καὶ τῷ ὑποκειμένῳ λέγοντες ὑπάρχειν, καὶ πάλιν· ὁ γρῦπος
25 ἐν κινήσει, ἡ κίνησις ἐν τῷ κινουμένῳ, ὁ γρῦπος ἄρα ἐν τῷ κινουμένῳ, τὸ
τῷ συμβεβηκότι ὑπάρχον καὶ τῷ ὑποκειμένῳ λέγοντες ὑπάρχειν· ἡ μὲν τοῦ
γάρ κινησίς ἐν τῷ κινουμένῳ, κινήσεως δὲ μέτρον ὁ γρῦπος, ἐπεὶ πολλοὺς
ἀνάγκη γρῦπον εἰναι· νῦν δὲ εἰς ὁ γρῦπος πάστης κινήσεως ὡν μετρητικὸς
δὲ αὐτός. οἱ μὲν οὖν σοφιστικοὶ συλλογισμοὶ ἀπὸ συμβεβηκότων, ὡς εἴρηται,
τοὺς παραλογισμοὺς ποιῶντας. οὐ μήν, εἰ τις συλλογισμὸς ἀπὸ συμβεβηκότος
30 τοις παραλογισμούς ποιῶντας. οὐ μήν εἰς ἕνταῦθα καπνός ἔστιν, καὶ πύρ ἄρα’, ἀπὸ συμβεβη-
κότων μὲν ὁ συλλογισμός, οὐκέτι δὲ καὶ σοφιστικός. ἐπεὶ οὖν, ὡς εἴπουμεν, ^α

1 οἵον RUA: ἡ V μὲν σεληνιακή V 3 ἐπιστήμεθα V προειρημένα α 4 ἡ om. α
6 lemma om. a post ἀπλῶς prius add. ἀλλὰ μὴ τὸν σοφιστικὸν τρόπον τὸν κατὰ συμβεβηκότες
καὶ τὰ ἔξῆς U τὸ ἀπλῶς δὲ ἐνταῦθα ἀντὶ α 7 δὲ τῶν παρὰ Ra²: εἰδὼν τῆς ἐπιστήμης
ἀλλὰ (τῶν add. a!) περὶ UVa¹ σοφιστικῶν ὅντων Ra²: μὴ σοφιστικὸν δὲ τρόπον εἰπόν τοι UVa¹
ἀντιδιέστειλε bis U: ἀρτιδιέστειλε V 8 γάρ om. V 9 συλλογιστικὸν V μὲν V: μέντοι RUA
11 ὡς om. V 13 δ’ αἴτια] δὲ διὰ V 14 τὸν γάρ, om. καὶ R καλλιωπιστὸν Ra
15 δὲ αἴτια, om. V 15, 16 ἐπεὶ οἱ σοφισταὶ V 17 καὶ alt. om. V 18 post δὲ add., δὲ Ra
19 δὲ om. R 20 τῷ (post τῷ) om. a ὑπάρχειν (ante γάρ) R 21 post συμβεβηκότι
add., δὲ UV λέγει V: λέγουσιν α τὸ ὑποκειμένον deleui 21 et 22 ἀριθμὸν V
23 τοῦτο om. a λέγεται V: λέγουσιν α 24 ὁ—κινουμένος om. V τὸ om. V
25 ὑπάρχον] λέγεται ὑπάρχειν V λέγεται V: λέγουσιν α 27 δὲ om. V ὡν post μετρ.
colluc, a!: ὡν Va² 28 συμβεβηκότος V 30 καὶ om. V ἐξαν γρῦν R: ἐξαν οὖν U:
γηρῶν V: ἐξαν γάρ α 31 ἔχῃ U 31, 32 συμβεβηκότος V 32 post σοφιστικός add. ἔστον R

ἐκ τῶν συμβεβηκότων οἱ σοφιστικοὶ συλλογισμοὶ συνεστήκασι, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ οὓς ἔφαμεν οὐκ ἐκ τῶν καθ' αὐτὸν ὑπαρχόντων κατασκευάζουσιν περὶ τῶν πραγμάτων ἀλλ' ἐκ τῶν κατὰ συμβεβηκός (συμβαινεῖ μὲν γάρ τὴν μοιχὸν καλλωπίζεσθαι καὶ τὸν κλέπτην νύκτωρ πλανᾶσθαι. οὐ μὴν πάντως ὃς ἡ καλλωπισμὸς ἡ ἡ ἐν νυκτὶ πλάνη τῶν εἰρημένων εἰσὶν αἴτια), διὰ τοῦτον οὖν τὸν τρόπον κοινῶς πάντας τοὺς παρὰ τὸν ἀποδεικτικὸν συλλογισμὸν σοφιστικὸς συλλογισμὸς ἐκάλεσεν. |

p. 71^b13 Καὶ γάρ οἱ μὴ ἐπιστάμενοι καὶ οἱ ἐπιστάμενοι, οἱ μὲν τῷ οὖνται αὐτὸν οὕτως ἔχειν.

10 Οἵον νομίζουσί τινες διὰ τοῦτο λαοὺς κεκλῆσθαι, διὰ τὸ τὸν Δευκαλίωνα μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τοῦ Διὸς ἐπιτρέψαντος διὰ τὸ γενέσθαι ἀνθρώπους λίθους ὅπισθεν βαλεῖν καὶ τοὺς βαλλομένους ἀνθρώπους γίνεσθαι, καὶ τοὺς φασὶν ἐπίστασθαι τοῦτο οὕτως ἔχειν, διότι ταύτην αἰτίαν οὖνται τῆς ὀνομασίας τῶν λαῶν καὶ λέγουσι μὴ ἐνδέχεσθαι ἀλλως ἔχειν τοῦτο. ὅμοιας 15 καὶ οἱ οἰδημενοὶ τὴν γῆν ἔτείναι διὰ τὴν ὄξειν τοῦ οὐρανοῦ περιδίησιν ἐπίστασθαι νομίζουσιν, διτὶ τε τὴν αἰτίαν ταύτην οὖνται εἶναι καὶ οὐκ ἂν ἀλλως στῆναι τὴν γῆν νομίζουσιν. εἰ οὖν τοῦτο ἐστι τὸ ἐπίστασθαι, δῆλον διτὶ ἡ ἀπόδειξίς ἐστι συλλογισμὸς ἐπιστημονικός, εἰπερ ἡ ἀπόδειξις ἐπιστήμη τίς ἐστιν, ὡς ἥδη εἴπομεν, διὸ συλλογισμὸς, εἰ γε συλλογισμός, οὐ τὸ συμ- 20 πέρασμα “ἔξ αλγήθων προτάσεων καὶ ἀμέσων καὶ γνωριμωτέρων καὶ προτέρων καὶ αἰτίων τοῦ συμπεράσματος”, ἐπιστήμην τινὰ ἐμποιεῖ ἡμῖν καὶ τὸ ἐπίστασθαι. διτὶ δὲ πᾶς συλλογισμὸς ἐκ προτάσεων, τίνα [δὲ] δεῖ ὑπάρχειν ταῖς προτάσεσι τοῦ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ, αὐτὸς καταριθμεῖται.

p. 71^b16 Εἰ μὲν οὖν καὶ ἔτερος ἐστι τοῦ ἐπίστασθαι τρόπος,
25 οὕτωρον ἔροῦμεν.

Ἐπειδὴ περὶ ἐπιστήμης νῦν εἰπε τῆς δι' ἀποδείξεως γνωμένης, ἐστι 19

1 οἱ alt. om. R	2 ὁς α	2. 3 κατασκευάζουσι τοὺς πράγματι R: inv. ord. a
5 καλλωπιζόμενος R	ἡ om. Ua	ἐστὶν R αἰτίαν RU 7 συλλογισμοὺς
om. α	8—23 post p. 21,5 ἐννοίας colluc. RUV	8 post γάρ add. καὶ α
οἱ ἐπιστάμενοι καὶ μὴ ἐπιστάμενοι U	9 αὐτὸν RVa (C), post οὕτως U: αὐτὸς Arist.	οἱ ἐπιστάμενοι ταύτας καὶ ἔχουσι τὰς ἐννοίας U 10 post τινες add.
post ἔχειν add. οἱ δὲ ἐπιστάμενοι ταύτας καὶ ἔχουσι τὰς ἐννοίας U	11 post RUVa ²	διὰ τὸ RUVa ² :
διτὶ Ua ²	post κεκλῆσθαι add. τὰ πλήθη τῶν ἀνθρώπων α ¹	διτὶ α ¹
διτὶ α ¹	11 ἐπιτρέψαντος ante τοῦ colluc. a ¹ : ἐπιτρέψαντος RV	γενήσεσθαι,
post quod add. πάλιν α ¹	12 βαλλειν UV	post βαλλομένους add. λίθους α ¹
γίνεσθαι ante ἀνθρ. colluc. a ¹ : γενέσθαι α ²	13 οἱ om. R	post διὰ add. τοῦτο
διὰ UV	τοῦ οὐρανοῦ ὄξειν a	14 τε om. RV
19 ἥδη om. V	εἴπομεν] p. 20,19 sq.	18 ἡ prius om. RVa
20 fort. καὶ πρώτων καὶ ἀμέσων cf. p. 71 ^b 21	συλλογισμῶν V	εἰ γε RUVa ² : ἡ α ¹
22 δὲ alt. delevi	εἰπεν	οὐ τὸ Ra ¹ : οὗτος καὶ UVa ²
23 αὐτὸν U	24 post οὖν add. ἔτερος ὁ τῶν ἀξιωμάτων. οὗτος γάρ ὁ τρόπος τοῦ ἐπί-	25 οὕτωρον
έτασθαι οὐ δι' ἀποδείξεως παραγίνεται τῶν αὐτόπιστα εἶναι τὰ ἀξιώματα U	post ἔροῦμεν add. φαμέν δὲ καὶ δι' ἀποδείξεως εἰδέναι UV	26 ἔπειται V

δὲ καὶ ἔτερον εἰδὸς ἐπιστήμης, ὅπερ οὐκ ἔστιν ἀποδεικτὸν ἀλλὰ αὐτόπιστον τὸν
καὶ ἄνευ συλλογισμοῦ, οἷον ἡ τῶν ἀξιωμάτων γνῶσις (αὗτη γάρ οὐ δὲ
ἀποδείξις ἡμῖν παραχρήνεται ἀλλὰ ἔστιν αὐτόπιστος, περὶ τῆς μετ' ὀλίγα
ἔρει), διὰ τοῦτο φησι νῦν ὅτι περὶ μὲν τοῦ ἔτερου τῆς ἐπιστήμης εἰδόνος
οὗτού τοῦ ἔτερου εἰδόμενος, περὶ δὲ τῆς δι' ἀποδείξεως ἐπιστήμης νῦν λέγομεν.
καλῶς ἀρα ἐλέγομεν ὅτι οὐ περὶ τῆς γενικῆς καὶ καθόλου ἐπιστήμης τὸν
λόγιον ποιεῖται, ἀλλὰ περὶ τῆς εἰδικότερον λεγομένης καὶ ἴσοδυναμούσης τῇ 20
ἀποδείξει.

p. 71b17 Φαμὲν δὲ καὶ δι' ἀποδείξεως εἰδέναι.

10 Εἰπὼν ὅτι περὶ τοῦ ἔτερου τρόπου οὗτού τοῦ ἔροῦμεν, ἐπήγαγε φαμὲν
δὲ καὶ δι' ἀποδείξεως εἰδέναι, ἀντὶ τοῦ ἐπίστασθαι τὸ εἰδέναι μετα-
λαβιθόν. πάλιν οὖν τὸ εἰδέναι ἀντιμεταλαμψάνων εἰς τὸ ἐπίστασθαι ἐπιφέρει
ἀπόδειξιν δὲ λέγω συλλογισμὸν ἐπιστημονικόν· ἐπιστημονικὸν 25
δὲ λέγω καθ' ὃν τῷ ἔχειν αὐτὸν ἐπιστάμεθα. ὥστε εἰ τὸ φαμὲν δὲ
15 καὶ δι' ἀποδείξεως εἰδέναι ἀντὶ τοῦ ἐπίστασθαι ἔλεγε, τὴν ἐπιστήμην
ἄρα νῦν εἰς ταῦτὸν ἄγει τῇ ἀποδείξει. εἰπὼν γάρ τι ποτέ ἐστιν ἐπιστήμη,
λέγει καὶ περὶ ἀποδείξεως ὡς ἔστι συλλογισμὸς ἐπιστημονικός, ὥσπερ
ἴσον ἔστι τῷ 'ἐπιστήμῃ διὰ συλλογισμοῦ γνωμένῃ'. τί μὲν γάρ οἱκεῖται
εἶναι τὴν ἐπιστήμην, εἰπεν, ὅταν τὴν αἰτίαν δι' ἣν τὸ πρᾶγμα ἔστι
20 γνωσκωμένη, ὅτι ἔκεινον ἔστιν αἰτία καὶ οὐκ ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν". ὅταν 30
οὖν τὴν τοιαύτην γνῶσιν διὰ συλλογισμοῦ λάβωμεν, τὸ τοιωτόν ἀπόδειξιν
εἶναι φαμεν. ὥστε ἐξισάζει ἡ τοιαύτη ἐπιστήμη τῇ ἀποδείξει. Ἡ εἰ τις
ἀκριβέστερον θεωρήσειν, ἐπιστήμη μὲν ἔστιν αὐτὸν τῆς ἀποδείξεως τὸ πέρας
καὶ ἡ ἔξις ἡ ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης ἐγγινομένη τῇ ψυχῇ, ἀπόδειξις δὲ
25 ἡ ὑπὸ τὴν συλλογιστικὴν ἐπιστήμην καὶ ἡ ὄδος ἡ οὕτω γνωμένη.

Τί μὲν οὖν ἔστιν ἀπόδειξις, εἴρηται. τίνα δὲ δεῖ τῷ ἀποδεικτικῷ 35
συλλογισμῷ ὑπάρχειν, ἀπαριθμεῖται. ἀνάγκη γάρ, φησί, τὴν ἀποδεικτικὴν

1 δὴ αὐτὸν V ἀποδεικτὸν scripsi: ἀπόδεικτον libri 2 συλλογισμὸν Va
3 περιγίνεται V αὐτόπιστος post ἀλλὰ colloc. a: αὐτόπιστον R ὀλίγον Va 4 ἔρει]
p. 72a16 sq. μὲν οὐ. V 5 ἔροῦμεν οὗτού τοῦ R: ισοδυνάμου V 6 ἐλέγομεν]
p. 20,24 sq. 7 ιδικώτερον UV ισοδυνάμος R: ισοδυνάμου V 9 δὲ] γάρ φησι U
post εἰδέναι add. τοῦτο ἔστιν ἐπίστασθαι R 10 δὲ UVa: γάρ R περὶ—τρόπου UVa²:
εἰ μὲν οὖν (οὐ οὐ. a) καὶ ἔτερος ἔστι τοῦ ἐπίστασθαι τρόπος (τρόπος τοῦ ἐπίστασθαι a) Ra¹
ἔπειτε V 11.12 παραλαβόν V 12 ἀντιμεταλαμψάνων post ἐπίστασθαι colloc. a:
μεταλαμψάνων V 14 τὸ (post οὐ) V 14.15 ὥστε (ὧς R) εἰ (οὐ. RU) τὸ (οὐ. U)
φαμὲν δὲ (δὲ οὐ. UV)—ἔλεγε οὐ. a 15 ante τὴν add. οὐ Ra¹ 16 οὐ οὐ. a¹
ταυτὸν a² γάρ δὲ τί V 17 ὁ V 18 τῇ ἐπιστήμῃ τῇ διὰ UVa συλλογισμὸν V
19 τὴν ἐπιστήμην εἶναι a εἴπομεν V εἰπεν] memoriter citat p. 71b10—12
20 γνωσκομένη RV post γνωσκωμένη add.
21 τοιαύτην οὐ. R 23 θεωρήσει V
μέν οὐ. V τὸ πέρας τῆς ἀποδείξεως a 24 ἡ prius οὐ. R 25 συλλογικὴν V
27 γάρ φησι RUV: καὶ a

ἐπιστήμην ἔξι ἀληθῶν εἰναι· δυνατὸν γάρ συλλογισμὸν γενέσθαι ἀληθῆ, τὸν
οὐ μέντοι ἔξι ἀληθῶν. οἷον ὁ ἄνθρωπος λίθος, ὁ λίθος ζῷον, ὁ ἄρα
ἄνθρωπος ζῷον· ἀληθὲς μὲν γάρ τὸ συμπέρασμα, καὶ τὸ σχῆμα συλλο- 40
γιστικόν, οὐκ ἔξι ἀληθῶν μέντοι προτάσεων. τὸν μέντοι ἀποδεικτικὸν συλλο-
γισμὸν ἔξι ἀληθῶν εἶναι ἀνάγκη προτάσεων.

p. 71^b 21 Καὶ πρώτων καὶ ἀμέσων.

Καλῶς τῷ πρώτων προσέθηκε τὸ καὶ ἀμέσων. ἐὰν μὲν γάρ λαβὼν
ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος ἐντεῦθεν ἔτερόν τι συλλογίσωμαι, οἷον ὅτι εἰσὶν ἐν
Ἄιδους αἱ ψυχαί, ἐκ πρώτων μὲν συνελογισάμην, οὐ μέντοι ἔξι ἀμέσων·
10 οὐδὲ γάρ ὡμολογημένον ἔστι τὸ ἀθάνατον εἶναι τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ δέεται
καὶ τοῦτο ἀποδεῖξεως. ἀνάγκη οὖν καὶ τὴν τούτου ἀπόδειξιν ἢ ἔξι ἀμέσων 15
εἶναι ἢ ἔξι ἀναποδείκτων, καὶ τοῦτο ἐπ' ἀπειρον. ὥστε τὸν ὄντας ἐπιστη-
μονικὸν συλλογισμὸν δεῖ ἐκ πρώτων εἶναι καὶ ἀμέσων προτάσεων,
τουτέστιν ἀναποδείκτων καὶ αὐτοπίστων. ἐπειὶ γάρ πᾶσα ἀπόδειξις, ἦτοι
15 συλλογισμός, διά τινων μέσων ὅρων περάνεται, διὰ τοῦτο τὰς εἰς τὸν
ἀποδεικτικὸν συλλογισμὸν παραλαμβανομένας προτάσεις ἀμέσους εἰπεῖ δεῖν
εἶναι, τουτέστι μὴ δεῖσθαι μέσου ὅρου δι' οὐ δεῖκνυται ὑπάρχειν τῷ ὑπο-
κειμένῳ τὸ κατηγορούμενον. δυνατὸν δὲ ἵσως τὸ πρώτων καὶ ἀμέσων 20
καὶ οὕτως εἰρῆσθαι, διότι ἔστι τινὰ ἀμεσα μὲν οὐ πρῶτα δὲ καὶ προηγού-
μενα τῶν ἀποδεικτικῶν ὅλῃ ἔσχατα καὶ μερικά· οἷον ὅτι τόδε τὸ φυμάθιον
λειχάν ἔστιν ἀμεσος πρότασις (οὐ δεῖται γάρ μέσου ὅρου εἰς πίστιν) καὶ
ὅτι ὅδε Σωκράτης ἔστιν. ὅλῃ οὐ τῶν τοιούτων ἀμέσων χρεία εἰς τὴν ἀπό-
δειξιν ἀλλὰ τῶν πρώτων καὶ κοινῶν, ἐννοιῶν, αἵ τα ἀποδεικτικὰ ὡς
ὑστερα τῇ φύσει προτέρους καὶ ως αἰτίαις αἰτιατὰ ἔπειται. |

- 1 ἀληθῶς V: ἀληθῶν τὸ^a post εἶναι add. καὶ πρώτων καὶ ἀμέσων α ante
δυνατὸν add. εἰπὼν τὴν ἀπόδειξιν εἶναι ἔξι ἀληθῶν καὶ πρώτων καὶ ἀμέσων διδάσκει τί ἔστιν
ἀληθῶν καὶ τί ἔστι (τί ἔστι οὐ. a) πρώτων καὶ ἀμέσων Ua 2 ἀληθῶς V
ἢ ἄνθρωπος—3 ζῶον Rua: τὸν ἐκ ψεῦθεν προτάσεων τὸ ἀληθὲς συνάγοντα mrg. V
3 post γάρ add. ἐν τῷ τοιούτῳ συλλογισμῷ V 4 post συλλογιστικὸν add. δοκοῦν α
ἀληθῶς V 5 προτάσεων εἶναι, οὐ. ἀνάγκη a¹ 7 τῷ πρώτῳ U: τῷ πρώτων V
τῷ καὶ scripsi: τῷ Rua: καὶ τῷ V εἰ V λάζω Rua 8 post ὅτι add.
ἐπειὶ U post ἀθάνατος add. καὶ Ra συλλογίσωμαι Sa: συλλογίσωμαι RUV
9 ἔξι οὐ. V 10 οὐ V 11. 12 ἀμέσου ἢ ἔξι ὄνταποδείκτου εἶναι V 12 οὕτως Ra
13 εἶναι post προτάσεων colloc. a 15 περάνεται scripsi cf. p. 27,21: περάλεται V:
περαίσθαι Rua 16 ἀμέσου V εἰπεῖ post 17 εἶναι colloc. V δεῖ R
17. 18 τὸ κατηγορούμενον τῷ ὑποκειμένῳ V 18 post κατηγορούμενον add. μηδὲ τοῦ
εἶναι Rua²: ἢ μὴ εἶναι a¹ δὲ οὐ. R ἵσως οὐ. V τῶν πρώτων RU
καὶ οὐ. U 18. 19 ἀμέσων καὶ οὐ. R: καὶ οὐ. a 19 post καὶ alt. add. οὐ a
19. 20 προηγούμενα R 21 οὐ—πίστιν post 22 ἔστιν colloc. V μέσου οὐ. V
22 τόδε R post δὲ add. δὲ V χρεία οὐ. R 22. 23 τὸ ἀπόδειξι Ra
24 post τῇ add. δὲ U, post φύσει V προτέρους Ra: πρότερα ἔπειται UV
αἴτιον αἰτιατῶν V

p. 71b21 Καὶ γνωριμωτέρων.

8r

Δεῖ γάρ μὴ μόνον ἀμεσα καὶ πρῶτα εἰναι τὰ παραλαμβανόμενα εἰς τὴν ἀπόδειξιν ἄλλα καὶ γνώριμα. δυνατὸν γάρ καὶ τινα τῶν ἀξιωμάτων δι' ἀνεπιστασίαν τοῖς πολλοῖς μὴ εἶναι γνώριμα· οἷον ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ σ ἄλλήλοις ἐστὶν ἵσα αὐτόπιστον, ὅπερ οὐκ ἂν ἥρδίως οἱ πολλοὶ γνωρίσειαν. ἡ δεῖ οὖν ταῦτα γνώριμα καθιστάνειν.

p. 71b22 Καὶ προτέρων καὶ αἰτίων τοῦ συμπεράδματος.

"Οτι μὲν ἐκ προτέρων ἀνάγκη τὴν ἀπόδειξιν εἶναι, συφέσι· εἰ γάρ πρὸς τὴν δεῖξιν παραλαμβάνονται, ἀνάγκη πρότερα αὐτὰ παραλαμβάνειν. ἄλλα 10 δεῖ τὰ πρότερα ταῦτα καὶ αἴτια εἶναι τοῦ συμπεράδματος· δυνατὸν γάρ πρότερα μὲν παραλαβεῖν μὴ αἴτια δέ. οἷον ὡς εἰ τις βούλοιτο δεῖξαι ὅτι ή ψυχὴ ἀθάνατος καὶ λάβοι ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ ἄλλήλοις ἐστὶν ἵσα. ἔλαβε γάρ πρότερα μὲν καὶ ἀμεσα οὐκ αἴτια δὲ τοῦ συμπεράδματος· δεῖ δὲ μετὰ τοῦ εἶναι πρῶτα καὶ ἀμεσα τὰ εἰς τὴν ἀπόδειξιν παραλαμβανόμενα 15 καὶ αἴτια εἶναι.

Οὕτως γάρ, φησίν, ἔσονται αἱ ἀρχαὶ οἰκεῖαι τοῦ δεικνυμένου. 15 ὥστε εἰ οἰκεῖας δεῖ εἶναι τὰς ἀρχὰς τοῦ δεικνυμένου, δῆλον ὅτι τὰ προσεχῆ αἴτια λαμβάνειν δεῖ καὶ οὐκ ἀπλῶς αἴτια· τὰ γάρ παρρωτέρω αἴτια δύναται καὶ ἄλλου εἶναι αἴτια καὶ οὐκ οἰκεῖα τοῦ δεικνυμένου. τὰ 20 γάρ τέσσαρα στοιχεῖα αἴτια μὲν τοῦ ἡμετέρου σώματος, οὐ προσεχῆ δὲ αὐτοῦ ἐστιν αἴτια· καὶ γάρ καὶ τῶν ἄλλων συμμέτων σωμάτων. ή δὲ αὐτῶν τῶν χυμῶν συμμετρία προσεχῆς αἴτια τοῦ ἡμετέρου σώματος. 25 τοῦτο μὲν ὡς ὀλικόν· ὡς δὲ ποιητικὸν αἴτιον προσεχῆς αἴτιον ὁ πατήρ καὶ ή ἐν ἔκαστῳ μερικὴ φύσις. ὑψ' ἐν οὖν τῷ ὅλῳ τοῦτο ἀναγνωστέον 25 'προτέρων αἰτίων'. ὥσπερ γάρ τῷ 'ἀμέσων' συνέταξε τὸ 'πρώτων', οὗτῳ

2 εἶναι καὶ πρῶτα V 3 τῶν ἀξιωμάτων τῶν κοινῶν (τῶν κοινῶν ἀξιωμάτων α²) δι' ὃν αἱ ἐπιστῆμαι τοῖς Ή^a 5 ἐστὶν οι. V αὐτόπιστα V post αὐτόπιστον add. ἐστιν αἱ Ή^b: οι. V οἱ πολλοὶ ἡδότης V γνωρίσαντες R 6 ταῦτα V: τὰ Ra: ή, τὰ Ή^c
 7 πρῶτον καὶ αἴτια V post lemma add. αἰτίων τοῦ συμπεράδματος, ἀντὶ τῶν προσεχῶν αἰτίων, ἄλλα μὴ τῶν πόρρω. ἐπάγει γάρ ὅτι, οὕτως αἱ ἀρχαὶ ἔσονται οἰκεῖαι τοῦ δεικνυμένου Ή^a 8 post μὲν add. γάρ Ra ἀναγκαῖον V 9 παραλαμβάνεται V
 10 δεῖ μὴ μόνον πρότερα εἶναι, ἄλλα καὶ αἴτια τοῦ α¹ 12 λέγει V ὅτι οι. a εἰστὶν οι. V 13 μὲν πρότερα, οι. γάρ V οὐκ—14 ἔρεσται οι. R
 μὴ a post δὲ add. οὐταὶ a 14 τὰ—παραλαμβανόμενα post 13 ἀμεσα colloc. a τὴν οι. V 16 φησίν οι. a (ubi οὗτως—ἐπιστήμην lemmatis loco sunt) post ἔσονται add. καὶ a Arist., at cf. p. 26,2 17 εἰ οι. V
 τὰς Sa: οι. RUV 19 δύνανται Ή^b ἄλλον V 20 δ U 21 κατοῦ— αἴτια οι. V εἰς Ή^c 22 προσεχῆς αἴτιον V 23 προσεχῆς—πατήρ RUV:
 ὥσπερ V 24, 25 οὖν τοῦτο ἀναγνωστέον πρῶτον αἴτια V 25 γάρ οι. R
 ἀμέσων V τὸ οι. V πρῶτον RV

καὶ νῦν φησι 'προτέρων αἰτίων'. τὸ προτέρων δὲ ἀντὶ τοῦ 'προσεχόν' 8¹ ἀκουούστεον· οὗτῳ γάρ, φησίν, ἔσονται αἱ ἀρχαὶ οἰκεῖαι τοῦ δεικνυμένου. τὸ μὲν γάρ εἰς πίστιν τῆς μοιχείας τὸν καλλωπισμὸν λαμβάνειν οὐκ οἰκεῖα ἀρχὴ τοῦ συμπεράσματος, οὐδὲ αἰτίον τὸ πρότερον τοῦ δευτέρου.² 9
ὅ δὲ διλλὰ καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου κινεῖσθαι τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην αἰτίον μέν ἔστι τῆς τοῦ ἥλιού ἔκλειψεως, οὐ προσεχές δὲ αἴτιον. τὸ μὲν τοῦ ὑποτρεχούσης τῆς σελήνης τὸν ἥλιον καὶ κατὰ κάθετον αὐτῷ γνωμένης τὴν ἥλιακήν ἔκλειψιν γίνεσθαι οἰκεία τε καὶ προσεχῆς ἀρχὴ τῆς ἀποδείξεως τῆς περὶ τῆς ἔκλειψεως τοῦ ἥλιού. δεῖ δὲ καὶ τὴν τῆς ἀποδείξεως πρόσδον 10 ἀπὸ τῶν αἰτίων καὶ πρώτων τὴν ἀρχὴν ποιεῖσθαι καὶ τελευτᾶν εἰς τὰ αἰτιατὰ τε καὶ ὅστερα, οἷον ἐκ τῆς ἀντιφράξεως ἀρχεῖσθαι καὶ τελευτᾶν εἰς 20 τὴν ἔκλειψιν· ὁ ἥλιος ἀντιφράττεται ὑπὸ τῆς σελήνης, τὸ ἀντιφραττόμενον ἔκλείπει, ὁ ἥλιος ἄρα ἔκλείπει. εἰ γάρ ἀπὸ τοῦ αἰτιατοῦ ἐπὶ τὸ αἴτιον παλινόριμήσομεν, οὐκέτι ἀπόδειξις τὸ τοιοῦτον ἀλλὰ τεκμήριον· οἷον ὁ ἥλιος 25 ἔκλείπει, τὸ ἔκλείπον ἀντιφράττεται, ὁ ἥλιος ἄρα ἀντιφράττεται.

p. 71 b 25 'Αληθῆ μὲν οὖν δεῖ εἶναι, δτι τὸ μὴ ὃν οὐκ ἔστιν ἐπίστασθαι.

'Ἐπειδηγεῖται ἔκαστον τῶν ἀπηριθμημένων. διὰ τοῦτο, φησίν, εἴπομεν δεῖν ἐξ ἀληθῶν εἰναι τὴν ἀπόδειξιν, δτι, εἰ μὴ εἴη ἐξ ἀληθῶν, οὐδὲ ἐπιστήμην 20 μην γενέσθαι ἐνδέχεται· οὐ γάρ ἔστι τοῦ μὴ ὄντος ἐπιστήμη, τουτέστι τοῦ φεύδοντος· τὸ γάρ μὴ ὃν ἀντὶ τοῦ φεύδοντος παρέλαβεν. εἰ δέ τις εἴποι δτι τί οὖν; οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη τοῦ μὴ ὄντος δτι μὴ ὃν; ἀλλ' οὐ τοῦτό φησιν, ἀλλ' δτι οὐκ ἔστι τὸ μὴ ὃν ἐπίστασθαι ως ὃν· τὸ γάρ μὴ ὃν ἐπίστασθαι δτι οὐκ ἔστιν 25 ἐπιστήμη ἔστι. καὶ δτι οὐ τοῦτό φησιν, ἐδήλωσεν ἐν τῷ παραδείγματι· 25 φησὶ γάρ δτι ἡ διάκυπτρος σύμμετρος. δπερ ἔστι φεύδος, τοῦ τετραγώνου τὴν διάκυπτρον σύμμετρον εἰναι τῇ πλευρῇ. εἰ γάρ δέδεικται ἡμῖν ἀνωτέρω

1 προτέρων α: πρώτων RUV τὸ προτέρων δὲ α: τὸ δὲ πρῶτα V: πρώτων δὲ εἰπὼν οὕτως R: πρώτων δὲ εἰπεν δτι U προσεχῇ V 2 τοῦ RVa: τὰ U
3 τὸν om. V post καλλωπισμὸν add. ἀρχὴν V 4 post οἰκείᾳ add. ἡ Ra
5 καὶ prius om. V 6 ἔστι om. V 7 post σελήνης delevit καὶ U
ἀντοῦ Ra 8 τε om. V 8. 9 ἀρχὴ τῆς περὶ σελήνην ἔκλειψεως V
10 τοῦ αἰτίου καὶ πρώτου V 12 post ἔκλειψιν add. οἷον δτι V, λέγοντας οὕτως α τῆς om. V 13 ἄρα ὁ ἥλιος V 14 οὐκ ἔστιν Ra ἀλλὰ τεκμήριον om. α ἡ σελήνη V 15 post τὸ add. δὲ R ἡ σελήνη V 16 οὐκ ἔστι τὸ μὴ ὃν α Arist. 18 ἐπειδηγεῖται R ἀπαριθμημένων V 19 δεῖν εἶναι ἐξ ἀληθῶν V 19. 20 γενέσθαι ἐνδέχεται ἐπιστήμην V 20 τουτέστι RVa:
ἡτοι V 21 τοῦ om. V εἰπη R δτι om. V 22 τοῦ—24 ἔστι]
ἀντοῦ V δτι μὴ ὃν Ra¹: τὸ μὴ ὃν οὐκ ἔστιν Ua² 23 ως—ἐπίστασθαι om. Ua²
post ἐπίστασθαι alt. add. ως μὴ ὃν, τουτέστιν al¹ post δτι add. τὸ Ua² 24 δτι
φησὶ τοῦτο V post φησιν add. ἔστιν R 25 δτι RVa: τὸ U post
σύμμετρος add. ἔστι τῇ πλευρῇ a ψευδές V an (τὸ) τοῦ? 26 εἰ mrg. U²,
in textu ἥλιος signum del. U²: ἐν ἥλιῳ a² ἀνωτέρω] p. 14, 25 sq.

ὅτι τὸ ἀπὸ τῆς διαιμέτρου διπλάσιον ἔστι τοῦ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς, εἰπερ τὸ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς σύμμετρόν ἔστιν ἐνὶ τῶν τριγώνων τῶν ἐκ τῆς πλευρᾶς, ἀνάγκη τὸ ἀπὸ τῆς διαιμέτρου ἀσύμμετρον εἰναι. οὐν εἰ εἴη τὸ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ἐμβαθύνει τὸ τρίγωνον πεντήκοντα εἶναι. οὐδένα οὖν ἀριθμὸν ζητήσας εὑρήσεις ἐφαρμόζοντα τῇ διαιμέτρῳ σύμμετρον τῇ πλευρᾷ ὄντα. ὁ ζ' μὲν γάρ οὐκ ἔστιν· τὴν γὰρ ἀν τὸ τετράγωνον μὲν· ἀλλ' οὐδὲ ὁ η'· τὴν γὰρ ἀν τὸ τετράγωνον ἑδ'. ἀλλ' οὐδὲ ὁ ζ' καὶ μόριον· πᾶς γὰρ ἀριθμὸς μετὰ μορίου ἐφ' ἑαυτὸν πολυπλασιαζόμενος εἰς μόριον καταλήγει· τὸ δὲ τῆς διαιμέτρου τετράγωνον 50 10 οὐ κατέλλγεν εἰς μόριον. ὡστε οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς οὐδὲς οὔτε πλήρης οὔτε μετὰ μορίου ὃν ἔξει νὴ διάμετρος σύμμετρον τῇ πλευρᾷ.

p. 71b26 Ἐκ πρώτων δ' ἀναποδείκτων, ὅτι οὐκ ἐπιστήσεται μὴ .
ἔχων ἀπόδειξιν αὐτῶν. | 8v

"Οπερ ἄνω εἰπε 'πρώτων ἀμέσων', τοῦτο ἐνταῦθα πρώτων ἀναπο-
15 δείκτων, ἐπειδή, ως εἴπομεν, πᾶσα ἀπόδειξις διά τινων μέσων δρῶν περαί-
νεται. διὰ τοῦτο οὖν, φησίν, εἴπομεν ἐκ πρώτων ἀναποδείκτων. ὅτι, εἰ 5
εἴη ἀπόδεικτὰ τὰ εἰς τὴν ἀπόδειξιν λαμβανόμενα, οὐ γενήσεται ἀπόδειξις
μὴ καὶ ἐκείνων προαποδειγμένων. καὶ ἀλλως τὰ εἰς τὴν ἐκείνων ἀπόδειξιν
παραλαμβανόμενα ἢ πρῶτά ἔστι καὶ ἄμεσα ἢ ἀπόδεικτά, καὶ ἀνάγκη ἣ
20 ἐπ' ἄπειρον ἔξειναι ἢ καταντῆσαι εἰς τινα πρῶτα καὶ ἄμεσα, ἐξ ὧν βούλεται
ὅ ἐπιστημονικὸς συλλογισμὸς περαίνεσθαι.

p. 71b28 Τὸ γὰρ ἐπίστασθαι, ὃν ἀπόδειξις ἔστι, μὴ κατὰ συρ-
βεβηκός τὸ ἔχειν ἀπόδειξιν ἔστιν.

Εἰπόνυ ὅτι, εἰ μὴ ἀναπόδεικτα εἴη τὰ πρῶτα ἐξ ὧν ἡ ἀπόδειξις ἔστιν.

1 post τῆς prius add. πλευρᾶς ἐδείχθη δύο τριγώνων. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς αἱ πλάσιον ἔστι (ἔστι om. V) τοῦ RUV: τεσσάρων. ἀλλὰ τὸ ἀπὸ τῆς διαιμέτρου, ἀσύμμετρον ἔστι τῷ α ante εἰπερ add. ἢ Ua 2 σύμμετρόν ἔστιν ἐνī V: συρβάλλον εἰς ἔν τι RU'a, sed post 3 εἶναι add. γρ^{ατι} σύμμετρόν ἔστι τὸ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ἐνὶ τῶν τριγώνων τῶν ἐκ τῆς πλευρᾶς V post πλευρᾶς alt. add. συμβάλλον εἰς ἔν τι τῶν τριγώνων τῶν ἐκ τῆς πλευρᾶς V 3 οἷον—5 εἶναι post 1 πλευρᾶς colloc. Ua: om. V post οἷον add. φέρε εἰπεῖν α 3. 4 τὸ ἀριθμὸν τοῦ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αἱ εὐροις U: εὐρης V 6 ὁ om. R μὲν om. RV 7 τὸ τετράγωνον alt. om. UV 8 ὁ om. V 9 ἀντὰ V 10 οὐδὲ—οὐδὲ UV 11 post διάμετρος add. εἰς τὸ εἶναι R: ὥστε εἶναι αἱ σύμμετρος Ra 12 ante ἐκ add. Άλιθη μὲν—σύμμετρος (ut p. 26, 16, 17) αἱ εἰπεῖσται αἱ post lemma add. ἐκ πρώτων ἔφη, ἀναπόδεικτων, ὅτι εἰ μὴ εἰσιν ἀναπόδεικτα, ἀλλ' ἀπόδεικτικά τὰ εἰς (τὴν add. αἱ ἀπόδειξιν λαμβανόμενα, οὐκ ἐπιστήσεται τὸ πρόβλημα, μὴ ἐκ τούτων ἔχων ἀπόδειξιν. γρεία γάρ εἰ μὴ βεβαίως οἶδε τὰς τῶν προτάττεων ἀπόδειξες, ζητεῖν πάλιν ἀπόδειξεις Ua 14 ὁ V post ἐνταῦθα add. εἰπε V 15 εἴπομεν) p. 24, 14 16. 17 εἰ εἴη R: τὸ UVa 17 ἀπόδεικτὰ scripsi: ἀπόδεικτὰ libri 18 οὐδὲ prius om. R post ἔκεινων prius add. μὴ V 19 λαμβανόμενα V ἀπόδεικτικά UVa ἢ tert. om. R 20 προσένειται αἱ τινα om. UV 21 περαίνεσθαι scripsi cf. p. 24, 15: περαίνεσθαι libri 22 μὴ κατ. om. V 24 ἔστιν om. V

οὐκ ἐπιστήσεται μὴ ἔχων καὶ τῶν πρώτων ἀπόδειξιν, αὐτὸν τοῦτο διὰ 8^v τούτων κατασκευάζει λέγων τί ποτέ ἐστι τὸ ἐπίστασθαι· ἐπίστασθαι γάρ
ἐστι, φησί, τὸ ἔχειν τούτων ἀπόδειξιν μὴ κατὰ συμβεβηκός ἐφ' ὃν
δυνατὸν γενέσθαι ἀπόδειξιν. τὸ δὲ ὅν ἐστιν ἀπόδειξις προσέθηκεν, ἐπει, ὡς 15
5 ηδη εἰπομέν, ἐπιστάμεθα καὶ τὰς κοινὰς ἐννοίας, ἀλλ' οὐ τῷ ἔχειν αὐτῶν
ἀπόδειξιν· κρείττων γάρ η κατὰ ἀπόδειξιν η τούτων ἐπιστήμη. τὸ δὲ μὴ
κατὰ συμβεβηκός προσέθηκεν, διτὶ ἐνδέχεται εἰδέναι μὴ καὶ αὐτὸν ἀλλὰ
κατὰ συμβεβηκός, ὥσπερ η ἐπιφάνεια λέγεται εἶναι ὄρατή, ἀλλ' οὐ καὶ αὐτήν,
ἀλλ' η συμβεβηκέν τοῦτη τὸ χρώμα τὸ καὶ αὐτὸν ὄρατόν, καὶ τὴν σελήνην
10 λεγόμενα ἐπίστασθαι διτὶ σφαιρική, ἀλλ' οὐ καὶ αὐτήν, ἀλλ' η συμβεβηκέν αὐτῇ 20
τοιούσδε τοὺς φωτισμοὺς ἔχειν, ἔνθεν ὡς ἀπὸ ὑστέρων καὶ αἰτιατῶν ἐπὶ πρῶτα
καὶ αἴτια ἀνεδράμομεν. ὄμοιός καὶ τὰς φυχὰς ἀθανάτους φαμέν, διίτι τοῖς
κατοικομένοις ἐναγίσματα γίνεται· οὐ γάρ ἂν τοῦτο ἐγίνετο, εἰπερ δῆμα
τῇ τοῦ σώματος διαλύσει εἰς τὸ μὴ ὃν αἱ ψυχαὶ ἀνελύσοντο. ἀλλ' αἱ τοι-
15 δι αὐταὶ πᾶσαι δεῖξεις οὐκ ἐπιστημονικαὶ ἀλλ' ἐκ συμβεβηκότων καὶ οὐκ
ἐκ τῶν καὶ αὐτὰ τοῖς πράγμασιν ὑπαρχόντων· δεῖ δὲ τὰς ἀποδεῖξεις ἐκ
τῶν καὶ αὐτὰ τοῖς πράγμασιν ὑπαρχόντων περαίνεσθαι.

p. 71^b 31 Καὶ πρότερα, εἰπερ αἴτια καὶ προγινωσκόμενα οὐ
μόνον τὴν ἔτερον τρόπον τῷ ἔντελον εἰδέναι ἀλλὰ καὶ τῷ εἰδέναι
20 διτὶ ἐστιν.

Διὰ τοῦτο, φησίν, εἰρήκαμεν δεῖν πρότερα εἶναι, ἐπειδὴ καὶ αἴτια (τὰ 30
γάρ αἴτια προϋπάρχει τὸν αἰτιατῶν) καὶ διτὶ προγινωσκεται διεῖλονται κατ'
ἀμφοτέρους τοὺς τῆς προγινώσκεως τρόπους, διτὶ τε ἐστι γινωσκόντων ἥμπων
καὶ τί σημαίνει. σημειωτέον δὲ ἐνταῦθα διτὶ ἐν ἀρχαῖς εἰπόντων δεῖν τὰ
25 ἀξιώματα κατὰ τὸ διτὶ ἐστι προγινώσκεται μόνον, οὐ μὴν καὶ κατὰ τὸ
τί σημαίνει, ἐνταῦθα κατὰ τοὺς δύο τρόπους φησὶ δεῖν ταῦτα προγι-
νώσκεται· πῶς γάρ οἰόν τε εἰδέναι τόδε τι διτὶ ἐστι μὴ εἰδότα τὸ τί
σημαίνει; καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐν ἀρχαῖς ἐλέγομεν διτὶ ὡς ὁμολογημένον τοῦτο 35
παρῆκε.

1 ἐπίσταται Ra	ἀποδεῖξειν V	2 κατασκευάζει λέγων α: κατεσκεύασεν εἰπόν V	
3 φησίν ἐστι Va	τούτων οι. V	4 ἐπειδὴ α	5 εἰπομέν] p. 24,23
6 κρείττον V	8 ὡς V	εἰναι οι. V	9 αὐτῇ τὸ διπερ ἐστι
καθ' αὐτὸν U	10 αὐτὸν Rua	11 τοιοῦτο Rua	post ἐπὶ add. τὰ V
12 ἀνεδραμεν α	12.13 διτὶ τοῖς καταστοιχωμένοις V	14 διελύσοντα. αἱ δὲ V	
13.16 καὶ οὐ καθ' αὐτὸν V	16 δεῖ—17 ὑπαρχόντων οι. V	18 ἐπείπερ RV	
19 post μόνον add. κατὰ UV	τὸ συνιέναι V	καὶ τὸ UV	20 post
lemma add. τῷ ἔντελον, τούτεστι τὸ εἰδέναι τί σημαίνει η τί ἐστιν. ἀλλὰ καὶ τὸ εἰδέναι ὅ,			
τί ἐστι. καὶ σκόπει διτὶ νῦν φησι κατὰ τοὺς δύο τρόπους εἰδέναι τὰ ὀξύματα Ua			
21 πρότερον V	ἐπει V	22 προϋπάρχειν V	διεῖλοντα προγινώσκεται α
23 ἀμφότερα R	τοὺς Sa: post προγινώσκειν colloc. RV: ibidem τε U		24 καὶ
ημειωτέον, οι. δὲ I'V	ἀρχῆ V	ἐν ἀρχαῖς] p. 71a 14	λέγων UV
25 μόνον προγινώσκεται U	26 τί scripsi: διτὶ libri	post ἐνταῦθα add. δὲ Rua	
27 τι οι. U	τὸ οι. V	28 ἀρχῆ V	ἐν ἀρχαῖς] p. 10,16 sq.

p. 71 b 33 Πρότερα δ' ἔστι καὶ γνωριμώτερα διχῶς καὶ τὰ ἔξης. 8*

Ἐπειδὴ ἐμνήσθη τοῦ προτέρου λέγων δεῖν ἐκ προτέρων καὶ προγινωσκομένων εἶναι τὴν ἀπόδειξιν, οὐκ ἔστι δὲ ἐν σημαντόμενον τοῦ προτέρου, βού-¹⁵ λεται νῦν εἰπεῖν ποσαχῶς λέγεται τὸ πρότερον καὶ κατὰ ποιὸν σημαντόμενον δὲ ἐνταῦθα τὸ πρότερον παρείληφε. καὶ λέγει ταῦτα ἀπερ πολλάκις εἰρητοί, δῆτι κυρίως μέν ἔστι πρότερα καὶ γνωριμώτερα τὰ τῇ φύσει πρῶτα, τουτέστι τὰ καθόλου, ἀπερ ἡμῖν ἔστιν ὅστερα, καθ' ἔτερον δὲ τρόπον πρότερα λέγεται ως πρὸς ἡμᾶς τὰ ἡμῖν πρώτως γνωσκόμενα, τουτέστι τὰ μερικά· πρώτως γάρ κατ' αἰτίησιν ἐνεργοῦντες ταῦτα πρώτως γνωσκομεν. εἰ τοίνυν ἐκ 50 10 τῶν τῇ φύσει πρώτων δεῖ τὸν ἀποδεικτικὸν συλλογισμὸν γίνεσθαι, πρῶτα ἄρα ἐνταῦθα παρείληπται οὐ τὰ ἡμῖν πρῶτα καὶ γνωριμώτερα ἀλλὰ τὰ τῇ φύσει. καὶ ἀντίκειμενα ταῦτα ἀλλήλουις· τὸ γάρ τῇ φύσει συμβένει καὶ πρῶτον ἡμῖν ὅστερον καὶ ὀσταφέστερον, τὸ δὲ τῇ φύσει ὀσταφέστερον καὶ ὅστερον πρὸς ἡμᾶς πρότερον καὶ σαφέστερον. |

15 p. 72 a 5 Ἐκ πρώτων δ' ἔστι τὸ ἐξ ἀρχῶν οἰκείων· ταῦταν γάρ 9* λέγω πρῶτον καὶ ἀρχήν.

Τοῦτο ηδη εἶπε καὶ ἀνωτέρω. ἀλλ' ἐπει μεταξὺ διαιρέσιν τοῦ προτέρου ἐποίησατο, ἐπανέλαβε τὸν λόγον. καὶ σαφέστερον ἐξηγεῖται πῶς λέγει τὴν ἀπόδειξιν ἐκ πρώτων δεῖν εἶναι, καὶ τίνα ποτέ ἔστι τὰ πρῶτα ταῦτα. ἐκ 20 πρώτων γάρ, φησί, λέγω τὸ ἐξ ἀρχῶν οἰκείων· πρώτη γάρ η ἀρχὴ τούτου οὖν ἔστιν ἀρχή. τίνες δέ εἰσιν αἱ ἀποδεικτικαὶ ἀρχαί. ἐπήγαγεν. 5

p. 72 a 7 Ἀρχὴ δ' ἔστιν ἀποδείξεως πρότασις ἀμεσος, ἀριθμος δὲ ης μή ἔστιν ἄλλη προτέρα.

Παντὸς μὲν γάρ συλλογισμοῦ ἀρχὴ εἰσιν αἱ προτάσεις· αἴτιαι γάρ

1 πρότερον—γνωριμώτερον V διχῶς om. V καὶ τὰ ἔξης om. R post lemma add. τί ἔστι πρότερα. μετὰ γάρ τὸ εἰπεῖν τὴν ἐλάττονα πρότασιν. ἔργεται εἰς τὴν μείζονα. οὖν, δὲ ἀνθρωπος, ζῶον. αὕτη ἐλάττων. είτα ή μείζων, πᾶν ζῶον, οὐσία. ίδον ἐν τῶν προτέρων τῇ φύσει, ἥγουν διὰ τὸν ζῶον, καὶ τῆς οὐσίας. ἔδειξε τὸν ἔσχατον. ἥγουν τὸν ἄνθρωπον, δὲ ἔστιν οὐσία. ἀλλως Ua 2 ἐπει V δεῖ U 3. 4 νῦν βούλεται V

4 προσεχῶς V 5 τῶν προτέρων, om. ἐνταῦθα V ταῦτα libri 2 V πολλάκις] velut p. 72 b 26 sq. cf. Anal. Pr. II 23 p. 68 b 35 sq. εἰρηκεν α

6 πρῶτα RUa γνωριμώτερα Sa: γνώριμα RUV 7 2 V 8 πρότερα γιγνόμενα α²: πρώτερον (post μερ.) V 9 post ἐνεργοῦντες add. εἰς τὰ μερικά R πρῶτον R: πρῶτα V 10 πρῶτον (post γη.) V 11 ἐνταῦθα om. V an πρότερα?

τὰ alt. om. V 12 ταῦτα δὲ ἀντίκεινται, om. καὶ α 13 τὸ Va: καὶ τὸ δὲ RU 14 ημῖν, om. πρὸς R 15 ταῦτὸν RU(C): ταῦτο a Arist.: ταῦτα V 16 λέγει πρῶτα καὶ ἀρχαῖς V 17 ἀνωτέρῳ] p. 71 b 23 20 φησιν εἶναι δέ των ἐξ V post γάρ alt. add. ἔστιν α 22 ἀπόδειξις V πρότασις κτλ. om. V 22. 23 ἀμεσος δὲ κτλ. om. R 23 post δὲ add. ἔστιν U 24 εἰσιν pr. U: ἔστω Ra, corr. U: om. V αἱ προτάσεις RV, pr. U: ή πρότασις a, corr. U αἵτια Ua: ἀρχὴ V

αὗται τοῦ συμπεράσματος· ταύτη γάρ καὶ συμπέρασμα λέγεται ὡς ἐπ' οὐ
ἀρχὴν τὰς προτάσεις ἀνατίμενον. ἀλλ' αἱ μὲν τοῦ διαιλεκτικοῦ συλλογισμοῦ
προτάσεις ἔνδοξοι, αἱ δὲ τοῦ σοφιστικοῦ φευδεῖς ὡς ἐπίπαν καὶ παρὰ τὴν 10
ὅμιλον μίλιαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ φεύδοντος ἔχουσαι, αἱ δὲ τῆς ἀποδείξεως ἄμεσοι.
5 ἄμεσοι δέ εἰσι προτάσεις αἱ οἰκολευτική τὸ πιστὸν ἔχουσαι καὶ μηδενὸς μέσου
ὄρου εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ὑπάρχειν τὸ κατηγορούμενον τῷτο ὑποκειμένῳ δεόμεναι·
ἄμεσος γάρ ἐστι, φησίν, ἡς μὴ ἐστιν ἄλλη προτέρα. πᾶσα γάρ συλ-
λογιστικὴ δεῖξις γίνεται μέσου τινὸς ὄρου παραλαμβανομένου καὶ δι’ ἔαυτοῦ
τοὺς ἄκρους συνάγοντος· τὰς δὲ εἰς τὴν ἀπόδειξιν παραλαμβανομένας προ-
10 τάξεις δεῖ πρωτίστας εἶναι καὶ μὴ δι’ ἑτέρων ἀποδεικνυμένας. διὰ τοῦτο 15
οὖν ἀμέσους ταύτας προτάσεις ἐκάλεσσε, τουτέστιν ἀναποδείκτους· οἰά ἐστι τὰ
κοινὰ ἀξιώματα, ἃν πρὸς πίστιν οὐ δεόμεθα ὄρου μέσου συνάπτοντος δι’
ἔαυτοῦ τὸ μερικότερον τιῷ καθιλοικωτέρῳ διὰ τὸ μὴ εἶναι τι αὐτῶν
ἀρχοιειδέστερον. οἷον ἐὰν θελήσω δεῖξαι, εἰ τύχοι, διτὶ ἡ ψυχὴ ἀπαλῆς κατ'
15 οὐσίαν, κέγρημαί τινι μέσῳ ὅρῳ δι’ ἔαυτοῦ τὰ ἄκρα συνδέοντι διὰ τὸ μὴ
εἶναι πρώτην καὶ ἄμεσον τὴν τοιαύτην ἀπόφανσιν, οἷον διτὶ ἡ ψυχὴ ἀθλάντας,
τὸ ἀθλάντον ἀπαλῆς κατ' οὐσίαν, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀπαλῆς κατ' οὐσίαν. πάλιν δὲ 20
ἐπειδὴ ἡ ληφθεῖσα πρύτασις οὐκ ἐστὶ πρωτίστη οὐδὲ αὐτόπιστος, δέομαι
πάλιν εἰς τὴν ἐκείνης κατασκευὴν ἄλλους τινὸς μέσου ὄρου τοῦ πάλιν δι’
20 ἔαυτοῦ τὰ ἄκρα συνδέοντος, καὶ τοῦτο ποιῶ, ἔως ἂν κατατήσω εἰς προτά-
σεις ἀμέσους καὶ ἀναποδείκτους· οἷον, εἰ τύχοι, ἀεικίνητος ἡ ψυχή, τὸ δὲ
ἀεικίνητον ἀθλάνταν. πάλιν ἐπειδὴ τὸ εἶναι αὐτὴν ἀεικίνητον οὐκ οἰκολευτική
25 εἴσει τὴν πίστιν, ἑτέρου δεῖ μεταξὺ ὄρου τοῦ τοῦτο κατασκευάζοντος,
οἷον διτὶ αὐτοκίνητος ἡ ψυχὴ η̄ τι τοιούτον. ὅμοιώς ἔχει θελήσιο δεῖξαι 25
διτὶ ὁ ἄνθρωπος οὐσίᾳ ἐστί, κέγρημαί μέσῳ ὅρῳ τῷ ζῷῳ. διτὶ τὸ ζῷον
οὐσίᾳ· καὶ εἰ τοῦτο μῆπω ἄμεσον, πρὸς τὴν τοῦτον πίστιν κέγρημαί πάλιν
μέσῳ ὅρῳ, διτὶ τὸ ζῷον αὐθιμπόστατον, τὸ δὲ αὐθιμπόστατον οὐσίᾳ,
καὶ οὕτως συνάγω διτὶ ὁ ἄνθρωπος οὐσίᾳ. καὶ ἐστιν αὐτῇ ἡ πρύτασις, λέγω
δὴ διτὶ τὸ αὐθιμπόστατον οὐσίᾳ, πρωτίστη καὶ ἄμεσος· κατήντησε γάρ εἰς

1 αὗτη UVa ταύτη Ra, pr. U: τοῦτο V, corr. U καὶ om. a 3 post
ἔνδοξοι addl. εἰσιν α 4 ἐπὶ πολὺ V ἔχουσιν V 5 post μηδενὸς add.
ἑτέρου α 6 ὑπάρχοντος V δεόμενα V 7 ἄμεσα V φησὶν ἐστὶν V
ἄλλη om. U πρύτασις V 8 λαμβανομένου UV 9 αὗτοῦ τὰ ἄκρα V
9 τὴν om. Ra ἀποδεῖξεις R λαμβανομένας V 10 μηδὲ, om. δι’ V
11 post οὖν addl. καὶ V τουτέστιν RUa: η̄τοι V ἐστὶ om. V 12 οὐ
δεόμεθα α: οὖν ἔδειθημεν RUV μέσου om. V 14 ἔχει RUa: εἰ V post ἔχει
addl. γάρ RU 15 συνδέοντα V 16 πρῶτον RU ταύτην τὴν πρύτασιν V
οἷον RUV: καὶ τῇημι τὸ ἀθλάντος, λέγων α 17 η̄—οὐσίαν om. V δὲ om. V
18 ἐπει V λειψθεῖσα V πρώτῃ V 19 τινὸς om. V 21 ἀνα-
ποδείκτους καὶ ἀμέσους α 22 η̄ ψυχὴ ἀεικίνητος V δὲ om. V 22 ἐπει V
ἀεικίνητον εἰναι αὐτὴν α 22.23 εἰωθεν ἔχειν V 23 τὰ μεταξὺ ὄρου R: ὄρου δέομαι
μεταξὺ α τοῦ τοῦτο scripsi: τοῦτον τοῦ RU: τοῦτο V: ταύτα α 24 ἔχει RUa: εἰ V
25 ἐστὶ om. V 26 μὴ εἴπω RV: εἴπω a¹ ἀμέσως V: ἀμέσῳ a¹ 27 ὅρῳ
μέσῳ Ra post ὅρῳ addiderim τῷ αὐθιμπόστατῳ cf. vs. 25 28.29 λέγω δὲ RUa:
η̄ V 29 τὸ διτὶ Ua post οὐσίᾳ addl. δὲ V πρώτη Va post ἄμεσος add.
η̄tis V κατήντησε γάρ α: κατήντησεν V

τὸν ἥρον τῆς οὐσίας· τοῦτο γάρ οὐσία ἐστὶν δὲ καὶ¹ αὐτὴ ὑφέστηκε καὶ πὴ² γι³ το⁴
 ἔτερου δέεται πρὸς τὸ εἶναι. εἰ δὲ εἴτε εἰς τὸν ὄρισμὸν καταντήσαντες⁵
 συλλογιζόμεθα εἴτε εἰς τὰ κοινὰ ἀξιώματα, οὐκέτι περαιτέρω πρόκειμεν· οὐδὲν
 γάρ οὔτε τῶν ὄρισμῶν ἀρχοεἰδέστερον οὔτε τῶν κοινῶν ἀξιωμάτων, ἐξ ὧν
 5 πᾶσα ἀπόδειξις. οὐχίς ὡς πάντως δὲ ἐν ταῖς ἀπόδειξεσι τούτῳ ἡμῖν τῷ τρόπῳ
 γρωμένων φησίν. ή μὲν γάρ κοινώς ἀπόδειξις τῷ δηντὶ ἐκ πρώτων καὶ
 ἀμέσων καὶ γνωριμωτέρων τὰ δεύτερα πιστοῦσθαι ὑφένται καὶ ἀταχέστερα·
 ἐπειδὴ δὲ οὐ πάντως τὸ τῇ φύσει γνωριμώτερον καὶ ἡμῖν ἐστὶ γνωριμώτερον,⁶
 10 συμβαίνει πολλάκις ἐκ τῶν ὑστέρων ἡμᾶς τὰς πίστεις τῶν προτέρων
 πιστεῖσθαι διὰ τὸ μή, ὡς εἶπον, γνωριμώτερα ἡμῖν είναι τὰ πρότερα. καὶ
 καλεῖται τὸ τοιοῦτον εἰδὸς τῆς δεῖξεως τεκμηριῶδες καὶ ἀλυτον· ὅθεν καὶ
 τὸ ἀπόδειξις ὑνομάζεσθαι ἔσχεν. ή μὲν γάρ κοινώς ἀπόδειξις, ὡς εἶπον, ἐστὶν
 15 ἐκ τῶν προτέρων πιστούμενή τὸ δεύτερα, ὅταν συνδράμῃ τὸ τῇ φύσει πρῶτον
 καὶ γνώριμον καὶ ἡμῖν είναι γνωριμώτερον· ὅταν δὲ τούτο μή παρῇ ἀλλὰ⁷
 ἀναγκαζόμεθα ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα πιστοῦσθαι, τεκμηριῶδες τὸ 10
 τοιοῦτον εἰδὸς καλεῖται τῆς δεῖξεως. διὰ δὲ τὸ ἀλυτον τῶν τεκμηρίων
 ἡξιώθη τοῦ τῆς ἀπόδειξεως ὑνομάτος. οἰδὲν ζητοῦμένου τοῦ εἰ σφαῖρα ή
 σελήνη τῷ σχήματι καὶ μή ἐχόντων ἡμῖν μήτε αὐτόθεν τούτῳ εἰδέναι
 μήτε ἐκ τινῶν ἀρχοεἰδέστερών τούτῳ πιστεύσασθαι, ἐκ τῶν φωτισμῶν αὐτῆς,
 20 οἵπερ εἰσὶ δεύτεροι τοῦ σχήματος αὐτῆς καὶ αἰτιατοί, τούτῳ πιστούμενία
 τὸ είναι αὐτὴν σφαιροειδῆ, οἵπερ ἐστὶ πρῶτον τῶν φωτισμῶν καὶ αἰτιον
 αὐτῶν. ἐπεὶ γάρ δρῶμεν αὐτὴν διε τοῦ μηγὸς μηνοειδῆ γνωμένην, διε⁸ το⁹
 διχότομον, διε ἀμφικυρτον, διπακέ πανσέληνον, συλλογιζόμεθα ἐκ τούτου
 25 σφαιρικὸν αὐτῆς είναι τὸ σχῆμα· εἰ γάρ την δίσκος. δίσος ἀμφα αὐτῆς ὁ
 δίσκος ἀθρόως ή κατελάμπετο ή οὐ κατελάμπετο τοῦ ἡλίου αὐτῇ προσ-
 βίλλοντος. ἐπειδὴ δέ ἐστι σφαιρική, ἔστι δὲ καὶ αὐτῆς ὁ ἡλίος ὑψηλότερος,
 συμβαίνει δεὶ τὸ πρὸς τὸν ἡλίον νενευκός αὐτῆς μέρος φωτίζεσθαι καὶ
 τούτῳ κατὰ μέρος γίνεσθαι, έως ἂν κατὰ διάμετρον αὐτῷ γενομένη αὖ τὸ πρὸς
 αὐτὸν νενευκός ἡμισφαίριον φωτισθῆ. ἔστιν οὖν ὁ φωτισμὸς αὐτῆς τεκμηρίον¹⁰
 30 τοῦ σχήματος αὐτῆς, καὶ οὐ διὰ τὸ οὗτο φωτίζεσθαι σφαιρική ἐστιν, ἀλλὰ

1 ἔστιν οὐσία α ἔαυτὸν α οὐ α 2 ἔτερον post δέεται colloct. a δέεται V
 δέτε δὲ R 2.3 εἴτε—εἴτε scripsi: μήτε—οὔτε RV: οὔτε—οὔτε Ua 3 ἔτι RVa¹
 πρότερεν RUa 5 post πᾶσα add. η α πάντα V δὲ om. V τοῦτον UV
 τὸν τρόπον U et ante ἡμῶν V 6 γάρ om. V δηντω sic V 7 γνωριμῶν V
 8 ἐπει., om. δὲ V γνώριμον (ante καὶ) a ἔστι om. V γνώριμον (post
 9 ἔστι) RUa 10 μή om. a¹ γνωριμῶν V 12 ἔστιν ὡς
 ἔστι a² τὰ δύτερα a¹ post πρότερον add. πράγματα V 14.15 καὶ alt.—
 εἶπον Va 13 πρώτων U τὰ δεύτερα πιστούμενή V 15.16 το
 ἀναγκαζόμεθα om. U 15 ἀνάγκη V τὰ πρῶτα δεικνύειν a 18 αὐτόθι V
 τοιοῦτον εἰδὸς τῆς δεῖξεως τεκμηριῶδες καλεῖται a 16 ἀπόδειξες U 18 αὐτόθι V
 20 οἱ V δεύτεροι RUV: δεκτικοὶ a αἰτιατὸν RV 21 post εἶναι add. δηλοῦνται a
 δὲ V 24 σφαιροειδῆ εἴναι, om. τὸ σχῆμα a ἀμφα om. a αὐτῇ (ante δὲ) V
 25 ἀθρόων V οὐκ ἔκατελάμπετο V 26 ἐπει V σφαιρικὸν V
 δὲ ὁ ἡλίος αὐτῆς a 27 τετραμένον a 28 post κατὰ alt. add. τὴν V αὐτῇ V
 αὐ σcripsi: αὐτὸν UV: om. Ra πρὸς RVa: καὶ U 29 νενευκός RUV: ἀσφρόν δὲν a

διὰ τὸ σφαιρικὴ εἶναι οὗτῳ φωτίζεται. ἡνὶ οὖν ἀκόλουθον ἐκ τοῦ σφαιροειδῆ αὐτὴν εἶναι συλλογίζεσθαι τὰ περὶ τῶν φωτισμῶν, ἐκ τοῦ αἰτίου τὸ αἰτιατόν· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ τὸ τῇ φύσει πρῶτον καὶ αἰτιον, λέγω δὴ τὸ σφαιρικὸν σχῆμα, ἀδηλον ἦν ἡμῖν, δῆλοι δὲ αὐτῆς εἰσιν οἱ φωτισμοί. κεχρήμεθα τῷ δευτέρῳ δὲ εἰς πίστιν τοῦ προτέρου κατὰ περίστασιν, καὶ ἐπειδὴ ἀλυτά ἔστι τὰ τοιαῦτα σημεῖα ἡ τεκμήρια, διὰ τοῦτο καὶ | τὰς ἐκ τούτων πίστεις ἀποδείξεις καλοῦ. 9^v μεν κατὰ δεύτερα μέτρα ἀποδείξεως.

p. 72^a 8 Πρότασις δ' ἔστιν ἀποφάνσεως τὸ ἔτερον μόριον, ἐν καθ' ἑνός.

10 Ἐπειδὴ ὅλως ἐμνήσθη προτάσεως, βούλεται ἀναμνῆσαι ἡμᾶς τὰ σημαντόμενα τῆς τε προτάσεως καὶ τῆς ἀποφάνσεως καὶ ἀντιφάσεως, καὶ λέγει ταῦτα ἄπειρα καὶ ἐν ἄλλοις εἰπεις περὶ αὐτῶν. ἔστιν οὖν, φησί, πρότασις 5 τῆς ἀποφάνσεως τὸ ἔτερον μόριον· κοινότερον γάρ ἡ ἀπόφανσις· κατά τε γάρ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως λέγεται. ἐπεὶ οὖν ἀδριστόν τι καὶ⁹ 15 αὐτὸν ἡ ἀπόφανσις, καλῶς προσέθυγκε τὸ ἔτερον μόριον, τουτέστιν ἡ τὸ καταφατικὸν ἡ τὸ ἀποφατικόν. τὸ δὲ ἐν καθ' ἑνὸς προσέθυκεν, ἐπειδή, ὡς εἴρηται καὶ ἐν τῷ Περὶ ἐρμηνείας, δεῖ τὰς πρὸς ἀπόδειξιν παραληγματικές προτάσεις μὴ ὁμονύμους παραλαμβάνειν τοὺς ὥρους, ὅπερ τῶν σοφιστῶν ἔδιον, ἀλλ' ἔνα τῷ σημαντομένῳ τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ 20 κατηγορουμένου ἡ καταφάσκειν ἡ ἀποφάσκειν. δῆλον δὲ καὶ ἐκεῖνο, διὰ ἀπόφανσις καὶ πρότασις καὶ πρόβλημα καὶ τὰ λοιπὰ τῷ μὲν ὑποκειμένῳ 10 ταῦτα εἰσιν, σχέσεις δὲ μόνον διαφέρουσιν· ἡ γάρ ἀπόφανσις, διαν γένηται μέρος συλλογισμοῦ, πρότασις καλεῖται.

p. 72^a 9 Διαλεκτικὴ μὲν ἡ ὁμοίως λαμβάνουσα ὑποτερονοῦν,
25 αποδεικτικὴ δὲ ἡ ὡρισμένως θάτερον, διὰ τοῦ ἀληθέος.

Ο μὲν γάρ ἀποδεικτικὸς οὐδὲ ὁμοίως λήψεται ὑποτερονοῦν τῶν 15

1 οὗτο—2 εἶναι οι. α σφαιρικὴ RU φωτίζεσθαι RU ἐκ οι. V 3 ἐπεὶ V δὲ RU 4 ἡν οι. V αὐτῆς οι. V 5 ἐπειδὴ α 5. 6 τὰ τοιαῦτα σημεῖα ἀλυτά ἔστι τεκμήριον V 6 καὶ οι. V τούτου V 7 post κατὰ add. τὰ Ua δεύτερον ἀποδείξεως μέτρον V 8 ἀποφάνσεως κατ. οι. V 10 ἐπεὶ V 11 τε οι. V τῆς alt. οι. V ἀντιφάνσεως V 12 ταῦτα libri 2 V ἐν ἄλλοις De interpr. c. 5 p. 17a 8 sq. Anal. pr. I 1 p. 24a 16 sq. 13 τὸ ἔτερον—15 ἡ ἀπόφανσις οι. a¹ 14 γάρ οι. Ua²: τῆς V ἀποφάνσεως—καταφάσεως RUa² post λέγεται add. καὶ V τοῦ RUV: ἔστι καὶ a² 15 post καλῶς add. καὶ U ἡ οι. V 16 ἐπεὶ V 17 ἐν τῷ Περὶ ἐρμ.] cf. Ammoun. p. 85,7 sq. post πρὸς add. τὴν α 18 ὁμονύμως V ἔχειν α δὲ V 19 τῶν σημαντομένων V 19. 20 κατηγορουμένου—ὑποκειμένου α 20 δῆλον asterisco notatum, cui tamen in mantissa nihil respondet α καὶ α: οι. RUV post ἐκεῖνο add. τοῦτο R, τοῦτο ἔστιν α 22 τὰ αὐτὰ R μόνη V 23 post καλεῖται add. οἵτινα δὲ ἡγεῖται, πρόβλημα V 24 δεύτερον μὲν οὖν U 25 ante ἀποδ. add. μόριον RUV: οι. α Arist. ἡ κατ. οι. V ὅτι οι. U post lemma add. ἡ διαλεκτικὴ πρότασις ἀμφίτερα ἐρωτᾶ. ἀρά γε δὲ ἡ ἀνθρωπος ζῶν ἡ οὐκ ἔστι ζῶν. ἡ δὲ ἀπόδειξις οὐδὲν ἔτερον ἐρωτᾶ, ἀλλὰ μίαν πρότασιν τὴν ἀληθῆ λαμβάνει Ua 26 μὲν οι. V οὐ λήψεται V 26. p. 33,1 τῶν μορίων τῆς ἀντιφάνσεως ὑποτερονοῦν V

μαρίων τῆς ἀντιφάσεως ἀλλὰ μόνον τὸ ἀληθές, καὶ μηδὲν δοκῇ γε
μηδὲ' εἴη ἔνδοξον· ὁ μέντοι διαιλεκτικὸς ἐφ' ἑκάτερα γράφεινος τοῖς λόγοις
λήγεται ἡ προτερονοῦν μόριον τῆς ἀντιφάσεως, καὶ μὴ ἀληθές ἢ ἀλλ' ἔνδοξον
καὶ μόνον τῷ προσδιαλεγομένῳ δοκοῦν. διὸ τοῦτο ἐπὶ μὲν τοῦ διαιλεκτικοῦ
5 εἰπε τὸ ὄποτερονοῦν, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀποδεικτικοῦ (τὸ) θάτερον. ὅτι ἂν ἢ
ἀληθές.

p. 72 a 11 Ἀπόφανσις δὲ ἀντιφάσεως ὄποτερονοῦν μόριον.

Σχόπει πῶς ἔχ τῶν μερικωτέρων ἐπὶ τὰ καθολικώτερα προῆλθεν, ἐκ 20
τῆς προτάσεως εἰς τὴν ἀπόφανσιν, ἐκ τῆς ἀποφάνσεως εἰς τὴν ἀντίφασιν
10 καὶ ἐκ τῆς ἀντιφάσεως εἰς τὴν ἀντίθεσιν. τί οὖν φησιν; ἀπόφανσίς
ἐστι τῆς ἀντιφάσεως ὄποιονοῦν μόριον, ἦτοι τὸ ἀποφατικὸν
φῆμι ἢ τὸ καταφατικὸν ἑκάτερον γάρ ὥμοις ἀπόφανσις καλεῖται. διὸ
ταῦτα οὖν ἐλέγουμεν ἐν τῷ Ηερὶ ἐρρηγνείᾳ τὴν ἀπόφανσιν ὡς γένος εἰς εἰδῆ
διαιρεῖσθαι εἰς τὴν κατάφασιν καὶ τὴν ἀπόφασιν. ἐστι γάρ καὶ τὰ εἰδῆ
15 οἵοντες μέρη τῶν γενῶν.

p. 72 a 12 Ἀντίφασις δὲ ἀντίθεσις ἡς οὐκ ἔστι μεταξὺ καθ' αὐτήν. 25

“Η ἀντίφασις μεταξὺ αὐτῆς οὐδὲν τρίτον ἐπισχέται. ἐστι δὲ ἡ ἀντί-
θεσις γένος τῆς ἀντιφάσεως· τετραγῶς γάρ τὰ ἀντικείμενα ἀντικείται, ἢ
καὶ ἔξιν καὶ στέρησιν ἢ ὡς τὰ ἐναντία ἢ ὡς τὰ πρός τι ἢ ὡς τὰ κατὰ
20 ἀντίφασιν. τῶν οὖν ἄλλων τριῶν τῆς ἀντιθέσεως εἰδῶν μὴ οὗτον ἀμέσων
(λευκοῦ γάρ καὶ μέλανος μεταξὺ τὸ φαινόν, δεξιοῦ δὲ καὶ ἀριστεροῦ τὸ μήτε 25
δεξιὸν μήτε ἀριστερόν, ὥστε δὲ καὶ τοὐχότητος ἦτοι τὸ μηδὲ ὅλως δεκτικὸν
τούτων ἢ τὸ δεκτικὸν μὲν μηγπω δὲ δεδεμένυν, ὡς τὸ σκυλάκιον) τοῦτο
μόνον τὸ κατὰ ἀντίφασιν εἰδῶς τῆς ἀντιθέσεως ἄμεσον ἔστιν, ἐπὶ πάντων
25 τῶν οὗτων καὶ μὴ οὗτων τὸ ἀληθές διαιροῦν καὶ τὸ ψεῦδος. τὸ δὲ καθ'
αὐτὴν προσέθιηκεν ἦτοι ὡς ἀντιδιαιρῶν τοῦτο τὸ εἶδος τῆς ἀντιθέσεως πρὸς
τὰ ἄλλα, ἢ ἐπειδὴ τὸ οὐ λευκὸν δύναται τις λαβεῖν ἢ τὸ φαινόν, εἰ τύχοι, ἢ τὸ
μέλαν ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον. καὶ ἀντὴν οὖν, ἵνα μὴ ὡς πρὸς ἔτερον λαζωμεν 35
τὸ οὐ λευκὸν ἄλλ' ὡς ἀπόφασιν μάνην τοῦ λευκοῦ. τὰ δὲ μάρια τῆς ἀντι-

1 ἀποφάνσεως R ^a	μόνως R ^a	μηδὲν V	2 ἔκατέροις RV
3 ἀντιφάσεως asterisco notatum, cui tamen in mantissa nihil respondet a: ἀποφάνσεως V			
εἴη, a	4 an καὶ?	διαιλεγομένῳ V	5 τὸ alt. addidi
om. V	6 a εἴη Ra.	7 ἀντιφάσεως κτλ. om. V	8 σκοπὸς γάρ ἐξ V
πρὸς V	9 post ἀπόφανσιν add. καὶ Va	11 ἔστι om. U: ante 10 ἀπόφ. colloc. a:	
ἡ ibidem R	τὸ om. V	13 ἐν τῷ Ηερὶ ἐρμ.] cf. Aminon. p. 15,18 sq.	
14 εἰς om. V	τὴν alt. om. UVa	15 τῶν λόγων V	16 ἢ, κτλ. om. V
17 ἡ—ἐπιδέχεται om. UV	ἀντῆς Ra	γάρ UV	18, 19 ἢ καὶ—πρός
τι om. R	19 τὰ tert. om. RV	20 τριῶν post ἀντ. colloc. V	εἰδῶν
post τριῶν colloc. U	21 δεξιοῦ δὲ R ^a ; καὶ δεξιοῦ V	22 τοὐχότητος UVa	
23 τούτου V	σκυτικόν V	26 ἔστηγε a	29 μάνην V

φάσεως ἀπλῶς κατάφασίς ἔστι καὶ ἀπόφασις· εἰρηται γὰρ ὡς ἔστιν ἀντί· 9^ν
φασις μάχη καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως διαιροῦσα τὸ ἀληθῆς ἐκ τοῦ
ψεύδους.

p. 72a 14 Ἀμέσου δ' ἀρχῆς συλλογιστικῆς θέσιν μὲν λέγω ἡν μὴ
5 ἔστι δεῖξαι μηδὲ ἀνάγκη ἔχειν τὸν μαθησόμενόν τι.

Ἐπών κοινῶς τίς ἔστιν ἡ ἄμεσος πρότασις ἐν πάσῃ ἀποδεῖξει, ὅτι ἡ
πρωτίστη ἀρχὴ τοῦ ὑποκειμένου ἀποδεικτοῦ, ἐπειδὴ διάφορά ἔστι τὰ 45
σημανόμενα τῆς ἀμέσου προτάσεως, νῦν διαιρεσιν αὐτῆς ποιεῖται, καὶ
φησὶν ὅτι τῶν ἀμέσων προτάσεων αἱ μὲν εἰσὶ θέσεις αἱ δὲ ἀξιώματα καὶ
10 κοιναὶ ἔννοιαι, καὶ ἀξιώματα μέν ἔστιν ὅσα οἰκοθεν καὶ ἀνεύ ἀποδεῖξεως
ἴσμεν, ὃν τὰ μὲν πρὸς πᾶσαν ἥμιν ἐπιστήμην συμβάλλεται, ὡς εἰρηται,
τὰ δὲ πρὸς πλεόνας, οἷον ὅσα περὶ τὸ ποσὸν καταγίνονται, τὰ δὲ πρὸς
μίαν· τὰ δὲ παραδείγματα ἥμιν εἰρηται. θέσις δέ ἔστι καὶ αὐτὴ μὲν ἀνα-
πλεικτος ἡ βραχείας πάνω δεομένη παραμυθίας, οἷον ὅτι αἱ ἐκ τοῦ 50
15 κέντρου προσπίπτουσαι εὐθεῖαι πρὸς τὴν περιφέρειαν τοῦ κύκλου ἵσαι ἀλ-
λήλαις εἰσὶν ἡ τὸ ἀπὸ παντὸς σημείου ἐπὶ πᾶν σημεῖον εὐθεῖαν ἐπιζεῦσαι
ἡ τὸ εἶναι τὸ σημεῖον ἀμερὲς ἡ τὸ πᾶν τρίγωνον ἐκ τριῶν εὐθεῶν περιέ-
γεσθαι, ἀπερ τῷ μὲν ἐναργῇ εἶναι τῶν ἀξιώματων ἔστι καὶ αὐτοπίστων, τῷ
δὲ οὐχ ἀπλῶς δεῖται τίνος ἐπιστάσεως. Ὅστε ἡ θέσις τοῦ ἀξιώματος δια-
20 φέρει μὲν καὶ ταύτῃ, διαιφέρει δὲ καὶ ἄλλως, ὅτι τὰ μὲν ἀξιώματα ἦτοι
τὰς κοινὰς ἔννοιας οἰκοθεν προβαλλόμεθα, ὡς εἰρηται, τὰς δὲ θέσεις
παρὰ τοῦ διδάσκαλου | καὶ ἑκάστην ἐπιστήμην λαμβάνομεν· τίθεται 10^r
γάρ ὁ ἀριθμητικὸς τὸ εἶναι τὴν μονάδα ἀδιαιρέτον, καὶ ὁ γεωμέτρης
τὰ εἰρημένα, καὶ ὁ ἱατρὸς τὸ εἶναι ἐκ τεσσάρων στοιχείων τὰ σώματα,
25 καὶ ὁ φυσικὸς τὸ πάντα εἶναι τὰ φυσικὰ ἐξ ὅλης καὶ εἶδους καὶ εἶναι

1. 2 ἀντίφασίς ἔστι a 2 διαιρουσῶν R 4 συλλογιστικοῦ V 9 θέσιν κτλ.
om. V 5 post lemma add. θέσιν λέγει, ἣν μὴ ἔστι δεῖξαι μηδὲ ἀνάγκη ἔχειν τὸν
μαθησόμενον, ὅτι διδάσκεται τί διαιφέρει δὲ θέσις ἀξιώματος, ὅτι ἡ μὲν θέσις οὐκ ἔστιν αὐτό-
πιστος τῷ μανθάνοντι, ἀλλ ἐκ τοῦ διδάσκοντος παραγίνεται. τὸ δὲ ἀξιώματα οἰκοθεν ὁ μαν-
θάνων ἔχει καὶ προβάλλεται, καὶ ὅτι ἡ μὲν θέσις κάνει ἔστιν ἀναπόδεικτος, ὅμως δεῖται
παραμυθίας βραχείας, οἷον, ὅσαι ἐκ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν, ἵσαι ἀλλήλων εἰσὶ. τὰ
δὲ ἀξιώματα, οὐκέτι. τὰ γάρ δὲ δύο τέσσαρα, οὐ χρέιν ἔχει. ἄλλως Ua 6 ἀπο-
δεικτοῦ RUVa²: πρὸς ἀπόδειξιν a¹ 7 ἐπεὶ Va 9 θέσις a
10 εἰσιν Ua 11 εἰρηται] p. 10,27 sq. 12 πλείων V τὸ om. a 13 post μίαν
add. ὃν a δὲ om. a 15. 16 εἰσὶν ἀλλήλαις Ra 16 ἡ τὸ a¹: τὸ δὲ RUVa²
ὑπὸ V ἐπιζεῦγθαι UVa² 17 ἡ utrumque om. UVa² 18 ἀπερ—20 ταύτῃ]
οὐ τοσσοῦτον γάρ εἰσιν αὐτόπιστα, ὥσπερ τὰ ἀξιώματα a¹ δὲ V τῷ prius scripsi:
τὸ RUa²: τῶν V ἐναργῆ scripsi: ἐναργὲς RUa²: ἐναργῶς V εἰναι V: om. RUa²
ἔστι V: om. RUa² τῷ alt. V: τὰ RUa² 19 τίνος V: τῆς RUa² 20 post
ἄλλως add. τῶν ἀξιώματων a¹ 21 post ἔννοιας add. καὶ a 22 μανθάνοντεν
καὶ ἑκάστην ἐπιστήμην a 24 post ἐξ add. τῶν Ra 25 εἰναι prius post τὸ
colloc. V: post ὅλης a post φυσικὰ add. σώματα Ra ἐκ τε ὅλης V
ante εἶδους add. ἐξ U εἰναι alt. post p. 35,1 ἀρχῆν colloc. a

τὴν φύσιν ἀρχὴν κινήσεως καὶ ἡρεμίας. τῆς δὲ θέσεως εἰδη ταῦτα· 10
ἡ μὲν γάρ ὑπόθεσις ἡ δὲ ὄρισμός. καὶ ὄρισμὸς μέν ἐστιν ὁ τὸ εἶναι ἡ
τοῦ πράγματος ἀποδιδούς, οἷον ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς ζῶν λογικὸν θυγέτον·
ὑπόθεσις δὲ ἡ τὸ κατά τίνος κατηγοροῦσα ἡ ἀποφάσκουσα. καὶ δῆλον
ἢ δῆπου ὅτι οὐχ ἔπειται τῷ ὄρισμῷ τὸ τὸ κατά τίνος κατηγορεῖν· οὐ κατη-
γορεῖ γάρ τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῶν λογικὸν θυγέτον, ἀλλὰ τί ἐστι τὸ ὑποκεί-
μενον λέγει· τὴν γάρ οὐσίαν τοῦ πράγματος οἱ ὄρισμοὶ λέγουσιν, οὐ τὰ
ὑπάρχοντα αὐτῷ. τὸ γάρ κατηγορούμενον ἔτερον δεῖ εἶναι τοῦ ὑποκείμενου·
οὐδὲν γάρ αὐτὸν ἔμαυτον κατηγορεῖται· οὐδὲν γάρ λέγει ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς 10
10 ἀνθρωπός ἐστιν. ὁ δὲ ὄρισμὸς οὐκ ἔστιν ἔτερος τοῦ ὄριστον· τὸ γάρ ζῶν
λογικὸν θυγέτον ὀδὸν ἔτερον ἐστιν ἡ ἀνθρωπός· ἐξήγγησις γάρ ἐστι τοῦ 20
ἀνθρώπου καὶ οἷον ἀνάπτυξις τὸ ζῶν λογικὸν θυγέτον. οὐκ ἄρα τῶν ὄριστῶν
οἱ ὄρισμοὶ κατηγοροῦνται ἀλλὰ τί ἐστι τὸ ὄριστὸν ἀφορίζουσι. τὰ δὲ γένη
καὶ αἱ διαφοραὶ κατηγοροῦνται, διότι ἔτερά ἐστι τῶν εἰδῶν· οὐ ταῦτὸν γάρ
15 ζῶν εἰπεῖν καὶ ἀνθρωπὸν ἡ ἀνθρωπὸν καὶ λογικόν. ὅταν γάρ εἰπωμεν ὅτι
ὅτι ἀνθρωπὸς ζῶν ἔτερον ἡ λογικόν, τότε ὡς ἔτερα ὅντα τοῦ ἀνθρώπου
κατηγορούμενον αὐτὰ τοῦ ἀνθρώπου. αἱ μέντοι ὑποθέσεις καὶ καθίλου πᾶσα
κατάφασις καὶ ἀπόφασις τὰ ὑπάρχοντα ἡ μὴ ὑπάρχοντα τῇ οὐσίᾳ λέγουσι 25
καθ' αὐτὴν ἡ κατὰ συμβεβήκος. ἡ δὲ ὑπόθεσις πάλιν διαιρεῖται εἰς δύο εἰδῶν,
20 ὧν τὸ μὲν ἔτερον ὄμωνύμια τῷ γένει καλεῖται ὑπόθεσις, τὸ δὲ αἴτημα.
κοινὸν μὲν οὖν πάσῃς ὑποθέσεως τὸ μὴ ἐκ φυσικῆς ἐννοίας ἥρτησθαι ἀλλ'
ἐκ τοῦ διδασκάλου τίθεσθαι· οἷον τὸ εἶναι κίνησιν ἐν τοῖς πράγμασι, τὸ
μηδὲν ἐκ τοῦ μηδαμῆ μηδαμῆς ὅντος γίνεσθαι, τὸ δὲ παντὸς σημείου
ἐπὶ πᾶν σημεῖον εὑθεῖαν γραμμὴν ἀγαγεῖν, τὸ παντὶ κέντρῳ καὶ διαστήματι 30
25 κύκλον γράψεσθαι. ὅταν δὲ οὐ σαφεῖς οὐδὲ γνώριμοι ἀλλὰ δεόμενοι μὲν

1 ταῦτα εἰδη α	2 ἡ RVa: ὅταν U	τὸ τί γίνεται R: τὸ τί ἐστι a
3 δῆλῶν a	5 οὐ RUV: ἐν a	5. 6 immo κατηγορεῖται
κατὰ R	7. 8 τὰ πράγματα αὐτὰ V	6 post γάρ add.
τῶν ἀμέσων προσάτεων, αἱ μὲν θέσεις, αἱ δὲ ἀξιώματα, καὶ τίνα μὲν τὰ ἀξιώματα, δῆλον. τῆς	8 δὲ conicio	10 post ἔτερον auld. ἄλλως.
δὲ θέσεως, τὸ μὲν ὑπόθεσις, τὸ δὲ ὄρισμός. τῆς δὲ ὑποθέσεως εἰδη, τὸ αἴτημα, καὶ ἡ ὄμω- <td></td> <td></td>		
νύμιας καλούμενη ὑπόθεσις, κοινὸν μὲν οὖν πάσῃς ὑποθέσεως, τὸ μὴ ἐκ φυσικῆς ἐννοίας		
ἥρτησθαι, ἀλλὰ ἐκ τοῦ διδασκάλου τίθεσθαι. ἀλλὰ ὅταν μὲν τῶν ὑποθέσεων γνώριμοι, καὶ ἂς		
ἄμα τῷ αἰσθατῷ προσέτεται ὁ μανθάνων, ὑποθέσεις αὗται καλοῦνται. ὅταν δὲ οὐ σαφεῖς οὐδὲ		
γνώριμοι, ἀλλὰ δεόμενοι μὲν κατατεκνῆς, ἀναποδείκνυτος δὲ παρὰ τοῦ διδασκάλου λαρβάνον-		
ται, ταῦτα αἰτήματα καλεῖται. τὸ δὲ αἴτημα διαιρεῖται, εἰς τε τὸ μετρίων γνωτικόμενον, καὶ		
εἰς τὸ ἐναντίων οἷον, τοῦ γεωμετρίου λέγοντος, τὰς ὄρθιάς ἵσται εἶναι οὐδετέρας, ὁ ἀκροστῆς		
ἀγεωμέτρητος ὧν δοξάζει, οὔτε ὅτι εἰσὶν οἵσαι, οὔτε ὅτι ἀντούσαι. ἐναντίως δὲ δοξάζει, τὸ σημεῖον		
νομίμων οὐκ ἀμέγεθες Ua	14 ἔτεραι V	15 εἰπεῖν ζῶν V
ταῦτα RVa	ώς ἔτερα ὅντα ex ὠστεραν τὰ corr. U ²	16 τότε V:
φυσις a	post λέγουσιν add. ἡ a	18 ἀπόφασις—κατά-
καὶ RVa: ἡ V	post λέγουσιν add. ἡ a	19 αὐτὰ V
post δὲ add. ἡ V	διαιρεῖται πάλιν R	20 κατηγορεῖται τῷ γένει V
τὸ δὲ ἔτοιμον V	21 οὖν om. V	21. 21 τὸ ἐπὶ πᾶν σημεῖον ἀπὸ παντὸς σημείου V
21 post ἀγαγεῖν add. ἀλλ' ὅταν μὲν τῶν ὑποθέσεων γνώριμοι καὶ δὲ ὕστε τῷ ἀκοῦσιν (ἀκοῦσιν V)		
τὸ προσέτεται (προσέτεται ὁ μανθάνων, ὑποθέσεις αὗται καλοῦνται V). οἷον τοῦ ἀπὸ παντὸς σημείου		
ἐπὶ πᾶν σημεῖον εὑθεῖαν γραμμὴν ἀγαγεῖν RV	τὰ a	25 οὐεις οὐι.

κατασκευῆς ἀναποδείκτως δὲ παρὰ τοῦ διδασκάλου λαμβανόμεναι, ταῦτα 10^r
αἰτήματα καλεῖται, οἷον τὸ τὰς ἀπ' ἐλαττόνων δύο ὄρθιῶν ἐκβαλλομένας
συμπίπτειν. ὅπερ λαμβάνεται μὲν παρὰ τοῦ γεωμέτρου χωρὶς ἀποδεῖξεως,
πλείονος μέντοι δεῖται κατασκευῆς εἰς ἀπόδειξιν· ὁ γοῦν Πτολεμαῖος μονό-
5 βιβλίον δὲν εἰς τὴν τούτου δεῖξιν κατεβάλετο. καὶ ἐνταῦθα μὲν μέχρι
ταύτης τῆς διαιρέσεως ἴσταται· παρακατιὸν δὲ καὶ τὸ αἴτημα διαιρεῖ εἰς τὸ 25
μηδετέρως γινωσκόμενον καὶ εἰς τὸ ἐναντίως. οἷον τί λέγω: τοῦ γεωμέτρου
λέγοντος τὰς ὄρθιὰς γωνίας ἵσται ἀλλήλαις εἶναι οὐδετέρως ὁ ἀκροατὴς ἀγωμέ-
τρητος ὃν δοξάζει, οὔτε ὅτι ἴσται εἰσὶν αἱ ὄρθιαι οὔτε ὅτι ἄνισοι· λαμβάνει μέν-
10 τοι τοῦτο ὁ γεωμετρὸς ὄμοιογράμμενον. πάλιν τοῦ γεωμέτρου λέγοντος ὅνο
εὐθεῖαι χωρίον οὐ περιέχουσιν¹ ὁ ἀκροατὴς τούτων οὐδέσται, ὅτι περιέ-
χουσι στενόν τι χωρίον· καὶ περὶ τοῦ σημείου πεύσεται ὅτι οὐκ ἀμέρεθες,²⁰ 40
καὶ περὶ τῆς γραμμῆς δοξάζει ὅτι ἔχει πλάτος. τινὲς δὲ καὶ τὸ ἀξιώμα
θέλουσι διαιρεῖν εἰς τὸ ἕδιον καὶ τὸ κοινόν· εἰσὶ γάρ καὶ ἰδικά τινων
15 ἐπιστημῶν ἀξιώματα, ώς τὸ τὰ ἔφαρμόζοντα τῷ αὐτῷ καὶ ἀλλήλων ἴσα
εἶναι μόνης γεωμετρίας, καὶ τὸ τὰ ἐναντία τῶν ἐναντίων ἰάματα μόνης
ἴατρικῆς· εἰσὶ δὲ καὶ κοιναὶ πασῶν, ὡς ή ἀντίφασις.

'Αμέσου δὲ ἀρχῆς συλλογιστικῆς ἔφη ἀντὶ τοῦ 'ἀποδεικτικῆς'.
οὐδενὸς γάρ ἔστι συλλογισμοῦ ή ἀμέσου πρότασις εἰ μὴ τοῦ ἀποδεικτικοῦ.⁴⁵
20 καλῶς δὲ τὸ ἦν μὴ ἔστι δεῖξαι· οὐ γάρ δείκνυται ή θέσις ἀλλὰ λαμ-
βάνεται, καὶ νό? ἔτέρους ἀποδεικθῆ.

p. 72a 16 "Ἡν δ' ἀνάγκη ἔχειν τὸν ὄτιον μαθησόμενον, ἀξιώματα.

Οὐ τοῦτο φῆσιν, ως ἄν τις ὑπονοήσειεν, ὅτι τὰ ἀξιώματα δεῖ ἐπὶ 50
πάσης ἐπιστήμης τὰ αὐτὰ εἶναι, ἀλλ' ὅτι κατὰ πᾶσαν ἐπιστήμην, ἀ δεῖ τὸν
25 μαθησόμενον οὕκωθεν ἔχειν, ταῦτα ἀξιώματα καλεῖται.

1 ἀναποδείκτου, om. δὲ V λαμβανόμεναι RUA: ἐκτίθενται V 2 post ἐλαττόνων
add. ἦ V 3 post συμπίπτειν add. τὸ σχῆμα RV: delevit U: om. a ὅπερ Ηα:
ἡτις RV 4 κατασκευῆς δεῖται α πολέμων V 4.5 βιβλίον a 5 κατεβάλετο
ante εἰς colloc. a: κατεβάλλετο V ἀπόδειξιν a post δεῖξιν add. ἥτοι κατασκευὴν V
6 παρακατιὸν] p. 76b 30.31 7 εἰς om. V ἐναντίον V, pr. U (corr. U²)
8 ἀλλήλωις R post οὐδετέρως add. δυσὶν εὐθείας RV: δυσὶν ὄρθιαις ἵσται a 8.9 ὁ ἀγω-
μέτρητος ἀκροατὴς δοξάζειν V 9 αἱ om. V 10 ή γεωμετρία R: om. V
12 post σημείου add. οὐ V πεισθήσεται a ἀμερές V 13 ἔξει RU
καὶ alt. om. a 14 τε om. V εἰδικὰ a 15 τὰ ἔφαρμόζοντα ἐπ? ἀλλήλωις
(ἄλληλα a) ἵσται ἀλλήλωις Ra¹ 16 post μόνης prius add. γάρ V μόνης alt.
om. UV post μόνης alt. add. τῆς a 17 εἰσὶ κοιναὶ δὲ πᾶσαι V
18 ἄμεσα V δὲ om. R ἔφη om. V ἀποδεικτικοῦ V 21 ἔτέρας V
22 ante ἦν add. μὴ δὲ ἀνάγκη ἔχειν τὸν ὄτιον μαθησόμενον R μαθησόμενον, ἀξιώμα-
τα om. UV 23 οὐδὲ Ηα: οὕτε δὲ R ὑπονοήσοι UV 24 ἀ om. R
25 post ταῦτα add. ὅπερ R

p. 72 a 17 Ἔστι γάρ ἔντα τοιαῦτα.

Τοιαῦτά φησιν ἡ οὐκίσθεν ὡς μανθάνων προβάλλεται καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην· οἷς, φησί, καὶ τὸ τοῦ ἀξιώματος ὄνομα ἐπιφημίζειν εἰλόθαψεν.

p. 72 a 21 Οὐ γάρ ὄρισμὸς θέσις μέν ἔστι· τίθεται γάρ ὡς ἀριθμητικὸς μονάδα τὸ ἀδιαιρέτον εἶναι κατὰ τὸ ποσόν· ὑπόθεσις δὲ 10ν οὐκ ἔστι· τὸ γάρ τι ἔστι μονάς καὶ τὸ εἶναι μονάδα οὐ ταῦτόν.

"Οὐτι ὁ ὄρισμὸς θέσις μέν ἔστιν, οὐκέτι δὲ ὑπόθεσις, δείκνυσι διὰ τούτου. Ήτι μὲν οὖν θέσις ἔστι, δῆλον, εἴ γε τιθέμεθα ἄνθρωπον μέν, εἰ τύχοι, ζῷον λογικὸν θηγτόν, μονάδα δὲ τὸ ἀδιαιρέτον εἶναι κατὰ τὸ ποσόν. Ιο ὑπόθεσις δὲ οὐκ ἔστιν· ἐὰν γάρ φαμεν 'ἔστω τόδε μονάς', ὑπόθεσιν τότε φαριέν· ἐν μέντοι τοῖς ὄρισμοῖς ἀποφανόμεθα μόνον τὸ τι ἔστι τὸ πρᾶγμα· ἔτερον δέ ἔστι τὸ ὑποκείσθαι εἶναι μονάδα καὶ τῆς μονάδης ὑπόθεσις τὴν οὐσίαν αὐτῆς, ητις ποτέ ἔστι, λέγειν.

p. 72 a 25 Ἐπεὶ δὲ δεῖ πιστεύειν τε καὶ εἰδέναι τὸ πρᾶγμα τῷ 15 τοιούτον ἔχειν συλλογισμὸν ὃν καλοῦμεν ἀπόδειξιν, ἔστι δὲ οὐτος τῷ τάδε εἶναι ἐξ ὧν ὁ συλλογισμὸς καὶ τὰ ἔξῆς.

Ἐπειδὴ εἰπεν οὗτοι δεῖ τὰ πρὸς τὴν ἀπόδειξιν παραλαμβανόμενα καὶ γνωριμώτερα εἶναι καὶ πιστότερα τοῦ συμπεράσματος, αὐτὸς τοῦτο προτίθεται νῦν κατασκευάσσαι. φησὶν οὖν οὗτοι, δεῖται δύο τινὰ ὡσι καὶ ὑπάρχῃ τι τῷ 20 ἑτέρῳ διὰ τὸ λοιπόν, ἀνάγκη ἐκείνῳ μᾶλλον ὑπάρχειν δι' ὃ καὶ τῷ ἑτέρῳ ὑπάρχειν λέγεται· οὖν εἰ φίλοιδεν τὸν διδάσκαλον διὰ τὸν παῖδα, τὸν παιδα μᾶλλον φίλοιδεν. ὥστε εἰ τὸ συμπέρασμα διὰ τὰς προτάσεις πιστεύομεν, ἀνάγκη δήπου τὰς προτάσεις πολλῷ μᾶλλον τοῦ συμπεράσματος πιστοτέρας εἶναι· εἰ γάρ, πρὶν τὸν ἀρχῶν πίστιν λάβωμεν, πιστεύομεν τῷ συμπεράσματι. 25 οὐκ ἀπόδειξις ἀν τοῦτο εἴη μᾶλλον ἢ ἀπάτη. ὥστε εἰ τις τὸν δεῖνα λέγοι περὶ τοῦδε εἰρηκέναι οὗτοι ἀγαθοὶ εἴη, ήτοι εἰδότες τὸν οὐ εἰπόντα, εἴτε ὅληθής εἴη εἴτε μή, πιστεύομεν περὶ ἐκείνου οὗτοι ἔστιν ἀγαθοί, δῆλον οὗτοι, εἰ μή ἐκείνος ἀξιώπιστος εἴη, οὐδὲ ἀν ὁ μαρτυρούμενος

4 μέν om. R (C) τίθεται κτλ. om. V post τίθεται add. μὲν α 7 οὗτοι — τούτων om. Ra¹ post οὗτοι add. μὲν γάρ α² οὐκέτι δὲ α²: οὐκ ἔστιν UV δείκνυσται V
8 μὲν οὖν UV, om. οὖν α²: γάρ ὡς ὄρισμὸς μέν R, μὲν ante γάρ colloc. α¹ τιθέμεθα γάρ τὸν, om. εἴ γε α¹ μέν om. Ra¹ 9 post δὲ τὸ add. εἰν ἀριθμῷ Ra
τὸ alt. om. Va 10 ὑπόθεσις — ἔστιν om. V εἰ γάρ V: ἤνικα μὲν γάρ Ra
φαμὲν Ra 11 τοῦδε V τὸ prius om. V 12 δέ om. V ὑποθέμενον R
13 ητοις — ἔστι om. V ητοις R: τὸ prius om. V 14 τὸ — 16 συλλογισμὸς om. V
15 δέν οὐτοις R 17 ἐπεὶ V εἰπεν] p. 71 b 21 18 καὶ πρότερα Va
19 οὗτοι om. V ὑπάρχει U 20 ἔκεινον RU τῷ ἑτέρῳ α: τὸ ἔτερον RUV
21 τὸν παιδα alt. om. V 22 ant τῷ συμπεράσματι ant πιστεύομενον seribendum
videtur 23 ἀναγκαῖον V πιστοτέρας τοῦ συμπεράσματος α 24 λάβωμεν α
πιστεύομεν V 25 εἴη post ἀν colloc. U: post ἀπάτη V immo ὕσπερ sive οὐσία
26 λέγει R, pr. V 27 ἀληθεῖς εἴτε ψευδεῖς V 28 οὐς V

ἔχοι τὸ εἶναι ἀγαθός. διὸ ὁ Σωκράτης ἀσφαλέστερον πρὸς τὸν Πῶλον 10^ν εὐδαίμονα εἶναι λέγοντα τὸν Ἀρχέλαον ἀπεκρύνατο εἰπὼν 'οὐκ οἴδα· οὐ γάρ πω συγγέρονα τῷ ἀνδρὶ οὐδὲ' οἱδα δῆπος ἔχει παιδείας τε καὶ δικαιοσύνης;² ἀποροῦσι δέ τινες ἐν τούτοις λέγοντες 'τί οὖν; ἐπειδὴ διὰ τὸν οἶνον ὑπάρχει τὸ μεθύειν τῷ ἀνθρώπῳ, ἀρά τὸ μεθύειν μᾶλλον ἐν τῷ 25 οἴνῳ ἔστιν;' ἦ 'ἐπειδὴ διὰ τὸ ξέφος τέθυνκεν ὁ ἀνθρωπος, τὸ τεθυνηκέναι μᾶλλον ὑπάρχει τῷ ξέφοις;³ καὶ 'εἰ τῷ κινουμένῳ ὑπάρχει τὸ θερμαίνεσθαι διὰ τὴν κίνησιν, μᾶλλον η κίνησίς ἔστι θερμὴ η ὁ κινούμενος;' καὶ μηρία τοιαῦτα. φαμὲν οὖν ἐπιλογίμενοι τὴν ἀπορίαν διτι, διταν δύο τισι τὸ αὐτὸν 10 ὑπάρχη, ὑπάρχῃ δὲ τῷ ἔτερῳ τούτων τὸ αὐτὸν διὰ τὸ λοιπόν, πολλῷ δῆπου πρότερον καὶ μᾶλλον ἔκεινω τοῦτο ὑπάρχει. οἷον εἰ τῷ δύοτι τὸ θερμῷ εἶναι διὰ τὸ πῦρ ὑπάρχει, δῆλον διτι μᾶλλον ἔστι θερμαῖτερον τὸ 20 πῦρ· δημοίως εἰ τῷ σώματι τὸ ψυχρὸν ὑπάρχει: διὰ τὴν γένον, πολλῷ δῆπου μᾶλλον τῇ χιόνι τοῦτο ὑπάρχει. δῆν καὶ αὐτὸς τοῦτο αὐτὸν αἰνιττόμενος 15 εἶπεν διτι ἔκεινω μᾶλλον ὑπάρχει, ὡς δι' οὐκείνῳ, τῷ πρώτῳ φημί, τὸ τοιοῦτον ὑπάρχει: οὐχ ὑπάρχει δὲ δύοτι τῷ οἴνῳ τὸ μεθύειν, ἵνα εἰπωμεν διτι καὶ μᾶλλον ἔσσει αὐτῷ ὑπάρχειν η τῷ πιόντι, οὐδὲ τῷ ξέφοις τὸ τεθυναῖνοι οὐδὲ τῇ κινήσει η θερμάτης. οὐ δοκεῖ δέ μοι ηγιῶς ἔχειν η ἐπιλυσις τῆς ἀπορίας· οὐ γάρ ἔστιν ἐπιλυσις τοῦ ἀπόρου ἀλλ' ἀνασκευὴ τοῦ προβλή-²⁵ 20 ματος καὶ αἴτησις τοῦ ζητουμένου. δεῖξαι γάρ προέθετο, διτι ἀνάγκη τὰς προτάσεις τὰς πρὸς τὴν ἀπόδειξιν παραλαμβανομένας οὐ μόνον προεγνῶσθαι τοῦ δεικνυμένου ἀλλὰ καὶ μᾶλλον· ἀνάγκη γάρ, φησί, μη μόνον προγινώσκειν τὰ πρῶτα, η πάντα η ἔνια, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον. δῆτε καὶ ἀμφότερα προέθετο δεῖξαι, καὶ διτι προγινώσκεσθαι δεῖ καὶ διτι μᾶλλον γινώσκεσθαι. ἐὰν δὲ οὕτως ἐπιλυσώμεθα, τὸ μὲν δεῖν γνωρίζειν τὰς προ-

2 λέγοντα εἶναι U	οὐκ οἴδα κτλ.] Gorg. c. 26 p. 470 D	3 τάνδροι V
post οἴδα add. οὐδὲ V	4 τούτῳ Va	τί οὖν om. V
6 ἐπεὶ V	7 ὑπάρχειν (post μᾶλλον), εἰν in ras. V	τῶν κινουμένων R
8 μᾶλλον Ua: οὐ μὴν R: οὐχ οὖν V	η η κινούμενος om. RV	9 δυσὶ τὸ V
10 ὑπάρχοι pr. I. U	ὑπάρχῃ alt. om. V: ὑπάρχει U	τῷ ἔτερῳ post αὐτὸν colloc. V:
τὸ ἔτερον R	τούτων τὸ a: τοῦτο RUV	11 post δῆπου add. καὶ V
ὑπάρχει τοῦτο ἐκείνῳ V	τῷ (ante θερμῷ) ε τὸ corr. V	12 post ἔστι add.
τὸ a	Θαυμαστότερον pr. U, corr. U ²	13. 14 μᾶλλον
δῆπου V	14 τοῦτο prius RUV: τὸ ψυχρὸν, sed ante τῇ a	15 εἰπεν om. V
ἐκεῖνοι a	δι' οὐ a ¹ : δι' θν R: δέον Ua ² : δὲ V	κάκετον a ¹ τῷ πράγματι V:
τὸ πρῶτον a	φημί om. a ¹	16 τὸ prius om. RUa ¹ ὑπάρχειν pr. I. R
οὐχ om. V	16. 17 καὶ μᾶλλον εἰπωμεν διτι ἐκείνῳ ὑπάρχει a	17. 18 τεθυνηκέναι V
18 μοι δὲ V	οὐδὲν a	20 αἰτουμένου a
20. 21 τὰς πρὸς — παραλαμβανομένας προτάσεις a	21 τὴν om. V	22 ἀνάγκη
— 23 μᾶλλον om. a	23 τὰ πάντα η τὰ πρῶτα V	post μᾶλλον add. οὐ τοῦτο φησιν
³ ίνα ἔνια τῶν πρώτων μὴ γινώσκειν, ἀδύνατον γάρ οὕτω γενέσθαι ἀπόδειξιν, ἀλλ' διτι ἀνάγκη η πάσας οὐτοπίστους εἶναι η τινάς μὲν αὐτοπίστους εἶναι, ἔνιας δὲ δι' ἀπόδειξεως ἔχειν τὴν πίστιν: ἀλλως U		
25 γινώσκεσθαι om. V	μὲν δη̄ V	καὶ alt. RUV: τὸ a

τάσεις ὄμολογούμενον λήψεται, ζητήσει δὲ μόνον διὶ καὶ μᾶλλον αὐτὰς δεῖ 10^ν προεγνῶσθαι τοῦ ἀποδεικνυμένου, ὡς εἶναι συγχριτικὸν μόνον τὸ πρόβλημα. ἂλλ^ο δὲ τοῦτο ἡ λέξις βούλεται, καὶ ἄλλως δὲ δεῖται παραμυθίας ὁ λόγος, διὶ δεῖ τὰς προτάσεις προεγνῶσθαι τοῦ συμπεράσματος.

5 Ἐπεὶ δὲ δεῖ πιστεύειν τε καὶ εἰδέναι τὸ πρᾶγμα τῷ τοιούτον ἔχειν συλλογισμὸν δὲν καλοῦμεν ἀπόδειξιν καὶ τὰ ἔξῆς. εἰ γάρ τῷ συμπεράσματι πιστεύομεν διὰ τὸν συλλογισμὸν, συλλογισμὸν δὲ λέγω τὸν ἀποδεικτικόν, πᾶς δὲ συλλογισμὸς ἐκ προτάσεων, ἀνάγκη πάσας τὰς προτάσεις μὴ μόνον προσγινώσκεσθαι τοῦ συμπεράσματος ἀλλὰ καὶ 10 μᾶλλον ἐκείνου πιστοτέρας εἶναι· μὴ γάρ ἐκείνων πιστευομένων οὐδὲ ἀν τῷ 15 συμπεράσματι πεισθείμεν. ἀνάγκη οὖν μὴ μόνον προσγινώσκειν τὰ πρῶτα, ἡ πάντα ἡ ἔνια, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον τὰ πρῶτα, δηλονότι τὰς προτάσεις, καὶ ζητήσεως ἄξιον πῶς εἴπεν ἡ πάντα ἡ ἔνια. ἀνάγκη γάρ δῆπου πάσας τὰς προτάσεις προεγνῶσθαι καὶ τὸ πιστὸν ἔχειν· εἰ γάρ μίαν 15 τις ἀμφιβάλλοι, οὐδὲ ἀν τὸ συμπέρασμα ἀληθίες. ἦρουν ωμολογημένον εἴη. ἔστιν οὖν τοῦτο εἰπεῖν, διὶ οὐ τοῦτο φησιν. διὶ τινὰς δεῖ τὴν οὗτην τῶν προτάσεων, ἀλλ’ διὶ ἡ πάσας αὐτοπίστους εἶναι ἡ τινάς, τὰς δὲ λοιπὰς δὲν ἀποδείξεως τὴν πίστιν ἔχειν. | ἐπὶ γάρ τῶν μὴ ἀποδεικτικῶν συλλογη· 20 Ητο συμπονὸν ἐνίστε καὶ τὰς προτάσεις ἀγνοοῦντες. ἡ πάσας ἡ τινάς, συγχωροῦμεν τῷ συμπεράσματι οἵος ἐστιν ὁ ἐν τῷ Μένωνι συλλογισμός. διὶ γάρ διδαχτὸν ἡ ἀρετὴ, συλλογίζεται οὕτως· ἡ ἀρετὴ ἐπιστήμη, ἡ ἐπιστήμη διδαχτόν, 25 ἡ ἀρετὴ ἄρα διδαχτόν. ἐν τούτῳ γάρ τῷ συλλογισμῷ ἡ μὲν μείζων πρότασις δῆλη, διὶ ἐπιστήμη διδαχτόν ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ συμπέρασμα· καὶ γάρ ἡ ἀρετὴ ἡ διδαχτόν. οὐκέτι δὲ καὶ ἡ ἐλάττων τὸ πιστὸν ἔχει· πόθεν γάρ διὶ ἡ ἀρετὴ 30 ἐπιστήμη ἐστίν; ἵσως δέ τις ἀκριβέστερον ἐπιστήμας οὐδὲ τῇ μείζονι συγχωρήσει, διὶ ἡ ἐπιστήμη διδαχτόν. εἰ γάρ ἐδείξαμεν διὶ τῆς ἐπιστήμης ἡ μὲν ἐστιν ἀναπόδεικτος, ὡς ἡ τῶν κοινῶν ἐνοιῶν, ἡ δὲ δὲν ἀποδείξεως

1 ὄμολογουμένως V καὶ μᾶλλον seripsi: inv. ord. RUV: μᾶλλον post δεῖ colloc. a
2 ἐνδεικνυμένου pr. U, corr. U² 3 ἄλλως δὲ V, om. δὲ RU: διὰ τοῦτο a
5 τὸ κτλ. om. V τῷ κτλ. om. Ra 7 οὖν a τὸ συμπέρασμα Ra
ante πιστ. add. φησι a 7.8 συλλογισμὸν δὲ om. a 8 λέγει V: λέγω δὴ a
προτάσεως V 9 πᾶσα R 10 ἀν om. a 10.11 τὸ συμπέρασμα Ra
11 πιστεύωμεν V: πιστὸν ἀν γένοιτο a τοίνουν a γινώσκειν U: προσγινώσκεσθαι V
11.12 πάντα τὰ πρῶτα a 13 ζητήσαι δὲ, om. καὶ a ἡ prius om. UV
ἡ alt. Va: ἡ καὶ R: καὶ U 14 δὲ V μιᾶ R^a 15 ἀμφιβάλλει RV ἀληθῶς V
εἴη RUV: ὑπάρχοι a 16 τοῦτο prius om. Va δεῖ τινας V 18 post
ἔχειν add. οἷον ἡ ψυχὴ ἀπαθής κατ' οὐσίαν, τὸ ἀπαθές κατ' οὐσίαν ἀθάνατον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος. Ιδοὺ τοῖνων ἐνταῦθα ἡ μὲν μείζων πρότασις, ἡ λέγουσα τὸ ἀπαθές κατ' οὐσίαν ἀθάνατον, ἀντόπιστός ἐστι καὶ ἀναπόδεικτος. ἡ δὲ ἐλάττων δέεται ἀποδείξεως, τῆς διὶ ἡ ψυχὴ ἀπαθής ἐστι κατ' οὐσίαν, τὸ δὲ ἀπλοῦν κατ' οὐσίαν ἀπαθές ἐστι κατ' οὐσίαν, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀπαθής ἐστι κατ' οὐσίαν. ὥστε οὕτως ὁ συλλογισμός, φημὶ δὴ ὁ προρομήτης, τὴν μείζονα ἣν ἔφημεν, ἀντόπιστον ἔχει, τὴν δὲ ἐλάττωνα δεομένην ἀποδείξεως Va 19 καὶ om. V
20 οὖν διὶ δὲ R ἐν τῷ Μένωνι] p. 87 B sq. 22 ἡ ἀρετὴ ἄρα—23 διδαχτόν om. V
23 διὶ (ἢ) conicio 24 καὶ a: om. RUV πῆπε R: πᾶσιν V: οὐδὲ a
γάρ om. V εἰ δὲ a 25 post ἐστόν add. ἴσμεν a τὴν μείζονα V

ἥμιν παραγίνεται, αἱ δὲ κοινοὶ ἔννοιαι οὐκ εἰσὶ διδαχταί, οὐκ ἄρα ἀληθὲς ΗΓ τὸ πᾶσαν ἐπιστήμην διδαχτὸν εἶναι. ὅστε οὐδὲ ἡ μεῖζων ἔχει τὸ ὑφο- 10 λογῆσθαι οὐδὲ γάρ καθόλου ἀληθής. μὴ οὖσα δὲ καθόλου καὶ ἀσυλλόγιστον ποιεῖ τὸ σχῆμα, εἰ καὶ κρειττόνως ἡ κατὰ ἀπόδειξιν διακέοιτο, ὡς αἱ τῶν 5 κοινῶν ἔννοιῶν τε καὶ ἀξιωμάτων εἰσί. καὶ δῆλον ἐντεῦθεν, οὗτοι καὶ ἀνω- τέρω, ἔνθα ἔλεγεν ἀνάγκη μὴ μόνον προγνώσκειν τὰ πρῶτα, ἡ πάντα ἡ ἔννοια, τὸ προγνώσκειν ἐπὶ τῶν κοινῶν ἀξιωμάτων ἐλάμβανε τὸ δίχα ἀποδεῖξες προγνώσκειν, καὶ διὰ τοῦτο προσετίθει τὸ ἔννοια. ἴδοι γάρ ἐνταῦθα σαφῶς τῶν προτάσεων τὰς μὲν εἰπεν εἰδέναι, τουτέστι 15 10 δι’ ἀποδεῖξες γινώσκειν, τὰς δὲ κρειττόνως ἡ κατὰ ἀπόδειξιν εἰδέναι· τὸ γάρ βέλτιον διακείμενος ἡ εἰ ἐτύγχανεν εἰδὼς τοῦτο σημαίνει, του- τέστι κρειττόνως αὐτὰς γινώσκων ἡ κατὰ ἀπόδειξιν.

p. 72a34 Συμβήσεται δὲ τοῦτο, εἰ μή τις προγνώσεται τῶν δι’ ἀπόδειξιν πιστεύοντων.

15 Τοῦτο ποῖον; τὸ ἐναντίον οὐπερ εἰπεν. εἰπε δὲ οὗτοι οἵοιν τε 20 πιστεύειν μᾶλλον ταῖς προτάσεσι τοῦ συμπεράσματος, εἰ μή τις προγνώσεται τὰς προτάσεις τοῦ συμπεράσματος. τοῦτο οὖν ἀδύνατον, λέγω δὴ τὸ μή προεγνωκάτα τὰς προτάσεις πιστεύειν αὐταῖς μᾶλλον τοῦ συμπεράσματος. συμ- 25 βήσεται γάρ τῷ μὴ προεγνωκότι μὲν τὰς προτάσεις εἰδέναι δὲ τὸ συμπέρασμα λέγοντι τὰ ἐναντία λέγειν. διὰ μὲν γάρ τὸ εἰδέναι τὸ συμπέρασμα ἀνάγκη αὐτὸν καὶ τὰς προτάσεις εἰδέναι· ἐπειδὴ δὲ μήτε δι’ ἀποδεῖξες τυγχάνει εἰδὼς τὰς προτάσεις μήτε κρείττον ἡ κατ’ ἀπόδειξιν, ἀδύνατον δὲ ἄλλως 30 τι εἰδέναι κυρίως, οὐκ ἄρα εἴσεται τὰς προτάσεις· ἀλλὰ μὴν καὶ εἰδέναι ἀνάγκη δι’ ἂς καὶ τὸ συμπέρασμα λέγει εἰδέναι. τὰς αὐτὰς ἄρα καὶ εἴσε- 35 ται καὶ οὐκ εἴσεται. καὶ τὸ συμπέρασμα δὲ καὶ εἴσεται καὶ οὐκ εἴσεται· εἴσεται μὲν διὰ τὸ δημολογεῖν εἰδέναι, οὐκ εἴσεται δὲ διὰ τὸ ἀγνοεῖν τὰς προτάσεις· εἰ γάρ τῷ συμπεράσματι λέγοι πιστεύειν μὴ προεγνωκώς τὰς προτάσεις, πρόδοτλον ὡς οὐδὲ τὸ συμπέρασμα εἴη ἐγνωκώς. εἰ οὖν ταῦτα ἀδύνατα, ἀδύνατον ἄρα μὴ προεγνωκάτα τὰς προτάσεις εἰδέναι τὸ συμπέ- 40

1 περιάντει V 2 τὸ ὑφολ.—ὅ εἰσῃ τὸ ἀληθὲς, εἴ γε καθόλου ληφθεῖη. εἰ δὲ μὴ καθ-
όλου, ἀσυλλόγιστον γίνεται τὸ σχῆμα διὰ τὸ τὴν μείζονα γίνεσθαι μερικήν α¹ 2.3 ὑφολο-
γεῖσθαι ΥU²: ὕψολογεῖσθαι α² 3 οὐ γάρ V καὶ RU^{a2}: ἀληθῆς V 4 ποιεῖται V
κρειττόνως ἡ Ua²: om. RV ὡς αἱ RUa²: ὅστε V 5 τε om. V οὗτοι om. V
6 ἀνάγκη om. V 7.8 ἐλάμβανε τὸ scripsi: ἐλαμβάνετο RUa: ἐλάμβανε V
7 προτάσεις τὰ ἔνα V 9 post γάρ add. καὶ Ra 10 γινώσκειν RUa: εἰδέναι V
8 προτάσεις τὰ ἔνα V 11 εἰ om. Ra 12 κρείττον αὐτὸν V γινώσκων scripsi: γινώσκειν
libri 13 τι U προγνώσεται κτλ. om. V 15 ante τοῦτο repeatit Συμβήσεται—
πιστεύοντων α 16 τῶν προτάσεων τῶν συμπεράσματος om. V 17 δὲ U 18 αὐτῶν—τῷ συμπεράσματι α 19 τὸ (ante μὴ) U
20 τὰ ἐναντία οἷς λέγει α¹: om. R 21 ἐπεὶ V 23 κυρίως om. R
22.24 καὶ ἀνάγκη, om. εἰδέναι R: ἀνάγκη λέγει εἰδέναι α¹ 24 δι’ ἂς Ua²: διὰ τὸ Ra¹
διὸ V λέγειν Ra¹ 25 καὶ τὸ—οὖν εἴσεται om. α δὲ om. V
26 τὸ συμπέρασμα Ua λέγει V 28 ἐγνωκώς U 29 προεγνωκάτας V

ρασμα. τὸ δὲ εἰ μή τις προγνώσεται τῶν δι’ ἀπόδειξιν πιστευόντων ΗΓ
ὅ ‘Αλέξανδρος ἀντὶ τοῦ ‘πιστευομένων’ φησίν, ἵν’ γὰρ τὸ λεγόμενον οὕτως
εἰ μή τις προγνώσεται, δηλούντι τὰς προτάσεις τῶν διὰ τὴν ἀπόδειξιν
πιστευομένων, τουτέστι τῶν συμπερασμάτων, καλὸν δὲ πιστευόντων ἀκούωμεν,
οὐ ἔχεται διανοίας γὰρ λέεις τοιαύτης· εἰ μή τις τῶν πιστευόντων ἀνθρώπων
διὰ τὴν ἀπόδειξιν προγνώσεται τὰς προτάσεις.

p. 72a37 Τὸν δὲ μέλικοντα ἔξειν τὴν ἐπιστήμην τὴν δι’ ἀπο-
δείξεως καὶ τὰ ἔξης.

“Ο βασιλεῖται λέγειν, τοιοῦτον ἔστιν, διτὶ οὐ μόνον τοῦ συμπεράσματος δεῖ
10 τὰς παραλαμβανομένας προτάσεις πιστοτέρας εἶναι ἄλλα καὶ τῶν ἀντικειμένων
αὐταῖς. οἷον εἰ διὰ τοῦ λαβεῖν διτὶ οὐδὲν γίνεται ἐκ τοῦ μηδαμῆ μηδαμῆς
ὄντος κατασκευάζοιτο τι, δεῖ τοῦτο τὸ μηδὲν ἐκ τοῦ μηδαμῆ μηδαμῆς 10
ὄντος γίνεσθαι οὐ μόνον τοῦ συμπεράσματος πιστότερον εἶναι ἄλλα καὶ
τοῦ ἀντικειμένου αὐτῷ, λέγω δὴ τοῦ γίνεσθαι τι ἐκ τοῦ μηδαμῆ μηδαμῆς
15 ὄντος, εἰ γάρ οὕτως ἔχοι περὶ τούτου ὡς δύνασθαι ποτε καὶ ἄλλως ἔχειν,
δηλον διτὶ οὐδὲν ἀν τὸ διὰ τούτου συναγόμενον συμπέρασμα ἀμετάπτωτον εἴη·
εἴπομεν δὲ τὴν ἐπιστήμην τοιαύτην εἶναι ὥστε μὴ δύνασθαι ἄλλως ἔχειν.

p. 72b1 Ἀλλὰ μηδὲ ἄλλο αὐτῷ πιστότερον εἶναι μηδὲ γνωρι-
μότερον τῶν ἀντικειμένων ταῖς ἀρχαῖς, ἐξ ὧν ἔσται συλλογή.
20 γισμὸς δὲ τῆς ἐναντίας ἀπάτης.

Οὐ τοῦτο φησιν, διτὶ μή τι ἄλλο πιστότερον, ἄλλα μὴ εἰναί τι πιστότερον

1 ἀποδείξεως RV	2 πιστεύοντων V	3 πησίν RUV: ἔξειδωκεν α
οὕτως RUV: τοιοῦτον α	3 προγνώσεται post προτάσεις colloc. V	δηλούντι τὰς
om. V: δηλούντι post προτάσεις colloc. U	δι’ ἀποδείξεως V	4 τουτέστι RUV: α
ἡτοι V	post συμπερασμάτων add. ἵνα ληφθῇ τὸ πιστεύοντων, ἀντὶ τῶν πιστευόμενων, (sequentia om. a ²) καὶ ἔχεται μὲν καὶ τοῦτο διανοίας ὑποδῆς α	κανὸν δὲ Γα ² , om. δὲ RV: ἐάν δὲ καὶ a ¹ ante πιστευόντων add. τῶν Γ ¹ ἀκούομεν V
5 ante ἔχεται add. πάλιν a ¹	ἡ λέξις τοιαύτης ἐννοιάς a ¹	post τις add. φησι a ¹
6 διὰ a: εἰς RUV	τὴν om. V	7 τὴν δι’ κτλ. om. RV
scripsi: δι’ U	9 δεῖ post 10 προτάσεις colloc. α	8 τὰς προτάσεις παρα- λαμβάνειν RUA
10 post ὄντος add. καὶ a ²	12 post ὄντος add. καὶ a ²	τι, δεῖ Ra ¹ : δὴ καὶ I Va ²
τὸ Ra: διτὶ (τι add. a ²) οὐ δεῖ UVa ²	μηδὲν om. UVa ² : post τοῦ colloc. a ¹	
13 post μόνον add. οὖν UV	post εἶναι add. δεῖ V	15 ἔχει RVa
16 τὸν Ra ¹	διὰ τούτου a ² : δεῖ τοῦτο RUV: om. a ¹	τὸν συμπέρασμα Ra ¹
17 post εἴη add. οὕτω περαίνειν, ὥστε μὴ δύνασθαι ἄλλως ἔχειν.	18 δὲ τὰς προτάσεις καὶ τὰ συμπεράσματα σαφῶς εἰδένειν.	19 μόνον δεῖ τὰς ἀρχαῖς μᾶλλον γνωρίζειν.
δεῖ φησι, μὴ μόνον τὰς προτάσεις καὶ τὰ συμπεράσματα σαφῶς εἰδένειν.	20 τοιαύτην τοιαύτην πιστότερον τούτων τῶν προεξιτασμένων.	έάν γάρ ἔχει πιστότερα τὰ ἀντικείμενα ταῖς ἀρχαῖς, ἔσται αὐτῷ ὁ σύλλογισμός ὁ τῆς ἐναντίας ἀπάτης.
καὶ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν τὸ καλὸν ὠφέλιμον, ἔρετ, τὸ κακὸν ὠφέλιμον a ¹ :	οὐ μόνον - ὠφέλιμον I	
εἴπομεν] p. 71b12 ὡς V	18 ἄλλω R	post ἄλλο add. τι V
αὐτῶν UV (M)	πιστότερον κτλ. om. V	αὐτῷ a Arist.: αὐτὸς R:
εἶναι R	ἄλλο τι a	post πιστότερον prius add. εἶναι a εἴη a τι alt. addidi

τῶν ἀντικειμένων ταῖς ἀρχαῖς, ἐξ ὧν συμφέρεται, λέγω δὴ τῶν ἀντικειμένων, ψευδῆ συλλογισμὸν γίνεσθαι· εἰ γάρ ἐκ τοῦ λαβεῖν μηδὲν δεῖν ἐκ τοῦ μηδαμῆ μηδαμῶς γίνεσθαι ἀληθῆς συλλογισμὸς γέγονε, δῆλον ὡς ἐκ τοῦ ἐναντίου τούτου ψευδῆς συναγγέρεται συλλογισμός. |

5 p. 72^b 4 Ἐνίστις μὲν οὖν διὰ τὸ δεῖν τὰ πρῶτα ἐπίστασθαι οὐ Ην
δοκεῖ ἐπιστήμη εἶναι.

"Εδει τὸν περὶ ἀποδείξεως διαλεγόμενον μὴ μόνον ὅσα συντείνει εἰς ἁ
Θεωρίαν αὐτῆς παραδοῦναι, ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ τῶν τὰ ἐναντία διαταττο-
μένων διελέγχειν. διὰ τοῦτο οὖν ἐν τούτοις ὁ Ἀριστοτέλης εἰπὼν τί ποτέ¹⁰
ἐστιν ἀπόδειξις, νῦν προτίθεται καὶ τοὺς τὰ ἐναντία τῷ ὅρῳ τῆς ἀποδείξεως
διαταττομένους διελέγχειν. εἰσὶ δὲ οὗτοι οἱ τε μὴ εἶναι δῆλοις ἀπόδειξιν
ἀντικρυς λέγοντες καὶ οἱ πάντα εἶναι ἀποδεικτὰ ὑποτιθέμενοι, ἀλλημέστερον
δὲ εἰπεῖν καὶ αὐτοὶ ἀναιροῦντες ἀπόδειξιν δι’ ὧν πάντα ἀποδεικτὰ εἶναι¹⁵
λέγονται, ὡς μαθήσομεν· ἀνάγκη γάρ δήπου ἡ μηδενὸς εἶναι δῆλος ἀπό-
δειξιν ἡ πάντων εἶναι ἡ τινῶν μὲν εἶναι τινῶν δὲ οὔ. ἐλέγχας οὖν τούς
τε λέγοντας μὴ εἶναι δῆλοις ἀπόδειξιν καὶ τοὺς πάντα εἶναι ἀποδεικτὰ λέγοντας
καὶ καταλιπὼν τὸ ἀληθές, τὸ τινῶν μὲν εἶναι ἀπόδειξιν τινῶν δὲ οὔ, ὅστερον
δεῖξει τίνων μέν ἐστιν ἀπόδειξις, τίνων δὲ οὔ. καὶ τί δήποτε μὴ τὴν
ἀργὴν τοῦτο ἐξήγησεν; εἰ γάρ ἐν τοῖς προβλήμασιν πρότερον ἐστι τὸ εἰ²⁰
ἐστι τοῦ τί ἐστιν, ἔδει πρότερον τὸ εἰ ἐστιν ἀπόδειξις ἀποδεῖξαι, εἴτα τὸ
τί ἐστι παραδεδωκέναι. ἀλλὰ πρῶτον παραδοὺς τὸ τί ἐστιν, οὕτω νῦν ἐπὶ²⁵
τὸ εἰ ἐστι μετεβρέθηκε. φαμέν οὖν διτι, ὃστερον ἐν τῇ περὶ τοῦ κενοῦ
ζητήσει πρότερον τὴν ἔννοιαν τοῦ κενοῦ παραδέδωκε, τί ποτε εἶναι τὸ κενὸν
ὑπολαμβάνομεν, εἴτα οὕτως ἐξήγησε περὶ αὐτοῦ εἴτε ἔστι τοῦτο εἴτε
μή, οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὴν ἔννοιαν παραδοὺς τῆς ἀποδείξεως πρότερον
οὕτως ἐξήγησεν εἴτε ἔστιν ὁ τοιοῦτος τῆς ἀποδείξεως τρίποις εἴτε μή. ἐν³⁰
οἷς γάρ ἡ οὐδὲ δῆλος ἔγομεν τὴν περὶ τοῦ τί ἐστι τὸ ζητούμενον ἡ τί

3 δεῖν deleverim 5 οὐ κτλ. om. R 6 post lemma add. Τισί φησι διὰ τὸ πρέπειν εἰδέναι
τὰ πρῶτα, ὃγουν τὰς προτόστις τὰς ἐξ ἀποδείγμάνων καὶ αὐτοπίστιων, οὐ δοκεῖ ἐπιστήμη εἶναι
ἀποδεικτική. τις γάρ φησι δύναται πάντα αὐτόπιστα καὶ ἀποδεδειγμένα εύρεσθαι. ἄλλως λ' α
7 post ἔδει add. οὖν Ήα 8 παραδιδόνται α καὶ τοὺς τὰ ἐναντία διαταττο-
μένους V τὰ prius om. R 9 ἐλέγχεται α καὶ τούτων V 10 καὶ
om. RVa τανατία V 11 ἐλέγχεται Ra 12 λέγεσθαι V
ἀποδεικτικά V, U pr. (corr. U²) itemque vs. 13 13 post ἀναιροῦντες add. τὴν V
14 μαθησόμεθα] p. 72^b 25 sq. ἀναγκαῖον V μηδὲν R δῆλος post ἀπό-
δειξιν colloc. V: ante εἶναι α 15 εἶναι prius om. V μὲν om. V 16 τε
om. V ἀποδεικτικά RV. U pr. (corr. U²) 17 καὶ om. Ra οὐ RUV:
μὴ εἶναι ἀπόδειξιν α 18 οὐ RUV: οὐκ ἔστι α
19 ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν al 20 τὸ prius RV: τοῦ Ήα ἀπό δεῖξιν U² a
ποῆσαι α 21 πρῶτα V 22 ἐν τῷ R περὶ om. UV 22. 23 ἐν
τῇ περὶ τοῦ κενοῦ ζητήσει] Physic. IV 6—9 23 τὸ om. V 24 post αὐτοῦ add.
καὶ α τοῦτο om. fort. recte a 25 οὐ a κάνταῦθα V: ἐνταῦθα Ra
27 περὶ om. U

σημαίνει ἔννοιαν ἡ ἀμυδρὰν τῆς σημασίας αὐτοῦ φαντασίαν ἔχομεν, ἐν Η· τούτοις, εἰ μὴ εἰδεῖημεν τὴν ἔννοιαν τὴν περὶ τοῦ ὑποκειμένου πράγματος, οὐδὲ ἄν, εἰ ἔστιν ἡ μή, γνῶναι δυναίμεθα. ἐφ' ὧν μέντοι προφανές ἔστι τί ποτε σημαίνει τούνομα, ἐν τούτοις πρωτερέσσει ἡ περὶ τοῦ εἰ ἔστιν ὁ ζήτησις. οἶνον ἵπποκένταυρος; δῆλον γάρ ἔστι τί ποτε εἶναι τὸ τοιοῦτον ²⁸ ζῆτον οἱ μᾶλιστι βούλονται. εἰ οὖν περὶ τούτου εἴη ἡ σκέψις, πρότερον τὸ εἰ ἔστιν ζήτησις τὸ τοιοῦτον ζῆτον. εἰ δειχθεῖη οὖν ὅτι οὐκ ἔστιν, οὐδὲμίᾳ ἔτι καταλειφθήσεται ήμιν σκέψις περὶ τῶν λοιπῶν προβλημάτων. εἰ δὲ δειχθείη ὅτι ἔστιν, τότε λοιπὸν ἐπιστημονικώτερον καὶ τὴν περὶ τοῦ ¹⁰ τί ἔστι σκέψιν ποιούμεθα. εἰ δὲ τὴν περὶ τοῦ ζήτουμένου ἔννοιαν ἀμυδρὰν ἔχομεν, τί ποτε βούλεται δῆλοις τούνομα, πῶς οὖν τε περὶ τούτου ζήτειν εἴτε ἔστιν εἴτε μή; ἐπεὶ οὖν οὐ σαφῆς οὐδὲ πάντη ἡ δῆλη ἡ περὶ τῆς ³⁰ ἀποδείξεως ἔννοια, εἰκότως πρῶτον διδάξας τί ποτε εἶναι ἀπόδειξιν ὑπονοοῦμεν. ὅτι συλλογισμὸν τούνδες. οὗτοις ἐζήτησεν εἴτε ἔστιν ὁ τοιοῦτος συλλογι-¹⁵ σμὸς εἴτε μή. ἀνάγκη δήπου πάντως ἡ μηδενὸς εἶναι ἀπόδειξιν ἡ πάντων ἡ τινῶν μὲν εἶναι τινῶν δὲ μή. πάντες οὖν, καὶ οἱ μηδενὸς εἶναι λέγοντες ἀπόδειξιν καὶ οἱ πάντα ἀποδεικτὰ εἶναι καὶ οἱ τινὰ μὲν ἀποδεικτὰ τινὰ δὲ ²⁵ οὐ. καὶνῷ συνηγμμένῳ ἐκέχρητο τοιοῦτον. εἰ ἔστιν ἀπόδειξις, ἀνάγκη προ-εγκῶσθαι τὰ πρῶτα. ὅπερ καὶ ἀληθῆς ἔστι καὶ ἡδη ἡμῖν ἐν τῷ τῇς ἀπο-²⁰ δείξεως δρῷ παραδέδωκε, τὸ δεῖν ἐκ πρώτων καὶ γνωριμωτέρων εἶναι τὴν ἀπόδειξιν. οἱ μέντοι ἡ πάντα ἀποδεικτὰ εἶναι λέγοντες ἡ μηδενὸς εἶναι ἀπόδειξιν προσετίθεσαν τῷ ἐπομένῳ τὸ ‘δι’ ἀποδείξεως’ οὗτοις. εἰ ἔστιν ἀπόδειξις, ἀνάγκη τὰ πρῶτα εἰδέναι δι’ ἀποδείξεως. Ήτις προστίχη καὶ τὴν αἰτίαν τῆς πλάνης αὐτοῖς ἐποίει. τούτῳ οὖν τῷ συνηγμμένῳ χρώμενοι οἱ ³⁰ μὲν μή εἶναι ἀπόδειξιν κατεσκεύαζον τούτῳ τῷ δευτέρῳ τῶν ὑπο-²⁵

1 ἡ Ra: ἡ τὴν U: τὴν V τῆς φαντασίας V φαντασίας a 2 τούτῳ V post τούτοις add. πρότερον τὸ περὶ τούτου ζήτουμεν, είτα περὶ τοῦ εἰ ἔστιν a¹ μή, quod addere voluit Waitz Organ. II p. VIII, om. U: δὲ a τὴν περὶ om. UV 3 δυναίμεθα scripsi: δυνάμεθα RUV: δυνηθείμεν a ἔστι om. V 4 τί om. R ποτε om. V τούτῳ V πρωτεύει U: πρωτερέσσει a 5 post oīōn add. ἔστω a ἔστι om. V εἶναι om. V 6 τοιούτου RU: τοῦ τοιούτου a 7 ἡ om. a 7 τὸ prius om. U post ζήτησιν add. εἰ R^a τοιούτον τὸ R^a 8 καταληφθήσεται R^a post λοιπῶν add. περὶ αὐτοῦ a 9 δι’ ἔστι om. UV ἐπιστημονικώτεραν V 10 ἐπίσκεψιν R: ζήτησιν V τὴν om. V: post περὶ colloc. U post ἀμυδρὰν add. μή UV 11 ποτε δῆλοις V post πῶς add. οὖν R τούτου—12 περὶ τῆς om. V 12 οὐ R^a: οὐδὲ a οὐδὲ U: οὐ Ra 13 διδάξας ante πρῶτον colloc. a: διδάξας U ἔστιν ἀπόδειξις ὡς ὑπονοοῦμεν V 13 post μή add. ἐπεὶ οὖν τὰ εἰκότα περὶ τῆς ἀπορίας ταῦτα, οἷον εἰς ιδίαν αὐτῆς εἰπεῖν ἐνεδέχετο παρεθήκαμεν, ἐλθωμεν ἐπὶ τὴν τοῦ ηγοῦν ζήτηγασιν a δέ που V ἀπόδειξιν εἶναι V 16 εἶναι prius om. V οὐ V πάντως V οὖν Ua: δὲ RV 16, 17 ἀπόδειξιν λέγοντες a 17 πάντες R ἀποδεικτὰ prius post εἶναι colloc. a: ἀποδεικτὰ V, U pr. (corr. U²) οὐ alt. Ra: εἰ UV ἀποδεικτὰ alt. om. a: ἀποδεικτὰ V, U pr. (corr. U²) 18 κοινὴ Ra συνηγμένως a τούτῳ R^a 18, 19 προεγκῶσθαι τὰ om. V 19 δὲ V 19, 20 ἐν τῷ τ. ἀπόδ. δ. p. 71b21 20 πρῶτον V γνωρι-²⁰ μώτερον V 21 ἀποδεικτὰ V 22 ἀπόδειξις προσετίθεται V τῶ δὲ V 24 αὐτοῖς τῆς πλάνης Ra τῷ om. V 25 τούτῳ V

Θετικῶν γράμμανοι τοῦτον τὸν τρόπον· εἰ ἔστιν ἀπόδειξις, ἀνάγκη προ- Ην
εἰγόντως τὰ πρῶτα δι' ἀπόδειξεως· ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον προεγνῶσθαι τὰ
πρῶτα δι' ἀπόδειξεως· οὐκ ἔστιν ἄρα ἀπόδειξις. πάλιν δὲ δῖτι οὐκ ἔστι τὰ
πρῶτα γνῶναι δι' ἀπόδειξεως; δῆτι ἀνάγκη ἐπ' ἀπειρον ἴεναι. εἰ γάρ τὰ
5 πράγματα ἀπειρά είσι, δεῖ τὰ πρῶτα διά τινων προτέρων ἀποδείκνυσθαι· 45
τὸ δὲ ἀπειρον ἀδιεξίτητον· ὥστε οὐκ ἔσται τῶν πρώτων ἀπόδειξις· τῶν
πρώτων δὲ μὴ ἐγνωσμένων ἀπόδειξιν γενέσθαι ἀδύνατον. εἰ δὲ καὶ μὴ ἐπ'
ἀπειρον είσι τὰ πράγματα ἀλλὰ καταλήξουν εἰς τι ἔσχατον καὶ πρώτην
ἀρχήν, ἀνάγκη δῆπου ἐκεῖνο διὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοῦ πρότερον μὴ εἶναι
10 ἀποδεικτόν, εἴ γέ φαμεν τὰ πρῶτα δεῖν προεγνῶσθαι δι' ἀπόδειξεως, πᾶσαν
δὲ ἀπόδειξιν ἔχ τινων πρώτων καὶ προεγνωσμένων εἶναι· τοῦ δὲ πρώτου 50
μὴ ἀποδειγμένου οὐδὲ ἀν τὰ δεύτερα ἀποδεικνύσσοτο. ὥστε λείπεται τὸ
μὴ εἶναι ὅλως ἀπόδειξιν. οὗτο μὲν οὖν οἱ τὴν ἀπόδειξιν ἀναιροῦντες. οἱ
20 δὲ πάντα ἀποδεικτὰ λέγοντες κατεσκεύαζον τοῦτο τοῦτον τὸν τρόπον· εἰ ἔστιν
τοι ἀπόδειξις, ἀνάγκη τὰ πρῶτα εἰδέναι δι' ἀπόδειξεως· ἀλλὰ μὴν ἔστι τὰ
πρῶτα εἰδέναι δι' ἀπόδειξεως· ἔστιν ἄρα ἀπόδειξις. δῆλον δ' δῆτι
κακῶς τὴν πρόσληψιν ἔλαβον· τιθέντες γάρ τὸ ἐπόμενον | οὕτω 12^g
συνῆγον τὸ ἡγούμενον δέον ἀνάπαλιν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὑποθετικῶν τῇ
Θέσει τοῦ ἡγούμενου τὸ ἐπόμενον συνεισάγειν. εἰ γάρ εἰποιμι οὗτος 'εἰ
20 ἀνθρωπός ἐστι, καὶ ζῆσθε' ἔστιν', εἴτα προσλήψει χρήσομαι τῷ ἐπόμενῷ
'ἀλλὰ μὴν ἐστι ζῆσθε', οὐκ ἔστιν ἀληθῆς τὸ συνάγειν 'καὶ ἀνθρωπος ἄρα'.
κακῶς οὖν τῇ προσλήψει γράμμανοι ψευδές συνῆγον συμπέρασμα. κατεσκεύαζον
δὲ τὴν πρόσληψιν, λέγω δὴ τὸ 'ἀλλὰ μὴν ἔστιν εἰδέναι τὰ πρῶτα δι' ἀπόδειξεως',
τοῦτον τὸν τρόπον· εἰ γάρ καὶ μὴ ἔστι, φασί, διά τινων
25 πρώτων ἀποδεικνύσαι αὐτά, ἀλλ' οὖν ἔστι τῇ κύκλῳ δεῖξει αὐτὰ ἀπόδειξαι.
ἡ δὲ κύκλῳ δεῖξις γίνεται λαμβάνοντιν ἡμῶν τὸ συμπέρασμα καὶ τὴν
ἔτεραν τῶν προτάσεων ἀντιτερεφθντων καὶ κατασκευάζοντων τὴν λοιπήν.
οἷον ἐν τῷ συλλογισμῷ τῷ λέγοντι δῖτι ὁ ἀνθρωπος γελαστικόν, τὸ γελαστικὸν
νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, ὁ ἀνθρωπος ἄρα νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν,
30 εἰ τὴν ἔτεραν τῶν προτάσεων, λέγω δὴ τὴν 'ὁ ἀνθρωπος γελαστικόν', τῇ 10
κύκλῳ δεῖξει κατασκευάσαι βούλόμεθα, φαμὲν οὗτος· ὁ ἀνθρωπος νοῦ καὶ

I post γράμμανοι add. συλλογισμῷ Ra

τὰ πρῶτα V ἔστιν om. V

add. καὶ a 6 ἔστι V προτάσεων Ra

γενέσθαι ἀπόδειξιν a καὶ om. V

προσέσθαι a καταλύσομεν U pr., corr. U²

μὴν R 13 post οἱ add. δὲ ἀπόδειξεως RUV^a

U pr., corr. U² τοῦτο om. UV

post οἱ add. καὶ αὐτοὶ a 17 λαμβάνοντες UV

om. RUV post δῖτι add. καὶ αὐτοὶ a 18 ἀποθετικὸν V

18, 19 τῇ θέσει RUV^a: τιθέμενον a¹

εἰπομέν V 20 ἔστι om. R καὶ om. U

γρήσαμε a 21 ζῶν om. a ἔστιν om. V καὶ om. V

post ἄρα add. εἰναι UV 22 καλῶς V 23 λέγοντες, om. δὴ V

τεων R οὖν om. V δεῖξει αὐτά V

1. 2 τὰ πρῶτα προεγνῶσθαι V 3 δι' ἀπο-

δεῖξεως τὰ πρῶτα V 4 προέναι a 5 εἰσι om. V post εἰσι

add. καὶ a 6 ἔστι V προτάσεων Ra 7 προτέρων V: προτάσεων Ra

γενέσθαι ἀπόδειξιν a καὶ om. V 8 εἰσι serripsi cf. p. 45,22 46,6: εἰσι RUV:

εἰσι προσέσθαι a καταλύσομεν U pr., corr. U² 10 δεῖν ante τὰ colloc. V: post

προεγνῶσθαι a ἔγραψθαι V 12 post δὴ add. καὶ a post ὥστε add.

μὴν R 13 post οἱ add. δὲ ἀπόδειξεως RUV^a 14 post δὲ add. τὰ V

ἀποδεικτὰ U pr., corr. U² τοῦτο om. UV 15 τὰ ἀποδεικτὰ a 16 δὲ Sa:

om. RUV post δῖτι add. καὶ αὐτοὶ a 17 λαμβάνοντες UV 18 ἀποθετικὸν V

18, 19 τῇ θέσει RUV^a: τιθέμενον a¹ 19 συνάγειν UV: συνάγεσθαι, sed ante τὸ a¹

εἰπομέν V 20 ἔστι om. R καὶ om. U

γρήσαμε a 21 ζῶν om. a ἔστιν om. V καὶ om. V

post ἄρα add. εἰναι UV 22 καλῶς V 23 λέγοντες, om. δὴ V

τεων R οὖν om. V δεῖξει αὐτά V 30 δὲ om. R

ἐπιστήμης δεκτικόν, τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν γελαστικόν. ὁ ἄνθρω- 12^η
 πος ἄρα γελαστικόν, καὶ ἐπεὶ διὸν ἡρεύμεθα τὴν ἀρχήν, λέγω δὴ τῆς προτά-
 σεως τῆς λεγούσης ὡς ἄνθρωπος γελαστικόν¹, νῦν εἰς τοῦτο κατελήξαιεν συμ-
 περάσματι αὐτῇ γρηγάμενοι. διὰ τοῦτο κύκλῳ δεῖξις τὸ τοιοῦτον κέκληται, διὰ
 οὐ τῷ τῷτοι ἀντῷ γρῆσθαι καὶ ἀρχῇ καὶ τέλει. οὗτοι οὖν ἐλέγχας καὶ τοὺς πάντα
 ἀναπόδεικτα εἶναι λέγοντας καὶ τοὺς πάντα ἀποδεικτὰ εἶναι ὑποτιθεμένους 13
 αὐτὸς τὸ ἀληθὲς ὑπαγραφέν, διὰ τινῶν μὲν ἔστιν ἀπόδειξις, τινῶν δὲ οὐ, καὶ
 παραδίδωσι τίνα οὐκ ἔστιν ἀπόδεικτά. διὰ αἱ ἀμεσοὶ προτάσεις, ἀπερ ἀξιώματα
 καλοῦμεν κρείττονα ὅντα ἡ κατὰ ἀπόδειξιν. εἰ μὲν γάρ ἔστιν ἀπόδειξις,
 10 ἀνάγκη προεγνῶσθαι τὰ πρῶτα οὐ μέντοι δι’ ἀπόδειξις προεγνῶσθαι αὐτὰ
 ἀνάγκη, ἀλλ’ ὅτα μὲν μή ἔστιν ἀμεσα, ταῦτα ἀνάγκη δι’ ἀπόδειξις
 προεγνῶσθαι, ὅτα δὲ ἀμεσά ἔστι καὶ κοιναὶ ἔννοιαι, ταῦτα οὐ δι’ ἀπό- 20
 δεῖξις προεγνῶσθαι ἀνάγκη ἀλλ’ εἰδέναι αὐτὰ αὐτότιν κρείττονας ἡ κατ
 ἀπόδειξιν.

15 p. 72 b 7 Οἱ μὲν γάρ ὑποθεμένοι μὴ εἶναι δῆλος ἐπίστασθαι, οὗτοι
 εἰς ἀπειρον ἀξιοῦσιν ἀνάγκεσθαι.

"Οσοι, φησίν, ὑπέθεντο μὴ δῆλος ἀπόδειξιν γίνεσθαι μὴ προεγνωσμένων
 τῶν πρώτων διά τινων ἄλλων προτέρων, οὗτοι ἀξιοῦσι τοὺς λέγοντας εἶναι
 ἀπόδειξιν ἐπ’ ἀπειρον ἔναι, εἰ τὰ πρῶτα διά τινων ἄλλων προτέρων κατα- 20
 σκευάζονται· μὴ γάρ ἂν ἄλλως τὰ διατερα γνῶναι μὴ ἐγνωσμένων τῶν
 προτέρων. εἰ δὲ τὸ ἀπειρον ἀδιεξίτητον, ἀνήρηται ἄρα ἡ ἀπόδειξις. τοῦτο
 δὲ ἔλεγον εἴτε ὅντως εἰς ἀπειρον ἔναι τὰ πράγματα ὑποτιθέμενοι εἴτε 30
 ἐξ ὑποθέσεως τοῦτο λαμβάνοντες, εἴπερ δέοι δεῖ τὰ πρῶτα δι’ ἀπόδειξιν
 ἄλλων προτέρων γινόμενα.

25 p. 72 b 10 Ὁρθῶς λέγοντες· ἀδύνατον γάρ τὰ ἀπειρα διελθεῖν.

Τί ὥρθῶς λέγοντες; διὰ μὴ προεγνωσμένων τῶν πρώτων οὐκ ἀν γινώ-

1 δεκτικός pr. I. R 3.4 συμπέρασμα R 4 αὐτῷ V δεῖξαι τὸ τοιοῦτο
 λεγόμεθα V 5 τῷ οὐ. UV ἐλέγχας οὐ. R: post 6 ὑποτιθεμένους colloc. Va¹
 καὶ tert. οὐ. U 5.6 οἱ—λέγοντες Ra¹ 6 ἀναπόδεικτα scripsi cf. p. 50,11, 12
 57,17,18: ἀποδεικτὰ libri καὶ RUVa²: ἀλλὰ καὶ τούτους καὶ a¹ ἀποδεικτά RUa¹:
 ἀναπόδεικτα Va² εἶναι alt. post πάντα colloc. Ra¹: οὐ. V τιθεμένους a¹
 7 αὐτός οὐ. R: ὡς φιλόσοφος a¹ τῷ RU: τι (?) V: δὲ α ἀληθῆ, V 8 παράδειγμα
 δύων V ἀποδεικτικά U 2 V 9 κρέεττω V ὅντα post ἀπόδειξιν colloc. a
 10.11 προεγνῶσθαι αὐτὰ ἀνάγκη οὐ. V 12 ἔστι οὐ. V 13 αὐτόθι V
 κρείττοναν V: κρείττον R 15 δῆλος μὴ εἶναι UV οὗτοι κτλ. οὐ. V 16 post
 lemma add. Οἱ μὲν γάρ ὑποθεμένοι μὴ εἶναι ἀπόδειξιν λέγουσιν διὰ (adde εἰ) ἡ ἀπόδειξις διὰ
 προτέρων ἔστιν, ἔκεινα τὰ πρότερα πάλιν ὀφελούσιν ἔχειν πρότερα, καὶ εἰ ἔχουσιν, ἔκεινα πάλιν
 διὰ προτέρων. εἰ δὲ οὐκ ἔχουσι πρότερα, οὐδὲ ἀπόδειξις ἔσται. ἄλλως Ηα 17 δῆλος μὴ V
 γενέσθαι RUa 18 ἄλλων προτάσεων V 19 τινων οὐ. a πρώτων Ηα: προτάσεων R
 19.20 κατασκευάζοντες V 21 προτάσεων R el δὲ—26 πρώτων οὐ. V 22 εἴτε
 prius U: οὔτε Ra ὅντως scripsi: οὗτος RUa ἀπειρα R εἴτε alt. U: οὔτε R: καὶ
 οἱ a 25 διεξελθεῖν R 26 τῷ RU: Κατὰ τοῦτο φησιν a ἐλεγον a προτάσεων R

σκοτιο τὰ δεύτερα· τοῦτο μὲν γάρ ὅρθως ἔλεγον, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ ὅρῳ τῆς 12τ
ἀποδείξεως τοῦτο ἔθετο. οὐκέτι μέντοι τὸ δι' ἀποδείξεως ταῦτα δεῖν γινώ· 35
σκεσθαι ὅρθως ὑπετίθεντο.

p. 72b 11 Εἰ δὲ ἔστανται καὶ εἰσὶν ἀρχαί, ταύτας ἀγνώστους εἶναι
5 ἀποδείξεώς γε μὴ οὕσης αὐτῶν.

Εἰ μή, φασίν, ἐπ' ἄπειρον εἰσὶ τὰ πράγματα ἄλλ' ἔστι τι πρώ-
τιστον, ἀνάγκη τοῦτο δι' ἀποδείξεως εἰδέναι· ή δὲ ἀπόδειξις διά τινων
προτέρων· οὐκ ἄρα τοῦτο ἐνδέχεται ἐπίστασθαι. τούτου δὲ μὴ γνωσθέντος 40
οὐδὲ ἀν τῶν μετ' αὐτῷ τι γνῶναι δυνήσεται ή ἀπόδειξις.

10 p. 72b 14 Ἀλλ' ἐξ ὑποθέσεως, εἰ ἐκεῖνά ἔστιν.

45

‘Απλῶς μὲν γάρ, φασίν, ἀπόδειξις οὐκ ἔσται διὰ τὰ προειρημένα, ἐξ
ὑποθέσεως δέ τι δυνατὸν κατασκευάσαι, ὥπερ οὐκ ἔστι κυρίως ἀπόδειξις·
οἷον εἰ τὰ δύο πέντε εἰσὶ, καὶ τὰ πέντε δύο ἂν εἴη, καὶ εἰ ή γῆ πτερωτή,
καὶ πτερὰ ὅμησούθεν ἀν ἔχοι.

15 p. 72b 15 Οἱ δὲ περὶ μὲν τοῦ ἐπίστασθαι ὅμολογοῦσι· δι' ἀπο-
δείξεως γάρ εἶναι μόνον· ἀλλὰ πάντων εἶναι ἀπόδειξιν οὐδὲν
κωλύειν.

Οὗτοι, φησίν, ὅμολογοῦσιν εἶναι ἀπόδειξιν, ἀπόδειξιν δὲ τῶν πρώτων 50
δι' ἀποδείξεως προεγνωσμένων. τὰ δὲ πρῶτα μὴ διά τινων ἄλλων προτέρων
20 κατασκευάζεται, ἀλλὰ κύκλῳ λέναι τὴν ἀπόδειξιν ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ
πρότερα κατασκευάζουσαν ἀν εἴπομεν τρόπον. |

1 τὸ δεύτερον V ἐν τῷ ὁ. τ. ἀ.] p. 71b 26 sq. 2 οὐκέτι asterisco notatum, enī tamen
in manissa nihil respondet a 2.3 δὲ ὅρθως ὑπέθεντο, τὸ—δεῖ γινώσκεσθαι a
6 ἐπ' ἄπειρὸν φασὶ τὰ πράγματα πρώτων a 8 προτάτεων R 9 οὐδὲν, om. ἀν R
αὐτοῦ R post ἀπόδειξις add. Ήδὲ μή ἔστι τὰ πρῶτα εἰδέναι, οὐδὲ τὰ ἐκ τούτων
εἰναι ἐπίστασθαι οὐδὲ ἀπλῶς οὐδὲ κυρίως. ἀλλ' ἐξ ὑποθέσεως, εἰ ἐκεῖνά ἔστιν. Εἰ δὲ μή ἔστι
τὰ πρῶτα τῶν προτέρων εἰδέναι, οὐδὲ τὰ μετὰ ταῦτα. καὶ ἀπόδειξις οὐκ ἔσται, ἀλλ' ἐξ ὑπο-
θέσεως πάντα γινώσκεται. ή γάρ ὑπόθεσις τιθησί τι κατὰ τίνος, καὶ πιστεύειν ἀναγκάζει εἶναι
οὕτως, καὶ ἀπόδειξιν οὐκ ἄγει a 11 φησιν V; om. a ἔστι Ua εἰρη-
μένα a 13 τὰ πέντε—καὶ om. V πτερωτὸν Ra 14 διπονθί R ἔχοι]
supra o ser. ε V¹ 16 εἶναι κτλ. om. V 17 κωλύει a 18 ἀπόδειξιν ὅμολογούμενον
εἶναι V ἀπόδειξιν δὲ om. a προτάτεων R 19 ἀποδείξεως Sa: ἀπο-
δείξεων RUV 20 δεῖξιν U 21 πρῶτα a κατασκευάζουσαν scripsi: κατα-
σκευάζοντες RUVa²: κατασκευάζοντας a¹ ὡς εἴπομεν πρότερον a¹ post vs. 21
add. Άλλὰ πάντων εἰναι ἀπόδειξιν, οὐδὲν κωλύει. οἵσοι δὲ ὅμολογοῦσιν ἀπόδειξιν εἰναι, καὶ ὅτι
πάντα ἀπόδείκνυται λέγουσιν, οὐδὲν κωλύει γίνεσθαι τὴν κύκλῳ δεῖξιν, καὶ ἐκ τῶν μερικῶν
δείκνυσθαι τὰ καθόλου, καὶ ἐκ τῶν καθόλου τὰ μερικά. ή γάρ εἰδὼς ὅτι σωράτης, καὶ πλάτων,
ἄνθρωποι εἰσιν, οὐδὲν ὅτι καὶ ἡ ἄνθρωπος, σωράτης, καὶ πλάτων εἰσι. καὶ ὅτι ὁ εἰδὼς τὰ
δις δύο τέσσαρα, οὐδὲν ὅτι καὶ τὰ τέσσαρα, δις δύο

p. 72b 18 Ἡμεῖς δέ φαμεν οὕτε πᾶσαν ἐπιστήμην ἀποδεικτεῖν τὸν εἶναι, ἀλλὰ τὴν τῶν ἀμέσων ἀναπόδεικτον. καὶ τοῦθ' ὅτι ἀναγκαῖον, φανερόν.

Ἐλαβε παρὰ τῶν προειρημένων ὅτι ἔστιν ἀπόδειξις. αὐτὸν γάρ τὸ κατασκευάζειν μὴ εἶναι ἀπόδειξιν εἰς τὸ γνῶναι τὴν ἀπόδειξιν γέγονε· δι’ ἀπόδειξις γάρ ἔδειξαν μὴ εἶναι ἀπόδειξιν. εἰ γάρ ἔστιν ἀπόδειξις, φασίν. ἀνάγκη τὰ πρῶτα εἰδέναι δι’ ἀπόδειξις· ἀλλὰ μὴν τὸ ἐπόμενον φεῦδος· καὶ τὸ ἡγούμενον ἄρα. τοῦτο δὲ αὐτὸν ἀπόδειξις ἔστιν· ὥστε αὐτῷ τῷ ἀνασκευάζειν τὴν ἀπόδειξιν τὴν ἀπόδειξιν κατεσκευασταν. ιαζόντων οὖν τοῦτο III 10 παρ’ αὐτὸν, ὅτι ἔστιν ἀπόδειξις, δεῖκνυσιν ὅτι ὁδόνατον πάντα δι’ ἀπόδειξις εἰδέναι τοῦτον τὸν τρόπον. εἰ γάρ δεῖ τὰ ἄκρα διά τυνος μέσου δρου κατασκευάζομεν, ἀνάγκη δῆπου, ἐν οἷς μὴ ἐνδέχεται μέσον τινὰ δρου λαβεῖν ἀλλ’ εἰς ἔσχατά τινα ἀμεσαὶ ἡ ὁδὸς καταντᾷ, ταῦτα ἀναπόδεικτα εἶναι. ὥστε καὶ ἔστιν ἀπόδειξις διὰ τὰ παρ’ ἐκείνων εἰρημένα, καὶ οὐ 15 πάντων ἔστιν ἀπόδειξις διὰ τὸ μὴ εἶναι πᾶσαν πρότατιν ἔμμεσον, ἀλλ’ εἶναι τινας καὶ ἀμέσους προτάσεις, ὃν ἀπόδειξις μὲν οὐκ ἔστι διὰ τὸ 20 ἀμέσους αὐτὰς εἶναι, ἐπιστήμη δὲ ἔστι διὰ τὸ αὐτοπίστους αὐτὰς εἶναι καὶ κρείττω ἡ κατ’ ἀπόδειξιν τὴν περὶ αὐτῶν ἡμᾶς ὑπόληψιν ἔχειν. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ ἐλέγομεν διαφέρειν τὴν ἐπιστήμην τῆς ἀπόδειξις 25 τῷ ἐπὶ πλέον εἶναι τὴν ἐπιστήμην τῆς ἀπόδειξις.

p. 72b 23 Ταῦτά τε οὖν οὗτως λέγομεν, καὶ οὐράνιον ἐπιστήμην
ἀλλὰ καὶ ἀρχὴν ἐπιστήμης εἶναι τινά φαμεν, ἢ τοὺς δρους γνωρίζομεν.

Ο μὲν φιλόσοφος τὴν ἐξήγησιν τοῦ προειρεύματος ῥητοῦ οὗτως ἀπέδωκεν, ἀρχὴν μὲν ἐπιστήμης τὸν νοῦν εἰληφώς, οὐ τὸν ἡμέτερον ἀλλὰ τὸν θεῖον καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς, δρους δὲ τὰ νοητὰ καὶ θεῖα εἰδη. δρους δὲ αὐτὰ καλεῖσθαι διὰ τὸ πέρατα εἶναι πάντων· ὡς γάρ ἀπὸ μονάδος τε τὸ πλῆθος 25 ἀρχεται καὶ εἰς μονάδα ἀναλύεται καὶ εἰσὶ τῶν μέν, εἰ τύχοι, ἐκατοντάδων αἱ δέκαδες δροι καὶ τῶν χιλιάδων αἱ ἐκατοντάδες, πάντων δὲ κοινῶς ἡ

1 οὕτε κτλ. οι. V	4 λαζόν Ra	6 ἐδείξαμεν UV	μὴ οι. V
φημεν V	7 δι’ ἀπόδειξις γνῶναι τὰ πρῶτα a	8 δὲ αὐτό οι. V	
9 ἀνασκευάζειν V	τὴν alt. οι. Ra	12 δρου οι. V	13 ἔσχατον—ἀμεσον V
ἡ ὁδὸς οι. a	καταντᾶν Ήα	post ταῦτα add. δεῖ Ήα: ἡ V	post
ἀναπόδεικτα add. δεῖ V	15 πάντων εἶναι ἀπόδειξιν U	εἶναι post πᾶσαν colloc. R:	
post ἔμμεσον a	17 αὐτοπίστον UV	αὐτῶν, οι. εἶναι U	18 κρείττον RV
19 καὶ ἀρχὴν R	ἐλέγομεν] p. 20, 19 sq.	20 τῆς ἀπόδειξις οι. a	
21 τε οι. Ra (Α u F p f): γε U	23 post lemma add. Ἀρχὴν ἐπιστήμης τὸν νοῦν φησι.		
τούτῳ γάρ τὰς ἀρχοειδεστάτας (-ους a) καὶ οἰονεὶ δρους οὕτας γνωρίζομεν. οἱ δὲ ἀρχὴν νῦν τὸ θεῖον νοήσαντες οὐ καλῶς ἐνόργανον. διττὴν φησιν εἶναι τὴν ἐπιστήμην. ἡ τὴν διὰ τῶν ὕπομάτων συμβιάσουσαν ἐπιστήμην ἐν τοῖς προβλήμασιν. ἡ αὐτὴν τὴν τῶν ἐξαπομάτων. ἀγαθούς			
24 παρακειμένου RV	28 διαλύεται a	εἰ τύχοι post ἐκατοντάδων colloc. a	
ἐκατοντάδες V	29 αἱ utrumque οι. R	πάντως R ζ	

μονάς, οὗτως καὶ τῶν πραγμάτων ὅρους ἀν εἴποιμεν, τῶν μὲν αἰσθητῶν 12° τὰ οὐράνια σώματα, ἐκείνων δὲ τὰς θείας οὐσίας καὶ πάντων κοινῶν τὴν πρώτην ἀρχήν. τοῦτο δὲ λέγοι ἀν ως πρὸς τοὺς ἀναιροῦντας τὴν ἀπόδειξιν τῷ εἰς ἀπειρον ἔναι, διτὶ οὐ μόνον ἀπόδειξιν εἶναι λέγομεν ἀλλὰ μηδὲ 20 5 εἰς ἀπειρον ἔκειν τὰ πράγματα, ἀλλ’ εἰναί τινα καὶ ἀρχὴν ἀποδείξεως, ἔτιν τοὺς ὅρους τῶν πραγμάτων γινώσκομεν, διτὶ τῆς ἐκεῖθεν ἐλλάμψεως τύχομεν. ὁ μὲν οὖν φιλόσοφος οὗτως. ζητεῖ δὲ μᾶλλον φυσικάτερον καὶ προσφυγῶς τῷ ῥητῷ ὁ Θεριστίος ἐξηγεῖσθαι τῶν προκειμένων τὴν διάνοιαν, ἀρχὴν μὲν ἀποδείξεως εἶναι νοῦν τὸν ἡμέτερον λέγων, ὅρους δὲ ἐξ ὧν 10 σύγκειται τὰ ἀξιώματα, τοιτέστι τὸν ὑποκείμενον καὶ τὸν κατηγορούμενον, 25 οἷον διτὶ ἐπὶ παντὸς τῇ ἡ κατάφασις τῇ ἡ ἀπόφασις. τοὺς οὖν ὅρους οὐ δὲ ἀποδείξεως γινώσκομεν, ἀλλ’ ὕσπερ ἡ αἰσθητὶς ἄνευ ἀποδείξεως γινώσκει τὰ αἰσθητὰ καὶ κρείττον αὐτὰ γινώσκει ἔπειρ δὲ ἀποδείξεως ἀν ἐγίνωσκεν, οὕτω καὶ ὁ νοῦς ἀπλαῖς ἐπιβολαῖς τούτοις ἐπιβάλλων ἀναποδείκτως τὴν 15 φύσιν αὐτῶν αἱρεῖ, ἐξ ὧν συμπλέκει τὰ ἀξιώματα. λέγοι ἀν οὖν διτὶ οὐκ ἀνάγκη ἐπ’ ἀπειρον ἔναι τὰ πράγματα, ἀλλ’ ἔστι τις καὶ ἀρχὴ ἀποδείξεως ὁ νοῦς αὐτὸς ὁ ἐπιβάλλων τοῖς πράγμασι καὶ μὴ δεόμενος ἀποδείξεως, τῇ αὐτὸς ἀρχὴ ἔστι.

40

p. 72b25 Κύκλῳ δ’ διτὶ ἀδύνατον ἀποδείκνυσθαι ἀπλῶς, δηλον, 20 εἰπερ ἐκ προτέρων δεῖ τὴν ἀπόδειξιν εἶναι καὶ γνωριμωτέρων.

“Οτι, φησί, κυρίως ἀδύνατον ἀπόδειξιν γενέσθαι τῶν πρώτων τῇ κύκλῳ δεῖξαι δεικνυμένων. τοιτέστιν ἐκ τῶν ὑστέρων, δηλον ἐντεῦθεν. ἔχουμεν γάρ ἐν τῷ ὅρῳ τῆς ἀποδείξεως δεῖν ἐκ πρώτων γίνεσθαι τὴν ἀπόδειξιν, 25 πρώτων δὲ τῇ φύσει ἡ δὲ κύκλῳ δεῖξις τὰ πρῶτα διὰ τῶν ὑστέρων ἐδείκνυεν. ἀδύνατον ἀρά τὴν κύκλῳ δεῖξιν ἐν τῇ ἀπόδειξι τῶν πρώτων παραλαμβάνεσθαι. μήποτε οὖν, φησίν, οὐ καλῶς ἀποδεδώκαμεν τὸν

2 νοητὰς Ra ¹	post οὐσίας add. οὗτως R	3 ἀποροῦντας a ¹	4 ἐπ' Ra
διτὶ RUa: καὶ V	εἶναι om. a	7 φυσικώτερως V	8 ὁ Θεριστίος] p. 9, 9. 10
ἐξηγεῖσθαι om. R: post διάνοιαν colloc. a		9 εἶναι a: δεδωκέναι RUV	λέγων—
νοῦν a	post δὲ add. ὅσα V	10 σύγκειται R	τὸν alt. om. R
11 παντῶν R	ἡ utrumque om. V	post ἀπόφασις add. ἀληθεύει a	
13 κρείττων I	ἐγινώσκετο V	14 τούτου ἐπιβαλὼν V	15 αἱρεῖ asterisco
notatum, cui tamen in mantissa nihil respondet a: ἐρεῖ R			16 ἀρχὴ καὶ V
ἀπόδειξις V: ἐπιστήμης a ¹	17 post νοῦς add. ὁ U	αὐτὸς om. R	τῇ
καὶ om. Ra ¹	18 ὧν, sed ante ἀρχὴ Ra ¹	post ἔστι add. πρῶτον a ²	19 ἀπλῶς
καὶ. om. V	20 post lemma add. Εἴπερ ἐκ προτέρων δεῖ τὴν ἀπόδειξιν εἶναι καὶ γνωριμωτέρων. εἰ δὲ κύκλῳ δεῖξις ἐν ταῖς ἀπόδειξι παραλαμβάνεται ως ἀναγκαῖα, διότι οὐδὲν καλύπτει ἐκ τῶν πρὸς ἡμᾶς προτέρων γενέσθαι φησι τὴν ἀπόδειξιν, οὐ καλῶς ὠριτάμεθα τὸ κυρίως εἰδέναι, ἐξ αἰτίων εἶναι καὶ τῶν φύσει προτέρων. ἔστι γάρ καὶ ἐκ μὴ τοιούτων εἰδέναι. εἰ δὲ καλῶς ὠριτάμεθα, ἡ ἔτερα ἀπόδειξις οὐ κυρίως ἀπόδειξις εἰ δὲ οὗτοι φησί τὰ μέν ἔστι φύσει προτέρα, τὰ δὲ πρὸς ἡμᾶς ὑστέρα, οὐκ ἔστιν ἀπλῶς εἰδέναι, ἀλλὰ διτόν ἔχει καὶ ἄλλον νοῦν ὁ λόγος. ἀλλως οὐ: εἰ δὲ — ἄλλως I	21 post διτὶ add. δὲ a	
22 ἔχουμεν] p. 71b21 sq.	23 προτέρων V	25 τῶν πρώτων Sa: om. RUV	
26 ἀποδεδώκατι R			

τῆς ἀποδεῖξεως ὅρον λέγοντες ἐκ τῶν τῇ φύσει πρώτων ταῦτην γίνεσθαι, εἴ γε δύο τρόποι εἰσὶν ἀποδεῖξεως, οὐ τε ἐκ τῶν τῇ φύσει προτέρων καὶ οὐ ἐκ τῶν πρὸς ἡμᾶς προτέρων, ὥσπερ ἐλέγομεν καὶ τὸ | σφαιροειδὲς τῆς σελήνης 13^τ διὰ τῶν πρὸς ἡμᾶς πρώτων κατασκευάζεθαι. τοῦτο δέ, φησί, ϕεῦδος, σ ἀλλὰ καλῶς οὐ παρ' ἡμῖν ἀποδέσσαι μήρος. τὸ γάρ ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα κατασκευάζειν οὐκ ἀεὶ ἀναγκαῖον, ἀλλ' ἐν οἷς τὰ ὑστέρα ἀλιτά ἔστι τεκμηρία, ὥσπερ τὸ τέχνας οὕτης πῦρ ἐνταῦθα ποτε εἶναι τῇ τοιωτες φωτιζομένης τῆς σελήνης σφαιρικὴν αὐτὴν εἶναι. εἰ μέντοι ἐκ τῶν ὀλγάρων εἶναι τὴν γυναικαν κατασκευάζοιτο διὰ τέτοκε, λυτοῦ ἄντος 10 τοῦ σημείου κατὰ οὐδένα τρόπον ἀπόδειξις ἀν τὸ τοιωτον λέγοτε. καὶ ἐπὶ τῶν ἀλιτῶν δὲ τεκμηρίων οὐ κυρίως ἀπόδειξιν ἀν τὴν τοιωτὴν φύσιομεν ἀλλὰ τὸ διὸ τοῦτο τεκμηριώδη ἀπόδειξιν, εἴπερ δεῖ ἐκ τῶν αἰτίων τὸ αἰτιατὰ κατασκευάζειν, διπερ τῆς κυρίως ἀποδεῖξεώς ἔστιν διὸν. καὶ οὐκ ἐκ τῶν αἰτιατῶν τὰ αἰτια.

15 p. 72b28 Εἰ μὴ τὸν ὑστέρον τρόπον, οἷον τὰ μὲν πρὸς ἡμᾶς τὰ δ'
ἀπλῆς, ὅπερ τρόπον η ἐπαγωγὴ ποιεῖ γνώριμον. 10

Εἴρηται γάρ διτὸν τὸ πρότερον, τὸ μὲν πρὸς τὴν φύσιν, τὸ δὲ πρὸς ἡμᾶς. η οὖν κυρίως ἀπόδειξις ἀπὸ τῶν τῇ φύσει πρώτων τὰ ὑστέρα κατασκευάζει, η δὲ τεκμηριώδης ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα. οἷα ἔστι 20 καὶ η δι' ἐπαγωγῆς δεῖξις, ἐκ τῶν κατὰ μέρος τὰ καθιόλου κατασκευάζουσα, τουτέστιν ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα. πόθεν γάρ δι τὸν ζῷον τὴν κάτω γένυν κινεῖ; δείκνυειν τὰ κατὰ μέρος ἀπαριθμούμενοι ζῷα, καὶ διὰ τοῦ μερικοῦ τὸ καθιόλου κατασκευάζοντες καὶ ἐκ τοῦ ὑστέρου τὸ πρότερον. 15

p. 72b30 Εἰ δ' οὗτος, οὐκ ἀν εἴη τὸ ἀπλῆς εἰδέναι καλῶς
25 ωρισμένον.

Εἰ οὗτο τῇ ἀποδεῖξει χρήματα, ποτὲ μὲν διὰ τῶν προτέρων τὰ
ὑστέρα κατασκευάζοντες ποτὲ δὲ διὰ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα. κακῶς ἐν τῷ

1 ὅρον om. R: τρόπον, sed ante τῆς α τῇ om. V ταῦτα V: τούτους; a¹ εἴης Sa:
μήποτε RUV 2 τῇ om. V 3 ἐλέγομεν] p. 31.17 sq. 5 ἡμῶν RUA, at ef. p. 50,5
6 πρῶτα UV οὕτε R U 7 ὡς V τῇ—8 εἶναι om. V 8 αὐτὴν scripsi: . . την S:
om. RUA εἰ RUVa²: τὸ a¹ 9 κατασκευάζει R: κατασκευάζειν a λοτοῦ UVa²:
τοῦ αὐτοῦ Ra¹ 10 τοῦ om. RVa¹ τὸ τοιοῦτον ἀν ἀπόδειξις V 11 ἀλλων V
ἀν ἀπόδειξιν V τὸ τοιοῦτον a¹ 12 λέγωμεν V: φαίμεν a¹ τὸ om. a
13 δ V τῇ, sed ante τῆς V 14 ἀλλ' οὐκ V 16 δν V γνώριμον
om. V 17 εἰρηται] p. 71b33 sq. 18 εἰ οὖν R: εἰ οὖν η V τῇ om. a
19 πρῶτα Va αντε οὐσι add. οὐκ ἄρα Ηα²: οὐκ ἔστιν V 20 ἀπόδειξις ΗΑ
22 δείκνυμεν V: δείκνυσι μὲν a¹ ἀριθμούρενοι V: ἀπαριθμούμενη a¹ 23 τῶν
μερικῶν a¹ τὰ καθιόλου RVa¹ κατασκευάζοντες om. a¹ καὶ Sa¹: om. RUVa²
post πρότερον add. δείκνυμεν V 26 post εἰ add. δ' a post οὗτοι add. γηρή a
27 κατασκευάζοντες post πρότερα collac. a

Comment. Arist. XIII 3. Philop. in Anal. Post.

ὅρῳ τῆς ἀποδείξεως ἐλέγομεν δεῖν ἐκ τῶν τῇ φύσει προτέρων καὶ αἰτίων Ι³
ποιεῖσθαι τὰς ἀποδείξεις.

p. 72b31 "Η οὐχ ἀπλῶς ἡ ἑτέρα ἀπόδειξις ἡ γινομένη ἐκ τῶν ἡμῖν
γνωριμωτέρων. . .". 20

5 Τουτέστιν εἰ δὲ ὁ παρ' ἡμῖν ὅρος τῆς ἀποδείξεως καλῶς ἀποδέσθαι,
τὸ δεῖν ἐκ τῶν τῇ φύσει προτέρων τὰ ὄντερα κατασκευάζεσθαι, οὐ κυρίως
ἄν λέγοιτο ἀπόδειξις ἡ ἐκ τῶν ὄντερων τὰ πρότερα κατασκευάζουσα ἀλλ',
ώς εἴπομεν, τεκμηριώδης δεῖξις.

p. 72b32 Συμβαίνει δὲ τοῖς λέγοντις κύκλῳ τὴν ἀπόδειξιν εἶναι
10 οὐ μόνον τὸ νῦν εἰρημένον καὶ τὰ ἔξῆς. 25

'Ἐλέγχας τοὺς μηδενὸς εἶναι λέγοντας ἀπόδειξιν προέθετο ἐλέγχαι καὶ
τοὺς πάντα ἀποδεικτὰ εἶναι ὑποτιθεμένους τῷ δύνασθαι ἀνακάμπτειν τοὺς
συλλογισμοὺς διὰ τῆς κύκλῳ καλούμενης δεῖξεως. καὶ ἔδειξεν ἐν μὲν ἀτο-
πον καὶ πρῶτον αὐτοῖς ἐπόμενον τὸ ἐκ τῶν ὄντερων τὰ πρῶτα καὶ ἐκ τῶν
15 μερικῶν τὰ καθόλου δείκνυσθαι. δεύτερον δὲ δεικνύει ἀτοπον ἐπόμενον τὸ
τὰ αὐτὰ τῶν αὐτῶν καὶ σαφέστερα λαμβάνειν καὶ ἀσαφέστερα. νῦν δέ, 30
ώς εἴπομεν, εἰς δεύτερον ἀτοπον ἀπάγει τὸν λόγον. τοῖς γάρ λέγοντις, φησί.
κύκλῳ τὴν ἀπόδειξιν εἶναι συμβήσεται μηδὲν ἀλλοι λέγειν ἡ διτι ἔκαστον διὰ
τοῦτο ἔστι τοῦτο, διάτι τοῦτο ἔστιν. οἷον διὰ τί ἡ ψυχὴ ἀθάνατος; διάτι ἡ ψυχὴ
20 ἀθάνατος. διὰ τί ἡ ἀνθρωπὸς ζῶσι; διάτι ὁ ἀνθρωπὸς ζῶσι. διπερ ἔστι κατα-
γέλαστον. ἀτάρφειαν δὲ πάλιν ἐνεπάγει τῇ τε συνήθει συντομίᾳ χρώμενος καὶ
τῷ ἐπὶ μόνων στοιχείων γυμνάσαι τὸν λόγον παραδέηματι μὴ χρησάμενος
καὶ τρίτον, διτι στοιχεία λαβὼν καὶ ταῦτα ὄρους καλέσας οὐχ ὡς ὅροις 35
αὐτοῖς ἀλλ' ὡς προτάσεις κέχρηται. λαβὼν γάρ τὸ Α καὶ τὸ Β καὶ τὸ Γ
25 καὶ καλέσας ταῦτα ὄρους ἔκαστον ἀντὶ προτάσεως παρεῖληφεν, οὐδὲν ξένον

1 ἐλέγομεν] p. 71b22 sq. προτέρων τῇ φύσει V 3 ἡ om. V ἑτέρων V
ἡ γενομένη a (F): ἡγνοημένη V 5 μὲν UV παρ' ἡμῖν ὁ UV, at cf. p. 49,5
6 προτέρων τῇ φύσει RV post κατασκευάζεσθαι add. ἡ ἑτέρα Ra 7 πρῶτα a
8 εἶπον V post τεκμηριώδης add. καὶ λυτὴ UVa, at cf. p. 49,12 9 τὴν κτλ. om. V
10 καὶ τὰ ἔξῆς U: ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο Ra 11 μὴ δεῖν εἶναι V ἀπόδειξιν λέγοντας a
12 post τοὺς add. τὰ RUA ἀποδεικτικά U ante τῷ add. ἐν V 13 καλούμεντος
om. V post μὲν add. οὖν Ua 13,14 πρῶτον καὶ ἀτοπον R 14 ἐπόμενον
ἀλτοῖς a 16 σαφέστερον V: ἀσαφέστερον R: ἀσαφέστερα a ἀσαφέστερα scripsi:
σαφέστερα Ua: ὡς σαφέστερον V, om. ὡς R 17 ὡς εἴπομεν om. a¹ ἔτερον Ra¹
17,18 καὶ φησὶ συμβαίνειν τοῖς λέγοντι κύκλῳ τὴν δεῖξιν εἶναι a 18 ἔκαστον om. V
post διὰ add. τί V 19 ἔστι τοῦτο. διτι V: ἔστιν, ἐπειδὴ RUA διτι R
21 πολλὴν R: πολλὴν πάλιν V ἐποίησε V χρησάμενος a 22 τῶν V
μόνον a γυμνάσαι V παραδέηματι U post χρησάμενος add. * λέγω
(asterisco in mantissa nihil respondet) δηλ., διτι στοιχεία παρέλαβεν ἀντὶ προτάσεων a
23 τρίτον ὅτι RUV: ἔτι a καὶ ταῦτα ὄρους καλέσας RUV: ἀντὶ ὄρων a ὄρους (post
ώς) Ra 24 post γάρ add. καὶ a 25 πάντα V προτάσεων RU: fort. προτά-
σεως ἡ προτάσεων εἰληφεν a post οὐδὲν add. τι Ra: τε U

ποιῶν οὐδὲ ἔαυτῷ ἀσύνηθες. πολλαχοῦ γάρ τὰ στοιχεῖα ἀντὶ προτάσεων 13^v παραλαμβάνει· καὶ γάρ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Προτέρων ἀναλυτικῶν τῷ τοι-
ούτῳ γρηγόρεος, λέγω δὴ στοιχεῖα παραλαβόντες ἀντὶ προτάσεων, αὐτὸν δὴ
τοῦτο ἐπεισηγήνατο εἰπόντες οὐχ ὅρους καλῶς ἀλλὰ δύο προτάσεις. ή 10
5 μὲν οὖν αἰτία τῆς ἀσαφείας αὕτη. λαβόντες δὲ τὸ Α καὶ τὸ Β καὶ τὸ Γ
τῷ μὲν Α κέχρηται ἀντὶ τῶν δύο προτάσεων τοῦ συλλογισμοῦ η̄ ἀντὶ
μῆνος, η̄ τοι τῆς ἐλάττους, παραλελουπώς τὴν μεῖζονα ὡς ἐνθεωρουμένην ἐν
ἔκεινῃ· τῷ δὲ Β κέχρηται ἀντὶ συμπεράσματος, καὶ ἐπεὶ η̄ κύκλῳ δεῖξις,
ὅπερ εἰπον, τὸ συμπέρασμα λαβοῦσα ὡς ἐλάττονα πρότασιν καὶ ἀντι-
10 στρέψασα τὴν ἑτέραν οὗτω τὴν λοιπὴν κατασκευάζει. πᾶλιν τῷ μὲν Β 45
κέχρηται ὡς ἐλάττου προτάσει, ὅπερ η̄ τὸ συμπέρασμα τῷ πρώτῳ συλλο-
γισμοῦ, προσυπακουομένης πᾶλιν ὀηλούντοι καὶ τῆς ἑτέρας, καὶ οὗτω τῇ λοι-
πῇ ὡς συμπεράσματι κέχρηται, η̄ τις ἡ̄ ἐξ ἀρχῆς μὲν Α, καλεῖ δὲ αὐτὴν
Γ, ἵνα διὰ τῆς ἑτερότητος τὸ συμπέρασμα δηλώσῃ. διτὶ δὲ τὸ Γ ἀντὶ τοῦ Α παρ-
15 ἐλαβε, δῆλον αὐτὸς ἐποίησεν· ἐπειδὴ γάρ συνήσθετο διτὶ δυοὶ ἀπὸ τῆς τῶν στοι-
χείων ὀνομασίας οὐδὲν δοκεῖ ἀποπον συνῆγειαι, εἴ γε διὰ μὲν τοῦ Α τὸ Β δέ-
δεικται, διὰ δὲ τοῦ Β τὸ Γ, ἐπαναλαβόντες τὸν λόγον φησιν διτὶ κείσθω τὸ Α 50
ἐφ' οὐ τὸ Γ, τουτέστι τὸ αὐτὸν κείσθω ἡμῖν ὑπάρχον τὸ Α τῷ Γ, καὶ ὅπερ
η̄ πρότερον πρότασις, νῦν κείσθω συμπέρασμα. διτε εἰ τοῦ μὲν Α δυτος
20 τὸ Β ἐστί, τοῦ δὲ Β δυτος τὸ Γ ἐστί, ταῦτα δὲ η̄ τὸ Α τῷ Γ,
συνάγεται ἄρα διτὶ τοῦ Α δυτος τὸ Α ἐστίν. ἵνα δὲ τοῖς παραδείγμασι
ταφέστερον ποιήσω τὸν λόγον. φημὶ οὗτως· εἰλήφθω ἀντὶ ρὲν τοῦ Α πρό-
τασις η̄ λέγουσα 'ό ἀνθρωπος γελαστικόν', καὶ συνυπακουέσθω αὐτῇ 13^v
μεῖζων τις πρότασις η̄ λέγουσα 'τὸ γελαστικὸν νοῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν'.
25 συνάγεται δήπου τὸν ἀνθρωπὸν νοῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν εἶναι· καὶ
κεκλήσθω τὸ τοιοῦτον συμπέρασμα Β. ἐπεται οὖν τῷ Α, τουτέστι τῷ τὸν
ἀνθρωπὸν γελαστικὸν εἶναι, τὸ Β, λέγω δὴ τὸ τὸν ἀνθρωπὸν νοῦν καὶ ἐπι-
στήμης δεκτικὸν εἶναι. καὶ εἰ τινος ζητοῦντος πάθεν διτὶ τὸ Α ἐστί, του-

1 ἔνυτοῦ α πολλάκις V post γάρ add. καὶ α πρώτων V 2 ἐν τῷ
δευτέρῳ τῶν Προτ. ἀναλ.] memoriter citare videtur c. 2 p. 53b 23. 24 3 στοιχεῖον V
προτάσεως V 4 ἐπισημάντω V δέος οι. α πρότασιν Ra 5 post δὲ
add. καὶ V 6 τῶν οι. V 6.7 η̄ ἀντὶ μεῖζης η̄ τοι V: η̄ τοι RU: η̄ ἀντὶ α
7 post μεῖζον add. ὑπενόργεν R θεωρουμένην α 7.8 ἐν ἔκεινω V: ἐν ταῖς,
sed post ως α 9 ὅπερ εἰπον οι. V εἰπον] p. 44,26 sq. ἔλαχίστην V
11 δὲ V post η̄ add. τὸ V 12 post προσυπακουομένης add. δὲ U πάλιν
post ἑτέρας colloc. α¹: οι. a² 12.13 τὴν λοιπὴν RU^{a2} 13 συμπέρασμα R
αὐτὴν αὐτὸς V 14 δὲ δὲ bis R 15 ποιεῖ α ἐπεὶ V συνίγεται V
15.16 τῆς ὀνομασίας τῶν στοιχείων α 16 ἀποπον συνῆγειαι δοκεῖ V 16.17 δεῖται V
18 τὸ (ante γ) οι. V τουτέστι διτὶ τὸ γ αὐτὸς V τῶν ε τὸ corr. V¹ 18.19 καὶ
δὲ η̄ V: συνάγεται ἄρα, διτὶ τοῦ α δυτος, τὸ γ ἐστίν. ὅπερ οὖν ἂν α 19 πρότασις RU^a:
προσέρχεται V συμπεράσματα V μὲν τοῦ V 20 τὸ γ Ra: τὸ α UV
δὲ alt. a: γάρ RUV 21 ἄρα οι. V τὸ α RUV: τὸ γ α τοῖς deleverim
22 συνυπακουέσθω V 24 πρότασις μεῖζων τις α η̄ λέγουσα οι. Ra
post δεκτικὸν add. εἶναι V 25 δήπου RUV: δὲ τὸ α 26 τὸ τὸν U
27 post δὲ τὸ add. β U

τέστιν δει ὁ ἄνθρωπος γελαστικόν, θελήσαιμεν εἰς κατασκευὴν τούτου τῇ 13^ν κόκλῳ δεῖξει χρήσασθαι, φαμὲν οὕτως, δει ὁ ἄνθρωπος νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, δῆπερ ἦν, τὸ B, πάλαι μὲν συμπέρασμα, νῦν δὲ ὡς ἐλάττων πρότασις παραλαμβάνεται, καὶ συνάγεται συμπέρασμα ‘ὁ ἄνθρωπος ἄρα 5 γελαστικόν’, δῆπερ ἦν, τὸ A, ἐξ ἀρχῆς μὲν πρότασις νῦν δὲ συμπέρασμα, δηλονότι κανταῦθα παραλειπεμένης τῆς μείζονος προτάσεως τῆς λεγούσης ‘τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν γελαστικόν’. ἀλλὰ τὸ A Γ 10 ἐξ ἀρχῆς αὐτὸς ἐκάλεσεν, ὡς εἰπον, τῇ ἑτερότητι τὸ συμπέρασμα δεῖξαι 10 βιουλόμενος· τελευταῖον δὲ ἐπαναλαβὼν τὸν λόγον φησὶν δει δῆπερ ἐκάλεσα 15 Γ, τοῦτο ἔστιν δῆπερ ἐξ ἀρχῆς ἐκάλουν A. εἰ οὖν τοῦ A ὄντος τὸ B ἔστι, τοῦ δὲ B ὄντος τὸ Γ ἔστιν, δῆπερ ἔστι ταῦταν τῷ A. τοῦ B ἄρα ὄντος τὸ A ἔστιν· ἀλλὰ μὴν τοῦ A ὄντος τὸ B ἦν· τοῦ A ἄρα ὄντος τὸ A ἔστιν. οἱ ἄρα κόκλῳ δείκνυσθαι τι λέγοντες οὐδὲν ἔτερόν φασιν η δει 20 ἔκαστον ἐπειδὴ ἔστι, διὰ τοῦτο ἔστι. δυνατὸν δέ, δῆπερ εἰπον, τὸ A ἀντὶ τῶν δύο προτάσεων παραλαμβάνειν. ἀλλ’ ἐπειδὴ ἐν τῇ ἀντιστροφῇ τοῦ 20 συλλογισμοῦ λέγοντες ‘τοῦ B ὄντος τὸ Γ ἔστι, τουτέστι τὸ A ἔστι’ λαμβάνομεν τὸ A οὐκ ἀντὶ τῶν δύο προτάσεων ἀλλ’ ἀντὶ μᾶς δῆπερ συμπέρασμα ποιούμενα, ἵνα μὴ δόξωμεν ἐν τῇ ἀντιστροφῇ τοῦ A τὰς δύο προτάσεις ὡς ἐν συμπεράσματι παραλαμβάνειν, διὰ τοῦτο καλλιον ἔκαστον τῶν στοιχείων ἀντὶ μᾶς 25 προτάσεως παραλαμβάνειν συνεπινοούμενης τῆς λοιπῆς κατὰ τῶν τῶν ἐνθυμημάτων τρόπον· οἷον ἡ δεῖνα καλλωπιστής· οὐκοῦν μοιχός, συνυπακούομένης 30 δηλονότι καὶ τῆς μείζονος τῆς λεγούσης ‘πᾶς καλλωπιστής μοιχός’. οὗτος οὖν καν εἰ λέγωμεν ‘ὁ ἄνθρωπος γελαστικόν. ὁ ἄνθρωπος ἄρα νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν’, κατὰ παραλειψιν συνεπινοοῦμεν καὶ τὴν μείζονα τὴν λέγου- 35 σαν ‘τὸ γελαστικὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν’.

Συμβαίνει δὲ τοῖς λέγουσι κόκλῳ τὴν ἀπόδειξιν εἰναι οὐ μόνον τὸ νῦν εἰρημένον, τουτέστιν ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα καὶ ἐκ τῶν μερικῶν τὰ καθόλου δείκνυσθαι, ἀλλ’ οὐδὲν ἀλλοι λέγειν η δει τοῦτο ἔστιν. ἐπειδὴ τοῦτο ἔστι, τουτέστι τὰ αὐτὰ τῶν αὐτῶν 40 καὶ πρότερα καὶ ὑστερα εἰναι καὶ γνωριμώτερα καὶ ἀγνωστότερα, δῆπερ ἀτοπον.

1 δει om. V	γελαστικὸς V	θελήσομεν RV	2 post φαμὲν add. οὖν RU
δει om. V	4 post παραλαμβάνεται add. συνυπακούομένης καὶ τῆς μείζονος κατὰ ἀντιστροφῆν, τῆς λεγούσης τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, γελαστικὸν α 6 δηλονότι—7 γελαστικόν om. a 7 ḡ Ra: τὸ ḡ U: τὸ ḡ V 8 ἐξ ἀρχῆς post ἐκάλεσεν colloc. a 9 τελευταῖος V ḡ V post ὅπερ add. ἐξ ἀρχῆς a 10 ḡ V ἐκάλεσα V		
ante a prius add. τὸ U γάρ V εἰπον] p. 51,6	post εἰπον add. δει R 15 ἐπεὶ R		
12 ἄρα σ R 14 ἐπεὶ V εἰπον]	post εἰπον add. δει R 15 ἐπεὶ R		
16 ḡ RUA: σ V 18 post ποιούμεθα add. διὰ τοῦτο R 19 λαμβάνειν Ra	ante ḡ prius add. xai RUV: om. a 19 βέλτιον a: πάλιν UV 20 post παραλαμβάνειν add. ἀλλὰ UV: μῶς a τῆς λοιπῆς συνεπινοούμενης a τὸν om. V 22 καὶ om. V 23 οὖν Ra: om. UV καὶ a εἰ om. V λέγομεν Ra		
ante ḡ prius add. ει RUA γελαστικὸς Ra 24 δεκτικὸς R κατὰ—25 δεκτικόν om. V κατὰ παραλογισμὸν Ra ¹ 26 δὲ om. V 27 ὑστερον V			
28 τὸ R οὐδὲν V 29 τὸ om. V post αὐτὰ add. ταῦτα V 30 ḡ V			

p. 72b35 Δῆλον δὲ ὅτι τοῦτο συμβαίνει τριῶν ὥρων τεθέντων. 133

Τοῦτο, φησί, συμβαίνει τοῖς λέγουσι κύκλῳ τὴν ἀπόδειξιν εἶναι, [καὶ] ὅτι τοῦτο ἔστιν, εἰ τοῦτο ἔστι, τριῶν τεθέντων ὥρων. καὶ τοῦτο εἰκότως, ἐπειδὴ καὶ ἡ ἀπόδειξις τούλάγχιστον ἐκ τριῶν ὥρων· τοῦτο δέ, ἡ ἐπειδὴ καὶ πᾶς συλλογισμός· ὥστε καὶ ἡ κύκλῳ ὀδεῖξις τούλάγχιστον ἐκ 30 τριῶν μὲν ὥρων προτάσσεων δὲ δύο.

p. 72b36 Τὸ μὲν γάρ διὰ πολλῶν ἦ δὲ ὀλίγων ἀνακάμπτειν φάναι οὐδὲν διαφέρει, δι’ ὀλίγων δὲ τῷ διαφέρειν.

Διονατὸν γάρ δήπου συνιθέτω συλλογισμῷ χρωμένους διὰ πλειόνων 10 τε ὥρων συλλογίζεσθαι καὶ ἀνακάμπτειν τῇ κύκλῳ ὀδεῖξαι· καὶ οὐδὲν διαφέρει, εἴτε πλείους εἰσὶν οἱ ὥραι εἴτε ἐλάττους. τὸ μέντοι δι’ ἐλαττόνων 35 ἡ τριῶν μὲν ὥρων δύο δὲ προτάσσεων λέγειν τὴν ἀνάκαμψιν γίνεσθαι οὕτων, ἐπειδὴ μηδὲ συλλογισμὸν ἐνδέχεται δι’ ἐλαττόνων γίνεσθαι.

p. 72b37 Ὅταν γάρ τοι Λ ὄντος.

15 Τουτέστιν ἡτοι τῆς ἐλάττους προτάσσεως ἦ σύμφωνον, ὥσπερ εἴπομεν.

p. 72b38 Ἐξ ἀνάγκης τῷ τὸ Β.

Τουτέστι τὸ συμπέρασμα.

p. 72b38 Τούτου δὲ τὸ Γ.

Τούτου δέ, τοῦ Β δηλονότι, ὥσπερ εἴληπται μὲν ἐξ ἀρχῆς ὡς συμπέ- 20 ρασμα, νῦν δὲ ὡς πρότασις· τὸ δὲ Γ, ὡς εἴπομεν, ὡς συρπέρασμα παραλημβάνει· ὥστε τοῦ Α ὄντος ἐξ ἀνάγκης τὸ Γ ἔστιν. ἀλλὰ τὸ Γ ταῦτην παραλαμβάνει τῷ Α, ὡς ἐφεξῆς δείκνυσται φησὶ γοῦν οὗτος. 10

p. 72b39 Εἰ δὴ τοῦ Α ὄντος ἀνάγκη τὸ Β είναι, τούτου δὲ ὄντος τὸ Α (τοῦτο γάρ τὴν τὸ κύκλῳ), κείσθω τὸ Α ἐφ’ οὐ τὸ Γ.

25 Ὅρῃς δὲ ἄνω λέγων τοῦ Α ὄντος ἔσται τὸ Γ τὸ Γ ἀντὶ τοῦ Α παρε- 15 λάμβανεν. Ιδοὺ οὖν ἐνταῦθα ταφῖς φησιν δὲ τοῦ Β ὄντος ἀνάγκη τὸ Α

1 ἐκτεθέντων V 2 τοῦτο—3 ὥρων om. V καὶ deleui 4 ἐπεὶ V
5 ἐπεὶ RV καὶ alt. om. RUA 5, 6 τούλάγχιστον μὲν ἐκ τριῶν Ua: ἐκ τριῶν
μὲν τούλάγχιστον V 7 τοῦτο γάρ V δὲ om. R 8 διεῖν ε διοῖν corr. VI
12 ἦ R: τῶν UVa διεῖν V λέγω V 13 ἐπεὶ V συλλογισμὸν | huc
usque V 15 μεζόνος R εἴπομεν] p. 51,6 19 δὲ, τοῦ Wait Organ. II
p. VIII: τοῦ R: δὲ τὸ Ua 20 εἴπομεν] p. 51,14 λαμβάνει R 26 γοῦν U

είναι. καὶ ὅτι ὅπερ νῦν ἐλάχιθανεν Λ, ἐκεῖ Γ ἐκάλει, ἐπήγαγε λέγων κείσθω 13^v
τὸ Α ἐφ' οὐ τὸ Γ, ὡσανεὶ ἔλεγεν ἔστω τὸ Α ὅπερ τὸ Γ".

p. 73a2 Τὸ οὖν τοῦ Β ὄντος τὸ Α λέγειν είναι.

'Ιδοὺ πάλιν ἔτι σαφέστερον ἐπεξηγήσατο τοῦτ' αὐτὸν σαφῶς λέγων ὅτι,
ὅταν κεχρημένος τῇ κύκλῳ δεῖξει εἴπω ὅτι τοῦ Β ὄντος ἔστι τὸ Α, οὐδὲν
ἄλλο λέγω ἢ ὅπερ πρότερον ἔλεγον, ὅτι τοῦ Β ὄντος ἔστι τὸ Γ'. 50

p. 73a3 Τοῦτο δὲ ὅτι τοῦ Α ὄντος τὸ Γ.

Τοῦτο δέ, φησόν, τὸ Γ ἐξ ἀρχῆς ἐδείκνυμεν, ὅτι τοῦ Α ὄντος ἐξ
ἀνάγκης καὶ αὐτὸν ἦν, εἴ γε τὸ μὲν Β διὰ τοῦ Α ἐδείκνυτο, τὸ δὲ Γ διὰ
τοῦ Β· ἀλλὰ τὸ Γ ταῦτὸν δεῖξειται τῷ Α· ὥστε συνάγεται οὐδὲν ἄλλο ἢ
ὅτι τοῦ Α ὄντος τὸ Α ἔστιν.

p. 73a6 Οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο δυνατόν, πλὴν ἐπὶ τούτων οὐσα
ἀλλήλοις ἐπεται, ὡσπερ τὰ ἕδια. |

"Οτι τῇ κύκλῳ δεῖξει οὐδὲ αὐτὸν τοῦτο συμβαίνει [τὸ] ἐπὶ πάντων τὸ αὐτὰ 14^r
15 δὲ ἔαυτῶν ἀποδεικνύναι, πλὴν εἰ μὴ τρεῖς ὅροι παραληφθῶσιν οὗτως ἔχοντες
πρὸς ἀλλήλους ὥστε ἔκαστον πρὸς τὸν λοιπὸν ἀντιστρέψειν, τούτους ὥστε
ἐξισάζειν αὐτούς. ταῦτὸν δέ ἐστιν εἰπεῖν ὅτι δεῖ ἐξ ιδίων αὐτούς συγχει-
σθαι· οἷον ἄνθρωπος, γελαστικόν, νῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν· ἔκαστον
γάρ τούτων πρὸς τὰ λοιπὰ ἀντιστρέψει. εἰ γάρ μὴ εἰν τοῦτως κείμενοι ἡ
20 οἱ ὅροι, οὐδὲ ὅλως τῇ κύκλῳ δεῖξει χρήσασθαι δυνατόν· οὐ γάρ δυνατὸν
ἀντιστρέψαι τὰς προτάσεις, εἰπερ ἢ καθόλου καταφατική οὐ πρὸς ἔαυτὴν
ἀντιστρέψει ἀλλὰ πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικήν.

p. 73a7 'Ενδεικόν εἰπεν οὖν κειμένου δέδειξεται ὅτι οὐδέποτε' ἀνάγκη
είναι τι ἔτερον.

25 'Ἐπειδὴ εἶπεν ἀνωτέρω. ὅτι "τοῦτο συμβαίνει τριῶν ὅρων τεθέντων",
καὶ ὅτι δὲ ἐλαττόνων οὐκ ἐνδέχεται, αὐτὸν τοῦτο νῦν ἐνταῦθα ἐπαναλαβών 10
φησόν, ὅτι δέδειξεται ἡμῖν ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἀναλυτικῶν τῶν προτέρων,
ὅτι ἔνδεικνεται εἴτε ὅρου εἴτε προτάσεως συλλογισμὸν γενέσθαι ἀδύνατον.
οὔτε γάρ ἐὰν εἴπω 'ἄνθρωπος' ἢ 'λίθος' ἢ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῆσθαι ἔστι.

1 νῦν ἐκάλεσεν R 3 τὸ γοῦν τοῦ α¹: τοῦ οὐν α² λέγειν είναι Ua¹ (F): inv. ord.
Arist.: είναι om. Ra² (A et pr. B, d u n) post είναι add. εἰπὼν Ua¹ 4 οὐδὲν πάλιν
om. α¹ ἐξηγήσατο τὸ αὐτὸν α² 7 post ὄντος add. ἔστι α: post ὅ Arist. (om. u f)
8 δέ om. R 11 post ὄντος add. ἀνάγκη τὸ ἢ είναι . τούτους τοῦ α ὄντος α
12 ἐπὶ τούτων α Arist. om. RU 14 [τὸ]—τὸ scripsi: τὸ—τὰ libri 15 ἔαυτοῦ Ra
20 χρήσαις δεῖξασθαι U 24 τι είναι α Arist. 25 ἀνωτέρω] p. 72b35 26 αὐτὸν
om. α 27 τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν R post ἀναλυτικῶν add. δηλαδή α
ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἀναλ. τ. πρ.] e. 2 p. 53b16 sq. cf. 1 15 p. 34a16 sq. 28 κειμένου
ὅρου ἢ α 29 ὅτι ζῶσιν ἄνθρωπος U

συμπέρασμα ἐξ ἑνὸς τούτων, εἰπερ συλλογισμός ἔστι 14^ο
“λόγος ἐν φῷ τετέλετων οὐ τινὸς ἀλλὰ τινῶν ἔτερον τι τῶν κειμένου
συμβαίνει”.

p. 73a9 Λέγω δὲ ἑνός, ὅτι οὗτε ὥρου ἑνὸς οὗτε θέσεως μηδὲ 15
τεθείσης.

Παρατηρητέον ὅτι τὴν πρότασιν θέσιν ἐκάλεσε. τοῦτο δὲ εἰπον, ὅτι
ἄντο μὲν διαιρόν τὰς ἀμέτους προτάσεις τὴν διαιρέσιν ἐποίησατο εἰς τὸ
ἀξιωμα καὶ τὴν θέσιν, τὴν δὲ θέσιν διεῖλεν εἰς ταὶ αἰτήρατα· καὶ τοὺς
ἥρισματα, νῦν δὲ καινῶς πᾶσαν πρότασιν θέσιν ἐκάλεσεν.

10 p. 73a10 Ἐκ δύο δὲ θέσεων πρώτων καὶ ἐλάχιστων ἐνδέχεται,
εἰπερ καὶ συλλογίσασθαι.

Τουτέστι τὸ ἐλάχιστον ἐκ δύο. πρώτων δέ, τουτέστι τῶν ἀπλουματά- 20
των, ἐπειδὴ ὁ συλλογισμὸς ὁ ἐκ πλειόνων προτάσεων συγκείμενος οὐκ ἐκ
πρώτων σύγκειται, ἀλλ᾽ ἐστὶ σύνθετος ἐκ προσυλλογισμῶν κατεσκευασμένος.
15 δέ μέντοι ἐκ δύο προτάσεων συγκείμενος συλλογισμὸς ἐκ πρώτων τούτων
προσεγγός ἔχει τὴν γένεσιν. τὸ δὲ εἰπερ καὶ συλλογίσασθαι ἀντὶ τοῦ
‘ἐπειδὴ καὶ καθόλου ὁ συλλογισμὸς τοῦδε ἐλάχιστον ἐκ δύο προτάσεων σύγκει-
ται, ὥστε καὶ ἡ κύκλῳ δεῖξαι’.

p. 73a11 Ἐὰν μὲν οὖν τό τε Α τῷ Β καὶ τῷ Γ ἐπηγται καὶ 25
20 ταῦτα ἀλλήλοις καὶ τῷ Α, οὗτοι μὲν ἐνδέχεται ἐξ ἀλλήλων
δεικνύναι πάντα τὰ αἰτηθέντα ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι.

Τουτέστιν ἐδὲ οἱ τρεῖς δροὶ οἱ τεθέντες ἕπια μοιν ἰστε καὶ ἀντι-
στρέφειν πάντας πρὸς πάντας. τότε δυνατὸν ἀντιστρέψαντας τὴν μείζονα
τῶν προτάσεων καὶ ταύτην συνθέντας μετὰ τοῦ συμπεράσματος οὗτοι τὴν 30
25 λοιπὴν δεικνύναι· ὅμοιοις καὶ τὴν μείζονα δυνατὸν ἀποδεῖξαι τῇ κύκλῳ
δεῖξαι ἀντιστρέφοντας τὴν ἐλάττονα καὶ ταύτην συνάπτοντας τὸ συμπέρασμα
συνάγειν τὴν μείζονα. τοῦτο δὲ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι μόνον δυνατόν,
ώς δέδεικται ἐν τῷ περὶ συλλογισμοῦ.

30 p. 73a15 Δέδεικται δὲ καὶ ὅτι ἐν τοῖς ἀλλοῖς σχήμασιν ἡ οὐ
γίνεται συλλογισμὸς ἡ οὐ περὶ τῶν ληφθέντων.

Ἐν γὰρ τῷ δευτέρῳ τῶν Ηροτέρων ἀναλυτικῶν πολὺν λόγον ἐποι-

2 λόγος κτλ.] Anal. Pr. I 1 p. 24b18 2 τενῶν οὐ τινὸς α 4 δῆτοι. R
7 ἄνω] c. 2 p. 72a14 sq. 8 post καὶ prius add. εἰς Γ τὴν δὲ Ra; καὶ τὴν Γ
9 δρούς R 12 τουτέστι—ἐκ om. α 15 post τούτον add. τῷ Γ 17 καὶ
om. Οα 19 τε R Arist.: om. Οα 20 τῷ α U post μὲν add. οὐν Οα
21 τῷ om. α 22 post ἐάν add. μὲν α 27 συνάγειν τὴν μείζονα deleverim
30 παρά R 31 ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ηροτ. ἀναλ.] c. 5 p. 57b18 sq.

γίσατο περὶ τῆς κύκλῳ δείξεως, ἐν οἷς ἔδειξεν ὅτι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ 14^τ συγχήματι, εἰ ληφθεῖεν οἱ ὅροι ἀντιστρέψοντες πρὸς ἀλλήλους, δύνατόν ἔναστην τῶν προτάσεων τῇ κύκλῳ δεῖξει συλλογίσασθαι, ἐπὶ μέντοι τῶν λοιπῶν συγημάτων οὐκέτι τοῦτο ἐνδέχεται, ἀλλ᾽ η οὐδὲ ὥλως δείκνυται τι η ἔτε- 40 ρόν τι παρὰ τὸ προκείμενον. οἶνον εἰ εἴποιμεν ἐν δευτέρῳ συγχήματι οὕτω ‘τὸ γελαστικὸν κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, τὸ γελαστικὸν κατ’ οὐδενὸς λίθου’ καὶ θελήσαμεν τῇ κύκλῳ δεῖξει ἔναστην τῶν ἄλλων προτάσεων κατα-
σκευάσαι, τὴν μὲν καταφατικὴν οὐδὲ ὥλως δυνάμεθα δεῖξαι, εἰ γε ἐν παντὶ 10 συλλογισμῷ τῇ γειρονὶ τῶν προτάσεων ἔπειται τὸ συμπέρασμα· ἀντιστρα- φείσης γάρ τῆς ἀποφατικῆς καὶ τοῦ συμπεράσματος εἰλημμένου ὡς προτά- 45 τεως δύο ἀποφατικαὶ γίνονται ἐν τῷ πρώτῳ συγχήματι, καὶ οὕτως οὐδὲν συναγθήσεται. οἶνον εἰ εἴποιμι ‘οἱ ἀνθρώποις κατ’ οὐδενὸς λίθου’. Ὡπερ ἡν συμπέρασμα, ‘οἱ λίθοις κατ’ οὐδενὸς γελαστικοῦ’, ὥστε τὴν μὲν καταφατικὴν δεῖξαι ὥλως οὐκ ἐνδέχεται. εἰ δὲ τὴν ἀποφατικὴν 15 δεῖξαι θελήσομεν, αὐτὴν μὲν οὐ δείκνυμεν, τὴν δὲ ἀντιστροφὸν αὐτῇ δεῖξαι δυνάμεθα οὕτως· τὸ γελαστικὸν κατ’ οὐδενὸς λίθου, τὸ γε-
λαστικὸν κατὰ παντὸς ἀνθρώπου. ή δὲ ἀντιστροφὴ οὕτως· οἱ λίθοις κατ’ οὐδενὸς ἀνθρώπου, οἱ ἀνθρώποις κατὰ παντὸς γελαστικοῦ, καὶ συνάγεται· ‘οἱ λίθοις ἄρα κατ’ οὐδενὸς γελαστικοῦ’. ἡμέλομεν δὲ ήμετες δεῖξαι ὅτι τὸ 50 γελαστικὸν κατ’ οὐδενὸς λίθου. εἰ δέ τις εἴποι δέ τις ἀντιστρέψοντος τοῦ συμπεράσματος δείκνυται τὸ ζητούμενον (εἰ γάρ οἱ λίθοις κατ’ οὐδενὸς γελαστικοῦ, δῆλον ὅτι καὶ τὸ γελαστικὸν κατ’ οὐδενὸς λίθου), ἀλλ’ ήμετες γέ φαμεν ὅτι αὐτόθιν ἀνευ τῆς ἀντιστροφῆς οὐ συνάγεται τὸ ἐξ ἀρχῆς. Ιστέον μέντοι ὅτι δυνατόν μηδεὶς τὸ πρῶτον σχῆμα ἀνάγοντας τὸν συλλο- 55 γισμὸν ἄλλὰ φυλάττοντας τὸ ἴδιον τοῦ δευτέρου συγχήματος δεῖξαι τὴν ἀπο- φατικήν. ἔστω δὲ οἱ συλλογισμὸς οὕτω· τὸ γελαστικὸν κατ’ οὐδενὸς λίθου. τὸ γελαστικὸν κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, οἱ ἀνθρώποις | ἄρα κατ’ οὐδενὸς λίθου. 14^τ ἐν τούτῳ οὖν τῷ συλλογισμῷ, ἐὰν λάβω τὸ συμπέρασμα καὶ ἀντιστρέψω τὴν καταφατικὴν πρότασιν, τὸ δεύτερον φυλάττω σχῆμα καὶ συμπεραίνω 30 τὴν ἀποφατικὴν πρότασιν οὕτως· οἱ ἀνθρώποις κατ’ οὐδενὸς λίθου, οἱ ἀνθρώποις κατὰ παντὸς γελαστικοῦ, καὶ συνάγεται τὸ γελαστικὸν κατ’ οὐδενὸς λίθου. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ συγχήματι ἔλεγε μὲν οἱ φιλόσοφος μηδὲν συνάγεται τῇ κύκλῳ δεῖξει διὰ τὸ μερικὰ πάντα συνάγεσθαι ἐν τῷ τρίτῳ συγχήματι μερικοῦ δὲ ὄντος τοῦ συμπεράσματος, εἰ θελήσομεν δεῖξαι μίαν 5 τὸν προτάσεων καθολικὴν οὖσαν, τῇ κύκλῳ δεῖξει οὐ δυνατόν· λαμβάνοντες γάρ τὸ συμπέρασμα μερικὸν (ἢν) καὶ τὴν ἑτέραν τῶν προτάσεων ἐπὶ μέρους

4 τοῦτο οὖν α ἄλλως α 4 τι ἔτερον U 5 κείμενον α εἴποιμεν α:
εἴπομεν U: εἴπωμεν R post ἐν add. τῷ R 7 θελήσαμεν α: θελήσομεν R:
θελήσωμεν U 8 δυνάμεθα post δεῖξαι colloc. U: δυνηθόμεθα α 10 οὖν R
9 γίνονται post πρώτῳ colloc. R τῷ om. a οὐδὲν οὕτω α 13 η U
11 ἀντιστροφὴν αὐτῆς α² 16 τὸ γελαστικὸν—17 οὕτως om. a¹ 21 εἰ γάρ—
22 λίθοις om. a 23 γέ scripsi: τε Ua: om. R 27 οὐδα ἀνθρωπος R
29 ἀντιφατικὴν U 31 καὶ om. a 32 ἔλεγεν] Anal. pr. II 7 p. 58b 39 sq.
36 ὃν addidi ἐπὶ μέρους RUa²: ὅπως ἂν ἔγοι α¹

οῦτιο συνάξομεν τὴν λοιπήν. ἐγὸν δέ φημι ὅτι ὥσπερ ἐφ' ὧν ἔθηκα ἐν τῷ Ηγ πρώτῳ σχῆματι παραδειγμάτων, ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τὸ ἔξιστοντας λαβεῖν τοὺς ὅρους καί τοι τῆς καθόλου καταφατικῆς μὴ πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέψεις 10 ὅμοιώς, ὡς εἰπον, διὰ τὸ ἔξιστον τοὺς ὅρους συνεχίσθειν ἀντιστρέψεις πρὸς ἑαυτὴν τὴν καταφατικήν, οὕτως ωὴ ἄτοπον καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου σχῆματος τῶν ὅρων ἔξιστοντων καθόλου τε συνάγειν τὸ συμπέρασμα καὶ καθόλου συναγέθετος οὕτω τῇ κύκλῳ δεῖξει καὶ τὰς προτάσεις ἀποδεικνύαι δυνατόν· οἷον ὁ ἀνθρωπος κατὰ παντὸς γελαστικοῦ, τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν κατὰ παντὸς γελαστικοῦ, ὁ ἄνθρωπος ἄρα κατὰ παντὸς νοῦ καὶ 10 ἐπιστήμης δεκτικοῦ. τὴν μὲν οὖν ἐλάττονα πρότασιν δείκνυμι τῇ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα ἀναλύσει λαβόν τὸ συμπέρασμα καὶ τὴν μείζονα· τὴν δὲ 15 μείζονα οὐχ οἷον τε δεῖξαι οὔτε τῇ ἀναγωγῇ τῇ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα οὔτε δὲ αὐτοῦ τοῦ τρίτου.

p. 73a 21 Ἐπεὶ δὲ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν οὐ ἔστιν ἐπιστήμη 15 ἀπλῶς, ἀναγκαῖον ἀν εἴη τὸ ἐπιστητὸν τὸ κατὰ τὴν ἀποδεικτικὴν ἐπιστήμην.

Ἐλέγχεις τοὺς τε μηδενὸς εἶναι ἀπόδειξιν λέγοντας καὶ τοὺς πάντα ἀποδεικτὰ εἶναι ὑποτιθεμένους νῦν λοιπὸν ἐπάνεισιν ἐπὶ τὸ ἔξι ἀργῆς²⁰ τοῦτο δὲ ἦν διδάσκει τί ποτέ ἔστιν ἡ ἀποδεικτὴ ἐπιστήμη, καὶ ἐπεὶ 20 ταύτην οὐ δυνατὸν εἰδέναι τὸν μὴ γνόντα τίνων ἔστιν ἡ ἀπόδειξις, ἀναλαμβάνει τὸν περὶ τούτων λόγον καὶ διδάσκει τὴν ὑποβεβλημένην τῇ ἀπόδειξει δῆλην, καὶ φησὶν ὅτι ἡ ἀπόδειξις οὐχ ἀπλῶν ἐπιστήμη μόνην ἀλλὰ καὶ ἡ μὴ ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν. εἰ δὲ τοῦτο, ἀναγκαῖον ἄρα ἔστιν ἡ ἀπόδειξις, εἰ δὲ ἀναγκαῖον, ἀνάγκη δήπου καὶ ἔξι ἀναγκαίων προ-25 τάξεων εἶναι αὐτήν· οὐ γάρ ἐνδέχεται ἐκ μὴ ἀναγκαίων προτάσεων 25 ἀναγκαίον τι ἀπόδειξαι. ὥστε ἐπεὶ ἀναγκαῖον ἡ ἀπόδειξις καὶ ἔξι ἀναγκαίων προτάξεων, δεῖ, φησί, λαβεῖν ἡμᾶς τίνα τέ ἔστι τὰ ἀναγκαῖα προβλήματα ὃν ἔστιν ἡ ἀπόδειξις, καὶ τίνες αἱ τοῦ ἀναγκαίου προτάσεις ἔξι ὡν δὲ πο-30 δεικτικὸς γίνεται συλλογισμός. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ πᾶσα πρότασις τι κατὰ τίνος 30 καταφάσκει ἢ τι ἀπό τίνος ἀποφάσκει, καὶ τοῦτο ἢ κατὰ παντὸς ἢ κατὰ τίνος, καὶ ἢ καθ' αὐτὸν ἢ κατὰ συμβεβληκός, δεῖ δὲ τὰς ἀπόδεικτικὰς προ- τάσεις κατὰ παντὸς τε ἢ καταφάσκειν καὶ καθ' αὐτὸν καὶ μὴ 30

1 οὕτω scripsi: οὐ R^a τὸ λοιπὸν α¹ δεῖ om. U^a ἔθηκα (scil. p. 54, 18) scripsi: ἔθηκεν R^a 1. 2 παραδειγμάτων ἐν τῷ πρώτῳ σχῆματι α¹ 2 ὁ ἀριστοτέλης post 1 ὥσπερ colloc. a: ὁ om. U 3 καίτοι—ἢ καταφατική R^a: οὐδὲν ἐκάπιε τὴν καθόλου καταφατικὴν τὴν πᾶς ἄνοις γελαστικὸν ἀντιστρέψειν εἰς ἑαυτὴν α¹ 5 ante οὕτως add. καὶ R^a: om. Ta¹ μὴ U^a: τί R: οὐδὲν α¹ 6 συνάγεσθαι a 7 συναγομένου a 9 ante νοῦ add. τοῦ R^a: om. T 15 τὸν (ante κατὰ) R 16 ἐπιστήμην om. R 17 τε om. a 18 ἀποτιθεμένους a 19 δεῖξαι U 20 γνῶναι—εἰδότα a 21 ἐνυποβεβλημένην R 22 φησὶ γρῦν, om. καὶ U ἀληθῶν ἐπιστήμην ἔστι a et om. ἐπιστήμη R 22. 23 immo ἀλλὰ μόνον ἢ καὶ 23 ἀναγκαίων scripserim, at cf. vs. 24 et 26 26 ὥστε—27 προτάξεων om. U 28 ἢ Sa: om. RU 29 xi Sa: om. RU 30 καταφάσκει om. a καταφάσκει a 31 δὲ om. Ua 32 ἢ prius om. Ra

κατὰ συμβεβηκός, οὐ πρότερον, φησί, γνωσόμενα τίνες εἰσὶν αἱ ἀναγκαῖαι 14^ο προτάσεις αἱ εἰς τὴν ἀπόδειξιν ἡμῖν συμβαλλόμεναι, πρὸν ἀν μάθωμεν τί ποτ' ἔστι τὸ κατὰ παντὸς καὶ τί τὸ καθ' αὐτὸν καὶ τί τὸ κατὰ συμβεβηκός. οὗτος οὖν ἐπεξελθὼν τοῖς προεγνωμένοις παραδίδωσι καὶ τὴν περὶ τῶν 5 ἀναγκαίων προτάσεών τε καὶ προβλημάτων διδασκαλίαν.

Ἐπεὶ δὲ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν οὖν ἔστιν ἐπιστήμη ἀπλῶς, ἀναγκαῖον ἀν εἴη τὸ ἐπιστητὸν τὸ κατὰ τὴν ἀποδεικτικὴν ἐπιστήμην. ὅτι μὲν τὸ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν καὶ τὸ ἀναγκαῖον 33 οὕτως ἔχειν ταῦτόν, δῆλον. ἀλλ᾽ ἔστιν ἡμῖν σαφέστερον καὶ μᾶλλον ἐν 10 αργῶς παριστῆ τὴν διάνοιαν τὴν ἑαυτοῦ τὸ ἀδύνατον· ἀμέλει γάνη λέγοντες πολλάκις ἀναγκαῖον εἶναι τὸ τὸν κάμνοντα φλεβοτυμηθῆναι εἰς πλείστα παράστασιν τῆς τοῦ ἀναγκαίου σημασίας ἐπιφέρομεν τὸ ἀδύνατον, λέγοντες ὡς ἀδύνατον ὑγιαντὶ μὴ φλεβοτυμηθέντα. διὰ τοῦτο οὖν καὶ αὐτῆς ὡς σαφέστερον λαβόν τὸ ἀδύνατον ἐκ τούτου συνήγαγε τὸ ἀναγκαῖον. 15 εἰ γάρ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν τὸ ἐπιστητόν, ἀναγκαῖον δύπου τοῦτο ἀν 40 εἴη, φησίν.

p. 73a 24 Ἐξ ἀναγκαίων ἄρα συλλογισμός ἔστιν ἡ ἀπόδειξις.

Ἐξ ἀναγκαίων, δῆλονότι προτάσεων, εἴ γε μὴ ἐνδέχεται ἀναγκαῖον τι ἐκ μὴ ἀναγκαίων συναγαγεῖν, ὅπερ ὡς σαφὲς παρῆκεν.

20 p. 73a 24 Ληπτέον ἄρα ἐκ τίνων καὶ ποίων αἱ ἀποδείξεις εἰσὶ. 45

Οὐκ ἐκ παραλλήλου κεῖται τὸ ἐκ τίνων καὶ ποίων, ἀλλ᾽ ἐκ τίνων μὲν τοῦτ' ἔστιν ἐκ προτάσεων, ποίων δὲ τοῦτ' ἔστι ποίων προβλημάτων ἢ ἀπόδειξις ἔστιν, ἢν δεῖ κατασκευάζειν δῆλον ὅτι δι' ἀναγκαίων προτάσεων.

25 p. 73a 28 Κατὰ παντὸς μὲν οὖν τοῦτο λέγω ὃ ἂν ἢ μὴ ἐπὶ τινὸς μὲν τινὸς δὲ μὴ μηδὲ ποτὲ μὲν ποτὲ δὲ μῆ.

Ἐν μὲν τοῖς Προτέροις ἀναλυτικοῖς τὸ κατὰ παντὸς ὠρίσατο λέγων 50 ὅταν μηδὲν ἢ λαβεῖν τοῦ ὑποκειμένου καθ' οὖν οὐ κατηγορεῖται ὁ κατη-

1 οὐ Ra: καὶ U 2 ἀν Sa: οὐν. RU 7 ἀναγκαῖον—8 ἐπιστήμην οὐν. a
8 post μὲν add. οὖν a ἀναγκαῖον Ra: δυνατὸν U 9 δῆλοι R 10 τὴν
έαυτοῦ RU: αὐτοῦ a 11 τὸ οὐν. R φλεβοτυμηθῆναι τὸν κάμνοντα a
15 ἀνάγκη U 15.16 ἢν εἴη φησίν RU: εἶναι a 19 σαφὲς παρῆκε Ra¹: ἐν ταῖς
μίζεσσιν ἐδήλωσε Ua² 20 ὥποιων U 21 εἰρηται a τὸ—ποίων ante οὖν colloc. a
ἐκ (post τὸ) a: οὐν. RU ἀλλ᾽—23 ἔστιν RU: ἀλλὰ διὰ μὲν τοῦ, τίνων, δῆλοιται τὸ
προτάσεων . διὰ δὲ τοῦ ποίων, τὸ προβλημάτων . τούτων γάρ ἔστιν ἢ ἀπόδειξις a
23 δεῖ a: δεῖν RU δῆλονότι post ἀναγκαίων colloc. R ἐξ a 24 ante
κατὰ add. καὶ a οὖν οὐν. a 25 μηδὲ κτλ. οὐν. a 26 ἐν μὲν τοῖς
Προτ. ἀναλ.] 11 p. 24 b 28 sq. post λέγων add. ὅτι R 27 ὅταν Ra¹: ὃ Ua²
itemque p. 59,1 ἢ a¹: ἔστιν RUa² itemque p. 59,1

γυρούμενος'. ὅμοίως καὶ τὸ κατὰ μηδενὸς 'ὅταν μηδὲν οὐ τοῦ ὑποκειμένου καθ' οὐ λέγεται ὁ κατηγορούμενος'. ἐνταῦθα δὲ τῷ κατὰ παντὸς, ὅπερ παραλαμβάνεται εἰς τὰς ἀποδεικτικὰς μεθόδους, τοῦτο τε αὐτό φησι δεῖν ὑπάρχειν καὶ ἔτι τὸ δεῖ ὑπάρχειν τῷ ὑποκειμένῳ καὶ δι μὴ ποτὲ μὲν ποτὲ δὲ μή. ἔκει μὲν γάρ κατὰ παντὸς ἔλεγε τὸ παντὶ ὑπάρχειν, εἰ | καὶ μὴ δεῖ· οὐδὲ γάρ τοῦ δεῖ ἔκει ἔχοργεν, ἐπειδὴ οὐ περὶ 15 ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ ἐποιεῖτο τὸν λόγον ἀλλὰ περὶ τοῦ ἀπλῶς, ἐν τῷ τούτου μόνου ἐστὶ χρέα τοῦ πᾶσι τοῖς ὑποκειμένοις ὑπάρχειν τὸν κατηγορούμενον· ἐνταῦθα μέντοι τὸ καὶ παντὶ καὶ δεῖ. καὶ δι, φησί, τοῦτο 10 ἐστι τὸ κατὰ παντὸς ἐν ταῖς ἀποδεῖξεσι παραλαμβανόμενον, δῆλον ἐκ τῶν ἐνστάσεων τῶν φερομένων πρὸς τὰς ἀποδεικτικὰς προτάσεις· οὐ γάρ ἐν· 5 ιστάμενοι, φησί, πρὸς τανα πρότασιν ἀποδεικτικὴν οὐ μόνον οἴονται ἐλέγγειν αὐτήν, εἰ δεῖσιαν μὴ παντὶ τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχον τὸ κατηγορούμενον γίγνεται, μὴ ὑπάρχον, ἀλλ' εἰ καὶ μὴ δεῖ ὑπάρχει γίγνεται.

15 p. 73a29 Οἷον εἰ κατὰ παντὸς ἀνθρώπου ζῷον, εἰ ἀληθὲς τόνδε εἰπεῖν ἄνθρωπον, ἀληθὲς καὶ ζῷον.

Τουτέστιν εἰ τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν ἀληθές, εἰ τὸν δεῖνα 10 ἀληθὲς εἰπεῖν ἄνθρωπον, ἀληθὲς δήπου καὶ ζῷον αὐτὸν λέγειν.

p. 73a31 Καὶ εἰ νῦν θάτερον, καὶ θάτερον.

20 Τουτέστιν ὑποκειμένου τοῦ ἄνθρωπου εἶναι τόνδε τινὰ καὶ ζῷον· οὐ γάρ ποτὲ μὲν ἐστὶ ζῷον, ποτέ δὲ οὐ ζῷον ἔσται, ἀλλ' δεῖ ζῷον τέ ἐστι καὶ ἄνθρωπος εἶναι λέγεται. ἐπὶ δὲ τοῦ καθεύδειν οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἄνθρωπον μενόντα ποτὲ μὲν καθεύδειν ἐνδέχεται ποτὲ δὲ μή καὶ ποτὲ μὲν διαλέγεσθαι ποτὲ δὲ μή. ζῷον μέντοι γίγνεται τὸ θυγατήριον οὐ ποτὲ μὲν ἔσται, ποτὲ δ' οὐκ 25 ἔσται, ἀλλ' δεῖ.

p. 73a31 Καὶ εἰ ἐν πάσῃ γραμμῇ στιγμῇ, ὥσαύτως.

15

Τουτέστιν οὐ ποτὲ μὲν ὑπάρχει τῷ γραμμῇ γίγνεται ποτὲ δ' οὐχ ὑπάρχει, ἀλλ' δεῖ τοῦτο ἔσται.

1 τὸ om. R	2 τῷ scripti: τὸ libri	3 ὃ παραλαμβάνεται τὰ εἰς μεθόδους τὰς
ἀποδεικτικὰς α	5 ποτὲ δὲ om. U	ἔλεγε α: ἐλέγετο RU
συλλογισμοῦ, ἐν α	8 τῷ (ante κατ.) R	7 ἀλλ' ἀπλῶς περι-
om. R	13 post δεῖσιαν add. ἀν R	παντὶ—δεῖ α: inv. ord. RU
		12 φησὶ
		13. 14 ὑπάρχειν—
ὑπάρχειν α	14 μὴ alt. om. Ua	15 τὸ ζῷον—ὑπάρχον—ὑπάρχον?
ζῷον—ὑπάρχειν scripti: τοῦ ζῶνος—ὑπάρχοντος libri		17 τὸ
παντὸς ἀνθρώπου α ¹	18 αὐτὸν om. a	παντὸς ἀνθρώπου U: κατὰ
post ζῶνος add. ὑπάρχειν α	γάρ scripti: δὲ R: om. Ua	20 τοῦ om. a
		εἶναι: om. Ua
22 ἐπὶ—ἀλλ' om. R	23 μέντοι scripti: μὲν ὄντα Ua: μὲν γάρ ὄντα R	21 τέ om. R
alt. add. καὶ τὰ ἐξηγοῦ ἀνθρώπον μὲν γάρ ὄντα ποτὲ μὲν U	post μὲν	
23. 24 κατ—δὲ μή om. a	24 μέντοι RU: δὲ a	24. 25 οὐκ ἔσται RU: οὐ a
25 ἀλλ' εἰ Ra	26 post γραμμῇ add. i. U	27. 28 οὐκ ὑπάρχει RU: οὐ a

p. 73^a 32 Σημεῖον δέ· καὶ γὰρ τὰς ἐνστάσεις οὗτω φέρομεν ὡς 15^r
κατὰ παντὸς ἐρωτώμενοι.

Σημεῖον δὲ τοῦ τὸ κατὰ παντὸς τοιοῦτον εἶναι οἷον εἰπομένην ὅτι ἐρωτώμενοι συγχωρῆσαι ταῖς ἀποδεικτικαῖς προτάσειν, οἷον εἰ πᾶς ἄνθρωπος 20
5 ζῷον, εἰ πᾶς ἄνθρωπος διαλέγεται, τὰς ἐνστάσεις προφερόμεθα οὐ
μόνον ζητοῦντες εἰ παντὶ τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχει τὸ κατηγορούμενον, ἀλλ’
εἰ καὶ παντὶ μὲν οὐκ ἀεὶ δέ· οἷον τῇ μὲν ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ζῷον συγ-
χωροῦμεν, ὅτι καὶ παντὶ καὶ ἀεὶ ὑπάρχει τῇ δὲ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος δια-
λέγεται οὐκέτι συγχωροῦμεν οὐδὲ φήσομεν παντὶ τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχειν
10 τὸ κατηγορούμενον, διότι μὴ ἀεὶ ὑπάρχει· ἔσται γὰρ δῆλον ὅτι μὴ ὑπάρχει καὶ
παντὶ δὲ κατὰ παντός, εἰ μὴ ἀεὶ κατὰ παντὸς ἔσται τοῦ ὑποκειμένου ὁ
κατηγορούμενος.

p. 73^a 34 Καθ’ αὐτὰ δ’ δσα ὑπάρχει ἐν τῷ τί ἐστιν, οἷον τριγώνῳ
γραμμῇ καὶ γραμμῇ στιγμῇ.

15 Διηρισάμενος τί ἐστι τὸ κατὰ παντός, μέτεισιν ἐπὶ τὸ καθ’ αὐτό.
τέσσαρα δὲ σημανόμενα παραδίδωσι τοῦ καθ’ αὐτό· ὃν πρῶτον μέν φησι
καθ’ αὐτὸν λέγεσθαι τὸ ἐν τῷ τί ἐστι τινος κατηγορούμενον, ὅπερ καὶ ἐν 30
τῷ ὄρισμῷ ἐκείνου παραλαμβάνεται. οἷον καθ’ αὐτὸν ὑπάρχειν φαμὲν τῷ
ἄνθρωπῳ τὸ ζῷον καὶ τῷ τριγώνῳ τὸ σχῆμα [καὶ τῇ γραμμῇ ἢ στιγμῇ].
20 τό τε γὰρ ζῷον καθ’ αὐτὸν τοῦ ἀνθρώπου κατηγορούμενον καὶ ἐν τῷ
ὄρισμῷ τούτου παραλαμβάνεται· ἄνθρωπον μὲν γάρ φησι ζῷον λογικὸν
μνητόν· ὅμοίως δὲ καὶ τρίγωνον σχῆμα ἐστι τὸ ὑπὸ τριῶν εὐθεῖσὸν περι-
εχόμενον. φησὶ δὲ καὶ τῆς γραμμῆς τὴν στιγμὴν καθ’ αὐτὸν κατηγορεῖσθαι·
φαμὲν γὰρ γραμμὴν εἶναι ῥύσιν στιγμῆς ἢ γραμμὴν εἶναι τὴν ἐξ ἕσου τοῖς 35
25 ἐφ’ ἔαυτῆς σημεῖοις κειμένην. καὶ ἴστεον ὅτι οὐκ ἐστι τῆς γραμμῆς κυρίως
τὸ λεγόμενον· οὐ πάνο γὰρ οὐκεῖνος εἰρῆσθαι διοκεῖ· οὐτε γὰρ ἐν γραμμῇ ἢ
στιγμῇ ὑπάρχει. ἀλλὰ μᾶλλον οὐκεῖός τις ὄρισμὸς ἀν εἴη τῆς γραμμῆς ὁ
λέγων ‘μέγεθος ἐφ’ ἐν διαστατόν· τὰ γὰρ ἐν τούτῳ τῷ ὄρισμῷ παρα-
λαμβανόμενα συμπληρωτικά ἐστι τῆς <οὐσίας τῆς> γραμμῆς καὶ ἐν αὐτῇ
30 ἐνυπάρχει.

1 φέρομεν a Arist.: προσφέρομεν U(^b): προσφέρομεν R 3 τοῦ τὸ scripsi: τοῦτο τοῦ RU:
φησι τοῦ a δτι RU: ἀνωτέρῳ a 4 post ἐρωτώμενοι add. γὰρ a 5 προφέ-
ρομεν a 7 πᾶς ἄνθρωπος RU^a: παντὶ ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ τὸ a¹ 8 δτι prius
om. a¹ καὶ alt. om. a¹ 9 post φίσομεν add. ἐπὶ τὸ R: ἐπὶ τούτου δτι δεῖ Ua^a:
om. a¹ 11 an τὸ? 13 αὐτὰ a Arist.: αὐτὸν RU post οἷον add. ἐν τῷ R
14 ante στιγμή add. ἡ U 16 παραδίδωσι σημανόμενα τοῦ καθ’ αὐτό R: παραδίδωσι τοῦ
καθ’ αὐτὸν σημανόμενα a 19 καὶ τῇ—στιγμῇ delevi 21 ἄνθρωπος a post φησίν
add. ἐστι a 24 ἡ Sa: ηγουν RU 25 ὡφ’ ἔαυτῃ U ιστέον δὲ, om. καὶ a¹
26 οὖτε RU^a: οὐδὲ a¹ γὰρ om. Ua¹ 27 ἡν U 29 συστατικά a
οὐσίας τῆς addidi 30 ἐνυπάρχει scripsi: ἐνυπάρχουσι RU: ὑπάρχει a

p. 73a37 Καὶ ὅσοις τὸν ἐνυπαρχόντων αὐτοῖς αὐτὰ ἐν τῷ λόγῳ 15° ἐνυπάρχουσι τῷ τί ἔστι δηλοῦντι, οἷον τὸ εὑθὺν ὑπάρχει⁴⁰ γραμμῆ καὶ τὸ περιφερές, καὶ τὸ περιττὸν καὶ ἄρτιον ἀριθμῷ.

Τοῦτο δεύτερον τοῦ καθ' αὐτὸν σημαινόμενον. φαμὲν γὰρ καθ' αὐτὰ 5 καὶ ὃν ἐν τοῖς ὑρισμοῖς τὰ ὑποκείμενα αὐτοῖς παραλαμβάνονται· οἷον ὑριζόμενοι τὴν σιμότητα παραλαμβάνομεν ἐν τῷ ὑρισμῷ αὐτῆς τὸ ὑποκείμενον, λέγω δὴ τὴν ῥίνα, λέγοντες σιμότητα εἶναι κοιλότητα ἐν ῥίνῃ. ὅμοίως καὶ τὸ εὐθὺν ὑριζόμενοι παραλαμβάνομεν τὴν γραμμὴν εὐθὺν λέγοντες εἶναι πάλιος γραμμῆς ἥτις ἔξι ἵσου τοῖς ἐφ' ἑαυτῆς σημείοις κεῖται, ἡ ἣς τὰ⁴⁵ 10 μέσα τοῖς ἄκροις ἐπιπροσθεῖ, ἡ διπλῶς ἄλλως ὄριζεται. ὅμοίως δὲ καὶ περιφέρεις ἦτοι περιφέρειάν φαμεν εἶναι πάθος γραμμῆς πρὸς ἣν ἀφ' ἐνὶς σημείου τῶν ἐντὸς αὐτῆς κειμένων πᾶσαι αἱ προπτίπουσαι εὐθεῖαι ἵσαι ἄλληλαις εἰσί· καὶ δῆλον ὅτι οὐ τὸ τμῆμα τοῦ κύκλου αὐτὸν καλεῖται περιφέρεια, ἀλλὰ μᾶλλον καμπύλον κληρούμενην κυρίως ἐκεῖνο ἢ περιφέρεια. 15 περιφέρεια δὲ ὁ κύκλος, ὥσπερ καὶ ὁ γεωμέτρης ὠρίσατο. ὥσαύτως καὶ⁵⁰ 20 ἄρτιόν φαμεν ἀριθμὸν τὸν διαιρούμενον δίχα καὶ περιττὸν ἀριθμὸν τὸν μὴ διαιρούμενον δίγχα· καὶ ἐπὶ τῶν ὅμοιών ὥσαύτως. τὸ μὲν οὖν δεύτερον σημαινόμενον τοῦ καθ' αὐτὸν τοῦτο. ἔχει δέ τινα ἀσάφεικν ἡ λέξις, ἡν καταστήσομεν τοῦτον τὸν τρόπον. φησὶ γὰρ καὶ ὅσοις τὸν ἐνυπαρχόντον⁵⁵ 25 τῶν αὐτοῖς αὐτὰ ἐν τῷ λόγῳ ἐνυπάρχουσι τῷ τί ἔστι δηλοῦντι. τὴν δὲ ἀσάφειαν ἐνεποίησε τὸ αὐτοῖς· διὸ ἀντὶ τούτου τὸ ‘τισ’ παραλαβώμεν, καὶ σαφῆς γίνεται ἡ λόγιας ἔχων οὕτως. καὶ ὅσοις τὸν κατὰ συμβεβηκότα ἐν τισιν ὑπαρχόντων αὐτὰ ἐν τῷ λόγῳ ἐνυπάρχουσι τῷ τί⁶⁰ 30 ἔστι δηλοῦντι, τουτέστιν αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα, οἷς ὑπάρχουσι τὰ συμβεβηκότα, ἐν τῷ λόγῳ παραλαμβάνονται· τὸν συμβεβηκότων τῷ δηλοῦντι⁶⁵ τὸ τί ἔστι, τουτέστι τὸ εἶναι ἐν τοῖς ὑρισμοῖς αὐτῶν, ὡς εἶναι τὸ δῆλον τοιοῦτον· ταῦτα, φησί, λέγω καθ' αὐτὰ τῶν ἐν ἄλλοις τὸ εἶναι ἔχοντων ὅσιων ἐν τοῖς ὑρισμοῖς τὰ ὑποκείμενα αὐτοῖς παραλαμβάνεται.

p. 73a40 Καὶ τὸ πρῶτον καὶ σύνθετον καὶ ἴσοπλευρον καὶ⁷⁰
έτερόμηκες.

Καὶ ταῦτα, φησί, καθ' αὐτὰ ὑπάρχει τῇ ἀριθμῷ, διότι ἐν τῷ ἔκάτου⁷⁵

2 οἷον κτλ. om. R 4 αὐτὰ Ua: αὐτὸ R 5 ἐν τοῖς ὑρισμοῖς post αὐτοῖς colloc. a παραλαμβάνεται a 9 ἀφ' a 10 δέσσατο² ἐν τις a 12 post αἱ add. πρὸς αὐτῆς RU: om. Sa 13 οὐ τὸ om. Ra¹ τοῦ om. Ra¹ post κύκλου add. εἴναι Ra¹ post αὐτό add. δὲ Ua¹ 14 ἄλλα μᾶλλον Ua²: ἄλλο οὐ κυρίως. μᾶλλον γὰρ Ra¹ 16 post δίγχ add. ὥσπερ R καὶ περιττὸν Ra: περιττὸν δὲ U τὸν alt. om. U 18 τοῦ καθ' αὐτὸ Sa: om. RU ἦ—19 φησὶ γὰρ RUa²: τοῦ αὐτοῖς κειμένου. διότι⁸⁰ 20 αὐτὸν τὸ τισι παραλαμβάνοντες, σαφὲς ποιῶμεν τὸ λεγόμενον οὕτως a¹ 19 τῶν— 22 ὅσοις om. a¹ 20 ante αὐτοῖς add. ἐν Ua² ὑπάρχουσι Ra² (C) 21 τὸ R: τοῖς Ua² 23 post τῷ alt. add. τὸ U 27 post τοιοῦτον add. καὶ a 28 αὐτῶν Ua 31 ὑπάρχειν a ἔκάτω R

τούτων ὄρισμῷ τὸν ὑποκείμενον αὐτοῖς, λέγω δὴ τὸν ἀριθμόν, παραλαμ- 15^v
βάνομεν. ίστέον δ' ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος πρῶτον ἀριθμὸν ἀκούει ἐνταῦθα οὐ
τὸν καὶ¹ αὐτὸν πρῶτον ἀλλὰ τὸν πρὸς ἄλλουν πρῶτον. ἔστι δὲ πρῶτος ἀριθ-
μὸς ὁ ὑπὸ μονάδος μόνης μετρούμενος, οἷον ὁ ε', ὁ ζ', ὁ ια', ὁ ιζ'.
5 οὕτε γάρ ὑπὸ δυάδος οὕτε ὑπὸ οὐδενὸς ἄλλου ἀριθμοῦ μετροῦνται οὗτοι πλὴν
ὑπὸ μονάδος μόνης. σύνθετοι δὲ καλοῦνται ἀριθμοὶ οἱ ἐκ μονάδος καὶ ἄλλου 10
τινὸς ἢ τινῶν ἄλλων ἀριθμῶν μετρούμενοι, οἷον ὁ ζ' καὶ γάρ ὑπὸ δυάδος
καὶ τριάδος καὶ μονάδος· δημοίως καὶ ὁ θ' ὑπὸ τε μονάδος καὶ τριάδος.
πρὸς ἄλλήλους δὲ πρῶτοι λέγονται ἀριθμοὶ οἱ μονάδι μόνῃ μετρούμενοι
10 κοινῷ μέτρῳ· οἵσις ἐστιν ὁ ζ' καὶ ὁ ια'. ὑπὸ μόνης γάρ μονάδος ὡς κοινοῦ
μέτρου μετροῦνται. ὅτι δὲ οὐχ ὡς φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος τοὺς πρὸς ἄλλήλους 15
πρῶτους ἐνταῦθα παρέλαβεν ἀλλὰ τοὺς ἀπλῶς πρώτους, φανερὸν ἐξ ὧν
οὐκ εἰπεν ὁ Ἀριστοτέλης πληγμονικῶν πρώτους ἀριθμοὺς ἀλλὰ πρῶτον.
δημοίως καὶ τὸ ἴσοπλευρον καὶ ἑτερόμηκες ὁ Ἀλέξανδρος οὐκ ἐπὶ ἀριθμῷ
15 ἀλλ' ἐπὶ σχημάτων ἔλαβεν, ὅπερ ἦν καὶ εἰκὼς ἐπινοῆσαι. οὐ μὴν ὁ Ἀρι-
στοτέλης ἐπὶ σχημάτων ταῦτα τέθεικεν ἀλλ' ἐπὶ ἀριθμῷ· καὶ γάρ φαμεν
ἴσοπλεύρους ἀριθμοὺς είναι τοὺς τετραγώνους, οἷον τὸν θ', διότι τοῦ γ'
ἐφ' ἑαυτὸν πολυπλακιστισθέντος γέγονεν· ἑτερομήκεις δὲ τοὺς ἐξ ἀνίσων ἀριθ-
μῶν πολυπλακιστισθέντων γενομένους· οἷον τὸν ιε' ἑτερομήκη λέγομεν.
20 σύγκειται γάρ ἐκ τοῦ ε' ἐπὶ τὸν γ' πολυπλακιστισθέντος. ὅτι δὲ οὐκ ἐπὶ
σχημάτων ἔλαβε τὸ ἴσοπλευρον καὶ ἑτερόμηκες ἀλλ' ἐπ' ἀριθμῷ,
ἐδήλωσεν ἐξ ἣν ἐπήγαγε λέγον.

p. 73b1 Καὶ πᾶσι τούτοις ἐνυπάρχουσιν ἐν τῷ λόγῳ τῷ τί ἐστι
λέγοντι ἔνθα μὲν γραμμὴ ἔνθα δὲ ἀριθμός. 25

25 Τουτέστιν ἐν τοῖς ὄρισμοῖς πάντων τῶν εἰρημένων ἐνυπάρχει τὰ ὑπο-
κείμενα αὐτοῖς, ἐν τισὶ μὲν γραμμῇ, δηλονότι ἐν τῷ ὄρισμῷ τοῦ περιφεροῦς
καὶ τοῦ εὐθέος, ἐν τισὶ δὲ ἀριθμός, ἐν τοῖς λοιποῖς πᾶσιν. ὅτι δὲ ἐν τῷ
ὄρισμῷ τοῦ ἴσοπλεύρου καὶ ἑτερομήκους τὴν γραμμὴν ὡς ὑποκείμενον οὐ

3 αὐτὸς R πρῶτον (post δὲ) U 4 ὁ ε' om. R ὁ (ante ζ') om. U ιζ' Ua:
ιζ' R 6 μόνης om. U 7 post τινὸς add. ἀριθμοῦ a τινῶν om. Ra ἄλλων om. a
8 δὲ ἔννατος U ὑπὸ—τριάδος om. a 10 οἷον U ζε' a¹ ια' Ra²: λα' U; λε' a¹
ὑπὸ—11 μετροῦνται] τούτων γάρ ἑκάτερος μὲν καθ' αὐτὸν, οὐκ ἔστι πρῶτος καὶ ἀσύνθετος.
μετρεῖται γάρ ὁ μὲν ζε', ὑπὸ τοῦ γ' καὶ θ'. ὁ δὲ λε' ἐκ τοῦ ε' καὶ ζ. πρὸς ἄλλήλους δὲ πρῶτοι
καὶ ἀσύνθετοι εἰσὶ· μόνη γάρ τῇ μονάδι κοινῷ μέτρῳ χρῶνται a¹ ὡς scripsi: καὶ a²:
om. RU 10. 11 κοινῷ μέτρῳ a²: κοινῷ μέτρῳ RU 11 ὁ ἀλέξανδρός φησι a¹
12 ἐξ ὧν Ra: ἐκ τούτου U 18 ἐφ' ἑαυτὸν post πολυπλ. colloc. a πολαπλα-
σιασθέντος itemque in seq. πολα RU 19 τὸ U 20 ἐπὶ τὸν γ' post πολυπλ.
colloc. a: ἐπὶ τοῦ γ' U 23 τούτοις a Arist.: αὐταῖς RU 24 λέγοντι a Arist.:
δηλοῦσι τοῦ RU γραμμὴ Arist.: γραμμὴn RUa 26 ἔνθα μὲν a δέρισμῆ—27 ὅτι
δὲ] εὐθεὶς καὶ περιφερεῖ ἡ γραμμὴ. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ἀριθμός. δηλον οὖν ὅτι τὸ ἴσοπλευρον
καὶ ἑτερομήκεις, οὐκ ἐπὶ σχημάτων ἔλαβεν, ἀλλ' ἐπὶ ἀριθμῷ. οὐ γάρ a¹ post τοῦ add.
τε R 28 τὸν ἴσοπλεύρων a¹ καὶ Ra²: γ' Ua¹ ἑτερομήκων, post quod
add. σχημάτων a¹ οὐ om. a¹

παραλαμβάνομεν, σαφέσι ούτε γάρ ύποκειται τούτοις ἡ γραμμὴ ἀλλὰ τὸ 15^a σχῆμα, καὶ εἰσὶ πάλι οὐ τῆς γραμμῆς ἀλλὰ τοῦ σχήματος. ὥστε καὶ zo τούτοις δῆλον ὅτι τὸν ἀριθμὸν ύποκεῖσθαι βούλεται.

p. 73^b 4 Οσα δὲ μηδετέρως ὑπάρχει, συμβεβηκότα.

5 Τουτέστιν ὅσα δὲ μήτε ἐν τῷ ἔαυτῶν ὄρισμῷ τὸ ύποκείμενον λαμβάνει μήτε ἐν τῷ τοῦ ύποκειμένου ὄρισμῷ τὸ κατηγορούμενον παραλαμβάνεται, ταῦτα καλῶ συμβεβηκότα· οἶνον, φησί, τὸ μονιστικὸν ἢ τὸ λευκὸν τῷ ζῷῳ, ἀπερ καὶ χωρίζεσθαι αὐτὸν πέφυκε. τί οὖν: ζητήσετε ἀν τις, καὶ ἡ μὴ χωρίζονται τῶν συμβεβηκότων, ταῦτα καὶ^b αὐτά φαμεν, οἷον τὸ μέλαν τῷ 20 κόρακι; οὐδαμῶς· αὐτὸς γάρ διωρίσατο τίνα φησὶ καὶ^c αὐτὰ τῶν συμβεβηκότων ὑπάρχειν καὶ τοῖς ύποκειμένοις. ὥστε κανὸν ἀγωρίστα ἢ συμβεβηκότα, μὴ συντελῆ δὲ εἰς τὸν τῶν ύποκειμένων ὄρισμὸν ἢ εἰς τὸν ἔαυτῶν ὄρισμὸν τὰ ύποκείμενα οὐ παραλαμβάνῃ, οὐκ ἀν εἴεν ταῦτα καὶ^d αὐτὰ τοῖς ύποκειμένοις ὑπάρχοντα. καὶ πῶς γνωσμέθι, ποῖα μὲν τῶν ἀγωρίστων 25 τὸ συμβεβηκότων εἰς τὸν ὄρισμὸν τῶν ύποκειμένων ὑφεῖλει παραλαμβάνεσθαι τὸ ἢ εἰς τὸν ἔαυτῶν ὅρον ἔκεινα παραλαμβάνειν, ποῖα δὲ οὐ; φημὶ τούναν διτὶ ὅσα τῶν ἀγωρίστων συμβεβηκότων μιᾶς καὶ τῇ αὐτῇ φύσει ὄρισμένως ὑπάρχει καὶ οὐδεμιᾶς ἀλλη. ταῦτα καὶ^e αὐτὰ ύπάρχει ἐν ἔκεινοις· ὅσα δὲ μὴ ὠρισμένη τινὶ φύσει ύπάρχει ἀλλὰ δύναται καὶ πλείστιν ὑπάρχειν, 30 ταῦτα, κανὸν ἀγωρίστα ἢ, οὐ λέγεται καὶ^f αὐτὰ τοῖς ύποκειμένοις ὑπάρχειν.

p. 73^b 5 Ἐτι δὲ μὴ καὶ^g ύποκειμένου λέγεται ἀλλού τινάς, οἷον τὸ βαδίζον ἔτερόν τι ὃν βαδίζον ἔστι καὶ λευκόν. 45

Τρίτον τοῦτο σηραινόμενον τοῦ καὶ^h αὐτό, οὐ οὐκέτι ἀλλο τι ὃν κατ' ἄλλου κατηγορεῖται, οἷον ἡσαν οἱ πρότεροι οὐδό τρόποι, ἀλλ᾽ ἀπλῶς δὲ μὴ 25 δὲ ἀλλο ἔστι μηδὲ ἐν ἀλλῳ τὸ εἶναι ἔχει, οὐά ἔστι τὰ συμβεβηκότα, ἀλλ' αὐτὸ καὶⁱ αὐτὸ ύφεστηκεν, οἷον ἡ οὐσία· τὰ μὲν γάρ συμβεβηκότα αὐτῆς δεῖται εἰς τὸ εἶναι, αὐτὴ δὲ οὐδενής, ἔστιν οὖν οὐτος τρίτης τρόπος 30 τοῦ καὶ^j αὐτό.

Ἐτι δὲ μὴ καὶ^k ύποκειτερένου ἀλλού τινάς λέγεται, τουτέστιν δὲ 30 μὴ ἐν ύποκειμένῳ ἀλλῳ τινὶ ἔστιν, ὥσπερ ἔστι τὸ βαδίζειν· δεῖ γάρ ἀνθρώπον εἶναι, εἰτα βαδίζειν, καὶ ἔστιν ἐν ύποκειμένῳ τῷ ἀνθρώπῳ τὸ βαδίζειν.

1 σαφέσι οιμ. α¹ οὐ α¹ ἡ γραμμὴ οιμ. α¹ 2 post εἰσὶ add. ταῦτα α¹
ώστε—3 βούλεται οιμ. α¹ 2, 3 δῆλονότι καὶ τούτοις R 5 δὲ Sa: οιμ. RU
6 ὄρισμῷ οιμ. U 7 τὸ alt. οιμ. R 9 φύσημεν ἀν, οἷον α 10 οὖτος Ra
11 ύπάρχειν Sa: ύπάρχει RU 12 συντελῆ Sa: συντελεῖ RU 13 ὅρον U
14 χωριστῶν R 16 ὅτι οιμ. Ra¹ 17 μιᾶς—φύσει post ὠρισμένως ύπάρχει colloq. α¹
18 fort. ύπάρχει ἀν ἔκεινας 19 ὠρισμένως α 21 ἀλλο τινάς λέγεται R
22 βαδίζον prius U Arist.: βαδίζειν Ra (B p) 23 δὲ Ηα: ὅτι R 24 πρῶτοι α
25 μήτε Ηα 26 ἀλλ οὐ τὸ α post ἡ add. μερικὴ α 29 οὐτοι τινάς
οιμ. α 30 ἔστι οιμ. α βαδίζον U

Τὰ μὲν δὴ μὴ καθ' ὑποκειμένου, τουτέστι μὴ ἐν ὑποκειμένῳ· ἀντὶ γὰρ τοῦ ἐν ὑποκειμένῳ τὸ καθ' ὑποκειμένου παρέλαβεν.

p. 73^b10 "Ετι δ' ἄλλον τρόπον τὸ μὲν δι' αὐτὸν ὑπάρχον ἔκαστι φ
καθ' αὐτό, τὸ δὲ μὴ δι' αὐτὸν συμβεβηκός." 16^c

5 Τοῦτο τέταρτον τοῦ καθ' αὐτὸν σημανόμενον, ὁ αἰτίν τινος γίνεται μὴ κατὰ συμβεβηκός. [οἷον] εἰ μὲν γὰρ βαδίζοντος ἡστραψε, φησίν, οὐ φαμεν καθ' αὐτὸν [τὸ] διὰ τὴν βάδισιν ἀστράψαι ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· καὶ γὰρ καὶ εἰ μὴ ἐβάλιζεν, ἡστραψεν· οὐδὲ εἰ δρύττων θήσαυρὸν εὑρέ τις, αἴτιόν φαμεν τὸ δρύττειν τῆς τοῦ θήσαυροῦ εὑρέσεως καθ' αὐτὸν ἀλλὰ κατὰ συμ- 5
10 βεβηκός· οὐ γὰρ διὰ τοῦτο ὥρυξεν. εἰ μέντοι σφαγέεις τις ἀπέθανεν, αἴτιάν τοῦ θανάτου τὴν σφαγὴν καθ' αὐτό φαμεν· οὐ γὰρ συμβέβηκε τῇ σφαγῇ ἡ θανάτος, ἀλλ' αἴτιά ἡ σφαγὴ τοῦ θανάτου γέγονε. ταῦτα μὲν οὖν τοῦ πλήρους ἔνεκεν τῆς διαιρέσεως παραδεῖδωκεν. οὐ πάντα δὲ ταῦτα τὰ σημανόμενα τοῦ καθ' αὐτὸν συμβάλλεται εἰς τὴν ἀποδεικτικὴν μέθοδον, ἀλλὰ μόνοι 15 οἱ πρῶτοι δύο τρόποι τοῦ καθ' αὐτὸν χρησιμεύουσιν εἰς τὸ προκείμενον· τῶν γὰρ ἐξ ἀνάγκης ὑπαρχόντων εἰσὶ καὶ δεῖ. οὔτε γὰρ ἐνδέχεται μὴ ἐν 10 τῷ δρισμῷ τῆς σιμότητος τὴν ῥῖνα παραλαβεῖν, οὔτε τὰ ἐν τῷ δρισμῷ τινων παραλαμβανόμενα ἐνδέχεται μὴ καὶ δεῖ καὶ παντὶ τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχειν. ὥσπερ τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ἄφον. ὁ δὲ τρίτος τρόπος [ὅς] περὶ τὰ ἀτομα 20 μάλιστα καταγίνεται· ταῦτα γὰρ κατ' οὐδενὸς ἔτέρου ἐστὶ καὶ τόδε τι σημακίνει· τῶν δὲ ἀτόμων ἀπόδειξις οὐκ ἔστιν, ὡς δειχθήσεται ἐν τοῖς ἑζήσ. ἀλλ' οὐδὲ ἡ τέταρτος τρίτος χρησιμεύσει εἰς ἀπόδειξιν· οὐδὲ γὰρ 25 μόνη ἡ σφαγὴ αἴτιά τοῦ θανάτου οὐδὲ πάντως, εἰ μὴ τύχοι καιρία οὖσα, ὥστε οὐκ δεῖ, οὐδὲ τὸ ἐν ἕαρι πλέσιν μόνον τῆς σωτηρίας αἴτιον οὐδὲ 30 δεῖ. Μέλει δὲ ἡ ἀπόδειξις καὶ τὸ δεῖ ἔχειν. διὰ τοῦτο οὖν οὐκ εὐχρηστον εἰς ἀπόδειξιν οὐδὲ τοῦτο.

p. 73^b14 Οἶον εἴ τις σφαττόμενος ἀπέθανε καὶ κατὰ σφαγὴν.

'Αναγκαίως τὸ καὶ κατὰ σφαγὴν προσέθηκε, τουτέστι διὰ τὴν 20 σφαγὴν· ἐνδέχεται γὰρ καὶ μὴ σφαττόμενον ἀποθανεῖν· οἶον εἰ μὴ ἐπὶ 30 καιρῷ τόπῳ ἔτυχε λαβών, ὁ δὲ φόβος καὶ ἡ ἔκπληξ ἢ καὶ ὁ είμαρμένος

2 ὑποκειμένῳ τὸ καθ' om. a post παρέλαβε add. καθ' αὐτό ἔστιν Ra 3 ἔστι R
6 οἶον delevi μὲν γὰρ om. Ra 7 τὸ delevi 8 βαδίζων U
post ἡστραψεν add. ὅτι Ua post εἰ add. ὅ R 9 τῆς om. U τοῦ om. R
θήσαυρὸν εὑρέν U 10 ὥρυττεν a 11 καθ' αὐτὸν τὴν σφαγὴν a 13 παρα-
δέδοται Ra¹ 14 μόνοι δὲ R 15 πρῶτοι om. Ua ante εἰς add. αὐτῷ R
16 ἐξ ἀνάγκης γάρ εἰσὶν ὑπαρχόντων καὶ δεῖ R: eadem post δεῖ add. Ua² 19 δὲ delevi
ός Ra¹ ante περὶ add. καὶ RUa²: om. al¹ 20 καταγινόμενος Ra¹ ἔστιν ἔτέρου a
21 δὲ scripsi: γάρ RUa² ἔσται U 21. 22 ἐν τοῖς ἑζήσ] c. S. p. 73^b24 sq.
24 πλέσιν μόνον τῆς scripsi: τις πλέσιν μόνον R: τις μόνον πλέσιν Ua 27 τις a:
om. RU: τι Arist. 28 post ἀναγκαίως add. δὲ a τὸ καὶ scripsi: inv. ord. RU:
τὸ a προσέθηκε ante τὸ colloc. a 30 βαλὼν U^{2a} καὶ alt. om. a

τοῦ θανάτου γρόνος τὸν θάνατον ἐνεποίησε κατά τινα τύχην ἐν τῷ καιρῷ 16^τ
τῆς σφαγῆς ἐπιστάς, ὡς εἰ τις καὶ λουόμενος ἦ τὸ θεῖον ἀποθάνει· εἰ γάρ
οὗτοι τύχοι, οὐ καθ' αὐτὴν οὕτε τὸ λουτρὸν οὕτε τὸ θεῖον οὕτε ή σφαγὴ
τοῦ θανάτου ἔσται αἴτιον, ἀλλ' ἔτυχεν οὕτως.

5 p. 73 b 16 Τὰ ἄρα λεγόμενα ἐπὶ τῶν ἀπλῶς ἐπιστητῶν καθ' αὐτὰ 25
οὕτως ὡς ἐνυπάρχειν τοῖς κατηγορουμένοις ἦ τὸ θεῖον πάργεσθαι
δι' αὐτά τέ ἔστι καὶ ἔξι ἀνάγκης.

'Απαριθμητάμενος τὰ εἰρημένα τέσσαρα τοῦ καθ' αὐτὸν σημαινόμενα
τοῦ πλήρους ἔνεκεν τῆς διαιρέσεως, ὡς ἥδη εἶπον, νῦν ἀφορίζεται καὶ λέγει
10 διτὸς τὰ δύο τὰ πρότερα σημαινόμενα τοῦ καθ' αὐτὸν συμβάλλεται ἡμῖν εἰς
τὰς ἀποδεικτικὰς μεθόδους, τὰ δὲ λοιπὰ δύο οὐκέτι. τὸ μὲν γάρ τρίτον
αὐτόντινον οὐδὲ ἄλλο ἄλλου κατηγορεῖ, ἀλλ' ἔστιν ἅπαν φωνὴ σημαιντική τινος 20
οὐσίας· τὸ δὲ τέταρτον, εἰ καὶ ἄλλο ἄλλου κατηγορεῖ ὡς αἴτιον αἰτιατοῦ καὶ ἔξι
ἀνάγκης τὸ αἴτιον αἰτιατοῦ ἔστιν αἴτιον. ἀλλ' οὐκ εἰς πρότασιν τὸ τοιούτον
15 συμβάλλεται, μᾶλλον δὲ εἰς ὅλου συλλογισμοῦ γένεσιν. οἷον ή σελήνη
ἐκλιμπάνει διά τὴν ἐπιπρόσθητιν τῆς γῆς· οὐχ ὡς ἐν προτάσει τούτῳ παρα-
ληγόμεθα, μᾶλλον δέ, ὡς εἶπον, εἰς γένεσιν τοῦ ὅλου συλλογισμοῦ συμ-
βάλλεται ἡμῖν ή αἴτια τῆς ἐκλείψεως εἰς μέσον δρου γήραν παραλαμβάνα-
20 νομένη, οἷον ὡς ἐν τῷ συλλογισμῷ τούτῳ· ή σελήνη ἐπιπροσθεῖται ὑπὸ^τ
τῆς γῆς, τὸ ἐπιπροσθούμενον ἐκλείπει, ή σελήνη ἄρα ἐκλείπει. ίδοις ἐν-
ταῦθα αἴτιού ὄντος τοῦ ἐκλιμπάνειν τὴν σελήνην τῆς ἐπιπροσθῆτεως τῆς
γῆς οὐ παρελήφθη τοῦτο ἐν προτάσει, ἀλλ' εἰς γένεσιν ἡμῖν τοῦ μέσου
δρου συνεβάλλετο. τὴν δὲ ἀκριβεστέραν περὶ τούτου ἐξέτασιν ἐροῦμεν, ὅτε
αὐτὸς τούτου μεμνήσεται. μόνα οὖν τὰ πρῶτα δύο τοῦ καθ' αὐτὸν σημαι-
25 νόμενα χρήσιμα ὑπάρχει πρὸς τὰς ἀποδεικτικὰς μεθόδους, ἔξι ἀνάγκης τε 40
ὑπάρχοντα καὶ καθ' αὐτό. καὶ διτὸς μὲν τὸ πρότερον σημαινόμενον τοῦ καθ'
αὐτὸν ἔξι ἀνάγκης ὑπάρχει τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ αὐτόντινον ἔστι προσφανές, εἰ γε
τὰ ἐν τοῖς ὄρισμαῖς τινος παραλαμβανόμενα δεῖ ὑπάρχειν ἐκείνοις καὶ ἔξι
ἀνάγκης· διέπερ οὐδὲ κατασκευάσαι αὐτὸν ἡ Ἀριστοτέλης ἀξιοῖ. τὸ δὲ
30 δεύτερον, τούτῳ δὲ ἡ δὲ ἐν τῷ ἑαυτοῦ ὄρισμῷ τὸ ὑποκειμένον παραλαμ-
βάνει, δοκεῖ μὲν μὴ ἔξι ἀνάγκης ὑπάρχειν τῷ μὴ παντὶ ὑπάρχειν τῷ ὑπο-
κειμένῳ τὸ κατηγορούμενον (οὐδὲ γάρ παντὶ ἀριθμῷ τὸ περιττόν, ἀλλ'
οὐδὲ τὸ ἄρτιον παντὶ ἀριθμῷ), δείκνυσί γε μὴν καὶ ταῦτα ἔξι ἀνάγκης 45
ὑπάρχοντα παντὶ τῷ ὑποκειμένῳ τῷ τὴν ἀντίθεσιν τούτων ἀμεσον εἰναι
35 καὶ ἴσονυματεῖν τῇ ἀντιφάσει. ὥσπερ γάρ ή ἀντίφασις ἐπὶ πάντων τῶν

1 τέχνην R	6 ὡς om. U	7 καὶ ἔξι ἀνάγκης om. R	8 τοῦ καθ' αὐτὸν
τέσσαρα a	9 ἀφορίζει U	λέγειν a	12 post οὐδὲ add. γάρ a
12. 13 οὐσίας τινός a	14 εἴναι a	post αἴτιον alt. add. φαμέν a	post αἴτιον
add. οὖν R	16 ἐπιπρόσθετιν R	οὐχ a; οὐκ ἂν RIT	16, 17 παραληγό- μεθα a; παραληγόμεθα RIT
μεθα a;	19 τούτῳ R	20 τὸ RIT; καὶ a	21 an
αἴτιος οὕτης?	24 μεμνήσεται] c. 6 p. 75a 25 sq.	26 πρῶτον a	28 δεῖ a;
δεῖται RIT	31 τῷ—ὑπάρχειν om. R		

δητων καὶ μὴ δητων διαιροῦσα καὶ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος πᾶσί τε 16^τ ὑπάρχει ἡ οὐχ ὑπάρχει καὶ ἐξ ἀνάγκης καὶ ἀεὶ οὐ τῷ ἔκάτερον τῶν μορίων ἐπὶ πάντων ἀρμόζειν ἄλλὰ τῷ πάντως τῶν δύο τῷ ἔτερον, οὗτος δὴ καὶ ἐπὶ τῶν 50 προκειμένων, ἐπειδὴ ἐπὶ παντὸς ἀριθμοῦ ἡ τὸ ἄρτιον ἡ τὸ περιττόν, διὰ τοῦτο 5 φαίνεν καθ' αὐτὸν καὶ σὺν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν αὐτά, τῷ πάντως δεῖν 10 ὑάτερον μόριον τῆς ἀντιμέσεως ἐφ' ὧν πέφυκε κατηγορεῖσθαι ἀρμόζειν. ἄλλως τε καὶ ἐφ' ὧν ἔκάτερον τῶν μορίων τῆς ἀντιμέσεως κατηγορεῖται, ἐπὶ τούτων δῆλον ὅτι τὸ κατηγορούμενον παντί τε ὑπάρχει τῷ ὑποκειμένῳ, εἰ δὲ παντί, καὶ ἀεὶ ἐξ ἀνάγκης. οὗτος οὖν ταῦτα διοριζάμενος μέτεισιν ἐπὶ 15 τὴν διδασκαλίαν | τοῦ καθόλου.

Tὰ ἄρα λεγόμενα ἐπὶ τῶν ἀπλῶς ἐπιστητῶν καθ' αὐτὰ 16^τ οὗτος ὡς ἐνυπάρχειν τοῖς κατηγορούμενοις ἡ ἐνυπάρχεισθαι δι' αὐτά τέ ἐστι καὶ ἐξ ἀνάγκης. ἐπειδὴ ὀπηριμήσατο τὰ τοῦ καθ' αὐτὸν σημανόμενα καὶ ἐδιδάξει περὶ τῶν δύο τῶν προτέρων μόριων ὡς ἐξ ἀνάγκης 15 ὑπάρχει αὐτῶν ἔκάτερον, συνάγει τὸ γράψιμον ἔαυτῷ εἰς τὰς ἀποδεικτικὰς μεθόδους διὰ τούτων. ἐκ τῶν δεδειγμένων τὸ ἀναγκαῖον τῶν ἀποδεικτικῶν προτάσεων συμπεριανόμενος. δυνάμει γάρ τοῦτο φησιν, διτι, εἰ καὶ 5 πάντα ἡμῖν τὰ κατηριμημένα τῶν ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ὑπαρχόντων, ἄλλα τὰ ἐπὶ τῶν ἀπλῶς ἐπιστητῶν, τουτέστι τῶν κυρίως ἐπιστητῶν 20 παραλαμβανόμενα εἰς προτάσεις τοιαῦτα ἐστιν ὡς ἐνυπάρχειν τοῖς κατηγορούμενοις ἡ ἐνυπάρχεισθαι αὐτοῖς τὰ κατηγορούμενα. διὰ τούτων δὲ τοὺς δύο τρόπους τοὺς πρώτους τῶν σημανούμενων τοῦ καθ' 10 αὐτὸν δεδήλωκε· ταῦτα δὲ δεδεικται ἐξ ἀνάγκης τε δῆτα καὶ καθ' αὐτὰ διπάρχονται· ἐξ ἀναγκάλων ἄρα προτάσεων αἱ ἀποδεῖξεις. διπερ δὲ εἴπον, διὰ 25 τοῦ ἐνυπάρχειν καὶ ἐνυπάρχεισθαι τοὺς προτέρους δύο τρόπους τοῦ καθ' αὐτὸν σημανίει. διὰ μὲν γάρ τοῦ ἐνυπάρχειν τὸν πρῶτον· ἐπειδὴ γάρ ἔκαστον ἐν τῷ ἕδιπλῳ ὥρισμῃ ἔχει τὸ εἶναι καὶ ἐστι δι' ἐκεῖνο. διὰ τοῦτο εἴπεν ἐνυπάρχειν τὸ ὑποκειμένον τοῖς κατηγορούμενοις, οἷον τὸν ἀνθρωπὸν ἐν τῷ ζῷῳ καὶ λογικῷ καὶ θυητῷ, ἀπερ αὐτοῦ κατηγορεῖται. διότι τὸ εἶναι 30 ἐν τούτοις τῷ ἀνθρώπῳ. καὶ ἐπεὶ ἀντικειμένως εἶγεν ὁ δεύτερος τρόπος τῷ προτέρῳ (ἐν μὲν γάρ τῷ προτέρῳ τὸ ὑποκειμένον εἰς τὸν ἔαυτον ὥρισμὸν

2 ante ἐξ add. τὸ Ua² καὶ alt. om. R: post ἐστὶ colloc. a οὐ τῷ a²: οὗτος RU: τῷ a¹ ἔκάτερον scripsi: θάτερον Ua: θατέρω R 3 τὸ om. U 5 ὑπάρχει αὐτὸν R 10 καθ' αὐτὸν Ra 11 καθ'²—13 ἐξ ἀνάγκης om. a 12 ἡ R Arist.: καὶ U 13 τοῦ καθ' αὐτὸν τὰ Ua 14 ἐδιδάξεις a: ἔστεις RU 15 ἔκάτερον a: ἔκαστον RU 16 ἔαυτον R 17 προτάσεων RU: μεθόδων a: δυνάμεις a²: διεκάνει RUa¹ 18 post κατηριμημένα add. ἄλλα RU: τοῦ καθ' αὐτὸν ἐστιν, ἄλλα δύο a¹: om. a² ἐστίν post ὑπαρχόντων colloc. a¹: εἰσὶν Ua² 19 ἄλλα τὰ ἐπὶ τῶν (ἐπὶ δὲ τῶν R)—κυρίως ἐπιστητῶν RUa²: Οὐ γάρ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν—ἡ τὸ ἄρτιον. Ἀπλῶς ἐπιστητά, τὰ κυρίως ἐπιστητά φησι a¹: ab ἀπλῶς inc. S 20 ante παραλ. add. τὰ SUa post προτάσεις add. ἡ Sa 21 ante αὐτοῖς add. ἐν Ua² 22 δὲ Sa¹: om. RUa² τοὺς πρώτους S: τοὺς προτέρους ἐπατέρου (ἐκατέρους a²) Ua²: τοὺς πρὸς ἔκάτερον R: om. a¹ τῶν—23 δεδήλωκε Sa¹: σημανούμενων R: σημανῶν Ua² 23 δὲ om. Ra²: γάρ Sa¹ τε om. RSA¹ δῆτα om. Sa¹ 26 γάρ prius om. Sa¹ 27 ἔχον R 28 οἷον RUa: τουτέστιν S 29 ἡ καθ'² αὐτὸν Ua²

παρελάμβανε τὸ κατηγορούμενον· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὸ κατηγορούμενον 16^ν εἰς τὸν ἔνυτον ὄρισμὸν παρελάμβανε τὸ ὑποκείμενον), διὰ τοῦτο εἰπὼν ἐπὶ τοῦ προτέρου τὸ ἐνυπάρχειν ἐπὶ τοῦ δευτέρου εἰπε τὸ ἐνυπάρχεισθαι τὸ κατηγορούμενον ἐν τῷ ὑποκειμένῳ. ἐπὶ γάρ τούτῳ διὰ τὸ ὑποκείμενον 20 μενον ἔστι τὸ κατηγορούμενον διὰ γάρ τὸν ἀριθμὸν ὑπάρχει τὸ ἄρτιον ἦ τὸ περιττόν. καὶ διὰ τοῦτο εἰπεν αὐτὸν ἐνυπάρχεισθαι τῷ ὑποκειμένῳ, τουτέστιν ἐν ἔκεινῳ τῷ εἶναι τε ἔχειν καὶ σώζεισθαι.

p. 73b18 Οὐ γάρ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν ἢ ἀπλῶς ἢ τὰ ἀντικείμενα.

10 Τὸ μὲν ἀπλῶς ἐπὶ τοῦ προτέρου τρόπου ἐκληπτέον· οὐκ οἶν τε γάρ τὰ εἰς ὄρισμόν τινος παραλαμβανόμενα μὴ καὶ παντὶ καὶ δεὶ ἐξ ἀνάγκης τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχειν. τὸ δὲ ἢ τὰ ἀντικείμενα πρὸς τὸν δευτέρον τρόπον καὶ ἐπὶ τούτῳ γάρ ἀνάγκη παντὶ τῷ ὑποκειμένῳ τὴν δικη ἀντίθεσιν 25 ὑπάρχειν· πᾶς γάρ ἀριθμὸς ἢ ἄρτιος ἔστιν ἢ περιττός, καὶ πᾶσα γραμμὴ 15 ἢ καμπύλη ἔστιν ἢ εὐθεῖα. δυνατὸν μέντοι καὶ τὸ ἀπλῶς ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐκλαμβάνειν τρόπου. ἀπλῶς μὲν, διταν πᾶσαν τὴν ἀντίθεσιν κατηγορήσωμεν, οἷον πᾶς ἀριθμὸς ἄρτιος ἢ περιττός, καὶ πᾶν σῶμα τὸ ἐν γενέσει ἢ βαρὺ ἢ κοῦφον, τὰ ἀντικείμενα δὲ εἰπεν ἀντὶ τοῦ 'θάτερον τῶν ἀντικειμένων', διταν, ὡς ζῆται εἰπον, τὸ ζερον μόριον τῆς ἀντικειμένων ἀπο- 20 λαβόντες τοῦτο τὸ δευτερικὸν κατηγορήσωμεν. οἷον πάσης δεκάδος τὸ ἄρτιον 30 ἢ τι τοιοῦτον. εὑρίσκεται δὲ διτι εἰπε τινῶν τῶν καὶ' αὐτὸ συμβεβηκότων ἔστι τις καὶ μεσότης, ἐφ' ἓν ὑπερβολὴ τε καὶ ἔλειψις θεωρεῖται, οἷον ἐπὶ σιμότητος τε καὶ γρυπότητος· ἔστι γάρ μεταξὺ τούτων καὶ τὸ εθιμό. ἀλλ ἔστιν ἐπὶ τούτων τὴν ἀρμεσον ἀντίθεσιν ποραλαβεῖν, εἰ οὖτι φύσιμεν, 25 πᾶσαν ἥνα ἢ εὐθεῖαν εἶναι ἢ καμπύλην, ὥσπερ καὶ γραμμὴν φαμεν πᾶσαν εἰς δύο ταῦτα διαιρεῖσθαι· δηλον γάρ διτι τὸ καμπύλον, εἰ μὲν κυρτὸν εἴη ἐπὶ ἥινός, λέγεται γρυπόν, εἰ δὲ κοῦλον. σιμόν. ἀλλως τε οὐκ ἐπὶ πάντων 30 ἀπλῶς τῶν καὶ' αὐτὸ συμβεβηκότων τοῦτο ἐκληπτέον εἰρησθαι ἀλλ ἐπὶ τῶν ἐπιστητῶν· ταῦτα δὲ ἔστι τὰ κατὰ ἀφάρεσιν. διτι καὶ ἔλεγε ταῦτα ἐπὶ τῶν ἀπλῶς ἐπιστητῶν· σιμότης δὲ ἥινός καὶ εὐθύτης οὐ τῶν ἐπιστητῶν· οὐδὲ γάρ τῶν ἐξ ἀφαιρέσεώς ἔστι λαμβανομένων.

1 τὸν (post παρελ.) a ²	post δευτέρῳ add. τὸ ἀπάπαλιν . τουτέστι Sa ¹
5. 6 περιττὸν—ἄρτιον S	5 ἢ] καὶ S 6 τὸ om. U ^a αὐτῷ RS
ante τῷ add. ἐν a ²	7 τῷ U: τι S τε om. S 8 lemma om. a ¹
ἐνδέχεσθαι a ²	10 ἐκληπτέον Sa: om. RU 10. 11 οὐ γάρ οὖν τε Sa 11 καὶ prius om. S 13 τούτοις S 11 καὶ—17 περιττός om. S 17 οἷον scripsi:
διταν RUA	post ἄρτιος add. ἢ U ^a post πᾶν add. τὸ R τὸ Rsa: τῶν U
18 εἰπεν ἀντὶ τοῦ om. U	θάτερον S: θατέρου R: ἀν θάτερον U ^a 19. 20 ἀντι-
φάσεως λαβόντες pr. S	20 τῶν δευτεριῶν R 21 ἢ SU ^a : καὶ εἰ R 22 εὐρί-
σκεται καὶ μεσότης τις S	21 λαβεῖν Sa 25 ἢ καμπύλην εἶναι Sa
27 post κοῦλον add. λέγεται Sa	29 ταῦτα Rsa: τὰ U 31 ἐξ om. RUa ¹
ἀφαιρέσεώς τι λαμβάνομεν RSA ¹	

p. 73b21 Ἔστι γάρ τὸ ἐναντίον η̄ στέρησις η̄ ἀντίφασις ἐν τῷ 16^v αὐτῷ γένει, οἷον ἄρτιον τὸ μὴ περιττὸν ἐν ἀριθμοῖς η̄ ἔπειται. 40

Ἐπειδὴ εἰπεν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν η̄ ἀπλῶς η̄ τὰ ἀντικείμενα αὐτὸν τοῦτο κατασκευάσαι διὰ τούτων βούλεται. τὰ γάρ ἀμεσα τῶν ἐναντίων εἰς 5 ταυτὸ συντρέχει στέρησει τε καὶ ἔξει καὶ καταφάσει τε καὶ ἀποφάσει. ὥσπερ γάρ ἐπὶ τῶν δεκτικῶν ὅψεως τε καὶ τυφλότητος ἀνάγκη πάντως θύτερον τῶν ἀντικειμένων ὑπάρχειν, ὡμοίως δὲ καὶ τῆς ἀντιφάσεως ἀνάγκη πάντως τὸ ἔτερον μόριον ὑπάρχειν τοῖς ὑποκειμένοις, οὗτον καὶ ἐπὶ τῶν 45 ἀμέσων ἐναντίων ἀνάγκη τὸ ἔτερον τῶν ἐναντίων ὑπάρχειν τῷ δεκτικῷ, 10 οἷον τῷ ἀριθμῷ τὸ ἄρτιον η̄ τὸ περιττὸν καὶ τῷ ἀνθρώπῳ ζωὴν η̄ θάνατον καὶ τοῖς σώμασι τὸ βαρὺ η̄ τὸ κοῦφον. καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἐναντίον πάντως ἰσοδυναμεῖ η̄ τῇ στέρησει η̄ τῇ ἀποφάσει τοῦ ἐναντίου μορίου τῷ τε- 15 θέντι· οἷον τῷ ἀρτίῳ ἰσοδυναμεῖ τὸ μὴ περιττόν· ἐν γάρ ἀριθμῷ τὸ μὴ περιττὸν πάντως ἄρτιόν ἔστιν· ὥμοίως καλὸν στέρητικῶς τις εἴποι ἀντὶ τοῦ 50 20 μὴ περιττοῦ τὸ ἀπέριττον, ἰσοδυναμεῖ τῷ ἀρτίῳ. ἐπεὶ δὲν ἐξ ἀνάγκης ἐπὶ παντὸς η̄ ἀντίφασις, τουτέστιν η̄ η̄ κατάφασις ἀληθῆς η̄ η̄ ἀπόφασις, ὥμοίως καὶ ἐπὶ τῶν δεκτικῶν η̄ η̄ ἔξει ἀληθεύει η̄ η̄ στέρησις· ἐδεῖξαμεν δὲ τούτοις ἰσοδυναμοῦντα τὰ ἀμεσα ἐναντία· ἀνάγκη ἀρά καὶ ταῦτα ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν τοῖς δεκτικοῖς. τὸ δὲ η̄ η̄ ἀντίφασις ἀντὶ τοῦ 'τὸ ἀντιφάσκον 25 μόριον τῷ ἐναντίῳ τοῦ τεθέντος'. εἰ γάρ ἐτέθη τὸ ἄρτιον, ἐπειδὴ τούτου 17^r ἐναντίον ἔστι τὸ περιττόν, ἔστι δὲ τούτῳ ἀντιφάσκον τὸ μὴ περιττόν, ἰσο- δυναμεῖ δήποτο τὸ μὴ περιττὸν τῷ ἐναντίῳ τοῦ περιττοῦ, δὲ ἔστι τῷ ἀρτίῳ. τοῦτο οὖν εἰπών, λέγω δὴ διτὶ ἔστι τὸ ἐναντίον η̄ στέρησις η̄ ἀντίφασις, 30 ἐπειδὴ ἔδοξεν ἀν ταύτῃ ὡς ἔξιστάντα λαμβάνειν στέρησίν τε καὶ ἔξιν καὶ 25 κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν (εἰπε γάρ ἄν τις διτι, εἰ ἔφ' ὅν η̄ στέρησις καὶ η̄ ἀπό- φασις, ἐπὶ τούτων καὶ τῶν ἐναντίων τὸ ἔτερον μόριον, ἐπειδὴ μὴ ἔστιν ὁ τρα- γέλαφος περιττός, ἄρτιος ἀρά ἔστι). διὰ τοῦτο οὖν ἀκριβολογούμενος προσέθηκε τὸ ἐν τῷ αὐτῷ γένει, τουτέστιν ἔφ' ὅν πέφυκεν ἐκάτερον τῶν ἀντικειμένων ἐν τῷ αὐτῷ γένει συνίστασθαι· ἐπὶ τούτων γάρ τὰ ἀντικείμενα στέρησει τε 35 καὶ ἔξει ἰσοδυναμεῖ καὶ καταφάσει καὶ ἀποφάσει. ἐν ἀριθμῷ γάρ, φησί, τὸ μὴ περιττόν, ὅπερ ἔστιν ἀπόφασις, ἄρτιον ἔστιν, οὐχ διτι, φησίν, εἰς

1 τοῦτο U	2 οἷον κτλ. om. S	3 ἀναγκαῖων pr. S	5 ταῦτα U: ταῦτὸν Sa
καὶ alt. om. SUa	τε alt. om. R	6 ἀναγκαῖον a	7 δὲ om. S
μόριον add. καὶ U	ἀντικειμένοις Sa	9 post ἔτερον add. μόριον Sa ¹	τῶν
ἐναντίων post δεκτικῷ colloc. Sa ¹	post ἐναντίον add. τι U	τῷ δεκτικῷ RSa ¹ :	
ἐπὶ τῶν δεκτικῶν Ua ²	10 τῷ alt. RSa: ἐν U	10. 11 ζωὴ η̄ θάνατος S	
11 ante τοῖς add. ἐν U	η̄ scripsi: καὶ libri	12 ἀντίφασει U	
ἀντικειμένοις a	17 η̄ prius om. RS	19 τῷ alt. om. R	ἀντιφασικόμενον S:
ἀντιφασικὸν U	20 μόριον om. a	τῷ ἐναντίον S	21 ἀντιφασικὸν U
22 τῷ—ἔστι Sa: om. RU	24 ταῦτα S	25 εἰ om. S	25. 26 ἀντίφασις U
26 post ἐπειδὴ add. εἰ Ua	27 ἀρά om. RS	28 ἔφ' ὅν πέφυκεν scripsi: ἐν	
τῷ πεφαγέναι Ua: ἐν τῷ αὐτῷ πεφυκέναι RS		29 ἐν τῷ αὐτῷ γένει om. RS	
στασθαι S	γάρ om. RS	31 ante ἄρτιον add. τοῦ U: οἱ a	

ταῦτην ἄγω τῇ καταφάσει τὴν ἀπόφασιν (τὸ μὲν γὰρ ἄρτιον καταφασίς, τὸ 17^ο δὲ μὴ περιττὸν ἀπόφασις), ἀλλ᾽ οὐτῷ φαμὶ τὸ ἄρτιον εἶναι μὴ περιττόν, καθὼν 10 ἔπειται ἐπὶ τῶν τοιούτων τῇ καταφάσει ἡ ἀπόφασις· ἔπειται γὰρ τῷ ἄρτιῷ τὸ μὴ περιττὸν καὶ τῷ εὐθεῖ τὸ μὴ καμπύλον διὰ τὴν ἀμεσού τῶν ἐναντίων ἀντίθεσιν. Ήτε οὐ ταῦτον, φασί, τῇ δυνάμει λέγω τὴν ἀπόφασιν καὶ τὴν καταφασίν· ἀλλοι γὰρ καὶ ἀλλοι. εἰ μὲν γὰρ εἴπω οὐκ ἄρτιον, ἀνεῖλον μάνον τὸ ἄρτιον. εἰ δὲ εἴπω περιττόν, τέλειον τὸ περιττόν. οὐ ταῦτα 15 οὖν, ἀλλ᾽ ὅμως ἐπὶ τῶν ἀμέσων συντρέχει· ὁ γὰρ λέγων ἀριθμόν τινα μὴ εἶναι ἄρτιον οὐδὲν ἔτερον λέγει ἢ ὅτι περιττός ἔστι, καὶ ὁ λέγων ᾧνα μὴ 10 εἶναι εὐθεῖαν οὐδὲν ἔτερον λέγει ἢ ὅτι καμπύλη ἔστιν.

p. 73b 23 Ὅστ' εἰ ἀνάγκη φάναι ἢ ἀποφάναι, ἀνάγκη καὶ τὰ καθ' αὐτὰ ὑπάρχειν.

. Τουτέστιν εἰ ἐπὶ παντὸς ἢ ἡ ἡ καταφασίς ἢ ἡ ἀπόφασις, ἵσθιον- 20 ναρεῖ δὲ ἐπὶ τῶν ἀμέσων τοῖς ἐναντίοις ἡ ἀντίφασις, ἐξ ἀνάγκης ἄρα ἐπὶ 15 τῶν τοιούτων ἀμέσων τὰ ἐναντία τοῖς ὑποκειμένοις ὑπάρχει.

p. 73b 26 Καθόλου δὲ λέγω ὃ ἀν κατὰ παντός τε ὑπάρχῃ καὶ καθ' αὐτὸν καὶ ἢ αὐτό.

'Απαριθμησάμενος τὰ τοῦ καθ' αὐτὸν σημανόμενα καὶ διφορισάμενος τὰ χρήσιμα πάστης τῆς ἀποδεικτικῆς μεθόδου μέτεισιν εἰς τὴν περὶ τοῦ κα- 20 θόλου διδασκαλίαν. τρία δὲ οὐδὲ τοῦ καθόλου τὰ σημανόμενα ὁ Ἱριστοτέλης. ἐν μὲν τῷ ἀπλῷ παντὶ ὑποκειμένῳ ὑπάρχειν τὸ κατηγορούμενον, κανὸν μὴ καθ' αὐτὸν ὑπάρχῃ, ὡς φαμὲν παντὶ Λιθίου τὸ μέλαν ἢ παντὶ ἀνθρώπῳ τὸ βραδίζειν. δεύτερον δὲ δικαίου τέ ἔστι καὶ καθ' αὐτό, ὡς φαμὲν 30 πάσῃ δεκάδᾳ τὸ ἄρτιον. τρίτον δὲ δικαίου τέ ἔστι καὶ κατὰ παντὸς καὶ πρώτως, ὅπερ νῦν καὶ παραδίδωσι καὶ εἰς τὰς ἀποδεικτικὰς παραλαμβάνει μεθόδους, οἷον τὸ παντὸς τριγώνου τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἵσας εἰναι. τὸ γὰρ ὑπάρχειν μὲν τῷ σκαληγρῷ τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἵσας καὶ παντὶ καὶ καθ' αὐτό, ἀλλ' οὐ πρώτως· οὐ γὰρ ἢ σκαληγρὸν τὰς τρεῖς ἔχει γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἵσας, οὐδὲ ἢ ἰσοσκελές· κανὸν γὰρ μὴ εἴη σκαλη- 35 γρόν, οὐδὲν κωλύει τρίγωνον ἔτερον εἶναι ἔχον τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἵσας. πρώτως οὖν τῷ τριγώνῳ ὑπάρχει τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἵσας ἔχειν. διότι καὶ παντὶ τριγώνῳ καὶ καθ' αὐτὸν παντὶ καὶ πρώτως· οὐδὲν γάρ ἀλλωπ πρὸ τοῦ τριγώνου ὑπάρχει· εἰ γὰρ ὑπάρχει σχήματι τινὶ

2 μὴ περιττὸν εἶναι Sa	4 post περιττὸν add. καὶ τῷ μὴ ἄρτῳ τὸ περιττόν Sa			
5 ταυτό Sa	5, 6 κατάφασιν—ἀπόφασιν Sa	10 ἢ εἶναι καμπύλην Sa	12 αὐτὸν R	
13 παντὶ RS	16 καὶ καθ' ² —p. 70, 29 μᾶς πλευρᾶς	τούτου ἡ ἔξις κείται ἐν τοῖς παλαιοῖς φύλλοις ὡς ἀναλεγόμενος εὑρίσκει S	19 τῆς α: om. RU	21 ὑποκειμένῳ παντὶ α
ante ὑποκ., add. τῷ R	22 post ἢ add. τῷ U	25 καὶ εἰς RU: κατὰ παραλαμβάνειν α		28 καὶ alt. a: om. RU
26 τὰς U ² a: om. R	27, 28 ἵσας καὶ α: om. RU	30 ὀρθάς U		
29 γωνίας ἔχει a	post ἰσοσκελές add. ἢ R			

τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ίσας ἔχειν, ἀλλ᾽ οὐ παντὶ συγχέματι, οὐδὲ 17^ο
 ἢ συγχέμα ἀλλ᾽ ἢ τρίγωνον. καὶ τοῦτο φησι τὸ καθόλου εἰς τὴν ἀπόδειξιν
 δεῖν παραλαμβάνεσθαι. εἰ δὲ τοῦτο, συμβῆσται μηδὲν εἶναι ἀποδεικτικὸν 40
 ὅ μη ἀντιστρέψει πρὸς τὴν κατηγορούμενον καὶ, ἵνα συνέρηται εἴπω, μήνους
 5 εἶναι τοὺς ὄρισμοὺς καὶ τὸ ἴδια ἀποδεικτικὸν διὰ τὸ ἀντιστρέψειν πρὸς τὰ
 ὄριστα, τὸ μέντοι ὅτι ὁ ἀνθρωπος ζῷόν ἐστι μὴ εἶναι ἀποδεικτικόν, διότι
 μὴ πρώτως τῷ ὑποκειμένῳ τὸ κατηγορούμενον ὑπάρχει. καὶ φησὶ πρὸς
 τοῦτο ὁ Θεμίστιος ὅτι καὶ τὰ γένη καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν ἀποδεικτικῶν, εἰ
 καὶ μὴ ἔξισάζουσι πρὸς τὰ ὑποκειμένα, ἀλλ᾽ οὖν, ἐπειδὴ καθ' αὐτό τε καὶ 45
 10 πάντι τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχουσι. καὶ δῆλον ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης τὴν
 κυριωτάτην καὶ μάλιστα ἀπόδειξιν καὶ τῷ πρώτῳ πρέπουσαν φιλοσόφῳ
 διατακούμενος ταύτην φησὶν εἶναι τὴν καθολικότατα ἀποδεικνύουσαν. δῆλον
 οὖν ὅτι δεύτερα ἂν εἴη μέτρα ἀποδεῖξεως τὰ ἐπὶ τῶν γενῶν καὶ τῶν δια-
 φορῶν παραλαμβανόμενα, πρῶτα δὲ καὶ μάλιστα ἀπερ ἀντὶς παρέδωκε.
 15 τινὲς δὲ πρὸς τούτῳ κάκεινο ἔφασαν, ὡς ταῦτα φησιν ὁ Ἀριστοτέλης, οὐγ
 ὅτι πάντα τὰ ἀποδεικτικὰ διεῖλει ἀντιστρέψειν, ἀλλὰ ταῦτα τὰ συμβαλλόμενά 50
 εἰσιν εἰς τὴν ἀπόδειξιν. οἷον ἐν τῇ ἀπόδειξει τοῦ τὸ τρίγωνον τὰς τρεῖς
 γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ίσας ἔχειν παραληπτέον ὅτι, ἐὰν εἰς δύο εὐθείας πα-
 ραλήγουσας εὐθεῖα ἐμπέσῃ, αἱ ἐναλλάξ τρεῖς γωνίαι ίσαι ὀλλήγονται εἰσί· καὶ
 20 ἔστι τοῦτο ἀντιστρέψον· ἐν ᾧ γάρ αἱ ἐναλλάξ τρεῖς γωνίαι ίσαι ἀλλήγονται
 εἰσίν, ἐκεῖ εἰς δύο παραλήγουσας εὐθεῖας εὐθεῖα ἐμπέπτωσε. τοῦτο δέ ἐστι
 ψεῦδος· οὐ γάρ τοῦτο φησιν ὁ Ἀριστοτέλης, ἀλλὰ περὶ αὐτῶν τῶν ἀποδεικτι- |
 κῶν τὸν λόγον ποιεῖται, ὡς ἐν τῇ λέξει ἐπισημειωσάμεθα. ἄλλως τε οὐδὲ 17^ο
 πάντα τὰ εἰς τὴν ἀπόδειξιν παραλαμβανόμενα ἀντιστρέψει εἰς γάρ τὸ δεῖξαι, ὅτι
 25 αἱ τρεῖς γωνίαι τοῦ τριγώνου δύο ὀρθαῖς ίσαι εἰσί, παραλαμβάνεται τὸ προσ-
 εκβαλλούμένης μᾶς πλευρᾶς τοῦ τριγώνου τὴν ἐκτὸς ταῖς ἐντὸς καὶ ἀπεναντίας
 ίσην εἶναι, καὶ οὐκ ἀντιστρέψει· οὐ γάρ, εἴ τι τὴν ἐκτὸς ταῖς ἐντὸς καὶ
 ἀπεναντίας ίσην ἔχει, τοῦτο τρίγωνόν ἐστι μίαν πλευρὰν ἔχον προσεκβίλη- 5
 μένην· καὶ γάρ ἐπὶ τετραγώνου τοῦτο συμβαίνει προσεκβίλημείσης μᾶς πλευρᾶς.

30 p. 73b27 Καὶ καθ' αὐτὸν καὶ ἢ αὐτό.

Ταῦτα ἐκ παραλήγου ταῦτα σημαίνοντα παρέλαβεν, ὡς ἐφεξῆς αὐτὸς

1 τῷ U	3 παραλαμβάνειν a	4 ἀντικατηγορούμενον R	5 καὶ a: ἢ U: εἰς R
6 ἄριστα R	ἀποδεικτῶν Ra	8 ὁ Θεμίστιος] p. 13,5 sq.	ἀποδεικτῶν R 8. 9 καὶ
εἰ U	10 ante τὴν add. εἰς R	12 διεικνύουσαν Ra	14 παραδέδωκε R
15 τοῦτο R	17 εἰσιν om. Ra	18 δυσὶν l'a: δύο R	19 τὰς—γωνίας
ισας—ποτε a	21 εἴτε R	22,23 ἀποδεικτῶν R	23 ἐπισημειωσάμεθα] p. 72,10 sq.
post te add. καὶ a	24 εἰ γάρ I'	25 τοῦ τριγώνου om. a	26 τριγώνου a ¹ ταῖς a ¹ : τῇ RUa ²
post a	26 τοῦ τριγώνου πλευρᾶς a	post ἐκτὸς add. δυσὶ a ¹ ταῖς a ¹ : τῇ RUa ²	27, 28 καὶ
ἀπεναντίας a	27 post ἐκτὸς add. γωνίαν a ¹ ταῖς a ¹ : τῇ RUa ²	29 post γάρ add. καὶ a	post ἐπὶ
ἀπεναντίας om. a ¹	28 ἔχει a ¹ , U pr.	30 post γάρ add. καὶ a	add. τοῦ R
add. τοῦ R	τετραπλέθρου τινὸς, δυνατὸν τοῦτο συμβῆναι a ¹	31 post ταῦτα add. δὲ RUa ² : om. Sa ¹	προσεκβίλη-
θείσης μᾶς πλευρᾶς om. a	30 lemma om. a ¹ : τὸ καθ' αὐτὸν δὲ καὶ ἢ αὐτὸν ταῦτον	ταῦτο R	(i. e. b28, 29) S

εῖπε· τὸ καθ' αὐτὸν γάρ, φησί, καὶ η̄ αὐτὸν ταῦτον. πρῶτον δὲ εἰπόνυ 17^ο
δεῖν τὸ καθόλου καθ' αὐτό τε εἶναι καὶ κατὰ παντὸς ἐκεῖνῆς καὶ τὴν τρίτην
διαφορὰν ἐπάκτει, λέγω δὴ τὸ καὶ πρώτως δεῖν τοῖς κατηγορούμενοις ὑπάρ-
χειν. ἵστεον δὲ οὐ μὲν Ἀριστοτέλης ἐν τούτοις τὸ αὐτό φησιν εἶναι
5 τὸ καθ' αὐτὸν καὶ τὸ η̄ αὐτό, οἱ δὲ περὶ τὸν Ηεόφραστον διαφέρειν 10
ταῦτα λέγουσι καθολικώτερον γάρ εἶναι τὸ καθ' αὐτὸν τὸ η̄ αὐτό· εἴ τι
μὲν γάρ η̄ αὐτό, τοῦτο καὶ καθ' αὐτό· οὐκ εἴ τι δὲ καθ' αὐτό, πάντως καὶ
η̄ αὐτό. τῷ γάρ τριγώνῳ, η̄ τριγώνον ἔστιν, ὑπάρχει τὸ τὰς τρεῖς γωνίας
δύο ὅρθαις ἵσας ἔχειν, ἀλλὰ καὶ καθ' αὐτό· τῷ δὲ ἵστεον καθ'
10 αὐτὸν μὲν ὑπάρχει, οὐκέτι δὲ η̄ αὐτό· οὐ γάρ η̄ ἵστεον ὑπάρχει
αὐτῷ τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δύο ὅρθαις ἵσας ἔχειν (εἴ γάρ τοῦτο, οὐκ ἀν τῷ 15
ἵστεον ὑπάρχει η̄ σκαληγῆρη ὑπῆρχεν, ἐπειὶ μὴ ἵστεον) ἀλλ' η̄ ἀπλῶς τριγώνον
ἔστι. ταῦτα μὲν οἱ περὶ Ηεόφραστον. οἱ μέντοι Ἀριστοτέλης εὑρόντες ἐπί^ε
τινων ταῦτα συντρέχοντα ταῦτὸν εἶναι ἔφη ἀμφοτε· τὸ γάρ νοῦ καὶ ἐπιστήμης
15 δεκτικὸν καθ' αὐτό τε ὑπάρχει τῷ ἀνθερῷ περιφέρειν καὶ η̄ αὐτό· οὐ γάρ η̄ τῷδέ
ἔστι, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν ἔστιν, οὐδὲ η̄ δίπουν η̄ ἔμβυχον, ἀλλ'
η̄ ἀγνήρωπος· δοκεῖ γάρ τοῦτο μόνον τῷ τριγώνῳ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν
εἶναι· καὶ τῷ περιττῷ ἀριθμῷ τὸ μὴ εἰς ἵσα διαιρεῖσθαι δύνασθαι καθ'^ε 20
αὐτὸν καὶ η̄ αὐτὸν ὑπάρχει.

20 p. 73b32 Τὸ καθόλου δὲ ὑπάρχει τάτε, ὅταν ἐπὶ τοῦ τυχόντος καὶ
πρώτου δεικνύηται.

Οὕτος οὖν ὁ τρίτος προσδιορισμὸς τοῦ καθόλου. τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ
τυχόντος τοῦτ' ἔστιν, ὅταν τῷ τυχόντι τῶν ὑπὸ τὸ κατηγορούμενον
ὑπάρχῃ αὐτὸν τὸ κατηγορούμενον, οἷον τῷ τυχόντι τριγώνῳ τὸ τὰς τρεῖς
25 γωνίας δύσιν ὅρθαις ἵσας ἔχειν, καὶ μὴ μόνον τῷ τυχόντι ἀλλὰ καὶ πρώτῳ·
οὐ γάρ πρώτως τῷ σκαληγῆρῃ ἀλλὰ τῷ τριγώνῳ ὑπάρχει τὸ τὰς τρεῖς γω-
νίας δύο ὅρθαις ἵσας ἔχειν.

p. 73b39 "Ο τοίνυν τὸ τυχόν πρῶτον (δείκνυται) δύο ὅρθαις ἔχον
η̄ δεικνύην ἀλλο, τούτῳ πρώτῳ ὑπάρχει καθόλου. καὶ η̄ ἀπόδειξις 30
30 καθ' αὐτὸν τούτου καθόλου ἔστιν.

*Ω. φησί, καὶ πρώτῳ καὶ τῷ τυχόντι ὑπάρχει τὸ κατηγορούμενον,

1 ἔρει Sa ταῦτά R: τὸ αὐτὸν U 3 καὶ τὸ S 4 τούτον Sa
5 τὸ alt. om. S post αὐτό add. εἰ τι μὲν γάρ η̄ αὐτὸν, τοῦτο καὶ καθ' αὐτό (εἰ vs. 6. 7
illata) Sa οἱ δὲ περὶ τὸν Ηεόφρ. κτλ.] fr. LXVII Wimmeri 9 δυσὶν Sa
10 ἔντα S post δὲ add. καὶ S ἵστεον RS 11 δυσὶν Sa 12 ἵστεον R
η̄ om. S τριγώνα Sa 14 τινα S 16 δίπου U 18 εἰναι ante 17 νοῦ
colloc. Sa 20 καὶ κτλ. om. S 21 δεικνύηται a Arist.: δείκνυται RU 22 οὐ om. S
24 ὑπάρχῃ post κατηγορούμενον colloc. Sa αὐτὸν S: αὐτὸν RUa 25 δὲ R μόνον
scripsi: μόνον libri 26 πρῶτον U τὸ RU: τὸ Sa 28 οὐ—ἔργον om. RUa δείκνυται
ex Arist. addidi 29 η̄ — p. 72,3 η̄ ἀπόδειξις post p. 72,19 λαπτῶν colloc. U πρῶτον U

τούτου ἡ ἀπόδειξις καὶ καθ' αὐτό ἐστι καὶ καθόλου. τῶν δὲ 17^ο
ἄλλων, ὅσοις τῷ τυχόντι μὲν ὑπάρχει τὸ κατηγορούμενον μὴ πρώτως ὁέ,
τούτων κατά τινα, φησί, τρόπον, οὐ κυρίως οὐδὲ καθόλου ἐστὶν ἡ ἀπό-
δειξις· οἷον εἰ ὁ γεωμέτρης δεικνύει παντὸς ἴσοσκελοῦς τριγώνου τὰς τρεῖς
5 γωνίας δύο ὄρθαις ἵσας εἶναι, τούτου κατά τινα τρόπον, οὐ καθ' αὐτὸν
οὐδὲ καθόλου ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις, διότι οὐχ ἡ ἴσοσκελὴς ὑπάρχει αὐτῷ τὸ τὰς
τρεῖς γωνίας δύο ὄρθαις ἵσας ἔχειν ἀλλ' ἡ τρίγωνον. ταῦτη οὖν ἐστι
τούτου καθ' αὐτὸν ἡ ἀπόδειξις. καθόδη μέντοι καὶ ἐπὶ ἴσοσκελοῦς παντὸς ἀλη-
θεύει τὸ κατηγορούμενον, ταῦτη ἀντὶ τὰ δεύτερα μέτρα τῆς ἀποδείξεως
10 λέγοιτο ἀν καὶ ἐπὶ τούτων ἡ ἀπόδειξις. καὶ σκηπει πᾶς σαφῶς διὰ τούτων
οὐ τὰ εἰς τὴν ἀπόδειξιν χρησιμεύοντα τοιαῦτα φησιν εἶναι ἀλλ', ὅπερ
ἔλεγον, αὐτὰ τὰ ἀποδεικτικά· καὶ ἡ ἀπόδειξις γάρ, φησί, καθ' αὐτὸν 40
τοῦ καθόλου ἐστίν.

p. 74 a 2 Τῶν δὲ ἄλλων τρόπον τινά, οὐ καθ' αὐτόν· οὐδὲ τοῦ ἴσο-
15 σκελοῦς οὐκ ἐστι καθόλου ἀλλ' ἐπὶ πλέον.

'Ἐν τῷ εἰπεῖν τρόπον τινὰ ἔδειξεν ὅτι καὶ τῶν καθ' αὐτὸν μὲν
ὑπαρχόντων μὴ πρώτως δὲ ἐστιν ἀπόδειξις, ἀλλ' οὐ τοιαύτη· κυριωτάτη
γάρ καὶ πρώτως τῶν τοιούτων ἐστὶν ἀπόδειξις, δευτέρως δὲ καὶ τῶν
λοιπῶν.

20 p. 74 a 4 Δεῖ δὲ μὴ λανθάνειν ὅτι πολλάκις συμβαίνει διαμαρ-
τάνειν καὶ μὴ ὑπάρχειν τὸ δεικνύμενον πρῶτον καθόλου, ἡ δοκεῖ 45
δεικνυσθαι πρῶτον καθόλου.

Διδάξας περὶ τοῦ καθόλου νῦν βούλεται παραδοῦναι τὰς αἰτίας τῆς
ἀπάτης, καθ' ᾧς πολλάκις μὴ ἀποδεικνύντες τι καθόλου κατὰ τὰ ἐνταῦθα
25 παραδεδομένα διηγεῖται καθόλου ἀποδεικνύνται. τρεῖς δέ φησιν αἰτίας εἰναι
τῆς τοιαύτης ἀπάτης. μίαν μέν, ὡς διταν μοναδικόν τι ἡ καὶ καθ' ἔκαστα 50
ἐφ' οὐ ποιούμεθα τὰς ἀπόδειξις, οἷον ὅτι ἡ γῆ ἐν μέσῳ τοῦ παντὸς κεῖται,
ἢ ὅτι ὁ κόσμος σφαιρικός, ἢ τὰ τῷ ἡλίῳ ἕδια συμβαίνοντα συμπτώματα· ἐπὶ
τούτων γάρ διοκοῦμεν καθόλου ποιεῖσθαι τὰς ἀπόδειξις, διότι καθ' αὐτὸν ὑπάρχει
30 τὰ δεικνύμενα καὶ οὐδὲν ἄλλως παρ' ἔκεινα. οὐκ ἐστι μέντοι τοῦτο καθό-

2 ὅσοι R 3. 4 ἡ ἀπόδειξις asterisco notatum, cui tamen in mantissa nihil respondet a
4 οἷον—6 ἀπόδειξις post 10 ἐπὶ τούτων colloc. U εἰ om. S τριγώνου add. U²
5 δυσὶν Sa τούτων Sa 6 τὸ om. R 7 δυσὶν Sa 8 τούτου post
ἀπόδειξις colloc. Sa καὶ om. S πάντως U 10 ἡ ἀπόδειξις—τούτων
om. U 11 τοιαῦτα om. Sa 12 ἔλεγον] p. 70,21 sq. αὐτὰ om. Sa
τὰ om. RU ἀποδεικτά RSa 13 τούτου conicio cf. p. 71,30 14 οὐδὲ κτλ.
om. RS 16 ἐν om. R 17 ἀλλ'—19 λοιπῶν om. S post τοιαύτη addiderim
ἢ κυριωτάτη 21 καθόλου πρῶτον Sa Arist. 23 διδάξεις—καθόλου om. RS
24 καθ' asterisco notatum, cui tamen in mantissa nihil respondet a 2 U
post τι add. τὸ RSa 26 καθέκαστον S 29 καθόλου δοκοῦμεν U

λου· καὶ γὰρ εἰ πλείωνες ἵσται κόσμοι η̄ πλείωνες ἥλιοι η̄ γαῖ πλείωνες,
ταῦτα ἀν καὶ ἐπ' ἑκείνων ἥρμοσε. καὶ γὰρ ὥσπερ εἰ τὸ σκαληγὸν ἦν μόνον
τρίγωνον, εἴτα ἐπὶ | τούτου ἐδείκνυμεν ὅτι τὰς τρεῖς γωνίας δύστιν ὄρθας^{18r}
ἵσται ἔχει, οὐκ ἀν καθόλου ἦν η̄ τοιαύτη ἀπόδειξις, διότι οὐγ̄ η̄ σκαληγὸν
ἢ ἐδείκνυτο αὐτῷ τὸ τοιοῦτον ὑπάρχον ἀλλ̄ η̄ τρίγωνον, οὗτος καὶ τὰ δεικνύ-
μενα ἐπὶ τῶν μοναδικῶν ὑφεστηκάτων οὐκ ἀν εἰς καθόλου, διότι οὐκ ἐπειδὴ
μία γη̄ οὐδὲ ἐπειδὴ εἰς ἥλιος, ταῦτα αὐτοῖς συμβέβηκεν, ἀλλ̄ ἐπὶ ἀπλῶς
ἥλιος καὶ ἐπεὶ ἀπλῶς γη̄. ὥστε εἰ καὶ πλείων ἕσται, ταῦτα ἀν καὶ ἐπ'¹⁹
ἢ ἑκείνων ἥρμοσεν. οὐκ ἄρα καθόλου δείκνυται τὰ ἐπ' ἑκείνων δεικνύμενα.

10 p. 74^a8 "Η̄ η̄ μέν, ἀλλ̄ ἀνώνυμον η̄ ἐπὶ διαφάροις εἴδει
πράγμασιν.

Δευτέρα αἰτία τῆς ἀπάτης, ὅταν η̄ μέν τι κοινόν, ἀνώνυμον δὲ η̄
τοῦτο καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν κοινόν τι ὀνοματα ἀναγκαζόμενα ἐφ' ἔκστου
εἰδους τὰς ἀποδείξεις ποιεῖσθαι. οὖν δείκνυται ἐν τῷ ἐβδόμῳ βιβλίῳ τῶν¹⁰
15 Εὐκλείδου Στοιχείων ὅτι, ἐὰν τέσσαρες ἀριθμοὶ ἀνάλογον ὡσι, καὶ ἐναλλάξ
ἀνάλογον ἔσονται οὖν εἰ ὡς ἔχει ὁ λβ̄ πρὸς τὸν ις̄, οὗτος ἔχει καὶ η̄
η̄ πρὸς τὸν δ̄, καὶ πάλιν ὡς ἔχει ὁ λβ̄ πρὸς τὸν η̄, οὗτος ἔχει καὶ ὁ
ιζ̄ πρὸς τὸν δ̄· τὸ αὐτὸν δὴ τοῦτο καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ βιβλίῳ ἐπὶ μεγε-
θῶν δείκνυται, ὅτι ἐὰν τέσσαρα μεγέθη ἀνάλογον ὡσι, καὶ ἐναλλάξ ἀνά-
20 λογον ἔσονται· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ γρόνων τὸ αὐτὸν ἀν δειχθήσεται, ὅτι ἐὰν
τέσσαρες χρόνοι ἀνάλογον ὡσι, καὶ ἐναλλάξ ἀνάλογον ἔσονται. τῆς οὖν¹⁵
αὐτῆς δείξεως καὶ¹⁶ ἔκαστον τούτων δεικνυμένης, μὴ ὅντος δὲ κοινοῦ τίνος
καθ̄ οὐ ἐνὶ λόγῳ πάντα ἀποδειχθείη, οὐ φαμεν καθόλου εἰναι τούτων τὴν
ἀπόδειξιν. ὥσπερ γάρ, εἰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἰσοσκελοῦς ἴδιᾳ δειχθείη τὸ τὰς
25 τρεῖς γωνίας δύο ὄρθας ἕσται καὶ ἐπὶ σκαληγοῦ ἴδιᾳ καὶ ἐπὶ ἰσο-
πλεύρου, οὐκ ἔστιν η̄ τοιαύτη ἀπόδειξις καθόλου, ἐπεὶ μὴ ἐπὶ τίνος κοινοῦ
καὶ ἐνὸς γεγένηται ὡς ἐπὶ τῷ τριγώνῳ, ὃ πρώτῳ τὸ τοιοῦτον σύμπτωμα
ὑπάρχει, οὗτος καὶ ἐπὶ τῶν προκειμένων, ἐπειδὴ οὐκ ἔστι τι κοινὸν ὃ²⁰
πρώτῳ τὸ σύμπτωμα τοῦτο ὑπῆρξεν, οὐ μετέχοντες ἀριθμοί τε καὶ γρόνοι
30 καὶ μεγέθη καὶ τοῦ συμπτώματος μετέχουν, οὐ φαμεν καθόλου εἰναι τὴν

1 γαῖαι Uα πλείωνες om. S 2 ταῦτα seripsi itemque vs. 8 cf. p. 76,24: τὰ αὐτὰ R:
τὰ τοιαῦτα Sa: ταῦτα U η̄ν om. S 3 τετράγωνον signum R εἴτα om. a: εἰ S
δεικνυμένην R δύο R 4 οὐγ̄ (ante η̄) R 5 τὸ τοιοῦτον ἀντὸν Sa 6 ἀν εἰσὶ U
7 ἐπεὶ U: ἐπειδὴ RSA 8 ἐπεὶ om. S πλείωνες S ταῦτα RU: ταῦτ' Sa 10 lemma
om. RU 12 post δευτέρᾳ add. δὲ RS δέται ἐν τι RSA¹ 13 καὶ—ἔχειν RSA: μὴ
ἔχον U 14 ποιεῖσθαι τὰς ἀποδείξεις Sa 15 στοχείων om. RU 16 εἰ om. Ua
ό ὀκτὼ πρὸς τὸν λβ̄ RUa² 16,17 ὁ δύο πρὸς τὸν ὀκτὼ RUa² 17 καὶ—τὸν η̄ om. R
πάλιν Ua²: ἐναλλάξ ἀνάλογον ἔσουσι . γῆρους Sa¹ ο ὀκτὼ πρὸς (ἐπὶ a²) τὸν λβ̄ Ua²
17,18 ο δύο U) πρὸς τὸν ις̄ Ua² 18 post αὐτὸν add. γὰρ S 20 ἀναδειγθήσεται RS:
αὐ δειχθήσεται comicio 23 δ RSA τὴν τούτων R: τὴν S 24 εἰ καὶ U:
καν R: εἰ, sed post ἰσοσκελοῦς Sa δειχθῆ R: ἐδειχθῆ U 25 δύστιν S post
ἐπὶ prius add. τοῦ S ιστον U 26 η̄ ἀπόδειξις αὐτῇ S 27 γεγένηται S
ὥσπερ S: ὥσπερ καὶ a post τοῦ add. ἀπλῶς Sa 28 τοῖς προκειμένοις RU

ἐφ' ἑκάστου τούτων ιδίᾳ γενομένην ἀπόδειξιν. εἰ δέ τις καὶ ἐπὶ τούτων διέτη 18^τ
 τι κοινὸν κατηγορεῖσθαι, οἷον τὸ ποσόν, ἀλλ' οὐν ἐφ' ὧν μῆτερι τὸ κοινὸν
 ὠνομασμένον, ἐπὶ τούτων οὐκ ἔσται καθόλου ἡ ἀπόδειξις. Λέσως δὲ οὐ δυ-
 νατόν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ χρήσασθαι κοινῶς τῇ τοιαύτῃ ἀπόδειξι, εἴ γε τὸ ποσόν
 5 περιέχει καὶ τὸν τόπον καὶ τὸν λόγον, ἀ μὴ ἔστιν ἐξ ἀφαιρέσεως λαβεῖν, τῆς 25
 ἀπόδειξεως ἐπὶ τῶν ἐξ ἀφαιρέσεως λαμβανομένων δεικνυμένης. Ἀλλως τε
 δέ, εἰ καὶ παντὶ ποσῷ τοῦτο ὑπῆρχε τὸ σύμπτωμα καὶ ἀληθές ἦν τὸ λέγειν
 διτι, ἐὰν τέσσαρά τινα ποσά ἀνάλογον ἦν, καὶ ἐναλλάξ ἀνάλογον ἔσονται,
 οὐδέν οὖτος καὶ πρώτως ἐπὶ τοῦ ποσοῦ ἐγίνετο ἡ δεῖξις οὐδὲ γάρ ἦν ποσὸν
 10 ὑπάρχει αὐτῷ τοῦτο τὸ σύμπτωμα· καὶ γάρ καὶ ἐπὶ ποιῶν ἡ αὐτὴ σώζε-
 ται ἀνάλογία, διτι ἐὰν τέσσαρά τινα ποιά ἀνάλογον ἦν, καὶ ἐναλλάξ ἀνάλογον 30
 ἔσονται. οὗτος οὖν ὁ Ἐλάτων ἐν Γοργίᾳ λαμβάνει νομοθετικὴν καὶ δι-
 καστικὴν καὶ σοφιστικὴν καὶ ἀριθμητικὴν, καὶ φρεσίν, διν λόγον ἔχει ἡ νομο-
 θετικὴ πρὸς τὴν δικαστικὴν, οὗτος ἡ σοφιστικὴ πρὸς τὴν ἀριθμητικὴν, καὶ
 15 ἐναλλάξ, ὡς νομοθετικὴ πρὸς σοφιστικὴν, οὗτος δικαστικὴ πρὸς ἀριθμητικὴν.
 ὅμοιος λαμβάνει γραμματικὴν καὶ ἱατρικὴν καὶ ὀψιαρθρικὴν καὶ μαγειρικὴν, ἐφ'
 διν πάλιν τὴν αὐτὴν δεικνυσιν ἀνάλογίαν. διτι καὶ ἐπὶ ποιῶν προσγραφεῖ ἡ αὐτὴ 25
 δεῖξις καὶ οὐκ ἐπὶ ποσῶν μόνων. οὐδὲν δέ ἔστι κοινὸν ποσῷ καὶ ποιῷ, ἐφ' οὐ
 ἔστι τὸ κοινὸν τούτων παρακολουθοῦν ἀπόδειξι. ἀλλ' οὐδὲ ἐπὶ ποσῶν μόνων
 20 δυνατόν καθόλου λαμβάνοντα τὸν λόγον ἀπόδειξαι διτι, ἐὰν τέσσαρά τινα
 ποσά ἀνάλογον ἦν, καὶ ἐναλλάξ ἀνάλογον ἔσται· οὐδὲ γάρ πάντα τὰ ὡς
 ἔτυχε ποσά λαμβανόμενα ἀνάλογον εἶναι δύναται ἀλλὰ μόνων τὰ δύοις ὕπερ.
 ἔστι γάρ, ὡς εἰπον, καὶ ὁ λόγος καὶ ὁ τόπος ποσά, καὶ οὐκέτι ἐπὶ τούτων
 ἀριθμοῦς ἡ ἀπόδειξις. ἀλλ' οὐδὲ ἐπὶ μεγεθῶν καθόλου, εἰ μὴ καὶ αὐτὰ ὄμοιο- 40
 25 εἰδῆς εἶη· ἔστισκαν γάρ τέσσαρα μεγέθη, οἷον γραμμή, ἐπιφάνεια, τόπος,
 σῶμα· ἐπὶ τούτων οὖν οὔτε τῇ ἀνάλογίᾳ οὔτε τῇ ἐναλλάξ ἀριθμητικῇ δυ-
 νατόν. οὐ γάρ ὡς ἡ γραμμὴ ἔχει πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν, οὗτος καὶ ὁ τόπος
 πρὸς τὸ ἐν αὐτῷ σῶμα· οὐ γάρ εἰ τετράγωνον σῶμα. οὗτος καὶ ὁ τόπος
 τοῦ σώματος. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ἀνάλογον ἦν, οὐκέτι ἔσται καὶ τὸ ἐναλλάξ·
 30 οἷον ὡς ἡ περίμετρος τοῦ κύκλου πρὸς τὸν κύκλον, οὗτος καὶ ὁ τοῦ τετρα-
 γώνου ἔχει πρὸς τὸ τετράγωνον ἀλλ' οὐκέτι καὶ τὸ ἐναλλάξ· οὐ γάρ δύναται 45

1 ἀπόδειξις U pr., corr. U² 4 κοινῶς post ἀπόδειξιν colloc. Sa 6 post ἐπὶ
 add. γάρ RS¹ 7 δὲ deleverim cf. p. 66,7 67,27 70,23 εἰ om. S καὶ prius
 om. R: τῶς S: ἐν a 8 ἀπειρ. om. τέσσαρα R: τινα Sa post ἦ add. μεγέθη R: τῶ
 μεγέθει Sa 9 καὶ om. U ἐγένετο U ἀπόδειξις S γάρ om. RS 10 τοῦτο
 αὐτῷ S καὶ alt. om. RS 11 ἐὰν ἀπειρ. R 12 ἐν Γοργίᾳ c. LXXX p. 520 B
 14 τὴν utrumque om. RS 15 καὶ δικαστικὴν RS¹: ἀπόδειξις τινα R
 τοφιστικὴ U post οὗτος add. καὶ U ἀριθμητικὴ πρὸς δικαστικὴν R
 16 ὀψιαρθρικὴ Sa: ἀριθμητικὴ U 17 τὴν αὐτὴν om. RS 18 οὐ ποσῶν U
 μόνων RS 19 κοινῆς a μόνων S: μόνων RUa 20 δυνατόν post τὸ λόγον
 colloc. Sa διτι R: οἷον SUa τινα τέσσαρα Sa: ἀπειρ. R 21 ἔσονται Ua
 22 λαμβανόμενα ποσά R 23 γάρ seripsi: δὲ libri ὧν S ποσά om. RS
 26 οὖν om. Sa 7 (ante ἀναλ.) U 27 οὐ δὲ S; ἀλλ' R 28 πρὸς SUa:
 καὶ R ἐν αὐτῷ om. S 29 μὴν om. U καὶ (post μὴν) R
 οὐκ ἔσται, om. ἔσται RU 30 καὶ om. S

τινα σχέσιν η λόγον ἡ περίμετρος τοῦ τετραγώνου πρὸς τὴν περίμετρον τοῦ 18^τ κύκλου ἔχειν, οὐδὲ ἡ κύκλος πρὸς τὸ τετράγωνον· ἀνομοεῖδῆ γάρ ταῦτα τὰ μεγέθη.

p. 74a9 Ἡ τυγχάνῃ δν ως ἐν μέρει δλον ἐφ' ο δείκνυται.

5 Ο τρίτος τρόπος, ἐν ὧ ὑπομετρένον μέν ἔστι τὸ καθόλου, οὐ γάνεται δὲ ἐπ' ἔκεινον ἡ ἀπόδειξις ἀλλ' ἐφ' ἔκάστου ἰδιᾳ τῶν εἰδῶν. ἡ δὲ τῆς λέξεως διάνοια αὗτη· η, φησί, τὸ ἐφ' οὐ γάνεται ἡ ἀπόδειξις κυρίως οὐν η καθόλου 50 ἀλλ' ὡς ἐν μέρει οἷον εἰ ἐπὶ τοῦ ἴσοσκελοῦ γένοιτο ἡ ἀπόδειξις, ἐπὶ τούτου τοῦ τριγώνου, λέγω δὴ τοῦ ἴσοσκελοῦ, ὡς ἐν μέρει δλον ὑπάρχει ἐφ' οὗ 10 ἀποδείκνυται. τουτέστιν (ἐπί) τοῦ ἴσοσκελοῦ τυγχάνει ὡς ἐν μέρει δλον ὑπάρχον τὸ κοινὸν γένος. τουτέστι τὸ τρίγωνον· τὸ γάρ γένος δλον τί ἔστι, καὶ οἷον μέρος τι τὸ εἶδος. η οὖν αὕτῳ νοητέσσον τὴν λέξιν η ταιῶσδε· η τυγχάνη δν τὸ μερικότερον, λέγω δὴ τὸ ἴσοσκελές, ὡς δλον ἐν μέρει τῷ τριγώνῳ, ἐφ' οὐ κυρίως ἡ ἀπόδειξις γένοιτ' σν, | ως ἐν μέρει τῷ τριγώνῳ 18^τ 15 δλον τι δν τὸ ἴσοσκελές, διότι εἰς τὸν τοῦ ἴσοσκελοῦ ὄρισμὸν τὸ τρίγωνον παραλαμβάνεται, τὰ δὲ εῖς τίνος ὄρισμὸν παραλαμβανόμενα μέρη ἔστιν ἔκεινον. ἀλλὰ τοις ἐπιφερομένοις σύμφωνος μᾶλλον ἡ προτέρα ἐξήγγρησις· ἐπάγει γοῦν τοῖς γάρ ἐν μέρει ὑπάρχει μὲν ἡ ἀπόδειξις καὶ ἔσται κατὰ παντός. ὕστε μέρος εἰπεν οὐ τὸ γένος, οἷον τὸ τρίγωνον, ως 5 20 μέρος τοῦ ὄρισμοῦ γινόμενον, ἀλλὰ τὸ εἶδος, οἷον τὸ ἴσοσκελές, καὶ οὐ κατὰ παντὸς μὲν ἀποδείκνυται ἀλλ' οὐ πρότου.

p. 74a12 Λέγω δὲ τούτου πρώτου, η τούτο, ἀπόδειξιν, δταν η πρώτου καθόλου.

Τὸ η τοῦτο ἀντὶ τοῦ καθόλου λαμβάνει. κέχρηται δὲ τούτῳ τῷ 25 σημανομένῳ τοῦ η ἀντὶ τοῦ εἰναι καθόλου τὴν ἀπόδειξιν ἐφ' οὐ δν πρώτου 10 καὶ καθόλου δεικνύται· κατὰ παντὸς μὲν γάρ καὶ τοῦ ἴσοσκελοῦ τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δύο δριθῆς ἵσας ἔχειν, ἀλλ' οὐ πρώτου, ἀλλὰ τοῦ τριγώνου πρώτου. τούτου οὖν καθόλου η ἀπόδειξις πρώτου.

2 λαβεῖν Κα επὶ U ἀνομοιοειδῆ S 4 τυγχάνῃ δν a Arist.: τυγχάνει δν U: τυγχάνει δν RS (C p, pr. A B M u) 5 post τρίτος add. ἔστιν οὖτος τῆς ἀπάτης Sa ἐφ' U 7 τοιαύτη Sa η om. U τὸ om. U οὐ κυρίως U: κυρίως R 7. S η—μέρει om. RU 8 γένηται U 9 τοῦ τριγώνου—ἴσοσκελοῦ R Sa²: τὸ τριγώνον U¹ post ὑπάρχει add. τουτέστι τὸ ἴσοσκελές τρίγωνον ἐν τῷ καθόλου καὶ ἀπλῶς τριγώνῳ (τριγώνῳ a²) Ra² ἐφ'—10 ὑπάρχον RUa; ητοi S 10 ἐπὶ addidi 11. 12 ἔστιν οἷον δὲ τι μέρος S 12. 13 τυγχάνει RUa 13 δη om. U 13. 14 τῷ τριγώνῳ om. U 16 εἰσὶν U 18 ἐπάγει γάρ γοῦν R: om. S καὶ— 19 παντός om. S 20 καθ' οὐ asterisco notatum, cui tamem in mantissa nihil respondet a: καθόλου U 21 πρώτως Sa 22 λέγω—28 ἀπόδειξις om. S 22 πρώτου om. U (superset. re. n) 22. 23 δταν η καθόλου πρώτου R: om. a 24 τοῦτο scripsi: τοῦτο RUa 25 τοῦ prius om. U 26 post καὶ prius add. καὶ R καὶ τοῦτο a 27 οὐσιν a πρώτως a 28 πρώτου η ἀπόδειξις Ra

p. 74^a 13 Εἰ οὖν τις δεῖξειεν ὅτι αἱ ὄρθαι οὐ συμπίπτουσι, 18^v
δέξειεν ἀν τούτου εἶναι η ἀπόδειξις διὰ τὸ ἐπὶ πασῶν εἶναι
τῶν ὄρθων.

Εἰπὼν τριτῶς γίνεσθαι τὴν ἀπάτην λοιπὸν τῶν τριῶν τρόπων τὰ 15
οἱ παραδείγματα διὰ τούτων ἐκτίθεται. Ιστέον δὲ ὅτι τοις ὑποδείγμασιν οὐ
τῇ αὐτῇ τάξει ἔχοργαστο, οὐπερ ἔξεσθετο ὑποδείγμασι τὰ τοῦ πρώτου καὶ
δευτέρου καὶ τρίτου. τὸ οὖν προκείμενον παραδειγματα τοῦ τρίτου ἐστὶ
τρόπου. δείκνυται δὲ οὕτως· ἐὰν εἰς δύο εὐθείας εὐθεῖα ἐμπίπτουσα τὰς
ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη γωνίας δύο ὄρθαις ἵσται ποιῆι, καὶ ἐκβαλλό-
10 μεναι ἐπ' ἀπειρον ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη ἐπὶ οὐδέτερον συμπίπτουσιν αἱ
εὐθείαι. ἐὰν οὖν τις ὡς ἐπὶ δύο ὄρθῶν ποιήσῃται τὸν λόγον, δοκεῖ μὲν 20
καθόλου δεικνύναι, οὐκ ἐστι δὲ καθόλου, διότι οὐκ ἐν δυσὶν ὄρθαις ὥρι-
σμέναις ὑπάρχει τοῦτο τὸ σύμπτωμα ταῖς εὐθείαις, ἀλλὰ τυχὸν (ἐν) δύο ὄρθαις
ἵσται· καὶ γάρ η̄ η̄ μὲν ἡμίσεια ὄρθης η̄ δὲ μία ἡμίσεια η̄ διπλασίη
15 ἀλλως, οὐδὲν η̄ττον ἀκόλουθει τὸ μὴ συμπίπτειν ἐκβαλλομένας τὰς εὐθείας.

p. 74^a 16 Καὶ εἰ τρίγωνον μὴ η̄ ἀλλο η̄ ἰσοσκελές, η̄ ἰσοσκελές ἀν
εδόκει ὑπάρχειν.

Τοῦτο τοῦ πρώτου τρόπου παραδειγματα, ὅτι εἰ ἐν τι τρίγωνον μόνον 25
η̄, οἷον ἰσοσκελές, ἐδόκει ἀν τοῦτο, τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δύο ὄρθαις
20 ἵσται ἔχειν, καθὶδρ ἰσοσκελές ἐστιν, ὑπάρχειν αὐτῷ καὶ εἶναι καθόλου. νῦν
δὲ οὐκ ἔστιν· οὐ γάρ η̄ ἰσοσκελές τοῦτο ὑπάρχει, ἀλλ' η̄ τρίγωνον. ὅστε
οὐ καθόλου η̄ ἐπὶ τοῦ ἰσοσκελοῦς ἀπόδειξις ἀλλ' η̄ ἐπὶ τοῦ τριγώνου.
οὕτως οὖν, εἰ καὶ ἐπὶ τινος τῶν μοναδικῶν ἀπόδειξις γίνοιτο, οὐκ
ἀν εἴη καθόλου· καὶ γάρ εἰ πλείστα η̄ μοισα, η̄ αὐτῇ ἀν καὶ ἐπὶ τούτων
25 η̄ρμοσεν ἀπόδειξις.

p. 74^a 17 Καὶ τὸ ἀνάλογον ὅτι ἐναλλάξ, η̄ ὄριθμοι καὶ η̄ γραμματα 30
καὶ η̄ στερεὰ καὶ η̄ χρόνοι.

Τοῦ δευτέρου τρόπου παραδειγματα. ὁ δέ φησι, τοῦτο ἐστιν, ὅτι τῷ

2 δέξειεν κτλ. om. S 4 τριτῶς RSA: πῶς δεῖ U 5 ιστέον—7 τρίτου] πλὴν οὐ γρῆται
τῇ τάξει τῶν παραδειγμάτων, ὁμοίως τῇ τάξει τῶν τρόπων Sa¹ παραδείγμασιν R
6 η̄περ—[ὑποδείγματι] conicio 7 οὖν RUa²: γάρ Sa¹ 8 εὐθεῖαι ἐμπίπτουσαι U
9 δυσὶν Sa καὶ alt. om. Sa¹: αἱ Ua² 10 οὐδέτερα Ua² συμπεισοῦνται Sa
10. 11 αἰείθειαι om. R 11 ποιήσεται α 12. 13 ὥρισμέναις ὄρθαις R 13 τὸ σύμπτωμα
τοῦτο Sa ἐν addidi δυσὶν Sa 14 ἵσται U καὶ RSA: μία U ὄρθη Ua
16 η̄ κτλ. om. S η̄ om. a 18 post τοῦτο add. τὸ U ante ὅτι add.
οἷον R et asterisco notatum, cui tamen in mantissa nihil respondet, a 18. 19 μόνον
η̄ τρίγωνον R: η̄ τρίγωνον μόνον Sa 19 τοῦτο] τὸ U δυσὶν Sa 23 καὶ om. U
24 post καθόλου add. οὐ U² η̄ RU ἀν η̄, om. αὐτῇ, post 25 η̄ρμοσεν colloc. S
26 ὅτι Sa Arist.: ὅτι καὶ R (n): ὅτι καὶ τὸ U (M) καὶ η̄ κτλ. om. S γραμμὴ R
27 γρόνοι a Arist.: γρόνος RU (n) 28 τοιοῦτόν Sa τῷ scripsi: τὸ libri

δείκνυσθαι ἐπὶ ἀριθμὸν εἰναι ἀνάλογον καὶ ἐναλλάξ, ἢ ἀριθμοὶ εἰσι, δοκεῖ 18 γ
αὐτοῖς ὑπάρχειν, ὑμοίως καὶ ταῖς γραμμαῖς ἢ γραμμαῖ, καὶ τοῖς λοιποῖς
ώσταυτος, διὰ τὸ μὴ ὠνομάσθαι ἐπὶ πάντων τούτων τὸ κοινόν.

p. 74 a 19 "Ωσπερ καὶ ἐδείκνυτό ποτε γωρίς, ἐνδεχόμενόν γε κατὰ
5 πάντων μιᾷ ἀποδεῖξει δειγμῆναι.

Τὸ ποτὲ οὐ γρονικῶς ἀκουστέον ἀλλ ὅσνει ὄλοσχερέστερον καὶ οὐκ
ἀκριβῶς. ἀπεδείκνυτο οὖν, φησίν. ὄλοσχερέστερον ἐφ' ἐκάστου διὰ τὸ μὴ
εἰδέναι ἡμᾶς τί ἔστι τὸ ἐπὶ πάντων τούτων ἐν κοινῷ κατηγορούμενον, οἷον
10 εἴτε τὸ ποσὸν εἴτε ὑπεριοῦν ἄλλο, καθὸ ἀριθμοὶ τε καὶ μεγάλη καὶ γρόνοι
δὲ ταῦτα ἀλλήλων τοῖς εἰδεστιν, εἰκότως γωρίς ἐνὸς ἐκάστου τούτων ἀπόδειξις
γίνεται, καὶ δοκοῦμεν καθόλου ἀποδεικνύαι μηδὲν καθόλου ἀποδειγμότες.

p. 74 a 23 Νῦν δὲ καθόλου δείκνυται.

15 Τὸ νῦν πᾶντι οὐ γρονικῶς ἀκουστέον ἀλλ ὅσν ἀκριβῶς καὶ κατὰ τὰς
ἀποδεικτικὰς μεθόδους.

p. 74 a 23 Οὐ γάρ ἢ γραμμαὶ ἢ ἢ ἀριθμοὶ ὑπάρχειν, ἀλλ' ἢ τοδι. 45
δὲ καθόλου ὑποτίθενται ὑπάρχειν.

Τὸ εἶναι ἀνάλογον καὶ ἐναλλάξ οὐχ ὑπάρχει, φησί, ταῖς γραμμαῖς ἢ
20 γραμμαὶ οὐδὲ τοῖς λοιποῖς ἢ ἐκεῖνά ἔστιν, ἀλλ' ἢ ἔστι τι κοινῶς κατὰ
πάντων ὑπάρχον, ὑπερ ἐστὶν ἀνώνυμον. τὸ δὲ ὑποτίθενται, οἱ τοῦτο
δηλονότι τὸ κοινῶς αὐτοῖς ὑπάρχον ἐπιθεωροῦντες.

p. 74 a 25 Διὰ τοῦτο οὐδὲ ἄν τις δείξῃ καθ' ἔκαστον τρίγωνον
ἀποδεῖξει ἢ μιᾷ ἢ ἑτέρᾳ διτὶ δόσι ὅρθιας ἔχει ἔκαστον, τὸ ισό- 50
25 πλευρον γωρίς καὶ τὰ ἑταῖρα.

Καν διέλθῃ τις, φησίν, ἔκαστον τῶν εἰδῶν τῶν ὑπὸ τὸ καθόλου ιδίᾳ

1 εἶναι R _{Ua} : εἰ S	εἰνει RS _a	2 post καὶ prius add. ἐπὶ U	τὴ γραμμὴ ἢ
γραμμῇ RU	4 καὶ RS _U (A C F u, pr. D): om. Arist.	5 μιᾷ κτλ. om. S	φησίν οὖν Sa
7 ἀποδείκνυτο post ὄλοσχερέστερον colloc. Sa: ἀποδεικνύοτο R			
ante ὄλοσχερέστερον add. ὡς εἰ a	8 ἔστιν ἐπὶ R	ἐν κοινοῖς al ¹	9 εἴτε
prius RS _a : ἢ U	10 ἐν εἰσι RS _a : ἐν τινι Ua ²	ἔκαστων U	11 ἐνὸς
om. U	11. 12 ἀπόδειξιν γίνεσθαι RS	14 lemma om. S	post δὲ add. τὸ
μὴ Ua ²	post καθόλου add. οὐτως Ua ²	15 τὸ νῦν R: καὶ τὸ νῦν Sa	
πᾶλιν RU: δὲ κάνταυθα Sa	17 γραμμὴ RU	ὑπάρχον U	18 ὑποτί-
θεται RS _a (n, pr. n)	19 ante τὸ add. οὐ—τοδὶ S	20 γραμμὴ U	θεται
om. U: τὸ Sa	21 ὑπάρχων pr. U	21. 22 οἱ τοῦτο δηλονότι τὸ R et om.	
τὸ Ua ² : ἀντὶ τοῦ τοῦτο τὸ (aut ἢ legendum aut τοῦτο τὸ delendum censuit Waitz Organ. II p. VIII) Sa ¹	22 ἐπιθεωροῦσι Sa ¹	23 post τοῦτο add. δὲ R	δεῖξει S
24 ἀποδεῖξει κτλ. om. S	post ἀποδεῖξει add. τὴ αὐτῆ R		

δεικνύς ἐπὶ ἔκαστου καὶ μηδὲν | παραλίπη τῶν εἰδῶν, ὅτι οὗτος καθόλου 19^τ ἀπέδειξεν, οὐ φαμέν τὸ τοιοῦτον ἀπόδειξιν εἶναι, διότι μὴ ὡς ἐπὶ τίνος κοινοῦ, φράστων ὑπάρχει τὸ σύμπτωμα, ἔδειξεν, ἀλλ᾽ ἔπικέ πως ὁ τοιοῦτος τρόπος τὸν σοφιστικὸν τρόπον δεικνύει ἐκ τῶν μερικῶν περὶ τῶν 5 καθόλου συλλογιζόμενος καὶ οἵονεὶ ἐκ τῶν συμβεβηκότων τὰς κατασκευὰς ποιούμενος. κανὸν γάρ, ὡς εἶπον, πάντα ἐπέλθη τὰ ὑπὸ τὸ τριγώνῳ εἰδῆ, 5 οὐχ ἢ τρίγωνα οἴδεν ὅτι τὰς τρεῖς γωνίας δύο ὄρθαις ἵσας ἔχουσιν, ἀλλ᾽ ἔκαστον αὐτῶν ἀνὰ μέρος, κατὰ μέντοι τὸ κοινὸν αὐτῶν εἰδος οὐκέτι, εἰ καὶ μηδὲν τῶν κατὰ μέρος ἀγνοεῖ.

10 p. 74a 32 Πότεν οὖν οὐκ οἶδεν καθόλου καὶ πότεν οἶδεν ἀπλῶς;

Τίνι οὖν, φησί, χαρακτηρίσομεν, πότε μὲν καθόλου γίνεται ἢ ἀπόδειξις, πότε δὲ οὐ; φησίν οὖν, εἰ μὲν ταῦτὸν ἦν τριγώνῳ εἶναι καὶ ίσοπλεύρῳ, ὥσπερ λωπίῳ καὶ ἴματίῳ, ἦν δὲ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου καθόλου ἢ ἀπό- 10 δειξις, καὶ ἐπὶ τοῦ λοιποῦ ἀν καθόλου ἦν. ἐπεὶ δὲ μὴ ταῦτόν, τίνι δια- 15 κρινοῦμεν ἐπὶ ποτέρου τούτων καθόλου πρώτου γίνεται ἢ ἀπόδειξις; καὶ παραδίδωσι τούτου κανόνα τοιοῦτον· οὐτινος πρώτου, φησίν. ἀναιρεθέντος συναναρρεῖται τὸ σύμπτωμα, ἐπὶ τούτου καθόλου γίνεται ἢ ἀπόδειξις. οἷον τῷδε τῷ τριγώνῳ ὑπάρχει καὶ τὸ χαλκικὸν εἶναι καὶ τὸ ίσοσκελεῖ καὶ τὸ τριγώνῳ καὶ τὸ σχήματι καὶ τὸ πέρατα ἔχειν· ἀλλ ὅμητε τοῦ χαλκοῦ 20 ἀναιρεθέντος συναναρρεῖται τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δύο ὄρθαις ἵσας ἔχειν 15 οὗτε τοῦ ίσοσκελοῦ· τοῦ μέντοι τριγώνου ἀναιρεθέντος, κανὸν τὸ σχήμα μείνῃ καὶ τὸ πέρατα ἔχειν, ἀνήρηται τὸ σύμπτωμα. εἰ δέ τις εἶποι ‘τί οὖν φησιν; ἀναιρεθέντος τοῦ σχήματος ἢ τοῦ ἔχειν πέρατα οὐ συναναρρεῖται καὶ τὸ σύμπτωμα, φημὶ δὲ τὸ ἐκ τριῶν γωνιῶν καὶ ὄρθαις δύο ἵσων εἶναι’; 25 ναὶ φημι, ἀλλ ὡν τινὸς πρώτου τούτων, ἀλλὰ τοῦ τριγώνου πρώτου· δυνατὸν γάρ το καὶ σχῆμα εἶναι καὶ πέρατα ἔχειν, οἷον εἴ τι εἴη τετράπλευρον, τὰς δὲ γωνίας μὴ ἔχειν δύο ὄρθαις ἵσας. διὸ δὲ τὸ ἐν τῷ σχήματι περι- 20 ἔχεσθαι καὶ τὸ τριγώνῳ συμβαίνει τὸ ἀναιρεθέντος τοῦ σχήματος συναναρ- ρεῖσθαι καὶ τὸ σύμπτωμα. πρώτως οὖν τοῦ τριγώνου ἢ ἀπόδειξις, διότι 30 καὶ τῷ τυχόντι τριγώνῳ ὑπάρχει καὶ πρώτως τούτῳ. οὐ μέντοι τῷ σχήματι, διότι μὴ παντὶ μηδὲ πρώτου τούτου ἀναιρεθέντος συναναρρεῖται.

1 παραλείπει U	ante οὗτος add. οὐχ RSa	7 δυσὶν Sa	8 αὐτῶν prius
om. RS	10 post οἶδεν add. δτὶ Sa cf. p. 79,14	11 φησί om. U	post ἀπόδειξις
add. καὶ R	12 δὲ om. RU	13 λόγιον—ίματιν RSa	καὶ om. R
ἢ om. RU	15 ὑποτέρου Sa	καὶ—17 ἀπόδειξις om. S	18 τόδε Ua
τῷ (ante χαλκῷ et ante ίσοσ.) S	20 δυσὶν Sa	22 μένη Sa	εἰ—εἴποι
om. RS	24 καὶ prius om. Sa	συμπέρασμα R	φημὶ—εἶναι om. U
ἢ τριγώνῳ R	ὄρθαις—ίσων scripsi: ὄρθῶν—ίσων R: ίσων—ὄρθαις Sa	δυσὶν Sa	ἢ S
25 καὶ a	τινὸς om. RSa ¹	πρώτου scripsi: πρώτων libri	post τούτων add.
ἀναιρεθέντων Sa	26 γοῦν R	27 post τὰς add. τρεῖς RU'a	δὲ om. R: post
γωνίας collae. S	γωνίας om. R: αὐτοῦ γωνίας U: inv. ord. a	ἔχει S	γωνίας add.
		post ίσως	27. 28 ἐμπειρέχεσθαι R
			28. 29 ἀναιρεῖσθαι RU
	30 τοῦτο Ua	31 τούτου om. RU	post συναναρρεῖται add. κάτεινη Sa

p. 74a33 Δῆλον δὴ ὅτι, εἰ ταῦτὸν ἦν τριγώνῳ εἶναι καὶ ἴσοπλεύρῳ 19^r
ἢ ἔκάστῳ ἢ πᾶσιν.

Ἐκάστῳ μὲν, ὅτι, εἰ ἐν εἰδοῖς ἦν τοῦ τριγώνου, λέγω δὴ τὸ ἴσοσκελές,
ταῦτὸν ἦν εἰπεῖν ἴσοσκελές καὶ τρίγωνον μηδενὸς ἄλλου συντοσ τριγώνου οὐλλὰ
5 τοῦ ἴσοσκελοῦ μόνου. πᾶσι δέ, ὅτι, καὶ εἰ ἐπεξέλθῃ πᾶσι τοῖς εἰδεσι καὶ ταῦτὸν
ἢ πάντα τὰ εἴδη τοῦ τριγώνου εἰπεῖν καὶ τρίγωνον, οὐκ ἔσται καθόλου ἡ
ἀπόδειξις, εἰ ὡς ἐπὶ εἰδῶν γένοιτο, διὰ τὸ τὴν τοῦ καθόλου φύσιν ἐξηρτῆσθαι
τῶν μερικωτέρων καὶ ἐπὶ ταῦτῃς ὑπάρχειν τὰ συμπτώματα ἢ ἐπὶ τῶν 20
εἰδῶν ἐδείκνυτο. οὕτε γάρ εἰ ἐν ἦν τρίγωνον, οἷον ἴσοσκελές, τῷ ἴσοσκελεῖ
10 ἢ ἴσοσκελεῖ ὑπῆρχεν ἀν τὸ σύμπτωμα, οὕτε πᾶσιν ἀμα, ἢ ἐκεῖνά ἔστιν,
ὑπάρχει, ἀλλ᾽ ἢ ἀπλῶς τρίγωνα. δεῖ οὖν ἀπλῶς ἐφ' οὐ πρώτως ὑπάρχει
τι ποιεῖσθαι τὴν ἀπόδειξιν. ἡ μὲν οὖν διάνοια τῶν εἰρημένων αὗτη. τὸ δὲ
τῆς λέξεως ἀκόλουθον ἀπόδειξις πᾶς ἔχει.

Πότε οὖν οὐκ εἰδεις καθόλου καὶ πότε οἰδεις ἀπλῶς; τὴν ἀντί-
15 φασιν ἡρώτησε, τίνι διακρινοῦμεν πότε οὖν ἴσμεν καθόλου κατὰ τὰ ἐν-
ταῦθα παραδοθημένα καὶ πότε ἴσμεν. καὶ πρῶτον ἀπαντῷ πρὸς ὃ δεύτερον
ἡρώτησε, λέγω δὴ πρὸς τὴν κατάφασιν, τοιτέστι πότε καθόλου γίνεται ἡ
ἀπόδειξις. φησὶν οὖν ὅτι, εἰ ταῦτὸν ἦν τριγώνῳ εἶναι καὶ ἴσοπλεύρῳ
ἢ ἔκάστῳ ἢ πᾶσιν, ὑπακοουμένου ἀπὸ κοινοῦ τοῦ οἰδεις ἀπλῶς.
20 εἰ γάρ ταῦτὸν μὲν ἦν τρίγωνον εἰπεῖν καὶ ἴσοπλεύρου, ὡς ἂπορ καὶ ἕιφος,
ὑπῆρχε δὲ τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν τῷ τριγώνῳ, ἢ
τρίγωνον ἔστι, δῆλον ὅτι ὡς ἐπὶ τοῦ ἴσοπλεύρου δεῖξας ἀποδεῖξις ἃν εἴη
καὶ ἐπὶ τοῦ τριγώνου· ταῦτὸν γάρ ἦν τρίγωνόν τε εἰπεῖν καὶ ἴσοπλεύρου. 40
εἰ δὲ μὴ ταῦτόν, φησίν, ἀλλ᾽ ἔτερόν ἔστι τριγώνῳ τε εἶναι καὶ ἴσοπλεύρῳ,
25 ὥσπερ καὶ τὸ ζῷον εἶναι καὶ ἀνθρώπῳ ἔτερον, ἢ δὲ ἀπόδειξις ὡς ἐπὶ
ἴσοπλεύρου γέγονε καὶ οὐκ ὡς ἐπὶ τριγώνου, τὸ δὲ σύμπτωμα, περὶ οὐ ἡ
ἀπόδειξις, οὐκ ἢ ἴσοπλεύρον ἔστιν ἀλλ᾽ ἢ τρίγωνον ὑπάρχει. οὐ φαρὲν

1 δὴ om. U post τριγώνῳ add. τε U 3 ante ἔκάστῳ add. ἐφ' δὲ τὸ S
ὅτι scripsi cf. ad p. 74,20: οἶνον libri ἢν om. R δὲ S 4 ἴσοσκελές om. RU
4.5 ἀλλὰ τοῦ R Sa: ἢ U 5 μόνου om. RU εἰ καὶ ἐπεξέλθοι Sa 6 ἢν Sa
εἰπεῖν ante πάντα colloc. Sa post καὶ add. τὸ RS 7 εἰ S: ἢ Rua εἰδότων S
τὸ om. S τοῦ om. U 8 ταῦτη RS 9 οἶνον Rua²: καὶ τὸ τὸ Sa¹
τοῦ om. Rua² 10 ἢ ἴσοσκελεῖ om. Rua² ὑπῆρχε, om. ἢν Rua² post ἔστιν
add. ἔτεστον R Sa¹ 11 ὑπῆρχεν (ante ἀλλ') Sa¹ post ἀπλῶς alt. add. πρώτως Ua
12 τὸ om. Sa τὸ δὲ Sa: καὶ τὸ RU 13 post λέξεως add. δὲ R
δῆλον U post ἔτει add. κρίνοντεν U 14 πότε—ἀπλῶς] δῆλον—πᾶσιν ut vs. 1,2 S
post οἰδεις add. δῆτι α καὶ—ἀπλῶς om. a 15 διακρίνοντεν U post πότε
add. περὶ R καθόλου om. S 16 καὶ alt. SUa: κατὰ τὸ R ὑπαντῷ R
δὴ R: τὸ Sa 17 ἡρώτησε om. Sa 18 ἢν om. R post ἢν add. τὸ S:
τῷ α post τριγώνῳ add. τε Sa 19 ισοσκελεῖ (quod correxit Waitz Organ. II
p. VIII) Sa¹ 20 ἐάν U μὲν om. Sa εἰπεῖν
τρίγωνον Sa 23 τοῦ om. RS εἰπεῖν τρίγωνόν τε Sa 25 τὸ scripsi:
τῷ SUa: καὶ τὸ R post ζῷῳ add. τε Sa 27 ισοπλεύρου SUa τριγώνῳ SUa

τὸν τοιοῦτον εἰδέναι καθόλου. διὰ τούτων οὖν δεῖξας πότε ἐστὶ καθόλου 19^η
ἡ ἀπόδειξις καὶ πότε οὕ, ἐφεξῆς καὶ τὸν κανόνα τὸν τούτων διαχριτικὸν
παραδίδωσι.

45

p. 74 a 35 Πρότερον δὲ γε τρίγωνον ἡ ἡ ἴσοσκελές, ὑπάρχει; καὶ
οἱ πότε κατὰ τοῦτο ὑπάρχει πρῶτον; καὶ καθόλου τίνος ἡ ἀπό-
δειξις;

Εἰπόντι ‘πρότερον δὲ ἡ τρίγωνον ἡ ἡ ἴσοσκελές, ὑπάρχει τὸ
καθόλου δείκνυσθαι’, ίνα μὴ ὡς ἐπὶ μερικοῦ δόξη ποιεῖσθαι τὴν ἀπόδειξιν,
ἀνῆλθεν ἐπὶ τὸ καθολικώτερον λέγων καὶ πότε κατὰ τοῦτο ὑπάρχει 50
πρῶτον; οὐπερ ἐξηγούμενος ἐπήγγαγε τὸ καὶ καθόλου τίνος ἡ ἀπό-
δειξις; τουτέστι κοινῷ λόγῳ πότε γνωσόμεθα ἐπὶ τίνος ὅτι καθόλου ποι-
ούμεθα τὰς ἀπόδειξες;

p. 74 a 37 Δῆλον ὅτι ὅταν ἀφαιρουμένων ὑπάρχει πρώτῳ. |

Τουτέστιν ὅταν πλειόνων κατὰ τοῦ αὐτοῦ λεγομένων, οἷον κατὰ τοῦδε 19^η
τοῦ τριγώνου τὸ χαλκοῦ εἰναι, τὸ ἴσοσκελές, τὸ τρίγωνον, τὸ ἔχειν
τὴν περίμετρον, εἰ οὗτο τύχοι, τεσσάρων ποιῶν, καὶ εἴ τι ἄλλο αὐτῷ
ὑπάρχει, ἐὰν ἀφαιρουμένων τῶν ἄλλων ἐνὸς δὲ τίνος καταλειπομένου μένη
τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δύο δρυμαῖς ἵσας εἰναι, ἔκεινῳ ὑπάρχει πρώτῳ τῷ
καταλειπομένῳ τὸ σύμπτωμα, καὶ ἔκεινοις ἐστὶ καθόλου ἡ ἀπόδειξις. ἀφαι- 5
ρεθέντος γάρ τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ ἴσοσκελοῦς καὶ τοῦ ἔχειν τὴν περίμετρον,
ἀπομένοντος δὲ τοῦ τριγώνου μένει ἐν τῷ τριγώνῳ τὸ σύμπτωμα· τούτου
δὲ ἀναιρεθέντος συναναγείται εὐθὺς καὶ τὸ σύμπτωμα.

p. 74 b 2 Εἰ δὴ τριγώνου, κατὰ τοῦτο ὑπάρχει καὶ τοῖς ἄλλοις.

Τουτέστιν εἰ τριγώνου ἀφαιρεθέντος εὐθὺς τούτῳ πρώτῳ συναναγείται
25 καὶ τὸ σύμπτωμα, δῆλον ὅτι τούτου ἐστὶ καθόλου ἡ ἀπόδειξις καὶ διὰ
τοῦτο καὶ τοῖς λοιποῖς ὑπῆρχε τὸ σύμπτωμα, τῷ τε ἴσοσκελεῖ φῆμι καὶ
τῷ σκαληγῷ καὶ τῷ σχήματι καὶ τοῖς λοιποῖς.

p. 74 b 5 Εἰ οὖν ἐστιν ἡ ἀπόδεικτικὴ ἐπιστήμη ἐξ ἀναγκαίων 10
ἀρχῶν καὶ τὰ ἔξης.

30 Δεῖξας ὅτι τὸ ἐπιστητόν τε καὶ ἀπόδεικτὸν ἀναγκαῖν ἐστι καὶ ἐξ
ἀναγκαίων προτάσεων, ἔζητησε καὶ τίνα ἐστὶ τὸ ἀναγκαῖα προβλήματα ὅν

1 δεῖξας οὖν διὰ τούτων l.	4 καὶ κτλ. om. S	8 δεικνύμενον Sa	ποιήσηται,
om. δέξῃ RU	δεῖξιν U	10 τὸ om. S	13 ἀφαιρουμένω R (C p)
ὑπάρχει S	16 τυχόν, om. εἰ S	17 μένει U	18 post τὸ add. σύμπτωμα
τὸ S	διεισιν Sa	19 συμπέρασμα Sa ¹	κάκεσινον Sa ¹
καθόλου—21 τριγώνῳ om. Sa ¹	20 τὴν RU; om. a ² ; fort. (τήνδε) τὴν		22 ἀφαι-
ρεθέντος Ra ¹	(pr. M)	29 καὶ τὰ ἔξης om. RSa	ρεθέντος
23 τούτου U			

ἐστιν ἡ ἀπόδειξις, καὶ τίνες αἱ ἀναγκαῖαι προτάσεις ἔξι ὥν ὁ περὶ τούτων 19^ο ἀποδεικτικὸς γίνεται συλλογισμός. καὶ ἐπειδὴ συνεβάλλετο αὐτῷ πρὸς τὴν τούτου γνῶσιν τὸ διδάχαι τί ἔστι τὸ κατὰ παντὸς καὶ τὸ καθ' αὐτὸν καὶ τὸ καθιόλου, πρότερον περὶ τούτων ἐδίδαξεν, εἴτα λοιπὸν ἀκολούθως εἰπε ποῖα 15 ὅτι τὰ ἀναγκαῖα προβλήματα περὶ ὧν ἡ ἀπόδειξις. ἂμα γάρ τὴν περὶ τοῦ καθιόλου διδασκαλίαν ποιούμενος εἰπε περὶ τῶν τοιούτων εἶναι τὰς ἀπόδειξεις καθ' αὐτό, λέγω δὴ τῶν πρώτων καθιόλου καὶ ὥν ἀναπομένων ἀναρρέεται τὸ σύμπτωμα ὃ θέλομεν δεῖξαι ὑπάρχον τῷ ὑποκειμένῳ. καὶ ἔτι ἐκ τούτων μὲν κυρίως ἔστι, φησίν. ἡ ἀπόδειξις, τῶν δὲ ἄλλων τρόπον τινὰ 10 κατὰ συμβεβηκός. προσέθηκε δὲ καὶ τὰς αἰτίας, δι' ἣς πολλάκις μὴ ἀπο- 20 δεῖξαντες καθιόλου οὐδέπειτα ἀποδεδεγμέναι. ταῦτα οὖν εἰπὼν εἰκῆτος νῦν μέτεισιν ἐπὶ τὸ λεῖπον τῆς διδασκαλίας, λέγω δὴ τὸ διδάχαι τίνες εἰσὶν αἱ ἀναγκαῖαι προτάσεις ἔξι ὥν τὰ ἀποδεικτικὰ προβλήματα συλλογιζόμεθα. φησίν οὖν τῶν καθ' αὐτὸν δεῖν εἶναι τὰς ἀποδεικτικὰς προτάσεις. δεικνύει 15 δὲ τοῦτο ὑποθετικῷ χρώμανος συλλογισμῷ τοιούτῳ· εἰ αἱ ἀπόδειξεις ἔξι ἀναγκαίων, τὰ δὲ ἀναγκαῖα μόνα καθ' αὐτά, ἐκ τῶν καθ' αὐτὸν ἄρα αἱ ἀπόδειξεις. καὶ δῆλον ὅτι δύο τινὰ εἰληπταὶ ἐν τῷ συλλογισμῷ τοιούτῳ τὰ 25 ἡγούμενα, λέγω δὴ τὸ τέ τὴν ἀπόδειξιν ἔξι ἀναγκαίων εἶναι καὶ *(τὸ)* τὰ ἀναγκαῖα μόνα καθ' αὐτὸν εἶναι, οἷς ἀμφιστέροις ἐπεται, ἂμα τὸ ἐπόμενον 20 τὸ τὴν ἀπόδειξιν εἶναι ἐκ τῶν καθ' αὐτό. οὐ ξένον δὲ τῶν συλλογισμῶν τὸ δύο παραλαμβάνεται ήγούμενα. ἔστι γάρ ὅτε ἐνὶ μὲν ἔκάστι τῷ τῶν ἡγούμενων οὐγῇ ἐπεται τὸ συμπέρασμα, τουτέστι τὸ ἐπόμενον, ἀμφιστέροις δὲ ἂμα ἐπεται, ὡς δέδεικται ήμεν ἐν ἑτέροις. ὁ μὲν οὖν συλλογισμὸς οὗτος. κατασκευάζει δὲ ἔκάτερον τῶν ἡγούμενων, τὸ τε τὴν 25 ἐπιστήμην ἔξι ἀναγκαίων εἶναι καὶ τὸ τὰ ἀναγκαῖα μόνα εἶναι καθ' αὐτά. πῶς δὲ ταῦτα κατασκευάζει, τὸ ἥρτὸν ἐπεξιντες εἰσάμεθα.

Εἰ οὖν ἔστιν ἡ ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη ἔξι ἀναγκαίων ἀρχῶν. τοῦτο τῶν ἡγούμενων ἔστι τὸ πρότερον· ὃ θεὶς εὑθὺς τὴν τούτου κατασκευὴν ἐπάγει. φησὶ γάρ οὕτως·

30 p. 74 b 6 Ὁ γάρ ἐπίσταται, οὐ δυνατὸν ἄλλως ἔχειν.

'Ἐπιστάρεθα γάρ δῆλον ὅτι οὐ μόνον τὸ συμπέρασμα ἀλλὰ καὶ τῶν 35 προτάσεων ἔκάστην, δι' ὧν καὶ τὸ συμπέρασμα ἔγνωμεν· εἰ γάρ μὴ ἔχομεν ἐπιστήμην τῶν προτάσεων, οὐδὲ τοῦ συμπεράσματος ἐπιστήμην ἔχειν δυνάμεθα, μὴ ἔχοντες τὰς προτάσεις ἔξι ὥν ἡ ἀπόδειξις. δὲ δὲ ἐπι-

3 τούτων R	τὸ quart. om. a	6 εἰπε] p. 73 b 39 sq.	7 post πρώτων add.
καὶ RSa	9 μὲν om. RSA	φησὶν deleverim	11 ante καθιόλων add. τὸ Sa
12 λοιπὸν S	τὸ alt. om. Sa	14 δεῖν scripsi: δεῖ libri	18 τὸ addidi cf. vs. 25
19 αὐτὰ S	ἄμα ἐπεται U	20. 21 τῷ συλλογισμῷ RS	21 τὰ R ante
25 αὐτό U	27 τὸ μὲν οὖν εἰ Sa ¹	22 τουτέστι om. RS	24 οὕτως R: οὕτω S
τῶν add. δέος Sa ¹	ἔστι om. Ua ²	ἡ om. a ²	28 τοῦτο om. Sa post
32 ὡ R	33 οὐδὲ συμπέρασμα R	εὐθὺς om. S	30 post ἐπίσταται add. τις U
ἔχομεν U	post ὧν add. τὸ συμπέρασμα S	ante ἐπιστ. alt. add. τὴν RU'a	34 εἰ μὴ

στάμεθα, ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν· τὸ δὲ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν, τοῦτο 19^ν ἀναγκαῖον· ἐκ δὴ τῶν ἀναγκαίων προτάσσων αἱ ἀποδεῖξεις· ἐξ ἀναγκαίων ἄρα ἡ ἀπόδειξις.

p. 74b6 Τὰ δὲ καθ' αὐτὰ ὑπάρχοντα ἀναγκαῖα τοῖς πράγμασιν. 40

5 Τοῦτο τῶν ἡγουμένων τὸ δεύτερον, ὅτι τὰ καθ' αὐτὸν ὑπάρχοντα τοῖς πράγμασιν ἀναγκαῖά ἔστι. πάλιν δὲ θεὶς τοῦτο εὐθὺς καὶ τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ ἐπάγει δι' ὧν φησιν ἂ μὲν γάρ ἐν τῷ τί ἔστιν ὑπάρχειν τοῖς δ' αὐτὰ ἐν τῷ τί ἔστιν (ὑπάρχει) κατηγορούμενοις αὐτῶν, ὧν θάτερον τῶν ἀντικειμένων ἀνάγκη ὑπάρχειν τοῖς πράγμασι, 10 λέγω δὴ τῶν κατὰ τοὺς προτέρους τρόπους· ταῦτα γάρ ἣν τὰ καὶ ἄλλο 45 ἄλλου κατηγοροῦντα. τὰ μὲν γάρ ἐν τῷ τί ἔστι τῶν ὑποκειμένων κατηγορεῖτο, ὡς τὰ κατὰ τὸν πρότερον τρόπον τοῦ καθ' αὐτό· τὸ γάρ ζῆται ἐν τῷ τί ἔστι τοῦ ἀνθρώπου κατηγορεῖτο· τὰ δὲ ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἑαυτῶν τῷ δηλοῦντι τὸ τί ἔστι τὸ ὑποκειμένον ἐνυπῆρχε τῷ κατηγορούμενῳ, ὡς τὰ 15 κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον· ἐν γάρ τῷ λόγῳ τῷ τοῦ ἀρτίου, φημὶ δὴ τῷ ἀριθμῷ, ἀριθμὸς ἐνυπῆρχε. τὰ δὲ ἐν τῷ τί ἔστι τινων κατηγορούμενα, ταῦτα ἐξ ἀνάγκης αὐτοῖς ὑπάρχει· ὁ γάρ δρος ἑκάστου ἐξ ἀνάγκης 50 ὑπάρχει τῷ δριστῷ. τὰ ἄρα καθ' αὐτὸν ὑπάρχοντα ἀναγκαῖα ἔστιν.

“Οὐ μὲν οὖν τὰ καθ' αὐτὸν ἀναγκαῖα, οὕτω δείκνυσιν. ὅτι δὲ καὶ μόνα 20 τῶν ὑπαρχόντων τισὶν ἀναγκαῖα τὰ καθ' αὐτά, κατασκευάζει οὕτως· πᾶν γάρ, φησίν, ἡ οὕτως ὑπάρχει τινί, λέγω δὴ καθ' αὐτὸν κατὰ τοὺς προτέρους τρόπους τοῦ καθ' αὐτό, ἡ κατὰ συμβεβηκός· τὸ δὲ κατὰ συμβεβηκός ὑπάρχοντος οὐκ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει· μόνα ἄρα τὰ καθ' αὐτὸν τῶν ἐξ ἀνάγκης εἰσὶν ὑπαρχόντων. πάλιν οὖν λέγω, εἰ πᾶν ἡ καθ' αὐτὸν 25 ὑπάρχει τινὶ ἡ κατὰ συμβεβηκός, δὲ μὴ κατὰ συμβεβηκός ὑπάρχει, ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, δὲ καθ' αὐτὸν ὑπάρχει, μὴ κατὰ συμβεβηκός ὑπάρχει, λείπεται ἄρα τὰ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχοντα καθ' αὐτὸν ὑπάρχειν. συνάζει οὖν τὸ προκείμενον διὰ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ τὸν τρόπον τοῦτον· πᾶσα ἀπόδειξις ἐξ ἀναγκαίων· τὰ δὲ ἀναγκαῖα καθ' αὐτό· πᾶσα ἄρα ἀπόδειξις 30 ἐξ τῶν καθ' αὐτό, διεῖσαι προέκειτο. δινατὸν δὲ ἦν αὐτόθισεν καὶ τὸν Ἀριστοτέλους συλλογισμὸν κατηγορικὸν ποιεῖν· ἀλλὰ κατηγορικὸς γινόμενος ἀσυλλόγιστον ἐποίει τὸ σχῆμα ἐν δεύτερῳ σχήματι ἐκ δύο καταφατικῶν γινόμενος. διὰ τοῦτο οὖν ὑποθετικῶς δεῖ αὐτὸν μᾶλλον συμπλέκειν, δύο μὲν ἡγου-

5 post δεύτερον add. φησὶ γάρ Γα αὐτὸν RUa (F): αὐτὰ S Arist. cf. p. 83,3 6 δὲ RSU: τὸ α 7 τὰ (Fn) U 8 τοῖς—ἔστιν om. U ὑπάρχει ex Arist. addidi cf. p. 83,24 9 ἀναγκαῖον Sa 10 ἄλλα U 11 post κατηγοροῦντα add. ὧν Sa γάρ om. RSA 12 ω—13 κατηγορεῖτο om. U τοῦ καθ' αὐτό om. R 14 ως om. RU 18 αὐτὰ S εἰσὶν S 20 εἰσὶν S αὐτὸ U 23 αὐτὰ Sa 24 εἰ (ante καθ') R 26 δ om. Ua² δὲ seripsi: ἄρα libri οὐ Sa¹: τὸ μὴ Ua² ὑπάρχοντος alt. l. Ua² 27 εἴπετο Ua² post ἄρα add. ὅτι U ὑπάρχειν Sa¹: ὑπάρχει RUa² immo συνάζεις 29 ἑαυτό S 30 ὅπερ—προέκειτο om. S τε U post τὸν add. τοῦ Sa

μένιν παραλαμβανομένων ἐνὸς δὲ ἐπαγορέου. ἔστι δὲ ὅλος ὁ συλλογισμὸς 20^τ τοιωθος εἰ ν̄ ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη ἔξι ἀναγκαῖων ἀρχῶν, τὰ δὲ καθ' ιο αὐτὸ δύπάρχοντα ἀναγκαῖα τοῖς πράγμασιν, φανερὸν δτι ἐκ τοιούτων τινῶν ἀν εἴη ὁ ἀποδεικτικὸς συλλογισμός. εἰ γάρ κατηγορεῖται, 5 ὥσπερ εἶπον, συμπλέξαμεν, γίνεται ὁ μέσος ὅρος, τὸ ἀναγκαῖον, κατηγορούμενος καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀποδείξεως καὶ τῶν καθ' αὐτὸ τοῖς πράγμασιν ὑπαρχόντων· καὶ ἰδού σχῆμα δεύτερον ἐκ δύο καταφατικῶν, καὶ ἔστιν ἀσυλλόγιστον. διὰ τοῦτο γίνεται ἡ συμπλοκὴ ὑποθετικὴ οὗτως· εἰ ἡ ἀπόδειξις ἔξι ἀναγκαῖων ἀρχῶν, κεῖται δὲ ὅτι τὰ καθ' αὐτὸ μόνα ἀναγκαῖα 10 ἔστιν, ἔπειται ἄρα καὶ τὸ τὰς ἀποδεικτικὰς ἀρχὰς ἀναγκαῖας εἰναι καὶ καθ' αὐτάς· ἀλλὰ μὴν τὸ πρότερον· καὶ τὸ δεύτερον ὅρα. τὴν δὲ τοῦ συνημμένου κατατυεύνην, λέγω δὴ ὅτι ἀναγκαῖως τῷ ἡγουμενῷ τὸ ἐπόμενον ἔπειται, ἐπήγαγε διὰ τοῦ εἰπεῖν ἀπαν γάρ ἡ οὗτως ὑπάρχει ἡ κατὰ συμβεβηκότης. εἰ γάρ πᾶν ἡ ἔξι ἀνάγκης ὑπάρχει ἡ κατὰ συμβεβηκότης, τὰ δὲ ἔξι 15 ἀνάγκης ὑπάρχοντα οὐ κατὰ συμβεβηκότης ὑπάρχει, τὰ ἄρα ἔξι ἀνάγκης ὑπάρχοντα καθ' αὐτὸ δύπάρχει μόνα γάρ τὰ καθ' αὐτὰ ἀναγκαῖα ἔστιν καὶ τὰ ἀναγκαῖα καθ' αὐτά. οὐκοῦν εἰ δέδοται ὅτι ἐκ τῶν ἀναγκαῖων προτά- 20 σεων ἡ ἀπόδειξις, δέδοται δὲ καὶ ὅτι μόνα τὰ καθ' αὐτὰ ἀναγκαῖα ἔστιν, ἀκολούθως ἔψεται καὶ τὸ τὰς ἀποδείξεις ἐκ τῶν καθ' αὐτὸ εἰναι ταῦταν γάρ ἔστιν εἰπεῖν ἔξι ἀναγκαῖων εἰναι τὰς ἀποδείξεις καὶ ἐκ τῶν καθ' αὐτό, εἴπερ μόνα τὰ ἀναγκαῖα καθ' αὐτὸ καὶ τὰ καθ' αὐτὸ ἀναγκαῖα.

Ἄλλα μὲν γάρ ἐν τῷ τί ἔστιν ὑπάρχει, τουτέστι τὰ κατηγορούμενα τοῖς ὑποκειμένοις, οἷα ἡν τὰ κατὰ τὸν πρότερον τρύπον.

Τοῖς δὲ αὐτὰ ἐν τῷ τί ἔστιν ὑπάρχει κατηγορουμένοις 25 αὐτῶν. ταῦτα δῆλον ὅτι τὰ ὑποκείμενα, ἀπέρ ἐν τῷ τί ἔστι παραλαμβάνεται τῶν κατ' αὐτῶν κατηγορουμένων, ὡς ἐν τῷ ὄρισμῷ τοῦ ἀρτίου ὁ ἀριθμός, ὥσπερ παραλαμβάνεται κατηγορούμενος κατὰ τοῦ ἀρτίου.

p. 74 b 9 Ὁν θάτερον τῶν ἀντικειμένων ἀνάγκη ὑπάρχειν.

Δέδεικται γάρ ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ τρόπῳ ἀμέσου τῆς ἀντιθέσεως οὕσης 30 θάτερον τῶν ἀντικειμένων ἔξι ἀνάγκης ὑπῆρχε τῷ ὑποκειμένῳ.

1 ἐπομένου RS γάρ U 2.3 καθ' αὐτὸ (σύντα R) — τοῖς πράγμασιν RUa²: ἀναγκαῖα καθ' αὐτὰ τοῖς πράγμασιν ὑπάρχουσι Sa¹ 4 τινῶν om. S γάρ RU: δὲ Sa 5 συμπλέξωμεν S γινόμενος RU 5, 6 ἀναγκαῖον—ἀποδείξεως scripsi: ἀναγκαῖον κατηγορῶν καὶ τῶν ἀρχῶν τὰς ἀποδείξεις (τοῖς ἀποδείξεις Ua²) RUa²: ἀναγκαῖον ἀρχῶν κατηγορούμενος. τὸ δὲ τὰς ἀποδείξεις Sa¹ 6 τῶν alt. RUa²: τὸ Sa¹ 7 post ὑπαρχόντων addl. ἀκροι δροι ὑποκείμενοι Sa¹ καὶ—8 ὑποθετικὴ Sa: γινέσθιο πρῶτον ἡ (ἢ om. R) μὲν ὑποθετικὴ (ἢ, μὲν U) συμπλοκὴ RUa² 8 οὗτως om. Sa¹ 8.9 αἱ ἀποδείξεις Sa¹ 9 δὲ ὅτι τὰ RSal: τὰ δὲ Ua² 10 καὶ prius om. S 13 ἐπήγαγε Sa: om. RU 14 εἰ—συμβεβηκός om. RSal 17 αὐτὸ U 18 ὅτι καὶ Sa αὐτὸ U 22—27 om. Sa¹ ἢ R: τὰ Ua² cf. p. 82,7 24 τοῖς R Arist.: τὰ Ua² (P) cf. p. 82,8 αὐτοῖς R ante κατηγ. addl. τοῖς Ua²: om. R Arist. 25 ταῦτα Ua²: αὐτὰ R 27 δὲ a² λαμβάνεται U 28 lemma om. R: 28—30 om. S 29 δέδεικται] p. 65, 29 sq. post τρόπῳ addl. τοῦ καθ' αὐτὸ a post οὕσης add. ὅτι Ra 30 ὑπάρχει a

p. 74 b 10 Φανερὸν ὅτι ἐκ τοιούτων ἂν εἴη ὁ ἀποδεικτικὸς συλλογός.
γισμός.

Θεὶς ἑκάτερον τῶν ἡγουμένων καὶ κατασκευάσας ἔξης ἐπάγει καὶ τὸ
ἐπόμενον τὸ ἐκ τοιούτων ἀντὶ τοῦ ἐκ τῶν προσεγκῶς εἰρημένων δύο
5 τρόπων τοῦ καθ' αὐτό'.

p. 74 b 11 "Απαν γάρ ἡ οὐτως ὑπάρχει ἡ κατὰ συμβεβηκός.

Διὸ τούτων δείκνυσιν ὅτι μόνα τὰ καθ' αὐτὸν ἀναγκαῖα ἐστιν,
ὅπερ, ὡς εἰπον, [ἐκ] τοῦ ὅλου συγημμένου γίνεται κατασκευὴ κατὰ τὸν
εἰρημένον τρόπον.

30

10 p. 74 b 13 "Η δὴ οὐτω λεκτέον ἡ ἀρχὴν θεμένοις ὅτι ἡ ἀπόδειξις
ἀναγκαῖον ἐστι.

Πλείσιν ἐπιχειρήμασι κατασκευάζει τὸ λεγόμενον, ὃν δεύτερόν ἐστι τὸ
τὸ προκείμενον. καὶ ἐπεὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἐπιχειρήματι λαβόν, ὅτι
δεῖ τὰς ἀποδεικτικὰς προτάσεις ἐπίστασθαι, καὶ ἐκ τούτου δείξας,
15 ὅτι καὶ ἀναγκαῖς αὐτὰς δεῖ εἶναι, ἐξ ὧν πάλιν συνηγγενὲς ὅτι
καὶ ἐκ τῶν καθ' αὐτὸν ὑπαρχόντων εἰσίν, ἐντεῦθεν ἐξ ἄλλης ἀρχῆς ποι-
εῖται τὴν ἐπιχείρησιν, ἐξ αὐτοῦ φημι τοῦ ἀποδεικτικοῦ προβλήματος ἡ τοῦ
συμπεράσματος, ὅπερ καὶ μᾶλλον ἐστι σαφέστερον. εἰ γάρ ἡ ἀπόδειξις τῶν
ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ὑπαρχόντων καὶ μὴ ἐνδεχομένων ἄλλως ἔχειν, τὰ δὲ 40
20 ἀναγκαῖα ἐξ ἀναγκαίων (οὐ γάρ ἐνδέχεται τι ἀναγκαῖον εἰ μὴ ἐξ ἀναγκαίων
συνάγεσθαι), ἡ ἄρα ἀπόδειξις ἐξ ἀναγκαίων ἐστὶ προτάσεων. ἐξ ἀληθῶν
μὲν γάρ καὶ μὴ ἀναγκαίων προτάσεων συλλογισμὸν γενέσθαι ἀληθῆ ἐν-
δέχεται, ἀποδεικτικὸν δὲ ἀδύνατον. οἷον ὁ Σωκράτης βαδίζει, τὸ βαδίζον
διὰ σκελῶν κινεῖται, ὁ Σωκράτης ἄρα διὰ σκελῶν κινεῖται· ἐνταῦθα καὶ ἐξ
25 ἀληθῶν καὶ ἀληθῆς ὁ συλλογισμός, οὐ μέντοι ἀπόδειξις τὸ τοιοῦτον, διότι μήτε
μήτε ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα μήτε ἐξ ἀναγκαίων προτάσεων. καὶ τί
λέγω ἐπὶ τούτων, ἐν οἷς καὶ χωρίζεσθαι δύναται τοῦ ὑποκειμένου τὸ κατη-
γορούμενον, ὅπου γε οὐδὲ ἐπὶ τῶν ἀχωρίστων συμβεβηκότων μὴ μέντοι
μιᾳ καὶ μόνῃ φύσει ὑπαρχόντων ἐνδέχεται συλλογισμὸν ἀποδεικτικὸν γενέσθαι
30 διὰ τὰ ἥδη ἡμῖν εἰρημένα ἐν τοῖς ἐμπροθεν; ἀλλὰ δὴ κανὸν ἀναγκαῖον ἡ τὸ
συμπέρασμα, οὐδὲ οὐτως ἀπόδειξις τὸ τοιοῦτον ἐστιν· οἷον ὁ Σωκράτης διὰ
σκελῶν κινεῖται, τὸ διὰ σκελῶν κινούμενον ζῷον ἐστιν, ὁ Σωκράτης ἄρα
ζῆν ἐστι· δεῖ γάρ ἄρτι εἰδέναι ὅτι οὐκ ἐστιν ἐπίστασθαι τὸ ἐξ ἐνδεχομέ-
νων προτάσεων ἀναγκαῖον τι δοκεῖν συνάγειν συμπέρασμα.

1—5 om. Sa post τοιούτων add. τινῶν Arist. cf. p. 83,4 4 ἐκ τῶν R: om. U
6—9 om. S 8 εἰπον] p. 83,11 sq. ἐξ delevi 10 ὅτι κτλ. om. S
11 ἀναγκαῖων ἐστὶ προτάσεων U 12 τὸ λεγόμενον om. RU: ὅτι ἡ ἀπόδειξις ἐξ ἀναγκαίων
ἐστὶ προτάσεων, sed ante πλείσιν a² 14 δεῖ om. S 18 ἡ γάρ, om. εἰ S
19 ἐνδέχεται RU ἔχειν RU: ὑπάρχειν Sa 20 ἀνάγκης (ante οὐ) Ra 23 δ om.
R 24 καὶ om. Sa 26 προτάσεων om. U 30 ἐν τοῖς ἐμπροσθεν] p. 63,8 sq.
31 ἐστι τὸ τοιοῦτον a δ om. RU 31,32 κινεῖται διὰ σκελῶν a 33 τὸ om. RS

p. 74 b 18 Σημεῖον δ' ὅτι ἡ ἀπόδειξις ἐξ ἀναγκαίων ὅτι καὶ τὰς ἐνστάσεις οὐτως φέρομεν πρὸς τοὺς οἰόμενους ἀποδεικνύει, ὅτι οὐκ ἀνάγκη, ἂν οἱώμεθα ἡ δικαιοσύνη εὑνέχει τοῦ λόγου. |

5 Τρίτον τοῦτο ἐπιχείρημα τοῦ εἶναι τὴν ἀπόδειξιν ἐξ ἀναγκαίων. εἰ 20^v γάρ προτείνει τις ἡμῖν ὡς ἀποδεικτική πρότασις, ἐλέγχειν αὐτὴν οἱόμενα, φησίν, ἐὰν δεῖται μηδὲν μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν τὸ κατηγορούμενον τῷ ὑποκειμένῳ. εἴτα δεικνὺς ὅτι ὥσπερ κοινή τις ἔννοια ἐστι πάντων περὶ ἀπόδειξεως ἡ αὐτή, λέγω δὴ τὸ ἐξ ἀναγκαίων εἶναι τὴν ἀπόδειξιν, φησίν ὅτι οὐ μόνον 10 οἱ πρὸς ἀλήθειαν δρῶντες ἀντιλέγουσι ταῖς προτάσεσιν, ἐν αἷς μή ἐστιν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχον τῷ ὑποκειμένῳ τὸ κατηγορούμενον, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐριστικῶτερον ἔνεκεν φιλονεικίας ἀντιλέγοντες πολλάκις καὶ ἀναγκαίας οὐσῆς τῆς προτάσεως ἐμπιστέουσι τῷ λόγῳ βιουλόμενοί φασι μηδὲ ἀνάγκης ὑπάρχειν. οἵτις οὖν κοινή ἐστιν ἔννοια τὸ τὰς ἀποδεικτικὰς ρεθίδους ἀναγκαίας 15 δεῖν εἶναι.

p. 74 b 21 Δῆλον δ' ἐκ τούτων καὶ ὅτι εὐήθεις οἱ λαμβάνειν οἱόμενοι καλῶς τὰς ἀρχάς, ἐὰν ἐνδοξος ἡ ἡ πρότασις καὶ ἀλη- 10 θής, οἷον οἱ σοφισταὶ ὅτι τὸ ἐπίστασθαι τὸ ἐπιστήμην ἔχειν.

Εἰ δέδεικται, φησίν, ὅτι δεῖ τὴν ἐπιστήμην ἐξ ἀναγκαίων εἶναι, γελοῖοι 20 ἄρα οἱ νομίζοντες ἀπόδειξεῖναι, ἐὰν ἡ ἐνδόξους ἡ ἀληθεῖα προτάσεις ἡμῖν προτείνεσθαι μηδὲν ἀναγκαίας δέ, ὥσπερ οἱ σοφισταί. ἐρωτῶντες γάρ, εἰ ἐπίστα- 25 ται ὁ γεωμέτρης τὰ κατὰ γεωμετρίαν, καὶ τοῦτο λαβόντες φασὶν ὅτι, εἰ ἐπίστασθαι ἐστι τὸ ἐπιστήμην ἔχειν, τὸ δὲ ἔχειν ἐπιστήμην εἰδέναι ἐπιστήμην ἐστίν, ὃ δὲ εἰδὼς ἐπιστήμην ἐπίσταται τί ποτέ ἐστιν αὕτη, ὃ 30 ἄρα ἐπιστάμενος οὐδὲ τί ἐστιν ἐπιστήμη· ὃ δὲ γεωμέτρης ἐπίσταται· ὁ γεω- μέτρης ἄρα ἐπίσταται τί ἐστιν ἐπιστήμη. ἐνταῦθα γάρ λαβόντες ἀληθιήν πρότασιν, ὅτι ἐπίσταται ὁ γεωμέτρης καὶ ὅτι ὁ ἐπιστάμενος ἔχει ἐπιστήμην, καὶ τρίτην τὴν ἐνδόξον. ὅτι ὁ ἔχων τι οὐδενὶ δὲ ἔχει, οὐτως οὐδονται ἀπόδειξιγένει τὸ δεῖν τὸν γεωμέτρην εἰδέναι τί ποτέ ἐστιν ἐπιστήμη. ἐδείγμη 35 δὲ ὅτι ἡ ἀπόδειξις οὐχ ἀπλῶς ἐξ ἀληθινὸν οὐδὲ ἐξ ἐνδόξων ἀλλ' ἐξ ἀναγ- καίων καὶ οἰκείων καὶ πρώτων τοῦ ὑποκειμένου ἀποδεικτικὴ γίνεται. ὕστε 20 εἰ μὲν ἡνὶ τις ὠρισμένη φύσις ἐπιστήμης, ἡνὶ ἔδει τὸν ἐπιστήμονα πάντως

2 πρὸς κτλ. om. S 3 ἐὰν U 5 τοῦτο τρίτον U 6 ἀποδέικται Sa¹ πρότασιν S
8 ἐστι post ἀπόδειξεως colloc. S 11. 12 ἐριστικώτεροι R 13 τῆς om. U
14 οὐτως καὶ μή U τοῦ R 15 δεῖν om. U 16 τούτου Sa 18 ὅτι κτλ. om. S
τὴν (ante ἐπιστήμην) U 19 γελοῖον U² 20 ἡ prius om. Sa ήμὲν προτάσεις Sa
21 εἰ om. Ua 23. 24 ἐπιστήμην ἐστὶν εἰδέναι Sa 25 οὐδενὶ δὲ τι Sa
26 post τι add. ποτε S 27 ὁ alt. om. RS 28 τρίτον RSa¹ ἐνδοξον al¹
29 ποτέ om. S 31 ἀποδεικτικοῦ U 32 μὲν om. RSA φύσις ὠρισμένη Sa
ἡνὶ om. RSA¹

έχειν, οὐκοῦν ἂν ἀποδεικνύαι ἐλέγοντο οἱ οὗτω συλλογιζόμενοι· εἰ δὲ μή 20^v
στί τις ὥρισμένη φύσις ἐπιστήμης ἀλλὰ πᾶσα ἐπιστήμη οἷον ἡ γεωμετρία ἡ
ἀστρονομία ἡ ἑκάστη τῶν κατὰ μέρος, οὐκ ἄρα τις ἔχων ἐπιστήμην καὶ
ἄπλως τί ἔστιν ἐπιστήμη εἴνεται. ὅστε δὲ γεωμετρης γεωμετρικὴν μὲν ἐπι-
5 στήμην ἔχει, καὶ αὕτη τί ποτε ἔστιν οἶδεν. ἀπλῶς δὲ τί ἔστιν ἐπιστήμη,
οὐκ οἶδε, διότι μηδέ ἔστι τις φύσις τῆς καθόλου ἐπιστήμης, ἀλλ᾽ ἔστι 25
φωνὴ ὅμοιόμορφος διαφόρων κατὰ γένος. τινὲς δὲ ἐξηγοῦνται τοῦτο τὸ γωρίον σοφιστικώ-
τερον οὕτως. εἰ τὸ ἐπίστασθαι ἔστιν ἐπιστήμην ἔχειν, τὸ δὲ ἐπι-
10 στήμην ἔχειν ἐπιστήμην ἔχει, τὸ ἐπίστασθαι ἄρα ἐπιστήμην ἔχει, σοφιστικῶς
ἀπὸ τῶν σημανομένων ἐπὶ τὰς φωνὰς μεταβαίνοντος τοῦ λόγου. ὁ μὲν γάρ
ἐπιστάμενος ἔχει ἐπιστήμην, αὐτός φημι τὸ ὑπὸ τῆς φωνῆς τῆς ἐπιστήμης
δηλούμενον· τὸ δὲ λέγειν 'τὸ ἐπιστήμην ἔχειν ἐπιστήμην ἔχει' οὐκέτι 30
μενόντων ἔστιν ἐπὶ τοῦ σημανομένου ἀλλὰ μεταβαίνοντων ἐπὶ τὰς φω-
15 νὰς καὶ μόνον οὐχὶ λεγόντων διτὶ ἡ φωνὴ αὐτὴ ἡ λέγουσα τὸ ἐπιστήμην
ἔχειν ἔχει ἐν ἀσυτῷ ἐπιστήμην, αὐτὸς τὸ τῆς ἐπιστήμης ὄνομα. προσφε-
στέρα δέ μοι δοκεῖ ἡ πρώτη ἐξηγήσις.

p. 74^b 25 Ἀλλὰ τὸ πρῶτον τοῦ γένους περὶ δὲ δείκνυται καὶ
τὰλιθὲς οὐ πᾶν οἰκεῖον.

20 'Αλιθὲς μὲν γάρ διτὶ πᾶν ισοτονεῖς τρέμονταν τὰς τρεῖς γωνίας δύο δρυσίς
ἴσσας ἔχει· οὐκ οἰκεῖον δὲ ἐπιστήμη, διότι μὴ ἐρ' οὐ πρώτου δείκνυται τὸς
τοιοῦτον προηλθεν διὰ πόδεις.

p. 74^b 26 Οὐτὶ δὲ ἐξ ἀναγκαίων εἶναι δεῖ τὸν συλλογισμόν, φανε-
ρὸν καὶ ἐκ τῶνδε.

25 Ἐπειρον ἐπιχείρημα διτὶ ἐξ ἀναγκαίων διὰ πόδεις. εἰ οὖν τότε, φησίν,
οιόμεθα ἐπίστασθαι, διτὸν τὸν λόγον καὶ τὴν αἰτίαν οὐδαμεν δι' ἣν ἔστιν
ἐξ ἀνάγκης τὸ συμπέρασμα, καὶ οὐκ ἔστιν ἐπιστήμων ὃ τὸν λόγον καὶ
τὴν αἰτίαν ἀγνοῶν, αἰτίου δὲ τοῦ συμπεράσματος αἱ προτάσεις. ἀνάγκη δῆ-
που ἐξ ἀνάγκης αὐτὰς ὑπάρχειν. εἰ γάρ τὸ μὲν συμπέρασμα ἀναγκαῖον 40
30 ἔστιν, αἱ δὲ προτάσεις ἐνδεχόμεναι, τὸ δὲ ἐνδεχόμενον ἐνδέχεται καὶ μὴ

1 οὐκοῦν ἀν scripsi: οὐκ ἀν οἴη RSUa¹: οὐκοῦν α² οἰον om. RSa¹ 2 ἡ prius
RSa¹: ἡ Ua² γεωμετρίας RSa¹ post ἡ alt. add. ἡ Ua² 3 ἀστρονομίας ἡ
ἐκάστης RSa¹ τινὰ ἔχοντα RSa¹ 4 ἔσται U μὲν om. S 5 ἔχειν U
αὐτὴ libri τις alt. l. U 8 τινὲς—17 ἐξηγησις om. S 10 ἐπιστήμην ἔχει (ante
τὸ) R: τὸ ἐπίστασθαι ἔστι Ua 10. 11 σοφιστικῶς ἀπὸ (ὑπὸ Ua²) τῶν σημανομένων
RUa²: *οὐκέτι μενόντων ἔστιν ἐπὶ τοῦ σημανομένου, ἀλλὰ μεταβαίνοντων a¹ 13 οὐ ἔτι
asterisco notatum, cui tamen in mantissa nihil respondet a 14 μενόντων Ra:
σημανόντων U 15 μόνων, om. οὐχὶ U 15. 16 ἔχειν ἐπιστήμην a 16 ἔχει—
ἐπιστήμην om. a ἔστη U post ὄνομα add. ἔστι a 18 καὶ κτλ. om. S
20 γάρ om. RS δύσιν Sa 23 δὲ om. a 25 οὐκ om. RS 26 δὲ Sa
27 ἀναγκαίων Sa 27. 28 καὶ—ἀγνοῶν RU: ὁ δὲ τὸν—ἀγνοῶν, οὐκ ἔστιν ἐπιστήμων Sa
29 ἐξ ἀναγκαίων Sa 30 ἔστιν Sa: ἡν RU

είναι, ἀρά θτι τὸ μὲν συμπέρασμα εἰσεται ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχον. τὸν 20^ο δὲ λόγου τούτου καὶ τὴν αἰτίαν οὐκ εἰσεται, εἴ γε τὰς προτάσεις, δι’ ὧν δείκνυται, ἐνδέχεται καὶ μὴ ὑπάρχειν· ὁ δὲ τὸν λόγον ἀγνοῶν οὐκ εἴστιν ἐπιστήμων. οὐκ ἄρα ἐνδέχεται τὴν ἀπόδειξιν ἐξ ἐνδεχομένων προτάσεων ἃ εἰναι· ὅστε ἐξ ἀναγκαίων είναι πᾶσα ἀνάγκη.

p. 73b 27 Εἰ γάρ ὁ μὴ ἔχων λόγον τοῦ διὰ τί οὕσης ἀποδείξεως οὐκ ἐπιστήμων. 45

¹ Λαριβῶς προσέθηκε τὸ οὕσης ἀποδείξεως· τῶν γάρ ἀξιωμάτων εἴστι μὲν ἐπιστήμη καὶ ἐπιστήμονες είναι αὐτῶν λεγόμενα, λόγον δὲ 10 αὐτῶν οὐκ ἔχομεν, διότι μηδὲ εἴστιν αὐτῶν ἀπόδειξις τῷ μὴ είναι αὐτῶν πρότερον καὶ ἀρχαιολέστερον. τούτων οὖν ἐπιστήμονες λεγόμενα πρὸν τὸν λόγον αὐτῶν γνῶμεν.

p. 73b 28 Εἴη δ' ἂν ὅστε τὸ Α κατὰ τοῦ Γ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β τὸ μέσον, δι' οὐ ἀπεδείχθη, μὴ ἐξ ἀνάγκης, οὐκ οἰδεις 50 15 διότι οὐ γάρ ἐστι τοῦτο διὰ τὸ μέσον.

Τὸ μὲν τὸ Α κατὰ παντὸς τοῦ Γ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ώς συμπέρασμα εἴληπται, ὅπερ ἐξ ἀνάγκης ὑπόκειται, τὸ δὲ Β οὐ μέσος δρος ὁ τῶν προτάσεων γεννητικός, δι' οὐ δείκνυται τὸ συμπέρασμα. εἴ τις οὖν οἰδεις τὸν μὲν ἀνθρωπὸν ἐξ ἀνάγκης είναι ζῷον, τούτου δὲ αἰτίου είναι νομίζει τὸ 20 περιπατεῖν | τὸν ἀνθρωπὸν οὐ φιλοσοφεῖν καὶ συλλογίζειτο οὗτοι ὁ ἀνθρω- 21^ο πος φιλοσοφεῖ, ὁ φιλοσοφῶν ζῷον, ὁ ἀνθρωπὸς ἄρα ζῷον, ἐπεὶ τὸν μέσον δρον ἐνδεχόμενον εἴληφε, τὸ δὲ ἐνδεχόμενον ἐνδέχεται καὶ μὴ ὑπάρχειν, ἐὰν ἄρα τοῦτο ὑποτεθῆ μὴ ὑπάρχον, εἰσεται μὲν θτι ὁ ἀνθρωπὸς ἐξ ἀνάγκης ζῷόν ἐστι, τὸν λόγον μέντοι δι' ὅν ἐστι ζῷον οὐκ εἰσεται τοῦ 25 μέσου δρον ἀναιρεθέντος· ὁ δὲ τὸν λόγον μὴ εἰδὼς διότι τόδε οὐκ εἴπειται αὐτό· ὁ αὐτὸς ἄρα τὸ αὐτὸν καὶ ἐπιστήσεται καὶ οὐκ ἐπιστήσεται, ἐπιστήσεται μὲν διὰ τὴν ὑπόθεσιν, οὐκ ἐπιστήσεται δὲ διὰ τὸ ἐνδεχομένας λαβεῖν τὰς προτάσεις.

p. 74b 32 ¹Ἐτι εἴ τις μὴ οἰδεις νῦν ἔχων τὸν λόγον καὶ σωζόμενος 30 σωζομένου τοῦ πράγματος καὶ τὰ ἔξης.

¹ Άλλο ἐπιγείρημα τοῦ αὐτοῦ κατασκευαστικόν. ὁ δὲ λέγει διηγάμει, 10

1 ἄρα om. RS post ἀνάγκης add. καὶ U 6 lemma om. S 8 post ἀκριβῶς
add. δὲ SUa 10 διότι μὴ διὰ τὴν αὐτῶν ἀπόδειξιν τὸ εἶναι Ua² 11 post πρότε-
ρον add. τι Sa¹ οὖν om. RUa² λεγόμενα RUa²: πῶς ἂν ῥηθείην Sa¹
12 γνῶναι Sa¹ 14 τὸ δὲ κτλ. om. S 16 μὲν τὸ R: μέντοι Ua: μὲν γάρ S
ὑπάρχειν—17 ἀνάγκης RSA: είναι U 18 γεννητικός RSA 19 εἶναι alt. om.
S 24 δὲ διότι ζῶον S 25 ὅρου om. S τὸν λόγον δὲ οὐκ Sa 26 καὶ
prioris om. R 29 μὴ οἶδε bis S σωζόμενον, om. καὶ Ua² (n) 30 σωζομένου
κτλ. om. S καὶ τὰ ἔξης om. R

τοῦτό ἐστι. τρία εἰσὶν ἔφεξῆς, φησί, ταῦτα, ὁ γινώσκων καὶ οὐ γνῶσις καὶ 21 τὸ γινώσκομενον. συμβαίνει οὖν τὸν πρότερον ὄντα ἐπιστήμονα ὑπεροφθαλμὸν μὴ εἶναι ἐπιστήμονα ἐνὸς τῶν τριῶν τούτων φιλαρέντος· ἡ γὰρ καὶ τῆς γνώσεως σωζομένης καὶ τοῦ γινώσκοντος τοῦ πράγματος δὲ φιλαρέντου συμβαίνει 5 μηκέτι εἶναι ἐπιστήμονα τὸν πᾶλιν ἐπιστήμονα, ἡ αὐτοῦ φιλαρέντος τοῦ πράγματος δὲ σωζομένου, ἡ αὐτοῦ μὴ φιλαρέντος λήθης δὲ γενομένης. εἴ τις 15 οὖν, φησί, λέγοι τὴν ἀπόδειξιν ἐξ ἐνδεχομένων εἶναι, ἐπειδὴ τὴν μὲν ἀπόδειξιν οὐκ ἐνδέχεται ἀλλως ἔχειν, τὸ δὲ ἐνδεχόμενον οἱόν τε καὶ μὴ εἶναι, ἐὰν ὑποθήμεθα μὴ οὖν τὸ ἐνδεχόμενον. συμβήσεται τὸν πρινὴ ἐπιστάμενον μήτε φιλαρέντα 10 μήτε ἐπιλεκτησμένον μήτε τοῦ πράγματος ἀπολλυμένου μὴ εἶναι ἐπιστήμονα, ὅπερ γελοῖν, ὡς γῆρης ἐπον. οἷον εἴ τις συλλογίζοιτο οὕτως, ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς γεωμετρεῖ, τὸ γεωμετροῦν ζῷον, ὁ ἀνθρωπὸς ἄρα ἐξ ἀνάγκης ζῷον, εἰ ὁ οὗτος συλλογίζομενος ἀπόδειξιν ἔχειν οἴοιτο, διότι οὐκ ἐνδέχεται ἀλλως ἔχειν 20 τὸν ἀνθρωπὸν ἀλλ ἀνάγκη ζῷον εἶναι, οἴοιτο δὲ τὴν ἐπιστήμην ταύτην τοῦ ἔχειν οὐδὲ τοῦ μέσου οὗρον τοῦ γεωμετρεῖν, ἐπειδὴ τὸ γεωμετρεῖν τῶν ἐνδεχομένων εἶναι ὑπειθέμα, τὸ δὲ ἐνδεχόμενον ἐνδέχεται καὶ μὴ εἶναι, ἀνηρήσθια τὸ γεωμετρεῖν· ἐνδεχόμενον γάρ ἐστιν “οὐ μὴ οὗτος ἀναγκαῖον, τεθέντος δὲ οὐδὲν ἀδύνατον ἀκολουθεῖν” εἴ οὖν τὸ γεωμετρεῖν ἀναιρεθείη, συμβήσεται σωζομένου τοῦ πράγματος, λέγω δὴ τοῦ τὸν ἀνθρωπὸν εἶναι 25 ζῷον, καὶ τοῦ γινώσκοντος αὐτὸν τοῦτο, λέγω δὴ τοῦ ἐπιστήμονος, καὶ μὴ 30 ἐπιλεκτησμένου, ὅτι ζῷον ὁ ἀνθρωπός ἐστι, μηκέτι εἰδέναι ἀπόδεικτικῶς ὅτι ζῷον ὁ ἀνθρωπός ἐστι, τῆς αἰτίας ἀναιρεθείσης. ὥστε, φησίν, εἰ μὴ νῦν ἐπίσταται ἀπόδεικτικῶς ὅτι ζῷον ὁ ἀνθρωπός, τῆς αἰτίας ἀναιρεθείσης, οὐδὲ τὸ τὴν αἰτίαν τοῦ πράγματος ἐνδεχομένην εἶναι, οὐδὲ ἄρα πρότερον 35 γῆρει, εἴ γε τὸ ἐπιστασθεῖ ἐστι τὸ εἰδέναι τὴν αἰτίαν καὶ οὐκ ἐνδέχεται αὐτὴν ἀλλως ἔχειν.

p. 74b 36 Εἰ δὲ μὴ ἔφιλαρται, ἐνδέχεται δὲ φιλαρῆναι, τὸ συμβαίνον ἀν εἴη δυνατὸν καὶ ἐνδεχόμενον· ἀλλ ἔστιν ἀδύνατον τὸν οὕτως ἔχοντα εἰδέναι.

30 Ἐπειδὴ ὑποθήμενος τὸ ἐνδεχόμενον μεταβολὴν οὕτως ἔδειξε τὸ ἀτοπον, εἴποι δὲ ἄν τις ‘ἀλλ’ εἰ καὶ ἐξ ἐνδεχομένων ἡ ἀπόδειξις, ὑποκείσθια ἔτι 35

1 τοιοῦτον Sa post εἰσὶ add. ὥμετα S φησι om. S: ante ἔφεξῆς colloc. R
2 σημαίνει pr. U, corr. U² ὄντα om. S ὕστερον om. S: ἔτερον R 3 φιλαρέντων R
4 δὲ πράγματος U 5. 6 τοῦ—σωζομένου om. RS 6 αὐτοῦ μὴ φιλαρέντος om. RS
δὲ alt. om. RSA 7 μὲν om. S 11 οὕτως RSA: τοῦ U 12 ἄρα om. U
εἰ om. U 8 om. a 13 συλλογισμὸς U οἴοιτο ἔχειν Sa 9 εἴην
alt. om. U 17 οὐ κατ. Anal. pr. I 13 p. 32a 19 19. 20 ζῶον εἶναι R
21 ἔστεν ὁ ἀνθρωπὸς U ἀπόδεικτῶς R 22 ὁ ἀνθρωπὸς ζῶον Sa ὥστε—
23 ἀναιρεθείσης om. RS 24 ante οὐδὲ add. οὐκ οὐδὲ δὲ S 24. 25 οὐδὲ ἄρα πρότερον
γῆρει iterat a 27. 28 εἰ—ἐνδεχόμενον om. S 30 ἐπειδὴ om. U ἐνδεχο-
μένων U a post μεταβολὴν add. καὶ U 31 εἰ εἴποι τις S ἀλλ RU:
ὅτι Sa

σωζόμενον τὸ ἐνδεχόμενον καὶ μὴ ἀνηρημένον¹, πρὸς τοῦτο ὑπάντων φρεσιν² ὅτι, καλὸν νῦν μήπω ἀνήρηται, ἐνδέχεται δὲ ὅμως ἀναιρεῖται διὰ τὸ τοι- αύτην εἶναι τὴν τοῦ ἐνδεχομένου φύσιν. εἰ οὖν καὶ μὴ νῦν πρῶτον τὸ ἄτο- πον τοῦτο συνέβη ὥπερ εἰρήκαμεν, λέγω δὴ τὸ τὸν ἐπιστήμονα σωζόμενον 5 καὶ τοῦ πράγματος σωζόμενον καὶ λήμης μὴ ἐπιγενομένης μηκέτι εἶναι ἐπιστήμονα διὰ τὸ μὴ σώζεσθαι ἔτι τὸ ἐνδεχόμενον, ἀλλ᾽ οὖν γε· δυνατὸν³ 10 τοῦτο συμβῆναι μετὰ ταῦτα, εἰ καὶ ὑποθίμεσθαι τὸ ἐνδεχόμενον μὴ ἀνηρημένον. εἰ οὖν ἀνηρημένον τοῦ ἐνδεχομένου συμβαίνει τὸ ἄτοπον, λέγω δὴ τὸ μὴ ἐπίστασθαι σωζόμενον τοῦ τε πράγματος καὶ τοῦ γνώ- 15 σκοντος καὶ τῆς γνώσεως, οὐδὲ ἄρα, πρὶν φαρείη τὸ ἐνδεχόμενον. ἡ πίστατο· ἀδύνατον γάρ ἐκ τοῦ ἐπίστασθαι εἰς τὸ μὴ ἐπίστασθαι μετα- βαλεῖν μὴ ἐνδὲ τῶν τριῶν φαρέντος, ἢ τοῦ γνώσκοντος ἢ τοῦ γνωσκομένου 20 ἢ τῆς γνώσεως. Ἄλλως τε, εἰ εἴπομεν μόνως ἐπίστασθαι, ὅταν εἰδείημεν τὸ⁴ 25 πρᾶγμα καὶ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ καὶ ὅτι οὐκ ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν. αἰτίαι δὲ αἱ 30 προτάσεις τοῦ συμπεράσματος, ἀδύνατον ἄρα αὕτας ἄλλως ἔχειν· τὸ δὲ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν ἀνάγκη οὗτως ἔχειν· ἀναγκαίας ἄρα δεῖ εἶναι τὰς 35 τοῦ συλλογισμοῦ προτάσεις, ὡς διὰ πλειόνων ἀποδέδεικται.

Εἰ δὲ μὴ ἔφθαρται, ἐνδέχεται δὲ φθαρῆναι, τὸ συμβαῖνον⁵ ἂν εἴη δυνατόν. τὸ συμβαῖνον φησί, τουτέστι τὸ ἐπὶ ταῖς εἰρημέναις 40 ὑποθίσεσι συμβάν ἄτοπον, ὥπερ ἔστι τὸ ἐπίστασθαι τι, είτα μεταβαθύλλειν⁶ 45 εἰς τὸ μὴ ἐπίστασθαι μήτε τοῦ γνώσκοντος φαρέντος μήτε τοῦ γνωσκομένου μήτε τῆς γνώσεως. εἰ τοίνυν τοῦτο ἀδύνατον, ἀδύνατον ἄρα ἐπίστασθαι τῆς 50 ἐπιστήμης ἐξ ἐνδεχομένων προτάσεων γνωμένης τούτῳ γάρ ἡκαλούμησε τὸ ἄτοπον.

25 p. 75^a1 Ὅταν μὲν οὖν τὸ συμπέρασμα ἐξ ἀνάγκης ἦ, οὐδὲν⁷ κωλύει τὸ μέσον μὴ ἀναγκαῖον εἶναι, δι' οὐ ἐδείγθη. 21v

Ἐπειδὴ ἔδειξεν ὅτι ἀνάγκη ἐξ ἀναγκαίων προτάσεων εἶναι τὴν ἀπό- δειξιν, ἵνα μὴ τις οὐκὶ⁸ περιεσῶς αὐτὸν ἐρασθεῖται καὶ ἔκεινα, λέγων μὴ⁹ εἶναι ὅλως ἀμφίβολον τοῦτο, εἰ δέοι τοῦ συμπεράσματος τοῦ ἀποδεικτικοῦ 30 ἐξ ἀνάγκης ὄντος καὶ τὰς προτάσεις τὰς τοῦτο συναγούσας ἀναγκαίας εἶναι (πῶς γάρ ἐνδέχοιτο ἀν συμπέρασμα ἀναγκαῖον εἶναι δὲ μὴ ἐξ ἀναγκαίων

1 post ἀνηρημένον add. καὶ τί κωλύει ἐξ ὄντων γίνεσθαι (γίνεσθαι bis S) τὴν ἀπόδειξιν: Sa πάντως U 3 οὖν om. RU 3. 4 τοῦτο συνέβη τὸ ἄτοπον Sa 5 Ηθῆς μὴ ἐπιγενομένης Sa: μὴ ἐπιελθεμένου RU 6 εἴτι om. a post ἔτι addl. εἰς τὸν μετὰ ταῦτα γρόνον U 7 καὶ a²: καὶ μὴ U: οὖν καὶ R: οὖν Sa¹ ὑποθίσεων Sa¹ 8 συνέβαντε U 9 μὴ om. R 11 ἐκ τοῦ RUa: τὸ S 13 ante ἄλλως add. καὶ RU: post τε a εἴπωρεν R: εἴποιμεν Sa γνώσκωμεν Sa 15 ἄλλως κωτάς U 17 πλείστων RS 19. 20 τὸ συμβαῖνον—ἄτοπον RU: καὶ ἐνδεχόμενον. τὸ συμβαῖνον δηλαδὴ ἄτοπον ἐπὶ ταῖς εἰρημέναις ὑποθίσεσιν Sa 23 τῆς om. a γνωμένων R 24 τοῦτο RUa 25. 26 Ὅταν—ἐδείγθη] καὶ τὰ ἐξῆς U 26 δι' κτλ. om. S 27 ἐδείξαμεν R 28 αὐτὸν R 29 εἰ RSa: δὲ U συμπεράσματος ἀποδεικτικοῦ U: inv. ord. Sa 31 ἐνδέχεται S ἀν om. SUa

συνηκται προτάσεων;), διὰ τοῦτο νῦν βούλεται δεῖξαι ὅτι οὐ περιττᾶς αὐτῷ 21^ν εἴρηται ἐκεῖνα. ὅτι μὲν γάρ τὸ ἀποδεικτικὸν συμπέρασμα ἀναγκαῖόν ἐστι, τοῦτο πᾶς τις ἀνόμολογήσειεν. ὅτι δὲ τὸ ἀναγκαῖον οὐ πάντως ἔξι ἀναγκαῖον προτάσεων, οὐ πρήγαγεν συνιδεῖν. δυνατὸν γάρ καὶ μὴ ἔξι ἀναγκαῖον 5 καί τινας ἀναγκαῖον συναγαγεῖν· ὥσπερ γάρ καὶ ἐκ μὴ ἀληθῶν προτάσεων ἀληθὲς γίνεται συμπέρασμα, οὗτον καὶ ἐκ μὴ ἀναγκαίων ἀναγκαῖον. εἰ γάρ οὗτον φήσαιμεν 'σήμερον οὔτες ἐστιν, οὔτοῦ ὄντος ὁ οὐρανὸς κινεῖται, σήμερον ἄρα ὁ οὐρανὸς κινεῖται', συνηγάγομεν τὸ ἀναγκαῖον συμπέρασμα (οὐ γάρ ἐνδέχεται τὸν οὐρανὸν μὴ κινεῖσθαι), ἐκ προτάσεων μέντοι ἐνδεχομένων.

10 ἐκ μὲν οὖν ἐνδεχομένων προτάσεων ἀναγκαῖον συναγαγεῖν συμπέρασμα δυνατόν, καθάπερ ἐδεῖξαμεν, ὥσπερ καὶ ἐκ μὴ ἀληθῶν ἀληθέσεων 15 ἐκ μέντοι ἀναγκαίων προτάσεων ὀδύνατον μὴ ἀναγκαῖον εἶναι τὸ συμπέρασμα. τὸ δὲ ἐνδεχόμενον ἀνάπτων ἔχει τῷ ἀναγκαῖῳ προτάσεων μὲν γάρ ἐνδεχομένων οὐσῶν συναγεῖται 20 ἄν τι ἀναγκαῖον συμπέρασμα, ὥσπερ νῦν εἰπομένων συμπεράσματος μέντοι ἐνδεχομένου ὄντος ὀδύνατον μὴ ἐνδεχομένας εἶναι τὰς προτάσεις. εἰ τοίνυν καὶ ἔξι ἐνδεχομένων ἀναγκαῖον τι δυνατὸν συναγαγεῖν, εἰκότως ἐδείκνυμεν 25 ὅτι τὸ ἀποδεικτικὸν συμπέρασμα πάντως δεῖ καὶ ἔξι ἀναγκαίων εἶναι προτάσεων· διόπερ καὶ περὶ τοῦ καθ' αὐτὸν προδιέλαβεν, διόπερ δεῖ μόνον ἐν ταῖς ἀποδεικτικαῖς προτάσεσι παραλαμφάνειν. δῆλον δὲ διτι, καὶ δῆτε φαμὲν 30 ἐκ μὴ ἀληθῶν ἀληθές συνάγεσθαι καὶ δῆτε ἐκ μὴ ἀναγκαίων ἀναγκαῖον, οὐ διὰ τὴν τῶν προτάσεων φύσιν συνάγεσθαι φαμεν τὸ συμπέρασμα ἀλλὰ διὰ τὴν τῶν ἄκρων τοιαύτην πρὸς ἀλλήλους σχέσιν, οἷον ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου συλλογισμοῦ· οὐδὲ γάρ διὰ τὸ θεῖον κινεῖται ὁ οὐρανός, ἀλλ' ἐπειδὴ 35 συμβαίνει κινούμενον τοῦ οὐρανοῦ θεῖον διὰ τὸ αὐτὸν μὲν δεῖ κινεῖσθαι, 40 θεῖον δὲ ποτέ, διὰ τοῦτο συνήκητη τὸ συμπέρασμα. ὅμοιώς καὶ εἰ εἰπομένει 'ὅ ἀνθρωπος λίθος, ὁ λίθος οὐσία, ὁ ἀνθρωπος ἄρα οὐσία', οὐ διὰ τὸ λίθον εἶναι τὴν ἀνθρωπον συνήκητη ὅτι καὶ οὐσία, ἀλλὰ διὰ τὴν ἄκρων φύσιν. ἔξι μέντοι αἱ προτάσεις ἔξι ἀνάγκης ὦσι, πᾶσα ἀνάγκη καὶ τὸ συμπέρασμα δι'¹ οὐδὲν ἔτερον ἢ διὰ τὰς προτάσεις τὸ ἀναγκαῖον ἔχειν· εἰ γάρ ὁ ἀνθρωπος 45 ἔξι ἀνάγκης ζῷον καὶ τὸ ζῷον ἔξι ἀνάγκης οὐσία, ἀνάγκη δήπου 50 καὶ τὸν ἀνθρωπὸν οὐσίαν εἶναι. εἰ δέ τις ἀπορήσει, πῶς αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης τὸν συλλογισμὸν ὄριζόμενός φησι λόγον εἶναι "ἐν φ τεθέντων τινῶν

1 βούλεται νῦν Sa	2 ἔστι om. S	3 ὥμολογήσῃ U	4 ἰδεῖν U	5 γάρ
om. U μὴ ἔξι Sa	6 συμπέρασμα γίνεται Sa	καὶ om. S	7 φήσομεν	
RSa 7 et S ὁ om. R	9 μὴ κινεῖσθαι τὸν οὐρανὸν Sa	10, 11 ἐκ μὲν-		
ἐδεῖξαμεν RUa ² : οὐσῶν, συνήκητη τὸ ἀναγκαῖον συμπέρασμα. δυνατὸν ἄρα ἔξι ἐνδεχομένων	συμπέρασων, καθάπερ ἐδεῖξαμεν, ἀναγκαῖον συνήκηται συμπέρασμα Sa ¹	11 μὴ ἔξι SU		
13 μὲν om. Sa συνήκητη a	14 δὲ Sa	16 ἐνδεχομένου R συναγαγεῖν		
δυνατὸν Sa	17 post δὲ add. καὶ S	19 post δὲ add. καὶ S	20 διτι Ua	
21 συνήκεται R φαμεν om. RU	23 τοῦ R	24 post κινούμενου add. μὲν		
RSa δεῖ om. Sa	25 εἰπωμεν R: εἰπομεν Ua cf. vs. 7	26 ὁ ἀνθρωπὸς		
ἄρα οὐσία om. S	27 ὁ ἀνθρωπὸς συνήκητη οὐσία S τὴν			
31 ἀπορήσει U	32 τὸν συλλογισμὸν RU: τὸν ὄρισμὸν τοῦ συλλογισμοῦ			
Sa φησι] Anal. pr. 1 1 p. 24b 18				

ἔτερόν τι τῶν κειμένων ἔξι ἀνάγκης συμβαίνει¹, ὡς δὴ παντὸς συμπερά- 21
σματος ἀναγκαῖου ὅντος, ἐνταῦθα δέ φησιν εἶναι τινα καὶ ἐνδεχόμενα συμ-
περάσματα, ἵστω ὁ τοῦτο ἀπορῶν ὅτι οὐ ταῦτα ἔστιν ἔξι ἀνάγκης τι συμ-
βαίνειν καὶ ἀναγκαῖον εἶναι. ἀναγκαῖον μὲν γάρ ἔστι τὸ κατὰ τὴν αὐτοῦ 35
ὅ φύσιν δὲ ὡςαύτως ἔχον, ἐνδεχόμενον δὲ τὸ ἄλλοτε ἄλλως· ἔξι ἀνάγκης δὲ
συμβαίνειν λέγεται τὸ ὑποτεθέντος τινὸς ἔξι ἀνάγκης ἐπόμενον, οἷον τὸ τὸν ἐν
ῦδατι ὅντα βρέχεσθαι· οὐκ ἀναγκαῖον μὲν γάρ τὸ βρέχεσθαι, ἐπειδή.
ἔάν τις ἐν τῷ ὕδατι γένηται, ἀνάγκη πάντως βρέχεσθαι, εἰ δὲ ἐν
πλοίῳ, οὐκ ἔξι ἀνάγκης βρέχεται. καὶ ἔστιν ἐπὶ πλέον τοῦ ἀναγ- 40
10 καίου τὸ ἔξι ἀνάγκης ἐπόμενον· εἴ τι μὲν γάρ ἀναγκαῖον, τοῦτο
πάντως καὶ ἔξι ἀνάγκης ἔπειται τινι, εἴ μὴ ἀτομον εἴη· οἷον τὸ ζῆν ἀναγ- 45
καῖον· ἀλλ’ ὑποτεθέντι τῷ ἀνθρώπῳ ἔξι ἀνάγκης ἔπειται. εἰπον δὲ ‘εἰ μὴ
ἀτομον εἴη’, διότι ὁ Σωκράτης ἀναγκαῖον μέν τι πρᾶγμά ἔστιν (ἀεὶ γάρ
ὡςαύτως ἔχει, καθὼ ἀνθρωπος, ἀλλ’ οὐ καθὸ κέχρωσται ἢ κατ’ ἄλλο τι τῶν
15 συμβεβηκότων αὐτῷ), οὐ μὴν ἔπειται τινι ἔξι ἀνάγκης· οὐδὲν γάρ ὑπάρχει ὁ
Σωκράτης, καλῶς ἄρα εἴπομεν ὅτι, εἴ τι ἔστιν ἀναγκαῖον, εἴ μὴ ἀτομον εἴη,
πάντως καὶ ἔξι ἀνάγκης ἔπειται τινι. οὐκέτι μέντοι [ὅτι], εἴ τι ἔξι
ἀνάγκης ἔπειται τινι, τοῦτο καὶ ἀναγκαῖον ἔστιν· ἔπειται μὲν γάρ ἔξι 50
ἀνάγκης τῷ ἐσθίοντι τὸ τὰς σιαγόνας κινεῖν· οὐ μὴν καὶ ἔξι ἀνάγκης ὑπάρ-
20 χει τὸ τὰς σιαγόνας κινεῖν. οὕτως οὖν καὶ πᾶν μὲν συμπέρασμα ἔξι ἀνάγ-
κης ὑπάρχει, διότι τῶν προτάσεων ὑποτεθεισῶν ἀνάγκη πάντως αὐτὸν
ἔπειται· οὐ μὴν διὰ τοῦτο καὶ πᾶν συμπέρασμα ἀναγκαῖον ἔσται.

p. 75a8 "Οταν δὲ μὴ ἀναγκαῖον ἦ τὸ συμπέρασμα, οὐδὲ τὸ μέσον
ἀναγκαῖον οἷον τ' εἶναι.

25 Εἰ γάρ ἐνδεχόμενον μὲν εἴη τὸ συμπέρασμα, οὐ λέγομεν τότε τὰς
συνακτικὰς τούτου προτάσεις ἀναγκαῖς εἶναι, ἐπειδὴ δέδειται ὅτι ταῖς
ἀναγκαῖαις πάντως ἀναγκαῖον ἔπειται τὸ συμπέρασμα. συμβῆσται δὲ 22
τοῦτο ἔξι ἀνάγκης ὑπάρχειν διὰ τὰς προτάσεις ἐνδεχομένας εἶναι τοῦτο
γάρ ὑπέκειτο.

1 δεῖ RU 2 δὴ a καὶ om. RS 2.3 συμπεράσματα ἐνδεχόμενα S
3.4 συμβάνειν Ua 4 ἔκυτον Sa 5 ὡςαύτως δὲτι Sa post ἔχον add. ὡςαύτως
καὶ Sa δὲ om. Sa post ἄλλως add. ἔχον Sa 6 οἷον—10 ἐπόμενον iterat U
7 ιόντα a 8 ἐν τῷ—εἰ δὲ om. S 9 οὐκ ἔξι ἀνάγκης RU: ἢ, ἔξι ἀνάγκης οὐ Sa
post βρέχεται add. ἐν ὕδατι δὲ νευρόμενος ἔξι ἀνάγκης βρέχεται S καὶ ἔστιν SUa: ἢ
ὅτι R 12. 13 ἀναγκαῖον (δύ) ἄλλῳ conicio 13. 14 ἀεὶ—ἔχει SUa: ὅταν γάρ ιδίως
ἔχῃ R 14 ἀλλ’ om. RS κατ’ om. S 15 post αὐτῷ add. ἔχει Sa
16 εἴπον U 17 post καὶ add. τῶν RU post τινι add. εἰ μὴ κακούλον ἢ ὡς εἰρηται
Ua οὐ μέντοι S ὅτι delevi post τι add. μὲν RUa 18 τινι om. RU
καὶ om. R μὲν om. RUa 21 post ὑποτεθεισῶν add. ἀναγκαῖον Ua
23—29 om. S 25 εἴη μὲν R 26 συγκεκτικὰς R 27 post πάντως add. καὶ
a ἔσται U

p. 75a 14 Ἡ οὐκ ἐπιστήσεται οὔτε διότι οὔτε ὅτι ἀνάγκη ἔχεινο²² εἰναι, ἀλλ' ἡ οἱήσεται οὐκ εἰδώς, ἐὰν ὑπολάβῃ ὡς ἀναγκαῖον τὸ μὴ ἀναγκαῖον, ἥ οὐδ' οἱήσεται.

὾ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν· εἰ τὸ ἀποδεικτικόν, φησί, συμπέρασμα ἀναγ-⁵ καῖον ἐστιν, εἰ καὶ μὴ αἱ προτάσεις εἰεν ἀναγκαῖαι ἀλλ' ἐνδεχόμεναι, εἰ μὲν μὴ εἰδεῖν ὅτι ἐνδεχόμεναι εἰσιν αἱ προτάσεις, οἱήσεται εἰδέναι μὴ εἰδώς· εἰ δὲ εἰδεῖν ὅτι ἐνδεχόμεναι εἰσιν, οὐδὲ οἱήσεται ὅλως ἀποδε-¹⁰ δειχνεῖν τοῦ μέσου ὅρου, δι' οὐ ή ἀπόδειξις γέγονε, δύναμένου καὶ ἄλλως ἔχειν. τὸ δὲ οὔτε διότι οὔτε ὅτι τοῦτ' ἔστιν, ὅτι οὔτε τὸ διότι 10 ἀπόδειχως ἔσται οὔτε τὸ διότι καὶ γάρ, ὡς ἐφεξῆς ἔρει, τῶν συλλογι-¹⁵ σμῶν οἱ μὲν τὸ διότι κατασκευάζουσιν, οἱ δὲ τὸ διότι, καὶ τῶν τὸ διότι 10 κατασκευαζόντων οἱ μὲν εἰσιν ἐξ ἀμέσων προτάσεων, οἱ δὲ ἐξ ἐμμέσων· ὅμοιώς καὶ τῶν τὸ διότι. οἵον ἐὰν μὲν εἴπω οὕτως ἡ σελήνη σκιάν οὐ ποιεῖ, σκιάν δὲ μὴ ποιοῦσα ἐκλείπει, ἡ σελήνη ἄρα ἐκλείπει, κατεσκευάσα 15 διότι ἐκλείπει ἐξ προτάσεων οὐκ ἀμέσων· τὸ γάρ ἐπειδὴ μὴ ποιεῖ σκιάν, διὰ τοῦτο καὶ ἐκλείπει²³ οὐγ̄ ἵκανδεν εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἐκλείπειν αὐτήν· τί γάρ, εἰ ἐν συνύδρῳ εἴη ἡ ὑπὸ γῆν καὶ διὰ τὸ μὴ φωτίζειν τὸν περίγειον τόπον μηδὲ σκιάν ποιεῖν; διὰ τοῦτο δεῖται μέσου ὅρου τὸ ἐκλείπειν 15 τὴν σελήνην κατασκευάζοντος· οἵον διότι πανσέληνος ἡ σελήνη ἔστι· παν-²⁰ σέληνος δὲ οὖσα σκιάν οὐ ποιεῖ· σκιάν δὲ μὴ ποιοῦσα ἐν πανσελήνῳ ἐκλεί-²⁵ πει· ἡ σελήνη ἄρα ἐκλείπει. ἐνταῦθα οὖν ἀμεσος ὁ συλλογισμὸς μηκέτι ἔτέρου μέσου δεόμενος ἀλλ' ἔχων τὸ ἐκλειδοπέντα αὐτὴν διὰ τῶν εἰργμένων ὅρων ἀπο-³⁰ δειχνεῖμένον. ὅμοιώς ἐπὶ τοῦ διότι ἔμμεσος μὲν ἀν εἴη συλλογισμὸς τοι-³⁵ οῦτος· ἡ σελήνη κατὰ διάμετρόν ἐστι τῷ ἡλίῳ· κατὰ διάμετρον δὲ οὖσα ἐκλείπει· ἡ σελήνη ἄρα ἐκλείπει. ἰδοὺ γάρ ἐν τούτῳ τὴν αἰτίαν μὲν τῆς 20 ἐκλείψεως εἰπομένην, οὐκ ἀμεσον δέ· τί γάρ, εἰ τις λέγοι ‘πόθεν διότι ἡ κατὰ διάμετρον θέσις ἐκλείψεως ἔστιν αἰτία’; οὐδὲ γάρ τοῦτο ἐστι τὸ κυριώτατον αἰτίον τῆς ἐκλείψεως. δεῖ οὖν ἔτέρου μέσου ὅρου τοῦ λέγοντος διότι ἐπι-⁴⁰ προσθεῖται ὑπὸ τῆς γῆς, ἵνα ἡ διότι συλλογισμὸς τοιοῦτος· ἡ σελήνη κατὰ διάμετρον οὖσα ἐπιπροσθεῖται ὑπὸ τῆς γῆς· ἐπιπροσθεῖται δὲ ἐκλιμπάνει·²⁴
ἡ σελήνη ἄρα ἐκλιμπάνει. καὶ ἔστιν οὗτος ἀμεσος τὴν κυρίαν αἰτίαν τῆς 45 ἐκλείψεως ἔχων. καθόλου οὖν, διαν τὸ προσεχές μέσον συναγωγὴν τῶν ἄκρων ὅρων, οὐ οὐκ ἔστιν ἄλλο αἰτιώτερον, παραλλάξιμεν ἐν τῷ συλλογισμῷ,

2 ἀλλ' οὐδὲ om. S 3 μὴ om. U ἡ οὐδὲ οἱήσεται ante lemma p. 93,4 add. Sa¹
5 μὴ καὶ RUA 8 η om. Sa 9 διότι prius RUA: διότι S τοῦτο σημαίνει Sa¹
διότι alt. om. R τὸ διότι RUA² 10 τὸ διότι Ra² ως om. Ua²
ἔχης Sa¹ ἔρει] c. 13 p. 78a 22 sq. post ἔρει add. διότι Ua² 13 post μὲν
add. γάρ Ua 15 ante διότι add. τὸ R 16 καὶ om. RS ἐκλείπειν (ante οὐχ) R
18 δεῖ U 19 ἔστι om. RS 20 δὲ prius om. U post ποιεῖ add. εἰ U
22 μέσου om. S 23 post ὅμοιώς add. καὶ U post εἴη add. ἡ S 23. 24 οὗτος
RS 27 τὸ om. S 29 οὕτως S 32 ἔχων om. S post συναγωγὴν add. ἡ Sa
33 αἰτιώτερον RUA²: κυριώτερον αἰτίον, καὶ τοῦτο Sa¹ ἐπικάθιμεν R: λάβημεν Sa

τοῦτον ἄμεσον καλοῦμεν συλλογιζόμενον. ταῦτα μὲν οὖν ἀκριβέστερον ἐν τοῖς 22τ
έξης, ὅταν αὐτὸς περὶ τούτων διδάσκῃ, μαθησόμεθα. τούτων δὲ νῦν ἔμνη-
σθημεν εἰς ἑξῆγησιν τῶν προκειμένων ἥρητῶν ἐκτείνετων οὕτως.

p. 75a 16 Όμοιώς, ἐάν τε τὸ διὰ εἰδῆ διὰ μέσων ἐάν τε τὸ διότι
5 καὶ δι' ἀμέσων.

1) λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν, ὅτι οὔτε τὸν τὸ διότι κατασκευάζοντα συλλογής 30
σημὸν εἴσεται οὔτε τὸν τὸ διότι, εἰ ἐνδεχόμενος εἴη ὁ μέσος ὅρος δι' οὐ
ἡ ἀπόδειξις γέγονεν· ἡ γάρ μὴ ἐπιστάμενος οἰηστεῖται ἐπίστασθαι, ἀγνοῶν
ὅτι ἐνδεχόμενός ἐστιν ὁ μέσος ὅρος, ἡ εἰδῶς ὅτι ἐνδεχόμενός ἐστιν οὐδὲ
10 οἰηστεῖται ἐπίστασθαι. καὶ ἐν μὲν τοῖς ἑξῆς, ὅπερ εἰπον, τό τε ἔμμεσον καὶ
ἄμεσον καὶ ἐπὶ τοῦ ὅτι καὶ τοῦ διότι ἐστὶ φησίν· ἐνταῦθα δὲ διαστέλλει,
καὶ τὸ μὲν ἄμεσον ἐπὶ τοῦ τὸ διότι κατασκευάζοντος ἔταξε, τὸ δὲ ἔμμεσον
25 ἐπὶ τοῦ τὸ διότι. ἀσφάξει δέ ἐστι τὸ ἥρητὸν διὰ τὸ τὴν ‘διά’ πρόθεσιν ποτὲ
μὲν ἐντελῶς παραλαμβάνειν ποτὲ δὲ κατ’ ἔκθλιψιν τοῦ α. ὅταν μὲν γάρ
15 λέγῃ ὅμοιώς, ἃν τε τὸ διότι εἰδῆ διὰ μέσων, ἡ ‘διά’ πρόθεσις ἐντελῆς
ἐστι· διὸ ὑποδιατολὴν εἰς τὸ α τοιητέον, τιμέστι ‘διὰ ἔμμεσον’. ὅταν δὲ
λέγῃ ἐάν τε τὸ διότι καὶ δι' ἀμέσων, εἰς τὸ ἡ ἀπόστροφον ποιητέον
κατ’ ἔκθλιψιν τοῦ α νοούμενης τῆς ‘διά’ προθέσεως καὶ τοῦ α στερητικοῦ
παραλαμβανομένου μετὰ τοῦ ‘μέσων’, τουτέστιν ἀμέσων οὐσῶν τῶν τὸ
20 διότι κατασκευαζούσῶν προτάσεων. 40

p. 75a 18 Τῶν δὲ συμβεβηκότων μὴ καθ' αὐτά, ὅν τρόπον
διωρίσθη τὰ καθ' αὐτά, οὐκ ἐστιν ἐπιστήμη ἀποδεικτική.

Δεῖξας ὅτι ἡ ἀπόδειξις ἀναγκαία τέ ἐστι καὶ ἐξ ἀναγκαίων προτάσεων
καὶ τῶν καθ' αὐτό, ἐπειδὴ τῶν καθ' αὐτὸν δὲ δεύτερος τρόπος ὑπὸ τὰ 45
ἀχώριστα τῶν συμβεβηκότων ἀνήγετο, ἵνα μή τις οἰηθῇ ἐκ τούτου καθόλου
τῶν ἀχωρίστων συμβεβηκότων εἰναι ἀπόδειξιν, αὐτὸν τοῦτο προσδιοιρίζεται
ἐν τούτοις, ὡς οὐκ ἐστι πάντων ἀπλῆς τῶν συμβεβηκότων τῶν ἀχωρίστων
ἀπόδειξις, κανὸς τοῦτον πάραχωσι τῷ ὑποκειμένῳ, ἀλλὰ μόνιν ἐκείνων ὅταν
καθ' αὐτὸν ταῖς ὑποκειμέναις οὐσίαις ὑπάρχει· ταῦτα δέ ἐστι τὰ ὠρισμένη

1. 2 ἐν τοῖς ἑξῆς] cf. ad p. 92,10	2 τούτων prius RU: τούτου Sa	3 ἐνεγμέντων U
4 ἢν τε (post δέ) a	6 post λέγει add. παλιν ἐνταῦθα Sa	7 τὸ om. U
ἔλαν U	11 διέστειλε U: διεστέλλει R	12 τὸν μὲν U
διέστειλε alt. om. U	13. 14 ἐντελῶς μὲν, om. ποτὲ S	14 παραλαμβάνεσθαι pr. S
παραλαμβάνειν add. ἐπὶ τοῦ μέσων (μέσου) S	κατ’ ἔκθλιψιν δὲ, om. ποτὲ S	post
post a add. ἐπὶ τοῦ ἀμέσων. διέπερ Sa	μὲν γάρ om. Sa	15 ὅμοιώς—17 λέγῃ
καὶ τοῦ RU: τοῦ δὲ Sa	θετέον Sa	18 ἔλλειψιν R
στερητικῶς R	19 παραλαμβανομένου post μέσων	καὶ τοῦ colloc. Sa
μέσου U	21 αὐτὰ Sa Arist.: αὐτὸν RU	22 διωρίσθη RU
post ἀποδεικτική add. καὶ τὰ ἑξῆς U	23 ἀναγκαῖον R	26 τὸ ἀγώ-
παρατον συμβεβηκός ἀπόδειξιν ἔχειν Sa	27. 28 ἀπόδειξις τῶν συμβεβηκότων ἀχωρίστων Sa	ριστικός

καὶ μιᾶς τινι φύσει ὑπάρχοντα. τὰ γάρ ἄλλα τῶν συμβεβηκότων, καν 22^v
ἀγώριστα ἡ καὶ δεῖ τοῖς ὑποκειμένοις ὑπάρχοντα, ἐπειδὴ μὴ καθ' αὐτὸν
τοῖς πράγμασιν ὑπάρχει (δύναται γάρ τῇ ἐπινοίᾳ τὸ μέλαν τοῦ Αἰθίοπος
καὶ τοῦ κόρακος χωρισθῆναι μηδὲν τῇς ὑποκειμένης φύσεως βλαπτομένης),
5 οὐκ ἔστιν ἀποδεικτά, καὶ ἄλλως, εἰ καὶ τῷ Αἴθιοπι καὶ τῷ κόρακι ἀγωρί-
στως ὑπάρχει τὸ μέλαν, ἀλλ' οὖν ἄλλοις γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι πέφυκε.
διὰ τοῦτο τούτων, ἐπειδὴ ἡ τούτων φύσις ἐνδεχομένη ἔστι καὶ οὐ καθ'
αὐτὸν τοῖς πράγμασιν ὑπάρχουσα, ἀπόδειξις τῶν τοιούτων οὐκ ἔστι, διότι
μὴ δυνατὸν δεῖξαι ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχον τὸ κατηγορούμενον τῷ ὑπο- 22^v
10 κειμένῳ.

Τῶν δὲ συμβεβηκότων μὴ καθ' αὐτά, ὃν τρόπον διωρίσθη
τὰ καθ' αὐτά, τουτέστι τῶν μὴ καθ' αὐτὰ συμβεβηκότων μηδὲ τοιαύτην
φύσιν ἐχόντων, οἷαν διωρισάμεθα τὰ καθ' αὐτὰ ἔχειν συμβεβηκότα, τούτων
οὐκ ἔστι, φησίν, ἀπόδειξις.

15 p. 75^a 22 Καίτοι ἀπορήσειεν ἂν τις ἵσως τίνος ἔνεκα ταῦτα δεῖ
ἐρωτᾶν περὶ τούτων, εἰ μὴ ἀνάγκη τὸ συμπέρασμα εἶναι.

'Ἐπειδὴ εἰπεις μὴ εἶναι τῶν συμβεβηκότων, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν τῇς ἐνδεχομένης 5
φύσεως, ἀπόδειξιν, ἀπορεῖ ἐν τούτοις καὶ φησίν, εἰ μὴ ἐνδέχεται ἀπόδειξιν
συμβεβηκότων γενέσθαι διὰ τὸ ἐνδέχεσθαι καὶ ἄλλως ἔχειν, ἐνδεχόμενον δὲ καὶ
20 ἄλλως ἔχειν οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἔπειται τὸ συμπέρασμα, διὰ τί οὖν ὅλως προτείνο-
μεν πρότασιν ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων καὶ συλλογιζόμεθα καὶ φαμὲν ἔπεισθαι
ταῖς τοιαύταις προτάσεσι τὰ συμπεράσματα, αἱς ἐδεῖξαμεν μὴ ἐξ ἀνάγκης
ἔπομεν τὰ συμπεράσματα; ἐπιλυόμενος οὖν τὴν ἀπορίαν φησίν ὅτι διτὸν 10
τὸ ἀναγκαῖον, τὸ μὲν δι' αὐτὴν τῶν πραγμάτων τὴν φύσιν τὸ δὲ διὰ τὴν
25 ἀκολουθίαν. δεδομένων γάρ τῶν προτάσεων, ὅποιαι ἀν εἶν, ἐξ ἀνάγκης
ἀκολουθήσει καὶ τὸ συμπέρασμα, καν μὴ ὥλης ἢ ἀναγκαίας· οὕτω γοῦν
ώριζετο τὸν συλλογισμὸν λόγον εἶναι λέγων 'ἐν φετεμεσῶν τῶν προτάσεων
δι' αὐτὰς ἔπειται τὸ συμπέρασμα, οὐ διὰ τὴν αὐτῶν φύσιν.' τὸ μὲν οὖν
30 κατὰ ἀκολουθίαν ἀναγκαῖον παντὶ συλλογισμῷ ἔπεισθαι δεῖ· τὸ μέντοι κατὰ
ταῖς ἀποδείξεσιν. ἐν μὲν οὖν τοῖς ἄλλοις συλλογισμοῖς ἐρωτῶντες τοὺς
προσδιαλεγμένους τὰς προτάσεις κακείνιον συγχωρησάντων αὐταῖς ἐξ ἀνάγκης

I τινι om. S 5 ἀποδεικτικά U 7 ἐπεὶ U 9 ὑπάρχειν SUa 11 τῶν—
12 τουτέστι om. S αὐτὸν R 8 U 12 αὐτὸν pr. l. R post τῶν add.
οὖν S αὐτὸν alt. l. RSA post συμβεβηκότων add. φησὶ S 13 αὐτὸν RS
14 φησίν om. S 15 ἀπορήσει τις U τίνος κτλ. om. a ἔνεκεν U
19 ἐνδέχεσθαι αἱ ἐνδεχόμενον S: om. RU καὶ om. U ἐνδεχόμενον—20 ἔχειν
om. SUa 20 οὖν om. U 21 τῶν om. U post φαμὲν add. ὅτι R
24 διὰ τῶν U γραμμάτων pr. U τὴν om. U: post αὐτὴν transpositum cf. p.
95,3 24. 25 κατὰ ἀκολουθίαν U 26 καὶ om. RS 27 ὥριζετο S ante
λόγον add. ὁ S ἐν φετλ.] cf. Anal. Pr. I 1 p. 24^b 18 28 αὐτὰ U 29 post
κατὰ prius add. τὴν Sa ἔπειται, om. δεῖ Sa 31 post ἐρωτῶντες add. φησὶ Sa

ταῖς διείσδικοις ὥπ' αὐτῶν προτάτεσιν ἀκόλουθοι συνάγομεν τὸ συμπέρασμα. 22^v ἐν μέντοι ταῖς ἀποδείξεσι οὐχ ἀπλῶς ἐρωτᾶν δεῖ οὐδὲ τὰ δοκιμῆτα τοῖς προσδικαζομένοις τίθεσθαι, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως λαμβάνειν τὰς προτάσεις.

5 Τίνος ἔνεκα ταῦτα δεῖ ἐρωτᾶν περὶ τούτων. ταῦτα μὲν 20 φησιν ἀντὶ τοῦ 'τὰς ἐνδεχομένας προτάσεις', περὶ τούτων δὲ ἀντὶ τοῦ 'τῶν ἐπομένων αὐταῖς συμπερασμάτων.'

p. 75a24 Οὐδὲν γάρ διαφέρει εἴ τις ἐρόμενος τὰ τυχόντα εἰτα εἴ-
πειεν τὸ συμπέρασμα.

10 Όμοιόν ἔστι, φησίν, ἐνδεχομένας ἐρωτᾶν προτάσεις καὶ ἐπὶ ταύταις συμπέρασμα συνάγειν τῷ καὶ τὰς τυχούσας καὶ ἀσυναρτήτους προτάσεις 25 ἐπισυνάψαι καὶ τὸ τυχόν αὐταῖς ἐπισυναγαγεῖν συμπέρασμα· οἷον ὁ ἄνθρωπος περιπατεῖ, ὁ ἵππος γρεμετίζει, ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὖσα. εἰ γάρ ἐπὶ τῶν ἐνδεχομένων συλλογισμῶν μὴ ἔπειται ταῖς προτάσεσιν ἐξ ἀνάγκης τὸ συμ- 15 πέρασμα, ἐρωτῶντες δὲ ὅμως ήρετς τὰς τοιαύτας προτάσεις οὗτω δοκοῦμεν συνάγειν, τί διαφέρει καὶ ὑποιστοῦν ἄλλας ἐρωτῶντας προτάσεις τὸ τυχόν συνάγειν συμπέρασμα; οὕτε γάρ ταύταις διὰ τὰς προτάσεις ἔπειται τὸ συμ- 20 πέρασμα οὔτε ἔκείναις.

p. 75a25 Δεῖ δὲ ἐρωτᾶν οὐχ ὡς ἀναγκαῖον εἶναι διὰ τὰ ἡρωτη-
20 μέντα, ἀλλ' ὅτι λέγειν ἀνάγκη τῷ ἔκεινα λέγοντι, καὶ ἀληθῆς λέγειν, ἐὰν ἀληθῶς ἡ ὑπάρχοντα.

Ἔτη λόγοι τῆς ἀπορίας ἐντεῦθεν. οὕτω, φησί, δεῖ ἐρωτᾶν ἡμᾶς τὰς ἐν-
δεχομένας προτάσεις, οὐχ ὡς ἀναγκαῖας οὕτης τῆς τοῦ συμπεράσματος φύσεως διὰ τὰς προτάσεις, ἀλλ' ὅτι τῷ ἔκεινα λέγοντι καὶ ἀληθῶς 25 λέγοντι, τοιτέστι τῷ τιθεμένῳ τὰς προτάσεις καὶ ἀληθῶς τιθεμένῳ, τούτῳ ἔπειται καὶ τὸ συμπέρασμα λέγειν ἀληθῶς. τὸ δὲ οὐχ ὡς ἀναγκαῖον εἶναι διὰ τὰ ἡρωτημένα οὐ τοῦτο φησιν, ὅτι οὐκ ἀναγκαῖον τὸ συμπέ-
ρασμα εἶναι διὰ τὰς προτάσεις (ἀνάγκη γάρ πάντως τῶν προτάσεων ἀλη- 30 θῶν οὐσῶν καὶ τοῦ σχήματος ἐρρωμένου καὶ τὸ συμπέρασμα συνάγεσθαι), 30 ἀλλ' ὅτι οὐχ ἡ αἵτια τοῦ εἶναι τὸ συμπέρασμα ἐν ταῖς προτάσεσιν ἔστιν,

5 μὲν οἱ. RU 6 ἀντὶ τοῦ οἱ. R 8 διαφερόμενος R post διαφέρει add.
ἡ U ἐρωτώμενος SUa (M) 8.9 εἴπειεν ex Arist. scripsi: εἴποι ἐν R (corr. u):
εἴποιεν U: εἴποι Sa 10 post ἐρωτᾶν add. τὰς Sa 11 συνάγειν οἱ. S καὶ
prius οἱ. RS 12 ἐπαγγαγεῖν R: συναγαγεῖν S 16 ὑπωσοῦν Sa 19 δὲ οἱ.
R 20 ἀλλ' οὐτ. οἱ. S ἀληθῆς U 22 ἐνταῦθα R et ante ἡ Sa 27 ὅτι
οἱ. S ἀνάγκη R 28 πάντως post 29 σχήματος colloc. S 29 καὶ alt.
οἱ. U 30 τοῦ εἶναι (haec οἱ. S) ἐν ταῖς προτάσεσι τοῦ (μὴ add. S) ἀναγκαῖον
συνάγεσθαι συμπέρασμά ἔστιν Sa

δπερ δεῖ ἐν τοῖς ἀποδεικτικοῖς συλλογισμοῖς εἶναι· δεῖ γάρ πάντως τὴν 22^η αἰτίαν τοῦ συμπεράσματος ἐν ταῖς προτάσεσιν ἐμφαίνεσθαι. οἷον δὲ σελήνη 40 ἐπιπροσθεῖται, τὸ ἐπιπροσθούμενον ἐκλείπει, η σελήνη ἄρα ἐκλείπει· ἵδοι ἐν ταῖς προτάσεσιν η αἰτία τῆς ἐκλείψεως, η ἐπιπρόσθησις. πάλιν δὲ ἀνθρω- 5 πος τῶν καθ' αὐτὸν ὑφεστώτων, τὸ καθ' αὐτὸν ὑφεστώς οὐσία, δὲ ἀνθρωπος ἄρα οὐσία· πάλιν οὖν ἐστιν η αἰτία τοῦ συμπεράσματος ἐν ταῖς προτάσεσι, τουτέστιν δὲ μέσος ὅρος· τοῦ γάρ εἶναι τὸν ἀνθρωπὸν οὐσίαν αἴτιον τὸ καθ' αὐτὸν ὑφεστάναι· τοῦτο γάρ ἐστιν οὐσία τὸ καθ' αὐτὸν ὑφεστώς. ἐὰν 45 μέντοι οὗτως εἴπων δὲ ἀνθρωπος γελᾷ, τὸ γελῶν ζῷόν ἐστιν, δέ ἀνθρωπος ἄρα ζῷόν 10 ἐστιν, ἀληθεῖς μὲν αἱ προτάσεις καὶ τεθεισῶν τῶν προτάσεων ἀνάγκη καὶ τὸ συμπέρασμα ἐπεσθαι διὰ τὰ κείμενα, ἀλλ' οὐκ αἴτιαι αἱ προτάσεις τοῦ συμπε- 15 ράσματος· οὐ γάρ διὰ τὸ γελᾶν ἡ ὥλως γελαστικὴν εἶναι, διὰ τοῦτο ζῷόν ἐστιν, ἀλλ' ἐπεται μὲν τῷ γελαστικὸν εἶναι τὸ ζῷον, οὐκαντίον δέ ἐστι τοῦ εἶναι ζῷον τὸ γελαστικόν, ὥσπερ οὐδὲ τὸ βαδίζειν ἡ βαδιστικὸν ἢ τὸ ἀναγνώσκειν οὐδὲ 20 20 τῶν τοιούτων οὐδέν, εἰ καὶ πάντως αὐτοῖς ἐπεται, ἀλλ' αἴτιον τὸ αἰσθητικόν. εἰ οὖν μέσος ὅρος παραληφθείη τὸ αἰσθητικόν, τότε καὶ ἀναγκαίως ταῖς προτάσεσιν ἐπεται τὸ συμπέρασμα καὶ διὰ τὰς προτάσεις ἐστί. διτής γάρ δὲ τοιούτος τρόπος· ἡ γάρ δητὶ πάντως τεθεισῶν αὐτῶν ἐπεται τὸ συμπέ- 25 ρασμα, ἡ καὶ ὡς τῆς αἰτίας τοῦ συμπεράσματος θεωρουμένης ἐν τῷ μέσῳ ὅρῳ. οὐδὲ γάρ, εἰ τι ἐπεται τινι, πάντως τοῦ ἐπομένου αἴτιον τὸ ᾧ ἐπε- ται ἐπεται μὲν | γάρ τῷ καπνῷ τὸ πῦρ καὶ τῷ τοιῷδε φωτισμῷ τὸ σφαιροειδές, ἀλλ' οὐκ αἴτιον οὔτε δὲ καπνὸς τοῦ πυρὸς οὔτε οἱ φωτισμοὶ τοῦ σφαιροειδοῦς. ἐπεὶ οὖν εἰσὶ τινα οἵς πάντως ἐπεται ἔτερα, καὶ διὰ τοῦτο ἐνδέχεται οὐ διοκούσιν, ἐκ τῶν τοιούτων συλλογίζεσθαι ἀληθῶς ἐστιν, 25 εἰ καὶ μὴ ἀποδεικτικῶς.

p. 75 a 28 Ἐπεὶ δὲ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει περὶ ἔκαστον γένος ὅσα δὲ καθ' αὐτὰ ὑπάρχει καὶ ἡ ἔκαστον, φανερόν.

Δοκεῖ ἐνταῦθα ταυτολογεῖν δὲ φιλόσοφος· ἂν γάρ εἰπεν ἀνωτέρω, ταῦτα καὶ ἐνταῦθι φησι, λέγω δὴ δητὶ οὐκ ἐνδέχεται τὴν ἀπόδειξιν ἐξ ἐνδεχομένων 30 εἶναι προτάσεων, καὶ ταῖς κατασκευαῖς ταῖς αὐταῖς πάλιν κέγρηται. οὐ

1 εἶναι συλλογισμοῖς Sa	2 φαίνεται S	4 η prius om. RSa	ἐπιπρόσθεταις R
5 ὑφεστηκότων S	ὑφεστήκος S	6 η om. S	τοῦ—8 οὐσία om. S
10. 11 ἀνάγκη διὰ τὸ μέσον (τὰ μέσα a ¹) συνάγεσθαι τὸ συμπέρασμα Sa ¹		11 αἴτιοι a	
13 γελαστικῷ RSa	ἐστι τοῦ εἶναι om. Sa	ζῶσν alt. R: τὸ ζῶον U: τοῦ ζώου,	
sed post 14 γελαστικὸν Sa	14 βαδιστικὸν <εἶναι> conicio	οὐδὲ pro alt. η S	οὐδὲ
alt. RU: η τῶν ἄλλων Sa	15 αἰσθητόν a	16 παραληφθεῖη scripsi: παραληφθῆ	
U: ἄρα ληφθείη R: ληφθείη Sa	18 τεθεισῶν—20 πάντως om. S	19 an ὡς καὶ?	
ante τοῦ add. ἐξ Ra	21 μὲν om. RS	δὲ καπνὸς τῷ πυρὶ Sa ¹	post φωτισμῷ
add. τῆς σελήνης Sa	22. 23 τῆς τοιῷδε σφαιρας Sa ¹	23 ἔτερα ἐπεται U	
fort. ἔτερα, <ἢ>	καὶ om. RSa	24 τοῦ Ua ²	ἐνδέχεται RSa ¹ οὐ scripsi:
καὶ libri	25 καὶ om. R	27 αὐτὸν R	ὑπάρχει κτλ. om. S
28 ταυτολογεῖν RS	ἀνωτέρω] p. 74 b 13 sq.	ταῦτα libri	ἔτερον R
κατασκευαῖς Sa		30 καὶ ταῖς αὐταῖς	

μάτην δὲ τοῦτο ποιεῖ, ἀλλ᾽ ἐπεὶ βούλεται ἐντεῦθεν ἡμᾶς ἀπόδεῖσαι, δῆτα δεῖ 23^a τὴν ἀπόδειξιν ἐκ τῶν οἰκείων καθ' ἔκαστον γένος, περὶ δὲ ἐστι τὸ πρόβλημα, 10 καὶ τὰς προτάσεις λαμβάνειν καὶ μὴ ἀποδεικνύναι τι γεωμετρικόν, εἰ τόχοι, θεώρημα ἐξ ἀριθμητικῶν ἡ φυσικὸν ἐκ γεωμετρικῶν προτάσεις λαμβάνοντα· 5 διὰ τοῦτο γάρ ἔλεγον ἀνωτέρῳ δῆτα οὐ πᾶν ἀλλήλες οἰκεῖον ἀπόδειξει, ἀλλὰ τὸ πρῶτον τοῦ οἰκείου γένους περὶ δὲ ἀποδείκνυται. τοῦτο δὲ δείκνυσιν ἐκ τοῦ προλαβεῖν δῆτα ἐκ τῶν καθ' αὐτό εἰσιν αἱ ἀποδείξεις. διὰ τοῦτο οὖν πρότερον ἡμᾶς ὑπομιμήσκει τῶν δεδειγμένων, δῆτα ἐκ τῶν καθ' αὐτό καὶ 15 τῶν ἐξ ἀνάγκης αἱ ἀποδείξεις.

10 Ἐπεὶ δὲ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει περὶ ἔκαστον γένος δῆτα καθ' αὐτὸν ὑπάρχει καὶ ἡ ἔκαστην, φανερόν. τὰ καθ' αὐτό, φησίν, ὑπάρχοντα ἔκαστην γένει, ταῦτα ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, ἐπειδὴ καὶ μόνα ταῦτα ἐστι τὰ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχοντα. ὡς ἐδείχθη ἀνωτέρω. εἰ δὲ αἱ ἀποδείξεις ἀναγκαῖαι τέ εἰσι καὶ ἐξ ἀναγκαίων. ἐκ τῶν καθ' αὐτὸν ἄρα δὲ ἀπόδειξις 15 καὶ περὶ τῶν καθ' αὐτὸν ὑπαρχόντων. τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα, ὡς εἴπον, καὶ ἀνωτέρω δέδεικται.

p. 75a 31 Τὰ μὲν γάρ συμβεβηκότα οὐκ ἀναγκαῖα, ὥστε οὐδὲ 20 ἀνάγκη τὸ συμπέρασμα εἰδέναι διέτι ὑπάρχει, οὐδὲ εἰ δεῖ εἴη, μὴ καθ' αὐτὸν δέ, οἷον οἱ διὰ σημείων συλλογισμοί.

20 "Οὐ δέα μὴ καθ' αὐτὸν ὑπάρχει, ταῦτα κατὰ συμβεβηκός ὑπάρχει· τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός ὑπάρχοντα ἐνδέχεται καὶ μὴ ὑπάρχειν· οὐκ ἄρα ἐκ τῶν τοιούτων ἂν γένοιτο ἀπόδειξις. καὶ γάρ μηδέποτε, φησίν, γωρίζεται τὰ τοιαῦτα συμβεβηκότα τῶν ὑποκειμένων, μὴ καθ' αὐτὸν δὲ ὑπάρχει ἀντοῖς, οὐδὲ οὗτοις ἐξ αὐτῶν ἀπόδειξις ἔσται διὰ τὰ ποιλάκις εἰρημένα. τούτου 25 δὲ παράδειγμα τίθηται τὸς διὰ σημείων συλλογισμούς, οἵτινες τὰ αἰτια ἐκ τῶν αἰτιατῶν συλλογίζονται· ἐκ γάρ τῶν φωτισμῶν ἡγετεῖσθαι τὸ σφαιροειδὲς ἔχειν αὐτὴν στῦμα συνάρτομεν καὶ ἐκ τοῦ καπνὸν φαίνεσθαι τὸ πῦρ εἰναι. τοῦτο γάρ εἰ καὶ μωράκις δεῖ ὑπάρχει τοῖς δεικνυμένοις, οὐκ ἔστιν ἐπὶ τούτων ἀπόδειξις, δῆτα μὴ ἐξ αἰτιών τὰ αἰτιατὰ συλλογίζονται μηδὲ 30 δὲ ἐκ τῶν πρώτων τὰ δεύτερα, ἕπερ τὴν κυρίως δεῖ ἔχειν ἀπόδειξιν, ἀλλ᾽ 30 ἀνάπολιν.

1 δεῖξιν U	2 ἐξ οἰκείων τῶν Sa	3. 4 θεώρημα εἰ τόχοι Sa	4 ἦ—γεωμετρικῶν om. R Sa ¹
	ἡ φυσικὸν a ²	προτάσεων RSa ¹	ἢ ἀνωτέρω] c. 6
p. 74b 25	ἀληθιώς R	7 προσλαβεῖν Sa	διὰ τοῦτο οὖν om. S
	ἀληθιώς R	8 ἀπόδειξεις om. Sa	8 ἀπόδειξεις om. S
	10. 11 lemma om. S	10 δέα κατ. om. a	11 αὐτὰ Arist. cf.
p. 96, 27	φτέριν οὖν ante τὰ Sa	αὐτὸν alt. SU: αὐτὰ Ra	12 γένει, ταῦτα om. S
	ταῦτη (ante ἐξ) R	13 ἀνωτέρω] c. 6 p. 74b 5 sq.	13 ταῦτα om. S
17 — p. 98, 11 om. S	18 οὐδὲ ἂν U	ἡν R post εἴη add. εἰ U	19 μὴ om. R
	20 Ὅτι scripsi cf. p. 79, 3: οἶον Ua: om. R		
21 καὶ om. Ra	22 γένοιτο αἱ a	23 ante ρῆ add. καὶ a	
	forti. χωρίζεται		
25 σημείου R	26 post τῶν alt. add. διαφέροντα a		
27 αὐτὴν ἔχειν a	28 μωράκις Ra ¹ : μὴ κυρίως Ua ²	30 τῇ —	
			ἀπόδειξις R
			δεῖ post ὑπερ colloc. a

p. 75^a34 Τὸ γὰρ καθ' αὐτὸν οὐ καθ' αὐτὸν ἐπιστήσεται οὐδὲ διότι. 23^c

Καὶ τὸ γὰρ οὕτης τῆς σελήνης σφαιροειδοῦς ὁ διὰ τῶν φωτισμῶν αὐτῆς τοῦτο συλλογιζόμενος οὐ καθ' αὐτὸν ἔξει τούτου τὴν ἐπιστήμην, τουτέστιν οὐκ ἐκ τοῦ αἰτίου εἴσεται τὸ αἰτιατὸν ὅλλα τρόπον τινὰ 35
5 κατὰ συμβεβήκος.

p. 75^a36 Δι' αὐτὸν ἄρα δεῖ καὶ τὸ μέσον τῷ τρίτῳ καὶ τὸ πρῶτον τῷ μέσῳ ὑπάρχειν.

Εἰ γὰρ τὸ πρῶτον τῷ τρίτῳ ἔξι ἀνάγκης ὑπάρχει, ὑπάρχει δὲ διὰ τὸ μέσον, δεῖται ἄρα καὶ τὸ μέσον τῷ μὲν τρίτῳ καθ' αὐτὸν ὑπάρχειν τῷ δὲ 10 πρώτῳ ὑποκείσθαι, ἵνα οὕτως δι' ἐμποδοῦ καὶ τὸ πρῶτον δεῖται καὶ τὸ αὐτὸν ὑπάρχον τῷ τρίτῳ.

p. 75^a38 Οὐκ ἄρα ἔστιν ἐξ ἄλλου γένους μεταβάντα δεῖται, οἷον 40
τὸ γεωμετρικὸν ἀριθμητικὴν.

Δεῖται δὲτοῦτο ἡ ἀπόδεξις ἀναγκαία τέ ἐστι καὶ ἐξ ἀναγκαίων, καὶ διὰ 15 μόνα τὰ καθ' αὐτὰ ἀναγκαῖα, ἐντεῦθεν, ὥσπερ εἰπον, πόρισμά τι συνάγει τὸ νῦν δεῖται διὰ τὸν ἀπόδεξιν τὰς ἄλλης τινὶ ἐπιστήμῃ ἐφαρμοζούσας ἐφαρμόσαι καὶ ἐπὶ ἄλλῃ· τοῦτο δέ φασιν, διὰ οὐχ οἶν τε τῇ ἀπόδεξει, ἡ ἀπόδεξιαν γεωμετρικόν, εἰ τούχοι, θεώρημα, τῇ αὐτῇ ταύτῃ ἀριθμητικὸν ἀπόδεξαι. ἵνα δὲ τοῦτο δεῖται, πρότε⁴⁵
20 ρον διαιρέσιν ποιεῖται τῶν ἐν ταῖς ἀπόδεξισι παραλαμβανομένων, ὅπερ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐποίησε. τρία γάρ, φησίν, εἰσὶ τὰ ἐν ταῖς ἀπόδεξισι παραλαμβανόμενα, τὰ τε ἐξ ὧν δεῖται τὸ συμπέρασμα, ταῦτα δέ εἰσι τὰ ἀξιώματα, καὶ τοῦ συμπεράσματος ὃ τε ὑποκείμενος ὄρος καὶ ὁ κατηγορούμενος. τριῶν οὖν τούτων ὅντων ἐν ταῖς ἀπόδεξισι τοῖς μὲν ἀξιώμασι, φησίν, ἐνδέχεται 25 τοῖς αὐτοῖς ἐπὶ διαφόρων ἐπιστημῶν χρήσασθαι· καὶ γάρ ὁ γεωμέτρης καὶ ὁ ἀριθμητικὸς ἐρεῖ διὰ τὰ τῷ αὐτῷ λίσα καὶ ἀλλήλους ἔστιν λίσα. τῷ μέντοι 30 ὑποκειμένῳ ὄρῳ γάρ τῷ κατηγορούμενῳ οὐχ οἶν τε τῷ αὐτῷ ἐπὶ ἐπιστημῶν χρήσασθαι, εἰ γε διάφορα ταῖς διαφόροις ἐπιστήμαις τὰ ὑποκείμενα. καὶ νῦν μὲν οὕτως ὅλος γερέστερόν φησιν. διὰ δυνατὸν τοῖς αὐτοῖς ἀξιώμα- 35 τοις ἐπὶ διαφόρων ἐπιστημῶν χρήσασθαι· προϊὼν μέντοι διαριθμώσει τὸν λόγον καὶ δεῖται διὰ οὐδὲ ἀξιώμασι τοῖς αὐτοῖς χρήσονται αἱ διάφοραι ἐπιστήμαι.

7 ὑπάρχει R 9 καὶ om. Ra 10 αὐτοῦ a 12 οὐ γάρ U
καταβάντα R δεῖται om. S 15 ὥσπερ εἰπον om. S 17 φημι Ua 18 εἰ
τόγῳ RU: τι Sa 19 ποιήσῃ Sa 20 ποιεῖται τῶν om. S 21 φησίν
om. R ἐταῖ R: εἰναι Sa τῇ ἀπόδεξει RSa 22 τε om. S δέ εἰσι τὰ
om. S 23 ὄρος post κατηγορούμενος colloc. S 25 καὶ γάρ-30 χρήσασθαι om. S
26 ἔστιν om. a 29 φασι δύνασθαι R 30 προϊὼν] c. 10 p. 76^a37 sq. μέντοι-
31 ἐπιστῆμαι RUa²: γάρ (δὲ a¹) ἀκριβολογήσεται περὶ τούτου. φησίν οὖν ἐνταῦθα, διὰ Sa¹

λέγων γάρ ο γεωμετρης, έτι τὰ τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις ἐστὸν ἵσα, οὐχ ἀπλῶς πᾶν ἵσον παραλήψεται ὅλλα τὰ τῷ αὐτῷ μεγέθει ἕσται· ὅμοιως 23^v δὲ καὶ ο ἀριθμητικὸς τοὺς [ἐν] τῷ αὐτῷ ἀριθμῷ ἵσους ἀριθμοὺς καὶ ἀλλήλοις ἵσους ἔρεται.

5 p. 75a39 Τρία γάρ ἐστι τὰ ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν, ἐν μὲν τὸ ἀποδεικνύμενον συμπέρασμα.

Τουτέστιν ο κατηγορούμενος ἐν τῷ συμπεράσματι ὅρος, οὐ γάρ ἀπόδειξις γὴ ὑπάρχοντα τῷ ὑποκείμενῳ γὴ μὴ ὑπάρχοντα δείκνυσται. 5

p. 75a40 Τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ ὑπάρχον γένει τινὶ καθ' αὐτό.

10 Γένος φησὶ τὸ ὑποκείμενον, ὥσπερ πολλαχοῦ εἰωθεῖ.

p. 75a42 Τρίτον δὲ τὸ γένος τὸ ὑποκείμενον, οὗ τὰ πάθη καὶ τὰ καθ' αὐτὰ συμβεβηκότα ὑγλοῖς γὴ ἀπόδειξις.

Τουτέστιν ο ὑποκείμενος ἐν τῷ συμπεράσματι ὅρος, οὐ γάρ ἀπόδειξις τὰ 10 καθ' αὐτὰ ὑπάρχοντα δείκνυνται βούλεται.

15 p. 75b2 Τέλος τὸ μὲν οὖν γὴ ἀπόδειξις, ἐνδέγεται τὰ αὐτὰ εἶναι.

Τουτέστι τὰ ἀξιώματα. Μετανάστεις εἰσιν αἱ μείζους προτάσεις ἐν τοῖς συλλογισμοῖς.

p. 75b3 Όγη δὲ τὸ γένος ἔτερον, ὥσπερ ἀριθμητικῆς καὶ γεωμετρίας καὶ τὰ ἔξης.

20 Όγη, φησίν, ἐπιστημῶν τὸ ὑποκείμενόν ἐστι διάφορον, ἐπὶ τούτων οὐκ ἐνδέγεται ταῖς αὐταῖς προτάσεσι, λέγω δὴ ταῖς ἐλάττονι, γρήγοραςθει. οὐ αὐτὰ δὴ ταῦτα οὐδὲ τὸν ὑποκείμενον ἐν τῷ συμπεράσματι ὅροιν τὸν αὐτὸν λαθεῖν, εἴ γε οὐ ἐν τῷ συμπεράσματι ὑποκείμενος ὅρος οὐ αὐτὸς καὶ τῆς ἐλάττονός ἐστι προτάσσεως ὑποκείμενος. εἰ οὖν μὴ τὰ αὐτὰ ὑποκείμενά ἐστι 25 ταῖς διαφόροις ἐπιστήμαις (γεωμετρίᾳ μὲν γάρ μεγέθη, ἀριθμητικῇ δὲ 20

1 γάρ om. Sa¹ 6τι om. SU^{a1} ἐστὸν om. SU: εἰσὶν αἱ ἕσται, οὐχ om. S
λέγων—ἐστὸν ἕσται iterat post illata e p. 98, 26—28 τῷ μέντοι γρήγοραςθει R 3 δὲ om. U
ἐν delevi αὐτῷ om. RSA ἕσται om. S 5—17 om. S 6τε τὰ om. R
10 φησὶ RU: τοῦ συμπεράσματος φησιν, sed post ὑποκείμενον αἱ πολλαχοῦ velut
p. 75a28, b7, 76a40, b17, 77a32 cf. Metaph. Δ 28 p. 1024b3 sq. post εἰωθε add.
λέγειν αἱ 11 δὲ om. R Arist. 12 αὐτὸν R 14 αὐτὸν Ra 15 ἔξ—ἀπόδειξις
om. αἱ 16, 17 ἐν τοῖς συλλογισμοῖς προτάσεις U 19 καὶ τὰ ἔξης om. RS
21, 22 διεῖ δὲ RS 24 προτάσεις ἐστιν Sa 25 μεγέθει αἱ ἀριθμητικοὶ S

ἀριθμοὶ ὑπόκεινται· ἔτερον δὲ μεγέθη τε καὶ ἀριθμοί), οὕτε ὁ ὑποκείμενος 23^ν δῆρος ὁ αὐτὸς ἔσται διαφόρων ὅντων τῶν γενῶν οὕτε ὁ) κατηγορούμενος ὁ αὐτός· οὐ γάρ οὖν τε τὴν αὐτὴν τῶν διαφόρων γενῶν ἔκάστου καθόλου τε καὶ καθ' αὐτὸν κατηγορεῖσθαι, ὡς ἐμπροσθεν παραδέδοται.

5 p. 75b6 Τοῦτο δὲ ως ἐνδέχεται ἐπί τινων, ὅστερον λεχθήσεται.

Τοῦτο, φησί, τὸ τὰς ἐλάττους προτάσεις ἐπί τινων ἐπιστημῶν ἐνδέ- 25 χεσθαι τὰς αὐτὰς λαμβάνειν, ἐροῦμεν μετὰ ταῦτα. δειγμήσεται γάρ οὗτοι ἐνδέχεται ἐν ταῖς ὑπαλλήλοις ἐπιστήμαις τὰς εἰλημμένας ἐν τῇ μερικωτέρᾳ ἐπιστήμῃ προτάσεις ταύτας καὶ ἐν τῇ καθολικωτέρᾳ λαμβάνειν, οἷον ἐπί 10 γεωμετρικῆς καὶ ὀπτικῆς· τὰς γάρ τῆς ὀπτικῆς προτάσεις λήψεται καὶ ὁ γεωμετρητής διὰ τὸ κοινὰ τὰ ὑποκείμενα εἶναι, οἷον τὸ εὐθείας λαμβάνειν καὶ ταύτας ἡ συμπιπτούσας ἡ παραλλήλους, γωνίας τε καὶ τρίγωνα καὶ τὰ 20 τοιαῦτα. ἐν ταύταις οὖν διὰ τὸ εἶναι τινα κοινὰ ὑποκείμενα ἐνδέχεται τὰς ἐν τῇ μερικωτέρᾳ ἐπιστήμῃ, λέγω δὴ τὰς παραληφθείσας προτάσεις 15 ἐλάττονας, τὰς αὐτὰς καὶ ἐν τῇ καθολικωτέρᾳ παραληφθῆναι οὐ μέντοι τὰς ἐν τῇ γενικωτέρᾳ ἐπιστήμῃ ταύτας πάντως καὶ ἡ μερικωτέρᾳ παραλήψεται. καθολικωτέρᾳ δὲ καὶ ἀρχοειδεστέρᾳ ὀπτικῆς ἡ γεωμετρία· ἡ μὲν γάρ γεωμετρία περὶ ἀπλῶς γραμμᾶς καὶ ἀπλῶς σχήματα καταγίνεται, μὴ ἐπισκεπτομένη ἐν τίνι ποτέ εἰσιν ὑποκειμένῳ, ἀλλ’ ἐξ 25 ἀφαιρέσεως αὐτογραμμᾶς καὶ αὐτογωνίας καὶ αὐτοσχήματα θεωροῦσα· ἡ μέντοι ὀπτικὴ τὰς ἐν ὅψει γραμμᾶς καὶ τὰς γωνίας ἰδικῶς τὰς ἐκ τούτων γινομένας καὶ τὰ σχήματα θεωρεῖ. διὰ τοῦτο οὐ πάσας τὰς τοῦ γεωμέτρου προτάσεις ὁ ὀπτικὸς παραλήψεται, οἷον τὸ τὰς ἐκ τοῦ κέντρου ἵσας εἶναι καὶ τὰ δημοια· οὐδὲν γάρ τῶν τοιούτων τῷ ὀπτι- 30 κῷ συνοίσει. δημοίως καὶ ἐπὶ ἴατρικῆς καὶ φυσικῆς· ἐπισκέψεται γάρ ὁ ἴατρὸς καὶ ὁ φυσικὸς τὴν ἀναπνοὴν καὶ λήψεται ἐν προτάσει τὸ ἀναπνεῖν 40 τόνδε, ἀλλ’ οὐ μὲν φυσικὸς ἀπλῶς περὶ ἀναπνοῆς ἐπισκέψεται, τί τέ ἐστι καὶ ἐκ τίνων αἰτίων ἔχει τὴν γένεσιν, οὐδὲ ἴατρὸς περὶ μόνης ἀνθρωπείας ἀναπνοῆς, καὶ ταύτην τοιοῦτον μόνον τὴν παρὰ φύσιν ἔχουσαν καὶ 35 ἐμποδιζομένην ἐπισκέψεται, τί τοῦ ἐμποδίου τὸ αἴτιον καὶ πῶς ἴαθήσεται. οὗτως ἔχει καὶ ἐπὶ μουσικῆς καὶ ἀριθμητικῆς καὶ ὅσαι ὑπάλληλοι τῶν ἐπιστημῶν εἰσιν.

1 τε om. U 2 δῆρος Ηα: ἄρα RS 3 εἶται om. U 4 ἐμπροσθεν p. 75a 28 sq. παραδέδεικται S 5 λαβεῖν Sa 6 ἐρῶμεν U 7 δειγμήσεται] c. 13 p. 78b 35 sq. 8 ἐνδέχεται om. S 9 λαβεῖν RS 10 ἡ prius om. Sa 11 κοινὰ mrg. U 12 ὁδεῖς U 13 προτάσεις RUa²: γραμμᾶς Sa¹ 14 post εἶναι add. τὸ τὰς ὄρθλας γωνίας ἵσας εἶναι R 15 οὐδὲ U γάρ τούτων S 16 τὸ ὀπτικὸν U 17 γάρ Sa 18 21 ὁδεῖς U 19 προτάσεις RUa²: post εἶται add. τόδε Sa 20 πνοῆς U 21 εἶται R 22 ἡ RSa 23 τίς U

p. 75 b 7 Η δ' ἀριθμητικὴ ἀπόδειξις ἀεὶ ἔχει τὸ γένος περὶ ὅ ἡ 23^v
ἀπόδειξις, καὶ αἱ ἄλλαι ὁμοίως. 45

"Οτι οὐκ ἐνδέχεται τὰς ἐν ἄλλῃ ἐπιστήμῃ παραληφθείσας προτάσεις
ἐπ' ἄλλης ἀριθμοῖς, κατασκευάζει διὰ τούτων. ἐν ἑκάστῃ γάρ, φησίν, ἀπο-
5 δεῖξει τὸν περὶ ταύτην τὴν ἐπιστήμην παραλαμβανομένων τὸ αὐτὸν καὶ ἐν
γένος, τουτέστι τὸ ὑποκείμενον παραλαμβάνεται. εἰ τοίνυν ἐν πάσῃ ἀριθ-
μητικῇ, εἰ τούχοι, ἀποδεῖξει τὸ αὐτὸν παραλαμβάνεται ὑποκείμενον, οἷον ὅ το
10 ἀριθμοί, ὁμοίως δὲ καὶ ἐν πάσῃ γεωμετρικῇ ἀποδεῖξει τὸ αὐτὸν πᾶλιν ὑπο-
κείμενον τῇ γεωμετρίᾳ, οἷον τὰ μετέλητα, ἀδύνατον τὰς μὴ περὶ τὸ αὐτὸν ὑπο-
κείμενον ἔχούσας ἐπιστήμας ταῖς αὐταῖς προτάσεις γρῆσθαι. ὁ γάρ μέσος
15 ὅρος συγγενῆς ἐστι τοῖς ἄκροις, εἰ γε τῶν ἐξ ἀνάγκης καὶ τῶν καθ' αὐτὴν
αἱ προτάσεις· ὁ δὲ μέσος ὅρος γεννᾷ τὰς προτάσεις· οὐκ ἄρα αἱ διάσφοροι
ἐπιστῆμαι ταῖς αὐταῖς προτάσεσι γρῆσθαι. ὥστε οὐδὲ τῷ αὐτῷ | ὅποι 24^r
κειμένῳ τε καὶ κατηγορούμενῳ. εἰ οὖν δέοι, φησί, ταῖς αὐταῖς ἀποδείξεις
20 ἐπὶ διαφόρων ἐπιστημῶν γρῆσασθαι, ὀφείλουσιν τῇ ἀπλῶς [ἀνάγκῃ] τὸ
αὐτὸν γένος ἔχειν τῇ πῆ. ἀπλῶς μὲν τὸ αὐτόν, ὡς ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης,
οἷον γεωμετρίας· ἀεὶ γάρ τὰ πρότερα θεωρήματα ἀργαὶ καὶ προτάσεις
γίνονται τῶν δευτέρων· ὁ γάρ δέδεικται ἐν τῷ πρότερῳ θεωρήματι, τοῦτο
εἰς τὴν ἀπόδειξιν τῶν δευτέρων παρεῖληπται, καὶ οὕτως ἐπὶ πάντων· πῆ δὲ ὁ
τὸ αὐτόν, ὡς εἴπομεν, ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων ἐπιστημῶν.

Η δὲ ἀριθμητικὴ ἀπόδειξις ἀεὶ ἔχει τὸ γένος περὶ ὅ ἡ ἀπό-
δειξις. τὸ δὲ ἀντὶ τοῦ καθόλου παρεῖληπται, τουτέστι καθόλου ἐπὶ πάσῃ
ἀριθμητικῇ ἀποδείξεως τὸ αὐτὸν γένος παραλαμβάνεται.

p. 75 b 10 "Αλλως δ' ὅτι ὀδύνατον. οὐκον· ἐκ γάρ τοῦ αὐτοῦ γέ-
25 νος ἀνάγκη τὰ ἄκρα καὶ τὰ μέσα εἶναι.

"Οτι ὀδύνατον κατ' ἄλλον τρόπον μεταβαίνει τὰς ἀποδείξεις ἀπ'
ἄλλων ἐπὶ ἄλλας ἐπιστήμας, δείκνυσι διὰ τούτων. τριῶν γάρ ὅρων παρα-
λαμβανομένων ἐν τῇ ἀποδείξει, δύο μὲν τῶν ἄκρων ἐνὸς δὲ τῷ μέσῳ,
τοὺς τρεῖς, φησίν, ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἀνάγκη παραλαμβάνεθαι, οἷον
30 ἐπὶ ἀριθμητικῆς μὲν ἐξ ἀριθμῶν, ἐπὶ γεωμετρίας δὲ ἐκ μετελῶν, καὶ τῶν
ἄλλων ὀδυνάτων. προειληπται γάρ ὅτι καθ' αὐτὸν δεῖ καὶ τοὺς ἄκρους ἄλλη· 13

1—p. 105,1 om. S 3 ἐπ² U 4 ἄλλῃ a 5 παρά R 6 τὸ deleverim
7 post ἀποδεῖξει add. οὗτος R 9 om. a 8 post καὶ add. ἀεὶ U²: fort. adden-
dum εἰ τὸ Ra: δ U 8.9 ὑποκειμένῳ U² 9 γεωμετρικῇ a παρά R:
om. a 10 γρήγοροι U 11 ἔσται U 14—18 εἰ οὖν—τῶν δευτέρων] εἰ δὲ
ταῖς αὐταῖς ἀποδείξεις δέοντο φησίν τῇ γεωμετρίᾳ, ἄλλα πρότερον θεωρήματα ἀργάς καὶ προτά-
σεις ποιεῖ τῶν δευτέρων a² 15 γρήγοροι, ὀφείλουσιν om. R ante τῇ add. εἶναι
RU: om. a ἀνάγκη delevi 16 post πῆ add. τὸ αὐτόν εἶναι R ὡς add. U²
20 εἴπομεν] p. 100,7 sq. 21 ἡ δὲ ἀρ. ἀπόδ. om. a post 21.22 ἀπόδειξις add. καὶ αἱ
ἄλλαι ὁμοίως a 23 παραλαμβάνονται R 24 ἄλλως—δῆλον om. a 27 τούτου a
29 τὰς R ἀναγκαῖον, sed ante ἐν a 30 δὲ γεωμετρίας a αἱ κατεῖ? 31 δὲ a

λων κατηγορεῖσθαι καὶ τὸν μέσον τῷ μὲν ὑποκεῖσθαι τοῦ δὲ κατηγορεῖσθαι²⁴ ὅστε εἰ μὴ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους παραληφθεῖεν, οὐκ ἔσονται καθ' αὐτὸ²⁵ ἀλλήλοις ὑπάρχοντες ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός.

p. 75b 12 Διὰ τοῦτο τῇ γεωμετρίᾳ οὐκ ἔστι δεῖξαι ὅτι τῶν ἐν-
5 αντίων μία ἐπιστήμη, ἀλλ' οὐδὲ ὅτι *{οἵ}* δύο κύβοι κύβος.

Τὸ μὲν γάρ δεικνύαι δτι τῶν ἐναντίων μία ἐπιστήμη οὐ γεω-
μετρίας ἔστιν, διότι μὴ ἐκ τῶν ὑποκειμένων τῇ γεωμετρίᾳ εἰλημμέναι εἰσὶν
οἱ δροι, μᾶλλον δὲ διαλεκτικῆς, ητὶς τὴν πρώτην μιμουμένη φιλοσοφίαν
τὰ πάντα ἀποδεικνύαι πειρᾶται ὥσπερ πάντων αὐτῇ ὑποκειμένων. | δροίων 117
10 οὐδὲ δτι οἱ δύο κύβοις γεωμετρίας ἔστιν ἀποδεῖξαι, στερεομετρίας 10
δὲ μᾶλλον· γεωμετρία μὲν γάρ περὶ τὰ ἐπίπεδα ἔχει, στερεομετρία δὲ περὶ
τὰ στερεά. τὸ δὲ δτι οἱ δύο κύβοι εἰς κύβος τοῦτο φησι, πῶς οἰόν τε τοὺς
δύο κύβους ἔνα κύβον ποιῆσαι. ή καὶ τὴν πολυμορφόληγτον ἴστορίαν αἰνίτε-
ται. Δηλίους γάρ λοιπώς εἰσιν ἔχρησεν ὁ θεός ἀπαλλαγῆσει τοῦ λοι-
15 μοῦ, εἰ τὸν βωμὸν διπλασιάσωσιν. ην δὲ οὗτος κύβος. οἱ δὲ λαβόντες
ἔτερον κύβον ἵστον ἐπιτεθίκασι τῷ βωμῷ. τοῦ λοιποῦ δὲ μὴ πανσαμένου
ἔχρησεν ὁ θεός μὴ πεποιηκέναι αὐτοὺς τὸ προσταχθέν· οἱ μὲν γάρ προσ-
19 ἑταῖς διπλασιάσαι τὸν βωμόν, οἱ δὲ κύβον ἐπὶ κύβῳ ἐπέθηκαν. καὶ ἡλ-
θον πρὸς Πλάτωνα λέγοντες, πῶς ἂν τὸν κύβον διπλασιάσαιεν. οἱ δὲ πρὸς
20 αὐτούς φησιν ἕστοκεν ὑμῖν ὀνειδίζειν ὁ θεός ὡς ἀμελοῦσι γεωμετρίας? τὴν
δὲ τοῦ κύβου διπλωσιν εὑρεθήσει φησιν, εἰ δύο εὐθείαις δύο μέσαις ἀνάλογον
ενρεθῆσαι. καὶ τοῦτο τὸ πρόβλημα τοῖς μαθηταῖς προεβάλλετο. καὶ τινες
γοῦν τῶν μαθητῶν περὶ τῆς τούτων εὑρέσεως γεγράψασιν. οἱ μὲν γάρ γεω-
μετρητοὶ ἔδειξεν δτι τριῶν εὐθείῶν ἀνάλογον οὖσαν, ὡς ἔχει ή πρώτη πρὸς
25 τὴν τρίτην, οὕτω τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης ἀναγραφόμενον τετράγωνον πρὸς τὸ
ἀπὸ τῆς δευτέρας. οὐ μέντοι παραδέδωκε μέθιδον, πῶς ἂν δύο εὐθείαις

1 τοῦ (ante μὲν) R 5 ἀλλ' οὐδὲ U² α Arist.: ή R: ἀλλον δ' U¹ οἱ ex Arist. addidi
ef. vs. 10. 12 6. 7 οὐκ ἔστιν ἔδιον γεωμετρίας α 8 ήτις U 9 πάντων RU
πειρᾶται δεικνύαι Ra 10 δτι οὐδὲ Ua ἔστιν om. Ua²: ἔστι δηλονότι a¹ 11 post
ἔχει add. τὴν σκέψιν a¹ 12 post στερεά add. κύβος δὲ ὑποκείμενον τῇ στερεομετρίᾳ a¹
δτι om. Ua εἰς om. a τοῦτον U: τοιοῦτον a² τοὺς—13 αἰνίτεται RUa²: τὸν
κύβον διπλασιάσαι, καὶ πάλιν μένειν τὸ τοῦ κύβου σχῆμα. ἔστιν δὲ διὰ τούτου τὴν πολυμορφό-
ληγτον αἰνίτεσθαι ἴστορίαν a¹ 14 ἀληγονίας Ua² οἱ ἀπόλιτοι a 15 διπλασιά-
σουσιν Ra¹ ην—16 τῷ βωμῷ RUa²: κυβικὸν ἔχον σχῆμα. οἱ δὲ ἐπιφορδόμησαν προσθέντες
τῷ προτέρῳ βωμῷ ἔτερον κύβον ἵστον. ἀλλ' ή τῶν δύο κύβων συνθήκη, τὸ τοῦ κύβου σχῆμα
ἡλοισθε, γέροντος γάρ ἀντὶ κύβου, οὐκέτι a¹ 17 αὐτοῖς Ua² 17. 18 προστάξει om. Ua²
18 τὸν βωμόν RUa²: τὸν κύβον. τουτέστι, βωμὸν κατασκευάσαι κυβικὸν τοῦ προτέρου διπλα-
σιον a¹ οὐκέτι om. Ra¹ 18. 19 post ἡλθον add. οὖν a¹ 19 λέγοντες RUa²: ζητοῦντες
μέθιδον a¹ post δὲ add. πλάτων Ua² 20. 21 δὲ—διπλασιασμὸς εὑρεθήσεται a¹
21 εὑρεθήσεσθαι h ex Paris. 1917: εὑρίσκοι RUa² εὐθείῶν a¹ μέσα R
22 εὑρεθεῖσιν a¹ καὶ τινες Ra²: οἵτινες Ua¹ 23 γοῦν—24 ἔδειξεν] καὶ περὶ τούτου
γεγράψασιν, ως δεδούηται ἔκαστος. ὃν οὐδέν τι περισώζεται μέχρι τοῦ νῦν, ἀλλ' οὐδὲ ὁ γεω-
μετρητος περὶ τούτου ἐπεσημηνύσατο a¹ post μαθητῶν add. καὶ U 23. 24 γεωμετρίαν R
24 δτι τριῶν — p. 105, 4 τοῦ ἀπὸ τῆς γ RUa² (25 post οὕτω add. πρὸς R ἀπὸ τῆς
πρώτης om. a²: post τετράγωνον addebat τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης Waitz Organ. II p. VIII

δύο μέσαι ανάλογον εὑρεθῆσιν. ἐν οὖν τοῖς ἐπιπέδοις ἀπλῶς ἔδειξεν. Ήτι II⁷
 ώς ἔχει ἡ πρώτη πρὸς τὴν τρίτην, οὗτο τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης τετράγωνου
 πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς δευτέρας· οἷον ἕστωσαν τρεῖς εὐθεῖαι ἀνάλογον, ἡ μὲν
 η', ἡ δὲ δ', ἡ δὲ β'. ὡς γάρ ἔχει ἡ τῶν ὄκτω πρὸς τὴν τῶν τετράγωνων
 5 (διπλασίων γάρ ἐστιν), οὗτως ἔχει καὶ ἡ τῶν δ' πρὸς τὴν τῶν β' διπλασίων γάρ 25
 καὶ αὐτῇ. καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἔχει ἡ πρώτη πρὸς τὴν τρίτην, ἡ τῶν ὄκτω πρὸς
 τὴν τῶν δύο (ἔστι γάρ τετραπλασίων), οὗτως ἔχει καὶ τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης
 τετράγωνου, ὅπερ ἐστὶ ἁδ', πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς δευτέρας, ὅπερ ἐστὶν ιζ'.
 ἔχει οὖν τὸ τῶν ἁδ' πρὸς τὸ τῶν ιζ' τὸν τετραπλασίονα λόγον· τετρα-
 10 πλασίων γάρ ἐστι καὶ ἡ πρώτη τῆς τρίτης, ἡ τῶν η' τῆς τῶν β'. οὗτο μὲν οὖν
 ἐν τοῖς ἐπιπέδοις ἔδειξεν. ἐν δὲ τοῖς στερεοῖς τὸ καθιλικότερον. Ήτι ὡς
 20 ἔστιν ἡ πρώτη πρὸς τὴν τρίτην, οὗτο τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης διοθὲν τετρά- 30
 γωνον πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς δευτέρας. τούτων οὖν οὕτως ἔχοντων, εἰ εὑρεθῆσιν
 εὐθεῖαις δύο δύο μέσαι ανάλογον, ὡς ἔχει ἡ πρώτη πρὸς τὴν τρίτην,
 15 οὗτως ἔξει τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς δευτέρας. εύρεσκονται
 δὲ τὸν τρόπον τοῦτον. οἷον ὑποκείσθω δύο διοθεισῶν εὐθεῖῶν δύο μέσαις
 ανάλογον προσευρεῖν· ἕστωσαν δὲ αἱ διοθεῖσαι δύο αἱ AB, BG, καὶ ἔστω
 διπλασίων ἡ AB τῆς BG, ὡν δει δύο μέσαις ανάλογον προσευρεῖν. ἐκβε-
 25 βλήσθωσαν αἱ BA, BG ἐπὶ τὰ ZH, καὶ συμπεπληρώσθω τὸ BD δριθῆγον· 35
 νιον, καὶ ἥγμων διάμετρος ἡ AG, καὶ ἐπὶ τῆς AG γεγράφθω ἡμικύκλιον
 τὸ ADEG, καὶ διὰ τοῦ Δ σημείου ἥγμων εὐθεῖα ἡ ZH, καὶ οὗτως ὥστε
 τὴν ZΔ ἵσην εἰναι τῷ EH. λέγω οὖν θεὶ αἱ δύο αἱ GH, AZ ἵσαι οὕτω
 τῶν AB, BG μέσαι ανάλογον εἰσιν. ἵση δὲ ἡ AG τῷ AB· ἔστιν ἄρα ὡς
 ἡ AB πρὸς τὴν GH, οὕτως ἡ GH πρὸς τὴν ZA καὶ ἡ ZA πρὸς τὴν BG·
 25 ἐπεὶ γάρ ἵση ἐστὶν ἡ ZΔ τῷ EH, κοινὴ δὲ ἡ AE, ἵση ἄρα ἐστὶν ἡ ZE τῷ
 ΔH. ἵσιν ἄρα τὸ ὑπὸ τῶν ΔH, HE τῷ ὑπὸ τῶν EZ, ZΔ. ἀλλὰ τὸ μὲν
 ὑπὸ τῶν ΔH, HE ἵσιν ἐστὶ τῷ ὑπὸ τῶν BH, HG. ὡς ἐν τοῖς ἡμικύκλοις
 ἀποδέδεικται· τὸ δὲ ὑπὸ τῶν EZ, ZΔ ἵσιν ἐστὶ τῷ ὑπὸ τῶν BZ, ZA.
 καὶ ἐπεὶ δέδεικται ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ τοῦ ἔκτου τῶν Στο- 40
 30 χείων θεὶ τῶν ἰσοπλεύρων καὶ ἴσογωνίων παραλληλογράμμων ἀντιπεπόν-
 θασιν αἱ πλευραὶ αἱ περὶ τὰς ἵσους γωνίας, ὡς ἔστιν ἡ BZ πρὸς τὴν BH,
 οὕτως ἡ GH πρὸς τὴν AZ. ἀλλ' ὡς ἡ BZ πρὸς τὴν BH οὕτως ἡ τε
 ZA πρὸς τὴν AD καὶ ἡ ΓΔ πρὸς τὴν ΓΗ· καὶ ὡς ἄρα ἡ ΓΔ πρὸς
 τὴν ΓΗ, οὕτως ἡ τε ΓΗ πρὸς τὴν AZ καὶ ἡ ZA πρὸς τὴν BG. δύο ἄρα
 35 διοθεισῶν εὐθεῖῶν, τῶν AB, BG, εὑρηγνται δύο μέσαι ανάλογον αἱ GH, ZA.

5 τῶν prius b: τῆς Ua²: om. R 10 γάρ R: δέ Ua² εἶναι, sed post τρίτης R
 τῆς alt. R: πρὸς Ua² 14 δύο εὐθεῖαις R τρίτην coll. vs. 12 Waitz l. c.: τετάρ-
 την RUa² 15 οὕτως Ra²: ὥστε U εύρεσκεται Ua² 17, 18 καὶ—βῆ R: om. Ua²
 19 ante τὸ add. ἐπὶ R 21 ὥστε Ua²: ἔσται R 22 ἵση (ἄνται coniecit Waitz
 l. c. p. IX) οὕτως R: τῇ δειξει Ua² 23, 24 ἵση δὲ ἡ δῆ (ut Waitz l. c. coniecit)—βῆ R:
 om. Ua² 24 βῆ prius scripsi: βῆ R 26 ἀπὸ pr. I. a² τῶ—27 γε om. Ua²
 27 γε Paris. 1917: ε R 29 ἐν τῷ ἔκτῳ τῶν R 30 ἰσοπλεύρων R: οὕτως Ua²
 31 βῆ R 32 οὕτως—βῆ om. R βῆ πρὸς τὴν αἴσ] δῆ πρὸς τὴν γῆ καὶ ἡ βῆ πρὸς
 τὴν ἄδη coniecit Waitz l. c. 34 post βῆ prius add. λαμβάνει Ua² post βῆ intulit
 e vs. 32, 33 ἀλλ' ὡς—ἡ τῇ πρὸς τὴν γῆ R

"Αλλως. δηργανικωτέραν ἐκμήδσημεθα γραφήν, καθά φησιν Παρμενίων, Η7^ο
 'Απολλωνίου τοῦ Ηεράτου. ἔστωσαν αἱ διθεῖαι δύο εὐθεῖαι αἱ ΑΒ, ΒΓ, ⁴⁵
 καὶ ἔστω διπλασίων ἡ ΑΒ τῆς ΒΓ, ὥν δεῖ δύο μέσας ἀνάλογον προσευ-
 ρεῖν. καὶ συμπεπληρώσθω τὸ ΑΓ' παραλλήληγραμμον δρθισθάνουν, καὶ ἦγ-
 5 θιστῶν διαγώνοι αἱ ΑΓ', ΒΔ, καὶ ἐκβελήγραμμασαν αἱ ΒΑ, ΒΓ ἐπὶ τὰ ΖΗ,
 καὶ διὰ τοῦ Δ σημείου ἐφηρμόσθω ἡ ΖΗ εὐθεῖα ὥστε ἵση γενέσθαι τὴν
 EZ τῇ ΕΗ. λέγω οὖν ὅτι τῶν ΑΒ, ΒΓ εὐθεῖῶν δύο μέσαι ἀνάλογον
 εἰσὶν αἱ ΓΗ, AZ. ἔχθω γάρ ἀπὸ τοῦ Ε ἐπὶ τὴν ΒΓ εὐθεῖαν παραλλήλως ⁵⁰
 τῇ (ΑΒ τῆς) ΕΘ· καὶ ἐπεὶ ἰσοσκελὲς τρίγωνόν ἐστι τὸ ΕΒΓ καὶ πρὸς
 10 δρθᾶς τῇ ΒΓ ἡ ΕΘ, ἵση ἄρα ἡ ΒΘ τῇ ΘΓ. ἐπεὶ οὖν ἡ ΒΓ τέτμηται
 κατὰ τὸ Θ διχῇ, πρόσκειται δὲ αὐτῇ ὡς' εὐθεῖας ἡ ΓΗ, τὸ ἄρα ἀπὸ ΒΗ,
 ΗΓ μετὰ τοῦ ἀπὸ τῆς ΘΓ' ἵσου ἔστι τῷ ἀπὸ τῆς ΘΗ. καὶν δὲ προσ-
 κείσθω τὸ ἀπὸ ΕΘ· τὸ ἄρα ἀπὸ ΒΗ, ΗΓ μετὰ τῶν ἀπὸ ΓΘ, ΘΕ ⁵⁵
 τοῖς ἀπὸ τῶν ΕΘ, ΘΗ. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀπὸ ΓΘ, ΘΕ ἵσουν τὸ ἀπὸ ΓΕ·
 15 τοῖς δὲ ἀπὸ τῶν ΕΘ, ΘΗ ἵσουν τὸ ἀπὸ ΕΗ· καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ΒΗ, ΗΓ
 ἄρα μετὰ τοῦ ἀπὸ τῆς ΓΕ ἵσουν τῷ ἀπὸ ΕΗ. διὰ ταῦτα δὲ καὶ τὸ ἀπὸ ΗΣτ'
 τῶν ΒΖ, ΖΑ μετὰ τοῦ ἀπὸ τῆς ΑΕ ἵσουν τῷ ἀπὸ EZ. ἕστι δὲ ἡ EZ
 τῇ ΕΗ· καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ΒΗ, ΗΓ ἄρα μετὰ τοῦ ἀπὸ τῆς ΓΕ ἵσου
 ἔστι τῷ τε ἀπὸ τῶν ΒΖ, ΖΑ καὶ τῷ ἀπὸ τῆς ΑΕ. ἀλλὰ τὸ ἀπὸ
 20 τῆς ΕΓ' ἵσου τῷ ἀπὸ ΕΑ· ἕσται γάρ. λοιπὸν ἄρα τὸ ἀπὸ τῶν ΒΗ.
 ΗΓ ἵσουν ἔστι τῷ ἀπὸ τῶν ΒΖ, ΖΑ. καὶ ἐπεὶ δέδεικται ἐν τῷ τεσσαρεσ-
 5 καιδεκάτῳ τοῦ ἔκτου, ὅτι τῶν ἰσοπλεύρων καὶ ἰσογωνίων παραλλήλο-
 γράμμων ἀντιπεπόνθασιν αἱ πλευραὶ αἱ περὶ τὰς ἕστας γωνίας, ἔστιν ἄρα
 ὡς ἡ ΒΖ πρὸς τὴν ΒΗ, οὕτως ἡ ΓΗ πρὸς τὴν AZ. ἀλλ' ὡς ἡ ΒΖ πρὸς
 25 τὴν ΒΗ, οὕτως ἡ τε ΖΑ πρὸς τὴν ΑΔ καὶ ἡ ΓΔ πρὸς τὴν ΓΗ· καὶ ὡς
 ἄρα ἡ ΔΓ πρὸς τὴν ΓΗ, οὕτως ἡ ΓΗ πρὸς τὴν AZ καὶ ἡ AZ πρὸς τὴν
 ΑΔ. καὶ ἔστι τῇ μὲν ΔΓ ἕστη ἡ ΑΒ, τῇ δὲ ΑΔ ἕστη ἡ ΒΓ· καὶ ὡς ἄρα
 ἡ ΑΒ πρὸς τὴν ΓΗ, οὕτως ἡ ΗΓ πρὸς τὴν AZ καὶ ἡ AZ πρὸς τὴν ΒΓ. ¹⁰
 δύο ἄρα διθεῖῶν εὐθεῖῶν, τῶν ΑΒ, ΒΓ, εῦρηται δύο μέσαι ἀνάλογον,
 30 αἱ ΓΗ, ΖΑ. πῶς δὲ δεῖ στερεὸν στερεῷ πολλαπλασιάσαι; ἔστωσαν δύο εὐθεῖαι
 αἱ Α, Β, καὶ ἔστω διπλασίων ἡ Α τῆς Β. καὶ εἰκόσθιμωσαν τῶν Α, Β
 δύο μέσαι ἀνάλογον αἱ Γ, Δ, ὥστε εἶναι (ὧς) τὴν Α πρὸς τὴν Γ πρὸς τὴν Δ καὶ τὴν Δ πρὸς τὴν Β. λέγω οὖν ὅτι διπλασίων ἔστι τοῦ
 ἀπὸ τῆς Γ τὸ ἀπὸ τῆς Α. ἐπεὶ δὲ η Α πρὸς τὴν Β τριπλασίαν λόγον ἔχει

1 καθὼς R	3 βῆ R: ἤβ Ua ²	7 βῆ τῇ ἤβ R	9 ἤβ τῇ addidi	post
εῇ add. ἤβη U, ἤβ a ²	βῆ R	10 ὥρθᾶς τῇ βῆ Ua ² : ἕσται ἡ R		11 αὐτῆς
scripsi: αὐταῖς R: αὐτῆς Ua ²	ὡς' om. R	post βῆ add. μέσῃ R		12 τὸ (post
ἔστι) R	δὲ scripsi: γάρ R: om. Ua ²	13 ante εἴ add. τοῦ R	15 et 16 ἀπὸ tert.	
scripsi: ὥπο RUA ²	16 τῷ R: τῷ Ua ²	τεῦτα libri	18 et 19 ἀπὸ	
(ante τῶν) scripsi: ὥπο RUA ²	19 ἀλλὰ—20 γάρ om. R	δῆ Ua ²		
ἀπὸ alt. scripsi: ὥπο RUA ²	21 τῷ prius U: τῷ R: τῷ τε a ²	20 τοῦ (post ἄρα) R		
21, 22 τῷ εἰ R	24 ἤβ alt. I. R	27, 28 ὥδε καὶ—τῇ δῆ Ua ² : βῆ R	27 δῆ	
scripsi: αὐτή Ua ²	31 αἱ om. R	32 ὡς addidi	πρὸς R: ἐπὶ Ua ²	οὕτως
τῇ γ̄ om. a ²	33 δῆ a ²	33, 34 τὸ—τοῦ R		

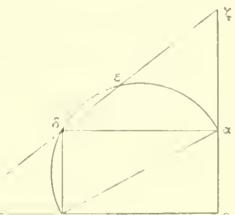
ηπερ ἡ Α πρὸς τὴν Γ· τὰ γὰρ ὅμοια στερεὰ πρὸς ἀλλήλαια ἐν τριπλα- 118^τ σίνι λόγῳ ἔστι τῶν ὁμολόγων πλευρῶν. ἔστιν ἄρα ως ἡ Α πρὸς τὴν Β, οὕτω τὸ ἀπὸ τῆς Α πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς Γ· διπλασίων δὲ ἡ Α τῆς Β· δι- πλάσιον ἄρα καὶ τὸ ἀπὸ τῆς Α τοῦ ἀπὸ τῆς Γ·.

5 p. 75b 17 Οὐδέ τι οὐδέρχει ταῖς γραμμαῖς, μὴ ἡ γραμμαῖ καὶ 24^τ
ἡ ἐκ τῶν ἀρχῶν τῶν ἰδίων.

Εἰ γὰρ λέγοιτο, φησίν, καλλίστη τὸν γραμμῶν ἡ εὐθεῖα, ἐπειδὴ
μὴ καθὸς γραμμὴ ὑπάρχει αὐτῇ τὸ κάλλος (πολλοῖς γὰρ καὶ ἄλλοις ὑπάρ-^{χει}), οὐκ ἔστι γεωμέτρου τὸ περὶ τούτου διαλαβεῖν. παραδείγματος δὲ 20
10 ἔνεκεν τὴν εὐθεῖαν εἴπει καλλίστην τὸν γραμμῶν· τὴν γὰρ περιφέρειάν
φασι τῶν γραμμῶν εἰναι καλλίστην διὰ τὸ ὁριομερῆ εἰναι καὶ πᾶν μέρος
αὐτῆς παντὶ μέρει ἐφαρμόζειν. ὅμοιος καὶ εἰ λέγοιτο ἐναντία ἡ περιφέρεια
τῇ εὐθείᾳ, οὐδὲ τοῦτο γεωμέτρου ἐπισκέψατθαί οὐ γὰρ ἡ γραμμαῖ ὑπάρχει
αὐταῖς ἡ τὸ κάλλος ἡ ἡ ἐγαντιώτης· πολλοῖς γὰρ καὶ ἄλλοις ταῦτα ὑπάρ-

2 post a add. β R

4 ἡ scripsi: β R: γρ. Πα^τ): δύο μὲν γάρ διθεισῶν εὐθειῶν, μέσουν
ἀνάλογον εὑρεῖν, ἔξειθο τὴν ἀπόδεξιν. ὅμοιοις δέ, καὶ ἐν τῷ πορίσματι τοῦ λῆγ τοῦ πρώτου
τῶν στερεῶν, ὡς ἐάν διπολέστερες εὐθεῖαι ἀνάλογον ἐφεξῆς, ἔσται ὡς ἡ πρώτη πρὸς τὴν
τετάρτην (τρίτην Waitz I. c.), οὕτω τὸ ἀπὸ τὴν πρώτην στερεὸν παραλληλεπίδεον πρὸς τὸ
αὐτὸν ἀπὸ τῆς δευτέρας, τὸ διπολόν τε καὶ ὅμοιονς ἀναγραφόμενον. τοῦ μέντοι ἀπολιγιώνοι τοῦ
περγαίου ἔστιν εἰς τοῦτο ἀπόδειξις, ὡς παραμενῶν φησίν, ἡν καὶ ἐκθήσουμεν ἔχουσαν οὐτως. δύο
διθεισῶν εὐθειῶν ἀνίσων, δύο μέρες ἀνάλογους εὑρεῖν. ἔστωσαν δὲ αἱ διθεισῶι δύο εὐθεῖαι
ἀνίσων, αἱ αἱ· βῆ. καὶ κείσθωσαν, ὥστε ὑρθὴν γωνίαν περιέχειν τὴν ὑπὸ αἱ· βῆ. καὶ περὶ τὸ αἱ τρίγωνον
γεγράφθω ἡμικύκλους (ἡμικύκλιον Waitz I. c.), τὸ οὐδεῖ. καὶ ἐκβεβλήσθωσαν αἱ βῆ, καὶ βῆ
ἐπ' εὐθείας, κατὰ τὰ βῆ. καὶ ἐπιέσθηθο (Ι. ἐπεξεύγιθο) ἡ βῆ,
διὰ τοῦ διηγείου οὐτως, ὥστε τὴν βῆ, ἵσην είναι τῇ εῃ. τοῦτο
δέ, ὡς αἰτηματικούς λαμβάνεται ἀναποδεικτον. φανερὸν δή, διὰ ταὶ
ἡ βῆ, τῇ δῃ ἵση ἔστιν. ἐπεὶ οὖν κύκλου τοῦ αἱ εἰληπται ση-
μείου (Ι. σημεῖον) ἐκτὸς τὸ βῆ, ἀπὸ δὲ τοῦ βῆ δύο εὐθεῖαι αἱ εἱ.
ξει (Ι. δῃ) προσπίπουσαι, τέμνουσαι τὸν κύκλον κατὰ τὰ αἱ (Ι. εἱ)
σημεῖα τὸ ἄραι ὑπὸ τῶν βῆ. βῆ, ἵσου εἶται τῇ ὑπὸ τῶν εἱ. βῆ.
διὰ τὰ αὐτὰ δῃ καὶ τὸ ὑπὸ τῶν βῆ. βῆ, ἵσου εἶται τῇ ὑπὸ τῶν εἱ. βῆ.
διὰ τὰ αὐτὰ δῃ καὶ τὸ ὑπὸ τῶν βῆ. βῆ, ἵσου εἶται τῇ ὑπὸ τῶν εἱ. βῆ.
γάρ εἰσιν ἔκατέρα ἔκατέρα. ἡ μὲν εἱ, τῇ δῃ, ἡ δῃ εἱ, τῇ εῃ. καὶ τὸ ὑπὸ τῶν βῆ. εἱ ἄρα, ἵσου
ἔσται τῷ ὑπὸ τῶν βῆ. βῆ. ἔσται ἄρα ως ἡ εἱ, πρὸς τὴν βῆ, ἡ δῃ πρὸς τὴν εἱ. ἀλλὰ ὡς ἡ εἱ,
πρὸς τὴν βῆ, οὐτως ἡ, τε εἱ, πρὸς τὴν δῃ, καὶ ἡ δῃ, πρὸς τὴν δῃ, διὰ τὴν ὁμοιότητα τῶν
τριγώνων. ἵση δὲ ἡ μὲν δῃ, τῇ αἱ. ἡ δὲ αἱ, τῇ βῆ. (I. 24^τ) καὶ ὡς ἄρα ἡ αἱ, πρὸς τὴν βῆ,
οὐτως ἡ εἱ, πρὸς τὴν δῃ. ἡν δὲ καὶ ὡς ἡ εἱ, πρὸς τὴν βῆ, τουτέστιν ἡ αἱ, πρὸς τὴν βῆ,
ἡ γῆ, πρὸς τὴν εἱ. καὶ ὡς ἄρα ἡ αἱ, πρὸς τὴν γῆ, οὐτως ἡ τε γῆ, πρὸς τὴν εἱ καὶ ἡ εἱ,
πρὸς τὴν βῆ. αἱ τέσσαρες ἄρα εὐθεῖαι αἱ αἱ, γῆ, εἱ, βῆ, ἐφεξῆς ἀνάλογόν εἰσι. καὶ διατοῦστο
ἔσται ὡς ἡ αἱ πρὸς τὴν βῆ, οὐτως ὡς ἡ ἀπὸ τῆς βῆς αἱ κύρως, πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς γῆς. εἰ οὖν διπλα-
σίων ὑποτεθείη ἡ αἱ τῆς βῆ, ἔσται καὶ ὡς ἡ ἀπὸ τῆς αἱ κύρως, διπλασίων τοῦ ἀπὸ τῆς γῆς αἱ
δη μὴ οὐ. 8 ἡ γραμμαῖ Σα^τ 7 ἡ (οὐν. R) εὐθεῖα αὐτε καλλίστη colloc. RSA
9 γεωμετρίας S 10 εἰπει ποτ καλλίστην colloc. Ι: post ἔνεκεν S τὴν γάρ—
11 καλλίστην om. S τὴν γάρ—11 γραμμῶν iterat R 11 φησι R 12 μέρει
om. S 12. 13 ἡ εὐθεῖα ἐναντία τῇ περιφέρεια Sa 13 ὡς γεωμετρίας ἐπισκέπτεται Sa

γει. ὅστε οὐ παραλήψεται ἡ ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη τὰ τοιαῦτα ὡς μὴ 24^v
ὄντα οἰκεῖα μηδὲ πρώτου τοῦ ὑποκειμένου γένους.

25

p. 75b21 Φανερὸν δὲ καὶ ἔαν ὅστιν αἱ προτάσεις καθόλου ἐξ ὃν
ἔ συλλογισμός, ὅτι ἀνάγκη καὶ τὸ συμπέρασμα ἀίδιον εἰναι.

5 Ἐγενέθεν βιούέται δεῖξαι ὅτι οὐδενὸς τῶν φθαρτῶν ἐνδέχεται
ἀποδεῖξιν εἶναι. δεῖκνυει δὲ τοῦτο ἐκ τῶν προσαποδειγμάτων· εἰ γάρ ἐκ
τῶν καθ' αὐτὸν καὶ τῶν ἐξ ἀνάγκης ὑπαρχόντων αἱ ἀποδεῖξεις, οὐχ οἵον 30
τε τῶν φθαρτῶν τι ἀποδειγμῆναι· τὰ γάρ φθαρτὰ οὐ τῶν ἐξ ἀνάγκης ὑπαρ-
χόντων ἀλλὰ τῶν ποτὲ μὲν ποτὲ δὲ οὕ. εἰ οὖν δέδεικται ὅτι ἐξ ἀναγ-
10 καίων προτάσεων αἱ ἀποδεῖξεις, ταῖς δὲ ἀναγκαῖαις πάντως ἀναγκαῖον ἔπε-
ται καὶ τὸ συμπέρασμα (ἀναγκαῖον γάρ τοῦ συμπεράσματος ὅντος δέδεικται
ὅτι δυνατὸν ἐνδεχομένας εἶναι τὰς προτάσεις· τῶν μέντοι προτάσεων
ἀναγκαῖων οὐσῶν οὐχ οἵον τε [μη] ἀναγκαῖον εἶναι καὶ τὸ συμπέρασμα),
ὅστε, εἰ ἐξ ἀναγκαίων προτάσεων αἱ ἀποδεῖξεις, ταῖς δὲ ἀναγκαῖαις προτά-
15 35 σει πάντως ἀλίδιον ἔπειται τὸ συμπέρασμα, οὐκ ἄρα ἐνδέχεται τῶν φθαρ-
τῶν τι ἀποδειγμῆναι. εἰ γάρ φθαρτόν τι εἴη τὸ ἀποδεικνύμενον, ἐπειδὴ
ἀνάγκη πᾶσα τὸν ἐν τῷ συμπεράσματι ἥτοι προβλήματι ὑποκείμενον ὅρον
τὸν αὐτὸν εἶναι καὶ ἐν τῇ ἐλάττῳ προτάσει, φθαρτοῦ δὲ ὅντος τοῦ προ-
βλήματος φθαρτὸς δῆποτι καὶ ὁ ὑποκείμενος ἐν αὐτῷ ὅρος, τὸν αὐτὸν δὴ
20 40 τοῦτον καὶ ἐν τῇ ἐλάττῳ προτάσει ὑποκείσθαι δεῖ· τὰ δὲ τῶν φθαρτῶν
κατηγορούμενα οὐκ ἐξ ἀνάγκης αὐτοῖς ὑπάρχει οὐδὲ καθ' αὐτὸν διὰ τὸ ἐν-
δέχεσθαι καὶ μὴ ὑπάρχειν· ὅστε καὶ ἡ ἐλάττων πρότασις οὔτε τῶν καθ'
αὐτὸν ἔσται οὔτε τῶν καθόλου. τὴν μὲν γάρ μείζονα ἀνάγκη πάντως ἐν
παντὶ συλλογισμῷ καθόλου εἶναι. φθαρτοῦ δὲ ὅντος τοῦ προβλήματος, ὡς
25 εἰπον, φθαρτὴν ἀνάγκη καὶ τὴν ἐλάττονα πρότασιν εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο οὔτε
καθ' αὐτὸν ὑπάρχει αὐτῇ τὸ κατηγορούμενον οὔτε καθόλου διὰ τὸ ἐνδέ-
θεσθαι ποτε καὶ μὴ ὑπάρχειν. μερικῆς οὖν γινομένης τῆς ἐλάττονος 45
προτάσεως καὶ μὴ ἀναγκαῖας καὶ τὸ συμπέρασμα μερικὸν ἔσται καὶ οὐκ
ἀναγκαῖον. οὐκ ἄρα ἐνδέχεται τῶν φθαρτῶν ἀπόδειξιν γενέσθαι ἀλλ', ὡς
30 εἰρηται, [δεῖ] τῶν ἐξ ἀνάγκης καὶ τῶν καθόλου ὑπαρχόντων αἱ ἀποδεῖξεις.

p. 75b23 Τῆς τοιαύτης ἀποδεῖξεως καὶ τῆς ἀπλῶς εἰπεῖν ἀπο-
δεῖξεως.

Τῆς τοιαύτης, τουτέστιν τῆς αἱ προτάσεις καθόλου λαμβάνονται. εἴτα
ἐπειδὴ πάσης ἀποδεῖξεως καθόλου δεῖ εἶναι τὰς προτάσεις, αἱς πάντως ἀι-
50

1 ἡ γεωμετρικὴ Sa	2 πρῶτα Sa	post γένους add. ταῦτα γάρ ὑπάρχουσι ταῖς
γραμμαῖς ὡς κοινόν τι Sa	3 post καὶ add. δεῖ S	4 δεῖ κτλ. om. S ἕπον
U (pr. II)	post εἰναι add. τῆς τοιαύτης ἀποδεῖξεως RU cf. vs. 31	5 δεῖξαι βού-
λεται SR	οὐδὲ ἐνὸς libri	λεται SR
9. 10 ἀνάγκης R	8 ἀποδεικνύναι Sa	9 εἰ οὖν RSA ¹ ; οἷον UA ²
11 καὶ om. U	τοῦ om. Sa	δέδεικται c. 6 p. 75a ²
13 καὶ om. S	15 post ἀίδιον add. ἔγουν ἀμετάπτωτον καὶ ἀναγκαῖον Sa ¹	οὐ γάρ α
18 δὲ om. RS	20 καὶ Sa	22 καὶ prius om. SUA
24 post ὅντος add. καὶ S	29 ὡς om. RSA	30 δεῖ delevi ὑπαρχόντων RUA:
εἰσὶν S	31 τῆς τ. ἀ. om. S	καὶ κτλ. om. U
		33 τῆς τοιαύτης om. Sa

διον ἔπειται τὸ συμπέρασμα, προσέθηκε τὸ καὶ τῆς ἀπλῶς εἰπεῖν ἀπο- 24^v
δειξεῖν, τουτέστι κοινῷ λόγῳ πάσης ἀπλῶς ἀποδεῖξεως δίδιόν ἐστι τὸ
συμπέρασμα.

p. 75b24 Οὐκ ἔστιν ἄρα ἀπόδειξις τῶν φύαρτῶν οὐδὲ ἐπιστήμη
5 ἀπλῶς, ἀλλ’ οὕτως ὥσπερ κατὰ συμβεβηκός, διτοιοῦ καθάπερ
αὐτοῦ ἔστιν ἀλλὰ ποτὲ καὶ πῶς.

Καλῶς οὐκ εἴπεις ‘κατὰ συμβεβηκός’ ἀλλ’ ὥσπερ κατὰ συμβεβη-
κός. τοῦ γάρ διτοιοῦ Σωκράτης ζῷον ἀπόδειξις μὲν οὐκ ἔσται, διότι φθαρ- 25^v
τὸν ὁ Σωκράτης· τρόπον δέ τινα κατὰ συμβεβηκός ἂν λέγοιτο αὐτοῦ εἶναι
10 ἀπόδειξις, διτοιοῦ ἔχεις ὅτι ἔσται κυρίως ἡ ἀπόδειξις, τοῦτο ὑπάρχει Σωκράτει,
λέγω δὴ τὸ ἔμβυχον αἰσθητικόν, διτοιοῦ καὶ πρώτως ἔστι ζῷον. ἀλλ’
οὐ κατὰ συμβεβηκός τοῦτο ὑπάρχει Σωκράτει ἀλλὰ ποτέ· διὰ τοῦτο οὐ
κυρίως κατὰ συμβεβηκός Σωκράτης ζῷον ἔστιν ἀλλὰ τρόπον τινὰ κατὰ συμ- 5
βεβηκός, διότι ἡ μὲν ἀπόδειξις ἐπ’ ἄλλου ἔστι κυρίως, καθ’ οὐ προτεχνῆς
15 τὸ ζῷον κατηγορεῖται, οἷον τοῦ αἰσθητικοῦ, δι’ ἔκεινου δέ, ἔστ’ ἀνὴρ Σω-
κράτης, λέγοιτο ἂν ἀποδείκνυσθαι διτοιοῦ ζῷον ἔστι· τὸ δὲ μὴ ἀεὶ διτοιοῦ
τινὰ τοῖς κατὰ συμβεβηκός ἔστικός ἂν εἴη. διτοιοῦ δὲ φέρεται ἡ γραφή.
τὰ μὲν γάρ πλειστα τῶν ἀντιγράφων ἔχουσιν διτοιοῦ καθόλου αὐτοῦ
20 ἔστιν, τινὰ δὲ διτοιοῦ οὐ καθόλου αὐτοῦ ἔσται. καὶ ἡ μὲν δευτέρᾳ γρα-
φὴ σαφεστέρα ἀνὴρ εἴη, τουτέστιν ἐπεὶ μὴ καθόλου τὸ εἶναι Σωκράτην ζῷον· 10
καθόλου γάρ ἦν τὸ πρώτως καὶ παντὶ καὶ ἀεὶ τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχον· ἡ δὲ ἀπό-
δειξις τῶν τοιούτων. τὸ δὲ ἀλλὰ ποτὲ καὶ πῶς, τοῦτο ἔστιν διτοιοῦ ποτὲ
κατὰ Σωκράτους τὸ ζῷον κατηγορεῖται, ἔστ’ ἀνὴρ Σωκράτης. τὸ δὲ καὶ
πῶς, διτοιοῦ πρώτως οὐδὲ καθ’ αὐτὸν ὁ Σωκράτης ζῷον, ἀλλ’ ἐπεὶ πᾶς ἄνθρωπος
25 ζῷον, πᾶν δὲ ζῷον αἰσθητικόν, ὁ Σωκράτης δὲ καὶ ἄνθρωπος καὶ αἰσθητικός.
διὰ τοῦτο ὁ Σωκράτης ζῷον· δεῖ δὲ τὴν ἀπόδειξιν καθ’ αὐτὸν πρώτως 15
τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχειν. ἡ δὲ ἐπέρα γραφὴ ἡ λέγουσα διτοιοῦ καθόλου
αὐτοῦ ἔσται γῆτοι τὸ καθόλου φησίν ἐπεὶ [τε] τοῦ κατὰ παντός, τουτ-
έστιν ἐπειδὴ πᾶς ἄνθρωπος ζῷον, διὰ τοῦτο καὶ Σωκράτης ζῷον· παντὶ

1 προστέθεται R	5 ὥσπερ οὕτω R	6 ἔστιν οἱ. R	8 τὸ R	ἔστι U
9. 10 ἡ ἀπόδειξις εἶναι Sa	10 τοῦτο οὐκ ἔστι Σωκράτης Sa ¹ , οἱ. οὐκ R	11 post ἔμβυχον add. τὸ Sa	ζῷον Ua ²	12 Σωκράτει Ua ² ; ὁ Σωκράτης RNa ¹
13 ante Σωκρ. add. ὁ Sa	ἔστιν οἱ. U	15 τὸ R	τὸ αἰσθητικόν U	
16 ἔστι ζῷον Sa	διν Sa; ἔστι RU	17 τοῖς delendum aut post συμβεβηκός adden- dum τεύθων censuit Waitz Organ. II p. X	post τοῖς add. μὴ R	ἔστικός οἱ. Sa
δὲ Sa: μὲν RU	18 τῶν ἀντιγράφων Sa: οἱ. RU	τοῦ] τὸ οὐ d	19 τινὰ— ἔστι a: οἱ. RSU	ἡ—γραφή] πρώτη S
καθόλου Sa	20 ante σαφεστέρᾳ add. ἡ λέγουσα οἱ	22 τὸ δὲ asterisco notatum,	καὶ tamen in mantissa nihil respondet a	πρώτη] πρώτη S
Post ἀν. add. δηλον S, δηλον a	23 κατὰ RU: τοῦ Sa	23 κατὰ RU: τοῦ Sa	Post ἀν. add. δηλον S, δηλον a	οἱ om. U
αἰσθητικόν om. S	24 δὲ οἱ. U	24 δὲ οἱ. U	25 πᾶν— αἰσθητικόν om. S	αἰσθητικόν αἰσθητικόν ζῷον U, οἱ. αἰσθητικόν αἰ
Sa	25 δὲ οἱ. R	25 δὲ οἱ. R	δὲ Σωκράτης	δὲ Σωκράτης
καὶ prius et καὶ αἰσθητικός om. S	26 δὲ Sa: καὶ RU	26 δὲ Sa: καὶ RU	[28 γῆτοι τὸ	[28 γῆτοι τὸ
(τοῦ R)—παντὸς RUa ² : τὸ ἀντὶ τοῦ om. S)	27 κατὰ παντὸς βούλεται δηλοῦν Sa ¹	27 κατὰ παντὸς βούλεται δηλοῦν Sa ¹	παντὸς R)	παντὸς R)
τε deleui	29. p. 108, I παντὸς δὲ ἀνθρώπου RUa ²	29. p. 108, I παντὸς δὲ ἀνθρώπου RUa ²		

γάρ ἀνθρώπῳ τὸ ζῷον. ἡ εἰ οὖτα φῆσι τοῦ καθόλου, κατὰ τὰ ἐνταῦθα 25 παραδεδομένα λέγοι ἂν οὐ πρώτως τὸ ζῷον κατηγορεῖται· τοῦτο δέ ἔστι τὸ αἰσθητικόν· κατὰ παντὸς γάρ τούτου τὸ ζῷον. ἐπεὶ οὖν ἐπὶ τούτου κυρίως ἡ ἀπόδειξις ὅτι ζῷον, διὰ τοῦτο λέγοιτο ἂν καὶ ἐπὶ Σωκράτους 5 δεῖκνυσθαι ὅτι ζῷον. τὸ δὲ ποτὲ καὶ πῶς ὡςαύτως ὡς καὶ ἐν τῇ ἑτέρᾳ γραφῇ νοητέον, τουτέστιν ἐπὶ Σωκράτους οὐ καθόλου τὸ ζῷον ὀλλὰ ποτὲ καὶ πῶς, ἀλλ᾽ οὗτως ὥσπερ κατὰ συμβεβηκός. δυνατὸν μὲν οὖν ἣν τὴν φιλαρτὴν πρότασιν καὶ κατὰ συμβεβηκός τιῷ ὅντι λαβεῖν, ὡς εἰ ἐλέγομεν 'Σωκράτης λευκός ἔστιν'. ἀλλ᾽ ἵνα τῶν φιλαρτῶν προτάσσων τὰς μᾶλλον 10 ἐγγιζούσας τῇ ἀπόδειξει παραλαβῃ, διὰ τοῦτο παρέλαβε τὰς οὐσιώδη ἐγγούσας τὸν κατηγορούμενον, οἷον ὅτι ὁ Σωκράτης ζῷον ἡ τοιοῦτον· καὶ διὰ τοῦτο, 20 ἐπειδὴ τὰς τοιαύτας ἔλαβε προτάσσεις, εἰπε τὸ ὥσπερ κατὰ συμβεβηκός.

p. 75b26 Ὄταν δὲ ἡ τοιαύτη, ἀνάγκη τὴν ἑτέραν μὴ καθόλου εἴναι πρότασιν καὶ φιλαρτὴν καὶ τὰ ἔξης.

15 Όταν δέ, φῆσι, τὸ φιλαρτὸν συλλογιζόμεθα, ἀνάγκη τῶν δύο προτάσσων τὴν ἑλάττονα καὶ φιλαρτὴν εἴναι καὶ μὴ καθόλου, φιλαρτὴν μέν, 25 διότι καὶ τὸ συμπέρασμα φιλαρτόν, εἴ γε μὴ οἱόν τε ἐξ ἀναγκαῖων φιλαρτόν τι συμπερανθῆναι, μὴ καθόλου δέ, διὰ τὸ μὲν ἔσται τὸ δὲ οὐκ ἔσται ἐφ' ὃν, τουτέστιν ἐπειδὴ φιλαρτὴν εἴναι ἀνάγκη τὴν 20 ἑλάττονα πρότασιν, ἀνάγκη καὶ μερικὴν εἴναι ταύτην. ἐφ' ὃν γάρ ἀληθεύει, τὸ μὲν αὐτῶν ἔσται τὸ δὲ οὐκ ἔσται· διὸ μὲν μὲν αὐτῶν οὕπω ἐφιλαρται, τοῦτο ἔσται, διὸ δὲ ἐφιλαρται, τοῦτο οὐκ ἔσται. 30 ὃν δὲ τὸ μὲν ἔστι τὸ δὲ οὐκ ἔστι, τούτων τὸ κατ' ἀλήθειαν κατηγορούμενον μερικὸν εἴναι ἀνάγκη. οἷον εἴ τις λέγοι ὅτι πᾶς ἀνθρωπὸς ζῷον, 25 ἐπειδὴ πᾶς ἀνθρωπὸς φιλαρτός, ἀνάγκη τοὺς μὲν ἐφιλάρθαι τοὺς δὲ εἰναι· εἰ δὲ τοῦτο, οὐ καθόλου ἔσται τὸ πάντα τὸντα προτάσσων ζῷον εἴναι· οἱ γάρ φιλαρίντες οὐ ζῷα· ὥστε τὸ τινάς εἴναι ζῷα μᾶλλον ἀληθές, μερικῆς δὲ οὐσῆς τῆς ἑλάττονος προτάσσεως ἀπόδεικτικὸν οὐ γίνεται συμπέρασμα.

Τούτων οὖν οὗτως ἔχόντων οὐκ ἔσται ἐκ τῶν τοιούτων, φῆσιν, 30 προτάσσων τὸ καθόλου συλλογίσασθαι, ἀλλ᾽ ὅτι νῦν κυρίως μὲν γάρ ἔστι καθόλου τὸ κατὰ παντὸς καὶ πρώτως καὶ οὐ ποτὲ μὲν οὗτως ἔχον ποτὲ δὲ οὐκ οὗτως ὀλλὰ δεῖ. τὸ δὲ πάντα ἀνθρωπὸν ζῷον εἴναι οὐ

1 ἡ—7 συμβεβηκός οὐκ. Sa¹ ἡ om. a² τοῦ καθόλου scripsi: inv. ord. RU a²
 2 κατηγορηται R 5 ως ουκ. R 7 κατὰ συμβεβηκός Ra²: κατασκευαστικός U
 ἡν om. a² 8 καὶ om. U τῷ om. U λέγομεν RU 9 ante σωκρ. add. ὁ Sa
 11 ὁ om. U καὶ om. U 12 τοιαύτας ἔλαβε τὰς προτάσσεις a 13 τοιαύτη om.
 Arist. 14 καὶ τὰ ἔξης om. RS 15 post ἀνάγκη add. καὶ U 18 διότι R
 τὸ—τὸ RSU'a (u. re. C): φ—φ Arist. 20 ταύτην post ἀνάγκη colloc. U 21 ἔσται
 prius Sa: ἔστι RU² 21. 22 δι—δις R: δ—δ Sa¹ 23 δη̄ a τούτων scripsi:
 τοῦτο RU: τούτου Sa τὸ tert. om. RU ἀληθές RU: ἀκολουθίαν a¹ 24 ὅτι
 οι. S 27 οὐκ εἰσι ζῶα U ἀληθεύει Sa 28 post συμπέρασμα add. lemma
 "Ιτε οὐκ ἔστι συλλογίσασθαι καθόλου, ἀλλ᾽ ὅτι νῦν Sa 29 δὲ Sa φησὶν ἐκ τῶν
 (τῶν om. S) τοιούτων Sa 30 μὲν om. Sa

καθόλου· οὐ καθόλου γάρ ἐστιν νῦν ἀληθίες εἰπεῖν, οὐτὶ καὶ οἱ γενόμενοι ἄν- 25τ
θρωποι ζῷά εἰσιν καὶ οἱ γενησόμενοι (οὐ γάρ εἰσὶν οὔτε οἱ γενόμενοι
οὔτε οἱ γενησόμενοι), ἀλλὰ οὐτὶ οἱ νῦν ὅντες ἀνθρώποι πάντες ζῷά εἰσιν.⁴⁰
οὖτων γάρ ἐπὶ τῶν φιλαρτῶν ὅλητές τὸ καθόλου, οὐ μὴν ἀπλῶς. ἀλλ᾽
5 οὐτὶ τοισισιν τὸ εἰς τὰς ἀποδείξεις καθόλου συντελοῦν ἀλλὰ τὸ ἀπλῶς
καὶ οὐ ποτὲ μὲν οὗτω ποτὲ δὲ οὐδὲ οὗτως εἶναι ἐφ' ὃν κατηγορεῖσθαι.
οὐκ ἔστιν ἄρα τῶν φιλαρτῶν ἀποδείξεις.

p. 75b 30 Ὁμοίως δ' ἔχει καὶ περὶ ὄρισμούς.

"Ωςπερ, φασί, τῶν φιλαρτῶν οὐκ ἔστιν ἀποδείξεις, οὗτως οὐδὲ ὄρισμὸν
10 ἀλλῶν ἐνδέχεται εἶναι· πᾶς γάρ, φησίν, ὄρισμὸς ἡ ἀρχή ἐστιν ἀπο-
δείξεως ἡ συμπέρασμά τι ἡ ἀποδείξεις θέσει μόνη διαφέρουσα.
εἴρηται δὲ ἐν τῷ Ηερὶ Ψυχῆς οὐτὶ τρία τὰ εἰδη τῶν ὄρισμάν. οἱ μὲν γάρ
ἐκ τῆς ὄλης εἰσὶν, οἱ δὲ ἐκ τοῦ εἰδούς, οἱ δὲ ἐκ τοῦ συναρφοτέρου· οἵνα
τὸν θυμὸν ὄριζόμενος ἐκ τῆς ὄλης ἐρεῖς ζέστιν εἶναι τοῦ περὶ τὴν καρδίαν αἱ
15 αἷματος, ἐκ δὲ τοῦ εἰδούς ὄρεξιν ἀντιλυπήσεως, ἐκ δὲ τοῦ συναρφοτέρου
ζέστιν τοῦ περὶ τὴν καρδίαν αἷματος δι’ ὄρεξιν ἀντιλυπήσεως. οἱ μὲν οὖν
ἐκ τοῦ εἰδούς ὄρισμοὶ ἀρχαὶ εἰσὶ τῶν ἀποδείξεων· αἱ γάρ ἀποδείξεις ἐκ
20 τῶν αἰτίων τὰ αἰτιατὰ συλλογίζονται· αἰτιοὶ δὲ τῆς ὄλης τὸ εἰδός· διὰ γάρ
τὸ τοιόντες εἰδός καὶ οὐ τοιόντες ἐστὶν ὄλη. εἰς ἀποδείξιν οὖν τοῦ θυμοῦ
25 γοργίσαιτο ἄν τις ἐν ἀρχῇς λόγῳ τῷ ἀπὸ τοῦ εἰδούς ὄρισμῷ τοῦτον τὸν
τρόπον· ὁ δεῖνας ὀρέγεται ἀντιλυπῆσαι, τοῦ δὲ ὀρεγομένου ἀντιλυπῆσαι ζέστι
τὸ | περὶ τὴν καρδίαν αἷμα, ζέστι ἄρα τοῦ δεῖνος τὸ περὶ τὴν καρδίαν αἷμα. 25v
ἰδοὺ γοῦν ἐν τούτοις τῷ μὲν ἀπὸ τοῦ εἰδούς ὄρισμῷ εἰς ἀρχὴν τῆς ἀπο-
δείξεως ἐχρηγτάμην. τὸν δὲ ἀπὸ τῆς ὄλης συμπέρασμα ἐπικηρύσσαμην ἀπο-
30 δεῖξεις· οὐ γάρ οἵνα τέ ἔστιν ἀποδεικνύντα τὸν μὲν ἀπὸ τῆς ὄλης ἀρχὴν
ποιήσασθαι ἀποδείξεις συμπέρασμα δὲ τὸν ἀπὸ τοῦ εἰδούς. διότι οὐ τὰ
αἰτια ἐκ τῶν αἰτιατῶν ἡ ἀποδείξις πιστοῦται, ἀλλὰ ἔμπαλιν ἐκ τῶν αἰτίων 5
τὰ αἰτιατά. ὁ μέντοι ἐκ τοῦ συναρφοτέρου ὄρισμὸς ὁ αὐτός; ἔστι τῷ ἀπο-
δείξει μόνη τῇ θέσει διαφέρων, διότι ἐν μὲν τῷ ὄριζεσθαι ἀπὸ τῆς
35 ὄλης ἀρχόμενοι λήγουσεν ἐπὶ τὸ εἰδός, θυμὸν εἶναι λέγοντες ζέστιν τοῦ περὶ²
τὴν καρδίαν αἷματος δι’ ὄρεξιν ἀντιλυπήσεως, ἐν δὲ τῷ ἀποδείξει ἀνάπαλιν
γράμψειν ἐκ τοῦ εἰδούς ἀρχόμενοι καὶ λήγουντες εἰς τὴν ὄλην. εἰ τοίνυν
πᾶς ὄρισμὸς ἡ ἀρχὴ ἐστιν ἀποδείξεως ἡ συμπέρασμά τι ἀποδείξεως

1 οὐ γάρ ἔστιν ἀληθίες καθόλου S post ὅτι add. καὶ οἱ νῦν ὅντες ἀνθρωποι Sa¹
γεννώμενοι itemque vs. 2 a² 1.2 ἀνθρώποι om. Sa 2 ζῷά εἰσιν post γενησόμενοι
colloc. Sa οὐ—3 γενησόμενοι om. Sa¹ 3 νῦν οἱ RUa² 4.5 ἀλλ'
οὐ τοισισιν om. S 5 τὴν ἀποδείξιν U ἀλλὰ ἀπλῶς Sa 6 immo ἔγον sive (οἵνα
τοῦ) εἶναι 7 ἄρα ἔστι U 10 η om. RSA cf. vs. 33 11 η alt. om. a 12 ἐν τῷ
Ηερὶ Ψυχῆς I 1 p. 403a 29 sq. 13 post οἵνα add. η Sa 14 ὄριζόμενον R
ἔρει RSA εἶναι SUa: γάρ τὴν R περιταρθέντων itemque vs. 16 a 15 ὄρεξις U
18 αἰτία S 18.19 ὀλὺ—εἰδός om. Sa¹ 19 ὄλη ἔστιν Sa 20.21 τὸν τρόπον
τοῦτον U 22 ζέστι—αἷμα om. U 26 ἀποδείξεις om. RI 30.31 περι-
καρδίου Sa 32 [γράμψει]—[καὶ] λήγουσεν conicio 33 post πᾶς add. η U
η prius om. RSA cf. vs. 10 τι ἀποδείξεις om. S

ἢ ἀπόδειξις θέσει μόνη διαφέρουσα, δέδεικται δὲ οὗτοι τῶν φύλαρτῶν 25ν
οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις, συναπόδειλημένον ἀντίον εἰς τὸν φύλαρτον τῶν φύλαρτῶν
τῶν οἰον τε ἀπόδοιναι. εἰ γάρ τις εἰποι τὸν Σωκράτην ζῷον εἶναι λογικὸν
θυητόν, οὐδὲ τὸν Σωκράτην ὥρισατο ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπον ἀπλῶς, εἰ γε ὁ μὲν
οὗτος ὑρισμὸς ἀντιστρέψειν θέλει πρὸς τὸ ὑριστόν, οὐκ ἀντιστρέψει δὲ πρὸς τὸν
Σωκράτην. τὸ δὲ θυητὸν ἐν τῷ ὑρισμῷ τοῦ καθόλου ἀνθρώπου παραλαμ-
βάνεται ὡς πεφυκότος κατὰ τὰ ἀτομα ἀπομνήσκειν, οὐδὲ μὴν κατὰ τὸ ὑρι-
στὸν εἰδος· τὸν γάρ οὐκ ἔστι κατὰ τὸ ὑριστὸν εἰδος οἰον εἰπεῖν τὸ γελα- 15
στικόν, οὗτως λέγεται καὶ δίπουν καὶ χερσαῖν.

10 p. 75b33 Αἱ δὲ τῶν πολλάκις γινομένων ἀπόδειξεις καὶ ἐπιστῆματι,
οἵον σελήνης ἐκλείψεως, δῆλον δτι ἦ μὲν τοιαύτες εἰσίν, αἰεὶ
εἰσιν, ἢ δ' οὐκ αἰεί, κατὰ μέρος εἰσίν. ὕσπερ δ' ἡ ἐκλείψις, ὁσ-
αύτως τοῖς ἄλλοις.

Ἐπειδὴ εἶπε τῶν φύλαρτῶν μὴ εἶναι ἀπόδειξιν, ζητεῖ περὶ τῶν ἀιδίων 20
15 μὲν γινομένων φύλαρτομένων δὲ κατὰ τὰ μερικά, οἷον ἐκλείψεων. εἰ γάρ
ἐκάστη τῶν ἐκλείψεων φύλαρτή ἔστιν, πῶς ἐπὶ τούτων φαμέν ἀπόδειξιν
εἶναι; καὶ φησὶν δτι ἐκάστη μὲν τῶν κατὰ μέρος ἐκλείψεων οὐκ ἀπόδεικτή,
ἐπειπερ ἔστι γενητή καὶ φύλαρτή, ἢ δὲ ἀπόδειξις οὐχ ὡς ἐπὶ τῆσδε τῆς
ἐκλείψεως γίνεται τῆς κατὰ τήνδε τὴν ὥραν γινομένης ἀλλὰ κατὰ 25
20 τὸ κοινὸν εἰδος τῶν ἐκλείψεων, τῶν δοσαι ὑπὸ τὴν αὐτὴν πίπτουσιν αἰτίαν.
ἄλλος οὐδὲ ὡς μιᾶς οὕτης τῆς σελήνης, οὗτοι ποιούμεθα τὰς ἀπόδειξεις,
ἄλλος ὡς εἰ καὶ μυρίαι ἡσαν ὑπὸ τὴν ἀντίφραξιν τῆς γῆς ἐκλιματάνουσαι.
ταῦτην οὖν ἀπόδειξιν φαμεν κυρίως τὴν ἐπὶ τῆς ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου
τε καὶ τῆς σελήνης, διότι οὔτε ὡς ἐπὶ τῆσδε τῆς ἐκλείψεως οὔτε
25 ὡς ἔνδος τοῦ ἡλίου καὶ μιᾶς τῆς σελήνης ποιούμεθα τὰς ἀπό-
δειξεις. ὕστε οὐ τῆσδε τῆς ἐκλείψεως ἔστιν ἡ ἀπόδειξις ἄλλος ἀπλῶς ἐκλεί-
ψεως τῆς κατὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας γινομένης, καὶ μυρία ἡ τὰ ἐκλιματάνοντα.
[δι'] αὐτῆς μέντοι τῆς κατὰ τήνδε τὴν ὥραν γινομένης οὐκ ἔστιν ἀπό- 30
δειξις, εἰ μὴ οὗτως ὕσπερ καὶ τῶν ἄλλων φύλαρτῶν ἐλέγομεν εἶναι ἀπό-

3 τὸν om. U 4 οὐ om. RU 5 τὸ RS: τὸν Οὐ 6. 7 παραλαμβανόμενον RU
8 fort. οὐ γάρ ὡς οἴον RS^{a1}: ὕσπερ Οὐ^{a2} fort. εἰπεῖν οἴον τὸ alt. om. SUa
9 εἰπεῖν καὶ Οὐ^{a2}: οὐδὲ τὸ θυητόν . καὶ τὰ λοιπά, τὸ τε Sa^{a1}: καὶ—χερσαῖον deleverim
post καὶ alt. add. τὸ Οὐ^{a1} 11 ἐκθλείψεως α δῆλον κτλ. om. S τοιαύδε Ra
(C M F u p, corr. c): τοιαύδε U: τοιαύδε Arist. αἰεὶ RUa (A p n): ἀεὶ Arist. 12 εἰσιν
om. U αἰεὶ RUa (A): ἀεὶ Arist. ἐκθλειψις sic a 15 τὰ—ἐκλείψεων RUa^{a2}: τὸ
μὴ συνεχῶς ἀλλὰ διακόπτεσθαι γρονικοῖς διαστήμασιν, οἷον ἔστω περὶ σελήνιαυτῆς ἐκλείψεως Sa^{a1}
16 post ἔστιν add. ἐκλείπουσα γάρ ἡ σελήνη πάλιν φωτίζεται Sa 17 ἀπόδεικτην U
18 εἰσι γενηταὶ καὶ φύλαται U 20 τῶν prius om. R τῶν alt. deleverim
ἐμπίπτουσιν Sa 21 τῆς om. RSa cf. vs. 25 22 ἀλλ' ὡς—24 ἐκλείψεως] ὕστε οὐ
τῆσδε τῆς ἐκλείψεως ἔστιν ἡ ἀπόδειξις, ἀλλὰ τῆς ἀπλῶς ἐκλείψεως Sa^{a1} ἐκλιματάνοντης U
23 post τοῦ add. τε R 24 ὕστε (post ἀν.) S 25 τῆς om. Οὐ^{a2} 26 ὕστε—
ἀπόδειξις om. Sa^{a1} 27 τῆς om. RU 28 δι' delevi . τήνδε om. RU
29 post ἐλέγομεν add. μὴ Sa^{a1} post εἶναι add. τῆς a^{a2}

δειξιν, τῷ τὸ ἐν τούτοις καθόλου ἀποδείκνυσθαι. τὸ αὐτὸν καὶ ἐπὶ τῶν 25γ
παραπληγίων.

p. 75b 37 Ἐπεὶ δὲ φανερὸν ὅτι ἔκαστον ἀποδεῖται οὐκ ἔστιν ἀλλ᾽
ἡ ἐκ τῶν ἔκάστου ἀρχῶν, ἂν τὸ δεικνύμενον ὑπάρχῃ ἢ ἔκεινο,
5 οὐκ ἔστι τὸ ἐπίστασθαι τοῦτο.

Ἐπεὶ καὶ τοῦτο προστίθησι τοῖς περὶ ἐπιστήμης δεδειγμένοις, ὅτι οὐκ
ἀρκεῖ (εἰς) τὸ ποιῆσαι ἀπόδειξιν τὸ ἀληθεῖς τε καὶ ἀμέσους λαβεῖν προτά-
σεις, ἀλλὰ καὶ δεῖ οἰκείας τοῦ ὑποκειμένου ἀποδεικτοῦ εἶναι ταύτας.
ἔναν μὲν γάρ εἰπω οὕτως, ήτι πᾶς λίθος κέχρωσται, πᾶν τὸ κεχρωσμένον
10 σωμά ἔστι, πᾶς ἄρα λίθος σωμά ἔστιν, ἔλαβον μὲν προτάτεις ἀληθεῖς,
ἀλλὰ καὶ ἀμέσους (οὐδενὸς γάρ δροῦ δέομαι μέσου πρὸς τὸ ἀποδεῖται ἢ ὅτι ὁ λέ- 40
θος κέχρωσται ἢ ὅτι τὸ κεχρωσμένον σωμά ἔστιν), οὐ μὴν οἰκεῖος ὁ μέσος δρος
τῷ ὑποκειμένῳ· τὸ γάρ κεχρώσθαι πολλοῖς καὶ ἄλλοις ὑπάρχει. δεῖ δέ, ὡς
πολλάκις εἰρηται, τὴν ἀπόδειξιν ἐκ τῶν ἔκάστου οἰκείων ἀρχῶν γίνεσθαι, τού-
15 τέστιν ήνα ὁ μέσος δρος οἰκεῖος ἢ τοῖς ἄκροις καὶ μηδενὶ ἀλλῳ κοινός. ὕστε,
φησί, δεῖ οὐ μάνον ἐξ ἀληθῶν καὶ ἀμέσων ἀλλὰ καὶ ἐξ οἰκείων τοῦ συμ-
περάσματος εἰληφθει τὰς προτάσεις· ἐπεὶ οὕτω, φησί, καὶ τὸν Βρύσωνος
τετραγωνισμὸν δεῖξαι δυνατὸν ἐκ τινῶν κοινοτέρων καὶ μὴ ἐκ τῶν οἰκείων τα-
20 ἀρχῶν τοῦ προκειμένου. ὁ μὲν οὖν Ἀριστοτέλης περὶ τοῦ Βρύσωνος τε-
τραγωνισμοῦ τοσοῦτόν φησιν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρός φησι τὸν Βρύσωνα ἐπι-
χειρῆσαι τετραγωνίσαι τὸν κύκλον τὸν τρόπον τοῦτον. | παντάς, φησίν, ἐγγρα- 118γ
φημένου ἐν τῷ κύκλῳ εὐθυγράμμου σχήματος μείζων ἔστιν ὁ κύκλος, τοῦ
δὲ περιγραφομένου ἐλάττων (ἐγγράφεσθαι δὲ λέγεται ἐν κύκλῳ εὐθυγραμμον
τὸ ἐντὸς τοῦ κύκλου γραφόμενον, περιγράφεσθαι δὲ τὸ ἐκτός)· ἀλλὰ καὶ
25 τὸ μεταξὺ τοῦ τε ἐγγραφομένου καὶ περιγραφομένου εὐθυγράμμου γραφό- 40
μενον εὐθύγραμμον σχῆμα τοῦ μὲν περιγραφομένου ἔστιν ἐλάττον τοῦ δὲ
ἐγγραφομένου μεῖζον· τὰ δὲ τοῦ αὐτοῦ μείζονα καὶ ἐλάττονα ἵσα ἀλλήλοις
ἐστίν· ὁ κύκλος ἄρα ἵσος ἔστι τῷ μεταξὺ γραφομένῳ εὐθυγράμμῳ τοῦ τε
ἐγγραφομένου καὶ περιγραφομένου. ἔχομεν δὲ παντὶ δοθέντι εὐθυγράμμῳ
30 ἵσον τετράγωνον συστήσασθαι· τῷ κύκλῳ ἄρα ἵσον τετράγωνον ἔστι ποι-
ῆσαι. ὁ μὲν οὖν Ἀλέξανδρος οὕτως. ἔλεγε δὲ ὁ φιλόσοφος Ηρόκλον τὸν 45

1 τὸ ἐν αὐτῷ Ua²; μὴ ἐν τούτοις τὸ Sa¹ post αὐτὸν add. δὲ Sa¹ 2 post παρα-
πληγίων add. νοητέον Sa¹ 4 ἀν κτλ. om. S 5 τοῦτο om. U 7 εἰς addidi
8 καὶ δεῖ seripsi; καὶ διὰ U: om. RSa ἀποδεικτοῦ seripsi: ἀποδεικτικοῦ U: ἀποδεικτι-
κάς RSa ταύτας U: ἐπιτέλμας RSa 9 μὲν om. R δὲ om. Sa 11 ἀλλὰ
om. Sa δεῖξαι R ἢ om. S: οἶον α 12 τὸ κεχρωσμένον RU: δ λόγος Sa
13 κέχρωται U 14 οἰκείων ἔκάστου Sa 15 ἢ RU: ὑπάρχῃ Sa 16 δεῖ
φησιν Sa 19 ὁ μὲν οὖν RSa: καὶ δὲ μὲν U post τοῦ add. ὑπὸ τοῦ SUa
post βρύσωνος add. γεγονότος Sa 20 post τετραγωνισμοῦ add. τοῦ κύκλου Sa
post φησιν add. δισον ἢ τοῦ παραδείγματος ἀπῆται γρεῖα Sa 22 σχήματος εὐθυγράμ-
μου Sa¹ 24—p. 114,17 τὸ ἐντὸς—ἵσα ἵσται RUa² (27 τὴν δὲ R 30 ἄρα
seripsi: ἵσα Ua²; om. ut ἵσον—ποιῆσαι R 30,31 ποιήσασθαι a² 31 οὕτως om. R
post δὲ add. δὲ RU Ηρόκλον b ex Paris. 1917: πρόκλος RUa²

αὗτοῦ διδάσκαλον ἐπισκήπτειν τῇ Ἀλεξάνδρου ἐξηγήσει, διτ., εἰ οὕτως ἔτε· II8^r
 τραχύνισεν ὁ Βρύσων τὸν κύκλον, συνέτρεχε τῷ Ἀντιφῶντος τετραγωνισμῷ.
 τὸ γὰρ μεταξὺ τοῦ ἐγγραφομένου καὶ περιγραφομένου εὐθυγράμμου γραφό-
 μενον σχῆμα ἐφαρμόζειν τῇ τοῦ κύκλου περιφερείᾳ, τοῦτο καὶ ὁ Ἀντιφῶν
 ὃ ἐποίει, ἔως οὖθις ἐφέρει, ως ἐκεῖνος ἔλεγεν, εὐθεῖαν περιφερείᾳ. ὅπερ
 ἀδύνατον· εἴρηται δὲ περὶ τούτου ἐν ταῖς Φυσικαῖς. οὐκ ἀν οὐδὲ ὁ Ἀρι-
 στοτέλης τὸν Βρύσωνος τετραγωνισμὸν ως ἔτερον ὄντα παρὰ τὸν Ἀντι-
 φῶντος παρετίθει, εἰ γε οὕτως ὁ Βρύσων ἐτετραγωνίσεν. ἐγὼ δέ, φησὶν
 ὁ Πρόκλος, καὶ τὸ ὀξίωρα φευδεῖ εἶναι λέγω· οὐ γὰρ ἀληθὲς τὸ τὰ τοῦ
 10 αὐτοῦ μείζονα καὶ ἐλάττονα, ταῦτα ἵσα εἶναι ἀλλήλοις· τὴν γοῦν δεκάδα
 μείζονα μὲν εἶναι τῶν δκτῶν, ἐλάττονα δὲ τῶν δώδεκα· ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ
 ἐννέα ὄμοιώς τῶν μὲν δώδεκα ἔστιν ἐλάττονα, μείζονα δὲ τῶν δκτῶν· καὶ οὐ
 δῆπου τὰ δέκα καὶ τὰ ἐννέα ἵσα ἔστιν, ἐπειδὴ τῶν αὐτῶν, τῶν τε δώδεκα καὶ
 τῶν δκτῶν, καὶ μείζονά ἔστι καὶ ἐλάττονα. οὐκ ἄρα, καὶ τοῦ αὐτοῦ, [ἢ μεταξὺ]
 15 τοῦ τε ἐγγραφομένου καὶ τοῦ περιγραφομένου, μείζονά ἔστι καὶ ἐλάττονα II8^v
 ὁ κύκλος καὶ τὸ μεταξὺ τοῦ τε ἐγγραφομένου καὶ τοῦ περιγραφομένου
 γραφόμενον εὐθύγραμμον. ηδη διὰ τοῦτο καὶ ἀλλήλοις ἔστιν ἵσα, εἰ μὴ τις,
 ὅπερ ηδη εἴρηται, κατὰ τὸν Ἀντιφῶντα τὸ μεταξὺ τοῦ ἐγγραφομένου καὶ
 περιγραφομένου γραφόμενον εὐθύγραμμον ἐφαρμόζει φῆσι τῷ κύκλῳ. ὅπερ
 20 ἔστιν ἀδύνατον· οὐδέποτε γὰρ εὐθεῖα περιφερείᾳ ἐφαρμόζει. ὁ οὖν Πρόκλος 5
 ἔλεγε τετραγωνίζειν τὸν Βρύσωνα τὸν τρύπον τοῦτον· παντός, φησί, τοῦ
 ἐγγραφομένου εὐθυγράμμου μείζων ἔστιν ὁ κύκλος, τοῦ δὲ περιγραφομένου
 ἐλάττων· οὐ δὲ ἔστι μείζον καὶ ἐλάττον, τούτου ἔστι καὶ ἵσον· ἔστι δὲ
 μείζον καὶ ἐλάττον εὐθύγραμμον τοῦ κύκλου· ἔστιν ἄρα αὐτοῦ καὶ ἵσον.
 25 καὶ πρὸς τὸν Πρόκλου δὲ ἔστιν ἐκεῖνο εἰπεῖν. διτ. εἰ οὕτως ὁ Βρύσων κατε-
 σκεύαζε τὸν τοῦ κύκλου τετραγωνισμόν, οὐδὲ κατεσκεύαζεν διλως ἀλλὰ τὸ
 ἐξ ἀρχῆς γέτετο. οὐδὲ δὲ οἱ τὸν κύκλον τετραγωνίζοντες τοῦτο ἐξή-
 10 τουν, εἰ οἷον τέ ἔστι τῷ κύκλῳ ἵσον τετράγωνον εἶναι, ἀλλ' ως οὐδέμενοι διτ.
 ἐνδέχεται εἶναι οὕτως ἐπειρῶντο τετράγωνον ἵσον τῷ κύκλῳ γεννᾶν. τὸ δὲ
 30 νῦν παρὰ τοῦ Πρόκλου λεγόμενόν, ως ἔλεγεν ὁ ἡμέτερος διδάσκαλος, διτ. μὲν
 ἐνδέχεται ἵσον εἶναι τῷ κύκλῳ τετράγωνον, εἰπερ ἄρα καὶ τοῦτο συγχωρη-
 θείη, ἔδειξεν· οὐ μὴν δὲ καὶ κατέγραψεν ἵσον τῷ κύκλῳ τετράγωνον οὐδὲ
 πῶς ἀν τοῦτο γένοιτο ἐδιδάξεν, διπερ ποιῆσαι βούλονται οἱ τὸν κύκλον τε-
 τραγωνίζοντες. καὶ ὁ Ἀριστοτέλης δὲ ᾧ περὶ τετραγωνισμέντος τοῦ κύκλου 15
 35 ὑπὸ τοῦ Βρύσωνος, εἰ καὶ μὴ γεωμετρικῶς, οὕτως εἰπεν. ὕστε οὐδὲ ή
 Πρόκλου ἐξηγησίς προσφύγει εἶναι φαίνεται. εἰ δέ τις καὶ συγχωρήσοι

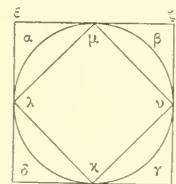
I εἰ om. U 3 τῷ γάρ Ua² 4 ἐφαρμόζει R 6 om. R 5 post ἐποίει
 add. γράφων R 6 ἐν ταῖς Φυσικ. cf. Philop. (XVI vol.) p. 31,3 sq. 7 τοῦ (post
 παρὰ) R 8 ἀντετίθει R φημι R 9 λέγω om. R 11 δώδεκα Ua²:
 οὐ R τῶν (post καὶ) R 12 ὄμοιως—13 ἐννέα om. a² δώδεκα U: τα R
 14 τὸ μεταξὺ delevi 15 εἶναι Ua² post ἐλάττονα add. διὰ τοῦτο καὶ Ua²
 16 τε post ἡ colloc. R 17 post ηδη add. καὶ R ταῦτα Ua² 23 post δὲ alt.
 add. ποτε Ua² 27 γέτει R 30 περὶ R 31,32 συγχωρηθείη καὶ τοῦτο R
 34 δὲ T: om. RUa² 36 συγχωρήσει R

οῦτοι τὸν Βρύσωνα κατατκευάζειν, πρὸς αὐτὸν ἔστιν ἀντειπεῖν ὅτι Η8γ
 ἐπὶ μὲν τῶν ὁμογενῶν ἀληθῆς ἔστιν ὁ λόγος, ὅτι οὖν ἔστι μεῖζον
 καὶ ἔλαττον, τούτου ἔστι καὶ ἵση, ἐπὶ μέντοι τῶν ἀνομοιογενῶν
 οὐκέτι ἀληθῆς τοῦτο. δεῖνυνται γάρ τις παρὰ τῷ γεωμετρῷ ὅτι ἐπὶ τοῦ ἡμι-
 α κύκλου τοῦ ΓΔΒ ἡ ἀπ' ἄκρας τῆς διαμέτρου τῆς ΓΒ πρὸς ὥριτὸς ἀγρυπνη²⁰
 εὐθεῖα ἡ ΑΓ' πάντως ἐκτὸς μὲν πίπτει τοῦ κύκλου, τὸν δὲ δύο γωνιῶν
 τῶν γνομένων ὅπο τῆς περιφερείας καὶ τῆς διαμέτρου καὶ ἔτι ὅπο τῆς
 πρὸς ὥριτὸς ἀγρυπνης καὶ τῆς περιφερείας, λέγω δὴ τῆς τε ἐκτὸς τῆς ὅπο
 ΑΓ' καὶ τῆς ἐντὸς τῆς ὅπο ΔΓΒ, ἡ μὲν ἐκτὸς πάστης δὲσίας γωνίας
 10 εὐθυγράμμου ἐλάττων ἔστιν, ἡ δὲ ἐντὸς πάστης δὲσίας γωνίας εὐθυγράμμου
 μεῖζων ἔστι, καὶ ἰδού ἐνταῦθα τῆς αὐτῆς δὲσίας εὐθυγράμμου γωνίας εἰ-
 μεῖζον καὶ ἐλάττονα δεῖξεγέτες ἵσην εὐρεῖν οὐκ ἀν δυνητιώμεθα διὰ τὸ
 ἀνομοιογενῆ εἶναι τὰ μεγέθη· ἐξ εὐθείας γάρ καὶ περιφερείας ὑπόκεινται
 αἱ προκείμεναι γωνίαι, ἀς καὶ κερατοειδεῖς καλοῦσι, καὶ τὸ παράδιπτον,
 15 ὅτι καὶ τῆς ἐκτὸς γωνίας ἐπ' ἄπειρον αὐξηθῆναι δυναμένης καὶ μειωθῆναι
 τῆς ἐντὸς, καὶ ἐμπαλιν τῆς ἐντὸς ἐπ' ἄπειρον αὐξεσθῆναι δυναμένης μειω-
 σθαι δὲ τῆς ἐκτὸς, οὕτε ἡ ἐκτὸς αὐξηθεῖνη ἐπ' ἄπειρον ἵση ποτε γενήσεται
 τῇ δὲσίᾳ γωνίᾳ εὐθυγράμμῳ, ἀλλ' ἀεὶ ἔσται πάστης ἐλάττων, οὕτε ἡ ἐντὸς 20
 ἐπ' ἄπειρον αὐξηθεῖνη τῇ ὥριτῃ ποτε γενήσεται ἵση, αὐξηθεῖν δὲ τὴν μὲν
 20 ἐκτὸς γωνίαν ἐλάττωνας κύκλους γράψοντες· οἷον ἐὰν τέμω τὴν ΓΒ διά-
 μετρον κατὰ τὸ Ε σημεῖον καὶ τὴν ΓΒ' εὐθεῖαν δίγα κατὰ τὸ Ζ σημεῖον καὶ
 κέντρῳ μὲν τῷ Ζ διαστήματι δὲ τῷ ΖΓ' κύκλου γράψω, οὐ διμικύκλου τὸ
 ΓΗΕ, ἡ μὲν ἐκτὸς γωνία ἡ ὅπο ΑΓΗ γράψηται, καὶ πάλιν οὐδὲν ἡττον
 πάστης δὲσίας ἔστιν ἐλάττων διὰ τὸν εἰρημένον λόγον· ἐπὶ παγκτὸς γάρ
 25 κύκλου δέσιεικαι τὸ θεώρημα τῷ γεωμετρῷ, κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον εἰ-
 πάλιν τὴν τοῦ ἐντὸς κύκλου διάμετρον τεμών καὶ ἐλάττονα κύκλου ἐγγράψας
 καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον ποιήσας ἀεὶ μὲν αὐξω τὴν ἐκτὸς, μειῶ δὲ τὴν
 ἐντὸς, καὶ οὕτε ἡ ἐκτὸς γενήσεται ποτε ἵση δὲσίᾳ εὐθυγράμμῳ οὕτε ἡ
 ἐντὸς, ἀλλ' ἡ μὲν ἐκτὸς ἀεὶ ἔσται ἐλάττων, ἡ δὲ ἐντὸς ἀεὶ μεῖζων, οὗτοι
 30 μὲν τὴν μὲν ἐκτὸς αὐξῶ, μειῶ δὲ τὴν ἐντὸς, ἀνάπολιν δὲ αὐξω μὲν τὴν
 ἐντὸς, μειῶ δὲ τὴν ἐκτὸς μεῖζονας κύκλους περιγράψων τοῦτον τὸν τρόπον.
 ἐκβολλὼν γάρ τὴν ΓΒ διάμετρον ἐπ' εὐθείας ἐπὶ τὸ Ε καὶ κέντρῳ μὲν
 τῷ Β διαστήματι δὲ τῷ ΒΓ' κύκλου γράψω, οὐ διμικύκλου τὸ ΓΖΕ, καὶ
 δῆλον ὅτι τὸ ΓΖΕ διμικύκλου ἐντὸς πεσεῖται τῆς ΑΓ εὐθείας διὰ τὸ δε-
 35 δεῖγμα οὗτοι ἡ ἀπ' ἄκρας τῆς διαμέτρου πρὸς ὥριτὸς ἀγρυπνη πάντως ἐκτὸς
 πίπτει τοῦ κύκλου. ὅτι δὲ οὐδὲ μόριον τι τοῦ διμικύκλου τοῦ ἐκτὸς τοῦ
 ΓΖΕ ἐφάπτεται μορίον τινὸς τοῦ ἐντὸς διμικύκλου τοῦ ΓΔΒ, δῆλον ἐν-
 τεῦθεν, εἰ γάρ διπεπτει. διὸ τοῦ σημείου, καθ' ὃ ἐφαρμόζουσιν, εἰ τόχοι,

3 τῶν μὴ ὁμογενῶν R 4 οὖν Γα² περὶ τῆς γεωμετρίας R: sort. παρὰ τοῦ γεω-
 μετρου 5 τοῦ RΓ: τὸ α² 8 δὲ Γα² 10 ἐλάττων—εὐθυγράμμῳ om. R
 13 ὁμογενῆ Γα² 18 πᾶσι μείζων Γα² 21 εἰ alt. om. Γα² 22 γράψω Γα²
 23 ε—πῆγη om. Γα² 28 δὲσία scripsi: εὐθεῖα RΓα² 29 μὲν ἐντὸς ἐκτὸς Γα²
 29.30 οὕτε μὴ τὴν ἐκτὸς α² 35 ἀπ'] ἀ evan. R 36 δὲ om. R δ scripsi: τὴν RΓα²
 Comment. Arist. XIII 3. Philop. in Anal. Post. 8

τοῦ Η, ἐπεξεύχθωσαν ἐπὶ τὰ κέντρα τῶν κύκλων, τό τε Β καὶ τὸ Θ, ἡ ΗΣΥ
ΗΒ, ΗΘ εὐθεῖα. ἐπεὶ οὖν τὸ Θ σημεῖον κέντρον ἔστι τοῦ ἑντὸς ἡμικυκλίου,⁴⁵
ἴση ἔστιν ἡ ΘΗ ΘΓ· πάλιν ἐπεὶ τὸ Β κέντρον ἔστι τοῦ ἑντὸς ἡμι-
κυκλίου τοῦ ΓΖΕ, ίση ἔστιν ἡ ΒΗ τῇ ΒΓ. ἀλλὰ ἡ ΒΘ καὶ ἡ ΓΘ ίσαι
διεῖσται τῇ ΘΗ ΘΓ· ἡ ἄρα ΗΒ ίση ἔστι ταῖς ΒΘ, ΘΗ. τριγώνου ἄρα τοῦ
ΠΗΒ αἱ δύο πλευραὶ αἱ ΗΘ, ΒΘ τῇ μιᾷ τῇ ΗΒ ίσαι εἰσίν, διπερ ἀδύνατον.
οὐκ ἄρα ἐφαρμόζει μέρος τοῦ ἑκτὸς κύκλου μέρει τινὶ τοῦ ἑντός. τέμνει
ἄρα ὁ ἑκτὸς κύκλος τὴν ὑπὸ ΑΓΗ γωνίαν. καὶ οὕτως ἐπ' ἄπειρον τῷ 50
κύκλῳ τρόπῳ ἑκτὸς γράφων κύκλους ἐπ' ἄπειρον μὲν τὴν ἑκτὸς γωνίαν
10 μειῶ, αὐξῶ δὲ τὴν ἑντός· καὶ οὐδέποτε ἡ ἑντὸς αὐξομένη ίση γενήσεται
τῇ ὅρθῃ, ἀλλ' ἀεὶ πάσης ὀξείας εὐθυγράμμου μείζων γίνεται. εἰ τοίνυν δέ-
δεικται διτοῦ ἑνδέχεται τοῦ αὐτοῦ μεῖζον μέν τι καὶ ἔλαττον είναι, οὐκέτι δὲ
καὶ ίσον διὰ τὴν ἀνομοιότητα τῶν μεγεθῶν, κακῶς ἄρα ἡ Βρύσων ἐλάμ-
βανεν διτοῦ, εἰ μεῖζον τοῦ κύκλου ἔστι τὸ περιγραφόμενον εὐθυγράμμου καὶ
15 ἔλαττον τὸ ἐγγραφόμενον, έστιν ἄρα καὶ ίσον τὸ μεταξὺ τοῦ τε ἐγγραφομένου 119^τ
καὶ τοῦ περιγραφομένου ἀνόμοια γάρ κακταῦθα τὰ μεγέθη, λέγω δὴ τὸ
εὐθυγράμμον τῷ κύκλῳ, ὥστε οὐδὲ ίσα ἔσται.

3 τῇ ε τῆς corr. U² ἐπὶ τοῦ R 4 τῇ Ua²: Ṛτῇ R 5 τῇ R: τῇ Ua²
 Ṛt alt. R: Ṛt Ua² 6 Ṛt Ua²: Ṛt R 8 Ṛt R 10 post οὐδέποτε add. δὲ Ua²
11 μείων Ua² γίγνεται Ua² 12 μέντοι R 13 καὶ om. R 14 τὸ om. a²
17 οὐδὲ scripsi: οὔτε RUa²): έστιν ἐκάστη γωνία τοῦ ἐγγραφομένου σχήματος, ἀπηγται τῇ;
περιφερείας τοῦ κύκλου. περιγράψεθαι δὲ περὶ κύκλου εὐθυγράμμου, έστιν ἐκάστη πλευρά τοῦ
περιγραφομένου σχήματος, ἀπηγται τῇς τοῦ κύκλου περιφερείας. ἐπεὶ οὖν φασιν ὁ βρύσων,
διτοῦ τὸ μὲν περιγραφόμενον περὶ τὸν ὅρθην κύκλον τετράγωνον, τὸ ἐπίθη, μεῖζον ἔστι, τοῦ ἀριθ-
κύκλου. τὸ δὲ ἐν τῷ ὅρθην κύκλων, ἐγγραφόμενον τετράγωνον, τὸ ἀληφ, ἔλαττον
ἔλαττον ἔστι τοῦ ἀριθην κύκλου. τὸ ἄρα μεταξὺ (f. 26r) τοῦ τε (τε om. a¹)
ἐπίθη μείζονος τετραγώνου, καὶ τοῦ ἀληφ ἔλαττονος ἐγγραφόμενον (γραφό-
μενον a¹) τετράγωνον, ὃς τὸ ἕσπερ, ίσον ἔσται τῷ ὅρθην κύκλων, τὸ μὲν
οὖν μεταξὺ τοῦ τε μείζονος καὶ ἔλαττονος τῶν τετραγώνων, τὸ τῷ κύκλῳ
ίσον τετράγωνον εἶναι ἀληθές, ἐν τίνι δὲ τόπῳ τῶν μεταξύ σημείων τὸ ίσον
πίπτει τετράγωνον, οὐκ ἀπέδειξεν. έστω γάρ φέρει εἰπεῖν ὁ μὲν κύκλος ιβ'
γωνῶν, ι'. οὐγὰ ἐπλῶς οὖν, τὸ μεταξὺ τοῦ μείζονος καὶ τοῦ ἔλαττονος έσται ίσον τῷ κύκλῳ τῷ
τῶν αὐτῶν ιβ' οὖτι, ἀλλὰ τὸ ίσον ίσαις ὑπεροχαῖς. τὰ γάρ θ', καὶ ι', τα' τε καὶ ιγ', καὶ τὰ λοιπά,
μεταξὺ εἰσὶ τῶν ισ'. ἀλλ' οὐκ εἰσὶ ίσα τοῖς ιβ'. ἔδει γοῦν κάκεινον οἰκείων τῇ γεωμετρικῇ ἐπι-
στήμῃ παραδοῦναι, κατὰ ποιὸν σημεῖον τῶν μεταξύ, πίπτει τὸ ίσον τετράγωνον. καὶ μὴ ἀπλῶς
οὕτως, τὸ μεταξὺ ίσον ἀποφανέσθαι. εἰ δὲ καὶ τινὶ ἀποδεῖξει ἐγρήσατο, ὡς ἡ τοῦ ἀριστοτελίους
αἰνίτεται λόγος, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῶν τῇς γεωμετρίας οἰκείων ἀρχῶν έστιν ἡ ἀπόδειξις, τοῦτο δέ φασι
καὶ ἀντιφῶντα πεποιηκέναι, γραμμῆν εὐθείαν ἐφαρμόσαντα τῇ τοῦ κύκλου περιφερεῖα ὡς ἐκείνος
ἔλεγον, ὅπερ ἔστιν ἀδύνατον. μόνος δὲ ὁ ἀρχιμήδης δοκεῖ τούτου ἐπιτυχεῖν, ὡς ὁ θέων ἐν τῷ πορώτῳ
τῶν τῇς συντάξεως ὑπομνημάτων φησίν, ἐκθειεὶ τὴν τε ἀπόδειξην, καὶ τὴν τοῦ σχήματος κατα-
γραφήν, ἐν τῇ δείκνυται τὸ ἐκ τῇς περιμέτρου τοῦ κύκλου, καὶ τὴν ἐκ τοῦ κέντρου, διπλάσιον
εἶναι τοῦ κύκλου. δείκνυται δὲ τοῦτο διὰ τὴς εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. τουτέστιν, διτοῦ
γῆμιν τοῦ ἐκ τῇς περιμέτρου τοῦ κύκλου, καὶ τῆς ἐκ τοῦ κέντρου. οὔτε μεῖζον δύναται εἶναι,
οὔτε ἔλαττον, ὡς καὶ ἐν τῷ διωδεκάτῳ τῶν στοιχείων, πολλὰ τῶν ἐκεῖστε θεωρημάτων δείκνυν-
ται. διὰ τῇς τοιαύτης ἀποδεῖξεως, ἀλλὰ ταύτης ἐπιλαμβανόμενοι τίνες τῇς ἀποδεῖξεως, φασίν,
ὧς ἐπὶ μὲν τῶν ὅμοιον, τὸ δεικνύμενον μήτε μεῖζον εἶναι τίνος, μήτε ἔλαττον, ίσον εἶναι

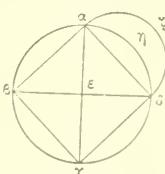
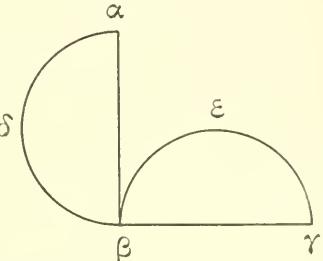
p. 75b41 Κατὰ κοινόν τε γάρ δεικνύουσιν οἱ τοιοῦτοι λόγοι, διὰ τοῦτον καὶ ἑτέρῳ ὑπάρχει.

Τὸ γάρ οὐ ἔστι μεῖζον καὶ ἔλαττον, τούτου εἰναι καὶ τοῦ, ἐξ οὐ 26^η ἐδόκει δεικνύναι τὸν τοῦ κύκλου τετραγωνισμὸν ὁ Βρύσων, οὐκ ἵδιον γεωμετρίας ἀλλὰ κοινὸν καὶ ἄλλων πλείστων, καὶ μᾶλλον διαλεκτικῆς τὸ τοιοῦτοις χρῆσθαι καὶ οὐ γεωμετρίας, διότι μὴ ἐκ τῶν ἀρχῶν τῶν γεωμετρικῶν τὸ προκείμενον δεικνύουσιν.

p. 76a1 Οὐκοῦν οὐκέτι ἡ ἐκεῖνη ἐπίσταται ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· οὐ γάρ ἀν ἐφήρμοττεν ἡ ἀπόδειξις καὶ ἐπ' ἄλλο γένος. 5

10 Εἰ μὴ ἐκ τῶν ἀρχῶν, φησί, τῶν οὐκείων ἐδείκνυε τὸν τετραγωνισμὸν ἀλλ' ἐκ τινῶν κοινοτέρων, οὐκ ἄρα ἐκ τῶν καὶ¹ αὐτὸς ἀλλ' ἐκ τῶν κατὰ συμβεβηκός ὑπαρχόντων ἐδείκνυε. τί δὲ ἔστι τὸ καὶ² αὐτὸς ἀλλὰ μὴ κατὰ συμβεβηκός δεικνύναι, ἐφεξῆς ἐπήγαγεν, διτι δεικνύεται γινώσκωμέν τι ἐκ τῶν οὐκείων αὐτοῦ ἀρχῶν καὶ μὴ ἐκ τινῶν κοινοτέρων δύναμένων καὶ ἄλλοις 10

ἐκείνω, πάντως ἀληθές, ἐπὶ μέντοι τῶν ἐτερογενῶν, οὐκ ἔχει οὔτως, καὶ φασὶν ἀποδεικνύντες τὸ λεγόμενον, οὕτως. ἔστω γάρ φασι γωνία δρῦλη περιεχομένη ὑπὸ τῶν αὗτῶν, βῆται, εὐθεῖαν, καὶ γεγράψθωσαν ἐφ' ἐκατέρες τῶν αὗτῶν, βῆται εὐθεῖαν, ἡμικυκλία, τὰ δὲ αὗτα, βῆται. ἐπεὶ οὖν ἐκατέρα τῶν ὑπὸ αὗτῶν, καὶ εἴπη γωνίαν, ἵσται εἰστιν, ἡμικυκλίων γάρ εἰσιν. ἐλάττων δὲ ἡ ὑπὸ αὗτων, τῆς ὑπὸ αὗτης, τῇ ὑπὸ εἴπηται, τῇ ἴση τῇ ὑπὸ αὗτης, ἵσται εἰστιν, ἡ ὑπὸ εἴπηται, τῇ ὑπὸ αὗτης, τῇ ἴση τῇ ὑπὸ αὗτης, ἵσται εἰστιν. ἡ δὲ ὑπὸ εἴπηται, οὐκ ὁρθή, πρὸς οὓς ἐροῦμεν, διτι καὶ ὑπεῖν ἐτερογενῆ δεικνύετε ἵσται. ή μὲν γάρ ὑπὸ εἴπηται, γωνία, ὑπὸ περιφερειῶν περιέχεται. ή δὲ ὑπὸ εἴπηται, εὐθύγραμμός ἐστιν. ή γοῦν συμβάνει τῇ ἡμικυκλίᾳ ἀπόδειξις, τὸ δεικνύεται ἐτερογενῆ δεικνύεται μὲν τινα ἵσται ἀλλήλοις εἰναι, μὴ δημοια δέ, τοῦτο καὶ τῇ εἰρημένῃ, δεικνύεται γάρ κάκετην τετράγωνον μέν, ἵσται κύκλῳ εἶναι, ἐτερογενὲς ἐτερογενεῖ, οὐ μέντοι δημοιον. διτι δὲ δυνατῶν ἐτερογενὲς ἐτερογενεῖ ἵσται δειγμήναι, καὶ ἀπὸ τούτου δηλῶν ἔσται καὶ ἀναντίρρητον. ἔστω γάρ κύκλος ὁ αὗτος, περὶ κέντρου τὸ εἰ, καὶ ἐγγεγράψθω ἐν αὐτῷ τετράγωνον, τὸ αὗτον. καὶ διάμετροι αὐτοῦ ἡ/θεωταν, αἱ αὗται, δηλῶν, καὶ γεγράψθω ἐπὶ τῆς αὗτης, ἡμικυκλίων, τὸ αὗτον. ἐπεὶ οὖν οἱ κύκλοι πρὸς ἀλλήλους εἰσίν ὡς δεῖπειται τῶν στοιχειωτῶν (στοιχείων τῷ αἱ), ὡς τὰ ἀπὸ τῶν διαμέτρων τετράγωνα, ἔσται δὲ τὸ ἀπὸ τῆς αὗτης δηλάτων τοῦ ἀπὸ τῆς αὗτης, τὸ ἄρα αὗτης ἡμικυκλίου, δηλώσαντος ἔσται τοῦ αὗτης ἡμικυκλίου, ὁ (ἡ αἱ) ἄρα αὗτης (αἱ οἱ, S) τοιεύει, ἵσται διτι τὸ αὗτης ἡμικυκλίῳ, κοινὸν ἀφηρήσιλο, τὸ η(Ι. η) αὗτης τημά. λοιπὸν ἄρα τὸ αὗτης τρίγωνον, τῶν ἡμικυκλίου ἵσται ((ταὶ αἱ) ἔστιν, ἐτερογενὲς ἐτερογενεῖ. καὶ ἐν ἄλλοις δὲ πολλοῖς τοῦτο δεικνύεται, περὶ δὲ οὐ γρεία νῦν λέγεται. ἐπὶ τὴν σαργίνειαν δὲ ἐπανηγένειον τοῦ ἡγετοῦ Sal¹ 3—6 τὸ γάρ—οὐ (μὴ R) γεωμετρίας RUsa²: Τὸ γάρ ἐν τοῦ μεταξὺ τοῦ μεῖζονος καὶ τοῦ ἐλάττονος, καὶ δὲ ἐδόκει ὁ Βρύσων τετραγωνίζειν τὸν κύκλον, οὐκ ἵδιον γεωμετρίας, ἀλλὰ κοινὸν καὶ ἄλλων πλείστων, καὶ μᾶλλον διαλεκτικῆς προσῆκον, ἡ γεωμετρία Sal¹ 6. 7 ἐν τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν Sa² 9 οὐ κατ. οἱ. S ἐφήρμοι εν U ἡ ἀπόδειξις post γένος colloc. R 11 τινων R cf. vs. 14; τῶν SU'a 12 μὴ, quod ante καθ' colloc. libri, transposui 14 αὐτοῦ οἱ. S

νπάργειν. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἀνωτέρω ἔλεγε μὴ εἶναι τῶν φθαρ- 26ν τῶν ἐπιστήμην μηδὲ ἀπόδειξιν, εἰ μὴ οὕτως ὡσπερ κατὰ συμβεβη- κός, κατὰ συμβεβηκός λέγων τὸ ἀπό τινων κοινοτέρων ποιεῖσθαι τὴν ἀπόδειξιν.

5 p. 76^a 6 Οἷον τὸ δυσὶν ὅρθαις ἵσαι ἔχειν, φῶν πάργει καθ' αὐτὸν τὸ εἰρημένον, ἐκ τῶν ἀρχῶν τῶν τούτου.

Τῷ γάρ τριγώνῳ πάργει καθ' αὐτὸν τὸ δυσὶν ὅρθαις ἵσαι ἔχειν· καὶ ἀποδείκνυται τοῦτο οὐκ ἐκ τινων κοινοτέρων ἀλλ' ἐκ τῶν οἰκείων τοῦ 15 ὑποκειμένου | ἐπιστητοῦ ἀρχῶν. οἷον δείκνυται, ὅτι τοῦ τριγώνου αἱ τρεῖς 10 γωνίαι δυσὶν ὅρθαις ἵσαι εἰσίν, ἐκβαλλών μίαν τῶν πλευρῶν καὶ δεῖξας ὅτι αἱ δύο ὅρθαι, ἣ τε ἐντὸς καὶ ἡ ἐκτὸς ταύτης ἔφεξῆς, ταῖς τρισὶ τοῖς ἐντὸς 15 ἵσαι εἰσίν, ὡς γίνεσθαι συλλογισμὸν τοιωτον· αἱ τρεῖς τοῦ τριγώνου γωνίαι μιᾶς τῶν πλευρῶν προσεκβληθείσης δύο ταῖς ἔφεξῆς ἵσαι εἰσί· δύο δὲ αἱ 20 ἔφεξῆς δυσὶν ὅρθαις ἵσαι εἰσίν· αἱ τρεῖς ἄρα τοῦ τριγώνου γωνίαι δυσὶν 15 ὅρθαις ἵσαι εἰσίν. ὅτι δὲ αἱ ἔφεξῆς δύο ὅρθαις ἵσαι εἰσί, δείκνυται ἐκ τοῦ δύο τὰς ἔφεξῆς ἥτις δύο ὅρθαις ἥτις δύο ὅρθαις εἰναι. πόλευν δὲ ὅτι δύο αἱ ἔφεξῆς ἥτις δύο ὅρθαις ἥτις δύο ὅρθαις εἰσίν; ἐκ τοῦ δρου τῶν ὅρθιῶν γινώσκομεν διτι, ἐάν εὐθεῖα ἐπ' εὐθεῖαν σταθεῖσα τὰς ἔφεξῆς γω- νίας ἵσαι διλλήγαις ποιῇ, ὅρθη ἐκατέρα τῶν ἵσων γωνιῶν ἐστι. καταντή- 20 σαντες οὖν εἰς τοὺς δρους καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς γεωμετρίας οὐκέτι περι- 15 τέρω ζητοῦμεν. ἀλλ' ἔχομεν ἐκ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν τὸ τρίγωνον ἀπο- δεδειγμένον. |

1 ἀνωτέρῳ] c. 8 p. 75 b 24 sq.

3. 4 τὰς ἀποδεξεῖς R

5 δ U

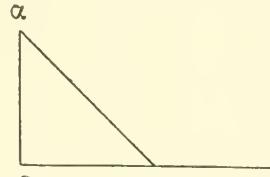
6 τὸ κτλ. om. S

7 καὶ² αὐτὸν πάργει αἱ post ἔχειν add. τὰς γωνίας. θεν αἱ 8 ἀποδείκνυται τὰ 9—19 ἐπιστητοῦ—γωνιῶν ἐστι RUA² (10 δύο R 11 ἐκτὸς—ἐντὸς R ἔφεξῆς ταῖς scripsi: inv. ord. RUa² 12 γίνεσθαι RU 13 δυσὶ ταῖς α²

αἱ δύο δὲ R 14 δύο (post ἔπ') R 15 δυσὶν α² δρθαι εἰτι alt. I. R 16 ἥ prius Ua²: καὶ R δυσὶν (ante ὅρθαις) α² itemque vs. sif. δρθαις ἥ δύο om. R 17 ἥ prius om. R δύο δρθαις ἥ om. R δύο tert. addidi

19 διλλήγοις RU post δρθη add. ἄρα R): ἐπιστητοῦ (ἐπιστητῶν S) ἀρχῶν. διπος δὲ δείκνυσιν ὁ γεωμέτρης τὰς τοῦ τριγώνου γωνίας δυσὶν ὅρθαις ἵσαι εἰναι, καὶ πρότερον μὲν εἰρηται, αἱ νῦν δὲ (δὲ om. S) ἀναμνήσουμεν. ἐκβαλλών γάρ τὴν μίαν πλευράν, τοῦ τριγώνου ἐπ' εὐθείας, ὡς τοῦ αἴρῃ, τὴν βῆ ἐπὶ τὸ δέ, δείκνυσι τὴν ἐκτὸς τὴν ὑπὸ αἴρῃ, δυσὶ ταῖς ἐντὸς, τῇ τε ὑπὸ αἴρῃ (I. αἴρῃ), καὶ βῆ, ἵσην. καὶ κοινῆς προστιθεμένης τῆς ὑπὸ αἴρῃ, πάλιν εἰσὶν ἵσαι, αἱ ὑπὸ αἴρῃ, βῆ (βῆ S), αἴρῃ (om. S), τῇ ὑπὸ αἴρῃ, αἴρῃ. ἀλλ' (ἀλλὰ γωνίαι αἱ) αἱ ὑπὸ αἴρῃ, αἴρῃ, δυσὶν ὅρθαις ἵσαι εἰσίν. πάλιν δὲ ὅτι αἱ ἔφεξῆς δύο γωνίαι αἱ ὑπὸ αἴρῃ, αἴρῃ δυσὶν ὅρθαις ἵσαι εἰσὶ (πάλιν—εἰσὶ om. αἱ), δὲ ἔτερον δεί- κνυσαι θεωρήματος, οὐ ἥ πρότασίς ἐστι τοιαύτην. ἐάν εὐθεῖα ἐπ' εὐθεῖας σταθεῖσα γωνίας ποιῇ, ἥ δύο δρθαις, ἥ δυσὶν ὅρθαις ἵσαι ποιήσει (ποιήσῃ αἱ). τοῦτο δὲ αὐθίς διὰ τοῦ δρου ὃς φησιν, διαν εὐθεῖα ἐπ' εὐθεῖαν (εὐθεῖην αἱ) σταθεῖσα γωνίας ἵσαι διλλήγαις ποιῇ, δρθη ἐστιν ἐκατέρα τῶν ἵσων γωνιῶν Sa¹

21 ἔχομεν post γεωμετρικῶν colloc. R: post ἀρχῶν Sa¹

α
β
γ
δ

p. 76a8 Ωστ' εὶ καθ' αὐτὸν κάκεινο ὑπάρχει φῶντας, ἀνάγκη 26^a
τὸ μέσον ἐν τῇ αὐτῇ συγγενείᾳ εἶναι. |

Εἰ καθ' αὐτόν, φησίν, ὑπάρχει ὁ κατηγορούμενος ἐν τῷ (προβλήματι 119^c
τῷ) ὑποκειμένῳ (κάκεινο γάρ φησι περὶ οὐ προσεγγῆς εἰπε, τοιτέστι τὸ τρί-
γ ρωνον δυσὶν ὄρθαις ἵσας ἔχειν), ἀνάγκη τὸ μέσον, δι' οὐ τοῦτο δείκνυται,
ἐν τῇ αὐτῇ συγγενείᾳ εἶναι τῶν ἄκρων. ἔστι δὲ μέσος ὅρος τὸ τάς
ἔφεξῆς δύο γωνίας τοῦ τριγώνου τρισὶ ταῖς ἐντὸς ἵσας εἶναι· ταῖς γὰρ τρισὶ²⁰
τοῦ τριγώνου καθ' αὐτὸν ὑπάρχει τὸ δύο τὰς ἔφεξῆς ἵσας εἶναι αὐταῖς, καὶ πᾶλιν
δύο ταῖς ἔφεξῆς καθ' αὐτὸν ὑπάρχει τὸ δύο ὄρθαις ἵσας εἶναι, μᾶλλον
10 δὲ [εἰ] διτὸν ὄρθαι εἰσιν, ὡς ὁ ὄρισμὸς τῶν ὄρθων ἔδειξεν. καλῶς ἄρα
εἴρηται διτι, εἰ δὲ κατηγορούμενος ἐν τῷ προβλήματι καθ' αὐτὸν ὑπάρχει τῷ
ὑποκειμένῳ. πάντως καὶ ὁ μέσος ἐν τῇ αὐτῇ συγγενείᾳ ἔσται τῶν
ἄκρων· τοῦτο δὲ καὶ πρότερον αὐτάρκως ἀποδέδεικται. |

p. 76a9 Εἰ δὲ μή, ἀλλ' ὡς τὰ ἀρμονικὰ δι' ἀριθμητικῆς. 26^b

15 Εἰ μή, φησίν, ἐκ τῶν τοῦ ὑποκειμένου οἰκείων ἀργῶν ἡ ἀπόδειξις γίνεται οὐ
ἀλλ' ἐκ τῶν ἀργῶν τῆς ἐπιστήμης τῆς προτεγμῆς περιεγγόστης καὶ τὴν
προκειμένην, ἀνάγκη τὴν ἀπόδειξιν ἐκ ταύτης γίνεσθαι, εἰπερ τῷ διτὶ ἐστὶν
ἀπόδειξις. οἷον εὶ τὰ ἀρμονικὰ δεικνύομεν διὰ τῶν ἀργῶν τῆς ἀριθ-
μητικῆς· ὁ γάρ μονικὸς σύμφωνός φησιν εἶναι τὴν διὰ τεσσάρων, εὶ²⁰
τούχοι, ἀρμονίαν, διότι ἡ τοιαύτη ἀρμονία τὸν ἐπίτριτον ἔχει λόγον, ἡ δὲ
ἐπίτριτος σύμφωνος. διτὶ δὲ σύμφωνος ἡ τοιοῦτος λόγος, οὐκ μὴ δεῖξεν
ἡ ἀρμονίας· ἀριθμητικοῦ γάρ τὸ περὶ συμφώνων λόγιον διαλέγεσθαι, οἷον διτὶ²⁵
ὁ γ' ἐπίτριτος ὃν πρὸς τὸν τρίτον τὸν τρίτον τοῖς τρισάκτις μὲν τὸν τρίτον τὸν κοινὸν μέτρῳ
μετρεῖσθαι ἀμφοτέροις· ἡ γάρ δύοτε τρισάκτις μὲν τὸν τρίτον τὸν κοινὸν μέτρῳ
25 καὶ δὲ τὸν τρίτον τρίτον τοῖς τρισάκτις μετρεῖσθαι τετρά-
κτις μετατίθεσθαι τὰς ἀπόδειξεις.

1 ὁ ὑπάρχει οι. R ἀνάγκη κτλ. οι. S 3—6 εἰ—τῶν ἄκρων] ὥστε καθ' αὐτὸν
φησιν ὑπάρχει καὶ τῷ μέσῳ τὸ τρίγ (τὸ τρίγ οι. α¹) ὑποκειμένῳ ὑπάρχον, ὡς φέρει εἰπεῖν. τῷ
δυσὶν ὄρθαις ἵσας εἶναι τὰς τριγώνου γωνίας, τὸ τάς δύο γωνίας τὰς ὑπὸ εὐθείαν
σταθείσας (σταθείσας α¹) περιεγομένας ἵσας οὕτως ὄρθαις εἶναι, ἀνάγκη τὸ μέσον ἐν τῇ ἀντῃ τῶν
ἄκρων συγγενείᾳ εἶναι Sa¹ ante ἐν add. τοῦ R 3. 4 προβλήματι τῷ addidi
cf. vs. 11 4 γάρ οι. Ua² 5 ἔγει Ua² 7 δύο πλευρὰς R τοῦ τριγώνου post
ἔφεξῆς coll. Sa¹ 8 τὸ δύο—11 ὑπάρχει οι. α¹ 9 δύοι utrobiique a²
ante ὄρθαις add. ταῖς a² μᾶλλον—10 ἔδειξιν οι. S 10 εἰ delevi
ὁ ὄρισμὸς a²; ὄρισθεν RU 11 ὡς S ἐν τῷ προβλήματι οι. S 13 τοῦτο—
ἀποδέειται οι. Sa¹ πρότερον] c. 6 p. 75a35 sq. 14 δι' ἀριθμητικῆς οι. U
15 post εἰ add. δὲ Sa φησίν οι. R: post ὑποκειμένου colloc. Sa τῶν ante
οἰκείων colloc. U γένοτο U 17 τῷ ὄντι] διτ. S 21 ὅπως Sa
22 ὁ ἀρμονικός Sa: ἀρμονική RU συμφωνίας S 23 τῷ (post διά) a 24 post
μετρεῖσθαι add. καὶ S τρισάκτις Sa 25 τὸν τὸ R εἰρηται] c. 7 p. 75b14 sq.

p. 76a 10 Τὰ δὲ τοιαῦτα δείκνυται μὲν ὡσαύτως, διαφέρει δέ· τὸ 26^v
μὲν γάρ διείπερας ἐπιστήμης· τὸ γάρ ὑποκείμενον γένος ἔτε-
ρον· τὸ δὲ διότι τῆς ἄνω, καὶ καθ' αὐτὰ τὰ πάθη ἔστιν. 45

Τὰ τοιαῦτα, φησί, τουτέστι τὰ διὰ τῶν ἀρχῶν τῆς γενικωτέρας
ἢ ἐπιστήμης δεικνύμενα, ταῦτα, φησίν, ὡμοίως μὲν δείκνυται τοῖς μᾶλλοις τοῖς
ἐκ τῶν ἀρχῶν τῶν οἰκείων δεικνυμένοις, τουτέστιν ἐπιστημονική ἔστιν ἡ
τούτων ἀπόδειξις. Διαφέρει δέ, διείπερας μὲν ἐκείνων καὶ τὸ διείπερας
διότι ἐκ τῆς αὐτῆς ἔστιν ἐπιστήμης· καὶ γάρ τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δύο 50
ὑρθαῖς ἵστας εἶναι καὶ αἱ ἀρχαὶ, ἐξ ὧν τοῦτο δείκνυται, γεωμετρίας εἰσὶν.
10 ἐπὶ μέντοι τῆς μονικῆς, ἐν ᾧ τὰ ἀποδεικνύμενα διὰ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀριθ-
μητικῆς ἀποδείκνυται, τὸ μὲν διείπερας ἀποδεικτῶν, οἷον διείπερας σύμφωνος ἡ
διὰ δ', μονικῆς, τὸ δὲ διότι, τουτέστι διὰ τί σύμφωνος καὶ τίνες
οἱ σύμφωνοι λόγοι, ἀριθμητικῆς. Οὐ μὲν οὖν εἰπεῖν βούλεται, | τοῦτο ἔστι. 27^r
διὰ συντομίαν δὲ εἰπόμεν τὸ μὲν γάρ διείπερας ἐπιστήμης, μὴ εἰπόμεν
15 δὲ ποίας, εἴτα ἐπαγγαγών τὸ δὲ διότι ἐπιστήμης, προσέθηκε τῆς ἄνω ἐν-
δεικνύμενος (ἢτι) τὸ διείπερας ὑποκάτω· εἰ γάρ ἐπέρας μὲν τὸ διείπερας
δὲ τὸ διότι, εἴτι δὲ τὸ διότι τῆς ἄνω, λείπεται τῆς ὑποκάτω εἶναι τὸ διείπερας.
τὸ δὲ τῆς καθ' αὐτὰ τὰ πάθη ἔστιν, διότι ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων ἐπι-
στημῶν τὰ καθ' αὐτὰ συμβεβηκάτα ἀμφοτέραις τῇ γενικωτέρᾳ πρώτως 5
20 συμβεβηκεν.

p. 76a 15 Ἀλλὰ τούτων αἱ ἀρχαὶ ἔχουσι τὸ κοινόν.

'Αντὶ τοῦ 'αἱ ἀρχαὶ τούτων, καὶ τῶν ὑποκάτω καὶ τῶν ἐπάνω, ἐπὶ¹
τὸ κοινὸν πάσης ἀνάγονται', τουτέστι τὴν πρώτην φιλοσοφίαν· αὕτη γάρ
πάσης ἐπιστήμης τὰς ἀρχὰς εὑρίσκει τε καὶ ἀποδεικνύειν. διην καὶ τέχνη
25 τεχνῶν καὶ ἐπιστήμης ἐπιστημῶν εἴρηται. δοκεῖ δέ μοι οὗτοι μᾶλλον ἀπλού-
στεροιν ἀκούειν τοῦ προκειμένου. ἐπειδὴ γάρ εἰπεν διείπερας καὶ ἐν 10
τῶν ἀρχῶν τῆς ἐπάνω ἀποδείξαι τὰ τῆς ὑποκάτω ἐπιστήμης, εἴτα καὶ
τὴν διαφορὰν προτέθηκεν ἡ διαφέρει τὰ οὕτως ἀποδεικνύμενα πρὸς τὰ
διὰ τῶν οἰκείων ἀρχῶν ἀποδεικνύμενα, ἵνα μὴ τις νομίσῃ διείπερας τὰ διὰ τῶν
30 ἀρχῶν τῆς ἄνωτέρω ἀποδεικνύμενα οὐκ ἀποδείκνυται. διότι μὴ ἐξ οἰκείων
ἀρχῶν, διὰ τοῦτο φησιν διείπερας τὸ κοινόν, του-
τεστιν αἱ τῶν ὑπαλλήλων ἐπιστημῶν ἀρχαὶ κοιναὶ εἰσιν, οἷον ἀριθμητικῆς
καὶ μονικῆς· κοιναὶ γάρ ἀρχαῖς ἐν ἀμφοτέραις ἡ ἀπόδειξις γίνεται. 15

1 ἐτὶ S τὸ κτλ. om. S 4 post τοιαῦτα add. δέ Sa φησί om. S 5 τοῦτα,
φησίν om. Sa 6 ἐν τῶν οἰκείων ἀρχῶν Sa 6. 7 ἀπόδειξις ἡ ἐκ τούτων R 7 ἐπ'
ἔκεινων μὲν Sa 8 δυσὶν Sa 9 ἐστὶν Sa 10 τῆς prius om. R 11 ἀποδεικτι-
κῶν SU'a ante ἓ add. ἥδε Ua¹ 12 διὰ δ' Ua², om. δ' R: ἀρμονία Sa¹ post
μονικῆς add. ἐστὶ Sa τένος U 13 βούλεται εἰπεῖν Sa 15 ἐπέρας deleverim
16 ἐτὶ primum addidi τὸ prius add. U² 17 τοῖς (ante ὑποκ.) S 19 πρότερον S
21 τὶ S 24 ἀποδεικνύει Sa 25 λέγεται S μᾶλλον om. S 26 λεγομένου S γάρ
om. a ἐτὶ et καὶ om. RS 29 ἵνα—30 ἀποδεικνύμενα om. R: ὅτι Sa¹ 30 μὴ om. a
31 post ἐτὶ add. καὶ S 33 ἐπ' Ua² ἡ ἐπιστήμη τῆς ἀποδείξεως γίνεται Sa¹

εἰ γάρ καὶ δοκεῖ μᾶλλον ἀριθμητικῆς εἶναι τὰ δι' ὧν ἡ μουσικὴ ἀποδεῖται²⁷ κνυσιν, ὅλλα δύμως αὐτὴν ἡ ἀριθμητικὴ ἀρχὴ ἔστιν ἀρμονίας· ὥστε καὶ αἱ τῆς ἀριθμητικῆς ἀρχαὶ καὶ ἀρμονίας (αἱ) αὐταὶ εἰσὶ· τὰ γάρ τῶν ἐπάνω κατηγορούμενα καὶ τῶν ὑποκάτω κατηγορεῖται. ὄμοιός καὶ ἐπὶ φυσικῆς
5 καὶ ἴατρικῆς καὶ γεωμετρίας καὶ μηχανικῆς.

p. 76a16 Εἰ δὲ φανερὸν τοῦτο. φανερὸν καὶ ὅτι οὐκ ἔστι τὰς
έκαστου ἰδίας ἀρχὰς ἀποδεῖται.

Πόρισμά τι κατὰ τοὺς γεωμετράς ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγει. εἰ γάρ
μὴ ἐνδέχεται, φησίν, ἀποδεῖται τι εἰ μὴ ἐκ τῶν ἐκάστου οἰκείων ἀρχῶν,²⁸
10 φανερὸν ἂν εἴη ὡς οὐκ ἐνδέχεται οὐδὲμίαν ἐπιστήμην τὰς οἰκείας ἀρχὰς
ἀποδεικνύναι, εἴ γε τὴν μὲν ἀπόδειξιν ἐκ τῶν οἰκείων δεῖ γίνεσθαι ἀρχῆν.
τῶν δὲ ἀρχῶν ἀρχὰς εἶναι οὐχ οἶδον τε. εἰ δὲ ἔστι, φησίν, ἐπιστήμη ἡ τὰς
έκαστου ἀρχὰς ἀποδεικνύουσα, ἐκείνη ἂν εἴη ἡ ὄντως ἐπιστήμη καὶ ἀρχή,
εἴ τοι τὰς τῶν ἀλλων ἐπιστήμων ἀρχὰς ἀποδεικνύουσι, πάντων κοινὴ ἀρχή,
15 καὶ ἔκεινη τέχνη τεχνῶν ἂν εἴη καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν. ηὗται ἔστιν ἡ πρώτη
φύλασσιφία, περὶ τῆς ἐν τοῖς Μετὰ τὰ φυσικὰ διαιλέγεται. εἰ γάρ ἐπίστα-³⁰
ται μᾶλλον ὅ ἐκ τῶν πρώτων ἀρχῶν γινώσκων, αὕτη δὲ ἐκ τῶν κοινῶν
καὶ πάσης ἐπιστήμης ἀρχῶν γινώσκει, αὕτη ἂν εἴη μᾶλλον ἐπιστήμη καὶ
ἀρχή. ἐπεὶ εἰ μὴ ἡ διὰ τούτων ἡ γνῶσις, δι' ἀλλων αἰτιῶν ὑπάρχει.
20 αὕτη δὲ τὴν ἡ νοῦτρος ἐπιστήμη ἡ ἐκ πρωτίστων ἀρχῶν καὶ μόνως αἰ-
τίων μηδέμαρτις δὲ αἰτιῶν γινώσκουσα τὰ πράγματα.

p. 76a23 Η δὲ ἀπόδειξις οὐκ ἐφαρμόττει ἐπ' ἀλλοι γένοις. ἀλλ'
7 τὴν οὐς εἰρηται αἱ γεωμετρικαὶ ἐπὶ τὰς μηχανικὰς ἡ διπτικάς.

Τοι οὐκ ἐνδέχεται, φησίν, ἐπαλλάσσειν τὰς ἀποδείξεις ἐπὶ διαφόρων ἐπι-²⁵
25 στηριῶν, εἰ μὴ εἰνεν ὑπάλληλοι, ὥστε ταῖς τῆς ἐπάνω ἀποδείξεσι γρήγοραν
τὴν ὑπ' ἔκεινην τεταγμένην, ὥστε ταῖς τῆς γεωμετρίας τὴν μηχανικὴν
γρήγοραντι τὴν διπτικὴν καὶ ταῖς τῆς ἀριθμητικῆς τὴν ἀρμονικὴν.

1. 2 ἀποδεικνυται Sa1 2 ὄμως Ua²: οὐγ δὲ Rsa 3 καὶ RUa²: ταῖς τῆς Sa¹
ἀρμονία Ua² αἱ addidi αὕται εἰσὶ a²: εἰσὶ εἰσὶ R et post ἀρχὴ Sa¹: εἰσὶ U
7 ιδίας ἐκάστης R 9 οἰκείων ἐκάστου Sa 13 ἡ om. U 14, 15 τὰς τῶν
ἄλλων ἀρχὰς καὶ ἐπιστήμας ἀποδεικνύει δινατόν. ή δὲ πάτιν ἀρχὴ κοινὴ, ἔκεινη ἂν εἴη
ἡ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν, καὶ τέχνη τεχνῶν Sa¹ 14 ἀποδεικνυται R 15 ἡ om. R
16 ἐν τῇ U 19 ἡ om. RS αἰτιῶν scripsi: αἰτιῶν libri 20 δὲ scripsi:
γάρ libri μόνων SUa 21 αἰτιῶν U 22 ἡ δὲ — γένος om. Sa
23 τὰς γεωμετρικὰς U διπτικὰς ἡ μηχανικὰς Sa 25 γρήγοραντι Sa 26 εἰπεν
αἴκεινων R: ἔκεινη Sa διπτε—27 τὴν ἀρμονικὴν RUa²: διό καὶ ἡ διπτικὴ ταῖς τῆς
γεωμετρίας ἀποδείξεις γρήγοραντι . καὶ ἡ μηχανικὴ, ὡςκάτως, καὶ ἡ ἀρμονικὴ ταῖς τῆς ἀριθ-
μητικῆς Sa¹

p. 76a26 Χαλεπὸν δ' ἔστι τὸ γνῶναι εἰ οὐδενὶ τῇ μῆτρὶ χαλεπὸν γάρ 27^τ
τὸ γνῶναι εἰ ἐκ τῶν ἑκάστου ἀρχῶν ἵσμεν τῇ μῆτρι.

Τὸ γνῶναι, φησίν, εἰ ἀποδεικτικῶς προσῆλθεν ὁ συλλογισμὸς τῇ μῆτρὶ,
χαλεπὸν ἔστιν. οἱόμεθα γάρ, ἐὰν ἀληθεῖς λέγῃ τις προτάσσεις καὶ ἀμέ-
5 σους, διτὶ καὶ ἀποδεικτικὰς ἔλθειν· τὸ δὲ οὐκ ἔστιν, εἴ γε δέδεικται δεῖν μὴ
μόνον ἀληθεῖς εἰναι τὰς προτάσσεις ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν οἰκείων ἀρχῶν εἰληφτο- 45
μένας. διὰ τοῦτο τὸ μὲν πρῶτον θεωρημα καὶ τὸ δεύτερον τῆς γεωμετρίας
κυρίως ἀποδέδεικται· τὸ δὲ ἐφεξῆς ἀληθῆς μὲν συλλελόγισται, οὐ μὴν ἀπο-
δεικτικῶς. οὐ γάρ ἐξ οἰκείων προτάσσεων δέδεικται οὐδὲ ἀμέσων· διεὶ γάρ
10 τὰ δεύτερα τοὺς δεδειγμένους χρησάμενα δείκνυται. καταγρηστικῶτερον δὲ
ὅμως καὶ ὡς ἐπὶ τούτων γινόμενος συλλογισμὸς ἀπόδειξις λέγεται, εἰ μὴ
οὕτω τις καὶ ταῦτα ἀποδέδειγματι λέγοι τῷ πάντως διὰ τῶν προτέρων ἐπὶ 50
τὰς γεωμετρικὰς ἀρχὰς ἀνατρέγειν δι' ὧν τὰ πρῶτα δέδεικται. τοῦτο δὲ
προϊόν καὶ αὐτὸς φησιν. ἐπεὶ οὖν χαλεπὸν τὸ εἰδέναι τὴν φύσιν τῶν πραγ-
15 μάτων καὶ τὰ καθ' αὐτὸν ἑκάστη φύσιν ὑπάρχοντα, διὰ τοῦτο χαλεπὸν καὶ
τὸ εἰδέναι πάτερον ἀποδεικτικὸς ὁ συλλογισμὸς τῇ οὖ.

p. 76a31 Λέγω δὲ ἀρχὰς ἐν ἑκάστῳ γένει ταύτας, ἂς δὲ τι ἔστι
μὴ ἐνδέχεται δεῖξαι. |

Αὗται, φησίν, ἀρχαὶ ἐν ἑκάστῃ ἐπιστήμῃ εἰσίν. ἂς οὐ δυνατὸν ἀπο- 27^τ
20 δεῖξαι. ἀλλὰ εἰσὶν ὅμολογούμεναι οἷον γεωμετρίας ἀρχαὶ τὸ σημεῖον, τῇ
γραμμῇ καὶ τὰ λοιπά. διτὶ δὲ ἀμερὲς τὸ σημεῖον τῇ τῇ γραμμῇ ἐφ' ἐν
διαστατόν, οὐ γεωμετρίας ἔστι δεῖξαι, ἀλλὰ ταῦτα λαμβάνει ὡς οὕτα ἐκτὸς
ἀποδέξεως. οὕτως οὖν καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς τὰ πρῶτα καὶ ἀναπόδεικτα
ἀρχαὶ εἰσιν ἐπιστήμης.

25 p. 76a32 Οἱ τι μὲν οὖν σημαίνει καὶ τὰ πρῶτα καὶ τὰ ἐκ τούτων, 5
λαμβάνεται.

Ἐπειδὴ εἶπε ταύτας εἰναι ἀρχὰς ἐν ἑκάστῳ γένει, ἂς δὲ τι εἰσὶ

1 χαλεπὸν δὲ—μὴ om. R 2 χαλεπὸν γάρ τιδ. om. S 3 ante τὸ
γνῶναι add. χαλεπὸν φησι τὸ γνῶναι, εἰ ἐκ τῶν ἑκάστου ἀρχῶν ἴσμεν, τῇ μῆτρὶ. τούτεστι Sa
φησίν om. Sa 4 λέγωμεν Sa 5 τις Vat. 209: τὰς RSU^a 6 ἀποδεικτικὰς
Vat. 209: ἀποδεικτικῶς RSU^a 7 ἀλέξομεν Sa 8 post ἔστι add. τοιούτον Sa
δεῖξειται] p. 75a37 sq. 9 ἀλέξομεν Sa 10 τὰς—εἰληφτούμενας Sa^b: τοῦ προκειμένου ἀπο-
δεικτικοῦ RSU^a 11 τὰς—εἰληφτούμενας Sa^b: τοῦ προκειμένου ἀπο-
δεικτικοῦ RSU^a 12 τὰς—εἰληφτούμενας Sa^b: τοῦ προκειμένου ἀπο-
δεικτικοῦ RSU^a 13 τὰς—εἰληφτούμενας Sa^b: τοῦ προκειμένου ἀπο-
δεικτικοῦ RSU^a 14 τὰς—εἰληφτούμενας Sa^b: τοῦ προκειμένου ἀπο-
δεικτικοῦ RSU^a 15 τὰς—εἰληφτούμενας Sa^b: τοῦ προκειμένου ἀπο-
δεικτικοῦ RSU^a 16 τὰς—εἰληφτούμενας Sa^b: τοῦ προκειμένου ἀπο-
δεικτικοῦ RSU^a 17 an εἰσὶ? cf. vs. 27 18 ἐν om. SU 19 τὰς—εἰληφτούμενας Sa^b: τοῦ προκειμένου ἀπο-
δεικτικοῦ RSU^a 20 τὰς—εἰληφτούμενας Sa^b: τοῦ προκειμένου ἀπο-
δεικτικοῦ RSU^a 21 τὰς—εἰληφτούμενας Sa^b: τοῦ προκειμένου ἀπο-
δεικτικοῦ RSU^a 22 τὰς—εἰληφτούμενας Sa^b: τοῦ προκειμένου ἀπο-
δεικτικοῦ RSU^a 23 τὰς—εἰληφτούμενας Sa^b: τοῦ προκειμένου ἀπο-
δεικτικοῦ RSU^a 24 τὰς—εἰληφτούμενας Sa^b: τοῦ προκειμένου ἀπο-
δεικτικοῦ RSU^a 25 τὰς—εἰληφτούμενας Sa^b: τοῦ προκειμένου ἀπο-
δεικτικοῦ RSU^a 26 τὰς—εἰληφτούμενας Sa^b: τοῦ προκειμένου ἀπο-
δεικτικοῦ RSU^a 27 εἰσὶ om. R

μὴ ἐνδέχεται δεῖξαι, ἐντεῦθεν δρμηῆσις διδάσκει, τίνα μὲν ἐν ταῖς 27v ἀποδεῖσσι παραλαμβανόμενα ἀναγκαῖον δεῖξαι ὅτι ἔστι, τίνα δὲ οὐκ ἀνα-
γκαῖον, καὶ φησὶ ταῦτα ἄπειρ αἰνιγματωδῶς μὲν καὶ ἐν προσιμίαις εἰρηκεν·
ἥμεις δὲ ἐντεῦθεν λαβήντες ἀφορμὰς ἔκεινα συζητήσουεν. φησὶν οὖν ὅτι
5 πάντα τὰ ἐν ταῖς ἀποδεῖσσι παραλαμβανόμενα τρία εἰσὶ τὸν ἀριθμόν. [τὸ] 10
ὅλικώτερον μὲν γάρ εἰς δύο διαιρεῖται τὰ ἐν οἷς ἡ ἀποδεῖσις, εἴς τε τὰς
προτάσεις καὶ εἰς τὸ ἐκ τούτων συνηγόμενον συμπέρασμα· τοῦ δὲ συμπε-
ράσματος δύο ἔχοντας ὅρους, τόν τε κατηγορούμενον καὶ τὸν ὑποκείμενον,
τὸν δὲ μὲν δέδοσται, ὁ ὑποκείμενος, ὁ δὲ ἔγειται, ὁ κατηγορούμενος, εἰς τρία
10 τὰ πάντα διαιρεῖται, εἴς τε τὰς προτάσεις, μᾶλλον δὲ τῶν προτάσεων τὰ
ἀξιώματα. Μὲντα πάντως ἐν τῇ ἀποδεῖσι μείζονος προτάσεως γάρων ἀπο-
πληροῦντι διὰ τὴν ἀρχαῖς ἡμῖν εἰρημένην αἰτίαν, καὶ εἰς τὸ δεδομένον 15
καὶ εἰς τὸ ζητούμενον. ἐπὶ πάντων οὖν τούτων κοινῶς φησὶ τὸ τί σημαίνει
ἔκαστον προειληφθῆσθαι. Ιδίᾳ δὲ ἐπὶ μὲν τῶν ἀξιωμάτων καὶ τῶν δεδο-
15 μένων καὶ τὸ ὅτι ἔστι λαμβάνειν δεῖ· ἐκ τούτων μὲν γάρ αἱ προτάσεις,
τῷ δὲ εἰναι τὰς προτάσεις καὶ τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον εἶναι. ἐπὶ δὲ
τοῦ ζητούμενού μόνου τὸ τί σημαίνει λαμβάνομεν, οὐ μὴν τὸ ὅτι ἔστιν, ἐπεὶ
οὐκ ἂν ἦν ἔστι ζητούμενον· περὶ τούτου γάρ ἡ ἀποδεῖσις.

"Ο τι μὲν οὖν σημαίνει καὶ τὰ πρότατα καὶ τὰ ἐκ τούτων,
20 λαμβάνεται, τουτέστι καὶ ἐπὶ τῶν προτάσεων καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τούτων 20
γινομένων συμπέρασμάτων δεῖ προειληφθῆσθαι τί ἔκαστον αὐτῶν σημαίνει· τὸ
γάρ 'ἢ, τι' ἀντὶ τοῦ 'τι' κεῖται παρέκκλισις τοῦ ο.

p. 76a 33 Οτι δ' ἔστι τὰς μὲν ἀρχὰς ἀνάγκη λαμβάνειν, τὰ δ'
σήλικα δεικνύναι.

25 Αρχὰς μὲν πάλιν τὰς προτάσεις φησίν, ἐφ' ὃν οὐ μόνον τὸ τί ση-
μαίνει δεῖ προεγνῶσθαι ἀλλὰ καὶ τὸ ὅτι ἔστι ταῦτα ἄπειρ καὶ λέγεται· μὴ γάρ 25
δεδομένου τοῦ εἰναι τὰς προτάσεις οὐχ οἵτινες τὸ συμπέρασμα συναγγέναι.

p. 76a 34 Οἷον τί μονάς ἢ τί τὸ εὑθὺ δεικνύει τί τρέγωνον.

Τὴν μὲν οὖν μονάδα εἰς παράδειγμα λαμβάνει τῶν δεδομένων, γῆται

1. 2 τὸ ἀποδεικτικὸν R: τοῖς ἐποδεικτικοῖς Sa	3 ταῦτα libri	ἐν προσιμίαις
αἰνιγματωδῆς, οὐ, μὲν καὶ Sa	ἐν προσιμίαις] c. 1 p. 71a 11 sq.	4 ἀφορμὰς Sa:
om. RU	τῷ ἀριθμῷ S	τὸ deleui
5 τὸ ἀποδεῖσις RSA	τὸ δελει	6 ἔλαττον, εἰς
δύο μὲν γάρ Sa ¹	9 δὲ κατηγορούμενος ζητεῖται Sa	10 τὰ
τὰ om. Ra ²	11 ταῦτα SUa	ταῖς ἀποδεῖσι U
12 ἐν ἀρχαῖς] p. 8,7	14, 15 δεδομένων — ἀξιωμάτων RSA	11, 12 ἀποπληροῦσθαι Sa
τοιούτων U	14 θεῖον RS	13 τῶν
14 θεῖον RS	14, 15 δεδομένων — ἀξιωμάτων RSA	15 μὲν
om. S	16 εἰναι prius scripsi: εἰδέναι libri	17 λαμβανόμενον R: λαμβάνεται Sa
19 ὅτι (τι U)—20 τουτέστι RU: καὶ ἕνα συντέρῳ λόγῳ συζητήσωμεν, δὲ λέγει, τοιοῦτον ἔστιν.	23 ἀνάγκη om. RS	ἀναλαμβάνειν R
ὅτι Sa	20 τῶν prius om. U	τὰ δ'
20 τῶν prius om. U	27 δεδομένον τὸ R	28 οἷον om. U
τελ., om. S	29 φησὶν om. RU	29 οὖν om. S
25 φησὶν om. RU (C d F M): τὸ S: om. Arist. cf. p. 122,19		

ἀπλῶς τῶν ἀρχῶν τῶν ἀποδείξεων, ἐφ' ὧν καὶ τὸ τί σημαίνει καὶ τὸ οὗτον 27ν
ἔστι προειλήθυμαι γρῆ, τὸ μέντοι εὐθὺς καὶ τὸ τρίγωνον τῶν ζητουμένων. 30
εἰπομένιν γάρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὡς γίνεται ποτε καὶ τὸ εὐθὺς καὶ τὸ τρίγωνον
ζητούμενον. οὗτον δὲ καὶ δεδομένον ἐνδέχεται εἶναι, ὅμοιός εἰπομένιν. ἐπὶ⁵
τούτων οὖν, φησί, δεῖτον τὸ τί ἔστι τούτων ζηταστὸν παραλαμβάνειν,
τουτέστι τοὺς ὄρισμοὺς αὐτῶν προεκτίθεσθαι.

p. 76a35 Εἶναι δὲ τὴν μὲν μονάδα λαβεῖν καὶ μέγεθος, τὰ δ'
ἔτερα δείκνυναι.

Εἰπὼν οὗτον ἐπὶ πάντων τὸ τί σημαίνει παραλαμβάνεται, δείκνυσι νῦν οὗτον 10
ἐπὶ τινῶν μὲν τὸ οὗτον δείκνυται, ἐπὶ τινῶν δὲ λαμβάνεται. καὶ οὐ μὲν 25
'Αλέξανδρος τὸ μέγεθος ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ εὐθέος ὀκνεῖ. τὸ δὲ οὐχ
οὕτως ἔχει, ἀλλὰ μονάδα μὲν καὶ μέγεθος εἰς παράδειγμα τίθησι τῶν δε-
δομένων. ἐφ' ὧν καὶ τὸ οὗτον δείκνυται παραλαμβάνεται· οὐδέποτε γάρ οὔτε
μονάς οὔτε μέγεθος ζητούμενον παραλαμβάνεται· οὔτε γάρ ἐν ἀριθμητικῇ
15 ἔχουμεν θεώρημά τι δείκνυναι οὗτος μονάς, οὔτε ἐν γεωμετρίᾳ οὗτος τὸδε
μέγεθος, σίλλος δὲ ταῦτα ὡς οὕτω λαμβάνεται. ἐπὶ τούτων μὲν οὖν, φησί,
τὸ οὗτον δείκνυται παραλαμβάνεται. ἐπὶ δὲ τῶν ἑτέρων δείκνυται, τουτέστι τοῦ 40
εὐθέος καὶ τοῦ τριγώνου. διὰ τοῦτο καὶ πρότερον μὲν τοῦ τριγώνου
ἐμνήσθη, οἷον τί μονάς ἡ τὸ οὗτον καὶ τί τρίγωνον. ὑπόδειγμα
20 τιθεὶς ἀμφὶ τῶν τε λαμβανομένων καὶ τῶν δείκνυμένων. ἐφεξῆς δὲ λοιπὸν
διατεῦναι βούλομενος τίνα μέν ἔστι τὰ λαμβανόμενα, τίνα δὲ τὰ ζητού-
μενα, τῶν λαμβανομένων τὴν μονάδα φησὶν εἶναι καὶ τὸ μέγεθος, οὐκέτι
δὲ καὶ τὸ τρίγωνον. εἰρηται δὲ ἡμῖν οὗτοι καὶ τὸ τρίγωνον ποτε λαμβάνεται· 45
μονάς δὲ καὶ μέγεθος οὐδέποτε ζητεῖται.

25 p. 76a37 "Ἐστι δὲ τὸ γρῦνταί ἐν ταῖς ἀποδεικτικαῖς ἐπιστήμαις.

Οὐπερ πρὸ διάτητος ἀδιαρθρώτως εἰπε, τοῦτο νῦν διαρθροῖ καὶ ἀκρι-

1 τῶν ἐν ταῖς ἀποδείξεων ἀρχῶν Sa	2 τὸ alt. om. Ηα ¹	post τρίγωνον add.
παράδειγμά ἔστι R ^{a2} : ἔστι U	2, 3 εἰπομένιν — ζητούμενον om. Sa ¹	3 ἐν
τοῖς ἔμπρο.] p. 9,9 sq.	γάρ scripsi: δὲ RUA ²	4 δὲ scripsi: γάρ libri
μέντην SUa ¹	τὰ ζητούμενα Sa ¹	5 ζηταστὸν τούτων S
Sa Arist.: ἔστι RU (F)	μὲν om. Arist. (habet F)	7 εἶναι
9 οὗτοι prius Sa: οὗτοι τὸ R; τὸ U	τὸ om. R	παραλαμβάνεται RS
om. νῦν Γ	τὸ om. R	δείκνυσιν,
10 post δὲ add. οὐ RUA ²	14 δείκνυται U	ἐν ἀριθμητικῷ Sa
15 ἔχει U: om. Sa	θεωρήματι παραλαμβάνεται οὗτοι Sa	18 πρότερον μὲν RU:
πρὸ Sa	τοῦ alt. om. R	τοῦ τριγώνου alt. post 19 ἐμνήσθη colloc. U
19 οἷον om. Sa	τὸ δὲ Sa	τὸ om. RU
om. S	τὸ om. R	καὶ om. R
ante τρίγ. add. τὸ Sa	post τρίγωνον add. ἐπίγραψεν Sa	τί tert.
τῶν RUA: τῶν τε S	τὰ ζητουμένων Sa	20 καὶ prius
εἰρηται] p. 9,19	φησὶ τὴν μονάδα S	om. U
24 ζητοῦνται S	23 καὶ prius	
post ἐπιστήματις add. τὰ μὲν ιδιαίτερης ἐπιστήμης τὰ δὲ κοινά RU cf. p. 123,14	25 ὦν U Arist.: οἷς Sa (M F f, corr. C): om. R	

βέστερον παραδίδωσι. πρότερον μὲν γάρ ἔλεγεν ὅτι δυνατὸν τοῖς αὐτοῖς 27^ο ἀξιώμασι χρῆσθαι ἐπὶ διαφόρων ἐπιστημῶν, οἷον ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις ἔστιν ἵσα· χρήσατο γάρ ἂν τούτῳ καὶ ὁ γεωμέτρης καὶ ὁ ἀριθμητικός, νῦν δέ φησι μηδὲ ἀξιώμασι τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι τὰς διαφόρους 5 ἐπιστήμας εἰ μὴ κατὰ τὸν τῶν διαφορούμενον τρόπον. ὅταν μὲν γάρ ὁ γεωμέτρης, φησί, λέγῃ ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις ἔστιν ἵσα, ὡς ἐπὶ μεγεθῶν προγειρίζεται τὸ ἀξιώματα ἀμέλει γοῦν, καὶ εἰ ἐπὶ μόνων μεγεθῶν ἀλληλῆς ἢν ὁ λόγος, οὐδὲν ἡττεῖν ἐγρήγορτο μὲν αὐτῷ ὁ γεωμέτρης οὐδὲν γάρ ὡς ἐπὶ πλειόνων ἐπιστημῶν ἀληθεύοντας τοῦ λόγου προγειρίζεται 10 τὸ ἀξιώματα ἀλλ᾽ ὡς ἐπὶ μόνων μεγεθῶν. ὥσαύτερος καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν 28^ο ἀξιωμάτων πάντων· διμοίως γάρ καὶ ὁ ἀριθμητικός τῷ αὐτῷ κεχρημένος ἀξιώματα ὡς ἐπὶ μόνων τῶν αὐτῷ ὑποθεθηκένων γρῆται. ὥστε διμοίων μα τὰ ἀξιώματα, οὐ μὴν τὰ αὐτά.

p. 76a38 Τὰ μὲν ἴδια ἔκάστης ἐπιστήμης τὰ δὲ κοινά.

15 Εἴπομεν πρότερον ὅτι τῶν ἀξιωμάτων, οἵς κεχρήμεινα εἰς τὰς ἀποδεῖσις, τὰ μὲν ἔστι κοινά ἡ πατῶν ἡ πλειόνων τὰ δὲ ἴδια ἔκάστης ἐπιστήμης· ἴδια μὲν, οἷον γεωμετρίας ὅτι τὰ ἄφαρμάζοντα ἐπ᾽ ἄλληλα 5 ἵσα ἀλλήλοις ἔστι, πλειόνων δὲ κοινά, (οἷον) ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις ἔστιν ἵσα.

20 p. 76a38 Κοινὰ δὲ κατὰ ἀναλογίαν.

Κοινὰ δέ, φησί, λέγω οὐ κορίως ἀλλὰ κατὰ ἀναλογίαν, ὅτι ὥσπερ ἐπὶ μεγεθῶν ἀληθῆς ὁ λόγος, οὗτος καὶ ἐπὶ ἀριθμῶν· ὥστε οὐ κατὰ τὸ διποκείμενον ἡ κοινότης ἀλλὰ κατὰ μόνον τὸ ὄντορα, ὥσπερ ἀμέλει καὶ 10 πόδες κλίνης λέγομεν ἡ ὅρους κεχαλήρη, διμοίως δὲ καὶ ζήσου. ἐξ ἀναλογίας οὖν λαμβάνομεν τὴν διμοίων μέσην· τὸ μέντον διποκείμενον διμοίων μέσην 25 ἔτερόν ἔστιν.

p. 76a40 Ἱδία μὲν οἶον γραμμῆν εἰναι τοιανδί καὶ τὸ εὐθύ.

Ὄτι γραμμή, εἰ τόχοι, ἔστιν ῥόσις σημείου ἡ μέγεθος δῆ³ ἐν το

1 πρότερον] c. 7 p. 73b2 3 εἰδὼν SUa post ἵσα add. καὶ ὡς ἐπὶ μεγεθῶν προγειρίζεται τὸ ἀξιώματα, ὡς Sa cf. vs. 6. 7 5 μὲν om. R 6 φησί om. Sa 7 οὖν Sa 9 οὖν ὡς U 10 προγειρίζεται τὸ ἀξιώματα RUa²: γρήσεται Sa¹ 10 ὡς om. RSA¹ 11 ὁ ἀριθμητικὸς διμοίως τῷ αὐτῷ RSA¹ 12 post ὥστε add. εἰναι RU 14 ἔστι δὲ οἵς γράντει τὸν τοιούτοις ἐπιστήματις καὶ τὰ ἔξτις U eademque, sed om. καὶ τὰ ἔξτις R cf. p. 122,25 15 πρότερον] p. 98,24 sq. 16 post ἡ alt. add. εἰσέρων S 18 οὖν αὐτίδιδι 19 ἵσα ἔστιν R 23 κατὰ τὸ ἀξιώματα μόνον Sa¹ 24 πόδες Sa λέγοντες R: λέγονται Sa κορίνη Sa καὶ om. R 25 οὖν SUa: μὲν R 26 ἔστιν om. U 27 εἰναι R Arist.: om. SUa τοιούτοις U (C M) 28 post σημείου add. ἡ στιγμὴ ῥύσισκόρεντη a

διαστατόν, εὐθεία δὲ γραμμή ἔστιν ηπεις ἐξ τοῖς τοῖς ἐφ' ἔαυτῆς ση¹ 28^c
μείοις κεῖται, ἵνα τὰ τοιάδε μέσα τοῖς ἄκροις ἐπιπροσθεῖ· ταῦτα γάρ τοια
γεωμετρίας ἔστιν.

p. 76^b 3 "Εστὶ δ' ἕδια μὲν καὶ ἀ λαμβάνεται εἰναι, περὶ δὲ ἡ ἐπι-
5 στήμη θεωρεῖ τὰ ὑπάρχοντα καθ' αὐτά.

Ἐπίδωλον τίνα κοινὰ ἀξιώματα καὶ τίνα ἕδια, λέγει νῦν καὶ ποῖα τῶν δε²⁰
δομένων καθ' ἐκάστην ἐπιστήμην ἕδια. ταῦτ' οὖν, φησίν, ἔστι δεδομένα
ἕδια ἐκάστη ἐπιστήμῃ, ἀπερ ἀεὶ μὲν ὡς ὅντα λαμβάνει. ζητεῖ δὲ τίνα τούτοις
καθ' αὐτὸ συμβέβηκεν. οἷον μονάδας μὲν ἡ ἀριθμητική, ἡ δὲ γεωμε-
10 τρία σημεῖα καὶ γραμμάται· τὰ δὲ καθ' αὐτὸ τούτοις συμβεβήκοτα ζητοῦσι.

p. 76^b 5 Ταῦτα γάρ λαμβάνουσι τὸ εἰναι καὶ τοῦτο εἰναι.

Τουτέστι καὶ δι τοι εἴστι καὶ τί σημαίνει τούτων ἔκαστον. τὰ δὲ καθ'
αὐτὸ τούτοις συμβεβήκοτα πάθη κατὰ μόνον τὸ τί σημαίνει τῶν παθῶν
ἔκαστον λαμβάνεται ὑπὸ τῶν ἐπιστημῶν, ζητεῖται δὲ εἴτε εἴστιν εἴτε μή.

15 p. 76^b 9 Η δὲ γεωμετρία τί τὸ ἀλογον ἡ τί τὸ κεκλάσθαι ἡ νεύειν.

Δῆλον δτι περὶ ἀλόγων μεγεθῶν διαλαμβάνει γάρ περὶ τούτων ἡ γεω-
μετρία, τί μὲν σημαίνει τὸ ἀλογον μέγεθος λαμβάνουσα, δτι τὸ ἀσύμμετρον
καὶ μὴ κοινὸν ἔχον μέτρον πρὸς ἔτερον, ὡς ἐπὶ τῆς διαμέτρου τοῦ τετρα-
γώνου καὶ τῆς πλευρᾶς· εἴτε μέντοι ἀλογος ἡ διάμετρος εἴτε μή, οὐκέτι
20 λαμβάνει, ἀλλὰ δείκνυσιν. εἰ δὲ ἡ ἀνάλογην (γράφεται γάρ καὶ οὕτως),
δτι καὶ περὶ ἀναλόγων μεγεθῶν διαλαμβάνει. κοινὸν δὲ τοῦτο καὶ πρὸς
ἀριθμητικὴν ἔχει. οὐκ εἴστι δὲ ταῦτα τὸ κεκλάσθαι τῷ νεύειν· πὴ
μὲν γάρ κεκλάσθαι εἰστὶν ἐπὶ μιᾶς γραμμῆς, ησαὶ οὐκ εἴστι πάντα τὰ 35
μόρια ἐπ' εὐθείας ἀλλήλοις ἀλλ' ὡς ἔτυχε· νεύειν δὲ λέγονται εὐθεῖαι
25 αἵτινες ἐκβαλλόμεναι καθ' ἐν σημεῖον συμπίπτουσιν. ὥσπερ ἡ διάμετρος
πρὸς τὴν πλευράν.

p. 76^b 10 Ότι δ' εἴστι, δεικνύοντι διά τε τῶν κοινῶν καὶ ἐκ τῶν
ἀποδεδειγμένων, καὶ στερολογία δὲ ωσαύτως.

Τὰ καθ' αὐτό, φησίν. ὑπάρχοντα πᾶσι τοῖς εἰρημένοις δεικνύοντιν αἱ

1 εἴστιν om. U 2 τοιάδε deleverim cf. p. 61,10 3 εἴστιν om. U 4 περὶ κτλ.
om. S 5 αὐτό R 6 ποῖα RU: τίνα Sa 7. 8 δεδομένα ἕδια Sa: inv. ord. RU
9 αὐτὰ U γεωμετρία δὲ, om. ἡ RSA 10 γραμμάς—σημεῖα RSA αὐτὰ U
ζητοῦσι] huc usque S 12 καὶ prius om. a εἰτί U τί RU: τὸ a
τούτων om. R 13 αὐτὰ U 15 ἀνάλογον R 16 δῆλον RU: τουτέστιν a
post ὅτιλον add. δὲ U fort. (διαλαμβάνει)· διαλαμβάνει 18 ἔτερον a: ἐκάστερον RU
18, 19 τοῦ τετραγώνου om. R 20 δεικνύει a δὲ om. Ηα² εἴη a¹
γράφεται γάρ καὶ οὕτως a¹: om. RUa² 24 ἔτυχον U νεύει R λέγοντα κι R
28 καὶ κτλ. om. R δὲ om. a Arist.

ἐπιστῆμαι ἔκ τινων κοινῶν ἀξιωμάτων καὶ ἔκ τῶν ζῆδη προσποδεῖται γμένων 28¹ θεωρημάτων. οὐ γάρ πάντα διὰ τῶν ἀξιωμάτων δείκνυται προσεγγῶς· τὸ 10 γάρ τρίτον διὰ τοῦ δεύτερου δείκνυται, κακεῖνο διὰ τοῦ πρώτου. ἀστρολογίαν δὲ τὴν ἀστρονομίαν φησί· καὶ ἐπὶ ταῦτης γάρ τὰ μὲν κατὰ μόνην τὸ 5 τί σημαίνει λαμβάνεται, τὰ δὲ καὶ ὅτι ἔστι ζητοῦνται.

p. 76b 11 Ήδη γάρ ἀποδεικτικὴ ἐπιστήμη περὶ τρία ἔστιν.

'Ιδοι ἐντεῦθεν λαβόντες τὴν ἀρχὴν τὴν διαιρετιν τῶν ἐν οἷς ἔστι πᾶσα ἀπόδειξις ἐποιηθείσθαι.

p. 76b 12 Ὅσα τε εἶναι τίθεται· ταῦτα δέ ἔστι τὸ γένος.

10 Τουτέστι τὰ δεδομένα. γένος δὲ δῆλον ὅτι τὸ ὑποκείμενόν φησιν ἐκάστη ἐπιστήμῃ, ἐξ οὗ πᾶς δρός δεδομένος λαμβάνεται, ὡς εἴπομεν καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν. δεύτερον δέ φησι τὰ ἀξιώματα ἐξ ὧν πᾶσα ἀπόδειξις.

p. 76b 15 Καὶ τρίτον τὰ πάθη.

50

15 Τουτέστι τὰ ζητούμενα, ἀ κατ' αὐτὸν συμβέβηκε τοῖς ὑποκειμένοις. ἀ (κατὰ) μόνον τὸ τί ἔκαστον σημαίνει λαμβάνεται.

p. 76b 16 Ἐνίας μέντοι ἐπιστήμας οὐδὲν κωλύει ἔνια τούτων παρορᾶν. |

'Ἐπειδὴ εἰπεν ὅτι τριῶν τῶν ἐξ ὧν πᾶσα ἀπόδειξις ἐπὶ πάντων 28¹ 20 μὲν τὸ τί σημαίνει ἔκαστον προλαμβάνεται ὑπὸ τῶν ἐπιστημῶν, ἐπὶ τινῶν δὲ καὶ τὸ ὅτι ἔστι, οὐ πάντως δὲ οὕτε τὰ ἀξιώματα προλαμβάνονται αἱ ἐπιστῆμαι οὕτε τὸ ὑποκείμενον γένος ὑποτίθενται ὡς ὃν, διὰ τοῦτο φησιν ἐφ' ἣν τῶν εἰρημένων τριῶν, εἰ σαφέστερον εἴη ἐκ τῆς ἐναργείας, οὐκ ἀναγκαῖον ὑπὸ τῶν ἐπιστημῶν προλαμβάνεσθαι. οὐ γάρ ὅριζεται δὲ τὸ 25 φυσικὸς τί ἔστι τὸ μέγεθος ὥριζεται διὰ τὸ ταῦτα ἐναργέστερα εἶναι ἐξ αὐτῆς τῆς αἰθήρεως.

4 τὰ μὲν om. R 5 τὸ δὲ U 7 ἐν ἀρχῇ Ra² τῶν a: τοῦ RI
10 post δὲ add. λέγεται Ra φησιν om. a 12 ἐν τοῖς ἔμπρ. p. 99,10
δεύτερον—13 ἀπόδειξις om. a 16 κατὰ addidi cf. vs. 4 ἔκαστον bis R
18 παρορῶν U 19 τρία ἔστιν ἐξ a 20 post ἔκαστον add. φησι a προλαμ-
βάνεται scripsi cf. p. 121,14. 21: προλαμβάνεται U: λαμβάνεται R: προλαμβάνεσθαι a
21 προλαμβάνονται Ua 23 ἦ U ἐναργεῖα scripsi: ἐνεργεῖα libri 24 ἐπὶ U
προλαμβάνεσθαι scripsi cf. vs. 20: προλαμβάνεσθαι libri 25 τί alt. om. a
26 ἐναργέστερον U: ἐνεργέστατα a

p. 76b18 Οὐ γάρ ὄμοίως δῆλον ὅτι ἀριθμός ἐστι καὶ ὅτι ψυχρὸν 28^v
καὶ θερμόν. |

'Ο μὲν φιλόσοφος οὗτος ἔλεγεν. τὸν δὲ Ἀλέξανδρον μᾶλλον μὲν εἶναι 119^r
δῆλον λέγειν τὸν ἀριθμόν, ἡτούν δὲ τὸ ψυχρὸν καὶ θερμόν. οὐ μὴν τὴν 25
ἢ ἀλήθειαν οὗτος ἔχειν· σαφέστερον γάρ τὸ ψυχρὸν καὶ θερμὸν ἦ τὰλλο τι
τῶν φυσικῶν ἥπερ ὁ ἀριθμός. διὸ οὐ μὲν φυσικὸς οὐχ ὑρίζεται τί τὸ ψυ-
χρὸν ἢ τί τὸ θερμόν. διὸ τὸ δῆλα εἶναι ταῦτα ἐκ τῆς ἐναργείας· οὐ μέντοι
ἀριθμητικὸς ὑρίζεται τί ἐστιν ἀριθμός καὶ τί μονάς, ὅτι ἀριθμὸς μέν ἐστι
τὸ ἐκ μονάδων συγκείμενον πλῆθος, μονάς δὲ καθ' ὃ ἔκαστον τῶν ὄντων
10 ἐν λέγεται. |

p. 76b19 Καὶ τὰ πάθη μὴ λαμβάνειν τί σημαίνει, ἀν ἢ δῆλα, 28^v
ἥσπερ οὐδὲ τὰ κοινὰ οὐ λαμβάνει τί σημαίνει τὸ ἵσα ἀπὸ ἵσων
ἀφελεῖν, ὅτι γνώριμον.

'Οτι οὐδὲ τὰ καθ' αὐτὸν συμβεβηκότα πάθη, ἐὰν ἢ δῆλα, ὑρίζεται ὁ
15 ἐπιστήμων, οὐδὲ μὴν τὰ ἀξιώματα. οὔτε γάρ τί σημαίνει τὸ 'τὰ ἐξαρμό-
ζοντα ἐπ' ἄλληλα ἵσα ἀλλήλοις ἐστί' λέγει, οὔτε μὴν τί ἐστι τὸ 'ἐάν ἀπὸ 20
ἵσων ἵσα ἀφιαρεθῇ, τὸ καταλειπόμενά ἐστιν ἵσα' καὶ ἐπὶ τινων παθῶν
ὄμοίως· οὐχ ὑρίζεται γάρ ὁ γεωμέτρης, οἷον τί ἐστι τὸ τὰς τρεῖς γωνίας
δύο ὅρθαις ἵσας ἔχειν, ἢ τίνες εἰσὶν αἱ ἐφεξῆς γωνίαι. καὶ ἐπὶ τῶν
20 ἄλλων ὀσαύτων.

p. 76b21 'Αλλ' οὐδὲν ἡττον τῷ γε φύσει τρία ταῦτα ἐστι, περὶ
ὅ τε δείκνυσι καὶ ὃ δείκνυσι καὶ ἐξ ὅν.

Καν τε, φησί, ταῦτα πάντα προλαμβάνηται ὑπὸ τῶν ἐπιστημῶν, καν

1. 2 θερμὸν—ψυχρὸν α 3 post. μὲν add. οὖν α τὸν δὲ—10 λέγεται R^{a2}: ὅτι
δὲ μὲν ἀριθμητικὸς ὑρίζεται, τί ἐστιν ἀριθμός, καὶ τί μονάς, ὅτι ἀριθμὸς μέν ἐστι, τὸ ἐκ
μονάδων συγκείμενον πλῆθος. μονάς δὲ, καθ' ἔκαστον τῶν ὄντων ἐν λέγεται. ὁ δὲ φυσικὸς
οὐχ ὑρίζεται τί ἐστι τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν, διὸ τὸ δῆλα εἶναι ταῦτα ἐκ τῆς αἰσθήσεως.
καὶ ἔστιν ἡ διαφορὰ ἐνταῦθα, τοῦ τὸν μὲν, ὑρίζεται, τὸν δὲ, οὐχ ὑρίζεται. ὁ δὲ ἀλέξανδρος
καὶ ἀμφοτέρους μὲν ὑρίζεται φυσιν. ἀλλὰ τὸν μὲν ἀριθμητικὸν μᾶλλον ὑρίζεται τὸν ἀριθμόν,
ἢ τὴν μονάδα. τὸν δὲ φυσικὸν, ἡτούν τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ θερμόν. ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔχει τὸ
ἄληθές, σαφέστατα γάρ ἔγνωσται τῇ αἰσθήσει τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν, ἢ τὰλλο τι τῶν φυσικῶν,
ἥπερ ὁ ἀριθμός. καὶ διὰ τοῦτο ἡ τοιάστη ἐξήγησις ἀποδοκιμάζεται α¹ 3.4 μὲν εἶναι
δῆλον λέγειν α²: δῆλον εἶναι λέγειν R: μὲν εἶναι U 5 ἔχειν οὗτος U 6 διάτι R
post τί add. ἐστι R 7 ἐναργείας scripsi: ἐνεργείας R^{a2} 8 post τί alt. add. ἐστι R
11 λανθάνειν α² 8 ἐάν ἢ δῆλα τί σημαίνει R 12 μὴ R τὸ κτλ. om. R
post τὸ add. τὰ U: om. a Arist. 13 γνώριμον a Arist.: γνώριμα U 16 ἐστι
οὐν. U: εἶναι a λέγειν U: om. a 18 γάρ om. R post γωνίας add. τὸ
τρέγωνον a 19 δυστὸν a καὶ om. R 21 περὶ κτλ. om. R 22 ὃ τε a
Arist.: ὃ τι U 23 ἔάν—έάν a ταῦτα a: om. RU προσλαμβάνηται Ra

τέ τινα παροράται διὰ τὸ ἐναργές, οὐδὲν γῆτον ἐπὶ πάσης ἐπιστήμης τρία 28γ
ἐστιν ἐξ ὧν συνέστηκε πᾶσα ἀπόδειξις, τὸ τε γένος περὶ ὃ τὰ καὶ¹ αὐτὸν
ὑπάρχοντα ἀποδείκνυσιν ἡ ἐπιστήμη, ὅπερ καὶ δεῖχμένου ἐστί, καὶ
αὐτὰ τὰ καὶ¹ αὐτὸν ὑπάρχοντα αὐτῷ πάθη, ὅπερ ἐστὶ ζητούμενον, καὶ
ὅ τρίτον τὰ ἀξιώματα ἐξ ὧν ὑπάρχοντα δείκνυνται τὰ πάθη τοῖς ὑπο-
κειμένοις.

p. 76b23 Οὐκ ἔστι δὲ ὑπόθεσις οὐδὲ αἰτηματοῦ ἀνάγκη εἶναι δι'
αὐτὸν καὶ δοκεῖν ἀνάγκη καὶ τὰ ἑτῆς.

Εἰπὼν τοία εἶναι τὰ ἐξ ὧν πᾶσα ἀπόδειξις, καὶ οὗτα προλαμ- 30
10 βάνουσιν αἱ ἐπιστῆμαι, πάντα μὲν κατὰ τὸ τι σημαίνει, τινὰ δὲ κατὰ τὸ
οὗτοῦ ἔστι, καὶ οὗτοι συμβαίνει ἐπὶ τινῶν ἐπιστημῶν ἐνίστε τινα τούτων μὴ λαμ-
βάνεσθαι διὰ τὸ δῆλα εἶναι ἐκ τῆς ἐναργείας, ὥσπερ ἀμέλει οὐδὲ τῶν ἀξιω-
μάτων προσλαμβάνουσιν οἱ κατὰ μέρος ἐπιστημονες τὰς σημασίας διὰ τὸ
σαφῆ εἶναι ἐκ τῆς ἐναργείας, οἷον τί σημαίνει τὸ ‘ἐάν ἀπὸ τούτων ἵστα ἀφαι-
15 ρεῖται’ καὶ τὸ τὴν ἀντίφασιν μὴ συναληθεύειν, ἐπειδὴ δὲκαὶ ἐμνήσθη τοῦ
τοῦ ἀξιώματος, βούλεται τὴν τε ἴδιότητα αὐτοῦ παραδοῦναι ἡμῖν καὶ δια-
κρίναι αὐτὸν ἀπό τε τῶν καλομένων ὑποθέσεων καὶ αἰτημάτων καὶ ἔτι
ταῦτα ἐξ ἀλλήλων τε καὶ τῶν δρισμῶν. Καὶ μὲν οὖν καὶ ἐν ἀρχαῖς πορα-
δεῖσθαι οἱ τούτων ὑπάρχεισι· ἐπειδὴ δὲ καὶ νῦν τούτων μέρηνται, εὐλογον
20 τὴν πᾶσαν ἡμᾶς τῶν προκειμένων διάνοιαν ἀνακεφαλαιωσαμένους ἄνωθεν
τὴν πᾶσαν ἐντελῆς ἐκτίθεσθαι διαίρεσιν ἔχουσαν οὕτως. τῶν ἀμέσων προ- 40
τάζεων αἱ μὲν αὐτόπιστοι εἰσι καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις κοινῶς συμπεφυκυῖαι,
αἱ δὲ οὐ πᾶσιν. αἱ μὲν οὖν κοινῆς συμπεφυκυῖαι πᾶσι διὰ τὸ οὐκοῦν
ἔχειν τὸ πιεσθὲν καλοῦνται ἀξιώματα καὶ κοιναὶ ἔννοιαι· αἱ δὲ μὴ πᾶσι
25 συμπεφυκυῖαι ἀλλὰ τις καλοῦνται θέτεις. καὶ τῶν θέτεων αἱ μὲν τῇ ἔστιν
ἔκαστον φασιν, αἱ καλοῦνται δρισμοί, αἱ δὲ ἀλλοὶ ἀλλούς κατηγοροῦνται, αἱ
καλοῦνται κοινῆς δημόσιαι ὑποθέσεις. καὶ τῶν ὑποθέσεων αἱ μὲν ἀληθεῖς
τε οὖσαι καὶ δοκοῦσαι λαμβάνονται τῷ μανθάνοντι παρὰ τοῦ ἐπιστήμονος, αἱ δὲ
35 δὲ μὴ δοκοῦσαι. αἱ μὲν οὖν δοκοῦνται τοῖς μανθάνοντι λαμβανόμεναι κα-
κοῦνται δημόσιοι δημόσιως τῷ γένει ὑποθέσεις, αἱ δὲ μὴ δοκοῦσαι
αἰτήματα. καὶ τῶν ὑποθέσεων οἵσαι μὲν μετὰ τοῦ δοκεῖν τῷ προσδιαλεγό-
μένῳ καὶ ἀληθεῖς εἶναι οὐ πολλῆς δέσονται ἐπιστάζεως εἰς τὸ τὴν ἐν αὐτοῖς
θεωρήθηναι ἀληθεῖσαν, καλοῦνται κυρίως ὑποθέσεις. οἷον εἰ θέλων τις κατα-
σκευάσαι, οὗτοι οἱ ψυχὴ θείαντος, ἐρωτήσει τὸν προσδιαλεγόμενον, εἰ δοκεῖ
45 αὐτῷ οἱ ψυχὴ θείαντος εἶναι. οἱ εἰ τὰ ἐναντία ἐξ ἀλλήλων γίνεται. εἰ δο-

1 παροράται Ra ante διὰ add. ὑπὸ τῶν ἐπιστημῶν R 2 post πάσης add.
γάρ RU: om. a 3 δείκνυται R τὰ πάθη om. R 8 αὐτὸν libri καὶ τ. ἐ.
om. R 9. 10 προσλαμβάνουσιν Ua 11 καὶ τὸ τι σημαίνει Ua² post ἐνίστε
add. δὲ Ua 12 οὐδὲ ἀμέλει R 13 προσλαμβάνουσιν Ua post τὸ add. ταῦτα u:
ταῦτα mrg. U 14. 15 post ἀφαιρεῖται add. τὰ καταλειπόμενά εἰσιν τοῦ a 18 ἐν ἀρχαῖς]
c. 2 p. 72a 14 sq. 20 ἀνακεφαλαιωμένους U 21 ἐντελῆ R 24 post καλοῦνται
add. καὶ R 28 οὖσαι R: εἰσι Ua 29 αἱ μὲν—30 δοκοῦσαι iterat U

μὲν οὖν συγκαταθήται τῇ ἐρωτήσει, φύσει οὕτως ἔχειν· εἰ γάρ καὶ γρῆσει ταῦτα ἐπιστάτεις τίνος, ὀλλὰ οὖν ἀληθῆ τέ εἰσι καὶ τῷ διέρην ἐπισκέψαντι εὐθὺς δῆλα οὕτως ἔχοντα γίνεται. ταῦτα οὖν καλεῖται κυρίως ὑποθέσεις, τοῦ τοιούτου δ' εἰσὶν εἰδός καὶ τῶν ὑρισμῶν διστοιχία φανεράν ἔχουσι τὸν ἐν αὐτοῖς ἀληθῆσιν· οἷον τρίγωνόν ἐστι σχῆμα ἐκ τριῶν εὐθείῶν περιεγόμενον, κύκλος δέ ἐστι σχῆμα ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιεγόμενον, πρὸς ἣν 29^τ ἀφ' ἑνὸς σημείου τῶν ἐντὸς τοῦ κύκλου πᾶσαι αἱ [πρὸς τὴν περιφέρειαν] προταπίπονται εὐθεῖαι τίσαι ἀλλήλαις εἰσὶν· ἐναργὲς γάρ τὸ ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιέχειται τὸν κύκλον καὶ τὸ τὰς ἐκ τοῦ κέντρου τίσας εἶναι τῷ 10 μόνον κατανοήσαντι, διστοιχίαν τοῦ κέντρου, καθ' ὃ ἔστηκε τὸ ἔστερον σκέλος τοῦ διαβήτου, ἐπὶ τὸ λοιπὸν σκέλος διάστημα μίᾳ ἐστὶν εὐθεῖα, ητὶς 5 πανταχόμενη περιαγομένη γεννᾷ τὸν κύκλον· καὶ ἐπὶ τῶν παραπληγίων ὡσαύτως ὀλίγης δεῖται ἐπιστασίας. δοσαι δὲ δοκοῦσαι τῷ προσδιαλεγομένῳ ἀληθεῖς μέν εἰσι, ἀποδεῖξεις δὲ δεῖμεναι καὶ ἐπεξεργασίας πλείονος, αὗται 15 πρὸς τὸν μανθάνοντά εἰσι μὲν ὑποθέσεις, οὐ μὴν κυρίως, οἷον πάλιν οἱ δροι. τούτων γάρ δοσοὶ μὲν οἰκούμενην ἔχουσι τὴν πίστιν μετὰ τοῦ δοκεῖν τῷ μανθάνοντι, οὐτοὶ κυρίως καλοῦνται ὑποθέσεις, ὡς ἥδη εἴπομεν· δοσοὶ δὲ οὐκ οἰκούμενην ἔχουσι τὰς πίστεις ἀλλὰ δέονται ἀποδεῖξεις, οἷον ὃ τῆς ἐπιφανείας [ὑποθέσεις εἰσὶν], ἀλλὰ καὶ 20 τὸ τὸν ἥδιον μείζονα εἶναι τῆς γῆς ἢ τὴν γῆν ἐν τῷ μέσῳ εἶναι ἢ κέντρου λόγον ἔχειν ἢ ὃ τι δοκοῦν τῷ προσδιαλεγομένῳ λαμβάνεται, ἐπειδὴ ἀποδεῖξεις ταῦτα δέεται, λαμβάνεται δὲ ἀναποδείκτως, οὐτοὶ ὡς πρὸς τὸν μανθάνοντα καλοῦνται ὑποθέσεις, καὶ δῆλον διτι καὶ ὃ ὑρισμὸς ὑπόθεσίς 25 ἐστιν οὓς εἶναι τῷ ὑποκειμένῳ τὸ σύντο, διαφέρον δὲ τῇ σχέσει, διπερ καὶ 15 κατάφασις καὶ ἀπάρφασις καὶ πρότασις καὶ πρόβλημα καὶ συμπέρασμα. διταν μὲν γάρ ὡς μέρος προτάσεως ὃ ὑρισμὸς λαμβάνεται, ὑπόθεσίς ἐστι καὶ οὐχ ὑρισμός, διπερ διταν. εἰ τύχοι, τὸν τοῦ κύκλου ὑρισμὸν ἐν προτάσει παραλαμβάνωμεν, ἐν θεωρήματι λέγοντες 'αἱ δὲ ἀπὸ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν προταπίπονται τίσαι ἀλλήλαις εἰσὶν' ἢ 'διταν δὲ εὐθεῖα ἐπ' εὐθεῖαν σταθεῖσα τὰς ἐφεξῆς γωνίας δυσὶν ὄρθιαις τίσας ποιήῃ' καὶ τὰ ἔξης· διταν δὲ μὴ ἀντὶ προτάσεως παραλαμβάνηται ἀλλ' ὡς αὐτὸς τοῦτο τὴν φύσιν τοῦ πράγματος ἀπαγγέλλων, τότε ὑρισμός ἐστιν, οὐχ ὑπόθεσις. οὐκέτι μέντοι ἡ ὑπόθεσις πάντως καὶ ὑρισμός ἐστιν· οἷον διτι τὰ ἐναντία ἐξ ἀλλή-

1 συγκαταθήται R φύσει scripsi: φύσει libri γάρ scripsi: δὲ libri καὶ a²: οὕτως RUA¹ post γρῆσει add. μὲν Ua¹ 2 ἐπισκέψεως a¹ ἀληθεῖς pr. U 3 οὖν om. Ua² καλοῦνται Ua², at cf. p. 181,24 3. 4 post ὑποθέσεις add. καὶ Ua²: τῶν ἀμέσων προτάσεων a 4 δ' om. Ua² 6 καὶ κύκλος, om. δέ U 7 πρὸς τὴν περιφέρειαν delevi 8 post γάρ add. καὶ R 11 post διαβήτου add. τοῦ γράζοντος τὸν κύκλον a 13 ἐπιστάσεως R δοκοῦσαι a²: δοκοῦσαι RUA¹ 14 εἰσι a²: εἶναι RUA¹ αὐτῆς R: αὐτοῖς a¹ 15 εἰσὶν ὑποθέσεις R: ὑποθέσεις μέν εἰσι καὶ κύται a¹ πάλιν om. U 19 ὑποθέσεις εἰσὶν delevi 21 ἢ ὃ τι om. R post διτι add. τι U 22 δεῖται U 23 καὶ alt. om. R 26 λαμβάνεται U 28 ἐν θεωρήματι RUA²: προβλήματα a¹ 29 πίπονται R post προταπίπονται add. εὐθεῖαι a ἀλλήλαις R 30 ποιεῖ a καὶ τὰ ἔξης om. R 31 παραλαμβάνεται U ante τὴν add. κατὰ a² 32 ἀπανέγει sic R: ὑπογράψῃ a¹ 32,33 οὖ μέντοι ἡ ὑπόθεσις R: ἡ μέντοι ὑπόθεσις οὐ a οἷον RUA²: καὶ γάρ a¹

λων, ὑπόθεσις μάν, οὐκέτι δὲ καὶ ὄρισμάς, καὶ τὸ τὴν σεικήνην ἐκ τοῦ 29^ο ἥλιου φυτί^ο εσθαι ὑπόθεσις, οὐγ̄ ὄρισμάς ἔστιν, εἰ δοκοῦντα τῷ προσδιαλε-
γούντοι λαμβάνονται. Οσαι μὲν οὖν τῶν ὑπόθεσιν δοκοῦνται τῷ μανθάνοντι
ἢ τῷ προσδιαλεγομένῳ, ἕτεροι τῶν ὑπόθεσις καλοῦνται. ὡς εἰρηται, ὅμως
5 νῦμας τῷ γένει. Οσαι δὲ μὴ δοκοῦνται τῷ προσδιαλεγομένῳ, ἀληθεῖς δὲ εἰσὶ
καὶ ὀλίγης δεόμεναι παραμυθίας, καλοῦνται κυρίως αἰτήματα· οἷον τὸ παντὶ
κέντρῳ καὶ διαστήματι κύκλου γράφεσθαι καὶ τὸ ἀπὸ παντὸς σημείου ἐπὶ
πᾶν σημεῖον εὑθεῖαν γραμμὴν ἀγαγεῖν καὶ τὰ τούτοις δημοια. εἰ δὲ μὴ
δοκοῦσαι, εἰ μὲν ψευδεῖς εἰλεῖν ἐναντίαι δὲ τῇ τῷ προσδιαλεγομένῳ δέξαι,
10 ἢ καὶ ἀληθεῖς μὲν πλείονος δὲ ἀποδεῖξεις δεόμεναι, καλοῦνται πρὸς τὸν
μανθάνοντα αἰτήματα. οἷον ψευδεῖς μέν, ὡς εἰ αἰτοῦῃ τις τῶν περὶ Δη-
μόκριτον συγχωρήθηναι αὐτῷ δὲι ἀρχαὶ τῶν πραγμάτων εἰσὶ τὰ ἀταρα. ἢ
τῶν περὶ Ἀναξαγόραν τις δὲι αἱ ὄμοιομέρειαι ἀληθεῖς δὲ καὶ πλείονος δεόμεναι
παραμυθίας, ὥσπερ ἡ λέγουσα τὰς ἀπὸ ἐλαττόνων ἢ δύο δριμῶν ἐκβαλλου-
15 μένας συμπίπτειν· τοῦτο γάρ λαμβάνει μὲν ὡς αἰτημα ὁ γεωρμέτρης ἀναπο-
δείκτως, βιβλίον μέντοι ὀλόκληρον δὲ τε Πτολεμαῖος καὶ ὁ Περόκλος εἰς τοῦτο
κατεβάλλοντο. πολλάκις δὲ καὶ ἐναντία ἔστι τὰ αἰτήματα τῇ τῷ προσδια-
λεγομένῳ δέξαι, συγχωρεῖ μέντοι ὁ προσδιαλεγόμενος, ἵνα συμπεριανθῇ τι·
οἷον εἰ τις δοξάζων μὴ εἴναι κενὸν συγχωρήσει τὸ εἶναι κενόν, ἵνα εἰδεῖη
20 εἰς τὸ τῷ αἰτοῦντι γρηγορεύει· τὰ τῇς ὑπόθεσις. πολλάκις δὲ καὶ οὐδέ-
τερον αὐτῷ δοκεῖ τῶν ἀντικειμένων, οἷον τὸ τοὺς ἀστέρας ἀρτίους εἴναι· ἢ
περιττούς. πάλιν δὲ αὐτὸν συγχωρεῖ τῷ συλλογιζομένῳ δὲ βούλεται λαζεῖν,
ἵνα τὸ συναγόμενον ἴδῃ. πάντως οὖν καὶ τὸ ἀξιώμα καὶ ἡ ὑπόθεσις πάντως
25 ἀληθής· τὸ δὲ αἰτημα οὐ πάντως μὲν ἀληθές, συγχωρούμενον δὲ παρὰ
τοῦ πρὸς ὃν ὁ λόγος. ἢ μὲν οὖν πᾶσα διατρεσίς αὐτῇ. διαφέρουσι δὲ ἀλκή-
λιον τὰ εἰρημένα τὰ μὲν ἀξιώματα τῶν κατὰ φύσιν ὑπόθεσιν, διάτι. ὡς
ἐν ἀργῆ ταῦτα διεκρίναμεν. τὰ μὲν ἀξιώματα συμπεφύκασι πᾶσι καὶ οὐκοῦν
ἔχων αὐτὰ ἔκαστος προθεῖται, κανὸν μὴ ὁ διδάσκαλος εἴπῃ· αἱ μέντοι
ὑπόθεσις, εἰ καὶ τινες τρόπῳ τινὶ διὰ τὸ σαφὲς αὐτόπιστοι εἰεν. ὥσπερ
30 τὰ ἀξιώματα, ἀλλ’ οὐ δύναται ἔκαστος οὐκοῦν αὐτὰ προγειρίζεσθαι, ἀλλὰ τα
δεῖται μὲν ἀκοῦσαί τι περὶ αὐτῶν παρὰ τοῦ διδάσκαλου, ἀκούσας γε μὴν
οὐ πάντως δεῖται κατασκευῆς εἰς τὴν τούτων δεῖται ὡς ἐγόντων προσανή-
την ἀλλήλειαν, οἷον δὲι τρίγωνόν ἔστι τὸ ἐκ τριῶν πλευρῶν περιεγόμενον,
τετράπλευρον δὲ τὸ ἐκ τετσάρων, καὶ ἡρμογόνιον μὲν τὸ ὅρθην ἔχον γω-

2 ὑπόθεσις μὲν, οὐκ ἔστι δὲ καὶ ὄρισμός α¹ 2 εἰ scripsi: ἡ RUa^a post δοκοῦντα
add. διὰ τοῦτο γάρ α¹ 4 εἰδικώτερον α¹ εἰρηται] p. 127,30 6 τὸ om. R
7 κέντρῳ RUa^a: κύκλῳ α¹ 8 ὅμοια τούτοις U^a 9 δοκοῦσι malim post εἰεν
add. ἡ καὶ U^a δὲ a: om. RU^a δέξει U^a 11 οἶον RUa^a: καὶ α¹ εἰ (καὶ add.
α¹) αἰτοίη Ra^a: ὕστε U^a² 13 post ἀναξαγόρων add. εἰ Ua^a 14 ὡς U^a 15—17 ἀνα-
ποδείκτως. πολλῆς δὲ δεῖται τῇς ἀποδεῖξεις, ὡς βιβλίον ὀλόκληρον τὸν τε πτολεμαῖον, καὶ τὸν
πρόκληον καταβαλέσθαι εἰς τοῦτο α¹ 17 καὶ om. R 18 post δέξῃ add. εἰ Ua^a
19 συγχωρεῖ R 19. 20 ἰδῃ εἰ τῷ R 21 post οἶον add. εἰ a 23 ἰδῃ U^a
ἀξιώμα scripsi: αἰτημα RUa^a 24 ἀληθεῖς pr. I. Γα: fort. ἀποθή^{τη} 27 ἡ ἀργῆ R
ἐν ἀργῇ] p. 127,23 συμπέφυκε U^a 28 ἔχων om. R 31 αὐτῶν Ra: αὐτοῦ
τῶν U^a περὶ (ante τοῦ) R

νίαν, δέσυγάνιον δὲ τὸ δέσιαν ἔχον γωνίαν καὶ δια τοιαῦτα καθεύπεται. τῶν 29^η μὲν οὖν κυρίως ὑποθέσεων ταῦτη διαφέρουσι τὰ δέσιώματα. τῶν δὲ κυρίως αἰτημάτων διαφέρουσι τὰ δέσιώματα καὶ αἱ ὑποθέσεις· αἱ μὲν ὑποθέσεις, 30 δῆτι δοκοῦσαι λαμβάνονται τῷ μανθάνοντι, τῶν αἰτημάτων οὐ πάντως 5 δοκοῦντων αἰτουμένων παρὰ τοῦ διδασκάλου συγχωρηθῆναι· οἷον ὡς εἰ λέγοι· ‘συγχεχωρήσθω μοι τὸ ἀπὸ ποντὸς σημείου ἐπὶ πᾶν σημεῖον εὑθύναν γραμμὴν ἀγαγεῖν καὶ ποντὶ κέντρῳ καὶ διατεῖματι κύκλῳ γράψαι’· ἀμφοτέρων δέ, διέτι τὰ μὲν δέσιώματα καὶ αἱ ὑποθέσεις τὸ πιστὸν 10 ἔχουσι, τὰ δὲ αἰτήματα βραχεῖας ἦ καὶ πλείονος δέονται παραμυθίας.

10 Τὴν μὲν οὖν | τούτων διάχρισιν ἐν ἀρχαῖς παραδέδωκε. νῦν δὲ δια- 29^η χρίνει τὰ δέσιώματα ἀπό τε τῶν πρὸς τὸν μανθάνοντα ὑποθέσεων καὶ αἰτημάτων καὶ ταῦτα ἀπὸ ἀλλήλων, δῆτι τὰ μὲν αἰτήματα τῶν ὑποθέσεων διαφέρει τῷ τὰς μὲν ὑποθέσεις δοκοῦσας εἶναι τῷ μανθάνοντι. τὰ δὲ αἰτήματα οὐκέτι δοκοῦντα ἀλλὰ συγχωρούμενα, τὰ δὲ δέσιώματα ἀμφοτέρων τῷ τὰ 15 μὲν εἶναι κοινὰ ὡς πᾶσι δοκοῦντα καὶ οἰκοδεν ἔχοντα τὴν ἀλκήθειαν, τὰς δὲ ὑποθέσεις οὐ πᾶσι δοκοῦσας, μήτε μὴν τὰ αἰτήματα. τῶν δὲ ὄρισμῶν πάντα διαφέρουσι τῷ ταῦτα μὲν πάντα προτάσσεις εἶναι ἀλλοι ἀλλοι κατηγορούσας ἥτοι καθόλου ἦ ἐν μέρει καὶ ἦ καταφατικῶς ἦ ἀποφατικῶς, τοὺς δὲ ὄρισμοὺς μήτε καθόλου μήτε ἐν μέρει ἀλλοι ἀλλοι κατηγορεῖν μήτε 20 καταφατικῶς μήτε ἀποφατικῶς. ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸ τί ἐστιν ἐκάστῳ τῷ εἶναι ὄγλοιον. εἰ δέ ποτε οἱ ὄρισμοὶ παραληφθεῖεν ἐν προτάσσειν, οὐκέτι ὄρισμοὶ μένουσιν ἀλλὰ προτάσσεις γίνονται ἔχουσαι ὑποκείμενον μὲν τὸ ὄριστὸν 10 κατηγορούμενον δὲ τὸν ὄρισμόν, καὶ τότε γίνονται καὶ αὐτοὶ ὑποθέσεις.

Οὐκ ἔστι δὲ ὑπόθεσις οὐδὲ αἰτημα ὃ ἀνάγκη εἶναι δι’ αὐτὸν 25 καὶ δοκεῖν ἀνάγκη. τίνι διαφέρει δέσιωμα ὑποθέσεώς τε καὶ αἰτήματος, λέγει, δῆτι δέσιωμα μὲν ἐστιν δι’ αὐτὸν τέ ἐστιν ἀνάγκη καὶ δοκεῖ ἐξ ἀνάγκης οὕτως ἔχειν, ὅπερ οὐδὲ τῇ ὑποθέσει ὑπάρχει οὐδὲ τῷ αἰτήματι· ἦ μὲν γάρ ὑπόθεσις οὐκ ἐξ ἀνάγκης δοκεῖ οὕτως ἔχειν, ἐπεὶ μηδὲ πᾶσι δοκεῖ· τὸ δὲ αἰτημα οὐδὲ ὅλως δοκεῖ, ὡς εἴρηται.

30 p. 76b 24 Οὐ γάρ πρὸς τὸν ἔξω λόγον ἦ ἀπόδειξις ἀλλὰ πρὸς τὸν 15 ἐν τῇ φυγῇ.

Ἐπειδὴ εἶπε τὸ δέσιωμα ἀνάγκη τε *(δι?*) αὐτὸν εἶναι καὶ δοκεῖν ἐξ ἀνάγκης, 35 ἵνα μή τις εἴπῃ δῆτι οὐ πάντως ἐξ ἀνάγκης δοκεῖ τὸ δέσιωμα εἶναι (τί γάρ, ἐὰν μὴ συγχωρῇ τις δῆτι ἐπὶ παντὸς ἦ ἦ κατάφασις ἦ ἦ ἀπόφασις ἦ ἐὰν ἀπὸ τοσιν ἔστιν ἔστιν ἔστιν ἔστιν), πρὸς τοῦτον ἀπαν-

1 δέσυγάνιον—γωνίαν οι. a.¹ 4 δῆτι οι. R post τῶν add. δὲ U 7 γραμμὴν οι. U περιταγαγεῖν R 8 an ἀμφότερα? αἱ μὲν ὑποθέσεις καὶ τὰ δέσιώματα α 9 δέονται οι. R 11 post δέσιώματα add. τὰ Ua post ὑποθέσεων add. τε R 13 τὸ μανθάνοντι εἶναι R 15 κοινὴ καὶ αἱ κοινῶς R 17 πάντων pr. I. R 20 τὸ prius οι. U 21 προτάσσει Ra cf. p. 132,I. 2 22 μὲν ὑποκείμενον Ra 24. 25 lemma οι. a 26 an *(ἔτει)* ἀνάγκης ut p. 131,7? at cf. vs. 32 28 οὐ δοκεῖ 35 ἐξ ἀνάγκης ἔχειν οὕτως ὡς ἔχει, ἐπεὶ αἱ 32 δὲ αὐτὸν scripsi: αὐτὸν R/a 33 δοκεῖ τὸ δέσιωμα ἐξ ἀνάγκης αἱ 34 ἦ primum οι. U post ἀπόφασις add. ἀληθεύει α

τῶν φησιν ὅτι αἱ ἀποδεῖξεις οὐ πρὸς τὸν ἔξω λόγον ἀποτείνονται, τουτέστι 29^a τὸν ἐν τῇ προφορᾷ (οὐδὲ γάρ, ἐὰν ἐριστικῶς τις καὶ τοῖς ἐναργέσι μάχῃται, 29 παρὰ τοῦτο οὐκ ἀποδεῖξει ὁ ἀποδεικτικός), ἀλλὰ πρὸς αὐτὴν τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν καὶ πρὸς τὸν ἐνδιάθετον λόγον· οὐδὲ γάρ, ἐὰν λέγῃ τις 5 μὴ εἰναι ἀληθὲς τὸ ἐπὶ παντὸς ἦ τὴν καταφασιν εἰναι ἦ τὴν ἀπόφασιν, οὕτω πάντως καὶ φρονεῖ ὁ τοιοῦτος. διὰ τοῦτο οὖν φησιν, ὅτι τὰ σῆματα εἴπομεν ἔξι ἀνάγκης τε εἰναι καὶ δοκεῖν ἔξι ἀνάγκης, οὐ πρὸς τὸ συγχωρεῖσθαι 25 κατὰ τὸν προφορικὸν λόγον ὑπὸ τῶν προσδιαλεγομένων ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐν τῇ ψυχῇ διάθεσιν. ἐπειδὴ φησίν, εἰ πρὸς τὸν προφορικὸν λόγον γένοιντο αἱ 10 ἀποδεῖξεις, οὐ μόνον ἀπόδειξιν οὐκ ἐνδέχεται γίνεσθαι ἀλλ’ οὐδὲ ὅλως συλλογισμόν· δύναται γάρ μηδεμιᾶ καταφατικῆ προτάσει συγχωρῆσαι ὁ προσδιαλεγόμενος λέγων, εἰ τύχοι. μὴ εἰναι ἀληθὲς τὸ πᾶν ζῷον οὐδέποτε εἰναι 15 ἢ πᾶν σῶμα τριχῆ διαστατὸν ἦ ηγετινα ἄλλην καταφατικὴν πρότασιν· καταφατικῆς δὲ μὴ συγχωρουμένης προτάσεως συλλογισμὸς οὐ γίνεται. 20 οὐδὲ εἰ καὶ κατὰ τὸν προφορικὸν λόγον οὐ συγχωρεῖ ὁ τοιοῦτος, άλλ’ οὖν κατὰ τὸν ἐνδιάθετον πάντως οὕτως ἔξει. ἔτιδε καὶ αἱ ἀποδεῖξεις πρὸς τὸν ἐν τῇ ψυχῇ λόγον εἰσὶν, οὐ πρὸς τὸν ἔκτος.

p. 76^b 27 Όσα μὲν οὖν δεικτὰ ὅντα λαμβάνει αὐτὸς μὴ δεῖξας, ταῦτα, ἐὰν μὲν δοκοῦντα λαμβάνῃ τῷ μανθάνοντι, ὑποτίθε- 20 ται, καὶ ἔστιν οὐδὲ ἀπλῆς ὑπόθεσις ἀλλὰ πρὸς ἔκεινον ρόνον.

Τὶ διαφέρει ή πρὸς τὸν μανθάνοντα ὑπόθεσις τοῦ αἰτήματος, διακρίνει διὰ τούτων· τὴν γάρ ἀπλῶς ὑπόθεσιν τοῦ ἀπλῶς αἰτήματος ἐν ἀργαῖς διέκρινε. φησὶν οὖν ὅτι τῶν δεικτῶν ἀποδεῖξεως ὥστα μὲν δοκοῦντα λαμ- 25 βάνεται τῷ μανθάνοντι, ταῦτα ὑποθέσεις καλεῖται. οὐδὲ ἀπλῶς ὑποθέσεις δὲ πρὸς τὸν μανθάνοντα ὑποθέσεις· ἐὰν δὲ μὴ δοκοῦντα ἦ καὶ τὸ ἐναν- τία οἷς δοκεῖ τῷ μανθάνοντι, ταῦτα καλεῖται αἰτήματα. τούτων δὲ τὰ 30 παραδείγματα παρειθέμεθα.

p. 76^b 35 Οἱ μὲν οὖν ὅροι οὐκ εἰσὶν ὑποθέσεις· οὐδὲ γάρ εἰναι ἦ μὴ λέγονται.

30 Εγενέθεν διακρίνει τοὺς ὅρους ἀπὸ τῶν ὑποθέσεων, ὅτι αἱ μὲν ὑπο- 45 θέσεις ἀλλοι ἄλλου κατηγοροῦσιν ἦ ἀποφάσκουσιν, οἱ δὲ ὅροι οὐδὲν οὔτε καταφάσκουσί τινος οὔτε ἀποφάσκουσιν. ἀλλ’ ἦ μόνον τί ἔστι τὸ

2 τὸν om. a: καὶ τὸν l' post προφορᾷ add. τοῦ λόγου a οὐ R
 3 ἀπόδειξις Ra post ἀποδεικτός addl. λόγος a 5 ἦ prius om. R ἦ κατά-
 χασις ἦ ἦ ἀπόφασις a¹ 7 post τε addl. καὶ l' 10 ἀπόδειξις alt. l. Ra
 γενέθειται a 13 ηγετιναῦ R 16 καὶ om. R 17 εἰςίν om. R
 18 δεικτικά R 19 λάζη R 19.20 ὑποτίθενται R 20 ἀλλὰ καὶ om. R
 23.24 λαμβάνονται Ra 25 ὑπόθεσις R 27 προσθέμενά Ua 28 οὐδὲ
 RUa (C Mu, corr. B d p): οὐδέν Arist. 29 μὴ U Arist.: μὴ εἰναι Ra
 30 ἐνταῦθα a 32 ἀποφάσκουσι—καταφάσκουσι R

προκείμενον λέγουσιν. Ήστε αἱ μὲν ὑποθέσεις ἐν προτάσεσι πάντως, οἱ δὲ 29^a ὅροι οὐκ ἐν προτάσεσιν, ἀλλ᾽ ἐπίκασι φάσεσι μόνον, τί ἔστι τὸ λεγόμενον, συνιέναι παρέχοντες.

p. 76^b37 Τοῦτο δ' οὐχ ὑπόθεσις, εἰ μὴ καὶ τὸ ἀκούειν ὑπόθεσίν
5 τις εἶναι φήσει.

Τὸ λέγειν, φησί, τὸν ὄρισμὸν εἶναι ὑπόθεσιν ὅμοιόν ἔστιν, ὥσπερ ἂν 50
τις εἴποι [τὸν] καὶ τὸ φωνῆς ἀπλῶς ἀκούειν καὶ συνιέναι τὸ ὑπὸ τῆς φωνῆς
δηλούμενον ὑπόθεσιν εἶναι, οἷον ἄνθρωπος, κύων καὶ τὰ τοιαῦτα· τοῦτο γάρ
εἴπεν ἀκούειν. ἀλλ' ή μὲν ὑπόθεσις δι' αὐτὸν τοῦτο ὑπόθεσις λέγεται, διὰ τὸ
10 ὑποτίθεσθαι ἀλλοι ἀλλοφ ὑπάρχειν, οἷον τὴν ψυχὴν ἀθάνατον εἶναι η̄ θνητήν,
τὸν κόσμον γενητὸν εἶναι η̄ αἰδίον. οὐ γάρ τὸ ἀπλῶς λέγειν τὴν ψυχὴν
ἀθάνατον η̄ τὸν κόσμον ἀἰδίον, τοῦτο ὑπόθεσις· ἐπεῑ | τού γε τούτῳ τῷ 30^a
λόγῳ, ὥσπερ αὐτὸς εἰπε, πᾶσα λέξις ὑπόθεσις ἔσται. ὡς οὖν οὐ πᾶσα λέξις
15 σημαίνουσά τι ὑπόθεσις, οὕτως οὐδὲ οἱ ὄρισμοὶ ὑποθέσεις· τί γάρ ση-
μαίνει τὸ ὄριστον, δηλοῦσιν, *(οὐχ)* θτι ὑπάρχει τινὶ η̄ οὐχ ὑπάρχει. οὐκ
ἄρα οἱ ὄρισμοὶ ὑποθέσεις.

p. 76^b38 Ἄλλ' ὅσων ὕντων τῷ ἐκεῖνα εἶναι γίνεται τὸ συμ-
πέρασμα.

Τῷ δὲ εἶναι τὰς προτάσεις καὶ τὸ συμπέρασμα εἶναι ἀνάγκη· προτά- 5
20 σεις ἄρα τινές εἰσιν αἱ ὑποθέσεις. ἀλλ' οὐχ ἀπλῶς πᾶσα πρότασις ὑπό-
θεσις· οὐδὲ γάρ τὸ εἶναι τὸν ἄνθρωπον ζῷον ὑπόθεσις. η̄ δὲ πᾶς
ἔχουσα πρότασις ὑπόθεσις ἔστιν. καὶ τί διαφέρει αἰτήματός τε καὶ ἀξιώματος,
ἀκριβῶς διεξήγαγμεν.

p. 76^b39 Οὐδός δ' ὁ γεωμέτρης ψευδῆ ὑποτίθεται, ὥσπερ τινὲς
25 ἔφασαν.

Ἐπειδὴ εἴπεν θτι οὐ πρὸς τὸν ἔξω λόγον ἀποτείνονται αἱ ἀποδείξεις
ἀλλὰ πρὸς τὸν ἐν τῇ ψυχῇ, τοῦτο πιστοῦται ἐκ τῶν ἐπιστημῶν. τινὲς
γάρ τοῦτο μὴ συνειδότες φήμησαν τὸν γεωμέτρην μὴ ἀληθῆ ἀποδεικνύναι διὰ τὸ 15
ψευδεῖς, ὡς φῶντο, λαμβάνειν ὑπόθεσεις· λαμβάνει γάρ ὁ γεωμέτρης, εἰ
30 τύχοι, τόνδε κύκλον εἶναι μὴ ὅντα κύκλον η̄ τήνδε εὐθεῖαν μὴ οὖσαν εὐ-
θεῖαν, καὶ οὕτως τὰ ἔντος συμπεράνεται. φησίν οὖν θτι, ἐπεὶ μὴ πρὸς
τὸν ἔξω λόγον η̄ ἀπάντησις ἀλλὰ πρὸς τὸν ἐν τῇ ψυχῇ, διὰ τοῦτο καὶ ὁ

I post ἐν add. ταῖς Ua
delevi ἀπλῆς U

II post ψυχὴν add. η̄ R

19 τὸ δὲ U: Τούτεστι τὸ a

ἀποτείνονται αἱ ἀποδείξεις a: om. R

4 ὑπόθεσίς R
εὑνιέναι a

12 αἰδίον RU: γενητὸν a

an θτι <τέ> sive <τέ> τινὶ?

26 εἰπον R
εἰπεν] p. 76^b24

5 φήσειν εἶναι a
9 διὰ τοῦτο R

14 post τι add. λέγεται a

17 εἶναι om. U

22 πρότασις, ἐκεῖνη ἔστιν ὑπό-

7 τὸ primum
λέγεται ὑπόθεσις a

18 εἶναι om. R

22 πρότασις, λέγεται R

27 οὐ—27 ἀλλὰ om. U

γεωμέτρης οὐ πρὸς ἣν λαμβάνει εὐθεῖαν ποιεῖται τὰς ἀπόδεξεις ἀλλὰ πρὸς 30^τ ἦν νοεῖ· οὐδὲ γάρ, εἰ ἐν τῷ ἀβσκυρῷ ἀρθοί ποδιαίαν τὴν μὴ ποδιαίαν ἀλλ', εἰ τύχοι, δακτυλιαίαν, ὡς ἐπὶ μὴ ποδιαίας ποιεῖται τὰς ἀπόδεξεις, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔκυπον νόησιν, καθ' ἣν ἔλαβε καὶ τὴν γραμμήν, καὶ 5 οὕτως ἐπὶ πάντων.

p. 77a3 "Εἰτι τὸ αἰτήμα καὶ ἡ ὑπόθεσις πᾶσα ἡ ὡς ὅλον ἡ ὥς 20
ἐν μέρει, οὐ δὲ δροὶ οὐδέτερον ταύτων.

Δευτέρᾳ διάκρισις αὕτη τῶν δρων πρὸς τὰ αἰτήματα καὶ τὰς ὑποθέσεις, διότι τὰ μὲν αἰτήματα καὶ αἱ ὑποθέσεις ἤτοι ὡς ἐπὶ μέρους τινὸς 10 λέγονται ἡ κατὰ παντάς, ἐπεὶ καὶ πᾶσα πρότασις ἡ καθόλου ἐστὶν ἡ ἐν μέρει, οἱ μέντοι δρισμοὶ οὐδὲν οὔτε κατὰ παντὸς οὔτε κατὰ τινὸς κατηγοροῦσιν· οὐ γάρ φαμεν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν τὸ ἄφον λογικὸν θυγατὴν νοῦν καὶ ἐπιστῆμαις δεκτικόν, ἀλλ' αὐτὸν τὸν ἀνθρωπὸν εἶναι ἄφον λογικὸν θυγατὴν νοῦν 25 καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν.

15 p. 77a5 Εἰδη μὲν οὖν εἶναι ἡ ἐν τι παρὰ τὰ πολλὰ οὐκ ἀνάγκη,
εἰ ἀπόδεξεις ἔσται.

Ἐπειδὴ εἴπει πολλάκις δεῖν τὰς ἀπόδεικτικὰς προτάσεις καθόλου εἶναι πρώτου τοῦ ὑποκειμένου, φήμη δὲ ἂν τις διὰ τούτου τὰς ἰδέας εἰσάγεται, εἰ γε ἐκεῖναι πρώτισται εἰσὶ κατὰ τοὺς ὑποθεμένους αὐτάς, διὰ τούτη ταύτην ἀναγρῶν 20 τὴν ὑπόνοιαν τούτα τίθησιν, οὗτοι οὐχ ἔπειται τῇ ἀπόδεξει τὸ τὰς ἰδέας 30 εἰσάγεσθαι. οἱ μὲν γάρ ἰδέαι ἐξηγρημέναι τῶν πολλῶν οὔτε κατὰ παντὸς οὔτε κατὰ τινὸς λέγοντα ἀν· ἡ δὲ ἀπόδεξεις τὸ πρώτως κατὰ παντὸς ὑποτίθεται, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ καθόλου λέγει τοῦτο δέ φημι τὸ ἐν τοῖς πολλοῖς συγκατατεταγμένον εἶδος. Ὡστε οὐ τὰς ἰδέας εἰσάγει ἡ ἀπόδεξεις.

25 Εἰδη μὲν οὖν εἶναι ἡ ἐν τι παρὰ τὰ πολλὰ οὐκ ἀνάγκη, εἰ ἀπόδεξεις ἔσται, τοιτέστιν οὐκ ἀνάγκη τὰς εἰρημένους ἐν τοῖς περὶ ἀπόδεξεως λόγοις συνεισάγεσθαι τὰς ἰδέας, ὡς ἔκάστη ἐν ἐστιν. εἰ γάρ καὶ 35 λέγομεν δεῖν εἶναι τὸ καθόλου ἐν ταῖς ἀπόδεξεσιν, ἀλλ' οὐ φαμεν εἶναι τοιοῦτον αὐτὸν οἵτινι φασι τὸ εἰδος φέρει τῶν πολλῶν ἄφον λογικὸν οἱ τὰς ἰδέας 40 εἰσάγοντες, καὶ σκέψει ὑποτιθέμενοι διατί τοιοῦτον εἰδος φέρει τὸν περὶ τῶν ἰδεῶν καὶ διπερ ἂν τις ὑπονοήσει τῶν παρ' αὐτοῖς εἰρημένων τὴν περὶ τῶν ἰδεῶν

I ποιεῖται αἱ ποιεῖ R¹ ἀλλὰ—3 ἀπόδεξεις om. a¹ 2 ἀβσκυρόν a² εἰ ἐν a²: εἶναι ἐν R¹ μὴ om. a² 4 post ἀλλὰ add. τὰ a² αὐτῶν Ua² 6 ή om. Arist. . Ή αἱ μὲν ὑποθέσεις καὶ τὰ αἰτήματα Ra 10 λέγεται αἱ 11 κατηγοροῦσιν R¹a²: λέγονται ἂν a¹ 13 ἀλλὰ—14 δεκτικόν om. R αὐτὸν scripsi: αὐτὸν τὸ Ua¹ 15 post ἔσται add. εἰναι—ἀνάγκη καὶ τὰ ἔξῆς U¹ et om. z. τ. εἰ. R cf. p. 134.3 17 πολλάκις velut c. 4 p. 76b32 sq. καθόλου εἶναι προτάσεις αἱ 17. 18 πρώτου om. a¹: προτάσεις R¹ 18 ἰδέας αἱ εἰ γε—21 εἰσάγεσθαι om. U¹ 19 πρώτιστοι R 21 post πολλῶν add. οὖσαι αἱ 22 ἂν om. U¹ 23 ὑπετίθετο R¹ ἔλεγε U¹ λέγω U¹ 25 ἔσται Ua¹ οὐκ—26 ἔσται om. αἱ εἰ om. R 26 τοιτέστιν R¹: ἔστι δὲ η τοῦ ἄρτου διάνοια αὐτῇ, οὗτοι οἱ post ἀνάγκη add. εἰ αἱ εἰν τοῖς om. αἱ 27 εἰ ἔκάστη U¹ 28 ἔλεγομεν U¹ 28, 29 τοιοῦτον φαμεν εἶναι U¹ 29 φαμεν Ra¹ οἱ R¹a²: τὸ κατὰ a¹ 31 ὑπενόγεται R εἰν τοῖς εἰρημένοις a¹ τὴν R: εἰς τὴν Ua²: οἱ τῆς a¹

εἰσάγειν ἔννοιαν. τοῦτο προλαβὼν αὐτὸς ἀπόκρουέται. καὶ ἐφεξῆς δὲ τερε- 30^v
τίσματα τὰς ἰδέας ἐπισκόπων ἀποκαλεῖ.

p. 77^a6 Εἶναι μέντοι ἐν κατὰ πολλῶν ἀληθεῖς εἰπεῖν ἀνάγκη· οὐ 40
γάρ ἔσται τὸ καθόλου, ὃν μὴ τοῦτο ἦ.

5 Εἰ ἔστι, φησίν, ἀπόδειξις, τὰς ἰδέας μὲν οὐκ ἀνάγκη εἶναι, ἐν μέντοι
κατὰ πολλῶν ἀνάγκη. εἰ γάρ, ὡς ἐδεῖξαμεν, ἀνάγκη ἐν ταῖς ἀποδείξεσι
τὸ καθόλου παραλαμβάνεσθαι, τὸ δὲ καθόλου παντὶ τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρ-
χει, ἐπεὶ καὶ ἀεὶ καὶ πρώτῳ καὶ καθ' αὐτό, ἀνάγκη πᾶσα ἀποδείξεως
οὖσης εἶναι ἐν τι κατὰ πολλῶν ὑπάρχον· μὴ γάρ ὅντος τούτου οὐδὲ
10 καθόλου ἔσται, φησίν.

p. 77^a7 Ἐὰν δὲ τὸ καθόλου μὴ ἦ, τὸ μέσον οὐκ ἔσται, ὥστ' οὐδὲ 45
ἀπόδειξις.

Εἰ γάρ μὴ καθόλου τοῦ μέσου τὸ μεῖζον κατηγορεῖται, οὐ πρώτως
οὐδὲ ἦ αὐτό ἔστιν ὑπάρχει τῷ μέσῳ τὸ μεῖζον· τοιοῦτον γάρ ἐδείχθη τὸ
15 καθόλου. εἰ δὲ μὴ πρώτως τῷ μέσῳ τὸ μεῖζον ὑπάρχει, οὐδὲ μέσον ἔσται
κυρίως, ἀλλὰ δεῖται ἔτερου μέσου ὅρου ὡς πρώτως ὑπάρχει τὸ μεῖζον·
οἷον εἰ μὴ καθόλου τοῦ ἴσοσκελοῦς τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὁρθαῖς ἵσας
ἔχειν, οὐκ ἔσται τὸ ἴσοσκελεῖς μέσον· μέσου γάρ ἔτερου δεῖται, τοῦ τρι- 50
γώνου, ὡς πρώτως ὑπάρχει τὸ ἔχειν τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὁρθαῖς ἵσας.
20 οὐκοῦν ἀνηργημένου τοῦ καθόλου τὸ κυρίως μέσον ἀνήργηται. τοῦ δὲ κυρί-
ως ρέσου ἀνηργημένου ἀνήργηται ἡ ἀπόδειξις· δούσθεν γάρ προτάσεων
ἡ ἀπόδειξις. ὅπερει εἰ μὴ ὁ μέσος εἴη κυρίως μέσος, οὐδὲ ἀμεσος ἡ πρότα-
σις· τούτου δὲ μὴ ὅντος οὐδὲ ἀπόδειξις ἔσται.

p. 77^a8 Δεῖ ἄρα ἐν τι καὶ τὸ αὐτὸν κατὰ πλειόνων εἶναι μὴ
25 οὐκόνυμον. | 30^v

Καὶ τὸ μὴ οὐκόνυμον πρόσκειται· καὶ γάρ τὸ καρκίνος ὅνομα ἐν
κατὰ πλειόνων φέρεται, ἀλλ' οὐκούνυμως ἐπί τε τοῦ ἄστρου καὶ τοῦ ζώου
καὶ τοῦ ὄργανου· καὶ τὸ κύων οὐκούνυμως ἐπί τε τοῦ γερασίου καὶ τοῦ
θαλαττίου καὶ ἀστρώου καὶ τοῦ φιλοσόφου. οὐκούνυμοις δὲ οὐδὲ ἡ δια- 50
30 λεκτικὴ ἀπροσδιορίστως γρίζεται. μήτι γε ἀπόδειξις.

1 εἰσαγορέντης ἔννοιας a¹ ἐφεξῆς] c. 22 p. 83^a33 2 post ἰδέας add. αὐτὸς a:
post ἐπισκόπων R καλεῖ a 4 ἐν U 5 μὲν om. R οὐκ om. a
post ἀνάγκη add. μὴ Ra 6 ἐδεῖξαμεν ὡς a 8 πᾶσα scripsi cf. p. 136,22: πάσης
libri 9 τὸ U πολλῶν a: πάντων RU 11 post ἦ add. φησι R ὥστ'
τελ. om. R 14 οὐδὲ Ra: δὲ U ἐδείχθη] c. 4 p. 73^b26 sq. 15 πρώτω.
om. τῷ U ὑπάρχῃ U ἔστι a 16 πρώτῳ U 17 ὁρθάς U
19 πρώτῳ U 20. 21 τοῦ δὲ ρέσου τοῦ κυρίως U 22 κυρίως εἴη R 24 ἐν
τῷ RU (n p): τι ἐν a Arist. κατὰ RU: ἐπί a Arist. post εἰναι add. καὶ R
26 ἐν U a: εἰς R 27 οὐκούνυμον R 28 κυρίος R 28. 29 ἐπί τε τοῦ ἄστρου,
καὶ τοῦ ζώου, τοῦ τε γερασίου, καὶ θαλαττίου. καὶ τινῶν φιλοσόφων a¹ 28 τοῦ tert.
om. R 30 μήτοι a¹ post γε add. καὶ Ua²: ἢ a¹ ἀπόδεικτική a¹

p. 77a 10 Τὸ δὲ μὴ ἐνδέχεσθαι ἀμα φάναι καὶ ἀποφάναι οὐδεμίᾳ 30^η
λαμβάνει ἀπόδειξις, ἀλλ᾽ ἡ ἔαν δέη δεῖξαι.

'Πιπειδὴ προσεγῆς ἔλεγεν ὅτι τοῖς ἀξιώμασι κέγρηνται σὶ ἐπιστῆμαι
καὶ λαμβάνουσιν αὐτὰ ἐν ταῖς προτάσεσιν (οἷον φέρε εἰπεῖν, ἐπειδὴ
ὅ τὸ Α καὶ τὸ Β τῷ Γ ἵσον, τὸ δὲ τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις
ἔστιν ἵσα, καὶ τὸ Α ἄρα τῷ Β ἵσον ἔστι), τὸ δὲ τῆς ἀντιφάσεως ἀξιώματα
ἐπὶ πάντων μὲν τῶν ὄντων καὶ μὴ ὄντων διαιρεῖ τὸ ἀληθῆς καὶ τὸ
ψεῦδος, δοκεῖ δὲ ἐπὶ τινων πραγμάτων μὴ οὕτως ἔχειν ἀλλὰ δύναται
συναληθεύειν τὴν ἀντίφασιν (οἷον ἐπὶ ψυγῆς φαμεν τὴν ψυγὴν καὶ ὁμόνα-
10 τον καὶ οὐκ ἀθάνατον, καὶ δῆλον ὅτι κατ’ ἄλλοι καὶ ἄλλοι, τῇ μὲν οὐσίᾳ
ἀθάνατον καὶ αἴδειν, ταῖς δὲ ἐνεργείαις οὐκέτι ὅμοίως τὰ συντεχνα καὶ
ἀγένητα καὶ γενητά· κατὰ μὲν τὰς ὀλότητας ἀγένητα, κατὰ δὲ τὰ μέρη 20
γενητά· ὡταύτως καὶ ὁ οὐρανὸς κινεῖται καὶ οὐ κινεῖται· οὐ κινεῖται μὲν γάρ
καθ’ ὅλον αὐτὸν ὡς τὸν ὅλον ἀμείβειν τόπον, κινεῖται δὲ κατὰ τὰ μέρη· ἐπὶ
15 τε τοῦ κόσμου τὸν αὐτόν, ὥστ’ αἰδίοις (καὶ οὐκ ἀἰδίοις) εἶναι ὁ κόσμος δοκεῖ
καὶ ἐπ’ ἄλλων πλείστων τὸν αὐτόν), καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ τινων συμπεράνοντες
τὴν κατάφασιν δι’ αὐτὸν τοῦτο ἀναγκαζόμεθα καὶ τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀπο-
φάσεως ποιεῖσθαι, ἵνα μὴ δύξῃ γάρων ἔχειν ἐπὶ τοῦ προκειμένου κατὰ τι
καὶ ἡ ἀπόφασις· οἷον ἐπὶ τοῦ νοῦ, εἰ συλλογῆςμεθα ὅτι ἀθάνατός ἔστιν
20 ἡ ἀἰδίος, ἵνα μὴ δύξῃ οὕτως αἰθάνατος εἶναι ὥστερ καὶ ἡ ψυγὴ ὡς δύνα-
σθαι ἐπ’ αὐτοῦ καὶ τὴν ἀπόφασιν κατά τι ἀληθεύειν, προστιθέμεν ἐν τῷ
συμπεράσματι, ὅτι ἀθάνατος ἄρα οὐ νοῦς καὶ οὐχὶ οὐκ ἀθάνατος καὶ ἀἰδίος
καὶ οὐχὶ οὐκ ἀἰδίος. ὅμοίως καὶ ἐπὶ τῶν παραπήγμάτων, ἕτερες οὖν ἐν
τούτοις [ὅτι] ἐπὶ τῶν τοιούτων συμπερασμάτων, ἐν ποιῷ δρῳ τοῦ συλλο-
25 γισμοῦ δεῖ κεχρῆσθαι τῷ τῆς ἀντιφάσεως ἀξιώματι, ἵνα καὶ ἐν τῷ συμπε-
ράσματι τούτῳ γρηγόρωνοι δεῖξαμεν δῆτι μόνον τὸ ἔτερον μόριον τῆς ἀντι-
φάσεως ἀληθεύει, οὐδὲμῶς δὲ τὸ λοιπόν δῆλον γάρ δῆτι οὐδὲ συναγγέναι 30
δύναται ἐν τῷ συμπεράσματι, εἰ μὴ ἐν ταῖς προτάσεσι παρεῖληπται. τριῶν

- 1 τὸ—2 ἀπόδειξις om. Ra 3 ἔλεγεν] p. 76 b 14 ἐπειδὴ RU: ἐπεὶ γάρ α
4. 5 οἷον ἐπειδὴ φέρε τὸ U 6 a om. R 7 ἐστι om. R 7 ante μὴ add. τῶν R,
at cf. p. 110, 14, 25 7. 8 τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀληθείαν α 9 post ἐπὶ add. τῆς α
10 ὡς U 10 post ἄλλο alt. add. τούτεστι a 12 ἀγένητα utrobique a γεννητά a:
οὐκ ἀγένητα U 10 post ἀγένητα alt. add. τούτεστι μὴ ἔτερον ἐξ ἔτερου γενόμενον a
13 γεννητά U a ὡταύτως καὶ a: om. RU 14 καθόλου U^a αὐτὸν ὡς RU^a: ὅτι
οὐ a¹ ἀμείβει a¹ post τὰ add. ἔκατον a¹ post μέρη add. τὰ RU^a: om. a¹
14. 15 πρὸς τὸν κόσμον a¹ 15 ὥστ’—δοκεῖ om. a¹ ὥστ’ U^a: καὶ οἷς R καὶ
οὐκ ἀῖδιος addidi εἶναι om. a² οὐ κόσμος ante ἀῖδιος colloc. R 6 om. U^a
post δοκεῖ add. εἶναι U^a 16 post ἄλλων add. δὲ a¹ post αὐτὸν add. εὗροι τές ἂν a¹
17 δὲ αὐτὸν τοῦτο om. a¹ 20 post δύξῃ add. ὅτι a ἔστιν a 20. 21 οὐ δύνα-
μεθα a¹ 21 ἀληθεύουσαν U^a παρατιθέναι a¹ 22 οὐχὶ om. a καὶ δῖδος post
νοῦς colloc. U 23 οὐχὶ om. a οὐκ U a: καὶ R 24 τούτῳ R ὅτι delevi
post δῆτι add. καὶ a 25 ἀποφάσεως R 27 ἀληθεύει a: ἀληθεύον RU καὶ
οὐδὲμῶς, om. δὲ a οὐδὲν R 28 post δύναται add. τὸ δὲ Ra

οὗν ὅντων ὅρων ἐν τῷ συλλογησμῷ, ἐν ποίῳ αὐτῶν χρηστέον τῷ ἀξιώματι τῆς 30^α ἀντιφάσεως: καὶ δὴλον μὲν ὅτι ἐν προτάσεσιν ἡ ἀντίφασις· ὅντας τὸν μέντοι καὶ ἐν ἑκάστῳ ὅρῳ θεωρήσαι αὐτήν, ὥσπερ ὅταν φαμὲν ‘ἄνθρωπος’ καὶ ‘οὐκ ἄνθρωπος’, ‘λίθος’ καὶ ‘οὐ λίθος’, οἰτινες ἀόριστοι ἔκαλοῦντο ἐν τῷ 5 Περὶ ἐργατικῆς. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ἐν ταῖς προτάσεσι τὰ καταφασκόμενά τινων ἦν καταφάσκεται ἢ ἀποφάσκεται καὶ τὰ ἀρνητικά μόρια τὰ ποιοῦντα τὴν ἀπόφασιν ἐνὶ ὅρῳ συντάττεται μόνιμ, διὸ τοῦτο ὡς ἐπὶ ὅρων θεωρεῖται τὸ ἀξιώματα τῆς ἀντιφάσεως, συνεπινοούμενοι δηλονότι καὶ τοῦ λοιποῦ τοῦ συμπληροῦντος τὴν πρότασιν. καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, ἐπειδή, ὡς εἶπον, πάντως τὰ ἐν τῷ συρπε- 10 ράσματι θεωρούμενα θεωρεῖται καὶ ἐν ταῖς προτάσεσι καὶ οὐχ οἷόν τε ἔστιν εἶναι τι ἐν τῷ συρπεράσματι. ὃ μὴ προτείληκπται ἐν ταῖς προτάσεσιν, ὡς 40 δὲ εἶπον. ἐπί τινων συμπερασμάτων τὸ ὅλον ἀξιώματα τῆς ἀντιφάσεως συμ- περαινόμενα λέγοντες, εἰ τύχοι, ὅτι τόδε ζῷον ἔστι καὶ οὐχὶ οὐ ζῷον. Τοτεὶ ποῦ τῶν προτάσεων χρηστέον τούτῳ. τριῶν οὖν ὅντων ὅρων ἐν ταῖς 15 προτάσεσι, ποῖον δεῖ τῷ τοιούτῳ σχήματι προσφέρειν, δεῖ τόδε καὶ οὐχὶ οὐ τόδε; καὶ φασὶν ὅτι μόνιμος ἐν τῷ μείζονι, ἐν οὐδενὶ δὲ τῶν ἀλλων· εἰ γάρ καὶ παρακρήψεινά τινα τῶν ἀλλων κατὰ ταῦτα τὸν τρόπον, οὐδε- 20 μῶς ἡμῖν χρησιμεύει πρὸς τὸ συμπέρασμα. καὶ τί λέγω μηδὲν χρησι- μεύειν ἡμῖν εἰς τὸ συμπέρασμα: οὐλοις γάρ οὐδενὶ ἀξιώματι τῆς ἀντιφά- 25 σεως ἐνδέχεται χρήσασθαι ἐπὶ τοῦ ἐλάττονος καὶ τοῦ μέτου ὅρου· τὸ γάρ ἐναντίον συναγγέγενται. καὶ οὕτω συναληθεύειν ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀνάγκη πᾶσα τὴν ἀντίφασιν, χωρὶς εἰ μὴ ἔτισάζοντες εἰσὶν οἱ ὅροι. οἷον ὡς ἐφ’ οὐ· τίθησιν αὐτὸς συλλογισμοῦ. Καλλίας ἄνθρωπος, ἄνθρωπος ζῷον καὶ οὐχὶ οὐ ζῷον, Καλλίας ζῷον καὶ οὐχὶ οὐ ζῷον. τῇ δὲ ἀναι- 30 ρέσει τῆς ἀποφάσεως οὕτως ἐπὶ τοῦ ἐλάττονος ἐνδέχεται χρήσασθαι· εἰ τὸ ἐναντίον γάρ συναγγέγενται τῆς καταφάσεως καὶ κυρίως ἀληθεύειν καὶ ἡ ἀπόφασις· ἀλλ᾽ οὐ τῇ καταφάσει κυρίως συναληθεύει καὶ ἡ ἀπόφασις· οὐ γάρ μόνον ὁ Καλλίας ἄνθρωπος ἀλλὰ καὶ ὁ οὐ Καλλίας, εἰ καὶ μὴ πᾶς ὁ οὐ Καλλίας· διστε οὐκ ἐνδέχεται εἰπεῖν ‘Καλλίας καὶ οὐχὶ οὐ Καλλίας ἄνθρωπος· καὶ γάρ ὁ μὴ Καλλίας ἄνθρωπος ἔστιν, εἰ καὶ μὴ πᾶς, οἷον Σωκράτης, Πλάτων. διὰ ταῦτα δὴ οὐδὲ ἐπὶ τοῦ μέτου χρηστέον

1 ὅρων ὅντων α	1. 2 τῷ τῆς ἀντιφάσεως ἀξιώματι α	2 προτάσει R	3 λέγωμεν α
5 ἐν τῷ Περὶ ἐργατικῆς.] c. 2 p. 16a32	ἐπὶ U	κατηγοραζόμενά sic a: κατηγορούμενά eonicio	
7 θεωρεῖται a: θεωρεῖ RU	9 πάντα a	10 θεωρῆται a	10. 11 καὶ οὐκ — προτάσεσιν om. U
11 an προειληπται? cf. p. 183,14		13 οὐ om. a: οὐ καὶ R	
14 post γρηστέον add. τῷ συλλογισμῷ U: ante γρηστέον a		ante τούτῳ add. ἐν R	
ταῖς om. R	16 οὐ om. a	εἰ—17 ἀλλων om. U	17 καὶ om. a
18 γρησμέναι R	μηδὲν om. a ²	18. 19 γρησμέναιen a ² : γρησμέναιen RUa ¹	
20. 21 τὸ—οὕτω αι: αὐτὸν γάρ τὸ ἐναντίον καὶ RUa ²		21 τῶν αι: om. RUa ²	
22 πᾶσαν Ua ²	23 συλλογισμὸν a	ante καλλ., add. ὁ a	24 καὶ οὐχὶ οὐ ζῶον
prins om. U	οὐ prius om. a	ante καλλ., add. ὁ Ua	25 ἀντιφάσεως Ua
26 συναγγέγενται a: om. RU	καὶ a: om. RU	ἀληθεύει R	27 ἀλλ.—ἀπόφασις
om. U	καὶ R	καὶ alt. om. a	
28 et 29 ὁ ubique om. U	29 μὴ καὶ U	καλλίας καὶ οὐχὶ om. Ra	
30 οὐ R: ὅτι U: ὅτι ὁ a	post καλλίας prins add.	καὶ οὐχὶ ὅτι καλλίας a	

τῷ τῆς ἀντιφάσεως | ἀξιώματι· οὐ γάρ μόνον ὁ ἄνθρωπος ζῆσιν ἀλλὰ καὶ 31·
ἡ οὖν ἄνθρωπος, εἰ καὶ μὴ πᾶς. δῆλον δὲ ὅτι συναληθεύειν λέγοντες ἐπὶ τοῦ
ἐλάττονος ὅρου καὶ μέσου τὴν ἀντιφάσιν οὐ τὴν κυρίως λαμβάνοντες ἀντι-
φάσιν ἀλλ᾽ ἔνδες ὅρου μόνου θέσιν καὶ ἀναίρεσιν. ἢ γάρ φάσιν ἐκαλοῦμεν ἐν
5 τῷ Ἡερὶ ἐρημηνίᾳ ἀδιόριστον ὑποκείμενον· ἢ γάρ ἀπόφασις ἀναίρεσις ἐστι
κατηγορουμένου ὅρου ἀπὸ τοῦ ὑποκείμενου. ἀντιφάσιειν οὖν ἐν τούτοις ἡ
τούς ὅρους φράσεν ἀλλήλους, οὐ τὰς προτάσεις· ἢ δὲ κυρίως ἀντιφάσις ἐν
προτάσεσιν ἐστιν. αἱ δὲ ἐν ὅροις ἀντιφάσις, εἰ ἐν ὑποκείμενου τοῖς
ληφθεῖσιν οἱ ὅροι, ἔνδες καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀμφοτέρων πατηγορουμένου δύνανται
10 συναληθεύειν, ὡς εἴρηται. διὰ τοῦτο οὖν οὕτε ἐν τῷ ἐλάττονι ὅρῳ οὕτε ἐν
τῷ μέσῳ δυνατόν ἐστι τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως χρήσασθαι, ὡς εἴπομεν.
μόνοις οὖν ἐν τῷ μείζονι χρηστέον τῷ ἀξιώματι τούτῳ λέγοντας ὅτι ὁ ἄν-
θρωπος ζῆσιν καὶ οὐχὶ οὐ ζῆσιν· οὗτος γάρ συνάγειν δυνηθεία ‘Καλλίας 10
ἄρα ζῆσιν καὶ οὐχὶ οὐ ζῆσιν’. ἀλλὰ ὁ μὲν Ἀριστοτέλης τὸν ἐλάττονα καὶ
15 τὸν μέσον ὡς ὑποκείμενούς ὅρους λαβῶν οὗτος ἔδειξεν, ὅτι μὴ δυνατὸν
ἐπ’ αὐτῶν τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως χρήσασθαι. ἐπειδὴ δὲ ὁ μέσος
ὅρος οὐ μόνον ὑποκείει τῷ μείζονι ἀλλὰ καὶ κατηγορεῖται τοῦ ἐλάττονος,
ἔλλον κατηγορουμένου αὐτὸν λαβώμεν, οὐδὲν κωλύει χρήσασθαι ἡμᾶς ἐπὶ
τούτου τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως· φημι γάρ ὅτι ὁ Καλλίας ἀνθρωπός
20 ἐστι καὶ οὐχὶ οὐκ ἄνθρωπος. ἀλλὰ καὶ δὲ δυνατὸν τούτῳ οὗτος χρήσασθαι· 15
ἀλλ’ οὐδὲν λαυτελέσσει ἡμῖν πρὸς τὸ συμπέρασμα. τὸ δὲ ἱερούμενον τούτῳ
ἥν, ἐφ’ ὧν χριώμεθα συλλογισμῷ ἐν τῷ συμπεράσματι τῷ ἀξιώματι τῆς
ἀντιφάσεως, ἐν ποίῳ τῷν ὅρων χρωμέθα αὐτῷ ὡς χρησιμεύοντα ἡμῖν εἰς
τὸ συναγαγεῖν τοιούτον συμπέρασμα. μόνοις οὖν ἐν τῷ μείζονι χρηστέον
25 τούτῳ τῷ ἀξιώματι, ἐφ’ ὧν βουλόμεθα καὶ συμπέρασμα τοιούτον συναγαγεῖν.
ἢ οὖν οὗτος τὸν σκοπὸν τῶν προκειμένων ἀφορούστεον. ἢ λεκτέον ὅτι πρό- 20
κειται αὐτῷ διεῖπι πῶς κεχρήμεθα ἐν τοῖς συλλογισμοῖς τῷ ἀξιώματι τῆς
ἀντιφάσεως. πῶς γὰρ ἐν τοῖς ἐπ’ εὑθείας πῶς δὲ ἐν τοῖς δι’ ἀδυνάτου,
καὶ τίς ἡ πρὸς ἀλλήλα τούτων διαφορά, ὅτι ἐν μὲν τοῖς ἐπ’ εὑθείας οὐκ
30 δεῖ, ἀλλ’ ἐφ’ ὧν καὶ τὸ συμπέρασμα τοιούτον εἶναι βουλόμεθα, ἐπὶ δὲ τῶν
δι’ ἀδυνάτου δεῖ, καὶ ἐπὶ μὲν τῶν ἐπ’ εὑθείας ἐν τῇ μείζονι προτάσει ἢ
ἀπλῶς ἐν τῷ τέλει, ἐν γάρ τῷ συμπεράσματι, ἐπὶ δὲ τῶν δι’ ἀδυνάτου
ἐν τῇ ἐλάττονι ἢ ἀπλῶς ἐν τῇ ὀργῇ. πάσα γάρ ἡ δι’ ἀδυνάτου δεῖται 25

4 καὶ α: om. RU ἢ γάρ φάσιν scripsi: ἢ γάρ φάσι R: ἢ γάρ φάσιν αλ: ἀπόφασιν Γα² ἐκαλοῦ-
μεν αλ: cf. p. 136,4: καλοῦμεν RU: καλοῦμεν δ α² δὲν τῷ Ἡερὶ ἐρημ.] cf. ad p. 136,5
post ἐρημηνίᾳ add. σ U post ὑποκείμενον add. εἰρημένον R αν ἀξιώρεσις?
7 ἑωτοῖς α 8 προτάσει R: ἐστει om. U ὑποκείμην R 9 παραληθείειν U
δύναται R 10 post ὡς add. καὶ U 11 ἡ δυνατόν, om. ἐστι R 12 μόνος Ua
(οἷον) ὅτι εονιοί 13 οὗτος—14 οὐ ζῶσι om. R 17 κατηγορεῖται καὶ α 18, 19 ἡμᾶς
ἐπὶ τούτου, sed ante χρήσασθαι α: ἡμᾶς ἐπὶ τοῦ R: ἡμᾶς ἐπ’ αὐτοῦ U 19 τῷ α: ἑτέρου R:
ἑτέρῳ U ἀξιώματος R 20 καὶ σει scripsi: inv ord.. RUa²: οὐκ δεῖ α'
τοιούτον Γα² 22 δὲ συλλογισμῷ Γα² τῷ ἀξιώματι om. α 27 post αὐτῷ
add. νῦν U post ἐν add. τοιούτοις U 29 post δεῖ add. εἰ R μὲν om. R
30 βούλεται U 32 ἐν γάρ RU: γῆρον α δὲ om. R 33 τῷ (ante ἐ.), R
δεῖται ἡ δὲ ἀδυνάτου α

εὐθὺς ἐν τῇ ἀρχῇ κέγρηται τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως· τίθεται γάρ ὁ 31^ο γεωμέτρης τὴν πλευρὰν ἥτις σύμμετρον εἶναι ἥτις ἀσύμμετρον, καὶ λαβὼν τὸ 30 ἔπειρον μόριον τῆς ἀντιφάσεως τὸ ψευδές, οἷον ὅτι σύμμετρος, καὶ δεῖξας τούτῳ ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦν, ὅτι ἔστοιται τὰ αὐτὰ ἄρτια καὶ περιττά. 5 οὕτω συνάγει τὸ ἀντικείμενον. ὁ δὲ Θεμίστιος τὸν σκοπὸν τῶν προκειμένων ὡς πρὸς τὰ προειρημένα ἀποδίδωσιν. ἐπειδὴ γάρ, φησίν, εἰπεν ἐν τοῖς 30 ἐπάνω ὅτι οὐ πάντας παραλαμβάνουσιν αἱ ἐπιστῆμαι καὶ τὰ ἐξ ὧν αἱ ἀπο- 35 δεῖξεις, ἐὰν διεισάγῃ, αὐτὸν τοῦτο νῦν βούλεται δεῖξαι· ἵδον γοῦν τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως οὐδεμία σχεδὸν κέγρηται ἐπιστήμη συλλογιζόμενη. ἀλλὰ 10 διὰ τὸ εἶναι πρόδηλον καὶ ἐναργὲς παραρρῆσθαι αἱ δίγλους πᾶσιν ὅντος, καὶν ὁ συλλογιζόμενος μὴ γρήγορται αὐτῷ ἐν λήμματι. εἰτα ἐπειδὴ ἐπὶ τινῶν συλλο- 35 γισμῶν ἀναγκαῖον αὐτῷ γρήγορται ὡς λήμματι, λέγει ἐπὶ τίνων τε συλλο- γισμῶν αὐτῷ γρήγορται, ὅτι ἐφ' ᾧ τοιοῦτον συναγαγεῖν βούλομεθα συμ- 40 πέρασμα, καὶ πῶς ἐν τοῖς λήμμασι προλαμβάνεται.

15 Τὸ δὲ μὴ ἐνδέχεσθαι ἀμαρτιῶν καὶ ἀποφάναι οὐδεμίᾳ λαμβάνει ἀπόδειξις, ἀλλὰ ἥτινη δέῃ δεῖξαι καὶ τὸ συμπέρασμα οὕτως. οὐδεμίᾳ, φησίν, ἀπόδειξις κέγρηται τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως, ἀπόδειξις δὲ ἥτις ἐπὶ εὐθύναις, εἰ μὴ διαν δέῃ καὶ τὸ συμπέρασμα οὕτως συναγαγεῖν, τουτέστιν εἰ μὴ διαν καὶ τὸ συμπέρασμα τῷ ἀξιώματι 20 δέῃ κέγρησθαι τῆς ἀντιφάσεως· τότε γάρ καὶ ὁ συλλογισμὸς οὕτω γρή- 45 γεται. πότε δὲ γρεία οὕτω συναγαγεῖν τὸ συμπέρασμα, εἴπομεν, ὅτι ἔνθα μὴ ἐνδέχεται τὸν κατηγορούμενον τῷ ὑποκειμένῳ κατά τι μὲν ὑπάρχειν κατά τι δὲ μὴ ὑπάρχειν. ἡνα γάρ δεῖξωμεν ὅτι οὐδαμῇ οὐδαμῶς συναλη- 50 γθεῖει ἐπὶ τῶν τοιούτων ἥτις ἀντίφασις, διὰ τοῦτο δεῖξωμεν τοιοῦτον συνα- 55 γαγεῖν συμπέρασμα.

p. 77 a 12 Δείκνυται δὲ λαβοῦσι τὸ πρῶτον κατὰ τοῦ μέσου. ὅτι
ἀληθές, ἀποφάναι δὲ οὐκ ἀληθές.

Δείκνυται. φησίν, τὸ τοιοῦτον συμπέρασμα, λέγω δὴ τῷ τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως κέγρησθαι, ἐὰν λάζωμεν ὅτι ὁ πρῶτος ὅρος, τουτέστιν ὁ 30 μείζων, ἀληθῶς μὲν τοῦ μέσου καταφάσκεται, οὐκοῦν ἀληθῶς δὲ ἀποφάσκεται, τουτέστιν ἐὰν ἐπὶ τοῦ μείζονος δροῦ γρήγορωμεν τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντι- 40

1 τῇ om. R 3 ψεῦδος Ua 5 Θεμίστιος] p. 24,3 sq. 6 εἰπεν U: ὡς εἶπον Ra
7 προλαμβάνουσιν R καὶ om. R 8 βούλεται νῦν α τὸ ἀξιώματα U
10 ἐναργὲς καὶ πρόδηλον α παρορρῆσθαι R 10,11 μὴ ὁ συλλογιζόμενος α
12 ἀνάγκη α 13 ὅτι α: om. RU 14 προσλαμβάνεται Ua . 15—17 lemma
om. α οὐδεμίᾳ καλ. om. R 17—25 οὐδεμίᾳ—συμπέρασμα post lemma p. 135,2
colloc. a 18 δέῃ—19 διαν om. a 19 ante τῷ add. καὶ U 20 δέῃ, sed
ante 19 τῷ ἀ. a: δέοι RU γρήγορται α καὶ συλλογισμῷ τοιοῦτῳ γρήγεται α
21 δὲ RU: τὸ α 22 ἐνδέχεται R 24 οὐδέμεθα U post δεῖξωμεν add. καὶ α
24, 25 συναγαγεῖν συμπέρασμα τοιοῦτον U 26 λαμβάνουσι U (p) 27 ἀποφῆναι R
29 ἡ prius om. R 30 δὲ οὐκ ἀποφάσκεται R: δὲ οὐ καταφάσκεται a¹ 31 ἐὰν
RUa²: ὅτε καὶ a¹ γρήγορεθαι a¹

φάσεως, *⟨ώς⟩ τῆς [γάρ] καταφάσεως ἀληθευόσης ἐπ’ αὐτῷ μηδαμῶς οὐτε ἀληθεύειν καὶ τὴν ἀπόφασιν.*

p. 77a 13 Τὸ δὲ μέσον οὐδὲν διαφέρει εἶναι καὶ μὴ εἶναι ἡ αἵτινα,
ώς δ’ αὗτας καὶ τὸ τρίτον.

5 Γουτέστιν οὐδὲν κωλύει τὸν μέσον δρον, δυμίνως δὲ καὶ τὸν ἔλαττονα
καὶ καταφατικῶς καὶ ἀποφατικῶς λαβεῖν· ὅστε εἰ μηδὲν κωλύει ἄμα καὶ
καταφατικούς αὐτοὺς λαμβάνεσθαι καὶ ἀποφατικούς, ἀδύνατον ἐν αὐτῷ τῷ
δξιώματι τῆς ἀντιφάσεως χρήσασθαι, ὅπου γε συναληθεύει. κατὰ δὲ τὸν 45
Ἀλέξανδρον οὕτως· εἰ καὶ ἀληθές ἐστι τὸ καὶ κατὰ τοῦ μέσου αὐτοῦ τὸν
10 μείζονα δρον κατηγορεῖσθαι καὶ κατὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ, ἀλλ’ οὐδὲν
γε διαφέρει πρὸς τὸν συλλογισμὸν καὶ τὸ προκείμενον συμπέρασμα τὸ
οὕτως λαμβάνειν ἢ τὸν μέσον ἢ τὸν ἔσγατον.

p. 77a 15 Εἰ γάρ ἐδόθη, καθ’ οὖ ἄνθρωπον ἀληθής εἰπεῖν, εἰ
καὶ μὴ ἄνθρωπον ἀληθές, ἀλλ’ εἰ μόνον ἄνθρωπον ζῷον εἶναι,
15 πᾶν μὴ ζῷον δὲ μή.

Τὸ μὲν εἰ γάρ ἐδόθη, καθ’ οὖ ἄνθρωπον ἀληθής εἰπεῖν οὗτον ἐστὶ¹
τῷ ‘τὸ ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου’· ὁ γάρ λέγων ‘καθ’ οὖ ἄνθρωπος
παντός, κατ’ ἐκείνου ζῷον’ τοῦτο λέγει, ὅτι κατὰ παντὸς ἀνθρώπου τὸ
ζῷον. | εἰ οὖν δεῖσθαι τε καὶ εἰληπται πρότασις τοιαύτη ‘κατὰ παντὸς ἀν-

20 θρώπου ζῷον, οὐ μὴν καὶ μὴ ζῷον’, τὸ δλον τοῦτο μόνον, εἰ οὕτω
ληγχθείη, αὕταρκες εἰς τὸ γενέσθαι τὸ συμπέρασμα, ὅτι Καλλίας ζῷον, οὐ
ζῷον δ’ οὐ, εἰ τοῦτο ἦν τὸ δειγμῆναι προκείμενον, καὶ γάρ εἰ ἀληθίες,
φρεσά, ἐστὶ τὸ κατὰ ἀνθρώπου ζῷον καὶ κατὰ μὴ ἀνθρώπου καὶ ἄνθρωπον κατὰ
Καλλίαν καὶ κατὰ μὴ Καλλίαν, ἀλλὰ παρέλκει γε λαμβανόμενα καὶ οὐδὲν εἰς τὸ
25 τὸ προκείμενον συμπέρασμα συντελεῖ· αὕταρκες γάρ ἐκεῖνο μόνον ληφθὲν τὸ
ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου. οὐ ζῷον δὲ οὐ· μόνη γάρ ἢ μείζων πρό-
τασις ληφθεῖσα οὕτω χρήσιμος εἰς τὸ τοιοῦτον συμπέρασμα.

1 ὡς addidi τῆς γάρ καταφάσεως a: om. RU γάρ delevi 7 καὶ ἀποφατικούς
λαμβάνεσθαι a ἐν om. Ra 8. ὅπου γε—12 ἔσγατον Ra¹; τὰ εἰλημμένα . ἐπεὶ δὲ
τὸ τῆς ἀντιφάσεως ἀξιώματα μόνως ἐν τῷ μείζονι τῶν δρῶν λαμβάνεσθαι διωρίσθη. οὔτος γάρ
ἐστιν ὁ διὰ τοῦ μέσου ἀποδεικνύενος, εἰ γε τῷ δξιώματι Ήα² post συναληθεύει add.
τὸ δὲ μέσον οὐδὲν διαφέρει R δὲ a³: om. R 9 post οὕτως add. ἐρμήνευται a⁴
post εἰ add. γάρ R: om. a⁵ καὶ alt. om. a⁶ 13—27 om. U 13. 14 εἰ καὶ a Arist.:
καὶ εἰ R 14 εἰ Arist.: η εἰ R: η a (u, pr. B) 15 πᾶν R (A C M e d f n p,
corr. u): om. a Arist. 16 γάρ εἰ a 19 τε om. a 21 τὸ alt. om. a
22 τὸ δειγμῆναι scripsi: ὁ ηδει λεγθῆναι R: ὁ δηδη ἢ λεγθῆναι a 24 κατὰ μὴ scripsi:
ινν. ord. Ra 27 post συμπέρασμα add. οὐδὲν διαφέρει. ὅτι—συμπέρασμα (p. 140,3—6).
ἐπεὶ ἡττον ἔξει τὸ συμπέρασμα εἰς τοῦτο ἢ ἀληθεύειν τε μὴ ὥσπερ ἐπὶ μόνου τοῦ μείζονος
λυσιτελεῖ μὴ συναληθεύειντα ἀντίφασις . εἴη δὲ τοῦ .. συναληθεύειντα R

p. 77a20 Ὡστ' οὐδὲ εἰ τὸ μέσον καὶ αὐτό ἐστι καὶ μὴ αὐτό. πρὸς 31^v
τὸ συμπέρασμα οὐδὲν διαφέρει.

Ὅτι οὐδὲν ἡμῖν λυσιτελήσει πρὸς τὸ συμπέρασμα ὁ μέσος ὅρος, οὐ
μόνον τῷ μὴ δύνασθαι ἐπ' αὐτοῦ τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως κεγρῆσθαι,
ὅτικαί οὐδὲ αὐτὸ τὸ συναληθεύειν ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἀντίφασιν ἐν τῷ συμπέρα-
σματι λυσιτελήσει ἡμῖν πρὸς τὸ συμπέρασμα, οὐδὲ πλέον πιστὸν ἔξει εἰς τὸ 10
συμπέρασμα τῷτο, εἴτε συναληθεύει εἴτε μὴ, ὥσπερ ἐπὶ μὲν τοῦ μείζονος
λυσιτελεῖ μὴ συναληθεύουσα ἡ ἀντίφασις, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐλάττονος συναληθεύουσα.

p. 77a22 Τὸ δὲ ἄπαν φάναι ἦ μποφάναι ή εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπό-
10 δεῖξις λαμβάνει.

Εἰπὼν πῶς ἐπὶ τῆς εὐθείας δεῖξεως κεχρήμεθα τῷ ἀξιώματι τῆς
ἀντιφάσεως καὶ πότε, λέγει καὶ ἐπὶ τῆς δι' ἀδυνάτου, ὅτι πᾶσα μὲν η δι'
ἀδυνάτου κεχρηται αὐτῷ, οὐ μὴν καθόλου, τουτέστιν οὐχ ὡς διέκοντος
αὐτοῦ ἐπὶ πάντων τῶν ὄντων καὶ μὴ ὄντων, ἀλλ' ἐπὶ τοιοῦτον αὐτῷ
15 ἐκάτητη ἐπιστήμη κέχρηται, ἐφ' ὅσον αὐτοῦ καὶ δεῖται. δεῖται δὲ ἐπί τινων
ὑποβεβλημένων αὐτῇ, οἷον γεωμετρία μὲν ἐπὶ μεγεθῶν, ἀριθμητικὴ δὲ 20
ἐπὶ ἀριθμῶν, καὶ αἱ λοιπαὶ ἐπὶ τῶν ἰδίων ὑποκειμένων. ὅταν οὖν λέγῃ ὁ
γεωμέτρης ἡ σύμμετρον η οὐ σύμμετρον, τὸ οὐ σύμμετρον οὐ τοιοῦτον
λαμβάνει ὡς δυνάμενον σημαίνειν καὶ τὸ λευκόν, εἰ τύχοι, καὶ τὸ ζέψον καὶ
25 τὸ μὴ ὄν, ἀλλὰ μόνον τὸ ἀντιδιηρημένον τῷ ἐν μεγέθει συμμέτρῳ εἰ γάρ
καὶ μὴ ἐπὶ πάντων τῶν ὄντων καὶ μὴ ὄντων διέρει τὸ ἀληθῆς καὶ τὸ
ψεύδον ἀλλ' ἐπὶ μόνων μεγεθῶν, οὐδὲν ἡττον ἂν αὐτῷ ἐχρήσατο. ὅμοιοις 30
δὲ καὶ ὁ ἀριθμητικὸς καὶ ἔκαστος τῶν κατὰ μέρος ἐπιστημόνων. μόνος δὲ
ὁ πρῶτος φιλόσοφος καὶ ὁ διαλεκτικὸς χρήσεται αὐτῷ ὡς κοινῷ τε καὶ
35 ἐπὶ πάντων τῶν τε ὄντων καὶ μὴ ὄντων διέκονται.

p. 77a26 Ἐπικοινωνοῦσι δὲ πᾶσαι αἱ ἐπιστήμαις ἀλλήλαις κατὰ
τὰ κοινά.

Εἶπε καὶ ἀνωτέρω ὅτι τῶν ἀξιωμάτων τὰ μὲν κοινότατά ἐστιν ἐπὶ
πάσης ἀρμόζοντα ἐπιστήμης, τὰ δὲ ἐπὶ πλειόνων, τὰ δὲ ἐπὶ μιᾶς. κατὰ
30 τὰ κοινότατα οὖν, φησι, τῶν ἀξιωμάτων πᾶσαι ἐπικοινωνοῦσιν αἱ 35
ἐπιστήμαις. κατὰ μὲν γάρ τὰ δεῖδομένα ἡ τὰ ζητούμενα οὐδεμίᾳ ἐπικοι-
νωνεῖ ἐπιστήμη ἑτέρᾳ, εἰ μὴ εἰς ὑπάλληλοι· κατὰ μέντοι τὰ κοινότατα

1. 2 lemma om. a	1 καὶ prius om. U	4 τὸ (ante μὴ) U	6 post λυσιτελήσει	
add. τε R	εἰ R	7 τούτου Ra	συναληθεύει a	
μὲν R: μόνου Ua	δ μὴ om. a	ἐστὶ δὲ R	post ἐλάττονος add. οὐ Ua	
12 καὶ alt. om. R	τοῦ U	14 τοσούτων R	15 ὄσων R αὐτοῦ—δὲ RUa ^a : ἰκανὸν δεῖθαι αὐτοῦ, καὶ δέννων καὶ ἐκάτητη τῶν ἐπιστημῶν δεῖται αὐτοῦ αἱ 18 ἡ ἀσύμ- μετρον, τὸ ἀσύμμετρον αἱ 19 εἰ τύχοι καὶ τὸ λευκὸν σημαίνειν αἱ 20 ἀλλ' η μόνον R 22 ἂν om. U αὐτὸς Ra	24 γρήσατο Ua κοινῷ τε αἱ: κοινῷ τῷ R κοινότατῷ U
25 τε om. a	ὄντων prius om. R	26 ἀλλήλαις Arist.: ἀλλή- λις R et post 27 τὰ U	30 φησί om. a	
31 διδόμενα R	31. 32 ἐπιστήμη ἐπικοινωνεῖ a	32 ἑτέρῃ a: om. RU	κοινότερα Ua	

τῶν ἀξιωμάτων πᾶσαι ἐπικοινωνοῦσιν. οἷον ἐπὶ τοῦ τὴν ἀντίφασιν μὴ 31
ἐνδέχεται συναληθεύειν· τούτῳ γάρ πᾶσαι τέχνη καὶ πᾶσαι ἐπιστήμη
γρήσεται. ταῦτα μὲν οὖν καὶ ἐν τοῖς ἔμπροστεσσιν εἰπεν. οὕτως δὲ πᾶλιν
ἐν τούτοις ἀναλαμβάνει τὸν περὶ τούτου λόγον. ἵνα προσθῇ οὗτοι καὶ ἡ
διαλεκτικὴ τούτῳ κέγρηται τῷ ἀξιώματι καὶ αὐτὴ ἡ πρώτη φύλασσοφία, ἣν τοῦ
καλεῖ σοφίαν ἐν τοῖς Μετὰ τὰ φυσικά, καίτοι γε τὰς ἀρχὰς πάντων
ἀποδεικνύουσα καὶ αὐτὸς ὅτι τοῦτο τὸ τῆς ἀντιφάσεως ἀξιώματα, ὥραίως
κέγρηται αὐτῷ. ὁ γοῦν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ τῶν Μετὰ τὰ
φυσικά, καίτοι, ὡς εἰπον, καὶ αὐτὸς τὸ τῆς ἀντιφάσεως ἀποδεικνὺς ἀξιώματα,
10 ὅμως ἐχρήσατο αὐτῷ ἐν τοῖς λόγοις τοῖς πρὸς τοὺς ἀκαταληψίαν εἰσάγον-
τας καὶ ἀριστίαν ἐν τοῖς πράγμασιν. ἀποκρίνεσθε γάρ ἡμῖν, φησίν, ἡ οὐκ
ἀποκρίνεσθε, ὅπερ ἐστὶν ἀντίφασις ὡς δεῖν πάντως συγχωρῆσαι θατέρῳ 10
μηδίμῳ καὶ μὴ δύνασθαι ἀμφότερα ἀπαρνήσασθαι. εἰ μὲν γάρ μὴ ἀποκρί-
νεσθε, φησίν. ἡμῖν, οὐ συγκλη ἡμῖν προσφοιτῶν καὶ ἀληθῆς διαλέγεσθαι
15 πῶς δὲ ὅλως καὶ πεῦθεν ἡμᾶς ἐπιγειρεῖτε, οὗτοι ἀκαταληψίαν ἐστί, μηδὲν πρὸς τὰ
παρ' ἡμῶν ἀποκρινόμενοι: εἰ δὲ ἀποκρίνεσθε καὶ διδάσκετε ἡμᾶς, πάντως
δύναμις γρήσεται πρὸς τὴν διδασκαλίαν καὶ δύναματιν οὐκ ἀσήμως ἀλλὰ
πραγμάτων τινῶν σημαντικοῖς· οὐκοῦν κατελάβεσθε, καὶ ἐστιν ἄρα κατά-
ληψίς καὶ καθ' ὑπᾶς· ὅπερ δι' ἀποδείξεως, ἣν βιούλεσθε ὅνειτεν.
20 Εἴ τοι καὶ κεγρημένη ἔκάστη ἐπιστήμη τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως 45
οὐκ ὡς καθόλου αὐτῷ κέγρηται. ἀλλὰ ὡς μερικῷ καὶ καθ' οὗτον αὐτὴν
γρήσιμον, τουτέστιν ἐπὶ μόνου τοῦ ὑποκειμένου αὐτῇ γένους. πῶς πᾶλιν
ἐνταῦθα φησιν ἐπικοινωνεῖν ἀλλήλαις τὰς ἐπιστήματα κατὰ τὰ κοινά:
εἰ γάρ μὴ ὡς καθολικοῖς κέγρησται ἀλλὰ ὡς ἴδιοις. οὐδὲ ἀν ἐπικοινωνεῖν
25 λέγοντο ἀλλήλαις. φημὶ οὖν οὗτοι, εἰ καὶ συντελοῦσι τὰ καθολικὰ τῶν ἀξιω-
μάτων τὰς ἐπιστήματας καὶ ταύτη ἔκάστη, ἵνα ἔσυνται τὰ κοινὰ ποιεῖται, 30
ἀλλὰ οὖν αὐτὴ ἡ τῆς ἀντιφάσεως σημασία κοινή ἐστι. καὶ οὐδὲν διαφέρει,
εἴτε ἐπὶ μερισθῶν λόγοις ἐίτε ἐπὶ ἀριθμῶν ἐίτε ἐπὶ ὅλου τινός·
πάντως γάρ ἡ ἀντίφασις τινός ἐστιν ἀντίφασις. ὡς μὲν οὖν ἀντίφασις
35 ἀπλῆς ταύτῃ κοινή ἐστι πάσης ἐπιστήμης· ὡς δὲ περὶ μεγέθη ἡ ἀριθμοὺς

1 post ἐπικοινωνοῦσιν add. ἀλλήλαις a 2 post συναληθεύειν add. ἀλλήλαις a 3 αὐτὴ b:
κατ' RU'a 6 σοφίαν καλεῖ U ἐν τοῖς Μετὰ τὰ φυσ.] A 1 p. 981 b 28 7 καὶ U:
κατ' Ra αὐτὸς Ra: τοῦτο U δὲ Ua 7, 8 κέγρηται αὐτῷ ὥραίως R: ὥραίως
αὐτῷ ταῖς ἀλλαις κέγρηται a 8 γοῦν a: οὖν RU ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ τῶν M. τ. φ.]
c. 4 p. 1005 b 35 sq. 10 αὐτὸς R 12 ἐστιν om. a: ἡ R δεῖν scripsi: δέον libri
θατέρῳ συγχωρῆσαι U 14 πρὸς φυτά καὶ λίθους ἡμῖν Ra 16 παρ' ἡμῖν R
18 σημαντικοῖς a: om. RU οὐκοῦν—19 ἀνέλειν om. R: καὶ τὰ ἔξης a¹ κατελάβεσθε a²:
καταλάζεσθε U 19 ἡγ̄η scripsi: ἡ Ua² 20 εἰ οὖν καὶ a¹: εἴπερ ὡς RU'a²
ἔκάστη ἐπιστήμη κέγρηται a¹ post ἀντιφάσεως add. ἀλλὰ a¹ 21 αὐτῷ a¹: αὐτῇ
RU'a² ἀλλὰ ὡς μερικῇ καὶ καθ' a¹: ἀλλὰ μερικῇ R: ἀλλὰ μερικὴν Ua² 22 γρήσι-
μεναι a¹ μόνον a² post γένους add. καὶ τοῦθικανδραῖσθεν ἀνωτέρῳ. οἱεν
καὶ ξεῖν ἀπορῆσαι a¹ πάλιν om. a¹ 24 μὴ γάρ R κέγρηται Γα
ἴδιοις Ua: καθολικοῖς R 25 Φωρέν a 26 καὶ ἐπιστήμαι R τὰ om. R
ποιεῖται τὰ κοινά U 27 αὐτῇ libri οὐδὲ R 28 λεγθῆ U ἡ pro εἴτε
tert. U ἐπὶ tert. om. R 30 ταύτῃ Ua: πάντῃ R πάσῃ ἐπιστήμῃ R

ἢ τὰ τούτοις συμβαίνοντα ταῦτη λοιπὸν ἰδικὴ γίνεται. τὸ αὐτὸν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν.

p. 77a27 Κοινὰ δὲ λέγω οἰς χρῶνται ὡς ἐκ τούτων ἀπο- 32^ε
δεικνύντες.

5 Τουτέστι τὰ ἀξιώματα, οἵς ὁς ἀρχαῖς χρωμένη πᾶσα ἐπιστήμη τὰ προ-
κείμενα ἀποδείκνυσι. ταῦτα (ἢ οὐ ταῦτα) ταῖς ἐπιστήμαις ἀλλ' ίδια ἑκάστῃ.

p. 77a29 Καὶ ἡ διαλεκτικὴ πάσαις ἐπικοινωνεῖ.

Τοῖς πατῶν γάρ ἀξιώμασι κέρχοται, ἐπειδὴ περὶ πάντων συλλογίζεται.

ἀλλ' ἑκάστῃ μὲν ἐπιστήμῃ ἐκ τῶν καθ' αὐτὸν ὑπαρχόντων τοῖς πράγμασι 5
10 περὶ αὐτῶν διαλέγεται, ἢ δὲ διαλεκτικῇ ἐξ ἐνδόξων πειράζεται γάρ δεῖξαι
ὅ διαλεκτικὸς ὅτι αἱ δύο τοῦ τριγώνου πλευραὶ τῆς λοιπῆς μείζονές εἰσιν,
οὐκ ἐκ τῶν καθ' αὐτὸν ὑπαρχόντων τῷ τριγώνῳ, ὡς ὁ γεωμέτρης, ἀλλ' ἐξ
ἐνδόξων τινῶν. οἷον, εἰ τύχοι, ὅτι οὗτα μείζους εἰσίν, ὅτι κατὰ μίαν γω-
νίαν εἰ τεθεὶς γόρτος ἢ ἔτερον, ἀφείνεις δὲ ἀλογον ἔφον κατ' αὐτοῦ ἢ
15 ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ ἔτερου πέρατος τῆς εὐθείας, οἷον εἰ τὸ τεθέν εἴη ἔνθα
τὸ A. (ἢ δ') ἀφείθεν εἴη ἔνθα τὸ B, δῆλον ὅτι διὰ τῆς μιᾶς εὐθείας τῆς
AB ηὔξει ἐπὶ τὸ τεθέν καὶ οὐ διὰ τῶν δύο· οὗτω προφανές τὸ τὰς δύο
πλευρὰς τῆς λοιπῆς μείζους εἶναι· τὴν συντομωτέραν γάρ ηὔξει.

p. 77a29 Καὶ εἰ τις καθόλου πειρῷτο δεικνύναι τὰ κοινά.

20 Τουτέστιν ἡ πρώτη φιλοσοφία, ηὗταις καὶ πάντα τὰ ἀξιώματα ἀπο-
δεικνύειν πειράται, ὥμως καὶ αὐτὴ τούτοις κέρχοται καὶ μάλιστα τῷ κοινῷ 15
νοτάτῳ πάντων ἀξιώματι, τῇ ἀντιφάσει, ὥσπερ εἴπομεν καὶ τὸν Ἀριστοτέλην
ἐν τῇ Μετὰ τὰ φυσικὰ ἐν τοῖς λόγοις τοῖς πρὸς τοὺς ἀναιροῦντας τὴν κατά-
ηγρήψιν. ὅτι γάρ οἱ πρὸς ἐκείνους λόγοι οὐ μερικοῦ τινός εἰσιν ἐπιστήμονος
25 ἀλλὰ τοῦ πρώτου φιλοσόφου, προφανές· ἑκάστη μὲν γάρ ἐπιστήμη περὶ ἐν τι-
γένος καταγίνεται, ὡς πολλάκις εἴρηται, μόνη δὲ ἡ πρώτη φιλοσοφία καὶ ἡ δια-

1 δὲ om. R 5 οἵς ὁς scripsi: καθόλος R: καθόλως περ U (καθόλως—6 ἀποδείκνυσι ser. U²):
οἵς ὕπερ α πᾶσα ἐπιστήμη γρωμένη α 6 post ἀποδείκνυσι add. οὐδὲν λείπει U²:
spatium reliquit a² ταῦτα—7 ἐπικοινωνεῖ om. a¹ δ' οὐ ταῦτα addidi 8 post
τοῖς add. τῶν a post πατῶν add. ἐπιστημῶν a¹ 10 πειρᾶται a 11 μείζους a
13—17 ὅτι κατὰ—τῶν δύο RUa²: ὅτι τριγώνου ἐπὶ γῆς γραφέντος ὡς τοῦ σ. β. γ., καὶ τεθέντος
γόρτου ἐπὶ μιᾶς τῶν γωνιῶν τῆς πρὸς τῷ β., εἰ ἀφεθεὶς ἀλογον ἔφον κατ' αὐτοῦ, ἀφ' ἔτερας
γωνίας τῆς πρὸς α. οὐ διὰ τῶν α. γ., γ. β. πλευρῶν ἐφορμήσει κατὰ τοῦ γόρτου, ἀλλὰ διὰ
μιᾶς τῆς σ. β. a 14 ἀφείτης scripsi: ἀφείτης RUa² 15 τὸ om. a² 16 τὸ σ.—ἔνθα
τὸ om. a² τὸ δ' addidi 17 τὸ alt. om. a²: τὸ—18 πλευρὰς om. U 18 σύν-
τομον Ra² ηὔξει RUa²: ἡκον τὸ ζῶν, δείκνυσι τὴν μίαν ἐλάττονα εἶναι τῶν δύο a¹
19 καὶ ἡ διαλεκτικὴ πάσαις a εἰ τις Arist.: εἰ ηὗται R: ηὗται U πειρᾶται R
τὰ καθόλου R 21 ὥπως R αὐτῇ libri τούτῳ R κέρχοται om. R
22 εἴπομεν] p. 141,8 sq. τὸν ἀριστοτέλη a: τοῦ ἀριστοτέλους R 23 post φυσικὰ add.
πραγματείᾳ γρηγόρων τῷ τῆς ἀντιφάσεως ἀξιώματι a λόγοις post κατάληψιν colloc. a
post λόγοις add. ἐν U τοῖς alt. om. Ra

λεκτικὴ ὑποκείμενον ἔχει πάντα τὸ ὄντα. τὸ οὖν περὶ τῶν ὄντων 32^τ
πάντων διαλέγεσθαι, εἴτε ὥριται μένην ἔχει φύσιν εἴτε μή. τῆς πρότατος 20
φύλοςοφίας.

p. 77a31 ΠΙ Δὲ διαλεκτικὴ οὐκ ἔστιν οὕτως ὀριζμένων τινῶν οὐδὲ
5 γένους τινὸς ἐνός· οὐ γάρ ἂν ἡρώτα.

Εἶπον διὰ τοῖς κοινοῖς πᾶσιν κέχρηται αἱ ἐπιστῆμαι, καίτοι γε πρὸ¹⁰
πάντων καὶ ἡ διαλεκτικὴ καὶ ἡ πρώτη φιλοσοφία, ἐντεῦθεν διακρίνει²⁰
τὴν διαλεκτικὴν τῶν τε ἀλλών πασῶν καὶ τῆς πρώτης φιλοσοφίας. τῶν
μὲν ἀλλών πασῶν, διὰ ἑκάστη μὲν τῶν ἀλλών περὶ ἐν τῷ γένος καταγίνε-¹⁰
ται. αὕτη δὲ περὶ πάντων. ἀμφὶ δὲ πασῶν διαφέρει καὶ τῆς πρώτης φιλο-³⁰
σοφίας. διὰ ἡ μὲν διαλεκτικὴ ἐρωτῶσα τὸν προσδιαλεγόμενον καὶ ἐξ αὐτοῦ πο-⁴⁰
λαμβάνουσα τὰς προτάσεις οὕτως ἐκ τῶν διοίσεων παρ' ἐκείνου προτάσεων
τὸ προτεθὲν κατασκευάζει [θ] καὶ ἐξ ἑκατέρου μορίου τῆς ἀντιφάσεως τὸ
αὐτὸν κατασκευάζει· οἷον, εἰ τύχοι, κατασκευάζει τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς
15 ἐρωτήσας τὸν προσδιαλεγόμενον, πότερον διοκεῖ αὐτῷ αὐτοκίνητον εἰναι τὴν
ψυχὴν τὴν οὐ; καὶ διποτὸν ἀν μορίου τῆς ἀντιφάσεως ἀποκριθεῖ ὁ προσδια-⁵⁰
λεγόμενος, τοῦτο λαβόν πειράσεται δεῖξαι τὴν ἀθανασίαν αὐτῆς, ἐξ ἐνδέξων πο-⁶⁰
δηλονότι καὶ πιθανῶν, οὐ μὴν ἐξ ἀναγκαίων οὐδὲ ἐκ τῶν καθ' αὐτό τῷ
πράγματι ὑπαρχόντων. αἱ μέντοι ἐπιστῆμαι οὐχ οὕτως· οὐδὲ γάρ ἐρωτῶσαι
20 λαμβάνουσι τὰς προτάσεις. ἀλλὰ ἐξ αὐτῆς τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως αὐτὰς
λαμβάνουσαι, καὶ μηδὲν διοκῆ, οὕτως δι βούλουσαι οὐδὲ ἐξ ἑκατέρου μορίου
τῆς ἀντιφάσεως τὸ αὐτὸν συνάγουσαι· δεῖξεται γάρ τοῦτο ἐν τῷ δευτέρῳ
τῶν Ἱερών τὸν ἀναλογικόν, διὰ ἀποδεικτικῶν τὸ αὐτὸν ἐκ τῶν ἐναντίων
συναγθῆναι ἀδύνατον, ἐκ τε τῆς καταφάσεως φύγει καὶ ἐκ τῆς ἀποφάσεως. 40
25 διὰ τοῦτο οὖν οὐν ἐξ ἐρωτήσεως αἱ ἐπιστῆμαι λαμβάνουσι τὰς προτά-⁷⁰
σεις· οὐδὲ γάρ, ἀν μὴ δέξῃ τῷ προσδιαλεγόμενῳ συγχωρῆσαι τῇ ἀληθεῖ
προτάσει ἀλλὰ τῇ φεύδε, συναγαγεῖν ἐπιστημονικῶς τὸ προκείμενον διηγή-⁸⁰
σεται. διὰ τοῦτο οὖν ὁ ἐπιστήμων αὐτὸς ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων
τὰς προτάσεις λαμβάνει. ἔστι μὲν οὖν διε τοί τοι τοῦ ἐτέρου μορίου τῆς ἀντι-⁹⁰
τίων συνάγουσι τὸ αὐτό, διὰ μὲν τοῦ ἐτέρου μορίου τῆς ἀντι-

3 post φιλοσοφίας add. ἔστων α 4 ante ἡ δὲ adil. καὶ εἰ τις—ἅπτα (a29—31) a
οὐχ οὕτως R ωριταιμένη U 6 πάπτι U 6. 7 καὶ τοῖς πάντων U
10 περὶ om. R πάντα conicio 11 ἐρωτᾶ a 13 ὁ delevi ἑκατέρων
τῶν μορίων a 14 post τύχοι add. βούλημενος a κατασκευάζει scripsi: κατα-¹⁰
τίων RUa 15 ἐρωτᾶ a 16 ἀποκριθεῖ ὁ προσδιαλεγόμενος a: om. RU
17 πειρᾶται a 20 τῆς τῶν πραγμάτων a: τῶν πραγμάτων τῆς RU 21 λαμβά-²⁰
νουσι a βούλεται Ua οὐδὲ Ua: καὶ μὴ R 22. 23 ἐν τῷ δευτ. τῶν Ἱε-³⁰
ρῶν] c. 15 p. 64 b 8 sq. 23 το a: om. RU ἀντιτεμένων a, at cf. vs. 29. 30
p. 144,8 24 ἀδύνατον om. U φύγει RU: λέγω δῆ, sed ante ἐκ τε a
27. 28 διαλέγεται ante συναγαγεῖν colloc. a 29 λαμβάνει pr. U αἱ om. Ua
30 post αὐτό add. ἀλλὰ a¹ 30. p. 144,1 τῆς ἀντιφάσεως a¹: ἐν τοῦ ἀδύνατον RUa²

φάσεως ἐπ' εὐθείας, διὰ δὲ τοῦ ἑτέρου τῇ δι' ἀδυνάτου, οἷον τὸ διτὶ ἡ 32^a
διάμετρος ἀτύμμετρος τῇ πλευρᾷ· εἰ δέ τις εἴποι διτὶ σύμμετρος τῇ πλευρᾷ,
ὑποστήμενος τοῦτο καὶ δεῖξας αὐτῷ ἀδύνατόν τι ἐπόμενον οὕτως αὐτὸν ἀναι-
ρεῖ· ἐπειδὴ γάρ ἐπὶ παντὸς ἡ ἡ κατάφασις ἡ ἡ ἀπόφασις, τοῦ ἑτέρου
5 μορίου ἀναιρεθέντος τὸ λοιπὸν εἶναι ἀλγήτης ἀνάγκη. οὐ τοῦτο οὖν ἐν-
ταῦθα φησιν, διτὶ οὐκ ἐνδέχεται δι' ἑκατέρου μορίου τὸ αὐτὸν συναγθῆναι,
διὰ μὲν τοῦ ἑτέρου ἐπ' εὐθείας, διὰ δὲ τοῦ λοιποῦ δι' ἀδυνάτου, ἀλλ' διτὶ τῷ
αὐτῷ τρόπῳ τῇς δεῖξεως τὸ αὐτὸν συναγθῆναι ἐκ τῶν ἐναντίων ἀδύνατον.
6 Οπερ ποιεῖ διαλεκτικός· διτὶ γάρ ἔστι πρόνοια, καὶ ἐκ τοῦ εἶναι τὴν
10 ψυχὴν ἀθάνατον δεῖξει καὶ ἐκ τοῦ μὴ εἶναι ἀθάνατον. καὶ τί θαυμαστόν,
ὅπότε καὶ ἐκάτερον τῶν μορίων τῇς ἀντιφάσεως κατατεκνάζεται διαλεκτικός;
οὐ τοῦτο γε νομίζων, διτὶ ἐνδέχεται συναληθεύειν τὴν ἀντίφασιν, ἀλλ' εἰς
αὐτό γε τοῦτο τὸ ἄτοπον συνωθῶν τὸν προσδιαλεγόμενον, διτὶ ὅποιος ἀν 30
15 συγχωρήσῃ μορίῳ τῇς ἀντιφάσεως, τοῦτο δεῖκνυει ψεῦδος, ἀληθῆς δὲ
τὸ ἐναντίον.

p. 77a33 Ἀποδεικνύντα γάρ οὐκ ἔστιν ἐρωτᾶν.

Τί οὖν; ἐπειδὴ ἀποδεικνύσα καὶ ἡ πρώτη φιλοσοφία οὐκ ἐρωτᾷ τὰς
προτάσεις ἀλλὰ λαμβάνει, διὰ τοῦτο περὶ ἓν τι γένος ἔχει, οὐχὶ δὲ πάντα
τὰ ὄντα αὐτῇ ὑπόκειται; μήποτε οὖν τὸ ἀποδεικνύντα γάρ οὐκ ἔστιν
20 ἐρωτᾶν οὐκ εἰρηται πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ μὴ περὶ ἓν τι γένος αὐτῇ κατα-
γίνεσθαι (δυνατὸν γάρ καὶ περὶ ἓν τι γένος καταγινομένην μὴ ἀποδεικτικῶς 32^a
ἔει ἐρωτήσεως λαμβάνειν τὰς προτάσεις) ἀλλὰ πρὸς τὸ οὐκ ἔστιν ὠρι-
σμένων τινῶν, ἵνα μὴ ταῦτα σημαίηται ἔει ἀμφοτέρων, ἔκ τε τοῦ μὴ
εἶναι ὠρισμένων τινῶν καὶ ἐκ τοῦ μὴ εἶναι ἐνός τινος γένους, ἀλλ' ἵνα
25 διὸ μὲν τοῦ μὴ εἶναι ὠρισμένων τινῶν σημαίνῃ διτὶ οὐχ ὥρισται αὐτῇ τινα
μόρια τῶν ἀντιφάσεων, ὥσπερ ἐν ἑκάστῃ τῶν ἐπιστημῶν· τῇ γάρ γεωμετρίᾳ ἡ
ὥρισται τὸ δεῖξαι διτὶ ἀτύμμετρος (ἢ διάμετρος) τῇ πλευρᾷ, τὸ ἐναντίον
δὲ οὐ, καὶ τοῦ τριγώνου διτὶ αἱ δύο πλευραὶ τῆς λοιπῆς μείζους. τὸ ἐνα-
τίον δὲ οὐδαμῶς· καὶ ἐπὶ ἐκάστου τῶν θεωρημάτων τὸ ἑτερὸν μόνον
30 μόριον τῇς ἀντιφάσεως αὐτῇ ὥρισται, τὸ λοιπὸν δὲ οὐδαμῶς· καὶ ἐπὶ τῶν

1 ἐπ' εὐθείας — 7 δι' ἀδυνάτου RUa²: τοῦ ἀλγήθους δηλονότι, ἐπ' εὐθείας δεῖκνυσι τὸ
προκείμενον. διὰ δὲ τοῦ λοιποῦ ἦτοι τοῦ ψεῦδος, εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπάγουσα a¹ τὸ
om. R 4 ἐπὶ Ua²: κατὰ R ἡ prius a²: om. RU post ἀνάγκη add. ἡ Ua²
5. 6 ἐνταῦθα post διτὶ colloc. R 9 ποιήσει R 10 δεῖκνυει a ἀθάνατον. καὶ
τί θαυμαστόν om. Ra¹ 11 καὶ om. Ra¹, post ἀντιφάσεως add. λαμβάνων, τὸ
αὐτὸν a¹ 14 συγχωρήσαι R: συγχωρήσει a τούτω Ra δεῖκνυει U: δεῖ-
κνυειν τὸ R: δεῖκνυων ἔπειθαι τὸ a δὲ RU: δὲ εἶναι a 15 lemma om. a
ante ἀποδεικνύντα add. ἡ δὲ διαλεκτικὴ οὐκ ἔστιν ὠρισμένων—ἥρωτα (ut p. 143, 4. 5) RU
17 ἀποδεικνύσαι U: ἀποδεικνύσαι a ante οὐκ add. καὶ U 19 τὸν Ua
21 post γάρ add. τι U 23 ταῦτα U σημαίνη τὰ Ra (τὰ asterisco notatum, cui
tamen in mantissa nihil respondet a) 25 μὴ om. Ra 27 δεῖξαι τὴν διάμετρον
ἀτύμμετρον a ἢ διάμετρος addidi τῇ πλευρᾷ a: ἢ πλευρά RU 29 μόνον
om. Ra 30 τῇς ἀντιφάσεως post ὥρισται colloc. a αὐτῇ post 29 ἑτερὸν colloc. a
δὲ λοιπὸν U

λοιπῶν ἐπιστημῶν ὡςάντως. τῇ δὲ διαλεκτικῇ οὐχ ἔρισται τὰ ἑτερα τῆς 32ν
ἀντιφάσεως μόρια, ἀλλ᾽, ὡς εἶπον, ἐκάτερον κατατκευάζει εἰς ἀντίφασιν
περιάγων τὸν προσδιαλεγόμενον καὶ ἀμαρτίη δεῖξαι σπουδάζων. καὶ πρὸς 10
κατατκευὴν τοῦ διτι οὐκ ἔστιν ὥριτράν τινῶν εἰπε τὸ οὐ γάρ ἂν
5 ἤρωτα· ἀποδεικνύντα γάρ οὐκ ἔστιν ἔρωτάν τινῶν ἤρωτὴ γάρ. οὐχ ἵνα
ἀποδείξῃ, ἀλλ᾽ ἵνα τὰ ἐναντία τοῖς δούλειοι κατατκευάσῃ, γίγνουν ἵνα ἐκ τῶν
παρ' ἐκείνου δομένων, ὑποίᾳ δὲ πᾶσι, τὸ προκείμενον αὐτῷ κατατκευάσῃ.
τὸ δὲ οὐδὲ γένους τινὸς ἑνός ὡς σαφὲς οὐ κατατκεύασε· παντὶ
γάρ προύπτον οὗτοι οὐκ ἔχει περὶ ἓν τι ὑποκείμενον ὥρισμένως ή δια-
10 λεκτική.

p. 77a 36 Εἰ δὲ τὸ αὐτό ἔστιν ἔρωτημα συλλογιστικὸν καὶ πρότα- 15
σις ἀντιφάσεως.

Βούλεται δεῖξαι διὰ τούτου οὗτοι οὕτε πᾶν ἔρωτημα ἔρωτήσει ἔκπατος
τῶν κατὰ μέρος ἐπιστημόνων, ἀλλὰ μόνον τὰ οἰκεῖα ἐκάστη ἐπιστήμη, οἷον ἡ 20
15 γεωμετρίης τὰ γεωμετρικά, ὁ ἀριθμητικὸς τὰ ἀριθμητικά, οὕτε πρὸς πᾶν
ἔρωτημα ἀποκριτέον, ἀλλὰ μόνον δύσα ἔρωτῶνται ἐκ τῆς οἰκείας ἐπιστήμης.
δείκνυσι δὲ τοῦτο πάντι σαφῶς καὶ συντόμως. εἰ γάρ τὸ συλλογιστικόν,
φησί, ἔρωτημα ταῦτάν ἔστι καθ' ἐκάτερον μόριον τῆς ἀντιφάσεως
διπερ ἔστι πρότασις, τουτέστιν εἰ δ συλλογιστικῶς ἔρωτῶν πρότασιν ἔρωτῷ,
20 οἷον πότερον ἀθάνατος ή ψυχὴ η οὖ, πότερον ὁ κόσμος ἀθίος η οὐ. αἱ δὲ
δὲ ἐπιστημονικαὶ προτάσεις, ἐξ ὧν ὁ συλλογισμός, ὥρισμέναι εἰσὶ καθ'
25 ἐκάστη ἐπιστήμην, τοῦτο δὲ εἴη ἔρωτημα ἐπιστημονικὸν δὲ ἄν τι
ἐκ προτάσεώς τινος ἐξ ὧν ὁ καθ' ἐκάστην ἐπιστήμην συλλογιστρὸς
γίνεται· εἰ γάρ μὴ ἐκ τούτων εἴη, οὐδὲ δὲ ἐπιστημονικὸν εἴη τὸ ἔρω-
τημα. εἰ γάρ τὸ ἐπιστημονικὸν ἔρωτημα [ώς] καὶ πρότασιν ἐπιστημονικὴν
30 ἔρωτὴν εἴτε ἀποφασιτικὴν εἴτε καταφασιτικὴν, αἱ δὲ προτάσεις καθ' ἐκάστην
ἐπιστήμην ὥρισμέναι εἰσίν (οὕτε γάρ τῷ γεωμετρῷ αἱ τοῦ μωνικοῦ πότε^{γεωμετρεύουσιν} οὕτε τῷ ἀστρονόμῳ αἱ τοῦ ἀριθμητικοῦ). οὐ πᾶσαν ἄρα 35
πρότασιν ἔρωτητέον τῷ γεωμετρῷ οὐδὲ τῶν κατὰ μέρος ἐκάστῳ ἐπι-

1 διαλεκτικῇ δὲ α	1. 2 τὸ ἔτερον μόριον τῆς ἀντιφάσεως α	2 ἐκάτερον RU:	
δι' ἐκατέρου τῶν μορίων α	κατατκευάζει post ἀντίφασιν colloc. U: κατατκευάζει R		
6 τοῖς δούλειοι τὰ ἐναντία U	8 ἑνός τινος R	πάντα R: πάντη α ¹	
9 φανερόν α ¹	9τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	11 τὸ om. R	13 ἐκάστον R: ἐκάστη α
10 δι' εἰς τοῖς δούλειοι α ¹	10τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	14 ἐπιστημῶν α	14 τὰ οἰκεῖα RU: ὅσα ἔρωτῷ οἰκεῖως α
11 τοῖς δούλειοι α ¹	11τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	15 ὁ om. U	15 ὁ ἀριθμητικὸς Ra: καὶ ἀριθμητικὸν U
12 τοῖς δούλειοι α ¹	12τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	16 ἀποκρίνεται α	16 ὁ om. RU: εἰς ὁπόσα α
13 τοῖς δούλειοι α ¹	13τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	17 τὸ om. R	17 τὸ om. R
14 τοῖς δούλειοι α ¹	14τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	18 τὸ om. R	18 τὸ om. R
15 τοῖς δούλειοι α ¹	15τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	19 τὸ om. R	19 τὸ om. R
16 τοῖς δούλειοι α ¹	16τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	20 τὸ om. R	20 τὸ om. R
17 τοῖς δούλειοι α ¹	17τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	21 τὸ om. R	21 τὸ om. R
18 τοῖς δούλειοι α ¹	18τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	22 τὸ om. R	22 τὸ om. R
19 τοῖς δούλειοι α ¹	19τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	23 τὸ om. R	23 τὸ om. R
20 τοῖς δούλειοι α ¹	20τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	24 τὸ om. R	24 τὸ om. R
21 τοῖς δούλειοι α ¹	21τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	25 τὸ om. R	25 τὸ om. R
22 τοῖς δούλειοι α ¹	22τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	26 τὸ om. R	26 τὸ om. R
23 τοῖς δούλειοι α ¹	23τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	27 τὸ om. R	27 τὸ om. R
24 τοῖς δούλειοι α ¹	24τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	28 τὸ om. R	28 τὸ om. R
25 τοῖς δούλειοι α ¹	25τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	29 τὸ om. R	29 τὸ om. R
26 τοῖς δούλειοι α ¹	26τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	30 τὸ om. R	30 τὸ om. R
27 τοῖς δούλειοι α ¹	27τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	31 τὸ om. R	31 τὸ om. R
28 τοῖς δούλειοι α ¹	28τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	32 τὸ om. R	32 τὸ om. R
29 τοῖς δούλειοι α ¹	29τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	33 τὸ om. R	33 τὸ om. R
30 τοῖς δούλειοι α ¹	30τε Ra ² : ἔστιν οὗτοι U: ἔστιν ως α ¹	34 τὸ om. R	34 τὸ om. R

στημένων, ἀλλ᾽ έσαι τοῦ ὑποβεβλημένου γένους εἰσί. δὸλα τοῦτο οὐδὲ ἀπο- 32^v
 κριτέον τῷ ἐπιστήμονι (πρὸς) πᾶσαν ἐρώτησιν (οὐ γάρ, ἐάν τις ἐρωτήσῃ
 τὸν γεωμέτρην, ποτέρα καλλίστη τῶν γραμμῶν, η̄ εὐθεῖα η̄ η̄ περιφέρεια,
 πρὸς τὴν τοιαύτην ἐρώτησιν ἀποκριτέον) ἀλλὰ πρὸς μόνας τὰς τῇ αὐτοῦ
 5 ἐπιστήμης ἀντρούσας η̄ τῇ προσεγῶς ὑπὲρ αὐτῆν. δεῖ γάρ καὶ τὰ τῆς
 ὑπερκειμένης εἰδέναι τὸν ἐπιστήμονα, οἷον τὸν μουσικὸν τὰ τῆς ἀριθμητικῆς
 (τοῦτο γάρ ἔκεινης θεωρήμασι κέχρηται) καὶ τὸν μηχανικὸν τὰ τῆς γεωμετρίας.
 ὅμοιος δὲ καὶ τὸν ὑπτικόν· ἐκ γάρ τῶν τῆς ὑπερκειμένης θεωρημάτων
 δεῖκνυται τὰ τῆς ὑποκάτω. εἰ οὖν μέλλει ἐπιστήμων εἰναι ὁ μουσικός,
 10 ὥφειλει εἰδέναι τούτα ἐξ ὧν τὰ οἰκεῖα ἀποδείκνυσι, λέγω δὴ τὰ ἀριθμητικά·
 ὅμοιος δὲ καὶ ὁ ὑπτικὸς καὶ ὁ μηχανικὸς τὰ τῆς γεωμετρίας. περὶ
 μέντοι, φησί, τῶν ἀρχῶν τῶν ἑαυτῆς οὐδεμίᾳ ἐπιστήμη λόγον ὑψέζει· οἷον ὁ 40
 γεωμέτρης, η̄ γεωμέτρης ἐστίν, οὐγ̄ ὑψέζει λόγον περὶ τῶν οἰκείων
 ἀρχῶν οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδείς. καὶ σᾶςιν γε ἀπορῆσαι. εἰ γάρ δεῖ ἔκάστην ἐπι-
 15 στήμην τὰ τῆς ὑπερκειμένης προσεγῶς εἰδέναι, τὰς δὲ ἀρχὰς ἔκάστης αἱ
 ὑπερκειμέναι ἀποδεικνύσουσιν, οἵδεν ἄρα ἔκάστη ἐπιστήμη τοὺς λόγους τῶν
 ἑαυτῆς ἀρχῶν. οἷον ἵατρικῆς ἀρχὴ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα· περὶ τούτων δὲ
 ὁ φυσικὸς διαλέγεται· εἰ οὖν δεῖ τὴν ὄντων ἵατρὸν καὶ τὰ τοῦ φυσικοῦ εἰδέναι,
 εἰδεῖν ἀν καὶ τοὺς λόγους τοὺς περὶ τῶν τεσσάρων στοιχείων· εἰδὼς δὲ 45
 20 καὶ λόγον δώσει τῷ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶντι. πῶς οὖν φησιν οὐγ̄ ὑφεκτέον
 λόγον περὶ τῶν ἀρχῶν; εἰ γάρ δεῖ καὶ περὶ τῶν τῆς ὑπερκειμένης
 προσεγῶς ἐπιστήμης καὶ ἐξ η̄ τὸ οἰκεῖα κατασκευάζει ἐρωτώμενον ἀπο-
 κρίνεται, οἷον τὸν ἵατρὸν περὶ φυσικῶν καὶ τὸν ὑπτικὸν περὶ γεωμετρικῶν.
 φυσικὸν δὲ ἐστὶ θεώρημα καὶ τὸ περὶ τῶν τεσσάρων στοιχείων, ἀτινά εἰσι
 25 τοῦ ἵατροῦ ἀρχαί, καὶ περὶ τούτων ὅρα ἀποκρινεῖται ὁ ἵατρός· καὶ ἐπὶ τῶν 50
 ἄλλων ὠσαύτως. ἔλεγε δὲ πρὸς τὴν ἀπορίαν ταύτην ὁ φιλόσοφος οὗτος
 ἀναγκαῖον μὲν εἰδέναι τὰ τῆς ἐπάνω ἐπιστήμης τὴν ὑποκάτω, εἴπερ δὲ
 αὐτῶν τὰ οἰκεῖα ἀποδεικνύσιν. οὐ μὴν καὶ ἀποδεικτικῶς εἰδέναι ἀνάγκη.
 ἀλλὰ μόνον τὸ διτοῦ ἄνευ τοῦ διότι. ὡς οἰκείας (ἄρ) ἀρχὰς τὰ τῆς ἐπάνω θεω-
 30 ρήματα εἰστεῖται, καὶ οὕτως ἐρωτώμενος τὰ τῆς ἐπάνω τὸ διτοῦ μόνον ἀποδώσει,
 οὐ μὴν τὸ διότι, οἷον οἱ ἵατροί διτοῦ τέσσαρα μόνα τὰ στοιχεῖα τῶν σω-

1 ὑπερκειμένου U	1. 2 ἀποκρίνεται a	2 τῷ ἐπιστήμονι RU: ἐπὶ a	πρὸς
addidi οὐ γάρ scripsi: οὐδὲ libri		4 post ἐρώτησιν add. οὐκ Γα	
τὰς om. Ra	4. 5 τῆς-ἐπιστήμης R	5 δεῖ U: εἰ R: καὶ a	καὶ om. a
6 ὑπερκειμένης Ua ² : ἐπιστήμης R: προσεγῶς ὑπὲρ ἔκάστην ἐπιστήμην δεῖ a ¹		τὰ om. Ra	
8 τὸ (ante διπ.) R	9 ὑποθέσεως R: ὑποθέσεως ἔκάστης a	10 εἰδέναι δεῖ	ἐπιστήμων μέλλει a
10 εἰδέναι δεῖ U	12. 13 ὁ γεωμέτρης, η̄ γεωμέτρης ἐστίν scripsi: εἰ γεωμέτρης ἐστίν	11 εἰδέναι δεῖ	RU: δ'
RUa ² : οὐ μὲν γεωμέτρης a ¹	14 ante οὐδὲ add. ἀλλ' a	12 τούτοις a	ἐν τούτοις a
15 ἔκάστου Ra	17 τέσσαρα om. U	13 τούτοις a	15 ἔκάστου Ra
19 τοὺς alt. om. U: σύτῶν a ¹	περὶ τῶν τεσσάρων στοιχείων ante	14 τούτοις a	19 τοὺς alt. om. U: σύτῶν a ¹
εἰδεῖν colloc. a ¹	τεσσάρων om. a ²	15 τούτοις a	20 post καὶ add. τὸν a
add. οἰκείων a	22 κατασκευάζειν R	16 τούτοις a	21 post τῶν
25 ἀποκρίνεται R	περὶ (ante τῶν) R	17 τούτοις a	22 τούτοις a
τῶν R	29 ἄρ ² addidi	18 τούτοις a	23 τούτοις a
31 μὴν om. a	30 ἀποδώσει om. U: ἀποριθμήσεται, sed post 31 διέτι a	19 τούτοις a	24 τούτοις a
		20 τούτοις a	25 τούτοις a
		21 τούτοις a	26 τούτοις a
		22 τούτοις a	27 τὴν Γα:
		23 τούτοις a	28 τούτοις a
		24 τούτοις a	29 τούτοις a
		25 τούτοις a	30 τούτοις a
		26 τούτοις a	31 τούτοις a
		27 τούτοις a	32 τούτοις a
		28 τούτοις a	33 τούτοις a
		29 τούτοις a	34 τούτοις a
		30 τούτοις a	35 τούτοις a

μάτων καὶ οὗτε πλείνα οὕτε ἐλάττονα· καὶ ἐπὶ | τῶν λοιπῶν ὡσαύτως. 33^a
ταύτης μὲν οὖν τῆς ἀπορίας ἡμεῖς τὰς ἀφορμὰς δεδώκαμεν εἰπήντες δεῖν
τὸν ἐπιστήμονα εἰδέναι καὶ τὰ τῆς προσεχῆς αὐτῷ ύπερκειμένης ἐπιστήμης
Θεωρήματα, εἴπερ δεῖ τῷ σὸν τέλειον αὐτὸν εἶναι. οἷον τὸν ὀπιτικὸν καὶ
5 μηγανικὸν τὰ τῆς γεωμετρίας καὶ τὸν ἴστρὸν τὰ τῆς φυσικῆς· καὶ οὐδέν
γε θαυμαστόν σου, εἰ οὗτος ἔχων καὶ τὰς αἰκείας ἀρχὰς ἀποδεῖξαι. ὁ μέντοι ὁ
'Αριστοτελῆς οὐ τούτῳ εἰπεν, ἀλλ' ὅτι ἐρωτητέον τὸν γεωμετρηρην ἦ περὶ γεω-
μετρικῶν ἦ περὶ τούτων ἀπερ ἐκ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν ἀποδείκνυται, οἷον
περὶ ὑπεικόν. ὥστε τούταντίν τούλεται τὴν ἐπάνω τὰ τῆς ὑποκάτω ἐρωτᾶν.
10 καὶ δῆλον ὅτι οὐ πάντα τὰ τῆς ὑποκάτω ἐρωτητέον τὴν ἐπάνω· οὐδὲ γάρ περὶ
ἀφθαλμίας, εἰ τύχω, ἐρωτητέον * * * ἦ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν ἡρτηται καὶ
Θεωρίας φυσικῆς ἔχεται, οἷον, εἰ τύχω. πῶς ἔλκεται ἡ τροφὴ καθ' ἔκαστον 15
μόριον, πῶς ἀλλοιοῦται, πῶς τρέψεται, περὶ τε αἱθήσεως καὶ φύσεως καὶ
τῶν παραπληγίων· καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὡσαύτως. εἰ δὲ τῆς ἐπάνω τῆς
15 ὑποκάτω λέγειν Θεωρήματα, οὐκέτι ἔχει γύρων ἡ εἰρημένη παρ' ἡμῶν
ἀπορία· τὰς γάρ ιδίας ἀρχὰς οὐδεμίᾳ ἐπιστήμη ἀποδεῖξει.

Εἰ δὲ τὸ αὐτό ἐστιν ἐρωτήματα συλλογιστικὸν καὶ πρότασις
ἀντιφάσεως. ὅπερ ἐν τῷ Ηὔρι ἐρμηνείας εἰπεῖς διαλεκτικὸν ἐρωτήματα, ὅπερ
ἐζητεῖ θάτερον μὲν μόριον τῆς ἀντιφάσεως ἐμπεριέχον δὲ ἐν ἕαυτῷ δινάμει 15
20 καὶ τὸ λοιπόν, πρὸς δὲ τὸ 'ναί' μόνον ἦ τὸ 'οὐ' δεῖ ἀποκρίνεσθαι (ῷ καὶ δια-
φέρει ἐρωτήσις πύσματος· πρὸς γάρ τὸ πύσμα πλείνοντος λόγου δεῖται), ὅπερ οὖν
ἐκεῖ εἰπεῖς διαλεκτικόν, τοῦτο νῦν συλλογιστικὸν εἰπεν, ἐπειδὴ προσεχῆς περὶ
διαλεκτικῆς εἰρηγνε καὶ τὴν διαφορὰν αὐτῆς τὴν πρὸς τὰς ἐπιστήμας. ἵνα
δέδη τὸ τοιοῦτον λέγειν ἐρώτημα ὡς πρὸς τὰς τοιαύτας συνουσίας μόνον
25 ἀρμάτιον. διὸ τοῦτο οὖν εἰπεῖς συλλογιστικόν· καὶ γάρ ἔκει τὸ διαλεκτικὸν 30
αὐτῷ τοιοῦτον εἴληπται. τὸ πρὸς τοὺς συλλογισμοὺς ἀρμάτιον. τὸ δὲ
πρότασις ἀντιφάσεως τοῦτ' ἔστι θάτερον μόριον τῆς ἀντιφάσεως, ὅπερ
πρότασις γίνεται, δέκαν ἐν συλλογισμῷ ληφθῆ. δέ τοιοῦτον ἐρώτημα
30 πρότασίς ἔστι, σαφές· ἐν οὐδενὶ γάρ τῶν ἑτέρων λόγων ἐνδέχεται τὸ
τοιοῦτον ἐρώτημα εἶναι εἰ τὴν ἐν μόνῳ τῷ ἀποφαντικῷ· οὗτε γάρ εὐχρ-

2 τὰς ἀφορμὰς ἡμεῖς α 3 ὑπερκειμενα U 6 ἐχόντων Ra 8 ἀποδεῖξει a 7 post
περὶ add. τῶν a 9 post βούλεται add. μᾶλλον a 10 οὐ Ra 10 ἐρωτήσει a
τὴν U: ἡ Ra 11 ὀφθαλμοῦ Ra¹ τυχὸν, οὐ. εἰ Ra¹ post ἐρωτητέον add. τὸν
ἴστρὸν a¹: fort. (τὴν φυσικήν, ἀλλ' ἐρωτητέον) ἦ om. R: εἰ a¹: fort. ἡ ἡρτηται τῶν
φυσικῶν ἀρχῶν a 12 ἔχεται φυσικῆς a¹ οἷον, εἰ τύχοι a², οὐ. οἷον RU: ἀλλ' ἐρω-
τητέον a¹ ἔργεται a¹ 14 παραπληγίων post ὡσαύτως colloc. R καὶ ἐπὶ τῶν
οἰ. R: οὐλῶν U εἰ RUA²: τὰ Ra¹ 15 οὐκέτι RUA²: οὐ διδάσκει ὁ ἀριστοτελῆς.
ὅτεν οὐδὲ a¹ γύρων ἔχει, sed post 16 ἀπορία a¹ παρ' ήμων οὐ a² 18 ὥσπερ
(ante ἐν) a¹ ἐν τῷ Ηὔρι ἐρμ.] c. 11 p. 20^b 22 sq. Θεώρημα a 20 δ om. R
τὸ ναὶ—οῦ om. a¹ δεῖ om. Ua² post ἀποκρίνεσθαι add. τῶν δέο, τὸ οὐ a¹
ῷ a¹: οὐς R: διὸ Ua² 21 τὸ γάρ, οὐ. πρὸς a οὖν om. a 22 post ἐπειδὴ add.
γάρ a 23 εἰπεῖς a post ἐπιστήμας add. ἀποδίδωσιν a 24 δέξῃς R: δεῖξῃ a
τὸ αὐτό ἐρώτημα. colloc. R λέγειν om. a 25 οὖν a: om. RU 27 τοῦτ' ἔστι RU:
ἀντὶ τοῦ a post ἀντιφάσεως alt. add. νάει a ὥσπερ, post quod add. γάρ a
28 παραπληγῆ U 29 τὸ a: τῷ U: om. R 30 τοιοῦτω U ἐρώτημα om. R

μένους οὕτε προσάπτεταις ἐνδέχεται οὕτω προφέρεσθαι τοὺς λόγους 33^r. ὅστε ἀποκρινόμενον τὸν πρὸς ὃν ὁ λόγος τὸ ‘ναι’ μόνον ἢ τὸ ‘οὐ’ λέγειν. 25 ἄλλ’ ἐν μόνῳ τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ. ὃ δὲ ἀποφαντικὸς λόγος ἢ κατάφασίς ἔστιν ἢ ἀπόφασις· τὸ ἄρα συλλογιστικὸν ἐρώτημα ταῦτὸν ἔστιν ἢ 5 καταφάσει ἢ ἀπόφασει.

p. 77a 41 Ἀλλ’ ἐξ ὧν ἢ δείκνυται τι περὶ ὧν ἡ γεωμετρία ἔστιν. ἢ ἐκ τῶν αὐτῶν δείκνυται τῇ γεωμετρίᾳ, ὥσπερ τὰ διπτικά.

Ταῦτα, φησί, γεωμετρικὰ θεωρήματα λέγω, τὰ τῶν ἀρχῶν τῶν γεωμετρικῶν ἡρτημένα. ἐξ ὧν τὰ γεωμετρικὰ θεωρήματα δείκνυται, ἢ καλὸν μὴ γεωμετρικά ἢ ἄλλ’ ἑτέρας τέγνης, ἐκείνη δὲ ταῖς αὐταῖς ἀρχαῖς τῇ γεωμετρικῇ χρῆται, καὶ ταῦτ’ οὐδὲν ἡττον γεωμετρικὰ ἢν εἴη, οἷον τὰ διπτικά· καὶ ταῦτα γάρ ταῖς ἀρχαῖς ταῖς γεωμετρικαῖς δείκνυται. ὥστε καὶ ταῦτα εἴη ἢν γεωμετρικά, καὶ περὶ τούτων οὐδὲν ἡττον ἐρώτητέον τὸν γεω- 35 μέτρηγον ἢ τῶν οὐτόθιν γεωμετρικῶν· καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὑπαλλήλων ὕστατως.

p. 77b 3 Καὶ περὶ μὲν τούτων καὶ λόγουν διφεκτέον ἐκ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν καὶ συμπερασμάτων.

Πάντα γάρ τὰ δεικνύμενα ἐν ταῖς ἐπιστήμαις ἢ ἐκ τῶν ἀρχῶν τῶν 20 ἐπιστημῶν δείκνυται· ἢ ἐκ τῶν δεδειγμένων ἐκ τῶν ἀρχῶν. οἷον τὸ μὲν πρῶτον θεώρημα τοῦ γεωμέτρου δέδεικται ἐκ τῶν ἀρχῶν, τὸ δὲ δεύτερον ἐκ τοῦ πρώτου· διὸ γάρ τοῦ συμπεράσματος τοῦ πρώτου θεωρήματος, 40 δὸ συνδέεται ἐκ τῶν ἀρχῶν, δέδεικται τὸ δεύτερον· καὶ οὕτως ἐπὶ πάντων.

p. 77b 7 Οὖθ’ ἂπαν τὸ ἐρώτωμενον ἀποκριτέον περὶ ἑκάστου.

25 Περὶ μὲν γάρ τῆς περιφερέας ἐρώτωμενον [μὲν] τὸν γεωμέτρην, εἰ πολυγωρητέατόν ἔστι τῶν ισοπεριμέτρων συγμάτων ἢ τὰς ἀπὸ τοῦ κέντρου

1 προφέρεσθαι scripsi: προσφέρεσθαι RU: προσφέρειν a 4 post συλλογιστικὸν add.
εἴτε U 7 post ἢ add. ἢ R (n, pr. C) post ὥσπερ add. καὶ R
10 γεωμετρικά a: γεωμετρικὸν RU 11 ἑτέρας τινὸς ἐπιστήμης a¹ 11. 12 ταῖς ἀρχαῖς
τῇ γεωμετρίᾳς U 12 ταῦτ—γεωμετρικά a: τοῦτο—γεωμετρικὸν RU post εἴη
add. τὰ θεωρήματα a 13 καὶ ταῦτα a: om. RU ταῖς alt. om. U
ταῖς γεωμετρικαῖς ἀρχαῖς a 14 post ἐρώτητέον add. φησὶ a 15 αὐτόθι Ra
ἄλλων ια²: λόγων τῶν Ra¹ 21 et 23 δείκνυται a 24 ante οὖθ’ add. οὕτε
πᾶν—ἐρώτητέον a 25 μὲν prius om. U μὲν alt. delevi εἰ—p. 149,2
ἐρωτώντι RI¹a²: εἰ ἐχαράζει τῇ εὐθείᾳ, ἢ οὔ. ἢ ποιὸν τῶν ισοπεριμέτρων συγμάτων ἔστι
πολυγωρητέον, ἢ πότερον ίσαι εἰσὶν ἀλλήλαις αἱ ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ κύκλου προσπίπτουσαι
εὐθεῖαι, δεῖται ἀποκρίνεσθαι. γεωμετρικά γάρ εἰσὶ διωτήματα. εἰ μέντοι ἐρώτημη τίς αὐτὸν ποιεί
τῶν γραμμῶν καλλίτητη, ἢ εὐθεῖα ἢ ἡ περιφέρεια a¹ 26 τὰς ια²: πότερον τὸ R

ἵσας ἔχει ἀποκριτέον· γεωμετρικὰ γάρ εἰσιν ἐρωτήματα· εἰ μέντοι καλλίστη 33· εἴη τῶν γραμμῶν ἡ περιφέρεια, εἴ τις ἐρωτώη, οὐκ ἀποκριτέον πρὸς τοῦτο. οὕτε πρὸς πᾶν ἄρα ἀποκριτέον (οὐδὲ γάρ περὶ μουσικοῦ ἀποκρίνεται· ὁ γεωμέτρης) οὕτε πᾶν περὶ ἑκάστου.

5 p. 77b9 Εἰ δὲ διαλέξεται γεωμέτρη ἢ γεωμέτρης οὗτος, φανερὸν ζτι καὶ καλῶς.

Εἰ οὗτος διαλέγοιτο τῷ γεωμέτρῃ ὁ ἐρωτῶν ἢ ἀπὸλος ὁ πρὸς τινα γεωμέτρην τοὺς λόγους ποιούμενος, ἐκ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν δηλούντι, κακῶς διαλέξεται· εἰ δὲ μὴ ἐκ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν τῷ γεωμέτρῃ 10 διαλέξεται, οὐ καλῶς. οἷον ζητεῖται παρὰ τοῖς γεωμέτραις ὁ τοῦ κύκλου τετραγωνισμός· καὶ τοῦτον [μὲν] Ἀντιφῶν μὲν καὶ Βρύσων ἔδιξεν εὐρηκέναι, κακῶς αἰτοῦν τες δοθῆναι αὐτοῖς οἱς μὴ συγγράφεσσιεν ἄν γεωμέτραι, οὐ μὲν 33· εὐθεῖαν ἐφαριδόειν περιφέρειά, οὐ δὲ οὐ ἔστι μεῖζον καὶ ἔλαττον ἀνομογενές, τούτου εἰναι καὶ ἵσον. οὗτοι μὲν οὖν κακῶς πρὸς γεωμέτρας δια-15 λέγονται· ὁ μέντοι Πιποκράτης τετραγωνίσας τοὺς μηνίσκους οὐ κακῶς οὐδὲ ἐκτὸς τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν· ἡ δὲ ὄμαρτιά τούτου, καθότι ἡ ἐπὶ μέρους καὶ ἐπὶ παντὸς ηὔσιον.

p. 77b11 Δῆλον δ' οὐδὲ ἐλέγχει γεωμέτρην ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός.

20 Ἐάν γάρ τις μὴ γεωμετρικὸν ἐρωτήσας τὸν γεωμέτρην, οἷον ποτέρα καλλίστη τῶν γραμμῶν, ἡ εὐθεῖα ἢ ἡ περιφέρεια, είτα ἐκεῖνοι ἀπειρότεροι ἀποκριναμένοι ζτι ἡ εὐθεῖα δέξῃ ἐλέγχειν αὐτόν, οὐ γεωμέτρην ἥλεγχεν· οὐ γάρ περὶ τῶν προσηκόντων γεωμετρίᾳ ἥλεγχεν [ἢ] εἰ μὴ κατὰ συμβε-

1 ἔχειν R γεωμετρικὰ-ἐρωτήματα U: om. Ra² 2 ante τῶν add. ἀπασῶν R
ἐρωτοῖ (sic) R: αἰτούση Ua² 3 τοῦτο a¹: τοῦτον RUa² post τοῦτο add. οὐ γάρ γεωμετρικὸν τὸ ἐρώτημα a¹ 4 οὐδὲ ὁ πρὸς Ra¹ post ἄστοις add. ἐρώτημα a¹ an ἀπο-
κρινεῖται? 4 οὕτε—ἐκάστου om. a¹ 8 οὗτοι om. R 9 τῷ γεωμέτρῃ RUa²: ἀλλὰ περὶ μουσικῶν αὐτὸν φέρει εἰπεῖν ἐρωτῆς a¹ 10 οὐ καλῶς διαλέξεται a¹
post καλῶς add. οὐ περὶ μουσικῶν αὐτὸν ἐρωτῶν R 11 μὲν prius delevi μὲν alt.
om. Ua εὐρηκέναι a¹: εὐρίσκειν RUa² post εὐρηκέναι add. πλὴν a¹
12 κακῶς τε καὶ σφαλερῶς αἰτήσαντες a¹ 2 a¹ συγγράψει R ἀν om. Ua²
γεωμέτραις R 13 οὐ—16 τούτου RUa²: μεῖζον καὶ ἔλαττον τοῦ κύκλου γράφων τετρά-
γωνα, καθὼν καὶ ἐν ἅλλοις εἰρήκαμεν, διὰ τοῦ μεταξὺ τοῦ ρείζοντος καὶ ἐλάττονος γραμμάτου
τετραγώνου, τὸ ἵσον τῷ κύκλῳ τετράγωνον οἴεται δεικνύειν. ἀλλὰ οὕτω μὲν κακῶς πρὸς γεω-
μέτρας διαλέγονται, μὴ γράμμενοι διαλεκτικαῖς ἀρχαῖς. ὁ μέντοι Πιποκράτης, τέσσαρες μη-
νίσκους ἀποδεικνύεις οὐ κακῶς, ἵσον εἰναι τετραγώνῳ. ἐκ γάρ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν ταῦτα
δεῖκνυσιν, οὐ καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀπεδείξαμεν, ἔνα μηνίσκον ἵσον οὖτα ἐνὶ τριγώνῳ,
τῶν ἐδιαιρέσσως τοῦ τετραγώνου τεσσάρων, οἴεται καὶ ἅλλως τὸν κύκλον τετραγωνίζειν.
ὅμαρτιν δὲ καὶ οὗτος a¹ 13 οὗτοι om. l 13. 14 ἀνομοιογενὲς a² 14 τοῦτο a²:
τοῦτο RU εἰναι scripsi: ξτοι RUa² γεωμέτρη n² 16 τῶν om. a πάτερον R
18 οὐδὲ Arist.: οὐκ RU 20 γεωμετρικὸς a οἷον om. a πάτερον R
21 ἀπειρότερον om. U 22 ante δέξῃ add. ξὸν Ua 23 οὐδὲ γόρ R ἢ delevi

βιηκός, ἐπειδὴ συνέθη τὸν ἐλεγχθέντα γεωμέτρηγεν εἶναι· οὐ γάρ ἦ γεωμέτρηγεν 33^v ἥλεγχεν, δισπερού δὲ ἦ ἴατρὸς ὁ ἴατρὸς ἐλέγχεται ἐλεγχθεὶς εἰς μουσικὰ θεωρήματα.

p. 77b12 Ὅστε οὐκ ἂν εἴη ἐν ἀγεωμετρήτοις περὶ γεωμετρίας
5 διαλεκτέον· λήσει γάρ ὁ φαύλως διαλεγόμενος.

“Ωσπερ γάρ ἔκαστον περὶ τῶν οἰκείων ἐρωτητέον, οὗτοι καὶ *(πρὸς)* τὸν γεωμέτρηγεν καὶ οὐχὶ τὸν ἀγεωμέτρητον περὶ γεωμετρίας διαλεκτέον· οὐ γάρ ἵσσαις οἱ ἀνεπιστήμονες κρίναι τὰ κατὰ τὰς ἐπιστήμας· διὸ πολλάκις ὁ φαύλος κρείττων δέξει εἶναι τοῦ ἐπιστήμανος.” 20

10 p. 77b16 Ἐπεὶ δὲ ἔστι γεωμετρικὰ ἐρωτήματα, ἀρ' ἔστι καὶ ἀγεωμέτρητα;

Ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι οὐ πᾶν ἐρώτημα ἐρωτητέον τὸν γεωμέτρηγεν ἢ τὸν ἴατρὸν ἢ τινα τῶν ἄλλων ἐπιστημόνων ἀλλὰ μόνα τὰ ἐκ τῆς οἰκείας ἐπιστήμης, καὶ ὅτι οὐ πρὸς πᾶν ἐρώτημα ἀποκριτέον τὸν ἐπιστήμονα ἀλλὰ πρὸς μόνα 25 τὰ οἰκεῖα, οἷον τὸν γεωμέτρηγεν πρὸς τὰ γεωμετρικὰ καὶ τὸν ἴατρὸν πρὸς τὰ ἴατρικά. ζητεῖ ἐν τούτοις, ἀρα δισπερ ἔστι γεωμετρικὰ ἐρωτήματα, οὗτοις ἔστι καὶ ἀγεωμέτρητα, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ὑσάρτως, καὶ ποιά ἔστι, φησί, ταῦτα, καὶ κατὰ ποίαν ἀγνοιαν ἀγεωμέτρητα ἀν εἰν; καὶ ἵνα σαφῆ ποιησώμεν τὸν λόγον, ἐκ τῶν ἐφεξῆς αὐτῷ πλατύτερον ὥρη-20 θηρουμένων λαζόντες καὶ τὰ ἐνταῦθα διαρθρώσωμεν. διττὴν οὖν φρεσὶ τὴν ἀγνοιαν εἶναι, τὴν μὲν κατὰ ἀπόφασιν τὴν δὲ κατὰ διάθεσιν· καὶ κατὰ 30 ἀπόφασιν μὲν τὴν μηδεμίαν ἔννοιαν ἔχουσαν περὶ τοῦ πράγματος, κατὰ διάθεσιν δὲ τὴν ἔχουσαν μὲν περὶ τοῦ πράγματος ἔννοιάν τινα, πλὴν οὐκ ἀσφαλῆ καὶ ἡχριβωμένην. οἷον ὁ μὴ εἰδὼς δῆλως εἴτε εἰσὶ παραλλήλοι εὐθεῖαι εἴτε μή, καὶ εἰ εἰλεν, εἴτε συμπίπτουσιν εἴτε μή, οὐτος τὴν κατὰ ἀπόφασιν ἀγνοιαν ἔχει· εἰ δὲ τις οὕτω τὰς παραλλήλους συμπίπτειν, οὐτος τὴν κατὰ διάθεσιν ἔχει ἀγνοιαν· κακῶς γάρ περὶ τοῦ πράγματος διάκειται, 35 ἢν ὁ Ἡλάτων διπλῆν ἀγνοιαν καλεῖ. κατὰ ποίαν οὖν τῶν ἀγνοιῶν τὰ γεωμετρικὰ καὶ τὰ μουσικά ἔστιν ἐρωτήματα: πάλιν δὲ τῆς κατὰ διάθεσιν

- 1 ἐλέγχοντα pr. U: ἐλεγχόμενον corr. U, a 2 ἐνεγκέντεις conicio cf. vol. XIII 2 p. 31,8
6 ὕσπερ γάρ Ra¹: ὥστε Ua² 3 δεῖ ἐρωτᾶν a¹ οὗτοι — 7 γεωμέτρηγεν om. Ua²
πρὸς addidi 8 κρίνειν a¹ et a² 4 τὰ κατὰ om. Ra¹ 9 εἶναι om. R
10 ἔστιν ἄρα R 12 ἐρώτημα om. a 13 τὰ τῇ οἰκείᾳ ἐπιστήμῃ ἀνήκοντα a
14 τὸν ἐπιστήμονα a: τῶν ἐπιστήμονι RU 15 οἷον om. U 18 καὶ εἰπερ εἰσὶ, ποιά
εἴσι ταῦτα a καὶ alt. bis R 19 ἐφεξῆς] c. 16 p. 79 b 23 sq. 20. 21 τὴν
ἀγνοιαν φησὶν U 22 post μὲν add. φησὶ a κατὰ—24 ἡχριβωμένην om. R
23 μὲν—24 ἡχριβωμένην a: om. U 25 ante utrumque μὴ add. καὶ a καὶ εἰ
εἴεν RUa²: εἰ δὲ καὶ οὐδὲν a¹ 27 τῇ Ra: ἔστι U ἀγνοιαν—διάθεσιν R
ἔχουν U 28 Ἡλάτων] nescio ubi cf. p. 191,22 28. 29 ἀγεωμέτρητα Ra¹
29 ἀμούσια a¹ 30 ἔστι ante καὶ colluc. R: om. a fort. ἀμαρτήματα ut p. 151,6, at
et. p. 152,12 post ἐρωτήματα add. γίνονται, δι’ ἐρωτήσεως ποιεῖται τὴν διάσκολίαν a

ἀγνοίας διαιρουμένης, ἵτοι κατὰ τὴν ὅλην ἡ κατὰ τὸ εἰδός τῶν 33^ν συλλογισμῶν (οὐ γάρ παραλογιζόμενος ἔσωτόν, ὅτι αἱ παράλληλοι συμπίπτουσιν, ἵτοι φεύδεται προτάσεις λαβθῶν καὶ ταύτας συλλογιστικῶς συμπλέξας οὕτω 40 φεύδεται συνάργει συμπέροσμα, ἢ ἀλληλεῖς μὲν λαβθῶν προτάσεις ἀσύλλογίστεως 5 δὲ συμπλέξας, οἷον ἐν δευτέρῳ σχήματι ἐκ δύο κατηγορικῶν), πότερον οὖν τούτων μᾶλλον γεωμετρικόν ἐστιν ἀμάρτημα, ὁ κατὰ τὴν ὅλην ἡμαρτημένος συλλογισμὸς ἢ ὁ κατὰ τὸ εἰδός: φαμέ, ὥσπερ τὸ ἄρρυθμον διετόν, τὸ μὲν οὐ μηδ' ὅλως πέφυκε ῥυθμὸν ἔχειν, οἷον εἴ τις τὸ σημεῖον λέγοι ἄρρυθμον τῷ μὴ πεφυκέναι ἔχειν ῥυθμόν, τὸ δὲ οὐ ἔχει μέν, κακῶς δὲ ἔχει, 10 ὥσπερ φαμὲν τὸν στίχον ἄρρυθμον τὸν κακόρυθμον, οὗτοι καὶ τὸ ἀγεωμέτρητον ἢ τὸ πάντῃ ἐν ὀπορθέσει ὃν γεωμετρίας (τοιαῦτα δέ ἐστι τὸ κατὰ τὰς ἄλλας ἐπιστήμας. οἷον εἴ μουσικόν τις ἐρωτήσει τὸν γεωμετρηγὸν θεώρημα ἢ ἴατρικόν· τοῦτο γάρ τῆς ἀγνοίας τῆς κατὰ τὴν ἀπόφασιν, καὶ οὗτος ἀγεωμέτρητον τοῦτο ὥσπερ τὸ σημεῖον ἄρρυθμον· οὐ γάρ οἶδεν οὐδὲ 15 ποισῆκον τοῦτο γεωμετρία) ἢ τὸ γεωμετρικὸν μὲν διεστραμένως δέ, ὡς εἴ τις λέγοι τὰς παραλλήλους συμπίπτειν· τοῦτο γάρ πηδεῖ μὲν γεωμετρικόν. καθότι δὲ λαμβανεῖται αἱ παραλλήλοι καὶ τὸ συμπίπτειν, ἀγεωμέτρητον δέ. καθότι κακῶς τὰς παραλλήλους συμπίπτειν φασίν, ὥσπερ καὶ τὸν στίχον τὸν κακόρυθμον ἄρρυθμον φαμεν καὶ τραγῳδῶν τὸν κακόφωνον ἄφωνον· καὶ ἐστι 20 τοῦτο τῆς κατὰ διάτησιν ἀγνοίας. ταῦτης δὲ διττῆς οὔσης (τὰ φευδῆ γάρ, ὡς εἴπομεν, συνάγεται ἵτοι παρὰ τὴν ἀμαρτίαν τῆς ὅλης ἢ παρὰ τὴν δισυλλόγιστον συμπλοκήν τῶν προτάσεων) φαίνεται ὅτι ἐν γεωμετρίᾳ τὰ φευδάρια δεῖ παρὰ τὴν τῆς ὅλης ἢ ἀμαρτίαν γίνονται, φεύδεται λαμβάνοντος τοῦ γεωμετρου τὰς 34^τ προτάσεις καὶ οὗτοι φεύδεται συμπέρασμα συνάργοντος· οὐκ ἀν δὲ εὑροίται ἐν 25 γεωμετρίᾳ τὴν ὅλην μὲν ἀλληλῆ τὸ συμπέρασμα δὲ ἀσύλλογιστον. ἀλλὰ μόνως ἡ ὅλη δισυλλόγιστος. καλεῖ δὲ οὐδὲ οὐδεὶς Ἀριστοτέλης κοινῶς μὲν ἀμφότερα ἀμαρτίας.

- I post διαιρουμένης add. ὡς καὶ πλάτων φρσὶν α post ἵτοι add. ἐν τοῖς I post ἢ add. καὶ U 3 οὗτος R 4 post συνάγει add. τὸ R εἰ R 5 post δέ add. ταύτας α καταρχατικῶν α¹ 6 ἀγεωμέτρητον α¹ ἐρώτησα Ra¹ 7 post εἰδός add. ἢ καὶ ἀμφότεροι α φημί R: περὶ ὡ σημεῖον Ua²: φημὶ δὲ α¹ ἄρρυθμον itemique in seq. Ra² 9 μηδὲ R 6 ἔχειν R: τῷ ἔχειν Ua μέν om. U ἔχειται alt. om. α: ἔχειν U 10 κακόρυθμον R 11 post γεωμετρίας add. ἢ τὸ κακῶς καὶ ἀνεπιστημόνιος πλεκόνεν α 13. 14 τῆς κατὰ ἀπόφασιν ἀγνοίας ἐστι. καὶ οὗτοι τοῦτο ἀγεωμέτρητον α 14. 15 οὐ γάρ εἰδεν ὅτι οὐ προσήκει τὸ ἐρώτημα γεωμετρίας α¹ 14 οὐδὲ R: om. Ua² 15 ἢ τὸ—18 φρσὶν RUa²: εἰ δέ τις λέγοι τὰς παραλλήλους συμπίπτειν, καθότι μὲν περὶ παραλλήλουν καὶ περὶ συμπτώσεων αὐτῶν λέγει, γεωμετρικόν ἐστι τὸ πρόβλημα. καθότι δέ φρσὶ συμπίπτειν τὰς παραλλήλους, ἀγεωμέτρητον. τοιτέστι κακογεωμέτρητον α¹ 18. 19 τὸν κακόρυθμον στίχον α¹ 19 κακόρυθμον Ra² φρεν—ἄφωνον (ἀφ' ὧν R) RUa²: λέγομεν α¹ 20 post οὔσης add. ὡς ἔφαμεν α¹ τὰ om. Ua² 20. 21 μός εἴπομεν RUa²: κατὰ ταύτην α¹ 21 ἵτοι RUa²: ἢ α¹ περὶ οὐτροφέ R itemique vs. 22 τὸ ἀμαρτικῶν κατὰ τὴν ὅλην α¹ 23 post φεύδεται add. γάρ Uα οὐδέποτε δὲ α δὲ om. α¹: fort. γάρ εὑρηται Ua² 25 δὲ συμπέρασμα Ua² μόνως (μόνους pr. U)—26 ἀσύλλογιστος RUa²: παρὰ τὴν ὅλην μόνον τίθεται τὸ ἀμάρτημα α¹ 26 ἢ ὅλη δισυλλόγιστος add. I² post ἀσύλλογιστος add. παραλογισμὸν ἐν γεωμετρίᾳ τὸ σχῆμα ἀμάρτημα (τοι. α²) μημετρίαι μὲν τὴν ὅλην μὲν ἀλληλῆ, τὸ δ παραλογισμὸν ἐν γεωμετρίᾳ τὸ σχῆμα ἀμάρτημα συριστικῶν ἀνδρῶν Ua² δὲ om. Ua² ἀμφοτέρας R ἀμαρτίαν α

ἰδίως δὲ τὴν παρὰ τὸ σχῆμα ἀμαρτίαν παραλογισμόν, ἐπεὶ οὐκ ὑγιῶς 34^c
ἐκ συλλογιστικῶν γίνεται λόγων, τὴν δὲ παρὰ τὴν ὅλην αὐτὸν τοῦτο
ἀμαρτίαν.

p. 77^b 17 Καὶ παρ' ἔκάστηην ἐπιστήμην τὰ κατὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν
5 ποίαν γεωμετρικά ἔστι;

Διεῖτης οὖσης τῆς δύνητος, ὡσπερ εἴπομεν καὶ οὐτὸν πλατύτερον ἐγεῖτης
ἐρεῖν, τῆς μὲν κατὰ ἀπόφασιν τῆς δὲ κατὰ διάθεσιν, κατὰ ποίαν ἄγνοιαν
ἐν ἔκάστηη ἐπιστήμῃ ἐρωτήματα λέγομεν ὃτι ἀγεωμέτρητα εἰναι ἢ ἀνια- 15
τρικά καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὕμινα: εἰπὸν δὲ παρ' ἔκάστηη ἐπιστήμην
10 ὡς ἐπὶ παραδείγματος ἐπὶ μιᾶς εἰπε τὸ γεωμετρικά ἔστιν. οὐκ εἰπε δὲ
‘ἀγεωμέτρητα’ ἀλλὰ γεωμετρικά· δεῖ οὖν τὸ δόκον συνελόντας ἀκούειν
‘κατὰ ἄγνοιαν γεωμετρικά ἔστιν’, διπερ ἵσον ἔστι τῷ ‘ἀγεωμέτρητα’.

p. 77^b 18 Καὶ πότερον ὁ κατὰ τὴν ἄγνοιαν συλλογισμὸς ὁ ἐκ τῶν
ἀντικειμένων συλλογισμὸς ἢ ὁ παραλογισμός;

15 Πρὶν διελεῖν τὴν ἄγνοιαν, ποσαχῶς λέγεται, πρότερον τοὺς τρόπους 20
διαιρεῖται καθ' οὓς γίνεται ἐν πάσῃ ἀγνοίᾳ ἢ ἀμαρτίᾳ τοῦ ἀληθιοῦ, λέγω
δὴ τὸν τε κατὰ τὴν ὅλην καὶ τὸν κατὰ τὸ σχῆμα. κατὰ κοινοῦ δὲ ἀκούστεον τὸ
ἀγεωμέτρητον κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον. πότερον οὖν, φησίν, ἔστιν ἀγεω-
μέτρητον ἐρώτημα ὁ κατὰ τὴν ἄγνοιαν συλλογισμὸς ὁ ἐκ τῶν ἀντι- 20
κειμένων, τουτέστιν ὁ κατὰ τὴν κατὰ διάθεσιν ἄγνοιαν γινόμενος συλλογι-
σμὸς ἢ ψευδῶν προτάσεων (αὗται γάρ ἐναντίαι ταῖς ἀληθιέσιν) ἢ ὁ παρα- 25
λογισμός, τουτέστιν ὁ παρὰ τὴν ἀμαρτίαν τοῦ σχήματος, ὅν οὐδὲ συλλο-

I περὶ R post σχῆμα add. ἥγουν, τὴν ἀττιλογίατον α¹ post παραλογισμὸν add.
ἐκάλεσεν Ra¹ 2 ὑγιῶς Ra¹: οὗτοι οὓς α² γίνεται α¹: γίνονται R post
λόγων Ua² γάρ περὶ R 3 post ἀμαρτίαν add. καὶ αὕτη μὲν ἡ ἐξήγησις ἔχει οὕτως,
ἔαν κατ' ἐρώτησιν ὁ λόγος προάγεται, τουτέστιν, ἐλὼν προπεριεπάται τὸ ἄρα, καὶ παροξύνηται,
τὸ ποιῶν. ἔαν δὲ παροξύνηται τὸ ἄρα, διέβνηται δὲ καὶ τὸ ποιῶν, φέρεται γάρ καὶ αὕτη ἡ γραψή,
οὕτως ἐξηγηθήσεται. Οὐτὶ ἐπεὶ εἰσὶ γεωμετρικά ἐρωτήματα, εἰσὶν ἄρα καὶ ἀγεωμέτρητα, καὶ
τὴν (τὸ b) κατὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν ποιῶν, ἥτοι τὴν τοιάνδε. λέγω δὲ, τὴν κατὰ διάθεσιν ἐπι-
συνιστάμενα ἀγεωμέτρητα ἐρωτήματα, ἐκεῖνά εἰσὶ τὰ κορίσια ἀγεωμέτρητα. καὶ ἔστιν αὕτη ἡ
ἐξήγησις προφυσεσέρα (προσφ. b) τε ἄμα, καὶ ταχεστέρα τῆς προτέρας α¹ 6. 7 εἰπομένην.
περὶ ἣς καὶ ἐξεῖται πλατύτερον ἔχει α¹ 6 εἰπομένη] p. 150,19 8 ὃτοι οἱ. α
εἰναι — 12 ἀγεωμέτρητα RUa²: διὰ δὲ τοῦ ἀγεωμέτρητα, συνυπακούεται, καὶ τὰ κατὰ τὰς
λοιπὰς ἐπιστήμας, ἥγουν, μὴ ιατρικά, μὴ μουσικά, καὶ τὰ λοιπά. οὐκ εἰπε δὲ ἀγεωμέ-
τρητα, ἀλλὰ γεωμετρικά, φ' τινι τοῦ κατ' ἄγνοιαν συναπτομένου, ἵνα τὰ κατ' ἄγνοιαν γεω-
μετρικά, φανερὸν ὦτι, ίσον ἔστι τὸ ἀγεωμέτρητα α¹ 8. 9 καὶ ιατρικά, οἱ. ἡ U
9 δὲ οἱ. R 10 ἔστιν οἱ. U 15 διέλη U 16 διατηρεῖται R: διαιρεῖται
ἀγνοία RU: ἐπιστήμη α¹ τὸν Ra: ἡ τὴν U 18 κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον RUa²:
ἥγουν, κατ' ἀμφοτέρους τοὺς τρόπους. καὶ ἔστιν ἡ τοῦ ἡρότοῦ σύνταξις οὕτως α¹ οὖν,
φησίν οἱ. α¹ 18. 19 ἀγεωμέτρητόν ἔστιν α¹ 20 κατὰ prius οἱ. R κατὰ
alt. οἱ. Ua¹ 20. 21 ἐκ ψευδῶν δηλαδὴ προτάσεων γινόμενος συλλογισμός α¹
21 ἀντικείνεται α¹ 22 περὶ R τὴν κατὰ τὸ σχῆμα ἀμαρτίαν γινόμενος, οὐν α¹

γιτηδὸν εἰπεῖς διὰ τὸ μὴ ἐρρῶσθαι τὸ σχῆμα; κατὰ δὲ κοινὸν τὸ κατὰ τὴν 34^η ἀγνοιαν. η̄ δὲ κατὰ τὴν ἀγνοιαν παραλογισμός;

p. 77b 20 Κατὰ γεωμετρίαν δὲ η̄ εἶς ἄλλης τέχνης.

*Ενταῦθα διαιρεῖ τὴν ἀγνοιαν τὴν τε κατὰ ἀπόφασιν καὶ τὴν κατὰ 5 διάθεσιν· τὰ μὲν εὖς ἄλλης τέχνης ἐρωτήματα κατὰ ἀπόφασιν, τὰ δὲ ὅπ’ αὐτῆς φύεται κατὰ διάθεσιν. τὰ κατὰ ποίαν οὖν τούτων ἀγεωμέτρητα: ἐφεξῆς δὲ τὰ παραδείγματα τούτων τίθησιν.

p. 77b 22 Τὸ δὲ τὰς παραλλήλους συμπίπτειν οὔτεσθαι γεωμετρί- 10 κόν πως καὶ ἀγεωμέτρηταν ἄλλον τρόπον.

10 *Ηἴτοι τοῦτο φίσιν. θεὶ τὸ τὰς παραλλήλους συμπίπτειν οὔτεσθαι κατὰ τι μὲν γεωμετρικόν ἔστι, τῷ τούς θρονούς ἔχειν ἐκ γεωμετρίας, τῷ δὲ φύεται λαμβάνειν ἀγεωμέτρητον, η̄, διπερ καὶ μᾶλλον δοκεῖ βέλτιον, τὸν ἄλλον τρόπον ἀντιδιαστέλλει τοῦ ἑτέρου τρόπου τῆς ἀγνοίας τοῦ κατὰ ἀπό- 15 φασιν. περὶ οὐ γῆρη εἰπεῖς. καὶ τὰ ἐφεξῆς δὲ ἐπαγόμενα ταῦτας ἔχεται τῆς ἐννοίας.

p. 77b 24 Διεττὸν γάρ τούτο [φησίν] ὥσπερ τὸ ἄρρενθμαν.

Τὸ ἀγεωμέτρητον δῆλον θεὶ διεττὸν ὥσπερ καὶ τὸ ἄρρενθμαν, η̄ τὸ μηδὲ δίλος ἔχον, ὥσπερ τὸ σημεῖον ἄρρενθμαν. οἷον καὶ τὸ μουσικόν ἔστιν ἔργημα ἀγεωμέτρητον, η̄ τὸ φαύλως ἔχον, ὥσπερ ὁ κακόρρυθμος στύχος 20 ἄρρενθμας καὶ τὰ κατὰ γεωμετρίαν φύεται ἀγεωμέτρητα ἐκ φύεται προ- τατζεων συνηγμένα, οὐ μὴν ἀναλογίστως. θεὶ γάρ περὶ τῶν τοιούτων φησί, δι’ οὐν ἐπήγαγεν ἐδήλωσε.

p. 77b 26 Καὶ η̄ ἀγνοια τοῦτη καὶ η̄ ἐκ τῶν τοιούτων ἀρχῶν ἐναντία.

Αὕτη η̄ εἰρημένη, τὸ φαύλως ἔχειν, φαύλως δὲ τὸ ἐξ ἀρχῶν οὐκ

1. 2 κατὰ δὲ κοινὸν (κοινὸν δὲ a²) — παραλογισμός RUa²: καὶ τὸ κατὰ τὴν ἀγνοίαν δὲ κατὰ κοινὸν ληπτέον, καὶ ἐπὶ τοῦ παραλογισμοῦ a¹ 3 lemma om. R 4 ἐνταῦθα—5 τέχνης Ra¹: om. Ua² 5 post διάθεσιν add. καὶ φῆται a¹ post ἀπέργεσιν add. εἰναι ἀγνοό-μενα a¹ 7 ἐφεξῆς διὰ τῶν παραδείγμάτων τούτων a¹ 8 τὸ δὲ—10 οὔτεσθαι om. a¹ 10 τὸ a²: om. RU 11 τῷ prius Ra¹: τὸ Ua² ἐκ γεωμετρίας Ra¹: ἐκ om. U: ἀγεω-μετρίας a² τῷ δὲ—12 ἀγεωμέτρητον Ra¹: ἀγεωμέτρητον δὲ τὸ φύεται λαμβάνειν Ua² δοκεῖ βέλτιον a¹: om. RUa² 12, 13 τὸν—ἀντιδιαστέλλει om. a¹ 13 ἀντιδιαστολής R τοῦ alt. a¹: τὸν τοῦ R: τὸν Ua² 14 περὶ οὐ γῆρη εἰπεῖς RUa²: διακρίνει τὸν κατὰ διάθεσιν a¹ 16—22 διεττὸν γάρ τὸ ἀγεωμέτρητον φέρει, ὥσπερ καὶ τὸ ἄρρενθμαν, κατὰ δηλ ἀνωτέρῳ πλατ-τερον περὶ τούτου εἰρήκαμεν a¹ φησίν delevi ἄρρενθμα, itemque in seq. Ra² 18 μὴ U ἔχον R: ἔχειν Ua² ἄρρενθμα, itemque vs. 20 U ante oīσον add. καὶ U οἴσον om. R 19 ἔχον scripsi cf. p. 151, 6: ἔχειν RUa² 20 καὶ τὸ om. R post γεωμετρίαν add. δε R 21 post ὅτι add. μὲν R 22 περὶ ὃν R 23 καὶ alt. om. a¹ 24—p. 154, 5 Λύτη η̄ ἀγνοια η̄ εἰρημένη, δηλοντέον, τὸ φαύλως ἔχειν, τὸ δὲ ἔχειν, τὸ δὲ ἀρχῶν, η̄ρουν προτάτεων οὐκ ἀλληλῶν· αἱ γὰρ φύεται, ταῖς ἀλγθέσιν ἐναντίαι. οὔτε—συλλογισμὸν κατὰ ἀγνοιαν ἐκ τῶν ἀντικειμένων ἔκπλειται συλλογισμὸν a¹

ἀληθῶν, τουτέστι προτάσεων, ητις καὶ ἐναντία ἔστι τῇ ἀληθεῖ· ἐναντίαι 34r γάρ οἱ φευδεῖς προτάσεις ταῖς ἀληθεῖσιν. οὗτοι δὲ καὶ ἀνωτέρω τὸν ἐκ φευδοῦς ὅλης συλλογισμὸν ἐκάλει· καὶ πότερον ὁ κατὰ τὴν ἄγνοιαν συλλογισμὸς ὁ ἐκ τῶν ἀντικειμένων συλλογισμὸς ἡ ὁ παραλο-
5 γισμός; εἰπὼν οὖν ὅτι διττόν ἔστι τὸ ἀγεωμέτρητον ἐρώτημα ὥσπερ τὸ
ἄρρυθμον. ἡ τὸ μηδὲ ὅλως ἔχον ἡ τὸ φαύλως ἔχον. είτα εἰπὼν ποιόν ἔστι
τὸ φαύλως ἔχον, τὸ ἐκ τῶν ἐναντίων ἀργῶν ταῖς ἀληθεῖσι, τὸν ἔτερον
τρόπον τὸν κατὰ τὴν ἀμαρτίαν τοῦ σχήματος παντελῶς ἐγγέρισε γεωμετρίας,
διότι, ὥσπερ εἶπον, οὐδὲν φευδάριον ἐν γεωμετρίᾳ συνάγεται παρὰ τὴν ἀμαρ-
10 τίαν τοῦ σχήματος.

p. 77b 27 Ἔν δὲ τοῖς μαθήμασιν οὐκ ἔστιν ὅμοίως ὁ παραλογι-
σμός, ὅτι τὸ μέσον ἔστι διττὸν δεῖ.

Εἰπὼν τίνα ἔστι τὰ ἀγεωμέτρητα ἐρωτήματα. ὅμοίως δὲ καὶ τὰ καθ' αὐ-
τούς ταῖς ἐπιστήμηιν οὐκ οἰκεῖα τῇ ἐπιστήμῃ, ὅτι τὰ κατὰ τὴν ἄγνοιαν ἡ
15 τὴν κατ' ἀπόφασιν ἡ τὴν κατὰ διάθετιν, βούλεται ἐνταῦθα εἰπεῖν ὅτι οὐχ
οὗτοι οἱ παραλογισμοὶ ἐν ταῖς ἐπιστήμαις γίνονται ὡς ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς
μεθόδοις· ηττον γάρ ἐν ταῖς ἐπιστήμαις παρενογλεῖ τὸ φεῦδος ἡπερ ἐν
ταῖς διαλεκτικαῖς συνουσίαις. αἴτιον δὲ τούτου ὁ μέσος δρος ὁ διστός
λαμβανόμενος· παντὶ τε γάρ τῷ ἐλάττονι ὑπάρχει, | καὶ κατὰ τούτου 34v
20 παντὸς ὁ μεῖζων. ἐπεὶ οὖν δις λαμβάνεται, πολλοὶ δέ εἰς τῶν δρῶν ὄμοιοι,
ἐὰν ληφθῇ κατ' ἄλλο μὲν σημανόμενον τοῦ ὑποκειμένου κατηγορούμενος, λέγω
δῆ τοῦ ἐλάττονος, κατ' ἄλλο δὲ αὐτοῦ ὁ μεῖζων κατηγορούμενος. παραλογισμὸς
γίνεται· οἷα πολλάκις ἐν ταῖς διαλέξεσι γίνονται. οἷον οἱ σοφοὶ μανθάνοντες,
οἱ μανθάνοντες οὐκ ἴσασιν, οἱ σοφοὶ ἀραι οὐκ ἴσασι· τὸ γάρ μανθάνειν διμώνυ-
25 μον (ὅν) καὶ ἐπὶ τοῦ συνιέναι καὶ ἐπὶ τοῦ διδάσκεσθαι λέγεται· λανθάνει οὖν
ἡ ἀπάτη διὰ τὴν διμωνύμιαν. ὁ ἀνθρωπὸς ζῷον, τὸ ζῷον διεύλλαβον, ὁ
ἀνθρωπὸς ἄρα διεύλλαβος· διττὸν γάρ τὸ 'ἀνθρωπος', ἐπὶ τε τῆς οὐσίας καὶ
ἐπὶ τοῦ ὄντος· καὶ γάρ τὸ πρᾶγμα λέγεται ἀνθρωπὸς καὶ τὸ ὄντος.
τὰ λάγχανα τῆς γῆς ὑπερέχει, τὸ ὑπερέχον τοῦ ὑπερεχομένου μεῖζον, τὰ
30 λάγχανα ἄραι τῆς γῆς μεῖζον· τὸ γάρ ὑπερέχειν ητοι τὸ κατὰ μέγεθος 10

2 ἀνωτέρῳ] p. 77b 18 τὸν οι. R 3 καὶ πότερον Arist.: καὶ πρότερον Ua²: οι. R
4 συλλογισμὸς alt. οι. R 4.5 ἡ ὁ παραλογισμὸς οι. Ra² 5 εἰπὼν οὖν seripsi:
εἰπὼν Ua²: δῆλον οὖν εἰπὼν R: δῆλον οὖν ποιήσας a¹ ἔστι οι. R 6 post ἔχον prius
add. οἰκεῖται πρὸς γεωμετρίαν a¹ τὸ alt. οι. Ua² post εἰπὼν add. καὶ a¹
7 προτάσεων a¹ 8 τὸν παρὰ τὴν ἐν τῷ σχήματι ἀμαρτίαν γινόμενον παντελῶς a¹
9 ὡς a² εἰπον] p. 151,24 συνάγεται οι. U 9.10 παρὰ τὴν ἐν τῷ σχήματι
ἀμαρτίαν a¹ 12 ἔστιν δὲ διττόν a: τὸ add. Arist. (οι. M d p, del. C u) 14 οὖν
οι. U post ητοι U: ἡ R: οι. a τὸ οι. Ra κατ' ἄγνοιαν a
post ἄγνοιαν add. γίνονται Ra ἡ οι. R 15 τὴν prius Ra: τὰ U 18 δῆ Ua
21 ante κατηγ. add. ὁ R κατηγορούμενος τοῦ ὑποκειμένου a 21.22 λέγω
δῆ Ra: δέ ὁ μεῖζον U 22 ὁ μέσος a² 23 πολλά U 25 ὁν addidi
λεγόμενον a 26 post ὄμοιοι μείζον add. οὖν R: καὶ πάλιν a 27 γάρ οι. U
τὸ U: ὁ Ra 28 ἐπὶ οι. R post ὄμοια add. πάλιν a

ύπερέχειν η τὸ ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν εἶναι. ἐπεὶ οὖν οὐ περὶ ὥρισμένα 34^v τινὰ πράγματα οἱ διαλεκτικοὶ ἔχουσιν οὐδὲ τοὺς μέσους ὥρισμένους, πολλὰς ἀπάτης ἀφοροῦσιν. ἐπὶ δὲ τῶν ἐπιστημῶν οὐκ οὕτως· ὥρισται γάρ τὰ καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην πρᾶγματα, καὶ οὐδέποτε παρὰ τὴν ὥμινυμάν 5 πλάνη ἐν αὐταῖς γίνεται. οἷον, ὡς αὐτός φησιν, εἰ λέγοιτο κύκλος καὶ τὰ ἔπη καὶ τὸ σχῆμα, εἴ τις ἐρωτήσεις τὸν γεωμέτρον εἰς τὸ κύκλος σχῆμα, εὐθὺς τὴν φαντασίαν ἀπερίθει εἰς τὸν γραφόμενον κύκλον, καὶ οὐκ ἀριθμόν 10 σταίνει περὶ ποίου κύκλου ὁ λόγος η ποσαχῶς ὁ κύκλος· κύκλον γάρ οὐδὲν ἔτερον εἰδὼν οὐ γεωμέτραι η τὸ ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιεγέμενον σχῆμα. 10 ἐπεὶ οὖν ὥρισμένα εἰσὶ τὰ ὑποβεβλημένα τῷ γεωμέτρῃ καὶ οὐδεμίᾳ ὥμινυμάν παρὰ ταῖς ἐπιστήμαις, ητον ἔστι παραλογίζεσθαι ἐν αὐταῖς· ὥρισται γάρ ἑκάστου ὅρου η σημασία, οἷον τε ἔστι κύκλος, καὶ τί γραμμή, καὶ τί ἐπίπεδον, καὶ τί τὸ συμπίπτειν, καὶ ἔκαστον τῶν λοιπῶν ὥσπερ τοις. 20 15 καὶ εἰσὶν οἵνει διατετυπωμένα ἐν τῇ ψυχῇ τὰ σχήματα. ἂμα οὖν τῷ ἀκούσαι κύκλον εὐθὺς τὸν ἐν τῇ ψυχῇ τύπον νοεῖ καὶ εἰς ἀριστίαν οὐκ ἀποφέρεται· οὐδὲ γάρ, εἰ ἐρωτηθείη, θτι κύκλος τὰ ἔπη συγχωρήσει. τοῦτο μόνον εἰδὼς ὁ παρ' ἔκαστῳ ὥριστο. οὐ μέντοι ἐπὶ τῶν διαλεκτικῶν συνουσίᾳν οὔτεως· οὐ γάρ ὥρισται τὰ ὑποβεβλημένα τῇ διαλεκτικῇ. ἐν μὲν οὖν ταῖς ὥμινύμαις φωναῖς τὰ ἐπὶ ἄλλου σημανομένου λεγόμενα ἐπ' ἄλλο 25 μεταφέρουσα παραλογίεῖται.

p. 77b30 Τὸ δὲ κατηγορούμενον οὐ λέγεται πᾶν.

Ἐπειδὴ εἴπε τὸ μέσον κατὰ παντὸς τοῦ ἐλάττονος, τὸ δὲ μεῖζον κατὰ τοῦ μέσου παντός, ἀναμιμήσκει ἡμᾶς τῶν εἰρημένων ἐν τῷ Περὶ ἐρυγνείας, θτι τῷ κατηγορούμενῳ ὁ προσδιορισμὸς οὐ συντάττεται (οὐ γάρ φαμεν 'ἢ 25 ἄνθρωπος πᾶν ζῆν') ἀλλὰ μόνως τοῖς ὑποκειμένοις.

p. 77b30 Ταῦτα δὲ ἔστιν οἶον ὅραν τῇ νοήσει.

30

Ταῦτα τοὺς ὅρους φησίν. ὅραν δὲ ἐν τοῖς μαθήμασι δῆλον 67ε· περὶ τούτων γάρ ὁ λόγος. ἐν δὲ τοῖς μαθήμασι, φησίν, οὐκ ἔστιν ὥμινις παραλογιζόμενος διὰ τὸ διετὸν τοῦ μέσου ὅρου· ἔκαστος γάρ ὅρος τῶν ἐν τοῖς μαθήμασι διὰ τὸ ὥρισμένον οἷον θεῖξεί ἐστι, καὶ ἂμα τῷ ἀκούσαι κύκλον γάρ τις οὐδετέν εὐθὺς ὅρητὸς ἐπιστήμων τὸ λεγόμενον ἐν ἔκαστῳ γεγραμμένον, καὶ

1 post ὑπερέχειν add.	λέγεται α	2 post διαλεκτικοὶ add.	τὴν σπουδὴν α
4 περὶ R	5 αὐτοῖς Uα	6 καὶ Uα: ως R	ἐρωτήζεις α: ἐρωτήζει R: ἐρω-
τήζεις U	post κύκλος add.	εἰς τὸ R	τήζεις α: ἐρωτηθείη R: ἐρω-
9 οἴστιν α	10 ἔστι R	10, 11 ὥμινυμάν οὐδεμία U	τήζεις α: ἐρωτηθείη R: ἐρω-
14 εἰσὶν α: om. RU	ante ἐν add.	15 τύπον RU: τετυπωμένον κύκλον α	τήζεις α: ἐρωτηθείη R: ἐρω-
ἀριστείας U	16 ἐρωτηθῆ U	16] fort. ἀριθμόν τοῦ U	τήζεις α: ἐρωτηθείη R: ἐρω-
19, 20 ἐπ' ἄλλων τημανομένων μεταφέροντες παραλογισμοῦται Ra ¹	25 μόνον U	17 ἔκαστον U	τήζεις α: ἐρωτηθείη R: ἐρω-
ἐν τῷ Περὶ ἐρμ.] c. 7 p. 17b12 sq.	26 δὲ Uα Arist.: θτι R	18 μὲν om. U	τήζεις α: ἐρωτηθείη R: ἐρω-
28 an δη?	30 τὸ (post ἄμα) U	29 τοῖς τοῖς τι a	τήζεις α: ἐρωτηθείη R: ἐρω-
om. RU	30, 31 τοῖς τοῖς τι a	31 δ ἐπιστήμων a:	τήζεις α: ἐρωτηθείη R: ἐρω-

οὐ φέρεται ἐπ' ἄλιο τι σημανόμενον, ἀλλ' ἐπὶ μόνον τούτῳ οὐ καὶ τὸν 34^v
ὅρισθαι ἐν ἑαυτῷ ἔχει.

p. 77^b 31 Ἐν δὲ τοῖς λόγοις λανθάνει.

Τουτέστιν ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς συνουσίαις λανθάνει τὰ δημόρατα διὰ
ὅ τὸ μὴ ωρίσθαι.

p. 77^b 32 Ἄρα πᾶς κύκλος σχῆμα; ἂν δὲ γράψῃ, δηλοιν.

Εἰ τις ἐρωτήσεις τὸν γεωμέτρην εἰ πᾶς κύκλος σχῆμα, δηλοιν οὗτοι
ἀποκρίνεται οἵτι νοεῖ, καταγράψιν τὸν κύκλον, καταγράψων δὲ ηὔτοι ἐν 40
τῇ φαντασίᾳ ἦν τῷ ἀβακῷ. ἐὰν δέ τις ἐπανέργηται αὐτὸν ‘τί δέ; τὰ
10 ἔπη κύκλος;’, θάσια συναγάγῃ ‘τὰ ἔπη ἄρα σχῆμα’, οὐκέτι συγχωρήσει τὸ τὰ
ἔπη κύκλον εἶναι οὐ γάρ ἐφαρμόζουσι ταῦτα τῷ τοῦ κύκλου ὅρισμῷ φῶ
ἔχουσιν ἐν τῇ ψυχῇ. κύκλον δέ φησι τὰ ἔπη ηὔτοι τὰ ἐπιγράμματα τὰ
οὗτω πεποιημένα ὡς μὴ πάντως εἶναι ἀκολουθίαν τοῦ δευτέρου στίχου
πρὸς τὸν πρώτον καὶ τοῦ τρίτου πρὸς τὸν δευτέρον καὶ ἐφεῆς, ἀλλὰ
15 δύναται τὸν αὐτὸν στίχον καὶ ἀρχὴν καὶ τέλος ποιεῖσθαι. οἷόν ἐστι 45
καὶ τοῦτο.

Ναλκῆ παρθένος εἰμί, Μίδου δ' ἐπὶ σῆματι κείμαι,

ἔστ' ἀν δύωρ τε νάγη καὶ δένδρος μακρὰ τεθήλη

γέλιός τ' ἀνιδὼν λάμπη λαμπρά τε σελήνη,

20 αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ ἐν τόμβῳ

ἀγγελέω παριστοῦσι, Μίδης οἵτι τῇδε τέθαπται.

50

Ὥρα γάρ οἵτι ῥσπερ ἐν κύκλῳ ἔξεστι σχεδὸν ἀφ' οἷοῦ δάν τις
στίχου βούληται ὅρεατθαι. “αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ ἐν τόμβῳ”,
εἶτα “γαλκῆ παρθένος εἰμί?” καὶ τὰ ἐξῆς. ἦν οὖτω. “γαλκῆ παρθένος
25 εἰμί?”, εἶτα “αὐτοῦ τῇδε μένουσα”, εἶτα “ἔστ’ ἀν δύωρ τε νάγη” καὶ τὰ ἐξῆς.
λέγει δὲ Ἡρόδοτος ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ὁμήρου Ὁμήρου εἶναι τὸ ἐπίγραμμα εἰς

1 ἄλλω τὸν σημανιμένων U μόνω τούτω, ὁ U δ ὕρισται U 6 πᾶς R:
πᾶν α γράψῃ R (in p). 7 post τις add. φησιν a ἐρωτήσει U 8 ἀπο-
κριθήσεται α 9 εἰ Ua¹ δ' ἐπανέργει², post quod add. αὐθις a αὐτῷ Ua²
τὰ δὲ, om. τί Ra¹ 11 ἐφαρμόζει a¹ ταῦτα scripsi: αὐτὰ RUa²: αὐτοῖς a¹
δ—ἐργαζός, δὲ a¹ 12 immo ἔχει κύκλον δὲ καλ.] cf. O. Immisch *Kyklas bei*
Aristoteles (Griech. Studien, Herm. Lipsius z. 70. Geburtstag dargebracht, Leipzig 1894.
S. 111 sqq.) 13 πεποιημένα R ὡς—14 δευτέρου RUa²: οὐχ ὡς τῇ κατὰ τὸ
τέλος τοῦ πρώτου στίχου λέξει, ἀκολουθούσῃς τῇδε ἀρχῆς τοῦ δευτέρου καὶ τούτῳ τοῦ τρίτου a¹
14 ἀλλ' ὡς a¹ 17 γαλκῆ καλ.] cf. Plat. Phaedr. p. 264 D μέδου pr. U,
corr. U¹ ἐν R: εὐτὶ a 18 τελέθη U 19 οὐγῶν λάμπει R 20 ἐπὶ R,
at cf. vs. 23 21 μήδης pr. U, corr. U¹: μῆδες R 22 ante ὅρα add. ὕρε γάρ
οἵτι ὡς τοῦ παραλογιζομένου λέγοντος οἵτι τῶν παραλληλογράμμων αἱ ἀπεναντί καὶ τὰ λοιπὰ
καὶ λοιπὸν οἰομένου ὡς τὸ τῶν ἀρθρῶν ἰσοδύναμει τῷ πᾶς δὲ γεωμέτρης ἐνίσταται καὶ R
ἔρε R δάν] cf. vol. XVI 449,1 not. 23 βούλεται R: βούλοιτο a post ἀρ-
εατθαι add. καὶ εἰπεῖν a αὐτὸν R 26 [Ἡρόδοτος] § 11 p. 5,24 Westerm.
τῷ ὥμηρῳ R

Μήδαν τῶν Φρυγῶν βασιλέα. ἢ τοίνυν τὰ τοιαῦτα ἐπιγράμματα κύκλου 35 φησίν, ἢ κύκλου λέγει τὰ ἐγκύκλια λεγόμενα μαθήματα, οὗτοι καλούμενα ἢ ὡς πᾶσαν ιστορίαν περιέχοντά πως ἢ ὡς πάντων περὶ αὐτὰ εἰλογμένων (περὶ μὲν γάρ τὰ ἄλλα τῶν μαθημάτων οὐ πάντες στρέψονται, οἷον περὶ ἡ ἴατρικὴν ἢ ὥρησικὴν ἢ ἄλλην τινά· περὶ ταῦτα μέντοι σχεδὸν πάντες καὶ οἱ περὶ τὰς ἄλλας λογικὰς ἐπιστήμας ἔχοντες) ἢ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, διὸ τὸ πάντας τοὺς ποιητὰς περὶ τὰς αὐτὰς ιστορίας εἰλεῖσθαι. ταύτη δὲ δύσουσι μὲν τὰ κωμικὰ τῶν ἐγκυκλίων ἀποκρίνεσθαι· φημὶ δὲ ὅτι μαθισταὶ μὲν ἡ ἀρχαὶ κωμῳδία οὐδὲ τούτων ἀπῆλανται, ἄλλα παρεμπλέκονται πολλαχοῦ ιστορίαι.

10 ἄλλως τε κυρίως μὲν τὰ ἄλλα εἰεν ἂν ἐγκύκλια, κατὰ συνεκδοχὴν δὲ καὶ τοιαῦτα. γειράφασι γοῦν τινες περὶ τοῦ κύκλου ἀναγράψοντες πόσιν τε ποιηταὶ γεγόνασι καὶ τί ἔκαστος ἔγραψε καὶ πόσοι στίχοι ἑκάστου ποιήματος καὶ τὴν τούτων τάξιν, τίνα τε προτάτη δεῖ μανθάνειν καὶ δεύτερα καὶ ἐφεξῆς. Πεισάνδρου δὲ τὴν αὐτὴν πραγματείαν ποιησαμένου. λέγω δὴ 15 πλείστην ιστορίαν κατὰ τάξιν συναγ^(αγ)όντος, ἀντιποιησαμένου δὲ καὶ εὑεπείας καταρρογήθηναι φασι τὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ ποιητῶν συγγράμματα· διὸ μηδὲ εὑρίσκεσθαι τὰ ποιήματα τὰ ἐν τοῖς κύκλοις ἀναγεγραμμένα.

p. 77b34 Οὐ δεῖ δ' ἔνστασιν εἰς αὐτὸν φέρειν. ἀν δὴ ἡ πρότασις
ἐπακτική καὶ τὰ ἔξης.

20 "Ο λέγει διὰ τούτων, τοῦτο ἔστιν, ὅτι πρὸς τοὺς τοιωτούς πάραλογούς
σημούς (οἵς ἔστι καὶ ὁ νῦν προκείμενος ὁ λέγων 'τὰ ἔπη κύκλος, ὁ κύκλος
σχῆμα, τὰ ἔπη ἄρα σχῆμα'), δεῖ οὖν, φησίν, ἔνισταμένους τὰς ἔνστασεις
μηδὲ δι' ἐπαγωγῆς φέρειν, οἷον, εἰ τύχοι, τάδε καὶ τάδε τὰ ἔπη προ-
φέροντας, ὡς οὐδὲ εἰεν κύκλοι, ἄλλα καθηλικῶς ἔνιστασθαι ὅτι οὐδὲν ἔπος
25 κύκλος. Ὅσπερ γάρ οὐδὲ πρότασίς ἔστιν ἀποδεικτὴν δὴ μή ἔστι κατί-
λοι, διότι ἐκ τῶν καθόλου ὁ συλλογισμός, οὗτοις οὐδὲ ἔνστασίς ἔστιν 30
ἐπιστημονικὴ δὴ μή ἔστι καθόλου· δὴ γάρ ἔνστασις, φησίν, αὐτὴ καὶ τῷ
συλλογισμῷ μέρος γίνεται. εἰ μὲν γάρ πρὸς τὸ συμπέρασμα ἔνστη τις. δὴ
35 ἔνστασις ἀρχὴ γίνεται συλλογισμῷ. εἰ δὲ πρὸς τὴν πρότασιν, συμπέρασμα

2 λεγόμενα οι. a 3 πως οι. U post πάντων add. βιτόρων τε καὶ φύλασ-
φων, τῶν τε καθόλου (καὶ τῶν addidit Immisch l. c. p. 113) κατὰ μέρος Ra εἰλου-
μένων περὶ αὐτὰ R post εἰλουμένων add. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο τι κύκλος ίδιας ὀνομα-
ζόμενος (-ον a). δ ποίημα τινὲς μὲν εἰς ἑτέρους, τινὲς δὲ εἰς ὅμηρον ἀναφέρουσι (quae ante
6 δη̄ transpositus Immisch l. c.) Ua 5 post ἡ prius add. περὶ a post
πάντες add. στρέψονται a 6 σπουδάζοντες a 7 εἰληφθεῖται Ua post
μὲν add. ἔτις a 8 μή a 9 τούτου U post ιστορίαι add. αῖς καὶ οἱ
ἄλλοι ποιηταὶ χρῶνται a 10 post τε add. δὲ διὰ καὶ Ra 11 γεγράψατο—17 ἀνα-
γεγραμμένα οι. a γράψουσι R 13 πρώτον R 14 πισάνδρου U
15 κατὰ R: καὶ U συναγάγοντος scripsi: συνάγοντος RU εὐπείας U
18 αὐτὰ R εἰν R 19 καὶ τὰ ἔξης οι. R 20 διὰ οι. a post τοιωτούς
add. φησὶ a 23 post τάδε alt. add. οὗτοι γάρ λέγεται ἡ ἐπαγωγὴ Ua² 23. 24 προ-
φέροντας a² 25 εἰ μή a² 26 συλλογισμῶν. οι. om. R 27 εἰ μή Ua²
28 εἰ μὲν — p. 158,1 δὴ ἔνστασις οι. a πρὸς — p. 158,1 μὲν γάρ οι. R

γίνεται ἡ ἔνστασις. οἷον εἰ μὲν ἐντῇ τις πρὸς τὴν πρότασιν τὴν λέγου- 35
σαν ‘τὰ ἔπη κύκλος’ λέγων ‘οὐδὲν ἔπος κύκλος’, συμπέρασμα γίνεται τοῦ
συλλογισμοῦ ἡ ἔνστασις λεγόντων οὕτως ‘οὐδὲν ἔπος σχῆμα ἔστι, πᾶς δὲ
κύκλος σχῆμα ἔστιν, οὐδὲν ἄρα ἔπος κύκλος ἔστιν’. εἰ δὲ πρὸς τὸ συμπέ-
5 ρασμα φέρεται ἡ ἔνστασις τὸ λέγον ὅτι τὰ ἔπη σχῆμα, λέγουσα μηδὲν
ἔπος σχῆμα, πρότασις γίνεται ἡ ἔνστασις λεγόντων ‘οὐδὲν ἔπος σχῆμα, πᾶς
κύκλος σχῆμα, οὐδὲν ἔπος κύκλος’. καὶ ὁ μὲν φιλόσοφος οὗτως ἐξηγήσατο τὸ
τὸ χωρίον. ἐμὸί δὲ οὔτε καλῶς εἰρήσθαι θοκεῖ (ἀεὶ γάρ δεῖ τὴν ἔνστασιν
συμπέρασμα εἰναι τοῦ συλλογισμοῦ· ταύτην γάρ δεῖ δηλοῦν ὅτι ἀποδεῖται,
10 ἵνα τὴν ἀντικειμένην αὐτῇ δεῖξωμεν μὴ καλῶς οὖσαν) οὔτε ταῖς Ἀριστο-
τελικαῖς συμφωνεῦν λέξεσιν· ἦν γάρ φέρει, φησί, ἔνστασιν, αὐτῇ
γένοιτο ἀν πρότασις ἢ ἀποδεικτική ἢ διαλεκτική· διόπερ τὴν
ἀκριβῆ τοῦ χωρίου ἐξηγησιν ὑπερτίθεμαι, ἕως καὶ τῷ ἐξηγητῇ ἐντύχω.

p. 77b40 Συμβαίνει δ' ἐνίους ἀσυλλογίστως λέγειν διὰ τὸ λαμ-
15 βάνειν τὰ ἐπόμενα ἀμφοτέρους.

Εἰπὼν δὲτι ἡττον ἐν ταῖς ἐπιστήμαις γίνεται ὁ παραλογισμὸς ἢ ἐν ταῖς
διαλεκτικαῖς μεθόδοις, διὰ τὸ τὸν μέσον ὄμωνυμον ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς
μεθόδοις λαμβάνεσθαι, ἐν δὲ ταῖς ἐπιστήμαις μηδέτι, βούλεται νῦν καὶ περὶ
τῶν παρὰ τὸ σχῆμα ἡμαρτημένων συλλογισμῶν εἰπεῖν. οἱ γάρ κατὰ τὴν 20
ὄμωνυμίαν τοῦ μέσου ὅρου γινόμενοι παραλογισμοὶ οὐκ ἀν εἰεν παρὰ τὸ
σχῆμα ἡμαρτημένοι· κυρίως μὲν γάρ καὶ κατ' ἀλλήλειαν ἐν τούτοις οὐδὲ
συλλογισμὸς ἀν εἴη, ἀλλὰ δύο προτάσεις διεσπασμέναι ἀπ' ἀλλήλων· διὰ
δὲ τὴν ὄμωνυμίαν δοκεῖ ὁ μέσος συνῆφθαι τοῖς ἄκροις καὶ συνῆφθαι συλλο-
γιστικῶς. εἰπὼν οὖν δὲτι παρὰ τὸν μέσον ὅρον ὄμωνυμον ὄντα πολλάκις ἐν
25 ταῖς διαλέξεσι γίνονται πολλοὶ παραλογισμοί, ὥπερ ἐν ταῖς ἐπιστήμαις οὐ
συμβαίνει, νῦν βούλεται δεῖξαι καὶ τοὺς παρὰ τὸ σχῆμα γινομένους ἐν ταῖς 30
διαλέξεσι παραλογισμούς, καὶ’ οὓς πολλιν διαφέρουσιν αἱ ἐπιστήμαι τῶν
διαλέξεων. γίνονται οὖν, φησί, καὶ παρὰ τὸ σχῆμα παραλογισμοὶ διὰ τὸ
πολλάκις τὸν αὐτὸν μέσον τοῖς δύο ἄκροις ἔπεσθαι, τουτέστι διὰ τὸ λαμβά-
35 νειν ἐν δευτέρῳ σχῆματι δύο καταφατικάς οὔνται γάρ δὲτι, εἰ τὸ αὐτὸν
τοῖς δυσὶν ἔπεσται, κακεῖνα ἀλλήλοις ἔπεσται. τὸ δὲ οὐκ ἔστιν, εἰ μὴ συγ-

1 post ἡν add. γάρ α ἔνστασιν Ra 2 οὐδὲν—3 λεγόντων om. R 3 δὲ
om. U 5 τὸ λέγον—6 ἔνστασις om. U λέγουσα—6 ἡ ἔνστασις om. a¹
6 πρότασις—σχῆμα om. R λεγόντων Ua²: ἐρεῖ οὕτως a¹ οὐδὲν ἔπος σχῆμα Ua²:
οὐδὲν ἔπος, κύκλος ἔστιν a¹ πᾶς Ua²: πᾶς δὲ R: ὁ δὲ a¹ 7 post σχῆμα add.
ἔστιν a¹ οὐδὲν ἔπος (ἔστι add. R) κύκλος RUa²: οὐδὲν ἄρα ἔπος σχῆμα a¹
10 μὴ a: om. RU 11 συμφωνεῖν a: συμφωνοῦσαν RU 13 ὑπερτίθεσθαι R:
δοκεῖ καλῶς ἔχειν ὑπερθέσθαι a¹ ἔώς scripsi: οὐς RUa²: ἔστι ἀν a¹ καὶ ἀλλοις
ἐξηγηταῖς a¹ ἐντυχόντων Ua²: ἐντύχομι, sed ante καὶ a¹ 15 ἀμφοτέρους τὰ ἐπόμενα
a Arist. 18 μεθόδοις a: om. RU περὶ om. R 19 κατὰ RU: παρὰ a
20 οὐκ ἀν U: καν R 21 ἡν om. a¹ καὶ a¹: om. RUa² 21. 22 οἱ τοιοῦτοι
οὐδὲ συλλογισμοὶ ἀν εἰεν, ἀλλ᾽ ἐφ' ἐκάστου δύο a¹ 22 ἀπ' om. a 23 an καὶ
συνῆφθαι? 24 περὶ R 29 οὐσὶν U 31 ἔπονται alt. l. U

γενῆ εἰλεῖσθαι· ἔπειται γάρ καὶ λύθω καὶ ἀνθρώπῳ οὐδέποτε, καὶ οὐχ 35^τ ἔπειται τὸ ἔτερον τῷ ἔτερῳ, οὔτε ὁ ἀνθρωπὸς τῷ λύθῳ οὔτε ἔμπαλιν, διὰ τὸ οὐκ εἶναι δημογενῆ. ὥσπερ, φησί, καὶ ὁ Καινεὺς ἐποίει σοφιστής· συνελογίζετο γάρ οὗτοι τὸ πῦρ ἐν πολλαπλασίοις ἀναλογίᾳ αὐξένται τὸν τρόπου τοῦ δυνατοῦ· τὸ πῦρ τάχιστα αὐξένται, τὰ ἐν πολλαπλασίοις ἀναλογίᾳ αὐξένται τάχιστα αὐξένται, τὸ πῦρ ἄρα ἐν πολλαπλασίοις ἀναλογίᾳ αὐξένται. καίτοι, φησίν, ἐνίσταται τοῖς τοιούτοις ἐνδέχεται ὑγιᾶ ποιῆσαι τὸν λόγον γῆτοι τὸν συλλογισμόν, δημος οὐ συνηρῶντες ἀσυλλογίστως συμπλέκουσι τὰς προτάσεις· οὗτε μοῦ γάρ οἱ δροὶ ἐξισάρξουσιν ὡς ἐνδέχεται ἀντιτερέχειν τὸν κατηγορούμενον εἰς 10 τὸν ὑποκείμενον, τίτει δυνατὸν ὑγιὲς ποιῆσαι τὸ σχῆμα. οὐν τὸ ἐπιστήμης δεκτικὸν κατὰ παντὸς ἀνθρώπου καὶ γελαστικοῦ, ὁ ἀνθρωπὸς ἄρα κατὰ παντὸς γελαστικοῦ· ἐάν οὖν ἀντιτερέχῃ τὸν ἀνθρωπὸν καὶ τὸ ἐπιστήμης δεκτικὸν λέγων οὗτοι ἀνθρωποις κατὰ παντὸς νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικοῦ, ὑγιὲς ποιήσεις τὸ σχῆμα. ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ἐάν γάρ ἀντὶ 15 τοῦ εἰπεῖν 'τὸ ἐν πολλαπλασίοις ἀναλογίᾳ αὐξένται' εἴπω-35^τ μεν οὗτοι τὸ τάχιστα αὐξένταινον ἐν πολλαπλασίοις ἀναλογίᾳ αὐξένται. ὑγιὲς ποιοῦμεν τὸ σχῆμα καὶ τὸ αὐτὸν συνάγομεν. τὸ δὲ ἐν πολλαπλασίοις ἀναλογίᾳ αὐξένται ὁ μὲν Ἀλέξανδρος οὐκ οὐδὲ οὐδὲ τι παθόν, οὐσα δὴ μὴ πολλὴν ἔξιν μαθηματικὴν ἔχων, φησίν αὐτὸν λέγειν τὰ ἐν πολλαπλασίοις 20 λόγῳ αὐξένται τάχιστα αὐξένται, ὡς ἂν εἴπωμεν ὡς δύο πρὸς τρία, οὕτω διακόσια πρὸς τριακόσια, ἀγνοήσας οὗτοι οὐ πολλαπλασίων οὐτοις ὁ λόγος οὐδὲ ἐπιμόριος. πολλαπλασίων μὲν γάρ λόγος καλεῖται οὐ τὸ αὐτὸν δἰς η̄ πολλάκις 120)

1. ἀλλ' οὐδὲ α¹ 2. οὔτε prius RUa²: ἥγουν, οὐ λύθος τῷ ἀνθρώπῳ, η̄ α¹ οὔτε
ἔμπαλιν οὐδὲ α¹ 3. ante καὶ add. οὖν Γα² οὐ σοφιστῆς κατεύνεις ἐποίει α¹
3.4 συλλογίζεται R 5. τὸ ἐν—αὐξένταινον U 7. ὑγιῶς Τ: ὑγιὴ α λόγον
ἥτοι τὸν οὐδὲ Ο. 8. post ὥρως add. οὖν Γα οὐ RU: οὐ (sic) α
οὗτοι R 9. ἐνδέχεται α² 9. 10. εἰς τὸν ὑποκείμενον α²: οὐδὲ RUa¹ 10. τίτει
δυνατὸν (δυνατὸν οὐδὲ α²), quae post 9 ἀντιτερέχειν habent libri, transposui ὑγιῶς Ηα¹
ἕτεται τὸ α² 11. post ἀνθρώπου add. τε R ἄρα οὐδὲ Ο. 12. ἀντιτερέχῃ Ra
14. ποιήσεις scripsi: ποιήσει Ra: ποιεῖ Τ ὥσπερ Ο 15. 16. post εἴπωμεν add.
ἀντιτερέχως α 17. post σχῆμα add. εἰς τὸ πρῶτον ἀνάγοντες α τὰ δὲ R
18. οὐδὲ τί Ο 19. λέγειν αὐτὸν α 20. λόγῳ R: ἀναλογίᾳ Οα 21. οὗτοι
οὐκ ἔστε οὐτοις οὐ λόγος τῶν δύο πρὸς τρία. καὶ τῶν διακοσίων πρὸς τριακόσια πολλαπλα-
σίων, ἀλλ' α post οὐ add. περὶ R 22. μὲν α: οὐδὲ ΟU καλεῖται—
p. 160,24 νιζόμαγος RUa²: καλεῖται ἐν ἀριθμοῖς, οὗτοι οὐ λέπτων δίς, η̄ τοῖς, η̄ πλεονάκις,
καταμετρῇ τὸν μετίσιν, οὐκ ἐλείπων τοῖς ἐν τῷ μετίσιν ἐλάττον. οἷον, ἐν διπλασίοις
οὐ θ̄ πρὸς τὸν θ̄, καὶ οὐ θ̄ πρὸς τὸν η̄. η̄ ἐν τριπλασίοις, ὡς οὐ η̄, πρὸς τὸν η̄. καὶ οὐ η̄, πρὸς
τὸν η̄. καὶ ἐν τοῖς ἀλλοῖς δημοσίαις. ἐπιμόριος δὲ, οὗτοι οὐ μετίσιν οὐδὲν ἔχον τὸν ἐλάττονα, καὶ
μέριον τὸ ἐν αὐτοῖς, η̄ τέταρτον, η̄ ἐπεξῆς. οὖν, οὐ η̄ τοῦ θ̄ ἐπιμόριος. ξεγει γάρ οὐδὲν τὸν θ̄
καὶ τὸ η̄ μετίσιν αὐτοῖς. διὸ καὶ δημοσίοις κέκληται παρὰ τὸ η̄ μετίσιν. καὶ οὐ τέσσαρα τοῦ η̄, ἐπί-
τριτος. ξεγει γάρ οὐδὲν τὸν η̄, καὶ τὸ τρίτον αὐτοῖς. οἱ γοῦν παρὰ τοῦ ἀλεξάνδρου προσ-
ληψθέντες εἰς ἀπόδειξιν ἀριθμοῖς, θ̄, τε θ̄ καὶ η̄. καὶ οὐ σ, καὶ οὐ τ, οὐκ ἐν λόγῳ εἰσὶ πολλα-
πλασίοις, ἀλλ' ἐν ἐπιμόριοι. ἥγουν, δημοσίων. ἐν οἷς καὶ αὐξήσεις οὐ γίνεται ὥσπερ ἐν τοῖς πολλα-
πλασίοις. οὐ γάρ οὐδὲ θ̄ πρὸς τὸν η̄, οὕτω καὶ οὐ η̄ πρὸς ἐπερόν τυντα. ἔσταται γάρ μέριοι
τούτων οὐ λόγος. οὐδὲ οὐδὲ θ̄ πρὸς τὸν τ, οὕτω οὐ τ πρὸς ἐπερόν. οὐδὲ θ̄ πρὸς λοιπόν, οὐ τού-
των τάχιστα η̄ αὐξήσεις γίνεται, ὥσπερ ἐν τοῖς πολλαπλασίοις. διὰ τοῦτο καὶ οὐ πρόκλιτος, καθάπερ

λαμβάνων, οἷον ὡς ὁ δύο πρὸς τὸν τέσσαρα, οὗτο τέσσαρα πρὸς δικτώ, καὶ ὡς 120^γ διακόσια πρὸς τετρακόσια, οὗτο τετρακόσια πρὸς δικτακόσια ὥμοιως ὡς δύο πρὸς 20 δικτώ, οὗτο διακόσια πρὸς δικτακόσια. ἐπιμόριος δὲ ὁ ἔχων τὸ ἀλον καὶ μόριον αὐτοῦ· οἷον ὁ τρία τοῦ δύο ἐπιμόριος· ἔχει γάρ αὐτὸν καὶ τὸ ἡμίσους 5 αὐτοῦ· ὥμοιως τοῦ τρία ὁ πέντε ἐπιμόριος· ἔχει γάρ αὐτὸν καὶ τὸ δίμοιρον αὐτοῦ. καὶ ὁ μὲν πολλαπλασίων ἡ διπλασίων ἐστὶν ἡ τριπλασίων καὶ ἐφεξῆς· ὁ δὲ ἐπιμόριος ἡμίλιος, εἰ τύχοι, ἡ καὶ ἐπιτρίτος ἡ ἐπιτέταρτος καὶ ὑπωσθν 10 ἄλλως. τοιοῦτοι δὲ καὶ οἱ παρ' Ἀλεξανδρῷ λεγμένες ἀριθμοὶ· ὁ γάρ τρία τοῦ δύο ἡμιόλιος ἐστιν, ὥσπερ καὶ ὁ τριακόσια τοῦ διακόσια. ἄλλως τε οὐδὲ 25 15 κατὰ συνέχειαν αὐξημένους ἔκλιψε τοὺς δρους καὶ οὕτω τάχιστα γινομένην τὴν αὔξησιν· οὐ γάρ δυνατὸν τοὺς ἐπιμορίους ἀριθμοὺς κατὰ συνέχειαν αὔξησαι τάχιστα. ἐνόμισεν οὖν ἵσως πολλαπλασίων ἀναλογίαν λέγεσθαι τὴν τὸν αὐτὸν λόγον ἔχουσαν. ὁ μὲν οὖν Ἀλεξανδρὸς οὕτω. Πρόκλος δὲ τὸ χωρίον οὕτως ἐξηγεῖτο, ὡς ὁ φιλόσοφος ἔλεγεν. ἔλειπε δὲ ἐφεξῆς δεῖν 20 20 ἐκκεῖσθαι πλείονας ἀριθμοὺς τῷ αὐτῷ διπλασίονι λόγῳ ὑπερέχοντας ἄλληλον, οἷον τὸ α', τὸ β', δ', γ', ι'', λβ' καὶ ἐφεξῆς ἀεὶ τοὺς διπλασίονας, καὶ λέγειν δὲ τὸ ὡς ἐν πρὸς δύο, οὕτω καὶ δύο πρὸς τέσσαρα καὶ τέσσαρα πρὸς δικτὼ καὶ δικτὼ πρὸς δεκαέξι καὶ δεκαέξι πρὸς τριάκοντα δύο καὶ οὕτως 25 25 ἐφεξῆς· τάχιστα γάρ ἡ τοιαύτη αὔξεται ἀναλογία ἡ κατὰ τοὺς πολλαπλασίους λόγους. ἐπὶ μέντοι τῶν ἐπιμορίων οὐχ οὕτως· οὐ γάρ ὡς ὁ δύο πρὸς τρία ἔχει, οὕτως ἐστιν ἐφεξῆς εὑρεῖν δὲ καὶ ὁ τρία πρὸς τινα πάλιν ἔχειν 30 ἄλλον κακένος πρὸς ἄλλον, ἀλλ᾽ ἐνταῦθα καὶ μεθόδου δεῖ, πῶς ἔστι μικρὸν μεθόδῳ εὑρεῖν, εἰ τύχοι, τοὺς ἐπιτρίτους ἀριθμοὺς ἡ ἡμιόλιος, ἡν παραδίδωσιν ὁ Νικόμαχος. |

ὁ φιλόσοφος ἔλεγεν, οὕτως ἐξηγεῖτο τὸ γωρίον. δεῖ φησιν ἐκκεῖσθαι πλείονας ἀριθμοὺς ἐκ μονάδος ἐν τῷ αὐτῷ πολλαπλασίου λόγῳ. ἐστω διπλάσιον. οἷον, α. β. δ. η. ι''. λβ. ἔδ. ρζῃ. σν. καὶ ἐφεξῆς δυνατὸν γάρ ἐπ' ἄπειρον προΐεναι. καὶ ἐστιν ὡς ἡ μονάς πρὸς τὸν β. οὕτως δὲ πρὸς τὸν δ. καὶ δὲ πρὸς τὸν η. καὶ δὲ πρὸς τὸν ι''. καὶ δὲ πρὸς τὸν λβ. καὶ ἐφεξῆς. ἐν οἷς τῆς τοιαύτης ἀναλογίας προϊοντες εἰς ἄπειρον, τάχιστα γίνεται ἡ αὔξησις, κατὰ τοὺς πολλαπλασίους λόγους. οὐ γάρ μόνον ἐν τῷ διπλασίῳ τοῦτο συμβαίνει, ἀλλὰ καὶ τοῖς τριπλασίοις, καὶ τοῖς τετραπλασίοις, καὶ τοῖς λοιποῖς ἀπαστιν. ἐπὶ μέντοι τῶν ἐπιμορίων οὓς δὲ ἀλέξανδρος ὑπέθετο, οὐδαμῶς οὐ γάρ ὡς δὲ πρὸς τὸν ἡ καθάπερ εἱρηται, οὕτως ἐστὶν ἐφεξῆς εὑρεῖν καὶ τὸν ἡ πρὸς ἔτερόν τινα τῶν μετ' αὐτὸν, τὸν αὐτὸν λόγον ἔχοντα. ὅπως δὲ δεῖ εὑρίσκεσθαι πλείονας ἐπιμορίους, ἐφεξῆς μεθόδου δεῖ ἀριθμητικῆς. ἡν δικόμαχος ἐν τῇ εἰσαγωγῇ παραδίδωσιν α¹ 1 τὸν ομ. α² 2 οὕτω τριακόσια πρὸς διακόσια R
 3 ἐπιμόριον itemque vs. 4 U 4 τοῦ ἡ R post γάρ add. τὸν R 5. 6 ὥμοιως—
 αὐτοῦ R (τὸν, quod hic quoque post γάρ habet R, delevi): ομ. Οα² 6 ἡ—ἐστιν ομ. R
 7 καὶ prius ομ. R 8 περὶ R 9 καὶ α²: ομ. RU οὐδὲ α²: ομ. RU
 10 τάχιστην Ra² 10.11 τὴν γινομένην Οα² 12 ἐνόμισαν R 13 post αὐτὸν
 add. μὲν R post ἔχουσαν add. τι τὸν ἀλέξανδρον μικρὸν ὀπίσω κατηισθω, τὸν ἐπιμόριον ἀριθμὸν εἰπόντα πολλαπλασίον, ὥμοιον τι καὶ αὐτὸς ἀγνοήσας ἐνταῦθα ἀγνόημα. Ἰδού τὸν πέντε τοῦ τρία ἐπιμόριον εἰπας, ἐπιμερῇ ὄντα τῷ γένει, ἡ τῷ εἶδει ἐπιδιμερῇ, τὸ δὲ δίμοιρον εἰπεῖν σε, οὐκ ἐδιστώπητεν ἐπιδιμερῇ τὸν πέντε τοῦ τρία εἰπεῖν Οα² οὖν ομ. R
 16 ι'' corr. U¹ 17 post καὶ alt. add. δὲ R 19 ἡ alt. ομ. R
 20 δὲ ομ. U 21 δὲ καὶ ομ. Οα² 22 ἄλλον prius RU: μᾶλλον α²
 κάκειν Οα² 23 τοὺς ομ. U ἡγ ex a¹ scripsi: οὐς RUα²

λοιπῶν ἐπιστημῶν ὥστε ταῦτα. τῇ δὲ διαλεκτικῇ οὐχ ὥρισται τὰ ἔτερα τῆς 32^a ἀντιφάσεως μόρια. ἀλλὰ. ὡς εἶπον, ἔκτερον κατασκευάζει εἰς ἀντίφασιν περιάγων τὸν προσδιαλεγόμενον καὶ ἀμαθῆ δεῖξαι σπουδάζων. καὶ πρὸς 10 κατασκευὴν τοῦ δὲ τούτου οὐκ ἔστιν ὥρισμαν τοῦτον εἰπεῖ τὸ οὐ γάρ οὐν δὴ ἡρώτας· ἀποδεικνύντα γάρ οὐκ ἔστιν ἐρωτᾶν· ἐρωτᾷ γάρ. οὐκ ἵνα ἀποδεῖξῃ, ἀλλὰ ἵνα τὰ ἐναντία τοὺς δούλειοι κατασκευάζῃ, γῆρουν ἵνα ἐκ τῶν παρ' ἐκείνους δοθέντων, ὑποίᾳ ἀντίθετοι, τὸ προκείμενον αἰτῶν κατασκευάζῃ. τὸ δὲ οὐδὲ γένους τενὸς ἑνός ὡς σαρῆς οὐ κατεσκεύασε· παντὶ γάρ προσπειτον δὲτοι οὐκ ἔχει περὶ τοῦ προκείμενον ὥρισμάντως η̄ δια-15 λεκτική.

p. 77^a 36 Εἰ δὲ τὸ αὐτὸν ἔστιν ἐρώτημα συλλογιστικὸν καὶ πρότα- 15 σις ἀντιφάσεως.

Βούλεται δεῖξαι διὰ τούτου δὲτοι οὕτε πᾶν ἐρώτημα ἐρωτήσει ἔκκλιστος τῶν κατὰ μέρος ἐπιστημόνων, ἀλλὰ μόνον τὰ οἰκεῖα ἔκάστη ἐπιστήμη, οἷον ὁ 20 γεωμέτρης τὰ γεωμετρικά, ὁ ἀριθμητικὸς τὰ ἀριθμητικά, οὕτε πρὸς πᾶν ἐρώτημα ἀποκριτέον, ἀλλὰ μόνον δια ἐρωτῶνται ἐκ τῆς οἰκείας ἐπιστήμης. δείκνυσι δὲ τούτῳ πάντι σαφῶς καὶ συντόμως. εἰ γάρ τὸ συλλογιστικόν, φησίν, ἐρώτημα ταῦτόν ἔστι καὶ ἀποκριτέον τοῦτον τῆς ἀντιφάσεως διπερ ἔστι πρότασις, τοιτέστιν εἰ δια συλλογιστικῶς ἐρωτῶν πρότασιν ἐρωτᾶ, 20 οἷον πότερον ἀθλάντας η̄ ψυχὴ γῆ οὖ, πότερον ὁ κόσμος ἀΐδιος η̄ οὐ. αἱ 25 δὲ ἐπιστημονικαὶ προτάσεις, ἐξ οὗ δια συλλογιστικός, ὠρισμέναι εἰσὶ καὶ ἔκάστηγη ἐπιστήμην, τούτῳ ἀντίθετα ἐρώτημα ἐπιστημονικὸν δια θνητοῦ προτάσεως τονος ἐξ οὗ καὶ ἔκάστηγη ἐπιστήμην συλλογιστικὸν γίνεται· εἰ γάρ μὴ ἐκ τούτων εἴη, οὐδὲ οὐ ἐπιστημονικὸν εἴη τὸ ἐρωτήμα, εἰ γάρ τὸ ἐπιστημονικὸν ἐρώτημα [όντος] καὶ πρότασιν ἐπιστημονικὸν ἐρωτᾶ εἴτε ἀποφασικὸν εἴτε καταφατικὸν. αἱ δὲ προτάσεις καὶ ἔκάστηγη ἐπιστήμην ὠρισμέναι εἰσίν (οὕτε γάρ τῷ γεωμέτρῃ αἱ τοῦ μωσιακοῦ ποτε γηρησμούσιν οὕτε τῷ ἀστρονόμῳ αἱ τοῦ ἀριθμητικοῦ). οὐ πᾶσαν ἄρα 30 πρότασιν ἐρωτητέον τῷ γεωμέτρῃ οὐδὲ τῶν κατὰ μέρος ἔκάστηρ ἐπι-

1 διαλεκτικὴ δὲ α	1. 2 τὸ ἔτερον μόριον τῆς ἀντιφάσεως α	2 ἔκτερον RU:
διεκατέρου τῶν μορίων α	κατασκευάζει post ἀντίταστιν colloc. U: κατασκευάζει R	
6 τοῖς δοθείσι τὰ ἐναντία U	8 ἑνός τονος R	πάντα R: πάντη α ¹
9 φανερόν α ¹	9 τοῦτον δὲτοι Ra ² : ἔστιν δὲτοι U: ἔστιν ὡς α ¹	11 τὸ om. R 13 ἔκα- στον R: ἔκαστη α
10 τοῖς δοθείσι τὰ ἐναντία U	10 τὸ οἰκεῖα RU: δια ἐρωτᾶ οἰκεῖος α	14 ἀποκρινέται α
11 τὸ om. R	11 τὸ om. R 16 ἔκάστης τῶν ἐπιστημῶν α	
12 τοῖς δοθείσι τὰ ἐναντία U	12 τὸ om. R ¹ 17 ὁ αριθμητικὸς Ra: καὶ ἀριθμητικὸν U	17 ἔκάστης τῶν ἐπιστημῶν α
13 τοῖς δοθείσι τὰ ἐναντία U	13 τὸ om. R ¹ 18 τὸ om. R ¹ 19 τὸ om. R ¹ 20 τὸ om. R ¹	18 τὸ om. R ¹ 21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
14 τοῖς δοθείσι τὰ ἐναντία U	14 τὸ om. R ¹ 20 τὸ om. R ¹ 21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹	20 τὸ om. R ¹ 21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
15 τοῖς δοθείσι τὰ ἐναντία U	15 τὸ om. R ¹ 16 τὸ om. R ¹ 17 τὸ om. R ¹ 18 τὸ om. R ¹ 19 τὸ om. R ¹ 20 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
16 τὸ om. R ¹	16 τὸ om. R ¹ 17 τὸ om. R ¹ 18 τὸ om. R ¹ 19 τὸ om. R ¹ 20 τὸ om. R ¹ 21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
17 τὸ om. R ¹	17 τὸ om. R ¹ 18 τὸ om. R ¹ 19 τὸ om. R ¹ 20 τὸ om. R ¹ 21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
18 τὸ om. R ¹	18 τὸ om. R ¹ 19 τὸ om. R ¹ 20 τὸ om. R ¹ 21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
19 τὸ om. R ¹	19 τὸ om. R ¹ 20 τὸ om. R ¹ 21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
20 τὸ om. R ¹	20 τὸ om. R ¹ 21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
21 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
22 τὸ om. R ¹	22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
23 τὸ om. R ¹	23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
24 τὸ om. R ¹	24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
25 τὸ om. R ¹	25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
26 τὸ om. R ¹	26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
27 τὸ om. R ¹	27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
28 τὸ om. R ¹	28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
29 τὸ om. R ¹	29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹
30 τὸ om. R ¹	30 τὸ om. R ¹	21 τὸ om. R ¹ 22 τὸ om. R ¹ 23 τὸ om. R ¹ 24 τὸ om. R ¹ 25 τὸ om. R ¹ 26 τὸ om. R ¹ 27 τὸ om. R ¹ 28 τὸ om. R ¹ 29 τὸ om. R ¹ 30 τὸ om. R ¹

στημάνων, ἀλλ᾽ έσσαι τοῦ ὑποβεβλημένου γένους εἰσί. διὸ τοῦτο οὐδὲ ἀπο- 32^α
κριτέον τῷ ἐπιστήμονι (πρὸς) πᾶσαν ἐρώτησιν (οὐ γάρ, ἐάν τις ἐρωτήσῃ
τὸν γεωμέτρην, ποτέρα καλλίστη τῶν γραμμῶν, η̄ εὐθεῖα η̄ η̄ περιφέρεια,
πρὸς τὴν τοιαύτην ἐρώτησιν ἀποκριτέον) ἀλλὰ πρὸς μόνας τὰς τῇ αὐτοῦ
5 ἐπιστήμης ἀνηκούσας η̄ τῇ προσεγκῶς ὑπὲρ αὐτῆν. δεῖ γάρ καὶ τὰ τῆς
ὑπερκειμένης εἰδέναι τὸν ἐπιστήμονα, οἷον τὸν μουσικὸν τὰ τῆς ἀριθμητικῆς ²³
(τοῖς γάρ ἐκείνης θεωρήμασι κέχρηται) καὶ τὸν μηχανικὸν τὰ τῆς γεωμετρίας,
ὅμοιως δὲ καὶ τὸν ὀπτικόν· ἐκ γάρ τῶν τῆς ὑπερκειμένης θεωρημάτων
δείκνυται τὰ τῆς ὑποκάτω. εἰ οὖν μέλλει ἐπιστήμων εἶναι ὁ μουσικός,
10 ὡρεῖται εἰδέναι τούτα ἐξ ὧν τὰ οἰκεῖα ἀποδείκνυσι, λέγω δὴ τὰ ἀριθμητικά·
ὅμοιως δὲ καὶ ὁ ὀπτικός καὶ ὁ μηχανικός τὰ τῆς γεωμετρίας. περὶ
μέντοι, φησί, τῶν ἀρχῶν τῶν ἔαυτῆς οὐδεμίᾳ ἐπιστήμη λόγον ὑφέξει· οἷον ὁ 40
γεωμέτρης, η̄ γεωμέτρης ἐστίν, οὐγ̄ ὑφέξει λόγον περὶ τῶν οἰκείων
ἀρχῶν οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδεῖς, καὶ ἀξιόν γε ἀπορῆσαι. εἰ γάρ δεῖ ἐκάστην ἐπι-
15 στήμην τὰ τῆς ὑπερκειμένης προσεγκῶς εἰδέναι, τὰς δὲ ἀρχὰς ἐκάστης αἱ
ὑπερκειμέναι ἀποδείκνυσιν, οἵδεν ἄρα ἐκάστη ἐπιστήμη τοὺς λόγους τῶν
ἔαυτῆς ἀρχῶν. οἷον ἵατρικῆς ἀρχὴ, τὰ τέσσαρα στοιχεῖα· περὶ τούτων δὲ
ὅ φυσικὸς διαλέγεται· εἰ οὖν δεῖ τὸν ὄντως ἵατρὸν καὶ τὰ τοῦ φυσικοῦ εἰδέναι,
εἰδείη δὲν καὶ τοὺς λόγους τοὺς περὶ τῶν τεσσάρων στοιχείων· εἰδὼς δὲ ²⁴
20 καὶ λόγου δώσει τῷ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶντι. πῶς οὖν φησιν οὐδὲ ὑφεκτέον
λόγου περὶ τῶν ἀρχῶν; εἰ γάρ δεῖ καὶ περὶ τῶν τῆς ὑπερκειμένης
προσεγκῶς ἐπιστήμης καὶ ἐξ η̄ τὰ οἰκεῖα κατατεκνάζει ἐρωτώμενην ἀπο-
κρίνειται, οἷον τὸν ἵατρὸν περὶ φυσικῶν καὶ τὸν ὀπτικὸν περὶ γεωμετρικῶν,
φυσικὸν δέ ἐστι θεωρημα καὶ τὸ περὶ τῶν τεσσάρων στοιχείων, ζτινά εἰσι
25 τοῦ ἵατροῦ ἀρχαί, καὶ περὶ τούτων ἄρα ἀποκρινεῖται ὁ ἵατρός· καὶ ἐπὶ τῶν ²⁵
ἄλλων ὡταύτως. ἔλεγε δὲ πρὸς τὴν ἀπορίαν ταύτην ὁ φιλόσοφος οὗτοι
ἀναγκαῖον μὲν εἰδέναι τὰ τῆς ἐπάνω ἐπιστήμης τὴν ὑποκάτω, εἰπερ δὲ
αὐτῶν τὰ οἰκεῖα ἀποδείκνυσιν, οὐ μὴν καὶ ἀποδεικτικῶς εἰδέναι ἀνάγκη,
ἀλλὰ μόνον τὸ οὗτον τοῦ διότι. ὡς οἰκείας (ἄρ;) ἀρχὰς τὰ τῆς ἐπάνω θεω-
30 ρημάτων εἰσται, καὶ οὕτως ἐρωτώμενος τὰ τῆς ἐπάνω τὸ οὗτον μόνον ἀποδέσει,
οὐ μὴν τὸ διότι, οἷον οἱ ἵατροι οὗτοι τέσσαρα μόνα τὰ στοιχεῖα τῶν σω-

1 ὑπερκειμένου 1° 1. 2 ἀποκρίνεται α 2 τῷ ἐπιστήμονι RU: ἐπὶ α πρὸς
addidi οὐ γάρ scripsi: οὐδὲ libri 4 post ἐρώτησιν add. οὐκ Ua
τὰς om. Ra 4. 5 τῇ—ἐπιστήμης R 5 δεῖ U: εἰ R: καὶ a καὶ om. a
6 ὑπερκειμένης Ua²: ἐπιστήμης R: προσεγκῶς ὑπὲρ ἐκάστην ἐπιστήμην δεῖ a¹ τὰ om. Ra
8 τὸ (ante ὀπτ.) R 9 ὑποθέσεως R: ὑποθέσεως ἐκάστης a ἐπιστήμων μέλλει a
10 εἰδέναι δρεῖται U 12. 13 ὁ γεωμέτρης, η̄ γεωμέτρης ἐστίν scripsi: εἰ γεωμέτρης ἐστίν
RUa²: οὐ μὲν γεωμέτρης a¹ 14 ante οὐδὲ add. ἀλλ᾽ a καὶ om. a γε RU: δ²
ἐν τούτοις a 15 ἐκάστου Ra 17 τέσσαρα om. U¹ 18 οὕτως Ra κατά
τὸν φυσικὸν Ua 19 τὸς alt. om. U: αὐτῶν a¹ περὶ τῶν τεσσάρων στοιχείων ante
εἰδεῖτη colloc. a¹ τεσσάρων om. a² 20 post καὶ add. τὸν a 21 post τῶν
add. οἰκείων a δη̄ Ua 22 κατατεκνάζειν R 24 τεσσάρων om. U
25 ἀποκρίνεται R περὶ (ante τῶν) R 26 ταύτην τὴν ἀπορίαν a 27 τὴν Ua:
τῶν R 29 ἄρ; addidi 30 ἀποδίδεται om. U: ἀποκριθῆσται, sed post 31 διέτι a
31 μὴν om. a οἱ ἵατροι a μόνα τέσσαρά εἰσι τὰ τῶν σωμάτων στοιχεία a

μάτων καὶ οὗτε πλείστα οὗτε ἐλάττονα· καὶ ἐπὶ | τὸν λοιπὸν ὑσχύτως. 33^a
ταύτης μὲν οὖν τῆς ἀπορίας ἡμεῖς τὰς ἀφορμὰς δεδώκαμεν εἰπόντες δεῖν
τὸν ἐπιστήμονα εἰδέναι καὶ τὰ τῆς προσεγκῶς αὐτοῦ ὑπερκειμένης ἐπιστήμης
Θεωρήματα, εἴπερ δεῖ τῷ ὅντι τάξιν αὐτὸν εἶναι, οἷον τὸν ἀπτικὸν καὶ
οἱ μηχανικὴν τὰ τῆς γεωμετρίας καὶ τὸν ιατρὸν τὰ τῆς φυσικῆς· καὶ οὐδέν
γε θαυματόν σοι, εἰ οὕτως ἔχων καὶ τὰς οἰκείας ἀρχὰς ἀποδεῖται. ὁ μέντοι ὁ
Ἀριστοτέλης οὐ τοῦτο εἶπεν, ἀλλ᾽ οὗτοι ἐρωτητέον τὸν γεωμετρητὴν ἢ περὶ γεω-
μετρικῶν ἢ περὶ τούτων ἀπερ ἐκ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν ἀποδείκνυται, οἷον
περὶ ὀπτικῶν. ὅστε τούναντίον βούλεται τὴν ἐπάνω τὰ τῆς ὑποκάτω ἐρωτᾶν.
10 καὶ δῆλον οὗτοι οὐ πάντα τὰ τῆς ὑποκάτω ἐρωτητέον τὴν ἐπάνω· οὐδὲ γάρ περὶ¹⁰
ἥφθαλμίας, εἰ τύχου, ἐρωτητέον * * * ἢ τὸν φυσικὸν ἀρχῶν ἤρτηται καὶ
Θεωρίας φυσικῆς ἔχεται, οἷον, εἰ τύχου, πῶς ἔλκεται ἡ τροφὴ καθ' ἔκαστον
μόριον, πῶς ἀλλοιοῦται, πῶς τρέψεται, περὶ τε αἰσχύσεως καὶ φίλίσεως καὶ
τῶν παραπληγίων· καὶ ἐπὶ τὸν λοιπὸν ὡσαύτως. εἰ δὲ τῆς ἐπάνω τῆς
15 ὑποκάτω λέγειν Θεωρήματα, οὐκέτι ἔχει γύρων ἡ εἰρημένη παρ' ἡμῖν
ἀπορία· τὰς γάρ ίδιας ἀρχὰς οὐδεμίᾳ ἐπιστήμη ἀποδεῖται.

Εἰ δὲ τὸ αὐτό ἐστιν ἐρωτηματα συλλογιστικὸν καὶ πρότασις
ἀντιφάσεως. διπερ ἐν τῷ Περὶ ἐρμηνείας εἰπε διαλεκτικὸν ἐρωτημα, διπερ
ἐστι θάτερον μὲν μόριον τῆς ἀντιφάσεως ἐμπειρίην δὲ ἐν ἕαυτῷ δυνάμει 15
20 καὶ τὸ λοιπόν, πρὸς δὲ τὸ 'οὐ' μόνον ἡ τὸ 'οὐ' δεῖ ἀποκρίνεσθαι (φ καὶ δια-
φέρει ἐρώτησις πύσματος· πρὸς γάρ τὸ πύσμα πλείστοις λόγου δεῖται), διπερ οὖν
ἐκεῖ εἰπε διαλεκτικόν, τοῦτο νῦν συλλογιστικὸν εἶπεν, ἐπειδὴ προσεγκῶς περὶ²⁰
διαλεκτικῆς εἰρηκε καὶ τὴν διαφορὰν αὐτῆς τὴν πρὸς τὰς ἐπιστήμας, ἵνα
δῆται τὸ τοιοῦτον λέγειν ἐρώτημα ὡς πρὸς τὰς τοιαύτας συνουσίας μόνον
25 ἀρμόνιον. διὰ τοῦτο οὖν εἰπε συλλογιστικόν· καὶ γάρ ἐκεῖ τὸ διαλεκτικόν²⁰
αὐτῷ τοιοῦτον εἴληπται, τὸ πρὸς τοὺς συλλογισμοὺς ἀρμόδιον. τὸ δὲ
πρότασις ἀντιφάσεως τοῦτο²⁵ ἐστι θάτερον μόριον τῆς ἀντιφάσεως, διπερ
πρότασις γίνεται, διταν ἐν συλλογισμῷ ληφθῆ. οὗτοι δὲ τὸ τοιοῦτον ἐρώτημα
πρότασίς ἐστι, σαφέστερον· εἰ οὐδενὶ γάρ τῶν ἑτέρων λόγων ἐνδέχεται τὸ
30 τοιοῦτον ἐρώτημα εἶναι εἰ μὴ ἐν μόνῳ τῷ ἀποφαντικῷ· οὗτε γάρ εὐχρ-

2 τὰς ἀφορμὰς ἡμεῖς α 3 ὑπερκείμενα U 6 ἐχόντων Ra 7 post
περὶ add. τῶν α 9 post βούλεται add. μᾶλλον α 10 οὐ Ra 8 ἐρωτήσει a
τὴν U: ἡ Ra 11 ὁφθαλμοῦ Ra¹ τυχόν, οὐν εἰ Ra¹ post ἐρωτητέον add. τὸν
ιατρὸν α¹: fort. (τὴν φυσικήν, ἀλλ' ἐρωτητέον) ἢ om. R: εἰ a¹: fort. ἡ ἤρτηται τῶν
φυσικῶν ἀρχῶν α 12 ἔχεται φυσικῆς a¹ οἷον, εἰ τύχος a², οὐν RU: ἀλλ' ἐρω-
τητέον a¹ ἔρχεται a¹ 14 παραπληγίων post ὑσχύτως colloc. R καὶ ἐπὶ τῶν
om. R μᾶλλον U εἰ RUA²: τὰ Ra¹ 15 οὐκέτι RUA²: οὐ διδάσκει διάριστοτέλης.
οὗτοι οὐδὲ a¹ γύρων ἔχει, sed post 16 ἀπορία a¹ περὶ ἡμῖν om. a² 18 ὥστερ
(ante ἐν) a¹ ἐν τῷ Περὶ ἐρμ.] c. 11 p. 20^b-22 sq. Θεωρηματα a 20 δ om. R
τὸ ναὶ—οὐ om. a¹ δεῖ om. Ua² post ἀποκρίνεσθαι add. τῶν δύο, τὸ οὐ a¹
φ a¹: ως R: διὸ Ua² 21 τὸ γάρ, οὐν πρὸς α οὖν om. a 22 post ἐπειδὴ add.
γάρ α 23 εἰπε a post ἐπιστήμας add. ἀποδέδωσιν α 24 δέξῃς R: δεῖξης a
τὸ ante ἐρώτ. colloc. R λέγειν om. a 25 οὖν a: om. RU 27 τοῦτο² ἐστι RU:
κατὶ τοῦ a post ἀντιφάσεως alt. add. νάει a ὥστερ, post quod add. γάρ a
28 παραπληγή U 29 τὸ a: τῷ U: om. R 30 τοιοῦτῳ U ἐρωτητικού om. R

μένους οὕτε προστάττοντας ἐνδέχεται οὕτω προφέρεσθαι τοὺς λόγους 33^η ὅστε ἀποκρινόμενον τὸν πρὸς ὃν ὁ λόγος τὸ ‘ναι’ μόνον ἢ τὸ ‘οὐ’ λέγειν, 25 ὅταλλ’ ἐν μόνῳ τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ. ὁ δὲ ἀποφαντικὸς λόγος ἢ κατάφασίς ἔστιν ἢ ἀπόφασίς· τὸ ἄρα συλλογιστικὸν ἐρωτήμα ταῦτον ἔστιν ἢ 5 καταφέσσει ἢ ἀποφέσσει.

p. 77a 41 Ἀλλ’ ἐξ ἤν τὴν ἡ δείκνυται τι περὶ ὃν ἡ γεωμετρία ἔστιν. ἢ ἐκ τῶν αὐτῶν δείκνυται τῇ γεωμετρίᾳ, ὥσπερ τὰ διπτικά.

Ταῦτα, φησί, γεωμετρικὰ θεωρήματα λέγω, τὰ τῶν ἀρχῶν τῶν γεωμετρικῶν ἡρτημένα. ἐξ ἤν τὰ γεωμετρικὰ θεωρήματα δείκνυται, ἢ κανὸν μὴ γεωμετρικὰ ἢ ὅταλλ’ ἑτέρας τέχνης, ἐκείνη δὲ ταῖς αὐταῖς ἀρχαῖς τῇ γεωμετρίᾳ γρῆται, καὶ ταῦτ’ οὐδὲν ἡττον γεωμετρικὰ ἢν εἴη, οἶνον τὰ διπτικά· καὶ ταῦτα γάρ ταῖς ἀρχαῖς ταῖς γεωμετρικαῖς δείκνυται. ὥστε καὶ ταῦτα εἴη ἢν γεωμετρικά, καὶ περὶ τούτων οὐδὲν ἡττον ἐρωτητέον τὸν γεω- 35 μέτρον ἢ τῶν αὐτόθιν γεωμετρικῶν· καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὑπαλλήλων ὠσαύτως.

p. 77b 3 Καὶ περὶ μὲν τούτων καὶ λόγουν διφερετέον ἐκ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν καὶ συμπερασμάτων.

Πάντα γάρ τὰ δεικνύμενα ἐν ταῖς ἐπιστήμαις ἢ ἐκ τῶν ἀρχῶν τῶν 20 ἐπιστημῶν δείκνυται ἢ ἐκ τῶν δεομειγμένων ἐκ τῶν ἀρχῶν. οἷον τὸ μὲν πρῶτον θεώρημα τοῦ γεωμετρείου δέδεικται ἐκ τῶν ἀρχῶν, τὸ δὲ δεύτερον ἐκ τοῦ πρώτου· διὰ γάρ τοῦ συμπεράσματος τοῦ πρώτου θεωρήματος, 40 ὃ συνήκειται ἐκ τῶν ἀρχῶν. δέδεικται τὸ δεύτερον· καὶ οὕτως ἐπὶ πάντων.

p. 77b 7 Οὖθ’ ἂπαν τὸ ἐρωτώμενον ἀποκριτέον περὶ ἑκάστου.

25 Περὶ μὲν γάρ τῆς περιφερείας ἐρωτώμενον [μὲν] τὸν γεωμέτρην, εἰ πολυγωρητέατον ἔστι τῶν ἴσοπεριμέτρων σχημάτων ἢ τὰς ἀπὸ τοῦ κέντρου

I προφέρεσθαι scripsi: προσφέρεσθαι RU: προσφέρειν α	4 post συλλογιστικὸν add.
εἴτε U 7 post ἢ add. ἢ R (n, pr. C) post ὥσπερ add. καὶ R	
10 γεωμετρικά α: γεωμετρικὸν RU 11 ἑτέρας τινὸς ἐπιστήμης α ¹ 11. 12 ταῖς ἀρχαῖς τῆς γεωμετρίας U 12 ταῦτ’—γεωμετρικά α: τοῦτο—γεωμετρικὸν RU post εἴη add. τὰ θεωρήματα α 13 καὶ ταῦτα α: om. RU ταῖς alt. om. U	
ταῖς γεωμετρικαῖς ἀρχαῖς α 14 post ἐρωτητέον add. φησί α 15 αὐτόθι Ra	
ἄλλων Ua ² : λόγων τῶν Ra ¹ 21 et 23 δείκνυται α 24 ante οὖθ’ add. οὗται πᾶν—ἐρωτητέον α 25 μὲν prius om. U μὲν alt. delevi εἰ—p. 149,2 ἐρωτήη RUa ² : εἰ ἐφαρμόζει τῇ εὐθείᾳ, ἢ οὐ. ἢ ποιὸν τῶν ἴσοπεριμέτρων σχημάτων ἔστι πολυγωρητέορον, ἢ πότερον ἔσται εἰσὶν ἀλλήλαις αἱ ἀπὸ τοῦ κέντρου τῶν κύκλου προσπίπτουσαι εὐθεῖαι, δεῖ ἀποκρίνεσθαι γεωμετρικά γάρ εἰσὶ ἐρωτήματα. εἰ μέντοι ἐρωτῷ τὶς αὐτὸν ποιία τῶν γραμμῶν καλλίσῃ, ἡ εὐθεία ἢ ἡ περιφέρεια α ¹ 26 τὸς Ua ² : πότερον τὸ R	

ἴσας ἔχει, ἀποκριτέον· γεωμετρικὰ γάρ εἰσιν ἐρωτήματα· εἰ μέντοι καλλίστη τοῦτον τὸν γραμμῶν ἡ περιφέρεια, εἰ τις ἐρωτᾷ γάρ, οὐκ ἀποκριτέον πρὸς τούτο, οὔτε πρὸς πᾶν ἄρα ἀποκριτέον (οὐδὲ γάρ περὶ μουσικοῦ ἀποκρίνεται ὁ γεωμετρητής) οὔτε πᾶν περὶ ἑκάστου.

5 p. 77b9 Εἰ δὲ διαλέξεται γεωμέτρη γεωμέτρης οὗτος, φανερὸν ὅτι καὶ καλῶς.

Εἰ οὗτος διαλέγοιτο τῷ γεωμέτρῃ ὃ ἐρωτῶν ἡ ἀπλῶς ἡ πρὸς τινα γεωμέτρην τοὺς λόγους ποιούμενος, ἐκ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν δηλούντι, καλῶς διαλέξεται· εἰ δὲ μὴ ἐκ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν τῷ γεωμέτρῃ 10 διαλέξεται, οὐ καλῶς. οἷον ζητεῖται παρὰ τοῖς γεωμέτραις ὃ τοῦ κύκλου τετραγωνισμός· καὶ τούτου [μὲν] Ἀντιφῶν μὲν καὶ Βρύσων ἔδοξαν εύρηκεναι, κακῶς αἰτοῦντες δοθῆναι αὐτοῖς οἰς μὴ συγχωρήσαιεν ἀλλὰ γεωμέτραι, ὃ μὲν 15 εὑθεῖαν ἐφαρμόζειν περιφέρειά, ὃ δὲ οὐ εἴτε μεῖζον καὶ ἔλαττον ἀνομογενές, τούτου εἶναι καὶ τίσον. οὖτοι μὲν οὖν κακῶς πρὸς γεωμέτρας δια- 20 λέγονται, ὁ μέντοι Πιποκράτης τετραγωνίσας τοὺς ρηγίσκους οὐ κακῶς οὐδὲ ἐκτὸς τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν· ἡ δὲ ἀμφοτία τούτου, καθὼς τὸ ἐπὶ μέρους καὶ ἐπὶ παντὸς γέγονος.

p. 77b11 Δῆλον δ' οὗτοι οὐδὲ ἐλέγχει γεωμέτρην ἀλλ' ἡ κατὰ συμβεβηκάς.

20 Ἐάν γάρ τις μὴ γεωμετρικὸν ἐρωτήσας τὸν γεωμέτρην, οἷον ποτέρα καλλίστη τῷν γραμμῶν, ἡ εὐθεῖα ἡ ἡ περιφέρεια, εἰτα ἐκεῖνοι ἀπειρότεροι ἀποκριναμένοι οὗτοι ἡ εὐθεῖα δόξῃ ἐλέγχειν αὐτόν, οὐ γεωμέτρην ἥλεγχεν· οὐ γάρ περὶ τῶν προσηκόντων γεωμετρίᾳ ἥλεγχειν [ἥ] εἰ μὴ κατὰ συμβε-

1 ἔχειν R γεωμετρικὸν—ἐρωτήματα U: οἱον. Ra² 2 ante τῶν add. ἀπασάν R
ἐρωτάντη (sic) R: αἰτοίν. Ua² 3 τοῦτο αἱ: τοῦτον RUa² post τοῦτο add. οὐ γάρ
γεωμετρικὸν τὸ ἐρώτημα α¹ οὐ πρὸς Ra¹ post ἀσα add. ἐρώτημα α¹ αἱ ἀπο-
κρινεῖται? 4 οὕτε—ἐκάστου οἱον. α¹ 8 οὗτοι om. R 9 τῷ γεωμέτρῃ RUa²
ἀλλὰ περὶ μουσικῶν αὐτὸν φέρει εἰπεῖν ἐρωτᾶς α¹ 10 οὐ καλῶς διαλέξεται: α¹
post καλῶς add. οὐ περὶ μουσικῶν αὐτὸν ἐρωτῶν R 11 μὲν prius delevi . μὲν alt.
οἱον. Ua εὐρηκέναι αἱ: εὐρήσαντες RUa² post εὐρηκέναι add. πλὴν α¹
12 κακῶς τε καὶ σφαλερῶς αἰτήσαντες α¹ ἡ αἱ συγχωρήσαι R ἀν οἱον. Ua
γεωμέτραις R 13 οὐ—16 τούτους RUa²: μεῖζον καὶ ἔλαττον τοῦ κύκλου γράφων τετρά-
γωνα, καθὼς καὶ ἐν ἀλοΐς εἰρήκαρεν, διὰ τοῦ μεταξὺ τοῦ μεῖζονος καὶ ἔλαττονος γραφομένου
τετραγώνου, τὸ ἔσον τῷ κύκλῳ τετράγωνον οἰεται δεικνύειν. ἀλλὰ οὗτοι μὲν κακῶς πρὸς γεω-
μέτρας διαλέγονται, μὴ γράψαντες διαλεκτικαὶ ἀρχαῖς. ὁ μέντοι ιπποκράτης, τέσσαρας μη-
νίσκους ἀποδεικνύεις οὐ κακῶς, ἵσους εἶναι τετραγώνων. ἐκ γάρ τῶν γεωμετρικῶν ἀρχῶν τοῦτα
δείκνυσιν, οὓς καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς ἐμπροσθίθεν ἀπεδείξαμεν. ἔνα μηνίσκου ἵσου σηταί ἐνι τριγώνῳ,
τῶν ἐν διαιρέσεως τοῦ τετραγώνου τεσσάρων, οἰεται καὶ ἄλλως τὸν κύκλον τετραγωνίζειν.
φαρτάνει δὲ καὶ οὗτος α¹ 13 ἔστι οἱον. U 13. 14 ἀνοροιστενες α² 11 τοῦτον α²:
τοῦτο RU εἰναι scripsi: ἔστι RUa² γεωμέτρην α² 16 τῶν οἱον. α²
18 οὐδὲ A arist.: οὐδὲ RU 20 γεωμετρικός α οἴον οἱον. α πάτερον R
21 ἀπειρότερον οἱον. U 22 ante ὀδεξη add. ἔστι Ua 23 οὐδὲ γάρ R ἡ delevi

βηκός, ἐπειδὴ συνέβῃ τὸν ἐλεγχθέντα γεωμέτρην εἶναι· οὐ γάρ ἦ γεωμέτρην 33^v
ἥλεγχεν, ὥσπερ οὐδὲ ἦ ἱατρὸς ὁ ἱατρὸς ἐλέγχεται ἐλεγχθεὶς εἰς μουσικὰ
θεωρήματα.

p. 77b12 "Ωστε οὐκ ἀν εἴη ἐν ἀγεωμετρήτοις περὶ γεωμετρίας
5 διαλεκτέον· λήσει γάρ ὁ φαύλως διαλεγόμενος.

"Ωσπερ γάρ ἔκαστον περὶ τῶν οὐκείων ἐρωτητέον, οὕτω καὶ (πρὸς)
τὸν γεωμέτρην καὶ οὐγὶ τὸν ἀγεωμέτρητον περὶ γεωμετρίας διαλεκτέον· οὐ
γάρ ἵσσασιν οἱ ἀνεπιστήμονες κρῖναι τὰ κατὰ τὰς ἐπιστήμας· διὸ πολλάκις
ὁ φαύλος κρίττων δέξει εἶναι τοῦ ἐπιστήμονος. 20

10 p. 77b16 Ἐπεὶ δ' ἔστι γεωμετρικὰ ἐρωτήματα, ἀρ' ἔστι καὶ
ἀγεωμετρητα;

'Ἐπειδὴ εἴπεν οὗτοι οὐ πᾶν ἐρώτημα ἐρωτητέον τὸν γεωμέτρην ἦ τὸν ἱατρὸν
ἥ τινα τῶν ἄλλων ἐπιστημόνων ἀλλὰ μόνα τὰ ἐκ τῆς οὐκείας ἐπιστήμης,
καὶ διτοι οὐ πρὸς πᾶν ἐρώτημα ἀποκριτέον τὸν ἐπιστήμονα ἀλλὰ πρὸς μόνα 25
15 τὰ οὐκείᾳ, οἷον τὸν γεωμέτρην πρὸς τὰ γεωμετρικὰ καὶ τὸν ἱατρὸν πρὸς
τὰ ἱατρικά, ζητεῖ ἐν τούτοις, ἀρά ὥσπερ ἔστι γεωμετρικὰ ἐρωτήματα,
οὗτοις ἔστι καὶ ἀγεωμέτρητα, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ὡσαύτως.
καὶ ποιά ἔστι, φησί, ταῦτα, καὶ κατὰ ποιάν ἄγνοιαν ἀγεωμέτρητα ἀν εἰν;
καὶ ἵνα σαζῇ ποιήσωμεν τὸν λόγον, ἐκ τῶν ἐφεξῆς αὐτῷ πλατύτερον ὥρ-
20 θητομένων λαβόντες καὶ τὰ ἐνταῦθα διαρθρώσωμεν. διττὴν οὖν φησι τὴν
ἄγνοιαν εἶναι. τὴν μὲν κατὰ ἀπόφασιν τὴν δὲ κατὰ διάθεσιν· καὶ κατὰ 30
ἀπόφασιν μὲν τὴν μηδεμίαν ἔννοιαν ἔχουσαν περὶ τοῦ πράγματος, κατὰ
διάθεσιν δὲ τὴν ἔχουσαν μὲν περὶ τοῦ πράγματος ἔννοιάν τινα, πλὴν οὐκ
ἀσφαλῆ καὶ ἡκριβωμένην. οἷον ὁ μὴ εἰδὼς δῆλως εἴτε εἰσὶ παράλληλοι
25 εὐθεῖαι εἴτε μή, καὶ εἰ εἴεν, εἴτε συμπίπτουσιν εἴτε μή, οὗτος τὴν κατὰ
ἀπόφασιν ἄγνοιαν ἔχει· εἰ δὲ τις οἴοιτο τὰς παραλλήλους συμπίπτειν, οὗτος
τὴν κατὰ διάθεσιν ἔχει ἄγνοιαν· κακῶς γάρ περὶ τοῦ πράγματος διάκειται, 35
ἢ ὁ Ἡλάτων διπλῆν ἄγνοιαν καλεῖ· κατὰ ποίαν οὖν τῶν ἄγνοιῶν τὰ γεω-
μετρικὰ καὶ τὰ μουσικὰ ἔστιν ἐρωτήματα; πάλιν δὲ τῆς κατὰ διάθεσιν

1 ἐλέγχοντα pr. U: ἐλέγχουμενον corr. U, a 2 ἐνεγκέντες conicio cf. vol. XIII 2 p. 31,8
6 ὥσπερ γάρ Ra¹: ὥστε Ήα² 3 δεῖ ἐρωτῆνται^{a1} 4 οὕτω—7 γεωμέτρην om. Ήα²
πρὸς addidit 5 κρίνεται^{a1} et a² 6 τὰ κατὰ om. Ra¹ 7 εἴναι om. R
10 ἔσται ήρα R 12 ἐρώτημα om. a 13 τὰ τῆς οὐκείας ἐπιστήμης ἀνήκοντα a
14 τὸν ἐπιστήμονα a: τῶν ἐπιστήμονει RU 15 οἷον om. U 16 καὶ εἴπερ εἰσὶ, ποιά
εἰσὶ ταῦτα a 17 καὶ alt. bis R 18 ἐφεξῆς] c. 16 p. 79 b 23 sq. 20. 21 τὴν
ἄγνοιαν φησίν U 22 post μὲν add. φησι a 23 κατὰ—24 ἡκριβωμένην om. R
23 μὲν—24 ἡκριβωμένην a: om. U 25 ante utrumque μὴ add. καὶ a 26 καὶ εἰ
εἴεν RUa²: εἰ δὲ καὶ οὐδεν a¹ 27 τὴν Ra: ἔστι U 28. 29 ἀγεωμέτρητα Ra¹
ἔχουν U 28 [Ἡλάτων] nescio ubi cf. p. 191,22 28. 29 ἀγεωμέτρητα Ra¹
29 ἀμούσια a¹ 30 ἔστι ante καὶ colloc. R: om. a 31 fort. ὁμαρτήματα ut p. 151,6, at
ef. p. 152,12 32 post ἐρωτήματα add. γίνονται, διὸ ἐρωτήσεως ποιεῖται τὴν διάσκαλιαν a

ἀγνοίας διγῇ διαιρουμένης, ἥτοι κατὰ τὴν ὥλην ἥ κατὰ τὸ εἰδός τῶν οὗτων συλλογισμῶν (ό γάρ παραλογίζεται ἔαυτόν, ὅτι αἱ παραλληλοὶ συμπίπτουσιν, ἥτοι ψευδεῖς προτάσεις λαβόντες καὶ ταύτας συλλογιστικῆς συμπλέξεις οὗτοι τοῦτον ψευδεῖς συνάγει συμπέρασμα, ἥ ἀληθεῖς μὲν λαβόντες προτάσεις ἀσυλλογίστως δὲ συμπλέξεις, οἷον ἐν δευτέρῳ σχήματι ἐκ δύο κατηγοριών), πότερον οὖν τούτων μᾶλλον γεωμετρικόν ἐστιν ἀμάρτημα, ὁ κατὰ τὴν ὥλην ἡμαρτημένος συλλογισμὸς ἥ ὁ κατὰ τὸ εἰδός: φανί, ὥσπερ τὸ ἄρρωμαν διττόν, τὸ μὲν ὁ μηδ' ὅλως πέψυκες ῥυθμὸν ἔχειν, οἷον εἴ τις τὸ σημεῖον λέγοι ἄρρωμαν τῷ μὴ πεψυκέντοι ἔχειν ῥυθμόν, τὸ δὲ ὁ ἔχει μέν, κακὸς δὲ ἔχει, 10 ὥσπερ φαμέν τὸν στέγον ἄρρωμαν τὸν κακόρρυθμον, οὗτος καὶ τὸ ἀγεω-¹⁵ μάτρητον ἥ τὸ πάντη ἐν ἀποφάσει: ὃν γεωμετρίας (τοιαῦτα δέ ἔστι τὰ κατὰ τὰς ἄλλας ἐπιστήμας, οἷον εἰ μουσικόν τις ἐρωτήσει τὸν γεωμετρητὸν θεώρημα ἥ ιατρικόν· τοῦτο γάρ τῆς ἀγνοίας τῆς κατὰ τὴν ἀπόφασιν, καὶ οὗτος ἀγεωμέτρητον τοῦτο ὥσπερ τὸ σημεῖον ἄρρωμαν· οὐ γάρ οὐδεν οὐδὲ 15 προσήκοντο τοῦτο γεωμετρίᾳ) ἥ τὸ γεωμετρικὸν μὲν διεστραμμένως δέ, ὡς εἴ τις λέγοι τὰς παραλλήλους συμπίπτειν· τοῦτο γάρ πῃ μὲν γεωμετρικόν, καθότι ὅλως γεωμετρικὸν οἱ παραλληλοὶ καὶ τὸ συμπίπτειν. ἀγεωμέτρητον δέ, καθότι κακῶς τὰς παραλλήλους συμπίπτειν φασέν, ὥσπερ καὶ τὸν στέγον τὸν κακόρρυθμον φαμεν καὶ τραγῳδὸν τὸν κακόφωνον ἀφωνον· καὶ ἔστι 20 τοῦτο τῆς κατὰ διάλιτεσιν ἀγνοίας. ταύτης δὲ διετῆς οὕτης (τὰ ψευδῆ γάρ, ὡς εἴπομεν, συνάγεται ἥτοι παρὰ τὴν ἀμαρτίαν τῆς ὥλης ἥ παρὰ τὴν ἀτυλλόγιστον συμπλοκήν τῶν προτάσεων) φαίνεται ὅτι ἐν γεωμετρίᾳ τὰ ψευδάρια ὡς παρὰ τὴν τῆς ὥλης ἢ ἀμαρτίαν γίνονται, ψευδεῖς λαμβάνοντος τοῦ γεωμετρου τὰς 34¹⁶ προτάσεις καὶ οὗτοι ψευδεῖς συμπέρασμα συνάγοντος· οὐκ ἂν δὲ εὑροις ἐν 25 γεωμετρίᾳ τὴν ὥλην μὲν ἀληθῆ τὸ συμπέρασμα δὲ ἀτυλλόγιστον. ἀλλὰ μόνως ἥ ὥλη ἀτυλλόγιστος. καλεῖ δὲ ὁ Ἀριστοτέλης κοινῶς μὲν ἀμφότερα ἀμαρτίας,

1 post διαιρουμένης add. ὡς καὶ πλάτων φρασίν α post ἥτοι add. ἐν τοῖς¹⁷ post
ἥ add. καὶ U 3 οὗτος R 4 post συνάγει add. τὸ R εἰ R 5 post δὲ
add. ταύτας α καταφατικῶν α¹ 6 ἀγεωμέτρητον α¹ ἐρώτημα Ra¹ 7 post
εἰδός add. ἥ καὶ ἀμφότεροι α φημί R: περὶ ἡ φημί Ua²: φημί δὴ α¹ ἄρρωμαν itemque
in seq. Ra² 8 μηδὲ R 9 δὲ R 10 ἔχει R: τῶν ἔχειν Ua μέν om. U 11 εἴηται alt. om. a:
ἔχειν U 10 κακόρυθμον R 11 post γεωμετρίας add. ἥ τὸ κακός καὶ ἀνεπιστημένως
πλεκόνεν α 13. 14 τῆς κατὰ ἀπόφασιν ἀγνοίας ἔστι. καὶ οὗτοι τοῦτο ἀγεωμέτρητον α
14. 15 οὐ γάρ εἶδεν ὅτι οὐ προσήκει τὸ ἐρώτημα γεωμετρίας α¹ 14 οὐδὲ R: om. Ua²
15 ἥ τὸ—18 φημί RUa²: εἰ δὲ τις λέγοι τὰς παραλλήλους συμπίπτειν, καθότι μὲν περὶ παραλλή-
λων καὶ περὶ συμπάθειας αὐτῶν λέγει, γεωμετρικόν ἔστι τὸ πρόβλημα. καθότι δέ φασι συμπίπτειν
τὰς παραλλήλους, ἀγεωμέτρητον. τούτεστι κακογεωμέτρητον α¹ 18. 19 τὸν κακόρυθμον
στέγον α¹ 19 κακόρυθμον Ra² φαρεν—ἀφωνον (ἀφ' ὅν R) RUa²: λέγομεν α¹
20 post οὕτης add. ὡς ἔφαμεν α¹ τὰ om. Ua² 20. 21 ὡς εἴπομεν RUa²: κατὰ ταύτην α¹
21 ἥτοι RUa²: ἥ α¹ περὶ utrobique R itemque vs. 22 τὸ ἀμαρτάνειν κατὰ τὴν
ὥλην α¹ 23 post ψευδεῖς add. γάρ Ua οὐδέποτε² δὲν α δὲ om. a: fort. γάρ
ἔργος Ua² 25 δὲ συμπέρασμα Ua² μόνως (μόνους pr. U)—26 ἀτυλλόγιστος RUa²:
περὰ τὴν ὥλην μόνον τίθεται τὸ ἀμάρτημα α¹ 26 ἥ ὥλη ἀτυλλόγιστος add. U² post
ἀτυλλόγιστος add. παραλογισμὸν ἐν γεωμετρίᾳ τὸ σχῆμα ἀμαρτ (τ. om. a²) μη-
τρίαι μὲν τὴν ὥλην μὲν ἀληθῆ, τὸ ἀ παραλογισμὸν ἐν γεωμετρίᾳ τὸ σχῆμα
ἀμαρτ συζητικῶν ἀνθρῶπον Ua² δὲ om. Ua² ἀμφοτέρας R ἀμαρτίαι a

ἰδίως δὲ τὴν παρὰ τὸ σχῆμα ἀμαρτίαν παραλογισμόν, ἐπεὶ οὐχ ὅγιῶς 34^ῃ ἐκ συλλογιστικῶν γίνεται λόγων, τὴν δὲ παρὰ τὴν ὅλην αὐτὸν τοῦτο ἀμαρτίαν.

p. 77b 17 Καὶ παρ’ ἑκάστην ἐπιστήμην τὰ κατὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν
5 ποίαν γεωμετρικά ἔστι;

Διττῆς οὖσης τῆς ἀγνοίας, ὥσπερ εἴπομεν καὶ αὐτὸν πλατύτερον ἐφεξῆς ἐρεῖν, τῆς μὲν κατὰ ἀπόφασιν τῆς δὲ κατὰ διάθεσιν, κατὰ ποίαν ἄγνοιαν ἐν ἑκάστῃ ἐπιστήμῃ ἐρωτήματα λέγομεν οἵτοι ἀγεωμέτρητα εἶναι η̄ ἀντι- 15 τρικά καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὄμοιώς; εἰπόντων δὲ παρ’ ἑκάστην ἐπιστήμην 10 ὡς ἐπὶ παραδείγματος ἐπὶ μιᾶς εἰπε τὸ γεωμετρικά ἔστιν. οὐκ εἴπε δὲ ‘ἀγεωμέτρητα’ ἀλλὰ γεωμετρικά δεῖ οὖν τὴν δόλον συνελόντας ἀκούειν ‘κατὰ ἀγνοιαν γεωμετρικά ἔστιν’, διπερ ἵσον ἔστι τῷ ‘ἀγεωμέτρητα’.

p. 77b 18 Καὶ πότερον ὁ κατὰ τὴν ἄγνοιαν συλλογισμὸς ὁ ἐκ τῶν
ἀντικειμένων συλλογισμὸς η̄ ὁ παραλογισμός;

15 Πρὶν διελεῖν τὴν ἄγνοιαν, ποσαχῶς λέγεται, πρότερον τοὺς τρόπους 20 διαίρεσται καθ’ οὓς γίνεται ἐν πάσῃ ἀγνοίᾳ η̄ ἀμαρτία τοῦ ἀληθοῦς, λέγω δὴ τόν τε κατὰ τὴν ὅλην καὶ τὸν κατὰ τὸ σχῆμα, κατὰ κοινοῦ δὲ ἀκούστεον τὸ ἀγεωμέτρητον κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον. πότερον οὖν, φησίν, ἔστιν ἀγεωμέτρητον ἐρώτημα ὁ κατὰ τὴν ἄγνοιαν συλλογισμὸς ὁ ἐκ τῶν ἀντι- 20 κειμένων, τουτέστιν ὁ κατὰ τὴν κατὰ διάθεσιν ἄγνοιαν γινόμενος συλλογισμὸς ἐκ ψευδῶν προτάσεων (αὗται γάρ ἐναντίαι ταῖς ἀληθεύσιν) η̄ ὁ παρα- 25 λογισμός, τουτέστιν ὁ παρὰ τὴν ἀμαρτίαν τοῦ σχῆματος, ὃν οὐδὲ συλλο-

1 περὶ R post σχῆμα add. γηγον., τὴν ἀσύλλητον α¹ post παραλογισμὸν add. ἐκάλεσεν Ra¹ 2 ὅγιῶς Ra¹: οὗτοι οἱ α² γίνεται α¹: γίνονται R. post λόγων Ua² γάρ περὶ R 3 post ἀμαρτίαν add. καὶ οὕτη μὲν η̄ ἐξήγησις ἔχει οὕτως, ἐὰν κατ’ ἐρώτησιν ὁ λόγος προάγεται, τουτέστιν, ἐὰν προπερισπάται τὸ ὅρα, καὶ παροξύνηται, τὸ ποιῶν. ἐὰν δὲ παροξύνηται τὸ ὅρα, οὕτηνται δὲ καὶ τὸ ποιῶν, φέρεται γάρ καὶ αὕτη η̄ γραφή, οὕτως ἐξηγηθήσεται. Ήτι ἐπεὶ εἰσὶ γεωμετρικά ἐρωτήματα, εἰσὶν ὅρα καὶ ἀγεωμέτρητα. καὶ τὴν (τὰ b) κατὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν ποιῶν, οἵτοι τὴν τοιάνδε. λέγω δὴ, εἴην κατὰ διάθεσιν ἐπι- 6 ουνιστάμενα ἀγεωμέτρητα ἐρωτήματα, ἐπειδὴ εἰσὶ τὰ κυρίως ἀγεωμέτρητα. καὶ ἔστιν αὕτη η̄ ἐξήγησις προφυεστέρα (προσφ. b) τε ἀμά, καὶ σαχεστέρα τῆς προτέρας α¹ 6. 7 εἴπομεν. περὶ η̄ς καὶ ἐξεξῆς πλατύτερον ἐρεῖ α¹ 6 εἴπομεν] p. 150, 19 8 οἵτοι οἱ. α εἰναι— 12 ἀγεωμέτρητα RUa²: διά δὲ τοῦ ἀγεωμέτρητα, συνυπακούεται, καὶ τὰ κατὰ τὰς λοιπὰς ἐπιστήμας. γηγον., μὴ ιατρικά, μὴ μουσικά, καὶ τὰ λοιπά. οὐκ εἴπε δὲ ἀγεωμέτρητα ἀλλὰ γεωμετρικά, φῶ τοι τοῦ κατ’ ἄγνοιαν συναπομένου, ἵν’ η̄ τὰ κατ’ ἄγνοιαν γεωμετρικά, φανερὸν θτι, ίσον ἔστι τὸ ἀγεωμέτρητα α¹ 8. 9 κλῆν ιατρικά, οἱ η̄ U 9 δὲ οἱ. R 10 ἔστιν οἱ. U 15 διάληκτοι U 16 διατηρεῖται R: διαιρεῖ α ἀγνοία RU: ἐπιστήμη α τοῦ Ra: η̄ τῆς U 18 κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον RUa²: γηγον., κατ’ ἀμφοτέρους τοὺς τρόπους. καὶ ἔστιν η̄ τοῦ ὅρτοῦ σύνταξις οὕτως α¹ οὖν, φησίν οἱ. α¹ 18. 19 ἀγεωμέτρητόν ἔστιν α¹ 20 κατὰ prius οἱ. R κατὰ alt. οἱ. Ua 20. 21 ἐκ ψευδῶν δηλαδὴ προτάσεων γινόμενος συλλογισμός α¹ 21 ἀντικείνεται α¹ 22 περὶ R τὴν κατὰ τὸ σχῆμα ἀμαρτίαν γινόμενος, ὃν α¹

γισμὸν εἰπε διὰ τὸ μὴ ἐρρῦσθαι τὸ σχῆμα; κατὰ δὲ κοινὸν τὸ κατὰ τὴν 34^η ἀγνοίαν· ἵνα ἡ κατὰ τὴν ἀγνοίαν παραλογισμός;

p. 77 b 20 Κατὰ γεωμετρίαν δὲ ἵνα ἔξι ἄλλης τέχνης.

Ἐγταῦθα διαιρεῖ τὴν ἀγνοίαν τὴν τε κατὰ ἀπόφασιν καὶ τὴν κατὰ διάτιθεσιν· τὰ μὲν ἔξι ἄλλης τέχνης ἐρωτήματα κατὰ ἀπόφασιν, τὰ δὲ ἀπὸ αὐτῆς φύενδη κατὰ διάτιθεσιν· τὰ κατὰ ποιάν οὖν τούτων ἀγεωμέτρητα: ἔφεζῆς δὲ τὰ παραδείγματα τούτων τίθησιν.

p. 77 b 22 Τὸ δὲ τὰς παραλλήλους συμπίπτειν οἰεσθαι γεωμετρί-
κήν πως καὶ ὁ γεωμετρητὸν ἄλλον τρόπον.

10 Πίστι τούτο φέσιν, ὅτι τὸ τὰς παραλλήλους συμπίπτειν οἰεσθαι
κατὰ τι μὲν γεωμετρικὸν ἐστι, τῷ τοὺς ὅρους ἔχειν ἐκ γεωμετρίας, τῷ δὲ
ψευδῆ λαμβάνειν ἀγεωμέτρητον, ἵνα, ὥσπερ καὶ μᾶλλον δοκεῖ βέλτιον, τὴν
ἄλλον τρόπον ἀντιδιαστέλλει τοῦ ἑτέρου τρόπου τῆς ἀγνοίας τοῦ κατὰ ἀπό-
φασιν, περὶ οὐδὲ τῇδη εἰπε. καὶ τὰ ἔφεζῆς δὲ ἐπαγρόμενα ταύτης ἔχεται τῆς
15 ἔννοίας.

p. 77 b 24 Διττὸν γάρ τούτῳ [φησίν] ὥσπερ τὸ ἄρρυθμον.

Τὸ ἀγεωμέτρητον δῆλον ὅτι διττὸν ὥσπερ καὶ τὸ ἄρρυθμον, ἵνα τὸ
μηδὲ ὅλως ἔχον, ὥσπερ τὸ σημεῖον ἄρρυθμον. οἷον καὶ τὸ μονιστόν ἐστιν
ἐρώτημα ἀγεωμέτρητον, ἵνα τὸ φαύλως ἔχον, ὥσπερ ὁ κακόρρυθμος στήριξ
20 ἄρρυθμος καὶ τὰ κατὰ γεωμετρίαν ψευδάρια ἀγεωμέτρητα ἐκ ψευδῶν προ-
τάτεων συνηγρένα, οὐ μὴν δισύλλογίστως. Ὅτι γάρ περὶ τῶν τοιούτων φησί,
δι’ ὧν ἐπήγαγεν ἐδήλωσε.

p. 77 b 26 Καὶ οὐδὲν αὕτη καὶ οὐδὲν ἐκ τῶν τοιούτων ἀρχῶν ἐναντία.

Αὕτη η εἰρημένη, τὸ φαύλως ἔχειν, φαύλως δὲ τὸ ἔξι ἀρχῶν οὐκ

1. 2 κατὰ δὲ κοινὸν (κοινὸν δὲ αὐτὸν)—παραλογισμός RUA²: καὶ τὸ κατὰ τὴν ἀγνοίαν δὲ κατὰ κοινὸν ληπτέον, καὶ ἐπὶ τοῦ παραλογισμοῦ α¹ 3 lemma om. R 4 ἐγταῦθα—5 τέχνης Ra¹; om. Ua² 5 post διάτιθεσιν add. καὶ γῆρας α¹ 6 post ἀπόφασιν add. εἰναι ἀγνού-
μενα α¹ 7 ἔφεζῆς διὰ τῶν παραδειγμάτων τούτων α¹ 8 τὸ δὲ—10 οἰεσθαι om. α¹
10 τὸ αὐτὸν: om. RU 11 τῷ p̄tūs Ra¹: τὸ Ua² ἐκ γεωμετρίας Ra¹: εἰν om. U: ἀγεω-
μετρίας α² τὸ δὲ—12 ἀγεωμέτρητον Ra¹: ἀγεωμέτρητον δὲ τὸ ψευδεῖς λαμβάνειν Ua²
δοκεῖ βέλτιον α¹: om. RUA² 12. 13 τὸν—ἀντιδιαστέλλει om. α¹ 13 ἀντιδιαστέλλει R
τοῦ alt. α¹: τὸν τοῦ R: τὸν Ua² 14 περὶ οὐ γῆρη εἰπε RUA²: διεκρίνει τὸν κατὰ διάτιθεσιν α¹
16—22 διττὸν γάρ τὸ ἀγεωμέτρητὸν φησιν, ὥσπερ καὶ τὸ ἄρρυθμον, κατὰ δημι ἀντιδέρω πλατύ-
τερον περὶ τούτου εἰρήκαμεν α¹ φησίν delevi ἄρρυθμ. itemque in seq. Ra²
18 μὴ U ἔχειν Ua² ἄρρυθμ. itemque vs. 20 U ante oīou add. καὶ U
οἷον om. R 19 ἔχειν serpsi cf. p. 154,6: ἔχειν RUA² 20 καὶ τὰ om. R
post γεωμετρίαν add. δὲ R 21 post ὅτι add. μὲν R 22 περὶ δῶν R 23 καὶ alt.
om. α¹ 24—p. 154,6 Αὕτη η ἀγνοία η εἰρημένη, διηλονότι, τὸ φαύλως ἔχειν. φαύλως
δὲ ἔχειν, τὸ ἔξι ἀρχῶν, γῆρας προτάτεων οὐκ ἀληθῶν· αἱ γάρ ψευδεῖς, ταῖς ἀλγηθεσιν ἐναντίαι.
οὗτω—συλλογισμὸν κατὰ ἀγνοίαν ἐκ τῶν ἀντικειμένων ἐκάλει συλλογισμὸν α¹

ἀληθῶν, τουτέστι προτάσεων, ἡτις καὶ ἐναντία ἔστι τῇ ἀληθεῖ· ἐναντίαι 34^v
γάρ αἱ φευδεῖς προτάσεις ταῖς ἀληθέσιν. οὗτω δὲ καὶ ἀνωτέρω τὸν ἐκ
φευδόντος ὅλης συλλογισμὸν ἐκάλει· καὶ πότερον ὁ κατὰ τὴν ἄγνοιαν
συλλογισμὸς ὁ ἐκ τῶν ἀντικειμένων συλλογισμὸς ἡ ὁ παραλο-
5 γισμός; εἰπὼν οὖν ὅτι διετόν ἔστι τὸ ἀγεωμέτρητον ἐρώτημα ὥσπερ τὸ
ἄρρυθμον, ἡ τὸ μηδὲ ὅλως ἔχον ἡ τὸ φαύλως ἔχον, εἰτα εἰπὼν ποιόν ἔστι
τὸ φαύλως ἔχον, τὸ ἐκ τῶν ἐναντίων ἀργῶν ταῖς ἀληθέσι, τὸν ἔτερον
τρόπον τὸν κατὰ τὴν ἀμαρτίαν τοῦ σχήματος παντελῶς ἐχάρισε γεωμετρίας,
διύτι, ὥσπερ εἰπον, οὐδὲν φευδάριον ἐν γεωμετρίᾳ συνάγεται παρὰ τὴν ἀμαρ-
10 τίαν τοῦ σχήματος.

p. 77b27 Ἐν δὲ τοῖς μαθήμασιν οὐκ ἔστιν ὅμοιως ὁ παραλογι-
σμός, ὅτι τὸ μέσον ἔστι διετὸν ἀεί.

Εἰπὼν τίνα ἔστι τὰ ἀγεωμέτρητα ἐρωτήματα, ὅμοιως δὲ καὶ τὰ καθ' Ἀο
ἐκάστην ἐπιστήμην οὐκ οἰκεῖα τῇ ἐπιστήμῃ, ὅτι τὰ κατὰ τὴν ἄγνοιαν ἡ
15 τὴν κατ' ἀπόφασιν ἡ τὴν κατὰ διάθεσιν, βούλεται ἐνταῦθα εἰπεῖν ὅτι οὐχ
οὗτοις οἱ παραλογισμοὶ ἐν ταῖς ἐπιστήμαις γίνονται ὡς ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς
μεθόδοις· ἡτού τὸ γάρ ἐν ταῖς ἐπιστήμαις παρενοχλεῖ τὸ φεῦδος ἔπειρ ἐν
ταῖς διαλεκτικαῖς συνουσίαις. αἰτιον δὲ τούτου ὁ μέσος δρός ὁ διστὸς
λαμβανόμενος· παντὶ τε γάρ τῷ ἐλάττονι ὑπάρχει, | καὶ κατὰ τούτου 34^v
20 παντὸς ὁ μεῖζων. ἐπεὶ οὖν διὸ λαμβάνεται, πολλοὶ δὲ εἰτι τῶν δρῶν ὅμωνυμοι,
ἐὰν ληρεθῆ κατ' ἄλλο μὲν σημαινόμενον τοῦ ὑποκειμένου κατηγορούμενος, λέγω
δὴ τοῦ ἐλάττονος, κατ' ἄλλο δὲ αὐτοῦ ὁ μεῖζων κατηγορούμενος, παραλογισμὸς
γίνεται· οἷα πολλάκις ἐν ταῖς διαλέξεις γίνονται. οὖν οἱ σοφοὶ μανθάνουσιν.
οἱ μανθάνοντες οὐκ ἵσασιν, οἱ σοφοὶ ἄρα οὐκ ἵσασι· τὸ γάρ μανθάνειν ὅμωνυ-
25 μον (ἢν) καὶ ἐπὶ τοῦ συνιέναι καὶ ἐπὶ τοῦ διεάσκεσθαι λέγεται· λανθάνει οὖν
ἡ ἀπότη διὰ τὴν ὅμωνυμίαν. ὁ ἄνθρωπος ζῷον, τὸ ζῷον δισύλλαβον, ὁ
ἄνθρωπος ἄρα δισύλλαβος· διετὸν γάρ τὸ 'ἄνθρωπος'. ἐπὶ τε τῆς οὐσίας καὶ
ἐπὶ τοῦ ὀνόματος· καὶ γάρ τὸ πρᾶγμα λέγεται ἄνθρωπος καὶ τὸ ὄνομα.
τὰ λάχανα τῆς γῆς ὑπερέχει, τὸ ὑπερέγον τοῦ ὑπερεχομένου μεῖζον, τὰ
30 λάχανα ἄρα τῆς γῆς μεῖζον· τὸ γάρ ὑπερέχειν ἡτοι τὸ κατὰ μέγεθος 10

2 ὀνωτέρω] p. 77b18 τὸν ομ. R 3 καὶ πότερον Arist.: καὶ πρότερον Ηα^a: ομ. R
4 συλλογισμὸς alt. ομ. R 4, 5 ἡ ὁ παραλογισμός ομ. Ra^a 5 εἰπὼν οὖν scripsi:
εἰπὼν Ηα^a: δῆλον οὖν εἰπὼν R: δῆλον οὖν ποιήσας a¹ ἔστι ομ. R 6 post ἔχον prius
add. οἰκεῖται πρὸς γεωμετρίαν a¹ τὸ alt. ομ. Ηα^a post εἰπὼν add. καὶ a¹
7 προτάσεων a¹ 8 τὸν παρὰ τὴν ἐν τῷ σχήματι ἀμαρτίαν γενόμενον παντελῶς a¹
9 ὡς a² εἰπον] p. 151,24 συνάγεται ομ. U 9, 10 παρὰ τὴν ἐν τῷ σχήματι
ἀμαρτίαν a¹ 12 ἔστιν δεῖ διετόν a: τὸ add. Arist. (om. M d p, del. C u) 14 οὖν
ομ. U post ὅτι add. ἡτοι U: ἡ R: ομ. a τὰ om. Ra κατ' ἄγνοιαν a
post ἄγνοιαν add. γίνονται Ra ἡ ομ. R 15 τὴν prius Ra: τὰ U 18 δηλ. Ηα
21 ante κατηγ. add. ὁ R κατηγορούμενος τοῦ ὑποκειμένου a 21, 22 λέγω
δηλ. Ra: δεῖ ὁ μεῖζων U 22 ὁ μέσος a² 23 πολλὰ U 25 οὖν addidi
λεγόμενον a 26 post ὄμωνυμίαν add. οὖν R: καὶ πᾶλιν a 27 γάρ ομ. U
τὸ U: ὁ Ra 28 ἐπὶ ομ. R post ὄνομα add. πᾶλιν a

οὐπερέχειν ἢ τὸ ὑπέρ τὴν ἐπιφάνειαν εἶναι. ἐπεὶ οὖν οὐ περὶ ὠρισμένα 34^η τινὰ πρότιματα οἱ διαλεκτικοὶ ἔχουσιν οὐδὲ τοὺς μέσους ὠρισμένους, πολλὰς ἀπάτης ἀφορμὰς ἔχουσιν. ἐπὶ δὲ τῶν ἐπιστημῶν οὐχ οὕτως· ὥρισται γάρ τὰ καθ' ἐκάστην ἐπιστήμην πράγματα, καὶ οὐδέποτε παρὰ τὴν ὁμοιούμιαν 5 πλάνην ἐν αὐταῖς γίνεται. οἷον, ὡς αὐτῆς φησιν, εἰ λέγοιτο κύκλος καὶ τὰ ἔπη καὶ τὸ σχῆμα, εἰ τις ἐρωτήσει τὸν γεωμέτρην εἰς ὁ κύκλος σχῆμα, εὐθὺς τὴν φαντασίαν ἀπερεῖθε εἰς τὸν γραφόμενον κύκλον, καὶ οὐκ ἀστρι- 10 σταίνει περὶ ποίου κύκλου ὁ λόγος ἢ ποταχῶς ὁ κύκλος· κύκλον γάρ οὐδὲν ἔτερον εἰδὼν οἱ γεωμέτραι ἢ τὸ ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιεγόμενον σχῆμα. 10 ἐπεὶ οὖν ὠρισμένα εἰσὶ τὰ ὑποβεβλημένα τῷ γεωμέτρῃ καὶ οὐδεμία διμοινομία παρὰ ταῖς ἐπιστήμαις, ηὗτον ἔστι παραλογίζεσθαι ἐν αὐταῖς. ὥρισται γάρ ἐκάστου ὅρου ἡ σημασία, οἷον τί ἔστι κύκλος, καὶ τί γραμμή, καὶ τί ἐπίπεδον, καὶ τί τὸ συμπίπτειν, καὶ ἐκαστὸν τῶν λοιπῶν ὡσαύτως. 20 καὶ εἰσὶν οἵονεὶ διατετυπωμένα ἐν τῇ ψυχῇ τὰ σχήματα. ἀμα οὖν τῷ 15 ἀκοῦσαι κύκλον εὐθὺς τὸν ἐν τῇ ψυχῇ τύπον νοεῖ καὶ εἰς ἀστριστίαν οὐκ ἀποφέρεται· οὐδὲ γάρ, εἰ ἐρωτήθει, διτι κύκλος τὸ ἔπη συγχωρήσει, τοῦτο μόνον εἰδὼς ὁ παρ' ἐαυτῷ ὥριστο. οὐ μέντοι ἐπὶ τῶν διαλεκτικῶν συνου- σιῶν οὕτως· οὐ γάρ ὥρισται τὰ ὑποβεβλημένα τῷ διαλεκτικῇ. ἐν μὲν οὖν ταῖς ὁμοιούμιας φωναῖς τὰ ἐπὶ ἄλλου σημανομένου λεγόμενα ἐπ' ἄλλο 25 μεταφέρουσα παραλογιζεῖται.

p. 77b30 Τὸ δὲ κατηγορούμενον οὐ λέγεται πᾶν.

Ἐπειδὴ εἶπε τὸ μέσον κατὰ παντὸς τοῦ ἐλάττονος, τὸ δὲ μείζον κατὰ τοῦ μέσου παντός, ἀναμιμνήσκει ἡμᾶς τὸν εἰρημένων ἐν τῷ Ηερὶ ἐρμηνείᾳ. ζτι τῷ κατηγορούμενῳ ὁ προσδιορισμὸς οὐ συντάττεται (οὐ γάρ φαμεν 'ἢ 25 ἀνθρωπος πᾶν ζῷον') ἀλλὰ μόνως τοῖς ὑποκειμένοις.

p. 77b30 Ταῦτα δὲ ἔστιν οἷον ὅραν τῇ γοήσει.

30

Ταῦτα τοὺς ὅρους φησίν. ὅραν δὲ ἐν τοῖς μαθήμασι δῆλον ὅτι· περὶ τούτων γάρ ὁ λόγος. ἐν δὲ τοῖς μαθήμασι, φησίν, οὐκ ἔστιν ὁμοίως παρα- 30 λογισμὸς διὰ τὸ διετὸν τὸ μέσον ὅρου· ἐκαστος γάρ ὅρος τῶν ἐν τοῖς μαθήμασι διὰ τὸ ὠρισμένον οἷον δεῖξις ἔστι, καὶ ἀμα τῷ ἀκοῦσαι κύκλον γάρ τι τοιοῦτον εὐθὺς ὅρᾳ ὁ ἐπιστήμων τὸ λεγόμενον ἐν ἐαυτῷ γεγραμμένον, καὶ

1 post ὑπερέχειν add. λέγεται α 2 post διαλεκτικὸι add. τὴν σπουδὴν α
4 περὶ R 5 κώτοις Uα 6 καὶ Uα; ὡς R 7 ἐρωτήσεις α: ἐρωτήσει R: ἐρω-
τήσεις U 8 post κώτοις add. εἰς τὸ R 9 post λόγος add. ἔστιν α
9 οἴδασιν α 10 ἔστι R 11.12 ὁμοιούμια οὐδεμία U 11 περὶ U
14 εἰσὶν α: om. RU 14 ante ἐν add. κώτα R 15 τύπον RU: τετυπωμένον κύκλον α
ἀσφισταίς U 16 ἐρωτήσῃ U 17 οὗτος fort. λόρ 17 ἐαυτοῦ U 18 μὲν om. U
19. 20 ἐπ' ἄλλων σημανομένων μεταφέροντες παραλογισθεῖται Ra¹ 23 τοῦ om. U
ἐν τῷ Ηερὶ ἐρμ. c. 7 p. 17b12 sq. 25 μόνον U 26 δὲ Uα Arist.: ζτι R
28 an δη? 30 τὸ (post ἀμα) U 30.31 τοιοῦτον τι α 31 ὁ ἐπιστήμων α:
om. RU

οὐ φέρεται ἐπ' ἄλλο τι σημανόμενον, ἀλλ' ἐπὶ μόνον τούτῳ οὐ καὶ τὸν 34^ο
δρισμὸν ἐν ἑαυτῷ σχέτεται.

p. 77b31 Ἐν δὲ τοῖς λόγοις λανθάνει.

Τουτέστιν ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς συνουσίαις λανθάνει τὰ ὄντα πατα
5 τὸ μὴ ωρίσθαι.

p. 77b32 Ἀρα πᾶς κύκλος σχῆμα; ἀν δὲ γράψῃ, δηλον.

Εἴ τις ἐρωτήσεις τὸν γεωμέτρην εἰ πᾶς κύκλος σχῆμα, δηλον ὅτι
ἀποκρίνεται ὅτι ναί, καταγράψων τὸν κύκλον, καταγράψων δὲ ἡτοι ἐν 40
τῇ φαντασίᾳ ἦτορ τῷ ἀβακίῳ. ἐάν δέ τις ἐπανέργηται αὐτὸν 'τί δέ: τὰ
10 ἔπη κύκλος;', ἵνα συναγάγῃ 'τὰ ἔπη ἀρα σχῆμα', οὐκέτι συγχωρήσει τὸ τὰ
ἔπη κύκλον εἶναι οὐ γάρ ἐφαρμόζουσι ταῦτα τῷ τοῦ κύκλου ὄρισμῷ ἢ
ἐγγουσιν ἐν τῇ ψυχῇ. κύκλον δέ φησι τὰ ἔπη ἡτοι τὰ ἐπιγράμματα τὰ
οὗτω πεποιημένα ώς μὴ πάντας εἶναι ἀκολουθίαν τοῦ δευτέρου στίχου
πρὸς τὸν πρῶτον καὶ τὸν τρίτον πρὸς τὸν δευτέρον καὶ ἐφεξῆς, ἀλλὰ
15 δύνασθαι τὸν αὐτὸν στίχον καὶ ἀρχὴν καὶ τέλος ποιεῖσθαι. οἷον ἔστι το
καὶ τοῦτο.

Χαλκῆ παρθένος εἰμί, Μίδου δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι,
20 εἴστιν δὲν ὅδωρ τε νάγη καὶ δένδρεα μαρτά τεθῆλη
ἡέλιος τ' ἀνιών λάμπη λαμπρά τε σελήνη,
αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ ἐνὶ τύμβῳ
ἀγρελέω παρισθει, Μίδης δὲ τῇδε τέθηπαται.

Ορα γάρ δὲ τὸν σπερ γένεται σχέδιον ἀφ' οὗ δὴν τις
στίχου βούληται ἀρέσασθαι· "αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ ἐνὶ τύμβῳ",
εἴτα "χαλκῆ παρθένος εἰμί" καὶ τὰ ἔξης· ἥτις οὖτω· "χαλκῆ παρθένος
25 εἰμί", εἴτα "αὐτοῦ τῇδε μένουσα", εἴτα "ἔστιν δὲν ὅδωρ τε νάγη" καὶ τὰ ἔξης.
λέγει δὲν Ἡρόδοτος ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ὁμήρου Ὁμήρου εἶναι τὸ ἐπίγραμμα εἰς

I ἄλλω τοῖς σημανούμενῳ U μόνῳ τούτῳ, δὲν 5 ὕρισται U 6 πᾶς R:
πᾶν α γράψῃ R (n. p.). 7 post τις add. φησιν α ἐρωτήσει U 8 ἀπο-
κριθήσεται α δὲν εἰ Ua¹ δὲ ἐπανέργοιτ, post quod add. αὐτὸς α αὐτῷ Ua²
τὰ δὲ, om. τί Ra¹ 11 ἐφαρμόζει a¹ ταῦτα scripsi: αὐτὰ R Ua²: αὐτοῖς a¹
6—όρισμός, δὲν a¹ 12 immo ἔξει κύκλον δὲ κτλ.] cf. O. Immisch *Kyklos bei*
Aristoteles (Griech. Studien, Herm. Lipsius z. 70. Geburtstag dargebracht, Leipzig 1894.
8, 111 sqq.) 13 πεποιημένα R 14 δευτέρον R Ua²: οὐκ ώς τῇ κατὰ τὸ
τέλος τοῦ πρῶτου στίχου λέξει, ἀκολουθίσῃς τῇς ἀρχῆς τοῦ δευτέρου καὶ τούτῳ τοῦ τρίτου a¹
14 ἄλλ? ώς a¹ 17 χαλκῆ κτλ.] cf. Plat. Phaedr. p. 264 D μήδους pr. U,
corr. U¹ 18 τελέθη U 19 καγών λαύπει R 20 ἐπὶ R,
at cf. vs. 23 21 μήδης pr. U, corr. U¹: μήδες R 22 ante ἀρα add. ὅρα γάρ
ὅτε ώς τοῦ παραληγόμενου λέγοντος δὲτι τῶν παραληγόραμων αἱ ἀπεναντί καὶ τὰ λοιπὰ
καὶ λοιπὸν οἰσμένου ώς τὸ τῶν ἀρθρὸν ισοδυναμεῖ τῷ πᾶς ὁ γεωμέτρης ἐνίσταται καὶ R
ἐφ R δὴν] cf. vol. XVI 449, I not. 23 βούλεται R: βούλοιτο α post ἀρ-
έσασθαι add. καὶ εἰπεῖν α αὐτὸν R 26 [Ἡρόδοτος] § II p. 5,24 Westerm.
τῷ ὄμβρῳ R

Μήδαν τῶν Φρουρῶν βασιλέα. Ἡ τοίνυν τὰ τοιωταὶ ἐπιγράμματα κύκλου 35
φησίν, ἡ κύκλου λέγει τὰ ἐγκύκλια λεγόμενα μαθήματα, οὗτοι καλούμεναι ἡ
ώς πᾶσαν ἴστορίαν περιέχοντά πως ἡ ὡς πάντων περὶ αὐτὰ εὖλουμένην
(περὶ μὲν γὰρ τὰ ἄλλα τῶν μαθήματων οὐ πάντες στρέφονται, οἷον περὶ τὸ
ἴστατρικὴν ἡ ἥρητορικὴν ἡ ἀλληληγορίαν τινά· περὶ ταῦτα μέντοι σχεδὸν πάντες καὶ οἱ
περὶ τὰς ἄλλας λογικὰς ἐπιστήμας ἔχοντες) ἡ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. οὐά τὸ πάντας
τοὺς ποιητὰς περὶ τὰς αὐτὰς ἴστορίας εὐλείσθαι. ταύτη δὲ δέξουσι μὲν
τὰ κωμικὰ τῶν ἐγκύκλιων ἀποκρίνεσθαι· φημὶ δὲ δεῖ μάλιστα μὲν ἡ ἀρχαία
κωμιδία οὐδὲ τούτων ἀπήλασκεται, ἀλλὰ παρεμπλέκονται πολλαχοῦ ἴστορίαι.
10 ἀλλως τε κυρίως μὲν τὰ ἄλλα εἰεν ἂν ἐγκύκλια, κατὰ συνεκδογὴν δὲ καὶ το
ταῦτα. γεγράφατι γιδὸν τινες περὶ τοῦ κύκλου ἀναγράψοντες πόσιν τε ποι
ηταὶ γεγόνασι καὶ τί ἔκαστος ἔγραψε καὶ πόσοι στίχοι ἔκαστον ποιήματος
καὶ τὴν τούτων τάξιν, τίνα τε πρῶτα δεῖ μανθάνειν καὶ δεύτερα καὶ
ἔπειταις. Πεισάνδρου δὲ τὴν αὐτὴν πραγματείαν ποιηταμένου, λέγω δὴ
15 πλειστηγὸν ἴστορίαν κατὰ τάξιν συναγαγόντος, ἀντιποιηταμένου δὲ καὶ εὐεπείσας
καταφρονηθῆναι φασι τὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ ποιητῶν συγγράμματα δὴ μηδὲ
εὑρίσκεσθαι τὰ ποιήματα τὰ ἐν τοῖς κύκλοις ἀναγραφαμένα.

p. 77b34 Οὐδὲ τὸ δέ ἐνστατιν εἰς αὐτὸν φέρειν. ἀν τῇ δὲ πρότασις
ἐπακτική καὶ τὰ ἔξης.

20 Τὸ λέγει διὰ τούτων, τοῦτο ἐστιν. οὗτοι πρὸς τοιούτους παραλογι-
μασίς (οἵντις ἔστι καὶ ὁ νῦν προκείμενος ὁ λέγων τὰ ἔπη κύκλου. ὁ κύκλος
σγῆμα, τὰ ἔπη ἀρτὰ σγῆμα²), δεῖ οὖν, φησίν, ἐνισταμένους τὰς ἐνστάσεις
μηδὲν ἐπαγωγῆς φέρειν. οἷον, εἰ τύχοι, τάδε καὶ τάδε τὰ ἔπη προ-
φέροντας, ὡς οὐκ εἰεν κύκλοι, ἀλλὰ καθιστακῶς ἐνστατθεὶς οὗτοι οὐδὲν ἔπος
25 κύκλοις. οὗτοι δέ πρότασίς ἐστιν ἀποδεικτική δὲ μηδὲν εἰστε κατέ-
λου, διότι ἐκ τῶν καθόλου ὁ συλλογισμός, οὗτοι οὐδὲν ἐνστατίς ἐστιν 20
ἐπιστημονική δὲ μηδὲν εἰστατις. φησίν, αὐτὴν καὶ τοῦ
συλλογισμοῦ μέρος γίνεται. εἰ μὲν γὰρ πρὸς τὸ συμπέρασμα ἐντεῖλαί τοι, δὲ
ἐνστατις ἀργὴ γίνεται συλλογισμοῦ. εἰ δὲ πρὸς τὴν πρότασιν, συμπέρασμα

2 λεγόμενα οι. α 3 πως οι. U post πάντων add. φίτσόρων τε καὶ φιλοσό-
φων, τῶν τε καθόλου (καὶ τῶν addidit Immisch l. c. p. 113) κατὰ μέρος Ra εἰδου-
μένων περὶ αὐτὰ R post εἰδουμένων add. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο τι κύκλος ιδίως δημο-
ζόμενος (ον α). δὲ ποιηταὶ τινὲς μὲν εἰς ἑτέρους, τινὲς δὲ εἰς ὅμηρον ἀναφέρουσι (quae ante
6 η transposuit Immisch l. c.) Ua 5 post η prius add. περὶ α post
πάντες add. στρέφονται α 6 σπουδάζοντες α 7 εἰλησθεὶς Ua post
μὲν add. τινες α 8 μηδὲν α 9 τούτου U post ἴστορίαι add. αἵς καὶ οἱ
ἄλλοι ποιηταὶ γράνται α 10 post τε add. δὲ δεῖ καὶ Ra 11 γεγράφατι—17 ἀνα-
γραφαμένα οι. α γράφουσι R 13 πρῶτον R 14 πιστίδρου U
15 κατὰ R; καὶ U συναγαγόντος seripsi: συνάγοντος RU εὐπείσας U
18 αὐτὰ R εἰν R 19 καὶ τὰ ἔξης οι. R 20 οὖτοι οι. post τοιούτους
add. φησίν α 23 post τάδε alt. add. οὖτω γάρ λέγεται η ἐπαγωγὴ Ua^a 23, 21 προ-
φέροντας α^a 25 εἰ μηδὲν α^a 26 συλλογισμόν. οι οι. R 27 εἰ μηδὲν Ua^a
28 εἰ μὲν—p. 158, 1 η ἐνστατις οι. α πρόστις — p. 158, 1 μὲν γάρ οι. R

γίνεται ἡ ἔνστασις. οἷον εἰ μὲν ἐνστῆ τις πρὸς τὴν πρότασιν τὴν λέγου- 355
σαν ‘τὰ ἔπη κύκλος’ λέγων ‘οὐδὲν ἔπος κύκλος’, συμπέρασμα γίνεται τοῦ
συλλογισμοῦ ἡ ἔνστασις λεγόντων οὗτως ‘οὐδὲν ἔπος σχῆμα ἔστι, πᾶς δὲ
κύκλος σχῆμα ἔστιν, οὐδὲν ἀρά ἔπος κύκλος ἔστιν’. εἰ δὲ πρὸς τὸ συμπέ-
5 ρασμα φέρεται ἡ ἔνστασις τὸ λέγον ὅτι τὰ ἔπη σχῆμα, λέγουσα μηδὲν
ἔπος σχῆμα, πρότασις γίνεται ἡ ἔνστασις λεγόντων ‘οὐδὲν ἔπος σχῆμα, πᾶς
κύκλος σχῆμα, οὐδὲν ἔπος κύκλος’. καὶ ὁ μὲν φιλόσοφος οὗτως ἐξηγήσατο ^α
τὸ χωρίον. ἐμοὶ δὲ οὔτε καλῶς εἰρήθηται δοκεῖ (ἀεὶ γάρ δεῖ τὴν ἔνστασιν
συμπέρασμα εἶναι τοῦ συλλογισμοῦ· ταύτην γάρ δεῖ δηλον ὅτι ἀποδεῖξαι,
10 ἵνα τὴν ἀντικειμένην αὐτῇ δεῖξαι μὴ καλῶς οὖσαν) οὔτε ταῖς Ἀριστο-
τελεικαῖς συμφωνεῖν λέξειν. ἦν γὰρ φέρει, φησίν, ἔνστασιν, αὕτη
γένοιτο ἀν πρότασις ἢ ἀποδεικτική ἢ διαλεκτική· διόπερ τὴν
ἀκριβῆ τοῦ χωρίου ἐξηγησιν ὑπερτίθεμαι, ἔως καὶ τῷ ἐξηγητῷ ἐντύχω.

p. 77b40 Συρβαίνει δ' ἐνίους ἀσυλλογίστως λέγειν διὰ τὸ λαμ-
15 βάνειν τὰ ἐπόμενα ἀμφοτέροις.

Εἴπων ὅτι ἡτον ἐν ταῖς ἐπιστήμαις γίνεται ὁ παραλογισμὸς ἢ ἐν ταῖς
διαλεκτικαῖς μεθόδοις, διὰ τὸ τὸν μέσον ὄμώνυμον ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς
μεθόδοις λαμβάνεσθαι, ἐν δὲ ταῖς ἐπιστήμαις μηκέτι, βούλεται νῦν καὶ περὶ
τῶν παρὰ τὸ σχῆμα ἡμαρτημένων συλλογισμῶν εἰπεῖν. οἱ γὰρ κατὰ τὴν ^α
20 ὄμώνυμάν τοῦ μέσου ὅρου γινόμενοι παραλογισμοὶ οὐκ ἀν εἰεν παρὰ τὸ
σχῆμα ἡμαρτημένοι· κυρίως μὲν γάρ καὶ κατ’ ἀλήθειαν ἐν τούτοις οὐδὲ
συλλογισμὸς ἀν εἴη, ἀλλὰ δύο προτάσεις διεσπαζένται ἀπ’ ἀλλήλων· διὰ
δὲ τὴν ὄμώνυμάν δοκεῖ ὁ μέσος συνηρθεῖ τοῖς ἄκροις καὶ συνηρθεῖται συλλο-
γιστικῶς. εἰπὼν οὖν ὅτι παρὰ τὸν μέσον ὅρον ὄμώνυμον δύτα πολλάκις ἐν
25 ταῖς διαλέξεσι γίνονται πολλοὶ παραλογισμοί, διόπερ ἐν ταῖς ἐπιστήμαις οὐ
συμβαίνει, νῦν βούλεται δεῖξαι καὶ τοὺς παρὰ τὸ σχῆμα γινομένους ἐν ταῖς ⁴⁰
διαλέξεσι παραλογισμούς, καθ’ οὓς πάλιν διαφέρουσιν αἱ ἐπιστῆμαι τῶν
διαλέξεων. γίνονται οὖν, φησί, καὶ παρὰ τὸ σχῆμα παραλογισμοὶ διὰ τὸ
πολλάκις τὸν αὐτὸν μέσον τοῖς δύο ἄκροις ἔπειθει, τουτέστι διὰ τὸ λαμβά-
30 νειν ἐν δευτέρῳ σχῆματι δύο καταφατικά· οἵνονται γὰρ ὅτι, εἰ τὸ αὐτὸν
δύσιν ἔπειται, κάκεῖνα ἀλλήλοις ἔπειται. τὸ δὲ οὐκ ἔστιν, εἰ μὴ συγ-

1 post μὲν add. γάρ α ἔνστατή Ra 2 οὐδὲν—3 λεγόντων om. R 3 δὲ
om. U 5 τὸ λέγον—6 ἔνστασις om. U λέγουσα—6 ἡ ἔνστασις om. a¹
6 πρότασις—σχῆμα om. R λεγόντων Ua²: ἐρεῖ οὕτως a¹ οὐδὲν ἔπος σχῆμα Ua²:
οὐδὲν ἔπος, κύκλος ἔστιν a¹ πᾶς Ua²: πᾶς δὲ R: ὁ δὲ a¹ 7 post σχῆμα add.
ἔστιν a¹ οὐδὲν ἔπος (ἔστι add. R) κύκλος RUa²: οὐδὲν ἀρά ἔπος σχῆμα a¹
10 μὴ a: om. RU 11 συμφωνεῖν a: συμφωνοῦσαν RU 13 ὑπερτίθεται R:
δοκεῖ καλῶς ἔχειν ὑπερθέται a¹ έώς scripsi: ως RUa²: ἔστι δὲ a¹ καὶ ἄλλοις
ἐξηγηταῖς a¹ ἐντύχομεν Γα²: ἐντύχομεν, sed ante καὶ a¹ 15 ἀμφοτέροις τὰ ἐπόμενα
a Arist. 18 μεθόδοις a: om. RU περὶ om. R 19 κατὰ RU: παρὰ a
20 οὐκ ἀν Ua: καὶ R 21 μὲν om. a¹ καὶ a¹: om. RUa² 21.22 οἱ τοιοῦτοι
οὐδὲ συλλογισμοὶ ἀν εἰεν, ἀλλ’ ἐφ’ ἔκάστου δύο a¹ 22 ἀπ’ om. a 23 αὶ καὶ
συνηρθεῖται? 24 περὶ R 29 δύσιν U 31 ἔπονται alt. l. U

γενῆ εῖσιν ἔκεινα· ἔπειται γάρ καὶ λίθῳ καὶ ἀνθρώπῳ η̄ οὐδέποτε, καὶ οὐχ 355
ἔπειται τῷ ἔτερῳ τῷ ἑτέρῳ, οὔτε ὁ ἀνθρώπος τῷ λίθῳ οὔτε ἔρπαλιν, διὰ τὸ οὐ
μὴ εἶναι ὅμοιον· ὥσπερ, φησί, καὶ ὁ Καινέντις ἐποίει σοφιστής· συνελαμβά-
ζετο γάρ οὗτοι τὸ πῦρ ἐν πολλαπλασίοις ἀναλογίᾳ αὐξένται τὸν τρόπον
οὗτον· τὸ πῦρ τάχιστα αὐξένται, τὰ ἐν πολλαπλασίοις ἀναλογίᾳ αὐξένμενα
τάχιστα αὐξένται, τὸ πῦρ ἄρα ἐν πολλαπλασίοις ἀναλογίᾳ αὐξένται. καίτοι,
φησίν, ἐνίστηται τοῖς τοιούτοις ἐνδέχεται ὅγια ποιῆσαι τὸν λόγον η̄ τοὺς συλ-
λογισμούς, ὅμως οὐ συνορῶντες ἀσυλλογίστως τυμπλέκουσι τὰς προτάσεις· οὗτε οὐ
γάρ οἱ ὥροι ἔξιστοι οὐσιν ὡς ἐνδέχεται αὐτοῖς τρέψειν τὸν κατηγορούμενον εἰς
10 τὸν ὑποκείμενον, τίτης δυνατὸν ὅγιες ποιῆσαι τὸ σχῆμα. οἷον τὸ ἐπιστήμης
δεκτικὸν κατὰ παντὸς ἀνθρώπου καὶ γελαστικοῦ, ἡ ἀνθρώπων ἄρα κατὰ
παντὸς γελαστικοῦ· ἐάν οὖν ἀντιστρέψῃς τὸν ἀνθρώπον καὶ τὸ ἐπιστήμης
δεκτικὸν λέγων οὗτοι οὐτεπίστημαι, κατὰ παντὸς νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικοῦ,
ὅγιες ποιῆσαι τὸ σχῆμα. ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ἐάν γάρ οὐτὲ
15 τοῦ εἰπεῖν τὸ ἐν πολλαπλασίοις ἀναλογίᾳ αὐξένμενον τάχιστα αὐξένται· εἴπω-355
μεν οὗτοι τάχιστα αὐξένμενον ἐν πολλαπλασίοις ἀναλογίᾳ αὐξένται. ὅγιες
ποιοῦμεν τὸ σχῆμα καὶ τὸ αὐτὸν συνάργουμεν. τὸ δὲ ἐν πολλαπλασίοις ἀνα-
λογίᾳ αὐξένται οὐ μὲν Ἀλέξανδρος οὐκ οὐδὲ οὐ τὸ παιδίον, οὐα δὴ μὴ πολλὴν
20 ἔξιν ραμφηματικὴν ἔχων. φησὶν αὐτὸν λέγειν τὰ ἐν πολλαπλασίοις
λόγων αὐξένμενα τάχιστα αὐξένται, ὡς ἂν εἴπωμεν ὡς δύο πρὸς τρία, οὕτω
διακόσια πρὸς τριακόσια, ἀγνοήσας οὗτοι οὐ πολλαπλασίων οὗτος οὐ λόγος ἀλλὰ
ἐπιμόριος. πολλαπλασίων μὲν γάρ λόγος | καλεῖται οὐ τὸ αὐτὸν δὲς η̄ πολλάκις 120

1 αἴτιος α¹ 2 οὕτε prius RUA²: ἕγουν, οὐ λίθος τῷ ἀνθρώπῳ, η̄ α¹ οὕτε
ἔμπαλιν οικ. α¹ 3 ante καὶ add. οἰον U² οὐ συμπιστής κατενές ἐποίει α¹
3.4 συλλογίζεται R 5 τὸ ἐν—αὐξένμενον U 7 ὑγιῶς U: ὑγιῆς α λόγον
η̄ τοὺς οὗτοις οικ. U 8 post ὥρων add. οἰον U α οὐ RU: οὐ (sic) α
οὗτοι R 9 ἐνδέχεται α² 9.10 εἰς τὸν ὑποκείμενον α²: οικ. RUA¹ 10 τότε
δυνατὸν (δυνατὸν οικ. α²), φνα post 9 ἀντιστρέψειν habent libri, transposui ὑγιῶς U²
ἔται τὸ α² 11 post ἀνθρώπου add. τε R ἄρα οικ. U 12 ἀντιστρέψῃ Ra
14 ποιήσεις scripsi: ποιήσαι Ra: ποιεῖ U ὥσπερ U 15.16 post εἴπωμεν add.
ἀντιστρέψως α 17 post σχῆμα add. εἰς τὸ πρῶτον ἀνάγοντες α τὰ δὲ R
18 οἰδα τί U 19 λέγειν αὐτὸν α 20 λόγων R: ἀναλογία Uα 21 οὗτοι
οὐκ εἴστιν οὗτοις οὐ λόγος τῶν δύο πρὸς τρία. καὶ τῶν διακοσίων πρὸς τριακόσια πολλαπλα-
σίων, ἀλλὰ α post οὐ add. περὶ R 22 μὲν α: οικ. RIU καλεῖται—
p. 160,24 νικόμαχος RUA²: καλεῖται ἐν ἀριθμοῖς, οἵταν οὐ ἔλαττων δίς, η̄ τοῖς, η̄ πλεονάκις,
καταμετρητῇ τὸν μείζονα, οὐκον ἔλειπιν τὸν μείζονον ἔλαττον ἔαυτον. οἰον, ἐν διαλασίοις
οὐ βί β πρὸς τὸν δ, καὶ οὐ δ πρὸς τὸν η̄. η̄ ἐν τριτλασίοις, οὐς οὐ β, πρὸς τὸν θ. καὶ οὐ θ, πρὸς
τὸν ζ. καὶ ἐν τοῖς ἀλλοις ὅμοιως. ἐπιμόριος δὲ, οἵταν οὐ μείζων δίς οὐ διχοτόμηται τὸν ἔλαττον, καὶ
μόριον τι ἔτι ἀντοῦ, η̄ τέταρτον, η̄ ἐφετῆς. οἰον, οὐ β τοῦ β ἐπιμόριος. ἔχει γάρ θίσιν τὸν β
καὶ τὸ ζμιστον αὐτοῦ. διὸ καὶ ζμιστος κέκληται παρὰ τὸ ζμιστον. καὶ οὐ τέσσαρα τοῦ ζ, ἐπι-
τρίτος. ἔχει γάρ δίς τὸν ζ, καὶ τὸ τρίτον αὐτοῦ. οἰ γοῦν παρὰ τοῦ ἀλεξάνδρου προσ-
ληφθεῖτε εἰς ἀπόδειξιν ἀριθμοῖς, διτε β καὶ η̄. καὶ οὐ σ, καὶ οὐ τ, οὐκ ἐν λόγῳ εἰσὶ πολλα-
πλασίοις, ἀλλὰ ἐν ἐπιμόριοι. ἕγουν, ζμιστον. ἐν οἷς καὶ αὐξένται οὐ γίνεται ὥσπερ ἐν τοῖς πολλα-
πλασίοις. οὐ γάρ οὐς οὐ β πρὸς τὸν η̄, οὕτω καὶ οὐ β πρὸς ἔτερον τινα. ισταται γάρ μέριο
τούτων οὐ λόγος. οὐδὲ οὐς οὐ σ πρὸς τὸν τ, οὕτω οὐ τ πρὸς ἔτερον. οὐκ δῆτα λοιπόν, ἐν τού-
τοις τάχιστα η̄ αὐξένταις γίνεται, ὥσπερ ἐν τοῖς πολλαπλασίοις. διὰ τοῦτο καὶ οὐ πρόκλιτος, καθίσπερ

λαμβάνων, οἷον ὡς ὁ δύο πρὸς τὸν τέσσαρα, οὗτω τέσσαρα πρὸς δκτώ, καὶ ὡς 120^γ διακήσια πρὸς τετρακόσια, οὗτω τετρακήσια πρὸς δκτακήσια ὅμοίως ὡς δύο πρὸς 20 δκτώ, οὗτω διακήσια πρὸς δκτακήσια. ἐπιμόριος δὲ ὁ ἔχων τὸ ὄλον καὶ μόριον αὐτοῦ· οἶνον ὁ τρία τοῦ δύο ἐπιμόριος· ἔχει γάρ αὐτὸν καὶ τὸ ἥμισυ 5 αὐτοῦ· δρούίως τοῦ τρία ὁ πέντε ἐπιμόριος· ἔχει γάρ αὐτὸν καὶ τὸ δίμοιρον αὐτοῦ. καὶ ὁ μὲν πολλαπλασίων ἡ διπλασία ἐστὶν ἡ τριπλασίαν καὶ ἐφεξῆς· ὁ δὲ ἐπιμόριος ἡμιόλιος, εἰ τύχοι, ἡ καὶ ἐπίτριτος ἡ ἐπιτέταρτος καὶ ἑπτωσύν 10 ἄλλως. τοιοῦτοι δὲ καὶ οἱ πάρ' Ἀλεξάνδρῳ λεγθέντες ἀριθμοὶ· ὁ γάρ τρία τοῦ δύο ἡμιόλιος ἐστιν, ὥστε περ καὶ ὁ τριακήσια τοῦ διακήσια. ἄλλως τε οὐδὲ 25 15 κατὰ συνέχειαν αὐξομένους ἔλαβε τοὺς δρους καὶ οὗτω τάχιστα γνωμένην τὴν αὔξησιν· οὐ γάρ δυνατὸν τοὺς ἐπιμορίους ἀριθμοὺς κατὰ συνέχειαν αὐξῆσαι τάχιστα. ἐνόμισεν οὖν ἵσως πολλαπλασίουν ἀναλογίαν λέγεσθαι τὴν τὸν αὐτὸν λόγον ἔχουσαν. ὁ μὲν οὖν Ἀλεξάνδρος οὗτω. Πρόκλις δὲ τὸ γωρίον οὗτως ἐξηγεῖται, ὡς ὁ φιλόσοφος ἔλεγεν. ἔλεγε δὲ ἐφεξῆς δεῖν 20 20 ἐκκεντθεὶ πλείονας ἀριθμοὺς τῷ αὐτῷ διπλασίον λόγῳ ὑπερέχοντας ἀλλήλων, οἷον τὸ α', τὸ β', δ', γ', ε'', λβ' καὶ ἐφεξῆς ἀεὶ τοὺς διπλασίους, καὶ λέγειν θεὶ ως ἐν πρὸς δύο, οὗτω καὶ δύο πρὸς τέσσαρα καὶ τέσσαρα πρὸς δκτώ καὶ δκτώ πρὸς δεκαεξής καὶ δεκαεξής πρὸς τριάκοντα δύο καὶ οὗτως 25 25 ἐφεξῆς· τάχιστα γάρ ἡ τοιαύτη αὔξεσαι ἀναλογία ἡ κατὰ τοὺς πολλαπλασίους λόγος. ἐπὶ μέντοι τὸν ἐπιμορίων οὐκ οὗτως· οὐ γάρ ως ὁ δύο πρὸς τρία ἔχειν, οὗτως ἐστιν ἐφεξῆς εὑρεῖν θεὶ καὶ ὁ τρία πρὸς τινα ἔχει 30 ἄλλον κάκεινος πρὸς ἄλλον, ἄλλῃ ἐνταῦθα καὶ μεθόδου δεῖ, πῶς ἐστι μιᾶς μεθόδῳ εύρειν, εἰ τύχοι, τοὺς ἐπιτρίτους ἀριθμοὺς ἡ ἡμιόλιος, ἣν παραδίδωσιν ὁ Νικόμαχος. |

6 ἡμέραιος ἔλεγεν, οὗτως ἐπηγείτο τὸ γωρίον. δεῖ φησιν ἐκκενθεὶ πλείονας ἀριθμοὺς ἐκ μονάδος ἐν τῷ αὐτῷ πολλαπλασίοις λόγῳ. ἔστω διπλάσιον, οἷον, α. β. δ. η. τ. λ. ἔδ. ρ. χ. δ. ζ. καὶ ἐφεξῆς. δυνατὸν γάρ ἐπί ἀπειρον προέιναι, καὶ ἐστὶν ὡς ἡ μονάς πρὸς τὸν β., οὗτως ὁ β. πρὸς τὸν δ., καὶ ὁ δ. ὁ τ. πρὸς τὸν ι. καὶ ὁ ι. τ. πρὸς τὸν λ.β. καὶ ἐφεξῆς. ἐν οἷς τῆς τοιαύτης ἀναλογίας προϊόντης εἰς ἀπειρον, τάχιστα γίνεται ἡ αὔξησις, κατὰ τοὺς πολλαπλασίους λόγους. οὐ γάρ μόνον ἐν τῷ διπλασίῳ τοῦτο συμβαίνει, ἀλλὰ καὶ τοῖς τριπλασίοις, καὶ τοῖς τετραπλασίοις, καὶ τοῖς λοιποῖς ἀπαντεῖ. ἐπὶ μέντοι τῶν ἐπιμορίων οὐδὲ 35 ὁ ἀλεξανδρὸς ὑπέθετο, οὐδημῶς. οὐ γάρ ως ὁ β. πρὸς τὸν γ. παθάπερ εἰρηται, οὗτως ἐστὶν ἐφεξῆς εύρειν καὶ τὸν γ. πρὸς ἕτερον τινα τῶν μετ' αὐτὸν, τὸν αὐτὸν λόγον ἔχοντα. ὅπως δὲ δεῖ εὐρίσκεσθαι πλείονας ἐπιμορίους, ἐφεξῆς μεθόδου δεῖ ἀριθμητικῆς. ἣν ὁ νικόμαχος ἐν τῇ εἰσαγωγῇ παραδίδωσιν ^{a1} 1 τὸν ομ. α² 2 οὗτω τριακήσια πρὸς διακήσια R
3 ἐπιμόριον itemque vs. 4 U 4 τοῦ ε̄ R post γάρ add. τὸν R 5. δ. δρούίως—
αὐτοῦ R (τὸν, quod hic quoque post γάρ habet R, delevi): om. Ua² 6 η—ἐστὶν om. R
7 καὶ prius om. R 8 περὶ R 9 καὶ α²: om. RU οὐδὲ α²: om. RU
10 ταχιστὴν Ra² 10.11 τὴν γνωμένην Ua² 12 ἐνόμισταν R 13 post αὐτὸν
add. μὲν R post ἔχουσταν add. τί τὸν ἀλεξανδρὸν μικρὸν ὑπέω κατηγείσω, τὸν ἐπιμόριον ἀριθμὸν εἰπόντα πολλαπλασίον, δρούίων τι καὶ αὐτὸς ἀγνοήσας ἐνταῦθα σύγνομα. ἰδού τὸν πέντε τοῦ τρία ἐπιμόριον εἰπας, ἐπιμερηγή ὅντα τῷ γένει, ἡ τῷ εἴδει ἐπιμερηγή. τὸ δὲ διμοιρον εἰπεῖν τι, οὐκ ἐδυστρῆπτον ἐπιδιψερηγ τὸν πέντε τοῦ τρία εἰπεῖν Ua² οὖν οι. R
16 ιτ' corr. U¹ 17 post καὶ alt. add. ὁ R 19 η alt. om. R
20 δ. om. U 21 θεὶ καὶ om. Ua² 22 ἄλλον prius RU: μᾶλλον α²
κάκεινο Ua² 23 τοὺς om. U 24 ex a¹ serpsi: οὕς RUa²

οὐκ ἐνδέχεται τὴν ἐλάττονα πρήτασιν ἀποφασικὴν εἶναι, διὰ τοῦτο οὐχ οἵν 39^τ
τέ ἐστιν ἐν τῷ πρώτῳ σχῆματι ἀποφασικὸν συλλογισμὸν τῆς αἰτίας γενέσθαι,
εἰ μή, ὡς εἶπον, δύο ἀντιστροφὰς ποιησόμεθα, τῆς τε ἀποφασικῆς προτάσεως
καὶ τοῦ συμπεράσματος. ὅπερ δὴ εἰπον, ὅταν εἴπω ‘πᾶς ἄνθρωπος ζῶν,
5 οὐδὲν ζῆσθαι λέμοις, οὐδὲν ἄρα ἄνθρωπος λέμοις’, οὐκ ἐστιν αἰτίος ὁ μέσος 15
ἥρος τοῦ συμπεράσματος ἀλλὰ ἡ φύσις αὐτὴ τῶν ὅρων. τὸ μὲν γάρ μηδὲν
ζῆσθαι λέμοις εἶναι ὄμοιώς ἐστιν, ὥσπερ ἂν εἰ μηδὲ ζύλον εἶναι εἴποι τις
μηδὲ ἄλλο τι τῶν παρὰ τὸ ζῆσθαι τὸ δὲ λέγειν ‘πᾶς ἄνθρωπος ζῶν’ οὐκ αἰτίον
10 τοῦ μὴ εἶναι τὸν ἄνθρωπον λέμοις, ἐπεὶ καὶ μὴ ζῆσθαι τὸν ἄνθρωπον μὴ εἶναι
λέμοις. ὅταν μέντοι εἴπω ‘οὐδὲν ἄνθρωπος ἄλυχον, πᾶς λέμοις ἄλυχον, οὐδὲν
15 ἄρα ἄνθρωπος λέμοις’, αἰτίων ἐστι τοῦ μὴ εἶναι τὸν ἄνθρωπον λέμοις τὸ
μηδὲ ἄλυχον εἶναι· ἐπειδὴ γάρ γένος ἐστι τοῦ λέμοιο τὸ ἄλυχον, οὐ μετέ- 20
γει: δὲ τοῦ γένους ὁ ἄνθρωπος, διὰ τοῦτο οὐδὲ τινος τῶν ὑπὸ τὸ γένος εἰδῶν
μεθίξει, ὥν ἐστι καὶ ὁ λέμοις. μόνως ἄρα ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι ἡ τῆς
τοιαύτης αἰτίας συλλογισμός.

p. 78b28 Ἐοίκασι δὲ αἱ τοιαῦται τῶν αἰτιῶν τοῖς καθ’ ὑπερ-
βολὴν εἰρημένοις· τοῦτο δέ ἐστι τὸ πλέον ἀποστήσαντα τὸ
μέσον εἰπεῖν.

‘Ο μὲν φιλόσοφος τὸ τοῖς καθ’ ὑπερβολὴν εἰρημένοις φησὶν εἰρῆ-
20 σιμαὶ τῷ Ἀριστοτελεῖ ἀντὶ τοῦ ‘τοῖς πολὺ διεστηκόσι’ καὶ ἐξηγητικὸν τούτου
τὸ ἐπιφερόμενον εἶναι· τοῦτο γάρ, φησι, λέγω τὸ καθ’ ὑπερβολὴν τὸ ἀπο-
στήσαντα τὸν μέσον ὅρον τῆς προσεχοῦς αἰτίας οὗτως εἰπεῖν, τουτέστι
ιη̄ προσεχῆ αἰτίου εἶναι τὸν μέσον ὅρον ἀλλὰ πορρωτέρω. οὐ τοῦτο δὲ μερὶς 30
δοκεῖ ἡ λέξις σημαίνειν· αὐτὴ γάρ τοῦτο τοῦ περὶ τούτου λόγου ἀρχήρενος
25 εἰρηκε, τὸ “ἐφ’ ὧν δὲ τὸ μέσον ἔξω τίθεται”, τουτέστι πόρρω τῆς προσε-
χοῦς αἰτίας τὴν θέσιν ἔχει. ἐν οὖν τῷ λέγειν ‘ἔσκει τὰ πόρρω αἰτία τοῖς
πόρρωθεν αἰτίοις’ πολὺ τὸ ἀνακλόουμενον φαίνεται. ὅλλα δέπερ καὶ ὁ Θεομί-
στις φησι. τοῦτ’ ἔστιν ἵσον ‘τοῖς ἐκ τοῦ περιόντος καὶ ἐκ περιουσίας λαμ-
βανομένοις’. ἔρχεται γάρ πρὸς τὸ δεῖξαι μὴ ἀναπνεῖν τὸν τοιγόν τὸ εἰπεῖν διτι
30 πνεύμονα οὐκ ἔχει· τὸ δὲ διὰ τὸ μὴ εἶναι ζῶν πρὸς ὑπερβολὴν καὶ ἐκ τῆς
περιουσίας εἰληπται. ὄμοιώς τὸ μὲν τὰ νότια θάττον οὐνειν διὰ τὸ ἐλάτ-
τονα ἔχειν τὴν ὑπὲρ γῆς περιφέρειν ἵκανὸν εἰς ἀπόδειξιν· τὸ δὲ ἐκ τοῦ

3 ποιησόμεθα R	4 δὲ R	πᾶς ἄνθρωπος α: πάντα ἄνθρωποι RU	5 ἡ λέξιν	
pr. I. R	6 αὕτη libri	7 εἴπη R	8 περὶ R	11 τοῦ Ua: τὸ R
14 μόνος U	19.20 εἰρῆσθαι τὸν ἀριστοτελεῖ α ¹ : εἰρῆσθαι τὸν ἀριστοτελῆν S: om. RUa ²			
20 τούτου ἐξηγητικὸν α ¹	21 εἶναι, sed ante τὸ ἐ. Sa ¹ : λέγε RUa ²	22 τοῦτο —ὑπερβολὴν		
om. a ¹	22 οὗτος om. a ¹	23 εἴπειν conicio	24 τοῦ—λόγου Sa:	
om. RU	προσαργύρενος R	25 εἴρηκε] p. 78b13	τὴν θέσιν Sa ¹ : om. RUa ²	
26 ἔχει U: ἔχειν, om. ἐν a ²	οὖν Ra ¹ : οὔτι, sed post λέγειν Ua ²		27 τοῦ RU: τὸ a	
27 πολὺ—φαίνεται Sa ¹ : om. RUa ²	ἀλλὰ εἴπερ R: ἀλλὰ περὶ τούτου α ¹		θεομίστι	
p. 27. 28	28 τοῦτ’ ἔστιν ἵσον scripsi: τουτέστιν ζσον R: τουτέστιν ὁ Ua ² : τὸ τοῖς καθ’			
30 τὸ alt. S: τοῦ RUa	32 ὑπὸ R	post δὲ add. καὶ U	ἐκ τοῦ RU: διέ τὸ a	

πορρωτέρω είναι τοῦ βιορείου πάλου ἐκ τοῦ μᾶλλον ἔστιν. εἰτα καὶ ἐξηγού-^{39c}
μενος, τί ἔστι τὸ καθ' ὑπερβολήν, ἐπήγαγεν διτὶ τὸ πλεῖον ἀποστήσαντα
τὸν μέσον ὅρον, τουτέστι πορρωτέρω τῆς κυρίως αἰτίας, οὗτως εἰπεῖν τὸν
λόγον, τουτέστιν οὕτως ἔστιν ἡ ὑπερβολή. εἰ γάρ διὰ τὸν μέσον ὅρον ὁ 40
5 συλλογισμὸς καὶ οὗτός ἔστιν αἴτιος τοῦ συμπεράσματος, ὃ ἐκ τοιούτων ὅρων
δεικνύεται ἐκ τοῦ περιώντος δείκνυσιν. εἰ γάρ συνῆκται τὸ συμπέρασμα διὰ
μέσου πόρρω ἀφεστηκότος τῆς αἰτίας, πολλῷ μᾶλλον δι' αὐτῆς τῆς αἰτίας
δειγμένη ἄν. τὴν τοιαύτην, φησίν, αἴτιαν καὶ Ἀνάγκαρσις ὁ Σκύθης ἀποδέ-
δωκε τοῦ μὴ εἶναι ἐν Σκύθαις αὐλητρίδας· ἐρωτηθεὶς γάρ εἰ μὴ εἰσὶν ἐν
10 Σκύθαις αὐλητρίδες, ἀπεκρίθη ὡδαμῶς, ἐπειδὴ οὐδὲ ἀμπελοί. πόρρω γάρ
καὶ οὗτος ἀποδέδωκε· προσεχές μὲν γάρ αἴτιον τοῦ μὴ εἶναι αὐλητρίδας ⁴⁵
τὸ μὴ μεθύσκεσθαι, τοῦ δὲ μὴ μεθύσκεσθαι τὸ μὴ εἶναι ἀμπέλους. φέρεται
δὲ τοῦτο ἐν τοῖς ἀρχαίοις ἀπομνημονεύμασιν.

p. 78b34 "Αλλον δὲ τρόπον διαφέρει τὸ διότι τοῦ ὅτι τὸ δι' ἄλλης
15 επιστήμης ἐκάτερον θεωρεῖν.

Εἰπών, διτὶ τὸ ὅτι διαφέρει καὶ τὸ διότι ἐπίστασθαι πρῶτον μὲν ἐν
τῇ αὐτῇ ἐπιστήμῃ, ἐνταῦθα τὴν ἀπόδοσιν ἐποιήσατο εἰπὼν ἄλλον δὲ τρόπον
τὸ δι' ἄλλης ἐπιστήμης ἐκάτερον θεωρεῖν. δισαι οὖν, φησί, τῶν ἐπιστη-
μῶν ὑπαλλήλοι εἰσὶν, οὗτως ἔχουσιν, καὶ οἱ μὲν τῆς κατωτέρω ἐπιστήμης
20 συλλογισμὸι τοῦ ὅτι εἰσὶν, οἱ δὲ τῆς ἀνωτέρω τοῦ διότι. οἷον λέγει ὁ διπικής διὰ
τί τὰ | μὲν πόρρωμεν ὄρώμενα ἐλάττονα φαίνεται, τὰ δὲ ἐγγύθεν μείζονα· ^{39v}
καὶ ἀποδῆσσι τούτου τὴν αἰτίαν λέγων ὅτι τὰ ὑπὸ μείζονος γωνίας ὄρώ-
μενα μείζονα φαίνεται, τὰ δὲ ἐγγυτέρω ὄρώμενα τὰ αὐτὰ ὅντα ὑπὸ μείζονος
γωνίας ὄρᾶται ἢ ὅτε πόρρωμεν ἦν. οἷον ἔστω τὸ ὄρώμενον μέγεθος τὸ
25 ΓΔ, τὸ δὲ ὅμια πρὸς τῷ Α σημείῳ, ὥστεις δὲ αἱ ἐξιοῦσαι ἐκ τοῦ ὅμιατος
καὶ προσβάλλουσαι τῷ ὄρατῷ, καθ' ἃς καὶ γίνεται ἡ ἀντιληψίς, αἱ ΑΓ, ΑΔ, ⁴⁰
ἀποτελεῖται δὴ τρέγωνον βάσιν μὲν ἔχον τὸ ὄρώμενον μέγεθος τὸ ΓΔ,
πλευρὰς δὲ τὰς ΑΔ, ΑΓ ἀκτῖνας τὰς ἐκ τοῦ ὅμιατος, κορυφὴν δὲ αὐτὸν
τὸ ὅμια, οἷον τὸ Α. ἐδὲ οὖν κινηθῆ τὸ ὅμια καὶ γένηται ἐγγυτέρω τοῦ
30 ὄρατοῦ, οἷον κατὰ τὸ Β σημεῖον, ἔτεροι εὐθεῖαι προσβάλλουσιν [ἐν] τῷ ὄρατῷ,

1 post μᾶλλον add. ήγουν ἐκ περιουσίας α 2 τὸ prius Sa: om. Ra διτὶ οἰμ. a
ἀποστήσαντα—3 πορρωτέρω Sa: πορρωτέρω ποιήσαντα τὸν μέσον ὅρον RU 3 post
αἰτίας add. τῷ γάρ α 4 τουτέστιν οὕτως ἔστιν ἡ U: οὕτως ἔστιν ἡ R: δείκνυται ἡ τοῦ
λόγου α 5 ἔστιν om. R 7 πόρρω Sa: om. RU ἀφεστηκός U διὰ τῆς
αἰτίας αὐτῆς α 8 τὴν om. R 9 μὴ alt. RU: οὐχ a 10 οὐδαμῶς a: om. RU
μηδ' R 11 post ἀποδέδωκε add. τὸ αἴτιον τοῦ μὴ εἶναι ἐν σκύθαις αὐλητρίδας a
post αἴτιον add. ἦν a 13 δὲ om. R 16 εἰπὼν (om. R)—διότι (τι add. U)—
μὲν RUa²: Τοῦ διαφέρειν τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι a¹ 17 ἐνταῦθα τὸν λόγον ἀποδέδωκε
διὰ τοῦ εἰπεῖν a¹ post τρόπον add. διαφέρει τὸ διότι τοῦ ὅτι a¹ 19 ἐπάλ-
λησοι R 20 post διότι add. ἔστω δὲ καὶ ἐπὶ παραδείγματος a 21 ἐγγύθεν δὲ U
μείζω a 22 τούτων R 24 ἔστω δὴ, om. οἷον a 26 ἐμβάλλουσαι U
καθίσις U ἡ ἀντιληψίς γίνεται a 27 δὲ R 29 ἐγγυτέρων R 30 ἔτεραι
Ua²: ὅπερ αἱ R: ἀφ' οὐπερ a¹ προσβάλλουσαι Ua² ἐν delevi cf. vs. 26 p. 179,3

αὶ ΒΔ, ΒΓ, ἀποτελοῦσαι ἔτερον τρίγωνον, τὸ ΒΓΔ, οὐ κορυφὴ μὲν πᾶλιν 39ν τὸ Β, βάσις δὲ τὸ διάδημαν μέγεθος τὸ ΓΔ, πλευραὶ δὲ αἱ ΒΓ, ΒΔ ἀκ-
τῖνες αἱ ἐκ τοῦ ὅμιλος προσβάλλουσαι τῷ δραπτῷ. ἔστιν οὖν δύο τρίγωνα το
βάσιν μὲν ἔχοντα τὴν αὐτὴν κορυφὰς δὲ καὶ πλευρὰς διαφόρους. θτὶ μὲν
5 οὖν τὰ ἐγγύτερα δράμενα ὑπὸ μείζονος γωνίας δρᾶται, λέγεται ὁ διπτικός,
διὸ τί μέντοι ἡ ὑπὸ ΓΒΔ γωνία μείζων ἔστι τῆς ὑπὸ ΓΔΔ. οὐκέτι δὲ
10 διπτικός δείκνυσιν ἀλλὰ διγωνίτης. θτὶ ἐὰν τριγώνου ἐπὶ μιᾶς τῶν πλευ-
ρῶν ἀπὸ τῶν περιττῶν δύο εὐθεῖαι ἐντὸς συσταθῶσιν, αἱ συσταθεῖσαι τῶν
λοιπῶν τοῦ τριγώνου πλευρῶν ἐλάττους μὲν ἔσονται, μείζονα δὲ γωνίαν 15
10 περιέχουσιν. ἡ δὲ ἡμῖν εἰς τὸ προκείμενον θεώρημα ἡπέρηφται, τὸ διπτικόν
φημι, ἐν μὲν τοῖς συμβίκτοις ἀπογέγραπται θεωρήματιν, ὃν νῦν περιττῶν
μηδεσθῆναι διὰ τὸ μὴ τοῦ προκειμένου ἔξω ποιεῖσθαι τὸν λόγον.

p. 78b37 Καὶ τὰ μηχανικὰ πρὸς στερεομετρίαν.

Διαφέρει στερεομετρία γεωμετρίας, θτὶ δὲ μὲν περὶ τὰ ἐπίπεδα 20
15 ἔχει, δὲ περὶ τὰ στερεά. ἔστιν οὖν ὑπὸ τὴν στερεομετρίαν δι μη-
χανικὴ τοῖς ἐκείνῃ δεδειγμένοις ὡς ἀρχαῖς καὶ αἰτίαις κεγομένη.

p. 78b38 Καὶ τὰ φαινόμενα πρὸς ἀστρολογικήν.

Φαινόμενα λέγεται τὴν παρατήρησιν τὴν τῶν φαινομένων ὑπὸ τῶν
ναυτῶν γνωμένην. οἷον θτὶ τῆς τῇ ἡμέρᾳ τόδε τὸ ἄστρον ἐπιτέλλεται, καὶ
20 τῶν ἄλλων πάντων ὃν ἐκ παρατηρήσεως ἴστασιν. αὐτὴ μὲν οὖν τὸ
θτὶ μόνον οἰδεν, δὲ τῶν ναυτῶν φημι παρατήρησις· δὲ δὲ ἀστρονομία καὶ 25
τὰς αἰτίας τούτων ἀποδιδωσι.

p. 78b39 Σχεδὸν δὲ συνάνυμοι εἰσιν ἔνιαι τούτων τῶν ἐπι-
στημῶν.

25 Καλῶς εἶπε σχεδόν· οὔτε γάρ πάντῃ συνάνυμοι εἰσιν, ἐπεὶ αἱ
αἴτιαι ἂν ἥσαν, οὔτε πάντῃ ὄμώνυμοι· οὐδὲν γάρ ἂν εἶγον κοινὸν πρὸς

1 ἀποτελοῦσιν a² 2 βῆ, γῆ R: βῆ, βῆ a 3 αἱ om. U 5 ἀττακὲς itemque vs. 7 R
6 βῆ R ἔστι Ra: ἐπὶ U γῆ R 8 post ἐντὸς add. τοῦ τριγώνου α
11 φημι scripsi: φησιν libri 12 post μὴ add. περὶ R ποῦσαι Ήα 13 στερεωμε-
τρίαν itemque in seq. ω libri 14 δι στερεωμετρία τῆς α 15 ἔχει RU: τὴν σκέψιν
ποιεῖσται α οὖν Ήα: ὃν R ὑπὸ τὴν στερεωμετρίαν δι Ήα²: δι στερεωμετρία R item-
que, post quod add. ἀρχαιδεστέρα τῆς μηχανικῆς · δὲ γάρ a¹ 16 ἐκείνη RU²: ἐν τῇ
στερεωμετρίᾳ a¹ αἰτίας R: αἰτίας α¹ κέχρηται α¹ 17 lemma om. a
18 τὴν alt. post φαινομένων colloc. a 19 post καὶ add. περὶ a 20 ων scripsi
cf. p. 181,24: ἀπερ α: om. RU αὐτὴ μὲν οὖν RU: ἀλλὰ δὲ μὲν μὲν (sic) ναυτῶν παρα-
τήρησις α 20,21 τὸ δὲ Ήα: δὲ τὸ δὲ R 21 δι — παρατήρησις om. R: περὶ ων
οἶδεν α 22 παραδίδωσι α 23 ἔνιαι post ἐπιστημῶν colloc. a 25 post εἰπε
add. τὸ α οὐ a 25,26 ἐπεὶ (ἐπειδὴ R) αἱ (αἱ om. U) αἴτιαι ἂν ἥσαν (ἀνήνυτ. sic
R) RU: εἰσιν, ἀλλὰ α 26 οὔτε Ή: οὐδὲ Ra πᾶλιν α post ὄμώνυμοι add.
εἰ γάρ ἥσαν ὄμώνυμοι α γάρ om. U

τὰ πράγματα· νῦν δὲ περὶ τὰ αὐτὰ καταγίνονται. εἰ δὲ καὶ ὄλοςχερέστε- 39^v
ρόν τις ἀποδώσει τούτων τοὺς λόγους, κοινὸς ἔμεται τοὺς ὄρισμούς· οἶον θο
εἴ τις εἴποι ἀστρολογίαν εἶναι γνῶσιν τῶν γηνομένων κατ' οὐρανόν, κοινὸν
ἀποδώσει ἡρὸν τῆς τε ναυτικῆς ἀστρολογίας καὶ μαθηματικῆς.

5 p. 79a1 Καὶ ἀρμονικὴ ἡ τε μαθηματικὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀκοήν.

'Η μὲν τῶν Πυθαγορείων μουσικὴ λόγῳ τὴν ἀρμονίαν διαχρίνει, οὐκ ἀ
αἰσθήσει· ἡ μέντος δημιώδης μουσικὴ αἰσθήσει μόνῃ τὸ ἀνάρμοστον καὶ
τὸ ἡρμοσμένον κρίνει· διόπερ αὕτη μὲν μόνον τὸ δὲ οἶδεν, οἶον δὲ τὸ σύμφωνος
ἡ ἀρμονία, ἡ δὲ μαθηματικὴ καὶ τὸν λόγον διὰ τί σύμφωνος. διὸ καὶ
10 καλῶς τις αὐτοὺς ἐπισκώπιτων φησίν δὲ τὰ τοῦ νοῦ προηγήσαντο.

p. 79a4 Καὶ πολλάκις οὐκ ἵσασι τὸ δὲ, ὥσπερ οἱ τὸ καθό-
λου θεωροῦντες πολλάκις ἔνια τῶν καθ' ἔκαστον οὐκ ἵσασι δι'⁴⁰
ἀνεπισκεψίαν.

"Ωςπέρ γάρ ἡ εἰδώς, δὲ τὰ οὐδεμίᾳ ἡμίονος κύει, πολλάκις ἑωρακός
15 ἡμίονον ὠγκωμένην ἔχουσαν τὴν γαστέραν ὑπολάβοι ἢν δὲ τι κύει, μὴ ἐπιστή-
σας ἦτοι τῷ καθόλου λόγῳ, δὲ τὰ οὐδεμίᾳ κύει ἡμίονος, ἡ δὲ τὸ παρὸν
ἡμίονος, οὗτοι καὶ αἱ τοῦ διύτι ἐπιστῆμαι πολλάκις τὸ κατὰ μέρος ἀγνο-
οῦσι δι' ἀνεπιστασίαν. τὸν καθόλου λόγον εἰδούσι. οἶον πολλάκις ὁ μου-
σικὸς συμφώνου ἀρμονίας ἀκούσας οὐκ οἶδεν εἰ σύμφωνος, καίτοι καθόλου 45
20 οἶδε τίνες οἱ σύμφωνοι λόγοι. ὄμοιώς καὶ ὁ ἀστρονόμος εἰδὼς, δὲ τὰ βρόξεια
τῶν ἀστρων τὰ συναντεῖλαντα τοῖς νοτίνοις δύστερα δύνονται τῶν νοτίων,
πολλάκις ἑωρακός τὸν Ταῦρον πρὸ τοῦ Ἡνιόχου δύντα οἰήσεται καὶ
προσανατεῖλαι τοῦ Ἡνιόχου καὶ διὰ τοῦτο καὶ πρὸ αὐτοῦ δύναι δι'
ἀνεπιστασίαν τοῦ κατὰ μέρος καὶ διύτι τὰ νοτιώτερα θήττον δύνονται.

25 p. 79a6 "Εστι δὲ ταῦτα ὅσα ἔτεράν τι ὄντα τὴν οὐσίαν κέχρηται⁵⁰
τοῖς εἴδεσι.

'Ἐπειδὴ εἴπε τὸ δὲ τῶν αἰσθήσικῶν εἶναι, τὸ δὲ διύτι τῶν μαθημα-
τικῶν, αἰσθητικὰς καλῶν ἀρμονικὴν τὴν κατὰ τὴν ἀκοὴν καὶ ἀστρολογίαν

1 καταγίνονται α: καταγίνεται RU
συλλογισμὸς R: utrumque a²: τούτους α¹

5 ante ἄρρ. add. ἡ RU: om. a Arist.

12 ἔκαστα R 14 post ὁ add. μὴ a¹

16 ἦτοι Ra²: ἡ, sed ante 15 μὴ Ua¹

post παρὸν add. ζῶσι οὐκ ἔστιν α

τὸν τοῦ R: τὸ a¹ λόγον om. a¹

19 εἰ σύμφωνοι α post καίτοι add. τὸ U

20.21 βρόξεια ἀστρα R 22 δύναται R

24 τοῦ] τούτοις R κατὰ—διύτι om. a¹: ἔτερον καὶ R

καὶ δύστερα ἀνατέλλουσι. καὶ πρότερον a¹

27 post εἴπεν add. δὲ R τοῦ δὲ, sed post εἴπεν U

2 ἀποδοτῇ α τοὺς ὄρισμούς U: τοὺς

4 post ναυτικῆς add. καὶ a

8 τὸ δὲ μόνον α 11 καθάπερ a Arist.

15 ὑπολάβοι ἢν RUa²: ἐνδέχεται ὑπολαβεῖν a¹

16 ἡμίονος κύει U ἡ a: ἡ γοῦν RU

18 post ἀνεπιστασίαν add. καίτοι γε a τὸν a²:

18.19 οἷον καὶ ὁ μουσικὸς πολλάκις a

20 εἰδὼς α καὶ om. U

22.23 καὶ τὸ προσαντεῖν R

25 post δὲ add. καὶ R ὄντα] θήττον R

28 τὴν κατὰ Sa: τε γάρ καὶ RU

την ναυτικήν, ἐνταῦθα βούλεται εἰπεῖν τίνες εἰστίν αἱ μαθηματικαί, ὅτι 40^ε θέσαι τῶν ἐπιστημῶν ἀλλοὶ μέν τι εἰσὶ κατ' οὐσίαν, οὐ κέχρηται μέντοι τὸ ἐκείνω ἀλλὰ μόνον τὸ εἰδῆς ἀποσυλῶσι τῆς ὑλῆς αὐτῆς, μαθηματικαὶ λέγονται. ναυτικὴ μὲν γάρ ἀστρολογία καὶ μουσικὴ ἡ κατὰ τὴν ἀκοήν οὐ τοῖς εἰδέσι κέχρηται ἀλλὰ αὐτῇ τῇ οὐσίᾳ τῶν πραγμάτων· αἱ μέντοι μαθηματικαὶ τοῖς εἰδέσι μόνοις, οὐδαμῶς τὴν οὐσίαν ἐπιλογιζόμεναι οὐδὲ ἡ αἰσθήσει προσκεχρημέναι.

p. 79^a 10 "Ἐγειτ δὲ καὶ πρὸς τὴν ὁπτικήν, ὡς αὕτη πρὸς τὴν γεωμετρίαν, ἄλλη πρὸς ταύτην.

10 Ὄν λόγον ἔχει, φησίν, ἡ ὁπτικὴ πρὸς τὴν γεωμετρίαν. τοῦτον τὸν λόγον ἔχει ἑτέρα τις ἐπιστήμη πρὸς τὴν ὁπτικήν, καὶ ὁ μὲν Ἀλέξανδρος φησιν ὅτι ἡ ἐπισκεπτομένη τὸ περὶ τῆς Ἱριδος θεώρημα οὗτως ἔχει πρὸς 10 τὴν ὁπτικήν, ὡς ἔχει ἡ ὁπτικὴ πρὸς τὴν γεωμετρίαν. ὕσπερ γάρ ἡ μὲν γεωμετρία μόνοις κέχρηται τοῖς εἰδέσιν ἄνευ τῶν ὑποκειμένων, ὁ μέντοι ὁπτικὸς 15 τὴν ἐν τῷ ἀέρι εὑθεῖαν παραλαμβάνει, ηὗτις ὑποκειμένην ἔχει τὰς ὄψεις φυσικὸν οὖσα σόμα, καὶ λαμβάνει ἡ ὁπτικὴ μὲν μόνον τὸ ὅτι. ἡ δὲ γεωμετρία καὶ τὸ διῆτι δείκνυσιν, οὕτως ἔχει καὶ ἡ τὸ θεώρημα τῆς Ἱριδος ἐξετάζουσα πρὸς αὐτὴν τὴν ὁπτικήν. τίς μέντοι ἐστὶν αὕτη ἡ ἐπιστήμη καὶ ὅποι ποίαν τῶν ἐπιστημῶν τελεῖ, οὐκέτι φησίν. ὁ μέντοι Πρόκλος ἔλεγε τὴν κατοπτρικὴν δηλοῦν 20 αὐτὸν· κατοπτρικῆς γάρ τὸ περὶ τῆς Ἱριδος θεώρημα. ἡ γάρ κατοπτρικῆς περὶ ἀνακλάσεων ποιεῖται τοὺς λόγους· ὁ δὲ ὁπτικὸς ὅποια τὰ συμβαίνοντά φησι ταῖς ὄψεσι. καὶ κέχρηται τοῖς τοῦ ὁπτικοῦ ἡ κατοπτρικής· ὁ μὲν γάρ ἀπλῶς λαμβάνει τὰ συμβαίνοντα περὶ τὴν ἴον, ὅτι τρέχομεν, ὅτι οὐ πλείσνες δυοῖν, ὅτι οὐδέποτε μείζων ἡμικυκλίου γίνεται καὶ τὰ ὄμοια ἡ 25 φυσικοῦ εἰδέναντι· διὰ τί μέντοι τοιαῦτα γίνεται. ὁπτικοῦ. ὁ δὴ κατοπτρικὸς οὗτος ἔχει πρὸς τὸν ὁπτικόν, ὡς ἡ ὁπτικὴ πρὸς τὸν γεωμετρηγ. ὅτι δὲ 20 τὸν κατοπτρικὸν δηλοῖ ἐν τούτοις ὁ Ἀριστοτέλης, ἐπιστοῦτο ὁ Πρόκλος ἔξι

1 post τὴν add. κατὰ τὴν Ua post ναυτικὴν add. εἰπεν RU: om. Sa post μαθηματικαὶ add. καὶ R 3 fort. ἔκεινη ἀλλὰ μόνοις τοῖς εἰδέσιν ἀποσυλῶσαι 4 γάρ om. R ἡ om. R 5 κέχρηται, post quod addl. μόνοις καθ' αὐτὰ, αἱ πρὸς alt. supra καὶ scriptum U 10 ἐπὶ U 11 τις ἀλλὰ περὶ R πρὸς τὴν ὁπτικὴν ante ἑτέρα colloc. U 12 τὸ om. R πρὸς Ra: καὶ U 13 πρὸς τὴν αἱ πρὸς R: ἐπὶ U μὲν om. Ra 16 μὲν ἡ ὁπτικὴ Ra καὶ alt. om. R 17. 18 πρὸς αὐτὴν τὴν ὁπτικὴν αἱ: om. RUa² 18 τὸ μὲν τις (τὸ μὲν τι R: τίς μέντοι scripsi) — 19 φησίν RUa²: ταῦτα μὲν ἡ ἀλέξανδρος αἱ 19 ὁ δὲ αἱ 20 αὐτὸν αἱ et ante 19 δηλοῦν S: αὐτὸς RU: τὸν ἀριστοτέλην αἱ ante κατοπτρικῆς addl. φησι RUa²: om. Sa² 21 τοῦ om. R οὐποιεῖ (τοῦτα scripsi) — 22 δέεσι RUa²: περὶ τῶν ταῖς ὄψεσι συμβαίνοντων ἐπισκοπεῖ αἱ 23 οὐποιεῖται pr. U πολύγρωμος pr. U: τρέχοντος αἱ 24 οὐσίαν scripsi: δόσις RUa² ἡ scripsi cf. p. 179.20: ἀπερ καὶ αἱ: om. RUa² 25 ψυστικὸς δύναται εἰδέναι. δύσται αἱ μὲν ταῦτα R: δὲ ταῦτα αἱ ὁπτικοῦ scripsi: κατοπτρικοῦ RUa²: ἡ ὁπτικὸς ἐπίσταται αἱ ἡ δὲ scripsi: ὁ δὲ RUa²: διὸ καὶ ὁ αἱ 26 ἐπὶ αὐτεῖ τὸν γ. U 27 τὸν — ἐπὶ τοῦτο (ἐπιστοῦτο scripsi) ὁ πρόκλος RU: φησιν ἡ πρόκλος, τὸν κατοπτρικὸν ἐν τούτοις σημαίνει ἡ ἀριστοτέλης, βεβαιοῦται a

λὸν ἐπιφέρει ὁ Ἀριστοτέλης· τὸ μὲν γὰρ οὗτοι, φησί, φυσικοῦ εἰδένεις, τὸ 40^τ δὲ διότι ὀπτικοῦ, ἡ ἀπλῶς ἡ τοῦ κατὰ τὸ μάθημα. διὰ γὰρ τούτων αἰνίτοιτο ἂν τὸν κατοπτρικόν· ὁ γὰρ κατοπτρικὸς οὐχ ἀπλῶς ὀπτικὸς ἀλλὰ κατὰ τὸ τῆς ἱρίδος μάθημα. τὸ δὲ τῆς ἱρίδος μάθημα περὶ τῆς τῶν 5 ὄψεων ἀνακλάσεως διαλέγεται ὡς ἐκ κατόπτρων τινῶν τῶν φεκάδων ἀνακλωμένων· τοιοῦτος δὲ ὁ κατοπτρικὸς περὶ τῶν ἐν τοῖς κατόπτροις ἐπὶ τῆς τῶν ὄψεων ἀνακλάσεως συμβαινόντων διαλεγόμενος.

p. 79a 13 Πολλαὶ δὲ καὶ τῶν μὴ ὑπὸ ἀλλήλων ἐπιστημῶν ἔχουσιν 25 οὕτως, οἷον ἴατρικὴ πρὸς γεωμετρίαν.

10 Εἴπεις διαφέρειν τὸν τοῦ οὗτοι συλλογισμὸν τοῦ διότι καὶ καθ' ἔτέραν καὶ ἔτέραν ἐπιστήμην, καὶ ἔδειξε πῶς ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων ἐπιστημῶν. νῦν οὖν δείκνυσιν οὗτοι ή διαφορὰ αὐτῇ καὶ ἐπὶ τινῶν μὴ ὑπαλλήλων οὐσῶν φαίνεται. 30 οἶον, φησίν, οὐ μὲν ἴατρὸς λέγει οὗτοι τὰ περιφερῆ τῶν τραυμάτων δυσ-απουλωτότερα τῶν ἐπιμήκων εἰσίν· τούτου δὲ τὴν αἰτίαν ὁ γεωμέτρης λέγει, 15 οὗτοι ὁ κύκλος τῶν ἰσοπεριμέτρων σχημάτων πολυχωρητότερός ἐστι. καὶ γὰρ ἀεὶ τῶν ἰσοπεριμέτρων τὰ πολυγωνιώτερα πολυχωρητότερα· καὶ ἐπειδὴ ὁ κύκλος τέλος ἐστὶ τῶν πολυγωνίων, διὰ τοῦτο πάντων ἐστὶ πολυχωρητότερας τῶν σχημάτων. δοκεῖ μὲν οὖν αὐτῇ η αἰτία μὴ ὑγιῶς εἰρῆσθαι· 35 καὶ γὰρ ἐὰν δύο τραύματα λάβωμεν μὴ ἰσοπεριμέτρα ἀλλὰ τὸ μὲν μεῖζον 20 εὐθύγραμμον τὸ δὲ ἔλαττον κυκλοπερές καὶ τὴν περίμετρον ἔχον ἔλαττονα καὶ τὸ ἐμβαδόν, οὐδὲν ἡττον δυσαπουλωτότερον ἐσται τὸ περιφερές. αἰτιον δὲ τούτου τὸ μὴ παρακείσθαι πλησίον τὰ ὑγιαίνοντα τῶν μορίων ἀλλὰ πόρρω 40 καὶ διὰ τοῦτο δυσχεραίνειν τὴν ψύσιν συνάγειν αὐτά. διὸ καὶ τέμνουσιν οἱ ἴατροὶ τὰ τοιαῦτα τῶν τραυμάτων καὶ γωνίας ποιοῦσιν, ἵνα τὸ σχῆμα 25 ἀφανίσωσιν· ἔνθα μὲν γάρ εἰσι γωνίαι, ὀλίγους ὅντος τοῦ μεταξὺ διαστήματος τῶν ὑγιαινόντων μορίων δύναται διὰ τὸ μὴ πόρρω εἶναι τὰ ὑγιαίνοντα συνάγειν αὐτὰ η φύσις καὶ ἀπουλούν. ἐστι δὲ ἔτερῳ παραδείγματι χρήσα-σθαι εἰς τὰ προκείμενα, εἰ λάβωμεν ἴατρικὴν καὶ ἀστρολογικὴν· ὁ μὲν γάρ 45

1	ῶν αὐτὸς ὁ ἀριστοτέλης ἐπιφέρει α	φησί οὐ. a	4	τότε (ante δὲ) U
an γάρ?	παρὰ τὴν—5 ἀνάκλασιν a ¹	5 διαλέγεται—7 ἀνακλάσεως οὐ. a ¹		
φυκάδων U	7 συμβαίνοντων scripsi: συμβαίνουσι Ua ² : συμβαίνει Ra ¹	διαλεγό- μενος RUa ² : διδάσκει, sed ante συμβ. a ¹	10 εἶπε] p. 78b 34	καὶ οὐ. a
ἔτερον scripsi cf. p. 209,4: ἔκτεραν libri			11 post ἐπιστημῶν add. διαφέρουσι a	
δὲ a	12 post φούνεται add. καὶ φησίν Ua	13 φησίν οὐ. a	post μὲν	
add. γάρ U	τομάτων R: ἐλαῦν a ¹	13. 14 διευπολωτότερα R	14 ἐπική- κινων a ² : ἐκείνων U: ἐλαῦν R: ἐν ἀλλοις σχήμασιν ὄντων a ¹	εἰσιν οὐ. a ¹ : ἐστι R
15 post κύκλος add. πάντων a	16 δεῖ γάρ a	17 πολυγόνων R	17. 18 τῶν	
τριγωνάτων ἐστὶ πολυχωρητότερος, post quae add. διὸ καὶ τὸ περιφερές ἔλκος πλείονος δέεται καὶ φύσιν, ὡς γρονιωτέρας ἐν αὐτῷ τῆς ἀναπληρώσεως καὶ τῆς συνοολήσεως γινομένης a				
19 ὑποθήμεθα a	20 καὶ τὴν RU: τὴν τε a		ἔλαττονα ἔχον a	
21 δυσαπουλωτότερον ἐσται a: δυσαπολωτόν ἐστι RU				a ¹
πολυχωρητότερον εἶναι τὸ περιφερές, τοῦτο συμβαίνει. ἀλλ' ἔστι τοῦ μᾶλλον αἴτιον εἶναι a ¹				
24 οἱ ἴατροι οὐ. R	24. 25 τὸ περιφερές ἀφανίσωται σχῆμα a		27 post παρα- δείγματι add. ἀληθεῖ a	
	28 ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐὰν a		γάρ οὐ. R	

ἰατρὸς λέγει δὲ αἱ ἔρθομοι κρίσιμοι. διὰ τέ μέντοι κρίσιμοι, οὐκ οὖδεν· 40· δέ μέντοι ἀστρολόγος αἰτίας λέγει. λέγω δὲ τὰ τετράγωνα τῆς σελήνης συγήματα καὶ τὰ τοιαῦτα ὅπτα.

p. 79a 17 Τῶν δὲ συγκράτων ἐπιστημονικὸν μάλιστα τὸ πρῶτόν ἐστιν.

Πρόκειται διὰ τούτων δεῖξαι δὲ τοικείον ἐστι μάλιστα τοῖς ἐπιστημονικοῖς τὸ πρῶτον συγκράτη, καὶ τοῦτο πολλαχόθεν δείκνυσι. καὶ πρῶτον ἐκ τοῦ πάσας τὰς ἐπιστήμας, δισὶ εἰσὶ τοῦ διότι, τούτῳ μάλιστα τῷ συγκράτη τὰ οἰκεῖα θεωρήματα συλλογίζεσθαι, σπανιάνις δὲ διὰ τοῦ δευτέρου συγκράτης, πρῶτον μὲν, δὲ τοῖς αἴτιά ἐστι [καὶ] μᾶλλον τὰ καταφατικά, ἐν δὲ τῷ 10· δευτέρῳ συγκράτη οὐδὲν συνάγεται καταφατικόν. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ συνάγεται μὲν, ἀλλὰ μερικὰ πάντα, τὰ δὲ αἴτια τῶν καθήλουν εἰσὶ. σπανιώς δὲ ἀποφατικὰ συμπεράσματα αἱ ἐπιστῆμαι συνάγουσιν, οἷον ἡ γεωμετρίη, ὡς ἔτιν λέγῃ, ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας οὐδόν ταῖς αὐταῖς εὐθείαις ἄλλαι οὐδόν εἰσαι οὐ συστατοῦνται ἑκατέρᾳ ἑκατέρᾳ πρὸς τὰς δὲ ἀλλιῳ σημειώσιν ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη τὰ 5 αὐτὰ πέρατα ἔχουσι ταῖς δὲ ἀργῆς εὐθείαις¹. τοῦτο γάρ ἀποφατικόν ἐστι τὸ θεωρημα. πρῶτον μὲν οὖν διὰ τοῦτο οἰκεῖον ἀποδεῖξει τὸ πρῶτον συγκράτη. δεύτερον δέ, δὲ τοῖς ἀποδεῖξεις τὰ πολλὰ διὰ τῶν ὁρισμῶν γίνονται, τὴν δὲ τῶν ὁρισμῶν ἐπιστήμην διὰ μόνου τοῦ πρώτου συγκράτης θηρεύει² ταῖς 10· δυνατάν. ἑκαστον γάρ τῶν ἐν τῷ ὁρισμῷ παραλαμβανομένων ἐν καταφατίσει παραλαμβάνεται· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ καταφατικὸν οὐ δείκνυται. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ πάλιν καθόλου οὐ δείκνυται· οἱ δὲ ὁρισμοὶ τῶν καθήλουν. μόνως οὖν διὰ τοῦ πρώτου συγκράτης ἡ ἐπιστήμη τῶν ὁρισμῶν, ἀεὶ ἐνρισκήντων ἡμῶν τὸ τῷ ὑποκειμένῳ ὑπάρχοντα καὶ ἐπισυντιθέντων τῷ γένει τὰς διαφοράς, ἵνας οὐ 15· ἐξιστάσωμεν τῷ ὁριστῷ τῶν ὁρισμῶν. οἷον εἰ βιηληθεύειν ὁρίσασθαι τὸν ἄνθρωπον, ζητοῦμεν πρῶτον τί τὸ γένος τοῦ ἀνθρώπου· εἶτα συλλογίσαμεν· δὲ τοικούμενοι πάλιν τῶν διαφορῶν ἑκάστην συλλογίζομεθαὶ καὶ ἐπισυντιθέμεν τῷ 20· γένει, ἵνας τὸ συναθροισθὲν ἀντιστρέψῃ πρὸς τὸ προκειμένον· καὶ τοῦτο φασιν εἰναι τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου. τὸ δὲ εἶναι τόδε τουδὶ ὁρισμὸν οὐ δι’ 25· ἀποδεῖξεις λαμβάνεται· οὐκ ἔστι γάρ τῶν ὁρισμῶν ἀποδεῖξις, ὡς ἐν τῷ ὄγδοῳ βιβλίῳ τῶν Τοπικῶν ἀποδεῖξει, ἀλλ’ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐναργείας δεῖ γηωρίμοις εἰναι τοὺς ὁρισμούς, ἐπειδὴ μηδὲ ὁρισμὸς ἐστιν ὁρισμοῦ, εἰ μὴ ἄρα ὑπογραφή τις. ἐκ δὲ τῶν ὁρισμῶν αἱ ἀποδεῖξεις. εἴη ἀν οὖν ὑπο-

1 post ἔρθομοι add. τῶν ἡμερῶν ἐν τοῖς νοσήμασι α 2 αἴτιας λέγει (inv. ord. R) — τετράγωνα R Ua²: λέγει καὶ τὴν αἰτίαν, δὲ διὰ τὰ τετράγωνά καὶ διαμετρικά³ 3 τὰ τοιαῦτα Ua²: ἔτερα Ra¹ 4 οὐτα libri 10 καὶ delevi τὰ Sa: om. RU

12 πάντα μερικά α εἰσὶ om. R 13 ἡ γεωμετρίη Sa¹: γεωμετρικά RU a²

14 δυσὶ (ante ταῖς) α 15 ἑκάστερον pr. I. R πρὸς Ra¹: ἐπὶ Ua² ἀλλο καὶ ἄλλῳ σημειώ Sa¹: ἄλλο καὶ ἄλλο σημεῖον RUa² 16 ἔστι om. R 20 ἐν τῷ Sa: τῶ U: om. R ὁρισμὸν R 22 καθήλου πάλιν α 25 ἐξιστάσωμεν U

28 ἀντιστρέψῃ scripsi: ἀντιστρέψῃ U: ἐπιστρέψῃ R: ἐπιστρέψῃ α απ φαρεν?

29 τοιδὲ R 31 τόπων U ἐν τῷ ὄγδ. βιβλ. τῶν Τοπ.] c. 7 p. 153 a 7 sq. εὐεργετεῖς U 33 οὖν Sa: om. RU

γραφὴ ὥρισμοῦ ἡ τοιαύτη· ὥρισμός ἐστιν ὁ ἐκ τῶν κοινοτέρων μὲν εἰλημμ- 40^τ
μένος λόγος καὶ κατ' οὐσίαν ὑπαρχόντων, ἕδιος δέ τυνος γνῶμενος. δύνατὸν 20
δὲ καὶ ἐκ τῆς ὑπογραφῆς ταύτης συλλογίσασθαι περὶ τῶν ὥρισμῶν· οἶνον
τὸ ‘ζῆσθαι λογικὸν θνητὸν’ λόγος ἐστὶν ἐκ τῶν κοινοτέρων μὲν εἰλημμένος
5 καὶ κατ' οὐσίαν, ἕδιος δὲ ἀνθρώπου· τὸ δὲ ἐκ τῶν κοινοτέρων εἰλημμένον
ἴδιον τυνος ὑπάρχον ὥρισμός ἐστιν ἔκεινον οὐδὲ τούτον ἕδιον· τὸ ἄρα ‘ζῆσθαι
λογικὸν θνητὸν’ ὥρισμός ἐστιν ἀνθρώπου. καὶ κατὰ τρίτον δὲ λόγον φησὶν
οἱκεῖον μᾶλιστα ἐπιστήμη τὸ πρῶτον σχῆμα, διτὶ τοῦτο μὲν οὐδὲν προσ- 25
δεῖται τῶν ἄλλων σχημάτων, τὰ δὲ ἄλλα δεῖται τούτου. πᾶσα μὲν γάρ
10 ἀπόδειξις διὰ τῶν ἀμέσων γίνεται προτάσεων· ἐὰν μὲν οὖν ἔμμεσοι λγγθῶσι
προτάσεις καὶ δέῃ ἔκάστην ἀποδεῖξαι λαμβάνοντας μέσον ὅρον, ἔως οὐδὲν
γάγγρωμεν εἰς τὰς ἀμέσους προτάσεις, οὐχ οἶνον τε δι' ἄλλου σχήματος
τοῦτο ποιῆσαι η̄ διὰ τοῦ πρώτου. οἶνον τί λέγω; ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι
ἔστω δεῖξιμενόν τι, καὶ δέοντα ἔστω ἔκάστην τῶν προτάσεων ἀποδεῖξαι. τὴν
15 μὲν οὖν καταφατικὴν διτὶ διὰ μόνου τοῦ πρώτου σχήματος ἐνδέχεται δεῖξαι, 20
σαρέσ· τὸ μὲν γάρ δευτέρου οὐδὲν καταφατικὸν συνάγει, τὸ δὲ τρίτου οὐδὲν
καθόλιον. διὰ μόνου ἄρα τοῦ πρώτου σχήματος τὴν καταφατικὴν οἶνον τε
δειγμῆναι. ὅμοιως καὶ τὴν ἀποφατικὴν· ἐν μὲν γάρ τῷ τρίτῳ οὐ δείκνυται,
διότι τοῦ τρίτου μερικὰ τὰ συμπεράσματα· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ οὐχ οἶνον τε,
20 διότι πρὸς τὸ δειγμῆναι τὴν ἀποφατικὴν ἀνάγκη καταφατικῆς προτάσεως (ἐκ
γάρ δύο ἀποφατικῶν οὐδὲν δείκνυται), ἔκεινη δὲ τὴν καταφατικὴν πάλιν 25
ἀδύνατον δειγμῆναι εἰ μὴ διὰ τοῦ πρώτου σχήματος· μὴ δειγμεῖσης δὲ
ἔκεινης οὐδὲ η̄ ἀποφατικὴ δείκνυται, χωρὶς εἰ μὴ ἀμεσος εἴη καὶ αὐτόπι-
στος η̄ καταφατικὴ πρότασις. καὶ ἄλλως· δέδεικται ἐν τοῖς Προτέροις
25 ἀναλυτικοῖς διτὶ οἱ ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι συλλογισμοὶ οὐκ
ἔχουσι τὸ ἀναγκαῖον φαινόμενον, τελειοῦνται δὲ τῇ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα
ἀνάγωγη· καὶ διὰ ταῦτα ἄρα οἰκεῖον ἐπιστήμη τὸ πρῶτον σχῆμα.

p. 79a 22 ‘Ωστε κανὸν διτὶ τοῦτ’ εἴη μᾶλιστα ἐπιστημονικόν· κυριώ- 40
τατον γάρ τοῦ εἰδέναι τὸ διότι θεωρεῖν.

30 Εἰ η̄ ἀπόδειξις μᾶλλον τῆς αἰτίας ἐστὶ συλλογισμός, αἱ δὲ τὰς αἰτίας
συλλογιζόμεναι ἐπιστῆμαι τούτῳ μᾶλιστα τῷ σχήματι κέχρηνται, σπανιάκις
δὲ τῷ δευτέρῳ, κυριώτατον ἀν εἴη μᾶλιστα καὶ οἰκεῖον πρὸς ἐπιστήμην
τοῦτο τὸ σχῆμα.

2 γενόμενος R 3 τὸν ὥρισμόν, οιμ. περὶ α 5 post κοινοτέρων add. μὲν S
6 post ἕδιος prius add. δὲ S 9 τούτου δεῖται U 10 post λγγθῶσιν add. οἱ α
11 δέη Sa: δέοι R^a: λαμβάνοντα R: λαμβάνομεν a¹ 11. 12 ἀγάγωμεν a²
12. 13 οὖχ οἶνον τε—τοῦτο R^a: τοῦτο δὲ οὐ—δύνατὸν a¹ 13 η̄ R^a: εἰ μὴ a¹
15 διτὶ οιμ. U 17. 18 οἶνον τε δειγμῆναι τὴν καταφατικὴν α 19 μερικὰ τοῦ τρίτου
τὰ R: μερικὰ τὰ τοῦ τρίτου α ἐν—οἶνον τε R^a: δὲ οὐδὲ ἐν τῷ δευτέρῳ a¹
20 ἐπὶ U 21 δύο γάρ α πάλιν τὴν καταφατικὴν α 22 δὲ scripsi: γάρ libri
24 πρώτοις R ἐν τοῖς Προτ. ἀναλ.] p. 27a 1, 28a 15, 29a 30 25 post καὶ add.
ἐν τῷ α 26 τελειοῦνται R 27 post ἄρα add. πάντα α post οἰκεῖον
add. ἔστιν α 29 τὸ—τοῦ I

p. 79a24 Εἶτα τὴν τοῦ τί ἐστιν ἐπιστήμην διὰ μόνου τούτου τοῦ 10^υ σχῆματος θηρεύσαι δύναται.

Τουτέστι τὴν τῶν ὄρισμῶν, εἴ γε οἱ ὄρισμοὶ κατηγορικοὶ τέ εἰσι καὶ καθόλου· οὐδεὶς γάρ λέγει ὅτι πᾶς δίπονος ἀνθρωπος ὄριζόμενος τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ καθόλου ‘πᾶς ἀνθρωπος ζῷον λοιποὺν δίπον’.

p. 79a29 "Ετι τοῦτο μὲν ἐκείνων οὐδὲν προσδεῖται, ἐκεῖνα δὲ διὰ τούτου καταπυκνοῦται καὶ αὔξεται, ἔως ἂν εἰς τὰ ἀμεσαὶ 10^υ ἔλθῃ.

Τουτέστι τὸ μὲν πρῶτον τῶν προτάσσεων μὴ οὐσῶν ἀμέσων αὕταρκες 10 αὐτὸν ἔαυτῷ δὲ οὐταῖς ἐπεντιμέναι μέσους, ἔως ἂν εἰς τὰς ἀμέσους φιλάσῃ προτάσσεις, καὶν γάρ ἀποφασικὴν θέλῃ δεῖξαι, οὐδὲν δεήσεται τοῦ δευτέρου σχῆματος· ἢ γάρ αὐτόμεν ἢ δι? ἀντιστροφῆς δεήσεται ἢ ἀποφασικῆς. οἷον εἰ θελήσωμεν δεῖξαι ὅτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β ὑπάρχει καὶ λάβωμεν μέσον ὥρον τὸ Γ, ἀνάγκη δῆμπον τοῦτον ἢ τοῦ Α κατηγορεῖσθαι ἢ τοῦ 15 Β. εἰ μὲν οὖν δύνηται κατὰ παντὸς τοῦ Β κατηγορεῖσθαι τὸ Γ, αὐτότιμεν δεῖξομεν τοὺς ἄκρους· οἷον τὸ Α κατ' οὐδενὸς τοῦ Γ, τὸ Γ κατὰ παντὸς τοῦ Β, τὸ Α ἄρα κατ' οὐδενὸς τοῦ Β. εἰ δὲ τοῦ μὲν Β μὴ κατηγοροῦτο τοῦ δὲ Α, δυνατὸν μὲν διὰ τοῦ δευτέρου σχῆματος ἀποφῆσαι τοὺς ἄκρους ἀλλήλων· εἰ γάρ τὸ Γ κατὰ παντὸς μὲν τοῦ Α κατ' οὐδενὸς δὲ τοῦ Β, 20 τὸ Α κατ' οὐδενὸς τοῦ Β.) οὐδὲν (δὲ) δεήσεται τοῦ δευτέρου σχῆματος· ἡ δυνατὸν γάρ καὶ διὰ τοῦ πρώτου· τὸ γάρ Γ κατὰ παντὸς μὲν τοῦ Α, κατ' οὐδενὸς δὲ τοῦ Β· ἀλλ' οὖν τὸ Β κατ' οὐδενὸς τοῦ Γ· καὶ συνάξεις τὸ Β κατ' οὐδενὸς τοῦ Α, καὶ ἀντιστρέψας τὸ συμπέρασμα εὑρήσεις ὅτι καὶ τὸ Α κατ' οὐδενὸς τοῦ Β. ἐπὶ μέντοι τοῦ τρίτου σχῆματος οὐκ οἶδον 25 τε, ὡς ἐδείξαμεν· τὸ γάρ τρίτου διλως ἀγροτον εἰς ἐπιστήμην, εἴ γε μηδὲν μερικὸν αἱ ἐπιστῆμαι συνάγουσιν.

p. 79a33 "Ωσπερ δὲ ὑπάρχειν τὸ Α τῷ Β ἐνεδέχετο ἀτόμως, 10 οὗτῳ καὶ μὴ ὑπάρχειν ἐγγιωρεῖ.

'Ἐπειδὴ εἴπειν ὅτι τὸ μὲν πρῶτον σχῆμα οὐ δεῖται τῶν ἀλλιων, ἐκεῖνα 30 δὲ διὰ τοῦ πρώτου σχῆματος καταπυκνοῦται καὶ αὔξεται, ἔως ἂν εἰς τὰς ἀμέσους ἔλθῃ προτάσσεις, ἐπεντιμένων ἀπέντιμοι δι'

1 μόνου τούτου R Arist.: inv. ord. Ua 4 δίπονος ἡ ἀνθρωπος R 7 καταπυκνοῦται
— αὔξονται—8 ἔλθωσιν R 10 ἔαυτοῦ Ua μέσα α φιλάσωμεν—11 θελή-
τωμεν α¹ 11 οὐδὲν Ua²: ἀλλὰ R: καὶ α¹ δεησύμενα α¹ 12 γάρ ομ. α
ἀντιστροφῶν α 13 θελήσωμεν α: θελήσωμεν RU 13 ομ. Ua ὑπάρχειν α
λάβωμεν α 14 post ὥρον add. οἷον U 15 δύναται α 18 ἀποφῆναι R
19 δη Ua 20 τὸ α — τοῦ β addidi δὲ addidi post δεήσεται add. μόνου α
22 ἀλλὰ καὶ α συνάξεις scripsi: συνάξει libri 23 εὑρήσει Ua 24 τρίτου
scripsi: δευτέρου RU α 25 ἐδείξαμεν] p. 184, 16 sq.

ῶν αἱ προτάσεις δείκνυνται, βούλεται δεῖξαι νῦν διὰ τούτων ὅτι αἱ ἀμέσαι 41° προτάσεις οὐ μόνον καταφατικαὶ εἰσὶν ἀλλὰ καὶ ἀποφατικαὶ· ἔστι γάρ καὶ ἀμέσως ἄλλο ἄλλου ἀποφῆσαι.¹ καὶ παραδίδωσιν ἡμῖν ἐν τούτοις κανόνα, 15 πῶς δεῖ γινώσκειν τοὺς ἀμέσως ἀποφασικούμενους ἀλλήλων δρους· οὐ γάρ 5 εὐχερές τοῦτο συνιδεῖν. τίνες μὲν γάρ ἀμέσαι καταφάσεις, παντὸς εἰδέναι, ὅτι αἴτινες ἔχουσι τὸ κατηγορούμενον πρώτως ὑπάρχον τῷ ὑποκειμένῳ καὶ οὐδὲν ἄλλων πρὸ αὐτοῦ, ὥσπερ τοῦ μὲν σώματος ἀμέσως η οὐσία κατηγορεῖται, καὶ τοῦτο τοῦ ἐμψύχου, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὡσαύτως. ἐπὶ δὲ τῶν ἀποφάσεων οὐκ εὐχερής η διάκρισις. τί οὖν φησιν; ὅτι ὅταν οἱ 10 ἀποφασικούμενοι ἀλλήλων δροὶ τοιοῦτοι ὦσιν ὡς μηδέτερον αὐτῶν ἔχειν² τινὰ καταφασκόμενον αὐτοῦ διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν τῶν γενικωτάτων καὶ τινῶν γενῶν κατηγορεῖσθαι δύνασθαι, τότε ἀμέσως λέγονται ἀλλήλων ἀποφάσεούμενοι. ἀμέσους γάρ προτάσεις ταύτας λέγομεν ὅν μὴ ἐνδέχεται μεταξὺ παρεμπεσεῖν τινα δρον καὶ ποιῆσαι συλλογισμόν· ἐὰν δὲ διοπτ-15 ροσοῦν τῶν δρῶν ἔχῃ τινὰ ἔαυτοῦ κατηγορούμενον, οὗτος δύναται μεταξὺ παρεντεθεῖς ποιῆσαι συλλογισμόν, κατηγορούμενος μὲν τοῦ ἑτέρου τοῦ δὲ λοιποῦ ἀποφασκόμενος η [γρούν] ἔχων τὸν λοιπὸν ἔαυτοῦ ἀποφασικούμενον. ἵνα³ 20 διὰ μὲν τοῦ προτέρου τὸ δεύτερον ποιήσῃ σχῆμα, διὰ δὲ τοῦ δεύτερου τὸ πρῶτον. ὥστε μόνως ἀμέσαις ἀποφάσεις αὗται ἂν εἰσὶν αἱ ἀμφοτέρους ἔχουσαι 20 τοὺς δρους ἐκ γενικωτάτων γενῶν· ὡς εἴ γε η θάτερος αὐτῶν η ἀμφότεροι ὑπαλληλοι εἰσιν, οὐκ ἔστιν η τοιαύτη ἀπόφασις ἀμέσος.

p. 79 a 34 Λέγω δὲ τὸ ἀτόμως ὑπάρχειν η μὴ ὑπάρχειν τὸ μὴ εἶναι αὐτῶν μέσον.

"Οτι τὸ ἀτόμως τὸ αὐτὸ σημαίνει τῷ 'ἀμέσως'. σαφῶς ἐδήλωσε. 30 25 καλῶς δὲ τὸ 'ἀμέσως' ἀτόμως εἶπε, διότι μὴ ἐνδέχεται τὰς ἀμέσους προτάσεις τυηθείσας τῇ ἐπενθέσει τοῦ μέσου δρου τῇν μίαν πρότασιν δύο ποιῆσαι.

p. 79 a 35 Οὗτω γάρ οὐκέτι ἔσται κατ' ἄλλο τὸ ὑπάρχειν η μὴ ὑπάρχειν.

30 "Ωσπερ γάρ ἐὰν εἶπω 'ο ἄνθρωπος οὐσία', οὐ πρώτως κατηγορῶ τοῦ⁴ 35 ἄνθρωπου τῇν οὐσίαν ἀλλὰ κατ' ἄλλο καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀμέσος πρότασις

1 νῦν om. R 2 εἰσιν om. R 3 κανόνα ἐν τούτοις a 4 ἀμέσους pr. U
7 μηδὲν U 7 τοῦ μὲν γάρ, om. ὥσπερ Ra 7 η om. a 11 τινὰ U: ἄλλον
τοιοῦτον Ra καὶ a: om. RU 12 δύνασθαι ante τινῶν colloc. a
ἄλλήλων λέγονται U 12, 13 κατηγορεῖσθαι R 13 ἀμέσους γάρ a: εἰ γάρ
ἀμέσαι RU 15 ἔαυτοῦ scripsi cf. vs. 17 et p. 187, 11: τε αὐτοῦ U: τὰ αὐτοῦ R: τὸν
αὐτοῦ a 16 κατηγορούμενον a 17 γοῦν delevi τὸ R ἔαυτοῦ om. Ua
19 ἂν εἰσὶν αὗται U καὶ om. R 20 post η alt. add. καὶ a 21 ὑπαλληλοι RU:
τῶν ὑπαλλήλων a 22 τῷ μὴ a (pr. C) 24 τῷ b: τὸ RUa 25 ἀμέσως
ἀτόμως Sa: inv. ord. RU 28 οὐκ a

(διὰ γάρ τὸ λογικόν, καὶ τοῦτο διὰ τὸ ζῆσθαι, καὶ τοῦτο διὰ τὸ σῶμα) καὶ οἱ μόνιμοι τοῦ μὲν σώματος ἡ οὐσία κατηγορεῖται ἀμέσως, τοῦ δὲ ἀνθρώπου τὸ λογικόν, διότι μὴ ἐνδέχεται ἄλλον ὅρον μεταξὺ τούτων παρεμπεσεῖν φῶ πρώτως ὑπάρχει τὸ κατηγορούμενον, οὗτος καὶ ἀμεσοὶ ἀποφάσεις αἴται ἃ ἂν εἰεῖν ἐν αἷς μὴ ἐνδέχεται ἄλλου ὑποκειμένου ἀποφαμῆναι τὸν ὅρον· τότε γάρ ἀμέσως καὶ οὐ κατ' ἄλλο η̄ ἀποφάσις.

p. 78a36 Ὄταν μὲν οὖν ἦ τὸ Α ἦ τὸ Β ἐν ζλωφ τινὶ ἦ ἦ καὶ 40
ἄμφω, οὐκ ἐνδέχεται τὸ Α τῷ Β πρώτως μὴ ὑπάρχειν.

Τό μὲν Β ὑποκείμενον ὅρον λαμβάνει, τὸ δὲ Α ἀποφασικόμενον τοῦ
10 Β, καὶ φησίν, ὅταν ἡ θάτερος αὐτῶν ἐν τινὶ καθηλικωτέρῳ, τουτέστιν
ὅταν ἔχῃ τι ἔαυτοῦ κατηγορούμενον, ἡ καὶ ἀρφότεροι, οὐκ ἔστιν ἡ
τοιαύτη ἀπόφασις ἀμεσος· οὐ γάρ πρώτως ἀπαρξάσκεται τοῦ Β τὸ Α
ἄλλα διὰ μέσου ἄλλου.

p. 79_a38 "Εστω γὰρ τὸ Α ἐν δλῳ τῷ Ε.

45

15 Λαμψάνει πρότερον τὸ μὲν ὑποκείμενον μὴ ἔν τινι ἀλλῷ ὃν
ἀλλὰ γενικώτατον γένος, τὸ δὲ κατηγορούμενον ἐν τῷ Γ' εἰ σὺν τῷ Γ'
παντὶ μὲν τῷ Α ὑπάρχει τῷ δὲ Β μηδενί, καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β
ὑπάρχει. ὅστε οὐκ ἄμεσος ἡ ΑΒ πρότασις ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ Γ ἀπο-
φάσκεται τὸ Α τοῦ Β· ἐπειδὴ γάρ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β, διὰ τοῦτο οὐδὲ τὸ
20 Α μέρος ὃν τοῦ Γ'. εἰλήφθιω δὲ ἀντὶ μὲν τοῦ Α, εἰ τόχοι, τὸ συνεχές, ²⁰
ἐπὶ δὲ τοῦ Β ἡ οὐσία, ἐπὶ δὲ τοῦ Γ' τὸ ποιόν· εἰ σὺν τῷ ποιόν παντὶ
μὲν συνεχεῖ οὐδεμιᾶς δὲ οὐσίᾳ, οὐδὲ τὸ συνεχές οὐδεμιᾶς οὐσίᾳ ὑπάρχει,
τοιτέστιν οὐδεμία οὐσία συνεχῆς ἐστιν, ἐπειδὴ μηδὲ ποιόν. Ἰδοὺ οὖν τοῦ
ἔτερου ὅρου ἀμέσου ὄντος, τῆς οὐσίας, τοῦ δὲ λοιποῦ μὴ ἀμέσου οὐ γέ-
25 γονεύ ἄμεσος ἡ ἀπόφασις.

p. 79 a 39 Ἐγγωρεῖ γὰρ τὸ μὲν Α εἰναι ἐν τινι ὅλῳ, τὸ δὲ Β μὴ εἰναι ἐν τούτῳ.

Ἐπειδὴ εἶπε τὸ Α εἶναι ἐν ὅλῳ τῷ Γ. τὸ δὲ Β ἐν μηδενὶ τῷ Γ. τὰ 41^ο
δὲ ἀντιδιαιρούμενα εἰδῇ καὶ ἀποφάσκεται ἀλλήλων καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ εἰδός
30 ἀνάγεται (οἷον τὸ λογικὸν οὐδενὶ ἀλόγῳ ὑπάρχει, οὐδὲ μὴν τὸ ἀλογὸν
οὐδενὶ λογικῷ, καὶ μὴν ὅμως ἀμφότεροι ἐν ὅλῳ εἰσὶ τῷ ἔωθι). Νικᾶ τοῦτο

2 ἀμέσως post σύμματος colloc. U 5 εἰν ἄν U ἐν om. Ua προκει-
μένου U ἀποφαθῆναι scripsi cf. Ind.: ἀποφαθῆναι libri 6 οὐκέτι ἄλλο a¹
12 πρώτη pr. U 17 ὑπάρχειν, τὸ δὲ ὃ οὐδὲν a οὐδὲν τὸ η R
19 ἐπεὶ U 7 om. I'a 20 εἰλήφθωσαν δὲ καὶ ὅστις ἐπὶ μὲν a 21 ἐπὶ
δὲ τοῦ ὃ Sa: τοῦ ὃ δὲ R: τι δὲ ὃ U ἐπὶ δὲ τοῦ 7 Sa: τοῦ δὲ 7 R: τι δὲ 7 U
23 τοιεγές R 24 ὅρου τοιτέστι τῆς οὐσίας ἀμέσου ὄντος a 29 γένος; a¹
31 ἀμέσωσα U

ίνα μή τις νομίσῃ πάντα τὰ ἀποφασικόμενα ἀλλήλων τοιαῦτα εἰναι· ως τοῦ 41^ν ἑτέρου οὐ πότε τι καθολικώτερον ἀναφερομένου καὶ τὸ λοιπὸν ἀναφέρεσθαι, διὰ τοῦτο ταῦτα προσέθηκεν, διτὶ ἐγγωρεῖ τὸ μὲν ἔτερον τῶν ἀποφασικούμενων ἐν ὅλῳ τινὶ εἶναι, τὸ δὲ ἔτερον μὴ εἶναι ἐν αὐτῷ τούτῳ, ὥσπερ 5 ἀμέλει ἐφ' ὃν εἴπομεν παραδειγμάτων τὸ μὲν συνεχές ἐν ὅλῳ τῷ ποσῷ, ή δὲ οὐσία ἐν οὐδενί. εἰπὼν δὲ διτὶ ἐγγωρεῖ, πῶς ἐγγωρεῖ, νῦν μὲν οὐκ εἰπεν, ἐφεξῆς δὲ ἐπιμήσει, ἐπισημειωτέον δὲ διτὶ τὸν συλλογισμὸν ἐν δευτέρῳ σχήματι ἐποιήσατο· τὸ γάρ Γ παντὶ μὲν τῷ Α, φησί, τῷ δὲ Β οὐ- 10 δεινό· διτὸν γάρ ὁ κατηγορούμενος ὅρος τοῦ ἀποφασικοῦ προβλήματος ἐν 10 ὅλῳ τινὶ καθολικωτέρῳ ή, ὁ συλλογισμὸς μὲν ἐν δευτέρῳ σχήματι γίνεται. δυνατὸν μέντοι καὶ ἐν πρώτῳ ἀλλ' οὐκέτι συνάγεται· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, ἀλλὰ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α· τοῦ συμπεράσματος δὲ ἀντιστραφέντος οὐδὲ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β ὑπάρχει. τοῦτο δὲ ἀναγκαίως ἐπισημειωσάμην, διότι καταπυκνοῦσθαι τὰς προτάσεις διὰ μόνου τοῦ πρώτου σχήματος ἔφησεν. ἐνδέ- 15 15 γεται δὲ καὶ διὰ τοῦ δευτέρου σχήματος τὴν ἀποφασικὴν δεῖξαι πρότασιν, ἐὰν ή καταφατικὴ ἀμεσος εἴη, ὥσπερ καὶ πρότερον εἰπον καὶ νῦν τοῖς ὑποδείγμασιν ἐπιστωτάμην. τὴν γάρ ἀποφασικὴν πρότασιν τὴν λέγουσαν ‘οὐδεμία οὐσία συνεχές’ εἰ θελήσομεν δεῖξαι, τεθέντος μεταξὺ τοῦ ποσοῦ γίνεται συλλογισμὸς ἐν δευτέρῳ σχήματι ἀμεσον ἔχων τὴν καταφατικὴν 20 πρότασιν· τὸ γάρ ποσὸν παντὶ μὲν συνεχεῖ, οὐδεμιῇ δὲ οὐσίᾳ, ὥστε οὐδὲ τὸ συνεχές, εἰ μὲν οὖν ὁ κατηγορούμενος τῆς ἀποφασεως ὅρος ἐν ὅλῳ 25 τινὶ εἴη, ἐν δευτέρῳ σχήματι γίνεται ὁ συλλογισμὸς, ως ἐδείξαμεν. εἰ δὲ ὁ ὑποκείμενος εἴη ἐν καθολικωτέρῳ ὑπάρχων, τότε ὁ συλλογισμὸς ἐν πρώτῳ σχήματι γίνεται, ως ἐφεξῆς τίθησιν.

25 p. 79 b 1 'Ομοίως δὲ καὶ εἰ τὸ Β ἐν ὅλῳ τινὶ ἐστιν, οἷον τῷ Δ.

Αλημβάνει νῦν ἀντίστροφον, τὸν μὲν ὑποκείμενον ἐν ὅλῳ, τὸν δὲ κατηγορούμενον οὐκέτι. καὶ ἔστω τὸ μὲν Α οὐσία, τὸ δὲ Β συνεχές, τὸ δὲ οὐδὲ ποσόν· παντὶ μὲν οὖν συνεχεῖ τὸ ποσὸν ὑπαρχέτω, ποσῷ δὲ οὐδενὶ οὐσίᾳ, ὥστε οὐδὲ συνεχεῖ οὐδενὶ οὐσίᾳ. οὐκ ἄρα ἀμεσος ή πρότασις ή λέγουσα 30 ‘οὐδὲν συνεχές οὐσία’.

1 νομίσῃ om. R: οἰηθῆ, sed post εἶναι a	2 ἀναγομένου a	3 ἐπέθηκεν pr. U
5 ὅρων a ¹ 6 ποσοῦ R: ἐν οἷς a ¹ νῦν om. U	μὲν ante ἐγγ. alt. colloc. a ¹ :	
utrobique habet R 7 ἐφεξῆς] p. 79 b 15 sq.		παραθήσει Ra ¹ : fort. προσθήσει
9 post διτὸν add. μὲν a	10 γίνεται σχήματι U	12 δὲ om. a 13. 14 κατὰ τὶ
καυνᾶσθαι sie R 14 μόνον RU: μέσου a		ἔφεσεν] c. 14 p. 79 a 30
16 πρότερον] p. 184,23	19 ἔχων om. R: post 20 πρότασιν colloc. a	22 η R
23 εἴη a: η ὡς R: η U	23. 24 ἐν (τῷ add. U)—σχήματι γίνεται (inv. ord. a ²) RUa ² :	
καὶ ἐν δευτέρῳ γίνεται καὶ ἐν πρώτῳ a ¹	24 ὥσπερ a ²	25 post τὸ add.
μὲν a τῷ RU (p): ἐν τῷ a Arist.	26 τὸ—τὸ a	26 post ὑπαρχέτω
add. τῷ R 30 οὐσίαν R		

p. 79b4 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον δειχθήσεται, καὶ εἰ ἄμφω ἐν ὅλῳ 41ν τινί εἰσιν.

Οἶνον ἔστω τὸ Λ σῶμα, τὸ δὲ Β συνεγένει· ἔστι γάρ δῆλον ὅτι τὸ μὲν 30 Α ἐν ὅλῳ τινί, τῷ οὐσίᾳ, ἔστι, τὸ δὲ Β ἐν τῷ ποσῷ. οὐκ ἀμέσως οὖν 5 ἀποφαθήσεται τὸ Α τοῦ Β, τουτέστιν ὅτι τὸ σῶμα κατ' οὐδενὸς συνεχοῦς. γίνονται δὲ δύο συλλογισμοὶ οἱ προειρημένοι.

p. 79b5 "Οτι δὲ ἐνδέχεται τὸ Β μὴ εἶναι ἐν φῷ ὅλῳ ἔστι τὸ Λ, ἢ πάλιν τὸ Α ἐν φῷ τὸ Β, φανερὸν ἐκ τῶν συστοιχιῶν δεῖται μὴ 10 ἐπαλλάττουσιν ἀλλήλαις.

10 Εἰπὼν ὅτι ἐγχωρεῖ τὸ μὲν Λ εἶναι ἐν τινὶ ὅλῳ, τὸ δὲ Β μὴ εἶναι ἐν τούτῳ, νῦν τοῦτο δεῖξαι βούλεται. συστοιχίαν δὲ καλεῖ τὴν ἀρχήν ἐκάστου γένους καταγομένην σειράν. οἷον οὐσίαν, σῶμα, ἔμψυχον. ζῷον, λογικόν, καὶ πάλιν οὐσίαν, σῶμα, ἔψυχον, βαρύ. αὗται δὲ ἐπαλλάττουσιν αἱ συζυγίαι⁴⁰ κοινὰ γάρ αὐτῶν κατηγορεῖται γένη. δῆλον οὖν ἐκ τῶν μὴ ἐπαλλαττουσῶν, 15 φησίν, δεῖται ἐνδέχεται τὸν ἕνα δρον ἐν τινὶ εἶναι, τὸν δὲ ἔτερον μὴ εἶναι ἐν τούτῳ. εἰ γάρ λάβοιμεν ἓνα δρον τὸν μέσον καὶ ἀποφῆσαι μέν τινος δρού τῶν ἐν τῇ ἀλλῃ συστοιχίᾳ. οἷον τὸ ζῷον ἀπὸ παντὸς συνεχοῦς, τὸ μὲν ζῷον ὑπὸ τὸ σῶμα ἀναγθήσεται ἢ ὑπὸ τὴν οὐσίαν, οὐκέτι μέντοι καὶ τὸ 20 συνεγένει· εἰ γάρ καὶ τὸ συνεγένει ὑπὸ τὸ αὐτὸν ἀναγθήσεται ὡφ' ὃ καὶ τὸ ζῷον, ἐπαλλάξουσιν αἱ συστοιχίαι· ἀλλ' οὐκ ἐπαλλάττουσιν.

p. 79b11 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ τὸ Β ἐν ὅλῳ τινί ἔστιν.

Τουτέστιν ἐγχωρεῖ καὶ τὸ Α μὴ εἶναι ἐν τούτῳ ἐν φῷ τὸ Β.

p. 79b12 Ἐὰν δὲ μηδέτερον τῷ ἐν ὅλῳ μηδενί, μὴ ὑπάρχῃ δὲ τὸ 25 Α τῷ Β, ἀνάγκη ἀτόμως μὴ ὑπάρχειν.

Τουτέστιν ἐὰν μὴ τὸ Α μηδὲ τὸ Β ἐν τινὶ καθολικωτέρῳ ὑπάρχῃ· ἀλλ' ὅτιν αὐτὰ καθολικώτατα. ἀποφάσκηται δὲ τὸ ἔτερον τοῦ ἔτέρου, ἀνάγκη ἀμέσως ἀποφάσκεσθαι.

I δὲ om. U 2 ἔστεν a Arist. 3 post ἔστω add. γάρ RU; om. a
 ἔστεν οὖν a 4 post τῇ add. β R 5 ἀποφαθήσεται scripsi
 cf. p. 187,5: ἀποφανθήσεται libri 7 δὲ om. a 8] α R 9 τῶ—8 δ
 τῷ U 11 δὲ RU: οὖν a 12] U 13 post πάλιν add. ἐπαλλάττουσα
 μὲν πρὸς αὐτὴν συζυγία, τουτέστι κατά τι μὲν διαφέρουσα, ατά τι δὲ κοινωνόσα a¹
 οὐσία a¹ δὲ scripsi: γάρ RUa 14 γένη RUa²: κοινὰ ἔχονται
 γένη τὴν τε οὐσίαν καὶ τὸ σῶμα. ἀλλη δὲ τις συστοιχία μὴ ἐπαλλάττουσα πρὸς τὴν πρώτην.
 τουτέστι, μὴ κοινωνόσα. ἔστω ποσὸν, συνεχὲς διωριζένον, ἀριθμός a¹ 14 ἐκ τῶν μὴ
 om. a² 15 οὗτον post 14 οὖν colloc. a 16 λάβωμεν R τῶν μέσων
 conicio ἀποφῆσαι μέν a¹: ἀποφῆσομεν RUa² ante τινος add. φώς Ra²
 17 ἐν τῇ Sal¹: ἐκεῖ RUa² ἀλλη Sal¹: ἀλλως R: ἀλλας Ua² συστοιχία a¹: συστοι-
 χίας RU: συστοιχίας a² 22 καὶ, quod ante τὸ β colloc. RUa, transposui
 23 ὑπάρχει U 25 μὴ Ra: μηδὲ U 26 καθολικώτερα Ra ἀποφάσκεται U

p. 79 b 15 Ἡ γὰρ ἐν τῷ πρώτῳ σχῆματι ἡ ἐν τῷ μέσῳ ἔσται ὁ συλλογισμός. |

Εἰ εἴη, φησίν, μέσος ὅρος μεταξὺ τοῦ Α καὶ τοῦ Β, ὁ συλλογισμὸς 42^τ γίνεται καὶ ἐν πρώτῳ σχήματι καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ, ὅτι τὸ Β ἐν δηλῷ τινὶ 5 ἔσται καὶ οὐκ ἔσται καθολικώτατον. ὅτι δὲ τοῦτο ἀληθές, δῆλον· δεῖ γάρ τὴν ἐλάττωνα πρότασιν καταφατικὴν εἶναι· ἐλάττων δὲ ὅρος τὸ Β· ὥστε εἰ εἴη μέσος ὅρος τὸ Γ, παντὶ μὲν ὑπάρχει τῷ Β, τὸ Α δὲ οὐδενὶ αὐτῷ, τῷ Γ, 10 ὑπάρχει. ὥστε τὸ σχῆμα πρῶτον γίνεται. εἴπομεν δὲ περὶ τούτων ξῆρη. 5

p. 79 b 18 Εἰ δ' ἐν τῷ μέσῳ, ὄπότερον ἔτυχε· πρὸς ἀμφοτέρους
10 τοῦ στεργητικοῦ γίνεται συλλογισμός.

'Εὰν δὲ τεθέντος μέσου ὅρου δεύτερον γένηται σχῆμα, δύναται ὁ μέσος ἔκατέρου τῶν ἄκρων ἀποφάσεσθαι. τούτου δὲ αἰτιον τὸ ἐν δευτέρῳ σχήματι ἀδιάφορον εἶναι ἐν ὅποιαδήποτε προτάσει ἡ ἀποφατικὴ ἡ· τὸ γάρ τὸ
10 Γ εἴτε τῷ μὲν Α παντὶ ὑπάρχει τῷ δὲ Β μηδενί, εἴτε ἔμπαλιν, δι' ἀμ-
15 φοτέρων δυνατὸν συναγαγεῖν διτὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β. ὥστε οὐκ ἔσται ἀμε-
σος ἡ AB ἀπόφασις· εἴτε γάρ τῷ Α παντὶ ὑπάρχει τὸ μέσον, ὥσπερ ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι, εἴτε τῷ Β, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ καὶ τῷ δευτέρῳ,
οὐκ ἔσται ἀμεσος ἡ ἀπόφασις, ητοι τὸ γενικώτατον τοῦ γενικωτάτου ἀπο-
φάσκουσα.

20 p. 79 b 20 Ἀμφοτέρων δ' ἀποφατικῶν οὐδὲν οὐκ ἔσται.

"Ινα μή τις εἴπῃ ὅτι ἐνδέχεται μέσον ὅρον ληφθῆναι μηδετέρῳ τῶν ἄκρων ὑπάρχοντα καὶ οὕτως διὰ συλλογισμοῦ ἀποφάσεσθαι τὸ Α τοῦ Β ἀμφοτέρων γενικωτάτων ὅντων, διὰ τοῦτο ταῦτα προσέθηκεν, ὅτι εἰ ληφθείη τοισύντος ὁ μέσος ὥστε μήτε ἐν τῷ Α εἶναι μήτε ἐν τῷ Β, ἀμ-
25 φοτέρας ποιήσει ἀποφατικὰς τὰς προτάσεις, καὶ οὕτως ἀσυλλόγιστος γενή-
σεται ἡ συμπλοκή.

3 Εἴπερ α 3. 4 γίνεται ὁ συλλογισμὸς U 4 καὶ prius a: om. RU τῷ om. a
ἐσται ἐν δηλῷ τινὶ a 6 ἡ U 8 ὥστε ὑπάρχει τὸ πρῶτον σχῆμα R εἴπωμεν U
εἴπομεν] p. 188,22 sq. 9 ὄποτέρω R 10 τεθέντος Ra² 11 δὲ om. U
12 ἐντέρων R 13 προτάσει R τὴν ἀποφατικὴν εἶναι a¹ 14 μηδενὶ—παντὶ a¹
ὑπάρχει om. a² οὐδενὶ a² ἔμπαλιν a²: ἔμελλε R: τῷ μὲν ἡ παντὶ, τῷ δὲ β
οὐδενὶ, καὶ a¹: om. U 16 ἀπόφασις R U a²: ἀποφατικὴ πρότασις a¹ τῷ om. a
18 ἡ ἀρχή πρότασις a¹ 18. 19 ητοι (sic scripsi: ἡ τὸ RU)—ἀποφάσκουσα om. a
21 post ληφθῆναι add. εἰ RU: om. a 22 συλλογισμῶν Ua 23 ἐπέθηκεν pr. U
24 ὁ om. R ως U μὴ (post ὥστε) R ἐν τῷ α—25 προτάσεις R U a²:
κατὰ παντὸς τοῦ β εἶναι, μήτε κατὰ παντὸς τοῦ γ, ἀμφότεραι αἱ προτάσεις ἔσονται ἀπο-
φατικαὶ a¹ 25. 26 γίνεται ἡ συνυγία a¹

p. 79 b 23 Ἀγνοια δ' ή μὴ κατὰ ἀπόφασιν ἀλλὰ κατὰ διάθεσιν 42^η
λεγομένη ἔστι μὲν ή διὰ συλλογισμοῦ γινομένη ἀπάτη.

Προσηκόν ἔστιν ἐπιστήμωνι μὴ μόνον ὅσα εἰς τὴν διδασκαλίαν ἀνήκει τῆς ἐπιστήμης παραδιδόναι αὖτε καὶ τὴν παρεπομένην τῇ ἐπιστήμῃ ἀπό-
5 την ἔκτιθεσθαι. οὕτως οὖν καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἀριστοτέλ.ης εἰπὼν τί ποτε ἔστιν ἐπι-
στήμη καὶ ἐκ τίνων, τίς τε η̄ παταροφά του διάντι συλλογισμοῦ πρὸς τὸν
τοῦ διτοῦ, καὶ διὰ ὥσπερ εἰσὶν ἀμεσοῖς καταφάσεις. οὕτως εἰσὶ καὶ ἀποφάσεις ἀμε- 25
σοι, ἐπειδὴ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀπάτης συμβάλλεται αὐτῷ ὁ περὶ τῶν
ἀμέσων ἀποφάσεων λόγος, οὐν προτίθεται διδάξαι κατὰ πόσους τρόπους γί-
10 νεται ἐν ταῖς ἐπιστήμαις η̄ ἀπάτη. ἵνα δὲ εὑρῃ κατὰ πόσους τρόπους
γίνεται ἐν ταῖς ἐπιστήμαις η̄ ἀπάτη, κέχρηται διαιρέσει τοιαύτῃ· η̄ γάρ
ἀγνοια, φησίν, η̄ κατὰ ἀπόφασιν ἔστιν η̄ κατὰ διάθεσιν. περὶ μὲν οὖν τῆς
κατὰ ἀπόφασιν ἀγνοίας οὐδὲ μνημόνη ἐν τούτοις ποεῖται, ἐπειδὴ μηδὲ διλογία 30
διποδύεται ἐπιστήμην. κατὰ ἀπόφασιν δὲ ἀγνοιά ἔστιν η̄ ἀπλῆ καλούμενη·
15 οἵον οὐδὲν ὁ ἴδιωτης εἴτε τὸ τριγώνον τὰς τρεῖς γωνίας δύο δημιαῖς
ἴσας ἔχει η̄ οὐδ. ἀπλῆ δέ, διτοῦ ἀγνοῶν αὐτὴ τοῦτο οὐδὲν. διτοῦ ἀγνοεῖ. ὥστε
οὐδὲν ἐνογλήσει τῷ ἐπιστήμονι οὐδὲν διποδύεται ἐπιστήμην. διὰ τοῦτο οὖν
οὐδὲν αὐτῆς μέμνηται. διαιρεῖ δὲ τὴν κατὰ διάθεσιν ἀγνοιαν. λέγεται δὲ
κατὰ διάθεσιν ἀγνοια τῇ ἀληθεῖ γνώσει η̄ ἀντικειμένη ψευδής· οἷον εἰ τις
20 λέγοι διτοῦ τοῦ τριγώνου αἱ δύο πλευραὶ τῆς λοιπῆς ἐλάττους εἰσί. κατὰ
διάθεσιν δὲ αὕτη, διτοῦ διάκειται πως κατ’ αὐτὴν ὁ ἔχων καὶ οἰεται εἰδέναι
ἡ πατημένως διὸ καὶ διπλῆ καλεῖται η̄ τοιαύτη ἀγνοια· οὐδὲν γάρ οὐδὲν διτοῦ
οὐδὲν οὔτε, ἀλλὰ μὴ εἰδῶς καὶ αὐτὸν τοῦτο ἀγνοεῖ, διτοῦ ἀγνοεῖ. αὕτη οὖν η̄ κατὰ
διάθεσιν ἀγνοια η̄ περὶ τὰς ἀμέσους γίνεται προσάσεις η̄ περὶ τὰς ἐμμέσους.
25 ὥσπερ γάρ ἔστιν ἀληθῶς καταφῆσαι η̄ ἀποφῆσαι ἀλλοὶ σῇλοι ἀμέσως,
οὕτως ἔσται καὶ ψευδῶς καταφάσκειν η̄ ἀποφάσκειν ἀμέσως· οἷον εἰ ἀλη- 40
θεὶς εἴη τὸ μὴ ὑπάρχειν τὴν οὐσίαν μηδὲν ποιῶ, η̄ τις ἔστιν ἀπόφασις
ἀμεσος, ἔσται ψευδής ἀμεσος καταφάσις η̄ λέγουσα η̄ οὐσία παντὶ ποιῶ
ὑπάρχει· δημοίως καὶ εἰ ἀληθῆς η̄ ἀμεσος καταφάσις η̄ λέγουσα η̄ οὐσία
30 παντὶ σώματι ὑπάρχει· ψευδής ἄρα η̄ λέγουσα η̄ οὐσία οὐδὲν οὐσία
ὑπάρχει· ἀπόφασις οὐσία ἀμεσος. δημοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἐμμέσων. η̄ οὖν
περὶ τὰς ἀμέσους προσάσεις γίνεται η̄ ἀπάτη, τουτέστιν η̄ ψευδής ὑπόληψις,
η̄ περὶ τὰς ἐμμέσους. περὶ ἑκάτερον δὲ τούτων η̄ μετὰ συλλογισμοῦ η̄ 45

1 εἰ μὴ U	8 συνεβάλλετο α	11. 12 καὶ φησίν. η̄ ἀγνοια α	12 ἀλλὰ
περὶ μὲν τῆς α	13 ἐν τοῖς τοιωτοῖς α	μηδὲ Uα: δὲ R	14 ἔστι δὲ κατὰ
ἀπόφασιν ἀγνοια, post quae add. ὡς καὶ πρώην εἰπομένην a ¹		καλούμενη ἀπλῆ, om. η̄ U	
15 ὁ ἴδιωτης περὶ τοῦ τριγώνου, εἴτε τὰς α	οὐσίν α	16 εἴτε οὐ R	
ὅταν (post δὲ) U	18 αὐτῆς οὐδὲ R	18. 19 λέγεται — ἀγνοια Ua ² : διτοῦ ἔστιν	
η̄ ἀντικειμένη Ra ¹	19 η̄ ἀντικειμένη om. a ¹	21 post δὲ add. εἴρηται α	
6 ἀγνοῶν a ¹	22 ἡ πατημένος Ra ²	23 post εἰδῶς add. καὶ ταῦτα ἀγνοῶν R	
26 ἔστι a ¹	καταφῆσαι η̄ ἀποφῆσαι a ¹	27. 28 τὸ μηδὲν ποιῶ ὑπάρχειν τὴν	
οὐσίαν ἀμεσος ἀπόφασις οὖσα, ἔστι a ¹	27 η̄ τις om. U	28 ἀμεσος alt. om. a ¹	
29 καὶ om. R	31 ὑπάρχει R	οὖσα ἀπόφασις α	ἀμεσος post ὑπάρχει
colloce. a: ἐμμέσος R			

ἄνευ συλλογισμοῦ. ὅτι γάρ τοῦ τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δύο ὥρθην ἐλάτ- 42¹
 τονές εἰσιν, ἐνδέχεται καὶ ἄνευ συλλογισμοῦ ἡ πατημένως δοξάζειν, ὥσπερ
 ἀν τις κατὰ τὴν αἰσθησιν παρακούσῃ ἡ παρορῷ· ἐνδέχεται δὲ καὶ διὰ συλλο-
 γισμοῦ, μᾶλλον δὲ παραλογισμοῦ ἀπατῆσθαι. ἡ μὲν οὖν ἄνευ συλλογισμοῦ
 5 ἀπάτη ἀπλουστέρα ἔστιν, ὡς εἴ τις παραδόσεως δοξάζειοι ὅτι ἔξ-
 τα φυσικὰ σώματα, ἡ δὲ ἀρχαὶ δύο εἰσὶ τῶν ὄντων, λόγῳ μηδὲν γράμμε-
 νος· εἰς τί γάρ ἀν καὶ διαιρεθεῖ; ἡ δὲ διὰ συλλογισμοῦ ἀπάτη παικιλω-
 10 τέρα ἔστι καὶ πολυσχιδής· καὶ γάρ οἱ συλλογισμοί, μᾶλλον δὲ οἱ παραλο-
 γισμοὶ ποικιλώτεροι, δι' ὧν ἀν τις ἀπατηθείη. ἡ γάρ καταφατικὸς ἔσται
 15 ὁ συλλογισμός δι' οὐ η ἀπάτη ἡ ἀποφατικός. εἰ μὲν οὖν καταφατικὸς εἴη
 ὁ παραλογισμός. πάντως ἐν τῷ πρώτῳ γενήσεται σχήματι· ἐπεὶ γάρ τὸ
 ἀληθὲς ἦν ἀποφατικὸν καθόλου, τὸ ἀντικείμενον τούτῳ ψεῦδος ἔσται κατα-
 φατικὸν καθόλου. ἐπεὶ γάρ τὴν ὑποδύομένην τὴν ἐπιστήμην ἀπάτην σκο-
 ποῦμεν, ἔστι δὲ | ἡ ἐπιστήμη τῶν καθόλου. πάντως καὶ η ἀπάτη ὅρα διὰ 42²

15 τῶν καθόλου παραλογιστεῖται· οὐ γάρ διὰ τῶν ἀντιφατικῶν ἀντικείμενων
 ἀλλὰ διὰ τῶν ἐναντίων (ταῦτα δέ ἔστι τὰ καθόλου), ἵνα καὶ δόκησιν ἔχῃ
 ἐπιστήμης. εἰ τοίνυν καταφατικὸς εἴη καὶ καθόλου ὁ παραλογισμός, πάντως
 διὰ τοῦ πρώτου σχήματος περανθήσεται· οὕτε γάρ διὰ τοῦ δευτέρου, ἐπεὶ
 μηδὲν συνάγει καταφατικόν, οὕτε διὰ τοῦ τρίτου, ἐπεὶ μηδὲν συνάγει 5
 20 καθόλου. εἰ οὖν καταφατικὸς εἴη καὶ ἀμεσος ὁ παραλογισμός, η τὰς δύο
 25 ζῆσει προτάσεις ψευδεῖς η τὴν ἑτέραν μόνην. καὶ εἰ τὰς δύο ψευδεῖς ζῆσει,
 η αἱ δύο καθόλου ψευδεῖς ἔσονται η η μὲν καθόλου η δὲ ἐπὶ μέρους.
 ἀμφα μὲν οὖν ψευδεῖς καὶ καθόλου. δὲς οἱ μέσοις ὅροις, δες λαμβάνεται εἰς
 τὴν τοῦ συλλογισμοῦ γένεσιν. ἀλλότροις παντελῶς η τῶν ἄκρων. οἷον ἀμέ-
 30 σου οὕτης ἀποφάσεως ἀληθοῦς τῆς λεγούσης ὅτι η οὐσία οὐδεμιᾷ ποιέτητι
 ὑπάρχει, τῆς δὲ ἐναντίας ἀπάτης λεγούσης ὅτι η οὐσία πάσῃ ποιέτητι 10
 ὑπάρχει, εἰ οἱ συλλογισμοί. δι' οὐ η ἀπάτη γέγονε, διὰ δύο ψευδῶν προ-
 θῆλις προτάσεων καὶ ἀμφοτέρων κατὰ πᾶν ψεῦδος, οἱ ληφθεῖς μέσοις ὅροις
 35 οὐδέτερον τῶν ἄκρων ἀναγθῆσται, οὕτε ὑπὸ τὴν οὐσίαν οὕτε ὑπὸ τὸ
 ποιόν, ἀλλ᾽ ἔσται αὐτῶν παντελῶς ἀλλότριος,¹ οἷον, εἰ τύχοι, εἰ ποσὸν εἴη·
 40 ἔσται γάρ οἱ παραλογισμοὶ οὐσία παντὶ ποσῷ, ποσὸν πάσῃ ποιέτητι, οὐσία
 ἄρα παντὶ ποιῷ, τουτέστι πάσῃ ποιέτητι². ἐνδέχεται δέ, διηρεύειν, τὴν
 45 ἑτέραν τῶν προτάσεων καὶ μὴ καθόλου ψεῦδη εἶναι ἀλλ᾽ ἐπὶ τι ψεῦδη, καὶ 15
 ταύτην οὐκ ἀλληγορίαν εἴη τὴν ἐλάττονα· γίνεται δὲ τοιαύτη. ὅταν οἱ μέσοις

1 post συλλογισμοῦ add. η ἀπάτη α 2 συλλογισμὸν Uα 3 αἱ παρακούσῃ?
 4 η πατημέναι R 5 ante ὡς add. οἴον α ἐκ τῶν ἀτόμων α 6 λέγω R
 7 τί—διαιρετ—θεῖτι RU: ἀπόδειξιν α δὲ om. R 11 γίνεται U 12 post ἀντι-
 κείμενον add. ὅρα α 13 ἐπεὶ γάρ RU: καὶ ἐπεὶ α τὴν ἐπιστήμην ἀπάτην scripsi:
 τη ἐπιστήμη ἀπάτη R: ἀπάτην τη ἐπιστήμη Uα 14 post δὲ add. καὶ α 14 et 15 τοῦ
 καθόλου α 14 ὅρα om. a 17 καὶ om. a 19 καταφατικόν—συνάγει om. U
 21 μόνον R 23 μὲν οὐσῶν ψεῦδην a¹ 27 τε om. a¹ 28 δηλαμβάνει Uα²
 24 γένησιν Uα¹ 27 εἴτι παντελῶς a 25 δὲ om. U 29 η om. R οὐδεμιᾳ—
 26 οὐσία om. R 28 μηδὲν ψεῦδων 29 οὐδέτερον a 30 ἔσται scripsi: ἔστω
 libri εἰ ποσὸν εἴη RU: ἔστω ποσόν a 33 καὶ scripsi: η R: δὲ U: om. a

ὅρος ἐκ τῶν ὑπὸ τὸν ἐλάττονα ὅρον ὄντων λαμβάνηται, οἷον εἰ λευκότης ^{42v} εἴη· ὅποι τὸ ποιὸν γάρ αὐτῇ· φραμένη γάρ οὗτως ἡ οὐσία πάσῃ λευκότητι, ἡ λευκότης πάσῃ ποιότητι· καὶ αὕτη ἡ πρότασις οὐ καθόλου ἐστὶ ψευδῆς ἀλλ' ἐπὶ τι. τίς δέ ἐστιν ἡ καθόλου ψευδῆς πρότασις καὶ τίς ἡ ἐπὶ τι, 5 αὐτὸς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ηρώτων ἀναλυτικῶν διηρθρωμένως ἐδίδαξε. καθόλου γάρ φησι ψευδῆς εἶναι πρότασιν τὴν τὸ ἐναντίον τῇ καθόλου ἀληθίᾳ εἰςτά- 20 γουσαν· οἷον ἀληθίης ἐστιν ἡ λέγουσα ‘οὐδεὶς ἀνθρωπος λίθος’· ψευδῆς δὲ ἡ ἐναντία ταύτη ἡ λέγουσα ‘πᾶς ἀνθρωπος λίθος’· ἐναντίον γάρ τὸ πᾶς τῷ οὐδεῖς, τοῦτο οὖν καθόλου ψευδῆς τὸ παντελῶς ἀναιροῦν τὸ ἀληθίες. 10 ἐπὶ τι δὲ ψευδῆς ἡ ἀντιφατικῶς ἀντικειμένη ἀληθίας γάρ οὔτης τῆς λεγούσης ‘τὸ λογικὸν οὐ παντὶ ζῷῳ’ ψευδῆς ἐστιν ἐπὶ τι ἡ λέγουσα ‘τὸ λογικὸν παντὶ ζῷῳ’. οὗτοι μὲν οὖν, εἰ ἀμφότεροι εἰεν ψευδεῖς ἐξ ἡν συνηκται τὸ ψευδός, εἰ δὲ ἡ ἔτερα ἀληθῆς εἴη, οὐκ ἐνδέχεται ἀλληγεῖν εἰναι εἰς ἀληθῆ ἡ τὴν μείζονα· τὴν δὲ ἐλάττονα οὐδέποτε οἶνον τε. ἐπεὶ γάρ γενι- 15 κότατα γένη ἐλήφθησαν καὶ δὲ ἐλάττων ὅρος καὶ δὲ μείζων, δῆλον δὲ τι ὡς οὐκ ἐνδέχεται τὸν μέσον ὅρον ἀληθῆς καταφάσκεσθαι. τοῦ ἐλάττονος· ἐπὶ πλέον γάρ οὗτως εἶναι αὐτοῦ ἀνάγκη· ὑπόκειται δὲ δὲ ἐλάττων ὅρος γένος γενικώτατον. καὶ δῆλον δὲ τι οὐδὲ ἐξιστάειν τῷ ἐλάττονι δύναται δὲ μέσος· οὐδὲν γάρ ἐστι τοῖς γενικωτάτοις γένεσιν ἐξιστάζον. οὐκ ἄρα ἐνδέχεται ποτε τῷ 20 τὴν ἐλάττονα πρότασιν ἀληθῆς εἶναι. μόνως ἄρα ἡ μείζων ἐσται ἀληθῆς· δύνατὸν γάρ εἶναι μέσον ὅρον τυν τῷ τῶν ὑπὸ τὸν μείζονα. καὶ οὗτως δὲ μὲν μείζων αὐτοῦ ἀληθῆς κατηγορηθήσεται, οὗτος δὲ τοῦ ἐλάττονος ψευδῆς, οἷον εἰ λάθω τὸ σῶμα· οὐσία μὲν γάρ παντὶ σώματι ὑπάρχει, καὶ ἐστιν ἀληθίες, σῶμα δὲ πάσῃ ποιότητι. καὶ ἐστὶ ψευδές· οὗτοι γάρ συναγθήσεται 25 ‘οὐδέποτε πάσῃ ποιότητι ὑπάρχει’. οὗτοι μὲν οὖν καταφατικῆς οὐσίας καὶ ἀμέσου τῆς ἀπάτης τοσαυτάκις γίνεται δὲ παραλογισμός. πῶς δὲ ἀποφατικῆς οὐσίας τῆς ἀπάτης καὶ πῶς ἐμμέσου καταφατικῆς τε καὶ ἀποφατικῆς, προϊόντες δηλώσομεν, πρότερον τὴν λέξιν, δι' ἣς τὸν πρότερον ἐκτίθεται τρόπον, δηπερ εἰπομένη, ἐξιστάσαντες.

30 p. 79 b 25 Λεύτη δὲ ἐν μὲν τοῖς πρώτως ὑπάρχουσιν ἡ οὐ γάρ ὑπάρχουσι συμβαίνει διγράφει.

Ἐπιπλὸν δὲ ἡ κατὰ διάθεσιν ἀγνοια εἴσται μὲν ἡ διὰ συλλογισμοῦ ⁴⁰

1 ὅροιν alt. I. R	λαμβάνεται R	3 γίνεται R	4 πρότασις ψευδῆς Ua
post τι alt. add. ψευδῆς R	5 τῷ προτέρῳ τῶν πρώτων R: τοῖς προτέροις a ¹		
ἀναλυτικοῖς a ¹	ἐν τῷ δευτ. τῶν Ηρώτ. ἀναλ.] e. 2 p. 54 a 4 sq.		6 ἀληθῆ R
11 πᾶν ζῶν, om. οὐ Ua ²	post ψευδῆς add. δὲ U	ἡ λέγουσα ἐπὶ τι R	
12 οὐ πᾶν ζῶν Ua ²	15 εἰδη a ¹	18 καὶ δῆλον δὲ R Ua ² : ἀλλ' a ¹	
οὐδὲ a ¹ : οὖτε Ra ² : οὐκ U	δύναται ἐξιστάειν τῷ ἐλάττονι δέ μέσος ὅρος a ¹		
19 οὐδὲ U	22 post μείζων add. ὅρος a	23 λόγοιμι a	ὑπάρχει om. R
καὶ U: ὅπερ Ra	24 εἴσται ψευδῆς R	25 ὑπάρχειν a	29 ὅπερ a
30, 31 lemma a: ἔγνοια δὲ ἡ μὴ-ἀπάτη ut p. 191, 1, 2 RU		32 post ἡ prius add.	
μὴ Ua	κατὰ ἀπόφασιν a	post ἔγνοια add. ἀλλ' ἡ κατὰ διάθεσιν a	
ἔστι μόνη R: inv. ord. a			

γινομένη ἀπάτη καὶ ὀφείλων ἐπαγγεῖν ὅτι ἔστι δὲ καὶ ή ἄνευ συλλογισμοῦ 42^v γιγνομένη (τούτο γάρ ἦν τὸ ἀκόλουθον), δῆμος ἀναλαμβάνει τὸν λόγον καὶ φησὶν αὕτη δὲ ἐν μὲν τοῖς πρώτως ὑπάρχουσιν η̄ μὴ ὑπάρχουσι συμβαίνει διχῶς. αὕτη δέ, φησίν, οὐχὶ η̄ διὰ συλλογισμοῦ ἀλλ' η̄ κατὰ διάθεσιν γινομένη· ταύτην γάρ διαιρεῖ εἰς τὴν διὰ συλλογισμοῦ καὶ εἰς τὴν ἄνευ συλλογισμοῦ. τὸ δὲ ἐν μὲν τοῖς πρώτως ὑπάρχουσιν η̄ μὴ ὑπάρχουσι, τοῦτ' ἔστιν ἐν ταῖς ἀμέσοις προτάσεσιν η̄τοι ἀποφάνεσσι, τουτέστιν η̄ κατηγορικαῖς η̄ ἀποφατικαῖς· ἐν ἑκάστῃ γάρ τούτῳ ἔστι καὶ ἄνευ συλλογισμοῦ 45 τὴν ἐναντίαν ἀπάτην διξάσαι καὶ μετὰ συλλογισμοῦ. Λίστας δὲ καὶ βουληθεῖς 10 ἐξ ἀρχῆς τῆς μετὰ συλλογισμοῦ ἀπάτης τὴν διαιρεσιν εἰδίθης ποιήσασθαι, πρὶν μηδεθῆναι τῆς ἄνευ συλλογισμοῦ, εἰπε τὸ ἔστι μὲν η̄ διὰ συλλογισμοῦ γινομένη ἀπάτη. εἴτα πάλιν καὶ διὸ νομίσας πρότερον εἰπεῖν, ποσαχῶς η̄ κατὰ διάθεσιν γίνεται ἀπάτη, ἐπανέλαβε τὸν λόγον καὶ εἰπεν αὕτη δ' ἐν μὲν τοῖς πρώτως ὑπάρχουσι καὶ τὰ ἔξης.

15 p. 79b28 Τῆς μὲν οὖν ἀπλῆς ὑπολήψης ἀπλῆ η̄ ἀπάτη.

50

'Ἐάν γάρ τις ἀπλῶς καὶ δίχα συλλογισμοῦ ἀπάτην τινὰ λάβῃ, τῆς τοιαύτης φεύδοντος ὑπολήψεως ἀπλῆ ἔστιν η̄ ἀπάτη· ἀτε γάρ ἄνευ συλλογισμοῦ τίνος γινομένη οὐκ ἔστι ποικιλία τις ἐν αὐτῇ οὐδὲ διαιρεσις ὥσπερ ἐπὶ τῆς διὰ συλλογισμοῦ γινομένης.

20 p. 79b29 Μὴ ὑπαρχέτω γάρ τὸ Α μηδενὶ τῷ Β ἀτόμως. |

'Εάν δὲ τις ἀπλῆς, η̄ ἀπλῆ ἀπόφασις, η̄ ἀντικειμένη ταύτη κατάφασις, 43^r εἰ διὰ συλλογισμοῦ γίνοιτο, λήψεται μέσον τινὰ δρον, οἷον τὸ Γ, καὶ συλλογιστεῖται ἡ πατημένως διὰ μέσου τοῦ Γ διὰ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχει. 5 ποσαχῶς δὲ γίνεται παραλογισμὸς ἐν τούτῳ, ἐφεξῆς ἐπήγαγεν.

25 p. 79b33 Εἰ γάρ μήτε τὸ Α μηδενὶ τῷ Γ ὑπάρχει μήτε τὸ Γ μηδενὶ τῷ Β, εἰληπται δ' ἔχατέρα ἀνάπολιν, ἀμφω φεύδεταις 6 σύσονται.

Εἰ δὲ ληφθεῖς, φησίν, μέσος δρος οὕτως ἔχει πρὸς τοὺς ἄκρους ὥστε

1 δὲ om. a	2 ἐπαναλαμβάνει a	3 ἐν μὲν—4 ἀλλ' RU: τουτέστιν a
4 οὐχ R	5 γάρ om. U	post εἰς add. τε a
ἀποφάνεσσι scripsi cf. p. 198,12: ἀποφάνεσσι libri		7 η̄τοι R: η̄ Ua
συλλογισμοῦ add. διχῶς εἰπε συμβάνειν a	καὶ alt. om. R	post
12. 13 ποσαχῶς εἰπεῖν R	13 γινομένη U	11 τοῦ Ra
14 ἐν a: ἐπὶ RU	16 τις post συλλογισμοῦ colloc. a	18 τινὰ R: δόξαν
τινὰ φεύδῃ U: τὴν ἀπάτην a	17 η̄ om. R	18 τίνος γινομένη (γινομένη scripsi) a: τίνος γινομένης U: inv. ord. R
τῶν R Arist.	ποικιλὴ R	20 τοῦ R
οὖν, om. καὶ R	22 ἔλα—γίνεται, sed ante 21 η̄ ἀντικ. a ¹	22. 23 συλλογιστεῖται
ἐκάτερον R	23 διὰ Ua: οἶν R	24 ἐπάγει a
		26 τῶν Γ Arist.

τόν τε μείζονα αύτοῦ ἀποφάσισθαι καὶ αὐτὸν τοῦ ἐλάττου, ἐλήφθη δὲ 43^ο ὅπε τοῦ παραλογισμοῦ ἀνάπολιν, λέγω δὴ τόν τε μείζονα ὑπάρχειν τῷ 10 μέσῳ καὶ τοῦτον τῷ ἐλάττου. δῆλον ὡς ἔξι ἀμφοτέρων ψευδῶν ὁ παραλογισμὸς γέγονεν.

5 p. 79 b 35 Ἐγγωρεῖ δ' οὗτος ἔχειν τὸ Γ' πρὸς τὸ Α' καὶ τὸ Β' ὥστε μήτε ὅπε τὸ Α' εἶναι μήτε καθόλου τὸ Β'.

'Ἐπειδὴ εἰπεν δὲτι ἐνδέχεται ἀμφοτέρως τὰς προτάσεις εἶναι ψευδεῖς, πῶς ἐνδέχεται τοῦτο, διὰ τούτων προστίθησιν. διταν, φησίν, οὕτως ἔχει 15 τὸ μέσον ὥστε μήτε ὅπε τὸν μείζονα εἶναι δρον μήτε τοῦ ἐλάττου κατηγορεῖσθαι· τοιοῦτος δέ ἐστιν, διταν ἀλλότριος ἢ ἐκατέρου.

p. 79 b 37 Τὸ μὲν γάρ Β' ἀδύνατον εἶναι ἐν ὅλῳ τινί.

'Ἐκάτερον τὸν εἰρημένων ἀποδείκνυσιν. δὲτι οὖν [ἐάν] ἐνδέχεται τὸν μέσον μὴ καθόλου κατηγορεῖσθαι τοῦ Β', μᾶλλον δὲ ἀνάγκη μὴ κατηγορεῖσθαι καθόλου τοῦ Β', δῆλον. εἰ γάρ πρώτως καὶ ἀμέσως ἀπεφάσκετο 15 ὁ Α' τοῦ Β', οὐκ ἐνδέχεται τὸ Β' ὅπο τι ἄλλο εἶναι οὐκέτι γάρ ἀν ἀμέσως τὸ Α' τοῦ Β' κατηγορεῖτο ἀλλὰ διὰ μέσου ἐκείνου ὃς δὲ ἀνήγετο καὶ τὸ Β'.

p. 79 b 39 Τὸ δὲ Α' οὐκ ἀνάγκη πᾶσι τοῖς οὖσιν εἶναι καθόλου.

"Οὐτι ἐνδέχεται καὶ τὸ Α' μηδενὶ τῶν Γ' ὑπάρχειν. εἰ μὲν γάρ ἦν τι γενικώτατον γένος κατὰ πάντων τὸν ὅνταν εἰλήφαμεν πρὸς τῷ Α', 20 οὐγ̄ οἷόν τε ἦν ἐκεῖνο μὴ πάντως ἐν καταρράσει παραλαμβάνεσθαι. δὴ γάρ

1 τὸν μὲν R	2 δὲ a	3 τούτῳ R	3. 4. γέγονεν ὁ παραλογισμὸς a ² : ἐλήφθη ὁ παραλογισμὸς a
	5 διγενέσθαι R	6 τὸ (ante β̄) om. R Arist.	9 post ὥστε add. τὸν μέσον δρον a
11—16 RUa ² :	Ἑστι δὲ ὅλον τοῦ παρόντος χωρίου ἢ κατὰ ἡγ̄τὸν διάνοια αὕτη. ἐνδέχεται μὲν γάρ φησι τὸν ἀπατήλως συλλογῆμενον, μὴ μόνον ἐν τοῦ λαμβάνειν ἀμ- φοτέρως τὰς προτάσεις ψευδεῖς, συνάγειν συμπέρασμα ψευδές, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῦ θατέρων μόνην, λέγω δὲ τὴν ἐλάττονα ὠρισμένως. καὶ ταῦτης γάρ μόνης ψευδοῦς εἰληφαμένης, ψευδὲς συμ- πέρασμα συναγήθεται. εἰ γάρ ἀληθῶς καὶ ἀμέσως ἀποφάσκεται ἢ οὐσία τοῦ ποιοῦ, καὶ αὐτίς τοῦ ποιοῦ τὸ ποιόν. ληροθίζονται (λεγθήσονται al) δὲ αἱ προτάσεις ἀνάπολιν, λέγουν καταχασκό- μεναι, καὶ ἀμφοτέραι ψευδεῖς ὅλαι δὲ μῶν ἔσονται. καὶ τὸ συμπέρασμα ψευδές. καὶ κατακευά- ζων τὸν λόγον, φησίν. ἐγγωρεῖ γάρ οὕτως ἔχειν τὸν μέσον δρον, λέγουν τὸ ποιόν, πρὸς τὸν μείζονα τὴν οὐσίαν. καὶ πρὸς τὸν ἐλάττονα τὸ ποιόν, ὥστε ἀλλότριον εἶναι. καὶ μήτε ὅπε τοῦ μείζονος περιέχεται, μήτε πρὸς τὸν ἐλάττονα ἔχειν σχέσιν τινὰ καὶ οἰκείητα, ὥστε περιέχειν οὐτόν. ἀλλὰ πάντῃ τοῦ σ καὶ τοῦ β̄ εἶναι. ἀλλότριον. τὸ μὲν γάρ β̄, ητοι τὸ ποιόν γένος ὃν γενικώτατον, ἀδύνατον ὅπε τελεῖν. δὲτι καὶ τὸ σ καὶ οὐσία, ἀμέσως τοῦ β̄ λέγουν τοῦ ποιοῦ ἀπεφάσκετο. ἡ δὲ οὐσία οὖν ἔχει τοιαύτην φύσιν ὥστε περιέχειν πάντα τὰ οἴτα. ἀλλὰ καὶ αὕτη, τῶν μὲν κατηγορεῖται ὡς ἐμπειριχομένων αὐτῇ. τῶν δὲ ἀποφάσκεται, ὡς μὴ τελούντων ὅπ' αὐτόν (l. αὕτην). ὥσπερ δὲ ἀποφάσκεται καὶ τοῦ β̄, ητοι τοῦ ποιοῦ Sal ¹ 12 ἐνδέχεται scripsi: ἐάν ἐνδέχηται RUa ² 13 τοῦ β̄—κατηγορεῖσθαι om. a ² 14 post τοῦ β̄ add. καθόλου R 15 post οὖν add. οὖν Ua ² 16 κατηγοροῦσθαι Ra ² 18 τῷ γ̄ Ra ¹ ἡν om. a ¹ 19 post οὗτων add. οὐ a ¹ τοιοῦτον εἰλήφαμεν εἶναι τὸ σ a ¹		

ἄν ἐλήφθη μέσον, τοῦτο πάντως ἐν ἑκείνῳ ἦν κακεῖνο κατὰ παντὸς αὐτοῦ 43^c κατηγορεῖτο. ἐπειδὴ δὲ οὐδέν εστὶ τοιοῦτον, ἐνδέχεται ἀλλότριον λαμβάνεσθαι τὸν μέσον, καὶ οὗτος οὐ κατηγορηθήσεται αὐτοῦ ὁ μείζων.

p. 80^a 2 Τὴν δὲ ΑΓ ἐγχωρεῖ, οἷον εἰ τὸ Α καὶ τῷ Γ καὶ τῷ Β 40
5 ὑπάρχει ἀτόμως.

"Οτι τὴν μείζονα πρότασιν τὴν ΑΓ ἐγχωρεῖ ἀληθῆ εἶναι, διὰ τούτων πιστούται· ἐνδέχεται γάρ, φησί, τὸ Α καὶ τῷ Γ καὶ τῷ Β ὑπάρχειν ἀτόμως. ἐνταῦθα δέ, πῶς φησιν ὑπάρχειν ἀμέσως τὸ Α καὶ τῷ Γ καὶ τῷ Β, πολλὴ ζῆτησις τῷ Ἀλεξανδρῷ γέγονε. καὶ μετὰ πολλὰ λέγει τὴν 10 ἀληθῆ τοῦ ἥρτου διάνοιαν, διὰ τούτους ἐνταῦθα λέγει οὐ τὸ καταφάσκεσθαι ἀλλὰ ἀπλῶς τὸ κατηγορεῖσθαι, εἴτε καταφατικῶς εἴτε ἀποφατικῶς. ἐνδέ- 45 χεται οὖν, φησί, τὸ Α ἀμέσως καὶ τοῦ Β καὶ τοῦ Γ κατηγορεῖσθαι, ἀλλὰ τοῦ μὲν Γ καταφατικῶς τοῦ δὲ Β ἀποφατικῶς. εἰ γάρ εἴη τὸ Γ εὐθὺς ὑπὸ τὸ Α καὶ μὴ μετὰ πλείσια, οἷον τοῦ Α ὄντος οὐσίας, εἰ τὸ Γ εἴη 15 τὸ εὐθὺς ὑπὸ τὴν οὐσίαν, οἷον τὸ σῶμα, τούτου ἀμέσως ἡ οὐσία κατηγορηθήσεται· τοῦ δὲ Β, τουτέστι τοῦ ποιοῦ, ἀμέσως ἀποφαθήσεται. εἰ δὲ ἀμέσως ἐνδέχεται τοῦ Γ κατηγορεῖσθαι, ἐνδέχεται ἀρα ἀληθῆ εἶναι τὴν μείζονα πρότασιν, λέγω δὴ τὴν ΑΓ. 50

p. 80^a 3 "Οταν γὰρ πρώτως κατηγορῆται τὸ αὐτὸ πλειόνων, οὐδέ-
20 τερον οὐδετέρῳ ἔσται.

'Ἐπειδὴ εἰπεν διτι ἡ ΓΒ πρότασις δεῖ ψευδῆς ἔστι, τουτέστιν ἡ ἐλάττων, ἡ μέντοι μείζων, ητις ἦν ἡ ΑΓ', δύναται ἀληθῆς εἶναι, διτι μὲν ἐνδέχεται τὴν μείζονα ἀληθῆ εἶναι, ἔδειξεν εἰπὼν οἷον εἰ τὸ Α καὶ τῷ Γ καὶ τῷ Β ὑπάρχει ἀτόμως. διτι δὲ ἡ ἐλάττων ψευδῆς δεῖ ἔστι. διὰ 25 τούτων δείκνυσι καθολικῷ τινι λόγῳ χρώμενος. καθόλου γάρ φησιν διτι, 43^c διταν ἐν τι καὶ τὸ αὐτὸ πλειόνων κατηγορῆται διπωσοῦν, ἡ πάντων καταφατικῶς ἡ πάντων ἀποφατικῶς ἡ τῶν μὲν καταφατικῶς τῶν δὲ ἀποφατικῶς, τῶν λοιπῶν οὐδὲ ἐν οὐδενὶ τῶν ἀλλων ὑπάρχει. καὶ ὕστατη γε τὴν τοῦ λόγου ἀλήθειαν τοῖς κατὰ μέρος ἐπεξιόντες. τὸ γάρ Α καὶ

1 ἑκεῖνο, οīm. ἐν R: κατ' ἑκείνου a ¹	ἀντοῦ RU ^{a2} : τοῦ ἐλάττουν a ¹	2 κατηγο-
ροῦτο R post τοιοῦτον add. γενικώτατον γένος, ὥστε κατὰ πάντων τῶν ὄντων κατηγο-		ρεῖσθαι a ¹
3 οὕτως οὔτε δι μείζων αὐτοῦ κατηγορηθήσεται οὔτε οὗτος τοῦ ἐλάττουν o ¹		
post μείζων add. οἵμα διτι λέγει Ua ²	6 διταν R: διτι δὲ a	ἐγχωρῆ R
7 β—γ Ra 8 ὑπάρχειν a: ὑπάρχει RU καὶ prius a: om. RU		8, 9 β—γ R
9 post μετά add. τὰ a 14 οὐσίας scripsi cf. p. 198,1: οὐσία RUA 15 post τούτου add. ταύτη Ua 16 ἀποφαθήσεται scripsi cf. p. 189,5: ἀποφανθήσεται libri		
18 δὲ U 19 πρώτως RU (Cen f, corr. u): πρώτον a Arist. cf. p. 197,23		
κατηγορῆται post πλειόνων colloc. a ταύτο R 20 post οὐδετέρον add. ἐν R (n p f)		
οὐδετέρου a 21 ή alt. om. R 22 ἦν om. a ἀληθῆ R 23 εἰ om. R		
24 δεῖ ψευδῆς a 24, 25 διτι τούτων om. a 25 διτι a: om. RU 27 ἀποφα-		
κτικῶς ἡ πάντων καταφατικῶς R 28 θέσις μέν R		

τοῦ Γ καὶ τοῦ Β ἀποφασικέσθω ἀμέσως· λέγω δὲ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ 43° ὑπάρχει. εἰ γὰρ τοῦτο ψεῦδος, παντὶ ὑπάρχει τῷ Γ τὸ Β. εἰ δὲ τὸ Λ 5 μὲν οὐδενὶ τῷ Β, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Λ οὐδενὶ τῷ Γ ὑπάρχει διὰ μέσου τοῦ Β· ὑπέκειτο δὲ ὅμεσως μὴ ὑπάρχειν· οὐδενὶ ἄρα τῷ Γ ὑπάρχει 5 τὸ Β. διὰ τὰ αὐτὰ δὴ οὐδὲ τὸ Γ οὐδενὶ ὑπάρχει τῷ Β. ἀλλὰ δὴ καὶ ἀμφοτέρων ἀμέσως καταφασικέσθω τὸ Α, καὶ τοῦ Β λέγω καὶ τοῦ Γ· πᾶλιν οὖν οὐδὲ ὑπάρχει τὸ Β τῷ Γ. εἰ γὰρ ὑπάρχει, ἐπεὶ τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Λ ἄρα παντὶ τῷ Γ διὰ μέσου τοῦ Β· ἀλλ᾽ ὑπέκειτο ἀμέσως ὑπάρχειν. ὅμοίως οὖν οὐδὲ τὸ Γ οὐδενὶ 10 τῷ Β ὑπάρχει. ἀλλὰ δὴ τοῦ μὲν ἔτερου καταφασικέσθω ἀμέσως, ἀποφασικέσθω δὲ τοῦ λοιποῦ. οἷον τὸ Α παντὶ μὲν ὑπαρχέτω τῷ Β ἀμέσως, μηδὲν δὲ τῷ Γ· λέγω δὲ οὐδὲ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ ὑπάρχει. εἰ γὰρ παντὶ, ἐπεὶ καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει· ἀλλ᾽ ὑπέκειτο οὐδενὶ. ὅμοίως οὐδὲ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β· εἰ γὰρ 15 παντί, ἐπειδὴ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β ὑπάρχει· ἀλλ᾽ ὑπέκειτο παντί. διὰ τὰ αὐτὰ δὴ οὐδὲ, ἐὰν πλειόνα ἢ τὸν τοῦ 20 ἀμέσως κατηγορεῖται τὸ Α, ἐνδέχεται ἐκείνων τι τῶν λοιπῶν τανί ὑπάρχει. εἰ τούτην, διταν τὸ αὐτὸν ἀμέσως τινῶν κατηγορῆται, ἐκείνη ὑπάρχειν ἀλλήλοις ἀδόνυταν, ὑπάρχει δὲ τὸ Α καὶ τῷ Γ καὶ τῷ Β, ἀδόνυταν ἄρα ταῦτα 25 ἀλλήλων καταφάτεσθαι. διτε τὸ παραλογισμὸς καταφάτων τὸ Γ τοῦ Β ψεῦδη πάντας ποιήσει τὴν πρότασιν τὴν ἐλάττωνα.

p. 80a4 Διαφέρει δὲ οὐδέν, οὐδὲ εἰ μὴ ἀτόμως ὑπάρχει.

20

Οὐ πρὸς τὸ προσεγμὸν εἰρημένον τοῦτο τὸ διταν γὰρ πρώτως κατηγορῆται τὸ αὐτὸν πλειόνων, ἀλλὰ πρὸς τὸ πρὸ αὐτοῦ τὸ ἀλλὰ καὶ τὴν ἔτεραν ἐνδέχεται ἀληθῆ λαμβάνειν, οὐ μέντοι ὑποτέραν ἔτυγεν. ἀλλὰ τὴν ΑΓ', εἴτε ἐφεξῆς διαφέρει δὲ οὐδέν, οὐδὲ εἰ μὴ ἀτόμως ὑπάρχει, τουτέστι πρὸς τὸ γενέσθαι τὴν μείζονα πρότασιν ἀληθῆ, τὴν 25 ΑΙ', οὐδὲν διαφέρει, εἴτε ὅμεσως καταφάτων τὸ Α τοῦ Γ, τουτέστιν δι μείζων δρος τοῦ μέσου, εἴτε μὴ ὅμεσως ἀλλὰ διὰ πλειόνων. τουτέστιν 30 εἰ δι μέσος μὴ εἴη ὑπὸ τὸν μείζονα εὐθὺς τεταγμένος ἀλλὰ μετὰ πολλά.

1 τοῦ β—τοῦ γ R	τῶν γ Γ	2 ὑπάρχει. τοῦτο γὰρ τὸ ψεῦδος R	παντὶ
scripsi: παντὸς R: πάντως Ua	3 οὐδενὸς τῶν β U	οὐδενὶ τῶν γ U	
4 μὴ a: om. RU	5 β] a utrobius R	τῷ a: τῶν RU	καὶ om. R
6 κατηγορεῖσθω a	8 post γ alt. add. ὑπάρχει a	9 post ἀμέσως add. μὴ Ra ¹	
12 οὐδενὶ δὲ a	τῷ prius a: τῶν RU	τῷ alt. Ua: τῶν R	15 τῷ γ a:
τῶν γ RU	τῷ β alt. a: τῶν β U: τῶν γ R	16 ὑπάρχει R, post 15 οὐδενὶ alt. a	
μηδὲν R	δὲ Ra οὐδὲ om. R: καὶ a	17 τὸ σ a: om. RI	post τῷ a
add. οὖν a	ὑπάρχει τοιί a	18 ὅτι U	κατηγορῆται τοιῶν a
prius a: om. RU	β—γ a	ταῦτα RI a ² : τὰ βγ a ³	19 καὶ
πρότασιν a	22 ὑπάρχῃ U	23, 24 τὸ αὐτὸν κατηγορῆται a	21 τὴν ἐλάττωνα
τὸ tert. om. R	26 post ἀτόμως add. μὴ RU: om. a	24 ταῦτη R	
add. οὖν RU: om. a	30 μὴ δέρεσος a	εὐθὺς; οὐδὲ τὸν μείζονα Γ	post

τοῦ γάρ Α οὐδένας ὅντος, τὸ Γ εἰ μὲν σῶμα εἴη, ἀμέσως αὐτοῦ κατηγορεῖται 43^γ τὸ Α· εἰ δέ τι τῶν κατωτέρω, οἷον ζῆντος ἢ λογικὸν ἢ ἔτερόν τι τοιοῦτον, οὐκ ἀμέσως μὲν τὸ Α τῷ Γ, ὑπάρχει δὲ ὅμως ἀληθῶς. πρὸς οὖν τὸ γενέσθαι τὴν μείζονα προτάσιν ἀληθῆ οὐδὲν διαφέρει, εἴτε προσεγγῶς ὑπο- 30 ὁ κέοιτο τῷ μείζονι ὁ μέσος εἴτε μετὰ πολλά.

p. 80^a8 Ἡ δὲ τοῦ μὴ ὑπάρχειν ἐν τε τῷ πρώτῳ καὶ ἐν τῷ μέσῳ σχήματι.

Εἴπομεν δὲτι πρόκειται αὐτῷ περὶ τῆς ἐναντίας ἀπάτης τῇ ἐπιστήμῃ διαλαβεῖν, καὶ δὲτι ἡ κατὰ διάθεσιν ἀπάτη ἡ περὶ τὰς ἀμέσους γίνεται 35 10 προτάσεις ἡ περὶ τὰς ἐμμέσους, καὶ δὲτι καθ' ἑκάτερον ἡ μετὰ συλλογισμοῦ ἐστιν ἡ ἄνευ συλλογισμοῦ, καὶ δὲτι καταφατικῆς μὲν οὐσῆς τῆς ἐπιστημονικῆς ἀποφάνσεως ἡτοι προτάσεως ἡ ἐναντία ἀπάτη τῆς ἐναντίας ἐσται ἀπο- φάσεως, οὐ τῆς ἀντιφατικῶς ἀντικειμένης, διὸ τὸ ὑποδύεσθαι τὴν ἐπιστή- μην καὶ θέλειν τὰ καθόλου συνάγειν, ἀποφατικῆς δὲ οὐσῆς τῆς ἐπιστη- 15 μονικῆς προτάσεως ἡ ἀπάτη καταφατικὴ ἐσται. ἐπειδὴ οὖν εἶπε πῶς γίνεται ἡ ἀπάτη ἡ περὶ τὰς ἀμέσους καταφατικὰς προτάσεις καταφατικὴ 40 οὖσα, διὰ τὸ ἐν μόνῳ τῷ πρώτῳ σχήματι, καὶ ἡτοι ἀμφοτέρων ψευδῶν οὐσῶν τῶν προτάσεων ἡ θατέρας, νῦν δείκνυσι πῶς γίνεται ἡ ἀποφατικὴ ἀπάτη ἡ ταῖς ἀμέσοις καταφατικαῖς ἀντικειμένη προτάσεσι. γίνεται οὖν, φασί, 20 καὶ ἐν τῷ πρώτῳ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι, διότι τὸ καθόλου ἀπο- φατικὸν ἐν ἀμφοτέροις συνάγεται, καὶ ἡτοι δι' ἀμφοτέρων ψευδῶν τῶν προτάσεων ἡτοι διὰ θατέρας μόνης ψευδῶν θατέρας δὲ ἀληθοῦς. πῶς 45 δὲ ἔκαστον συμβάνει, κατὰ μέρος τὴν λέξιν ἐπεξιόντες εἰσόμεθα. καὶ τέως δείκνυσι πῶς ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι δείκνυται ἐξ ἀμφοτέρων τῶν 25 προτάσεων ψευδῶν.

p. 80^a11 Οἷον εἰ τὸ Α καὶ τῷ Γ καὶ τῷ Β ὑπάρχει ἀτόμως· ἐάν γάρ ληφθῇ τὸ μὲν Α τῷ Γ μηδενί, τὸ δὲ Γ παντὶ τῷ Β, ψευδεῖς αἱ προτάσεις.

Λαμβάνει πᾶλιν μείζονα μὲν ὅρον τὸ Α ἐλάττονα δὲ τὸ Β, καὶ πᾶλιν 30 καταφάγει ἀμέσως τὸ Α τοῦ Β. οἷον ἐστω τὸ μὲν Α ζῆντον, τὸ δὲ Β 50 πεζόν· τὸ ζῆντον τοίνυν ἀμέσως ὑπάρχει παντὶ πεζῷ. ἡ οὖν ἀπάτη ἡ λέγουσα τὸ Α μηδενὶ ὑπάρχειν τῶν Β ηδόνατο ἂν ἐν πρώτῳ σχήματι ἐκ δύο ψευδῶν προτάσεων συνάγειν τοῦτο, εἰ μέσον ἔλαβεν ὅρον τοιοῦτον ὥστε

1 οὐσία α	τὸ (ó a ²) γ εἰ μὲν R ¹ a ² : τοῦ δὲ γ a ¹	μέσως, ομ. εἴη a ¹	1. 2 κατη-
γορεῖ τοῦ R	3 τοῦ γ a	δὲ a: δ' οὖν RU	γεῖθες a δ post μετὰ
add. τὰ R	8 Εἴπωμεν a	9. 10 ἐμμέσους—ἀμέσους a	10. 11 ἄνευ—μετὰ R
11 post συλλογισμοῦ add. ἐστὶ R	15 ἐπεὶ U	17. 18 τῶν προτάσεων οὐσῶν	
ψευδῶν a	18 τῶν ομ. R	θατέρου R post γίνεται add. καὶ U	19 κατα-
φατικῶς a	21 κατότοι R: διὰ a τῶν ομ. Ra	22 post δὲ add. μόνης a	φατικῶς a
26 οἷον a Arist.: ομ. RU	28 prius a Arist.: φησὶ RU	29 πᾶλιν prius ομ. U	
πᾶλιν alt. ομ. R	30 post τοῦ β add. ἀμέσως τὸ a τῷ β R	32 τῷ β a	
33 εἰ ρέσση scripsi: ἐμμέσου Ra: ὅμεσον U	post ἔλαβεν add. οὖν a		

τὸν μείζονα καὶ αὐτὸν καὶ τὸν ἐλάττονας ἀμέσως κατηγορεῖσθαι καταφα-
κῆς, τουτέστιν εἰ εὐθὺς τὰ ὑπὸ τὸν μείζονα δρον ἀντιδιηγομένα ἀλλήλους
λάβοι. οἷον εἰ ὁ μείζων εἴη οὐσία ὃ δὲ ἐλάττων σῶμα, τὸ ἀντιδιηγομένον
τῷ | σῶματι εἰδὸς μέσου ληπτέον, λέγω δὴ τὸ ἀσώματον. ὄμοιόν εἰ γε 44r
5 ζῶνα ἐλάχθομεν τὸ ζῆνον ἐλάττονα δὲ τὸ πεζόν, μέσου ληψόμεθα τὸ πτηνόν,
ὅπερ ἀντιδιηρηται τῷ πεζῷ. δῆλον γάρ δτι καὶ τῷ πτηνῷ καὶ τῷ πεζῷ
ἀμέσως ὑπάρχει τὸ ζῆνον. τοιούτου οὖν ὄντος τοῦ μέσου, εἰ λάβοι τὸ
μὲν Α μηδενὶ τῷ Γ ὑπάρχειν τὸ δὲ Γ παντὶ τῷ Β, δῆλον δτι ἀμφότεραι
εἰσι ψευδεῖς. ἐδείξαμεν γάρ καθόλου δτι, δταν ἔν τι δύο τινῶν ἀμέσως 5
10 κατηγορῆται, εἴτε καταφατικῶς κατηγορεῖται εἴτε ἀποφατικῶς, εἴτε τοῦ μὲν
καταφατικῶς τοῦ δὲ ἀποφατικῶς, ἐκείνων οὐδέτερον ἐν οὐδετέρῳ ὑπάρχει.
ὣστε εἰ λάβοι τὸ Α κατ' οὐδενὸς μὲν τοῦ Γ, παντί γε αὐτῷ ὑπάρχοντος
τοῦ Α, καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Β, οὐδενὶ γε ὑπάρχοντος, ἀμφοτελέσται
ψευδεῖς. ἔστω γάρ, ὡς εἴπομεν, ὁ μείζων μὲν δρος, ἐψ' οὐ τὸ Α, ζῶν,
15 δὲ μέσος, τὸ Γ. πτηνόν. δὲ ἐλάττων, τὸ Β, πεζόν. τὸ οὖν ζῆνον
ἀμέσως ὑπάρχει ἀμφοτέροις. ἐάν οὖν τις λάβῃ δτι ζῆνον μὲν οὐδενὶ πτηνῷ, 10
πτηνὸν δὲ παντὶ πεζῷ, ἀμφοτελέσται, συνάπτει δὲ δτι ζῆνον
οὐδενὶ πεζῷ. δυνατὸν δὲ ἀμφοτέρας μὴ καθόλου λαβεῖν ψευδεῖς. οὖν
τὸ μὲν ζῆνον παντὶ λογικῷ ὑπάρχει· τὸ μὴ ὑπάρχειν συναγθήσεται
20 ληψθεῖν τοῦ μέσου δροῦ τοῦ θητοῦ. εἰ οὖν εἴπω τὸ ζῆνον οὐδενὶ θητῷ,
τὸ θητὸν παντὶ λογικῷ, τὸ ζῆνον ἅρα οὐδενὶ λογικῷ, ή μὲν μείζων ἔσται
καθόλου ψευδής, ή δὲ ἐλάττων ή καταφατική ἐπί τι ψευδής. δεῖ οὖν τὸν
μέσον δρον ληψθῆναι τινὶ μὲν ὑπάρχοντα τῷ ἐλάττονι τινὶ δὲ μή. λη- 15
ψθεῖν τοῦ γάρ παντὶ ὑπάρχειν ἐπί τι ψευδής ἔσται. τὸν δὲ μείζονα λαβεῖν
25 ἐπί τι ψευδῆ οὐκ ἐνδέχεται· τοῦ γάρ Α καθολεικωτάτου ὄντος, εἰ ληψθείη
τις δρος τῶν ὑπὸ αὐτῷ, παντὶ μὲν αὐτῷ ἀλληλῆς ὑπάρχει τὸ Α, οὐδενὶ δὲ
ψευδῶς. εἰ δὲ ἀλλότριος τοῦ Α εἴη δὲ ληψθεῖς, οὐδενὶ μὲν αὐτῷ ὑπάρχει
τὸ Α ἀληθῶς, παντὶ δὲ ψευδῶς. οὐκ ἅρα ἐνδέχεται τὴν μείζονα πρότατιν
ἐπί τι ψευδῆ εἶναι.

30 p. 80a 14 'Ἐνδέχεται δὲ καὶ τῆς ἑτέρας ψευδοῦς οὕσης, καὶ ταύ- 20
της ὑποτέρας ἔτυχε.

Τέως λαμβάνει τὴν μὲν μείζονα ἀληθῆ τὴν ἀποφατικήν. τὴν δὲ ἐλάτ-

2 εἰ ομ. a 3 λάβοι RUa²: εἶναι a¹ 4 μέσον—δὴ RUa²: τουτέστι a¹ post
τὸ ἀσώματον add. μέσος ἔσται a post ἥματος add. δ² a 5 ἐλαβε Ra ληψ-
θεῖα RU: ἔσται a 6 οὖν a 9 ἔσσονται a εἰδεῖσθαινεν] p. 196,25 sq.
10 κατηγορεῖται ομ. a εἴτε tert. RU: δ² a 13 οὐδέν R ὑπαρχόντως Ua²:
δησθεῖν τοῦς οὐδένων a¹ 14 ψευδῆ a δ² om. Ra ἐπί U
ante ζῶν add. τὸ R 15 ante πτηνὸν add. τὸ R post πτηνὸν add. ζῶν U
16 λάβῃ a: λάβοι RU 17 ἀμφοτέρας a post μὲν add. τὰς προτάσεις a 19 ὑπάρ-
χει a: ὑπάρχειν RU: ὑπαρχέτω conicio συναγθήσεται δὲ τὸ μὴ ὑπάρχειν a 20 τοῦ
ομ. a εἴπομεν a 24 ἔσται ψευδῆς a 26 δὲ ομ. R 28 παντὶ a¹: ἐπί
τι Ua²: γέρη τι R δὲ ομ. R

τονα ψευδή· τούτο δέ, έτσιν δέ μέσος δρος ἀλλότριος ληφθῆ. οἷον 44^τ λίθος, ξύφοι, λογικόν· ξύφον οὐδενὶ λίθῳ ὑπάρχει, λίθος παντὶ λογικῷ, ξύφοι ἄρα οὐδενὶ λογικῷ ὑπάρχει· καὶ οὕτων ἡ ἀποφασικὴ μόνη ἀληθής. οὗτοι μὲν οὖν διὰ τῶν δρων σχῆματος ὁ λόγος. αὐτὸς δὲ καὶ διά τινων εἰς καθολικωτέρων λόγων τούτο πιστοῦται.

p. 80a 15 Τὴν μὲν ΑΓ' ἀληθῆ, έτι οὐ πᾶσι τοῖς οὖσιν ὑπάρχει τὸ Α.

"Οτι ἐνδέχεται τὴν ἀποφασικήν, λέγω δὴ τὴν μείζονα. ἀληθῆ λαμβάνεσθαι, συντρόμως δείκνυσι, διέτι μὴ ἔστι τινὰ τοιούτον δρον λαβεῖν οὕτω πάντων τῶν οὕτων κατηγορεῖσθαι. εἰ μὲν γάρ ἦν τι κοινὸν γένος πάντων τῶν οὕτων καὶ τούτο ἐλήφθη ἐν τῷ μείζονι δρῷ, οὐχ οἶδον τε ἦν τούτο ὡς ἀληθῶς ἀποφῆσαι, ἀλλὰ πάντων τῶν οὕτων ἀληθῶς κατεψάσκεται.³⁰ οὕτω περ εἰ τὴν οὖσαν λάθουμεν, μηδὲν δὲ ἦν ἐν τῷ παντὶ παρὰ τὴν οὖσαν, πάντως ἀν παντὸς τοῦ ληφθέντος κατεψάσκετο. ἐπεὶ οὖν μὴ ἔστι τι κοινὸν γένος τῶν οὕτων ἀλλὰ διγραμένοι εἰσὶν αἱ κατηγορίαι, ἐνδέχεται λαμβάνειν 15 ἀεὶ ἐξ ἑτέρου γένους δρον. οὐ τὸν μείζονα ἔστιν ἀληθῶς ἀποφῆσαι. οὗτοι δὲ τῆς μείζονος ἀληθουσίας ληφθεῖσῆς ἀδύνατον τὴν ἐλάττονα ἀληθῆ ληφθῆναι. ἀλλὰ πάντως ἔσται ψευδής. δηλον. εἰ γάρ παντὶ τῷ ἐλάττονι³⁵ 6 μείζων ὑπάρχει, οὐδενὶ δὲ τῷ μείζῳ διὰ τὸ ἀλλότριον αὐτοῦ εἰναι, δηλον οὗτοι οὐδὲ ὁ μέσος οὐδενὶ ὑπάρχει τῷ ἐλάττονι· εἰ γάρ τοῦ γενικωτάτου 20 ἐστὶν ἀλλότριος, δηλον οὗτοι καὶ πάντων τῶν ὑπὸ τῷ γενικώτατον. οὕτω εἰ ληφθείη ὁ μέσος δρος παντὶ τῷ ἐλάττονι ὑπάρχειν, πάντως ψευδής ἔσται⁴⁰ 11 η πρότασις. οὗτοι μὲν οὖν ἡμῖν δεδεύχθω ὡς οὐχ οἶδον τε τῆς μείζονος ἀληθινούς οὔσης ἀποφασικῆς τὴν ἐλάττονα καταφασικὴν οὖσαν ἀληθῆ εἰναι. ὁ μέντοι Ἀριστοτελῆς διὰ τῶν σχημάτων κατὰ δύο τρόπους αὐτὸ δείκνυσιν⁴⁵ 25 ἐναργῶς. ὃν ὁ μὲν πρότερος τοιούτος.

p. 80a 17 Τὴν δὲ ΓΒ ψευδῆ, έτι ἀδύνατον ὑπάρχειν τῷ Β τὸ Γ, φη μηδενὶ ὑπάρχει τὸ Α· οὐ γάρ ἔτι ἀληθῆς ἔσται ἡ ΑΓ πρότασις.

"Ηνδέχεται, φησί, μᾶλλον δὲ ἀνάγκη τὴν ἐλάττονα πρότασιν τὴν ΓΒ ψευδῆ εἰναι, ἐπειδὴ περ ἀδύνατον ἔστιν, εἴπερ ἀληθῶς τὸ Α τοῦ Γ ἀποφάσικοτο. τὸ Γ τῷ Β ἀληθῶς κατηγορεῖσαι· εἰ γάρ ἀληθῶς καταφάσκετο⁴⁵ 12 τοῦ Β τὸ Γ, οὐκέτι τὸ Α ἀληθῶς ἀποφάσκεται τοῦ Γ. εἰ γάρ τὸ Γ

1 εἰ U	2 ζῶν. λίθος a	τὸ ζῶν οὖν οὐδενὶ U	ὑπάρχει R	3 ὑπάρχει,
quod post 2 λογικῷ colloc. libri, transposui		4 οὖτος om. U	αὐτὸς δὲ om. R	
8 οὐκ a	9 γάρ om. R	τι om. U: post κοινὸν colloc. a	11 post πάντων add. ὡς a	
add. ὡς a	12 ἐλάττονεν a ¹	εἰνī R	ἐν τῷ παντὶ Ua ² : ἐν τῷ R: ἐκ τῶν a ¹	
περὶ a ¹	τὴν οὖσαν a ¹ : τῆς οὖσας R: τὰς οὖσας Ua ²		13 τι om. U: τις a ¹	
κοινὸς a ¹ : κοινὸν κοινὸς R	14 δρός Ra ¹	ante τῶν add. πάντων a ¹	15 ἑτέρου	
scripsi: ἐκατέρου RUa	18 εἰναι om. R	20 ἀλλότριον R	21 δρός om. R	
24 δείκνυσιν αὐτὸς a	25 πρῶτος a	26 post ἥδι add. φησί RU ¹ : om. a	ὑπάρχειν	
τὸ Ζ τοῦ p	28 γ̄ om. R	29 εἴπερ Ua: ὅπερ R	31 τοῦ γ̄ τὸ β̄ R:	
τὸ γ̄ τοῦ β̄ a	ἀληθῶς οὐκέτι τὸ ᾱ R: οὐκέτι ἀληθῶς τὸ ᾱ a		τοῦ γ̄ ἀποφάσκεται a	

παντὶ τῷ Β ὑπάρχει, ἀλλὰ δῆλον ὅτι καὶ τὸ Α ὑπῆρχε παντὶ τῷ Β, ἐν 14^η τρίτῳ σχῆματι συναγθήσεται τὸ Α τοὺς τῶν Γ ὑπάρχειν· ἀλλ’ ὑπέκειτο μηδενὶ ὑπάρχειν τῶν Γ τὸ Α. οὐκ ἐνδέχεται τῆς μείζονος καὶ ἀποφασικῆς ἀληθινὸς οὕτης τὴν ἐλάττονα καὶ καταφασικὴν ἀληθῆ εἰναι.

5 p. 80a 19 Ἀμα δέ, εἰ καὶ εἰσὶν ἀμφότεραι ἀληθεῖς, καὶ τὸ συμπέρασμα ἔσται ἀληθές.

"Οτι καὶ κατ' ἄλλον τρόπον ἀδύνατον τῆς μείζονος ἀληθινὸς οὕτης μὴ 30 πάντως φευδῆ εἰναι τὴν ἐλάττονα· εἰ γάρ καὶ αὐτὴ εἴη ἀληθής, καὶ τὸ συμπέρασμα ἀληθὲς ἔσται, διπερ ἀδύνατον. οἷον εἰ τὸ Α μηδενὶ τῶν Γ 10 ἀληθῖνος, τὸ δὲ Γ παντὶ τῷ Β ἀληθῖνος, καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β ὑπάρχει ἀληθῖνος· ἀλλ’ ὑπέκειτο παντὶ ὑπάρχειν. οὐκ ἄρα ἐνδέχεται τῆς μείζονος ἀληθινὸς οὕτης μὴ πάντως τὴν ἐλάττονα φευδῆ εἰναι. |

p. 80a 21 Ἄλλὰ καὶ τὴν ΓΒ ἐνδέχεται ἀληθῆ εἰναι τῆς ἑτέρας 41^η οὕτης φευδοῦνται.

15 Τὸ ἀντικείμενον ὑποτίθεται. τὸ τὴν ἐλάττονα μὲν ἀληθῆ εἰναι φευδῆ ἡ δὲ τὴν μείζονα. τοῦτο δὲ συμβαίνει, φησίν, εἰ ληφθείη μέσος δρος τοιούτους οἵτε εἰναι τὸν ἐλάττονα ὑπ’ αὐτὸν καὶ αὐτὸν ἐν τῷ μείζονι· εἰ γάρ οὗτος ληφθείη ὁ μέσος οἵτε τὸν ἐλάττονα καὶ ἐν αὐτῷ εἰναι καὶ ἐν τῷ μείζονι, ἀνάγκη, φησί. Θάτερον ὑπὸ θάτερον εἰναι, τουτέστι τόν τε μέσον 20 ὑπὸ τὸν μείζονα καὶ τὸν μείζονα ὑπὸ τὸν μέσον. εἰ γάρ ἀμέσως ὑπάρχει τῷ Β τὸ Α, ὑπάρχει δὲ καὶ τὸ Γ τῷ Β. πᾶσα ἀνάγκη ἔξισται· τὸ Α 10 καὶ τὸ Γ. οἵτε καὶ τὸ Α ἐν τῷ Γ ἔστι καὶ τὸ Γ ἐν τῷ Α· τοιαῦτα γάρ ἔστι τὰ ἔξιστα. οἷον ἔστω τὸ Α γελαστικόν, τὸ Β ἄνθρωπος, μέσος δὲ δρος ἔστω τὸ δρυμοπεριπατητικόν· δῆλον οὖν διτὶ ὁ μὲν ἄνθρωπος ἐν 25 τῷ δρυμοπεριπατητικῷ, τὸ δὲ δρυμοπεριπατητικὸν ἐν τῷ γελαστικῷ, τὸ δὲ γελαστικὸν ἐν τούτῳ. καὶ συντήρως εἰπεῖν τοὺς τρεῖς δρους ἔξιστοντας ληπτέον· οὕτω γάρ ἐχόντων ὁ μείζων φευδῶς ἀποφάσκεται τοῦ μέσου, ὁ δὲ μέσος ἀληθῶς καταφάσκεται τοῦ ἐλάττονος.

p. 80a 27 Ἔν δὲ τῷ μέσῳ σχῆματι ὕλας μὲν εἰναι τὰς προτάσεις 15
30 ἀμφοτέρας φευδοῦνται οὐκ ἐνδέχεται.

Εἰπὼν ὑσαγόντες ἐν τῷ πρώτῳ σχῆματι ἐπὶ τῶν ἀμέσων προτάσεων

1 ὅτι a: om. RU παντὶ τῷ β ὑπῆρχεν a post ἐν add. τῷ a
2 et 3 τῷ γ a 5 καὶ εἰ U (d) 9 ἔσται ἀληθές a post ὑπερ add.
ἔστιν a τῷ γ a 10 δὲ om. R 13 ἀλλὰ τῶν R 15 ante τὸ prius
add. Ἐνταῦθα a τὸ alt. om. R μὲν ἐλάττονα a εἰναι a: om. RU
15. 16 τὴν δὲ μείζονα φευδῆ a 17 καὶ αὐτὸν ἐν τῷ μείζονι om. R 20 μείζονα
alt. RU^{a2}: ἐλάττονα a¹ 21 τῷ γ τὸ R 26 ante δρους add. τούτους R: post
δρους a εξιστάειν a 29. 30 ἀμφοτέρας τὰς προτάσεις a

ἀποφασικῶν γενέσθαι τὸ ψεῦδος ἐνδέχεται, μέτεισι νῦν ἐπὶ τὸ δεύτερον 44^ν σχῆμα, καὶ φησὶν ὅτι οὐκ ἐνδέχεται τὰς προτάσεις καθόλου ψευδεῖς παραλαμβάνειν. καὶ τοῦτο τέως προτίθεται δεῖξαι. ἔστω γάρ τὸ Α τῷ Β παντὶ ὑπάρχειν, καὶ λεγέτω τις ὅτι οὐδενί, καὶ πειράσθω ἐν δευτέρῳ σχήματι τοῦτο συναγαγεῖν. λέγω οὖν ὅτι οὐχ οἶδόν τε οὐδετέραν τῶν προτάσεων διληγεῖ δι’ ὅλου ψευδῆ λαβεῖν. εἰ γάρ ἐν τῷ μέσῳ σχήματι δεῖ τὸν μέσον δρον, οἷον τὸ Γ. τοῦ μὲν καταφάσκεσθαι τοῦ δὲ ἀποφάσκεσθαι, δηλον ὅτι τοιοῦτον δεῖ εἰναι τὸν μέσον διστε καὶ οὐ ἀποφάσκεται, ψευδῶς ἀποφάσκεσθαι καὶ οὐ καταφάσκεται, ψευδῶς καταφάσκεσθαι, οὐ κατά τι 10 μὲν ψευδῶς κατά τι δὲ ἀληθῆς ἀλλὰ δι’ ὅλου ψευδῶς. τοῦτο δέ φησιν ἀδύνατον. πῶς δὲ τοῦτο ἀδύνατον, δι’ αὐτῶν τῶν λέξεων εἰσόμεθα.

p. 80 a 28 "Οταν γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχῃ, οὐδὲν ἔσται λαβεῖν 25 δὲ τῷ μὲν ἔτερῳ παντὶ θατέρῳ δ' οὐδενὶ ὑπάρξει.

Τουτέστιν ἐὰν τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχῃ, οὐκ ἐνδέχεται τοιοῦτον 15 δρον ἐπινοῆσαι ὥστε τῷ μὲν ἔτερῳ αὐτῶν παντὶ ὑπάρχειν τῷ δὲ ἔτερῳ μηδενί. εἴτε γάρ τῷ Α παντὶ ὑπάρχει, καὶ τῷ Β ὑπάρξει· τὸ γάρ Β ὑπὸ τὸ Α ἐστόν· εἴτε τῷ Β παντὶ ὑπάρχει, πάντως καὶ τινὶ τῷ Α ὑπάρξει· ὑπὸ γάρ τὸ Α ἐστὶ τὸ Β. οἷον τὸ ζῷον παντὶ λογικῷ ὑπαρχέτω· εἰ οὖν 20 λάβω τι δὲ τῷ Α παντὶ ὑπάρχει, οἷον τὴν οὐσίαν, πάντως καὶ τῷ λογικῷ ὑπάρξει. ὑμοίως εἰλήφθω τι παντὶ τῷ λογικῷ ὑπάρχον, οἷον, εἰ τύχοι, τὸ λόγιψ χρῆσθαι· πάντως τοῦτο καὶ τινὶ ζῷῳ ὑπάρξει. ὑμοίως, εἰ τι ἀποφάσκοιτο τοῦ ζῷου, οἷον, εἰ τύχοι, τὸ ἄψυχον, τοῦτο πάντως καὶ τοῦ λογικοῦ ἀποφάσκεται. ὑμοίως δὲ καὶ, εἰ τι τοῦ λογικοῦ ἀποφάσκοιτο, οἷον, εἰ τύχοι, τὸ ἄλογον, πάντως τοῦτο καὶ ζῷου τινὸς ἀποφάσκεται. οὐκ ἄρα ἐνδέχεται 25 λαβεῖν τι δὲ τοῦ μὲν παντὸς οἷον τε καταφῆσαι τοῦ δὲ παντὸς ἀποφῆσαι· εἰ γάρ τοῦ ἔτερου καταφάσκοιτο, πάντως καὶ τοῦ λοιποῦ ἢ καθόλου ἢ ἐπὶ μέρους. εἰ μὲν γάρ τοῦ μείζονος καθόλου καταφάσκοιτο, πάντως καὶ τοῦ ἐλάττονος καθόλου καταφαθήσεται· μέρος γάρ ἐστι τοῦ μείζονος δὲ ἐλάττων· εἰ δὲ τοῦ ἐλάττονος καθόλου καταφάσκοιτο, τοῦ μείζονος ἐπὶ μέρους καταφαθήσεται. ὑμοίως, εἰ τοῦ ἔτερου ἀποφάσκοιτο παντός, πάντως καὶ τοῦ λοιποῦ ἢ καθόλου ἢ ἐπὶ μέρους ἀποφαθήσεται, ὥσπερ καὶ δέ τε κατεψάσκετο. 40 τοιούτου οὖν οὕτως ἔχοντος, ἐὰν λαβώμεν τὸν μέσον τοῦ μὲν ἀποφασικόμενον καθόλου ψευδῶς τοῦ δὲ καταφασικόμενον καθόλου ἀληθῆς, δηλον δήπου ὅτι οὐ ψευδῶς καθόλου ἀποφάσκεται, τούτου ἀληθῶς καθόλου κατηγορηθή-

1 μέτεισιν, οι. νῦν α 2 καθόλας U 2.3 λαμβάνειν U 3.4 παντὶ τῷ β a
4 ὅτι om. R 5 οὐδετέρων U 6 δι’ ὅλης Ra 7 τὸ Sa; τὸν RU 10 μὲν
ἀληθῆς—δὲ ψευδῶς a ψεῦδος alt. l. R 12 ὑπάρχῃ sic a 13 ὑπάρχει U (n p)
14 τῷ β παντὶ ὑπάρχῃ τὸ α a 16 καὶ om. R 17 οὐδέτερα a: om. RU
γάρ alt. om. R 17 ὑπάρχει a: ὑπάρξει RU post ὑπάρχει add. τὸ γ a
τῶν a R 18 εἰναι Ra 19 λάθοιψι a 20 εἰ ληφθῇ conicio ὑπάρχειν a
23 ἀποφάσκοιτο pr. l. Ua δὲ om. U 25 πάντως alt. l. R 28 et 29, 30
καταφαθήσεται scripsi: καταφανθήσεται libri 31 ἀποφαθήσεται scripsi: ἀποφανθήσεται
libri cf. p. 196, 16 33 καθόλου prius om. R 34 καθόλου alt. om. R

σεται, καὶ οὐ ψευδῶς καθόλου κατηγορεῖτο, τούτου ἀληθῶς καθόλου ἀπο- 41v φάσκεται· τοῦτο δὲ ἀδύνατον ἔδειξαμεν. οὐκ ἄρα οἶνα τε ἐν δευτέρῳ σχήματι καθόλου ψευδεῖς ἀμφοτέρας λαβεῖν τὰς προτάσεις.

p. 80a30 Δεῖ δ' οὗτοι λαμβάνειν τὰς προτάσεις ὥστε τῷ μὲν 5 τῷ ὑπάρχειν τῷ δὲ μὴ ὑπάρχειν, εἰπερ ἔσται συλλογισμός.

'Ἐν γάρ τῷ δευτέρῳ σχήματι ἀνάγκη ἦν πάντως ἀνομοιοσχήμανας εἰναι τὰς προτάσεις, εἰπερ ἔσται συλλογιστικὸν εἰναι τὸ σχῆμα. ἀλλὰ καὶ ὁ τῆς ἀπάτης συλλογισμὸς ὑποδύναμενος τὴν ἐπιστήμην χρήσεται τοῖς συλλογισμοῖς ἐρρωμένοις κατὰ τὸ σχῆμα, κατὰ τὴν διληγόνην τὸ ψεῦδος λαμβάνων, διπερ καὶ ἐν τοῖς ἐν προτάσεις εἴπομεν συριστικὸν γάρ τὸ παρὰ τὸ αὐτὸν σχῆμα τοὺς παραλογισμοὺς ποιεῖσθαι.

p. 80a32 Εἰ οὖν οὗτοι λαμβανόμεναι ψευδεῖς, δηλον ὡς ἐναντίως ἀνάπταλιν ἔχουσι· τοῦτο δὲ ἀδύνατον.

'Ἐπειδὴν ἔδειξεν δτι οὐκ ἐνδέγεται τοιούτον ὅρον εὑρεῖν ὥστε τοῦ μὲν 15 παντὸς καταφάσκεται τοῦ δὲ ἀποφάσκεται καὶ ἀληθῶς ὑπότερον, ἐκ τούτων δείκνυσιν δτι οὐ ψευδεῖς δι' ἄλλου ἀμφοτέρας οἶνα τε λαβεῖν. εἰ γάρ, φησίν, ἐνδέχεται τὸ Γ' τοῦ μὲν καταφῆσαι παντὸς ψευδῶς τοῦ δὲ ἀποφῆσαι | παντὸς ψευδῶς, δηλον δτι αἱ ἐναντίαι αὐταῖς ἀληθεῖς ἔχονται. 45r εἰ γάρ τὸ Γ' μηδενὶ τῷ Α' ψευδῶς, παντὶ ἀληθῶς ἔσται· δηλοίως. εἰ τῷ Β' παντὶ ὑπάρχει ψευδῶς, οὐδενὶ ὑπάρχει ἀληθῶς. ὥστε τοῦ μὲν κατηγορηθῆσηται παντὸς ἀληθῶς τοῦ δὲ ἀποφατήσεται· τοῦτο δὲ δεῖδεικται ἀδύναμαν. ταῖς μὲν γάρ καθόλου ψευδέσι προτάσειν αἱ ἀντικείμεναι ἀληθεῖς ἐναντίαι εἰσί, ταυτέστι καθόλου· ταῖς δὲ ἐπὶ τι ψευδέσιν αἱ ἀντικείμεναι ἀληθεῖς ἀντιφατικαί εἰσιν. εἰ γάρ 'οἱ λίθοις παντὶ ἀνθρώπῳ' ψεῦδος, τὸ ἀντικείμενον ἀληθῆς τούτῳ οὐκ ἔσται τὸ ἀντιφατικὸν τὸ 'οὐ παντὶ' ἀλλὰ τὸ 'οὐδενὶ'. δηλοίως, εἰ 'τὸ ζῷον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ' ψεῦδος, τὸ ἀντικείμενον ἀληθῆς ἔσται οὐχ δτι τινὶ ἀνθρώπῳ τὸ ζῷον ἀλλ' δτι παντί. ὥστε ταῖς καθόλου ψευδέσιν αἱ ἀντικείμεναι ἀληθεῖς αἱ καθόλου εἰσίν. ὥστε εἰ τὸ Γ' τῷ μὲν Λ' οὐδενὶ ψευδῶς τῷ δὲ Β' παντὶ ψευδῶς, καὶ καθόλου ἀμφι ἀληθεῖς ἀν 10 30 εἴη λέγειν, δτι τῷ μὲν Α' παντὶ τὸ Γ' τῷ δὲ Β' οὐδενί· τοῦτο δὲ ἀδύνατον

1.2 κατηγορεῖται—ἀποφανθήσεται α ὅ τῷ δὲ μὴ ὑπάρχειν οἱ. R 7 το οἱ. R
 9 τῷ δὲ δηληγόνη α¹ 9. 10 λαμβάνειν U: λαμψεται α 10 ἐν τοις ἐρπεστεν
 p. 192,13 sq. 12. 13 ὡς ἐναντίως ἀνάπταλιν οἱ. R 15 ὑπότερον U 16 τούτου U
 17 πάντως R 18 καταφῆσαι R 19 εἰ—ἔσται οἱ. R post θύσιως add.
 γάρ Ua 20 post ὑπάρχει add. τῷ γ α 21 πάντως R Σευδῶς α ἀποφανθήσεται scripsi cf. p. 202,31: ἀποφανθήσεται libri δὲ οἱ. R 23 αὐτε καθόλου
 add. αἱ R 24 post ἀληθεῖς add. αἱ Ua ψευδῶς R 25 ἀληθῶς R
 post ἀληθῆς add. δην U τοῦτο γάρ οὖν α 26 ψευδεῖς α ἀληθῶς R
 27 τὸ ζῷον τινὶ ἀνθρώπῳ ἀληθῆς, ἀλλὰ παντὶ α 28 καὶ ἀντικείμεναι αἱ ἀληθεῖς
 καθόλου α¹ 29 post καὶ add. τῷ Ra ἀληθεῖς scripsi: ἀληθεῖς R/Ua

δέδεικται. καὶ ἄλλως· εἰ ἀληθῶς τῷ μὲν Α παντὶ τῷ δὲ Β οὐδενί, καὶ 45τὸ Α τῷ Β οὐδενὶ υπόρξει· ὑπέκειτο δὲ παντί. τὸ αὐτὸν συμβήσεται, κανὴ τῷ μὲν Β οὐδενὶ ψευδῶς τῷ δὲ Α παντί· ἀδιάφορον γάρ ἐν τῷ δευτέρῳ σχῆματι τὸ στερητικόν. τὸ οὖν εἰ οὗτο λαμβανόμεναι ψευδεῖς, 5 τοῦτ' ἔστιν (εἰ) εἰς τὸ συλλογίζασθαι τὸ ἀποφατικὸν συμπέρασμα ψευδὲς ὃν ἐν δευτέρῳ σχῆματι δέοι τὴν μὲν ἀποφατικὴν λαβεῖν τὴν δὲ καταφατικὴν 15 καὶ ταύτας ψευδεῖς δι’ ὅλου, δῆλον, φασίν, ὡς ἀνάπται λαμβανόμεναι ψευδεῖς, τουτέστιν ἡ ἀποφατικὴ καταφατικὴ γινομένη ἀληθῆς ἔσται, δημοίως καὶ ἡ καταφατικὴ ἀποφατική· τοῦτο δὲ δέδεικται ἀδύνατον. ὕστε οὐχ οἶδον τε καθόλου 20 ψευδεῖς ἀμφοτέρας λαβεῖν.

p. 80a 33 Ἐπί τι δ' ἔκατέραν οὐδὲν κωλύει ψευδῆ εἶναι, οἷον εἰ τὸ Γ καὶ τῷ Α καὶ τῷ Β τινὶ υπάρχει καὶ τὰ ἔξης.

Δεῖξας δὲτο δι’ ὅλου ψευδεῖς οὐχ οἶδον τε λαβεῖν ἀμφοτέρας, ἀμφοτέρας μέτεισι [τὰς] ἐπὶ τι ψευδεῖς λαβεῖν. δταν γάρ ὁ μέσος δρος οὗτως ἔχει 15 πρὸς ἀμφότερα τὰ ἄκρα ὡς ἐκατέρου ἐπὶ μέρους κατηγορεῖσθαι, δῆλον δτι, εἰ ληφθείη τῷ μὲν μηδενὶ υπάρχειν τῷ δὲ παντί, ἀμφότεραι ἐπὶ τι ψευδεῖς 20 ἔσονται. οἷον ἔστω τὸ μὲν Α ζῷον, τὸ δὲ Β λογικόν, τὸ δὲ Γ, μέσος δρος, θυητόν· δῆλον δὴ δτι τὸ θυητὸν τινὶ ζῷῳ καὶ τινὶ λογικῷ υπάρχει. ἔλαν οὖν ληφθῆη τῷ μὲν ζῷῳ μηδενὶ τῷ δὲ λογικῷ παντί, ἀμφῳ ψευδεῖς 25 ἐπὶ μέρους. ἄλλὰ κανὴ μηδενὶ μὲν λογικῷ παντὶ δὲ ζῷῳ, ὥσαύτως. ἀρα δὲ ἐνδέχεται καὶ τὴν μὲν ἑτέραν καθόλου ψευδῆ εἶναι τὴν δὲ ἑτέραν ἐπὶ τι; λέγω δτι, εἰ μὲν ἡ μείζων καθόλου ψευδῆς ληφθείη, ἀδύνατον τὴν ἐλάττωνα ἐπὶ τι ψευδῆ ληφθῆναι, ἄλλὰ πάντας ἀληθῆς ἔσται. εἰ δὲ ἡ ἐλάττων καθόλου ψευδῆς ἔσται, δύναται ἡ μείζων καὶ καθόλου ἀληθῆς 30 εἶναι, δύναται δὲ καὶ ἐπὶ τι ψευδῆς. ὑποκείσθω γάρ τέως ἡ μείζων κα- 35 θόλου ψευδῆς· λέγω δτι οὐχ οἶδον τε τὴν ἐλάττωνα ἐπὶ τι ψευδῆ εἶναι, ἄλλὰ πάντας ἀληθῆς ἔσται. εἰ γάρ τὸ Γ παντὶ τῷ Α ἀληθῶς υπάρχει, ληφθῆ δὲ μὴ υπάρχειν ψευδῶς. δῆλον δτι ἀληθῆς ἔσται εἰπεῖν τὸ Γ παντὶ τῷ Β υπάρχειν· δὲ γάρ τῷ Α παντὶ υπάρχει, τοῦτο καὶ τῷ Β. πάλιν 30 εἰ μηδενὶ τῷ Α υπάρχει τὸ Γ, δῆλον δτι οὐδὲ τῷ Β οὐδενί· ἔλαν οὖν ληφθῆ τῷ μὲν Α παντὶ τῷ δὲ Β οὐδενί, ἡ μὲν καταφατικὴ ψευδῆς ἔσται, ἡ μείζων, ἡ δὲ ἀποφατικὴ ἀληθῆς. δροι δὲ τούτων τοῦ μὲν πρώτου 35

3 τῷ (ante μὲν) om. a	4 εἰ om. R	5 εἰ addidi	6 τὸν δὲ κατα-
φατικὸν R	8 post ἡ prius add. μὲν R	8. 9 ἀποφατικὴ καταφατικὴ a	
11 ἐκάτερον a (ΑΒduM)	12 τονὶ κτλ. om. R	10 πάρχει a (M): υπάρχει Arist.: υπάρξει U	
13 οὐχ οἶδον τε ψευδεῖς διῆλον a		ἀμφοτέρας alt. om. Ra	
14 τὰς delevi	post λαβεῖν add. καὶ δείκνυσιν Ua	15 ἐκάτερον, sed post	
μέρους Sa: ἐκάστου RU	20 post μέρους add. ἔσονται a	ἄλλα om. a ¹	
ἄρα Ua ² : δὲ ἄρα R: om. a ¹	21 ἐνδέχεται δὲ Ra ¹	καὶ om. Ua ²	24 post
δύναται add. καὶ U	27 ἀληθῆ, om. ἔσται a	τῷ γ̄ Ra	τῷ σ̄ R
ὑπάρχει ante ἀληθῶς colloc. U: υπάρχῃ R	28 ληφθείη a		ἔστιν a
31 post οὐδενὶ add. τῷ γ̄ a ¹			

μείζων ζῷον, ἐλάττων λογικόν, μέσος οὐσία. τοῦ δὲ θευτέρου μείζων μὲν 45^ο
καὶ ἐλάττων ὁ οὐδός, μέσος δὲ τὸ ἄψυχον· ἀλλὰ δὴ ἡ ἐλάττων ὑποκείμενη
καθόλου φευδής. ἐὰν οὖν ὁ μέσος οὗρος ἀλλότριος ἢ ἀμφιστέρων τῶν
ἄκρων, καθόλου ἀληθῆς ἔσται· οὐ μείζων. λέγω γάρ οὕτως· ‘ἄψυχον παντὶ⁵
λογικῷ’ καθόλου φευδής· καὶ γίνεται ἡ μείζων καθόλου ἀληθῆς, ‘ἄψυχον
οὐδενὶ ζῷῳ’. ἐὰν δὲ ὁ μέσος οἰκεῖος ἢ τοῦ ἐλάττωνος ὡς δύνατίται αὐτῷ
παντὶ ὑπάρχειν, ἐπὶ τι φευδῆς ἔσται· οὐ μείζων. οἷον εἰ ὁ μὲν μείζων ἢ ¹⁰
λογικόν, ὁ δὲ ἐλάττων ἄνθρωπος, ὁ δὲ μέσος θυγατόν· εἰ οὖν εἴπω ¹¹ θυγατόν
οὐδενὶ σύμβρωπι, θυγατὸν παντὶ λογικῷ’, δῆλον οὖτε φευδῆς ἔσται· οὐ μείζων.

10 p. 80a38 Τὴν δὲ ἑτέραν εἶναι φευδῆ καὶ ὑποτερανοῦν ἐνδέχεται.

Ἐνδέχεται γάρ της ἑτέρας ἀληθίους οὐσίας τὴν ἑτέραν φευδῆ εἶναι,
καὶ ταύτην ποτὲ μὲν τὴν μείζονα ποτὲ δὲ τὴν ἐλάττονα. τῆς μὲν οὖν 15
ἐλάττωνος προτάσσεις ἀποφασικῆς οὐσίας, εἰ μὲν ἡ μείζων ἀληθῆς εἴη,
ἡ ἐλάττων καθόλου φευδῆς ἔσται· εἰ δὲ ἡ ἐλάττων ἀληθῆς εἴη, ἐνδέχεται
15 τὴν μείζονα ποτὲ μὲν καθόλου φευδῆ εἶναι ποτὲ δὲ ἐπὶ τι. ἔστω οὖν
ἡ μείζων ἀληθῆς καταφατικὴ οὐσία· εἰ οὖν τὸ Γ' παντὶ τῷ Α ὑπάρχει,
ἔξι ἀνάγκης καὶ τῷ Β παντὶ ὑπάρχει· μόριον γάρ τοῦ Α τὸ Β. ἀλλὰ καὶ
τοῦ Γ' παντὶ τῷ Α ὑπάρχοντος καὶ ἔτι τοῦ Α παντὶ τῷ Β (τοῦτο γάρ
ὑπόκειται) συναγθήσεται ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι τὸ Γ' παντὶ τῷ Β. ὥστε ²⁰
εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει, ληφθείη δὲ τὸ Γ μηδὲν μὲν τῷ Β ὑπάρχον παντὶ²¹
δὲ τῷ Α, ἡ μὲν μείζων ἀληθῆς ἔσται, ἡ δὲ ἐλάττων καθόλου φευδῆς.
οὐκ ἐνδέχεται δὲ ἐπὶ τι φευδῆ εἶναι τὴν ἐλάττονα ἀποφασικὴν οὐσίαν, διότι
δὲ παντὶ ὑπάρχει τῷ Α, τοῦτο καὶ τῷ Β παντὶ ὑπάρχει· εἰ ληφθείη οὖν
οὐδενὶ καθόλου φευδῆς ἔσται. οἷον ἔστω μείζων μὲν ζῷον. ἐλάττων δὲ
25 λογικόν, μέσος δὲ ἄψυχον· εἰ οὖν τὸ ἄψυχον παντὶ μὲν ζῷῳ λέγοιτο
ὑπάρχειν μηδὲν δὲ λογικῷ, | δῆλον οὖτε ἡ ἐλάττων καθόλου φευδῆς ἔσται. ²⁶
ἐὰν δὲ τὴν ἐλάττονα λάθισμεν ἀληθῶς ἀποφασικὴν οὐσίαν, δεῖ τὸν μέσον
ἡ παντάπαιοι τοῦ μείζονος λαβεῖν ἀλλότριον (οὕτω γάρ καὶ τοῦ ἐλάττωνος
ἔσται ἀλλότριος) ἢ τοῦ μὲν ἐλάττονος ἀλλότριον τοῦ δὲ μείζονος οὐκέτι.
30 ἀλλ' εἰ μὲν τοῦ μείζονος εἴη ἀλλότριος, φευδῶς μὲν καταφαθήσεται τοῦ Α
παντός, ἀληθῶς δὲ τοῦ Β ἀποφαθήσεται· οἷον εἰ τὸ μέσον ἄψυχον εἴη· ἡ
ἄψυχον γάρ ἀληθῶς μὲν οὐδενὶ λογικῷ ὑπάρχει, φευδῶς δὲ παντὶ ζῷῳ
καθόλου. εἰ δὲ τοῦ ἐλάττωνος εἴη ἀλλότριον τὸ μέσον, οἷον τὸ ἄλογον,

1 ante μείζων prius add. ὁ a ante ἀληθῆς add. ὁ δὲ a ante μέσος add. ὁ a
μέσος Sa: μέσον RU 3 ἀμφιστέρων ἢ R: ληφθῆ a¹ 4 ante ἄψ. add. τὸ Γ
5 post καὶ add. εἰ Ra ἀληθῆς καθόλου a 6 τῷ ἐλάττονι a 6. 7 πάντα αὐτῷ R
7 εἴη a 8 δὲ μέσος Sa: τὸ δὲ μέσον RU εἴπομεν a 12 ἐλάττονα—μείζονα a
13 εἴη ἀληθῆς R 15 ὑπό τι R 17 μέρος a 18 ἡ prius Ua: β R
τὸ (post ἔτι) R 23 ὑπάρχει alt. 1. a 25 μέσος scripsi: μέσον RUa post
δὲ add. τὸ RU: om. a 26 ως U 29 ἀλλότριον scripsi: ἀλλότριος RUa
30.31 καταφαθήσεται—ἀποφαθήσεται scripsi cf. p. 202,28–31: καταφανθήσεται—ἀποφανθή-
σεται libri 31 πάντως Ua 32 μὲν post ἄψυχον colloc. R ὑπάρχει a

ἀληθῶς μὲν οὐδενὶ λογικῷ τὸ ἀλογον, ἐπί τι δὲ ψευδῶς παντὶ ζῷῳ. οὗτω 45^v μὲν οὖν τῇς ἐλάττονος ἀποφασικῆς οὔσης.

p. 80^a39 Ὁ γὰρ ὑπάρχει τῷ Α παντί, καὶ τῷ Β ὑπάρχει.

Εἰ γὰρ τὸ Γ τῷ Α παντί, τὸ δὲ Α τῷ Β παντί, καὶ τὸ Γ τῷ Β 10 παντί.

p. 80^a40 Ἐὰν οὖν ληφθῇ τῷ μὲν Α ἔλω τὸ ὑπάρχειν τὸ Γ.

Τὴν μείζονα διὰ τούτων ὑποτίθεται ἀληθῆ, ψευδῆ δὲ τὴν ἐλάττονα.

p. 80^b2 Πάλιν δὲ τῷ Β μηδενὶ ὑπάρχει, οὐδὲ τῷ Α παντὶ ὑπάρχει· εἰ γὰρ τῷ Α, καὶ τῷ Β.

10 Βούλεται λοιπὸν τὴν ἐλάττονα λαβεῖν ἀληθῆ. εἰ οὖν οὐ μέσος, φησί· μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχει, ἐπειδὴ μέρος τὸ Β τοῦ Α, οὐδὲ τῷ Α παντὶ ὑπάρχει τὸ Γ. εἰ γὰρ παντὶ τῷ Α τὸ Γ, ἐπειδὴ καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Β, καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Β ὑπάρχει ἐν πρώτῳ σχήματι. ὑπόκειται δὲ οὐδενὶ· ἕστε οὐ παντὶ τῷ Α τὸ Γ ὑπάρχει.

15 p. 80^b6 Ὁμοίως δὲ καὶ μετατεθέντος τοῦ στεργητικοῦ· δὲ γὰρ 20 μηδενὶ ὑπάρχει τῷ Α, οὐδὲ τῷ Β οὐδενὶ ὑπάρχει.

Εἰ οὐ μείζων πρότασις ἀποφασικὴ εἴη, ἀληθοῦς μὲν οὕσης αὐτῆς οὐ ἐλάττονος καθόλου ψευδῆς ἔσται· εἰ γὰρ τὸ Γ μηδενὶ τῷ Α, τὸ δὲ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β ὑπάρχει ἐν πρώτῳ σχήματι. Ἐὰν οὖν ληφθῇ 20 παντὶ τῷ Β τὸ Γ, καθόλου ψευδῆς ἔσται· οἷον ἄψυχον οὐδενὶ μὲν ζῷῳ παντὶ δὲ λογικῷ. Ἐὰν μέντοι οὐ ἐλάττονος ἀληθῆς η, μόνως ἐπὶ τι ψευδῆς ἔσται οὐ μείζων. δὲ γὰρ παντὶ τῷ Β ὑπάρχει, τοῦτο καὶ τῷ Α τινὶ ὑπάρχει· 30 εἰ γὰρ τὸ Γ παντὶ τῷ Β, ἀλλὰ καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Β, ἐν τρίτῳ σχήματι τὸ Γ τινὶ τῶν Α. Ἐὰν οὖν ληφθῇ οὐδενὶ, ἐπί τι ψευδῆς ἔσται. Οὐροὶ δὲ 25 ζῷον, πεζόν, πτηγόν· πεζὸν γὰρ οὐδενὶ μὲν πτηγῷ τινὶ δὲ ζῷῳ. Ἐὰν οὖν λαβθωμέν πεζὸν οὐδενὶ ζῷῳ, ἐπί τι ψευδῆς ἔσται.

1 οὐδενὶ om. a¹ λογικοῦ Ua¹: τῷ λογικῷ a² post ἀλογον add. ἀποφανθή-
σεται a¹ post ζῷῳ add. ἔσται, ἐπειδὴ μέρος τοῦ β τὸ α a¹ 3 ὑπάρχει alt. a
Arist.: om. RU 4 post γ prius add. φησὶ a¹ τὸ δὲ οὐ Rua²: καὶ a¹ καὶ
τὸ—5 παντὶ Rua²: ὑπάρχει. ἐπεὶ τὸ α τῷ β παντὶ ὑπάρχει a¹ 6 οὖν om. R
τῷ α Arist.: τὸ RU τῷ γ U 11 τοῦ β τὸ α, οὐδὲ τὸ R 12 τὸ γ prius
om. R ἐπεὶ α 15 δὲ γὰρ κτλ. om. R 17 ante εἰ add. Τοιτέστιν a
20. 21 παντὶ μὲν—οὐδενὶ a² 20 μὲν α: om. RU 21 η α: εἴη RU
22 τῶν α R 24 τῶν Rua²: τῷ a¹ α Ra¹: β Ua² post α add. ἔσται a¹
post δὲ add. οἷον α 25 μὲν om. Ua post πτηγῷ add. ἀληθές α

p. 80^b 17 Ἐν δὲ τοῖς μὴ ἀπάρχουσιν η̄ μὴ ὑπάρχουσιν, 45^a
ὅταν μὲν διὰ τοῦ αἰκείου μέσου γίνηται τοῦ ψεύδους ὁ συλλο-
γισμός, οὐδὲ οὐδὲν τε ἀποφοτέρας ψευδεῖς εἶναι τὰς προτάσεις.

Προέβλεπτο παραδοῦναι τοὺς τῆς ἀπάτης συλλογισμοὺς κατὰ πόσους
5 γίνονται τρόπους. εἰρηκὼς δὲ οὗτοι η̄ περὶ τὰς ἀμέσους γίνονται προτάσεις
η̄ περὶ τὰς ἐμμέσους, νῦν μετέρχεται εἰς τὸ διδάξαι πῶς γίνονται καὶ περὶ
τὰς ἐμμέσους προτάσεις. καὶ ἐν μὲν ταῖς ἀμέσαις πρότερον παραδέδωκε
τοὺς καταφατικοὺς τῆς ἀπάτης συλλογισμοὺς τὸ μῆδενί ὑπάρχον παντὶ 40
ὑπάρχειν λέγοντας· νῦν δὲ πρώτους τοὺς ἀποφατικοὺς παραδέδωσι τὸ παντὶ¹
ὑπάρχον μῆδεν λέγοντας ὑπάρχειν, καὶ πρώτους γε τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ
σχήματι. καὶ φησὶν οὗτοι, οὗταν μὲν ὁ τῆς ἀπάτης συλλογισμὸς διὰ τοῦ
αὐτοῦ μέσου συνάγῃ τὸ ψεύδος δὲ οὐ καὶ τὸ ὅληθλὲς συνάγεται. πάντως
η̄ μὲν ἐλάττων πρότασις ὅληθλῆς ἔσται, η̄ δὲ μείζων πάντως ψεύδης καὶ
καθόλου ψεύδης. εἰ γάρ ὅληθλῶς συνήκται οὗτοι τὸ Λ παντὶ τῷ Β διὰ 45^a
15 μέσου τοῦ Γ, τοῦ μὲν Α παντὶ τῷ Γ ὑπάρχοντος τοῦ δὲ Γ παντὶ τῷ Β,
βιούλεται δὲ ὁ τῆς ἀπάτης συλλογισμὸς συναγαγεῖν οὗτοι τὸ Λ οὐδὲνί τῶν Β
διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου, δηλούν οὗτοι τὴν μὲν ἐλάττονα ἀεὶ, ὡς ἔχει φύσεως, κατα-
φατικὴν φυλάξει, ἵνα συλλογιστικὸν μείνῃ τὸ σχῆμα. τὴν δὲ μείζονα κατα-
φατικὴν καὶ αὐτὴν οὐδεναὶ εἰς ἀποφατικὴν μεταλήψεται. εἰ οὖν ὅληθλές η̄
20 παντὶ τῷ Γ τὸ Λ ὑπάρχειν, λαμβάνει δὲ οὗτοι οὐδὲνί, ὅλη ψεύδης ἔσται.
ἔστωσαν δὲ δροὶ οὐσία, ζῷον, ἀνθρωπος· εἰ γάρ θελήσουμεν δεῖξαι οὐσίαν πο-
παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν διὰ μέσου τοῦ ζῷου, γρήσεται δὲ ἀπατῶν εἰς τὸ
δεῖξαι οὐδὲνί ἀνθρώπῳ οὐσίαν ὑπάρχειν τῷ αὐτῷ μέσῳ. καὶ ἐρεῖ μῆδεν λέγοντας
μὲν ζῷῳ ὑπάρχειν τὴν οὐσίαν, η̄τις ἔστιν ὅλη ψεύδης, ζῷον δὲ παντὶ¹
25 ἀνθρώπῳ, η̄τις ἔστιν ὅλη ὅληθλῆς. ὕσπερ οὖν ἀποδεικτικοῦ ὅντος τοῦ
συλλογισμοῦ η̄ ἐναντία ἀπάτη τῷ αὐτῷ μέσῳ γρωμένη τὴν μὲν ἐλάττονα
τὴν αὐτὴν δεὶ φυλάττει. διάτι καταφατική, τὴν δὲ μείζονα εἰς ἀποφατικὴν 46^a
μεταλαμβάνουσα ψεύδη ποιεῖ, οὕτω καὶ διαλεκτικὸς μὲν η̄ ὁ συλλογισμὸς

1 η̄ μὴ ὑπάρχουσιν Sa Arist.: om. RU (ΑΒΜην p. pr. e) δὲ γίνεται R εἰρηγναί a¹
δὲ om. R δὲ 6 ἀμέσους—ἐμμέσους Sal: inv. ord. RU^{a2} δὲ γίνεται η̄ ἀπάτη¹
προτάσεις a¹ 6 ante νῦν add. διδάξας οὖν πῶς γίνεται περὶ τὰς ἀμέσους προτάσεις a¹:
fort. addendum διδάξας πῶς γίνονται περὶ τὰς ἀμέσους post νῦν add. δὲ R
δεῖξαι, om. εἰς τὸ a¹ γίνεται a¹ 7 προτάσεις om. a¹ καὶ παραδέδωκε
RU^{a2}: καὶ ἐπειδὴ καὶ αὐταις διηγή γίνονται, η̄γουν ἀποφατικῶς καὶ καταφατικῶς, παραδέδωκε
δὲ πρότερον a¹ 8 τῆς ἀπάτης post τοὺς colloc. R: om. a¹ 9 δὲ Ta²: om. RU^{a1}
παραδέδωσι καὶ τοὺς ἀποφατικοὺς, om. πρώτους a¹ 10 ὑπάρχειν λέγοντας a δὲ Γ
11 ως a 13 η̄ μὲν Sa: inv. ord. RU 16 συλλογισμὸς Sa: om. RU τῷ β a
18 post ἵνα add. καὶ R μένη RU: η̄ a 19 οὐσιαν καὶ αὐτὴν a
21 θελήσαμεν a¹ 22 γρήσεται—23 μέσῳ] πάντως δεῖξομεν. ὅμοιως καὶ η̄ ἀπάτη βιολο-
μένη, οὗτοι η̄ οὐσία οὐδὲν ἀνθρώπῳ, τῷ αὐτῷ μέσῳ δρῷ γρήσεται a¹ post γρήσεται add.
δὲ Ua² 23 οὐσίαν ὑπάρχειν T: οὐσία ὑπάρχει RU^{a2} post μέσῳ add. δρῷ μέσῳ R:
δρῷ a¹ καὶ Sal: om. RU^{a2} 23. 24 τὴν οὐσίαν μῆδεν ζῷῳ ὑπάρχειν. καὶ ἔστιν η̄
πρότασις αὗτη ὅλη a¹ 27 κατασκευαστική Ua 28 μεταλαμβάνουσα Sa: μεταλαμ-
βάνων RU

ἀληθής δέ, ὁ τὸ ἐναντίον τούτῳ συνάγων διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου συνάξει· 46^a λέγει γάρ ὅτι τὴν ἑλάττονα ἀληθῆ ἔξει σεί, τὴν δὲ μείζονα καθόλου φεύδῃ διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας. εἰσὶ δὲ μέσοι μὲν ὄροι, δι’ ὅν οἱ ἀποδεικτικοὶ συνάγονται, οἱ ἐκ τῶν κατ’ οὐσίαν ὑπαρχόντων λαμβανόμενοι· οὖν εἰς τὸ 5 δεῖξαι ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῷον μέσοι ἀν εἰς ὄροι τὸ ἔμψυχον, τὸ λογικόν, τὸ δίπον καὶ οἱ παραπλήσιοι, οὓς καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας καλεῖ. οἱ δὲ διαλεκτικῶς τὸ αὐτὸν συνάγοντες τὸ διαλέγεται τοὺς λαμβάνοντος μέσον ὄρον, τὸ κινεῖσθαι ἀφ’ ἑαυτοῦ, τὸ ἐγρηγορέναι ἢ καθεύδειν καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἔκάτιφτο γάρ τούτων μέσῳ χρησάμενος συνάξεις ὅτι ὁ ἄνθρωπος 10 ζῆται. οὓς καὶ αὐτοὺς πάλιν τῆς αὐτῆς συστοιχίας καλεῖ, διότι ἐκεῖνοι μὲν πάντες ἀποδεικτικῶς συνάγονται τὸ συμπέρασμα, οὗτοι δὲ διαλεκτικῶν. 10

p. 80^b 20 Λέγω δ’ οἰκεῖον μέσον δι’ οὐ γίνεται τῆς ἀντιφάσεως ὁ συλλογισμός.

’Αντιφάσιν ἐνταῦθα οὐ τὴν κυρίως ἀντίφασιν λέγει ἀλλὰ τὴν ἐναντίαν 15 τῇ φεύδει καθόλου ἀληθῆ πρότασιν. φησὶν οὖν ὅτι τοῦτον καλῶ οἰκεῖον μέσον δι’ οὐ τὸ ἀντικείμενον τῷ φεύδει ἀληθῆς συνηκται συμπέρασμα. 15

p. 80^b 24 Δῆλον ὅτι αὕτη μὲν ἀεὶ ἔσται ἀληθής· οὐ γάρ ἀντιστρέφεται.

Τουτέστιν οὐ μεταλαμβάνεται εἰς ἀποφατικὴν ὑπὸ τῆς ἀπάτης· οὐγὰρ 20 οἶνον τε γάρ ἐν τῷ πρώτῳ σχῆματι ἀποφατικὴν εἰναι τὴν ἑλάττονα. τὴν μέντοι μείζονα δεῖ ἀντιστρέψαι καὶ ἀντὶ καταφατικῆς ποιῆσαι ἀποφατικήν, 20 25 ἵνα τὸ ἀποφατικὸν φεύδος συναγθῆ. εἰ τοίνυν ἡ καταφατικὴ οὖσα ἀληθῆς ἔσται, δῆλον ὅτι ἡ ἀποφατικὴ γενομένη φεύδης ἔσται.

p. 80^b 26 Ὁ μοίως δὲ καὶ εἰ ἐξ ἀλληλες συστοιχίας ληφθείη τὸ μέσον.

25 ’Εξ ἀλληλες φησὶ συστοιχίας, τουτέστι μὴ ἐξ ἡς οἱ ἀποδεικτικοὶ μέσοι ἐλέγχθησαν, ἀλλ’ ἐξ ἡς ληφθείεν ἀν οἱ διαλεκτικοί. καὶ ἐπὶ τούτων οὖν, εἰ τῷ αὐτῷ μέσῳ χρήσεται ὁ τῆς ἀπάτης ὥς καὶ ὁ διαλεκτικὸς συλλογισμὸς ἐγρήγατο, τὰ αὐτὰ συμβήσεται.

p. 80^b 31 Καὶ σχεδὸν ἡ γε τοιαύτη ἀπάτη.

30 Ἡ αὐτῆ ἔσται, φησίν, ἀπάτη ἡ περὶ τὸν ἀποδεικτικὸν συλλογισμὸν

1 τοῦτο R συνάξει om. R 2 δὲ τὴν U 3 μὲν om. Ua 5 ὁ om. R
6 οὓς καὶ Ua: ως R καλεῖ] c. 15 p. 79^b 7 sq. 7 λαμβάνουσι τοὺς R
8 μέσον ὄρον Ra: τοὺς] U 9 χρησάμενοι, συνάγουσιν a 10 καλεῖ] p. 80^b 27
11 πάντως R 14, 15 τῇ φεύδει ἐναντίαν a 15 πρότασιν ἀληθῆ U 16 ὅτι om. R
16 συνάγεται συμπεράσματι a² 17 ἀεὶ αὕτη ἔσται a Arist. 17, 18 ἀντιστρέψει U
19 μεταβάλλεται a² 20 τῷ om. a 21 post ἀντιστρέψει add. ηγουν μετα-
λαβεῖν a ἀποφατικὴν ποιῆσαι l' 30 ἔστιν post φησίν colloc. a: om. U

λαμβανομένη τῇ περὶ τὸν διαλεκτικόν. οὖταν τῷ αὐτῷ χρήσηται μέσω ὃ τε 16^τ τῆς ἀπάτης καὶ ὃ τὸ ἀληθίες συνάγων· ἐπ' αἱριστέρων γάρ η μὲν μεῖζων 30 ἀεὶ φευδής, η δὲ ἐλάττων ἀεὶ ἀληθής. διαφέρουσι δὲ διὰ τὸ τοὺς φέσους ἔξι ἄλλης καὶ ἄλλης συσταγής εἰναι, ὡς εἰργηται.

5 p. 80b32 Ἐὰν δὲ μὴ διὰ τοῦ οἰκείου μέσου γίνηται ὁ συλλογισμός.

Ἐάν, φησί, μὴ τῷ αὐτῷ χρήσηται μέσω ὃ τῆς ἀπάτης συλλογισμὸς ἡ
ῷ καὶ ὃ τῆς ἀληθίεις ἐχρήσατο ἀλλ᾽ ἑτέρῳ, ἐνδέχεται καὶ ἀμφοτέρος
φευδεῖται καθόλου λαβεῖν. οἷον εἰ ὁ μέσος ληρόθη τοιοῦτος ὡς εἶναι μὲν
ὑπὸ τὸν μεῖζον αὐτούς τοιοῦτον ληρόθησθαι δὲ τῷ ἐλάττων· οἷον εἰ τὸ ζῷον παντὶ¹⁰
ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, θέλων δὲ δεῖξαι οὗτον οὐδενὶ λάζη μέσον θρονοῦ, εἰ τύχοι,
τὸν ἵππον· ζῷον γάρ οὐδενὶ ἵππῳ, ἵππος παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ ἀμφοτέροις
φευδεῖται καθόλου. ἐάν δὲ ὁ μέσος θρονοῦ ληρόθη μερικώτερος τοῦ ἐλάττωνος.⁴⁰
η μὲν μεῖζων ἔσται ὅλη φευδής, η δὲ ἐλάττων ἐπὶ τι φευδής. οἷον εἰ τὸ
ζῷον παντὶ ἀλόγῳ ὑπάρχει, λάζωμεν δὲ μέσον τὸ γρεμετιστικόν· ζῷον
5 μὲν γάρ οὐδενὶ γρεμετιστικόν, καὶ ἔστιν ὅλη φευδής· γρεμετιστικὸν δὲ
παντὶ ἀλόγῳ, καὶ ἔστιν ἐπὶ τι φευδής. δύνατὸν δὲ καὶ τὴν μεῖζονα λαβεῖν
ἐπὶ τι φευδῆ τὴν δὲ ἐλάττωνα καθόλου φευδῆ, ἐάν λάζωμεν τοιοῦτον μέσον
ὅτι τοῦ μὲν ἐλάττωνος ἔστιν ἀλλότριος, τῷ δὲ μεῖζονι τινὶ μὲν ὑπάρχει
τινὶ δὲ οὐχ ὑπάρχει, οἷον λογικόν, θητικόν, ἀγγελιῶν· λογικὸν μὲν το
20 γάρ οὐδενὶ θητικό· καὶ ἔστιν ἐπὶ τι φευδής· θητικὸν δὲ παντὶ ἀγγελιῷ,
καὶ ἔστι καθόλου φευδής. οὕτω μὲν οὖν ἀμφοτέροις οὔστον φευδῶν. δύνα-
τὸν δὲ καὶ τὴν μὲν ἑτέρων ἀληθῆ τὴν δὲ ἑτέρων φευδῆ εἶναι. εἰ μὲν οὖν
ὁ μέσος σύμφωνον τῶν ἀκριῶν ἀλλότριος ληρόθειν, η μὲν μεῖζων ἀληθῆς
ἔσται, η δὲ ἐλάττων καθόλου φευδής. οἷον ζῷον, λίθος, ἀνθρώπος· ζῷον
25 μὲν γάρ οὐδενὶ λίθῳ, λίθος δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ. ἔστι δὲ η μὲν μεῖζων
ἀεὶ ἀληθής· ἀποφατική γάρ· η δὲ ἐλάττων ἀεὶ φευδής· τὸ γάρ μέσον ἀ
ἀμφούν ἀλλότριον, ὥστε ἀληθῆς μὲν αὐτοῦ τὸ μεῖζον ἀποφάσκεται. φευδῶς
δὲ αὐτὴν τοῦ ἐλάττωνος κατηγορεῖται. τὴν ἐλάττωνα δὲ ἀληθῆ λαβεῖν καὶ
τὴν μεῖζονα φευδῆ οὐκ ἐνδέχεται τοῦ μέσου μὴ οὔτε οἰκείου· εἰ γάρ
30 τὸ Γ τῷ Β παντί, ἔστι δὲ καὶ τὸ Α τῷ Β παντί, καὶ τὸ Α τῷ Γ τινί·
ὑπόκειται δὲ καὶ οὐδενί· καὶ ἄλλως· εἰ τὸ Β καὶ ὑπὸ τὸ Γ ἔστι καὶ ὑπὸ⁵
τὸ Α, καὶ τούτων θάτερον ὑπὸ θάτερον ἔσται. ὥστε οὐ δύνανται ἀπο-

1 ὃ τε om. Ra¹ 2 ἡ ἀπάτη a¹ ante καὶ add. ὡ Ra¹ ἐπ' om. U: καὶ ἐπ' a
3 post δὲ alt. add. κατ' ἄλλο οὐδὲν ἀλλ' ἡ U διὰ τὸ RU: τῷ a 7.8 καὶ τὰς
δύο φευδεῖς εἴναι καθόλου. οἷον a¹ 8 δὲ om. a ληρόθειν a 9 ἀντιδιαιρεῖσθαι U
10 λάζων a: fort. λάζης 11 post γάρ add. ἐρεῖ a 13 οἷον bis U 14 ζῷον
prius Sa¹: ἔμψυχον RUa² λάζομεν a post μέσον add. θρονοῦ a 17 post
ἔνδικη add. δὲ Κα 20 θητικό—21 φευδής iterat R θητικό δὲ U 21 καθόλου
U a: ἐπὶ τι R 22 μὲν post καὶ colloc. U: post ἑτέρων a 22.23 εἰ γάρ οὐ a
23 ληρόθη a 24 ἀνθρώπος, λίθος R 25 ἔστι δὲ RU: καὶ ἔστεν a 27 ἀμφο-
τέροις a 28 δὲ ἐλάττωνα U 29 post μέσον add. θρονοῦ a οἰκείου οὔτος a
31 ὑπέκειτο U 32 δύνανται a

φάσκεσθαι ἀλλήλων τὸ Α καὶ τὸ Γ. ἀλλ᾽ οὐδὲ ἀληθῆ μὲν τὴν μεῖζονα 46^v οἵν τε λαβεῖν τὴν δὲ ἐλάττονα ἐπὶ τι ψευδῆ. οἷον εἰ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β ἀληθῶς· εἰ γάρ τὸ Γ παντὶ τῷ Β ἐπὶ τι ψευδῶς, τινὶ ἄρα ἀληθῶς· ὅστε καὶ τὸ Α ἄρα οὐ παντὶ τῷ Β· ὑπόκειται δὲ καὶ 5 παντί, ὅπερ ἀδύνατον.

p. 80^b35 Ληπτέαι γάρ ἐναντίως ἡ ὡς ἔχουσιν αἱ προτάσεις, εἰ μέλλοι συλλογισμὸς ἔσεσθαι.

'Ἐναντίως δηλούνται ἡ ὡς ἔχουσι φύσεως. εἰ γάρ τὸ Γ ὑπὸ τὸ Α ἐστί, παντὶ δῆλον ὅτι τῷ Γ ὑπάρχει τὸ Α· ἀλλὰ μὴν τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β 10 ὑπάρχει. εἰ οὖν δεῖ συλλογιστικὸν γενέσθαι τὸ σχῆμα, ἐναντίως λαμβανέσθωσαν ἡ ἔχουσιν, ὅστε τὴν μεῖζονα ἀποφατικὴν γενέσθαι καταφατικὴν δὲ τὴν ἐλάττονα. οὕτως οὖν λαμβανόμεναι ἀμφότεραι ψευδεῖς 10 5 ἔσονται.

p. 80^b40 "Οταν δὲ μὴ ἡ ὑπὸ τὸ Α τὸ μέσον.

15 λέγει πῶς ἡ μὲν ἑτέρα ψευδῆς ἡ δὲ ἑτέρα ἀληθῆς γίνεται. Οταν, φησίν, ὁ μέσος ἀλλότριος ἡ τοῦ μεῖζονος· ἀληθῶς γάρ αὐτοῦ ἀποφάσκεται 20 ἐξ ἀνάγκης· τοῦ οὖν Α μηδενὶ τῷ Γ ὑπάρχοντος ἀληθῶς οὐδὲ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β ὑπάρχει· εἰ οὖν ληφθῆ παντί, ψευδῆς ἔσται. εἰ δέ τις λέγοι ὅτι ἐνδέχεται τὸ μὲν Α μηδενὶ τῶν Γ ὑπάρχειν, τὸ δὲ Γ παντὶ τῷ 25 Β, καὶ τὸ Α δῆλον ὅτι οὐδενὶ τῶν Β ὑπάρχει· ὑπέκειτο δὲ ποντί.

p. 81^a5 Διὰ δὲ τοῦ μέσου σχῆματος γινομένης τῆς ἀπάτης ἀμφοτέρας μὲν οὐκ ἐνδέχεται ψευδεῖς εἶναι τὰς προτάσεις ὥλας. 20

Εἰπόνυ πῶς ἐν τῷ πρώτῳ σχῆματι γίνεται ὁ τῆς ἐμμέσου ἀπάτης συλλογισμὸς ἀποφατικὸς ὥν ἀντικείμενος τῇ ἀληθεῖ καταφάσει, νῦν λέγει 25 πῶς καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου σχῆματος γίνεται, καὶ πρῶτον μέν, ὅπερ καὶ ἐν τοῖς ἀμέσοις λέγει, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται καὶ ἐπὶ τούτου ἀμφοτέρας καθόλου ψευδεῖς λαβεῖν. αἱ δὲ ἀποδείξεις αἱ αὐταί. ἀμφοτέρας μέντοι ἐνδέχεται ἐπὶ τι ψευδεῖς λαβεῖν. καὶ ἵνα συντόμως εἴπω, ὅπερ ἐπὶ τῶν ἀμέσων 30 συμβαίνειν ἐδείξαμεν προτάσεων, ταῦτα καὶ ἐπὶ τούτων συμβῆσται.

1 post ἀλλήλων add. καὶ a 1. 2 οἵν τε τὴν μεῖζονα a 3 τῷ prius Sa: τῶν RU post τι add. ἔσται a ψευδές—4 ἀληθές a 7 μέλλει Arist. (μέλλοι M) 9 δῆλον παντὶ ὅτι R: δῆλον ὅτι παντὶ a 11 post λαμβανέσθωσαν add. αἱ προτάσεις a ἡ a² 11. 12 καταφατικὴν om. U: post ἐλάττονα colloc. a 12 τὴν δὲ Ua οὕτως U: αἱ Ra 16. 17 εἰς ἀνάγκης ἀποφάσκεται R 17 γ] δ itemque vs. 19 coniecit Waitz Org. II p. X 18 τῶν U ληφθεῖν a 19 τῷ γ a 19. 20 τῶν β R 20 τῷ β a 22 τὰς προτάσεις ψευδεῖς εἶναι R 23. 24 ὁ τῆς ἀπάτης συλλογισμὸς τῆς ἐμμέσου R 25 πῶς om. R post μὲν add. ἐρεῖ a καὶ a 26 εἰργηνεν a λέγει] c. 16 p. 80a 27 sq. 28 λαβεῖν ψευδεῖς U ὅτι R 29 ταῦτα libri

p. 81 a 16 Ἐάν δὲ οὐ καταφατικός, θταν μὲν διὰ τοῦ οἰκείου μέτου, 46^γ
ἀδύνατον ἀμφοτέρας εἶναι ψευδεῖς.

Εἴπολν περὶ τῆς ἀποφατικῆς ἀπάτης τῆς μὴ ἀμέσου βούλεται καὶ
περὶ τῆς καταφατικῆς εἰπεῖν. πάλιν δὲ καὶ αὕτη ἐν μόνῳ τῷ πρώτῳ
σχήματι· τὸ γάρ δεύτερον ἀποφατικόν πάντα συνάγει, τὸ δὲ τρίτον μερικόν.
ἔπει τούτου οὖν, θταν ὁ τῆς ἀπάτης συλλογισμὸς διὰ τοῦ αὐτοῦ μέτου 40
γένηται δι’ οὐ καὶ ὁ ἀληθῆς εἴτε ἀποδεικτικὸς εἴτε διαλεκτικός. ἀνάγκη
πᾶσα τὴν μὲν ἐλάττονα ἀεὶ εἶναι ἀληθῆ (ἥ αὐτὴ γάρ ἔστι τῇ τοῦ ἀληθῆδος
συλλογισμοῦ) τὴν δὲ μείζονα δεῖ ψευδῆ. ἀποφατικῆς γάρ οὗτης τῆς μεί-
10 ζονος ἐν τῷ ἀληθεῖ συλλογισμῷ ἐν τῷ τῆς ἀπάτης μεταληφθῆσεται εἰς
καταφατικόν. ἵνα γένηται καταφατικὸν τὸ συμπέρασμα· εἰ τοίνυν ἡ ἀπο-
φατικὴ ἀληθῆς, ἡ καταφατικὴ ψευδῆς ἔσται. μόνον οὖν ἡ μείζων καθόλου
ψευδῆς ἔσται· εἰ γάρ ἀντιστραφεῖν ἡ ἐλάττων, ἀτυλλόγιστον ποιεῖ τὸ σχῆμα.
ῶστε ἡ μὲν ἐλάττων ἀεὶ ἀληθῆς ἔσται, ἡ δὲ μείζων ψευδῆς.

15 p. 81 a 24 Ὅταν δὲ μὴ διὰ τοῦ οἰκείου, ἐάν μὲν οὐ τὸ Δ ὑπὸ τὸ Λ,
αὕτη μὲν ἔσται ἀληθῆς, η̄ ἔτέρα δὲ ψευδῆς.

Ἐάν ὁ καταφατικός τῆς ἀπάτης συλλογισμὸς μὴ διὰ τοῦ αὐτοῦ μέτου
τῷ ἀληθεῖ περιάνται, ἐνδέχεται καὶ ἀμφοτέρας εἶναι ψευδεῖς καθόλου 50
τὰς προτάσεις, ὡς θταν ὁ μέσος η̄ ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων ἀλλάττοις.
20 οἷον ὑποκείσθιον ζῷον μηδὲν λίθῳ ὑπάρχειν· εἰ οὖν τις λέγοι παντὶ καὶ
ἰάθῃ μεταξὺ ὀλλήτρων ἀμφοτέρων, οἷον τὸ ξύλον, ζῷον παντὶ ξύλῳ, ξύλον
παντὶ λίθῳ, καὶ ἀνηφοτέρας ἔλαβε καθόλου ψευδεῖς. ἀμφοτέρας δὲ ἐπί τι
ψευδεῖς λαβεῖν ἀδύνατον. ἐνδέχεται μέντοι τὴν μείζονα καθόλου λαβεῖν
ψευδῆ τὴν δὲ ἐλάττονα ἐπί τι, εἰ λάβοις μέσον δρον μερικώτερον τοῦ 47^γ
ἐλάττονος, οἷον, εἰ τύχοι, κεραυνίτην λίθον. ζῷον γάρ παντὶ κεραυνίτῃ,
κεραυνίτης παντὶ λίθῳ, καὶ ἔστιν ἐπί τι ψευδῆς· περιέγει γάρ ὁ λίθος καὶ
τὸν κεραυνίτην λίθον. ἀνάπολιν μέντοι ποιήσεις τὴν μείζονα ἐπί τι ψευδῆ
τὴν δὲ ἐλάττονα καθόλου ψευδῆ, εἰ λάβοις μέσον δρον καθολικώτερον τοῦ
μείζονος· οἷον ζῷον, ἔμβυγον, λίθος. οὗτοι μὲν οὖν ἀμφότεραι ψευδεῖς.

1 η̄ RU (in p): om. a Arist. 4 τῆς om. R post καταφατικῆς add. ἀπάτης a
5 post σχήματι add. γίνεται a πάντως a 6 τούτου S: τούτων RUA γάρ a
ὁ τῆς ἀπάτης Sa: ἀπάτης R: τῆς ἀπάτης οὐ U διὰ τοῦ αὐτοῦ scripsi: διὰ τοῦ U: διὰ
χώτος R: δεὶ αὐτοῦ τοῦ a 8 εἶναι om. U: post ἀληθῆ colloc. a 8. 9 τῇ τοῦ ἀλη-
θεῖος συλλογισμῷ a et om. τῇ S: τῷ ἀληθεῖ συλλογισμῷ RU 12 ἔσται Sa: ἔστι RU
μόνιος R 12. 13 ἔσται καθόλου ψευδῆς a 13 ἀντιστρέψοι R post ἐλάττων
add. τουτέστι μεταληφθεῖη καταφατικὴ οὖσα εἰς ἀποφατικὴν a ποιήσει a 14 η̄ δὲ
μείζων ψευδῆς Sa: om. RU 16 post ψευδῆς add. ex Arist. ἐγγραφεῖ—ὑπάληγκα RU
cf. p. 212. 18. 19 21 μεταξὺ λάβοι a 22 καὶ a: om. RU 22. 23 λαβεῖν ἐπί τι
ψευδεῖς a 24 λάβοι Ra δρον om. R 27 πάλιν a: ἀνάγκη R
μέντοι RU: ξῆ ἀνάγκης a ποιήσει a μέν a: om. RU 28 λάβοι a
μέσον δρον post 29 μείζονος colloc. a καθολικώτερον a: μερικώτερον RU
29 λίθος Ra ἀμφοτέρας R

δυνατὸν δὲ καὶ τὴν ἑτέραν μὲν εἰναι φευδῆ τὴν ἑτέραν δὲ ἀληθῆ. ἐὰν 47^τ
μὲν γάρ οἱ μέσοις ὑπὸ τὸν μείζονα ἦσαν, οὐ μὲν μείζων ἀληθῆς ἔσται, οὐ δὲ
ἐλάττων φευδῆς· οἰον ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, ἀνθρωπος παντὶ λίθῳ. ἐὰν
δὲ οἱ μέσοις περιέχῃ τὸν ἐλάττονα, οὐ μὲν μείζων φευδῆς, οὐ δὲ ἐλάττων
5 ἀληθῆς· οἰον ζῷον παντὶ ἀβύγχῳ, ἄψυχον παντὶ λίθῳ. δυνατὸν δὲ καὶ τὴν
ἑτέραν ἀληθῆ εἶναι τὴν δὲ ἑτέραν ἐπὶ τῷ φευδῇ. οἰον εἰ μέσον δρόν λάβιο
καθιλικάτερον τοῦ μείζονας δυνάμενην δὲ καὶ τῷ ἐλάττονι ὑπάρχειν, οὐ μὲν 10
μείζων ἐπὶ τῷ φευδῆς ἔσται, οὐ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς· οἰον ζῷον παντὶ¹
σῶμα παντὶ λίθῳ. ἐὰν δὲ οἱ μέσοις μερικάτερος ὑπάρχῃ καὶ τοῦ
10 μείζονος καὶ τοῦ ἐλάττονος, οὐ μὲν μείζων ἀληθῆς, οὐ δὲ ἐλάττων ἐπὶ τῷ
φευδῆς· οἰον σῶμα παντὶ λίθῳ, λίθος πάσῃ οὐδεὶς. ἐπιτημειοῦσθαι δὲ
δεῖ διαταῦθα καὶ τὸ συμπέρασμα ἐπὶ τῷ φευδές. καθόλου δὲ φευδῆς
ὄντος τοῦ συμπεράσματος ἀδόνατον τὴν μείζονα μὲν ἀληθῆ εἶναι τὴν δὲ
ἐλάττονα ἐπὶ τῷ φευδῇ· εἰ γάρ τὸ Α τῷ Γ παντὶ ἀληθῆς, τὸ δὲ Γ τῷ Β
15 τινὶ ἀληθῆς (τὸ γάρ ἐπὶ τῷ φευδές κατά τι ἀληθές), συνάγεται διὰ τὸ Α
τῷ Β τινὶ ἀληθῆς ὑπάρχει· ὑπέκειται δὲ οὐδενί. οὐκάρα ἐνδέχεται τὴν
μείζονα μὲν καθόλου ἀληθῆ εἶναι τὴν δὲ ἐλάττονα ἐπὶ τῷ φευδῇ.

p. 81a26 Ἐγγιωρεῖ γάρ τὸ Α πλείστιν ὑπάρχειν, οὐδὲ ἔστιν 15
ὑπάλληλα.

20 Ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ κατηγορεῖσθαι ξῆτοι καταφατικῶς η̄ ἀποφατικῶς
εἴληπται τὸ ὑπάρχειν. ἐπεὶ γάρ οὐ πόκειται τὸ Α μηδὲν τῷ Β ὑπάρχειν.
ὑπέθετο δὲ καὶ αὐτὸς τὸ Α παντὶ τῷ Δ. ως συνάγεσθαι δηλονότι τὸ Δ
οὐδενὶ τῶν Β καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῶν Δ, οὐδέν τις τοῦτο ἀδύνατον, πλείστιν
ὑπάρχοντος τοῦ Α η̄ καταφατικῶς η̄ ἀποφατικῶς η̄ τῷ μὲν καταφατικῶς 20
25 τῷ δὲ ἀποφατικῶς ἐκεῖνα μὴ εἰναι ὑπάλληλα. οἰον τὸ Α τῷ μὲν Δ παντὶ²
τῷ δὲ Β μηδὲν ὑπαρχέτω· λέγω διὰ οὐδὲν ἀλλήλους ὑπάρχουσι τὸ Β Δ ἐν
δευτέρῳ σγήματι. καὶ δρόν τούτων ζῷον, ἀνθρωπος, λίθος. ἀλλὰ καὶ ἀμ-
φοτέρων καταφατικῶς κατηγορεῖσθαι τι. οἰον ζῷον καὶ ἀνθρώπου καὶ ἔπου,
καὶ ἀμφοτέρων ἀποφατικῶς, ως ζῷον λίθου καὶ ξόλου. καὶ δῆλον διὰ 25

1 τὴν δὲ ἑτέραν α 2 η̄ a: εἴη RU 3 ante ἀνθρ. add. ο̄ a 6 post εἰ
add. ο̄ Ra μέσος δρός a λάζω scripsi: λαζῶν RU: λαζείη a 7 καθο-
λικάτερος a δύναται δὲ οὐτός καὶ a 10. 11 φευδῆς ἐπὶ τῷ 12. 13 ὄντος τοῦ συμπεράσματος φευδῆς a
14—17 εἰ γάρ—φευδῆ om. a 18 η̄ τελ. om. R 20 η̄—22 ὑπάρχειν Sa:
om. RU 21 τῶν β̄ R 23 τῷ β̄—τῷ δ̄ a 24 ὑπάρχοντος a²: ὑπαρ-
χέτω R: ὑπάρχειν Ua¹ τὸ Ua¹ δ̄ Ua² η̄ tert. om. R 24. 25 τῷ—
τῷ scripsi: τῶν—τῶν RUa 25 post ἐκεῖνα add. δὲ a 26 οὐδενὶ Ua¹ ὑπαρχέτω.
λέγω (λέγεται R) — β̄δ̄ RUa²: καὶ δέ τοῦτο τὸ δ̄ οὐδενὶ τῷ β̄ a¹ an τά? 27 λίθος
ἀνθρωπος R post λίθος add. κατηγορεῖται γάρ τὸ ζῷον, καὶ ἀνθρώπου καὶ λίθου, τοῦ
μὲν καταφατικῶς τοῦ δὲ ἀποφατικῶς, μὴ ὄντων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ λίθου ὑπαλλήλων a¹
ἀλλὰ RUa²: η̄ a¹ 28 καταφατικῶς Sa¹: om. RUa² κατηγορεῖσθαι τι om. a¹
ώς τὸ ζῷον ἀνθρώπου a¹ 29 καὶ ἀμφοτέρων RUa²: η̄ a¹ οὐς Sa¹: om. RUa²
ante ζῷον add. τὸ a¹

οὗτε ἄνθρωπος καὶ λίθος οὗτε ἄνθρωπος καὶ ἵππος ὑπάρχουσιν ἀλλήλοις 47r
οὗτε λίθος καὶ ξύλον.

p. 81 a 29 Τὴν δὲ ΔΒ ἐνδέχεται καὶ ἀληθῆ εἰναι καὶ φευδῆ.

Ἐάν, φησίν, ὁ μέσος ὅρος μὴ ὑπὸ τὸν μεῖζον γέ, ἐξ ἀνάγκης μὲν 5 ἡ μεῖζων πρότατις φευδῆς ἔσται, εἴ γε καταχάσκεται ὁ μεῖζων τοῦ ἀλλο-30
τρίου, τὴν δὲ ἐλάττονα ἐνδέχεται ποτὲ μὲν φευδῆ εἰναι ποτὲ δὲ ἀληθῆ,
ἐὰν μὲν γάρ ὁ μέσος καὶ τοῦ ἐλάττονος ἔστιν ἀλλοτριος, καὶ ἡ ἐλάττων
φευδῆς· τὰ δὲ παραδείγματα εἴπομεν. ἐὰν δὲ περιέχῃ τὸν ἐλάττονα ἀλη-
θῆς ἔσται ἡ ἐλάττων· οἷον ζῷον, ἐπιστήμη καὶ μουσική· ζῷον μὲν γάρ
10 πάσῃ ἐπιστήμῃ φευδῶς, ἐπιστήμη δὲ πάσῃ μουσικῇ ἀληθῶς.

p. 81 a 31 Οὐδός αὖ μήτε τὸ Λ μηδὲν τῷ Δ μήτε τὸ Δ μηδὲν τῷ
τῶν Β καὶ τὰ ἑξῆς.

Ὅτι τοῦ μέσου ἀμφοτέρων τῷν ἄκρων ὅντος ἀλλοτρίου ἀμφότεραι
ἔσονται φευδεῖς αἱ προτάταις.

15 p. 81 a 38 Φανερὸν δὲ καὶ ὅτι, εἴ τις αἰσθητις ἐκλέκοιπεν, ἀνάγκη
καὶ ἐπιστήμην τινὰ ἐκλεκτοίπεναι.

Τὸ προκείμενον ἐν τούτοις ἔστι δεῖξαι ὅτι, εἴ τις αἰσθητις ἐκλέκοι-
πεν, καὶ ἡ περὶ ταύτην καταγίνομένη ἐπιστήμη ἐκλέκοιπεν. οἷον τῷ μὲν 10
ἀκούστῳ ἔστιν ἀρμονικὴ ἐπιστήμη, τῷ δὲ ὄρατῷ γεωμετρία καὶ ἀστρο-
νομία, ἡ δὲ σφριμητικὴ σχεδὸν ἐκ πασῶν εἰληπται τῶν αἰσθησεων· τῷν
γάρ αἰσθητῷν κοινὸν ὁ ἀριθμός. εἰ τοίνυν αἱ ἐπιστήμαι περὶ τὰ καθ'
αὐτὸ τοῖς αἰσθητοῖς ὑπάρχοντα καταγίνονται, δῆλον ὅτι, εἴπερ τις αἰσθητις
ἥμιν ἐκλέκοιπεν, αἰσθητῷν μὲν τινων ἐτέρων παρὰ τὰ νῦν ἥμιν ἐγνωμένα,
αἰσθησεως δὲ μὴ οὕτως τῆς τούτων γνωστικῆς πάντως ἀνάγκη καὶ 25
25 ἐπιστήμην τινὰ ἐκλεκτοίπεναι. Ὅσπερ. εἰ τόχοι, εἰ μὴ εἰγόμεν τὴν ἀκού-

1 ante ἄνθρ. prius add. ὁ a ὁ λίθος οὗτε ὁ ἄνθρωπος καὶ, in quibus ὁ utrumque
delevi, Sa¹: om. RUa² ante ἵππος add. ὁ a¹ ὑπάρχουσιν ἀλλήλοις om. a¹
2 λίθος—ξύλον R: ὁ λίθος—τὸ ξύλον a¹ post ξύλον add. εἰσιν ὑπάλληλα a¹
4 γ̄ om. R: post μὴ colloc. a 5 εἴτε U: εἴπερ a post ὁ μεῖζων add. ὅρος a
7 εἰ a post ἐλάττον add. ἔσται a 9 καὶ om. a 11 τῷ δ a 12 τῶν RU
(d n M): τῷ a Arist. καὶ τὰ ἑξῆς om. R 13. 14 ὅτι—προτάταις om. a
17. 18 εἴ τις τῶν αἰσθησεων ἐκλείπεται a¹ 18 καὶ γ̄—ἐκλείπεται ἀν (ἐκλέκοιπεν scripsi) Sa¹:
om. RUa² 18. 19 οἷον ἐπὶ τῶν ἀκούστων μὲν ἐπιστήμη ἔστι γ̄ ἀρμονική a¹ 19 post
γεωμ. add. τε a¹ 20 post ἀστρονομία add. καὶ ὅτι ὑπὸ ταύτας. ὀπτική τε καὶ κατοπ-
τρική, καὶ ναυτική, καὶ αἱ λοιπαὶ πάντων δὲ τῶν αἰσθητῶν a¹ 20. 21 σχεδὸν γ̄ ἀρι-
θμητική. ἐκ πασῶν γάρ τῶν αἰσθησεων εἰληπται. ὅτι κοινὸν πάντων τῶν αἰσθητῶν ἀριθμός.
αἱ ἐπιστήμαι δὲ περὶ a¹ 20 τῶν prius om. U 21 κοινὸν ex a¹ scripsi: κοινῶν R et
ante αἰσθητῶν Ua² 22 καταλέγονται R: διαλέγονται a¹ 23 αἰσθητῶν—24 τούτων
RUa²: δῆλον ὅτι αἰσθησεως μὴ οὕτως τῆς τῶν αἰσθητῶν a¹ post ἐτέρων addiderim
ὅντων 25 εἰγόμεν scripsi cf. p. 214, 2: ἔγομεν RUa

στικὴν αἰσθησιν. ἐκλεκτίποι ἀν ἡμᾶς πάντως ἡ ἀρμονικὴ ἐπιστήμη, ἦν 47^α
νῦν τυγχάνομεν ἔχοντες. ὅμοιώς, εἰ μὴ ἦν ἡ ἀπτικὴ αἰσθησις, ἐκλεκτίποι
ἀν τοὺς ἴατροὺς ἡ σφυγμικὴ ἐπιστήμη. γεύσεως δὲ μὴ οὐσῆς ἐκλεκτίποι
ἀν πάλιν ἡ τῆς δυνάμεως τῶν χυμῶν διακριτικὴ ἐπιστήμη. καὶ ἐπὶ τῶν
οἱ ἄλλων ὥστεως. τὸ μὲν οὖν προκείμενόν ἐστι τοῦτο. δείκνυσι δὲ αὐτὸ⁵⁰
διὰ τούτου τοῦ τρόπου. εἰ γάρ ἀδύνατον τῶν περὶ τὰς ἐπιστήμας τι μαθεῖν
εἰ μὴ διὰ τῶν καθόλου (οἷον ὅτι πᾶν, εἰ τύχοι, σῶμα τρεῖς διαστάσεις
ἔχει, ἢ ὅτι παντὸς τριγώνου αἱ δύο πλευραὶ τῆς λοιπῆς μείζονες εἰσιν, ἢ
ὅτι πᾶν τὸ περατοῦν μιᾷ διαστάσει λείπεται τοῦ περατούμενου, ἢ ὅτι πάντα
10 τὰ τῷ αὐτῷ λέιξα καὶ ἀλλήλους ἔστιν λέιξα), εἰ τοίνυν αἱ τῶν ἐπιστημῶν
ἀποδείξεις προίασι διὰ τῶν καθόλου, τὰ δὲ καθόλου εἰδέναι ἢ λαβεῖν ἀπο-
δεικνύντα μὴ δι᾽ ἐπαγωγῆς ἀδύνατον (ὅταν γάρ αἰτήσῃς τὸν μανθάνοντα 47^ν
συγκρητήγανα σοι ἀπὸ παντὸς σημείου ἐπὶ πᾶν σημεῖον εὑθεῖαν γραμμὴν
ἀγαγεῖν ἢ τι τῶν λοιπῶν αἰτημάτων τε καὶ ἀξιωμάτων, τούτων τὰς πίστεις
15 δι᾽ ἐπαγωγῆς κομίζεις), εἰ τοίνυν τὰ μὲν καθόλου λαμβάνομεν δι᾽ ἐπαγω-
γῆς, ἐπαγωγῆ δὲ γρήσασθαι οὐκ ἔστι τὸν μὴ ἔχοντα αἰσθησιν (τῶν γάρ
κατὰ μέρος ἡ ἐπαγωγή, τὰ δὲ μερικά αἰσθητά), δῆλον ὅτι αἰσθήσεώς τινος
ἐκλειπούσης καὶ ἐπιστήμη τις ἐκλείψει ἡ κριτικὴ τῶν συμβεβηκότων ἔκεινοις 5
τοῖς αἰσθητοῖς ὃν ἡ αἰσθησις ἐκλέπτειν. οὐδὲ γάρ ὁ ἐκ γενετῆς τυφλὸς
20 ἔξει ἐπιστήμη γρωμάτων ἡ σχημάτων ἀλλ ὡδὲ ὁ ἐκ γενετῆς κινφός
ἀρμονικὴν ἐπιστήμην ἔχειν δύναται¹ ἄν. καὶ οὐ δήπου διὰ τούτων τοῦτο φαμεν,
ὅτι αἱ αἰσθήσεις αἰτιαὶ εἰσὶ τῶν ἐπιστημῶν (οὐ γάρ θέμις τὸ γένερον τοῦ
κρείττονος αἰτιῶν εἰναι), ἀλλ ὅτι αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ὡς διπλοὶ κάρους ἢ διπλοῦ
τῆς γενέσεως κατεγόμεναι δέονται τῶν αἰσθήσεων ἐξυπνικούσῶν καὶ ἀνα- 10
25 κινούσῶν τὸν ἐν ἡμῖν τῆς γράσεως σπινθῆρα κρυπτόμενον. καὶ ὥσπερ
ὁ ἐν λήθῃ τινὸς τῶν φύλων βαθείᾳ γενόμενος οὐκ ἀν ποτε λέισας ἔλθοι εἰς
ἔννοιαν ἐκείνου μηδειπᾶς αὐτῷ ἔξωθεν ἀφορμῆς γενομένης, ἐπειδὸν δὲ
ἴματιόν τις τοῦ φίλου δεῖξῃ ἢ ἔτερόν τι, εὐθὺς κινεῖται εἰς ἔννοιαν τοῦ
γνωρίμου καὶ τοὺς ἐν ἑαυτῷ τύπους ἀνακινεῖ, οὕτω δὴ καὶ τὰ αἰσθητά
30 ἐρεθίζουσι τὴν ψυχὴν προβάλλεισθαι τοὺς συνουσιωμένους αὐτῇ τῶν παρα- 15
δειγμάτων λόγους. οἷον εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβλέψαντες καὶ τὴν τῶν ἐν
ἐκείνῳ εὐταξίᾳ ὥρωντες εἰς τὴν τοῦ τάξαντος ἐρχόμεθα ἔννοιαν, καὶ ἐπὶ
τὴν ἀσώματον δύναμιν ἐκ τῶν σωμάτων παλινόρρουσθεν. ἀλλὰ δὴ καὶ
δι᾽ ἀκοῆς ἐπὶ τὴν κρίσιν τοῦ ἀληθινοῦ ἐρχόμεθα καὶ ἐκ τῆς αἰσθητῆς

1 ἐκλεκτίποι itemque vs. 2 R 2 νῦν οἱ U εἶη α 3 ἀν Sa: om. RU
ἐκλεκτίποι Ra 4 ἀν Sa: om. RU τῆς ποιότητος a¹ 6 τούτου τοῦ τρόπου Sa:
τούτου τὸν τρόπον RU post ἀδύνατον add. φησι α τῶν οἱ. U τι ante
περὶ colloc. U 7 σῶμα εἰ τύχοι α 11 διὰ τῶν καθόλου προίασιν α
11 τι οἱ. R 17 ἡ οἱ. R 18 ἐκλειπούσης α 19 τοῖς ὑπὸ τὴν αἰσθησιν
ἐκείνην οὐδιθητοῖς α¹ 20 οἱ. Ua: οἱον R 20 γεννητῆς U 21 ἔχειν δύναται²
ἄν ἀρμονικὴν ἐπιστήμην, post quae add. ὅπου γε καὶ αὐτὸν τοῦ λαλεῖν ἐστέργεται α
οὐδέ ποιο α 22 τῆς ἐπιστήμης α 27 ἀφορμῆς ἔξωθεν α 29 καὶ ἐν ἑαυτῷ
τοὺς ἐκείνου τύπους α δὲ R 31 τῶν οἱ. Ra² 32 ἐκείνοις R: αὐτῷ a¹
ιδόντες α 33 δὴ οἱ. a

ἀρμονίας ἐπὶ τὸν καθόλου τῆς ἀρμονίας λόγους. διὸ καὶ ὁ Πλάτων 47^a δεῖδεισθαι φησὶν ἡμῖν ὡτα καὶ ὀφθαλμοὺς παρὰ τοῦ δημιουροῦ, δι' ὃν τὸ τῆς φιλοσοφίας ἐπορισάμεθα γένος. διτὶ γὰρ οὐκ ἐν τῷν αἰσθητῶν λαρυ-²⁰ βάνει τὴν τῶν πραγμάτων γρῦσιν ἡ ψυχή, δέδεικται ἵκανος ἐν τοῖς εἰς τὸν Φαιδρανα.

p. 81 a 39 Εἴπερ μανθάνομεν ἡ ἐπαγωγὴ ἡ ἀποδεῖξει.

Τὰ μὲν γὰρ ἀξιώματα ἐπαγωγὴ μανθάνομεν καὶ τὰ αἰτήματα τοῦ καθόλου ὅντα προτάσεις. διὰ τούτων δὲ τὰ ἀποδεικτά· διὰ γὰρ τῶν κα-¹⁰θόλου αἱ ἀποδεῖξεις. εἰ οὖν ἀδύνατον τὰ καθόλου ἐξ ὃν αἱ ἀποδεῖξεις τὰ γωρίς ἐπαγωγῆς θεωρῆσαι. ἀδύνατον καὶ ἄνευ αἰσθήσεως ἐπίστασθαι τὰ καθόλου, φημὶ δὴ τὰ ἀξιώματα ἐξ ὃν αἱ ἀποδεῖξεις.

p. 81 b 2 Ἐπεὶ καὶ τὰ ἐξ ἀφαιρέσεως λεγόμενα ἔσται δι' ἐπαγωγῆς γνώριμα, ἐάν τις βούληται γνώριμα ποιεῖν ἥτις ὑπάρχει ἐκάστῳ γένει ἔνια.

15 "Οτι καὶ τὰ λεγόμενα ἐξ ἀφαιρέσεως, εἰ καὶ δοκεῖ τῇ διανοίᾳ γνω-²⁰ρίζεισθαι καὶ μὴ δεῖσθαι αἰσθήσεως. ὅμως καὶ ταῦτα δι' ἐπαγωγῆς καὶ 30 αἰσθήσεως γίνεται γνώριμα. ἀκούσας γὰρ ὁ ἄρτι τῇ γεωμετρίᾳ προσιών, διτὶ τὰ τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις εἰσὶν ἵσα, καὶ μὴ πάνυ συνεῖς τῇ λεγό-²⁵μενον τῇ ἐπαγωγῇ τοῦτο γνωρίσει, οἷον λεγόντων ἡμῶν ὡς εἴπερ εἴη δύο μεγάλη ἑκάτερον ἔχον ἀνὰ δύο πήγεις, εἴη δὲ καὶ τρίτον τῷ ἐνὶ τῶν εἰρη-³⁰μένων ἵσον, πάντως δῆπου τοῦτο καὶ τῷ ἑτέρῳ ἔσται ἵσον. ὅμοίως καὶ διτὶ ἐὰν ἀπὸ ἵσων ἵσα ἀφαιρεῖθη, τὰ καταλειπόμενα ἵσα γίνεται, γνωρίσει 35 τὸ λεγόμενον διὰ τῶν κατὰ μέρος ἐπαγομένων. ὅμοίως καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν πάντων.

25 p. 81 b 4 Καὶ εἰ μὴ γωριστά ἐστιν, ἡ τοιονδὶ ἔκαστον.

Τουτέστι καὶ εἰ μὴ καθ' ἔκατὰ ὑφέστηκεν, ἡ ἔκαστον εἶναι λέγεται. οἷον τὸ ἵσον ἡ τὴν ἐπιεύνειν ἡ τῶν τοιούτων τι ἔτερον· ὅμοίως γαρ διτὶ δι' ἐπαγωγῆς αὐτὰ πιστώσασθαι, (οἷον) διτὶ ἡ ἐπιφάνεια μῆκος μόνον καὶ 40

1 ὁ om. R [Πλάτων] Tim. c. 16 p. 47 A 3 οὐκ R^a: καὶ αἱ
3.4 πραγμάτων λαμβάνει τὴν γνῶσιν αἱ 4 ἐπὶ τῆς εἰς R 10 ἐπαγωγὴν R
καὶ om. R τὸ αἱ 13 ἐάν—γνώριμα om. Arist. (habent u.p.) καὶ αἱ
15 Ἐτι a 18 ἔστιν R 19 οὖν om. U^a ὥσπερ εἴπερ αἱ ὥσπερ R
20 post ἑκάτερον add. ὥστῶν φέρε εἰπεῖν αἱ ἔχον post πήγεις colloc. αἱ ἀνὰ
δύο πήγεις Sa¹: ἀπὸ δύο πηγῶν RU^a² τῷ ἐνὶ—21 ἔσται ἵσον RU^a²: πρὸς ὃ ἑκάτερον
τῶν εἰρημένων διπεργυστῶν μεγεθῶν παρατιθέμενον ἵσον εὑρίσκεται. δηλον διτὶ καὶ ἔκεινα πρὸς
ἄλληλα ἵσα εἰσέν a¹ 21. 22 καὶ διτὶ om. a¹ 23 τὸ λεγόμενον deleverim post
ἐπαγομένων add. καὶ αὐτῆς τῆς αἰσθήσεως a¹ 25 ἔστιν R Arist.: εἰσίν Ua (C)
τοιόνδε R (M) 26 ὥστὰ a εἶναι ἔκαστον U 27 ἡ prius om. Ra¹
τῇ ἐπιφανείᾳ ἡ τῷ μήκει ἡ τοιοῦτον τι a¹ 27. 28 γάρ ἔστιν ὥστὰ καὶ δι' ἐπαγωγῆς a
28 οἷον addidi cf. p. 216,4

πλάστος ἔχει (μᾶλλον γάρ τοῦτο πιστεύομεν ἐπαγθέντες διὰ τῶν αἰσθητῶν) 47^α καὶ ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις εἰσὶν ἵσα. μήποτε οὖν καὶ περὶ τῶν ἐξ ἀπαιρέσεως ἐν τούτοις φησίν ὅτι καὶ ταῦτα τῇ ἐπαγωγῇ γινώσκομεν, οἷον ὅτι πᾶς ἄνθρωπος, εἰ τόχοι, τὴν κάτω γένουν κινεῖ ἢ ὅτι δύποιος ἐστὶν ἢ δρυμοπεριπατητικός· ταῦτα γάρ οὐδὲ κατ' ἐπίνοιαν δύναται γιωρισθῆναι τῶν ὑποκειμένων, ὡςπερ οἱ κύκλοι καὶ τὰ τρίγωνα καὶ τὰ λοιπά, καὶ τούτων οὖν ἔκαστον, φησίν, ἢ τοιούνδι τὸτε, τῇ ἐπαγωγῇ 45 γινώσκομεν.

p. 81 b 5 "Επαγθῆναι δὲ μὴ ἔχοντας αἰσθησιν ἀδύνατον.

10 Ταῦτα ἀπόδοσίς ἐστι τῆς συντάξεως τῶν ἄνω εἰρημένων. εἰπὸν γάρ ἀδύνατον τὰ καθόλου θεωρῆσαι μὴ δι' ἐπαγωγῆς, εἴτα τοῦτο κατα- 50 σκευάσσας διὰ τῶν ἐξηρτικῶν, τὸ λεῖπον τῇ συντάξει ἐνταῦθια ἀποδέδωκεν εἰπὸν ἐπαγθῆναι δὲ μὴ ἔχοντας αἰσθησιν ἀδύνατον. εἰ γάρ η ἐπαγωγὴ τῶν μερικῶν ἐστι γνῶσις, τὰ δὲ μερικά αἰσθητά, τὰ δὲ αἰσθητὰ τῇ αἰσθησει 48^α γινώσκομεν, τὸν ἄρα μὴ ἔχοντας αἰσθησιν τινα οὐχ οἱόν τε δι' ἐπαγωγῆς γνῶναι τὰ τῇ αἰσθητει ἔκεινη ὑποβεβλημένα αἰσθητά. εἴτα, ἵνα μὴ τις εἴπῃ ὅλῃ εἰ καὶ μὴ δι' ἐπαγωγῆς οἱόν τε ταῦτα γνῶναι διὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτῶν | ἀντιληπτι- 48^β κήν αἰσθησιν, ὅλῃ οὖν τῷ λόγῳ δυνατὸν αὐτὰ γνῶναι', αὐτὸς τοῦτο ἐλέγχων ἐπηργαζεν οὐ γάρ ἐνδέχεται [φρεσί] λαβεῖν αὐτῶν τὴν ἐπιστήμην· 20 οὕτε γάρ ἐκ τῶν καθόλου ἄνευ ἐπαγωγῆς οὔτε δι' ἐπαγωγῆς ἄνευ αἰσθησεως. εἰ γάρ ὁ λόγος καὶ η ἐπιστήμη τῶν καθόλου ἐστίν, οὐ τῶν μερικῶν, η δὲ τῶν καθόλου γνῶσις δι' ἐπαγωγῆς ἡριν γίνεται. η δὲ ἐπαγωγὴ διὰ τῆς αἰσθησεως, οἱ ἄρα μὴ ἔχων αἰσθησιν οὐδὲ ἐπαγθῆναι δύναται, ο δὲ ἐπα- 5 γθῆναι μὴ δυνάμενος οὐδὲ τὰ καθόλου ἐπίσταται. ἀνάγκη οὖν πᾶσα αἰσθη- 25 σεως ἐκλειπούσης καὶ τὴν ἐπιστήμην ἐκλελοιπέναι τῶν τῇ αἰσθησει ἔκεινη ὑποβεβλημένων αἰσθητῶν.

p. 81 b 10 "Εστι δὲ πᾶς συλλογισμὸς διὰ τριῶν ὅρων.

'Εντεῦθεν βούλεται καλλιστον θεώρημα ἡμῖν παραδοῦναι, λέγω δὴ ὅτι οὐκ ἐνδέχεται ἐπ' ἄπειρον προιέναι τὴν ἀπόδειξιν, τοῦτο δέ ἐστιν ὅτι οὐχ 30 οἱόν τε ἐπ' ἄπειρον τὸ λαχθὲν συμπέρασμα λαβόντας καὶ ἐπισυνάψαντας ἔτερον δρον ποιησαι συλλογισμόν. δείκνυσι δὲ τοῦτο διὰ τοῦ δεῖξαι ὅτι

1 μᾶλλον γάρ RU^a: ἐπειδὴ καὶ μᾶλλον α¹ 2 ἐπαγθέντες RU^a: ἐπαγωγῆς γινομένης α¹
 2 ὅτι καὶ R καὶ ἀλλήλοις—ἴσα Sa: om. RU post ἵσα alt. add. διὰ τῆς ἐπαγωγῆς
 ἐπιστεύσασιν α οὖν Sa: δὲ RU 4 οἱόν Sa: om. RU ὅτι πᾶς—8 γινώσκομεν
 iterat R post ὅτι prius add. τοὺχον α εἰ τόχοι om. α 6 ἀποκειμένων α
 7 καὶ ὅτι τούτων ἔκαστον α ἐστι om. R 10 τοῦτο R ἀνωτέρῳ R
 11 ἀδύνατον U^a: ὅτι καὶ Ra^a θεωρῆσαι μὴ RU^a: γνωρίζομεν α¹ 11. 12 καὶ
 κατασκεύασαι τοῦτο α¹ 13 ἢ ἐπαγθῆναι, om. δὲ R ἀδύνατον om. R
 17 αὐτὸν Ra^a 19 φησίν delevi 27 δὴ U 28 ἐνταῦθα a post τὴν add.
 τούτων α 22 τῶν R: τοῦ Ua 27 δὴ U 28 ἐνταῦθα a post καλλιστον
 add. τι α θεώρημα καλλιστον U παραδοῦναι ἡμῖν α 29 τουτέστιν a

οὐκ ἐπ' ἄπειρον προῖσταιν αἱ κατηγορίαι. εἰ γάρ ἐπ' ἄπειρον προῖσταιν, 48^c ἀνάγκη ἡν πᾶσα καὶ τὰς ἀποδεῖξεις ἐπ' ἄπειρον προῖσταιν· ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἐπ' ἄπειρον προῖσταιν ἀλλὰ ἵστανται καὶ εἰσὶν αὐτῶν καθηλικώτατα γένη, δῆλον διτὶ οὐχ οἶνι τε ἐπ' ἄπειρον εἰναι τὰς ἀποδεῖξεις. ὁ δὲ φύλακος
 5 τὸν σκοπὸν ἔλεγεν εἰναι τῶν προκειμένων τὸ δεῖσαι διτὶ ἀμέσου εἰσὶ προτάσσεις. ἐπειδὴ γάρ εἴπεις δεῖν τὰς ἀποδεῖξεις ἐξ ἀμέσων εἰναι προτάσσειν, αὐτὸν τοῦτο νῦν προτίθεται δεῖσαι, διτὶ ἀμέσου εἰσὶ προτάσσεις· τοῦτο δὲ δεῖκνυσι διὰ τοῦ δεῖσαι διτὶ οὐκ ἐπ' ἄπειρον αἱ κατηγορίαι προῖσταιν. τοῦτο μὲν δὲ ἐπὶ μὲν τῶν ἀμέσων ἀποφάσεων ἀλλήλες ἔστιν· ἀδύνατον γάρ ἡν ἀλλως
 10 ἀμέσου ἀπόφασιν εἰναι μὴ οὕτων καθηλικωτάτων γενῶν τινων· αὗται γὰρ αἱ ἀμέσου εἰλέγοντα εἰναι ἀποφάσεις, διταν τὰ καθηλικωτάτα γένη ἀποφάσκοιτο ἀλλήλων. καταφάσεις μέντοι ἀμέσους οὐδὲν κοινόει εἰναι καὶ ἐπ'
 15 ἄπειρον οὐσῶν τῶν κατηγοριῶν· οὐ γάρ ἀπλῶς τὰ καθηλικωτάτα ζητοῦμεν ἐπὶ τῶν ἀμέσων καταφάσεων ἀλλὰ τὰ προτείχως ὑπάρχοντά τισιν ὥστε
 20 μὴ δύνασθαι μεταξὺ παρεντείηναι δρον. ἀμέσιος γάρ Σιωκράτους ὁ Ἀντεύος θρωπος καταφάσκεται καὶ τοῦ ἀνθρώπου τὸ λογικὸν καὶ τούτου τὸ ζῷον· οὐ γάρ ἐνδέχεται μεταξὺ παρεντείηναι δρον ω̄ πρώτως ὑπάρχει τὸ κατηγορούμενον. εἰ δὲ δεῖ τι ἀκριβέστερον εἰπεῖν, ἀμφότερα δι' ἀλλήλων δεῖκνυται,
 25 διτὶ τε οὐκ ἐπ' ἄπειρον αἱ ἀποδεῖξεις προῖσται καὶ διτὶ εἰσὶν ἀμέσου προτάσεις· εἴτε γάρ εἰσιν ἀμέσους προτάσσεις, ἀνάγκη μὴ ἐπ' ἄπειρον τὰς ἀποδεῖξεις προΐσταιναι, εἴτε μὴ ἐπ' ἄπειρον αἱ ἀποδεῖξεις προέρχονται, ἀνάγκη πᾶσα εἰς ἀμέσους καταλήγειν προτάσσεις. ὁ μὲν οὖν σκοπὸς τῶν προκειμένων οὐτος. πρότερον δὲ ἀναμιμήσκει τῶν προειρημένων αὐτῷ περὶ συλλογισμῶν τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι· τούτων γάρ καὶ γράψει εἰς τὸ
 30 προκειμένον. θέλει γάρ δεῖσαι διτὶ οὐ δινατὸν ἀλλα ἀλλιον ἐπ' ἄπειρον κατηγορεῖν. ἔστιν οὖν. φησίν, ὁ συλλογισμὸς διὰ τριῶν δρων, καὶ τοιούτοις ἀμφοτέρων καταφατικῶν ἡ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς. δεῖσαι διτὶ οὖτε τὴν ἀποφατικὴν πρότασιν ἐνδέχεται ἐπ' ἄπειρον προΐσταιναι ὥστε δεῖ εὑρίσκειν τι τοῦ ὑποκειμένου ἀποφατικόμενον οὗτε τὴν καταφατικήν· οἷον εἰ τὸ Λ
 35 μηδενὶ ὑπάρχει τῷ Β, τὸ δὲ Β τῷ Γ, καὶ τούτο τῷ Δ, καὶ τοῦτο ἐπ'
 40 ἄπειρον· ὄμοιός δὲ καὶ ἐπὶ τῶν καταφατικῶν.

p. 81b 14 Φανερὸν οὖν διτὶ αἱ μὲν ἀρχαὶ καὶ αἱ λεγόμεναι ὑποθέσεις αὗται εἰσὶν.

'Αρχὰς καὶ ὑποθέσεις τὰς προτάσσεις λέγει· ὑποκειμένων γάρ τούτων
 35 ὁ συλλογισμὸς γίνεται.

1 προσῆσθαι b: προίσταιν libri 2 post πᾶσα add. δῆπον a 4 προΐσταιν a 5 τῶν προκειμένων εἰναι a 5, 6 εἰσιν αἱ προτάσσεις Ua 6 ἐπειδὴ—7 προτάσσεις iterat R
 7 εἰσὶν ἀμέσου U post εἰσιν add. αἱ τῶν ἀποδεῖξειν a 8 τὸ U 11 αἱ om. a
 ἐλέγοντο] c. 15 p. 79 a 36 sq. 12 ἀμέσους post εἰναι colloc. R: ante εἰναι a
 15 et 17 παρεντείηντα R 20 εἰ Ua¹ post γάρ add. μὴ Ra¹ 20, 21 προΐσταιν
 τὰς ἀποδεῖξεις Ra¹ 22 καταλήγειν R 23 τῶν προειρημένων] c. 16 p. 80 a 28 sq.
 24 συλλογισμὸς R καὶ ante τούτων colloc. a: om. U εἰς a²: om. R, Ra¹
 30 τῷ δὲ—τῷ U pr.: τῷ δὲ—τῷ R 35 δι om. R

p. 81^b 16 Οὖν ὅτι τὸ Α τῷ Γ ὑπάρχει διὰ τοῦ Β.48^r

Τῷ γάρ δεῖξαι ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Β, ἀλλὰ καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Γ,
ἔδειξεν ὅτι καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Γ. ἀλλὰ καὶ θελήσωμεν δεῖξαι καὶ τῶν
προτάσεων ἔχατέραν, πάλιν μέσον ὅρον λαβόντες ταῦτα ποιοῦμεν. ζητεῖ
οὖν εἰ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον δύνατὸν ποιεῖν.

p. 81^b 18 Κατὰ μὲν οὖν δόξαν συλλογιζομένοις καὶ μόνον δια- 45
λεκτικῶς δῆλον ὅτι τοῦτο μόνον σκεπτέον, εἰ ἐξ ὧν ἐνδέχεται
ἐνδοξοτάτων γίνεται ὁ συλλογισμός. ὕστ' εἰ καὶ ἔστι τῇ ἀληθείᾳ
τῶν ΑΒ μέσον, δοκεῖ δὲ μή, ὁ διὰ τοῦτο συλλογιζόμενος συλ-
λογίσται διαλεκτικῶς.

10 'Επειδὴ εἶπεν ὅτι αἱ ἀποδεῖξις οὐκ ἄλλως γίνονται ἢ διὰ τῶν ἀμέσων
προτάσεων. φησὶν ὅτι, εἰ διαλεκτικῶς συλλογίζονται τινες, ἐπειδὴ οἱ δια- 50
λεκτικοὶ συλλογισμοὶ οὐκ ἐξ ἀναγκαίων ἀλλ᾽ ἐξ ἐνδέξιων ἥσαν, αἱ εἰληφθεῖαι
προτάσεις ἐὰν ἀμέσοι μὴ ὦσι, δοκῶσι δὲ τῷ προσδιαλεγομένῳ εἶναι ἀμέσοι,
15 οὐδὲν ἡττον ὁ τοιοῦτος συλλογίζεται διαλεκτικῶς. ἡ γάρ διαλεκτικὴ ἐξ ἐν-
δέξιων ἔστι συλλογισμῶν, ἔστ' ἀν εἰη διαλεκτική. οἷον εἰ εἴποι οὕτως
·ἡ ψυχὴ ἀεικίητος, τὸ ἀεικίητον ἀθάνατον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος· εἰ
γάρ δέξει ἔνδοξον εἶναι τὸ τὴν ψυχὴν εἶναι ἀεικίητον καὶ μηδενὸς μέσου
ὅρου δεῖσθαι | εἰς ἀπόδειξιν. λήψεται τὸ δοκοῦν ἀμέσον. ὅμοιώς καὶ δόξῃ 48v
20 πάλιν αὐτοκίνητον εἶναι ἀμέσως τὴν ψυχήν, τὸ δοκοῦν ὡς ἀναγκαῖον λή-
ψεται. οὕτω μὲν οὖν ὁ διαλεκτικός. ὁ μέντοι ἀποδεικτικὸς οὐ τὸ δοκοῦν
ἀμέσον λήψεται ὡς ἀμέσον ἀλλὰ τὸ τῇ φύσει ἀμέσον.

p. 81^b 24 'Επειδὴ ἔστιν ὁ αὐτὸς μὲν κατ' ἄλλους κατηγορεῖται μὴ
κατὰ συμβεβηκός.

25 'Επειδὴ τῶν κατηγοριῶν αἱ μέν εἰσι κατὰ φύσιν αἱ δὲ παρὰ φύσιν,
κατὰ φύσιν μὲν ὅσαι ἡ τὰ καθολικώτερα τῶν μερικωτέρων κατηγοροῦσιν
ἡ τὰ συμβεβηκότα τῶν οὐσιῶν, παρὰ φύσιν δὲ ὅσαι ὑποκείμενον μὲν ποιοῦσι
τὸ συμβεβηκότες κατηγορούμενον δὲ τὴν οὐσίαν, ὡς ὅταν φαμὲν ὅτι τὸ λευκόν 10

3 ἀλλ' ἐὰν αἱ post δεῖξαι add. ὅτι R 3.4 πάλιν—δεῖξαι αἱ 5 ποιεῖν
δύνατόν U: δύναται ποιεῖν αἱ 6 συλλογιζομενῶς sic R 7 μόνον τοῦτο R
ante ἐνδέξ. add. ἐξ U 8 γίνεσθαι αἱ 9 R Arist.: om. Ua καὶ om. R
ante ἔστι add. μὴ RU (εἰ π. pr. A B n): om. a Arist. cf. vs. 14 post ἔστι add. τι Arist.
(om. M) 10 τῶν a Arist.: τῆς R, pr. U: τῷ corr. U 11 μὴ R Arist.: μὴ εἶναι a (A C):
om. U 12 τινες a: om. RU 13 εἰσὶν καὶ αἱ¹: ἔχουσι a¹ 13.14 εἰληφθεῖας
τὰς προτάσεις a¹ 14 δοκῶσι a: δοκοῦσι RU 15 διαλεκτικῶς συλλογίζεται a
ἀμέσοι εἶναι a 16 ἔστι om. U 17 ἔστ' ἀν a:
18 ἀεικίητον seripisi: ἀεικίητον libri μέσον om. a 20 πάλιν om. a τὴν
ψυχὴν ἀμέσως a 22 τὸ φύσει δοκοῦν ἀμέσον R 23 post ἐπειδὴ add. δὲ RU:
om. a Arist. 27 ποιοῦσι μὲν a 28 εἴπωμεν a

ἐκεῖνο ἀνθρωπός ἔστι, τὸ μέλαν τόδε κόραξ ἔστι (παρὰ φύσιν δὲ τὰ τοι- 48
αῦτα, διότι κατὰ φύσιν μὲν ὑπόκεινται αἱ οὐσίαι, ἐν ταύταις δὲ ὑφίστανται
τὰ συμβεβηκότα, ὅταν δὲ ὑποκείμενον μὲν ποιήσωμεν τὸ συμβεβηκότα τὸ
μὴ περιουσὸν ὑποκείθησι, κατηγορήσωμεν δὲ τούτου τὴν οὐσίαν, ἡτις ὑπο-
5 κεῖσθαι πέρικες, παρὰ φύσιν ποιοῦμεθα τὴν κατηγορίαν), ἐπεὶ οὖν ζητεῖ
εἰ ἐπ’ ἄπειρον αἱ κατηγορίαι προσίσιν, εἰκότως πρότερον προσδιηρέεται ὅτι
περὶ κατηγοριῶν αὐτῷ ἡ λόγος τῶν κατὰ φύσιν, οὐ τῶν παρὰ φύσιν, εἰ ἐπ’ 15
ἄπειρον αὐταὶ προσίσιν, εἴτε τὰ (συμβεβηκότα τῶν οὐσιῶν εἴτε τὰ) καθολικώ-
τερα τῶν μερικωτέρων κατηγοροῦμεν, οἷον τοῦ ἀνθρώπου τὸ λογικὸν καὶ τού-
10 τοῦ τὸ ζῆν καὶ τούτου τὸ ἔμβυχον, καὶ τοῦτο ἐπ’ ἄπειρον ἢ θεταται; ὥροις
εἰ τὸν Σωκράτην λευκὸν εἴποιμεν καὶ τούτου κατηγορήσωμεν τὸ γρῦπα καὶ
τούτου τὸ ποιόν, καὶ τοῦτο ἐπ’ ἄπειρον ἢ καὶ αὐτὸν θεταται; εἰκότως δὲ καὶ
περὶ τῶν τοιούτων κατηγοριῶν ποιεῖται τὸν λόγον, ἐπειδὴ ἐν ταῖς ἐπιστήμαις
λαμψάνομεν καὶ τὰ καὶ ἡ αὐτὸν συμβεβηκότα τοῖς πράγμασιν· οἶνον εἰ πᾶν τοῦ- 20
15 γνωνον τὰς τρεῖς γνωνέας διστὸν ὑρμαῖς ισας ἔχει, αὐταὶ δὲ δύο ταῖς ἐφεξῆς
ισαι εἰσὶ, καὶ τοῦτο ἐπ’ ἄπειρον ἢ θεταταί που; ὁ μὲν οὖν σκοπὸς τῶν
προκειμένων ὅπλος. τρισὶ δὲ κέχρηται ἐν τούτῳ ὑποθέσει. ζητεῖ γάρ
προστὸν μὲν εἰ τοῦ ἐσχάτου ὑποκειμένου ὠρισμένου ὅντος, οἷον τοῦ εἰδίκω-
20 τάτου εἰδοῦς ἢ τοῦ ἀτόμου, ἐνδέχεται τὰ κατηγορούμενα ἐπ’ ἄπειρον προ-
ιέναι· οἶνον εἰ Σωκράτης εἴη τὸ ἐσχάτως ὑποκειμένου, τούτῳ δὲ κατη-
γορεῖτο ἡ ἀνθρωπός καὶ τούτου τὸ λογικόν, εἴτα τὸ ζῆν καὶ ἔμβυχον, 25
καὶ τοῦτο ἐπ’ ἄπειρον; δεύτερον δὲ εἰ τοῦ ἐσχάτως κατηγορούμενου ὠρι-
σμένου ὅντος, οἷον τοῦ γενικωτάτου γένους, ὥστε μὴ εἰναι τι αὐτοῦ ἐτερον
κατηγορούμενον, εἰ ἢ ἐπὶ τὸ κάτω κάθιοδος ἐπ’ ἄπειρον πρόεισι. καὶ
25 τρίτον εἰ τῶν ἄκρων ὠρισμένων ὅντων, λέγω δὴ τοῦ τε ὑποκειμένου καὶ
τοῦ κατηγορούμενου, τὰ μέσα ἄπειρά ἔστιν (καὶ) ὥσπερ, εἰ τύχοι, καὶ ἐπὶ τῶν
συνεχῶν ὠρισμένων τῶν περάτων τὰ μεταξὺ τῇ διαιρέσει ἄπειρα, οὗτοι δὴ 30
καὶ ἐπὶ τῶν κατηγοριῶν ὠρισμένου τοῦ τε ἐσχάτως ὑποκειμένου, οἷον τοῦ
ἀνθρώπου, καὶ τοῦ ἐσχάτως κατηγορούμενου, οἶνον τῆς οὐσίας, τὰ μεταξὺ
30 τούτων ἄπειρά ἔστιν. ὥστε, εἴ τις θελήσεις κατὰ συνέχειαν ἀπὸ τοῦ ἐσχάτου
ἐπὶ τὸ προστὸν ἀνελθεῖν, μὴ δὴ δυνηθεῖ ἀλλὰ τὴν ἄπειρον. εἰ οὖν δευγμένη
ὅτι οὔτε ἐπὶ τὸ κάτω οὔτε ἐπὶ τὸ ἄνω οὔτε ἐπὶ τὰ μέσα ἄπειροι αἱ κατηγο-
ρίαι, πρόσηληλον ὡς οὐδαμῶς ἐνδέχεται ἐπ’ ἄπειρον εἰναι τὰς κατηγορίας.
τούτου δὲ ὅντος οὐδὲ αἱ ἀποδείξεις ἐπ’ ἄπειρον προσίσι. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐν 35
35 προσαριστικής ἔλεγε πρὸς τοὺς πάντα ἀποδεικτὰ εἰναι λέγοντας, ὅτι συμβεβηκέται

1 τόδε Ήα: ἐκεῖνο R 2 διότι RU: λέγονται, ὅτι α 5 ποιοῦμεν α 6 εἰκότως
8 προσίσει om. R 8 τὰ om. R συμβεβηκότα—τὰ addidi 8, 9 καθολικωτέρων R
10 post ἄπειρον add. δύναται προσγραφεῖν α 11 τοῦ σωκράτους R εἴπομεν scriptis:
εἴπομεν RU, ante λευκὸν α κατηγορήσωμεν α: om. RU post καὶ alt. add. ζει α:
12 δὲ RU: οὖν α 16 ξει om. R εἰσὶ om. U 17 ὑποθέσει scriptis: ὑποθέσει Ήα:
ὑποθέσει sic R 18 ὅντος ὠρισμένου α 19 τὰ om. R 20, 21 κατηγορεῖτο α:
κατηγορεῖται RU 22 ἐσχάτου R 22, 23 ὠρισμένου om. U 21 εἰ Ra¹: ἢ Ήα²
25, 26 κατηγορούμενου—ὑποκειμένου Ra 26 καὶ alt. addidi 30 post κατὰ add.
τὴν α 33 λέναι Ήα¹ 34 καὶ alt. om. R 35 ἐν προσαριστικής ἔλεγε πρὸς τοὺς πάντα ἀποδεικτὰ εἰναι λέγοντας, ὅτι συμβεβηκέται

τοῖς οὕτω λέγουσιν οὐχὶ πάντα ἀποδεικτὰ εἰναι ἀλλ' ὅλως μηδενὸς εἰναι 48^v
ἀπόδειξιν, εἴ γε αἱ ἀποδεξίαι μὲν ἐξ ἀρχῶν, τὰς δὲ ἀρχὰς λαβεῖν οὐκ ἔστι
διὰ τὸ ἐπ' ἄπειρον προϊέναι τὰς κατηγορίας.

p. 81^b 27 'Ο μὲν γὰρ οὐχ ἔτερόν τι ὥν λευκόν ἔστι, τὸ δὲ λευκόν,
5 διὰ συμβέβηκε τῷ ἀνθρώπῳ εἰναι λευκῷ. 40

"Οταν μὲν γὰρ τὸν ἀνθρωπόν φαμεν εἰναι λευκόν, οὐχ ἔτερόν τι ὅν
ὅ ἀνθρωπος τούτῳ λευκὸς εἰναι λέγεται· αὐθύποστατον γὰρ ὁ ἀνθρωπος.
Ὥστ' εἰ αὐθύποστατον μὲν ὁ ἀνθρωπός, ἐν τούτῳ δὲ ὑπάρχει τὸ λευκόν,
κατὰ φύσιν ὑποτίθεμεν μὲν τὸν ἀνθρωπόν, κατηγοροῦμεν δὲ αὐτοῦ τὸ
10 λευκόν. Ήταν δὲ εἰπωμεν τὸ λευκόν ἀνθρωπὸν εἰναι, ἐπειδὴ τοῦ λευκοῦ
ἄλλο τι δεῖ πρότερον εἰναι, εἴτα γενέσθαι λευκόν, ήμεις δὲ ὑποτίθεμεν τὸ
τὸ λευκὸν ὡς καθ' ἔκατον ὑφεστηκός, εἴτα κατηγοροῦμεν αὐτοῦ ὅπερ αὐτῷ
ὑποκείσθαι πέφυκεν, εἰκότως παρὰ φύσιν ποιούμεθα τὴν κατηγορίαν.

p. 81^b 30 "Εστω δὴ τὸ Γ' τοιοῦτον, ὃ αὐτὸς μὲν μηκέτι ὑπάρχει
15 ἄλλῳ, τούτῳ δὲ τὸ Β' πρώτῳ, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλο μεταξύ.

"Η πρώτη ὑπόθεσις ὅτε ώρισμένου τοῦ ἐσχάτου ὄντος, ὃ μήνως μὲν 50
ὑπόκειται οὐδαμῶς δὲ ἐπέρους κατηγορεῖται, ἰδεῖν εἴτε ἐπ' ἄπειρον εἰσι τὰ
κατηγορούμενα εἴτε μή, προϊέναι δὲ διὰ τῶν ἀμέσων· οἷον εἰ ὑποκείμενον
εἴη τὸ Γ', ἵνα λάβωμεν τὸ ἀμέσως αὐτοῦ κατηγορούμενον καὶ πάλιν τούτου
20 τὸ ἀμέσως κατηγορούμενον καὶ τοῦτο ἐφεξῆς.

p. 81^b 33 Καὶ πάλιν εἰ τοῦ μὲν Α μηδὲν κατηγορεῖται καθ' αὐτό. |

"Η δευτέρα ὑπόθεσις ώρισμένον μὲν τὸ κατηγορούμενον ὑποτίθεται 49^r
καὶ οὐ μὴ ἐνδέχεται τι κατηγορῆσαι, ζητοῦσα δὲ εἰ διὰ τῶν ἀμέσων
προϊόντος ἐπὶ τὰ ὑποκείμενα ἐπ' ἄπειρον προέισται.

25 p. 82^a 2 "Ετι τὰ μεταξύ ἀρα ἐνδέχεται ἀπειρα εἰναι ώρισμένων 10
τῶν ἄκρων;

Η τρίτη ὑπόθεσις ὅτε εἰναι τὸ γενικώτατον ώρισμένον, ὁμοίως καὶ

1 μηδαμῶς Ra¹ 2 ἀρχὰς δὲ, om. τὰς α ἔτει scripsi cf. p. 221,10 n. et p. 222,4:
εἰναι RU^a 4 δν R (M) 5 λευκὸν α 6 post γάρ add. φῆσι a φαμὲν
τὸν ἀνθρωπὸν U: τὸν ἀνθρωπὸν λέγωμεν a 7 λέγεται εἰναι a post γάρ add.
ἐστιν a 8 εἰ om. R 11 πρότερον δεῖ a ante λευκὸν add. τὸ Ra
12 αὐτὸς a ὑφεστός U: ὑφεστός a¹ αὐτοῦ alt. l. R 14 δηπερ R
15 τῷ β a (B) 16 δ Ua: καὶ R 17 post θεῖν add. βούλεται a 18 προϊόντα
διὰ τῶν μέσων, sed post κατηγορούμενα a εἰ om. a² post εἰ add. ἐσχάτον a¹
19 ἔστι a¹. γ a¹: ο RU^a² κατηγορούμενον αὐτοῦ ἀμέσως a 22 τὸν a
23 post τι add. ἄλλο a 24 προϊόν scripsi cf. p. 221,2,4: προϊόν libri

τὸν εἰδικώτατον, ζητοῦσα δὲ πότερον ἄπειρά ἐστι τὰ μεταξὺ ἡ οὐ, ὥστε 49^τ
μήτε τὸ κατηγορούμενον διὰ τῶν μέσων προϊὸν φιλάσσαι ποτὲ ἐπὶ τὸ εἰδι-
κώτατον. ὅπερ μόνον ὑποκείμενον ἦν, μήτε τὸ εἰδικώτατον ὅμοίως διὰ τῶν
μέσων ἀνιὸν φιλάσσαι ποτὲ ἐπὶ τὸ γενικώτατον. ταύτης δὲ τῆς ὑποθέσεως
5 ἀληθινὸς οὕτως ἀδύνατον ἄμεσον εἶναι πρότασιν. ἀλλὰ μὴν οὐκ ἐπὶ πάσης 15
τῆς ληφθείσης ἔστι μεταξὺ ἐμβάλλειν ὅρον· ἐπεὶ εἰ ὥρισται μὲν τὰ πέρατα
καὶ ἔστι καὶ τῷ ἐσχάτῳ πρώτῳ, λέγω δὴ τῷ γενικωτάτῳ, ἀμέσως τι ὑπο-
κείσθαι, καὶ ἔκαστον δὲ τῶν ληφθέντων ἔστιν ὠρισμένως τινὸς κατηγορεῖν,
ἀνάγκη πᾶσα πεπερασμένα εἶναι τὰ μέσα. εἰ γάρ παντὸς τοῦ ληφθέντος
10 ἔστι τι ἀμέσως δυνατὸν κατηγορῆσαι, δῆλον δήπου θεὶ ὠρισμένοι εἰσὶν
οἱ ἀμεσοὶ κατηγορίαι· ὥστε οὐκ ἄπειρα τὰ μέσα. εἰ δὲ ἄπειρα ὑπόκεινται,
οὐκ ἔστιν ἀμεσον λαβεῖν κατηγορίαν. τοῦτο μὲν οὖν καὶ εἰσανθῆται ἐπισκεψ-
20 ψόρειθα, εἴτε ἀληθὲς εἴη εἴτε μή, λέγω δὴ τὸ ὠρισμένων ὅντων τῶν ἄκρων
τῶν δὲ μεταξὺ ἀπείρων ὅντων οὐκ ἔστιν ἀλλοι ἀλλοι ἀμέσως κατηγορῆσαι.
15 αὐτὸς δὲ τὰ μεταξὺ ἄπειρα οὕτως φησὶν ὥστε ἀεὶ τῆς ληφθείσης προτά-
σεως ἐνδέγεισθαι μέσον ὅρον λαβεῖν καὶ μηδέποτε ἀμεσον δύνασθαι λαβεῖν
πρότασιν.

p. 82a6 "Εἰστι δὲ τοῦτο σκοπεῖν ταῦτα καὶ εἰ αἱ ἀποδείξεις εἰς
ἄπειρον ἔργονται, καὶ εἰ ἔστιν ἀπόδειξις ἀπαντος ἡ πρὸς ἀληγλα 20
20 περάνει.

Τὸν σκοπὸν τῶν προκειμένων διὰ τούτων ἥμιν ἐδήλωσεν· εἰ ἐπ' ἄπειρον
ἥμιν οἱ κατηγορίαι προΐσταν, ἀνάγκη καὶ τὰς ἀποδείξεις ἐπ' ἄπειρον προΐσναι,
ἀεὶ τῷ συμπεράσματι προστιθέντων ἥμιν ὅρον καὶ τὸ τοιούτων συλλογισμόν,
εἴ τε ἐπ' ἄπειρον προέρχονται οἱ ἀποδείξεις, ἀνάγκη καὶ τὰς κατηγορίας
25 ἐπ' ἄπειρον προΐσναι, καὶ ἔστι τῆς αὐτῆς σκέψις ἐκάτερον τούτων ζητεῖν.
τὸ δὲ ἡ πρὸς ἀληγλα περαίνει. τοῦτ' ἔστι τὰ ἄκρα ἀπέρ ἀποδεῖξαι βου-
30 λόμειθα περαιωδίαι εἰς ἀληγλα, τὸ δὲ κατηγορούμενον δυνατὸν διὰ τῶν
μέσων προϊὸν φιλάσσαι ἐπὶ τὸ ὑποκείμενον. ὁμοίως καὶ τὸ ὑποκείμενον
ἀνιὸν διὰ τῶν μέσων φιλάσσαι ἐπὶ τὸ κατηγορούμενον· εἰ γάρ περαίνει τὰ
35 μέσα, δῆλον ὡς οὐκ ἄπειρα τὰ μέσα. τὸ αὐτὸν δέ ἔστι, φησί, καὶ τὸ ζητεῖν εἰ
παντὸς ἔστιν ἀπόδειξις. εἰ γάρ παντὸς τοῦ ληφθέντος ἔστιν εὑρεῖν καθο-

1 τὰ μεταξὺ ἄπειρά ἔστιν α	2 ἀμέσων Ήα	3 μόνως α	τὸ οι. α		
4 ἀμέσων α	6 εἰ: α: om. RU	πράγματα α	7 καὶ alt. om. a ¹		
5 α ¹ : τοῦ ἐσχάτου RUA ²	πρώτῳ scriptis: πρώτου RUA ² : om. a ¹	τῷ γενικωτάτῳ α ¹ :			
6 τοῦ γενικωτάτου RUA ²	7. 8 τινὶ ὑποκειμένῳ κατηγορεῖσθαι α ¹	9 παντὸς Ήα ² :			
7 πάντα Ra ¹	τοῦ—10 εἰναι ¹ (ἔστι scripti) τι (δι addl. Ήα ²)—κατηγορῆσαι RUA ² : δυνατὸν				
8 ἔστιν ἀμέσως τινῶν κατηγορεῖν α ¹	10 δήπου α: που RU	11 ὑπόκεινται ante ἄπειρα			
9 colloc. Ή: ὑποκείστο τοῦ α	12. 13 ἐπισκεψώμεθα α	12 τὸ οι. α	15 post δὲ addl.		
10 εἰς α φησὶν—προτάσεως mrg. Ή	post φησὶ add. συμβαλεῖν Ήα	16 δύνασθαι			
11 φέσσον R	18 τούτον R	19 εἰ om. Ra ² (supersector. n)	20 περιζ- 12 ταῦτον R	21 fort. (ἐπει) εἰ cf. vs. 6 et p. 223,31	22 post αἱ add.
13 τοῦτον R	22 fort. προτιθέντων R	23 προτιθέντων R	24 ποιεύντων	25 τούτων α:	
14 τοῦτον R: τοῦτον Ή	27 ἐπ' U	26 τοῦτον R	26 τοῦτον R	28 post ἀρσίως add. δὲ R	
		τὸ τε εονιο			

λικώτερον (τοῦτο δὲ συμβαίνει, εἰ ἐπ' ἄπειρον προέρχονται αἱ κατηγορίαι), 49^c αἱ δὲ ἀποδεῖξεις ἐκ τῶν καθολικωτάτων, δῆλον δτὶ οὐκ ἔστιν ἀποδεῖξαι πᾶν, 50
τὸ δὲ ὅλη ἔτεις εἰπεῖν οὐδὲ ἔν, εἴ γε αἱ μὲν κυρίως ἀποδεῖξεις ἐκ τῶν πρω-
τίστων ἀρχῶν, τὰς δὲ πρώτας ἀρχὰς λαβεῖν οὐκ ἔστι διὰ τὸ ἐπ' ἄπειρον
5 προένται τὰς κατηγορίας. εἰ γάρ τὸ ληφθὲν εἰς ἀπόδειξιν ἄλλου δέσι
ἀποδεῖξαι καὶ πᾶλιν τὸ ληφθὲν εἰς τὴν ἀπόδειξιν ἔκεινου ἀποδεῖξαι δεῖ
καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον, τῆς ἀρχῆς δὲ μὴ δεδιεγμένης οὐδὲ ἀποδεῖξαι οἰόν
τε, τὴν δὲ ὅλην λαβεῖν οὐκ ἐνδέχεται, δῆλον ὡς οὐδενὸς ἔστιν ἀπόδειξις. 40

p. 82a9 Ὁμοίως δὲ λέγω καὶ ἐπὶ τῶν στεργτικῶν συλλογισμῶν
10 καὶ προτάσεων.

"Ωσπερ, φησί, ἔγραψεν εἰ ἔστιν ἐπ' ἄπειρον ἄλλο ἄλλου κατηγορῆσαι,
οὗτοι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων, εἰ ἐνδέχεται ἐπ' ἄπειρον προένται τὰς
ἀποφάσεις. οἷον εἰ τὸ Α μηδὲν τῷ Β ὑπάρχει. εἰ μὲν οὖν πρώτως
οὐχ ὑπάρχει τῷ Β τὸ Α, δῆλον ὡς οὐκ ἐπ' ἄπειρον πρόεισιν η ἀπόφασις.
15 εἰ δὲ μὴ ἐνδέχεται πρώτως τί τινος ἀποφῆσαι, ἐπ' ἄπειρον ἀνάγκη τὰς 45
ἀποφάσεις ιέναι. οἷον μὴ ὑπάρχετω τῷ Β τὸ Α διὰ μέσου τοῦ Γ· εἰ
οὖν τὸ Α μηδὲν τῶν Γ, τὸ δὲ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ Α οὐδὲν τῶν Β.
πᾶλιν τὸ Α μηδὲν τῶν Γ ὑπάρχετω διὰ μέσου τοῦ Δ· εἰ τὸ Α οὐδὲν
τῶν Δ, τὸ δὲ Δ παντὶ τῷ Γ, τὸ Α οὐδὲν τῶν Γ. ἡμοίως δεικνύσθω δτὶ
20 οὐχ ὑπάρχει τὸ Α τῷ Δ διὰ μέσου τοῦ Ζ. καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον δῆλον
δτὶ ἀνάγκη γάρ μὴ οὕτης ὀμέσου ἀποφάσεως μηδὲ τὰς καταφάσεις πεπε-
ρασμένας εἰναι, ἀλλ' ἔστιν ἐπ' ἄπειρον προέναι. ἀλλὰ μὴν τῶν τε κατα- 50
φάσεων πεπερασμένων οὐτῶν πάντως καὶ αἱ ἀποφάσεις πεπερασμέναι εἰσί.
καὶ ἔστιν ὅμεσος ἀπόφασις, εἴ γε μὴ ἐνδέχεται ἀνευ καταφατικῆς προτά-
25 σεως ἀποφατικὴν δειγμήναι.

p. 82a11 Οἶον εἰ τὸ Η. δ τῷ Β ὑπάρχει παντί. |

Ζητητέον, φησίν, εἰ μὴ πρώτως ἀποφάσκεται τοῦ Β τὸ Α ἄλλὰ διά 49^c
τινος ἄλλου μέσου, οἷον τοῦ Η, δπερ, τὸ Η, ἀνάγκη πάντως παντὶ ὑπάρχειν
τῷ Β· οὕτω γάρ τοῦ μὲν Α μηδὲν τῶν Η ὑπάρχοντος, τοῦ δὲ Η παντὶ 5
30 τῷ Β, διὰ μέσου τοῦ Η ἀποφάσκεται παντὸς τοῦ Β τὸ Α.

2 καθολικωτάτων scripsi: καθολικωτέρων RUA οὐ πᾶν ἔστιν ἀποδεῖξαι U 5 δέσι
a²: δέσιτο RUA¹ 6 ἀποδειγμῆναι a¹ καὶ αὐ¹: fort. καὶ (αὐτὸ καὶ) πάλιν
πᾶλιν post ληφθὲν collac. R τὴν om. a¹ 12 δη a 17 τῷ (post μηδὲν) a
τῷ (post οὐδὲν) a 18 ὑπάρχετω τῷ ᾧ a εἰ τὸ δ U 19 τῶν prius R:
τῷ Ua τῶν alt. RU: τῷ a δεικνύσθω scripsi: δεικνύτω Ua²; δεικνύντας Ra¹
20 τοῦ β U 21 γάρ om. R οὐδὲ R 22 ante εἰναι add. δεῖ a ἀλλ'—
προέναι om. U ἀλλὰ μὴν om. R 25 ante ἀποφ. add. τὴν U 26 τῷ (ante τ)
R (n, corr. A) τῷ δ R Arist.: τῇ U: α μὴ a τῷ β ὑπάρχει R Arist.: inv. ord. Ua
μηδὲν a 27 ἀποφάσκηται Ua 28 ἀναγκαῖον a 29 τῷ (post μηδὲν) a
τῷ prius RUA²: β a¹ τοῦ alt. R: τῷ Ua 30 παντὶ τῷ β τὸ a R: τὸ α τῷ β
ὅμοίως καὶ εἰ τῶν στῇ μεταξὺ εὑρίσκεται τὸ β a¹

p. 82 a 15 Ἐπὶ δὲ τῶν ἀντιστρεφόντων οὐχ ὁμοίως ἔχει· οὐ γάρ 49^ν
ἔσται ἐν τοῖς ἀντικατηγορούμενοις οὐ πρώτου κατηγορεῖται
ἢ τελευταίου.

Οὐ τὰ αὐτά, φησίν, ἐνδέχεται ζητεῖν ἐπὶ τῶν ἀντιστρεφόντων, ἀπερ
5 ἐζητοῦμεν ἐπὶ τῶν μὴ ἀντιστρεφόντων· οὔτε γάρ τὸ ἔσχατον ὑποκείμενον
ῳρισται ἐν τοῖς ἀντιστρέψουσιν οὔτε τὸ ἔσχατον κατηγορούμενον. τῷ γάρ 10
ἀντιστρέψει πάντα ἀλλήλοις, εἴτε τὸ ἔσχατον ὑποκείμενον λάβοις, εὐθὺς
εἰληφας τὸ ἔσχατον κατηγορούμενον (ἀντιστραφεῖσν γάρ τῶν κατηγοριῶν
τὸ ἔσχατον ὑποκείμενον ἔσχατον κατηγορούμενον γίνεται), εἴτε τὸ ἔσχατον
10 κατηγορούμενον λάβοις, εὐθὺς ἔχεις καὶ πὸ ἔσχατον ὑποκείμενον διὰ τὴν
αὐτὴν αἰτίαν. οἷον ἀντιστρέψουσι πρὸς ἄλληλα τὸ γελαστικόν, τὸ νοῦ καὶ
ἐπιστήμης δεκτικόν, τὸ ὅρθιοπεριπατητικόν, ὁ ἄνθρωπος. τὸ πλατυώνυχον,
τὸ ἐν λογικοῖς θητάτον. ἐν τούτοις οὖν οὔτε τὸ ἔσχατον ὑποκείμενον ἔστι 15
λαβεῖν οὔτε τὸ ἔσχατον κατηγορούμενον· ὁ γάρ ἀν ὑπόθισιος ἔσχατον ὑπο-
15 κείμενον, τοῦτο καὶ κατηγορούμενον ἔσχατον οἱόν τε εἶναι, ὥστε εἴτε ἐπὶ
τὸ ἄνω τὸ ἀπειρον, ἀνάγκη πάντως καὶ ἐπὶ τὸ κάτω εἶναι, εἴτε ἐπὶ τὸ
κάτω, πάντως καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω. οἷον εἰ ὑποκείμενον εἴη ἔσχατον ὁ ἄνθρω-
πος, τούτῳ μὲν ὑπάρξει παντὶ τὸ γελαστικόν, τούτῳ δὲ τὸ νοῦ καὶ ἐπι-
στήμης δεκτικόν, καὶ τούτῳ τὸ λογικόν θητάτον, καὶ τούτῳ τὸ ὅρθιοπεριπα-
20 τητικόν, καὶ τούτῳ τὸ πλατυώνυχον καὶ διὰ ἄλλα ἀν τις ἐπινοήσῃ 20
ἔξισάζοντα τούτωις. ἄλλὰ πᾶλιν τὸ πλατυώνυχον ὑποθεῖς ἔσχατον εύρήσεις
τὸν ἄνθρωπον κατηγορούμενον, καὶ ζηταῖσον τῶν λοιπῶν πρὸς τὰ λοιπὰ
πάντα τὴν αὐτὴν ἔχει σχέσιν. ὥστε μία μόνον ἐπὶ τούτων ζήτησις, εἰ
ἔστιν εὑρεῖν ἀπειρα ἔξισάζοντα πρὸς ἄλληλα.

25 p. 82 a 17 Πάντα γάρ πρὸς πάντα ταύτη γε ὁμοίως ἔχει.

Τοιτέστι τῷ ἢ ως ὑποκείμενα λαμβάνεσθαι ἢ ως κατηγορούμενα πάντα 25
πρὸς πάντα τὴν αὐτὴν σχέσιν ἔχει.

p. 82 a 18 Εἴ τ' ἔστιν ἀπειρα τὰ κατ' αὐτοῦ κατηγορούμενα, ἐπ'
ἀμφότερα ἔστι τὰ ἀπορηθέντα ἀπειρα.

30 Τοιτέστιν εἰ ληφθέντος τινὸς ἀπειρα τῇ κατ' αὐτοῦ κατηγο-
ρούμενα, ἀνάγκη ἐπ' ἀμφότερα τὰ ἀπορηθέντα εἶναι· (ἐπεὶ εἰ ἀπειρα 30

7 λάβης R	8 ἀντιστραφέντων γάρ τῶν ὅρων a ¹	10 λάβης R	post εὐθὺς
add. καὶ R	12, 13 τὸ πλατυώνυχον. ὁ ἄνθρωπος. τὸ λογικόν θητάτον a	13 τὸ	
alt. om. U	14 τὸ om. U	14, 15 ἔσχατον κατηγορούμενον—ὑποκείμενον ἔσχατον R	
itemque, sed ἔσχατον ὑποκείμενον a	15 εἶναι post 16 ἄνω colloc. R	16 τὰ (ante ἄνω) U	
23 τούτοις a	17 εἴη ἔσχατον ὑποκείμενον a	18 τὰν R	20 ἐπινοήσειν a
28 σχέσιν U	25 πρὸς om. R	26 τῷ scriptis: τὸ RU: om. a	27 ἔχει
31 ἐπεὶ εἰ scripti cf. p. 221, 21 n.: ἡ R: καὶ a: om. U			

κατηγορεῖν ἔξεστι, καὶ ἐπὶ τὸ κάτω κατιοῦσιν ἐπ' ἄπειρον ἔξεστιν ὑποκείμενά 49ν
τινα λαμβάνειν.

p. 82a19 Πλὴν εἰ μὴ ὥροις ἐνδέχεται ἀντιστρέψειν, ἀλλὰ τὸ
μὲν ὡς συμβεβηκὸς τὸ δὲ ὡς κατηγορίαν.

5 'Επὶ τῶν ἔξιαζόντων ὥρων, φησίν, ὅπερ ἀν τῷ ἑτέρῳ τῶν ἄκρων
συμβῆ, τοῦτο πάντως καὶ τῷ λοιπῷ, ὅπερ εἴπομεν, διὰ τὸ τὸν τυχόντα αἱ
τῶν ἔξιαζόντων ὥροις ἔχειν πρὸς πάντας. τοσύτον δὲ μόνον διαφέρουσιν
ἀλλήλων, διότι τῶν ἔξιαζόντων οἱ μὲν οὐσίαι εἰσίν, οἱ δὲ καθ' αὐτὸν
10 συμβεβηκότα ταῖς οὐσίαις. καὶ ταύτῃ γε οὐκ ὥροια ἡ ἀντιστροφὴ τῶν
κατηγοριῶν, ὃλλ' ὅταν μὲν ὑποκειμένης τῆς οὐσίας, οἷον τοῦ ἀνθρώπου,
κατηγορεῖται τὸ συμβεβηκός, οἷον τὸ γελαστικόν, εἰ τύχοι, ἢ τὸ δρυμοπερι-
πατητικόν, κατὰ φύσιν ποιούμεθα τὴν κατηγορίαν, ὅταν δὲ ὑποκείμενον
ἢ τὸ γελαστικόν ἢ τὸ δρυμοπεριπατητικόν, κατηγορῆται δὲ ὁ ἀνθρώπος, 40
παρὰ φύσιν. ἐκάλεσε δὲ τὴν μὲν παρὰ φύσιν κατηγορίαν συμβεβηκός, τὴν
15 δὲ κατὰ φύσιν ὁπλῶς οὗτως κατηγορίαν μέλλει γὰρ μετ' ὀλίγον διαίρεσιν
ποιῆσαι τῶν κατηγορουμένων, καὶ δσα μὲν κατὰ φύσιν τινῶν κατηγορεῖται,
τὰ τοιαῦτα καλεῖ κατηγορίας, δσα δὲ παρὰ φύσιν, κατὰ συμβεβηκός κατη-
γορίας.

p. 82a21 "Οτι μὲν οὖν τὰ μεταξὺ οὐκ ἐνδέχεται ἄπειρα εἶναι, εἰ 45
20 ἐπὶ τὸ κάτω καὶ τὸ ἄνω ἵστανται αἱ κατηγορίαι, δῆλον.

Προθέμενος δεῖξαι ἡτι οὐκ οἶν τε ἐπ' ἄπειρον προσίεναι τὰς κατηγο-
ρίας καὶ ἡτι εἰσὶ προτάσσεις ἀμεσοι, ὡν εἰς τὴς ἐπιστήμας δεόμεθα, διεῖλε
τὰς κατηγορίας εἰς τε τὰς κατὰ φύσιν καὶ εἰς τὰς παρὰ φύσιν. ἵνα προ-
διορίσηται ὡτι ὁ λόγος ἡμῖν νῦν περὶ τῶν κατὰ φύσιν ἔστι κατηγοριῶν, οὐ
25 περὶ τῶν παρὰ φύσιν. καὶ ἐπὶ τούτων τρεῖς ἡμῖν ὑπέθετο ὑποθέσεις.
ἢ γὰρ τοῦ ἐσγάτως ὑποκειμένου | ὥρισμένου ἐπὶ τὸ ἄνω ἐπ' ἄπειρον 50r
ἴσανταν αἱ κατηγορίαι, ἢ τοῦ ἐσγάτως κατηγορουμένου ὥρισμένου ἐπὶ τὸ κάτω
ἐπ' ἄπειρον ἢ πρόσθιος γίνεται, ἢ ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων ὥρισμένων, καὶ
τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ κατηγορουμένου. τὰ μεταξὺ εἰσὶν ἄπειρα, ὅπερ
30 νῦν καὶ προτίθεται πρότερον ἐλέγχαι. ἢ γὰρ τετάρτη ὑπόθεσις συνελέγχεται

1 ἔξεστι om. a	ὑποκείμενόν Ua	2 τι a	5 post ἐπὶ add. τε RU:
om. a	6 post λοιπῷ add. ἔσται a	7 ρόνως a	9 ταῖς οὐσίαις συμ-
βεβηκότα U	12 κατὰ—13 δρυμοπεριπατητικόν om. R	ποιούμεθα Ua ² : γίνεσθαι a ¹	
13 κατηγορῆται a: κατηγορεῖται RU		post ἀνθρώπος add. τινὸς τούτων a	
14 παρὰ—φύσιν a: τὴν μὲν παρὰ φύσιν ἐκάλεσε RU		15 μετ' ὀλίγον] c. 22 p. 83a1 sq.	
17 τὰ om. Ra ¹	ταῦτα καλέσει a ¹	κατηγορίας seripsi: κατηγορίαν RUA	
17. 18 κατηγορίαν R	19 τὰ om. Ua	20 ἄνω—κάτω R	22 τὴν ἐπιστήμην R:
τὰς ἀποδεῖξεις a	23. 24 προδιορίσηται seripsi: προσδιορίσηται Ra: ἐπιδιορίσηται U		
24 νῦν ἡμῖν a	ἔστι om. U	24. 25 οὐ περὶ Sa: οὐ παρὰ R: οὔτε U	26 ἐπὶ
τὸ ἄνω post 27 κατηγορία colloc. a		27 Sa: om. RU	27 προίσταιν a
28 ἐπ' ἄπειρον om. a	29 εἰσὶν om. a	30 καὶ ante νῦν colloc. R: om. a	

ταῖς δύο ταῖς πρώταις, λέγω δὴ ἡ ὑποτιθεμένη καὶ ἐπὶ τὸ κάτω καὶ ἐπὶ 50τὸ ἄνω ἐπὶ ἄπειρον εἶναι τὴν πρόσδον· εἰ γάρ μηδετέρᾳ ιδίᾳ ἐστὶν ἀληθῆς. 5 δῆλον ὅτι οὐδὲ ἄμφω. δῆτι δὲ τῶν ἄκρων ὠρισμένων ὄντων οὐκ ἐνδέ-
χεται τὰ μεταξὺ ἄπειρα εἶναι, δείκνυστι τοῦτον τὸν τρόπον. λαμβάνει
5 κατηγορούμενον μὲν τὸ Λ, ὑποκείμενον δὲ τὸ Ζ, τὰ δὲ μεταξὺ τούτων τὸ Β.
εἰ οὖν ὠρισμένον τοῦ Α καὶ τοῦ Ζ τὰ μεταξύ, οἷον τὸ Β, ἄπειρα εἴη,
ἀδύνατόν ἐστιν ἀπὸ τοῦ Α ἀρξάμενον φύσις ποτὲ ἐπὶ τὸ Ζ γηράτερα
ἐπὶ τὸ Α· τὸ γάρ ἄπειρον ἀδιεξίτητον. τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος οὐκ ἀν 10
εἴη πεπερασμένα τὰ ἄκρα. ή γάρ την πραγμάτων πρόσδοντος ἀρχεται μὲν
10 ἀπὸ τῶν καθολικωτάτων, πρόεισι δὲ ἐπὶ τὰ μερικώτατα, καὶ ή ήμετέρα
γῆποσις ἀπὸ τῶν μερικωτάτων ἀρξάμενη ἀνάπταται τῇ φύσει οὕτως διὰ τῶν
μέσων πρόεισιν ἐπὶ τὰ καθολικώτατα. ὥστε δῆλον ὅτι τὰ μεταξὺ πᾶσα
ἀνάγκη πεπερασμένα εἶναι· οὗτε γάρ ή φύσις ἔφθασεν ἃν ποτε ἐπὶ τὸ
μερικώτατον οὔτε ή ήμετέρα γῆποσις ἐπὶ τὰ καθολικώτατον, εἰ τὰ μεταξὺ 15
15 τούτων ἄπειρα ἦν. εἰ γάρ ὅτι καθολικώτατόν ἐστι τὸ Α ἔγνωμεν ἀεὶ
προϊόντες ἐκ τῶν μερικωτέρων ἐπὶ τὰ κοινότερα καὶ περιεκτικώτερα, δῆλον
ὅτι οὐκ ἄν ποτε ἔγνωμεν ὅτι καθολικώτατον ἦν τὸ Α μὴ διὰ τῶν μέσων
πάντων ὀδεύσαντες καὶ εὑρόντες αὐτὸν πάντα ἐκεῖνα περιέχον· δι' οὐ γάρ
μὴ ὀδεύσαμεν. τοῦτο οὐκ ἴσχει εἴτε καθολικώτερόν ἐστι τοῦ Α εἴτε οὐπ'
20 αὐτοῦ περιέχεται· ὅμοιος δὲ οὐδὲ εἰ τοῦ Ζ καθολικώτερον ἢ μερικώτερον.
ἀνάγκη ἄρα πᾶσα τῶν ἄκρων ὠρισμένων ὄντων μὴ εἶναι ἄπειρα τὰ μεταξύ. 20
ὅμοιον γάρ τὸ λέγειν τοῦτο, ὥσπερ δὲ εἰ λέγοι τις τὸν ἀπὸ μονάδος ἔως
δεκάδος ἀριθμὸν πεπερασμένον εἶναι κατὰ τὰ ἄκρα, οἷον αὐτὴν τὴν μονάδα
καὶ τὴν δεκάδα, τὰ δὲ μεταξὺ τούτων ἄπειρα εἶναι. ὥσπερ οὖν τοῦτο οὐκ
25 ἐνδέχεται (ἔσται γάρ ἄπειρος κατ' ἐνέργειαν ὁ ἀριθμός, οὐ τῇ γενέσει),
οὕτως οὐδὲ τῶν ἄκρων ὄριων ὠρισμένων ὄντων τοὺς μεταξὺ ἐνδέχεται
ἀπείρους εἶναι. εἰ δέ τις λέγοι 'τί καλύει, ὥσπερ τοῦ συνεχοῦς ὠρισται
μὲν τὰ ἄκρα, τὰ δὲ μεταξὺ τούτων ἄπειροι εἰσιν, εἰ γε πᾶν συνεχὲς ἐπ' αὐτὸν
30 διαιρετόν, οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῶν κατηγοριῶν τοὺς μὲν ἄκρους
ώρισθαι τοὺς δὲ μεταξὺ ἀπείρους εἶναι'; φήσομεν πρὸς τοῦτο ὅτι ἐπὶ μὲν
τῶν συνεχῶν οὐ προσῆπάρχει ἐνεργείᾳ δῆτα τὰ μεταξὺ ἄπειρα. ἀλλὰ δυνάμει
κατὰ τὴν ἐπ' ἄπειρον διαιρέσιν τὸ ἄπειρον ἔχει, ἐπὶ μέντοι τῶν κατηγοριῶν
ἀνάγκη πᾶσα τὰ μέσα ἐνεργείᾳ προσῆπάρχειν· κανὸν γάρ μὴ ληφθῶσιν, ἀλλ'

1 κάτω] ἀν superser. U 2 εἶναι Sa¹: λέναι RUA² πρόσδον α²: πρόσδον RU: κατηγορίαν, συναπελέγγεται ταῖς δύο πρώταις α¹ μηδετέρα—ἀληθῆς Sa: μηδέτερον—ἀληθῆς RU 3 οὐδὲκαὶ ἄμφω Ua² 5 μὲν om. R 7 ξ alt. RU: εἰ a 8 δὲ RU: οὖν a 10 καθολικωτάτων scripsi: καθολικωτέρων RUA μερικώτερα Ra 11 μερικωτέρων Ra 12 καθολικώτερα a 13 ποτε om. a¹ ἐπὶ a¹: om. RUA² 13, 14 τὰ μερικώτερα—τὰ καθολικώτερα a 16 καὶ καθολικώτερα a¹ 17 ante μὴ add. εἰ a¹ 18 ὀδεύσομεν sic a¹ καὶ om. a² post περιέχον add. καθολικώ-
τατον ὀνομάσταρεν a 19 εἴτε οὐπ'—20 καθολικώτερον om. a 20 καθολικωτέρου ἢ μερικωτέρου R 21 ὄντων ὠρισμένων R 22 γὰρ Ua: δὲ R post μονάδος add. ἀρχόμενον R 23 ἀριθμὸν om. R 25 ἔστι a ante οὐ add. καὶ R 26 οὕτω δὲ a¹ 30 πρὸς Ra: ἐπὶ U μὲν om. a 31 οὐγ' οὐπέργει a¹

οὗν εἶναι αὐτὰ ἀνάγκη, εἴπερ ὡς ἐπί τι γενικώτατον ἀνάγονται τὸ Α. εἰ 50^τ τούνυν δριταὶ μὲν τὰ ἄκρα, ἀπειρα δέ εἰσι τὸν ἀριθμὸν τὰ μεταξύ, οὐδὲν 30
ἔτερον, ὅπερ εἴποι, συμβαίνει τῷ τὸ λέγειν ἀριθμὸν τινα ὠρισμένον μὲν κατὰ τὸ ἐλάχιστον ὠρισμένον δὲ καὶ κατὰ τὸ μέγιστον ἔχειν [δέ] τοὺς μεταξὺ 5 ἀριθμοὺς τοῦ τε μεγίστου καὶ τοῦ ἐλαχίστου ἀπείρους, ὅπερ ἀδύνατον· παντὸς γάρ ἀριθμοῦ τῶν ἄκρων ὠρισμένων πεπερασμένοι πάντως καὶ οἱ μεταξύ ἀριθμοί. οὐκ ἄρα ἐνδέχεται τὸν ἄκρων ὄντων ὠρισμένων τοὺς μεταξύ ὅρους ἀπείρους εἶναι.

p. 82 a 30 Οὐδὲν γάρ εἴ τις λέγοι διτι τὰ μέν ἔστι τῶν A B Γ ἐγό- 5
10 μενα ἀλλήλων ὅστε μὴ εἶναι μεταξύ, τὰ δὲ οὐκ ἔστι λαβεῖν,
οὐδὲν διαφέρει.

'Επειδὴ τὸ προκείμενόν ἔστι δεῖξαι διτι οὐκ ἐπ' ἀπειρον προτίσιν αἱ ἀποδεῖξεις ἀλλὰ καταντῶσιν εἰς τὰς ἀμέσους προτάσεις, αἵτινες οὐ δέονται ἀποδεῖξεις. οὐδὲ δυνατὸν ἔκεινας δι' ἀποδεῖξεις δεῖξαι, ἀλλ' εἰσιν αὐτό- 15 πιστοι, καὶ διὰ τοῦτο προέθετο δεῖξαι διτι οὐκ ἐπ' ἀπειρον προτίσιν αἱ κατη- γορίαι, πρόκειται νῦν ἡ ὑπόθεσις ἡ λέγουσα τὰ ἄκρα μὲν ὠρισθαι τὰ μεταξύ 20 δὲ ἀπειρα εἶναι. καὶ (ἐπει) εἴπεν διτι οὐδέποτε ἔλθομεν ἀπὸ τοῦ ἔτερου ἄκρου εἰς τὸ ἔτερον, διὸ γάρ δι' ἔμμεσων ἀνάγκη ὄδειν, οὐα μὴ τις εἴπαι διτι κακῶς ὑποτίθεται τὰς μεταξύ κατηγορίας ἔμμεσους (εἰσὶ γάρ τινες καὶ 25 ἔμμεσοι), διὰ τοῦτο φησιν διτι, ἐὰν μὴ πᾶσαι ἔμμεσοι εἰσιν ἀλλὰ τινὲς μὲν ἔμμεσοι τινὲς δὲ ἔμμεσοι, οὐδὲν ἡττον τὸ αὐτὸν συμβῆσεται. ἐξ οὐ γάρ εἰσιν ἔμμεσοι, ἔκεινθν ὄδεινοντες ἐπὶ τὸ ἔτερον τῶν ἄκρων οὐδέποτε ἥξομεν εἰς 30 αὐτό. οἷον εὶ μεταξὺ τοῦ ZA εἴη τὸ B Δ Γ E, ἀρχόμενοι δὲ ἀπὸ τοῦ Λ μέχρι τοῦ Γ εἰς ἀμέσους καταντῶμεν, ἀπὸ δὲ τοῦ Γ λοιπὸν ἔμμεσοι εἰσιν αἱ προτάσεις, δηλον διτι ἀπὸ τοῦ Γ οὐδέποτε ἥξομεν ἐπὶ τὸ E· διὰ ταῦτα δὲ οὐδὲν ἀπὸ τοῦ E ἐπὶ τὸ A οὐδέποτε ἥξομεν. ἀνάγκη ἄρα ἀπειρα εἶναι τὰ μεταξύ. δυνατὸν δὲ καὶ δι' ἀμέσων προτάσεων γινομένης τῆς προσόδου μηδέποτε ἀπὸ τοῦ ἔτερου τῶν ἄκρων ἀρχομένοις φιάσαι ἐπὶ τὸ λοιπόν. τοῦ μὲν γάρ Z προσεχῶς, εἰ τύχοι, κατηγορεῖται τὸ Η, ὄπόκειται δὲ προσ- 35 εχῶς τῷ A τῷ B, καὶ οὕτως ἐφεξῆς οὐδέποτε καταντήσουμεν εἰς τὰ ἀκρο-

1 γενικώτερον U 2 τῶν ἀριθμῶν R: τῷ ἀριθμῷ a 3 μὲν om. a 4 καὶ om. U δὲ alt. delevi 5 ἀριθμοὺς post ἐλαχίστου colloc. a 6 post ἄκρων add. ὄρων Γ 7 ὠρισμένων ὄντων U 9 ᾧ Ua (A B C d u n p f): ξ Arist.: om. R (M) 16 ᾧ prius om. a 17 λέγουσα διτι τὰ μὲν ἄκρα ὠρισται a¹ 16. 17 τὰ δὲ μεταξύ Ra¹ 17 εἰσι a¹ ἐπεὶ εἴπεν scripsi: εἴπερ RUa¹: εἴπεν a² διτι om. a 18 ἔλθομεν a¹: ἔλθομεν Ua²: ἔλθομεν R: fort. ἥξομεν 18 εἰς RU: ἐπὶ a εἴπῃ R 19 post ἔμμεσους add. εἴναι a 20 διτι om. a 21 ἔμμεσοι—ἀμέσοι R post αὐτὸν add. τοῦτο a 23 ᾧ δὲ a¹ 24 ᾧ prius a¹: δ RUa² 25 ταῦτα libri 26 ᾧ R 27 τὰ om. R 28 μήποτε R εἴη a¹, om. εἰ R 27 τὰ om. R 28 μήποτε R τῶν ἄκρων τοῦ ἔτερου R ἀρχομένοις scripsi: ἀρχομένοι RUa 30 ᾧ τὸ a R καταντήσουμεν a: καταντήσουσιν RU

τατα, ὥστε προσεχῆς κατηγορεῖσθαι τὸ ὑπὸ τὸ Α τοῦ κατὰ τὸ Ζ, διὸ τὸ
ὑποθέσθαι ήμᾶς ἀπειρα εἶναι τὰ μέσα, τὸ δὲ ἄπειρον εἶναι ἀδιεξίτην.

p. 82^a32 "Ο γάρ ἂν λάβω τῶν Β. ἔσται πρὸς τὸ Α ἦ πρὸς τὸ Ζ
ἢ ἀπειρα τὰ μεταξὺ ἦ οὐ. |

5 Ἀνάγκη, φησίν, ἀπείρων ὅντων τῶν μέσων, ὅπερ ἂν αὐτῶν ληφθῇ, 50v
τούτου τε καὶ τοῦ ἑέρου τῶν ἀκρων, ἦ τοῦ Α ἦ τοῦ Ζ, τὰ μεταξὺ ἀπειρα
εἶναι. ὥστε πάλιν ἐφ' ὧν ἔστιν ἀπειρα * * * οὐδέποτε κατανήσαι δυνά-
μεναι. εἰ γάρ μήτε τὰ ἐπὶ τὸ Ζ ἀπειρα εἴη μήτε τὰ ἐπὶ τὸ Α, ἀνάγκη πᾶσα
καὶ τὸ δλον πεπερασμένον εἶναι. ὑπόκειται δὲ τὰ μέσα ἀπειρα. ὥστε οὐδὲν
10 διαφέρει, εἴτε εὐθύς δι' ἀμέσων εἴη ἢ πρόσθιος εἴτε μὴ εὐθύς. 5

p. 82^a36 Φανερὸν δὲ καὶ ἐπὶ τῆς στερητικῆς ἀποδείξεως ὅτι στή-
σεται, εἴπερ ἐπὶ τῆς κατηγορικῆς.

"Οτι τῶν καταφατικῶν ἀποδείξεων μὴ ἐπ' ἀπειρον ὰιυσῶν ἀλλὰ ἵστα-
μένων ἀνάγκη πᾶσα καὶ τὰς ἀποφατικὰς ἀποδείξεις ἵσταθαι καὶ μὴ ἐπ'
15 ἀπειρον προβάλλειν, δείκνυσι διὰ τῶν προκειμένων. ἐνὶ μὲν οὖν λόγῳ τοῦτο 10
συφές ἀν γένοιτο. εἰ γάρ πάντας ἀποφατικὸν πρόβλημα δείκνυται καταφατικῆς
προτάσσεως λαμβανομένης καὶ οὐχ οἷόν τε συλλογισμὸν γενέσθαι ἀνευ κατα-
φατικῆς προτάσσεως, αἱ δὲ καταφατικαὶ προτάσσεις ἴστανται. πᾶσα δήπου
ἀνάγκη καὶ τὰς ἀποφατικὰς στῆναι καὶ εἰναί τινας ἀμέσους. εἰ γάρ μὴ
20 σταῖνεν ἀλλὰ δεὶ ἑέρῳ τινὶ πρώτῳ οὐχ ὑπάρχουσιν, ἐκεῖνο πρὸς τὸ πρό-
τερον πάντως καταφατικῶς συμπλακήσεται· ἐπ' ἀπειρον οὖν τῶν ἀποφατικῶν
προστίθεντον συμπροσελεύσονται καὶ αἱ καταφατικεῖς αὐταῖς. τοῦτο δὲ ὀδύνατον. 15
στήσονται ἄρα καὶ αἱ ἀποφάσεις. αὐτὸς δὲ δείξοδοικῶς ἐπὶ τῶν τριῶν
σχημάτων τοῦτο δείκνυσιν. ἐπειδὴ γάρ τὸ ἀποφατικὸν πρόβλημα ἐν τοῖς
25 τρισὶ δείκνυται σχήματι, καθ' ἕκαστον διεξέργεται τῶν σχημάτων, καὶ
δείκνυσιν ὅτι κατ' οὐδὲν τῶν σχημάτων ἐπ' ἀπειρον ἐνδέχεται προσέναι
τὰς ἀποφατικὰς ἀποδείξεις.

p. 82^a38 "Ετώ γάρ μὴ ἐνδεχόμενον μήτε ἐπὶ τὸ ἄνω ἀπὸ τοῦ
οἰστάτου εἰς ἄπειρον ιέναι.

30 Εἰλέγομε, φησίν, ήμιν ἐν ὑποθέσει αἰδούνατον ιέναι καταφατικῶς ἀπὸ
τοῦ ἐσχάτου ἐπὶ τὸ πρώτον ἐπ' ἄπειρον διὰ τῶν μεταξὺ ἀπό τε τοῦ
πρώτου ἐπὶ τὸ ἐσχάτον, ἵνα τὸ δεδειγμένον ως ἐν ὑποθέσει λάθῃ. οὐ γάρ 25
τοῦτο φησιν ἔτω δεδειγμένον, ἀλλὰ ὅτι ὑποκείσθαι ήμιν ως δεδειγμένον τὸ

1 τὸ (ante ξ) α 2 εἶναι alt. om. a 7 ἐφ' τὸ R: ἀφ' οὐ eomicio lac. indicavit:
supple τὰ μέσα εἰς τὸ ἀκρον ἐφ' δ ἔστιν ἄπειρα 12 post εἴπερ add. καὶ U
13 προστίθεντον α 15 οὖν om. R 20 fort. προτέρῳ cf. p. 228,25 ὑπάρχοντα,
om. οὐχ U¹ 22 αὐταῖς καὶ αἱ καταφατικεῖς U 23 post δείξοδοικῶς add. καὶ a
24 post πρόβλημα add. καὶ a 29 προστίθεντον R 30 εἶναι Ra 31 post ἄπειρον
add. ιέναι a ἀπό τε RU: ἀλλ' οὐδὲ ἀπὸ a 32 ως om. U λάθῃ a: λαζεῖν RU
γάρ addidi 33 ἔτω δεδειγμένον a: om. RU

μήπω δεδειγμένον. λέγω δὴ τὸ μῆτε ἀπὸ τοῦ κάτω ἀρχάμενον ἐπ' ἄπειρον 50^a οὐναι (ἢλλα) ἀφικνεῖσθαι εἰς ἔσχατόν τι καὶ μόνως κατηγορούμενον, ὅμοιώς δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἄνω ἀρχάμενον μὴ ἐπ' ἄπειρον οὐναι ἀλλὰ καταντᾶν εἰς ἔσχατόν τι καὶ μόνως ὑποκείμενον. ἄπειρα λοιπὸν αἱ δύο ὑποθέσεις εἰχον, 5 οὐδέπω μέντοι ἐλήλεγκται. ἀξιοὶ οὖν νῦν ὡς ἀδύνατον ὃν συγκεχωρῆσθαι 30 αὐτῷ, οὐαὶ διὰ τούτου δεῖξῃ δὲτι ἀδύνατον ἐπ' ἄπειρον οὐναι τὰς ἀποφάσεις· μετὰ τοῦτο γάρ ἀναλαμβάνει τὸν περὶ τῶν καταφάσεων λόγον καὶ δείκνυσι διὰ πλειόνων δὲτι ἀδύνατον καθ' ὄντινασθν τρόπον ἐπ' ἄπειρον οὐναι τὰς καταφάσεις.

10 p. 82^b4 Τριγῆς γάρ δείκνυται μὴ ὑπάρχον.

Τουτέστιν ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασι δείκνυται ως ἐνδέχεται ἄλλο ἄλλου ἀποφάστειν, ἀλλὰ πάντας δὲτι καταντᾶν εἰς ἀμέσους ἀποφάσεις. τέλες δέτι 35 εἰσιν ἀμεσοὶ ἀποφάσεις, φθάσας ἐδίδαξεν.

p. 82^b5 "Η γάρ φι μὲν τὸ Γ, τὸ Β ὑπάρχει παντί. φι δὲτι τὸ Β,
15 οὐδενὶ τὸ Α.

Πρῶτον ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι δείκνυσιν δὲτι ἐπ' ἄπειρον ἀδύνατον οὐναι τὰς ἀποφάσεις. ἔστω γάρ τὸ μὲν Α μηδενὶ τῶν Β ὑπάρχειν, τὸ δὲτι Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν· δῆλον δὲτι τὸ Α οὐδενὶ τῶν Γ ὑπάρχει. καὶ δῆλον δὲτι, εἰ μὴ ἀμέσως τὸ Α τοῦ Β ἀποφάσικοτε ἀλλὰ δι' ἐτέρου τινός, 20 οἷον τοῦ Δ, ἀνάγκη τὸ Δ παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν· οὗτος γάρ δειγμῆσται τὸ Α διὰ μέσου τοῦ Δ μὴ ὑπάρχον τῷ Β· τὸ γάρ Α οὐδενὶ τῶν Δ, τὸ δὲτι Δ παντὶ τῷ Β, καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Β. πάλιν εἰ μὴ ἀμέσως ἀποφάσκεται τοῦ Δ τὸ Α ἀλλὰ ἐτέρου πρότερον, οἷον τοῦ Ε. δεήσει πάλιν τὸ Ε παντὶ τῷ Δ ὑπάρχειν. καὶ οὕτως ἐφεξῆς. εἰ οὖν μηδενὸς ἐνδέχεται 25 ἀμέσως ἀποφῆσαι τὸ Α ἀλλὰ δεὶ τοῦ ληφθέντος ἐτέρῳ προτέρῳ οὐχ ὑπάρχει, ἀνάγκη πᾶσα τῶν ἀποφάσεων ἐπ' ἄπειρον προσθέσθων καὶ τὰς

2 ἄλλα addidi ἀφικνεῖσθαι post κατηγορούμενον colloc. a τι scripsi cf. vs. 4:
 τε RUA ante ὁμοίως add. μήτε ἀπὸ τοῦ ἄνω ἀρχάμενον ἐπ' ἄπειρον οὐναι, εἰς ἔσχατόν τι καὶ μόνως κατηγορούμενον (ὑποκείμενον) a²) αἱ ὁμοίωτε—3 ἄλλα om. a² 3 εἰς—
 4 ὑποκείμενον om. a 4 ἄπειρα λοιπὸν RUA²: ἐπεὶ οὖν ταῦτα τὰ ἄπειρα a¹: fort. ἀποφα
 λοιπὸν εἰχον ὑποθέσεις a 5 ἐλήλεγκται Ua² ἀξιοὶ R οὖν om. a¹
 post οὖν add. τὸ τοιοῦτον R ως ἀδύνατον post ἐλήλεγκται colloc. a¹ οὐ om. Ua¹
 6 δὲτι RU: ως a ἀδύνατον, post quod add. ἐστι, post ἀποφάσεις colloc. a
 7 οὐά Ua: κατὰ R 11 ante ἐν add. καὶ a 12 καταντῆσαι R 13 post εἰσιν
 add. αἱ αἱ φθάσας] c. 19 p. 82^a9 sq. 16 τῷ om. a ἀδύνατον ἐπ' ἄπειρον U
 17 μὲν om. a τῶ (post μηδ.). Ra 18 τῷ (post οὐδ.). a 21 ὑπάρχειν Ra
 τῷ (post οὐδ.). a 22 δὲ om. U τῷ (post οὐδ.). a 22.23 ἀποφάσκεται R
 23 ἄλλα δι' ἐτέρου μέσου τοῦ a¹ 25 ἐμμέσως a¹ ἀλλ' εἰ a² ἐτέρῳ scripsi:
 ἐτέρου RUA πρότερον a¹: om. a² 26 ἀνάγκη—προσθέσθων RUA²: καταφατικῶς
 γάρ αὐτοὺς κατηγορεῖται καὶ οὐκ ἀποφατικῶς τὸ πρὸ αὐτοῦ ληφθέν, τῆς πρὸς τῷ αἱ μόνης
 προτάσεως ἀποφατικῆς λειπομένης. δῆλον δὲτι ἐπ' ἄπειρον αἱ ἀποφάσεις οὐ προσίσιν. εἰ γάρ
 αἱ ἀποφάσεις ἐπ' ἄπειρον προσίσι, δῆλον δὲτι δυνατόν a¹

καταφάσεις ἐπ' ἄπειρον προιέναι. τοῦτο δὲ ὑπόκειται ἀδύνατον. ὥστε 50^γ οὐδὲ τὰς ἀποφάσεις οἶντας τε ἐπ' ἄπειρον προιέναι· οὐ γάρ ἂν προτέρως (ἢς ἔτερου) ἀποφάσκωτο ὁ μεῖζων, εἴπερ τοῦ ἐλάττονος οὗτος πάντας καταφατικῶς κατηγορηθῆσεται, ὥσπερ διὰ μέσου τούτου ἀποφάσκεται τοῦ ἐλάττονος τονος ὁ μεῖζων.

p. 82b6 Τοῦ μὲν τοίνυν ΒΓ' καὶ ἀεὶ τοῦ ἔτερου ὀιαστήματος 50
ἀνάγκη βαδίζειν εἰς ἄμεσα.

Τουτέστιν ἀνάγκη τὴν ἐλάττονα πρότασιν καταφατικὴν οὖσαν μὴ ἐπ'
ἄπειρον προιέναι διὰ τὸ ὑποκείσθαι | ἡμῖν μὴ ἐπ' ἄπειρον προιέναι τὰς 51^γ
10 καταφάσεις. βαδίζειν δὲ εἰς ἄμεσα, τουτέστι προτίθεσας τὰς καταφάσεις
φύλαντι ποτὲ εἰς ἄμεσον πρότασιν, ὥστε μὴ ἐνδέχεται τὸν ὅρον ἐκείνον
ἔτερον εὑρεθῆναι καθολικώτερον.

p. 82b11 "Ωστ' ἐπεὶ οὐκ ἐπὶ τὸ κάτω ἵσταται ὅδός, καὶ οὐκ ἐπὶ τὸ
ἄνω στήσεται, καὶ ἔσται τι πρώτον ὡς οὐδὲ ὑπάρχει ἔτερόν τι." 5

15 Τὴν ἐπὶ τὸ κάτω ὅδὸν λέγει τὴν ἐπὶ τὸν ἐλάττονα ὅρον, τουτέστι
τὰς καταφατικὰς προτάσεις. ἐπεὶ γάρ μὴ ἐνδέχεται, φησίν, ἐπ' ἄπειρον
τοιούτους μέσους λαμβάνειν ὡς κατηγορεῖσθαι αὐτοὺς τοῦ ἐλάττονος, ἀλλ'
ἵστανται τοῦ καθολικωτάτου ληφθέντος, οὐ οὖν ἐνδέχεται ἔτερόν τινα κατα-
φάσεσθαι, δῆλον δὲ στήσεται καὶ οὐκ ἐπὶ τὸ ἄνω ὅδός, τουτέστιν αἱ
20 ἀποφάσεις. ἄμεσος γάρ ἀπόφασις αὕτη ηγ., διατακτικῶν τοιούτων δὲ
ἀποφάσκηται ὁ μεῖζων ὅρος· τοιούτον δὲ ἀνάγκη εἶναι τὸν μέσον. ἴστα-
μένης λοιπὸν τῆς καταφάσεως σταθῆσεται καὶ οὐκ ἀπόφασις.

p. 82b13 Πάλιν εἰ τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Α τῷ δὲ Γ μηδενί, τὸ Α
τῶν Γ οὐδὲντι ὑπάρχει.

25 Δεῖξας ἐπὶ τοῦ πρώτου σχήματος διτι οὖν ἐνδέχεται ἐπ' ἄπειρον ἵέναι
τὰς ἀποφάσεις, δείχνοντι νῦν καὶ διὰ τοῦ δευτέρου. ἔστιν οὖν πάλιν μέσος
ὅρος, τὸ Β, ἀποφασικόμενος μὲν τοῦ ἐλάττονος, τοῦ Γ, καταφασικόμενος δὲ
τοῦ μεῖζονος, τοῦ Α, ὥστε εἶναι τὴν μεῖζονα πρότασιν καταφατικήν. συνάγεται

2 ἵέναι R	πρώτερον a ¹	3 δὲ ἔτερον addidi	5 ἐλάττονος Ua ² : ἔχοντος R:
ἐφεζῆς a ¹	4 ὕσπερ om. a ¹ : fort. εἴπερ	διτι τούτου δὲ μέσου, ὁ μεῖζων τοῦ ἐλάτ-	τονος ἀποφάσκεται a ¹
		τονος ἐνδέχεται add. ποτε a	11 post ἐνδέχεται add. ποτε a 1 ¹ πρώτον U Arist.:
πρώτω Ra (Α B c d u)		ἔτερόν τι om. R	15 τὴν prius om. a ἀνω a
15. 16 τὰς ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος ὅρου ἀνισέσας καταφατικὰς a		16. 17 φησι τοὺς τῶν κατα-	16. 17 φησι τοὺς τῶν κατα-
κατατικῶν προτάσεων ὅρους ἐπ' ἄπειρον λαμβάνειν a		18 ἴσταται R οὐ om. R:	φατικῶν προτάσεων ὅρους ἐπ' ἄπειρον λαμβάνειν a
καὶ a post τινα add. αὐτοῦ a		19 τὸ om. Ua	19. 20 τουτέστιν αἱ
ἀποφάσεις RUA ² : τῶν ἀποφατικῶν προτάσεων, εἰς μίαν ἄμεσον πρότασιν λήψουσαι, τὴν ἄδ,		20 τὸ om. RUA ² : οὐ εἴη a ¹	20 τὸ om. RUA ² : οὐ εἴη a ¹
7 τὴν αἱ a ¹		post διτι add. τοῦ a ²	21. 22 ἴστα-
γένους add. ἄντος τινάς a ¹		post διτι add. τοῦ a ²	μένων—τῶν καταφάσεων, σταθῆσονται καὶ αἱ ἀποφάσεις a ¹
23 ante πάλιν add. καὶ I		24 τῶν RU (Α B M d u e f n): τῷ a Arist.	22 λοιπὸν Ra ² : οὐν Ua ¹

οὖν δέ τι τὸ Α οὐδενὶ τῶν Γ. εἰ οὖν μὴ ἀμέσως τὸ Β τοῦ Γ ἀποφάσκοιτο διὰ
ἀλλὰ δι’ ἔτέρου, οἷον τοῦ Δ, δυνατόν, φησί, διὰ μέσου τοῦ Δ ἀποφῆσαι τῷ
τὸ Β τοῦ Γ διά τε τοῦ πρώτου σχήματος καὶ διὰ τοῦ δευτέρου καὶ διὰ
τοῦ τρίτου. πᾶς μὲν οὖν διὰ τοῦ πρώτου, φύσις τετραγενής, οὗν δὲ
5 εἴπωμεν πᾶς διὰ τοῦ δευτέρου. ἐὰν γάρ τὸ Δ τῷ μὲν Β παντὶ ὑπάρχῃ
τῷ δὲ Γ οὐδενὶ, συναγήγεται τὸ Β μηδενὶ τῶν Γ ὑπάρχειν. καὶ πᾶλιν
εἰ μὴ ἀμέσως τὸ Δ τοῦ Γ ἀποφάσκοιτο ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ Ε, πᾶλιν τῆς
μὲν μείζονος καταφυτικῆς γενομένης, τῆς ΕΔ, τῆς δὲ ἐλάττονος ἀποφυτικῆς,
τῆς ΕΓ, συναγήγεται τὸ Δ οὐδενὶ τῶν Γ. καὶ διεὶ δεῖ ἐν τῷ δευτέρῳ 25
10 σχήματι καταφυτικὴν μὲν ποιεῖν τὴν μείζονα, ἀποφυτικὴν δὲ τὴν ἐλάττονα.
συρρηνείας δὲ ἔνεκεν καὶ ἐπὶ ὅρων γυμνάσωμεν τὸν λόγον. ἔστω γάρ ἐξ
ἀρχῆς ἀντὶ μὲν τοῦ Α τοῦ μείζονος ὅρου ἵππος, ἀντὶ δὲ τοῦ ἐλάττονος τοῦ
Γ λίθος, ἀντὶ δὲ τοῦ μέσου τοῦ Β χρεμετιστικόν. τὸ οὖν χρεμετιστικὸν
παντὶ μὲν ἵπποι, λίθῳ δὲ οὐδενί· καὶ δὲ τοῦ ιππος ἄρα οὐδενὶ λίθῳ ὑπάρχει.
15 εἰ τούτῳ μὴ ἀμέσως τοῦ λίθου ἀποφάσκοιτο τὸ χρεμετιστικὸν ἀλλὰ διὰ τοῦ
μέσου ἔτέρου τινός, οἷον τοῦ αἰσθητικοῦ, τὸ αἰσθητικὸν παντὶ μὲν χρεμ-
ετιστικῷ ὑπάρχει οὐδενὶ δὲ λίθῳ. οὕτω γάρ τὸ χρεμετιστικὸν οὐδενὶ λίθῳ
ὑπάρχει. πᾶλιν εἰ μὴ ἀμέσως τὸ αἰσθητικὸν τοῦ λίθου ἀποφάσκοιτο ἀλλὰ
διὰ μέσου τοῦ ζῷου, ζῷον παντὶ μὲν αἰσθητικῷ ὑπάρχει οὐδενὶ δὲ λίθῳ,
20 καὶ οὕτω τὸ αἰσθητικὸν οὐδενὶ λίθῳ. πᾶλιν εἰ μὴ ἀμέσως τοῦ λίθου τὸ
ζῷον ἀποφάσκοιτο, καὶ τοῦτο ἐφεξῆς. οὕτως οὖν προσέντων ἡμῶν καὶ τῶν
καταφάσεων ἐξ ἀνάγκης ἴσταμένων πᾶσα ἀνάγκη καὶ τὰς ἀποφάσεις στῆναι. 25
δυνατὸν μὲν οὖν καὶ τῆς ἐλάττονος καταφυτικῆς λαμβανομένης τὸ αὐτὸ
τοῦτο δειγμῆσαι, ποτὲ μὲν τῆς ἐλάττονος ποτὲ δὲ τῆς μείζονος ἀλλὰ εἰ δέοι
25 κατὰ συνέχειαν αὐξῆσαι τὰς καταφάσεις, ἣν ἂν ἐξ ἀρχῆς λάβωμεν κατα-
φυτικὴν πρότασιν, ταύτην δεῖ καὶ ἐφεξῆς λαμβάνειν. οὕτω δὲ ληρόμεθα,
εἰ τοῦ ἐξ ἀρχῆς μέσου ὅρου δεῖ τοὺς καθολικωτέρους μέσους ὅρους λαμ-
βάνομεν· εἰ γάρ ποτὲ μὲν οὕτω λάβωμεν, ποτὲ δὲ τοὺς καθολικωτέρους
οὐ ἀποφάσκεται λάβωμεν, ποιοῦμεν μὲν καὶ οὕτω συλλογισμόν, οὐ μὴν δὲ 40
30 κατὰ συνέχειαν αὐξῆσαι τὰς καταφάσεις. οἷον χρεμετιστικὸν παντὶ ἵππῳ
καὶ οὐδενὶ λίθῳ. καὶ ἵππος οὐδενὶ λίθῳ. εἰς τὸ οὖν δεῖξαι, διτὶ τὸ χρεμ-
ετιστικὸν οὐδενὶ λίθῳ, δύναμαι μέν, εἰ τὸ καθολικώτερον τοῦ χρεμετιστικοῦ
λάβω μέσου ὅρου, οἷον τὸ αἰσθητικόν, δεῖξαι, ὥσπερ καὶ ἐποιήσαμεν.

1 τῷ (post οὐδενὶ) α 3 τῷ γ R διὰ tert. om. R 4 post οὖν add. φησι α
5 ὑπάρχει R 6 μηδενὶ R τῷ γ α 8 γενομένης α 9 τῷ γ α 11 γυμνά-
σομεν R 13 post χρεμετιστικὸν prius intulit e vs. 15. 16 ἀλλὰ διὰ μέσου ἔτέρου τινός.
οἷον τοῦ αἰσθητικοῦ a¹ τὸ RUa¹; διὸ a² οὖν om. a¹ 14 δὲ om. U 16 παντὶ
μὲν a; inv. ord. RU¹ 17 ὑπάρχει R 19 παντὶ μὲν scripsi: inv. ord. RUa
20 τὸ prius a; om. RU 20. 21 τὸ ζῷον τοῦ λίθου a 21 ἡμῶν om. R 25 δὲ U
27. 28 λαμβάνωμεν μέσους ὅρους U 28 λάβωμεν om. a ποιῶμεν
post συλλογισμὸν colloc. a μὲν transposui: post οὕτω colloc. a; om. RU 26 δὲ om. R
31 δεῖξαι οὖν a 32 post μὲν add. τοῦτο δεῖξαι a¹ τοῦ χρεμετιστικοῦ τὸ καθολικώ-
τερον Ra¹ 33 μέσους ὅρους λάβωμεν a¹ post αἰσθητικὸν add. καὶ a¹ post
ἥσπερ add. δὲ a¹ post ἐποιήσαμεν add. ἀνωθεν a¹

δύναμαι δὲ καὶ τὸ καθολικώτερον τοῦ λέθου λαβεῖν, οἷον τὸ ἀναίσθητον 51^α (τοῦτο γάρ λίθῳ μὲν παντὶ χρεμετιστικῷ δὲ οὐδενί) καὶ συναγαγεῖν χρειε- 45 τιστικὸν οὐδενὶ λίθῳ. ἀλλὰ ἐκείνως μὲν τὰς καταφάσεις τρίζανον κατὰ συνέχειαν· χρεμετιστικὸν γάρ ἴππῳ παντὶ χρεμετιστικῷ δὲ τὸ αἰσθητικὸν 5 καὶ τούτῳ τὸ ζῷον. οὗτος μέντοι οὐκέτι, ἀλλὰ ποτὲ μὲν πρὸς τὴν μείζονι προτάσσει ἐστὶν ἡ κατάφασις, ποτὲ δὲ πρὸς τὴν ἐλάττονι.

p. 82b17 Οὗτος δ' ἂν δεικνύοι, οἷον ὅτι τὸ Δ τῷ μὲν Β παντὶ οὐπάρχει τῷ δὲ Γ οὐδενί, εἰ ἀνάγκη οὐπάρχειν τι τῷ Β.

Τουτέστι δυνατὸν τὴν ἀποφασικὴν πρότασιν διὰ τοῦ μέσου σχήματος 10 δεῖξαι. εἰ οὗτος ἔχει ὁ μέσος ὥστε ἄλλο τι αὐτοῦ κατηγορεῖσθαι, τουτέστιν 50 εἰ μὴ εἴη καθολικώτατος ἀλλὰ κατηγορεῖτο αὐτοῦ τὸ Δ· τοῦτο γάρ δῆλον ὅτι ἀνάγκη τοῦ Γ ἀποφάσκειν, καὶ οὗτος διὰ μέσου τὸ Β τοῦ Γ ἀποφαθήσεται. ἔστι δὲ ἡ σύνταξις τοῦ λόγου καθ' οὐπρόβατόν· τὸ γάρ ἔξῆς οὗτος: <οὗτος> δ' ἂν δεικνύοι, εἰ ἀνάγκη οὐπάρχειν τι τῷ Β, οἷον 15 ὅτι τὸ Δ τῷ μὲν Β παντὶ οὐπάρχει τῷ δὲ Γ οὐδενί.

p. 82b19 Καὶ πάλιν εἰ τοῦτο τῷ Γ μὴ οὐπάρξει. |

Τοῦτο, φησί, τὸ Δ, εἰ μὴ ἀμέσως ἀποφάσκειτο τοῦ Γ, ἀνάγκη ἄλλο τι. διὸ οἷον τὸ Ε, τῷ μὲν Δ παντὶ οὐπάρχειν τῷ δὲ Γ μηδενί. οὗτος γάρ καὶ τὸ Δ οὐδενὶ τῷ Γ οὐπάρξει.

20 p. 82b20 Οὐδούδην ἐπεὶ τὸ οὐπάρχειν ἀεὶ τῷ ἀντωτέρῳ ἵσταται.

Εἶπεν ηὖη τί σημαίνει αὐτῷ τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω καὶ τὸ πρῶτον καὶ τὸ ὄστατον, ὅτι ἄνω μέν φησι καὶ πρῶτον ὁ αὐτὸς μὲν ἄλλους κατηγορεῖται, ὁ τούτου δὲ μηδὲν ἄλλο, ὑμοίως κάτω καὶ ὄστατον ὁ αὐτὸς μὲν οὐδενὸς κατηγορεῖται, αὐτοῦ δὲ ἄλλο. φησὶν οὖν ὅτι, ἐπειδὴ αἱ καταφάσεις ἴστανται 25 ἐπὶ τὸ ὄντο, τουτέστι φύσισασι ἐπὶ τὸ καθολικώτατον ἴστανται. ἀνάγκη καὶ τὰς ἀποφάσεις στήναι, εἴ γε ἀδύνατον ἀπόφασιν ἔμμεσον δειγμῆναι δύχα καταφάσεως.

1 τοῦ λίθου] μέσον ὅρον a² λαβεῖν scripsi: λαβῶν a: om. RU 2 τοῦτο γάρ om. R καὶ om. a¹ συναγάγω R: συνάγω a² ante χρεμετιστικὸν add. τὸ a 4 τὸ δὲ αἰσθητικὸν τῷ χρεμετιστικῷ a 7 ante οὗτον add. καὶ U δεικνύοι a Arist.: δεικνύῃ RU (A B D d e f u n p, corr. M) cf. vs. 14 τὸ a Ua (M, re. A. pr. B u) cf. vs. 15 8 τῷ β̄ a Arist.: τῶν β̄ RU cf. vs. 14 10 ἔγειτ Ra 11 καθολικώτατον Ua 12 ὅτι om. R τὸ β̄ τοῦ scripsi: inv. ord. RUa 12. 13 ἀποφαθήσεται scripsi cf. p. 205,31: ἀποφανθήσεται libri 13 καὶ³ a: om. RU 14 οὗτοι addidi δ² om. a δεικνύῃ R εἰ ἀναγκαῖον a: om. R 15 ὅτι om. R 16 μὴ om. R οὐπάρξῃ U 18 οὗτος—19 οὐπάρξει om. a 21 εἰπεν] e. 19 p. 81b37 sq. cf. p. 82a 20. 21 24 ὅτι om. Ua 26 ἀδύνατον om. a¹ ἔμμεσον a² post ἔμμεσον add. οὐκ ἔντι a¹ 27 ἀνει a¹

p. 82b 21 Ὁ δὲ τρίτος τρόπος γάν· εἰ τὸ μὲν Α τῷ Β παντὶ ὑπάρχει, 51v
τὸ δὲ Γ μὴ ὑπάρχει, οὐ παντὶ ὑπάρχει τὸ Γ τῷ Α. 10

Μετῆλθεν ἐπὶ τὸ τρίτον σχῆμα. ἐν τούτῳ δὲ καθόλου μὲν οὐδὲν
δείκνυται, μερικὰ δὲ πάντα· πλὴν ἐκ περιουσίας συγχωρεῖ καὶ ἐν τούτῳ
δείκνυσθαι τὸ καθόλου ἀποφατικόν, καὶ οὕτω δείκνυσιν ὅτι οὐδὲ διὰ τούτου 15
ἐνδέχεται ἐπ' ἄπειρον ιέναι τὰς ἀποφάσεις. λαμβάνει δὲ τὴν ἐλάττονα
καταφατικήν, τὴν ΑΒ (ὅτι γάρ πάντως ἐν τῷ τρίτῳ τὴν ἐλάττονα εἴναι
καταφατικήν), ἀποφατικὴν δὲ τὴν μείζονα, τὴν ΓΒ. εἰ οὖν τὸ Γ οὐδὲν
τῶν Β, τὸ δὲ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Γ οὐ παντὶ τῷ Α. εἰ οὖν δέοις διὰ
10 μέσου ἄλλου δεῖξαι ὅτι τὸ Γ οὐδὲν τῷ Β, πάλιν διὰ τοῦ τρίτου σχήματος
δεῖ πάντοτε τὴν ἀποφατικήν μείζονα ποιεῖν καὶ τὸν μέσον δρον ἀεὶ μερι-
κώτερον λαμβάνειν τοῦ ἐλάττονος, ἵνα καὶ κατηγορεῖσθαι αὐτοῦ δύνηται 20
οἱ ἐλάττων. οἷον ἔστω μείζων μὲν ζῷον, ἐλάττων δὲ ἀναίσθητον, μέσος
δὲ ἄψυχον· ἀναίσθητον οὖν παντὶ ἀψύχῳ, ζῷον δὲ οὐδὲν ἀψύχῳ, καὶ ζῷον
15 οὐ παντὶ ἀναίσθητῳ, δρον ἐπὶ ταῖς προτάσεσιν. εἰ οὖν δέοις δεῖξαι τὴν
ἀποφατικήν, λέγω δὴ ὅτι ζῷον οὐδὲν ἀψύχῳ, δεῖ μέσον δρον μερικώτερον
λαβεῖν τοῦ ἐλάττονος, λέγω τοῦ ἀψύχου, οἷον λίθον· ἄψυχον παντὶ λίθῳ,
ζῷον οὐδὲν λίθῳ, καὶ ζῷον οὐδὲν ἀψύχῳ. πάλιν εἰ δέοις τὴν ἀποφατικὴν
20 δεῖξαι, δεῖ μερικώτερον λαβεῖν μέσον τοῦ λίθου. οἷον, εἰ τύχοι, μαργνῆται
λίθοιν, καὶ οὕτως ἐφεξῆς. ἐπεὶ οὖν καὶ ἐπὶ τὸ κάτω θεαταῖς αἱ κατα-
φάσεις, δῆλον ὅτι καὶ αἱ ἀποφάσεις στήσονται. καὶ δῆλον ὅτι ἐπὶ μὲν
τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου σχήματος ἡ ὁδὸς ἐπὶ τὸ καθολικώτερον γίνεται
διὰ τὸ τὸν μέσον δρον τοῦ ἐλάττονος ἐπὶ πλέον εἶναι, ἐνταῦθα δὲ ἐν τῷ
τρίτῳ, ἐπειδὴ μερικώτερος ἔστι τοῦ ἐλάττονος ὁ μέσος, ἐπὶ τὸ κάτω
25 πρόεισιν.

p. 82b 29 Φανερὸν δ' ὅτι καὶ ἐὰν μὴ μιᾷ ὁδῷ δεικνύηται ἀλλὰ 30
πάσαις, ὅτε μὲν ἐκ τοῦ πρώτου σχήματος, ὅτε δὲ ἐκ τοῦ δευ-
τέρου ἢ τρίτου, ὅτι καὶ οὕτω στήσεται.

'Επειδὴ ὡς ἐπὶ ἑκάστου ἴδιᾳ σχήματος ἐποιήσατο τὰς ἀποδείξεις, καν
30 μὴ δι' ἑνὸς σχήματος, φησί, προτίστεις οἱ συλλογισμοὶ ἄλλ', εἰ τύχοι, ἢ μὲν
ἀποφατικὴ πρότασις δειχθείη διὰ τοῦ πρώτου σχήματος, ἢ δὲ ἀποφατικὴ

2 τῶ RU: φ τὸ a Arist. 3 ἐν φ, om. δὲ a μὲν om. U οὐ R
4 συγχωρεῖ post 5 δείκνυσθαι colloq. a 5 καταφατικόν pr. U 7 πρὸς a¹
τῶ Ra¹: om. Ua² τρίτῳ RUa²: σ a¹ 9 τῶν RU: τῷ a τῶν (ante β alt.) R
14 δὲ utrumque om. R 17 post λέγω add. δὲ a² οἶον RUa²: ἢ a¹ λίθου Ra¹
post ἄψυχον add. ζῶν ἄψυχον U: ζῶν a² 19 μέσον λαβεῖν μερικώτερον α
μαργνῆται R 20 τὰ a 22 post καὶ add. τοῦ U τὰ καθολικώτερον U
23 ἐπὶ πλέον τοῦ ἐλάττονος a 24 μέσος a¹: πρώτος Ra²: μέσος πρώτος U post
μέσος add. καὶ a¹ 27 μὲν om. R 28 ἢ a Arist.: ὅτε δὲ καὶ U: ἢ κτλ. om. R
30 φησι σχήματος a τύχῃ R μὲν a: om. RU 31 ἀποφατικὴ prius R:
καταφατικὴ Ua

ἡ παραληφθεῖσα εἰς δεῖξιν αὐτῆς μηκέτι διὰ τοῦ πρώτου δείκνυται ἀλλὰ 51^ο διὰ τοῦ δευτέρου, ὁμοίως καὶ ἡ ἀποφατικὴ πάλιν ἡ εἰς τὴν δεῖξιν αὐτῆς 55^ο παραληφθεῖσα διὰ τοῦ τρίτου, καὶ οὕτως ἐφεῖχες ποικίλλεται διὰ τῶν σχημάτων ἡ τῶν ἀποφατικῶν προτάσεων δεῖξις, καὶ οὕτως ἀνάγκη εἰς τὰς 59^ο ἀμέσους καταντῆσαι. εἰ γάρ τρία μέν εἰσι τὰ πάντα σχήματα, ἐν ἑκάστῳ δὲ ἐδείχθησαν πεπερασμένα καὶ αἱ ἀποφατικαὶ καὶ αἱ καταφατικαὶ προτάσεις, δῆλον ὅτι καὶ τὸ ἐκ πάντων συγκείμενον πεπερασμένον ἔσται.

p. 82b32 Τὰ δὲ πεπερασμένα πεπερασμένως ἀνάγκη πεπεράνθαι 10 πάντα.

10 Πεπερασμένα πεπερασμένως εἰπε, διότι, ὡς εἰπον, καὶ τὰ σχήματα πεπερασμένα ἔστι καὶ αἱ ἐν ἑκάστῳ προτάσεις. τινὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων ἀντὶ τοῦ πεπερασμένως ‘πεπερασμενάκις’ ἔχει. τοῦτο δὲ προσέθηκε, διότι ἐνεδέχετο καὶ τῶν ἐν ἑκάστῳ προτάσεων πεπερασμένων οὖσῶν τὸ ἐκ πάντων ἄπειρον εἶναι, εἰ ὁ τῶν σχημάτων ἀριθμὸς ἄπειρος 15 ἦν· νῦν δὲ τρία εἰσὶ τὰ πάντα.

p. 82b35 "Οτι δὲ καὶ ἐπ' ἐκείνων, λογικῶς μὲν θεωροῦσιν ὥδε φανερόν. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορούμενων δῆλον· εἰ γάρ ἔστιν ὄρισασθαι ἢ εἰ γνωστὸν τὸ τί ἦν εἶναι, τὰ δ' ἄπειρα μὴ ἔστι διελθεῖν, ἀνάγκη πεπεράνθαι τὰ ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορούμενα.

20 Δεῖξις ὅτι τῶν ἄκρων πεπερασμένων ὄντων ἀνάγκη καὶ τὰ μέσα πεπεράνθαι, καὶ ὅτι καθόλου τῶν καταφάσεων πεπερασμένων οὖσῶν ἀνάγκη 50 καὶ τὰς ἀποφάσεις πεπερασμένας εἶναι, μέτεισιν ἐπὶ τὰς λοιπὰς τῶν ὑποθέσεων, λέγω δὴ οὔτε ἐπὶ τὸ ἄνω ἐπ' ἄπειρον ἡ πρόσδος οὔτε ἐπὶ 25 τὸ κάτω. καὶ μᾶλιστά γε δείκνυσιν ὅτι οὐχ οἷόν τε ἐπ' ἄπειρον ἐπὶ τὸ ἄνω ίέναι· τοῦτο γάρ μᾶλιστά ἔστι καὶ τὸ δεύτερηναι δεόμενον. τὸ γάρ μὴ ἐπὶ τὸ κάτω ἐπ' ἄπειρον ίέναι τὰς κατηγορίας σχεδὸν προφανές ἀπαστοτίς γάρ οὐκ οἰδεν ὅτι ἔσχατα μὲν ἐν ταῖς κατηγορίαις τὰ ἀτομα, ταῦτα δὲ | κατ' οὐδενὸς κατηγορεῖται; εἰ μέντοι ἐπ' ἄπειρον ἐνδέχεται ἐπὶ τὸ 55^ο 30 ἄνω ἀνελθεῖν ἢ οὐ, καὶ μέχρι πόσου, οὐ δάρδιον συνιδεῖν. τοῦτο οὖν δείκνυσι διὰ πλειόνων ἐπιχειρημάτων, καὶ πρῶτον μὲν λογικώτερον, ἔπειτα δὲ καὶ πραγματειωδέστερον. λογικώτερα δέ φησιν ἐπιχειρήματα ὁ Ἀλέξαν-

2 ταῦτα: U 3 παραληφθεῖσα ante 2 εἰς colloc. a 4 ἀνάγκη καὶ οὕτως R
 5 ἔστι U 6 καταφατικαὶ — ἀποφατικαὶ R 8 πεπερασμένως Ua (re. n): πεπερασμενάκις R Arist. 11 εἰσὶ a τινὲς R 12 πεπερασμενάκις seriphi cf. ad vs. 8: πολλάκις RUa 13 εἴπει a 16 δὲ καὶ RU: δ' a Arist. 17 ἐπὶ κτλ.
 om. R 24, 25 τὰ—τὰ a 24 ἄπειρος, om. ἐπ' a 25 ἐπὶ τὸ—27 ἐπ' ἄπειρον
 om. Ra² 27 εἰναι Ra² 28 ὅτι a: om. RU ante τὰ add. ὄντα R
 29 post οὐδενὸς add. ἄλλου R κατηγορεῖται a: κατηγορεῖθαι RU 30 ἐλθεῖν U
 2^ο Ua²: ἀνάγκη Ra¹ 32 πραγματωδέστερον a

δρος τὰ ἀπὸ τῶν ὄρισμῶν, οἵς πρώτως κέχρηται· λαμβάνει γάρ οὗτοι εἰσὶν διαφορικοὶ καὶ ἔστιν ὄρισματα· τὰ πράγματα, μὴ δεῖξας τοῦτο. οὗτοι εἰσὶν διαφορικοὶ, ὅπερ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν λογικῶν ἐπιγειρημάτων λαμβάνει τοῦτο ὡμοιογῆμαν, οὗτοι ἔστιν ἀπόδειξις. ὁ μέντοι φιλόσοφος ἔλεγε μὴ διὰ τοῦτο λέγειν λογικὰ τὰ ἐπιγειρημάτα· ἐναργὲς γάρ οὗτοι εἰσὶν ὄρισμοί, εἰ μὴ ἀκαταληψίαν εἰσαγάγωμεν. νῦν δὲ τούτου πᾶς διαφέρει ἵππος ἀνθρώπου καὶ πῆλος κοινωνεῖ, καὶ τὰ λοιπὰ ὡσαύτως· τοῦτο δὲ ἀπὸ τοῦ εἰδένει τὰ κατ' οὐσίαν ἑκάστῳ κοινά τε καὶ λόγια ὑπάρχοντα ἐξ ὧν οἱ ὄρισμοί. σὺνδὲ λογικὰ πάλιν ἔφασκε λέγειν τὸν Ἀριστοτέλη τὰ πιθανὰ μὲν οὐκ 10 ἀλληλή δὲ ἀλλὰ τὰ ἐξ ἀλληλῶν μὲν προτάσεων καὶ ἀληθῆ, οὐ μὴ τὰ ἀποδεικτικὰ ἀλλὰ κοινότερα καὶ δυνάμενα πλείστιν ἐφαρμόσαι, οἱ τόν οὐ τὰ καθ' αὐτὸν μόνον κατηγορούμενα ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπάρχοντα κατηγορούμενα δείκνυται μὴ ἐπ' ἀπειρον προσέντα. οἷς ἔστιν ή ἀπὸ τῶν ὄρισμῶν δεῖξις, ή καὶ πρώτη κέχρηται. οὗτοι γάρ, φησί, τὰ ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορούμενά τινος 15 οὐκ ἐνδέχεται ἐπ' ἀπειρον κατηγορεῖσθαι, δῆλον ἐντεῦθεν. οἷον ἐν τῷ τί ἔστι τοῦ ἀνθρώπου κατηγορεῖται τὸ ζῷον τὸ λογικόν· τοῦ δὲ ζῷου πάλιν ἐν τῷ τί 20 ἔστι κατηγορεῖται ή οὐσία, τὸ ἔμβυγον, τὸ αἰσθητικόν. οὗτοι οὖν οὐκ ἐνδέχεται οὕτως ἐπ' ἀπειρον προσέναι, δείκνυταιν οὕτως. εἰ γινώσκωμεν τὰ πράγματα. ἔκαστον δὲ γινώσκεται διὰ τοῦ οἰκείου ὄρισμοῦ, οἱ δὲ ὄρισμοὶ ἐκ γενῶν 25 καὶ τῶν οἰκείων τοῦ πράγματος διαφορῶν, ἀνάγκη δήπου, εἰ γινώσκομεν τοὺς ὄρισμούς, εἰδέναι ἔκαστον τὸν ἐν τῷ ὄρισμῷ παραλαμβανομένων, πάλιν διὰ τῶν οἰκείων ἔκαστου ὄρισμῶν παραλαμβάνοντας τό τε γένος ἔκαστου 30 καὶ τὴν διαφοράν. εἰ τοίνυν ἐπ' ἀπειρον ἀνίστιν αἱ κατηγορίαι καὶ πᾶν τὸ ληφθὲν ἔχει τι ἔτερον ἔαυτοῦ καθολικώτερον καὶ γενικώτερον, γνῶναι δὲ ἔκαστον οὐκ ἐνδέχεται τὸν μὴ εἰδότα τί τε τὸ τούτου γένος ἔστι καὶ τίνες αἱ διαφοραί, τὰ δὲ ἀπειρον διεκλίθειν ἀδύνατον, ἀδύνατον ἄρα η ὄρισμαί τι η διλοις γνῶναι. δεῖ γάρ εἰς τὸ γνῶναι τὸν ἀνθρωπὸν λαβεῖν τὸν ὄρισμὸν αὐτοῦ, τουτέστι τὸ γένος καὶ τὰς διαφοράς, καὶ τούτων ἔκαστον 35 γνῶμεν. τὸ αὐτὸν ποιῆσαι καὶ ἐπ' ἐκείνων ὡσαύτως. καὶ τοῦτο ἐπ' 40 ἀνθρωπον εἰ τοίνυν τὸ ἀπειρον διεκλίθειν ἀδύνατον, ἀδύνατον ἄρα γνῶναι τὸν ἀνθρωπον η ὄρισματα. ὥστε εἰ τοῦτο φεύδοις καὶ ὄριζόμεθα τὰ πράγματα καὶ ἀληθῶς ὄριζόμεθα, ἀδύνατον ἄρα ἐπ' ἀπειρον οὔνται τὰς κατηγο-

1 ἐπὶ Ua οἵς πρώτως a: ἢ πρώτως R: τῷ πρώτῳ U διέστι λαμβάνει, om. γάρ U εἰσὶν Ra: οἱ U 2 τοῦτο om. a: τοῦ U 5 post γάρ add. εἴναι R 6 ante ἔπος add. ὁ Ua 7 ἀπὸ scripsi cf. ad vs. 1 et p. 165,9: ἐπὶ RUA^a: ἐπεὶ a¹ τοῦ Ua^a: τὸ Ra¹ 9 ἀλλ' οὐδὲ Ra¹, corr. U: διλοις δὲ a², pr. U λέγειν ἔφασκε R: Εἴης φάσκειν a¹ post ἀριστοτέλη add. η ἐρ̄ ἔκάστερα R 10 τὰ alt. deleverim 11 καὶ Z cf. p. 250,11: om. RUA οὐ Ua: καὶ R 13 οἵτι εἰσὶν αἱ—δεῖξεις Ua 13,14 οἵτι—πρώταις a 14 τρισ om. a 16 τὸ δὲ λογικὸν τοῦ U 17 post οὖν add. ταῦτα a 18 οὕτως prius om. a γνωστόμενα Ua post πράγματα add. εἴτιν a 21 post εἰδέναι add. καὶ a παραλαμβανομένων a 22 τὸν οἰκεῖον—ὄρισμὸν a¹ παραλαμβάνοντα R: παραλαμβάνεται a¹ τε om. Ra¹ 23 η διαφορά a¹ έτι R: εἰς a¹ ἀντασιν a¹: ἀντασιν RUA^a 24 τι om. U 25 οὐκ om. R γένος τοῦτο R 27 δεῖ Z: δεῖν RUA 28 τοῦτο δὲ ἔστι U αἱ διαφοραὶ U

ρίας. τούτῳ οὖν τὸ ἐπιγείρομα λογικὸν ἐκάλεσε, διότι πρῶτον μὲν ἡ τῶν 52τ
ὅρισμὸν λῆζεις τῆς λογικῆς ἔστιν ἐφόδου, ἐπειτα, διὰ τῷ αὐτῷ δεκάνυμεν
ὅτι οὐδὲ ἄλλῃ τῶν κατηγοριῶν ἐπ' ἀπειρον πρόεισι. τὰ αὐτὰ γάρ καὶ περὶ τοῦ
τοῦ ποιεῖν ἐρήνηρεν καὶ περὶ τοῦ ποιοῦν καὶ τούτων γάρ ἡ γνῶσις διὰ τῶν
ἢ ὁρισμῶν. διὰ τοῦτο οὐδὲ αἱ κατὰ τῆς οὐσίας τῶν συμβεβηκότων κατηγο-
ρίαι ἐπ' ἀπειρόν εἰσιν· εἰ γάρ ἐκάτετη τῶν κατηγοριῶν πεπέρασται, καὶ τὸ
ἐκ πάντων δῆλον διεπερασμένον ἔσται.

p. 83 a 1 Και οἱ λόγοι οὗτοι ἔχοντες λέγομεν. ἔστι γάρ εἰπεῖν ἀληθικὸς τὸ
λευκὸν βαδίζειν καὶ τὸ μέγα ἐκεῖνο ξύλον εἶναι.

10 Τέπειδὴ βούλεται δεῖξαι διεπειρον γνώνται αἱ κατηγορίαι. 35
διακίρεσιν πρῶτον ποιεῖται τῶν κατηγορούμενων, ποιαγῆς κατηγοροῦνται.
Ηπερ καὶ γάρ μὲν ἐποίησε· οὖν δὲ ἐντελέστερον ἐπεξέργεται τῇ διαιρέσει.
δύο γάρ τούτων ὅντων ἐν ταῖς οὐσίαις, οὐσιῶν τε καὶ συμβεβηκότων. ἡ οὐσία
οὐσίας κατηγορεῖται ἡ συμβεβηκότης οὐσίας ἡ οὐσία συμβεβηκότης ἡ συμ-
15 βεβηκότης συμβεβηκότης. οἷον οὐσία μὲν οὐσίας, ὡς διεπειρον τὸν ἀνθρωπὸν
εἰπωμεν εἶναι ζῷον· συμβεβηκότης δὲ οὐσίας, ὡς διεπειρον τὸν ἀνθρωπὸν εἰπωμεν 40
εἶναι λευκόν. καὶ ταῦτα μὲν ἀπλῶς καλεῖ κατηγορίας· κατὰ φύσιν γάρ ἡ
τε κοινοτέρα οὐσία τῆς μερικωτέρας κατηγορεῖται καὶ ἔτι τὸ συμβεβηκότης
τῆς οὐσίας ἐν ὑποκειμένῳ γάρ τῇ οὐσίᾳ διέτεται τὸ συμβεβηκότης. διεπειρον
20 δὲ ἡ οὐσία συμβεβηκότης κατηγορεῖται, ὡς διεπειρον φαμὲν 'τὸ λευκὸν ἐκεῖνο
ξύλον ἔστιν', ἡ συμβεβηκότης συμβεβηκότης, ὡς διεπειρον εἰπωμεν 'τὸ φαλακρὸν
ἐκεῖνο λευκόν ἔστι', τὰ τοιαῦτα, φρσν, ἡ οὐδὲ δίλως λεπτέον κατηγορέις ἡ τὸ
δῆλον τοῦτο κατὰ συμβεβηκότης κατηγορίας καὶ παρὰ φύσιν κατηγορίας. οὐδὲ 45
γάρ πέρικαν οὔτε συμβεβηκότης συμβεβηκότης ὑποκειμειαι οὔτε μὴν συμβεβη-
25 κότης οὐσίᾳ. διαιροῦντε δὲ καὶ ταῦτα, καὶ τὴν μέν φασιν ὑπεράτερον
κατὰ συμβεβηκότης κατηγορίαν, τὴν συμβεβηκότης συμβεβηκότης κατηγοροῦνταν
(συμβεβηκότης γάρ τῷ φαλακρῷ καὶ λευκῷ εἰναι), τὴν δὲ παρὰ φύσιν. τὴν
οὐσίαν συμβεβηκότης κατηγοροῦνταν. κυρίως γάρ αὕτη παρὰ φύσιν τὸ
περιφύλακτον ὑποκειμειαι κατηγοροῦντα τὸ δὲ κατηγοροῦνταν οὐσίαν. ἐνδέ- 50
30 γεται δὲ καὶ συμβεβηκότης συμβεβηκότης κατὰ φύσιν κατηγορεῖν, ὡς διεπειρον
τὸ καθολικότερον τοῦ μερικωτέρου κατηγορῶμεν, οἷον τὸ λευκὸν γρῦπα

2 τῷ U: τούτῳ τῷ R: τούτῳ α 3 γάρ αὐτὰ α 6 πεπεράσθαι U
7 πεπερασμένον ἔσται δῆλον διεπειρον διεπειρον διεπειρον διεπειρον Arist.:
inv. ord. a: ξύλον ἔστεν U 11 ποιεῖται πρότερον U 12 ἐποίησε] c. 19 p. 81 b 24 sq.
cf. p. 82 a 20 13 οὖτι, τῶν τε οὐσιῶν α post καὶ add. τῶν Ua 15 οὖτι RU:
καὶ a 15, 16 εἰπω τὸν ἀνθρωπὸν α 16 εἰναι om. U 16, 17 εἰπω λευκὸν
εἰναι a 17 ὑπλᾶς U ante κατὰ add. καὶ Ua κατὰ φύσιν bis U 20 δὲ
om. a κατηγορεῖται Ua φαμὲν RU: εἰπω α 21 ἔστιν ἡ RU: εἰναι a
post συμβεβηκότης add. δὲ a εἰπω α 21, 22 τὸ λευκὸν ἐκεῖνο φαλακρόν al
22 post τοιαῦτα add. δὲ a ἡ prius om. Ra κατηγορίας post
οὐδὲ colloc. a 23 ὑπεράτερον scripsi: ὑπεράτερον RU: εἰπειράτερον a ante κατὰ
add. καὶ Ua 28 post φύσιν add. ἡ Ua 29 τὸ δὲ Ra: καὶ τὸ U
ὑποτεθεῖσα a 31 κατηγοροῦμεν Ua

ἐστι. καὶ μῆποτε οὐδὲ δεῖ ἐπὶ τούτων λέγειν συμβεβηκότος κατηγορεῖσθαι οὐδὲ γάρ συμβέβηκε τῷ λευκῷ τὸ γράμμα ἔστι τὸ λευκόν, ὡς τὸ καθολικώτερον τοῦ μερικωτέρου κατηγορεῖται [δέ]. διότι οὐκ ἀν λέγοι τις συμβεβηκότης συμβεβηκότος | κατηγορεῖσθαι. 52^v 5 διέλωμεν τοίνυν τὸ μόριον τούτο δίχα καὶ φήσωμεν, ὡς ὅταν συμβεβηκότης συμβεβηκότος κατηγορῆται, ἢ παρὰ φύσιν γίνεται ἡ κατηγορία, ὡς ὅταν ἐξ ἄλλης κατηγορίας συμβεβηκότης ἀλλού συμβεβηκότος κατηγορῆται, ἢ κατὰ φύσιν, ὡς ὅταν ἄμφω ἐκ τῆς αὐτῆς τοσαυταχῶς οὖν τῶν κατηγοριῶν λεγομένων ζητοῦμεν νῦν περὶ τῶν κατὰ φύσιν κατηγοριῶν, αἵτινες καὶ 10 κυρίως εἰσὶ κατηγορίαι, εἴτε ἐπὶ διπειρον αὗται προσέρχονται εἴτε μή. δειχθήσεται δὲ ὅμως ἐκ περιουσίας ὅτι οὐδὲ τὰς παρὰ φύσιν κατηγορίας ἐνδέχεται ἐπ' ἄπειρον προσέλθειν.

Καθόλου δὲ ὡδε λέγομεν· ἔστι γάρ εἰπεῖν ἀληθῶς τὸ λευκὸν βαδίζειν. καθόλου, ἀντὶ τοῦ 'κοινῶς', περὶ πάσης εἰπωμεν κατηγορίας, 15 ποσαχῶν λέγεται. τὸ δὲ λέγειν τὸ λευκὸν βαδίζειν συμβεβηκότης ἔστι συμβεβηκότος κατηγορεῖν· τούτου δὲ οὐδὲ ἐμνήσθη πρότερον. τὸ δὲ καὶ τὸ μέγα ἐκεῖνο ἔύλον εἶναι οὐσίαν συμβεβηκότης· τὸ μὲν γάρ μέγα τοῦ ποσοῦ, τὸ δὲ ἔύλον τῆς οὐσίας. τὸ δὲ καὶ πάλιν τὸ ἔύλον μέγα 10 εἶναι συμβεβηκότης οὐσίας. τὸ δὲ οὐσίαν οὐσίας κατηγορεῖν, οἷον τὸν ἄνθρωπον ζῆτον εἶναι, νῦν παρῆκεν ως ἤδη εἰπών ἐν οἷς ἀρτίως ἔλεγεν "ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορουμένων δῆλον". <δῆλον> οὖν ὅτι ώς σαφὲς παρῆκεν.

p. 83a4 "Ετερον δή ἔστι τὸ οὗτως εἰπεῖν καὶ τὸ ἐκείνως.

Οὗτω μέν, ως ὅταν εἰπωμεν τὸ ἔύλον μέγα εἶναι, ἐκείνως δέ, 25 ως ὅταν εἰπωμεν τὸ μέγα ἐκεῖνο ἔύλον εἶναι καὶ τὰ λοιπά· τὸ μὲν 15 γάρ ἔστι κατὰ φύσιν, τὸ δὲ παρὰ φύσιν.

2 τὸ prius R: τῷ Ua τὸ alt. delevi 3 τὸ alt. om. U ante κατηγορεῖται add. οὐ Ua ^a	4 δέ delevi διέτι—λέγοι τις (λέγοιτά τι R) RUa ^a : οὐχ ώς αἱ κατηγορεῖσθαι RUa ^a : ἀλλά ώς καθολικώτερον μερικωτέρου α ¹ 5 διατροῦμεν οὖν Ua ^a φήσουμεν R 6 ώς om. R 7 κατηγορεῖται α ¹ 8 post αὐτῆς add. ώς κατηγορίας α ¹ 10 προσέρχονται αὗται U 12 ἐλθεῖν R: ἀνενεγκεῖν α ¹
13.14 lemma om. a 13 ἀληθὲς U 14 καθόλου om. R ἀντὶ—περὶ (πως R)—κατηγορίας RU: οὖν φησι περὶ πάσης κατηγορίας λέγομεν α ¹ 16 τούτου—πρότερον RUa ^a : διό καὶ τούτῳ ἐμνήσθη πρῶτον α ¹ πρότερον] cf. ad p. 235,12 16.17 τὸ δὲ καὶ scripsi: καὶ RU: τὸ δὲ λέγεται α ¹ 17 post οὐσίαν add. κατὰ Ua post συμβεβηκότος add. κατηγορεῖ α ¹ 18 τὸ δὲ alt. α: τῷ U: om. R καὶ πάλιν τὸ R: συμβεβηκότης add. κατηγορεῖ α ¹ 19 εἶναι Ra: ἔστι U 20 ἐδή U: om. Ua 21 μὲν om. a οὖν prius om. Ua 22 δῆλον ἐν οἷς ἀρτίως Ra: καὶ ἐγένεται ἄρτι U 23 δὲ R 24 οὕτω alt. addidi οὖν alt. α: om. RU 25 οὐς—ἔύλον εἶναι α: om. RU κατὰ τὰ U τὰ μὲν—26 τὰ U	

p. 83a4 Ὅταν μὲν γάρ τὸ λευκὸν εἶναι φῶς ἔύλον, τότε λέγω ὅτι 52ν
φῶς συμβέβηκε λευκῷ εἶναι. ἔύλον ἐστίν.

Τουτέστιν οὐκ αὐτὸ τὸ λευκόν φῆμι ὑποκείμενον εἶναι τῷ ἔύλῳ (ποῦτο
γάρ οὐδενατο), ἀλλὰ ὅτι ὡςία ἦται συμβέβηκε τὸ λευκόν, αὐτῇ ἔύλον ἐστί.

5 p. 83a7 Καὶ γάρ οὕτε λευκὸν ὃν οὕθ' ὅπερ λευκόν τι ἐγένετο 20
ἔύλον.

Ἔπειδὴ τὰ ὑποκείμενα τοῖς κατὰ φύσιν κατηγορούμενοις ἦται ὅπερ τὸ
κατηγορούμενον ἐστὶν ἔκαστον ἦται ὅπερ τὸ κατηγορούμενόν τι (οἷον ὁ ἄν-
θρωπος λέγεται ζῷον εἶναι, καὶ ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ἦται ὅπερ ζῷον ἦται ὅπερ
10 ζῷόν τι. Ὅταν γάρ ἐξισάζω τὸ τε ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορούμενον,
τότε ὅπερ τὸ κατηγορούμενον ἐστὶν καὶ τὸ ὑποκείμενον· οἷον ὁ ἄνθρωπος νοῦς
καὶ ἐπιστήμης δεκτικός, καὶ [γάρ] ὁ ἄνθρωπος ὅπερ τὸ νοῦς καὶ ἐπιστήμης
δεκτικόν. τὸ αὐτὸν καὶ ἐπὶ τῶν ἀτόμων· οἷον λέγεται τὸ προσιὸν ἄνθρωπος
εἶναι, καὶ ἐστιν ἦται ὅπερ ἄνθρωπος ἦται ὅπερ ἄνθρωπός τις. ὅμοίως καὶ τόδε
15 λευκόν ἐστι, καὶ ἐστιν ἦται ὅπερ λευκὸν ἦται ὅπερ λευκόν τι), διὰ τοῦτο οὖν
φῆμιν ὅτι, Ὅταν εἴπω τόδε τὸ λευκόν ἔύλον εἶναι. οὕτε ὅπερ λευκὸν οὕτε
20 ὅπερ λευκόν τι φῆμι ὑποκείμενον εἶναι τῷ ἔύλῳ (οὐδὲ γάρ πέφυκεν ἦται
ποιότης τῇ οὐδίᾳ ὑποκείσθαι), ἀλλὰ ὅτι ἐκεῖνο φῶς συμβέβηκεν εἶναι
λευκῷ. τοῦτο ἔύλον ἐστίν. εἰ δὲ τοῦτο, κατὰ συμβέβηκός ἄρα φαμὲν τὸ
25 λευκόν ἔύλον εἶναι, καὶ ἐστι κυριώτερον παρὰ φύσιν. διότι ἦται κατὰ φύσιν
ἀντέστραπται τάξις.

p. 83a9 Ὅταν δὲ τὸ ἔύλον λευκόν εἶναι φῶς, οὐχ ὅτι ἐτερόν τι
ἐστι λευκόν, ἐκείνῳ δὲ συμβέβηκε ἔύλῳ εἶναι.

Οὐχ ὥσπερ, φῆσίν, Ὅταν φῶμεν τὸν μουσικὸν λευκὸν εἶναι, ἀλλο τι
25 ὑποκείσθαι φαμεν τῷ λευκῷ, ὥσπερ συμβέβηκεν εἶναι μουσικόν. καὶ διὰ
τοῦτο καὶ τὸν μουσικὸν λευκὸν εἶναι λέγομεν κατὰ συμβέβηκός, οὗτον δὴ καὶ
30 Ὅταν εἴπωμεν τὸ ἔύλον λευκόν εἶναι, ἐτερόν τι φαμεν εἶναι ὑποκείμενον τῷ
τῷ λευκῷ, φῶς συμβέβηκεν εἶναι ἔύλῳ, ἀλλὰ αὐτὸν ὅπερ ἔύλον ἐστὶν ἦται ὅπερ

1 μὲν ομ. U τότε Ra, pr. U: τοῦτο corr. U 2 post εἶναι add. τοῦτο U
3 αὐτῷ τῷ λευκῷ U ἐπέμενον εἶναι τὸ ἔύλον Ua² 4 Ὅταν R 8 an τοῦ
κατηγορούμενού; cf. p. 241,10 9 ante ζῷον alt. add. τὸ a 10 γάρ ομ. R
11 τότε τὸ ὑποκείμενόν ἐστιν ὅπερ καὶ τὸ κατηγορούμενον a 12 γάρ delevi
post ἄνθρωπος add. αὐτῷ ἐστι a 13 τὸ αὐτὸν RU: τοῦτο a ante οἷον add.
τὸ U ὁ ἐπιὸν U 14 τὸ U post ὄμοιός add. δὲ R 15 ἦται
λευκόν τι—20 ἔύλον εἶναι iterat R 16 ὅπερ λευκόν οὕτε ομ. U 18 ὅτι a:
ὅταν RU 20 κυριώτερον RU: κυριωτέρα ἡ πατὴ φύσιν τῆς a 23 ἐκεῖνο a
24 οὐχ ὥσπερ (ὅπερ R)—φῶμεν RUa²: Ὅταν φῆσιν εἴπωμεν a¹ εἶναι ομ. U: οὐχ
30 ὅπερ λευκὸν λέγομεν a¹ 25 φῶς—μουσικῷ fort. recte a¹ cf. vs. 28 καὶ ομ. a¹
26 τὸν scripsi: τὸ libri εἶναι Ua²: ἐστι Ra¹ κατὰ συμβέβηκός λέγομεν a¹
27 ante ἐτερόν add. οὐχ Ua 28 ἔύλον (post εἶναι) a αὐτὸς (τὸ) conicio

ξύλον τι, φαρὲν λευκὸν εἶναι· αὐτὴν γάρ η̄ τοῦ ξύλου οὐσίᾳ ὑπόκειται· τῷ 52^v λευκῷ.

p. 83^a14 Εἰ δὴ δεῖ νομιθετῆσαι. ἔστω τὸ οὗτο λέγειν κατηγορεῖν.

Ἐπειδὴ μὴ ἐφρόντισαν οἱ ἀρχαῖοι τῆς διαφορᾶς τῶν οὗτω κατηγορου- 45
5 μένων θέσθαι ὀνόματα, διὰ τοῦτο αὐτὸς ὀνοματοθετεῖ, ὅπερ καὶ ἐν ταῖς Κατηγορίαις ἐποίησεν ἐν τοῖς περὶ τῶν πρός τι λόγοις. πηδαλιωτόν τι ὀνο-
μάσας καὶ πτερωτὸν καὶ κεφαλωτὸν καὶ τὰ τοιαῦτα.

p. 83^a18 Ὅποκείσθω δὴ τὸ κατηγορούμενον κατηγορεῖσθαι δεῖ.
οὐ κατηγορεῖται, ἀπλῶς. ἀλλὰ μὴ κατὰ συμβεβηκόντιον οὕτω γάρ
10 αἱ ἀποδείξεις ἀποδεικνύουσιν.

Διελὼν τὰ κατηγορούμενα ποσαχῆν κατηγορεῖται καὶ εἰπὼν ἵει δεῖ νομο- 50
θετῆσαι. ἔστω τὸ μὲν ἀπλῶς κατηγορεῖν, τὸ δὲ η̄ μηδὲ ὅλως κατηγορεῖν
η̄ κατὰ συμβεβηκόντιον, πλατύτερον ἐπεξεργόμενος τὸ προκείμενον ἀναλαμ-
βάνει τὸν λόγον καὶ τοῖς κατὰ μέρος ἐπεξεργεῖται. φησιν οὖν ὅτι Ὅποκείσθω
15 δὴ ταῦτα εἶναι τὰ κυρίως κατηγορούμενα ὅσα μὴ κατὰ συμβεβηκόντιον κατη-
γορεῖται. τὸ δὲ ἀεὶ προσέμηκεν. οὐκὶ ὅτι δεῖ τὸ κατηγορούμενον ἀεὶ κατη-
γορεῖσθαι, ἀλλ᾽ ὅτι δεῖ, ὅσα μὴ κατὰ συμβεβηκόντιον κατηγορεῖται. ταῦτα δὲ
20 κυρίως ἐστὶ κατηγορούμενα. τίνα δὲ ταῦτα, ἦδη φθάσας εἰπεν, ὅσα η̄ ἐν
τῷ τι ἐστι τῶν οὐσιῶν κατηγορεῖται η̄ συμβεβηκόντιον τοῖς οὐσίαις. ὅτι δὲ τὰ
κυρίως κατηγορούμενα ταῦτα ἐστι, δείκνυσιν ἐν οἷς φησιν οὕτω γάρ αἱ
ἀποδείξεις δεικνύουσιν.

p. 83^a21 Ωστε η̄ ἐν τῷ τι ἐστιν η̄ ὅτι ποιὸν η̄ ποιὸν καὶ τὰ ἔξη.

Εἰ γάρ αἱ ἀποδείξεις τὰ ὑπάρχοντα τοῖς πράγμασιν ἀποδεικνύουσι,
τοῦτο δὲ ἐστὶν η̄ τὸ τι ἐστι τῶν πραγμάτων. λέγω δὴ τοὺς ὄρισμάς, η̄ τὸ
25 ποιὸν τῶν οὐσιῶν η̄ τὸ ποιὸν η̄ τινα τῶν ἀλλων κατηγοριῶν (οἷον ὅταν
μὲν ζητῶμεν, εἰ τύχοι, περὶ οὐρανοῦ, πάτερον ἐκ τῶν τετράρων στοιχείων
συνέστηκεν η̄ ἑτέρας τινός ἐστι οὐσίας, τὸ τι ἐστιν αὐτοῦ ζητοῦμεν. ὅταν

1 post ξύλου add. τοῦτο U 3 δεῖ δὲ U ὀνοματοθετῆσαι U (γρ. ὀνοματοθετῆσαι D p)
5 ὀνοματοποιεῖ U ὥσπερ α 5.6 ἐν ταῖς Κατηγ.] c. 7 p. 7^a12 6 ἐν
(om. R) τοῖς—λόγοις RUa²: κατὰ τοὺς—λόγους α¹ τῶν Ua²: τοῦ Ra¹ ἐπὶ τι U
τι alt. U: τὸ ποιὸν α 8 κατηγορεῖσθαι τὸ κατηγορούμενον U 9 post κατηγο-
ρεῖται add. κατὰ φύσιν R 11 εἰπεν R 11.12 δεῖ δὲ ὀνοματοθετῆσαι, om. εἰ Ua²
12 κατηγορεῖν alt. post 13 συμβεβηκός colloc. a¹: utroque loco habet R 13 η̄ RUa²:
ἀλλὰ α¹ 14 ἐπεξεργεῖται RU: ἐνδιατρέψει asterisco notatum, cui tamen in mantissa
nihil respondet a 16 τὸ δὲ—17 κατηγορεῖται om. R 18 εἰπεν] p. 83^a14
22 ὅτι om. U 23 τοῖς R: ἐν τοῖς Ua 24 τὸ prius RU: ἐν τῷ a
εἶναι U post ὄρισμάς add. οἵτινες εἰσὶ κατ' οὐσίαν τοῖς ὄριστοις a 26 post
μὴν add. γάρ U περὶ οὐρανοῦ εἰ τύχοι R

δὲ πότερον σφαιροειδῆς ἔστιν η̄ ποῖον ἔτερον ἔχει σχῆμα, τὸ ποιόν. οἵταν δὲ πότερον ἀπειρος η̄ πεπερασμένος, τὸ ποιόν. οἵταν δὲ πότερον πάντα τὰ ὄντα ἐντὸς αὐτῶν περιέχει η̄ οὖ, τὸ πρός τι. οἵταν δὲ πότερον δρᾶ εἰς τὰ τὴδε η̄ οὖ, καὶ δρῶν ἀρσα καὶ ἀντιπάτεροι η̄ οὖ. τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάτερεν· οἵταν δὲ πότερον ἀλίος η̄ οὖ, τὸ ποτέ· καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἀνταύτως, εἰ τοινούν περὶ ταῦτα μὲν πᾶσα ἀπόδειξις ταῦτα δὲ τῶν οὐδιῶν κατηγορεῖται, λέγω δὴ οἵ τε ἀριστοὶ καὶ τὰ μέρη αὐτῶν καὶ αἱ λοιπαὶ κατηγορίαι, οἷοντας ταῦτα εἶναι τὰ κυρίως κατηγορούμενα. οἵτι δὲ τοσαῦται μόνον αἱ κατηγορίαι αἱ κατὰ τῶν οὐδιῶν λεγόμεναι, ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς λαμβάνει· δὲ γάρ ἂν εἴπῃς τῶν ὄντων, πάντως ὅποι μίαν τούτων ἀνάγεται. τί οὖν; οὐκ ἀποδείκνυσιν ὁ γεωμέτρης τὰ συμβεβηκότα τοῖς σχήμασιν, οἷον οἵτι τοὺς τριγώνους αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν δριμαῖς ἴσαι, καὶ οἵτι τοὺς κύκλους αἱ ἀπὸ τοῦ κέντρου ἴσαι, καὶ οἱ ἀριθμητικὰ τὰ τοῖς ἀριθμοῖς συμβαίνοντα; πῶς οὖν οὐχὶ συμβεβηκότα συμβεβηκότιν ἀποδεικνύσαι; φαμὲν οὖν οἵτι μόνια ταῦτα, εἰ καὶ κατὰ συμβεβηκότος ὑπάρχει τοῖς σχήμασιν, ἀλλὰ ἔστι συμπληρωτικὰ τῆς οὐδίας αὐτῶν καὶ οἷον εἰδοποιοὶ διαφοραί, αἱς γωρίζονται τῶν ἀλλων. οἱ οὖν ταῦτα ἐπισκεπτόμενοι οὐ τὰ κατὰ συμβεβηκότος ὑπάρχοντα τοῖς σχήμασιν ἐπισκεπτονται ἀλλὰ αὐτὴν τὴν ὑπαρξίαν αὐτῶν, οἵποις ἔχει, καὶ ἐκ τίνων συνεστήκασιν. ὕσπερ γάρ οὐχὶ ώς ἀλλ᾽ ὡς ἀλλοὶ τοις ὑπάρχει 20 τῷ ἀνθρώπῳ τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν η̄ τὸ θυγῆτὸν η̄ τι τῶν ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἐκ τούτων συμπληρούμεναι. οὕτω καὶ οἱ κύκλοι ἐκ μόνια τῶν ἐνθεωρουμένων ἐν αὐτῷ θεωρεῖται. ὑμαίνως καὶ τὸ τρίγωνον, ἐπεὶ τρίγωνον, οὐκ ἂν εἴη δὲ μὴ ἔχει τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν δριμαῖς ἴσας η̄ τὰς δύο πλευρὰς τῆς λοιπῆς μείζους, ἀλλ᾽ εἴ τι τούτων γωρισθείη, εὐθὺς καὶ τὸ 25 εἶναι τρίγωνον ἀπόλλυται. καὶ ἐπὶ πάντων ὠσαύτως. πλὴν οἵτι ἐκεῖνο προσφανές, οὓς οὐδὲμια ἐπιστήμη η̄ συμβεβηκότα συμβεβηκότιν ἀποδείκνυσιν. οἷον τῷ τριπλάκει, εἰ τόγοι, τὸ λευκόν, η̄ συμβεβηκότι οὐδίαν, οὓς τῷ λευκῷ τὸ ξύλον. ὕστε δῆλον οἵτι παρὰ φύσιν καὶ κατὰ συμβεβηκότος αἱ ποιαὶ ταὶς 30 κατηγορίαι. ἀπορήσεις δὲ ἂν τις πῶς φησιν ἀποδεῖξεις τὰς δεικνυόντας τὰ συμβεβηκότα ταῖς οὐδίαις. οἷον οἵτι η̄ γῆ σφαιροειδῆς η̄ οἵτι τάσδε ἔχει τὰς ποιήτηρας, ψυχράς, εἰ τόγοι, η̄ ξηράς. καὶ φαμὲν οἵτι οὕτω δεικνύσιν οἱ φυσικὸι οἵτι σφαιρικὴ η̄ γῆ, οὐχὶ οὓς καὶ ἀνὴρ οὐδὲ πρώτως ὑπάρχοντος

1 σφαιροειδὲς R post ποῖον add. τι α
τὰ ὄντα RU^a: τῶν α¹ 3 αὐτῶν libri
ἔχη η̄ οὖ R: αἴτιός ἔστι α¹ 3. 4 εἰς τόδε α 4 δρώηη α
alt. RU^a: η̄ α¹ 5 post λοιπῶν add. δὲ Ra
10 εἴποις α 12 οἵτι prius om. R post ἴσαι add. εἴσιν α
τοῦ κέντρου τοῦ κύκλου ἐπὶ τὴν περιφέρειαν ἴσαι εἴσιν α
15 καὶ om. Ra ἀλλὰ, om. ἔστι α 16 αὐτῶν add. U² post αὐτῶν add. εἴσιν α
21 συμπληρούνται U 22, 23 ἐπεὶ τρίγωνον addidi 24 γωρισθή R post
χωρισθείη add. τοῦ τριγώνου α 25 ἀπόλλησι α 26 η̄ α² συμβεβηκότα α¹:
συμβεβηκότος R: συμβεβηκέτε Οὐ^a συμβεβηκότε R: συμβεβηκότος τι α² 27 συμβεβη-
κότος R τῷ alt. om. α 28 τὸ om. R 29 ἀποδεῖξεις φησί α: φησιν om. R
31 ξηράς εἰ τόγοι η̄ ψυχράς R: ψυχράς η̄ ξηράς εἰ τόγοι α post οἵτι add. γῆσι R
32 ὁ γεωμέτρης α

2 πότερον prius addidi 2, 3 πάντα
περιέχει η̄ οὖ scripsi: περιέχη η̄ οὖ Οὐ^a:
περιέχει η̄ οὖ R: συμβεβηκότε R: συμβεβηκότος τι α² 27 συμβεβη-
κότος R: συμβεβηκέτε Οὐ^a συμβεβηκότε R: συμβεβηκότος τι α² 27 συμβεβη-
κότος R τῷ alt. om. α 28 τὸ om. R 29 ἀποδεῖξεις φησί α: φησιν om. R
31 ξηράς εἰ τόγοι η̄ ψυχράς R: ψυχράς η̄ ξηράς εἰ τόγοι α post οἵτι add. γῆσι R

τῇ οὐσίᾳ τῆς γῆς τοῦ τοιούτου σχήματος, ὅλῃ ὡς ἀπλῶς τῷ σχήματι 53^γ τῆς γῆς δεικνὺς ὑπάρχον τὸ σφαιροειδές. ὅμελει καὶ ἔτέρα τις ἦν γῆ 55 καὶ τὰ αὐτὰ περὶ αὐτὴν συνέβαινεν ἀπερ καὶ περὶ ταύτην, οὐδὲν ἡτον 57 ἔδειξε καὶ ἐκείνη τὸ σφαιροειδὲς ὑπάρχον· τῷ γάρ σχήματι τῆς γῆς καθ' 59 αὐτὸν τὸ σφαιροειδὲς ὑπάρχει. Ἡ οὖν διὰ τοῦτο φησιν ἀποδεῖξεις τὰς περὶ 61 τὰ συμβεβηκότα ταῖς οὐσίαις καταγινομένας ἐπιστήμας ἥ, ὅπερ καὶ μᾶλλον, 63 κοινότερον εἴοιε τὸ τῆς ἀποδεῖξεως ἐνταῦθα εἰρηκέναι ὄνομα καὶ οὐ κατὰ 65 τὰ πρόσθιαν αὐτῷ περὶ αὐτῆς διωρισμένα, ἵνα πᾶσαν ἀπλῶν δεῖξιν ἀλγήθῃ 67 καὶ ἐξ ἀλγήθων προτάσσεων ἀποδεῖξιν ἐνταῦθα ἀκούσωμεν, ὥσπερ καὶ τοὺς 40 69 ἁγίοράς φαμεν ἀποδεικνύειν καὶ τοὺς γραμματικοὺς ἀπλῶς, ἐὰν ἀλγήθως τι 71 ἀποδεικνύωμεν.

p. 83a24 "Ετι τὰ μὲν οὐσίαν σημαίνοντα διπερ ἐκεῖνο ἥ διπερ
ἐκεῖνό τι σημαίνει καθ' οὐ κατηγορεῖται.

Κατὰ κοινοῦ προσυπακούειν δεῖ τὸ 'ὑποκείσθω'. (ὑποκείσθω) οὖν 15 ἡμῖν, φησί, καὶ τοῦτο καὶ ὀμολογήσθω διτ, ἔταν τι οὐσιώδως κατηγορῆται τινος, τὸ οὐ κατηγορεῖται ἥ διπερ τὸ κατηγορούμενον ἐστὶν ἥ διπερ ἐκεῖνον 45 τι. εἰπομεν δὲ ἡδη περὶ τούτου. ἐάν μὲν γάρ εἰπω διτ ὁ Σωκράτης ἀνθρωπός ἐστιν ἥ ζῶν, εἰ μὲν πρὸς τὸν ὄριστικὸν ἀπίστω λόγον, διπερ τὸ 50 κατηγορούμενόν ἐστι, τοῦτο ἐστι καὶ τὸ ὑποκείμενον· εἰ μέντοι ὡς γένος ἥ εἰδος τὸ κατηγορούμενον θεωρήσω, διπερ τι ζῶν ἥ διπερ τις ἄνθρωπος ἐστὶν ὁ Σωκράτης. ἔχει δέ τινα ἥ λέξις ἀκατάλληλα.

"Ετι τὰ μὲν οὐσίαν σημαίνοντα, φησί, δηλοντί τῶν κατηγορούμενων 55 οὗσα οὐσίαν σημαίνει, διπερ ἐκεῖνο ἥ διπερ ἐκεῖνό τι σημαίνει καθ' οὐ κατηγορεῖται. δέξει γάρ λέγειν διτ τὸ κατηγορούμενον διπερ τὸ ὑποκείμενον

1 τῇ—σχήματος RUA²: τοῦ σφαιρικοῦ σχήματος τῇ γῇ a¹ post ἀπλῶς add. τοιαύτες a post σχήματι add. οὕσιης a 2 δεικνὺς scripsi: δείκνυσιν RUA 2.3 ἥν γῇ καὶ RUA²: τῇν οὐσίαν ἥν ἥ γῇ a¹ 3 post αὐτὰ add. δὲ a¹ αὐτῶν (ante συνέβ.) a² 4 γάρ scripsi: δὲ RUA 5 post ἀποδεῖξεις add. εἰναι a 8 πρόσθιν] c. 6 p. 74b5 sq. 9.10 καθὸ φρμὲν καὶ τοὺς ἁρτοράς a 14 ἐπὶ ὑπακούειν pr. U, corr. U² 15 φησί om. a 15 ἡμολογείσθω a: ὀντος a 16 εἰπομεν] p. 237,7 sq. 17 ὁ om. R U: ὀμολογείσθω a κατηγορεῖται a 16 εἰπομεν] p. 237,7 sq. 17 ὁ om. R 18 ἐπὶ U 20 post τι add. ἐστι Ua 21 ὁ om. R post σωκράτης add. ἥ καὶ οὕτως εἰ μέν ἐστι τὸ ὑποκείμενον εἶδος, λέγεται ἀπλῶς καὶ καθόλου διπερ τὸ κατηγορούμενον, ἤτοι τὸ γένος. εἰ δέ ἐστι τὸ ὑποκείμενον ἀτομον, τότε λέγεται μετὰ προσδιορισμοῦ διπερ τι τὸ κατηγορούμενον. τὸ γάρ τι προσκείμενον, παραστατικὸν ἐστι τῇ τοῦ ὑποκειμένου ἀπομήτητος a¹ 21 τι Ua¹ post τινα add. ἔξῆς R, post λέξις a¹ ἀκατάλληλον ἥ λέξις a¹ 22—p. 241,2 ἔτι—τῇν λέξιν RUA²: δοκει γάρ ἐναντία λέγειν οἷς βούλεται. βούλεται μὲν γάρ εἰπεῖν, διτ τὸ ὑποκείμενον, διπερ τὸ κατηγορούμενόν ἐστιν. ἥ διπερ τι. δοκει διὰ τῆς συνθήκης τῶν λέξιων, τὸ ἐναντίον λέγειν μᾶλλον. τουτέστιν, διτ τὸ κατηγορούμενον, διπερ τὸ ὑποκείμενόν ἐστιν. ἥ διπερ τι. καθ' ὑπερβατὸν δὲ τῇ λέξις ἀναγινωσκομένης, ἔσται ἥ τοῦ ῥητοῦ διάνοια κατὰ τὴν ἐναντίας ἀπολογίαν ἀποδέδομενην. ἔχει δὲ οὕσια. τὰ μὲν οὐσίαν σημαίνοντα, σημαίνει ἥτοι δηλοποιοῦσι καὶ παριστῶσι διτ ἐκεῖνο τὸ ὑποκείμενον, δηλοντί καθ' οὐ κατηγορεῖται οὐσιώδες, τὸ κατηγορούμενόν ἐστιν ἀπλῶς, διπερ ἐκεῖνο. ἥ διπερ ἐκεῖνό τι a¹ 22 post μὲν add. οὐν Ua² φασι R 23.24 καθ' οὐ κατηγορεῖται om. U 24. p. 241,1 διτ τὸ ὑποκείμενον R

ἐστίν· τούναντέν δὲ εἰπεῖν βιούλεται ὅτι τὸ ὑποκείμενον ὅπερ τὸ κατηγορούμενον ἐστίν. οὕτως οὖν καταστατέον τὴν λέξιν· | ἔτι τὰ καθ' οὗ κατηγορούμενον, γορεῖται τὰ οὐσίαν σημαίνοντα ἢ ὅπερ ἐκεῖνο, τουτέστι τὸ κατηγορούμενον, ἢ ὅπερ ἐκεῖνό τι σημαίνει.

5 p. 83a 25 "Οσα δὲ μὴ οὐσίαν σημαίνει ἀλλὰ κατ' ἄλλου υποκειμένου λέγεται, οὐδὲ ἐστι μήτε ὅπερ ἐκεῖνο μήτε ὅπερ ἐκεῖνό τι, συμβέβηκότα.

Καὶ τοῦτο, φησίν, ἡμῖν ὑποκείσθω, συμβέβηκότα ταῦτα καλεῖσθαι ὅσα κατ' ἄλλου μὲν ὑποκειμένου λέγεται, τὸ δὲ ὑποκείμενον τούτοις μήτε 10 ὅπερ τὸ κατηγορούμενον ἐστὶ μήτε ὅπερ τοῦ κατηγορούμενου τι. ὅταν γάρ εἴπω τὸν ἀνθρώπου λευκὸν εἶναι, οὕτω ὅπερ λευκὸν ἐστὶν ὁ ἀνθρώπος οὔτε ὅπερ τι λευκόν· δὸν συμβέβηκε τῷ ἀνθρώπῳ τὸ λευκὸν μηδὲν συντελοῦν εἰς τὸ εἶναι αὐτοῦ.

p. 83a 29 'Αλλὰ ζῷον ἵσως· ὅπερ γάρ ζῷον ἐστὶν ὁ ἀνθρώπος.

15 Τουτέστιν ὁ ἀνθρώπος ὅπερ ζῷον ἐστίν. τὸ δὲ ἵσως οὐκ ἀμφιβάλλων, ἀλλὰ ἐπειδὴ μὴ πρόκειται τὰ οὐσιωδῶς ὑπάρχοντα τῷ ἀνθρώπῳ καταλέγειν.

p. 83a 30 "Οσα δὲ μὴ οὐσίαν σημαίνει, δεῖ κατά τινος ὑποκειμένου κατηγορεῖσθαι" καὶ μὴ εἶναι τι λευκόν, οὐδὲ γέτερόν τι δὲν λευκόν ἐστι.

20 Καὶ τοῦτο, φησίν, ὑποκείσθω, τὸ ὅσα μὴ σημαίνει οὐσίαν. ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ ἔχειν τὸ εἶναι· τὸ γάρ 'καθ' ὑποκειμένου' ἐνταῦθα συνήθως αὐτὶ τοῦ 'ἐν ὑποκειμένῳ' λαμβάνει. οὐδὲν γάρ τῶν συμβέβηκότων αὐτὸ καθ' αὐτὸν ὑφέστηκεν, ἀλλὰ δεῖ πρότερον ἔτερόν τι εἶναι, οἷον ἀνθρώπου η̄ ἔνοικον η̄ τι τοιοῦτον, εἶτα λευκὸν εἶναι η̄ μέλαν η̄ τρίπηχον η̄ τι τῶν 25 ὄμοιών. εἶτα ἐπειδὴ πρὸς ταῦτην τὴν ὑπόθεσιν ἀντέπιπτον ὁ περὶ τῶν ἴδεων 20 λόγος (εἶναι γάρ φασι πάντων τῶν πραγμάτων ἴδεας ἐξηγημένας πάσης ὕλης καὶ αὐτὰς καθ' αὐτὰς ὑφέστησας, ὅπερ καὶ οὕτως ὀνομάζουσιν αὐτὸ ὅπερ. οἷον αὐτοζῷην καὶ αὐτοάνθρωπος, αὐτοίσιν καὶ αὐτόκαλον, καὶ

2 οὕτως—τὴν λέξιν οἱ. U καταστατέον a²: καταστατεῖ R τὸ R 5—7 ante 14 lemma colloc. a¹ 10 τὸ κατηγορούμενόν τι a 12 λευκόν τι a διὸ συμβέβηκε R: inv. ord. U: συμβέβηκε γάρ a 14 ἀλλὰ om. R διὸ a¹ Arist.: om. RUa² 15. 16 om. a¹ 21 ἐνταῦθα om. R 21. 22 καταγρηστικῶς ἔλαβεν ἀντὶ τοῦ ἐν ὑποκειμένῳ a¹, post quae add. ἐν δὲ ταῖς κατηγορίαις, διαφορὰν ἔφησεν εἶναι τοῦ ἐν ὑποκειμένῳ, καὶ τοῦ καθ' ὑποκειμένου λέγεσθαι. ὥστε ἐνταῦθα καταγρηστικῶς ἐγρήσατο θατέρῳ ἀντὶ θατέρου. φησίν οὖν ἐν ὑποκειμένῳ λέγεσθαι τὰ συμβέβηκότα a 21 συνήθως] cf. p. 64,2 23 ἔτερον post εἶναι colloc. U: om. a οἷον Ra: η̄ U 26 post φασιν add. οἱ περὶ τούτων διοξάζοντες a¹ 27 ἀσπερ om. U 27. 28 ὀνομάζουσι τὸ αὐτὸ έρ̄ ἐκάστης προστιθέντες, οἷον a 28 καὶ prius om. a καὶ alt. transposuit: ante αὐτοίσιν colloc. U: om. Ra post καὶ tert. add. μετά τοῦ ὅπερ. οἷον a

Comment. Arist. XIII 3. Philop. in Anal. Post.

ὅπερ ζῷον καὶ ὅπερ ἄνθρωπος, ὅπερ ἵσον καὶ ὅπερ καλόν, καὶ ἐπὶ τῶν 53^ν λοιπῶν ὥστας. διὰ τοῦτο δὲ οὕτως αὐτὰς καλοῦσιν, ὡς εὐλικρινῶς τοῦτο οὕτως ὅπερ καὶ λέγονται· τὸ γάρ ἐνταῦθα καλὸν η̄ ἵσον οὐχ ὅπερ τὸ 25 καλόν ἐστιν οὐδὲ ὅπερ τὸ ἵσον, ἀλλ᾽ ἐπιμέμακται τῷ αἰσχυρῷ καὶ τῷ 5 ἀνίσω, τῇ ὥλῃ φημί· αἰσχύρον γάρ αὗτη ὡς ἀνείδεσ· διόπερ οὐδὲν εἰδος εὐλικρινὲς τῶν τῆδες ὡς τῷ ἀνείδεψι συμμιγές· καὶ τὰ ἵσα οὐ κυρίως ἵσα· γένοντο γάρ ἄν ποτε καὶ ἄνισα· ὁ δὲ τῆς ἴσοτητος λόγος οὐδέποτε ἄν τὸ ἐναντίον ἐπιδέξαιτο). ταῦτα οὖν ἐπειδὴ ἀντέκειτο τῇ νῦν ὑποθέσει τῇ λεγούσῃ 30 μηδὲν οὐσιῶδες εἰδος εἶναι χωριστὸν τῆς ὥλης, διὰ τοῦτο ἐπιρραπέζων 10 τὴν τῶν ἰδεῶν δόξαν φησί·

p. 83a32 Τὰ γάρ εἰδη χαιρέτω· τερετίσματα γάρ ἐστι, καὶ εἰ 35 ἔστιν, οὐδὲν πρὸς τὸν λόγον ἐστίν· αἱ γάρ ἀποδεῖξεις περὶ τῶν τοιούτων εἰσίν.

Τερετίσματα δὲ καλοῦνται τὰ προδιαψήλαφρά ματα τῶν κιθαρῳδῶν τὰ 15 ἄναρθρα δοκιμασίας ἔνεκεν τῆς ἀπηγήσεως τῶν κιθαρῶν γινόμενα, ὡς ἂν εἰ 35 ἔλεγεν ‘οἱ περὶ τῶν ἰδεῶν λόγοι ὥρματων εἰσὶ μόνων ὕλῶν, διανοίας κενοῖ’. πῶς γάρ οἰόν τέ ἐστιν λευκότητα αὐτὴν καθ’ αὐτὴν ὑποστῆναι η̄ ἀνθρω- 40 πότητα η̄ ἴσοτητα· πάντα γάρ τὰ εἰδη ταῦτα καὶ τοιαῦτα ὄντα οὐκ ἀλλως ὑποστῆναι δύνανται η̄ ἐν τοι ποκειμένῳ, λέγω δὴ σώματι η̄ ἀπλῶς 20 ὥλῃ. πῶς οὖν καθ’ ἔστιν ὑφιστᾶσιν ἀ μὴ πέφυκεν ὑφίστασθαι καθ’ αὐτά, ὑπότε, φησί, καὶ εἰ 35 ἔστιν, οὐδὲν ἡμῖν πρὸς τὸν νῦν λόγον ἐναντιω- 45 θήσεται; αἱ γάρ ἀποδεῖξεις περὶ τῶν τοιούτων εἰδῶν γίνονται, ἀ χωρίς ὥλης ὑποστῆναι οὐ δύνανται· γεωμετρία γάρ καὶ ἀριθμητικὴ καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ περὶ τὰ τοιαῦτα εἰδῆ τὰ ἐν ὥλῃ. Ὅστε ταῦτα φάσκοντες μὴ ἐν- 25 δέχεσθαι καθ’ αὐτὰ ὑφίστασθαι ἀλλὰ πάντας ἐν ποκειμένῳ ἔχειν τὸ εἶναι οὐχ ἀμαρτησόμεθα. καὶ φασί γε ὑπὲρ τούτων ἀπολογούμενοι, ὡς διὰ εἴναι 45

1 καὶ primum om. a ὅπερ alt.] ὕσπερ R post ὅπερ tert. add. ἔστιν R
 καὶ alt. om. a 2 πώτας scripsi: αὐτὰ R^a 2.3 τοῦτο οὕτως a: inv. ord. R:
 τοῦτο ὄντας U 3 post λέγονται add. ὡς ἐκεῖνοι γε οἴονται a η̄ ἵσον om. a¹
 post ὅπερ alt. add. αὐτὸν U^a 4 ἔστιν (om. U)—ἀλλ’ R^a: τουτέστιν η̄ οὕτια τοῦ
 καλοῦ δύνανται εἶναι, ἀλλὰ τὸ ἐνταῦθα καλὸν a post καὶ add. τὸ ἵσον a¹ 5 post
 αὐτῆς add. καὶ ἄνισον a οὐδὲνός U 6 ἵσα alt. om. R post ἵσα alt. add. εἰσι.
 ταῦτα a 7 γένοντο post ἄνισα colloc. a: γε νῦν R 8 ἐπιδέξαιτο a: ἐπιδέξηται RU
 ἀντέκειντο U 9 χωριστὸν εἶναι a τῆς om. U ἐπιρραπέζων post 10 δόξαν
 colloc. a 10 post τὴν add. περὶ U φησί R^a: ἐκβάλλει τῆς καθόλου φιλοσο-
 φίας a¹ 11 ante γάρ alt. add. τε Arist. (del. A u) εἰσι R (corr. u) 12 ἔστιν
 om. R 14 προψήλατα a post κιθαρῳδῶν add. ὅπερ R^a: om. a² 14.15 τὰ
 ἄναρθρα R^a: ἀνάρθρως ἔδουσι a¹: fort. τὰ ἄναρθρως 15 γινόμενα R^a: εἰ κατὰ τὸν
 προσήκοντα τῆς μελωδίας λόγον ἐντέτανται. τοῦτο δέ φησιν a¹ 16 μόνων om. a
 κενῶν a 17.18 ἀνθρωπότητα—λευκότητα a 18 ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα εἰδη a
 19 λέγω δὴ om. a 20 ὑφιστῶσιν R ante a add. ταῦτα a 21.22 ἐναντιωθή-
 σονται a 22 a scripsi: αἱ R^a 24 post ὥλῃ add. καταγίνονται, εἰ καὶ ἀφαιρη-
 ματικῶς τὰ τοῖς εἰδέσι συμβεβηκότα μόνα σκοποῦσιν a¹ post ταῦτα add. δηλαδὴ τὰ
 ἄρριστα a¹ πάγγοντα R 26 ἀμαρτησόμεν, post quod add. συμβεβηκότα καλοῦντες a
 οὐς διὰ U: διὰ R: οὐς

μὲν ίδεις τῶν πραγμάτων τοὺς δημιουργοὺς λόγους διαφρέδην καὶ αὐτὸς 53ν
ὁ Ἀριστοτέλης πανταχοῦ βοᾷ. αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ λέγων ἐν τοῖς Μετὰ
τὰ φυσικά, ὅτι ὁ σπερ γένει τῷ στρατοπέδῳ τάξις οὐκ ἐκ ταύτη μάταιον γέγονεν
ἀλλ᾽ ἐκ τῆς ἐν τῷ στρατηγῷ τάξιος, οὗτοι καὶ ή ἐν τῷ κόσμῳ τάξις οὐκ 50
οὐκ ταύτη μάταιον ἀλλ᾽ ἐκ τῆς ἐν τῷ δημιουργῷ, καὶ τοῦτο ἐν τῷ ἵκαρῳ κάμ-
νοντι· αὐτὸς τέ ἐστιν ὁ λέγων, ὅτι ὁ δημιουργικὸς νοῦς ἔχωτὸν ὥρων πάντα
ὥρῃ, καὶ ὅτι ὁ νοῦς καθὼς πλήρωμά ἐστιν εἰδῶν καὶ εἰδος· καὶ ἐν τῷ
Περὶ ψυχῆς “καὶ εὖ δή” φησιν “οἱ λέγοντες τὴν ψυχὴν τόπουν εἰδῶν”.
ἀλλὰ πρὸς τοὺς κακῶς, φασίν, ἐκλαμψάνοντας τὰς περὶ τῶν ίδεων οὐδέποτε
10 καὶ οἰομένους λευκότητα καθ’ αὐτὴν ὑφίστασθαι καὶ μὴ ἐν τῷ δημιουργικῷ
λόγῳ η̄ ἀνθρωπότητα ἀσώματον οἰονεὶ ῥῆνας | ἔχονταν καὶ πέδας καὶ 54τ
χειρας καὶ τὰ τοιαῦτα εἴωθεν ἀεὶ τὸν λόγον τὸν περὶ τῶν τοιούτων ίδεων
ἐπιρραπίζειν. ἐμοὶ δὲ πάνυ δοκεῖ ἀπόθανος ἡ τοιαύτη ἀπολογία. εἰ γάρ
λόγους δημιουργικούς ἐν τῷ δημιουργῷ ἐνόντας τὰ εἰδη ὑπετίθετο ὁ Πλά-
15 των, οὐκ ἄν ποτε πρὸς τοῦτο ἐνέστη ὁ Ἀριστοτέλης πανταχοῦ ὁ αὐτὸς
ταῦτα λέγων. κανὸν ἐπειγμειοῦτο δὲ αὐτὸς τοῦτο, ὅτι Πλάτων μὲν τοιάσδε ὁ
ἔλεγε τὰς ίδεας, ἔτεροι δὲ κακῶς ἐκλαμψάνουσι. νῦν δὲ τοῦτο μὲν οὐκ
ἐποίησε, φαίνεται δὲ ἀεὶ ἀντικρυς τῷ δόγματι μαχήμενος, οὐ τοῖς κακοῖς
αὐτὸς νοοῦσιν· ἐν γάρ τοῖς Μετὰ τὰ φυσικὰ καὶ πολλοῖς καὶ μακροῖς κατα-
20 τείνει τοῦ δόγματος ἐλέγγοντος. ίστορεῖται δὲ καὶ ζῶντος τοῦ Πλάτωνος
καρτερώτατα περὶ τούτου τοῦ δόγματος ἐνστῆναι αὐτῷ τὸν Ἀριστοτέλην. καὶ
φαίνεται γε τῷ ὅντι ὁ Πλάτων οὐ λόγους ἀπλῆς ἐν τῷ δημιουργῷ ἐνόντας 10
λέγων εἶναι τὰ εἰδη, ἀλλ᾽ αὐτοῖς καθ’ αὐτὰ ὑφίστασιν διδόνεις καὶ εἶναι τι
αὐτόισιν καὶ αὐτοῖσιν καὶ τὰ τοιαῦτα, πρὸς ἀ καὶ τὸν δημιουργὸν τοῦτο
25 δειγμα ἔξι ἐκείνων δημιουργῆσαι τὰ τῇδε.

1 αὐτὸν δημιουργικούς ut vs. 14? λόγους post διαφρέδην colloc. Ra¹: om. a² ante
καὶ add. καθ’ οὓς τὰ πάντα παρῆγατε Ήα¹: post quae add. τούτους δ³ δφελειν πάντως εἰναι
ὑφεστηκότας ἐν αὐτῷ τῷ δημιουργικῷ νῷ, τουτέστι θεῷ. τούτῳ δὲ a¹ αὐτὸς om. a¹
2 συντίθεται πανταχοῦ a¹ 2.3 ἐν τοῖς Μετὰ τὰ φυσ.] Λ 10 p. 1075 a 12 sq. 3 ὅτι
α: ὅταν RU δπερ U 5 fort. οἶν 6 τέ om. a 7 καθόλου a² ante
εἰδῶν add. πάντων a¹ post εἰδος add. ἐστι a 7.8 καὶ περὶ τῆς ψυχῆς R
ἐν τῷ Περὶ τῆς ψ.] Γ 24 p. 429 a 27 8 καὶ om. a δη U Arist.: γέ Ra
9 φασιν scripsi: φησιν RUA τὴν—δέξαν a 10 καθ'—11 ἀσώματον a: om. RU
11. 12 καὶ γείρας καὶ πᾶντας ἀσώματους καὶ a 13 ἀπόθανος δοκεῖ U post γάρ add.
τούς Ra 14 λόγους om. a post δημιουργικούς add. τούς Ra οὐνόντας δηλαδή
τῷ δημιουργῷ a 14. 15 ίδεας ὁ πλάτων ὑπετίθετο a¹ 15 ὁ alt. RUA²: γάρ καὶ a¹
16 τὰ αὐτὰ λέγει κατά τούτου τὸν λόγον. οὐκ ἐπισημειοῦται a¹ δὲ om. R
τοιάσδε scripsi: τοιάσδε RUA 17 ἔλεγε περὶ τῶν ίδεων a 18. 19 μαχήμενος ἀντι-
κρυς τῷ ὑπὸ τοῦ πλάτωνος περὶ τούτων ἀποδοθέντι δόγματι. καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς ὄμοιως
νοοῦσιν a¹ 19 γάρ τοῖς a: δὲ τῷ RU οὐνόντας Μετὰ τὰ φυσ.] velut A 9 M 4. 5
καὶ prius om. a 20 ἐλέγγοντος a² et ante τοῦ δ: U: λόγους a¹: om. R post
δὲ add. ὅτι a 21 τούτων U τοῦ δόγματος om. R οὐνόντας U: ἐνέστη a
αὐτῶν τὰ ἀριστοτέλει R: ὁ ἀριστοτέλης τῷ πλάτωνι a 24 τούς δημιουργοῦντας U
24. 25 ἔξι ἐκείνων τῶν παραδειγμάτων R: ως ἐκ παραδειγμάτων ἐκείνων a: ως παραδείγματα
εἰκόνων conicio 25 δημιουργῆσαι a: δημιουργεῖν RU

p. 83^a 36 "Ετι εὶ μή ἐστι τόδε τουδὶ ποιότης κάκεῖνο τούτου 54^r
μηδὲ ποιότητος ποιότης, ἀδύνατον ἀντικατηγορεῖσθαι ἀλλήλων
οὕτως.

'Επειδὴ εἶπε τῶν κατηγοριῶν τὰς μὲν εἶναι κατὰ φύσιν τὰς δὲ παρὰ 15
ὅ φύσιν, αὐτὸς τοῦτο θέλει νῦν δεῖξαι, ὅτι τῷ ὄντι παρὰ φύσιν εἰσὶν αἱ τοι-
αῦται κατηγορίαι. μᾶς δὲ δείκνυσιν ὅτι οὐδὲ τὰς παρὰ φύσιν κατηγορίας
ἐνδέχεται ἐπ' ἄπειρον προσέναι. δείκνυσι δὲ τοῦτο τῇ καλουμένῃ ἐνστάσει
καὶ ἀντιπαραστάσει. καὶ πρῶτον μὲν τῇ ἀντιπαραστάσει κέχρηται, ἔπειτα
δὲ τῇ ἐνστάσει συγχωρήσας γάρ πρότερον εἶναι καὶ τὰς παρὰ φύσιν κατη-
γορίας, δείκνυσιν ὅτι οὐδὲ οὕτως ἐπ' ἄπειρον προσέσαν, ἔπειτα δὲ ὅτι οὐδὲ 20
ὅλως ἐνδέχεται εἶναι κατηγορίας τὰς παρὰ φύσιν κατηγορίας. καὶ πρῶτον
μὲν ὡς ἐπὶ μᾶς κατηγορίας, τῆς ποιότητος, γυμνάζει τὸν λόγον, ἔπειτα δὲ καὶ
κοινῶς ἐπὶ πασῶν τῶν παρὰ φύσιν κατηγορῶν. αὐται δέ εἰσιν ὅσαι ἡ
οὐσίαν συμβεβηκότος κατηγοροῦσιν ἢ συμβεβηκός συμβεβηκότος, οἷον λευκὸν
15 τρίπηγχος ἢ μουσικὸν σιμοῦ, γωρὶς εἰ μὴ τὸ κατηγορούμενον ἐν τῷ τί
ἐστιν ὑπάρχει τῷ ὑποκειμένῳ. τοιαῦτα δέ εἰσιν ὅσα γένη εἰσὶ τῶν ὑπο-
κειμένων, οἷον τοῦ λευκοῦ τὸ χρῶμα, ἢ εἰδη, οἷον τοῦδε τοῦ λευκοῦ, λέγω εἰ-
δὴ τοῦ ἀτόμου, τὸ ἀπλῶς λευκόν, ἢ διαφοραί, ὡς τοῦ λευκοῦ τὸ διακρι-
τικὸν καὶ τοῦ ἀνθρώπου τὸ λογικὸν ἢ τὸ θυγατρόν. ὅτι δέ, εἰ καὶ συγχω-
20 ρήσομεν κατηγορίας εἶναι τὰς παρὰ φύσιν κατηγορίας, οὐδὲ οὕτως ἐνδέχεται
ἐπ' ἄπειρον λέναι τὰς κατηγορίας, δηλον ἐντεῦθεν. ὑποκείσθω γάρ τὸ ἔύλον
τοῦ λευκοῦ κατηγορεῖσθαι. ἦτοι οὖν ἐν τῷ τί ἐστι τὸ ἔύλον τοῦ λευκοῦ
κατηγορεῖται ἢ ὡς συμβεβηκός αὐτῷ. ἀλλ' εἴτε ἐν τῷ τί ἐστι κατη-
γορεῖται, ἀνάγκη μὴ ἐπ' ἄπειρον λέναι τὰς κατηγορίας. τοῦτο γάρ 30
25 ἐδεῖξαμεν ἐκ τῶν ὑρισμῶν, ὅτι πεπέρασται τὰ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορού-
μενα· εἴτε ὡς συμβεβηκός, καὶ οὕτω πάλιν πεπέρασται· προσέοῦσαι γάρ
ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων αἱ κατηγορίαι ἐπὶ τὰ ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτῶν κατη-
γορούμενα προέρχονται. οἷον εἰ κατὰ Σωκράτους κατηγορεῖται τὸ λευκόν,
προσίοῦσα ἡ κατηγορία τοῦ λευκοῦ κατηγορήσει τὸ χρῶμα καὶ τούτου τὸ
30 ποιόν. ταῦτα δέ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, οἷον τὸ ποιὸν τοῦ χρώματος 35
καὶ τοῦτο τοῦ λευκοῦ· ὥστε πάλιν, ἔπειδὴ τὰ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορού-
μενα πεπέρασται, καὶ τὰς τοιαύτας κατηγορίας πεπεράνθαι ἀνάγκη. ὅτι
δὲ οὐδὲ ὅλως κατηγορίαι εἰσὶ, δείκνυσιν οὕτως. πρότερον δέ, ὡς εἰπον,
ώς ἐπὶ μᾶς τῶν κατηγοριῶν, οἷον τῆς ποιότητος, ποιεῖται τὸν λόγον. προ-
35 λαμβάνει δέ τινα ὑπόθεσιν, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται τὸ αὐτὸς τοῦ αὐτοῦ ποιότητα

1 τόδε U (D M n p); τοῦτο Ra Arist. at cf. p. 248,27 3 οὕτως om. R 4 εἴπει]
p. 83^a 1 sq. 9. 10 fort. κατηγορίας (κατηγορίας) cf. vs. 11 10 δείκνυσιν—11 φύσιν
κατηγορίας om. R 11 πρότερον U 12 τῶν κατηγοριῶν, om. τῆς Ua δὲ α:
om. RU 15 τρίπηγχ R 17 εἰδος α 19 λογιστικὸν R 19. 20 καὶ ἐὰν
συγχωρήσωμεν U 21 εἶναι R 22 κατηγορούμενον R τοῦ λευκοῦ τὸ ἔύλον R
23 αὐτὸς Ra post ἐστεν add. αὐτὸς α 25 ἐδεῖξαμεν] p. 234,17 sq. 26 post
εἴτε add. πάλιν α πεπέρασται α 31 τούτου τὸ λευκόν α¹ 32 πεπεράνθαι
alt. l. a 33 κατηγορίαι] ταῦτα parum liquet R εἰσὶ om. R 34 ὡς om. R
35 post δὲ add. καὶ α τοῦ αὐτοῦ τὸ αὐτό U

είναι, ἀλλ' οὐδὲ δῆλος ποιότητα εἶναι ποιότητος· οἶνος εἰς ἡ λευκότητες ποιόν· ἄλλη τῆς, οὐχ ἔξει ἔτερόν τι ὅπερ ὡς ποιότητας ἔσται τοῦ λευκοῦ. δημιώας δὲ μη καὶ ἐπὶ πάντων ἐρεῖς, διτι οὐκ ἐνδέχεται τὸ αὐτὸν οὐτοῦ γένος εἶναι ἢ τὸ αὐτὸν τοῦ αὐτοῦ ποιόν εἶναι· οἶνος εἰς τὸ λευκὸν τοῦ ἔνθετου εἴη ποιότης, 5 οὐκ ἐνδέχεται καὶ τὸ ἔνθετον ποιότητα τοῦ λευκοῦ εἶναι· οὐδὲ εἰ γένος εἴη τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῷον, οὐκ ἐνδέχεται καὶ τὸν ἀνθρώπον τοῦ ζῷου γένος εἶναι· τούτῳ δὲ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐναργείας γνώριμον. τούτου οὖν προειλημμένου εἰλήφθω οὐμὲν μία τῶν κατηγοριῶν, ἡ ποιότης, καὶ κατηγορεῖσθω ἄλληλοιν τὰ μὴ ὑπάλληλα εἰδῆ, οἶνος τὸ σιμόν τοῦ λευκοῦ. εἰ οὖν μὴ 10 ἐν τῷ τι ἔστι τὸ σιμόν τοῦ λευκοῦ κατηγορεῖται (οὐ γάρ ἔστιν ὑπάλληλα ταῦτα), δηλον διτι ποιότης ἔστι τοῦ λευκοῦ τὸ σιμόν· ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ λευκὸν ποιότης ἦν· ἔσται ἄρα ποιότης ποιόν, ὅπερ ἀδύνατον. καὶ ἐπειδὴ μὴ μόνον ἡ σιμότης τοῦ λευκοῦ κατηγορεῖται ἀλλὰ καὶ τὸ λευκὸν τῆς σιμότητος (λέγομεν γάρ διτι τὸ σιμόν τούτο λευκόν ἔστιν), ἔσται ἄρα καὶ 15 τὸ λευκὸν τῆς σιμότητος ποιότης· ἔκατερον ἄρα ἔκατέρου ποιότητος ἔσται, ὅπερ ἀδύνατον. διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν οὐδὲ πασὸν πασοῦ ἔσται οὐδὲ τῶν 20 ἄλλων οὐδὲν αὐτὸν ἔκατερον. δι' αὐτὸν δὲ τούτῳ οὐδὲ τὴν οὐσίαν τινὸς τῶν συμβεβηκότων ἐν τῷ τι ἔστι κατηγορεῖσθαι ἐνδέχεται, ὅπερ πρὸ τούτου συνεγωρήσαμεν. εἰ γάρ τὸ ἔνθετον τοῦ λευκοῦ ἐν τῷ τι ἔστι κατηγορεῖται, 25 οἶνος ὡς διαφορὰ ἡ ὡς γένος, τὸ δὲ λευκὸν πάλιν τοῦ ἔνθετου, δηλον διτι οὐσιωδῶς ὑπάρχει τῷ λευκῷ τὸ ἔνθετον. διλλ' ἐπειδὴ καὶ τὸ λευκὸν τοῦ ἔνθετον κατηγορεῖται (τούτῳ γάρ ἐκ τῆς ἐναργείας ἔχομεν), καὶ τὸ λευκὸν ἀνάγκη τοῦ ἔνθετου οὐσιωδῶς κατηγορεῖσθαι· | εἰ γάρ δύο τινὰ ἀντικατηγοροῦτο ἄλληλοιν, διτι τρόπον τὸ ἔτερον τοῦ ἔτερου κατηγορεῖται, εἴτε οὐσιωδῆς εἴτε κατὰ συμβεβηκός, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ λοιποῦ κατηγορηθήσεται ὡσαύτως. οἶνος εἰ Σωκράτους τὸ φιλόσοφον κατηγοροῦτο, δηλον διτι συμβεβηκέτει τῷ Σωκράτει τὸ φιλόσοφον· οὐκοῦν καὶ τόδε τὸ φιλόσοφον Σωκράτην τις εἶπη, δηλον διτι συμβεβηκέτει τὸ φιλόσοφον Σωκράτην εἶναι. δημιώας, εἰ τῷδε τῷ οἰνῳ συνέβη τὸ γλυκόν, καὶ τῷ γλυκεῖ 30 τῷδε συνέβη οἰνῳ εἶναι. καὶ εἰ τὸ φιλόσοφον φαλακρὸν εἶναι συμβεβηκεν, καὶ τὸ φαλακρὸν συμβεβηκένειν εἶναι φιλόσοφον. καὶ ἐπὶ τῶν κατ' οὐσίαν κατηγορουμένων ὡσαύτως· οἶνος εἰ τὸ ζῷον κατ' οὐσίαν ἔμβυγόν ἔσται, καὶ τὸ ἔμψυχον κατ' οὐσίαν ζῷον ἔσται. καὶ ἐπὶ πάντων τὸν αὐτὸν τρόπον. οὐκοῦν εἰ τῷ λευκῷ τὸ ἔνθετον οὐσιωδῶς λέγοι τις ὑπάρχειν, ἐπειδὴ καὶ τὸ

- 2 απ ἔξεις? 3 τὸ αὐτὸν τοῦ αὐτοῦ οὐκ ἐνδέχεται α 4 ποιόν scripsi: ποσὸν libri
 5 εἶναι τοῦ λευκοῦ α 6. 7 γένος εἶναι τοῦ ζῷου α 7 δὲ R: οὖν Ua ἐνεργείας Ua
 οὖν alt. RU: δὴ a 11 ἀλλὰ—12 ἵν om. R 15 ἔστιν Ra 16 ποσῷ alt.
 I. a 17 ἔκατον R 22 ἐκ τῆς ἐναργείας T: ἐκ τῆς ἐνεργείας U et post ἔχομεν Ra
 καὶ τὸ λευκὸν om. U 23 ἀνάγκη om. a¹ οὐσιωδῶς δὲν κατηγορεῖσθαι (κατηγορεῖτο
 a¹) τοῦ ἔνθετου Ra¹ 23, 24 ἀντικατηγορεῖτο U: ἀντικατηγορεῖται α 24 τὸ om. R
 25, 26 τοῦ ἔτερου οὕτω κατηγορηθήσεται α 26 κατηγοροῦτο τὸ φιλόσοφον α
 28 τις εἶποι R: inv. ord. a 28, 29 σωκράτην α: σωκράτους R et post εἶναι α'
 29 συμβεβηκέτει U 30 εἶναι οὖν U συμβεβηκένειν εἶναι α 32 οἶνος α:
 om. RU 33 τὸ om. Ra

λευκὸν τοῦ ἔύλου κατηγορεῖται, καὶ τὸ λευκὸν ἄρα τοῦ ἔύλου οὐσιωδῶς 54v
κατηγορημένεται. εἰ δὲ ἅμφω ἀλλήλων οὐσιωδῶς ἀντικατηγορεῖται, ἔσται 10
τι, φησίν, αὐτὸν ὅπερ αὐτόν εἰρηται γάρ διτὶ τὸ ὑποκείμενον ὅπερ τὸ κατη-
γορούμενόν ἐστιν ἢ ὅπερ αὐτό τι, διτὰ οὐσιωδεῖς εἴη τὸ κατηγορού-
μενον. εἰ τοίνυν καὶ τὸ ἔύλον ὅπερ λευκὸν ἐστι καὶ τὸ λευκὸν ὅπερ [τὸ]
ἔύλον ἐστί, καὶ τὸ ἔύλον ὅπερ ἔύλον ἐστὶ καὶ τὸ λευκὸν ὅπερ λευκὸν
ἐστι, καὶ αὐτὸν ἔαυτοῦ κατηγορημένεται. τοῦτο δὲ καταχέλαστον· ἔσται
γάρ οὗτως αὐτὸν ἔαυτοῦ ἢ γένος ἢ διαφορά· τὰ γάρ οὐσιωδῶς κατηγορού-
μενα ἢ γένη ἐστὶ τῶν ὑποκειμένων ἢ εἰδῆς ἢ διαφοράς. εἰ οὖν γένος ἐστὶ 15
10 τοῦ λευκοῦ τὸ ἔύλον καὶ πάλιν τὸ λευκὸν εἴη γένος ἢ διαφορὰ τοῦ ἔύλου,
συνάξεις διτὶ τὸ ἔύλον τοῦ ἔύλου ἢ γένος ἐστὶν ἢ διαφορά, αὐτὸν ἄρα ὅπερ
αὐτό. ὥστε εἰ ταῦτα ἀδύνατον, ἀδύνατον ἄρα ἢ τὴν οὐσίαν τῶν συμβεβη-
κότων κατηγορεῖσθαι ἢ τὰς ἔτεροι εἰδεῖς ποιήσητας ἀλλήλων.

"Ισως δ' ἂν τις ἀπορήσαι, διτὶ τούτῳ τῷ λόγῳ οὐκ ἔστιν οὐσιωδῶς τινα
15 ἀντικατηγορεῖσθαι ἀλλήλων. καίτοι ἀληθές ἔστιν εἰπεῖν καὶ διτὶ τὸ ζῷον ἔμ-
ψυχόν ἐστι κατ' οὐσίαν καὶ τὸ ἔμψυχον ζῷον ἐστιν· ἐὰν γάρ τοῦ ζῷου γένος 20
τὸ ἔμψυχον, ἔστι δὲ καὶ τὸ ἔμψυχον ζῷον, ἔσται τι ἄρα αὐτὸν ὅπερ αὐτὸν
καὶ αὐτὸν ἔαυτοῦ γένος. μήποτε οὖν καὶ ἐπὶ τούτων δεῖ λέγειν διτὶ ἀληθές
μὲν τὸ λέγειν τι ἔμψυχον ζῷον, κατηγορία δὲ τὸ τοιοῦτον οὐκ ἔστιν ὄμοιώς.
20 ἄλλο γάρ εἰναι δεῖ τὸ κατηγορούμενον καὶ ἄλλο τὸ ὑποκείμενον· τὸ δὲ τὸ
ἔμψυχον ταῦτόν ἐστι τῷ ζῷῳ. οὐκ ἄρα ἄλλο ἄλλου κατηγορεῖται. ὥστε
οὐδὲ τοιίσι τοιαύτῃ κατηγορίᾳ ἐστιν, ὡσπερ οὐδὲς ἡ λέγουσα 'τὸ ἔίρος 25
μάχαιρά ἐστιν' ἢ 'ό ἄνθρωπος βροτός ἐστιν', ἀλλ' ἀληθές μὲν τὸ οὗτο
λέγειν, κατηγορία δ' οὐκέτι. δρούσις καὶ ἐπὶ τῷ ιδίῳ, ἀν μὲν εἴπωμεν
25 τὸν ἄνθρωπον γελαστικὸν εἶναι, κατηγορία ἐστί λέγομεν γάρ ὑπάρχειν τῇ
οὐσίᾳ τὸ συμβεβηκός. ἐάν δὲ εἴπωμεν τὸ γελαστικὸν ἄνθρωπον εἶναι,
ἀληθές μὲν εἴπομεν, οὐκ ἔστι δὲ κατηγορία τὸ τοιοῦτον· οὐ γάρ ἐνδέχεται
ὑποκείμενον εἶναι τῷ ἀνθρώπῳ τὸ γελαστικόν. διτὶ δὲ καθόλου οὐκ ἐνδέχεται
παρὰ φύσιν γενέσθαι κατηγορίαν, δηλον ἐντεῦθεν· οὐδὲν τῶν συμβεβηκότων 30
30 καὶ οὐτὸν ὑποτείχαι δύναται, ἀλλὰ πάντα ἐν ἐτέρῳ ἔχει τὸ εἶναι· ἀδύνατον
ἄρα ἐστὶ τὸ συμβεβηκός ὑποκείμενον ποιῆσαι καὶ κατηγορῆσαι αὐτοῦ ἔτερόν
τι, πλὴν εἰ μὴ ἐν τῷ τοιίσι αὐτοῦ κατηγορούτο, ὡσπερ τοῦ λευκοῦ τὸ
χρῶμα· γένος γάρ τοῦ λευκοῦ τὸ χρῶμα, καὶ οὐκ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ τῷ

1 τῶν ἔύλων (post ἄρα) U	2 κατηγορημένεται Ra: ἀντικατηγορημένεται U
3 εἰρηται] p. 83a 24	tὸ alt. om. U
	4 an αὐτοῦ cf. p. 241, 10?
	post τι add.
εἶναι Ua	οὐσιωδῶς Ra
	εἴη RU: κατηγορῆται a
	5 τὸ tert. delevi
6 καὶ τὸ ἔύλον—ἐστι post 7 ἐστι colloc. U	post ὅπερ prius add. τὸ Ua
	post ὅπερ alt. add. τὸ RUa: om. T
7 post αὐτὸν add. τι U	9 ἐστὶ prius om. U
10 καὶ om. R	τοῦ λευκοῦ γένος R
	τοῦ ἔύλου om. R
11. 12 αὐτὸς—αὐτός	
om. R	14 ἀπορήσειν a
	15 εἰπεῖν ἐστιν U
om. εἴναι Ra ¹	16 fort. (διτ.) τι
	τοῦ γάρ,
17 post τὸ ἔμψυχον add. ζῶον Ua ²	ἔστι Ua: ἐστιν, ἔσται R
18 δεῖν R	19 τὸ ζῷον λέγειν τι ἔμψυχον U
20 δοκεῖ R	όμοιός om. R
22 ante τὸ add. τόδε Ua	23 ἢ T: om. RUa
recte T cf. vs. 27	24 οὐκ ἔσται fort.
	27 εἰπεῖν, οὐ κατηγορία δὲ U
	28 εἶναι om. R
καὶ τὸ ἀνθρώπῳ a	τὸ γελαστι-
	κόν τῷ ἀνθρώπῳ παρὰ φύσιν γενέσθαι a

λευκῷ τὸ χρῶμα κατηγορεῖται. εἰ μέντοι εἴπω τὸ λευκὸν σιμὸν εἶναι, διὸ
δῆλον ὅτι ὡς ἐν ὑποκείμενῳ τῷ λευκῷ εἶναι φῆμι τὸ σιμόν. τοῦτο δὲ
ἀδύνατον· ἀδύνατον ἄρα κατηγορίαν εἶναι τὴν παρὰ φύσιν κατηγορίαν.

p. 83a 38 Ἄλλ' ἀληθὲς μὲν εἰπεῖν ἐνδέχεται, ἀντικατηγορῆσαι
5 δὲ ἀληθῶς οὐκ ἐνδέχεται.

"Οτι μὲν τόδε τὸ λευκὸν ἔύλον ἐστίν ἢ τόδε τὸ σιμὸν φιλόσοφον ἐστιν,
ἀληθὲς εἰπεῖν. κατηγορίαν δὲ τὸ τοιοῦτον οὐκ ἀληθὲς καλεῖν· ἔφθη γάρ
εἰπόν τὰ μὲν κατὰ φύσιν κατηγορούμενα κυρίων κατηγορεῖσθαι, τὰ δὲ παρὰ 10
φύσιν ἢ μηδ' ὅλως κατηγορεῖσθαι ἢ κατὰ συμβεβηκός κατηγορεῖσθαι.
10 ὕστε οὐ ταῦταν ἐστίν εἰπεῖν εἶναι τι καὶ [κατὰ συμβεβηκός] κατηγορεῖν.

p. 83a 39 "Η γάρ τοι ὡς οὐσία κατηγορηθήσεται.

"Εἰδει προσθεῖναι ἢ ὡς συμβεβηκός· τοῦτο δὲ παρῆκεν ήμιν νοεῖν. 15
ἐν μέντοι τῇ κατασκευῇ προσέθηκε· δεῖξας γάρ πῶς οὐκ ἐνδέχεται ὡς
οὐσίαν κατηγορεῖσθαι ἐπήγαγεν "οὐδὲ μὴν τοῦ ποιοῦ ἢ τῶν ὅλων οὐδέν.
15 δὲν μὴ κατὰ συμβεβηκός κατηγορηθῆ". οὕτε δὲ ἐπὶ τὸ ἔνω οὕτε ἐπὶ τὸ
κάτω ἀπειρα οὕτε τὰ οὐσιωδῶς κατηγορούμενα οὕτε τὰ κατὰ συμβεβηκός.

p. 83b 3 Οἶον ἀνθρωπος δίπουν, τοῦτο ζῷον, τοῦτο δὲ ἔτερον.

"Οτι ἐπὶ τὸ ἔνω ἵστανται πάντως αἱ κατηγορίαι φθάνουσαι εἰς τὰ γενι-
κώτατα γένη.

20 p. 83b 4 Οὐδὲ τὸ ζῷον κατ' ἀνθρώπου, τοῦτο δὲ κατὰ Καλλίου.

"Οτι καὶ ἐπὶ τὸ κάτω ἵστανται· τὰ γάρ ἄτομα οὐδενὸς ἐτέρου κατηγο-
ροῦνται. |

1 τὸ prius om. R εἰποιμι a 2 ὡς om. U 4 ἀλλ' om. U post ἐνδέχεται add.
εἰπεῖν U: ἐνδέχεται εἰπεῖν Arist. (inv. ord. n p) ἀντικατηγορεῖσθαι U (n p) 6 post
μέν add. φῆσαι εἰστιν prius RU: εἰπεῖν a τόδε alt. om. U 7 καλεῖν οὐκ ἀληθές U
8 εἰπών] p. 83a 14 sq. 9 post κατηγορεῖσθαι alt. add. καὶ οὐ κυρίως a 10 κατὰ συμ-
βεβηκός delevit post κατηγορεῖν add. Οἶον εἰ γένος ὃν ἢ διαφορὰ τοῦ κατηγορούμενου. ταῦτα
δὲ δέδειται δεῖ οὐκ ἔσται ἀπειρα, οὕτε ἐπὶ τὸ κάτω. Εἰπόν τὸ a 11 τοι R Arist.: om. Ua
cf. p. 248,23 14 post κατηγορεῖσθαι add. καὶ δὲ παραδειγμάτων τὰ λεγόμενα πιστωτά-
μενος a ἐπήγαγεν] b 10 οὐδὲ μὴν a Arist.: om. RU 15 δὲν Arist. cf. p. 248,21:
δὲ RUA κατηγορηθῆ U Arist.: κατηγορεῖται Ra οὕτε δὲ—16 συμβεβηκός om. a
οὕτε alt. om R 16 οὕτε prius R: εἴτε U τὰ συμβεβηκότα U 17 ante οἶον add.
Οὗτος ἐπὶ τῷ ἔνω a ante ἔνθη. add. δὲ R post τοῦτο prius add. δὲ R ζῶν, τοῦτο
om. U τοῦτο δὲ ἔτερον om. R 18. 19 "Οτι κατὰ τὴν ἐπὶ τὸ ἔνω ὡς εἴρηται πρόσδοσον,
ἵστανται ποτε τὰ οὐσιωδῶς κατηγορούμενα, δῆλον. τὸ γάρ δίπουν, ὡς καθόλικά τερον κατηγο-
ρεῖται τοῦ ἀνθρώπου. τοῦ δίποδος αὐθίς, τὸ ζῶον. τοῦ ζήου, τὸ ἔμψυχον. καὶ οὕτω πεπε-
ράτωται ἡ ἐπὶ τὸ ἔνω τοιαύτη κατηγορία εἰς αὐτὴν κατανήσασα τὴν οὐσίαν a¹ 18 αἱ
om. U 20 οὐδὲ Ua: οἶον R 21. 22 Τουτέστιν, οὐδὲ πᾶλιν κατὰ τὴν ἐπὶ τὸν ἔσχατον ὑπο-
κείμενον καθίδον ἐπὶ ἀπειρον ἡ κατηγορία πρέσειν, ἵνα ὡς τὸ ζῶον κατηγορεῖται κατὰ τοῦ
ἀνθρώπου ἐν τῷ τοι εἶται, καὶ ὡς ἔνθρωπος αὐθίς κατὰ τοῦ καλλίου ἐν τῷ τοι εἶται, οὕτω καὶ
ὅ καλλιτες πᾶλιν κατηγορῆται κατ' ἄλλου τινὸς ἐν τῷ τοι εἶται. ἄλλα καὶ οὕτως ἴσταται ἡ ἐπὶ
τὸ κάτω πρόσδοσος εἰς αὐτὸν τὸν ἔσχατον ὑποκείμενον, ἥτοι τὸν καλλίν κατανήσασα a¹

p. 83 b 5 Τὴν μὲν γὰρ οὐσίαν ἀπασαν ἔστιν ὁρίσασθαι τὴν τοι- 55r
αύτην, τὰ δ' ἀπειρα οὐκ ἔστι διεξελθεῖν νοοῦντα.

Τὴν τοιαύτην φρσὶ τὴν μὴ γενικωτάτην ἀλλὰ τὴν μετ' αὐτὴν
πᾶσαν, οἷον πάντα τὰ ὑπάλληλα γένη καὶ εἰδη μέχρι τῶν ἀτόμων ἀπλῶς
5 γὰρ οὐσίαν οὐδέ τι τῶν καθολικωτάτων ἔστιν ὁρίσασθαι, ἀλλὰ δι' ὑπο- 10
γραφῆς γινώσκεται. εἰ τοίνυν πᾶσαν τὴν τοιαύτην οὐσίαν ἔστιν ὁρίσασθαι
δυνατόν, ἀδύνατον ἄρα ἐπ' ἀπειρον τὰς κατηγορίας ἔναι. τὸν μὲν γὰρ
ὁριζόμενον δεῖ διεξελθεῖν ἀπάσας ταύτας, ἵνα εἰδείη ἔκαστον τῶν ἐν τῷ
ὅρισμῷ παραλαμβανομένων· τὰ δὲ ἀπειρα διεξελθεῖν ἀδύνατον. ὅστε εἰ
10 ἀληθῆς ὁριζόμεθα, οὐκ ἐπ' ἀπειρον αἱ κατηγορίαι. τὸ δὲ νοοῦντα προσέ-
θηκεν ἀντὶ τοῦ ‘εἰδότα ἔκαστον τῶν ἐν τῷ ὁρισμῷ παραλαμβανομένων’.
οὐδὲ γὰρ ἀλλως ἐνδέχεται ὁρίσασθαι· νοεῖ δὲ ἔκαστον ἔκάστου ὁρισμὸν 15
ἀποδιδούς. ὕστε εἰ ἐπ' ἀπειρον αἱ κατηγορίαι, ἀνάγκη οὐσίαν τινὰ ὁριζό-
μένους τὰς ἐπ' ἀπειρον αὐτῆς κατηγορουμένας διεξελθεῖν· τοῦτο δὲ ἀδύνατον.

15 p. 83 b 9 Ως μὲν δὴ γένη ἀλλήλων οὐκ ἀντικατηγορηθήσεται·
ἔσται γὰρ αὐτὴ διπειρ αὐτό τι.

Πρότερον συγχωρήσας ως γένος η̄ διαφορὰν κατηγορεῖσθαι τὸ παρὰ
φύσιν κατηγορούμενον καὶ δεῖξας ὅτι οὐκ ἐπ' ἀπειρον αἱ κατηγορίαι, νῦν
καὶ πρὸς αὐτὴν τοῦτο ἐνίσταται, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται ἀντικατηγορεῖσθαι ἀλλή- 20
20 λων ως γένη. εἴπομεν δὲ ἴκανῶς περὶ τούτου.

p. 83 b 10 Οὐδὲ μὴν τοῦ ποιοῦ η̄ τῶν ἀλλων οὐδέν, ἀν μὴ κατὰ¹
, συμβεβήκας κατηγορηθῆ.

Εἰπὼν “η̄ γάρ τοι ως οὐσία κατηγορηθήσεται” καὶ κατὰ παραδειγμὸν
δεδωκὼς ήμην νοῆσαι τὸ κατὰ συμβεβήκας, εἰτα ἐλέγχεις τὸ ως οὐσίαν νῦν
25 ἐλέγχει τὸ ως συμβεβήκας κατηγορεῖσθαι τὸ πορὰ φύσιν κατηγορούμενον. 25
καὶ πρῶτον μὲν ως ἐπὶ μιᾶς κατηγορίας, τοῦ ποιοῦ, ἐποιήσατο τὸν λόγον,
ἔνθα ἔλεγεν “εἴτε εἰ μὴ ἔστι τὸδε τοῦδε ποιότης”. νῦν δὲ κοινῷ λόγῳ
δείκνυσιν ὅτι οὐδεμίαν τῶν παρὰ φύσιν κατηγοριῶν ἐνδέχεται ως συμβεβή-
κας κατηγορεῖσθαι οὐ κατηγορεῖται· οὐδὲ γὰρ οὐσίαν τῶν συμβεβήκατων

1 ὁρίσασθαι ἔστι R 5 post γὰρ add. φρσιν a οὐδέν Ra ὁρίσασθαι
ἔστιν a 6 τὴν τοιαύτην πᾶσαν a 7 δυνατόν om. R, at cf. p. 252,13, 14
post ἀπειρον add. εἰναι U προπέναι τὰς κατηγορίας a τὸν scripsi: τὸ RUa
8 εἰδῆ U 9 διελθεῖν Ua 10 οὐκέτ' ἐπ' a 13 εἰ om. R post
ἀνάγκη add. καὶ a¹ τὴν οὐσίαν, om. τινὰ a 13, 14 ὁριζόμενους a²: ὁρισμὸν RU:
ὁρίσασθαι a¹ 14 τὰς—ἀδύνατον om. a¹ αὐτῆς scripsi: αὐτῆς Ua²: om. ut
sequentia usque ad 15 οὐκ R 15 οὐκ om. a κατηγορηθήσεται R
17 πρότερον] b 1 20 post δὲ add. γῆ a εἴπομεν] p. 245,17 sq. 21 οὐδέν U(D)
23 εἰπόν] a 39 η̄ γάρ τοι ex Arist. scripsi: γὰρ η̄ τοι U: γὰρ τὸ η̄ R: γὰρ ἄνωθεν τὰ
η̄ a 26 πρότερον U μὲν a: om. RU ως Ua: τὸ R 27 ἔλεγεν] a 36
28 οὐδεμία a

ούτε τὰς λοιπὰς ἀλλήλων. ἡ δὲ ἀπόδειξις. οὗτοι πᾶσαι αἱ κατηγορίαι συμ- 55
βεβηκότα εἰσὶ τῶν οὐσιῶν, οὐδὲν δὲ τὰς λοιπὰς συμβέβηκε, διότι μηδὲ
ἐν ἄλλοις ὑποστῆγαι δύνανται εἰ μὴ ἐν τῇ οὐσίᾳ.

30

p. 83 b 12 'Αλλὰ δὴ οὗτοι οὐδὲ εἰς τὸ ἄνω ἀπειρά ἔσται.

Τρεῖς ὑποθέσεις ὑπέθετο καθ' ἃς οἶνον τέ ἔστιν ἐπ' ἀπειρον οὔνομα τὰς
κατηγορίας. ἐλέγχας οὖν τὴν μίαν, λέγω δὴ τὴν ὑποτιθεμένην ὀρισμένων
τῶν ἄκρων τὰ μεταξὺ ἀπειρα εἰναι, εἴτα δεῖξες οὗτοι καθήλου τῶν κατα-
φάσεων πεπερασμένων οὐσῶν ἀνάγκη πᾶσα καὶ τὰς ἀποφάσεις πεπεράνθαι
καὶ μὴ ἐπ' ἀπειρον λέναι, μετῆλθεν ἐπὶ τὰς λοιπὰς τῶν ὑποθέσεων καὶ
10 ἔδειξεν οὗτοι οἶνον τε ἐπὶ τὸ ἄνω ἐπ' ἀπειρον λέναι. καὶ πρῶτον γε
ἔδειξεν οὗτοι τὰ ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορούμενα οὐκ εἰσὶν ἀπειρα. ἐν τῷ τί
ἔστι δὲ κατηγοροῦνται τὰ γένη καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν εἰδῶν οὐ μόνον ἐπὶ
τῆς οὐσίας ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν. οὗτοι δὲ οὐκ ἀπειρά εἰσι τὰ
ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορούμενα, ἔδειξε τῇ εἰς ἀτοπον ἀπαγωγῇ· εἰ γάρ ἀπειρα
15 εἴη, φησάν, οὐδὲ δρίσασθαι τὰ πράγματα οὐδὲ γνῶναι ἐνδέχεται. εἰ γάρ 40
βιουλγήθειμεν δρίσασθαι τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰπωμεν ζῆν εἰναι λογικὸν
θυγατέρων, ίνα γνῶμεν ἀληθῶς τί σημαίνει ὁ δρισμός, δεῖ δρίσασθαι ἔκαστον
τῶν ἐν τῷ δρισμῷ παραληφθέντων καὶ πάλιν ἐκείνων ἔκαστον. εἰ οὖν μὴ
ζετανται αἱ κατηγορίαι, ἀδύνατον δρίσασθαι τι· τὸ ἀπειρον γάρ ἀδιεξιτητον.
20 γνῶναι δέ τι οὐκ ἐνδέχεται τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ μὴ διεγνωσμένων, λέγω δὴ
τοῦ γένους. οἷον τὸν ἄνθρωπον γνῶναι οὐκ ἔστι μὴ ἐγνωσμένου τοῦ ζῴου·
τὸ δὲ ζῆν πάλιν οὐκ ἴσμεν, τί σημαίνει, μὴ τὸ τούτου γένος εἰδότες, καὶ τούτο 45
οὐκ ἐπ' ἀπειρον. δρισμώς καὶ ἐπὶ ποιοῦ καὶ ποσοῦ καὶ τῶν ἄλλων. ταῦτα
οὖν εἰπών καὶ θελήσας τὸν λόγον ἐπεκτείναι μὴ μόνον ἐπὶ τῶν κατ' οὐσίαν
25 κατηγορούμενων ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν συμβεβηκότων ταῖς οὐσίαις (καὶ ταῦτα
γάρ κατηγοροῦνται τῶν οὐσιῶν· φαμὲν γάρ τὸν ἄνθρωπον λευκὸν εἰναι η̄
τρίπηχυν), ἔλαβεν ἐκ διαιρέσεως ποσαχῶς τὰ κατηγορούμενα κατηγοροῦνται.
καὶ ἔδειξεν οὗτοι τῶν κατηγορούμενων τὰ μὲν κυρίως λέγεται κατηγορεῖσθαι, 50
ὅσα κατὰ φύσιν κατηγορεῖται· κατὰ φύσιν δὲ κατηγορεῖται ὅσα [η̄] ἐν τῷ
30 τοῖς ἔστι κατηγορεῖται, ὥσπερ τὸ ζῆν τοῦ ἀνθρώπου η̄ τὸ γρῦμα τοῦ λευκοῦ,
καὶ ὅσα ἐν ὑποκειμένῳ ἔστιν ἐκείνῳ καθ' αὑτοῦ κατηγορεῖται, ὥσπερ τὰ συμ-
βεβηκότα τῶν οὐσιῶν. παρὰ φύσιν δὲ κατηγορεῖται η̄ τε οὐσία τῶν συμ-
βεβηκότων καὶ τὰ συμβεβηκότα τῶν συμβεβηκότων, ὅσα μὴ ἐν τῷ τί ἔσται

1 post ἀλλήλων add. κατηγορούμενα α 2 ταῖς λοιπαῖς scripsi: τῇ λοιπῇ R U a
3 εἰ μὴ U a: η̄ R 4 δὲ α τὰ α 8 πεπεράνθαι RU: πεπερασμένας εἰναι α
10, 11 καὶ—ἔδειξεν RUa^c: δεῖξες α¹ 10 γε Ua^b: τε R 13 οὐκ ἐπ' ἀπειρόν α
εἰσι om. R 16 εἴπομεν α, at cf. p. 250,21.22 17 δεῖ Ua: τί R
18 περὶ τηθέντων R 20 ἐγνωσμένων U 22 οὐκ—σημαίνει RUa^b: οὐ δύνατόν
γνῶναι α¹ τὸ τούτου (τοῦ U)—καὶ RUa^b: τοῦ γένους αὐτοῦ ἐγνωσμένου. ἀλλὰ α²
23 οὐκ om. α^a ποσοῦ—ποιοῦ α 24 γ̄ οὖν U 27 κατηγορεῖται α
29 κατηγοροῦνται utrobiique R κατὰ φύσιν δὲ—30 κατηγορεῖται om. α η̄ delevi
30 ὥσπερ U

κατηγορεῖται. εἰτα ἔδειξεν ὅτι οὐδὲ αἱ παρὰ φύσιν κατηγορίαι ἐπ' ἄπειρον προέρχονται. ταῦτα οὖν δεῖξαι ἀνατρέχει εἰς τὸ προκείμενον· τοῦτο δὲ ἦν ὅτι δεῖξαι ὅτι οὐδὲ | τὰ συμβεβηκότα ἐπὶ τὸ ἄνω ἐπ' ἄπειρον τῶν 55ν οὐσιῶν κατηγοροῦνται. καὶ δείκνυσι τοῦτο πάλιν διὰ τῶν προδεειγμένων.

5 διόπερ ἐλέγομεν καὶ λογικὴν καλεῖσθαι τὴν τοιαύτην δεῖξιν, διότι οὐκ ἐπὶ μόνων τῶν κατ' οὐσίαν ὑπαρχόντων καὶ τῶν καθ' αὐτὸ ἀριθμότει ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ὑπασιοῦν κατηγορούμενων κατὰ φύσιν. διόπερ ἔνθα λοιπὸν ἀποδεικτικῶς καὶ μὴ λογικῶς δείκνυσι μὴ ἐπ' ἄπειρον ἴέναι τὰς κατηγο- 5 ρίας, οὐκ ἐνδέχεται λοιπὸν τοῖς ἐπιχειρήμασιν ἐκείνοις ἐπὶ πάντων ἀπλῶς 10 τῶν κατηγορούμενων χρήσασθαι. οὗτος ἄρα λογικὰς δεῖξεις φησὶ τὰς κοινοτέρας καὶ πλείστων ἐφαρμοζόσας. διόπερ οὖν εἰπον, δείκνυσιν ἐν τούτοις ὅτι οὐδὲ τὰς ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων ταῖς οὐσίαις κατηγορίας ἐνδέχεται ἐπ' ἄπειρον ἴέναι. δείκνυσι δὲ διὰ τῶν δεειγμένων. εἰ γάρ ἐδείχθη ὅτι τὰ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα πάντα πεπερασμένα, πεπερασμένα δὲ καὶ 15 15 τὰ γένη τῶν κατηγοριῶν (τοῦτο γάρ ἐκ τῆς ἐναργείας ἔχομεν πᾶν γάρ, δὲ ἀν εἰπῆς, ὅπο μίαν τὸν δέκα κατηγοριῶν ἀνάγεται), εἰ τοίνυν καὶ τὰ γένη τῶν κατηγοριῶν πεπέρασται, καὶ τὸ ἐν ἔκάστῃ δὲ γένη ἡ εἰδη πεπέ- 20 ρασται (τοῦτο γάρ δεῖξεται), δῆλον ἄρα δτι καὶ αἱ ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων κατὰ τῆς οὐσίας κατηγορίαι πεπερασμέναι εἰσὶ· τὸ γάρ ἐκ πεπερασμένων 25 συγκείμενον καὶ αὐτὸ πεπέρασται. οὐδὲν δὲ γείρον ἵστως καὶ ἐπὶ παρα- δείγματος γυμνάσαι τὸν λόγον. οἷον εἰ κατηγοροῦτο τοῦ ἀνθρώπου τὸ 30 λευκὸν καὶ θελήσωμεν γνῶναι τί ποτέ ἐστι τοῦτο δι κατηγορήθη τοῦ ἀν- θρώπου, ἀνάγκη δήπου τοῦτο ὀρίσασθαι, δτι ἐστι χρῶμα διακριτικὸν ὅψεως. κατηγορήσομεν οὖν τοῦ λευκοῦ τὸ χρῶμα, καὶ πάλιν τούτου, εἰ τύχοι, τὸ 35 ποιόν. δεῖξεται δὲ δτι τὸ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα πάντα πεπέρασται. διμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ καὶ τῶν λοιπῶν. δεῖξεται ἄρα δτι καὶ αἱ ἐκ τῶν συμβεβηκότων κατὰ τῆς οὐσίας κατηγορίαι ὡς ἐπὶ τὸ ἄνω πεπε- 40 ρασμέναι εἰσίν. δτι δὲ καὶ ἐπὶ τὸ κάτω αἱ κατηγορίαι πεπερασμέναι εἰσί, 20 λέγω δὴ ἐπὶ τὸ ὑποκείμενα, συντήμως δείκνυσι. πάντα γάρ τὰ συμβεβη- 45 30 κότα, φησί, κατὰ τῆς οὐσίας κατηγορεῖται. ἔρισται δὲ τὰ ἐν τῇ οὐσίᾳ πάντα, ἐπὶ μὲν τὸ ἄνω τὰ ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτῆς κατηγορούμενα, ἐπὶ δὲ τὸ κάτω τὰ ἄτομα· τοῦτο γάρ προφανές ἐκ τῆς ἐναργείας, δτι τὰ ἄτομα κατ' οὐδενὸς ἀλλού κατηγορεῖται. εἰ τοίνυν ἔρισται ἐπὶ τὸ κάτω ἡ οὐσία, τῆς 50 δὲ οὐσίας κατηγορεῖται τὰ τε ἐν τῷ τί ἐστι τῆς οὐσίας καὶ τὰ συμβεβη- 55 35 κότα πάντα, δῆλον ἄρα δτι καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω πεπέρασται πάντα τὰ κατηγο- ρούμενα (τοῦτο γάρ δεῖξεται διὰ τῶν ὀρισμῶν) καὶ ἐπὶ τὸ κάτω. ἔσχατον γάρ ἐν πᾶσι τοῖς κατηγορούμενοις ἡ ἄτομος οὐσία· τὸ γάρ τελειωτικὸν

2 οὖν RU: δὲ α 4 κατηγορεῖται R πάλιν τοῦτο a 5 ἐλέγομεν] p. 234,9 sq.
 δεῖξεν RU: μέθοδον τῆς ἀποδείξεως a 9 λοιπὸν om. R 13 δτι om. U 14 post
 πεπερασμένα prius add. εἰσὶ a 16 ἢ b: ἐάν RUA 17 ἔκάστω Ra γένει ἡ
 εἴδετ R 20 δὲ om. U 21 post ἀνθρώπου add. ἡ τοῦ ζώου a 24 κατηγορήσαμεν
 scripsi: κατηγορήσωμεν libri εἰ τύχοι τούτου a 28 post εἰσὶν add. καὶ R 29 ἐπὶ²
 τὰς ὑποκειμένας U: ὑποκειμένας a² 29,30 φησὶ τὰ συμβεβηκότα a 32 post ἐναργεῖς
 add. οὐτῆς a 34 τε om. a 36 δεῖξεται] p. 82 b 38 sq. 37 τελειών pr. U, corr. U²

πάντως οὐσία τίς ἐστι. καὶ πᾶν συμβεβηκὸς πάντως οὐσίας τινὸς κατηγορεῖται, καὶ εἰς τοῦτο ἔσχατον λέγουσιν αἱ τῶν συμβεβηκότων κατηγορίαι, λέγω δὴ τὴν οὐσίαν. τῆς δὲ οὐσίας ἔσχατον αἱ ἄτομοι οὐσίαι· ταῦτα γάρ, ὡς εἶπον, κατ' ἄλλους κατηγορηθῆναι οὐδένατον. δὲ δὲ καὶ αἱ τῆς οὐσίας οἱ 5 κατηγορίαι εἰς τὰ ἄτομα καταλήγουσι, προσφανές. δέδεικται ἀρά δὲ καὶ ἐπὶ τὸ κάτω πεπερασμέναι εἰσὶν αἱ κατηγορίαι· κάτω γὰρ πάσης κατηγορίας αἱ ἄτομοι οὐσίαι.

'Αλλὰ δὴ δὲ οὐδὲ ἐπὶ τὸ ἄνω ἀπειρα ἐσται. τὰ κατηγορούμενα δηλοῦν δὲ οὐκ ἐσται ἐπὶ τὸ ἄνω ἀπειρα.

10 p. 83^b 13 Ἐκάστου γάρ κατηγορεῖται δὲ ἐν σημαίνῃ η̄ ποιόν τι η̄ ποιόν τι εἰ τῶν τοιούτων.

Εἴτα τίνα εἰσὶ τὰ κατηγορούμενα, ἀπαριθμεῖται, δὲ τοῖς οὐρ-
βεβηκότος κατηγορίαι η̄ τὰ ἐν τῇ οὐσίᾳ. τὰ ἐν τῇ οὐσίᾳ δέ φησι τὰ ἐν τῷ τί ἐστι τῶν οὐσιῶν κατηγορούμενα· ταῦτα δέ εἰσι τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη,
15 καὶ αἱ οιαζοραί. πάντα δὲ ταῦτα, φησί. δέδεικται πεπερασμένα ἐπὶ τὸ
ἄνω. εἶτα, ἐπειδὴ ἐνδέχεται καὶ ἔκαστης κατηγορίας πεπερασμένα περι-
εχούσης μηδὲν ἡττον ἀπείρους εἰναι τὰς κατηγορίας, εἴ γε τὰ γένη τῶν 40
κατηγοριῶν μὴ δέκα ήν μάνον ἀλλ' ἀπειρα (ἀπείρων γάρ ὄντων τῶν γενῶν,
πάντων δὲ κατὰ τῆς οὐσίας κατηγορούμενων, καὶ ἔκαστη πεπερασμένα
20 περιείχεν, ἀπειρα πάλιν συνέβαινεν εἰναι τὰ κατὰ τῆς οὐσίας κατηγορού-
μενα), διὰ τοῦτο οὖν καὶ τοῦτο προστίθησι, δὲ καὶ τὰ γένη τῶν κατηγο-
ριῶν πεπέρασται. εἶτα καὶ ἀπαριθμεῖται ταῦτα.

p. 83^b 17 Ὅπόκειται δὲ ἐν καθ' ἑνὸς κατηγορεῖσθαι.

'Ἐν ταῖς ἀποδεξίαις δηλούνται· τοῦτο γάρ εἶπε καὶ ἔμπροσθεν, δὲ αἱ 45
25 ἀποδεξίαις ἐν τι τούτων δεικνύουσιν, η̄ ποιόν η̄ τι τῶν ἄλλων,
“ὅταν ἐν καθ' ἑνὸς κατηγορηθῇ”. δυνατὸν γάρ καὶ συμπεπλεγμένας ποιεῖσθαι
ἐκ πλειόνων τὰς κατηγορίας, ὡς ὅταν εἰπω ‘Σωκράτης ἀνθρωπος φιλόσοφος
ἐστιν’· ἀλλ' οὐχ εἰς ὁ κατηγορούμενος ὅρους· δεῖ δὲ ἐν τοῖς συλλογισμοῖς
30 ἀπλοῦς εἰναι τοὺς ὅρους. τοῦτο οὖν προσέθηκεν, οὐχ δὲ, εἰ μὴ ἐν καθ'
ένὸς κατηγορηθῇ, λοιπαίνεται τι τὸ μὴ ἐπ' ἀπειρον γίνεσθαι τὰς κατηγο-
ρίας, ἀλλ' δὲ αἱ πρὸς τοὺς συλλογισμοὺς παραλαμψανόμενα κατηγορίαι
τοιαῦται εἰναι θέλουσιν.

4 ὡς εἶπον post ἄλλων colloc. a ἄλλου U 5 εἰσ] εἰσὶ R 6 γάρ scripsi: δὲ
libri 8.9 om. a 8 ζει om. R 9 εἰσιν R 10.11 lemma post p. 249,1
ἐσται habent RU 11 τι om. R post η̄ add. τι a Arist. (om. A B e d f n p u)
13 δὲ ἐν τῇ οὐσίᾳ a 14 ἐστι alt. I. U 15 δὲ scripsi: γάρ ια: om. R ταῦτα
ante πάντα colloc. R 16.17 περιεγόντες RU: ἐγούσης γένη a 17 εἰναι τὰς
κατηγορίας ἀπείρους a 18 εἰεν a μάνον a: μάνα RU 19 κάν Ra!: καὶ ἐν ί:
ἐν a² 19.20 πεπερασμένη ὑπάρχει a¹ 20 συμβαίεν a¹ 21 προστίθησι καὶ τοῦτο a
24 ἔμπροσθεν] p. 83^a 21—23 29 τοῦτο οὖν RUA^a: διὰ τοῦτο οὖν τοῦτο a¹ μὲν (post
ει) a² 30 κατηγορηθῆται a 31 ζει a: om. RU λαρβανόμεναι R: γινόμεναι a¹

p. 83^b 18 Αὐτὰ δ' ἔσυντῶν, οἵσα μὴ τί ἔστι, μὴ κατηγορεῖσθαι.

Τουτέστι καὶ τοῦτο ἡμῖν ὑπόκειται, μηδὲμίαν κατηγορίαν αὐτὴν ἔσυντῆς κατηγορεῖσθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ τί ἔστι κατηγοροῖται· οἷον οὐ κατηγορεῖται τὸ λευκὸν τοῦ φαλακροῦ, εἰ οὗτον τύχοι. τὸ μέντοι χρῶμα τοῦ | λευκοῦ· τὶ 56^c 5 γάρ ἔστι τὸ λευκὸν τοῦ χρώματος. ἀλλ' οὐδὲ ἄλλο συμβεβηκός ἄλλου συμβεβηκότος κατηγορεῖται. ταῦτα δὲ νῦν ἀναλαμβάνει, ἵνα διακρίνῃ τῶν κατὰ φύσιν τὰς παρὰ φύσιν κατηγορίας.

p. 83^b 19 Συμβεβηκότα γάρ ἔστι πάντα, ἀλλὰ τὰ μὲν καθ' αὐτά, τὰ δὲ οὐδὲ καθ' ἔτερον τρόπον.

10 Τὸ γάρ χρῶμα τῷ λευκῷ μὲν καθ' αὐτῷ ὑπάρχει, Σωκράτει δὲ καθ' ἔτερον τρόπον· συμβεβήκη γάρ αὐτῷ καὶ οὐ καθ' αὐτῷ αὐτῷ ὑπάρχει. δὲ γάρ σύνδεσμος αἰτίας ἔστιν ἀπόδοσις τῶν προειρημένων, λέγω δὴ τοῦ μὴ κατηγορεῖσθαι ἄλλοις τὰ συμβεβηκότα, εἰ γε ἐν μόνον ἔστι τοῖς συμβεβηκόσιν ὑποκείμενον γενέσθαι δύνατόν. 10

15 p. 83^b 22 Οὐδὲν γάρ τῶν τοιούτων τίθεμεν εἶναι, ἢ οὐχ ἔτερόν τι δὲν λέγεται δὲ λέγεται.

"Οτι οὐδὲν τῶν συμβεβηκότων ὑποκείμενον ἔτερῳ τινὶ γενέσθαι δύναται, δὲ τούτων δείξαντιν. ἔκαστον γάρ τούτων ἄλλο τι πρότερον δὲν οὗτως ἐκεῖνο λέγεται διπερ λέγεται. τὸ γάρ λευκὸν ἢ ἔύλον ἔστιν ἢ λίθος ἢ τι 20 τοιοῦτον, εἴτα λευκὸν εἶναι λέγεται. δύμοις τὸ τρίπηγχο, τὸ δεξιὸν ἢ τῶν ἄλλων ὄτιοῦν.

p. 83^b 23 Ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἄλλου καὶ δὲν ἄττα καθ' ἔτέρου. 15

Αὐτὸ μέν, φησί, τῶν συμβεβηκότων ἔκαστον οὐδὲν ὑπόκειται· αὐτὸ δὲ καθ' ἔτέρου τινὸς λέγεται καὶ ἄλλο κατ' ἄλλου· οἷον λευκὸν μέν, εἰ 25 τύχοι, κατὰ γιγνόντος ἢ φυμασθέντος, μέλαν δὲ κατὰ πίσσης ἢ ἐβένου ἢ τινος τῶν δυμόιν. ἔνικα δὲ τῶν ἀντιγράφων ἔχουσιν ἀλλ' αὐτὸ ἄλλου καὶ τοῦτο καθ' ἔτέρου. λέγοι δὲ ἄν, οἷον εἰ λευκὸν μὲν κατ' ἀνθρώπου κατηγοροῖται, τοῦτο δὲ κατὰ Σωκράτους, καὶ τὸ λευκὸν κατὰ Σωκράτους. 20

1 δὲ αὐτῶν RU^a cf. vs. 2 5 post γάρ add. μέρος Ra τὸ λευκὸν τοῦ χρώματος mrg. U: τοῦ λευκοῦ τὸ χρῶμα R, pr. U: τοῦ χρώματος τὸ λευκόν a 6 κατηγορεῖται συμβεβηκότος a 6. 7 τὰς κατὰ φύσιν καὶ τὰς a 8 ante συμβ. add. Οὐδὲν a αὐτὸ R 10 εἰστο R 12 αἰτίας a¹ ἀποδεῖσθεντος Ra¹ 13 μὴ om. a 14 post ὑποκείμενον add. καθ' ἔτερον ἔτερῳ ὑποκείμενον a¹ ἀδύνατον Ra¹ 19 διπερ λέγεται om. a 20 διπηγχο Ua¹ τὸ alt. RUa²: δὲ a¹ 22 αὐτὸς pr. U ἄλλου Ra, corr. U: ἄλλοις pr. U, Arist., at cf. vs. 26 25 κατὰ prius om. a post κατὰ prius add. τινος U ante φύσ. add. τοῦ U ἐβαλνού a 26 τῶν ἄλλων Ra

p. 83 b 24 Οὗτ' εἰς τὸ ἄνω ἄρα ἐν καθ' ἐνός.

561

* * * κατηγορεῖται γὰρ κατὰ πλειόνων, διὸ μὲν τούτων ἔδειξεν ὅτι οὐχ οἱόν τε ἐν καθ' ἐνός κατηγορεῖσθαι ἐπ' ἄπειρον. ἐν δὲ τοῖς ἐφεξῆς δεῖξεν ὅτι οὐδὲ ἐν κατὰ πλειόνων πολλὰ γάρ καθ' ἐνός οὐδέποτε ἐν συλλογισμῷ 5 λαμβάνεται κατηγορούμενα. καὶ ἀλλως· εἰ ἐν καθ' ἐνός μὴ κατηγορεῖται ἐπ' ἄπειρον, δηλον ὅτι οὐδὲ πλείονα κατ' ἐνός· ἐν γάρ τοῖς πλείονι πολλαὶ μονάδες.

p. 83 b 26 Καθ' ὃν μὲν γάρ λέγεται τὰ συμβεβηκότα, ὅτα ἐν τῷ οὐσίᾳ ἑκάστου· ταῦτα δὲ οὐκ ἄπειρα.

10 Εἰπόνυ ὅτι οὕτ' ἐπὶ τὸ ἄνω οὕτ' ἐπὶ τὸ κάτω τὸ ἄπειρον, ἑκάτερον τούτων δείκνυσι. καὶ πρῶτον πῶς οὐκ ἐπὶ τὸ κάτω. καθ' ὃν γάρ, φησί, τὰ συμβεβηκότα κατηγορεῖται, τουτέστι τὰ ὑποκείμενα τοῖς συμβεβηκόσιν, αἱ οὐσίαι εἰσίν. οὐσίαι δὲ τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη καὶ τὰ ἀτομα· φαμὲν γάρ καὶ ὅτι τὸ ζῷον λευκόν ἐστι, καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος λευκός ἐστι, καὶ ὅτι ὁ 15 Σωκράτης λευκός ἐστι. πεπερασμέναι δὲ αἱ οὐσίαι εἰσίν· εἴπομεν γάρ ὅτι εἰς ἔσχατον τὰ ἀτομα καταλήγουσιν. ὥστε εἰ ὑπόκεινται μὲν πάσῃ κατηγορίᾳ αἱ οὐσίαι, αὐταὶ ἄρα πεπερασμέναι ἐπὶ τὸ κάτω αἱ κατηγορίαι.

p. 83 b 27 Ἀνω δὲ ταῦτα τε καὶ τὰ συμβεβηκότα, ἀμφότερα οὐκ ἄπειρα.

20 "Οτι οὐδὲ ἐπὶ τὸ ἄνω ἄπειρα. τὰ γάρ ἐπὶ τὸ ἄνω τῶν κατηγοριῶν. φησί, τὰ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐστί· φαμὲν γάρ ὁ ἄνθρωπος ζῷον, τὸ ζῷον ἔμβυγον, τὸ ἔμψυχον σῶμα, τὸ σῶμα οὐσίᾳ. καὶ τὰ συμβεβηκότα δὲ πάντα πεπέρανται· καὶ γάρ ταῦτα κατὰ τῶν οὐσιῶν κατηγοροῦνται. ταῦτα δὲ πάντα δέδεικται ἔμπροσθεν πεπερασμένα, ἔνθα ἔδεικνυμεν ὅτι τὰ ἐν τῷ τί ἐστι 25 κατηγορούμενα πάντα πεπέρασται· ἔδειγμη γάρ ἐκεῖ διὸ τῶν ὅρισμῶν ὅτι ἑκάστη τῶν κατηγοριῶν πεπέρασται. ὥστε καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω καὶ ἐπὶ τὸ κάτω πεπερασμέναι εἰσὶν αἱ κατηγορίαι.

2 lacunam indicavi, supple Ἐπεὶ τὸ ἐν γὰρ ἐνός κατηγορεῖται—πλειόνων ομ. α¹
γὰρ οὐα²; καὶ R διὰ πλειόνων ἔδειξε τοῦτο, ὅτι α 3 γὰρ ἐνός ἐν
ἐφεξῆς] c. 23 p. 84 b 3 sq. 4 πολλὰ Ua: ἡ R 10 τὰ ἄνω—τὰ κάτω α
ἐπὶ alt. a: εἰς RU 13 αἱ om. U 14 ἐστι prius om. Ra
ἐστι alt. om. R 15 ἐστι om. Ra εἴπομεν] p. 250,32 16 εἰ om. U
17 αὐταὶ scripsi: αὐτῆς RU: om. a πεπερασμέναι ἄρα Ra 20 ἄπειρα U
τὰ (ante ἄνω alt.) a 21 τὰ pr. U, a: ταῦτα corr. U: τὰ τε R λέγομεν α
22 τὸ ἔμψυχον om. a τὸ σῶμα οὐσίᾳ a: om. RU δὲ a: om. RU
23 καὶ ταῦτα γάρ ἐν—κατηγοροῦντες R πάντα δὲ ταῦτα U 24 ἔμπροσθεν]
p. 82 b 37 sq. 25 κατηγορούμενα om. a 26 καὶ prius om. U

p. 83b 28 Ἀνάγκη ἄρα εἶναι τι οὐ πρῶτον τι κατηγορεῖται.

56r

Συμπεραίνεται διὰ τούτων τὰς τρεῖς ὑποθέσεις. ἀνάγκη οὖν, φησίν,
εἶναι τι ἔσχατον οὐ πρῶτον κατηγορεῖται τι· τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ ἀτόμον,
οὐ πρώτως κατηγορεῖται τὸ εἰδικώτατον εἰδῶς. καὶ οὗτο κατὰ σύνεχειαν 45
5 προϊουσῶν τῶν κατηγορῶν ἴστανται εἰς τι ἔσχατον καθ' οὐ οὐδὲν ἔτερον
κατηγορεῖται. ὥστε καὶ τὰ ἄκρα ὠρισται καὶ τὰ μέσα.

p. 83b 32 "Ετι δὲ ἄλλος, εἰ ὁν πρότερα ἄττα κατηγορεῖται, ἔσται
τούτων ἀπόδειξις καὶ τὰ ἔξης.

Καὶ τοῦτον τὸν τρόπον λογικὸν καλεῖ, οὐ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν (οὐδὲ
10 γάρ ἐπὶ πλειόνων ἀρμόζει τὰ ἐνταῦθα λεγόμενα ἀλλ᾽ ἐπὶ μόνων τῶν ἀπο- 50
δεικτικῶν), ἀλλ᾽ οὐτὶ λαμβάνει τὸ εἶναι ἀπόδειξιν. ταύτη δὲ ἀρμόζει ἡ
'Αλεξάνδρου ἐξήγησις ἡ ἐπὶ τοῦ προτέρου ἐπιχειρήματος λογικὸν αὐτὸν διὰ
τοῦτο λέγοντος, διὰ τὸ λαβεῖν ὡμολογημένον διτεῖσιν δρισμού. καίτοι ἔδειξε
καὶ ἐν ἀρχῇ διτεῖσιν διτεῖσιν ἀπόδειξις· ὥστε οὐ δοκεῖ ἀναποδείκτως τοῦτο εἰλη-
15 φέναι. μήποτε οὖν τὸ "λογικῶς" ἐπ' ἀμφοτέρων ἀκουστέον, διότι μὴ ἐπ'
αὐτῶν τῶν καθ' αὐτὸν κατηγορουμένων γυμνάζει τὸν λόγον, δπερ ποιεῖ ἐν
τοῖς ἔξησι, | ἀλλ᾽ ἐπὶ τινῶν ἔτερων, οἷον τοῦ λαβεῖν διτεῖσιν δρισμού καὶ 56v
διτεῖσιν ἀπόδειξις. διὰ μέντοι τοῦ νῦν ἐπιχειρήματος δείκνυσιν, διτεῖσιν
τοῦ εἰλικρίνης εἰναι τὰς μεταξὺ κατηγορίας τῶν ἄκρων ὡρισμένων δυτῶν οὐκ ἐνδέ-
20 γεται. λαβὼν οὖν ἐνταῦθα ὡμολογημένον διτεῖσιν ἀπόδειξις, ἀπάγει
πάλιν εἰς ἄτοπον τὸν λόγον, διτεῖσιν διτεῖσιν ἀπόδειξις. ὡμολογημένον δὲ ἐλαβεῖ τὸ εἶναι ἀπόδειξιν διὰ ἡ
τὸ ἐν ἀρχῇ τοῦτο δεδειχνεῖται, ἐν οἷς ἐνέστη πρὸς τοὺς ἀναιροῦντας τὴν
ἀπόδειξιν καὶ πρὸς τοὺς διπαντα ἀπόδεικτὰ εἰναι λέγοντας. πρόεισιν οὖν
25 ἡ δεῖξις τοῦτον τὸν τρόπον. ὅντις ἔστι, φησί, πρότερα τινα, τούτων ἔστιν
ἀπόδειξις. ὁν δὲ ἔστιν ἀπόδειξις, οὐκ ἐνδέχεται ταῦτα εἰδέναι μὴ δι'
ἀπόδειξις. ἡ γάρ ἀπόδειξις ἐκ προτέρων τιγῶν πιστοῦται τὰ δεύτερα. ὁν
δὲ ἔστι τινὰ πρότερα, ἀδύνατον ταῦτα γνῶναι μὴ προεγνωσμένων τῶν πρώ-
των. δύο γάρ τρόποι γνώσεως, δὲ δι' ἀπόδειξις ἐκ τῶν προτέρων τὰ 10
30 δεύτερα πιστούμενος καὶ δι' αρείττων ἡ κατὰ ἀπόδειξιν, δὲ τῶν κοινῶν λέγω
ἐννοιῶν, καθ' ὃν τὰς ἀμέσους γινώσκομεν προτάσσεις καὶ τὰς κοινὰς ἐννοίας,

2 καὶ φησὶν, ἀνάγκη α 3 πρώτως Ua 5 ἴστανται RUa²: ἴστανται ἡ πρόδοσις
αὐτῶν α¹ 7 ἄλλος R Arist.: ἄλλως Ua 6ττα RUa (A B M) 8ται κτλ.
om. R 8ται U (A B D M e f d u n): 8ται a Arist. 9 οὐδὲ Ua: οὐ R
10. 11 ἀπόδεικτῶν R 11 ἄλλο τι libri post ἡ add. τοῦ a 12 Ἀλεξάνδρου]
cf. p. 233,32 sq. 13 λαμβάνειν a ὡμολογούμενον sic Ua 14 ἐν ἀρχῇ] c. 3
p. 72 b 5 sq. 8τι δι' ἀπόδειξις Ra τοῦτο ἀναποδείκτως U 15 λογικῶς]
p. 82b 35 8τι Ra 16 καθ' αὐτὰ I 17 ἐξ Ra 18 prius om. U
20 οὐν RU: καὶ a ἐπάγει R 22 λάβωμεν R: λαμβάνει a 22. 23 διτεῖti R:
8τι a 23 δέδειχεν Ra 24 ἀπόδεικτικά U 27 τὰ δεύτερα πιστοῦται U
25 αὐτὰ Ua 29 δι' ἀπόδειξις om. a

οὐκ ἐκ προτέρων αὐτᾶς γινώσκοντες (οὗδε γάρ ἔστιν αὐτῶν πρότερα) ἀλλ᾽ 56^ν
ἀμέσως αὐταῖς ἐπιβάλλοντες. ὡς ή αἰσθητοῖς τοῖς αἰσθητοῖς· ἀδύνατον δὲ
τὰ ἀπόδεικτὰ τοῦτον τὸν τρόπον γνῶναι. ὥστε εἰ ἐπ' ἄπειρον χωροῦσιν
αἱ κατηγορίαι κατὰ τὸ μέσον, ἀδύνατον εὑρεῖν ἀμεσον πρότασιν. ἀμέσου
5 δὲ προτάσσεις μὴ οὔσης ἀλλὰ πάσης τῆς ληφθείσης δεχομένης μεταξὺ ἔτερον 15
ὅρον ἀδύνατον ἀπόδειξιν γνέσιαι. εἴ γε η ἀπόδειξις τισὶ προτέροις τὰ δεύ-
τερα πιστοῦται, τὸν δὲ προτέρων μὴ ἐγνωσμένων ἀδύνατον τὰ δεύτερα
γνωσθῆναι. γινώσκομεν δὲ τὰ πρότερα η πάλιν δι' ἀπόδειξις. εἰ κακεῖνων
εἰσὶν ἔτερα πρότερα, η κριττάνως η κατὰ ἀπόδειξιν, εἰ κοιναὶ εἰεν ἔννοιαι.
10 ἐπ' ἄπειρον δὲ τοῦ ληφθέντος ἔχοντος ἔαυτοῦ προηγούμενόν τι, ἐπεὶ μὴ
δυνατὸν διεξελθεῖν τὸ ἄπειρον μήτε κριττάνως αὐτὸν γνῶναι η κατὰ ἀπό- 20
δειξιν, ἀνάγκη ἄρα μηδὲ ὅλως αὐτὸν γινώσκειν. ὥστε ἀναιροῦσιν ἀπόδειξιν
καὶ ὅλως γνῶσιν καὶ κατάληψιν οἱ ἐπ' ἄπειρον προιέναι λέγοντες τὰς κατη-
γορίας. εἰ δὲ τοῦτο ἀτοπον καὶ ἔστιν ἀπόδειξις, οὐκ ἐπ' ἄπειρον ἄρα αἱ
15 κατηγορίαι. δυνατὸν δὲ δεῖξαι διτοιον αὐτὸν αἱ μάρνον αἱ μεταξὺ οὐκ ἄπειροι ἀλλ᾽
οὐδὲ αἱ ἐπὶ τὸ ἄνω· καὶ τούτων γάρ ἀπείρων οὐσῶν ἀναιρεῖται η ἀπόδειξις,
εἴ γε η ἀπόδειξις διὰ τῶν ὄρισμάν, ὄρισμάν δὲ ἀποδιῦναι οὐχ οἵδιν τε
ἐπὶ τὸ ἄνω ἀπείρων οὐσῶν τῶν κατηγοριῶν, ὡς ἐδεῖξαμεν πρότερον. 25

p. 83 b 35 Εἰ δὲ τόδε διὰ τῶνδε γνώριμον, τάδε δὲ μὴ ἵσμεν μηδὲ
20 βέλτιον ἔχομεν πρὸς αὐτὰ τοῦ εἰδέναι, οὐδὲ τὸ διὰ τούτων γνώ-
ριμον ἐπιστημόμεθα.

Ὥη γάρ ἔστι τινὰ πρότερα καὶ ἀρχοειδέστερα, ἀδύνατον τῶν πρώτων
μὴ ἐγνωσμένων τὰ δεύτερα γνωσθῆναι. γινώσκονται δέ, φησί, τὰ πρότερα
η καὶ αὐτὰ δι' ἀπόδειξις, εἰ ἔχοιεν ἔαυτον πρότερα. η κριττάνως η 30
25 κατὰ ἀπόδειξιν, εἰ μηδὲν ἔχοιεν προηγούμενον. μὴ ἐγνωσμένων οὖν, φησί,
τῶν πρώτων διὰ τὴν ἐπ' ἄπειρον τῶν κατηγοριῶν πρόσδον οὐδὲ τὰ ἐκ τῶν
πρώτων γνωρίζόμενα γνωσθῆναι δύναται. τὸ δὲ τάδε δὲ μὴ ἵσμεν ἀντὶ³⁰
τοῦ 'μὴ δι' ἀπόδειξις ἵσμεν'. τούτῳ γοῦν ἀντέθηκε τὸ μηδὲ βέλτιον
ἔχομεν η κατὰ ἀπόδειξιν πρὸς αὐτὰ [τοῦ εἰδέναι].

30 p. 83 b 38 Εἰ οὖν ἔστι τι εἰδέναι δι' ἀπόδειξις ἀπλῶς καὶ μὴ ἐκ
τινων μηδὲ ἐξ ὑποθέσεως.

Εἰπον διτοιον ὑποτίθεται εἰναι ἀπόδειξιν διὰ τὸ ἐν ἀρχῇ τοῦτο ἀπόδειξαι.

1 post προτέρων add. τινῶν α πρότερον α 2 αὐταῖς scripsi: αὐτοῖς RU'a
4 τὸ om. R 5 οὔσης RU: ληφθείσης α 5. 6 ἐέρου δρου R 6 ἀπόδειξιν
γνένθαι ἀδύνατον α 7 οὐκ I 8 η παλεν RU: ητοι α 9 εἰσὶν om. U
ἔτερα om. α κριττούς I post ἔννοιαι add. η προτάσσεις ἀμεσοι α
10 τι ἔαυτοῦ προηγούμενον α 14 ἄρα Ra: εἰσὶν U 15 διτοιον U
16 οὐδὲ αι scripsi: οὐδὲ RU'a 17 οὐχ οἶν τε RI: ἀδύνατον α 18 πρότερον]
p. 234, 14 sq. 22 ἀδύνατον om. R: οὐχ οἶν τε, sed post 23 γνωσθῆναι a
24 ἔαυτον Ra: καὶ αὐτὰ U 27 δύνανται R 28 δι' ἀπόδειξις οὐκ α γοῦν RU:
δε α 29 τοῦ εἰδέναι delevi 32 εἰπῶν U εἰπον] p. 254, 14. 22

τὸ δὲ μὴ ἔκ τινων μηδὲ ἔξ οὐ ποθέσεως. τοῦτ' ἔστιν εἰ μὴ πᾶσα ἀπό- 56γ
δειξίς ἔξ οὐ ποθέσεως πρόεισιν, ἀλλὰ ἔστι τι καὶ ἀπλῶς ἀποδεῖξαι μηδεμιῷ
οὐ ποθέσει χρησάμενον. ἔξ οὐ ποθέσεως δὲ ἀπόδειξις λέγεται η̄ λαμβάνουσα
ἀποδεικτὸν καὶ ἐν τούτῳ ἔτερόν τι δεικνύουσα, οἷον ὡς εἴ τις λέγοι· 'συγκε- 40
5 γωρῆσθω μοι διτὶ ἔστι πρόνοια, καὶ δεικνύμι διτὶ ἔστιν η̄ ψυχὴ ἀθάνατος'
η̄ 'συγκεχωρῆσθω μοι τὴν ψυχὴν ἀθάνατον εἶναι, καὶ δεικνύμι διτὶ χωριστὴ
ἔστι σωμάτων'. ἔξ οὐ ποθέσεως γάρ αἱ τοιαῦται ἀποδεῖξεις καὶ οὐκ ἀπλῶς.

p. 84 a 2 "Ωστ' εἰ τὰ ἄπειρα μὴ ἐγχωρεῖ διεξελθεῖν, ὅν ἔστιν ἀπό-
δειξίς, ταῦτ' οὐκ εἰσόμεθα δι' ἀποδείξεως.

10 Εἰ παντός, φησι. τοὺς ληφθέντος ἔστι τι ἀνώτερον, πάντα ἀνάγκη ἀπο-
δεικτὰ εἰναι· ἐκ προτέρων γάρ αἱ ἀποδεῖξεις. ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἄπειρον
ἀδιεξίτητον, οὐδέν τοι εἶται πάλιν ἀποδεῖξαι, εἴ γε ἀδύνατον μὴ ἐγνωσμένης
τῆς ἀρχῆς. ὅστε εἰς ἀντίφασιν περιάγεται ὁ λόγος, τὸ καὶ πάντα ἀπο-
δεικτὰ εἰναι καὶ μηδὲν ἐνδέχεται ἀποδεῖξαι.

15 p. 84 a 8 'Αναλυτικῶς δὲ διὰ τῶνδε φανερόν.

50

Δεῖξας κοινότερον, οὐτὶ οὐδεμίᾳ κατηγορίᾳ ἐπ' ἄπειρον πρόεισι, βούλεται
νῦν ίδίως ἐπὶ τῶν ἀποδεικτικῶν τὸ αὐτὸ τοῦτο δεῖξαι. ἀποδεικτοὶ δὲ
καθ' αὐτὸ δύο τρόποι· η̄ γάρ τὰ εἰς τὸν ὄρισμὸν τῶν | οὐ ποκειμένων παρα- 57γ
λαμβάνουσα, ὡς τὰ ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορούμενα, οἷον τὸ ζῷον τοῦ ἀν-
20 θρώπου, η̄ ἀπέρ εἰς τὸν ἔστιν τὸν ὄρισμὸν τὰ οὐ ποκειμένα παραλαμψάνει, ὡς
τὸ περιττὸν καὶ η̄ σιμότης καὶ τὰ τοιαῦτα. δεικνύσιν οὖν οὐτὶ οὐδέν τούτων
ἐπ' ἄπειρον πρόεισιν. οἷον ἀνθρώπου κατηγορεῖται καθ' αὐτὸ τὸ ζῷον,
τούτου δὲ τὸ ἔμψυχον καὶ ἐφεζῆς, οὐτὶ οὐκ ἐνδέχεται ταῦτα ἐπ' ἄπειρον
ίεναι· διοίως τῷ ἀριθμῷ καθ' αὐτὸ δύο πάρικει τὸ περιττόν, τούτῳ δὲ τὸ 5
25 πρῶτον καὶ τούτῳ, εἰ τόγιοι, ἔτερόν τι, οὐτὶ οὐδὲ ταῦτα ἐπ' ἄπειρον πρόεισιν.
ἀναλυτικάς δὲ καλεῖ τὰς τοιαύτας δεῖξεις ἀντὶ τοῦ 'ἀποδεικτικάς', διότι
οἱ σκοπὸις πάσσις τῆς ἀναλυτικῆς πραγματείας η̄ ἀπόδειξις ἔστιν· οὕτω γοῦν
καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν Ἀναλυτικῶν ἐποιήσατο· "πρῶτον εἰπεῖν περὶ τί καὶ
τίνος ἔστιν η̄ σκέψις, οὐτὶ περὶ ἀπόδειξιν καὶ ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς".
30 ἐπεὶ οὖν πᾶσαν τὴν περὶ ἀπόδειξεως πραγματείαν οὕτως ἐκάλεσεν ἀναλυτικόν

2 ἀλλὰ Ra¹: μηδὲ Ua² 3 post δὲ add. η̄ U 4 ἀποδεικτικὸν R ἐν deleverim
6 εἰναι ἀθάνατον a 7 η̄ τοιαύτῃ ἀπόδειξις U 8 διεξελθεῖν RU (M): διελθεῖν
a Arist. 10 ἀνωτέρω U 12 ἔστι a post ἀδύνατον add. ἀπόδειξαι a
13 τῷ Ua 14 ἐνδέχεται ἀποδεικνύναι a 15 φανερόν RUa²: συντομώτερον a¹:
φανερὸν συντομώτερον Arist. 17 ἐπὶ RU: διὰ a 18 τρόποι δύο a 22 ἀν-
θρώπου U et asterisco notatum, cui tamen in mantissa nihil respondet a: ἀνάγκη R
25 post πρῶτον add. καὶ ἀσύνθετον a προσιστον R 26 οὖν a post τοῦ
add. οὐκ R 27 πραγματείας RU: * ἐπιστήμης (asterisco in mantissa nihil respon-
det) a 28 post ἐποιήσατο add. εἰρηκώς a πρῶτον om. U πρῶτον
καὶ λ. Anal. p. I 1 p. 24 a 10 29 ἐπιστήμην ἀποδεικτικήν R

τικήν ἔχει μέρους τὸ πᾶν δημόσιας, διὰ τοῦτο καὶ πάσας τὰς ἀποδεικτικὰς 57γ
δεῖξεις ἀναλυτικὰς ἐκάλεσε. καὶ γάρ συνοπτὸς ἡμῖν διὰ πάσης τῆς μεθόδου
τοὺς παρὰ τοῖς παλαιοῖς οὐλογισμοὺς ἐπισκέψασθαι, εἰ ἀναγκαῖοι καὶ ἀπο-
δεικτικοί, καὶ τεχνικῶς ἀναλῦσαι καὶ ἀγαγεῖν ὑπὸ τὰ συγκατα τὰς τε
5 ὅλας αὐτῶν ἐπισκέψασθαι, εἰ ἀναγκαῖαι καὶ ἀποδεικτικαί. διὰ τοῦτο οὖν
ἔχει τοῦ γρηγοριανοῦ μέρους ἡ πᾶσα πραγματεία ἐκλήθη. ὅτι δὲ οὐδὲ
τὰ ἐν ταῖς ἀποδεῖξεσι κατηγορούμενα ἀπειρά ἐστι, δείκνυσι τοῦτον τὸν 15
τρόπον. κατηγορεῖται γάρ ἐν ταῖς ἀποδεῖξεσι τὰ καθ' αὐτό. τούτων δὲ
οὗτοί ησαν τρόποι· πρῶτος μὲν τὰ ἐν τῷ ὄρισμῷ τοῦ ὑποκειμένου παρα-
10 λαμβανόμενα· καθ' αὐτὸν γάρ τὸ ζῷον τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει καὶ τὸ λογικόν·
ὅμοίως τῷ λίθῳ τὸ ἄηλυχον· καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων δὲ ὥσπερ τας. δεύτερος δὲ ἦν
τρόπος τῶν καθ' αὐτὸν οἵσα ἐν τῷ ἑαυτῶν ὄρισμῷ τὸ ὑποκειμένον παρα-
λαμβάνει, ώς τὸ περιττὸν καὶ ἄρτιον τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ εὐθὺν καὶ καρ-
πύλον τὴν γραμμὴν καὶ τὸ σημὸν τὴν ῥίνα. καὶ πρῶτον γε δείκνυσιν ὅτι 20
15 τὰ κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον τοῦ καθ' αὐτὸν οὐκ ἐπ' ἀπειρον πρόσεισιν.
οἶνον εἰ τὸ περιττὸν ὑπάρχει τῷ ἀριθμῷ, ἀνάγκη δῆποι ἐν τῷ λόγῳ τοῦ
περιττοῦ ὑπάρχειν τὸν ἀριθμόν· πάλιν εἰ τῷ περιττῷ (ὑπάρχει τὸ πρῶτον,
ἐν τῷ) λόγῳ τοῦ πρώτου ἐνυπάρχει τό τε περιττὸν καὶ ὁ ἀριθμός· ὅμοίως καὶ
εἰ ἄλλο τι καθ' αὐτὸν ὑπάρχει τῷ πρώτῳ, ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐκείνου παραληφθῆ-
20 ται τὰ ὑποκειτώ πάντα, τὸ τε πρῶτον καὶ τὸ περιττὸν καὶ ὁ ἀριθμός. ἐπεὶ 25
γάρ περὶ τῶν καθ' αὐτὸν νῦν ὁ λόγος καὶ τούτων τοῦ δεύτερου τρόπου, ταῦτα
δὲ ἡ ὑπόθεσις ἔχει ἐπ' ἀπειρον προσέναι, δῆλον ὅτι δεῖ τὰ ὑποκειμένα εἰς τὸν
ὄρισμὸν αὐτῶν παραληφθῆσονται, οὐ μόνον τὰ προτεχθῆ ἀλλὰ καὶ τὰ πορρω-
τέρω· εἰ γάρ τῷ περιττῷ ὑπάρχει τὸ πρῶτον, ἀνάγκη δῆποι ἐν τῷ τοῦ
25 πρώτου ὄρισμῷ μὴ μόνον τὸ περιττὸν παραληφθῆναι ἀλλὰ καὶ τὸν ἀριθμόν.
εἰ οὖν ἀπειρα εἰσει τὰ καθ' αὐτὸν καὶ ταῦτα ἐνεργείᾳ ὑπάρχει, δῆλον ὅτι
εἰς τὸν τινῶν ὄρισμὸν ἀπειρα ἔσται τὰ παραλαμβανόμενα. 30

'Ἄλλ' εἰς τοῦτο μὲν οὐ φάνεται ὁ Ἀριστοτέλης ἀπάγων τὸν λόγον.
εἰπε γάρ ἄν τις πρὸς τοῦτον ὅτι οὐκ ἔσται λαβεῖν τὸ ἔχειτον τῶν καθ'
30 αὐτὸν ὑπαρχόντων ἀπείρων ὄντων. εἰ δὲ τοῦτο, τῶν μεταξὺ πάντως ἔσται
τὸ λαμβανόμενον· τούτου δὲ οὐκέτι ἀπειρα ἔσται τὰ ἐν τῷ ὄρισμῷ παρα-
λαμβανόμενα. ὠρισται γάρ τὸ ὑποκειμένον, οἶνον ὁ ἀριθμός· δὲ τι ἀν οὖν
λαβὼ τῶν καθ' αὐτὸν ὑπαρχόντων, πάντως τὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀριθμοῦ

1 πάσας om. U	2 post ἡμῖν add. ἔστι a	διὰ πάσης ἡμῖν U	post
μεθόδου add. τεύτης a	3. 4 εἰ—ἀποδεικτικοὶ om. U	3 ἀναγκαῖοι a: ἀναγκαῖαι R	
3. 4 ἀποδεικτικοὶ scripsi: ἀποδεικτικαὶ R: τεγχιστοί a		5 ἐπισκέψασθαι—ἀποδεικτικοὶ	
om. R	6 post μέρους add. αὐτοῦ Ua	οὖν U	9 δύο ησαν τρόποι] c. 4
p. 73 ^a 34 sq.	10 τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τὸ ζῷον καὶ τὸ λογικὸν ὑπάρχει a	11 ὅμοίως,	
om. δὲ a	δὲ alt. a: om. RU	12 τρόπος ἡν a	12. 13 παρελάμ- βανεν R
13 ante ἄρτιον add. τὸ U	15 post αὐτὸν add. ὅτι R	17 αντe πᾶλιν	
add. καὶ a ¹	εἰ Ua ² : ἐν Ra ¹	17. 18 ὑπάρχει—ἐν τῷ addidi	
18 post πρῶτου add. καὶ ἀτυχέστου a	περιττῷ om. a ¹	τε om. Ra ¹ ὅμοίως—20	
οὐ R	ὑπάρχει a ¹	23 post αὐτῶν add.	
παραληφθῆσεται U	26 δ' a	εἰεν RU: ἐλάχισθη a	29 τοῦτο a

πεπερασμένα ἔσται, ἂπερ δεῖ ἐν τῷ ὄρισμῷ τούτου παραλαμβάνεσθαι. 57^r
 ὥστε οὐ δοκεῖ ἀναγκαῖα εἶναι· ἡ εἰς τοῦτο τὸ ἀτοπὸν ἀπαγωγὴ, διότι μὴ ^{εἰ}
 τὰ κατηγορούμενα εἰς τὸν ὄρισμὸν τοῦ ὑποκειμένου παραλαμβάνεται ἀλλ᾽
 ἔμπαλιν. τοῦτο μέντοι τὸ ἀτοπὸν προσηκόντως τῷ δευτέρῳ τρόπῳ τοῦ
 5 καθ' αὐτὸν ἐπιφέρεται, διότι ἐν τῷ ὄρισμῷ τοῦ ὑποκειμένου τὰ κατηγορού-
 μενα παραλαμβάνεται, ταῦτα δὲ ὑπόκειται ἀπειρα εἶναι. εἰκότως ἄρα
 10 ὁ Ἀριστοτέλης οὐκ εἰς τοῦτο ἀπήγαγε τὸν λόγον, ἀλλ' ὅτι εἰ ἀπειρα εἰλεν
 τὰ καθ' αὐτὸν ὑπάρχοντα, συμβῆσται ἀπειρα ὑπάρχειν τῷ ἐνί, λέγω δὴ 40
 τῷ ἀριθμῷ τῷ περιττῷ, τὸ γάρ πρῶτον, διότι ὑπάρχει τῷ περιττῷ, δηλον ὅτι καὶ τῷ
 15 ἀριθμῷ ὑπάρχει· καὶ εἰ τῷ πρώτῳ ἔτερόν τι ὑπάρχει, τοῦτο αὐτὸν ὑπάρχει καὶ
 τῷ περιττῷ καὶ τῷ ἀριθμῷ. ὥστε συμβῆσται τῷ ἐνί, λέγω δὴ τῷ ἀριθμῷ,
 ἀπειρα ὑπάρχειν. εἰ δὲ τοῦτο, φησίν, ἀδύνατον, δηλον ὅτι οὐδὲ ἐπὶ τὸ
 20 ἄνω ἀπειρα ἔσται, διότι ὑπέκειτο. ἐπὶ τὸ ἄνω δέ φησιν ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ
 ἐπὶ τὸ περιττὸν καὶ τὸ πρῶτον καὶ ἐφεξῆς. οὐκ ἄρα ἐνδέχεται ἐπ' ἀπειρον
 25 προϊέναι τὰ κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον τοῦ καθ' αὐτὸν ὑπάρχοντα. 45

'Ο μὲν οὖν Ἀριστοτέλης εἰς τοῦτο ἀπήγαγε τὸν λόγον εἰπὼν ὅτι μὴ
 ἐνδέχεται ἀπειρα τοιαῦτα ὑπάρχειν τῷ ἐνί. τοιαῦτα δὲ δηλον ὅτι
 τὰ καθ' αὐτὸν ὑπάρχοντα. τοῦτο δὲ προσέθηκεν. οὐχ ὅτι ἐνδέχεται ἔτερα μὴ
 30 καθ' αὐτὸν ὑπάρχοντα ἀπειρα εἶναι ἐν ἐνί, ἀλλ' ἦτοι, ἐπειδὴ περὶ τῶν καθ'
 αὐτὸν ὑπάρχοντων ὁ λόγος νῦν, καὶ τὸ συμβαῖνον εἴπε τοῖς καθ' αὐτό, ἵνα πρὸς
 ἀντιδιαστολὴν τῶν μορίων τοῦ συνεχοῦς, ὅτι ἐκεῖνα δυνάμει ἀπειρά ἔστιν.
 ἀπλῶς γοῦν τοιούτον εἰπών, διότι μὴ ἐνδέχεται ἀπειρα ὑπάρχειν τῷ 50
 ἐνί, πῶς τοῦτο οὐκ ἐνδέχεται, οὐ προσέθηκεν. ὁ μέντοι Ἀλέξανδρός φησιν
 ὅτι συμβαίνει γάρ οὕτω τὸ ἀπειρον ἐνεργεία εἶναι. τοῦτο δὲ οὐ προσφύδει
 25 δοκεῖ τοῖς προκειμένοις ἐπάργειν· αὐτὸν γάρ δὴ τοῦτο ὑπετίθετο, ἐνεργείᾳ
 εἶναι τὸ ἀπειρον. ὥστε οὐδὲν ἀτοπὸν δέξει τοῦτο εἶναι. ἔλεγεν οὖν
 ὁ φιλόσοφος ὡς πρὸς τὸν ὄρισμον τείνειν τὸν λόγον, ὅτι συμβῆσται ἐν
 τοῖς ὄρισμοις ἀπειρα παραλαμβάνεσθαι. ἐμοὶ δὲ οὐδὲ τοῦτο δοκεῖ ἀληθές
 30 εἶναι, | λέγω δὴ ὅτι οὐκ εἰς τοῦτο τὸ ἀτοπὸν ἀπάγει τὸν λόγον ὁ Ἀριστο- 57^r
 τέλης· τὸ γάρ ἀπειρα ὑπάρχειν τῷ ἐνί φησι, τῷ ὑποκειμένῳ, ὡς δεῖξομεν
 τὴν λέξιν ἐπεξήνοτες· εἰς τὸν ὄρισμὸν δὲ τὸ ἀριθμοῦ παραλαμβάνονται τὰ καθ'
 αὐτὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ. ὥστε οὐ πρὸς τὸν ὄρισμον αὐτῷ συντείνει ὁ λόγος,
 35 ὅτι μὴ ἐνδέχεται τούτους ἐξ ἀπειρων συνεστηκέναι, ἀλλ' ὅτι εἰ τὰ ὑπάρ-
 χοντα τῷ ἀριθμῷ ἀπειρα εἰεν, ταῦτα δὲ καθ' αὐτὸν αὐτῷ ὑπάρχει, ἀδύνατον
 δ' αὐτὸν γνῶναι τὸν μὴ εἰδότα πάντα τὰ καθ' αὐτὸν αὐτῷ ὑπάρχοντα (οὐ γάρ

7 post τοῦτο add. τὸ ἀτοπὸν α
 περιττῷ ὑπάρχει U
 14 τὸν (post καὶ) R
 16 οὐδὲν ὄρισμὸν
 17 ὑπάρχειν τῷ ἐνὶ τοιαῦτα α
 19 ἐν om. a
 25 δὲ om. a
 23 οὐ om. R
 26 τὸ ὑπο-
 κειμένον a¹
 31 post εἰς add. τὸν a
 34 αὐτῷ U: om. Ra

9 post περιττῷ add. τοῦτο U
 15 εἶναι a¹
 16 εἰς τοῦτο om. R: εἰς τὸ ἀδύνατον, sed post
 17 παραλαμβάνεται a
 19 ἐν om. a
 25 δὲ om. a
 26 τὸ ὑπο-
 κειμένον a¹
 30 τὸ συμβαῖνει γάρ οὕτω ἀπειρα a¹
 31 post εἰς add. τὸν a
 34 αὐτῷ U: om. Ra

10.11 καὶ τῷ
 τὰ a²: om. RUa¹
 15 εἶναι a¹
 16 εἰς τοῦτο om. R: εἰς τὸ ἀδύνατον, sed post
 ante τῷ add. ἐν Arist. (om. p) cf.
 20 τοῖς καθ' αὐτὸν a: om. RU
 25 δὲ om. a
 26 τὸ ὑπο-
 κειμένον a¹
 30 τὸ συμβαῖνει γάρ οὕτω ἀπειρα a¹
 31 post εἰς add. τὸν a
 34 αὐτῷ U: om. Ra

10.11 δὲ
 τῷ
 15 εἶναι a²
 16 εἰς τοῦτο om. R: εἰς τὸ ἀδύνατον, sed post
 17 παραλαμβάνεται a
 19 ἐν om. a
 25 δὲ om. a
 26 τὸ ὑπο-
 κειμένον a¹
 30 τὸ συμβαῖνει γάρ οὕτω ἀπειρα a¹
 31 post εἰς add. τὸν a
 34 αὐτῷ U: om. Ra

10.11 δὲ
 τῷ
 15 εἶναι a²
 16 εἰς τοῦτο om. R: εἰς τὸ ἀδύνατον, sed post
 17 παραλαμβάνεται a
 19 ἐν om. a
 25 δὲ om. a
 26 τὸ ὑπο-
 κειμένον a¹
 30 τὸ συμβαῖνει γάρ οὕτω ἀπειρα a¹
 31 post εἰς add. τὸν a
 34 αὐτῷ U: om. Ra

ἀν εἰδεῖμεν φύσιν τριγώνου μὴ εἰδότες τίνα ποιέ ἐστι τὰ καθ' αὐτὸν ἀντὶ 57^v ὑπάρχοντα), ὥστε εἰ ἄπειρα εἰσὶ τὰ καθ' αὐτὸν τοῖς πράγμασι ὑπάρχοντα, τὰ δὲ ἄπειρα γνῶναι καὶ διεῖδεται ἀδύνατον, ἀδύνατον ἄρα γνῶσιν τῶν πραγμάτων ἔχειν. ὥστε εἰ τοῦτο ἀτοποῦ, ἀδύνατον ἄρα τῷ ἐν ἄπειρα καθ' αὐτὸν ὑπάρχειν. προστιθησί οὖτε τούτοις καὶ ἔτερον ὁ Ἀλέξανδρος δεικνὺς μὴ ἐνδέχεται ἄπειρα εἶναι τὰ κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον καθ' αὐτὸν ὑπάρ- 10 χοντα· ταῦτα γάρ, φησίν, οὐτε ἐπὶ τὸ ἔλαττον πρόσεισιν. ὥσπερ γάρ τοῦ ἀριθμοῦ τὸ περιττὸν ἐπὶ ἔλαττον καὶ τὸ πρώτον ἐπὶ ἔλαττον τοῦ περιττοῦ, οὗτοις, εἰ καὶ τῷ πρώτῳ ἔτερόν τι ὑπῆρχεν, ἐπὶ ἔλαττον ἀν τὴν κακεῖνο 15 τοῦ πρώτου, καὶ ἐφεξῆς ὅμοιας ἐπὶ τὸ ἔλαττον προσίοντα εἰς τὰ ἀτομα τελευτῶσιν. οὐκ ἄρα ἐνδέχεται ἐπὶ ἄπειρον προσέναι τὰ τοιαῦτα. εἰ μὲν γάρ ἐπὶ τὸ μεῖζον ἐγίνετο ἡ πρόσδοσις, εἶχεν ἄν τινα λόγον, μήποτε ἐπὶ ἄπειρον πρόσεισιν, ὥσπερ ἐπὶ τὸ μεῖζον ἡ τοῦ ἀριθμοῦ προσοπή· εἰ δὲ ἐπὶ τὸ ἔλαττον ἡ πρόσδοσις, ἀνάγκη δῆπου καταντῆσαι εἰς τὰ ἀτομα, ὥσπερ 20 15 καὶ ἡ τοῦ ἀριθμοῦ ἐπὶ τὸ ἔλαττον προσοπή εἰς τὴν μονάδα καταντᾷ. οὐκ ἄρα ἐνδέχεται ἐπὶ ἄπειρον προσέναι τὰ κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον τοῦ καθ' αὐτὸν ὑπάρχοντα τοῖς πράγμασιν.

Οὗτον μὲν περὶ τοῦ δευτέρου τρόπου τῶν καθ' αὐτόν. ὅτι οὐδὲ τὰ κατὰ τὸν πρότερον τρόπον τοῦ καθ' αὐτὸν ἄπειρα ἐστι, ἥδην ὅμοιας δείκνυσιν 20 ἀπὸ τῶν δρισμῶν. εἰ γάρ ταῦτα μὲν ἐν τῷ τί ἐστι τῶν ὑποκειμένων παραλημβάνεται, οἷον τὸ ζῷον εἰς ὄρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου καὶ εἰς τὸ δρισμὸν 25 τοῦ ζῷου τὸ ἔμψυχον, τοῦτο δὲ ἐπὶ ἄπειρον πρόσεισιν, οὐκ ἐνδέχεται ἄρα δρισασθαι. ὥστε εἰ τοῦτο ξεῦδος καὶ ἐστιν ἡ διὰ τῶν δρισμῶν γνῶσις, πεπέρασται ἄρα τὰ ἐν τῷ τί ἐστι τῶν πραγμάτων κατηγορούμενα.

25 p. 84a11 'Η μὲν γάρ ἀπόδειξίς ἐστι τῶν ὅσα ὑπάρχει καθ' αὐτὸν τοῖς πράγμασι.

Τὸ τῶν ἄρθρου, τουτέστιν ὅσα καθ' αὐτὸν ὑπάρχει τοῖς πράγμασι, τούτων ἐστὶν ἀπόδειξις.

p. 84a13 "Οσα τε γάρ ἐν ἐκείνοις ὑπάρχει ἐν τῷ τί ἐστιν.

30 ' ἕτερος τρόπος. ταῦτα, φησί, καθ' αὐτὰ λέγεται ὅσα ἐν ἐκείνοις, οἵτις 25

2 ὑπάρχοντα τοῖς πράγμασι α	3 post γνῶσιν add. εἶναι R	4. 5 ὑπάρχειν καθ'
αὐτὸν α	6. 7 τὰ καθ' αὐτὸν ὑπάρχοντα κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον α	9 ἐπὶ om. R
11 μὲν om. R	12 μήποτε U: μήτε Ra ² : εἴτε a ¹	13 ὡς α
τὸ ἔλ. ἡ α: ἡ δ ² ἐπὶ τὸ ἔλ. RU	15 καὶ om. a	13. 14 εἰ δ ² ἐπὶ
ἐπὶ supra πρὸς ser. R	18 ante οὕτων add. καὶ a	ἡ ἐπὶ τὸ ἔλαττον τοῦ ἀριθμοῦ α
δεύτερον R	20 ἐστι om. R	τρόπου om. U
τῶν α	21 εἰς δρισμὸν alt. om. a	19 πρῶτον α:
om. U	25 τῶν om. R (Be Ddf M, pr. A u)	22 ἄρα
διὰ τῶν δρων α ¹	27 τὸ τῶν ἄρθρον Ua ² : διὰ τῶν ἄρθρων R:	om. R
post τουτέστι add. τῶν α ²	ὅσαι Ra ¹	καθ' αὐτὸν post ὑπάρχει
colloc. a ² : repetit ibidem U	28 τούτων ἐστιν scripsi: τουτέστιν Ua ² :	εἰς R
om. Ra ¹	29 ὑπάρχουσι a ¹	30 ταῦτα
ἀπόδειξις a ¹	RUA ² (d): ἐνυπάρχει a ¹ Arist.	om. Ra ¹
post φησί add. τοῦ a ¹	ώτῳ Ra ¹	post φησί add. τοῦ a ¹
ἔχεις διών πραγμάτων τὰ καθ' αὐτὸν λεγόμενα, ἐν τῷ τί ἐστιν αὐτοῖς ὑπάρχει a ¹	ὅσα — p. 260,2 τί ἐστι RUA ² :	17*

λέγεται καθ' αὐτὰ ὑπάρχειν, ἐν τῷ τί ἔστιν αὐτοῖς ὑπάρχει, οἷον ἀνθρώπῳ 57^α τὸ ζῆν ἐν τῷ τί ἔστι.

p. 84a13 Καὶ οἱς αὐτὰ ἐν τῷ τί ἔστιν ὑπάρχουσιν αὐτοῖς.

'Ο δεύτερος τρόπος. καὶ ταῦτα, φησί, καθ' αὐτὰ λέγεται ἐφ' ὃν αὐτὰ 5 τὰ οἱς ὑπάρχειν λέγεται καθ' αὐτά. τουτέστι τὰ ὑποκείμενα αὐτοῖς, ἐν τῷ τί ἔστιν ὑπάρχουσιν αὐτοῖς· οἷον τὸ ζῆν ἡ βίς ὑπάρχει καθ' αὐτὸν τῷ σιμῷ, 10 ἐν τῷ τί ἔστιν ὑπάρχει αὐτῷ τῷ σιμῷ.

p. 84a14 Οἷον τῷ ἀριθμῷ τὸ περιττόν.

Παραδείγματα τῶν δύο τρόπων ἐν τῷ αὐτῷ τίθησι, τοῦ μὲν δευτέρου τὸ 10 περιττόν (τοῦτο γάρ καὶ αὐτὸν μὲν ὑπάρχει τῷ ἀριθμῷ, καὶ ὁ ἀριθμὸς ἐν τῷ ὄρισμῷ τοῦ περιττοῦ παραλαμβάνεται) τοῦ δὲ προτέρου τὸ πλήθυος καὶ τὸ διαιρετόν· ταῦτα γάρ ὑπάρχουντα τῷ ἀριθμῷ ἐν τῷ ὄρισμῷ αὐτοῦ παραλαμβάνεται· ὅριζόμενοι γάρ τὸν ἀριθμὸν ποτὲ μὲν τὸ πλήθυος παραλαμβάνομεν (φαμὲν γάρ ἀριθμὸν εἶναι τὸ ἐκ τῶν μονάδων συναγόμενον πλήθος) ποτὲ 15 δὲ τὸ διαιρετόν, λέγοντες ἀριθμὸν εἶναι ποσὸν διαιρισμένον.

p. 84a17 Τούτων δὲ οὐδέτερα ἐνδέγεται ἀπειρα εἶναι, οὕτως ὡς τὸ περιττὸν τοῦ ἀριθμοῦ.

Εἰ τὸ οὐδέτερα ἀκούσωμεν ἐπί τε τοῦ πλήθυος καὶ τοῦ διαιρετοῦ, 20 ἀπερ τοῦ προτέρου τρόπου ἀμφότερα τὴν παραδείγματα, εἰκότως προσέθηκε τὸ οὕτως περιττὸν τοῦ ἀριθμοῦ, ἵνα καὶ τὸν δεύτερον τρόπον σημάνῃ. 40 εἰ δὲ τὸ οὐδέτερα ἐπὶ τῶν δύο τρόπων εἴρηται, τὸ οὕτως περιττὸν τοῦ ἀριθμοῦ κατ' ἐπανάληψιν εἴρηται. ἐπειδὴ τοῦτο πρῶτον προστίθησιν ἐλέγεται.

p. 84a19 Πάλιν γάρ ἂν ἐν τῷ περιττῷ ἀλλοι εἴη ὡς ἐνυπῆρχεν 25 ὑπάρχοντι.

Εἰ ἔτερόν τι, φησί, καθ' αὐτὸν ὑπάρκει τῷ περιττῷ. φάτινι ἐξ ἀνάγκης τὸ περιττὸν ἐν τῷ λόγῳ ὑπάρκει αὐτοῦ ἐκείνου ὑπάρχοντος καθ' αὐτὸν τῷ περιττῷ, ἀνάγκη καὶ ἐν τῷ ἐκείνου λόγῳ τὸν ἀριθμὸν παραλαμβάνεσθαι. 45 ὁ μὲν οὖν φιλόσοφος (ἢ δι) ἐν τῷ τοῦτο δὲ εἰ ἔστιν ὑπέστιξεν, ἵνα σημάνῃ

1 αὐτὸν R	3 lemma post p. 259,29 τί ἔστι colloc. a ¹	4 post ὁ add. δὲ a ¹
καὶ ταῦτα φησι RUA ² : τῶν a ¹	αὐτὸν Ua ¹	5 οἱς RUA ² : ἐφ' ὃν a ¹
ἐνυπάρχειν a ²	6 immo ἡ βίς (ἢ)—τὸ σιμόν cf. p. 61,6. 7 257,14	7 ὑπάρχει a ² :
om. RUa ¹	αὐτῷ τῷ σιμῷ om. a ¹	9 παραδίδωσιν ἐν τῷ αὐτῷ a
RU ¹ : ἐ δὲ a	12 αὐτοῦ U: τοῦ αὐτοῦ a ² : τοῦ περιττοῦ Ra ¹	10 καὶ δὲ
18 οὐδέτερον R	18 ακούσωμεν, sed post διαιρετοῦ a	13 τὸ om. R
προσέθηκε RU: εὑρίσκωμεν προκείμενον a	19 ἀμφότερα τοῦ προτέρου	
21 οὐδέτερον R	20 an ὡς (τὸ)? cf. vs. 17. 21	
24 ἀν a Arist.: om. RU (A B M e d p f) cf. p. 261,11	25 post	
ὑπάρχοντι add. τοῦτο δὲ εἰ ἔστι περῶτον ut p. 261,9 RU	29 δὲ addidit	

‘εἰ δὲ τοῦτο οὗτως ἔχει καὶ ὑπάρχει ἐπερόν τι τῷ περιττῷ¹, λοιπὸν ἐκ 57^a
τοῦ πρῶτου κατὰ συνέγειαν ἀνέγνω. εἰ γάρ τοῦτο οὗτως ἔχει, φησί,
καὶ ὑπάρχει ἐπερόν τι τῷ περιττῷ, καὶ ἐν ἐκείνῳ πρῶτον ὁ ἀριθμὸς
ἐνυπάρχει ἥπερ τὸ περιττόν, πρῶτον δὲ ἄνωθεν ἀρχομένῳ, ὅπερ ἂν εἰ
5 εἴποιμεν πρῶτον ὑπάρχειν τῷ ἀνθρώπῳ τὴν οὐσίαν ἥπερ τὸ ζῷον.
ἔμοι δὲ οὐ δοκεῖ καλῶς τελεῖσθαι καὶ ὑποτείχημα· πρῶτα γάρ πανταχοῦ ὁ Ἀριστο-⁵⁰
τέλης τὰ προσεχῆ λέγει, οὐ τὰ πορρωτέρω. ὑποτείχεσον οὖν ἐν τῷ
πρῶτον.

p. 84^a 20 Τοῦτο δὲ εἰ ἔσται πρῶτον, ὁ ἀριθμὸς ἐνυπάρχει ὑπάρ-
χουσιν αὐτῷ.

Εἰπόνων ἂν ἐν τῷ περιττῷ ἄλλοι εἶη, λέγει ως ἐν παραδείγματι ὁ ποῖον
ἄλλοι· εἰ γάρ τοῦτο εἶη, φησίν, ὑποθέμεθα ὑπάρχειν τῷ περιττῷ οἷον
πρῶτον. πρῶτον δέ φασιν ἀριθμὸν τὸν μονάδι μόνη μετρούμενον κοινῷ
μετρῷ. οὗτος δὲ τῶν ἀρτίων μὲν οὐδενὶ ἄλλῳ ὑπάρχει πλὴν μόνῃ τῇ
15 δυάδι· αὕτη γάρ μόνη τῶν ἀρτίων μονάδι μόνη μετρεῖται· περιττοῖς μέντοι 58^a
πᾶσιν ὑπάρχει, τῷ γ', τῷ ε', τῷ ζ' καὶ ἄλλοις μαρίναις. διὰ τοῦτο οὖν
εἴποι ἂν τις καθ' αὐτὸν ὑπάρχειν τῷ περιττῷ τὸ πρῶτον. εἰ οὖν τῷ
περιττῷ, φησίν, ὑπάρχει καθ' αὐτὸν τὸ πρῶτον. καὶ ἐν τῷ τοῦ πρῶτου
ὅρισμῷ ὁ ἀριθμὸς παραληφθήσεται ὥσπερ καὶ τὸ περιττὸν καὶ αὐτῶν
20 τούτων τῷ ἀριθμῷ ὑπαρχόντων.

p. 84^a 21 Εἰ οὖν μὴ ἐνδέχεται ἀπειρα τὰ τοιαῦτα ὑπάρχειν τῷ ἑνὶ. ἡ
Τὰ τοιαῦτά φησι. τουτέστι τὰ καθ' αὐτὸν κατηγορούμενα.

p. 84^a 22 Οὐδὲ ἐπὶ τὸ ἄνω ἔσται ἀπειρα.

Εἰπόνων ἐπὶ τὸ ἄνω φησὶν ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ, τό τε περιττὸν καὶ πρῶτον
25 καὶ τὰ ἐφεξῆς· εἰ γάρ οὗτως εἰεῖ ἀπειρα, δῆλον ἔτι ἔνι τινι, τῷ ἀριθμῷ,
ἀπειρα καθ' αὐτὸν ὑπάρχει. εἰ οὖν τοῦτο ἀδύνατον (οὗτω γάρ καὶ τὴν ἐπι-
στήμην ἀναιρήσαμεν), καὶ οὐ πρόδοσις η̄ ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ ἐπ' ἀπειρον τῶν 10
καθ' αὐτὸν αὐτῷ ὑπαρχόντων ἀδύνατος.

1 ante λοιπὸν add. τὸ δὲ α¹ πρῶτον (quod correxerat Waitz Org. II p. X) a
2 πρῶτον (quod correxerat Waitz Org. II p. X) a
3 ὑπάρχει R¹ b a Arist.: om. RU² 4 ἀρχομένων U¹ εἰ om. R² 8 πρῶτον
Waitz l. c.: πρώτω R¹ a 9, 10 ὑπάρχουσιν αὐτῷ om. a¹ 11 post εἰπόνω add. γάρ U:
οὖν a² δὲ ἐν Arist.: ἐν Ra: ἐν U cf. p. 260, 24 12 εἶη om. Ra¹ φησιν ως
ὑποθέμεθα Ra¹ οὖν om. a¹ 13 πρῶτον δέ φασιν R¹ a²: τουτέστι τὸν a¹ post
ἀριθμὸν add. τὸν λεγόμενον πρῶτον a¹ 15 μετρεῖ R¹ μέντοι U: μὲν τοῖς R²: μὲν a²:
δὲ a¹ 16 πλείστην U¹ a² τρίτα—πέντε—έπτα U¹ —ε— R² ἄλλοις μαρίναις
R¹ a²: τοῖς ἄλλοις πᾶσι a¹ οὖν om. Ra¹ 17 εἰπῆ a¹ τῷ περιττῷ ὑπάρχειν U
18 τῷ πρὸ τούτου R¹ 21 post εἰ add. μὲν a² τὰ ante ἀπειρα colloc. a: om. Arist.
post ὑπάρχειν add. ἐν U Arist. (om. p.) 22 τουτέστι om. R¹ 24 εἰπόνω RU:
εἰ γάρ a¹ ἐπὶ a: διτέστι εἰ R², om. εἴτι U¹ τό, τε a: καὶ ἐπὶ τὸ RU² ante
πρῶτον add. τὸ a¹ 25 τὸ R² ἀπειρα εἰεῖ a

p. 84^a24 Ὡστ' ἀντιστρέφοντα ἔσται ἀλλ' οὐγενόπερτείνοντα. 58r

'Επειδὴ εἶπεν ὅτι, εἰ μὴ ἐνδέχεται ἄπειρα ὑπάρχειν τῷ μὴ ἐνδέχεσθαι
ἄπειρα ὑπάρχειν τῷ ἑνὶ, οὐδὲ ἐπὶ τὸ ἄνω ἄπειρα ἔσται, αὐτὸ τοῦτο ἐφεξῆς
κατεσκεύασεν. εἰ γὰρ ἀνάγκη τῷ τε ἀριθμῷ πάντα ὑπάρχειν κακεῖνοις
5 πᾶσι τὸν ἀριθμόν, ἀντιστρέψουσι πρὸς ἄλληλα δῆλον ὅτι, καὶ οὕτε ὁ ἀριθμὸς
ὑπερτείνει καὶ ἐπὶ πλέον ἔστι πάντων τῶν καθ' αὐτὴ ὑπαρχόντων, οὕτε 15
τὰ καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα ὑπερτείνει τὸν ἀριθμόν. εἰ δὲ τοῦτο μὴ ἐνδέχεται,
ἄπειρα τῷ ἀριθμῷ ὑπάρχειν, οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν ἀπείροις ὑπάρχειν ἐνδέχεται.

p. 84^a25 Οὐδὲ μὴν ὅσα ἐν τῷ τί ἔστιν ἐνυπάρχει, οὐδὲ ταῦτα
10 ἄπειρα.

Λοιπὸν ὅτι οὐδὲ ἐν τῷ προτέρῳ τρόπῳ τῶν καθ' αὐτὸ ἐπ' ἄπειρον
χωροῦσιν αἱ κατηγορίαι.

p. 84^a30 Εἰ δὲ τοῦτο, δῆλον ἥδη καὶ τῶν ἀποδείξεων ὅτι ἀνάγκη
ἀργάς τε εἰναι καὶ μὴ πάντων εἰναι ἀπόδειξιν.

15 Δεῖξας, ὅτι κατ' οὐδένα τρόπον ἐπ' ἄπειρον ἐνδέχεται χωρεῖν τὰς ²⁵
κατηγορίας. λοιπὸν συνάγει τοῦτο. οὖπερ ἔνεκα καὶ ταῦτα πάντα κεκίνηκε,
λέγω δὴ ὅτι εἰσὶν ἀργαὶ τῶν ἀποδείξεων αἱ ἀμεσοὶ προτάσεις καὶ οὐχ
οἱόν τε τὰς ἀποδείξεις ἐπ' ἄπειρον προεῖναι. εἰ γὰρ μὴ ἀμεσοὶ εἰσὶν προ-
τάσεις καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἵστανται αἱ ἀποδείξεις, ἀλλ' ἐπὶ πάσης τῆς
20 ληφθείσης προτάσεως ἔστιν ἐμβάλλοντα μέσον ὅρον ποιῆσαι συλλογισμόν,
δύο ἄρα ὅρων ὠρισμένων ἐνδέχεται μεταξὺ ἀπείρους εἰναι, δπερ ἐδείχθη ³⁰
ἀδύνατον.

p. 84^a33 Τὸ γὰρ εἰναι τούτων ὁποτερονοῦν οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἢ
τὸ εἰναι μηδὲν διάστημα ἀμεσον καὶ ἀδιαιρέτον.

25 Τὸ ἐπ' ἄπειρον βαδίζειν τὰς ἀποδείξεις καὶ μὴ εἰναι ἀργάς ἀποδείξεων
ἡ πάντα ἀποδεικτὰ εἰναι λέγειν οὐδὲν ἔτερόν ἔστι. φησίν, ἡ μηδεμίαν λέγειν
εἰναι ἀμεσον πρότασιν· αἱ γὰρ ἀποδείξεις οὐκέντεν προσλαμβάνουσαι
τοὺς ὅρους προίσασιν ἀλλ' ἐν μέσῳ. οἷον εἰ τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει καὶ τὸ
Β τῷ Γ, τὸ Α τῷ Γ ὑπάρξει· εἰ οὖν θελήσομεν δεῖξαι πόθεν ὅτι τὸ

2 τῷ—3 ὑπάρχειν οι. R 4 παντὶ Ra¹ 5 δῆλονότι πρὸς ἄλληλα U
6 post ὑπαρχόντων add. αὐτῷ a 7 μὴ τοῦτο a 9 ὑπάρχει R 15 post
τρόπον add. δύνατὸν a ἐνδέχεται οι. R 18 post εἰσιν add. αἱ R
19 ἐπὶ a: om. RU 20 ἐμβαλόντα a 24 post εἰναι add. τούτων U (Dn)
25 βαδίζει a ἀποδείξεως U 26, 27 εἰναι λέγειν a 27 προσλαμβάνουσα,
οι. 27 τοὺς ὅρους a 28, 29 τῷ β παντὶ, τὸ δὲ β παντὶ τῷ γ, τὸ σ παντὶ τῷ γ. εἰ a¹
29 θελήσαμεν a

Α τῷ Β ὑπάρχει, μεταξὺ παρεμβαλλούμεν όρους τοῦ Α καὶ τοῦ Β τὸ Δ· 58τ
ὅμοίως, εἰ δὲ λεκχομένην δεῖξαι δὲ τὸ Α τῷ Δ ὑπάρχει, μεταξὺ πάλιν 40
παρεμβαλλούμεν όρους τὸ Ε, καὶ οὕτως ἐφεξῆς. ἔσται οὖν μεταξὺ δύο
ὄρους ὠρισμένων ἀπειρα τὰ ἐντείμιμα, διπερ ἀδύνατον· δέδεικται γάρ δὲ
5 αἱ κατηγορίαι καὶ ἄνωθεν ἀρχόμεναι ἐπὶ τὸ κάτω ἵστανται καὶ κάτωθεν
ἐπὶ τὸ ἄνω. ὅστε εἰ δύνατον δύο ὄρους τὰ μεταξὺ ἀπειρα εἶναι, οὕτε
πάντα ἔστιν ἀποδεικτά (αἱ γάρ ἄμεσοι προτάσσεις ἀναπόδεικτοι) οὕτε ἐπ'
ἀπειρον ἡ ἀποδεικτική πρόεισιν, ἀλλ᾽ εἰσὶν ἀρχαὶ ἀποδεικτικῶς αἱ ἄμεσοι προ- 45
τάσσεις.

10 p. 84b3 Δεδειγμένων δὲ τούτων φανερὸν δέτι, ἔάν τι τὸ αὐτὸν δυσὶν
ὑπάρχῃ, οἷον τὸ Α τῷ τε Γ καὶ τῷ Δ.

'Επειδὴ ἔδειξεν δὲτι εἰσὶν ἀρχαὶ ἀποδεικτικῶς αἱ ἄμεσοι προτάσσεις, ἐκ
τούτων ἔτερόν τι θεώρημα συνάγει, δὲτι δταν ἐν τι πλειόνων κατηγορηται,
ῶν μηδὲν τῶν λοιπῶν κατὰ παντὸς θατέρου κατηγορεῖται, οὐκ δὲτι κατά
15 τι κοινὸν τὸ κατηγορούμενον ἔκείνων κατηγορεῖται, ἀλλ' ἔστιν δὲτι καὶ ἀμέ-
σως. οἷον τί λέγω; Σωκράτους καὶ Ἀλκιβιάδου κατηγορεῖται ἡ οὐσία κατά 50
τι κοινόν, εἰ τύχοι, τὸ ἔμψυχον· ἐπεὶ γάρ καὶ Σωκράτης καὶ Ἀλκιβιάδης
ἔμψυχοι, τὸ δὲ ἔμψυχον οὐσία, διὰ τοῦ κοινοῦ τούτου, τοῦ ἔμψυχου, κατη-
γορεῖται Σωκράτους καὶ Ἀλκιβιάδου ἡ οὐσία. δομίως τὸ ἔμψυχον κατά τι
20 κοινόν, τὸ ζῆτον, κατηγορεῖται, καὶ τὸ ζῆτον ὅμοίως κατά τι κοινόν, τὸ λογι-
κόν, κατηγορεῖται αὐτῶν. ἀρά οὖν καὶ πάντα οὕτως κατηγορεῖται; ἀλλ' εἰ
οὗτο πάντα, οὐκ ἔσται λαβεῖν ἄμεσον πρότασιν, ἀλλὰ πάστης | τῆς ληφθείσης 58τ
μεταξὺ ἐνδέχεται προστιθέναι όρους. ὅστε δύο ἀκρων ὠρισμένων μεταξὺ
ἀπειροι ἔσονται, διπερ ἀδύνατον· κατηγορεῖται γάρ αὐτῶν ὡς ἀνθρωπος, καὶ
25 οὐ κατά τι κοινὸν ἀλλ' ἀμφοτέρων ἀμέσως. τοῦτο δὲ προσέθηκε τὸ θεώ-
ρημα, ἐπειδὴ πρὸ τούτου ὑπέθετο ἐν καθ' ἐνὸς κατηγορεῖσθαι καὶ οὕτως
ἔδειξεν δὲτι οὐχ οἱόν τε οὕτως ἐπ' ἀπειρον προτίθεναι. ταῦτα δὲ προσέθηκε
δεικνύειν δὲτι οὐ μόνον ἐν καθ' ἐνὸς οὐχ οἱόν τε ἐπ' ἀπειρον προτίθεναι. ἀλλ' ἡ
οὐδὲ ἐν κατὰ πλειόνων.

1 β τῷ ᾧ R παρεμβάλλομεν R τοῦ π—3 όρου iterat U post τοῦ β
in iteratis add. ὅμοιον U 2 post ὅμοίως add. πάλιν U (om. in iter. U) a
θελήσαμεν U (sed θελήσομεν in iter. U) a τῷ β in iter. U πάλιν om. U
(in iter. non om.) post πάλιν add. τῶν ἀδ̄ α 3 παρεμβάλλομεν a: παρεμ-
βάλλομεν RU τὸ ε̄ om. U 4 ἐντιθέμενα U δέδεικται] c. 20 p. 82a21 sq.
5 καὶ prius om. Ra ἄνωθεν post ἀρχ. collae. U: ἄνω a ἀρχομένων R
10 τὸ αὐτὸν a¹ Arist.: τῷ αὐτῷ Ua²: om. ut reliqua R 11 post δ̄ add. μὴ—ἢ μὴ
κατὰ παντός ut p. 264,1.2 U 13 ἐὰν U ἐν om. Ra κατηγορεῖται a
14 λογικῶν R θάτερον R 15.16 ἄμεσον R 18 ἔμψυχα a
20 κατηγορεῖται—κοινόν mrg. U² 20.21 κατηγορεῖται αὐτῶν τὸ λογικόν U
22 ἔστι a post λαβεῖν add. ἀν U πρότασιν ἄμεσον a 23 ἀκρων δύο a
25 κοινῶν U ἀμέσως a: ἀμέσων RU 26 πρὸ τούτου] c. 22 p. 83b24 sq.
cf. p. 83a22 27 δὲ om. U; fort. δὲ

p. 84b4 Μὴ κατηγορουμένου θατέρου κατὰ θατέρου, ἢ μηδαμῶς 58γ
ἢ μὴ κατὰ παντός, διτὶ οὐκ ἀεὶ κατὰ κοινόν τι ὑπάρχει.

Τοῦτο ἀναγκαῖς προσέθηκεν, διτὶ δεῖ τὰ ὑποκείμενα ἢ μηδ' ὅλως
ἀλλήλων ἀντικατηγορεῖσθαι ἀλλ' εἰναι ἢ ἄτομα ἢ ἀντιδιηγημένα ἀλλήλοις,
5 ὥσπερ ἂν εἴ τις σύσια διὰ μέσου τοῦ (σώματος κατηγοροῦτο τοῦ) ἐμψύχου
καὶ διὰ μέσου τούτου κατηγοροῦτο τοῦ ζῷου καὶ διὰ μέσου τοῦ ζῷου κατηγοροῦτο τοῦ λογικοῦ καὶ τοῦ ἀλόγου (ταῦτα γάρ διὰ τὸ ἀντιδιαιρεῖσθαι οὐδέτερον οὐδετέρου κατηγορεῖται). ἢ εἰ καὶ κατηγορεῖται θάτερον θατέρου, μὴ
κατὰ παντὸς κατηγορεῖσθαι. οἶνον εἴ τὸ λογικὸν εἴη καὶ τὸ θυητόν· οὕτε
10 γάρ τὸ θυητόν κατὰ παντὸς τοῦ λογικοῦ κατηγορεῖται οὕτε τὸ λογικὸν κατὰ
παντὸς τοῦ θυητοῦ. τοῦτο δέ, διπερ εἰπον, ἀναγκαῖς προσέθηκεν. εἰ γάρ
θάτερον θατέρου κατηγοροῦτο κατὰ παντός, οἶνον εἴ τὸ λογικὸν εἴη καὶ
ἀνθρώπος (κατὰ παντὸς γάρ τοῦ ἀνθρώπου τὸ λογικόν), οὐκέτι οὖν κατά τι 15
κοινὸν ἀμφοτέρων κατηγορεῖται τὸ κατηγορούμενον, οἶνον, εἰ τύχοι, ἢ σύσια
15 διὰ τοῦ ζῷου, ἀλλὰ τοῦ ἔτερου διὰ τοῦ ἔτερου κατηγορεῖται· τοῦ γάρ ἀνθρώπου διὰ μέσου τοῦ λογικοῦ κατηγορηθῆσεται, οὐκέτι ἀμφοτέρων δι? 20
ἔτερου τινός. καλῶς οὖν προσέθηκε τὸ μὴ κατηγορουμένου θατέρου
κατὰ θατέρου, ἢ μηδαμῶς ἢ μὴ κατὰ παντός. τὸ αὐτὸ τοῦτο ἀρμόσει δῆλον διτὶ, καὶ μὴ δύο ἢ ἀλλὰ πλείονα καθ' ὃν κατηγορεῖται.

20 p. 84b6 Οἶνον τῷ ισοσκελεῖ καὶ τῷ σκαληνῷ εἰ τὸ δυσὶν ὁρθαῖς 20
ἴσας ἔχειν κατὰ κοινόν τι ὑπάρχει· ἢ γάρ σχῆμα τι, ὑπάρχει,
καὶ οὐχ ἢ ἔτερον.

Τῶν ἀντιγράφων τὰ μὲν ἔχει δυσὶν ὁρθαῖς, τὰ δὲ τέτρασιν. εἰ μὲν
οὖν εἴη δυσὶν ὁρθαῖς, τὸ δὲ ἐπιφερόμενον ἢ, ὡς τινα τῶν ἀντιγράφων ἔχει,
25 ἢ γάρ τριγώνῳ ὑπάρχει, συφὲς τὸ λεγόμενον· ὑπάρχει γάρ τῷ ισο-
σκελεῖ καὶ τῷ σκαληνῷ τὸ δυσὶν ὁρθαῖς ίσας ἔχειν τὰς γωνίας 25
οὐκ ἢ ισοσκελές (ταύτη γάρ τὰς πρὸς τῇ βάσει ίσας ἔχει, οὐ μὴν δύο
ὁρθαῖς ίσας), ἀλλ οὐδὲ ἢ σκαληνός, ἀλλ ἢ τρίγωνον ἔκάτερον. κατὰ τι
κοινὸν οὖν, τὸ τρίγωνον, ὑπάρχει αὐτοῖς τὸ δυσὶν ὁρθαῖς ίσας ἔχειν. εἰ δὲ

1 θάτερον (ante κατὰ) R μηδαμοῦ R 2 ἢ μὴ κατὰ om. U διτὶ om. a:
διτὶ κτλ. om. R οὐπάρξει a Arist.: ὑπάρχει U 4 ἢ prius om. a
ἀλλήλοις a: ἀλλήλων RU 5 σώματος κατηγοροῦτο τοῦ addidi 6.7 κατηγο-
ροῦτο a: κατηγορεῖται RU 7 ἀντιδιηγῆσθαι R 8 οὐδετέρου Ra: τοῦ ἔτερου U
post θάτερον add. κατὰ a 10.11 λογικόν—θυητό—θυητόν—λογικόν a¹ 12 post
θάτερον add. κατὰ Ua κατὰ παντὸς ante κατηγοροῦτο colloc. U: παντός a 13 οὖν
om. a 16 οὐκέτι Ra: οὐκ U 18 μὴ om. Ra 20 εἰ om. Arist. δυσὶν
a Arist.: τετράσιν R idemque, sed superset. δυς U 23 δυσὶν ὁρθαῖς ἔχει a
24 ἢ om. a¹ 25 γάρ alt. om. R: διτὶ a¹ 26 post σκαληνῷ add. ἢ ἔκάτερον τρίγωνον
ὑπάρχει ἐπιστέρω, δηλαδὴ a¹ 27.28 οὐχ ἢ—ἔκάτερον RUA²: καὶ οὐχ ἢ τὸ μὲν ισοσκελές,
τὸ δὲ σκαληνός. τῷ γάρ ισοσκελεῖ, ἢ ισοσκελές, τὸ τὰς πρὸς τῇ βάσει γωνίας ίσας ἔχειν
ὑπάρχει. ὑμοίως καὶ τῷ σκαληνῷ ἢ σκαληνόν, ἔτερόν τι a 29 οὖν κοινὸν a
post κοινὸν add. διπερ ἐστὶ a¹ αὐτοῖς τὸ (τοῖς RU) RUA²: τὸ ἔκάτερον τὰς γωνίας a¹

εἰη σχῆματι, προπερισπαστέον τὸ σχῆμα εὐθείας ὃν πτώσεως καὶ ἐγκλι· 58v τέον τὸ τὸ ἀδριστὸν ὃν μάριον λέγοι γάρ ἂν ὡς δτὶ σχῆμα τι, τοῦτο δέ ἐστι τρίγωνον, ὑπάρχει αὐτοῖς τὸ εἰρημένον. εἰ δὲ εἰη τέτρασιν ὀρθαῖς, τὸ 30 σχῆματι προπαραξυτονητέον ὡς δοτικήν, καὶ ὁ λόγος περὶ τῶν ἔκτος 5 γωνιῶν· δείκνυται γάρ δτὶ παντὸς σχῆματος τῶν πλευρῶν ἐκβαλλουμένου αἱ ἔκτης γωνίαι τέτρασιν ὀρθαῖς οἵσαι εἰσί. καὶ τούτου τὴν δείξιν ἐν τοῖς συμμίκτοις ἐξεθέμην θεωρήμασι.

p. 84b9 Τοῦτο δ' οὐκ ἀεὶ οὕτως ἔχει.

Τουτέστιν οὐκ ἀεὶ κατὰ κοινόν τι τούτων ἔσται τὸ κατηγορούμενον, το 10 ἀλλὰ ἔσται προϊόντων ὃ καὶ ὀμέτως αὐτῶν κατηγορηθήσεται.

p. 84b14 Ἐν μέντοι τῷ αὐτῷ γένει καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν ἀτόμων ἀνάγκη τοὺς ὄρους εἶναι, εἴπερ τῶν καθ' αὐτὰ ὑπάρχοντων ἔσται τὸ κοινόν.

Τοὺς ἀποδεικτικοὺς ὄρους· ἐπεὶ τοί γε τοὺς διαλεκτικοὺς οὐκ 10 ἀνάγκη τοῦ αὐτοῦ γένους εἶναι, ἐπεὶ καὶ ἐξ ἐνδόξων καὶ ἐξ συμβεβηκάτων 45 αἱ διαλεκτικαὶ δείξεις. τοὺς μέντοι ἀποδεικτικοὺς ἀνάγκη τοῦ αὐτοῦ γένους εἶναι. τοῦ αὐτοῦ δὲ γένους φησὶν ἀντὶ τοῦ τὸν ὑποκείμενον ὡς εἰς γένος ἀνάγεσθαι τὸν κατηγορούμενον, εἴπερ μὴ ἐνδέχεται ἐξ ἄλλου γένους εἰς 20 ἄλλο μεταβάντα δεῖξαι· εἰρηται γάρ καὶ ἔμπροσθεν δτὶ οὐχ οἷόν τε τὰ ἴατρικὰ γεωμετρικῶς ἀποδεῖξαι καὶ τὰ γραμματικὰ ὥρητορικῶς. θίθεν καὶ δοκεῖ μοι τοῦ αὐτοῦ γένους λέγειν οὐχ ἀπλῶς τὰ ὑπὸ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν· πλείονς γάρ ἐπιστῆμαι τῇ αὐτῇ κέχρηνται κατηγορίᾳ· ἀλλὰ γένος 50 φησὶ τὸ τῆς ἐπιστήμης. οἷον δτὶ δεῖ τοὺς κατηγορουμένους ὄρους καὶ τοὺς ὑποκείμενους ἐν γεωμετρίᾳ μὲν ὑπὸ τὰ ἐν γεωμετρίᾳ μέρη εἶναι, οἷον, εἰ 25 τύχοι, ὑπὸ τὰς γραμμὰς ἢ τὰ σχῆματα ἢ τι τοιούτον, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐπιστημῶν ὄμοιώς. τὸ δὲ καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν ἀτόμων, τοῦτ' ἔστι τῶν αὐτῶν ἀτόμων κατηγορουμένους, ἵνα καὶ τὰ ἀτομα, καθ' ὃν οἱ ὄροι κατη-

1 προπερισπαστέον a²: περισπαστέον RUA¹ τὸ σχῆμα, ἵν² ἢ πτώσεως εὐθείας a¹

2 ἀδριστὸν om. R μάριον ὃν Ra¹ λέγοι γάρ ἂν a¹: λέγει γάρ RUA²

Ἄς δτὶ scripsi: inv. ord. a¹: ὧτιν RUA² 3 ante τρ. add. τὸ RUA¹: om. a²

τρίγωνον a¹: τριγώνων RUA² τῶ (post ὀρθαῖς) U 4 προπαραξυντέον U

δοւστὴκή R 6 τούτων—7 θεωρήμασι RUA²: δειπτέον ἐπὶ τοῦ τριγώνου. εἰ γάρ ἐκάστη τῶν τοῦ τριγώνου γωνιῶν μετὰ τῆς ἐκτὸς αὐτῆς συνισταμένης γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς οἵσαι εἴστι, δῆλον δτὶ αἱ τε ἐκτὸς τοῦ τριγώνου τρεῖς γωνίαι, καὶ αἱ ἐκτὸς τρεῖς, ἐξ ὀρθαῖς οἵσαι εἰσίν. ὅντις αἱ ἐκτὸς τρεῖς, δυσὶν ὀρθαῖς οἵσαι λοιπαὶ δύο αἱ ἐκτὸς τρεῖς, τέσσαριν ὀρθαῖς οἵσαι εἰσίν. ὄμοιως δειγμήσεται καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν σχημάτων a¹ 9 εἴσται om. R

11 ἀτόμων αὐτῶν R 12 εἴπερ αὐτὸν om. R αὐτὸ Arist. (αὐτὰ B M f n)

15 ἐκ om. R 19 post ἄλλο add. γένος U ἔμπροσθεν] c. 7 p. 75^b3 sq.

21 post λέγεντα add. ἢ U 22 κατηγορίᾳ κέχρηνται αἱ 23. 24 ὑποκείμενους—κατηγορουμένους; U 25 τὰς et τὰ om. R 26 ὄμοιως ante ἐπιστ. colloc. a: ὕσαστώς U 27 ὑποκείμενους a¹

γοροῦνται, ὑπὸ τὰ αὐτὰ γένη ἀνάγωνται καὶ οἱ ὅροι οἱ ἐν τῷ συλλογισμῷ,
ὅτε κατηγορούμενος καὶ ὁ ὑποκείμενος, τῶν αὐτῶν ἀτέμων κατηγοροῦνται 59^c
ἡ καταφατικῶς ἡ ἀποφατικῶς.

p. 84^b19 Φανερὸν δὲ καὶ ὅτι, ὅταν τὸ Α τῷ Β ὑπάρχῃ, εἰ μὲν
5 ἔστι τι μέσον, ἔστι δεῖξαι ὅτι τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει.

Ἐπεὶ δέδεικται ὅτι ἔστιν ἔτερον ἑτέρου ἀμέσως κατηγορεῖν, δῆλον ὅτι, 5
φησίν, ὅταν οὕτως τί τινος κατηγορῆται, οὐκ ἔστι τοῦ αὐτοῦ ἀπόδειξις,
εἴ γε πᾶσα ἀπόδειξις γίνεται μέσου ὅρου παρεμβαλλομένου. ὅταν μὴ
10 ἔστι μέσον ὅρου θεῖναι, οὐδὲ ἀποδεῖξαι τὰ τοιαῦτα ἐνδέχεται· οὐ γάρ ἀπο-
δεικταὶ αἱ ἀμεσοὶ προτάσεις, τούναντίν δὲ ἀργαὶ καὶ στοιχεῖα ἀποδεῖξεις
αἱ ἀμεσοὶ προτάσεις. καὶ ἀργαὶ μὲν πρώτισται οἱ ὅροι· ἀλλὰ καὶ ὡς
ἐν προτάσεις ἀργαὶ καὶ στοιχεῖα αἱ ἀμεσοὶ εἰσὶ προτάσεις. καὶ ἡτοι 15
πᾶσαι, φησίν, αἱ ἀμεσοὶ προτάσεις ἀργαὶ καὶ στοιχεῖα εἰσὶ τῶν συλλο-
γισμῶν ἡ αἱ καθόλου. οἷον τί λέγω; εἰς τὸ δεῖξαι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος
15 ἔμψυχός ἐστι, γρῦπαι συλλογισμῷ τοιούτῳ· ὁ ἄνθρωπος λογικόν, τὸ λογικὸν
ἔμψυχον, ὁ ἄνθρωπος ἀρχαὶ ἔμψυχον. αὗται αἱ προτάσεις οὐκ εἰσὶν ἀμεσοὶ·
δεῖκνυνται γάρ ἡ μὲν μεῖζων μέσου ὅρου ληφθέντος τοῦ ζώου· τὸ λογικὸν
γάρ ζῆσον, τὸ ζῆσον ἔμψυχον, τὸ λογικὸν ἄρα ἔμψυχον· καὶ ἔστιν ἀμεσος
προτάσις ‘τὸ ζῆσον ἔμψυχόν ἐστιν’ [καὶ τὸ ἔμψυχον λογικόν]. ὅμοίως καὶ 20
20 ἐπὶ τῆς ἐλάττωνος μέσου ὅρου τοῦ (ἄνθρωπου καὶ τοῦ) λογικοῦ παρεντιθε-
μένου. ἡτοι οὖν, φησί, πᾶσαι αἱ ἀμεσοὶ προτάσεις ἀργαὶ εἰσὶ καὶ στοιχεῖα
τῶν συλλογισμῶν ἡ αἱ καθόλου. καθόλου δὲ λέγει ἡτοι τὰς κοινὰς ἐννοιάς
ἡ τὰς γενικωτάτας, οἷον τὸ σῶμα, εἰ τύχοι, οὐσίᾳ ἐστὶν ἡ τι τοιοῦτον.

p. 84^b24 ‘Ομοίως δὲ καὶ εἰ τὸ Α τῷ Β μὴ ὑπάρχει.

25 “Οτι τῶν καταφατικῶν αἱ μὲν ἔμμεσοι ἀποδεικταὶ εἰσὶν, αἱ
δὲ ἀμεσοὶ οὐκ ἀποδεικταὶ ἀλλ’ ἀργαὶ καὶ στοιχεῖα ἀποδεῖξεις, οὕτω καὶ
ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν. ἔχομεν οὖν ἐναργῶς ἀποδεδειγμένου ὅτι μὴ πάντα
ἐστὶν ἀποδεικτά, εἴ γε αἱ μὲν ἀποδεῖξεις ἐκ τῶν ἀρχῶν, ἀργαὶ δὲ αἱ ἀμεσοὶ
προτάσεις, τῶν δὲ ἀμέσων ἀργαὶ οὐκ εἰσὶν· δέδεικται γάρ ὅτι εἰσὶν ἀμεσοὶ
30 προτάσεις.

2 κατηγοροῦνται R 3 ἀποφατικῶς—καταφατικῶς a 7 τί τινὸς οὕτως a
οὐκ ἔστιν αὐτὸς ἀποδεῖξαι a 8 post πᾶσα add. ἡ U μέσου ὅρου παραλαμβανομένου
γίνεται a 9 ὅρον om. R 9.10 ἀποδεικταὶ (quod coniecerat Waitz Organ. II
p. X) R: ἀποδεικτικὴ Ua 11.12 καὶ ἀργαὶ—προτάσεις om. R 14 αἱ Ua:
καὶ R ε om. U 15 τοιούτῳ συλλογισμῷ a post ἄνθρωπος add.
ζῶσν ἔστι Ra λογικόν prius om. R post τὸ add. δὲ Ra ante λογικὸν alt.
add. ζῶσν R, post λ. a 19 ante ζῶσν add. λογικὸν a ἔστιν om. U
καὶ—λογικόν delevi 20.21 μέσου—παρεντιθεμένου RU^a: εἰ λάθοιμεν τὸ λογικὸν
μέσον ὅρον τοῦ ζῶσν καὶ τοῦ ἄνθρωπου, ἐκάτερα τῶν προτάσεων, ἀμεσος ἔσται a¹
22 ἡ (post λέγει) a 23 τὰ γενικωτάτα Ua 27.28 οὐ πάντα εἰσὶν a
28 διὰ R αἱ δὲ ἀργαὶ αἱ U 29 post ἀμέσων add. προτάσεων a

p. 84b26 Ἐλλ' ἀρχαὶ καὶ στοιχεῖα τοσαῦτ' ἔστιν ὅσοι ὅροι· αἱ δῆρες τούτων προτάσεις ἀρχαὶ τῆς ἀποδείξεως. 25

Εἰσὶ γάρ καὶ οἱ ὅροι ἀρχαί, ὅσοι ἀλλήλων ἀμέσως κατηγοροῦνται· εἰσὶ δὲ ἀρχαὶ καὶ αἱ ἐκ τούτων προτάσεις, ὥσπερ καὶ αἱ τῶν συνθέτων ἀρχαὶ εἰσὶ μὲν καὶ ὅλη καὶ εἰδος, εἰσὶ δὲ καὶ τὰ ἐκ τῆς συμπλοκῆς τούτων πρώτως συντεθειμένα σώματα, λέγω δὴ τὰ στοιχεῖα.

p. 84b28 Καὶ ὥσπερ ἔνιαι ἀρχαὶ εἰσὶν ἀναπόδεικτοι ὅτι ἔστι τόδε τοῦτο καὶ ὑπάρχει τόδε τῷδε, οὗτως καὶ ὅτι οὐκ ἔστι τόδε τοῦτο τοῦτο οὐδὲ ὑπάρχει τόδε τῷδε.

10 ^{"Ωσπερ,} φησί, καταφατικαὶ προτάσεις εἰσὶν ἀναπόδεικτοι, οὗτως δὲ καὶ ἀποφατικαὶ· αὗται δὲ εἰσὶν αἱ ἀμεσοι. εἰπὸν δὲ ὅτι ἔστι τόδε τόδε ἐκ τοῦ ὑποκειμένου τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο ἐπὶ τὸ κατηγορούμενον, ὥσπερ εἰ εἴποιμεν 'ὅ ἄνθρωπος ζῳόν ἔστιν', καὶ ὑπάρχει τόδε τῷδε ἐκ τοῦ κατηγορουμένου, ὥσπερ εἰ εἴποι τις 'τὸ ζῳόν ὑπάρχει παντὶ ἀνθρώπῳ'. θροίως 25 δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν.

p. 84b30 "Ωστε αἱ μὲν εἶναι τι, αἱ δὲ μὴ εἶναι τι ἔσονται ἀρχαί.

Τουτέστιν αἱ ἀρχαὶ τῶν ἀποδείξεων αἱ μὲν εἰσὶ καταφατικαὶ αἱ δὲ ἀποφατικαὶ.

20 p. 84b31 "Οταν δὲ δέῃ τι ἀειᾶται, ληπτέον ὁ τοῦ Β πρῶτον κατηγορεῖται.

Τὸ προκείμενόν ἔστι διὰ τούτων δειῖται, ποίαν σχέσιν ἔχει ὁ μέσος ὅρος πρὸς τοὺς ἄκρους κατὰ τὰ τρία σχήματα ἐν τε τοῖς κατηγορικοῖς συλλογισμοῖς καὶ ἐν τοῖς ἀποφατικοῖς. καὶ φησίν ὅτι ἐν μὲν τοῖς κατηγορικοῖς οὐδέποτε τοῦ κατηγορουμένου ἔξω πίπτει ὁ μέσος, τοῦ δὲ ὑποκειμένου ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου σχήματος ἀεὶ ἔξω πίπτει, ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου οὐδὲ τοῦ κατηγορουμένου οὐδὲ τοῦ ὑποκειμένου ἔξω πίπτει.

1 ἀρχὴ R Arist. εἰσὶν R post ὅσοι add. αἱ R (D, pr. f) 3 γάρ οἱ. a
ἀμέσως ἀλλήλων R 4 ἐν οἱ. R 5 καὶ primum οἱ. a 6 συντεθειμένα R
7 καὶ ὥσπερ — 10 ἀναπόδεικτοι] Οὗτως οὐκ ἔστι τόδε τῷδε. οὐδὲ ὑπάρχει τόδε τῷδε. | ^{οὐδὲ} ὥσπέρ φησι καταφατικαὶ προτάσεις εἰσὶ μὴ ἀποδεικταὶ, αἱ τε λέγουσαι ὅτι τόδε τῷδε (τόδε Waitz I. e.) ἔστι. καὶ αἱ (ὅτι Waitz) τόδε τῷδε ὑπάρχει. διὰ τούτων δὲ τὴν φύσιν τῆς ἀμέσου προτάσεως παρέστησεν αἱ 7 ἔσται R 8 τοῦ R Arist.: τῶν U καὶ prius R Arist.: αἱ U post ὑπάρχει add. ἐνταῦθα περιττὰ τὴν φύσιν τῆς ἀμέσου προτάσεως R 9 τοῦ Arist.: τῷδι RU (d, pr. B) 10 δὴ αἱ 11 αὗται—ἀμεσοι RU: ἀμεσοι εἰσὶν αἱ εἰπὸν οἱ. U δὲ ὅτι αἱ inv. ord. RU τόδε alt. οἱ. U: τῷδε αἱ fort. τοῦ cf. vs. 8 12 εἰ οἱ. R 13 εἴπομεν αἱ καὶ RU: ἐν δὲ τῷ εἰπεῖν αἱ 14 ἂν εἴπῃς R: εἱ εἴποιμεν αἱ παντὶ ὑπάρχει αἱ 17 post τουτέστιν add. ὅτι αἱ ἔσονται R 19 τι οἱ. Arist. (habet f) 21 τίνα αἱ 25 post καὶ add. τοῦ U ἐπὶ δὲ—26 πίπτει οἱ. a

διαρθρώσαντες οὖν πρότερον τὰ ἐπὶ τῶν κατηγορικῶν λεγόμενα οὕτως 59^a ἔροῦμεν καὶ περὶ τῶν ἀποφασικῶν. τὸ οὖν ἔξω πίπτειν ἐπὶ τῶν κατηγορικῶν σημαίνει τῷ Ἀριστοτέλει τὸ ἐπὶ πλέον εἶναι· τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ κατηγορεῖσθαι. οὐδέποτε οὖν, φησίν, ἐν καταφατικῷ συλλογισμῷ ὁ μέσος τοῦ 5 μεζονος κατηγορηθήσεται. οἷον εἰ δέοι δεῖξαι τὸ Α τῷ Β ὑπάρχειν ἐν πρώτῳ σχήματι, λήψιμαι μέσον ὅρου ἀμφοῖν. καὶ ὥσπερ ἐν τῷ προβλήματι ἡ συμπεράσματι κατηγορεῖται ὁ μεζων, τούτεστι τὸ Α, οὗτω καὶ ἐν τῷ συλλογισμῷ μόνον κατηγορεῖται· κατηγορηθήσεται γάρ τὸ μὲν Α τοῦ 50 Γ, τὸ δὲ Γ τοῦ Β. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ δῆλον ὅτι καταφατικὸν οὐ δείκνυται, 10 ὃςτε οὐδέποτε τοῦ μεζονος ἄμφα καὶ τοῦ ἐλάττονος ἀλλὰ ὑποτέρου ἔτυχε καταφατικῶς ὁ μέσος κατηγορηθήσεται. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ οὕτε τοῦ μεζονος οὔτε τοῦ ἐλάττονος κατηγορηθήσεται ὁ μέσος, εἴ γε ἀμφοτέροις δεῖ αὐτὸν ὑποκεῖσθαι. οὗτω μὲν οὖν ἐπὶ τῶν κατηγορικῶν. ἐπὶ δὲ τῶν ἀποφατικῶν, φησίν, ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου σχήματος ὡσαύτως οὐδέποτε τοῦ κατηγορουμένου 15 ἔξω πίπτειν ὁ μέσος, ἀλλὰ ἔτιν ἀεὶ ὁ μεζων ὥσπερ ἐν τῷ προ- 59^v βλήματι ἤτοι συμπεράσματι κατηγορούμενος, οὗτω δὲ καὶ ἐν ταῖς προτάσεσιν. ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου, φησίν, οὔτε τοῦ ἐλάττονος οὔτε τοῦ μεζονος ἔξω πίπτειν, τοῦτο δέ ἔτιν οὐδενὸς αὐτῶν ἐπὶ πλέον ἔτιν οὐδὲ κατηγορεῖται οὐδενὸς αὐτῶν, εἴ γε ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι ἀμφοτέροις ὁ μέσος ὑπάρχειται. 20 ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, φησί, σχήματι οὐδέποτε τοῦ ἐλάττονος ὅρου ἔξω πίπτειν ὁ μέσος. ἔλεγεν οὖν ὁ φιλόσοφος δῆτι οὐκέτι ἐνδέχεται ἐπὶ τούτου τὸ μὴ 5 ἔξω πίπτειν τὸ μὴ κατηγορεῖσθαι ἀκούειν· ἀμφοτέρων γάρ ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι ὁ μέσος κατηγορεῖται. εἰ οὖν τῶν δύο κατηγορεῖται, πῶς φησι τοῦ ἐλάττονος μὴ ἔξω πίπτειν; ἔλεγεν οὖν μὴ ἄλλως ἂν καταστῆσαι τοῦτο, 25 εἰ μὴ τὸ ἔξω πίπτειν τοῦ ἐλάττονος ἄλλως ἀκούσαιμεν νῦν ἀντὶ τοῦ ‘οὐδέποτε τὴν θέσιν αὐτοῦ ἀμείβει ὁ μέσος’, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ἔξω πίπτειν τοῦ ἐλάττονος τὸν μέσον, τὸ τὴν θέσιν τοῦ ἐλάττονος μὴ ἀμείβειν τὸν 10 μέσον. τοῦτο οὖν, φησίν, ἐπὶ τοῦ δευτέρου σχήματος οὐ γίνεται· οὐδέποτε γάρ ὁ ἐλάττων γίνεται κατηγορούμενος ὥσπερ ἐν τῷ τρίτῳ, ἀλλὰ 30 ὥσπερ ἐν τῷ προβλήματι ὑποκείμενός ἔτιν ἀεὶ ὁ ἐλάττων, οὗτω καὶ ἐν τῷ συλλογισμῷ τῷ κατὰ τὸ δεύτερον σχῆμα μένει ὁ ὑποκείμενος μὴ ἀμείβων τὴν ἔσωτοῦ θέσιν. τοῦτο δέ δῆλον δῆτι καὶ τῷ πρώτῳ ὑπάρχει σχήματι· καὶ ἐν τούτῳ γάρ ἀεὶ ὁ ἐλάττων ὑποκείμενός ἔστι. ταῦτα μὲν οὖν ἔστι τὰ ἐνταῦθα λεγόμενα μηδὲν πλέον ἔχοντα τῶν 15 35 ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασιν εἰρημένων περὶ τῆς θέσεως τῶν τριῶν ὅρων μηδὲ

1 δὲ α	5 ὑπάρχειν	scripsi: ὑπάρχει R	Ua	7 τὸ σ	Ra ¹ :	ὁ πρῶτος	Ua ²	8 μόνον
scripsi: μόνος	R	post κατηγορεῖται add.	καὶ U	δὲ α		8. ii	τὸ—τὸ α:	
6—δ R	10 ἄμφα—ἔτυχε α ² :	om. R	Ua ¹	11 κατηγορηθήσεται	ὁ μέσος	U		
οὔτε om. R	12 ὁ μέσος ὅρος κατηγορηθήσεται	α		ἀμφοτέρως	R	15 ante	ἔξω	
add. οὖν α	16 δὲ om. a	17 ἐν δὲ τῷ τρίτῳ	α	19 ἀμφοτέρας	R	ὑπό-		
	20 δὲ om. a	21 οὐκέτι	RU:	οὖν a	22 ἀκούων	κεῖ-		
post γάρ add.	φησιν a	24 πίπτειν	U	ἀν om. a ¹	post τοῦτο	add.	δυνατὸν	a ¹
25 ἀκούσαιμεν a:	ἀκούσαιμεν R:	ἀκούσαιμεν	U		post νῦν	add.	οὖν a	26 αὐτοῦ
om. R	ante ἀμείβει add.	τοῦ ἐλάττονος R,	post μέσος a					
31 μέρει R	35 εἰρημένων] Anal. pr. I 4 p. 25 b 32 sq.				τριῶν	om. U		

ἀναγκαίου τινὸς ἔνεκα τῶν εἰς ἀπόδειξιν χρησιμεύοντων ἐνταῦθα παρερμένης· 59^v
βλημένα, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ.

p. 84^b35 "Εστι δὲ ἔν, οὗται ἄμεσον γένηται καὶ μία πρότασις
ἀπλῶς η ἄμεσος.

5 Ἐπειδὴ εἰπεν οὗτος ἀεὶ τὸ μέσον πυκνούσται, ἔως ἀδιαίρετα
γένηται καὶ ἔν, τί λέγει ἐν συλλογισμῷ τὸ ἔν, προσέθηκε διὰ τούτων, οὗτος
τὰς ἀμέσους προτάσεις· μέχρι γάρ τοσούτου καταπυκνούσται ὁ συλλογισμὸς
προσλαμβάνων μέσους δρους, ἔως ἂν εἰς τὰς ἀμέσους φιλάσῃ προτάσεις,
αἰτινές εἰσιν ἀρχαὶ τοῦ συλλογισμοῦ καὶ οἱον μονάδες τινὲς ἀδιαίρετοι. ὥσπερ
10 γάρ, φησίν, ἐν μὲν ἀριθμῷ η ἀρχὴ καὶ τὸ ἀδιαίρετον η μονάς ἐστι καὶ ἐν
γραμμῇ (η) στιγμὴ καὶ ἐν γράμφῳ τὸ νῦν καὶ ἄλλο ἐν ἄλλῳ, οὕτω καὶ ἐν
συλλογισμῷ η ἀρχὴ καὶ τὸ ἀδιαίρετον αἱ ἄμεσοι προτάσεις· οὐκέτι γάρ
αὗται διαίρετηνται εἰς δύο προτάσεις δύνανται ὥσπερ αἱ ἔμμεσοι. 25

p. 84^b38 'Αλλ' ἐν βάρει μὲν μνᾶ, ἐν δὲ μέλει δίεστις.

15 Παραδείγματος δὲ ἔνεκα ἀρχὴν τοῦ βάρους τὴν μνᾶν φησιν. δῆλος
γάρ ἐπὶ τούτων ἀρχὴν οὐκ ἔστιν, ἐπεὶ ἐπ' ἀπειρον διαιρετὸν τὸ μέγεθος·
εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ ἀν εἴη τὸ πρῶτον καὶ η ἀρχὴ τοῦ βάρους. ἀλλ' εἰ ἄρα, 30
πρὸς τὴν ἡμετέραν συνήθειαν, ὥσπερ καὶ νῦν ἡμεῖς κεχρήμεθα ἐσχάτῳ
καὶ ἀδιαίρετῳ βάρει τῷ ὅγδοῳ μέρει τοῦ κερατίου· μέχρι γάρ τούτου
20 ποιούμεθα τὴν διαίρεσιν. δίεστις δέ ἔστιν η πρώτη αἰσθητὴ τῶν φιλόγγων
ἀπήγκησις, ης πρώτης ἀντιλαμβάνεσθαι δύναται η ἡμετέρα ἀκοή· ταύτην
δέ φασι τὸ τέταρτον εἶναι τοῦ ἐπογδόνου λόγου.

p. 85^a1 'Ἐν δ' ἀποδείξει καὶ ἐπιστήμη ὁ νιῦς. 35

Ἐπειδὲ γάρ ἐν προσιμίοις διτοῖ "οὐ μόνον ἐπιστήμην εἰναι τινά φαμεν ἀλλὰ
25 καὶ ἀρχὴν ἐπιστήμης, η τοὺς δρους γινώσκομεν". η μὲν οὖν ἄμεσος πρό-
τασις γένεται ἀν ἀπλῶς συλλογισμοῦ ἀρχή· καὶ γάρ καὶ ἐν τοῖς διαλεκτι-
κοῖς ἔστιν ἔνδοξός τις ἄμεσος πρότασις. ἐπιστήμης δὲ καὶ ἀποδείξεως

1 τινος ἀναγκαίου R	1. 2 παρερμένη R	3 ἄμεσος a	4 η om. R
6 post τὸ add. δὲ a ¹	διὰ τοῦτο, sed ante προσέθηκεν a ¹ : om. a ²	7 ταῖς	
ἄμεσοις προτάσεις a ¹	γάρ om. Ra	9 post εἰσιν add. αἱ U	τοῦ om. R
10 μὲν om. U	post ἀριθμῷ add. ὡς μὲν U, ὡς R: om. a	11 η addidi	
12 post προτάσεις add. εἰσιν a	14 μιχ a	15 ἔνεκεν R	post ἀρχὴν add.
μὲν a	16 an τούτου?	ἐστιν Ra: ἔστι λαβεῖν U	ἐπειδὴ U
καὶ [η] conicio	εἰ alt. b: η RUa	19 τετάρτῳ a ¹	17 τι πρῶτον
21 post ἡμετέρα add. ο ἔστι κόκκος εἰς σίτου a	μέρει a: om. RU	μέρει a: om. RU	post
τετάρτου add. ο ἔστι κόκκος εἰς σίτου a	20 post διαιρεσιν add. τῶν σταθμωμένων a		
τετάρτου add. αἰσθητις. ἤγουν η a	22 εἰναι τὸ τέταρ-		
τετάρτου U	ταυτηγί, om. δέ R	26 ἀρχὴ	
24 ἐν προσιμίοις] c. 3 p. 72 ^b 23—25	τι Ra (d n, pr. M)		
παρερμένη a	27 ἄμεσον U	πρότασις a: om. RU	
ἐπιστήμη — ἀποδείξις R			

ἀπλῶς ἀρχὴ ὁ νοῦς, καθ' ὃν τὰς κοινὰς ἐννοίας αἱροῦμεν. διὰ τὶ δὲ μὴ 59^v
καὶ τοῦ διαιλεκτικοῦ συλλογισμοῦ ἀρχὴν εἰπε τὴν δόξαν; ὡς γάρ ὁ νοῦς 40
τὰς κοινὰς ἐννοίας αἱρεῖ ἐξ ὧν αἱ ἀποδείξεις, οὗτως ἡ δόξα τὰς διαιλεκτικὰς
καὶ ἐνδόξους προτάσεις. φαμὲν οὖν ὅτι οὐκ εἰπε διαιλεκτικοῦ συλλογισμοῦ
5 ἀρχὴν εἰναι τὴν ἄμεσον πρότασιν ἀλλ᾽ ἀπλῶς συλλογισμοῦ. ὡς οὖν συλλο-
γισμοῦ ἀπλῶς ἀρχὴ ἀν εἴη ἡ ἄμεσος πρότασις.

p. 85a3 'Εν δὲ τοῖς στερητικοῖς, ἔνθα μὲν δὲτοῦ πάργειν, οὐδὲν 45
τούτου ἔξω πίπτει.

"Ο δεῖτοῦ πάργειν λέγει τὸ κατηγορούμενον· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ πάργον
10 τῷ ὑποκειμένῳ. τούτου οὖν, φησίν. ἐν τῷ πρώτῳ σχῆματι οὐδὲν 50
πίπτει, τουτέστιν οὐδὲν αὐτοῦ ἀποφάσκεται· μόνως γάρ ἐν τῷ πρώτῳ
σχήματι τοῦ μέσου ὁ μείζων ἀποφάσκεται.

p. 85a7 'Εὰν δὲ δέῃ δεῖξαι ὅτι τὸ Δ τῷ Ε οὐχ ὑπάρχει τῷ τὸ Γ
τῷ μὲν Δ παντὶ ὑπάρχειν τῷ δὲ Ε μηδενὶ ἡ μὴ παντί.

15 Μετῆλθεν ἐπὶ τὸ δεύτερον σχῆμα· διὸ καὶ τὰ στοιχεῖα ἔμειψε. καὶ
ἔστι τὸ μὲν Δ μείζων ὅρος, τὸ δὲ Ε ἐλάττων, μέσος τὸ Γ. καλεῖ δὲ τὸ
Ε ὡς οὐ δεῖτο πάργειν· τοῦ γάρ ὑποκειμένου ἐν τοῖς προβλήμασιν ἡ συμ-
πειράσμασιν ἀποφάσκεται ὁ μείζων ὅρος. οὐδέποτε οὖν, φησί, τοῦ ἐλάτ- 60^r
τονος, τοῦ Ε, ἔξω πεσεῖται ὁ μέσος· καὶ εἴπορεν τί σημαίνει ἐνταῦθα αὐτῷ
20 τὸ ἔξω πίπτειν, ὅτι τὸ τὴν θέσιν ἀμείβειν. τοῦ μὲν γάρ μείζονος ἔξω
πίπτει· κατηγορούμενον γάρ ὅντα τὸν μείζονα ἐν τῷ συμπεράσματι ἐν ταῖς
προτάσεσι ποιεῖ ὑποκείμενον· τὸν μέντοι ἐλάττονα φυλάττει ἐν ταῖς προ-
τάσεσιν ὑποκείμενον.

p. 85a10 'Επὶ δὲ τοῦ τρίτου τρόπου οὕτε ἀφ' οὗ δεῖ οὕτε δὲτοῦ 5
25 στερῆσαι οὐδέποτ' ἔξω πεσεῖται.

'Ἐνταῦθα πᾶλιν τὸ ἔξω πίπτειν τὸ κατηγορεῖσθαι φησιν. ἄλλως γάρ
οὐκ ἐνδέχεται καταστῆσαι τὰ ἐν τούτοις λεγόμενα· ἐν τούτῳ γάρ τῷ σχή-
ματι δεῖτο ὑπόκειται ὁ μέσος, ὥστε οὐδενὸς τῶν ἄκρων κατηγορεῖται.

1 Θεωροῦμεν α 3 τὰς prius om. Ua αἱρεῖται α: αἱρεῖται sic R 7.8 ὑπάρχει
δὲ οὐδὲν ἔξω τούτου R 10 τούτου b: τοῦτο RUa οὐδὲν—12 σχῆματι om. U
11 τῷ om. a 13 ἀν R 16 ἐλάττων δὲ τὸ ε U ante καλεῖ add.
καὶ U 17. 18 προβλήματι ἡ συμπεράσματιν sic U 18 δ om. R
19 εἴπορεν] p. 268,25 sq. αὐτῷ ἐνταῦθα U 22 φυλάσσει R 23 βαδιεῖται
a Arist. 26 ἄλλως U: ὥσπερ Ira post γάρ add. εἴργεται πρότερον a
27 οὐν U

p. 85a13 Οὕσης δ' ἀποδείξεως τῆς μὲν καθόλου τῆς δὲ κατὰ 60 τοῦ
μέρους, καὶ τῆς μὲν κατηγορικῆς τῆς δὲ στερητικῆς. 10

'Εντεῦθεν τρία τινὰ ζητεῖ προβλήματα ἀξιόλογα εἰς τὸν περὶ ἀπο-
δείξεως λόγον συντείνοντα. πρῶτον μὲν ποίᾳ δεῖξις κρείττων καὶ μᾶλλον
5 πρέπουσα τῇ ἐπιστήμῃ, πότερον ἡ καθόλου ἡ ἡ μερική, δεύτερον πότερον
ἡ καταχρεικὴ μᾶλλον ἐπιστήμη πρέπουσα ἡ ἡ ἀποφασική, καὶ τρίτον
πότερον ἡ ἐπ' εὐθείας ἡ ἡ δι' ἀδυνάτου. καὶ ἐπέξεισι τῷ περὶ τούτων
λόγῳ πλατύτερον. καὶ πρῶτον ἐπὶ τοῦ καθόλου καὶ τοῦ κατὰ μέρος ἐπι- 15
σκέπτεται. καὶ πρότερον εἰς τὰ ἐναντία ἐπιχειρεῖ πιθανῶς, πειρώμενος
10 κατασκευάζειν ὅτι ἡ ἐπὶ μέρους δεῖξις κρείττων τῆς καθόλου καὶ μᾶλλον
ἀποδεῖξει πρέπουσα. είτα διελέγχει τῶν λόγων τούτων τὴν πιθανότητα
καὶ δείκνυσι τὴν καθόλου κρείττονα. ὅτι οὖν ἡ ἐπὶ μέρους βελτίων, τρι-
χούμεν πειρᾶται κατασκευάζειν. εἰ γάρ, φησίν, ἡ καθ' αὐτὸν ἀπόδειξις τῆς κατ'
15 ἄλλο βελτίων καὶ πρέπουσα ἀποδεῖξει (μᾶλλον), καθ' αὐτὸν δὲ ἡ τὸ μερικὸν
δείκνυσσα, κρείττων ἂν εἴη ἡ μερική καὶ ἀποδεῖξει πρέπουσα μᾶλλον τῆς
καθόλου. ὅτι δὲ καθ' αὐτὸν ἡ ἐπὶ μέρους δῆλον. ὅτι γάρ, φησίν, ὁ Κορί-
σκος μουσικός ἔστι, δείκνυσι τις καθ' αὐτὸν μᾶλλον δείκνυσιν ἡ δείκνυσιν 20
ὅτι ὁ ἄνθρωπος μουσικός ἔστιν· οὐ γάρ ἡ ἄνθρωπος ύπαρχει αὐτῷ τὸ
μουσικόν, ἀλλ' ἡ Κορίσκος. ὄμοιός ὅτι ὁ Καλλίας λογικός ἔστι, καθ' αὐτὸν
25 ἴσεν, ὅτι δὲ ὁ ἄνθρωπος λογικός, οὐ καθ' αὐτὸν ἀλλὰ κατ' ἄλλο. τὰ
μὲν γάρ μερικὰ αὐτὰ ἔξι αὐτῶν γιγνώσκομεν ὅτι λογικά, οἷον Σωκράτην,
Καλλίαν, Ἀλκιβιάδην καὶ τὰ λοιπά, τὸ μέντοι καθόλου, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος
λογικός, ἐκ τῶν ἐπὶ μέρους. πρώτη μὲν οὖν ἐπιχείρησις αὗτη. δευτέρα
30 ἔχει, οἷον τὸ ἀπλῶς τρέγωνον (οὐδὲν γάρ ἔστι τρέγωνον αὐτὸν καθ' αὐτὸν
ἔτερον (ἢ) παρὰ τὸ ισοσκελὲς καὶ τὸ ισόπλευρον καὶ τὸ σκαληνόν· ἀλλ'
οὐδὲ τὸ ισοσκελὲς παρὰ τὸ γαλοπόν ισοσκελὲς ἡ ξύλινον ἡ τι τοιούτον·
ὄμοιός δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· ὥστε τὸ καθόλου τῶν μὴ ὄντων, τὰ δὲ
μερικὰ ὄντα), βελτίων δὲ ἀπόδειξις ἡ περὶ τὸ ὃν καταγινομένη τῆς περὶ
35 τὸ μὴ ὄν, βελτίων ἀριστερή ἡ μερική τῆς καθόλου. τρίτη ἀπορία, ὅτι βέλ- 30

3 ἑνταῦθα α τετάκις α προβλήματα ζητεῖ U 4 μᾶλλον, quod ante
δεῖξις colloc. RU, post δεῖξις a, transposui 5 post δεύτερον add. δὲ a
6 πρέπουσα ἐπιστήμη a 8 πρότερον a περὶ τῶν U τοῦ alt. om. a
9 τὸ ἐναντίον U 12 ὅτι—14 τὸ μερικόν RUa²: τέως πρῶτον ἐπιχειρῶν ἐκ τοῦ ἐναντίου,
φησίν. ὅτι ἡ ἐπὶ μέρους a¹ οὖν Ua²: δὲ R ἡ om. U 13 κατασκευάζειν
πειρᾶται R 14 μᾶλλον addidi 15 δείκνυσα R ἡ μερική—16 ἐπὶ μέρους
RUa²: τῆς καθόλου a¹ 16 δὲ om. Ua ὅτι alt. om. Ua¹ 6—17 ἔστι
(τις R) RUa²: ὅτι ἡ ἐπὶ μέρους, καθ' αὐτὸν δείκνυει. ὁ γάρ τὸν κορίσκον μουσικόν a¹
17 τις δείκνυς a¹ 19 δὲ om. a 21 ἔξι ἐναυτῶν R: καθ' αὐτὰ a 21.22 σωκράτης
καλλίας ἀλκιβιάδης R 22 τὸ R: τὰ Ua 24 δὲς a¹: om. RUa² εἰ Ua²:
ἡ R: om. a¹ φησίν οὖν a¹ ἀλλ' om. Ra¹ post ἐπινοίζ add. γάρ a¹
26 ὃν addidi τὸ alt. om. U 30 post ἄρα add. ἀπόδειξις a ἀπορία
RUa²: δὲ ἐπιχείρησις αὗτη a¹

τίων ἔστιν ἀπόδειξις περὶ ἣν οὐκ ἔστιν ἀπατημῆναι· ἀπατώμεθα δὲ περὶ 60^a
τὰ καθόλου· αἱ γάρ τῶν καθόλου ἀποδεῖξεις ὡς ὅντων ἐν ὑποστάσει τοὺς
λόγους ποιοῦνται· τὸ δὲ μὴ ὃν ὡς ὅν λέγειν ἀπάτης ἔστιν. ὥστε καὶ
ταύτη βελτίους αἱ μερικαὶ δεῖξεις τῶν καθόλου καὶ οἰκεῖαι ἐπιστήμη μᾶλλον.

5 Οὗτῳ πιθανῶς ἀπορήσας ἐπιλύεται τὰς ἀπορίας τοῦτον τὸν τρόπον,
καὶ πρῶτον γε τὴν προτέραν. ψεῦδος γάρ τὸ λέγειν τοῖς μὲν ἐπὶ μέρους 25
καθ' ἔσυτά ὑπάρχειν τὸ δεικνύμενον, τοῖς καθόλου δὲ οὐ δι' ἔσυτά ἀλλὰ
διὰ τὰ κατὰ μέρος. τὸ γάρ ίσοσκελές τὸ τὰς τρεῖς γωνίας ὅντινος ὄρθαις
ίσας ἔχειν οὐχ ἡ ίσοσκελές ἔστιν ἔχει· οὕτω γάρ ἀν οὐδενὶ ἔτέρῳ τοῦτο
10 ὑπῆρχεν· ἀλλ' ἡ μὲν ίσοσκελές, τὰς πρὸς τῇ βάσεις ίσας ἔξει, τὸ μέντοι
δύο ὄρθαις ίσας ἔχειν τὰς τρεῖς γωνίας οὐχ ἡ ίσοσκελές ἔξει ἀλλ' ἡ τρί-
γωνον. [ἥστε τῷ μὲν καθόλου] ὁμοίως καὶ τῷ Σωκράτει λογικῷ εἶναι
οὐχ ἡ Σωκράτης ὑπάρχει (οὕτω γάρ ἀν οὐδενὶ ἀλλῷ ὑπῆρχεν) ἀλλ' ἡ 40
ἀνθρωπός ἔστιν ὁ Σωκράτης. τὸ δὲ τὸν Κορίσκον μουσικὸν εἶναι καθ'
15 αὐτὸς μὲν ὑπάρχει τῷ Κορίσκῳ· τοῦτο δὲ οὐκέτι καὶ τῷ καθόλου ὑπάρχει·
οὐ γάρ ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ, ἡ ἀνθρωπός ἔστι, τὸ μουσικόν. ἔνθεν γάρ
καὶ τὸ τῆς ἀπάτης αἴτιον· οὐδὲ γάρ ἔστιν εἰπεῖν διτε ὁ ἀνθρωπός μουσικός
ἔστιν· εἰ δὲ τὸν τινὰ ἀνθρωπὸν εἴπης, οὐκέτι τὸν καθόλου λέγεις ἀλλ'
ἥτοι τὸν Σωκράτην ἡ τὸν Κορίσκον ἡ ἔτερόν τινα. ὥστε, φησίν, εἰ μὲν
20 μὴ ὑπάρχει τι σύμπτωμα τῷ καθόλου, οἷον τὸν ἀνθρωπὸν μουσικὸν εἶναι 45
ἡ τὸ τρίγωνον τρίπηγχον εἶναι ἡ τι τοιοῦτον, εἰτα δείκνυσί τις τὸ τοιοῦτον
ὑπάρχον τῷ καθόλου, οὐδὲ ἀπόδειξις ἔστι τὸ τοιοῦτον ἀλλὰ παραλογισμός,
ὅπερ τῷ μέρει ὑπάρχει, τοῦτο παντὶ λέγων ὑπάρχειν. εἰ δὲ δικασία ἔστι
τι σύμπτωμα τῷ καθόλου ὑπάρχον, οἷόν τῷ ἀνθρώπῳ τὸ λογικὸν ἡ τῷ
25 τριγώνῳ τὸ τὰς τρεῖς γωνίας ὅντινος ὄρθαις ίσας ἔχειν, οὐ διὰ τὸ τοῖς κατὰ
μέρος ὑπάρχειν τοῦτο καὶ τῷ καθόλου ὑπάρχει, ἀλλὰ διὰ τὸ τῷ καθόλου 50
ὑπάρχειν καὶ τοῖς κατὰ μέρος ὑπάρχει, εἴπερ ἡ μὲν τρίγωνον ὑπάρχει,
οὐχ ἡ δὲ ίσοσκελές ἡ ἡ σκαληγόν. ἀναιρεθέντος γάρ τούτου ἀναιροῖτο ἀν
καὶ τὸ σύμπτωμα· νῦν δὲ οὐκ ἀναιρεῖται· τοῦ δὲ τριγώνου ἀναιρεθέντος
30 ἀναιρεῖται.

Οὗτῳ μὲν οὖν τὴν προτέραν ἐλέγχει ἀπορίαν. τὴν δὲ δευτέραν, διτε
ψεῦδές ἔστι τὸ λέγειν τῶν μὴ ὅντων εἶναι τὸ καθόλου. εἰ μὲν γάρ,

1 ἔστιν om. Ua² 3 post ποιοῦνται add. μὴ ὑφισταμένων ἔκείνων a post ὥστε
add. μὴ a 4 μᾶλλον ἐπιστήμη οἰκεῖτεραι a 5 τὴν ἀπορίαν τὸν τρόπον τοῦτον a
6 ψεῦδος γάρ RU: καὶ φησὶ ψεῦδος ἔστι a τοῖς R: τὴν Ua post μέρους add.
ἀπόδειξιν a 7 ἔσυτά scripsi: ἔσυτά a: αὐτὸς RU ante ὑπάρχειν add. δεικνύειν a
τοῖς R: τῆς U: τὴν a δὲ καθόλου a οὐ καθ' ἔσυτά a 8 διὰ τῶν a
τὸ alt. transposui: ante ίσοσκ. colloc. R: om. Ua 9 οὐχ ἡ om. R ἔχει scripsi:
ἔχειν RUa ἀν om. R τοῦτο post 10 ὑπῆρχε colloc. a: οὕτω R
10 post ίσας add. ἀλλήλαις a 11 διοῖν a 12 ὥστε—καθόλου delevi 13 σω-
κράτει U ὑπάρχει U: ὑπῆρχεν Ra 14 τὸν Κορίσκον deleverim 15 μὲν a:
om. RU τῷ κορίσκῳ om. U οὐκέτι δὲ τοῦτο a 18 εἰποιεν R: εἰποιεις a
19 τὸν prius om. R τὸν alt. om. U 20 τι R: τὸ Ua τῷ a: τοῦ R:
τῶν U {τὸ} τὸν conicio 23 ὑπάρχει—λέγων om. R 27 ὑπάρχειν alt. l. R
28 ἡ σκαληγόν ἔστιν a ἀνέρηται, om. ἀν a 32 ψεῦδος R

φησίν. διμώνυμός τις ἦν φωνή τὸ καθόλου, ὥσπερ ἡ ‘Αἴας’ φωνὴ κατά τε τοῦ | Οὐκέως καὶ τοῦ Τελαμῶνος καὶ ὁ κύων κατὰ τοῦ γερσαίου καὶ τοῦ 60ν Θαλαττίου καὶ τοῦ ἀστρώου, τῷ δὲ τῶν μὴ δύντων ἦν τὸ καθόλου, εἰ δὲ εἰς τις ὑδρισμὸς τοῦ καθόλου καὶ μία τις κοινὴ φύσις πολλοῖς ἐνυπάρχει γηγενα, φυσίδος τὸ λέγειν τῶν μὴ δύντων εἶναι τὸ καθόλου, ἀλλ᾽ εἴστι μὲν ἔτερα τις οὐσία κοινῆ, ἀλλ᾽ οὐτὴν οὐ γιγνοιτεκτὴ καὶ καθὶ αὐτὴν ὑφεστηκυῖα ἀλλὰ διὰ πάντων τῶν κατὰ ρέρος διεκρίνεται καὶ ἐν αὐτοῖς ὑφεστηκυῖα. καὶ διασπερτὸς τὰς τοῦ συμβεβηκότος κατηγορίας, τὸ ποιόν, τὸ ποιὸν καὶ τὰς λοιπότερες, εἰναι μὲν τινας φύσεις διωρισμένας τῶν ἀλλιον ἔκάστην φαμέν. οὐ μὴν 10 καθὶ αὐτὴν ἔκάστην ὑφεστηκυῖαν ἀλλ᾽ ἐν τοῖς μερικοῖς ἔχονταν τὴν ὑπόστασιν, καὶ οὐ παρὰ τὸ μὴ ὑφεστηκέναι καθὶ αὐτὴν οὐδὲ εἶναι αὐτὴν φαμέν, ἀλλὰ διὰ τὸ ἔκάστην κοινὴ λόγῳ ωρίζεται τῶν δύντων εἶναι καὶ ὑφεστάναι, καὶν ἐπὶ τοῖς μερικοῖς ἔχῃ τὴν ὑπαρξίαν, οὗτοι δὴ καὶ περὶ τῶν καθίλου φαμέν διειποτε μὲν ἡ τοῦ τριγώνου φύσις ἔτερα παρὰ τὰς πάντων τῶν 15 μερικῶν, λέγω δὴ τοῦ ἰσοσκελοῦς, τοῦ ἰσοπλεύρου, οὐ μὴν ἔξι τούτων ἔχονταν τὴν ὑπαρξίαν· εἴστι γάρ τῷ ὄρισταικῷ λόγῳ διαλαθεῖν αὐτὴν ἀπὸ πάντων τῶν κατὰ μέρος. οὐκ ἄρα τῶν μὴ δύντων τὸ καθόλου, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον τῶν (ὅντων τῶν) μερικῶν τὸ καθίλου, εἰ γε τοῦτο μὲν ἀριθμητόν, τὰ δὲ μερικά πάντα φύσιτά, μᾶλλον δὲ τῶν δύντων τὸ ἀριθμητόν 20 τῷ φύσιτόν. εἰ δὲ τῶν δύντων τὸ καθίλου, οὐδὲ ἀπάτης ἄρα αἰτία ἡ τοῦ καθίλου διεῖξεις περὶ τοῦ ρήγη δύντος ὡς δύντος δεικνύουσα. εἰ δὲ ἀλλοι τοῦ καθίλου δεικνύντες ὡς αὐτοῦ καθὶ αὐτὴν ὑφεστηκότος παρὰ τὰ μερικὰ ποιοῦνται τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον, καὶ τοῦτο οὐ τῆς ἀποδείξεώς εἰστιν ἀμάρτημα ἀλλὰ τοῦ ἀκούοντος οὐ γάρ γιγνοτελεῖται τὸ καθίλου ἡ ἀπόδειξις. 25 εἰ τις οὖν ὡς περὶ γιγνοτελοῦ ἀκούσοι, αὐτὸς ἔαυτῷ τῆς ἀπάτης γίνεται αἴτιος.

p. 85a 15 ‘Ως δὲ αὕτως καὶ περὶ τῆς ἀποδεικνύαι λεγομένης.

‘Αντὶ τοῦ ‘τῆς ἐπ’ εὐθείας’· αὕτη γάρ ἐστι καὶ κορίως ἀπόδειξις ἡ ἐπ’ εὐθείας τῷ πρότυπῳ δεικνύουσα· ἡ γάρ εἰς ἀδόνατον ἀπαγωγὴν οὐκεὶς αὐτὴν δεικνυσιν ἀλλὰ τὸ ἐναντίον ἀναιρεῖ.

30 p. 85a 22 Λοῦτη γάρ ἀρετὴ ἀποδείξεως.

Λοῦτη, φησόν, ἀρετὴ ἀποδείξεως, διαν μὴ δὲ ἀλλοι γίνηται ἀλλὰ δὲ αὔτοῖς.

1 φησέν οι. U 2 post τοῦ primum add. οὐδὲ τοῦ a post καὶ primum add. κατὰ a τοῦ alt. et quart. a: om. RU 3 τοῦ a: om. RU 5, 6 ἀλλ—οὐσία RUa²: ἀλλὰ τοῦτο οὐσία τις ἐστι a¹ 6 ἔναντην a 10 ἔκάστην post ὑφεστηκυῖαν colloc. R: om. a 12 post ωρίζεται add. τι a 13 ἐπὶ om. a¹: fort. ἐν ἔγειρι a¹ 14 αν (οὐσία) ὅτε? μέντοι R παρὰ τὰς om. U 18 μᾶλλον a: ἀλλοις R: ἀλλοι U δύντων τῶν addidi 21 περὶ (παρὰ R)—δεικνύουσα RUa²: οὐ γάρ τὸ ρήγη δύντος δεικνύειται a¹ εἰ R: οἱ Ua ἀλλοι scripsi: ἀλλοι RUa 22 αὐτὸς—ὑφεστηκός pr. U ἔσωτος R 25 οὖν om. R τῆς ἀπάτης; ἔσωτική a αἰτίος γίνεται R 27 καὶ om. a post καὶ add. ἐστι R 31 post αὕτη add. γάρ a ἀλλοι a γένηται Ra 32 αὐτός R: ἔσωτος a

p. 85a26 Ἡ δὲ καθόλου ὅτι ἄλλο, οὐχ ὅτι αὐτὸ τετύχηκεν ἐπι- 60
δείκνυσιν, οἷον ὅτι τὸ ἴσοσκελὲς οὐχ ὅτι ἴσοσκελὲς ἄλλ’ ὅτι τῷ
τρίγωνον, ἡ δὲ κατὰ μέρος ὅτι αὐτό.

Ἡ καθόλου, φησί, δεῖξις οὐ καθ’ αὐτήν ἔστιν ἀλλὰ διὰ τὴν μερικήν.
5 ὅταν γάρ τὰ τῷ ἴσοσκελεῖ καθ’ αὐτὸ ὑπάρχοντα διὰ τοῦ καθόλου δείκνυται,
οἷον ὅτι τὸ ἴσοσκελές τρίγωνον τὰς πρὸς τῇ βάσει γωνίας ἴσας ἔχει, ἢ 25
τρίγωνόν ἔστι δείκνυσιν, ὅλλ’ οὐχ ἡ ἴσοσκελές δῆλον δὲ ὅτι ψευδεῖ παρα-
δείγματι κέχρηται, ἐπεὶ μὴ οἷον τε ἡν̄ ἀληθεῖ χρήσασθαι· οὐδὲ γὰρ ὡς
ἐπὶ τριγώνου δείκνυται τὰ τῷ ἴσοσκελεῖ ὑπάρχοντα, ὅλλ’, ὡς ἔρει ἐφεξῆς,
10 ὅταν τις τὸ μὴ ὑπάρχον τῷ καθόλου δείκνυῃ ὑπάρχον, οὐδὲ ἀπόδειξις τὸ
τοιοῦτον ἔται· οὐδὲν γάρ κατ’ ἄλλο τῷ καθόλου δείκνυται ὑπάρχον.

p. 85a31 Ἔτι εἰ τὸ μὲν καθόλου μή ἔστι τι παρὰ τὰ καθ’ ἔκαστα,
ἡ δὲ ἀπόδειξις δέξαν ἐμποιεῖ εἰναί τι τοῦτο, καθ’ δὲ παραδείκνυσι, 40
καὶ τινα φύσιν ὑπάρχειν ἐν τοῖς οὖσι τοιαύτην.

15 Τὴν δευτέραν καὶ τρίτην ἀπορίαν ἀμφα συνέπλεξεν, ὅτι τε τὸ καθόλου
οὐδέν ἔστι παρὰ τὰ καθ’ ἔκαστα, καὶ δὲται ἀπάτης ἡμῖν αἴτιον γίνεται τιμε-
μένοις τὸ μὴ ὃν ὡς ὃν· ὡς γάρ ὃν καθ’ αὐτὸ παρὰ τὰ μερικὰ τὸ καθόλου 45
ὑποτιθέμεθα.

p. 85a36 Ἔστι δὲν μὲν καθόλου τοιαύτη.

20 Τοιαύτη, οἶταν εἶπε, τὸ τε μὴ ὃν ὡς ὃν ὑποτιθεμένη καὶ δι’ αὐτὸ¹
τοῦτο ἀπάτης ἡμῖν αἰτία γινομένη. πῶς δὲ ταῦτα συμβαίνει, κατασκευάζει
ἔκατερον ἴδια, καὶ πρῶτον τὸ καθόλου μὴ ὃν εἶναι ὑποτίθησι διὰ τῶν
ἐπαγγομένων.

p. 85a37 Προϊόντες γάρ δείκνυσιν, ὁσπερ περὶ τοῦ ἀνάλογον, 50
οἷον ὅτι δὲν ἡ τι τοιοῦτον, ἔσται ἀνάλογον.

“Οὐπερ, φησίν, ὁ γεωμέτρης δείκνυσιν ὅτι, ἐὰν τέσσαρες γραμμαὶ ἀνά-
λογον ὡσι, καὶ ἐναλλάξ ἀνάλογον | ἔσονται, οὕτω δὲ καὶ ἐὰν τέσσαρα ἐπί- 61r
πεδα καὶ ἐὰν τέσσαρα στερεά, καὶ ἀπλῶς ἐπὶ τῶν καθόλου, ὅτι ἐὰν τέσσαρα

2 τὸ om. a 3 ὅτι αὐτὸ Ua Arist.: καθ’ αὐτό R 4 τὸ μερικά Ra cf. p. 275, 18
5 δείκνυῃ τις scripsi: δείκνυται a: δείκνυται R: δείκνυται U 6 post ἴσας add.
ἀλλήλαις a 7 ἔχει ἴσας R 8 οὐχ om. R 9 post ἐπὶ add. τοῦ R ἐφεξῆς]
p. 85b7.8 post ἐφεξῆς add. ἄλλ’ a 10 δείκνυῃ τῷ καθόλου a 11 τὸ a
δείκνυται scripsi: δεῖται RUa 12 ὑπάρχειν a 13 μὲν ποιεῖ R 14 τι τοῦ R
14 τοιαύτην a(f): om. RU: ταύτην Arist. 15 τε om. a 16 γίνεται a: γνόμενον RU
18 ὑπετιθέμεθα U 19 τοιάδε a 20 post τοιαύτη add. εἰπεν Ra 21 ὑποτιθεμένην a
22 εἰναι RUa²: ως ὃν a¹ ὑπερτιθηται Ua² 24 post γάρ add. φησι RU: om. a
25 δὲ om. a (Du) 27 δὲ om. a 28 τῶν a: τὸ RU

τοιαῦτα, οἷον πασὶ τῇ μεγέθη, καίτοι τὸ πατὸν ἀπλῶς τῇ τὸ μέγεθος οὐδὲ 61¹
 ἔστιν αὐτὸν καὶ τὸ αὐτὸν ἐκτὸς γραμμῆς τῇ ἐπιπέδου τῇ στερεοῦ, καὶ διητις ὡς
 ὅντος τινὸς παρὰ ταῦτα οὐτως ἐπ' αὐτοῦ ποιοῦνται τὸν λόγον, τὸ αὐτὸν δὴ
 τοῦτο, ὅπερ ἐπὶ τοῦ ἀνθλογίου πάσχουσιν οὐτοι, τοῦτο πάσχουσι καὶ πάντες
 5 οὗτοι καθήλου τὸ ἀποδεικνύουσι. λαβόντες γάρ, διὰ τὸ πεποντὸς ζῷον ἔσται καὶ τὸ
 ἄνθρωπος καὶ τὸ κύριον καὶ τὰ λοιπά, λαμβάνουσι καὶ ἀπλῶς διὰ ζῷου
 10 ἔστιν, ὅπερ ὡς ἔτερον τῶν εἰρημένων ὑποτίθενται· μὴ δὲ οὐτῶν ἔτερον,
 ὥστε τὸ μὴ δὲ ὁρίσθενται. δημοίως καὶ ἀπὸ τῶν ἀτόμων ἐπὶ τὰ
 εῖδη ὀντότες. εἰ οὖν αἱ μὲν καθήλου περὶ τὸ μὴ δὲ ἔχουσιν, αἱ δὲ μερικαὶ
 15 περὶ τὸ οὐκ. κρείττον δὲ τὸ οὐκ μὴ δὲ τοῖς, καὶ αἱ μερικαὶ ἄρα ἀπόδειξεις
 τῶν καθήλου κρείττονες. δὲ τοῦτο φασί, καὶ δόξας φεύδοντες ἔστιν 10
 ἐμποιητικὸν τὸ καθήλου, εἰ γε τὸ μὴ δὲ ἀξιοῖ θρῆσκος ὡς δὲ ὑποτίθεσθαι.
 ὥστε καὶ ἀπάτης ἔστιν θρῆσκον αἰτίᾳ. καὶ ταῦτη οὖν τῇ μερικῇ κρείττον.

p. 85b4 "II πρῶτον μὲν οὐδὲν μᾶλλον ἐπὶ τοῦ καθήλου τῇ τοῦ
 15 κατὰ μέρος ἄτερος λόγος ἔστιν.

'Εγενέθεν λοιπὸν αἱ τῶν ἀποριῶν ἐπιλύσεις. καὶ τέως γε πρὸς τὴν 15
 προτέρων τὴν λέγουσαν τὴν μὲν κατὰ μέρος καὶ τὸ αὐτὸν ἀποδεικνύναι τὴν δὲ
 καθήλου κατ' ἄλλο, διὰ γάρ τὴν ἐπὶ μέρους. ἐπεὶ οὖν εἰς δύο διεῖλε τοὺς
 λόγους (ἢ τὰρ ἡμεῖς εἰς δύο διεῖλομεν, αὐτὸς συμπεπλεγμένως προσγαγεν,
 20 ὅπερ ἤδη εἴπον), διὰ τοῦτο φασιν διὰ τὸ ἔτερον λόγον, τουτέστιν δὲ πρό-
 τερος, διὸ οὐν εἴπομεν, οὐδὲν μᾶλλον ἐπὶ τοῦ κατὰ μέρος ἔστιν τῇ
 τοῦ καθήλου. ἀντιτρόφως δὲ αὐτὸς εἴπει· δέον γάρ αὐτῶς εἰπεῖν, ὡς
 εἴπομεν, δὲ φασὶν οὐδὲν μᾶλλον ἐπὶ τοῦ καθήλου ἔστιν τῇ τοῦ κατὰ 25
 μέρος· βούλεται γάρ δεῖξαι διὰ καὶ τὸ καθήλου ἀπόδειξις καὶ τὸ αὐτὸν ἔστιν,
 30 οὐ κατ' ἄλλο. πῶς δέ φασιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπὶ τῆς κατὰ μέρος τῇ ἐπὶ
 τῆς καθήλου; καίτοι προτὸν δεῖξει, διὰ τὸ μὲν τρίγωνον καὶ τὸ αὐτὸν τὰς
 τρεῖς γωνίας διυτίν ἵσται ἔχει, τὸ δὲ ίσοτοκείς οὐκέτι, ἀλλὰ τῷ
 ίσοτοκεῖτι κατ' ἄλλο ὑπάρχει, τοῦτο δέ ἔστι τὸ τρίγωνον. πῶς οὖν φασιν
 ἐνταῦθα οὐδὲν μᾶλλον ἐπὶ τῆς κατὰ μέρος τῇ τῆς καθήλου' ὡς δὴ ἀφο-
 35 τέρων καὶ τὸ αὐτὸν οὐτῶν: φημὶ οὖν διὰ τὸ παράδειγμα αὐτῷ τένει 25

1 οὖν οἱν. α 2 καὶ οἱ. Ra 4 οὗτοι Ra: οἱ τοιοῦτοι 15 5 ἀποδεικνύονται α:
 οὐδοῦταινύονται R: παραδεικνύονται U 6 λαμβάνουσι RUa²: ἀποδεικνύονται α¹ 7 οὐδο-
 τίθεται R αὐτὸν Ua 8 ὡς δὲ αὐτὸν cf. vs. 12 ἀπὸ Ra: ἐπὶ 1¹ 11 ἔστι
 post 12 ἐμποιητικὸν colloc. a: οἱν. R 12 ὡς δὲ ἀξιοῖ οὐποτίθεσθαι θρῆσκος α 14 τῇ U
 Arist.: καὶ Ra οὐθὲν U (D) 15 ἄτερος Arist.: ἔτερος RU a, at cf. vs. 20
 16 ἔνθεν U λόγεις α 17 προτέρων a: ἐτέρων RU τὴν ρέν—20 εἴπον RUa²:
 βελτίωνα εἶναι τὴν κατὰ μέρος ἀποδεικνύσαν, διὰ τὸ καὶ τὸ αὐτὸν ἀποδεικνύειν, ἐπάγει τὸν ἔλεγχον,
 ὡς ἤδη εἴπομεν. πλὴν οὐχ ὡς ἡμεῖς εἰς δύο τὸν λόγον διεῖλομεν, ἀλλὰ συμπεπλεγμένως α¹
 20 διατάξεις R εἴπον] p.274,15 post τοῦτο add. καὶ α¹ διείλεται α¹ 21 post
 οὐδὲν add. δηλούνται a post εἴπομεν add. ὡς a 22 τῶν U δὲ a: γάρ RU
 αὐτὸς RU: τοῦτο a 23 εἴπομεν RU: ἡμεῖς εἴπομεν νῦν a 25 ante οὐ add. καὶ a
 οὐδὲ ἄλλο R 26 προτὸν] p. 85b 5 sq. διείλεται a 27 post ἀλλὰ add. καὶ RU: οὐν. a

δό λόγος. ἐπεὶ γάρ τὸ παράδειγμα. λέγω δὴ τὸ Κορίσκον μουσικὸν εἶναι 61^η
καὶ τὸν ἄνθρωπον μουσικὸν εἶναι, τὸ μὲν μερικὸν καθ' αὐτὸ ἔχει τὸ μου-
σικόν, τὸ δὲ καθόλου διὰ τὸ μερικόν, διὰ τοῦτο φησιν ὅτι οὐδὲν μᾶλλον
ἐπὶ τῶν τοισύτων παραδειγμάτων ἔχει τὰ μερικὰ τὸ καθ' αὐτό, ἐν οἷς οὐδὲν
5 ὅλως τῷ καθόλου τὸ σύμπτωμα ὑπάρχει, ἐφ' ὧν δὲ καὶ τοῖς καθόλου
ὑπάρχει. δι' αὐτὰ μᾶλλον ὑπάρχει ἢ διὰ τὰ μερικά· ὅταν γάρ ὑπάρχῃ
τι καὶ τῷ καθόλου καὶ τῷ μερικῷ, οὐ τῷ καθόλου διὰ τὸ μερικὸν ὑπάρχει 30
ἄλλ' ἐμπαλιν τῷ μερικῷ διὰ τὸ καθόλου.

p. 85b7 "Ολως τε, εἰ μὲν μὴ δύτος γῆ τρίγυμον εἶτα δείκνυσιν.

οὐκ ἀν εἴη ἀπόδειξις.

Ἐπειδὴ πρὸ τούτου συνεχώρεσε καὶ ἐν τῷ μερικῷ εἶναι τὸ καὶ
αὐτό, εἰπε δὲ μηδὲν μᾶλλον ἵνα ἐν τῷ καθίσου εἴναι, νῦν αὐτὸ τοῦτο
ἀναιρεῖ, τὸ δὲ τὴν μερικὴν εἶναι καθ' αὐτό, τῇ καλούμενῃ ἐνστάσει καὶ τῇ
ἀντιπαραστάσει, καὶ γράμμενος πρότερον μὲν τῇ ἀντιπαραστάσει νῦν δὲ τῇ
ἐνστάσει. δῆλως γάρ, φησίν, οὐδέ τι φημι ἐν τοῖς μερικοῖς τὸ καὶ^{τὸ} αὐτὸ εἶναι.
ἔπι γάρ τοῦ προτεθέντος παραδείγματος οὐδὲν ὑπῆρχεν δῆλως τῷ ἀνθρώπῳ
τὸ μουσικῷ εἶναι ἀλλὰ μόνω τῷ μερικῷ· ὥστε τὸ λέγειν, οὗτο τῷ καθίσου
καὶ^{τὸ} ἄλλο ὑπάρχει, φεῦδος, εἰ γε μηδὲ δῆλως ὑπάρχει τῷ καθίσου. εἰ γάρ
δῆλως ὑπάρχει τι τῷ καθίσου, πάντως καὶ καθ' αὐτὸ ὑπάρχει, τῷ δὲ
μερικῷ διὰ τὸ καθίσου, ὥσπερ τῷ ἀνθρώπῳ τὸ λογικὸν καὶ τῷ ζῷῳ τὸ^{τὸ}
αἰσθητικὸν καὶ τῷ τριγώνῳ αἱ ἔσαι δύο ὄρθιας, καὶ ἐπὶ πάντων ὄροις. τὰ δὲ
τῇς λέξεως οὐτως· δῆλως τε, φησίν, εἰ μὲν μὴ δύντος ἡ τριγώνον εἶτα
δείκνυσιν, οὐκ ἀν εἴη ἀπόδειξις, τουτέστιν εἰ τὸ σύμπτωμα μὴ ὑπάρχει
τῷ καθίσου ἡ τοιοῦτον ἔστιν, οἷον, εἰ τύχοι, τῷ τριγώνῳ ἡ τριγώνον ἔστι
τὸ ἔχειν τὴν περίμετρον, εἰ τύχοι, πήγεων πέντε ἡ τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ἀν-
θρωπός ἔστι τὸ εἶναι μουσικόν, εἴτα τις τὸ μὴ ὑπάρχον ὡς ὑπάρχον λέγοι,
οὐκ ἀποδείκνυσιν ἡ τοιοῦτος· φεῦδος γάρ τὸ τοιοῦτον, καὶ ὥσπερ τὸ ἀληθὲς^{τὸ}
οὐδέποτε ἐλέγχεται, οὕτω τὸ φεῦδος οὐδέποτε ἀποδείκνυται. οὐδὲ καὶ^{τὸ}
ἄλλο αὐτῷ ὑπάρχει ὑπέρ δῆλως αὐτῷ οὐδὲ ὑπάρχει.

ἐπειδὴ α 3 ὅτι οἱμ. α οὐδὲν μᾶλλον post 4 παραδειγμάτων colloc. a 4 τὰ
 μερικὰ ἔξει U 5 ὑπάρχειν Ua 6 ὑπάρχειν (ante δὲ) Ua 7 τι καὶ
 R: τινὰ Ua τῶ tert. U: τὸ Ra 10 post ἀπόδειξις add. εἰ δὲ ὄντος δ —οἶσεν ut. p. 277,
 1. 2 RU 11 ἐν Ua: ἔτι R 12 ἡ scripsi: καὶ RUA post εἴναι add. τὸ καὶ⁹
 αὐτὸν a post νῦν add. καὶ U 13 τοῖς μερικοῖς a¹ post εἴναι add. τὸ a
 14 γρηγόριος a πρότερον μὲν ante γρώμενος colloc. U νῦν R 15 post ἐνστάσει
 addl. λένι τὸ ἐπιγείρημα a post φημι add. ὅλως R τῇ μερικῇ U 16 ὑπο-
 δειγμάτος U post παραδειγμάτος add. τοῦ ὅτι a οὐδὲν Ra 17 μονικὸν a
 τῷ μερικῷ μόνῳ a τῷ alt. R: τὸ Ua 21 αἱ οὐσίαι ὥρθαται ἵστα a 21. 22 τὰ
 — οὗτως οἱμ. a 22 οὗτως οἱμ. R φῆσθν om. a 23 οὐκ —ἀπόδειξις οἱμ. a
 post σύμπτωμα add. μὲν U μὴ om. R 25 πηγῶν U 27 ἀπόδειξις a
 29 αὐτῷ alt. οἱμ. U

p. 85^b 8 Εἰ δὲ ὅντος, ὁ εἰδὼς ἔκαστον, η̄ ἔκαστον ὑπάρχει, μᾶλλον 61^a οἶδεν.

Τουτέστιν εἰ δὲ ὅντος τοῦ συμπτώματος τῷ καθόλου η̄ τοιοῦτόν ἐστιν, ἀποδεῖται τις τοῦτο, οἷον τῷ τριγώνῳ τὸ τὰς δύο πλευρὰς τῆς λοιπῆς 5 μείζονας ἔχειν, ὁ δὲ καὶ⁷ αὐτὸς εἰδὼς τι μᾶλλον οἶδεν, ὁ τὸ καθόλου ἄρα εἰδὼς μᾶλλον οἶδεν. καὶ⁸ ἦν δὲ μᾶλλον ἴσμεν, κρείττων αὗτη· κρείττων 10 ἄρα η̄ καθόλου.

p. 85^b 9 Εἰ δὴ τὸ τρίγωνον ἐπὶ πλέον ἐστὶ καὶ ὁ αὐτὸς λόγος καὶ μὴ καθ' ὅμωνυμίαν τὸ τρίγωνον καὶ τὰ ἔξης. |

10 Ἀναλαμβάνει τὸν λόγον καὶ συνάγει συμπεραινόμενος. εἰ τὸ τρίγωνον 61^b οὖν, φησί, τοῦ ισοσκελοῦς ἐπὶ πλέον ἐστίν (ὑπάρχει γάρ καὶ τῷ σκαληρῷ καὶ τῷ ισοπλεύρῳ) καὶ οὐκ ἔστι τὸ κοινὸν τοῦτο τὸ τριγώνου εἰδὸς φωνὴ 15 ὄμώνυμος ἀλλ’ εἰς ὅρισμὸς καὶ μία φύσις, ὑπάρχει δὲ παντὶ τριγώνῳ τὸ τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἵσας ἔχειν, δῆλον δτι οὐ διὰ τὸ ισοσκελὲς 20 ὑπάρχει τῷ τριγώνῳ τὸ τοιοῦτον (οὐ γάρ ἂν παντὶ τριγώνῳ ὑπῆρχεν ἀλλὰ εἰ τῷ ισοσκελεῖ μόνῳ) ἀλλὰ διὰ τὸ τρίγωνον τῷ ισοσκελεῖ. Ὅστε καὶ⁹ αὐτὸς μᾶλλον η̄ καθόλου καὶ βελτίων διὰ τοῦτο τῆς κατὰ μέρος. καλῶς 25 δὲ προσέθηκε τὸ μὴ καθ' ὅμωνυμίαν. ὑπάρχει γάρ παντὶ κοινῇ τὸ οὐσίαν εἶναι, ἀλλ’ οὐχ η̄ κύων (οὐδὲ γάρ ἔστι τις οὐσία κοινὸς ὀπλῶς 30 η̄ κύων καλεῖται. ὥστε περ τοῦ ζώου, ἀλλ’ ὄμώνυμος φωνή), ἀλλ’ ἐπειδὴ τοιφῦσε καὶ τοιφῦσε τῷ ζῷῳ ὑπάρχει τὸ οὐσίαν εἶναι· ἐνταῦθα μέντοι οὐκ 35 ἔστι τὸ τρίγωνον ὄμώνυμον, ἀλλ’ ἔστιν εἰς τις καὶ κοινὸς αὐτοῦ λόγος.

p. 85^b 15 Ἔτι εὶ μὲν εἴη τις λόγος εἰς καὶ μὴ ὅμωνυμία τὸ καθόλον, εἴη δὲ οὐδὲν ἡ ττον ἐνίσιν τῶν κατὰ μέρος ἀλλὰ καὶ μᾶλλον, 10 25 οὔσιον τὰ ἀφθαρτά ἐν ἐκείνοις ἐστί, τὰ δὲ κατὰ μέρος φθαρτά μᾶλλον.

Ηρὸς τὴν δεινότεραν ἀπορίαν αὕτη ἀπάντησις τὴν λέγουσαν τὸ καθόλου μὴ η̄ εἶναι. εὶ οὖν τὸ καθόλου, φησί, μὴ φωνή τις ἐστιν ὄμώνυμος, ως η̄ 'Λίξ' η̄ 'κύων' η̄ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ’ ἔστιν εἰς τις καὶ κοινὸς ὄρισμὸς τοῦ καθόλου, οὐ μόνον, φησίν. οὐκ ἔσται τῶν μὴ η̄ ττον τὸ καθόλου ἀλλὰ καὶ 30 μᾶλλον οὐκοῦ μερικοῦ, εἴ γε τὰ μὲν μερικὰ φθαρτά, τὰ δὲ καθόλου ἀφθαρτά. |

I post ὅντος add. φησὶν RU 3 τῷ scripsi: cf. p. 276,24: τοῦ RUa 5 μείζους α 6 ὃν R 6. 7 η̄ καθόλου ἄρα κρείττων U 8 δὲ U ἐπὶ πλέον Ua Arist.: καθ' αὐτὸν R 9 τὸ κτλ. om. R 11 οὖν om. a 12 τῷ a: om. RU τοῦ τριγώνου post 13 ὄμώνυμος colloc. a 17 εἴς μερικής, sed post βελτίων a: om. R 19 οὐσία pr. I. R 20 ζῶον om. τοῦ U post ὄμώνυμος add. η̄ R ἀλλ’ ἐπειδὴ om. a 21 τοιφῦσε καὶ τοιφῦσε U: τοῦ τοιούτων R: *τοιφῦσε (asterisco in mantissa nihil respondet) a ὑπάρχειν a 22 ὄμώνυμον τὸ τρίγωνον U: τὸ τρίγωνον καθ' ὄμώνυμάν κοινὸν a ἀλλ' ἔστιν (ἔστιν om. U)—λόγος RU: ἀλλὰ κατ' αὐτὸν τὸ εἰδός a 23 post τις add. η̄ a εἰς om. a (ΑΒΜεdu) 24 post εἴη add. τῷ R (ΑΒεδηνηρfM) οὐσίαν U (Ι) 25 τὸ (ante δὲ) R ἀφθαρτά (post μέρος)a 26 post πρός add. δὲ R αὕτη a: αὐτὴν RU 27 οὖν Ra: δτι U 27.28 ως η̄ Ua: καὶ οὐ R 28 τι τοιοῦτον a ἔστει om. U

p. 85 b 18 Ἐτι τε οὐδὲμια ἀνάγκη ὑπολαμβάνειν τι εἶναι τοῦτο 61^v
παρὰ ταῦτα, δῆτι ἐν δηλοῖ.

"Οτι η ἀπορία ἔλεγεν δῆτι τὸ καθόλου ως αὐτὸν καθ' αὐτὸν ὑπάρχουν
οὗτως ὑποτίθενται οἱ περὶ αὐτοῦ ποιούμενοι τοὺς λόγους καὶ ἔτερον ὃν τῶν
5 μερικῶν, διὰ τοῦτο. φησίν, εἰ καὶ ἔτερόν ἐστι τῶν μερικῶν καὶ ἔστι τις 20
μία φύσις ὠρισμένη ἔτερα οὖσα τῶν κατὰ μέρος, ἀλλ' οὐν οὐ γιωριστὴν
ὑποτίθενται εἶναι καὶ ἔτερός τῶν μερικῶν αὐτὴν καθ' αὐτὴν ὑφεστῶσαν,
ἀλλ' εἶναι μὲν ἔτερον τῇ οὖσῃ καὶ τῷ λόγῳ, τῷ μέντοι ὑποχειμένῳ οὐχ
10 ἔτερον εἶναι τῶν μερικῶν, ὥσπερ καὶ τὰ συμβεβηκότα ἔτερα μὲν εἶναι
φαμεν τῆς οὐσίας οὐ μέντοι καὶ κεχωρισμένα αὐτῆς. ὥστε οὐ ψεύδον
ὑποτίθενται οἱ ὑποτιθέμενοι, οὐδ' ἀπάτης ήμεν αἴτιον γίνεται τὸ καθόλου τὸ 25
μήδην ὡς δῆτι ὑποτιθεμένοις.

p. 85 b 21 Εἰ δὲ ἄρα, οὐχ η ἀπόδειξις ἐστιν αἰτία, ἀλλ' ὁ ἀκούων.

Τουτέστιν εἰ δὲ χωρὶς λαμβάνοιτο ὑφεστηκότα τῶν μερικῶν, οὐχ η
15 ἀπόδειξις αἰτία τοῦ γιωριστὸν λαμβάνεσθαι τὸ καθόλου ἀλλ' ὁ κακῶς τῆς
ἀποδείξεως ἀκούων. ὥσπερ γάρ καν εἰ τις περὶ παιότητος διαλέγοιτο ως
οὔσης φύσεώς τινος καὶ πολλὰ ποιούσης καὶ παγκούσης, εἰτά τις ἀκούσας
20 ὑπονοήσειν δῆτι αὐτὴν καθ' αὐτὴν ὑφεστηκούσαν ὑποτίθεται ὁ λέγων τὴν 30
ποιότητα, τῆς τοιαύτης ὑπονοίας καὶ ψεύδοντος δῆξεις οὐχ ὁ λέγων ἦν αἴτιος
25 ἀλλ' ὁ κακῶς ἀκούων, οὗτοι καὶ εἰ [τις] τῆς ἀποδείξεως ἐπὶ τῶν καθόλου
ποιούμενης τὸν λόγον ἔτερος τις νομίζοι γιωριστὸν εἶναι τὸ καθόλου, αὐτὸς
έκαυτῷ τοῦ ψεύδοντος ἀν εἶη αἴτιος, οὐ μὴν η ἀπόδειξις τὸ ψεύδοντος ὑποτί-
θεται. ζητήσεις δ' ἂν τις εὐλόγως, πῶς συνάρτεται τὰ ἐνταῦθα εἰρημένα
30 τοῖς ἐν τῷ προσωπίῳ τῆς Περὶ φυγῆς πραγματείας. ἐν τούτοις μὲν 35
γάρ τὸ καθόλου <οὐ> μόνον εἶναι φραστοί καὶ εἶναι οὐσίαν τῷ λόγῳ ἔτερον
τῶν μερικῶν, ἀλλὰ καὶ ἀρμάρτον εἶναι καὶ πρῶτον τῶν μερικῶν, ὡς ἐφεξῆς
λέγει, ἐν δὲ τοῖς Περὶ φυγῆς πᾶν τούναντίν τη οὐδὲ εἶναι δηλωτὸν τὸ καθόλου
τη, εἰπερ καὶ εἶη, οὗτορον εἶναι τῶν μερικῶν· ταῦτη δὲ δηλοῦ δῆτι οὐδὲ
35 ἀρμάρτον ἀν εἶη, εἰ γε καὶ τὰ μερικὰ φιλαρτά. ἔχει δὲ η λέξις η ἐν τῇ
Περὶ φυγῆς οὗτως· "εὐλαβητέον δὲ δηποτε μὴ λανθάνη πότερον εἰς λόγος
αὐτῆς ἐστι, καθάπερ ξέφων, η καὶ" ἔκαστον ἔτερος, οἷον ἵππου, κυνός, ἀν- 40
θρώπου. θεοῦ, τὸ δὲ ξέφων τὸ καθόλου ητοι οὐδένεν ἐστιν τη οὗτορον· δημίως

2 post δῆτι add. τὸ R

10 καὶ om. R

τὸ καθόλου γίνεται U

om. a

τῆς ἀποδείξεως a

τις om. b

25 οὐ addidi

28 εἶναι RU:

31 ξέφων R

3 δῆτι prius RU: ἐπειδὴ a

11 post ὑποτιθέμενοι add. ἔτερον εἶναι τὸ καθόλου τῶν μερικῶν a

13 ἔστιν om. R Arist.

18 λαμβάνει τὸ a

19 τὴν παιότητα ὑποτίθεται τὸν λέγοντα a

20 post κακῶς add.

τῆς ἀποδείξεως a

τις om. b

26 πρῶτον scripsi: πρῶτην RUa

29 ἔφθαρτα (ante τὸ) U

30 ἔπερ μὴ λανθάνει R

8 μὲν U: μέντοι Ra

14 λαμβάνει τὸ a

18 δῆτι

20 συνάρτεται scripsi cf. p. 308, 22.

24 τῆς Περὶ φυγ., πρ.] 1 I p. 402^b

μὲν om. a

26 ἔφθαρτα [b25

30 ἔπερ μὴ λανθάνει R

31 ξέφων R

30 πρῶτην RUa

31 ξέφων R

δὲ κανὸν εἴ τι καινὸν ἄλλο κατηγοροῦτο". ἄλλως τε πῶς οἱόν τε τὸ καθόλου 61^v (εἰναι), εἰ μὴ κεχώρισται τῶν μερικῶν ἀλλ᾽ ἐν αὐτοῖς ἔχει τὴν ὑπόστασιν: πῶς πάλιν οἱόν τε αὐτὸν ἀφθαρτὸν εἶναι εἰ μὴ τῷ ὄριστικῷ λόγῳ; ὥσπερ γάρ ὁ ιδίως ποιὸς οὗτος καλούμενος οὐκ ἀφθαρτος κατ' ἀριθμόν, οὗτος δὲ τὸ μοναδικὸν εἰδὸς ἀφθαρτὸν διαμένει, ἀλλὰ τοῦ ὑποκειμένου φιλαρέντος ἀνάγκη πᾶσα καὶ αὐτὸν φιλαρῆναι ὡς ἐν αὐτῷ τὸ εἶναι ἔχον· τὸ δὲ γενόμενον οὐκ αὐτό ἐστι κατ' ἀριθμὸν ἀλλὰ οἷον αὐτό. τὸ δὲ ὑπόδειγμα τοῦ ιδίως ποιοῦ ἡ ναῦς ἐστιν ἡ κατὰ σκανδάλα ἀμειβομένη καὶ τέλος πᾶσα μὲν ἀμειβομένη τὸ δὲ εἰδὸς τὸ ἐξ ἀρχῆς φυλάττουσα· ἐνταῦθα γάρ 10 τῷ μὲν ὄριστικῷ λόγῳ τὸ αὐτὸν εἰδὸς τῆς νεὼς πεφύλακται, τῷ μέντοι ἀριθμῷ οὐκέτι. οὕτω δὴ οὖν καὶ ἐπὶ τῶν φυσικῶν εἰδῶν φαμεν· εἰ γάρ μή ἐστι χωριστὰ ἀλλὰ τὴν ὑπαρξίην ἔχει ἐν τοῖς μερικοῖς, τῶν ὑποκειμένων φιλειρομένων καὶ αὐτὰ φιλαρῆναι ἀνάγκη πᾶσα, ἡ δὲ ἀφθαρτοῖς 15 κατὰ τὸν ὄριστικὸν μόνον λόγον τὸν αὐτὸν δεῖ μένοντα. ὥσπερ γάρ οὐκ 20 ἡ λευκότης ἡ ἐνυπάρχουσα νῦν ἐν πᾶσι κοινῶς τοῖς λευκοῖς σώμασιν ἡ αὐτῇ ἐστι κατ' ἀριθμὸν τῇ λευκότητι τῇ ἐπὶ τῶν χρόνων Ηλάτωνος, οὕτω δὴ οὐδὲ τὸ ζῷον τὸ νῦν τῷ τότε οὐδὲ ἄλλο τῶν ταιριάτων οὐδέν. ἡ τοίνυν ἀφθαρτα ὅντα οὐκ ἐστιν ἐν τοῖς μερικοῖς, ἡ ἐν τούτοις ὅντα οὐκ ἐστιν ἀφθαρτα. ταῦτα μὲν οὖν ἐντελέστερον ἐν ἑτέροις ήμεν ἐξετασθήσεται. | 62^r
ἴωμεν δὲ ἐπὶ τὰ ἔξης τοῦ λόγου.

p. 85b23 "Ετι εἰ ἡ ἀπόδειξις μέν ἐστι συλλογισμὸς δεικτικὸς τῆς αἰτίας καὶ τοῦ διὰ τί, τὸ καθόλου δὲ αἰτιώτερον καὶ τὰ ἔξης.

'Ἐπιλυσάμενος τὰς ἀπορίας, δι' ὧν ἐδόκει ἡ μερικὴ ἀπόδειξις κρείττων εἶναι τῆς καθόλου, νῦν βούλεται αὐτὸν καθ' αὐτὸν τὸ θεώρημα κατασκευάσαι, 25 διτὶ ἡ καθόλου τῆς μερικῆς κρείττων. δείκνυσι δὲ τοῦτο διὰ πλειόνων ὡς ἐπιχειρημάτων. ὧν τὸ πρῶτον ἐστι τοιοῦτον· εἰ ἡ ἀπόδειξις, φησίν, οὐδὲν ἔτερόν ἐστιν ἡ συλλογισμὸς τὴν αἰτίαν τοῦ πράγματος κατασκευάζων, τὸ δὲ καθόλου πρῶτον αἰτίαν τοῦ πράγματος, τότε δὲ μᾶλιστα ἴσμεν τὰ πράγματα, διταν τὴν πρώτην καὶ κυριωτάτην αἰτίαν αὐτῶν τοῦ εἶναι μάθωμεν, 30 βελτίων ἄρα ἡ καθόλου τῆς κατὰ μέρος καὶ μᾶλλον ἐπιστήμη οὐκείᾳ. διτὶ δὲ τὸ καθόλου αἰτιώτερον, δείκνυσιν ἐκ τοῦ καθ' αὐτὸν μᾶλλον ὑπάρχειν τὸ καθόλου, ὡς εἰρηται ἔμπροσθεν· εἰ γάρ ἡ καθόλου μὲν δεῖξις καθ' αὐτό, 35 τὸ δὲ καθ' αὐτὸν μᾶλλον αἰτίαν τοῦ μὴ καθ' αὐτό, ἡ καθόλου ἄρα μᾶλλον αἰτία τῆς κατὰ μέρος ἀποδείξεως. δείκνυσι δὲ καὶ ὅλως διτὶ πρῶτον καὶ 40 αἰτιώτερον τὸ καθόλου· ἐν γάρ τῷ ζητεῖν τὸ διὰ τί μέχρι τοσούτου ἀνιψεν

2 εἶναι addidit	έσωτοῖς R: τοῖς a	3 αὐτὸν ante οἷάν τε colloct. a: αὐτῷ U
4 κατὰ τὸν a	5 post εἰδὸς add. ἐν τοῖς ἀτέμοις a	6 ὡς om. R 7 γενόμενος Ra
	ἐστι RU: ἐστιν δὲ a	8. 8 [τὸ] ὑπόδειγμα δὲ conicio
8 ἐστιν om. U	10 νῆρος U	11 δὲ, om. οὖν a 13 αὐτὸν U: αὐτὴν a
16 κατὰ τὸν U	20 νῦν δὲ ἰώμεν a	21 ἡ om. R post δεικτικὸς add.
γηνόμενος a	τῆς κτλ. om. a, cf. p. 281, 1. 3	22 καὶ τὰ ἔξης om. R 28. 29 τὸ πρᾶγμα a
22 ἔμπροσθεν] p. 276, 19. 20	29 κυριώτα τα R	30 post βελτίων add. ἐκ τοῦ καθ' αὐτὸν μᾶλλον R

ζητοῦντες τὸ διὰ τί, μέχρις ἀν εἰς τὸ πρῶτον αἰτίουν φύσισμεν, καὶ τοῦτο 62^τ ἀκούσαντες οἰστάμεθα λοιπὸν τῆς ζητήσεως τούτου αἰτιώτατου ὄντος. οἷον διὰ τί προσῆλθεν ὁ δεῖνα; ἵνα εἰς ἀγοράν ἐμβαλῇ· διὰ τί δὲ ἐνέβαλεν εἰς ἀγοράν; ἵνα ὠνήσηται λάχανα τυχόν [ἢ ἴχθύν]. διὰ τί δὲ τοῦτο; ἵνα φαγῶν 15 ὁ ὑγράνη τὴν γαστέρα ὑγραίνει δὲ τὴν γαστέρα διὰ τί; ἵνα ὑγιαίνῃ. καὶ εἰ μὲν πρὸς τὸ τοῦ σώματος μόνον ἀγαθὸν βλέπομεν, τοῦτο ἀκούσαντες τὴν σκοτιμωτάτην αἰτίαν ἔχομεν καὶ οὐκέτι ἔτερόν τι ζητοῦμεν. εἰ δὲ πρὸς τὸ τῆς ψυχῆς ἀγαθὸν ὁ σκοπὸς τείνει, φαμέν· διὰ τί δὲ ὑγιαίνειν βούλεται; ἵνα δύνηται κατ' ἀρετὴν ἐνεργεῖν· τοῦτο δέ, ἵνα εὐδαιμονῇ. καὶ 10 ἔστι τοῦτο πρώτιστον καὶ κυριώτατον αἰτίουν τοῦ εἰς ἀγοράν ἐμβαλεῖν, ἢ εὐδαιμονία, καὶ τοῦτο ἀκούσαντες ἔχομεν τὴν αἰτίαν τοῦ πράγματος. καὶ 20 οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ τελικοῦ αἰτίου τοῦτο οὕτως ἔχει ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πάντων. οἷον πῶς ὁ ἀνδριάς γέγονεν: ὅτι ἐκ γαλκοῦ· ὁ γαλκὸς δὲ πῶς τὸν ἀνδριάντα ἐποίησεν; ὅτι χυλεῖς· ἔχύιη δὲ διὰ τί; ἐπειδὴ μέταλλον· 15 χυτὰ γάρ τῶν μετάλλων τινά, ὃν ἔστιν ὁ γαλκός. καὶ τοῦτο πάλιν ἀκούσαντες ἔχομεν τῆς ὑλικῆς αἰτίας τὴν κυριωτάτην. καὶ ἐπὶ τοῦ ποιητικοῦ ὡςαύτως· διὰ τί ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος; ἐπειδὴ ἐν τῇ μήτρᾳ ἐκυνοφορήθη καὶ 25 διεπλάσθη· διὰ τί δὲ ἐκυνοφορήθη; διὰ τὸ τὸ ἄρρεν συνελθεῖν τῷ θῆλει· τοῦτο δὲ διὰ τί γέγονεν; ἐπειδὴ ἔχει τὸ μὲν ἄρρεν τοῦ προτεσθμοὶ 30 τὸ σπέρμα, τὸ δὲ τοῦ ὑποδέχεσθαι δύναμιν. καὶ ἀκούσαντες τοῦτο ἔχομεν τῆς ποιητικῆς αἰτίας τὸ κυριώτατον. ὥμοιως καὶ ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ· διὰ τί ὁ Σωκράτης οὐσίᾳ ἔμψυχος αἰσθητικής; ὅτι ἄνθρωπός ἔστιν, ὁ δὲ ἄνθρωπος τοιοῦτον· διὰ τί δὲ τοιοῦτον ὁ ἄνθρωπος; ἐπειδὴ καὶ ζῷον· διὰ τί δὲ τὸ ζῷον τοιοῦτον; ἐπειδὴ τοῦτο ἔστιν ἡ τοῦ ζόιου οὐσία καὶ ὁ ὄριζμάς. 35 25 εἰ οὖν ἐπὶ πάντων τῶν αἰτίων τότε μᾶλιστα ἴσται, ὅταν μηκέτι ὑπάρχῃ· τι αἴτιον ἄλλο τοῦ πράγματος, καὶ τὸ ἔσχατον ἔκεινο μᾶλιστα αἰτιώτερόν φαμεν καὶ πρώτως καὶ καθ' αὐτὸν αἰτίου τοῦτο, δύστι οὐ δι' ἄλλο τι ἀλλὰ δι' αὐτόν ἔστι τοιοῦτον. τοιαῦτα δέ ἔστι [καὶ] τὰ καθόλου· εἰς ταῦτα γάρ ἔσχατα καταντῶμεν (ἐν) ταῖς ἀποδεξεῖσι τῶν αἰτίων. οἷον τότε τὸ γαλκοῦν 30 ισοσκελές τὰς ἐκτῆς γωνίας τέτρασιν ὅρισαις ἴσας ἔχει διὰ τί; ἐπειδὴ καὶ πᾶν τρίγωνον· ἀρ' οὖν τὸ τρίγωνον καθ' αὐτὸν ἔχει τὸ τοιοῦτον πάθος; οὐδὲπως, ἀλλὰ ἡ σχῆμα ἔστιν εὐθύγραμμον. τοῦτο δὲ οὐκέτι δι' ἄλλο τι 35 ἀλλὰ δι' αὐτόν. ὥστε τοῦτο μᾶλλον αἰτίον. τοῦτο δὲ κακόλου· τοῦτο ἄριστο μᾶλλον αἰτίον. τὸ δὲ μᾶλλον αἰτίον τοῦ ἡτον αἰτίου βέλτιον· τὸ ἄριστον 40 κακόλου βέλτιον τοῦ κατὰ μέρος.

1 φύσισμεν Ra 2 αἰτήσεως a 4 ἢ ἴχθύν delevi cf. p. 282,4 5 ὑγιάνη U, at cf. vs. 8 et p. 282,5 6 ἀγαθὸν μόνον a 7 βλέπομεν Ra 8 ὑγρᾶντι Ra 9 εὐδαιμόνων ἢ Ra, at cf. p. 282,5 14 ἐγγυθεῖς U: ἐγγυθεῖς a 15 ἔστιν RU: ἔστι καὶ a 17 post ὡςαύτως add. αἰτίου a 18 ἐγενήθη Ra 19 ἐπειδὴ RU: δύστι a 20 ἐκυνοφορήθη δὲ διεπειτεῖ U 21 post ὄμοιός add. δὲ U 22 ἔστιν om. U 23 *αἰτίου*, δὲ αἰτιώτερον conicio 24 post αἰτιώτερον add. εἶναι a 28 καὶ delevi 29 ἐσχάτως R 30 γωνίας om. R
33 τοῦτο tert. om. R: τὸ a 34 post ἄριστον prius add. κακόλου a

p. 85b23 Τὴς αἰτίας καὶ τοῦ διὰ τί.

62r

'Ἐξ παραλίγου τὸ τῆς αἰτίας καὶ τοῦ διὰ τί.

p. 85b24 Τὸ καθόλου δὲ αἰτιώτερον.

"Επειταὶ λοιπὸν συνάγειν 'καὶ ἡ ἀπόδειξις ἄρα τοῦ καθόλου βελτίων· 10
οἱ μᾶλλον γάρ τῆς αἰτίας'. ἀλλὰ πρὶν συναγάγῃ τὸ συμπέρασμα, πρότερον
δείκνυσι πῶς τὸ καθόλου αἰτιώτερον.

p. 85b24 Ὡς γάρ καθ' αὐτὸν ὑπάρχει τι, τοῦτο αὐτὸν κύτῳ αἴτιον·
τὸ δὲ καθόλου πρῶτον αἴτιον ἄρα μᾶλλον αἴτιον.

Ἐτ τὰ ὑπάρχοντα συμπτώματα τῷ καθόλου καθ' αὐτὸν ὑπάρχει, φῶ δὲ
10 καθ' αὐτό τι ὑπάρχει, τοῦτο τὸ δὲ ὑπάρχοντος κύτῳ οὐχ ἔτερόν τι αἴτιον· 15
ἔχει, ἀλλ' αὐτὸν ἔστιν αἴτιον, τοῦτο δέ ἔστι πρῶτον, τὸ δὲ πρῶτον
αἴτιον μᾶλλον αἴτιον, τὸ καθόλου ἄρα μᾶλλον αἴτιον. Ήτι δὲ τὰ ὑπάρχοντα
τῷ καθόλου καθ' αὐτὸν ὑπάρχει, τῷ δὲ κατὰ μέρος διὰ τὸ καθόλου,
πολλάκις εἴρηται.

15 p. 85b27 Ἐτι μέχρι τούτου ἔγραψεν τὸ διὰ τί καὶ τότε αἰόμενα
εἰδέναι, ὅταν μὴ ἦ, ὅτι τι ἄλλο ἦ τοῦτο ἢ γινόμενον ἢ οὐ.

"Οτι τὸ καθόλου αἰτιώτερον, καὶ διὰ τούτου δείκνυσι. ἔγραψεν τάχα, 50
φησι, τὸ δὲ τι μέχρι τοῦ καθόλου ἄνηκεν, καὶ ὅταν εἰς τοῦτο φιλάσσωμεν,
πανόρμηθα τῆς ἔτερήσεως ὡς δὴ τὴν κυριωτάτην αἰτίαν τοῦ πράγματος
20 εὑρήκατες. ὕστε τὸ καθόλου μᾶλλον αἴτιον. τὸ δὲ ὅταν μὴ ἦ, ὅτι τι
ἄλλο ἦ τοῦτο, τοῦτο ἔστιν ὅταν μὴ ἦ δυνατὸν ἄλλο καθολικώτερον αἴτιον
ἀποδεῖναι, ἀλλὰ τὸ ἀποδεῖμὲν ἦ τὸ ἔσχατον καὶ κυριωτάτον τῶν αἰτίων. οἷον
τοῦ τριγώνου τὰς τρεῖς γωνίας δύο ὀρθαῖς ἵσται εἶναι αἴτιον τὸ | τρίγωνον, 62v
καὶ μέχρι τούτου ἀνελθόντες οὐδὲν περαιτέρω αἴτιον εύρίσκουμεν. θμῶς
25 τοῦ τὰς ἔκτος τέτρασιν ὀρθαῖς ἵσται τὸ εὐθύγραμμον σχῆμα, καὶ
οὐδὲν περαιτέρω ἔγραψεν. τὸ δὲ ἢ γινόμενον ἢ οὐ εἰπεν, ἐπειδὴ τῶν
αἰτίων τὰ μὲν ὑπάρχει ὄντα, οὐ γνόμενα, ὥσπερ ἔν τε τοῖς μαθήμασι

I ante lemma add ἔτι—συλλογισμοῦ R: ἔτι—δειπτικὸς τῆς U cf. p. 279,21 τῆς om. R Arist.
3 ante τὸ add. ἐπεὶ δὲ αὐτὸν R 4 post συνάγεται add. ὅτι αὐτὸν ἄρα om. αὐτὸν R
5 συναγαγεῖν αὐτὸν πρῶτον U 7 post αὐτὸν add. φησιν U post αὐτὸν τι τοῦτο
αὐτὸν R αὐτὸν libri 8 post ἄρα τὸ add. πρῶτον τὸ R 9 συμπτώματα αὐτὸν συμπερά-
γματα RUal 10 ὑπάρχει τι U αὐτὸν (ante οὐχ) U 11 αἴτιον ἔστι U
δέ scripsi: τὰ libri 12 τὸ R: τοῦ Ua 13 post καθόλου prius add. τὸ R
τῷ alt. α: τὸ RU 14 πολλάκις] velut p. 276, 19, 20, 279, 31, 32 15 ὅτι om. αὐτὸν R
ἢ primum Ra (n p): om. U Arist, at cf. vs. 21 et p. 285,11 post δὲ add. τέλος—οὗτος
ἔστω ut p. 282,7 U 20 ὅτι om. αὐτὸν 21 μὴ ἢ Ra: μηκέτι U post καθολικώτερον
add. τούτου αὐτὸν 23 τοῦ τὸ τρίγωνον—δυσὶν—ἔχειν αὐτὸν τὸ τρίγωνον—24 αἴτιον om. R
25 τέσσαριν αὐτὸν Ra: μὲν U

καὶ τοῖς φυσικοῖς (ἔστι γάρ τὸ τρίγωνον καὶ τὸ σχῆμα ἐν τῷ ἀποδίδονται 62^a τὰς αἰτίας, διὰ τί οἱ τρεῖς γωνίαι δυστὸν ὄρθιας ἔσται), τὰ δὲ οὐκ εἰσὶ μὲν ὅ γίνονται δέ, ὡς ἐπὶ τῶν πρακτῶν καὶ οὖν ἔφημεν εἰπόντες ὑποδείγματος, ὅτι προβλέψεν, ἵνα ἐμβάλῃ εἰς ἀγοράν, τοῦτο δέ, ἵνα ὠνήσηται λάχανα, ὃ ἵνα ὑπαγάγῃ τὴν γαστέρα, ἵνα ὑγιαίνῃ, ἵνα ἀρετὴν ἐπιτηδεύῃ, ἵνα εὐδαιμονῇ. ταῦτα τὰ αἴτια οὐκ εἰσὶ μὲν γίνονται δέ.

p. 85b 29 Τέλος γάρ καὶ πέρας τὸ ἔσχατον ἥδη οὕτως ἐστί.

Τὸ οὕτω, φρεσί, ἔσχατον, τουτέστι τὸ ἐν ταῖς ἀποδόσεσι τῶν αἰτίων ἔσχατον, τοῦτο ἥδη τέλος ἐστὶ καὶ πέρας τῶν αἰτίων μηδὲν 10 ἔχον ἔκπτων αἰτιώτερον. τὸ δὲ παράδειγμα, ὃ ἐφεξῆς τίθησιν, ὡς ἐπὶ τοῦ τελικοῦ αἰτίου ἐστίν.

p. 85b 35 Εἰ δὴ ὁμοίως ἔχει ἐπὶ πασῶν τῶν αἰτιῶν καὶ τῶν διὰ τί, ἐπὶ δὲ τῶν δσα αἰτια οὕτως ὡς οὖν ἔνεκα οὕτως ἴσμεν μάλιστα, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἄρα τότε μάλιστα ἴσμεν, δταν 15 μηκέτι ὑπάρχῃ τοῦτο. δτι ἄλλο.

Ἐπειδή, ὅπερ εἰπον, τὸ παράδειγμα ἐπὶ τῷ τελικῷ αἰτίου ἐποιήσατο, βούλεται ἐκ τούτου συλλογίσασθαι δτι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πάντων αἰτίων ὡσαύτως ἔχει. (εἰ) ἐπὶ πάντων, φρεσί, τῶν αἰτίων, ἅπερ εἰώθαμεν τὸ διὰ τί ἐρωτώμενοι ἀποδίδονται, ὁμοίως ἔχει, τουτέστιν εἰς ὡσαύτως ἀποδίδομεν 20 ἐπὶ πάντων τὰς αἰτίας ἐρωτώμενοι. ἐδείξαμεν δὲ ἐπὶ τοῦ τελικοῦ δτι τότε μάλιστα ἴσμεν, δταν τὸ ἔσχατον εἰδόμενον αἰτιον καὶ μεθ' ὃ οὐκ ἔστιν 25 ἔτερον ἀποδοῦνται, δῆλον δτι καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὡσαύτως ἔχει. εἰπομεν δὲ ἡμεῖς πάντων ὑποδείγματα. τὸ δὲ δταν μηκέτι ὑπάρχῃ τοῦτο, δτι ἄλλο, τοῦτ' ἔστιν δταν μηκέτι ὑπάρχῃ τοῦτο δ λέγεται ὑπάρχειν, 25 δτι ἄλλο τί ἔστιν, οἷον δταν μηκέτι δι' ἔτερόν τι ὑπάρχῃ τὸ δυστὸν ὄρθιας ἔσται τὰς τρεῖς γωνίας ἀλλ' ἢ διὰ τὸ τρίγωνον. ὁμοίως τὸ τέτρασιν ὄρθιαις τὰς ἐκτὸς γωνίας ἔσται εἰναι οὐχ δτι ἴστοσκελές οὐδὲ δτι τρίγωνον, ἀλλ' δτι σχῆμα εὐθύγραμμον, οὐκέτι μέντοι δι' ἔτερόν τι. τὰ δὲ τοιαῦτα 30 τῆς εἰδικῆς αἰτίας ἀπόδοσίς ἔστιν· εἰδοποιὸν γάρ τοῦ εὐθύγραμμου σχῆμας τὸ τέτρασιν ὄρθιαις τέσσαραν ὄρθιας ἔσται. ὕστερ καὶ τριγώνου τὸ τὰς ἐντὸς δυστὸν ὄρθιας ἔσται. ὕστε εἰ δτε τὸ ἔσχατον αἰτιον ἴσμεν, μεθ'

2 post ἴσται add. εἰσὶ α 3 εἰπόντες] p. 280,3 sq. παραδείγματος α 4 post εἰς add. τὴν Ra, at cf. p. 280,4 5 ante ἵνα add. ubique τοῦτο δὲ α ὑπαγάγῃ α: ὑπαγάγῃ RU ὑγιάνη α, at cf. p. 280,5 6 τὰ om. R 7,8 post τὸ alt. add. δ U 9 post αἰτιῶν prius add. ἔστιν U a 10 ἔκπτωτο Ra 11,12 ἔστησιν α τοῦ om. U 11 λογικοῦ R 12 δὲ R 16 ἐπει δὲ U τοῦ om. U 17 τοῦτο, om. ἐκ R 18 εἰ addidi post πάντων add. οὖν α 19 εἰ om. Ra 20 ἐπὶ πάντων post ἐρωτώ- ρενοι colloc. a 21 ὕστεν R οὐδὲ α 22 post δῆλον add. οὖν α 23 εἰπομεν] p. 280, 2 sq. 26 τέσσαραν a 29 ἀπόδοσίς ἔστιν U a²: inv. ord. R: ἔστιν ἀπόδειξις α¹ 30 post ἐκτὸς add. γωνίας a τέσσαραν a 31 ἔγειν om. R

ἢ οὐκέτι ἔστιν ἄλλο, τότε μᾶλιστα ἵσμεν, τὸ δὲ τοιωδὸν καθόλου ἔστιν 62v
(καθόλου γάρ τὸ σχῆμα ἡ τὸ πρύτων), τὸ καθόλου ἄρα εἰδότες τότε
μᾶλιστα ἵσμεν, καὶ αὕτη βελτίων ἀπόδειξις.

p. 86a3 "Ετι διφοῦν μᾶλλον κατὰ μέρος ἦ, εἰς τὰ ἀπειρα ἐμ-³⁵
5 πίπτει. ἢ δὲ καθόλου εἰς τὸ ἀπλοῦν καὶ τὸ πέρας.

"Ετι καὶ διὰ τούτων δείκνυσιν ὅτι ἡ καθόλου ἀπόδειξις τῆς μερικῆς
κρείττων. ἡ μὲν γάρ καθόλου, φησόν, ἀπόδειξις ἐπὶ τὸ πέρας καὶ τὸ ἐν
πρότειν, ἡ δὲ μερικὴ ἐπὶ τὰ ἀπειρα· ἀπειρα γάρ τὰ καθ' ἔκαστα. τὸ δὲ 40
ἀπειρον ἄγνωστον ἐπιτέλημη, τῶν δὲ πεπερασμένων καὶ ὠρισμένων ἔστιν
10 ἡ ἐπιτέλημη. ὥστε εἰ κρείττων μὲν ἡ ἐπὶ τὸ πέρας καὶ τὸ ἐν προτοῦτα,
χείρων δὲ ἡ ἐπὶ τὸ ἀπειρον, δισφοῦ δὲ καθολικώτερόν τι ἔστι, τοσοῦτον
ἐγγυέρω ἔστι τοῦ πέρατος καὶ τοῦ ἑνός, δισφοῦ δὲ μερικώτερόν τι, ἐπὶ τούς
τῆς ἀπειρίας καὶ τῶν πολλῶν, δηλον ἄρα καὶ ἐντεῦθεν ὡς κρείττων ἡ
καθόλου ἀπόδειξις τῆς μερικῆς.

15 p. 86a7 Ἀποδεικτὰ ἄρα μᾶλλον τὰ καθόλου. τῶν δὲ ἀποδεικτῶν
μᾶλλον (μᾶλλον) ἀπόδειξις.

'Αποδεικτὰ μᾶλλον, ἐπειδὴ τῶν ἀπειρων οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις. ὥστε 45
δισα μὲν ἐγγυέρω ἔστι τοῦ ἑνός. ταῦτα μᾶλλον ἀποδεικτά· δισα δὲ ἐγγυ-
τέρω τῶν ἀπειρων, ταῦτα ἡτον ἀποδεικτά. ἐγγυέρω δὲ τοῦ ἑνός τὰ
20 καθόλου· τὰ καθόλου ἄρα μᾶλλον ἀποδεικτά.

p. 86a9 Ἄμα γάρ μᾶλλον τὰ πρός τι.

'Ἐπειδὴ εἴπε τῶν μᾶλλον ἀποδεικτῶν μᾶλλον εἶναι ἀπόδειξιν, τοῦτο
αὐτὸ κατασκευάζει. εἰ γάρ τὰ πρός τι ἕγειται εἰς, δηλον ὅτι, ὡς 50
25 ἐγγὺ τὸ ἔτερον, οὗτως ἐγειτει καὶ τὸ λοιπόν· εἰ γάρ δὲ ρῦλλον ἔστι
τοῦτο φύλος. καὶ οὐ ἔστι μᾶλλον φύλος, κάκενός ἔστι μᾶλλον αὐτοῦ φύλος.
ὥστε καὶ εἰ τὰ ἀποδεικτὰ ἀποδεῖξε ἔστιν ἀποδεικτά, καὶ τῶν μᾶλλον ἄρα
ἀποδεικτῶν μᾶλλον ἔστιν ἀπόδειξις.

p. 86a10 "Ετι εἰ αἱρετωτέρα καθ' ἥν τοῦτο καὶ ἄλλο ἡ καθ' ἥν
τοῦτο μόνον οἶδεν, ὁ δὲ τὴν καθόλου ἐγγων οἶδε καὶ τὰ κατὰ
30 μέρος καὶ τὰ ἔτη. |

"Ἐτερον ἐπιγείρημα. κρείττων. φησόν, ἀπόδειξις καθ' ἥν πλείονα 63r

I οὐκ ἔστιν ἔτι U 3 post βελτίων add. ἔστιν a 1 δια a (n) 6,7 κρείττων
τῆς μερικῆς a 9 immo γάρ 10 εἰ om. Ra 12 ἐγγύτερον pr. I. R 14 ἀπό-
δειξις om. a 16 μᾶλλον alt. ex Arist. addidi cf. vs. 22 (om. A B D M d e f u) 17 post
μᾶλλον add. τὰ καθόλου a 18 ὥστε om. U 25 φιλόσοφος ubique a²; primo et alt. I. U
οὐ a²; οὐκ RU: οὐ ἔστι μᾶλλον φύλος om. a¹ ἔκεινος a 20 τοῦτο RU a²; τοῦτο a¹
26 εἰ om. Ra 27 τὰ om. U 28 αἱρετέρα, ut vid., R post αἱρ. add. εἴη a 29 ὁ
δὲ κτλ. om. R τὸ U Arist.: τὴν a

ἴσμεν τῆς καθ' ἥν ἐλάττονα· οἷον ὁ εἰδὼς πάντας ἀνθρώπους κρείττων 63^τ ἔστι τοῦ εἰδότος ἕνα μόνον ἥ πλεῖστος. διὸ μὲν οὖν τῆς καθόλου ἀποδεῖξεν καὶ τὰ μερικὰ ἴσμεν· ὁ μέντοι μερικόν τι εἰδὼς οὐκ οἶδε τὰ καθόλου. φασε καὶ οὗτος κρείττων ἥ καθόλου τῆς κατὰ μέρος.

5 p. 86a13 Ἐτι δὲ ὁδε. τὸ γάρ καθόλου μᾶλλον δεικνύναι ἔστι τὸ 5 διὰ μέσου δεικνύναι ἐγγυτέρω ὅντος τῆς ἀρχῆς.

"Ετερον ἐπιχείρημα. εἰ πᾶσα ἀπόδειξις ἐξ ἀρχῶν, κυριώταται δὲ τῶν 10 ἀρχῶν αἱ πρώτισται ἀρχαί (οἱ μὲν γάρ ἐκείνες εἰδὼς καὶ τὰς ὃντας οἶδεν· ὁ γάρ τὸ καθόλου εἰδὼς, ὥσπερ εἰπομέν. οἶδε καὶ τὸ κατὰ μέρος· 10 οἱ δὲ τοῦτο εἰδὼς οὐ πάντας καὶ τὸ καθόλου οἶδε), κυριωτάτη ἄρα ἀπόδειξις ἥ ἐκ τῶν πρωτίστων ἀρχῶν καὶ αἰτίων. αἱ δὲ διὰ τῶν καθόλου ἀποδεῖξεις τοὺς μέσους μᾶλλον ἔχουσιν ἐγγίζοντας ταῖς πρώταις ἀρχαῖς. Ὅστε εἰ αὐταὶ μᾶλλιστα ἀποδεῖξεις εἰσὶν αἱ ἐκ τῶν πρωτίστων ἀρχῶν, οἳλον 15 διὰ καὶ αἱ ἐκ τῶν ἐγγυτάτων τῶν πρωτίστων μᾶλλον ἣν εἰσὶν ἀποδεῖξεις 15 τῶν μὴ ἐκ τοιούτων. διφορ δὲ καθολικώτεραι εἰσὶν αἱ ἀποδεῖξεις, τοσούτῳ μᾶλλον ἐγγίζουσιν οἱ μέσοι ταῖς πρώταις ἀρχαῖς. διφορ δὲ μερικώτεροι, τοσούτῳ προρώτεροι οἱ μέσοι. οἷον εἰ θελήσουμεν δεῖξαι διε τὸ ἀνθρωπὸς σῶμα ἔστι, δύνατὸν τοῦτο διὰ πλειόνων δεῖξαι μέσων· καὶ γάρ διὰ τοῦ 20 ἐμβύγου, εἰ τύχοι, καὶ διὰ τοῦ ζῷου καὶ διὰ τοῦ λογικοῦ. ἐγγύτερον δὲ 20 τῆς ἀρχῆς, λέγω δὴ τῆς οὐσίας, τὸ ζῷον μᾶλλον ἥ τὸ λογικόν, καὶ τοῦ ζῷου μᾶλλον τὸ ἔιψυχον. Ὅστε εἰ ἡ ἀπόδειξις ἥ αἱ τῶν ἐγγυτέρω τῆς ἀρχῆς κυριωτέρα καὶ βελτίων, αὕτη δὲ μᾶλλον καθόλου. ἥ καθόλου ἄρα βελτίων ἣν εἴη, καθολικωτέρων δὲ ταύτην φησιν ὡς μέσῳ γραμμένην καθολικωτέρῳ. καὶ σημειωτέσσον διε τὸν μερικὸν προσδιορισμόν, οἷον τὸν 'τίς'. καθολικὸν δὲ τὸ ἔχον τὸν 'πᾶς', ἀλλὰ τὸ δροὶς γράμμενον καθολικωτέρους εἴτε μέσους, ὡς τὸν εἰπομέν. εἴτε καὶ ἄκροις. οἷον τὸ 'πᾶς ἄνθρωπος ζῆσθε' μερικώτερον ἣν εἴη τοῦ 'πᾶς ἄνθρωπος οὐσία'. τὸ ζηταύμενον δὲ ἥν, εἰ ὁ τὸ μερικὸν δεικνύων συλλογισμὸς 30 ἔτερος τοῦ τὸ καθόλου δεικνύντος, οἷον τὸ 'πᾶς ἄνθρωπος ζῆσθε' καὶ τὸ 'τίς ἄνθρωπος ζῆσθε'.

5 εἰδηκέναι σίει α τῷ alt. I. a 6 διὰδ ὁδε U 8 ἐκεῖνα R 9 τὰ (jante καθ.) a ὥσπερ R καὶ τὸ μερικὸν οἶδεν α 10 ἡ μέντοι τὸ κατὰ μέρος εἰδὼς U
10. 11 κυριώταται ἄρα τῶν ἀπόδειξιν αἱ U 12 τῶν πρώτων ἀρχῶν α 13 Ὅστε—
16 ἀρχαῖς om. a πρώτων R 14 ἐγγυτάτω R 15 τούτων U
ὅσα δὲ καθολικώτερά R τοσοῦτον U 17 τοσοῦτον πορρωτέρω εἰσὶν αἱ U
θελήσαμεν α 19 ἐγγυτάτω U 20 δὲ R 22 δὲ om. R καθόλου
μᾶλλον U ἥ—23 βελτίων U^a: μᾶλλον ἄρα ἀπόδειξις ἥ καθόλου Ra¹ 26 τὸ alt. a:
τὸν RU 27 καὶ om. a 29 ἥν, εἰ scripsi: ἥν, διε Ra: εἴη U τὸν—συλλογι-
γμὸν U 30 ἔτερος Ua: ἔτερον δεικνύει R τὸ prius a: τὸν RU

p. 86a22 Ἀλλὰ τῶν μὲν εἰρημένων ἔνια λογικά ἔστι.

63^r

Λογικά λέγει τινὰ τῶν εἰρημένων ἐπιχειρημάτων, οὐχ ὅτι πιθανὰ μὲν οὐκ ἀληθῆ δέ, ὅλλ' ἀληθῆ μὲν κοινότερα δὲ καὶ οὐκ ἐπὶ μόνων τῶν ἀποδεικτῶν ἀρμόζοντα ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἑτέρων τινῶν. οἷον ὅτι κρείττον 5 "καθ' ἥγε τοῦτο καὶ ἄλλο οὐδέ τις ἡ καθ' ἥγε τοῦτο μόνον". τοῦτο γάρ ἀρμόζοι ἂν καὶ ἐπὶ τῶν μὴ ἀποδεικτῶν. οἷον κρείττον τὸ εἰδέναι τεκτονικὴν καὶ λαξευτικὴν τοῦ τὸ ἑτέρου τούτων μόνον εἰδέναι, καὶ ἐπὶ ἀλλών πλείστων ὠσαύτως· ταῦτα γάρ ἀποδεικτά οὐκ ἔστιν. ἀρμόζοι δὲ ἂν καὶ ἐπὶ ἀποδεῖξεως. ὅτι δὲ τὸ καθόλου εἰδὼς πλείστα οὐδενὶ ἡ ἡ τὸ μερικόν. 10 ὑμίοις τὸ "ἔτι μέγρι τούτου ἱκτοῦμεν τὸ διὰ τοῦτο καὶ τότε οἰδημένα εἰδέναι, ὅταν μὴ ἡ, ὅτι τοῦτο ἡ τοῦτο ἡ γινόμενον ἡ ἄν". καὶ γάρ καὶ ἐπὶ μὴ ἀποδεικτῶν τοῦτο ἀρμόζει, ὡς ὅταν τῶν καθ' ἔκαστα ἡ τοῦτο οἷον διὰ τί προηγθεν ἡ δεῖνα; ἵνα ὠλήσηται λάχανα καὶ τὰ ἔτης. τὰ μὲν ταῦτα, φησίν, οὐ κυριώτατα δείκνυται. ἡ δὲ ἄρα καθόλου κρείττον τῆς κατὰ μέρος 15 καὶ ἔτι ἐκείνου, ὅτι δὲ μὲν τὴν καθόλου ἔχων δυνάμει, καὶ τὴν μερικὴν ἔχει, ὁ δὲ τὴν μερικὴν ἔχων οὕτε δυνάμει οὕτε ἐνεργείᾳ ἔχει τὴν καθόλου, εἰ καὶ συμβαίνει ποιλάκις τὸν τὸ καθόλου εἰδότα καὶ ταύτη περιέχοντα καὶ τὸ κατὰ μέρος [ὅτε] δι' ἀνεπιστασίαν τινὰ τῶν μερικῶν ἀγνοεῖν. ὕσπερ (ὕπερ) εἰρηγται καὶ πρότερον, δὲ εἰδώς, ὅτι οὐδεμία ἡμίονος κύει, ἐωρακῶς 20 ἡμίονον ἔχοντας ὡσκωμένην τὴν γαστέρα οἰήσεται ἵστως ὅτι κύει, καὶ τοῦ εἰδίως, ὅτι τῶν ισοτεκτῶν αἱ πρὸς τῇ βάσεις γωνίαι ἴσαι, ἐωρακῶς ισοτεκτὲς οἰήσεται, ὕσπερ εἰπον, δι' ἀνεπιστασίαν ὅτι οὐκ ἔχει ἴσας τὰς πρὸς τῇ βάσει. ὑμίοις καὶ ὅτι ἡ μὲν καθόλου μᾶλλον ἐπὶ τὸ νοτήσιν καὶ ἐν ὀδεύει, ἡ δὲ κατὰ τὰ μερικὰ ἐπὶ τὰ αἰσθητὰ καὶ ἀπειρα. ἐκ τούτων 25 οὖν, φησί, μᾶλιστα δείκνυται κρείττον τῇ καθόλου τῆς κατὰ μέρος.

p. 86a32 "Οτι δὲ ἡ δεικτικὴ τῆς στερητικῆς, ἐντεῦθεν δῆλον. 30 ἔστω γάρ αὕτη ἡ ἀπόδειξις βελτίων τῶν ἄλλων τῶν αὐτῶν οὐ παρκόντων.

Ιλληρώσας τὸ πρότερον τῶν προβλημάτων μέτεισι νῦν ἐπὶ τὸ δεύτερον, 35 λέγω δὴ ὅτι κρείττον τῇ καταφατικῇ τῇς ἀποφατικῆς. δείκνυσι δὲ τοῦτο

1 μὲν οὐκ. R	2 post λογικά add. δὲ Ua	οὐχὶ τὰ U
5 καθ' ἥγε κτλ.] p. 86a10.11	μόνον τοῦτο U	6 κρείττον τοῦ U
10 post ὑμίοις add. καὶ a	ἐτί τε κτλ.] p. 85b27 sq.	8 πλειόνων a
scripsi: ὅτε RUa	καὶ—εἰδέναι om. R	11 τι R Arist.: om. Ua
7 ὃ om. R	post ὅν add. τὸ διατέ. ὅταν μὴ ἡ ὅτι ἄλλο Ua	7 γινόμενον
13 δὲ ἐνα προηγθεν U	post δεῖνα add. τῆς οἰτίας a	14 ob scripsi: καὶ U: om. Ra
15 τὴν prius Γα: τὸ R	ἔχει καὶ τὴν μερικὴν a	18 ὅτε delevi
19 ὕσπερ addidi	πρότερον] p. 180, 14 sq.	19 ὕσπερ R
κωφένην U: ὡσκωμένην, sed ante ἔχοντας a	post πρότερον add. ὅτε Ua	20 ὡγ-
τριγώνων a	21 δὲ om. R	21 post ισοτεκτῶν add.
μέρος eomicio	22 ὕσπερ R	24 κατὰ [τὰ]
25 δείκνυται μᾶλιστα ἡ καθόλου κρείττον R	26 post στερητι-	
κτῆς add. κρείττον a	30 τοῦτο om. R	

τούτον τὸν τρόπον. ἐάν, φησί, δύο ὡσιν ἀποδεῖξεις, η̄ δὲ ή μὲν διὰ πλειόνων μέσων συμπερανθέσαι η̄ δὲ ἔτέρα δι' ἐλαττόνων μέσων, τῶν ἄλλων τῶν αὐτῶν ὅντων η̄ δι' ἐλαττόνων κρείττων ἐστὶ τῆς διὰ πλειόνων.
τῶν ἄλλων δὲ τῶν αὐτῶν ὅντων προσέθηκε, τουτέστιν ὁμοίως ὅντων 63
5 γνωρίσιμων τῶν ἐν ἀμφοτέραις ταῖς ἀποδεῖξεις μέσων· εἰ γάρ η̄ διὰ πλειόνων μέσων γνωριμωτέρους ἔχει τοὺς μέσους τῆς δι' ἐλαττόνων, η̄ διὰ τῶν γνωριμωτέρους κρείττων. ὁμοίως δὲ ὅντων γνωρίσιμων η̄ δι' ἐλαττόνων μέσων αἱρετωτέρα· μᾶλλον γάρ ἐγγυέρω ἐστὶ τῆς τοῦ νοῦ ἐνεργείας. εἰ γάρ η̄ νοερὰ ἐνέργεια κρείττων τῆς συλλογιστικῆς, η̄ δὲ νοερὰ ἀμέσως ταῖς 10 νοητοῖς ἐπιβάλλεται, δῆλον ἄρα οὐτὶ καὶ τῆς συλλογιστικῆς η̄ δι' ἐλαττόνων μέσων ὡς ἐγγύουσα τῇ ἀμέσῳ γνώσει μᾶλλον ἀν εἴη κρείττων. οἶνον εἰ τὸ Α βιολόγεια ἀποδεῖξαι τῷ Ε ὑπάρχον, δείκνυται δὲ ποτὲ μὲν διὰ μέσων τῶν Β, Γ, Δ, ποτὲ δὲ δι' ἐλαττόνων, τῶν Ζ, Η, η̄ διὰ τῶν Ζ, Η ἀτέ δι' ἐλαττόνων μέσων οὐσα κρείττων ἐσται τῆς διὰ τῶν Β, Γ, Δ. οὐτὶ δὲ 15 τοῖς κρείττων, δῆλον ἐντεῦθεν. τῶν μέσων δρων ἀεὶ οἱ πρότεροι γνωριμώτεροι· οἷον ἐφεξῆς δρων ὅντων τοῦ Α, Β, Γ, Δ, Ε καὶ τοῦ Α ἐφεξῆς ἀπάντων κατηγορούμενου τὸ ἐγγύτερον τοῦ Α γνωριμώτερον· γνωριμώτερον γάρ οὐτὶ τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει η̄ διὰ τοῖς ἐφεξῆς, καὶ πάλιν οὐτὶ τὸ Α τῷ Γ η̄ διὰ τῷ Δ καὶ τῷ Ε. καὶ πάλιν οὐτὶ τὸ Α τῷ Δ η̄ διὰ τὸ Α τῷ Ε. ἔστωσαν 20 δὲ δροὶ ἔμψυχοι, ζῷον, λογικόν, ἀνθρώποις. εἰ οὖν οἱ διὰ τῶν πρώτων μέσων ἀποδεῖξεις γνωριμώτεραι, αἱ δὲ διὰ τῶν γνωριμωτέρων κρείττους, κρείττων ἄρα ἀπόδειξεις η̄ δεικνύουσα οὐτὶ τὸ Α τῷ Δ ὑπάρχει διὰ τοῦ {Β, Γ} τῆς οὐτὶ τὸ Α τῷ Ε ὑπάρχει διὰ τοῦ {Β, Γ} Δ. οὓς οὖν ἔχει η̄ ΑΔ διὰ τοῦ Β, Γ, οὕτως ἔχει καὶ η̄ ΑΕ διὰ τοῦ Ζ, Η. οὗτοι γάρ οἱ μέσοι. η̄ δὲ ΑΔ 25 τῆς ΑΕ κρείττων· καὶ η̄ ΑΕ ἄρα η̄ διὰ τοῦ Ζ, Η τῆς ΑΕ διὰ τοῦ Β, Γ, Δ κρείττων ἔσται. εἰ οὖν η̄ δι' ἐλαττόνων μέσων κρείττων τῆς διὰ πλειόνων, εἰ δειγμείη οὐτὶ η̄ ἀποφασικὴ διὰ πλειόνων ἥπερ η̄ καταφατική, 30 γείρων ἀν εἴη τῆς καταφατικῆς η̄ ἀποφατική· πλείους δὲ λέγω οὐ τῷ οὐριδῷ ἄλλῳ τῷ εἴδει. οἶνον εἰ ἀποφατικής συλλογισμὸς εἴη οὐτὶ τὸ μὲν Α τῷ Β οὐδὲν, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ, εἴτα δέοι ἔκατέρων τῶν προτάσεων κατατευχόσαι, η̄ μὲν καταφατικὴ διὰ καταφατικῶν τῶν μέσων δειχθῆσται, η̄ δὲ ἀποφατικὴ δι' ἀποφατικῆς καὶ καταφατικῆς. διὰ πλειόνων ἄρα τῷ εἴδει η̄ ἀποφατικὴ ἥπερ η̄ καταφατικὴ δείκνυται· ὥστε κρείττων ἀν εἴη τῆς ἀποφατικῆς η̄ καταφατική· καὶ ἄλλως· η̄ οὐτάρκης καὶ μηδὲν δέ τέρους 35 δεομένη εἰς τελείωσιν κρείττων ἐστὶ τῆς καὶ ἄλλου δεομένης· η̄ μὲν οὖν καταφατικὴ οὐδὲνδε ἄλλου δεῖται ἄλλῃ αὐτῇ δι' αὐτῆς δείκνυται· η̄ δὲ ἀπο-

5 ἐν ομ. R 8 αἱρετωτέρα—11 μέσων iterat a 14 ἔστι U 16 ὅντων δρων U τοῦ prius RU: τῶν α τοῦ α R: τοῦ δ Ua²: τῶν α¹ 16, 17 ἀπάντων κατηγορούμενου a¹: ἀπαν τὸ κατηγορούμενον RUa² 17 post κατηγορούμενου add. τοῦ α a¹ τὸ α¹: ομ. RUa² ἐγγυέρω Ua² τοῦ α R: τοῦ δ Ua²: αὐτοῦ a¹ 22 β addidi 23 ε a¹; β RUa² ὑπάρχει ομ. a² (β) δ seripsi: δ RUa²: β a¹ δὲ α διὰ τῶν alt. l. itemque vs. 24,25 ubique a 25 τῆς alt. R: καὶ Ua 27 ει RU: η̄ α 28 πλείους seripsi: πλείους RUa 29 εἰ εἴη η̄ ἀποφατικός συλλογισμὸς U 33 post ὥστε add. καὶ R 35 μετωπιν U ἔστι ομ. a 36 καὶ οὐτῆς a

φατική δεῖται τῆς καταφατικῆς· οὐδέποτε γάρ ἄνευ καταφάσεως ἀπόφασις 63ν δείκνυται· οὐδὲν γάρ ἐκ μόνων ἀποφατικῶν δείκνυται. ὥστε καὶ ταῦτη
κρείττων ἂν εἴη ἡ καταφατική τῆς ἀποφατικῆς.

p. 86a34 'Η ἐξ ἐλαττόνων αἰτημάτων ἢ ὑποθέσεων ἢ προτάσεων.

5 Τουτέστιν εἴτε αἰτήματα εἰναι αἱ προτάσεις εἴτε ὑποθέσεις εἴτε τι
ἄλλο, ἀπλῶς ἢ ἐξ ἐλαττόνων προτάσεων κρείττων τῆς ἐκ πλειόνων, τῶν
ἄλλων τῶν αὐτῶν ὅντων, τουτέστιν ἵνα ὁμοίως γνώριμοι πᾶσιν εἰναι,
ἢ ἔνδοξοι ἢ ἀποδεικτικοί, ἢ ἐκ τῶν κατὰ συμβεβηκός ὑπαρχόντων
ὁμοίως εἰλημέναι ἢ τῶν καὶ ἀντί, καὶ ὅσα ἄλλα ταῖς προτάσεσιν
10 ὑπάρχει. τούτων οὖν τῶν αὐτῶν ὅντων κρείττων ἢ ἐξ ἐλαττόνων μέσων
τε ὅρων καὶ προτάσεων τῆς διὰ πλειόνων.

p. 86a36 Λόγος δὲ τῆς προτάσεως, ὅτι βελτίων ἢ ἐξ ἐλαττόνων,
καθόλου ὅδε.

Λόγος, τουτέστιν αἰτία καὶ ἀπόδεξις τοῦ τὸς ἐξ ἐλαττόνων κρείττους
15 εἰναι τῶν ἄλλων τῶν αὐτῶν ὅντων.

p. 86a38 Τὰ δὲ πρότερα γνωριμώτερα.

40

Εἰ γάρ θελήσομεν δεῖξαι ὅτι τὸ ἔμβυχον ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ,
ὅντων μεταξὺ τοῦ ζῷου, τοῦ λογικοῦ, γνωριμώτερόν ἐστι τὸ ὑπάρχειν τὸ
ζῷον τῷ λογικῷ ἥπερ τῷ ἀνθρώπῳ· διὰ γάρ τοῦ ὑπάρχειν τὸ ζῷον τῷ
20 λογικῷ δείκνυται ὅτι καὶ τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει τὸ ζῷον· γνωριμώτερον
δὲ τὸ δι' οὗ τοῦ δι' ἔκείνου γνωριμένος.

45

p. 86b2 'Ομοίως δὲ ἔχει τὸ δτε τὸ Α τῷ Δ ὑπάρχει καὶ τὸ Α τῷ Ε.

'Ομοίως, τουτέστι διὰ μέσων ὕστων· ὥσπερ γάρ τὸ Α τῷ Δ ἐδείχθη
διὰ τῶν Β, Γ, οὕτω τὸ Α τῷ Ε διὰ τῶν Ζ, Η· ὑπάκειται δὲ καὶ ὁμοίως 50
25 γνώριμα τὰ μέσα. εἰ οὖν ὁμοίως γνώριμον ὅτι τὸ Α τῷ Ε διὰ τῶν Ζ, Η
τῷ δτε τὸ Α τῷ Δ διὰ τῶν Β, Γ, γνωριμώτερον δὲ τὸ δτε τὸ Α τῷ Δ
διὰ τῶν Β, Γ ἢ τὸ Α τῷ Ε διὰ τῶν Β, Γ, Δ, καὶ τὸ Α ἄρα τῷ Ε διὰ
τῶν Ζ, Η γνωριμώτερον τοῦ δτε τὸ Α τῷ Ε διὰ τῶν Β, Γ, Δ· δι' ἐλατ-
τόνων δὲ ἔκείνο, τῶν Ζ, Η· τὸ δι' ἐλαττόνων ἄρα γνωριμώτερον.

3 εἴη τῆς ἀποφατικῆς καταφατική R	5 τουτέστιν — 6 πλειόνων post 3 ἀποφατικῆς colloc. a εἴη a αἱ U: εἴτε Ra	6 πλοθέσεις εἴτε προτάσεις a
5. 6 εἴτε τι ἄλλο om. a	6 ἢ ἀπλῶς Ra	6. 7 τῶν — ὕστων om. a
πᾶσι γνώριμοι R: πᾶσιν ὁμοίως γνώριμοι a	post εἰναι add. ὁμοίως U	7 ὁμοίως
πᾶσι γνώριμοι a	9 ἀντὸν U	8 ἀπο- δεικτικοί a
11 τε om. a	10 βελτίων, sed post 11 πλειόνων a ¹	δι' a ¹
om. δδε ABMedfu)	11 post λόγος add. δδε Ra	16 post πρότερα add. καὶ U
17 θελήσαμεν	18.19 ζῷων R	22 δε RUa (ABDMedfu):
δη Arist.	19 τοῦRa: τὸ U	23 ὁμοίως
25 τῷ η διὰ τοῦ R	post καὶ add. δτε U	29 post τὸ add.
δε U	ἄρα om. U	

p. 86b7 Ἀμφότεραι μὲν οὖν διά τε ὅρων τριῶν καὶ προτάσεων δύο δείκνυνται, ἀλλ᾽ η μὲν εἶναι | τι λαμβάνει, η δὲ καὶ εἶναι καὶ 6·τι μὴ εἶναι τι.

Δεῖξας καθόλου διτι η δι' ἐλαττόνων, καὶ μὴ προσθεὶς εἴτε τῷ ἀριθμῷ 5 ἐλαττόνων εἴτε τῷ εἰδει, ἀλλ' ἀπλῶς διτι η δι' ἐλαττόνων τῶν ἄλλων τῶν αὐτῶν ἥντων βελτίων ἔστι, νῦν ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ προκειμένου μεταφέρει τὸν λόγον, διτι η μὲν ἀποφατική καὶ διὰ καταφατικῶν καὶ δι' ἀποφατικῶν δείκνυται, η δὲ καταφατική διὰ μόνων καταφατικῶν. ὕστε εἰ διὰ πλειό- 5 γων η ἀποφατική, κρείττων ἄρα η καταφατική.

10 p. 86b10 Ετι ἐπειδὴ δέδεικται διτι ἀδύνατον ἀμφοτέρων οὐσῶν στερητικῶν τῶν προτάσεων γίνεσθαι συλλογισμὸν καὶ τὰ ἔτης.

Τοῦτο οὐχ ὡς ἔτερον ἐπιχείρημα τίθησι παρὰ τὸ πρὸ αὐτοῦ, ἀλλ' ὡς ὃν κατασκευαστικὸν διτι διὰ τοῦτο η μὲν ἀποφατική δεῖται τῆς καταφατι- 10 κῆς, η δὲ καταφατική οὐ δεῖται τῆς ἀποφατικῆς, διτι δέδεικται διτι ἐξ ἀπο- 15 φατικῶν μόνων προτάσεων οὐδέποτε γίνεται συλλογισμός. διὸ καὶ εἰπόντων ἔτι ἐπειδὴ δέδεικται οὐκ ἀνταπέδωκε πρὸς τὸ ἐπειδὴ, ὡς ἂν αἰτιο- λογικῶς εἰρημένου τοῦ ἐπειδὴ πρὸς τὸ πρὸ αὐτοῦ.

10 p. 86b12 "Ετι πρὸς τούτῳ δεῖ τόδε λαβεῖν· τὰς μὲν γάρ κατη- γορικὰς αὐξανομένης τῆς ἀποδείξεως ἀναγκαῖον γίνεσθαι πλείους 15 20 καὶ τὰ ἔτης.

Τοῦτο οὔτε ἐπιχείρημα ἔστιν, οὔτε ἐμοὶ δοκεῖ ὡς συμβαλλόμενόν τι εἰς τὰ προκείμενα τείτεσθαι, ἀλλ' ὥσπερ πόρισμά τι ἐκ τῶν εἰρημένων ἀναφανέν. ἔστι δὲ ἀξιολογώτατον τὸ θεώρημα. ἔστι δὲ τοιοῦτον. ἐὰν συλλογισμός, φησίν, ὑπάρχῃ ἀποφατικός, εἰτα δέον τῇ τὰς προτάσεις κατα- 25 σκευάσται παρεντιθεμένων μεταξὺ ἔκταρψ δρῶν, εἰτα πάλιν τὰς ἐκείνου τοῦ συλλογισμοῦ ἐγκατατκεύσαι προτάσεις, καὶ τοῦτο ἐπὶ πολὺ γίνεται καταπυκνομηνών μέσοις δρῶις τῶν προτάσεων, οὐχ ὡς ἄν τις ὑπολάβοι, δημοίως αἱ τε καταφατικαὶ αὐξανοται προτάσεις καὶ αἱ ἀποφατικαί, ἀλλὰ μόναι μὲν αὐξανοται αἱ καταφατικαί, αἱ δὲ ἀποφατικαὶ οὐκέτι· ἐν παντὶ γάρ 30 ἀποφατικῷ συλλογισμῷ, ἐφ' ὅσον ἀν καταπυκνωθῆσιν αἱ προτάσεις, ἀδύνα-

1 ἀμφότερα U οὖν οἱ. R προτάσεων δύο RU Arist.: inv. ord. a
 2 ἀποδείκνυνται R ἀλλ' οὐτ. οἱ. R 3 τι a Arist.: οἱ. U 4 καὶ μὴ οἱ. οἱ. U προσθέσει II 5 διτι a: οἱ. RU τῶν ἄλλων οἱ. a 6 βελτίων εἰτι a: οἱ. RU τοῦ αὐτοῦ a 7 post λόγον add. καὶ φησίν a δι' ἀποφατι-
 κῶν — διὰ καταφατικῶν a 10 οὐτῶν οὐτ. οἱ. R 11 γενέσθαι Arist. (sed γίνεσθαι M n) 12 παρὰ τὸ RU: τοῦ a 13 ως δι a: οἱ. οἱ. RUa² 14 διτι alt. οἱ. Ra 16 ἔτι RU: διτι a 19 αὐξομένης a ἀντηράσιον οὐτ. οἱ. R
 21 post τοῦτο add. δοκεῖ μοι a ἔτιν RU: εἶναι a ἐμοὶ δοκεῖ οἱ. a
 22 προειρημένα a 23 ἔστι δὲ (γάρ R) τοιοῦτον RU: ἔχον οὕτως a 25 ἐκ-
 τέρᾳ scripsi: ἐκατέρας a: ἐκάστου RUa² 26 γίνηται fort. recte b 29 p̄en deleverim
 30 ὅσον (quod voluerat Waltz Organ. II p. X) RU: οὕτων a

τον πλέον μιᾶς ἀποφατικῆς γενέσθαι πρότασιν. ὅπερ διοκεῖ παράδοξον εἰναι· 64r
 ἀεὶ γὰρ ἐν τῇ ἀποφατικῇ προτάσει ἐμβαλλομένου μέσου ὅρου ἡ μείζων
 ἀποφατικὴ γίνεται. οἷον εἰ τὸ μὲν Α μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχει, τὸ δὲ Β
 παντὶ τῷ Γ, διὰ τοῦ ΒΓ πρότασις καταπυκνούμενη μόνας καταφατικὴς
 5 ποιεῖ τὰς προτάσεις. πρόδηλον. ἡ δὲ ἀποφατικὴ οὐκέτι· εἰ γὰρ θελήσω
 δεῖξαι διὰ οὐδενὶ τῷ Β τὸ Α διὰ μέσου τοῦ Δ, ἀνάγκη λαβεῖν διὰ τὸ Α
 οὐδενὶ τῷ Δ ὑπάρχει, τὸ δὲ Δ παντὶ τῷ Β ὑπάρχει· πᾶσιν ἔχων δέῃ
 δεῖξαι διὰ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Δ διὰ μέσου τοῦ Ε, ἀνάγκη τὸ Α μηδενὶ τῷ Ε
 10 ὑπάρχειν, καὶ οὕτως ἐφεξῆς. πῶς οὖν φησι μὴ πλείους μιᾶς γίνεσθαι
 τὰς ἀποφάσεις; λέγω οὖν διὰ καλῶς προσέμηκεν ἐν ἀπαντεῖ συλλογισμῷ.
 έάν γὰρ συνθῶμεν οὕτως τὰς προτάσεις καὶ ποιήσωμεν ἐνα συλλογισμόν, μία
 μόνη εὑρίσκεται ἡ ἀποφατική, διὰ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Ε, τὸ Ε παντὶ τῷ Δ,
 τὸ Δ παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α ἄρα οὐδενὶ τῷ Γ. ὥστε ἡ
 μὲν ἀποφατικὴ μία, αἱ δὲ λοιπαὶ πᾶσαι καταφατικαί. ὥστε πᾶς ἀποφατικὸς 15
 15 συλλογισμός, εἴτε ἀπλοῦς εἴτε σύνθετος, μίαν ἔχει ἀποφατικὴν πρότασιν·
 ἀλλ᾽ οὐ μὲν ἀπλοῦς καὶ καταφατικὴν μίαν, οὐ δὲ σύνθετος πλείους τὰς κατα-
 φατικάς. ὅπερ δὲ ἐπὶ τοῦ πρώτου σχῆματος συμβαίνει, τοῦτο καὶ ἐπὶ
 τῶν λοιπῶν συμβαίνει· πυκνούμενων τῶν συλλογισμῶν μία μὲν ἀποφατικὴ
 ἔσται, αἱ δὲ λοιπαὶ πᾶσαι καταφατικαί.

20 p. 86b27 Εἰ δὴ γνωριμώτερον δι’ οὐ δείκνυται καὶ πιστότερον. 45
 δείκνυται δ’ ἡ μὲν στερητικὴ διὰ τῆς κατηγορικῆς.

Ἐτερον τοῦτο ἐπιχείρημα. γνωριμώτερόν ἐστι, φησί, καὶ πιστό-
 τερον τὸ δι’ οὐ δείκνυται τι ἐκείνου τοῦ δεικνυμένου· δείκνυται δὲ ἡ
 μὲν ἀποφατικὴ διὰ τῆς καταφατικῆς, αὗτη δὲ δι’ ἐκείνης οὐκέτι. 50
 25 γνωριμώτερα ἄρα καὶ πιστότερα τῆς ἀποφατικῆς ἡ καταφατικὴ καὶ
 διὰ τοῦτο καὶ κρείττων.

p. 86b30 Ἔτι εἰ ἀρχὴ συλλογισμοῦ ἡ καθόλου πρότασις ἀμεσος.

Ἐτερον ἐπιχείρημα. τῶν συλλογισμῶν, φησίν, ἀρχαί εἰσιν αἱ ἀμεσοὶ¹
 καὶ καθόλου προτάσεις, τοῦ | μὲν κατηγορικοῦ ἡ κατηγορικὴ ἀμεσος, τοῦ 64v
 30 δὲ ἀποφατικοῦ ἔστω νῦν ἡ ἀποφατικὴ ἀμεσος· τοῦτο δέ φημι, διὰ τῆς
 ἀποφάσεως οὐ μόνον ἡ ἀμεσος ἀπόφασις ἀρχὴ ἀλλὰ καὶ ἀμεσος κατάφασις.

4 ḡ β Ra 5 ποιεῖται, om. τὰς a 6—8 ḡ ubique a¹: ḡ RUa²
 8 τοῦ om. R ̄ utroque loco a¹: ḡ RUa² 9 γενέσθαι U 11 γὰρ a: οὖν RU
 12 διὰ om. R: fort oīon sive ⟨oīon⟩ διὰ τῶν (post οὐδενὶ) U ̄ alt. Ra¹: ḡ Ua²
 13 ḡ—β—γ—γ a¹: ḡ—γ—β—β RUa² 14 λοιπαὶ δὲ U 14, 15 συλλογισμὸς ἀπο-
 φατικὸς U 16 μίαν καταφατικὴν a 17 ὥσπερ Ra συρβαίνει om. a
 τοῦτο U: οὕτως R: οὕτω a 20 δὲ U οὖ Arist. cf. vs. 23 et p. 290,26: ḡ RUa
 (D M d p f, pr. e n) 21 δείκνυται κτλ. om. R 22 φησιν ἔστι U 23 ḡ R
 25 καὶ alt. om. Ra 27 ἐπει U 28 post ἐτερον add. τοῦτο a 31 ἀπόφασις
 RUa²: πρότασις a¹ post ἀρχὴ add. ἡ τῆς ἀποφάσεως a¹ καταφατικὴ a²

τέως οὖν τοσούτον εἰλήφθω, ὅτι τοῦ ἀποφατικοῦ συλλογισμοῦ ἀρχὴ ἡ 64^a ἀμεσος ἀπόφασις· καὶ γάρ αὕτη ἐστὶν ἡ κυρία τοῦ συμπεράσματος· ἀεὶ γάρ τῇ γείροι τῶν προτάσεων ἔπειται τὸ συμπέρασμα. εἰ τοίνυν αἱ μὲν ἡ τῶν συλλογισμῶν ἀρχαὶ αὐται, ἐστι δὲ ἡ καταφατικὴ προτέρα τῇ φύσει 5 τῆς ἀποφατικῆς καὶ γνωριμωτέρα (μὴ γάρ οὖσῃ τῇς καταφατικῆς οὐδὲ ἡ ἀποφατικὴ ἐσται· ἐστι γάρ ἡ μὲν καταφατικὴ ἔξις τις, ἡ δὲ ἀποφατικὴ στέργησις· προτέρα δὲ ἡ ἔξις τῇς στεργήσεως, καὶ μὴ οὖσῃ ἔξεως οὐδὲ ἡ τῆς ἔξεως στέργησις ἐσται· ἡ μὲν γάρ στέργησις ἔξεώς ἐστι στεργήσεις· ἡ δὲ ἔξις οὐκέτι ἐστὶ στεργήσεως ἔξις· ὥστε προτέρα τῇ φύσει ἡ ἔξις καὶ 10 τῷ γρόνῳ, καὶ διὰ τὴν ἔξιν καὶ ἡ τῆς ἔξεως στέργησις γνώριμος), ὥστε 15 εἰ προτέρα μὲν καὶ γνωριμωτέρα ἡ καταφατικὴ τῆς ἀποφατικῆς, ἡ δὲ ἐκ προτέρων καὶ γνωριμωτέρων ἀπόδειξις κρείττων τῆς μὴ ἐκ τοιούτων, κρείττων ἄρα ἡ καταφατικὴ ἀπόδειξις ἐστι τῆς ἀποφατικῆς.

p. 86b35 Καὶ προτέρα ἡ κατάφασις, ὥσπερ καὶ τὸ εἶναι τοῦ μὴ εἶναι.

Τὸ εἶναι τοῦ μὴ εἶναι φῆσι, τουτέστι τὴν ἔξιν τῇς στεργήσεως. 15 τοῦ γάρ μὴ ὄντος οὐκ ἔστιν ὅλως γνῶναι τι· οὐδὲ γάρ τούτου ἀπόφασιν γνῶναι δυνάμεθα· εἰ γάρ μὴ γνῶμεν ὅ τι σημαίνει ἵπποκένταυρος ἢ τραγέλαφος. οὐδὲ τὴν τούτου ἀπόφασιν γνῶναι δυνάμεθα. ὥστε καὶ ἐπὶ τῶν 20 τοιούτων, λέγω δὴ τῶν μὴ ὅλως ὑφεστώτων, δεῖ κατὰ γνῶσιν προηγήσασθαι τὴν κατάφασιν τῆς ἀποφάσεως, ἵνα εἰδείημεν καὶ τί ἐστιν ἡ ἀποφάσκομεν.

p. 86b37 Ἔτι ἀρχοειδεστέρα· ἀνευ γάρ τῆς δεικνυούσης οὐκ 20 ἔστιν ἡ στεργητική.

25 Τοῦτο τὸ αὐτό ἐστι τοῖς πρὸ αὐτοῦ. εἶπε γάρ καὶ ἀνω ὡς ὅτι γνωριμώτερον δι' οὐ δείκνυται τι, δείκνυται δὲ οὐ διὰ τῆς ἀποφατικῆς ἡ καταφατική, ὅλλα διὰ ταύτης ἡ ἀποφατικὴ δείκνυται· ἀρχοειδεστέρα ἄρα ἡ καταφατική, καὶ πάλιν ἐφεῖται, ὅτι προτέρα ἡ καταφατικὴ τῆς ἀποφατικῆς, ὥσπερ καὶ τὸ εἶναι τοῦ μὴ εἶναι.

30 p. 87a1 Ἐπει τὸ δὲ ἡ κατηγορικὴ τῆς στεργητικῆς βελτίων, δῆλον εἰ δεῖ καὶ τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον ἀγούσης.

Μετῆλθεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν προβλημάτων, λέγω δὴ τὸ δὲ πρᾶγμα

1 οὖν α²: νῦν R¹a¹ τοῦτο α τοῦ ομ. α 7 στεργήσεως ομ. R 12 γνωριμώτερων—προτέρων α ἀπόδειξεων U 16 τουτέστι R¹a²: ὥσπερ α¹ 17 τοῦ —ὅλως α¹: καὶ ὅλως ἡ (εἰ R) μὴ R¹a² 18 ὅ τι Ra: τί U 19 δυνησόμεθα α 20 ὑφεστώτων ὅλως R ante κατὰ add. καὶ RU: ομ. α post κατὰ add. τὴν α 20. 21 προσφεστάναι: α 25 ταῦτόν α ἀνω] p. 86b 27 26. 27 ἡ καταφατικὴ ομ. R 27 ταύτης U: τῆς Ra ἡ ἀποφατικὴ scripsi: ἡ καταφατικὴ U: καταφατικῆς Ra δείκνυται ομ. Ra

ἀπόδειξις κρείττων τῆς εἰς ἀδύνατον. καὶ συγκρίνει νῦν τὴν ἀποφασιτικὴν 64ν τὴν ἐπ' εὐθείας τῇ δι' ἀδυνάτου [ἀποφασιτικῇ]. εἰ γὰρ δειγμέσιν ἡ ἀποφασιτική (ἢ) ἐπ' εὐθείας τῆς δι' ἀδυνάτου κρείττων, ἔστι δὲ κρείττων τῆς ἀποφασιτικῆς ἡ καταφατική, ἐκ πολλοῦ δῆλον ὅτι τοῦ περιόντος καὶ ἡ καταφατική ἡ ἐπ' εὐθείας τῆς δι' ἀδυνάτου κρείττων ἂν εἴη. ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἐνδέχεται γνῶναι ποτέρα κρείττων τὸν μὴ εἰδότα τίνι διαφέρουσιν ἄλληλων, πρότερον, φησίν, αὐτὸ τοῦτο ἐπισκεψώμεθα, τίς ἡ πρὸς ἀλλήλας αὐτῶν διαφορά. πάλιν δέ, ἐπειδὴ τοῦτο γνῶναι οὐκ οἶνον τε τὸν μὴ εἰδότα τέ ποτε διώς ἔστι τούτων ἔκατερον. διὸ τοῦτο πρῶτον ἐκτίθεται τίς τέ ἔστιν 10 ἡ ἐπ' εὐθείας δεῖξις καὶ τίς ἡ δι' ἀδυνάτου. καὶ ἐνταῦθα λοιπὸν ἐν αὐτῇ τῇ ἐκθέσει τούτων ἀπαξιπαντες οἱ ἔξηγηται ἐπελάχθιντο τοῦ Ἀριστοτέλους ὡς κακῶς τὸν διὰ τοῦ ἀδυνάτου ἐκτιθεμένου συλλογιτιμόν. ἡμεῖς οὖν πρῶτον μὲν ἐκθώμεθα τόν τε ἐπ' εὐθείας καὶ τὸν δι' ἀδυνάτου, ὡς αὐτὸς ἡμῖν ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἡροτέρων ἀναλιτικῶν παραδέδουκεν· εἶτα ἐκθώμεθα καὶ τὰ ἐνταῦθα αὐτῷ εἰρημένα, καὶ τρίτον τὰς αἰτίας, ἃς εὐλόγως ἐπιφέρουσι τοὺς ἐνταῦθα εἰρημένοις οἱ ἔξηγηται· καὶ μετὰ ταῦτα εἰ τίνα 15 δυνάμεθα ἀπολογίαν ὑπὲρ Ἀριστοτέλους ἐπινοήσομεν. ἔστιν οὖν ἐπ' εὐθείας δεῖξις ἡ διὰ τῶν τριῶν δραῶν. ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου σχῆματος τὸν μὲν μείζονα τοῦ μέσου κατηγοροῦσα τὸν δὲ μέσου τοῦ ἐλάττονος· οἷον τὸ Λ 20 οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α ἄρα οὐδενὶ τῷ Γ· ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον ἐν τοῖς περὶ τῶν τριῶν σχημάτων. ἡ μὲν οὖν ἐπ' εὐθείας αὔτη, εἰ δὲ βουληθῶμεν. ὅτι τὸ Α οὐδενὶ τῶν Γ' 25 ὑπάρχει, δι' ἀδυνάτου δεῖξαι, λαμβάνομεν τὸ ἀντικείμενον τῷ συμπε- 45 ράσματι, λέγω δὴ τὸ τινὶ τῶν Γ' ὑπάρχειν τὸ Α. ὡς ἀληθές· εἰ γὰρ 30 ψεῦδος τὸ μηδενὶ τῶν Γ' ὑπάρχειν, ἀληθὲς τὸ τινί. λαμβάνομεν οὖν ὅτι τὸ Α τινὶ τῶν Γ' ὑπάρχει, καὶ κεχρήμεθα ταῦτη ὡς ἐλάττονι προτάσσει. εἶτα ἔξωθεν προσλαμβάνομεν ἑτέραν πρότασιν καθήλου καταφατικήν, οἷον 35 ὅτι τὸ Δ παντὶ τῷ Α· τὸ δὲ Α τινὶ τῶν Γ· καὶ συνάγεται ὅτι τὸ Δ τινὶ τῶν Γ'. ἔστω οὖν τοῦτο ὄμοιογουμένως ψεῦδος καὶ ἀδύνατον, ὡς δεῖξομεν 40 καὶ διὰ τῶν παραδειγμάτων. πόθεν οὖν συνήγθη ὁ ψεῦδος, ὅτι τὸ Δ τῷ Γ' τινὶ ὑπάρχει; διὰ τὸ σχῆμα ἢ διὰ τὰς προτάσεις, καὶ τῶν προτάσεων ἢ διὰ τὴν μείζονα ἢ διὰ τὴν ἐλάττονα ἢ καὶ δι' ἀμφοτέρας. τὸ μὲν οὖν

1 post ἀδύνατον add. ἀπαγούσης a 2 τὴν scripsi: τῆς Ua: om. R διὰ τοῦ Ra
ἀποφασιτικῆς delevi 3.4 ἡ καταφατική τῆς ἀποφασιτικῆς, δῆλον ὅτι ἐκ πολλοῦ a 4 ἡ
alt. om. R 8 δὲ τοῦτο ἐπει οὐχ οἶνον τε γνῶναι τὸν a 12 τὸν δι' ἀδυνάτου, sed
post ἐκτιθ. a ἐκτιθεμένον R 13 τε om. a 14 ἐν τῷ δευτ. τῶν Ἡροτ. ἀνάλ.]
c. 11 p. 61a18 sq. 14. 15 ἐκθήσαθαι a 15. 16 εὐλόγως δοκοῦσιν ἐπιφέρειν οἱ a¹
17 δυνηθόμεθα ἡμεῖς a 17 ἐπινοήσαθαι a 19 post οὖν add. ἡ U 19 post μέσου
add. μὴ U 21 ἐν τοῖς περὶ τῶν τριῶν σχημ.] Anal. Pr. I 5. 6 22 βουληθῶμεν a
τῷ γ̄ Ra 23 διὰ τοῦ ἀδυνάτου Ra τὸν ἀντικείμενον ἀντιφατικῶς τῷ a 24 τῷ
(post δῆ) U τῶν RU: τῷ a ὑπάρχει R 25 τῷ γ̄ a ante al. add. τῷ δ̄ R
28 τῷ γ̄ itemque vs. 29 a καὶ om. U δ̄ alt. Ua: a R 29 ἔστιν a: ὥσπερ I
ψεῦδος ὄμοιογουμένως a 30 ψεῦδος Ua 30. 31 τῷ τῷ γ̄ a 31 καὶ
εἰ διὰ τὰς προτάσεις a¹ 32 ἡ primum om. Ra¹ 32. p. 292,1 ἀλλὰ μὴν τὸ σχῆμα
ὑγιές a¹ 32 οὖν om. R

σχῆμα ὑγιές. ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ μείζων πρότασις ἡ ΔΑ ἀληθῆς εἶναι ὑπόκειται· ἀληθῆ γάρ εἰλήφαμεν. λείπεται ἄρα τὴν ἐλάττονα φεύδη, εἰναι· ἀδύνατον γάρ ἦν τοῦ σχήματος ἐγρωμένου ὅντος καὶ ἀμφοτέρων οὐσῶν ἀληθῶν τῶν προτάσεων φεύδεται τι συναγήνει. εἰ οὖν διὰ τὸ ὑποθέσιαι
5 τὸ | Λ τινὶ τῶν Γ ὑπάρχειν συνήγθη διτὶ τὸ Δ τινὶ τῶν Γ, φεῦδος δὲ 65 τὸ διτὶ τὸ Δ τινὶ τῶν Γ ὑπάρχει, φεῦδος ἄρα καὶ τὸ Α τινὶ τῶν Γ ὑπάρχειν. εἰ δὲ τοῦτο φεῦδος, ἀληθὲς ἄρα τὸ μηδενὶ ὑπάρχειν. ἐδείχθη οὖν διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς τὸ προκείμενον διὰ δύο συλλογισμῶν, κατηγορικοῦ τε καὶ ὑποθετικοῦ, τοῦ κατηγορικοῦ προσολλογισμοῦ ὅντος, τοῦ δὲ 10 ὑποθετικοῦ αὐτὸν τὸ προκείμενον συνάγοντος [ἀδύνατον]. ὁ μὲν γάρ κατηγορικὸς τοσοῦτον μόνον συνήγαγεν, διτὶ τὸ Δ τινὶ τῶν Γ ὑπάρχει. ὁ δὲ ὑποθετικὸς προῆλθε τοῦτον τὸν τρόπον· εἰ ἀληθὲς τὸ Α τινὶ τῶν Γ ὑπάρχειν, ἀληθὲς ἔσται καὶ τὸ Δ τινὶ τῶν Γ ὑπάρχειν, διπερ συνήγαγεν ὁ κατηγορικὸς συλλογισμός· ἀλλὰ μὴν φεῦδος τὸ ἐπόμενον· καὶ τὸ γῆρυ-
15 μενον ἄρα· οὐκ ἄρα τινὶ τῶν Γ ὑπάρχει τὸ Α· οὐδενὶ ἄρα, διπερ ἔσται δεῖξαι. ἔστω δὲ καὶ ἐπὶ παραδειγμάτων ὁ λόγος ἡμῖν σαφέστερος. ὑποκείσθω γάρ δεῖξαι δὲ' ἀδύνατον διτὶ λίθος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. λαμ-
20 βάνῳ οὖν διτὶ τινὶ ἀνθρώπῳ λίθος ὑπάρχει, εἰτα ἔξωθεν μείζονα πρότασιν καταφατικὴν καθόλου, οἷον διτὶ ἄκυρον παντὶ λίθῳ ὑπάρχει· ἀλλὰ μὴν καὶ 25 λίθος τινὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει· ἄκυρον ἄρα τινὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. τοῦτο δὲ φεῦδος καὶ ἀδύνατον (ὅν) δι' οὐδὲν ἔτερον ἡ διὰ τὴν ἐλάττονα πρότασιν τὴν λέγουσαν ‘λίθος τινὶ ἀνθρώπῳ’. συνήγθη οὖν διτὶ, εἰ λίθος τινὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, καὶ ἄκυρον τινὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει· ἀλλὰ μὴν τὸ ἐπόμενον φεῦδος· καὶ τὸ γῆρυμενον ἄρα· οὐδενὶ ἄρα ἀνθρώπῳ λίθος ὑπάρχει. εἰ οὖν 30
25 ἀποφατικὸν εἴη τὸ διεῖλον δειχθῆναι, ἡ παραλαμβανομένη ἔξωθεν πρότασις καθόλου καταφατικὴ διεῖλει εἶναι καὶ μείζων· τὸ γάρ ἀντικείμενον τῷ καθόλου ἀποφατικῷ μερικὸν ἔστι καταφατικόν, διπερ ἐν τῇ ἐλάττονι πάντως τετάξεται προτάσει. εἰ δὲ καταφατικὸν εἴη τὸ δεικνύμενον, εἰ μὲν μερικὸν εἴη, λέγω δὴ διτὶ τινὶ ὑπάρχει, ἡ προσλαμβανομένη ἔξωθεν καταφατικὴ 35 μὲν ὄμοιώς ἔστιν, ἐλάττων δὲ πάντως πρότασις (καὶ) διὰ τοῦτο ἀδιάφορον, εἴτε καθόλου εἴη εἴτε μερική· τιν γάρ μερικῷ καταφατικῷ, διπερ θέλομεν ἀποδεῖξαι δι' ἀδυνάτου, τὸ ἀντικείμενον καθόλου ἔστιν ἀποφατικόν· ἀνάγκη

1 ἡ μείζων ομ. a¹ ἡ δὲ Ua²: ἡ ἀδ, sed ante πρότασις a¹ 2 post γάρ add.
 ταῦτην a 4 τῶν προτάσεων ἀληθῶν a φεύδεται a 5 τῷ γ̄ utrobiique a
 τινὶ τὸ δὲ U 6 τὸ primum om. a. τὸ δὲ post γ̄ colloc. a τῷ γ̄ utrobiique a
 ὑπάρχει a: ὑπάρχειν RU 8 post εἰς addl. τὸ a 9 et 10 ὑποθετικοῦ RUa²: ἀπο-
 φατικοῦ a¹ 10 τὸ προκείμενον αὐτὸν a ἀδύνατον deleui 11 τοῦτον a
 τῷ γ̄ a 12 ἀποφατικὸς a¹ 12. 13 τῷ γ̄ ὑπάρχει a 13 ἔσται om. U τῷ γ̄
 itemque vs. 15 a 15 ᾱ scripsi: δ̄ libri 16 ἔσται R ἡμῖν δὲ λόγος a
 17 et 18 ante λίθος addl. δὲ a 20 ἄκυρον—ὑπάρχει om. U 21 δὲ addidi
 22 post λέγουσαν addl. διτὶ a 24 οὐδενὶ ἄρα RUa²: διτὶ a¹ 28 τάξεται a post
 μὲν add. οὖν U 30 ἔσται conicio cf. p. 293,4 πάντως πρότασις RU: πρότασις
 πάντως αὕτη ἔσται a καὶ addidi an ἀδιάφορος? cf. p. 293,2 31 καθόλου—
 μερική a: inv. ord. RU 32 ἀποδεῖξαι post δὲ ἀδυνάτου colloc. U: δεῖξαι a

οὐν τοῦτο μείζονα γενέσιθαι πρότασιν. ὥστε ή προσλαμβανομένη κατα- 65
φατική τε καὶ ἐλάττων ἔσται. ὅπερ εἴπομεν, ἀδιάφορος δὲ εἴτε καθόλου εἴτε
μερική, εἰ δὲ τὸ ἀποδεικνύμενον καθόλου εἴη καταφατικόν, ή μὲν ἔξωθεν
προσλαμβανομένη πάλιν καθόλου ἔσται καταφατική, οὐκέτι μέντοι διὰ
5 τοῦ πρώτου σχήματος ἐνδέχεται συλλογίσασθαι· η̄ γάρ ἀντικειμένη τῇ 25
ἀληθεῖ μερική ἔστιν ἀποφατική, καὶ οὕτε μείζων εἶναι δύναται διὰ τὴ
μερική εἶναι οὕτε ἐλάττων, διότι ἀποφατική, γίνεται οὖν ἡ κατηγορικὸς
συλλογισμὸς ἡ̄ ἐν δευτέρῳ ἡ̄ ἐν τρίτῳ σχήματι.

Τίς μὲν οὖν ἔστιν ή̄ ἐπ’ εὐθείας καὶ τίς ή̄ δι’ ἀδυνάτου, εἴρηται.
10 Διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων, ὅτι ή̄ μὲν ἐπ’ εὐθείας ἐκ τῶν προτέρων τὰ ὑστέρα
συλλογίζεται (ἐκ γὰρ τῶν προτάσεων τὸ συμπέρασμα), η̄ μέντοι δι’ ἀδυνάτου
ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα· τῷ γάρ φευδεῖ εἶναι τὸ συμπέρασμα ἀναιρεῖ
καὶ τὴν πρότασιν. η̄ μὲν γάρ ἐπ’ εὐθείας διὰ τοῦ τὸ μὲν Λ μηδενὶ τῷ 30
Β ὑπάρχειν καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Γ συνήγαγεν ὅτι τὸ Α οὐδενὶ τῶν Γ·
15 η̄ μέντοι δι’ ἀδυνάτου πρότασιν τὸ ἀντικείμενον τούτῳ ἐποίησε, λέγω δὴ
τὸ Α τινὶ τῶν Γ·, καὶ ἐκ ταύτης καὶ ἔτερας προτάσεως, τῆς ΔΔ, ὅτι τὸ Δ
παντὶ τῷ Α, ὡς ἔξειθμενα, συνάγουσα ὅτι τὸ Δ τινὶ τῶν Γ ὑπάρχει, τῇ
ἀναιρέσει τοῦ συμπεράσματος τούτου ἀνεῖλε καὶ τὴν πρότασιν. ὥστε ἐκ
τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα συνήγαγεν· κατὰ φύσιν γάρ πρῶται τοῦ συμ-
20 περάσματος αἱ προτάσεις, καὶ διὰ τοῦτο κρείττων ή̄ ἐπ’ εὐθείας τῆς η̄ 35
ἀδυνάτου, διότι η̄ μὲν ἐκ τῶν προτέρων τὰ ὑστέρα, η̄ δὲ ἐκ τῶν ὑστέρων
τὰ πρότερα δείκνυσι, καὶ ὅτι η̄ μὲν ἐπ’ εὐθείας η̄ βούλεται ἐξ ἀρχῆς συλ-
λογίζεται, η̄ δὲ δι’ ἀδυνάτου συλλογίζεται μὲν ἐξ ἀρχῆς τὸ ἐναντίον οὐ
βούλεται, ἀνελθεῖσα δὲ δι’ συνεπέρανεν ἐπάνεισιν ἐπὶ τὸ προκείμενον (διὸ
25 καὶ κύκλῳ δεῖξις καλεῖται, διότι κύκλον τινὰ περιέρχεται), καὶ ὅτι η̄ μὲν
ἀπλῆ, η̄ δὲ δι’ ἀδυνάτου μικτή, ἐκ κατηγορικοῦ καὶ ὑποθετικοῦ. εἰ δὲ
συμβαίνει ποτὲ καὶ τὴν ἐπ’ εὐθείας δεῖσθαι ὑποθέσεως (ἔστι γὰρ ὅτε τινὰς 40
τῶν προτάσεων δι’ ὑποθετικῶν συλλογισμῶν πιστούρεθια), διλλ’ οὐκ ἀεὶ⁴
τοῦτο συμβαίνει· ἐπὶ μέντοι τῶν δι’ ἀδυνάτου δεῖ διὰ κατηγορικοῦ καὶ ὑπο-
30 θετικοῦ η̄ δόδες γίνεται.

‘Ημεῖς μὲν οὖν ἐκ τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ηροτέρων ἀναλυτικῶν
παρ’ αὐτοῦ εἰρημένων λαβόντες ἔξειθμενα τόν τε δι’ ἀδυνάτου συλλογισμὸν
καὶ τὸν ἐπ’ εὐθείας. αὐτὸς μέντοι ἐντοῦθα οἱ Ἀριστοτέλης ἀλλως τούτους
ἐκτίθεται. λαβόντων γάρ τρεῖς δρους, Α, Β, Γ, εἰτα ἐκθέμενος τὸν ἐπ’ 45
35 εὐθείας συλλογισμόν, ὅτι τὸ Α τῷ Β οὐδενί, τὸ δὲ Β τῷ Γ παντί, τὸ Α

2 τε—εἴπομεν RUA²: μὲν ἔσται α¹

4 ἔσται α: ἔστι RU

6 δύναται εἶναι α

7 διέτι RU: διὰ τὸ α 8 η̄ prius om. α 9 post εὐθείας add. δεῖξις α

10 τὰς ὑστέρας U 11 προτέρων R 12 τὸ γάρ R 13. 14 τοῦ μηδενὶ τῷ β

τὸ α ὑπάρχειν α 14 τῷ (post οὐδενὶ) α 15 πρότασιν scripsi: πρότασις libri

17 συνήγαγεν α τῷ (post τινὶ) α post ὑπάρχει add. καὶ α 18 τούτου om. R

21 προτέρων α: πρώτων RU 23 δ R 24 ἀναιροῦσα α 26 εἰ γάρ conicio

27 τῆς R 31 προτέρων α: πρώτων RU 33 ἐντοῦθα post οἱ ἀριστοτέλης colloc. α:

ἐντεῦθεν R 33. 34 ἐκτίθεται τούτους α 34 ἐκτιθέμενος R 35 οὐδενὶ

τῷ β α

ἄρα τῷ Γ' οὐδενί, ἐπὶ τῶν αὐτῶν τούτων ὅρων ἔκτιθεται καὶ τὸν δι' ἀδυ-
νάτου. ἔστω γάρ, φησόν, ὅφειλον δειχθῆναι ὅτι τὸ Α τῷ Β οὐδενὶ ὑπάρχει 65
δι' ἀδυνάτου, οὐκέτι τὸ συμπέρασμα, ὅπερ ἔδει δειχθῆναι ἐπ' εὐθείας,
δεικνύς καὶ διὰ τοῦ ἀδυνάτου, ἀλλὰ τὴν μεῖζονα πρότασιν τὴν ΑΒ. εἰ οὖν,
5 φησί, μή ἔστιν ἀληθὲς τὸ τὸ Α μηδὲν τῶν Β ὑπάρχειν, ἀληθὲς ἄρα τὸ
ὑπάρχειν τῷ Β τὸ Α· ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ Β τῷ Γ ὑπῆρχεν· συνάγεται 50
ἄρα ὅτι τὸ Α τῷ Γ' ὑπάρχει. τοῦτο οὖν ἔστω, φησόν, ὑμοιογούμενον
ψεῦδος καὶ ἀδύνατον, ὅπερ συνήκμη οὐ διὰ τὸ Β ὑπάρχειν τῷ Γ'
(τοῦτο γάρ ὑπόκειται ἀληθές) ἀλλὰ διὰ τὸ Α τῷ Β ὑπάρχειν. εἰ οὖν
10 διὰ τοῦτο συνήκμη ὅτι τὸ Α τῷ Γ' ὑπάρχει, ψεῦδος δὲ τοῦτο, ψεῦδος ἄρα
καὶ τὸ ὑπάρχειν τὸ Α τῷ Β· ἀληθὲς ἄρα τὸ μὴ ὑπάρχειν, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

Οὗτο μὲν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης. ἐγκαλοῦσι δὲ αὐτῷ οἱ ἔξηγγηται
πρῶτον μὲν τὸ μὴ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ συμπειράσματος, ὅπερ ἥδη εἴπον, ποιή- 65
σασθαι τὴν δι' ἀδυνάτου δεῖξιν ἀλλ' ἐπὶ τῆς προτάσεως. δεύτερον, πῶς,
15 φασί, λέγεις τὸ Α ὑπάρχειν τῷ Β, πότερον τινὶ ἡ παντί; εἰ μὲν γάρ τινί,
ἀσυλλόγιστον ποιεῖς τὸν συλλογισμόν· μερικὴ γάρ ἡ μεῖζων. εἰ δὲ τὸ
ὑπάρχειν ἀντὶ τοῦ παντὸς ὑπάρχειν λήψῃ, οὐ συνάγεις δὲ ζητεῖς. ἔστω γάρ
τὸ Α τῷ Β παντί, *(τὸ Β τῷ Γ παντί)* καὶ τὸ Α τῷ Γ παντί· καὶ ἔστω
τοῦτο ψεῦδος καὶ ἀδύνατον συναγθὲν διὰ τὸ λαβεῖν τὸ Α τῷ Β παντὶ 5
20 ὑπάρχειν. εἰ οὖν τῷ λαβεῖν ὅτι τὸ Α τῷ Β παντὶ ὑπάρχει συνήκμη ὅτι
τὸ Α τῷ Γ παντί, τοῦτο δὲ ψεῦδος, ψεῦδος ἄρα καὶ τὸ τὸ Α παντὶ τῷ Β
ὑπάρχειν. εἰ οὖν τοῦτο ψεῦδος, τὸ ἀντικείμενον ἀληθὲς ἔσται, λέγω δὴ
τὸ οὐ παντί· οὐ τοῦτο δὲ ἦν δὲθουλόμενα δεῖξαι, ἀλλ' ὅτι τὸ Α οὐδενὶ
τῶν Β ὑπάρχει.

25 Αἱ μὲν οὖν ἐγκαλοῦσι τῷ λόγῳ εὐλόγιας οἱ ἔξηγγηται, ταῦτα ἔστι. ἔστι
μέντοι ἀπόλογήσασθαι καὶ ὑπὲρ Ἀριστοτέλους τοῦτον τρόπον, ὅτι διὸ τρόπον
τὴν διαφορὰν τῶν τριῶν σχημάτων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἀναλυτικῶν 10
ἐνδείξασθαι ἡμῖν βιουόμενος διάφορα παρέλαβε στοιχεῖα, ἐπὶ μὲν τοῦ
πρώτου σχήματος τὸ Α, Β, Γ, ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου τὸ Μ, Ν, Ξ, ἐπὶ
30 δὲ τοῦ τρίτου τὸ Π, Ρ, Σ. οὕτως ἐνταῦθα, ἵνα ἐνδείξηται ἡμῖν ἐπὶ
τῶν αὐτῶν ὅρων τὴν ἐπ' εὐθείας καὶ τὴν δι' ἀδυνάτου δεῖξιν, διὰ τοῦτο
οὐ προσέλαβεν ἔτερον ἔξωθεν ὅρον. καὶ γάρ ἐπειδὴν τὸ αὐτὸν συμπέρασμα
καὶ ἐπ' εὐθείας καὶ δι' ἀδυνάτου δεῖξαι θελήσωμεν, οὐδένα τοῦτον προσ-
λαμβάνομεν ὅρον ἐπὶ τῆς δι' ἀδυνάτου, ἀλλ' οἷς ἔχρησάμενα ἐν τῇ ἐπ' 15

I οὐδενὶ τῷ ᾗ a 2 τὸ α δειχθῆναι ὅτι a 5 τὸ alt. om. R τῷ β a 5.6 ἄρα
τῷ β τὸ α ὑπάρχειν a 6 τῷ β τὸ ᾗ R 7 τῷ α τὸ ᾗ R 8 τὸ alt. om. R
11 τὸ α τῷ β ὑπάρχειν U 13 δι' a 15 τῷ β ὑπάρχειν a 18 τῷ β—καὶ
τὸ α om. U τὸ β—παντί addidi καὶ—παντί om. R α alt. a¹: β a²
ἔστω Ra¹: μεῖζον Ua² 19 post τοῦτο add. τὸ R 20 τῷ prius U: τὸ Ra
21 τὸ alt. om. R 24 τῷ β a 25 εὐλόγιος RUa²: ὀποστητες εὐλογα λέγειν a¹
ἔστι—26 τρόπον RUa²: δ δ' ὑπὲρ ἀριστοτέλους ἡμῖν ἀπόλογήσασθαι πρόκειται, οὕτως ἔχουσιν a¹
27 ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἀναλ. c. 4—6 29 τῷ prius om. U τοῦ δευτέρου δὲ R τὸ
alt. a: om. RU 30 τὸ om. U ante ἐνταῦθα add καὶ Ra 32 οὐ προσέλαβεν a:
οὐκ ἔλαβεν RU ἔτερον om. U: post ἔξωθεν colloc. a

εὐθείας δεῖξει, τοῖς αὐτοῖς χρησόμενα καὶ ἐν τῇ δι’ ἀδυνάτου, τὴν τὰξιν 65· μόνον αὐτὸν ἀμείβοντες· τὸ γάρ ἀντικείμενον τοῦ συμπεράσματος λαζήντες καὶ προσθέντες αὐτῷ μέν τῶν προτάσεων οὗτο τὴν λοιπὴν ἀναιροῦμεν. οἷον ἔστω τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, καὶ κατ’ ἀλγήθειαν συνάξεις 5 τὸ Α παντὶ τῷ Γ. οὗτο μὲν οὖν ἡ ἐπ’ εὐθείας. δι’ ἀδυνάτου δέ, εἰ τις μὴ συγχωρήσει ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Γ, δῆλον ὅτι οὐ παντί· ἐπεὶ οὖν τὸ 20 μὲν Α οὐ παντὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Λ ἄρα οὐ παντὶ τῷ Β· ἀλλ’ ὑπέκειτο παντί· τὸ οὖν φεύδος ἡκολούθησεν, οὐχ ὅτι τὸ Β παντὶ τῷ Γ εἴληπται ὑπάρχον (τοῦτο γάρ ἀληθής ὑπόκειται). ἀλλ’ ὅτι τὸ Α οὐ 10 παντὶ τῷ Γ· φεύδος ἄρα τοῦτο, ἀληθής δὲ τὸ παντί. οὗτος οὖν ἡ δι’ ἀδυνάτου δεῖξις τοῖς αὐτοῖς χρῆται ὅραις τῇ ἐπ’ εὐθείας, ὅταν δὲ ἀμφοτέρων γίνηται ὁ συλλογισμός. διὰ τοῦτο οὖν οὐκ ἤμειψε τοὺς ὅρους. τὸ δὲ ΑΒ διὰ τοῦ ἀδυνάτου λαμβάνει δεικνύμενον οὐχ ὡς προστάσει χρημάτων τῷ ΑΒ καὶ ταύτην ἀποδεῖξαι βιουλόμενος διὰ τοῦ ἀδυνάτου ἀλλ’ ὡς προ- 25 15 βιλήματι χρώμενος. λέγω οὖν ὅτι τὸ μὲν ὑπάρχειν τὸ Α τῷ Β οὐ παντὶ λέγει ὑπάρχειν ἀλλὰ τινί· τὰς γάρ ὑπαρχούσας ὁ Ἀριστοτέλης ἰσοδύναμεῖν τοῖς μερικαῖς φησι. τὸ δὲ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν λαμβάνει οὐχ ὡς ἐλάττονα πρότασιν ἀλλ’ ὡς μείζονα, ἵνα νοήσωμεν αὐτὴν ἀνωθεν μετατιθεμένην· ἀπλῶς γάρ μόνου παραδείγματος ἔνεκεν τῇ ληφθείσῃ ἐχρήσατο 20 προτάσει. οὐ μὴν ἵνα καὶ τὴν αὐτὴν αὐτῇ μεινή τὰξιν φυλάττουσα. ἀλλ’, ὡς εἶπον, ἵνα νοήσωμεν αὐτὴν μετατιθεμένην. οὐ γάρ ἡν εἰκὼς τὸν Ἀριστο- 30 τέλη πρῶτον καὶ μόνον τὰς μεθόδους τὰς λογικὰς παραδεδωκότα τηλικοῦτον ἀμφοτέρειν ἀμφότημα, ὀλλ. Ὡπέρ εἶπον, μόνου ὑποδείγματος ἔνεκεν οὗτος ἔλαβε τὰς προτάσεις· ἐπεὶ πολλάκις καὶ ἐν στοιχείον ἀντὶ προτάσεως παρα- 25 λαμβάνει, ὡς εἴπομεν ἔμπροσθεν.

I ἐν τοῖς R: ἐπὶ τῆς α 3 προστιθέντες α ἀναιροῦμεν—δ οὖν ομ. R δεῖκνυμεν α¹ post ἀναιροῦκεν add. ως ὁ τοῦ συμπεράσματος πρότερον ἀληθῶς εἴγεν Uα²: ομ. α¹ 4 καὶ α: ομ. U συνάξεις κατ’ ἀλγήθειαν α 6 συγχωρήσεις, ομ. δτι a 8 γοῦν Ra 11 ὥραις γρῆται α 12 γίγνηται U: γένηται α 14 τῷ ἀβ R¹: τῇ ἀβ α²: αὐτῇ α¹ 15 τὸ μὲν ἡ ὑπάρχει τῷ β α¹ οὐ—16 γάρ (δὲ R) ὑπαρχούσας R¹α²: καὶ πρὸς διορισμὸν οὐ προστιθεῖς, οὐ παντὶ διδώσι νοεῖν. τὰς γάρ ὑπροσδιορίστους α¹ (post ὑπροσδιορίστους add. Σχήμιον εἰς τὸ αὐτό. οὐκ οἰδα ποῦ τοῦτο φησιν. τὰς ὑπροσδιορίστους οὐδα λέγειν αὐτὸν ταῖς μερικαῖς ἰσοδύναμειν α²) 17 φησι ταῖς μερικαῖς α¹ φησι] Περὶ ἔργ. c. 7 p. 17b 29 sq. τὸ δὲ—21 μετατιθεμένην (μετατιθεμένη Uα²) R¹α²: ἐπεὶ τὸ μὲν β τῷ γ ὑπάρχει παντί. τὸ δὲ α τῷ γ τινί, ἀντικειμένως δῆλοντί τῷ συμπεράσματι, συνάγει ἐν τρίτῳ σχήματι, τὸ α τινὶ τῷ β ὑπάρχειν. ὑπέκειτο δὲ οὐδενί. ἡκολούθησε δὲ τὸ ἀδύνατον, οὐ διὰ τὴν β ἐλάττονα πρότασιν ἀληθῆ οὖσαν ἀλλὰ διὰ τὴν αὐτὴν φεύδος ὑποτεθεῖσαν α¹ 18 νοήσουμεν Uα² 21, 22 ἀριστοτέλην α² 22 τὰς λογικὰς μεθόδους Ra¹ 23 ἀμφότημα ἀμφοτέρειν Ra¹ ἀλλ—25 ἔμπροσθεν R¹α²: ως οἱ ἔξιγγηται ὑπενήσαν τὸ τὰς ὑπροσδιορίστους προτάσεις ἰσοδύναμειν ταῖς μερικαῖς μὴ λογισάμενοι. ἀλλ’ ἡμεῖς ως εἰκὼς τὴν ὑπέρ τοῦ φιλοσόφου ἀπολογίαν ποιησάμενοι, ἐπὶ τὰ ἔξης μετάσωμεν α¹ 23 Ὡπέρ R 24 ἀντὶ προτάσεων R 25 ἔμπροσθεν] p. 163, 18

p. 87a5 Οὗτω μὲν οὖν ληφθέντιαν δεικτικὴ ἡ στερητικὴ ἀν εἰη 65·
ἀπόδειξις.

Δεικτικὴ, τουτέστιν ἐπ' εὐθείας ἡ ἀποφατικὴ ἀπόδειξις γίνεται

p. 87a7 Εἰ δέοι δεῖται διτο τὸ Α τῷ Β οὐχ ὑπάρχει.

5 Σκοπεῖ διτο οὐ τὸ συμπέρασμα τοῦ ἐπ' εὐθείας συλλογισμοῦ προτίθεται
καὶ δι' ἀδύνατου δεῖται ἀλλὰ τὴν μείζονα πρότασιν τοῦ συλλογισμοῦ ἀπο-
φατικὴν οὖσαν, ὅπερ ἥδη εἴπομεν.

p. 87a7 Ληπτέον ὑπάρχειν.

Σημείωσαι πάλιν διτο οὐκ εἰπε παντὶ ἦ τινὶ ἀλλ' ἀπλῶς ὑπάρχειν.⁴⁰
10 ισμεν δὲ διτο τὰς ἀπλῶς ὑπαρχούσας προτάσεις ἴσοδυναμεῖν ταῖς μερικαῖς
φησιν ὁ Ἀριστοτέλης. εἴτα ἐπισυνάπτει ταύτη τὴν ΒΓ πρότασιν καθόλου
καταφατικὴν οὖσαν. καὶ δοκεῖ μὲν ὡς ἐλάττονα λαμβάνειν τὴν ΒΓ, ὡς
εἰπον δὲ ἥδη, δεῖται ταύτην μὴ ὡς ἔχει θέσεως ἀκούειν ἀλλ' ὑπερβιβάζειν
καὶ ἀνωτέρω τιθέναι.

15 p. 87a9 Τοῦτο δ' ἔστω γνώριμον καὶ ὄμοιογούμενον διτο ἀδύνατον.

Οὐχ ὑπόθεσιν ἀπλῶς λαμβάνει ἀναπόδεικτον ἀλλ' ὑπ' αὐτῆς τῆς ἐναρ-⁴⁵
γείας τὸ πιστὸν ἔχουσαν. εἰ γάρ ἐπὶ δρων τις, ὥσπερ ἡμεῖς ἐποιήσαμεν,
ἐκπλήσσει τὸν συλλογισμόν, εύρήσει τὸ ἀδύνατον τοῦ συμπεράσματος. δυνατὸν
μὲν γάρ ἐκ ψευδῶν προτάσεων ἀληθές τι συλλογίσασθαι, ἀλλ' οὐκ ἀεί·
20 διόπερ καὶ οὕτως εἰπε· τοῦτο δ' ἔστω γνώριμον καὶ ὄμοιογούμενον
διτο ἀδύνατον. εἰ γάρ καὶ ἀληθές τι ἐκ ψευδῶν συνάγοιτο, ἀλλ' οὐ διὰ
τὰς προτάσεις ἀλλὰ διὰ τὴν φύσιν τῶν ἀκριων δρων· εἰ δὲ τὸ συμπέρασμα
διὰ τὰς προτάσεις συνάγοιτο, ἐκ ψευδῶν τε ψευδὲς καὶ ἐξ ἀληθῶν ἀληθὲς
πάντως ἀν συνάγοιτο.

25 p. 87a12 Οἱ μὲν οὖν δροι ὄμοιώς τάττονται.

'Ἐκθέμενος τόν τε ἐπ' εὐθείας συλλογισμὸν καὶ τὸν δι' ἀδυνάτου
βούλεται λοιπὸν εἰπεῖν τί τε κοινὸν ἔχουσι καὶ τί διάφορον. ὄμοιώς
δέ φησι τάττεσθαι τοὺς δρους.

3 δεικτικὴ om. a 4 lemma om. a 7 post οὖσαν add. καθόλου, μερικὴν κατα-
φατικὴν συνάγει a 8 post ληπτέον add. δ' a 9 post παντὶ add. ὑπάρχειν a
10 γάρ a ἀπλῶς ὑπαρχούσας Ra: ἀριστούς U 11 ὁ ἀριστοτέλης φησί a 12 ὡς alt. om. Ua² 13 δὲ ἥδη R: τῆδε Ua² 14 τιθέναι a¹ 14 τιθέναι R: ταύτη εἰ Ua² 15 διτο] καὶ R 16. 17 ἐναργείας scripsi: ἐνεργείας libri
15 τις a: τε RU 18 ἐκτείθει U: ἐκτίθοιτο a 19 εὑρήσει a: εὑρίσκει RU
20 ἔστω Ra: ὡς U 21 εἰ γάρ a: ἀλλ' εἰ RU 20 συνάγεται Ra 23 τε U: τὸ
Ra 24 πάντες post ψευδὲς add. συναγθήσεται a 25 ante ἀληθὲς add. τὸ Ra 26 εἰπὼν Ra

p. 87^a 12 Διαφέρει δὲ τὸ ὄποτερα ἂν ἡ γνωριμωτέρα ἢ πρότασις. 66r

Προτάσεις ἀποφατικὰς καλεῖ αὐτό τε τὸ ἀποφατικὸν συμπέρασμα καὶ τὴν ἀποφατικὴν πρότασιν. Διαφέρει οὖν, φησύν, ὃ ἐπ’ εὐθείας τοῦ δι’ ἀδυνάτου κατὰ τὰς ἀποφατικὰς ταύτας προτάσεις. εἰ μὲν γάρ τὸ συμ- 5 πέρασμα γνωριμώτερον εἴη τῆς προτάσεως, γίνεται ὃ δι’ ἀδυνάτου συλλογισμὸς ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα συνάγων· εἰ δὲ ἡ πρότασις γνωριμωτέρα εἴη τοῦ συμπεράσματος, γίνεται ὃ ἐπ’ εὐθείας ἐκ τῶν προτέρων τὰ ὑστέρα συλλογιζόμενος.

p. 87^a 16 "Οταν δὲ ἡ ἐν τῷ συλλογισμῷ, ἡ ἀποδεικτική.

10 Τουτέστιν ὅταν ἡ ἐν τῷ συλλογισμῷ λαμβανομένη πρότασις γνω- 10 ριμωτέρα ἡ τοῦ συμπεράσματος, δεικτικὴ γίνεται ἡ δεῖξις, τουτέστιν ἐπ’ εὐθείας, ὡς αὐτόθεν δὲ προτίθεται δεικνύουσα, τῆς δι’ ἀδυνάτου τῇ ἀναιρέσει τοῦ ἀντικειμένου τούτῳ συλλογιζομένης.

p. 87^a 17 Φύσει δὲ προτέρα ἡ ὅτι τὸ Α τῷ Β ἡ ὅτι τὸ Α τῷ Γ· 15 πρότερα γάρ ἔστι τοῦ συμπεράσματος τὰ ἐξ ὧν τὸ συμπέρασμα.

Εἰπὼν τάνι διαφέρουσιν ἀλλήλων, συγχρίνει λοιπὸν πρὸς ἀλλήλας τὰς δεῖξεις, καὶ δείκνυσιν ὅτι ἡ ἐπ’ εὐθείας κρείττων τῆς δι’ ἀδυνάτου ἀτέ ἐκ τῶν προτέρων τὰ ὑστέρα συλλογιζομένη, ἐκείνης ἐναντίως ἐχούσης καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα συλλογιζομένης, ὡς ἔχουσιν αἱ τεκμηριώδεις 20 καλούμεναι δεῖξεις ἐκ τῶν αἰτιατῶν τὰ αἰτια κατασκευάζουσαι, τῆς κατὰ φύσιν ἀποδείξεως ἀνάπαλιν ἐχούσης, ἐκ τῶν αἰτίων συλλογιζομένης τὰ 25 αἰτιατά.

p. 87^a 20 Οὐ γάρ εἰ συμβαίνει ἀναιρεῖσθαι τι, τοῦτο συμπέρασμά ἔστιν, ἐκεῖνα δὲ ἐξ ὧν.

25 "Ινα μή τις εἶπῃ, ὅτι καὶ ἡ δι’ ἀδυνάτου ἐκ τῶν προτέρων τὰ ὑστέρα συλλογίζεται, ἐν τῷ λέγειν 'εἰ τὸ ΑΒ, καὶ τὸ ΑΓ· ἀλλὰ μὴν τὸ ΑΓ' φεῦδος· καὶ τὸ ΑΒ ἄρα φεῦδος' (ἔλαβε γάρ ἐν τῇ ἀναιρέσει πρότασιν μὲν τὸ ΑΓ', συμπέρασμα δὲ τὸ ΑΒ), φησὶν οὖν 'οὐκ εἴ τι συναναιρεῖ τι ἔσωται, αὐτὸ 30 μὲν ἔστιν ἐκείνου πρότασις, ἐκεῖνο δὲ τούτου συμπέρασμα, ἀλλ' ἥγονται τοις δὲ τοῖς οὐκ ἔστι'. τῶν γάρ προτάσεων, φησίν, ἡ μὲν ἔστι μείζων ἡ δὲ ἐλάττων· οὐκ ἔχουσι δὲ οὗτοι πρὸς ἀλληλα ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς συλλο-

I ἔξιν εἶη U 4 post ἀδυνάτου add. τοῦ U προτάσεις ταύτας a 5 εἶη a
cf. vs. 7; ἡ RU πρότερας R 12 κύνθι Ra 14 ἡ om. a
15 τὰ Rua (D): om. Arist. τὸ συμπέρασμα Ua Arist.: αἱ προτάσεις R
19 πρῶτα Ra 22 αἰτια R 26 post ἐν add. γάρ U 28 τι alt. om. Ra
31 οὐκέτι U

γισμοῖς τὸ ἡγούμενον καὶ τὸ ἐπόμενον· οὐδέτερον γάρ αὐτῶν οὔτε μείζονα 66^r
πρότασιν οὕτ' ἐλάττονα ἔστιν εἰπεῖν. πολλῷ δὲ οὖν πλέον [οὐδὲ] τὸ ἡγούμενον
εἴη ἀν πρότασις συλλογισμοῦ. τοῦτο δὲ οὐκ ἔστι συλλογισμός, εἰ γε ἐκ
μιᾶς προτάσεως συλλογισμὸς οὐ γίνεται.

30

5 p. 87a22 Ἀλλὰ τὸ μὲν ἔξ οὐ συλλογισμός ἔστιν ὃ ἀν οὗτως ἔχη
ῶστε τῇ δλον πρὸς μέρος τῇ μέρος πρὸς δλον ἔχειν.

Τὸ ἔξ οὐ, τοῦτ' ἔστιν αἱ προτάσεις. προτάσεις οὖν ἐν συλλογισμῷ
ἐκεῖναι εἰσιν, ὅν τὴν μείζων δλον τί ἔστιν, ἢ δὲ ἐλάττων μόριον αὐτῆς.
καὶ διτὶ μὲν ἀμφοτέρων καταφατικῶν οὐσῶν τῶν προτάσεων ἡ μὲν μείζων
10 δλον τί ἔστιν, ἢ δὲ ἐλάττων μόριον ταύτης, σαφές· δεὶ γάρ τὸ κατηγορού-
μενον ἐπὶ πλέον ἔστι τοῦ ὑποκειμένου καὶ περιέχει αὐτό. ἀλλὰ καὶ ἀπο-
φατικῆς οὖσης τῆς μείζονος ὁ αὐτὸς λόγος· ἔξισά·ει γάρ τότε ὁ μέσος
δρος πρὸς τὸν μείζονα, εἰ γε ἀντιστρέψει πρὸς ἕαυτὴν ἡ καθόλου ἀποφα-
τική. ὥστε εἰ ὁ μέσος τοῦ ἐλάττονος ἐπὶ πλέον, ὕσος δὲ τὸ ἐν ταύταις ἀπό-
15 φασις ὥν ὁ μείζων δρος τῷ μέσῳ κατὰ τὴν ἀντιστροφήν, ἐπὶ πλέον ἄρα ἡ
μείζων πρότασις. ἔνιοι δὲ καθολικώτερον * * * τῆς ἐλάττονος, ἐν τῇ καὶ ὁ
μείζων μερικώτερός ἔστιν.

p. 87a24 Αἱ δὲ τὸ ΑΓ' καὶ ΑΒ προτάσεις οὐκ ἔχουσιν οὗτω πρὸς 40
ἀλλήλας.

20 Τουτέστι τὸ ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς συλλογισμοῖς ἡγούμενον καὶ ἐπόμενον.
προτάσεις δὲ εἶπεν ἀντὶ τοῦ 'ἀποφάσεις'. οὐκ ἔχουσιν οὖν, φησίν,
οὗτως τὸ ἡγούμενον καὶ τὸ ἐπόμενον ὥστε τὸ μὲν εἶναι καθολικώτερον καὶ
πρότερον, τὸ δὲ μερικώτερον καὶ ὥστερον.

p. 87a25 Εἰ οὖν ἡ ἐκ γνωριμωτέρων καὶ προτέρων κρείττων, εἰσὶ
25 δ' ἀμφότεραι μὲν ἐκ τοῦ μὴ εἰναί τι πισταί, ἀλλ' ἡ μὲν ἐκ προ-
τέρου ἡ δ' ἔξ οὐστέρου, βελτίων ἀπλῶς ἀν εἴη τῇς εἰς τὸ ἀδύ-
νατον ἡ στερητικὴ ἀπόδειξις.

Αὐτὸς λοιπὸν συμπεραίνεται τὸ προκείμενον. καὶ φησὶν δτι, εἰ καὶ ἡ
ἐπ' εὐθείας καὶ ἡ δι' ἀδυνάτου διά τινος ἀποφάσεως πιστοῦνται δ βούλονται
30 πιστώσασθαι (ἢ τε γάρ ἐπ' εὐθείας τῷ λαβεῖν μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχειν τὸ Α
ἔδειξεν δτι οὐδὲ τῷ Γ ὑπάρχει τὸ Α· δμοίως καὶ ἡ δι' ἀδυνάτου τῷ δεῖξαι

2 οὐδὲ delevi 3 οὐκ om. Ra 5 ὁ om. a 6 μέρος alt. Ua Arist.: δλον R
9 τῷ om. R 10 αὐτῆς a 14. 15 ἐν—δὸν RUA²: om. a¹: fort. ἐν ταῖς ἀποφάσεις
16 καθολικώτεροι Ua²: καθολικωτέραν a¹ lac. indicavit; supple velut τῇ μείζονά φασι
καθολικωτέραν 16. 17 τῆς—μερικώτερός RUA²: τῆς μείζονός φασι τὴν ἐλάττονα, εἰ καὶ
ἡ μείζων μερικωτέρα a¹ 18 ἡ—σῆ a 20 τοῖς συλλογισμοῖς τοῖς ὑποθετικοῖς U
21 ἀποφάνσεις U 23 post μερικώτερον add. ὅν τε a 25 ἀμφότερα R
μὲν prius Ua (n p): om. R Arist. 26 ἀπλῶς om. R 26. 27 post ἀδύνατον add.
ἀγόρης U 28 συμπεραίνει a 30 ὑπάρχον U 31 ὑπάρχειν R

ὅτι οὐχ ὑπάρχει τὸ Λ τῷ Β), εἰ σὸν ἔκατέρα μὲν διά τινος ἀναιρέσεως 50
τὸ πιστὸν ἔχει, ἀλλὰ ἡ μὲν ἐπ' εὐθείας ἐκ τοῦ προτέρου τὸ ὄντερον, ἡ δὲ δι'
ἀδυνάτου ἐκ τοῦ ὄντερου τὸ πρότερον, κρείττων ἀν εἴη δῆλον ὅτι ἡ ἐπ' εὐθείας
τῆς δὲ ἀδυνάτου, εἰ δὲ ἡ ἀποφατικὴ ἀπόδειξις ἐπ' εὐθείας κρείττων τῆς
δὲ ἀδυνάτου, τῆς δὲ ἀποφατικῆς ἡ καταφατικὴ κρείττων, πολλῷ δήπου
πλέον καὶ τῆς δὲ ἀδυνάτου ἡ καταφατικὴ ἐπ' εὐθείας κρείττων ἀν εἴη. |

p. 87a31 Ἀκριβεστέρα δὲ ἐπιστήμη ἐπιστήμης καὶ προτέρα ἡ τε 66·
τοῦ ὅτι καὶ διότι ἡ αὐτῆ.

Καὶ διὰ τούτων πάλιν θεωρήματα πλείστα ἡμῖν παραδίδουσι χρήσιμα
10 τὴν περὶ ἀποδείξεως θεωρία, καὶ πρότερον γε ποίᾳ ἐπιστήμῃ ἀκριβεστέρα
ἐστὶ ποίας. φησὶν οὖν ὅτι πολλαχῶς ἐπιστήμη ἐπιστήμης ἀκριβεστέρα
είναι λέγεται, καὶ πρῶτον μὲν ἡ τὸ ὅτι καὶ τὸ διότι ἐπισταμένη τῆς τὸ
ὅτι μόνον γνωσκούστης ἀκριβεστέρα. οἷον [ὕτι] ἡ εἰδοῦσα, ὅτι διὰ τὴν ἐπι- 5
πρόσθησιν τῆς σελήνης ἐκλείπει ἡ ήλιος, ὅταν γένηται αὐτῷ κατὰ κάθετον.
15 καὶ ὅτι πᾶλιν ἡ σελήνη ἐκλείπει εἰς τὴν σκιὰν τῆς γῆς ἐμπίπτουσα, ἀκρι-
βεστέρα ἐστὶν ἐπιστήμη τῆς εἰδούσας, ὅτι ἡ σελήνη σφαιροειδῆς ἐστι, διὰ
τὸ τοιωδὲ φωτίζεσθαι. αἱ μὲν γάρ πρότεραι καὶ τὸ ὅτι ἵσασι καὶ τὸ διότι·
αὕτη δὲ δύο ἐκ τούτου (τὸ) ὅτι μόνον [σφαιροειδῆς] οἰδεν, ἀπό τινων συμπτω-
μάτων τεκμαριμένη. οὐ γάρ αὔτιον τοῦ σφαιρικοῦ σχήματος οἱ φωτισμοί, 10
20 παρακολούθημα μέντοι αὐτοῦ μόνον· αὔτιον δὲ τοῦ σφαιροειδῆ εἶναι τὴν
σελήνην τὸ τῆς πέμπτης είναι οὐσίας ἡ ἀδιπν τογὴν εἶναι ἡ τι τοιωδῶν
ἔτερον. ὥστε μόνον τοῦ ὅτι ἐστὶν ἡ τοιαύτη ἐπιστήμη. καὶ αἱ μὲν ἐκ
τῶν προτέρων τὰ ὄντερα ἵσασιν· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ τοῦ διότι γνῶσις· ἡ δὲ
ἐκ τῶν ὄντερων τὰ πρῶτα. εἰς μὲν οὖν τρόπος ἀκριβεστέρας ἐπιστήμης
25 οὗτος.

p. 87a32 Ἄλλὰ μὴ γωρίς τοῦ ὅτι τῆς τοῦ διότι.

‘Τιπερβατῶς ἀναγνωστέον ἀλλὰ μὴ τοῦ ὅτι γωρίς τῆς τοῦ διότι· 15
ἡ γάρ τὸ ὅτι μόνον εἰδὼς γωρίς τοῦ διότι οὐκ ἀκριβῶς οἶδε.

p. 87a33 Καὶ ἡ μὴ καθ' ὑποκειμένου τῆς καθ' ὑποκειμένου, οἷον
30 ἀριθμητικὴ ἀρμονικῆς.

Δεύτερος τρόπος καθ' ὃν ἐπιστήμη ἐπιστήμης ἐστὶν ἀκριβεστέρα.

2 τῶν προτέρων τὰ ὄντερα α 66 om. a 3 τῶν ὄντερων τὰ πρότερα a
5 post ἀποφατικῆς add. καὶ U 7 ἐπιστήμη om. a 8 post ἡ αὐτῇ add. ἀλλὰ
— διότι ut vs. 26 RU 9 ἡμῖν πλείω a 10, 11 ποίας ἐστὶν ἀκριβεστέρα a
13 ὅτι primum a: διότι RU 18 τούτου a: τούτων RU 19 τὸ addidi, σφαιροειδῆς
delevi post σφαιροειδῆς add. ἐστιν ἡ σελήνη a 18, 19 post συμπτωμάτων add.
τοῦτο a 19 τεκμηραμένη R 20, 21 τὴν σελήνην σφαιροειδῆ εἶναι a 27 ante
ὑπερβατῶς add. τοῦτο a post ἀναγνωστέον add. γωρίς τῆς τοῦ διότι Ua γωρίς—
διότι om. U 28 post γωρίς add. τῆς U 31 post τρόπος add. οὗτος a

καθ' ὑποκειμένου δὲ οὐ λέγει τὸ καθόλου· οὗτῳ γάρ συνέβαινε τούναν· 66ν τίνοι εἰναι· οὐ γάρ βούλεται τῆς περὶ τῶν καθόλου ἐπιστήμης ἀκριβεστέραν 20 εἶναι τὴν τῶν μερικῶν καὶ καθ' ἔκαστα. νῦν δὲ μὴ καθ' ὑποκειμένου φησίν, ως διὰ τῶν παραδεξειγμένων ἐδήλωσε, τὰ νοητὰ καὶ ἄυλα, καθ' 5 ὑποκειμένου δὲ τὰ αἰσθητὰ καὶ ὄλικά· κρείττων οὖν, φησίν, ἡ περὶ τὰ ἄυλα καὶ νοητὰ καταγινομένη τῆς περὶ τὰ ὄλικά καὶ αἰσθητὰ καταγινομένης· διὰ τοῦτο ἀριθμητικὴ κρείττων καὶ ἀκριβεστέρα ἀρμονικῆς· ἡ μὲν 25 γάρ αὐτοὺς καθ' αὐτοὺς τοὺς λόγους τῶν ἀριθμῶν ἐπισκέπτεται, ἡ δὲ τοὺς ἐν ταῖς χορδαῖς. ὅμοιώς γεωμετρία ἀκριβεστέρα ὑπικῆς, διτὶ ἡ μὲν τὰ 20 συμβαίνοντα αὐτοῖς καθ' αὐτὰ τοῖς σχήμασι καὶ ταῖς γραμμαῖς ὅνευ πάσης ὄλης ἐπισκοπεῖ, ὑπικὴ δὲ τὰ συμβαίνοντα ταῖς ὕψεσι τοίως ἡ τοίως σχηματιζομέναις.

p. 87a34 Καὶ ἡ ἐξ ἐλαττόνων τῆς ἐκ προσθέσεως, οἷον γεωμετρίας ἀριθμητικῆς.

15 Τρίτος οὗτος τρόπος καθ' ὃν ἐπιστήμη ἐπιστήμης ἐστὶν ἀκριβεστέρα. ἡ γάρ περὶ ἀπλούστερα, φησίν, ἔχουσα τῆς περὶ τὰ συνθετώτερα ἐχούστης 20 ἀκριβεστέρα· ταῦτα γάρ φησιν ἐκ προσθέσεως. οἷον τὰ Ηεοδοσίου σφαιρικὰ ἀκριβεστέρα ἐστὶν ἐπιστήμη τῆς τῶν Αὐτολύκου περὶ κινουμένης σφαιρᾶς· ὁ μὲν γάρ ἀπλῶς τὰ συμβαίνοντα τῇ σφαιρᾳ σκοπεῖ, μὴ προσ- 25 20 λογιζόμενος εἴτε κινεῖται εἴτε μή· ὁ δὲ Αὐτολύκος τὰ τῇ κινουμένῃ σφαιρᾳ συμβαίνοντα θεωρεῖ· ἀεὶ δὲ αἱ προσθήκαι ἐν ταῖς ἐπιστήμαις μερικώτερα τὰ πράγματα ἐργάζονται καὶ διὰ τοῦτο ἥττον ἀκριβεστέρα. ὅμοιώς τὰ Αὐτολύκου περὶ κινουμένης σφαιρᾶς ἀκριβεστέρᾳ ἐστιν ἀστρονομίας· ἦδε 25 γάρ λοιπὸν μετὰ ὄλης τὴν θεωρίαν τῆς κινουμένης σφαιρᾶς ποιεῖται· τῇδε γάρ τὴν κινουμένην θεωρεῖ, λέγω δὴ τὴν οὐρανίαν. διὸ δὴ καὶ τοῦ ἀκρι- 30 35 βοῦς λείπεται· πάντα γοῦν τὰ ἐν ἀστρονομίᾳ δεικνύμενα οὐ τὴν ἐσχάτην ἀκριβειαν ἐπαγγέλλεται ἀλλὰ τὸ ἐγγύς. οἷον λέγουσιν ἀφεστηκέναι τὸν ἥλιον τῆς σελήνης, δισον ἡ σελήνη τῆς γῆς ἀφέστηκε, μετ' οὐδὲν ἡ ὄκτωκαιδεκα- πλάσιον ἐλαττον δὲ ἡ εἰκοσαπλάσιον· ἀγαπητὸν γάρ ἐν τούτοις τὸ ἐγγύς 40 45 τῆς ἀκριβείας ἐλθεῖν. καὶ ἐπὶ πάντων τῶν δεικνυμένων ἐν ἀστρονομίᾳ ὁ αὐτὸς λόγος. ὥστε τὰ Ηεοδοσίου σφαιρικὰ οὐχ ὡς στοιχεῖα προσλαμβάνονται ἀστρο-

1 τὸν α post καθόλου add. ὡς ἐν ταῖς κατηγορίαις παρέδωκεν α 2 εἶναι RU: λέγειν οὐ βούλεται α 4 τὰ ἄυλα καὶ νοητά α 4. 5 καθ' ὑποκειμένου α¹: ὑποκείμενα RU^{a2} 5 τὰ alt. om. R 6 τὰ om. R 8 ἐπισκέπτεται post τοὺς λόγους colloc. R: ἐπισκέψεται, sed ante τοὺς λόγους a 10 αὐτοῖς—σχήμασι om. R αὐτὰ scripsi: αὐτοῖς Ua 11 τοιῶδες ἡ τοιῶδε R: τοιῶδε a cf. p. 303,3 13.14. lemma om. R 15 ὅδε α 18 τῆς deleverim 19.20 προσαλογιζόμενος Ra 22 ποιοῦσι a τὰ alt. RU: ἡ a 23 ἀστρονομία R ἡδη a² 24 post μετὰ add. τῆς a 27 τὸ RU: τὴν a 28 τῆς σελήνης—ἀφέστηκε] οὐχ οὕτως ὁ ἀρίσταρχος μαθηματικῶν ἄριστε ἀποδεικνυσιν, ἀλλὰ τὸ ἀπόστημα ὃ ἀπέγει τὸ ἥλιος ἀπὸ τῆς γῆς τοῦ ἀποστήματος οὐ ἀπέγει ἡ σελήνη ἀπὸ τῆς γῆς a² ἀφέστηκε τῆς γῆς a¹ μετ' οὐ post μὲν add. ἐστιν a² 28. 29 ὄκτωκαιδεκαπλάσιον R 30 ἀληθείας a 31 post σφαιρικά add. πρὸς τὰ περὶ κινουμένης σφαιρᾶς αὐτολύκου a προσλαμβάνονται α: προλαμβάνονται RU

νομίας, ἀλλ' ὡς ἀρχαὶ καὶ αἴτια τῶν ἐν ἀστρονομίᾳ ἀποδεικνυένων· δι' 66¹ αὐτῶν γάρ τῶν αἰτίων ἔκεινα ἀποδείκνυνται· καὶ ὅν λόγον ἔχει ἀριθμητικὴν πρὸς ἀρμονικὴν καὶ γεωμετρία πρὸς ὄπτικήν, τοῦτον ἔχει τὸν λόγον τὰ Θεοῦσιν σφαιρικὰ πρὸς τὰ περὶ κινουμένης σφαιράς καὶ ταῦτα πρὸς ἀστρονομίαν· διὸ γάρ αἱ ἀνωτέρω ἐπιστῆμαι αἴτιαι τῶν ὑποκάτω.

p. 87 a 35 Λέγω δὲ ἐκ προσθέσεως, οἷον μονάς οὐσία ἀθετος,
στιγμὴ δὲ οὐσία θετός· ταύτην ἐκ προσθέσεως.

Ἐπειδὴ τῆς ἐξ ἐλαττόνων καὶ τῆς ἐκ προσθέσεως παραδείγματα εἰπεν ἀριθμητικὴν καὶ γεωμετρίαν, ἀριθμητικὴν μὲν ὡς ἀπλουστέραν, γεω-
10 μετρίαν δὲ ὡς συνθετώτεραν, πῶς ταῦτα οὖτας ἔχει, διὰ τούτων προσθέμηκεν.
εἰπόν τοι δὲ λέγω δὲ ἐκ προσθέσεως πρότερον πῶς ἡ ἀριθμητικὴ ἀπλου-
στέρα λέγει, εἴτα λοιπὸν πῶς καὶ ἡ γεωμετρία ἐκ προσθέσεως. φησὶν οὖν τοι
διε τὴ μὲν ἀριθμητικὴ ἀρχαὶ ἀπλουστέραις γρῆται. γρῆται γάρ ὁ ἀριθμη-
τικὸς τῇ μονάδι ὡς ἀρχῇ· γρῆται δὲ καὶ ὁ γεωμέτρης τῷ σημείῳ καὶ
15 αὐτῷ μονάδι τινὶ ὅντι. ἀλλ' ὁ μὲν ἀριθμητικὸς ἀπλουστάτην λαμβάνει τὴν
μονάδα· ὁ δὲ γεωμέτρης λαμβάνει μονάδα κειμένην που. ἀπλούστερον δὲ
τὸ ἀπλῶς μονάδα λαβεῖν τοῦ μονάδα κειμένην λαβεῖν. τὸ | δὲ εἰπεῖν 67²
μονάδα ἀθετον οὐ κατὰ πρόσθετον ἔχει τὸ ἀθετον, ὡς ἄν τις ὑπονοήσῃ·
οὐ γάρ ὥσπερ ἐπὶ τοῦ εἰπεῖν μονάδα θετὸν πρόσθετος τὸ θετόν, οὐτως
20 καὶ ἐπὶ τοῦ εἰπεῖν μονάδα ἀθετον πρόσθετος τὸ ἀθετον· οὐδὲν γάρ ἔτερόν
ἔστι τὸ ἀθετον ἡ στέρησίς τις καὶ ἀπόφασις, οὐ μὴν θέσις τις. ἐπειδὴ
δὲ εἰπόν τοι δὲ ἐκ προσθέσεως πρότερον τῆς ἄνευ προσθέσεως ἔθηκε
παράδειγμα εἰπόν τοιν μονάδα οὐσία ἀθετος, εἴτα ἐκ δευτέρου τῆς ἐκ προσθέσεως εἰπόν τοιν στιγμὴ δὲ οὐσία θετός, διὰ τὸ μὴ πλανηθῆναι τινας
25 προσθέμηκε ταύτην ἐκ προσθέσεως, τουτέστι τὴν στιγμὴν φημι ἐκ προσ-
θέσεως. οὐσίαν δὲ εἰπε τὴν μονάδα κατὰ τοὺς Πυθαγορείους, περὶ ὧν
πολλάκις ήμεν εἰρηται, διε τοιν βιολικῶν τὰ εἰδή, καὶ τὰς τῶν πραγμάτων
φύσεις καὶ οὐσίας διὰ τῶν ἀριθμῶν ἐσήμανον.

1 αἴτιαι II 2 ἀποδείκνυται Ra 2. 3. γεωμετρία—ὄπτικὴ—ἀριθμητικὴ—ἀρμονι-
κὴν U 3 τὸν λόγον ἔχει a 4 τὰ scripsi: tò libri 5 αἴτια R 6 δὴ a
9. 10 ἀριθμητικὴν καὶ—συνθετώτεραν α: γεωμετρίαν καὶ (καὶ οὐ. R) ἀριθμητικὴν, γεωμετρίαν
μὲν ὡς συνθετώτεραν, ἀριθμητικὴν δὲ ὡς ἀπλουστέραν RU 11 δὲ prius om. U: γάρ a
δὴ alt. l. a 11. 12 ἀπλουστέρα ἡ ἀριθμητικὴ U 12 ἡ om. R 16 post μονάδα
prius add. ἡν καὶ ὀνομάζει ἀθετον α μονάδα λαμβάνει U post μονάδα alt. add.
ἡτοι στιγμὴν a post που add. ἡν καὶ ὀνομάζει θετήν a 18 ὑπονοήση U: ὑπονοή-
σειν a 19 θετήν pr. l. a 20. 21 ἔτερόν ἔστι RUa²: προστίθησι a¹ 21 ἡ om. a¹
τις prius scripsi: τινος RUa²: οὐ a¹ οὐ—τις RUa²: ἀλλ' οὐ θέσις a¹ 22 δὲ prius
om. U: γάρ a δὴ alt. l. a προσθέμηκε a 24 post εἰπόν add. παράδειγμα a
25 post προσθέμηκε add. τὸ a τουτέστι τὴν RU¹: τουτέστιν, ἔτι τὴν θετήν a 25. 26 post
προσθέσεως add. καὶ οὐ τὴν ἀθετον μονάδα a 26 εἰπόν R 27 συμβεβηκές a
28 ἐσήμανεν a

p. 87^a38 Μία δὲ ἐπιστήμη ἔστιν ἡ ἑνὸς γένους, ὅσα ἔκ τῶν 67^c
πρώτων σύγκειται καὶ μέρη ἔστιν ἡ πάθη τούτων καθ' αὐτά. 10

'Ἐπὶ ἔτερον θεώρημα μεταβέβηκε, τίς ποτέ ἔστι μία ἐπιστήμη. δόξεις
γάρ ἂν τισιν εἴδει μὴ οὖσα μία μία εἶναι τῷ γένει, οἷον ἀριθμητικὴ καὶ
5 ἀρμονικὴ· γεωμετρία δὲ καὶ στερεομετρία μὴ οὖσης διαφορᾶς δόξαιεν ἀν
τίσις διάφοροι εἶναι· δημοίως δὲ πτυχὴ καὶ γεωμετρία. διὰ τοῦτο οὖν
παραδίδωσιν ἡμῖν κανόνας, οἵστις χρὴ κρίνειν, τίς τέ ἔστι μία ἐπιστήμη 10
καὶ τίς οὐ μία. φῆσθι οὖν διε μία ἔστιν ἐπιστήμη ἡ περὶ ἐν γένος κατα-
γνωμένη καὶ τὰ καθ' αὐτὸν ὑπάρχοντα τούτῳ ἐπισκοποῦσα. περὶ ἐν δὲ
10 γένος. φῆσθι, καταγίνονται αἱ τοῖς αὐταῖς ἀρχαῖς χρώμεναι· εἴτε γάρ ἐν
εἴη τὸ γένος, καὶ αἱ ἀρχαὶ αἱ αὐταί. εἴτε αἱ ἀρχαὶ αἱ αὐταὶ εἰν, καὶ τὸ
γένος ἀνάγκη τὸ αὐτὸν εἶναι. οἷον γεωμετρία καὶ στερεομετρία καὶ δὲ πτυχὴ
μία ἐπιστήμη· κοιναὶ γάρ αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ στοιχεῖα ἐξ ὧν αἱ ἀποδείξεις 20
αὐτῶν· καὶ τὸ γένος δὲ πατῶν ἐν, λέγω δὴ τὸ συνεχὲς ἡ τὸ μέγεθος, καὶ
15 τὰ τούτου εἴδη. αὐταὶ μὲν οὖν αἱ αὐταὶ ἐπιστήμαι. συγκεισθαι δέ φῆσθι
τὰ θεωρήματα τὰ ἐπιστημονικὰ ἐκ τῶν οἰκείων ἀρχῶν, διότι τῇ συνθέσει
τῶν ἀρχῶν τὰ θεωρήματα γίνονται. οἷον στοιχεῖα ἔστι τὸ γεωμέτρου
γραμματί, σημεῖα, ἐπίπεδα, γωνίαι, κύκλοι καὶ τὰ τοιαῦτα· ταῦτα οὖν ἐπι-
συντιμένενα ἀλλήλοις ποιοῦσι τὰ ἐν γεωμετρίᾳ ἐπιστημονικὰ θεωρήματα.
20 σύγκεινται γάρ ἐξ εὐθειῶν καὶ γωνιῶν τά τε τρίγωνα καὶ τὰ παραλληλό-
γραμματα, καὶ τὰ λοιπὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. μέρη δὲ καὶ πάθη φῆσθι τού-
των, τουτέστι τῶν ἀρχῶν, μέρη μὲν οἷον ἕμικούλια τημάτα, τῶν τετρα-
πλεύρων τὰ ὑπὸ τῆς διαμέτρου τεμνόμενα τρίγωνα, πάθη δὲ τὸ νεύειν, τὸ
κεκλάσθαι, τὸ ἀπεισθαι καὶ τὰ δυοια. ἔστι δὲ δῆλη τοῦ ῥητοῦ ἡ διάνοια
25 καὶ ἡ σύνταξις τοιαύτη· ἔστι δὲ μία ἐπιστήμη ἡ περὶ ἐν τῷ γένος θεωρη-
μάτων καταγνωμένη· περὶ ἐν δὲ γένος ἔστι θεωρήματα ὅσα σύγκειται ἐκ
τῶν αὐτῶν καὶ πρώτων ἀρχῶν· ἔστι δὲ τοῦ αὐτοῦ γένους καὶ ὅσα μέρη 30
ἔστιν ἡ πάθη τούτων. τὸ δὲ τούτων ἦτοι τῶν θεωρημάτων ἡ τῶν
πρώτων ἀρχῶν. εἰ μὲν οὖν τῶν θεωρημάτων φῆσθι, λέγω ἄν, εἰ τύχοι,
35 τὸν πέμπτον θεωρήματος μέρος τὸ διε τῶν ἴσοιςκελῶν αἱ πρὸς τῇ βάσει
γωνίαι ἵσαι ἀλλήλαις εἰσί, τοῦ δηλου θεωρήματος καὶ τὰς ὑπὸ τὴν βάσιν
δεικνύντος· πάθος δ', εἰ τύχοι, τὸ τὰς ὑπὸ τὴν βάσιν μείζους εἶναι τῶν
πρὸς τῇ βάσει. εἰ δὲ τῶν ἀρχῶν, ἵνα μέρη μὲν νοοῦμεν τῶν μὲν τετρα- 40

2 καθ' αὐτά om. R. 3 post ἐπιστήμη add. καὶ τίς οὐ μία α 4 ἄν—οὖσα μίσ om. R
εἴδει scripsi: εἶναι Ua 5 μὴ οὖσης διαφορᾶς Ua: μία καίτοι γε οὖσα R 5. 6 διά-
φοροι δέσσοιεν ἀντίσις; R 6 στερεωμετρία α 7 κανόνα R 8 οὖν—10 αἱ
om. R 13 post ὃν add. καὶ α 15 τούτων α ante συγκεισθαι repetunt
leimma μία—καθ' αὐτά (ἡ om. R, σύγκεινται U) RU δέ α: om. RU 18. 19 ἐπι-
συντιμένενα R 20 σύγκειται U 21 ante τὸν add. κατὰ α 24. 25 σύνταξις—
διάνοια α 25 αὐτῇ U 29 εἰ Ua: ἡ R post λέγοι add. τίς α 30 post
ἴσοιςκελῶν add. τριγώνων α 31 ἀλλήλοις R post θεωρήματος add. τοῦ α
32 post δεικνύντος add. ἵσαι ἀλλήλαις α 33 ἡ (ante δέ) R νοοῦμεν α
τῶν μὲν RU: τὰ μὲν τῶν α

πλεύρων τὰ ὑπὸ τῆς διαμέτρου περιγραφόμενα τρίγωνα ἢ τὰ τοῦ κύκλου 671
τηγάματα, πάθη δέ, ως εἰπον, τὸ λαρυγάνειν νευούσας εὐθείας ἢ γωνίας
τοίας ἢ τοίας καὶ τὰ ὅμοια.

p. 87a39 'Ετέρα δ' ἐπιστήμη ἔστιν ἑτέρας. οἵσων αἱ ἀρχαὶ μήτ'
5 ἐκ τῶν αὐτῶν εἰσὶ μήδι' ἑτέραι ἐκ τῶν ἑτέρων.

Εἰ γάρ αἱ τοῖς αὐταῖς γράμμεναι ἀρχαὶ ἐπιστῆμαι αἱ αὐταὶ εἰσὶ,
δῆλον ἄρα ως ἑτέραι ὃν εἰς ἐπιστῆμαι οἵσαι μὴ ταῖς αὐταῖς γράμνται.¹⁰
ἀρχαῖς. ἀκριβῶς δὲ πάνυ προσέθυκε τὸ μήδι' ἑτέραι ἐκ τῶν ἑτέρων.
εἰ γάρ καὶ ἀρχαῖς μὲν ταῖς αὐταῖς μὴ γράμνται, τοῖς δὲ τῆς ἑτέρας θεω-
10 ρήμασιν ἀρχαῖς ἢ ἑτέρα γράψτο, καὶ αὐταὶ αἱ αὐταὶ εἰσιν. ως ἐπὶ γεωμε-
τρίας ἔχει καὶ ὀπτικῆς· ως γάρ ἀρχὰς λαβούστα τὰ ἐν γεωμετρίᾳ δεδειγμένα
ἢ ὀπτικὴ οὖτο τὰ οἰκεῖα θεωρήματα ἀποδείκνυσιν. αἱ αὐταὶ οὖν αὐταὶ.
δεῖ οὖν τὰς ἑτέρας ἐπιστήμας μήτε ταῖς αὐταῖς κεγράψθαι ἀρχαῖς μήτε τὴν
ἑτέραν τοῖς τῆς ἑτέρας θεωρήμασιν ως ἀρχαῖς κεγράψθαι.¹⁵

15 p. 87b1 Τούτου δὲ σημεῖον, οἵσων εἰς τὰ ἀναπόδεικτα ἔλθῃ.

Δῆλον, φησόν, οἵτι αὐταὶ εἰσιν ἑτέραι ἐπιστῆμαι μὲς εἰρήκαμεν, οἵσων
εἰς τὰς ἔκάστης ἀναποδείκτους ἀρχὰς ἀνέλθη². δεῖ γάρ ἐν ταῖς ἑτέραις
ἐπιστήμαις μηδεμίαν ἔχειν ταύτας συγγένειαν. ἐπὶ μέντοι ὀπτικῆς, εἰ εἰς
τὰς ἀναποδείκτους ἀρχὰς ἀνέλθειν θελήσομεν, εἰς ταύτας ὃν ἐλευσίμεθα,
20 εἰς δὲ καὶ ἀπὸ τῶν κατὰ γεωμετρίαν θεωρημάτων ἀνιόντες καταντῶμεν.²⁰
διστε οἵσων μὲν αἱ ἀναπόδεικτοι ἀρχαὶ αἱ αὐταὶ, αὐταὶ μᾶς εἰσιν ἐπιστήμης,
οἵσων δὲ τὰ ἀναπόδεικτα μηδεμίαν ἔχει κοινωνίαν, αὐταὶ ἑτέραι.

p. 87b2 Δεῖ γάρ αὐτὰ ἐν τῷ αὐτῷ γένει εἶναι τοῖς ἀποδεδειγ-
μένοις.

25 Ἔν φῶ γάρ γένει εἰσὶ τρίγωνα καὶ παραλληλόγραμμα καὶ κύκλοι καὶ
τὰ ὅμοια (εἰσὶ δὲ ἐν εἰδεῖ τοῦ ποσοῦ, τῷ συνεχεῖ), ἐν τούτῳ εἰσὶ καὶ τὰ
στοιχεῖα τὰ ἀναπόδεικτα, ἐξ οὗ τὰ κατὰ γεωμετρίαν ἀποδείκνυται. | εἰ δὲ 671
ἐν τῷ αὐτῷ γένει καὶ αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ ἐκ τούτων, δῆλον ἄρα ως οἵσων
ἐπιστημῶν μὴ αἱ αὐταὶ εἰσιν αἱ πρῶται ἀρχαί, ἑτέραι εἰσιν αὐταὶ, εἴ γε
30 αὕτη ἔστι μία ἐπιστήμη ἢ περὶ ἐν τι γένος καταγινομένη, διὰ τοῦτο γεω-
μετρία ἑτέρα ἀριθμητικῆς, οἵτι αἱ ἀρχαὶ ἑτέραι· τῆς μὲν γάρ σημεῖα καὶ

3 τοιάδες ἢ τοιάδες α 5 εἰσι RU: om. a Arist. μήτε αἱ ἑτέραι U (p. f)
6 ἀρχαῖς γράμμεναι U αἱ alt. om. U 7 post εἰεν add. εἰ a 8 τῷ μήτε
αἱ ἑτέραι U 9. 10 post θεωρήμασιν add. ἢ R: fort. addendum ως cf. vs. 11
12 δείκνυσιν α γοῦν α 13 μήτε prius scripsi: μὴ RU:a 16 post
δῆλον add. γάρ U οἵτι RU: ως a 17 an (τις) εἰε? 18 μέντοι RU: μὲν γάρ
τῆς α 19 ἐθελήσομεν α ἐλευσόμενα U: ἐλευσόμενα α 21 et 22 οἵσον U
21 ante ἀρχαὶ add. εἰ R 22 αὐταὶ R 25 γένη U τρίγωνά εἰσι a
28 post ἄρα add. οἵτι R

γραμματὶ καὶ ἐπίπεδα καὶ τὰ ὅμοια, τῆς δὲ μονάδες καὶ ἀρτια καὶ περιττὰ 67^v
καὶ τὰ ὅμοια· ἔστι γάρ τὰ μὲν ἐν τῷ συνεχεῖ, τὰ δὲ ἐν τῷ διωρισμένῳ. 5

p. 87^b3 Σημεῖον δὲ καὶ τούτου. ὅταν τὰ δεικνύμενα δι’ αὐτῶν
ἐν ταῦτῷ γένει ὥσι καὶ συγγενῆ.

5 Τοῦ μὲν ἑτέρας εἶναι ἐπιστήμας σημεῖον εἰπεν εἰναι τὸ τὰς ἀναπο-
δείκνυτος ἀρχὰς ἑτέρας εἶναι. τοῦ δὲ πάλιν ἑτέρας εἶναι τὰς ἀναποδείκνυτος
ἀρχὰς σημεῖόν φησιν εἶναι τὸ τὰ δι’ αὐτῶν ἀποδεικνύμενα μὴ εἶναι ἐν τῷ
αὐτῷ γένει. οἷον τὰ ἀριθμητικὰ καὶ τὰ γεωμετρικὰ τὰ μὲν ἐν τῷ συνεχεῖ,
τὰ δὲ ἐν τῷ διωρισμένῳ. διὸ καὶ *(αἱ)* ἀρχαὶ ἑτεραι. καὶ τοῦτο εἰκάτως· ἡ γὰρ 10
10 ἀρχὴ τιῶν ἔστιν ἀρχὴ, καὶ τῶν πρός τι ταῦτα· εἴτε οὖν τὰ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς
διάφορα εἰσιν, ἀνάγκη καὶ τὰς ἀρχὰς εἶναι διαφόρους, εἴτε διάφοροι εἰσιν
αἱ ἀρχαί, ἀνάγκη καὶ τὰ ἀπὸ αὐτῶν διάφορα εἶναι.

p. 87^b5 Πλείους δὲ ἀποδείξεις εἶναι τοῦ αὐτοῦ ἐγγωρεῖ οὐ μόνον
ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας λαμβάνοντι μὴ τὸ συνεχὲς μέσον.

15 Ἐφ’ ἑτερον θεώρημα μεταβέβηκεν, εἰ ἐνδέχεται διὰ πλείουν ἀπο- 15
δείξεων τὸ αὐτὸν ἀποδείξαι ἡ ἔκάστου ἀποδεικτοῦ μία ἔστι καὶ ἡ ἀπόδειξις.
καὶ σαφὲς ὡς πολλάκις τὸ αὐτὸν ἀν ἀποδεικθείη, οὐ μόνον ὅτι ἐνδέχεται
τὸ αὐτὸν καὶ ἐπ’ εὐθείας καὶ δι’ ἀδύνατου δεῖξαι, ἀλλ’ ὅτι καὶ ἐπὶ ἔκάστου
τρόπου πλεονάκις. δῆλον δὲ ἐκ τῶν λημματίων πλείσι μὲν προτείνεται·
20 ἔκαστος δὲ κατ’ ἄλλην καὶ ἄλλην ἐπιβολὴν τὸ αὐτὸν ἀποδείκνυσι. δυνατὸν
γάρ πλείους μέσους τοῦ αὐτοῦ ἀποδεικτικοὺς εὑρεῖν, καὶ οὐ μόνον πλείους 20
μέσους, φησίν, ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλης καὶ
ἄλλης. ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ συστοιχίας φησὶ μέσους τοὺς ὑπαλλήλους. οἷον
εἰ θελήσομεν δεῖξαι ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς οὐσίᾳ ἐστί, δυνατὸν δεῖξαι καὶ διὰ
25 μέσου τοῦ σώματος καὶ διὰ μέσου τοῦ ζῴου καὶ διὰ μέσου τοῦ λογικοῦ·
ἀλλὰ ταῦτα ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας. δυνατὸν δὲ καὶ ἐξ ἑτέρας συστοιχίας
δεῖξαι, εἰ λάβωμεν μέσον τὸ δίπουν ἢ τὸ δρυμοπεριπατητικὸν ἢ τὸ διαλέγεσθαι
ἢ τι τοιούτον· ταῦτα γάρ οὐκ ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας τοῖς προτέροις.
ἄρα οὖν, φησίν, εἰ καὶ ἐκ διαφόρων συστοιχιῶν οἱ μέσοι, ἐξ ᾧ τὸ αὐτὸν 25
30 ἀποδείκνυται, οὐδεμίαν ἔχουσιν οἵτινι κοινωνίαν πρὸς ἄλλοις, ἀλλὰ ἀνάγκη
τοὺς ἑτέρους τῶν ἑτέρων ἀποφάσκεσθαι, ἡ ἀνάγκη καὶ κοινωνίαν αὐτοὺς
ἔχειν τινά; καὶ φησὶν ὡς ἀνάγκη καὶ κοινωνίαν αὐτοὺς ἔχειν τινά· ποιουσι
γάρ μετὰ τοῦ ὑποκειμένου δρου ἐν τῷ προβλήματι ἡ συμπεράσματι τρίτον

I γραμμὴ R 4 τῷ αὐτῷ a συγγενῆ Arist: συγγενεῖ RUa 5 ἐπιστήμης εἶναι a εἰπε
τὸ a 7 ἀρχὰς post 6 πάλιν colloc. a 9 διωρισμένω R 12 ἀνάγκη post αὐ-
τῶν colloc. U 16 ἔστιν ἡ a 17 ὅτι οὐ μόνον Ra 18 καὶ primum om. Ra
δειγμῆναι a ἐκατέρου conicio 19 fort. μὲν *(γάρ)* 21 ἀποδεικτὸς Ra
22 καὶ prins om. R 23 δὲ RU: οὖν a 24 καὶ om. a 27 λάβω Ua
τὸ δίπουν μέσον a 28 ταῦτα—29 συστοιχῶν om. R 31 καὶ ἀνάγκη Ra
31.32 αὐτοῖς ἔχειν τινά R: τινὰ ἔχειν αὐτοὺς a καὶ alt. om. U 33 μέσον R

σχῆμα. ὅστε ἀνάγκη καὶ αὐτοὺς ἐπὶ μέρους κοινωνεῖν ἀλλήλους· οἷον εἰ 67^a γάρ ὁ ἄνθρωπος ζῷον, ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἄνθρωπος δίπους, συνδέεις τὸ ζῷον 30 δίπουν· ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ πάντων.

p. 87^b7 Οἶον τῶν ΑΒ τὸ Γ' καὶ Δ καὶ Ζ.

5 Τὸ μὲν ΑΒ πρόβλημα λαμβάνει, τὸ δὲ Β ὑποκείμενον ὅρον, κατηγο-
ρούμενον δὲ τὸ Α, μέσους δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας τὸ Γ' καὶ τὸ Δ
καὶ τὸ Ζ, ἐξ ἑτέρας δὲ συστοιχίας μέσου ὅρον τὸ Η. καὶ εἰ δὲ τὸ μὲν Α
μεταβαθάλλειν, τὸ δὲ Β ἡδεῖται. δύνατὸν οὖν δεῖξαι ὅτι τὸ ἡδόμενον
μεταβαθάλλει καὶ διὰ μέσης τῆς κινήσεως καὶ διὰ τῶν ὑπὸ τὴν κίνησιν εἰδῆμον 10
οἷον τὸ ἡδόμενον κινεῖται, τὸ κινούμενον μεταβαθάλλει. τὸ ἡδόμενον 10
ἄρα μεταβαθάλλει· πάλιν τὸ ἡδόμενον ἀλλοιοῦται, τὸ ἀλλοιούμενον μετα-
βαθάλλει, τὸ ἡδόμενον μεταβαθάλλει· καὶ ἔστι συνεγένες μὲν τῷ ἡδεῖται τὸ
ἀλλοιοῦται, τῷ δὲ ἀλλοιοῦται τὸ κινεῖται. οὐ μόνον δὲ διὰ τῶν
συστοιχῶν μὲν οὐ συνεχῶν δὲ τὸ αὐτὸν ἔστι δεῖξαι, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν μὴ
15 συστοιχῶν, οἷον τοῦ ἡρεμίζεσθαι· τὸ γάρ ἡδόμενον ἡρεμίζεται, τὸ ἡρε-
μίζομενον μεταβαθάλλει, τὸ ἡδόμενον ἄρα μεταβαθάλλει. ἡρεμίζεσθαι δὲ λέγει
ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Φυσικῆς τὸ πρὸς αὐτῇ λοιπὸν τῷ ἡρεμίᾳ εἶναι· ἀλλοιοῦ-
μὲν γάρ εἴναι τὸ ἡρεμεῖν, οἷον αὐτὸν τὸ ἐν ἀκινησίᾳ εἴναι. ἀλλοιοῦται δὲ τὸ
ἡρεμίζεσθαι· τοῦτο δὲ ἔστι τὸ ἔσγκατον τῆς κινήσεως. μέσον οὖν ἔστι τῆς
20 κινήσεως καὶ τῆς ἡρεμίας τὸ ἡρεμίζεσθαι. ὅταν δὲ ᾖτι ἡ ἡδονὴ ἐν
τούτῳ μᾶλιστα γίνεται τῷ μέρει τῆς κινήσεως, ἐν ὅταν τῶν κινήσεων τὸ
ἡδεῖται ὑπάρχει.

p. 87^b14 Οὐ μὴν ῥῆστε μηδέτερον κατὰ υγιδετέρου λέγεσθαι τῶν
μέσων.

25 Ὅπιται ἀν δὲ ἄλλης καὶ ἄλλης συστοιχίας εἰεν οἱ μέσοι τοῦ αὐτοῦ προβλή-
ματος, ἀνάγκη καὶ αὐτοὺς ἐπὶ μέρους ἀλλήλους ὑπάρχειν διὰ τὸ τρίτον ποιεῖν
σχῆμα μετὰ τοῦ ὑποκειμένου, ῥισπερ εἴπομεν. οὗτοι γρῦν καὶ ἐπὶ τῶν
προκειμένων· τό τε γάρ ἡρεμίζεσθαι τινὶ κινουμένῳ ὑπάρχει, καὶ τὶ κινού-
μενον ἡρεμίζεται.

2 ᾖτι α 2. 3 ζῶν δίπους scripsi: δίπουν ἄνθρωπος RU: δίπουν ὁ ζῶν α
3 post αὐτὸς add. δὲ α 4 δ καὶ om. R 5 λαμβάνει πρόβλημα U
τὸ δὲ R: τὸ μὲν U: καὶ τὸ μὲν α 5. 6 τὸ δὲ α κατηγορούμενον α 7 μέσον ὅρον R^a:
τὸ δὲ καὶ α¹ τὸ alt. a: τὸν RU 7 Ra¹: β Ua² 8 post οὖν add. φησι a
10 post τὸ alt. add. δὲ R 12 τὸ ἡδόμενον μεταβαθάλλει a: om. RU τὸ ἡδεῖται
τὸ U 13 δὲ alt. Ra: οὖν U 14 et 15 συστοιχῶν Waitz Organ. II p. X: συστοι-
χῶν Rua 15 ἡρεμίζεται Arist.: ἡρεμίζει Rua 15, 16 ἡρεμίζον Ra
17 ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς Φυσ.] immo VI 8 p. 238^b25 18 οὖν om. U 19 ἔσγκατον
τῆς κινήσεως Ra: ἔστος ἵνα τούτῳ ἐν τῷ τῆς κινήσεως μέρει Ua² μέσος a¹: om. Ga²
οὖν 20 ἡρεμίζεσθαι a¹: λοιπὸν ἐν τῷ ἡρεμίᾳ γίνεται (γίνεται a²) τὸ ἡρεμίζομενον (κινού-
μενον Ua²) R^a 25 ᾖτι U: ᾖτι μέσον R: ᾖτι φησιν a 26 αὐτῇ R
ὑπάρχειν ἀλλήλους U 29 ἡρεμίζεσθαι Ra

p. 87 b 16 Ἐπισκέψασθαι δὲ καὶ διὰ τῶν ἄλλων σχημάτων ὁ σαγῶς
ἐνδέχεται τοῦ αὐτοῦ γενέσθαι | συλλογισμόν. 68r

'Ἐπειδὴ αὐτὸς ὡς ἐπὶ τοῦ πρώτου σχήματος ἐποιήσατο τὸν λόγον.
ἥμιν ἐπιτρέπει ζητῆσαι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων σχημάτων ποσαχῶς τοῦ
ἢ αὐτοῦ γενέσθαι συλλογισμὸν ἐνδέχεται. δῆλον δὲ διὰ καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων καὶ διὰ τῶν συστοιχῶν μέσων δεῖξαι τὸ αὐτὸν δύνατὸν καὶ διὰ τῶν μὴ
συστοιχῶν. 5

p. 87 b 19 Τοῦ δὲ ἀπὸ τύχης οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη δι' ἀποδείξεως.

"Οὐ τὸν ἀπὸ τύχης οὐκ ἔστιν ἀποδείξις, τί δὲ λέγω ἀποδείξις:
10 ἀλλὰ οὐδὲ συλλογισμὸς ὅλως, συντόμως δείκνυσθαι. πᾶς γάρ, φησί, συλλο-
γισμὸς η̄ ἀναγκαῖας ἔχει τὰς προτάσεις η̄ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. καὶ
εἰ μὲν ἀναγκαῖαι εἰνεν αἱ προτάσεις, ἀναγκαῖον καὶ τὸ συμπέ-
ρασμα· εἰ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, καὶ τὸ συμπέρασμα ὠσαύτως. τὸ
δὲ ἀπὸ τύχης οὕτε ἀναγκαῖον οὕτε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀλλὰ τῶν ἐπ' ἔλαττον. 15
15 δύνατον ἄρα διὰ συλλογισμοῦ τὸ ἀπὸ τύχης εἰδέναι· οὐδεὶς γάρ συλλο-
γισμὸς ἐπ' ἔλαττον ἀλληθευούσας ἔχει τὰς προτάσεις ἀλλ. ὡς εἰπον. η̄ δεὶ
η̄ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. μόνως οὖν δι' αἰσθήσεως ἴσμεν τὸ ἀπὸ τύχης, οὐ μὴν
διὰ συλλογισμοῦ.

p. 87 b 28 Οὐδὲ δι' αἰσθήσεως ἔστιν ἐπίστασθαι.

20 Τὸ προκείμενόν ἔσται δεῖξαι δητὶ η̄ αἰσθησις οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη. καὶ
γάρ δύνειν ἄν τισι ταῦταν εἰναι αἰσθησις καὶ ἐπιστήμη τούτον τὸν τρόπον. 20
εἰ γάρ δὴ καὶ η̄ αἰσθησις ποιοτήτων ἔστιν ἀντιληπτική (χρωμάτων γάρ
καὶ ψύχων καὶ τῶν τοιούτων) καὶ η̄ ἐπιστήμη δὲ περὶ τὸ ποιὸν κατα-
γίνεται (γεωμετρία γάρ περὶ σχήματα καὶ τὰ τούτοις συμβεβηκότα καθ'
25 αὐτό, καὶ η̄ μουσικὴ περὶ τὰς ἀπηγγέσεις τῶν ψύχων· ἀλλὰ δὴ καὶ μέγθος
καὶ κίνησις καὶ ἀριθμὸς τῶν κοινῶν αἰσθητῶν, περὶ ἀ καὶ ἀστρονομία καὶ
ἀριθμητικὴ καταγίνεται), εἰ τοίνυν περὶ τὰ αὐτὰ καὶ αἰσθησις καὶ ἐπιστήμη
ἔχει, πῶς οὐκ ἀν εἰν αἱ αὐταῖς; ταῦταν οὖν τὴν ἀπορίαν ἐπιλυόμενος 25
φησὶν δητὶ, εἰ καὶ περὶ τὰ αὐτὰ ἔχει καὶ αἰσθησις καὶ ἐπιστήμη, ἀλλ' οὐχ
30 ὠσαύτως. η̄ μὲν γάρ αἰσθησις τῶν μερικῶν ἀντιλαμβάνεται· οὐδὲ διὰ

1 ποσαχῶς a 2 γενέσθαι τοῦ αὐτοῦ U συλλογισμοῦ R 3 τοῦ om. R
4 πολλαχῶς U 5 οὖν a 6 δητὶ om. R: ὡς a 6 συστοιχῶν scripsi cf. p. 305, 14. 15:
συστοιχῶν U: ἐξ τῶν συστοιχῶν R: ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας a 7 συστοιχῶν
scripsi: συστοιχῶν RU: ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας a 9 δητὶ RU: Ἐτι φησὶ a
9. 10 ἀπόδεξαιν ἀλλ.— συλλογισμὸν R 10. 11 ὅλως—συλλογισμὸς om. U δείκνυσθαι δὲ
τοῦτο συντρόπως a 12. 13 post συμπέρασμα add. ἔστιν a 15 post ἄρα add.
καὶ U 19 ἐπιστήμη R 21 δέξοιεν R 26 ἂ Ua²: δὲ ταῦτα Ra¹
καὶ tert. om. U 27 τὰ om. a ante αἴσθ. add. η̄ R 27. 28 ἔγει καὶ ἐπι-
στήμη U 29 ante αἴσθ. et ante ἐπιστ. add. η̄ R 30 οὐ a

ἀπλῶς πᾶν λευκὸν οἰδεν τὸ πάντα κύκλον ἀλλὰ πᾶν τόδε τι, τὸ μερικὸν δεῖ τὸ ἔν τινι τόπῳ δὲ καὶ νῦν ὑφεστώς· ἡ μέντοι ἐπιστήμη πᾶν ἀπλῶς λευκὸν οἰδεν, ὅπου δὲν τὸ, καὶ οὐγί τὸ νῦν δὲν ἀλλὰ τὸ γενόμενόν πᾶν καὶ τὸ δεῖ ἐσόμενον. ὥστε εἰ η μὲν τὸ μερικὸν οἶδε τὸ κείμενόν που δὲ καὶ νῦν ὑπάρχον. ἡ δὲ τὸ καθόλου καὶ δεῖ δὲν, οὐκ ἂν εἴη ἡ αἰσθήσεις ³⁰ ἐπιστήμη, οὐδὲ τὸ αἰσθήτὸν ἐπιστητὸν δὲν εἴη· οὐδὲν γάρ τῶν μερικῶν ἐπιστητὸν. ἀλλως τε, εἰ καὶ περὶ τὸ ποιὸν ἀμφότερα καταγίνονται, ἀλλ’ οὐ περὶ τὸ αὐτό, ἀλλ’ ἡ μὲν αἰσθήσεις περὶ τὸ κατὰ συμβεβηκός ὑπάρχον, ἡ δὲ ἐπιστήμη περὶ τὸ οὐσιῶδες ποιόν. ὅπερ οὐ τῇ αἰσθήσει ληπτόν ἐστι.

10 τὸ γάρ εἰναι τὰς τοῦ τριγώνου τρεῖς γωνίας δυσὶν ὄρθαις ἴσας τὸ τὸ λόγον, διὸ ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας ἐν ταῖς ὅρμονίαις αἱ γορδάι, καὶ τὸ ἄμφια οὐκ ἔστιν αἰσθήσεως γνῶναι ἀλλὰ λόγον, καὶ τὸ οὐσιῶδες ποιὸν διακρίναι ἀπὸ τοῦ τοῦ κατὰ συμβεβηκός οὐκ αἰσθήσεως [διακρίναι] ἀλλ’ ἐπιστήμης. ὅτι δὲ τὸ ποιὸν οὐ μόνον συμβεβηκός ἔστιν ἀλλὰ καὶ οὐσιῶδες, καὶ ἐν Εἰσαγωγαῖς εἴρηται.

15 ὅτι “αἱ διαφοραὶ καὶ τὰ εἰδη περὶ οὐσίαν τὸ ποιὸν ἀφορίζει”. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ περὶ ποιοῦ εἰποιμ ἀν. εἰτα ἐκ περιουσίας δεικνὺς ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ αἰσθήσεις ἐπιστήμη, φησίν ὅτι εἰ καὶ ἐφ’ ὃν νῦν ἔστιν ἐπιστήμη, ταῦτα δι’ αἰσθήσεως ἡσθανόμεθα. οὐκ ἀν ἐπὶ τούτων ἐπιστήμονες ἔμεν. οἷον εἰ ἑωρᾶμεν, φησίν, ὅτι τοῦ τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν ὄρθαις ἴσαι εἰσίν, ⁴⁰ 20 οὐκ ἀν τούτου ἀπόδειξιν εἰχομεν οὐδὲ ἐπιστήμην. οὐδὲ γάρ ἀπλῶς ἔδειμεν, εἰ ὅτι τόδε τὸ τρίγωνον ἔωρᾶμεν. εἰρηται γάρ ὅτι ἡ ἀπόδειξις τῶν καθόλου καὶ δεῖ οὐπαρχόντων ἔστιν. οἷον καὶ εἰ ἐπὶ τῆς σελήνης ἔμεν, φησί. καὶ ἑωρᾶμεν αὐτὴν ἀντιφραστομένην ὑπὸ τῆς γῆς καὶ διὰ τοῦτο ἐκλιμαπάνουσαν, οὐκέτι ἀν ἐπιστήμην καὶ ἀπόδειξιν τῆς ἐκλείμεως τῆς ²⁵ 25 σελήνης εἰχομεν, ἀλλ’ ὅτι ἔδει μόνον ἡ ἐκλεψίς δι’ ἀντίφραξιν τῆς γῆς γέγονεν, οὐπω μέντοι ἔδειμεν ὅτι καὶ πᾶσα ἐκλειψίς οὕτω γίνεται· οὐδὲ γάρ ἡ αἰσθήσεις τοῦ καθόλου ἀντιλαμβάνεται· ἡ δὲ ἐπιστήμη τῷ τὸ καθόλου γινόμενον ὄρθιντες ἐν τούτου συνάγομεν τὸ καθόλου, ἀλλ’ οὐ παρὰ τοῦτο ἡ αἰσθήσεις ἐπιστήμη ἔστιν· οὐδὲ γάρ αὕτη τοῦ καθόλου ἀντελάθετο, ἀλλὰ πολλάκις μὲν μερικῷ τινι τῷ αὐτῷ προσέβαλεν, οἱ μέντοι λόγοι ἐν τούτων τὸ καθόλου συνελογίζαστο τῆς αἰσθήσεως ὄργανον γρείαν ἀποτελεσάστης τῷ λόγῳ. δῆλον οὖν ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ αἰσθήσεις ἐπιστήμη. ἡ μὲν γάρ, ὡς εἴπον, τόδε μόνον οὐδὲ τὸ παρὸν καὶ ὄρθιμενον καὶ τοῦτο, ὅτι

1 fort. τόδε τι (, τουτέστι) cf. p. 309,27

3 δὲν] cf. p. 156,22 ἦ om. R

10,11 ἡ τὸ τὸν λόγον τόδε πρὸς ἀλλήλας ἔχειν τὰς γορδάς αἱ

12 διακρίνειν αἱ

13 διακρίνειν delebit: ἔστι διακρίνειν αἱ

14 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

15 ἔμεν αἰσθανόμενοι R

16 εἰδείημεν U

17 εἰ om. R: ἀν αἱ εἰρηται] c. 4 p. 73 a 28 sq.

18 δὲ R

19 22 ὑπαρχόντων RU: ὠσάτως ἔχόντων αἱ

20 εἰ post σειήνης collas. R

21 23 ὄρθιμεν αἱ

22 ἐκλιμαπομένην R: ἐκλείπουσαν αἱ

23 24 μόνον ὄρθιαν αἱ

25 25 μόνον ὄρθιαν αἱ

26 26 δὲ αἰσθήσεως αἱ

27 27 post γινόμενον add. δεῖ αἱ

28 28 η ἐπιστήμη αἰσθήσεις R

29 τὸ U

30 31 τὸ αὐτό αἱ προσέλαβεν αἱ

2 δὲν scripsi: οἰα RUα

3 ἀπλῶς om. R

4 τὸ ἐπιστητὸν αἰσθήτὸν R

5 οὐκ ἐν τῇ Ra

6 τὸ εἴδη εἴη om. R

7 καὶ τὰ

8 διακριται om. Ra¹

9 12 διακρίνειν αἱ

10 13 διακρίνειν delebit: ἔστι διακρίνειν αἱ

11 εἰν Εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

12 14 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

13 15 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

14 16 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

15 17 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

16 18 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

17 19 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

20 21 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

21 22 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

22 23 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

23 24 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

24 25 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

25 26 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

26 27 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

27 28 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

28 29 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

29 30 εἰσαγωγαῖς] immo ἐν Κατηγορίαις c. 5 p. 3 b 20, ubi tamen τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος legitur

30* 31 τῷ αὐτῷ αἱ προσέλαβεν αἱ

εστι μόνον, οὐ μὴν καὶ τὴν αἰτίαν· κανὸν γάρ ἔωρῶμεν, διτὶ κατὰ ἀντίφραξιν τῆς γῆς ἐκλειμπάνει ἡ σελήνη, καὶ τοῦτο αὐτό, λέγω δὴ διτὶ αἰτίους ἡ ἀντίφραξις, ἀλλ᾽ οὐχὶ ἡ αἰσθησις ἀλλ᾽ ὁ λόγος ὃς τοῦτο συνελογίζετο τῆς αἰσθήσεως μόνον τὸ διτὶ εἰδύτας. διὰ τοῦτο οὖν φησι καὶ τιμιώτερον τῆς αἰσθήσεως τὸ καθόλου, διτὶ τὸ καθόλου δηλοῦ τὴν αἰτίαν τῆς αἰσθήσεως ἀγνοούσης τὴν αἰτίαν. | οὐ μόνον δέ φησι τῆς αἰσθήσεως τὸ τοιοῦτον καθόλου 68^v τιμιώτερον, λέγω δὴ τὸ μετὰ αἰτίας, ἀλλὰ καὶ τῆς νοήσεως τῆς ἀπλῆς καὶ ἄνευ αἰτίας. οἷον εἴ τις ἀπλῶς νοοίη διτὶ τὸ τρέγωνον δυσὶν ὑρμαῖς ἵσται ἔχει τὰς ἑντὸς γωνίας, μὴ γινώσκοι δὲ τὴν αἰτίαν, ταῦτης τῆς νοήσεως τιμιωτέρα ἡ μετὰ τῆς αἰτίας. ἀρα οὖν καὶ πάσης ἀπλῆς τῆς ἄνευ αἰτίας νοήσεως κρείττων ἡ μετὰ αἰτίας; οὐδαμῶς. διὰ τοῦτο οὖν καλῶς 5 προσέθηκεν ὅσων ἔτερον τὸ αἴτιον, τουτέστιν ὅταν ἐπὶ τῆς αὐτῆς νοήσεως ὑπάρχῃ ἔτερον τοῦ διτὶ τὸ αἴτιον· ἐπὶ τούτων γάρ ἡ μετὰ τῆς αἰτίας κρείττων. ἐπειὶ ⟨εἰ⟩ μὴ ἔστι μετὰ τῆς αἰτίας ἐκεῖνα γνῶναι διὰ τὸ μηδὲ εἶναι 10 τι αὐτῶν ἀρχοειδέστερον καὶ αἰτιώτερον. ἔτερός ἐστιν ὁ τῆς νοήσεως αὐτῶν λόγος. καὶ γάρ οὐκ ἐπειδὴ ἄνευ αἰτίας ἴσμεν τὰς κοινὰς ἑννοίας, χείρων ἐστὶν ἡ περὶ αὐτῶν γνῶσις τῶν ἀλλων τῶν μετὰ τῆς αἰτίας γινωσκουσῶν· κρείττων γάρ ἐπιστήμης ἡ τοιαύτη γνῶσις. οὕτως οὖν φαμεν καὶ ἐπὶ τῆς γνῶσεως 15 τοῦ πρώτου αἴτιου· κρείττων γάρ ἡ περὶ αὐτοῦ γνῶσις πάσης ἐπιστήμης.

20 Ἐπὶ τούτοις δὲ ἀπορεῖ. πῶς, εἴπερ οὐκ ἔστιν ἡ αἰσθησις ἐπιστήμη. ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐλέγομεν διτὶ, εἴ αἰσθησίς τις ἐκλείπει, ἀνάγκη καὶ ἐπιστήμην τινὰ ἐκλείπειν. τὰῦτα γάρ οὖν συνέπεται ἀλλήλοις· εἰ γάρ ἐκλειπούσης αἰσθήσεως τινος καὶ ἐπιστήμην τινὰ ἐκλείπειν ἀνάγκη, ἔοικεν ἡ αἰσθησις ἐπιστήμη εἶναι. φησὶν οὖν διτὶ, εἴ καὶ ἐκλειπούσης αἰσθήσεως 25 τινος ἀνάγκη καὶ ἐπιστήμην τινὰ ἐκλείπειν, ἀλλ᾽ οὖν οὐ διτὶ τοῦτο ἡ αἰσθησις 15 ἐπιστήμη ἐστίν. ἄνευ μὲν γάρ αἰσθήσεως οὐκ ἀν εἴη ἐπιστήμη, ὥσπερ καὶ ἄνευ κιθάρας καὶ ἄνευ τῆς τῶν φύσεων τῶν δέξιων καὶ τῶν βαρέων συμφωνίας οὐκ ἀν εἴη ἀρμονία· οὐ μὴν οἱ φύσιγγοι εἰσὶν ἡ ἀρμονία ἀλλ᾽ ὁ τεγμακός λόγος δὲ ἐκ τούτων τὴν ἀρμονίαν ἐπινοῶν. οὕτως οὖν οὐδὲ ἄνευ 30 αἰσθήσεως ἐπιστήμη γένοιτ' ἄν· οὐ μὴν ἡ τῆς αἰσθήσεως γνῶσις ἐπιστήμη ἐστίν ἀλλ' ὁ νοῦς ὁ ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων τὸ καθόλου συλλογιζόμενος. τῆς γάρ αἰσθήσεως ἐστιν ἡ τοῦδε τοῦ λευκοῦ αἰσθησις καὶ πάλιν ἀλλου ἢ καὶ πολλοὶ 20 λάκις τοῦ αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἐκ τῶν πολλάκις ὑπὸ τῆς αἰσθήσεως ἐγνωσμένων ὁ νοῦς τὸ ἀπλῶς καθόλου λευκὸν συλλογίζεται. καὶ ἐπὶ πάντων ὠσαύτως. 35 ὕστε εἰ ἐκ τῶν κατὰ μέρος τὸ καθόλου συλλογίζεται ὁ νοῦς, εἰκότως

1 post αἰτίαν add. αὐτοῦ συνελογίζετο α

2 ἐκλείπει α

2 ἐκλείπει α

3 τοῦτο συλλογίζεται.

ἀλλ' ὁ λόγος α

δις U: δ R: fort. delendum

6 τῆς om. R

10 post οὖν

add. φησι Ra

14 εἰ addidi

ρὴ om. a¹

τῆς om. U

γνῶναι Πα²: ἔκεινη, ἡ Ra¹ρὴ (post τὸ) a¹

19 ἐπιστήμης πάσης R

21 ἐν

τοῖς ἔμπροσθεν] c. 18 p. 81^a38 sq.

22 συνέσται R: fort. συνέσται cf. p. 278,23

23

24 αἰσθησις ἡ U

25 τενος om. U

27 καὶ ἄνευ τῆς om. R

28 συμφωνίας om. R: mrg. U

ἡ om. a

32 ἔστεν ἡ a: om. RU

τοῦδε U

33 τοῦ

ἀλτοῦ. καὶ a¹: ὡς ἀν RUa²ὑπὸ τῆς αἰσθήσεως RUa²τῇ αἰσθήσει a¹

έκλειπούσης τῆς ἀρχῆς [καὶ] τῆς τὰ κατὰ μέρος γιγωσκούσης ἐκλείπει καὶ 68
 ὁ τοῦ καθόλου συλλογισμός· τοῦτο δὲ ἔστιν ἡ ἐπιστήμη. εἰτα καὶ παρα-
 δείγματι χρῆται τοιούτῳ. ζητοῦμεν νῦν, φησί, πῶς διὰ τῶν λαμπτήρων
 δίεισι τὸ φῶς, λέγω δὴ τῶν ὑελένων ἡ τῶν κερατών καὶ τῶν τοιούτων, 75
 5 καὶ οἱ μέν φασι διὰ τὸ πόρους εἶναι λεπτοὺς ἐν τῇ οὐρᾳ φῶτας ἢ τῷ κέρατῳ ἥπιν
 δὲ ἀφανεῖς τῇ λεπτοτάτῃ δίεισι δι’ αὐτῶν τὸ φῶς. καὶ οὗτο δι’ αὐτῶν
 φωτίζεται ὁ περὶ αὐτὰ ἄγρος. ἀλλοι δὲ οὐ διεκεῖ τοῦτο ἀληθές εἶναι (οὐδὲ
 γάρ ἂν κατὰ συνέχειαν ἔνει τὸν ἀέρα φωτίζειθαι δι’ αὐτῶν, ἀλλ ἐπικιάζει
 10 τοὺς τάπους τοὺς μὴ ἔχοντας πόρους), ἀλλὰ τὸ διαφανὲς σῶμα αἴτιον τοῦ
 διαδίδοσθαι τὴν τοῦ φωτὸς ἐνέργειαν. φησὶν οὖν ὅτι, ὥσπερ ἐπὶ τούτου, 30
 εἰ ἔωρῶμεν πόρους ἔχουσαν τὴν ὑελον καὶ δι’ αὐτῶν διεισθας τὰς ἀκτίνας,
 οὐκέτι ἀν τὴν ἡπορήσαμεν πῶς δίεισιν τὸ ἐντὸς φῶς, ἀλλὰ σαφῶς ἡ πιστότερη
 μὲν ὅτι καθόλου διὰ πάσης ὑέλου οὗτο οὔτω δίεισι τὸ φῶς, οὐ μὴν τὸ ἴδειν
 ὅτι διὰ τῆς διῆλου διῆλθε τὸ φῶς τοῦτο ἐπιστήμην εἰπομένην ἄν, ἀλλ
 15 ἐκ τοῦ πολλάκις τοῦτο διῆλθεν ὁ λόγος συνήγαγεν ὅτι καὶ ἐπὶ πάσης ὑέλου
 τοῦτο συμβαίνει μὴ ὁραμάντης (καίτοι ἡ αἰσθητική τὸ νῦν μόνον οἰδει
 καὶ τὸ δρώμενον), νῦν δέ, ἐπεὶ τοῦτο οὐχ ὑέλημεν οὕτως γιγνόμενον, οὐδὲ αἱ
 20 ἐπιστήμην τούτου ἔχομεν, οὕτως φαμέν καὶ καθόλου ἐπὶ πάσης αἰσθητικῆς
 ἐκλειπούσης μὲν ἐκλείπειν καὶ ἐπιστήμην, οὐ μὴν ταῦτα εἶναι αἰσθητική¹
 25 καὶ ἐπιστήμην.

p. 87b28. Εἰ γάρ καὶ ἔστιν ἡ αἰσθητικής τοῦ τοιοῦδε καὶ μὴ τοῦ-
 δέ τινος, ἀλλ ἀισθάνεσθαι γε ἀναγκαῖον τόδε τι καὶ ποῦ καὶ νῦν.

Τούτεστιν εἰ καὶ ἡ αἰσθητικής τοῦ ποιοῦ ἀντιλαμβάνεται (οὐ γάρ ὅτι
 λύθης ἡ αἰσθητική, ἀλλ ὅτι λευκὸν ἡ ὅτι σκληρὸν ἡ ὅτι βαρύν ἡ τι τοιοῦτον,
 25 ὃν καὶ ἐπιστήμη ἀντιλαμβάνεται), ἀλλ οὖν, φησί, τοῦτο τίνος αἰσθάνεται,
 τουτέστι τοῦ μερικοῦ καὶ τοῦ ἐν τῷδε τῷ τόπῳ ὄντος (τοῦτο γάρ σημαίνει τὸ
 τὸ ποιοῦ) καὶ τοῦ νῦν ὄντος, οὐχ ἀπλῶς παντάς, διπερ ἔστι τῆς αἰσθητικῆς
 30 τοῦ. ἡ μέντοι ἐπιστήμη οὐ τοῦ μερικοῦ ἀντιλαμβάνεται οὐδὲ τοῦ ποιοῦ
 κειμένου οὐδὲ τοῦ νῦν ὄντος ἀλλ τοῦ πανταχοῦ καὶ ἀεὶ τοιοῦτον γάρ
 τὸ καθόλου. οὐκ ἔργα τῶν αὐτῶν αἰσθητικής ἀντιλαμβάνεται καὶ ἐπιστήμη.
 Ὅστε εἰ μὴ τῶν καθόλου ἀντιλαμβάνεται ἡ αἰσθητική, ἡ δὲ ἐπιστήμη τῶν
 35 καθόλου, οὐκ ἂν εἴη ἡ αἰσθητική ἐπιστήμη οὐδὲ τὸ αἰσθητικόν.

1 τῆς prius RU: καὶ α τῆς alt. om. Ra τὰ om. U
 3 λαπτήρων U 4 τῶν alt. om. U καὶ τῶν Ra: ἡ U 5 φασιν (ὅτι) conicio
 τῷ οὐρᾳ R post ἡ add. ἐν α 6 δίεισι δὲ τὸ φῶς δι’ αὐτῶν α 7 περὶ α:
 ὑέληρ RU αὐτὰ U: τεῦτα Ra 8 διὰ τούτων φωτίζειθαι U 8.9 ἀλλὰ σκιά-
 10 ζεσθαι τίνας α 9 post αἴτιον add. ἔστι Ra 12 δίεισιν ἐντὸς τὸ (τὸ ἐντὸς scripsi)
 φῶς U: διεισίντο R 14 εἰπομένη R 15 διῆν τοῦτο α 15.16 συμβαί-
 15 τοῦτο ὑέλου α¹ 16 μὴ Ua²: καὶ τῆς μὴ νῦν οὕτως (μηδουμένης R) ὑέλου τοῦτο συμβαί-
 τον Ra post δρώμενης add. δέ Ua² ἡ om. U εἰδὲ α² 19 post μὲν add.
 αἰσθητικῆς α 22 αἰσθάνεται U 23 post τουτέστιν add. ὅτι U 24 post λίθος add.
 ἀντιλαμβάνεται α 27 τοῦ U: τὸ Ra autē οὐχ add. καὶ α 31 τῶν μὴ Ra

p. 87b35 Ἀλλὰ δῆλον ὅτι καὶ εἰ ἦν αἰσθάνεσθαι τὸ τρίγωνον ὅτι 50
δυσὶν ὀρθαῖς ἵσας ἔχει τὰς γωνίας καὶ τὰ ἑξῆς.

Τινές φασιν ὅτι, εἰ ἑωρᾶμεν τὸ τρίγωνον δυσὶν ὀρθαῖς τὰς τρεῖς γωνίας ἵσας ἔχον, ἡπιστάμεθα ἂν δὲ αἰσθήσεως. φησὶν οὖν αὐτὸς ὅτι, εἰ καὶ τῷ συμανόμεθα τοῦ τοιούτου, οὐκ ἂν ἦν ἐπιστήμη τοῦτο· τοῦτο γάρ τοῦ | τριγώνου αἰσθανόμεθα, οὐ μὴν παντός· ἡ δὲ ἐπιστήμη τοῦ 69^τ καθόλου ἐστὶ γνῶσις.

p. 87b39 Διὸ καὶ εἰ ἐπὶ τῆς σελήνης ὅντες ἑωρᾶμεν ἀντιφράτευσαν τὴν γῆν, οὐκ ἂν τῇ δειμενεν τὴν αἰτίαν τῆς ἐκλεψίεως.

10 Τῆς καθόλου ἐκλεψίεως δῆλονότι εἰ τῷ συμανόμεθα. καὶ ὅτι τοῦτο φησι, δῆλον ἐξ ὁν ἐπάγει· τῷ συμανόμεθα γάρ ἄν, φησί. διότι νῦν ἐκλείπει, καὶ οὐ διότι ὅλως· οὐ γάρ τὴν τοῦ καθόλου αἰσθησις. τῷ μέντοι, φησί, πολλάκις τὸ αὐτὸν γινόμενον ὅραν τῷ λόγῳ τῆς αἰσθήσεως τὸ καθόλου συνήγομεν, καὶ οὕτως ἂν ἐπιστήμην πᾶσιν εἰχομεν, ὥσπερ καὶ νῦν ἑωρα- 15 κότες τόδε τὸ λευκόν, ὅτι διακρίνει τὰς ὄψεις, καὶ ἄλλο καὶ ἄλλο συνηγά- 10 γομεν ὅτι καὶ πᾶν ἄρα λευκὸν τοιούτον ἐστι.

p. 88a5 Τὸ δὲ καθόλου τίμιον, ὅτι δῆλοι τὸ αἴτιον.

Ἔάν γάρ εἶπω ‘πᾶν πῦρ θερμαίνει’, οὐκ εἶπον τὸ διότι ἄλλα τὸ ὅτι μόνον. ἐὰν μέντοι εἶπω ‘πᾶσα ἐκλειψίς σελήνης κατὰ ἀντιφράξιν τῆς γῆς 15 γίνεται’, τὸ αἴτιον εἶπον. ἐὰν δὲ οὕτως ‘πᾶσα ἐκλειψίς σελήνης στέρησίς ἐστι τοῦ ἡλιακοῦ φωτός’, τὸ διότι μόνον εἶπον, οὐ μὴν τὸ διότι καὶ τὴν αἰτίαν. τῆς μὲν οὖν αἰσθήσεως ἀπλῶς τὸ καθόλου τιμιώτερον, εἰ γε τὸ δῆλον τοῦ μέρους τιμιώτερον, τῆς δὲ νοήσεως πάσης ἀπλῶς καθόλου οὔσης· οὐ γάρ ἐστι μερικοῦ τινος καὶ καθ’ ἕκαστα νόησις, εἰ καὶ ἄλλαι ἄλλων 25 νοήσεις καθολικώτεραι. ἐφ’ ὧν οὖν ἔτερον μέν ἐστιν αὐτὸν ἔτερον δὲ τὸ αἴτιον αὐτοῦ, ἡ μετὰ τῆς αἰτίας νόησις κρείττων τῆς ἀνευ αἰτίας. ἐφ’ 20 ὧν δὲ οὐκ ἐστι τι αἴτιον ἄλλ’ αὐτὰ πρώτιστα ἐστι καὶ τῶν ἄλλων αἰτιώτατα, τούτων ἡ νόησις τιμιωτάτη· τῆς πάντων γάρ αἰτίας ἐστὶ νόησις.

p. 88a10 Εἰ μή τις τὸ αἰσθάνεσθαι τοῦτο λέγει, τὸ ἐπιστήμην
30 ἔχειν δὲ ἀποδείξεως.

Τουτέστιν εἰ μή τις καταχρώμενος τῷ ὀνόματι τοῦ αἰσθάνεσθαι ἐπὶ τοῦ ἐπιστασθαι λέγοι· ἐπεὶ ἡ γε κυρίως αἰσθησις οὐκ ἂν εἴη ἐπιστήμη.

1 τὸ τρίγωνον ὅτι U Arist.: inv. ord. Ra 2 καὶ τὰ ἑξῆς om. R 3. 4 τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς Ra 4 ἐπιστάμεθα Ra 5 τούτου R 8 ἑθεωροῦμεν Ra 10 ὅτι εἰ τῷ συμανόμεθα om. R 10 φησὶ τοῦτο U 11 διότι νῦν RUa (n): ὅτι Arist. 12 τῷ scripsi: τὸ libri 13 πολλάκις φησὶ α γινόμενον α: γενόμενον RU 15 καὶ ἄλλο alt. om. Ra 18 οὐ τὸ διότι εἶπον α 20 πᾶσα om. R 20. 21 ἐστὶ στέρησις α 23 δὲ deleverium 24 ἄλλα R 25 οὖν om. R 28 τοῦτο, om. ἡ R 32 κυρίως γε ἡ R

p. 88^a11 Ἐστι μέντοι ἔντα ἀναγόμενα εἰς αἰσθήσεως ἔκλειψιν οὐτ
ἐν τοῖς προβλήμασιν.

Τοῦτο προσέθηκε τὴν δοκιμασίαν ἐναντίωσιν ἐπιλυόμενος. ἐν γάρ τοῖς
ἔμπροσθεν ἔλεγεν ὅτι, εἰ ἔκλείπει αἰσθήσις, ἔκλείπει καὶ ἐπιστήμη· δύστειν
5 ἂν οὖν ταῦτη ἡ αἰσθήσις ἐπιστήμη εἶναι. Οπερ νῦν τὸ εἰχε. Ωὶ τοῦτο οὖν, οὐ
ἴνα ἐπιλύσηται τοῦτο, ἀναλαμβάνει πᾶσιν ἔκεινον τὸν λόγον. Δοκεῖ γάρ,
φησί, τῶν προβλημάτων ἔντα. Ήσουν ἡ ἐπιστήμη μὴ κατεύηται, εἰς αἰσθή-
σεως ἔκλειψιν ἀνάγεσθαι, τουτέστιν ἡ αἰτία τῆς ἀγνίας αὐτῶν ἐστι τὸ
ἔκλεισται πέντε τὴν δὲ¹ αἰσθήσεως αὐτῶν ἀντίληψιν. οἷον ἀπορεῖται πῶς διὰ
10 τῆς οὐδελού διέιστι τὸ φῶς, καὶ οἱ μέν φασι διὰ τῶν πόρων τῆς οὐδελού
διεέναι τὸ φῶς, οἱ δὲ ἑτέρως· εἰ οὖν ἐιωρῶντο οἱ πόροι, οὐκ ἀν ἀπορίᾳ
ἡ τούτου ἡ ἐπιστήμη. ἀλλ' εἰ καὶ αἰτία ἡ ἔκλειψις τῆς αἰσθήσεως τῆς οὐδε-
έκλειψεως τῆς ἐπιστήμης, ἀλλ' οὖν οὐ ταῦτόν ἐστιν αἰσθήσις καὶ ἐπιστήμη.
ώς εἰρηται πολλάκις.

τὸ p. 88^a15 Δῆλον ἂν τὸν καὶ διὰ τί καίσι.

Τουτέστι 'φαίνεται'. εἰ ἐιωρῶντο οἱ πόροι, φησί, δῆλη ἂν τὸν ἡ αἰτία
τοῦ διὰ τῆς οὐδελού τὸν ἥλιον ἡ τὸ πῦρ φωτίζειν

p. 38^a16 Διὰ τὸ ὄραν μὲν χωρίς ἐφ' ἐκάστης, νοῆσαι δ' ἀμα ὅτι το
ἐπὶ πασῶν οὕτως.

20 Τουτέστιν ἡ μὲν αἰσθήσις μόνου τοῦ μερικοῦ ἡσθίαντο, ἡ δὲ γοῦς
τὰ χωρίς ὅπο τῆς αἰσθήσεως ἐωραμένα εἰς ἐν συναγαγόντων ἐποίει τὸ καθόλου
καὶ τὴν ἐπιστήμην.

p. 88^a18 Τὰς δὲ αὐτὰς ἀρχὰς ἀπάντων εἶναι τῶν συλλογισμῶν
ἀδύνατον.

25 Τὸ προκείμενόν ἐστι δεῖξαι, οὗτοι οὐχ αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ πασῶν τῶν ἐπι-
στημάτων εἰσιν. ἀρχαὶ δὲ δῆλον οὗτοι τῶν συλλογισμῶν αἱ προτάσεις. τῶν

I ἐπερροσθεν] cf. ad p. 308,21 ante αἰσθ. add. ἡ RU: om. a ἔκλείποι δὲ καὶ ἐπι-
στήμη a: om. R δύστειν R 5 ἂν οὖν RU: οὖν αἱ a fort. ἐλέγχει 6 τοῦτο
ἐπιλύσηται U: ἐπιλύσηται τὸ δοκιμὴν ἐναντίον a τὸν λόγον ἐκεῖνον a 8 post τουτέστιν
add. οὗτοι a αἱ εἰναι? 9 post οὖν add. εἰ R 10 καὶ—11 φῶς RU: οἱ μὲν γάρ,
εἰςέως φῆσιν a 11 post ἑτέρως add. τὴν αἰτίαν δῆλην ἀποδιδόντες a post ἐιω-
ρῶντα add. φησιν a ἀπόροις U 12 post ἀλλ' add. δῆμος a post αἰτία add.
ἐστιν a ἡ αἰσθήσις, om. τῆς αἰσθήσεως Ra 13 ἐστιν om. U 15 καὶτε R
Arist.: καὶ αἱ U (pr. 1): φωτίζει a 16 τουτέστι RU: γράφεται καὶ καίτι. ἐστι δὲ
ἀντὶ τοῦ a εἰ—ζησιν RU: φῆσιν οὖν οὗτοι εἰ ἐιωρῶντο οἱ πόροι τῆς οὐδελού a δὲ a:
om. RU 18 διὰ Ra (n.p.f.M., corr. c): καὶ U: om. Arist. post μὲν add. τὸ
πῦρ R 20 αἰσθάνεται a 21 ὄρόμενα Ra συνάγων, ποιεῖ a 26 εἰσι post
25 πασῶν colloc. R: ante πασῶν a δῆλον οὗτοι post προτάσεις colloc. R: om. a

δὲ προτάσεων αἱ μὲν εἰσι προσεχεῖς, αἱ δὲ πρώτισται, ἐξ ὧν καὶ αἱ προς· 69^η εγένετο. δείκνυσιν οὖν διὰ αἱ προσεχεῖς ἀρχαὶ τῶν συλλογισμῶν οὔτε αἱ πρῶται αἱ αὐταὶ πασῶν. καὶ τέως, διὰ αἱ προσεχεῖς οὐχ αἱ αὐταί, δείκνυσι. καὶ πρῶτον μὲν λογικῶς θεωροῦντο· λογικῶς δὲ φῆσιν ἀντὶ 50 5 τοῦ ‘κοινότερον ἐπὶ πάντων ἀπλῶς συλλογισμῶν’. ἔπειτα ἴδιᾳ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιστημονικῶν συλλογισμῶν δεῖται διὰ οὐχ οἰνόν τε τὰς αὐτὰς προτάσεις εἶναι πατῶν τῶν ἐπιστημῶν. τί οὖν φῆσιν γάν; διὰ εἰ τῶν συλλογισμῶν οἱ μέν εἰσιν ἀληθεῖς οἱ δὲ ψευδεῖς, ἀδύνατον δὲ τὸ ψευδές συμπέρασμα δι? ἀληθῶν προτάσεων συναχθῆναι. ἀλλὰ δεῖ πάντως τοῦ ψευδοῦς συμπε- 10 ράσματος ψευδεῖς καὶ τὰς προτάσεις εἶναι, τοῦ δὲ ἀληθοῦς συμπέρασματος ἀληθεῖς εἰσι πάντως αἱ προτάσεις, τὸ δὲ ψευδός | τοῦ ἀληθοῦς τῇ φύσει 69^η διεύρυται καὶ ἔτερα ταῦτα ἀλλήλων, οὐκ ἄρα ἐνδέχεται πάντων τῶν συλλο- γισμῶν τὰς αὐτὰς εἶναι ἀρχαῖς. τί οὖν φῆσιν; οὐχὶ καὶ ἐκ ψευδῶν προτάσεων ἀληθές ἐνδέχεται συναγαγεῖν συμπέρασμα; φῆμι γάρ ‘ο ἄνθρωπος λίθος, 15 ὁ λίθος ζῷον, ὁ ἄνθρωπος ἄρα ζῷον’. ἴδοις αἱ μὲν προτάσεις ψευδεῖς, τὸ δὲ συμπέρασμα ἀληθές. ἀλλὰ δὴ καὶ ἐκ ψευδῶν ψευδές συνάγεται ὁ συμπέρασμα. ὅτε ἐκ τῶν αὐτῶν ἀληθές καὶ ψευδές συμπέρασμα δυον ἐπὶ τῷ ἀληθεῖ καὶ τῷ ψευδῷ. φῆσιν οὖν διὰ, εἰ καὶ ἐνδέχεται ἐκ ψευδῶν ἀληθές συμπέρασμα συναγαγεῖν, ἀλλὰ τούτῳ ἀπαξ γίνεται 20 μόνον. ἐπεὶ τοί γε, ἀνέκαστην τῶν προτάσεων τῶν ψευδῶν συλλογίσασθαι βουληθῆμεν, ἀνάγκη πᾶσα ἐκ ψευδῶν προτάσεων αὐτὰς συλλογίσασθαι· ἀδύνατον γάρ ἀληθεῖς προτάσεις ψευδές συμπέρασμα συναγαγεῖν. τὰ μέντοι ἀληθῆ συμπέρασματα ἐξ ἀληθῶν προτάσεων οὐχ ἀπαξ μόνον τοῦτο ὑπο- 25 10 μένει, τὸ δὲ ἀληθῶν τὰ ἀληθῆ συνάγεσθαι, ἀλλ᾽ δυον ἀν καταπυκνώσῃς τὸν συλλογισμὸν ἀεὶ τὰς προτάσεις ἀποδεικνύεις, τὸ αὐτὸν συμβαίνει, λέγω δὴ τῶν ἀληθῶν συμπέρασμάτων ἀληθεῖς λαμβάνειν καὶ τὰς προτάσεις.

p. 88a22 Οἷον εἰ τὸ Α κατὰ τοῦ Γ ἀληθές, τὸ δὲ μέσον τὸ Β ψεῦδος.

Τὸ μὲν Α κατηγορούμενον, τὸ δὲ Γ ὑποκείμενον, τὸ δὲ Β ὁ μέσος 30 δρος ἀμφοτέροις ψευδῶς συμπλεκόμενος ὡς τὰς δύο προτάσεις ψευδεῖς γίνεσθαι. ἐκάν οὖν, φῆσιν, μέσα ληφθῆ τῶν προτάσεων τούτων, οἷον μέσον τοῦ Α Β καὶ τὸ Β Γ ψευδῶν ὄντων, ἀνάγκη καὶ τὰς συναγούσας ταῦτα προ- 35 τάσεις ψευδεῖς εἶναι· τὸ γάρ ψεῦδος ἐκ ψευδῶν συνάγεται.

3 πρώτισται α	4 καὶ om. α	post μὲν add ὡς φῆσι R	θεωροῦσι om. R
5 post ἐπὶ alt. add. πάντων α	6 συλλογισμῶν om. α	6. 7 δι—ἐπιστημῶν om. R	
8 δὲ alt. om. Ua	ψεῦδος, om. συμπέρασμα	9 συμπερανθῆναι a	
10 εἶναι a: om. RU	11 post πάντως add. καὶ a	17 post αὐτῶν add. καὶ a	
ante ἀλ. et ψευδ. add. τὸ U	ψευδές—ἀληθές a	18 δυον om. R	τῷ alt.
om. U	19 συνάγειν U	20 ante ψευδῶν add. ἐκ R	22 συνάγειν U
23 μόνον om. Ra	24 καταπυκνώσαι U	25 συμβήσεται a	26 post δὴ
add. τὸ a	συμπέρασμα a	27 εἰ Ua Arist.: ἐστι R	30 ἀμφοτέροις—
συμπλεκόμενος a: ἀμφοτέροις—συμπλεκόμενοι RU			

p. 88a 27 Είτε οὐδὲ τὰ ψευδῆ ἐκ τῶν αὐτῶν ἔσαυτοῖς.

69v

Οὐ μάνον, φησί, διὰ τούτο διάφοροι αἱ τῶν συλλογισμῶν ἀρχαί, διότι οἱ μὲν ἐξ ἀληθῶν εἰσὶ πρωτάσσουν οἱ δὲ ἐκ ψευδῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸι οἱ ἐκ ψευδῶν ὄντες συλλογισμοὶ διαφόρους ἔχουσι τὰς ἀρχάς· οὐδὲ γάρ τὰ δὲ ψευδῆ τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις. τῶν γάρ ψευδῶν τὰ μέν ἔστιν ἐναντία, τὰ δὲ ἀδύνατα συνυπάρχειν, τὰ δὲ οὗτε ἐναντία οὕτε ἀπλῶς ἀδύνατα ἀλλ' ἐνδεχό-²⁵ μενα μὲν συνυπάρχειν ἡμεῖς δὲ μὴ συνυπάρχοντα. οἵνιν ἐάν μὲν εἴπω διει τὴ δικαιοσύνη ἀδικία ἔστιν ἢ ὁ δίκαιος ἀδικος ἢ ἡ σωφροσύνη ἀκολασία, ψεῦδος ἐναντίον εἶπον. ἐάν δὲ εἴπω 'ὁ ἄνθρωπος ἵππος ἔστιν ἢ ὁ λίθος 10 ἑύλον', ψεῦδος ἀδύνατον εἶπον· οὐ γάρ ἐναντία ταῦτα ἀλλήλοις ἀλλὰ μόνον ἀδύνατα συνυπάρχειν ἀλλήλοις. ἐάν δὲ καθημένου Σωκράτους εἴπω διει Σωκράτης οὐ καθήσαι, ἢ βαδίζοντας διει οὐ βαδίζει, οὕτε ἐναντίον εἶπον τὸ ψεῦδος οὕτε ἀδύνατον ἀλλ' ἐνδεχόμενον. εἰ τοίνυν πλεοναγρῆς μὲν τὸ 20 ψεῦδος, ταῦτα δὲ τὰ αὐτὰ εἰναι ἀλλήλοις ἀδύνατον, δῆλον διει ἀδύνατον 15 τῶν ψευδῶν συλλογισμῶν τὰς αὐτὰς εἰναι ἀρχάς. ὥστε εἰ μηδὲ τῶν ψευδῶν αἱ αὐταὶ ἀρχαί, πολλοῦ γε (δεῖ) δῆλον πάντων.

p. 88a 28 Οἵνιν τὸ τὴν δικαιοσύνην εἶναι ἀδικίαν ἢ δειλίαν.

Τὸ μὲν τούτων ἐναντίον ψεῦδος, τὸ τὴν δικαιοσύνην ἀδικίαν εἶναι, ²⁵ τὸ δὲ ἀδύνατον, δειλίαν εἶναι τὴν δικαιοσύνην. ὥσπεροῦν καὶ τὸ τὸν 20 ἄνθρωπον ἵππον εἶναι ἢ βαδίνη ἀδύνατον· ὑμοίως καὶ τὸ τὸν μεῖζον ἢ ἔλαττον εἶναι ἀδύνατον καὶ ἐναντίον. ἔως ἂν ἵππον ἀπλῶς λάβω.

p. 88a 30 Ἐκ δὲ τῶν κειμένων ὅδε.

Δεῖξας, ὡς αὐτὸς εἶπε, λογικῶς διει οὐκ εἰσὶ πάντων τῶν συλλογισμῶν αἱ αὐταὶ ἀρχαί (λογικῶς δέ, διότι ἐπὶ πάντων ἀπλῶς τῶν συλλογισμῶν καὶ 25 ψευδῶν καὶ ἀληθῶν) νῦν βούλεται ἐπὶ μόνων τῶν ἀληθῶν γυμνάσαι τὸν λόγον, μᾶλλον δὲ τῶν ἀποδεικτικῶν. τούτο γάρ, φησί, [τὸ] ἐκ τῶν κειμένων συλλογισμῶν. λέγω δὴ τῶν ἀποδεικτικῶν, δεῖξομεν. διει οὐκ οἵνιν τα τῶν πάντων τῶν τοιούτων συλλογισμῶν τὰς αὐτὰς εἶναι ἀρχάς. δείκνυσι δὲ τούτο πλείστιν ἐπιγειρήμασιν, διει οὕτε τὰς προσεγγεῖς ἀρχὰς τῶν ἀπο-³⁰ δεικτικῶν συλλογισμῶν οἵνιν τε τὰς αὐτὰς εἶναι οὕτε τὰς πρώτας. καὶ τέως, διει οὐκ εἰσὶν αἱ αὐταὶ αἱ προσεγγεῖς ἀρχαὶ πάντων, δείκνυσιν οὕτως.

1 ἔσαυτῶν R (Α Μ n, pr. B e)	2 οἱ τῶν ἀρχῶν συλλογισμοὶ R: αἱ ἀρχαὶ τῶν συλλο-		
γισμῶν α	6 ἀδύνατον pr. I. a	7 ὑπάρχειν itemque vs. 7 R	8 ἀδύνατα
8 συλλογές R	7 συνυπάρχοντα α: ὑπάρχοντα RU	post μὲν alt. add. γάρ R	
11 ἀδύνατον ὑπάρχειν R	12 ante τοιοφ. add. ὁ R	13 τὸ prius om. a	
πολλαχῶς α	14 post δῆλον add. ἄρα R	14 ἀδύνατον alt. om. U	πολλαχῶς
scriptis: πολλῶ RUA	15 δεῖ addidi	17 ἀδικίαν εἶναι R	18 ἀδικίαν om. R
20 εἶναι om. R: post βοῦν colloc. a	21 ἔως Ua: ἢ ὡς Ra ¹	19 τῶν Ua ²	
ἀπλῶς τὸ μεῖζον καὶ ἔλαττον λάβωμεν α ¹	24 ἀπλῶς om. U	τῶν om. R	
25 post νῦν add. οὖν R	26 ἀποδεικτῶν α	τὸ delevi	

εἰ γάρ συγγενεῖς μὲν τῶν συμπερασμάτων αἱ προτάσεις, ἐξ ὧν τὰ συμ- 69^v
 περάσματα ζητοῦ τὰ προβλήματα. τὰ δὲ προβλήματα οὐ τὰ αὐτὰ ἀλλήλους 50
 ἀλλὰ πολλὰ καὶ τῷ γένει διέστηκε (διέστηκε γάρ τὰ γεωμετρικὰ θεωρή-
 ματα τῶν ἀριθμητικῶν τῷ γένει· τὰ μὲν γάρ τοῦ διωρισμένου εἰσὶ ποσὸν,
 5 τὰ δὲ τοῦ συνεχοῦς. ὑμίνως ταῦτα τῶν μουσικῶν ἔτερα· τὰ μὲν γάρ
 περὶ τὰς ἀπηγγέσεις τῶν βαρέων καὶ δέσμων ἔχει φύσιγγων καὶ τὴν τούτων
 συμμετρίαν, καὶ ταῦτα μὲν τοῦ ποιοῦ, ἐκεῖνα δὲ τοῦ ποσοῦ. ὑμίνως οὐδὲν
 κοινὸν τοῖς εἰρημένοις πᾶσι πόδες τὰ ἴατρικὰ προβλήματα· τὰ μὲν γάρ
 ἴατρικὰ αὐτὰς τὰς οὐσίας ἐπισκοπεῖ μετὰ τῆς ὥλης, ἐκεῖνα δὲ ἡ περὶ 70^r
 10 τὸ ποσὸν ἡ περὶ τὸ ποιὸν καταγίνεται), εἰ τοίνυν τὰ προβλήματα ἔτερα,
 συγγενεῖς δὲ τοῖς προβλήμασιν αἱ προτάσεις, ἀνάγκη δήπου καὶ τὰς
 προτάσεις διαφόρους εἰναι τῷ γένει. οὗτω γοῦν διάφοροι εἰσι, φησίν,
 ως μηδὲν ἐφαρμόττειν ἀλλήλους, τουτέστι μὴ κατηγορεῖσθαι τὴν ἔτεραν
 κατὰ τῆς ἔτερας καταφατικῶν· τοῦτο γάρ ἔστι τὸ ἐφαρμόττειν. ἔστι γάρ
 15 ἐν μὲν ἀριθμητικῇ ἀρχῇ ἡ μονάς, ἐν δὲ γεωμετρίᾳ τὸ σημεῖον· ταῦτα δὲ
 δὲ οὐκ ἐφαρμόττειν ἀλλήλους, εἴ γε τὸ μὲν θέσιν ἔχει τὸ δὲ οὐκ ἔχει.
 ὑμίνως ἀριθμητικῇ μὲν ἀρχαί εἰσι τὸ τῶν ἀριθμῶν τοὺς μὲν εἰναι
 ἀρίστους τοὺς δὲ περιττούς, ἐν δὲ γεωμετρίᾳ τὸ τὴν μὲν γραμμὴν μέγεθος
 εἰναι ἐφ' ἓν διαστατόν, τὴν δὲ ἐπιφάνειαν ἐπὶ δύο· ταῦτα δὲ πῶς ἀν
 20 ἐφαρμόσου ἀλλήλους ἡ κατηγορηθῆσεται κατ' ἀλλήλων; τὰ αὐτὰ δὲν εἶποιμι
 καὶ ἐπὶ ἴατρικῇ καὶ μουσικῇ καὶ ἀστρονομίας καὶ τῶν λοιπῶν ἐπιστημῶν.
 οὐκ ἄρα οὐδὲ τῶν ἀληθῶν συλλογισμῶν αἱ αὐτὰ ἀρχαί.

10

p. 88^a34 Ἐνάγκη δέ γε ἡ εἰς μέσα ἐφαρμόττειν ἡ ἀνωθεν ἡ
 κάτωθεν, ἡ τοὺς μὲν εἰσω ἔχειν τοὺς δὲ ἔξω τῶν δρων.

25 Ἐπειδὴ εἰπεν διεισὶ οὐκ ἐφαρμόττουσι, δείκνυσιν εἰπὼν τί σημαίνει αὐτῷ
 ἐνταῦθα τὸ ἐφαρμόττειν, ἀντὶ τοῦ τὸ κατηγορεῖσθαι τὸ ἔτερον τοῦ ἔτερου
 ἡ ὑποκείσθαι. ἡ οὖν εἰς μέσα ἐφαρμόττειν. φησίν, ως ἐπὶ τοῦ πρώτου 15
 σχήματος, ως τῷ μὲν τῶν ἄκρων ὑποκείσθαι, τῷ μείζονι, τοῦ δὲ κατηγο-
 ρεῖσθαι, τοῦ ἐλάττονος. ἡ ἀνωθεν, ως ἐπὶ τοῦ μέσου, ὥστε ἀμφοτέρων
 30 τῶν ἄκρων κατηγορεῖσθαι, ἡ κάτωθεν, ως ἐπὶ τοῦ τρίτου, ὥστε ἀμφοτέροις
 τοῖς ἄκροις ὑποκείσθαι. οὗτω δὲ καὶ ἐν τοῖς Προτέροις ἀγαλυτικοῖς τούς

2 τὰ δὲ προβλήματα om. U 4 ποσοῦ ἔστι a 6 ταῦτα δὲ ὑμίνως a 7 καὶ
 ταῦτα μὲν αἱ τάδε R: ταῦτα δὲ U 8 πᾶτα τοῖς εἰρημένοις a 9 post ἴατρικὰ add.
 προβλήματα Ra σκοπεῖ, sed post ὥλης a 10 ποιὸν—ποσὸν Ra 11 τοῖς προ-
 βλήμασιν RU: τούτον a 13 ἐφαρμόττειν Ra 14 κατά om. a τούτοις U
 ἔστι Ra: φησί U 16 post ἔχει alt. add. θέσιν Ra 17 ἀριθμητικά U 18 γεωμε-
 τρίας δὲ, om. ἐν a μὲν om. Ua 18. 19 εἰναι μέγεθος a 20 ἐφαρμόσαιεν a
 κατηγορηθεῖεν a 21 ἀστρονομίας RU: γεωμετρίας a 23 ἡ (ante εἰς) om. R
 24 ἡ om. R 25 εἰπὼν om. a 25, 26 ἐνταῦθα τί σημαίνει τὸ a 26, 27 ἀντὶ-
 ὑποκείσθαι deleverim 26 τὸ alt. om. R 28 τῷ prius R: τῷ Ua post ἄκρων
 add. ἤγουν a 28. 29 τῷ μείζονι ὑποκείσθαι, τοῦ δὲ ἐλάττονος κατηγορεῖσθαι a
 30 καταχάσκειν a² et ante τῶν U ἔσχάτου U 31 ἐν τοῖς Προτ. ἀναλ.]
 p. 25^b36, 26^b39, 28^a15

μέσους ὀνόμαζε. ζητοῦσι δὲ καὶ ἐν τούτοις, πῶς φησιν ἐν τῷ δευτέρῳ 70 τοῖς σχήματι τὸν μέσον ἐφαρμόττειν τοὺς ἄκρους. εἰ μὲν γάρ καταφατικὰς ἀποφτέρεις λάβωμεν τὰς προτάσεις, ἵνα καὶ ἐφαρμόζῃ ὁ μέσος τοὺς ἄκρους,²⁰ ἀσυλλητικὸς ἡ συνυγάντη γίνεται· εἰ δὲ δέσι συλλογιστικὴν γενέσθαι, τὴν 5 ἑτέραν ἀποφατικὴν δεῖ εἶναι. πῶς οὖν φησιν ἄνωθεν ἐφαρμόζειν τοὺς ἄκρους; καὶ φαίνεν ὅτι οὐ πρόκειται νῦν αὐτῷ περὶ συλλογιστικῶν ἡ ἀσυλλητικὴν προτάσεων συνυγάντων παραδοῦναι οὐδὲ ἀπλῶς συλλογιστικὴν ἐκτίθεσθαι συνυγάντων, ἀλλὰ μόνον ἡμῖν παραδοῦναι ποιηγάντως ἔστιν ὅροις ἕφαρμόσαι, οὐκέτι 10 μέντοι τῶν προτάσεων συμπλοκὴ τίς ποτε ἔστιν. κακεῖνο δὲ ἔστιν εἰπεῖν, 15 ὡς ἐφαρμόττειν φησί τὸ ἀπλῶς κατηγορεῖσθαι ἡ ὑποκείσθαι θάτερον θατέρῳ, εἴτε καταφατικῶς εἴτε ἀποφατικῶς. μήποτε δὲ καὶ ἀπλούστερον ἀκούειν δεῖ τοῦ ἀνάγκη δέ γε ἡ εἰς μέσα ἐφαρμόττειν ἡ ἄνωθεν ἡ κάτωθεν. τουτέστιν ἀνάγκη (ἢ) μέσους ὥρους παραλλαγῆνεσθαι ἡ μείζονας ἡ ἐλάττονας· τούτο γάρ δηλοῖ τὸ ἄνωθεν (ἄνωθεν δὲ οὐκ ἐν τῷ συλλογισμῷ ἀλλ᾽ ἐν τῷ 20 συμπεράσματι) καὶ πᾶλιν κάτωθεν. τὸ δὲ ἡ τοὺς μὲν εἴσω ἔχειν τοὺς δὲ ἔξω τῶν ὥρων ἥτοι ἐκ παραλλήλου τῷ πρὸ αὐτοῦ τὸ αὐτό ἔσται· καὶ γάρ ἐν τοῖς Ἡρώταις ἀναλυτικοῖς ἔξω μὲν κείσθαι τῇ θέσει ἔλεγε τοὺς 25 μέσους τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου σχήματος, ἐντὸς δὲ τοὺς τοῦ πρώτου διὰ τὸ ἐφεξῆς κείσθαι τοῖς ἄκροις· ἡ εἴσω μέν φησι τοὺς ὑποκειμένους ὥρους. ἔξω δὲ τοὺς κατηγορούμενους, τουτέστιν ὅτι οἱ ἐφαρμόζειν λεγόμενοι ὥροι ἡ ὑπόκεινται τούτοις οἷς λέγονται ἐφαρμόζειν ἡ κατηγορούνται αὐτῶν. ἔστιν δὲ φησι τοὺς ὑποκειμένους ἔξω δὲ τοὺς κατηγορούμενους. διότι περιέχουσιν οἱ κατηγορούμενοι τοὺς ὑποκειμένους, τὸ δὲ περιέχον ἔξωθεν ὃν περιέχει ἐντὸς ἑαυτοῦ ἔχον τὸ περιεγόμενον.

35

25 p. 88a36 'Αλλ' οὐδὲ τῶν κοινῶν ἀρχῶν οἰόν τε εἶναι τινας ἐξ ὧν
ἀπαντα δειγμάτων.

Δεῖξας ὅτι οὐκ αἱ αὐταὶ πατῶν τῶν ἐπιστημῶν αἱ προσεγγεῖς ἀρχαί,
δείκνυσιν νῦν ὅτι οὐδὲ αἱ καθόλου καὶ κοιναὶ ἔννοιαι πάντως αἱ αὐταὶ¹⁰
ἐπὶ πάσης ἐπιστήμης. ἐπειδὴ γάρ ὁ πενήνταν ἄν τις ταῦτη τὰς αὐτὰς
30 εἶναι τῶν ἐπιστημῶν ἀρχάς, τῷ τὰ κοινὰ ἀξιώματα τὰ αὐτὰ εἶναι, οἷς
πᾶσαι αἱ ἐπιστῆμαι κέρχονται, οἷον ὅτι ἐπὶ παντὸς ἡ ἡ κατάφασις ἡ ἡ
ἀπόφασις, καὶ ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις ἐστὶν ἵσα καὶ τὰ ὅμια.
διὰ τούτο τηνας ὅτι οὐδὲ ταῦτη ἐνδέχεται τὰς αὐτὰς εἶναι πασῶν τῶν

2 ἐφαρμόττειν ante τὸν colloc. a: ἐφαρμόζειν U 3 λάθοιμεν a τοῖς ἄκροις ὁ μέσος R
9 κακεῖνο — εἰπεῖν RUa²: καθόλες οὖν εἴπομεν, ὅτι a¹ 10 ἐφαρμόττειν a¹ ἡ ὑποκείσθαι U et om. ἡ a²: om. Ra¹ θάτερον θατέρου a¹ 13 ἡ primum addidi
ἡ ἐλάττονας om. I 14 post τὸ ἄνωθεν add. ἡ κάτωθεν Ra 15 καὶ om. U
16 ταυτῶν, sed ante πρὸ a 17 Ἡρώταις addidi ἐν τοῖς Ἡρότ. ἀν.] cf. ad p. 314,31
ἔξωθεν, om. μὲν a 18 τοῦ alt. om. R 20 δὲ om. a 22 ἔξω δὲ I a:
etis R 24 ἑαυτῷ R 25 τε om. R ἐξ ὧν om. R 26 post δειγμάτων
add. λέγω δὲ κοινάς R 28 post οὐδὲ add. γάρ R καὶ Ra: ἡ I 30 οἷς
serippsi: αἱ Ua: om. R 31 ἀπαντα R 32 post ἀπόφασις add. ἀληθέσθαι εἰστὲν
om. U

ἐπιστημῶν ἀρχάς. κέχρηνται μὲν γάρ τοῖς κοινοῖς ἀξιώμασι πᾶσαι αἱ 70^r ἐπιστῆμαι, οὐ μὴν δι’ αὐτῶν μόνων τὰ προκείμενα θεωρήματα ἀποδει- 45 κνύουσιν, ἀλλὰ πάντως ἐκάστη ἐπιστήμη πρὸς τῷ κοινῷ ἀξιώματι καὶ ἔτέρων λαμβάνει πρότασιν ἐκ τοῦ ὑποθετικού αὐτῇ γένους, ἣν συμπλέξασα τῷ 50 κοινῷ ἀξιώματι οὕτω ποιεῖται τὴν ἀπόδειξιν. οἷον βουλομένη δεῖξαι, διτὶ ἡ διάμετρος ἀσύμμετρος τῇ πλευρῇ, λαμβάνει διτὶ σύμμετρος, καὶ διὰ τούτου καὶ τοῦ κοινοῦ ἀξιώματος τοῦ λέγοντος ‘ἐπὶ παντὸς ἦ ή κατάφασις ἦ η ἀπόφασις’ δείκνυσιν διτὶ ἀσύμμετρος. δημιώς λαβών, διτὶ ἥδε η εὐθεῖα 55 τῇδε ἵση καὶ διτὶ ἔτέρω τις τῇ αὐτῇ ἵση, διὰ τούτου καὶ τοῦ κοινοῦ ἀξιώ- 10 ματος δείκνυσιν διτὶ καὶ ἀλλήλαις αἱ εὐθεῖαι τῷ μοναδικῷ ἵσαι. καὶ ἐπὶ πάντων ὁσαύτως. εἰ τοίνυν μὴ μόνον διὰ τῶν ἀξιώματων αἱ δεῖξεις προέρχονται, ἀλλὰ δεῖ πάντως καὶ ἐκ τοῦ ὑποθετικού γένους ἔτέρων παραληφθῆναι πρότασιν ἀρχῆς λόγον ἔχουσαν πρὸς τὸ συμπέρασμα, οὐ τὰ αὐτὰ δὲ γένη πάντων, πρόδηλον ὡς οὐδὲ αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ πασῶν τῶν ἐπιστημῶν. διπερ 15 δὲ καὶ | ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴρηται, οὐδὲ τὰ ἀξιώματα τὰ αὐτά εἰσιν ἐπὶ 70^v πασῶν τῶν ἐπιστημῶν, οὐδὲ τοῖς κοινοῖς (κοινῶς) κέχρηνται δεὶ αἱ ἐπιστῆ- μαι ἀλλὰ προσοικειοῦνται αὐτὰ ἐκάστη τῷ ἰδίῳ γένει. οἷον κοινὸν μέν ἔστιν ‘ἐὰν τέσσαρά τινα ἀνάλογον ὅσι, καὶ ἐναλλάξ ἀνάλογον ἔσονται’· κέχρηται δὲ τούτῳ τῷ ἀξιώματι ὁ μὲν γεωμέτρης ἐπὶ μόνων τῶν μεγεθῶν, ‘ἐὰν τέσσαρα 20 μεγέθη’ λέγων ‘ἀνάλογον ὅσιν’, δὲ διριμητικὸς ‘ἐὰν τέσσαρες ἀριθμοί’, ὃ δὲ φυσικὸς ‘ἐὰν τέσσαρες κινήσεις ἢ τέσσαρες χρόνοι’. ὅστε οὐδὲ τοῖς ἀξιώμασιν ἀπαραλλάκτως τοῖς αὐτοῖς αἱ ἐπιστῆμαι γρῶνται.

p. 88^b3 “Εἰτι αἱ ἀρχαὶ οὐ πολλῷ ἐλάττους τῶν συμπερασμάτων· ἀρχαὶ μὲν γάρ αἱ προτάσεις, αἱ δὲ προτάσεις ἢ προσλαμβανο- 25 μένου ὅρου ἢ ἐμβαλλομένου εἰσίν.

“Ἔτερον ἐπιχείρημα. εἰ ἡσαν, φησίν, αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ πασῶν τῶν ἐπι- 30 στημῶν, ἡσαν ἂν καὶ ἀριθμῷ ὠρισμέναι· οὐδὲ γάρ ἂν ἄλλως γνωσθῆναι δι- 35 γόνυνατο, διτὶ κοιναί εἰσι πάσης ἐπιστήμης, εἰ ἡσαν ἀόριστοι κατ’ ἀριθμὸν καὶ οἷον ἀπειροι. νῦν δὲ ὅηλον διτὶ τῷ εἶναι τυχὸν ὠρισμένας οὕτως 40 ἐγγωνάτες οἱ τοῦτο ἀποφαίνομενοι, διτὶ ταῖς αὐτοῖς πᾶσα ἐπιστήμη γρῆται, οὕτως ἀποφαίνονται τὰς αὐτὰς εἶναι ἀρχὰς πασῶν τῶν ἐπιστημῶν. διπερ 45 γάρ καὶ παντὸς λόγου κοιναί εἰσιν αἱ ἀρχαὶ καὶ διὰ τούτο καὶ ἀριθμῷ ὠρισμέναι, λέγω δὴ τὰ εἰκοσιτέσσαρα στοιχεῖα, καὶ παντὸς σώματος κοιναὶ αἱ ἀρχαὶ, αἱ τε προσεχεῖς, τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, αἱ τε πρῶται, ὅλη καὶ 50

2 post μὴν add. δὲ α 4 συμπλέξας U τῷ om. a 6 post διάμετρος add. τοῦ τετραγώνου α 8 δείκνυσι καὶ διτὶ U a 9 ταυτῇ U καὶ alt. a: οὖν RU 10 fort. ἐκεῖναι εἰσι om. U post εἰσι add. εἰσι a 11 μόνων a 15 δὲ om. a ἐν τοῖς ἔμπροσθεν] c. 10 p. 76^a 37 sq. 16 κοινῶς addidi 17 post γένει add. τὰς ἀποδείξεις ποιοῦνται α post μὲν add. γάρ RU: om. a. post ἐστιν add. ὡς a 18 post ἔχων add. δὲ a 19 μὲν om. a 21 ἢ U: καὶ R 22 ἀπαραλλάκτως libri γρῶνται αἱ ἐπιστῆμαι α 25 post ἐμβαλλομένου add. ὅρου a 28 γόνυνατο R εἰ U: καὶ R 29 δηλονότι post ὠρισμένας colloc. a: utroque loco habet U τὸ a fort. τὸ ἐναντίον ὠρισμένας αὐτὰς 30 ταυταῖς U 34 αἱ τε alt. RU: καὶ αἱ a ante 35ῃ add. ἢ

εἰδος, οὗτῳ δήπου ἀνάγκη, καὶ εἰ τῶν ἐπιστημῶν¹ κοιναὶ ἡσαν αἱ ἀργαῖ,²⁰
ἀριθμῷ ταύταις ὠρίσθαι. νυνὶ δὲ πολλὴ πλείους εἰσὶ τῶν προβλημάτων
ἥτοι συμπερασμάτων· ταῦτα δὲ ἀόριστα καὶ ἀπειρα κατ' ἀριθμόν· καὶ αἱ
ἀρχαὶ ἄρα ἀπειροι καὶ ἀόριστοι κατ' ἀριθμόν. τοιαῦται δὲ οὖσαι πατῶν
ἢ αἱ αὐταὶ εἰναὶ οὐ δύνανται. ὡς ηδη εἴπομεν. οὐκ ἄρα αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ
πατῶν τῶν ἐπιστημῶν. ὅτι μὲν οὖν τὰ προβλῆματα ἡ συμπεράσματα³⁰
ἀόριστά ἔστι καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην καὶ ἡμῖν ἀπειρα καὶ ἀπεριληπτα,
δῆλον· οὐδέποτε γάρ ἐπιλείπουσιν. ὅτι δὲ τούτοις συναύξονται αἱ προτάσεις.
αἰτινές εἰσι τῶν συλλογισμῶν ἀρχαί, δείκνυσιν οὕτως αἱ γάρ προτά-
10 σεις, φησίν. ἡ προσλαμβανομένου δρου ἡ ἐμβαλλομένου γίνονται.
οἷον εἰ εἴη πρόβλημα τὸ λέγον πόθεν δητὸς Α τῷ Β ὑπάρχει. δρου
μεταξὺ παρεντεθέντος δύο μὲν γίνονται αἱ προτάσεις. ἐν δὲ τὸ συμπέρασμα
εἰ γάρ τεθέντη μέσον τοῦ Α Β τὸ Γ. προτάσεις μὲν δύο γίνονται, αἱ Α Γ, εἰ
Γ Β. ἐν δὲ συμπέρασμα. πάλιν ἐὰν τὴν Α Γ πρότασιν δεῖξαι θελήσωμεν.
15 μέσον ἐμβαλλοντες δρου, εἰ τόγοι. τὸν Ζ, πάλιν δύο μὲν προτάσεις προστί-
θενται. ἐν δὲ συμπέρασμα. καὶ οὕτως ἀεὶ δρου τιθεμένου ἐν μέσῳ διπλά-
σιοι τῶν συμπερασμάτων αἱ προτάσεις γίνονται. οὕτω μὲν οὖν εἰ μεταξὺ³⁵
ἡ προστιθέμενος δρος ἐμβληθῇ. εἰ δὲ ἔξωθεν προστεθῇ. ἐνὸς δρου προστε-
θέντος μία πρότασις καὶ ἐν συμπέρασμα προστίθεται, ὥστε ἐπισυντιθέ-
20 μένων τῶν συλλογισμῶν μονάδι μόνῃ πλεονάζειν τὰς προτάσεις τῶν συμ-
περασμάτων. οἷον εἰ εἴη ἐξ ἀρχῆς συλλογισμὸς δητὸς Α τῷ Β. τὸ δὲ Β
τῷ Γ, τὸ Α ἄρα τῷ Γ ὑπάρχει, εἴται ἔξωθεν προστιθέντη δρος ἡ Δ. προσ-
τιθεται πρότασις μία καὶ συμπέρασμα ἐν· ὑπάρχει γάρ τὸ Β τῷ Δ διὰ
μέσου τοῦ Γ. εἰ δὲ βιόλει συναγαγεῖν δητὸι καὶ τὸ Α τῷ Δ ὑπάρχει, ποιή-
25 σεις τὸ Α Γ συμπέρασμα πρότασιν ἡ τὸ Β Δ. ὥστε ἵσαρθιμως τοῖς συμ-
περάσμασι συναύξονται καὶ αἱ προτάσεις, μονάδι μόνῃ πλεοναζούσαν τῶν προτά-
σεων οὐσῶν ἐν συμπέρασμα γίνεσθαι. εἰ δὲ οὕτως ἔχουσιν αἱ προτάσεις
πρὸς τὰ συμπεράσματα ὥστε ἡ διπλασίας αὐτῶν εἰναι, εἰ μέσος ἐμβάλ-
30 λοιτο ἡ προσιών δρος, ἡ μονάδι πλείους, εἰ ἔξωθεν προστιθετο, πᾶς αὐτὸς
ἡ Ἀριστοτέλης φησὶν δητὸι αἱ ἀργαῖ, τινέστιν αἱ προτάσεις, οὐ πολλὴ³⁵
ἐλάττους τῶν συμπερασμάτων; καίτοι ἐλείγθησαν πλείους οὖσαι. φημὶ⁴⁰
οὖν δητὸι οὐ προέκειτο αὐτῷ περὶ τούτων ἀκριβολογῆσαι, ὥπως ἔχουσιν, ἀλλ' ἀ-

1 ante εἶδος add. τὸ Ra

4 ἀόριστοι καὶ ἀπειροι R

6 πεπεράσματα sic R

post λέγον add. δητὸς a

εἰ τόγοι a

δεῖτο Ra; οὕτω δητὸς U

13 προτιθενται R

15.16 προτιθενται R

18 προτιθέμενος R

21 συλλογισμὸς ἐξ ἀρχῆς a

23 τῷ δ τῷ β U

33 ἔχωσιν Ra

2 ὁρίσασθαι a

κατ' ἀριθμόν om. U

7 ἀπαράλειπτα R

13 γίνονται a: om. RU

15.16 προτιθενται R

post ἐν add. τῷ a

18 προτιθέμενος R

19 προτιθέμενος R

21 συλλογισμὸς ἐξ ἀρχῆς a

23 post τῷ alt. add. τὴν Ua

33 ἔχωσιν Ra

3 post ἥτοι add. τῶν a

5 εἴπομεν ηδη a

9 ante ἀρχαῖ add. αἱ U

11 ἡ R

13 τὸν ζ

16 ante συρπ. add. τὸ a

17 αἱ προτάσεις τῶν συμπερ-

18 ἔχωσιν προτιθέμενος R

19 προτιθέμενος R

22 προτεθῇ a: προτεθῇ RU

26 μόνων R

29.30 ἐμ-

ἐπειδὴ τὸ ἀόριστα εἶναι τὰ συμπεράσματα καὶ ταύτη ἄπειρα ὡμολόγηται. 70^ο
 ἡρκέσθη τοσοῦτον μόνον εἰπών, οὗτοι εἰ μὴ πολλῷ ἐλάττους ἡσχαν, οὐχ
 οἷόν τε ἦν κοινὰς εἶναι τῶν ἐπιστημῶν τὰς ἀρχάς. δύναιντο δ' ἂν καὶ
 ἐλάττους λέγεσθαι τῶν συμπερασμάτων αἱ προτάσεις, εἰ μὴ δἰς τὸ αὐτὸ
 5 παραλαμβάνοιτο, ποτὲ μὲν ὡς πρότασις ποτὲ δὲ ὡς συμπέρασμα· τοῦτο
 δέ, οὗτον ὁ ὅρος ἔξωθεν προστιθηται. οἷον τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ⁴⁵
 τῷ Γ, τὸ Α ἄρα παντὶ τῷ Γ· ἐάν προσθῶμεν τὸ Δ, μίαν μὲν προστιθεμεν
 πρότασιν, τὴν ΓΔ. δύο δὲ συμπεράσματα, τό τε ΑΔ καὶ τὸ ΒΔ· εἴτε
 γάρ τὸ Α τῷ Β εἰπωμεν, τὸ δὲ Β τῷ Δ, εἴληπται ἥδη τὸ Β τῷ Δ ἐν
 10 συμπεράσματι, εἴτε τὸ Α τῷ Γ, τὸ δὲ Γ τῷ Δ, ὡμοίως ἀμφότερα εἰληπται.
 ἀλλ' οὕτω πολλῷ ἐλάττους συμβαίνει γίνεσθαι τῶν συμπερασμάτων τὰς
 προτάσεις· εἰ γάρ πλείους ὅροι ἐπισυνάπτουσιν, ισάριθμοι μὲν τοῖς ὅροις
 προστεθήσονται αἱ προτάσεις, πολλῷ δὲ πλείονα τὰ συμπεράσματα. τοσαῦτα
 γάρ γίνονται τὰ συμπεράσματα ὅρου προστιθεμένου. οὗτοι εἰσὶν οἱ 50
 15 ἐκκείμενοι ὅροι πάντες, παρὰ δυσάρι· ἔκαστος γάρ τῶν ἀνωτέρω μετὰ τοῦ
 προστεθέντος ποιήσει συμπέρασμα χωρὶς τοῦ παρατελεύτου· οὗτος δέ ἐστιν
 20 ὁ πρὸ τοῦ προστεθέντος· οὗτος γάρ μετὰ τοῦ προστεθέντος πρότασιν ποιεῖ,
 οὐ συμπέρασμα.

p. 88b6 "Ετι τὰ συμπεράσματα ἄπειρα, οἱ δὲ ὅροι πεπερασμένοι.
 20 εἴτι αἱ ἀρχαὶ αἱ μὲν ἐξ ἀνάγκης αἱ | δὲ ἐνδεχόμεναι." 71^r

Καὶ τοῦτο κατασκευαστικὸν οὗτοι ἀδύνατον τὰς αὐτὰς ἀρχὰς ὑπάρχειν
 τῶν διαφόρων ἐπιστημῶν, καὶ γάρ τῶν προτάσεων αἱ μὲν εἰσιν ἀναγ-
 καῖαι αἱ δὲ ἐνδεχόμεναι· ἐξ ἀναγκαῖων δὲ ἀναγκαῖα καὶ ἐξ ἐνδεχο-⁵
 25 μένων ἐνδεχόμενα συνάγεται. ἀδύνατον ἄρα πάσης ἐπιστήμης τὰς αὐτὰς
 εἶναι ἀρχάς· ὃν γάρ ἐνδεχόμενα τὰ συμπεράσματα, οὐκ ἔσονται τούτων
 αἱ ἀρχαὶ ἀναγκαῖαι, οὐδὲ ὃν ἀναγκαῖα, ἐνδεχόμεναι.

p. 88b10 Εἰ δ' ἄλλως πως λέγοι τις, οἷον οὗτοι αἱδὲ μὲν γεωμε-
 τρίας αἱδὲ δὲ λογιστρῶν καὶ τὰ ἔξης.

"Ἐτι, φησίν, εἰ οὕτω λέγοι τις εἶναι τὰς αὐτὰς ἀρχὰς πασῶν τῶν
 30 ἐπιστημῶν, οὐχ ὡς ἐκ τῶν αὐτῶν πάντα δείκνυσθαι, ἀλλ' εἶναι μὲν δια-
 φόρους ἀρχὰς καθ' ἔκαστην ἐπιστήμην καὶ ἄλλως μὲν τὰ ἱατρικά θεωρήματα

I τὸ R: τοι Ua	2 post εἰ add. καὶ RU: om. a	μὴ Ua: μόνον R	5 συμπερά-
σματα R	8 ἀδ—βδ a: inv. ord. U: βπ—β (e corr.) δ R	9 εἴπομεν U: εἴπομεν a	30 ἐνδεχόμενον R
τὸ δὲ U: καὶ τὸ Ra	post εἴληπται add. δὲ R	9. 10 ἐν συμπέρασμα a ¹	12 ante ὅροι add. οἱ a
	14 ἐκεῖνοι om. U	15 παντὶ U	17 προστεθέντος
utroque loco R	19 δὲ om. R	22. 23 ἐξ ἀνάγκης a	23. 21 ἀναγκαῖον—ἐνδε-
γόμενον R	24 ἄρα U: γάρ R: οὖν ἐπὶ a	25 τὰ om. U	27 οὖν
ἔσονται a	26 ἀναγκαῖα seripsi: ἀναγκαῖα RUa	ἐνδεχόμενα a	om. R
om. R	28 λογισμῶν RU Arist.: ἀριθμῶν a	καὶ τὰ ἔξης om. R	29 λέγοις U
31 ἄλλοις R	τις a: om. RU	ἀπασῶν U	30 οὐ γ Ua: οὕτως R

δείκνυσθαι, ἄλλως δὲ τὰ γεωμετρικά, ἄλλως δὲ ἀλλα, οὗτοι δὲ λέγοι τὰς τινας αὐτὰς ἀρχὰς εἶναι τῶν ἐπιστημῶν, ὡς οὖτις αὐταῖς ἔσυνταις αἱ αὐταὶ εἰσιν, οἷον αἱ ἴατρικαὶ ἀρχαὶ αὐταῖς ἔσυνταις αἱ αὐταὶ εἰσιν, ἥμοιοις καὶ αἱ γεωμετρικαὶ μετρίας καὶ τῶν λοιπῶν, γε λοιπόν τι λέγει, φησίν. οὗτοι γάρ πάντα τὰς αὐτὰς εἰσιν ἀντὶ ἀλλήλοις· ἔκαστον γάρ [τὸ] αὐτὴν ἔσυντῷ τὸ αὐτό ἐστιν.

p. 88b 15 Ἀλλὰ μήν σύνδε τὸ ἐξ ἀπάντων δείκνυσθαι ὑπεισέν.

(Οὐδὲ οὗτοι, φησίν, ἐνδέχεται εἶναι τὰς αὐτὰς πάντων ἀρχὰς ὡς ἐκ τῆς τυγχάνσης ἀρχῆς πάντων δυναμένων δειχθῆναι καὶ ἀπλῶς ἐκ πασῶν τῶν ἀρχῶν πάντων καθ' ἐκάστην. τοῦτο γάρ, φησί, ψεύδος ὅν καὶ ἐκ τῆς 10 ἐναργείας ἐλέγχεται καὶ ἐκ τοῦ λόγου. οὐδὲ γάρ οὗτοι δρῶμεν ἐν τοῖς μαθήμασιν ἐκ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς πάντα δείκνυμεν, οὐ μόνον τὰ κατὰ διαφόρους ἐπιστήμας (οἷον οὐκ ἐκ τῶν αὐτῶν τὰ γεωμετρικὰ καὶ τὰ ἴατρικὰ καὶ δείκνυται ἦ, μοντικά) ἀλλ᾽ οὐδὲ τὰ κατὰ τὰς αὐτάς· ἐξ ἄλλων μὲν γάρ δείκνυται οὗτοι τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἕσται εἰσιν, ἐξ ἄλλων 15 δὲ οὗτοι η διάμετρος ἀσύμμετρος τῇ πλευρῇ· καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὠραίωτες. ἕτερες ἐπει τοῦτο δρῶμεν γενόμενον, ἐκ τῆς ἐναργείας ψεύδος τὸ λέγειν ἐξ ἀπάντων πάντα δείκνυσθαι. καὶ τῷ λόγῳ δὲ τοῦτο ἀδύνατο δείκνυσιν οὗτοις. ἀναλόγοντες γάρ, φησί, τοὺς συλλογισμοὺς εἰς τὰς ἀμέσους καταντῶμεν προτάσεις· μέχρι γάρ τούτου ἀναλόγουμεν, μέχρις ἀνὴρ εἰς δριτοὺς 20 η εἰς ἀμέσους καταντήσωμεν προτάσεις. οὕτε δὲ οἱ δριτοὶ οἱ αὐτοὶ πάντων οὕτε αἱ ἀμέσαι προτάσεις αἱ αὐταί· ἄλλης γάρ ἀμέσου, φησί, προσληφθείσης προτάσεως ἄλλο γίνεται καὶ συμπέρασμα. οἷον οὗτοι Σωκράτης οὐσία ἐστὶν ἀναλόγοντες δι' ὧν τυγχάνει τοῦτο προτάσεων, οἷον οὗτοι ἀνθρώποις, καὶ τοῦτο οὗτοι ζῆσον. καὶ οὗτοις ἐφεξῆς, οὗται φθάσι τοις πρότασιν 25 τὴν οὗτοι τὸ σῶμα οὐσία, πανούρεια τῆς ἀναλόγουεις· ὥμοιοις οὗτοι η δυάς ποσόν ἐστιν ἀναλόγοντες φαμεν οὗτοι ἀριθμοί, τοῦτο δὲ ἀριθμός, τοῦτο δὲ διωρισμένον, τοῦτο δὲ ποσόν ἄλλη δὲ ἀμεσος πρότασις η λέγουσα 'τὸ διωρισμένον ποσόν ἐστι' καὶ η λέγουσα οὗτοι τὸ σῶμα οὐσία ἐστί· τὰ αὐτὰ καὶ ἐπὶ τῶν δριτῶν· καὶ γάρ τοῦ τριγώνου οὗτοι αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἕσται εἰσὶν 30 ἀναλόγοντες εἰς τὸν δριτὸν τῆς εὐθείας καὶ γωνίας καταντῆσιν· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὠραίωτες· καὶ οἱ δριτοὶ δὲ διάφοροι, ἐπειδὴ καὶ τὰ πράγματα.

1 ἄλλοι utrobique R ante ἄλλα add. τὸ U λέγει a 2 ἔσυνται, οἱον. αἱ R
 3 οἷον—εἰστιν om. R καὶ om. R 3. 4 γεωμετρικαὶ τῶν R 4 λέγοι R 5 εἰεν
 om. R τὸ prius delevi τῶν αὐτῶν U 7 ἀπάντων U 8 post πάντων add.
 τῶν R a 9 πάντων scripsi: πάντα RUa γάρ RU: οὖν a 9. 10 ἐλέγχεται
 καὶ ἐκ τῆς ἐναργείας a 10 post ὀρθῶμεν add. καὶ 11. 12 τὰς κατὰ τὰς ὀιαφή-
 ρους U 12 τὰ alt. a: om. RU 13 ἄλλου R γάρ om. U 14 τοῦ om. U
 16 ἐπει Ra: εἰ μὴ U 17 ἀπάντων a: ἀπαντος RU ante πάντα add. τὰ Ra
 τούτων U 19 γάρ om. Ra ἀναλόγοντες R η om. R 21 μέσου a'
 22 ante συμπ. add. τὸ a 23 fort. (εἰς τὰς) δι—προτάσεις 25 τὸ σῶμα scripsi: ἄλλη RUa
 28 τὸ σῶμα a': σωκράτης RU: σωκράτης καὶ τούτη a' 29 καὶ Ra: τοῦ U οὗτα:
 om. RU 30 καὶ prius om. U 31 οἱ om. U

τὸ δὲ ἐν τοῖς φανεροῖς μαθήμασι, τοῦτ' ἔστι τοῖς μαθήμασι τοῖς δῆλοις 71^r
καὶ συνεγνωσμένοις ἡμῖν.

40

p. 88b20 Εἰ δὲ λέγοι τις τὰς πρώτας ἀμέσους προτάσεις αὐτὰς
εἶναι ἀρχάς, μία ἐν ἑκάστῳ γένει ἔστιν.

5 Οτι οὐδὲ οὕτω δυνατὸν τὰς αὐτὰς εἶναι ἀρχάς, τῷ τὰς ἀμέσους προ-
τάσεις, ἐξ ὧν οἱ συλλογισμοί. τὰς αὐτὰς εἶναι· μία γάρ, φησίν, ἐν ἑκάστῳ
γένει πρότασις ἀμεσος, οἷον ἐν ἀριθμητικῇ μὲν ὅτι ἡ μονάς ἀδιαιρέτος, 45
ἐν γεωμετρίᾳ δὲ τὸ σημεῖον, καὶ ἄλλη ἐν ἄλλῳ. διαφόρων οὖν τῶν γενῶν
ὅντων καὶ αἱ ἀμεσοι διαφέρουσι προτάσεις. τί δ' ἀν τις εἴποι ἐπὶ μουσικῆς
10 ἡ ἴατρικῆς ἡ φυσικῆς μίαν καὶ πρώτην [τὴν] ἀμεσον πρότασιν ἡ ἐπὶ τῶν
ἄλλων ἐπιστημῶν, οὐκ ἔχω λέγειν. ἀλλ' οὐδὲ ἐν ταῖς δέκα κατηγορίαις
ἔστιν ἰδεῖν τοῦτο· καθ' ἑκάστην γάρ αὐτῶν τούλαχιστον δύο εἰσὶν ἀμεσοι
αἱ πρώτισται, εἰς τὸ ἀντιδιῃρημένα ἀλλήλουις εἰδὴ εἴ γε διαιρεῖται, ἡ οὐσία
εἰς σῶμα καὶ ἀσώματον καὶ τὸ ποσὸν εἰς τὸ συνεγένεις καὶ τὸ διαιρισμένον, 50
15 καὶ ἑκάστου τῶν προσεχῆς διαιρουμένων ἀμέσως τὸ γένος κατηγορεῖται.

p. 88b21 Εἰ δὲ μήτε ἐξ ἀπασῶν ὡς δέοντος δείκνυσθαι ὅτιοῦν μηδ'
οὕτως ἑτέρας διστοιχίας ἐπιστήμης εἶναι ἑτέρας. |

Διεξελθὼν πάντας τοὺς τρόπους, καθ' οὓς οἵδιν τε ἡγί πασῶν τῶν 71v
ἐπιστημῶν τὰς αὐτὰς εἶναι ἀρχάς, συμπεραίνεται τὰ εἰρημένα καὶ τὸν ἔτι
20 λείποντα τρόπον προστίθησιν. εἰ γάρ μήτε ἐξ ἀπασῶν ὅτιοῦν δείκνυται, ὁ
(τοῦτο δὲ κατὰ τοὺς δύο τρόπους νοεῖσθαι δύναται, ἢτοι ὅτι ἐκ πάσης
ἐκαστον δείκνυται, ἡ ὅτι ἑκάστη πάντα), εἰ οὖν μήτε οὕτως αἱ αὐταὶ πάν-
των τῶν δείκνυμένων ἀρχαὶ, μήτε μὴν τὴν εὐήθητη ἐκείνην ὑπόθεσιν εἶναι
δυνατὸν ὡς ἑκάστης μὲν ἐπιστήμης ἴδιας ἀρχὰς ἔχουσσης, ἑκάστην δὲ αὐτὴν
25 ἑαυτῇ τὴν αὐτὴν εἶναι, εἰς ἔτι, φησί, περιιείπεται τρόπος, καθ' ὃν δυνατὸν
τὰς αὐτὰς εἶναι λέγειν ἀρχάς. ἵσως γάρ ἐρεῖ τις, ὅτι οὕτως αἱ αὐταὶ εἰσιν
ἀρχαὶ, οὐγά δὲ τὸν αὐτῶν πάντα δείκνυται, ἀλλ' ὅτι συγγενεῖς μὲν 10
πάσαι, ἄλλαι δὲ πρὸς ἄλλην ἐπιστήμην χρήσιμοι, ὥσπερ καὶ αἱ γεωμετρικαὶ
ἀρχαὶ αἱ αὐταὶ μὲν εἰσι πᾶσαι γεωμετρίας, ἄλλη μέντοι πρὸς ἄλλο θεώρημα
30 χρησίμη· εἰσὶ γάρ ἀρχαὶ τοχὸν τὸ σημεῖον, ἡ γραμμή, τὸ ἐπίπεδον καὶ
τὰ λοιπά, ἄλλα διὰ μὲν τοῦ τὸ σημεῖον ἀμερεῖς εἶναι δείκνυται τοχὸν τόδε
τὸ θεώρημα, διὰ δὲ τῆς γραμμῆς ἄλλο, καὶ ἄλλο δι' ἄλλης. τί οὖν

1 μαθήματι τοῖς οι. Ra

3 αὐτὰς RU: τὰς αὐτὰς a (f): ταύτας Arist.

8 αν <ὅτι> τὸ? διαιρεομένων, οι. 9 ὄντων U 9 δέ τις U 9. 10 ἴατρικῆς ἡ
φυσικῆς ἡ μουσικῆς Ra 10 post πρώτην add. εἶναι a τὴν delevi ἡ ἐπὶ U: ἐπὶ¹
δὲ Ra 12 ante ἔστι add. οὐκ a¹ τοῦτο ἴδειν a¹ 13 post ὄντιδιῃρημένων
add. γε a ἡ οὐσία post 14 ἀσώματον collac. a 14 post εἰς prius add. τὸ U
15 ἑκαστον R κατηγορουμένων Ra¹ γένος ἔστιν ἀμέσως κατηγορούμενον a¹
16 μήδ' U (D M) 17 post ἑτέρας add. λείπεται εἰ συγγενεῖς R 19. 20 τὸν ἐπι-
λείποντα Ra 24 ἑκάστης (ante δὲ) R 25 παραλείπεται Ra 29. 30 ἄλλη δὲ
πρὸς ἄλλην χρησίμη θεώρηταν a¹ 32 δι' ἄλλου a

καλύει πάντων μὲν τῶν ὄντων συγγενεῖς εἰναι τὰς ἀρχάς, δι' ἄλλων δὲ 71^ο ἄλλα διέκνυσθαι, διὰ τῶνδε μὲν τὰ γεωμετρικά, δι' ἄλλων δὲ τὰ ἀριθμητικά τικά η̄ φυσικά η̄ διεισθήσθαι; διτί δὲ οὐδὲ οὖτα, φησίν, ἐνδέχεται, καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ τῶν προσποδειγμάτων. διέδεικται γάρ διτί αἱ ἀρχαὶ συγ-
9 γένεται εἰς: τοῖς ἀπ' αὐτῶν· τὰ δὲ πράγματα διάφορα τοῖς γένεσιν ὅστε καὶ αἱ ἀρχαὶ τοῖς γένεσι διάφοροι. διτῶν γάρ οὐσῶν τῶν ἀρχῶν, ὡς διέδεικται, ἐξ ὧν αἱ ἀποδείξεις (ἀνταὶ δέ εἰσιν αἱ ἀμεσοὶ προτάσεις ἐκ τῶν ὑποθέσθη-
10 μένων ἔκάστη ἐπιστήμη γενῶν λαμβανόμεναι), αἱ μὲν προτάσεις ἐξ ὧν αἱ ἀποδείξεις αἱ αὐταὶ (οὐ φησι δὲ διτί πᾶσαι αἱ κοιναὶ ἔννοιαι τοῦ αὐτοῦ 20 γένους, ἀλλ' οὗται πᾶσαι αἱ ἐπιστῆμαι χρῶνται αὐταῖς), αἱ μέντοι περὶ οὐδὲ αὐταὶ ἐξ ἀνάγκης τῷ γένει διάφοροι. ἔτερον γάρ οἱ ἀριθμὸι τοῦ μεγέθους· ἀντιδιῃρηγηται γάρ ἀλλήλοις· τὸ μὲν γάρ μέγεθος συνεχές ἐστι πισόν, οἱ δὲ ἀριθμὸι διωριζόμενοι ποσόν· δῆλον οὖν διτί καὶ αἱ προτάσεις αἱ λαμβανό-
15 μεναι ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ ἔτεραι ἀν εἰσιν παντελῶς ταῖς ἐπὶ τοῦ μεγέθους λαμβανόμεναι. οὐδαμῶς ἄρα τὰς αὐτὰς εἰναι πάντων ἀρχὰς δινατόν.

p. 88b30 Τὸ δὲ ἐπιστητὸν καὶ ἐπιστήμη διαφέρει τοῦ διοξαστοῦ
καὶ δόξης καὶ τὰ ἔξτης.

Καὶ τοῦτο οὐκεῖν τοῖς περὶ ἐπιστήμης λόγοις τὸ θεώρημα, διακρίνουν
20 ἥμεν τὴν δόξαν ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης καὶ τὸ διοξαστὸν ἀπὸ τοῦ ἐπιστητοῦ.
Διακρίνει δὲ τὴν μὲν δόξαν τῆς ἐπιστήμης τῷ τρόπῳ τῆς ὑπολήψεως, τὸ δὲ
διοξαστὸν τοῦ διοξαστοῦ τῷ δεῖξαι διάφορα εἰναι τὰ ὑποκείμενα δόξη
τε καὶ ἐπιστήμη· οὐδὲ γάρ ἀρκεῖ τὸ διακρίναι ἀπ' ἀλλήλων τὰς ἐνεργείας
εἰς τὸ δεῖξαι οὗται περὶ ἀ αἱ ἐνέργειας διάφορα. ἀπορήσει γάρ ἐφεξῆς,
25 μῆποτε καὶ εἰ διάφορά ἐστι δόξα καὶ ἐπιστήμη, ἀλλ' οὖν [καὶ] τὸ ὑποκεί-
μενον τὸ αὐτόν, ὡς δύνασθαι τὸ αὐτὸν οὐπερ ἐστὶ διοξαστόν. τοῦτο καὶ ἐπι-
στητὸν εἰναι, ὡς εἰναι τοῦ αὐτοῦ καὶ δόξαν καὶ ἐπιστήμην· καὶ εἰ τοῦτο,
πῶς πάλιν οὐ ταῦτα δόξα καὶ ἐπιστήμη; διὰ τοῦτο οὖν ἀμφότερα διέκνυσιν, 35
διτί καὶ η̄ δόξα τῆς ἐπιστήμης ἔτέρα καὶ τὸ διοξαστὸν τοῦ ἐπιστητοῦ.
τῆς γάρ ψευδοῦς δόξης οὐδὲν ἔπικεν ἐπιστήμη. διαφέρει οὖν η̄ ἐπιστήμη
τῆς δόξης, διτί η̄ μὲν ἐπιστήμη ὑπόληψίς ἐστιν ἀμετάπειστος καὶ ἀεὶ ὠταύτως

3 ἄλλως R	οὐκ, sed ante ἐνδέγ. U	6 διάφοροι τοῖς γένεσι a	οὐσῶν a:
ὄντων RU	7 δέδεικται] c. 7 p. 75a39 sq.	8 οὐς U: d a	post ἀμεσοὶ add.
ἀρχαὶ, ἥγουν a	ἐκ τῶν—9 προτάσεις om. Ra	11 post γένους add. εἰσὶν a	
εαυταῖς R	οὐ om. Ra ¹	12 αὐταὶ U: αὐτῆς Ra ¹	διάφοροι τῷ
γένει a	15 ἐπὶ alt. U: ἀπὸ Ra	16 δυνατὸν post ἄρα colloc. a	18 δόξης
καὶ om. R	19 διακρίνων a: διακρίναι RU	20 ἀπὸ τοῦ διοξαστοῦ R	23 οὐ R
τὸ om. Ra	24 ἀποδείξαι a	η̄ ἐνέργεια διάφορος a	ἐφεξῆς] p. 89a11 sq.
25 καὶ primum om. a	εἰ om. Ra	post δόξη add. μὲν a	καὶ tert. delevi
28 ταῦτα U	30 ταῦτην a ¹	διακρίναι τῆς ἐπιστήμης Ra ¹	31 τῇ γάρ ψευδη
δόξη κατ' οὐδὲν a	32 μετάπειστος R: ἀμετάπειστος U		

έχουσα, ή δὲ δόξα υπόληψις ἡν ἐνδέχεται καὶ ἄλλως ἔχειν. ἐκ τούτων 71^v δὲ καὶ τὰ περὶ ἀνεργοῦσι δῆλα. λέγω δὴ τὸ τε ἐπιστητὸν καὶ τὸ δοξαστὸν· ἐπιστητὸν μὲν γάρ ἐστιν διπερ ἐξ ἀνάγκης ἐστὶ καὶ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν, 10 οἷον τὸ θερμαῖνειν τὸ πῦρ ἢ τὸν οὐρανὸν κύκλῳ κινεῖσθαι· δοξαστὸν δὲ τὸ 5 πεφυκός ἄλλοτες ἄλλως ἔχειν. ἐτί δὲ πάλιν καὶ δόξα καὶ ἐπιστήμη διάφοροί εἰσιν, εἴ τε γέ η μὲν περὶ ἄλλο η δὲ περὶ ἄλλο ἔχει υποκειμενον, ὥστε δυσὶ τούτοις διαφέρειν τῆς δόξης τὴν ἐπιστήμην, τῷ τε τρόπῳ τῆς υπολήψεως καὶ τῷ υποκειμένῳ περὶ δὴ υπόληψις. διτὶ δὲ η δόξα περὶ τὰ ἐνδέχόμενα ἄλλως ἔχειν καταγίνεται καὶ τὴν περὶ τούτων υπόληψιν δόξαν εἰώθαμεν καλεῖν, 15 10 πιστοῦσαι καὶ διὰ τοῦ λόγου καὶ διὰ τῆς κοινῆς τῶν ἀνθρώπων γρῆσεως. τῶν γάρ ὄντων, φησί, τὰ μὲν οὖτας ἐστὶν ὡς μηδέποτε ἄλλως ἔχειν, τὰ δὲ μόνον υπάρχειν, οὐ μὴν ἐξ ἀνάγκης, ἀλλ' οἷά τέ ἐστι καὶ μὴ υπάρχειν. καὶ δῆλον διαίρεσιν τῶν ὄντων ποιούμενοι οὐ παραληφόμεθα τὰ ἀδύνατα· ταῦτα γάρ οὐκ ὄντα, οἷον τὸ τὸν ἄνθρωπον ἄλογον εἶναι. περὶ τίνων οὖν, 15 φησίν, υπόληψις ἀν εἰη η δόξα: η περὶ τούτων ἀ υπάρχειν ἐνδέχεται καὶ 50 μὴ υπάρχειν, οἷον τὸν Σωκράτην λούεσθαι η μὴ η φιλοσοφεῖν η μὴ φιλοσοφεῖν. διτὶ γάρ η ἐπιστήμη οὐ καταγίνεται περὶ ταῦτα, δῆλον· η μὲν γάρ ἐπιστασίς τίς ἐστι καὶ μονὴ τῶν υπειλημάνων ὡς ἀδύνατων ἄλλως ἔχειν, ἐξ οὐ καὶ τὸ ὄντων εἰληφεν· η δὲ δόξα υπόληψις ἀπλῆ, ην καὶ μεταπεσεῖν ἐνδέχεται. 20 οὐ γάρ ἀδύνατον τὸν δοξάζοντα, διτὶ ἀδύνατος η ψυχή, αὐθίς μεταδοξάσαι πιθανοῖς ἐντυχόντα λόγοις διτὶ θυητή· τὸν μέντοι ἐπιστάμενον διτὶ ἀδύνατος ἀδύνατον ποτε πιστεῦσαι διτὶ θυητή ἐστιν. εἰ οὖν τὰ μὲν ἐνδέχόμενα 72^v δύναται καὶ ἄλλως ἔχειν, περὶ ταῦτα δὲ ἐπιστήμη ἐστίν. η δὲ ἐπιστήμη περὶ τὰ ἀδύνατα ἄλλως ἔχειν, τὰ ὅρα δυνατὰ ἄλλως ἔχειν ἀδύνατα εἰη ἀν εἰη τὸν υπάρχειν, διπερ ἀδύνατον καὶ ἀτοπον. εἰ τούννυν μὴ ἐνδέχεται περὶ ταῦτα εἶναι τὴν ἐπιστήμην, λείπεται περὶ ταῦτα τὴν δόξαν καταγίνεσθαι, διπερ δεῖξαι προσέκειτο. καὶ η κοινὴ δὲ τῶν ἀνθρώπων γρῆσις μαρτυρεῖ. διτὸν γάρ βεβαίως ἵσμεν τι, εἰώθαμεν κεχρῆσθαι τῷ 'ἐπισταμαι'. διτὸν δὲ 5 τῶν δυναμένων καὶ ἄλλως ἔχειν, τὸ 'δοκεῖ μοι' φαμὲν καὶ διτὶ δοξάζουσιν 30 οἱ πολλοὶ περὶ τοῦδε τοιποτε. οὐδαμῶς γρωμάνων ήμῶν ἐπὶ τῶν ἐξ ἀνάγκης υπαρχόντων τῇ τοιαύτῃ φωνῇ ἄλλη η τῷ 'ἐπιστάμεθα' η 'ἵσμεν' η 'γιγνώσκομεν' η τοῖς τοιούτοις. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων δῆλον διτὶ δόξαν ἐνταῦθα καλεῖ οὐ τὴν γνῶσιν τοῦ διότι ἀλλ', ὡς εἰπον, τὴν

4 η U: καὶ τὸ Ra	5 ἔτι Ua: ταῦτα R	5. 6 διαφέροιν R	6 post εἰσιν
add. καὶ κατὰ ταῦτα οὖν πᾶλιν, καὶ η δόξα καὶ η ἐπιστήμη διαφέρουσιν a		δυσὶ Ua:	
δῆλωσι R	7 τὴν ἐπιστήμην τῆς δόξης U	13 ποιούμενοι τῶν ὄντων a	14 περὶ
τούτων Ra	15 η seripsi: η Ua: ην R	δόξει, om. η R	ἢ om. R
post ἐνδ. add. δὲ R	16 οἷον (τὸ) conicio	τῷ σωκράτει U	η alt. a: om. U:
η—η μὴ om. R	φιλοσοφεῖν alt. om. a	17 an <ἐπιστήμη> ἐπιστασίς?	18 ἀδυ-
νάτων seripsi: ἀδύνατον Ru a	20 δόξαντα R	21 ἐντυχόντα a	22 μὲν
om. R	δὲ prius om. a ¹	ἐπιστήμη ἐστιν Ua ² : η δόξα Ra ¹	
23 δύνανται R		24 ἀδύνατον a ¹	ἀδύνατα εἰη ἀν Ua ² : δυνατὰ
27 προσέκειτο a	31 τοιαύτῃ om. a	η τὸ U	post η alt.
add. τῷ a	33 ὥστε εἰπὸν R		

περὶ τὰ ἐνδεχόμενα ὑπόληψιν. τὴν δὲ περὶ τὰ ἀναγκαῖα, εἰ μὲν ἄνευ τοῦ συλλογισμοῦ καὶ τῆς αἰτίας εἴη, ἐπιστήμην καλεῖ τοῦ ὅτι, εἰ δὲ μετά συλλογισμοῦ καὶ τῆς αἰτίας, ἐπιστήμην τοῦ διότι. ὡσαύτως δὲ καὶ δέξαν τὴν μὲν 10 ἄνευ συλλογισμοῦ τοῦ ὅτι μόνον, τὴν δὲ μετά συλλογισμοῦ καὶ τοῦ ὅτι καὶ τοῦ διότι.

p. 88b 32 Ἐστιν δέ τινα ἀληθῆ μὲν καὶ ὄντα ἐνδεχόμενα δὲ καὶ ἄλλως ἔχειν.

Εἰπὼν ἐν τίσιν οὐτις οὐτις ἐπιστήμη, βούλεται εἰπεῖν καὶ οὐτις δέξανται τοῖς. 15 εἰπών δὲ ὅτι ἔστι τινὰ ἀληθῆ προσέθηκε καὶ ὄντα. καὶ οὐτις ἀλέξανδρος 10 ἐξηγούμενος τὸ γραφίον φησὶν ὅτι διὰ τοῦτο προσέθηκε καὶ ὄντα, ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ τῶν μηδὲντων ἐστὶ τὸ ἀληθές, ὡς ὅταν εἴπων ὅτι οὐκ ἔστι τραγέλαφος. ἔλεγε δὲ οὐτις φιλόσοφος μηδὲντων τοῦτο λέγειν τὸν Ἀλέξανδρον· οὐ γάρ δέξηται, φησί, τὸ τοιαῦτα εἰδέναι ἀλλ' ἐπιστήμης. τὸ γάρ μηδὲν μὲν ἀληθῆς δὲ λεγόμενον ὅτι οὐκ ἔστι, τοῦτο ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν. 15 αὗτη δὲ οὐδὲ δέξηται ἀλλ' ἐπιστήμης οὐτις ὑπόληψις. ἐκ παραλλήλου οὖν ἔλεγε 20 δεῖν σκούσειν τὸ ἀληθῆ μὲν καὶ ὄντα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ τῶν μηδὲντων ἔστι καὶ τὸ ἀναγκαῖον. μᾶλλον δὲ τὸ ἀδύνατον, ἔστι δὲ καὶ τὸ ἐνδεχόμενον (ὅταν μὲν γάρ εἴπων 'τραγέλαφος οὐκ ἔστιν', ἀληθῆς εἰπον καὶ ἀδύνατον εἰναι· ὅταν δὲ εἴπων 'νῦν οὐ λογομαχεῖ, νῦν οὐ βαδίζω' 25 μηδὲ λουόμενος μηδὲ βαδίζων, ἀλληλές [μέν] εἰπον μάνον, ἐνδεχόμενον μέντοι εἰναι), δῆλον ὅτι τοῦ ἐνδεχομένως μηδὲντος δέξανται εἴη, οὐκ ἐπιστήμη. ῥιστε γράφαν (ἄν) ἔχει οὐτις ἀλέξανδρον ἐξήγγεισι· προσκένειτο γάρ ἂν τὸ ὄντα 30 πρὸς διάκρισιν τῶν ἀληθῶν μὲν καὶ ἐνδεχομένων ἄλλως ἔχειν μηδὲντων δέ, ὡς τὸ τῶν μηδὲ λουόμενον εἰπεῖν μηδὲ λούεσθαι.

25 p. 88b 35 Ἀλλὰ μήν οὐδὲν νοῦσον· λέγω γάρ νοῦν ἀργήν ἐπιστήμης· οὐδὲν ἐπιστήμη ἀναπόδεικτος· τοῦτο δέ ἔστιν ὑπόληψις τῆς ἀμέσου προτάσεως.

Βούλημενος δεῖται ὅτι περὶ τὰ ἐνδεχόμενα καὶ ἄλλως ἔχειν μάνη τῶν λογικῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων ηδέξανται, διαιρέσιν ήμεν 30 παραδίδωσι τῶν λογικῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων. καὶ καλεῖ τὴν μὲν τινα νοῦν, τὴν δὲ ἐπιστήμην, τὴν δὲ δέξαν. τὴν δὲ ἐπιστήμην διαιρεῖ δέγα εἰς τε τὴν διὰ συλλογισμοῦ γνῶσιν τῶν ἀναγκαίων καὶ δεῖ ὡσαύτως ἐχόντων καὶ εἰς τὴν ἀναπόδεικτον ἐπιστήμην. τὴν δὲ ἀναπόδεικτον καὶ πρότερον

I post ἀναγκαῖα add. ἐπιστήμην a 9 καὶ οὐ R: δὲ μὲν a 11, 12 post τραγέλα-
φος add. τοῦτο δέ φησιν οὐ ἀλέξανδρος R 12 λέγειν τοῦτο a 15 ἐπιστήμη R
16 καὶ prius om. Ra. 17 καὶ om. a post ἀναγκαῖον add. καὶ R 18 ἀλη-
θῆς U 20 μὲν delevi ante ἐνδεχόμενον add. μηδὲ (quod post μέντοι transponi
voluerat Waitz Organ. II p. X) a 21 ἐνδεχομένον Ua ὄντα R 22 ἀν-
addidi ἔχει Ra 24 μηδὲ prius scripsi: μὲν RUa post λούεσθαι add. τὸν δὲ
βαδίζοντα μηδὲ βαδίζειν a 25 γάρ Ua Arist.: δὲ R (n) 32 συλλογισμοῦ α: συλλο-
γισμῶν RU 33 post ἀναπόδεικτον alt.: add. ηγ R: ηγερ a πρότερον] p. 88b 27

διεῖλεν εἰς τε τὴν τῶν ἀμέσων προτάσεων ὑπόληψιν καὶ εἰς τὴν τῶν οὐκινῶν ἐννοιῶν γνῶσιν, ἐξ ὧν καὶ τῶν ἀμέσων προτάσεων οἱ ἀποδεικτικοὶ συλλογισμοὶ γίνονται, καὶ καλεῖ ταύτην ἐπιστήμην, λέγω δὴ τὴν ἀναπόδεικτον, τοῦ δὲ τοῦ διάνευτον τοῦ διάτιον. ὅμοίως δὲ καὶ τὴν δόξαν διαιρεῖ, ὡς ἦδη, 5 τοῦ φύσισαντες εἴπομεν. νοῦν δέ φησι τὴν ἀκροτάτην τῆς ψυχῆς δύναμιν καθ' ἥν ἡ τῶν θείων ἀντιληψίας κατὰ τὰς καλουμένας ἀπλᾶς ἐπιβολᾶς γίνεται. εἶπε δὲ καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν διτι “καὶ οὐ μόνον ἐπιστήμην εἶναι τινά φαμεν ἀλλὰ καὶ ἀργὴν ἐπιστήμης, ἢ τοὺς ὅρους γινώσκομεν”. ὅρους καλῶν τὰ θεῖα καὶ νοητὰ εἰδῆ ὡς ὄριστικὰ καὶ οἷον πέρατα τῶν ὄντων. ἀργὴν δὲ ἐπιστήμης 10 τὸν τοιωτὸν νοῦν καλεῖ, διότι ἡ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν λῆψις καὶ ὅλως ἡ τῶν ἀμέσων προτάσεων γνῶσις ἄνευ συλλογισμοῦ ἡμῖν παρατητομένη ἐσχάτη τίς ἐστι καὶ περιπέξιος ἐνέργεια τοῦ νοῦ τούτου. δῆλον οὖν διτι ἡ διάνοια κοινῶς ἀν κατηγορηθείη κατὰ τὰ ἐνταῦθα παραδεδομένα τῆς τε ἐπιστήμης καὶ τῆς δόξης τῆς διὰ συλλογισμοῦ, τῆς ποιῶς αὐτῶν ἐνεργείας ὅνομα 15 οὖσα. περὶ μὲν οὖν τῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς τοσαῦτα. δεῖξα δὲ διτι ἡ ἐπιστήμη ἡ διὰ συλλογισμοῦ οὐκ ἔχει περὶ τὰ ἐνδεχόμενα, εἰ γε αὐτῇ μὲν δι' ἀναγκαῖων προέστι “καὶ τῶν δεὶς ὡςαύτως ἐγόντων, τὰ δὲ ἐνδεχό- 20 μενα ἄλλοτες ἄλλως ἔχει, δείκνυσιν διτι ποιῶμεν μᾶλλον οὐδὲ ὁ νοῦς περὶ τὰ ἐνδεχόμενα ἔξει, εἰ γε ἀργὴ ἐστιν ἐπιστήμης, οὐδὲ μὴν ἡ ἀναπόδεικτος ἐπιστήμη; καὶ γάρ αὐτῇ τῆς διὰ συλλογισμοῦ ἐπιστήμης ἀργὴ. λείπεται οὖν τὴν δόξαν περὶ τὰ ἐνδεχόμενα καὶ ἄλλως ἔχειν καταγίνεσθαι, ἢ καὶ διαφέρει τῆς ἐπιστήμης. τοῦτο δὲ ἥν αὐτῷ τὸ προκείμενον δεῖξαι.

p. 88b37 Ἄληθὴς δ' ἐστὶ νοῦς καὶ ἐπιστήμη καὶ δόξα καὶ τὸ διὰ τούτων λεγόμενον.

25 “Οσπερ συμπέρασμά ἐστι τοῦτο τῶν εἰρημένων. εἰ γάρ αἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς, αἱς ἀλληλεύουσεν, αὐταὶ εἰσιν αἱ εἰρημέναι, λέγω δὴ νοῦς καὶ ἐπιστήμη καὶ δόξα, καὶ τὰ διὰ τούτων λεγόμενα. τουτέστιν δτα ἀν ἐκ τούτων διὰ συλλογισμοῦ δειχθείη, ἵνα εἴπῃ τὴν διὰ συλλογισμοῦ ἐπιστήμην καὶ δόξαν. | τῶν δὲ ὄντων τὰ μέν ἐστιν ἀναγκαῖα, ἀπερ ἐστὶ τῷ 30 καὶ ἀδύνατα ἄλλως ἔχειν, τὰ δὲ ἐνδεχόμενα, ἔχει δὲ ἥν ἐπιστήμη περὶ τὰ ἀναγκαῖα, λείπεται τὴν δόξαν περὶ τὰ ἀληθῆ μὲν ἔχειν οὐ μὴν ἀναγκαῖα ἄλλα ἐνδεχόμενα καὶ ἄλλως ἔχειν. καὶ αὐτῇ αὐτῶν ἡ διαφορὰ ἀν εἴη.

2 προτάσεων om. a 3 καὶ om. a¹ 3. 4 καλεῖ ἀναπόδεικτον ἐπιστήμην . ὅμοίως a¹
4 τοῦ prius scripsi: τὴν RUa² ὅτι om. R 5 εἴπομεν] p. 323,3 ἀκροτά-
τητα R 6 γίνονται U 6. 7 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν] c. 3 p. 72b23 7 καὶ alt.
om. a 9 οἷον καὶ R 10 post διότι add. καὶ U 17 δι' RU: περὶ τῶν a
18 ἔχειν a post δείκνυσιν add. οὖν U 20 post ἀργὴ add. ἐστιν a 21 ἦ
libri 23 ἐστιν ὁ νοῦς R 24 λεγόμενα U (D) 26 οἷς R 27 καὶ primum
om. a 28 συλλογισμῶν pr. l. U ἵνα εἴπῃ RUa²: ἀληθῆ εἰσι a¹ συλλογισμῶν
alt. l. Ua² post συλλογισμοῦ alt. add. λέγων a¹ 29 ἐστὶ om. R
30 ἀδύνατον a 31 τάληθῆ R 32 post αὐτῇ add. μὲν a ἀν εἴη ἡ διαφορά a

p. 88b37 Τοῦτο δέ ἐστιν ὑπόληψίς τῆς ἀμέσου προτάσεως καὶ τοῦ μὴ ἀναγκαίας.

Τουτέστιν δὲ δόξα, τῆς περὶ τὰ ἐνδεχόμενα καταγίνεται, ὑπόληψίς ἐστι τῆς ἀμέσου προτάσεως καὶ μὴ ἀναγκαίας· εἰπομένη γάρ καὶ ὁ πρότερον διεὶς οὐ μόνον ἀποδεικτικά εἰσιν αἱ ἀρεσοὶ προτάσεις ἀλλὰ καὶ διαλεκτικά τε καὶ ἔνδοξοι. εἰ γάρ τινι δόξῃ ἀμολόγηται τὸ τὴν ἡδονὴν κατὰ φύσιν εἶναι ἐνέργειαν, τὸ τοιοῦτον διαλεκτική ἐστι πρότασις ἀρεσος· ὅμοίως καὶ τὸ τῷ Πλάτωνι δοκεῖν ἀθανάτον εἶναι τὴν ψυχὴν ὅμοίως ἀρεσός ἐστι πρότασις ἔνδοξος.

10 p. 89a4 Καὶ ὅμοιογούμενον δ' οὕτω τοῖς φαινομένοις ἐστίν· τῇ 10 τε γάρ δόξα ἀβέβαιον καὶ οὐ φύσις δὲ τοιαύτη.

Πιστοῦται διεὶς περὶ τὰ ἐνδεχόμενα ἔχει δόξα καὶ ἐκ τῆς κοινῆς γρήγεως· φαμὲν γάρ ἀβέβαιον εἶναι τὴν δόξαν, διότι τὰ ὑποκείμενα αὐτῇ 15 ἐνδέχεται καὶ ἄλλως ἔχειν. τούτων οὖν μεταπεζόντων καὶ οὐ περὶ αὐτῶν 15 δόξα ρεταπίπεται δὲ ἐξ ἀληθινοῦ φυσικῆς γνωμένη δὲ καὶ ὅλως μεταβαλλομένη· οὗτῳ γοῦν φαμεν τοῖς πράγμασι τὰς δόξας τῶν ἀνθρώπων συμμεταβάλλεσθαι. οὐκ ἀν δέ τις τὸ τοιοῦτον εἴποι ἐπὶ ἐπιστήμης, διεὶς μεταβαλλονται αἱ ἐπιστῆμαι δὲ ὅλως ἀβέβαιοιν δὲ ἐπιστήμη. ἐπειτα, φησίν, οὐδεὶς 20 ἀνθρώπων οἶσται δοξάζειν περὶ τινος, διαν οἶδεν διεὶς οὐκ ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν τὸ πρᾶγμα, ἀλλ᾽ ἐπιστασθαι· δοξάζειν δέ, διαν οἶσται 20 δύνασθαι καὶ ἄλλως ἔχειν. τις γάρ ἂν εἴποι ποτὲ διεὶς δοξάζω περὶ τοῦ ἥλιου διεὶς ἀνατέλει αὔξον; ἀλλ᾽ διεὶς ἐσται ὑετός, εἰ τύχοι, δὲ πόλεμος γῆ τι τοιοῦτον. ὡς δὴ τῆς μὲν δόξης περὶ τὰ ἐνδεχόμενα ἐκρύπτει, τῆς δὲ ἐπιστήμης περὶ τὰ ἀναγκαῖα.

25 p. 89a11 Πῶς οὖν οὖν ἐστι τὸ αὐτὸ δοξάσαι καὶ ἐπιστασθαι, καὶ διὰ τί οὖν ἐσται δόξα ἐπιστήμη, εἰ τις θήσει ὅπαν δοξάζειν;

Ἄπορίαν τινὰ διὰ τούτων ἔκτιθεται, ἢνπερ γάρ καὶ πρότερον εἴπομεν. 25 μήποτε γάρ, φησίν, εἰ ἐνδέχεται τὸ αὐτὸ δοξαστὸν ἀρισ καὶ ἐπιστημήν 30 εἶναι, καὶ δόξα καὶ δὲ ἐπιστήμη τὸ αὐτό ἐστιν; οἷον διεὶς ἐσται ἔκλεψις. εἰ τύχοι, μετὰ τοσάδε νημέρας, εἰ μέν τις οὗτως οἶστο ὡς μὴ ἐνδέχεσθαι ἄλλως ἔχειν ἀλλ᾽ δὲ ἀνάγκης τοῦτο γενήσεσθαι, οὗτος ἐπιστήμην ἔχει

1. 2 καὶ μὴ ἀναγκαῖας om. Arist.	3 post ὑπόληψίς add. τις R	5 πρότερον]
p. 218,11 sq. αἱ om. R	6 τὸ γάρ—όμολογῆσθαι R	8 τῷ om. R ὅμοίως
alt. RUa ² : καὶ ἐστι καὶ τοῦτο a ¹	9 ἐστι om. a ¹	10 ἐστέ om. a Arist.
12, 13 Οὐτε—γρήγεως τοῦτο πιστοῦται a	13 post δοξάζει add. δὲ RU: om. a	
14, 15 δόξα δὲ περὶ αὐτῶν U	15 ὡς ἐξ ἀληθῶν a	20 δοξάζει Ra οἵται U
25 οὖν om. Arist. cf. p. 326,20	26 ἐσται R Arist.: ἐστιν a (D c): ἄρα U	θετη R
28 πρότερον] p. 321,24 sq.	29 αὐτὸ Ra: οὕτω U	32 γένεσθαι a

τούτου. εἰ δέ τις τὸ αὐτὸν τοῦτο οἴστο μὲν ὅτι ἔσται, μὴ πάντως δὲ ἐξ 72^α ἀνάγκης τοῦτο ἔσεσθαι ἀλλ᾽ ἐνδέχεσθαι καὶ μὴ γενέσθαι, τοῦ αὐτοῦ τούτου δόξαν ἔχει, οὐκ ἐπιστήμην. ὅμοίως, εἰ τις οἴστο τὸ τρίγωνον δύνασθαι 30 ποτε καὶ μὴ δύο ὄρθαις ἵσας ἔχειν τὰς τρεῖς γωνίας, δόξαν ἔχει περὶ 5 τούτου, οὐκ ἐπιστήμην· εἰ δέ τις οἴστο μηδέποτε ἐνδέχεσθαι ἄλλως ἔχειν, ἐπιστήμην. ἐνδέχεται ἄρα τοῦ αὐτοῦ δόξαν ἔχειν καὶ ἐπιστήμην, καὶ οὐ διῆργται τὸ δοξαστὴν τοῦ ἐπιστητοῦ. δῆλον δέ, φησί, καὶ ἐντεῦθεν ἐνδέχεται γάρ ὥσπερ τοῦ αὐτοῦ δόξαν εἶναι καὶ ἐπιστήμην ἀνευ συλλογισμοῦ κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον, τὸ ὅτι μόνον εἰδότα ἡ δοξαστικῶς ἡ ἐπιστη- 10 μονικῶς, οὗτο δὲ καὶ διὰ συλλογισμοῦ, εἰ δὲ μὲν δοκεῖ ἀναγκαῖον κατασκευάζοι 35 τὸ τρίγωνον τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὄρθαις ἵσας ἔχειν, δὲ δοκεῖ ἐνδέχομένων προτάσεων, καὶ ἀνάλυσιν ἑκάτερος μέχρι τοσούτου ἀναλύσει, μέχρις ἂν εἰς τὰς ἀμέσους ἔληθη προτάσεις, δὲ μὲν ἀναγκαῖος δὲ δοκεῖ μενάς. Ὁστε εἰπερ τὸ αὐτὸν καὶ δοξαστικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς ἔστι συλλογίσασθαι 15 καὶ ἡ ἀνάλυσις ἐπὶ ἑκατέρου μέχρι τῶν ἀμέσων προτάσεων, εὑρίσκεται τοῦ αὐτοῦ ἐνδέχεσθαι καὶ δόξαν καὶ ἐπιστήμην εἶναι, καὶ οὐ διαφέρει τὸ δοξαστὸν 40 τοῦ ἐπιστητοῦ. εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, καὶ ἡ δόξα τῇ ἐπιστήμῃ ἡ αὐτή ἔστιν. ἡ μὲν οὖν ἀπορία ἐπὶ τοσοῦτον. πρῶτον δὲ τὴν λέξιν τῆς ἀπορίας 20 ἐπελθόντες ὅστερον τὴν λύσιν ἐπισκεψόμεθα.

Πῶς οὖν ἔστι τὸ αὐτὸν δοξασται καὶ ἐπιστασθαι, καὶ διὰ τί οὐκ ἔσται ἡ δόξα ἐπιστήμη, εἰ τις θήσει ἀπαν δοκεῖν ἐνδέχεσθαι δοξάζειν; μέχρι τῶν ἐνταῦθα ἡ ἀπορία. εἰ τις, φησίν, ὑπόθουτο ὅτι οὐ ἔστιν ἐπιστήμη, τούτου καὶ δόξαν ἐνδέχεσθαι εἶναι κατὰ τὸν εἰρη- 25 μένον τρόπον, πῶς οὖν ἀν εἴη τὸ αὐτὸν δοξαστόν τε ἀμα καὶ ἐπιστητόν;

p. 89a 13 Ἀκολουθήσει γάρ δὲ μὲν εἰδότες ὁ δὲ δοξάζων διὰ τῶν μέσων, ἔως εἰς τὰ ἀμεσα ἔλθῃ.

Ἀκολουθήσει, ἀντὶ τοῦ ἀναλύσει τὸν συλλογισμόν, διὰ τῶν μέσων δρῶν ἔως εἰς τὰς ἀμέσους ἔλθῃ προτάσεις. οἷον ἔστι δοκεῖ ἐνδέχομένων 30 προτάσεων κατασκευάσαι ὅτι ἀλάνατοι αἱ ψυχὴ τοῦτον τὸν τρόπον· πάντες ἄνθρωποι τιμῶσι τοὺς τάφους τῶν προγόνων· οἱ τιμῶντες τοὺς τάφους τῶν προγόνων θεραπείας ἔνεκεν τῶν κατοικουμένων τοῦτο ποιοῦσιν· οἱ θερα- 45 πείσις ἔνεκα τοῦτο ποιοῦντες εἶναι τούτους ἡγοῦνται οὓς θεραπεύουσιν· οὐδεὶς γάρ τὸν μὴ ὄντα θεραπεύειν ἄν· εἰσὶν ἄρα τῶν κατοικουμένων αἱ ψυχὴι

1 μὴ U: οὐ Ra 8 δόξαν τοῦ αὐτοῦ εἶναι R: δόξαν εἶναι τοῦ αὐτοῦ α 9 προ- εἰρημένον α εἰδότα U: εἰδότος R: εἰδότος τινὸς α δοξαστικῶς scripsi: δοξαστῶς R: Ua 10 δη α κατασκευάζει Ra 11 post τρίγωνον add. ὅτι α ἵσας δυσὶν ὄρθαις α ἔχει α: εἴναι U: 14 ἔστι U: τις Ra συλλογίσοιτο R: συλλο- γίσαιτο α 15 ἐπὶ ἑκατέρου post προτάσεων colloc. α 16 ἐπιστήμην—δόξαν α 20 ἐπισκεψόμεθα α οὐκ om. Ua cf. p. 325, 25 23 ἀπορία R: ἀπόδοσις Ua 26 ἀκολουθοῦσι U (A B e d f u M n p) 28, 29 διὰ—δρῶν post προτάσεις colloc. Ra 32 ἔνεκα α

καὶ οὐ συνεφιθάρησαν τοῖς σώμασιν· αἱ δὲ τῷ σώματι φίλαρέντι μὴ συμφιλαρέσαι ἀλλ᾽ οὖσαι ρετὰ τὴν ἐκείνου φύσιοράν ἀθάνατοι ἢν εἰσιν· αἱ ψυχὴι ἄρα τῶν ἀνθρώπων ἀθάνατοι. ἔστιν οὖν ἀναλόντα τὸν συλλογισμὸν μέγρου τοισιύτου ἀναλῦσαι, μέγχρις ἢν εἰς τὴν ἄμεσον καταντήσωμεν πρότασιν, 73⁵ ὅ λέγω δὴ ὅτι πάντες τιμῶσι τοὺς τάχους τῶν προγόνων· τούτο γάρ ἄμεσος δοξαστικὴ πρότασις ἐκ τῆς ἐναργείας τὴν πίστιν ἔχουσα.

p. 89a14 "Ωστ' εἴπερ ἐκείνος οἶδε, καὶ ἡ δοξάζων οἶδεν.

Τουτέστιν ὥσπερ ὁ ἐπιστήμων μέγρι τῶν ἀμέσων ἀνιών οὐ μόνον τὴν δῆτι οἶδεν ἀλλὰ καὶ τὸ διότι, οὗτοι δὲ καὶ ἡ δοξάζων διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. 10 δῆτι δὲ τοῦτο φησι, δῆλον ἐξ ὧν ἐπήγαγεν. ὥσπερ γάρ, φησί, τὸ δῆτι ἔστι δοξαστικῶς εἰδένατο, οὕτω καὶ τὸ διότι· ὁ γάρ σύνδεσμος ὁ 'γάρ' αἰτιολογικός ἔστιν. εἰ μὲν γάρ ὁ μέσος ἡρως δὲ' οὐδὲ ὁ συλλογισμὸς ἐνδεχό- 10 μενος εἴη, τοῦ δῆτι ἔστιν ἡ δόξα· εἰ μέντοι ἀναγκαῖος, τοῦ διότι ἔστιν. ὥσπερ οὖν καὶ τοῦ δῆτι ἔστιν ἐπιστήμη καὶ τοῦ διότι, οὕτω δὲ καὶ δόξα. 15 εἰ οὖν ἐνδέχεται τὸ αὐτὸν ποτὲ μὲν δι' ἀναγκαίων μέσων γνῶναι ποτὲ δὲ δι' ἐνδεχομένων, τὸ αὐτὸν ἄρα ἔστι καὶ δοξάσαι καὶ ἐπισταθμαῖται, δηπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 89a21 Τὰν μὲν διὰ τῶν ἀμέσων δοξάσῃ.

Ηροσυπακουστέον 'τὸ διότι', τουτέστι τοῦ διότι δόξαν ἔξει. εἰπὼν γάρ 15 20 δοξάσει καὶ οὐκ ἐπιστήμεται ἀληθῶς καὶ τὸ δῆτι καὶ τὸ διότι πρὸς τὸ διότι τὸ προσεχές τὰ ἔξης ἐπήγαγεν εἰπὼν ἐὰν μὲν διὰ τῶν ἀμέσων δοξάσῃ, τὸ διότι δηλούνται.

p. 89a23 Τοῦ δ' αὐτοῦ δόξα καὶ ἐπιστήμη οὐ πάντως ἔστιν.

'Απορήσας, δῆτι ἐνδέχεται τοῦ αὐτοῦ δόξαν εἶναι καὶ ἐπιστήμην, πῶς 25 οὐχὶ ταῦτὸν ἐπιστήμην καὶ δόξα, νῦν ἐν τούτοις τὸν λόγον καὶ τῇ ἀπορίᾳ τὴν λόγου ἐπιτιθησι. καὶ φησὶν δῆτι οὕτως ἐνδέχεται τοῦ αὐτοῦ δόξαν εἶναι καὶ ἐπιστήμην, ὥσπερ καὶ φευδῆ καὶ ἀληθῆ δόξαν τοῦ αὐτοῦ ἐνδέχεται εἶναι. πρότερον δὲ διαρθρώσας, πῶς τοῦ αὐτοῦ ἐνδέχεται καὶ φευδῆ καὶ ἀληθῆ δόξαν εἶναι, οὕτως δείκνυσιν ἐκ τοῦ παραδείγματος, πῶς καὶ ἐπι-

3 ἀναλόντα R 4 φιλάσωμεν U 5 γονέων U 6 ἐνεργείας U 7 ἐκείνως α
6 om. R 8 ὥσπερ serpsi; εἴπερ RUa 9 γάρ οὐ 10 γάρ (post δῆτι) α
τὸ δῆτι φησὶν R 11 ἔστι om. a 13 post ἔστιν alt. add. ἐπιστήμη Ua 14 καὶ
primum om. Ra δηι α δόξα RU: τοῦ δοξάζειν a 15 μὲν om. R ἀμε-
σων R et ante ἀναγκαίων a 18 ἀν R δοξάσαι a (D f) 19 post γάρ add.
δῆτι Ra 21 συνεχές a 24 an δῆτε? ante ἐνδ. add. εἰ Ra¹ τοῦ αὐτοῦ
post δῆτι colloc. a¹ καὶ ἐπιστήμην εἶναι a¹ 25 τούτῳ Ra¹ τῷ λόγῳ R: τῷ
μέσῳ a¹ τῆς ἀπορίας Ua² 26 τὸν λόγον (corr. εἰ λόγον) U οὕτως Ua²: οὕτε
R: οὐ a¹ τοῦ αὐτοῦ ἐνδέχεται a¹ εἶναι om. Ua²: ante δόξαν colloc. a¹ 27 καὶ
alt. om. a¹ ἐνδέχεται τοῦ αὐτοῦ a¹ 29 εἶναι δόξαν a πῶς om. Ra

στήμην καὶ δόξαν τοῦ αὐτοῦ εἰναι ἐνδέχεται. ἔστιν οὖν, φησί, τοῦ αὐτοῦ 73^τ καὶ φευδῆς δόξα καὶ ἀληθῆς τρόπον τινά. καθ' ὃ μὲν γάρ περὶ οὐ ἔστιν ἀληθῆς δόξα, περὶ τούτου ἔστι καὶ φευδῆς· οἷον εἰ ὁ μὲν δοξάζων ὅτι ἀθάνατος ἡ ψυχὴ, ἔτερος δὲ ὅτι θυγατή· τῷ γάρ περὶ ἐν καὶ τὸ αὐτὸν ὑπο-. 5 κείμενον τὴν τὸ ἀληθῆ εἶναι δόξαν καὶ τὴν φευδῆ, οὗτο τοῦ αὐτοῦ ἔστιν ἀληθῆς καὶ φευδῆς δόξα, οὐ μὴν ὡς τὰς αὐτὰς εἶναι ἀλλήλαις τὴν τε ἀληθῆ καὶ τὴν φευδῆ. συμβῆσται γάρ πλείονα ἄποπα τῷ λόγῳ. πρῶτον 30 μὲν τὸ τὴν αὐτὴν εἰναι τὴν ἀληθῆ τῇ φευδεῖ, ταύτην δὲ εἰπεῖν τὸ ἀληθῆς τῷ φεύδει. τοῦτο δέ ἔστι τὸ τὴν ἀντίφασιν συναλληθεύειν· ἡ γάρ ἀντίφασις 10 διακρίεται τὸ ἀληθῆς καὶ τὸ φεύδος, ἔπειτα, φησί, συμβῆσται δὲ δοξάζει τις, μὴ δοξάζειν. εἰ γάρ δοξάσοιμεν ὅτι ἔστιν, εἰ τύχοι, ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, ἀληθῆς δὲ τοῦτο, φεύδος δῆλον ὅτι τὸ μὴ εἶναι ἀθάνατον. εἰ οὖν ταύτην τούτῳ τὸ ἀληθῆς, τὸ δοξάζειν ἀθάνατον εἶναι * * * * *, διπερ ἄποπον.

ὤσπερ οὖν ἐπὶ τῆς ἀληθοῦς καὶ φευδοῦς δόξης ἔχει, οὗτο καὶ περὶ δόξης 15 15 καὶ ἐπιστήμης. τῷ μὲν γάρ περὶ ἐν καὶ τὸ αὐτὸν ὑποκείμενον εἴναι τὴν τε δόξαν καὶ τὴν ἐπιστήμην τοῦ αὐτοῦ ἀμφω· καὶ γάρ καὶ ὁ ἐπιστάμενος λέξει, ὅτι τοῦ τριγάνου αἱ τρεῖς γωνίαι δυστὸν ὄρθιας ἵσαι εἰσί, καὶ δοξάζων, καὶ ἀληθεῖς ἀμφοτέραι αἱ ὑπολήψεις, καὶ ταύτη τοῦ αὐτοῦ δόξα καὶ ἐπι- 20 στήμη. διαφέρουσι δὲ τῷ τρόπῳ, ὅτι ἡ μὲν ἐπιστήμη τὸ ἐξ ἀνάγκης 20 ὑπάρχον ὑπάρχειν λέγει ἐξ ἀνάγκης, ἡ δὲ δόξα ἐνδέχομένως. οἷον δὲ μὲν 25 ἐπιστήμων λέξει ἐξ ἀνάγκης κινεῖσθαι τὸν ἥλιον, δὲ δοξάζων ἐνδέχομένως κινεῖσθαι. διαφέρουσιν οὖν τῷ τρόπῳ τῆς ὑπολήψεως. ὥστε περὶ τὸ αὐτὸν μὲν ἐνδέχεται ἀμφοτέρας εἶναι· τὰς αὐτὰς δὲ εἶναι ἀδύνατον, ὤσπερ οὐδὲ τὴν αὐτὴν τὴν φευδῆ δόξαν τῇ ἀληθεῖ· φεύδος δὲ καὶ τὸ λέγειν τὸ ἀναγ- 30 25 καίως ὑπάρχον ἐνδέχομένως ὑπάρχειν. ὥστε κοινωνοῦσι μὲν κατὰ τὸ ὑποκείμενον τῷ τε περὶ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀμφοτέρας εἶναι καὶ ἀληθεύειν περὶ οὐτοῦ· διαφέρουσι δέ, ὅτι ἡ μὲν ἐπιστήμη καὶ τῷ τρόπῳ τῆς ἀπο- 40 φάντασις ἀληθεύει, ἡ δὲ δόξα φεύδεται. εἰ δὲ *(ἔτερος)* ὁ τρόπος τῆς ἀπο- φάντασις, δῆλον ὅτι οὐδὲ δοξαστὸν τὸ ἐπιστητὸν εἶναι ἐνδέχεται· τὸ γάρ εἶναι 30 τὴν ψυχὴν ἀθάνατον ἐπιστητὸν μὲν ἀληθῶς, δοξαστὸν δὲ φεύδως. εἰ γάρ τὸ δοξαστὸν ἐνδέχεται καὶ ἀλλως ἔχειν, τὸ δὲ εἶναι τὴν ψυχὴν ἀθάνατον, εἰ ἀθάνατος εἴη, οὐκ ἐνδέχεται ἀλλως ἔχειν. οὐδὲ τὸ ἔχειν τὸ τρίγωνον τὰς τρεῖς γωνίας δύο ὄρθιας ἵσαι ἐνδέχεται ἀλλως ἔχειν, οὐκ ἀρα ἐνδέχεται τὸ ἐπιστητὸν δοξαστὸν εἶναι. ἀλλὰ ἀληθῆ μὲν τὴν περὶ αὐτοῦ δοξαν ἐνδέ- 50

1 post δόξαν add. οὐ a φησί om. U
καὶ add. ἡ RU: om. a 6 ὡς Ra¹, ex ὁ corr. U: καὶ τῷ a² ἀλλήλαις a
7 τὴν om. a post πλείονα add. εἶναι τὰ a 8 τὴν ἀληθεῖ U 10.11 δοξάζειν
ὅ τις μὴ δοξάζει R 13 τοῦτο U τὸ alt. om. U lacunam indicavi;
supple ταύτην τῷ μὴ δοξάζειν ἀθάνατον εἶναι ὅπερ RU: πάντως ἀδύνατον καὶ a
17 λέγει a 22 οὖν om. a 24 τῇ φευδεῖ Ra τὴν ἀληθῆ δόξαν a
25 ἐνδέχομένων, om. ὑπάρχειν a 26 τοῦ τε R 28 ἔτερος addidi 29 τὸ
ἐπιστητὸν δοξαστὸν U ἐνδέχεται εἶναι a 30 ἀληθῆς-φεύδεις a 32.33 δυστὸν
ὄρθιας ἵσαι τὰς τρεῖς γωνίας a; δύο ὄρθιὰς R 34 τὴν om. U 34. p. 329,1 ἐνδέ-
χεται δόξαν a

post αὐτοῦ add. πᾶς a 3 post
ἀλλήλαις a
8 τὴν ἀληθεῖ U 10.11 δοξάζειν
10 τὴν ἀληθεῖ U 10 lacunam
12 τὸ alt. om. U
13 τοῦτο U
14 τὸ alt. om. U
15 τὸ alt. om. U
16 τὸ alt. om. U
17 τὸ alt. om. U
18 τὸ alt. om. U
19 τὸ alt. om. U
20 τὸ alt. om. U
21 τὸ alt. om. U
22 τὸ alt. om. U
23 τὸ alt. om. U
24 τὸ alt. om. U
25 τὸ alt. om. U
26 τὸ alt. om. U
27 τὸ alt. om. U
28 τὸ alt. om. U
29 τὸ alt. om. U
30 τὸ alt. om. U
31 τὸ alt. om. U
32 τὸ alt. om. U
33 τὸ alt. om. U
34 τὸ alt. om. U
35 τὸ alt. om. U

γεται είναι, αὐτὸ δὲ είναι δοξαστὸν οὐκ ἐνδέχεται, ἐπεὶ μηδὲ τὴν ἐπιστήμην δόξαν είναι ἐνδέχεται. |

p. 89a28 Ἐπεὶ δὲ τὸ αὐτὸ πλεοναχῶς λέγεται, ἔστι μὲν ὡς ἐνδέ- 73v
χεται, ἔστι δ' ὡς οὕ.

5 Εἰ μὲν οὖν τὴν (τὸ) αὐτὸ τινι είναι λεγόμενον κατὰ πάντα ταῦτὴν ἦν, ἀλλού νατον ἦν τοῦ αὐτοῦ είναι δόξαν καὶ ἐπιστήμην. ἐπειδὴ δὲ πολλαχῶς ἁ τὸ ταῦτὴν λέγεται (λέγονται γάρ τὰ αὐτὰ είναι ἢ τῷ ὑποκειμένῳ ἢ τῷ λόγῳ ἢ ὑπωριῶν ἄλλως), οὐδὲν κωλύει καὶ τὴν δόξαν καὶ τὴν ἐπιστήμην κατὰ τὶ μὲν τοῦ αὐτοῦ είναι, κατὰ τὶ δὲ οὕ, ὡς ἔφθημεν εἰπόντες.

10 p. 89a29 Τὸ μὲν γάρ σύμμετρον είναι τὴν διάμετρον ἀληθῶς δοξάζειν ἀποπον.

"Εἰς ἐπὶ παραδείγματος τὸν λόγον ποιεῖται τὸ μὲν γάρ οὗτο λέγειν, 10 φησί, τοῦ αὐτοῦ είναι τὴν ἀληθῆ καὶ ψευδῆ δόξαν ὡς τὰς αὐτὰς είναι ἀλλήλαις ἀποπον. οἷον τὴν λέγουσαν ὅτι (ἀσύμμετρος ἢ διάμετρος καὶ τὴν 15 λέγουσαν ὅτι, σύμμετρος· ἔσται γάρ ταῦτὸν τὸ ἀληθῆς τῷ ψευδεῖ. πῶς οὖν τοῦ αὐτοῦ ἀληθῆς δόξα καὶ ψευδῆς; τῷ περὶ ἐν είναι καὶ ταῦτὸν ὑποκειμενον, τὴν διάμετρον.

p. 89a32 Τὸ δὲ τέ λόγον είναι ἔχατέρῳ κατὰ τὸν λόγον οὐ τὸ αὐτό.

Ἐπερος γάρ δηλον ὅτι ὁ ἡρισμὸς τῆς ἀληθοῦς δόξης καὶ τῆς ψευδοῦς 20 καὶ ἔστι δόξης καὶ ἐπιστήμης.

p. 89a33 Η μὲν γάρ οὗτο τοῦ ζῷου ῥίστε μὴ ἐνδέχεσθαι.

Η μὲν ἐπιστήμη, φησίν, οὗτως ἀποφανεῖται περὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς εἴη ζῷον, ὡς ἀδύνάτου ὅντος τοῦ μὴ είναι αὐτὸν ζῷον. ἢ μέντοι δόξα ὡς ἐνδέχομένως ὅντος ζῷου.

1 ἐπεὶ μὴ δὲ α: ἐπεὶ μήτε R: ἐπειδὴ δὲ U 1. 2 ἐπιστήμην om. R: post δόξαν colloc. a 2 post ἐνδέχεται add. εἰ μὲν ἀκολουθῶν ὁ δοξάζων τῷ ἀποδειπτικῷ δεικνύοντι, καὶ ἐπὶ τὰς ἀμέσους προτάσεις φθάνοι, οὗτως ἀποδεῖξεται τοὺς λόγους. ἢ καὶ αὐτὸς γράμμεται ὡς ἀποδειπτικοῖς καὶ ἀναγκαῖοις καὶ οὐδὲ δοξάζειν λεγόμεται. εἰ δὲ καὶ ἀληθῆ μόνον ταῦτα λογίζεται, ἢ καὶ ὡς τοιούτοις γράμμεται, δοξάζει ἀληθῆς καὶ οὐκ ἐπιστήμεται. ὥστε εἰ καὶ γρῆται, ἢ καθάπερ ἐνδέχεται καὶ μὴ ὠταύτως ἔχειν ταῦτα νενόμικεν, ὥστε ἢ αὐτῇ οὐκ ἔσται δόξα ἀληθῆς καὶ ἐπιστήμη α 3 post πλεοναχῶς add. μὲν R 5 τὸ alt. addidi 6 δοξάν είναι U 6.7 τὸ αὐτὸ πολλαχῆς α 12 post ποιεῖται add. καὶ a 12.13 φησί, τὸ μὲν γάρ λέγειν οὕτω α 14.15 ἀσύμμετρος—ὅτι addidi 19 δηλοντέ post ἡρισμὸς colloc. a ὁ om. Ua τῆς alt. om. Ra 20 καὶ prius om. a 23 ἀδύνατον a

p. 89^a-35 Οὗν εἰ ἡ μὲν ὅπερ ἀνθρώπου ἐστίν, ἡ δὲ ἀνθρώπου 73^a
μὲν μὴ ὅπερ δὲ ἀνθρώπου· τὸ αὐτὸν γάρ δτι ἀνθρωπος, τὸ δὲ 20
ώς οὐ τὸ αὐτό.

Τουτέστιν ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ δόξα περὶ Σωκράτους, εἰ τύχοι, ὑπολαμ-
βάνει δτι ἀνθρωπός ἐστιν, καὶ ταῦτη ἄμφω ἀληθεύει. ἀλλ' ἡ μὲν ἐπι-
στήμη ὅπερ ἀνθρώπου εἰναι λέγει τὸν Σωκράτην, ταῦτὸν δέ ἐστιν εἰπεῖν
μὴ εἰναι μὴ ἀνθρωπον, τοῦτο δέ ἐστι τὸ ἀδύνατον εἰναι μὴ εἰναι ἀνθρωπον,
ἡ δὲ δόξα ὡς ἐνδέχεται καὶ μὴ εἰναι ἀνθρωπον. ταῦτη οὖν ἡ ὀιαφορὰ
κατὰ τὸν τρόπον τῆς ὑπολήψεως.

10 p. 89^a-38 Φανερὸν δ' ἐκ τούτων δτι οὐδὲ δοξάζειν ἀμα τὸ αὐτὸν 25
καὶ ἐπίστασθαι ἐνδέχεται· ἀμα γάρ ἀνέχοι ὑπόληψιν τοῦ ἀλλως
ἔχειν καὶ μὴ ἄλλως.

Εἰ δέδεικται δτι τοῦ αὐτοῦ δόξαν εἰναι καὶ ἐπιστήμην κατὰ τὸ μὲν 30
δυνατόν, κατὰ τὸ δὲ οὐ δυνατόν, καὶ οὕτως οὐ δυνατὸν ὡς ἀδύνατον (ἢ) τὴν
15 αὐτὴν εἰναι τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν δόξαν, δῆλον δήπου ἐκ τούτου δτι οὐδὲ
δοξάζειν ἀμα περὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπίστασθαι ἐνδέχεται. καὶ καλῶς προσέ-
θηκε τὸ ἀμα· ἐν ἀλλῳ μὲν γάρ καὶ ἀλλῳ χρόνῳ δυνατόν. δυνατὸν γάρ
πρότερον δοξάζοντας, δτι καθ' ὑποδρομὴν τῆς σελήνης ὁ ἥλιος ἐκλιπάνει,
ώς οὐκ ἐξ ἀνάγκης τούτου γινομένου, ὕπερ τὸν Ἐπίκουρόν φασι δοξάζειν, 35
20 διτερον ἐπιστημονικὴν ἔχειν περὶ τούτου ὑπόληψιν τοῖς ἀστρονόμοις ἐντο-
γόντας. ἔνα μέντοι καὶ τὸν αὐτὴν ἀμα καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον δοξάζειν
τε δτι τοῦτο οὕτω γίνεται καὶ ἐπίστασθαι τῶν ἀδύνατων ἐστι· τὸ αὐτὸν γάρ
ἀμα καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπολήψεται καὶ δύνασθαι ἄλλως ἔχειν
καὶ μὴ δύνασθαι ἄλλως ἔχειν, δπερ ἀτοπον. καθὸ μὲν γάρ ἐπιστήμην
25 αὐτοῦ ἔχει, ὑπολαμβάνει μὴ ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν· καθὸ δὲ δόξαν ἔχει,
ὑπολαμβάνει καὶ ἄλλως ἐνδέχεσθαι ἔχειν.

40

4 post δόξα add. ἡ U εἰ τύχοι περὶ σωκράτους α 5 ἀληθεύει scripsi: ἀληθεύει
RUa 6 λέγειν Ua² ταῦτὸν δέ ἐστι RUa²: ὃ οὐκ ἔστι ταῦτὸν α¹ εἰπεῖν post
7 ἀνθρωπον colloc. a 7 μὴ alt. om. Ra¹ τοῦτο δέ ἐστι τὸ ἀδύνατον URa²: ἀδύ-
νατον γάρ α¹ εἰναι μὴ εἰναι α²: εἰναι μὴ R: inv. ord. U: μὴ εἰναι τὸν σωκράτην α¹
8 εἰ δὲ α² δόξα om. Ra¹ 10 δ' a Arist.: δὲ καὶ RU 11 ἀμα κτλ. om. R
13 δόξα-ἐπιστήμη a 14 οὐ δυνατόν pr. l. a: ἀδύνατον RU δν addidi
15 ἐκ τούτου om. a 16 καλῶς οὖν, om. καὶ a 17 χρόνῳ καὶ ἄλλῳ U
19 τὸν Ἐπίκουρόν] deest in Epic. Useneri 20 ἔχειν RU: κτήσασθαι, sed post ὑπό-
ληψιν a 20. 21 ἐντυχόντα Ra 21 καὶ alt. RU: ταῦτόν . ἤγουν a 22 τε U:
τὸ Ra 24 δπερ-26 ἔχειν om. U post γάρ add. ἐστιν a 25 ἔχων (post
αὐτοῦ) a 25. 26 καθὸ-ἔχειν a: om. R 26 ἐνδέχεται scripsi: ἐνδέχεται a
post ἔχειν add. διτοῦ γάρ ὄντος τοῦ σημανομένου ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ, κατὰ μὲν τὸ ἔτερον τῶν
σημανομένων ἀδύνατον εἰναι ἀμα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δόξαν τε καὶ ἐπιστήμην. ὡς τὴν αὐτὴν ὑπό-
ληψιν, ἀμα καὶ δόξαν εἰναι καὶ ἐπιστήμην. κατὰ δὲ τὸ ἔτερον οἶον τε κατὰ τοῦ αὐτοῦ τοῦ
ὑποκειμένου. ἀλλὰ καὶ τοῦτο, εἰ ἄλλοι εἰεν οἱ περὶ αὐτοῦ δοξάζοντες καὶ ἐπιστάμενοι. εἰ δὲ
εἰς λέγοιτο, οὐδὲ κατὰ τοῦτο, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λεγθεῖη ἄν. ἡ δὲ αἵτια, δτι ἀμα ἔξει τὰς ἀντι-
κειμένας ὑπολήψεις, ὁ αὐτὸς περὶ τοῦ αὐτοῦ a

p. 89 b 7 Τὰ δὲ λοιπὰ πῶς δεῖ διανεῖσαι ἐπί τε διανοίας καὶ νοῦ 73^α
καὶ ἐπιστήμης καὶ τέχνης καὶ φρονήσεως καὶ σοφίας.

Ἐπειδὴ δὲ ὅλου τοῦ βιβλίου περὶ ἀποδείξεως καὶ δόξης διέλαβεν,
ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἔτεραι τῆς ψυχῆς δυνάμεις, μᾶλλον δὲ ἐνέργειαι, ἃς
οἱ αὐτὸς κατηριμψάστο, τὴν αἰτίαν ἡμῖν εἰπεῖν ἡβούληθη δι’ ἣν ἐν τούτοις
οὐδὲλαβε περὶ αὐτῶν, καὶ φησὶν ὅτι οὐ τῆς προκειμένης ἡν πραγμα-
τείας τὸ περὶ τούτων διαλαβεῖν, ἀλλὰ περὶ τινῶν μὲν ἡθικῆς, περὶ τινῶν δὲ
δὲ φυσικῆς πραγματείας· προσθείμεν δὲ ἀν ἡμεῖς ὅτι περὶ τινῶν καὶ
θεολογίας. διείλεκται γοῦν ἐν μὲν τῇ ἡθικῇ πραγματείᾳ περὶ φρονήσεως
10 καὶ τέχνης· περὶ γάρ τὰ πρακτὰ καὶ τέχνη ἔχει καὶ φρόνησις· ἐν δὲ τῇ
θεολογίᾳ, λέγω δὴ τῇ Μετά τὰ φυσικὰ καὶ ἐν τῷ ἐλάττῳ ἄλφα, περὶ
νοῦ καὶ σοφίας, περὶ δὲ ἐπιστήμης καὶ διανοίας καὶ δόξης ἐν ταῖς λογικαῖς
καὶ φυσικαῖς πραγματείαις. οὐδὲν δὲ γεῖρον ἵσως | διλύγα περὶ αὐτῶν 74^α
εἰπεῖν ἐν τῷ παρόντι. ἡ μὲν οὖν φρόνησις καὶ ἡ τέχνη περὶ πρακτὰ καὶ
15 ἐνδεχόμενα ἔχει καὶ τὰ ἐφ’ ἡμῖν· διύπερ εἰκότως καὶ ἐν τῇ ἡθικῇ πραγμα-
τείᾳ περὶ αὐτῶν διείλεκται. ἀλλὰ τῆς μὲν τέχνης ὥρισται καὶ τὸ τέλος
καὶ τὰ πρὸς τὸ τέλος· οὐδὲ γάρ ὡς ἀν ὁ τεχνίτης βούληται, ἐπιτίθησι τοὺς
τεχνητοῖς τὰ εἰδη, ἀλλ’ ὡς ἡ χρεία ἀπένειμεν· οὐδὲ γάρ ἐν τῷ τεχνίτῃ ἐστὶν
οἷον ἀν ἡθικὴ εἰδος ἐπιτιθέναι τῇ νηὶ ἡ τῇ κλίνῃ ἡ τῇ οἰκίᾳ, ἀλλ’ ὡς ἡ χρεία
20 ὥρισεν. ἡ μέντοι φρόνησις καὶ τὸ τέλος ἔχει ἀριστον καὶ τὰ πρὸς τὸ τέλος
ἄλλοτε ἀλλὰ λαμβάνεται. οἷον ἡβούλευσάμεθα τοῦτος πολεμῆσαι ἢ ἀπελθεῖν
ἐν τῷδε τῷ τόπῳ, καὶ οὐ πάντως ἐξέβη ἡ βούλη ἢ διὰ θάνατον ἢ διὰ νόσου
ἢ διὰ γειμῶνα ἢ δὲ ἔτερα πλείονα, καὶ τὰ πρὸς τὸ τέλος δὲ οὐ τὰ αὐτά·
δυνατὸν γάρ ἵσως καὶ πεζεύοντα αὐτὸν καὶ ὑποζυγίοις ἡ ναυσὶ χρώμενον.
25 καὶ ἡβούλευσάμεθα μὲν πολλάκις ναυσίν, οὐκ ἐξέβη δέ. ταῦτα πάντα καὶ 10
ἐνδεχόμενα καὶ τῶν ἐφ’ ἡμῖν. ἡ δὲ δόξα ἐπὶ πλέον ἐστὶ καὶ τέχνης καὶ
φρονήσεως· ἐπεκτείνεται γάρ καὶ μέχρι τῶν οὐκ ἐφ’ ἡμῖν. οἷον ἐπειδὴν
θεασάμεθα τὴν σελήνην ἀπὸ συνόδου οὖσαν καὶ τὰ κέρατα ἔχουσαν ἀμβλέα,
φαμὲν ὅτι ὄμβρος ἄρα, καὶ οὗτα περὶ τῶν διοσημειῶν γράφουσι. ταῦτα δὲ
30 ἐνδεχόμενα μὲν, οὐ μέντοι τῶν ἐφ’ ἡμῖν. ἡ δὲ διάνοια τῆς δόξης ἐστὶν
ἐπὶ πλέον, διότι οὐ μόνον ἐπὶ τῶν δοξαστικῶν ἦτοι διαλεκτικῶν συλλο-
γιζῶντων λέγεται ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἀποδεικτικῶν. ὅτι δὲ πάντες κέγρηται 15
τῇ διανοίᾳ, ταῦτα δὲ εἰπεῖν τῇ συλλογιστικῇ ἀγωγῇ, καὶ οἱ τεχνῖται καὶ

1 καὶ νοῦ om. R 2 καὶ τέχνης κτλ. om. R σοφία a post σοφίας add. τὰ
μὲν—μᾶλλον ἔστεν ut p. 332,29 U 6 εἶναι, om. διτι U 8 προσθείμεν δὲ ἀν καὶ
ἡμεῖς a 9 ἐν τῇ ἡθικ., πρ.] Z 4—13 11 καὶ om. Ra τῇ M. τ. φ.] A 1,2
α p. 993 b 9 sq. 14 πρακτονά Ra 17 βούληται Z: βούλεται RUa 18 ἀπατεῖ a¹
ἐν γάρ R 19 ἐθέλῃ a νῦν R 21 ἡβούλευσάμεθα itemque vs. 25 a
22 τῷδε om. Ra καὶ om. R νόσον] νό in ras. U 23 δὲ a: om. RU
24 ὑποζυγίῳ Ra ἡ a: καὶ RU χρώμενον ante ἡ colloc. a 25 πάντα
τεχνῖται a 27 μέχρι καὶ a: καὶ μέχρι καὶ R 28 an [ἐπὸ] συνοδεύουσαν?
29 post διτι add. οὐκ a¹ ἄρα Ua²: ἔσται Ra¹ διοσημειῶν Ra¹

αἱ πράξεις, εἴρηται πολλάκις. ἡ δὲ ἐπιστήμη εἴρηται δῆτι οὐ μόνον ἐπὶ τῶν μετὰ συλλογισμοῦ ἀποδεῖξεων λέγεται ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄνευ συλλογισμοῦ, λέγω δὴ τῆς ὑπολήψεως τῶν ἀμέσων προτάσεων. ὥστε ταύτη μὲν ἐπὶ πλέον τῆς διανοίας· καθὸ δὲ ἡ διάνοια καὶ ἐπὶ τῶν διοξετῶν 5 λέγεται, ταύτη ἐπ' ἔλαττον τῆς διανοίας ἡ ἐπιστήμη. νοῦν δὲ καὶ σοφίαν 20 ἦτοι ταύτην πάμπαν, ἢ εἰ τις ἀκριβέστερον διελεῖν βούλοιτο, τὸ ἀκριβότατον τοῦ νοῦ καὶ οἷον ἡ τελειότης αὐτοῦ, αὕτη καλεῖται σοφία, καθ' ἣν ἡ τῶν θείων καὶ νοητῶν εἰδῶν ἀντίληψις γίνεται, σοφία κληθεῖσα οἵονει σοφία τις οὖσα διὰ τὸ δι' αὐτῆς τὰ θεῖα σαφῆ ήμιν γίνεσθαι. τὰ γὰρ θεῖα, ὡς 10 αὐτός φησιν ὁ Ἀριστοτέλης, φανότατά τέ εἰσι καὶ σαφέστατα, φανότατα μὲν διὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν (εἰδῆ γάρ ἐστι καθαρὰ ἄνευ ὅλης, ἄνευ δυνάμεως ἐνεργείᾳ δύντα), σαφέστατα δέ, δῆτι ἡ γνῶσις ήμιν κατὰ τὰ εἰδῆ γίνεται. 25 διόπερ καὶ ἡ ὅλη τῷ ἑαυτῇ λόγῳ ἀγνωστος ὡς ἀνείδεος, νόθῳ δὲ λογισμῷ ληπτή, ὡς ὁ Πλάτων φησί, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἡμᾶς ἐπιβλητικῶς τὴν φύσιν 15 αὐτῆς ἔχειν διὰ τὸ μηδὲν εἰδος ἔχειν. δεῖται οὖν ἐστιν εἰδῆ καθαρὰ ἄνευ ὅλης, ταῦτα δηλον δῆτι φανότατά ἐστι καὶ σαφέστατα. γίνεται δὲ ήμιν ἀταρχῆ οὐδὲ διὰ ἑαυτὰ ἀλλὰ διὰ τὴν ήμετέραν ἀσθένειαν. ὥσπερ οὖν καὶ ὁ Ἡλίος (ἢ) φανότατός ἐστι καὶ γνωριμώτατος μᾶλλον τῶν ἄλλων πάντων 20 ἀστρων καὶ πάντων τῶν δύντων, ταῖς μὲν νυκτερίσι διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς 25 ὑρατικῆς δυνάμεως ἀδράτος ἐστι καὶ ἀμυδρὸς· καὶ μᾶλλον διάδηλα τὰ λοιπὰ τῶν ἀστρων, οὗτω δὴ καὶ ήμιν τὰ θεῖα. ἐπεὶ οὖν σοφία τελειωθεῖσῃ τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ παραγινομένῃ τῶν θείων τὴν ἀντίληψιν παρέχεται, ταύτη τοι, ὅπερ εἶπον, καὶ τούτου τοῦ δυνάματος κεκλήρωται, οἷον σαφηνίζουσα 30 ήμιν ἂ πρὸν ἀσαρῆ καὶ ἀγνωστα εἶναι ἐδόκει. σοφίας μὲν οὖν ἔργον τοῦτο. 35 νοῦ δὲ ἡ τῶν δρῶν ἀντίληψις καὶ τῶν ἀμέσων προτάσεων· διὸ καὶ “ἀρχὴν ἐπιστήμης” ἔλεγεν εἶναι τὸν νοῦν, “ἡ τοὺς δρους γινώσκομεν”. τὴν γοῦν τῶν δέκα κατηγοριῶν εὑρεσιν οὐδενὶ ἀλλωφ ἀναμετέον ἡ τῷ νῷ, αἵτινές εἰσι πάσης ἐπιστήμης καὶ παντὸς συλλογισμοῦ ἀρχαί.

p. 89b9 Τὰ μὲν φυσικῆς, τὰ δὲ ἡ θεοτικῆς θεωρίας μᾶλλον ἐστί.

30 Φυσικὴν οὐ λέγει τὴν περὶ τῶν φυσικῶν πραγμάτων διαλεγομένην, ἢν

1 πολλάκις] velut vol. XIII 2 p. 8,16 sq. post ἐπιστήμη add. ὡς Ra εἴρηται alt.]
p. 323,31 sq. ὅτι om. a 2.3 συλλογισμῶν a 5 νοῦν RU: γνῶν a²: ἐστι a¹
3.6 σοφία ἡ a¹ 6 ταῦτο R post πάμπαν add. τῇ ἐπιστήμῃ a 7 αὕτη ἀν
καλοῖτο a 8 post κληθεῖσα add. ἀπὸ τοῦ a σοφία U: σοφία Ra 9 ήμιν
σαρῆ a 10 φησιν] Metaphys. a 1 p. 993b11 11 post ἐστι add. καὶ U
12 ἐνέργειαι U σαφέστατα δέ, ὅτι Z: ἡ δὲ RUA 13 ἑαυτοῦ R δὴ a
14 ὁ Πλάτων] Timaeus p. 52 B post ἐπιβλητικῶς add. τῇ φύσει ταύτης πληριάσαι.
ἡ μᾶλλον a¹ 14.15 ἔχειν τὴν φύσιν αὐτῆς a¹ 15 post ἔχειν alt. add. αὐτήν a
ἐστιν om. Ra¹ 16 ἐστι, καὶ φανότατα a σαφέστατα, sed post ὅτι a: σαρῆ RU
18 δὲ addidi 19 ἀστέρων a τῶν a: om. RU ταῖς μὲν RU: ἀλλὰ ταῖς a
20 δηλαδὴ Ra¹ 20.21 τῶν λοιπῶν ἀστρων a¹ 21 post οὖν add. ἡ a
23 τούτου om. U 24 ἡ πρὸν Ua²: ὅπερ Ra¹ τούτο om. R 25 δρῶν U:
νοερῶν Ra 26 ἔλεγεν (seil. p. 88b 36) RU: ἐλέγομεν a ἡ πτλ. c. 3 p. 72b 24
27 θετέον Ra 30 post φυσικὴν add. θεωρίαν a λέγει, οὐ a

ἴδιως καλούμεν φυσιολογίαν, ἀλλ' ἀπλῶς τὴν περὶ τῶν ὄντων διαλεγομένην 74^τ
ἢ ὄντα ἔστιν. εἴτε φυσικὰ εἰὲν ταῦτα εἴτε ὑπὲρ ταῦτα.

p. 89b10 'Η δὲ ἀγχίνοιά ἔστιν εὐστοχία τις ἐν ἀσκέπτῳ χρόνῳ
τοῦ μέσου.

5 Τοῖς τοῖς ἀπηριμματίνοις ζῆται τί ποτέ ἔστιν ἢ ἀγχίνοια, καὶ φησὶν 45
εὐστοχία τοῦ μέσου ἐν ἀσκέπτῳ χρόνῳ, τουτέστιν εὐθέσις τῆς
αἰτίας τοῦ προβλήματος, ητοις γίνεται μέσος ὅρος ἐν τῷ προβλήματι καὶ
πιεῖ συλλογισμόν. τὸ δὲ ἐν ἀσκέπτῳ χρόνῳ ἀντὶ τοῦ 'ἐν ἀκαριαίῳ',
ἴνα δίγια τοῦ σκέψασθαι ἢ εὑρεσίς τοῦ μέσου γένηται, καὶ τὰ παραδείγ-
10 ματα δῆλα. οἷον εἴ τις φησὶν ἐρωτηθείς, διὸ τί ἡ σελήνη ὁσὶ τὸ πεφω-
τισμένον αὐτῆς μέρος πρὸς τὸν ἥλιον ἔχει. ἀποκρινεῖται εὐθέως καὶ μὴ
σκεψάμενος ὅτι τὸ λαμπρὸν ἐκ τοῦ ἥλιου δέγεται, δηλονότι μὴ πο-
15 πότερον εἰδός τοῦτο ὀλλὰ νῦν εὑρηκώς, ὃ τοιοῦτος ἀγχίνος καλεῖται,
καὶ ἡ τοιαύτη ἐνέργεια ἀγχίνοιά ἔστιν. ὅμοιώς, εἴ τις ἵδων πένητα πλου-
τίων διαλεγόμενον στοχάζεται εὐθέως ὅτι δανείσασθαι βούλοιτο, ὅμοιώς
ἀγχίνος ἡ τοιοῦτος ὅμοιός, εἴ τις ἵδων δόσι τινὰς φίλους καὶ συμμόστας
εὐθέως στοχάζεται ὅτι τοῦ αὐτοῦ εἰσιν ἐχθροὶ τῇ ἐρῶσι τοῦ αὐτοῦ τῇ τι
τοιοῦτον. ἀγχίνος ὃ τοιοῦτος· τῷ γάρ ὄντι τοιαῦται αἱ τῶν | πολλῶν ὅμοι· 74^τ
νυφοὶ φίλοι· οὐδὲν τῆς ἀληθεύσις φίλιας ἐπιφερόμεναι. θεῖσον γάρ τι χρῆμα
20 ἢ φίλια καὶ ἐνοποίην καὶ τὴν δικαιοσύνην, ὡς ἡ Πλάτων φησίν, ἐπαναβε-
βηκυῖα, εἴ γε δικαιοσύνη πιὸν φίλιας δεῖται. φίλια δὲ δικαιοσύνης οὐ δεῖται·
ἀλλ' οἱ πολλοὶ ψευδωνύμως τὸ πρᾶγμα μετέρχονται ἐχθροὶ τῷ ὄντι μᾶλλον
ὄντες ἥπερ φίλοι. τὴν τοιαύτην τῶν πολλῶν φίλιαν ἐνταῦθα φησὶν ἡ
ἢ Ἀριστοτέλης.

25 p. 89b14 Πάντα γάρ τὰ αἰτια τὰ μέσα ὃ ἵδων τὰ ἄκρα ἐγνώρισεν.

'Ο ἀγχίνος, φησίν, ἵδων τὰ ἄκρα ἐγνώρισεν εὐθέως πάντα τὰ 10
μέσα, ἀπέρ καὶ τὰ αἰτιά ἔστι καὶ τῶν ἄκρων συναγωγά. καὶ διάγραμμα
ἐφεξῆς τίθησι, τίνα τε τὰ ἄκρα καὶ τί τὸ μέσον, ὃ ἐγνώρισε. σαφῆ δὲ τὰ
λεγόμενα καὶ ἥδη ἡμῖν εἴρηται.

2 εἴτε alt. RU: ἡ α 5 ἡ om. Ra 6 τοῦ μέσου post χρ. colloc. Ra
χρόνου R τουτέστιν—8 χρόνῳ om. U 9 ἡν RUa²: ἐν φι a¹ τοῦ μέσου Ra¹:
τούτου Ua² γίνεται Ra¹ 11 ἀποκρινεῖται α: ἀποκρίνεται RU 12 ἀπὸ R
13 post ὀλλὰ add. καὶ a 15 στοχάζεται R 16 ἀγχίνοια τὸ τοιοῦτον α
17 στοχάζεται R 20 ἐνωπού om. Ua φησιν ὁ πλάτων a ἡ Πλάτων] nescio ubi
21 οὐ δεῖται RU: οὐδὲμαδις a 23 ἡ U post τοιαύτην add. οὖν a 26 post
φησὶν adūl. ὁ Ra ἐγνώρισεν post 27 συναγωγά colloc. U εὐθέως πάντα om. a
27 καὶ primū om. a εἰδί, sed post ἥπερ a καὶ alt. post ἄκρων colloc. U
29 Φίλοπόνου, τῶν εἰς τὸ πρῶτον τῶν ὑπέρειψιν ἀναλυτικῶν τοῦ ἀριστοτέλους, Τέλος subser. a

Ἐν μὲν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῆς Ἀποδεικτικῆς ἐδίδαξεν ὡς ἔστιν ἀπόδειξις, καὶ τί ἔστιν ἀπόδειξις, καὶ διὰ τίνων προτάσεων αὗτη γίνεται, ἔτι δὲ καὶ τί διαφέρει ὁ ἀπόδεικτικὸς συλλογισμὸς τῶν ἄλλων συλλογισμῶν, καὶ διὰ ὃ ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις συλλογισμοῖς ὁ μέσος αἵτιος ἦν τοῦ συμπεράσματος, οὐ μὴν δὲ καὶ τοῦ πράγματος, ἐν δὲ τῷ ἀπόδεικτικῷ συλλογισμῷ ὁ μέσος αἵτιος ἔστιν καὶ τοῦ συμπεράσματος καὶ τοῦ πράγματος. καὶ λοιπὸν ἔδει διδάξαι καὶ περὶ τοῦ μέσου, πῶς ἔστιν αἵτιος τοῦ πράγματος. καὶ διὰ τούτο ιδίαν διδασκαλίαν καὶ περὶ τοῦ κατὰ τὴν ἀπόδειξιν μέσου ποιεῖται, ἐπεὶ καὶ ὁ ἐν ἀρχῇ τοῦ 10 βιβλίου περὶ τῶν τεσσάρων ζητημάτων λόγος οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἀλλ' ἡ κατὰ σκευὴ τοῦ δεῖν ζητήσαι καὶ ἔξετάσαι περὶ τοῦ κατὰ τὴν ἀπόδειξιν μέσου, ὡς ἀν καὶ οὗτος μετ' ἐπιστήμης λαμβάνηται τεσσάρων γάρ ὄντων καθόλου τῶν ζητουμένων ἐν ἑκάστῳ τούτων περὶ τοῦ μέσου ἔστιν ἡ ζητήσις. καὶ ἐπεὶ οὗτως ἀναγκαῖος ὁ μέσος ἔστιν ὡς ἐν παντὶ ζητήματι τούτου εἴναι 15 τὴν ζητησιν, ἔδει περὶ αὐτοῦ οὐ κατὰ πάρεργον εἰπεῖν ἀλλ' ιδίαν ποιῆσαι πραγματείαν. ἐπεὶ δὲ ὁ μέσος δρος ἐν τῇ ἀπόδειξει δρισμός ἔστι, κατὰ συμβεηκός διδάσκει καὶ περὶ δρου. κυρίως γάρ διδάσκει περὶ δρισμοῦ ἐν 20 τῷ ἔβδομῳ τῆς Μετὰ τὰ φυσικὰ πραγματείας· ἐνταῦθα δὲ οὐχ ὡς περὶ δρου διδάσκει ἀλλ' ὡς περὶ αἵτιον καὶ μέσου.

20 Ἐπεὶ δὲ ἡ ἀπόδειξις ἀνάλυσις λέγεται, μέρος δὲ τῆς ἀπόδειξεως καὶ ἡ παρούσα πραγματεία ὡς περὶ τοῦ μέσου τοῦ ἐν αὐτῇ διδάσκουσα, διὰ τοῦτο καὶ ἡ παρούσα πραγματεία Ἀναλυτικὰ ἐπιγέργραπται. ἐπιγέργραπται δὲ Ἀναλυτικὰ τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς ἀπόδεικτικῆς οὐχ ὡς τὰ πρὸ αὐτῆς· ταῦτα γάρ Ἀναλυτικὰ ἐπεγράψησαν ἀπὸ τοῦ τιμιωτέρου μέρους τῆς συλλογῆς μεθόδου. τιμιώτερον δὲ μέρος αὐτῆς τὸ σύνταγμα τὸ διδάσκον

1 Tit. EF: om. Ἀριστοτέλους C: ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ ΕΞΗΠΗΣΙΣ, ΕΙΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ α 2 ἔδειξαν a 3 καὶ τί ἔστιν ἀπόδειξις om. a δὲ om. a 9 ὁ post 10 βιβλίου colloc. a post ἐν add. τῇ C: τῇ ἐν a 10 λόγος ζητημάτων a ἡ a 13 ζητημάτων a 14 οὗτος a post ἐν add. ἀρχῇ a 16 ἔστιν δρισμός ἐν τῇ ἀπόδειξει a 17 καὶ om. a γάρ supser. C 17. 18 ἐν τῷ ἔβδ. τῆς Μετὰ τ. φυσ. πρ.] c. 10–12 20 καὶ om. a 21 τῷ ἐν αὐτῷ a 24 ἐπιγέργράψησαν a 24. 25 ἀναλογι- στικῆς a

περὶ τῆς ἀναλύσεως τῶν συλλογισμῶν εἰς τὰ συγχρήματα ἀναλύουμεν γάρ τὸν θεῖον συλλογισμὸν εἰς τὰς προτάσεις καὶ ταῦτας εἰς τοὺς ὄρους, καὶ λαμβάνομεν τὸν μέσον καὶ ἐντεῦθεν εὐρίσκομεν ἐν ποιῷ συγχρήματι συλλελύμεσται. εἰ γάρ ἔκεινα χάριν τῆς ἀποδεικτικῆς, ὡς καὶ ἔκεινος ἐν ἀρχῇ τῶν τριῶν συγχρήματων εἰρηκεν, ὡς η̄ σκέψις περὶ ἀπόδειξίν ἔστι, τὸ δὲ οὖν ἔνεκα τιμώτερον τῶν ἔνεκα του. τιμωτέρα ἄρα η̄ ἀπόδειξίς τῶν πρὸ αὐτῆς. ἀλλ' οὐτοῦ ἐπειδὴ εἰδος ἔστιν ἀναλύσεως, καθ' ὃ τὸ γνωστὸν ἀναλύουμεν εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ αἴτια ἐξ ὧν τὸ εἶναι ἔχει καὶ τὸ γνωστεσθαι, καθ' ὃ εἰδος τῆς ἀναλύσεως η̄ ἀποδεικτικὴ ἀναλυτικὴ ὀνομάζεται (ἐξ ἀναλύσεως γάρ η̄ μὲν αἱ 10 ἀρχαὶ ταύτης εὑρίσκονται ἀπὸ τῶν ἡμεῖν προτέρων αἰτιατῶν ἀνισθίουν ἐπὶ τὰ τῇ φύσει πρότερα, ἢγουν τὰ αἴτια. πρῶτον γάρ γνωρίζουμεν τῇ αἰσθήσει ὡς η̄ σελήνη ἐκλείπει· η̄ δὲ διάνοια ὅστερον ἀναψηλαφήσασι εὑρίσκει τὴν αἰτίαν· φησί γάρ η̄ σελήνη ἐκλείπει, τὸ ἐκλείπον ἀντιφράστεται, η̄ σελήνη ἄρα ἀντιφράστεται'. τοῦτο ἀνάλυσις ἐκ τῶν αἰτιατῶν ἴσθιται ἐπὶ τὰ αἴτια. οὐτοῦ 15 είτα η̄ ἀπόδειξίς ἐκ τῶν αἰτίων ἐπὶ τὰ αἰτιατὰ κάτεισιν· 'η̄ σελήνη ἀντιφράστεται, τὸ ἀντιφραττόμενον ἐκλείπει, η̄ σελήνη ἄρα ἐκλείπει'. καὶ πάλιν ὄρῳ μεν τὴν γῆν σειομένην, καὶ φαρὲν 'η̄ γῆ σείεται, σειομένης δὲ πνεῦμα ἐν τοῖς κοιλάρωσιν καὶ σήραγγιν αὐτῆς ἀποκλείεται, ἐν τῇ γῇ πνεῦμα ἀποκλείεται'. τοῦτο η̄ ἀνάλυσις. είτα η̄ ἀπόδειξίς· 'ἐν τῇ γῇ πνεῦμα ἀποκλείεται, πνεύματος ἀποκλειομένου σεισμὸς γίνεται, ἐν τῇ γῇ ἄρα σεισμὸς γίνεται'), η̄ γοῦν διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐπιγέγραπται 'Ἀναλυτικά', η̄ διότι ἐν τῇ ἀποδείξει οὐ μέσος ὄρος τὸ κῦρος ἔχει, οὐτος δὲ οὐ μέσος ὄρισμός 20 ἔστι τοῦ πράγματος, οὐ δὲ ὄρισμὸς ἐξ ἀναλύσεως εὑρίσκεται. ὄρῳ γάρ τὸν ἀνθρώπου ἀνάλυον τοῦτον εἰς τὰ ἐξ ὧν η̄ φύσις αὐτοῦ συνίσταται, 25 η̄ γοῦν τὸ λογικόν, τὸ θυγατέρον, τὸ νῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, καὶ οὕτως λαμβάνοντα συνίστημι τὸν ὄρισμόν. [Ἀνάλυσίς ἔστιν η̄ ἀπὸ τῶν μερικῶν καὶ καθ' ἕκαστα ἐπὶ τὰ καθόλου ἀνοδὸς ἄχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ γενικωτάτου γένους. 30 ἔστιν ἀνάλυσις καὶ η̄ ἀπὸ γνωστοῦ τινος εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ αἴτια ἐπάνοδος, ἐξ ὧν τὸ εἶναι ἔχει καὶ τὸ γνωρίζεσθαι· καθ' ὃ σημαίνομεν τῆς 35 ἀναλύσεως καὶ η̄ ἀποδεικτικὴ ἀνάλυσις λέγεται. ἀνάλυσίς ἔστι καὶ η̄ ἐκ τῶν αἰτιατῶν καὶ ὑστέρων ἀναδρομὴ ἐπὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ αἴτια, ἐξ ὧν τὰ αἰτιατὰ τὴν σύστασιν ἔχουσιν. εἴληπται δὲ η̄ λέξις μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ἀποδήμων καὶ ἀναστρεψόντων εἰς τὰ οἰκεῖα· καὶ η̄ εἰς τὰ οἰκεῖα γάρ ἀπὸ τῶν ἔξιν ἐπάνοδος ἀνάλυσις λέγεται. λέγεται ἀνάλυσις καὶ η̄ ἀπὸ 40 τῶν συνθέτων ὁδὸς ἐπὶ τὰ ἀπλᾶ ἐξ ὧν συνετεύθησαν. ἔστι καὶ συλλο-

1 περὶ ἀναλύσεως τοῦ συλλογισμοῦ α 4 καὶ οἱ. α καὶ ἔκει conicio ἐν ἀρχῇ τῶν τριῶν τῇ.] Anal. Pr. I 1 p. 24^a 10 5 ἀποδείξεώς α 6 τοῦ ἐν κάτου (sic) α ἄρα οἱ. α 7 καθὸ—8. 9 ἀναλύσεως οἱ. α 10 αἰτιατῶν οἱ. α 11. 12 αἰσθήσεις οὐς η̄ mrg. E¹ 17 σειομένη α 18 καὶ σήραγγιν οἱ. α 18. 19 ἐν τῇ—ἀποκλείεται οἱ. α 21 η̄ γοῦν α: η̄ οὖν b 22 τὸ κῦρος ἔχει οὐ μέσος ὄρος Ca 24 αὐτοῦ οἱ. α 26—p. 336, 2 ἀνάλυσις—ὄρους seclusi 27 γένους οἱ. α 28 post καὶ alt. add. εἰς α 30 η̄ ἀπόδειξίς α 31 τῶν αὐτῶν α 32 ἔχει α 33 ἀναστρεψόντων α γάρ οἱ. α 35 ἐπὶ τὰ ἀπλᾶ mrg. F¹ 5. p. 335, 1 δὲ συλλογισμοῦ α

γιειμῶν ἀνάλυσις εἰς τὰ σχῆματα· ἀναλύομεν γάρ τὸν συλλογισμὸν εἰς τὰς προτάσεις καὶ τοὺς δρους.] |

p. 89b23 Τὰ ζητούμενά ἔστιν ἵσα τὸν ἀριθμόν.

75

"Οσα, φησίν, εἰσὶ τὰ ζητούμενα προβλήματα, τοσοῦτοί εἰσι καὶ οἱ 5 τρόποι καθ' οὓς ἐπιστάμεθα καὶ γινώσκομεν. τέσσαρα δέ εἰσι τὰ ζητούμενα· τέσσαρες ἄρα καὶ οἱ τρόποι καθ' οὓς γινώσκομεν. ὥσπερ γάρ τὸ πρόβλημα καὶ τὸ συμπέρασμα ταῦτα μέν εἰσι τῷ ὑποκειμένῳ, τῷ δὲ λόγῳ 10 ἔτερα (οἷον ἡ ψυχὴ ἀθάνατος) καὶ πρόβλημά ἔστι καὶ συμπέρασμα. δταν 10 γάρ προβάλληται εἰς ζητησιν καὶ αἰτῶμεν τοῦτο ἀποδεῖξαι. λέγεται πρό- 15 βλημα· δταν δὲ ἀποδειχθῆ, λέγεται συμπέρασμα), οὗτοι καὶ τὰ ζητούμενα καὶ τὰ γινωσκόμενα ταῦτα μέν εἰσι τῷ ὑποκειμένῳ, τῷ δὲ λόγῳ ἔτερα. εἰ μὲν γάρ ἀγνοῶ δτι θεὸς ἔστιν ἡ κένταυρος, λέγεται ζητημα· ζητῶ γάρ εἰ ἔστι φύσις θεοῦ ἡ κενταύρου. δταν δὲ μάθω δτι ἔστι, πέπαυμαι τῆς 20 τοιαύτης ζητήσεως· τὸ γάρ πρώτην μοι ἀγνοούμενον καὶ διὰ τοῦτο ζητού- 25 μενον γέγονε γινωσκόμενον. καὶ πᾶλιν μεταβαίνω εἰς ἔτερον ἀγνοούμενον ζητημα· ζητῶ γάρ τὸ ἔστι θεὸς καὶ τί κένταυρος. καὶ μαθὼν καὶ τοῦτο πέπαυμαι τῆς ζητήσεως· γέγονε γάρ μοι γινωσκόμενον τὸ ζητούμενον. εἰς 30 τέσσαρα ἄρα ἀνάγονται τὰ ζητούμενα καὶ εἰς τέσσαρα τὰ γινωσκόμενα πάντα· ταῦτα γάρ, ὡς εἴπομεν, εἰσὶ τῷ ὑποκειμένῳ ταῦτα. εἰσὶ δὲ ταῦτα 35 τὸ εἰ ἔστι καὶ τὸ τί ἔστι, τὸ δτι ἔστι καὶ τὸ διότι. τούτων δὲ τὸ εἰ 40 ἔστι καὶ τὸ τί ἔστιν εἰσὶν ἀπλᾶ. τὸ δὲ δτι καὶ τὸ διότι σύνθετα. ἐκεῖνα 45 μὲν γάρ περὶ ἀπλοῦ τινος καὶ ἐνὸς δρου τὴν ζητησιν ἔχουσιν· οἷον εἰ ἔστι τις αἰτία τῆς ὑπάρξεως τῆς σελήνης. τὸ δὲ δτι καὶ διά τί ἐπὶ σύνθετου τὴν 50 ζητησιν ἔχουσι· ζητούμεν γάρ ἄρα ἔστι τι αἰτιον δι' οὐ τὸ ἐκλείπειν 55 ὑπάρχει τῇ σελήνῃ, καὶ εὑρόντες δτι ἔστι ζητούμεν τὸ διὰ τί τὸ ἐκλείπειν ὑπάρχει τῇ σελήνῃ. τὸ δτι δὲ καὶ τὸ διότι ὡς ἐπὶ σύνθετου τὴν ζητησιν 60 ἔχοντα προσέταξε τοῦ εἰ ἔστι καὶ τί ἔστι τῶν ἐπὶ ἀπλῶν τὴν ζητησιν ἔχόν- 65 τινον· πρότερα γάρ ἡμῖν καὶ γνωριμώτερα τὰ σύνθετα, ὡς τῇ φύσει τὰ ἀπλᾶ. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν δτι εἰσὶ σύνθετα προβλήματα τὰ ζητούμενα 70 εἶπε τὸ εἰς ἀριθμὸν θέντες· δὲ γάρ ἀριθμὸς ἐκ σύνθετων καὶ πλήθους 75 μονάδων συνίσταται, ὡς ἡ δυάς καὶ ἡ τριάς. ἡ δὲ μονάς ἀπλῆ ἔστι· καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἀπλᾶ προβλήματα λέγεται μονάδικα καὶ ἐνιαία.

"Οταν γάρ ζητῶμεν πότερον τόδε ἔστιν ἡ τόδε, ητοι τὸ ἐκλείπειν 75 ἡ τὸ σφαιροειδὲς ὑπάρχειν τῇ σελήνῃ, τὸ δτι ζητούμεν. σημεῖον δὲ 80 τούτου, δτι ζητούμεν τὸ δτι εὑρόντες γάρ τοῦτο οὐκέτι περὶ τούτου ζητούμεν.

6 post ἄρα add. εἰσὶ a post γάρ add. καὶ a 7 τὸ om. a 8 καὶ συμπέρασμά
ἔστιν a 12 σγνῶν a 16 ἔστι om. C post τί alt. add. ἔστι E καὶ
tert. om. a 19 εἰπον a 20 τί—ει a καὶ primum transposui: post ἔστι colloc.
CEF: om. a τὸ quart. superser. C διάτι a Arist.: διάτι CEF 23 ὑπάρξεως, (οἷον
τῆς ἐκλείπειν) conicio τὸ δὲ—25 τῇ σελήνῃ om. a σύνθετοι scripsi: σύνθετα CEF
24 ἄρα scripsi: δτι CEF 26 δὲ om. a σύνθετα a 27 προσέταξε a 28 γάρ
superser. C 29 δτι CEF: τί a τά om. ab τῇ σελήνῃ b 31 ἡ alt.
om. CfA 33 ἡ E Arist.: om. CfA 34 immo ὑπάρχει 35 τοῦτο (ante δτι) a

p. 89 b 31 Ταῦτα μὲν οὗτως.

75v

"Ηγουν τὸ δι τοῦ καὶ τὸ διὰ τί οὕτως ζητοῦμεν, γῆγουν ἐπὶ συνθέτου τινὸς προβλήματος. σύνθετον δέ ἔστι πρόβλημα τὸ ἔχον ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον.

5 "Εἰνια δ' ἄλλον τρόπον, γῆγουν η̄ δὲ ζητησίς τοῦ εἰ ἔστι καὶ τί ἔστιν ἐπὶ ἀπλοῦ γίνεται τινος δρου καὶ ἐνός, οἷον εἰ ἔστιν κένταυρος, η̄ τί ἔστιν κένταυρος.

p. 89 b 33 Τὸ δ' εἰ ἔστιν η̄ μὴ ἀπλῶς λέγω.

Τοῦτο εἰρήκει διαιρόμεν τὸ δι τὸ ἀπὸ τοῦ εἰ ἔστιν· φαίνεται γάρ καὶ ἐπὶ τοῦ 10 δι τοῦ ζητοῦμεν τὸ εἰ ἔστιν. γῆγουν εἰ ἔστι τι αἴτιον τοῦ ἔκλείπειν τὴν σελήνην. καὶ φρεσὶ δι τοῦ εἰ καὶ ἀμφι τὸ εἰ ἔστι ζητοῦμεν, ἀλλὰ τὸ μὲν 15 δι τοῦ ζητεῖ εἰ ἔστι τι αἴτιον τοῦ ὑπάρχειν τὸ λευκόν τῷ ἀνθρώπῳ η̄ μή. δι τοῦ 20 δι τοῦ ζητεῖ προσκατηγορούμενον· ἐπὶ δὲ τοῦ εἰ ἔστιν οὐ ζητοῦμεν εἰ ἔστι τι αἴτιον τοῦ ὑπάρχειν τόδε τῷδε. ἀλλ' ἐνα δρον λαζόντες, οἷον θεὸν 25 η̄ ψυχήν, ζητοῦμεν ἐπὶ τούτου εἰ ἔστι θεὸς η̄ ψυχή, δι τοῦ ζητεῖ κατηγορούμενον, καὶ εὑρόντες τοῦτο ζητοῦμεν τὸ τί ἔστι.

p. 89 b 37 Ζητοῦμεν δέ, ἡταν ζητῶμεν τὸ δι τοῦ.

Δεῖξας ἀνωθεν τέσσαρα εἰναι τὰ ζητήματα καὶ διαιρήσας αὐτὰ εἰς ταὶς 10 τὰ ἀπλᾶ καὶ τὰ σύνθετα νῦν πρὸς πλεόνα συστημάτων τούτων ἐπιδιαιρεῖ 20 ταῦτα. καὶ τὸ μὲν εἰ ἔστι καὶ δι τοῦ ζητεῖ ταυτίζει καὶ εἰς ἓν τάττει, καθὼν καὶ ἀμφι τὸ ἔλαν ἔστι τις αἰτία ζητοῦσι τοῦ πράγματος, κανὸν τὸ εἰ ἔστιν αἰτίαν 25 ζητῇ ἐνός τινος δρου ὑποκείμενου, νοῦ η̄ ψυχῆς, τὸ δὲ δι τοῦ ζητεῖ ζητῇ αἰτίαν πράγματος τινος ἐν ὑποκείμενῳ θεωρούμενου, οἷον εἰ ἔστι τις αἰτία τοῦ τὴν ἔκλειψιν ὑπάρχειν τῷ ἡλίῳ η̄ τῇ σελήνῃ. τὸ δὲ τί ἔστι καὶ τὸ 30 διὰ τὸ πᾶλιν ταυτίζει, καθὼν τὸ μὲν τί ἔστι ζητεῖ τὸν ὄρισμὸν τοῦ πράγματος, τῆς ἔκλειψεως αὐτῆς καθ' ἑαυτὴν ληφθείσης, τὸ δὲ διὰ τί λαμβάνει τοῦτον τὸν ὄρισμὸν μέσον δρον ἐν τῷ ἀποδείξει τοῦ διὰ τί η̄ σελήνη ἔκλειπει. ἅμα δὲ καὶ δείκνυσιν δι τὰ τέσσαρα ζητήματα εἰς τὴν ἀπόδειξιν χρησιμεύσουσι πάντα γάρ τὴν αἰτίαν ζητοῦσι· τὸ δὲ αἴτιον τὸ μέσον 35 ἔστι. συλλογίζεται οὖν ἐν πρώτῳ σχῆματι οὕτως· ἐν πᾶσι τοῖς ζητοῦμένοις τὸ αἴτιον ζητεῖται· τοῦτο δὲ τὸ μέσον ἔστιν· ἐν πᾶσιν ἄρα τοῖς ζητοῦμένοις τὸ μέσον ἔστιν. |

2 τὸ alt. om. EF διότι a γῆγουν om. a 2. 3 προβλήματος τενος E
6 ἐπὶ CEF: μὴ a 10 ζητούμενον, om. alt. δι τοῦ a τοῦ ἔκλείπειν—12 αἴτιον
iterat a 11 καὶ εἰ E 12 τὸ λευκόν—14 ὑπάρχειν om. a 17 post ὡταν
add. μὲν a Arist. (om. d M) 18 "Ανωθεν δεῖξας δι τοῦ τέσσαρά εἰσι τὰ ζητοῦμενα καὶ
20 ante δι τοῦ add. τὸ a 22 ὁῖσον νοῦς comicio ζητῇ alt. F: ζητεῖ ΤΕ
23 οἷον—24 σελήνη om. a 24 καὶ CEF: η̄ a 25 post διατί add. ἔστι a
28 ζητούμενα a 29 πάντως a

p. 89b39 Ἡ τὸ ἐπὶ μέρους ἥ τὸ ἀπλῶς.

76r

Διὰ μὲν τοῦ ἐπὶ μέρους ἐδήλωσε τὰ σύνθετα ζητούμενα προβλήματα διὰ τοῦ ὅτι· τὰ γάρ σύνθετα διαιροῦνται εἰς ὑποκείμενα καὶ κατηγορούμενα καὶ μερίζονται. ἡ ἐκάλεσεν ἐπὶ μέρους τὰ σύνθετα, διότι ἡ σύνθεσις μερικένει τὸ πρᾶγμα. ἡ γάρ οὐσία ἡ γενικωτάτη λεγομένη καὶ ἐπὶ 10 τῶν αἰσθητῶν καὶ νοητῶν οὐσιῶν, εἰ προσλάβῃ τὸ σῶμα, μερικένεται καὶ ἐπὶ μόνων τῶν αἰσθητῶν λαμβάνεται· ἐπεὶ δὲ αἱ αἰσθηταὶ οὐσίαι ἡ ἐμψύχοι εἰσιν ἥ ἄψυχοι, προσλαβοῦσα τὸ ἐμψύχον ἐμερικεύθη ἐπὶ μόνων τῶν ἐμψύχων· εἰ δὲ τὸ λογικόν, ἔτι μερικένεται. διὰ δὲ τοῦ ἀπλῶς 10 ἐδήλωσε τὸ ἀπλοῦν πρᾶγμα. οὗ τὴν αἰτίαν ζητεῖ τὸ εἰ ἔστιν.

Εἰ γάρ ἔστι τι, ἥγουν αἰτία τοῦ ἐκλείπειν τὴν σελήνην ἥ αὖτειν, ζητοῦμεν. ἀπλῶς δὲ ζητεῖς εἰ ἔστι τις αἰτία ἐνός τινος δρου. οἷον τίς 15 ἔστιν αἰτία τοῦ εἶναι σελήνην ἥ νύκτα.

p. 90a9 Τὸ γάρ αἴτιον τοῦ εἶναι μὴ τοδι.

15 Ἡγουν τὸ ζητεῖν εἰ ἔστι τις αἰτία τοῦ εἶναι μὴ τόδε ἥ τόδε, ἥγουν μὴ σύνθετόν τι, ἀλλ’ ἀπλῶς ζητεῖν οὐσίαν ἐνός τινος δρου ὑπο- 20 κειμένου, ἥγουν γῆς ἥ ἥλιου, εἴτε μὴ ἀπλῶς ζητεῖς αἰτίαν ἐνός τινος ἀπλουστάτου ἀλλά τινος θεωρουμένου ἐν τινι ὑποκειμένῳ ἥ καθ’ αὐτὸν ἡ κατὰ συμβεβηκός, τουτέστι συνθέτου τινός, τὸ μέσον ἔστι τὸ ζητού- 20 μενον.

p. 90a13 Τὸ δὲ τὶ ἐκλειψίψιν.

Τὸ τὶ δηλοῖ τὰ συμβεβηκότα καὶ πάθη τὰ ὑπάρχοντα ἐν τινι· οἷον ἡ ἐκλειψίς ἐν τῇ σελήνῃ θεωρεῖται κατὰ συμβεβηκός, τὸ δὲ σφαιρικὸν σχῆμα καθ’ αὐτό. τὸ δὲ ἥ ἐν μέσῳ ἥ μὴ. τοῦτο δηλοῖ ως ἀρά γε 25 ἔστι τις αἰτία τοῦ εἶναι τὴν γῆν μέσην ἥ οὐκ ἔστι; κέντρου γάρ λόγον ἐπέγει· καθ’ ἡς γῆς τὸ μὲν αἰσθητὸν κατηγορεῖται κατὰ συμβεβηκός, τὸ δὲ ἐν τῷ μέσῳ εἶναι τόπῳ καθ’ αὐτό. καὶ πάλιν τῷ τριγώνῳ ὑπάρχει τὸ 30 ἵσον καθ’ αὐτό· ἔχει γάρ τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν δριθαῖς ἴσας καθ’ αὐτό· τὸ δὲ ἔχειν τὰς δύο πλευράς ἀνίσους, ἥγουν μείζους τῆς μιᾶς, κατὰ συμ- 35 βεβηκός. συνηρθίμησε δὲ ταῖς οὐσίαις τὸ τρίγωνον ως μαθηματικὴν οὐσίαν· τῶν γάρ οὐσιῶν αἱ μέν εἰσι νοηταί, ως ὁ νοῦς καὶ ἡ ψυχή, αἱ δὲ αἰσθητικαί, ως ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Ηλίας, αἱ δὲ διανοηταί, ως τὸ τρίγωνον καὶ τὸ τετράγωνον. ἔδειξε γῶνιν ως ἐν πᾶσι τοῖς ζητήμασι τὸ μέσον

3 διὰ δὲ τοῦ ἀπλῶς, τὰ α

6 καὶ νοητῶν om. a

11 καὶ a

15 τὸ CEF:

27 καὶ a

γάρ seripsi: δὲ libri

εἰς C

προσλάβῃ F: προλάβοι a

7.8 ἐμψύχαι a

8 autē ἐπὶ add. ὅτι C: ἔτι a

11 ἔστι τι CEF: ἔστιν ἥ μὴ ἔστι τι a Arist.

12 ζητεῖν a

15 τὸ CEF: τοῦ a

21 lemma om. EF

22 post πάθη add.

καὶ a

24 ἥ prius CEFa (A d): εἰ Arist.

25 κενταύου (quod correxit b) a

27 καὶ πάλιν—28 ἴσας καθ’ οὐτό om. a

4 ἥ CEF: ἡ καὶ a

7 αἱ CEF:

13 ἔστιν om. E

22 post πάθη add.

33 τὸ prius om. a

ζητεῖται. ἀπορήσεις δ' ἐν τις· ἐπειδὴ τῶν ζητημάτων τὰ μέν εἰσιν ἀπλᾶ 76¹ τὰ δὲ σύνθετα. ἐπὶ μὲν τῶν συνθέτων καὶ λόγους δὲν ἀργοὶ τὸ μέσον ζητεῖται. εἴ γε πᾶν μέσον μεταξὺ δύο ἀκρων ἔστι, τὸ δὲ σύνθετον διαιρεῖται εἰς 40 δύο δρους, τόν τε ὑποκαίμενον καὶ κατηγορούμενον, ἕν μεταξὺ δυνατῶν ἔστι 5 μέσον λαβεῖν· ἐπὶ δὲ τῶν ἀπλῶν ζητημάτων, ἐφ' ὧν ζητεῖται ή αἰτία ἐνός τινος δρου. πῶς ἔστι δυνατὸν μέσον λαβεῖν δρου; καὶ φαμὲν δὲ ἐπὶ μὲν τῶν ἀπλῶν οὐδισπῶν, ηὔρουν τῶν νοητῶν τῶν ἄνευ ὅλης θεωρούμενων, ὡς 10 ἔστιν ὁ νοῦς καὶ ηὕρησις. ἐπὶ τούτων τὸ εἶδος, ηὔρουν ὁ δρισμός, οὐκ ἄλλο τί ποτέ ἔστι παρὰ τὸ δριστόν. {οἷον} δρισμὸς τοῦ νοῆς ἔστι ‘δύναμις ψυχῆς 15 ἀντιληπτική τῶν θεών καὶ νοητῶν’. οὗτος γοῦν ὁ δρισμός καὶ ὁ νοῦς ταῦτά εἰσι. καὶ εἰ ταῦτα καὶ ἐν. πῶς δυνατὸν λαβεῖν μέσον δρου αὐτῶν: ἐπὶ δὲ τῶν συνθέτων καὶ μετὰ ὅλης θεωρούμενων, οἵτινες ἔστιν ἡ ἀνθρωπος, εἰ καὶ ὁ δρισμὸς αὐτοῦ, τὸ ζῆντον λογικὸν θυγάτην, συντέτακται τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐν αὐτῷ διεργάται. ἀλλὰ οὖν ἔστι δυνατὸν κεχωρισμένως τούτον λαβεῖν, 20 καὶ δέ τε κεχωρισμένως ληφθῆναι, ἔτερός τις δοκεῖ παρὰ τὸν ἀνθρωπον. καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ τῶν τοιούτων ἔστι δυνατὸν μέσον δρου ληφθῆναι τὸ αἴτιον. ἄλλως τε γνοὺς καὶ αὐτὸς ὁς ἀδύνατόν ἔστιν ἐπὶ τῶν ἀπλῶν οὐδισπῶν, νοῦς τοῦτο καὶ ψυχῆς, μέσον δρου ληφθῆναι. τούτου γάριν παραδείγματα ἔλαβε καὶ τῶν τεσσάρων πάθη τινὰ καὶ γυμνάζει τὸν λόγον ἐπ' οὐτῶν, ἔνθα καὶ 25 δείκνυσι τὸ αὐτὸν εἰναι τὸ τί ἔστι καὶ τὸ διὰ τί. εἰ γάρ καὶ ἔτεροι εἰσὶ τὸ τί ἔστι καὶ τὸ διὰ τί, καθὼν τὸ μὲν ζητεῖται ἐπὶ ἀπλοῦ τὸ δὲ ἐπὶ συνθέτου, ἀλλὰ ταῦτα μέν εἰσι τῷ ὑποκαίμενῳ, τῷ δὲ τρόπῳ τῆς γρήγορεως ἔτερα. ἐν μὲν γάρ ἐκλείψει πάθει οὐση τῆς σελήνης θεωρεῖται καὶ τὸ τί καὶ τὸ διὰ τί. γράμματα δὲ τούτοις, τῷ τί καὶ | τῷ διὰ τί, ἄλλως καὶ 76² 30 ἄλλως. εἰ μὲν λάθισμεν τὴν ἔκλειψιν αὐτὴν καθ' αὐτήν, ζητοῦμεν τί τὸ αἴτιον τῆς ἔκλειψεως, καὶ φαμὲν στέρησις φωτῆς τῆς σελήνης ὑπὸ ἀντιφράξεως τῆς γῆς. εἰ δὲ ζητοῦμεν εἰ ηὕρησις ὑπάρχει τῇ σελήνῃ. ηὔρουν διὰ τὸ ὑπάρχει λαμβάνομεν μέσον δρου τὸ τί ἔστιν, ηὔρουν τὴν στέρησιν τοῦ φωτὸς τῆς σελήνης τὴν γινομένην ὑπὸ τῆς ἀντιφράξεως τῆς γῆς. 35 ὠσαύτως καὶ ηὕρησιν αὐτῆς ἔστιν ἐν ὅξει φιλόγγῳ καὶ βαρεῖ θεωρούμενον. πλὴν εἰ μὲν ζητεῖς τί ἔστι συμφωνία, ἐρεῖς λόγος ἀριθμοῦ τὸν ἐν ὅξει καὶ βαρεῖ. * * * * λόγος δέ ἔστιν ἐν ὀριθμοῖς θεωρούμενος ὁ ἐπίτριτος, ὁ ἡμιόλιος καὶ ὁ διὰ πασῶν. διὰ πασῶν δὲ λέγω τὸν διπλασίον λόγον. 40 οὕταν ὁ βαρεῖς φιλόγγος διειπεριέγγῃ τὸν ὅξειν. τὸν ἐπίτριτον δὲ ἔχει λόγον, 35 οὕταν δὲν ἔχει τὸν ὅξειν καὶ τὸ τρίτον αὐτοῦ.

2 post ἀν add. καὶ λόγος α

λέγης Fa ante ψυχῆς add. τῆς α

6 δρου (post λαβεῖν) E

9 τὸν δρισμόν α στοιχίον addidi

οἶον addidi

13 δὲ om. a

12 συνθέτων CEF: σωμάτων α

ὅλης α

14 δύνατόν ἔστι E

κεχωρισμένως post θεωρεῖται colloc.

E: κεχωρισμένον α

15 καὶ δι τοῦ κεχωρισμένος α

έτερα α

τι E

16 τούτων α

17 ἀπλός α

18 παραδείγματος α

20, 21 εἰ γάρ — διὰ τί

om. a

22 πάθει scripsi: πάθος libri

οὖσης α

21 post καὶ alt. add. τῷ α

27 ηὕρησις α

29 τῆς alt. om. a

31 λόγῳ ἀριθμῷ α

31, 32 ἐν ὅξει evan. F

32 lac. indicavit; supple εἰ δὲ ζητεῖς διὰ τὸ συμφωνεῖ τὸ ὅξει τῷ βαρεῖ, ἐρεῖς διὰ τὸ λόγον

ἔχειν ἀριθμῶν τὸ ὅξειν καὶ τὸ βαρέον

θεωρούμενος om. E

34 δὲ om. a

περιέχει E

δὲ om. a

"Οτι δέ ἔστι τοῦ μέσου ή ζήτησις, δηλόν ἔστι καὶ ἀπ' αὐτῆς 76v τῆς ἐναργείας, ἥγουν τῆς αἰσθήσεως. ἐπὶ γάρ των ἐπιστητῶν πραγμάτων (ἐπιστητὸν δέ φημι τὸ τὴν σελήνην ἐκλείπειν), ἐφ' ὅσων τὸ μέσον αἴτιον 10 *οὐκ* ἔστιν αἰσθητόν. ἥγουν διὰ τῆς αἰσθήσεως γνωριζόμενον, ζητοῦμεν δὲ ἐπὶ τούτων, ἐὰν ἔστι τι αἴτιον τῆς ἐκλείψεως, ὡς πόρρω κατοικοῦντες τῆς σελήνης καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἡ σθημένοι καὶ ὄρῶντες τὸ αἴτιον ταύτης· οὐ γάρ ὁρῶμεν πῶς ή σελήνη ἀντιφράττεται καὶ παρεμποδίζεται ὡς μὴ δέχεσθαι τὰς τοῦ ἥλιου ἀκτῖνας. εἰ δὲ ἥμεν ἐπὶ τῆς σελήνης, ὥρωμεν ἀν πῶς ἀντιφράττεται ὑπὸ τῆς γῆς. καὶ οὕτως οὐκ ἀν ἐζητοῦμεν εἰ γίνεται 10 ή ἐκλειψίς ή μή, ἀλλ' ἂμα δῆλον ἀν τὴν ἥγην, ἥγουν ἄμα τῷ ἰδεῖν. πᾶς η· ἐμπεσοῦσα τῷ κώνῳ ἀντιφράττεται καὶ παρεμποδίζεται δέχεσθαι τὰς τοῦ ἥλιου ἀκτῖνας, ἐγνωρίζομεν ἀν καὶ τὸ αἴτιον.

p. 90a 28 Ἐκ γὰρ τοῦ αἰσθάνεσθαι καὶ τὸ καθόλου.

Τοῦτο λύσις ἔστιν ἐντοξεως. ίσως γάρ τις ἡπόρησεν, εἰ ή ἐκλειψίς 15 τῆς σελήνης ἔστιν πρᾶγμα ἐπιστητόν, τὸ δὲ ἐπιστητὸν καὶ αἰσθητόν εἰσιν 20 ἔτερα. ως καὶ ή ἐπιστήμη καὶ ή αἰσθησις, πῶς τὴν ἐκλειψιν ἐπιστητὴν οὖσαν φῆς εἶναι καὶ αἰσθητήν; φησὶν οὖν· οὐ λέγω τὴν καθόλου ἐκλειψιν τὴν ἀεὶ γινομένην διὰ τὴν ἀντιφράξιν αἰσθητήν, ἀλλ' αἰσθητὴν λέγω ἐκλειψιν τὴν νῦν ὄρῳ γινομένην. ἐκ γὰρ τοῦ αἰσθάνεσθαι, ἥγουν τῆς αἰσθη- 25 τοῦ σεως, καὶ τοῦ πολλάκις ἰδεῖν τοῦτο γινόμενον ἐπισυνάγεται ήμιν ή τοῦ καθόλου εἰδῆσις. ή μὲν γάρ ὄρασις ὄρῃ οὐδὲν ἀντιφράττεται ή σελήνη καὶ ἐκλείπει· ἐκ δὲ τούτου τοῦ μερικοῦ, δι πολλάκις εἰδούμεν γινόμενον, ἐπε- γένετο ήμιν ή καθόλου ἐπιστήμη, ἥγουν θτι πᾶσα ἐκλειψίς τῆς σελήνης 30 καὶ ἀεὶ γίνεται διὰ τὸν λόγον τῆς ἀντιφράξεως.

25 p. 90a 31 Ωσπερ οὖν λέγομεν, τὸ τι ἔστιν εἰδέναι.

Τουτέστιν οὕτως λέγω τὸ αἰσθητὸν καὶ τὸ ἐπιστητὸν ταύτα ὥσπερ καὶ τὸ τι ἔστι καὶ τὸ διὰ τι ταύτα. ως γὰρ τὸ τι καὶ τὸ διὰ τι ταύτα μέν εἰσι τῷ ὑποκειμένῳ τῷ δὲ λόγῳ καὶ τῷ τρόπῳ τῆς γρήσεως ἔτερα, 30 ως ἐπὶ τῆς ἐκλειψις ἔστιν ἰδεῖν καὶ ἄμφω θεωρούμενα (εἰ γὰρ τὴν ἐκλει- 35 ψιν λάβοις αὐτὴν καθ' αὐτήν, γνοίης ἀν τὴν φύσιν αὐτῆς διὰ τοῦ τι ἔστιν· εἰ δὲ θεωρεῖς ταύτην ἐν τῇ σελήνῃ ὑπάρχουσαν, δεικνύεις τοῦτο διὰ τοῦ διὰ τι μέσον λαβὼν ὅρον τὴν ἀντιφράξιν), οὕτως καὶ τὸ αἰσθητὸν καὶ τὸ ἐπιστητὸν ταύτα εἰσι τῷ ὑποκειμένῳ τῷ δὲ λόγῳ ἔτερα. ἄμφω γάρ ἐπὶ τοῦ ἐκλείπειν τὴν σελήνην θεωροῦνται· τὸ γοῦν ἐκλείπειν τὴν σελήνην 40 αἰσθητὸν μὲν γίνεται, εἰ λάβοις τὴν νῦν γινομένην ἐκλειψιν, ἐπιστητὸν δέ, 45

2 ἐνεργείας a τῶν αἰσθητῶν a 3 αἴτιον ομ. a 4 οὐκ addidit
7 ή γῆ a 8 ὄρωμεν a 10 ή ομ. a 11 κάνω CEF: κενά a
15 εἰσιν CEF: ἔστιν a 16 post ή alt. del. ἐκλειψίς C 17 φῆς CEF: φασιν a
20 τοῦ CEF: τοῦτο a ήμιν—21 ἀντιφράττεται ομ. a 27 τὸ quart. ομ. C
30 αὐτὴν (post φύσιν) C 31 δὲ post θεωρεῖς in mrg. E διὰ ομ. a
35 λάβης F

εἰ τὴν καθόλου καὶ σὲι γνωρένην. τοῦτο δέ, ζῆσον τὸ ταῦτα εἶναι τὸ 76^ο
τί καὶ διὰ τί, εἴτε λαζής τι τῶν ἀπλάνης θεωρουμένων καὶ μὴ ὑπαρχόντων
ἐν ἔτερῳ. ζῆσον τῶν καὶ σύτὸν ὑφεστώτων, ὡς ὁ νοῦς καὶ ἡ ψυχὴ, εἴτε
λαζής τι τῶν ὑπαρχόντων ἐν ἄλλῳ καὶ θεωρουμένων, ὡς ἡ ἔκλεψις ἐν
5 τῇ σελήνῃ καὶ τὸ δύο ὥραταὶ ἐν τῷ τριγώνῳ, ζῆσον τὸ ἔχει τὰς τρεῖς
γωνίας δυσὶν ὥραις ἵσας. ὕστατως καὶ τὸ μεῖζον καὶ ἔλαττον ἐν τῷ
τριγώνῳ· αἱ γάρ δύο πλευραὶ μεῖζον εἰσὶ τῆς μιᾶς.

40

p. 90a35 "Οτι μὲν οὖν πάντα τὰ ζητούμενα μέσου ζητήσιε.

Δεῖξας, διτι καὶ τὰ τέσσαρα ζητήματα περὶ τοῦ μέσου ζητοῦσι, ζητεῖ
10 καὶ περὶ τοῦ ὅρου, εἰ δύνατόν ἐστιν ἀποδείκνυσθαι ὡς τόδε ἐστὶν ὥρισμὸς
τοῦδε, καὶ τίς ὁ τρόπος τῆς ἀναγωγῆς. ζῆσον καὶ πᾶς ἀνάγνωται εἰς τι
τὴν ἀπόδειξιν, καὶ τί ἐστιν ὥρος, καὶ τίνων ἐστὶν ὥρισμός. πρὸ δὲ
τοῦ ζητήσαι περὶ τούτων ὡν εἴπομεν διαπορεῖ πρῶτον εἰ ταῦτον ἐστιν
ἥρισμὸς καὶ ἀπόδειξις καὶ ὥριστὸν καὶ ἀποδεικτόν. ζητήσεις δ' ἂν τις, εἰ
15 περὶ τῶν ζητημάτων ἐξήτει καὶ τοῦ μέσου, τίνος γάριν μετέπειταν εἰς τὸ
ζητεῖν περὶ ὥρισμοῦ καὶ ὥριστοῦ καὶ ἀπόδειξεως καὶ ἀποδεικτοῦ εἰ ταῦτα
εἰσιν ἡ ἔτερα. καὶ φαμέν, ὡς ἐπειδὴ προσεγγὼν εἰρηκε τὸ τί καὶ διὰ τί
ταῦτον, δηλοῦ δὲ τὸ τί ἐστι τὸν ὥρισμόν, τὸ δὲ διὰ τί τὴν ἀπόδειξιν, ἵνα 50
μή τις ὑπολαβθῇ ταῦταν εἶναι τὸν ὥριστὸν καὶ τὴν ἀπόδειξιν, τούτου γάριν
20 ἡναγκάσθη διαφορὰν διοῖναι πρῶτον τούτων. ἀνέδραμε δὲ εἰς τὸ καθόλι-
κότερον, εἰς τὸν συλλογισμὸν. εἰ γάρ δεῖξει ὡς ὁ ὥρισμὸς καὶ ὁ συλλο-
γισμὸς εἰσιν ἔτερα καὶ τὸ ὥριστὸν καὶ τὸ συλλογιστόν, ἀνάγκη λοιπὸν καὶ
τὴν ἀπόδειξιν καὶ τὸν ὥρισμὸν ἔτερα εἶναι καὶ τὸ ὥριστὸν καὶ τὸ ἀποδεικτόν.
εἰδός γάρ τοῦ συλλογισμοῦ ἡ ἀπόδειξις. ἐρωτήσας γοῦν καὶ ἀπορήσας εἰ
25 ἐστι δύνατὸν τὸ αὐτὸν καὶ ἐν καὶ δι' ὥρισμοῦ εἰδέναι καὶ | δι' ἀποδεῖξεως, 77^ο
ώς εἶναι τὸ αὐτὸν ἅμα καὶ ὥριστὸν καὶ ἀποδεικτόν, ἐπάλει τὴν ἀπόκρισιν
'ἢ ἀδύνατον τοῦτο'. καὶ συλλογίζεται ἐν πρώτῳ σχῆματι οὗτως· ὁ ὥρισμὸς
τὸ τί ἐστι σημαίνει· πᾶν δὲ τὸ τί ἐστι καθόλου καὶ κατηγορικόν· πᾶς δρά
ἥρισμὸς καθόλου καὶ κατηγορικός. οὐ πάντες δὲ οἱ συλλογισμοὶ καθόλου
30 καὶ κατηγορικοί εἰσιν· οἱ γάρ ἐν τῷ δευτέρῳ σχῆματι ἀποφασικοί εἰσιν,
οἱ δὲ ἐν τῷ τρίτῳ μερικοί. συλλογίζεται δὲ ἐν δευτέρῳ σχῆματι οὗτως· 5
πᾶν τὸ τί ἐστιν, ζῆσον ὁ ὥρισμὸς καθόλου καὶ κατηγορικός ἐστιν· οὐ πᾶς
δὲ συλλογισμὸς καθόλου καὶ κατηγορικός ἐστιν· οὐ πᾶς δρά συλλογισμὸς
τὸ τί ἐστι δηλοῖ.

1 δὲ CEF: γοῦν α

2 post καὶ prius add. τὸ α

λάζοις itemque vs. 4 E a

10 καὶ CEF: δὲ α: om. b

11 post τίς add. ἐστιν α

12 τί CEF: τίς α

14 ἀποδεικτικόν EF

ζητήσεις Ζ: ζητήσει EFa: ζητήσοι C

15 εἰς CEF: ἐπὶ α

16 ἀπόδειξις καὶ ἀποδεικτόν, ἡ α

21 ὁ utrumque om. a

22 εἰσιν om. E

συλλογιστικόν E

23 τὸ alt. Z: om. CEFa

25 αὐτὸν καὶ om. EF

27 δὲ ἀδύ-

28 et 29 καὶ om. a

31 εἰ (ante δὲ) a

post οὗτως add. ὥρισμός α

32 τὸ om. a

32 et 33 καὶ om. a

33 δὲ om. a

ἐστι ante καθόλου colloc. E

p. 90a38 Ἀρχὴ δ' ἔστω τῶν μελλόντων.

77

Τὰ ἐχόμενα ἡ τὰ προσεχῶς ῥηθέντα νόησον, καὶ νοεῖται οὕτως· ἀρχὴ δὲ ἔστω τῶν μελλόντων ῥηθῆναι περὶ ὄρισμοῦ καὶ ἀποδείξεως, ἵτις ἔστιν οἰκεία τοῖς ἐχομένοις, ἢγουν τοῖς προσεχῶς ῥηθεῖσιν, ἵνα καὶ 5 εὑσυνάρτητος ὁ λόγος γένηται· προσεχῶς δὲ εἴησκεν ὡς τὸ τί καὶ διὰ τί εἰσι ταῦτα. ἡ ἐχόμενα νόει τὰ προσεχῶς μέλλοντα ῥηθῆναι· ἀρχὴ γάρ 15 ἔστω, φασί, τῶν μελλόντων ῥηθῆναι περὶ ὄρισμοῦ καὶ περὶ ἀποδείξεως οἰκεία τοῖς προσεχῶς ῥηθησαμένοις. πρὸ γάρ τοῦ ζητῆσαι, τί ἔστιν ὄρισμὸς καὶ τίνον καὶ εἰ ἀπόδειξις ἔστιν αὐτοῦ, ζητεῖ προσεχῶς εἰ ταῦτον ἔστι τὸ 10 ὄριστὸν καὶ συλλογιστὸν καὶ ὁ ὄρισμός καὶ συλλογισμός.

p. 90b7 Εἶτα οὐδὲ τῶν ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι.

Δεῖξας, ὅτι οἱ ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι συλλογισμοὶ ὄρισμοὶ οὐκ εἰσίν, δείκνυσιν ὅτι οὐδὲ οἱ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι καταφατικοὶ ὄρισμοί εἰσι, διότι ὁ μὲν συλλογισμὸς δείκνυσί τι πάθος ὑπάρχον ἐν τινὶ ὑποκειμένῳ, οἷον τὸ ἔχειν τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἵσας ὑπάρχειν τῷ τριγώνῳ· δείκνυσι δὲ τοῦτο διὰ μέσου τοῦ 'οὐσὶ ταῖς ἐφεξῆς ἵσαι εἰσίν'. ὁ δὲ ὄρισμὸς οὐ δείκνυσί τι πάθος ὑπάρχον τινὶ ὑποκειμένῳ ἀλλ' οὐσίαν 25 ἐνός τινος ὑποκειμένου· τρίγωνον γάρ φαμεν τὸ ὑπὸ τριῶν γραμμῶν περιεχόμενον. εἰ δέ τις εἴποι 'πῶς φάς τὸν ὄρισμὸν οὐσίαν δηλοῦν; δηλοῖ 20 γάρ καὶ συμβεβήκες· λευκὸν γάρ ἔστι γρῦμα διακριτὸν ὅψεως', λέγομεν ὡς καὶ τὸ λευκὸν γρῦμα διακριτὸν ὅψεως τὸ εἶδος τοῦ λευκοῦ δηλοῖ. τὸ δὲ εἶδος φύσιν καὶ οὐσίαν σημαίνει· πᾶσα γάρ ὑπαρξία οὐσία λέγεται.

Λόγος δέ ἔστι τούτου. τοῦ εἶναι καὶ τὸν ὄρισμὸν καὶ τὴν ἀπόδειξιν 30 ἔπειρον, διότι τὸ ἐπίστασθαι τὸ ἀποδεικτὸν οὐκ ἄλλο τί ἔστιν ἀλλ' ἡ 25 τὸ ἔχειν ἀπόδειξιν, ἢγουν τὸ δι' ἀποδείξεως γινώσκειν αὐτό.

'Ωστ' εἰ ἐπὶ τῶν τοιούτων. ἢγουν τῶν ἀποδεικτῶν, ἀπόδειξις 35 ἔστιν ἡ ταῦτα παριστῶσα. δηλον ὡς ὄρισμὸς αὐτῶν οὐκ ἔσται, ἢγουν οὐχὶ 25 καὶ δι' ὄρισμοῦ αὐτὰ γνωστόμενα· εἰ γάρ διώσομεν τὸ ἀποδεικτὸν δι' ὄρισμοῦ γινώσκεσθαι, ἐπίστατο ἂν τις τὸ ἀποδεικτὸν δι' ὄρισμοῦ, οὐ μέντοι δι' ἀποδείξως, διὰδύνατον.

2 τὰ prius om. a	ἡ CEF: δὲ a	4 ἢγουν CEF: καὶ a	5 ἀσυνάρτη-
τος a	γίνηται, ut videtur, pr. C	5. 6 τὸ τί εἰσι καὶ διὰ τί E	-
7 ἔστι a	περὶ alt. om. a	9 καὶ εἰ CEF: ἡ a	10 aute συλλο-
γιστὸν add. τὸ a	ό om. a	11 τῶν om. EF	γιστὸν add. τὸ a
καὶ τρίτῳ om. a		12 οἱ post σχήματι colloc. a	13 οἱ om. a
καὶ τρίτῳ om. a		13. 14 καταφατικοὶ ὄρισμοί εἰσι (ὄρισμοί εἰσι mrg. E) CEF: συλλογισμὸς, ὄρισμός ἔστι καταφατικός a	15 ὑπάρχει a: fort. ὑπάρχον
16 post ἐφεξῆς add. ὅτι a: fort. post τοῦ transponendum		17 οἱ δὲ ὄρισμοι a	16 post ἐφεξῆς add. ὅτι a: fort. post τοῦ transponendum
ἐνιπάρχον a	18 τινὸς ἐνός EF	19 φῆς CEF: φῆσι a	20 καὶ om. a
φῆσιν CEF: φῆσι a	23 λόγος δέ ἔστι τούτου C. om. τούτου EF: τούτου δὲ λόγος, ὅτι—	24 τὸν ἀποδεικτὸν a	24 τὸν ἀποδεικτὸν a
26 εἰ a Arist.: ἐξί CEF	27 post ὡς add. ὁ CEF: om. a	29 post ἐπίστατο add.	26 εἰ a Arist.: ἐξί CEF
γάρ a	30 ἡ ἀσυνάρτου a		γάρ a

p. 90b 13 Οὐδὲν γάρ κωλύει μὴ δῆμα.

Τοῦτο λέσις ἔστιν ἐντατίσεως καὶ ἀπορίας. οὗτος γάρ τις ἐξήγησεν, 77^ο ἀρά γε οὐκ ἔστι δυνατὸν τὸ αὐτὸν γνῶναι καὶ δι' ὁρισμοῦ καὶ δι' ἀποδεί- 10 ἔσεως. λόγων γοῦν τὴν ἀπορίαν φρεσίν· οὐδὲν γάρ κωλύει ἔχειν τοῦ αὐτοῦ 5 καὶ ἐνὸς γνῶσιν καὶ δι' ὁρισμοῦ καὶ δι' ἀποδείξεως, ἀll' οὐχ ἀμφα. Κήρουν ὡς αὐτών, ἀllὰ κατ' ἄλλον καὶ ἄλλον λόγον. εἰ γάρ ἔκλειψις καὶ 15 ἐν τῇ σελήνῃ θεωρεῖται, ἀll' οὖν δυνάμεθα ταῦτην γνωρίσαι αὐτῆς καὶ ἐν ἐπινοίᾳ μόνη αὐτὴν καθ' αὐτὴν λαβεῖν. τὸν καὶ δι' ὁρισμοῦ γνωσθεύειν ὡς 20 ἔστιν ἀντίρροτες ὑπὸ γῆς. εἰ δὲ θεωροῦμεν τὴν ἔκλειψιν ἐν τῇ σελήνῃ, 10 ἀποδείξομεν ταῦτην ὑπάρχειν τῇ σελήνῃ δι' ἀποδείξεως. ὠσαύτως καὶ τὸ 25 ἵστρευρον τρίγωνον ἔστι καὶ δι' ὁρισμοῦ καὶ δι' ἀποδείξεως γνῶναι, ἀll' ἄλλως καὶ ἄλλως. δι' ὁρισμοῦ μὲν, οὗτον εἴπων ‘ἵστρευρόν ἔστι τρίγωνον 30 τὸ ὑπὸ τριῶν ἵσων πλευρῶν συγκείμενον’. ἔστι δὲ καὶ ἀποδεικτικῶς δεῖξαι τοῦτο, ὡς ἔχει τὰς τρεῖς πλευράς ἵσας. οὕτως. οὗτον δύο κύκλοι διὰ τῶν 35 κέντρων περιτεχθέντες τέμνωσιν ἀλλήλους καὶ τὴν αὐτὴν διάμετρον ἔχωσι. τότε τὸ ἐν τῇς διαιμέτροις συγκείμενην τρίγωνον καὶ τὸν δύο εὐθεῖῶν τῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἀγθίεισθν ἀγθίου τῶν κέντρων ἵστρευρόν ἔστιν· αἱ γάρ ἀπὸ τοῦ κέντρου ἐκβαλλόμεναι εὐθίειαι ἕστι ἀλλήλαις εἰσὶν.

Ἐστι δὲ πιστώσασθαι καὶ βεβαιῶσαι τοῦτο καὶ δι' ἐπαγωγῆς· οὐδὲ 50 20 γάρ πώποτε δι' ὁρισμοῦ ἔγνωιέν τι τῶν ὑπαρχόντων ἐν τινὶ καθ' αὐτὴν 25 γῇ κατὰ συμβεβηκός, Κήρουν τι τῶν ἀποδεικτῶν· καθ' οὗτὸν γάρ ἔστι τῇ σελήνῃ τὸ σφαιρικὸν σχῆμα, κατὰ συμβεβηκός δὲ τὸ ἔκλείπειν.

p. 90b 16 Ἐτι τοι δι' ὁρισμὸς οὐσίας τις γνωρισμός. |

“Ηγουν ἐὰν δι' ὁρισμὸς οὐσίαν δηλοῖ, τὰ δὲ τοιαῦτα, τὰ ἀποδεικτά, 77^ο 25 οὐκ οὐσίαι εἰσὶν ἀllὰ πάλι οὐν τοιαῦτα, τὰ δὲ τοιαῦτα, τὰ διάποδεικτά, διάποδεικτής, Κήρουν τι τῶν ἀποδεικτῶν· καθ' οὗτὸν γάρ ἔστι τῇ σελήνῃ τὸ σφαιρικὸν σχῆμα, κατὰ συμβεβηκός δὲ τὸ ἔκλείπειν.

Οὐτὶ μὲν οὖν τὸ ἀποδεικτὸν οὐκ ἔστι καὶ δι' ὁρισμοῦ εἰδέναι, δηλοῦν. ἀντιστρέψει δὲ πᾶλιν καὶ ζητεῖ, τί δὲ καὶ δι' ἔστι δι' ὁρισμοῦ εἰδέναι, Κήρουν τὸ ὁριστόν. καὶ δι' ἀποδείξεως ἔστιν εἰδέναι γῇ οὖν καὶ φρεσίν εἰς 50 μὲν δὴ λόγοις καὶ περὶ τούτου δι' αὐτέρας. ὡς γάρ τὸ ἀποδεικτὸν ἔδειξαμεν μὴ εἶναι δυνατὸν δι' ὁρισμοῦ εἰδέναι. οὕτω καὶ τὸ ὁριστὸν δειχθήσεται μὴ δυνατὸν εἶναι δι' ἀποδείξεως γνωσθεῖσι, λαζρόντες ὡς διμολιγούμενον οὗτοι παντὸς ἐνὸς πράγματος καθὶδραν μία ἔστιν ἐπιστήμη καὶ τὸ γνῶσις, γῇ δὲ δι' ὁρισμοῦ γῇ δὲ δι' ἀποδείξεως. εἰ γοῦν τὸ ἐπίστασθαι τὸ

2 ἐντατίσεως ἔστι Ε 4 λύων—5 ἀποδείξεως om. a οὖν τὴν ἔνστασιν C γάρ
om. C δὲ γνῶσιν καὶ ἐνὸς E δὲ alt. addidi cf. vs. 11 6 εἰ scripsi: γῇ libri
8 μόνον a 10 ἀποδείξαμεν a 11 καὶ prius om. a δι' alt. a: om. CEF
13 καὶ om. a 15 τέμνωσιν a τὴν διάμετρον ἔχουσι τὴν αὐτὴν a 19. 20 οὐ
γάρ ποτε a 21 ἀποδεικτῶν scripsi: ἀποδεικτῶν libri 23 τινος C (B D M n u)
24 τὰ alt. om. a ἀποδεικτά scripsi: ἀποδεικτά libri 26 τὸ om. a 27 ante
διε add. ex Arist. οὗτοι μὲν τοῖνυν οὐκ ἔστιν ὁρισμός C 27. 28 δῆλον—εἰδέναι om. a
28 post εἰδέναι del. δῆλον. ἀντιστρέψει δὲ πᾶλιν C 32 an λαζρόντων? 33 ἐν a:
ἐνὸς CEF

ἀποδεικτάν ἐστι τὸ δι' ἀποδείξεως γινώσκειν αὐτό. εἰ τὸ δριστόν ἐστι καὶ τὸ
τὸ ἀποδεικτὸν ταῦτα, συμβήσεται τι ἀδύνατον, διὰ τὸ ἔχων τὸν
δρισμόν, γῆρους ὁ γινώσκων τι δι' δρισμοῦ, ἐπιστήσεται αὐτὴ ἀνευ
ἀποδείξεως, διὰτοπον.

5 p. 90b24 Ἐτι μὲν αἱ ἀρχαὶ τῶν ἀποδείξεων.

Ἐὰν οἱ δρισμοὶ εἰσιν ἀρχαὶ τῶν ἀποδείξεων, αἱ δὲ ἀρχαὶ ἀνα-²⁰
πόδεικτοι, λοιπὸν καὶ οἱ δρισμοὶ ἀναπόδεικτοι ἔσονται. εἰ δὲ οἱ δρισμοὶ
εἰσιν ἀποδεικτοί, ἀνάγκη καὶ τὸν δρισμὸν ἔτερα λαβεῖν ἀρχοειδέστερα, εἰ
γε πᾶσα ἀπόδειξις ἐξ ἀρχῶν τινων καὶ πρώτων γίνεται, καὶ τούτων ἔτερον
10 πρότερον, καὶ τοῦτο ἐπ' ἀπειρον. καὶ εἰ οὐκ ἔστι λαβεῖν ἀρχὰς διὰ τὸ
ὅτι εὑρίσκειν ἀρχοειδέστερα, ἀναρεῖται ή ἀπόδειξις καὶ οὐκ ἔσται. η εἰ
μέλλει εἶναι ἀπόδειξις, ἀνάγκη τὰ πρῶτα καὶ κατὰ τὴν ἀρχήν, τοὺς δρι-
σμούς, εἶναι ἀναπόδεικτον. καὶ εἰ ἀναπόδεικτοι οὖσι, λοιπὸν ἄρα καὶ ὁ 25
δρισμὸς καὶ η ἀπόδειξις ἔτερα. καὶ εἰ ἔτερα ταῦτα, πῶς ἔσται τὸ αὐτὸ-
15 καὶ δι' δρισμοῦ εἰδέναι καὶ δι' ἀποδείξεως; εἰτα ἐπαπορεῖ, εἰ καὶ πᾶν τὸ
δι' δρισμοῦ γνωστὸν οὐκ ἔσται δυνατὸν καὶ δι' ἀποδείξεως γινώσκεσθαι, ἄρα
ἔσται τι ὁ καὶ δι' δρισμοῦ καὶ δι' ἀποδείξεως ἀνάγκη γινώσκεσθαι, ώς
εἶναι τὸ αὐτὸν καὶ δριστὸν καὶ ἀποδεικτόν; καὶ φησὶν η ἀδύνατον· οὐ
γάρ ἔστι δυνατὸν ἀπόδειξιν εἶναι τοῦ δριστοῦ πράγματος. οὐ μὲν γάρ δρι-
20 σμὸς τὸ τί ἔστι παριστᾶ καὶ τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος· αἱ δὲ ἀποδείξεις
καὶ πᾶσαι αἱ μαθηματικαὶ ὑποτίθενται καὶ ως ὅμοιογόμενον λαμβάνουσι 30
τὸ τί ἔστιν, οὐ μήδε δὲ καὶ ἀποδεικνύουσιν οὐτό. αὐτίκα η γεωμετρία
ώς ὅμοιογόμενον λαμβάνει τὸ εἶναι σχημάτων οὐ μέρος οὐδὲν καὶ ως γραμμή
ἔσται μῆκος ἀπλατές, καὶ η ἀριθμητικὴ τὸ εἶναι μονάδα ἀρχὴν ἀριθμοῦ.

25 p. 90b33 Ἐτι πᾶσα ἀπόδειξις τὶ κατὰ τινας δείχνυσι.

Καὶ τοῦτο ἔτερον ἐπιγείρημα δεικνύον τὸν δρισμὸν τῆς ἀποδείξεως
ἔτερον. καὶ φησὶν ως πᾶσα ἀπόδειξις η καταφατικὸν δείκνυσί τι η ἀπο-
φατικόν· οὐδὲν δὲ τῶν κειμένων ἐν τῷ δρισμῷ ἔτερον ἐτέρου η κατη-
γορεῖται η ἀποφάσκεται. ἐν γάρ τῷ ‘ζῷον πεζὸν δίπουν’ οὔτε τὸ ζῷον
30 κατὰ τοῦ διποδοῦς κατηγορεῖται η ἀποφάσκεται, οὔτε τοῦτο κατ’ ἐκείνου.
καὶ πάλιν δρισμὸς τοῦ τριγώνου τὸ σχῆμα ἐπίπεδον· οὔτε γοῦν τὸ σχῆμα
κατὰ τοῦ ἐπιπέδου κατηγορεῖται οὔτε τοῦτο κατ’ ἐκείνου. οὐκ ἄρα οὐ δρι-
σμὸς ἀπόδειξις ἔστιν.

2 ταῦτα γάρ συμβήσεται ἀδύνατον α 3 ητοι α 4 ὅπερ α 6 ἀρχαὶ
εἰσι C: ὡσιν ἀρχαὶ E 8 ἀναπόδεικτοι α λαβεῖν ἔτερα C: ἔτερα εἶναι α
12 ἀπόδειξιν α 13, 14 καὶ η ἀπόδειξις καὶ οὐ δρισμὸς E 14 τὸ αὐτὸν post 15 εἰδέναι
colloc. a 15 δι' alt. om. F εἰτα—16 ἀποδείξεως om. a 17 ἔστι τι, η α
23 οὐθίνιν α ως alt. om. a 28 η om. a 29 η ἀποφάσκεται—30 ἀποφάσκεται
om. a 31 οὖν a 33 ἀποδείξεως C

Τοιούτοις δέ μὲν ὁρισμὸς δηλοῖ τὸ τί ἔστι, οἵγουν οὐσίαν τινὸς πράγματος· ηδὲ δὲ ἀπόδειξις τὸ δὲ, οἵγουν οὐσίαν οὐ παριταχθῆ, ἀλλὰ δὲ τοῦτο τὸ πάθος, οἵγουν τὸ ἔχειν τὰς τρεῖς γνωμάτις οὐσίαν ὁριζάτις ἔστι, δεῖκνυσιν ὑπάρχον τῷ τριγώνῳ ηδὲ μὴ ὑπάρχον.

5 p. 91a2 Ἐτέρου δὲ ἐτέρα ἀπόδειξις.

Ἀπόδειξιν ἐνταῦθα τὴν γνῶσιν ἔλαβεν. εἰ γοῦν τῶν ἐτέρων καὶ διαφορόντων πραγμάτων αἱ γνώσεις ἐτεράνιες εἰσὶ, τὸ δὲ ὁριστὸν καὶ τὸ ἀποδεικτὸν ἐτερα, γνώσκεται δὲ τὸ ὁριστὸν οὐδὲ ὁρισμὸν τὸ δὲ ἀποδεικτὸν οὐδὲ ἀπόδειξις, λοιπὸν καὶ ὁ ὁρισμὸς καὶ ηδὲ ἀπόδειξις ἐτερα.

10 p. 91a3 Ἔλαν μὴν ὡς μέρος ηδὲ τι.

Τοῦτο λύσις ἐστὶν ἐντάξεως. Ἰσως γάρ τις ἐνέστη λέγων ‘πῶς φῆται τὸν ἐτέρων ἐτέραν εἶναι τὰς γνώσεις; ίδοι τὸ ἴσοσκελές καὶ τὸ τρίγωνον ἐτερα· ἀλλὰ καὶ οὕτως οὐδὲ ηδὲ ἀπόδειξις γνωμάτοις μέν τὸ τρίγωνον δύο 78¹ ὁριζάται ἔχει. οὐδὲ τῆς αὐτῆς γνωμάτοις μέν τὸ ἴσοσκελές οὕτως ἔχει’.
 15 λόγῳ οὖν τὴν ἐντάξιν φρασθείσῃ εἰ καὶ ἐτερά εἰσι ταῦτα, ἀλλ’ οὖν τὸ μὲν τρίγωνόν ἔστιν ἄλλον, τὸ δὲ ἴσοσκελές μέρος, καὶ διὰ τοῦτο μίαν ἔχουσιν ἀπόδειξιν· τὸ γάρ πάθος τοῦτο τῷ μὲν τριγώνῳ ὑπάρχει καὶ οὐτό, τῷ δὲ ἴσοσκελεῖ μέν τοις τριγώνῳ· ταῦτα δέ, τὸ δὲ τί ἔστι καὶ τί ἔστιν, οὐκ ἔχουσιν οὕτως μέν τὸ μὲν εἶναι ὄλον τὸ δὲ μέρος, καὶ διὰ τοῦτο τὸ μὲν ὁριστὸν
 20 γνωμάτοις δι’ ὁρισμὸν, τὸ δὲ ἀποδεικτὸν δι’ ἀπόδειξιν· οὐ γάρ ἐνδέδειται τοὺς αὐτοὺς καὶ ἐνός, τοὺς ὁριστούς, ἀμφοτε εἶναι, καὶ ἀπόδειξιν καὶ ὁριστήν. οὔτε τὸ ἀποδεικτὸν δι’ ὁρισμὸν καὶ ἀπόδειξις γνωμάτεσθαι. οὐκ ἄρα ηδὲ ἀπόδειξις καὶ ὁ ὁρισμὸς οὔτε ταῦτα εἰσιν οὔτε ἐτέρον περιέχεται οὐδὲ
 25 ἐτέρου· εἰ γάρ ταῦτα, ησαν ἀλλὰ τὸ ὁριστὸν καὶ ἀποδεικτόν, τὰ ὑποτεταῖται ταῦτα.

Ἄλλὰ ταῦτα μὲν δὲ τί εἰσι ταῦτά, ὁ ὁρισμὸς καὶ ηδὲ ἀπόδειξις, διηγηρήσθω οὕτως, οἵγουν διαπορητικῶς καὶ διαλεκτικῶς καὶ κοινοτέρως δεδείχθωσαν. διαπορητικὰ δὲ λέγονται τὰ κοινότερα καὶ διαλεκτικὰ ἐπιχειρήσματα· νῦνον γάρ τοῦ διαλεκτικοῦ ἔστι τὸ διαπορεῖσθαι. οἷον εἰ πρόκειται 10
 30 ὡς ηδὲ τὸν ἀγαθόν, ἐπειδὴ δύναται ἐφ’ ἕκατέρα ἐπιχειρεῖν καὶ διὰ τῶν δέ μὲν τῶν ἐπιχειρημάτων δεικνύειν ταῦτα ἀγαθὸν διάκριση δὲ οὐκ ἀγαθόν. διὰ τοῦτο ἐπαπορεῖται ἀποφέρνασθαι εἴτε σῆμα ηδὲ μή.

p. 91a12 Τοῦ δὲ τί ἔστι πότερον ἔστι συλλογισμός.

Ἐτέρον προθίμευνος ζητῆσαι οὐδὲ ὅλης τῆς πραγματείας, πρῶτον μὲν 15
 35 εἰ ἔστιν ὡς τόδε ἔστιν ὁρισμὸς τοῦδε, εἴτα πῶς ἔστι δυνατόν εἰς τὴν ἀπό-

1 Ὁ μὲν οὖν ὁρισμὸς τί ἔστι δηλοῖ a Arist. 7 πραγμάτων om. a 8. 9 γνώσεται—
 ἐτερα om. a 12 τὸ alt. om. a. 14 δὲ τῆς scripsi: δὲ libri

17 γάρ CEF: μὲν a 18. 19 ταῦτα—ὄλον om. a 19 καὶ om. a 15 ἔστι E
 ὅστε a 23 post οὔτε alt. add. τὸ EF 27 κοινότερον a 22 οὔτε CEF:
 34 μὲν om. E 35 post ἔστιν addiderim δυνατόν ἀποδεῖξαι cf. p. 341, 10, 346, 3. 4

δειξεν ἀνάγειν τὸνδε, καὶ τότε τί ἐστιν ὄρισμός, καὶ οὗτω τένων ἐστί, πρὸ 78r τῆς τούτων ζητήσεως ἐξήτησεν εἰ ταῦτον ἐστιν ὄρισμὸς καὶ ἀπόδειξις, καὶ δεῖξες ἔτερα ζητεῖ ὁ πρῶτον προσέθετο. καὶ ἐρωτήσας, εἰ ἐστὶ δυνατὸν ἀπόδειξαι ὡς τόδε ἐστὶν ὄρισμὸς τοῦδε, ἀπεκρίνατο ἦ τοῦτο.

5 p. 91a 14 Ὁ μὲν γάρ συλλογισμός.

20

Ἔφη τοῦ ἐπιχειρῆσαι ζητῆσαι ὁ εἰπομένιος λαμβάνει δύο λήμματα εἰς τὴν ἀπόδειξιν τοῦ προκειμένου χρήσιμα. καὶ τὸ μὲν ἐν ἐπεται τῷ συλλογισμῷ, τὸ δὲ πᾶς συλλογισμὸς δείχνυσι τι κατά τινος διὰ μέσου τινὸς ὄρου. τὸ δὲ ἔτερον λῆμμα ἐπεται τῷ ὄρισμῷ, τὸ δὲ τὸ τί ἐστιν 10 καὶ ὁ ὄρισμὸς ἕδιον λέγεται τοῦ ὄριστοῦ καὶ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται αὐτοῦ. ταῦτα δέ, ἔγουν τὸ ἕδιον καὶ τὸ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, εἰ συνδράμωσι καὶ ἀμφω ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἐνὶ ὄρισμῷ, δύναται ἀντιστρέψειν καὶ ὁ ὄρισμὸς πρὸς τὸ ὄριστον καὶ τὸ ὄριστὸν πρὸς τὸν ὄρισμὸν 15 καὶ ἀντικατηγορεῖται ἀλλήλων. ὡς τὸ ‘ζῆν λογικὸν θνητόν’ καὶ ἕδιον ἐστι τῷ ἀνθρώπῳ (μόνιμος γάρ αὐτῷ ἐστι) καὶ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται αὐτοῦ· ἐρωτηθεὶς γάρ τις, τί ἐστιν ἀνθρώπος, τὸ ζῆν λογικὸν καὶ τὰ ἑξῆς ἀποκρίνεται. τὸ δὲ γελαστικὸν ἕδιον μέν ἐστι τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀντικατηγορεῖται, ἀλλ’ οὐχ ὄρισμός ἐστι, διότι οὐκ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται. τὸ 20 δὲ ‘οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική’ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ’ οὐχ ὄρισμός ἐστι τοῦτο διὰ τὸ μὴ εἶναι αὐτοῦ μόνον ἕδιον.

p. 91a 16 Εἰ γάρ τὸ Α τοῦ Γ ἕδιον.

Ἐνταῦθα τὸ ‘γάρ’ ἦ ἀντὶ τοῦ ‘δε’ ληπτέον ἦ ἀντὶ τοῦ ‘δη’, εἰ λάθοις τὰ λήμματα ἀπηρτισμένα ἔχει τοῦ ἀντιστρέψειν. εἰ δὲ ἔχει τοῦ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖται, διφεῖλες λαβεῖν τὸ ‘γάρ’ κατασκευαστικὸν τοῦ 25 πρὸ αὐτοῦ. ἀλλὰ προθεωρητέον τοῦτο· εἰ μέλλει τις ἀποδεῖξαι ὡς τὸ Α ὄρισμός ἐστι τοῦ Γ διὰ μέσου τοῦ Β, διφεῖλει καὶ τὸ Α καὶ τὸ Β ὄρισμὸς λαβεῖν. ἔστω τὸ Α ζῆν πεζὸν δίπου, τὸ δὲ Β ζῆν λογικὸν θνητὸν καὶ τὰ λοιπά, τὸ δὲ Γ ἀνθρώπος. ἀλλως γάρ οὐκ ἐστι δειχθῆναι τὸ Α 30 ὄρισμὸν εἶναι τοῦ Γ, εἰ μὴ καὶ ὁ μέσος ληφθῆ ὄρισμός· ἀρχὴ γάρ ἀποδεῖξεως ὁ ὄρισμός.

p. 91a 16 Ταῦτα δὲ ἀνάγκη ἀντιστρέψειν.

Εἰ μέλλει δειχθῆναι τόδε ὄρισμὸς τοῦδε, ταῦτα, τὰ εἰς ἀπόδειξιν αὐτοῦ μέλλοντα ληφθῆναι, ἀνάγκη ἀντιστρέψειν, ἔγουν ὄρισμοὺς εἶναι. εἰ γάρ

1 ἀναγαγεῖν a	3 ἔτερον a	4 ὥστε, om. τόδε a	post ἦ del. γάρ E
8 τῷ (ante ὅτι) a	9 τῷ (ante ὅτι) a	11, 12 αὐτοῦ — κατηγορεῖται om. a	
11 καὶ — τί ἐστι in ras. F	12 ἐὰν E	16 τὸ (ante ἑξῆς) a	17 δὲ om. a
20 μόνου conicio	22 λάβεις Fa	23 τοῦ alt. om. a	24 γάρ CEF: γα a
26 ὄρισμὸν alt. l. a	28 καὶ τὰ λοιπά om. a	31 lemma om. Ea	33 ὄρισμὸς a

τὸ Α ἔστιν ὅδειον καὶ ὄρισμὸς τοῦ Γ', δῆλον ὡς τὸ Α καὶ τὸ Β ἔσται 78^r ὄρισμὸς καὶ τοῦτο, τὸ Β, τοῦ Γ' ὄρισμός, ὥστε πάντας τοὺς ὄρους ἀντι-
στρέψειν καὶ ἀντικατηγορεῖσθαι. καὶ εἰ τὸ Α ἐν τῷ τί ἔστιν, ἥγουν ὄρισμός
ἔστι καὶ κατηγορεῖται παντὸς τοῦ Β, καὶ τὸ Β ὡς ὄρισμὸς κατηγορεῖται 50
5 τοῦ Γ', ἀνάγκη καὶ τὸ Α ἐν τῷ τί ἔστιν. ἥγουν ὄρισμὸν τοῦ Γ' εἶναι.
εἰ δὲ μὴ οὕτω τις διπλώσει, ἥγουν δύο λάθοις ὄρους, καὶ ἐν τῷ Α
καὶ ἐν τῷ Β, οὐκ ἀν ποτε ἀπόδειξῃ τὸ Α ὄρισμὸν εἶναι τοῦ Γ'. ἐπὶ
πάσης γὰρ ἀπόδεξεως ὁ μέσος ὄρος ὄρισμὸς ληφθήσεται, ὡς μαθήσῃ. εἰ
γάρ τὸ Α ὡς ὄρισμὸς κατηγορεῖται τοῦ Β, τὸ δὲ Β οὐχ ὡς ὄρισμὸς κατη-
10 γορεῖται καθ' ὅσων κατηγορεῖται, ἥγουν τοῦ Γ'. οὐδὲ ἀπόδειξαι γενήσεται
τοῦ Α πρὸς τὸ Γ'. ἀμφω γοῦν ταῦτα, τὸ Α καὶ Β, ὄρείλουσιν ἔχειν 78^v
τὸ τί ἔστι καὶ ὄρισμός, ἥγουν ἀμφω αἱ προτάσεις. εἰ γοῦν καὶ ἀμφω
εἰσὶ τὸ τί ἔστιν. ἥγουν τὸ τί ἦν εἶναι καὶ ὄρισμοί, τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτήσεται
ὅ δεικνύον τὸ Α ὄρισμὸν τοῦ Γ', διπερ ἀπόπον. ζητῶν γάρ ἀπόδεξαι τὸ
15 Λ ὄρισμὸν τοῦ Γ' ἐπὶ τοῦ μέσου ὄρου ἔλαβεν ὡς ὄμοιογούμενον πρὸ τῆς
ἀπόδεξεως τὸ τί ἦν εἶναι, ἥγουν ὄρισμὸν τοῦ Γ'. καὶ λοιπὸν περιττὸν τὸ
δεῖξαι τὸ Λ ὄρισμὸν τοῦ Γ'. παντὸς γὰρ ὄριστον εἰς ἔστιν ὄρισμός, ὃν 5
ἔλαβεν ἐν τῇ ἐλάττονι προτάσει. οὐκ ἀρά ἔστιν ἀπόδειξις τοῦ ὄρισμοῦ.

Οὐλως τε, εἰ ἔστι δεῖξαι τὸ τί ἔστι καὶ τὸν ὄρισμὸν τοῦ ἀγ-
20 θρόπου.

Ἐπὶ τούτου δέ, τοῦ Β, ἔσται ἀλλοις ὄρισμὸς υἱόσος, τὸ ξῆρον
λογικόν. ὥστε δὲ δεῖξαι δεῖξαι. ἥγουν δὲ ἔζητει, ἔλαβε πρὸ τῆς ἀπόδεξεως
εἰπών τὸ Β ὄρισμὸν τοῦ Γ'.

p. 91a 33 Δεῖ δ' ἐν ταῖς δυσὶ προτάσεσι.

25 Ηειρώμενοί τινες ἀποδεικνύειν τὸ Α ὄρισμὸν τοῦ Γ' ἐν τῷ λαβεῖν
καὶ τὸν μέσον ὄρισμόν, ἵνα λάθωσι τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτούμενοι, παρεμήρυνον καὶ
ἐν τῇ μείζονι προτάσει καὶ ἐν τῇ ἐλάττονι τὰ ἴδια τοῦ ἀνθρώπου, τὸ γελα-
στικὸν καὶ τὸ ὄριοπεριπατητικόν. δεῖ γοῦν μὴ λαμβάνειν ταῦτα τὰ ἴδια
μεταξὺ τῶν προτάσεων ἀλλ' ἀμέσως λαμβάνειν αὐτάς, τὸ Α κατὰ τοῦ Β
30 καὶ τὸ Β κατὰ τοῦ Γ', ἵνα φανερὸν γένηται τὸ λεγόμενον, ἥγουν τὸ 15
ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι.

p. 91a 35 Οἱ μὲν δὴ διὰ τοῦ ἀντιστρέψειν δεικνύντες.

Δεῖξας ὡς οὐκ ἔστι δυνατὸν ἀπόδειξιν τοῦ ὄρισμοῦ γενέσθαι. καὶ ἐν
τῷ μείζονι ὄρῳ καὶ τῷ μέσῳ ὄρισμοὶ κεῖνται, νῦν δείκνυστιν δτι, καὶ λόγους

3 εἰ τὸ σ post ἥγουν colloc. a	6 δῆλον E	διπλάσει a	λάβῃ Fa	7 ἀπο-
δεῖξῃ] cf. p. 367,6,28	8 οὐ μαθήσει a	10 καθέσον a	12 τὸ τί ἔστι καὶ	
CEF: ὡς a	ἥγουν a; ἢ CEF	13 τὸ primum om. a	ὄρισμός, καὶ ἐν a	
14 ὄρισμός a	16 ὄρισμός a	17 τὸ σ ὄρισμός a	21 μέσος ex Arist. scripsi:	
μέσον CEFa	26 τὸ om. a	27 ἐν alt. a; om. CEF	27, 28 τὸ γελαστικὸν	
om. a	28 et 29 λαβεῖν a	30 γενήσεται a	32 δῆλον CF (Dn): οὐν a Arist.:	
om. E	τὸ a	34 καὶ ἔαν a		

λάβης ἀντιστρέψοντας, οὐδὲ οὕτως ἀποδεῖεις τόνδε δρισμὸν εἶναι τοῦδε. 78
 τὸ γάρ ἐν ἀργῇ καὶ οὕτως αἰτῇ. ὡς δὲ Ξενοκράτης βουλόμενος δεῖξαι τὴ
 ἀριθμὸς αὐτὸς ἔσυτὸν κινῶν δρισμὸν εἶναι τῆς ψυχῆς ἐλάμψανε μέσον
 δρον τὸ αἴτιον αὐτὸς ἔσυτῷ τοῦ ζῆν. οἱ δὲ δροι οὗτοι ἀντιστρέψουσιν. 25
 5 εἰ τι γάρ ψυχή, τοῦτο αὐτὸς ἔσυτῷ αἴτιον τοῦ ζῆν, καὶ εἰ τι αὐτὸς ἔσυτῷ
 αἴτιον τοῦ ζῆν, τοῦτο καὶ ψυχή· ταυτίζονται γάρ. ὥσταύτως καὶ εἰ τι
 ψυχή, ἀριθμός ἐστιν αὐτὸς ἔσυτὸν κινῶν, καὶ εἰ τι ἀριθμὸς αὐτὸς ἔσυτὸν
 κινῶν, ψυχή. καὶ εἰ τι αἴτιον αὐτὸς ἔσυτῷ τοῦ ζῆν, ἀριθμός ἐστιν αὐτὸς
 ἔσυτὸν κινῶν, καὶ τὸ ἀνάπολιν. ὡς γάρ τὸ ἐν ἀργῇ αἰτεῖται ὁ συνάγων,
 10 οἵτι η λύπη οὐδεμιᾶς ηδονῆς ἐστιν, οὕτως, οἵτι η λύπη οὐδεμιᾶς ηδονῆς, η δὲ
 ηδονὴ πάσῃ χαρᾷ, η λύπη ἄρα οὐδεμιᾶς χαρᾶς, διότι η ηδονὴ καὶ η χαρὰ
 ταῦτα, ὡστε αὐτὸς ἔσυτος λαμβάνει εἰς ἀπόδεξιν, οὕτως τὸ αἴτιον αὐτὸς 30
 ἔσυτῷ τοῦ ζῆν ταῦτόν ἐστι τῇ ψυχῇ. ὡστε δὲ λέγων, οἵτι τὸ ‘ἀριθμὸς
 αὐτὸς ἔσυτὸν κινῶν’ ὑπάρχει παντὶ τῷ αἴτιῷ ὅντι αὐτῷ ἔσυτῷ τοῦ ζῆν,
 15 οὐδὲν ἄλλο λέγει ἀλλ’ η τὸ ‘ἀριθμὸς αὐτὸς ἔσυτὸν κινῶν’ ὑπάρχει τῇ ψυχῇ
 ως τὸ αὐτὸς ὃν, διότι τὸ αἴτιον αὐτὸς ἔσυτῷ τοῦ ζῆν ταῦτόν ἐστι τῇ ψυχῇ.

p. 91b3 'Αλλ' ἀληθέες ην εἰπεῖν.

'Πηγουν ἀληθέες ἐστιν εἰπεῖν ώς τὸ 'ἀριθμὸς αὐτὸς ἔσυτὸν κινῶν' 25
 ἔπειτα τῇ ψυχῇ καὶ ὑπάρχει αὐτῇ, οὐ μέντοι γε δὲ καὶ δρισμὸς ἐστιν
 20 αὐτῆς.

p. 91b3 Οὐδέ εἰ ἔστι τὸ Α ὅπερ τι.

Λαμβάνει εἰς κατασκευὴν τοῦ λεγομένου τὰς οὐσίας, διότι καὶ περὶ
 δρισμῶν δὲ λόγος ἐστίν, οὗτοι δὲ οὐσιῶν εἰσιν. οὐ συμβεβηκότων. φησὶ
 γοῦν· εἰ λάβοις τὸ Α ζῆπον η τὸν δρισμὸν τοῦ ζώου, τὸ 'οὐσία ἔψυχος
 25 αἰσθητική', τὸ δὲ Β ἀνθρώπον η τὸν δρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου. τὸ δὲ ὅπερ
 τι ἔλαβεν ἀντὶ τοῦ 'οὐσιωδῶς'. φησὶ γοῦν· ὥσπερ τὸ ζῆπον η δρισμὸς 45
 τούτου κατηγορεῖται ὅπερ τι, ζῆπουν οὐσιωδῶς κατὰ παντὸς τοῦ ἀνθρώπου
 η τὸν δρισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' οὐχ οὕτως κατηγοροῦνται ὡστε ἐν
 εἶναι, ζῆπουν ὡστε εἶναι τὸ ζῆπον η τὸν δρισμὸν τοῦ ζώου δρισμὸν τοῦ
 30 ἀνθρώπου.

Εἰ μὲν οὖν μὴ οὕτω λάβης δροὺς ἀντιστρέψοντας, τὸ ἐν ἀργῇ
 αἰτῇ· ζητῶν γάρ εἰ τὸ 'ἀριθμὸς αὐτὸς ἔσυτὸν κινῶν' δρισμὸς ἐστι τῆς

1 iunno τόδε 2 αἴτει EFa, at cf. vs. 32 3 ἔλαβε a 8 αὐτὸς om. a
 9 ante ώς add. ex Arist. τὸ ἐξ ἀργῆς αἴτοῦνται C 10 post ηδονῆ
 prius del. η δὲ ηδονὴ πάσῃ χαρᾷ C 11 post διότι add. καὶ a
 13 τὸ CEF: ὁ a 14 ὅντι] οἵτι a 15. 16 τῇ—όν in ras. E 16 αὐτῷ ἔσυτῷ C
 17 ην om. a (n) 18 ἔστιν om. a 19 δὲ om. a 24 λάβης F 26 ὁ om. a
 27 τούτων a 28 η—ἀνθρώπου om. C 28 λάβης—30 ἀνθρώπου om. a 29 τὸ
 supser. E 30 post ἀνθρώπου intulerunt e vs. 28 η τοῦ δρισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου CΕ
 31 λάβοις E: λάβῃ a 32 post ἀντιστρέψοντας add. δέος a τὸ om. a

ψυχῆς, ἔλαβες πρὸ τῆς ἀποδείξεως τοῦτο ὡς ὄμολογόμενον, διὰ τὸ Β, 78^ε τὸ αἰτιον αὐτὴ ἔσωτιφ τοῦ ζῆν, τὸ τί ζῆν εἶναι, ζῆγουν ὄρισμός ἐστι τοῦ Γ'.

p. 91 b 12 Ἀλλὰ μὴν οὐδέ τί διὰ τῶν διαιρέσεων ὄδης συλλογίζεται. 50

Οἱ περὶ τὸν Πλάτωνα ἐπειρῶντο διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου συλλογίζεται καὶ ἀποδεικνύειν τόδε ὄρισμὸν εἶναι τοῦτο λέγοντες· ὡς εἰ ὁ ὄρισμὸς ἔχει γένους καὶ συστατικῶν διαιφορῶν σύγκειται, εἰ δεῖξομεν διὰ τῆς διαιρέ- 79^τ σεως καὶ τὸ ζῷον ὑπάρχειν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐκάστην διαιφοράν. ζῆγουν τὸ πεῖδὸν καὶ τὸ δίπουν, λοιπὸν ἐσόμεθα ἀποδειχότες καὶ τὸ ‘ζῷον πεῖδὸν δίπουν’ ὄρισμὸν εἶναι τοῦ ἀνθρώπου. ἐπεκείρουν γάρ οὕτως· ὁ ἀνθρωπὸς 10 η̄ ζῷον η̄ ἄψυχόν ἐστιν· ἀλλὰ μὴν ζῷόν ἐστιν· οὐκ ἄρα ἄψυχον. καὶ πᾶλιν ὁ ἀνθρωπὸς ζῷον· πᾶν ζῷον η̄ πεῖδὸν η̄ πτηγὴν η̄ ἔνυδρον. ὁ ἀνθρωπὸς ἄρα πεῖδόν, οὐ μὴν δὲ πτηγὴν η̄ ἔνυδρον. καὶ πᾶλιν ὁ ἀνθρωπὸς ζῷον· πᾶν δὲ ζῷον η̄ πολύπουν η̄ τετράπουν η̄ δίπουν· ὁ ἀνθρωπὸς 15 ἄρα δίπουν. οὕτως γοῦν δεῖξαντες ἔκαστον τούτων ὑπάρχειν τῷ ἀνθρώπῳ ἔλεγον καὶ τὸ ὅλον, ζῆγουν τὸ ‘ζῷον πεῖδὸν δίπουν’, ἀποδείξαι ὄρισμὸν εἶναι τοῦ ἀνθρώπου. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἔλεγχει καὶ αὐτοὺς μὴ συλλογίζομένους καὶ ἀποδεικνύοντας λαβὼν τὸ ὅλον τοῦ συλλογισμοῦ καὶ συλλογιζόμενος ἐν δευτέρῳ σχήματι, λαβὼν ὡς ὅλον τοῦ συλλογισμοῦ ἐστι τὸ γίνεσθαι τὸ πρᾶγμα. ζῆγουν τὸ συνάγεσθαι τὸ συμπέρασμα. ἐξ ἀνάγκης ἀπὸ τῶν κει- 20 μένων καὶ ληφθεῖσῶν προσάσεων, οἱ δὲ διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου ἀποδεικνύοντες τὸ ζῷον η̄ τὸ πεῖδὸν η̄ τὸν ὅλον ὄρισμὸν ὑπάρχειν τῷ ἀνθρώπῳ 10 οὐκ ἐξ ἀνάγκης συνάγουσι ταῦτα ἀπὸ τῶν κειμένων, ὡς καὶ ἔχειν γήραν τὸν βουλόμενον ζῆτεν διὰ τί ὁ ἀνθρωπὸς ζῷον η̄ πεῖδόν.

p. 91 b 15 Ἀλλ᾽ ὁσπερ οὐδέ ὁ ἐπάγων.

25 Ὁσπερ διὰ τῆς ἐπαγωγῆς τῶν μερικῶν ὁ δεικνύων τὸ καθόλου οὐκ ἀποδεικνύσιν (οὐ γάρ, εἰ ὁ ἀνθρωπὸς καὶ ὁ ἵππος τὴν κάτω γένουν κινοῦσιν, ἀνάγκη καὶ πᾶν ζῷον τὴν κάτω γένουν κινεῖν), οὕτως οὐδὲ διὰ τῆς διαιρέσεως ὄνυκτόν ἐστι συλλογίσασθαι τὸν ὄρισμόν.

p. 91 b 15 Οὐ γάρ δεῖ τὸ συμπέρασμα ἐρωτᾶν.

15

30 Ἡγουν οὐ γάρ ἐφ' ὅσων συνάγεται τι συμπέρασμα διὰ συλλογισμοῦ

3 διὰ superser. E post ὥδε add. καὶ μεθόδος CEF: om. a Arist. post συλλογίζεται add. τόδε ὄρισμὸν εἶναι τοῦτο CEF: om. a Arist. 4 τὸν om. a
5 τοῦτο om. C 6 ἐδεῖξαν, om. εἰ a 6. 7 διαιρετικῆς a 7 ὑπάρχει a
καὶ alt. om. a 8 λοιπὸν—9 δίπουν om. a 9 ὁ ἀνθρωπὸς om. a
11 post πᾶν add. δὲ C 12 η̄ CEF: οὐδὲ a 15 ζῆγουν om. a
17 καὶ—18 συλλογισμὸς om. a 19 ἐξ ἀνάγκης τὸ συμπέρασμα E 21 ὅρον
(quod correxit Waitz Organ. II p. X) a 23 τοῦ βουλόμενον a η̄ om. a
24 lemma om. EFa 26 καὶ Ca: η̄ EF

καὶ ἀποδεῖται, ἐπὶ τούτων ἔχει ἄδειαν ὁ βιουλόμενος ἐρωτᾶν διὰ τί 79^τ συνήχθη τὸ οὐκπέρασμα, οὗτος μὴν ἔχει ἄδειαν διοῦνται καὶ συγχωρῆσαι τὸ 20 συναγέθεν συμπέρασμα η̄ μὴ δέξαθαι. ἐπεὶ γάρ ἐξ ἀνάγκης συνήχθη,
5 καὶ ἄκων πᾶς τοῦτο δέξεται, ἐπὶ δὲ τῆς διαιρετικῆς τοῦτο οὐκ ἔστιν,
5 ἀλλ᾽ ἔξεστι τῷ βιουλόμενῷ ἐρωτᾶν διὰ τί ὁ ἀνθρωπος ζῷον, διὰ τί πεζόν,
καὶ εἰ μὲν βιούλεται, δέξεται ταῦτα, εἰ δὲ μὴ γε, οὐ συγχωρήσει. εἴτα
λέγει καὶ πῶς διὰ τῆς διαιρέσεως ἔδεικνυσιν ταῦτα.

p. 91b21 Διαφέρει δ' οὐδὲν ἐπὶ πολλῶν η̄ δλίγων.

Ἐπειδὴ θν ἔλαβεν ὁρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου. συνέβαινεν ἔχειν δόνο
10 διαφοράς, τὸ πεζὸν καὶ τὸ δίπουν. φησὶν κανὸν λαβῆς ὁρισμὸν πλείωνας
διαφοράς ἔχοντα. ὥσπερ τὰς πρώτας ταύτας ἀσυλλογίστους ἔλαβες δια-
φοράς, οὕτω καὶ τὰς πολλάς. τοῖς μὲν οὖν οὕτω μετιούσι καὶ διὰ
τῆς διαιρετικῆς μεθόδου πειρωμένοις ἀποδεικνύειν τοὺς ὁρισμοὺς καὶ
συλλογίζεσθαι η̄ χρῆσις τῆς διαιρέσεως ἀσυλλογίστας ἔστιν, τῇσον οὐ 20
15 δύναται συλλογίσασθαι. καὶ οὐ μόνον οὐ συλλογίσεται τὰς ἀμέσους πρωτάσεις
τὰς μὴ πεφυκυάς δείκνυσθαι, ἀλλ' οὐδὲ τὰς ἐνδεχομένας καὶ δύνατάς διὰ
συλλογίσμοι δεικνύεσθαι συλλογίσεται. διὰ γάρ ὁ ἀνθρωπος πεζὸν συλλο-
γιζείται διὰ μέσου τοῦ τὸ γελαστικόν. καὶ διὰ δίπουν δειχθήσεται διὰ
μέσου τοῦ φύσει δρμίον. η̄ δὲ διαιρεσίς οὐδὲ ταῦτα δύναται συλλογίσασθαι.

20 p. 91b24 Τί γάρ κωλύει τοῦτο ἀληθεῖς μὲν εἶναι;

Τὸ ‘γάρ’ ἀντὶ τοῦ ‘οὐ’ λγπτέον· οὐ γάρ τοῦ προλογθέντος ἐστὶ κατα-
σκευαστικὸν ἀλλ’ ἔτερον ἐπιγείρημα. φησὶν οὖν, ὡς κανὸν δοίημεν ἔκαστον
μέρος τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ‘ζῆν δίπουν’ κατηγορεῖσθαι τοῦ ἀνθρώπου
ἀληθῆς, ὠσαύτως δὲ καὶ τὸν διον ὁρισμόν. ἀλλ’ οὐδεμία ἀνάγκη (καὶ) ὡς ὁρι-
• 25 σμὸν κατ’ αὐτὸν λέγεσθαι οὐ γάρ πᾶς λόγος κατά τινος ἀληθῆς λεγόμενος
ζῆται καὶ ὁρισμὸς ἐστιν αὐτοῦ. ἔστι γάρ ἐκ συμβεβηκότων θεῖναι λόγον, ὡς τὸ 40
ζῆν δρμοπεριπατητικὸν πλατυώνυμον, καὶ κατηγορηθεῖσθαι τοῦ ἀνθρώπου ἀλη-
θῆς, ἀλλ’ ὁρισμὸς αὐτοῦ οὐκ ἔστιν. ἔτι οὐκ εὶς ἴδια λαβῶν τὸ πεζὸν καὶ ἴδια
τὸ δίπουν ἀληθῆς ταῦτα τοῦ ἀνθρώπου κατηγόρησας, καὶ δρμοῦ δύνανται
30 ἀληθῆς τοῦ ἀνθρώπου κατηγορηθῆναι. οὐ γάρ πάντα τὰ ἴδια κατηγορού-
μενα ἀληθῆς δύνανται καὶ δρμοῦ ἀληθῆς τὸ σκυτεύς καὶ τὸ ἀγαθὸν κατηγορη-
θῆσεται, δρμοῦ δὲ δύνανται. 45

1 οὐ—2 ἄδειαν οὐκ. a	4 πάντων a	τοῦ διαιρετικοῦ a	5 ἔξουσι a
6 δέξαθαι a	8 ἐπὶ a Arist.: om. CEF	9 δν CEF: οὖν a	10 τὸ
alt. a: om. CEF	11 an ἀσυλλογίστως?	12 διὰ om. a	15 συλλογίσασθαι
om. a	οὐ συλλογίσασθαι a	16 τὰς alt. om. a	18 συλλογίστεον a: fort.
βαδιστικοῦ	δειχθῆσεται om. C	19 δρμία a	20 ante εἶναι add. τὸ πᾶν a Arist.
(post εἶναι colloc. n)	21 προσλαβόντος a	22 ὡς οὐκ ἀν a	24 καὶ alt.
addidi cf. vol. XXI 1 p. 73,8	23 φύεσθαι a	26 κατοῦ ἔσται E	27 κατηγο-
ρεῖται a	29 δύνανται a	31 post δρμοῦ add. καὶ a	ρεῖται a
32 μὲν om. C	τὸ σκυτεύς κατ. cf. Illeg. ερμ. c. 11 p. 20b25	32 ἀγαθὸς E	

p. 91^b26 Ἐτι τί κωλύει ή προσθεῖναι τι ή ἀφελεῖν;

79r

Ταῦτα εἰ μὲν λάθοις πρὸς τὰ προσεγῶς ἄνω ῥηθέντα περὶ ὁρισμοῦ, ως κατακευαστικά ἔκεινων ληφθήσεται· ἐπεὶ γάρ εἰπεν ἀληθῶς μὲν λέγεσθαι τὸν συντεθέντα λόγου κατά τοὺς ὁριστοῦ, μὴ μέντοι γε δὲ εἶναι 5 ὁρισμὸν αὐτοῦ, τρόπους τινὰς τίθησι καὶ οὓς ἐγγυαρεῖ τὸ κατηγορούμενον ἀληθῆς κατά τινος μὴ ὁρισμὸν εἶναι αὐτοῦ. ἐν γάρ τῷ ‘ζῷον λογικὸν ἡ 10 θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστῆμης δεκτικόν’ τί κωλύει, φησί, προσθεῖναι τι τῇ οὐσίᾳ, γῆγουν τι συμβεβηκός ἐπέκεινα τῶν οὐσιωδῶν ὑπαρχόντων ἐν τῷ ὁρισμῷ. οἷον τὸ γραμματικὸν ή τὸ γελαστικόν· ὅ γάρ ῥηθεῖς ὁρισμὸς 15 προσλαβίων θάτερον τούτων ἀπίστεσσε τὸ εἶναι ὁρισμός. ὡςαύτως καὶ ὃν ἀφέλτεις τινὰ τῶν οὐσιωδῶν ἐν τῷ ὁρισμῷ ὑπαρχόντων καὶ ἔρεις ‘ζῷον λογικόν’, τοῦτο ὁρισμὸς οὐκ ἔστι διὰ τὸ μὴ μόνον τὸν ἄνθρωπον διέλιπεν ἀλλὰ καὶ ἄλλα. | ὡςαύτως καὶ εἰ ὑπερβῆς τὰ μεταξὺ καὶ ἔρεις ‘ζῷον νοῦ τοῦ 20 καὶ ἐπιστῆμης δεκτικόν’, οὐδὲ τοῦτο ἔστιν ὁρισμός· δεῖ γάρ τὸν ὁρισμὸν ἐκ πλειόνων εἶναι διαφορῶν.

p. 91^b28 Ταῦτα μὲν οὖν παρίσταται.

“Ηγουν παρεῖται, καὶ συμβαίνει γίνεσθαι ταῦτα. γῆγουν τὴν πρόσθεσιν, τὴν ἀφαίρεσιν καὶ τὴν ὑπέρβασιν, ἐν τοῖς ὁρισμοῖς, ἢ κακία γίνονται τοῦ 5 ὁρισμοῦ.

20 p. 91^b28 Ἔνδεχεται δὲ λῦσαι.

“Ηγουν παραδῦναι τρόπους καὶ οὓς λυθήσεται ἢ κακία αὗτη τοῦ ὁρισμοῦ, καὶ οὔτε πρόσθεσις γενήσεται ἐν αὐτῷ οὔτε ὑπέρβασις οὔτε ἀφαίρεσις. πρόσθεσις μὲν οὖν οὐ μὴ γένηται, εἰ λαμβάνεις πάντα τὰ 10 οὐσιώδη μόνα καὶ τὰ ἐφεξῆς καὶ προσεγῶς ἐν τῇ διαιρέσει κείμενα. 25 πρῶτον μὲν γάρ κείται τὸ ζῷον· τοῦτο προσεγῶς διαιρήσεις εἰς τὸ λογικὸν καὶ τὸ λογικὸν εἰς τὸ θνητὸν καὶ καθεξῆς. ταῦτα γοῦν εἰ ἐφεξῆς λαμβάνεις ἐν τῷ ὁρισμῷ, ως κείνται ἐν τῇ διαιρέσει, ἐκρύγοις καὶ τὴν ὑπέρβασιν. ὡςαύτως οὐδὲ παραλήψεις τι, εἰ γε λάθοις τὸ πρῶτον, γῆγουν τὸ ζῷον, εἴτα μηδέν τι παραλήψεις τῶν οὐσιωδῶν ὑπαρχόντων τῷ ὁρισμῷ. 30 Τοῦτο δὲ ἀναγκαῖον, γῆγουν εἰ ἀπαντα τὰ οὐσιωδῶς ὑπάρχοντα τῷ ὁριστῷ λόγῳ εἰς τὴν διαιρέσιν, εὑρήσεις ταῦτα καὶ λήψη ἐν τῷ ὁρισμῷ. τοῦτο δέ, τὸ μηδέν τι παραλήπειν ἐν τῷ ὁρισμῷ τὸν εἴπομεν, ἀναγκαῖον ἔσται.

1 η prius a Arist.: om. CEF, at cf. p. 352,10	2 λάθης F	4 συνθέντα a
ὁρισμοῦ a	δὲ om. a	6 τὸ (post γάρ) C
οὐσίας libri	8 γῆται, om. τι a	7.8 τῇ οὐσίᾳ scripsi: τῆς
add. καὶ a	post ὡςαύτως add. δὲ a	9 τὸ utrumque om. a
22 ὑπέρβασις—πρόσθεσις a	23 πρόσθεσις a	10 post εἶναι
29 παραλήψεις add. τὰ a	27 ἐκρύγης CFa	13 ἄλλο a
29 παραλήψεις a	31 λάθοις Εα	17 πρόθεσιν a
		24 ante προ-
		σεγῶς add. τὰ a
		28 παραλήψεις a
		λάθης F
		32 τι om. a

Τοῦτο δ' ἀναγκαῖον, τὸ ἐκφυγεῖν καὶ τὰ τρία ταῦτα ἐν τῇ διαιρέσει, 79v εἴης ἂπαντα τὰ ὅντα διαιρέσουσιν ἐμπίπτειν εἰς τὴν διαιρέσιν. τοῦτο δ' ἀναγκαῖον, τὸ πάντα ἐμπίπτειν εἰς τὴν διαιρέσιν.

p. 91b31 "Ατομον γάρ δεῖ εἶναι.

5 Τῆς οὖν εἰς πάντα τὰ συνιστῶντα τὸν ὄρισμὸν λάβης ἐν τῷ ὄρισμῷ,
ἀπομονούσις τὸν ὄρισμόν, ἥγουν ἐφαρμόζοντα μόνῳ τῷ ὄριστῳ καὶ
οὐδὲν ἔτερῳ. πλὴν κανὸν τὸ ἀπταιστὸν καὶ ἀνεπίληπτὸν ἔξει ὁ ὄρισμὸς 20
ἐκφυγῶν τὰς κακίας αὐτοῦ, ἀλλ' οὖν συλλογισμὸς οὐκ ἔστι. καὶ ταῦτα
μὲν συνεβιβάσθησαν πρὸς τὸν ὄρισμόν. εἰ δὲ λάβοις τὸ 'ἴστι τί κωλύει
10 ἢ προσθεῖναί τι; ώς ἔτερον ἐπιχείρημα. οὗτῳ συμβιβάσεις τὰ ἡρτά.
ἔπει περὶ διαιρέσεως ἦν ὁ λόγος, διτι ἀποδείκνυται ὁ ὄρισμὸς διὰ τῆς
διαιρέσεως, φησὶ νῦν διτι, κανὸν ἡ διαιρέσις συμβάλληται εἰς τὴν ἐμβέσιν τοῦ
ὄρισμοῦ, οὐδὲν μέντοι γε δὲ εἰς τὸ συλλογίσασθαι αὐτόν, ἀλλ' ἔστιν εἰκός
τινα ἀπατηθῆναι καὶ μὴ μεταχειρίσασθαι καλῶς τὴν διαιρέσιν. καὶ εἰ μὴ 25
15 καλῶς καὶ ἀμέμπτως προβῆ ἡ διαιρέσις, οὐδὲν εἰς εὑρεσιν τοῦ συλλογι-
σμοῦ συντελέσει. πρόσθεσις μὲν οὖν γίνεται ἐν τῇ διαιρέσει, διταν διαιρῶν
οὐ λαμβάνης μόνον τὰς οὐσιώδεις καὶ εἰδικὰς διαφορὰς ἀλλὰ καὶ τὰς
οὐλικὰς καὶ κατὰ συμβεβηκός. εἰ γάρ διαιρήσεις τὸ ζῷον εἰς τὸ γαμψώ-
νυχον καὶ πλατυώνυχον, ἔλαχθες τὰς οὐλικάς, εἰς δὲ οὐδὲν ἐμπίπτει πᾶν
20 ζῷον· οἱ γάρ ιχθύες καὶ οἱ ὄφεις οὐδὲν τούτων. καὶ πάλιν διαιρῶν τὸ
ζῷον εἰς ἄρρεν καὶ θῆλυ, οὐ πάντα περιέλαβες τὰ ζῷα· καὶ γάρ ταῖς 40
ἐγχέλυσι τὸ ἄρρεν καὶ θῆλυ οὐκ ἔστι. παράλειψις δὲ λέγεται, διταν οὐ
λάβης ἐν τῇ διαιρέσει πάντα τὰ ἀντιδημένα, ἀλλὰ διαιρήσῃς τὸ ζῷον
εἰς τὸ πεζὸν καὶ πτηγόν, ἔσσης δὲ τὸ ἔνυδρον. διπέρβασις δὲ γίνεται, εἰ
25 διαιρήσεις τὸ ζῷον εἰς τὸ ὑπόπουν καὶ ἄπουν· διπέρβηγης γάρ τὸ πεζόν·
ἔσσει γάρ προδιαιρῆσαι τὸ ζῷον εἰς τὸ πεζόν, πτηγόν καὶ ἔνυδρον καὶ οὗτῳ
τὸ πεζόν εἰς τὸ ὑπόπουν καὶ ἄπουν.

"Ατομον γάρ δεῖ εἶναι. τοῦτο εὑργκεν ώς πρός τινα οἷον ἐπιπο-
ρήσαντα, ἄχρι πόσου δεῖ προβιάνειν τὴν διαιρέσιν καὶ οὕτως ἴστασθαι.
30 καὶ φησιν· εἰ διαιρῶν καταντήσεις εἰς ἀτομόν τι, οἷον εἰ ἔστι τὸ νοῦ καὶ
ἐπιστήμης δεκτικόν, δὲ οὐ δύναται διαιρεθῆναι εἰς ἔτερα εἰδῆ, τότε δεῖ
στηγανεῖ τὴν διαιρέσιν. πλὴν κανὸν προβῆ ἡ διαιρέσις ἀνεπίληπτος καὶ ἐκ
ταύτης προβῆ ὄρισμός, ἀλλ' οὐ ματισμὸς συλλογισμὸς αὗτη οὐκ ἔσται, 50
ἥγουν οὐ διὰ συλλογισμοῦ τὸν δρόν εὑρεν.

I ante τοῦτο add. εἰς τὸ αὐτό E F

γκαῖνον add. εἰς α καὶ om. a

εἰδεις a (pr. B: ἥδη eodd.)

ἄν a ὁ om. a

13 δὲ om. a

εἰδικάς a: ιδεις CEF

παράληψις a

πτηγόν καὶ πεζὸν C

1—3 post 27 ἄπουν colloc. Ca

3 ἀναγκαῖον a: ἀνάγκη CEF

7 οὐδέ τινι ἔτερῳ E

12 κανὸν a

16 πρόθεσις a

20 απόφεις (εἰς)?

23 διαιρήσεις a

28 οἷον om. a

post ἀνα-

4 post γάρ add.

κανὸν in ras. F:

συμβάλλεται a

17 λαμβάνεις E: λαμ-

βάνη a

22 ἐγχέλυεις Ea

24 εἰς τε a

14 μεταχειρίσασθαι a

16 πρόθεσις a

20 απόφεις (εἰς)?

23 διαιρήσεις a

28 οἷον om. a

p. 91b32 Ἀλλ' εἴπερ, ἄλλον τρόπον γνωρίζειν ποιεῖ.

79v

Οὗτο τοῦτο συντακτέον· ἀλλ' εἴπερ η̄ διαιρεσις ποιεῖ γνωρίζειν καὶ συνιστᾶν τὸν ὅρον καὶ γνῶσιν ἡμῖν ἐμποιεῖ τῶν ἐν αὐτῷ μορίων, ποιεῖ γνωρίζειν αὐτὸν οὐ διὰ συλλογισμοῦ ἀλλὰ κατ' ἄλλον τρόπον γνώσεως· οὐδὲ γάρ ἀεὶ τὰ ἀγνοούμενα διὰ συλλογισμοῦ γνωστομεν, ἀλλ' η̄ δι' ὁρισμοῦ η̄ δι' ἀναλύσεως η̄ διὰ διαιρέσεως.

Καὶ τοῦτο μὲν οὐδὲν ἄτοπον, τὸ μὴ ἀεὶ διὰ συλλογισμοῦ γνωστεῖν, ἐπεὶ καὶ οἱ ἐπαγγῆ γράμμενος ἀποδείκνυται καὶ γνῶσιν ἡμῖν 80 τοῦτο τοῦτο καθόλου διὰ τῶν μερικῶν.

10 Ἀλλ' ὅμως δηλοῖ τι, οἵτινες τὸ καθόλου, συλλογισμὸν διὲ οὐ λέγει, οἵτινες οὐδὲν διὰ συλλογισμοῦ παριστᾶται τὸν ὁρισμὸν οἱ λέγων καὶ ἐπισυνάγων αὐτὸν ἐκ διαιρέσεως.

"Ωσπερ γάρ ἐπὶ τῶν συμπερασμάτων τῶν *** συναγμένων οὐκ αἰτίων, ἔαν τις εἴπῃ οὐτι τούτων ὄντων, οἵτινες τῶν προσάτεων οὐδεσπόν, 15 ἀνάγκη τοδὶ εἶναι, οἵτινες τὸ συμπέρασμα, οἷον εἰ συνάξει τις τὴν δ σελήνην ἐκλείπειν διὰ μέσου τοῦ μὴ φωτίζειν η̄ γεγονέναι βροντὴν διὰ μέσου τοῦ ψύχου (οὕτε γάρ οἱ ψύχοι αἰτίους ἔστι τῆς βροντῆς, οὕτε τὸ μὴ φωτίζειν αἰτίου τῆς ἐκλείψεως, ἀλλὰ ταύτης μὲν η̄ ἀντίφρασις, τῆς δὲ βροντῆς η̄ ἀπόσβεσις τοῦ πυρός), ἔχει χώραν οἱ ἀκροατὴς ἐρωτᾶν διὰ τὸ 20 ἐκλείπει η̄ βροντὴ, οὗτον καὶ ἐπὶ τῶν διαιρετικῶν ὅρων, οἵτινες τῶν ὁρισμῶν τῶν ἀπὸ διαιρέσεως εὑρεθέντων. οἷον εἰ ἔστιν ὁρισμὸς τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῷον θνητὸν ὑπόποιουν δίποιουν ἀπτερον, 25 ἔξεστι τῷ 10 ἀκροατῇ ἐρωτᾶν παρ' ἔκάστηγην πρόσθιτον, οἵτινος μέρος ἔκαστον τοῦ ὁρισμοῦ, οἷον διὰ τί θνητὸν η̄ ὑπόποιον; ἐρεῖ γάρ οἱ διαιρετικὸς καὶ δεῖ- 30 25 εῖται οἵτεται οὐτι πᾶν ζῷον η̄ θνητὸν η̄ ἀθάνατον, οἱ δὲ ἀνθρώποις θνητός, οὐκ ἄρα ἀθάνατος. ἀλλ' ἐπεὶ ἀσυλλογίστεως ταῦτα ἔλαβεν, ἐρω- 35 τῆσει αὐτὸν διὰ τί θνητὸν οἱ ἀνθρώποις καὶ οὐκ ἀθάνατον; οἱ δὲ τοιούτοις ἀπας λόγοις οἱ ἐπισυναγμένες ἀπὸ τῆς διαιρέσεως ὁρισμὸς οὐκ ἔστιν· εἰ γάρ καὶ ἀποδείκνυτο ἀπὸ τῆς διαιρέσεως, ἀλλ' οὖν οἱ ὁρισμὸς συλλογι- 40 σμὸς οὐ γίνεται, τουτέστιν οὐδὲν διὰ συλλογισμοῦ ἐφευρέθη.

15

p. 92a6 Ἀλλ' ἀρα ἔστι καὶ ἀποδεῖξαι τὸ τι ἔστιν;

Τὸ τι ἔστι κατ' οὓςίαν δηλοῖ τὸν εἰδικὸν ὁρισμόν· οὗτος γάρ μόνος παριστᾶ τὸ εἶδος καὶ τὴν οὐσίαν τοῦ ὁριστοῦ ὡς ἔχων τὰς οὐσιώδεις

1 εἴπερ CEF Arist.: ἔτερον α	2 γνωρίζειν ποιεῖ α	3 ὁρισμὸν α
ποιεῖ α	post ἐμποιεῖ del. τοῦ καθόλου—παριστᾶ ε vs. 9—11 illata C	5 post
γάρ add. ἀν α	ἐγνωσμένα α	συλλογισμὸς γνώσκεται E
8 οὐ om. α	9 τὰ (ante καθ.) α	10 οὐ om. α
ἐν τῶν α	lae. indicavi; supple ἄγει τῶν μέσων, οἵτινες τῶν διὰ μέσων	11 η̄ α
αἰτίων add. αὐτῷ Ca	ὄντων om. E	13 ὕσπερ
γεγονέναι α	16 μέσον, om. διὰ α	17 αἰτίων α
22 ὑπόποιον θνητὸν EF	23 καθ' α	21 τοῦ om. α
ἔκαστον CEF: πάν α	25 η̄ prius om. α	27 αὐτὸν om. α
Comment. Arist. XIII 3. Philop. in Anal. Post.		33 ως om. α
		23

διαφοράς, ώς τὸ ζῷον λογικὸν μηνητόν. ἔστι γάρ τὸ τί ἔστι καὶ τὸν ὄρισμὸν 80τὸ ποδοῦναι, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κατ' οὐσίαν, ἥγουν ἀλλ' οὐ δηλοῦντα τὴν φύσιν καὶ τὴν οὐσίαν τοῦ ὄριστοῦ διὰ τὸ ἀπὸ συμβεβηκότων συνίστασθαι, ώς εἴ τις εἴποι τὸν ἄνθρωπον ζῷον ὄρθιοπεριπατητικὸν πλατυώνυχον γραμματικόν.

p. 92a7 Ἐξ ὑποθέσεως δὲ λαβόντα.

20

Τὸ ἔξ ὑποθέσεως μὴ νόει ‘διὰ ὑποθετικοῦ συλλογισμοῦ’, ἀλλὰ τὸ ‘ώς ὑπόθεσιν τινα λαβόντα’ ὑπόθεσις ἔστιν, ἵνα ἀνάγκη τὸν μαθήμαντα μὴ ἔχειν οἶκοθεν ἀλλὰ τῷ λαβεῖν παρὰ τοῦ διδοσκάλου· οὗτον ἔστιν ἐπὶ τῆς 10 γνωμετρίας τὸ ‘ἀπὸ παντὸς σημείου εἰς πᾶν σημεῖον ἔστιν εὐθεῖαν γραμμὴν διγραμμὲν’ καὶ τὸ ‘ἐπὶ παντὶ κέντρῳ κοινῇ διαστήματι ἔστι κύκλον περιγράψαι’. ληπτέον οὖν ὡς ὑπόθεσιν τὸ τί ἦν εἰναῖ, ἥγουν τὸν ὄρισμόν, ἔχειν ὄρισμὸν τοῦτο δὲ ἐκ τῶν ἰδίων τῶν ἐν τῷ τί ἔστιν. διὸ ὄρισμὸς συνίστα- 25 ται ἐξ ἰδίων τῶν οὐσιωδῶν ὑπαρχόντων τῷ ὄριστῷ, ώς τὸ ζῷον λογικὸν 15 μηνητόν· ἔχομεν μὲν γάρ καὶ ἰδιά τινα ἀλλ' οὐ συμβαλλόμενα εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ὄριστοῦ, ώς τὸ γελαστικὸν καὶ δρυθιοπεριπατητικόν. Ὅστε ὄρισμός 20 ἔστι τοῦ ὄρισμοῦ ‘λόγος δὲ ἐκ τῶν ἰδίων τῶν ἐν τῷ τί ἔστι συγκείμενος’. ταῦτι δέ, ἥγουν τὸ ζῷον πεζὸν δίπουν, ἐν τῷ τί ἔστι μόνα. ἥγουν ἐκ τῶν ἰδίων ἔστι τῶν ἐν τῷ τί ἔστι. τοῦτο δὲ ἐλάττων πρότασις. καὶ τὸ 25 πᾶν, ἥγουν τὸ ζῷον πεζὸν δίπουν, ἔστιν ὄρισμός. τοῦτο τὸ συμπέρασμα. καὶ γάρ τοῦτο, ἥγουν δὲ λόγος δὲ ἐκ τῶν ἰδίων τῶν ἐν τῷ τί ἔστι, τὸ εἰναῖ ἔστιν, ἥγουν ὄρισμὸς ἐκείνου, τοῦ ὄρισμοῦ. εἰ γοῦν τις πειρώμενος 30 δεῖξαι διὰ συλλογισμοῦ τὸν ὄρισμὸν λάθη μέσον δρον τὸν ὄρισμὸν τοῦ ὄρισμοῦ καὶ συλλογιστέα: οὕτω ‘τὸ ζῷον πεζὸν δίπουν λόγος ἔστιν ἐκ τῶν 25 ἰδίων τῶν ἐν τῷ τί ἔστιν, δὲ δὲ λόγος δὲ ἐκ τῶν ἰδίων τῶν ἐν τῷ τί ἔστιν ὄρισμός ἔστι’, τὸ ἐν ἀρχῇ πάλιν ἔλαβεν. διὸ γάρ ἔγέται, ἔλαβεν ώς δύολογούμενον· τὸ γάρ λέγειν, οὗτοι ‘ζῷον πεζὸν δίπουν’ λόγος ἔστιν ἐκ τῶν ἰδίων τῶν ἐν τῷ τί ἔστιν, οὐδὲν ἄλλο λέγει ἀλλ' η ‘ὄρισμός ἔστιν’.

p. 92a10 Ἀνάγκη γάρ διὰ τοῦ μέσου δεῖξαι.

35

30 “Ὕγουν ἀνάγκη λαβεῖν μέσον δρον οὐ τὸν ὄρισμὸν τοῦ ὄρισμοῦ ἀλλ' ἄλλο τι.

2 καὶ om. a ἢ a 2.3 οὐσίαν—φύσιν C 4 εἴπη F περιπατητικόν
κέντρον a 6 lemma om. EF 7 ὑπερθετικοῦ a 8 λαβόντα τινὰ EF
9 τὸ (post ἀλλὰ) a ἐπὶ CEF: τὸ a 10 τὸ om. a εἰς CEF: ἐπὶ a
ἴσταν om. a 10.11 ἀγαπεῖν γραμμὴν C 12.13 ἥγουν τὸ ἔχειν ὄρισμὸν τοῦτο a
15 μὲν om. Ca καὶ om. a 18 ταῦτα CEF: πᾶσι a 19.20 ἢ—τοῦτο
om. a 23 λάθει E 25 δὲ alt. om. a 30 οὐδὲ a

p. 92a 11 Ἔτι ὁσπερ οὐδ' ἐν συλλογισμῷ λαμβάνεται.

80r

Κοινῶς ἔκκλιζε πάντας τοὺς τρόπους δι' ὧν ἐπειρῶντό τινες ἀποδεικνύειν τὸν ὄρισμόν, διτὶ τὸ ἐν ἀρχῇ γέτοῦντο. τοῦτο δὲ τὸ ἐπιχείρημα αἰτίαν παριστᾷ, δι' ἣν οὐ καλῶς ἐπεχείρουν δεικνύειν τὸν ὄρισμὸν λαμβάνοντες μέσον ὄρον τὸν ὄρισμὸν τοῦ ὄρισμοῦ. φησὶ γοῦν ὡς πολλοὶ τρόποι εἰσὶ καθ' οὓς τὰ ἀγνοούμενα δῆλα καταγίνεται. ή γάρ διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου τὸ ἀγνοούμενον γινώσκομεν γῆδε δι' ὄρισμοῦ γῆδε δι' ἀποδείξεως γῆδε διὰ συλλογισμοῦ. ἐν οὐδεμιᾷ γοῦν τῶν μεθόδων τούτων λαμβάνεται ὁ ὄρισμὸς τῆς μεθόδου ἐκείνης δι' ηὗ τὸ 10 ἀγνοούμενον ἔγνωμεν. ἑάτας γοῦν τὸ δεῖξαι τοῦτο ἐπὶ παρόν τῶν μεθόδων λαμβάνει μόνην τὴν συλλογιστικὴν μεθόδον, καὶ φησέν· ὁσπερ συλλογιζόμενοι ὡς ὁ ἄνθρωπος οὐσίᾳ λαμβάνομεν μέσον ὄρον τὸ ζῆτον καὶ φαμὲν τὸ 20 ὁ ἄνθρωπος ζῆτον, τὸ ζῆτον οὐσίᾳ, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ τῶν δύο προτάσεων κεῖται ὁ ὄρισμὸς τοῦ συλλογισμοῦ, οὕτως οὐδὲ τὸν ἀποδεικνύοντα, διτὶ τόδε 15 ἐστιν ὄρισμὸς τοῦδε, δεῖ λαμβάνειν μέσον τὸν ὄρισμὸν τοῦ ὄρισμοῦ.

p. 92a 12 Ἄει γάρ δλη.

'Απὸ τοῦ εἰπεῖν δλη ἐδήλωσε τὴν μείζονα πρότασιν ὡς περιεκτικὴν τῆς ἐλάττονος· ἀπὸ δὲ τοῦ εἰπεῖν μέρος ἐδήλωσε τὴν ἐλάττονα περιεχούντος μένην ὅπὸ τῆς μείζονος. δύο γοῦν εἰσιν αἱ προτάσεις ἐξ ἣν ὁ συλλογισμὸς περαίνεται. ἐν οὐδεμιᾷ γοῦν τῶν δύο ὁ ὄρισμὸς τοῦ συλλογισμοῦ κεῖται, οὗτος ἐστὶ “λόγος ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν”.

p. 92a 13 Οὗτος οὐδὲ δεῖ τὸ τί γένεται. |

80v

Πηγουν τὸν ὄρισμὸν τοῦ ὄρισμοῦ ἐνεῖναι καὶ λαμβάνεσθαι ἐν τῷ συλλογισμῷ τῷ δεικνύοντι τόδε ὄρισμὸν είναι τοῦδε.

25 Ἀλλὰ χωρὶς εἰναι τοῦτο, ζηγουν τὸν ὄρισμὸν τοῦ ὄρισμοῦ γῆδε τὸν ὄρισμὸν τοῦ συλλογισμοῦ δεῖ εἰναι ἔκτος τῶν κειμένων καὶ ληρούμετῶν αἱ προτάσεων. πρὸς δὲ τὸν ἀμφισβητοῦντα καὶ ἐνιστάμενον, ὡς οὐ καλῶς προέβη ὁ συλλογισμὸς γῆδε οὐ τόδε ὁ ἀπέδειξας ὄρισμός ἐστι τοῦδε, ἀπαντᾶν τε καὶ προβάλλεσθαι τοῦτο, γῆδε καλῶς συλλελόγισμα· τοῦτο 30 γάρ ἐστιν ὁ συλλογισμός, “λόγος ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν ἔτερόν τι τῶν

1 ἐν συλλογισμῷ a Arist.: συλλογισμὸς CEF
ταὶ a 8 διὰ om. EF 9 οὐ a 11 μόνον Ca 14 ὁ συλλογισμὸς τοῦ
ὄρισμοῦ (quod correetit Waitz Organ. II p. X) a 16 lemma
om. EF αἰτὶ a (A B u) 17 δλη a: δληγν CEF 17. 18 περιεχομένην ὅπὸ τῆς
ἐλάττονος a: περιέγουσαν τὴν ἐλάττονα vel simile quid coniecerat Waitz l. c. 21 λόγος κτλ.]
Anal. pr. I 1 p. 24 b 18 22 δεῖ post εἶναι colloc. a Arist. 25 ζηγουν CEF: γῆ a
27. 28 καλῶς οὐ περιέβη a 28 οὐ evan. F: οὐδὲ a τότε a 29 τε om. Ea
post γῆ add. οὐ C συλλελόγισμα] τῷ supra στ ser. E 30. p. 356,1 ἔτερόν τι
τῶν κειμένων bis, semel del. F

κειμένων συνάγεται ἐξ ἀνάγκης”, η̄ δτι καλῶς ἀπέδειξα τόδες ὑρισμὸν εἰναι 80^ν τοῦδε· ὑρισμὸς γάρ ἔστι λόγος σύντομος παριστῶν τὴν φύσιν τοῦ πράγματος ἀπὸ τῶν οὐσιωδῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ.

“Οστε ἀνάγκη συλλογίζεσθαι καὶ ἀνευ τοῦ λαβεῖν τὸ τί ἔστι καὶ 10 5 τὴν ὑρισμὸν τοῦ συλλογισμοῦ καὶ ἀποδεικνύειν, ὡς τόδε ἔστιν ὑρισμὸς τοῦδε, ἀνευ τοῦ λαβεῖν τὸν ὑρισμὸν τοῦ ὑρισμοῦ.

p. 92a20 Κἀν ἐξ ὑποθέσεως δὲ δεικνύῃ.

Ἐπεὶ ήσάν τινες πειρώματεν δὲ¹ ὑποθέτικοῦ συλλογισμοῦ ἀποδεικνύειν τόδες ὑρισμὸν εἰναι τοῦδε, ἐλέγχει καὶ αὐτὸς ὡς τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτοῦντας. 10 τίθησι δὲ παράδειγμα τοῦ πῶς δὲ² ὑποθέτικοῦ συλλογισμοῦ ἐπειρῶντο δεικνύειν τὸν ὑρισμόν. ἐπειδὴ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν εἰσιν ἐναντία, τῶν δὲ ἐναντίων οἱ ὑρισμοὶ ἐναντίοι, ὡς τοῦ μὲν λευκοῦ τὸ ‘χρῶμα διακριτικὸν ὅψεως’, τοῦ δὲ μέλανος τὸ ‘χρῶμα συγκριτικὸν ὅψεως’, ἐδείκνυσον τοῦ ἀγαθοῦ ὑρισμὸν εἰναι τὸ ἀδιαιρέτον οὕτως· εἰ τὸ κακὸν ἐναντίον τῷ ἀγαθῷ,³ 20 15 τοῦ δὲ κακοῦ ὑρισμὸς τὸ διαιρετόν, τοῦ ἀγαθοῦ ἄρα εἴσται ὑρισμὸς τὸ ἀδιαιρέτον. καὶ τὸ μὲν κακὸν λέγεται διαιρετὸν ὡς ἐν ὑπερβολῇ καὶ ἐκλείψει θεωρούμενον· κακὸν γάρ καὶ ή θρασύτης καὶ ή δειλία· τὸ δὲ ἀγαθὸν ἀδιαιρέτον, διότι ἐν μεσότητι θεωρεῖται, η̄ δὲ μεσότητος μία, τὸ δὲ ἐν ἀδιαιρέτον.

20 Τῷ δὲ⁴ ἐναντίῳ, ἥγουν τῷ ἀγαθῷ. ἔστι τὸ εἰναι καὶ οἱ ὑρισμοὶ τὸ εἰναι ἐναντίον, ἥγουν ἀδιαιρέτον· ἐν δοσοῖς γάρ πρόγματιν ἐμφαίνεται ἐναντίον τι, ἥγουν ἐναντιότητος τις, τούτων καὶ οἱ ὑρισμοὶ ἐναντίοι.

p. 92a24 Καὶ γάρ ἐνταῦθα λαβών.

Τοῦτο ἔστι κακία τοῦ ὑποθέτικοῦ συλλογισμοῦ, δτι καὶ αὐτὸς τὸ ἐν 25 ἀρχῇ αἰτεῖται· καὶ γάρ ἐνταῦθα, ἥγουν ἐπὶ τοῦ ὑποθέτικοῦ συλλογισμοῦ, δείκνυσο τὸ ἀδιαιρέτον ὑρισμὸν εἰναι τοῦ ἀγαθοῦ λαβὼν τὸ τί ἦν εἰναι, ἥγουν τὸν ὑρισμόν, τοῦ κακοῦ, δπερ καὶ τοῦτο ἀδηλόν ἔστι καὶ ἄγνωστον. πόθεν γάρ δηλον δτι τὸ διαιρετὸν ὑρισμός ἔστι τοῦ κακοῦ; ή γοῦν τὸ ἀδηλον 30 διὰ τοῦ ἀδηλοῦ δεικνύων τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖται· κατὰ πολλοὺς γάρ τρόπους τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι γίνεται.

p. 92a25 Λαμβάνει δὲ εἰς τὸ δεῖξαι τὸ τί ἦν εἰναι.

Τοῦτο λόγις ἔστιν ἐντάξεως. ἵσως γάρ τις ἐνέστη λέγων ‘τί κακίζεις τὸν δεῖξαντα τὸ ἀδιαιρέτον ὑρισμὸν τοῦ ἀγαθοῦ ἐκ τοῦ λαβεῖν τὸ διαιρετὸν⁵ 35 ὑρισμὸν τοῦ κακοῦ; ἀρά γε οὐ χρὴ λαμβάνειν ἐν ταῖς ἀποδείξεσι τινα δι’

1 συνάγεται α εἰναι om. E 2 post σύντομος add. δηλωτικὸς α 5 καὶ
om. a 11 κακὸν—ἀγαθὸν a 13 τοῦ δὲ—ὅψεως om. a 16 ἐν om. a
20 τὸ ἀγαθόν a 6 CEF: οὐ a 25 post ἐνταῦθα add. λαβών a 28 ἔστι
om. Ca γάρ a 34 οὐ χρὴ evan. C λαβεῖν a τινα post λαμβάνειν colloc. EF

ών ἀποδείξουμεν τὸ ζητούμενον;¹. λόγων οὖν τὴν ἔνστασιν ταύτην φησί· 80^v λαμβάνειν γρὴ εἰς τὸ ἀποδεῖξαι τὸ τί ἦν εἰναι, ἥγουν τὸ ἀδιαιρέτον ὄρισμὸν τοῦ ἀγαθοῦ. τινά, πλὴν οὐκ αὐτὸν τὸ προκείμενον καὶ ζητούμενον ὅλῃ ἔτερόν τι. νῦν δὲ αὐτὸς ἡγείσατο τὸ ἐν ἀρχῇ, διότι ἐπιγειρῶν δεῖξαι τὸ 5 ἀδιαιρέτον ὄρισμὸν τοῦ ἀγαθοῦ οὐχ ἔτερόν τι ἔλαβεν εἰς ἀπόδειξιν τούτου ὅλῃ τὸν ὄρισμὸν τοῦ κακοῦ. ὡς γοῦν ὁ ὄρισμὸς τοῦ ἀγαθοῦ ἔζητετο 40 εἰ τὸ ἀδιαιρέτον ἔστιν, οὗτον ζητεῖται καὶ ἀγνοεῖται εἰ τοῦ κακοῦ ὄρισμὸς ἔστι τὸ διαιρέτον· τὸν αὐτὸν γάρ λόγον ἔχουσιν ἄμφω καὶ ἀναλογίαν, καθὼ καὶ ἄμφω ἀγνοοῦνται.

10 Καὶ γάρ ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν, ἐν αἷς ἀποδεικνύομεν ὡς τόδε τὸ πάθος ὑπάρχει τῷδε, λαμβάνομεν τι, πλὴν οὐκ αὐτὸν τὸ ζητούμενον.

p. 92a27 Μηδὲ οὐδὲ αὐτὸς λόγος.

"Ἔγουν οὐδὲ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἔχει πρὸς τὸ ζητούμενον οὐδὲ ἀντιστρέψει πρὸς αὐτό. τὸ δὲ ἀγαθὸν καὶ κακὸν καὶ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν 15 ἔχει, ὡς ἔδειξαμεν, καὶ ἀντιστρέψουσιν, ἥγουν δὲ μὲλέται· ὡς γάρ ἔδειξες τὸν ὄρισμὸν τοῦ ἀγαθοῦ διὰ τοῦ ὄρισμοῦ τοῦ κακοῦ, οὗτον καὶ τὸν ὄρισμὸν τοῦ κακοῦ δεῖξεις διὰ τοῦ ὄρισμοῦ τοῦ ἀγαθοῦ.

Πρὸς ἀμφοτερούς δέ, τὸν τε δεικνύοντα τὸν ὄρισμὸν διὰ τῆς διαιρε- 50 τικῆς μεθόδου καὶ τὸν δεικνύοντα τὸν ὄρισμὸν διὰ τοῦ ὑποθετικοῦ συλλογι- 20 γισμοῦ, τὸ αὐτὸν ἀπόρρητον ἔστιν, ἥγουν τὰ αὐτὰ ἀποροῦμεν καὶ ζητοῦμεν. ὡς γάρ ἐπὶ τοῦ διαιρετικοῦ τοῦ ἴδιᾳ μὲν καὶ ἴδιᾳ λαμβάνοντος ὡς ὁ ἄν- θρωπός ἔστι ζῷον καὶ ἴδιᾳ τὸ πεζὸν καὶ ἴδιᾳ τὸ δέπουν, εἴτα ταῦτα καὶ ὅμοι κατεγγράφοντος τοῦ ἀνθρώπου ζητοῦμεν, διὰ τί κατὰ τοῦ ἀνθρώπου 45 τὸ ζῷον πεζὸν δέπουν ὅμοι κατηγόρησας καὶ οὐκ ἴδιας ἐν ἔκαστον (οὐδὲ 25 γάρ πάντα τὰ ἴδιας κατηγορούμενα καὶ ὅμοι δύνανται κατηγορεῖτε), οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ ὑποθετικοῦ συλλογισμοῦ τοῦ συνάγοντος ἴδιᾳ μὲν καὶ ἴδιᾳ τὰ ὑπάρχοντα τῷ ὄρισμῷ, εἴτα λαμβάνοντος ταῦτα καὶ ὅμοι ζητοῦμεν τὸ διὰ τί ταῦτα ὅμοι κατηγόρησας. οἷον εἰ τῷ κακῷ, φασίν, ὑπάρχει τὸ 50 διάφορον πρὸς ἔαυτά, τῷ ἀγαθῷ ὑπάρχει τὸ ἀδιάφορον, καὶ εἰ τῷ κακῷ 30 ἔστι τὸ διαιρετόν, τῷ ἀγαθῷ ὑπάρχει τὸ ἀδιαιρέτον, καὶ εἰ τῷ κακῷ τὸ παρὰ φύσιν, τῷ ἀγαθῷ τὸ κατὰ φύσιν· εἴτα καὶ ὅμοι ἐλάμβανον διὰ τῷ ἀγαθῷ ἔστι τὸ κατὰ φύσιν τὸ ἀδιάφορον καὶ ἀδιαιρέτον. ἐν γάρ τῷν

1 οὖν superser. E 4 τινα a 6 αλλ᾽ ἂν a: ἀλλὰ CEF 8 om. fort. recte a
7 post εἰ alt. add. ἂν a 8 γάρ om. a 12 μηδὲ a Arist.: οὐδὲ CEF
14 ἀντιλογίαν (quod correxit Waitz Organ. II p. X) a 15 ἔδειξεξημεν EF immo
δείκνυνται 16 ἔδειξε a 17 δεῖξει a 18 ἀμφότερα a post διὰ add.
δὲ a 20 τὸ—ἔστιν CEF: Τὸ αὐτὸν ἀπόρημα. διατὰ—τὸ κατηγόρομενον lemma a 21 τοῦ
alt. om. E 17ος (post τοῦ) a λαμβάνοντες E 24 κατηγόρησε a 24 et 25 fort.
ιδίᾳ 27 post ταῦτα add. τοῦ a 28 κατηγόρησε a φασίν scripsi: φησίν libri
29 διάφορον CEF: ἀδιάφορον a ἀδιάφορον—30 ὑπάρχει τὸ om. a 32 τὸ
alt. deleverim: ἀδιάφορον a

λαμβανομένων ιδίᾳ καὶ ιδίᾳ οὐδεμίᾳ ἀνάγκη ἐμφαίνεται, δι' ἣν ὡς 81^τ
ἔν καὶ ὄμοι ταῦτα πάντα κατηγορηθήσονται.

p. 92a32 'Αλλ' ὥσπερ ἀν ἀνθρωπος ὁ αὐτὸς εἴη,

'Ηγουν ὁ Σωκράτης ιδίᾳ μὲν λέγεται μουσικὸς καὶ ιδίᾳ γραμματικός τικός, ὅμοιος δὲ ληφθέντα κατὰ τοῦ Σωκράτους ἀλγθῶς μὲν κατηγορηθήσεται, ὅρισμὸς δὲ αὐτοῦ οὐκ ἔσεται (οὐδὲ γάρ οὐσιώδη εἰσὶ ταῦτα), οὗτος καὶ ιδίᾳ μὲν ὑπάρχει τῷ ἀγαθῷ τὸ κατὰ φύσιν καὶ τὸ ἀδιάφορον καὶ τὸ ἀδιαίρετον, ὅμοιος δὲ ληφθῆναι ὡς ὅρισμὸν αὐτοῦ ἀδύνατον, καὶ ἀλγθῶς 15 κατηγορῶνται κατ' αὐτοῦ. καὶ ἐπεὶ οὕτε δι' ὑποθετικοῦ συλλογισμοῦ οὕτε 10 δι' ἀποδεῖξεως οὕτε διὰ τῆς διαιρέσεως οὕτε διὰ συλλογισμοῦ ἔστιν ἀποδεῖξαι τὸν ὄρισμόν, πῶς ὁ ὄριζόμενος καὶ ἀποδιδόντος τὸν ὄρισμὸν δεῖξει ὡς τόδε ἔστιν οὖσα, ἤγουν ὄρισμὸς τοῦδε; οὐσίαν δὲ ἐκάλεσε τὸ τί ἔστιν ὡς δηλωτικὴν οὐσίας.

p. 92a35 Οὕτε γάρ ὡς ὁ ἀποδεικνύει.

15 'Ενταῦθα τὴν ἀπόδειξιν κοινοτέρως ἐπὶ συλλογισμοῦ λαμβάνει. οὐ γάρ, φησί, δυνατόν ἔστιν ἀποδεῖξαι, ἤγουν συλλογίσαθαι, ἐξ ὁμολογοῦ- 20 μένων προτάσσεων ὡς τόδε ἔστιν ὄρισμὸς τοῦδε· οὐδὲ γάρ ἐξ ἀνάγκης ἐκείνων, ὃν λαμβάνουσιν εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ὄρισμοῦ, ἔτερόν τι συνάγουσιν ἐξ αὐτῶν ἀλλὰ τὸ ἐν ἀρχῇ αιτοῦνται. τοῦτο γάρ ἔστιν ἀπόδειξις, ἤγουν 20 συλλογισμός, τὸ ἐκ τῶν ληφθέντων ἔτερόν τι συνάξαι.

p. 92a37 Οὕδ' ὡς ὁ ἐπάγων.

'Ηγουν ἀλλ' οὐδὲ δυνατὸν δεῖξαι τόδε ὄρισμὸν τοῦδε δι' ἐπαγωγῆς. ή γάρ ἐπαγωγὴ τὸ καθόλου δείκνυσιν ἐν τῷ ἐπαγαγεῖν πάντα τὰ μερικὰ καὶ μηδέν τι ἐχει· ὡς τὸ 'πᾶν ζῷον τὴν κάτω γένουν κινεῖ' δι' ἐπαγωγῆς 25 δεῖγμήσεται ἐν τῷ λαβεῖν πάντα τὰ εἰδη, ἤγουν τὸν ἀνθρωπὸν καὶ τὸν ιππὸν καὶ τὰ λοιπά. ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον τὰ καθ' ἔκαστα ἐπεξελθεῖν διὰ τὸ ἀπειρα εἰναι· καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ αὐτῇ ἔχει τὸ ἐξ ἀνάγκης ἀποδεικνύειν 30 τὸ καθόλου. καὶ λοιπόν, εἰ μέλλει τις δεῖξαι δι' ἐπαγωγῆς τὸν ὄρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀνάγκη λαβεῖν τοὺς ὄρισμοὺς ἐνὸς ἐκάστου εἰδῶν οὕτως· 30 τοῦ βιός ἔστι τόδε, καὶ τοῦ ιπποῦ τόδε, καὶ ὑπὲρως πάντων τῶν εἰδῶν· λοιπὸν λείπεται τοῦ ἀνθρώπου ὄρισμὸν εἶναι τὸ ζῷον λογικὸν θυητόν'. εἰ

3 ἀν ἀνθρωπος: a Arist.: om. CEF

5 μὲν om. a

7 τὸ alt. om. C

ἀδιάφορον a 8 ὄρισμὸς a

11 ὁ om. a

12 ante ὄρισμὸς add. ὁ a

14 ὁ CEF (D n): om. a Arist.

15 κοινωτέραν a

16 ἔστιν om. a 17 ἐξ om. a

17 οὐ a 18 ἐξ ἀνάγκης scripsi: ἀνάγκη ἐξ libri

19 ἐξ αὐτῶν om. a

21 οὕδ' a

a Arist.: ἀλλ' οὐδὲ EF, ἀλλ' evan. C

22 τόδε evan. C: τόνδε a

24 μὴ δὲ τις a 25 καὶ om. Ca

26 τὰ alt. a: τὸ CEF

ἐξελθεῖν a

27 αὐτῇ scripsi: αὐτῇ EF: αὐτὸς Ca

28 μέλλοι E

δὲ βούλει, ποίησον ἐπαγωγὴν τῶν μερικῶν ἀνθρώπων, καὶ οὗτο συνάξεις 81^a τὸ ‘ζῷον λογικὸν θνητόν’ εἶναι ὁρισμὸν παντὸς ἀνθρώπου. ἐπεὶ δὲ ἀδύνατον τὰ καθ’ ἔκαστα πάντα ἐπεξελθεῖν, ἵνα παραστήσωμεν δι’ οὐτῶν τὸ καθόλου 35 τῇ ἓνα παραστήσωμεν τοὺς ὄρισμοὺς πάντων τῶν ὄριστων, λοιπὸν ἀδύνατον δι’ ἐπαγωγῆς τὸν ὄρισμὸν δειγμῆγαν. ἀλλως τε γέ ἐπαγωγὴ οὐ δείκνυσι τί ἐστιν, ἥγουν ἐν πρᾶγμα, ἀλλ’ οὗτος τὸν ἐστὶ τῷδε ἐστὶν, καὶ λοιπόν, εἰ κατάφασιν τῇ ἀπόφασιν δείκνυσιν τῇ ἐπαγωγῇ, οὐδὲ ὄρισμὸς οὔτε κατάφασις οὔτε ἀπόφασις, οὐκ ἐστὶ δι’ ἐπαγωγῆς δεῖξαι τὸν ὄρισμόν. ἀλλ’ οὐδὲ διὰ τῆς αἰσθήσεως ἐστι δύνατὸν δεῖξαι τὸν ὄρισμὸν τοῦτο, διάτι τῇ 10 αἰσθήσεις ἀντιληπτική ἐστι τῶν μερικῶν, ἐν οἷς καὶ πολλὰ δικτυλιδεικτοῦμεν, τοῦτο περὶ τοῦ δεῖνος λέγω, οὐδὲ ὄρισμὸς καθόλου.

p. 92b4 "Εἰτι πᾶς δεῖξει τὸ τί ἐστιν ἄνθρωπος;

Δεῖξας, ὡς ἀδύνατόν ἐστι δι’ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ τῇ ἀπλῶς συλλογισμῷ τῇ δι’ ὑποθετικοῦ τῇ δι’ ἐπαγωγῆς τῇ δι’ αἰσθήσεως δεῖξαι ὡς τὸδε 45 15 ὄρισμός ἐστι τοῦτο, ἐπαπορητικῶς νῦν ἐνταῦθα προφέρει τὸν λόγον. πῶς οὖν, φησί, δεῖξει τις τὸ τί ἐστιν, ἥγουν τὸν ὄρισμόν; ἀρα μόνον δεῖξει τὸ τί ἐστιν, ἥγουν τὸν ὄρισμόν; καὶ εἰ τοῦτο, ἐσται ὄρισμὸς τῶν μὴ ὄντων. εἰ γάρ δεῖξει διὰ τὸ ‘ζῷον πεζὸν δίπουν’ ὄρισμός ἐστι τοῦ ἀνθρώπου τῇ ἀπλῶς τινὸς πράγματος ὄρισμόν, εἰ ἀγνοῶ καὶ δι’ ὑπόθεσιν διὰ τὸ τί ἐστιν ἄνθρωπος, ἥγουν 20 εἰ ἀγνοῶ διὰ διλοις ἐν τοῖς οὖσι συγκατηριθμηται ὁ ἄνθρωπος, λοιπὸν μὴ δην ἐστιν. ἔδειξα οὖν τοῦ μὴ ὄντος τὸν ὄρισμόν· τοῦ δὲ μὴ ὄντος ὄρισμὸς 50 οὐκ ἐστιν. εἰ δὲ συναπέδειξε τοῦτο, ἥγουν τῷ ὄρισμῷ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ διὰ τὸ τί ἐστιν ἄνθρωπος, συμβαίνει καὶ τὸ διὰ τὸ τί ἐστι δι’ ἀποδεῖξεως γινώσκειν.

25 p. 92b5 Τὸ γάρ μὴ δην οὐδεὶς οἶδεν δὲ τι ἐστίν.

“Ηῆσον τί ἐστι, τουτέστιν ὄρισμὸς τοῦ μὴ ὄντος οὐκ ἐστιν. ἵσως δὲ πρὸς τὸ λεγόμενον ἐνέστη τις λέγων· πῶς φησί τοῦ μὴ ὄντος μὴ εἶναι ὄρισμόν; οὐ τραχέλαφος μὴ δην ἐστιν, ἀλλ’ ἐστιν ὄρισμὸν ἀποδοῦναι αὐτοῦ τὸ ‘ζῷον ἐκ τράχην καὶ ἐλάφου συγκείμενον’. λύων οὖν τὴν ἔνστασιν 30 ἐπάγει | ἀλλὰ τί μὲν σημαίνει ὁ λόγος τὸ δηνομα, ἐστιν εἰδέναι, 81ν τουτέστιν ἐπεὶ καὶ τοῖς μὴ οὖσι κεῖνται ὀνόματα καὶ λόγοι ἐφερμηγευτικοὶ τῶν δηνομάτων. ἐστι τῷ μὲν [τῷ] μὴ ὄντι δηνομα τὸ τραχέλαφος. λόγος δὲ

3 αὐτῶν serpsi: αὐτοῦ libri	4 τοὺς ὄρισμοὺς πάντων in ras. F	5 οὐ a Arist.: om. CEF
7 εἰ CEF: η a	8 κατάφασις—ἀπόφασις serpsi: κατάφασιν—ἀπόφασιν	
libri post ἀπόφ. add. ὥστε a	9 τόδε om. a	τοῦδε] δε evan. C
11 (κ)αθόλου evan. C	12 ἄνθρωπος CEFa (f): om. Arist.	13 δὲ ἀποδεικτικοῦ
συλλογισμοῦ in ras. F	ἀποδεικτικοῦ] ἀπό evan. C	συλλογισμοῦ η om. a
14 ὑποθετικοῦ) επικοῦ evan. C	13. 14 ἀπλῶς συλλογισμοῦ η om. a	14 δην εστιν a
18. fort. δεῖξω	15. ὄρισμός] μός evan. C	17 τὸ τί — ὄρισμόν CEF:
20 δηλως evan. C	16. fort. δεῖξω	20. 21 δην εστιν non liquet C
21 δεῖξεις a	22 fort. συναπέδειξα	23 τὸ primum om. a
26 post ἥγουν add. τὸ a	24 δην εστιν—27 μὴ ὄντος om. a	
30 ἀλλὰ—ὄντα lemma, eui add. ὅταν—εἰδέναι a	25 τὸ δηνομα	30. 31 εἴστιν εἰδέναι, τουτέστιν om. a
32 τῷ alt. delevi		

αὐτοῦ τὸ 'ζῆν ἐκ τράγου καὶ ἐλάφου συγκείμενον'. ἀλλωφ δὲ μὴ ὄντι ἐστὶν 81v
ὄνομα τὸ ἵπποκένταυρος, λόγος δὲ αὐτοῦ τὸ 'ζῆν ἐξ ἵππου καὶ κενταύρου συγ-
κείμενον'. ὁ τοιοῦτος οὖν λόγος, τὸ 'ζῆν ἐκ τράγου καὶ ἐλάφου συγ-
κείμενον', ἔστιν ὁρισμὸς ὄνοματώδης· οὐ γάρ φύσιν καὶ οὐσίαν καὶ ὑπό-
5 στασιν παριστὰ τραγελάφου, ἀλλ' ἐφερμηνευτικός ἐστι τοῦ τί σημαίνει τὸ
τραγέλαφος ὄνομα. ἔστι μὲν οὖν γινώσκειν τί σημαίνει τὸ τραγέλαφος
ὄνομα η̄ οἱ λόγοι οἱ λέγων 'ζῆν ἐκ τράγου καὶ ἐλάφου συγκείμενον'. τὸ δὲ
10 τί ἐστιν η̄ φύσις καὶ η̄ αἰτία τοῦ τραγελάφου ἀδύνατον εἰδέναι· ἀνυπό-
στατον γάρ οὖτος καὶ φύλὸν διανοίας ὀνάπλασμα.

10 'Αλλὰ μὴν εἰ δεῖξει τις τὸ τί ἐστι, ζῆγουν τὸν ὁρισμόν, ἀδύνατον 10
συναποδεικνύεσθαι τούτῳ καὶ τὸ διτι ἐστι. τοῦτο δὲ φέρει πρὸς τὸν
ἐνιστάμενον, διτι συναποδεικνύεται τῷ τί ἐστι τὸ διτι ἐστι· πῶς γάρ δυνατὸν
τῷ αὐτῷ λόγῳ καὶ τρόπῳ τῇς ἀποδείξεως δεικνύεσθαι καὶ τὸ τί ἐστι
καὶ τὸ διτι ἐστιν ἔτερα οὖτα ἀλλήλων; τῶν γάρ ἔτέρων καὶ οἱ τρόποι τῇς
15 ἀποδείξεως ἔτεροι. ὡς γάρ ἔθειται ὅπισθεν, τὸ μὲν τί ἐστι παρίσταται δι'
ὁρισμός, τὸ δὲ διτι ἐστι καὶ τὸ εἰ ἐστι δι' ἀποδείξεως.

p. 92b9 "Ο τε γάρ ὁρισμὸς ἐν τι δηλοῖ,

15

"Ηγουν ἔτερόν τι παριστᾷ, φύσιν δηλοντί πράγματος, καὶ η̄ ἀπό-
δεῖξις ἄλλο παριστᾷ. ζῆγουν τὸ εἰ ἐστιν η̄ τὸ διτι ἐστι· ταῦτα γάρ· ζητοῦσι
20 γάρ εἰ οἱ ἄνθρωποι ἐν τοῖς οὖσι συνηρίμηται η̄ οἱ τραγέλαφος. καὶ εἰ
ἔτερα ὁ ὁρισμὸς καὶ η̄ ἀπόδειξις, ὥσαύτως δὲ καὶ τὰ παρ' αὐτῶν δεικνύ-
μενα, ζῆγουν τὸ διτι ἐστι καὶ τὸ τί ἐστι, πῶς ἐστι δυνατὸν η̄ δι' ὁρισμοῦ
γινώσκειν καὶ τὸ διτι ἐστι καὶ τὸ τί ἐστιν η̄ δι' ἀποδείξεως;

20

p. 92b10 Τὸ δὲ τί ἐστιν ἄνθρωπος καὶ τὸ εἰναι ἄνθρωπον.

25 "Ηγουν τὸ τί ἐστιν ἄνθρωπος η̄ εἰ ἐστιν ἔτερα ἀλλήλων.

p. 92b12 Εἰτα καὶ δι' ἀποδείξεώς φαμεν ἀναγκαῖον.

Δέδεικται ὅπισθεν ὡς ἀναγκαῖον ἐστιν ἀπαν πρᾶγμα δείκνυσθαι
διτι ἐστι δι' ἀποδείξεως.

Εἰ μὴ οὐσία εἴη. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ὁρισμὸν εἰπεν οὐσίαν, τοιτέστι 25
30 μόνον οἱ ὁρισμὸς οὐκ ἀποδεικνύεται δι' ἀποδείξεως.

1 ἄλλὰ δὴ μὴν α	1. 2 ὄνομά ἐστι Ε: ὄνομα α	2 δὲ ομ. α	τὸ ζῶσν
om. a	ταύρου α	5 post παριστᾷ add. τοῦ α	τραγελάφου α: ἵπποκεν-
	6 τραγέλαφος prius a: ἵπποκενταύρου CEF		ταύρου—7 ὄνομα om. a
οὖν superser. E	7 ζῶσν om. a	7. 8 τί δὲ α	9 τοῦτο α
		10 ἄλλὰ μὴν εἰ δεῖξει τί ἐστι, καὶ—δεῖξει lemma a	ψιλῆς α
		11 συναπο-	
δεικνύσθαι Ε	τὸ om. a	12 ante τῷ add. καὶ α	τὸ διτι ἐστι om. a
13. 14 τί ἐστι καὶ τὸ om. a	15 ὅπισθεν] c. 3 p. 90b 30 sq.		16 τὸ εἰ CEF: τί α
18 ζῆγουν CEF: οὖν α	φύσιν CEF: η̄ φύσις α	ante πρᾶγμ. add. τοῦ α	
19 ἔτερον CEF: ἔτερον α	25 εἰ om. a	post ἔτερα add. καὶ α	27 ὅπισθεν]
c. 3 p. 90b 33 sq.	29 εἰ CEF: η̄ α	όρισμὸς—οὐσία Ε	εἰπεῖν alt. l. a

p. 92b13 Τὸ δὲ εἰναι.

81v

"Ἔγονυ τὸ εἰ ἔστιν οὐκ ἔστιν οὐσία οὐδενός, ἔγονυ ὁρισμένης τινος οὐκ ἔστιν. εἰ γάρ γένος οὐκ ἔστι τὸ ὅν, ἵνα καὶ μέρος ὁρισμοῦ γένηται (ἐν γάρ τῷ ὁρισμῷ τὸ γένος μέρος ἔστιν αὐτοῦ), πολλῷ μᾶλλον οὐδὲ 5 ὁρισμός ἔστιν· ὁ γάρ ὁρισμὸς ἐκ γένους καὶ συστατικῶν διαφορῶν ἔστι· τὸ δὲ ὅν μία λέξις ἔστιν. ὅτι δὲ τὸ ὅν γένος οὐκ ἔστι. δῆλον· ἔμαθες γάρ 30 ὅτι τὸ ὅν ὑμωνύμως κατηγορεῖται κατὰ τὸν δέκα γενικωτάτων γενῶν· τὰ γάρ γένη συνωνύμως κατηγοροῦνται καθ' ὃν κατηγοροῦνται. ἀπόδεξες ἄρα ἔστιν ἡ γνωρίζουσα καὶ παριστῶσα τὸ ὅτι ἔστιν, ὁρισμὸς δὲ οὐκ ἔστιν.

10 p. 92b15 "Οπερ καὶ νῦν ποιεῦσιν αἱ ἐπιστήμαι.

Μέχρι γάρ τοῦ νῦν ὁρῶμεν τὰς ἐπιστήμας, τὴν μουσικὴν καὶ τὴν 25 γεωμετρίαν καὶ τὰς λοιπάς, δι' ἀποδεῖξεως γινωσκούσας τὸ ὅτι ἔστιν. ὁ μὲν γάρ γεωμέτρης τί μὲν σημαίνει τὸ τρίγωνον ἔλαβε καὶ ἀνεύ ἀποδεῖξεως διὰ τοῦ ὀνοματωδοῦς ὁρισμοῦ, φάσκων τρίγωνον εἶναι σχῆμα ἐπίπεδον 15 τρεῖς γωνίας ἔχον· ὅτι δὲ ἔστι τρίγωνον τὸ συσταθὲν καὶ καταγραφὲν ἐπὶ τῆς δομείσης εὐθείας, δι' ἀποδεῖξεως παριστᾷ. ζητεῖ γάρ ὁ γεωμέτρης εἰ ἐπὶ 40 τῆς δομείσης εὐθείας ἔσται δυνατὸν τρίγωνον συστήσασθαι, καὶ εἰ ἐπὶ παντὶ κέντρῳ καὶ διαστήματι ἔστι κύκλον περιγράψαι. ὁ γοῦν ὁριζόμενος καὶ τὸν ὁρισμὸν ἀποδιδοὺς τί ἄρα δεῖξει; ἡ πάντως παρίστησι τί ἔσται τρίγωνον 20 καθὼν τρίγωνον. ἔγονυ τί ἔστιν ἡ τοῦ τριγώνου φύσις· ὁ γάρ κυρίως ὁρισμὸς τοῦ τριγώνου ἔστι 'σχῆμα ἐπίπεδον ἔχον τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὁρίσας ἵσης'.

Εἰδὼς ἄρα τὸ τί ἔστιν, ἔγονυ τὴν φύσιν τοῦ πράγματος, δι' ὁρισμοῦ 25 τὸ εἰ ἔστι τρίγωνον οὐκ εἰσεται δι' ὁρισμοῦ μᾶλλον δι' ἀποδεῖξεως. μᾶλλον τοῦτο ἀδύνατον δέδεικται, τὸ εἰδέναι τί ἔστι τρίγωνον ἐν τῷ ἀγνοεῖν εἰ 30 ἔστιν δῆλως τρίγωνον.

p. 92b19 Φανερὸν δὲ καὶ κατὰ τοὺς νῦν τρόπους τῶν δῆλων.

"Ἔγονυ δῆλοις δὲ καὶ οἱ μέχρι τοῦ νῦν ἀποδιδόμενοι ὁρισμοὶ τῶν πραγμάτων παρὰ τῶν σοφῶν, ὅτι οἱ ὁριζόμενοι τὸ ὅτι ἔστιν οὐκ ἀποδεικνύονται ἀλλὰ μόνον τὸ τί ἔστιν, ἔγονυ τὴν φύσιν τοῦ πράγματος.

30 p. 92b20 Εἰ γάρ καὶ ἔστιν ἐκ τοῦ μέσου τι ἵσην.

Τοῦτο ὁρισμὸς τοῦ κύκλου ἔστι· κύκλος γάρ ἔστι σχῆμα ἐπίπεδον οὗ ἡ ἐπιφάνεια πανταχόθεν ἐπ' ἵσης τοῦ κέντρου ἀριστεῖται· τὸ δὲ κέντρον 82r

5 ἔστιν om. a	8 an δὲ (ante γένη)?	12 τὸ τί E	14 post φάσκων
add. τὸ a	18 κέντρῳ καὶ om. a	19 πάντα a	22 εἰδὼς—ἔστιν CEF:
Εἰδὼς ἄρα τίς ὁρισμῷ—ἀδύνατον Lemma a		23 οὐ δὲ ὁρισμοῦ εἰσεται E	24 τὸ
δὲ εἰναι a	27 δὲ om. a	28 δὲ prius evan. F	29 μόνον CEF:
μᾶλλον a	31 ante κύκλος; add. δὲ a	post ἔστι add. τι a	

ἐστι μέσον τοῦ κύκλου. φησὶ γοῦν, εἰ καὶ ἔστι τι ἔχον τὸ ἵσον ἀπὸ 82^r τοῦ μέσου ἀφίστασθαι, οὗγουν τὸ ἐπ’ ἵσης ἀπὸ τοῦ κέντρου ἀφίστασθαι, ἀλλ’ οὐτος ὁ ὄρισμὸς οὔτε δείκνυσι διὰ τί τὸ ὄρισμόν ἔστιν ἐπ’ ἵσης ἀπὸ τοῦ κέντρου ἀφίστασθενον, οὔτε δείκνυσι διὰ τί τοῦτο, οὗγουν ὁ ὄρισμὸς τὸν κύκλον παριστᾶ ὄντος. Ήσον γάρ ἀπὸ τοῦ ὄρισμοῦ οὐ δείκνυεται διτι τοῦ κύκλου ἔστιν οὖτος ὁ ὄρισμός· εἴη γάρ ἂν ἵσως οὐ τοῦ κύκλου 5 ἀλλὰ τοῦ ὀρείχαλκου. τὸ δὲ ὀρείχαλκόν ἔστιν εἰδος ὅλης μὴ νῦν εὑρισκομένης. ἡ ὀρείχαλκός ἔστιν ὁ λευκὸς χαλκός, ὡς ὁ Ησίοδος ἐν τῇ Ἀσπιδὶ φησὶν

10 'Ως εἰπὼν κνημῖδας ὀρείχαλκοι φαεινοῦ
δύσατο.

Οἱ γάρ ὅροι οὐ προσδηλοῦσι καὶ παρεμφαίνουσιν διτι δυνατὸν εἰναι τὸ λεγόμενον, οὗγουν τὸ ὄρισμόν, τοιοῦτον. Ήσον γάρ ἀπὸ τοῦ ὄρισμοῦ τοῦ 'ζῆψον πεζῶν δίπον' οὐκ ἐμφαίνεται τὸ ἐξ ἀνάγκης εἰναι τὸν 15 ἄνθρωπον τοιοῦτον, οὔτε μήν διτι ἐξ ἀνάγκης τὸν ἄνθρωπον δηλοῖ, οὐδὲ λέγεται εἰναι ὄρισμὸς οὖτος, ἀλλ' ἀεὶ ἔχεστι τῷ βουλομένῳ ἐρωτᾶν τὸ διὰ τι, οὗγουν πόθεν δηλον διτι τὸν ἄνθρωπον δηλοῖ ἡ διτι ὁ ἄνθρωπος τοιοῦτον ἔστιν.

p. 92b26 Εἰ ἄρα ὁ ὄριζόμενος.

20 "Ηγουν ὁ τὸν ὄρισμὸν ἀποδιδοὺς ἡ τὸ τι ἔστι παριστᾶ, οὗγουν τὴν φύσιν τοῦ πράγματος, ἡ τὸ τι σημαίνει τὸ ὄνομα· διττὸς γάρ ὁ ὄρισμός, ἡ δ τὴν οὐσίαν παριστῶν ἡ ὁ ἐφερμηνευτικὸς τοῦ δνόματος. εἰ γοῦν ὁ ὄρισμὸς οὐκ ἔστι δηλωτικὸς τοῦ τι ἔστιν, οὗγουν τῆς φύσεως τοῦ 15 πράγματος (ἔξωθεν δὲ ληπτέον τὸ δηλωτικόν, ἵνα σαφὲς τὸ λεγόμενον ἡ), 25 εἴη ἂν λοιπὸν ὁ ὄρισμὸς λόγος δνόματι τὸ αὐτὸ σημαίνων, οὗγουν δνοματώδης. ἀλλ' ἄτοπόν ἔστι τὸ διδοντα τὸν ὄρισμὸν δνοματώδη εἰναι· οὗτως γάρ ἔσται καὶ τῶν μὴ δητῶν ὄρισμός, εἴγε καὶ τὰ μὴ δητα δνόματα ἔχουσι καὶ ὄρισμοὺς δνοματώδεις, οὗγουν παριστῶντας τι σημαίνει τὸ ὄνομα. 20

p. 92b28 Πρῶτον μὲν γάρ καὶ μὴ οὐσιῶν ἀν εἴη καὶ τῶν μὴ δητῶν.

30 Τὸ μὴ οὐσιῶν καὶ μὴ δητῶν τὸ αὐτὸ σημαίνουσιν.

p. 92b29 Σημαίνειν γάρ ἔστι καὶ τὰ μὴ δητα.

"Ηγουν εἰσὶ καὶ τῶν μὴ δητῶν δνόματα σημαντικά. οἷον τὸ τραγέλαφος σημαντικὸν δημοτα λέγεται, οὐχ διτι σημαίνει φύσιν τινά, ἀλλ' διτι 25

1 μέσον scripsi: μέρος libri 5 τοῦ κύκλου ἀφίστα a 7 εἰδῆς ἔστιν C
8 ὁ alt. om. a 8. 9 ἐν τῇ Ἀσπ.] vs. 122 14 ζέους a 19 ἄρα a Arist.: γοῦν CEF
24 προσδηληπτέον a εἴη C 25 λοιπὸν om. a post σημαίνων add. ἀλλ' ἄτοπον (εἴη κτλ. lemma) a 26 δνοματώδηγν a 27 καὶ alt. om. a 28 διτι a
29. 30 lemma a: om. CEF 32 σημαίνει a

δοκεῖ μὲν σημαίνειν, καθὸν καὶ αἱ λέξεις ἐξ ὧν σύγκειται. Ήγουν τὸ τρόπος 82^τ καὶ ἔλαφος, φωναί εἰσι σημαντικαί· οὐδαμοῦ δὲ τὶ σημαίνει τὸ ἐκ τούτων.

p. 92b30 Ἐτι πάντες οἱ λόγοι ὄρισμοὶ ἦν εἰν.

Ἐτι ἔτερον ἀποκον συμβαίνει, τὸ πάντας λόγους εἰναι ὄρισμοίς, ἐκ 30 5 τοῦ λέγειν τὸν ὄρισμὸν καὶ τὸ ὄνομα ταῦτὰ σημαίνειν. ἐκάστῳ γάρ λόγῳ ἐστὶ καὶ ὄνομα, οἷον τῇ ποιήσει τοῦ Ὀμήρου τῇ λαμβανούσῃ τὰ ἐν Ἰλίῳ ἐστὶν ὄνομα Ἰλιάς, ὥσπερ τῇ λαμβανούσῃ τὰ τοῦ Ὀδυσσέως ἐστὶν ὄνομα Ὀδύσσεια, καὶ τῷ ἀι γάρ, Κεδ τε πάτερ^τ ὄνομα εὐχή, τῷ δὲ “βάσκ” Ἰθι, Ἱρι ταχεῖα^τ τὸ προστακτικόν· τὰ δὲ ὀνόματα συνεχωράζει ταῦτα σημαί- 10 νειν τῷ ὄρισμῷ. καὶ ἔτονται τὰ ὀνόματα ὄρισμοὶ καὶ οἱ λόγοι, οἵς τὰ ὀνόματα κείνται, ὄρισμοὶ καὶ αὐτοί, εἴγε προσφυῶς αὐτοῖς τὰ ὀνόματα τέ- 25 θεινται. προσφυῶς γάρ ἐστι τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ τὸ ὄνομα διὰ τὸ ἀνθρεπν^τ ὡςαύτως καὶ μέροψ λέγεται παρὰ τὸ μεμερισμένην καὶ ἔναρθρον ἔχειν τὴν ὅπα. καὶ ἀπλῶς, εἴ τι λέγομεν, πᾶν ἔσται ὄρισμός.

15 p. 92b33 Ἐτι οὐδεμία ἀποδεῖξειν ἔν.

Ἐτι ὥσπερ τὸ ὄνομα, οἷον τὸ ἀνθρωπος ἢ τὸ ἵππος λεγόμενον, ἐν οὐδεμιᾷ ἀποδεῖξει ἀποδείκνυσιν διτι δηλοῖ τὸν ἀνθρωπον ἢ τὸν ἵππον, οὗτως οὐδὲ οἱ ὄρισμοὶ προσδηλοῦσι καὶ ἐμφανοῦσιν εἰ τῶνδε εἰσιν ὄρισμοὶ ὧν λέγονται καὶ οὐκ ἄλλων.

40

20 p. 92b35 Ἐκ μὲν τοίνυν τούτων.

Ἐπανακεφαλισθύμενος πάντα δσα εἶπε φησίν· ἐκ τούτων ὧν εἴπομεν δῆλον διτι οὐκ εἰσὶ ταῦτα ὁ ὄρισμὸς καὶ ὁ συλλογισμός (ὧν γάρ οἱ ὄρι- 25 σμοὶ ἔτεροι, καὶ αὐτὰ ἔτερο), οὕτε μὴν τὸ αὐτὸ δείκνυται καὶ διὰ συλλογισμοῦ καὶ *(δι)* ὄρισμον, οὕτε ὁ ὄρισμὸς ἀποδείκνυσί τι. διὰ τοῦ ἀποδείκνυσιν ἐδήλωσε τὸν ἀποδεικτικὸν συλλογισμόν, διὰ δὲ τοῦ δείκνυσι τὸν ἀπλῶς συλλογισμόν.

p. 92b38 Οὔτε τι τί ἔστιν οὕθ^τ ὄρισμῷ.

“Ηγουν οὔτε, διτι ὄρισμός ἔστι τούτου τὸ ἀποδεθέν, δι’ ἀποδεῖξεις ἐμ- φαίνεται οὔτε δι’ ὄρισμον.

1 μὲν οι. a τὸ τρόπος scripsi: τὸ τραγέλαφος CEF; τὸ τραγέλαφος. τὸ τρόπος a
2 οὐδαμῶς; a 7 post ὄνομα alt. add. καὶ a 8 τῷ utrobiique scripsi: τὸ libri
αἱ γάρ κτλ.] velut B 371 Δ 288 Ζεῦ evan. F: om. a βάσκ^τ ίθι κτλ.] Η 399
9 Ἱρι om. E ταχεῖα a: om. CEF τὸ om. E 11 post προσφυῶς add.
καὶ a 12 immo προσφυῆς post ἀνθρώπῳ add. ὄνομα CEF: om. a 14 ἦτοι
(ante λέγομεν) E 15 lemma om. EFA 20 lemma om. EF 22 ὁ utrumque
om. a 23 post ἔτερα add. lemma πρὸς δὲ τούτοις οὔτε οὐδὲ ὁ ὄρισμός C 24 δι’
addidi post τι addiderim lemimation οὔτε δείκνυσιν 27 ὄρισμῷ a Arist. ὄρισμῷ
CEF 28, 29 om. a 28 οὔτι superscr. C

p. 93a1 Ήλιν δὲ σκεπτέον τί τούτων λέγεται καλῶς.

82r

"Α ἔλεγε, ταῦτα ἡσαν, δι τὸν ἀπόδειξις τοῦ ὄρισμοῦ οὐ δύναται γενέσθαι, 50 καθὼς τινες ἐπεχείρουν ἀποδεικνύειν, καὶ δι τὸν δυνατὸν τὸ αὐτὸν καὶ δι' ὄρισμοῦ καὶ δι' ἀπόδεξις εἰδέναι, καὶ ὡς ὁ ὄρισμὸς οὔτε δείκνυσιν οὔτε 5 ἀποδείκνυσιν. δεῖ οὖν, φησίν, ἐπισκέψασθαι εἰ καλῶς ταῦτα προειρή- καρεν εἴτε καὶ μή: μέλλει γάρ δεῖξαι ὡς οὐ πάντῃ ἀλγήθες ἐστιν ἡ ψεῦδες τὸ λέγειν ἀπόδειξιν ὄρισμοῦ εἶναι, ἀλλὰ κατὰ τὸ μὲν ἀληθεύει, κατὰ τὸ δὲ ψεύδεται· πῶς δέ, | δεῖξομεν. μέλλει δὲ εἰπεῖν καὶ τί ἐστιν 82v ὄρισμός (ἐπεὶ γάρ ἡ ζήτησις περὶ αὐτοῦ ἐστιν, εἰ ἀπόδειξις αὐτοῦ ἐστι, 10 καὶ δι τοιλαχῶς ὁ ὄρισμὸς ἀνάγκη εἰδέναι καὶ τί ἐστιν οὗτος) καὶ ἀρα ἐστιν ἀπόδειξις τοῦ ὄρισμοῦ πῶς, ζῆσον κατὰ τί, ἢ οὐδαμῶς, καὶ ἀρά γε ὁ ὄρισμὸς συμβάλλεται τι εἰς τὴν ἀπόδειξιν ἢ οὐδαμῶς.

p. 93a3 Ἐπεὶ δὲ ἐστὶ ταῦτον, ὡς ἔφαμεν.

"Ἄρχεται ἐντεῦθεν θεωρεῖν πῶς ἐστὶ δυνατὸν ἀπόδειξιν γενέσθαι τοῦ 15 ὄρισμοῦ. οὐα δὲ σαφέστερος ὁ ἔφερμηνευτικὸς λόγος τοῦ κειμένου γένηται, 10 θεωρητέον ποσαχῶς ὁ ὄρισμός. ὁ γοῦν ὄρισμὸς ἡ ὑλικός ἐστιν ὡς λαμβανόμενος ἐκ τῶν προσόντων τῇ ὅλῃ ἢ εἰδικὸς ὡς λαμβανόμενος ἐκ τῶν οὐσιωδῶν ὑπαρχόντων τῷ πράγματι. καὶ ὁ ὑλικὸς ἡ ἀντιστρέψει ἡ οὐκ ἀντιστρέψει, καὶ ἡ ὁ αὐτός ἐστι τῷ ὄριστῳ ἡ ἔτερος. ὑλικὸς μὲν οὖν 20 ὄρισμὸς ἀντιστρέψων καὶ ταυτὸς ὣν τῷ ὄριστῳ ἐστι τὸ 'ἄνθρωπός ἐστι ζῆσιν ὄρθιοπεριπατητικὸν πλατυώνυχον γέλαστικόν'. μὴ ἀντιστρέψων δὲ καὶ μὴ ταυτὸς τῷ ὄριστῳ τὸ 'θυμός ἐστι ζέσις τοῦ περικαρδίου αἷματος'. οὐ ταυτὸς δέ ἐστι τῷ ὄριστῳ, ἐπεὶ οὐκ ἀντιστρέψει· εἰ γάρ ἀντέστρεψεν, 15 ἦν ἀλλὰ ὁ αὐτός. πᾶς μὲν γάρ θυμὸς ζέσις τοῦ περικαρδίου αἷματος· οὐ 25 πᾶσα δὲ ζέσις τοῦ περικαρδίου αἷματος θυμός ἐστι· οἱ γάρ πυρέττοντες ἔχουσι μὲν τὸ περικαρδίον αἷμα ζέσιν, οὐ μὴν δὲ καὶ θυμοῦνται. καὶ δὲ εἰδικὸς αὐθίς ἡ ἀντιστρέψει καὶ ταυτός ἐστι τῷ ὄριστῳ, ὡς τὸ 'ἄνθρωπός ἐστι ζῆσιν λογικὸν θυγέτον' (οὗτος γάρ ἡ πάσσας τὰς διαφορὰς ἔχει οὐσιώδεις καὶ εἰδοποιὸς ἡ μίαν αὐτῶν ἔχει τῆς ὅλης, οἷον τὸ θυγέτον), ἡ οὐκ 30 ἀντιστρέψει καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ ταυτός ἐστι τῷ ὄριστῳ, ὡς τὸ 'θυμὸς 20 ἐστιν ὄρεξις ἀντιλυπήσεως'. πᾶς γάρ θυμούμενος δι' ὄρεξιν ἀντιλυπήσεως θυμοῦνται· οὐ πᾶς δὲ ὄρεγόμενος ἀντιλυπήσεως θυμοῦνται· εἰσὶ γάρ τινες ὄρεγόμενοι κατὰ διάνοιαν ἀντιλυπῆσαι τὸν ἐχθρόν, οὐ μέντοι γε δὲ θυμοῦνται

3 δι om. a	4 δι ² addidi	6 om. Ea	post οὔτε prius del. ἀπὸ C
5 γοῦν CF	φησίν om. E	5. 6 εἰσήκαμεν Ca	6. 7 ἡ ψεῦδες ἐστι Ca
10 post δι om. add. εἰ CEF: om. a	6 a: om. CEF	post καὶ alt. add. τὸ E	
11, 12 ἐστιν—ἀρά om. a	13 ταυτὸν CEF (f): post ἔφαμεν colloc. a Arist.		
17 προσόντων—ἐκ τῶν om. a	19 δι superser. E	20 ταυτὸν ἐν a	
τὸ ἄνθρωπός evan. F	22 θυμός ἐστι κτλ.] cf. De an. I 1 p. 403a31		24 μὲν
om. Ea	25 θυμός ἐστι post ζέσις colloc. a	30 δὲ οὐ a	31 πᾶς] πῶς
(sic) a	32 ante θυμοῦνται prius add. οὐ a	οὐ πᾶς—θυμοῦνται om. a	
33 δὲ om. a			

ἀλλ' ἡσυχάζουσι καὶ ἡρεμοῦσι καὶ φίλιαν ὑποκρίνονται. οὗτοι μὲν οἱ 82^ο ὄρισμοι, ὃ τε ὀλικὸς καὶ ὁ εἰδικός, οὐ κυρίως εἰσὶν ὄρισμοι ἀλλὰ δοκοῦντες εἶναι, οὐκ εἰσὶ δέ. οὐδὲν οὐδὲ τὸ ἴδιον τοῦ ὄρισμοῦ ἔχουσιν, ἥγουν τὸ ἀντιστρέφειν καὶ τὸ ταυτό εἶναι τῷ ὄριστῳ· ὁ γὰρ κυρίως ὄρισμὸς 25 παντὸς πράγματος εἰς ἐστιν, οὐ πολλοῖ. ἐπεὶ δὲ πρότερός ἐστιν ὁ εἰδικὸς τοῦ ὀλικοῦ, καθὸ πρῶτον ὁ θυμούμενος ὄρεγεται ἀντιλυπήσεως, εἰςθ' οὕτω 30 ζέει τὸ περικάρδιον αἷμα, ἔτι δὲ καὶ πᾶσα ἀπόδειξις ἐκ προτέρων γίνεται, ἀνάγκη τοῦ ὀλικοῦ ἀπόδειξιν γενέσθαι διὰ μέσου τοῦ εἰδικοῦ οὗτος· ὁ θυμούμενος ὄρεγεται ἀντιλυπῆσαι· ὁ δὲ ὄρεγόμενος ἀντιλυπῆσαι 10 ζέει τὸ περικάρδιον αἷμα· ὁ θυμούμενος ἄρα ζέει τὸ περικάρδιον αἷμα. κυρίως δὲ ὄρισμός ἐστιν ὁ ἕξ ἀμφοτέρων, ἥγουν τῆς ὅλης καὶ τοῦ εἴδους, συγκείμενος, οἷον θυμός ἐστι ζέσις τοῦ περὶ καρδίαν αἷματος δι' ὄρεξιν 30 ἀντιλυπῆσεως, οὐ καὶ ἀπόδειξιν γενέσθαι ἀδύνατον.

'Αλλὰ σαφηνιστέον καὶ τὸ κείμενον. ἐπεὶ δὲ τὸ εἰδέναι τὸ τί ἐστι 15 καὶ τὸ εἰδέναι τὸ αἴτιον τοῦ εἰς ἐστι τὸ πρᾶγμα ταῦτα εἰς; (τὸ γὰρ τί ἐστιν ὄρισμός ἐστιν, ὁ δὲ ὄρισμὸς εἰδος, τὸ δὲ εἰδος αἴτιον), τὸ τί ἐστιν ἄρα αἴτιον ἐστιν· ὁ γὰρ ὄρισμὸς δηλοῦ τὴν αἴτιαν τοῦ εἴτε ἐστὶ τὸ ζητούμενον πρᾶγμα ὑφεστώς εἴτε καὶ μῆ. προσθετέον δὲ τούτῳ τὸ 'ἔγχωρει γενέσθαι ἀπόδειξιν τοῦ ὄρισμοῦ'. ἐστι δὲ τὸ ὄλον τοιοῦτον· εἰ 20 τὸ τί ἐστιν αἴτιον ἐστιν, ἔγχωρει εἶναι ἀπόδειξιν τοῦ ὄρισμοῦ. λόγος δὲ 35 καὶ αἴτια τούτου, τοῦ εἶναι ἀπόδειξιν τοῦ ὄρισμοῦ, διέτι εἴστι τι, ἥγουν ἔστι τις, ὁ εἰδικός, ὄρισμὸς ὡς αἴτιον ἐν τῷ μέσῳ λαμβανόμενος. καὶ τοῦτο τὸ αἴτιον ἢ τὸ αὐτό ἐστιν ἢ ἄλλο, ἥγουν ἢ ταῦτά ἐστι τῷ ὄριστῷ ἢ ἔτερον. καὶ εἰ ἔτερον, *{η}* ἀποδεικτόν ἐστιν, ὡς ὁ ὀλικὸς 25 ὄρισμός, ἢ ἀναπόδεικτον, ὡς ὁ εἰδικός. ὁ γὰρ ὀλικὸς ὄρισμὸς διὰ μέσου τοῦ εἰδικοῦ ὑπάρχει τῷ θυμῷ, οὐθὲν καὶ ἀποδείκνυται· ὁ δὲ εἰδικὸς ἀμέσως ὑπάρχει τῷ θυμῷ οὐθὲν, ὡς γὰρ εἴπομεν, ὁ θυμούμενος πρῶτον ὄρεσ- 40 γεται ἀντιλυπῆσαι, εἰςθ' οὕτω ζέει τὸ περικάρδιον αἷμα αὐτοῦ· ἐκ δὲ τῶν προτέρων ἢ ἀπόδειξις. εἰ τοίνυν τὸ αἴτιον, ἥγουν ὁ ὀλικὸς ὄρισμὸς ἔτερός 30 ἐστι παρὰ τὸ ὄριστὸν καὶ ἐνδέχεται ἀποδεῖξαι αὐτόν, ἀνάγκη μέρον λαβεῖν ἐν συλλογισμῷ τὸ αἴτιον, ἥγουν τὸν εἰδικὸν ὄρισμόν, καὶ ἐν πρώτῳ σχήματι συλλογισθῆναι διὰ τὸ εἶναι τὸ ἀποδεικνύμενον καὶ καθόλου καὶ κατηγορικόν· ἀποδεικνύμενον δέ ἐστι τὸ 'πᾶς θυμὸς ζέσις ἐστὶ τοῦ περικαρδίου αἷματος'. εἰς μὲν δὴ τρόπος οὕτος ὁ ἔξητα συμένος καὶ ἀπο- 45 35 δοθεῖς, καθὸ δὲ ἐνδέχεται τὸ τί ἐστιν, ἥγουν τὸν ὀλικὸν ὄρισμόν, ἀποδεῖξαι δι' ἄλλου ὄρισμοῦ, τοῦ εἰδικοῦ.

2 ὁ alt. a: om. CEF	4 αὐτὸς a	7 καὶ om. a	8 γίνεσθαι alt. l. a
9 ὁ δὲ—ἀντιλυπῆσαι CEF: οὗτος a	11 ὁ om. a	τοῦ εἴδους καὶ τῆς ὅλης a	
12 περικαρδίου a	14 καὶ om. a	17 ἐστιν alt. om. a	19 post ὄρισμον
del. λόγος δὲ καὶ αἴτια ε. vs. 20, 21 illata C		20 τί superser. E	21 τὸ (ante εἶναι) a
22 ἐστι τις delevi	24 ὄρισμῷ a	7 alt. ex Arist. addidi	
28 αὐτοῦ αἷμα EF	31 post ἐν prius add. τῷ E	33 ἐστι om. a	35 ὀλικὸν
ὑλεψηδὸν C			

p. 93a 11 Τῶν γάρ τι ἔστιν ἀνάγκη καὶ τὸ μέσον.

82v

"Ἡγουν ἐπὶ τῶν συλλογισμῶν τῶν ἀποδεικνύοντων τὸ τί ἔστιν, ἢγουν τὸν ὄρισμόν, ἀνάγκη εἶναι τὸν μέσον ὄρισμόν, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἰδίων ἴδιον, ἢγουν ὥσπερ καὶ εἰ δεῖχνυσί τις δτι τὸ γελαστικόν ἔστι τῷ 50 5 ἀνθρώπῳ, ἀνάγκη λαβεῖν μέσον ἴδιον, ἢγουν τὸ ὀφιοπεριπατητικὸν ἢ τὸ λόγιφ χρᾶσθαι.

p. 93a 12 Ὡστε τὸ μὲν δεῖξει.

"Ἡγουν ἐπειδὴ πολλοὶ ὄρισμοί εἰσι τοῦ αὐτοῦ πράγματος, οὐ μὲν ὅλικὸς ὁ δὲ εἰδικός. τὸ μὲν τῶν τί ἦν εἶναι, ἢγουν ἄλλον μὲν τῶν ὄρισμῶν 10 τοῦ πράγματος, τὸν ὄλικόν, ἀποδεῖξει, τὸ δέ, τὸν εἰδικόν, οὐκ ἀποδεῖξει διὰ τὸ εἶναι ἄμεσον. |

p. 93a 14 Οὗτος μὲν οὖν ὁ τρόπος,

83r

Καθ' ὃν ὄρισμοῦ γίνεσθαι ἀπόδειξιν ὄλικοῦ ἔδειξαμεν διὰ μέσου τοῦ εἰδικοῦ, δτι οὐκ ἔστι κυρίως ἀπόδειξις, δέδεικται πρότερον· αἰτεῖται γάρ τὸ 15 ἐν ἀργῆ. ζητῶν γάρ, εἰ τὸ 'ζέσις τοῦ περικαρδίου αἷματος' ὄρισμός ἔστι τοῦ θυμοῦ, λαμβάνει εἰς ἀπόδειξιν αὐτοῦ ἔτερον ὄρισμόν, τὸν εἰδικόν, ζητούμενον καὶ αὐτὸν εἰς ὄρισμός ἔστι τοῦ θυμοῦ· τὸ δὲ δι' ἀδήλων ἀδήλων δεικνύειν ἐν ἀργῇ αἰτεῖσθαι ἔστι. λεγέσθω γοῦν ὁ συλλογισμὸς οὗτος λογικὸς ἀλλὰ μὴ ἀποδεικτικός· πολλὰ γάρ ἔχει τὰ αἰτιάματα, ἐν μὲν 20 τὸ ἔξ ἐνδόξων συλλογίζεσθαι, ἔτερον δὲ τὸ μὴ ἔξ ἀναγκαίων. οὐ γάρ ἔξ ἀνάγκης ὁ δρεγήμενος ἀντιλυπῆσαι ζέει τὸ περικάρδιον αἷμα· ἡ δ' ἀπόδειξις ἔξ ἀναγκαίων καὶ ἀληθῶν καὶ οὐκ ἔξ ἐνδόξων. ἄλλως τε οὐδὲ 10 κυρίως ὄρισμὸν ἀπόδειξεν ἀλλὰ δοκοῦντα. ζητήσωμεν δέ, πῶς δυνατὸν ἀπόδειξιν γενέσθαι τοῦ ὄρισμοῦ ἔστιν, ἐπιόντες καὶ λαβόντες πάλιν ἀ ἔξ 25 ἀργῆς ἐζητήσαμεν, ἢγουν τὸ διτι ἔστι καὶ τὸ διότι καὶ τὸ εἰ ἔστι καὶ τὸ τί ἔστι. φησὶ γοῦν δτι, ὥσπερ πρῶτον ἔχοντες καὶ μαθόντες δτι ἡ σελήνη ἐκλείπει, διτερον ζητούμενον διὰ τί ἐκλείπει, ἢγουν τίς ἡ αἰτία τούτου (ἀδύνατον γάρ τὸ διότι ζητεῖν πρότερον τοῦ δτι), πολλάκις δὲ καὶ ἀμα ταῦτα 30 δηλα γίνονται (ἐν οἷς γάρ ἀποδεικνύω τὸ διότι ἐκλείπει αῦτη διὰ μέσου τοῦ ἀντιφράτεσθαι ὅπε τῆς γῆς, συναναψαίνεται καὶ δτι ἐκλείπει), οὕτως ἀδύνατόν ἔστιν εἰδέναι τί ἔστιν ἀγνοοῦντας τὸ εἰ ἔστιν· ἀδύνατον γάρ εἰδέναι τί ἔστιν ἄνθρωπος μὴ γινώσκοντας εἰ ἔστιν δικις καὶ συνη-

1 post τῶν add. τε a Arist.

καὶ om. a Arist.

3 εἶναι (καὶ) conicio

4 τὸ om. a 9 et 10 τὸ ex Arist. scripsi: τὸν libri 9 τῶν prius CEF Arist.

τὸ a τὸν ὄρισμὸν a 13 οὐ a 14 ἔδειξαμεν C πρότερον] c. 4 p. 91a 31 sq.

16 post λαμβάνει add. δὲ a αὐτοῦ om. a 17 αὐτὸς a 19 αἰτίαματα a

20. 21 ἔτερον—ἀντιλυπῆσαι om. a 22 τε superscr. E 25 τὸ quart. a: om. CEF

28 πρότερον a: πρῶτον CEF 28. 29 ἐνίστε δὲ καὶ ἄμα δηλα γίνεται, ἀλλ᾽—εἰ ἔστι lemma a

30 post καὶ add. τὸ a 31 ἔστιν prius om. a ἀγνοοῦντα a 32 μὴ γινώσκοντας CEF: ἀγνοοῦντας a

ρήθημηται τοῖς οὖσι. προείπακε δὲ τὸ δέ τι καὶ τὸ διάτετι τῶν λοιπῶν διὰ τὸ 83^τ εἶναι ἡμῖν γνωριμώτερα ὡς σύνθετα.

20

p. 93 a 21 Τὸ δὲ εἰ ἔστιν ὅτε μὲν κατὰ συμβεβηκός.

Τοῦτο ἔστιν δὲ λέγει· ἐπειδὴ πρῶτον τὸ εἰ ἔστι γνώσκομεν, εἰθ' οὖτος 5 τὸ τί ἔστιν, ὡς ἔχομεν γνώσεως τοῦ εἰ ἔστιν, οὖτας ἔχομεν γνώσεως καὶ τοῦ τί ἔστιν· εἰ μὲν καθητάν γνῶστιν ἔχομεν τοῦ εἰ ἔστι, ἥπον (ἄν) ἔντεῦθεν παδηγημάτεν εἰς τὴν τοῦ τί ἔστι γνῶσιν· εἰ δὲ ἀμυδράν, ἀσυντελῆς ἡμῖν 10 ἡ τοῦ εἰ ἔστι γνῶσις γίνεται πρὸς τὴν τοῦ τί ἔστιν. οὐ γάρ τὰ λαμβάνει νόμενα πάντα εἰς δῆλωσιν τοῦ εἰ ἔστιν ὑμοτίμως παριστῶσι τὴν ὑπαρξίαν 10 τοῦ πράγματος, ἀλλὰ τὸ μὲν καθητάν παριστῶσι τὰ δὲ ἀμυδρῶς, γῆγουν τοῦ εἰ ἔστι γνῶσις; ἢ ἀπὸ τινων συμβεβηκότων γίνεται; ἢ ἀπὸ τῶν οὐσιωδῶν 15 ὑπαρχόντων τῷ πράγματι. καὶ τὰ μὲν τῶν συμβεβηκότων γνωρίζουσι τὸ πράγμα, οὗτοι ἔστιν, ἀμυδρῶς ὡς αὐτοῦ ὄντα καὶ μὴ ἄλλου τινός, καὶ οὐσιωδῆς οὐκ εἰσίν, ὡς τὸ ὅρθιοπεριπατητικόν, τὸ ἡμερον φύεται καὶ τὸ γε- 20 15 λαττικόν. τὰ δὲ τῶν συμβεβηκότων οὐδὲ ὅλως παριστῶσι τὸ πράγμα ὡς 30 μὴ ἐν αὐτῷ μόνῳ θεωρούμενα ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις ποιλοῖς, ὡς τὸ λευκόν, τὸ μέλαν, τὸ βαθύτερον. ὁ γάρ ἀπὸ συμβεβηκότων ἐπιγειρῶν γνῶναι τὸ εἰ ἔστιν ἢ οὐδὲ ὅλως τοῦτο γνῶσκει, καὶ λοιπὸν οὐδὲ τὸ τί ἔστι γνῶσκει, 25 ἢ ἀμυδράν τὴν τοῦ εἰ ἔστιν ἔχει γνῶσιν· καὶ εἰ τοῦτο, καὶ τὴν τοῦ τί ἔστι 30 γνῶσιν ἀμυδράν ἔξει. εἰ δὲ ἀπὸ τῶν οὐσιωδῶν ὑπαρχόντων γνωρί- 20 ζομεν τὸ εἰ ἔστιν, ἐπειδὴ τὰ μὲν αὐτοῦ ἐν πλειστοῖς θεωρεῖται καὶ πορρω- 25 τέρω ἔστιν, ὡς τὸ οὐσία, τὸ ἔμψυχον, τὰ δὲ ἐν ἐλάσσοσι θεωροῦνται καὶ 35 ἐγγυτέρω εἰσίν, ὡς τὸ ζῆν, τὸ λοιπόν, τὰ δὲ ἐν μόνης αὐτοῖς θεω- 30 ροῦνται, ὡς τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, εἰ μὲν ἀπὸ τῶν οὐσιωδῶν 35 ὑπαρχόντων καὶ πόρρω δοτῶν ὡς κοινωνέρων γνωρίζομεν τὸ εἰ ἔστιν, 40 ἀμυδράν καὶ τὴν γνῶσιν ἐκ τούτων ἔξομεν, διθεν οὐδὲ ῥαδίσιαν τὴν τοῦ τί ἔστι γνῶσιν ἔξομεν· εἰ δὲ ἀπὸ τῶν οὐσιωδῶν ὑπαρχόντων τῶν ἐγγυτέρω καὶ αὐτῷ μόνῳ ὑπαρχόντων τὴν τοῦ εἶναι γνῶσιν ἔξομεν, ῥαδίως δὲν διδηγημάτεν καὶ εἰς καθητάν γνῶσιν τοῦ τί ἔστι.

40

30 p. 93 a 21 Οὐ τέ δέ ἔχοντές τι αὐτοῦ τοῦ πράγματος.

"Πήγουν ποτὲ δὲ ἔχομεν γνῶσιν τοῦ πράγματος ἀπό τινος τῶν 45 οὐσιωδῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ. καὶ πρῶτον μὲν τίθησι παραδείγματα, πῶς

5 εἰ CEF: οὗτοι αἱ 6 εἰ alt. a: om. CEF ἀν addidi cf. vs. 28 et p. 347, 7 7 τί om. E

12 post ὑπαρχόντων del. πρᾶγματα 7 τί CEF: ταῦτα αἱ 14 τὸ alt. om. a

15 δὲ συμβεβηκότα αἱ 16 θεωρούμενα μόνῳ αἱ 17 εἰ alt. a: om. CEF

18 γνώσκει alt. E: γνῶσαι CFA 19 γνῶσιν ἔχει E 21. 22 πορρώτερα EF

22 εἰσὶν CFA 23 ἐγγυτέρω EF 26 post τὴν prius del. τούτων F

27 εἰ δὲ CEF: οἵ αἱ 28 καὶ CEF: ἢ, καὶ E: ἢ αἱ 29 post

ἔξομεν add. οὐθεν οὐδὲ αἱ 30 οὐτέ Ca Arist.: ποτὲ E: non liquet F 30 τοῦ αὐτοῦ αἱ

31 δὲ om. a 31 τινος om. a

ἐπιγίνεται ήμιν γνῶσις τοῦ εἰ ἔστιν ἀπὸ τῶν οὐδικαδῆς ὑπαρχόντων αὐτῷ. 83^γ
 εἰ γάρ γνῶσιν ἔξομεν τοῦ εἰ ἔστι βροντὴ ἐκ τοῦ γίνεσθαι ϕόφον νεφῶν,
 καὶ πάλιν εἰ γινώσκομεν εἰ ἔστιν ἐκλειψίς ἀπὸ τοῦ στέρησιν γίνεσθαι
 φωτὸς καὶ τὸν ἀνθρωπὸν γινώσκομεν εἰ ἔστιν ἀπὸ τοῦ εἶναι ζῷον καὶ τὴν
 5 ψυχὴν ἀπὸ τοῦ αὐτῆν εἶναι κινοῦσαν ἑαυτήν, ὥχον ἀπὸ τούτων ἔξομεν
 ὅδηγίαν εἰς τὸ γνῶναι καὶ τί ἔστιν ἐκαστὸν αὐτῶν. τοῦ δὲ γινώσκειν τὸ 50
 εἰ ἔστιν ἀπὸ συμβεβηκότων παραδείγματα ταῦτα. οἱον γνωρίζομεν βροντὴν
 εἶναι ἀπὸ τοῦ γίνεσθαι καὶ εἶναι τίνας ἐμβροντήτους ὑπὸ τοῦ ϕόφου· ἐμ-
 βρόντητοι δέ εἰσιν οἱ τὸν νοῦν ἀπολέσαντες ἐκ τοῦ ϕόφου. καὶ δτὶ ἔστιν
 10 ἐκλειψίς γινώσκομεν, δτὶ ἀϕανῆς ἄϕινων γίνεται ἡ σελήνη πανσέληνος οὐσα
 καὶ μή ὑπὸ νέφους ἐπισκοπούμενη, καὶ ἀνθρωπός ἔστιν ἐκ τοῦ περιπατη-
 τικὸν εἶναι ἡ ὥμιλητικόν, καὶ ψυχὴν εἶναι γνωρίζομεν διὰ τὸ ἔμψυχον
 σῶμα μεταμείψειν ἐκ τόπου εἰς τόπον μή τινος ἔξωθεν κινοῦντος αὐτό. 83^δ
 ἐπεὶ οὖν ἐκ τῶν τοιούτων ἔχομεν τὴν γνῶσιν τοῦ εἰ ἔστιν οὐδὲ ὅλως ήμιν
 15 παριστᾶσαν αὐτό, διὰ τοῦτο οὐδὲ τὴν τοῦ τί ἔστι γνῶσιν ἔξομεν.

p. 93a29 Ὡν δ' ἔχομέν τι τοῦ τί ἔστιν.

Εἰπόμεν δτὶ ὡς ἔχομεν γνῶσεως περὶ τὸ εἰ ἔστιν καὶ τὸ δτὶ ἔστιν, οὗτως
 ἔχομεν καὶ τὴν τοῦ τί ἔστιν ἡ τοῦ διότι γνῶσιν, καὶ δτὶ, εἰ μὲν ἀπὸ συμβεβη-
 κότων γινώσκομεν τὸ εἰ ἔστιν ἡ τὸ δτὶ ἔστιν, ἀμυδράν καὶ τὴν περὶ τούτων
 20 γνῶσιν ἔχομεν, δτὶ ἀγνοοῦντες τὸ {εἰ ἔστιν ἡ τὸ δτὶ ἔστι τὸ} τί ἔστι καὶ τὸ διὰ
 τί ζητοῦμεν, εἰ δὲ ἀπὸ οὐσιωδῶν αἰτίων γινώσκεις ταῦτα, ἀμα τούτοις συν- 10
 αναφένεται καὶ η τοῦ τί ἔστι καὶ η {τοῦ} διὰ τί γνῶσις, καὶ παραδείγματα
 τούτων τίθησι, πρῶτον μέν, δταν τὸ αἴτιον ἡ οὐσιῶδες, εἰδή οὗτω καὶ δτε
 συμβεβηκός. καὶ φησίν, ἐφ' ὧν πραγμάτων αἰτιατῶν λαμβάνομεν τὸ προσ-
 25 εγκές τούτων αἴτιον καὶ οὐσιωδες, δτε καθαράν τὴν τοῦ εἰ ἔστι γνῶσιν
 ἔχομεν ἡ τοῦ δτὶ ἔστιν, ἔχομέν τι καὶ τοῦ τί ἔστιν, ἦγουν ἔχομεν συναν-
 φαινομένην καὶ τὴν γνῶσιν τοῦ τί ἔστι τῇ τοῦ εἰ ἔστι γνῶσει. τὸ μὲν
 οὖν ζητεῖν, ἀρα ἐκλείπει η σελήνη η οὖ, οὐκ ἄλλο τί ἔστιν ἀλλ η εἰ τὸ 15
 B, ἦγουν ο μέσος ὅρος, αἴτιός ἔστι τῆς ἐκλεύσεως τῆς σελήνης, ἦγουν η
 30 ἀντίφραξις. τὸ δὲ ζητεῖν, εἰ τὸ B ἔστιν αἴτιον τῆς ἐκλείψεως, οὐδὲν
 διαφέρει τοῦ ζητεῖν εἰ τὸ B ἔστι λόγος καὶ ὅρισμὸς αὐτοῦ, τοῦ
 μείζονος ὅρου, ἦγουν τῆς ἐκλείψεως. καὶ ἐὰν τοῦτο, ἦγουν η ἀντίφραξις
 ἔστιν ὅρισμὸς τοῦ A, κάκεινό φαμεν εἶναι, ἦγουν ἔγνωμεν διὰ τούτου

4 εἰ ἔστιν εvan. C: om. a 5 εἶναι CEF: οὖσαν a 6 καὶ
 om. a 8 ἐμβροτήτους ἀπὸ a 8.9 ἐμβρότητοι a 9 ἀποτελέσαντες ἀπὸ a
 10 ἀϕανῆς ἄμφω a 11 {δτὶ} ἀνθρωπὸς sive ἀνθρωπὸν εἶναι conicio 12 τὸ alt.
 om. a 15 παριστᾶσα a 16 τί ἔστι CEF: δτὶ a 16 δ' CEF: οὖν a Arist.
 17 τοῦ (post περὶ) C εἰ CEF: τί a 18 τοῦ alt. om. a 19 γινώσκομεν a:
 γινώσκεις CEF τούτου a 20 δτὶ a: δτε CEF εἰ—ἔστι τὸ addidi
 καὶ, quod ante ἀγν. colloc. libri, transposui 22 η alt. om. a τοῦ alt. addidi
 γνῶσις CFA: διάγνωσις E 23 η om. a δτὶ a 24 αἰτιατῶν] ατῶν εvan. C
 25 δτὶ a εἰ om. a 28 η σελήνη ἐκλείπει E εἰ om. a 29 η om. a
 30 τὸ η ἔστιν εvan. C 31 η ἔστι εvan. C 32 τῆς ἐκ εvan. C εἰ a

τοῦ Β ὅτι ἔστιν ἔκλειψις. ὅρᾶς ὅπως ἀμα ἔγνως καὶ τὸ εἰ ἔστι καὶ τὸ 83^a
τί ἔστι, πλὴν εἰ καὶ τὸ εἰ ἔστι καὶ τὸ τί ἔστιν ἐπὶ τῶν οὐσιῶν θεωρεῖται, 20
οἷον εἰ ἔστι νοῦς, καὶ τί ἔστι νοῦς. τὸ δὲ ὅτι καὶ διὰ τί ἐπὶ παθῶν τῶν
ἐν ἑτέροις θεωρουμένων ζητεῖται, ὡς εἰ ἡ ἔκλειψις ὑπάρχει τῇ σελήνῃ.
5 ἀλλὰ ἐπεὶ σκοπός ἔστι τῷ Ἀριστοτέλει πῶς ἔστιν ἀπόδειξις τοῦ τί ἔστιν,
ἡ δ' ἀπόδειξις ἐπὶ παθῶν θεωρεῖται τῶν ἐν ἄλλοις θεωρουμένων καὶ
ὑφεστώτων, οὐ μέντοι ἐπὶ τῶν οὐσιῶν, ἀδιάφορον ἠγείται τὸ εἰ ἔστιν
λαμβάνειν ἐπὶ τοῦ ὅτι ἔστι καὶ τὸ τί ἔστιν ἐπὶ τοῦ διὰ τί ἐπὶ τῶν
αὐτῶν καὶ τὰ τέσσαρα θεωρεῖσθαι. παραδειγματίζονται γάρ ἐπὶ τῆς ἐκ- 25
10 λεύψεως, ἥτις ἐν μὲν τῇ σελήνῃ θεωρουμένη ζητεῖται ἐπ' αὐτῆς τὸ ὅτι
ἔστι καὶ τὸ διὰ τί εἰ δὲ χωρίσας ταύτην τῆς σελήνης, θεωρήσεις ἐπ'
αὐτῆς τὸ εἰ ἔστι καὶ τὸ τί ἔστιν.

p. 93a33 Ἡ ποτέρας τῆς ἀντιφάσεως.

'Αντίφασιν εἰπὼν ἐδήλωσεν ἡ καταφασιν ἡ ἀπόφασιν· μέρη γάρ ταῦτα 30
15 τῆς ἀντιφάσεως. καὶ πᾶσιν εἰ ζητοῦμεν εἰ ἔστι τις αἵτια τῆς ἀντιφάσεως,
τοῦτο ζητοῦμεν, ἀρα ἔστιν αἵτια τοῦ τὸ τρέψαντον ἔχειν τὰς τρεῖς γωνίας
δυσὶν ὀρθαῖς ἵσται ἡ τοῦ μὴ ἔχειν ταύτας οὖτας. πάντως δὲ τῆς καταφά-
σεως ἔσται ἡ αἵτια, οὐ τῆς ἀποφάσεως· τοῦ γάρ μὴ ὅντας αἵτια οὐκ ἔστιν.
αἵτια δέ ἔστι τῆς καταφάσεως τὸ ἔχειν τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶ ταῖς ἐφεξῆς
20 ἵσται. ἐὰν δὲ εὑρωμεν τὴν αἵτιαν, ἀμα ἔγνωμεν καὶ τὸ ὅτι καὶ τὸ
διότι. γίνεται δὲ τούτων ἡ γνῶσις ἀμα, ἐὰν ἡ ἀποδεδομένον, ὅτι τῇ 35
σελήνῃ ὑπάρχει τὸ ἔκλείπειν καὶ τῷ τριγώνῳ αἱ δύο ὀρθαὶ, διὰ μέσων
αἵτιών δύντων οὐ βόνον τοῦ συμπεράσματος ἀλλὰ καὶ τοῦ πράγματος,
ἥγοντα οὖσιωδῶν αἵτιών.

25 p. 93a36 Εἰ δὲ μή.

Εἰ δὲ τὸ μέσον οὐκ ἔστιν αἵτιον οὖσιωδες καὶ διὰ τοῦτο τοῦ μὲν
συμπεράσματός ἔστιν αἵτιον, τοῦ δὲ πράγματος οὐ, τὸ ὅτι μόνον γινώ-
σκομεν, τὸ δὲ διέτι ἀγνοοῦμεν.

p. 93b5 Πότερον ἀντίφρασις ἡ στροφὴ τῆς σελήνης.

45

30 Ταῦτα παραδείγματά εἰσι τῆς ἔκλειψεως. ἡ δ' ἀπόσβεστις τοῦ πυρὸς εο
ἡ βροντή. ἔτι γάρ ἔξερχόμενος τοῦ βεβαιῶσαι (ὅτι), εἰ δέ μέσος ὁρος
αἵτιον ἔστιν οὖσιωδες, ἀμα γινώσκομεν καὶ τὸ ὅτι ἔστι καὶ τὸ διότι, οἰς

1. 2 τὸ διατί a	2 εἰ alt. a: om. CEF	3 πασῶν a	4 ἑτέρῳ a
εἰ om. a	ἡ om. E	6 πασῶν a	7. 8 λαμβάνειν τὸ εἰ ἔστιν a
ἡτις (ἢν) — σελήνη (ἢ?)? cf. p. 343, 32		θεωρουμένης a	10 an αὐτῆς a: αὐτῇ CEF
11 τὸ om. E	14 ante ἀντίφρασιν add. Ητέρον — τὸ διότι ἴσμεν a		18 ante
ἔσται add. καὶ a	οὐ om. a	19 δυσὶ ταῖς evan. F	21 (οἷον) ὅτι εονιο
22 αἱ om. a	28 διότι CEFb: ὅτι a	29 στροφὴ evan. C	31 ἔξερχόμενος E
ὅτι addidi	32 καὶ prius om. a		

συναναψαίνεται καὶ ἡ τοῦ τί ἐστι γνῶσις, ἔλαβε τὰ τὰ παραδείγματα. 83v
 εἰ δὲ καὶ πλείω αἵτια ἔλαβε τῆς ἐκλείψεως, μὴ θαυμάσῃς· οὐπω γάρ φα-
 νεροῦ ὅντος ὅπως ἡ ἐκλειψίς γίνεται, λαμβάνει πολλὰ τὰ αἴτια, ἵν’ ἐκ τῶν
 πολλῶν τὸ κρείττον ἐκλέγηται. εἰώθασι γάρ οἱ ζητοῦντες περὶ τίνος αἱ-
 5 τιατοῦ λαμβάνειν ὅσα εἰκός ἐστιν ὑποπτεῦσαι εἰναι αἴτια τούτου, εἶτα ἐκ- 84r
 λέγεσθαι τὸ κρείττον αὐτῶν. ἔλεγόν τινες τὴν ἐκλειψίν κατὰ στροφὴν γίνεσθαι
 τῆς σελήνης· τὸ γάρ μέρος αὐτῆς τὸ πρὸς ἡμᾶς ἔλεγον εἰναι πεφωτισμένον
 ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου ὑπὸ τῇ ὄντος, τὸ δὲ μέρος αὐτῆς τὸ πρὸς
 οὐρανὸν εἰναι ἀφωτιστον, ὅπερ στρεψόμενον πρὸς ἡμᾶς ποιεῖ τὴν ἐκλειψίν.
 10 πρότερον δὲ ἐκτίθεται τὸν ὄρισμὸν τῆς βροντῆς καὶ τῆς ἐκλεύσεως. εἶτα δ
 ποιεῖται τὴν ἀπόδειξιν, διτι ἡ σελήνη ἐκλείπει ἢ διτι ἐν νέφει ἐστίν ἡ
 βροντή, ἥγουν ὁ φύφος. ἵν’ ἔχων τοὺς ὄρισμούς ἐκατέρους ῥᾷδον νοήσῃς,
 πῶς τὸ τί ἐστι Ζηρόπαται καὶ εὑρίσκεται διὰ τῆς ἀπόδειξεως.

Τοῦτο δέ, ἥγουν ὁ μέσος ὅρος, ἐστὶν ὁ λόγος καὶ ὄρισμὸς τοῦ
 15 ἑτέρου ἀκρού τοῦ μείζονος, τοῦ A.

p. 93b 12 "Ἄν δὲ πάλιν τούτου ἄλλο μέσον ἦ.

Τοῦτο λέγει διτι, εἰ πολλάκις ὁ μέσος ὅρος ἐν τῇ ἀπόδειξει οὐδὲ ληφθῇ 10
 ὄρισμός, πῶς εὑρεθήσεται ὁ ὄρισμὸς τοῦ μείζονος· οἷον εἰ τις ἀποδεικνύων
 διτι ὁ ἄνθρωπος οὐσίᾳ διὰ μέσου τοῦ ζώου ὄρισμὸν οὐκ ἔλαβε. καὶ παρα-
 20 δίδωσι κανόνα, πῶς ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀπόδειξει εὑρήσεις τοὺς ὄρισμούς, καὶ
 φησίν· ἐπειδὴ καὶ αἱ δύο προτάσεις ἔμμεσοί εἰσι, πρὸς ἀπόδειξιν μὲν τῆς
 ἐλάττονος λάβε τὸ ‘οὐσία ἔμμυχος αἰσθητική’, ὅ ἐστιν ὄρισμὸς τοῦ ζώου.
 ἐν δὲ τῇ ἀπόδειξει τῆς μείζονος λάβε μέσον ὅρον τὸ ἀνὰ μέρος δεκτικὸν
 εἰναι τῶν ἐναντίων, διὸν ἐστι τῆς οὐσίας.

15

25 p. 93b 15 'Ως μὲν τοίνυν λαμβάνεται τὸ τί ἐστι.

"Ἔγουν πῶς τὸ τί ἐστι καὶ ὁ ὄρισμὸς δι’ ἀπόδειξεως γινώσκεται, εἴρη- 20
 ται· δεικνύων γάρ, διτι ἡ ἐκλειψίς ὑπάρχει τῇ σελήνῃ, ἐν τῇ ἀπόδειξει
 ταύτῃ ὁ μέσος εὑρίσκεται ὄρισμὸς τῆς ἐκλεύσεως. συλλογισμὸς δὲ καὶ
 ἀπόδειξις οὐδὲ λέγεται τοῦ τί ἐστιν, ἥγουν συμπέρασμα δὲ ἀπόδειξεως
 30 ὁ ὄρισμὸς οὐ γίνεται. ὕστε καὶ ἐστὶν ἀπόδειξις τοῦ ὄρισμοῦ καὶ οὐκ ἐστὶν·
 ἀπόδειξις μὲν ἐστιν αὐτοῦ ὡς εὑρισκομένου δι’ ἀπόδειξεως· ὁ γάρ μέσος

1 τὰ om. a 4. 5 αἵτιατον scripsi: αἵτιον libri 5 ἦν a αἴτια CEF: ἀντὶ a
 5. 6 εἶτα ἐκλέγεται scripsi: εἶτε ἐκλέγεται libri 6 fort. ἔλεγον (οὖν) γίνεσθαι
 om. a 8 ἡλίου evan. F ante γῆν add. τὴν a 9 post ὅπερ add. καὶ a
 11. 12 διτι νέφος ἐστὶν ἡ βροντή, ἡ δὲ a 12 ἐκτερον a: fort. ἐκατέρας νοήσεις Ea
 13 τὸ πῶς E θηράσται a 14 post καὶ add. ὁ a 15 a] πρώτου a 16 εἴη
 a (A B D d u M) 18 ὁ om. a 20 εὑρίσκει, utvidetur, C 23 δεκτικὸν a
 δεκτικὴν CEF 27 δεικνύων] cf. ad. p. 369, 10 διτι ἡ ἐκλειψίς evan. C
 28 ταύτῃ scripsi: ταύτης libri 28. 29 συλλογισμὸς—τί ἐστιν CEF: ὕστε συλλογισμὸς
 μὲν τοῦ τί ἐστιν οὐ γίνεται. οὐδὲ ἀπόδειξις a 29 οὐ γίνεται bis, semel del. F δὲ
 om. Ca 30 ὁ om. a καὶ pirus om. a

ὅρος ὥρισμὸς τοῦ μείζονός ἐστιν· ἀπόδειξις δὲ οὐκ ἔστιν αὔτοῦ, διότι συμ- 84r
πέρασμα οὐ γίνεται δι' ἀπόδειξεως.

25

p. 93b21 Ἔστι δὲ τῶν μὲν ἔτερόν τι αἴτιον.

Ἐπί τινων πραγμάτων αἰτιατῶν τὸ αἴτιον ἔτερόν ἐστι τοῦ αἰτιατοῦ.
5 εἰσὶ γάρ τινα αἴτια, ἢ ὄντερον ἐπονται ἡγουμένων προτέρων αἰτίων τινῶν προτεχθῆς ὑπαρχόντων τῷ αἰτιατῷ. οἷον τὸ ἀρχότατον γίνεσθαι τὴν σε- 30 λήγην αἰτίην ἐστι τῆς ἐκλείψεως τῆς σελήνης. ἀλλ' ὄντερον ἐπακολουθοῦσσον προηγεῖται γάρ τούτου ἡ ἀντίφραξις· πρῶτον γάρ ἡ σελήνη ἀντιφράστεται ὑπὸ τῆς γῆς καὶ ἐκλείπει, εἰτί^ν οὖτας ἐπακολουθεῖ τὸ ἀρχότατον εἶναι 10 ταύτην. ὁταντος δὲ καὶ ἐπὶ τῆς βροντῆς ὄντερον ἐπακολουθεῖ ὁ ψόφος πρότερον ἀποβρέσεως πυρὸς γενομένης ἐν νέφει. ἡ γοῦν ἀντίφραξις, ητίς ἐστιν αἴτια, ἔτέρα ἐστὶ παρὰ τὸ αἰτιατόν, τὴν ἐκλείψιν τῆς σελήνης, καὶ ἡ ἀπόσβεσις τοῦ πυρὸς ἔτέρα ἐστὶ παρὰ τὴν βροντήν, καὶ ἡ ζέσις τοῦ περικαρδίου αἴματος ἔτέρα τοῦ θυμοῦ. τινὰ δὲ αἴτια οὐκ εἰσὶν ἔτερα τοῦ 15 αἰτιατοῦ ἀλλὰ ταῦτα, ὡς τὸ ζῆτον λογικὸν θυητὸν καὶ ὁ ἀνθρώπος. ὄντε ἔτερων μὲν αἰτιατῶν ἐστι τὸ αἰτιατόν ἔτερον παρ' αὐτά, ἐπὶ τινῶν δὲ αἰτιατῶν τὸ αἴτιον οὐκ ἔστιν ἔτερον ἀλλὰ ταῦτὸν ἐκείνοις. ταῦτα δὲ λέγει, ἵνα δεῖξῃ ὡς οὐ πᾶς ὥρισμός, γῆραν οὐ πᾶν αἴτιον, δι' ἀπόδειξεως εὑρίσκεται οὐδὲ πᾶς ὥρισμὸς γίνεται συμπέρασμα. ἀλλ' οὗτοι μὲν τῶν ὥρισμάν 20 ἀμέσως ὑπάρχουσι τοῖς ὥριστοῖς καὶ αἰτιατοῖς, ὡς ἡ ἀντίφραξις τῆς γῆς ἀμέσως ὑπάρχει τῇ ἐκλείψι καὶ ἡ ἀπόσβεσις τοῦ πυρὸς τῇ βροντῇ καὶ ἡ⁴⁰ ὅρεξις ἀντιλυπήσεως τῷ θυμῷ, οὖτοι ἀρχαὶ εἰσιν, αἴτινες ἀναπόδεικτοι, καὶ ὑποτιθέμεθα καὶ ὡς ὑμολογουμένας λαμβάνομεν ταύτας, καὶ (οὐ) ζητοῦμεν ἐπ' αὐτῶν τὸ εἰ ἔστιν ἡ τί ἔστιν. οἱ τοιοῦτοι ὥρισμοι ἀναπόδεικτοί εἰσι· 25 συμπεράσματα γάρ οὐ γίνονται ἀπόδειξεως. γιγάντουν δὲ κατὰ ἄλλον τρόπον, γῆραν η̄ δι' ἐπαγωγῆς η̄ δι' ἀπόδειξεως· ἐν γάρ ταῖς ἀπόδειξεσιν εὑρίσκεται ὁ μέσος ὥρος ὥρισμὸς τοῦ μείζονος.

p. 93b24 Ὁ περ ἡ ἀριθμητικὴ ποιεῖ.

45

Ἐπεὶ γάρ ἀρχὴν ἔχει τὴν μοναδὰ, ὡς ὑμολογούμενον ταύτην λαμβάνει 30 καὶ ὅτι ἔστι καὶ τί ἔστιν. ἔστι δὲ μονὰς καὶ^ν ἡ ἔχαστον τῶν οὐτιών ἐν λέγεται. ἐπὶ δὲ τῶν ὥριστῶν καὶ αἰτιατῶν τῶν ἐχόντων τὸ μέσον, γῆραν οὐ τὸ αἴτιον, ἔτερον τῆς οὐσίας καὶ ἐμμέσως θεωρούμενον ἐν τῷ ὑποκειμένῳ

3 post μὲν add. τὸ a αἴτιον ἔτερόν τι E 4 ἔτερον αἴτιόν a αἴτιον a
5 post ἡ ras. F 6 γίνεσθαι evan. F 7 τῆς ἐκλείψεως, qnqd post 6 αἰτιατῷ
habet a, huc transposui: om. CEF 8 γάρ prius evan. F 11 γενομένης a: γινο-
μένης CF: non liquet E γῆραν a 12 ἔστι om. a περὶ a
14. 15 δὲ ἔτερα, οὐκ εἰσὶ τοῦ αἰτιατοῦ αἴτια a 15 δὲ om. a 16 ἔτέρου (ante
παρ') a 18 post πᾶς add. ἡ E 23 ὑποτιθέμεθα] τι superser. E οὐ
addidi 25 ἀπόδειξεως, γιγάντουντες a 26 η̄ prius om. a 28 οὐ om. a
30 ante ὅτι add. τὸ E 31 post καὶ add. τῶν E 32 ἀμέσως a

ἔστι δηλῶσαι καὶ δεῖξαι τὸ τί ἔστι δι' ἀποδείξως, μὴ ἀποδεικνύντας δὲ 84^τ τὸ τί ἔστι, οἵγουν μὴ ὡς συμπέρασμα τὸν ὄρισμὸν ποιοῦντας. οἷον ἡ στερήσεις τοῦ φωτὸς αἰτία μὲν ἔστι τῆς ἐκλείψεως, ἀλλ' ἔμμεσος· καὶ διὰ τοῦτο λόγῳ μέσον ὅρον τῆς σελήνης καὶ τῆς στερήσεως τοῦ φωτὸς τὴν ἡ ἀντίφραξιν τῆς γῆς, καὶ λοιπὸν εὑρίσκεται ἡ ἀντίφραξις ὄρισμὸς εἶναι τῆς στερήσεως τοῦ φωτός. οἴγουν τῆς ἐκλείψεως.

p. 93 b 29 'Ορισμὸς δ' ἐπειδὴ λέγεται εἰναι λόγος. |

'Ορίζεται τὸν ὄρισμὸν ἐνταῦθα, καὶ φησὶν ὡς ὄρισμός ἔστι λόγος 84^τ τοῦ τί ἔστιν. ἐν τούτῳ πάντα τὰ εἰδη τοῦ ὄρισμοῦ ἐμπεριείληγται καὶ 10 αὐτὸς ἡ ὀνοματώδης ὄρισμός· καὶ οὗτος γάρ ἔστι λόγος τοῦ τί ἔστιν. ἀλλ' θρα καὶ τὴν διαφοράν· τὰ μὲν ἄλλα εἰδη τοῦ ὄρισμοῦ λόγοι εἰσὶ τοῦ τί ἔστιν, οἴγουν δηλωτικοὶ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος· ὃ δὲ ὀνοματώδης ὄρι- 15 σμὸς λόγος ἔστι τοῦ τί (σημαίνει τί) ἔστιν, οἴγουν ἐφερμηνευτικὸς τοῦ ὀνόματος. μετὰ δὲ τὸ ὄρισματοι τὸν ὄρισμὸν λέγει καὶ τὰ σημανόμενα 20 τοῦ ὄρισμοῦ, καὶ φησὶν· ἄλλοι μὲν ὄρισμὸς λέγεται ὀνοματώδης, ἢς καὶ ἡ ἔστι λόγος τοῦ τί σημαίνει τὸ ὄνομα, ἢ εἰ βούλει, εἰπὲ τοῦτον λόγον ὀνοματώδη· ταῦτα γάρ εἰσιν. οἷον παριστᾶ τί σημαίνει τὸ ὄνομα τοῦ τριγώνου καθὼδι τρίγωνον· ὃ γάρ εἰπὼν 'τριγώνόν ἔστι σχῆμα ὑπὸ τριῶν γωνιῶν συνιστάμενον' λόγον εἰπεν ὀνοματώδη.

20 p. 93 b 32 'Οπερ ἔχοντες δὲ τι ἔστι.

'Ηγουν δι' οὖς ὀνοματώδους ὄρισμοῦ μαθόντες ὡς ἔστι τρίγωνον, ζη- 25 τοῦμεν καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν τὸ τρίγωνον ἔχει τὰς τρεῖς γωνίας. χαλεπὸν δέ ἔστιν, ἢ μὴ γινώσκομεν ὅτι εἰσὶ, λαβεῖν καὶ μαθεῖν οὕτως, οἴγουν ἀπὸ τοῦ ὀνοματώδους. ἡ δὲ αἰτία δῆλη καὶ προειρημένη· εἰπε γάρ, ὡς δέ ταν τις γινώσκῃ ἀπὸ συμβεβηκότων τι ὅτι ἔστιν, οὐδὲ γινώσκει αὐτό· ὁ δὲ ὀνοματώδης ὄρισμὸς συμβεβηκότος ἔστιν ὄρισμός· καὶ διὰ τοῦτο οὔτε εἰ 15 ἔστι τρίγωνον γινώσκομεν οὔτε εἰ μὴ ἔστιν ἀπὸ τούτου.

p. 93 b 35 'Αλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός.

Τουτέστιν οὐκ ἔχομεν γνῶσιν τῆς φύσεως τοῦ τριγώνου ὡς τριγώνου, 30 οἴγουν ἀπὸ τῶν οὐσιωδῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ, ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός τοῦτο γινώσκομεν, οἴγουν ἀπὸ συμβεβηκότος, δηλούντοι τοῦ ὀνόματος· τὰ γάρ ὀνόματα θύσει, τουτέστιν ἐξ ἐπινοίας ἀνθρώπων ἐτέθησαν, οὐ παρὰ

1—3 δι᾽ — μὲν ἔστι οὐ. a 2 οἴγουν EF: οἷον C 3 post ἐκλείψεως add. ὡς ἐπὶ a 6 στερήσεως — τῆς οὐ. a 7 ἐπὶ a (D) 10 ὁ οὐ. Ea
10—12 ἀλλ᾽ — ἔστιν οὐ. a 12 δηλωτικὸς a 13 σημαίνει τί ex Arist. addidi
15 ἀλλ᾽ δὲ μὲν a 16 εἰ CEF: εἰπερ a 18 ἔστι οὐ. a 20 τί ἔστι a
21 δὲ ὀνοματώδη ὄρισμὸν a 24 εἰπε] c. 8 p. 93^a 24 sq. 25 συμβεβηκότων]
κότων εναν. C 26 δὲ οὐ. a 29 ὡς τρίγωνον a

τῆς φύσεως ὀδηγιούργηται, καὶ διὰ τοῦτο παρὰ μὲν τῶν Πλάγιων ἡ 84^η ἄνθρωπος λέγεται, παρὰ δὲ τῶν Λατίνων ἄλλας καὶ παρὰ τῶν Ηερσῶν 20 ἄλλας· τὰ δὲ θέσει συμβεβηκότα.

p. 93 b 35 Λόγος δὲ εἰς λέγεται διχῶς.

5 "Ηγουν κατὰ δύο τρόπους λέγεται εἰς ὁ λόγος· ἢ γάρ τῷ συνδέ-
σμῳ εἰς λέγεται, καὶ πολλοὶ ὡστε καὶ πολλὰ πράγματα σημαίνωσιν, οἷον
‘Σωκράτης περιπατεῖ καὶ Ηλάτων διαλέγεται καὶ Ἀριστοτέλης φησί’· κατὰ 25
τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τὴν Ἰλιάδα, ηγουν τὴν συγγραφὴν πᾶσαν τοῦ
Ουμήρου, εἴποι τις λόγον ἐνα τῷ συνδέσμῳ· ἐξέχονται γάρ τῆς ἐννοίας
10 ἄλληλων καὶ εἰς λόγος τῷ συνδέσμῳ δοκοῦσι· διὰ γάρ τοῦ εἰπεῖν ‘Ιλιάς’
τὸ δόλον βιβλίον ἐδήλωσεν ὡς διαλαμβάνον περὶ τῶν ἐν Ἰλίῳ γενομένων.

p. 93 b 36 'Ο δὲ τῷ ἐν καθ' ἐνδὲ δηλοῦν.

"Ηγουν λέγεται εἰς λόγος καὶ ὁ εἰδικὸς ὄρισμὸς ὁ ἐν καθ' ἐνδὲ
δηλῶν μὴ κατὰ συμβεβηκότα, ὡς τὸ 'Θυμός ἐστιν ὅρεξις ἀντιλυπήσεως'·
15 οὐτος γάρ καὶ τὸν κατηγορούμενον ἔνα ἔχει (εἰ γάρ καὶ δύο εἰσὶ τὰ δηλού-
ματα, τὸ 'ὅρεξις ἀντιλυπήσεως', ἐξ ἓν ἡ κατηγορούμενος, ἀλλ' ἔν εἰσιν ὡς
συμπληρωτικά ἐνδὲ πράγματος) καὶ καθ' ἐνδὲ κατηγορεῖται, ηγουν τοῦ
θυμοῦ, καὶ οὐδὲ κατὰ συμβεβηκότα κατηγορεῖται ἀλλὰ καθ' αὐτό. εἰς 25
γοῦν ἐστιν ὁ τοιοῦτος λόγος καθ' αὐτὸν ὡς καὶ τὸν κατηγορούμενον ἔχον
20 ἔνα καὶ τὸν ὑποκείμενον. ἢ δὲ πρότασις ἡ λέγουσα 'Σωκράτης φιλόσοφος
ἐστιν' εἰς μὲν λόγος λέγεται καὶ αὕτη, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκότα, διάτι τὰ ἐξ ἓν
σύγκειται ὁ κατηγορούμενος ἐπερά εἰσιν ὡς σημαντικά ἄλλων καὶ ἄλλων·
τὸ μὲν γάρ 'ἐστιν' ὑπαρξεῖν δηλοῦ, τὸ δὲ 'φιλόσοφος' συμβεβηκότα, κατὰ
25 συμβεβηκότα δὲ λέγεται εἰς, καθὸ συνέβη ἐν τῷ Σωκράτει τὸ φιλόσοφον
θεωρεῖσθαι.

Εἰς μὲν δὴ ὄρισμός ἐστι τοῦ δροῦ κυρίως τὸ λόγιος ἐν καθ'¹⁰
ἐνδὲ κατηγορῶν μὴ κατὰ συμβεβηκότα. ἀλλοιος δὲ ὄρισμὸς τοῦ δροῦ
ἐστι λόγος ὁ δηλῶν διὰ τί ἐστιν, ηγουν ὁ ἔχων τὴν αἰτίαν τοῦ πράγ-
ματος δῆμα καὶ τὸ αἰτιατόν. οἵτις ἐστιν ὁ σύνθετος ὄρισμός, δις καὶ κυρίως
30 δροισμός ἐστι καὶ τέλειος ὡς καὶ ἀντιστρέψων πρὸς τὸ ὄριστὸν καὶ ταυτὸς
ῶν ἐκείνῳ. οἵτινος ἐστι τὸ 'Θυμός ἐστι ζέσις τοῦ περὶ καρδίαν αἴματος δι'
ὅρεξιν ἀντιλυπήσεως'. ἐν τούτῳ γάρ ἐνεστι καὶ τὸ αἰτιατόν, ηγουν ἡ

1 δεδημιούργηται conicio, at cf. p. 378, 15

οἱ οἱ. α

4 λέγεται CEF: ἐστι a

Arist. 5 ἡ CEF: καὶ a

6 ὡς αἱ εἰσὶ CEF

7 φησί evan. F

9 εἶπῃ F

10 εἴπειν om. a

11 διαλαμβάνων a

γνομένων a

14 οὐ a

17 συμπληρωτικὸν E

22 post σύγκειται add. ὁ ὑποκείμενος καὶ a

ἐπισημαντικά, om. ωἱ a

29 οἵτις a; οἵτινος CEF

post σύνθετος add. λόγος C

30 δις a

πρὸς τῷ

ὄριστῷ E

post ὄριστὸν add. ωἱ a

31 ἐκείνου a

θυμός κτλ.

cf. p. 364, 22

περικαρδίου a

32 καὶ superscr. E

ζέσις τοῦ περὶ καρδίαν αἴματος, καὶ τὸ αἴτιον τῆς ζέσεως, οἷον τὸ ὅρεξις 84^v
ἀντιλυπήσεως'. 45

"Ωστε ὁ μὲν πρότερος ὁ εἰδικὸς σημαίνει μὲν φύσιν πράγματος,
διείκυνσι δ' οὐ, ηγουν ἀπόδειξις δ' οὐκ ἔστιν, ηγουν οὐχ ὡμοίωται τῇ
ἢ ἀποδεῖξει· ἐν γὰρ τῇ ἀποδεῖξει καὶ τὸ αἴτιον καὶ τὸ αἰτιατὸν λαμβάνεται·
οὐ δὲ ἥρητες ὄρισμὸς τὸ αἴτιον μόνον ἔχει. οὐ δὲ ὑπερορισμὸς λέγων
λόγιος δηλῶν διὰ τί ἔστιν ἔστιν οἷον ἀπόδειξις τοῦ τί ἔστιν, ηγουν
ἔσικας τῇ ἀποδεῖξει καὶ οἶν τὸν ὄρισμὸν ἀποδεικνύων. διαφέρει δὲ τῇς δο
ἀποδεῖξεως κατὰ τὴν θέσιν. ἐν μὲν γὰρ τῇ ἀποδεῖξει πρόκειται τὸ
10 αἴτιον, εἰθ' οὗτος ἐπάγεται ὡς συμπέρασμα τὸ αἰτιατόν· οἷον ὁ θυμούμενος
δέρεται ἀντιλυπήσεως, οὐ δρεγόμενος ἀντιλυπήσεως ζέσι τὸ περὶ καρδίαν
αἷμα, οὐ θυμούμενος ἄρα ζέσι τὸ περὶ καρδίαν αἷμα· καὶ πάλιν ἐν νέφει πύρ
ἀποσβέννυται, ἀποσβεννυμένου τοῦ πυρὸς ψόφος γίνεται, ἐν τῷ νέφει ἄρα
ψόφος γίνεται, ηγουν βροντή. ἐν δὲ τῷ ὄρισμῷ τῷ συνθέτῳ ἀνάπολιν 85^r
15 κεῖνται, τὸ μὲν αἰτιατὸν πρῶτον, τὸ δὲ αἴτιον ὑπερορισμὸν· οἷον τὸ "θυμός
ἐται ζέσι τοῦ περὶ καρδίαν αἷματος δι' ὅρεξιν ἀντιλυπήσεως καὶ βροντή
ἐστι ψόφος ἀποσβεννυμένου πυρὸς ἐν νέφει". ὥστε οὐ αὐτὸς
τρόπος κατὰ ἄλλον μὲν τρόπον λέγεται ὄρισμός, ηγουν εἰ ἔχει τὸ
αἰτιατὸν πρῶτον τὸ δὲ αἴτιον ὑπερορισμόν, ὧδι δέ, ηγουν κατὰ ἄλλον δὲ
20 τρόπον, λέγεται ἀπόδειξις συνεχῆς, εἴπερ τὸ μὲν αἴτιον κεῖται πρῶτον ἐ^o
τὸ δὲ αἰτιατὸν ὑπερορισμὸν. εἰπε δὲ τὸ συνεχῆς, διότι ή ἀπόδειξις τὸ παντὶ^o
διείκυνσι, τοῦτο δὲ ἐν μόνῳ τῷ πρώτῳ σχήματι δείκνυται. ἐν δὲ τῷ
πρώτῳ σχήματι συνεγῶς καὶ κατ' εὐθεῖαν κεῖνται οἱ δροι καὶ οὐχ ὡς ἐν
τῷ δευτέρῳ σχήματι ἢ ἐν τῷ τρίτῳ ὁ μέσος εἶναι κεῖται τῶν ἄκρων.

25 p. 94 a 3 Διαφέρει γὰρ εἰπεῖν διὰ τί βροντὴ καὶ τί ἔστι βροντή.

Διὰ μὲν τοῦ διὰ τί ἐδήλωσε τὴν ἀπόδειξιν. διὰ δὲ τοῦ τί ἔστι τὸν
ὄρισμόν, λέγων διαφέρειν ταύτην τοῦ ὄρισμοῦ διὰ τὴν θέσιν τοῦ αἰτίου
καὶ αἰτιατοῦ.

"Ετι ἔστι καὶ ὄρισμὸς τῆς βροντῆς ὀλικὸς ὁ λέγων ψόφος ἐν
30 νέφεσι· τοῦτο δὲ γίνεται συμπέρασμα ἀποδεῖξεως, καὶ ἔστιν ὁ τοιωῦτος
ὄρισμὸς ἀποδεικτὸς διὰ μέσου τοῦ εἰδικοῦ ὄρισμοῦ. οὐ δὲ ὄρισμὸς οὐ εἰ-¹⁵
δικός, δις καὶ ἀμέσως ὑπάρχει τῷ ὄριστῷ, θέσις ἔστι δηλωτικὴ τοῦ τί
ἐστὶ τὸ πρᾶγμα, ηγουν τῆς οὐσίας τοῦ πράγματος, ἀναπόδεικτος. ή γὰρ
ἀμετος πράτας διαιρεῖται εἰς τὰ ἀξιώματα καὶ εἰς τὴν θέσιν· ή δὲ θέσις,
35 ὡς ψθάσαντες εἴπομεν, διαιρεῖται εἰς τὴν ὑπόθεσιν καὶ θέσιν.

3 ὥστε ex Arist. scripti: ὡς τὸ a: om. CEF μὲν τὴν φύσιν τοῦ πράγματος a
6 post λέγων add. θυμός ἔστι ζέσις τοῦ περικαρδίου αἵματος δι' ὅρεξιν ἀντιλυπήσεως a
10 τὸ συμπέρασμα ὡς E 11 ἀντιλυπήσαι. τῷ δρεγομένῳ ἀντιλυπήσαι περι-
καρδίου a 12 τῷ θυμούμενῳ a περικαρδίου a 14 τῶν συνθέτων a
15 τὸ tert. om. E 17 ἀποσβεννυμένος C 19 δὲ om. a 20 μὲν om. a
21 πᾶν a 23 συνεχεῖς a: non liquet C 29 καὶ post βροντῆς colloc. E:
om. a 31 ἀποδεικτὸς scripti: ἀποδεικτικὸς libri 35 εἴπομεν] p. 35,1 sq.

p. 94^a 11 Ἐστιν ἄρα ὁρισμός.85^r

Νῦν ἀπαριθμεῖται τὰ σημαντικόντα τοῦ ὁρισμοῦ. καὶ φησὶν εἰς μέν
ἐστιν ὁρισμὸς λόγος δηλωτικὸς τοῦ τί ἐστι τὸ πρᾶγμα ἀναπόδεικτος.
οἵς ἔτιν ὁ εἰδικός. εἰς δέ ἐστιν, οἵτους ἔτερος, συλλογισμὸς τοῦ τί
5 ἐστι, διαφέρων τῆς ἀποδείξεως τῇ πιάσει, οἵτους τῇ θέσει, οἵς
ἐτιν ὁ σύνθετος. τρίτος δέ ἐστιν ὁρισμὸς ὁ ὑλικός, ὃς καὶ ἀποδεῖ-²⁵
κνοται καὶ συμπέρασμα τῆς ἀποδείξεως γίνεται τοῦ τί ἐστιν, οἵτους
ὅστις ἐστὶ καὶ ἀποδεικτός· ἀποδείκνυται γὰρ διὰ μέσου τοῦ εἰδικοῦ.

p. 94^a 14 Φανερὸν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων.

10 Νῦν ἀνακεφαλαίωσιν ποιεῖται ὡν εἰρηκε. φανερὸν οὖν ἐστι πῶς
ἐστιν ἀπόδειξις τοῦ ὁρισμοῦ καὶ πῶς οὐκ ἐστιν, οἵτους ἀποδεικτὸς
μέν ἐτιν ὁ εἰδικὸς ὁρισμὸς ὡς διὸ τῆς ἀποδείξεως ἐμφανόμενος· μέσος
γάρ κεῖται ὁρισμὸς ὡν τοῦ μεζονος δρου· ἀπόδειξις δὲ οὐκ ἐστιν αὐτοῦ,
καὶ διὸ συμπέρασμα οὐ γίνεται. καὶ πῶς τὸ τί ἐστι δείκνυται, οἵτους
15 ὁ [μὲν] ὁρισμὸς δείκνυται μὲν φύσιν πράγματος, καὶ πῶς οὐ δείκνυται,³⁵
οἵτους οὐ δείκνυσι δὲ πάθος ὑπάρχον τινὶ ὑποκειμένῳ. καὶ τίνων
ἐστὶν ὁρισμός. τῶν ἀπλῶν, νοῦ καὶ ψυχῆς, τίνων δὲ οὐ, τῶν συνθέτων.
ἔτι δὲ πῶς ὁ σύνθετος ὁρισμὸς ἔχει πρὸς τὴν ἀπόδειξιν. οἵτους κατὰ
τί διαφέρει αὐτοῦ. καὶ πῶς τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνὸς ἐνδέχεται εἶναι
20 ὁρισμόν, καὶ πῶς οὐκ ἐνδέχεται εἶναι ὁρισμὸν ἀλλ’ ἀπόδειξιν. οἷον
τῆς ἐκλείψεως ἐστι καὶ ὁρισμὸς καὶ ἀπόδειξις ἄλλως καὶ ἄλλως· εἰ μὲν
γάρ χωρίσεις τὴν ἐκλείψιν τῆς σελήνης τῇ ἐπινοίᾳ, δηλώσεις ταύτην δι’
25 ὁρισμοῦ· εἰ δὲ ἐν τῇ σελήνῃ θεωρεῖς ταύτην, δι’ ἀποδείξεως δηλώσεις
ὅτι ἐστιν ἐν αὐτῇ.

40

25 p. 94^a 20 Ἐπεὶ δὲ ἐπίστασθαι οἰόμεθα.

Αἴτιά εἰσι τέσσαρα, εἰδικόν, ὑλικόν, ποιητικὸν καὶ τελικόν. τότε γοῦν
λεγόμεθα ἐπίστασθαι τὸ πρᾶγμα, οἷαν γινόντας τὴν αἰτίαν δι’⁴⁵
ἢ τὴν εἴτε τὴν ὑλικὴν αὐτοῦ αἰτίαν εἴτε τὴν εἰδικὴν εἴτε τινὰ τῶν
ἄλλων. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν εἰδικὸν αἰτιον⁵ εἴπε τὸ τί τὴν εἶναι· τὸ γάρ
30 τί τὴν εἶναι ὁρισμὸς ἐστιν οὐσιώδης· ὁ δὲ ὁρισμὸς ὁ οὐσιώδης εἰδικὸν
αἰτιόν ἐστιν ὡς τὸ εἶδος καὶ τὴν οὐσίαν παριστῶν τοῦ πράγματος· τὸ τί
τὴν ἄρα εἶναι εἰδικὸν αἰτιόν ἐστιν. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν ὑλικόν εἴπε τὸ

3 τούτουτοι α post prægma del. οἵτους τῆς οὐσίας τοῦ πράγματος C 4. 5 τού-
τουτοι α 5 οἶν pr. E 7 τούτουτοι, om. οἵτους α 8 et 11 ἀποδεικτός scripsi: ἀπο-
δεικτικός libri 8 γάρ om. a 12 ὡς CEF: οἵτους a 14 καὶ πῶς CEF:
εἰπὼν a 15 μὲν prius delevi μὲν alt. om. a 17 οὐ CEF: οὐκ ἐστι a 18 πῶς
evan. F 20 ὁρισμὸν prius a: ὁρισμὸς CEF 21 ἐστιν, om. καὶ a an (ἢ;) ἄλλως καὶ?
ἄλλως καὶ? καὶ ἄλλως om. a 22 χωρίσεις a 24 οὐτι—αὐτῇ minoribus litteris
script. F 26 ποιητικόν, ὑλικόν a 30 δὲ alt. om. EFa οὐσιώδης alt. post δὲ
colloc. a 31 ἐστιν om. E

τίνων ὅντων ἀνάγκη τοῦτο εἶναι, ηγουν τὸ εἰδος· τὸ γὰρ τίνων 85τ
ὅντων παριστῆ τὴν ὅλην. ἐν χρείᾳ γοῦν γινόμεθα τῆς ὅλης διὰ τὴν ὑπό-⁶⁰
στασιν τοῦ εἰδούς· αὐτὴ γὰρ καθ' αὐτὴν ἡ ὅλη τὸ ἀναγκαῖον οὐκ ἔχει,
ἀλλὰ διὰ τὸ εἰδος. ἐν χρείᾳ γοῦν γινόμεθά τινων ὄλικῶν, ηγουν λίθων
5 καὶ ἔλιων, ὡς ἂν ὑποστῇ τὸ τῆς οἰκίας εἰδος· καὶ πάλιν ἐν χρείᾳ γι-
νόμεθα τῆς συμμετρίας τῶν θερμῶν καὶ τῶν ψυχρῶν καὶ τῶν ὑγρῶν καὶ
τῶν ἔηρῶν, ὡς ἂν τὸ τῆς ὅλεως εἰδος ὑποστῇ ἐν ἡμῖν. ἔτερον δὲ αἴτιον
ἐστιν δὲ πρῶτον ἐκίνησεν, ηγουν τὸ ποιητικὸν αἴτιον, ὡς ἡ πατήρ ποιη-
τικὸν αἴτιον ἐστι τοῦ παιδὸς ὡς πρῶτος τὸ σπέρμα καταβαλὼν ἐν τῇ 85γ
10 μήτρᾳ. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν ‘τελικὸν αἴτιον’ εἰπε τὸ τίνος ἔνεκα, δὲ
ὕπερον ἐπιγίνεται· δὲ γὰρ θερμέλιος καὶ οἱ τοῖχοι χάριν τῆς οἰκίας γεγόνασι·
τελικὸν γὰρ τούτων αἴτιον τὸ εἰδος τῆς οἰκίας. πᾶσαι γοῦν κι τέσσαρες
αὗται αἰτίαι διὰ τοῦ μέσου δείκνυνται, ηγουν ὡς μέσαι δροὶ λαμβάνονται
ἐν ταῖς ἀποδείξεσι καὶ εὑρίσκονται καὶ συνθηρῶνται διὰ τῆς ἀποδείξεως.

15 p. 94a24 Τό τε γὰρ οὗ ὄντος τοδὶ ἀνάγκη εἶναι.

5

‘Απαριθμησάμενος τὰ τέσσαρα αἴτια καὶ εἰπών ἔκαστον τούτων μέσον
ὅρον ἐν τῇ ἀποδείξει λαμβάνεσθαι καὶ δεῖξαι τοῦτο ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ, νῦν
δείκνυνται καὶ τὰ λοιπὰ μέσα γίνεσθαι ἐν ταῖς ἀποδείξεσι διὰ παραδειγμάτων.
καὶ προτίθεται τὸ ὄλικὸν αἴτιον, δὲ ἐδήλωσεν ἀπὸ τοῦ εἰπεῖν οὐδὲν τοῦ
20 τοδὶ ἀνάγκη εἶναι· εἰπομεν γὰρ οὐτὶ διὰ τὴν ὅλη τὸ ἀναγκαῖον ἔχει διὰ τὴν
τοῦ εἰδούς ὅπαρξιν· ἀναγκαῖον γὰρ οἱ λίθοι καὶ τὰ ἔλια διὰ τὸ εἰδος τῆς 15
οἰκίας. ἐφερμηγεύων δὲ οἷον ἔσυτόν φησιν ‘ὅταν μηδὲν ἀκούσῃς λέγοντος
οὐδὲ ὄντος ἀνάγκη τοδὶ εἶναι, ηγουν τὸ συμπέρασμα, μὴ νέει τὸ οὗ
ὄντος μίαν πράτασιν· ἀδύνατον γὰρ ἐκ μιᾶς προτάσεως συμπέρασμα γενέ-
25 σθαι, ἀλλ’ ἐκ δύο τούλαχιστον’. καὶ λοιπὸν τὸ οὐδὲντος δηλοῖ τὸ
μέσον· ἐνδέ γὰρ μέσου ληφθέντος ἀνάγκη συμπέρασμα γίνεσθαι· τὸ γὰρ
μέσον ἔστι τὸ συνδέον τὰς προτάσεις καὶ αἴτιον τοῦ συμπεράσματος. πᾶς
γὰρ μέσος καὶ ὄλικὸν αἴτιον ὡς ἐν συλλογισμῷ λέγεται· εἰ γὰρ οἱ προ- 20
τάσεις ὅλης λόγον ἐπέχουσιν ἐν τῷ συλλογισμῷ, πᾶσερ καὶ τὸ συμπέρασμα
30 εἰδοῦς, δὲ μέσος αἴτιος ἔστι τῆς συμπλοκῆς τῶν προτάσεων, λοιπὸν· καὶ
αὐτὸς ὅλης λόγον ἐπέχει, ἀλλ’ ἐν συλλογισμῷ. τοῦ δὲ πράγματος ἡ
εἰδικὴν αἴτιον ἔσται τὸ μέσον ἡ ὄλικὸν ἡ ἔτερον τι. τέως γοῦν ἐνταῦθα
λαρβάνει τὸν μέσον ὄλικὸν αἴτιον τοῦ πράγματος. δὲ ἔστιν ἡμίσεια τῶν
δύο ὅρθων· αἱ γὰρ δύο ὥραι τῶν γωνίας ὡς ὅλοι τι ἔστι διαιρούμενον εἰς
35 δύο μέρη, ηγουν ἡμιεζόμενα, ὃν ἔκαστον ἔστιν ὥρη γωνία· τὰ δὲ μέρη 25
ώς ὅλη εἰσὶ τοῦ ὅλου. ὥστε τὸ ἡμίσεια δύο ὥρηθῶν μέρος δῆν ὡς ὄλι-

1 γὰρ scripsi: δὲ libri

6 καὶ primum a: om. CEF

9 πρῶτον a

25 ὄντος ex Arist. scripsi: ἔστι libri

post ἐν add. τῷ E

35.36 τὰ δὲ—ὅλου om. a

2.3 ὑπόθεσιν a

7 post δὲ add. καὶ a

21 ἀναγκαῖον a

28 αἱ γὰρ, om. εἰ a

32 ὄλικὸν—εἰδικὸν a

35 post ἔκαστον add. ὅλον a

4 οὖν a

22 ἐφερμηγεύον a

28 αἱ γὰρ, om. εἰ a

32 ὄλικὸν a

35 post ἔκαστον add. ὅλον a

τινῶν CEF: τῶν a

8 πρῶτος a

24.25 γίνεσθαι a

31 ὅλης om. a

35 post ἔκαστον add. ὅλον a

κὸν αἰτίον λαμβάνεται. καὶ ὁ μὲν Εὔκλεῖδης ἐν τῷ τρίτῳ τῆς γεωμετρίας 85ν
δείκνυσι, πῶς ἡ ἐν ἡμικυκλίῳ γωνίᾳ ὀρθή ἔστι. καὶ ἐπεὶ δύσχερές ἔστι
παραστῆσαι τοῦτο τοῖς ἀλγεωμετρήτοις ἐξ ὧν ἐκεῖνος εἰρηκε, φέρε ἡμεῖς
ἐκλαβώμεθα τοῦτο ὅσου ἀνήκει τῇ προκειμένῃ πραγματείᾳ. καταγράψει
5 κύκλον τὸ ΒΓΔΕ, καὶ μέσον ἄγει διάμετρον εἰς δύο ἡμικυκλία τὸν κύκλον
διαιροῦσαν τὴν ΒΔ. ἄγει δὲ κατὰ κάθετον εὐθεῖαν τὴν ΓΑ ἐπὶ τῆς ΒΔ. οὐ
ἐπεὶ δὲ εὐθεῖα ἐπ' εὐθεῖας σταθεῖσα δύο ὀρθὰς γωνίας ποιεῖ, λοιπὸν ἡ ἐν
ἡμικυκλίῳ γωνία, ἡ ἡ ΒΑΓ ἡ ΓΑΔ, ἡμίσειά ἔστι τῶν δύο ὀρθῶν· τὸ γάρ
ἐν τῶν δύο ἡμίσου. δέδεικται γοῦν ὡς ἡ ἐν ἡμικυκλίῳ γωνίᾳ ὀρθή ἔστι
10 διὰ μέσου τοῦ ἡμίσεια δύο ὀρθῶν.

Τίνος ὅντος αἰτίου ἡ ἐν ἡμικυκλίῳ γωνία ἔστιν ὀρθή; ταῦτα δὲ γέλον-
ότι· τὸ γάρ Β, ἥρουν ἡ ἡμίσεια τῶν δύο ὀρθῶν, αἰτίον ἔστι τοῦ τὸ Α,
ἥρουν τὴν ὀρθήν, τῷ Γ εἰναι, ἥρουν τῇ ἐν ἡμικυκλίῳ γωνίᾳ.

p. 94a33 Τοῦτο δ' ἦν.

35

15 "Ἡρουν ἡ ἐν ἡμικυκλίῳ ὀρθή, τοῦτο ἦν ἡ ἡμίσεια τῶν δύο ὀρθῶν.
τοῦτο δέ, ἥρουν ἡ ὀρθή, ταῦτάν ἔστι τῷ τί ἦν εἰναι, ἥρουν τῷ ὀρι-
σμῷ αὐτῆς· ὁ γάρ λόγος καὶ ὁ ὀρισμὸς αὐτῆς τοῦτο σημαίνει, τὴν
ὀρθήν. ταῦταν γάρ ἔστιν ὁ ὀρισμὸς ὁ κυρίως καὶ τὸ ὀριστόν· τὸ γάρ
ὅνομα ὀρισμός ἔστι συνεπτυγμένος, ὁ δὲ ὀρισμὸς ὅνομα ἐξηπλωμένον. 40

20 p. 94a35 Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ τί ἦν εἰναι αἰτίον.

"Ἡρουν ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ὀντεκός ὀρισμὸς δέδεικται μέσος λαμβανόμενος
ἐν τῇ ἀπόδεξει.

Τὸ μέσον. ἐνταῦθα τὸ 'τό' ὡς παρέλκον ληπτέον.

Τὸ διὰ τί οἱ Μήδοι τοῖς Ἀθηναίοις ἐπολέμησαν, τοῦτο ζητεῖ τίς
25 ἔστιν ἡ ποιητικὴ αἰτία τοῦ πολεμεῖσθαι τοὺς Ἀθηναίους παρὰ τῶν
Μήδων. καὶ ἐνταῦθα μέλλει δεῖξαι δι τὸ ποιητικὸν αἴτιον μέσον ἐν τῇ 50
ἀποδεξεῖ λαμβάνεται· ποιητικὸν δὲ αἴτιον τοῦ πολέμου ἔστι τὸ τοὺς Ἀθη-
ναίους μετ' Ἐρετρίων πρώτους εἰσβαλεῖν εἰς Σάρδεις. ἔστι δὲ ἡ
ίστορία τοιαύτη· αἱ Σάρδεις ἡ πόλις ὑποτελῆς ἦν τοῖς Μήδοις· οἱ δὲ
30 Ἀθηναῖοι μετὰ τῶν Ἐρετρίων ταύτην ἐπολιόρκησαν, καὶ διὰ τοῦτο οἱ
Μήδοι κατὰ τῶν Ἀθηναίων πόλεμον ἐκίνησαν.

2 post ἐν add. τῷ a	5 ε om. a	6 δ̄ prius scripsi: ἢ libri	7 στα-
θεῖσα: σταθῆ CEF	όρθιῶν a	post ποιεῖ add. ἢ δυσὶν ὀρθαῖς ἵσας a	
8 ἀργ̄ a	ἡμίσεις εἰσὶ a	9 ἡ superser. k	ἐστὶν ὀρθή a
11 ante τίνος add. τίνος ὅντος ὀρθή a		13 τὴν — γωνίαν a	
15 ante ἥρουν add. Τοῦτο δ' ἦν a	τοῦτο ἦν (ras. k) ἡ ἡμίσεια CEF: τῷ ἡμίσει a		
16 τὸ τί EF	17 αὐτοῦ alt. l. a	18 δ̄ prius om. a	19 συνεπυ-
μένος a	20 τοῦ a (A B f d u M, pr. c)	ante αἴτιον add. τὸ CEF: om. a	
Arist.	24 post τὸ add. δὲ a	25 περὶ a	26 τὸ om. a
28 πρώτους μετ' ἐρετρίων a			

p. 94b8 "Οσων δὲ αἰτιον τὰ ἔνεκά τινος. |

"Οσων δὲ πραγμάτων ἐστὶ τὸ ἔνεκά τινος αἰτιον, οἵτουν τὸ 86^τ τελικὸν αἴτιον. τοιαῦτά εἰσιν οἷα μᾶλιστι εἰπεῖν· δεῖ γάρ προσθεῖναι τὸ δ 'τοιαῦτά εἰσι' πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ λόγου. οἷον διὰ τί περιπατεῖ ἀπὸ 5 δείπνου ὁ Σωκράτης; ίνα ὑγιαίνῃ· τοῦτο ἐστὶ τὸ τελικὸν αἴτιον. καὶ διὰ τί οὐκία ἐστίν; Ἐπως συντριψται τὰ σκεύη, καὶ αὐτὸς τελικὸν αἴτιον. τὸ γάρ ἐρωτᾶν διὰ τί δεῖ περιπατεῖν ταῦτον ἐστι τῷ λέγειν τίνος ἔνεκα δεῖ περιπατεῖν, οἵτουν ζήτησις ἐστιν ἐνταῦθα τοῦ τελικοῦ αἴτιου· καθόλου γάρ ὁ ἐρωτῶν τὸ διὰ τί ζητεῖ αἰτίαν ἡ ποιητικὴν ἢ ὄλικὴν τη¹⁰ 10 ἄλλην τινά. ἐνταῦθα δὲ ζητεῖ τελικήν. τὰ βρώματα πρῶτον ἐν τῷ στόματι κεῖνται τῆς γαστρός, οἵτουν ἐν τῷ στομάχῳ, καὶ διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον περιπατεῖν μετὰ δείπνου, ίνα ὅπος τὴν γαστέρα υπογκλαυθῶσιν· ἐν ταύτῃ γάρ ἀξιολογώτερον πέττονται καὶ οὗτοις τούτῳ μάρτυρες γίνονται τοῦ δικοῦ σώματος. εἰ δὲ ἐν τῷ στόματι τῆς γαστρὸς ἐμβραδύνουσιν, ἀπεπτα μένουσι καὶ 15 συστήπεται· διτελεῖ καὶ αἱ δυσωδίαι γίνονται ἐν τοῖς στόμασι τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐρυγαὶ ὀξεώδεις καὶ κνιτσώδεις, καὶ νοσεῖν ἐντεῦθεν συμβαίνει τὸν ἄν- 15 θρωπον. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ συγκεχυμένως πως ὁ συλλογισμὸς παρὰ τῷ Ἀριστο- τέλει ἐξετέθη, φέρε οἵμεις τοῦτον προσσαφηνίσωμεν, ίνα μὴ δυσχερές τι καὶ πρόσαντες ἐν τῇ τοῦ κειμένου ἐξηγήσει ἐφεύρωμεν. τοῖς σκεύεσι δεῖ 20 20 σωτηρίας· οἷς δὲ δεῖ σωτηρίας, χρεία σκέπης· τοῖς σκεύεσιν ἄρα δεῖ σκέ- πης, οἵτουν οἰκίας. ἐλάττων δρος τὰ σκεύη, μείζων τὸ χρεία σκέπης. καὶ πάλιν τῷ Σωκράτει δεῖ τοῦ ὑγιαίνειν· φῷ δὲ δεῖ τοῦ ὑγιαίνειν, τὸ ἀπὸ δείπνου περιπατεῖν· τῷ Σωκράτει ἄρα υπάρχει τὸ ἀπὸ δείπνου περι- 25 πατεῖν. δρα πῶς καὶ ἐπὶ τούτου τοῦ συλλογισμοῦ ὁ μέσος δρος ἐστὶ τὸ τελικὸν αἴτιον, οἵτουν ἡ ὑγεία, καὶ ἐπὶ τοῦ προτέρου μέσου δρος ἡ σωτηρία. εἰτα προσσυλλογίζεται τὴν μείζονα πρότασιν μεταλλάξας τοὺς δρους τῆς μείζονος προτάσεως καὶ λαβὼν μείζονα δρον τὸ ὑγιαίνειν, τὸ δὲ ἀπὸ δεί- 30 πνου περιπατεῖν ἐλάττωνα, τὸ Γ. μετήλλαξε δὲ τοὺς δρους διὰ τὸ ταυτί- ζειθαι· ταῦτὸν γάρ ἐστι τὸ ἀπὸ δείπνου περιπατεῖν καὶ τὸ ὑγιαίνειν, 35 διτελεῖ· τοῦ γελαστικοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου· ἐπεὶ δὲ ταυτίζονται, ἀδιάφορόν ἐστι τὸ θάτερον αὐτῶν λαβεῖν ἡ ὑποκείμενον ἡ κατηγορούμενον. μέτον δὲ δρον λαμβάνει τὸ Β. οἵτουν τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία πρὸς τῷ στόματι τῆς γαστρός. καὶ συλλογίζεται οὗτοις οὗτοις τῷ ἀπὸ δείπνου περιπατοῦντι χρεία τοῦ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία ἐν τῷ στόματι τῆς γαστρός· φῷ δὲ χρεία τούτου, τούτῳ υπάρχει τὸ ὑγιαίνειν. ἐστι δὲ τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία ἐν τῷ στόματι τῆς γαστρὸς οὐχὶ τελικὸς δροσμός;

1 lemma a: om. CEF 5 καὶ — 7 αἴτιον om. EF 6 απ τελικὸν <δν>? 7 γάρ scripsi, δὲ libri ἐστι om. a 9 ὄλικὴν — ποιητικὴν a 10 τελικὸν a 14 ἐμβραδύνωσιν E μένοντα a 15 immo συστήπονται, at cf. p. 373, 1 aī om. a 16 κνιτσώδεις a 17 ἀλλ᾽ om. a 18 τοῦτο προσσαφηνίσωμεν a 20 οἷς — σωτηρίας om. a 26 προσυλλογίζεται fort. recte a, at cf. p. 379, 8 380, 1 28 περιπατεῖ a 29 περιπατεῖ τῷ ὑγιαίνειν a 30.31 διά- ρρογόν a 32 δὲ om. a 33—36 καὶ — τῆς γαστρὸς om. a

τῆς ὑγείας ἀλλὰ εἰδικός. ὑγείας δὲ λέγει οὐχὶ τῆς καθόλου ἀλλὰ τῆς 86¹
ἐκ τροφῆς γινομένης. τῆς δὲ καθόλου ὑγείας ὄρισμός ἐστι συμμετρία τῶν
τεσσάρων χυμῶν.

Τὸ διατητικόν οὖν μεῖζονα ὅρον. Τόσης τις ἀπορήσει, εἰ τὸ
5 ὑγιαίνειν τελικὸν αἴτιον ἐστι τοῦ ἀπὸ δείπνου περιπατεῖν, προσέκειτο δὲ 30
αὐτῷ δεῖξαι ὡς καὶ τὸ τελικὸν αἴτιον λαμβάνεται μέσος ὅρος ἐν τῇ ἀπο-
δεῖξει. πῶς ἐνταῦθα μεῖζονα ὅρον ἔλαβε τὸ ὑγιαίνειν. καὶ φαμὲν ὡς
τοῦτο προστυλλογισμός ἐστι τῆς μεῖζονος προτάσσεως τοῦ συλλογισμοῦ· ἐν
γάρ τῷ συλλογισμῷ μέσος ὅρος κεῖται τὸ ὑγιαίνειν. τὸ δὲ ἔστω δὴ
10 ἀντὶ τοῦ 'κατηγορείσθι' ληπτέον.

Καὶ τοῦτο, ἔγραψεν τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία, ὑπάρχει ὑγιεινόν.
δοκεῖ γάρ, ἔγραψεν παρὰ πάντων ὄρισμάται, ὄρισμός εἶναι τῆς ὑγείας
τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία.

Τί οὖν τὸ αἴτιον τοῦ τὸ Α, ἔγραψεν τὸ οὐδὲν ἔνεκα, τουτέστι τὸ 40
15 ὑγιεινόν, δέ ὡς τελικὸν αἴτιον ἔκειτο ἐν τῷ συλλογισμῷ, ὑπάρχειν τῷ Γ,
ἔγραψεν τῷ περιπατεῖν; καὶ φησὶν ὡς τὸ Β. ἔγραψεν τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ
σιτία. τοῦτο δέ. ἔγραψεν τὸ μὴ ἐπιπολάζειν, ἐστὶν ὥσπερ ὄρισμός
25 ἔκεινου, ἔγραψεν τῆς ὑγείας· καὶ γάρ οὕτως ἀπαδοθήσεται τὸ Α, ἔγραψεν
εἴ τις μέλλει ἀποδοῦναι ὄρισμὸν τοῦ Α, ἔγραψεν τοῦ ὑγιεινοῦ, τοῦτο ἀποδώσει
20 τὸ μὴ ἐπιπολάζειν.

p. 94b20 Διὸ τί δὲ τὸ Β τῷ Γ ἐστίν;

'Ωσπερ ἔδειξε τὸ ὑγιεινὸν ὑπάρχειν τῷ Γ, ἔγραψεν τῷ ἀπὸ δείπνου
περιπατεῖν, διὰ μέσου τοῦ Β. τοῦ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία, οὗτως πειρᾶ- 45
ται δεῖξαι ὡς τὸ Β, τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία, ὑπάρχει τῷ Γ, ἔγραψεν
25 τῷ ἀπὸ δείπνου περιπατεῖν, διὰ μέσου τοῦ Α, ἔγραψεν τοῦ ὑγιεινοῦ. τὰ γάρ
ταυτικόμενα δι' ἀλλήλων δείκνυνται· ταυτίζονται δέ, ὡς εἰπομέν, τὸ ἀπὸ
δείπνου περιπατεῖν καὶ τὸ ὑγιαίνειν. ὥσπερ καὶ τὸ ἔχλείπειν τὴν σελήνην
30 δεῖξει τις διὰ τῆς ἀντιφράξεως, καὶ διὰ τὴν ἡ σελήνη ἀντιφράττεται, διὰ τῆς
ἔκλειμεως. πλὴν διαν ἡ ἀπόδειξις γένηται διὰ τοῦ πρώτου αἴτιου, ἔστιν
35 ἡ κυρίως ἀπόδειξις· διαν δὲ διὰ τοῦ αἵτιατοῦ δειγμῆ τὸ αἴτιον, ἀπόδειξις· 40
μὲν γύνεται, οὐ κυρίως δέ· δεύτερον γάρ μέτρον καὶ ἔκπτωσιν ἔχει ἀποδείξεως.

p. 94b21 Δεῖ δὲ μεταλαμβάνειν τοὺς λόγους.

"Ἔγραψεν τοὺς συλλογισμούς. ἐπεὶ γάρ συγκεχυμένως ἔξεθετο τοὺς

1 immo λέγω	2 γενομένης α	4 τῷ utroque a	5 ὑγιαίνει a	τὸ a
7 ἐλάμβανε a	8 προστυλλογισμός a	9 δὲ a: om. CEF	11 ante καὶ add.	
lemma καὶ τοῦτο—τὸ ὑγιεινόν a		14 τί οὖν αἴτιον τῷ γ τοῦ τὸ a ὑπάρχειν. τὸ οὐ		
ἔνεκα lemma a	15 δ EFa: ἡ C	τοῦ γ a	16 τὸ a a	18 ἀπο-
δειγμῆσεται a	20 μὴ om. EF	23 post σιτία add. δηλοντί E, post ἐπιπο-		
λέξειν a	23. 24 οὕτως—τὰ σιτία om. a	24 ὑπάρχειν a	25 τὸ (ante	
31 κυρία a	26 ταυτίζεται a	εἰπομέν] p. 378, 29	27 καὶ alt. om. a	
	γάρ CFa: δὲ E	33 συγκεχυμένως om. a		

συλλογισμὸν καὶ οὐκ ἴδιᾳ ἔμετο τὸν συλλογισμὸν ἴδιᾳ δὲ τὸν προσωπὸν· 86γ
γισμὸν τῆς μείζονος προτάξεως, φησὶ 'λάβε τούτους ἴδια, καὶ οὗτως
ἔκαστα σαφῆ σοι γενήσεται'.

p. 94 b 23 Αἱ δὲ γενέσεις ἀνάπαλιν ἐνταῦθα. |

5 Φέρε πρὸ τῆς τοῦ κειμένου ἔξηγήσεως περὶ αὐτομάτου καὶ τύχης 86ν
μικρὸν τι φύλοσοφόσωμεν, ἵνα μὴ ἡ ἀκολουθία τῆς τοῦ κειμένου ἔξηγή-
σεως ἐκκριούῃται. τὸ αὐτόματον θεωρεῖται ἐν τοῖς ὑπὸ τῆς φύσεως γινο-
μένοις οὕτως. ὅ γάρ κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς φύσεως ἀποβαίη, καθ' ὃν τοῦτο
κεκίνηκε, τοῦτο λέγεται φυσικὸν καὶ κατὰ φύσιν. τὸ δὲ παρὰ τὸν σκοπὸν 5
10 τῆς φύσεως γενόμενον λέγεται αὐτόματον ὡς αὐτομάτην καὶ παρὰ τὸν
σκοπὸν τῆς φύσεως γενόμενον. οἷον λίθος ἀπὸ τοῦ ὅρους ἀποκοπῆς ὑπὸ
τῆς ἐνούσης αὐτῷ φυσικῆς δυνάμεως τοῦ κινεῖσθαι, ἥν ἔσγγκεν ἐκ τῆς
ὑλῆς, γῆρους τῆς ἐν αὐτῇ βαρύτητος, κεκίνηται κατὰ φύσιν καταλαβεῖν τὸν
οἰκεῖον τόπον· οἰκεῖος δὲ τόπος ἐστὶ τῶν βαρέων ὁ κάτω, ὥσπερ καὶ τῶν
15 κούφων ὁ ἄνω. καταλαβόν εὖν τὸν κάτω τόπον ἔστη τῆς κινήσεως· τὸ
γάρ σκοπιμώτατον τέλος τῆς ἐν τῷ λίθῳ φύσεως, οὐ χάριν αὐτῇ τοῦτον
ἐκίνησεν, ἐστὶ τὸ τὸν οἰκεῖον τόπον καταλαβεῖν, καὶ λέγεται τοῦτο φυσικόν.
εἰ δὲ που ὁ λίθος καταλαβόν τὸν κάτω γῆρον ἐπιτίθειν εἰς καθέδραν
γέγονεν ἐν τῷ περιαιρεῖται τῷ κατέρρεισθαι ἀς εἶγεν ἔξοχὸς καὶ τετρα-
20 γωνιερήναι, τοῦτο αὐτὸ τὸ εἰς καθέδραν ἐπιτίθειν γεγονέναι λέγεται αὐτό-
ματον ὡς αὐτομάτην γενόμενον καὶ οὐ κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς φύσεως. ἡ
δὲ τύχη θεωρεῖται ἐν τοῖς κατὰ προαιρέσιν γινομένοις καὶ ἐν τοῖς κατὰ 15
διάνοιαιν, γῆρους τοῖς κατὰ τέχνην γινομένοις· τὰ γάρ τεχνητὰ πάντα, οἷον
οὐλη, οἰκία, ἐκ τέχνης ἔσχον τὴν γένεσιν· αἱ δὲ τέχναι ἐξ ἐπινοίας τῶν
25 ἀνθρώπων ἐφεύρηται. κατὰ προαιρέσιν δὲ λέγεται γίνεσθαι τὸ λούσασθαι,
τὸ εἰς ἀγοράν κατελθεῖν καὶ ἀπλῶς ὅσα ἐκ τῆς προαιρέσεως τὴν γένεσιν
ἔσγγκεν. εἰ γοῦν τις ἡρετίσατο λούσασθαι καὶ τούτου χάριν ἐβάδιζε,
τοῦτο ἐστὶ τέλος προαιρετόν· ὅ γάρ προϊρρήται. καὶ εἰς τέλος ἐκβέβηκεν.
εἰ δὲ κατεργάμενος εἰς τὸ βαλανεῖον ἐνέτυγε γρεωφειλέτη τινὶ καὶ ἔλαβεν 20
30 δέδωκεν αὐτῷ χάριν δάνους, τοῦτο τὸ λαβεῖν τὸ δάνειον λέγεται τυγχ-
ρὸν καὶ τύχη ὡς παρὰ τὸν σκοπὸν τῆς προαιρέσεως γενόμενον· ἄλλο γάρ
προθεμένης τῆς προαιρέσεως, γῆρους τὸ λούσασθαι, τοῦτο ἀπέβη. δημόσιας
δὲ καὶ ἐν τοῖς ἀπὸ τέχνης γινομένοις ἡ τύχη θεωρεῖται. οἷον ἡ ὑγεία
ἀπὸ τῆς ἱατρικῆς τέχνης γίνεται καὶ τέλος αὐτῆς ἐστιν· ὡσαύτως καὶ ἡ
35 σωτηρία τῆς νηὸς τέλος τῆς κυβερνητικῆς. εἰ μὲν οὖν ἡ ὑγεία ἐπιγένεται

1. 2 προσωπὸν α 2 τούτους CEF: τοὺς α οὗτο post 3 σοι superser. E
3 σοι om. a γένηται α 5 ψυχῆς (quod corredit b) α 6 φύλοσοφόζομεν α
9 κεκίνηκε seripsi: κεκίνηκας libri 11 ιντ CEF: ἀπὸ α 13 αὐτὸν Ca
18 τὸν γῆρον τὸν κάτω EF 19 κατέρρεισθαι α 20 fort. τὸ αὐτὸν cf. vs. 30
24 ὥλη seripsi cf. ad p. 383,29: ὥλη libri 25 γίνεσθαι C: om. a 27 ἡρετ-
ίσατο α 28 προαιρετικόν α προηρήσατο CFA 29 εἰ ἔτυγε α
30 δέδωκεν α 33 ὑγεία itemque vs. 35 α 35 ἐπιγένετο E

τῷ νοσοῦντι ἐκ τῶν προσερημένων φαρμάκων παρὰ τοῦ ιατροῦ, τέλος 86^v λέγεται τεχνητόν· τῆς γάρ ὑγείας ή τέχνης ἐστοχάζετο. εἰ δὲ πυρέττων 25 τις καὶ διψήσας ὑπερβολικῶς προσήγαγεν ἔσυπτον ὅδωρο φυγρὸν διὰ τὴν τῆς δύνης ἵπσιν, ἐντεῦθεν δὲ συνέβη αὐτῷ ἀπαλλαγῆναι τῆς νόσου καὶ 5 οὐδείαν λαβεῖν, οὐ τεχνητὸν λέγεται τότε ή ὑγεία ἀλλὰ τυγχρὸν καὶ τύχη· ώσταύτως καὶ ὁ κυθερνήτης εἰ μὲν ἀπὸ τῆς κυθερνητικῆς τέχνης σωτηρίαν 10 ἐπάξει τῇ κλυδωνικούμενῃ νηὶ, τότε ή σωτηρία τῆς νηὸς ὡς κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς τέχνης προβάθτα λέγεται τεχνητὸν τέλος. εἰ δὲ πολλάκις ὁ 20 κυθερνήτης ἀπέκαμε πρὸς τὰ ἐγειρόμενα κύρατα καὶ τὸ μὲν ἴστιν ἐσχίζει τὸ παρὰ τῆς σφραδρότητος τοῦ ἀνέμου καὶ τὸ πηδάλιον διερράγει, τὸ δὲ πλοῖον φερόμενον ἄτερ κυθερνήσεως παρὰ τῶν κυμάτων εἰς λιμένα κατέγνητε καὶ 25 διεσώλη, τότε ή τῆς νεώς σωτηρία τυγχρὸν λέγεται καὶ οὐκ ἀπὸ τέχνης. λέγεται δὲ καὶ ή τύχη αὐτόματον ὡς καὶ αὐτὴ μάτη τὴν σύστασιν 30 ἔχουσα καὶ οὐ κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς προαιρέσεως ἢ τῆς τέχνης. ὥστε 15 πᾶν μὲν τυγχρόν ἔστι καὶ αὐτόματον. οὐ πᾶν δὲ αὐτόματόν ἔστι καὶ 35 τυγχρόν. κατηλικάντερον ἄρα τὸ αὐτόματον τῆς τύχης. ἀλλ᾽ ἀρκτέον τῆς ἐξηγήσεως τοῦ κειμένου.

Αἱ δὲ γενέσεις ἀνάποδαν ἐνταῦθα. διὰ μὲν τοῦ ἐνταῦθα 20 ἐδήλωσε τὰ τελικὰ αἴτια, διὰ δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν κατὰ κίνησιν αἰτίων ἐδήλωσε τὰ ποιητικά. γένεσιν δὲ λέγει τὴν τάξιν τὴν κατὰ τὸν χρόνον τοῦ αἰτίου τε καὶ τοῦ αἰτιατοῦ ὀλόνυμασse δὲ τὴν τάξιν ταύτην γένεσιν, διότι περὶ τάξις γνωμένων πραγμάτων θεωρεῖ. καὶ διὰ τοῦτο τὴν τάξιν γένεσιν εἰρηκεν. εἰπὼν γάρ, πόσα τὰ αἴτια καὶ τίνα εἰσί, νῦν λέγει 25 καὶ κατὰ τί ἀλλήλων διαφέρουσι. φησὶ γοῦν ὡς αἱ γενέσεις, ἔγρουν τὰ αἴτια τὰ τελικὰ καὶ ποιητικά, ἀνάποδαν ἔχουσιν ἐν τῇ ἀκολουθήσει. ἐκεῖ μὲν γάρ, ἐπὶ τῶν ποιητικῶν, δεῖ προγενέσθαι τὸ ρέσον, ἔγρουν τὰ ποιητικὰ αἴτιαν, διάμεσος δρος κεῖται ἐν τῇ ἀποδείξει. εἰθ' οὕτως γενέσθαι τὸ Γ', ἔγρουν τὸ ἔσχατον ἐν τῷ Γ' κείμενον. ἐν γάρ τῷ Γ' κεῖται Ἀθηναῖοι, μέσον δὲ τὸ προτέρους εἰς Σάρδεις μετ' Ἐρετρίεων εἰσβαλεῖν, 30 μείζων δὲ δρος ὁ Μηδικὸς πόλεμος. πρῶτον οὖν γέγονε τὸ μέσον, εἰθ' οὕτως ἐπηρκολούθησε τὸ Γ', ἔγρουν τὸ τοὺς Ἀθηναίους πολεμεῖσθαι ὃπος 35 τῶν Μήδων. ἐνταῦθα δέ, ἔγρουν ἐπὶ τῶν τελικῶν αἰτίων, πρῶτον γέγονε τὸ κείμενον ἐν τῷ ἔσχατῳ δροφ, ἔγρουν τὸ Γ' κεῖται δὲ τὸ ἀπὸ δείπνου περιπατῆσαι τὸν Σωκράτην. εἰθ' διτερον γέγονε καὶ τὸ οὐ ἐνεκα, 40 ἔγρουν τὸ τελικὸν αἴτιον, ἡ ὑγεία· αὐτῇ γάρ κεῖται μέσος δρος ἐν τῇ ἀποδείξει.

3 διψήσας] ψ in ras. E	4 αὐτῷ ἀπαλλαγῆναι om. a	5 ὑγεία a
7 ὡς om. a	τὸν om. a	9 τὴν ἐγειρομένην θάλατταν a
13 δὲ om. C	αν (κάτο)μάζτην? cf. p. 380, 10. 21,	12 νηὸς a
14 οὐ om. a	15 μὲν om. a	16 τέχνης a
libri	20 τὴν alt. om. a	21 τε om. a
διαφέρουσι om. a	post νῦν ras. E	23 εἰπόν—24
33 τὸ alt.] o in ras. E	35 γάρ αὐτῇ a	32 δέ om. a

p. 94b27 Ἐνδέχεται δὲ τὸ αὐτὸν καὶ ἔνεκά τινος εἶναι καὶ ἐξ 86^v ἀνάγκης.

Ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης ἄλλο τι θεώρημα λέγει. μὴ ἀκριβολογούμενος 50 δὲ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ‘οὐ ἔνεκα’ εἰπεν ἔνεκά τινος· ἔτερα γάρ ἀλλήλων 5 εἰσὶ τὸ οὐ ἔνεκα καὶ τὸ ἔνεκά τινος. ἔνεκα γάρ τινος λέγεται πάντα τὰ πρὸ τοῦ τέλους γινόμενα ἀφορῶντα δὲ πρὸς ἀπάρτισιν τοῦ τέλους, ὡς ὁ θεμέλιος, οἱ τοῖχοι καὶ ὁ ὅροφος ἔνεκα τοῦ τέλους εἰσὶ τῆς οἰκίας· οὐ δὲ ἔνεκα λέγεται τὸ τελικὸν αἴτιον, ἥγουν ἡ οἰκία· χάριν γάρ τῆς οἰκίας προεργένοντο τοῖχοι καὶ θεμέλιοι. ἐξ ἀνάγκης δὲ νάει τὸ ὄλικὸν αἴτιον 10 διὰ τὸ | τὴν ὥλην ἀναγκαίαν λέγεσθαι ἀναγκαῖα γάρ οἱ λίθοι καὶ τὰ ἔντα 87^r καὶ οἱ πλίνθοι, ἡ ὥλη εἰσὶ τῆς οἰκίας, διὰ τὸ ἐν χρείᾳ τούτων γίνεσθαι τὴν οἰκοδομήζοντα οἰκίαν. φησὶ γοῦν ὡς ἐνδέχεται τὸ αὐτὸν καὶ ἐν πρᾶγμα δείκνυσθαι καὶ διὰ τοῦ ἔνεκά τινος, ἥγουν τοῦ τελικοῦ αἴτιου, καὶ ἐξ ἀνάγκης, ἥγουν διὰ τοῦ ὄλικοῦ αἴτιου.

15 p. 94b28 Οἷον διὰ τί δίεισι διὰ τοῦ λαμπτῆρος τὸ φῶς;

5

Λαμπτῆρας νύει ἡ τὰ ὑέλια, ἀ διὰ τῆς γυψεμπλαστικῆς τέχνης ἐπιτίθενται ταῖς οἰκίαις χάριν τοῦ φωτίζεσθαι ταύτας, ἡ τὸ ἐκ δορᾶς λεπτῆς κατασκευασθὲν ἐξ ἐπινοίας τῶν ἀνθρώπων χάριν τοῦ μὴ τοῖς λίθοις προσκρούειν τοὺς νύκτωρ βαδίζοντας. ἡ γοῦν δορὰ καὶ τὰ ὑέλια φυσικά εἰσιν, 20 ὃν τοὺς πόρους ἡ φύσις μεγάλους πεποίηκε· τεχνικὰ δέ εἰσι τὰ γυψεμπλαστικὰ οἷς ἐντίθενται τὰ ὑέλια· ὡσαύτως καὶ τὸ κατασκευασθὲν ἐκ τῆς δορᾶς. τὸ δὲ πῦρ λίαν ἐστὶ λεπτομερέστατον. εἴ τις γοῦν ἔροιτο διὰ τί διὰ τῶν λαμπτήρων τὸ φῶς διέρχεται, ἔροῦμεν ἐξ ἀνάγκης, ἥγουν ὄλικὴν αἴτιαν, τὸ τὸ πῦρ μικρομερέστερον ὃν διέρχεσθαι διὰ τῶν ἐν αὐτοῖς 25 ἀδήλων πόρων μειζόνων ὅντων. εἰπε δὲ τὸ εἴπερ φῶς γίνεται τῷ διιέναι, διότι οὐ πρόκειται αὐτῷ διδάξαι πᾶς διὰ τῶν λαμπτήρων τὸ φωτίζον πῦρ διέρχεται. καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ ἀκριβολογεῖται τίς ἐστιν ἡ αἴτια 30 αἴτια. ἔνεκά τινος δέ, ἥγουν τελικὴν αἴτιαν, ἔροῦμεν τὸ μὴ προσπταίειν νύκτωρ τοῖς λίθοις. καὶ ἐπὶ τούτων μὲν ἡ μὲν ὄλικὴ αἴτια ἀπεδόθη φυσική, ἡ δὲ τελικὴ τεγγυητή. ἐπί τινων δὲ ἑτέρων καὶ τὰ δύο αἴτια ἀποδίδονται φυσικά. οἷν τὰ τί οἱ ἐμπρόσθιοι διδόντες ὑξεῖς εἰσι; καὶ ἔροῦμεν μὲν ὄλικὴν αἴτιαν φυσικὴν τὸ ἐκ λεπτομερεστέρας ὥλης γενέσθαι τὴν αὐτῶν σύστασιν ἡ διὰ τὸ ἐν τῇ φατνώσει καὶ τῇ ἄνω καὶ τῇ κάτω τῇ ἐμπροσθίᾳ λεπτομερέστερος εἰναι τὸ ὄστον, ἐξ οὐ οἱ ἐμπρόσθιοι διδόντες 35 φύσονται. τελικὴν δὲ αἴτιαν ἔροῦμεν φυσικὴν τὸ διαιρεῖν τὰ σιτία.

3 τι om. a	6 τοῦ prius om. a	γενόμενα a	πρὸς ἀπλότητα a
12 εἰκοδομήζοντα (sic) a	13. 14 ἥγουν — αἴτιον in ras. E		13 αἴτιον evan. F
15 lemma a: om. CEF	21 ἐντίθεται CEA	24 τὸ alt. om. a	λεπτο-
μερέστερον Ea	διέρχεται a	αὐτοῖς scripsi: αὐτῶ libri	25 τὸ (post
γν.) a	32 μὲν om. a		

p. 94 b 31 Ἄρα οὖν εἰ εἰναι ἐνδέχεται, καὶ γίνεσθαι ἐνδέχεται; 87

Τὰ πράγματα ἡ ὅντα εἰσὶν ἡ γινόμενα. ὅντα δὲ λέγεται τὰ καὶ¹ ὄλοκληράν συνεστῶτα, ἥγουν ὃν τὰ μόρια ὑφεστήκασιν ἀμά, οἷον ἄνθρωπος, λίθος, ἔύλον. γινόμενα δὲ λέγεται τὰ μὴ καὶ² ὄλοκληράν συνεστῶτα 5 ἀλλὰ κατὰ μέρος, ὃν ὅσον μὲν μέρος [αὐτοῦ] παρελήλυθε, διέφυμαται, ὅσον δὲ οὕπω γέγονεν, οὕπω ἔστι, μόνον δὲ ἔχει τὸ εἰναι κατὰ τὸ ἐνεστώς καὶ τὸ νῦν. οἷον ἔστιν ἡ ἡμέρα καὶ ὁ ἀγών· οὕτε γάρ τὰ μόρια τῆς 30 ἡμέρας πάντα ἀμά συνεστήκασιν, ἀλλὰ δια γίνονται ὑπορρέουσιν, καὶ ἀμά τῇ συμπληρώσει τῆς ὅλης ἡμέρας οὐδὲν μέρος αὐτῆς ἀπομένει· ὡςαύτως 10 δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος γίνεται. ζητεῖ γοῦν, ἀρά μᾶς περ ἐπὶ τῶν ὅντων [τῶν] καὶ καὶ³ ὄλοκληράν συνεστῶτων πραγμάτων ἀποδίδοται καὶ ὄλικὰ καὶ τελικὰ αἴτια, οὗτως ἐνδέχεται καὶ ἐπὶ τῶν γινομένων καὶ μὴ καὶ⁴ ὄλοκληράν ὑφεστώτων πραγμάτων ἀποδίδοται καὶ ὄλικὰ αἴτια καὶ τελικά. γινόμενον δὲ πρᾶγμά ἔστι καὶ ἡ βροντὴ διὰ τὸ κατὰ μέρις συνίστασθαι. 15 καὶ δείξουσιν ὡς ἀπὸ τοῦ παραδείγματος διτι καὶ ἐπ’ αὐτῶν ἀποδίδονται καὶ ὄλικὰ αἴτια καὶ τελικά. οἷον πρὸς τὸν ζητοῦντα εἰ βροντὴ. ἥγουν 35 διὰ τί βροντὴ, ἐρεῖς ὄλικὸν αἴτιον τὸ ἀποσβέννυσθαι τὸ πῦρ καὶ οὗτως ἐξ ἀνάγκης σίζειν ἐν τῇ ἀποσβέσει, ἥγουν ψόφου γίνεσθαι. οἱ δὲ Πυθαρό-ρειοι τελικὸν αἴτιον ἀπεδίδουν τῆς βροντῆς τὸ διὰ τοῦ ψόφου τὸν Δία ἐπ- 20 απειλεῖν καὶ ἐκφρεσῖν τοὺς ἐν τῷ ταρτάρῳ Τίτανας. πλεῖστα δὲ τοιαῦτα εὑρήσεις ἐν τοῖς φυσικοῖς πράγμασιν, ἐφ’ ὃν ἀποδίδονται καὶ ὄλικὰ καὶ τελικὰ αἴτια. εἰπε δὲ φυσικὰ διὰ τὰ τεγγυητά, ἐξ ὃν καὶ παρα- 25 δείγματα προσέθετο τοὺς λαμπτῆρας.

p. 94 b 36 Ἡ μὲν γάρ ἐνεκά του ποιεῖ φύσις, ἡ δὲ ἐξ ἀνάγκης. 40

25 Τὴν αἰτίαν ἐνταῦθα ἀποδίδωσι δι’ ἣν ἐν τοῖς φυσικοῖς πράγμασι δύο αἰτίας ἀποδιδόσαμεν φυσικάς, ὄλικὴν καὶ τελικὴν. καὶ φησίν· ἐπειδὴ⁵ ἔκαστον τῶν φυσικῶν πραγμάτων ἐξ ὅλης καὶ εἰδοῦς σύγκειται (λέγεται γάρ 40 καὶ τὸ ἐνεκά του, ἥγουν τὸ οὖν ἐνεκά, φύσις, λέγεται καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης, ἥγουν ἡ ὅλη, φύσις), ἐπὶ δὲ τῶν φυσικῶν πραγμάτων τὸ εἰδος καὶ τὸ 30 τέλος ταῦτα· ὁ γάρ ἄνθρωπος εἰδος μὲν λέγεται, καὶ⁶ διον τὸ εἰδος αὐτοῦ, ἥγουν ὁ ὄρισμός, ἐπιτεθὲν παρὰ τῆς φύσεως τῇ ὅλῃ, ἥγουν τοῖς καταμη- νίοις μὴ ἔχουσι μηδέν τι εἰδος εἴτε ἀνθρώπου εἴτε ιππου εἴτ’ ἄλλου τινὸς 45 ἀλλ’ ἀμόρφους οἵσι, διεμόρφωσε ταύτην καὶ ἀνθρωπὸν εἰργάσατο· τὸ αὐτὸ-

1 γενέσθαι a 4 ζύλον a: ζύλα CEF 5 αὐτοῦ delevi 7 καὶ prius om. a
8 post ἡμέρας add. τὰ a 6σον a 9 ἐπιμένει a 11 τῶν delevi
καὶ prius, quod post ὄλοκλ. colloc. CF, superser. E, transposui cf. vs. sq.: om. a
συνεστῶτων CEF: τῶν ὑφεστῶτων a post συνεστῶτων del. τῶν C ἀποδίδοται—13
πραγμάτων om. a 16, 17 ἥγουν—βροντὴ om. a 17, 18 καὶ—γίνεσθαι om. a
19 τοῦ om. E 20 φοβεῖν a 21 πράγμασιν om. a 24 ποιεῖ om. C
26 ἀποδίδομεν a φυσικάς om. a 27 γάρ scripsi: δὲ libri 28 τὸ tert. E:
τὰ CFA 29 ὅλη a 30 ὅσιον a 31 ἐπιτιθέν a

δὲ τοῦτο, ἥγουν τὸ εἶδος τοῦ ἀνθρώπου, λέγεται καὶ τέλος· οὐ γάρ μάτιν 87^a
ἡ φύσις ἐκίνει τὰ καταμήνια καὶ ἐνεργὰ ταῦτα ἐποίει, ἀλλ᾽ ἵνα γίνοιντο ἐπιτή-
δεια εἰς ὑποδοχὴν τοῦ ἀνθρωπείου εἰδούς. ἀλλ᾽ ἐπανιτέον εἰς τὴν τοῦ λόγου
συνέχειαν. ἐπεὶ πᾶν πρᾶγμα φυσικὸν καὶ εἰδος ἔχει, οὐ καὶ τέλος ἔστι
οὐ καὶ λέγεται, συνίσταται δὲ καὶ ἔξι ὅλης, τούτου χάριν ἀποδιδόμεν εἰν τῷ
εἰς ἄγητα προκεισθεῖ τι τῶν φυσικῶν πραγμάτων καὶ ὀλικὸν αἴτιον καὶ
τελεικόν. ἵνα δὲ ἀμφοτέρων τῶν αἴτιων παραστῆσωμεν τὰ μέρη ἔξι ὡν συν-
έτακτεν, ἥγουν τὴν | ὅλην καὶ τὸ εἶδος. ἐπεὶ δὲ ἐκάλεσε τὴν ὅλην ἀνάγ- 87^b
κην, διαιρεῖ τὸ ἀναγκαῖον εἰς τὴν κατὰ φύσιν καὶ ὄρμὴν κίνησιν καὶ
10 εἰς τὴν βίᾳ τὴν παρὰ τὴν ὄρμὴν καὶ [εἰς τὴν παρὰ] φύσιν κίνησιν. ἐν
δὲ ἑτέραις πραγματείαις αὐτοῦ διαιρεῖ τὸ ἀναγκαῖον εἰς τὸ ἀπλῶς καὶ
κυρίως ἀναγκαῖον καὶ εἰς τὸ καθ' ὑπόθεσιν ἀναγκαῖον, ἀ τὸνταῦθα παρ-
έλειψε. καὶ κυρίως μὲν ἀναγκαῖον λέγεται τὸ ἀπολύτως λεγόμενον καὶ
ἄνευ προσδιορισμοῦ· οὗτον ἔστι τὸ 'ἀνάγκη τὸν ἥλιον κινεῖσθαι' καὶ τὸ
15 'ἀνάγκη ἥμέραν γίνεσθαι ὑπὲρ γῆν ὄντος τοῦ ἥλιον'. καὶ ἀπλῶς τὸ
κυρίως ἀναγκαῖον ἐπὶ τῶν ὀιδίων λέγεται. ἐπὶ δὲ τῶν ἐν γενέσει καὶ
φύσει πραγμάτων λέγεται τὸ ἀναγκαῖον ἔξι ὑποθέσεως καὶ μετὰ προσδι-
ορισμοῦ καὶ προσθήκης τινός, ὡς τὸ 'ἀνάγκη τὸν ἀνθρωπὸν ἀναπνεῖν, ἔστ'
ἄν τι· ἀπολύτως γάρ οὐ δύνασαι τοῦτο εἰπεῖν διὰ τὸ μὴ ἀεὶ είναι τὸν
20 ἀνθρωπὸν.

'Ως οἱ λίθοις ἔξι ἀνάγκης κινεῖται καὶ ἄνω καὶ κάτω, ἀλλὰ οὐ
διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ἥγουν δὲλλοι οὐχὶ καθ' ἓν σημανόμενον τοῦ ἀναγ- 10
καῖον. οὐ γάρ ἄνω καὶ κάτω κινεῖται κατὰ φύσιν ἢ παρὰ φύσιν, ἀλλὰ
κάτω μὲν κινεῖται κατὰ φύσιν, ἥγουν κατὰ τὴν προσδύσαν αὐτῷ ὅλην
25 φυσικήν, τουτέστι τὴν βαρύτητα· κατὰ φύσιν γάρ λέγεται, οὗτον ἔξι ἑαυτοῦ
τι κινῆται κατὰ τὴν προσδύσαν αὐτῷ ὅλην· ἢ γάρ βαρύτης ἔστιν αἰτία
τῆς εἰς τὸ κάτω αὐτοῦ κινήσεως, δισπερ καὶ τοῦ πυρὸς ἢ κουφότης αἰτία
ἐτοῦ τῆς εἰς τὸ ἄνω αὐτοῦ κινήσεως. παρὰ φύσιν δὲ καὶ βιαία κίνησίς
ἔτοιν ἢ μὴ ἀπὸ τῆς ἐνόντης φυσικῆς δυνάμεως καὶ ὅλης ἐνδιδομένην ἀλλ' 15
30 ἐκ τῶν ἔξωθεν· οὗτον γάρ οἱ λίθοις ἄνω φέργται, παρά τινος ἑτέρου κεκλ-
νηται καὶ οὐκ ἔκ τῆς ἰδίας φύσεως.

'Ἐν δὲ τοῖς ἀπὸ διαιροίας, ἥγουν τοῖς τεγνητοῖς πράγμασι καὶ
προσαιρετοῖς, οὐδέποτε τὸ αὐτόματον θεωρεῖται· οὐ γάρ ἔστι δύνατὸν τὸν
ἀνδρικαντοποιὸν καταμαλάτηντα τὸν γαλκὸν καὶ σπουδάζοντα ἀνδριάντα

2 ἀναγκὰ a γένοντο a 7 δ'a 9 καὶ ὄρμὴν ex Arist. scripsi: inv. ord.
libri 10 βίᾳ ex Arist. scripsi: βίᾳ libri τὴν alt. om. a εἰς τὴν παρὰ
delevi 10, 11 ἐν δὲ ἑτ. πραγμ.] velut De part. animal. I 1 p. 639 b 23, 24 cf. Anal.
Pr. I 10 p. 30 b 32 sq. 12 καὶ—ἀναγκαῖον om. a ἐντεῦθεν a 14 ἀναγκαῖον
τὴν ὅλην a 18 τὸ a: om. CEF 19 τοῦτο οὐ δύναται a 23 post κάτω del.
in fin. vs. κινεῖται F 23, 24 παρὰ—κατὰ EF 23 post ἀλλὰ add. καὶ a
24 κινεῖται i primum in ras. E 24, 25 φυσικὴν ὅλην, om. τουτέστι a
26 κινεῖται a: η in ras. E 27 an τῷ πυρὶ? 28 βιαίως a 29 εἰσιν,
ut videtur, C ἐνδιδομένη a 30 post ἑτέρου add. οὐ a 33 θεωρεῖ-
ται om. a

ποιῆσαι ἀποτυχεῖν τοῦ σκοποῦ καὶ ποιῆσαι ἄλλο τι. ὡσαύτως οὐδὲ ὁ οἰκο- 87^η
δόμος σκοπὸν θέμενος οἰκίαν ποιῆσαι ἀποτύχοι ποτὲ τοῦ σκοποῦ.

p. 95a4 Οὐδ' ἐξ ἀνάγκης.

'Ανάγκην, ὡς εἴπομεν, λέγει τὴν ὅλην. ὅλη δὲ τοῦ ἀνθριαντοποιοῦ
5 5 ὁ χαλκός, τῆς δὲ οἰκίας οἱ λίθοι καὶ τὰ ἔύλα. φησὶ γοῦν ὅτι οἱ λίθοι
καὶ τὰ ἔύλα οὐ κατὰ τὴν φυσικὴν αὐτῶν δύναμιν δύνανται κινηθῆναι καὶ το
ἀποτελέσαι οἰκίαν, εἰ μὴ παρὰ τοῦ οἰκοδόμου κινηθεῖν καὶ εὐάρμοστον
σύνθεσιν σχοῖεν.

p. 95a5 'Αλλ' ἔνεκά του.

10 "Ηγουν ἀλλὰ κινοῦνται ταῦτα παρὰ τοῦ τεγνίτου ἔνεκα τοῦ γενέσθαι
οἰκίαν ἡ ἀνθριαντά της ἔτερόν τι, δ σκοπιμώτατον τέλος ἔθετο. ἐπὶ μὲν 30
οὖν τῶν τεχνητῶν καὶ τῶν προαιρετῶν τὸ αὐτόματον χώραν οὐκ ἔχει,
ἀλλ' ἐπὶ τῶν φυσικῶν μόνων. τὰ δὲ τῶν ἀπὸ διανοίας, ἥγουν ἐπει τινων
δὲ καὶ τεχνητῶν καὶ προαιρετῶν πραγμάτων ἔχει χώραν τὸ ἀπὸ τύχης,
15 ἥγουν ἡ τύχη· εἰσὶ γάρ τινες τέχναι στοχαστικαί, ὡς ἡ ἱατρική καὶ ἡ
κυβερνητική. ἐκ γὰρ τῶν οὐρῶν καὶ τῶν διαχωριγμάτων καὶ τῆς σφυγ-
μικῆς κινήσεως καὶ τῆς τοῦ προσώπου χρόας καὶ τῆς εύπνοίας καὶ τῆς
δυσπνοίας στοχάζεται τὸν νοσοῦντα, εἴτε ὑγείαν ἔχει εἴτε καὶ μῆ. καὶ 25
διὰ τοῦτο πολλάκις ἐπιτυγχάνει τοῦ σκοποῦ ποιῶν τὰ ἐκ τῆς τέχνης
20 πάντα διατατόμενα· πολλάκις δὲ καὶ ἀποτυγχάνει διὰ τὸ εὐανάτρεπτον
τῶν σωμάτων καὶ τὴν ποικιλήν μεταβολὴν καὶ ἀλλοίωσιν αὐτῶν. αὐτὴν
γοῦν ἡ ὑγεία οὐ μόνον γενήσεται ἐκ τέχνης ἱατρικῆς ἀλλὰ καὶ ἐκ τύχης.
ώσαύτως δὲ καὶ ἡ κυβερνητική στοχαστική λέγεται, διότι ἐκ τῆς κατα-
στοχάζεως τῆς ἀνατολῆς τῶν ἀστρῶν καὶ τῶν ἀνέμων σωτηρίαν ἐμποιεῖ
25 τῇ νηὶ· διὸ καὶ ἀποτυγχάνει. ἐν δοσοῖς γοῦν τῶν τεχνῶν ἡ καὶ τῶν 40
τεχνητῶν πραγμάτων ἐνδέχεται καὶ ὡδε εἰναι, ἥγουν ἐπιτυγχάνει τοῦ
τέλους γίνεσθαι, καὶ ἀλλως, ἥγουν ἀποτυγχάνει, διαν τὴν γένεσις ἡ μὴ
ἀπὸ τύχης, ἥγουν διαν τὸ τέλος μὴ ἀπὸ τύχης γένεται ἀλλ' ἀπὸ
τέχνης, τότε ἐστὶ τὸ τέλος ἀγαθὸν καὶ ἔνεκά του γινόμενον, ἥγουν
30 τελικὸν αἴτιον· ἡ γὰρ ἀπὸ τύχης γινομένη ὑγεία ἡ σωτηρία τελικὸν αἴ-
τιον οὐ λέγεται. καὶ ἡ ὑπὸ τῆς φύσεως γίνεται τὸ τέλος τὸ ἀγαθόν, ὡς
ἐπὶ τῶν φυσικῶν πραγμάτων, ἡ ἐκ τῆς τέχνης, ὡς ἐπὶ τῶν τεχνητῶν.
ἀπὸ τύχης δὲ οὐδὲν γίνεται ἔνεκά του· οἷον ἡ ὑγεία ἡ ἀπὸ τύχης
γινομένη ἡ ἡ σωτηρία τῆς νηὸς τελικὸν αἴτιον οὐ λέγεται.

1 ὁ om. E	2 ἀποτύχη CFa	4 εἴπομεν] p. 384,5	7 κινηθῶσι CF: κινηθῶσιν,
om. καὶ a	13 τὸ δὲ a post τὰ δὲ ex Arist. addiderim καὶ ἀπὸ τύχης τῶν		
alt. om. a	14 δὲ om. a καὶ προαιρετῶν om. a: ante καὶ τεχν. collac. C		
15 ἥγουν ἡ τύχη om. a	17 χροῖται a 19 ἐκ CEF: διὰ a 23 καὶ om. a		
28 οὐκ EFa	30 post σωτηρία add. τῆς νεώς a 31 οὐ om. a 31—34 καὶ		
—λέγεται om. a	33 οἷον C: ἥγουν EF 34 ἡ E: om. CF		

p. 95^a 10 Τὸ αὐτὸ δ' αἴτιον ἔστι τοῖς γινομένοις.

Δεῖξας, ώς ἔστι τὸ αὐτὸ πρᾶγμα διὰ διαφόρων αἰτίων, νῦν 45 μεταβαίνει εἰς ἑπερόν τι θεώρημα, διτὶ τὸ αἴτιον ἀνάγκη συνεξαλλάττεσθαι τῷ προκειμένῳ ζητήματι καὶ ποικιλεσθαι μὲν κατὰ τὸν χρόνον, μὴ μέντοι 5 γε δὲ καὶ κατὰ τὸ εἶδος, ὅλλα μένει μὲν τῷ εἰδεῖ ἀμετάβλητον ὥσπερ καὶ τὸ προκείμενον ζήτημα, τοῦ δὲ ζητήματος συνεξαλλάσσομένου κατὰ τὸν χρόνον συνεξαλλάττεται καὶ τὸ αἴτιον. οἷον αἰτία ἔστι τοῦ χρυστάλλου ἡ τοῦ ὄντας πῆγεις διὰ παντελῇ στέργησιν τοῦ θερμοῦ. εἰ μὲν οὖν προ- 50 τεθῇ τὸ ζήτημα κατὰ τὸν ἐνεστῶτα χρόνον, ἀποδοθήσεται καὶ τὸ αἴτιον αὐτοῦ κατὰ τὸν ἐνεστῶτα· εἰ δὲ γινόμενόν ἔστι τὸ πρᾶγμα, καὶ τὸ αἴτιον γινόμενον ἀποδοθήσεται· καὶ εἰ γεγενημένον τὸ προκείμενον ἡ ἐσόμενον, καὶ τὸ αἴτιον τοιούτον ἀποδοθήσεται. οἷον διὰ τί χρύσταλλος ἔστι; διότι πήγηνται τὸ ὄντωρ διὰ παντελῇ ἔκλειψιν τοῦ θερμοῦ. διὰ τί ἐγένετο; διότι ἐπήγιθη τὸ ὄντωρ διὰ παντελῇ ἔκλειψιν τοῦ θερμοῦ. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων 55 ὠσαύτως.

p. 95^a 11 Τὸ γάρ μέσον αἴτιον. |

88r

Καὶ γάρ τὸ μέσον, ἔγουν τὸ αἴτιον, καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν γεγονότων καὶ τῶν λοιπῶν τὸ αὐτό ἔστι κατὰ τὸ εἶδος, εἰ καὶ τῷ χρόνῳ διαλάττεται.

20 p. 95^a 22 Τὸ μὲν οὖν οὖτας αἴτιον.

Περὶ αἰτίου λέγει ἐνταῦθα εἰδίκοῦ, ὅπερ ἀμα ἔστι τῷ αἰτιατῷ. καὶ 10 ἐξ ἀνάγκης γίνεται ἡ ἀκολούθησις τοῦ τε αἰτίου καὶ τοῦ αἰτιατοῦ, ὅθεν ἂν τις ἀρέσται, ἔγουν εἴτε ἀπὸ τοῦ αἰτίου εἴτε ἀπὸ τοῦ αἰτιατοῦ ἀντιστρέφουσι γάρ πρὸς ἄλληλα. εἰ γάρ τὸ ὄντωρ πέπηγε δι' ἔκλειψιν τοῦ θερμοῦ, 25 ἀνάγκη καὶ χρύσταλλον γενέσθαι, καὶ εἰ χρύσταλλος γέρονεν, ἀνάγκη καὶ ἔκλειψιν θερμοῦ γενέσθαι πηγήθεντος τοῦ ὄντας. πλὴν εἰ καὶ ἐξ ἀνάγκης ἡ ἀκολούθησις τοῦ αἰτίου καὶ τοῦ αἰτιατοῦ γίνεται, ὅθεν ἂν τις ἀρέσται, εἴτε ἀπὸ τοῦ αἰτίου εἴτε ἀπὸ τοῦ αἰτιατοῦ, ἀλλ' οὖν διαφορά ἔστιν ἐν αὐτοῖς αὕτῃ· εἰ μὲν γάρ τοῦ αἰτίου τεθέντος ἔψεται τὸ αἰτιατόν, ἔστι κυρίως 30 ἀπόδειξις, διότι καὶ ἡ ἀπόδειξις ἐκ προτέρων καὶ αἰτίων γίνεται· εἰ δὲ τοῦ αἰτιατοῦ τεθέντος ἔψεται τὸ αἴτιον, γίνεται τεκμηριώδης ἀπόδειξις. ἐκ

1 δ' α: om. CEF: post τὸ colloc. Arist. 3 μεταφέρει E 4 τῷ bis, in fine et init. vs., E 5 δὲ om. a μένων a 7 an συνεξαλλάττεσθαι? χρυστάλλου itemque in seq. libri 8.9 προστεθῇ E 9 τὸν om. a 13.14 διὰ τοῦ — θερμοῦ om. a 14 παντελῇ] ἡ in ras. E 17 post γάρ add. καὶ EF ἔγουν τὸ om. a αἴτιον bis a 17.18 τῶν λεγόντων καὶ τῶν ληπτῶν a 18 εἰ καὶ E: inv. ord. CFA 20 lemma om. EF 21 ἐνταῦθα λέγει E 22 ἡ om. a τοῦ alt. om. a 25. 26 χρύσταλλος—ἐξ ἀνάγκης om. a 27 τοῦ alt. om. CFA 30 καὶ prius om. a αἰτίων] ων in ras. E¹ 31 τεθέντος τοῦ αἰτιατοῦ a

γάρ τινος οὐσίας ὁ συλλογισμὸς προέβη· ή δὲ τοιαύτη ἀπόδειξις η ἐκ 88r τῶν οὐσίας δεύτερα μέτρα φέρει ἀποδείξεως ως ταῦτης ἐκπίπτουσα. ἐδίδαξε δὲ πρότερον περὶ τοῦ εἰδικοῦ αἰτίου, διότι καὶ ἀρχὴ ἐρρέθη εἰναι ἄκμεσις, ηγουν πρότασις, η διότι ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ περὶ τοῦ εἰδικοῦ 5 αἰτίου ζητοῦμεν, εἴτε δυνατόν ἐστιν ἀπόδειξιν αὐτοῦ γενέσθαι εἴτε καὶ μή.

p. 95a 24 Ἐπὶ δὲ τῶν μὴ ἀμα.

20

Αἵτια λέγει μὴ ἀμα ὅντα τοῖς αἰτιατοῖς ἀλλὰ προηγούμενα αὐτῶν κατὰ τὸν χρόνον τὸ ὄλικὸν καὶ ποιητικόν· καὶ γάρ καὶ οἱ λίθοι καὶ τὰ ξύλα ὄλικὰ αἰτιά εἰσι προϋπάρχοντα τῆς οἰκίας καὶ τὰ τέσσαρα σποιγεῖα 10 τῶν σωμάτων· οὐ δὲ Σωφρονίσκος ποιητικὸν αἴτιον προϋπάρχον τοῦ Σωκράτους, καὶ η τῆς Ἐλένης ἀρπαγὴ ποιητικὸν αἰτιόν ἐστι προηγούμενον τοῦ αἰτιατοῦ, τῆς τοῦ Ἰλίου δηλονότι κατασκαφῆς. ἐπὶ γοῦν τῶν τοισύτων 25 αἰτίων τῶν μὴ ἀμα ὑπαρχόντων τοῖς αἰτιατοῖς οὐ γίνεται ἀναγκαία η ἀκολούθησις, δῆθεν ἀν τις ἀρέγεται. εἰ μὲν γάρ ἀπὸ τοῦ προτέρου, τοῦ αἰτίου, 15 ἄρεσται τις, οὐκ ἔξινάνγκης ἀκολουθήσει καὶ τὸ αἰτιατόν, οὐ ἐστιν δεύτερον· οὐ γάρ εἰ λίθοι καὶ ξύλα εἰσὶν, ἀνάγκη καὶ οἰκίαν εἶναι, οὐδὲ εἰ Σωφρονίσκος ἐστίν, ἀνάγκη καὶ τὸν Σωκράτην εἶναι. ἀλλὰ θεωρητέον καὶ τὸ κείμενον. ἐπὶ δὲ τῶν αἰτίων τῶν μὴ ἀμα θεωραυμένων τοῖς αἰτιατοῖς, ηγουν τοῦ ποιητικοῦ καὶ τοῦ ὄλικου.

20 p. 95a 25 Ωσπερ δοκεῖ ήμεν.

30

"Ηγουν ὁσπερ καὶ ήμεις διεξάζομεν ταῦτα μὴ ἀμα τοῖς αἰτιατοῖς θεωρεῖσθαι, ζητοῦμεν ἀρα ἐστιν ἐν τῷ συνεχεῖ χρόνῳ τοῦ τόδε γενέσθαι, ηγουν οἰκίαν, ἔτερον ἀποδοῦνται αἴτιον γενόμενον, ηγουν τὸ εἶναι λίθους καὶ ξύλα, καὶ τῆς ἐσομένης οἰκίας ἔτερον ἐσόμενον αἴτιον, ηγουν ἐσόμενα ξύλα καὶ λίθους, καὶ τοῦ γίνεσθαι οἰκίαν αἴτιον, εἰ τι ἔμπροσθεν 25 ἐγένετο, ηγουν [ἢ] τὰ προγεγονότα, εἴτε τοιχὸν εἴτε θεμέλια εἴτε λίθους εἴτε ξύλα εἴποι τις. πᾶσα δὲ γένεσις καὶ κίνησις ἐν χρόνῳ ἐστίν. οὐ δὲ χρόνος ἐστὶ συνεχῆς οὕτως, διότι μέτρον ἐστὶ κινήσεως οὗτος, ηγουν μετρούμενος ὑπὸ τῆς κινήσεως τοῦ ἡλίου, ητις κύκλῳ γίνεται. η δὲ 30 κύκλῳ κίνησις συνεχῆς ἐστι καὶ ἀδιάκοπος. η δὲ κατ' εὐθεῖαν κίνησις διακόπεται· τὸ γάρ κινούμενον κατ' εὐθεῖαν κινεῖται, ἐστ' ἀν καταλάβῃ τὸν οἰκεῖον τόπον, εἰθ' οὕτως ἡρεμεῖ. κατ' εὐθεῖαν δὲ κινήσις εἰσὶν η τε 40

1 γάρ om. a	1. 2 δέ—οὐσίας om. a	2 δεύτερα—ἀποδείξεως CEF: η καὶ δευτέρου μέτρου φέρει ἀπόδειξιν a	3 δὲ CEF: καὶ a	καὶ om. a	εἰρήθη a
5 εἴτε pr. I. E	ἔστιν om. a	ἀπόδειξις libri	6 lemma om. a	8 καὶ	
tert. om. a	10 ὑπάρχει a	13 ἀμα in ras. post ὑπαρχόντων E ¹	14 γάρ		
om. a	τοῦ alt. om. EF	16 ante λίθοις add. οἱ a	ante		
19 οὐκεῖον—ποιητικοῦ a	τοῦ alt. om. E	22 τοῦ τόδες CEF: τοῦτο a			
25 λίθους—ξύλα Ea	post αἴτιον add. ἔστιν a	26 η delevi	λίθους in ras. E ¹		
ηγουν a	32 κίνησίς ἔστιν a	29 ὑπὸ τῆς κινήσεως CEF:			

ἄνω καὶ κάτω· κινεῖται γάρ τὸ πῦρ, ἔστ’ ἀν καταλάβῃ τὸν αἰθέρα, εἰτα 88^r θῆρεμε· καὶ ὁ λίθος κινεῖται κάτω, ἔστ’ ἀν καταντήσῃ εἰς τὴν γῆν.

p. 95a 27 "Εστι δὴ ἀπὸ τοῦ ὄστερον γεγονότος ὁ συλλογισμός.

Ταῦτα ἐπαπορήσας φησίν, εἰ καὶ τὸ προγενέστερον ἀνάγκη πρῶτον 5 ὑπάρχειν τοῦ αἰτιατοῦ ἐπὶ τῆς τῶν πραγμάτων γενέσεως (πρῶτον γάρ δεῖ 4^v εἶναι τὸν Σωφρονίσκον, εἰτ’ ἐξ αὐτοῦ τὸν Σωκράτην γενέσθαι, καὶ πρῶτον λίθους καὶ ξύλα, εἰτ’ οὗτος οἰκίαν), εἰ γοῦν καὶ ἐπὶ τῆς τῶν πραγμάτων γενέσεως ἀνάγκη προϋπάρχειν τὰ αἴτια τῶν αἰτιατῶν, ἀλλ’ οὖν ἐν τῷ συλλογισμῷ δεῖ προλαμβάνειν τὰ ὄστερα, ἵν’ οὗτος ἐξ ἀνάγκης ἐπακολουθεῖ 10 θήση τὸ πρότερον· εἰ γάρ ἀρκεῖται τις ἀπὸ τοῦ προτέρου, ἡ τοῦ ὄστερου ἀκολούθησις ἐξ ἀνάγκης οὐ γίνεται. ἔστι δὴ ὁ συλλογισμὸς ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ ὄστερον γεγονότος, ἵν’ οὗτος ἐξ ἀνάγκης ἔψηται τὸ πρότερον. 50 πλὴν κανὸν ἐν συλλογισμῷ ἀπὸ τοῦ ὄστερον ἀρχώμενα, ἀλλ’ οὐ δεῖ οἰεσθαι διὰ τούτο τὸ ὄστερον αἴτιον εἰναι τοῦ προτέρου· καὶ γάρ καὶ τούτων τῶν 15 αἰτιατῶν ἐπὶ τῆς τῶν πραγμάτων γενέσεως ἀρχαί εἰσι καὶ αἴτια τὰ προγονότα, τὰ προγενέστερα δηλαδή.

p. 95a 29 Διὸ καὶ ἐπὶ τῶν γινομένων ὠσαύτως.

"Ηγουν ὅτε περ ἐπὶ τῶν γεγονότων συλλογιζόμενοι ἀπὸ τοῦ ὄστερου ἀρχόμενα, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν γινομένων καὶ ἐσομένων συλλογιζόμενοι ἀπὸ 20 τοῦ ὄστερου ὑφελομεν ἀρχεσθαι. ἀπὸ δὲ τοῦ προτέρου εἰ τις ἀρκεῖται, οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἔψεται καὶ τὸ ὄστερον· οἷον ἐπεὶ τόδε γέγονεν, ἤγουν ὁ Σωφρονίσκος, ἀνάγκη καὶ τόδε γενέσθαι, ἤγουν τὸν Σωκράτην. 88^v

p. 95a 31 Καὶ ἐπὶ τοῦ ἔσεσθαι ὠσαύτως.

"Ηγουν ἀπὸ τοῦ ὄστερου ἀρχου τοῦ συλλογίζεσθαι· οἷον εἰ Σωκράτης 25 ἔσται, ἐξ ἀνάγκης ἔσται καὶ Σωφρονίσκος.

p. 95a 31^m Οὔτε γάρ ἀορίστου οὖθ' δρισθέντος.

Γυμνάζει τὸν λόγον ἐπὶ τῶν γεγονότων, καὶ ὑποτίθησι γεγονότα καὶ τὸν Σωκράτην καὶ τὸν Σωφρονίσκον. καὶ φησόν, εἰ ἐφ’ ὅν καὶ τὸ αἴτιον καὶ τὸ αἴτιατὸν ἔφεσαν γενέσθαι, ἀπὸ τῶν ὄστερων δεῖ ἀρχεσθαι τὸν συλλογισμόν, πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ τῶν ἐσομένων ἀπὸ τῶν ὄστερων δεῖ ἀρχεσθαι· εἰ γάρ ὁ Σωκράτης ἐγένετο, ἀνάγκη καὶ τὸν Σωφρονίσκον γενέσθαι. ἀπὸ

3 δὲ a 4 ἀπορήσας a 5. 6 εἶναι δεῖ C 9 λαμβάνειν E post ὄστερα
add. πρῶτον E 12 ἔψεται a cf. p. 392,6 13 καὶ CEF: μὲν a ἀρχόμενα.
ἀλλ’ οὐδεὶς οἴεται a 15—18 τῆς τῶν—ώσπερ ἐπὶ om. a 19 ἀρχώμενα E
21 an οἷον (οὐκ)? cf. p. 389,21 24 ἀρθροῦ τοῦ συλλογισμοῦ a 28 καὶ tert. om. a
29 τὸ addidit. ἔφεσαν om. a 29.30 τὸν συλλογισμὸν—ἀρχεσθαι om. a

δὲ τοῦ προτέρου εἰ ἄρχεται τις, δόξει μὲν ἀληθεύειν ὁ τοῦτο λέγων διὰ 88γ
τὸ [μὴ] ἐπακολουθεῖν τὸ ὕστερον τοῦ προτέρου τεμέντος, ἀλλ’ οὐ καθ’
αὐτὸν ἀληθεύειν ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· καθὸ γάρ ἀπέβη τὸ πρᾶγμα καὶ
ἐγένετο, δοκεῖ ἀληθεύειν ὁ ἀπὸ τοῦ προτέρου ἀρχόμενος. εἰ γάρ μὴ διὰ
5 τὴν ἀπόβασιν ἀληθῆς ἦν ὁ λόγος οὗτος, ἔδει αὖτε ἀληθεύειν, εἴτε ὡρισμένος
κεῖται ὁ χρόνος εἴτε ἀδριστος, καθ’ ὃν μετὰ τὴν γένεσιν τοῦ Σωφρονίσκου
ὁ Σωκράτης ἐγένετο. μετὰ γάρ τὴν γένεσιν τοῦ Σωφρονίσκου ὑπέθετο
μετὰ δέκα ἡ εἰκοσι χρόνους γενέσθαι τὸν Σωκράτην, ἦ, εἰ βιώλει,
ἀδριστως εἰπὲ διτι μετὰ παραδρομὴν χρόνων ὁ Σωκράτης ἐγένετο. εἰ 10
10 γοῦν καθ’ αὐτὸν ἡλήθευεν ὁ λέγων μετὰ τὴν γένεσιν τοῦ Σωφρονίσκου
γενέσθαι τὸν Σωκράτην, ἡλήθευεν ἀν τοῦτο λέγων καὶ ἐν τῷ μεταξὺ²
χρόνῳ τοῦ ὡρισμένου χρόνου. ἀλλὰ μὴν οὐκ ἀληθεύειν εἴτε γάρ ὁ
χρόνος ὀρισθείη εἴτε ἀδριστος ληφθείη, καθ’ ὃν ὁ Σωκράτης ἐγένετο μετὰ
τὴν γένεσιν τοῦ Σωφρονίσκου, οὐκ ἔστιν ἀληθὲς εἰπεῖν, ὡς ἐπεὶ ὁ Σω-
15 φρονίσκος ἐγένετο, ἀληθὲς γεγονέναι καὶ τὸ ὕστερον, ἔγονταν τὸν Σωκράτην.
ἐν γάρ τῷ μεταξὺ χρόνῳ τοῦ ὀρισμένου χρόνου ψεῦθες ἔστι τὸ λέγειν
γενέσθαι τοῦτον, ἔγονταν τὸν Σωκράτην, θατέρου γεγονότος, ἔγονταν διὰ
τὸ γενέσθαι τὸν Σωφρονίσκον.

20

p. 95a35 'Ο δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἐσομένων.

20 Καὶ γάρ ἐπὶ τούτων οὐ δεῖ ἀπὸ τῶν πρώτων, τῶν γεγονότων,
ἄρχεται· οὐ γάρ ἐπειδὴ γέγονε Σωφρονίσκος, ἐξ ἀνάγκης ἔσται Σωκράτης.³
ἀλλὰ τούτωντίν ἀπὸ τοῦ ὕστερου, ἔγονταν τοῦ ἐσομένου, ἀρκτέον· οὕτω
γάρ ἀκολουθήσει ἐξ ἀνάγκης τὸ προτεγονός· οἷον εἰ κατεσκάψῃ τὸ "Πλιον,
ἐξ ἀνάγκης ἡ Ἐλένη ἡρπάγη.

25 Τὸ γάρ μέσον, ἔγονταν τὸ αἵτιον, ὅμοργονον δεῖται εἶναι τῷ αἵτιατῷ,
ἔγονταν ὅμοργονον· τῶν γάρ γενομένων πραγμάτων καὶ τὸ αἵτιον ἔσται
γενόμενον καὶ καθεέης. ἐπὶ δὲ τοῦ γεγονέναι καὶ τοῦ ἔσται οὐκ
ἐνδέχεται εἶναι τι ὅμοργονον· τὸ γάρ γεγονός πῶς ἔσται τῷ ἐσομένῳ
ὅμοργονον, εἴτε τὸ μὲν παρεληλυθότος ἔστι χρόνου τὸ δὲ μέλλοντος;

30

30 p. 95a39 "Ετι οὔτε ἀδριστον ἐνδέχεται εἶναι.

Μετὰ τὸ γενέσθαι γάρ τὸν Σωφρονίσκον, εἴτε ὡρισμένον τινὰ χρόνον
λάζῃς, ὡς μετὰ δέκα ἔσται χρόνους ὁ Σωκράτης γενησόμενος, εἴτε καὶ
ἀδριστον λάζῃς τὸν χρόνον, ὡς μετὰ παραδρομὴν χρόνων ἔσται ὁ Σω-
κράτης, ψεύθεται ὁ λέγων ἐν τῷ μεταξὺ χρόνων τῶν εἰκοσιν 'ἔσται ὁ 35
35 Σωκράτης'.

2 μὴ delevi 7 ὁ Σωκράτης—σωφρονίσκον οι. a 8 γενέσθαι
om. a 13 ληφθῇ Cf. a 16. 17 ἐν γάρ—τὸν σωκράτην οι. a 17 γενέσθαι τοῦτον
EF: inv. ord. C ante θατέρου add. ἥδη a Arist. 19 τοῦ ἐσομένου a Arist.
21 ἐπεὶ a 25 γάρ οι. a 26 γάρ οι. a γεγονότων a 27 γενόμενον
(quod correxit Waitz Org. II p. X) a γέγονε Arist. 32 λάζοις Ea χρόνους
ἔσται E γενόμενος a 33 λάζοις Ea 34 χρόνων a

p. 95 b 1 Ἐπισκεπτέον δὲ τί τὸ συνέχον.

88γ

Τὸ προκείμενον ζήτημα τοῖς περὶ κινήσεως λόγοις ἐστὶν οἰκειότερον, ἔνθα καὶ πλατύτερον περὶ τῆς γενέσεως διαλαμβάνει, ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς⁴⁰ Φυσικῆς ἀκροάσσεως. ἐνταῦθα δὲ μικρὸν τι παρεχθὰς ἀφ' ὧν ἔλαβε παρα-
5 διδώσαι τὴν τῶν αἰτίων καὶ αἰτιατῶν ἀκολούθησιν. καὶ ἐπειδὴ διαφέρειν
ἔλεγε τὰ αἰτία κατὰ τὸν χρόνον (ἥ γάρ ὡς ὄντα ἀποδίδονται τὰ αἴτια ἥ
ώς γεγονότα καὶ τὰ ἔεῖται), ἐπειδὴ μετὰ τὴν τῶν τοιούτων αἰτίων γένεσιν
τὰ αἰτιατὰ ὄρῳμεν γινόμενα, οἷον μετὰ τὴν γένεσιν τοῦ Σωφρονίσκου
ὄρῳμεν ὅτερον ἐπακολουθοῦσαν καὶ τὴν τοῦ Σωκράτους γένεσιν ἥ μετὰ
10 τὴν γένεσιν τῆς ἀρπαγῆς τῆς Ἐλέντης ἐπακολουθοῦσαν τὴν γένεσιν τῆς⁴⁵
κατασκαφῆς τοῦ Ἰλίου, ζητεῖ πότερον αἱ γενέσεις τῶν αἰτίων καὶ αἰτιατῶν
συνεγεῖται εἰσιν, ὅπερ μετὰ τὸ γενέσθαι τὸν Σωφρονίσκου ἐπακολουθεῖν τὸ
γίνεσθαι τὸν Σωκράτην, ἐν τοῖς πράγμασι τοῖς ἐν γενέσει καὶ φύηρᾳ
οὖσι καὶ ἔστι δῆ τι συνέχον αὐτάς, ἥγουν ἔστι τις ὅρος καθ' ὃν συνε-
15 χίζονται αἱ δύο αὐταις γενέσεις, τοῦ αἰτίου φημὶ καὶ τοῦ αἰτιατοῦ. ἐν
ἐρωτήσει γοῦν τὸν λόγον προσαγγιὴν μετὰ σφραγίστητος τὴν ἀπορίαν οὐ
παραδέχεται λέγων 'ἥ δηλον δτι οὐκ ἔστι τις ὅρος συνεχίζων ταύτας
τὰς γενέσεις'. καὶ κατασκευάζει τοῦτο οὕτως· τὰ πέρατα οὐ συνεχίζονται·
πέρας δὲ τῆς γραμμῆς ἡ στιγμὴ γοῦν στιγμῇ οὐ συνεχίζεται οὐδὲ
20 ἔξέχεται. συνεχῆ γάρ φαμεν ὡν τὰ πέρατα ἀμφ' εἰ γοῦν αἱ στιγμαὶ ὡς
πέρατα ἀμερεῖς εἰσὶ καὶ ἀδιαιρετοι, εἰ δώσομεν ταύτας ἔχεσθαι ἀλλήλων
καὶ συνεχίζεσθαι, συνεχῆ δέ εἰσιν ὡν τὰ πέρατα ἀμφ', λοιπὸν διδόσαμεν
ταύτας καὶ πέρατα ἔχειν. καὶ εἰ ἡ στιγμὴ πέρας ἔχει, τὸ δὲ πέρας ἔτε-
ρον τοῦ οὐ ἔστι πέρας, ἔσται ἄρα ἡ στιγμὴ μεμερισμένη καὶ | διαιρετὴ^{89γ}
25 εἰς τε τὸ πέρας καὶ εἰς τὸ περατούμενον δι' αὐτοῦ, ὅπερ ἄτοπον. τούτῳ
τιφ' ἐπιχειρήματι χρώμενος δείκνυσιν ἀδύνατον εἶναι γινόμενον πρᾶγμα καὶ
μήπω τελειωθὲν καὶ ἀπαρτισθὲν καὶ τὸ οἰκεῖον εἰδὸς λαβὸν ἐχόμενον
εἶναι καὶ συνεχὲς τιφ' γεγονότι. πῶς γάρ ἡ τοῦ Σωκράτους γένεσις ἔσται
συνεχῆς τῇ τοῦ Σωφρονίσκου γενέσει; ὁ μὲν γάρ Σωφρονίσκος γέγονεν, ὁ
30 δὲ Σωκράτης ὡς γινόμενον ἔστι κυριορεῖται ἐν τῇ μητρᾳ τῆς μητρός. τὸ δ
οὖν γεγονὸς πέρας ἔστι καὶ ἀμερές. πῶς οὖν τὸ πέρας συνεχιζέσται
τιφ' γινομένῳ; εἰ γάρ δώσομεν συνεχίζεσθαι τούτῳ, ἔξει τὸ γεγονός, δ'
ἔστι πέρας, ἔτερον πέρας περατούμενον ὅπ' αὐτοῦ, καὶ ἔσται διαιρετὸν καὶ
μεμερισμένον τὸ πέρας, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς στιγμῆς δέδεικται. εἰ γοῦν δύο
35 γεγονότα ἀδύνατον συνεχίζεσθαι ἀλλήλοις (πέρατα γάρ εἰσιν, ὡς εἴπομεν),
εἰ γοῦν τὰ ὄμβρονα καὶ ὄμβρονα οὐ συνεχίζονται, πῶς συνεχιζέσται
τὸ γινόμενον τῷ γεγονότι, καὶ ταῦτα μὴ ὄμβρονον ὃν αὐτῷ; ἀλλὰ ὥρτεον¹⁰

2 λόγοις om. a
p. 217 b 29 sq.8 τοῦ om. a
20 συνέγειται a
36 καὶ ὄμβρονα om. a

3 τῇ τετάρτῃ C

6 post ὄντα add. καὶ a

12 ὅπετε ΟΕΦ: ὡς τὸ a

22. 23 ἀμφ—ἡ στιγμὴ πέρας om. a

26 γιγνόμενον a

37 αὐτοῦ ΟΦα

3. 4 ἐν τῷ τετ. τῆς Φυσ. ἀκρ.] c. 10

7 τῶν αἰτίων τῶν τοιούτων a

13 γενέσθαι a

14 καὶ om. a

24 οὐ om. E

25 δι'

29 γενέσει om. a

34 τῶν στιγμῶν a

πῶς τὸ γεγονός ἔστι πέρας καὶ τὸ κίνημα. ὡς γάρ τῆς κινήσεως γινο- 89r μένης ή ἀκαριαία καὶ βραχυτάτη παῦλα τῆς κινήσεως λέγεται κίνημα πέρας ὅτι τῆς κινήσεως ἀμερές, οὗτω καὶ ή παῦλα τῆς γινομένης οἰκίας (ἔστι δὲ ή ἀθηρόα ἀπάρτισις τῆς δλῆς οἰκίας) λέγεται γεγονός καὶ ἔστι πέρας τῆς 5 γενέσεως.

p. 95 b 5 "Ωσπερ οὖν οὐδὲ στιγμαῖ εἰσιν.

Διὰ τούτου κατασκευάζει πῶς γεγονός γεγονότι οὐ συνεχίζεται. καὶ φησίν· ἡ στιγμὴ καὶ τὸ γεγονός ταῦτά εἰσι κατὰ ἀναλογίαν· ὡς γάρ ή στιγμὴ πέρας τῆς γραμμῆς καὶ ἔστιν ἀμερής καὶ ἀδιαιρέτος, οὗτω καὶ 10 τὸ γεγονός πέρας ἔστι τῆς γενέσεως καὶ ἔστιν ἀμερής καὶ ἀδιαιρέτον. ὡς γοῦν αἱ στιγμαὶ ἀλλήλαις οὐ συνεχίζονται, οὗτως οὐδὲ δύο γεγονότα 20 συνεχισθήσονται· ἀμφω γάρ, ἡ στιγμὴ καὶ τὸ γεγονός, ὡς πέρατά εἰσιν ἀδιαιρέτα. οὗτως οὐδὲ τὸ γινόμενον συνεχισθήσεται τῷ γενομένῳ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν· πέρας γάρ καὶ ἀδιαιρέτον τὸ γεγονός.

15 p. 95 b 9 Ἐνυπάρχει γάρ ἄπειρα γεγονότα τῷ γινομένῳ.

Γινομένην νόει τὴν οἰκοδομούμενην οἰκίαν, ἡς γινομένης ἄπειρά ἔστι προγεγονότα· δρυγὴ γάρ γέγονε πρῶτον καὶ θεμέλιον καὶ τοῖχος.

p. 95 b 10 Μᾶλλον δὲ φανερῶς ἐν τοῖς καθόλου.

Περὶ γενέσεως καὶ γεγονότων ἐνταῦθα μὲν ἀμυδρῶς εἰρήκαμεν καὶ 20 διὸν ἤρκει ἡμῖν περὶ τὴν παροῦσαν πραγματείαν. καθόλου δὲ καὶ πλατύ- τερον εἴπομεν περὶ αὐτῶν ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει, ἐν ᾧ διδάσκει καθόλου περὶ πάστης κινήσεως· εἰδὸς γάρ κινήσεως ή γένεσις. 25

p. 95 b 13 Περὶ μὲν οὖν τοῦ πῶς ἀν ἐφεξῆς γινομένης τῆς γενέσεως.

25 Οὐ μάτην ἔθειξεν ὁ Ἀριστοτέλης τὰ αἰτία καὶ τὰ αἰτιατὰ τὰ μὴ ἀμα ύπάρχοντα καὶ τὰς γενέσεις αὐτῶν, ἥγουν τὴν τοῦ Σωφρονίσκου καὶ τοῦ Σωκράτους, μὴ συνεχεῖς εἶναι. ἀλλ' ἵνα δεῖξῃ τούτας ἐφεξῆς οὕσας. 30 εἰ γάρ συνεχεῖς ἔσαν, τὰ αἰτία τοῖς αἰτιατοῖς οὐκ ἀμέσως ἡκολούθησαν, οὐτε μὴν ἡ γένεσις τῇ γενέσει, ἀλλ' ἐπ' ἄπειρον μεταξὺ τούτων ἦν λαβεῖν 30 μέσα, καὶ οὐδέποτε ἔστη ἡ τομὴ τῶν προτάσεων· ἀπὸ δὲ ἐμμέσων ἀπό- δειξεις οὐ γίνεται. ἐπεὶ δὲ αἱ γενέσεις τῶν αἰτίων καὶ αἰτιατῶν ἐφεξῆς

1. 2 γινομένης scripsi: γινομένη CEF 2 κινήσεως—3 παῦλα τῆς ομ. a 4 post οἰκίας add. καὶ a 7 τούτων a 9 ἀμερής καὶ ἀδιαιρέτον a 13 γινομένῳ a 15—17 ομ. a 17 πρῶτον γέγονε C 19 μὲν ομ. a 20 ἥρκεν a fort. πρὸς, at cf. p. 396, 10. 12. 13 21 ἐν τῇ Φυσ. ἀκρ.] cf. p. 390, 3. 4 24 γενέσεως a Arist.: κινήσεως CEF 26 τοῦ ομ. a 27 τοῦ CEF: τὴν a 31 οὐ ομ. a αἱ CEF: ὡς a

εἰσι, τὰ δ' ἐφεξῆς ἀμεσα, αἱ δ' ἀποδεῖξεις ἐξ ἀμέσων, λοιπὸν ἄρα τοῖς 89^c αἰτιατοῖς τεθεῖσιν ἐξ ἀνάγκης ἀμέσως ἔπειται τὰ αἰτια. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν πραγμάτων προσηγοῦνται αἱ γενέσεις τῶν αἰτίων τῶν γενέσεων τῶν αἰτια- 35 τῶν (πρῶτον γὰρ δὲ Σωφρονίσκος γέγονεν, εἰθὲ σύτως δὲ Σωκράτης, καὶ 5 πρῶτος δὲ θεμέλιος, εἰτα δὲ οἰκία), ἀλλὰ ἐν συλλογισμῷ πρῶτον ὀφείλεις λαμβάνειν τὴν τοῦ αἰτιατοῦ γένεσιν, ἵνα σύτως ἐξ ἀνάγκης ἔψιτο δὲ τοῦ αἰτίου γένεσις εἰ γὰρ Σωκράτης γέγονεν, ἐξ ἀνάγκης καὶ Σωφρονίσκος. ἐφεξῆς δέ φαμεν ὡν μεταξὺ οὐδέν ἐστιν ὅμοιογένες· οἶον δὲ Σωκράτης ἐφεξῆς ιστασθαι τῷ Πλάτωνι ρήθμήσεται, εἰ μὴ μεταξὺ αὐτῶν μῆτ' ἄν- 10 θρωπος είστηκει μῆτε πέπτος μῆτε ἄλλο τι ὄμοιογένες αὐτοῖς. εἰ δέ τις 40 ἐρεῖ· καὶ μή μεταξὺ αὐτῶν ἀλλὰ ἐστιν', οὐ τὸν ρήθμέντα λόγον τῶν ἐφε- 15 ξῆς ἀνατρέψει· οὐ γὰρ δὲ ἀλλὰ ὅμοιογένες ἐστιν αὐτοῖς· δὲ γὰρ ἀλλὰ οὐκ ἀνάγεται ὑπὸ γένος τὸ ζῷον ἀλλὰ ὑπὸ τὴν οὐσίαν τὴν ἄψυχον. περὶ μὲν οὖν τοῦ πᾶς τὸ μέσον, ηγουν τὸ αἰτιον, ἔχει ἐπὶ τῶν γενέ- 20 τεων ἐφεξῆς οὐσῶν καὶ οὐ συνεγῶν ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω, ηγουν δισον ἀνήκει τῇ προκειμένῃ πραγματείᾳ. εἴπομεν· ἀρκεῖ γὰρ ἐκ τούτων γρῶναι ὡς ἀμέσως τὰ αἰτια τοῖς αἰτιατοῖς ἔπειται. ἐν δὲ τῇ Φυσικῇ πλατύτερον περὶ αὐτῶν διδάξει.

p. 95^b 14 Ἀνάγκη γὰρ καὶ ἐν τούτοις,

45

20 "Ηγουν τοῖς αἰτίοις καὶ αἰτιατοῖς τοῖς μὴ ἄμμα οὖσι, τὸ μέσον, ηγουν 50 τὸ αἰτιατόν, καὶ τὸ πρῶτον, ηγουν τὸ αἰτιον, ἀμεσα εἰναι. λάβε γὰρ τὸ Α αἰτιον. ηγουν θεμέλιον, τὸ δὲ Γ τὸ μέσον αἰτιατόν, ηγουν τοῖχον, τὸ δὲ Δ τὸν ἐλάττονα ὥρον οἰκίαν. ἀμέσως γοῦν ἐπακολουθεῖ τῇ γενέσει τοῦ τοίχου ἡ τοῦ θεμελίου γένεσις καὶ τῇ τῆς οἰκίας ἡ τοῦ τοίχου· οἷον ἐπει τὸ Γ γέγονεν, ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ Α ἐγένετο. ὡς ἐν συλλογισμῷ δὲ ἐλήφθη πρῶτον τὸ Γ, εἰτα τὸ Α· ἐπὶ δὲ τῆς γενέσεως τῶν πραγμάτων 89^c πρῶτον ἐγένετο τὸ Α· εἰτα τὸ Γ.

p. 95^b 17 Ἄρχη δὲ τὸ Γ διὰ τὸ ἐγγύτερον τοῦ νῦν εἰναι.

Ωσπερ ἡ γραμμὴ διαιρεῖται τῇ στιγμῇ, ητις ἡ στιγμὴ, καθὼς δην ἡ 30 διαιρέσις τῆς γραμμῆς γέγονε, τοῦδε μὲν τοῦ τμήματος γέγονε τέλος, ἀρχὴ δὲ τοῦ ἑτέρου τμήματος, οὗτω καὶ δὲ χρόνος συνεχῆς ὃν διαιρεῖται κατὰ τὸ νῦν. χρόνον δὲ γένει καὶ τὴν ἡμέραν αὐτήν· τῆς γοῦν ἡμέρας γενο- 35 μένης κατὰ συνέχειαν, δύον ἀλλὰ ἐν οἷς μέρεις τῆς ἡμέρας ἐννοήσῃς τὸ νῦν, εὐθύνες διαιρεῖς ταύτην εἰς δύο τμήματα, καὶ ἔστι τὸ νῦν τοῦ μὲν παρελθόντος μέρους τῆς ἡμέρας τέλος, ἀρχὴ δὲ τῶν μῆπω γεγονότων

3 προσάγωνται α 4 πρῶτος α 5 απ πρῶτον? at cf. p. 393,6.7 post ἐν add.
τῷ Ε 5. 6 ὀφείλει λαζεῖν α 8 post ὃν add. οὐ α 11 καὶ μὴ α
τὸν (post λόγον) α 12 οὐδὲ γὰρ α ὅμοιογένες α ἔστιν post δὲ ἀλλα colloc. E
13 γένος τὸ ζῷον ἀλλὰ ὑπὸ iterat E 14 ἔχοι EF 17 ἡμέρας α ἐν δὲ τῇ
Φυσ.] cf. p. 390,3.4 21 πρῶτον scripsi: a libri 28 τοῦ ἡ a 29 ἡ alt. om. a
30 μὲν om. a 31 διαιρεῖται συνεχῆς ὃν α 34 μὲν scripsi: μὴ libri

μερῶν αὐτῆς. εἰ γοῦν καὶ αἱ γενέσεις τῶν πραγμάτων ἐν χρόνῳ εἰπεῖν, 89^η ἀλλ' ὁ μὲν χρόνος ἔχει τὸ συνεχὲς διὰ τὸ ἀεικόνητον τοῦ ἡλίου· μετρεῖται γάρ, ὡς πολλάκις εἰπομέν, ὁ χρόνος ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου κινήσεως. αἱ δὲ γενέσεις τῶν πραγμάτων ὡς ἐν χρόνῳ θεωρούμεναι δικοῦσι μὲν καὶ αὗται 10 δ συνεχεῖς διὰ τὸ εἶναι τὸν χρόνον συνεχῆ, οὐκ εἰσὶ δέ· διφρηνται γάρ ἀπ' ἀλλήλων. καὶ δῆλον διτὶ ἡ τοῦ Σωφρονίσκου γένεσις πρώτη γέγονεν, εἰθ' 10 οὕτως ἐπηκολούθησε καὶ ἡ τοῦ Σωκράτους, καὶ πρῶτος ὁ θεμέλιος, εἰτα 15 ὁ τοῖχος· ἐφεξῆς γάρ εἰσι· τὰ δὲ ἐφεξῆς διγραμένα. καὶ ἐπὶ τῶν γενέσεων γοῦν, οἷον ὡς ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆσεως, τὸ οὔτερον γεγονός ἐγγίζει τῷ 20 νῦν, οἷον ὁ τοῖχος· πόρρω δὲ τοῦ νῦν τούτου, καθ' ὃ ὁ τοῖχος ἀπέριται, ἡ τοῦ θεμελίου γένεσίς ἔστι. καὶ διὰ τούτο δεῖ πρῶτον ἐν συλλογισμῷ τὸ Γ λαμβάνειν, εἰθ' ἔψεται τούτῳ τὸ Λ. ὡς γάρ τὸ νῦν τέλος ὃν τοῦ παρελθόντος χρόνου εἰσάγει ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ γεγονότα μέρια τοῦ παρελθόντος χρόνου, οὕτω καὶ ὁ τοῖχος ὁ κατὰ τὸ νῦν ἀπηρτισμένος τέλος ἔστι 25 15 τῶν προγεγονιῶν γενέσεων· τοῦ δὲ τέλους τελέντος ἐξ ἀνάγκης συνεισάγεται καὶ τὰ πρὸ τοῦ τέλους. ἀρχὴν δὲ ληπτέον ἐν συλλογισμῷ τὸ Γ διὰ τὸ ἐγγίζειν τῷ νῦν, ὅπερ νῦν ἀρχὴ μέν ἔστι τοῦ μέλλοντος χρόνου τέλος δὲ τοῦ παρελθόντος.

p. 95 b 22 Οὗτω δὲ λαμβάνοντι τὸ μέσον.

20 "Ηγουν εἰ λαμβάνεις ἐν συλλογισμῷ πρῶτον τὸ οὔτερον, ἐξ ἀνάγκης τὸ πρῶτον ἔψεται ἀμέσως· ἀμέσως γάρ ἐπακολουθεῖ τῇ γενέσει τοῦ τοίχου ὁ θεμέλιος καὶ τῇ γενέσει τῆς οἰκίας ἡ τοῦ τοίχου. εἰ δέ που οὐκ ἀμέσως τοῖς αἰτιατοῖς ἐπακολουθοῦσι τὰ αἴτια, δεῖ λαμβάνειν τὰ μέσα τούτων, καὶ οὕτω σταής εἰς ἀμέσους προτάσεις. οἷον εἰ λάβῃ τις τὸ Α 25 ἀπότυμην λίθον, τὸ δὲ Γ θεμέλιον, τὸ δὲ Δ οἰκίαν, ἀμέσως τοῖς αἰτιατοῖς οὐκ ἐπακολουθοῦσι τὰ αἴτια. εἰ δὲ λάβοις μεταξὺ τῆς μείζονος προτάσεως τὴν δρυγήν, τῆς δὲ ἐλάττονος μέσου τὸν τοίχον, εὑρεῖς τὰς ἀμέσους 30 προτάσεις.

p. 95 b 23 "Η ἀεὶ παρεμπεσεῖται διὰ τὸ ἄπειρον.

30 Εἰπών, διτὶ εἰς ἀμέσους προτάσεις καταντῶμεν τῇ λήψει τῶν ρέσων τῆς τε μείζονος καὶ ἐλάττονος προτάσεως. προσεύθετο τὸ ἦ ἀεὶ παρεμπεσεῖται ἀναιρόντων ὑπόγονιάν τινα· τοιούς γάρ τις ὑπέλαβε μὴ εἰς ἀμέσους ποτὲ κατανῆσαι προτάσεις τὰ αἴτια καὶ τὰ αἰτιατὰ διὰ τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι ταῦτα, τὸν δὲ χρόνον συνεχῆ, τὸ δὲ συνεχὲς ἐπ' ἄπειρον διαιρετόν, καὶ 30

2 post ἀεικόνητον add. τῆς a 2.3 μετρεῖται—τοῦ ἡλίου om. a 3 πολλάκτις] velut
p. 387,29 12 τὸ a CEF: τῷ δ a 13 γεγονότα] γεγ in ras. E 15. 16 ἔτης
ἀνάγκη συνεισάγεται a 16 au δη? 17 τὸ (ante νῦν) E 20 λαμβάνοντις E
24 σταής CEF: τοῖς a λάβῃ F 26 λάβης F: λάβοιμι a 27 δὲ om. a
εὗρον a 31 ἦ CEF: δὲ a 32 ἀνερῶν a γάρ CEF: ἂν a 33 τὰ alt.
om. E τὰ (post δὲ) a

τοῦ ληφθέντος ἀεὶ χρόνου ἔστιν ἐπινοεῖν ἔτερον χρόνον. διὰ τοῦτο φησιν.^{89v} ἦ δόξει διὰ τὴν ἀπειράν τοῦ χρόνου, ἢν ἔχει διὰ τὸ συνεχῆς εἶναι, συνεχῆς εἶναι καὶ τὰ αἰτία καὶ τὰ αἰτιατὰ καὶ τὰς τούτων γενέσεις καὶ ἀεὶ δυνατὸν εἶναι ἐπ' ἀπειρον λαμβάνειν τούτων μέσα. ἀναφρῶν γοῦν
5 τὴν ὑπόνοιαν ταύτην φησίν· εἰ καὶ ὁ χρόνος συνεχῆς καὶ διὰ τοῦτο ἐπ'
ἀπειρον διαιρετός, ἀλλὰ τὰ ἐν αὐτῷ πράγματα συνεχῆς οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ
διηγημένα· δέδεικται γάρ δι τὸ γεγονός οὐκ ἔχεται καὶ οὐ συνεχίζεται.³⁵
τῷ γεγονότι. ἐπεὶ δὲ ὁ συλλογισμὸς οὐ κατὰ τὸν χρόνον γίνεται ἀλλὰ
κατὰ τὰ πράγματα, οὐδὲν παραλογισμάνεται τὸ λαμβάνειν ἀμέσους προτάσεις
10 ἐν ταῖς ἀποδείξεσι, καὶν ὁ χρόνος ἔστι συνεχῆς.

p. 95 b 24 Ἀλλ' ἄρξασθαι γε δμως.

"Ἔγουν καὶ δέδεικται ἀμέσους εἶναι τὰς γενέσεις τῶν αἰτίων καὶ
αἰτιατῶν, ἀλλ' οὖν ἐν συλλογισμῷ δεῖ ἄρχεσθαι ἀπὸ τοῦ μέσου πρώτου
τοῦ καὶ ἐγγίζοντος τῷ νῦν, καὶ οὕτως ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθήσει καὶ τὸ
15 προγεγονότιον.

p. 95 b 25 Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἔσται.

"Ωσπερ ἐπὶ τῶν γεγονότων ἀπὸ τῶν ὑστέρων ἄρχῃ συλλογιζόμενος,⁴⁶
οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ἐτομένων ἀπὸ τῶν ὑστέρων δεῖ ἄρχεσθαι, ἵν' ἐπακολου-
θήσῃ τὸ πρῶτον· εἰ γάρ ἔσται οὐκία, ἔσται τοῦτο, καὶ εἰ τοῦτο, ἔσται
20 καὶ θεμέλιος.

p. 95 b 29 Ὁμοίως δ' ἀπειρος ή τομή.

Τομὴ τῆς προτάσεως ἔστιν ὁ μέσος δρός. εἰ γάρ ληφθῇ πρότασις,⁵⁰
ώς ὁ ἀνθρωπος ζιφόν ἔστιν', ἐπεὶ ἔμμεσός ἔστιν αὕτη, λαβῶν μέσον τὸ
λογικὸν διαιρήσεις αὐτὸν εἰς δύο. ὅμοίως γοῦν καὶ ἐν τοῖς ἐσομένοις αἱ-
25 τόνις καὶ αἰτιατῶς δόξειν ἡ τομὴ τῶν προτάσεων ἐπ' ἀπειρον γίνεσθαι
διὰ τὴν τοῦ μέσου ληψίν διὰ τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι ταῦτα, τοῦτο δὲ συνεχῆ.
ἀλλ' οὐκ ἔστιν· εἰσὶ γάρ καὶ ἐπ' αὐτῶν αἱ προτάσεις ἀμεσοι. ὡς γάρ τὰ
γεγονότα οὐ συνεχίζονται, οὕτως οὐδὲ τὸ ἐσόμενον ἔχεται καὶ συνεχίζεται.^{90r}
ἐσομένων, ἀλλὰ διηγηταί. καὶ διὰ τοῦτο εἰσὶ καὶ τὰ ἐσόμενα αἴτια καὶ
30 αἰτιατὰ ἀμεσα. δεῖ γοῦν καὶ ἐν τούτοις τοῖς ἐσομένοις ἄρχῃ καὶ πρό-
τασιν εὑρεῖν ἀμεσον.

1 διὰ τοῦτο EFa: διάτι C
9 περιλυμανέται a

4 εἶναι om. a γοῦν ε γάρ, ut videtur, corr. E
12 η a 13 μέσου om. a 14 καὶ primum om. a

24 ἐσομένοις a
28 οὐ συνεχίζοντα a
καὶ prius om. a

26 τοῦτον scripsi: τοῦ CEF: τοῦτο a συνεχές a
29 ἐσομένων] σ in ras. E διηγηται a 30 οὖν E

p. 95b31 "Εχει δὲ οὗτως ἐπὶ τῶν ἔργων.

90r

Παραδειγματίσας τὸ λεγόμενον ἐπὶ τῶν στοιχείων νῦν καὶ ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν, ηγουν τῶν πραγμάτων, παραδειγματίζει ταῦτα. καὶ πρῶτα μὲν τίθησι παράδειγμα τῶν γεγονότων, εἰτα τῶν ἐσομένων.

5 p. 95b38 'Επεὶ δ' ὄρθμεν ἐν τοῖς γινομένοις.

10

"Εδεικεν ἐπὶ τῶν μὴ ἀμα ὅντων αἰτίων καὶ αἰτιατῶν, ὅπως τοῦ θετέρου προληγμούντος ἐν συλλογισμῷ ἀμέσως τὸ αἴτιον ἐπεται. ἐπεὶ δὲ ἐν τοῖς φυσικοῖς πράγμασι τοῖς γινομένοις (γινόμενα δὲ λέγει τὰ μὴ ὅντα καὶ ὑφιστάμενα καθ' ὄλοκληράν ἀλλὰ ἔχοντα τὸ εἶναι ἐν τῷ αἷς 10 πεφυκέναι γίνεσθαι κατὰ ἄλλους καὶ ἄλλους καιρούς) ὄρθμεν κύκλῳ 20 τινὰ γένεσιν, καὶ ἐπεὶ κύκλῳ γίνεται ἡ γένεσις, ἐνδέχεται τοὺς ἀκρους δρους καὶ τὸν μέσον τούτων ἀλλήλους συνέπεσθαι. ἐν γὰρ τούτοις τοῖς δρουις τοῖς ἔξιστάνοντι καὶ ἀντιστρέφοντιν ἡ κύκλῳ δεῖξις γίνεται. καὶ λογικώτερον μὲν πρότερον ἐν τοῖς δευτέροις τῶν Προτέρων δέδεικται, ὅπως 15 τὰ συμπεράσματα ἀντιστρέφοντιν εἰς τὰς προτάσεις καὶ αἱ προτάσεις εἰς τὰ συμπεράσματα ἐν τῷ λαμβάνειν δρους ἴδια καὶ ἔξιστάνοντα· ποτὲ γάρ τὸ συμπέρασμα γίνεται αἰτιατόν, ποτὲ δὲ αἴτιον καὶ αἱ προτάσεις αἰτιατοί. 25 ἐπὶ δὲ τῶν ἔργων τῶν φυσικῶν τῶν καθ' ἐκάστην γινομένων τοῦτο ἔστι τὸ ποιῶν τὴν κύκλῳ γένεσιν, τὸ λαμβάνειν τὰς γενέσεις ἔξιστάνοντας 20 καὶ ἀντιστρέφοντας ἀλλήλαις καὶ τὴν αὐτὴν καὶ μίαν οὖσαν καὶ αἰτίαν καὶ αἰτιατήν, οἷον ἀν καὶ λόγῳ. οἷον βεβρεγμένης τῆς γῆς ὑπὸ θετοῦ (τοῦτο ὡς αἴτιον) ἀνάγκη ἀτμίδας ἐκ γῆς ἀναδίδοιται (τοῦτο αἰτιατόν). τούτου δὲ γενομένου, ηγουν δύωμεσίσης τῆς ἀναδίδεστης ἀτμίδος ἐκ τῆς γῆς ἐπέκεινα τῶν τοῦ ἥλιου ἀντανακλάσεων, πάγυνσις γίνεται 30 25 ταύτης· παχυνθέσης δὲ ταύτης νέφοις γίνεται· νέφους δὲ γενομένου ὅδωρ συνίσταται· τὸ δὲ ὅδωρ συσταθὲν μὴ δυνάμενον μένειν ἄνω ὡς βαρὺ πᾶλιν κάτω φέρεται, καὶ συμβαίνει βεβρέγθαι τὴν γῆν. τοῦτο αἴτιον ἔξι ἀργῆς ληφθὲν αἰτιατόν νῦν γέγονε καὶ κύκλῳ περιήλθεν· ὡς γάρ ὁ κύκλος ἀφ' οὐ στρεψίου ἀρχεται, εἰς τὸ αὐτὸν καταλήγει. οὕτω καὶ 30 ἐπὶ τούτων ὧν εἰπομεν, ἀφ' οὐ ἀρξάμεθι, εἰς τὸ αὐτὸν κατελήξεις, ὡς κύκλῳ τῆς γενέσεως οὕτως· οἷον νέφους γενομένου ὅδωρ γίνεται· ὅδατος γενομένου ἡ γῆ βέβρεχεται· ταύτης δὲ βραχείσης ἀτμὶς ἀναδίδεται· αὗτη δὲ εἰς νέφος συνίσταται.

2 Παράδειγμα ὅτι τὸ a

3 πραγμάτων CEF: προτηγμένων a

6 αἰτίων om. C

8 παράδειγματι a δὲ a: om. CEF λέγει in ras. F 12 τοῦτον E

13 τοῖς om. a 14 μὲν CEF: καὶ a ἐν τοῖς δευτ. τῶν Προτ.] c. 5—7

15 αἱ προτάσεις οἱον. a 16 συμβαίνεν δρους ἴδια ἔξιστάνοντας a 20 καὶ (ante μίαν)

om. a 24 ἐξ om. a ἀντανακλάσεων, τ superset. E: ἀντανακλάσεων a

25 post δὲ prius add. καὶ a γινομένου a 31 ἀρξάμενος corr. E: ἀρξάμενοι CFA, pr., ut videtur, E

p. 96^a 8 "Εστι δ' ἔνια μὲν γινόμενα καθόλου.

90r

Πάλιν διαφορὰν παραδίδωσι τῶν ἐν ταῖς ἀποδείξεσι μέσων λαμβανο- 15
μένων. καὶ φησίν, ὡς ἐπεὶ τὰ πράγματα η̄ δεῖ εἰσὶ καὶ ἀνάγκαια η̄
γινόμενα η̄ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰσιν η̄ γινόμενα, εἰ μὲν τὸ προκείμενον εἰς
5 ἀπόδειξιν ἔστι τῶν δεῖ καὶ ἔξ ἀνάγκης οὕτως ἔχοντων, δεῖ καὶ τὸν μέσον
εἶναι τοιοῦτον, η̄γουν ἔξ ἀνάγκης καὶ δεῖ οὕτως ἔχοντα. οἷον εἰ ζητεῖται
ἀπόδειξιν τοῦ τὸν οὐρανὸν κύκλῳ κινεῖσθαι, ληπτέον μέσον τὸ νοῦν μιμεῖ-
σθαι. τοῦ δὲ δεῖ οὕτως γινομένου παράδειγμα ἔστω τοῦτο· οἷον εἰ ζητεῖται
διὰ τί μετὰ τὸ θέρος μετόπωρον γίνεται, ληπτέον μέσον δρον τὸ τὸν
10 η̄λιον τρέπεσθαι εἰς τὰ ἀντικείμενα τῆς καθ' ήμᾶς οἰκήσεως, η̄γουν περὶ
τὰ νοτιώτερα μέρη (ζητεῖται γάρ περὶ τὸ βόρειον κλίμα οἰκουμενή), καὶ εἰπὲ 50
'μετὰ τὸ θέρος οἱ η̄λιοι τρέπεται περὶ τὰ ἀντικείμενα μέρη τῆς καθ' ήμᾶς
οἰκήσεως, καὶ τρεπόμενον περὶ τοῦτο τὸ κλίμα μετόπωρον γίνεται'. δύο
γοῦν εἰρηκεν δὲ Ἀριστοτέλης, δεῖ οὕτως ἔχοντα καὶ δεῖ γινόμενα. καὶ τὴν
15 μὲν κύκλῳ κίνησιν τοῦ οὐρανού σώματος διὰ τὸ ἀδιάκοπον εἶναι καὶ
συνεγῇ η̄ τὴν τοῦ η̄λιού η̄ ἄλλου τινὸς ἀστέρος δεῖ οὕτως ἔχειν λέγομεν.
ὅσων δὲ η̄ γένεσις διακοπήν τινα ἔχει, ως μετὰ τὸ θέρος μετόπωρον | καὶ 90v
μετὰ τοῦτο γειμῶν καὶ μετὰ τὸν γειμῶνα ἔστι, δεῖ δὲ οὕτω γίνεται,
ταῦτα λέγομεν δεῖ γινόμενα. τῶν δὲ ως ἐπὶ τὸ πολὺ παράδειγμα τοῦτο·
20 οἷον εἰ πρόκειται εἰς ἀπόδειξιν διὰ τί τὸ γένειον τοῦ ἄρρενος τριχοῦσται
(τοῦτο γάρ οὐκ δεῖ γίνεται ἀλλ' ως ἐπὶ τὸ πολύ· ὅρῶμεν γάρ τινας ἄρ-
ρενας ἄχρι καὶ γήρως μηδεμίαν τρίχωσιν ἐν τῷ πώγωνι ἔχοντας), λάβε
μέσον δρον τὸ η̄ροτέρας η̄λικίας γενομένου τοῦ ἄρρενος λιγνώδη καὶ 5
καπνώδη ἀναθυμίασιν ἐκ τοῦ πώγωνος ἀναδίοσθαι, η̄τις καὶ ἀπογεννᾷ
25 τὴν τρίχωσιν. τὸ δὲ καθόλου ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ ἔξ ἀνάγκης καὶ δεῖ
καὶ κατὰ παντός ἐκληπτέον, ως καὶ ἐν τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ εἴρηται.

p. 96^a 11 Τῶν δὴ τοιούτων.

Τῶν ως ἐπὶ τὸ πολὺ πραγμάτων ληπτέον καὶ τὸν μέσον δρον ως
ἐπὶ τὸ πολύ. διτὶ δὲ δεῖ εἶναι τὸν μέσον ἐν τούτοις τοιοῦτον, δείκνυστι
30 διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. ἔστω γάρ συναγθὲν συμπέρασμα ως
ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ μέσου τοῦ Β τὸ ΑΓ. καὶ ἐγὼ μὲν λέγω διτὶ καὶ τὸ Β 10
ως ἐπὶ τὸ πολὺ εἰληπται. εἰ δέ τις ἀντιπίπτει, ἔστω τὸ Β, ὁ μέσος,
τῶν δεῖ καὶ ἔξ ἀνάγκης ὅντων. ἐπεὶ δὲ ὁ μέσος αἰτίης ἔστι τῆς συμ-
πλοκῆς τῶν δύο προτάσεων διὰ τὸ ἐπὶ μὲν τῆς μείζονος ὑποκείσθαι ἐπὶ

4 η̄γουν (ante ως) a μὲν CEF: δὲ a 5 ἔστι—7 ἀπόδειξιν om. a
7 τὸ CF: τὸν Ea: fort. τὸ τὸν 11 νότια a περὶ CEF: ἐπὶ a
εἰπὲ CEF: ἐπεὶ a 13 τούτον, om. περὶ a 15 ἀδιάκοπον a 16 ἄλλου
οιν. a ἔχει a 17 ὅσον a ἔχειν a 19 τῷ δὲ a παρ-
δειγμάτων a 23 τὸ η̄ροτέρας om. a 23. 24 λιγνώδη (quod correxit Waitz
Org. II p. X) καὶ καπνώδην (corr. b) a 24 καὶ om. a 26 πάντα EF
καὶ alt. om. a εἰργται] I 4 p. 73b 26 sq. 31 a om. a 34 μὲν om. E

δὲ τῆς ἐλάττονος κατηγορεῖσθαι, ἀνάγκη καὶ τὰς προτάσεις εἶναι ἀναγκαῖς. 90^v
 εἰ δὲ εὐταὶ ἀναγκαῖαι, ἔσται καὶ τὸ Α Γ συμπέρασμα ἀναγκαῖον. ἀλλὰ
 μὴν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔχειτο εἶναι τὸ συμπέρασμα. ἀδύνατον οὖν τὸ αὐτὸν
 συμπέρασμα καὶ ἀναγκαῖον εἶναι καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. ἐπεὶ δὲ τὸ ἀδύ-
 5 νατον συνήχθη διὰ τὸ ὑποθεῖναι τὸ Β ἀναγκαῖον, λοιπὸν ἄρα ἀνάγκη ὡς 10
 ἐπὶ τὸ πολὺ εἶναι τὸ Β. οὕτως μὲν οὖν ἐπὶ στοιχείων διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον
 ἀπαγωγῆς ἔδειξεν διτ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πραγμάτων ἀποδεικνυμένων ἔστι
 καὶ ὁ μέσος ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

p. 96 a 20 Ήῶς μὲν οὖν τὸ τί ἔστιν εἰς τοὺς ὅρους ἀποδίδοται.

10 Ζητήσας ὅπισθεν πολλὰ περὶ ὄρισμοῦ, ἐπεὶ εὑρισκει τὸν ὄρισμὸν μὴ 20
 μόνον μέσον ὅρου ἐν ἀποδείξει λαμβάνομενον ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα αἴτια, τὸ
 ποιητικόν, τὸ τελικὸν καὶ τὸ ὑλικόν, τούτου χάριν ἐδίδαξε καὶ περὶ τῶν
 ἄλλων αἴτιων, ὅπως μέσοι ὅροι λαμβάνονται, καὶ κατὰ τί ἀλλήλων δια-
 φέρουσι, καὶ πῶς ἐν συλλογισμῷ ἡ ἀκολουθησία ἐν αὐτοῖς γίνεται, καὶ
 15 μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τούτων πάλιν ἐπανατρέγει εἰς τὸν ὄρισμόν, καὶ
 ἀνακεφαλαιώσαμενος ἡ εἰπε περὶ αὐτοῦ ἔτι προστίθησι καὶ ἔτερα ἡ εἰπε 25
 περὶ ὄρισμοῦ. πῶς μὲν οὖν τὸ τί ἔστι καὶ ὁ ὄρισμὸς εἰς τοὺς ὅρους
 ἀποδίδοται; τρεῖς ὅροι ἐν τῷ ἀποδεικτικῷ συλλογισμῷ λαμβάνονται ἐν
 τίνι γροῦ τῶν τριῶν τρέπονται ὁ ὄρισμός; εἰρηται διτ ὡς μέσος ὅρος
 20 λαμβάνεται, καὶ τίνα τρόπον ἔστιν ἀπόδειξις αὐτοῦ: ἀπόδειξις μὲν
 γάρ οὐκ ἔστιν αὐτοῦ ὡς μὴ γνωμένου συμπεράσματος ἀπόδειξεως· ἔστι δέ,
 καθίσσον συνθηράται ἐκ τῆς ἀποδείξεως. καὶ τίνα τρόπον ἔστιν ὄρι-
 σμὸς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔστι; τέσσαροι τρόποις ὄρισμοὺς τοῦ ὄρισμοῦ ἀπο- 30
 δέδωκεν· εἰς μὲν ὁ λέγων ὄρισμός ἔστι λόγος ἐφερμηνευτικὸς τοῦ τί
 25 σημαίνει τὸ ὅνομα, δις καὶ ὑνοματώδης λέγεται ἔτερος ‘λόγος τοῦ τί
 ἔστιν ἀναπόθεικτος· καὶ ἄλλος ‘συμπέρασμα τῆς τοῦ τί ἔστιν ἀπόδειξεως·
 πρὸς δὲ καὶ οὐτος ‘συλλογισμὸς τοῦ τί ἔστι πτώσει διαφέρων τῆς ἀπο-
 δείξεως’. τεσσάρων οὖν ὄρισμῶν τοῦ ὄρισμοῦ ἀποδοθέντων ὁ μὲν εἰς, ὁ
 30 ὑνοματώδης, οὐκ ἔστιν ὄρισμὸς τοῦ ὄρισμοῦ· οἱ δὲ τρεῖς εἰσιν ὄρισμοὶ
 αὐτοῦ. ἀλλὰ ὥρητόν πρῶτον περὶ ἀριθμοῦ, ἵν εὑρίσθιος ἡμῖν ὁ λόγος ἐν τοῖς
 ἔμπροσθεν γένηται. τῶν ἀριθμῶν οἱ μὲν εἰσι πρῶτοι καὶ ἀτύχητοι, οἱ δὲ τα-
 εῖσι πρῶτοι καὶ σύνθετοι, οἱ δὲ δεύτεροι καὶ σύνθετοι. καὶ δεύτερος μὲν
 καὶ σύνθετος ἔστιν ὁ δεκαέξι· διαιρεῖται γάρ εἰς μέριστα μόρια κατὰ
 διγοτομίαν τὰ δεκτὰ καὶ δεκτῶ· διαιρεῖται δὲ καὶ εἰς ἐλάττονα μόρια τὰ

1 ἀναγκαῖον a	2. 3 ἀναγκαῖον— τὸ συμπέρασμα om. a	3 ante οὖν add. δὲ a
4 καὶ prius om. a	5 διὰ τοῦ a	6 στοιχείων scripsi: στοίχων C: στοίχον E: στοιχίων, ει alt. postea add. F: στήχων a
om. EF	10 τῆς τρέπεται a	11 μόνον 12 τελικὸν. τὸ ποιητικὸν a
15 ἀνατρέχει a	13 συλλογισμόν a: non liquet F	16 δ om. a: δεῖ E 17 οὖν superscr. E 18 ἀπόδησονται a
23. 24 ἀπόδειξεν] cf. e. 10 p. 93 b 30 sq. 94 a 11 sq.	21 γενωμένου a	συμπέρασμας a: συμπέ- ρασμα CEF
25 λόγος om. a	28 δ alt. om. a	30 ὥρητόν om. a
	30 ὥρητόν om. a	31. 32 οἱ δέ—σύνθετοι om. a

τέσσαρα τετράκις. ὁ γοῦν δεκαέξι σύνθετος μὲν ἔστιν ὡς συγκείμενος ἐκ 90^v δύο ὀκταδών· δεύτερος δὲ λέγεται τοῦ τέσσαρα τοῦ μετροῦντος αὐτὸν τετράκις· τὸ γὰρ μετροῦν πρῶτόν ἔστι τοῦ μετρουμένου. καὶ ὁ ἐννέα ⟨δὲ⟩ δεύτερος καὶ σύνθετος ἔστι· κατὰ γὰρ διγοτομίαν εἰς δύο μέγιστα μόρια 40 5 ὅμηρέσιη, οἵτινες τέσσαρα καὶ πέντε, ἐξ ᾧ καὶ συνετέθη. διαιρήσεις δὲ αὐτὸν καὶ εἰς ἑλάττονα μόρια τὰς τρεῖς τριάδας· ὁ γοῦν ἐννέα δεύτερος 45 ἔστι τοῦ τρία τοῦ μετροῦντος αὐτὸν τρισσάκις. ὁ δὲ ἐπτά λέγεται πρῶτος καὶ σύνθετος, πρῶτος μὲν διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἀριθμόν τινα μετροῦντα αὐτὸν κατὰ πολλαπλασιασμόν, σύνθετος δὲ ὡς διαιρούμενος εἰς δύο μέγιστα μόρια 10 10 τὰ τρία καὶ τέσσαρα, ἐξ ᾧ καὶ συνετέθη. τοιοῦτός ἔστι καὶ ὁ ἐνδεκά. πρῶτος καὶ ἀσύνθετος ὁ τρία, πρῶτος μὲν ὡς μὴ ἔχων ἀριθμὸν μετροῦντα 45 αὐτὸν εἰ μὴ μόνον τὴν μονάδα τρισσάκις λαμβανομένην, ητις οὐδὲ ἀριθμός ἔστιν· οὕτε μὴν σύγκειται ἐκ δύο ἀριθμῶν· ἐκ δυάδος γὰρ καὶ μονάδος σύγκειται. ἀλλὰ καὶ ἡ δυάς πρώτη καὶ ἀσύνθετός ἔστι.

15 p. 96a22 Πῶς δὲ δεῖ θηρεύειν τὰ ἐν τῷ τί ἔστιν. |

'Αντὶ τοῦ εἰπεῖν 'ὅρισμαν' εἰπε τὰ ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορούμενα· 91r καὶ γὰρ καὶ ὁ ὄρισμὸς ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορεῖται τοῦ ὄριστοῦ.

p. 96a24 <Τῶν δὴ ὑπαρχόντων ἀεὶ ἔκαστῳ ἔνια ἐπεκτείνει. >

Τινὰ κατηγοροῦνται τοῦ ὄριστοῦ μὴ ὑπερβαίνοντα καὶ ἐπὶ πλέον ὄντα τοῦ 20 γένους ὅφ' ὃ τὸ ὄριστὸν ἀνάγεται. οἷον ἔστω ὄριστὸν ἡ τριάς, καὶ κατηγορεῖσθω κατ' αὐτῆς τὸ ὃν ἐν τῷ τί ἔστι. τὸ οὖν ὃν τοῦτο ὑπερβαίνει τὸν ἀριθμόν, τὸ γένος τῆς τριάδος· οὐ γὰρ μόνον τὸ ὃν κατηγορεῖται τῆς τριάδος καὶ τετράδος καὶ τῶν ἄλλων ἀριθμῶν ἀλλὰ καὶ νοῦ καὶ ψυχῆς καὶ ἀνθρώπου, 25 ἢ ἀριθμὸὶ οὐκ εἰσί. κατηγορεῖται τῆς τριάδος ἐν τῷ τί ἔστι καὶ τὸ περιττόν, διπερ οὐκ ἐπὶ πλέον θεωρεῖται τοῦ ἀριθμοῦ ἀλλὰ κατηγορεῖται τῶν ἐντὸς ὄντων τοῦ ἀριθμοῦ, οἷον τριάδος, πεντάδος, ἑπτάδος. εἰ γοῦν πρόκειται τι ὄριστὸν καὶ μέλλεις εὑρεῖν τὸν ὄρισμὸν αὐτοῦ, δεῖ τοι λαμβάνειν τὸν τῶν 10 ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορούμενων τοῦ ὄριστοῦ ἀεὶ, οἵτινες ἐξ ἀνάγκης, μὴ μέντοι γε δὲ ἔξω τοῦ γένους καὶ ἐπὶ πλέον αὐτοῦ θεωρούμενα, ὅφ' 30 δὲ τὸ ὄριστὸν ἀνάγεται. λέγω δὲ ἐπὶ πλέον τοῦ γένους εἶναι καὶ ὑπερβαίνειν τὴν τούτου περιοχὴν δσα ἔκαστῳ μὲν ὄριστῳ καθόλου ὑπάρχουσιν, οἵτινες ἐξ ἀνάγκης, οὐ μέντοι γε δὲ ἔκεινη μόνη εἰςὶν ἀλλὰ καὶ ἄλλοις. τὰ δὴ τοιαῦτα, τὰ ἐπὶ πλέον μὲν ὄντα τοῦ ὄριστοῦ μὴ

2 λέγεται CEF: ἔστι a τοῦ alt. CEF: ὡς a 3 δὲ addidi 4 μέγιστα om. E 5 καὶ alt. superser. E 6 καὶ om. a 7 τρίτου a τρισσάκις itemque vs. 12 a 11 πρῶτος; (δὲ) · conicio σύνθετος ὁ τρίτος a 12 αὐτὸν om. EF 16 ἀντὶ—κατηγορούμενα om. a 17 καὶ alt. om. a ὄρισμον a 18 lemma addidi 20 ὁ C: οὐ a 21 οὖν ὃν (ὸν in ras. E) EF: inv. ord. Ca 23 τετράδος καὶ om. a 28 ἐν τῷ om. EF ὄρισμον a 29 δὲ om. a θεωρούμεναι a 30 εἶναι τοῦ γένους E 31 τούτου τῆγ a ὄριστὰ a 32 δὲ om. a 33 post τὰ alt. add. μὲν τὰ E μὲν om. Ea

ὑπερβαίνοντα δὲ τὸ γένος αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορούμενα, ληπτέον γιγαντά πρῶτα, μέχρις οὐ ἔξισταθῆ τὸ σύνθημα τῶν μερῶν πάντων τῷ δριστῷ. ἔκαστον μὲν γάρ μέρος τοῦ δρισμοῦ ἐπὶ πλέον ἔστι τοῦ δριστοῦ, διδοὺς δὲ πάντα ἑνωμέντα μήνην παριστῶσι τὸ δριστόν καὶ οὐκ ἐπὶ πλέον 5 αὐτοῦ θεωροῦνται. ταύτην μὲν γάρ τὴν σύνθεσιν τῶν μερῶν τοῦ δρισμοῦ τὴν ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορουμένην τοῦ δριστοῦ ἀνάγκη οὐσίαν εἰναι καὶ δρισμὸν τοῦ δριστοῦ πράγματος ὡς ἔξιστάουσαν αὐτῷ καὶ ἀντιστρέψουσαν. 20

p. 96a38 Καὶ ώδὶ πρῶτος.

"Ἔγουν κατὰ ἀμφότερα πρῶτος, ὡς μῆτε ἐξ ἀριθμῶν συγκείμενος 10 μῆτε ἐξ ἀριθμοῦ μετρούμενος.

Τὸ δὲ τελευταῖον τὸ κατ' ἀμφότερα πρῶτον.

p. 96b1 Ἐπεὶ δὲ δεδήλωται ήμεν. 25

"Ἐδειξεν, ὡς εἰ λάζοι τις πάντα τὰ ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορούμενα τοῦ δριστοῦ καὶ συνθήσει ταῦτα ὡς ἔξισταθῆναι τῷ δριστῷ, ἀπαρτίσει τὸν δρι- 15 σμόν. δτι δὲ τὰ ἐν τῷ τί ἔστι ληφθέντα εἰς ἀπάρτισιν τοῦ δρισμοῦ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχουσι τῷ δριστῷ, οὗτος ἔδειξε. μέλλει δὲ δεῖξαι συλλογι- ζόμενος ἐν πρώτῳ σχῆματι οὕτως· τὰ ἐν τῷ τί ἔστι πάντα καθόλου κατηγορεῖται οὐ κατηγορεῖται· τὰ δὲ καθόλου κατηγορούμενα ἀναγκαῖα· 30 τὰ ἐν τῷ τί ἔστιν ἄρχα πάντα ἀναγκαῖα.

20 p. 96b3 Τὰ καθόλου δὲ ἀναγκαῖα.

Τὸ 'δέ' ἀντὶ τοῦ 'γάρ'· τὰ γάρ καθόλου ἀναγκαῖα.

Τῇ δὲ τριάδι, ἔγουν ἐν τῷ δρισμῷ δὲ τῆς τριάδος, τῇ ἐφ' οὐ ἄλλου, ἔγουν καὶ ἔξερου τινὸς δριστοῦ, ἀνθρώπου τῇ ἵππῳ, λαμβάνεται πάντα τὰ ἐν τῷ τί ἔστιν οὗτος ὡς οὐσιωδῶς καὶ ἐξ ἀνάγκης κατὰ 25 τοῦ δριστοῦ κατηγορεῖσθαι, ἐξ ἀνάγκης ἀν εἴη τριάς τοιαῦτα, τὰ ἀριθμὸς περιττὸς πρῶτος κατὰ ἀμφότερα. δτι δὲ ἀ εἴπομεν οὐσία καὶ 40 δρισμός ἔστι τῆς τριάδος, ἐκ τῶν δε δηλον. καὶ γάρ τὸ εἶναι τῆς τριάδος, ἔγουν δρισμός οὐδετος, εἰ μὴ τοῦτο εἴη, ἔγουν εἰ μὴ δρισμός ἔστιν αὐτῆς τὸ 'ἀριθμὸς περιττὸς καὶ τὰ λοιπά', ἔσται γένος τῇ ὠνομασμένον 30 τῇ ἀνώνυμον· μόνοι γάρ οἱ δρισμοὶ καὶ τὰ γένη κατηγοροῦνται ἐν τῷ τί ἔστι καθ' ὧν κατηγοροῦνται. εἰ γοῦν τὸ 'ἀριθμὸς περιττὸς πρῶτος κατ' ἀμφῶ' δρισμὸς τῆς τριάδος οὐκ ἔστιν, εἴη ἀν γένος αὐτῆς ἀνώνυμον. ὀνο-

1 ληπτέον CEF: ἐπὶ πλέον α 3 δριστῷ scripsi: δρισμῷ libri 5 θεωρεῖται α τῶν—δρισμῷ mrg. E 7 δρισμὸς α 8 ante καὶ add. πρῶτος α 10 ἀριθμῶν α κατὰ τὸ EF ἀμφότερον E 12 δὲ om. a 13 λάζη F 14 ἀπαρτήσω α 15 ἀπάρτισιν a 16 δεῖξαι] δεῖ in ras. E 22 δὲ alt. om. a 23 τῇ ἵππῳ α om. a 24 ὡς mrg. E 24. 25 κατὰ—ἀνάγκης om. a 25 τὰ, ut videtur, C: τὸ EFa 26 περιττὸν ἀριθμὸς a post κατὰ add. τὰ a 28 εἰ μὴ τοῦτο om. a 32 εἴη—ἀνώνυμον om. a

μασμένην (μὲν γάρ) γένος ἔστι τὸ δι' ὄντος ὀνόματος ἐνδεῖς ὀντούσιον, οἷον ζῷον, 91^v ἀριθμός, γρῦπα· ἀνώνυμον δὲ γένος ἔστι τὸ διὰ δύο η̄ καὶ πλειόνων ὀνομάτων ὀντούσιον, οἷον τὸ ζῷον λογικόν. εἰ γοῦν ὁ ἀποδοθεὶς ὄντος γένος 45 ἔστιν, ἐπὶ πλέον ἂν εἴη τῆς τριάδος, η̄γουν οὐκ αὐτὴν μόνην παριστᾶ ἄλλα 5 καὶ ἔτερον.

Ἔποκείσθω γάρ, η̄γουν ληπτέον ὡς ὅμοιογούσιον, ὡς τοιοῦτον ἔστι τὸ γένος κατὰ δύναμιν, η̄γουν δύναμις ἐπὶ πλέον κατηγορούσιον τοῦ οὗ λέγεται γένος εἶναι οἷον γένος λέγεται τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῷον, ἀλλὰ δύναμις ἐμπειρίχει καὶ ἵππον καὶ βοῦν καὶ λοιπὰ ὡς ἐπὶ πλέον ὃν 10 τοῦ ἀνθρώπου. εἰ τοίνυν ὁ ῥήθεις λόγος οὐδὲν ἄλλῳ ὑπάρχει ἀλλ’ η̄ 50 μόνον ταῖς ἀτόμοις τριάσι, ταῖς μερικαῖς, λοιπὸν τὸ εἶναι καὶ ὁ ὄντος γένος τῆς τριάδος τοῦτο ἔστιν. ὑποκείσθω γάρ καὶ ληπτέον ὡς ὅμοιογούσιον καὶ τοῦτο, ὅτι η̄ οὐσία καὶ ὁ ὄντος γένος ἔκάστου ἔστιν η̄ κατηγορία η̄ ἐσχάτη η̄ κατὰ τῶν ἀτόμων θεωρουμένη τῶν ὑπὸ τὸ εἶδος 15 ὅντων οὐδὲν ὁ ὄντος γένος ἀπεδόθη· οἷον τὸ ζῷον λογικὸν θνητὸν ὄντος ἀνθρώπου ἐσχάτως κατηγορεῖται κατὰ μόνων τῶν μερικῶν ἀνθρώπων. |

Καὶ οὐ μόνον ἐπὶ τῆς τριάδος εὑρήσεις οὖτα τὸν ὄντος, ἀλλ’ ὄμοιάς 91^v καὶ ἐπὶ ἄλλου διουσόν πράγματος ἔσται τὸ εἶναι καὶ ὁ ὄντος ἀπὸ τῶν οὖτων δειγμένων, η̄γουν ἀπὸ τῶν ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορουμένων, 20 θηρώματος. ἐπὶ τινῶν δὲ ἀντιγράφων εὑρήσεις τῶν οὖτων ληφθέντων. εἰ δέ τις ἔρει 'πῶς φύεις, ὡς ὁ ὄντος σύγκειται ἐκ πάντων δ τῶν ἐν τῷ τί ἔστι; καὶ μήν ἔφασκες ἐκ γένους καὶ συστατικῶν διαφορῶν τὸν ὄντος διουσόν συγκεῖσθαι· αἱ δὲ διαφοραὶ ἐν τῷ ὄποιόν τί ἔστι κατηγοροῦνται, λέγομεν οὖν πρὸς αὐτὸν ὡς αἱ διαφοραὶ ἐν τῷ ὄποιόν τί ἔστι κατηγοροῦνται, ἀλλὰ αὐταὶ καθ’ ἔαυτάς λαμβανόμεναι χωρὶς τοῦ γένους· εἰ δὲ μετὰ τοῦ γένους ληφθεῖσιν, οὐκέτι λέγονται διαφοραὶ ἀλλὰ γένη ἀνώνυμα· τὰ δὲ γένη ἐν τῷ τί ἔστι κατηγοροῦνται. οἷον τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν ὡς μὲν λογικότης καὶ θνητότης διαφοραὶ εἰσὶ καὶ ποιότητες ἐν τῷ δηποτίν τί ἔστι κατηγορούμεναι, μετὰ δὲ τοῦ ζῷου ληφθέντα εἰσὶ γένη ἀνώνυμα. 10

30 p. 96b 15 Χρὴ δέ, διατομὴ τοῦ πραγματεύηται τις.

"Ολον νέοι τὸ γένος, ὡς ἐν ταῖς Πέντε φωναῖς εἴρηται, μέρη δὲ αὐτοῦ τὰ εἰδῆ τὰ εἰδικώτατα. ἄτομα τῷ εἰδεῖ λέγονται τὰ εἰδῆ τὰ εἰδικώτατα διὰ 15 τὸ μὴ τέμνεσθαι η̄ εἰς διαφοράς η̄ εἰς εἰδῆ. πρόσκειται δὲ τῷ εἰδεῖ εἰκότως, ἵνα ἀντιδιατείλῃ τὰ εἰδικώτατα εἰδῆ τῶν μερικῶν· ταῦτα γάρ ἄτομα 35 λέγονται τῷ ἀριθμῷ. ὁ Σωκράτης γάρ ἄτομόν ἔστι καὶ ἐν τῷ ἀριθμῷ.

1 μὲν γάρ addidi 3 τὸ om. a post λογικὸν add. θνητὸν a 4 μόνον a
5 ἔτερον a: ἔτεραν CEF 7 τὸ γένος ἔστι C 8 τὸ οὗ Ca οἷον λέγεται γένος C
9 λοιπὸν a: fort. <τὸ> λοιπά 11 ἡ a: om. CEF 15 ὃν E 16 ἔσχατον a μόνον a
17 ante καὶ add. lemma ὕστε ὄμοιάς—ἔσται a 21 φησὶ πῶς φησιν ὁ ἀριθμότελος a
6 om. Ca 22 μὴ ἔφασκεν a 24. 25 λέγομεν—κατηγοροῦνται om. a
25 κύτάς a 26 διαφοραὶ superscr. C 29 ληφθεῖσαι Cfα 31 ἐν ταῖς Πέντε φ.] p. 8, 1
32 τὰ εἰδικώτατα εἰδῆ a 33. 34 πρόσκειται—εἰδῆ om. a 35 δ̄-ἀριθμῶς mrg. F

ό δὲ καθόλου ἄνθρωπος ἀτομόν ἐστι κατὰ τὸ εἰδος· ἐν γάρ τῷ εἴδει ἐστί, 91^v κανὸν εἰς πολλὰ μερικὰ διαιρῆται. παραδοὺς οὖν μέθιδον δι' ἡς εύρησες τοὺς ὄρισμοὺς τῶν εἰδικωτάτων εἰδῶν, νῦν παραδίδωτιν ἔτέραν δι' ἡς ἀν εὑρίσκη τις τοὺς ὄρισμοὺς τῶν γενῶν. ἐστι δὲ τοιαύτη ἡ μέθιδος. λάμψανε, φησί, καὶ διαιρεῖ τὸ γένος εἰς τὰ εἰδῆ τὰ εἰδικώτατα· οἷον τὴν 20 γραμμήν ὡς γένος διαιρεῖ εἰς τὴν εὐθεῖαν γραμμήν, εἰς τὴν περιφερῆ, καὶ εἰς τὴν ἑλικοειδῆ τὴν καὶ καμπύλην λεγομένην. είτα λάβε τοὺς ὄρισμοὺς αὐτῶν, καὶ δι μέρος εύρησεις τοῦ ὄρισμοῦ κοινῆς θεωρούμενον ἐν πᾶσι τοῖς εἴδεσι, τοῦτο 10 ἐστιν ὄρισμός τοῦ γένους, ἥγουν τῆς γραμμῆς. οἷον γραμμὴ εὐθεῖα ἐστι μῆκος ἀπλατές οὐ τὰ μέρη τοῖς ἄκροις ἐπιπροσθεῖ· περιφερῆς δέ ἐστι μῆκος ἀπλατές οὐ αἱ ἀπὸ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν ἐκβαλλόμεναι εὐθεῖαι ἵσται ἀλλή· 25 λαῖς εἰσὶ· καμπύλη δέ ἐστι μῆκος ἀπλατές ἐξ εὐθείας γραμμῆς καὶ περιφερῆς συγκείμενον· ἐπεὶ γοῦν ἐν τούτοις πᾶσι κοινῶς θεωρεῖται τὸ μῆκος ἀπλατές, τοῦτο 15 ἐστιν ὄρισμός τοῦ γένους. καὶ πάλιν ὁ ἀριθμὸς γένος ἐστὶ δι χοτομάν εἰς ἄντα διαιρούμενον· δυάς δέ ἐστι πλῆθος μονάδων εἰς ἵστα διαιρούμενον· ἐπεὶ γοῦν τὸ πλῆθος μονάδων ἐν ἀμφοτέροις ἐστὶ κοινόν, ἐστι λοιπὸν τοῦτο ὄρισμός τοῦ ἀριθμοῦ.

Οταν δέ τις πραγματεύηται τὸ δλον, ἥγουν πειρᾶται λαβεῖν ὄρι- 30 σμὸν τοῦ γένους, δεῖ διεκεῖν τὸ γένος οὐ τὸν ὄρισμὸν ζητεῖ εύρειν εἰς τὰ ἀτομα τῷ εἴδει, οἷον τὴν γωνίαν εἰς τὴν ὅρθην γωνίαν καὶ εἰς τὴν ὀξεῖαν καὶ εἰς τὴν ἀμβλεῖαν· ὅρθη γωνία ἐστὶ κλίσις εὐθείας γραμμῆς ἐπ' εὐθείας κατὰ κάθετον· ἀμβλεῖα δὲ κλίσις εὐθείας γραμμῆς ἐπ' εὐθείας μὴ κατὰ κάθετον ποιοῦσα γωνίαν μεζονα τῆς ὅρθης· *(οὗτα δὲ κλίσις εὐθείας γραμμῆς ἐπ' εὐθείας μὴ κατὰ κάθετον ποιοῦσα γωνίαν ἐλάττονα τῆς ὅρθης.)* ἐπεὶ γοῦν κοινόν ἐστιν ἐν τούτοις τὸ ‘κλίσις εὐθείας γραμμῆς ἐπ' εὐθείας’.

τοῦτο 15 ἐστιν ὄρισμός τῆς γωνίας.

p. 96 b 19 Μετὰ δὲ τοῦτο λαβόντα τί τὸ γένος.

35

“Ἔγουν μετὰ δὲ τὸ διαιρῆσαι τὸ γένος εἰς εἰδῆ καὶ ἐκ τῶν ὄρισμῶν 30 αὐτῶν λαβεῖν τὸ κοινῶς ἐν αὐτοῖς θεωρούμενον, ὥσπερ τὸ μῆκος ἀπλατές ἐλάτθομεν, δεῖ σε λαβεῖν καὶ τὸ γένος ὃ δὲ ἀνάγεται ἡ γραμμή· ἐστι δὲ τὸ ποσόν. μέχαι οὖν τὸ κοινὸν τῶν εἰδῶν τοῦτο μετὰ τοῦ ποσοῦ καὶ εἰπὲ ‘γραμμὴ ἐστι ποσὸν μῆκος ἀπλατές’. ἐπί τινων δὲ εὑρήσεις γένος τὴν ποιότητα ἡ ἄλλη τινὰ τῶν κατηγοριῶν.

I ἐστιν alt. I. a	2 μέρη a	3 ἀν om. a	4 εὐρίσκοι a	5 τὴν supser. E
7 καὶ om. a	10 περιφερῆς scripsi: περιφερὲς libri		12 καμπύλον a	
14 ἐστι om. a	16 διαιρούμενον] δι in ras. E		17 post πλῆθος add. τῶν a	
18 τοῦτο λοιπὸν a	20 ζητεῖ CEF: δεῖ a		23 ἐπ' εὐθείας om. a	
24. 25 δεῖται—ὅρθης addidi	26 ἐν τούτοις κοινόν ἐστι a, om. κοινόν C		εὐθείας	
γραμμῆς ἐπ' εὐθείας scripsi cf. vs. 22. 23: γραμμῆς ἐπ' εὐθείας γραμμῆς libri			28 λαμβάνοντα a	
29 δὲ om. a καὶ om. a	31 σε CEF: δεῖ a		32 τοῦ σκοποῦ a	

Comment. Arist. XIII 3. Philop. in Anal. Post.

26

p. 96b20 Τὰ ἕδια πάθη θεωρεῖν.

91v

Τὰ κοινῶς θεωρούμενα πάθη ἐν τοῖς εἰδεσιν ἕδια εἰσὶ τοῦ γένους, ἀλλὰ καὶ συνιστῶσι τὸν ὄρισμὸν αὐτοῦ. τὰ γοῦν ἕδια πάθη τοῦ γένους ἀπὸ τῶν κοινῶν εὑρίσκονται παθῶν τῶν ἐν τοῖς εἰδεσιν θεωρουμένων. τὸ δὲ πέμπτον οὕτως νόει, ὡς ταῦτα τὰ κοινὰ πάθη πρώτα θεωροῦνται ἐν τοῖς εἰδεσιν, διὸ δὲ τὰ εἰδη μετερον ὑπάρχουσι καὶ τοῖς γένεσι.

p. 96b21 Τοῖς γάρ συντιθεμένοις ἐκ τῶν ἀτόμων,

45

"Ηγουν τῶν εἰδικωτάτων εἰδῶν (εἴπομεν γάρ τὸ γένος ὅλον εἰναι ἐκ μερῶν τῶν εἰδῶν συγκείμενον) ἔσται δῆλα ἐκ τῶν ὄρισμῶν τῶν εἰδῶν τοῦ τὰ συμβαίνοντα, ἥγουν τὰ ἕδια πάθη τῶν γενῶν, οἱ ὄρισμοὶ αὐτῶν.

p. 96b22 Διὰ τὸ ἀρχὴν εἶναι πάντων τὸν ὄρισμὸν καὶ τὸ ἀπλοῦν.

"Απλὰ νόει τὰ εἰδη τὰ εἰδικώτατα· μέρη γάρ εἰσι τοῦ ὅλου, γένους ὅντος ὅλου, τὸ δὲ μέρος ἀπλούστερον τοῦ ὅλου. ὁ γοῦν ὄρισμὸς τῶν εἰδῶν καὶ αὐτὰ τὰ εἰδη τὰ εἰδικώτατα, ἀλλὰ πλᾶτα εἰπεν, ἀρχαὶ λαμπάνονται ἡμῖν ποδηγοῦσαι εἰς εὑρεσιν τῶν ὄρισμῶν τῶν γενῶν· ἀρχὴ γάρ λέγεται πᾶν ἀπλοῦν τοῦ συνθέτου καὶ τὸ δι' οὐδὲ ὀδηγοῦμενα εἰς εὑρεσιν τινος. τὰ γοῦν πάθη τὰ συμβαίνοντα τοῖς ἀπλοῖς, ἥγουν τοῖς εἰδικωτάτοις εἰδεσιν, καὶ διαφορὰς καὶ πρώτωις καὶ μόνοις ὑπάρχουσι, τοῖς (δ') 92r ἄλλοις, τοῖς γένεσι, δευτέρως κατ' ἐκεῖνα, ἥγουν δι' ἐκεῖνα τὰ εἰδη.

20 p. 96b25 Αἱ δὲ διαιρέσεις αἱ κατὰ τὰς διαφοράς.

Πρῶτον μὲν ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς καὶ ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ διέσυρε τὴν διαιρέσιν ὡς ἀσυντελῆ καὶ ἀχρηστον εἰς τὴν εὑρεσιν τῶν ὄρισμῶν, 5 ἢ πρὸς τούτους ἔχοντο οἱ περὶ τὸν Πλάτωνα. ἐνταῦθα δὲ δέχεται τὴν διαιρέσιν ὡς συμβαλλομένην εἰς τὴν εὑρεσιν τῶν ὄρισμῶν, ἀλλ' εἰς τις ταύτην μεταχειρίσκεται ὡς μέλλει εἰπεῖν οὗτος, οὐ μέντοι γε δὲ ὡς οἱ περὶ τὸν Πλάτωνα ταύτην μετεχειρίζοντο.

Τὸ λέγειν διαιρέσεις κατὰ τὰς διαφορὰς ἦν διὰ τῶν διαφορῶν ταῦτον ἔστι· τὰ γάρ γένη διαιροῦνται εἰς τὰ εἰδη τὰ εἰδικώτατα διὰ μέσων

3 αὐτὸν α 5 πρῶτον CEF (pr. A): πρώτων α Arist. κοινὰ in ras. E
7 γάρ om. C post γάρ add. γένεσι τοῖς E, γένεσι F 8 εἴπομεν] p. 400, 31
11 τὸν ὄρισμὸν a Arist.: τῶν (pr. B, om. A cd n M) ὄρισμῶν (d, pr. ABM, corr. c) CEF
12 ἀπλῶς a post νόει add. καὶ CEF: om. a 13 ὅντος ὅλου om. a 14 ante
ἀρχαὶ add. ὡς E 18 δ' ex Arist. addidi 19 ἄλλοις, τοῖς om. a 21 ἐν τοῖς
'Ἀναλυτ.] c. 31 p. 46a 31sq. ἐν τούτῳ τῷ βιβλ.] c. 5 p. 91b 12 sq. 23. 24 ἦ—
ὄρισμῶν om. a 23 ἦ C: οὐ EF τούτους EF: τούτω C 25 δὲ ὡς om. a
26 τὸν om. a 27 διὰ om. a 28 εἰδη τὰ om. a

τῶν διαφορῶν. χρήσιμοι οὖν εἰσιν αἱ διαιρέσεις εἰς τὸν ὄρισμον ἐν τῷ 92^τ οὕτως μετιέναι τὰς ὡς μέλλει εἰπεῖν. πῶς μέντοι δεικνύουσιν οἱ περὶ τὸν Πλάτωνα τὸν ὄρισμον ἐκ τῶν διαιρέσεων, εἴρηται πρότερον. χρήσιμοι δ' ἂν εἰεν αἱ διαιρέσεις οὕτως πρὸς τὸ συλλογοῦσαν γίσασθαι καὶ συνάξαι τὰ μέρη τὰ ἐν τῷ τί ἔστιν, ἥγουν ἐξ ὧν ὁ ὄρισμὸς σύγκειται· ὁ γάρ ὄρισμὸς ἐκ γένους καὶ διαιφορῶν· αὗται δὲ ἐκ τῆς διαιρέσεως εὑρίσκονται.

p. 96b28 Καίτοι δόξειεν ἂν οὐδέν.

Εἰπὼν τὸ χρήσιμον τῆς διαιρέσεως διαισύρει πάλιν τὸν Πλάτωνα ὡς λέγοντα δὲ τῆς διαιρέσεως συλλογίζεσθαι καὶ ἀποδεικνύειν τὰ μέρη τοῦ διαιρέσεις οὐδὲν συλλογιστικῶς ἀποδεικνύειν τὰ μέρη τοῦ ὄρισμον ὑπάρχειν τοῖς ὄριστοις, ἀλλ' αἰτεῖσθαι τὸ ἐν ἀρχῇ καὶ λαμβάνειν εὐθὺς ἀπάντα ὡς διαιρέσεως, ὡς γάρ οὗτος οὐκ ἀποδεικνύει, οὐδὲ ἐκεῖνος.

p. 96b30 Διαφέρει δέ τι τὸ πρῶτον καὶ ὅστερον.

Ἐνταῦθα λέγει τὸ χρήσιμον τῆς διαιρέσεως. πρῶτον λέγει τὰς καθολόου διαιφορὰς τὰς περιεγούσας, ὅστερον δὲ τὰς περιεχομένας, ὡς τὸ λογικὸν περιέχει τὸ θυγατρὸν καὶ τὸ πεῖδὸν τὸ δίπουν. συμβάλλεται οὖν ἡ 20 διαιρέσεις εἰς τὴν εἰδέναι ποιαὶ τῶν διαιφορῶν εἰς ταῦθικάτεραι καὶ ποιαὶ μερικάτεραι, ἵν' εὐτάκτως ἐν τῷ ὄρισμῷ πρῶται λαμβάνονται αἱ κατολόου 25 καὶ μετὰ ταῦτα αἱ μερικαί. οὐ μικρὰ γάρ διαιφορά ἔστι τὸ {οὐγ} ὡς ἔτυχε λαμβάνειν ἄλλην μὲν τῶν κατηγορούμενων διαιφορῶν πρώτην ἄλλην δὲ ὁστέραν. οἷον ὁ μὲν εἰπὼν τὸν ἄνθρωπον ζῷον ημερον δίπουν καλῶς 25 εἴρηκεν· ὁ δὲ εἰπὼν δίπουν ζῷον ημερον δίδιανότα εἴρηκε· δίδωσι γάρ ὑπόνοιαν νοεῖν, διτὶ εἰσὶ τῶνα δίποδα ἢ ζῶα οὐκ εἰσίν. αὐτὸς γάρ αἱ δευτέρως κείμεναι διαιφοραὶ μερικένοισι τὰς πρώτας κείμενας· οἷον τῷ ζῷῳ λογικῷ προστεθεῖσα ἡ τοῦ θυγατροῦ διαιφορὰ ἐμερίκενε τοῦτο. ἐπεὶ οὖν 30 καὶ τὸ δίπουν πρόκειται τοῦ ζῷου, δοκεῖ καθολικάτερον εἶναι τούτου.

30 p. 96b32 Εἰ γάρ ἀπαντάνει δέος ἔστιν.

Ἐπιγείρημα ἐκ τοῦ ηττονος. καὶ φησίν· εἰ γάρ ὁ ὄρισμὸς σύγκειται

2 αὐτὰς C 3 τὸν ομ. a 11 post ἂν add. οὐδέν a 13 λαβεῖν a
13. 14 ἀπάνταν, ἥγουν ὄμολογουμένως a 14 καὶ ομ. a 22 τὸ—ἔτυχε ομ. a
οὐγ addidi 23 λαβεῖν a 23. 24 ἄλλην—όστέραν mrg. E 26 νοεῖν ομ. a
26. 27 δεύτερον a 27 πρώτως F: προτέρας a 30 ante Ei add. εἰς τὸ αὐτό a

ἐκ δύο τινῶν μερῶν, ἥγουν γένους καὶ μιᾶς διαφορᾶς, *(καὶ)* οὐ δύναται ἡ 92r διαίρεσις ἐξ ἀποδεῖσεως ταῦτα λαβεῖν, ἀλλ' αἰτεῖται τὸ ἐν ἀρχῇ λαμβάνουσα ταῦτα ὡς ὁμολογούμενα, πολλῷ μᾶλλον, εἰ πολλὰ ἥσαν τὰ μέρη τοῦ ὄρισμοῦ, οὐκ ἀν ἡδυνήθη ἀποδεικτικῶς ταῦτα λαβεῖν καὶ διὰ συλλογισμοῦ.

5 Εἰς τὸ αὐτό. εἰ γάρ ἀπαν, ἥγουν εἰ γάρ ἀπας ὄρισμὸς ἐκ δύο τινῶν μερῶν συνίσταται, οἷον τὸ ζῷον ἡμερον δίπουν. καὶ τὸ μὲν ζῷον ἡμερον ληπτέον ὡς ἔν τι, ἥγουν ὡς γένος ἀνώνυμον, τὸ δὲ δίπουν ὡς διαφοράν. καὶ πάλιν ἐκ τούτου, ἥγουν ἐκ τοῦ ὡς γένους ληφθέντος, τοῦ ζῷου ἡμέρου, καὶ μιᾶς διαφορᾶς, τοῦ δίποδος, συνίσταται ὁ ὄρισμὸς 10 τοῦ ἀνθρώπου.

p. 96b34 "Ἡ ὁτιδήποτέ ἔστι τὸ ἐν γινόμενον.

"Ἔγουν εἴτε ἑτέρου τινὸς ὄριστοῦ ἀναγκαῖον αἰτεῖσθαι τὸ ἐν ἀρχῇ τὸν διαιλεγόμενον, ἥγουν τὸν ἀπὸ τῆς διαιρέσεως ταῦτα λαμβάνοντα.

p. 96b35 "Ετι πρὸς τὸ μῆδεν παραλιπεῖν.

15 "Ἐτι χρησιμεύει ἡ διαίρεσις πρὸς τὸ μῆδεν τι παραλεῖψαι ἀπὸ τῶν 40 διαφορῶν τῶν ἐν τῷ τι ἔστιν, ἥγουν τῶν συντελουσῶν εἰς τὸν ὄρισμόν.

Οὕτω μόνως, ἥγουν ἀπὸ τῆς διαιρέσεως.

p. 96b36 "Οταν γάρ τὸ πρῶτον ληφθῇ γένος.

Πρῶτον γένος λάβε τὸ ζῷον ἀνεῦ διαφορᾶς ἐκφερόμενον. τὸ δὲ 20 μετὰ διαφορᾶς ἐκφερόμενον, ὡς τὸ ζῷον ἡμερον, πρῶτον γένος οὐκ ἔστι διὰ τὸ ἀνάγεσθαι αὐτὸν ὅπε τὸ ἀπλῶς ζῷον. οἷον τοῦ κόρακος οὐ πρῶτον γένος ἔστι τὸ ζῷον πτηνὸν ἀλλὰ τὸ ζῷον, οὐδὲ τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῷον λογικὸν ἀλλὰ τὸ ζῷον. ἐνταῦθα δὲ μέλλει παραδοῦναι, πῶς ἀν σχοίημεν γινώσκειν εἰ ὁ διαιρῶν κατέλειψε διαφοράν, καὶ φησίν· εἰ μὲν ληφθῇ τὸ 50 πρῶτον γένος ἐν τῇ διαιρέσει, ἥγουν τὸ ζῷον, καὶ διαιρεθῇ εἰς τὰς προσεχεῖς διαφοράς, τὸ πεζόν, τὸ πτηνόν καὶ τὸ νηκτόν, ἀνάγκη πάντα τὰ εἰδῆ τοῦ ζῷου εἰς ἐν τούτων ἐμπίπτειν. εἰ δὲ οὐ λάβῃς ταῦτα τὰς διαφορᾶς ἐν τῷ διαιρεῖν τὰς καὶ προσεχεῖς οὖσας τοῦ ζῷου ἀλλ' ἑτέρας τινὰς διαφοράς, αἱ τοῦ ζῷου οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ τινος τῶν προτεγχῶν διαφορῶν τοῦ 55 ζῷου, οὐκ ἐμπεσοῦνται τὰ εἰδῆ πάντα τοῦ ζῷου εἰς ταῦτα τὰς διαφοράς. εἰ γάρ διαιρεθῇ τὸ ζῷον εἰς τὸ ὄλόπτερον | καὶ εἰς τὸ σχιζόπτερον, 92v οὐ πᾶν εἶδος τοῦ ζῷου εἰς ταῦτα ἐμπέσῃ· ὁ γάρ ἀνθρωπός καὶ ὁ ἵππος οὔτε ὄλόπτερά εἰσιν οὔτε σχιζόπτερα. καὶ δηλον δτι τὸ ὄλόπτερον καὶ σχιζόπτερον οὐκ εἰσὶ προσεχεῖς διαφοραὶ τοῦ ζῷου ἀλλὰ τοῦ πτηνοῦ. ὄλο-

1 τινῶν om. a ἥγουν—6 μερῶν om. a καὶ alt. addidi cf. p. 416 23.24

8 γένους scripsi: γένος libri 12 ἔτερόν a τὸ CEF: τι a 18 lemma a:

om. CEF 20 ὡς om. a 21 ὅπε τὸ om. a 22 τὸ ζῶν tert. a: om. CEF

24 διαφοράς a μὴ C 26 post πεζὸν add. καὶ a νυκτὸν a 27 λάβοις a

31 γάρ scripsi: δὲ libri 32 fort. πᾶν ⟨ἄν> — ἐμπέσοι 34 προσεχεῖς om. C

πτερα δὲ λέγεται ἡ τὰ ὑμενόπτερα, ὡς αἱ νυκτερίδες, ἡ τὰ κολεόπτερα, ὡς 92v
οἱ τέττιγες καὶ αἱ μυῖαι.

Εἰς τὸ αὐτό. Ήταν γάρ τὸ πρῶτον ληφθῆ γένος. ἐὰν μὲν διαιρῶν λαμβάνῃ οὐ τὰς προσεχεῖς διαφορὰς τοῦ ζήου ἀλλὰ τινας τῶν διαιρέσεων τῶν κάτωθεν, ἤγουν τινὰς τῶν διαφορῶν τῶν ἐκ τῆς διαιρέσεως ἐφευρεθεῖσῶν καὶ κάτωθεν οὐσῶν τῶν προσεχῶν διαφορῶν τοῦ ζήου, οἵσι εἰσὶ τὸ ὄλόπτερον καὶ σχιζόπτερον, οὐχ ἂπαν εἰδος τοῦ ζήου ἐμπεσεῖται εἰς ταῦτα, ἀλλὰ πάντα τὰ πτηνὰ ζῷα ἐμπίπτουσιν εἰς ταῦτας τὰς διαφοράς· τοῦ γάρ πτηνοῦ ζήου εἰσὶ διαφοραὶ αὐταὶ, οὐ τοῦ ζήου.

10 Πρώτη δὲ καὶ προσεχῆς διαφορά ἐστι τοῦ ζήου εἰς ἣν ἐμπίπτει πάντα τὰ εἶδος τοῦ ζήου. Σημειωτέον δὲ ἔτι ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν 'διαφοράς' εἰπε 10 'διαφοράν'. πᾶν γάρ γένος εἰς δύο διαφορὰς τούλαχιστον διαιρεῖται. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ ἑκάστου τῶν ἀλλων ἔλαβεν εἰς παράστασιν τῆς διαιρέσεως τοῦ γένους τὸ ζῆον, καὶ φησίν· εἰ δὲ βούλει, λάβε καὶ ἔτερόν τι γένος εἴτε 15 ἔκτος τοῦ ζήου θεωρούμενον εἴτε ἐντός. ἔκτος μὲν τοῦ ζήου ἐστὶ γένος τὸ ἄψυχον ἢ τὸ φυτὸν τὸ ἀντιδιηρηγμένον τῷ ζῷῳ. ἔμψυχα γάρ τὰ φυτά, ἀναίσθητα δέ. γένος δὲ ὅπ' αὐτὸν τὸ ζῆον ἀναγόμενον λάβε τὴν ὅρνιθα. 20 οἷον οὖν λαβῆς γένος, εἰ μὲν διαιρήσεις αὐτὸν εἰς τὰς προσεχεῖς αὐτῷ διαφοράς, πάντα τὰ ὅπ' αὐτὸν εἶδος ἐμπεσοῦνται εἰς αὐτάς· εἰ δὲ εἰς τὰς 25 προσεχεῖς οὐ διαιρήσεις ἀλλ' εἰς ἑτέρας διαφοράς κάτωθεν οὕσας τῶν προσεχῶν, οὐκ ἐμπεσοῦνται τὰ ὅπ' αὐτὸν εἶδη εἰς αὐτάς.

Οὗτος μὲν οὖν βαδίζων. ἤγουν τούτῳ τῷ κανόνι χρώμενος ἐν τῷ διαιρεῖν. ἔχεις δέ τοι διαιρέσιν καὶ τοὺς ὄρισμούς. ἐπεχείρει γάρ οὗτος δει- 25 κνύειν, ὡς οὐκ ἔστιν ἀποδιῦναι ὄρισμόν τινος, λέγων ὡς δὲ ὄρισμα. 30 παραστῆσαι τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου ἢ τοῦ ἵππου ἢ ἄλλου τινὸς διεῖλαι γινώσκειν πάντα τὰ ὅντα καὶ τὰς διαφορὰς αὐτῶν καθ' ἃς διαφέρουσιν ἀλλήλων· οὗτος γάρ παρίσταται τῇ φύσις τοῦ ἀνθρώπου ἢ τοῦ ἵππου ἢ ἄλλου τινὸς ἐν τῷ χωρίζεσθαι τῶν ἀλλων πάντων. τὸ δὲ χωρίζομενον διά τινων διαφορῶν δεῖται χωρίζεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀδύνατον πάντα τὰ ὅντα

p. 97a6 Οὐδὲν δὲ δεῖ τὸν ὄριζόμενον καὶ διαιρούμενον.

Τοῦτο λέγει ἀναιρῶν τοὺς λόγους δι' ὧν ἐπεχείρει δὲ Σπεύσιππος ἀναιρῆσαι καὶ τὴν διαιρέσιν καὶ τοὺς ὄρισμούς. ἐπεχείρει γάρ οὗτος δει- 30 κνύειν, ὡς οὐκ ἔστιν ἀποδιῦναι διαιρέσιν τινος, λέγων ὡς δὲ ὄρισμα τοῦ σημεῖου παραστῆσαι τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου ἢ τοῦ ἵππου ἢ ἄλλου τινὸς διεῖλαι γινώσκειν πάντα τὰ ὅντα καὶ τὰς διαφορὰς αὐτῶν καθ' ἃς διαφέ- 35 ρουσιν ἀλλήλων· οὗτος γάρ παρίσταται τῇ φύσις τοῦ ἀνθρώπου ἢ τοῦ ἵππου ἢ ἄλλου τινὸς ἐν τῷ χωρίζεσθαι τῶν ἀλλων πάντων. τὸ δὲ χωρίζομενον διά τινων διαφορῶν δεῖται χωρίζεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀδύνατον πάντα τὰ ὅντα

1 κολεόπτερα scripsi: κολλόπτερα CEF: καλλόπτερα a	2 ματαὶ a	3 γάρ CEF:
δὲ a 4 post προσεχεῖς add. μὲν a 9 post εἰσὶ ras. E 10 δὲ om. a		
13 δὲ om. a τῆς διαιρέσεως mrg. E ¹ 14 δὲ om. C 18 fort οἷον (χν)		
λέγοις Ea αὐτὸν εἰς om. a 19 εἰς alt. om. a 20 κάτωθεν CEF: κάτω		
μὲν a 21 εἰς αὐτάς scripsi: εἰς αὐτά CEF: ἐρωτᾷ a 22 βαδίζοντει a Arist.		
24 τοῦτο a 25 παραλήψεις a τὰς delendum aut τινὰς scribendum censeo		
27 λέγοιν a μετεχείρει a 28 οὕτω a 29 ante ὡς prius add. καὶ a		
30 τοῦ ἵππου ἢ a: om. CEF 33 τῷ δῆ a		

γινώσκειν τὸ τὰς διαφορὰς αὐτῶν, λοιπὸν δι' ὁρισμοῦ παρατηταί τι 92^τ ἀδόνατον.

p. 97a9 *Ἀνευ δὲ τῶν διαφορῶν οὐκ εἰναι.

"Ηγουν σὸν ἔστι δὲ δυνατόν τινα εἰδέναι ἐκαστον ὄριστον μὴ εἰδότα τὸ τὰς διαφορὰς καθ' ἃς διαφέρει τῶν ἀλλων πάντων.

p. 97a10 Οὗ γάρ μή διαφέρει.

"Ηγουν εἰ μὴ ἔστι τις διαφορὰ δι' ἣς διαφέρει ὁ Θεατῆτος τοῦ 33 Διώνος, ἔστοιται ἄρτα καὶ ἄμφω ταῦτα καὶ δι' αὐτοῖς. τὸ εἰ βούλει. λαβεῖ 34 πίπον καὶ βοῦν εἰς παράδειγμα. τῶν δὲ ἑτέρων παραγμάτων. ὡς λίθους καὶ 10 ἀνθρώπους, εἰσὶ καὶ διαφοραὶ καθ' ἃς ἀπὸ ἀλλήλων διακέρινται.

[Πρῶτα λέγονται τὰ εἰδή τὰ εἰδηκότατα. ὁ ἐπεκτυπώμενος ἐξηγήσαται 40 ἐν τῷ οὐκείῳ τόπῳ, διότι ὁ ἀπὸ τῶν καθ' ἐκαστα τάνταν ἐπὶ τὰ γένη κατὰ ἀνθλητικούς πρῶτον εἰς τὰ εἰδηκότατα εἰδῆ καταντῷ, εἰδούς οὖτας προσβάντες 11 καὶ ἐπὶ τὰ ὑπεράνω τούτων.]

15 p. 97a11 Πρῶτον μὲν οὖν τοῦτο φεύγοις.

Εἰπὼν τοὺς λόγους, δι' ὧν ὁ Σπεύσιππος ἀνέτρεψε τοὺς ὄρισμούς καὶ τὰς διαιρέσεις, νῦν πρὸς ἀνατροπὴν γωρεῖ ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἐπιχειρημάτων αὐτοῦ. ἔλεγε γάρ· πᾶς ὁ ὄριζόμενος τὸ διαφορῶν ἀνάγκην ἔχει· γινώσκειν πάντα τὰ οὖτα καὶ κατὰ τί ἀλλήλων διαφέρουσιν· εἰ γάρ ὁ ὄρος 45 20 σαῦς γωρίζει τὸ πρᾶγμα ἀπὸ πάντων τῶν οὖτων. ἀνάγκη γινώσκειν τὸν διαφορῶμενον τὰς διαφορὰς καθ' ἃς ἐκασταν τῶν οὖτων ἐπεργούν τοῦ ὄρισμοῦ 25 ἐτοῦ πᾶν γάρ τὸ διαφέρειν τοὺς ἔτερούς ἐτοῦν ἐκεῖνου. καὶ πρῶτον μὲν ἐλέγχει τοῦτον φεύγομενον ὡς ἀγνοοῦντα τὰ τὰς διαφορὰς σημανόμενα· 30 οὐ γάρ κατὰ πάσαν διαφορὰν ἐτερα καρόντας εἰναι τὰ πράγματα ἀλλὰ 35 κατὰ μόνας τὰς οὐδειώδεις, οἷον ὁ ἀνθρώπος καὶ ὁ ίππος εἰσὶν ἔτερα ως διαφέροντα ἀλλήλων οὐδειώδεις διαφοραῖς διαφέρουσι (δ') ἀλλήλων ὁ Θεατῆτος 40 καὶ ὁ Διών, καθ' ὃ μὲν λευκὸς ὁ δὲ μέλας, τὸ ὃ μὲν φαλακρὸς ὁ δὲ κομήτης, ἀλλὰ ἔτεροι οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ οἱ αὐτοὶ τῷ εἶδει τομῆτες τοῦτον τοῦτον γάρ εἰσι· καθ' ἃ διαφέρουσιν ἀλλ' οὐκ οὐδειώδη.

30 p. 97a14 Εἰτα δέ ταν λάβῃ τὰ ἀντικείμενα καὶ τὴν διαφοράν. | 93^τ

Τοῦτο ἐπιχειρημά ἐστι ἀνατρεπτικὸν τοῦ λόγου τοῦ Σπεύσιππου λέγοντος

4 δε ομ. a	8 καὶ ἄμφω ομ. C	10 καὶ ομ. a	ἀπ' ομ. a
διακέριται aF	11 ante πρῶτα add. lemma ποῶτον μὲν οὖν—καθ' αὐτά τα		
11—14 πρῶτα—τοτεων, quae ad p. 96b16 videntur pertinere, delevi	14 περισάνω a	18 ἀντιρῶν a	19 πάντα
πόλεμα scripsi: ἐπελαζόμενα libri	25 post μόνας add. εἰναι a	26 διαφέρουσι δ'	
γινώσκειν a	29 δε a	29 καθ' a	30 τὰ EFa Arist.: τις C
scripsi: διατέρουσι libri			

ώς ἀνάγκη, τὸν ὄριζόμενον εἰδέναι πάντα τὰ ὅντα καὶ τὰς τούτων διαφορὰς 93^ο καθ' ἃς διαφέρουσι τοὺς ὄριστους. ἀντικείμενα λέγει τὰς ἀντικειμένας δια-
φορὰς καθ' ἃς διαιρεῖται τὸ ζῷον. ἔγους τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἀλογον. ὠνό-
ματας δὲ ταῦτα καὶ διαφορὰν ἐνικῶς ἀλλ' οὐχὶ διαφοράς, διότι καὶ ἀμφω
5 ὑπὸ τὴν διαφορὰν ἀνάγονται. καὶ φτερόν ἡ κατάφασις καὶ ἡ ἀπόφασις αἱ 5
ἀντιφατικῶς ἀντικείμεναι, εἰ καὶ δύο εἰσίν, ἀλλ' οὐν ἐν σκομπῳ ἔχουσι
τὸ καλεῖσθαι ἀντιφασις, οὗτος οἱ δύο δροὶ οἱ ἀντικείμενοι, γῆγους τὸ λογικὸν
καὶ τὸ ἀλογον. ἐνὶ δύναμις διαφορὰ λέγεται ὡς ὑπὸ ταύτην ἀναγόμενοι.
εἴτα διαν λάβῃ τις τὸ γένος καὶ διαιρῇ τοῦτο εἰς τὰ ἀντικείμενα, ἢ καὶ
10 ἐκάλεσε διαφοράν, καὶ λάβῃ διαν πᾶν πρᾶγμα ἀνάγκη ἐμπίπτειν ἐνταῦθα
ἡ ἐνταῦθα, γῆγους ἡ ὑπὸ τὸ λογικὸν ἡ ὑπὸ τὸ ἀλογον. καὶ λάβῃ τὸ
ζῆταύμενον. γῆγους τὸ προκείμενον εἰς τὸ ὄρισθηναι, ἐν θατέρῳ εἰναι, 10
γῆγους ὑπὸ τὸ λογικόν, καὶ τοῦτο, γῆγους διαν ὁ ἀνθρωπός ἐστι λογικός,
γινώσκη ἀρεβῶς αὐλοιγήζομενος οὗτος ὁ ἀνθρωπός τέχνας καὶ ἐπι-
15 στήμας ἐπιτηδεύεται. πᾶς ὁ ἐπιτηδεύμενος τέχνας καὶ ἐπιστήμας λογικός,
ὁ ἀνθρωπός ἀρεβολογικός, οὐδὲν διαφέρει, γῆγους οὐ συμβάλλεται αὐτῷ.
εἰδέναι εἰτε καὶ μή, ἐπὶ τίνων καὶ ἀλλών ὅντων αἱ διαφοραὶ αὗται.
γῆγους τὸ λογικὸν καὶ ἀλογον, θεωροῦνται. οἷον εἰ μέλλων ὄρισαθαι τὸν
20 ἀνθρωπὸν λάβῃς διαν ἐστὶ ζῷον, πᾶν δὲ ζῷον ἡ λογικὸν ἡ ἀλογον, λάβῃς 15
δὲ τὸν ἀνθρωπὸν εἶναι λογικόν, περισσόν ἐστι τὸ γινώσκειν εἰ καὶ πάντα²¹
τὰ ὅντα ἡ ὑπὸ τὸ λογικὸν ἐμπίπτει ἡ ὑπὸ τὸ ἀλογον.

p. 97a18 Φανερὸν γάρ δια ἐάν οὗτοι βαδίζων,

"Ηγουν διὰ τῆς διαιρέσεως κατεργάμενος καὶ διαιρῶν αὐθις τὸ λογικὸν
εἰς τὸ θυητὸν καὶ ἀθάνατον καὶ τὸ θυητὸν εἰς τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης 20
25 δεκτικὸν καὶ τὸ μὴ δεκτικὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης, καταντήσῃς εἰς τοιαῦτα
ὤν μηκέτι ἐστὶ διαφορά. γῆγους διεπει οὐ δύναται διαιρεθῆναι εἰς ἑτέρας
διαφοράς, οἷόν ἐστι τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, ἔξεις ἐκ τῶν διαιρεθεισῶν
διαφορῶν ἐπισυνάξαι τὸν λόγον καὶ τὸν ὄρισμὸν τῆς προκειμένης οὐσίας
εἰς τὸ ὄρισθηναι.

30 p. 97a19 Τὸ δ' ἀπαντείλησιν εἰς τὴν διαιρέσειν.

'Αναιρέσας τὰ ἐπιγειρόματα τοῦ Σπευσίππου, δι' ὧν οὗτος κατετεύχα²⁵
μὴ εἶναι θρισμὸν μήτε διαιρέσιν, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἐκ διαιρέσεως λέγει
ἐπισυνάξεθαι τοὺς ὄρισμούς, ἣν αὐτὸς διέσυρε λέγων μὴ ἐξ ἀνάγκης ἐκ
διαιρέσεως συνάγεται τὰ μέρη τοῦ θρισμοῦ ἀλλ' αἰτεῖσθαι τὸ ἐν ἀρχῇ.

3.4 καθ'—διαφοράν om. a 7 οὗτοι καὶ οἱ a 8 immo λέγονται 9 ἀναγόμενα a
10 πίπτειν a 11 ἡ ἐνταῦθα om. a 12 alt. om. a 9 ὑπὸ alt. om. a
12 προκείμενον] πρὸ in ras. E 13 δι. om. a 16 οὐ om. a 17 αὐτῶ
CEP: ἐν τῷ a 19 λάζον utrobiique E 20 τὸ om. a 21 ἡ prius om. a
ὑπὸ τὸ alt. om. a 22 ἀν Arist. 24 καὶ ἀθάνατον—θυητὸν om. a 25 δεκτι-
κόν—ἐπιστήμης addidi 26 μή, a 31 περιπτῶν E
κατετεύχειν οὗτος C 33 διεσυρε] p. 96b28 sq.

ἴνα μή τις διατύρη αὐτὸν ὡς τοῖς αὐτοῖς περιπίπτοντα καὶ αἰτούμενον τὸ 93^a
 ἐν ἀρχῇ ἐν τῷ συνάγειν τὰ μέρη τοῦ δρισμοῦ ἐκ τῆς διαιρέσεως, ὡς εἴπομεν
 ἄνωθεν, τὴν ὑπόνοιαν ταῦτην θεραπεύει. καὶ λέγει μὴ τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι
 τὸν λέγοντα τὸν ἀνθρωπὸν ἦ διπλὸν λογικὸν ἀνάγεσθαι ἢ ὑπὸ τὸ ἄλογον· ἀλλὰ 30
 5 μὴν λογικός ἔστιν ἐξ ἀνάγκης γάρ ὁ ἀνθρωπὸς ὑπὸ θάτερον τούτων ἐμπίπτει.
 οὗτοι δὲ τὸ ἐξ ἀνάγκης ἐν τούτῳ θεωρεῖται, δηλον· αἱ ἀντικείμεναι διαφοραί,
 τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον, ισοδύναμοισι ταῖς ἀντιφατικῶς ἀντικειμέναις·
 ταῦτὸν γάρ ἔστι τὸ λέγειν λογικὸν καὶ οὐ λογικόν. εἰ γοῦν ἐπὶ τῶν ἀντι-
 φατικῶς ἀντικειμένων ἐξ ἀνάγκης θάτερον ἀληθεύει ἐπὶ ἐκάστου τῶν ὄντων,
 10 λοιπὸν ἄρα καὶ ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων διαφορῶν ἔκαστον τῶν ὄντων ὑπὸ
 θάτερον τούτων πεσεῖται. τὸ δὲ αἰτημα ἐξ ἀνάγκης οὐκ ἔστιν. αἰτημα δὲ 35
 λέγεται ὅ οὐ γινώσκει ὁ μαθητεύομενος οἰκοθεν, ἀλλὰ ἀκούει νῦν πρότως
 τοῦ διδασκάλου τοῦτο λέγοντος. οἷον τὸ ‘ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος’· αἰτήσεται γάρ
 τὸν διδασκαλὸν δεῖξαι τοῦτο. καὶ λοιπὸν κεῖται παρὰ τῇ ἔξουσίᾳ τοῦ
 15 μαθητευομένου δέξασθαι τοῦτο εἴτε καὶ μή, καὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἔχει τὸ τοῦτο
 δέξασθαι. εἰκότας δὲ προσέθηκε τὸ ὃν μὴ ἔστι τι μεταξύ· εἰ γάρ ἔμμεσά
 εἰσι τὰ ἀντικείμενα οἵναν τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, οὐκ ἐξ ἀνάγκης πᾶν πρᾶγμα ἷ 40
 λευκὸν ἔσται ἢ μέλαν, ἀλλ᾽ ἐνδέχεται μηδέτερον τούτων είναι ἀλλ᾽ εἰναι ὠχρὸν ἢ
 φαιδρὸν ἢ ξανθόν. τὸ δὲ εἴπερ ἔκείνου διαφορὰ ἔσται πρόσκειται. ἵνα δεῖη
 20 διτι, ἐὰν τὰ ἀντικείμενα προσεγγίζεις διαφοραὶ εἰσὶ τοῦ ζῷου, ὡς τὸ πεζόν, πτηνὸν
 καὶ νηκτόν, ἐξ ἀνάγκης εἰς θάτερον αὐτῶν ἐμπίπτει ἔκαστον τῶν ὄντων. εἰ δὲ
 οὐκ εἰσὶ διαφοραὶ τοῦ ζῷου ἀλλὰ τίνος τῶν ὑποκάτω αὐτοῦ, ὡς τὸ ὄλό-
 πτερον καὶ τὸ σχιζόπτερόν εἰσι τοῦ πτηνοῦ. οὐκ ἐξ ἀνάγκης διπλανὸν ἢ
 διλόπτερόν ἔστιν ἢ σχιζόπτερον. συντάσσων δὲ οὕτω συμβιβάσεις τὸν λόγον
 25 εἰπὼν ‘ἀνάγκη γάρ ἔσται’. τὸ δὲ ἅπαν ἐμπίπτειν εἰς τὴν διαιρέσιν
 ληπτέον ἀντὶ τοῦ ‘ἅπαν ἐμπίπτειν εἰς τὰς ἀντικειμένας διαφορὰς τὰς ἐκ 45
 τῆς διαιρέσεως εὑρισκομένας’.

p. 97a 23 Εἰς δὲ τὸ κατασκευάζειν δρον διὰ τῶν θέσεων.

Ἐπὶ τινῶν μὲν ἀντιγράφων κεῖται διὰ τῶν θέσεων, ἐπὶ τινῶν δὲ
 30 διὰ τῶν διαιρέσεων· λέγονται γάρ καὶ αἱ ἀντικείμεναι διαφοραὶ θέσεις, 50
 καθὶ ἔκαστον τῶν ὄντων ὡς ἐν αὐτῶν τίθεται ἀνάγεσθαι.

Δεῖξας, πῶς θηράσται ὁ δρισμός, καὶ κατὰ τί γρηγορεύει ἢ διαιρέσις
 εἰς τοὺς ὄρισμούς, νῦν ζητεῖ πῶς ἔστι δυνατὸν κατασκευάζειν καὶ δεικνύειν

2.3 ὡς—ἄνωθεν om. a	3 ἄνωθεν] p. 349,4 sq.	θεραπεύεις] a	5 δ γάρ a
θάτερον a: θατίρω CEF	6 δὲ in ras. E fort. αἱ {γάρ}	8 ἔστι om. a	
9 ἀληθεύειν a	10 λοιπὸν—ὄντων om. a	13 τοῦτο] non liquet C	
post τὸ add. εἰ a	αἰτεῖται a	15 καὶ prius om. a	οὐκ om. E
16 τὸ om. a Arist.	19 διαφορὰ ἔσται a Arist.: διαφοραὶ CEF	πρόσκειται	
scripsi: πρόσκειται libri	20 έστι om. a	21 αὐτῶν om. a	23 καὶ τὸ
CEF: ἡ a	23.24 εἰσι—σχιζόπτερον om. a	24 δὲ om. a	25 δὲ om. a
26 ἀντικειμένας] ἀντὶ in ras. E	28 θέσεων CEF: διαιρέσιν a Arist.		
29 μὲν CEF: γάρ a			

τὸν ὄρισμὸν ἔχειν τὸ ἀνεπίληπτον, οἵτε τέλειον δύνα καὶ μήτε πλέον τοῦ δέοντος ἔχοντά τι μήτε ἐλλεῖπον. εἰπεὶ δὲ κατασκευάζειν καὶ οὐ 'συλλογῆσθαι' η̄ 'ἀποδεικνύειν', εἰκότες· οὐ γάρ πᾶς ὁ κατασκευάζων τι διὰ συλλογισμοῦ η̄ δι' ἀποδείξεως τῷδε κατατίκευάζει, ἀλλὰ γίνεται η̄ κατασκευὴ 93v 5 καὶ ἀπὸ ἀναλύσεως η̄ ἀπὸ διαιρέσεως. ἐπεὶ δὲ οὗτος ἔδειξε τοὺς ὄρισμοὺς μήτε συλλογῆσθαι μήτε ἀποδεικνύεσθαι, ἔθηκε τὴν κατασκευάζειν. ἐξ ἀναλύσεως γάρ ἔφησεν εὑρίσκεσθαι τὸν ὄρισμόν· ἀπὸ γάρ τῶν ὄρισμῶν τῶν καθ' ἔκαστα εὑρίσκονται οἱ ὄρισμοὶ τῶν εἰδικωτάτων καὶ ἀπὸ τῶν ὄρισμῶν τῶν εἰδικωτάτων οἱ ὄρισμοὶ τῶν γενῶν.

10 Τὸ τριῶν δεῖ στοχάζεσθαι ἀντὶ τοῦ 'τρία δεῖ παρατηρεῖν'. ἐν μὲν τῷ λαμβάνειν ἐν τῷ ὄρισμῷ τὰ κατηγορούμενα κατὰ τὸν ὄριστον ἐν τῷ τί ἔστιν, ζῆτον οὐσιωδῶς. εἰ δέ τις εἴπῃ 'καὶ μὴν ὁ ὄρισμὸς ἐκ διαφορῶν συνίσταται, αἱ δὲ διαφοραὶ ἐν τῷ ὅποιόν τι ἔστι κατηγοροῦνται· πῶς ἔνταῦθα λέγει τὰ μέρη τοῦ ὄρισμοῦ ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορεῖσθαι'; 15 ἐροῦμεν πρὸς αὐτὸν ὁ πολλάκις εἰρήκαμεν, ὅτι αἱ διαφοραὶ συνειλημμέναι τῷ γένει οὐκέτι εἰσὶ διαφοραὶ ἀλλὰ γένη ἀνώνυμα. δεύτερον δὲ τὸ τάττειν τὰ καθολικώτερα πρῶτα, τὰ δὲ μερικώτερα μετ' αὐτά· οὗτοι γάρ εὐταξία ἔσται ἐν τοῖς μέρεσι τῶν ὄρισμῶν. καὶ τρίτον ὅτι ταῦτα πάντα τὰ ἐν 10 τῷ ὄρισμῷ συλληφθεῖντα οὐσιώδη μόνιμο τῷ ὄριστῳ ἐφαρμόζουσιν.

20 p. 97a26 Ἐστιν δὲ τούτιν ἐν πρῶτον διὰ τοῦ δύνασθαι.

'Ιστέον ὡς τέσσαρα εἰσὶ τὰ διαλεκτικὰ προβλήματα· γενικά. οἱς συνυπάγονται καὶ αἱ διαφοραὶ (ἔμαθες γάρ ὡς αὐταὶ συλληφθεῖσαι τῷ γένει οὐκέτι διαφοραὶ εἰσὶν ἀλλὰ γένη ἀνώνυμα), ὄρικά, εἰδικὰ καὶ κατὰ συμβεβηκότα. ἐν γάρ ταῖς διαλέξεσιν η̄ περὶ γένους ἔστιν η̄ ζήτησις, οἷον 25 εἰ τόδε τοῦδε γένος ἔστιν, η̄ περὶ ὅρου η̄ περὶ εἰδους η̄ περὶ συμβεβηκότος. καὶ αὐτίκα καὶ τόπους καὶ ἀφορμὰς ἐπιχειρημάτων παρέδωκεν Ἰδίᾳ καὶ 20 Ἰδίᾳ περὶ αὐτῶν, δι' ὧν τις κατασκευάσει ὅτι τόδε τῷδε τῷδε συμβέβηκεν, εἰ περὶ συμβεβηκότος ἔστιν η̄ ζήτησις, η̄ ὅτι τόδε γένος ἔστιν τοῦδε η̄ ὄρισμὸς η̄ εἶδος. ἐπεὶ δὲ ἐν τοῖς ὄρισμοῖς πρῶτον κεῖται τὸ γένος, δεῖ σε προσπο- 30 δεικνύειν ὅτι γένος ἔστι τὸ προγονούμενον τῶν ἀλλων μερῶν τοῦ ὄρισμοῦ καὶ οὐχὶ ὅμώνυμος φωνή. ἔστι δὴ τὸ ἐν παρατήρημα ἀπὸ τούτων τῶν τριῶν τὸ καὶ προταγέν τῶν ἀλλων διὰ τοῦ δύνασθαι κατασκευάσαι τὸ πρῶτον κείμενον ἐν τῷ ὄρισμῷ. ζῆτον τὸ γένος, ὅτι ὑπάρχει γένος. δεῖτες δὲ τοῦτο καὶ διὰ τοῦ γένους, ζῆτον διὰ τῶν ἐπιχειρημάτων δι' ὧν κατα- 35 σκευάζονται καὶ δεικνύονται· ὅτι τάδε γένη εἰσίν, ὥσπερ ἔστι συλλογῆσθαι

1 τὸ CEF: τὸν α 4 η̄ κατασκευὴ om. a 5 ἀπὸ alt. om. a 6 ἔθεικε a
6. 7 ἐξ—ὄρισμόν om. E 8. 9 ἀπὸ—εἰδικωτάτων om. a 11 τὸ om. a
12 εἴποι Ea 14 post τῷ add. ὑποίον EF 15 πολλάκις] velut p. 400,26 404,7
19 ληφθέντα E 21 τὰ om. a 23 immo ιδία, at cf. vs. 25. 29
24 λέξειν a 26 παρέδωκεν] Topic. II—VII 27. 28 τῷδε—τόδε om. a
29. 30 προσποδεικνύειν] απὸ superser. C 31 δη̄ scripsi: δὲ libri τὸ om. a
32 διὰ τὸ a 33 δεῖται scripsi cf. ad p. 410,4: δεῖται libri 34 γένος E: non
liquet F 35 τάδε om. in lac. a: ante δη̄ collocaverim

καὶ ἀπόδεικνύειν ὅτι τόδε συμβέθηκε τῷδε διὰ τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν 93v συμβαλλομένων πρὸς τὸ συμβεβηκός. ἔγουν πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ συμβεβηκότος, μετὰ γοῦν τὸ δεῖξαι, ὅτι τὸ προηγούμενον ἐν τῷ ὑρισμῷ γένος ἐστί, δεῖ σε τάττειν τὰ ἄλλα μέρη αὐτοῦ εὐτάκτως. εὐτάκτως δὲ τάξεις 5 αὐτά, ἐὰν μετὰ τὸ γένος θήσεις τὸ πρῶτον τῶν ἄλλων. πρῶτον δέ ἐστι τὸ ἐπόμενον πᾶσι τοῖς μετ' ἑκεῖνο κειμένοις. οὐ μέντοι γε δὲ καὶ ἀνά- 30 πάλιν ἑκεῖνα τούτῳ ἐπονται· τὰ γάρ καθόλου ἐπονται τοῖς μερικωτέροις, οὐ μὴν δὲ τὰ μερικώτερα τοῖς καθόλου. δεύτερον δὲ τάττε τὸ πάλιν πρῶτον ὃν καθολικώτερον τῶν μετ' αὐτὸν καὶ ἐπόμενον αὐτοῖς, οὐ μὴν δὲ 10 καὶ τούναντίον. καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν μέθοδον ὑμοίως τάττε τὸ τρίτον καὶ τὸ τέταρτον. ὡς ἐπὶ τοῦ ζῷου λογικοῦ θνητοῦ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικοῦ μετὰ τὸ γένος, ἔγουν τὸ ζῷον, πρῶτον κείται τὸ λογικὸν ὡς ἐπόμενον τῷ 35 θνητῷ· οὐ μέντοι γε δὲ καὶ τὸ θνητὸν ἐπεται αὐτῷ· ὥστα καὶ τὸ θνητὸν ἀκολουθεῖ τῷ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικῷ· οὐ μὴν δὲ καὶ τούναν- 15 τίον συμβαίνει.

p. 97a32 Καὶ τρίτον τὸ τῶν ἐχομένων.

*Ηγουν τὸ πρῶτον τῶν ἐφεξῆς.

p. 97a35 Ὅτι δὲ πάντα ταῦτα.

40

Τοῦτό ἐστι τὸ τρίτον παρατήρημα. δεῖξεις δέ, ὅτι ταῦτα πάντα τὰ 20 μέρη τοῦ ὑρισμοῦ ἐφαρμόζουσι τῷ ὄριστῷ μόνῳ καὶ οὐχ ἑτέρῳ τινὶ, ἐκ τοῦ λαβεῖν τὸ πρῶτον, ἔγουν τὸ γένος, κατὰ διαιρέσιν καὶ διαιρῆσαι 45 αὐτό (ἔστω δὲ τὸ ζῷον) εἰς τὰς ἀντικειμένας διαφοράς, εἰς τὸ λογικὸν καὶ εἰς τὸ ἄλογον. εἰλ^τ οὖτως εἴπης ὅτι ἀπαν πρᾶγμα ἡ τόδε ἐστίν, ἔγουν ἡ ζῷον λογικόν, ἡ τόδε, ἔγουν ζῷον ἄλογον, ὑπάρχει δὲ ὁ ἀνθρωπὸς 25 τόδε, ἔγουν ζῷον λογικόν. καὶ πάλιν τούτου δόσου, τοῦ ζῷου λογικοῦ, λάβῃς τὴν διαφοράν, ἔγουν τὰς ἀντικειμένας διαφοράς, τὸ θνητόν φημι καὶ τὸ ἀθάνατον, καὶ εἰπῆς ‘πᾶν ἡ ζῷον λογικὸν θνητόν ἐστιν ἡ ζῷον λογικὸν ἀθάνατον· ὁ δὲ ἀνθρωπὸς ζῷον λογικὸν θνητόν ἐστιν’. οὐ κανὸν δὲ εἰ τὰς ἀντικειμένας διαφορὰς ἐνικῇ δύναματι διαφοράν εἴρηκε· καὶ τοῦτο 30 δέδεικται ἀνωθεν. είτα λάβε καὶ τοῦ θνητοῦ διαφοράν, τὸ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. ἐστη γοῦν ἡ διαιρέσις ἄχρι τούτου· τελευταίαν γάρ

1 τόδε om. a	4 τάξαι (post δὲ) CFa	5 αὐτά om. EF	θήσης a
8 τάττει a	10 αὐτὴν τὴν a	11 τοῦ om. a	θνητοῦ om. C
13 post ωταύτως add.	δὲ a	τὸν (post καὶ alt.) a	14 δεκτικοῦ a
18 δὲ πάντα CEF (Dn): δ' ὅπαντα a Arist.		19 δεῖξας a	20 ὄρισμῷ a
21 τὸ alt. om. a	22 εἰς τὸ — 26 διαφοράς om. a	23 εἴπης om. EF	
25 post τούτου ras. E	26 λάβῃς CF: εἰ λάβοις E	27 εἴποις Ea	
		β	α
27. 28 θνητόν ἐστιν ἡ ζῷον λογικὸν om. a	28 ἀθάνατον λογικὸν F	28. 29 οὐκ	
ἀν δὲ εἰς a	30 ἀνωθεν] p. 407, 4 sq.	τοῦ om. a	31 ἔστι a
γάρ CEF: γοῦν a			

φημι διαφορὰν τὴν μηκέτι εἰς διαφορὰν ἑτέρων δυναμένην διαιρεῖθαι, 93^a οἵδιν ἔστι τὸ νῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. οὕτως ἀπόρτισται ὁ τοῦ ἀνθρώ· 50 που ὄρισμὸς ὡς αὐτῷ μάρνῳ ὑπάρχων καὶ μὴ ἑτέρῳ τινί. καὶ εἰ μὲν λάβῃς ἦτι εἰσὶ τινα ζῆται λογικὰ θητὰ φύσεις τινὲς αὐτομαθεῖς, ἔγρους μὴ 5 ἀλλὰ διδασκάλου ἔχουσαι τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας ἀλλ' αὐτοδιδακτοι οὖσαι ὑπὸ τῆς φύσεως, οἷς λέγεται εἶναι ὁ Ἱπποκένταυρος ἢ ὁ Σάτυρος ἢ Ηλένες τινες (λέγεται δὲ καὶ παρὰ τοῦ Πλάτωνος εὑρεῖθαι σῶμα Νηρηίδος νεκρὸν ἐρριμένον), εἰ μὲν οὖν ταιαῦται φύσεις εἰσίν, ἀναγκαῖς πρός· 94^a κείται τῷ | ὄρισμῷ τοῦ ἀνθρώπου τὸ νῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν ἀντιδια- 10 στέλλον τὸν ἄνθρωπον ἐκείνων· ὁ γάρ ἄνθρωπος ζῆται λογικὸν θητὸν ἔστιν, ἀλλ' οὐχὶ αὐτοδιδακτον ἔχον τὴν τέχνην καὶ τὴν ἐπιστήμην ἀλλὰ παρὰ διδασκάλου ταύτην λαβόν. εἰ δὲ οὐκ εἰσὶ φύσεις ταιαῦται, περιεσθὲν κείται ἐν τῷ ὄρισμῷ· ἀρκεῖ γάρ εἰπεῖν τὸν ἄνθρωπον εἶναι ζῆται λογικὸν θητὸν. καὶ αὐτῷ μὲν κατασκευάζονται οἱ ὄρισμοὶ τῶν εἰδικωτάτων εἰδῶν. 5 15 ἐπεὶ δὲ ἔχομεν καὶ ἄλλα εἰδη ὑπάλληλα, παραδίδωσι σοι πῶς κατασκευάζεις καὶ τοὺς ὄρισμοὺς αὐτῶν. καὶ διὰ τοῦτο προσέμηκε τὸ ἢ καὶ εὐθὺς μετὰ τῆς τελευταίας διαφορᾶς. εἰ γάρ πρόκειται κατασκευάζαι τὸν ὄρισμὸν τοῦ ζῶου, ὅπερ ἔστι τὸ ‘οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική’, δεῖ σε λαβεῖν τὸ γένος, ἔγρους τὴν οὐσίαν, καὶ διαιρῆσαι αὐτὴν εἰς ἔμψυχον καὶ ἄψυχον 20 καὶ εἰπεῖν ‘πᾶν πρᾶγμα ἡ ἔμψυχόν ἔστιν ἢ ἄψυχον, τὸ δὲ ζῆται οὐσία ἔμψυχός ἔστι’, καὶ πάλιν διαιρῆσαι τὴν οὐσίαν τὴν ἔμψυχον εἰς τὸ αἰσθητικόν· 25 τοῦτον καὶ εἰς τὸ ἀναίσθητον. πᾶν δὲ ἡ αἰσθητικόν ἔστιν ἢ ἀναίσθητον· τὸ δὲ ζῆται οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική. εἰ γοῦν καὶ τὸ αἰσθητικὸν δύναται αὐθίς διαιρεῖθαι εἰς τὸ ζῆται καὶ εἰς τὸ ζωόφυτον, ἀλλὰ δεῖ στῆσαι τὴν 30 διαιρέσιν ἄχρι τοῦ αἰσθητικοῦ ὡς δι’ αὐτοῦ ἀπαρτισθέντος τοῦ ὄρισμοῦ τοῦ ζῶου. ὅτι δὲ ἀπορεῖσθη ὁ ὄρισμὸς τοῦ ζῶου, ἔγρους τὸ ‘οὐσία ἔμψυ- χος αἰσθητική’, δῆλον ἐκ τοῦ μὴ διαιρέσειν τοῦτο τὸ ὄριστον, ἔγρους τὸ ζῆται, τοῦ συνόλου, ἔγρους τοῦ ‘οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική’, ληφθέντος αὐτοῦ τοῦ δῆλου μετὰ τῆς τελευταίας διαφορᾶς, τουτέστι τοῦ αἰσθητικοῦ. μὴ 35 διαιρέσειν δὲ ἐν τῷ εἰδῶι, τοῦτ’ ἔστιν οὐχὶ δῆλος οὐτος ὁ ὄρισμὸς ὁ 40 ἥρητες ἐπὶ πλέον ἔστι τοῦ ζῶου ὡς δηλῶν καὶ ἔτερα εἰδη, ἀλλὰ μόνον τὸ ζῆται δηλοῦ καὶ οὐ διαιρέσει αὐτοῦ, ἔγρους οὐκ ἐπὶ πλέον ἔστιν αὐτοῦ.

Δῆλον δὲ ὅτι οὐ πλεῖστον τι πρόσκειται τῷ ὄρισμῷ, ἔγρους οὐ περιττόν τι καὶ μὴ συμβαλλόμενον εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος (τοιούτον 45 δέ ἔστι τὸ συμβεβηκόν) ἐκ τοῦ πάντα λαβεῖν ἐν τῷ ὄρισμῷ τὰ ἐν τῷ τί ἔστιν, ἔγρους τὰ οὐσιωδῶς ὑπάρχοντα τῷ ὄριστῷ· καὶ πλεῖστον τούτων καὶ κατ’ ἐπέκεινα οὐκ ἔλαβε συμβεβηκός τι. ἀλλ’ οὐδὲ ἀπολείπει τι, ἔγρους

4 λάβοις E post θητὰ add. ἔγρους a 5 διδασκαλίας a τὰς alt. om. Ca
5 οὐτοδιδακται libri 7 τοῦ Πλάτωνος scripsi cf. vol. XXI 1 p. 206,32: τῶ πλάτωνι libri
8 ἐρριμένον libri 11 ἀλλ’ om. E ταυτοδιδακτον a 12 λαβόν a
15 καὶ om. a 19 καὶ prius om. a 22 εἰς τὸ om. Ca ἢ prius om. a
23 καὶ om. C τί (ante αἰσθ.) a 24 καὶ om. a an στῆναι? cf. p. 410,31
27. 28 δῆλον—αἰσθητική om. a 31 καὶ om. a 33 γάρ a Arist. οὕτε πλεῖστον,
om. τι a Arist. τῷ ὄρισμῷ om. a Arist.

ἐλλιπής ἐστιν ὁ ὄρισμός. ὁ γάρ ὄρισμὸς ἐκ γένους καὶ διαφορῶν· εἰ γοῦν 94r
κατελείφθη τι μέρος τοῦ ὄρισμοῦ, ἡ γένος ἐστὶν ἡ διαφορά· τὸ {δὲ} γένος 25
οὐ κατελείφθη· πρῶτον γάρ κεῖται ἐν τῷ ὄρισμῷ καὶ ταῖς διαφοραῖς συ-
είληπται· ἀλλὰ οὐδὲ διαφορά ἐστι τὸ καταλειφθέν· πᾶσας γάρ αἱ δια-
φοραὶ ἔχουνται, οὐγούν ἐλήφθησαν. οὐ γάρ ἔτι ἐστὶ καταλειφθέσα η̄
ὑστέρα διαφορά, οἷόν ἐστι τὸ νῦν καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν· εἰ γάρ τὸ
τελευταῖον, οὗτον η̄ τελευταία αὗτη διαφορά, κατελείφθη, διέφερεν ἀν-
τοῦ ὄριστοῦ τὸ ζῷον λογικὸν θνητὸν ἐν τῷ εἶδει, οὐγούν οὐκέτι ἐδῆλον
μόνον τὸν ἀνθρώπον ἀλλὰ καὶ ἡς εἴπομεν φύσεις αὐτομαθεῖς.

30

10 p. 97b7 Ζητεῖν δὲ δεῖ ἐπιβλέποντα ἐπὶ τὰ δμοια·

Εἰπὼν ως δεῖ θηρᾶσθαι τοὺς ὄρισμοὺς τῶν τε εἰδικωτάτων εἰδῶν
καὶ τῶν γενῶν ἐξ ἀναλύσεως (αἱ γάρ κοινότητες τῶν μερικῶν ὄρισμοί εἰσι
τῶν εἰδικωτάτων εἰδῶν, καὶ αἱ τῶν εἰδικωτάτων κοινότητες ὄρισμοὶ τῶν γενῶν),
ἔτι πραγματευόμενος τὸ τοῦ ὄρισμοῦ ἀνεπίληπτον, ἐπεὶ ὁ ὄρισμὸς ἐκ γένους καὶ
15 συστατικῶν διαφορῶν σύγκειται, τὸ δὲ γένος κοινὸν ἀτε ἐν πολλοῖς θεωρούμενον,
ἐπειδὴ καὶ αἱ ὄμώνυμοι φωναὶ δοκοῦσιν εἰναι κοιναὶ διὰ τὸ ἐπὶ πλειόνων λαμβά-
νεσθαι, ἵνα μή τις πλανηθεὶς λάβῃ τὴν ὄμώνυμον φωνὴν ὡς γένος ἐν τῷ
ὄρισμῷ, παραδίδωσι μέθυσον δι' οὓς ἀν ἔχοις γινώσκειν ποιὸν κοινὸν ὡς
γένος ἐστὶ καὶ ποιὸν ὡς ὄμώνυμος φωνή. οἷον εἰ τὸ ζῷον μέλλεις δεῖξαι
20 γένος ὅν, λάβε τοὺς μερικοὺς ἀνθρώπους, είτα τοὺς αὐτῶν ὄρισμούς, καὶ
ποίησον μίαν συστοιχίαν Σωκράτην, Πλάτωνα καὶ Ἀλκιβιάδην, καὶ ἵδε κατὰ
τί λέγονται οἱ αὐτοὶ τῷ εἶδει. καὶ εὐρήσεις πάντως, καθὸδος ζῷα λογικὰ
θνητὰ καὶ τὰ ἔξι. λάβε πάλιν ἑτέραν συστοιχίαν μερικῶν ἵππων, οἷον 45
κατάγραψαι ἔανθρωποι καὶ ἑτέρους μερικοὺς ἵππους, καὶ ἵδε καὶ ταῦτα κατὰ
25 τί ταῦτα λέγονται, καθὸδος δηλονότι ζῷα ἀλογα θνητὰ χρεμετιστικά. εἰ δὲ
βούλει, κατάγραψαι καὶ ἑτέραν συστοιχίαν μερικῶν τινων, οὗτοιν βοῶν, καὶ
ἵδε εἰ κοινὸν ἐστί τι ἐν τοῖς ὄρισμοῖς τούτων. καὶ εἰ εὐρήσεις κοινότητά
τινα, ἔχεις τὸ ζητούμενον. εἰ δὲ οὐκ εὐρήσεις, ἀνάδραμε εἰς τὰ εἰδη τὰ
εἰδικώτατα, καὶ λάβε ἀνθρώπον, ἵππον καὶ βοῦν, είτα καὶ τοὺς ὄρισμοὺς
30 αὐτῶν. καὶ ἐπειδὴ κοινόν τι ἐν τοῖς ὄρισμοῖς τούτων εύρισκεται, τὸ οὐσία 50
ἔμψυχος αἰσθητική (φαμὲν γάρ τὸν ἀνθρώπον οὐσίαν ἔμψυχον αἰσθητικὴν
νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικήν, ὡς τὸν ἵππον οὐσίαν ἔμψυχον αἰσθητικὴν
χρεμετιστικήν· ἐπὶ δὲ τοῦ βοὸς ἔχομεν τὸ μυκητικόν), τὸ δὲ κοινὸν τοῦτο
οὐκ ὄνομά ἐστι μόνον ἀλλὰ πρᾶγμα σημαῖνον καὶ οὐσίαν, οὗτον τὸ ζῷον,
35 λοιπὸν ἄρα τὸ ζῷον οὐκ ἔστιν ὄμώνυμος φωνὴ ἀλλὰ γένος. ἐπεὶ δὲ καὶ
ἡ μεγαλοψυχία κοινόν τι ἐστὶ καὶ ἐν πολλοῖς θεωρούμενον, εὐρήσεις αὐτὴν

2 δὲ addidi 3 καὶ CEF: ἐν α 5 οὗτον α: εἴχοντο b 7 οὐ. a
7 φηράζει a 13 fort. αἱ τῶν {εἰδῶν τῶν} ante ὄρισμοὶ add. ὁ (sic) a
16 ὄμώνυμα libri 18 ἔχεις a ante ποιὸν add. τὸ a 19.20 ἐστὶ—γένος
ο. m. a 24 καὶ tert. om. a 25 ἀλογα om. a 27 τι CEF: τὸ a
28 τινι F 32 νῦν—δεκτικὴν CEF: λογικὴν a ὡς τὸν CEF: τὸν δὲ a
33 μυκητικὸν a 34 οὗτον CEF: καὶ a 35 καὶ om. a

μὴ γένος οὐσαν ἀλλ' ὄμώνυμον φωνὴν διὰ τῆς δηλωθείσης | μεθύόδου. 9.4γ
 λάβε γάρ τινας μερικοὺς ἐν οἷς ἡ μεγαλοψυχία ἐμφαίνεται, οἷον Ἀχιλλέα,
 Λιάντα καὶ Ἀλκιβιάδην, καὶ ἵδε κατὰ τί λέγονται οὗτοι μεγαλόψυχοι, διὸ τὸ
 μὴ ἀνέχεσθαι ὑβριζόμενοι. εἴτα λάβε καὶ ἔτεραν συστοιχάν μερικῶν
 5 μεγαλοψυχῶν, οἵτινες οἱ αὐτοὶ μέν εἰσι πρὸς ἀλλήλους καθὸ μεγαλόψυχοι
 (κατὰ γάρ τὸν αὐτὸν τρόπον τῆς μεγαλοψυχίας μεγαλόψυχοι οὗτοι), ἔτεροι
 δὲ Λιάντος καὶ τῶν λοιπῶν. εἴτα ἵδε κατὰ τί λέγονται μεγαλόψυχοι, κατὰ δὲ
 τὸ ἀδιαφόρως ἔχειν καὶ ἀπαθῶς περὶ τὰς εὐπραγίας καὶ δυσπραγίας τὰς
 ἐκ τῆς τύχης· οὕτε γάρ εὐτυγοῦντες ἡλαζονεύοντο οὔτ' αὖθις ἐταπεινούντο
 10 δυσπραγοῦντες, ἀλλ' οἱ αὐτοὶ ἔμενον. καὶ λάβε τοὺς δύο τούτους ὄρι-
 σμοὺς τῆς μεγαλοψυχίας. καὶ ἐπεὶ ἐν ἀμφοῖν τούτοιν οὐδεμίᾳ κοινότης
 ἐμφαίνεται, λοιπὸν ἄρα ἡ μεγαλοψυχία ἡ ἐν τούτοις κοινῶς θεωρούμενη
 ὄμώνυμος φωνὴ ἔστιν· εἰ γάρ ἦν γένος, πάντως ἀν καὶ τὰ ὑπὸ¹⁰ αὐτὴν
 ἔκπινόνυμον ἀλλήλοις κατά τινας κοινότητας. ἀλλὰ θεωρητέον καὶ τὸ κεί-
 15 μενον. δεῖ δὲ ζητεῖν, εἰ τὸ ἐν τοῖς ὄρισμοῖς ὡς γένος λαμβανόμενον εἴτε
 ὄμώνυμος φωνὴ ἔσται εἴτε γένος, τὸν ὄριζόμενον λαβόντα πρῶτον μερικά
 τινα ὅμοια καὶ ἀδιάφορα κατ' εἰδος καὶ ἐπιβλέπειν κατὰ τί ἀπαντα ταῦτα
 τὰ μερικὰ ταῦτά εἰσι καὶ κοινωνοῦντα ἀλλήλοις· οἱ γάρ μερικοὶ ἀνθρώποι
 ὅμοιοι εἰσι καὶ ἀδιάφοροι κατὰ τὸ εἰδος, οἵτουν καθὸ ἀνθρώποι. εἴτα
 20 πάλιν λάβε ἔτερα μερικά, οἵτουν μερικοὺς ἵππους, οἵ εἰσι καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ
 τὸ αὐτὸν γένος ὅφ' ὃ κάκεντοι οἱ μερικοὶ ἀνήγοντο ἀνθρώποι. εἰσὶ δὲ οἱ
 ἵπποι ταῦτοι ἔαυτοῖς κατὰ τὸ εἰδος καθὸ ἵπποι, ἔτεροι δὲ κατὰ τὸ εἰδος
 ἔκεινων τῶν μερικῶν ἀνθρώπων. οἵταν δὲ ἐπὶ τούτων, οἵτουν τῆς συ-
 στοιχίας τῶν ἀνθρώπων τῶν μερικῶν καὶ τῶν ἵππων, κοινόν τι ληφθῆ²⁰ καὶ
 25 εὑρεθῆ καθ' ὃ πάντα ταῦτα ταῦτά εἰσιν, ἔχεις τὸ ζητούμενον, οἵτι τὸ ἐν
 τούτοις κοινόν ἔστι γένος. εἰ δέ οὐκ ἐν τούτοις εὑρήσεις κοινόν τι, δεῖ σε
 βλέπειν ἐπὶ ἄλλα τινὰ εἰλημμένα, οἵτουν τὰ εἰδικώτατα εἰδη, οἵτουν ἀνθρώπων
 πον, ἵππον καὶ βοῦν, καὶ σκοτεῖν σε πάλιν εἰ ταῦταν καὶ κοινόν τι ἔστιν
 ἐν τούτοις. καὶ ἐὰν ἔλθῃς καὶ καταντήσῃς εἰς ἓνα λόγον, ὥσπερ ἐπὶ
 30 τοῦ ἀνθρώπου, ἵππου καὶ βοῦς κατηγορίσαμεν εἰς τὸ ‘οὐσία ἐμψυχος
 αἰτιολογική’, ἔστι τοῦτο ὄρισμὸς τοῦ πράγματος, οἵτουν τοῦ γένους. καὶ
 εὑρεῖς λοιπὸν ἐκ τούτων ὡς γένος ἔστι τὸ ἐν τῷ ὄρισμῷ τοῦ ἀνθρώπου
 ληφθέν.

p. 97^b 13 'Εὰν δὲ μὴ βαδίζῃ εἰς ἔνα.

35 "Ηγουν ἐὰν οὐ καταντήσωμεν εἰς ἔνα λόγον κοινόν, ως ἐφ' ὃν

5 οἱ om. a	8 διαφόρως a	τὰς alt. om. a	9 τῆς om. EF
9. 10 δυσπραγοῦντες ἐλυποῦντο a	13 τὰ om. a	16 ἢ a	τὸ a
16. 17 τινὰ μερικὰ ὅμοια πρῶτον E	17 ὅμοιαι καὶ ἀδιάφοραι a	ἀδιάφορα κατ'	
κατ' in ras. E	18 τὰ om. a	19 εἰσι post ἀδιάφοροι colloc. E	
21 ἀνάγοντο C	22 ἔτεροι] ἐτ in ras. E	25 post ἔχεις addl. καὶ a	τὸ alt.
C EF; καὶ a	26 κοινόν τι γένος ἔστιν a	29 καταντήσεις, om. καὶ a	
30 καταντήσομεν a	35 μὴ καταντήσῃ μὲν a		

θεωρεῖται ἡ μεγαλοψυχία, ἀλλ' εἰς ὅνιο λόγους ἔτέρους πάντη ἀλλήλων ἡ 94v
εἰς πλείους, ἥγουν τρεῖς ἡ τέσσαρας, εἴ γε καὶ αἱ συστοιχίαι τῶν μερι- 33
κῶν τρεῖς ἡ καὶ τέσσαρες ληφθεῖεν, δῆλον ὡς τὸ ζητούμενον εἰ γένος
ἐστὶν οὐκ ἔστιν ἐν τι, ἥγουν γένος, ἀλλὰ πλειά, ἥγουν ὁμώνυμος φωνὴ
ἢ διάφορα πράγματα σημαίνουσα· οἷον εἰ ζητοῦμεν τί ἔστι μεγαλοψυχία,
ἥγουν γένος ἔστιν εἴτε ὁμώνυμος φωνή.

p. 97b 26 'Αεὶ δὲ ἔστι πᾶς ὅρος καθόλου.

'Επειδὴ ἔλεγεν ἐκ τῶν καθ' ἔκαστα εὑρίσκεσθαι τοὺς ὄρισμοὺς τῶν
εἰδικωτάτων καθόλου ὄντων (αἱ γάρ κοινότητες τῶν μερικῶν ὄρισμοὶ τῶν 40
10 καθόλου εἰσὶ) καὶ ἐκ τῶν εἰδικωτάτων εὑρίσκεσθαι τοὺς ὄρισμοὺς τῶν
γενῶν, ἵσως ἂν τις ὑπενόργησεν εἶναι τῶν μερικῶν κυρίως τοὺς ὄρισμούς,
διὰ δὲ τὰ μερικὰ ἐφαρμόζειν καὶ τοῖς καθόλου. ἀναιρῶν οὖν τὴν ὑπό-
νοιαν ταύτην φησί· πᾶς ὄρισμὸς τῶν καθόλου ἔστι κυρίως. καὶ τοῦτο
δῆλον ἐκ τῶν τεχνῶν· ὁ γάρ ιατρὸς ὑριζόμενος τὸ ἐν διφθαλμῷ ὑγιεινὸν
15 οὐ τὸ ὃν ἐν τινὶ διφθαλμῷ ὑγιεινὸν ὄριζεται ἀλλὰ παντὶ διφθαλμῷ
τὸ δέ ζῷον ἡ εἶδει ἀφορίσας, ἥγουν ἡ τὸ ὑγιεινὸν τοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ
διφθαλμῷ.

'Ράον δὲ τὸ καθ' ἔκαστον ὄρισασθαι, ἥγουν τὸ τὸν ὄρισμὸν ἐκ-
λέγεσθαι ἀπὸ τῶν καθ' ἔκαστα (καθ' ἔκαστα δὲ νόει ἡ τὰ μερικὰ ἡ τὰ
20 εἶδη τὰ εἰδικώτατα) παρὸ τὸ ἐκλέγειν τούτους ἀπὸ τῶν καθόλου. διὸ δεῖ
μεταβαίνειν καὶ μετάγειν τοὺς ὄρισμοὺς ἀπὸ τῶν καθ' ἔκαστα ἐπὶ
τὰ καθόλου· ῥᾷδιώτερον γάρ τοῦτο. εἴτα λέγει καὶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐκ
τῶν καθ' ἔκαστα ἐκλεγόμενα τοὺς ὄρισμούς, καὶ φησίν· ὁ ὄρισμὸς σαφῆς
διφεύλει εἶναι· εἰ δὲ ὁμώνυμος λέξις κεῖται ἐν τῷ ὄρισμῷ, ἡ παροδία ὁμώ-
25 νυμος ἀσαφὴ ποιεῖ τὸν ὄρισμόν. καὶ ἐπεὶ ἐν τοῖς καθ' ἔκαστα ὁμώνυμα 50
οὐ παρεμπίπτει, οὐδὲ ἔστι πλανηθῆναι ἐξ αὐτῶν· αἰσθητὰ γάρ ὄντα καὶ
ταῖς αἰσθήσεσιν ἡμῶν ἐμπίπτοντα ἐναργεῖς ποιοῦσι τὰς διαφορὰς τῶν ὄρω-
μένων φύσεων. ἐν δὲ τοῖς καθόλου παρενοχλεῖ δὲ η ὁμώνυμα καὶ ἀμ-
φιβλίαν ἐν ἡμῖν εἰσάγει καὶ ἀσάρειαν, εἴτε τόδε τι σημαίνει ἦδε η λέξις
30 εἴτε καὶ μή. τὰ γάρ καθόλου διανοητά· ἐν δὲ τοῖς διανοητοῖς οὐ κατ'
αἰσθησιν ἐνεργοῦμεν ἀλλὰ κατὰ διάνοιαν ἡ κατὰ δόξαν. καὶ διὰ τὸ μὴ |
παρεμπίπτειν ἐν τοῖς καθ' ἔκαστα τὴν ὁμώνυμίαν, διὰ τοῦτο ἐπισυνάγεται 95
ὅρισμὸς ἐκ τῶν καθ' ἔκαστα, ἀ καὶ ἐκάλεσεν ἀδιάφορα ὡς μὴ διαφέ-
ροντα κατὰ τὸ εἶδος.

2 ante τρεῖς et ante τέσσαρας add. εἰς a 3 καὶ om. E εἰς a
4 πλείων a 7 αἰτὲ EF 15 οὐ—ὑγιεινὸν om. a ἀλλὰ bis (in fine et
initio vs.) C: fort. ἀλλ' ἡ 16 τὸ ζῶον CEF: τὸ ὑγιεινὸν a: fort. (ἥγουν τῷ
ὄρισμῷ) τοῦ ζῷου 18 τὸ alt. om. a 20 παρὰ a τοῦτο a: fort. τοῦτο
24 post δὲ add. ως C 24. 25 immo ὁμώνυμία 27 ἐμπίπτοντα ἡμῶν EF
28 δὲ superscr. El 31 καὶ om. a 32 ἐπεισάγεται a

p. 97b31 Ὡσπερ δὲ ἐν ταῖς ἀποδείξεσι δεῖ.

95r

"Ἔτερον θεώρημα ἔξεχόμενον τοῦ πρώτου θεωρήματος. Ὡσπερ γάρ, ὁ φησίν, ἐν ταῖς ἀποδείξεσι παρακολουθεῖ ὁ συλλογισμός (γένος γὰρ αὐτῶν ὁ συλλογισμός· τὰ δὲ γένη ἔπονται τοῖς εἰδεσιν), ὡσπερ οὖν οὐ δύνατὸν ἀπόδειξιν γενέσθαι χωρὶς συλλογισμοῦ, οὐτως οὐδὲ ὄρισμὸν δύνατὸν γενέσθαι ἀνεύ τοῦ σαφοῦς· ἔπειται γὰρ ἡ σαφήνεια τοῖς ὄρισμαῖς. εἰ γοῦν ὁ σκοπὸς τοῦ ὄρισμοῦ ἔστι τὸ παρατηῆσαι τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος, εἰ δοκεῖ ἐστι, πῶς δηλώσει τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος;

p. 97b33 Τοῦτο δ' ἔσται.

10

10 "Ηγουν τὸ εἶναι σαφῆ τὸν ὄρισμόν, εἰ ἐπισυνάγεις αὐτὸν οὐχὶ ἀπὸ τῶν καθόλου ἀλλ᾽ ἀπὸ τῶν καθ' ἔκαστα.

Διὰ τῶν καθ' ἔκαστα εἰρημένων, ἥγουν ἐκ τοῦ ὄρισμαῖς ἐν καθ' ἔκαστον τῶν μερικῶν, εἴτα λαβεῖν τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν κοινωνῆσι ταῦτα· αὕτη γὰρ ἡ κοινωνία ἔτιν ὄρισμὸς τῶν καθόλου. οἷον εἰ πρόκειται τοις ὄρισμαῖς τὸ δμοιον, ἐπεὶ τοῦ δμοίου γένος ἔστιν ἡ ποιότης, μὴ σπόνδαις ἐκ τῶν καθόλου. ἥγουν τῆς ποιότητος, εὑρεῖν τὸν ὄρισμὸν τοῦ δμοίου, ἀλλὰ λάριβαν ιδίᾳ καὶ ιδίᾳ τὰ ἐν ἑκάστῳ γένει θεωρούμενα εἰδῆ. καὶ τοῦτο μὲν λέγει οὗτος καθόλου. ἐγὼ δὲ σαφὲς ποιῶν τὸ λεγόμενον ἔλαβον ἐν γένος τὸ δμοιον, καὶ ἐπ' αὐτοῦ γυμνᾶσω τὸν λόγον. εἴτα δεῖ σε ὄρισμαῖς ἔκαστον εἰδος ὑπὸ τὸ δμοιον ἀναγόμενον. καὶ εἰ μὲν εὑρῆς ἐν τοῖς ὄρισμοῖς αὐτῶν κοινόν τι, τοῦτο ἔστιν ὄρισμὸς τοῦ δμοίου, διότι γένος διαιρεῖται εἰς τὰ ἐν χρώμασιν δμοια καὶ εἰς τὰ ἐν σχήμασιν. δμοια γοῦν εἰσιν ἐν χρώμασι τὰ τοῦ αὐτοῦ κατ' εἰδος μετέχοντα χρώματος, ὡς ἂν τις εἰπῃ τὴν γιόνα καὶ τὸ ψιφιδίτιον καὶ τὸ γάλα δμοια λευκά. δμοια δέ εἰσι ἐν σχήμασι τὰ τοῦ αὐτοῦ κατ' εἰδος μετέχοντα σχήματος, οἷον εἰ καταγράψεις τρία τρίγωνα· ταῦτα γὰρ δμοια εἰσιν ὡς ὑπὸ τὸ καθόλου τρίγωνον ἀναγόμενα. ἐν γοῦν ἀμφοῖν τούτοιν τοῖν ὄρισμοῖν κοινὸν εύρισκεται τὸ τοῦ αὐτοῦ κατ' εἰδος μετέχειν, διότιν ὄρισμὸς τοῦ γένους, τοῦ δμοίου δηλονότι.

30 p. 97b35 Καὶ δέখεται τὸ ἐν φωνῇ.

25

Τὸ δέখεται παράδειγμα ἐστι τῆς δμωνύμου φωνῆς. ἔστι γοῦν τὸ δέκανον τοῦ διαιρούμενον ὡς δμωνύμος φωνὴ εἰς τὸ δέκαν τὸ ἐν τῇ φωνῇ καὶ εἰς τὸ δέκαν τὸ ἐν τοῖς χυμοῖς. ὄρισαιτο δ' ἄν τις τὸ μὲν ἐν τῇ φωνῇ δέκαν οὗτως ὡς τὸ ἐν τῇ φωνῇ βαρὺ ἀντίκειται· τὸ δὲ ἐν τοῖς χυμοῖς

2 τοῦ ἑτέρου a	3 ἐν deleverim	7 ὄριστοῦ a	10 εἰ om. a	12 διὰ CEF:
ἐν a	post διὰ add. δὲ C	14 εἰ om. a	15 γένους a	μὴ CEF: καὶ a
20 ἀγόμενον a	εὔροις E	21 ἔστεν om. C	23 εἰσι τὰ ἐν a	
24 εἴποι E	ψιφιδίτιον a	26 post τρίγωνα add. σχήματα E		
ώς om. a	30 lemma a: om. CEF	32.33 τῇ — τὸ ἐν om. a	34 δέκα—	
φωνῇ om. a				

δέξιοι οὗτως 'φίλοι ἀντίκειται ὁ ἀμβλὺς χυμός'. δέξιον χυμὸν λέγομεν τὸν θάτον 95τον ἀναδιδόμενον καὶ ἀλλοιούμενον καὶ πεπτόμενον, ἀμβλὺν δὲ τὸν βραδέως ἀναδιδόμενον καὶ ἀλλοιούμενον. ἐπεὶ γοῦν ἐν τοῖς δυσὶ τούτοις ὄρισμοῖς τῶν εἰδῶν τοῦ δέξιον κοινόν τι οὐχ εὑρηται, ὑμώνυμος φωνή ἐστι τὸ δέξιον. 30 5 οὕτω δὲ εύρισκειν τοὺς ὄρισμοὺς ἐκ τῶν καθ' ἔκαστα καὶ βαδίζειν καὶ ἀνάγειν αὐτὰ ἐπὶ τὸ κοινόν, γῆγουν τὸ καθόλου.

p. 97b36 Καὶ οὗτως ἐπὶ τὸ κοινὸν βαδίζειν.

Οὕτω δὲ βαδιστέον τὸν δριζόμενον ἀπὸ τῶν καθ' ἔκαστα ἐπὶ τὸ κοινὸν εὐλαβούμενον, μή πως ἐντύχῃ δμωνυμίᾳ ἐκ τῶν καθόλου πει- 10 ρώμενος εύρισκειν τοὺς ὄρισμούς· ἐν τοῖς καθόλου γάρ, ὡς εἴπομεν, ἡ δμωνυμίᾳ λανθάνει παρεμπίπτουσα. 35

p. 97b37 Εἰ δὲ μὴ διαλέγεσθαι δεῖ μεταφοραῖς.

Μεταφορικαὶ λέξεις λέγονται αἱ τροπαὶ, αἱ κυρίως μὲν τόδε σημαίνουσι, μεταφέρονται δὲ παρ' ἡμῶν ἐπὶ ἔτερον τι σημαίνομενον, οἷον τὸ 15 μένανδρος καὶ σκέπαρνον. εἰσὶ δὲ καὶ τινες λέξεις καθ' ὅμοιότητα καὶ 40 ἀναλογίαν λεγόμεναι· οἷον οἱ πόδες τῆς κλίνης ὅμοιότητα καὶ ἀναλογίαν ἔχουσι πρὸς τοὺς πόδας τῶν ζῷων· ὡς γάρ ἐν τοῖς ζῷοις τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος ὑπερείσται καὶ ἀνέχεται ὑπὸ τῶν ποδῶν, οὕτω καὶ ἡ κλίνη, ἀνέχεται ὑπὸ τῶν ποδῶν αὐτῆς. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν τὰς λέξεις τὰς καθ' 20 δμωνυμίαν καὶ ἀναλογίαν ἐκφερομένας εἰπεν δέσια λέγεται μεταφοραῖς. ἐπεὶ γοῦν αἱ μεταφορικαὶ λέξεις, γῆγουν αἱ τροπαὶ καὶ αἱ καθ' ὅμοιότητα, 25 δσάφειαν ἐμποιοῦσιν, ἀνάγκην ἔχει δὲ δριζόμενος μὴ χρᾶσθαι τοιαύταις λέξεισιν. εἰ γάρ ἐν ταῖς διαλέξεσιν δὲ προσδιαλεγόμενος οὐ χρᾶται τοιαύταις 45 λέξεισι, πολλῷ μᾶλλον δὲ δριζόμενος ταύταις οὐ χρήσεται. ἔστι γάρ ἀνάγκη 30 ποτὲ καὶ τὸν προσδιαλεγόμενον μεταφοραῖς χρήσασθαι, δέσια ἡττᾶται· τότε γάρ εἰ τοιαύταις λέξεις χρᾶται, οὐ κακίζεται. σπουδάζων γάρ νικῆσαι διὰ τῶν τοιούτων λόγων σπεύδει συγχέει τὴν διάλεξιν καὶ δσαφῇ ἐργάζεσθαι· 35 ἔνθα γάρ μάχη, ἐκεῖ καὶ ἡττα καὶ νίκη. δὲ δὲ δριζόμενος, ἐπεὶ οὐκ ἐρίζει οὐδὲ πρὸς νίκην ἀφορᾷ ἀλλὰ σπουδάζει γνώριμον ποιῆσαι τὸ δριστόν, 40 οὐδὲ ἀνάγκην ἔχει τοιαύταις λέξεις χρᾶσθαι, ἵνα μὴ δσάφειαν μᾶλλον 45 ἐμποιήσῃ. 50

1 ὡς CEF:	ἀς a	fort. δέξιν (γάρ)	2 δὲ om. C	4 δέξιας a	7 lemma a:
om. CEF	9 εἰ τόχοι a	9. 10 πειρώμενος, sed ante ἐκ a: πειρωμένη CEF	om. Ca	11 λαμβάνει a	12 lemma a:
10 εἴπομεν] p. 414, 28sq.	ἡ om. Ca	11 λαμβάνει a	12 τὸ ἄνω CEF:		
om. CEF	16 λεγόμεναι—ἀναλογίαν om. a	17 τοῦ ζώου a	17 τὸ ἄνω		
τῷ ἀνθρώπῳ a	20 ἀναφερομένας a	μεταφοραῖς om. a	21 καθομούσητες a		
24 χράσεται a	an δὲ?	25 χρῆσθαι EFa	εἴτε a	25. 26 τότε—χρᾶται	
om. a	29 ante γνώριμον add. μᾶλλον Ca				

p.98a1 Πρὸς δὲ τὸ ἔχειν τὰ προβλήματα λέγειν δεῖ. |

"Επερον θεώρημα, ἐνῷ παραδίδωσι πόθεν μέλλεις εύρισκειν τὰ μέσα 95ν καὶ τὰ αἴτια τῶν προκειμένων προβλημάτων εἰς ἀπόδειξιν. τὸ δὲ λέγειν ὁ ἀντὶ τοῦ ἐκλέγειν καὶ συνάγειν ἐκληπτέον. πρὸς δὲ τὸ ἔχειν τὰ αἴτια, 5 οἵ γοιν τοὺς μέσους δι' ὧν ἀποδεικνύονται τὰ προβλήματα, δεῖ ἐκλέγειν ταῦτα ἀπὸ τῶν ἀνατομῶν καὶ τῶν διαιρέσεων. εἰ μὲν γάρ τὸ αἴτιόν ἐστι φανερόν, δεῖ ἐκλέγειν τοῦτο ἐκ τῶν διαιρέσεων. εἰ δὲ κεκρύφαται τὰ αἴτια, δεῖ ἐκλέγειν ταῦτα ἀπὸ τῶν ἀνατομῶν. καὶ γάρ ἀνατομῆς γενομένης ἐν ἀνθρώπῳ εύρισκεις τὸ ἐν αὐτοῖς χολῶδες πάνυ διάλογον συγκρινόμενον πρὸς 10 τοὺς ἄλλους χυμούς, αἷμα δηλονότι, φλέγμα καὶ ξανθὴν χολὴν. εἰ δὲ ἀνατέμης βοῦν, εὑρήσεις αὐτὸν τέσσαρας κοιλίας ἔχοντα, πρώτην μὲν τὸν 15 λεγόμενον στόμαχον, εἰς δὲν πρώτως τὰ βρώματα φέρεται· μετ' αὐτὴν ἐστιν ὁ ἐχῖνος, εἰς δὲν φερόμενα κατέχεται· τρίτη δὲ ή λεγόμενη ἔγχηστρον ὡς ἀνύσσεται καὶ συμπέττεται τὰ βρώματα· τετάρτη δὲ ἐστι τὸ κύτος 20 αὐτῆς, καθ' ὃ καὶ χιλοποιοῦνται· τέτταρας δὲ κοιλίας ἀκούων τέτταρα κοιλώματα νόει καὶ ὑποδοχάς τῶν βρώματων ἐν διλφῷ τῷ σώματι τῆς κοιλίας θεωρούμενα.

p. 98a2 Οὗτοι δὲ ἐκλέγειν ὑποθέμενοι.

Ἐτ πρόκειται προβληματα διὰ τί ὁ ἀνθρώπος αἰσθάνεται ἢ κινεῖται ἢ 15 20 ὁ ἵππος ἢ ὁ βοῦς ἢ ἄλλο τι εἰδος, δεῖ σε ὑποθέναι καὶ λαβεῖν τὸ κοινὸν γένος αὐτῶν, οἵ γοιν τὸ ζῷον, εἴ γε ἐπὶ τοῦ προβλήματος τὰ τεθεωρημένα καὶ ὑποκείμενα ἐν αὐτῷ ζῷά εἰσιν. εἰτα ἐκ τῆς διαιρέσεως εύρεται ἐπειτα τῷ ζῷῳ λέγων τὸ ζῷον οὐσία, πᾶσα οὐσία ἢ ἔμψυχος ἢ ἄψυχος, τὸ δὲ ζῷον ἔμψυχον· καὶ πάλιν τὸ ἔμψυχον ἢ αἰσθητικὸν ἢ 25 ἀναίσθητον, τὸ δὲ ζῷον αἰσθητικόν· καὶ πάλιν τὸ αἰσθητικὸν ἢ κινεῖται κατὰ τὸν ἀκίνητον ἐστιν, ὡς τὸ οὔστρεα. ἐπεὶ γοῦν ταῦτα ἐπονται τῷ ζῷῳ, δεῖται εἶται τὸ αἰσθάνεσθαι καὶ τὸ κινεῖσθαι ὑπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ 30 καὶ τοῖς λοιποῖς διὰ μέσου τοῦ ζῷου. ληγθέντων δὲ τούτων, τῶν ἐπομένων τῷ ζῷῳ, πάλιν ἐπὶ τῶν λοιπῶν τὸ αὐτὸν ποιητέον, καὶ ἐκλεκτέον 35 ἐκ τῆς διαιρέσεως τὰ ἐπόμενα τῷ πρώτῳ, οἵ γοιν τῷ προσεχῶς ὑποκείμενῳ τῷ ζῷῳ. οἷον ἐστιν ὁ ὅρνις, δι' εἰδος μέν ἐστι τοῦ πτηνοῦ ζῷου, γένος δὲ τῶν εἰδικωτάτων εἰδῶν αὐτοῦ, οἵ γοιν κόρακος, λέρακος καὶ τῶν

1 λέγειν EF Arist.: ἐκλέγειν Ca (u f, corr. BDc)	2 εύρεται a	6. 7 εἰ μὲν—
διαιρέσεων om. a	7 κεκρύφατε a	8 ἐν om. a
πρώτων a	12 δὲν a: ἢν CEF	11 ἀντέμοις E: ἀνατέμεις a
αὐτῶν a	13 δν a: ἢν CEF	πρότερον a
15 καθ'—χιλοποιοῦνται mrg. E	κατέχονται a	φέρονται CFa
βοῦς; colloc. a	21 εἴτε ἀπὸ a	14 συμπέττεται a
22 ὑποκείμενα om. a	22 ὑποκείμενα om. a	19 ἢ κινεῖται post 20
23 ἢ prius om. a	24 ἔμψυχον alt. CEF: ζῶον a	26 ἢ—οὔστρεα bis E
ἀκίνητον ἐστιν a: ἀκίνητα εἰσιν CEF	post ὡς add. τὰ φυτὰ CFF: om. a	
30. 31 τὰ—ὑποκείμενα a		

λοιπῶν. εἰ γοῦν πρόκειται πρόβλημα διὰ τί ὁ δεῖτὸς σχιζόπτερον ἡ ὁ 95 ν κύραξ, λάβε τὸ γένος αὐτῶν, τὸν ὄρνιν· εἴτα γίνε τὰ ἐπόμενα τῷ ὄρνιθι 25 ἐκ τῆς διαιρέσεως καὶ εἰπέ· ὁ ὄρνις πτηγὸν ζῷόν ἔστι, τὸ δὲ πτηγὸν ζῷον ἡ διαιρέση τοῦ σχιζόπτερον. εὑρεῖς οὖν ἐκ τῆς διαιρέσεως τὸ σχιζόπτερον 30 ἐπόμενον τῷ ὄρνιθι, καὶ συλλόγισαι οὗτως· ὁ δεῖτὸς ὄρνις ἔστι· τῷ δὲ ὄρνιθι 35 ὑπάρχει τὸ σχιζόπτερον· ὁ δεῖτὸς ἄρα σχιζόπτερον. οὗτως οὖν δεῖ εὑρίσκοις τὰ αἰτια ἐν τῷ λαμβάνειν τὰ ἐγγύτατα, ἤγουν τὰ προσεχῆ εἰδῆ τῷ γένει, ὡς ἐπὶ τοῦ ὄρνιθος παραδειγμάτισται. οὗτως γοῦν ποιοῦντες 40 30 ἔξομεν λέγειν καὶ ἐκλέγειν τὰ αἰτια καὶ τὰ μέσα, δι' ἀ τὰ ἐπόμενα 10 τοῖς ὑπὸ τὸ κοινόν, ἤγουν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἵππῳ τοῖς ἀναγομένοις ὑπὸ τὸ κοινόν, ἤγουν τὸ ζῷον, ἀποδείκνυνται.

Τὸ Α ληπτέον μέσον ὄρον, ὁ ἔστι ζῷον, τὸ δὲ Β μεῖζονα, ἐν φιλοσόφων, τὰ δὲ παρ' ἐκείνων οὐκ ὠνοματοθετήθησαν, δεῖ γάρ τοι διατηρεῖν αὐτὰ καὶ χρῆσθαι τῇ αὐτῇ μεθόδῳ εἰς εὑρεσιν τῶν ἐπομένων αὐτοῖς, τοῖς 20 παρ' ἡμῶν ὀνοματοθετήθεισιν, ἡ καὶ ἐπὶ τῶν ὠνομασμένων γενῶν χρώμεθα. ἡ καὶ οὗτως· ἐπειδὴ τὰ γένη ἡ ὠνομασμένα εἰσίν, ὡς τὰ δι' ἕνδες ὀνόματος δηλούμενα, ἡ ἀνώνυμα, ὡς τὰ διὰ λόγου δηλούμενα καὶ οὐ δι' 45 ὀνόματος, οἷον τὸ κέρατα ἔχειν γένος ἀνώνυμόν ἔστιν, δεῖ γοῦν, φησί, καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων γενῶν τὰ ἐπόμενα αὐτοῖς λαμβάνειν οὗτως ὡς καὶ ἐπὶ 25 τῶν ὠνομασμένων γενῶν.

p. 98a13 Νῦν μὲν οὖν κατὰ τὰ παραδεδομένα κοινὰ ὀνόματα.

'Ἐπειδὴ τῶν γενῶν τὰ μὲν ὀνόματα ἔσχον ἀπὸ τῶν παλαιῶν φιλοσόφων, τὰ δὲ παρ' ἐκείνων οὐκ ὠνοματοθετήθησαν, δεῖ γάρ τοι διατηρεῖν αὐτὰ καὶ χρῆσθαι τῇ αὐτῇ μεθόδῳ εἰς εὑρεσιν τῶν ἐπομένων αὐτοῖς, τοῖς 20 παρ' ἡμῶν ὀνοματοθετήθεισιν, ἡ καὶ ἐπὶ τῶν ὠνομασμένων γενῶν χρώμεθα. ἡ καὶ οὗτως· ἐπειδὴ τὰ γένη ἡ ὠνομασμένα εἰσίν, ὡς τὰ δι' ἕνδες ὀνόματος δηλούμενα, ἡ ἀνώνυμα, ὡς τὰ διὰ λόγου δηλούμενα καὶ οὐ δι' 45 ὀνόματος, οἷον τὸ κέρατα ἔχειν γένος ἀνώνυμόν ἔστιν, δεῖ γοῦν, φησί, καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων γενῶν τὰ ἐπόμενα αὐτοῖς λαμβάνειν οὗτως ὡς καὶ ἐπὶ 25 τῶν ὠνομασμένων γενῶν.

p. 98a17 Τὸ ἔχειν ἔχῖνον.

Εἰ προτείθῃ πρόβλημα διὰ τί ὁ βοῦς ἔχῖνον ἔχει ἡ ἀμφώδουν οὐκ ἔστι, δεῖ σε λαβεῖν τὸ γένος, οἰκειότερον δὲ εἰπεῖν πάθος τι, τὸ κέρατα ἔχειν. εἴτα σκόπει τίσιν ἐπεται τοῦτο. ἤγουν βοῦς, αἰχνή, προβάτοις καὶ ἑτέροις τοιούτοις. εἴτα σκόπει τὰ ἐπόμενα τοῖς κέρατα τέχουσι, καὶ ἔστι τὸ μὴ ἀμφώδουν, τὸ ἔχειν ἔχῖνον· ταῦτα δὲ γνοίης ἐκ τῶν ἀνατο- 50 μῶν. καὶ οὗτως λάβε μέσον ὄρον τὸ κέρατα ἔχειν καὶ συλλόγισαι· ὁ βοῦς κέρατα ἔχει, τὸ ἔχον κέρατα ἔχῖνον ἔχει, ὁ βοῦς ἄρα ἔχῖνον ἔχει.

"Ετι δ' ἄλλος τρόπος ἔστι κατὰ τὸ ἀνάλογον ἐκλέγειν τὰ ἐπό-

7 εὑρίσκεις Ea, at ef. vs. 31
διὸ libri

παραλαμβάνειν a

8

γένη sic E

9 δι' a scripsi:

11 ἀποδείκνυνται a

12 γίνουσα—κινεῖσθαι om. a

13

γίγνουσα—

τὰ δὲ a

13. 14 ἡ καὶ τὸ ὅ καὶ τὸ ἐ scripsi: ἡ ὁ τὸ ὅ ἡ τὸ ἐ CEF: ὁ. ε. ἡ a

15 ὄρους—εἰδῆ om. a

16

CEF: ὁ CEF

14 ἐλάττονα,

27 εἰς εὑρεσιν om. a

17 Ἐπει δὲ τῶν a

18 post δεῖ

διατηρεῖν libri

26 lemma om.

EFa

20 ὀνοματοθετεῖσιν libri

32

ἔχουστα a

μενα τοῖς εἰδέσιν. (οἷον) δταν ὅσι διάρρορά τινα, ὡς τὸ σήπιον καὶ ἡ ἄκανθα
καὶ τὸ ὀστοῦν, τὴν αὐτὴν χρείαν ἀποπληροῦντα ἐν τοῖς ζῷοις, ἐπεὶ οὐκ ἔστι
δυνατὸν δι' ἑνὸς ὑγρασίας ταῦτα δηλῶσαι, ἀνάγομεν ταῦτα ὑπὸ τὸ ἀνάλογον.
καὶ ἔστι τοῦτο ὡς κοινὸν ὄνομα δηλωτικὸν τούτων ἀπάντων. καὶ εἰ 96⁵
5 προτείχη πρόβλημα διὰ τί ἡ σάρκη τῆς σηπίας ἐρείπεται, καὶ τί τὸ αἴτιον
τὸ ταύτην ὑποστηρίζουν ὑγρὰν οὖσαν καὶ μαλακήν, λάβε μέσον τὸ ἀνά-
λογον τῷ σηπίῳ, καὶ εἰπέ· διὰ λόγον ἔχει τὸ ὀστοῦν πρὸς τὴν σάρκα
τοῦ ἀνθρώπου (ὑπερειστικὸν γάρ ἔστιν αὐτῆς μαλακῆς οὔσης) καὶ ἡ ἄκανθα
πρὸς τὴν τῶν ἐχθρῶν (ὑπερείδει γάρ ταύτην). οὗτα καὶ τὸ σήπιον ὑπερείδει
10 τὴν σάρκα τῆς σηπίας κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον.

"Ετι δ' ἄλλοις τρόποις ἔστι κατὰ τὸ ἀνάλογον ἐκλέγειν τὰ ἐπό-
μενα τοῖς εἰδέσι. λαβόντες γάρ μέσον ὅρον τὸ ἀνάλογον ἀποδεῖξομεν τὰ
ἐπόμενα τοῖς εἰδέσιν ἐν οἷς θεωρεῖται τὸ ἀνάλογον, ἀνθρώπῳ, ἐχθρῷ καὶ
σηπίᾳ· οὐ γάρ ἔστιν εὐρεῖν ὄνομα ἐν δηλωτικὸν τῆς ἀκάνθης καὶ τῶν
15 λοιπῶν, καὶ διὰ τοῦτο ὡς κοινὸν ὄνομα αὐτῶν τιθέαμεν τὸ ἀνάλογον.

"Ἐσται δ' ἐπόμενα καὶ τούτοις, ἥγουν ἔστι δὲ ἐπόμενα εὑρεῖν
καὶ ἐν τοῖς ταινίοις, ἥγουν τῷ σηπίῳ, τῇ ἀκάνθῃ καὶ τῷ ὀστῷ, ἐκ τῆς 10
τοιαύτης φύσεως, ἥγουν τῆς ἀναλογίας, τοῦ ὑπερείδειν τὴν σάρκα, ὥσπερ
φύσεώς τε νοσοῦ· ὡς γάρ τοῖς κερατοφύροις ὡς φύσις τίς ἔστι κοινὴ τὸ
20 κέρατα ἔχειν, οὗτα καὶ τὸ ἀνάλογον δοκεῖ οἷον φύσις τις εἶναι δηλωτικὴ
τοῦ σηπίου καὶ τῶν λοιπῶν.

p. 98a 24 Τὰ δ' αὐτὰ προβλήματά ἔστι τὰ μὲν τῷ τὸ αὐτὸν μέσον
ἔχειν.

'Ἐπειδὴ τῶν προβλημάτων τὰ μὲν εἰσιν ἔτερα τὰ δὲ ταῦτα, τὰ μὲν
25 ὄντα ἔτερα ὡς δῆλα παρῆκεν. ἔτερα γάρ προβλήματά εἰσιν ὧν καὶ τὰ
ὑποκείμενα καὶ τὰ κατηγορούμενα καὶ τὰ μέσα, ἥγουν τὰ αἴτια, εἰσὶν ἔτερα· 20
οἷον τοῦ μὲν 'διὰ τί ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται;' μέσον καὶ αἴτιόν ἔστι τὸ
ζῆν· τοῦ δὲ 'διὰ τί ὁ ἐχθρὸς οὐκ ἀναπνέει;' μέσον καὶ αἴτιόν ἔστι τὸ μὴ
πνεύμονα ἔχειν. ταῦτα δὲ προβλήματα λέγεται ὧν τὸ μέσον ταῦτον ἔστι,
30 καὶ κατὰ τὰ ὑποκείμενα καὶ κατηγορούμενά εἰσιν ἔτερα· οἷον διὰ τί ἐν
χειμῶνι ὥδον πέττομεν; καὶ διὰ τί κοινῶμενοι πυκνὸν ἀναπνέομεν; καὶ
διὰ τί τὰ φρέατα ἐν χειμῶνι θερμά εἰσιν, ἥγουν τὰ δύατα τὰ ἐν τοῖς
φρέασι; ταῦτα γάρ τὰ τρία προβλήματα καὶ ἔτερά εἰσι κατὰ τὰ ὑποκεί- 25
μενα καὶ κατηγορούμενα, ἀλλ' οὐν τὸ αἴτιον αὐτῶν πάντων ἐν ἔστι κατ' εἰδῶς.
35 ἔστι δὲ ἡ ἀντιπερίστασις καὶ συστολὴ τοῦ θερμοῦ. πέττομεν γάρ ύδον

1 οἷον addidi εἰσὶ CFa 4 εἰ om. a 7 τῷ σηπίῳ scripsi: τὸ σήπιον CEF:
τῇ σηπίᾳ a 12. 13 τοῖς εἰδέσι τὰ ἐπόμενα ἀποδεῖξομεν, οἷς a 14 εὑρεῖν CEF: ὡς a
ἐν ὄνομα C: ὄνομα a post ἐν del. ὄνομα F post δηλωτικὸν add. καὶ C
16 ἔσται CEF (D M d n): ἔστι a Arist. post τούτοις add. ὥσπερ μάζε τινα φύσεως a
δὲ CEF: καὶ a 17 τῇ σηπίᾳ CFa 21 καὶ CEF: ἡ a 22 δὲ a Arist.: om.
CEF 26 τὰ primum om. CF 30 post καὶ add. καὶ CFA κατὰ in ras. E
κατηγορούμενα—ὑποκείμενα a ὧστι a 35 post δὲ add. καὶ a

ἐν γειμῶνι διὰ τὸ πυκνοῦσθαι τοὺς ἐν τοῖς σώμασι πόρους ὑπὸ τῆς τοῦ 96τ
περιέχοντος, ἥγουν τοῦ ἀέρος, ψυχρότητος· πυκνωμέντων δὲ τῶν πόρων
συστέλλεται ἐντὸς τὸ ἐν ἡμῖν ἔμφυτον θερμὸν καὶ εἰς βάθος διεισδύνει τῶν
τοῦ σώματος στερεῶν, καὶ ἐπεὶ ἔκτὸς οὐκ ἔστι διαχεύμενον διὰ τῶν τοῦ
5 σώματος πόρων, πολλαπλασιάζεται ἐντὸς καὶ πλεῖστον γίνεται· πολὺ δὲ ὃν 30
ἥδον δύναται καὶ τὸ βρώματα κατεργάζεσθαι καὶ πέττειν. ὡσάύτως καὶ
τὰ ἐν τοῖς φρέσιν δύοτα θερμά ἔστιν ἐν γειμῶνι διὰ τὸ ἀντιπερίστασθαι
καὶ συστέλλεσθαι καὶ εἰς τοὺς κευθυτὰς τῆς γῆς διεισδύνειν τὸ θερμὸν
διὰ τὴν τοῦ ἀέρος ψυχρότητα. πυκνὸν δὲ ἀναπνέομεν κοινώμενοι διὰ τὸ
10 τὸ ζῷον γρήγειν τῆς εἰσπνοῆς τῆς ἐκ τοῦ ἀέρος διὰ κατάψυξιν τοῦ ἐν τῇ
καρδίᾳ ἔμφυτου θερμοῦ, ἵνα μὴ μένον ἄκρωτον τὸ θερμὸν καταψλέξῃ τὸ
ζῷον. ἐπεὶ γοῦν ὁ ὅπνος γίνεται διὰ τὸ ἐπιπωματίζεσθαι τὴν καρδίαν διὰ 35
τῶν ἐκ τῆς κεφαλῆς κατεργομένων παχέων ἀτυῶν, ἡ δὲ ἐπιπωμάτισις τῆς
καρδίας ἡ ἐξ αὐτῶν γινομένη συστέλλει ἐν αὐτῇ τὸ θερμὸν καὶ οὐκ ἐξ
15 ἄνω φέρεσθαι. συστέλλομενον δὲ τὸ θερμὸν πολλαπλασιάζεται καὶ δραστι-
κώτερον γίνεται, ἵνα μὴ ἐκρλογωθῇ τὰ τοῦ ζῷου ἐντὸς ὑπὸ τῆς τοῦ θερμοῦ
καυστικῆς δυνάμεως, τούτου γάριν πυκνὰ τὸν ἔκτὸς ἀέρα εἰσπνέομεν ἐν
τῷ τοῦ ὅπνου καιρῷ, ἵνα διὰ τῆς ψυχρότητος κολασθῇ τὸ καυστικὸν τοῦ
ἔμφυτου θερμοῦ καὶ ἀμετροῦν καὶ πρὸς συμμετρίαν ἔλθῃ. ταῦτα γοῦν λέγεται 40
20 ταῦτα τὰ ῥηθέντα προβλήματα ἐν τῷ ἔχειν τὸ αὐτὸ μέσον, ἥγουν
αἴτιον, κατὰ τὸ εἶδος· αἴτιον γάρ ταῦτα ἔχουσι τὴν τοῦ θερμοῦ ἀντιπερί-
στασιν καὶ συστολήν.

Τινὰ δὲ τῶν προβλημάτων τούτων, κἄν ἔτερά εἰσι κατὰ τὰ ὑποκείμενα
καὶ κατηγορούμενα, ἀλλ᾽ οὖν ταῦτα λέγονται τῷ γένει, διὰ τὸ καὶ (τὰ) ἐν
25 αὐτοῖς αἴτια καὶ μέσα ἔτερα μὲν εἰναι τῷ εἶδει ταῦτα δὲ τῷ γένει. ἐκεῖνα
δὲ λέγεται αἴτια ταῦτα τῷ γένει. ὅσα ἔχουσι διαφοράς, ἥγουν ὅσα διαφέ- 45
ρουσι τῷ εἶδει, τῷ ἄλλῳ γὰρ ἡ ἄλλως εἰναι, ἥγουν ἐν τῷ ἐν ἄλλοις καὶ
ἄλλοις ὑποκειμένοις θεωρεῖσθαι καὶ κατὰ ἄλλους καὶ ἄλλους τρόπους
γίνεσθαι. εἰσὶ δὲ τῷ γένει ταῦτα οἷον διὰ τί γίνεται ἡ ἡχώ· καὶ διὰ τί
30 ἔμφαίνεται, ἥγουν διὰ τί ἐν τοῖς κατόπτροις ὀρῶμεν ἑαυτούς; καὶ διὰ
τί ἡ ἵρις συνίσταται; πάντα γάρ ταῦτα τὰ τρία προβλήματα τὸ αὐτό,
ἥγουν ἐν τῷ γένει πρόβλημα λέγεται εἰναι· πάντα γάρ ταῦτα αἴτια ἔχουσι
τὴν ἀντανάκλασιν, τὰς ὡς γένος θεωρεῖται ἐν τούτοις πᾶσι. πλὴν εἰ καὶ 50
τὰ τρία ἐν τῷ γένει εἰσὶ διὰ τὸ καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς αἴτια ἐν τῷ γένει εἰναι,
35 ἀλλ᾽ οὖν ταῦτα τὰ αἴτια ἔτερα τῷ εἶδει εἰσὶ διὰ τὸ ἐν ἄλλοις καὶ ἄλλοις
ὑποκειμένοις θεωρεῖσθαι τὴν ἀντανάκλασιν· ἐπὶ μὲν γάρ τῆς ἡχοῦς ἀντα-
νάκλασις γίνεται τοῦ ἀέρος, ἐπὶ δὲ τῆς ἱρίδος ἀντανάκλασις τῶν τοῦ ἡλίου

2 περιέσθαις a	ψυχροῦ a	3 διεισδύνει a	6 καὶ primum om. a
8 κενθυτὰς a	10 τὸ om. a	12 post τὸ del. μὴ F	13 ἐπιπωμά-
τῆσις a	15 τὸ θερμὸν om. a	πολλαπλασιάζεται mrg. E	17 ἐντὸς a
18. 19 τὸ ἔμφυτον θερμοῦ καυστικὸν a	21. 22 ἀντιπαράστασιν a	23 δὲ om. EF	
24 τὰ addidi cf. vs. 34	27 τῷ alt. a Arist.: τῶν CEF (A d, pr. B)	ἡ CEF	
Arist.: καὶ a	εἰναι om. C	ἐν τῷ CEF: τὸ a	32 προβλήματα E, post
λέγεται a			

ἀκτίνων, ἐπὶ δὲ τῆς ἐμφάσεως τῆς ἐν κατόπτροις ἀντανάκλασις γίνεται τῶν ἀκτίνων τῶν ὑψών. ἀλλὰ ὥητέον ταῦτα λεπτομερέστερον. ή μὲν | ἡγὼ 96^v γίνεται οὗτως· ὁ ἐκφωνῶν πλήρει τὸν προσεχῆ ἀέρα διὰ τῆς ἐκφωνήσεως καὶ ἔγκαταρράψει ἐν αὐτῷ τὸ ἐκφωνούμενον· ὁ δὲ προσεχῆς οὗτος ἀήρ 5 πλήρει τὸν ἐφεξῆς αὐτῷ ὅντα ἀέρα ἔγκαταρράψων ἐν αὐτῷ καὶ δὲ ἐν αὐτῷ κατεγράψαν, καὶ οὕτω τὸν ἐφεξῆς. καὶ οὕτω κατὰ διαδοχὴν τῶν ἐφεξῆς ἀέρων πληττομένων καὶ τὰ ἔγγραφέντα δεχομένων κατὰ τὸ ἀκέραυνον οἱ ἐφεξῆς ἀέρες πληττόμενοι, οἵταν προσπέσωσιν ἐν τισι κοιλώμασιν ἐκ στερεῶν 10 λίθων τὴν κατασκευὴν ἔχουσιν, ἀντανακλῶνται καὶ ὑποστρέψονται αὖθις πρὸς 10 τὰς ἡμετέρας ἀκούς ἔχοντες σῶa ἢ ἐν αὐτοῖς κατεγράψησαν. ἐν δὲ κατόπτροις ὄρῳ μεν ἑαυτοὺς λείποις οὖσι καὶ στερεοῖς καὶ λαμπροῖς· αἱ γοῦν ἀκτίνες τῶν ὑψών αἱ ἐκ τῶν ὑφίσταλμῶν ἡμῶν ἐξεργόμεναι τοῦ ὄρᾶν δύναμιν ἔχουσαι προσπίπτουσι τῷ κατόπτρῳ λείψονται καὶ στερεῷ καὶ λαμπρῷ, 15 καὶ ἀντανακλῶμεναι ποιοῦνται ἡμᾶς ὄρᾶν ἑαυτούς, ὕσπειρον δὲν καὶ τὸ ἐν τῷ δόρατι 20 δέρατι ἔφερος στερεῷ τινι ἐντυχόν σώματι πάσχει τινὶ ἀντανάκλασιν μετὰ σφραγίδορθητος αὐτῷ ἐμπεισόν. ἐπὶ δὲ τῆς ἱριδος οὗτως· οἵταν μετρία τις πύκνωσις τῶν νεφῶν γένηται ὡς δύνασθαι ὅροσίζειν ἦ καὶ οὔτείσιν τοῦ ἡλίου λάμποντος, τότε αἱ τοῦ ἡλίου ἀκτίνες προσπεσοῦσαι τοῖς δροσίζουσι νέφεσιν ἦ καὶ φακάζουσι κλῶνται κατὰ κύκλον, ἐπεὶ καὶ ἐν σφαιροειδεῖ 25 30 σώματι ἡ τοῦ ἡλίου κίνησις γίνεται, καὶ οὕτως ὁ τῆς ἱριδος κύκλος συνίσταται.

Τὰ δὲ τῶν προβλημάτων λέγονται ταῦτα διὰ τὸ τὸ αἴτιον καὶ μέσον 15 τοῦ ἑτέρου ύπὸ (τὸ) ἔτερον μέσον ἀναφέρεσθαι. μᾶλλον δὲ εἰπεῖν, διὰ ταῦτα εἰσὶ τὰ τοιαῦτα προβλήματα, ταῦτα μὲν οὐκ εἰπεῖν, ἀλλὰ διὰ διαφέροντα 20 ἀλλὰ μᾶλλον ταῦτά, διότι οὐδὲ ζητεῖ ἐνταῦθα τίνα εἰσὶ τὰ ἔτερα προβλήματα, ἀλλὰ τίνα ταῦτά. καὶ λέγομεν, ἐπειδὴ τῶν προβλημάτων τούτων [ἐφ' ὧν] τὸ αἴτιον θατέρου ύπὸ τὸ αἴτιον θατέρου ἀναφέρεται ὡς καὶ 25 διοκεῖν ἐντεῦθεν τὸ ἀπαρστάκτον ἔχειν τὰ προβλήματα τὰ τοιαῦτα, διὰ τοῦτο ἡναγκάσθη τὴν διαφορὰν αὐτῶν εἰπεῖν.

p. 98a31 Οἷον διὰ τί ὁ Νεῖλος φθίνοντος τοῦ μηνὸς μᾶλλον ῥεῖ;

Μήν λέγεται τὸ χρονικὸν διαίτημα δι' οὗσον ἦ τε γένεσις τῆς σελήνης καὶ αἱ ποικιλοὶ ταύτης αὐξήσεις καὶ μετώσεις γίνονται. 25

Οἷον διὰ τί μᾶλλον ῥεῖ ὁ Νεῖλος τοῦ μηνὸς φθίνοντος, γίγουν

3 ἦ ἐκφώνησις ψόφος πλήρει a 4 τὸ θεωρούμενον. ἡ δὲ προσεχῆς, οὕτως ὅδε ἀήρ a δὲ καὶ δὲ ἐν αὐτῷ om. a fort. καὶ (καὶ τὸ) 6 οὕτω (ante τόν) a 7 καὶ καταγραφέντα a 8 τίνι κοιλώματι a 9 ἔχοντα a 10 σώμα a 11 αὐτὸς a 12 αὐτὸς a: non liquet E 13 αὐτανακλῶνται a 14 αὐτῷ alt. om. a 15 τὸ ex Arist. addidi 16 22 τὸ alt. om. a 17 23 τὸ ex Arist. addidi 18 28 ἐφ' ὧν delevi 19 ψεκάζουσι a: non liquet E 20 θάτερον (ante οὗτον) E 21 lemma om. CEF 22 οὗσον, ο in ras. E 23 καὶ ποικιλὴ—αὐξῆσις—μετώσις γίνεται a

ἐλαττουμένου καὶ πρὸς τέλος ἀγομένου: καὶ ἀποδιδόμεν αἰτίαν τὸ τὸν 96^ν καιρὸν τότε χειμεριώτερον γίνεσθαι λέγοντες· ὁ Νεῖλος μᾶλλον ἔσι, δῆτε ὁ καιρὸς χειμεριώτερος γίνεται· χειμεριώτερος δὲ ὁ καιρὸς γίνεται φθίνοντος τοῦ μηρός· ὁ Νεῖλος ἄρα μᾶλλον ἔσι φθίνοντος τοῦ μηρός, καὶ 5 πάλιν ἐτερον πρόβλημα· καὶ διὰ τί χειμεριώτερος ὁ καιρὸς γίνεται φθίνοντος τοῦ μηρός; καὶ ἀποδιδόμεν αἰτίαν τὴν τῆς σελήνης ἔκλειψιν λέγοντες· χειμεριώτερος ὁ καιρὸς γίνεται ἔκλεισις τῆς σελήνης· ἔκλείπει δὲ αὕτη φθίνοντος τοῦ μηρός· ὁ καιρὸς ἄρα χειμεριώτερος γίνεται φθίνοντος τοῦ μηρός. ὅρα δῆπας τὸ αἴτιον τοῦ πρώτου προβλήματος ἀπεδείχθη μᾶλλον 10 διὰ τοῦ αἰτίου τοῦ δευτέρου προβλήματος. καὶ πάλιν ἐτερον πρόβλημα παρασιωπῆθὲν μὲν παρὰ τοῦ Ἀριστοτέλους ἐμπίπτον δὲ καὶ αὐτὸ ἐξ ἀνάγκης, οἷον διὰ τί ἔκλείπει ἡ σελήνη φθίνοντος τοῦ μηρός; καὶ φαμὲν 35 αἴτιον τούτου τὸ συνοδεῦσαι τὴν σελήνην τῷ ἡλίῳ. ἡ γάρ σελήνη ἔκλείπει τῷ συνοδεῦσαι τῷ ἡλίῳ· συνοδεύει δὲ τῷ ἡλίῳ φθίνοντος τοῦ μηρός· 15 ἡ σελήνη ἄρα ἔκλείπει φθίνοντος τοῦ μηρός. ταῦτα γοῦν τὰ τρία προβλήματα ταῦτά εἰσι διὰ τὸ αἴτιον τοῦ πρώτου κατασκευάζεσθαι ὑπὸ τοῦ αἰτίου τοῦ δευτέρου, τὸ δὲ τοῦ δευτέρου αἴτιον κατασκευάζεσθαι ὑπὸ τοῦ αἰτίου τοῦ τρίτου. ἐπεὶ γάρ ἡ σελήνη τὸ φῶς ἀπὸ τοῦ ἡλίου δέχεται, πανσέληνος οὖσα καὶ πολὺ τὸ φῶς ἐξ ἐκείνου δεχομένη ἔχει καὶ πλείονα 40 20 θερμότητα· ὃς' ἡς θερμότητος αἱ ἐν τῷ ἀέρι ἀτμιδῶδεις ἀναθυμιάσεις διακλύνονται, καὶ καθαρὸς ὁ ἀέρας ἐστιν. ἐπὸν δὲ φθίνηται ἡ σελήνη, διάγην λοιπὸν ἔχει καὶ τὴν θερμότητα· δισον γάρ ἐλαττοῦται τὸ φῶς αὐτῆς, τοσοῦτον ἐλαττοῦται καὶ τὸ ἐν ταύτῃ θερμόν· καὶ ἐλαττωθὲν οὐ δύναται διακλύνειν τὰς ἀτμιδῶδεις ἀναθυμιάσεις, καὶ συνίστανται λοιπὸν αὐταὶ καὶ 25 πυκνοῦνται καὶ οὐτοὺς ἀπεργάζονται· καὶ διὰ τοῦτο καὶ οἱ ποταμοὶ μᾶλλον 45 ῥέουσι τότε. ταῦτα γάρ τὰ αἴτια οὗτως ἔχει πρὸς (ἄλληλα, γῆρους θάτερον πρὸς) θάτερον, ὡς θάτερον ὑπὸ θάτερου κατασκευάζεσθαι, γῆρους τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ δευτέρου καὶ τοῦτο ὑπὸ τοῦ τρίτου.

p. 98 a 35 Περὶ δὲ αἴτιον καὶ οὖ αἴτιον. |

30 Ἡτερον καὶ τοῦτο θεώρημα. ἐπειδὴ γάρ ὅπισθεν περὶ αἴτιων τε καὶ 97^τ αἴτιατὸν ἔλεγε, τῶν τε ὅμα ὅντων καὶ τῶν μὴ τοιούτων, καὶ πῶς ἡ ἀκολούθησις ἐπὶ τούτων ἐξ ἀνάγκης γίνεται, ἀπορίαν τινὰ κινεῖ περὶ τούτων νῦν, ἐὰν ἐπὶ τῶν ὅμα ὅντων αἴτιων καὶ αἴτιατῶν ὅντος τοῦ αἰτίου ἐξ ἀνάγκης ἐστὶ τὸ αἴτιατόν, καὶ ὅντος τοῦ αἴτιατοῦ ἐξ ἀνάγκης ἐστὶ τὸ αἴτιον. 35 οἶνον εἰ τοῦ ἔκλείπειν τὴν σελήνην αἴτιον ἐστι τὸ ἐν μέσῳ εἰναι τὴν

3 ὁ prius om. a 4 post μηρὸς add. ὁ καιρὸς ἄρα χειμεριώτερος γίνεται φθίνοντος τοῦ μηρός a 5 καὶ deleverim 10 τὴν αἴτιαν E 13 τὴν σελήνην τῷ ἡλίῳ a: τῇ σελήνῃ τὸν ἡλιον CEF 14 δὲ a: om. CEF 16 τὸ alt. om. a τοῦ πρώτου προβλήματος a 17 τοῦ δευτέρου αἴτιου E: αἴτιον τοῦ δευτέρου a τὸ δὲ δεύτερον E κατασκευάζεται a 22 καὶ τὴν om. a 26. 27 ἄλληλα—πρὸς addidi 27 ως om. a 30 ὅπισθεν] c. 12 p. 95 a 10 sq. τε om. EF 32 ἀπορίας τινάς a 34 τοῦ om. a αἴτιον CEF: αἴτιατόν a 35 μέσῳ corr. F¹, a: μέρει CEF, pr. F

γῆν καὶ τοῦ φυλλορροεῖν τὸ πλατύφυλλον, εἰ οὖν ὅντος τοῦ πλατυ- 97^τ
φύλλου μέσου ἀπόδεικνυται τὰ δένδρα φυλλορροεῖν καὶ διὰ τοῦ φυλλορροεῖν 10
ἀπόδεικνυται τὰ δένδρα πλατύφυλλα εἰναι, λοιπὸν ἀδύνατον ἀπόδειξιν διὰ
τούτων γενέσθαι. εἰ γάρ τινά εἰσι δι' ἀλλήλων δεικνύμενα, κύκλῳ δεῖξιν
5 ποιουσιν, ητις ἀπόδειξις οὐκ ἔστιν. εἰ δὲ μὴ ἄμα εἰσίν αἵτια καὶ αἴτιατά,
συμβαίνει ὅντος μὲν τοῦ αἴτιου ἐξ ἀνάγκης εἰσάγεσθαι τὸ αἴτιατόν, ὅντος
δὲ τοῦ αἴτιατοῦ οὐκ ἐξ ἀνάγκης εἰσάγεσθαι τὸ αἴτιον τοῦτο τὸ ὑποτεθέν.
οἷον τὸ πῦρ ἔστιν αἴτιον τῆς τέφρας καὶ τοῦ καπνοῦ. ἀλλ' οὐχ ἄμα εἰσὶ 15
τὸ αἴτιατὸν καὶ τὸ αἴτιον, ἀλλὰ πρῶτον μὲν γίνεται πῦρ, εἶτα ἐπακολουθεῖ
10 ὑπερεργόν ἡ τέφρα καὶ ὁ καπνός. καὶ πάλιν τοῦ τὴν ἀμπελὸν φυλλορροεῖν
αἴτιον ἔστι τὸ πήγυνυσθαι τὸ ἐν τῷ ὁγάνῳ ὑγρόν. τοῦτο γοῦν τὸ παρά-
δειγμα κρείττον ἔστι τοῦ τελέντος παραδείγματος κατὰ λόγιμην ἐπὶ τοῦ πυρός.
ὅντος μὲν οὖν τοῦ αἴτιου, γίγουν τοῦ πήγυνυσθαι τὸ ἐν τῷ ὁγάνῳ ὑγρόν,
ἐξ ἀνάγκης ἐπειτα καὶ τὸ τὰ δένδρα φυλλορροεῖν, δὲ ἔστιν αἴτιατόν. ὅντος
15 δὲ τοῦ τὰ δένδρα φυλλορροεῖν οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἔστιν δὲ ὑπετέθη αἴτιον, 20
γίγουν ἡ τοῦ ὑγροῦ πῆγεις, ἀλλ' ἔσται τὸ ἑτερον αἴτιον, τὸ πλατύφυλλον, ἔτι
τὸ ῥυτιδοῦσθαι τὰ φύλλα. εἰ γοῦν τὸ τὰ δένδρα φυλλορροεῖν δείκνυται
καὶ διὰ τοῦ πήγυνυσθαι τὸ ὑγρὸν καὶ ῥυτιδοῦσθαι τὰ φύλλα, λοιπὸν ἄρα τοῦτο
ἀπόδειξις οὐκ ἔστιν· πᾶσα γάρ ἀπόδειξις δι' ἐνὸς αἴτιου μέσου γίνεται.
20 ἐν γάρ τῇ ἀπόδειξι, ως ἐμάθουμεν, δὲ μέσου ὅρος ὀρισμός ἔστι τοῦ μείζονος.
δὲ δὲ ὄρισμὸς ἔκάστου πράγματος εἰς ἔστιν. οὕτως ἄρα ἔκατέρωθεν ἡ ἀπο-
ρία ἔχει τὸ ἴσχυρόν.

p. 98b1 Εἰ γάρ μὴ ὑπάρχει, ἄλλο τι ἔσται.

Εἰ γάρ ὅντος τοῦ αἴτιατοῦ, γίγουν τοῦ τὰ δένδρα φυλλορροεῖν, οὐχ 25
25 ὑπάρχει αἴτιον τὸ πρώτως ὑποτεθέν, γίγουν τὸ πήγυνυσθαι τὸν ὑπόν, ἔτερόν
τι ἔσται τὸ αἴτιον αὐτοῦ, γίγουν τὸ ῥυτιδοῦσθαι τὰ φύλλα. καὶ λοιπὸν διὰ
δύο αἴτιών φαίνεται ἀπόδεικνυσθαι τὸ τὰ δένδρα φυλλορροεῖν, δὲ ἀπόδειξις
οὐκ ἔστιν. εἰ δὲ τὸ αἴτιον ἄμα καὶ τὸ αἴτιατὸν ὑπάρχει, λοιπὸν δι'
ἀλλήλων δείκνυνται· ἡ δὲ διαλληλος δεῖξις ἀπόδειξις οὐκ ἔστι. δειγμήσεται
30 τὸ γάρ καὶ τὸ αἴτιατόν, τὸ τὴν ἀμπελὸν φυλλορροεῖν, διὰ μέσου τοῦ 30
πλατυφύλλου αἴτιου ὅντος, καὶ αὖθις τὸ αἴτιον, γίγουν διτὶ ἡ ἀμπελος
πλατύφυλλος. διὰ μέσου τοῦ αἴτιατοῦ, γίγουν τοῦ φυλλορροεῖν.

p. 98b16 Εἰ δὲ μὴ ἐνδέχεται αἵτια εἰναι ἀλλήλων.

Δεῖξας ἔκατέρωθεν τὴν ἀπορίαν τὸ ἴσχυρὸν ἔχουσαν νῦν ἐπάγει τὴν

2 post φυλλορροεῖν alt. add. τὸ πλατύφυλλον a 6 μὲν om. a 6. 7 ὅντος δὲ—αἴτιον
mrg. E¹ 7 εἰσάγεται Ca 14 καὶ om. a 14. 15 δ—φυλλορροεῖν om. a
15 ἔστιν CEF: δὲ a 16 ἑτερον om. a post πλατύφυλλον add. καὶ a
ἔτι scripsi: ἔστι libri 18 καὶ prius om. a 20 ώς om. a post ἔμα-
θομεν add. δὲ a 21 οὗτος a 25 πρῶτον a 28 ἀν δὲ a τὸ
alt. om. a 29 δείκνυνται a 31 αἴτιον om. a 33 αἵτια a Arist.: αἴτιον CEF

λύσιν αὐτῆς λέγων ὡς οὐ δι' ἀλλήλων ἐνταῦθα ἡ ἀπόδειξις γίνεται. εἰ 97r
γάρ καὶ τὸ αἴτιον καὶ τὸ αἰτιατὸν ὑμέρονά εἰσι καὶ κατὰ τὸν χρόνον
θάτερον θατέρου οὐ προηγεῖται (ἄμα γάρ ἐπινοεῖς τὸ αἴτιον, τὸ ἐν μέσῳ
εἶναι τὴν γῆν, καὶ εὐθὺς συνεισάγεται καὶ τὸ αἰτιατόν, ἔγουν τὸ ἐκλείσι- 40
5 πειν τὴν σελήνην), ἀλλ' οὐν τῇ φύσει καὶ τῇ ἐπινοίᾳ καὶ τῷ λόγῳ τὸ αἴτιον
προηγεῖται τοῦ αἰτιατοῦ. καὶ γάρ ημεῖς πρῶτον ἐπινοοῦμεν τὸ ἐν μέσῳ
εἶναι τὴν γῆν, εἰδ' ὅτερον τὸ ἐκλείπειν τὴν σελήνην· ἀλλὰ καὶ ἡ φύσις
πρῶτον γινώσκει τὸ αἴτιον, εἰδ' οὕτω τὸ αἰτιατόν. καὶ ἐπεὶ προηγεῖται τὸ
αἴτιον τοῦ αἰτιατοῦ, εἰ μὲν ὁ συλλογισμὸς γένηται, διτὶ ἐκλείπει ἡ σελήνη
10 ἡ διτὶ φυλλορραΐτη δένδρα, διὰ μέσου τοῦ αἰτίου, ἔγουν τοῦ ἐν μέσῳ
εἶναι τὴν γῆν ἡ τοῦ ὑγρὸν πήγανυσθαι, γίνεται κυρίως ἀπόδειξις· αὗτη 45
γάρ ἐξ αἰτίων καὶ προτέρων γίνεται. εἰ δὲ ὁ συλλογισμὸς προβῆδη διὰ μέσου
τοῦ αἰτιατοῦ, ἀπόδειξις οὐκ ἔστι τοῦτο ἀλλὰ τεχμηριώδης συλλογισμός· ἐκ
τοῦ ὄντερον γάρ τὸ πρῶτον τεχμαιρόμεθα.

15 Εἰ γάρ οὐκ ἐνδέχεται αἴτια ἀλλήλων εἶναι τὸ αἴτιον καὶ τὸ
αἰτιατόν· ἀεὶ γάρ τὸ αἴτιον πρότερον τοῦ αἰτιατοῦ. είτα ἀναρτήσας τὴν ἀπό-
δειξιν τοῦ λόγου πάλιν ἐπάγει· εἰ μὲν ἡ ἀπόδειξις ἡ διὰ τοῦ αἰτίου τοῦ
διότι ἐστίν, ἔγουν τὴν αἴτιαν τοῦ πράγματος ἀποδίδωσιν, ἡ δὲ διὰ τοῦ αἰτια-
τοῦ ἀπόδειξις οὐκ ἔστι τοῦ διότι συλλογισμός, ἔγουν οὐ δείκνυσι τὴν αἴτιαν 50
20 τοῦ πράγματος, ἀλλὰ μόνον τὸ διτὶ συνάγει. είτα διὰ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ λόγου
ἐλλειπτικῶς λάβει ἔξωθεν· οὐδὲν ἀποπον τὸ δι' ἀλλήλων δείκνυσθαι, ἀλλ' ὅτε
μὲν ὁ συλλογισμὸς διὰ τοῦ αἰτίου γίνεται, ἀπόδειξις ἔστι κυρίως, διτὲ διὰ
μέσου τοῦ αἰτιατοῦ, ἀπόδειξις κυρίως οὐκ ἔστιν ἀλλὰ τεχμηριώδης συλλο-
γισμός. διτὶ δὲ οὐ τὸ ἐκλείπειν αἴτιόν ἔστι τοῦ ἐν μέσῳ τὴν γῆν εἶναι,
25 ἀλλὰ τὸ ἐν μέσῳ εἶναι τὴν γῆν | αἴτιον τοῦ ἐκλείπειν, φανερὸν ἐκ 97v
τοῦδε· τὰ γάρ αἴτια ἐν τῷ ὄρισμῷ λαμβάνονται τῶν αἰτιατῶν, καὶ τὸ ἐν
μέσῳ λοιπὸν εἶναι τὴν γῆν ἐν τῷ ὄρισμῷ λαμβάνεται τῆς ἐκλειψίεως· ἐκλειψίεις
γάρ ἔστι σελήνης στέρησις φωτὸς δι' ἀντίφραξιν τῆς γῆς· οὐ μὴν δὲ ἐν τῷ
ὄρισμῷ τοῦ ἐν μέσῳ εἶναι τὴν γῆν λαμβάνεται ἡ ἐκλειψίεις.

30 p. 98b25 "Ἡ ἐνδέχεται τοῦ αὐτοῦ πλείω αἴτια εἶναι.

5

Λύσας τὸ ἄπορον καὶ εἰπὼν μὴ δι' ἀλλήλων δεῖξιν γίνεσθαι, διταν τὸ
αἴτιον ἄμα καὶ τὸ αἰτιατὸν ὥστιν, ἀλλὰ τὸν μὲν συλλογισμὸν τὸν διὰ μέσου 10
τοῦ αἰτίου κυρίως εἶναι ἀπόδειξιν καὶ τοῦ διότι, τὸν δὲ διὰ τοῦ αἰτιατοῦ
τεχμηριώδη εἶναι συλλογισμόν, νῦν ἐπάγει καὶ ἐτέραν λύσιν, διταν μὲν
35 διὰ τοῦ αἰτίου γίνηται ὁ συλλογισμός, ἐξ ἀνάγκης ἐπεται τὸ αἰτιατόν καὶ
κυρίως ἀπόδειξις γίνεται, διταν δὲ τὸ αἰτιατὸν μέσου ληφθῆ, οὐκ ἐξ ἀνάγκης

1 ἡ om. a 3 ἐπινοεῖ a 7. 8 immo τῇ φύσει—γίνεται 10 ἡ scripsi: καὶ a:
om. CEF 11 ἡ τοῦ CEF: καὶ a 15 τὸ alt. om. a 17 ἡ μὲν, om. εἰ a
21 λάβει scripsi: λάβῃ CF: λάβοι E: λαμβάνει a τὸ om. a 23 μέσου om. a
30 τοῦ αὐτοῦ CEF: ἐνὸς a Arist. 31 ἀλογον (quod correxit Waitz Org. II p. X)
ἀπόδειξιν a 32 εἰσιν CfA 35 γένηται a

ἔπειται τὸ αἴτιον. οἷον ὁ ἄνθρωπος ζῷον, τὸ ζῷον οὐκ ἔξι ἀνάγκης ἐστὶ 97^ν λογικόν, ἀλλ' ἐνδέχεται ἡ λογικόν εἶναι ἡ ἀλογον, ηγουν ἐνδέχεται πλειά
αἴτια εἶναι τοῦ ἑνὸς πράγματος· καὶ γάρ τὸ αὐτό, ηγουν τὸ ζῷον, κατη- 20
γορεῖται κατὰ πλειόνων μέσων πρώτως, ηγουν ἀμέσως. καὶ γάρ τὸ Α,
5 τὸ ζῷον, κατηγορεῖται τοῦ Β, τοῦ λογικοῦ, πρώτως καὶ ἀμέσως καὶ κατὰ
τοῦ Γ ἀμέσως, καὶ ταῦτα, τὸ Β καὶ τὸ Γ, κατηγοροῦνται τοῦ ΔΕ ἀμέσως·
6 πάρεῖται ἄρα τὸ Α τοῖς ΔΕ. αἴτιον δὲ τοῦ μὲν τὸ Α εἶναι τῷ Δ τὸ Β,
τὸ δὲ Γ τοῦ τὸ Α ὑπάρχειν τῷ Ε. ὥστε τοῦ μὲν αἰτίου ὑπάρχον-
τος, ἡ τοῦ λογικοῦ ἡ τοῦ ἀλόγου, ἀνάγκη καὶ τὸ πρᾶγμα ὑπάρχειν,
10 τὸ ζῷον, τοῦ δὲ πράγματος, τοῦ ζῷου, ληφθέντος μέσου οὐκ ἔξι ἀνάγ- 25
κης εἰσάγεται πᾶν αἴτιον, ηγουν καὶ τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἀλογον, ἀλλ' αἴ-
τιον μὲν ἐν εἰσάγεται, πᾶν δέ, ηγουν τὰ δὲ δύο αἴτια, οὐδαμοῦ. ἐπα-
γγαλῶν οὖν ταύτην τὴν λόγιαν ἀπαρέσκεται πάλιν αὐτῇ ἐπικρίνων κρείτονα
εἶναι τὴν προτέραν. ἐλέγχει δὲ ταύτην κακῶς ξέγουσαν οὕτως. οὐκ ἀπο-
15 δεικτικῶς ἀποδέεικται ἡ δευτέρα λόγια διὰ τὸ πᾶσαν ἀπόδειξιν καθόλου
γίνεσθαι. ἡ γάρ ἀποδεικνύων τὸ ζῷον ὑπάρχειν τοῖς ὑπὸ αὐτῷ εἰδῆσι κα-
θόλου κατὰ πάντων τῶν εἰδῶν τοῦτο δείκνυσιν. οἷον ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἵππος 30
καὶ τὰ λοιπὰ πάντα κινητικά εἰσι καὶ κατ' ὅρειν καὶ κατὰ τόπον· πάντα
δὲ τὰ κινητικὰ κατ' ὅρειν καὶ κατὰ τόπον ζῷα· ὁ ἄνθρωπος ἄρα, ὁ ἵππος
20 καὶ τὰ λοιπὰ ζῷα. ἐνταῦθα δὲ καθόλου ἡ ἀπόδειξις οὐ γέγονεν ἀλλὰ
κατὰ μέρος, καὶ οὐδὲ διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου ἀλλὰ δι' ἄλλων. ἀλλ' ἐπι-
σκεπτέον τὸ κείμενον. ἡ εἰ δεὶ πᾶν πρόβλημα ἀποδεικτικὸν καθόλου
ἐστίν, ἀνάγκη καὶ τὸ αἴτιον δλον τι εἶναι, ηγουν καθόλου, καὶ τὸ αἴ-
τιατὸν οὐ ἔστιν αἴτιον. οἶον τὸ φυλλορροεῖν δλφ τινί, ηγουν καθόλου,
25 ἀφωρισμένον ἔστι καὶ κατηγορούμενον· καὶ γάρ τὰ εἰδῆ αὐτοῦ, ηγουν 35
τὰ δένδρα ἡ τὰ φυτά, διάφορά εἰσιν, ἀλλ' οὐν καὶ τοισδέ, ηγουν πᾶσι
τοῖς φυτοῖς, καθόλου θεωρεῖται τὸ φυλλορροεῖν, ἡ τοῖς τοιοισδέ φυτοῖς,
ηγουν τοῖς δένδροις τοῖς πλατυφύλλοις. ὥστε καὶ τὸ μέσον, ηγουν τὸ
αἴτιον, ἔσον δεῖ εἶναι ἐπὶ τούτων, τῶν δένδρων ἡ τῶν φυτῶν, ηγουν
30 καθόλου κατὰ τούτων πάντων κατηγορεῖται ἐπ' ἔσης τῷ μείζονι δρφ, τῷ
φυλλορροεῖν, οὐ αἴτιον ἔστιν· ἀντιστρέψειν γάρ δρψίλει καὶ ἔξισάζειν τὸ
μέσον, ηγουν τὸ αἴτιον, πρὸς τὸν μείζονα δρφ, τὸ αἴτιατόν. εἰ γάρ τοῦ
φυλλορροεῖν αἴτιόν ἔστιν ἡ τοῦ ὑγροῦ πηξίς, ἀνάγκη, εἰ τὸ φυλλορροεῖν 40
ἔστιν, εἶναι καὶ τὸ πήγνυσθαι τὸ ὑγρόν, καὶ εἰ πήγνυται τὸ ὑγρόν, ἀνάγκη
35 εἶναι καὶ τὸ φυλλορροεῖν. πηξίν δὲ λέγει ὑγροῦ οὐχ διουσοῦν, ηγουν τοῦ

1 τὸ αἴτιατόν (quod corredit Waitz l. c.) a

2 εἶναι post ἀλογον colloc. C
ἡγουν a: ἡ CEF 3 ηγουν τὸ om. a 5 β τοῦ om. a 7 τοῦ δ, om. ē a10 τὸ ζῶον] ὁ et ον in ras. E¹ 14 τὴν ἐτέραν a κακῶς om. a

15 ἡ προτέρα a 18. 19 πάντα δὲ—τόπον om. a 19 post ἄρα add. καὶ E

21 οὐ a ἄλλων (καὶ ἄλλων) conicio 23 εἶναι τι a 26 ἡ EF: καὶ a:

non liquet C τοισδέ CEF: τοῖς τέτταριν a 27 καθόλου—φυτοῖς om. a

29 post τούτων add. ἡ a 30 post καθόλου add. καὶ a immo κατηγορεῖσθαι

ὅρα τὸ a 31 οὐ scripsi: ὁ CEF: ως a 33 εἰ CEF: καὶ a τὸ scripsi:
τοῦ libri 34 ἔστιν om. a τὸ primum C: τοῦ Fa, superscr. E

τυχόντος· οὐ γάρ, εἰ πῆκει τὸ ἐν τῷ ποταμῷ ύγρον, ἀνάγκη καὶ τὰ δένδρα 97v φυλλορροήσαι, ἀλλ’ ἡ πῆκει τοῦ ύγρου τοῦ ἐν τοῖς δένδροις ἐπάγει καὶ τὸ φυλλορροεῖν.

p. 99a1 Πότερον δ’ ἐνδέχεται μὴ τὸ αὐτό.

5 Μεταβαίνει εἰς ἔτερον θεώρημα, καὶ ζητεῖ εἰ ἐνδέχεται τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνὸς πράγματος, ἥγουν τοῦ τὰ δένδρα φυλλορροεῖν, εἰναι τὸ αὐτὸν καὶ ἐν αἴτιον ἡ ἔτερον καὶ ἔτερον, ἥγουν εἰ ἐνδέχεται ἐν αἴτιον εἰναι ἡ πολλὰ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, καὶ φησίν, ὡς εἰ μὲν καθ’ αὐτὸν τὸ αἴτιον ὑπάρχει τῷ αἴτιατῷ, ἀνάγκη εἰναι ἐν· οἷον αἴτιον τοῦ φυλλορροεῖν ἐστι καθ’ αὐτὸν 10 τὸ πήγνυσθαι τὸν ὄπόν. εἰτα λέγει καὶ τὴν αἴτιαν, πῶς, εἰ καθ’ αὐτὸν ἀποδιθῇ τὸ αἴτιον, ἐνδέχεται εἰναι ἐν τι. καὶ φησίν ὡς τὸ καθ’ αὐτὸν αἴτιον ὅρισμός ἐστι τοῦ αἴτιατοῦ, ὃ δὲ ὅρισμός ἐκάστου πράγματος εἰς ἐστι. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τῆς σεληνιακῆς ἐκλείψεως τὸ καθ’ αὐτὸν αἴτιον ἐν τοῖς, ἡ ἀντίφραξις τῆς γῆς. εἰ δὲ τὸ ἀποδιθὲν αἴτιον κατὰ σημεῖον 15 ἐστιν ἡ συμβεβηκός, ἐνδέχεται πολλὰ αἴτια εἰναι τοῦ αὐτοῦ. οἷον τοῦ πυρὸς σημεῖα εἰσιν ὁ καπνὸς καὶ ἡ τέφρα· καὶ δεῖξω ἐνταῦθα πῦρ εἰναι λαβόν μέσον ὅρον | ἡ τὴν τέφραν ἡ τὸν καπνόν. ποῦ δὲ κατὰ συμβεβηκός 98r πυράδειγμα ἔστω τοῦτο· τὰ δένδρα φυλλορροεῖν, διότι ῥυτιδοῦται τὰ φύλλα αὐτῶν ἡ λευκαίνονται. ἡ δὲ ὁ ἄνθρωπος λογικὸν ζῷόν ἐστι, διότι γελαστι- 20 κὸν πλατυώνυχον.

p. 99a4 Εἰ δὲ μὴ, οὕτως ἐνδέχεται.

“Ηγουν εἰ δὲ μὴ ἔσται τὸ αἴτιον καθ’ αὐτὸν καὶ ἀντιστρέψον πρὸς τὸ αἴτιατόν, ἐνδέχεται οὕτως εἰναι πολλὰ τὰ αἴτια.

p. 99a5 "Εστι δὲ καὶ οὖν αἴτιον καὶ φῶ σκοπεῖν.

5

25 Ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ‘αἴτιατόν’ εἰπεν οὖν αἴτιον. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν ‘ἐλάττονα ὅρον’ εἰπεν φῶ. ἥγουν φῶτιν, τῷ ἐλάττονι ὅρῳ, ύπαρχει τὸ μεῖζον ἄκρον διὰ μέσου αἰτίου τινός. παραδίδωσι γοῦν δὲ, εἰ τὰ ἄκρα εἰσὶ συμβεβηκότα καὶ κατηγορεῖται ὁ μεῖζων ὅρος τοῦ ἐλάττονος κατὰ συμβεβηκός, ἀνάγκη καὶ τὸ μέσον εἰναι συμβεβηκός. εἰ δὲ τὰ ἄκρα 10 30 εἰσὶν οὐσίαι, καὶ τὸ μέσον ἐξ ἀνάγκης ἔσται οὐσία. καὶ εἰ τὸ μεῖζον ἄκρον γένος τοῦ ἐλάττονος, καὶ ὁ μέσος γένος ἔσται τοῦ ἐλάττονος. καὶ εἰ τὸ μεῖζον ὄμωνύμως κατηγορεῖται τοῦ ἐλάττονος, καὶ τὸ μέσον οὕτω κατηγο-

2 post πῆκει add. καὶ C.F.

11 ἀποδιθῇ—καθ’ αὐτὸν om. a

18 δὲ a an ῥυτιδοῦται?

27 εἰ om. a 30 τὰ μέσα—εἰσὶν οὐσίαι a

scripsi: ἔτι C.F: om. a

9 ἔστι om. a

ἀπεδόθῃ C

22 δὲ μὴ C.F: οὐδαμῆ a

31 τὸ μέσον fort. recte a

32 καὶ—p. 427,2 τοῦ ἐλάττονος iterat a

9. 10 τὸ πήγνυσθαι καθ’ αὐτὸν a

15 ante συμβ. add. κατὰ Ea

26 τῷ om. E

31 τὸ μέσον fort. recte a

32 καὶ ὁ μέσος a

ρημήσεται κατ' αὐτοῦ. ἔστι τοῦ συνοπεῖν εἰς συμβεβηκός ἔστι τὸ οὖ αἴτιον, 98r
ἡγουν τὸ αἰτιατόν, καὶ εἰ κατὰ συμβεβηκός κατηγορεῖται τοῦ ἐλάττονος, το
φτινι ἐνυπάρχει. οὐ μὴν δοκεῖ πρόβλημα εἶναι ἀποδεικτικόν, εἰ καὶ τὸ
μείζον κατὰ συμβεβηκός ἔστι καὶ τὸ μέσον τοῦ ἐλάττονος κατηγορούμενον.
5 εἰ δὲ μὴ οὐ δοκεῖ, ἵθι ταῦτόν ἔστι τιῷ ‘εἰ δοκεῖ πρόβλημα εἶναι’, λοιπὸν
καὶ τὸ μέσον ἔσται συμβεβηκός δημοσιόν τιῷ μείζονι. καὶ εἰ τὸ μείζον ὡς
ἐν γένει ἔστιν, ἡγουν γένος τοῦ ἐλάττονος, καὶ τὸ μέσον γένος ἔσται τοῦ
ἐλάττονος.

p. 99a8 Οἷον διὰ τί καὶ ἐναλλάξ ἀνάλογον;

20

10 Τοῦτο παράδειγμά ἔστι τοῦ μείζονος ὡς γένους ληφθέντος. καὶ λαμ-
βάνει ὡς γένος τὸ μείζον ἄκρον τὸ ‘ἐὰν τέσσαρά τινα ἀνάλογον ἔχωσι, καὶ
ἐναλλάξ ἀνάλογον ἔχουσι’. τοῦτο γάρ θεωρεῖται ἐπὶ πολλῶν, ἡγουν
γραμμῶν, ἀριθμῶν καὶ ἄλλων μεγεθῶν. ἔστι δὲ τοιοῦτον· ληπτέον τοῦ
καὶ σ’ (καὶ τὸν μὲν μείζονα καλοῦσι πρόλογον, τὸν δὲ ἐλάττονα ὑπόλογον) 25
15 καὶ η’ καὶ δ’. καὶ εἰπὲ ὡς ὁ πρόλογος πρὸς τὸν ὑπόλογον, ἡγουν ὁ τοῦ
πρὸς τὸν σ’. καὶ ὁ πρόλογος πρὸς τὸν ὑπόλογον. ὁ γ’ πρὸς τὸν δ’· τὸν
διπλασίονα γάρ λόγον ἔχουσι. καὶ ἐναλλάξ ἀνάλογον ἔχουσιν. ἡγουν ὡς ὁ
πρόλογος πρὸς τὸν πρόλογον, ἡγουν ὁ τοῦ πρὸς τὸν η’. καὶ ὁ ὑπόλογος
πρὸς τὸν ὑπόλογον· τὸν γάρ ημιόλιον ἔχουσι. καὶ λοιπὸν καὶ τὸ αἴτιον,
20 τὸ μέσον, γένος διφεύλει εἶναι, διπερ ἔστι τὸ ισάκις ἕσον. διπερ ἄλλο μὲν
καὶ ἄλλο ἔστι, καθὸ ἐν ἄλλοις καὶ ἄλλοις ὑποκειμένοις θεωρεῖται. ἡγουν 30
ἐν γραμμαῖς καὶ ἀριθμοῖς· τὸ αὐτὸν δὲ καὶ ἐν ἔστι κατὰ τὸν ἔαυτοῦ
λόγον. ισάκις γάρ ἕσα λέγεται τὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἔχοντα. τὸ γοῦν τοι-
οῦτον, τὸ ισάκις ἕσον, ἦ μὲν γραμμαῖ, ἡγουν καθὸ ἐν γραμμαῖς θεωρεῖται
25 καὶ ἀριθμοῖς, ἔστιν ἄλλο καὶ ἄλλο· τὸ αὐτὸν δὲ καὶ ἐν, καθὸ ἔχει τοι-
ανδὶ αὐξησιν, ἡγουν καθὸ τηρεῖ τὸν αὐτὸν λόγον οὕτως ἐπὶ πάντων.
καὶ οἱ μὲν ἀριθμητικοὶ ισάκις ἕσον λέγουσιν ἀριθμὸν τὸν τοῦ ὡς γεννώ-
μενον ἐξ ἀριθμοῦ τοῦ δ’ πρὸς αὐτὸν πολλαπλασιαζούμενον. ὥστατις καὶ 35
δὲ καὶ ισάκις ἕσος ἔστιν ὡς γεννώμενος ἐκ τοῦ εἰς πολλαπλασιαζούμενον πρὸς
30 ἔαυτον. ἐνταῦθα δὲ ισάκις ἕσον λέγει ἀριθμὸς τοὺς ἔχοντας τὸν αὐτὸν
λόγον. εἰπὲ γοῦν· δι τοῦ, δι τοῦ, δημοσιόν τοῦς εἰσὶν ἀριθμοί, ἡγουν
τὸν αὐτὸν λόγον ἔχοντες, ισάκις ἕσοι ἀριθμοί καὶ ἐναλλάξ ἀνάλογον
35 ἔχουσιν, δι τοῦ καὶ σ’, δημοσιόν τοῦς εἰσὶν ἀνάλογον ἔχουσιν.

5 τὸ α	9 ἀνάλογον α Arist.: ἀνάλόγως CEF	10 γένος E	11 γένος; CEF:
μείζον α	12 γάρ om. a	13 δὲ EF: γε α: non liquet C	15 δὲ prius om. EF
16 δὲ η’ CEF: φησί a	17 γάρ om. a	17 εἶναι CEF: εἶναι E	
δὲ om. EF	18. 19 ὑπόλογον—πρόλογον α	18 ἡγουν—η’ om. a	19 καὶ
alt. om. EF	23 λέγονται a	26 τηρεῖ CEF: τῆς εἰς a	28 εἰς a
κατότον libri	28. 29 ὥστατις—πολλαπλασιαζούμενον om. a	31 καὶ om. a	
εἰσὶν ισοι E	33 post τοῦ add. γοῦν a	ante σ’ et ante δ add. δ a	
post σ’ add. καὶ E			

p. 99a11 Τοῦ δ' ὅμοιον εἶναι χρῶμα χρώματι.

98r

Τὸ δημοιὸν δημάνυμος φωνὴ ἔστι. καὶ λαμβάνει τοῦτο εἰς παράδειγμα τοῦ προβλήματος τοῦ ἔχοντος τὸ μεῖζον ἄκρον δημάνυμον. καὶ τὸ μὲν 40 ἐὰν τέσσαρά τινα ἀνάλογον ἔχωσι, καὶ ἐναλλάξ ἀνάλογον ἔχουσιν' ἐλήφθη 5 ὡς γένος, διύτι εἰ καὶ ἐν διαφόροις εἰδεσι θεωρεῖται, γραμμαῖς τε καὶ ἀριθμοῖς καὶ ἄλλοις τισίν, ἀλλ' ὁ δρισψὸς αὐτοῦ εἰς ἔστι, τὸ ἴσακις ἵσους εἶναι τοὺς ἀριθμούς. τὸ δὲ δημοιὸν οὐ τοιοῦτον ἔστιν· εἰ γάρ καὶ θεωρεῖται τὸ δημοιὸν ἐν διαφόροις εἰδεσιν, ἥγουν χρώμασί τε καὶ σχῆμασιν, ἀλλ' οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν καὶ ἕνα λόγον ὄλλα κατὰ ἄλλον [λόγον] καὶ ἄλλον 10 λόγον. σχῆματα γάρ δημοια λέγονται· οἷον εἰ καταγράψεις δύο τρίγωνα, δημοια ταῦτα ῥηθῆσονται, εἴ γε τὰς πλευρὰς ἀναλόγους ἔχουσι καὶ τὰς γω- 45 νίας ἵσας. χρώματα δὲ δημοια λέγονται κατὰ ἄλλον λόγον· οἷον τὸ ἐν τῷ γιένει λευκὸν καὶ τὸ ἐν τῷ φυματίῳ δημοια λέγονται διὰ τὸ ὑπὸ τῆς αὐτῆς αἰσθήσεως κρίνεσθαι καὶ ἀντιλαμβάνεσθαι.

15 p. 99a12 "Ἄλλο ἄλλω.

"Ὕγουν ἄλλο τρίγωνον ῥηθῆσεται δημοιὸν ἄλλω τριγώνῳ καθ' ὃν λόγον εἴπομεν· ὡσαύτως καὶ ἄλλο χρῶμα ῥηθῆσεται δημοιὸν ἄλλῳ χρώματι. τὸ γοῦν δημοιὸν τὸ ἐπὶ τούτων θεωρούμενον, ἥγουν τῶν χρωμάτων καὶ τῶν σχημάτων, δημάνυμόν ἔστι διὰ τὸ κατὰ ἄλλον καὶ ἄλλον λόγον λέγεσθαι 20 τὰ σχῆματα καὶ τὰ χρώματα δημοια. ἔνθα μὲν γάρ, ἐπὶ τῶν σχημάτων, δημοια λέγονται τρίγωνα τὰ | ἔχοντα τὰς πλευρὰς ἀνὰ λόγον, ἥγουν 98v ἀναλόγους· δημοια δὲ λέγονται λευκὰ ἐπὶ τῶν χρωμάτων τὰ ἔχοντα τὴν αὐτὴν αἰσθήσιν ἀντιληπτικήν.

p. 99a15 Τὰ δὲ κατὰ ἀναλογίαν τὰ αὐτά.

25 Εἰ δὲ τὸ μεῖζον ἄκρον ἔστι τὸ τὰ αὐτὰ εἶναι κατὰ ἀναλογίαν, καὶ τὸ μέσον κατὰ ἀναλογίαν ἔστιν. οἷον καὶ ὁ ἀνθρωπὸς καὶ ὁ ἰχθὺς καὶ ἡ σηπία ταῦτα λέγονται κατὰ ἀναλογίαν, ἥγουν κατὰ τὸ μὴ λυγίζεσθαι· καθ' ὃν γάρ τρόπον ὁ ἀνθρωπὸς οὐ λυγίζεται ἀτε ὑπὸ τῶν ὄστῶν ἐρειδό- 5 μενος, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ σηπία καὶ ὁ ἰχθὺς οὐ λυγίζονται ἐν τῷ τὴν μὲν ὑπερείδεσθαι ὑπὸ τοῦ σηπίου τὸν δὲ ὑπὸ τῆς ἀκάνθης. καὶ τὸ μέσον δὲ ἀνάγκη εἶναι κατὰ ἀναλογίαν, ἥγουν τὸ ἐρείσματα ἔχειν. ἔστι δὲ ὁ συλλογισμὸς τοιοῦτος· ὁ ἀνθρωπὸς καὶ ἡ σηπία ἐρείσματα ἔχουσι.

4 ἀνάλογον prius scripsi cf. p. 427,11: ἐναλλάξ CEFa 5 ante ἐν add. τὸ a
6 ὁ om. a αὐτὸς; a 9. 10 λόγον (delevi cf. vs. 19) καὶ—λόγον CEF: τρόπον a
10 δημοια om. a δόο in ras. E¹ 13 λευκὸν om. C φυματίῳ a 19 λόγον
superser. E¹ 22 δὲ superser. E¹ λευκά] λευκ in ras. E¹ 24 lemma
om. EFa 25 δὲ om. a τὸ alt. superser. E¹ 27 ταῦτα E λογίζεσθαι a:
λιγύζεσθαι, itemque λιγύ- in sequentibus E 28 γάρ om. a οὐ superser. E¹
31 post δὲ alt. add. καὶ a 32 post ἀνθρωπὸς add. καὶ a καὶ om. E

τὰ ἐρείσματα ἔχοντα οὐ λυγίζονται· ὁ ἀνθρωπὸς ἄρα, ὁ ἡχθὺς καὶ ἡ σηπία 98^α
οὐ λυγίζονται.

p. 99a16 "Εχει δ' οὗτω τὸ παρακολουθεῖν τὸ αἰτιον ἀλλήλοις. 10

Τὸ οὖ αἰτιον δηλοῖ τὸ μεῖζον ἄκρον, τὸ δὲ ὡφελότερον τὸ ἐλάττον.
ὅτερον τοῦτο θεώρημα. ἐπεὶ γάρ δὲ ἀποδεικτικὸς συλλογισμὸς τρεῖς δῆρους
ἔχει, παραδίδωσιν ἑνταῦθα πῶς οἱ τρεῖς δῆροι ἀλλήλοις ἀκολουθήσουσι. καὶ
φησὶν δὲ, εἰ μὲν ἐν τῷ ἐλάττονι δῆρῳ λάβῃς πάντα τὰ εἰδη τὰ ὑπὸ τὸ
μεῖζον ἄκρον, ἔτονται καὶ οἱ τρεῖς καθόλου δῆροι καὶ ἔξισάζοντες καὶ ἀντι- 20
στρέψονται, εἰ δὲ ἐν τῷ ἐλάττονι λάβῃς ἐν τι εἰδος τῶν ὑπὸ τὸ μεῖζον
ἀναγραμένων, ἀπόδεξεις οὐ γίνεται· οὐ γάρ ἔξισάζει δὲ ἐλάττον τῷ μέσῳ
ἢ τῷ μεῖζον. σκεπτέον δὲ καὶ τὸ κείμενον. τῷ μὲν οὖν λαμβάνοντες
ἐν τῷ ἐλάττονι δῆρῳ καθ' ἔκαστον, ἤγουν ἐν τι εἰδος, ἐστὶ τὸ οὖ αἰτιον,
ἷγουν τὸ μεῖζον ἄκρον, ἐπὶ πλέον τοῦ ἐλάττονος. οἷον ἔστω μεῖζον
ἄκρον τὸ ἔχειν τὰς [τρεῖς] γωνίας τὰς ἔξι ἵσας τέτρασιν δρυθαῖς. τοῦτο
15 γοῦν θεωρεῖται καὶ ἐπὶ τῶν τριγώνων καὶ τῶν τετραγώνων. εἰ μὲν οὖν ^{βι}
λάβῃς ἐλάττονα δῆρον τριγώνων μόνον ἢ τετραγώνων, ἐστὶν δὲ μεῖζων δῆρος
ἐπὶ πλέον καὶ καθολικώτερος αὐτοῦ. εἰ δὲ λάβῃς καὶ τριγώνων καὶ τετρά-
γωνων διμοῦ, ἐν ἀπασι τοῖς δυσὶν ἐπ' ἴσων θεωρεῖται καὶ ἔξισάζει δὲ μεῖζον.
δισα γάρ εἰδη σχημάτων ἔχουσι τὰς ἔκτος γωνίας ἵσας τέτρασιν δρυθαῖς,
20 ἐλήφθησαν ἐν τῷ ἐλάττονι, καὶ λοιπὸν ἔξισάζουσι τῷ μεῖζον. καὶ τὸ
μέσον διμοίως ἔξισάζει ἀμφοῖν τοῖν ἄκροιν. ἐστὶ δὲ τὸ δυσὶ τοῖς ἐφεξῆς
ἵσας ἔχειν τὰς ἐντὸς τρεῖς γωνίας. ἐστὶ δὲ τὸ μέσον, τὸ δυσὶ τοῖς ^{βι}
ἐφεξῆς ἵσας εἶναι, δρισμὸς τοῦ πρώτου ἄκρου, ἤγουν τοῦ τέτρασιν
δρυθαῖς ἵσας εἶναι. διὸ καὶ ἐπιστῆμα πᾶσαι γίνονται διὰ μέσου
25 δρισμοῦ· ἐκάστη γάρ ἐπιστήμη τὰς ἀποδεξεῖται ποιεῖ διὰ μέσου δρισμοῦ.
κρείττον δὲ νοητήσεται οὕτως· πᾶσαι ἄρα ἐπιστῆμα καὶ γάστεις
ἀποδεικτικαὶ γίνονται διὰ μέσου δρισμοῦ. οἷον τὸ φυλλορροεῖν
ἀκολουθεῖ μὲν ἰδίᾳ τῇ ἀμπέλῳ καὶ ἐπὶ πλέον ἐστὶ καὶ καθολικώτερον
αὐτῆς· ἀκολουθεῖ δὲ καὶ τῇ συκῇ καὶ ὑπερέχει καὶ ἐπὶ πλέον ἐστὶν
30 αὐτῆς. ἀλλ' εἰ πάντα ληρθεῖσιν διμοῦ τὰ ὑποπίπτοντα τῷ φυλλορροεῖν, ^{βι}
ἔξισάζουσιν αὐτῷ.

p. 99a25 Εἰ δὴ λάβοις τὸ πρῶτον.

Πρῶτον μὲν λέγει τὸ πήγνυσθαι τὸν δύρον, διπερ ἐστὶ λόγος τοῦ φυλ-
λορροεῖν. ἐστὶ γοῦν τὸ πρῶτον μέσον ἐπὶ θάτερα τὰ ἄκρα. πρὸς μὲν τὸ

1 post ἄρα add. zat CFa	οἱ ἡχθύς a	3 post οὗτω add. διὰ a	4 post ὡφελότερον add. τὸ a
9 λάβοις E	τὸ quart. a: om. CEF	7 λάβοις E	8 immo δῆροι καθόλου
16 λάβοις E	14 τρεῖς delevi	15 τῶν alt. om. CFa	εἰ γοῦν a
24 εἶναι om. a	18 ἐπ' ἴσων Arist. (ἐπ' ἴσων B M e d u f)	19 τὰς δητὸν a	28 καὶ prius
34 μέσον CEF: μεῖζον a	27 ἀποδεικτικαὶ om. a	32 lemma om. EFa	33 ἐστὶν δῆρος a

μεῖζον ἄκρον, τὸ φυλλορροεῖν, πρῶτον ἔστι τὸ πήγγυσθαι τὸν ὅπον· πρὸς 98γ
δὲ τὸ ἔλαττον ἄκρον, τὴν συκῆν καὶ τὴν ἀμπελον, πρῶτον μέσον ἔστι καὶ
προισεχὲς τὸ ἐγγίζον αὐτῷ, ἔγρουν τὸ πλατύφυλλον. πρὸς γοῦν τὸ ἔλαττον
ἄκρον πρῶτον μέσον ἔστι καὶ ἐγγίζον τὸ τοιαδὴ ἀπαντα, ἔγρουν τὸ πλατύ-
5 φύλλον εἰναι. τούτου δὲ τοῦ πλατυφύλλου καὶ τοῦ μεῖζονος ἄκρου μέσον 40
ἔστι τὸ δὲ πόδες πήγγυται. εἰπε δὲ τὸ δὲ τοιουτόν τι, διότι οὐ πρόκειται
αὐτῷ ἀκριβοληγεῖσθαι νῦν τίς ἔστιν δέρισμὸς τοῦ φυλλορροεῖν.

p. 99a28 Τοῦ σπέρματος ὥπον.

Σπέρμα λέγεται τὸ ἄκρον τοῦ ὡγάνου, καθ' ὃ συνάπτεται τῷ φύλλῳ.
10 σπέρμα δὲ λέγεται τὸ ἄκρον διὰ τὸ ἐγκεῖσθαι ἐν αὐτῷ τὴν σπερματικὴν
ἀρχὴν καὶ δύναμιν, ἐξ ἣς φύεται τὸ φύλλον.

p. 99a30 Ἐπὶ δὲ τῶν σγημάτων ὥδε ἀποδώσει. 45

'Ἐπὶ μὲν τῶν πραγμάτων, φησίν, ἐδεῖξαμεν πῶς οἱ ὅροι ἐν ταῖς ἀπο-
δεῖξεσιν ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλοις. δεῖξομεν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν σγημάτων
15 *〈διὰ τῶν〉 στοιχείων.*

'Ἐπὶ πλεῖστον δέ, ἔγρουν τὸ Β καθολικώτερόν ἔστι τοῦ Δ· οὐ γάρ
μόνον τὸν ἐλέφαντα καὶ τὴν ἔλαφον περιέχει ἀλλὰ καὶ ἄνθρωπον καὶ θηρίον· 50
καὶ ταῦτα γάρ ἄχολά εἰσιν.

p. 99a33 Τοῦτο γάρ λέγω καθόλου.

20 Τὸ καθόλου ἔστι διτόν, τὸ μὲν ἀντιστρέφον, τὸ δὲ οὐκ ἀντιστρέφον.
καθόλου μὲν καὶ * * * μὴ ἀντιστρέψουν, ὡς τὸ ζῷον κατηγορεῖται κατὰ τοῦ
ἀνθρώπου· καὶ τὸ μὲν ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ἔστιν, δὲ ἔνθρωπος παντὶ⁵
ζῷῳ οὐκ ἔστι.

p. 99a34 Πρῶτον δὲ καθόλου ἔστιν. |

25 "Ηγουν κυρίως καὶ τῇ ἀποδεῖξει χρήσιμον, φτινε ἐν μὲν ληφθὲν τῶν 99γ
ὑπ' αὐτὸν οὐκ ἀντιστρέψει πρὸς αὐτόν· οἷον τὸ πήγγυσθαι ὅπὸν ὑπάρχει μὲν
τῇ ἀμπέλῳ, οὐ μὴν δὲ καὶ ἀντιστρέψει· ἀπαντα δὲ ὄμοιον συλληφθέντα τὰ
πλατύφυλλα ἐξισάζουσι τῷ πήγγυσθαι τὸν ὅπον καὶ ἀντιστρέφουσι καὶ
παρεκτείνουσιν, ἔγρουν συνεξισάζουσι. διὰ μέσου γοῦν τοῦ Β τὸ Α 5
30 ὑπάρχει πᾶσι τοῖς κειμένοις ἐν τῷ Δ. ἐπεὶ δὲ τὸ Β αἴτιον δὲ οὐκ ὀφεῖται

4 τὸ prius CEF: τὰ α 4.5 πλατύφυλλα EF 6 δὲ om. Ea τοιουτονδή,
om. τι α 7 δὲ om. a 8 lemma om. E: ante τοῦ add. τὸν ἐν τῇ συνάψει a
13 μὲν CEF: δὲ a 14 τῶν om. EFa 15 *〈διὰ τῶν〉 στοιχείων* scripsi: στοι-
χεῖα libri 18 γάρ CEF: καὶ a ἄσχολά a 19 lemma om. EFa
λέγω Arist.: θέλω C 21 lac. indicavi; supple velut ἀντιστρέφον, ὡς τὸ καθ' ὄρμῃ
καὶ ὀρεξιν πινητικὸν κατηγορεῖται κατὰ τὸν ζῷον, καθόλου δὲ καὶ cf. vol. XXI I p. 249,3.4
24 ἔστιν om. a Arist. 25 ἀποδεῖξει a: ἀποδώσει CF: ἀποδέσσει, o alt. in ras. E
26 πρὸς αὐτόν deleverim ante ὅπὸν add. τὸν a

έξισάζειν τῷ αἰτιατῷ, ἥγουν τῷ Α, διὰ τὸ μὴ διάλληλον δεῖξιν γίνεσθαι, 99^a
 ὡς ὅπισθεν εἴπομεν, ἀνάγκη τὸ Α παρεκτείνειν καὶ ἐπὶ πλέον εἶναι τοῦ Β.
 εἰ γάρ μή ἔστιν ἐπὶ πλέον αὐτοῦ, τί μᾶλλον, ἥγουν οὐδὲν μᾶλλον, τοῦτο,
 τὸ Β, ἔσται αἰτιον ἐκείνου, τοῦ Α· δύναται γάρ τὸ Α γενέσθαι αὕτου
 5 τοῦ Β· τὰ γάρ ἔξισάζοντα ἀλλήλων αἴτια γίνονται. εἰ γοῦν τὸ Α ἐπὶ πλέον
 ὑπάρχει τοῦ Β, ὑπάρχει ἄρα πᾶσι τοῖς Ε καθ' ὃν τὸ Β οὐ λέγεται.
 ἔσται τι ἄρα ἐν, ἥγουν ἔσται τι αἰτιον ἄλλο τοῦ Β καὶ ἔτερον, ἥγουν τὸ
 Γ. δι' οὐ Γ ἀπαντά ἐκεῖνα τὰ ἐν τῷ Ε ἐπισυναρμόζεται τῷ Α. εἰ γάρ
 μή, ἥγουν εἰ μὴ ἔστι τι αἰτιον τὸ ἐπισυνάπτον τὰ ἐν τῷ Ε τῷ Α ἄλλα
 10 διὰ μέσου τοῦ Β καὶ ταῦτα ἐπισυνάπτονται, πῶς ἔσται τὸ Α ἐπὶ πλέον
 τοῦ Ε ὥστε καὶ μὴ ἀντιστρέψειν αὐτῷ; τὸ γάρ Α παντὶ μὲν ὑπάρχει φ
 τὸ Ε. ἥγουν παντὶ τῷ Ε· τὸ δὲ Ε οὐ παντὶ ἔστιν φ τὸ Α, ἥγουν παντὶ²
 τῷ Α. διὰ τὸ γάρ οὐκ ἔσται τι αἰτιον μεταξὺ τοῦ Α καὶ Ε ἔτερον τοῦ Β,
 οἷον τὸ Α ἔστι πᾶσι τοῖς Δ, ἥγουν ὥσπερ τὸ Β αἰτιόν ἔστι τοῦ τὸ Α
 15 ὑπάρχειν τοῖς Δ, διὰ τὸ οὐκ ἔσται τι αἰτιον δι' οὐ τὸ Α ὑπάρχει τοῖς Ε; 25
 ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν ‘τι αἰτιον’ εἰπε τι ἐν. ἐπισκεπτέον δὲ τί ἔστι τὸ αἰτιον
 τοῦ ΑΕ, καὶ ἔστω τὸ Γ. ἐνδέχεται οὖν τοῦ αὐτοῦ, τοῦ Α, πλείω
 αἴτια είναι, τὸ Β καὶ τὸ Γ. ἀλλ' οὐ τοῖς αὐτοῖς τῷ εἰδεῖ τὰ γάρ
 κείμενα ἐν τῷ Δ καὶ τὰ ἐν τῷ Ε ἔτερα εἰσιν ἀλλήλων κατὰ τὸ εἰδος· τὰ
 20 μὲν γάρ Δ εἰσὶ πεζά, τὰ δὲ Ε πτηνά.

p. 99b 7 Εἰ δὲ εἰς τὰ ἄτομον μὴ εὐθύς.

'Ἐν μὲν τοῖς προσεγῶς εἰρημένοις ἐλάμβανεν αἰτιον μέσου τὸ Β καὶ
 τὸ Γ, ἥγουν τὸ ἄχολον καὶ τὸ ἑγρόν, μὴ ἀντιστρέφοντα πρὸς τὸ μεῖζον
 ἄκρον μηδὲ αὐτῷ ἔξισάζοντα. νῦν δὲ λαμβάνει τὸ Β αἰτιον ἀντιστρέφον 30
 πρὸς τὸ Α καὶ φησίν· ἐὰν τὸ Β, τὸ αἰτιον, καὶ τὸ Α, τὸ αἰτιατόν, ἀντι-
 στρέφωσιν, οὐκ εὐθύς δὲ ὁ μέσος ἔρχεται καὶ καταντῷ εἰς τὰ ἄτομα,
 ἥγουν τὰ εἰδῆ τὰ εἰδικώτατα, οὗτος μὴν δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου ὁ μείζων
 καταντῷ εἰς τὰ ἄτομα, ἥγουν τὰ εἰδῆ τὰ εἰδικώτατα, ἐξ ἀνάγκης δεῖ καὶ
 ἔτερου μέσου, ἵνα δι' αὐτοῦ καὶ τὸ Α καὶ τὸ Β ὑπάρχῃ τοῖς Δ, ἥγουν εἰ
 30 τὸ Α, τὸ φυλλορροεῖν, καὶ τὸ Β τὸ αἰτιον, ἥγουν τὸ πήγνυσθαι τὸν δύον, οὐ
 καταντῶσιν ἀμέσως πρὸς τὰ ἄτομα, ἀνάγκη εἶναι ἔτερον μέσου, τὸ Γ τὸ 35
 πλατύφυλλον, δι' οὐ καὶ ἀμφο ἐπισυναρμόζεται τοῖς Δ. καὶ εἰ μὴ τὸ
 μέσον καὶ τὸ αἰτιον ἐν μόνον ἔστιν, ἥγουν τὸ Β, ἀλλ' ἔστι καὶ ἔτερον

1 γίνεσθαι α: γενέσθαι CEF 2 εἴπομεν] p. 423,1 sq. post τοῦ β add. lemma εἰ δὲ
 μὴ—πᾶσι τοῖς δ (a37—b2) a 3 τοῦτο] o alt. in ras. E¹ 7 ἔσται τι ἄρα ἐν CEF:
 ἀλλ' ἄρα—τούτῳ δὲ αὐτός (b2—14) lemma a 8. 9 ἐπισυναρμόζεται—ἐν τῷ ε om. a
 11.12 ὥστε—τὸ δὲ ε om. a 11 αὐτῷ C: αὐτῷ EF 12 τὸ α om. a 19 τὸ
 om. EF 21 εἰς δὲ, om. εἰ a 23.24 πρὸς τὸ ἄκρον τὸ μεῖζον E 25.26 ἀντι-
 στρέψουσιν a 26 καὶ om. a 28 post ἥγουν add. εἰς a 29 ἔτερον μέσον a
 τὸ alt. om. a 30 τὸ quart. om. a τοῦ (post ἥγουν) a 32 καὶ prius om. a
 τοῖς δ om. a ante καὶ εἰ add. τὸ μέσον ἀλλὰ πλείω lemma C 33 αἰτιον—μέσον a

μέσον, τὸ Γ περιεχόμενον ὑπὸ τοῦ Β, πότερον, ἥγουν ποῖον ἀπὸ τῶν 99^α δύο μέσων, ὑπάρχει αἰτιον τοῦ τὸ Α ὑπάρχειν τοῖς καθ' ἔκαστα, τὸ πρῶτον τὸ πρὸς τὸ καθόλου, ἥγουν τὸ Β τὸ προσεχὲς αἰτιον ὑπάρχον τῷ καθόλου, ἥ τὸ πρὸς τὸ καθ' ἔκαστα, ἥγουν ἥ τὸ Γ τὸ προσεχὲς 5 αἰτιον τοῖς καθ' ἔκαστα;

p. 99b10 Δῆλον δή.

Τοῦτο ἡ λύσις τοῦ ζητήματος. φησὶ γάρ διτι τὰ ἐγγύτατα ὅντα μέσα τοῖς καθ' ἔκαστα ταῦτα εἰσιν αἴτια τοῦ τὸ Α ὑπάρχειν ἔκαστῳ φῶ αἰτιον, ἥγουν τοῖς καθ' ἔκαστα, ὃν ἔστιν αἴτιον προσεχὲς τὸ Γ.

10 p. 99b11 Τοῦ γάρ τὸ πρῶτον ὑπὸ τὸ ἁκαθόλου ὑπάρχειν τοῦτο αἴτιον.

Πρῶτον ὑπὸ τὸ καθόλου νοητέον τὸ Β· τοῦτο γάρ τὸ Β εἰρηκώς ὅπισθεν πρῶτον πρὸς τὸ καθόλου, ἥγουν τὸ Α, νῦν λέγει αὐτὸν πρῶτον 40 ὑπὸ τὸ καθόλου, ὡς ταῦταν εἰναι τὸ ὑπὸ τῷ ‘πρός’. Ζητήσας οὖν, ποῖον 15 ἀπὸ τῶν δύο μέσων ὑπάρχει αἴτιον τοῦ τὸ Α τοῖς Δ ὑπάρχειν, ἐπάγει τὴν τοῦ ζητήματος λύσιν ἀπὸ τοῦ μᾶλλον ἐπιχειρῶν. φησὶ γάρ· εἰ τὸ Β ὄρισμὸς ὃν τοῦ Α ἐπισυνάπτεται τοῖς Δ διὰ μέσου τοῦ Γ, ἀνάγκη καὶ τὸ δριστόν, ἥγουν τὸ Α, διὰ μέσου τοῦ Γ ὑπάρχειν τοῖς Δ· τὸ δὲ Β πάλιν αἴτιον ἔστιν τοῦ 20 τὸ Α ὑπάρχειν τῷ Γ· αὐτὸ δέ, τὸ Β, ἔστιν αἴτιον τοῦ τὸ Α ὑπάρχειν 45 τούτῳ, τῷ Β, ἀμέσως καὶ οὐ δι' ἄλλου τινὸς αἰτίου· τὸ γάρ Β ὄρισμὸς ἔστι τοῦ Α, ὃ δὲ εἰδικὸς ὄρισμὸς ἀρχῆ ἔστιν ἀμεσος καὶ ἀναπόδεικτος.

p. 99b15 Περὶ μὲν οὖν συλλογισμοῦ καὶ ἀποδείξεως.

“Οτι μὲν ἀπόδειξις λέγεται αὐτὴ ἡ ἐνέργεια καθ' ἥν ἐνεργοῦμεν καὶ 25 ἀποδεικνύομεν, ἀποδεικτικὴ δὲ ἐπιστήμη ἔστιν ἡ τῇ ψυχῇ ἡμῶν ἐνοῦσα 99^α ἔξις αὐτῆς, ἵες προβαίνει ἡ ἐνέργεια, εἴρηται καὶ πρότερον. ἐπεὶ γοῦν, φησί, καθ' αὐτὸν προθέντες περὶ ἀποδείξεως διδάξαι, ἵες χάριν καὶ περὶ συλλογισμοῦ ἐφθάσαμεν διδάξαι, καὶ ἀπεδώκαμεν, τί τέ ἔστιν ὁ ὄρισμὸς τοῦ συλλογισμοῦ καὶ τί ὁ τῆς ἀποδείξεως, καὶ πῶς γίνεται ἡ ἀπόδειξις, 30 διτι ἐκ προτάσεων ἀμέσων καὶ καθ' αὐτὴν καὶ πρώτων, πᾶσαν μὲν οὖν τὴν διδασκαλίαν τὴν περὶ ἀποδείξεως ἐπεράναμεν· λείπεται δὲ νῦν καὶ περὶ τῶν 5 ἀρχῶν αὐτῆς διδάξαι, δι; εἴπομεν εἶναι τὰς ἀμέσους προτάσεις καὶ καθ'

1 ante τὸ ᾧ add. ἥγουν a 2 μέσον a τὸ πρῶτον—5 τοῖς καθέκαστα om. a
8 τοῖς CEF: τοῦ a 8.9 ταῦτα—τοῖς καθέκαστα om. a 10 ὑπάρχειν—12 τὸ
καθόλου om. a 14 τοῦ (ante καθ.) a post τὸ alt. ras. E τὸ (ante πρός) a
24 post μὲν add. οὖν ἡ a 26 προβαίνειν a εἰρηται] p. 23,23 sq. 27 προσ-
θέντες a 27. 28 ἵες—διδάξαι om. a 28 τέ scripsi: γε CEF: om. a
6 om. EFa 30 πρώτως a οὖν superscr. E¹ 31 ἐπεράνομεν sic a
32 εἴπομεν] e. 2 p. 72 a 7

αύτὸν καὶ πρώτας. δεῖ γοῦν εἰπεῖν, πῶς γίνονται γνώριμοι αἱ ἀρχαὶ τῆς 99^ν
 ἀποδείξεως, καὶ τίς ἔστιν ἡ ἔξις καὶ ἡ ἐπιστήμη ἡ γνωρίσουσα καὶ παρι-
 στῶσα ταύτας. δεῖ δὲ μικρὸν τι πρῶτον ἀπορήσαι περὶ αὐτῶν. καὶ διε
 μὲν ἀδύνατον γενέσθαι ἀπόδεξιν, εἰ μὴ γνώσκουμεν τὰς πρώτας ἀρχάς,
 5 ηγούν τὰς ἀμέσους προτάσεις ἐξ ὧν συνίστανται, εἰρηται πρότερον. νῦν
 δὲ ζητοῦμεν, πόθεν ἔχομεν τὴν γνῶσιν τῶν ἀμέσων τούτων προτάσεων,
 10 καὶ πότερον ἡ γνῶσις τῶν ἀμέσων προτάσεων ἡ αὐτὴ ἔστι τῇ γνώσει τῇ
 ἐπιγνομένῃ ἡμῖν δι' ἀποδείξεως ἡ ἑτέρα, καὶ πότερον ἡ ἐκατέρας γνῶσις,
 ἡ δι' ἀποδείξεως γνωμένη καὶ ἡ τῶν ἀρχῶν γνῶσις, ὡς εἰς ἐν γένος ἀνά-
 15 γονται τὴν ἐπιστήμην ἡ τοῦ μέν, ηγούν τῆς ἀπόδεξεως, γένος ἡ ἐπιστήμη
 ἔστι, τοῦ δέ, ηγούν τῆς γνῶσεως τῶν ἀρχῶν, γένος ἔστιν οὐχ ἡ ἐπιστήμη
 ἀλλ' ἑτερόν τι, καὶ πότερον αἱ ἔξεις, καὶ^δ ἡς γνώσκουμεν τὰς ἀρχάς,
 οὐκ ἐνούσιαι ἡμῖν ἐκ γενετῆς καὶ σύμφυτοι ὑστερον ἐγγίνονται ἡμῖν ἐκ 20
 μαθήσεως τυνος ἡ ἔνεισιν ἡμῖν ἐκ γενετῆς, λανθάνουσι δὲ ἡμᾶς, ὅτι εἰσὶν ἐν
 15 ἡμῖν, καὶ ἀγνοοῦντες διατελοῦμεν διταύτας ἔχομεν. εἰ μὲν δὴ ἔχομεν
 αὐτὰς ἐν τῇ ψυχῇ καὶ ἀγνοοῦμεν διταύτας ἔχομεν, ἄτοπον. πῶς γάρ οὐκ
 ἀτοπον τὸ ἀγνοεῖν δὲ ἔχομεν; καὶ συμβαίνει λανθάνειν ἡμᾶς διταύτας
 γνῶσειςτῶν ἀρχῶν, αἱ ἀκριβεστεραι τῶν ἀποδείξεων εἰσὶν. ἡ μὲν γάρ ἀπο-
 δείξις ἐπιστήμη ἔστιν ἐξ ἑτέρων τὸ πρᾶγμα ἀποδεικνύουσα· ἡ δὲ γνῶσις τῶν
 25 ἀρχῶν κρείττων ἔστιν ἡ κατὰ ἀπόδεξιν, ηγούν οὐ δι' ἀποδείξεως γίνεται 25
 ἀλλὰ ἀκριβεστέρα ταύτης ἔστι καὶ τιμιωτέρα. εἰ δὲ μὴ ἔχοντες τὰς ἔξεις,
 καὶ^δ ἡς γνώσκουμεν τὰς ἀρχάς, ἐκ φύσεως λαμβάνομεν αὐτὰς ὑστερον ἐκ
 μαθήσεως, ἐπειδὴ πᾶσα μάθησις ἐκ προϋπαρχούσης γίνεται γνῶσεως,
 ἀδύνατον ἔστιν εὑρεῖν προτέραν τινὰ καὶ ἀρχοειδεστέραν τῶν ἀρχῶν, ἐξ ἡς
 30 ἔστιν ὁδηγηθῆναι πρὸς γνῶσιν τῶν ἀρχῶν· ἀδύνατον γάρ, ὥστερ καὶ
 ἐλέγομεν ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ ἀπόδεξει, μάθησιν γενέσθαι ἡ διδασκαλίαν
 ἀνευ προϋπαρχούσης τινὸς γνῶσεως. ταῦτα προσπορήσας ἐπάγει· φανερὸν 35
 διταύτας δύνατὸν ἔχειν αὐτὰς ἐκ γενετῆς καὶ συμφύτους, οὔτε μὴν ἀγνοοῦσιν
 ἡμῖν αὐτὰς καὶ μηδεμίαν ἔξιν καὶ γνῶσιν αὐτῶν ἔχουσιν ἔστι δύνατὸν
 40 ἐγγίνεσθαι· τὴν μάθησιν αὐτῶν ὑστερον. καὶ λοιπόν, ἐπεὶ οὔτε ταύτας
 συμφύτους ἔχομεν οὔτε μὴ ἔχοντες δύναμεθα ὑστερον ταύτας μαθεῖν,
 ἀνάγκη λοιπὸν ἔχειν τινὰ δύναμιν ψυχικὴν ἐπιγοργοῦσαν ἡμῖν ἀφορμὰς
 πρὸς γνῶσιν αὐτῶν. ἡ δὲ δύναμις αὕτη οὐκ ἔστι τιμιωτερον καὶ ἀκρι-
 45 βεστέρον τῆς γνῶσεως τῶν ἀρχῶν, καὶ ἐξ αὕτης ἀφορμὰς λαβόντες ταύτας
 50 γνώσκουμεν.

1 πρώτως α	2 τί EF	5 συνίστανται α: συνίσταται CEF	12 ἔξεις]
ες in ras. Fl	13 et 14 γεννητῆς α	14 μαθήσανται α	15. 16 ἐν τῇ—
ἔχομεν ομ. α, in qua εἰ μὲν—κατὰ ἀκριβειαν (β26—34) lemmatis loco sunt			17 ὁ
εἴλομεν α	18 εἰσὶν ex ἔστιν corr. E ¹	20 κρείττων α: κρείττον CEF	21 ἀκρι-
βεστέρα α: ἀκριβωτέρα CEF	ἔστι ταύτης α	22 post λαμβάνομεν add. δὲ α	βεστέρα
24 τινὰ προτέραν α	ἡς seripsi: δῶν libri	27 τινὸς ομ. α	28 fort οὔτε
(ante δύν.) γεννητῆς α	29 ἡμῖν ομ. C	γνῶσιν καὶ ἔξιν E	31 μὴν EF
32 τινὰ λοιπὸν ἔχειν α	33. 34 οὐκέτι τιμιωτέρα καὶ ἀκριβεστέρα α		34 ταῦτα α

p. 99b34 Φαίνεται δὲ τοῦτό γε πᾶσιν.

Εἰπών, ὅτι ἔχομέν τινα δύναμιν σύμφυτον, λέγει νῦν καὶ τίς ἐστιν 99^v αὕτη, καὶ φησὶν ὅτι ἡ αἰσθητικὴ δύναμις ἐστιν, ηὗτις ἐν πᾶσι τοῖς ζῷοις θεωρεῖται καὶ οὐκ ἐν ἀνθρώποις μόνοις· καὶ γάρ καὶ τὰ ζῷα ὃ ἔχουσι τὴν δύναμιν ταύτην τὴν αἰσθητικὴν σύμφυτον τὴν κριτικὴν οὖσαν καὶ ἀντιληπτικὴν τὸν αἰσθητῶν. πλὴν κανὸν ἐν πᾶσι ζῷοις ηδύναμις αὕτη θεωρῆται, ἀλλ’ οὖν τινὰ μὲν τῶν ζῷων οὐ μόνον αἰσθάνεται, ἀλλ’ ἐκτυποῦται καὶ ἐγκαταγράφεται ἐν αὐτοῖς ὁ τύπος τοῦ αἰσθητοῦ, τινὰ δὲ 15 αἰσθάνονται μέν, οὐ μὴν δὲ ἐκτύπωσις τοῦ αἰσθήματος ἐν αὐτοῖς ἐγγί-
10 νεται, ἀλλ’ ἔστ’ ἀν ὄρῶσι τὸ αἰσθητὸν ἡ ἀκούωσιν, ἐπιγινώσκουσιν οἷον αὐτό, ἐπὰν δὲ πόρρω τοῦ αἰσθήματος γένονται, παντελῇ ἄγνοιαν ἔχουσι τούτου, οἷον οἱ σκώληκες καὶ αἱ μυῖαι καὶ αἱ εὐλαβεῖ· ἐν τούτοις γάρ ἐπιμονὴ τοῦ αἰσθήματος καὶ ἐκτύπωσις οὐκ ἐπιμένει. θίεν καὶ τὰς μυίας ἕδη τις καὶ τοὺς σκώληκας ἔξελθόντας τοῦ τόπου, ἐν φέρμφωλεύουσι, τῷδε κάκεῖσε
15 περιεργομένους καὶ πλανωμένους ὡς μὴ γινώσκουντας παλιννοστῆσαι θίεν 50 ἔξελθον. ἐν τισὶ δὲ τῶν ζῷων ἔνεστιν ἐπιμονὴ τοῦ αἰσθήματος, ἀλλ’ ἀμυδρά τις καὶ βραχεῖα διὰ τὸ καὶ τὸ φανταστικὸν ἔχειν δλίγον, ἐν φέρμφωλεύουσι τοῦ αἰσθήματος καὶ ἐντυποῦνται τὰ αἰσθήματα. οἷον αἱ κίσσαι καὶ οἱ φίττακοι αἰσθάνονται μὲν τῶν φωνῶν τῶν λεγόντων, ἀμυδρὰ δὲ τις ἐν-
20 τύπωσις τούτων ἐν αὐτοῖς ἐγγίνεται· καὶ διὰ τοῦτο ἀπομιμοῦνται τὰς φωνὰς τῶν ἀνθρώπων ἡ καὶ ἄλλων ζῷων, πλὴν οὐ καθαρῶς. ἐν τισὶ δὲ ἐστιν ἐπιμονὴ καθαρὰ τοῦ αἰσθήματος διὰ τὸ | καὶ καθαρώτερον τὸ φανταστικὸν 100^r ἔχειν, οἷον οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ τινα ζῷα, οἷον αἱ μέλισσαι καὶ αἱ περιστεραί· [καὶ οἱ ὄνοι]. πολλάκις γάρ ταῦτα ἐκτοπίζονται τῶν φωλεῶν καὶ
25 σύμβλων διάστημα τριῶν ἡ καὶ τεσσάρων ἡμερῶν καὶ παλιννοστοῦσιν θίεν ἔξελθον. ἀλλὰ καὶ ὁ ὄνος περιπατῶν καὶ ἐντυχών βοθύνων καὶ ἐμπεσῶν ἀπαξ ἐν αὐτῷ, κανὸν που συμβαίνει μετὰ παρέλευσιν χρόνου οὐκ δλίγου διέρχεσθαι τὴν πρὸς βρόθυνον ἄγουσαν, οὐδέποτ’ ἀν πεισθείη ταύτην περι-
30 πατῆσαι, κανὸν πληγτόμενος ἡ. ἀλλὰ θεωρητέον καὶ τὸ κείμενον. τισὶ μὲν τῶν ζῷων γίνεται μονὴ τοῦ αἰσθήματος, τοῖς δὲ οὐ γίνεται. καὶ ἐν ζσοις ἡ μὴ δλως ἐγγίνεται μονὴ τοῦ αἰσθήματος ἡ περὶ δὲ μὴ ἐγγίνεται, (γῆγουν) ἡ ἐγγίνεται μὲν μονὴ τῶν αἰσθημάτων, περὶ δὲ ἐνήργησεν αἰσθήματα, οὐ μὴν δὲ καθαρὰ ἀλλ’ ἀμυδρά τις, τοῖς τοισύντοις ζῷοις ἔξω τοῦ αἰσθάνεσθαι γνῶσις οὐκ ἔστιν, γῆγουν τοῦ αἰσθήματος πόρρω τῆς

1 γε CEF Arist.: ὑπάρχον α	2 καὶ om. a	3 ἡ om. a	4 ἐν a:
om. CEF	καὶ tert. om. C	5 ταύτην om. E	post αἰσθητικὴν add.
καὶ C	6 καὶ ἐν a	7 θεωρεῖται a	8 ἐκτυποῦνται a
τρίπος a	9. 10 γίνεται C: om. a	10 τὸ αἰσθητὸν om. a	11 γένοντο CfA
12 post γάρ add. ἡ a	13 post καὶ primum add. ἡ a	εἰδη a	14 ἐμφο- λεύουσι a
15 περιεργομένους—πλανωμένους; seripsi: περιεργομένας—πλανωμένας libri			
16 τοῦ om. a	17 τὸ alt. om. Ca	22 τὸ alt. om. a	22. 23 ἔχειν τὸ φαντα- στικὸν C
23 οἷον alt. a: om. CEF	καὶ alt.] non liquet C	24 καὶ οἱ (οἱ a: om. CEF) ὄνοι delevi	28 ἀν πεισθεῖ CEF: εὶς δὲ πληρθεῖ a
30. 31 τοῖς δὲ—τοῦ αἰσθήματος om. a	25 σύμβλων a	26 δὲ om. a	32 γῆγουν addidi

αἰσθήσεως αὐτῶν γενομένου οὐκ ἔχουσι γνῶναι καὶ ἀναλαβέσθαι ὅτι εἰδόν 100· ποτε η̄ ἤκουσάν τι. ἐν οἷς δὲ ἐτιν αἰσθανομένοις [μονὴ τὸν αἰσθή- 10 ματος], ἤγουν ἐν τισὶ δὲ αἰσθανομένοις, σὺν τῷ εἰναι ἐν αὐτοῖς τὴν μονὴν 5 ἔτι καὶ ἔχειν ἐν τῇ ψυχῇ ἐν τι, ἤγουν δύναμιν τινα ἐπισυνάπτουσαν τὰ δημοια τῶν αἰσθημάτων ὥν ἔτχον τὴν αἰσθησιν. οἷον ἐπὶ ἀνθρώπων εἰδόν ποτε ὡς ὁ Σωκράτης πιὼν ἐλλέβορον χολὴν ἐκένωσε· τοῦτο εἰδόν 15 καὶ ἐπὶ τοῦ Ηλάτωνος. ταῦτα τὰ αἰσθήματα τῇ φαντασίᾳ ἐνετυπώθησαν. εἴτα μετὰ παραδρομῆν τινος καιροῦ ἰδόν ἐλλέβορον ἐδυνήθην ἐπισυνάρῃται τοῦτο οἷς εἰδόν διὰ τὴν δημοιότητα καὶ ἐντεῦθεν γνῶναι ὅτι καὶ οὗτος κενω- 20 τικὸς χολῆς ἐστιν.

p. 100a1 Πολλῶν δὲ τοιούτων γινομένων.

Εἰπών, ὡς εἰσὶ τινα ζῷα ἔχοντα καθαρὰν τὴν ἐπιμονὴν τῶν αἰσθη- 25 μάτων, διαιρεῖ πᾶλιν τὰ τοιαῦτα ζῷα εἰς τὰ ἔχοντα δύναμιν ἐπισυνάργειν τὸν λόγον, ἤγουν τὸ καθόλου ἐκ τῆς ἐπιμονῆς τῶν τοιούτων αἰσθημάτων πολλῶν γενομένων, ὡς ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων. τοῖς δὲ τῶν ζῴων οὐκ ἐπι- 30 συνάργεται τὸ καθόλου, καὶ πολλὰ αἰσθήματα ἐν αὐτοῖς ἐπισυναθροισθῶσιν, ὡς ἐπὶ τῆς μελίσσης καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν περιστερῶν. ὥστε ἐκ μὲν τῆς αἰσθήσεως ἐπισυνάργονται αἰσθήματα πολλὰ ἐν τῇ φαντασίᾳ, ἐξ ἣν γίνεται ἡ μνήμη, ἐκ δὲ μνήμης πολλάκις τοῦ αὐτοῦ γενομένης, ἤγουν πολ- 35 λῶν δὲ μνημῶν συναθροισθεῖσῶν, γίνεται ἐμπειρία, ἤγουν γνῶσίς τις δυνά- μεως πράγματός τυνος. οἷον εἰδόν μυριάκις τὸν ἐλλέβορον κενοῦντα χολὴν, καὶ πολλὰ αἰσθήματα τοιαῦτα ἐν τῇ φαντασίᾳ μού ἐνετυπώθησαν, ἐξ ἣν 40 ἐπισυνηθροισθῶσιν μνῆμαι πολλαῖ· ἐκ δὲ τῶν πολλῶν μνημῶν γέγονέ μου ἐμπειρία καὶ γνῶσις, ὡς ὁ ἐλλέβορος δύναμιν ἔχει κενωτικὴν χολῆς. ἡ 45 δὲ γνῶσις αὕτη ἡρεμήσασα καὶ ἐμπαγμένα καὶ ἐδραιωθεῖσα ἐν τῇ ψυχῇ μού, ὡς οὗτοις ἔχει ὁ ἐλλέβορος καὶ οὐκ ἄλλως, τὸ καθόλου συνηζέν, ἤγουν τὸ ‘πᾶς ἐλλέβορος καθαίρει’, δ καθόλου ἐστὶν ἀργὴ τῶν ἀποδείξεων. ἐπειὶ δὲ τὸ καθόλου τριτόν ἐστι, ἡ τὸ πρὸ τῶν πολλῶν. ὅπερ εἰσὶν αἱ 50 ἴδεαι αἱ παρὰ τῷ Ηλάτωνι, καὶ τὸ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς καὶ τὸ ἐν τοῖς πολ- 55 λοῖς, ἐφερμηγεύων ποιῶν σημανόμενον τοῦ καθόλου ἐκ τῆς ἐμπειρίας ἐνε- πάγη τῇ ψυχῇ καὶ ἡδραίωται, ἐπάγει ὡς καθόλου φῆσι· τὸ ἐν δὲ ἔτερον μέν ἐστι παρὰ τὰ πολλά. ἤγουν τὰ μερικά (λόγος γάρ ἐστι τοῦτο τὰ δὲ μερικὰ σώματα), ἐν πᾶσι δὲ τούτοις τοῖς μερικοῖς ἐμφαίνεται καὶ θεωρεῖται· ὡς ὁ ἀνθρωπός δ καθόλου λόγος μέν ἐστιν ἔτερος τῶν μερικῶν 60 ἀνθρώπων, ἐν τούτοις δὲ ἐμφαίνεται. ἀλλὰ θεωρητέον καὶ τὸ κείμενον.

1. 2 ποτε ὅτι εἰδόν E	2. 3 μονὴ τοῦ αἰσθήματος delevi	4 ἔχειν ex Arist. scripsi:
ἔχουσιν libri	6 πιὼν post ἐλ. colloc. a	ἐλέβορον a, pr. E itemque vs. 8. 21
9 κατέευθεν ἔγγων a	9. 10 τοῦτο κενωτικὸν a	11 post δὲ add. τῶν CF: om. Ea
Arist.	14 τὸ om. a	15 γινομένων a
om. a	20. 21 δύναμιν a	16 ἐπισυναθροιζόσιν a
ἀθροισθεῖσῶν E	24 ὁ om. a	20 δὲ
31 φῆσι a	ἔνδραίωται a	32. 33 δὲ τὰ a
	ὅ om. a	35 καὶ om. a
		28*

p. 100a6 Ἐκ δὲ τῆς ἐμπειρίας ἦ.

100r

Τὸ 'ἥ' ἀντὶ τοῦ 'καὶ' ληπτέον. ἔστι δὲ τοιοῦτον· ἐκ δὲ τῆς ἐμπειρίας καὶ ἐκ παντὸς αἰσθήματος τοῦ ἡρεμήσαντος ἐν τῇ ψυχῇ καὶ ἔδραιωμέντος γίνεται ἡ γνῶσις τοῦ καθόλου τοῦ ἑνὸς ὅντος παρὰ τὰ 5 πολλά, ἥγουν τοῦ ἑτέρου ὅντος παρὰ τὰ μερικά. οὐ καθόλου (ἢν) ἐν τῇ, ἥγουν ἐμφαίνεται ἐν καὶ τῷ αὐτῷ ἐν ἀπασιν ἐκείνοις τοῖς μερικοῖς. τὸ δὲ τοιοῦτον καθόλου τὸ ἑτέρον μὲν ὃν παρὰ τὰ μερικὰ ἐν τούτοις δὲ θεωρούμενον γίνεται ἀρχὴ τέχνης καὶ ἐπιστήμης. εἰ μὲν οὖν ἐπισυνήγορη τὸ καθόλου τοῦτο ἀπὸ τῶν περὶ γένεσιν, ἥγουν τῶν ἐν γενέσει καὶ φύσιᾳ 10 ὅντων πραγμάτων, ἔστιν ἀρχὴ τῆς τέχνης, ἐὰν δὲ περὶ τὸ ὄν, ἥγουν ἐὰν ἐπισυνήγορη ἀπὸ τῶν δεῖ καὶ ὠσαύτως ἐχόντων πραγμάτων, ἥγουν τῶν ἀιδίων, ἔστιν ἀρχὴ τῆς ἐπιστήμης.

p. 100a10 Οὕτε δὴ ἐνυπάρχουσιν ἀφωρισμέναι.

"Ηγουν οὔτε εἰσὶν ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν ἔξεις τινὲς γνωστικαὶ τῶν ἀρ- 50 15 χῶν ἀφωρισμέναι, τουτέστιν ἐνεργείᾳ οὖσαι καὶ ἐφεστηκυῖαι, οὔτε ἐπι- γίνεται ἡ γνῶσις τῶν ἀρχῶν ἐξ ἀλλων τινῶν γνώσεων καὶ ἔξεων γνωστικωτέρων, ἥγουν ἀκριβεστέρων τῆς γνώσεως τῶν ἀρχῶν (καὶ τί γάρ ἀν εἴη τὸ γνωστικώτερον ἐκεῖνο καὶ ἀκριβέστερον ὃν τῆς γνώσεως τῶν ἀρχῶν);, ἀλλ' ἀπὸ αἰσθήσεως, ὡς δέδειται, ἐνδίδονται ἡμῖν ἀφορισταὶ ἐξ 20 ὃν τὸ καθόλου συνάγομεν καὶ ἐπιγινώσκομεν. |

p. 100a12 Οἷον ἐν μάχῃ τροπῆς γενομένης.

100v

Διὰ τούτου τοῦ παραδείγματος παριστᾶ, πῶς ἐπισυνάγεται ἡμῖν τὸ καθόλου ἐκ τῆς αἰσθήσεως, καὶ φῆσιν. ἔστωσαν ὡς ἐν λόγῳ παραδείγ- 5 ματος ἐκατὸν ἄνδρες πόλεμον κατ' ἐναντίων συγκροτήσαντες, οἱ τραπέντες 25 διεσπάρησαν, καὶ ἐντεῦθεν διελύθη ὁ πόλεμος. εἴτα εἰς τις τῶν φυγά- δῶν ἀλλήν δυσάμενος παλιννοστήσας ἐκ τῆς φυγῆς κατὰ πρόσωπον ἔστη 5 τῶν ἐναντίων. εἴτα ἔτερος τῶν φυγάδων τοῦτον ἴδων στάντα συνῆλθε τούτῳ εἰς βοήθειαν· καὶ τοῦτο ἔκαστος τῶν φυγόντων ποιήσας, ἔστησαν 30 αὐθίς καὶ οἱ ἐκατὸν εἰς μάχην τὴν πρώην διαφθαρεῖσαν. ὡς γοῦν ἐπὶ τῆς 35 μάχης διαφύχεισης συνέβη πάλιν συστῆναι ταύτην ἐκ τοῦ ἐπισυναρθῆναι τὸν καθ' ἔνα τὸν φυγόντων, οὗτοι καὶ ἐπὶ τῆς φυγῆς γέγονεν. τῶν γάρ ἀλλήν δυσάμενων τῆς φυγῆς, ύψομοῦ λέγω καὶ ἐπιμυμίας, ἐπικρατησάντων 10 τῆς λογικῆς φυγῆς συνέβη φθαρῆναι τὴν τοῦ καθόλου γνῶσιν τὴν ἐν αὐτῇ οὖσαν. εἴτα ἐκ τῆς αἰσθήσεως ἑνὸς αἰσθήματος ἐντυπωθέντος ἐν τῇ 15 φαντασίᾳ καὶ αὐθίς ἑτέρου τοιούτου καὶ οὕτω πολλῶν αἰσθημάτων ἐπι-

1 ἥ EF: ἥγουν Ca 5 ἐν ex Arist. addidi 7 δὲ om. a 14 τιναὶ sic C

15 ἐνεργείᾳ scripsi cf. vol. XXI 1 p. 264,33: ἐνέργειαι libri an συνεστηκυῖαι ut l. c.?

17 τῆς γνώσεως scripsi: τῶν γνώσεων libri 18 γάρ om. E 24 post cī add.
καὶ CFa 26 ἑνὸςάμενος a 28 φυγάδων a 30 συστῆσαι a 31 τὸν
om. E γίνεται EF 33 αὐτῶ EFa

συναγθέντων μηδεμαι πολλαὶ γίνονται· ἐκ δὲ τῶν μηγμῶν ἐμπειρία μία· 100^a
ἐκ δὲ τῆς ἐμπειρίας ἐπεγένετο αὐθις τῇ ψυχῇ η τοῦ καθόλου γνῶσις.

p. 100^a 13 'Η δὲ ψυχὴ ὑπάρχει τοιαύτη οὖσα οἷα δύνασθαι
πάσχειν τοῦτο.

5 "Ηγουν η δὲ λογικὴ ψυχὴ πάσχει τοῦτο, τὸ ἐκ τῶν πολλῶν μηγμῶν τοῦ
ἐπισυνάγειν τὸ καθόλου.

p. 100^a 14 "Ο δὲ ἐλέγει θη μὲν πάλαι, οὐ σαφῶς.

Εἰπών, οἵτι τὸ καθόλου ἐκ τῶν αἰσθημάτων ἐπισυνάγεται, ἀσαφῶς
τοῦτο ρηθὲν ἔτι πᾶλιν διασαφεῖ.

10 p. 100^a 15 Στάντος γὰρ τῶν ἀδιαφόρων ἐνός.

'Αδιαφόρα λέγει καὶ τὰ κατ' εἰδός δύτα ἀδιαφόρα καὶ ὅμοια, ὡς ὁ
Σωκράτης καὶ ὁ Πλάτων κατ' εἰδός εἰσιν ἀδιαφόροι καὶ ὅμοιοι· ὥστας
καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος ἀδιαφύροι λέγονται τῷ εἶδει· ζῷα γάρ ἀμφω.
καὶ ὡς ἐπισυνάγεται τὸ εἰδός τὸ εἰδικώτατον ἐκ τῶν μερικῶν, οὗτας αὐθις
15 τὸ γένος ἐκ τῶν εἰδῶν, καὶ διασαφεῖ πῶς τοῦτο γίνεται. η αἰσθησις
ἐνεργήσασα περὶ τινα μερικὰ ἀδιαφόρα κατ' εἰδός ἀπαξ τὸ ἐν τοῦτῳ αἰσθημά τοῦ
ἔστησεν ἐν τῇ φαντασίᾳ καὶ ἐνεπύπωσεν οὐ μόνον ἔχον ἀπόμορφαν ἰδιοτή-
των καὶ συμβεβηκότων τινῶν, ἐξ ὧν τὰ μερικὰ συνίστανται καὶ γνωρίζον-
ται, ἀλλὰ καὶ ἀπομόρφεται τι τοῦ καθόλου. καθόλου δέ ἔστιν η κοινότης
20 καὶ η κοινωνία πάντα τὰ μερικά· οἱ γοῦν μερικοὶ ἀνθρώποι τὸ ζῆτον,
τὸ λογικόν, τὸ θυητὸν κοινὰ ἔχουσιν. η γοῦν αἰσθησις ἴδούσα τὸν Σωκρά-
την καὶ Ἀλκιβιάδην καὶ ἀπομόρφεσα μετὰ τῶν μερικῶν ἰδιωμάτων τῶν ἐν
αὐτοῖς (μερικὰ δὲ ἰδιώματά εἰσι τὸ τὸν μὲν εἴναι κομήτην καὶ λευκόν, τὸ
τὸν δὲ μὴ τοιούτον) καί τι τῶν ἐν αὐτοῖς θεωρουμένων κοινῶν, ηγουν η
25 οἵτι ζῷά εἰσιν η οἵτι λογικά η τι τοιούτον, παρέπεμψε τοῦτο πρώτως τῇ
φαντασίᾳ· οἱ πρῶτοι αἰσθημά ἐντυπωθὲν ἐν αὐτῇ ἐνεποίησε τῇ ψυχῇ
καὶ γνῶσιν τινα ἀμύδραν τοῦ καθόλου. ὥστας τοῦ δεύτερον αἰσθημά
καὶ τὸ τρίτον καὶ τέταρτον ὅμοια δύτα καὶ μετὰ τῶν ἰδιωμάτων καὶ συμ-
βεβηκότων τῶν ἐν τοῖς μερικοῖς ἔχοντά τι καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς κοινῶν ἐν-
30 τυπωθεῖτα καὶ ταῦτα τῇ φαντασίᾳ ἐνεποίησαν τῇ ψυχῇ καὶ γνῶσιν τοῦ
καθόλου. η αἰσθησις γάρ οὐ μόνον ἀντιλαμβάνεται τῶν καὶ η κακαστα,
ηγουν τῶν συμβεβηκότων καὶ ἰδιοτήτων, ἐξ ὧν τὰ μερικὰ συνεστήκασιν,

2 ἐπάγεται, ante quod add. δ, a

om. E τὸ CEF: δ a

ἀσαφῶς CEF

27 post ὥστας add. δὲ C

ante αὐθις add. καὶ CEF: om. a

7 μὲν a Arist.: om. CEF

οὐ σαφῶς a Arist.:

μερικά a

17. 18 ἰδιωμάτων a

19 ἔστιν om. C

26 ἐποίησε a

29 κοινωνῶν a

30 ἐποίησαν a

31 antē

η add. ex Arist. καὶ γάρ αἰσθάνεται μὲν C

5 ψυχὴ

12. 13 κατ' — τῷ εἶσει om. a

16 ἐνεργοῦσα, ὡς μέρη τινὰ

19 τοῦ

20 ἐποίησεν a

21 antē

ἀλλὰ καὶ τοῦ καθόλου ἀνθρώπου, οἵτουν ἀλλὰ καὶ τινῶν ἐξ ὧν ὁ καθόλου 100^v
ἀνθρωπος συνίσταται.

p. 100^b 1 Ἀλλ' οὐ Καλλίου ἀνθρώπου.

"Ηγουν ἀλλ' οὐκ ἀντιλαμβάνεται μόνων τῶν συνιστώντων τοὺς μερικοὺς
5 ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ τινῶν τῶν καθόλου, οἷον ὅτι λογικά εἰσι τὰ ὄρω-
μενα ἢ ὅτι θνητὰ ἢ ὅτι ζῷα.

40

p. 100^b 1 Πάλιν ἐν τούτοις ισταται.

"Ενὸς οὖν αἰσθήματος ἐντυπωθέντος ἐν τῇ ψυχῇ, εἴτα καὶ δύο καὶ τριῶν
καὶ τετράρων καὶ ἑπλων πολλῶν ἐχόντων καὶ τινα ἀπόμορφην τοῦ καθόλου,
10 ὡς εἴπομεν, πάλιν ἐν τούτοις ισταται ἔτερα αἰσθήματα, ὡς ἂν καταν-
τήσωσιν εἰς τὸ ἐπισυνάξαι τὰ ἀμερῆ, οἵτουν τὰ καθόλου. οἷον ἡ αἰσθήσις
ὄρωσα τὸν Καλλίν πρῶτην κρίνει τοῦτον ὡς ζῷον τοιονδή, οἵτουν λελεκω-
μένον καὶ τετριγωμένον· εἴτα κατὰ μικρὸν κρίνει τοῦτον καὶ ζῷον εἶναι,
καὶ μετὰ ταῦτα ζῷον τοιονδε, οἵτουν λογικόν.

15 p. 100^b 3 Καὶ ἐν τούτῳ ὥστατος.

"Ηγουν καὶ κρίνασα τοῦτον ζῷον λογικὸν ὅστερον ἐπιγινώσκει τοῦτο
καὶ ὡς θνητόν, καὶ οὕτω κατὰ προκοπὴν προβάίνουσα ἐπισυνάγει τελείως 45
τὸν κοινὸν καὶ καθόλου ἀνθρωπὸν ἐν τῇ ψυχῇ.

p. 100^b 3 Δῆλον δὴ ὅτι ἡμῖν τὰ πρῶτα.

20 Πρῶτα λέγει τὰς ἀρχάς. οἵτουν τὰς ἀμέσους προτάσεις, αἵτινες
γνωρίζονται καὶ ἐπισυνάγονται τῇ ψυχῇ ἐξ ἐπαγωγῆς· ὡς γάρ ἐν τῇ
ἐπαγωγῇ συνάγομεν τὸ καθόλου διὰ τῶν μερικῶν, οὕτω καὶ ὁ νοῦς ἐπι-
συνάγει τὸ καθόλου, οἵτουν τὰς ἀμέσους προτάσεις ἢ καὶ τοὺς ὄρισμούς.

p. 100^b 5 Ἐπεὶ δὲ τῶν περὶ τὴν διάνοιαν ἔξεων.

25 Αἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς αἱ μέν εἰσιν ἀλογοι πάντῃ, ὡς ἡ θρεπτικὴ
καὶ αὐξητική, αἱ | δέ εἰσι λόγῳ ἐπιπειθεῖς, ὡς θυμὸς καὶ ἐπιθυμία, αἱ δέ 10^b
εἰσι λογικαί, καὶ τῶν λογικῶν αἱ μέν εἰσιν ἀληθεῖς, ὡς νοῦς καὶ

4 συνεστώτων α 10 πάλιν—11 καθόλου om. a II post καθόλου add. ex
Arist. ἡ δὲ αἰσθήσις τοῦ καθόλου ἐστίν C 12 τοῦτον κρίνει a οἵτουν CEF:
οἷον a 16 τοῦτον Ca: τοῦτο EF 17 καὶ prius om. a 21 συνάγονται a
ἀπαγωγῆς—22 ἀπαγωγῆ (quae corr. Waitz Org. II p. X) a 22 γινώσκομεν a
23 οἵτουν CEF: ἡ a καὶ om. E 24 lemma om. EF ἐπειδὴ δὲ τῶν
παρὸς a 25 ἡ om. a 26 ἐπιπειθεῖς a 27 ἀληθῶς a

ἐπιστήμη, αἱ δέ εἰσι ποτὲ μὲν ἀληθεῖς ποτὲ δὲ ψεύδεῖς, ὡς ή δόξα καὶ 101^a
ὁ λογισμός· αἱ δέ εἰσι λογικαὶ ἐν αἷς οὕτε τὸ ψεῦδος θεωρεῖται οὕτε
τὸ ἀληθές, ὡς ή αἱ σημῆσις καὶ ή φαντασία. λογισμὸν δὲ λέγει τὸν νοῦν
τὸν πρακτικὸν τὸν δυνάμει νοῦν λεγόμενον, οὗ λογίσει καὶ κρίσει καὶ ἔξε-
5 τάσει καθυποβάλλει τὰ πράγματα. ὁ γάρ νοῦς κυρίως νοῦς λέγεται, οὗτον δὲ
περὶ τὰ δεῖ καὶ ὑστατῶς ἔχοντα ἐνεργῆ, ἢ καὶ κυρίως αὐτῷ πρὸς νόησιν
ὑπόκεινται. οὗτον δὲ ὁ νοῦς ἐκτῇ μὲν τοῦ θεωρεῖν τὰ ὄντας ὄντα, ἔξωρ-
ροπος δὲ γένηται καὶ νεύσῃ περὶ τὰ ἐν γενέσει καὶ φύσιρᾳ πράγματα τὰ
ἐν ῥοῇ καὶ ἀπορροῇ καὶ μορίαις μεταβολαῖς τυγχάνοντα καὶ περὶ τὰ
10 πρακτὰ ταῦτα καὶ πολιτικὰ πράγματα, ἢ ἐνδέχεται γενέσθαι καὶ μὴ
γενέσθαι, τότε λέγεται λογισμὸς καὶ νοῦς πρακτικός. λογίζεται γάρ καὶ
κρίνει, ὡς εἰ μὲν τόδε ποιήσω, ἦγουν κένωσιν τῶν ἐνοχλούντων χυμῶν,
οὐκ ἂν νόσω περιπέσουμι, εἰ δὲ οὐ, εἰς νόσον βαρεῖται ἐμπεσεῖν μοι γένη-
15 ται. ἔξεις γάρ περὶ τὴν διάνοιάν φησι τὰς δυνάμεις τῆς λογικῆς ψυχῆς,
15 ὡς τινὲς μὲν ποτὲ μὲν ἀληθεύονται, ὡς ή δόξα καὶ ὁ
λογισμός, αἱ δὲ (ἀεὶ) εἰσὶν ἀληθεῖς, ὡς ὁ νοῦς καὶ η ἐπιστήμη. οὐδὲν
δὲ γένος ἀλλο, ἦγουν εἰδος, ἀκριβέστερον καὶ τιμιώτερόν ἐστι τῆς
ἐπιστήμης, ἦγουν τῆς δὲ ἀποδείξεως εἰδούσας τὰ πράγματα, παρὸ νοῦς. αἱ
δὲ ἀρχαὶ τῶν ἀποδείξεων, αἱ ἀμεσοὶ προτάσεις, γνωριμώτεραι εἰσὶ
20 παρὸ τὰ ἀποδειχθὲν διὰ τῆς ἐπιστήμης, ἦγουν τῆς ἀποδείξεως· τὸ γάρ
ἀποδεικτὸν ἀποδέδεικται καὶ γνώριμον γέγονε διὰ τῶν ἀρχῶν.

20

p. 100^b 10 Ἐπιστήμη δ' ἀπασα μετὰ λόγου.

"Απασα μὲν ἐπιστήμη καὶ ἀπόδειξις διὰ λόγου γίνεται, ἦγουν συλλο-
γισμοῦ· ἐπιστήμη δὲ καὶ γνῶσις τῶν ἀρχῶν οὐκ ἀν εἴη διὰ συλλογισμοῦ.
25 ἐπεὶ δὲ ἐν ταῖς λογικαῖς δυνάμεσι τῆς ψυχῆς ἀληθεύεστερα τῶν ἀλλων εἰσὶν
ἡ ἐπιστήμη καὶ ὁ νοῦς, ἐάν οὖν η ἐπιστήμη η δὲ ἀποδείξεως γνωμένη
οὐ δύναται ἀποδεῖξαι τὰς προτάσεις, ἦγουν τὰς ἀρχάς, διὰ τὸ μηδὲ εἶναι
δυνατὸν λαβεῖν ἀρχοւσιδέστερα τούτων ἐξ ἀν ὁ συλλογισμὸς προβαίνη, νοῦς
ἄρα εἴη ὁ τὰς ἀρχὰς γνωσκων. η γάρ δόξα καὶ ὁ συλλογισμὸς περὶ τὰ
30 ἐνδεχόμενα καταγνῶμενα καὶ ποτὲ μὲν ἀληθεύοντα ποτὲ δὲ ψεύδομενα
πῶς ἀν δύναιντο γνωρίζειν καὶ γνώσκειν τὰς ἀμέσους προτάσεις ἀεὶ ἀλη-

1 ποτὲ δὲ ψεύδεις om. a 5 λέγεται νοῦς a 6 καὶ alt. om. a 7. 8 οὗτον—
γένηται om. a 8 νήστη, a πράγματα om. a 9 καὶ tert. om. a
10 πρακτικὰ EF 11 λέγεται om. a 12 ποτέται a 13 οὐ scripsi: οὖν
libri fort. βαρεῖται (ἄν)—γένοιτο 14 παρὸ a φησι scripsi: φασι CEF:
φασὶ δὲ a 15 μὲν prius om. a μὲν alt. a: om. CEF 16 οὖτι addidi
16. 17 οὐδὲ γένος a 17. 18 ἐστιν ἐπιστήμη. οὐδὲ γένος ἀλλο, ἦγουν εἰδος ἀκριβέστερον
εἰδούσας a 18 παρὸ νοῦς CEF: πα ante lac. a 19 αἱ ἀμεσοὶ προτάσεις CEF:
γνωριμώτεραι—ἕπαν πρᾶγμα (β9—17) a ποτὲ γνωριμώτεραι add. δέ a 20 παρὸ^c
scripsi: παρὰ CEF: περὶ a 21 γνωριμώτερον EF 22 lemmata om. a
23 μὲν om. C 24 ἐπιστήμη—συλλογισμὸς om. a 25 εἰσι αὐτε τῶν colloc. a
26 γνωμένη a: γνωμένη CEF 28 προβάντει a: non liquet C 30 γίνεται a

θεῖς οὖσας; τοὶς γοῦν γνωσθεῖσιν ἐκ τούτων ὡν εἴπομεν ἔστιν ὅτι 101^c
 ὥσπερ τῆς ἀπόδειξεως οὐκ ἀπόδειξίς ἔστιν ⟨ἄλλη ἀρχὴ⟩ ἀλλ' ἡ
 ἀμεσος πρότασις, οὗτως οὐδὲ' ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ ἀπόδειξίς ἔστιν ἀρχὴ ἀπο-
 δειξεως καὶ τῆς γνώσεως τῶν ἀρχῶν ἀλλ' ὁ νοῦς. εἰ γοῦν μηδὲν ἄλλο
 5 γένος, ἔγουν εἰδὸς γνώσεως, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἀπόδειξεως ἔστιν
 ἀληθέστερον ἀλλ' ἡ ὁ νοῦς μόνος, τουτέστιν εἰ μηδεμίᾳ δύναμις τῆς λογι-
 30 κῆς ψυχῆς, καὶ¹ ἂς ἀληθεύομεν. ἔστιν ἀληθέστερον ἀλλ' ἡ ὁ νοῦς μόνος,
 νοῦς ἀριστή εἴη ἀρχὴ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς γνώσεως τῶν ἀρχῶν. καὶ
 35 ἡ ἀρχὴ τῆς γνώσεως τῆς ἀρχῆς, ἔγουν τῶν ἀμέσων προτάσεων, εἴη ἀν 40
 10 ὁ νοῦς. ἡ δὲ πᾶσα ἐπιστήμη ἡ δὲ ἀπόδειξεως ἐπιγινώσκει τὰ πράγματα
 τὰ ἐπιστητά, ἔγουν ὡς ὁ νοῦς γινώσκει τὰς ἀρχὰς τῆς ἀπόδειξεως, οὗτως
 40 ἡ ἀπόδειξις γινώσκει τὰ ἐπιστητὰ πράγματα καὶ ἀπόδεικτά.

1 οὖν α 3. 4 ἀπόδειξεως E: lac. CF: om. a 6. 7 τουτέστιν—μόνος bis a
 6 δύναμις om. a 7 post ἀληθέστερον add. ἔτερον CEF, in iteratis a 9. 10 εἴη
 ἀν ὁ νοῦς om. a 10 γινώσκει a 11 τὰ om. a 11. 12 οὗτως ἡ ἀπό-
 δειξις om. a 12 Φιλοπόνου, τῶν εἰς τὸ δεύτερον τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους,
 Τέλος subser. a

I N D I C E S

INDEX VERBORUM*)

Verba asterisco notata in lexicis desiderantur

- Α στερητικόν Β 93,18
 ἀβάκιον Α 7,27 8,29 Β 133,2 156,9
 ἀβέβαιος Β 325,18
 ἀγαθός (θεός) Α 243,23 sq. 244,19 sq. τὸν
 ά. ἄνδρα οὐδὲν βλάψαι δύναται Α 335,3
 οὐδεὶς ἀδικήσαι δύναται Α 341,2 τὸ ἀ.
 (τέλος) Α 7,4 273,29 sq. 274,3 sq.
 277,17 sq. 281,21 sq. 336,9 Β 2,29 τοῦ
 σώματος, τῆς ψυχῆς Β 280,6, 8 def.
 Β 356,15 sq. 357,29 sq.
 ἀγαπητός Β 300,29
 ἀγγελος (dist. ἀθρωπος) Α 19,18 372,10
 Β 209,19,20
 ἀγειν εἰς ταύτην Α 43,19 44,5 Β 23,16 69,1
 εὐθείας Α 253,33, 34 sq. Β 9,20 13,6
 14,26 35,24 103,20 sq. 129,8 214,14
 343,17 354,11 377,5 sq.al. logice ὑπὸ τὰ
 σχήματα Β 257,4 τοῖς μὴ δι' ἀστρονομίας
 ἡγμένοις Α 255,20
 ἀγένητος Α 271,9 Β 135,12
 ἀγεωμέτρητος Β 36,8,9 377,3 ἐρώτημα
 Β 154,5
 ἀγνοεῖν Β 191,16 sq. κατὰ μέρος, κατὰ τὸ
 καθόλου Β 16,13 sq. κατὰ τὸ μερικόν
 Β 18,25 19,9 ἐνεργεία ibid. 17
 ἀγνοεῖν Β 14,7,9 διτῇ Β 150,21 sq. διπλῆ
 ibid. 28 κατὰ ἀπόφασιν i. q. ἀπλῆ expl.
 Β 191,14 sq. κατὰ διάθεσιν i. q. διπλῆ
 ibid. 19 sq.
 ἀγνωστος Β 52,30 77,10 283,9 332,13, 24
 356,27
 ἔγριος (ζῷα, φυτά) Α 111,34 sq.
 ἀγγίνοια def. B 333,14
- ἀγγίνοις def. B 333,13 sq.
 ἀγωγὴ τῶν ὄρων Α 241,26 συλλογιστικὴ
 Α 264,7 321,9 Β 331,33 cf. Α 246,12
 247,23 286,7 τελεία d. τοῦ συλλογισμοῦ
 Α 368,31
 ἀγών Β 383,7, 10
 ἀδεής. ἀδεέστερον Α 122,23 186,18
 ἀδεια, ἔχει ἀδειαν c. inf. B 350,1,2
 ἀδελφός Α 321,22 sq.
 ἀδηλος (συμπέρασμα, πρότασις) Α 255,22, 23
 476,20, 21 ὁ τὸ ἀ. διὰ τοῦ ἀ. δεικνύων
 Β 356,28, 29 366,17 ἀδήλως Α 454,13
 ἀδιαίρετος Β 34,23 269,9 sq. 19 320,7
 356,16 sq. 357,30,32 358,8 390,21
 391,9 sq. log. A 312,12
 ἀδιάκοπος Β 387,30 396,15
 ἀδιανόητος Α 250,9 Β 403,25
 ἀδιαρθρώτως Β 122,26
 ἀδιάστατος Α 66,35
 ἀδιαφορεῖν κατὰ τὸ ποιόν, τὸ ποσόν Α 70,
 8, 21 79,25, 26 187,2 199,10
 ἀδιάφορος Α 193,26 356,28 357,7, 8
 Β 190,13 204,3 292,30 293,2 369,7
 378,31 κατ' εἶδος Β 413,17,19 437,
 11 sq. τὸ ἀ. Β 357,29 sq. ἀδιαφόρως
 Α 294,32 ἔχειν Β 413,8 περὶ τὴν ποιότητα
 Α 70,15 κατὰ τὸ ποσόν, τὸ ποιόν Α 105,31
 ἀδιεξίτητος Β 44,6 45,21 225,8 227,2
 249,19 256,12
 ἀδικεία Β 313,8
 ἀδικος Α 257,14 Β 313,8
 ἀδιάριστος. ἴσοδυναμοῦσιν αἱ ἀ. προτάσεις ταῖς
 μερικαῖς Α 79,5 sq. 110,27 opp. καθόλου

*) A Priorum, B Posteriorum Analyticorum commentarium significat.

- ibid. 20 δεικνύναι διὰ τοῦ ἡ. A 190,25 ἀδιορίστως A 77,18 (coni. ἀπλῶς) 249,26
- ἀδύνατος τρόπος A 44,9 sq. (ἐμπειρέγεται τῷ ἀναγκαῖῳ) 46,8 εἰ τι ἡ, τοῦτο καὶ φεῦδος A 128,4,5 τὸ ἀδύνατον εἶναι A 165,23 ὅτε τὸ συνηγιῶν ἐκ τοῦ δυνατοῦ καὶ ἀδυνάτου γινομένων A 168,9 sq. (ἐν) τῇ γενέσει (opp. τῇ φύσει) expl. A 169,2 sq. τὸ κυρίως ἡ. i.e. ἐν τῷ ἀληθεύεται A 169,10,11 ὥλη A 16,24 98,8 sq. ὑπόθεσις (opp. μὴ ἀληθή) A 56,27 ἀδύνατον συνάγειν A 439,25 διὰ (τοῦ) ἡ. δεικνύναι, συνάγειν A 177,13 190,2 sq. 246,33 sq. 432,22,24 435,6,7 B 16,23 ἡ διὰ (τοῦ) ἡ. δειξῖς A 121,5 164,21 190,4 (μέρος ἐστὶ τῶν ἐξ ὑποθέσεως) 248,4 432,24 436,29 (opp. ἡ δεικτική) 439,17 sq. B 16,24 19,10 137,33 140,12 144,1 291,2 sq. ἡ (τοῦ) ἡ. δειξῖς A 189,8,13 208,24 436,11 διὰ τῆς ἀδυνάτου δειξεως A 163,24 τὴν ἀδύνατον δειξῖν A 436,23 τὸν διὰ ἀδυνάτου τρόπον B 20,1,2 ἡ εἰς ἡ. ἀπαγωγή A 49, 14,16 90,15 sq. 128,6 B 16,21 ἀπόδειξις B 291,1 ἡ ἀδύνατος ἀπαγωγή A 91,30 433,21 435,21 439,18 440,16 ὁ δὲ ἀδυνάτου συλλογισμός (μέρος τῶν ὑποθετικῶν) A 246,17 sq. 247,17 299,26 sq. (opp. ὁ ἐπ' εὐθείας) 300,27 B 137,28 sq. 297, 3 sq. ὁ πρώτος, ὁ δεύτερος τοῦ ἡ. A 246,18 sq. τίνι διαφέρει ὁ δεικτικὸς τοῦ ἀδυνάτου A 300,24 sq. τῶν ἡ. ἔστιν A 365,16 B 19,18 330,22
- ἀεικίνητος A 11,34 35,4,6 sq. 36,4,5 38,4 40,19 sq. 250,6,7 256,6 sq. 258,2 B 6,21,22 30,21,22 218,17 sq. 393,2
- ἀετός B 418,1 sq.
- ἀήρ A 276,28 B 392,11 sq. 420,2 sq. 421, 5 sq. 422,21
- ἀθανατία B 143,14,17
- ἀθάνατος A 18,2 250,4 sq. 256,2,3 275,30 276,6 278,10 308,28,29 310,33 sq. 311,15 sq. 312,10 B 6,20 sq. 7,21 sq. 24,8 sq. 30,22 135,10,11 sq. 218,17 322,20 326,30 sq. 328,4 sq. 336,8 410,27,28
- ἀθρεῖν ἄνω B 363,13
- ἀθρόος B 391,4 ἀθρόως B 31,25 coni. ἀμερῶς A 32,20
- ἀιδίος (τὸ πᾶν) A 243,19 (ἀιδία ποιεῖν) 244,19 sq. (συμπέρασμα) B 106,15,33 sq.
- 135,11 sq. τὰ ἡ. B 384,16 ἀιδίως (δύντων) A 66,8 (γινομένων) B 110,14
- αἱθάλη A 341,19
- αἱθήρ B 388,1
- αἷμα B 109,15 sq. 373,31 sq. 417,10
- αἰνιγματωδῶς B 121,3
- αἰνίττεσθαι τι B 38,14 102,13 182,3 εἴς τινα A 307,3,8 περί τινος opp. σαφῶς διδάσκειν A 371,5
- αἵξ B 418,29
- αἱρεῖν γνῶσιν et sim. B 13,28 17,27 48,15 270,1,3 med. c. inf. A 457,11 πλέον A 471,13 αἱρέτος (opp. φευκτός) A 6,34 273,26,27 346,10 sq.
- αἱρετίζειν med. B 380,27
- αἱσθάνεσθαι B 417,19 sq. 419,27 τοῦ συμπεράζυματος A 461,3 αἱσθητός (opp. νοητός) A 3,10 B 213,21 340,4 sq. coni. ὄλινός B 300,5,6 οὐσίαι B 388, 6 sq. 30,31 τὰ αἱ. αἱσθήσει ληπτά, οὐ λόγῳ A 271,15,16 μερικά ἔστι ibid. 30 οἱ τύποι τῶν αἱ. A 2,7 3,6,13,14 αἱσθητικός πᾶσα αἱ. δύναμίς ἔστι γνωστική τε καὶ διακριτική τινων A 354,20 ὁ νοῦς καὶ ἡ αἱ. οὐ συλλογίζονται A 1,20 sq. γειρήνως ἔχουσα τοῦ συλλογίζεσθαι οὐ συλλογίζεται A 2,1 τῶν ὑπὸ τῆς αἱ. φανέντων στάσις καὶ τήρησις ibid. 3,4 μονή αἱσθήσεως ibid. 20 coni. θυμός, ἐπιθυμία, φαντασία A 13,32 32,18 πᾶν ζῶν, οὐδὲν φυτὸν αἱσθητικόν ἔχει A 37,21 sq. 354,11 sq. διὰ τῆς αἱ. θεᾶσθαι A 3,13 τὸ πιστὸν ἔχειν A 255,21 αἱσθήσει ληπτά, οὐ λόγῳ A 271,16 τῆς δι᾽ αἱ. ἀντιλήψεως ibid. 18 ὁδηγίας A 352,16 ἔξω γινόμενον τῆς ἡμετέρας αἱ. A 466,4 ἡ αἱ. διδάσκει, καὶ μὴ προσποκέστο πρόγνωσις B 5,2 sq. ἀνευ ἀποδείξεως γινώσκει B 48,12,13 γινώσκομεν τὰ μερικά δι᾽ αἱσθήσεως B 17, 14 cf. 125,27 306,30 307,27 311,20 359,10 περὶ τὸ κατὰ συμβεβήκος ὑπάρχον (καταγίνεται) B 307,8 sq. οὐ μόνον ἀντιλαμβάνεται τῶν καθ᾽ ἔκαστα B 437,31 εἰπερ τις αἱ. ἡμῖν ἐνλέλοιπεν... ἀνάγκη καὶ ἐπιστήμην τινὰ ἐκλελοιπέναι B 213,24 sq. αἱ αἱ. αἱτιαὶ εἰτι τῶν ἐπιστημῶν B 214,22 τῶν αἱ. ἔξυπνι-ζουσῶν καὶ ἀνακινουσῶν τὸν ἐν ἡμῖν τῆς γινόσεως σπινθήρα κρυπτόμενον ibid. 24 διέξειν ἄν τισ ταύτην εἶναι αἱ. καὶ ἐπιστήμη B 306,21 sq. cf. 340,16

- τῆς αἱ ὄργάνου χρέαν ἀποτελεσάσης τῷ
λόγῳ B 307,32 τῶν ἐξ αἰσθήσεως γινω-
σκομένων B 4,6 ἐκ τῆς αἱ εἰληπται
B 10,4 κατὰ αἰσθήσιν ἐνεργεῖν B 29,9
(opp. κατὰ οὐδίνοιαν ἢ κατὰ δέξαν) 414,31
ὑπὸ τῆς αὐτῆς αἱ πρίνεθαι καὶ ἀντι-
λαμβάνεθαι B 428,14.23
αἰσθητικός A 15,34.35 17,32 18,32.33
100,31 278,27 (dist. ἔμψυχος) 354,
29 sq. B 96,15.16 107,11 sq. 230,16 sq.
234,17 276,21 280,22 346,19 348,
25 al. opp. μαθηματικός B 180,27 sq.
δύναμις Λ 14,7 B 434,3 sq. γνῶσις B 4,30
17,17 μάθησις B 18,9
αἰτεῖν παρὰ τοῦ προσδιαλεγομένου A 263,9
opp. συλλογίζεθαι Λ 307,29 opp. ἀπο-
δεικνύναι A 310,16.30 311,26 al. αἰτεῖσθαι
τὸ ἐν ἀρχῇ A 241,8 243,21 B 112,27
347,13.26 sq. 403,13 404,2.12 407,33 sq.
αἴτημα opp. συλλογισμός A 254,18 opp.
κατασκευή A 312,32 dist. ὑπόθεσις, ἀξι-
ωμα, ὄρισμός def. B 35,20 36,2 55,8 127,
17 sq. 129,17.24 214,14 215,7 408,11 sq.
κυρίως B 129,6 130,3 ἀπλῶς B 131,22
πρὸς τὸν μυθάνοντα B 129,11 130,11
αἴτησις ἡ ἐξ ἀρχῆς, ἐν ἀρχῇ αἱ. A 451,19.
25 sq. 452,14.22 τοῦ ζητουμένου B 38,20
αἴτια expl. A 59,1 opp. τὸ αἴτιαν B 168,21
ποιητική, ὄλευη, τελική B 378,9 382,24 sq.
τῆς ἀντιφάσεως B 369,15 sq. αἴτιαν τινὸς ἀπο-
διδόναι A 58,30.32 B 178,8 sq. al. v. ἀποδ.
αἴτιαρα B 366,19
αἴτιατικός (πτῶσις) A 340,8 sq.
αἴτιατός opp. αἴτιος A 35,27 414,11.26 sq.
B 24,24 26,11 sq. 28,11 sq. 49,13.14 97,
26,29 98,4 105,18 sq. 119,19.21 168,21 sq.
173,8 sq. 297,20 sq. 335,10 sq. 368,24
370,4.5 371,4 sq. 422,31 sq.
αἴτιολογικὸς σύνδεσμος A 368,12 B 327,12
αἴτιολογικῶς B 288,16.17
αἴτιος opp. αἴτιατός A 35,27 414,11.26 sq.
B 24,24 26,10 sq. 28,12.22 49,13.14 97,
25,29 98,4 105,18 sq. 119,20.21 168,
22 sq. 173,14.18 297,20 sq. 335,11 sq.
370,4.5 371,4 sq. 422,30 sq. τὸ προκαταρ-
κτικὸν αἱ. B 9,4 τὰ προσεγγῆ, τὰ πορρωτέρω
αἱ. B 25,18 sq. τὸ πρῶτον αἱ. B 308,19
τέσσαρα, εἰδικόν, ὄλευη, ποιητικὸν καὶ τελι-
κόν B 375,26 sq. 381,25 sq. οὐδισθεῖς B 368,
21 sq. 369,24 sq. coni. προσεγγές B 368,25
comp. B 308,15 superl. B 280,2 310,27.28
- ἄκαιρος B 3,8
ἄκανθα B 419,1 sq. 428,30]
ἄκαριαῖς B 333,8 (coni. βραχυτάτη)
391,2
ἄκαταληψία B 141,10.15 234,6
ἄκατάλληλος B 240,21
ἄκέραιος A 50,23 151,21 160,14 κατὰ
τὸ αἱ. B 421,7
ἄκινησία B 305,18
ἄκινητος A 249,25 B 417,26
ἄκμων A 7,31
ἄκοη B 180,28 sq. 214,34 269,21 plur.
421,10
ἄκοινώντος A 41,2 (ἀλλήλοις) 260,20
ἄκολαστα B 313,8
ἄκολονθεῖν ταῖς θέσαις ὑποθέσει A 197,1
ἐκυντῷ B 3,13 logice A 35,1.2 37,29
38,2 56,14 57,2.3 sq. 75,6 121,12
122,29 123,13.16.17 al. B 76,15 89,24
94,26 138,4 295,8 389,23 410,14 429,6
430,14 al.
ἄκολονθητικός logice A 148,25 166,24
168,30 169,4.11 170,5.6 371,7 374,
15.22 sq. 376,1 381,8.11 388,13.20 al.
B 381,25 386,22.27 387,13.14 388,11
390,5 397,14 422,31.32
ἄκολουθία τοῦ δευτέρου στίχου πρὸς τὸν
πρῶτον B 156,13 τῆς ἐξηγήσεως B 380,6
logice A 33,20 79,28 (δείξεως) 173,16
(συλλογισμῷ) 262,12.16 264,3 302,13
371,4 sq. 377,8 378,28 sq. 379,19 opp.
διάζευξις Λ 244,4 sq. 6 ἐξ ἀ.. κατα-
σκευάζων, ἀναιρῶν ibid. 10 sq. διὰ τὴν
ἀ.. opp. δι᾽ αὐτὴν τῶν πραγμάτων τὴν
φύσιν, διὰ τὴν ὑποκειμένην ὅλην B 94,24.
25.30 sim. κατὰ ἀκόλουθίν ibid. 29
ἀκόλουθος ἀκόλουθον (ἔστι) ζητῆσαι et sim.
A 31,30 262,26 382,13 B 3,11 32,1 95,1
164,7 194,2 κατὰ τὸ αἱ. A 30,20 τὸ τῆς
λέξεως ἀ.. B 79,13 τὰ ἀ.. συμπεριτινόμενος
A 145,31 ἀκόλουθα πεποίηκεν ἐκυντῷ
A 182,4 ἀκόλονθως Λ 10,5 38,16 49,33
53,9 222,21 B 81,4 83,19
ἀκούειν intelligere B 273,24 κακῶς B 278,20
τὶ B 41,4 e. adv. (ἀκούσομεν) A 18,6
19,5 87,6 192,7 379,33 B 77,6.15
τινός e. adv. B 118,26 278,16 296,13
315,11 τὶ ὡς A 18,7 B 273,25 om.
ὡς A 252,4 319,11 B 4,10 62,2
152,11.17 240,9 πρὸς τὶ A 252,7 ἐπί¹
τινός B 254,15 260,18 323,16 ἀντί

- τινος A 351,3 B 4,13 26,2 122,11
268,25 — ψευδής ἀκούει A 401,6 — ἀκού-
στέος B 213,19
ἀκούστικός (αἴσθητις) B 213,25
ἀκρατος B 420,11
ἀκριβεία (τὴν ἐσχάτην) B 300,27.30
ἀκριβής A 471,2 ἀκριβῶς A 88,22 433,23
463,15 al. ἀκριβέστερον A 387,9 B 217,18
ἀκριβολογεῖσθαι B 68,27 382,3.27 430,7
περὶ τι A 341,15 περὶ τινος B 317,33
ἀκριβοῦν. ἄκριβωμένην (ἔννοιαν) (coni. ἀσφαλῆ)
B 150,24
ἀκροᾶσθαι Σωκράτους (coni. μαθητής ἔστι)
A 334,10.17.19
ἀκροατής B 36,8.11 353,19 sq.
ἀκρος B 113,5.35 superl. B 162,27 324,5
332,6 log. B 224,28 τὰ ἀκρότατα
B 226,30 — οἱ ἄ. ὅροι, τὰ ἄκρα A 73,
5.15 168,8 235,10.14 237,16.17 248,22
256,17 361,28 al. B 47,11 90,22.27
219,25 221,13 al.
ἀκτίς B 178,28 sq. 309,11 340,8.12 370,8
421,1.2 sq.
ἀλαζονεύεσθαι opp. ταπεινούσθαι B 413,9
ἀλεξητήριος (φαρμάκον) B 2,7
ἀλήθεια B 2,21.22 3,10.11 7,4 ὁ τῆς ἀ.
(συλλογισμός) B 209,7 opp. ὁδὸς A 22,1 τὴν
ἀ. μεταδίκαιεν μετὰ ἀποδείξεως B 2,21.22
τὴν ἀ. ἔχειν A 98,9 οἰκοθεν B 130,15
ἀόριστον A 190,27 αὐτὴν ἑαυτῇ σύμπανον
εὑρήσομεν τὴν ἀ. A 318,20 κατὰ ἀλήθειαν
(opp. κατὰ τὴν ὑπόθεσιν) A 367,25 396,18
399,20.22 400,5 401,18 al. B 108,23
ἀληθεύειν opp. ψεύδεσθαι A 2,31 60,8
213,4.6 214,2.3 245,21 295,13 322,
10 sq. al. B 135,27 306,16 389,1 sq.
439,15.30 al. ἐπί τινος A 16,24 sq. 42,8
180,6 sq. 182,31 185,2 215,29 253,17
399,29 B 68,17 72,8.9 108,21 123,9
139,1.2 408,9 ἀντί τι A 82,2.4 sq.
99,11 108,23 109,5.7 349,30 al. κατά τι A 213,30 B 135,21 364,7 440,7 ἐν
χρόνῳ, ἀεὶ A 175,24 176,2 sq. κατὰ τὸν
αὐτὸν χρόνον A 225,22.24 κατὰ τὸ
ἀληθεύειν i. q. κατὰ τὸ ἀναγκαῖον A 169,5
ἀληθεύεσθαι A 251,10 κατά τινος
A 220,6
ἀληθής B 2,29 7,5 δεῖ, ποτέ A 2,27.32
4,9.10 sq. ἐπί τινος A 180,29 349,27 al.
τὸ ἀ. οὐδέποτε ἐλέγχεται B 276,27 καὶ
ἐκ ψευδῶν προτάσεων δύνατὸν ἦν ἀληθές
- τι συναγαγεῖν A 349,31 cf. 255,11 sq.
B 90,5.6 sq. 296,19 312,9 sq.
ἀλισκεσθαι λόγοις A 31,3 ἐν πολλῇ δηῃ
(ἀναλισκεσθαι?) A 480,4
ἀλική. ἀλικὴν δυτικευοντος B 436,26
ἀλλά. εἰ καὶ . . . ἀλλά A 15,7 150,6 173,23
B 65,14 70,1 307,8 337,11 350,24 al.
ἀλλά. γε B 139,24 ἀλλά. οὖν A 4,1 19,15 45,
31 55,8 56,27 73,8 139,22 153,24 154,23
171,28 419,17 B 44,25 70,9 74,2 128,2
216,18 225,33 278,6 308,25 309,25
311,13 339,14 352,7 al. ἀλλά οὖν γε A
314,13 B 89,6 — ἀλλά δή B 197,5.10
205,2 — ἀλλά η B 325,32 334,10
342,24 440,6.7 al.
ἀλλαχόθεν A 3,17
ἀλλαχοῦ A 85,30
ἀλλήλων. δὲ ἀλλήλων δείκνυσθαι B 423,4.29
424,1.21.31
ἀλλοιοῦσθαι A 184,28.29 B 147,13 305,
11 sq. 416,2.3
ἀλλοίωσις B 385,21
ἀλλος παρά τι A 291,31 305,8 307,14 ἐν
γάρ ἀλλος ἀλλο et sim. A 2,5 13,29 329,
14 339,21 B 319,21.22 320,8.29 321,1.2
ἀλλος καὶ ἀλλος A 8,34 257,1.35 484,20
B 69,6 170,3.5 183,15 209,4 304,22
305,25 310,15 330,17 al. ἀλλος μὲν . . .
ἀλλος δὲ A 15,28.29 329,4.5 ἀλλως ἀλλα
B 319,1 v. ἀλλοτε. ἀλλως καὶ ἀλλως
B 339,24 343,12 375,21 al. ἀλλως
μὲν . . . ἀλλως δέ B 318,31 319,
14 al. καὶ ἀλλως (δέ) A 5,19 11,4 15,32
B 3,8 5,4 94,5 184,24 204,1 209,31
286,34 ἀλλως τε A 5,30 8,6 10,16
19,28 45,14 B 4,4 66,7 67,27 70,23
89,13 157,10 160,9 279,1 307,7 339,17
359,5.366,22 ἀλλως τε δέ B 74,7
ἀλλοτε A 197,20 ἀλλοτε ἀλλως, ἀλλα A 43,9,
13.14 B 91,5 322,5 324,18 331,21 al.
ἀλλότριος logice (γένος) A 398,13 τινός
A 74,21.22 sq. 88,18.19 89,31 274,3 sq.
279,3 sq. 280,25.26 281,6.7 sq. 387,21
B 192,24.30 195,10 196,2 199,27
200,1.18 sq. 205,3.28 sq. 209,18.23.27
210,16 211,19 sq. 213,5.6 sq. ἀλλή-
λοις ἀλλότρια A 110,1
ἀλογία A 13,30.31 15,29
ἀλογος saepe in exemplis: A 13,30 sq. 14,10
18,2 78,29.30 93,23 sq. 103,12 sq.
191,29 216,14 275,30 276,6 279,13.15

307,17 sq. 310,17 sq. 311,13 sq. 312,9
 349,25 B 142,14 187,30 202,24 205,33
 sq. 209,14 264,7 sq. 322,14 407,3 sq. al.
 δύναμεις A 32,18 sq. geom. def. B 124,16 sq.
 ἄλυτετελής A 282,12. 13 sq.
 ἄλυτος A 481,3 483,8 B 31,11. 16 32,5
 49,6. 11 169,7
 ἄμαθής B 145,3
 ἄμαθία A 80,29. 30
 ἄμαρτάνειν. ἵ λέπεις ἡμάρτηται A 233,3
 κατά τό ποιόν ἡμάρτηται (οἱ τρόποι) A 97,
 31 κατά τὴν θλην (ἢ συλλογισμός) B 151,6
 παρὰ τὸ σχῆμα B 158,19. 21
 ἄμάρτημα γεωμετρικόν B 151,6
 ἄμαρτία τῆς θλης, παρὰ τὸ σχῆμα, τοῦ σχ.
 B 151,21 sq. 154,8. 9
 ἄμβλος; (τὰ κέρατα) B 331,28 (γωνία)
 401,21 sq. (γυμνός) 416,1. 2
 ἄμεγθης B 36,12
 ἄμεθδως. οἱ ἀ. παρὰ τοῖς Στωικοῖς περι-
 νοντες A 36,6
 ἄμειβειν opp. φυλάσσειν A 258,22. 24 τὴν
 τάξιν A 37,15. 16 42,26 202,26 B 295,
 2. 12 τὸν τόπον B 135,14 τὴν θέσιν
 B 268,26 sq. 270,20 τὴν ποιήσηται A 149,24
 τὴν δύναμιν τῶν ἄκρων A 361,28 τὰ
 στοιχεῖα B 270,15 pass. (οἱ τρόποι)
 A 125,23 218,1 (κατά τι) B 279,8. 9
 ἄμέλει A 10,20 21,17 45,2 321,1 B 58,10
 123,7. 23 127,12 188,5 240,2
 ἄμέμπτως; B 352,15
 ἄμερής (σημεῖον) B 34,17 120,21 (στιγμή)
 390,21 391,9. 10 ἄμερώς (coni. ἀθρώς)
 γινώσκειν A 32,20
 ἄμεσος (ἀντικείμενα, opp. ἔμμεσα) A 244,
 33 sq. (ἐναντίον) 251,9 (ἐναντίτης)
 330,15 cf. B 33,20 sq. — i. q. ἀν-
 πόδεικτος, ἀντόπιστος; B 24,11 sq. τὸ
 δοκοῦν ἄμεσον, τὸ τῇ φύσει ἄ. B 218,
 19 sq. προτάσεις (coni. ἀντόπιστος) A
 353,21 sq. def. et expl. B 30,5 sq.
 34,6 sq. 45,8 186,13 cf. 36,19 47,
 16 sq. 92,12 sq. 111,7. 11 207,5 sq.
 210,26 sq. 226,20 sq. οὐν ἀπόδεικται,
 ἀλλ᾽ ἀργοὶ καὶ στοιχεῖα ἀπόδειξεως; B
 266,10. 11. 26 cf. 269,12. 25 270,5. 6
 433,5 sq. 438,20. 23 439,19. 31 sq. ὅτι
 ἄμεσοι εἰσὶ προτάσεις B 217,5 sq. ἵ α. πρ.
 διαιρέται εἰς τὰ ἀξιώματα καὶ εἰς τὴν θέσιν
 B 55,7 374,34 οὐ μόνον ἀπόδεικται
 εἰσιν ἀλλὰ καὶ διαιλεκτικαὶ ταὶ καὶ ἔνδοξοι

B 325,5 cf. 218,11 sq. οὐ μόνον κατα-
 φανταὶ εἰσιν ἀλλὰ καὶ ἀποφατικαὶ
 B 186,1 sq. 198,9 sq. καταφάσεις, ἀπο-
 φάσεις B 191,28 sq. def. 186,5. 19 187,
 4 sq. 229,20 συλλογισμός def. B 93,1
 πρόβλημα A 333,8 ἀμέτωπος A 117,1
 250,26 B 218,20 255,2 347,29 431,31
 ὑπάρχειν, κατηγορεῖν, καταφάσκειν, ἀπο-
 φάσκειν A 333,7 B 186,3. 4 sq. (i.q. πτόμως)
 24 sq. 189,4. 27 191,25. 26 (opp. διὰ
 πλειόνων) 197,29 198,31 sq. 217,15
 220,19. 20 221,10. 14 228,19. 22 sq.
 230,1 sq. 263,25 266,6 267,3 320,15
 365,27 371,20. 21 374,32 425,4 sq.
 περιτίνειν A 116,29 ἀκολουθεῖν, ἐπεσθαι
 B 391,28 392,2. 17. 23 393,21 sq. 395,7
 (opp. δὲ ἀλλού τινός αἰτίου) 432,21
 ἀμετάβλητος B 386,5
 ἀμετάπειστος B 321,22
 ἀμετάπτωτος B 41,16
 ἀμετρος B 420,19
 ἀμήχανος A 2,14
 ἀμορφος B 383,33
 ἀμπελος B 423,10 430,2. 27
 ἀμυδρός coni. ἀσρότος B 332,20 ϕαντασία,
 ἔννοια B 43,1. 10 γνῶσις (opp. καθηρά)
 B 367,7 sq. 437,27 ἐπιμονή τοῦ αι-
 σθήματος (coni. βραχεῖα) B 434,17 sq.
 ἀμυδρώς (opp. καθηρώς) B 367,10 sq.
 391,19
 ἀμφιβάλλειν B 241,15 τι B 39,15 πρός
 τι A 6,10
 ἀμφιβολία B 414,28. 29
 ἀμφιβολος (τὸ ἀ. ὡς δημολογόμενον ἐ-
 λάριβανεν) A 254,15. 16 264,19 307,26
 308,7 313,23. 30 359,4 sq. B 89,29
 ἀμφίκυρτος B 31,23
 ἀμφισβητήσιμος A 125,11
 ἀμφω καὶ ἄ. B 346,12 347,12
 ἀμφώδοις; B 418,27 sq.
 ἄν c. opt. fut. A 3,22 254,13 B 7,15 246,14
 285,6 301,18 303,19 314,19 c. ind.
 fut. B 73,20 c. coni. (ἐξέθετο πῶς ἄν
 .. εὐπορήσωμεν) A 280,14—16 B 347,7
 367,6. 28 401,3 — ὅ τι ἂν βούλοιτο et sim.
 A 24,25 298,12 357,21 B 4,14 94,25
 143,16 223,14 ὡς, ὅπως ἂν εἴχεν et sim.
 A 139,31 162,6 186,30 189,3 200,12
 ὅ ἂν (?) οἶδε B 16,3 ὅ ἂν ἐλήφθη B 196,1
 ὅ .. ἀποβαλῃ .. τοῦτο λέγεται B 380,8
 — ἄν potent. om. optativus A 31,13 247,20

- 260,2 313,9 B 61,14 73,23 351,27 418,31
 439,28 coniunctivus A 124,15 B 404,32
 405,18 434,13 439,13 — ἀν unreal. c.
 plusqpt. B 4,26 ἀν unreal. om. A 254,
 15,18 339,14 390,17 466,10 B 4,25,26
 31,25 177,9 200,10,11 ὡς ἀν εἰ A 166,24
 A 232,30 B 242,15 (cf. ὅτανει) ὥσπερ
 ἀν εἰ B 177,7 225,22 261,4 264,5
 ὥσπερ ἀν . . . πάσχει B 421,14
 ἀνἀ τέσσαρας A 100,22 B 215,20
 ἀναβάλλεται med. A 81,32
 ἀναβλέπεται εἰς B 214,31
 ἀνάγεται logice ὑπό, εἰς, ἐπί τι A 1,10 6,29
 13,18 28,31 115,2 sq. 133,10 144,3
 157,20,23 al. B 12,29 15,21 30,2 93,25
 162,5 184,11,12 187,30 189,18,19
 195,16 239,10 265,18 341,11 346,1
 418,10 419,3 433,9,10 al. εἰς ταῦτα
 A 44,1 ἐν A 444,3
 ἀναγινώσκεται B 96,14 δεῖ . . . οὕτως
 ἀναγνῶναι et sim. A 279,27 B 25,24
 261,2 299,27
 ἀναγκαῖος, διαιρεῖ (Ἀριστ.) τὸ ἀ. B 384,9 sq.
 logice A 17,1 saepe opp. πιθανός B 3,5
 def. A 119,10 124,11 cf. B 57,23 82,2
 τὸ ἀ. διγῶς λέγεται, τὸ μὲν κυρίως τὸ δὲ ἔξ
 ὑποθέσεως A 126,9 sq. B 384,11,12 ἀπλῶς,
 κυρίως A 136,16 233,31,32 al. cf. B 384,11
 sq. τὸ ἀ. δὲ ὡς ταῦτας ἔχει καὶ ὡς περιάντοῦτι
 λέγων πάντως ἀληθεύει A 169,13 κατὰ
 τὸ ἀ. i. q. κατὰ τὸ ἀληθεύειν A 169,5
 τὸ δυνατὸν καὶ τὸ ἀ. καὶ τὸ ἐνδεχόμενον
 ἀπαρεμφάτοις συντάττονται ὥρμασιν A 28,11
 ἀ. τρόπος opp. ὑπάρχων, ἐνδεχόμενος
 A 43,11,17 ὁ αὐτὸς ἔστιν αὐτῷ (sc. τῷ
 δύναντῷ), ἀντίστροφος μέντοι A 44,11 sq.
 λέγεται καὶ ἐπὶ πάσῃς ὅλῃς τὸ ἀναγκαῖον
 ἐνδεχόμενον A 59,9 sq. τὸ μὴ ἀ. i. q. τὸ
 ὑπάρχον ibid. 26 τὸ ἀ. τῶν συλλογισμῶν
 A 39,30 τὸ ἐν τῷ συλλογισμῷ υποτέμενον
 ἀ. ἐκφάνειν A 37,11 cf. 298,29 sq.
 309,26 ἐπὶ πλέον ἔστι τὸ ἀ. τοῦ συλλο-
 γισμοῦ A 320,30 sq. 322,7 sq. 323,20 sq.
 325,8 οὐ ταῦτον ἔστιν ἔξ ἀνάγκης τι
 συμβαίνειν καὶ ἀναγκαῖον εἶναι B 91,4
 κατὰ ἀκολουθίαν, κατὰ φύσιν B 94,24 sq.
 ἀναγκάλα ἀπόφασις dist. ἀναγκάλας ἀπόφασις
 A 53,17,18 sq. τὸ τῶν προτάσεων ἀ.
 A 75,19 αἱ τοῦ ἀ. προτάσεις A 119,5
 120,10 122,27,28 al. B 57,28 αἱ ἀ.
 προτάσεις (ταῖς ὑπαργούσσαις δμοῖς) ἀντι-
- στρέφουσι) A 51,26 sq. 120,3 122,19 sq. 170,
 17 al. B 2,18 57,24 sq. 66,24 80,31 sq. al.
 προβλήματα B 57,27 80,31 οἱ συλλογισμοὶ
 τοῦ ἀ. A 121,31 al. ἡ ἄ. 31η A 16,25 59,9
 αἱ ἀ. συζητίαι A 1114,9 sq. ἡ. συμπέρασμα (ἔξ
 ἀναγκαίων ἀναγκαῖον) A 120,4 170,17 al.
 cf. B 57,24 sq. 84,20 91,27 106,10 sq.
 318,26 τὸ ἀ. ἔχειν A 36,28,30 43,15 ἐκ
 τῶν κειμένων A 35,15 διά τινος A 92,14
 οὔκονθεν Α 247, 24 sq. περιτίνειν A 364,
 10 ἀναγκαίως προσέθηκε B 264,3,11
 ὑπάρχειν A 44,4 119,16 124,13 sq. al.
 γίνεσθαι A 59,11 συνάγεται A 370,15
 B 162,7 δεικνύναι A 446,8
 ἀνάγκη logice A 2,18 7,30 13,12,16,17,
 3,12 434,3,12,13 saepe B 4,11 12,10
 15,23 al. τῶν λόγων B 2,20 ἡ. πᾶσα,
 πᾶσα ἀ. A 2,19,23 31,25 41,9 58,22
 77,8 90,28 149,4 165,26 170,22 171,5
 173,6 183,28 184,2 212,9,14 216,12
 217,15 241,17 243,20 al. B 90,28
 106,17 134,8 136,21 200,21 211,7 217,
 2,21 221,9 225,13 sq. 227,8 sq. al. ἡ
 δὲ ἀ. διὰ τὴν καθόλου πρότασιν A 322,15
 τὴν ἀ. τοῖς συλλογισμοῖς ποιεῖν A 298,30
 προσανή τὴν ἀ. ἔχειν ibid. 34 ἀνάγκην
 ἐπιθεῖναι τῷ λόγῳ A 302,25 ἔξ ἀνάγκης
 γίνεσθαι B 13,7 συμβαίνειν expl. B 91,3 sq.
 ἔχειν B 408,15 ἀνάγκην ἔχειν c. inf.
 B 406,18 416,22,30 πρός τι ἀνάγκη
 τινός (ἔστι) B 184,20 — i. q. ὅλη B 383,28
 384,8,9 385,4
 ἀνάγνωσις. τάξις ἀναγνώσεως A 1,8
 ἀναγράφειν B 157,11,17 geom. B 14,
 24 sq. 15,17 102,25
 ἀναγωγή logice εἰς, ἐπί τι A 5,19 92,14
 133,6 141,1 B 57,12 184,27
 ἀναδεικνύναι A 69,23
 ἀναδιδόναι pass. B 395,22 sq. 396,24
 416,2,3
 ἀναδιπλασιάζειν A 73,8
 ἀναδρομή (ἐπὶ τὰς ἀρχάς) B 335,31
 ἀναθυμίατις B 396,24 plur. B 422,20,24
 ἀναιρεῖν logice A 7,20,22 14,20 20,17
 38,7 sq. 51,18 53,19 sq. 90,20 sq.
 426,7,8 28 sq. 458,8 461,21,24 al.
 B 15,26,27 44,13 45,21 48,3 78,16 sq.
 81,7 87,2 588,17 sq. 133,19 193,9 al.
 εἰς τὸ ἐναντίον, εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντι-
 κείμενον A 427,2,3 ἐναντίως, ἀντιφατικῶς
 ibid. 17,18 ἀναιρῆσαι B 405,28 407,30

ἀναίρεσις logice A 38,17 51,17 244,7 sq.
436,16 439,14.19 al. B 136,24.25 (opp.
θεσις) 137,4.5 293,18 297,12.27 al.
ἀνατρεπικός logice A 216,21.23 219,6 225,5
ἀναίσθητος A 15,34.35 B 231,1 232,13 sq.
405,17 411,22 417,25
ἀναπάμπτειν (τοὺς συλλογισμούς) B 50,12
ἀνάκαμψις (ἐπὶ τὸ πρότερον) A 5,20 B
53,12
ἀνακεφαλαιοῦν med. A 252,27 B 127,20
397,16
ἀνακεφαλαιώσις B 375,10
ἀνακηρύττειν τὸν σκοπόν A 10,3.5
ἀνακινεῖν B 214,24.25.29
ἀνακλῆν pass. B 182,5.6
ἀνακλασις B 181,21 182,5 sq.
ἀνακόλουθος τὸ ἀ. B 177,27
ἀναλαμβάνειν τὰ εἰργμένα A 298,6 sim.
351,8 381,8 385,10 B 57,20.21 141,4
174,2 194,2 228,7 238,13.14 252,6
277,10 311,6 ἵνα ὡς ἀναλαβὼν εἴπω
A 56,31.32 ἀνωθεν B 168,23 med. (coni.
γνῶνατ) sepl. ἔτι B 435,1
ἀναλογεῖν τιν A 6,2 42,32 66,10.15.21 sq.
(κατά τι) 67,8 302,17.19
ἀναλογία A 366,4.5 392,21 B 74,11.17.26
357,8.13 419,18 ἀναλογίαν ἔχειν πρός.
τι A 482,4 (coni. ὅμοιότητα) B 416,16
κατὰ ἀναλογίαν A 66,31 ταῦτα κατὰ ἀ.
B 391,8 τὰ κατὰ ἀ. A 480,8 (coni.
ὅμοιότητα) B 416,16 sq. ἐξ ἀ. δεικνύναι
A 212,5 364,23 (πρὸς ταῦτα) 366,15
λαμβάνειν B 123,24.25
ἀνάλογος A 169,30 (μερήθη) B 124,21
428,11.22 τὸ ἀ. A 366,9 B 419,3.
6.7 sq. ἀνάλογον ἔχειν, εἶναι A 190,7.8
B 73,15 sq. 102,21 sq. 316,18 ἐν τοῖς
ἀνάλογον A 369,9
ἀναλέειν pass. εἰς τὸ μὴ ὄν B 28,14 logice
(opp. συντιθέναι) A 5,31.34 25,9 B 162,25
(τεγνικῶς) 257,4 319,18 sq. εἰς A 26,19
27,7 85,1 al. B 47,28 335,1 sq.
ἀνάλυσις λέγεται πολλαχῶς A 5,16.19 def.
ibid. 20 B 335,26 sq. opp. σύνθεσις A 5,
22 B 161,8 ἡ ἀπόδειξις ἀ. καλεῖται B 334,
20 cf. 335,9.10 opp. διατέσις B 409,5.7
πᾶς συλλογισμός ἐξ ἀ. εὑρίσκεται ἔχων τὸ
οἰκεῖον σχῆμα A 5,30 εἰς τοὺς συλλο-
γισμούς ibid. 28 κυριωτέρας καὶ τελειότεράς
οὕτης τῆς ἀ. ibid. 29 συλλογισμῶν A 25,9
317,10 318,5 387,21 al. opp. γένεσις

Comment. Arist. XIII 3. Philop. in Anal. Post.

A 350,9 cf. 5,26—28 εἰς τὸ πρῶτον
σχῆμα B 57,11 ἐπὶ τὰ ὠρισμένα B 163,
11.12 ἀνένει κατὰ ἀνάλυσιν B 406,13
δεῖ θηρίζει τοὺς ὠρισμοὺς τῶν τε εἰδητω-
τάτων εἰδῶν καὶ τῶν γενῶν ἐξ ἀ. B 412,
12 cf. 409,6.7 geom. B 162,16 sq.
ἀναλυτικός i. q. ἀπόδεικτικός B 256,26 sq.
ἀ. πραγματεία A 10,17 B 256,27 sq.
ἀναλυτική dist. ἀπόδεικτική A 307,8 i. q.
ἡ ἀπόδεικτική B 335,9
ἀναμάρτητος A 1,22 2,1
ἀναμιμνήσκειν τινά τινος A 235,7 τὶ
B 32,10 pass. A 464,27 sq. def. B 12,21
ἀνάνευσις opp. κατάνευσις A 23,1
ἀνάπαλτιν A 198,22 234,2 237,2 al. B 90,13
225,11 τὸ ἀ. A 141,18.26 199,8 209,22
224,25 226,18 231,4 421,2 432,22
466,22 B 348,9
ἀναπέμπτειν (ἥμας εἰς τὰ ἐνταῦθα λεγόμενα)
A 375,2
ἀνάπλασμα (διανοίας) B 360,9
ἀναπληροῦν χρείαν τινός A 9,8.9
ἀναπλήρωσις λόγων (coni. μῆκος) A 262,18
ἀναπνεῖν A 28,15.16 33,14 B 419,28.31 sq.
ἀναπνοή B 100,27.30
ἀναπόδεικτος expl. A 415,18.15 B 47,13
cf. A 433,11 (coni. αὐτόπιστος) B 4,16
24,12 sq. 27,24 (i. q. ἀμεσος) 30,11.21
34,13.14 (coni. τὰ πρῶτα) 120,23 263,7
ἀργαί A 314,23 B 303,17 sq. 304,6 sq.
344,6 sq. 371,22 (coni. ἀμεσος) 432,22
ἐπιστῆμαι B 20,22 39,27 323,33 sq. 371,24
397,26 ὑπόθεσις opp. ὑπ' αὐτῆς τῆς ἐναρ-
γείας τὸ πιστόν ἔχοντα B 296,16 τοὺς
πάντα ἀναπόδεικτα εἶναι λέγοντας B 45,6
ἀναποδείκτως λαμβάνειν, αἱρεῖν A 307,16
314,18 B 36,1 48,14 128,22 129,15.16
254,14
ἀνάπτυξις B 35,12
ἀναρθρος B 242,15
ἀνάρρηστος B 180,7
ἀναρτᾶν (τὴν ἀπόδειξιν) B 424,16
ἀνασκευάζειν A 2,35 (ὅμοιον τῷ ἀπο-
φάσκειν) 86,10 267,22 sq. al. B 47,9 al.
εἰς τὸ ἐναντίον, εἰς τὸ ἀντιφατικόν A 429,25
430,8.11
ἀνασκευή A 34,27 268,10 al. B 38,19 al.
dist. ἔντασις A 477,21
ἀναστρέψειν πρότασιν A 414,18.21.22 sq.
intr. εἰς τὰ οἰκεῖα B 335,33 pass. περὶ^{τι} A 154,9

- ἀναστροφή A 42,20 dist. ἀντιστροφή
 A 414,14.15 ἀναπόδεικτος A 415,18
 ἔξιστάζουσα ibid. 19
- ἀνατέλλειν B 325,22
- ἀνατέμνειν B 417,11
- ἀνατιθέναι τί τινι B 332,27 med. τὰ
 ὅμοιογγένετα A 262,9
- ἀνατολή (τῶν ἀστρῶν) B 385,24
- ἀνατομή B 417,6 sq. 418,21.22
- ἀνατρέπειν λόγον B 392,12 406,16
- ἀνατρεπτικός B 406,31
- ἀνατρέχειν πρὸς τὸ ἔξι ἀρχῆς A 378,5 εἰς,
 ἐπὶ τὰς ἀρχὰς A 388,1 B 120,13 εἰς τὸ
 προκείμενον B 250,2 εἰς τὸ καθολικώτερον
 B 341,20 εἰς τὰ εἰδη τὰ εἰδεικώτατα
 B 412,28 ἐπὶ πρῶτα καὶ αὕτα B 28,12
- ἀνατροπή (ἐπιγειρθμάτως) B 406,17
- ἀναρραίνεσθαι A 2,23.24 5,24 43,25
 64,32 241,22 242,23 295,22 B 282,23
- ἀναρρέειν εἰς A 6,26 πρός τι A 10,14.20
 ὑπὸ τι A 30,14 B 188,2 421,23.28 ἐπὶ
 τι A 115,30
- ἀναρροφά A 21,8 κατὰ ἀναρροφάν A 167,
 24.26
- *ἀναψυχή.αψήσασα (διάνοια) B 335,12
- ἀνδριαντοποιές B 384,34 385,4
- ἀνδριάς B 280,13 sq. 384,34 385,11
- ἀνείδεος B 242,5.6 332,13
- ἀνεκτός A 4,24 53,7
- ἀνελλιπής A 29,3 ἀνελλιπᾶς A 86,17
- ἀνεμος plur. B 385,24
- ἀνενόργλητος A 276,24 316,23
- ἀνεπιληπτός B 352,7.32 409,1 412,14
- ἀνεπιστασία B 25,4 180,18.24 285,18.22
- ἀνεπιστήμων B 150,8
- ἀνέρχεσθαι ἐπὶ τὸ καθολικώτερον B 80,9
 ἐπὶ τὸ πρῶτον B 219,31 ἐπὶ τὸ ἄνω
 B 233,30 εἰς τὰς ἀρχὰς B 303,17.19
 μέχρι τούτων B 281,24
- ἄνευ. ης ἄνευ A 326,12
- ἀνέγειν pass. ὑπὸ τῶν ποδῶν B 416,18.19
- ἀνήκειν ἐπιστήμῃ B 146,5 τῷ προκειμένῳ
 πραγματεῖ B 377,4 392,16 εἰς B 191,3
- ἀνήρ A 321,28 sq.
- ἀνθίστασθαι πρός τινα A 7,10 τινί A 461,24
 τι A 478,6
- ἀνθρώπειος: εἶδος A 17,5 B 384,3 φύσις
 A 21,12 ἀναπονή B 100,28
- ἀνθρώπινος. τὰ ἀ. πράγματα A 6,33
- ἀνθρωπός etymol. B 363,12 def. A 12,27
 B 35,3 sq. 37,8 183,26 sq. 184,7 185,4.5
- 186,30 sq. 249,16 339,12 346,15 sq.
 348,25 sq. 350,23 358,31 364,20 412,31
 saepe in exemplis, velut A 9,11 sq. 12,
 8 sq. 13,22 sq. 14,22 sq. 18,33.34 21,12 sq.
 25,18 sq. 28,15 39,12 sq. 42,7 sq. 47,7
 sq. 152,16.26 sq. 156,27 sq. 275,20.
 26 sq. B 5,24 8,17 sq. 216,4 (τὸ ἐν αὐτοῖς
 χολόδες πάνυ ὀλίγον) 417,9 428,26 sq.
 (ἀχολός) 430,17 μερικός, καθόλου B 435,
 34.35 437,20 438,1.18
- ἀνθρωπότης B 242,17.18 243,11
- *ἀνιατρικός B 152,8.9
- ἀνίεναι logice B 303,20 ἐπὶ τὸ ἄνω A
 272,20 ἐπ' ἄπειρον B 234,23 διὰ τῶν
 μέσων B 221,4.29 μέχρι τοσούτου B 279,35
 μέχρι τοῦ καθόλου, τῶν ἀμέσων B 281,18
 327,8 ἐπὶ τὸ καθολικώτερον B 5,5 ἀπὸ²
 τοῦ ὑποκειμένου ἐπὶ τὸν κατηγορούμενον
 A 39,3 ἀπὸ τῶν ἀτέμων ἐπὶ τὰ εἰδη B
 275,9 sim. 335,10 406,12
- ἀνοδός (ἀπὸ τῶν μερικῶν . . . ἐπὶ τὰ καθόλου)
 B 335,27
- ἀνόργος A 44,6
- ἀνοίκειος (οὐλλογιστικῆς μεθόδου) A 95,33
- ἀνομογενής B 149,13.14
- ἀνομοιειδής B 75,2
- ἀνομοιογενής B 113,3.13
- ἀνόμοιος (μεγέθη) B 114,16
- ἀνομοιογήμων τινί (προτάσει) κατὰ τὸ
 ποιόν (πρότασις) A 70,12 86,21.32 97,27
 τὸ ἀ. τῶν προτάσεων A 93,4 ἀ. προτάσεις
 A 97,18 sq. 204,21 207,4 sq. 215,2 217,
 18 240,10 (κατὰ ποιότητα) 387,16 B 203,6
 συζητήσαι A 86,28 93,14 95,22 sq. 159,28
 196,13.15 200,14 sq. 221,28.29 226,25
 228,22 231,11
- ἀνομοιότης τῶν μεγεθῶν B 114,13
- ἀντανακλῆν pass. B 421,9 sq. logice οἱ
 καλούμενοι ἀντανακλώμενοι expl. A 79,
 10 sq.
- ἀντανάκλασις B 420,33 sq. plur. τοῦ
 ἴλιου B 395,24
- ἀνταποδίδειν πρός τι B 288,16
- ἀντεισάγειν logice A 38,27
- ἀντι expl. A 40,3
- ἀντιάνειρα A 40,4
- ἀντίγραφον A 20,4 57,24.25 255,30
 B 107,18 233,11.12 252,26 264,23.24
 400,20 408,29
- ἀντιδιαιρεῖν logice τινί τι A 6,22 301,6
 πρός τι B 33,26 pass. A 7,7 13,3.4.

- 9 sq. 15, 13 sq. 78, 27 94, 1, 2 103, 19. 20, 21 129, 30 130, 2 131, 25, 26 133, 28 279, 18, 19, 21 292, 23 295, 6 301, 7 313, 24 B 140, 20 187, 29 199, 2, 3 sq. 209, 9 264, 4 sq. 320, 13 321, 13 405, 16 ἀντιδιαστέλλειν τί τινι A 276, 17. 18 B 21, 7 τινός B 153, 13 400, 34 411, 9, 10 med. B 18, 8
 ἀντιδιαστολή B 4, 30 258, 21
 ἀντίθεος A 40, 5
 ἀντίθεσις A 26, 5 sq. 53, 28 sq. 471, 18 477, 24 B 33, 10 sq. 66, 7 67, 13 sq. γένος τῆς ἀντιφάσεως B 33, 17. 18 ἄμεσος B 65, 34 69, 5 83, 29 κατὰ τὴν λέξιν A 445, 2 σὺν ἀ. ἀντιστροφή A 42, 10, 24 B 174, 37 sq.
 ἀντικαθίστασθαι τινι A 472, 22. 23
 ἀντικατηγορεῖσθαι (ἄλληλων) B 245, 23 246, 2, 15 248, 19 261, 4 346, 14. 17 347, 3 al.
 ἀντικείσθαι B 29, 12 203, 22 sq. τετραγῶς τὰ ἀντικείμενα ἀντίκειται B 33, 18 sq. ἀντιφατικῶς A 16, 7. 8 20, 18 447, 21 B 192, 15 193, 10 407, 6 408, 7 sq. κυρίως A 54, 9 κατὰ πάντα, καὶ κατὰ τὸν τρόπον καὶ κατὰ τὸ ποσὸν καὶ κατὰ τὸ ποιόν A 56, 12 178, 15 189, 26, 29 ἐναντίως A 447, 20 αἱ ἀντικείμεναι διαφοραὶ A 17, 27 B 408, 6 410, 22 sq. ἐπὶ τῶν ἀ. ἡ τῶν ἐμμέσων ἡ τῶν ὀμέσων A 244, 33 sq. ἔκπτερον τῶν ἀντικειμένων A 330, 13 sq. αἱ ἀ. προτάσεις ἡ ἐναντίαι εἰσιν ἡ ἀντιφατικαὶ A 447, 22 ἐξ ἀντικειμένων συλλογισμός ibid. 23 ἀντικειμένων ἔχειν A 126, 32 164, 22 179, 23 263, 29 318, 31 B 66, 30 κατὰ τὸ ποιόν A 150, 3 ἀπαρνεῖσθαι A 448, 4
 ἀντικρυς A 6, 21 287, 30 B 42, 12
 ἀντιλαμβάνειν εἰς ἄλληλα A 380, 5 med. τινός B 269, 21 306, 30 307, 27. 30 309, 23 sq. 437, 31 438, 4 pass. B 428, 14
 ἀντιλέγειν A 90, 18 91, 2 sq. 94, 21 102, 15 104, 1 106, 21 107, 1 165, 23 al. ἐριστικώτερον ἔνεκεν φύλονεικίας B 85, 12 πρός τινα A 43, 18 B 113, 1 τινί A 90, 27 165, 28 B 85, 10 ὅτι A 223, 21
 ἀντιληπτικός τινος B 216, 17 306, 22 339, 10 428, 23 434, 6
 ἀντιληψίς B 178, 26 δι' αἰσθήσεως A 271, 19 B 311, 9 τῶν θείων B 324, 6 332, 8. (τῶν ὅρων καὶ τῶν ὀμέσων προτάσεων) 25
 ἀντιλυπεῖν B 109, 21 364, 33 sq. 366, 21
 ἀντιλύπησις B 109, 15 sq. 364, 31 sq. 371, 22 373, 14 sq.
- ἀντιμεταλαμβάνειν A 339, 29 362, 17 ὅτι τινος A 329, 21 347, 6 εἰς A 329, 23 B 23, 12 ἐκ A 347, 5
 ἀντιπαράστασις. τῇ καλουμένῃ ἐνστάσει καὶ ἀ. B 244, 8 276, 14
 ἀντιπάγειν B 239, 4 perf. geometr. B 103, 30. 31 104, 23 ἀντιπεπονθότως ἔχειν A 363, 32
 ἀντιπεριίστασθαι B 420, 7
 ἀντιπίπτειν B 241, 25 396, 32
 ἀντιποιεῖσθαι βραχυλογίας A 57, 19 72, 13 σαργηναὶ A 347, 4 εὐεπειάς B 157, 15
 ἀντιστρέφειν. τὰ ἀντιστρέφοντα τοβλάζιστον δύο τινά είσιν A 40, 7 ἀντιστρέφειν λέγονται συλλογισμοὶ expl. A 40, 16 sq. ἐν τοῖς ὅροις A 46, 19 ὅπως ἐκάστη τῶν προτάσεων ἀντιστρέψει A 46, 25 sim. saepe πρός τι A 46, 2 48, 11 49, 8 saepe πρός τὸ συμπέρασμα τὰς προτάσεις B 163, 16. 25 ἀορίστως A 60, 24 ὠριζμένως A 61, 9 κατὰ τὰς καταφατικὰς καὶ ἀποφατικὰς A 177, 16, 17 πρός ἀντιστρέφοντα λέγεται A 48, 17 i. q. δι? ἄλληλων δείκνυσθαι B 357, 15 sq. cf. 343, 28 transit. ἡ κατὰ ϕύσιν ἀντέστραπται τάξις B 237, 21 ὥροις A 48, 26. 27 50, 18 al. B 161, 13 πρότασιν A 88, 17 89, 2 saepe B 162, 5 εἰς τὸ ἐναντίον, εἰς τὰ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα A 425, 17 sq. 428, 3. 19 429, 17. 19. 26 sq. i. q. ἀντὶ καταφατικῆς ποιῆσαι ἀποφατικήν B 208, 21 ἀντιστραμμένως ἔχειν κατὰ τὴν ἀκολούθησιν A 371, 7
 ἀντιστροφή. τὰ περὶ ἀντιστροφῆς A 39, 31 sq. πᾶσα ἀ. ἡ ὥρων ἐστὶν ἡ προτάσεων ἡ συλλογισμῶν . . . ἡ ἐν ὥροις ἡ ἐν προτάσεσιν ἡ ἐν συλλογισμοῖς A 40, 9 sq. 422, 26 sq. ἐνδεχομένη expl. A 42, 6. 27 σὺν ἀντιθέσει expl. ibid. 10. 24 B 174, 37 sq. ἀπλῆ expl. A 42, 14 sq. τῶν ἀ. ἡ μὲν ἐστιν ἀπλῆ. ἡ δὲ ἐκ μεταθέσεως, ἡ δὲ ἐνδεχομένη A 147, 3 οὐ γάρ ἡ ἀ. ἐστιν ἡ τὴν ἀγάγκην τοῖς συλλογισμοῖς τούτοις παιοῦσα A 298, 30 sq. ἐπὶ πλέον τῆς δι? ἀδυνάτου A 432, 24 dist. ἀναστροφή A 414, 14
 ἀντιστροφος A 44, 11. 12 B 56, 15 ἀντιστροφον λαμβάνειν B 188, 26 τῆς δι? ἀντιστρόφου βοηθειας A 162, 8 ἀντιστροφως ἔπειθαι A 372, 24 ἔχειν A 383, 14 λέγειν B 275, 22
 ἀντιτάττειν ἐνī δύο A 54, 19

- ἀντιτεθέναι A 479,9.13.14 τινί A 52,23
 54,14 56,7 123,30 150,22.23 B 255,28
 ἀντίφασις A 15,18.30 38,28 expl. B 32,
 11 sq. opp. ἀντίθεσις B 33,10 μένον τὸ
 κατ' ἡ. εἰδός τῆς ἀντίθεσεως ἄμεσον ἐστιν
 ibid. 24 cf. ibid. 17 65,35 69,14 A 341,1
 μάχη παταράσσεως καὶ ἀποφάσεως διαι-
 ροῦσα τὸ ἀληθὲς ἐκ τοῦ φεύγοντος B 34,
 1.2 cf. 328,9 A 379,8 436,7 τῆς ἡ.
 ἀνάγκη πάντως τὸ ἔτερον μόριον ὑπάρχειν
 τοῖς ὑποκειμένοις B 68,7.16 ἀδύνατον
 τὴν ἡ. ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ συναληθεύειν A
 368,1.14 399,30.31 406,26 B 127,15
 135,9 136,22 138,24 140,8 141,1 328,9
 dist. τὸ ἐναντίον A 251,8 cf. 436,7 τὸ
 ἀξίωμα τῆς ἡ. A 47,15.16 148,26 B 135,
 6.25 sq. 138,29 sq. 140,4 τῷ κοινοτάτῳ
 πάντων ἀξιώματι, τῇ ἡ. B 142,22 αὐτῆς
 ἡ τῆς ἡ. σημασία κοινή ἐστι B 141,27 sq.
 cf. 36,17 κυρίως B 208,14 opp. ἐνὸς
 ὅρου μόνου θέσις καὶ ἀναγένεις B 137,3.7
 ἐν ὅροις ibid. 8 ἀπλῆ, ἐκ μεταθέσεως
 A 381,12 sq. μέρη τῆς ἡ. (i. e. πατέ-
 φασις καὶ ἀπέφασις) B 369,14 sq. cf. 407,7
 τὸ ἔτερον, ἐκάτερον μόριον τῆς ἡ. B 144,
 30 145,2.18 147,19.27 cf. A 251,26.27
 τὴν ἡ. τῆς ἀληθοῦς A 440,9 τὴν ὅλην
 ἡ. ἐρωτᾶν, λαμβάνειν A 21,30 sq. 449,29
 B 79,14.15 ἀντίφασις, εἰς ἡ. περιπτέτειν
 A 9,5 15,24 175,9 εἰς ἡ. ἀπάγειν A 21,31
 περιάγειν B 256,18 τὰ κατ' ἀντίφασιν
 B 33,20 τὴν κατὰ ἡ. γνωμένην (ἴσταις εἰκῇ
 μέθοδοι) A 307,4
- ἀντιτιφάσειν τινί A 457,10 B 68,19.21
 ἀλλήλοις A 55,21 B 137,6
- ἀντιτιφατικός A 430,8.9.11 opp. ἐναντίος
 A 447,22 B 203,24.25 ἀντιτιφατικῶς
 ἀντιτικεῖθαι A 16,7 20,18 102,23 103,32
 104,9 115,5 149,3.9 171,21 173,19 sq.
 176,18.30 177,12.25 26 sq. 182,29
 189,19 195,14.20 (opp. ἐναντίως) 197,23
 198,26 371,18.19 378,36 379,3 381,20 sq.
 394,12 sq. 396,13 399,27 sq. 401,3 sq.
 407,1.21.22 423,7 sq. B 192,15 193,10
 198,13 407,6 408,7 sq.
- ἀντιτροφής τῆς γῆς B 21,1 26,11 110,22
 307,25 308,1 sq. 310,19 353,1 sq. 368,32
 371,8 sq. 339,28 424,28 426,14 al.
- ἀντιτροφάττειν pass. (ὑπὸ τῆς γῆς) B 26,
 12.15 307,23 335,13.14 sq. 340,7 sq.
 366,30 371,8 379,28 al.
- ἀντίγειρος A 40,5
 ἀνύειν (coni. συμπέπτειν) τὰ βρώματα B
 417,14
- ἀνυπαρξία A 152,9
- ἀνυπόστατος B 360,8,9
- ἄνω κινεῖθαι B 384,21 sq. ὁ ἄνω τόπος
 B 380,15 logice ἐπὶ τὸ ἡ. B 219,32 223,
 16.17 224,26 al. ἕτασθαι A 272,27 εἰπών,
 ἔλεγε sim. A 235,24 249,3 374,9 419,5
 467,25 B 27,14 351,2 itemque ἀνωτέρω
 A 151,15 194,27 196,28 204,31 211,
 10.18 225,18.22 226,6.17 al. B 26,26
 29,17 40,5.6 97,5.13.16 116,1 140,
 28 al. τιθέναι B 296,14 logice A 319,29
 ἀνώτερον B 256,10 ἡ ἀνωτέρω ἐπιστήμη
 B 118,30 178,20 301,5
- ἄνωθεν ἴσωμεν A 247,32 ἀνακεφαλαιοῦσθαι
 B 127,20 ἀναλαμβάνειν B 168,23 ἔργεσθαι
 B 261,4 263,5 opp. κάτωθεν (ἐκλήγειν
 τὰ διά) A 289,11 (τὴν πρότειν προστι-
 θέναι) 356,18 sq. 433,11 i. q. ἄνω A 261,
 27 B 337,18 408,3 410,30
- ἀνώνυμος, τὶ κοινῶς κατὰ πάντων ὑπάρχον,
 ὅπερ ἐστὶν ἡ. B 77,21 γένος B 399,32 sq.
 404,7 418,22 sq. opp. διαφορά B 400,
 26 sq. 409,16.23
- ἀξία. τῆς κατῆς εἶναι ἀξίας A 13,14 τοῦ
 κατ' ἀξίαν (ταγμάτων) A 38,7 sq. (ἀπο-
 νεμητική) 344,26
- ἀξιόλογος B 271,3 superl. B 288,23
 compar. adv. B 378,13
- ἀξιόπιστος B 37,28
- ἀξιος. ἀξιον ζητῆσαι et sim. A 22,4 42,29
 45,21 125,18 172,10 B 146,14
- ἀξιοῦν c. inf. A 212,27
- ἀξιωματικός i. q. ἀξία: ἀξιώματι πρότερος opp.
 γρόνων A 13,6 ἔγγύτερον opp. τῇ θέσει
 A 87,3 — logice B 10,14.23 sq. 25,3 28,25
 48,10.15 98,22.24 sq. 112,9 123,2.4 sq.
 126,15 127,12.13 164,14.19 sq. coni. αἱ
 κονταὶ ἔννοιαι A 306,19 κοντά, ἴσια B 8,8
 20,8 sq. 30,12 31,3 sq. 36,13 sq. 40,7 124,6
 125,1 315,30 316,1 sq. def. B 34,10 sq.
 99,16 127,16 sq. ἡ τῶν ἡ. γνῶσις οὐ δι'
 ἀποδεῖται τοιούτης τοιούτης παραγίνεται ἀλλ᾽ ἐστιν αὐτό-
 πιστος B 23,2 cf. 40,5 45,8 87,8 ἐπαγωγῆ
 μανθάνομεν B 215,7 sq. cf. 214,14 i. q.
 αἱ μαίζοντες προτάσσεις B 8,12 cf. 121,11
 dist. τὸ δεδομένον, τὸ ζητούμενον B 8,
 21 sq. 121,11 sq. 125,12 dist. ἡ θέσις
 B 55,8 374,34 dist. ὑπόθεσις, αἰτημα

- B 127,16 sq. 214,14 215,7 τὸ ἀ. τῆς ἀντιφάσεως A 47,15 50,2,3 148,26 B 135,6.25 sq. τῷ κοινοτάτῳ πάντων ἀ., τῇ ἀντιφάσει B 142,22 ὡς ἀ. λαμβάνειν
opp. συλλογίζεσθαι A 307,24,25
ἄσφ B 79,20
ἄσφρατος B 332,20
ἄσφισταίνειν B 155,7,8
ἄσφιστα A 51,20 75,7,14 154,11. (τοῦ
ὑπάρχειν) 17 191,25 B 141,11 155,15
163,8
ἄσφιστος A 56,3 61,8,11 64,6,7 190,27
191,3 244,34 245,5 318,22 417,9 sq.
B 32,14 κατὰ τὸ εἶναι A 152,7 expl.
ibid. 2 153,9 ἐνδεχόμενον A 154,22
αἱ τέχναι B 9,8 μόριον B 265,2 κατ[?]
ἀριθμόν B 316,28 317,4 sq. ἄσφιστως
(ἀντιστρέψειν) A 60,24 88,7 305,23
B 389,9
ἄπαγγέλλειν (συντόμως) A 27,12 B 128,32
ἄπαγειν εἰς (pass.) A 129,2 εἰς ἀντίφασιν A
21,31 εἰς ἄποπον A 58,14 B 50,17 254,20
257,28 258,7,16,29 εἰς τὸ ἀδύνατον
A 435,2,3
ἄπαγορεύειν opp. τιθέναι A 251,12
ἄπαγωγή expl. A 476,27 sq. opp. ὑπέρβασις
A 477,9 εἰς ἄποπον, ἀδύνατον A 38,10 sq.
98,15 115,4 sq. 174,28 B 249,14 258,2
396,30 397,7 expl. A 175,1 sq. dist.
ἡ ἐν συλλογισμῷ ἀντιστροφή A 428,15
431,12 sq. δὲ ἀδύνατον A 439,21
ἄπαθης κατ[?] οὐδετέν B 30,14,17 ἄπαθως
(coni. ἀδιαφόρως) ἔχειν περὶ τι B 413,8
ἄπαιτεῖν A 9,24
ἄπαλλάσττειν κακῶς A 474,26 475,1
ἄπανταν πρός τι (ἀπορίαν) A 13,9 23,15
B 17,25 79,16 130,35
ἄπάντησις πρός τι A 125,25 226,6,10
B 132,32 277,26
ἄπαξάπαντες B 291,11
ἄπαραλείπτως A 398,17
ἄπαραλλακτος. τὸ ἀ. ἔχειν B 421,29 ἄπα-
ραλλάκτως A 467,4 ἀκολουθεῖν A 264,19
375,24 γρῆσθαι B 316,22
ἄπαρεμφατος. ἀ. ὥημα (οὐκ ἄπαρτεῖται λόγον)
A 27,34 28,11 τὰ ἀ. A 9,23 opp. τὰ
ὅριστακά A 329,27 sq.
ἄπαρέσκεσθαι τινι B 133,30 425,13
ἄπαριθμειν med. B 23,27 49,22 65,8
66,13 69,18 251,12,22 375,2 376,16
pass. τὰ ἄπαριθμημένα B 26,18 333,5
ἄπαριθμησις A 30,24
ἄπαρνεσθαι med. B 141,13 pass. τινός
opp. κατηγορεῖσθαι A 445,15,16 448,4
462,21
ἄπαρταν. δύο ἄπαρτημέναι προτάσεις A 294,5
ἄπαρτειν λόγον A 26,25 27,34 pass.
A 28,12 227,25 334,13 B 346,23 390,27
393,10,14 411,2,25,26
ἄπάρτισις (τοῦ πέλους) B 382,6 391,4
ἄπατᾶσθαι expl. A 466,15 τοῦ παντί A
462,16 εἰς ἐναντίον τι A 465,8 ἡ πατη-
μένως δοξάζειν B 192,2 συλλογίζεσθαι B
194,23
ἄπάτη, τοὺς τρόπους τῆς ἀ. A 324,29 γίνεται
διὰ τὸ μὴ ἐπιστημονικῶς εἰδέναι τὰ πράγ-
ματα A 462,11 sq. ἐλέγγους τῆς τοιαύτης
ἀ. B 2,15 τὰς αἰτιας τῆς ἀ. B 72,24 sq.
τὴν παρεπομένην τῇ ἐπιστήμῃ ἄπάτην
B 191,4,5 sq. i. q. ψευδῆς ὑπόληψις
ibid. 32 μετὰ, ἀνεν συλλογισμοῦ ibid.
33 sq. 194,9 sq. ὁ τῆς ἀ. συλλογισμός
B 203,8 207,8 sq. καταφατική, ἀπο-
φατική, ἀμεσος, ἔμμεσος B 193,26 sq.
210,23 211,3,4 ἡ κατὰ διάθεσιν ἀ.
B 198,9 opp. ἐπιστήμη A 466,12 sq.
opp. ἀπόδειξις B 37,25 ἡ ἀ. προήστι
A 385,2 ἡ ἀ. ἡ λέγουσα B 198,31
cf. 192,26 ἄπάτης ἐστίν B 272,3
ἄπειπεν opp. συγκαταθέσθαι A 23,12
ἄπειρα B 219,31 283,13 τοῦ λορόνου
B 394,2
ἄπειρος A 68,14 352,10,11 διὰ τὸ ἀ. A
42,34 τοῦ ἀ. γνῶσις οὐκ ἔστιν B 4,28 τὸ
ἄγνωστον ἐπιστήμῃ B 283,9 ἀπειξίτητον
B 44,5,6 45,21 234,26 255,11 256,11 τὸν
(κατ[?]) ἀριθμόν A 68,33 B 226,2 (coni.
ἀριστος) 316,29 317,4 sq. τῇ διαιρέσει
B 219,27 κατ[?] ἐνέργειαν opp. τῇ γενέσει
B 225,25 ἐκβάλλειν ἐπ[?] ἄπειρον geom.
B 76,10 καὶ τοῦτο ἐπ[?] ἄπειρον A 31,2
458,7 B 4,13,26 24,12 234,30 344,10
ἐπὶ τὸ ἀ. γωρεῖν A 31,24 εἰς, ἐπ[?] ἄπειρον
ἴειν, ἔξιειν, προϊειν, προβαθειν, γκειν
A 31,27 272,26 314,21,23 B 4,24
27,20 44,4,8 45,22 46,6 48,5,16 216,
29,30 sq. 227,13 sq. τῆς προσδού ἐπ[?] ἀ.
γινομένης A 314,21 κατηγορεῖν B 222,11
cf. 235,6 ἀξιηθῆναι B 113,15 sq. — ἄπει-
ρότερον ἀποκρίνεσθαι B 149,21
ἄπελέγχειν A 95,21 383,20
ἄπεπτος B 378,14

- ἀπεργάζεσθαι θετούς B 422, 25
 ἀπερεῖδειν τὴν φαντασίαν εἰς B 155, 7
 ἀπερίληπτος B 317, 7
 ἀπέριττος B 68, 15
 ἀπήγησις B 242, 15 269, 21 plur. 306, 25
 314, 6
 ἀπιθανός B 243, 13
 ἀπλανής (ἀστήρ) B 171, 15
 ἀπλατνής (μῆκος) B 344, 24 401, 10 sq.
 ἀπλοῦς opp. σύνθετος Α 5, 17 14, 13 sq. 16, 27
 155, 6 B 336, 29 375, 17 402, 16 φωνή
 Α 16, 18 B 1, 7 sq. προτάσεις opp. ἐκ μετα-
 θέσεως Α 26, 15 sq. συλλογισμός Α 190, 25
 opp. μικτοί Α 206, 1, 9 sq. 270, 18 opp.
 σύνθετοι Α 259, 21 353, 20 B 289, 16
 δεῖξις opp. μικτή ἐκ κατηγορικοῦ καὶ
 υποθετικοῦ B 293, 26 ἀπλούστερος Α
 10, 32 13, 26 14, 1 sq. (ἐξηγησίς) 25, 33
 ἀπλούστατος B 338, 18 ἀπλῶς Α 166, 26
 185, 24 ἀπλούστερον ἔξιγεισθαι Α 25, 31
 (coni. σαφέστερον) κατατεκνάζειν Α 48, 13
 λέγειν Α 334, 26 ἀκούειν B 118, 25. 26
 315, 11
 ἀπό. οἱ ἀπὸ Πλάτωνος Α 123, 16 κατὰ τὸ
 ἀφ' ἐνὸς καὶ πρὸς ἓν Α 338, 21 ἀπὸ τοῦ
 εἰπεῖν . . ἐόντως B 355, 17. 18 376, 19
 ποῖον ἀπὸ τῶν δύο μέσων B 432, 1. 15
 sim. 404, 15 geometr. τὸ ἀπὸ τῆς δια-
 μέτρου (scil. τετράγωνον) et sim. B 27, 1 sq.
 102, 25 sq. 104, 11 sq.
 ἀποβαίνειν fere i. q. συμβαίνειν B 380, 8. 32
 389, 3
 ἀποβάλλειν τὴν μουσικήν Α 326, 16 τὴν
 νόσον Α 331, 11
 ἀπόβασις B 389, 5
 ἀποβλέπειν πρός τι Α 43, 7 88, 29 158, 7
 εἰς Α 129, 2 288, 24 289, 33 324, 26
 ἀπογίνεσθαι (opp. γίνεσθαι τινὶ) B 94, 6
 τινὶς Α 59, 12. 13 opp. εἶναι ἐν τῷ
 πράγματι Α 124, 12
 ἀπογράφειν med. A 280, 31 287, 32. 33
 288, 3 303, 12 305, 23 pass. A 281, 12
 283, 2 289, 34 292, 11 293, 20. 26 sq. al.
 B 179, 11
 ἀπογραφή Α 287, 31
 ἀποδεικνύναι opp. ἐπίστασθαι B 20, 16
 ἀδύνατον γάρ τι ἀποδεῖξαι μὴ προειλημ-
 μένων τινῶν Α 31, 21 ἀδύνατον ἄλλως
 ἀποδεῖξαι μὴ πρότερον λαβόντας ἡμᾶς ἐκ
 κοινῶν ἐννοιῶν προτάσεις τινάς ὅμοιογου-
 μένας B 3, 24 εἰς ἀληθῆ εἴη τὰ συμπε-
- ράσματα . . δῆλον ὅτι ἡ ἐκ τῶν κοινῶν
 ἐννοιῶν ἀποδέδεικται ἡ ἐξ ἀληθοῦς δῆξες Λ 3, 30. 31 οὐκ ἐνδέχεται δι τὸ ἐμμέσου προτάσεως ἀποδεῖχθῆναι τι B 164, 19 τὸ
 ψεῦδος οὐδέποτε ἀποδείκνυται B 276, 28
 τὰ δῆξαντα ἀληθῆ εἶναι καὶ ἀποδέδειχθαι Λ 2, 36 ἀποδεικτικῶς Α 314, 13 B 425,
 15 sq. καὶ τοὺς βίτορές φαμεν ἀπο-
 δεικνύνειν καὶ τοὺς γραμματικῶς ἀπλῶς B 240, 10 ἐν τοῦ εἰκότος Α 480, 24 ἐν
 τοῦ σημείου Α 481, 6 c. inf. Α 49, 34 B
 349, 5. 21 425, 16 al. ἀποδεικτός Α 333, 4
 (opp. αὐτόπιστος) B 23, 1 24, 20. 23 (cf.
 Add. et Corr.) 34, 7 111, 8 215, 8 255, 3
 341, 16 sq. 439, 21 440, 12 οὐ πάντα ἀπο-
 δεικτά Α 31, 20 sq. B 256, 10. 11 sq. 263, 7
 266, 28 οἱ πάντα εἶναι ἀ. ὑποτιθέμενοι
 B 42, 12 sq. 44, 14 sq. 50, 12 57, 18 219,
 35 sq. 254, 24 262, 26 sq.
- ἀποδεικτικός. συμβίσσεται μηδὲν εἶναι ἀ.
 ὁ μὴ ἀντιστρέψει πρὸς τὸ κατηγορούμενον
 κτλ. B 70, 3 sq. opp. κοινότερα καὶ δυνά-
 μενα πλεοσιν ἐφαρμόσει B 234, 10. 11 opp.
 διαλεκτικός, σοφιστικός: συλλογισμός Α 2, 26
 4, 7. 10. 15. 21. 23 5, 12 6, 4. 6 10, 7 sq.
 (ἐπιστημονικός ἐστιν) 24, 11 (τοῦτο, scil. τὸ
 ἐξ αἰτιῶν περάνεσθαι, τοῦ ἀ. σ. ἐστιν ἵσιον)
 35, 19 B 1, 14 2, 3 sq. 18 20, 13 22, 6. 23
 23, 26 24, 4. 16 29, 10 36, 19 39, 8. 18
 57, 28 29 81, 2 96, 1 120, 16 162, 14. 33
 165, 4 207, 25 208, 3. 30 211, 7 324, 2
 325, 5 331, 32 334, 4 sq. 363, 25 397, 18
 429, 5 opp. λογικός B 366, 19 ἐπιστήμη
 Α 65, 33 sq. B 7, 14. 16 57, 19 106, 1 dist.
 ἀπόδειξις Α 9, 30 sq. B 432, 25 πρότασις
 Α 21, 23. 24 23, 21 sq. (expl.) 24, 15 280, 15
 B 57, 31 59, 11. 12 60, 4 81, 14 al. δεῖξις
 expl. A 34, 29 μέθοδος (opp. διαιρετική)
 Α 307, 5 414, 11 B 7, 12 64, 14 plur. B 5, 11
 59, 3 85, 14 al. κανόνι B 2, 28 21, 10 δύο
 τρόποι B 256, 18 ἀρχαὶ B 29, 21 πρόβλημα,
 συμπέρασμα B 81, 13 84, 17 92, 4 108, 28
 ἀποδεικτικὸι ὅροι B 265, 14 sq. μέσοι
 B 208, 25 κατηγορίαι B 256, 17 γνώσεις
 B 429, 27 — δ ἀποδεικτικός Α 21,
 28 sq. (λαμβάνει καὶ οὐκ ἐρωτᾷ) 23, 26
 (ὅπερ φίλον τῷ ἀ. scil. συμπεραίνειν τὸ
 καθόλου) 86, 7 114, 19. 20 sq. 306, 10
 B 326, 21 131, 3 (λήψεται . . τὸ τῇ
 φύσει ἀμεσον) 218, 21 — ἡ ἀποδεικτική
 (εοικε τῇ μὲν ἀ. τὸ πρῶτον σχῆμα)

Α 86,5sq. (dist. διαιρετική, ὁριστική) εονι. ἀναλογική 307,6 sq. 445,18 B 334,2.23 335,4.9.30 — ἀποδεικτικώς φέρεσθαι (εονι. συλλογιστικώς) Α 6,16 συλλογίζεσθαι Α 280,20.21 ορρ. ἀληθῶς B 96,25 120,3.8.9 συνάγειν B 143,23 208,11 ἐπίστασθαι B 88,23 εἰδέναι B 146,28 λαμβάνειν ορρ. ἔξι ἐρωτήσεως B 144,21 εονι. διὰ συλλογισμοῦ B 404,4 ἀποδεικνύναι Λ 314,13 B 425,14.15 δεικνύναι B 343,13 ορρ. λογικῶς B 250,8 ἀπόδειξις χρήσιμος πρόσφοιτος φίλων Α 4,27 sq. cf. 8,1.24 ὄργανον πρὸς κατέρθωσιν τῶν τῆς φιλοσοφίας μερῶν B 2,24 ἡ λογικὴ . . . ἀποδεῖξως ἔνεκα (παραλαμβάνεται) Α 8,27 σκοπὸς πάσης τῆς ἀναλυτικῆς πραγματείας B 256,27 cf. 1,5 sq. ἀνάλυσις λέγεται B 334,20 sq. def. Β 3,1 22,18 85,30 συλλογισμός τίς ἔστι A 11,12.13 sq. cf. 71,31 εἶδος τοῦ συλλογισμοῦ B 341,24 τῆς αἵτιας ἔστι συλλογισμός B 184,30 ορρ. ἐπιστήμη, ἐπίστασθαι B 20,14 sq. 23,24 47,19.20 dist. ἀποδεικτική ἐπιστήμη B 432,24 ἐνέργεια ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης προϊόντα A 9,30 sq. διδασκαλία τις καὶ μάθησις B 3,22 διανοητική ἔστι γνῶσις B 5,7 εἰ ταῦτόν ἔστιν ὅρισμὸς καὶ ἀπόδειξις B 341,14 sq. τούλαγιστον ἐκ τριῶν ὥρων B 53,4 πᾶσα ἀ. διὰ τινος μέσου ὕρου γίνεται Α 333,3 B 266,8 δι᾽ ἐνδεικτίου μέσου γίνεται B 423,19 sq. οὐ πάσας τὰς ἀ. καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν ἀ. διὰ συλλογισμῶν λαμβάνομεν Α 31,16 μετά ἄνευ συλλογισμοῦ B 332,2 πᾶσα ἀ. ἀπὸ τινῶν ἀρχῶν περιλανεται Α 31,21 εἶναι τινα καὶ ἀρχὴν ἀποδεῖξεως B 48,5 τὰς γνώσεις τῶν ἀρχῶν, αἱ ἀκριβέστεραι τῶν ἀποδεῖξεών εἰσιν B 433,18 κρείττων, κρειττόνως ἡ κατὰ ἀπόδειξιν B 254,30 255,9.11.12.25 ἀρχὴ πάσης ἀ. αἱ κοιναὶ ἔννοιαι καὶ τὰ ὑπὸ τῆς ἐναργείας μαρτυρούμενα Α 314,18 sq. ἔκ τινων προεγνωμένων γίνεται, ἐκ προϋπαρχούσης λαμβάνεται γνώσεως, τουτέστιν ἐκ κοινῶν ἔννοιῶν B 3,19 sq. 5,9 ἔξι ἀρχῶν τινων καὶ πρώτων γίνεται B 344,9 cf. 220,2 τισὶ προτέροις τὰ δεύτερα πιστοῦται B 255,6 cf. 254,29.30 256,11 365,7.29 δύο πρόποι B 49,2 sq. ἐκ τῶν αἵτιων τὰ αἰτιαὶ συλλογίζονται B 109,17 sq. cf. 386,30 κατὰ τὴν ὑστέραν (συντυγίαν) γίνονται αἱ ἀ. i. e.

τὸ ἀπαρχὲς ἐκ τοῦ σαφοῦς κατατεκνεύσουσι Α 34,3 θέλει ἡ ἀ. καὶ τὸ ἀλ̄ ἔχειν B 64,25 ἐξ ἀναγκαίων προτάσεων αἱ ἀ. B 66,24 106,9.10 sq. οὐκ ἐξ ἐνδέξιων B 366,21.22 δεῖ τὰς ἀ. ἐν τῶν καθάρτοις πράγματιν ὑπαρχόντων περαίνεται Β 28,16 cf. 257,8 αἱ τῆς ἀ. προτάσεις ἀμεσοὶ Β 30,4.9 184,10 391,30.31 392,1 τὰ πολλὰ διὰ τῶν ὅρισμῶν γίνονται B 183,18.33 255,17 Α 307,33 διὰ τῶν καθόλου B 215,9 ἐκ τῶν καθολικωτάτων B 222,2 cf. 280,29 τὸ πρώτως κατὰ παντὸς ὑποτίθεται B 133,22 αἱ ἀ. . . ὑποτίθενται . . . τὸ τί ἔστιν, οὐ μὴν δὲ καὶ ἀποδεικνύουσιν αὐτὸν B 344,20 sq. τὸ παντὶ δείκνυσι B 374,21 τοῦτο (τὸ τοπαθόλου ἀποφατικὸν συνάργον σχῆμα) οἰκεῖτερον ἀποδεῖξει τοῦ μηδὲν καθόλου συνάργοντος Λ 65,35 ἐπὶ πάσῃς ἀ. δύο ταῦτα θεωρεῖται, τό τε πρόβλημα . . . καὶ αἱ προτάσεις B 7,18 ὅλη, γένος ἀποδεῖξεις Α 10,19 τὴν ὑποβεβλημένην τῇ ἀ. ὅλην B 57,21 sq. περὶ ὧν (τῶν νοητῶν καὶ λόγῳ θεωρητῶν) αἱ ἀ. Α 3,8 αἱ ἀ. καὶ τὰ προβλήματα περὶ τῶν μεταξύ (εἰσι) Α 273,9.19 ἐπὶ τῶν ἐξ ἀρχαιρέσεως λαμβανομένων B 74,6 οὐ τὰς ἴδεας εἰσάγει B 133,24 οὔτε τῶν ὅρισμῶν ἔστιν ἀ. οὔτε τῶν καθολικωτάτων γενῶν Α 306,15 sq. τῶν ἀτέμων ἀ. οὐκ ἔστι B 64,21 γνώσκει τὰ ἐπιστητὰ πράγματα καὶ ἀποδεικτά B 440,12 ἡ καθ’ αὐτὸν ἀ. τῆς κατ’ ἀλλο βελτίων B 271,13 sq. κυρίως Α 307,33 B 31,6.12 49,13.18 97,30 222,3 379,30 τὴν κυριωτάτην καὶ μάλιστα ἀ. def. B 70,11.12 cf. 72,17 κατὰ φύσιν B 297,21 καταχρηστικώτερον λέγεται B 120,11 cf. 240,5 sq. δεύτερα μέτρα ἀποδεῖξεως expl. B 32,7 70,13 κατὰ τὰ δεύτερα B 169,8 cf. 72,18 ἐξ ὑποθέσεως B 256,1 sq. τεκμηριώδης def. B 386,31 οἱ μὴ εἰναι ὅλως ἀπόδειξιν ἀντικρύς λέγοντες B 42,11 sq. cf. 44,13 48,3 57,17 141,19 254,24 τὴν ἀλήθειαν μεταδιδούσειν μετὰ ἀποδεῖξεως B 2,22 χωρὶς, δίχα, ἔκτος ἀποδεῖξεις Α 30,31 B 40,8 120,23 διὰ καθολικῶν ἀ. ορρ. διὰ παραδειγμάτων Α 46,4 συνάγειν διὰ τῆς εἰς τὸ ἀποπον ἀποδεῖξεως Α 436,13 διὰ ἀποδεῖξεως λαμβάνειν B 183,30 ἀποδέχεσθαι admittere Α 37,18 217,4 ἀπόδημος B 335,33

ἀποδιδόναι τῷ μέσῳ τὴν μέσην γάρ
A 73,13 ὁ ἐκεὶ ἐπηγγείλατο, νῦν ἀπο-
δίδωσι A 206,32 τὸ λεῖπον B 216,12
ἔριζαρδον, δρον. λόγον, τὸ τί ἦν εἶναι A 21,22
64,15 73,17 148,6,7 B 35,3 49,5 110,3
180,2,4 379,19 αἰτίαν, αἴτιον A 58,31,32
66,7 88,28 152,22 B 178,8 sq. 281,22
282,1,19 sq. 383,26 384,5 422,1,6 al-
τὴν ἐξήγαγεν B 47,24,25 τὰς συντάξεις
τοῦ λόγου A 333,24 grammatis. τὶ πρός τι
A 9,28 τὸν σκοπὸν ὡς πρὸς τὰ προειρη-
μένα B 138,6 — ἀποδίδαμεν B 383,26
384,5 422,1,6
ἀπόδοσις αἰτίας B 252,12 (plur.) 282,8 τῆς
συντάξεως B 216,10 ποιεῖσθαι τὴν ἀ. τινος
A 7,18 B 178,17
ἀποκαλεῖν B 134,2
ἀποκάρυειν πρὸς τὰ κύματα B 381,9
ἀποκλείειν B 335,18 sq.
ἀποκλήρωσις A 160,3,4
ἀποκρίνειν pass. τινός B 157,8 *respondere*
aor. pass. B 143,16 178,10
ἀποκρύψειν med. (ἀπορίαν) A 53,14 B 134,1
ἀποκρύπτειν med. (τὴν ἀκολουθίαν τοῦ
σωλογισμοῦ) A 262,16
ἀπολαμβάνειν B 67,19,20 τάξιν A 65,
19,20 sq. 101,8 309,28 310,8 πέρας
A 86,16 100,17 112,16 315,6
ἀπολλύναι τὸ ίδιον A 72,12 77,23 108,18
199,20 202,14 236,2 ἀπώλεσε τὸ εἶναι
ὅρισμός B 351,10 τὸ εἶναι τρίγωνον
ἀπόλλυται B 239,25
ἀπολογεῖσθαι A 28,25 πρὸς τοῦτο A 44,2
329,16 53,17 ὑπὲρ τούτου A 71,29
B 242,26 294,26
ἀπολογία ἀπίθανος B 243,13 ὑπέρ Ἀρι-
στοτέλους B 291,17
ἀπολύτως (coni. ἄνευ προσδιορισμοῦ) B
384,13,19
ἀπομάζειν med. τὶ τοῦ καθόλου B 437,19
ἀπομένειν B 80,21 383,9
ἀπομιμεῖσθαι τὰς φωνάς B 434,20
ἀπομνημόνευμα. ἐν τοῖς ἀρχαῖοις ἀ. B 178,13
ἀπομοργνύναι τι τῶν . . . κοινῶν B 437,22
ἀπόμορφος ίδιοτήτων B 437,17 τοῦ καθόλου
B 438,9
ἀπονέμειν. ὡς ἡ γρεία ἀπένειμεν B 331,18
ἀπονεμητικός (τοῦ κατ' ἀξίαν ἐκαστῷ)
A 344,26
ἀπονία A 282,13 sq.
ἀποξενοῦν. ἀπεξενωμένον A 43,3,4

ἀποπληροῦν τὴν ἀπορίαν ἡμῶν A 53,24
γάρ τινός B 121,11,12 γρείαν B 419,2
ἀπορεῖν. ἀπορεῖ λέγων A 6,14 B 38,4
94,18 ὅταν ὡς ἀπορῶν τις εἴπει A 22,11
seq. πῶς, εἰ A 20,28 37,16 298,7 374,3
B 90,31 239,29 341,24 μήποτε A 328,22
ὅτι A 313,8 κάκεινο, πῶς A 160,19
τοῦτο B 91,3 περί τινος A 302,6 B
433,3 πρός τι A 49,6 172,9 247,20 B
174,34 pass. εἰς B 179,10 τὰ ἡπορημένα
A 56,15
ἀπορία A 13,9 16,29 19,26 31,14 38,12
53,14,24 172,10 329,12 338,34 B 14,12
15,26 16,2 sq. 18,25 19,2 sq. 38,9,19
94,23 95,22 271,30 272,5,31 274,15
275,16 ἡ ἡ ἡ λέγουσα A 19,8 52,30
56,6 B 275,17 277,26 278,3 αἱ κατὰ τὸν
τόπον ἡ. A 57,13 τὰς κατὰ τὸ ῥήτον
φερομένας ἡ. A 42,36 τὰς εἰς τοῦτο κεκι-
νημένας ἡ. A 220,14 ἡ. τινὰ κινεῖ περὶ¹
τούτων B 422,32 ἐκατέρωθεν ἡ ἡ. ἔχει
τὸ ἰσχυρόν B 423,21,22,34 φέρειν εἰς
ἡ. A 31,7 ἐν ἡ. εἶναι B 311,11 ἄξιον
ἀπορίας A 113,27,28
ἄπορος. τὸ ἡ. i. q. ἡ ἀπορία B 38,19
424,31 fort. 228,4
ἀπορροή. τὰ ἐν ῥῷ καὶ ἡ. B 439,9
ἀποσβεννύναι pass. B 374,13 383,17
ἀπόσβεσις τοῦ πυρός B 353,19 371,11 sq.
383,18
ἀποσημείωσις. ἡ. σχολικά in tit. A 1,2
B 1,2
ἀποσιωπᾶν A 7,16,22 395,20 404,17
405,7 407,24 409,15 468,26
ἀποσπινθηρίζειν B 171,14
ἀπόστασις. τὴν κατὰ διάμετρον τῶν φω-
στήρων ἡ. B 167,25
ἀπόστροφος. εἰς τὸ ἵ ἡ. ποιητέον B 93,17
ἀποσυλᾶν τῆς ὅλης B 181,3
ἀποτείνειν μαρόν λόγον A 262,20 pass.
τὰς ἀποδείξεις πρός τι B 131,1 132,26
ἀποτελεῖν A 5,33 90,16 312,27 341,21
B 178,27 sq. 307,32,33 385,7
ἀποτέλεσμα A 7,28 8,2 sq. B 173,1
ἀποτέμνειν geom. A 253,35 254,6
ἀπότμησις λθοῦ B 393,25
ἀποτυγχάνειν τοῦ σκοποῦ A 61,20 B 385,
1,2,20,25
ἀποτυγχία (τοῦ τέλους) B 385,27
ἀπουλοῦν B 182,27
ἀπους A 311,23 312,10 B 352,25

ἀποφαίνειν med. A 6,21.22 11,31. (κατά,
ἀπό τινος) 35 15,21 22,9 48,21 244,18 sq.
262,15 B 9,16
ἀπόφανσις expl. A 11,26 sq. 22,6 sq.
εἴδη τῆς ἡ. A 13,24 15,19 16,8 ὁ τρόπος
τῆς ἡ. B 328,27 sq. cf. A 17,25 sq.
B 32,11 sq. 33,12 sq. 194,7 198,12
ἀποφαντικός λόγος A 12,17 13,3 17,21
18,4 370,16 B 147,30 148,3
ἀπόφασις opp. κατάφασις (διαφοραι τοῦ
ποιοῦ) A 12,19.33 sq. 16,32 sq. saepē
B 32,14 33,14 34,1.2 48,11 68,5 sq. al.
def. B 35,18 128,25 137,5 συνίετωτέρα
A 13,27 οὐκ ἄρα ἀπλουστέρα τῆς κατα-
φάσεως A 16,20 sq. τὸ σημαντόμενον τῆς
καταφάσεως οὐκ ἔχει A 16,11 cf. B 290,21
ἐπὶ πλέον εἰσὶν αἱ ἡ. τῶν καταφάσεων
A 371,11 ἡ ἡ καὶ ἐπὶ τὰ μὴ ὄντα γωρεῖ
A 372,14 εἰ ἐνδέχεται ἐπὶ ἄπειρον
προϊέναι τὰς ἡ. B 222,12 sq. οὐδέποτε ἀνευ
καταφάσεως δείκνυται B 287,1 διαιρεῖθαι
αἱ ἡ. μετὸν τοῦ εἰναι ἡ μὴ εἰναι (λεγούσεν
ἄν) A 28,4 τῶν κατά κατάφασιν καὶ
ἀπόφασιν (ἀντικειμένων) A 244,36 μετ'
ἀποφάσεως ποιεῖθαι τὴν διαιρέσιν A 245,20
ἐπὶ παντὸς ἡ κατάφασις ἡ ἡ ἡ. A 306,20
322,31 371,18 372,5 B 10,29 20,9 130,34
131,5 144,4 315,32 316,8 ἀμεσος expl.
B 217,10 sq. ἀμφεσος B 231,26 ἀναγ-
κατά ἡ. dist. ἀναγκαῖας ἀπόφασις A 53;
17. 18 sq. αἱ μὲν τὸν τρόπον ἀναρροῦσιν,
αἱ δὲ τὸ πρᾶγμα A 160,6 ἡ ἀπλῆ ἡ. dist. ἡ ἐκ
μεταθέσεως κατάφασις A 367,8 sq. αἱ ἐκ
μεταθέσεως ἡ. expl. A 376,13 380,31
ἡ. ἀντικειμένας expl. A 227,19 ἡ κατά
ἀπόφασιν ἄγνοια (opp. ἡ κατά διάθεσιν)
expl. B 150,21 sq.

ἀποφάσκειν A 11,31 60,5 86,10 369,17
370,6 B 136,6 ἀναγκαῖας, ἐνδέχομένως A
194,32 τινός (ἢ ἀνάγκης, ὑπαρχόντιας) A
129,31 sq. 193,6 275,5 293,29 300,11
B 32,20 131,31.32 138,30 176,25.26
185,18 187,5 sq. 202,7 sq. 205,31 344,
29 sq. κατά τινος A 157,7 B 57,32 ἀπό τινος
B 57,30 ἀμέσως B 186,3 sq. 189,5
196,16 — ἀποφανθ. pro ἀποφαθ. exhibent
libri A 129,33 130,4.10 B 187,5 189,5
196,16 202,31 203,21 205,31 231,12.13
ἀποφατικός A 15,7 saepē B 32,16 33,11
290,6 sq. κατά τὸ σχῆμα A 150,16
ἀριστον ἔχειν τὴν μερικήν ἡ. τὴν ἀλήθειαν

A 190,27 εἰ γε μὴ ἐνδέχεται ἀνευ κατα-
φατικῆς προτίθεσος ἀποφατικῆν δειγμῆναι
B 222,25 cf. 287,1 288,7 sq. v.
καταφατικός — ἀποφατικώς λαμβάνειν
B 139,6 κατηγορεῖν B 196,11 sq. 212,
20 sq. 266,3

ἀποφέρειν pass. εἰς ἀριστίαν B 155,16
ἀποφέγγειν τὰς σοφιστικὰς ἐνογγένεις B 2,8
ἀπογωρίζειν logice A 42,24

ἀπροσδιοριστος opp. καθόλου, μερικός,
προσδιορισμένος A 12,20 20,24 sq. 42,30.31
52,8. 11.31 sq. 68,12 sq. 95,1 sq. 110,
10 sq. 150,22.23 203,7 sq. 240,9 277,11
350,6 sq. 373,14 sq. 378,32 αἱ ἡ. ταῖς
μερικαῖς ισοδυναμοῦσιν A 222,14 228,10
277,12 323,3.4 325,21.22 349,8.9 sq.
373,26 ἀπροσδιοριστως ὑπάρχειν A 350,20
ἀπταιστος (com. ἀποθήσεις) A 4,9 B 352,7
ἀπτεσθαι apud Plotinum A 1,22.23 geom.
B 113,38 302,24

ἀπτικός. ἡ ἡ. αἰτιθῆσις A 14,6 B 214,2
ἄρα. οὐκοῦν ἀληθές ἄρα A 443,8 ὅστε . . .
ἄρα B 210,4 ἄρα in apodosi, imprimis
post εἰ A 2,4 7,7 14,2 15,19 21,6
30,10 62,24 73,23 74,18 92,15 103,2.3
104,11.13.16 106,22 110,32 450,17 al.
B 3,23 8,14 15,13 23,16 29,11 40,1.23.29
51,21 52,11 69,14 81,16 83,10.15
84,20 86,3.10 al. ἀλλ' εἰ γε, εἰ ἄρα
A 135,31 136,6 B 269,17 εἰ μὴ ἄρα
A 329,34 390,15 415,19 418,3 421,6
B 183,33

ἀρετή A 124,28 (τὸν κατ' ἀρετὴν βίον)
281,28 301,16.17. (σώματος) 18 al. def.
A 347,8 cf. B 14,14 διδαχτένη, ἐπιστήμη
B 39,21 sq.

ἄρθρον grammat. B 259,27 μετά, ἐκτὸς
ἄρθρου A 11,24 20,30 343,10 348,6
οὐ ταῦτὸν δύναται ἐν ταῖς προτάσεσι τό τε
ἄρθρον καὶ ὁ καθόλου προσδιορισμός A
325,27 cf. 21,1 sq.

ἄριθμητικός B 97,4 98,19 (ἀπόθετος) 101,6.
7.23 145,15 146,10 304,8 θεωρήματα
opp. γεωμετρικά B 314,4 321,2 ὁ ἡ. B
34,23 98,26 99,3 117,22 123,3.4.11
126,8 140,23 145,15.28 239,13 301,13.14
316,20 427,27 ἡ ἡ. A 24,14 B 11,2
99,25 100,31 101,30 118,10 sq. 33 sq.
119,27 122,14 124,22 140,16 146,6 213,
20 242,23 301,2.9 sq. 302,4 303,31
306,27 314,15 sq. 320,7 al.

- ἀριθμός A 17,6 sq. 245,1.27 sq. 251,18
 B 11,20 256,24 sq. def. A 18,15 sq. 343,19
 B 126,8.9 260,13 sq. 336,30 401,14 sq.
 opp. μέγθος B 77,9 128,22 321,12 sq.
 al. ἐκεῖνοι (οἱ Πυθαγόρειοι) πρώτας οὐσίας
 ἐκάλουν τὸν ἄ. Α 92,9.10 τῶν αἰσθητῶν
 κοινὸν ὁ ἄ. B 213,21 ἀπειρος κατ' ἐνέρ-
 γειν, οὐ τῇ γενέσει B 225,25 cf.
 226,3 sq. πρώτοι, δεύτεροι, σύνθετοι,
 ἀσύνθετοι B 397,31 sq. ἔαντας τέσσαρες ἄ. ἀνά-
 λογον ὅσι τετλ. B 73,15 sq. τῷ ἄ. opp. τῷ
 εἴδει A 19,34 sq. B 286,29 κατ' ἀριθμόν,
 τῷ ἄ. opp. τῷ ὕριστικῷ λόγῳ B 279,4 sq.
 ὥρισμένος ἀριθμῷ opp. ἀριστος κατ'
 ἀριθμόν B 316,27 sq.
- ἀρκεῖν A 18,11 240,3 263,13 325,20
 εἰς A 24,5 325,6 B 111,7 πρός τι
 A 218,5 219,3 B 177,29 pass. τινί¹
 A 49,18 51,28 127,7 320,24 333,26 c.
 partic. A 363,18 B 318,2
- ἀρμόδιος πρός τι B 147,26
- ἀρμόζειν τί τινι A 88,26 127,6 τὰς ὅλας
 πρὸς τὰ στοιχεῖα A 285,16 τὸ ἡρμο-
 σμένον B 180,8 intrans. A 29,3 164,15
 404,17 405,16 B 254,11 264,18,19 τινί¹
 A 20,6 186,17,18 B 11,1 16,28,30 ἐπὶ
 τινος A 19,3 67,26 137,16,23 158,29
 161,10 269,15 B 66,3,6 73,2,9 74,24
 76,25 101,4 140,29 250,6 254,10 285,
 4,6 sq. πρός τι B 17,3 147,25 πρὸς τὸ
 δεῖξαι A 137,6 ἀρμόσουσα δεῖξαι A 138,29
 ἀρμονία B 119,3 180,6.9 sq. 215,1 307,11
 def. B 308,28,29 Δώριος, Λύδιος A 5,8
 B 1,11,12 ἡ διὰ τεσσάρων B 117,20
- ἀρμονικός ἄ. ἐπιστήμη (def.) B 213,19
 214,1,21 ἡ ἄ. B 119,27 (ἡ κατὰ τὴν
 ἀκοήν) 180,27 301,3 302,5 ὁ ἄ. B 117,22
- ἀρνητικός A 55,16 151,18,20 365,28 380,8,9
 ἀρνητικός τὸ ἄ. μόριον A 13,7 51,19
 55,19 62,29 63,7 sq. 365,27 τὰ ποι-
 οῦντα τὴν ἀπόφασιν B 136,6
- ἀρπαγὴ τῆς Ἐλένης B 387,11 390,10
- ἀρπάζειν. ἡ Ἐλένη ἡρπάγη B 389,24
- ἀρρην B 352,21 sq. τὸ ἄ. B 280,18,19
 396,20 sq.
- ἀρρυθμός expl. B 151,7 sq.
- ἀρτενικός (φωναῖ) A 37,7
- ἀρτῶν. τὸ μῆ εἰς φυσικῆς ἐννοίας ἡρτῆσθαι
 B 35,21 ἡ τῶν φυσικῶν ἀργῶν ἡρτῆται
 B 147,11 sim. 148,10
- ἀρτι. δεῖ γάρ ἄ. εἰδέναι B 84,33
- ἀρτιος opp. περιττός A 17,6 sq. 18,17
 359,10 sq. B 65,33 66,4 67,5,14 sq.
 68,10 sq. 82,15 83,27 129,21 138,4 304,1
 319,26 al. ἀριθμός B 314,18 def. B 61,16
 ἀρτίως A 10,23 39,30 B 236,20
- ἀρτοποιία A 10,16
- ἀρχαῖος. ἐν τοῖς ἄ. ἀπομνημονεύμασιν
 B 178,18 οἱ ἄ. B 238,4
- ἀρχεσθαι ἀπό, ἔκ τινος A 10,32 sq. 11,3,4
 73,31 74,2 τὸ ἀρχύμενον τῆς συνθέσεως
 A 73,30,31
- ἀρχή opp. τέλος B 156,15 πρώτη B 48,3
 ἔως B 167,18 ὅτι ἀρχὴ δύο εἰδὸν τῶν
 ὄντων B 192,6 ἀρχὴ συλλογισμῶν, ἀπο-
 δεῖξεων A 2,24 sq. 305,28 314,23 388,1 (v.
 ἀναπόδεικτος) ἀναγκαῖα, ἀποδεικταῖ A 83,10
 ἐπιστήμη καὶ γνῶσις τῶν ἄ. οὐκ ἀν-
 εῖδη διὰ συλλογισμοῦ B 439,24 cf. 220,2
 τὴν ἄ. ἔχειν ἔκ A 3,6 τὰς ἄ. λαμβάνειν
 ἔκ ibid. 16 ποιεῖσθαι τὴν ἄ. A 10,8
 ἀπό τινος ibid. 33 11,1 ἐν ἀρχαῖς (τοῦ
 βιβλίου) A 71,27 B 18,8 28,24,28
 121,12 127,18 130,10 131,22 κατ'
 ἀρχῆς A 186,10 τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι,
 λαμβάνειν A 241,8 243,21 452,29
 453,2,14,19,33 al. B 347,13,26 sq. 354,26
 355,3 356,29,30 366,18 403,13 404,2,12
 408,2 sq. ἡ ἐν ἄ. αἰτησις A 452,14
 453,10,24 ἐξ ἀρχῆς A 175,2 177,16
 178,9 τὸ ἐξ ἄ. αἰτεῖσθαι, λαμβάνειν, ἡ
 ἐξ ἄ. αἰτησις expl. A 451,15 sq. B 112,27
 τὸ ἐξ ἄ. ζητούμενον A 451,21,26 ἡ ἐξ
 ἄ. ὑπόθεσις A 458,14,25 οὐδὲ τὴν ἄ.
 A 1,23
- ἀρχειδής compar. B 30,14 31,4,19
 344,8 sq. 439,28 coni. ἀπόλούστερον A
 84,27 coni. πρότερον B 87,11 255,22
 433,24 coni. καθολικωτέρα B 100,17
 coni. αἰτιώτερον B 308,15
- ἀσάρξεια A 52,32 τῆς λέξεως A 155,8
 451,20 cf. B 50,21 51,5 61,18,21
 416,22,30 τῶν συλλογισμῶν A 318,8
- ἀσαφῆς A 34,1 sq.
- ἀσημος (φωναῖ) A 25,12 (ὸνόμασι) B 141,17
 ἀσθένεια, διὰ τὴν ἄμετέρων ἄ. B 332,17,19
- ἀσθενής compar. (τὰς ὅλεις) B 171,22
- ἀστεήρ B 129,21 173,28 396,16 οἱ ἀπλανεῖς
 τῶν ἄ. B 171,15
- ἀστράπτειν B 64,8
- ἀστρολογία def. B 180,3 ναυτική, μαθη-
 ματική ibid. 4,28 sq.

- ἀστρολογική B 182,28
 ἀστρολόγος B 183,3
 ἀστρον B 134,27 179,19 332,19,21 385,24
 τὰ νότια ἡ. θάττον δύνονται τῶν βορείων
 B 167,3 sq. περὶ τῶν σγημάτων τῶν ἡ.
 A 358,6 sq.
- ἀστρονομεῖν. ὅταν ἀστρονομούμενον ἢ τὸ
 θεώρημα A 306,7
- ἀστρονομία A 255,20 306,8 B 86,3
 125,4 213,19,20 300,23 sq. 306,26 314,21
- ἀστρονόμος B 145,28 180,20 330,20
- ἀστροφος κώνων B 134,29 273,3
- ἀσυλλόγιστος i. e. οὐ συλλογιστέος A 4,3
 B 350,11 opp. συλλογιστικός: συζυγίαι
 A 34,2,7 al. B 315,4 sq. ἐν τῷ πρώτῳ,
 δευτέρῳ, τρίτῳ σγήματι A 70,10 sq. 95,7 sq.
 ἐν πᾶσι κοινώς τοῖς σγήμασι A 112,22 sq. al.
 τοῦτο ταῖς ἡ. ὑπῆρχε, τὸ ἐπὶ τινὸς μὲν
 ὅλης ἀληθεύειν ἐπὶ τινὸς δὲ ψεύδεσθαι
 A 349,28 συμπλοκοί (ἐν ἐκάστῳ σγήματι)
 A 67,17 sq. 298,13 B 151,21 sq. 190,25
 τρόπος A 104,19 σγῆμα A 298,25 310,
 2,3 B 40,3 82,32 211,13 συλλογισμός
 B 294,16 τὸ ἀσυλλόγιστον A 97,9 326,11
 B 162,9 ἀσυλλογιστώς αἰτεῖσθαι A 307,14
 λαρβάνειν B 353,26 συμπλέκειν B 151,4
 159,8 συνάγειν B 153,21
- ἀσύμμετρος (ἢ διάμετρος τῇ πλευρῇ) A
 245,2 sq. 307,27 sq. 313,26 sq. 359,8 sq.
 B 16,22 27,3 (coni. καὶ μὴ κοινὸν ἔχον
 μέτρον) 124,17 138,2 144,2,27 316,6,8
 319,15 329,14
- ἀσύναπτος A 317,11
- ἀσυνάρτητος (προτάσεις) A 460,28 B 95,11
- Asyndeton A 91,10,20 98,20 102,22
 104,6 106,25 107,5 110,34 135,24
 177,8 189,24 195,19 201,1 202,1
 205,24 223,27 224,18 409,6,15,16,23,24
 410,11,25,26,32 411,8,9,14,20,21
 417,33 419,3 425,17,18 437,3,4,16
 438,13 439,5 447,20,21 cf. 37,29 57,8
 232,18
- ἀσύνετος A 345,3,5,6
- ἀσυνήθης (ἔωντῷ) B 51,1
- ἀσύνθετος (ἀριθμοῦ) B 397,31 sq.
- ἀσυντελής πρός τι B 367,7 εἰς B 402,25
- ἀσυνύπαρκτος (κατὰ τοῦ αὐτοῦ) A 15,16,18
 328,26 τὸ ἡ. A 370,2
- ἀσύντατος συζυγία A 40,36 41,16,31 42,1
 (coni. ἀσυλλόγιστοι) 283,12,14,16
- ἀσφαλεῖα. μετὰ ἀσφαλείας A 481,3
- ἀσφαλής (ἔννοια) B 150,24
 ἀσγετος (προτάσεις) A 261,32
- ἀσώματος A 3,11 15,14 sq. 16,1 249,25
 B 199,4 (δύναμις) 214,33
- ἀταξία (τοῦ μέσου) A 154,12
- ἄτε δή e. partie. A 242,16 251,11 280,16
 B 163,1
- ἄτελής A 250,29 sq. 274,3 281,33 sq.
 πρότασις A 27,33,34 πραγματεία A 53,27
 logice συλλογισμοὶ expl. A 12,1 72,28
 115,32 163,24 185,17 195,21 298,27
 309,25 σγήματα expl. A 298,33 προ-
 τάσεις, συζυγίαι (coni. καὶ δεσμένας τῆς
 δι' ἀντιστρόφου θοηθεῖσας) A 162,8 expl.
 164,24 189,6
- ἄτερ κυβερνήσεως B 381,11
- ἄτιμος compar. A 13,10,20 66,26
- ἄτμη B 420,13
- ἄτμιδώδεις ἀναθυμάτεις B 422,20,24
- ἄτμης B 395,23,24,33
- ἄτομος. ὅτι ἀρχαὶ τῶν πραγμάτων εἰσὶ τὰ
 ἄτομα B 129,12 ὅτι ἔξ ἀτόμων τὰ
 φυσικὰ σώματα B 192,5 logice B 91,11
 sq. 219,19 237,13 244,18 275,8 ἔσχατα
 ἐν ταῖς κατηγορίαις τὰ ἡ. B 233,28 ἢ ἡ.
 οὐσία B 250,37 εἰς ἔσχατον τὰ ἡ. κατα-
 λήγουσιν (αἱ οὐσίαι) B 253,16 259,10,14
 τὴν μέγρη τῶν ἡ. διαιρεσιν A 312,9
 B 248,4 οὐδενὸς ἐτέρου κατηγοροῦνται
 B 247,21 cf. 64,19 def. οὐ πρώτως
 κατηγορεῖται τὸ εἰδικώτατον εἶδος B 254,3
 opp. τὰ γένη, τὰ εἶδη B 253,13 τὰ ὑπὸ^{τὸ}
 τὸ εἶδος ἡ. A 21,14 cf. 18,31,34 i. q.
 τὰ εἶδη τὰ εἰδικώτα B 431,26 sq. τῶν ἡ.
 οὐκ ἔστι γένος τὸ εἶδος A 335,2 ἄτομα τῷ
 ἀριθμῷ i. q. τὰ μερικά B 400,34,35 τὰ
 μερικά καὶ ἡ. πάντα A 271,1 τῶν ἡ.
 ἀπόδειξις οὐκ ἔστιν B 64,21 κατὰ τὰ ἡ.
 opp. κατὰ τὸ δριτόνελδος B 110,7 ἡ. δριτός
 i. e. ἐψερμέζων μόνων τῷ δριτῷ B 352,6
- ἄτοπια A 145,17
- ἄτοπος A 1,5 6,18 8,1 106,25 107,5 110,33,
 34 431,15,20,32 al. B 16,2 89,3,4 sq. 255,
 14 258,4,26 259,4 328,13 al. συμβήσεται
 πλείονα ἄτοπα B 328,7 ὑπόθεσις A 38,14
 εἰς ἡ. ὀπάγειν A 50,28 B 254,21 258,29
 ἀπαγωγή A 38,10 47,15 49,7 50,3 106,17
 107,34 110,29 al. B 249,14 258,2 διὰ
 τοῦ ἡ. δειπνύνται A 434,14,18
- αὖ. πάλιν δ' αὖ A 30,32 B 129,22
- αὐθιπόστατος B 30,27,29 220,7,8

- αὐλητρίς plur. B 176,9.10
 αὐλος. τὰ ἄ. coni. νοητά B 300,4.6 αὐλως
 coni. καθοικῶς A 46,31
 αὐξεῖν, αὐξάνειν pass. B 161,4 συλλο-
 γισμούς B 164,22 sq. ἐπ' ἀπειρον B 113,
 15 sq. κατὰ συνέγειαν B 230,25.30
 231,3 intrans. opp. ἐκλείπειν B 338,11
 αὐξησις B 147,13 161,14.21 τῶν λόγων
 B 164,9.16 sq. plur. τῆς σελήνης B 421,33
 αὐξητικός. τὸ αὐξ. (opp. τὸ θρεπτικόν,
 γεννητικόν) A 14,5 δύναμις τῆς ψυχῆς
 B 438,26
 αὐτάρκης εἰς A 35,34 B 139,21.25 185,9
 286,34 αὐτάρκως A 286,23 B 117,13
 αὐτίκα B 344,2
 αὐτοάνθρωπος B 241,28
 αὐτογραμμή B 100,20
 αὐτογωνία B 100,20
 αὐτοδιδακτος B 411,5.11
 αὐτοζῶν B 241,28 243,24
 αὐτόθεν A 1,7 5,24 84,15 115,30 117,6
 157,24 173,25 174,27 187,1 217,21 221,
 28 241,7 243,21 248,2.5 251,7 252,9
 263,13 264,7 284,2 287,3 383,21 B 45,13
 56,23 65,12.27 82,30 148,15 185,12.15
 297,12 al.
 αὐτότισον B 241,28 243,24
 αὐτόκαλον B 241,28
 αὐτοκίνητος A 11,34 35,4 sq. 36,4.5 38,4
 40,19 sq. 250,6 256,2 sq. 258,2 456,20
 B 6,21.22 30,24 127,35 143,15 167,17
 218,20 408,13
 αὐτομαθής B 411,4 412,9
 αὐτομάτην (coni. παρὰ τὸν σκοπὸν τῆς
 φύσεως) B 380,10 sq.
 αὐτόματον (coni. τύη) B 380,5 sq. (dist.
 τυγχρόν) 381,15 384,33 385,12
 αὐτόπιστος A 2,27 24,9 353,21.22 B 2,19
 3,1 4,5.16 23,1.3 24,14 25,5 30,18
 34,18 39,17 47,17 127,22 129,29 167,27
 168,13 184,23.24 226,14.15
 αὐτοπραγία A 347,8.9
 αὐτός. αὐτὸς ὡπερ B 241,27 αὐτὸς κατ'
 ἀριθμόν opp. οὖν αὐτό B 279,7 τὰ
 μὲν πράγματα αὐτὸς τοῦτο πράγματα ὡνό-
 ματαν A 242,28 sim. ibid. 30 ταῦτον
 τῷ ὑποκειμένῳ A 11,20.26 12,11 22,7
 38,32 264,31 B 128,24 (ἢ τῷ λόγῳ ἢ
 ὑπωσεῦν ἄλλως) 329,7 opp. τῷ λόγῳ
 ἔτερος B 336,7 sq. ταῦτὸν γάρ ἐστιν εἰπεῖν
 A 130,26 ταῦτὸν δὲ ἔστω εἰπεῖν A 282,15
 ταῦτὸν δὲ (ἐστιν) εἰπεῖν A 69,32.33 109,2
 281,34 282,8 291,24 303,16.17 320,8.10
 B 54,17 94,17 328,8 330,6 331,33 ἐν
 ταῦτῷ δηλῶσαι A 77,18 τιθέναι B 260,9
 κατὰ τὰ αὐτὰ ἔχειν A 237,12 ὁ αὐτός
 i. e. Arist. A 427,3
 αὐτοσχῆμα B 100,20
 αὐτοτέλεια A 27,33
 αὐτοτελής (πρότασις) A 27,22 (συλλογισμός)
 33,10
 αὐτοφύως A 49,19
 ἀφαιρεῖν (opp. προστιθέναι) A 26,9 sq.
 B 80,17 sq. math. A 254,10 sq. 306,21
 376,10 B 10,32 215,22 al.
 ἀφαιρεσίς opp. πρόσθεσις A 26,3 sq. B
 351,18 sq. τὰ κατὰ ἀφαιρεσιν, ἐξ ἀφαι-
 ρέσεως B 67,29 sq. 216,3 τοῖς ἐξ ἀ.
 εἰδεσιν A 3,11 ἐξ ἀφαιρέσεως λαμβάνειν
 B 74,5.6 θεωρεῖν B 100,20
 ἀφανής A 476,9 sq.
 ἀφανίζειν τὸ σχῆμα B 182,25
 *ἀφερεπονία i. q. ἀπονία A 282,13
 ἀφή geometr. B 343,17
 ἀφθαρτία κατὰ τὸν ὄριστικὸν λόγον B 279,13
 ἀφθαρτος B 273,19 τῷ ὄριστικῷ λόγῳ opp.
 κατ' ἀριθμόν B 279,3.4
 ἀφιέναι. ἀφείσθω ὁ περὶ τούτου λόγος A
 154,23
 ἀφίστασθαι (ἀπὸ) τοῦ κέντρου B 361,32 sq.
 perfect. B 300,27.28 τῆς αἰτίας B 174,34
 ἀφνω B 368,10
 ἀφορᾶν πρός τι B 240,18 382,6 416,29
 ἀφορίζειν B 35,13 med. A 154,7 311,7
 B 65,9 69,18 τὸν σκοπὸν τῶν προκει-
 μένων ἀφοριστέον B 137,26
 ἀφορυμή (ἔξωθεν) B 214,27 plur. (ἔντεῦθεν
 λαβόντες ἀφορμάς) B 121,4 (τῆς ἀπορίας
 τὰς ἀ. δεδώκαμεν) 147,2 (ἀπάτης) 155,3
 (ἐπιχειρημάτων) 409,26 (πρὸς γνῶσιν) 433,
 32.34 436,19
 ἀφυής. οὐκ ἀφυῶς ἔχουσαν A 172,10
 ἀφυκτος superlat. A 307,5
 ἀφωνος i. q. κακόφωνος B 151,19
 ἀφώτιστος B 370,9 371,6 sq.
 ἀχολος A 473,17 sq. B 430,18 431,23
 ἀχρηστος A 21,25 112,19.25 281,5 290,
 7 sq. εἰς. πρὸς ἀπόειξιν et sim. A 61,20
 66,6 68,15 305,5 309,13 312,22 al. B 3,6
 185,25 402,22
 ἀχρι c. gen. A 25,9 B 335,27 343,17 346,23
 352,29 396,22 410,31 411,25

ἀχώριστος. ἡ συμβεβηκότα B 63,11.14.20
84,28 93,25 sq. ἀχώριστως ὑπάρχειν
B 94,5.6

ἄψυχος A 15,16 18,1 82,32 sq. 98,31
104,25.26 105,2.3 292,25 319,25 sq.
335,2 349,22 sq. 396,20 sq. 410,13.14
B 177,10 sq. 189,13 202,22 205,2 sq. 232,
14 sq. 292,19 sq. 405,16 411,19 sq. 417,24

Βαθήσειν A 184,28 191,9 sq. B 63,30.31
64,8 84,23 96,14 169,15.16 323,19.
20 καινοτέραν A 243,1.2 πλείω τῆς
ἀναγκαῖας A 295,25 ἐπὶ τι B 1,10 ἐπ'
ἀπειρον B 262,25

βάθισις A 124,25 sq. 136,7 sq. 137,14 sq.
213,10.11

βαθιστικός B 96,14 cf. 350,18

βάθος (τῶν τοῦ τάρατος στερεῶν) B 420,3

βαθύς (ἰηθη) B 214,26

βαλανεῖον B 380,29

βάναυσος. β. τέγνητις A 8,16 sq. opp.
λογικάτις A 305,13.17

βάρος. ἀργὴ τοῦ β., ἀδιαίρετον β. B 269,15 sq.

βαρύς B 67,18 68,11 189,13 οἰκεῖος τόπος
ἐστὶ τῶν β. ὁ πάτω B 380,14 ψθόγγοι
opp. δέξεις B 308,27 314,6

βαρύτης B 380,13 384,25.26

βάσις (τριγώνου) A 13,5 sq. 253,32 sq. B 8,31
178,27 sq. αἱ πρὸς τὴν β. γωνίαι B 272,10
274,6 285,21.23 302,30 sq. opp. αἱ ὑπὸ^{τὴν} β. ibid. 31 sq.

βεβαιος. ἔχει τὸ β. A 34,23 βεβαιώς ἵσμεν
B 322,28

βεβαιοῦν δι' ἐπαγωγῆς B 343,19 ὅτι
B 369,31 pass. διὰ τούτων A 318,21

βίατος (χίνησις) B 384,28

βιβλιοθήκη. ἐν ταῖς παλαιάτις β. A 6,8

βιβλίον i. e. Analyt. prior. A 4,26 5,25
6,7,8 sq. 10,4,6 352,3 τὸ προσειμένον β.
B 3,3 τινὰ τῶν παλαιωτέρων β. A 145,6
293,3 πάντα τὰ β. i. e. ἀντίγραφα A 261,28

βιλαστεῖν (γένειον) A 153,5

βιλέπειν πρός τι A 22,2 εἰς A 305,23.24

βιοῦν. ὁ Λόριστ. πανταχοῦ βιοῦ B 243,2

βιοήθεια A 126,7 ἡ δι' ἀντιστρόφου A 162,8

βιοηθεῖν pass. A 307,11

βιοθυνος B 434,26.28

βιρειος: ἄστρα B 167,3 sq. 168,8 sq. 180,
20 sq. 396,11 πόλος B 178,1

βιολέσθια opp. δύνασθαι A 472,19.20 ὅτι
τοῦτο βιολέσται (Λαυτ.) et sim. A 126,24
127,3 130,22 133,2 136,17 171,8,9
173,27 177,4 196,25 205,8 220,29 253,25
B 300,2 ἡ δὲ ἐλάττων . . . βιολέσται
A 105,33 sim. 167,13 B 43,6.11 i. q.
significare A 64,21 136,1 B 39,3

βιολευτικός A 312,15.16

βιολημα A 23,1 182,25

βιος B 5,25 418,29 sq.

βραχυλογία Aristotelis A 26,5 52,32 57,19
72,13

βραχύς. βρ. ἐπίσταται A 111,28 εἰπωμεν
ήμεις βραχέα A 242,18

βρέχειν pass. B 91,7 sq. βραχείσης B
395,33

βροντᾶν B 353,20

βροντή B 353,16 sq. 368,2 sq. 369,31
370,10.12 371,10 sq. 374,14 sq. 383,14 sq.

βροτός B 246,23

βροῦμα plur. B 378,10 417,12 sq. 420,6

βυθός. τὸ ἐν τῷ β. ὅστρακον A 169,2.21

βωμός B 102,15 sq.

Γάλα ἔχειν A 35,23 sq. 481,13.25.26
B 21,12 sq.

γάμος A 321,30

γαμψήνυχος B 352,18.19

γάρ nempre A 101,11.12 265,12.13 B
275,17

γαστήρ A 463,2 sq. 465,18 B 16,14 180,15
280,5 282,5 285,20 378,11 sq.

γε c. partic. B 199,12.13 γε μήν B 65,33
129,31 εἰ δὲ μή γε B 350,6

γελάνη B 96,9.12

γελαστικός A 39,22 64,5.6 74,10.11
167,15 263,11.12 273,32 sq. 275,20
276,14.16 286,15 303,26 sq. 415,11
451,18 454,21 470,17 sq. B 44,28 sq.
51,23 sq. 54,18 56,6.13 sq. 96,12 sq.
110,8.9 159,11 sq. 201,23 sq. 223,18
224,11 246,28 346,17 347,27.28 350,
18 (?) 351,9 354,16 426,19.20 al.

γελοῖος A 345,5 B 85,19 88,11

γέλως (στριεῖον) A 341,15 sq. ὅλη γέλωτος
ibid. 22

γένειον A 153,1.5

γένεσις coni. κίνησις B 387,27 εἰδος
κινήσεως B 391,22 πύκλω γένεται B 395,

- 11 sq. αἱ φυγαὶ ἡμῶν ὡς ὑπὸ κάρου ἦ
ὑπνου τῆς γ. κατεχόμεναι B 214,24 τῶν
πραγμάτων B 388,5 sq. τοῦ πυρός ορρ.
αἴξησις, κίνητις B 161,21 τῆς σελήνης
ορρ. αἴξησις, μειώσεις B 421,32 συλλο-
γισμοῦ A 5,26 39,28 (ορρ. ἀνά-
λυσις) 270,6 271,18 325,6,10 350,8,9
B 65,15,17 192,24 τῶν σγημάτων
A 318,16 τὰ ἐν γ. καὶ φθορᾶ (πράγματα)
A 66,9 B 384,16 390,13 436,9 439,8
ἀδύνατον ἐν τῇ γ. expl. A 169,2 sq.
ἀπειρος τῇ γ. ορρ. κατ' ἐνέργειαν B 225,
25 τὴν γ. ἔχειν ἐκ A 329,27 B 55,16
380,24,26
- γενετή. ἐκ γενετῆς B 214,19,20 433,13,14,28
- γενητός coni. φθαρτός B 110,18 ορρ.
ἀγένητος B 135,12,13
- γενικός logice A 345,9 347,14 ἐπιστήμη
B 20,25 (coni. καθόλου) 23,6 compar.
coni. καθολικώτερον B 234,24 ἐπιστήμη
B 118,4,19 superlat. A 73,29 270,24
271,5 sq. 273,11 313,12 B 186,11 190,
18,23 200,19,20 220,27 221,4 sq. 226,1
248,3 266,23 γένος B 187,16 193,14.
15 sq. 195,19 sq. 219,23 247,18,19
335,27 — γενικά προβλήματα B 409,21 —
γ. πτώσις A 335,14,20 sq.
- γεννᾶν γραμμήν A 67,5 τετράγωνον B
112,29 κύκλον B 128,12 τάς προτάσεις
B 101,12 pass. οἱ συλλογισμοὶ A 67,12
ἀριθμός B 427,27,28 γεννητός coni.
φθαρτός A 68,14
- γέννημα Ἀριστοτέλους A 6,15
- γέννησις (ορρ. αἴξησις) B 161,14
- γεννητικός προτάσεων B 87,18 τὸ γ. A 14,5
(ορρ. τὸ θερεπικόν, τὸ αἴξητικόν)
- γένος. τὸ τῆς φύλος φύσις γ. B 215,3 logice
(dist. διαφορά, εἶδος) A 14,34 17,2 18,31
19,17 sq. 32,27 39,20 311,7 343,23 398,8
B 35,18 234,19 sq. 251,14 253,13 πρότερον
τῶν οἰκείων εἰδῶν A 6,3 τοῦ εἰ. καθολι-
κώτερον B 13,31 ὅλον τί ἔστι B 75,11
ἐκ μερῶν τῶν εἰδῶν συγκέμενον B 402,
8,9 ἐν τῷ τι ἔστι κατηγοροῦνται τὰ γ.
καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν εἰδῶν οὐ μόνον ἐπὶ
τῆς οὐσίας ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων κατη-
γορῶν B 249,12 cf. 399,30 400,27 τὰ
γ. συνωνύμιας κατηγοροῦνται B 361,8 ὡς
γένος κατηγορεῖται A 39,21 272,32 τὰ γ.
ἔπονται τοῖς εἰδεσιν B 415,4 ἐπισυνάγεται
ἐκ τῶν εἰδῶν B 437,15 πρὸς διάκρισιν
- τῶν ἐπεργογενῶν λαμβάνεται ἐν τοῖς ὄρισμοῖς
A 32,27 sq. διαφοροῦνται εἰς τὰ εἰδη τὰ
εἰδικώτατα διὰ μέσων τῶν διαφορῶν
B 402,31 ἀδύνατον ἔστιν ἀπόδειξιν γενέσθαι
ὄρισμαν καὶ γενῶν A 308,19 sq. 313,18
314,10 cf. 306,16 γένος ἀνώνυμον ορρ.
ώνομασμένον B 399,32 sq. 418,21 sq.
ορρ. διαφορά B 404,7 409,16,23 κοινὸν
γ. B 75,11 πάντων τῶν ὄντων B 200,9 sq.
τὰ καθολικώτατα γ. A 271,10 306,16 v.
γενικός, διαφορά, εἶδος
- γένυσις τὴν κάτω, τὴν ἄνω γ. κινεῖν A 34,22 sq.
B 5,24,25 49,22 216,4 349,26,27 358,24
- γέρων A 50,14 sq.
- γενετής B 214,3
- γεωμετρεῖν A 233,2,3 B 88,12 sq. τὰ
ἐπιπέδα A 336,21
- γεωμέτρης A 67,13 253,31 B 8,29,31 34,23
36,3 sq. 61,15 72,4 85,22 sq. 98,25 99,1
100,11 102,23,24 105,9 sq. 113,4,25
119,8 123,3 sq. 125,25,26 126,18 129,15
132,28 140,18 142,12 145,15,27 sq.
179,7 181,26 182,14 183,13 ἥ (scil.
ἀναλύσει) χρῶνται οἱ γ. A 5,17 cf. B 162,16
κεχρημένοι πολλάκις αὐτῇ (scil. τῇ εἰς
ἀδύνατον ἀπαγωγῇ) A 49,17 sq. cf. 246,22
251,15 359,7 B 16,23 138,2 239,11 274,
26 301,16 302,17 316,19 361,16 παντα-
χοῦ τὴν καθόλου παραλαμβάνει πρότασιν
A 254,12 οὐ πρὸς ἥν λαμβάνει εὐθεῖαν
ποιεῖται τὰς ἀπόδειξις ἀλλὰ πρὸς ἥν νοεῖ
B 133,1
- γεωμετρία A 24,14 66,31 sq. 190,6 306,9
339,22,23 B 11,1,3 36,16 85,22 86,2
99,25 101,9,17,30 102,6,7,20 115,4,5,6
116,20 118,9 119,5,26 120,7,20,22
122,15 123,17 124,3,16,17 140,16 144,26
146,7 sq. 162,27 181,10 sq. 213,19 215,17
242,23 265,24 301,3 302,5 sq. 306,24
314,15 sq. 319,3 320,29 al. τῶν ἐπιπέδων
ἐπιστήμη ἔστιν A 336,20 sq. περὶ τὰ ἐπί-
πεδα ἔχει ορρ. στέρεομετρία B 102,11
179,14 sq. ἀκριβεστέρα ὀπτικῆς, ὅτι ἡ μεν
(γ.) τὰ συμβαίνοντα αὐτοῖς καθ' αὐτὰ τοῖς
σχήμασι καὶ ταῖς γραμμαῖς ἀνευ πάστης ὅλης
ἐπισκοπεῖ B 300,9 cf. 100,17 sq.
- γεωμετρικός A 253,6 sq. 306,9 B 97,3 sq.
98,18 304,8 διατακτικός A 10,28 ζῆλος A
84,26 μεθιδοί A 253,30 θεώρημα B 3,26
148,9 sq. (ορρ. ἀριθμητικόν) 314,3 319,1,12
321,2 ἐπιστήμη B 86,4 100,10 ἀπόδειξις

- B 101,8 ἀρχαί B 115,6.7 116,21 120,13
149,8 sq. 320,28 ἐρώτημα B 145,15 sq.
γεωμετρικῶς B 112,35 ἀποδεῖσαι B 265,20
γεωργία A 10,16
γεωργός A 10,15
γῆ A 3,23.24 171,3 B 92,17 128,20 175,25 sq.
300,28 335,17 sq. 384,15 οἱ οἰόμενοι τὴν
γῆν ἔστανται B 22,15.17 ἐν μέσῳ τοῦ
παντὸς κεῖται B 72,27 128,20 σφαιροειδῆς,
σφαιρική B 239,30.32 sq. περιωτή
B 46,13 γαῖ πλείους, μιτα γῆ B 73,1 sq.
τὸ σκίασμα τῆς γ. A 255,17.18 ἡ τῆς
γῆς ἀντέρραξις ν. ἀντέρρ.
- γῆρας A 152,16.25 153,4
- γίνεσθαι. μηδὲν ἐκ τοῦ μηδαμῆ μηδαμῶς
ὄντος γίνεσθαι B 35,23 41,11 sq. γινόμενα
(πράγματα) def. B 383,4 ἐπ⁷ ἀπειρον
B 235,10 ἐνταῦθα γενόμενος A 6,14
52,4 53,6 ἐκεῖτε A 39,31 ἐν ταῖς μετὰ
τρόπου προτάσει A 45,10 ἐν πρῷ
γενέσθαι A 59,10
- γινώσκειν. ὁ γινώσκων καὶ ἡ γινῶσις καὶ τὸ
γινωσκόμενον B 88,1 sq. cf. A 1,15 sq.
τὸ γινώσκον ἡ νοῦς ἔστιν ἡ διάνοια ἡ δέξια
ἡ φαντασία A 1,19 τῶν γ. τῆς ψυχῆς
μορίων A 3,20 ἐκ τοῦ γινωσκομένου τὰ
αὐτὰ τρία εἰδη εὑρίσκεις A 4,5 ἡ μαν-
θάνοντες παρ⁷ ἐτέρου γινωσκομενὴ εὑρί-
σκοντες αὐτοί B 3,32 cf. 20,5 ἀπλακὲς ἐπι-
βολαῖς A 1,23 ἀνθρώπων καὶ ἀμερῶς A 32,20
ἐξ αἰσθήσεως B 4,6 εἰ γινώσκομεν τὰ πράγ-
ματα, ἔκαστον δὲ γινώσκεται διὰ τοῦ οἰκείου
ὅρισμοῦ B 234,18.19 sq. τῶν προτέρων μὴ
ἐγνωσμένων ἀδύνατον τὸ δεύτερα γινωσκῆναι.
γινώσκομεν δὲ τὰ πρότερα ἡ πλάνη δι⁷
ἀποδεῖσεως...ἡ κρειτόνως ἡ κατὰ ἀπόδειξιν
B 255,7 sq. οὐ γάρ δεῖ τὰ ἀγνοούμενα διὰ
συλλογισμῶν γινώσκομεν, ἀλλ᾽ ἡ δὲ ὅρισμοῦ
ἡ δὲ ἀναλύσεως ἡ διὰ διαιρέσεως B 353,5 sq.
355,7.8 γινώσκειν γρῆται B 3,30 c. inf.
B 431,15 τὸ γινωστόν A 1,17 B 335,
7.28
- γλαφυρός (Θεώρημα) A 53,23 compar.
adv. A 69,1.2
- γνήσιος (βιβλίον) A 1,8 6,7
- γνώμη (τῶν ἀνθρώπων) A 472,3
- γνώρων B 15,2
- γνωρίζειν. τοῦ γν. δύο εἰσὶ τρόποι B 12,
16 sq. cf. 17,1 sq. opp. ἀναμηνήσκεσθαι
B 12,20 opp. πρώτως μανθάνειν ibid. 28
i. q. δηλοῦν B 367,12
- γνώριμος A 187,18.21 τῷ ἀκρῷ, πρώτῳ
ὅρῳ, τῷ μέσῳ A 474,21 sq.
- γνώρισται. τοὶς δύο τρόποις τῆς γν. B 16,28
cf. 14,2 sq. dist. εὑρετις B 14,5 sq. dist.
γνῶσις B 17,17
- γνῶσις A 4,9 sq. 476,22 coni. ἐπιστήμη
B 343,34 μέσῃ ἔστι τοῦ τε γινώσκοντος
καὶ τοῦ γινωσκομένου A 1,15 sq. cf. B
88,1 sq. dist. εὑρετις B 14,2 sq. ὁ
τρόπος τῆς γν. B 16,20 δύο τρόποι
B 254,29 αἰσθήτική B 4,30 sq. διὰ τῆς
αἰσθήσεως B 18,7 cf. 215,4 διανοητική
B 5,8 sq. expl. 12,8 sq. ἀμετος B 286,11
καθαρά, ἀμυδρά B 367,6 sq. τῶν ἀρχῶν
B 433,7 sq. 436,16 sq. διὰ τῶν ἀριστῶν
B 235,4 διὰ συλλογισμοῦ B 323,22 ἀνευ
συλλογισμοῦ B 324,11 τὸν ἐν ἡμίν τῆς
γν. σπινθῆρα πρωτόμενον B 214,25 ἡ
ἥμετέρα γν. B 225,11.14 ἡ γν. ἥμεν
κατὰ τὰ εἴδη γίνεται B 332,12 κατὰ
γινῶσιν προηγήσεσθαι B 290,20 ἡ περὶ⁷
αὐτῶν γν. B 308,17.19 γινῶσιν λαμ-
βάνειν, αἱρεῖν τινος B 12,20 13,28 215,4
τὴν πρώτην γν. αὐτῶν σιροῦντες B 17,26
εἰς γινῶσιν ἥμιν ἐργόμενα B 15,22 plur.
A 2,18 ἀποδεικτική (coni. ἐπιστήμη)
B 429,26 τῶν ἀρχῶν B 433,17
- γινωστική. τῶν γν. τῆς ψυχῆς μορίων
A 2,12.18 γν. δυνάμεις A 32,17 354,
17 sq. ἔξεις B 436,14 αἰσθήσις B 213,24
τὸ γινωστικώτερον (coni. ἀκριβέστερον)
B 436,18
- γοῦν excipit orationem post parenthesin
B 335,21 388,7 in apodosi B 418,23
i. q. οὖν B 338,33 339,10 saepe in seq.
γραμματικής A 21,17.18 191,26 sq. 274,1
B 351,9 354,4.5 τὰ γρ. B 265,20 ὁ γρ.
A 24,17 (opp. φιλόσοφος) 25,10 275,27
B 240,10 ἡ γρ. (ἀρχῆν ἔχει τὰ στοιχεῖα)
A 24,13 131,11.12
- γραμμή A 66,33 sq. 67,184,28 190,7 sq. 246,7
B 36,13 59,27 62,26 74,25 sq. 269,11 274,
26 275,2 302,18 304,1 390,19 391,9 392,
29 sq. al. ὁν λόγον ἔχει τὸ σημεῖον πρὸς τὴν
γρ., τοῦτον τὸν λόγον ἔχει γρ. πρὸς ἐπιφάνειαν
A 480,9 sq. πᾶσα γρ. ἡ καμπάλη ἔστιν ἡ
εὐθεία B 67,14 sq. def. B 60,24 sq. 120,21
123,28 314,18 344,23.24 def. εὐθεία,
περιφερής, ἐλικοειδῆς, καμπάλη B 9,16,
17 60,24.25 61,8 sq. 124,1 401,6 sq.
31 sq. opp. ταῦτα B 63,1.2 265,25

- ἀπλῶς opp. ἐν ἔψει B 100,18,21 ἀνευ πάσης ὅλης B 300,10 ποτέρα καλλίστη, ἡ εὐθεῖα ἡ ἡ περιφέσεια B 146,3 γράφειν δέσμωγχον ἡ στρογγύλον γραφατῆρα opp. ἀπλῶς γρ. A 5,9,10 B 1,13 ἐπ' εὐθεῖας Α 65,21 geom. A 352,11 454,4 B 103,20 111,24 sq. 130,7 155,31 παντὶ πέντεφ φ καὶ διεστήματι κύκλου B 35,25 129,7 — περὶ τίνος B 102,23 331,29 γραφή Α 57,24 sq. 226,5 293,2.9.17 B 107,17.19.20 108,6 ἡ λέγουσα A 58,23 B 107,27 geom. B 104,1 γραφικός (σχάλυς) A 145,6 261,27 γρυπός def. B 67,27 γρυπότης B 67,23 γυμνάζειν τὸν λόγον A 47,14 169,27 208,21 266,4 289,5 299,22 304,11 340,3 381,10 B 50,22 230,11 244,12 250,21 254,16 313,19 339,19 388,27 415,19 τὰ λεγόμενα A 75,12 τὰς ἁποθέσεις A 261,24,25 γυμνασία πραγμάτων (coni. γυνής) A 9,8 γυμναστική B 74,16 γυμνός τῆς γρήγεως A 9,7 γυνή (opp. παρθένος) A 50,16,17 sq. 321, 28 sq.
- γυψεμπλαστικής (τέχνη) B 382,16 τὰ γ. ibid. 19,20
- γυνία (γυναική) A 254,1 sq. 332,18 sq. (ἀπλῶς) B 3,28 13,16 sq. 17,18 sq. 78,7 79,21 80,18 113,6 sq. 116,12 sq. 126,18,19 182,24,25 191,15 302,18,20 303,2 428,11,12 al. def. B 401,21 sq. ἡ ὑπὸ γῆς B 9,22 sq. 113,9 τὰ ὑπὸ μείζονος τὸ ὄρωμενα B 178,22 sq. ὄρθη, ὀξεῖα, ἀμβλεῖα, ἐκτός, ἐντός, ἐφεξῆς, πρὸς τὴν βάσει, ὑπὸ τὴν βάσιν v. h. v.
- Δακτυλιαῖς B 133,3
- δακτυλοδειντεῖν B 359,10
- δάκτυλος Α 15,27
- δᾶν i. e. δη̄ ἀν. v. δῆ
- δανειζεῖν med. B 333,15
- δάνειον B 380,30
- δάνοις B 380,30
- δέ. οὕτω δέ in apodosi B 222,12 267,10 268,16 274,27 326,10 327,9,14
- δεῖ Α 9,22 sq. 329,34 sq. (ἔνεστιν ἐν τῷ δεῖ ἡ εὐθεῖα) 384,11 πολλοῦ γε (δεῖ) B 313,16 τυνδὸς πρός τι A 32,2,4 δέον (ἔστι)
- A 334,11 415,24,26 424,3 425,1,4,28 428,10,21,23 429,29 430,6 451,22 452,5,19,30 453,6,29 B,184,14 γρόνος δέων def. A 342,10 sq. δεόντως A 10,5 ἐδέετο A 11,14 δέεται B 24,10 31,2 128,22 εἰς A 275,19 277,8 τὸ δειγμῆναι δεόμενον B 233,26
- δεικνύναι A 166,2 i. q. ἀποδεικνύναι B 184,14 sq. al. πᾶν τὸ δεικνύμενον ἡ δεικτικῶς δείκνυται . . . ἡ ἐξ ὑποθέσεως A 241,3,5 πᾶς ὁ δεικνύων δὲ ἐνὸς τῶν τριῶν σχημάτων δείκνυει A 483,23 διὰ τοῦ ἀδύνάτου A 209,10 224,13 234,18 opp. δὲ, ἐπ' εὐθεῖας A 236,24 B 16,22,24 294,2 sq. δεικτικῶς A 297,27 sq. 440,22 sq. δείκνυσθαι δὲ ἔσωσθαι A 115,33 187,9,13,29 ὀτεθεῖν B 297,12 τὸ ἀδύνατον A 205,28 211,17 κύκλῳ, δὲ ἀλλήλων A 414,9 415,20 sq. διερήθει δεῖται A 57,12 174,8 B 15,19 al. περὶ τίνος (fort. διεῖταις) A 424,30 εἰ A 105,19 224,11 236,34 c. infin. A 69,30 125,14,18 209,31 223,13 148,19 166,28 445,5 447,11 448,14 B 250,8 348,2 349,14 391,25 408,33 409,5 426,16 al.
- δεικτικός A 166,3 167,9 logice τινός A 454,3 ἡ δ. δεῖται opp. ἡ δὲ ἀδύνατον A 299,11,12 439,17 sq. i. q. ἐπ' εὐθεῖας B 297,11 τὰ δ. A 440,13,14 457,20 δεικτικῶς δεικνύναι A 115,33 457,13 opp. δὲ ἀδύνατον A 297,27 sq. 440,22 sq.
- δειλία opp. ἡ θρασύτης B 356,17
- δεῖνα A 316,12 sq. B 5,28 21,11 52,21 285,13
- δεινός πάνω δεινῶς A 12,26
- δεῖται λατοτελική Α 173,16 τελεία A 256,4 καθολικωτέρα A 381,11 τοὺς τρόπους τῶν δ. A 200,13 cf. 297,26 διὰ (τοῦ) ἀδύνατου A 121,5 123,27 209,8,11 212,2 215,20,27 223,17 al. opp. δὲ ἀντιστροφῆς A 264,21 εἰς τὸ ἀδύνατον A 91,31 210,19 τοῦ ἀδύνατου A 124,31 189,8,13 διὰ τῆς ἀδύνατου δ. A 163,24 εἰς ἀποπον Α 125,16,17,19 διὰ τῶν ὄρων (opp. ἡ εἰς ἀποπον ἀπαγωγῆ) A 127,5 κατ' εὐθεῖαν opp. δὲ ἀντιστροφῆς A 164,23,25 ἐπ' εὐθεῖας A 439,26 opp. δὲ ἀδύνατον B 19,10 271,7 sq. 291,10 sq. 297,11,12 ποια δ. πρεπτῶν καὶ μᾶλλον πρέπουσα τῇ ἐπιστήμῃ (ἡ καθόλου, ἡ μερική, ἡ καταφατική, ἡ ἀποφατική) B 271,4 sq. δι-

- ἐπαγωγής Β 49,20 διά παραδειγμάτων
 Α 183,30 διὰ τῶν γνωριμωτέρων Α 187,18
 διὰ σημείου Α 483,7 ἀπὸ τῶν δρισμῶν
 Β 234,13 ἀνάλογακαὶ i. q. ἀπόδεικτακαὶ
 Β 256,26 257,2 διαλεκτικαὶ Β 265,16
 κύριοι (com. διάλληλος) Α 414,10 sq.
 Β 395,13 sq.
- δεκάς Β 17,29 67,20 69,24 112,10 225,21
 δεκτικός τεντος Β 67,20 sq. νῦν καὶ ἐπιστήμης
 Λ 12,28 17,5 18,26 74,10—12 Β 41,
 29 sq. 51,24,25 54,18 57,9, 10 71,15 sq.
 133,13,14 159,11 sq. 164,26 237,12 239,
 20 351,7,14 352,31 407,25,27 al. προσ-
 διορισμοῦ Α 25,24 τῶν ἀντικειμένων Α
 245,31 τῶν ἐννοήσιν Β 370,23 νόσου
 καὶ ὥρισας Α 328,27 ὅψεως καὶ τεφλό-
 τητος Β 33,22,23 68,6 τοῦ κατηγορου-
 μένου Α 376,15 γρωμάτων ibid. 18
- δένδρον Β 423,3 sq. 425,26 sq.
- δέρμα B 5,16
- δεσμεύειν. πρὸν δεσμευθῆ ἡ ψυχὴ τῷ σώ-
 ματι Α 465,1,2
- δεύτερος. τὰ δ. Β 120,10 254,27,30 255,7,23.
 κατὰ τὰ δ. Β 169,7,8 (v. μέτρον) δ. ἀριθμοῖς
 Β 387,32 sq. δεύτερον adv. (opp. πρότερον)
 Α 4,34 i. q. δἰς (opp. ἀπαξ) Α 87,3,5
 δευτέρων Β 72,18 402,19 403,26,27
- δέκεται ἐκ τῆς αἰσθήσεως et sim. Α 2,7.
 22 sq. τὸ μηδέτερον τούτων (τῶν ἀντι-
 κειμένων) δεγχόμενον Α 245,32 ὡς
interpretari Α 18,6 *assentiri* Β 6,22
- δή in apodosi post εἰ Α 223,24 Β 106,19
 οὕτω δή post ὥσπερ Α 29,20 146,2
 212,11 Β 66,3 214,29 219,27 237,26
 273,13 332,21 λέγω, φημὶ δή Α 14,4
 16,30 18,4 149,7 152,1 al. Β 1,5, 7 4,6
 7,22 8,12 10,14 13,9 14,23 32,3 al. ὅλα
 δή Α 125,6 209,20 Β 214,33 δή οὖν
 Β 4,16 279,11 δέντι i. e. δή τῷ Α 47,16
 (v. Add. et Corr.) Β 156,22 307,3
- δηλαδή Α 7,24 Β 388,16
- δηλητήριος (φάρμακον) Β 2,9
- δηλος. ἐπὶ τοῦ δ. οὐ πάντως ἀνάγκη καὶ τὰς
 προτάσεις δηλας εἶναι Α 255,11 sq. δηλονότι
scilicet Α 3,33 13,3 Β 39,12 51,12 52,22 al.
- δηλωτις Β 367,9
- δηλωτικός τεντος Α 346,21 Β 358,13
 362,23,24 372,12 375,3 419,4, 14, 20 al.
- δημιουργεῖν Β 243,25 pass. Β 373,1
- δημιουργικός νοῦς Β 243,6 λόγος ibid.
 10,14 cf. vs. 1 243,5, 14, 22, 24
- δημιουργός Β 215,2 λόγος ibid. 1 (?)
- δημιουργίς μονασκή Β 180,7
- δήπου Α 14,10, 28 142,12 174,8 297,22
 298,24,35 al. Β 42,14 43,15 185,14
 202,33 al.
- δήπουθεν Β 46,14
- διά. ἡ διά προθίστας πολλάκις αἰτίαν δηλοῖ
 Α 35,18,28 διὰ τὸ c. inf. i. q. ἔνεσα
 τοῦ Β 22,11 301,24
- διαβάλλειν pass. Β 6,1
- διαβήτης geom. Β 128,11
- διαβίβαζειν logice Α 241,19
- διαγιγνώσκειν Α 13,17 Β 249,20
- διαγράμμα Α 148,11 177,19 178,19 181,6
 273,27 274,7 282,23 285,19 371,12
 373,3, 13, 29 375,9 472,7, 18 Β 333,27
- διαγώνιος. αἱ δ. opp. αἱ διαδηλητοὶ προτά-
 σεις Α 373,4 ἡ δ. i. q. ἡ διεργετρος Β
 14,26 15,3 104,5
- διαδηλος Β 332,20
- διαδιδόναι pass. (τὴν τοῦ φωτὸς ἐνέργειαν)
 Β 309,10
- διαδοχή. κατὰ διαδοχήν Β 421,6
- διαζευκτικός σύνδεσμος (opp. παραδια-
 γευκτικός) Α 17,24 18,23 245,3 Β 171,11
 ὁ ἐκ διαζευκτικοῦ (τέταρτος, πέμπτος τρόπος
 ποιοθετικός) Α 245,33,34 διαζευκτικός
 Α 17,29 18,6,8
- διαζευξίς opp. ἀκολούθη Α 244,5, 28
 expl. ibid. 36 τῶν κατὰ διαζευξίν
 ποιοθετικῶν συλλογισμῶν Α 245,4
- διαθεσίς Α 80,31 sq. Β 20,18 dist. ἔξι,
 ποιήσις Α 288,19 τῆς ψυχῆς Α 341,16
 ἐν τῇ ψυχῇ Β 131,9 ἡ κατὰ διαθεσίν
 ἄγνοια (opp. ἡ κατὰ διαδηλωσίν) expl.
 Β 150,21 sq.
- διαιρεῖν εἰς geom. Β 377,6 pass. τῷ στεγηῷ
 Β 392,29 arithm. Β 397,33 sq. δέρα Β 61,
 16,17 τὰ στιά Β 382,35 dist. ἀφαιρού-
 μενον, opp. ποιητικέναι Α 26,10 sq.
 logice Α 4,5 20,7 (ποιητικός) 207,16
 πραγματωδός) 246,11, 13 Β 55,7 152,
 15 153,4 191,18 200,14 235,25 238,11
 320,15 (ἀκριβεστερον) 332,6 δέρα, δίγα
 Β 151,1 236,5 τὸ δηλοθές καὶ τὸ ψεῦδος
 Α 369,19 378,36, 37 379,8 436,6 sq. Β
 33,25 66,1 135,7 140,21 328,10 κατά τι
 Α 41,27 Β 392,31 τινός Β 326,7 ἐκ
 Α 319,27 τὸ δηλοθές ἐκ τοῦ φεύδοντος Β 34,2
 ἀπό Β 337,9 εἰς Α 5,25 14,3 18,13
 19,29 260,1 273,2 307,17 311,6, 7 313,

- 2 al. B 33,14 35,19 36,14 55,8 71,18
 121,6. 10 192,7 194,5 224,22 269,13
 275,18. 19 320,13 324,1 sq. (προσεγγῶς)
 351,25 352,18 382,34 391,24 401,2 sq. al.
 εὐχερέστερον τὸ διελεῖν εἰς μεγάλα μόρια ἢ τὸ
 εἰς μικρότερα Α 318,28 sq. med. B 152,
 16 διαιρετός coni. μεμερισμένος (εἰς) B 390,24. 33 ἐπ' ἀπειρον Β 225,29
 269,16 393,34 394,6 τὸ δ. Β 260,15
 356,15 sq. 357,30 — διαιρήσιν Β 337,18
 352,23 401,29 410,21 411,19. 21
- διαιρέσις geometr. B 392,30 τοῦ βιβλίου
 A 5,25 opp. non πρόθεσις sed σύνθεσις
 A 26,2 sq. logice A 41,26 (ποικιλωτέρα)
 69,2. 13. 22. 29 147,7 242,22 (τῶν γενῶν)
 312,25 B 36,6 64,13 65,9 127,21 129,25
 191,11 194,18 235,12 323,29 351,24 sq.
 353,2 402,22 sq. τὴν λέγουσαν Α 396,3
 τῷ δ. ἀπειρα Β 219,27 ἐπ' ἀπειρον
 B 225,32 opp. σύστασις A 18,18 οὐρρ.
 ἀνάλησις B 353,6 plur. opp. ἀνατοματικό^ν
 B 417,6 sq. τὸ γρήγορον τῆς δ. Β
 403,9. 17 ἀλιτήρις Α 28,30 cf. 7,12
 ἀνάλιτηρις Α 29,3 ὥγις Α 245,10 δ.
 ποιεῖσθαι Α 1,17 (μετὰ ἀποφάσεως) 245,
 20. 25 276,11 483,12 Β 29,17 31,8
 98,20 125,7 194,10 (ποιεῖν) B 224,15 al.
 ἀπό την Α 43,20 69,15 εἰς (τὰ κενάλια)
 A 1,9 318,30 sq. B 55,7 κατά τι
 A 19,6 41,33 308,22 ἀπό, ἐν διαιρέσεως
 μανθάνειν, λαμβάνειν sim. A 1,14 43,7
 95,27 sq. 240,32 sq. 243,11 398,20
 402,27 B 249,27 353,21 403,6. 7 διά
 (τῆς) δ. δεινούσιν, συλλογίζεσθαι Α 43,14
 B 349,6. 7. 27. 28 350,7 sq. κατὰ διαιρέσιν
 τὴν ὑπόθεσιν προάγειν, ποιεῖσθαι
 A 245,6. 9 προένται Α 311,11 καθ'
 ἐκάστην δ. ibid. 8 τὰ ἀπό τῆς δ. ibid.
 12 τὴν ἐν δ. ὑπόθεσιν expl. A 244,36
 i. q. διαιρούσι Α 466,12
- διαιρετικός logice A 19,12 διαιροφατ opp.
 συστατικός Α 17,30 sq. μέθοδος Α 307,
 2 sq. 309,13 310,11 314,11 Β 349,
 4 sq. 355,7 357,18-19 συλλογισμός
 B 357,21 ἡ δ. opp. ἀποδεικτική Α 307,6
 ὅργανον τῆς διαιρετικῆς ibid. 7 μικρὸν
 μόριον τῆς μεθόδου τῆς συλλογιστικῆς,
 μόριον βραχὺ τῆς ἀποδεικτικῆς ibid. 33.
 35 cf. 313,11 sq. B 350,4 ὁ δ. Β 353,
 24 διαιρετικῶς ἀκούειν Α 19,5 προσέρ-
 ρεσθαι Α 246,10
- διαιτημα γρονισάν Β 421,32
 διακεισθαι (πρειτάνως ἢ κατά ἀπόδεξιν)
 B 40,4 191,21
- διακοπή Β 396,17
- διακόπτειν λόγον Α 39,32 τὸ ὑπάρχον
 διακοπέν Α 165,6
- διακρίνειν Α 3,9. 26 32,7. 8 42,25. 27
 B 129,27 131,21 310,15 τενός Α 18,1
 B 131,23 143,7 252,6 ἀπό τενός B 2,26. 28
 127,16. 17 130,10. 11 321,19 sq. κατά τι
 B 162,14 406,10 τενί Α 246,10 Β 78,
 14. 15 79,15
- διάκρισις Α 300,26 B 127,19 130,10 186,9
 τενός πρός τι Α 359,18 B 133,8 εἰς,
 πρός δ. Α 18,10. 13. 14 32,28. 30 42,29
 B 323,23
- διακριτικός ὄψεως B 250,23 342,20. 21
 356,12 κανών Β 80,2 δύναμις coni.
 γνωστική Α 354,17 sq. ἐπιστήμη B 214,4
- διαλαμβάνειν τι ἀπό Β 273,16 ἀπέτι A
 474,3 — περί την Α 1,13 4,28 5,2
 10,11. 12 20,10 23,20. 28 44,29 53,7
 75,7. 8 al. B 7,17. 18 20,12 105,9 124,
 16. 21 198,9 331,3 sq. 373,11 390,3
 ὅταν . . . διαληχθείσθαι Α 163,17
- διαλέγεσθαι B 59,23. 24 60,5 sq. 208,7
 304,27 404,13 ἀληθῶς B 141,14 ἐξ
 ἐνδόξων Β 142,10 καλῶς, κακῶς τινί,
 πρός την Β 149,7 sq. περί την Α
 4,33 10,6. 7 11,2 22,5. 15 30,24
 40,1. 12. 28 45,3. 10 52,11. 14. 31 sq.
 146,25 al. B 7,4 12,14 42,7 117,22
 119,16 142,10 143,2 146,18 182,5. 7 al.
- διάλειμμα Α 152,15
- διαλείπειν Α 152,12
- διαλεκτικός συλλογισμός (dist. ἀποδεικτικός,
 σοφιστικός) expl. A 2,29 4,8. 9 sq.
 (ἐν ταῖς συνουσίαις τῷ δ. γράμματα μόνῳ)
 21. 22 5,13 B 2,3 sq. 5,5. 6 30,2 162,
 15. 16. 33 sq. 165,4 207,28 208,27 sq.
 211,7 218,12 sq. 269,26. 27 270,4 331,
 31 πρότασις Α 21,24 (def.) 22,23 sq.
 23,22 sq. 280,14 (ἐνδοξοὶ ἢ ἐκ συμβεβη-
 κότων) B 164,24 270,3 (coni. ἐνδο-
 ξοὶ) 325,6. 7 ἐρώτησις (dist. πυσματική)
 A 22,31 sq. ἀπόρειτις Α 23,10 δεῖξεις
 B 265,16 ὅροι Β 265,14 μέσοι Β 208,26
 ἐπιγειρήματα B 345,28 τὰ δ. προβλήματα
 (τέσσαρα) Β 409,21 ἡ δ. πραγματεία
 (coni. λογική) Α 6,19. 20 μέθοδος Α 33,18
 μέθοδοι, συνουσίαι Β 154,16. 18 155,17

156,4 158,17 — ἡ διαλεκτική αὐτὴ καθ? ἀντὶ γρήγορος ὅλης καὶ πραγμάτων ορρ. ἐν γρήγορει καὶ γραμμάτῳ πραγμάτων Α 9,5 sq. παρὰ τῷ Ηλάτιων iibid. 17 dist ἡ ἀποδεικτική, ἡ σοφιστική Α 86,5 sq. τὸ δὲ διεύτερον (σχῆμα) τῇ διαλεκτικῇ (ἴσοικε) iibid. 8 τὴν πρώτην μιμουμένη φύλοσοφίαν τὰ πάντα ἀποδεικνύναι πειρᾶται Β 102,8 cf. 115,5 141,5 142,26 143,7 sq. 145,1.9.10 155,18 ἐξ ἐνδόξων διαλέξεται Β 142,10 218,15.16 δραμούμενος οὐδὲ ἡ δ. ἀποδομούστως γρήγορεται Β 134,29.30 αἱ μὲν δ. (fort. διαλέξεις) πολλὰ καὶ τῶν κατὰ συμβεβηγκός λαμβάνουσι Β 164,2 ὄργανα τῆς δ. Α 307,7 — δ. δ. (ορρ. δ. ἀποδεικτικής) οὐ πάντως τάληθή λαμβάνει ἀλλὰ τὰ δοκοῦντα τοῖς προσδιαλεγμένοις Α 21,27 sq. 23,13.25 ἐκάτερον τῶν μορίων τῆς ἀντιφάσεως κατασκευάζεται Β 144,9 sq. cf. 33,2 sq. θοιον τοῦ δ. ἔστι τὸ διαπορεῖσθαι Β 345,29 οὐ περὶ ωρισμένα τινὰ πράγματα ἔχοντων Β 155,2 cf. 140,24 142,11 — διαλεκτικῶς συλλογίζεσθαι Α 280,22 Β 218,12.15 συνάγεται Β 208,7.11 τὴν πίστιν ποιήσασθαι Α 314,14 δεικνύναι (conī. κοινοτέρως) Β 345,27 διαλέκτος. ἐν ταῖς πρόσθιαις διλήμμοις δ. (conī. ταῖς κοιναῖς συνουσίαις) Α 2,30 διαλέξις Β 416,27 plur. Β 154,23 158,25.27 409,24 416,23 διαλιμπάνειν intrans. Α 153,2 διαλλάττειν i. q. διαφέρειν Α 200,14 255,10 318,6 διαλλάττεσθαι τῷ γρόνῳ Β 386,18.19 διαλλάγκος δεῖξις Α 49,11.13 sq. (conī. κάκλῳ) 411,10 sq. Β 423,29 431,1 διαλόγος plur. (Platonis) Α 6,17 i. q. διαλεκτικοὶ συλλογισμοὶ Β 164,21 διαλέτειν Β 422,21.24 πλέμεν Β 436,25 gramm. εἰς Α 25,1 30,18 διάλυσις τοῦ σώματος εἰς τὸ μὴ ἔν Β 28,14 διάμετρος Α 352,11 sq. Β 9,20.21 14,24 sq. 103,20 113,5 sq. 124,25 302,23 303,1 343,15 sq. 377,5 τῇ πλευρῇ ἀσύμμετρος ἔστι Α 251,16 sq. 245,2.27 sq. 307,26 sq. 313,25 sq. 359,7.24 Β 16,22 26,26 124,18 144,2 316,6 319,15 329,11 sq. τὸ ἀπὸ τῆς δ. (τετράγωνον) Β 27,1 sq. κατὰ διάμετρόν τον γίνεται, εἶναι Β 31,28 92,24 sq. 167,23 sq. διαμορφοῦν Β 383,33

διανοητικός. τὸ συλλογιζόμενον τῆς ψυχῆς μόριον τὸ δ. ἔστιν Α 32,16 δ. δύναμις iibid. 22,23 γνῶμης Β 5,8 sq. (etymol. iibid. 10) 12,8 sq. διανοητός Β 414,30 οὐσία Β 338,32 διάνοια dist. νοῦς, δέξια (λογικοὶ δύναμεις) ορρ. φαντασία, αἰσθησίς (θλογοὶ δ.). Α 32,18 cf. 1,19 sq. τῶν γνωστικῶν τῆς ψυχῆς μορίων μόνην τὴν δ. συλλογίζεσθαι Α 2,12.19 cf. 3,28.34 4,4 Β 324,12 331,12.30 ορρ. αἰσθησίς Β 215,15 335,12 (κατὰ διάνοιαν ἐνεργεῖν) 414,31 συμπέρασμα διανοίας i.e. ἡ δέξια Α 2,11 τῇ δέξῃ συμπλακεῖται iibid. 28 τῇ φαντασίᾳ συμπλακεῖται iibid. 33 3,2.4 ἐν δ. λαρυγάνειν Α 4,4 τῇ δ. (conī. τῷ λόγῳ) θεωρεῖν Α 9,6 ἐν τοῖς κατὰ διάνοιαν (γνωμένοις) i. q. ἐν τοῖς κατὰ τέγνην γ. Β 380,23 τεγνῶσαι τὴν ἡμετέραν δ. Α 364,14 λόγοι διανοίας κενοί Β 242,16 ψιλόν διανοίας ἀνάπλασμα Β 360,9 — τινές Α 325,16.17 τῶν ῥητῶν, τῆς λέξεως sim. Α 155,7 334,20 Β 48,8 75,7 79,12 127,20 196,10 302,24 cf. 41,5 κατ' ἄλλην μὲν δ. . . . κατὰ ἄλλην δὲ Α 264,30 διανύειν Β 5,10 διαπίπτειν logice ορρ. σύνειν τὴν ἀντιστροφήν Α 79,20 διαπορείν περὶ τίνος Β 341,13 med. Β 345,29 τὰ διηπορημένα Α 44,10 διαπορητικά ἐπιχειρήματα expl. Β 345,28 διαπορητικῶς δεικνύναι conī. διαλεκτικῶς καὶ κοινοτέρως iibid. 27 διαρροϊδοῦν Α 13,9 Β 166,1 327,28 τὸν λόγον et sim. Β 98,30 122,26 150,20 268,1 διηρροωμένως Β 193,5 διαρρηγνύναι pass. Β 381,10 διαρρήδην Β 243,1 διασαφεῖν Β 437,9.15 διασκέπτεσθαι Α 3,7 διασπᾶν ἀπό Β 158,22 διασπείρειν pass. Β 436,25 διάστασις Β 168,8.9 τὰς τρεῖς δ. Α 3,26 Β 214,7 πρότην, τὴν κατὰ μῆκος μόνην Α 66,34.35 μαζὶ δ. λείπεσθαι Β 214,9 διαστατός ἐφ' ἔν, ἐπὶ δῆμο Β 60,28 120,22 124,1 314,19 τριγῆ Β 131,13 διαστέλλειν distinguere Β 93,11 122,21 διάστημα Β 35,24 113,22.33 128,11 129,7 130,7 182,25 354,11 361,18 τριῶν ἡμερῶν Β 434,25 i. q. γραμμή Α 66,36 84,28 i. q. πρόστατις Α 67,10 84,25 190,5 sq. 264,31

- διαστρέφειν. διεστραμένως Β 151,15
 διασύρειν Β 402,24 403,9 407,32 408,1
 διατάττειν pass. Α 289,21 332,3 ἐκ τῆς
 τέχνης Β 385,20 med. Β 42,8. 9. 11
 διατρίβειν περὶ τι Α 86,11
 διατυποῦν pass. ἐν τῷ ψυχῇ Β 155,14
 διαφανής (σῶμα) Β 309,9
 διαφέρειν ἐπὶ τὸ κρείττον γεῖρον Α 13,17
 κατά τι opp. κοινωνεῖν Α 40,32 sq.
 64,18 sq. πρός τι Α 230,6. 10. 11
 διαφέρει Α 29,18. 19 οὐδέν, οὐ, τι διαφέρει
 Α 228,25 290,31 327,1 339,26 410,15
 Β 14,7 161,20 197,28 198,4 227,10
 πρός τι Α 60,6 275,12 Β 165,24 δια-
 φερόντως Α 65,32
 διαφεύγειν τὴν ἀπόργανην Α 47,16. 17
 διαφθείρειν pass. ράγη Β 436,29. 30
 διαφορά plur. Α 5,4 opp. κοινωνία Α 41,27
 201,16 def. Α 19, 22 sq. 35 sq.
 dist. γένος, εἶδος Α 14,34 17,2 398,8
 Β 35,14 249,12 251,15 (v. γένος) τὰ γένη
 διαιροῦνται . . . διὰ μέσων τῶν δ. Β 403,1
 ἡ τοῦ γένους διαιρεσίς κατὰ τὰς οἰκείας
 γίνεται δ. Α 308,22 sq. διαιροῦντες δεὶ τὸ
 γένος εἰς τὰς οἰκείας δ. Α 311,7.8 ἔνθα
 πλείους αἱ δ., ὁ ἀριθμὸς τοῦ ὑποκειμένου
 συστέλλεται Α 100,29 cf. Β 350,10 sq.
 351,15 ἐν τῷ ὅπερν τι ἔστι κατη-
 γοροῦνται, ἀλλὰ αὐταὶ καθ' ἑαυτάς λαμβα-
 νόμεναι Β 400,23. 24 409,13 opp.
 συνειλημμέναι τῷ γένει i. q. ἀνώνυμα γένη
 Β 400,26 sq. 409,15. 16 τὰ τῆς δ. σημα-
 νόμενα Β 406,23 συστατικαὶ Α 13,12
 32,27 sq. 308,23 311,8 Β 349,6 400,22
 opp. διαιρετικαὶ Α 17,29 sq. κρείττων,
 γείρων, τιμωτέρα Α 13,21.23.25 ἐνδέχεται
 τὰς ἀντιδιηρημένας τῶν δ. ἐν τῷ αὐτῷ
 θεωρεῖσθαι Α 15,33 αἱ ἀντικείμεναι δ. ἐν
 τῷ γένει εἰσὶν Α 17,27 cf. Β 408,6 410,
 22 sq. εἰδικώταται Α 17,3 sq. 19,14 sq.
 τελευταῖς ibid. 13 def. Β 411,1. 29
 412,7 οὐσιώδης Α 17,18 310,23 Β 406,
 25 sq. comi. εἰδικαὶ opp. διατὰ καὶ κατὰ
 συμβολής Β 352,17. 18 αἱ δευτέρως
 κείμεναι δ. μερικεύονται τὰς πρώτας κειμένας
 Β 403,27 προτεγχίς Β 404,26 sq. ὀνο-
 μάτων διαφορὰ τῶν πραγμάτων τῶν αὐτῶν
 ὄντων Α 60,24 τινὸς πρᾶς τι Α 236,17.22
 πρᾶς ἀλλήλας Β 291,8 διαφορὰς λαρυγάνειν
 ἐν Α 12,18 τὴν δ. ποιεῖσθαι ἀπό Α
 440,13
- διάφορος (εἴη) Α 18,11. 14 (γραφή) 57,24
 (στοιχεῖα) Β 294,28 (opp. κοινός) 296,
 27 304,11. 12. 29 313,2 sq. τῷ γένει
 Β 314,12 τὸ δ. πρὸς ἑαυτόν Β 357,29
 διαγεῖν pass. διὰ τῶν τοῦ σώματος πόρων
 Β 420,4
- διάγνωσις Α 341,16
- διαγόρημα plur. medic. Β 385,16
- διδάσκαλος (γεωμετρική) Α 10,28 42,34 (τῶν
 φύλων) 51,23 187,22 sq. 352,15 Β
 81,12 191,3.8 ὁ τρόπος τῆς δ. Β 3,14 opp.
 μάθηταις Β 4,16 sq. 12,6 sq. 20,5 433,26 def.
 Β 4,21 εἰς δ. Α 11,8. 9 πρὸς τὴν δ.
 Β 141,17 διὰ τὴν σαφήνεται τῆς δ. et sim.
 Α 214,29 285,14 352,19 353,12 τῶν
 συλλογισμῶν et sim. Α 10,31 39,28 53,3
 154,29 Β 66,10 περὶ τινος Α 10,12. 13
 11,18 Β 1,7.8 58,5 69,20 81,6 432,31
 τὴν δ. ποιεῖσθαι Α 43,8 352,4 ιδίαν περὶ
 τινος Β 334,8
- διδάσκαλες opp. πιστευτικός (πίστις)
 Β 7,3
- διδάσκαλος Β 4,20 34,22 35,22 36,1 37,21
 129,28. 31 130,5 354,9 411,5. 12 ὁ
 ἡμέτερος δ. Α 21,10 Β 112,30 ὁ δ.
 Α 334,26 Alexandri i. e. Σωτηγένιος
 Α 126,22 τοῦ φύλων ι. e. Ηρόκλος
 Β 112,1
- διδάσκειν Β 334,2 διδάσκων Β 12,27
 περὶ τινος Α 4,32 5,11 10,18 11,11 305,29
 375,4 Β 1,17 τινά τι Α 5,26 τινὰ περὶ
 τινος Α 6,10 242,15 371,5 379,14 Β 1,19
 2,6 pass. Β 2,9 5,17 διδακτός (ἀρετή)
 Β 39,20 sq.
- διδόναι εἰστον εἰς Β 5,17 i. q. παραδί-
 δόναι Β 341,20 τοῖ τι tribuere Α 29,
 22 202,26 e. inf. permittere Α 47,4
 Β 248,24 403,25 dialectice concedere
 Α 2,6. 16 4,3 56,26 Β 94,25 95,1 143,
 12 342,28 (coni. συγχωρῆσαι) 350,2,22
 e. inf. Α 56,30 sq. 171,21 175,8 Β 74,1
 362,26 390,21 sq. (διδάσκων ibid. 22)
 διτι Α 467,17 (διφή) 484,3.6 Β 83,
 17.18 εἰς τὸ ληφθῆναι Α 460,10 λόγον
 τῷ ἐρωτῶντι Β 146,20 opp. ζητεῖν
 Β 7,22 8,22 9,11 sq. 103,12 sq. 111,29
 121,9 (coni. λαμβάνειν) 139,19 361,
 16.17 τὸ δεδομένον opp. τὸ ζητούμενον
 expl. Β 7,21 sq. 8,21 sq. cf. 11,18 12,2
 20,11 121,12 sq. 124,7 127,3 140,31
- διετρέψειν logice Α 19,20

- διεισδύνειν B 420,3 sq.
 διελέγγειν B 42,9 274,11
 διεξέρχεσθαι τινα Α 34,24 sq. 105,6 399,7
 B 227,25 248,8, 14 320,18 τὸ ἀπειρον
 B 255,11 259,3 περὶ τινος Α 300,26 τὸ
 διαφέρειν B 132,23
 διεξίεναι τὰ κατὰ μέρος et sim. Α 34,25
 361,16 393,32 394,2 403,23
 διεξοδικῆς διειρύνειν B 227,23
 διέξοδος. ἡ διάπλα πάντων τῶν κατὰ μέρος δ. Α 47,2
 διέρχεσθαι τὴν . . ἔρουσαν Β 431,28
 ἔκστον B 77,26 τὰ ἀπειρα B 231,26, 30
 διήκειν ἐπὶ, διὰ πάντων B 140,13,25 273,7
 διειστάγει τὰ ἄκρα (opp. συνάδειν) Α 32,41
 (διειστῶντος opp. συνάγοντος) 256,17 (opp.
 συνάπτειν) 283,4 τὰ ικανὰ διειστῆσαι τῷ
 λόγῳ Α 123,20 διειστῶται opp. κοινωνοῦντα
 Α 32,10 πολὺ B 177,20 τῷ γένει B 314,3
 δίκαιος Α 257,10 sq. 340,4 sq. B 313,8
 τὸ δ. τάξεως αἵτινα Α 263,26 sq. 264,8 sq.
 δικαιοσύνη Α 340,16, 17 B 313,8 τοῦ
 κατ' ἀξίαν ἐκάστη φίλονεμητική Α 344,
 25 sq. opp. φιλία B 333,20 sq.
 δικαιωτήριον τὰ ἐν Ἀΐδου δ. Α 243,26, 29
 δικαστής Α 33,17
 δικαστική B 74,12 sq.
 δίκη. δίκην δικης Α 44,24
 δικοτροφος B 160,5
 διορίζειν med. τὶ Α 18,15 62,3 67,20
 154,7 162,24 183,6 B 66,9 94,13 406,21
 τί ἔστι et sim. B 60,15 63,10 περὶ τινος
 Α 24,27 344,11 B 240,8 pass. Α 214,13
 κατὰ τὸ καθίσθιον Α 150,23 ποσὸν διω-
 ρισμένον B 260,15 319,26 sq. opp. συνε-
 γέσ Α 15,17, 27 sq. B 304,2, 9 314,4
 320,14 321,14
 διοσημεῖσαι B 331,29
 διότι opp. τὸ διτ Α 32,21 392,5 sq. B 146,29
 166,15 sq. 178,16 299,12 sq. 327,9 sq.
 336,21 sq. al.
 διότιπερ Α 94,5
 διπλασιάειν (τὸν βιωρόν, κύβον) B 102,
 15 sq. κατά τι Α 12,21
 διπλάσιος τινος B 15,15 sq. 27,1
 διπλασιών B 103,5 τινος B 101,3 sq.
 λόγος B 160,15, 16 427,17 music. def.
 B 339,33
 διπλωσις τοῦ κύβου B 102,21
 διπονος Α 171,25 263,8 312,11,12 B 71,16
 110,9 208,6 216,5 304,27 305,2 al.
 διτζος B 31,24, 25
- διεύλακρος B 154,26, 27
 διττός (γραψή) Α 226,5 (αι ἀρχαῖ) B 321,6
 362,21 al. τὸ δ. όρου B 155,29 διστός
 λαρυγγάνειν B 154,18
 διφορεῖν. διὰ τοὺς διφορούμενους συλλο-
 γισμούς expl. Α 33,23, 24
 δίγα τέμνειν B 9,21 13,6 23 15,13 διαφεῦν
 B 61,16, 17 236,5 e. gen. Α 26,25 44,3
 254,22 265,17, 21 B 40,8 194,16 231,27
 (τοῦ συνέψυχος) 333,9
 διγύη διαιρεῖν B 151,1
 διγύθειν Α 53,28 127,4
 διγυστομία κατὰ δ. διαιρεῖν B 397,34 398,4
 401,15, 16
 διγύτομος B 31,23
 διγύη B 381,3
 δόγμα B 243,18 sq.
 δοκεῖν κατὰ τὰ Λοιστοτέλει δοκοῦντα Α 207,
 26 (πατο) 328,5
 δόκησις Α 325,19 B 192,16
 δοκιμασία B 242,15
 δόξα dist. νοῦς, διάνοια, φαντασία, αἰσθησίς Α
 1,19 sq. cf. 32,18 συμπέρασμά ἔστι διανοτας,
 οὐ συλλογίζεται Α 2,11 οὐκ δεῖ ἀληθίζειν ibid.
 32 cf. 3,32 B 325,15, 16 opp. δ. νοῦς: τὰς
 διαλεκτικὰς καὶ ἐνδόξους προτάσεις (αἱρεῖ)
 Β 270,3 opp. ἐπιστήμη B 321,20 sq.
 ὑπόληψίς περὶ τούτων δ. ὑπάρχειν ἐνδέχεται
 καὶ μὴ ὑπάρχειν B 322,15 sq. 324,31
 325,12 sq. 326,3 sq. 328,20 sq. cf.
 439,29 ἐπὶ πλέον ἔστι καὶ τέχνης καὶ
 φρονήσεως B 331,26 sq. πολλὰ τῷ καὶ
 ψευδεῖς ἐν ἀνθρώποις δόξαι Α 2,32 cf.
 Β 275,11 πᾶσα φευδῆς δ. ἐν φαντασίᾳ
 τὴν ἀρχὴν ἔχει Α 3,5 cf. ibid. 16, 17
 τομπλευρογένη πρὸς τὴν φαντασίαν ibid.
 18, 19 ἀνευ, μετὰ συλλογισμοῦ B 323,
 3 sq. 324,14 Aristotelis Α 123,26
 124,8 ταῦτας εἰναι τῆς δ. Α 126,22 εἰς
 δόξαν ὄρῶν opp. πρὸς ἀλήθειαν βλέπον
 Α 21,31 κατὰ δόξαν opp. κατ' ἀλήθειαν
 Α 276,21, 27 τὰ κατὰ δ. coni. τὰ δέ
 ἐπὶ τὰ πολὺ ὑπάρχοντα Α 280,23 κατὰ
 δόξαν ἐνεργεῖν (dist. κατὰ διάνοιαν opp.
 κατὰ αἰσθησίν) B 414,31
 δοξάζειν Α 273,2 464,22 480,13 (ἀνευ,
 μετὰ συλλογισμοῦ, ἐν παραδόσεως) B 192,
 2, 5 194,9 322,20 sq. δοξαστές Α 345,
 17, 18 opp. ἐπιστητές B 321,20 sq.
 δοξαστικός. ἡ δ. δύναμις (τὸ διτ μόνον
 οἰδεν, οὐ μήν καὶ τὸ διτό) dist. ἡ νοερή,

- ἡ διανοητική Α 32,20,21 πρότασις Β 327,6
συλλογισμός i. q. διαλεκτικός Β 331,31
διξιτικών εἰδέναι, συλλογίζεσθαι (opp.
ἐπιστημονικών) Β 326,9. 14 327,11
δορά Β 382,17 sq.
δοτικός, δοτική (πτῶσις) Α 340,12. 30
342,13 343,1 al. B 265,4
δοσλοις (τοῦ Μένωνος) Α 14,22
δραχν εἰς τὰ τῆδε Α 239,3.4
δραστικός compar. B 420,15. 16
δροσίζειν Β 421,17. 18
δρυοτόμος Α 10,16
δυάς Β 62,5 sq. 117,24 261,15 318,15
319,25 398,13. 14 def. 401,15. 16
δύειν. ἀλλήν δυσάρενος Β 436,26
δύναμις, πάντα δύων ἔστι μία δ., ταῦτα τῶν
ἀνθρώπων ἔστι ποιητικά Α 358,30 τῆς ψυχῆς
Β 339,9 plur. 323,30 324,15. 25 331,4 438,
25 sq. τίνακροτάτην Β 324,5 ἄλογος, λογική,
διανοητική, διξιτική, νοερά v. sub his voc.
φωνῶν comi. σημασία B 2,1 ἀποφάσεως,
καταφάσεως Α 55,8. 9 150,18 τῶν ὅρων
Α 361,28 362,17 363,29 πράγματος
Β 435,20.21 αἰσθάματος Β 214,33 φυσική
Β 384,29 385,6 τὴν αὐτήν, ἵσην δ. ἔχειν
i. q. ἰσοδύναμεῖν Α 21,3 59,18 ταῦτον τῇ δ.
B 69,5 δυνάμει opp. ἐνεργεία Α 17,28 22,
29 sq. 26,12 sq. 45,9 160,10 242,1 247,7
255,29 256,5,7 278,26 280,4 460,21 B 8,
12 18,16 19,17 66,17 68,5 87,31 147,19
173,15. 19 225,31 258,21 400,7,9 439,4
ἄνευ δ. ἐνεργείᾳ δύντα Β 332,11. 12
δύνασθαι opp. θέλειν Α 472,6 sq. τὰ ἀντι-
κείμενα Α 365,11 ταῦτά idem significare
Α 21,7 325,26 347,28. 33 οὐκ ἂν δυνη-
σθεῖν Β 113,12
δύνατός τὸ δ. καὶ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ
ἐνδεχόμενον ἀπαρεμφάτοις συντάττονται
ἡμίασιν Α 28,11 ὁ δ. (τρόπος) τῷ
ἐνδεχομένῳ (ἐμπεριέγεται) Α 46,8 τὸ
κυρίως δ. Α 59,27 expl. Α 168,
31 sq. 169,22 cf. 165,19 τὸ δ. καὶ τὸ
ἐνδεχόμενον φέρεται καὶ ἐπὶ τοῦ ἀναγκαῖου
καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος Α 169,6 sq. κατὰ
τὸ ἀληθεύειν, κατὰ τὸ ἀναγκαῖον, κατὰ τὸ
ὑπάρχον ibid. 5. 12 Diodori def.
ibid. 17 sq. Philonis ibid. 19. 20 ὀκτὼ
συναγόνη ἐκ τοῦ δυνατοῦ καὶ ἀδυνάτου
γνωμένων Α 168,9 sq. πᾶσα ἀνάγκη τὸ
τῷ δυνατῷ ἐπέκμενον δυνατὸν εἶναι Α 165,
26 169,31 sq. 170,16 173,10 174,25
ἔὰν δυνατόν (ἢ τὸ συμπέρασμα), ἢ τὴν
μίαν ἢ τὰς ἀμφοτέρας (ἀνάγκη ὡμολας
εἶναι) Α 255,9 δ. συλλογισμοί expl. ibid.
32 sq.
δύνειν Β 167,5 sq. 177,31 180,21 sq.
δυσαπούλωτος compar. B 182,13. 14. 21
δύσπνοια B 385,18
δυσπραγεῖν B 413,10
δυσπραγία B 413,8
δυσχεραίνειν B 182,23
δυσχέρεια Α 276,25
δυσγέρής Α 5,32 11,7 99,19 267,24 316,31
317,4 sq. 318,4 319,6 333,13 Β 162,32
377,2 378,18 πρός κατασκευὴν Α 268,
9. 21. 22 δυσχερᾶς Α 357,20
δυσωδία plur. B 378,15
- Ἐάν e. indic. Α 266,17 Β 246,16 337,21
340,5 343,24 (fut.) 410,5 422,33 cf. Α
421,19 425,28 ἔὰν ἢ κανόνται ἢ κάθηνται
Α 127,29 sim. 72,24 479,29 484,18 c.
opt. Α 71,15. 16 228,2 232,7 239,22
350,24 362,16 465,13 484,3. 6 Β 10,15
ἔὰν τε . . . ἔὰν τε c. comi. Α 207,5. 6
ἔάν omittere Β 352,24 355,10 358,21 al.
ἔαρ B 396,18
ἔαυτῶν. ἐλάθημεν ἔαυτούς Α 15,20 sim.
243,3 407,25 Β 420,30 421,11. 14
ἔβδομος. αἱ ἔβδομοι κρίσματι B 183,1
ἔβενος Α 203,27 sq. 326,28 372,18
B 252,2
ἔγγιζειν (τῇ ἀποδεῖξει) Β 108,10 (ταῖς
πρότασις ἀργαῖς) 284,12.16 286,11 (τῷ νῦν)
393,9. 17 391,14 430,3. 4
ἔγγινεσθαι ἥμιν Β 20,18 τῇ ψυχῇ B 23,24
ἐν B 434,9. 10
ἔγγράφειν pass. B 421,7 opp. περιγράφειν:
ἐν κύλιψ εὐθύγραμμον Β 111,21. 22 sq.
(def. ibid. 23) 114,15 κύλιον Β 113,26
ἔγγιθεν (ὑρόμενα) Β 178,21
ἔγγυμαζειν pass. τοῖς πιθανοῖς Β 3,4
ἔγγυς γενέθαι εἰς τὸ φανερωθῆναι Α 476,14
ἔγγιοι logice A 101,17 ἔγγυτέρω B 367,
23. 27
ἔγειρειν pass. (νόματα) Β 381,9 ἔγρυγορέναι
Α 239,34 sq. B 208,8
ἔγκαλειν τινί τι Β 294,12. 25
ἔγκαταγράφειν B 421,4 pass. B 434,8 sq.
ἔγκατασκευάζειν (προτάσεις) Β 288,26

ἐγκεῖσθαι ἐν B 430,10 τῷ ὥρισμῷ Α 34,7
ἐγκυνίτιος B 157,8 sq. τὰ ἐ. λεγόμενα
μαθήματα expl. ibid. 2 sq.
ἐγκυος Λ 464,7
ἐγρήγορτις Α 131,23 sq. 156,27 sq.
ἐγχέλους ταῖς ἐ. τὸ ἄρρεν καὶ γῆλος οὐκ ἔστι
B 352,22
ἐγγρωτὴν Α 165,18 167,31,32 168,18 sq.
217,13 225,14 239,26 al. B 196,6
ἐδραιοῦν pass. ἐν τῇ ψυχῇ B 435,25,31
436,4
ἐθέλειν. γάρ τὸ καταφατικὸν ἐξ ἀμφο-
τέρων καταφατικῶν εἴναι Α 445,11 v. θέλειν
ἔθος. ἔθος ἔχει c. infin. Α 145,11 216,28
ώς ἔθος Α 240,18
εἰ c. coniunct. Α 77,3 84,14 107,31 112,30
123,9 127,18 132,16 135,10 136,25 175,7
185,19,21 199,20 390,15 393,30 394,4 al.
B 54,15 79,5 89,7 103,13 119,19 127,35
429,7,9,17,30 saepe εἰ ἀντιτρέψομεν
καὶ οὕτως εἶπομεν Α 36,25 sim. B 12,19,20
351,13 354,22 εἰ ὑπάρχει... εἰτα λάβωμεν
Α 108,26 sim. 278,24 B 204,27,28
c. ind. et opt. B 205,20 246,9 c. opt.
et ind. fut. B 399,13 c. optat. et coni.
B 264,23,24 303,9,10 εἰ... ἐλέγομεν...
τύχοι... εἰτα ἐπιφέρομεν Α 166,25—27
εἰ μή τί γε c. opt. Α 456,13,14 c. coni.
Α 467,23 εἰ μή τίς γε ἄρα c. coni.
Α 415,19 ἀγνοούντων ἡμῶν εἴγε Α 49,30
εἰδέναι ἐπιστημονικῶς Α 462,22 463,10 sq.
ἀκριβῶς ibid. 15 (τῷ) καθόλου, κατὰ τὸ
καθόλου, κατὰ τὸ μεσικόν B 16,12 sq.
18,24 19,15,16 δυνάμεις ibid. 17 μάλιστα
def. B 279,28 ἡ τῶν σοφιστῶν (ἀπόρια)
τὸ εἰδέναι τι καθόλου ἀναιρόῦσα B 15,27
c. inf. Α 3,26 5,34 εἰδέναι γρὴ ὅτι Α 3,27
157,28 δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι et sim. Α 4,21
71,13 145,5 196,24 392,5,15 394,25
399,24 414,9 417,8 436,14 445,4,17
446,28 450,26 452,18 453,1 454,22
470,2,8 475,2 B 9,9,28 10,27 13,29
καὶ τοῦτο ὀχεθόμεν εἰδέναι Α 470,29
ἰστέον ὅτι Α 11,19 65,6 66,7 86,1 94,12
110,4 124,1 174,30 175,9 197,2 212,16
215,28 240,7 242,18,24 246,5 250,14
259,14 272,5 334,5 374,12 375,7 404,17
B 3,13 56,24 60,25 61,2 71,4 76,5 109,21
εἴδηστις B 340,21
εἰδίκεις: αἵτια, αἵτιον B 282,29 386,21 sq.
opp. ὄλικόν, ποιητικόν, τελεικόν B 375,26 sq.

διαφορά (coni. οὐσιώδεις) B 352,17 ὥρισμάς
(opp. ὄλικός) B 353,32 364,17 sq. 366,
10 sq. 373,13 374,31 375,4 sq. 432,22
προβήματα (fort. ίδια) B 409,23 εἰδι-
κώτερον εἶδος Α 73,29 τὰ εἰδικώτατα
Α 313,12 B 221,2 sq. 414,9,10 εἶδη
Α 18,31 313,15 B 219,18,19 254,4
400,32 sq. 402,8 sq. 406,11,13 411,14
412,11 sq. 417,32 431,27,28 437,14
διαφορά A 17,3,15,17 εἰδικώτερον
λέγεσθαι B 20,23 23,7
εἰδοποίος B 282,29 διαφορά B 239,16
(coni. οὐσιώδεις) 364,29
εἶδος ἡ πάθος B 173,11 φύσιν καὶ οὐσίαν
δηλοῖ B 342,22 opp. ωτὴ ἡ οὐσία τῶν πραγ-
μάτων B 181,3 sq. opp. ὄλη A 32,32 sq.
65,12 66,18 270,12 B 34,25 109,13 sq.
151,1,7 181,3 267,5 317,1 τοῖς ἐξ
ἀφαιρέσεως εἴδεται ὅλην πάντως ὑποβάλλουσα
Α 3,11 τὰ εἰ. τῶν αἰθητῶν (coni. τοὺς
τύπους) ibid. 12 οὐδὲν εἰ. εἰλικρίνες τῶν
τῆδες B 242,5,6 τὰ νοητὰ καὶ θεῖα εἰ.
B 47,26 332,8 καθηρά ἀνεύ ὅλης
ibid. 11,15 τὰ ἐν ὅλῃ B 242,24 αἴτιον
τῆς ὅλης B 109,18 τὸ ἐν τοῖς πολλοῖς
συγκατατεταγμένον εἰ. B 133,24 μηδὲν
οὐσιώδεις εἰ. εἰναι γριβιτὸν τῆς ὅλης
B 242,9 μέσον τι πρᾶγμα λέγεται τῶν
εἰδῶν Α 66,13 opp. γένος, διαφορά Α 6,
3,4,6 14,34 sq. 18,30 19,17 sq. 312,27
343,23 398,8,9 B 13,31 35,14 251,14
253,13 οἰνοὶ μέρη τῶν γενῶν B 33,14 75,12
ἀντιδιαιρεῖται ἀλλήλοις Α 13,3,10 sq. τὰ ἀν-
τιδιαιρημένα τῶν εἰδῶν μὴ ἐνδέχεται τῷ αὐ-
τῷ ὑπάρχειν Α 16,2 τὰ εἰ. τὰ εἰδικώτατα
opp. τὰ μερικά B 400,32 sq. (v. εἰδίκεις) opp.
τὰ ἄτομα B 253,13 275,9 τὰ ὅπο τὸ εἰ.
ἄτομα opp. ἀντὸ τὸ καθόλου εἰ. A 21,13 sq.
εἰ. B 12,29 τῷ εἴδει διαφέρειν opp. τῷ
ἀριθμῷ Α 19,33 sq. πλείους B 286,29,33
ἐλάττονες B 288,5 οἱ αὐτοὶ B 412,22
ἄτομον κατὰ τὸ εἰ., τῷ εἰ. B 401,1,20
τὸ ἀνθρώπειον εἰ. A 17,5 εἶδος τῆς
γνωρίσεως B 14,6 τὸ μοναδικόν εἰ.
B 279,5 τὰ φυσικά εἰ. ibid. 11 τὰ
διαφορά τῆς προτάσεως εἰ. A 18,11,14
27,25 68,13 sq. 413,5 sq. εἶδη τῶν
συλλογισμῶν τὰ συμπεράσματα Α 270,17
opp. ἡ ὄλη A 387,10
εἰκός v. ἐοικέναι
εἰκοσαπλάσιος B 300,29

- εἰκοστός (ἔτος) Α 152,27 153,5
 εἰλεῖσθαι περὶ τι Β 157,3. 7
 εἰλικρινής (εἰδος) Β 242,6 εἰλικρινῶς
 ibid. 2
 εἰμαρένος (τοῦ θανάτου γρόνος) Β 64,30
 εἰναι. τὸ ἔστι τρίτον προσκατηγορούμενον ἔ/ειν
 Α 27,8 364,26 τὸ ἔστι καὶ προστίθεται καὶ
 ἀγαρεῖται τοῖς προτάσει Α 27,13 τὰ μὲν
 τῶν ὄντων ἀεὶ ὥσπερτας ἔχουσι κτλ.
 Α 119,6 sq. τὸ δὲ ἀδύνατον μὴ εἶναι
 Α 166,4 ἐνόμισαν γάρ τινες τὸ δὲ ὡς
 γένος κατηγορεῖσθαι τῶν δέκα κατηγοριῶν
 . . . ὅμιλον μόρος ἔστι φωνὴ τὸ δὲ εἰς διάζορα
 σημανόμενα διαιρούμενη Α 272,32 sq.
 276,27 Β 361,6.7 ὄντα πράγματα (ορρ.
 γινόμενα) def. Β 383,2.3 ἀργαὶ δύο εἰσὶ¹
 τῶν ὄντων Β 192,6 τὸ τι ἔστι Β 61,26 al.
 τὸ εἶναι αὐτοῦ Β 241,13 ἔστι τινι ἐν
 Α 335,25.27 ἔ/ειν ἐν Β 61,27 66,27.29
 241,21 242,25 246,30 271,24 279,6 395,9
 ἐν Β 2,19 335,8.29 τὸ τι ἦν εἶναι τοῦ
 πράγματος Β 35,2 εἶναι τινι i. q. ὑπάρχειν
 Α 470,13 B 348,10 sq. 363,12 366,4 398,32
 περὶ τι (τινος) Α 12,23 Β 322,23 sq. 328,
 15 sq. ἐπὶ τινος Α 391,19 sq. ὑπὸ τι Α 390,
 26 391,4 sq. ἔστω . . . τὸ Β τινὶ τῶν Α
 ὑπάρχειν Α 47,23 sim. 184,19 215,16
 Β 228,17 ἔστω διέξων Α 356,7 453,16
 ἔστω διτι Α 394,16 τῷ ὄντι Α 53,8
 339,14 ὄντως Α 17,20 63,27 86,11
 305,15 318,3 Β 24,12 119,13 146,18
 ὑπάρχειν ορρ. ἐξ ὑποθέσεως Α 136,14
 τὰ δὲ δητα Β 439,7 — ἔσται Β 358,6
 εἴπερ ἄρα Β 112,31
 εἰς κατὰ τὸ ὑποκείμενον Α 17,1 τὸ ἐν . . .
 ὕσπερ καὶ τὸ δὲ ὥμιλον μόρον γρόνη Α 273,2
 276,27 κατὰ τὸ ἀρχὲν ἐνὸς καὶ πρὸς ἐν
 Α 338,21 ἐν τῇ μιᾷ . . . καὶ ἐν τῇ μιᾷ
 Α 446,6 ἡ μιᾶ . . . ἡ δὲ μιᾶ Α 439,21.22
 440,9
 εἰσάγειν τὰς ιδέας Β 133,18 sq. ἀνατα-
 ληψίαν καὶ ἀριστίαν ἐν τοῖς πράγμασιν
 Β 141,10.11 234,6 ἀμφιβολίαν ἐν ἡμῖν
 Β 414,29 logice ορρ. ἀνατρέπειν, ἐκβάλλειν
 Α 7,23 38,16 sq. 51,19 55,27.29 90,32
 209,23 211,24 213,20 242,7 245,
 14,35 251,20 376,17 435,8 439,19 451,3
 477,18 Β 193,6.7 393,13 423,6.7 425,
 11,12 — οἱ εἰσαγόμενοι δέονται τῆς δι-
 αίσθησεως ὁδηγίας Α 352,16
 εἰσαυθίς Β 221,12
- εἰσβάλλειν (εἰς τὸν περὶ συλλογισμῶν λόγον)
 Α 64,10
 εἰσδέχεσθαι Α 44,28
 εἰσπνοή Β 420,10
 εἰσφέρειν logice Α 15,6 (ὑποκείμενά τινα
 τῷ λευκῷ ὅρῳ) 82,22. 25
 εἰτα οὕτως Α 4,31 206,14. 22 431,14 Β 3,16
 365,6.28 367,4 368,23 al. λοιπόν Α 206,18
 δεύτερον Α 425,13 δύτερον Β 424,7
 εἴτε εἰδέναι εἴτε καὶ μή Β 407,17 408,15 εἰ...
 εἴτε καὶ μή Β 364,5.6 εἴτε . . . εἴτε Α 18,
 30,31 29,13 32,3 εἴτε κινεῖται εἴτε μή Β
 300,20 c. coni. Α 94,13. 15 161,8 207,1
 430,29.30 Β 341,2 sq. 389,32.33 c. opt.
 post οὐδὲν διαχέρει Β 197,28. 29 198,4
 cf. 333,2 εἴτε (c. ind. fut.) . . . εἴτε
 (c. coni.) c. dupl. apodosi Α 175,11.13
 εἴτε . . . ἡ Α 20,26.27 23,25 εἴτε . . .
 δροίως δὲ καὶ εἰ Α 360,17
 ἔκαστος. τὰ καθ' ἔκαστα Α 12,22 οὐδεμία
 ἐπιστήμη περὶ τὰ κ. ἔ. ἔστι ibid. 23 οὐ-
 δὲν τῶν καθ' ἔκαστα ὑπάρχειν τινὶ δύναται
 Α 328,31 ἀδύνατον τὰ καθ' ἔκαστα
 ἐπεξελθεῖν Β 358,26 359,3 τῇ διὰ τῶν
 καθ' ἔκαστα δεῖξει Α 49,23
 ἔκάτερος ἔκατέρῳ Β 13,15.19 16,29 ἔφ²
 ἔκάτερα Β 2,5 33,2 165,17 sq.
 ἔκατοντάς Β 47,28. 29
 ἔκβαίνειν τὴν τοῦ μέσου τάξιν Α 65,14 87,22
 εἰς ἐνέργειαν Α 155,11. 13 165,20 170,
 24,25 εἰς τέλος Β 380,28 om. his addit.
 Α 43,16 sq. 56,21 sq. 60,14. 15 147,
 21,22 169,18 sq. 219,8 304,17 Β 331,22,
 25 coni. γενέσθαι ὑπάρχον Α 165,6 171,28
 ἔκβάλλειν Α 35,36 36,1 (ώς ψεῦδος)
 90,31 191,3 (ορρ. εἰσάγειν) 251,20
 geom. τὰς εὐθείας, τὰς πλευράς Α 454,7
 Β 36,2 76,9. 10.15 103,18. 19 104,5
 116,10 129,14. 15 124,25 265,5 343,18
 401,11 τὴν διάρετρον ἐπ' εὐθείας ἐπὶ τὸ ε
 Β 113,32
 ἔκδέγεσθαι ὥσπερτας intellegere Α 109,17
 ἔκεινος. ἔκεινο ἔστιν εἰπεῖν, διτι Α 329,25
 sim. 289,5 353,19 355,31 356,16
 Β 239,25 ἔκεινος Β 231,3
 ἔκεισε i. q. ἔκει Α 39,31 44,34 55,12.13.14
 66,31 374,29
 ἔκθετις (τοῦ θεωρήματος) Α 467,10 Β 291,11
 logice σταγείων Α 60,17 352,3 sq. cf.
 289,6. 29 sq. τῇ δι' ἐκθέσεως δεῖξει,
 τουτέστι τῇ διὰ τῶν καθ' ἔκαστα Α 49,23

- 104,10 108,6 δετενόναι διὰ τῆς ἐ., τῇ ἐ.
 Α 102,29,30 106,28 107,8 118,2 121,19
 286,30 393,3 dist. ἡ ἀντιστροφή Α 102,26
 ἔνθληψις τοῦ α Β 93,14,18
 ἔνταξιςθαι δρους Α 264,26 333,6 προτάσεις
 Α 266,10 ἀριθμούς Β 160,15
 ἔνχροιςειν pass. ἡ ἀκολουθία Β 380,7 intr.
 τῆς πρώτης προτάσεως Α 262,13
 ἔνλαμβάνειν *intelligere* Α 252,1 266,3
 269,13 Β 67,10,16,28 243,9,17 ἀντί^τ
 τενος Β 396,26 417,4 med. *explicare*
 Β 377,4
 ἔνλαγειν (οἵς ἔπειται, τὰ ἔπομενα) Α 273,
 28 sq. 280,30 med. Α 270,14 289,35
 303,12 τὸν ὄρισμὸν ἀπὸ τῶν καθ' ἔνταστα,
 τῶν καθόλου Β 414,18,19 sq. i. q.
 προσωριεῖθαι seq. ἥπερ Α 471,10
 ἔνλειπειν c. dat. Β 213,23 c. acc. Β 214,1,2
 — astron. Β 26,13 sq. 65,20 92,14 sq.
 96,3 sq. 167,27 sq. 335,12 sq. 336,24 sq.
 353,16 sq. 368,28 422,7 sq. al.
 ἔνλειψις opp. ὑπερβολὴ Β 356,17 τοῦ
 θερμοῦ Β 386,13,14 astron. Α 255,16
 Β 21,1 26,6 sq. 65,18 92,26 sq. 96,4
 110,15 sq. 167,24 307,24 sq. 310,19,20
 340,17 sq. 353,18 368,3 sq. 370,6 sq.
 375,21,22 422,6 424,27 sq. al.
 ἔνλιμπανειν astron. Α 255,18,19 Β 65,
 16,21 92,30,31 110,22,27 167,22 307,24
 308,2 330,18
 ἔνλογή Α 281,5 (τῶν ἐπομένων τοῖς δροῖς
 καὶ οἷς ἔπονται) Α 290,8 304,13 306,3 sq.
 ἔνπιπτειν τῆς ἔντασθετετος Α 250,33
 ἀποδείξεως Β 387,2 εἰς ἔτοπον Α 368,25
 ἔνπληξις coni. ἡ φύσις Β 64,30
 ἔνπτωσις τῶν ὄντως συζῶν Α 86,11 ἀπο-
 δεῖξεως Β 379,31
 ἔντείνειν (εἰθείας) Β 9,22
 ἔντειθέναι τὸ διάγραμμα Α 373,28 med.
 Β 293,17 τι Α 210,21 Β 76,5,6 (*γραφήν*)
 104,1 127,21 174,1 175,7,8 191,5
 193,28 265,7 291,12 sq. 293,32,34 al.
 συζητίας Α 79,27 80,12 92,22 105,9
 107,14 sq. 123,11,17 131,31 133,13 140,
 2,3 163,18 164,3 185,12 188,15,16,32
 195,7,9,10 218,12,22 Β 315,7 ἐν διαγράμ-
 μματι πάσας τὰς προτάσεις Α 177,19 logice
 δρους Α 76,15 126,27 184,7 199,29
 216,17 273,23 sq. περὶ τενος Α 423,16
 seq. πῶς Α 455,27 sim. Β 291,9 οἱ
 ἔντειθέντες συλλογισμοί Α 117,28 τῶν
- έκτεθεισῶν προτάσειν Α 148,25 τῶν
 προτειμένων ὅτεσσιν ἔκτεθέντων Β 93,3
 ἔκτοπίζεσθαι τῶν φωλεῶν Β 431,24
 ἔκτός opp. μετά Α 21,15,17 τὰ ἔκτός
 Α 471,12 καὶ ἡ γωνία Β 70,26,27 265,
 4,6 280,30 281,25 282,27 sq.
 ἔκτυπον pass. coni. ἔγκαταγράψεται Β
 431,8
 ἔκτυπωσις τοῦ αἰσθήματος Β 434,9 sq.
 ἔκφαντειν Α 37,11
 ἔκφέρειν pass. ἄνευ, μετά διεφορῆς Β 401,
 19,20 καθ' ὄφινονταν καὶ ἀνάλογων
 Β 416,20 εἰς τὸν . . . λόγον Α 378,30
 ἔκφεύγειν εἰς τὸ ὄφιλογούμενον Α 174,3
 ἔκφλογον pass. Β 420,16
 ἔκφοβειν Β 383,20
 ἔκφορικός, ἔκφορικά Stoicorum i. q. τὰ
 νοήματα Α 243,3
 ἔκφύειν γένειν Α 153,1
 ἔκφωνειν Β 421,3 sq.
 ἔκφύνησις Β 421,3
 ἔλαττον pass. (μάγνη) Β 422,1. (τὸ φῶς, τὸ
 θερμόν) 22,23
 ἔλαττωμα (κατὰ τὸ ποσόν ~~π~~ τὸ ποιόν)
 Α 78,24,25
 ἔλαττων πρότασις, δρος expl. Α 67,18 sq.
 Β 8,8sq. 106,18sq. 268,10sq. 298,8sq.al.
 ἔλαττον ἄκρον Α 78,3sq. ἡ ἔλαττων (δρος)
 ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι Α 87,7 sq. τὸ ἐπ'
 ἔλαττον (opp. τὸ ἐπὶ πλεῖστον, τὸ ἐπ' ἵσης)
 expl. Α 61,15 sq. 152,2 sq. 153,9 sq.
 169,16 ἐπὶ τὸ ἐπ. προσέναι, πρόδοσ, προ-
 νοή Β 259,7 sq. τούλαγχον Α 22,11
 40,6,7,29 64,16 71,18 147,13 170,7 241,12
 243,16,22 248,25 387,18 Β 8,3 53,4,5
 55,12,17
 ἔλαχφος Α 473,17 Β 359,29 sq. 363,2 430,17
 ἔλεγκτικός Α 38,15
 ἔλέγγειν *refutare* (ἐπιρεθόδως) Α 7,9,11
 18,9 79,32 80,2,9 85,5 95,20,30 al.
 Β 149,22sq. 276,28 al. c. partic. *probare*
 τῶν ὁταλλογίστων ἡλέγγυθησαν οὖσαν Α
 86,18 95,32 ἡευδῆ οὖσαν Α 209,13
 Β 319,10 ὡς οὐκ οὖσαν ὀληθῆ Α 211,12
 seq. πῶς Α 79,28 ἐλέγκεται ὅτι
 Α 378,18
 ἔλεγχος pl. ἀπάτης Β 2,15 Σοφιστικοί ἐ. v.
 I. Arist. ὡς περὶ τούτων ἐ. Α 79,31 ἐξ αὐτῆς
 τῆς ἐναργείας Α 383,8 εἰς ἔλεγχον Α 127,7
 ἔλέφας Β 430,17
 ἔλικοειδής Β 101,7

- ζέλκειν τὸν σίδηρον B 12,24 sq. pass. ἡ τροφή B 147,12
- ζελατιμψίς. τῆς ἔκειθεν ἐ. B 48,6
- ζελλέβορος (κενωτικὸς γρότης) B 435,6 sq.
- ζελλείπειν ορρ. περιττεύειν A 13,1 44,27
101,1,2 256,4 sq. B 409,2 τινί A 323,10
- ζελλειπτικῶς λέγεσθαι Λ 316,30 317,2
λαμπάνειν B 424,21
- ζελλειψίς ορρ. ὑπερβολή B 67,22 κατ'
ζελλειψήν Α 9,25
- ‘Ελλητικῶς τὰς συντάξεις τοῦ λόγου ἀποδιδόντα A 333,24
- ζελλιπής A 28,30 55,1 B 412,1 ζελλιπῶς
ἔχειν A 7,12 28,7 εἴηται A 45,15 368,15
- ζεμβαδόν B 27,4 182,21
- ζεμβάλλειν ὅρον A 415,3 B 221,6 262,20
289,2 317,15 sq. intrans. εἰς ἀγοράν
B 280,3,10 282,4 εἰς ἔξέτασιν Λ 64,11
- ζεμβραδόνειν ἐν τῷ στόματι τῆς γαστρὸς
B 378,14
- ζεμβρόντητος expl. B 368,8, 9
- ζεμμεθόδως ζέλγειν A 7,9
- ζεμμετος, ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων ἡ τῶν ζεμμέσων
ἡ τῶν ζεμέσων A 244,33,34 sq. B 408,16
ἐν τοῖς ἐ. τῶν ἐναντίων Λ 330,15 πρότασις
B 47,15 92,12 173,25 sq. 191,24,33
198,10 207,6 sq. 269,13 370,21 394,23
οὐκ ἐνδέχεται δι' ἐ. προτάσσεις ἀποδειγματί τι B 164,18 391,30 cf.
167,20 173,25 αἵτια (opp. προσεγγής)
B 167,22, 26 372,3 ἀπόφασις B 191,31
ἀπάτη B 210,23 κατηγορίαι B 226,19 sq.
ζεμμέσως θεωρούμενον B 371,32
- ζεμπεριέγειν δυνάμει (ἐν ἐαυτῷ) B 147,19
400,9 pass. τινί, ἐν τινί A 46,8 339,
5, 17, 18 sq. B 8,15
- ζεμπεριλαμπάνειν Λ 44,11, 16 339,10
ἐν ibid. 6 pass. τινί Λ 319,24 B 8,19
ἐν B 372,9
- ζεμπηγνύνται pass. (ἐν) τῇ ψυγῇ B 435,25,30,31
- ζεμπίπτειν B 422,11 τινί B 421,16 τῷ
κύρῳ B 340,11 ταῖς αἰσθήσεσιν ἡμῶν
B 414,27 εἰς Α 272,21 294,6, 21, 26
εἰς τὸ σκιάσμα τῆς γῆς A 255,17, 18
B 299,15 εἰς νόσον B 439,13 geometr.
B 70,19 sq. 76,8 logice εἰς B 352,19
404,27 sq. ὑπό τι B 408,5
- ζεμποδίζειν c. dat. B 85,13 pass. B 100,30
- ζεμπόδιον B 100,30
- ζεμποιεῖν ἀσάφειαν B 50,21 61,21 416,22,31
τὸν θάνατον B 65,1 σωτηρίαν τῇ νηὶ
- B 385,24 ἐπιστήμην, γνῶσην ἡμῖν B 22,21
353,3, 9 437,26, 30
- ζεμποιητικός (δέξις ψευδοῦς) B 275,12
- ζεμπροσθεῖν Α 99,7 B 265,19 ἐν τοῖς ἐ.
Α 84,25 98,4 128,5 139,21 197,20
B 125,12 141,3 397,31
- ζεμπρόσθιος (δεῖντες) B 382,31, 34
- ζεμφαίνειν Α 23,2 450,11 B 171,7, 15
363,18 pass. B 358,1 362,14 363,27,28
375,12 ἐν B 96,2 356,21 413,2, 12
435,33, 35 436,6
- ζεμφανής. εἰς τὸ ἐ. ἄγειν A 37,2
- ζεμφανίζειν pass. B 168,26, 27
- ζεμφασίς ἐν κατόπτροις B 421,1 ἀποδείξεως
A 312,32
- ζεμφυτος (ἐν ἡμῖν) B 420,3 sq.
- ζεμφωλεύειν B 434,14
- ζεμψυχος A 9,12 14,3 15,16 17,32 18,32,33
78,15 sq. 83,2, 4 85,21, 22 94,30, 31
100,31 al. B 71,16 107,11 189,12 186,8
205,25 208,5 211,29 219,10 234,17
245,32 246,15 sq. al. τὸ ἐ. σῶμα B 368,12
οὐ πᾶν ἐ. αἰσθητικόν ἔστιν A 354,
29 sq.
- ἐν τῷ c. inf. B 297,26 317,25 358,23, 25
361,24 395,16 408,2
- ἐνάγισμα plur. B 28,13
- ἐναλλαγή A 348,19 τοῦ ποιοῦ A 85,13
τῶν στοιχείων A 258,18
- ἐναλλάξ A 265,12 B 74,15 ἀνάλογον B 73,
15 sq. 247,27 τὸ ἐ. B 74,26 sq. γωνίαι
B 70,19 sq.
- ἐναλλάττειν τὴν τάξιν τῶν ὅρων A 42,19,25
142,15410,27 intrans. κατὰ τὸ ἄρτιον καὶ
τὸ περιπτόν Α 265,5, 9 ἐνγλαγμένως
ἔχειν A 188,32 265,5
- ἐναντίος. τὰ ἐ. πολέμια ἔστιν A 335,19 τὰ
ἐ. τῶν ἐ. ιάρατα B 9,5 36,16 εἰ τὰ ἐ.
ἔξι ἀλλήλων γίνεται B 127,35 128,33 logicē
opp. ἀντιφατικῶς ἀντικείμενος, ἀντιφατικός
Λ 179,13, 28 196,20 (κατὰ τὰ ἐναντία)
244,35 251,9 394,10, 11 423,6 sq.
B 33,19 192,16 193,6 sq. 198,12 203,
18,23 ἀντίφατις opp. ἡ κυρίως ἡ. B 208,14
ἐν τῷ αὐτῷ ἐνδέχεται τὰ ἐ. εἶναι, ἀλλ'
οὐ κατὰ τὸ αὐτό Α 15,25 τὸ ἐ. οὐκ
ἀξιοῦται οὕτε δεῖ διαιρεῖν τὸ ἀληθὲς καὶ
τὸ ψεῦδος οὕτε ἀτοπόν τι συνάγειν ποιλάκις
Α 436,8 cf. 450,9 τῶν ἐ. οἱ ὄρισμοι
ἐναντίοι B 356,12, 22 τὰ ἀμεσα τῶν ἐ.
B 68,4 sq. ἐν τοῖς ἐμμέσοις τῶν ἐ.

- Α 330,16 τὴν διὰ τῶν ἐ. (όθόν τῆς εὐ-
πορίας τῶν προτάσεων) Α 295,21 τού-
ναντίον adv. Α 11,14 13,1 15,12 16,31
220,1 Β 2,14 al. πᾶν τούναντίον Β 278,27
ἀπ' ἐναντίας Α 472,3 γνωία Β 70,26.28
ἐναντίως Α 238,11 ἀντικεῖθαι opp. ἀντι-
φατικῶς Α 179,27 197,23 425,9 436,7
447,20 ἀντιρεῖν Α 427,17.18 ἔχειν
κατὰ τὸ ποσόν Α 202,12 τῇ τάξει τῶν
προτάσεων Α 224,4 λαριζάνειν Α 395,2
403,27
- ἐναντιότης Α 340,12. (plur.) 13 Β 105,14
356,22 ἄμεσος Α 330,15
- ἐναντιοῦσθαι πρός τι (ἐναντιωθήσεται)
Β 242,21.22 logice τινὶ κατὰ πάντα
Α 54,10
- ἐναντίωσις (θεοῦσα) Β 311,3
- ἐνάργεια. ἐκ τῆς ἐ. Β 15,9 125,23 126,7
127,12 sq. 245,22 250,15.32 319,10.16
ἀπ', ἐξ αὐτῆς τῆς ἐ. (δὲ ἐλεγχος) Α 383,7
Β 183,31 245,7 340,2 ὑπὸ, ἐκ τῆς ἐ.
μαρτυρεῖθαι Α 314,16.19.24 359,15.22
ὑπ' αὐτῆς τῆς ἐ. τὸ πιστόν ἔχειν Β 296,
16.17 sim. 327,6
- ἐναργής (comi. ὅμολογούμενον) Α 90,21
Β 7,28 34,18 125,26 127,1 128,8 131,2
(comi. πρόδηλον) 138,10 234,5 ἐναργῶς
Α 90,20 279,17 436,20 437,7.25 438,
13.20 al. Β 58,9.10 200,25 266,27
- ἐναρθρός Β 363,13
- ἐνδεικνύναι med. Α 88,20 Β 118,14.15
294,28.30
- ἐνδεῖν Α 250,32 320,29
- ἐνδεχόμενος τὸ ἐ. ἀνάπαλιν ἔγει τῷ
ἀναγκαῖῳ Β 90,12 91,5 τὸ δυνατόν καὶ
τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ ἐ. ἀπαρεμφάτοις
συντάττονται ὥρμασιν Α 28,11 ἐνδεχόμενος
τρόπος dist. ἀναγκαῖς, ὑπάρχων Α 43,
13.18 119,11 sq. 120,4 al. φέρεται καὶ
ἐπὶ τοῦ ἀναγκαῖου καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχον-
τος Α 169,6 cf. 304,22 ὡρισμένον ἐ.
i. e. τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἀδριστὸν ἐ. i. e.
τὸ ἐπ' ἵσης καὶ τὸ ἐπ' ἔλαττον Α 152,2
sq. cf. 153,10 sq. 23 158,1 ποσαγῶς
λέγεται τὸ κυρίως ἐ. Α 151,26 sq.
τὸ κυρίως ἐ., τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν
ἐ. opp. τὸ ἀπλῶς ἐ., τὸ ἰσοδυναμοῦν τῷ
ὑπάρχοντι, τὸ κατὰ τοῦ ὑπάρχοντος κατη-
γορούμενον, τὸ συντρέχον τῷ ὑπάρχοντι,
τὸ ἤμισυ τοῦ ἐ. Α 59,15 sq. 60,14 62,2
163,12.16 177,18 178,10 181,4.19 183,14
- 194,1 sq. 196,3 197,30 sq. 198,7 200,25
202,4 204,26 205,3 208,11 222,24 227,31
230,22 sq. 231,15 233,13 sq. 235,16
238,19 304,24.26 ὅλον ἐ. opp. ἤμισυ
τοῦ ἐ. Α 182,23 ἐνδεχομένη πρότασις
Α 51,31 al. Β 318,23 sq. τὰς τοῦ ἐν-
δεχομένου προτάσεις Α 59,7 al. ὅλη Α
55,17.18 98,6 sq. αἱ ἀποφατικαὶ τοῦ ἐ.
Α 60,12 ἡ ἀποφατικὴ ἐ. κατὰ τὸν τοῦ ἐ.
προσδιορισμὸν δύναται μεταληφθῆναι εἰς
καταφατικὴν Α 188,4 ἐνδεχομένως ὑπάρ-
χειν Α 55,29 202,1 304,22 al.
- ἐνδιτάθετος λόγος Β 131,4 opp. προφορικός
ibid. 16
- ἐνδιατρίβειν τοῖς ψευδέσιν Β 3,9
ἐνδιδόναι pass. Β 384,29 436,19
- ἐνδοξός τὸ ἐ. πολλαχώς λέγεται Α 24,25
opp. ἀληθής Β 33,2.3 συμπέρασμα
Α 255,8 προτάσεις (opp. ἀναγκαῖα τε καὶ
αὐτόπιστοι) Β 2,18 πρόσωπα ibid. 21
- ἐνεῖναι ἐν Α 23,15 334,10.11 ἔνι Α 389,18
418,32 456,11
- ἐνεκα. τὸν οὗ ἐ. λόγον ἔχουσα Α 8,11 ἄλλο
ἔστιν ἔνεκά του καὶ τὸ οὗ ἔνεκα Α 33,28 sq.
Β 382,4 sq.
- ἐνέργεια αὐτὴ ἡ ἐ. καθ' ḥη ἐνεργοῦμεν
Β 432,24 ἡ τοῦ νοῦ, ἡ νοερά Β 286,8.9
τοῦ φωτός Β 309,10 ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης
προϊόντα Α 9,31.32 ἡ ἐκ τοῦ διδασκάλου
προϊόντα ἐπὶ τὸν μαθητήν opp. ἡ περὶ
αὐτὸν τὸν μαθητὴν γνωμένη Β 4,21.22
ἡ κατὰ φύσιν Α 273,28 φυσική Α 348,13
λεία Α 316,23 plur. Β 321,23.24
λογικά Α 3,9 ἐξβαίνειν εἰς ἐνέργειαν
Α 155,11.13 165,20 170,24.25 κατ'
ἐνέργειαν Α 330,14.25 ἄπειρος opp. τῇ
γενέσει Β 225,25 ἐνεργεῖν opp. δυνάμει
Α 17,28 22,29 sq. 26,13 sq. 45,9 255,29
Β 19,16.17 173,16.20 225,31 sq. 257,26
258,24.25 436,15 ταῖς ἐ. opp. τῇ αὐτῇ
Β 135,11 — grammat. opp. πάθος
Α 329,28 sq.
- ἐνεργεῖν opp. πάσχειν Α 329,28.29 465,
16.19 ἐν, ἀπὸ τοῦ καθόλου Α 465,18
466,9.10 ἐπὶ τὸ κατὰ μέρος ibid. 14 sq.
κατὰ τι Β 432,24 κατ' αἰσθησιν Β 29,9
opp. κατὰ διάνοιαν ἡ κατὰ δόξαν Β 414,31
κατ' ἀρέτην Β 280,9 περὶ τι Β 322,2
434,33 437,16 439,6
- ἐνεργητικός grammat. opp. πάθητικός
Α 278,3

- ένεργός B 384,2
 ένθεωρεῖν pass. ἐν A 334,12 338,19 B 51,7
 239,22
 ένθυμεῖσθαι B 6,2,3
 ένθυμηρα B 5,27 A 481,24 sq. opp. παράδειγμα A 482,4 B 5,14 7,1 def. B 6,2 δι' εἰκότος καὶ σημείου A 480,20 κατὰ τὸν τῶν ἐπιρόπον B 52,20,21
 ένιαίος (coni. μοναδικός) B 336,32
 ένικός gramm. τὸ ἐ. A 240,18 ὄνομα B 410,29 ένικός B 407,4
 ένίστασθαι A 22,13 B 157,22 345,11 al. πρός τι A 124,9,31 140,22 383,5 B 59,11,12 157,28 sq. 243,15 248,19 al. τινί A 252,9 460,3,11,16,17 461,21,30,31 B 243,21 τι A 477,26,27 μεριών, καθόλου A 478,19 479,1,6 sq. B 157,24 ὁ ἐνεστώς γρόνος A 50,21 172,24 sq. B 386,9 sq. κατὰ τὸ ἐνεστώς καὶ τὸ νῦν B 383,6
 ἔννοια τῶν φίλοις φίλοι i. e. Aristotelis A 303,22,32 καὶ ἡ μὲν ἐ. αὕτη A 211,30 ταύτης ἔχεται τῆς ἐ. B 153,15 ἐξέχονται τῆς ἐ. ἀλλήλων B 373,9 τινός, περὶ τινος (τοῦ καθόλου) B 12,22 42,23,25 43,1,2 sq. 134,1 150,22,23 εἰς ἐ. τινος ἔργονται, κινεῖσθαι A 30,26 31,31 B 214,27,28,32 κοινή (πάντων) B 21,5 85,8,14 κατὰ τὴν κοινήν ἐ. A 8,17 φυσική B 35,21 ταῖς ἐ. ἥμαν τις ἔχομεν φυσικῶς περὶ αὐτῆς A 49,18 αἱ κοιναὶ ἐ. A 2,23. (αἱ ἀληθεῖς καὶ αὐτόπτεις) 27,3,31 31,18,26 305,14 306,19 314,18,24 B 3,24,25 4,6 254,31 266,22 270,1,3 315,28 al. coni. πρωταὶ B 24,23 coni. ἀξιώματα B 34,10 sq. 127,24 coni. ἀρεστα B 45,12 def. B 20,21 sq. προέιπον τῶν ἀποδείξεων, ἀπάλιγης ἀποδείξεως A 24,7,8,28 cf. B 28,5,6 (οὐκ εἰσὶ διδασκατα) 39,27 sq. 255,9 308,16 sq.
 ένοειδῆς. τὸ ἐ. τοῦ ἀνθρώπου εἰδός A 325,28,30
 ένοποιός B 333,20
 ένοῦν pass. ὄρος B 399,4
 ένογκεῖν (χρυσό) B 439,12 τῷ ἐπιστήμονι B 191,17
 ένόγλησις. αἱ σοφιστικαὶ ἐ. A 445,22 B 2,9
 ένστασις (plur.) B 59,11 340,14 (coni. ἀπορία) 343,2 345,11,15 356,32 sq. al. def. A 11,25 sq. 22,7 sq. dist. πρότασις A 477,16 sq. dist. ἀνασκευή ibid. 20,21 δεικνύναι, ἀναρεῖν τῷ
 καλούμενη ἐ. καὶ ἀντιπαραστάται B 244,7 sq. 276,13 sq. ἐπιστημονική (τοῦ συλλογισμοῦ μέρος γίνεται, ἀρχή, συμπέρασμα) B 157,26 sq.
 ένταῦθα οὐ τυγχάνει (scil. ἡ ψυχὴ τοῦ κατ' ἀξίαν) A 38,7 τὸ ἐ. καλόν B 242,3
 έντελής B 93,15 ἐντελῶς (εἰσθμεθα) A 62,16 B 93,14 127,21 ἐντελέστερον B 235,12 279,29
 έντευθεν λοιπόν A 195,7 273,20 B 275,16
 έντιθέναι pass. τινί B 382,21 τὰ έντεθεῖ μένα B 263,4
 έντορος. τὰ ἐ. B 174,29
 έντός. αἱ ἐ. (γωνία) B 70,26,27 76,9 282,31 308,9
 έντυγχάνειν τινί A 153,15 330,20 τῷ ἐξηγητῇ B 158,13 πιθανοῖς λόγοις B 322,21
 έντυπον (coni. ἐγκαταγράψειν) τὰ αἰσθήματα B 434,18 (ἐν) τῷ φανταστῇ B 435,7,22 436,34 437,17,26 sq.
 έντύπωσις (ἀμυδρά) B 434,19,20
 ένυδρος B 352,24 sq.
 ένυπάρχειν A 288,3 τινί A 338,21 451,18 454,21,22 455,17 485,3 B 82,14,16 273,4,5 ἐν B 60,30 62,25 ἐνυπάργεσθαι τῷ ὑποκειμένῳ expl. B 67,6
 ένύπνιον A 161,2 sq.
 ζηνωσις (coni. συλλογή) A 2,16
 ζηταδίκτυος A 61,17,19,22 277,4
 ζητακούειν τι ἐπί τινος A 239,7 373,25 πρός τι A 153,19
 ζηταλλαγή A 348,16
 ζηταπτᾶν pass. ὑπὸ τῶν προσδιαλεγομένων ἥμιν B 2,6
 ζηταπλοῦν. πᾶσι γάρ ὄμοιος ζητήπλωται (ἡ θλη) A 66,18 ὄνομα ζητηπλωμένον B 377,19
 ζητηριθμεῖν med. A 245,14
 ζητηρεῖν A 33,16 75,15 εἰς A 100,28
 ζητητᾶν pass. τινός B 79,7
 ζητελέγχειν (coni. ζητεῖσθαι) A 210,21
 ζητηρικεσθαι τοῦ βεβαιῶσαι B 369,31 i. q. διεζηρικεῖται A 440,4
 ζητετάζειν A 51,7 334,22 341,15,22 B 193,29 pass. B 279,19
 ζητετασις (τὴν ἐπὶ πλέον) A 15,30 B 439,4,5 τινός (τοῦ ὑποῦ) A 30,25 42,35 112,18 τὴν ἀκριβεστέραν περὶ τούτων ἐ. B 65,23
 ζητηρισκειν B 14,23
 ζητηριεσθαι τινος B 373,9 415,2

ἔξηγετοι οι Α 25,31 32,25 (έωνδη) 35,16
39,9 253,1,15 293,4,5 Β 29,18 48,8
80,10 86,8 158,7 160,14 178,1,2 323,10
ἔξηγησις Α 18,8 18,20 25,34 33,8 253,14
Β 35,11 47,24 75,17 86,17 93,3 112,
1,36 158,13 254,12 323,22 378,19
380,5 sq. 381,17

ἔξηγητής Β 158,13 ὁ τοῦ φιλοσόφου ἐ.
(Ἀλέξανδρος) Α 126,21 ὅτι ἐ. Β 291,11,16
294,12,25 cf. Α 53,16 sq. Β 38,4 70,15 86,8

ἔξηγητικός Α 378,24 Β 177,20

ἔξης Α 6,19 116,23 120,15 148,11 155,7
181,12 351,3 358,17 385,12 al. Β 84,3
τὰ ἔξης Α 12,2 57,13 59,23 163,19,27
220,11 241,27,30 253,13 300,25 383,9
Β 93,2,10 251,17 (τοῦ λόγου) 279,20 al.
καὶ τὰ ἔξης Α 10,24 19,10 Β 128,30
194,14 390,7 τὸ ἔξης i. q. ἡ ἀκολουθία
Α 18,18 Β 231,13

ἔξιέναι ἐπ' ἄπειρον Β 27,20

ἔξις Α 80,27 sq. dist. διάθεσις, ποιώσης
Α 288,19,20 πολλάκις τὰς ἐ. ὅντε τῶν
μετεύγμάτων παραληφθάνομεν Α 327,13 sq.
332,6 τῆς ψυχῆς Α 9,31 coni. ἡ ἐπιστήμη
Β 433,2 συλλογιστική Α 315,14 μαθη-
ματική Β 159,19 ἀριστάτη Β 162,27
τὰς ἐ. καθ' ἡς γνώσκομεν τὰς ἀρχάς
Β 433,21 opp. στέρησις Β 68,5 sq.
290,6 sq. τὰ καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν
Α 244,35 Β 33,19 ἐν ἐ. τινὸς γενόμενον
Β 3,9,11

ἔξιταζειν τῷ ὄριστῷ τὸν ὄρισμόν Β 183,25
intrans. Α 17,23 18,7 60,5 74,9 161,2
273,31 275,9 286,14 415,10,19 Β 57,
2 sq. 68,24 136,22 159,9 162,4 sq.
201,21 sq. 224,5 sq. 237,10 i. q. ἀντι-
τρέψειν Β 54,17 coni. ἀντιτρέψειν
Β 395,13 sq. 396,7,14 429,8 τοῖν Α 39,22
310,22 Β 193,18 sq. 223,21 429,10 sq.
430,28 sq. πρός τι Α 161,6 Β 70,9
223,24 298,12 425,31

ἔξιτοῦν pass. τοῖν Β 399,2

ἔξιτασθαι τῷ θεωρεῖν Β 439,7

ἔξιγνοῦν pass. Α 463,2 sq. 465,15 sq.
Β 16,14

ἔξιμοιοῦν τί τοι Α 66,30 190,6

ἔξιοιζειν pass. τινός Α 154,18

ἔξιουσία, ἐπ' ἔξιουσίας Α 47,4 κατ' ἔξιουσίαν
Α 75,12 κείται παρά τῇ ἐ. τινός Β 408,14

ἔξιογή plur. Β 380,19

ἔξιμανειν Α 114,8,18 305,2 306,31 307,3
Β 16,14

ἔξιπνοιζειν coni. ἀναπινεῖν Β 214,24
ἔξιο τιθεσθαι τὸν μέσον ὅρου expl. Β 174,6 sq.
175,20 πίπτειν τοῦ κατηγορουμένου, τοῦ

ὑποκειμένου Β 267,24 sq. expl. Β 268,
2 sq. 25 270,10 sq. 20,26 ἐ. τοῦ προ-
κειμένου ποιεσθαι τὸν λόγον Β 179,12

εἰς τὸ ἐ. προσφέρομεν Α 243,4 ὁ ἐ.
λόγος opp. ὁ ἐν τῷ ψυχῇ Β 132,26,32

ἔξιθεν τινὲν Β 368,13 logicē Α 35,11,36,
9,18 37,7 sq. 91,32,33 97,17 255,32 256,4

264,13,17,26,27 334,8 Β 262,27 291,27
292,18,25 sq. 294,32 sq. 362,24 424,21

τοὺς ὅρους προστεθέντα opp. μεταξύ expl.
Β 164,11 sq. τὸ ἐ. ἀγαθόν Α 471,14
ἐκ τῶν ἐ. Β 384,30

*ἔξιρροποιειν Β 439,7,8

ἴσιτιέναι τοῖν Α 2,8 Β 321,31 ἔσικάς
Β 107,17 374,8 e. inf. Α 21,9 25,6

159,16,17 161,26 εἰκός dist. σημεῖον
Α 480,21 sq. opp. ἀληθές (ἀληθῆ ἐξ
εἰκότων κατασκευάζειν) Β 21,10 κατὰ

τὸ εἰ. Α 32,27 εἰκότως Α 5,13 6,5 11,18
27,22 28,17 29,31 al. Β 1,11 8,10 174,34

219,6 in fine enuntiati seq. γάρ Α 72,3
78,22 113,24 138,15 163,28 186,30

190,23 al. Β 409,3 καὶ τοῦτο εἰκότως
Α 149,28 222,6 Β 53,4 168,4 301,9

καὶ μάλιστα εἰκότως Α 217,12

ἐπαγγέλλειν med. Α 12,15 71,27 206,32
314,8 359,30 Β 300,27

ἐπάγγελμα Α 24,16

ἐπάγειν σωτηρίαν τῇ νῇ B 381,7 — con-
tinuare, addere Α 23,7 35,7,16 52,26

80,21 84,8 114,13 153,13,17 176,15 al.
Β 11,5 23,10 54,1 62,22 71,3 75,18

80,10 al. συμπέρασμα Α 33,12 90,1
145,16 244,24 Β 5,22 ὡς σ. Β 374,10

om. σωρτ. Α 244,24 Β 83,1 seq. διὶ et
sim. Α 175,7 194,24,28 226,12 479,26

182,16 Β 29,21 170,2 194,1,24 τί τοι
Α 177,14 Β 258,25 συμπέρασμα τῷ λόγῳ

Α 412,10 ἐν τοῖς ἐπαγγέλνοις Α 253,24

sim. Β 274,23 τὰ ἐφεσῆς ἐ. Β 153,14

διὲ τῶν κατὰ μέρος ἐ. Β 215,23 —
πιστεύομεν ἐπαγγέλνετες διὲ τῶν αἰσθητῶν

Β 216,1 cf. ibid. 23,24

ἐπαγγεγένη dist. συλλογισμός Α 473,9 sq.
474,15 opp. κι ἥπτορικα πίστεις Β 5,6,13

sq. 7,9 opp. τὸ παράδειγμα Α 482,5 def. ἡ

διὲ τῶν κατὰ μέρος γνῶσις Β 17,13 sq.

cf. 353,8 358,23 sq. 438,21,22 ἐν ταῖς

- ἐ. μόνα τὰ καθ' ἔκαστα γινώσκομεν καὶ οὐ τὰ καθόλου Β 18,10 cf. 216,13,14 349,25 sq. ἡ τῶν καθόλου γνῶσις δι' ἐπαγωγῆς ἡρᾶν γίνεται, ηδὲ ἐ. διὸ τῆς αἰσθήσεως Β 216,22, 23 cf. 214,15 sq. οὐκ ἔστι δι' ἐ. δεῖξαι τὸν ὄρισμόν Β 359,7,8 τῆς καθ' ἔκαστα ἐ. Α 262,2 διὸ τῆς κατὰ μέρος ἐ. Α 164,29 διὸ τῆς ἐ. τῶν μερικῶν δεικνύναι Β 349,25 δι' ἐπαγωγῆς κατασκευάζειν Λ 262,30 δεῖξις Β 49,20 λαμβάνειν, τὰς πίστεις κομίζειν Β 214,12,15 τὰς ἐντάσεις μὴ δι' ἐ. φέρειν Β 157,23 ἐκ τῆς ἐ. λαμβάνειν Β 239,9
 ἐπαγωγικός ορθ. παραδειγματικός (συλλογισμός, τρόπος, πίστις, δεῖξις) Α 34,13,20 49,25 473,4, 14 474,19
 ἐπαινετός Α 257,13 sq. 258,29 ἐπαινετῶς Α 304,29
 ἐπακολουθεῖν Β 371,7 sq. 390,9 sq. 392,23 393,7 423,9 logice Β 381,31 388,9, 10 389,2 394,18 ἀμέσως Β 392,23 sq.
 ἐπακούειν *supplere* Α 36,21,22
 ἐπαλλάσσειν τὰς ἀποδείξεις Β 119,24
 ἐπαρμφοτερίζειν log. Α 98,24
 ἐπαναβαίνειν perf. τὴν δικαιοσύνην Β 333, 20, 21
 ἐπαναδιπλοῦν ὅρου Α 344,21 sq.
 ἐπαναστρίκλωσις ὅρου expl. Α 344,22
 ἐπανακεψαλαιοῦσθαι Β 363,21
 ἐπαναλαμβάνειν τὰ εἰρημένα Α 387,12 τὸν λόγον Β 29,18 51,17 52,9 173,29 194,13
 ἐπανάληψις τῶν λεχθέντων Α 422,14 430,28 κατ' ἐπανάληψιν εἴρηται Β 260,23
 ἐπανατρέχειν εἰς Β 397,16
 ἐπανερέσθαι Β 156,9
 ἐπανέργεισθαι ἐπὶ, εἰς τὸ προκείμενον Α 378,31 379,13,20
 ἐπανιέναι ἐπὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς Α 377,4 Β 57,18 ἐπὶ τὸ προκείμενον Β 293,24 εἰς τὴν τοῦ λόγου συνέχειν Β 384,3
 ἐπάνοδος εἰς τὰς ἀρχάς, τὰ οἰκεῖα Β 335, 28, 29, 34
 ἐπάνω. ἐν τοῖς ἐπάνω Α 369,28 Β 138,7 logice (opp. ὑποκάτω) Α 16,5 87,23 303,30,31 Β 118,22 119,3 ἐπιστήμη Β 118,27 146,27 sq.
 ἐπαπειλεῖν Β 383,19, 20
 ἐπαπορεῖν Β 344,15 352,28, 29 c. inf. Β 345,32 τῷ λόγῳ Β 14,15 ταῦτα Β 388,4 ἐπὶ τοῦ ἥντα Α 460,6
 ἐπαπορητικῶς Β 359,15
 ἐπεί τοι Α 38,18 add. γε Β 132,12 312,20
 ἐπειδήπερ Α 220,2 Β 200,29
 ἐπείπερ Α 6,20 77,25
 ἐπέκεινα c. gen. Β 395,24 logice Α 272,24 Β 351,8 κατ' ἐ. Β 411,37
 ἐπεκτείνειν τὸν λόγον Α 249,24 pass. ἡ δέξια Β 331,27
 ἐπένθετος (τοῦ μέσου ὕρου) Β 186,26
 ἐπεντιθέναι μέσους ὕρους Β 164,16 sq. 185,10,31
 ἐπεξεργασία (πλείων) Β 128,14
 ἐπεξέργεσθαι c. dat. Α 86,20 245,11, 18 361,17,19 Β 58,4 79,5 170,4 235,12 238,13, 14 c. acc. Α 454,17 456,12 τὰ καθ' ἔκαστα Β 358,26 359,3
 ἐπεξηγεῖσθαι Α 454,20 Β 26,18 54,4
 ἐπεξιέναι Β 9,2 12,16 c. dat. Β 196,29 198,23 271,7 τὸ ἱητόν Β 81,26 τὴν λέξιν Β 258,31
 ἐπέργεσθαι c. acc. Β 78,6 τὴν λέξιν Β 326,20
 ἐπερώτησις Α 449,7
 ἐπεσθαι opp. προηγεῖσθαι Α 5,14 ἐπεται λοιπὸν c. inf. Β 281,4 τῷ ἀνάγκῃ τῶν λόγων Β 2,20 τῷ χείροι τῶν προτάσεων Α 71,14 78,23 126,3 Β 56,9 ἐπόμενα τῷ αὐτῷ σκοπῷ Α 45,16 logice Α 7,2 8,18 19,28 34,32 69,23 83,17 al. Β 24,24 35,5 50,14,15 69,3 81,19 sq. 94,29 95,17 96,20 sq. 174,30 346,7, 9 348,19 410, 6 sq. 415,4, 6 al. διαφένεις τῶν ἐ. Α 276,11 οὐ γάρ ὅμοιως ἔχει τὰ οἷς ἐπεται τι καὶ τὰ ἐπόμενα αὐτῷ Α 289,14 τὰ προτεχός ἐπόμενα expl. ibid. 15 sq. δεῖ τὸ ψεύτινος ἐ. ἐπὶ πλέον εἶναι τοῦ ἡγουμένου Α 166,9 sq. 166,31 sq. 167,13 ἐξ ἀνάγκης Α 323,6 sq. Β 91,10 sq. 94,20 95,14 388,12 opp. διὸ τῶν κειμένων Α 36,8 cf. Β 96,11 sq. ἀναγκαῖος Β 83,12 τὸ ἐπόμενον (sc. τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν) opp. τὸ ἡγούμενον Α 242,26 sq. 244,6 sq. cf. 165,16, 26 170,22 sq. Β 43,22 44,17 sq. 47,7 81,19 sq. 174, 30 sq. 292,14, 23 297,30 sq. — ἔψηται Β 388,12
 ἐπέχειν λόγον τινός Α 14,15 65,12 Β 338,26 376,29 sq. τάξιν Α 65,28
 ἐπὶ αὐτῷ τῶν προκειμένων μεταφέρει τὸν λόγον Β 288,6 cf. 249,24 ἐπὶ τὸ c. inf. Β 2,8, 10 ἐπὶ τοῦ ἥντα Α 460,6

- ἐπιβάλλειν τοῦ Α 352,17 353,12 Β 13,3
48,14,17 ἀμέσως Β 255,2 med. Β
286,10
- ἐπιβεβαίουν (συμέρασμα) Α 90,17
- ἐπιβλέπειν Α 282,29 288,6 289,2,35
357,9 al. εἰς Α 324,22
- ἐπιβλεψῖς plur. (coni. τὰς ἐκλογάς) Α 304,14
- ἐπιβλητικῶς Β 332,14
- ἐπιβλήτη Β 4,7 304,20 ἀπλαῖς ἡ. ἀπτεῖαι
Α 1,23 ἐπιβλλειν Β 48,14 cf. 324,6
- ἐπιβουλῆς Α 334,18
- ἐπιγίνεσθαι Α 27,1 Β 89,5 376,11 τοῦ
(έκ, ἀπό, δά τινος) Β 340,22,23 368,1
380,35 433,7,8 437,2
- ἐπιγινώσκειν Β 434,10 438,16 440,10
τοῦ Α 100,24,25 ἔκ τινος Α 47,10
Β 436,20
- ἐπιγραμμα B 156,12 157,1
- ἐπιγράφειν Α 4,18 5,15,23,24 6,1,5 Β 2,16
334,22. (ἀπό) 24 sq.
- ἐπιγραφή. αἴτια ἐπιγραφῆς Α 1,8 5,15,24,28
- ἐπιδειχνύναι Α 120,15 387,12 403,23
423,29 424,20 426,5 427,7 429,1
- ἐπιδειξίς Α 262,19
- ἐπιδέχεσθαι ὑποδικέσαν Α 69,14 οὐδέν
τρίτον Β 33,17 τὸ ἐναντίον Β 242,8
- ἐπιδιαιρεῖν Β 337,19
- ἐπιδιαιρέσις (κατὰ τὸ ποιόν) Α 69,23
- ἐπιδευγμῆναι τὰς διαγωνίους Β 15,2 εὐθεῖαν
Β 34,16 114,1
- ἐπιζητεῖν Β 7,25 8,1
- ἐπιθεωρεῖν Β 77,22
- ἐπιθυμία coni. θυμός Α 13,32 ; Β 436,32
438,26
- ἐπικρατεῖν τῆς λογικῆς φυλῆς Β 436,32
- ἐπικρίνειν e. inf. Β 425,13
- ἐπικρύψις Α 316,27 317,34
- ἐπίκτητος Α 37,12
- ἐπιλαμβάνειν med. Λοιτοτέλους Β 291,11
- ἐπιλανθάνεσθαι Β 88,10,21 e. inf. Β
406,11
- ἐπιλείπειν Β 317,8
- ἐπιλογῆσθαι (τὴν οὐσίαν) Β 181,6
- ἐπιλύειν med. ἀπορίαν Α 31,8 42,36 160,5
440,22 Β 14,12 16,2,3 19,2 38,9,25
94,23 272,5 279,23 306,28 (τὴν δοκοῦσαν
ἐναντίωσαν) 311,3,6
- ἐπίλυτος (ἀπορίας) Α 11,7 Β 19,4,7 38,
18,19 275,16
- ἐπιμένειν Β 431,13
- ἐπιμήκης Β 182,14
- ἐπιμιγγόναι pass. τοῦ Β 242,4
- ἐπιμιγνήσκειν pass. τούς Α 111,29
- ἐπιμονὴ τοῦ αἰσθήματος Β 434,12 sq.
- ἐπιμόριος λόγος opp. πολλαπλασίων expl.
Β 159,22 sq. τούς Β 160,4 sq.
- ἐπινοεῖν Α 65,6 126,7 292,9,10 Β 62,15
202,15 223,20 291,17 308,29 394,1
424,3,6 pass. Α 305,4
- ἐπίνοια. τῇ ἡ. γιωρταῖν Β 94,3 375,22
κατ' ἐπίνοιαν Β 216,5 ἐν ἡ. μόνῃ τὸ εἶναι
ἔξι Β 271,24 λαβεῖν Β 343,8 ἐξ ἐπί-
νοίας ἀνθρώπων Β 372,32 380,21 382,18
- ἐπίπαν. ὡς ἐπίπαν Α 154,18,19 271,19
Β 30,3
- ἐπίπεδον σγῆμα Α 17,10 Β 361,14,21,31
τὸ ἡ. Α 336,20 sq. 454,7 Β 10,2,3 155,13
275,2 302,18 301,1 320,30 al. τὰ ἡ.
opp. τὰ στερεά Β 10,1 102,11 103,1 sq.
179,14 274,27,28
- ἐπιπειθῆς Β 438,26
- ἐπιπλήττειν (τούτοις) Β 16,8
- ἐπιπλοκή (πρὸς τὸ ποιόν) Α 72,5 74,31
- ἐπιπολάζειν Β 378,32 sq.
- ἐπιπόλαιος Α 125,25
- ἐπιπρόσθιον τὰ μέσα τοῖς ἄκροις Β 61,10
124,2 401,10 pass. ἡ σελήνη ὑπὸ τῆς
γῆς Β 65,19,20 92,28 sq. 96,3
- ἐπιπρόσθησις τῆς γῆς Β 65,16,21 96,4
167,26 τῆς σελήνης Β 299,14
- ἐπιπωματίζειν Β 420,12
- ἐπιπωμάτισις Β 420,13
- ἐπιρραπείζειν (τὴν τῶν ὁδῶν δόξαν) Β 242,9
243,13
- ἐπισημάνειν med. Α 25,4 197,29 229,3
262,23 275,9 Β 51,4
- ἐπιτρημεῖον med. Α 63,2 122,21 150,14,15
261,23 304,14 Β 188,13 243,16 κατὰ
τὴν λέξιν Α 213,21 ἐν τῇ λ. Β 70,23
τῇ λέξει Α 261,19 ἐπισημειωτέον, ἐπι-
σημειοῦσθαι δεῖ ὅτι Β 188,7 212,11
- ἐπισκέπτειν Β 128,2,3 med. Α 57,13
132,28 172,10 270,13 350,16 375,31
389,2 Β 100,19,25 sq. 105,13 181,12
221,12,13 239,17,18 271,8,9 291,7
300,8 326,20 περὶ τινος Α 331,15 ἐπι-
σκεπτέον (έκ τοῦ διαγράμματος) Α 375,9
Β 425,21,22 431,16
- ἐπισκεψῖς Α 291,6 306,5
- ἐπισκήπτειν τοῦ Β 16,4 112,1
- ἐπισκοπεῖν Α 293,30 315,16 348,11 Β 300,11
302,9 314,9

- ἐπισκοπεῖν pass. ὑπὸ νέφους B 368,11
 ἐπισκόψητειν B 134,2 τινά B 180,10
 ἐπίστασθαι dist. ἀπόδειξις B 20,17 opp.
 διεξάγειν B 322,21 sq. ὁ ἐπιστάμενος
 ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν B 81,34 82,1
 cf. 26,23 84,33 τὸ ἐ. ἡ περὶ τὸ καθόλου
 ἡ περὶ τὸ κατά μέρος ἡ περὶ ἀμφότερα
 Λ 466,13 κατὰ τὸ καθόλου B 19,8
 ἐπιστητός A 345,25. 26 sq. B 440,11. 12
 opp. αἰσθητός B 307,6. 7 340,2 sq. opp.
 διεξαγένεις B 321,20 sq. τὸ ἐ. opp. ἡ περὶ¹
 αὐτοῦ ἐπιστήμη A 338,27 sq.
 ἐπιστασία. ὀλίγης δεῖται ἐ. B 128,13
 ἐπιστασίας εονι. μονή B 322,17 ἔχειν βραχεῖαν
 ἐ. τινος A 111,28 ἐπιστάσεως ἄζων A 139,
 13 δεῖται τινος ἐ. B 34,19 127,32 128,2
 ἐπιστήμη etym. B 322,17.18 opp. ἀπόδειξις
 def. ἔξις τῆς φυγῆς A 9,31 αὐτὴν ἡ διά-
 θεσις ἡ ἐγγνωμένη ἡμίν περὶ τῶν πραγ-
 μάτων B 20,17 sq. 23,23. 24 καθολικωτέρα
 ἔστι τῆς ἀπόδειξεως B 20,20 sq. 47,19. 20
 cf. 23,6 sq. ἀπόδεικτή B 7,14 sq. opp.
 αἴσθητας B 306,20 sq. opp. δέξα, νοῦς
 B 321,20 sq. 323,31 ἔχει περὶ τὰ
 ἀναγκαῖα B 324,30 325,23. 24. 32 sq. 328,
 19 sq. αἱ ἐ. περὶ τὰ ἀεὶ ὥστιν ἔχοντα
 ἀνατρέζοντα A 154,9 sq. cf. B 323,32
 325,17. 18 τῶν καθόλου ἔστι καὶ οὐχὶ
 τῶν μερικῶν A 51,23 B 185,26 192,14
 216,21 310,6 σὺν τῷ καθόλου ἐ. καὶ τὸ
 μερικὸν εἰδέναι A 466,6 τὸ ἀπειρον
 ἀγνωστὸν ἐπιστήμη τῶν δὲ πεπερασμένων
 καὶ ὠρισμένων ἔστιν B 283,9.10 περὶ τὸ
 ποιὸν καταγίνεται B 306,23 τὸ οὐσιώδες
 ποιόν B 307,9 sq. ἡ δὲ ἀπόδειξεως γνω-
 μένη, ἔστι δὲ καὶ ἔτερον εἶδος ἐπιστήμης
 B 22,26 sq. cf. 439,18 440,10 διδακτόν B
 39,21 sq. ἀναπόδεικτος B 323,33 sq. 324,20
 plur. B 20,22 ἄνευ, μετά συλλογισμοῦ
 B 223,1 sq. 324,16. 20 326,8 sq. 332,1 sq.
 αἱ αὐταί, ἔτεραι ἐ. B 302,15 sq. ἕνος
 πράγματος καθὸν ἐν μίᾳ ἔστιν ἐπιστήμη
 καὶ γνῶσις, ἡ ἡ δὲ ὀρισμοῦ ἡ ἡ δὲ ἀπό-
 δειξις B 343,33. 34 ἐκάστη ἐ. ίδιας
 ἀρχάς ἔχει καὶ ὑποθέσεις καὶ περιτέρω οὐ
 πρότειν Λ 24,12 τὰς ίδιας ἀρχάς οὐδεμία
 ἐ. ἀπόδειξις B 147,16 τὰ πρώτα καὶ
 ἀναπόδεικτα ἀρχαὶ εἰσὶν ἐπιστήμης B 120,21
 προτάσεις ἀμεσοί, ὧν εἰς τὰς ἐπιστήμας
 δεήμεσθαι B 224,22 αἱ αἰσθήσεις αἴτιαι εἰσὶ
 τῶν ἐπιστημῶν B 214,22 οὐ γάρ ἔστι τοῦ
- μὴ ὅντος ἐ. τουτέστι τοῦ ψεύδους B 26,22 sq.
 opp. ἀπότη A 466,12 sq. B 191,4. 5 sq.
 198,8 sq. σπανίως ἀποφατικά συμπεράσματα
 αἱ ἐ. συνάγονται B 183,13 οὐδεμία
 ὅμιλον μία παρὰ ταῖς ἐ. B 155,11 αἱ κατὰ
 μέρος ἐ. B 7,11. 13 86,3 εἰ ἵνα τις ὠρισμένη
 φύσις ἐπιστήμης B 85,32 sq. μερικωτέρα,
 γενικωτέρα B 100,9 sq. 118,4 sq. ἡ ἐπάνω,
 ἀνωτέρω, ἡ ὑποκάτω ἐ. B 118,16 sq.
 146,27 sq. αἱ ὑπάλληλοι ἐ. B 118,18
 ἡ κυρίως, ὅντως ἐ. (opp. ὁ σοφιστικὸς
 τρόπος) B 21,8 119,13. 20 ἐπιστήμη
 ἐπιστημῶν B 118,25 119,15 ἐνέργεια ἀπὸ
 τῆς ἐ. προϊόντα A 9,32 ἐπιστήμην ὑπο-
 δεῖται B 198,13. 14 ἐπιστήμης δεκτικός
 Λ 74,10 sq. εονι. νοῦς B 439,16 νοῦς
 καὶ ἐπιστήμης δεκτικός v. δεκτικός εονι.
 τέχνη (φέρος, μόριον) A 6,26 sq. B 9,2
 141,2 407,14. 15 παρὰ τῶν κατὰ μέρος
 τεχνῶν ἡ ἐπιστημῶν A 306,12 — in exem-
 plis A 191,25 sq. 131,11 sq. 336,9. 19. 27
 B 213,9. 10
- ἐπιστημονικός συλλογισμός Λ 24,11 B 3,1
 21,9 22,18 24,12. 13 27,21 312,6 διδα-
 σκαλία A 51,22 μεθόδοι A 154,18 ὑπόνοια
 Α 463,13. 14 γνῶσις B 21,7 δεῖξεις
 B 28,15 ἀπόδειξις B 118,6 συμπεράσματα
 B 163,10 πρότασις, ἀπόδεικτος B 145,21 sq.
 198,11 ἐρώτημα B 145,22 sq. ἔνστασις
 B 157,27 θεωρήματα B 302,16 sq. ὑπό-
 ληψίς B 330,20 τὰ ἐ. B 183,6. 7 ἐπι-
 στημονικῶς συλλογίζεται (εονι. ὅντως)
 Α 305,15. 16 συνάγειν B 143,27 εἰδέναι
 Α 462,12. 22 463,10 sq. opp. διεξαστικός
 B 326,9. 10. 14 ἐπιστημονικότερον B 43,9
 ἐπιστήμην A 2,36 36,23 154,19 B 328,21
 expl. A 270,11. 12 οἱ κατὰ μέρος ἐ.
 B 127,13 140,23 μερικός τις ἐ. (opp.
 ὁ πρῶτος φιλόσοφος) B 142,24
- ἐπιστρεφεῖ εἰς ἔαντο Α 257,16
- ἐπιστυνάγειν B 435,18 438,11 τιοὶ συμπερά-
 σμα B 95,12 pass. ἡμῖν ἡ τοῦ καθόλου
 εἰδῆσις B 340,20 τὸν λόγον, ὀρισμόν
 B 353,11. 12. 28 407,32 435,13 ἀπό, εἰς
 B 407,27 414,32 415,10 — ἐπιστυνάξαι
 B 407,27 438,11
- ἐπιστυναθροίζειν pass. (αἰσθήματα, μνήμαι)
 B 435,16. 23
- ἐπιστυνάπτειν προτάσεις, συμπεράσματα sim.
 Α 249,16 257,26 263,25 264,12 356,15
 385,12 B 95,12 161,10 (ἔξωθεν) 165,8

- 216,30 296,11 431,8 sq. 435,4,8 seq.
 ζητ. A 382,21 intr. B 318,12
 ἐπισυντθέναι A 27,9,10 B 183,24,27 302,
 18,19 317,19,20
 ἐπιτενειν (τὴν δυτικότεραν) A 276,25 ἐπί^τ
 πλεῖσθν ἐπιτενεται ἡ ἀποφτι A 329,12
 ἐπιτελεῖν pass. A 117,9
 ἐπιτέλλειν (τὸν ἄπερον) B 179,19
 ἐπιτέταρτος (τέταρτος) B 160,7
 ἐπιτήδειος εἰς A 270,13 sq. B 380,18,20
 384,2,3
 ἐπιτήδεύειν βραχυλογίαν A 53,1 λογικάς
 τέχνας A 305,12 ἀρετήν B 282,5 e. inf.
 B 7,5 med. τέχνας καὶ ἐπιστήμης B
 407,15
 ἐπιτηθέναι B 188,7 τί τινι (ταῖς οὐκίαις)
 B 382,16,17 τάξιν A 119,6 ἀνάγκην
 τῷ λόγῳ A 302,25,26 τὴν λόγιαν τῷ
 ἀποφτι B 327,26 εἰδός τινι B 331,17 sq.
 pass. B 383,31
 ἐπιτρέπειν (ἱμέν τὰ λοιπὰ προσωπακούειν)
 A 53,2
 ἐπιτριτος λόγος B 117,20,21 sq. 160,7
 def. 339,32 sq. ἀριθμοί B 160,23
 ἐπιτυγχάνειν τοῦ σκοποῦ B 385,19
 ἐπιτυγχία τοῦ τελους B 385,26
 ἐπιφάνεια (βρατή, ἀλλ' οὐ καθ' αὐτήν) B
 28,8 155,1 geom. B 361,32 opp. γραμμή
 A 480,9,10 B 74,25 sq. 128,19 μῆκος
 μένον καὶ πλάτος ἔχει B 215,27 sq. μέγε-
 θος ἐπὶ δύο διαστατόν B 314,19
 ἐπιφέρειν A 166,27 B 23,12 58,12 182,1
 συμπέρασμα A 36,20 214,12 παράδειγμα
 B 17,9 seq. ζητ. A 167,34 τί τινι B 258,5
 291,16 συμπέρασμα A 243,9 τὸ ξῆν τοῖς
 τάρμασιν A 256,23 τὸ ἐπιφέρειρμενον
 A 18,20 97,21 B 75,17 177,21 264,24
 med. B 333,19
 ἐπιφημίζειν τὸν ὄνομα B 37,3
 ἐπιφράξ Stoicorum i. q. συμπέρασμα A 243,9
 ἐπιγειερεῖν B 319,9 ἐπ., ἀπὸ τοῦ ρᾶλλον
 A 301,11 B 432,16 ἐφ' ἐπιτέρεια B 2,5
 345,30 εἰς τὰ ἐναντία B 271,9
 ἐπιγείρημα A 83,6 208,20 B 84,12 sq.
 85,5 86,25 87,31 233,31 sq. 254,12,18
 279,26 283,31 284,7 285,2 288,12,21
 289,22,28 313,29 316,26 390,26 406,
 17,18,31 407,30 409,26,34 εἰς τοῖς
 ηττονος B 403,31
 ἐπιγείρητος A 256,19 (βητορειτή) B 5,13,14
 84,17 271,23

Comment. Arist. XIII 3. Philop. in Anal. Post.

- ἐπιγοργεῖν (ἱμέν ἀφορητὰς πρὸς γνῶσιν)
 B 433,32
 ἐπέγδοος λόγος B 269,22
 ἐποντιώθητος opp. οὐτιώθητος (τῶν ἐ. τὰ μὲν
 ιδια τὰ δὲ συμβεβηκότα) A 276,12 coni.
 κατὰ συμβεβηκότας ὑπάρχοντα A 313,7
 ἐπτάς B 398,26
 ἐρᾶν (ἡ ἐρωμένη, ἡ ἐρῶν) A 472,6 sq.
 ἐραστής A 472,13
 ἐργάζεσθαι ἀπολλόγιστον τὴν συγγίαν A
 109,8 sim. B 300,22 416,27 σαργίνειαν
 τῇ ἀνατακτίᾳ A 285,14 τὴν ἀσίσειαν
 A 456,17 τὸ τὴν κατάφασιν ἐργαζόμενον
 A 365,28
 ἐργασία B 169,16
 ἐργάδης compar. (θετῖς) A 81,32
 ἐρεθίζειν τὴν φυγήν B 214,30
 ἐρεΐδειν B 419,5 428,28,29
 ἐρεισμα B 428,31 sq.
 ἐρίζειν A 457,10 B 416,28
 ἐριστικῶς μάγευθαι B 131,2 ἐριστικῶτερον
 ἀντιλέγειν B 85,11,12
 ἐρημηνεύειν (ἐκυπόν) A 35,7 155,25 332,
 15,27 pass. A 320,26
 ἐρημηνευτικός (λόγος) A 333,13
 ἐρπειν A 185,5
 ἐρπετός, τὰ ἐ. A 180,23 sq. 185,3
 ἐρυγή plur. δεξιόεις καὶ κνητούσις B 378,16
 ἐρυθρός A 245,8
 ἐργεσθαι ἐπὶ τι A 396,2 402,25 419,3
 426,32 cf. 418,1 B 3,16 εἰς γνῶσιν
 B 15,22 εἰς ταῦτάν τινι A 41,17 59,27
 169,1 πρὸς συμμετρίαν B 420,19 ἵλθειν
 δεῖται A 436,11
 ἐρως A 472,4,25,27
 ἐρωτᾶν dist. προστάττειν, καλεῖν A 33,5
 τὴν δηλητὴν διάτεταν Λ 21,30 pass. e.
 inf. (?) B 60,3,4
 ἐρωτηματικός (λόγος) A 12,17
 ἐρωτητικός dist. πύργα B 147,21 εἰς ἐρωτήσεως
 λαρβάνειν B 144,22
 ἐτιθίειν A 161,5 B 65,2,3
 ἐστε ἄν A 126,12,13,16 sq. B 107,15,23
 431,10
 ἐτιχτος logice B 24,20 219,18 220,16
 223,5 sq. 227,32 228,2 sq. ἐτιχτος ὑπο-
 νείειν, κατηγορούμενον B 219,20,22 sq.
 224,26 sq. 400,16
 ἐταῖρος plur. Aristotelis A 123,15 124,9
 ἐτερογενής A 32,28 sq. B 246,13

- έτεροκίνητος B 2,21
 έτερομήκης ἀριθμός def. B 62,18 sq.
 έτερος B 360,14 363,23 τῇ οὐσίᾳ, τῷ λόγῳ,
 τῷ ὄποιανέῳ B 278,8,25 παρά τι
 A 32,4 33,27,33 299,27 300,5 B 112,7
 273,14 288,12 371,12 sq. 435,31 έτερον ἐξ
 έτέρου A 339,31 B 344,28 έτερον . . . καὶ
 έτερον A 388,23,24 B 182,10 έτέρως
 A 174,14
 έτερότης (opp. κοινωνία) A 32,3 B 51,14 52,8
 έτέρωθεν A 65,22 318,23
 εἴτι . . . εἴτι A 162,25 εἴτι τε A 240,27 281,11
 290,8
 εὐανάπτεπτος. τὸ εὐαν. τῶν σωμάτων
 B 385,20
 εὐάρροστος B 385,7
 εὐδαιμονεῖν A 340,19 B 280,9 282,5
 εὐδαιμονία A 273,29 277,19 B 280,11
 εὐδαιμων. τὸν εὐδ. οὐδεὶς βλέψαι δύναται
 A 340,19
 εὐεξία A 277,28 sq.
 εὐέπεια B 157,15
 εὐήθης (λόγος) A 126,2 (ὑπάρχεις) B 320,23
 εὐθυγραμματίζειν (τὸν κόκλον) A 477,2,3
 εὐθύγραμμος opp. ωκλοτερής B 182,20
 τρήμα B 111,22 sq. 280,32 281,25 282,
 28,29 γνωία B 113,10 sq.
 εὐθύς. τὸ εὐθύ def. B 61,8 opp. περιφερίς,
 καρπόλος B 62,27 67,15,23 25 69,4 sq.
 257,13 τὸ εὐθύ διλον B 2,26 ἡ εὐθεῖα
 (γραμμή) A 17,12 253,34 sq. 454,5,7
 B 8,12,22 sq. 34,15 sq. 76,8 sq. 100,11
 102,21 sq. 116,18 183,14 sq. 377,6 sq.
 401,6 al. def. B 9,16 61,9 124,1,2 319,30
 401,9,10 ἐν τῷ ζέρι B 181,15 τὸ ἀπό παντὸς
 σημείου ἐπὶ πᾶν σημεῖον εὐθεῖαν γραμμῆν
 ἀγαγεῖν B 35,24 129,8 130,6,7 δύο εὐθεῖαι
 χωρίον οὐ περιέχουσιν B 36,11 εὐθεῖαν
 περιφερίζῃ ἐφαρμόζειν B 112,5,20 149,13
 ποτέρου καλλίστῃ τῶν γραμμῶν, ἡ εὐθεῖα ἡ
 ἡ περιφέρεια B 146,3 149,21 ἐπ' εὐθεῖας
 opp. ὑπεράνω, ὑποκάτω A 65,21 τάττειν
 A 73,12 geom. ἐπιβλέπειν B 113,32
 ἔσονται ἀλλήλαις αἱ εὐθεῖαι B 9,14 logice
 (opp. δι' ἀντιστροφῆς, διὰ τοῦ ἀδυνάτου
 sim.) δεινύναι A 90,9 sq. 439,23,24 sq.
 410,16 sq. 444,24 B 16,24 273,28 304,18
 εἰδέναι B 16,21 συνάγειν B 144,1,7
 δεῖται A 102,6 195,32 198,9 (i. e. διὰ
 τοῦ κατὰ παντὸς καὶ τοῦ κατὰ μηδενός)
 201,19 234,4,26 287,4 (i. q. ἡ κατηγ.
- γορικὴ δεῖται) 248,3 298,7,9 sq. B 16,25
 19,10,19 sq. 140,11 273,27 ἀπόθεταις
 (κρίττων τῆς εἰς ἀδύνατον) B 290,32 sq.
 συλλογισμοί B 137,28 sq. 297,3 sq. κατ'
 εὐθεῖαν (τῶν ἀκρων) A 101,21 483,17
 (eoni. συνεγώς) κείναις οἱ δροὶ B 374,23
 opp. καθ' ὅποθεταιν A 47,14 δεινύναι
 opp. δι' ἀντιστροφῆς A 120,25 δεῖταις
 opp. ἡ δι' ἀντιστροφῆς, ἡ εἰς ἀδύνατον
 ἀπαγγή A 90,17 116,4 164,23,25
 237,4 δι' εὐθεῖας δεινύναι opp. διὰ
 τοῦ ἀδυνάτου A 236,24 δεῖταις A 187,6
 ἐξ εὐθεῖας δεῖται A 251,17 ὥπερ εὐθεῖας
 προσκείσθαι geom. B 104,11 — εὐθεῖα
 πτῶσις (opp. πλαγία) A 333,20 sq. 334,12
 342,25 B 265,1 — εὐθύς adv. A 15,22
 logice A 19,19 52,19 B 199,2 opp. μετά
 πλεύσια, πολλά B 196,13 sq. 197,30 εὐθέως
 A 97,21 395,19 422,15,20,22 480,22
 εὐθύτης ἕνας opp. συμάτης B 67,30
 εὐκαρίως A 239,4
 εὐκοσμία (περὶ τὴν λέξιν) A 333,23
 εὐκτικός (λόγος) A 33,3
 εὐλή plur. B 434,12
 εὐλογος A 111,29 331,1 B 127,19 εὐλόγως
 A 3,22 B 278,23 291,15 294,25
 εὐοδεῖν A 46,27 ἐπὶ τινος A 203,17
 εὔοδος (ἡ λέξις) B 397,30
 εὐπνοία B 385,17
 εὐπορεῖν διλῶν A 74,20 78,12,26 89,30
 93,28 94,24,25 al. προτάσεων A 133,28
 270,8 sq. 280,14 sq. 287,16,17,25 305,3
 δροὺν A 176,14 203,8 216,31 225,14,15
 227,10 (μέσων) 288,9 διαφορῶν A 312,13
 ὀνύματος A 332,17 τοῦ διδάσκοντος B 12,
 27 e. inf. A 126,27 176,14 295,31 332,21
 εὐπορία τῶν προτάσεων A 5,27 290,5
 295,20 299,19 302,1,30 304,31 305,2,
 9,29 306,26 315,7 347,27 τῶν διλῶν
 A 88,15 συλλογισμῶν A 280,13 318,18
 εὐπορίαν τῇ ἀπόδειξει ποιεῖν A 288,7
 εὐπορος compar. (λόγος) A 287,21
 εὐπραγία plur. B 413,8
 εὐρεσις opp. μάθησις B 3,31 sq. opp. ξήτησις
 B 4,4 12,10 sq. 20,6 dist. γνῶσις B 14,2 sq.
 ἐκ προϊπαρχούσης γίνεται γνώσεως B 12,7
 sq. ὡς οὖν εἴη θλως εὕρ. B 14,16 τῶν προ-
 τάσεων A 273,21 274,5 319,13 B 162,
 16,32 163,20,27 al. τῶν δέκα κατηγο-
 ριῶν B 332,27 τῆς αἰτίας, τοῦ μέσου
 B 333,6,9 τοῦ ἤρισμοῦ, τοῦ συλλογισμοῦ

- Β 352,12,15 εἰς εὕρ. τῶν ἐπομένων
 Β 418,19
- εὑρίσκεται ὅρρ. μανθάνειν Β 3,32 ὅρρ.
 ζητεῖν Β 14,15 sq. διὰ τοῦτοισμῶν
 Λ 3,29 ε. inf. (μὴ εὑρίσκων ὀνόματι
 σημῆναι) Λ 333,6
- εὑρημός διὰ τὸ εὑρόμενον Λ 177,6
- εὑρένοπτος Λ 317,4 πρὸς τὸ εὗρ. Α 69,29
- εὑτάκτως Β 403,21 410,1
- εὐταξία Β 214,32 409,17
- εὐτυχεῖν ὅρρ. διαπραγμῆν Β 413,9
- εὐφρονεῖν Α 471,27
- εὐχερής Α 88,32 267,24 sq. 318,28 Β 163,27
 186,5,9 πρὸς ἀνατκενήν Α 268,10,22
 εὐχερῶς Β 163,7 compar. Α 316,32 319,12
- εὐχέσθαι expl. Α 33,4 Β 147,30
- εὐγῆν expl. Β 363,8
- εὐγραπτός εἰς ἀπόδειξιν Β 64,25
- εὐχάριτη geom. Β 113,37
- εὐχαριστεῖν (εὐχαριστεῖν) τί τοι Β 12,23
 13,10,27,28 14,3,8 16,15 17,4,7,25
 156,11 geom. Β 112,4,5. ἐπί τοι Β
 98,17 pass. Α 127,8 geom. διὰ σημείου
 Β 104,6 intrans. logice expl. Β 314,
 14,25 sq. 315,10 geom. Β 8,31 113,38
 τοι Α 20,1,2 25,28 Β 98,17 231,11
 250,11 352,6 409,19 410,20 414,12
 (ἀλλήλως) Β 314,13 sq. geom. Β 27,5
 36,15 105,12 112,19 sq. 114,7 149,13
 ἐπὶ ἄλληλα Β 11,2 123,17 126,15,16
- εὐεκτικός, οἱ ἡ κατακενάκιοτες ζητεῖν
 ζητεῖ συλλογισμός Α 30,29
- εὐεξής Α 34,10 55,9 57,18 79,28 100,2
 137,21 242,25 257,9 264,20,22 271,27
 461,3,6,10 Β 70,31 71,2 80,2 88,1 92,10
 115,13 122,20 134,1 160,14 194,24
 197,26 230,26 259,10 262,3 290,28
 333,28 (coni. προσεγγός) 351,24,26
 391,27 sq. 393,8 421,5,6 def. Β 392,8
 τούτων Α 206,9 τοῖς Β 315,19 ἀλλήλων Α 242,24 264,16 ταῦτα ἔ. Β 156,14
 157,14 160,6,16 256,23 258,14 ταῦτα
 σὺντοις ἔ. Β 160,19 164,16 226,30 228,24
 232,20 233,3 263,3 289,9 319,24 ταῦτα
 τοῦτο ἔ. Β 230,21 τὰ ἔ. Β 120,8 253,3
 ταῦτα ἔ. Β 261,25 γενίναι Α 332,28
 Β 9,14 116,11,13 sq. 117,7 sq. 126,19
 128,30 219,15 342,16 369,19 429,21 sq.
 εὐερμηνεύειν Β 135,30 ζητεῖν Β 376,22
 εὐερμηνεύοντες Β 359,31 360,5 362,22
 364,15 372,13 397,24
- ζητεῖται ἀντιβέβασθαι Β 39,25 ζητεῖ, ὡς
 Α 104,26 128,29 143,31 324,30 441,25
 πᾶς γῆπεν Α 204,28 ἐκεῖνος, ζητεῖ Α 289,
 5,6 356,16 τοιί Α 217,11 225,21
 338,21 Β 180,15,16 — ἐπιτάχεις Β 65,2
 ἐπειστηκούσιαι coni. ἐνεργεῖται σύνται Β 436,15
 ἐργάσιος λογική Β 235,2
- εγένετο τὸ ζητούμενον Α 89,27 141,11 236,36
 260,13,31 Β 412,28 413,25 εγένεται σύν
 καὶ ἐν πόνοις ἢ ἀντιστροφῇ Α 40,8 εγένεται
 διὰ τούτων ζητεῖ Α 184,11 εγένεται . . . ἀπο-
 δεδειγμένας Α 168,20 sim. Β 116,21 266,27
 είχον . . . ἐπέδρενον Α 187,16,20 εγένεται (seil.
 Λιριτ.) διεξελθεῖν Α 399,7 440,4 εγένεται ἢ
 φύεται ἐν γήρᾳ πελεύσθαι Α 152,25 ταῦτα δὲ
 ἢ ἀπόθεσις εγένεται ἐπὶ ἀπειρον προέιναι Β 257,
 22 θεον καὶ τὸ ἀπόδειξις ὄνοματεσθαι εἴσγεν
 Β 31,12 sim. 38,1 40,2 ἐν ἑαυτῷ Β 156,2
 πλέον εγένεται Β 268,34 ὡς εγένεται γνώσεως
 Β 367,5 368,17 περί τι Α 152,3,4
 Β 101,10 102,11 144,18 155,2 157,6
 275,9 300,16 306,28,29 322,6 τούτου
 δὲ σύντοις εγένοτος Α 19,8 Β 202,32 οὗτοι
 γένος εγένοντων Β 201,27 — med. coni. συνε-
 γένεσθαι (ἀλλήλων) Β 390,21 394,7 εγένεται
 διανοταῖς ἢ λέξις τουτάγεις Β 41,5 sim.
 153,14 τὰ εγένενται expl. Β 312,2 sq.
 εγένετο expl. Β 417,13
- ζητεῖσθαι c. ind. fut. Α 316,20 c. ind. aor.
 Β 112,5 c. coni. Β 158,13 162,26
 183,24,28 184,14
- Ζέειν Β 109,21,22 361,26 sq. 366,21 374,11
 ζέεται τοῦ περὶ τὴν παρδίναι αἴματος Β 109,
 14 sq. 364,22 sq. 366,15 371,13 373,31 sq.
 ζηλός γεωμετρικός Α 84,26
- ζητεῖ τι, εἰ, πότερον sim. Α 5,21 6,19
 10,32 22,4 39,33 42,29,36 52,15,22,27
 53,24 62,28 al. Β 7,24 sq. 42,26 sq.
 271,3 278,23 341,14 343,2 346,2 al. περὶ
 τοιούς Β 20,24 341,9,13 sq. ζητεῖ Β 39,1
 opp. λαρυγγεῖν Α 451,8 opp. εὐρίσκειν
 Β 14,15 sq. pass. opp. θεδάσθαι Β 7,22 sq.

- 121,9 τὸ ζητούμενον B 7,21 sq. 8,21 sq.
 11,15 12,3 20,11 42,27 43,10 56,21
 121,13 sq. 127,4 334,13 sq. ὡς ὑπολογίσθενον λαμβάνειν A 34,26 141,11. 12
 236,36 241,8,9 253,23 260,13,31 B 412,
 28 413,25 ἔχειν τὸ ζητούμενον ν. ἔχειν
 ζήτημα A 273,13 B 334,10 sq. (expl.)
 336,12 sq. 386,6 sq. 390,2 λέσις τοῦ ζ.
 B 432,7,16 ἀπλοῦν, σύνθετον B 339,
 1 sq.
- ζήτησις opp. εὑρεσις B 4,5 12,9 sq. 20,6
 τινός B 334,15 346,2 περὶ τινος B 4,7
 42,23 43,5 334,13 409,28 τὴν ζ. τὴν
 λέγουσαν διὰ τί A 53,15 τοῦ μέσου ἔνεκεν
 γίνεται A 293,30 ἐν τισι, περὶ τι A 301,
 22,31 πολλὴ πᾶς B 196,9 ἔχειν τὴν
 ζ. A 273,12,15 περὶ, ἐπὶ τινος B 336,22 sq.
 ζητήσεως ἄξιον B 39,13 πανόρμεθα τῆς ζ.
 expl. B 281,19
- ζωδιακὸς κύκλος B 26,5
- ζῷον saepe in exemplis, velut A 180,20 sq.
 B 5,24 8,17 sq. 187,1,31 dist. ζωρόφυτον, φυτόν A 14,4 16,4 354,9sq. B 411,24
 def. A 18,32 B 348,24 sq. 411,18 cf.
 A 17,31 100,30
- ζωόφυτον A 14,4, 5. 10 16,4, 5 B 411,24
- Ηγεῖσθαι. ὁ ἥριούμενος ὅρος A 166,30 sq.
 ἀδύνατον τὸν ἡ. ἐπὶ πλέον εἰναιτοῦ ἐπομένου
 A 167,16 τὸ ἥριούμενον ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς
 τυλικογνώμονις A 242,26 sq. 166,10 sq.
 170,21 sq. 244,6 sq. B 44,18 sq. 47,8
 81,18 sq. 174,30 175,1 sq. 292,14.15,24
 297,29 sq.
- ἥγονυν scilicet A 301,27 476,9 B 39,15 145,6
 335,11. 25 saepe in sq.
- ἥδη logice A 14,1 B 20,21 21,30 al.
- ἥδονή (οὐν ἀγαθόν, ἀγαθόν) A 250,29 sq.
 262,5 sq. 273,24 sq. 274,3 (οὐ πᾶσα
 κατὰ φύσιν) 276,20 sq. 277,18 sq. 281,
 20 sq. 315,20 sq. (λεία ἐνέργεια. ἀνενά-
 χλητος ζωή) 316,23 341,16 348,12 sq.
 446,27 (χαρά) 448,19 sq. 451,18 454,22
 455,4,5 B 345,30 sq. 348,10 sq.
- ἥθινός (πραγματεία) B 331,9, 15
- ἥκειν εἰς ἀπειρον B 48,5
- ἥλιακός (ἔκλειψις) B 21,1 26,8 (κύκλος)
 175,26 (φῶς) 310,21
- ἥλικια. Ἐρητέρας ἡ. γενομένου B 396,23
- ἥλιος A 171,3 242,31 sq. B 31,25 sq. 72,28
 73,1. 7. 8 92,24 129,2 168,3 325,22
 332,18 340,8 370,8 384,15,16 396,10 sq.
 421,18 φύσει θερμός A 38,23 τῆς σε-
 λήνης ὑπηλέτερος B 31,26 τὸν ἡ. μετ-
 ζονα εἶναι τῆς γῆς B 128,20 ἀφεστηκέναι
 τῆς σελήνης, ὅσον ἡ σ. τῆς γῆς ἀφέστηκε,
 μετ' ἐν μὲν ἦν ὁ ὀκτωκακιδεπλάσιον ἔλαττον
 δὲ ἡ εἰκοσαπλάσιον B 300,27 κανεῖται
 A 43,29 126,12 B 328,21 421,20 ἐπὶ
 τοῦ φριτακοῦ κύκλου B 26,5 sq. ἐκβ-
 ούλος διν κινεῖται ὁ ἡ. B 175,25 (ἕ γρόνος)
 μετρούμενος ὑπὸ τῆς κυνήσεως τοῦ ἡ.,
 γῆται κύκλῳ γίνεται B 387,29 cf. 393,2. 3
 ἐν κριῷ γίνεται A 59,11 169,7 ἐκλείπει
 B 26,6 sq. 110,23 sq. 299,14 330,18
 337,24 τὸ συνοδεῦται τῇ σελήνῃ τὸν ἡ.
 B 422,13 sq.
- ἥμέρα A 166,7 sq. 171,3 242,31 B 175,
 26 sq. 383,7 sq. 384,15
- ἥμερος φύσει B 367,14
- ἥμιτρον κύκλος. ἡ. τρίματα B 302,22 τὸ ἡ.
 B 103,20,27 113,4,5 sq. 181,24 τὸ
 ὑπὲρ γῆν, ὑπὸ γῆν ἡ. B 175,25 παντὸς
 ἡ. αἱ γωνίαι ἕται ἀλλήλαις εἰσὶν A 254,1 sq.
 πᾶς ἡ ἐν ἡ. γωνίᾳ δρθῇ ἔστι B 377,2 sq.
- ἥμισθιος B 160,7. (τινός) 9, 23 λόγος
 B 339,33 427,19
- ἥμιονος. οὐδεμίᾳ ἡ. κύει A 463,1 sq.
 464,7. 8 465,15 sq. B 16,13 sq. 180,
 14 sq. 285,19,20
- ἥμισθυμα geom. B 376,35
- ἥμιτρος. τὸ ἡ. τοῦ ἐνδεχομένου opp. τὸ κατὰ
 τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον A 163,16 177,18
 178,11. 29 181,5. 19. 35 sq. 195,22 202,4
 208,11 219,18. 25 cf. 211,26 μίτα ἥμι-
 σται B 76,14
- ἥμιστροιον B 31,29
- ἥντινα c. ind. A 22,8 132,11 204,29 206,26
 c. coni. ibid. 31 c. ἡν̄ c. opt. A 116,31
- ἥντογος A 8,2,13 astron. B 167,9 180,22,23
- ἥνυστρον expl. B 417,13
- ἥπερ post compar. A 433,19 471,11, 14
 474,16 B 48,13 105,1 126,6 154,17
 163,13 261,5 286,27,33 287,19 333,23
- ἥρεμεν B 305,18 365,1 387,32 sq. 435,25
- ἥρεμία B 35,1 305,17 sq.
- ἥρεμίεσθαι (μέσον τῆς κυνήσεως καὶ τῆς
 ἥρεμας) B 305,20
- ἥσυχος εἰν B 365,1
- ἥτο... ἡ A 72,7 113,34 260,6,10 315,18,19

- 316,28 335,22 400,25 sq. B 107,28 198,17
 336,33 ad. ἡτοι . . . ἡτοι *sive* . . . *sive* A 416,15
 440,15,24,25 454,23,24 B 149,13 198,21,22
 i. q. ἡγον *scilicet* A 13,30 17,26 18,4
 149,1 177,11 417,24 455,9 456,9 458,2
 482,3 B 4,22 24,14 34,20 51,7 106,17
 121,29 159,7 190,18 194,7 198,12 268,16
 314,2 317,3 331,31
- ἡττα B 416,28
- ἡττων. ἐπιχείρημα ἐν τῷ ἡττονος B 403,31
 ἐπιχειρέιν ἐν τῷ ἡττον (οpp. ἐν τῷ
 μᾶλλον, ἐν τῷ ὄμοιο) A 301,12 sq.
 ἡττον ἀνριβέστερα B 300,22
- ἥχω expl. B 420,29 sq.
- Θάλασσα A 357,27, 28
- Θαλάττιος (χώρα) B 134,29 273,3
- Θάτερος A 361,6 393,25 B 186,20 187,10
 198,18, 22
- Θαυμάστιος (θεάθριμα) A 470,6 θαυμασίως
 B 4,29
- Θαυμάστης. τί 9. B 144,10 τί, οὐδὲν 9.
 εἰ A 13,23, 24 17,18 49,16 167,22 314,15
 B 16,9 147,6 e. inf. A 168,21 246,12
 6περ 9. δὲ A 394,4
- Θεσσαλονίκη A 3,13
- Θεῖος, ἀνριβῆ καὶ θεῖα A 471,2 νῦν coni. ὅπερ
 ἡμᾶς opp. ὁ ἡρέστερος B 47,26 οὐσίαι
 B 48,2 εἰδη coni. νοητά B 324,8 332,8
 γρῆμα B 333,19 6 9. Ηλέτων A 6,16
 Πάρθενος A 26,5 τὸ 9. A 243,29 sq.
 τὰ 9. A 446,27 B 324,6 332,9 sq. (coni.
 νοητά) 339,10 ὅλη τῷ θεωρητικῷ A 7,5
- Θέλειν opp. οὐνασθει A 472,7 sq. ἀνηστο-
 σημονεῖς θέλουσιν εἰναι αἱ συλλογιστικαὶ
 προσάστεις A 207,4 sim. B 64,25 110,5
 170,9 176,32 198,14 251,32
- Θεμέλιος, θερέλιον A 8,20 B 376,11
 382,7 sq. 387,26 391,17 392,5, 22 sq.
 393,7 sq. 394,20
- Θέμις, οὐ γάρ 9. B 214,22
- Θεολογία B 331,9
- Θεολογικός (πραγματεία) B 331,11
- Θεός ἀγαθός, ἀγαθός, ἀδικα ποιεῖ A 243,18
 sq. 244,19 sq. πάντα κατὰ κακὸν ποιεῖ
 A 342,9 sq. οὐδὲς έστεν B 336,12, 13
 sq. 337,14, 15
- Θεραπεία τῶν κατοικούμενων B 326,32 logice
 A 112,20
- Θεραπεία τῶν B 326,33, 34 ὅπλοις
 B 408,3
- Θερμανεῖν B 322,4 pass. B 38,7
- Θερμός A 27,29 242,9 B 38,8 sq. (i.
 συμμετέρια τῶν 9. καὶ τῶν φυγήρων) 376,6
 386,8 sq. 419,32 sq.
- Θερμότης B 38,18 422,20 sq.
- Θέρος B 396,9 sq.
- Θέσις B 296,13 375,5 τίγ 9. ἔξειν B
 177,26 314,16 ἀκείστεν B 268,26 sq.
 270,20 τῇ 9. οφει τῷ ἀξιώματι A
 87,2 πρότος A 87,24 τῶν σχημάτων
 A 65,6 τῶν τριῶν ὅρων B 268,35 opp.
 ἀντίστις A 244,6 sq. B 137,4 opp.
 στέρησίς τις καὶ ἀπόφασις B 301,21
 αὐτοῦ ἔστι θέσις A 85,33 cf. 460,22 logice
 opp. ἀξιώματα B 34,9 sq. def. ibid. 13
 τῆς 9. εἴδη (ὑποθέσις, ὄρισμα) B 35,1 sq.
 cf. 55,7, 8 127,25 sq. 374,34, 35 A 33,8
 οὐ δείκνυσται ὅλα λαρζάνεται B 36,20 i. q.
 πρότασις expl. B 55,6, 9 θέσις i. q. αἱ
 ἀντικείμενα διαφοραὶ expl. B 408,30 θέση
 opp. φύσις A 87,11, 17 (i. q. ἐξ ἐπινοίας
 ἀνθρώπῳ) B 372,32 373,3
- Θεωρεῖν A 9,7, 14 65,9, 23 66,5 451,20
 B 215,10 240,20 300,21 sq. ὅλη θεω-
 ρητέσιν καὶ τὸ κείμενον B 387,17 434,29
 435,35 ἀνριβέστερον B 23,23 ἔνει,
 μετὰ ὅλης B 339,7, 12 ἀπλῶς B 341,2
 ἐν A 28,20 32,31 39,2 40,1, 6 41,8, 9
 B 7,20, 26 96,19 136,3, 10 337,23 338,
 18,23 339,14 356,17, 18 al. ἐπί τινος
 B 7,18 14,4 136,7 428,18 περὶ τι A
 40,29 θεωρητός λόγῳ (coni. νοητός) A 3,7
- Θεόρητα A 53,24 112,17 159,19 165,1
 252,26 293,18 333,19 344,17 345,24
 348,4 467,2, 10 469,11, 22 470,6, 24
 471,3 472,3 B 8,9 (μερικά, καθολικά)
 13,2 sq. 125,2 146,7 sq. 164,14,19 165,8 sq.
 183,9 216,28 263,13,25,26 265,7 288,23
 299,9 302,3 sq. 415,2 422,30 426,5 429,5
 περὶ τούτου A 146,28 173,11 γεωρετικά
 A 49,17, 18 B 3,26 8,22 9,10,11 sq. 97,4
 98,18,19 101,17, 18 113,25 120,7 122,15
 128,28 144,29 148,21 302,30 μουσικά
 B 150,3 ιατρικά B 318,31 ἐν τοῖς συμ-
 πίκτοις 9. B 179,10, 11
- Θεωρητικός opp. πρακτικός A 8,23 μέρος
 τῆς φύσιοσφατας A 6,31 sq. B 2,25 τούτου
 (seil. τοῦ 9.) ὅλη μὲν τὰ θεία, τέλος δὲ ἡ περὶ¹
 ταῦτα θεωρία A 7,5 θεωρητική A 398,14

- Θεωρία ορp. πράξις B 2,29 τυνός B 42,8 περί τι A 7,6 περί τυνός A 423,16 B 299,10 φυσική B 147,12 μετά θλησ τὴν 9. τινός ποιεῖσθαι B 300,24
- Θηλουρός (φωνή) A 37,8
- Θηλος B 280,19 352,21 sq.
- Θηραν τὸ τι ἔστι, τὸν ὄρισμόν B 370,13 400,20 408,32 412,11
- Θησαυρός εἰναι ἐκατῷ τὰ σιτία A 484,27
- Θησαυρός A 152,4 153,17 B 64,8,9
- Θιγάνειν (coni. προσπίπτειν) A 354,17 sq.
- Θητός A 18,2 100,32 308,27 sq. 310,33 sq. 311,15 sq. 312,10 B 35,3 sq. 37,9 199,20 223,13,19 264,9 sq. 437,21 438,6,17
- Θητότης B 400,28
- Θρασύτης (opp. δειλία) B 356,17
- Θρεπτικός A 14,5 (δύναμις τῆς ψυχῆς) B 438,25
- Θυμός coni. ἐπιθυμία A 13,32 B 436,32 438,26 def. B 109,14 sq. 364,22 sq. 30 sq. 365,12 366,16 371,14,22 373,14 sq. 31 374,15
- Θυμοῦσθαι B 364,26 sq. 374,10 sq.
- Θύρα A 7,27 (τὸ κερυμμένον ὑπὸ τὴν 9.) 464,14
- Ταρα plur. B 9,5 36,16
- τασθαι B 100,30
- τασις τῆς διψῆς B 381,4
- τατρικός: θεωρήματα B 151,13 318,31 προβλήματα B 314,8,9 ὀργαί B 319,3 τέχνη B 380,34 τὰ i. B 150,16 265,20 319,12 τατρική A 8,8,14,15 259,1 sq. 397,26,27 B 9,3,8 36,17 74,16 100,25 119,5 146,17 157,5 182,28 314,21 320,10 385,15 sq.
- τατρός A 8,7 152,2 344,4 sq. B 2,9 5,18 34,24 100,26 sq. (τὸν ὄντως i.) 146,18 sq. 150,2,12 sq. 182,13 sq. (ζάρων) 243,5 414,14
- τιθέα τυνός A 21,11 343,15 τὰς i. εἰσάγειν B 133,18 sq. ἔξηρημέναι τῶν πολλῶν οὕτε κατὰ παντὸς οὕτε κατὰ τυνός λέγοντο ἂν ibid. 21 ὁ περὶ τῶν i. λόγος B 241,25 sq. cf. 243,9,12 αἱ i. αἱ παρὰ τῷ Ηλάτων B 435,29
- τιθάζειν A 279,14 306,6 346,20 τιθάζοντας A 67,23 306,4
- τιτικός B 36,14 141,24 142,1 fort. 409,23
- τιτικῶς B 100,21 τιτικώτερον B 129,4 235,25
- τίτος logice B 55,22 τὰ i. opp. αἱ εἰδικώταται διαφοραὶ A 17,16 opp. γένος A 39,20 sq. dist. τοὺς ὄρισμάς, τὰ ἐπόμενα A 276,10 sq. B 70,5 opp. τὰ κατ' οὐσίαν ὑπάρχοντα A 303,13 cf. 314,7 τὰ . . . ιδια συμβάνοντα συμπτώματα B 72,28 τὰ κατ' οὐσίαν ἐκάστη . . . ιδια ὑπάρχοντα B 234,8 τὰ ιδιον σημείον expl. A 484,15,16 θέως ὑπάρχειν A 17,4 ιδια A 206,8 312,3 344,1,6,12 383,25 B 350,28 sq. 357,21,26 358,1 al. ιδια καὶ ιδια B 415,17
- τιτιτης (σχήματος) A 72,18 355,33 356,3 plur. (φυσικαὶ) A 332,13 coni. συμβεβηκότων B 437,17, 18,32
- τιτιμα plur. coni. συμβεβηκότων B 437,28 μερικὰ i. expl. ibid. 22 sq.
- τιτιθης A 5,32 B 16,18 191,15
- τιδος A 249,2 395,10,11,12,23 sq. 400,7,15 403,29 404,7 406,18 409,3,27 410,13,21 428,22 450,25 B 6,9 40,8 53,26 54,4 65,20 83,7 92,25 96,3 109,23 125,7 138,8 167,29 175,23 187,23 312,15 345,12
- ιέναι εἰς, ἐπὶ ἀπειρον A 31,27 B 44,4,8 45,22 46,6 48,4,16 222,16 227,13 228,3 sq. 229,25 232,6 al. ἐπὶ τὸ σῶν, ἐπὶ τὸ κάτω B 233,26,27 κόκκινο B 46,20
- τιρας B 417,32
- τικνετιθαι (εἰς τοῦτο) A 153,1
- τιμάτιον A 61,5 B 78,13 214,28
- τίνα, παράγγελμα παραδίδωσι καθολικόν, ὅτι . . . τίνα εἰπῆσθαι . . . τίνα ἡ A 479,5—7 c. ind. fut. A 220,31 c. opt. fut. B 392,6 c. opt. post praesens A 19,6 225,12 B 226,18 248,8 290,21 τίνα μὴ . . . βλέπωμεν ἀλλ οἰδεῖμεν A 305,23 consecutive magis quam final c. coni. A 201,5 205,14 248,14,19 249,6,9 (post συνοίσει εἰς τοῦτο) 280,26 289,29 293,6,19 336,30 394,18 396,29 (post οὗτως) 404,31 407,10 B 4,1 38,16 41,2 92,29 98,10 111,15 144,23,24 147,23 163,29 175,11 186,17 265,27 324,28 τίνα καὶ . . . γένηται B 361,3 c. opt. B 287,7 c. indic. (ἐστεῖ) A 70,13
- τιθέλος (ζῆν) A 140,23
- τιπική A 8,12,13
- τιποκένταρος v. Τιποκ.

- τιπος saepe in exemplis: Α 13,22 (def.)
 17,16 81,9 sq. 191,29 sq. 202,20 sq.
 263,8 389,29 397,18 B 5,24 360,2 112,
 32 430,17 al.
- τιπατθαι Α 64,1 sq. 252,9 375,31,35
 ἵπεις (ὕπει τρίγρωμος κτλ.) B 181,23, 24 420,
 31 sq. ὁ τῆς τ. κύκλος B 421,20
- τιάντις B 11,20, 21 427,20 sq.
- τιάρτιμος Α 264,32 B 318,12 adv. B
 317,25
- τισηγήνιος B 103,30 104,22
- τισθηναρεῖν Α 44,21 54,20 sq. 58,2 sq.
 79,4 80,8, 23 81,23 82,1 sq. al. B 20,26
 23,7 65,35 68,12 sq. 295,16 408,7 al.
- τισπερίφετρος B 148,26 182,15 sq.
- τισπλευρον τρίγωνον Α 254,12 B 8,23 sq.
 10,12 73,25, 26 162,18 sq. 271,26 273,15
 277,12 343,11 sq. al. παραλληλόγραμμα
 B 103,30 104,22 σώματοι expl. B 62,17
- τιος τοιχος opp. ὁ κεντρός B 2,27 mathem.
 Α 254,9 306,20, 21 321,17 sq. B 8,14 sq.
 10,14, 31 sq. 25,4, 5, 12 98,26 99,1 123,
 2, 18 130,35 214,10 215,18 sq. 315,32
 εἰς τοος κεντροι B 124,1 ἐπ' ἵπεις σέξι-
 σταθθαι B 361,32 sq. κατηγορεῖσθαι
 B 425,30 πρὸς ἐκάτερα ἔχειν Α 301,14
 opp. ἐπὶ τοῖσιν. ἐπ' θλιττον expl. Α 39,
 19 sq. 273,32 sq. τὸ ἐπ' ἵπεις Α 61,15 sq.
 (περὶ ὁ ἡ προσάρτεις ἔχει) 152,2 sq. 153,
 9 sq. 169,16
- τιστεκλές τρίγωνον Α 253,31 sq. 332,18 sq.
 B 13,4, 12 sq. 16,17 69,29 71,9 sq.
 72,4 sq. 73,24 75,8 sq. 76,20, 21 78,
 18 sq. 79,3 sq. 80,26 86,20 104,9 134,
 17, 18 271,26, 27 272,8 sq. 273,15 274,
 5 sq. 275,27, 28 302,30 345,12 sq. al.
- τιστροφή Α 40,3
- τιστης B 242,7, 18
- τιστιμία, εἰς τ. Α 158,6
- τιστίμως μετέψειν, κανονιστιν Α 13,12, 22
 ἀντιτερέψειν Α 160,3 ἔργουσι πρὸς ἀλλή-
 λους οἱ ὄροι Α 167,14
- τιστίναι οἰκία Α 8,19 εὐθεῖαν ἐπ' εὐθεῖαν
 B 116,18 128,30 ἐπ' εὐθεῖας B 377,7
 αἴσθημα ἐν τῇ φαντασίᾳ B 437,17 ιστα-
 σθαι opp. εἰς ἀπειρον ἴεναι Α 31,26
 B 217,3 219,10 sq. 227,13 sq. σταθή-
 σεται B 229,22 ἴσται, ἡ τοική B 391,30 μέρη
 ταῦτας τῆς διαιρέσεως B 36,6 ἴστη, ἡ
 διαιρέσις ἀγρι τοῦτο B 410,31 cf. 411,24
 καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω καὶ ἐπὶ τὸ κάτω Α 272,26
- τιστίναι Α 231,24 232,20 247,18, 21 263,5 εἰς
 ἀρέσους προστάσεις B 393,24 τῆς ζητή-
 σεως B 280,2 τῆς κυνίσεως B 380,15
 perf. geom. B 128,10 ἐστώς Α 191
 11 sq.
- ιστίαν B 381,9
- ιστορεῖν pass. B 243,20
- ιστορία (ζέρεται) Α 480,27 (ποιειθεῖται, ητος)
 B 102,13 157,3, 15 377,29 plur. B 157,
 7, 9
- ιστορέσεις ἐκατέρωθεν ἔχειν τὸ ιστορίαν B
 423,22, 34
- ιστός Α 301,18 sq.
- ιθός B 174,29 352,20 419,9, 13, 28 428,
 26 sq.
- Καθαίρειν (ἀλλέζορεις) B 435,27
- καθηρός (γνῶσις) B 367,6 434,22 sq. καθ-
 ἀρός (opp. ἀκαθηρός) B 367,10 434,21
- καθέδρα B 380,18, 20
- καθεξῆς καὶ τ. B 351,26 389,27
- καθεστος B 2,27 geom. B 13,5 κατὰ κά-
 θετον B 377,6 401,22 sq. γένεσθαι τῷ
 ἥκτρῳ B 26,7 299,14
- καθεύδειν Α 161,3 sq. 240,4 sq. B 59,
 22, 23 208,8
- καθῆσθαι Α 61,18 127,29
- καθιστάναι τὴν λέξιν Α 456,11 B 61,19
 241,2 τοῦτο B 268,24 τὰ λεγόμενα
 B 270,27 οὐδαρῶς δύναται τοῦτο κα-
 θίστασθαι τὸ ἥκτρον Α 250,21 καὶ ὅτα
 τοιαῦτα καθίσταται B 130,1
- καθιστάναι ταῦτα γνώριμα B 25,6
- καθισθανειν ταῦτα γνώριμα B 219,24
- καθισθανειν (ἀπόδειξις) Α 46,4 (θεωρήματα)
 B 14,1 141,24;25 (λόγος) 196,25 compar.
 Α 71,30, 31 103,5 124,28 136,8 261,5, 6
 272,8, 21 B 3,14 5,5 13,3 sq. 20,19
 187,10 188,2 sq. 200,5 211,28 212,7
 218,26 219,8 225,10 sq. 236,3 284,24 al.
 superl. (γένη) Α 271,10, 11 272,24 306,16
 B 189,26 190,5 199,25 217,3 sq. 225,
 12 sq. al. καθισθανειν δεικνύαι Α 46,31
 εὐιστασθαι B 157,24
- καθόλου opp. μερικόν, ἀποστιλέστων Α 12,19
 saepe B 6,9, 15, 16 al. τ. προσδιορι-
 σμένη Α 20,23 τοῦ κ. ὅντα προσάρτεις
 B 215,8 ἡ τοῦ κ. κατασκευή, ἀνα-
 σκευή Α 31,27 sq. τὸ κ. πρεστών τοῦ

- μερικοῦ Α 70,6 τῷ κ. τὸ μέρος ἀκολουθεῖ A 160,23 B 410,7,8 τῷ κ. εἰδέναι B 16,12 ὁ κ. λόγος A 75,14 B 180,16,18 ἡ κ. ἐπιστῆμη A 466,6 προτείνει διὰ τῶν κ. B 214,11 τὰ κ. λαρβάνει δο? ἐπαγωγῆς ibid. 11 sq. 215,9,11 οὐκ ἄρα τῶν μὴ ὄντων τὸ κ. B 273,17 sq. ἔστι διτέρον B 430,20 sq. τριτόν ἔστι B 435,28 καθόλου εἰπεῖν A 138,12
- καθυποβάλλειν τὰ πράγματα λογίσει κτλ. B 439,5
- καθός A 12,15 216,28 B 364,3
- καὶ ultimo enumerationis membro additum A 239,30 307,8 saepe B 351,18 375,26 401,6 409,23 417,10 429,1 al. πώς καὶ τοῦτο φέρει A 246,16 sim. 285,4 397,27 400,8 405,17 444,19 468,17 469,6
- καινός. οὐ καινὸν εἰ B 410,28 compar. ὅρος A 316,5 καινοτέραν βαθέστεντες A 243,1
- καινοφωνία A 11,7
- καιρός B 64,23,30
- καιρός def. A 342,8 sq. e. inf. A 53,15 i. q. γρόνος B 65,1 420,18 422,2 sq. 435,8 plur. B 395,10
- καίτοι c. indic. A 59,10 204,31 B 180,19 saepius e. partic. A 28,25,26 37,19 45,25 66,14 72,26 al. B 57,3 141,9 al. καίτοι γε B 143,6 e. partic. B 141,6
- κακλα. ὥπο τῆς ίδεις κ. φθείρεσθαι A 256,24 sq. ὥρισμοῦ B 351,18,21 352,8 συλλογισμοῦ B 356,24
- κακίζειν B 355,2 356,32 pass. B 416,26
- κακόρρυθμος στήχος B 151,10 sq. 153,19
- κακός B 3,1 def. B 356,15 sq. 357,28 sq.
- κακόφωνος τραγῳδές B 151,19
- καλεῖν dist. προστάτευεν, ἐρωτᾶν A 33,6
- κάλλος (σώματος) A 301,18 sq. B 105,8,14
- καλλωπίζεσθαι B 5,28 sq. 22,4
- καλλωπισμός B 22,5 26,3
- καλλωπιστής A 33,13,22 sq. 316,12 sq. B 21,11 sq. 52,21 sq.
- καλός Α 263,26 264,11 sq. al. etymol. A 257,17 sq. καλὸν νομίσας e. inf. B 194,12 καλῶς A 304,28
- κάρπνειν B 169,15,16 243,5,6
- καρπόλος opp. εὐθύς B 69,4 ξιλον B 2,26 ἕις B 67,25,26 69,10 geom. B 61,14 257,13,14 γραμμή 67,15 401,7 def. ibid. 12 κάνει (= καὶ ἔστι) e. ind. A 13,21 247,25 352,14 476,27 B 89,2 112,14 347,33 394,10,12 419,30,33 420,23 425,25 c. ind. fut. B 352,7 c. impf. A 456,28 c. opt. A 240,1 B 69,29 167,27 168,13 434,27 c. ind. et coni. B 97,22,23 c. opt. et ind. B 232,29 sq. κάνει εἰ λέγωμεν B 52,23 κάνει . . κάνει A 145,30 c. coni. A 136,20 141,29 191,18,19 κάνετε . . κάνετε c. coni. A 331,2,4 B 126,23 c. opt. A 87,31 (κάνετε — κάνετε — κάνει) 338,18 350,24
- κανόνι (ὅργανον) A 7,25 sq. 8,5 9,20 logice A 6,18 7,9 B 78,16 186,3 302,7 370,20 405,22,24 καθολικοὶ κ. Λ 46,29 83,25 ἡ διά καθολικοῦ κανόνος πίστις Α 47,3 κανόνες Λ 67,27 ἀποδεικτικός B 2,28 διακριτικός B 80,2
- καπνός Α 35,24,25 341,17 sq. 481,10 B 21,31 96,21,22 97,27 423,8 426,16 sq.
- καπνώδης B 396,24
- καρδία B 109,14 sq. 373,31 sq. 420,11 sq.
- καρπίνος (κατὰ πλεύσιν φέρεται) B 134,26
- κάρος (coni. ἡ ὅπνοι) B 214,23
- καρπός plur. B 169,24,25 175,16
- καρτερός. καρτερώτατα (ἐντάχναι) B 243,21
- καταβάλλειν θεμέλια A 8,20 τὸν προσδιαλεγμένον Α 21,31 τὸ σπέρμα ἐν τῇ μήτρᾳ B 376,9 med. πολυστίχους πραγματείας περὶ τούτων Α 242,19 πονόβριθλον εἰς B 36,5 sim. 129,17
- καταγίειν pass. logice B 189,12
- καταγέλαστος A 4,25 125,32 B 50,20,21 246,7
- καταγίνεσθαι περὶ τι A 6,26,28 7,13,14 sq. 12,23 61,24 151,28 154,11 al. B 34,12 64,20 100,18,19 142,26 143,9,10 144,20,21 180,1 213,18,22 al. τῆς ακριβείτερας Α 342,14
- καταγράφειν ἐν B 421,6 sq. geom. A 353,10 454,6 B 112,32 156,8 361,15 377,4 415,26 428,10 logice B 418,13,14 med. B 412,24,26
- καταγραφή Α 69,29 73,12 87,8
- καταδογή (εἰδῶν) A 270,13
- κατάκλισις. ἡ ἀργή τῆς κ. B 9,4,5
- κατακλυσμός B 22,11
- καταλαμβάνειν τὸν οἰκεῖον τόπον B 387,31 med. B 141,18 τυνός B 311,7
- καταλέγειν B 241,16
- καταλείπειν praetermittere A 33,12 B 42,17 (κατέλειψε) 404,24 pass. relinquī A 254,9 sq. 306,21 B 10,32 130,35 al.

- καταλήγειν εἰς Α 11,1 Β 27,9,10 395,29 sq.
logice B 44,8 45,3 217,22 251,5 253,16
- κατάληψις Α 8,24, (ἀληθεσίς) 30 B 141,18,19
άναιρεσὶ τὴν κ. B 142,23,24 (com. γνῶσιν)
255,13
- καταλιμπάνειν *praetermittere* B 5,29 τινὶ
τι Α 54,3 e. inf. B 6,2
- καταραλάττειν τὸν γαλάζον B 384,34
- καταράντος, τὰ κ. B 383,31,32 384,2
- κατάνευσις Α 23,1
- κατανοεῖν (ἀκριβεῖς) Α 16,19 128,30 450,8
B 128,40
- καταντάν εἰς ληφένα B 381,11 εἰς τὴν γῆν
B 388,2 εἰς τὸ ἐπιτραπέζαι B 438,10,11
logice Α 31,26, 27 241,33 242,6 312,11
316,21 B 27,20 30,20,29 sq. 47,13 116,
19,20 226,13,21 227,7 228,3,12 233,5 al.
πρὸς τὰ ἄπομα B 431,31
- καταπυκνοῦν τὰς προτάσεις B 188,13,14
(μέσοις ὅροις) 288,27,30 289,4 τὸν συλλο-
γισμόν B 269,7 312,24
- καταριθμεῖν med. B 22,23 334,5 pass.
B 66,18
- καταρίθμησις Α 105,35 B 171,5
- κατασκάπτειν. εἰ κατεσκάψῃ τὸ Πλευ-
ρόν B 389,23
- κατασκάψῃ (τοῦ Πλευρᾶ) B 390,14
- κατασκευάζειν ὄργανα Α 7,15,16,32 8,4,5
pass. ἐκ τῆς δορᾶς B 382,18,21 ἐκ προ-
τυλογισμῶν B 55,14 logice τι (εἰς, ἐκ, ἀπό^τ
τινος) Α 6,25 7,24 11,28 12,25 23,24 24,7
31,19 40,18 saepe B 3,18 7,20 8,3
21,10,30 28,2 30,23 37,19 41,12 43,25
saepe expl. Α 33,34 sq. B 409,3,4 τῇ
εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ Α 173,18 183,10,25
212,30 περὶ τινος Α 358,6 B 22,2 ὅτι Α
30,28,29 50,27 190,18 B 3,26 6,20,22 49,
9 al. e. inf. Α 243,35 B 326,10 407,30 al.
- κατασκευαστικός τινος B 87,31 346,24
350,21,22 351,3 ὅτι B 288,13 318,21
- κατασκευὴ τοῦ πλοίου Α 270,14 ἐκ στερεῶν
λιθῶν τὴν κ. ἔχοντα B 421,9 logice opp.
ἀνασκευὴ Α 34,28 250,28 251,11 252,5 sq.
258,33 (τοῦ ὅτι) 264,14 265,5 al. B 30,19
36,1,4 52,1 81,28 82,6,7 83,12 84,8
409,4 al. opp. αἴτημα Α 312,32
- καταστέγασις (τῆς ἀνατολῆς τῶν ἄστρων)
B 385,23,24
- καταστοληγίζεσθαι Α 459,28 460,7,27
τινός Α 459,22 460,6,26 τινά ibid. 5
pass. ibid. 4
- κατατείνειν μαρρόν λόγον Α 262,10 πολλοὺς
καὶ μαρρός ἀλέγγους B 243,19,20
- κατάφασις opp. ἀπόφασις (διαφοραι τοῦ ποιοῦ)
Α 12,19,33 sq. saepe (μόρα τῆς ἀντιφά-
σεως, μάχη καταφάσις καὶ ἀποφάσεως)
B 34,1,2 expl. 35,18 εἰδος οὗτα τῆς
ἀποφάσεως Α 13,24 cf. B 32,14 33,14
ἐπ' ἔλετον τῆς προτάσεως Α 16,31 sq.
cf. B 128,25 προτέρα τῆς ἀποφάσεως οὐ
μόνον ἀξιόποτι, τὸς τινὲς ὑπέλαβον, ἀλλὰ
καὶ γρόνιον ἀπλουστέρα γάρ κτλ. Α 13,
5 sq. 26 16,9 sq. B 290,21 συντίθεσθαι
(ἱερεῖσιν ἄν.) αἱ κ. Α 28,4 29,22 sq. οὐ
μεταλαμβάνεται εἰς τὴν ἀπόφασιν Α 182,18
τῶν κατὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν (ἀντι-
κειμένων) Α 244,36 ἐπὶ παντὸς ἡ̄ η̄ κ.
ἡ̄ ἡ̄ ἀπόφασις Α 306,20 322,31 371,18
372,5 B 10,20 20,9 48,11 130,34 131,5
144,4 315,31 316,7 cf. 68,5 sq. Ἀμεσος
B 217,12 sq. ἀπλῆ, ἐν πεταλίθεσθαις
Α 364,15,23 sq. ἐν καταφάσιει παραληγ-
βάνεσθαι B 183,20 195,20
- καταφάσκειν τι opp. ἀποφάσκειν Α 14,31 60,
5 369,17 450,24,25 pass. opp. κατηγορε-
σθαι B 196,10,11 τινός Α 300,12 saepe
B 32,20 131,32 136,6 138,30 197,20
(ἀμέσως) 198,30 202,7 sq. al. i. q. κατη-
γορεῖσθαι B 136,5 κατά τινος Β 57,30,32
e. inf. Α 369,16,17 καταφανθήσεται falso
libri B 202,28, 29, 30 205,30
- καταφατικός opp. ἀποφατικός Α 85,7 sq.
107,15 sq. 177,17 saepe B 32,16 33,12
al. κατὰ τὸ ποιόν τὸ κ. τοῦ ἀποφατι-
κοῦ κρείτον Α 70,6 cf. B 286,36 sq.
288,7 sq. ἡ̄ κ. προτέρα τῇ φύσει τῆς
ἀποφατικῆς καὶ γνωμικωτέρα B 290,4 sq.
τινός Α 389,31 ἐν πεταλίθεσθαις Α 370,
25 καταφατικός λαρβάνεται B 139,6 κατη-
γορεῖν B 196,11 sq. 212,20 sq. 266,3 al.
- καταφλέγειν τὸ ὕδωρ B 420,11
- καταγράψθαι (ἀντῆ ὡς ὁμολογουμένη) Α
49,22 (τῷ ὀνόματι τοῦ αἰτιάνεσθαι) B
310,31
- καταγράπτικός (καλεῖν) Α 484,13 κατα-
γρητικότερον (λέγεσθαι) B 120,10
- κατάψυξις B 420,10
- κατεργάζεσθαι τὰ βρόματα B 420,6
- κατέργησθαι B 380,19 420,13 logice ἐπὶ
τὰ μερικά B 6,9 διὰ τῆς διαιρέσεως B
407,23
- κατέγειν pass. B 214,24 417,13

κατηγορεῖν. τὰ κατηγορούμενα ποσαρχῶς κατηγορεῖται Β 238,12 sq. 247,10 249, 27 sq. 346,15 sq. οὐ γάρ πάντα τὰ ίδιως κ. καὶ οὐδοῦ δύνανται κατηγορεῖσθαι Β 357,25 οὐ δύνατόν ἄλλα ἄλλων ἐπ' ἀπειρον κατηγορεῖν Β 217,26 234,12 sq. 234,15 καταφατικῶς, ἀποφατικῶς Β 212, 20 τινάς, κατά τινος ορρ. ἀποφάσιν Α 293,29 Β 35,4 209,28 (ἐπ' ἀπειρον) 222,11 341,28 sq. ορρ. ὑποκείσθαι Α 12,10 64,31 (κρείττον ἔστι τὸ κατηγορεῖσθαι ἢ τὸ ὑποκείσθαι) 65,15 421,16 σαρεψ ἐπί τινος Α 192,29 sq. c. dat. ut ὑπάρχειν Α 390,5 448,3,4 459,25 473, 27,28 κατηγορούμενα ορρ. ὑποκείμενα, ἀλλέται Α 387,20 τὸ κατηγορούμενον expl. Α 47,11 περιεκτικὸν ἔστι ἔκεινον οὐ κατηγορεῖται ibid. 202, 20 κρείττον ἀεὶ τὸ κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου, ὅτι τὰ ὡς ἐπὶ τὸ ποὺ ἀεὶ πλέον ἔστιν ὁ τοῦ ὑποκειμένου καὶ ὅτι . . . εἴδους λόγον ἐπέχει Α 65, 9 sq. τὸ ἔσχατον, ἔσχάτως κατηγορούμενον v. ἔσχ. ὁ κατηγορούμενος (ὅρος) Α 20,8 24,29 sq. (def.) 25,13 40,30 σαρεψ Β 7, 23 48,10 121,8 sq. al. σχέτις τοῦ τε ὑποκειμένου πρὸς τὸν κ. καὶ τοῦ κ. πρὸς τὸν ὑποκειμένον Α 12,6 sq. μετ' αὐτῷ ἔστιν ὅρος ὁ ἐν τῷ συμπεράσματι κατηγορούμενος Α 67,28 ὁ μηδὲ ὅλως κατηγορούμενος, ὁ δὲ κατηγορούμενος, ὁ ποτὲ μὲν ὑποκειμένος ποτὲ δὲ κατηγορούμενος Α 101,16 sq. 270,23 sq. οἱ κατηγορούμενοι δὲ καὶ εὑσίειν τίθενται ποτῶν Α 334,7 sq.

κατηγορία Α 217,17 τινός Α 161,7,16 κατά τινος Β 235,5.6 οὐκ ἐπ' ἀπειρον προίαντι αἱ κ., ἀλλὶ ἀνάγκη ἵστασθαι καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω καὶ ἐπὶ τὸ κάτω Α 272,26 Β 217,1sq. 219,32 238,27 sq. 234,23sq. 251,30,31 263,5 αἱ δέκα κ. (i. q. τὰ γενικώτατα) Α 270,24 (expl.) 272,23,32 343,16,18. (ἀπλαῖ, συμπεπλεγμέναι) 26 sq. Β 200,14 238,25 244,34 250,16 320,11 332,27 401,34 αἱ κυρίως κ. expl. Α 334,25 κατά φύσιν (ἀπλῶς), παρά φύσιν (κατά συρρεπτηκός) def. Β 218,25 sq. 224,17 235, 17 sq. 244,4 sq. ορρ. ἀπόφασις Α 241,20 διὰ, κατά τὴν κατηγορίαν ορρ. διὰ, κατά τὴν ὕπαρξιν Α 399,25, 32 401,2 sq. 406, 26 sq. διὰ κατηγορίας δειπνήνα i. q. διὰ κατηγορικῶς συλλογισμοῦ ορρ. διὰ προτίθεσθαι Α 417,4

κατηγορικός i. q. καταφατικός Α 107,21 Β 341,28 sq. προτάσσεις Α 421,1 422,2 Β 289,29 συζυγία Α 182,17 συλλογισμός (τευτέστει τοῦ ἐξ ἀμφοτέρων καταφατικῶν τῶν προτάσσεων) Α 201,22 Β 289, 29 ορρ. ὑποθετικός: συλλογισμός Α 240, 30 243,36 244,2 246,17,18 82 sq. 247, 23 248,9 sq. 301,1,5 302,2,4 sq. 413,23 417,12,13 sq. Β 82,28, 31 292,8, 9 sq. 293,26 sq. πᾶς κ. συλλογισμός εἰς ἓν πάντως τῶν τριῶν ἀνάγεται σχημάτων Α 241,23 242,11 sq. 302,4 δειξις ορρ. ἡ δὲ δύναντος Α 248,3 299,18 προτάσσεις Α 241,3,4 468,31 κατηγορικός i. q. δειπνήνα Α 241,33,34 244,1 301,4 302,4, 27 κατασκευαζεῖν Α 251,9 συλλογίζεσθαι ibid. 14,15,22 sq. 295,31 sq. 302,3 συμπλέσειν Β 83,4 εἰσάγειν τὴν ὑπόθεσιν Α 242,6

κατιέναι ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου ἐπὶ τὸν ὑποκειμένον Α 39,5 ἐπὶ τὸ κάτω Β 224,1 ἐκ τῶν αἰτίων ἐπὶ τὰ αἰτιατά Β 335,15 κατοικεῖν intr. B 340,5

κατοιγήσθαι. οἱ κατοιγόμενοι Β 28,13 326,32,34

κατοπτρικός. ὁ κ. Β 181,22 sq. ἡ κ. ibid. 19,20

κατοπτρον Β 182,5,6 420,30 sq.

κατορθοῦσιν pass. Β 6,13

κατόρθωσις τῶν τῆς φιλοσοφίας μερῶν Β 2,24

κάτω κανεῖσθαι Β 384,21 sq. τὴν κ. γένους Β 5,24,25 ὁ κ. τόπος, γόρος Β 380,14 sq. logice Α 87,24 ἐπὶ τὸ κ. Α 272,18,27 Β 219,24,32 223,17 224,1,27 250,28 al. τῆς κατωτέρω ἐπιστήμης Β 178,19

κάτωθεν logice Α 289,12 (τὴν προσθήκην ποιεῖσθαι) 356,25 sq. 433,11 Β 263,5

καυστικός Β 420,17,18

κειτσθαι. τὸ κείμενον i. e. ἡ λέξις Β 387,18 429,11 434,29 435,36

κενός. εἰ τόπος κενός ἔστι Β 8,1,2 τὸ κ. Β 42,22 sq. 129,19

κενοῦν (γολίγ) Β 435,6,21

κένταυρος v. Κένταυρος

κέντρον (κύλκον) Α 17,9 253,34 sq. 352, 12 sq. Β 8,25 34,15 35,24 100,24 113, 22,32 114,1 sq. 128,9 sq. 28 129,7 130,7 148,26 239,13 343,15 sq. 354,11 361,18,32 κέντρον λόγον ἔχειν Β 128,20,21 338,25

- κένωσις τῶν ἐνογλούντων γυμών Β 439,12
 κενωτικὸς γράπτης Β 435,9. 10, 24
 κέραμος Α 48,24 sq.
 κέρας Β 309,5 sq. κέρατα ἔχειν Β 418,
 23 sq. τὰ κ. ἔχουσαν ἀρβλέα (σελίγη)
 Β 331,28
 κεράτινος Β 309,4
 κερατοειδής (γωνία) Β 113,14
 κερατοφόρος Β 419,19
 κεραυνίτης λύτος Β 211,25 sq.
 κευθράν plur. τῆς γῆς Β 420,8
 κεράκιαν plur. Α 1,7. 9. 5,26 τὸ περὶ¹
 εὐπορίας συλλογισμῶν κ. Α 280,13
 κεραλή ὅρους Β 123,24
 κευάρα Β 308,27
 κευάριζειν Α 5,8 Β 1,12
 κευάριδός plur. Β 242,14
 κίνατδος Α 277,22
 κινεῖν pass. saepe in exemplis, velut Α 37,
 22 sq. 127,27 191,9 sq. 26 sq. 213,7 sq.
 εἰ τῷ κινουμένῳ ὑπάρχει τὸ θερμαῖνειαι
 Β 38,7.8 καθ' ὅλον opp. κατὰ τὰ μέρη
 Β 135,13. 14 τάχιστα, ἐν τῇ ταχίστῃ ἀνα-
 λογίᾳ Β 161,18sq. ὡφ' ἔτέρου, ὡφ' ἔαυτοῦ
 Β 165,1.2 208,8 384,26 ἄνω, κάτω, κα-
 τὰ φύσιν, παρὰ φύσιν, παρά τινος ἔτέρου,
 ἐν τῇς ἴδιας φύσεις Β 384,21 sq. cf. 380,
 12 sq. κατ' εὐθείαν Β 387,30 sq. κύριο
 Β 396,7 κατὰ τόπου Β 417,19 sq. —
 κινεῖν μέγεθος Β 9,30 πόλεμον κατὰ τινος
 Β 377,31 ταῦτα πάντα Β 262,16 ἀπορίαν
 τινὰ περὶ τούτων Β 422,32 τὰς εἰς τοῦτο
 κενικημένας ἀποσίας Α 220,13 κινεῖται
 εἰς ἔννοιαν Β 214,28
 κίνημα expl. Β 391,1 sq.
 κινητις opp. στάσις Α 2,8 ἀφ' ἔτέρου εἰς
 ἔτέρου ibid. 5 περὶ τὸν αὐτὸν τόπον, ἐν
 τόπου εἰς τόπον Α 14,6 μεταβατική
 Α 37,22. 23 sq. ἀρχὴ κινήσεως καὶ ἵρε-
 μίας Β 35,1 τὸ εἶναι κίνησην ἐν τοῖς
 πράγμασι ibid. 22 εἰς τὸ κάτω, εἰς τὸ
 ἄνω Β 381,27. 28 κύριο, κατ' εὐθείαν
 Β 387,29 sq. 396,15 πᾶσα γένεσις καὶ
 κ. ἐν γράμμῃ ἐστίν . . . μέτρου ἐστὶ κινή-
 σεως οὐσίας κτλ. Β 387,27 sq. ἡ ἀκ-
 ριαία καὶ βραχυτάτη πᾶσι τῆς κ. Β 391,
 1 sq. τῶν πυρός ορη, γένεσις, αὔξησις
 Β 161,21 τριγμακή Β 385,17 — saepe
 in exemplis, velut Α 124,25 sq. 136,7 sq.
 137,14 sq. 155,20 156,27 sq. 158,21 sq.
 210,9 sq. 225,28 250,31 273,27 276,20
 278,5.6 281,33 sq. 458,5 sq. Β 21,24 sq.
 38,8 sq. 305,9 sq.
 κινητικός (καὶ κατ' ὅρεῖν καὶ κατά τόπον)
 Β 425,18, 19
 κίνητη plur. Β 434,18
 (κλ.ἀν) geom. κενλάσθαι opp. νέαν expl.
 Β 124,23 302,24 κατὰ κύκλον Β 421,19
 κλέπτης Α 316,12 sq. Β 21,12 sq.
 κληροῦν, τόπου τοῦ ὀνόματος κενλήρωται
 Β 332,23
 κλητικός (πτεραις) Α 343,5
 κλήρος (βόσιν) Β 396,11. 13
 κλίνειν perf. intrans, Β 2,27
 κλίνη Β 123,24 416,18
 κλίσις geom. Β 401,22 sq.
 κλινόθυεσθαι Β 381,7
 κνήθεσθαι Α 276,22
 κνηστιάν Α 277,5
 κνισσώδης (έρυγαι) Β 378,16
 κοικία, τέσσαρας κ. ἔχοντα (seil. τὸν βρῶν)
 Β 417,11 sq.
 κοιλότης ἐν ἥπι Β 61,7
 κοιλωμα plur. (τῆς γῆς) Β 335,18 417,16
 421,8
 κοιτάζθαι Α 239,30 sq. Β 419,31 420,9
 κοινός ἐπὶ τινων Α 73,3 76,21 πρὸς τι
 Α 204,8 sq. ἐν ταῖς κ. συνουσίαις Α 2,
 30 ἐν ταῖς κ. τέχναις Β 10,30 κ.
 ἔννοιαι v. sub h. v. logice Α 94,26 102,5
 103,20 105,23. 24 (opp. ἴδιος) Β 234,8
 compar. Α 78,13. 14 Β 32,13 225,16
 234,11 235,18 285,3 367,25 κοινά,
 κοινότεραι διαφοράι (opp. εἰδικώταται) Α
 19,15. 16 κοινῷ λόγῳ Α 268,31 Β 107,2
 δεικνύναι Β 248,27 opp. διά παραδειγ-
 μάτων Α 180,23 διὰ κοινότερων λόγων Α
 129,21 gramm. ἀπὸ κοινοῦ Β 79,19 κατὰ
 κοινοῦ Α 379,32 431,3 (πνεύ) 455,14 Β
 152,17 153,1 240,14 ἐν πᾶσι κοινῷς τοῖς
 σημασίαι Α 112,22 simil. Β 8,20 10,27 22,6
 244,13 355,2 κοινῶς κατηγορεῖν, λαρζά-
 νεῖν simil. Α 13,13 23,31 24,1 239,7 Β
 34,6 401,30 402,2 opp. ἴδιος Α 67,20
 300,3. 4 383,24 κοινότερον Β 240,7
 256,16 κοινοτέρως Α 214,15 Β 345,27
 358,15
 κοινότης logice (κατὰ τὸ ὑποκείμενον opp.
 κατὰ μόνον τὸ ὄνομα) Β 123,23 413,11
 437,19 plur. Β 412,12. 13 413,14 414,9
 κοινωνεῖν κατὰ μητέρα, πατέρα Α 321,33.
 34 logice opp. διατέρευτη Α 32,8 432,4

- B 234,7 415,13 437,20 καθ^ο ὅρους A 40,
32 sq. 64,17 sq. κατά τὸ ὑποκείμενον
B 328,25 τενός A 13,22 417,16,17
πρός τι A 32,10 τινά A 417,12,14,19
ἀλλήλους A 32,1,6 294,2 B 305,1 413,18
τενός τιν A 6,32,33
κοινωνία logice B 415,13,14 opp. ἐτερίς A 32,3 opp. διαχορά A 204,15
299,30 τῶν ἄκρων A 32,13,15 τῶν ὅρων
A 41,27 κ. ἔχειν A 41,3 B 303,22 πρός τι A 32,9 328,11 (πρὸς ἀλλήλους) B 304,
30 sq.
κολάζειν pass. τὸ καυστικόν B 420,18
κολεσπάρεος B 405,1
κολέκουθα A 48,22 sq.
κόλπος A 464,14
κομήτης (opp. φαλακρός) B 106,27,28
437,23
κομίζειν τὰς πίστεις δι^η ἐπαγωγῆς B 214,15
κόραξ A 43,11 81,11 sq. 130,11 159,23 sq.
186,23 sq. 200,4 sq. al. B 63,10 94,4,5
219,1 404,21 417,32 sq.
κορυφή geom. B 13,5 178,28 sq.
κοσμεῖν pass. κατά τε τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιόν A 70,5 τῷ ποιῷ, τῷ ποσῷ A 88,
28 105,33 106,1
κόσμος εἰδαιρός B 72,28 εἰ πλείονες ἡγαν
κόσμοι B 73,1 πότερον ὁ κ. ἀδιος ἡ οὕ;
B 145,20 cf. 182,11,12 135,15
κοῦρος (σῶμα) B 67,18 68,11 τῶν κ.
ἡ ἄνω (οἰκεῖος τόπος ἔστι) B 380,15
κουφότητας αἰτία ἔστι τῆς εἰς τὸ ἄνω ἀντού
(τοῦ πυρός) κινήσεως B 384,27
κρατεῖν. δόξα τις κευράτηκε παρά τιν
A 272,31
κρείττων B 214,23 ἐν πρ. τάξει A 65,9 sq.
κατά τὸ ποσόν, τὸ ποιόν A 70,6 κρείττων,
κρείττωνας, κρείττον ἡ κατά ἀπόδειξην B
40,4,10,12,22 45,9,13 47,18 254,30
255,9,11,24
κρίνειν τι B 180,8 τοῦτον ὡς ζῆτον τοι
οὐδὲ B 438,12 om. ὡς ibid. 16 c. inf.
ibid. 13 pass. ὥπλη τῆς αἰσθήσεως B 428,14
τάντη κριτέον εἰ A 13,13 τῇ τοῦ μέσου
θέσει κριτέον τὸ σχῆμα A 324,17 ἐκρί^{θη}
θῆσαν εἶναι Λοιτοτέλους A 6,9 sim.
461,11
κρίτις astron. ἐν κριτῷ γενέσθαι A 59,10 169,7
κρίτιμος. ὅτι αἱ ἔρδους κρίτιμοι B 183,2
κρίτις (conī. λόγιτις εἰ ἔπειτας) B 439,4
τοῦ ἀληθεύς B 214,34
- κριτικός (ἐπιστήμη) B 214,18
κροκόδειλος τὴν ἄνω γένουν κινεῖ A 34,24
κρύβειν A 448,17,18,22
κρύπτειν τὴν ἀκόλουθιαν τοῦ συλλογῆμαν
A 262,12 τὸ κεχρυμμένον τρίγωνον (ὑπὸ τὴν θύραν ἡ τὸν κόλπον) A 464,13,21
466,3,4 ὑπὸ τὴν γεῖρα B 15,27,28
ἐν τῇ γείρῃ B 16,10 κερύφαται τὰ αἴτια B 417,7
κρύσταλλος. αἰτία τοῦ κρ. B 386,7 sq.
κρύψις A 446,28 449,5 460,27 461,9,10
μεθύδοντας τῶν κρ. A 447,1
κύαθος A 27,20
κυβέρνησις B 381,11
κυβερνήτης A 61,26 B 281,6 sq.
κυβερνητικός, ἡ κ. τέλη B 381,6 ἡ κ.
B 380,35 385,16,23
κύβος (διπλωτις) B 102,15 sq.
κύνειν A 463,1 sq. 464,7 465,15 sq. 481,25
482,10 483,4 B 16,14 sq. 180,14 sq.
285,19,20
κύκλος A 253,36 sq. 352,11 sq. B 9,32 sq.
17,27 74,30 sq. 155,6 sq. 216,6 239,12,21
302,18 303,25 343,14 395,29 def. A 17,
8 sq. B 128,6,7,27 sq. 361,31 sq. τῶν ἴσο^ν
περιφέρων σχημάτων πολυγωρήπότερος
ἔστι, τέλος ἔστι τῶν πολυγωνών B 182,
15 sq. τὸ παντὶ κέντρῳ καὶ διαστήματι
κ. γράφεσθαι B 35,25 354,11 361,18
cf. 113,22,33 τετραγωνίσαι τὸν κ.
A 476,28 sq. B 111,21 sq. ὁ τοῦ κ. τε^τ
τραγωνίσμος B 149,10 ὁ ἔφοδας κόλυ^{τη}
ακός κ. B 26,5 175,24,26 cf. 387,29
κύλιψις ιέναι B 46,20 κύλιψις γίνεσθαι
B 395,11 sq. κίνησις B 387,29,30 δειξίς,
δεικνύναι A 248,4 414,10 418,2,12 sq.
(expl.) B 44,25 sq. 48,25 sq. 50,13 sq.
51,8 53,5 54,5 sq. 55,18 56,1 sq. 293,25
395,18 (ἀπόδειξις οὐκ ἔστι) 423,4,5 κατά^{τη}
κύλικον A 422,24 τὸ τὰ ἔπη κύλικον εἰέναι
B 156,11 sq. cf. 155,8 τὰ ποιήματα τὰ
ἐν τοῖς κ. ἀπογεγραμμένα B 157,17
κυκλοτερής B 182,20
κυκλοφορία (τοῦ οὐρανοῦ) A 213,9
κυκλοφορικός (κίνησις) A 210,13
κύκνος A 81,10 sq. 82,29 sq. 159,20 sq.
186,20 sq. 200,3 sq. 210,8 292,19 sq. al.
B 21,18,20
κυκλοφορεῖν B 280,17,18 390,30
κύριος τοῦ συμπεράσματο^ν (προτάτις) A 259,
25 260,32 B 290,2 superlat. A 260,35

263,19 B 92,27 καρδίως Α 12,24 286,
5,12 B 235,28 al. ὁ κ. συσπές Α 10,9
ἔρεισμός Α 12,26 καρδιάτερον Β 237,20
καρδιές, τὸ κ. ἔχειν Α 105,31,31 106,1 168,6
257,3,32 B 335,22
καρπός B 67,26
κάρτος (καθ' ὁ καὶ γλωσσοῦνται) B 417,14
κάρων Α 168,5 263,8 389,29 B 5,25 ἐπί^{της}
τοῦ γερασίου καὶ τοῦ θαλαττίου καὶ
ἀστράφου καὶ τοῦ φύλαξφου B 134,28
273,2 cf. 277,18 sq. 28
καρπίκος, τὰ κ. opp. τὰ ἐγκύκλια B 157,8
καρυῳδία ἀργαλά B 157,9
καῦνος, ἐρπετοῦντα τῷ κ. B 340,11
καυφός (ἐκ γενετῆς) B 214,20

Λαγγάνειν τάξειν Α 65,29

λαζεῖν B 164,28 sq.

λαρβάνειν τι διερύθειν Α 53,28 ως Α 17,
23,28 18,28 53,29,30 56,21 al. ἀντί^{της}
Α 17,24 ἐπί τηνος Α 23,31 B 62,15 358,15
κατά τηνος Α 452,20 sq. ἀπό Α 452,6 sq.
B 335,32 ὡς^{της} Α 19,2 εἰς i. q. μετα-
λαρβάνειν Α 157,18 408,33 εἰς πίστειν i.
q. παραλαρβάνειν B 26,3 syllogistice
(ὑμελογούμενα) A 2,13 21,27 sq. al. opp.
ἔσωτάν Α 22,2 23,26 ως ὄμολογόμενον
(econi. ὄμοτετεσθια) B 344,21 (v. ὄμολογειν)
τὸ ζητούμενον Α 34,26 241,9 253,23 ὁ
ἔζητηται Α 454,8 B 354,26 τὸ έν ἀρχῇ
ibid. (v. ἀρχή) ἵνα λέπιμεν Α 300,
17 seq. ὅτι Α 443,6 e. inf. Α 451,24
— τῇ ποιήσει . . τῇ λαρβανόσῃ τὰ ἐν
Πίλῳ, τὰ τοῦ Θοδοτέως B 363,6,7 —
ληπτός αἰσθάνει, λόγω Α 271,16 B 307,9
νόθῳ λογισμῷ B 332,14 λάζει Α 446,19
B 370,22,23 380,2 392,21 396,22 404,19
405,14,17 410,30 al. οἵτα ἂν καὶ λάζη
B 395,21

λάρματιν. τοῦ ἥλιος λάρμαστος B 421,18

λαρπόρος. τὰ λ. τῶν σωμάτων B 171,23

λαρπτήρ B 309,3 sq. 382,16 sq.

λανθάνειν. λεληθέτως Α 294,6

λαξευτική B 285,7

λαός (αἰτία τῆς ὀνομασίας) B 22,10,14

λάγανον B 2,14 plur. Α 3,23,24 B 154,
29,30 280,4 282,4 285,13

λέγειν κατά τηνος i. q. κατηγράφειν Α 25,13 sq.
39,13,15 sq. λέγω appositioni additum

A 68,11,33 204,9 B 254,30 al. λέγω
ὅτι Α 50,10 52,5 59,12,17 143,29,30
152,17 al. λέγω ὅτι Α 14,4 38,1,10,15
40,15 41,23 42,2 46,23 142,8 al. B 1,7
4,5 7,22 al. v. διή τι λέξις ἡ λέγουσα et sim.
Α 303,32 419,26 436,5,19,21 437,8,
15 sq. al. B 8,15,16 sq. 9,12 198,32
207,10 al. ἵνα οὕτως εἴπωμεν Α 7,27
243,23 ἵνα εἴπωμεν Α 417,6 καὶ τι, τι
δὲ λέγω; Α 352,7 B 84,27 136,18 306,9
οἷον τι λέγω; Α 14,18 53,30 58,5 175,25
344,24 B 36,7 184,13 263,16 266,14
τι οὖν ἡμεῖς λέγομεν; Α 53,27 172,19
τι οὖν ἔροῦμεν; Α 192,25 ἔστω εἰπεῖν
Α 16,32 B 39,16 ἀληθέστερον δὲ εἰπεῖν
B 42,12,13 τὸ δὲ ἀληθές εἰπεῖν B 222,3
ὅρτεον Α 17,2 λέγων ἔστων οὗνον εἶναι
Α 167,33 λεπτά Stoicorum Α 243,4
λειός B 421,11 sq. λ. ἐνέργεια Α 316,23
λείπειν deesse A 36,5,12 455,23 Σωκράτει
Α 330,2 λείπων ὕροις, προτάσσειν Α 35,36
36,3 τὸ λείπον τῇ συντάξει B 216,12
— τοῦ ἀκριβοῦς λείπεται B 300,26 τοῦ
τηνος B 214,9 — reliquum esse ἐν ἔτι
λείπει ζητῆται Α 29,16 τὸ λείπον τῇ
διατακτίᾳ B 81,12 sim. 320,20 saepius
ita pass. Α 2,10 382,25 384,19 B 44,12
e. inf. Α 2,12 7,7 29,35 32,22 38,11
40,8 173,12 471,31 B 82,27 118,17 292,2
322,26 324,20,21 432,31 add. λαπάν
B 358,31 ὅτι Α 471,21 λεπόρμενος
Α 191,16

λείψανον (τῶν ὀττῶν) Α 167,28

λέξις (διὰ μιᾶς λ. τημανέται) A 332,12 (τῆς
περὶ τὴν λ. εὐκοσμίας) 333,23,27 B 132,
13 335,32 (μία) 361,6 (ὑμένων) 414,
24,29 *verbis Aristotelis* A 155,8 160,30
182,26 211,30 233,3 237,13 247,32 261,19
262,23,27 292,34 293,18 346,13 350,16
351,8 403,23 451,20 456,12 B 39,3 41,5
61,18 70,23 75,6,12 193,28 198,23 240,21
241,2 258,31 278,29 τὰ τῆς λ. Α 84,3
290,23 303,23 326,12 333,15 361,19
383,9 B 276,22 τὸ τῆς λ. ἀκόλουθον Β
79,13 τὴν λ. τῆς ἀπορίας B 326,19 ὅτι λ. ὅτι
λέγουσα Α 303,32 plur. B 202,11 ταῖς
Ἀριστοτελεύταις B 158,11 μεταφορικαὶ B
416,13 sq. κατὰ τὴν λ. Α 213,21 ἀντι-
γένεις Α 445,2 παρὰ τὴν λ. Α 327,12 sq.
328,16

λεπτομερής B 382,22,32 34 421,2

- λεπτότης B 309,6
 λευκαίνεσθαι B 426,19
 λευκός def. B 342,20, 21 356,12 saepius in exemplis. velut A 25,19, 20 66,14 191,9 sq. 200,2 sq. 203,19 sq. 242,9 B 33,21 sq.
 λευκότης B 193,1 sq. 242,17 243,10 245,1 279,15, 16
 λευκοῦν pass. perf. B 438,12, 13
 λέων A 112,3 484,10, 26
 λήγειν ἐπι. εἰς τι A 10,33 B 109,30, 32 162,18 251,2 λῆγον Stoicorum A 243,6 λῆθη B 12,17, 19 88,6 89,5 ὁ ἐν λ. τινὲς τῶν φίλων βαθεῖται γενόμενος B 214,26 κατὰ λῆθην B 423,12
 λῆμμα A 90,30 (τὰ λ. τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγῆς) 100,14 B 138,11, 12, 14 346,6, 9, 23
 λῆμμάτιον A 206,24 B 304,19
 λῆστάς A 33,14 34,18, 19
 λῆψις A 433,29, 30 τῶν ὄρισμῶν B 235,2 τοῦ μέσου ὅρου A 288,5 289,21 B 394, 26 τῶν οἵς εἴπεστο A 289,9 τῶν προτάσσων A 292,7 τῶν ἐναντίων A 294, 21 τῶν κοινῶν ἐνοισῶν B 324,10
 λίαν ἔστι λεπτομερέστατον B 382,22
 λιγνούρδης (coni. καπνούρδης) ἀναθυμίατις B 396,23
 λίθος in exemplis A 12,8, 11 39,14 sq. 51,15 sq. 74,22 sq. 76,8 sq. 79,13, 14 85,17 sq. 97,10, 11 98,31 292,25, 26 B 12,24 sq. 22,12 252,19 292,17 sq. 380,11 sq. 388,2 al.
 λογίζεσθαι (coni. ψένειν) B 439,11
 λογικός opp. ἀλογός in exemplis (ζῆσον) A 13,30 18,2 19,18 78,29, 30 93,23 sq. 100,32 103,12 sq. 275,26 al. B 35,3 sq. 37,9 110,3 133,12, 13 187,1, 3, 30, 31 223,13, 19 263,20, 21 264,7 sq. 266, 15 sq. al. ζῆσον λ. θητέον, ἀθάνατον B 410,27 sq. ἐνέργειαι A 3,9 νοήσεις ibid. 15 δονάμεις (τῆς ψυχῆς) A 14,8 32,17 sq. B 323,29 438,27 sq. 439,25 ψυχή B 436,33 437,5 439,14 τέχναι opp. βάναυσαι A 305,12, 17 — συγγράμματα B 1,6 ἐπιστῆμα B 6,12 μέθοδος A 6,28 πραγματεία (πότερον μέρος ἔστιν ἡ ὅργανον ἡ λ. τε καὶ διαιτητική πραγματεία τῆς φύλοσοφίας) A 6,19 sq. 67,7 τέλος τῆς λ. πρ. B 1,5 2,23 plur. B 331,12 — ἐπιχείρημα expl. B 233, 32 sq. 235,1 254,12, 13 εφόδος B 235,2 δεῖξις expl. B 250,5 sq. τρόπος expl. B 254,9 — ἡ λογική (μέρος, ὅργανον τῆς φύλοσοφίας, ὑλη, σκοπός) A 6,29 sq. φύλοσοφίας ὕδον ὅργανον A 305,16 — λογικῶς δεικνύναι opp. ἀποδεικτικῶς B 250,8 λογικώτερον B 395,14 opp. διὰ παραδειγμάτων A 180,3 opp. πραγματειωδέστερον B 233, 31 sq.
 λογικότης A 13,30, 34 15,29 B 400,28 λόγιτις B 439,4
 λογισμός expl. B 439,3, 11, 29 (v. Add. et Corr.) νόθος Platonis B 332,13 λόγος. οἱ ἀπλοὶ λ. expl. A 5,3,6 ὀπτὸν εἶναι τὰ μέρη τοῦ λ. λέγεται A 14,19 πᾶς λ. δεῖπναι ὀριστικῶς ῥήματος πρὸς ἀντοτέλειαν A 27,32 cf. 26,25 opp. ὄνομα A 332, 13,17 sq. ὁ περὶ τινος λ. A 146,28 209,23 298,9, 27 318,20 378,30 B 1,5 177,21 191,9 271,4, 8 ὁ λ. ἐστὶ περὶ τινος A 147,5 209,1 298,18 B 2,12, 17 ἐπὶ πάντων . . ὁ ἀντὸς λ. B 300,31 305,3 sim. 298,12 τὸν λ. ποιεῖθαι περὶ τινος A 30,25 146,27 156,12 τὸν λ. ποιεῖθαι πρὸς τινα B 149,8 γραμάζειν τὸν λ. A 47,14 169,27 208,21 266,4 al. B 50,22 230,11 244,12 250,21 al. (v. γραμάζειν) ὁ λόγος ὁ λέγων A 216,15 ὁ πρῆτος λ. (τὸν Πρότερόν Ἀναλογοτ.). A 387,7,9 423,4 οἱ λ. i. q. ἡ διαιτητική B 164,7 λόγον ὑπέχειν, διέδηται A 460,20 B 146,12 sq. i. q. συλλογισμός B 159,7 164,9 227,15 διεῖσδου τοῖς ἀντοῖς λόγοις A 184,10 ἀδύνατος δείκνυται ὁ λ. A 260,25 συλλογιστικός A 324,31 349,3 ἐν τοῖς οὕτῳ προσφερόμενοις λ. A 321,21 323,18 ἐν τοῖς πορὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις κειμένοις λ. A 344,18 i. q. ὄρισμός B 273,12 τῷ λ. opp. τῷ ὑποκειμένῳ B 336,7 sq. 340,28,33 comi. τῇ οὐσίᾳ B 278,8, 25 ὁ τοῦ καθόλου λ. B 17,20 καθόλους B 196,25 καθόλουκότεροι B 200,5 τοὺς συνουσιωμένους αὐτῇ (scil. τῇ ψυχῇ) τῶν παραδειγμάτων λόγους B 214,31 ὁ λ. καὶ ἡ ἐπιστήμη τῶν καθόλου ἔστιν B 216,21 opp. αὐτηλησις B 307,12, 31 λόγος γάρ ἔστι τοῦτο (τὸ καθόλου) B 435,32 ἐν τοῖς λ. ἐλέγχειν opp. ἐκ τῆς ἐναργείας B 319,10 τῷ λ. δεικνύναι ibid. 17 διὰ τοῦ λ. πιστοῦθαι opp. διὰ τῆς κοινῆς τῶν ἀθρόωπων γρήσεως B 322,10 τὸν λ. καὶ τῇ ἀπορίᾳ τὴν λόγου ἐπιτηδεῖ B 327,25 ὁ ἐκτὸς λ. opp. ὁ ἐν τῇ ψυχῇ B 131,17 λόγῳ

θεωρητές coni. νοιτός Α 3,7 coni. διανοία
 Α 9,6 λόγῳ ληπτά opp. αἰσθήσει Α 271,16
 λόγῳ γρῆσθαι Α 288,20 Β 192,6 202,21
 διὰ τόνδε τὸν λ. Α 60,3 κατὰ τρίτον
 λόγον Β 181,7 εἰχεν ἣν τον λόγον Β 259,12
 ἐν ἀργῆς λόγῳ γρῆσθαι Β 109,20 ὡς ἐν
 λόγῳ παραδείγματος Β 436,23 λόγον ἔχει
 πρός τι Α 480,8 Β 74,13 75,1 307,10
 ἀργῆς λόγον Β 316,13 τὸν αὐτὸν λ. coni.
 ἀναλογίαν Β 357,8 στοιχίων, ὅτις λόγον
 ἐπέχειν Α 14,15 65,12 Β 376,29 sq.
 κέντρου λόγον ἔχειν, ἐπέχειν Β 128,21
 338,25 πολλαπλασίων, διπλασίων, ἐπιφύτιος
 sim. Β 159,20 sq. ὁ ἐπόγονος Β 269,22
 τοὺς λ. τῶν ἀριθμῶν, τοὺς ἐν ταῖς γορδαῖς
 Β 300,8

λοιπός Β 102,14, 15, 16
 λοιπότερειν Β 102,14
 λοιπός. λοιπὸν ὅτι Β 262,11 λοιπὸν λείπεται
 Β 358,31 λοιπόν adv. (saepius coni. εἰτα)
 Α 5,3 31,26 32,25 39,27 53,15 57,13 64,10
 72,2 76,28 81,31 saepe Β 3,11,19 5,17,
 22,27 20,11 43,9 57,18 76,4 81,4 saepe
 λοιπόθεται Α 55,19 58,3,4 60,7 61,18 62,
 19,20 238,24 Β 65,2 322,16 323,19,20,24
 λοιπότερον Β 65,3
 λογίζεσθαι Β 428,27 sq.
 λέειν τὴν ἀπορίαν Α 31,14 49,26 56,6
 Β 16,5 19,3 343,4 al. τὴν ἔντασιν Β
 345,15 357,1 359,29 al. τὴν πανίδιν τοῦ
 ὕρισμοῦ Β 351,21 τὸ σύγκρατον Α 356,6
 λυτός Β 49,9
 λυπανέσθαι (opp. συντελεῖν) Α 8,22 Β
 251,30
 λύπη Β 348,10 sq. εἴτε γάρ πᾶσα λ. πανόν
 Α 480,7
 λύσις ἀπορίας Α 160,22 Β 16,8 95,22 326,20
 343,2 424,1,34 425,13 sq. ἔντασις
 Β 340,14 343,2 345,11 356,32 al. τοῦ
 ζητήματος Β 432,7,16
 λυσιτελεῖν τον πρός τι Β 137,21 140,3 sq.
 λυσιτελῆς Α 347,18
 λυγνισίος τὸ λ. φῶς Β 171,13, 24, 25
 λύπιον Β 78,13

Μαγειρική Β 74,16
 μαγνητις λόγος Β 12,24 sq. 232,19
 μάθημα. τὸ τῆς ἱρᾶς μ. Β 182,4 plur.
 Β 155,27 sq. 281,27 319,11 ἐπὶ τῶν μ.

τῷ αἰσθήσει τοῦ μαθήματος γράμμα
 Α 353,9
 μάθηματικός; τῆς Β 159,19 σύστα Β 338,30
 συλλογισμοί Β 163,25 προσέσταις ibid. 27
 ἀπερολογία opp. ναυτική Β 180,4 μαστική
 opp. δημόδης ibid. 9 — πᾶσαι αἱ μ. (coni. αἱ
 ἀποδείξεις) Β 344,21 opp. αἱ αἰσθηταὶ expl. Β 180,27 sq.
 μάθησις opp. εὑρετις Β 3,31 sq. def. Β 4,22
 opp. διδασκαλία Β 12,6 sq. 20,5 433,26
 αἰσθηταὶ Β 18,9 οἵτις μ. ἀναριθμητις
 εἰστιν, οἵτις οὐ μ. ἀνάμνησις οὐκ ἔστιν Α 464,
 25 sq. κατὰ τὸν τρόπον τῆς μ. Β 19,19
 τὰς ἔξτις λαμβάνειν ἐν μαθήσεως (opp.
 ἔχειν ἐν φύσεως) Β 433,22, 23
 μαθητεύεσθαι Β 408,12, 15
 μαθητής Β 4,21, 22 οἱ μ. (Platonis)
 Β 102,22, 23
 μανρόβιος Α 473,17 sq.
 μαλακός Β 419,6, 8
 μάλλον comparativo additum Α 14,18
 16,20 25,34 80,2 101,17 471,5,6 Β 38,
 12 48,7 81,18 118,25 γνωμωρίατος
 μάλλον τῶν ἄλλων πάντων Β 332,18
 οὐπερ καὶ μ. Β 153,12 (cf. Add. et Corr.)
 240,6 πολλῷ μ. οὐδὲ Β 361,4 μ. δέ
 Β 65,15, 17 86,7 102,8 117,9 121,10 192,
 4,8 195,13 200,28 313,26 ἐπὶ τοῦ μ.
 ἐπιγειρεῖν (dist. ἐπὶ τοῦ ἡττού, ἐπὶ τοῦ
 ὕρισμοῦ) Α 301,11 sq. ἀπὸ τοῦ μ. Β 432,
 16 ἐπὶ τοῦ μ. ἔστιν ι. q. ἐπὶ τοῦ περι-
 δύντος Β 178,1 — μάλιστα superl. add.
 Β 181,32
 μανθάνειν. μαθήματος παρ' ἐπέροις opp.
 εὑρίσκοντες κώνοι Β 3,31 πρότις opp.
 γνωμωρίαν Β 17,28 κατὰ τὸ μερισμόν, κατὰ
 τὸ καθόλον Β 19,13 sq. cf. Α 464,29
 διαθύνον Β 151,23 sq. ὁ μαθήματος
 Α 353,9 Β 37,2 opp. ὁ ἀναριθμηταόρμενος
 Α 464,26 sq.
 μαρτυρεῖν Α 45,16 Β 322,27 pass. ὅποι
 (ἐπ.) τῆς ἐναργεταίς Α 314,16, 19, 24 359,
 15, 16, 22 ὁ μαρτυροθρέψος Β 37,28
 ματαιολογία Α 41,22
 μάτην (λαμβάνειν) Α 260,10 261,32 316,25
 (λέγειν) 388,18 (fort. scribendum κώνο-
 μάτην) Β 381,13
 μάχαιρα Α 48,22, 23 sq. Β 246,23
 μάχεσθαι τον logice Α 20,16, 18 (opp.
 ἴσοδιναριεῖν) 51,20 55,10 sq. 58,5 sq.
 177,23, 24 178,14, 18 sq. 179,25 180,

- 9, 18 181,9, 10 sq. 435,23 τοῖς ἐναργέσι
B 131,2 τῷ ὅργαντι B 243,18
- μάχη B 416,28 ἐπὶ τῆς μ. διαζύμαρτης B 436,
29,30 καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως B 34,2
- μεγαλοψυχία B 412,36
- μεγαλόψυχος B 413,3 sq.
- μέγεθος ἀντικειμένως ἔχει τῷ πλήθει A 318,
31 sq. mathem. A 67,1 245,29 307,30
313,27 B 9,30 sq. 60,28 73,18 19,30
74,24 sq. 122,22 178,24 sq. 215,20 302,14
427,13 ὄμοιοῦ B 74,24,25 ἀνομοιογενῆ,
ἀνύμοια B 113,13 114,16 oppr. ἀριθμός
B 77,9 99,2,25 sq. 101,9,30 123,22
140,16 141,28 sq. 321,12 sq. συνεγένεται
ἐστι ποσὸν ibid. 13 ἐπ' ἀπειρον διαιρετὸν
B 269,16
- μέθη B 175,30 sq.
- μέθοδος A 270,10,21 273,21 445,24 447,
1. (i. q. τόποι) 2 B 160,22,23 τῶν μ. ἡ
γρέατα ἥμην καθέστηκεν οὐ δι' ἑαυτάς, ἀλλ'
ἢν τοῖς πράγμασιν αὐτὰς ἀρμόζωμεν
A 127,5 λογική A 6,28 συλλογιστική
A 7,30 95,33 170,15 B 334,25 al. ἀπο-
δεικτική B 7,12 ὀιλεντική A 33,18 plur.
B 5,11 154,17 ἐπιστημονικά A 154,18
γεωμετρικά A 253,30 ὁδοποιητική A 259,5
- μεθύειν B 38,5 sq.
- μεθύσκειν pass. B 178,12
- μετέων πρότατις, ὅρος saepe: expl. A 67,18 sq.
87,8 sq. 310,25 322,13,14 μ. ἄκρον
expl. A 78,3 sq. 87,10 sq. cf. B 8,7 sq.
106,23 121,11 298,8 sq. ἐπὶ τῷ μ. πρό-
οδος, προπονή B 259,12,13
- μετοῦν pass. geom. B 113,15 sq.
- μείωσις plur. (τῆς σελήνης) B 421,33
- μέλιας def. B 356,13 saepius in exemplis,
velut A 66,14 212,9 B 33,21 sq.
- μέλει A 334,9
- μέλισσα B 434,23 435,17
- μέλιτειν. πῶς γάρ ἔμελλεν A 49,29 μελλον
γράνος A 51,31 59,17 62,2 167,26 172,
23,24 B 389,29 393,17
- μερινῆσθαι. μεμνήμεθα . . . δτε ἔλεγεν A
206,26
- μέν in clausulis oīm. οὖν A 69,7 158,25
166,9 204,27 290,22 294,31 377,1
393,24 408,16 B 285,13 al.
- μενιανδρος (exemplum μεταφορικῆς λέξεως)
B 416,15
- μένειν καθόλου καταφατικὴν ὑπάρχουσαν
A 172,28 sim. 185,18 399,13 423,24
- 426,5 al. ἐπὶ τοῦ σημανομένου B
86,14
- μέντοι γε A 143,31 B 9,9 add. δὲ B 348,19
351,4 352,13 364,33 386,4 398,29,32
402,25 410,6,13
- μερίζειν med. A 70,11 pass. B 338,4
363,13 390,24,34
- μερικεύειν B 338,5 sq. 403,27,28
- μερικός opp. καθόλου, ἀπροσδιόριστος A 12,20
20,13,23 saepe i. q. ἀπομον. B 400,11.
16. (opp. τὰ εἰδικώτατα εἴδη) 34 414,19
cf. 435,32 sq. 437,14 sq. τὸ μ. ἀκολουθεῖ
τῷ καθόλῳ A 150,11 215,33 οὐδέν τῶν
μ. πέρικυε κατ' ἄλλου κατηγορεῖσθαι πλὴν
κατὰ συμβεβηκός A 271,26 272,3 τὰ μ.
B 3,16 6,9 οἱ τὰ τε καθόλου ἐκ τῶν
μ. καὶ τὰ μ. ἐκ τῶν καθόλου πιστούμενοι
ibid. 15,16 μὴ ἐφαρμόζειν τὸ μ. τῷ
καθόλῳ, κατὰ τὸ μ. εἰδέναι B 16,15 sq.
γνωσταρεν τὰ μ. δι' αἰσθήσεως B 17,14,28
216,14 306,30 οὐδέν τῶν μ. ἐπιστητόν
B 307,6 τὰ μ. σώματα (ἐστι) B 435,33
φθείρεσθαι κατὰ τὰ μ. B 110,15 τὸ
φάντασμα τὸ μ. A 3,27 μ. θεωρίματα
B 13,2 ἡ ἐν ἐκάστῳ μ. φύσις B 25,24
μ. ὕδωρα B 437,22,23 compar.
A 124,29 136,8 272,8 B 209,12 211,24
212,9 218,26 219,9 235,18 284,25 τὰ
καθόλου ἔπονται τοῖς μερικωτέροις, οὐδὲ μήν
δε τὰ μερικώτερα τοῖς καθόλου B 410,7,8
superl. B 225,10 sq. τὰ μερικώτατα . . .
ρόνως ὑπέκειται A 273,12 cf. 272,19
- μέρος def. A 8,22 τῆς φύσιος φύλας opp. ὅργανον
A 6,19 sq. 8,25 sq. dist. μέρον A 6,27 sq.
τὰ μ. ως ὢλη εἰσὶ τοῦ ὅλου B 376,35 τὸ μ.
ἀπλούστερον τοῦ ὅλου B 402,13 ἀνὰ μέρος
A 245,31 306,4 451,5 B 78,8 370,23
κατὰ μέρος opp. ἄμα A 309,2 opp.
καθόλου A 464,9,19 sq. al. ἐπιστῆμαι, ἀπο-
δεῖσθαι B 7,11 8,4 ἀγνοεῖν B 16,13 τὴν
λέξιν ἐπεξιόντες B 198,23 παρὰ μέρος
A 451,7,8 ἐπὶ τὰ αὐτὰ μ. geom. B 9,13
183,15
- μέροψ etymol. B 363,13
- μεσημβρινὸς κύκλος A 454,6
- μεσολαβεῖν. λέγθη μὴ μεσολαβητάσσεις B 12,
17,19
- μέσος ἕρος A 32,10 65,5 sq. 87,22 312,17
saepe ὥγαρακτηρῶν τὰ σγήματα A 154,
12 sq. cf. 65,5 sq. 101,5 sq. 324,23 δὲ
τὸ κύρος ἔχων ἐν τοῖς συλλογισμοῖς A 257,3

cf. 168,6 ἐν τῇ ἀποδεῖσι Β 335,22 ἐν τοῖς ωρίοις συλλογισμοῖς μερικώτερός ἔστι τοῦ μετόνος ὅρου Α 309,18 sq. συγγενῆς ἔστι τοῖς ἄρχοις . . . γεννῆ τὰς προτάσεις Β 101,10.12 ἡ αἰτία ἐν τῷ μ. τίθεται ὅρη, καὶ ὁ μ. ἔστιν ὁ τοῦ συμπεράσματος αἴτιος Β 168,4.5 ἡ προσεγγίς αἰτία ἐν τῷ μ. ἔστιν ὅρη Β 175,29 cf. 172,7 174,32,34 176,27 sq. 178,4.5 οὐκ ἔστιν αἴτιος ὁ μ. ὅρος τοῦ συμπεράσματος ἀλλ᾽ ἡ φύσις ἀνὴ τῶν ὅρων Β 177,5,6 ἐν τῇ ἀποδεῖσι ὥρησμάς ἔστι Β 334,16 cf. ibid. 9,11 τοῦ μετίσανς Β 371,27 423,20 τὸ μ. ἔστιν τὸ συνδέον τὰς προτάσεις . . . δικιόν αἴτιον ὡς ἐν συλλογισμῷ λέγεται . . . τοῦ δὲ πράγματος ἡ εἰδικόν αἴτιον ἔσται τὸ μ. ἡ δικιόν ἡ ἔτερον τι Β 376,26 sq. τομῇ τῆς προτάσεως ἔστιν Β 394,22 sq. διὰ τὸ διττὸν τοῦ μ. ὅρου Β 155,29 — τὰ μέσις ἔχοντα i. e. ποτὲ μὲν κατηγοροῦμενά τιναν ποτὲ δὲ ὑποκείμενα ἀλλοις εἰς κατηγορίαν Α 271,1 σχεδὸν περὶ μόνα τὰ μέσα (scil. οἱ συλλογισμοὶ καὶ αἱ σκέψεις ἤμιν εἰσὶ) ibid. 4 273,14

μετάτητις Β 67,22 356,18

μεταβαίνειν ἐπὶ τι Α 86,19 117,29 206,18,22 315,7,8 327,10 332,9 345,21 347,3 356,18,23 Β 42,22 86,14 162,14 164,6 302,3 304,15 ἐξ Α 240,31 ἀπό Β 86,11 101,26 εἰς Β 336,15 386,3 426,5 ἐξ Β 265,19

μετάβασις ἐν δευτέρῳ εἰς πρῶτον Α 356,21.27 sq. sim. 363,20 sq.

μεταβατικός (πλήρες) Α 37,22 sq.

μεταβολή εοικ. ἀλλοίωσις Β 385,21

μετάγειν τὸν λόγον ἐπὶ συφέστερον ὑπόθετημα Α 369,13 τοὺς ὥρησμοὺς ἀπὸ τῶν καθ’ ἔκαστα ἐπὶ τὰ καθίσθαι Β 414,21 intr.

ἐπὶ τὸ συφέστερον μετάγων Α 380,1

μεταγράψειν. μεταγράφεται Α 233,5

μεταδιώκειν τὴν ἀλήθειαν Β 2,22

μεταδοκήσειν Β 322,20

μεταδοτικός. τὸ μ. Α 481,27

μετάθεσις. τῶν μετά τρόπου (προτάσεων) . . . αἱ μέν εἰσιν ἀπλαῖ αἱ δὲ ἐν μεταθέσεως Α 26,15 sq. 28,1 sq. καταφέτεις (opp. ἀποφέτεις) Α 63,1.11 364,15,23 sq.

μεταλλαγήσαντιν τὰς προτάσεις Α 165,8 τῶν κατὰ τὰς ἔξεις μετελληγρένων Α 328,22 εἰς Α 56,25 58,14,15 sq. 82,9,11 sq. 83,19 109,21 158,27 159,31 160,1 sq. al.

Comment. Arist. XIII 3. Philop. in Anal. Post.

Β 207,19.28 208,19 211,10 ἀπό Α 172,23 ἐξ Α 242,35 362,25 sq. ἀντί Α 327,13,27,31 330,30 332,6 347,11 sq. Β 23,11,12 — τούς logice Α 13,31.31 130,8 τὸ μετελληγότα opp. τὰς ἔξεις Α 327,27,31 μετάληψις (τῶν προτάσεων) Α 165,9 sq. 174,23 176,27 εἰς Α 162,9 165,3 sq. 172,19,20 173,7 174,8 177,9 al. ἀπό Α 160,18 ἐξ Β 20,26 — τοῦτο οἱ Ηεραπατητοὶ μετελληψιν κολοστι Α 242,35 cf. 251,34 sq. 301,3,10 ἡ ἀεὶ κατατενῆς ὑσορένη Α 252,10 301,1 opp. παύτης ibid. 6 sq. κατὰ μετελληψιν ibid. 10,20 sq.

μεταλλάτεταιν τοὺς ὅρους Β 378,26 sq.

μεταλλον (χρήτα τῶν μ. τινά) Β 280,14,15 μεταμείζειν ἐκ τόπου εἰς τόπον Β 368,13 μεταμέλει Α 334,10 v. ὕδρα

μεταξῖ A 371,1 379,19 logice εἶναι μεταξῖ

Α 38,18 341,2 τὰ μ. Α 130,7,8 271,20 273,19 313,10 πάπερον ἀπειπά ἔστι τὰ μ. ἡ οὖ Β 221,1 cf. 225,1 sq. 226,16 sq. ἐν τῷ μ. εἶναι, τοῦ μ. τῶν μ. τινος μετέχειν Α 330,16,17,25

μεταπειθεῖν Β 2,19,20

μεταπίπτειν Β 322,19 325,14,15 εἰς

Α 205,7 B 341,15

μεταπτερέσειν εἰς σαφές Α 451,20

μετατιθέναι τὴν τάξιν τῶν ὅρων Α 42,11 137,23 411,10 τὰς προτάσεις Α 404,27,31 447,5 Β 295,18,19,21 εἰς ἀλάτηνα ἐκ μετόνος Α 363,11 εἰς τὸ ἐναντίον ἡ εἰς τὸ ἀντιφατικῶν ὑπότικερνην Α 423,6 τὰς ἀποδεῖσις Β 117,26

μεταφέρειν τὰ ἐπὶ ἀλλοι σημανομένου λεγόμενα ἐπ’ ἀλλο Β 155,20 416,14 τὸν λόγον ἐπὶ τινας Β 288,6 om. τὸν λόγον Α 85,20

μεταφορά. μεταφορᾶς γρίζαθαι Β 416,25

μεταφορικός. μ. λέξεις def. Β 416,13,21 μεταφορικῶς Β 335,32

μεταχειρίζειν med. καλῶς τὴν διαίρεσιν Β 352,14 sim. 402,25,26

μετέργετθαι ἐπὶ τι Α 49,34 53,15 214,30 369,28 Β 20,25 232,3 249,9 270,15 290,32 εἰς τὸ ὑπόδειξι Β 207,6 τὴν διδασκαλίαν Α 42,34 τὸ πρᾶγμα Β 333,22

μετέγειν logice (τοῦ γένους) Α 13,12,20,34 sq. 124,29 133,30 326,1 330,17 sq. Β 73,29,30 177,12 sq. τὰ μετέγρonta τῶν ἔξεων opp. αἱ ἔξεις Α 327,18 328,15 sq.

- μετιέναι ἐπί τι A 59,7 95,29 119,5 130,19
222,21 B 12,11 60,15 66,9 81,12 202,1
233,23 al. εἰς B 69,19 c. inf. B 204,14
μετόπωρον B 396,9 sq.
- μετουσία τοῦ γένους A 13,11
- μετογή, ἀναλόγειν εἰς μ. καὶ τὸ ἔστιν
A 26,19 366,22, 26 367,5 369,4 καὶ μ.
ἴσοδυναμοῦσι τοῖς ἑρμην. A 329,17,20 sq.
οὐ παντὶ ὥρματι ibid. 26 sq.
- μετρεῖν A 9,13 sq. B 11,20 sq. τρισσάκις.
τετράκις B 117,24, 25 pass. ὅποι τῆς
κινήσεως τοῦ ἡλίου 387,29 ὅποι, ἐκ
μονάδος μόνης (ὡς κοινοῦ μέτρου), μονάδι
μόνη (κοινῷ μέτρῳ) sim. B 62,4, 5 sq.
117,24 261,13, 15
- μετρητικός B 21,27
- μετριοπάθεια A 6,34 7,3
- μέτρον A 9,17 κοινόν B 62,10,11 117,23
261,14 κινήσεως B 387,28 δεύτερον μ.,
δεύτερα μ. ἀποδείξεως B 70,13 379,31
χέρειν B 387,2 κατὰ (τὸ) δεύτερα μ.
(τῆς) ἀποδείξεως B 32,7 72,9
- μέτροις οὖ c. ind. fut. A 312,11 c. coni. B 399,2
- μή (μηδέ, μήτε) post ἐπει, ἐπειδή A 18,12
212,11 214,1 251,7 299,2 464,23 B 7,11
40,21 53,13 71,12 73,26 78,14 92,15
107,20 130,28 132,31 192,19 200,13
241,16 al. post ὅτι, διάτι A 298,84
B 57,5 60,10 78,2, 31 84,26 86,21
87,10 94,9 97,29 115,6 118,30 137,15
200,8 254,15 258,2, 33 al. τι οὖ μὴ καὶ
τούτου ἐμάνθητι; A 120,17 sim. 45,29
179,8, 14 ἀδηλος μή πως A 46,27
- μηδαμῆ μηδαμῶς A 194,30 B 35,23 41,11 sq.
- μηδέτερος ad tria refertur A 161,25
- μῆκος opp. πλάτος B 215,28 μ. ἀπλατές
B 344,24 401,9 sq. λόγων A 262,18
- μῆν B 31,22 def. B 421,32 φθίνοντος
τοῦ μ. B 422,4
- μῆν. καὶ μῆν A 8,31 B 15,30 400,22 οὔτε,
μήτε μῆν A 4,24 25,6,23 33,5 B 126,16
130,16 235,24 320,23 363,23 al. οὐδὲ
μῆν B 126,15 οὐ μῆν δέ B 112,32 230,29
334,5 344,22 349,12 364,26 410,9, 14
424,28 430,27 434,9, 33
- μηνίσκος geom. A 477,4 ὁ μέντοι Ἱππο-
νόπτεις τετραγωνίσκος τοὺς μ. B 149,15
- μηνοειδῆς (σχῆμα) A 477,4 B 31,22
- μήποτε. ζητεῖν μ. A 192,14 sim. 328,22
338,22 375,31 B 259,12 321,25 *forsitan*
A 349,32 B 325,29 μ. δέ A 16,9 232,19
233,2 283,37 331,5 B 315,11 μ. οὖν A
19,35 286,10 319,10 343,7 B 48,26 144,19
216,2 236,1 246,18 254,15 259,12
- μήτηρ A 321,32, 33
- μήτι γε B 134,30
- μήτρα B 280,17 376,10 390,30
- μηγανικός ὁ μ. B 146,7sq. ἡ μ. B 119,
5, 26 179,15, 16
- μιγνύναι logice A 76,28 147,10 155,5
162,27 230,17 240,27 med. μετὰ τοῦ
- ποσοῦ B 401,32 μικρός A 125,30, 31
(opp. ἀπλοῦς) 156,6 206,2,22 229,9 270,19
(ἐκ κατηγορικοῦ καὶ ὑποθετικοῦ) B 293,26
- μικρός πρὸ μικροῦ A 36,18 174,20 ἐν τοῖς
μικρόν ἀνωτέρω A 395,15 παρὰ μικροῦ
A 348,5 sq. κατὰ μικρόν B 438,13
- μιμεῖσθαι τὴν γεωμετρικὴν διδασκαλίαν
A 10,28 νοῦν B 396,7
- μιμηγήσεσθαι τίνος A 42,31,32 44,8,10 sq.
55,13 120,18 B 29,2 32,10 127,15 173,
2 al. μεμηγήσεται B 65,24
- μιξίς A 472,4, 5, 21, 22 — logice A 62,17
177,32 187,21 193,16 204,8, 20 sq. 206,
14, 17 208,4 sq. 218,23, 24 220,28 222,
20, 21 228,17 230,19 233,9 sq. al.
- μνᾶ B 269,15
- μνήμη. μνήμην ποιεῖσθαι τίνος A 28,8 44,31
περὶ τίνος B 191,13 ποιεῖν A 28,27 ἔχειν
τίνος B 12,18
- μνημονεύειν A 42,30 44,20 52,5 al. ὅτι
A 389,32
- μοίρα. ἐν ὑποκείμενοι μοίρᾳ A 274,2
- μοιχεία B 26,3
- μοιχεύειν A 56,29
- μοιχός A 33,13, 23 316,13 sq. B 5,28 sq.
21,11 sq. 52,21 sq.
- μοναδικός B 72,26 76,23 εἶδος B 279,5
προβλήματα B 336,32 ἐπὶ τῶν μοναδικῶν
ὑφεστηκότων B 73,6
- μονάς A 18,15 24,14 B 11,19 sq. 225,23
253,7 259,16 260,14 304,1 317,20, 26
336,31 401,15, 16, 17 def. B 126,8, 9
371,29,30 ἀργῆ ἀριθμοῦ B 344,24 cf.
47,27, 28 269,9 sq. 320,7 οὐδὲ ἀριθμός
ἔστιν B 398,12 ἀδιαίρετος B 34,23 320,7
ἀπλώς κειμένη ποι. B 301,14 sq. ὅποι
(ἐκ) μ. μόνης μονάδι μόνη μετρεῖσθαι
B 62,4 sq. 261,13, 15
- μονή (coni. τέρησις) A 2,6. (αἰσθήσεως) 20
(τῶν ὑπειλημάνων) B 322,18
- μονοβιβλος A 126,21 B 36,4, 5

- μονοειδῆς Α 18,12
 μονολήματος (τοὺς παρὰ τοῖς ὑπότοροι ρ.
 λεγομένους συλλογισμούς) Α 33,11 36,1
 64,20
 μόνος, καὶ μόνος Α 52,8 53,9 187,17 193,10
 257,31 οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ Α 8,16
 μόνον οὐχὶ Β 86,15 — μόνως Α 75,26
 94,16 101,13 127,19 151,19 178,26
 179,28 181,34 185,4 al. Β 163,15 168,12
 173,12 177,14 183,22 186,19 187,2
 206,21 306,17 al.
 μόρτιον dist. μέρος Α 6,27 sq. διελεῖν εἰς
 μεγάλα, εἰς μικρότερα ρ. Α 318,28.29 sq.
 opp. οὐσία Α 321,5 arithm. Β 27,8 sq.
 ψυχῆς Α 2,12,19 3,20 32,16 τῆς ἀντι-
 φάσεως Α 22,3 sq. 23,12 sq. Β 33,1 sq.
 ἀρνητικόν Α 13,7 51,19 365,27 ἀριστερών
 Β 265,2
 μορφὴ (comi. σχῆμα) Α 3,11
 μοντικός Β 149,3 272,17 319,13 al. θεω-
 ρήματα, ἐρωτήματα Β 150,2,29 151,12
 153,18 προβλήματα Β 314,5 ἡ ρ. Β
 117,19 145,27 146,6 sq. 180,18,19 237,
 24 sq. ἡ ρ. Α 397,25.26 Β 11,1 100,31
 118,10 sq. 33 sq. 213,9.10 306,25 314,21
 320,9 361,11 ἡ τῶν Ηθαγορείων, ἡ
 μαθηματική opp. ἡ δημόσης, ἡ κατὰ τὴν
 ἀκρόν Β 180,6 sq. 181,4
 μόνειν Α 2,21
 μοῦσος, ὁ ρ. Β 43,6
 μοῦνα plur. Β 405,2 434,12 sq.
 μονητικός Β 412,33
 μονιάζειν Β 97,18 435,21
 μορίοι Α 17,14 34,28 75,11 262,11 Β 38,8
 110,22,27 163,4 261,16 439,9
- Νατ. τὸ γαὶ ἢ τὸ οὗ Α 23,3 sq. Β 148,2
 ναυαγεῖν Α 34,17 Β 175,15
 ναυπηγία Α 10,16
 ναυπηγός Α 270,14
 ναῦς Β 279,8 sq. ἡ σωτηρία τῆς νηὸς
 Β 380,35 381,7 385,34
 ναύτης Β 179,19
 ναυτικός, ἡ ν. ἀστρολογία opp. ἡ μαθη-
 ματική Β 180,4 181,1 sq.
 νεκρός (σῶμα) Β 411,8
 νέος Α 50,14
 νεύειν πρὸς τὸν ἥλιον Β 31,27,29 geom.
 Β 302,23 303,2 def. Β 124,24 ὅταν ἡ
- νοῦς . . . νεύει περὶ τὰ . . . πράγματα
 Β 439,7,8
 νέφος Β 370,11 371,11 374,12 sq. 421,17 sq.
 νηκτός opp. πεζός πηγός Β 104,26 408,21
 νίκη Β 416,28,29
 νοεῖν cogitare ἐν αὐτοῖς Α 243,3 τοῦτο
 παρῆκεν ἡμῖν νοεῖν Β 247,12 248,21
 ξεωθεῖν Α 334,8 ὅτι Β 403,26 παρὰ τὰ
 νοούμενα (σωρθεῖν) opp. παρὰ τὰ ἔκτε-
 θέντα Α 352,13 cognoscere, perspicere
 Α 446,29 νοεῖ ἔκαστον ἐπάστου ὄρισμά
 ἀποδέδος Β 248,12 intelligere τὸ δογ-
 μα κακῶν Β 243,19 οὕτῳ τὴν λέξιν et.
 sim. Α 45,14 303,22 Β 75,12 93,18
 108,6 320,21 429,26 τὶ ἐπὶ τοις Α 255,
 30 ὅπερθετὸν νοήσομεν τὸ γνώμον et
 sim. e. dupl. accus. Α 481,16 Β 295,
 18,21 342,2 sq. 432,12 νόει Β 354,7
 376,23 382,9,16 391,16 392,32 400,31
 402,5,13 414,19 al. νοητός: τὰ ν. Β 286,
 10 comi. λόγῳ θεωρητά Α 3,7 opp. τὰ
 αἰσθητά ibid. 10 Β 285,23 comi. ἀνά-
 B 300,4 sq. comi. θεῖα Β 339,10 τοῖς
 ν. αὐτοῖς καθ' αὐτά Α 352,17 εἴδῃ
 Β 47,26 324,9 332,8 οὐσίαι Β 338,6,31
 i. q. ἀπλαί 339,7
- νοερός. τῆς μὲν ν. οὐκ ἔστι ὄνταμεν τὸ
 συλλογιζεῖνται, ἐπεὶ κρείττων αὕτη ἡ κατὰ
 συλλογισμούν (opp. διεξαστική, διανοητική)
 Α 32,19 ἡ ν. ἐνέργεια κρείττων τῆς
 συλλογιστικῆς Β 286,9
- νόημα plur. (opp. πράγματα, φωναί) Α 242
 24 sq.
- νόηματις Β 133,4 439,6 opp. αἰσθητικής
 (τῆς ν. πάντης ἀπλῶς καθόλου οὐσηγῆς κτλ.)
 Β 310,23 sq. ἡ ἀπλῆ καὶ ἀνεις αἰτίας
 opp. ἡ μετά αἰτίας Β 308,7 sq. cf. 310,
 26 sq. λογικαί Α 3,15
- νόθος λογισμός Platonis Β 332,13
- νομίζειν Α 145,17 κακῶς Α 252,6 ὅτι
 Α 379,23 392,31 449,27,28
- νομοθετική Β 74,12 sq.
- νοσεῖν Α 330,27 sq. 471,10 τὸ νοσοῦν
 expl. Α 328,24 sq.
- νότος Α 133,21 sq. 274,1 328,27 471,7 sq
- νότιος, τὰ ν. ἀστρα Β 167,3 sq. 168,7,9
 177,31 180,21 τὰ νοτιώτερα ἀστρα
 ibid. 24 μέρη Β 396,11
- νοῦς Β 6,2 18,19 337,22 comi. ψυχή (οὐσίαι
 νοηταί, ἀπλαί) Β 338,31 339,8,17 375,17
 ὄρισμάς του νούς Β 339,9 dist. διάνοια,

- δέξα Α 1,19 sq. 32,18 dist. σοφία
 Β 332,5 sq. ὁ ν. καὶ ἡ αἰσθήσις οὐ
 συλλογίζονται, ὁ μὲν νοῦς κρείττων ὥν
 τοῦ συλλογίζεσθαι Α 1,20 sq. ἀργὴ ἐπι-
 στήμης (καὶ ἀποδεῖξεως) Β 47,25 48,9
 270,1 324,10 ἀπλαῖς ἐπιβολαῖς τούτοις
 (τοῖς δροῖς) ἐπιβάλλων, ἀναποδείκνως τὴν
 φύσιν αὐτῶν αἱρεῖ Β 48,14. 17 332,25 sq.
 ὁ τὰς ἀργὰς γινώσκων Β 439,28 440,
 4 sq. ὁ ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων τὸ καθόλου
 συλλογίζουμενος Β 308,31. 34. 35 438,22
 ὁ ν. καὶ ἡ ἐπιστήμη ((δεῖ) εἰσιν ἀληθεῖς)
 Β 439,16 ἀθάνατός ἐστιν ἡ ἀΐδιος Β
 135,19 sq. ὅτι ὁ ὄημασιοργικός ν. ἔαυτὸν
 ὄρων πάντα ὄρχη, καὶ ὅτι καθὸ πλήρωμά
 ἐστιν εἰδῶν καὶ εἰδος Β 243,7 ὁ ν. ὁ
 πρακτικός ὁ δυνάμει ν. λεγόμενος i. e.
 ὁ λογισμός Β 439,3 sq. ἡ τοῦ ν. ἐνέργεια
 Β 286,8 324,12 ὅτι ὡτα τοῦ νοῦ προ-
 γγίσαντο Β 180,10 τὸ νοῦν μιμεῖσθαι
 Β 396,7 νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικός
 ν. δεκτικός
- νυκτερίς plur. Β 332,19 405,1
- νύκτωρ Α 33,13 34,18,19 147,23 Β 21,12sq.
 382,19. 29
- νῦν. ἐν χρόνῳ τὸ νῦν (ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ ἀΐδιο-
 ρετόν ἐστι) Β 269,11 cf. 392,32 sq. νῦν
 δέ Α 179,19 445,12
- νύξ Α 166,6 sq. Β 338,13
- Ξανθός Β 408,19 412,24 (χολή) 417,10
- ξένος. οὐδὲν ξ. ποιῶν Β 50,25 οὐ ξένον
 τῶν συλλογισμῶν Β 81,20
- ξέστης τοῦ οἴνου Α 27,19
- ξηρός (πῦρ) Α 42,12 Β 239,31 (ἡ συμμετρία
 τῶν ὡρῶν καὶ τῶν ξ.) 376,7 431,23 λόγος
 Λ 262,19 ξηροτέρας ἡλικίας Β 396,23
- ξίφος Β 38,6 sq. 79,20 246,22 421,15
- ξύλινος Β 271,27
- ξύλον saepius in exemplis, velut Β 211,21
 212,29 sq. 235,21 241,24 252,19 313,10
- (1). τὰ οἷς ἔπειται et sim. Α 287,26 289,9,13
 14 291,16 296,20 Β 121,6 127,9 373,21
 400,8 τῶν ὅσαι Β 110,20 τὸ ὅτι
 Α 215,25 264,14 265,5 309,7 τὴν ὅτι
 Α 298,4 300,19 ἐπὶ τοῦ ἥνα Α 460,6
- ὄγκος (coni. μορφή, σχῆμα) Α 3,11
- ὄγκοις. ὠγκωμένην ἔχουσαν τὴν γαστέρα
 Β 180,15 285,20
- ὄδε. τὰ τῆδες Β 242,6 243,25 τῆδες κάκεῖσε Β
 434,14
- ὄδεύειν Α 34,18,19 ἐπὶ φθοράν Α 167,21
 logice ἐπὶ τι Β 226,22 285,24 διά τινων
 Β 225,18,19 226,18
- ὄδηγειν pass. εἰς (πρὸς) γνῶσιν, εὑρεσιν
 Β 367,29 402,16 433,25
- ὄδηγηία ἡ δὲ αἰσθήσεως Α 352,17 εἰς τὸ
 γνῶναι Β 368,6
- ὄδοιποιητικός (μεθόδος) Α 259,5
- ὄδος logice Α 312,12 314,1 Β 5,10 20,19
 23,25 47,13 232,22 293,30 335,35 ὄδος
 Β 1,10
- ὄδοις. οἱ ἐμπρόσθιαι οἱ. Β 382,31
- ὄθεν square Α 5,21 16,22 32,21 60,5 65,29
 100,22 114,2 Β 38,14 265,20 365,3,26
 367,26 434,13
- οἰεσθαι ἔτι Α 333,1 466,17 472,4 Β 158,30
- οἰκείος. πᾶν οἰκ. ἀγαθόν Α 315,19 sq. logice
 τινός Β 205,6 οἰκείωτερον δὲ εἰπεῖν
 Β 418,28
- οἰκέτης (τοῦ Μένωνος) Β 15,9,20
- οἰκησις ἡ ὑπὸ τὴν δρθῆν σφαῖραν Β 175,
 24 sq. τὰ ἀντικείμενα τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκ.
 Β 396,10 sq.
- οἰκία Α 8,19 167,29 Β 173,17 385,2,5
 387,9, 16 sq. 391,3, 4 392,5, 23, 24 393,
 25 394,19 al.
- οἰκοδομεῖν Α 167,29
- οἰκοδόμησις Β 393,9
- οἰκοδομία Α 270,15
- οἰκοδομική Α 7,28, 29
- οἰκοδόμος Α 8,18, 19 270,15 Β 2,27 173,
 17 385,1, 2
- οἶκοθεν (coni. ἀνευ ἀποδεῖξεως) εἰδέναι
 Β 34,10 γινώσκειν Β 408,12 προ-
 βάλλεσθαι Β 34,21 37,2 προχειρίζεσθαι Β
 129,30 ἔχειν Β 36,25 129,27 354,9
 τὸ πιστόν, τὴν πίστην Β 30,5, 22 127,23
 128,16, 18 τὴν ἀλήθειαν Β 130,15 τὸ
 ἀναγκαῖον Α 247,24. (κεντηγόθαι) 31
- οἶκος Α 167,29, 30
- οἶνος Β 245,29, 30
- οἶον i. q. οἰονέι Α 2,16 84,27 Β 35,12 77,15
 155,30 239,16 316,29 324,9 376,22
 nempe Β 107,15 374,1 οἶον ὡς Α 3,22
 38,18 246,22 389,19 οἶον τί λέγω: et sim.
 v. λέγειν, φάναι — οῖα δή c. part. Β 159,18

- οἰονεῖ Α 2,14 10,18 Β 33,15 77,6 78,5
155,14 243,11 332,8
- οἰοστήποτε Α 145,29 146,1 433,2 457,5
όκτας Β 398,2
- όκτωκατεκαπλάσιος Β 300,28,29
- όλιγος, μετ' ὅλης Β 23,3 174,19 πρὸ^τ
ὅλης Β 122,26 ὅλητερα Α 319,2
όλικώτερον adv. Β 121,6
- όλοκληρία, καθ'^τ ὀλοκληρίαν Β 383,3. (opp.
κατὰ μέρος) 4, 11 sq. 395,9
- όλοκληρος (βιβλίον) Β 129,16
- όλόπτερος Β 404,31 sq. 408,22 sq. 418,4
- όλως. τὸ ἐν ὅλῳ opp. τὸ κατὰ παντός Α 38,
32 sq. ἐν τῶν μερῶν τὸ ὅλου Α 322,
23, 24 τὸ δ. τοῦ μέρους τιμώτερον
Β 310,23 τὸ δ. τοῦτο Β 49,12 169,8
234,23 δι' ὅλου φενδής Β 202,6, 10
203,16 204,7, 13 καὶ ὅλως Α 16,34
μὴ ὅλως Β 290,20 εἰ ὅλως Α 1,10 sim.
Β 94,20 127,15
- όλοτσχερής. ὄλοτσχερέστερον Α 306,25 Β 77,
6, 7 98,29 180,1, 2
- όλότης i. q. οὐσία Α 322,23 κατὰ τὰς δ.
opp. κατὰ τὰ μέρη Β 135,12
- όμβρος Β 331,29
- όμιλητικός Β 368,12
- όμιλτα. ταῖς πρὸς ἀλλήλους δ. Β 10,30
- όμμα Β 178,25 sq.
- όμογενής Β 113,2 159,3 392,8, 10 sq.
- όμογονος Β 390,36, 37
- όμοειδής Α 252,17, 18 Β 74,22 sq.
- όμοιομέρειαι (ἀργαλὶ τῶν πραγμάτων) Β
129,13
- όμοιομερής Β 105,11
- όμοιος. τὸ δ. def. Β 415,15 sq. ὄμώνυμος φωνὴ
ἔστι Β 428,2 sq. ἐκ τοῦ δ. ἐπίγειερεῖν (opp.
ἐκ τοῦ μᾶλιον, ἐκ τοῦ λεπτον) Α 301,12 sq.
- όμοιοςγήμων. δ. σωζόμενος, προτάσσεις Α 86,
30 97,20,31 156,8 196,13 207,5 sq. 218,3,
28 sq. 220,28, 29 221,12 222,28 224,28
226,26 228,23 al. τὸ δ. τῶν προτάσσεων
Α 99,4, 26
- όμοιότης com. ἀναλογία Β 416,15 sq.
- όμοιοτρόπως Α 468,10
- όμοιοῦν. οὐγ̄ ὠμοῖοται τῷ ἀποδεῖξει Β 374,4
- όμολογεῖν Α 33,5 359,20 Β 7,29 15,9
pass. Α 33,4 90,20, 21 241,33 242,6
262,9 al. Β 3,2, 25 5,21 20,13 24,10 28,
28 39,15 294,7 al. ἔχει τὸ ὄμολογῆσθαι
Β 40,2,3 πάται Α 32,3 τινὲς δέξῃ Β 325,6
τὸ ὄμολογούμενον Α 2,13 4,3 174,3 482,7
- Β 14,3 (τὸ ἄγανμενον ὡς) ὄμολογούμενον
(όμολογημένον) λαρβάνειν Α 34,26 241,8,9
253,24 254,16 279,4 450,28,30 451,
6, 16 al. Β 36,10 39,1 254,13, 20, 22
343,32,33 344,21, 23 354,26, 27 403,14
404,3 al. ὄμολογουμένως Α 30,1 33,30
288,3 350,27 351,12 357,26 367,11 Β
123,25 291,29
- όμολογία, ἐξ ὄμολογίας Α 358,2 sq. 417,16
τοὺς ἐξ δ. καλουμένους (συλλογισμούς) expl.
Α 358,4 sq.
- όμολογος geom. Β 105,2
- όμοτικως (μετέχειν) Α 13,20 Β 367,9
- όμογρονος Β 389,26 390,36 424,2
- όμωνυμία. ἐξ ἀναλογίας λαρβάνομεν τὴν δ.
Β 123,25 οὐδεμία δ. παρὰ ταῖς ἐπιστήμαις
Β 155,11 ἐν τοῖς καθ' ἔκαστα δ. οὐ
παρεμπίπτει Β 414,25 sq. λανθάνει ή
ἀπάτη διὰ τὴν δ. Β 154,26 τὸ αἴτιον
τῆς πλάνης ή δ. Β 173,11 αἱ τοῦ σοφι-
στικοῦ (προτάσσεις) . . . παρὰ τὴν δ. ὡς
ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ ψεῦδος ἔχουσατ Β 30,4
οἱ κατὰ τὴν δ. τοῦ μέρους ὅροι γενόμενοι
παρολογισμοὶ Β 158,20 sq. τοὺς ἐξ δ.
σοφιστικοὺς συλλογισμούς Α 3,21
- όμωνυμος Α 166,26, 30 Β 32,18 123,12
154,20 sq. 158,17, 24 179,26 428,3 φωνὴ
Β 277,13 sq. 415,31 sq. 428,2 opp. γένος
Α 273,1,4 Β 409,31 412,16 sq. ὄμωνυμα
Β 134,29 τὰ δ., ἐξ ὄντων μάλιστα οἱ σοφι-
στικοὶ συλλογισμοὶ Α 280,24 κατὰ τὸν
τῶν δ. τρόπον Β 123,5 ὄμωνυμα φέρεσθαι
Α 148,1 Β 134,27 ἐννπάργειν Α 338,20
κατηγορεῖσθαι Β 361,7 426,32 τῷ γένει
καλεῖσθαι Β 35,20 129,4, 5
- όνειδίζειν c. dat. Β 102,20
- όνειράνται οὐδὲν εἰς Α 319,6
- όνομα κα ὄρισμός ἔστι συνεπενηγμένος, δ. δὲ ὄρισμός
όνομα ἔξηπλωμένον Β 377,19 κατ' αὐτοὺς
τοὺς Στωικοὺς τὰ δ. τὸ ίδιον ποιὸν ση-
μαίνονταν Α 167,18 τὰ δ. Ήδει . . . οὐ
παρὰ τῆς φύσεως δεδημιούργηνται Β
372,32 τῶν πραγμάτων τὰ μὲν ὄνόματα
δηλοῦται . . . τὰ δὲ οὐ δὲ ὄνόματα ση-
μαίνεται ἀλλὰ διὰ λόγου Α 332,10 sq. cf.
Β 418,17 sq. ὄρθη γρῆσις Α 333,25
καὶ τοῖς μὴ οὖσι κείνται ὄνόματα Β 359,31
362,27, 33 εἰ καὶ δύο εἰστε, ἀλλ᾽ οὖν
ἐν ὄνομα ἔχουσι Β 407,6 dist. ὄρη Α
5,1, 33 sq. expl. Α 11,20 sq. δύο δ. διγὰ
όρματος οὐκ ἀπαρτίζει λόγον Α 26,24, 25

ὄνομαζέειν Α 11,4,5 B 418,21 sq.
 ὄνοματία Α 9,15 59,21 85,33 B 22,13,14
 51,16
 ὄνοματεικός (πτῶσις) Α 336,6
 ὄνοματοθετεῖν Α 332,14 B 238,5 418,18,20
 ὄνοματόθητος ὄριμός Β 360,4 361,11 362,26
 372,10 sq. 397,29 def. B 372,26 397,25
 ὄνος Α 167,33 sq. 288,20 B 434,24 sq.
 435,17
 ὄξεγάντιος def. B 130,1
 ὄξερογάλος (ἢ σφρογάλος) γαραπήρ Α 5,9
 τύπος B 1,13
 ὄξός: τοῦ ὀύρων περιδίηταις B 22,15 γωνία
 B 113,9,10 sq. 130,1 def. B 401,21 sq.
 φθόγγοι B 308,27 314,6 τὸ δ. τὸ ἐν τῷ
 φωνῇ τὸ ἐν τοῖς γραμμοῖς def. B 415,31 sq.
 ὄξωδεις ἔρυγκαι coni. κνιτσώδεις B 378,16
 ὄπληντα c. ind. A 65,13 85,30 192,27
 c. ἄν c. coni. A 3,7 17,15 ἄν om. ibid. 9
 21,4 35,27 130,3
 ὄπισθεν βαλεῖν B 22,12 i. q. ἔμπροσθεν B
 360,15,27 397,11 422,30 431,2
 ὄπλον Α 8,2
 ὄπλοποιητική Α 8,2
 ὄποιοςδήποτε c. coni. B 190,13
 ὄποιοςοῦν Α 92,17 358,8 360,7 B 95,16
 ὄπρες B 426,10 429,33 sq.
 ὄπρτε quandoquidem B 144,11 242,21
 ὄπρτερος. ὄποτέρου ἔτυχε B 268,10 indef.
 B 203,15
 ὄποτεροσοῦν B 186,14,15
 ὄποιος δῆi Α 52,10 ὄποιο μὲν . . . ὄποιο δέ
 Α 27,6 320,29 — quandoquidem Α 463,28
 ὄποιο γε Α 352,7 445,3 B 84,28 139,8
 ὄπταικός B 147,9 θεώρημα B 179,10 δ. δ.
 B 100,23 sq. 146,8 sq. 178,20 sq. 181,14 sq.
 ὄπταική 100,10 sq. 119,27 181,10 sq. 300,
 9 sq. 301,3 302,6 sq.
 ὄπως. ἦi ὄπως ἀλλως B 61,10 εἰπεῖν ὄπως
 μὴ κατασυλογίζωνται Α 459,22
 ὄπωσοῦν Α 35,36 B 196,26 234,12 ἦi δ.
 ἀλλως Α 159,29 B 329,8
 ὄρᾶν. τὰ ὄπὸι μείζονος γωνίας ὄρόμενα μείζονα
 φαίνεται κτλ. B 178,22 sq. οὐδέποτε ἐν
 δευτέρῳ ὥρθη . . . συλλογισμός Α 482,24
 οὐχ ὄρᾶται τὸ ἀναγκαῖον B 162,9 ἐνόπιον
 ὄρᾶν Α 161,2 εἰς δέξιαν Α 21,31 πρὸς
 ἐπιδεξιῶν Α 262,19 πρὸς ἀλήθειαν B 85,10
 ὄρωμεν ὄπως Α 72,13 ὄρα (ώς, πῶς)
 Α 37,31 38,8 72,17 77,16 88,19 al.
 B 378,24 422,9 ὄρᾶς ὅτι B 53,25 τὰ ὄρατά

B 213,19 — ὄρῳμεν B 340,8 ὅτε B 412,
 21,24,27 418,2
 ὄρατικός (δύναμις) B 332,20
 ὄργανικός compar. (γραφή) B 104,1
 ὄργανον B 134,28 307,32 τῆς ψυχῆς Α 8,35
 φιλοσοφίας Α 305,16 B 2,24 opp. μέρος
 Α 6,19 sq. 8,26 sq. ὄργανα τῆς διαλεκτικῆς
 Α 307,7
 ὄργεσθαι ἀντιληπταῖ, ἀντιληπτεως B
 109,21 364,32 sq. 366,21 374,11 ὄρεστός
 Α 276,20 κατὰ φύσιν Α 281,23
 ὄρειχαλκον, ὄρειχαλκος expl. B 362,7,8
 ὄρεις Α 14,8 B 425,18,19 ἀντιληπτεως
 B 109,15 sq. 364,31 371,22 373,14 sq.
 ὄρθιος φύσει B 350,19
 ὄρθιογάντιος (παραληγάραμπον) B 103,
 19,20 104,1 def. B 129,34
 ὄρθιοπεριπατητικός A 275,20 303,28
 347,15 B 201,24 sq. 216,5 223,12,19 224,
 11 sq. 304,27 347,28 350,27 354,4,16 al.
 ὄρθιος. ὄρθη (γωνία) Α 332,19 sq. 464,12 466,3
 B 17,18 sq. 36,8 sq. 116,10 sq. 361,21 377,
 2 sq. al. def. B 401,20,21 cf. 116,18 τὰς
 ἀπ' ἐλαττόνων ἢ δύο ὄρθων ἐπιβαλλομένας
 συμπίπτειν B 36,2 129,14 πρὸς ὄρθάς
 B 104,9,10 113,5,8 ὅποι τὴν ὄρθην
 σφαῖραν B 175,24 sq.
 ὄριζειν A 55,29 (coni. περιγράζειν) 67,11
 75,6 (ἐν ἐστῷ) 84,6 244,34 245,28 417,
 9 sq. B 155,30 331,16,20 χρόνοι Α 192,
 26,27 193,10,11 ἀριθμῷ B 316,27 sq.
 ἐπὶ τὸ ἄνω, ἐπὶ τὸ κάτω B 224,26 sq.
 κατὰ τὸ ἐλάχιστον, τὸ μέγιστον B 226,3,4
 ὥρισμένας Α 46,2 51,8 55,27 61,9 88,7
 225,13 249,24,25 B 63,17,19 221,8 med.
 logice A 12,15,27 17,9,16 18,11,15 25,
 15 33,10 42,16,17 147,20 163,26 177,16
 217,29 250,14 B 14,14 234,2 248,5 416,
 28 al. ὄριστός Α 12,27 sq. 16,30 sq. 17,30
 18,24 25,28 303,19 313,4 357,21 al.
 B 35,10 sq. 70,6 82,18 110,5 sq. 183,25
 341,16 sq. al.
 ὄρικός (προβλήματα) B 409,23
 ὄρισμός. ὅτι εἰσὶν ὄρισμοι B 234,2 sq. δεῖ
 τὰ πρὸς ὄρισμόν τινων παραληπανόμενα
 γωνιαῖσινεσαί ἐκεῖνων εἶναι Α 11,12 δεῖ
 επὶ τοῦ κυρίως δ. τὰ μέρη αὐτοῦ περιτ-
 τεύειν τοῦ ὄριστον πάντως Α 12,26 cf.
 16,30 sq. B 399,3 δεῖ τὸν δ. πᾶσι τοῖς
 ὄριστοις ἐφαρμόσσειν Α 25,27 οἱ δ. ἀν-
 τιστρέψοντες πρὸς τὸ ὄριστον Α 303,19

cf. B 70,5 110,5 352,5,6 365,3,4 οὐκ ἔστιν ἔτερος τοῦ ὄρισμοῦ . . . εἰδίγησις γάρ ἔστι . . καὶ οἶον ἀνάπτυξις B 35,10 sq. ὄνυμα εἴδιπλωμένον B 377,18,19 πᾶς δὲ ἐκ γένους ἔστι καὶ διαιφορῶν Λ 308,23 17,2 cf. B 234,19,28 351,14 403 6,31 412,1 πρὸς μὲν διάκρισιν τῶν ἔτερογενῶν λαμβάνεται τὸ γένος ἐν τοῖς δέ, πρὸς δὲ τῶν ἔτεροινδῶν διάκρισιν λαμβάνονται αἱ διαιφοραὶ Λ 32,29 ἐν τοῖς δέ, οὐ τὰς διαιρετικὰς τῶν ὄριστων διαιφορὰς παραλαμβάνονται ἀλλὰ τὰς συστατικάς Λ 17,30 sq. cf. B 349,5 361,5 400,23 412,14 αἱ κοινότητες τῶν μερικῶν ὄρισμοὶ τῶν καθόλου εἰσὶ B 414,9 sq. 415,14 cf. 437,19 sq. ἐπειδὴ δεῖμεθα ἐν τοῖς δέ, μάλιστα τῶν εἰδικωτάτων διαιφορῶν, ὑπήνκα ἀν τούτων ἀπορήσιμεν, τοῖς διότις πεγρήμεθα Λ 17,14 sq. dist. τὰ διάτα τοῦ πράγματος καὶ τὰ ἐπόμενα καθὼν Λ 276,10 cf. B 70,5 κατηγορούσι τέ εἰσι καὶ καθόλου B 185,3 cf. 183,22 τὰ κατ’ οὐσίαν ἐκάστῳ κοινά τε καὶ ἕπει τούτοις ἐξ ὧν οἱ δέ, B 234,8 cf. 399,30 415,7 ἐκάστου πράγματος εἰς ἔστι B 423,21 426,12 τοῦ μὴ ὄντος ὄρισμὸς οὐκ ἔστι B 359,21,26 sq. 362,27 κακταὶ τοῦ δέ, B 351,19,21 352,7 πᾶς ἔστι δυνατὸν κατασκευάζειν καὶ δεικνύειν τὸν δέ, ἔχειν τὸ ἀνεπίληπτον B 408,33 sq. ἐξ ἀναλόγως . . . εὑρίσκεται τὸν δέ, B 409,7 sq. ἀπόδειντόν ἔστιν ἀπόδειξιν γενέσθαι ὄρισμὸν καὶ γενῆν Λ 308,19 sq. cf. 311,6 314,8 311,1 cf. B 358,9 sq. οὐκ ἔστι τῶν δέ, ἀπόδειξις . . . ἐπεὶ μαθὲ δέ ὄρισμός ἔστιν ὄρισμος, εἰ μὴ ἡραὶ ὄποργαραχή τοις B 183,30 ἀλλὰ οὐδὲ δυνατὸν δεῖξαι τόπες ὄρισμὸν τοῦτο δὲ ἐπαγγῆται . . . ἀλλὰ οὐδὲ διά τῆς αἰσθήσεώς ἔστι δυνατόν B 358,22 sq. οἱ περὶ τῶν Ηλ. ἐπειρῶντο διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου ταῦλογίζειται καὶ ἀπόδεικνύειν τόπες ὄρισμὸν εἰναι τοῦτο B 349,5,28 403,3 ἀναπόδεικτοι B 344,6 sq. ἀρχὴ ἀπόδειξις B 346,30 αἱ ἀπόδειξις τὰ πολλὰ διὰ τῶν δέ, γίνονται B 183,18 sq. πορφίρις ἀπόδειξις γίνεται διά τῶν ὄρισμάν, οἱ δὲ δέ, γίνονται οὐκ διὰ τῆς διαιρετικῆς Λ 307,33,34 dist. ὑπόθεσις B 35,10 sq. 128,23 sq. cf. 130,19 133,11 342,17 344,19,20 350,26 359,7,8 dist. ἀπόδειξις B 341,16 sq. def. B 35,2

sq. 127,18 sq. 351,12 sq. 356,2 372,8 sq. τρία τὰ εἰδῆ B 109,12 sq. ὄνττος B 362,21,22 τέσσαρες τρόποι B 397,23 sq. ὄλικός, εἰδίκος B 364,16 sq. ὄνοματόδης B 372,10 sq. τελικός opp. εἰδίκος B 378,36 πορφίρις B 365,4,11 (καὶ τέλειος) i. q. ὁ τύμητος B 373,29,30 374,14 ὄντιόδης B 375,30 συνεπεγμένος B 377,19 ἡ ἀπὸ τῶν δέ, δεῖξις B 234,13 ἡ διὰ τῶν δέ, γνῶσις B 259,23 δέ περὶ τῆς διαιφορᾶς δέ, Λ 19,22 ὄριστικός B 324,9 gramm. ἥρμα Λ 27,32 28,12,13 30,18 329,27 logice λόγος B 210,18 273,16 279,3,10,14 ὄριστική (ὄργανον τῆς διαιρετικῆς) Λ 307,7 ὄρματον intr. ἐπὶ τὴν διδοσκαλίαν Λ 154,29 ἐκ τῆς καθόλου ὄρμημένος ὄποιοίζεις Λ 465,17 sim. B 121,1 ὅρνις B 417,31 sq. ὅρος. ἔστιν κατὸς τὸ τοῦ δέ, ὄνυμα τελεικέναι Λ 25,6 expl. ibid. 8sq. B 47,26 sq. κατὰ τοῦτο τοῖς τημέναις ἀναλογίσας (τὰς ἀπλᾶς ψωνάς) ὅρος ὠνόμασεν Λ 67,8 cf. 85,1 dist. εάσις, ἀπλῆς ψωνή, ὄνυμα, ἥρμα Λ 11,19 sq. ὅταν ὡς ταῦλογισμῷ μέρος λαμβάνονται, ὅρος λέγεται ibid. 21 οὐ μὴν οἱ ἐν τῇ προστάσῃ παραλαμβανόμενοι ὅροι αἴτιοι πάντως εἰσὶ τοῦ διγλωσσένος πράγματος ἐν τῷ συμπεράσματι Λ 35,21 cf. B 177,6 296,22 τοὺς τρεῖς δέ, ἐξ ὧν αἱ δύο προστάσεις Λ 319,11 sq. B 136,14 ἐλάττων, μεζίων, μέσος cf. h. v. opp. στοιχεῖα Λ 46,30 352,8 353,1,6,12 opp. τὰ πράγματα Λ 341,14 ἀντιστροφή, ὄρων, ἐν ὅροις Λ 40,10 sq. 423,1 sq. τάξις τῶν ὅρων Λ 41,8 sq. 283,26 cf. B 268,35 τῇ διὰ τῶν ὅρων δεῖξει opp. τῇ εἰς ἀπόπον ἀπαγγῆται Λ 127,5 216,9,26 κοινῶν ὅρων ἐπὶ πάντων συναγόντων καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδὲντι Λ 203,9 ἔκαστος ὅρος τῶν ἐν τοῖς μαθήμασι διὰ τὸ ὄρισμένον οἷον δεῖξεις ἔστεν B 155,29 δεῖ ἐν τοῖς συλλογισμοῖς ἀπλοῦς εἰναι τοὺς δέ, B 251,29 ἀρχῆι πρώτισται B 266,11 ἄμεσος B 187,24 ἀπόδεικτικόι, διαιρετικοί B 265,14 sq. καθόλικότεροι B 284,26,27 ἐν τοῖς ὅροις τιθένται Λ 327,31 328,12 ληψίδημα ὅροις πρέπετονται Λ 200,1 ὡς ἐπὶ ὅρων ἔτισθε τὴν λεγόμενον Λ 394,32 — i. q. ὄριζος Λ 11,15 19,5 al. B 82,17 (opp. ὄποιοίζεις) 131,30 sq. al.

- ὕροφος B 382,7
 ὕρυγή B 391,17 393,27
 ὕρύτετεν A 152,4 B 64,8. 9. 10
 ὅς, ὅηλον ἐξ ὧν πρώτου τοῦ δέποδος ἔμνη-
 μόνευσεν A 145,9 sim. 23,14 177,4 180,19
 216,20, 22 217,29 225,4 321,13 325,32
 358,34 378,13 sim. ὅτε ὡν B 42,13
 ὕσάκτις A 326,10 335,9
 ὕσαγθς B 201,31
 ὕσος. ὕσω . . τοσούτῳ A 266,23 καὶ ὕσα-
 τοιαῦτα A 153,5 161,5 ὕσον ἐπί c. dat.
 A 79,28 187,25 328,19 331,26 B 232,15
 312,17 ἵπτο A 129,25 350,26 B 51,15
 362,5 ἐξ A 157,15 192,24 294,4 B
 299,18 πλὴν ὕσον A 89,14 ὕσον οὐν ἐπέ-
 ειδέναι A 350,15
 ὕσπερ. ὕσπερ τόδε et sim. A 337,31 339,
 11,12 345,7,8 347,12 348,14 αὐτὸν ὕσπερ
 B 241,28 sq.
 ὕστεον, ὕστοιν B 382,34 419,2 sq. 428,28
 ἐν δὲ ὕστεοις τὸ ἀναίσθητον A 15,35
 τῶν ὕστῶν Ἀγρόλεως A 167,28
 ὕστεις. ἥτις ἡ στιγμή B 392,29 indef. ἡ
 ἥγιανα ἀλλῆγ B 131,13
 ὕστεισοιν A 21,9,11 B 228,8 321,3
 ὕστεισπερ A 357,21
 ὕστεραν τὸ ἐν τῷ βρυθῷ A 169,2,21
 ὕστερον plur. B 417,26
 ὕσταν c. ind. A 65,3 156,24 184,2 423,2
 B 86,26 136,3 218,28 322,28 325,
 19,20 ὑπόκειται . . κατηγορήσαι A 65,1,2
 itemque ibid. 7,16 462,20,21 c. optat.
 A 456,5 B 89,13 217,11
 ὕτε c. coni. A 438,29 449,2,3 450,10
 B 339,15 c. optat. post οἰδηπεν A 466,5
 ὕτε . . ὕτε A 440,2
 ὕτι opp. τὸ διότι v. διότι initio inter-
 pretationis A 267,13 277,10 474,7 B
 54,14 126,14 140,3 al. διὰ τί; ὕτι ἐπειδή
 A 446,3 εἰπὼν τίνα ἔστιν . . ὕτι B 20,8
 sim. 138,13,21 170,1 198,17 432,30 c.
 opt. post fut. B 333,15
 οὐ. ἡ τὸ ‘ναι’ ἡ τὸ ‘οὐ’ ἀποκρίνεσθαι A 23,
 4 sq. οὐ μὴ γένηται B 351,23 post εἰ A
 38,7 54,22 63,29 89,27 110,29 121,21
 122,13 413,17 407,22 432,13 al. B 344,
 10 362,23 369,26 370,17,19 393,22
 399,32 404,27 405,20 al. post ἔστιν A
 460,10 484,18 B 367,14 405,4 439,26 al.
 μὴ . . οὐ B 63,12,13
 οὐδαμῆ οὐδαμῆς B 138,23
- οὐδαροῦ B 363,2 425,12
 οὐδὲ . . οὐδὲ μήν B 126,14,15
 οὐδεῖς. οὐδὲν ἡμῖν τοῦτο πρὸς τὸ προ-
 κείμενον A 167,15 ἡ οὐδεῖς (l. e. ἡ καθό-
 λου ἀποφασινή) A 151,4 157,18 209,
 16 sq. 407,13 409,30 445,1 τὸ οὐ-
 δεῖς A 269,7 sq. 394,23 B 193,9 τὸ
 οὐδενί A 425,8,10 426,13 433,22 al. B
 203,26 post εἰ A 114,30 116,13 117,19
 121,27,29 122,19 390,12,15 424,31 427,
 21 al. B 56,21 232,8
 οὐδέτερος A 245,30
 οὐκέτι logice A 5,32,34 14,17 16,13 19,2
 45,28 al. B 21,32 37,7 135,11 200,31
 264,13 al.
 οὐκοῦν ἀληθὲς ἥπα A 443,7,8 in apodosi,
 imprimis post εἰ A 390,5 393,5 469,23
 471,25,26 472,15,25 479,28 B 86,1 post
 parenthesis A 442,20 463,18
 οὖν εpanaleptice A 69,22 183,27 324,12
 B 400,24 423,1 432,30 post parenthe-
 sis A 28,9 143,14 367,21 470,11 B
 22,6 147,21 157,22 172,27 219,5 237,15
 242,8 251,21 415,4 439,26 al. ἀλλ’ οὖν
 atqui B 185,22 v. ἀλλά
 οὐράνιος. τὰ οὐρ. σώματα B 48,2 τὴν
 κύκλῳ κίνησιν τοῦ οὐρ. σώματος B 396,
 15 cf. A 127,28 ἡ οὐρ. σφαῖρα (κινου-
 μένη) B 300,25 τὰ οὐράνια A 43,10
 ὄροισθη A 252,18
 οὐρανός (εὐταξία) B 214,31,32 κινεῖται
 B 90,7 sq. κινεῖται καὶ οὐ κινεῖται
 B 135,13 sq. κύκλῳ B 322,4 396,7
 cf. A 213,9 διὰ τὴν ὅξειαν τοῦ οὐρ.
 περιβόλησιν B 22,15 γνῶσις τῶν γνο-
 μένων κατ’ οὐρανόν B 180,3 πότερον
 ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων συνέστηκεν ἡ
 ἑτέρας τινός ἔστιν οὐσίας B 238,26 sq.
 οὐρον plur. (coni. τῶν διαχωριμάτων)
 B 385,16
 οὐς plur. B 215,2 ὕτι ὡτα τοῦ νοῦ προη-
 γήσαντο B 180,10
 οὐσία def. B 31,1 96,8 cf. 63,26 ἀπλός
 οὐσίαν οὐδὲ τι τῶν καθολικωτάτων ἔστιν
 ἀρίσταντο B 248,5 εἰ γέγονεν ἡ ἀγένητος
 ἔστιν A 271,9 τῇ οὐσίᾳ οὐδέν ἔστιν ἐναντίον
 A 335,3 341,2 τὸ ἀνά μέρος δεκτικόν
 εἶναι τῶν ἐναντίων. οὐ θέμιν ἔσται τῆς οὐσίας
 B 370,24 opp. αἱ ἀλλα κατηγορίαι
 A 343,15 sq. πᾶσα οὐσία μετὰ ποιητήτος
 ibid. 24 cf. B 191,27,28 καὶ οὐσιῶν

διαφοράς δει είναι Λ' 13,15,16 τὰ γαρακτηρίζοντα ἐκάστην οὐσίαν Λ 167,19 οὐδεμία οὐσία συνεγής ἔστιν, ἐπειδὴ μηδὲ ποσόν Β 187,21 sq. 188,18 sq. οὐδεμία οὐσία ποιότητός ἔστι Λ 343,25 cf. B 192,25 196,16 τὰ μέρη τῆς οὐσίας Α 317,6 sq. cf. 321,6 322,21 sq. ἡ ὀλέτης ἐκάστου οὐσίας ἔστιν ἐκάστου ibid. 23 τῷ λόγῳ ἔτέρα τῶν μερικῶν. πρῶτον. οὕτερον τῶν μ. Β 278,25 sq. τῆς οὐσίας τὸ μέν ἔστι τὸ ματατό δὲ ἀσύμματον Α 15,14 cf. 288,12 sq. πρῶται οὐσίαι Α 92,10 αἱ θεῖαι Β 48,2 αἱ κατηγορίαι, νοηταὶ Β 338,5,6,31 αἱ ἀπλατικαὶ q. αἱ νοηταὶ αἱ ἄνευ ὅλης θεωρούμεναι Β 339,7,17 μαθηματική Β 338,30 πέμπτη Β 299,21 cf. 238,27 πᾶσαι αἱ κατηγορίαι συμβεβηκότα εἰσὶ τῶν οὐσιῶν Β 249,1 sq. ὑπόκεινται πᾶσαι κατηγορίᾳ αἱ οὐσίαι Β 253,16 opp. συμβεβηκός Α 25,16 sq. B 63,26 opp. καθ' αὐτό συμβεβηκότα ταῖς οὐσίαις Β 224,8,9 τὰ συμβεβηκότα τῶν οὐσιῶν τὰς οὐσίας τῶν συμβεβηκότων κατηγορεῖν Α 272,10 sq. cf. 313,13 Β 219,2,4 224,10 sq. 244,14 245,17 248,29 249,32 sq. 253,11 sq. οὐσίαι δὲ τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη καὶ τὰ ἀτομα ibid. 13 πεπεραγμέναι εἰσὶν ibid. 15,16 ἔτσχατον ἐν πᾶσι τοῖς κατηγορουμένοις ἡ ἀτομος οὐσία Β 250,37 251,3 253,16 — αὐτὴ ἡ οὐσία τῶν πραγμάτων opp. τὰ εἶδη Β 181,5,6 ἡ οὐσία τοῦ ὄριστοῦ coni. τὸ εἶδος, ἡ φύσις Β 353,33 354,3 τῇ οὐσίᾳ opp. ταῖς ἐνεργείαις Β 185,10 οὕτως coni. τῷ λόγῳ opp. τῷ ὄποιειμένῳ Β 278,8 κατ' οὐσίαν Β 354,2 ἔτερος Λ 32,5 Β 181,2 ἔπειθαι Λ 304,7 ὑπάρχειν, κατηγορεῖθαι Β 208,4 234,8 245,31 sq. τὰ κατ' οὐσίαν ὑπάρχοντα opp. τὰ ίδια, τὰ συμβεβηκότα, κατὰ συμβεβηκότας ὑπάρχοντα Λ 303,11 308,4 313,8 — saepe in exemplis, velut ἡ ἀλογος οὐσία Λ 13,32 ἔνθυγος αἰσθητική Λ 18,32,33 280,22 οὐσία κατὰ παντὸς ἕρων et sim. Α 73,25 sq. 102,35 255,13 256,27 sq. 261,4 sq. 263,11 sq. 278,27 287,18 sq. 319,20 sq. 320,2 sq. 323,12 sq. 333,21 353,26 sq. 389,20 sq. Β 8,17 sq. 186,7,30 sq. 191,29,30 193,23 sq. 196,14 sq. 304,24 370,19 sq. al.

οὐσιώδης Β 351,24 opp. ἐποιητικός Α 276,12 τὰ οὐσ. i. q. τὰ καθ' αὐτό ὑπάρχοντα opp. τὰ ίδια ibid. 17 opp. συμβεβηκότα Β 367,14 406,29 τὰ ἐν τῷ ὄρισμῷ συλλη-

φθέντα οὐσ. Β 409,19 διαφορά Λ 17,18 310,23 (coni. εἰδητάς) Β 352,17 353,33 (coni. εἰδηποιός) 361,28,29 406,25 sq. εἶδος Β 242,9 κατηγορούμενος Β 108,10 246,4 ποιόν Β 307,9 sq. αἴτια Β 368,21,23 369,24 sq. ὄρισμός def. Β 375,30 οὐσιώδης ἔπειθαι (coni. καθ' αὐτό) Α 276,15 (opp. κατὰ συμβεβηκός) Β 245,23 sq. 348,26,27 351,8 sq. 364,18 κατηγορεῖθαι Β 240,15 399,24 409,12 ὑπάρχειν Β 241,16 245,21 354,14 356,3 367,11 sq. 372,30 411,36

οὗτε i. q. οὐδὲ Λ 454,17 460,18 Β 1,12 γάρ Α 399,29 480,7,11 Β 54,29 60,26 63,1 μήν Β 398,13 v. μήν

οὗτος δεικτικὸν ὑπάρχον Λ 166,3 167,9 i. e. Aristoteles Β 402,25 409,5 415,18 ad sequentia pertinens Α 4,30 54,7 159,10 237,37 387,6,9 463,11 Β 44,1,14,24 47,11 61,19 75,7 82,28 88,1 111,21 112,21 al. praeuntians Α 47,29 172,27 213,4 Β 254,13 al. αὐτὸν τοῦτο Α 31,10 155,2 Β 128,31 epanaleptice Α 60,22 178,30 179,18 184,4 378,21 Β 112,10 al. καὶ αὗται ipsae quoque Α 206,29 Β 373,21 393,4 ὅπερ καὶ τοῦτο Α 425,29 Β 356,27 τούτη Α 3,18 13,13,17 17,14 62,13 al. Β 18,15 30,1 72,7 162,32 272,4 al. praeuntians Β 165,4 315,29 al. epanaleptice Β 72,9 141,30 142,1 332,5,22 al.

οὗτως δὲ ίδιας ποιός οὗτοι καλούμενοι Β 279,4 οὗτως, ίδιαι διάτι Α 349,2,5 417,25 419,17 441,3 442,11 al. Β 24,19 εἴθ' οὗτοι v. εἰτα

ὅφειλετον Α 17,20 18,32 37,8 41,19 124,7 125,27 395,18 al. Β 7,12 194,1 292,26 346,24,26 388,20 al. τὰ ὅφειλοντα προλέγεσθαι Α 1,6 sim. 31,11 70,22 Β 7,10,11,13 8,20 292,25 294,2

ὅφθαλμία B 147,11

ὅφθαλμός A 15,25 B 215,2

ὅψις plur. Β 352,20

ὅχανος Β 123,11 sq. 430,9

ὅχλησις τὰς ἐξ τῶν παθόν ο. Α 276,26

ὅψις B 363,14

ὅψιαρτοτεική Β 74,16

ὅψις opp. τυφλότεις Β 33,22 68,6 γράμμα διαχριτικόν, συγχριτικόν ὅψις Β 250,23 342,20,21 356,13 plur. Β 171,19 sq. 178,25 sq. 181,22 300,11 ἡ τῶν ο. ἀνά-

- κίασις Β 182,5, 7 ἀντανάκλασις τῶν ἀ-
κτίνων τῶν δ. Β 421,2
- Πάθημα.** ἐν τοῖς φυσικοῖς π. Α 484,4
παθητικός grammat. opp. ἐνεργητικός Α
278,3
- πάθος Α 484,21 φυσικόν ibid. 5 τὰς ἐκ
τῶν π. ὄχλησις Α 276,26 logice Β
61,9, 11 63,2 124,13 173,11 280,31
339,19 sq. 342,14 17 345,3, 17 369,3, 6
402,2 sq. coni. τὰ συμβεβικότα Β 338,22
grammat. opp. ἐνέργεια Α 329,28
- παιδεύειν pass. c. inf. Α 3,9
- παιζειν Β 2,12
- πάλαις *aucta* Β 5,4 52,3
- παλαιός. οἱ π. Α 6,21 305,4 Β 257,3 οἱ
π. φιλόσοφοι Α 480,12 Β 418,17 παρά
τοις παλαιοτέροις Α 315,8 τοῦτον πα-
λαιοτέρων βιβλίων Α 145,5
- πάλιν δ' αὖ v. αὖ
- παλινόρροειν logice ἀπό, ἐκ τινος ἐπί τι Β
26,14 214,33
- παλινοστείν Β 434,15, 25 436,26
- πάρπαν Β 332,6
- πανσέληνος Β 31,23 92,19, 20 167,28
168,16 368,10 422,19 ἐν πανσελήνῳ Β
92,20 167,29
- πανταχόεν Α 126,6 260,34 Β 128,12
361,32
- πανταχοῦ Α 391,18
- παντελῆς ἄγνοια Β 434,11 παντελῶς Α 41,2
66,36 76,5 112,19, 24 161,26 328,10
Β 3,6 192,24, 30 193,9 321,15
- πάντη Α 1,22 148,22 Β 43,12 179,25, 26 al.
πάντη τε καὶ πάντως Α 47,19 77,3, 5
250,16 328,9 332,15, 30
- πάντοτε Β 232,11
- πάντως Α 2,15, 31 7,30 12,27, 28 24,21
48,6 56,27, 28 Β 8,7 20,20 21,13 22,4
31,5, 8 43,15 al. v. πάντη
- πάνυ Α 12,26 140,18 191,6 Β 1,10 34,
14 al. γαρέστατον πάνυ Α 469,11
- παρά c. gen. *velut* τὰ παρά αὐτοῦ εἰρημένα
Α 45,17 64,14 204,28 305,2 306,31
309,5 Β 47,14 112,30 129,24 130,5
145,7 al. πρὸς τὰ παρά ἡμῶν ἀποκρινόμενοι
Β 141,16 δείκνυσται παρά τῷ γεωμετρῷ
Β 113,4 παρά δυάδα Β 318,15 ἔτερος
παρά τι v. ἔτερος
- παραβλάπτειν Α 327,3, 4
- παραβολή (πρὸς ταῦτη) Β 3,12
- παραγγέλλειν Α 460,6
- παράγγελμα Α 347,3 391,18 479,5
- παραγίνεσθαι τῇ ψυχῇ Β 332,22 γνῶσις,
ἐπιστήμη ἡμῖν π. διά, ἐκ τινος Β 12,9 sq.
14,11 15,23 20,6 23,3 40,1 ἀνευ συλλο-
γισμοῦ Β 324,11
- παραδειγμα A 75,14, 15 285,14 sq. 475,
2,3 sq. Β 173,27, 28 214,30, 31 243,
24,25 423,12 opp. ἐνθύμημα Α 482,5sq.
Β 5,14 6,26 δὲ παραδειγμάτων δεικνύναι
Α 46,3, 25 (opp. λογικώτερον) 180,3, 25
Β 291,30 (ἐκ) 327,29 δεῖξις Α 135,30
ἔλέγχειν Α 50,13 πιστώσασθαι Α 285,17
συλλογίζεσθαι Α 475,16 τὸ π. ποιεῖσθαι
ἐπί τινος Α 454,16 παραδειγματος γάρον,
ζενεκεν Α 117,12, 13 481,28 Β 105,9
295,19 ὡς ἐπὶ παραδειγματος Α 50,30
413,29 455,20 464,11 471,6, 7 ὡς ἐν
παραδειγματι Α 113,20 Β 261,11 ἐπὶ
παραδειγμάτων ποιεῖσθαι τὸν λόγον et sim.
Α 432,30, 31 478,2 Β 6,3 8,21 292,16
329,12 εἰς παραδειγμα λαμβάνειν Β 121,28
τιθέναι Β 122,12
- παραδειγματίζειν τι ἐπί τινος Β 395,2, 3
pass. Β 369,9 418,8
- παραδειγματικός; συλλογισμοί (coni. ἐπα-
γγωγοί) Α 34,13 473,4,5 474,20 πίστις
Α 34,16 208,23 ἀπόδειξις Α 191,22
δεῖξις Α 210,1
- παραδεικνύναι Β 300,4
- παραδέχεσθαι Α 18,8 83,23 Β 390,17
- παραδίαζεντικός opp. διαζευκτικός (σύγ-
δεσμος) Α 17,24
- παραδίδονται *tradere, docere* (ἴμιν) τι Α
10,4, 11, 19 12,25 21,23 23,21 26,8
36,16, 17 45,3, 20 143,14, 18 144,31
146,28 sq. al. Β 1,7, 16, 19 24, 5 4, 4
7,10 20,28 42,8, 21 sq. 43,20 45,8 60,16
64,13 al. περὶ τινος Α 20,23 Β 315,7
- παράδοξος Α 61,23 Β 113,14 289,1
- παράδοσις. ἐκ παραδόσεως Β 192,5
- παραδρομὴ γράνων Β 389,9, 33 τινος κατροῦ
Β 435,8
- παράθεσις τῶν δρῶν Α 124,25 145,3 208,22
215,8 216,17 τῆς ἀληθείας Β 3,10
- παραιτητικόν παραιτητέον τὰς ὑποδοίους
συγγραφας Α 111,26
- παρακατιέναι παρακατών Α 52,10 Β 4,3
36,6

παρακεῖσθαι πλησίον B 182,22
 παρακελεύεσθαι A 72,27 289,11 314,13
 παρακολουθεῖν logice A 66,4 116,34 347,
 27,28 B 74,19 415,3
 παρακολούθημα B 299,20
 παρακούειν com. παροράν B 192,3
 παραλαμβάνειν A 8,26, 27 27,35 B 16,6
 διαφοράς A 17,3,4,19 προτάσεις A 32,33
 64,26 ὅρους A 140,10 142,27,29 B 30,8
 πρὸς διδασκαλίαν A 11,8 sq. εἰς τὸν
 ὄρισμόν, ἐν τῷ ὀ. A 17,21 18,3, 24, 30
 B 60,18 61,5 sq. 234,21 sq. εἰς ἀπό-
 δεῖξιν, ἐν τῷ ὀ. sim. A 31,22 B 24,16
 25,2,9 sq. 30,9 32,17, 18 48,26 59,3, 40
 233,1,3 κατὰ ποιῶν σημανόμενον B 29,5
 ὡς A 3,31 31,13 55,7 63,1 B 52,4, 19
 53,20, 21 om. ὡς A 74,30 B 29,11
 ἀντὶ A 45,7 46,29,31 52,16 53,16 213,1
 B 26,21 50,25 51,2, 3, 14, 15 52,15, 20
 53,25, 26 εἰς i. q. μεταλαμβάνειν A 304,25
 ὡς . . . παρειλήφαμεν i. e. ut *acecepimus,*
didicimus A 43,2
 παραλείπειν A 21,24 28,24 81,31 137,31
 315,21 sq. B 351,28 sq. al. παραλείψαι
 A 9,22 43,3 B 384,12, 13 401,15 405,
 23, 25
 παράλειψις logice def. B 352,22 κατὰ
 παράλειψιν B 52,24 248,23
 παραλημπάνειν A 134,26 315,18 316,11,
 17, 18 sq. 354,25 356,3
 παραλλήλων παραλληλισμον B 302,20, 21 303,25
 ισόπλευρον καὶ ισογάνων B 103,30 104,
 22, 23 ὥροθρώνοις ibid. 4
 παραλλῆλος geom. B 70,18,19 sq. 100,12
 150,24 sq. 151,16 sq. οἱ τὰς π. γράφοντες
 A 454, 4,5 sq. παραλλήλως B 104,8 —
 ἐκ παραλλήλου B 58,21 70,31 281,2
 315,16 323,15
 παραλογίζεσθαι A 349,6 366,18 B 21,16
 155,11, 20 192,15 seq. ὅτι A 445,22
 ἔστον B 151,2
 παραλογισμός A 48,27, 28 166,29 167,1
 325,33 450,6 B 21,29 192,4,8 sq. 193,26
 194,24 sq. 197,20 272,22 *iδίως* def. B
 152,1 cf. 203,11 ἵπτον ἐν ταῖς ἐπιστήμαις
 γίνεται ἢ ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς μεθόδοις B
 158,16 sq.
 παραλυματεσθαι B 394,9
 παραμιγνύειν log. B 347,26
 παραμυθία log. δεῖθαι παραμυθίας B 34,14
 39,3 129,6, 14 130,9

παραπέμπειν (τοῦτο τῇ φαντασίᾳ) B 437,25
 παραπλήσιος A 161,11
 παραστωπάν B 422,11
 παράστασις, εἰς παράστασιν B 58,12 105,13
 παρατέλευτος B 318,16
 παρατηρεῖν A 70,18,19 sq. 332,9 B 409,10
 παρατηρητέον ὅτι B 55,6
 παρατήρημα B 409,31 410,19
 παρατήρησις ἡ τῶν φανορένων ὑπὲ τῶν
 ναυτῶν γνωμένη B 179,18 sq.
 παρατιθέναι B 412,8 ὅρους A 109,20
 216,30 med. παραδείγματα A 17,14 101,27
 152,9 153,10 340,2 348,15 B 131,27
 ὅρους A 127,7 161,10 199,30 221,2 δεῖξιν
 A 134,28
 παραφθείρειν A 357,10
 παραφύλαξτείν med. A 69,35, 36 sq. παρα-
 φύλακτέον τὸ τοιοῦτον A 176,3 seq. ὅτι
 A 424,12 430,18 pass. A 70,22, 31 (εἰς
 τὴν τῶν συλλογισμῶν γένεσιν) 325,9 357,10
 παραγρῆμα A 15,20 43,25
 παραγωρεῖν opp. ἐνίστασθαι A 460,15
 παρεῖναι τοι i. q. ὥπαρχειν A 365,14,15,21
 382,16,20 ἐν τῷ παρόντι προσωπῷ Α 10,23
 ἡ παροῦσα πραγματεία B 334,21,22 391,20
 ἐπὶ τοῦ παρόντος (χρόνου) A 50,21 ἐν
 τῷ π. B 331,14
 παρεισάγειν τὸ ἀντικείμενον A 91,33
 παρεκβάνειν (μικρόν το) B 390,4
 παρεκτός e. gen. A 470,13, 15, 16
 παρέλευσταις χρόνον B 434,27
 παρέλκειν intrans. A 281,2 331,30 B 121,22
 139,24 377,23
 παρεμβάλλειν B 269,1,2 μεταξύ B 3,7
 263,1,3 ἐν μέσῳ A 456,9 μέσον ὅρου
 B 266,8
 παρεμπίπτειν A 3,8 B 414,32 416,11
 ἔξωθεν A 264,17, 20 εἰς τὸ μέσον A
 266,5 sq. μεταξύ B 186,14 187,3
 παρεμπλέκειν pass. B 157,9
 παρεμποδίζειν pass. B 340,7, 11
 παρεμφάνειν B 362,12
 παρενοχλεῖν B 154,17 414,28
 παρεντεθέναι ὅρου B 186,16 266,20, 21
 μεταξύ B 217,15, 17 288,25 317,12
 παρέπεισθαι, τὴν παρεπομένην τῇ ἐπιστήμῃ
 ἀπάτῃ B 191,4
 πάρεργος κατὰ πάρεργον B 331,15
 παρέργεσθαι, ὁ παρελθόν, παρεληλυθός
 χρόνος B 392,35 393,13 sq. 389,29 ἐπὶ
 τοῦ παρελθόντος χρόνου A 167,26

- παρέχειν φάρμακον Β 2,8 ἡ ὑπόθεσις
τοῦτο παρέζειν, ὅτι Α 47,29 c. inf. Β
132,3 med. Β 331,22
- παρθένος ορρ. γυνή Α 50,16 sq.
- παριέναι Α 15,30 28,26 46,22 120,22
248,22 Β 8,31 10,17 28,29 58,19 236,
20,22 419,25 τοῦτο παρηγένει ήμερη νοεῖν
Β 247,12
- παριστάναι, παριστᾶν παράδειγμα Α 469
14,15 fere i. q. δηλουσῆν (τι σαφέστερον)
Α 347,8 472,19 (τὴν διάνοιαν τὴν ἐαυτοῦ)
Β 58,10 342,27 344,20 345,2 353,11,33
355,4 356,2 359,3,4 360,5 sq. 367,9 sq.
375,31 399,4 400,4 405,30,32 406,1
415,7 433,2,3 436,22 τί τινι Β 377,3
— παρίστανται τῇ ἐναντίᾳ δύζῃ Α 123,19,20
- παροίγουσαι μετά χρόνου παριψημένου
Α 50,22
- παρό post compar. Β 414,20 439,18,20
- παρόραμα Α 129,1
- παροράν Α 129,6 Β 138,10 (coni. παρα-
χούσιν) 192,3 pass. Α 327,3,6 Β 127,1
- Participium absol. ἀρχαιμένων Α 89,24
sim. 355,22 Β 158,3,6 265,10 τῶν ὥπο-
τὸ Γ' ἐξζάτου ὅρου ὅντος Α 391,11 sim.
Β 138,10 ὕπερος ὑποτεθὲν . . . ἔπειτι
τὸ οὐδενί, οὕτω καὶ τὸ οὐδενὶ ὑποτεθὲν
φύενδος ἔπειται τὸ τινι Α 435,17,18 cf.
466,4 479,21 ὡς δὲ ἐδείκνυτο . . . λαμ-
βάνοντες Α 455,25 cf. 481,26 Β 343,32
369,10 370,27
- πᾶς, ἡ 'πᾶς' (i. e. ἡ καθόλου καταφατική),
ἡ 'οὐ πᾶς' Α 20,16,18 151,3,4 157,18
209,16 sq. 409,30 445,1,3 τὸ 'πᾶς', τὸ
'οὐ πᾶς' Α 269,7 sq. 394,22 407,14
463,32 Β 193,8 τὸ κατὰ παντός ορρ. τὸ
ἐν ὅλῳ expl. Α 38,32 sq. δεικνύναι διὰ
(ἐκ) τοῦ κατὰ παντός καὶ κατὰ μηδενός et
sim. Α 188,21 189,7 198,20 201,19 228,13
234,5,25 389,19 sq. 390,10,27 τὸ παντί¹
Α 203,9 424,18 425,1,9 426,19 sq. 433,
22 al. Β 203,25 διὰ παντός Α 4,24, 25
21,24 — παντός ἐστιν ἐπακούσαι Α 36,21
sim. Β 186,5 κατί πᾶν Β 192,28 διὰ
πασῶν (λόγος) expl. Β 339,33 — ἀδικούς εἶναι
τὸ πᾶν Α 243,19 ἐν μέσῳ τοῦ παντός Β 72,27
- πάσχειν τοῦτο (sc. τὸ ἀντιστρέψειν) Α 51,3
οὐκ οὖτος ἢ τι παθόν Β 159,18 grammat.
ορρ. ἐνεργεῖν Α 329,29
- πατήρ Α 343,20 κοινωνεῖν κατὰ πατέρα
Α 321,34
- πάτταλος Α 48,20 sq.
- παύεσθαι τοσοῦτον εἰπών — ἐπαύσατο Α
242,15 τῆς ζητήσεως Β 281,19
- παῦλα τῆς κινήσεως Β 391,2,3
- παχύνειν pass. Β 395,25
- πάχυνσις Β 395,24
- πεζεύειν Β 331,24
- πεζός Β 404,26 408,20 431,20
- πείθειν ορρ. τάληθη προβάλλεσθαι Β 7,5
πειθέσθαι τῷ συμπεράσματι Β 39,11
- πείρα. ἐκ τῆς π. εἰδότες Α 306,13
- πέμπτη οὐσία Β 299,21
- πένεσθαι Α 471,10
- πενία Α 471,7 sq.
- πενταδάκτυλος Α 61,16 152,1
- πεντάς Β 398,26
- περαίνειν τὰ προτεγώς εἰρημένα Α 192,6
τὴν διάσπαλίαν Β 432,31 — ἐν πεπερα-
σμένῳ γρόνῳ Α 458,7 πεπεραζένος geom. Β
8,24 sq. 10,10 sq. logice Β 221,9 222,
21 sq. (ἐπὶ τὸ ἄνω, τὸ κάτω) 253,15
sq. al. πεπέρασται Β 244,25, 26, 32
250,17, 18, 25 251,22 253,25, 26 259,24
sed πεπέρανται Β 244,32 253,22 — con-
clusionē officere Α 31,21 35,19 259,28
300,7 301,2 320,11 324,9,13 al. Β 7,17
10,6 24,15 27,15,16,21 28,17 211,18 κατὰ
ἀντιστροφήν, δι᾽ ἀντιστροφῆς Α 100,13
110,26 τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ Α 116,
26, 27 ἀμέσως ibid. 29,30 διὰ ὑποθέ-
σεων Α 243,17 διὰ δύο ὑποθετικῶν καὶ
ἐνδεκτηριού Α 246,17 διὰ (ἔξ) προ-
τάσεων Α 249,23 250,25 Β 168,20 173,
25 355,20 διὰ προσυλλογισμῶν Α 257,
25, 26 sq. διὰ τοῦ πρώτου σχήματος Β
192,18 τῇ εἰς τὸ πρῶτον ἀναγωγῇ περαί-
νειν τὸ ἀναγκαῖον Α 364,10 ἐξ ἀντικει-
μένων Α 448,3 ἀσυλλογιστώς Α 252,34
οἱ ἀμεθόδοις παρὰ τοῖς Στικτοῖς περαί-
νοντες Α 36,6 — intr. εἰ περάντε τὰ μέσα
Β 221,29
- περαιοῦσθαι εἰς ἄλληλα Β 221,27
- περαιτέρω οὐ πρόεισται et sim. Α 24,12,13
Β 31,3 116,20, 21 281,24, 26
- πέρας coni. τὸ ἐν Β 283,10, 12 τῆς ἀπο-
δείξεως Β 23,23 τῶν ὅντων Β 324,9
geom. Β 142,15 219,27 390,20 sq. πέρατα
οὐδεμῶς περατούμενα Α 66,33 πέρας
ἀπειλῆφε Α 86,16 100,17 315,6 ἔσχε
Α 270,6 πέρατα, πέρας ἔχειν Β 78,19,
22 sq. 183,16 390,23

- περατοῦν Α 66,34 67,3,4 Β 390,25,33
 πᾶν τὸ περατοῦν μῆδηστάσει λείπεται
 τοῦ περατουμένου Β 214,9
- περὶ ε. acc. ubi πρός exspectes Α 305,20
 Β 391,20 396,10,12,13 439,8,9
- περιάγειν ἐπὶ τῷ Α 295,25 εἰς ἀντίφασιν
 Β 145,3 256,13 εἰς συλλογιστικὸν σήμα
 Β 162,4 geom. Β 128,12 343,15
- περιαπτεῖν pass. Β 380,19
- περιάπτειν τί τινι Α 3,10,22
- περίγειος (τόπος) Β 92,17
- περιγράψειν coni. ὄρθεται Α 67,10 geom.
 Β 113,31 303,1 354,11 361,18 opp.
 ἔγγραφειν Β 111,23 sq. (def. ibid. 24)
 114,14,16
- περιδίηγησις (τοῦ οὐρανοῦ) Β 22,15
- περιεῖναι. ἐν τοῦ περιόντος Β 177,28 178,6
 ἐν πολλοῖς δηλοῖν ὅτι τοῦ περιόντος Β 291,4
- περιεκτικός logice Α 47,26 205,1 320,3
 338,18 Β 355,17 compar. coni. καθολικώτερος Α 261,5 coni. κονύμωτερος Β 225,16
- περιέρχεσθαι κύκλον τινά Β 293,25 τῇδε
 κύκλεις Β 434,15
- περιέχειν ἐντὸς ἑαυτοῦ Α 3,26 Β 239,3
 τὸ περιέχον i. e. ὁ ἀριθμός Β 420,2 logice
 Α 39,5 47,27,28 sq. 178,23,28 179,
 16 sq. 181,24,26 182,14,21 211,17,19,
 20 212,1 sq. al. Β 74,5 117,16 157,3
 211,6 212,4 213,8 225,18,20 285,17 al.
 ἐν Α 12,8 217,17 287,29 288,28 sq. al.
 Β 8,11 78,27,28 arithm. διετί Β 339,31
 geom. Β 15,15 36,11,12 179,10 περιέχεσθαι
 κύκλον, ἐν τῷ γραμμῶν Α 17,8 sq. 19,28,35
 67,13 Β 8,28 34,17,18 60,22,23 128,
 5,6 sq. 129,33 155,9
- περιέστασθαι εἰς Α 101,1
- περικάρδιος. τὸ π. αἷμα Β 364,22 sq.
 366,15 sq. 371,14
- περικλείειν ἐν Α 53,1
- περιλαμβάνειν τὰς ἐπιστήμας Β 165,10,11
 logice Α 29,4 248,22 Β 352,21 περιλαβόντα εἰπεῖν Α 5,20
- περιλείπειν pass. Α 203,5 Β 320,25
- περιμέτρος geom. Β 74,30 sq. 80,16,20
 182,20 276,25
- περίοδος. ως ἐν π. τινός Α 248,5
- περιορίζειν pass. ἐν Α 25,8
- περιουσία. ἐν περιουσίᾳ Α 174,29 215,31
 Β 177,28,31 232,4 236,11 307,16
- περιοχή (γένους) Β 398,31
- περιπατεῖν Α 161,5 164,7 sq. Β 87,20
- περιπατητικός Α 159,20 sq. 186,20 sq.
 188,26 sq. 238,13 sq. Β 368,11,12
- περιπίπτειν νόσῳ Β 439,13 ἀντιφάσει ει-
 sim. Α 9,5 145,17,18 154,17 Β 408,1
 εἰς ἀντίφασιν Α 15,24 175,9
- περίστασις. κατὰ περίστασιν Β 32,5
- περίστερά plur. Β 434,23,24 435,17
- περιτιθέναι γνώμονα Β 15,2 sq.
- περιττεύειν τοῦ ὄριστον Α 12,27,29 sq.
- περιττολογεῖν Α 45,16
- περιττός (περιττός) Α 53,4 97,21 246,9
 250,9 263,12 316,19 sq. 350,7 363,17
 Β 347,16 407,20 411,12,34 math. opp.
 ἄρτως Α 17,6 sq. 18,17 359,10 sq. (def.)
 Β 61,16 65,32 66,4 67,6,14 sq. 68,10 sq.
 71,18 129,22 138,4 256,21 sq. 304,1
 398,24 — περισσῶς Β 89,28 90,1
- περιτυγχάνειν τινί Α 153,15,17
- περιφέρεια (τοῦ κύκλου) Α 17,9 Β 8,25,26
 34,15 112,4,5,20 113,7 sq. 128,29 148,25
 149,13 sq. 401,11 def. Β 61,11 sq. τῶν
 γραμμῶν καλλιστή, ἐναντία τῇ εὐθείᾳ
 Β 105,10 sq. cf. 146,3 149,2,21 ἡ ὑπέρ
 γῆς, ἡ ὑπὸ γῆν π. Β 167,13,14 177,32
- περιφερής γραμμή Β 401,6 def. ibid. 10
 τὸ π. Β 182,21 def. Β 61,11 62,26
- πέττειν. διὰ τί ἐν γειτνῶν ὅρον πέττομεν
 Β 419,31 sq. pass. Β 378,13 416,2
- πῆ μὲν . . πῆ δέ Α 60,11,12 316,13
- πηγάνωνται pass. Β 386,13 sq. 423,11 sq.
 429,33 sq. intrans. Β 426,1
- πηδάλιον Α 33,28,29 Β 381,10
- πῆξις τοῦ ὕδατος Β 386,8 τοῦ ὕδρος Β
 423,16
- πηγανός Α 318,33 319,1
- πῆγμα Α 7,33 καὶ μέρος ἐστίν . . καὶ ὥρανον
 Α 9,13 sq.
- πιθανός (τεχνήρια) Β 21,13 opp. ἀναγκαῖος,
 ἀληθής Β 3,4 (coni. ἔνδοξος) 143,18
 234,9 compar. Α 43,15 125,30 πιθανῆς
 ἐπιγειεῖν Β 271,9
- πιθανότης (τῶν λόγων) Β 271,11
- πίπτειν logice ὑπό τι Α 242,12 302,30
 Β 110,20 408,11 geom. ἔκτειν, ἔντειν
 Β 113,6,34,36
- πίσσα Β 252,25
- πιστεύειν τῷ σωματεράσματι Β 37,24 39,7
 40,27 τὸ π. Β 37,22 μᾶλλον ταῖς προ-
 τάσεις τοῦ σωματεράσματος Β 40,16,18
 ὅτι Β 37,27 (ὅμην γωρῆς ἀποδείξεως)
 Α 30,31 pass. Β 39,10 41,2 sq.

- πιστευτικός opp. διδασκαλικός (πίστις) B 7,3,4
- πίστις π. ἡ ἐκ τοῦ ιδου τὸ ιδον πιστοῦται ἡ ἐκ τοῦ μεῖζονος τὸ ἔλαττον ἡ ἐκ τοῦ ἐλάττονος τὸ μεῖζον A 34,15 ἡ διά καθολικοῦ κανόνος π. A 47,3 διδασκαλική, πιστευτική B 7,3,4 παραδειγματική A 208, 23 ἡγορική B 5,6 7,10 αἱ ἐκ τούτων π. B 32,6 τὰς π., τὴν π. ἔχειν, λαμβάνειν, ποιεῖσθαι ἐκ, διά τινος A 34,4 318,25 B 31,9 37,24 39,18 327,6 οὐκούθεν B 30,23 128,16,18 τὰς πιστεῖς κομίζειν δι' ἐπαγωγῆς B 214,14 διελεκτικῶς τὴν περὶ τῶν γενῶν π. ποιήσασθαι A 314,14 εἰς, πρὸς πίστιν B 24,21 26,3 30,12,26 32,5 168,14 al.
- πιστός. τὸ π. ἔχειν B 39,14,24 130,8 διά τι A 24,10 ἐκ τινος A 34,5 B 4,7 οὐκούθεν B 30,5 127,24 δι' αὐτῆς τῆς ἐναργείας B 296,17 τῇ αἰτίᾳσθαι A 255,21
- πιστοῦ med. ἐκ, διά τινος A 34,15 sq. 56,14 62,18 102,29 135,29 144,18 148, 6,8,25 al. B 5,12,23 6,9,10,16 21,4 31,7,15,19 sq. 109,27 132,27 al.
- πλάγιος (πτώσεις) A 333,28 sq. 340,18
- πλανᾶσθαι νύκτωρ A 33,13 316,12 sq. B 21,12 sq. οἱ πλανώμενοι (τῶν ἀστέρων) B 171,16 i. q. ἀπατᾶσθαι A 294, 31 301,24 412,17 414,26
- πλάγη ἡ ἐν νυκτὶ B 22,5 logice A 317, 26 (eoni. ἀπάτη) A 364,18 385,4 B 43,24 155,5 173,10
- πλάγητες B 170,24 172,7,8
- πλάτος B 36,13 opp. μῆκος B 216,1 τὸ πλ. τοῦ ἐνδεχομένου A 158,6
- πλατύς. πλατύτερον εἶρηται, δεδεικται A 230, 24 235,3 sim. B 150,19 152,6 238,13 271,8 390,3 391,20,21 392,17
- πλατύφυλλος B 423,1 sq. 430,3 sq.
- πλατυύνογος A 275,20 303,28 347,15 B 223,12,20 sq. 350,27 352,19 354,4 426,20
- πλέειν B 64,24
- πλέκειν log. A 89,24 συλλογισμούς A 4,23 315,9 356,16 360,6 407,29 συζηγήσεις A 100,2 μὴ συλλογιστικῶς πεπλεγμένων τῶν προτάσεων A 322,5
- πλεονάζειν μονάδι μόνη B 317,20,26 logice A 14,5 τὴν κατηγορίαν τοῦ πρότου (eoni. ὑπερέστεν) A 161,6 τῆς κατηγορίας ibid. 16
- πλευρά geom. B 105,2 265,5 al. τριγώνου B 13,14 sq. 114,6 116,10,13 178,28 sq. 428,11 αἱ δύο πλ. τῆς λοιπῆς μείζους εἰσὶ B 3,26 9,18 15,29 sq. 142,11,18 cf. 191,20 338,29 παραλληλογράμμων B 103,31 104,23 τετραγώνου A 245,2 sq. 251,16 sq. 307,27 sq. 313,25 sq. 359,8 B 16,22 26,26 sq. 124,19,26 138,2 144,2 316,6 319,15 (v. διάμετρος) τὸ ἀπό, ἐκ τῆς πλ. B 27,1 sq.
- πλῆθος. ἀπὸ μονάδος τε τὸ πλ. ἀρχεται καὶ εἰς μονάδα ἀναλύεται B 47,27 τὸ ἐκ μονάδων συγκείμενον A 18,16 cf. B 260, 11 sq. opp. μέγεθος A 318,31 sq.
- πληθυντικός. τῷ πλ. χρησάμενος ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ A 240,17 πληθυντικός A 228, 15 B 62,13
- πλήν i. q. ἀλλά A 111,27 137,23 157,28 185,17 217,10 230,6 246,9 248,21 255, 10 al. B 232,4 339,31 352,32 357,3,11 379,29 386,26 388,13 al. post καὶ εἰ Λ 7,12 πλήν ὅσον A 89,14 ὅτι B 239, 25 εἰ μὴ B 54,15 246,32
- πλήρης ἀριθμός opp. μετὰ μορίου B 27,10 τὸ πλήρους ἔνεκεν τῆς διαιρέσεως B 64, 12,13 65,9
- πληροῦν γρείαν τινές A 25,4 τὸν περὶ τινος λόγον A 59,7 76,26,27 119,4 132,28 138,8 al. τὰς συνηγίες et sim. A 77,12 188, 12 222,20 228,20 233,9 319,19 398,16 402,25 al. B 285,29 τὸ προσόμιον ἐπληρώθη A 388,9 περὶ τινος ομ. τὸν λόγον A 396,2 400,12 404,23 405,11, 21 411,26 saepe in seq.
- πλήρωμα εἰδῶν B 243,7
- πλησίας ὁδῷ B 169,23,24 172,22 sq. 175,13,14
- πλήττειν τὸν δέρα B 421,3 sq.
- πλήνθος B 382,11
- πλουτεῖν A 471,10 sq.
- πλοῦτος A 301,15 471,7 sq.
- πνεῦμα B 335,17 sq.
- πνεύμων. μὴ ἔχειν πνεύμονα B 174,31 177,30 419,29
- ποδηγεῖν εἰς εὑρεσιν B 402,15 pass. εἰς γνῶσην B 367,7
- πόθεν ποὶ Α 67,2 (v. Add. et Corr.) 264,31 πόθεν δῆλον ὅτι Α 416,25 454,26 al. om. δῆλον A 242,2,5 246,26 247, 8,12 250,30,32 257,12 sq. al. B 39,24 44,3 49,21 51,28 92,26 116,16 164,31 262,29 al. quare Α 172,1 173,3 213,29

- ποῖν πόθεν ποῖ Α 67,2 264,31 ν. πόθεν
ποιεῖν πολιάς Α 153,4
ποίημα Β 157,12 τὰ π. τὰ ἐν τοῖς κύκλοις
ἀναγεγραμένα *ibid.* 17
ποιητής plur. Β 157,7. 11. 12. 16
ποιητικός: αἴτιον opp. εἰδικόν, ὀλικόν,
τελικόν Β 25,23 375,26 376,8.9 387,8 sq.
397,12 αἴτια Β 280,16. 21
ποικιλία Β 194,18
ποικιλεῖν pass. Α 68,23 sq. 340,24 449,
15. 16. 18 κατά τὸ ποιόν et sim. Α 69,28
81,25 85,10 100,5 123,7. 10 κατά τὸν
γράφον Β 386,4 διὰ τῶν σχημάτων Β 233,3
ποικίλος (μεταβολή) Β 385,21 compar.
Α 69,2 Β 192,7. 8. 9
ποῖος Α 4,19 5,34 6,1 67,15. 17 156,23 Β
7,15 29,4 136,15 al. ποία δεῖξις κρείττων,
πότερον ἡ καθόλου ἡ ἡ μερική Β 271,4.5
ποιός τὸ ποιόν categor. Α 343,17 Β 74,
10 sq. 191,27 sq. 192,30 193,2 al. τὸ
οὐτικῶδες π. opp. τὸ κατά συμβεβηκός
ὑπάρχον Β 307,7 sq. τὸ ίδιως ποιόν
Stoicorum expl. Α 167,18 ὁ ίδιως π.
οὕτω καλούμενος οὐκ ἀφθαρτος κατ'
ἀριθμόν Β 279,4 — τοῦ ποιοῦ μὲν (opp.
τοῦ ποσοῦ) κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν (δια-
φορὰς λαμβάνει) Α 12,19 κατά μὲν
τὸ π. κατάφασις ἡ ἀπόφασις Α 19,7 cf.
42,18. 24 54,9 sq. 56,13 57,28 sq. 69,
24. 27 70,5 sq. 79,24 88,28 97,31 123,30
150,3 158,14 159,7. 9 162,7 163,2. 7 al.
ν. ἀνομοιοτήμων
ποιότηταί μία τῶν κατηγορῶν Β 244,12.
34 sq. 401,31 dist. ξένις, διάθετις Α 288,
19 αἱ π. ἀσώματοι Α 16,1 saepius in
exemplis: Α 255,13 340,12 sq. 343,24.
25 Β 8,1 192,25 sq. 193,3. 24. 25 278,
16 sq. al. — θεωρεῖται ἐεὶ καὶ ποιότητα
scil. ἐν ταῖς προτάσεις opp. ποσότητα Α
41,9 sq. 70,15 149,24 387,16 — κατά
ποιότητα (ὑποθετικοὶ συλλογισμοὶ) expl.
Α 301,11 sq.
ποιοῦν. πεποίωται Α 343,24
πολέμιος adiect. Α 335,19
πολιάς. πολιάς δὲ οὐκ ἐποίησεν Α 153,4
πολιοῦσθαι Α 152,16. 25
πολιτικός (coni. πρακτός) Β 439,10
πολλάκις *fortusse* c. partic. Α 167,27
post εἰ Β 370,17
πολλαπλασιάζειν στερεόν στερεῷ Β 104,
30 pass. Β 420,5 sq. κατά τὸ ποσόν Α
46,10 arithm. πρός αὐτόν Β 427,
28. 29
πολλαπλασιασμός Β 398,9
πολλαπλασιών λόγος opp. ἐπιφύλαξις expl.
Β 159,21 sq. ἀνάλογία ἡ κατά τοὺς π.
λόγους Β 160,19. 20
πολλαγόθεν (δεικνύνται) Β 183,7
πολλαγῆς λέγεσθαι Α 5,16. 19
πόλος ὁ βρέστης Β 167,5 sq. 168,8 sq. 178,1
πολυγώνιος. τὰ π. Β 182,17 τὰ πολυ-
γωνώτερα πολυγωρητέρα *ibid.* 16
πολυθρόλλητος ιστορία Β 102,13
πολυπλασιάζειν pass. ἐφ' ἔωστόν Β 27,9
62,18 sq.
πολύποντα Α 312,11 Β 349,13
πολύς ὁ π. ἀνθρωπός Β 20,16 οἱ πολλοί¹
Β 2,11 τὰ πολλά Β 133,24 435,28 sq. μετά
πολλά Α 62,8 217,11 Β 170,4 196,9
197,30 198,5 ἐν πολλοῖ Α 153,15 ἐν
πολλοῖ δῆλον ὅτι τοῦ περιόντος Β 291,4
ἐπὶ πολὺ Β 288,26 τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ²
i. q. τὸ περικός εἶναι Α 153,26 cf. 152,
18 sq. opp. τὸ ἐπὶ ξεῖν, τὸ ἐπὶ ἔλαττον
Α 169,16 τὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ (ὑπάρχοντα)
Α 280,19 τὸ ἐπὶ πλεῖον opp. τὸ ἐπὶ ξεῖν,
τὸ ἐπὶ ἔλαττον Α 61,15 sq. 39,19 sq.
94,27 273,31 sq. διὰ πλειόνων ἀπεδείξαμεν
Β 2,2 πολλῷ πλέον Β 298,2 299,5 πλέον
αἱρεῖσθαι Α 471,13 πλέον αἱρετή *ibid.* 31
πολύστειχος Α 242,18. 19
πολυχρότητος compar. Β 182,15, 16 superl.
Β 148,26 182,17. 18
πόνος Α 274,4
πόρισμα συνάγειν Α 293,7. 10 Β 98,15
(κατά τοὺς γεωμέτρας) 119,8 λαμβάνειν
Α 457,25 opp. ἐπιχείρημα Β 288,22
πόρος plur. ἐν τῷ δέλφῳ Β 309,5 sq. 311,
10 sq. 382,20 sq. ἐν τοῖς σώμασι Β
420,1 sq.
πόρρω logice Β 367,25 τὸ π. τίθεσθαι τὸν
μέσον δρόν expl. Β 174,17 πορρωτέρω
Β 367,21. 22 τὰ πορρωτέρω opp. τὰ
προτερή A 287,16. 29 sq. Β 257,23. 24
261,7 αἴτια Β 25,18 177,23 sq.
πόρρωθεν. τὰ π. δρόμενα Β 178,21 sq.
ποσαγῆς Α 67,14 151,26 262,11 Β 29,4
235,11 236,15 238,11 364,16
πόσος. μέγιστο πόσου Β 233,30
ποσός. τὸ ποσόν categor. Α 343,19 377,
15 sq. Β 187,21 sq. 192,30 319,25. 27

- 401,32 sq. τοῦ π. τὸ μέν ἔστι συνεχὲς τὸ δὲ διωρισμένον Α 15,17 cf. 343,19 B 187,21 sq. 188,18 sq. 260,15 314,4.5 320,14 321, 13,14 περιέχει καὶ τὸν τόπον καὶ τὸν λόγον B 74,2 sq. τὰ ὡς ἔτυχε π. ορρ. τὰ ὄμοιαν ibid. 22 — τοῦ δὲ ποσοῦ (ορρ. τοῦ ποιοῦ) καθόλου καὶ μερικῶν καὶ ἀπροσδιόριστον (διαφοράς λαμβάνει) Α 12,19,20 cf. 19,7 46,11 54,8 sq. 56,13 57,27 sq. 69,23 70,5 sq. 88,27 97,28 123,30 159,7 163,1 al.
- ποσότης (προτάσεων) ορρ. ποιότης Α 70,16 τῶν ὑποειδέων πραγμάτων Α 84,6 ποταμός plur. B 422,25 ποτέρως ἔχει Α 125,11 πούς plur. πλένης B 123,24 416,16 sq. πρᾶγμα. τὰ πρ. ἡ ἐτερογενῆ ἔστιν ἡ ἐτεροειδῆ Α 32,28 cf. 31,31 sq. τῶν πρ. τὰ μὲν ἀεὶ φύσιτος ἔχει, τὰ δὲ ὅλοτε ἀλλως Α 43,8. 15 τριψῆ τῶν πρ. διηρημένων Α 270,22 sq. εἰ τὰ πρ. ἀπειρά εἰσι . . . εἰ δὲ καὶ μὴ ἐπ' ἀπειρα εἰσι B 44,5.8 45,22 46,6 48,5 ἡ ὄντα εἰσιν ἡ γινόμενα B 383,2 τὰ ἐν γενέσει καὶ φύσιρῷ πρ. B 384,17 439,8 coni. τὰ πρακτὰ ταῦτα καὶ πολιτικὰ πρ. ibid. 10 ἡ φύσις μέσον τι πρ. λέγεται τῶν εἰδῶν Α 66,12 τὰ πρ., περὶ διν ὁ συλλογισμός Α 4,6 τοῦ δηλουμένου πρ. ἐν τῷ συμπεράσματι Α 35,21 ορρ. ὄνομα Α 20,19 59,21 60,25 B 154,28 ἡ φύσις τῶν πρ. ορρ. ἡ ἡμετέρα προφορά Α 43,20, 21 ορρ. νοήματα, φωναί Α 212, 24 sq. τὰ μὲν ὄνόρατι δηλοῦνται . . . τὰ δὲ οὐ δὲ ὄνόρατος σημαίνεται ἀλλὰ διὰ λόγου Α 332,10 sq. ορρ. ὁ τρόπος Α 160, 6 sq. 163,13 ορρ. τὸ σῆμα τῆς ἀπόγης Α 246,11 ορρ. τοὺς ὄρους Α 341,14.23 ορρ. σημεῖον Α 481,10 sq. ἐν πράγμασι coni. μεθ' ὅλης Α 9,20 ἐν τοῖς πρ. ορρ. κατὰ τὴν λέξιν Α 445,2
- πραγματεία Α 4,27 10,14 52,13 53,27 (πολυτείκους) 242,19 315,11 387,6 B 3,7,8 157,14 345,34 λογική τε καὶ διαλεκτική Α 6,20 B 1,5 2,23 τοπική Α 388,5 ἀναλυτική Α 10,17 B 256,27 sq. ἡθική, θεολογική, λογική, φυσική cf. h. v. περὶ συλλογισμῶν Α 5,23 44,33 περὶ οὐρανοῦ Α 358,5 περὶ ἀποδείξεως B 256,30
- πραγματειώδης compar. αἵτια Α 66,6.7 πραγματειώδεστερον ορρ. λογικότερον B 233,32
- πραγματέεσθαι περὶ τίνος Α 359,32 τὶ B 412,14
- πραγματωδῆς (διηρημένος) Α 246,13
- πρακτικός ορρ. θεωρητικός Α 6,31 sq. 8,24 B 2,25 νοῦς B 439,4 sq.
- πρακτός. τὰ πρ. B 282,3 331,10 sq. coni. πολιτικά B 439,10
- πρᾶξις ορρ. θεωρία B 2,29 κατὰ τὴν πρ. ορρ. κατὰ τὴν προαιρεσιν Α 472,13
- πρέπειν τῇ ἐπιστήμῃ B 271,5 sq.
- πρεπώδης. ἀποδείξει πρεπωδέστατον σῆμα A 65,30
- πρεσβύτης Α 50,15 sq.
- πρίν adv. B 332,24 τὸ πρίν Α 194,16 πρινή B 88,9 — c. coni. Α 465,1 B 37,24 87,11 281,5 πρὶν ἡ c. inf. Α 45,2 B 3,8 12,14
- προάγειν τὸν λόγον Α 263,25 ἐκ διαιρέσεως Α 240,32 συμπεπλεγμένως B 275,19 ἐν ἐρωτήσει B 390,16 τὴν ὑπόθεσιν κατὰ διαιρέσιν Α 245,6 τὸ συμπέρασμα, τὰς προτάσεις κατ' εὐθεῖαν Α 339,36 τὴν ἀκολούθησιν Α 381,11
- προαίρεσις. τὸ μὲν ἐπ' ἵσης περὶ ὃ ἡ πρ. ἔχει Α 152,3 κατὰ προαίρεσιν dist. κατὰ διάνοιαν expl. B 380,22 sq. τῆς φύλας ορρ. ἡ πρᾶξις (ἡ μῖξις) Α 472,5 sq.
- προαιρετούς: τέλος expl. B 380,28 πράγματα coni. τεχνητά B 384,33 ορρ. φυτικά B 385,12 sq.
- προανατέλλειν B 180,23
- προαναφωνεῖν Α 10,22 207,13 383,5
- προσαποδεικνύειν B 409,29, 30 perf. pass. Α 252,26 B 27,18 106,6 125,1 161,20 165,12 321,4
- προσαπορεῖν B 433,27
- προβαίνειν ἐπὶ τὰ ὑπεράνω B 406,13 κατὰ προκοπήν B 438,17 ὁ συλλογισμός Α 252,10 B 355,28 (ἐκ) 387,1 430,28 (διὰ) 424,12 6 λόγος Α 313,22 (εἰς ἀπειρον) B 4,24 ἡ ἀποδείξις (ἐπ' ἀπειρον) B 227,15 ἡ διαιρεσις B 352,15, 29 sq. ἡ ἐνέργεια ἐξ B 432,26
- προβάλλειν pass. (πρότασιν) Α 7,11 10,25 εἰς ζήτησιν B 13,7 336,9 med. B 7,5 214,30 355,29 οἰκοθεν B 34,21 37,2 129,28 τινί (εἰς τὸ δεῖξαι) Α 11,29 270,9 τὸ πρόβλημα τοῖς μαθηταῖς B 102,22
- πρόβατον plur. B 418,29
- πρόβλημα dist. πρότασις, ἔνστασις, συμπέρασμα, ἀπόφανσις expl. Α 11,25 sq. 22,6

- sq. B 7,19 sq. 32,21 42,19 128,25 336, 7 sq. τὰ ἀναγκαῖα B 57,27 58,5 80,31 sq. τὰ ἀποδεικτικά B 81,13 τὰ διαλεκτικά B 409,21 sq. σύνθετον def. B 337,3 338,3 ἔτερα, ταῦτα B 419,25 sq. περὶ τονος A 271,11,12
- προγεγένεις compar. B 388,4, 16
- προγεγενᾶν pass. A 321,31
- προγίνεσθαι B 382,9 προγεγονώς B 387,26 388,15,16 389,23 391,17 393,15 394,15 προγινόσκειν B 5,15, 16, 6, 1, 12, 17 sq. pass. A 21,8 κατὰ πόνους τρέπους προγινόσκεται τὰ προγινωσκόμενα B 7,15 10,6 sq. cf. 3,18 sq. 5,21 6,20, 21 7,10 sq. 11,12 sq. 12,10 sq. 17,8 20,6 sq. 28, 22 sq. 38,24 sq. 58,4 121,26 τονος B 4,11 38,21 39,4
- πρόγνωσις B 5,2, 20 6,4, 13 ἀπρότεροι οἱ τρόποι τῆς πρ. B 11,18 28,23 πρόγονοι. τιμὴν τοὺς τάφους τῶν πρ. B 326,31,32 sq.
- προδεικνύναι perf. pass. B 250,4
- πρόδηλος A 30,4 56,10 123,1,2 124,23 24 129,22 139,18 al. B 40,28 138,10 219,33 289,5 316,14 al. προδήλως A 191,1 προδιαιρεῖν. logice προδιαιρῆσαι εἰς B 352,26
- προδιαλαμβάνειν περὶ τονος A 480,21 B 90,18
- προδιαπορεῖν. τούτων ἡμὲν . . . προδιηπορημένων A 42,35
- *προδιαψηλάζημα plur. B 242,14
- προδιδάσκειν περὶ τονος A 49,14, 15 sq. 53,2 προδιορίζειν med. B 224,23, 24
- προειδέναι B 5,18 τῷ καθόλου B 18,20 προεκτιθέναι med. A 366,7 B 122,6 ἡ προεκτιθεμένη διάρεσις A 28,7
- προεπίστασθαι A 464,27
- προέρχεσθαι B 280,3 282,4 in scribendo A 45,10 εἰς τὴν διδασκαλίαν A 53,3 ἐπὶ τὰ καθολικώτερα B 33,8 αἱ κατηγορίαι B 214,28 αἱ προτάσεις κατὰ γενικὴν πτῶσιν, τὸ δὲ συμπέρασμα κατ’ εὐθεῖαν A 341,10 ἡ δεῖξις A 296,7 (διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου) 299,19, 20 (διὰ τῶν ἀξιωμάτων) 316,11 ἡ ἀπόδεξις ἐπὶ τονος B 86,22 ἡ συλλογισμός (ἀποδεικτικῶς) B 120,3 (διὰ προτάσεων) 192,27, 28 292,12 ἐπὶ ἄπειρον (αἱ ἀπόδεξις) B 217,21 221,24 (αἱ κατηγορίαι) 222,1 236,10,12
- προεπιτελέσθαι A 73,32 267,4 B 14,8, 9 410,3 τονος A 5,14 74,8, 9 155,6, 7 229,9 B 3,5 180,10 371,8 409,30 κατὰ γνῶσην B 290,20, 21 κατὰ τὸν γρόνον B 387,7, 11 392,3 opp. τῷ φύσει καὶ τῇ ἐπινοίᾳ καὶ τῷ λόγῳ B 424,3, 6 sq. logice B 24,19, 20 255,10,25 opp. ἐπειδηται A 8,18 167,4 168,23, 24 431,23 προγόνους οἱ 165,16 166,14 167,31, 33 sq. 170,22 sq. προγονούμενως A 66,3 421, 20 439,20
- πρόθετις opp. συλλογισμός A 250,15 grammatica A 35,18, 28 B 93,13 sq.
- προθεωρεῖν B 346,25
- προτίναι. προτίνεται εἰτέρημα A 2,15 sim. 221,20 350,28 B 98,30 120,14 193,28 ἐνέργεια ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης προτίνεις Α 9,32 ἐν τοῦ διδασκαλίου ἐπὶ τὸν μαθητὴν B 4,20 ἡ λόγος A 121,6 ἡ δεῖξις A 123,21 B 14,25 254,24 αἱ ἀπόδεξις (διὰ τῶν καθόλου) B 214,11 (ἢ ὑποθέσεως) 256,2 262,28 (ἐπὶ τῷ πέρας καὶ τῷ ἐν) 283,8 sq. ἡ συλλογισμός (διὰ τῆς αἰτίας) B 169,18 (δὲ ἐνὸς σημάντως) 232,30 ἡ ἀπάτη A 385,3 logice A 31,25 B 230,21 265,10 σίκατηγορίαι B 244,26, 29 254,5 περιτέρω A 24,12, 13 B 31,3 διὰ τῶν ἀκέσων, μέσων B 220,18 sq. ἐπὶ τὸ κάτω B 232,25 ἐπ’ ἔλατον B 259,7, 10 ἐπ’ ἄπειρον: B 234,18 259,13 αἱ κατηγορίαι, τὰ κατηγορούμενα A 272,26 B 217,1 sq. 234,13 αἱ ἀπόδεξις A 314,23 B 216,29 (αἱ ἀποφατικαὶ) 227,26 αἱ ἀποφάσεις, αἱ καταφάσεις B 227,22 228, 26 sq.
- προτίνεται med. τὸ σπέρμα B 280,19
- προκαταρκτικός. τὸ πρ. αἴτιον B 9,1
- προκειται τονος B 403,29 — εἰς ζῆτησην B 384,6 εἰς ἀπόδεξιν B 396,4, 20 417,3 εἰς τὸ ὄρεσθηται B 407,12, 28 e. inf. A 134,6, 7 201,4 B 430,6 ἡ προκειμένη σύνταξις et sim. A 9,24 10,11 44,28 293,18 315,11 387,9 B 3,3 47,24 τὸ προκείμενον A 10,4 287,8, 9 B 3,17 7,12 48,8 166,15 214,5 226,12 267,21 al. διὰ τούτων A 263,17 287,14 292,6 ἐν τούτοις B 213,17
- προκοπὴ ἡ τοῦ ἀριθμοῦ ἐπὶ τὸ μεῖον, τὸ ἔλαττον B 259,13, 15 κατὰ προκοπήν B 438,17
- προκρίνειν A 288,27

- προλαμβάνειν A 10,29,31 31,22 64,11
68,8,9 165,1 173,11 206,24 B 9,6 121,
14,21 122,2 125,20 sq. 126,23 127,9,10
sq. 138,14 244,34,35 245,7,8 388,9
395,7 seq. ποσαχῶς δυνατόν et sim. A
67,14 sq. ὅτι B 97,7 101,31 τί τινος
B 8,4,20 11,8 περὶ τινος A 154,28
ὅπερ προλαβόντες εἴρηκε A 195,9 sim.
B 134,1 ἐν τοῖς προλαβόσταις *in praec-*
cedentibus A 1,5 sim. 4,26,27 22,4 175,
4 184,18 199,7 229,3 266,31 337,24
B 350,21
- προλέγειν. ἔτις ἔστι τὰ διεύθυντα προλέγεσθαι
ἐκάστου ἀριστοτελικοῦ συγγράμματος A 1,6
ἔφθημεν προειπόντες A 386,6
- πρόλογος mathem. opp. ὑπόλογος B 427,
14 sq.
- προμαχώνειν B 4,28
- πρόνοια ἀνήρται A 38,8,9 εἰ πρ. ἔστιν
A 241,27,28,31 ὅτι ἔστι πρ. B 144,9
256,5
- πρόσδοτος τῆς ἀποδείξεως B 26,9 τῶν πραγ-
μάτων opp. ἡ ἡμετέρα γνῶσις B 225,9
ἢ ἀμέσων B 226,27 227,10 ἐπ' ἄπειρον
A 314,20,21 (τῶν κατηγοριῶν) B 255,
26 261,27 ἐπὶ τὸ ἄνω, τὸ κάτω B 224,
28 225,2 233,24 ἐπὶ τὸ μεῖζον, τὸ ἔλατ-
τον B 259,12,14
- προστιμάζεσθαι A 207,13
- προσίμιον A 10,23 388,9 B 278,24 ἐν
προσμίων ἀνακρύπτει A 10,3 ἐν προσι-
μίοις A 32,17 387,11,12 B 121,3 219,
35 269,24
- προσμολογεῖν pass. B 4,14 15,21,25
- προπαρατευόμενειν pass. τούτῳ A 344,14
- προπαροξυτονεῖν B 265,4
- προπερισπᾶν B 265,1
- πρός adv. πρὸς δὲ B 397,27 — πρὸς τῷ
μεῖζον, τῷ ἔλαττον et sim. A 137,22
141,16,17,30 434,23 B 231,5,6 πρός τι
categor. A 48,17 343,20 B 33,19 πρός
ἢ fere i. q. διότι B 25,12
- προσάγειν ἔαυτῷ θῶσθε φυγόν B 381,3
logice A 90,19
- προσαγορεύειν pass. B 4,22
- προσάντης (coni. δισχερές) B 378,19
- προσάπειται ὥργανον ὅλῃ A 9,10,11 τοῖς
ὅροις τὰ ἄρθρα A 21,6 τὴν ἀρνητιν A 380,8
- προσαρμόζειν τινί τι A 19,30
- προσβάλλειν τινί B 3,5 12,17 sq. 14,17
17,3,7,26 31,25,26 171,21,25 178,26
sq. 307,31 κατὰ τὴν αἰσθησιν B 17,12
18,13
- προσβλέπειν (φῶς) B 171,25
- προσδεῖσθαι τινος A 51,29
- προσδέχεσθαι εἴσωθέν τινα A 37,19,20 ad-
mittere ibid. 17
- προσδιαιρέγεσθαι. οἱ προσδιαιρέγόμενοι A
4,24 21,28,30 sq. 23,1 sq. 86,9 241,30
252,8 263,10 315,9,17 348,29 359,16,17
446,29 449,7 459,24 460,28 461,4 B 2,6
6,19,20 33,4 94,32 95,3 127,31 sq. 131,
8,11 143,11 sq. 145,3 218,14 416,
23,25
- προσδιορίζειν med. A 455,5,6 B 93,26
219,6 pass. προσδιωρισμένος A 20,23,24
42,32 52,14,31 53,4 sq. 68,11 sq. 94,32,
33 110,8,9 373,15 sq. 378,33
- προσδιορισμός A 25,24 sq. 44,3 47,10
53,3 sq. 67,26 B 71,22 155,24 ἄνευ,
μετὰ προσδιορισμοῦ B 384,14,17,18 ὁ
καθόλου, ὁ μερικός A 21,1 sq. 68,11,69,
9 sq. 325,27 B 284,24,25 κατὰ τὸν
τοῦ ἐνδεχομένου πρ. A 188,4,5 ἡ προσ-
θήκη τῶν πρ. ἐλλείπειν τὰ πράγματα
ποιεῖ A 101,1 πρὸς τὸν πρ., οὐ τὸν
ὅρον τὸ καθόλου A 253,11
- προσεῖναι A 417,16 τινί A 30,4,5 B
364,17 384,24,26
- προσεκάλλειν geom. πλευράν B 70,25,
26 sq. 116,13
- προσευρίσκειν B 103,17,18 104,3,4
- προσέχειν τινί (ἀκριβῶς) A 15,23 16,16
303,22 εἰς A 289,34,35 ὅτι A 449,5
- προσέχης B 17,25 327,21 ἀτέρ B 421,4
logice opp. τὰ πορρωτέρω A 287,15 B
257,23 261,7 ὅσοι A 257,31 B 92,32
430,3 προτάσεις A 315,14 (opp. αἱ
πρώτισται) B 312,1 ἀρχαὶ τῶν συλλο-
γισμῶν (opp. αἱ πρώται) B 312,2 sq.
313,29 sq. 315,27 sq. 316,34 διαφοραῖ
B 404,25 sq. 408,20 εἰδη B 418,7
αἵτιν, αἵτιν B 25,18 sq. (opp. ἔμμεσος)
167,22, sq. (coni. κωριωτάτη) 174,9,10 sq.
177,22, sq. 432,3 sq. al. superl. A 289,
29 προτάσεις A 259,24,25 αἵτιν
B 168,5 προσέχως A 3,34 66,36 67,9
178,8 341,19 B 55,16 εἰργμένος, εἰπε
sim. A 161,23 192,6 218,4 219,2 227,
19 320,9 B 84,4 117,4 135,3 197,23
341,17 342,2 sq. 431,22 ἔπεισθαι A 279,
31 287,26,28 sq. 289,8 sq. al. κατηγο-

- ρεῖθαι B 107,14 226,29 ὑπάρχειν B 167,2 217,14 371,6 ὑποκείθαι (ορρ. μετὰ πολλά) B 198,4 417,30 περιέχειν A 280,7,8 B 117,16 διαφείσθαι A 319,27 B 320,15 351,25 sq. δείκνυσθαι B 125,2 συνάγειν A 436,14 439,13 B 163,28 συνακτικός A 315,15 αἰτία B 25,22 διαφορά B 405,6 ὑπέρ τι, ὑπερκείμενος B 146,5, 15, 22 sq.
- προσηγορία (εονι. τάξις) A 65,7
- προσήκειν τῇ γεωμετρίᾳ B 11,3 149,23 151,15 προσῆκον B 191,3 προστκόντως B 258,4
- πρόσθεσις (τῶν ὅρων) B 164,12 ορρ. ἀφίρεσις A 26,2 sq. logice B 301,18 sq. dist. ἀφίρεσις, ὑπέρβασις B 351,17 sq. def. 352,16 sq.
- προσθήκη A 27,19 35,35 36,2 46,14 77,18 97,17 101,1 356,23 sq. B 7,29 16,6 43,23 αἱ τοις ἐπιτήμαις μερικώτερα τὰ πράγματα ἔργάζονται καὶ διὰ ταῦτα ἡττον ἀκριβέστερα B 300,21
- προσιέναι A 245,8 sq. ὁ προσιών ὅρος B 317,30 ὁ ἄρτι τῇ γεωμετρίᾳ προσιών B 215,17 logice τινί A 119,12
- προστεσθαι τι A 66,13, 14
- προσίστασθαι τινί A 19,22
- προσκαλεῖν med. τοὺς δικαστάς εἰς εὑνοιαν A 33,18
- προσκατηγορεῖν pass. τὸ εἶναι καὶ τὸ μὴ εἶναι A 52,18 τὸ ἔστι B 337,13 ὁ τρόπος τῷ ἔστι τρίτῳ προσκατηγορουμένῳ ἵσδυναμεῖ A 364,26 τῶν τὸ ἔστι τρίτον προσκατηγορούμενον ἔχοντῶν προτάσεων A 27,8 αἱ ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου (προτάσεις) A 24,30 28,21 63,6 151,17 334,14. 15 365,26 369,1 374,29 sq. 375,36, 37 sq.
- προστεῖσθαι A 20,26 33,2, 23 al.
- προστκρούειν τοῖς λόγοις B 382,18, 19
- προστλαμβάνειν τὸ ἀρνητικὸν μόριον A 13,7 ἔξωθεν τι A 37,17, 18 τοὺς ὅρους ορρ. ἐν μέσῳ B 262,27 μέσους ὅρους B 269,8 in def. B 338,6,8 351,10 πρότασιν A 433,1 sq. 441,26, 27 pass. ἐν ταῖς προτάσεις B 136,11 ὡς στοιχεῖα ορρ. ὡς ὄργαί καὶ αἴτια B 300,31
- πρότληψις logice expl. A 242,27 sq. 243, 8 301,9, 25 cf. 244,23 358,1 418,19 B 44,17 sq. διὰ προσλήψεως δεικνύναι ορρ. διὰ κατηγορίας A 417,3, 5, 52 sq. 418,16 sq. διὰ τοῦ κατὰ πρόσληψιν συλλογισμοῦ A 416,24 expl. 417,8 sq.
- προσλογίζεσθαι B 300,19, 20
- προσοικειοῦν τι τινί B 316,17
- προσπίπτειν. τῶν προσπιπτόντων ἡ θεγγανότιον A 354,17, 19 ἐν B 421,8 τινί ibid. 13 geom. B 61,12 πρὸς τὴν περιφέρειαν A 17,12 B 8,26 34,15 128,8, 29 σημεῖον ὡς εἰπεῖν προσπίπτον περὶ τὸ ἐπίπεδον ἐκεῖνον A 454,7
- προσπταῖειν τοῖς λόγοις B 382,28
- προσταχηγήσειν B 378,18
- προσσημαίνειν χρόνον A 11,25
- προστυλογίζεσθαι B 378,26
- προστυλογισμός B 379,8 380,1, 2
- προστακτικός, τὸ πρ. ορρ. εὐχή B 363,9
- προστάττειν A 33,5 B 148,1
- προστιθέναι A 1,9 18,14, 16 54,5 80,19 85,26 al. B 4,30 24,7 28,4, 7 32,15, 16 40,8 al. seq. ὅτι A 254,17, 20 τῷ τρόπῳ τὴν ἀρνητρίαν A 55,16 τῷ συμπεράσματι ὅρου B 221,23 pass. προτάσεις, συμπέρασμα B 317,15 sq. ορρ. ὑψαιρεῖσθαι A 26,9 sq. ορρ. συντίθεσθαι A 27,28 sq. med. B 393,31
- προσυλλογισμός A 257,7 sq. 262,30 263, 5 286,3 sq. 317,27 sq. 353,20 sq. B 8, 25 55,14 292,9
- προσυπακούειν τι A 53,2 73,16 97,19 286,12 κατὰ κονοῦ B 240,14 pass. A 143,24 B 51,12 προσυπακούστεον τινί A 62,9 77,22 192,11
- προσφέρειν pass. φέρμακα B 381,1
- προσφοιτάν τινί coni. διαλέγεσθαι B 141, 14
- πρότσιφορός τινί A 313,5, 6
- προσφύης ἐξήγησις A 18,19 B 112,36 compar. A 18,20 B 86,16, 17 τινί: ὅροι A 191,6 compar. γραψή A 293,17, 18 προσφύως τὰ ὄνόματα τέθενται B 363,11, 12 τῷ ὄντῃ ἐξηγεῖσθαι B 48,8
- προσγρῆσθαι A 8,7 11,15 perf. A 148,26 B 181,7
- πρότσιπον. κατὰ πρότσιπον ἔστι τῶν ἔναντινων B 436,26 πειθεῖσθαι ἐνδέξοις πρ. B 2,21
- πρότασις. τὸ τῆς πρ. καὶ τοῦ συλλογισμοῦ (ὅνομα) εὑρεθῆναι καὶ παρὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ (ἔστιν) A 25,7 διὰ τὸ γραμμαῖς ἐστικέναι διαστήματα καλεῖ A 67,9, 10 85, 2 190,5 sq. ἡ πρώτη σύνθετις τῶν ἀπλῶν

φωνῶν i. q. οἱ ἀπλοὶ λόγοι (opp. συλλογισμός) A 5,2 cf. B 1,8. 18 opp. οὗτοι B 10,26 def. A 12,16 sq. B 57,29 sq. μέρος συλλογισμοῦ (dist. πρόβλημα, ἔνστασις, συμπέρασμα, ἀπόφανσις) A 11,25 sq. 22,6 sq. B 32,10 sq. 33,9 128,25 opp. πρόβλημα B 7,19 8,3 dist. ἔνστασις A 477,17 sq. Ζῆται τῶν συλλογισμῶν, τοῦ συμπεράσματος ἔνεκα A 6,12 sq. 32,33 33,31 270,20 387,11 B 376,28,29 αἴτιαι τοῦ συμπεράσματος A 35,20 cf. ibid. 30 B 1,15 sq. 121,7 sq. 296,23 ἀρχαὶ τῶν συλλογισμῶν A 305,28 B 311, 26 προσεγγίζεις, πρώτισται B 312,1 διὰ τὴν τῶν προτάσεων φύσιν συνάρτεσθαι opp. διὰ τὴν τῶν ἄκρων τοιάστην πρὸς ἀλλήλους σγέσιν B 90,21 296,22 τῆς πρ. μέρη τὸ τε περὶ οὐδὲ λόγος καὶ τὸ περὶ ἐκείνου λεγόμενον, οὗτοι δὲ πᾶλα παραλαμβάνεται ἐν τῇ πρ., συνδέσμοι γρείαν πληροῖ A 24,29 ἀτελής A 27,34 τριῶν ὄντων ὅρων ἐν ταῖς προτάσεσι B 136,15 τὸ τῆς πρ. εἶδος A 27,25 εἰδη προτάσεων ἔξι A 12,20 68,10 sq. cf. 18,11 sq. ὄντων τῶν τριῶν τριῶν καὶ πολλαπλασιαζομένων κατὰ τὸ καταφατικὸν καὶ ἀποφατικὸν γίνονται αἱ πᾶσαι ἔξι, αἵτινες πολλαπλασιαζόμεναι κατὰ τὸ ποσόν, τὸ καθόλου, τὸ μερικόν, τὸ ἀδιάφορον, ποιοῦσι τὰ πάντα προτάσεων εἰδη δεκαοκτώ A 46,9 sq. ποσαγῆς δυνατῶν συμπλέξαι τὰς ἐν τῷ συλλογισμῷ παραλαμβανομένας προτάσεις καθ' ἔκαστον σγῆμα A 67,14 sq. ἀντιστροφὴ προτάσεων, ἐν προτάσεσι A 40,10 sq. 423,1 sq. μείζων, ἐλάττων πρ. expl. A 67,18 sq. ἀμείβειν τὴν τάξιν τῶν πρ. A 218,2 πρ. συλλογιστικά, ἀσυλλογιστοί i. e. συζητήσαι συλλογιστικῶν, ἀσυλλογιστῶν προτάσεων A 130,17,18 συνάπτουσαι, συνημμέναι πρός τι A 250,4,7 ἐν τῶν πρὸς τοῦτο πρ. ibid. 9 εὐπορία τῶν πρ. A 5,27 πῶς δὲν διαλεκτικῶν, ἀπόδειτικῶν, πρὸς πᾶν εἶδος συλλογισμοῦ προτάσεων εὐπορίζωμεν A 280,14 sq. εὐγερέστερον τὰς πρ. εὐρήσομεν ἡ τοὺς ὅρους A 319,13 περὶ τῆς ἀκολουθίας τῶν τε ἀπλῶν πρ. καὶ τῶν ἐκ μεταθέσεως A 371,4 sq. ἐν προτάσει, προτάσεσι παραλαμβάνειν B 65,22 128,27 130,21 cf. 132,2 ἡ πρ. ἡ λέγουσα B 45, 2,3 51,22 sq. 52,6. 22, 24 al.

προτάττειν A 45,22 88,32 94,3 110,7

τινός A 11,13 51,30 110,5 B 336,27 367,1 409,32 προτάσεις A 12,15 B 15,30 προτάσεις A 315,17 B 85,21 94,20,21 9εώρημα B 14,13 (τινί) ὅτι A 262,5,6 εἰ A 278,10 pass. τὸ ἐναντίον τῷ προτεινομένῳ A 479,7 συλλογισμοί A 316,29 πλειστοὶ λημμάτια B 304,19 προτερεύειν B 43,4 πρότερον ποσαγῆς λέγεται B 29,4 sq. 49, 2, 3, 17 προτέρως B 229,2 προτιμᾶν A 105,35 pass. A 46,1 τινός A 45,26 προτιθέναι c. inf. B 260,22,23 432,27 med. A 309,14 310,21 B 297,12 346,3 376,19 al. c. inf. A 128,6 250,11 sq. 307,13,23 378,28 B 12,7,15 37,18 38,24 42,10 50,11 191,9 al. τινὶ λαβεῖν A 472,17 pass. εἰς ἐπίσκεψιν, ἀπόδειξιν A 306,5,11 B 7,19 πρόβλημα B 418,27 419,5 κατὰ τὴν προτείσαν τάξιν A 12,16 τὸ προτείσεν B 143,13 προσῆπάρχειν A 26,35 B 17,19 προσῆπάρχουσα γνῶσις B 4,8 sq. 5,8 sq. 6,17, 26 sq. 433,27 γρόνωφ, φύσει A 13,27 14,12 ἐνεργείᾳ B 225,31,33 τινός A 14, 15, 20 B 4,5 28,22 387,9 388,8 προσῆποκείσθαι A 27,4, 8 351,1 B 4,25 5,1, 2 13,27 17,17 προσῆπτος, παντὶ προσῆπτον ὅτι B 145,9 προφανής A 32,13,14 36,30 108,9 247,28 298,34 B 43,3 129,32 142,17,25 165,3 233,27 al. αὐτόθεν B 65,27 ἐν τῇς ἐναργείας B 250,32 προφέρειν B 157,23,24 εἰς τὸ ἔξω A 243,4 med. A 7,17 9,25 246,8 sq. τῷ τοιούτῳ σγήματι B 136,15 τὴν διαλεκτικὴν ἐρώτησιν A 22,31 τὰς προτάσεις A 335,1 367,5 τὰς ἔνστασις B 60,5 τὸν λόγον B 148,1 359,15 pass. οἱ ἐπωτοῦν προφέρουμενοι συλλογισμοί A 318,14 λόγοι A 321,21 323,18 προτάσεις, συμπεράσματα κατ' εὐθείαν πτῶσιν et sim. A 334,14 336,10 sq. 337,13,17 338,7,10 al. προφθάνειν. προφθάσαντες εἰρήκαμεν B 18,25 προφορά A 20,27, 28 43,22, 26 51,28 246, 12 κατὰ τὴν τῆς φωνῆς πρ. A 148,22 κατὰ τὴν τῶν λόγων πρ. opp. κατὰ τὴν τῶν πραγμάτων ὑπόστασιν A 350,19 ὁ ἐν τῇ πρ. λόγος i. q. ὁ ἔξω λ. opp

- αὐτή ἡ τῶν πραγμάτων φύσις καὶ ὁ ἐνδιάθετος λ. B 131,2
- πραγματικός, κατὰ, πρὸς τὸν πρ. λόγον ορρ., κατὰ τὴν ἐνδιάθετον λ. B 131,8, 9, 15
- προχειρίζεται med. λημμα A 90,30 ἀξίωμα B 123,7,9 (οὐκοθεν) 129,30 perf. pass. A 453,21, 22
- πρόχειρος ἡ διάπλητης A 125,25 οὐ προχειρός συνιδεῖν B 90,4
- προγωρεῖν (ἡ δεῖξις ἐπὶ τινον) B 74,17
- πρόην A 450,17 B 336,14
- πρώτος γρόνιψ, φύσις A 14,2 sq. log. εονι. ἄνω def. B 231,22 ἀριθμός def. B 62,2 sq. 261,13 cf. 256,25 257,17 sq. πρός ἀλλήλους πρ. ἀριθμοί def. B 62,9 sq. πρ. καὶ ἀδύνατοι, ὄντες τοῦτο def. B 397,31 sq. compar. seq. gen. A 14,2, 18,31 B 293,19 398,3 τὰ ἴμιν πρώτα καὶ γνωριμώτερα B 29,11 πρώτιστος B 133,19 προτάτεις εονι. μὴ δὲ ἔτέρων ἀποδεικνύμεναι, αὐτόπιστος ἄμεσος B 30,10, 18, 29 opp. προτεγγεῖς B 312,1 sq. ἀρχαί (εονι. μένως αἰτιαὶ μηδαμῶς δὲ αἰτιαῖ) B 119,20 222,3, 4 266,11 αἰτιαὶ (εονι. κυριώτατον) B 280,10 310,27 πρώτως A 402,12 B 12,18, 27 13,3 17,7, 28 29,8, 9 408,12 417,12 423,25 437,25 ορη. προτε/ῶς A 436,11 ὑπαρχεῖν, καταγραφεῖθαι sim. B 69, 25 sq. 71,26 sq. 74,9 78,29, 30 79,11 107,11, 21 sq. 118,19 133,22 134,16 sq. 186,6, 30 187,4, 12 217,17 222,13, 15, 27 239,32 εονι. ἄμεσος B 195,14 425,5 πταίσται. οὐ ποτὲ μὲν ἐπταυτημένον ποτὲ δὲ ὕδων A 83,26
- πτερόν plur. ἔξειν A 56,28 B 46,14
- πτερωτός A 51,15 82,3 98,8, 9 147,26 275,30 394,11, 12 399,27, 30 B 46,13
- πτερνός A 47,7 sq. 349,10 sq. 456,26 sq. B 404,26 408,20 417,31 sq. 431,20
- πτερώτης gramm. A 333,28 sq. B 265,1 397, 27 τὰς πέντε πτ. A 343,5
- πυκνός, πυκνός ἀναπνέομεν B 419,31 420,9 πυκνά ibid. 17
- πυκνοῦγε pass. B 420,1,2 422,25 πυκνούγενον τῶν συλλογισμῶν B 289,18
- πύκνωταις τῶν νεφῶν B 121,17
- πῦρ B 21,31 38,12, 13 96,21, 22 97,28 168,25 169,3, 4 170,19 322,4 423,8, 9 426,16 ξηρόν A 42,12 λίαν ἐστὶ λεπτορεύστατον B 382,22 τοῦ π. ἡ κορφάτης
- ἀλία ἐστὶ τῆς εἰς τὸ ἄνω αὐτοῦ κτιζόμενος B 384,27 κινεῖται, ἔστ' ἂν καταλάβῃ τὸν αὐθέρα B 388,1 ὅργη A 273,5 cf. 276,27
- πυρετός B 9,4
- πυρέττειν B 9,3 361,25 381,2
- πυρτός A 311,17 sq.
- πύρια dist. ἐρώτησις B 147,21
- πυρσατική ἐρώτησις dist. διαλεκτική A 23,3 sq.
- πύργων B 396,22, 24
- πῶς, ἀλλὰ πῶς; A 49,24 417,25 sim. 141,8 178,11
- Τράδεις εἰς τὸ ἀνατκενότα A 267,22 ἥρηδιώτερον B 414,22
- ὑρατώνη A 276,24
- ὑράψωδεῖν περιττώς B 89,28
- ἥσιν. πρός τὸ ὅδωρ ἥσον A 33,16
- ὕρημα plur. ὕρημά B 242,16 opp. ὕνομα A 5,1, 33 sq. 11,20 sq. 29,31 30,5 δόσιο ὕνομάτα δίχα ὕρηματος οὐκ ἀπαρτίζει λόγον A 26,25 ὕρετικόν, ἀπαρέχετον A 27,32, 34 28,12, 13 ἀναλύεται εἰς μετοχήν A 26,19 cf. 329, 17, 21 sq. 366,22 367,6 πᾶν ἡ. εὐθείας ἐστὶ πτώσεως πλήν τοῦ μετει καὶ μεταρθεῖ A 334,9 πολλάκις καὶ ὕρηματα γράμμεθα ἐν τοῖς ἡποκεψενοις ὅροις... καὶ γάρ ταῦτα ὄντα μετατάσσεται τῶν ἡ. διὸ καὶ μετὰ ἄρθρων λέγεται A 348,6, 9
- ὑρατείδιον A 25,30 58,30
- ὑρητόν A 30,23 42,35, 36 64,11 250,21 253,15 293,2 303,22 B 20,27 47,24 48,8 81,26 93,13 196,10 302,24 plur. A 155,7 B 93,3 352,10
- ὑρητορικός: συλλογισμοί A 316,12 def. 473, 4,5 καὶ οἱ ἡ. σ. διὰ τῶν τριῶν συγμάτων δεικνυούται ibid.3 πίστεις B 5,6 7,9, 10 ἐπιγείρησις B 5,13 ἐνθυμημάτα ibid. 28 — ῥητορική A 8,9, 15 B 74,13, 14 157,5 — ῥητορικῆς (ἀποδεῖξα) B 265,20
- ὑρητωρ A 8,6 (opp. φιλότοφοι) 11,5 33,11, 15 61,25 κέλερηται τῇ παραδειγματικῇ πίστει μάλιστα A 34,20 διὸ ἐνθυμημάτος ἀποδεικνύονται A 480,20 διὰ σημείου, ἢ τοι παραδείγματος, ἡ διὸ ἐνθυμημάτος A 482,3 cf. B 240,10 ἐπιτηδεύσοντες πεθεῖν μάλιστα ἡ τὰληῆ προβάλλεται B 7,5
- ὑρίπτειν pass. B 411,8

ἥις Β 61,7 64,17 67,25 sq. 69,9 260,6
ἥοή. τὰ ἐν ᾧ καὶ ἀπορροῇ Β 439,9
ὕθματος Β 151,8 sq.
ὕστερεσθαι Α 67,4 v. σημεῖον
ὕστερες στῆμῆς Β 60,24 σημείου Β 123,28
ὕστιδοῦσθαι (τὰ φύλα) Β 423,17 sq.
ὕωνυμάι. τοῦ σγήματος ἔρρωμένου Α 3,34
Β 95,29 διὰ τὸ μὴ ἔρρωσθαι τὸ σχῆμα
Β 153,1 οὐκ ἔρρωται κατὰ τὴν ἔννοιαν
τοῦ φύλοσφου ἡ λέξις Α 303,32 ἔρρω-
μένους: τοῦ σγήματος ἐ. δύντος Β 292,3
κατὰ τὸ σγήμα Β 203,9 compar. (αἱ
ἄλλεις) Β 171,21

Σαίρειν. τὸ σεσηρέναι τὰ χεῖλη Α 341,20
σανίς Β 279,8
σάρξ Β 419,5 sq. ἐν μὲν σαρξὶ τὸ αἰσθητικόν
Α 15,35
σαφήνεια Β 415,6 τῶν λεγομένων Α 347,4
πρὸς σαφήνειαν Α 46,7 διὰ τὴν σ., εἰς
σ. τῆς διδασκαλίας Α 187,23 352,18 cf.
285,14 σαφήνειας ἔνεκεν, γάρ Α 289,33
352,9 389,20 Β 230,11
σαφηνίζειν τὴν λέξιν et sim. Α 211,30
Β 121,4 365,14
σαφηνισμός. πρὸς πλείονα σαφηνισμὸν τούτων
Β 337,19
σαφής Α 33,34 sq. superl. Β 332,10 sq.
διὰ τὸ σαφές Α 183,27 189,23 τοῦ σαφοῦς
ἔνεκεν τῆς διδασκαλίας Α 353,12 πρὸς
τὸ σαφέστερον Α 92,11 σαφῶς Α 304,28
σαφία. οἵονει σ. τις Β 332,8
σείειν pass. ἡ γῆ Β 335,17
σειρά. τὴν ἀρ' ἔκστοτο γένους καταγομένην
σειράν Β 189,12
σεισμός Β 335,20
σελήνη σφαιρεσθής, σφαιρική Α 35,24 sq.
252,20 358,9 Β 28,9 31,18 sq. 49,3,8
97,26 98,2 168,26 sq. 299,16 sq. 343,22 τὰ
τετράγωνα τῆς σ. σφήματα Β 183,2 ὄρῳμεν
ἀντὴν διὰ τοῦ μηνὸς μηνοειδῆ γνωμένην,
διὰ διγύρου, διὰ ἀμφέκυρτον, ἀπὸ των
σέληνον Β 31,22,23 ἐπειδὰν θεατώμεθα
τὴν σ. ἀπὸ συνάδου οὖσαν καὶ τὰ κέρατα
ἔχουσαν ἀμβλέα Β 331,28 γένετις, αἱ
ποικιλαὶ αὐξῆσις καὶ μεώσεις Β 421,32
ὅσον ἡ σ. τῆς γῆς ἀρέστηκε Β 300,28 ὑπο-
δροφή Β 21,2 330,18 cf. 26,5 sq. ἐπιπρό-
θητις Β 299,14 ἐν τοῦ ἡλίου φωτίζεται
Β 129,1 cf. 333,10 422,18 οἱ φωτισμοί

Β 168,26 172,13 (vide has v.) μὴ
ἔχουσα οὐκεῖν τὸ φῶς ἐμπίπτει εἰς τὸ
σκίασμα τῆς γῆς ... ἐκλιμπάνει Α 255,17 sq.
Β 299,15 saepe in exemplis, velut Β 65,
16 sq. 92,13 sq. 96,2 sq. 110,21 sq. 167,23
sq. 335,12 sq. 343,7 sq. 353,16 422,6 sq. 35
σειληνιακός (ἐκλεψὺς) Β 21,1 426,13
σημαίνειν αὐτῷ Α 147,12 Β 231,21 al.
τὸ σηματούμενόν τινος Α 35,30 60,29 61,3
128,12 153,23 154,7 al. Β 29,3,4 32,11
34,8 60,16 61,4,18 63,23 al. opp. ἡ
φωνή Α 16,11 sq. Β 86,11 ὁ αὐτός, εἰς
τὴν σ. Α 148,21 Β 32,19 — σημᾶναι Α 18,
16 20,13 37,9,12 46,22 71,18, 21 72,18
77,25 80,17 al.
σημαντικός τινος Α 329,28 sq. 333,29
Β 141,18 373,22 φωνή Α 11,23 25,11
Β 65,12 363,2 ὄνομα Β 362,23, 34
σημασία Α 16,11 124,11 Β 2,1 43,1 58,12
127,13 141,27 155,12 ὡρισμένη, ἀριστος
Α 98,27,29
σημεῖον geom. Α 17,11 24,14 454,6,9
Β 9,13 sq. 34,16, 17 35,23, 24 60,25
61,9 sq. 113,21, 38 sq. 120,20 151,8
153,18 214,13 302,18 303,31 354,10 al.
ἀμέρθες, ἀμερές Β 36,12 120,21 καὶ
ἀντὶ μονάδι τινὶ ὅντι Β 301,14 def. οὗ
μέρος οὐδέν Β 344,23 τὰ μὲν σ. μόνως
πέρατά φασιν οὐδαμῶς περατούμενα Α 66,
32 sq. ὥνισταριν τὸ σ. γεννᾷ τὴν γραμ-
μήν Α 67,5 cf. Β 123,28 ὃν λόγον ἔχει τὸ
σ. πρὸς τὴν γραμμήν, τοῦτον τὸν λόγον ἔχει
γραμμή πρὸς ἐπιφάνειαν . . . οὕτε γάρ τὸ
σ. τῆς γραμμῆς μέρος Α 480,9 sq. τὰ σ.
πάντων ἀπλούστερα ὅντα καὶ οἷον ἀρχει-
δέστερα ὄρους καλοῦσι Α 84,26 logice
Β 32,6 304,5,7 λυτόν, ἀλυτόν Β 49,10
169,7 dist. εἰκός Α 480,21 sq. ὄμώνυμον
σ. i. q. τὸ εἰκός Α 481,1,2 def. ibid. 7
εἰς δύο διαιρεῖται, εἰς εἰκός καὶ τεκμήριον.
τὸ δὲ σ. τριγῶς νοοῦμεν ibid. 8,9 cf. 1
482,20 483,12 sq. 20 ἀποδεικνύναι ἐκ τοῦ
σ. Α 481,6 διὰ σημείου, γῆται παρα-
δείγματος opp. δι? ἐνθυμήματος Α 482,3
σημειοῦσθαι. σημείωσα Β 296,9 σημειω-
τέον Α 130,10 190,4,5 273,24,25 276,13
Β 18,7 28,24 284,24 405,11
σημία Β 419,5 sq. 428,27 sq.
σήπιον Β 419,1 sq. 428,30
σηραγγή plur. (coni. κοιλόματα) Β 335,18
σιαγγή. τὰς σ. κινεῖν Β 91,19,20

- σίδηρος B 5,16, 19 12,25 sq.
 σίμβλος plur. B 134,25
 σιρός Α 271,17 275,27 279,30 280,1,8
 B 244,15 245,9 sq. 247,1 257,14 260,
 6,7 def. B 67,27
 σιρότης (opp. γρυπότης) B 67,23, 30 245,
 13 sq. 256,21 def. B 61,6, 7 64,17
 σιτίον plur. Α 484,27
 σκαληνός (τρίγωνον) B 69,27 sq. 71,12, 26
 73,2 sq. 25 80,27 271,26 272,28 273,15
 277,11 al.
 σκέλος. διά σκελῶν κατεῖθαι B 81,24, 32
 geom. τοῦ διαρθρῶν B 128,10,11 logice
 τῆς διαρρέσεως . . τὸ λέγον Α 69,13
 σκέπαρνον Α 8,28 B 416,15
 σκέψη B 378,20, 21
 σκέψις B 221,25 περὶ τινος B 43,8 τὴν σκ.
 ποιεῖσθαι Α 25,11 B 43,10 τινός Α 291,26
 ἡ σκ. ἐστί, γίνεται περὶ τινος Α 154,8, 19
 271,3, 7 299,29 300,5 366,13 B 43,6
 325,5 ἐν σκέψι είναι Α 275,13 τὸ προ-
 κείμενον εἰς σκέψιν Α 276,4
 σκιά (τῆς σελήνης) B 92,13 sq. 167,28 168,16
 τῆς γῆς B 299,15
 σκιάζειν pass. B 309,8
 σκιάσμα τῆς γῆς Α 255,17, 18
 σκοπεῖν Α 394,21 ἐπὶ πάντων B 6,11 τὶ
 Α 7,10 484,19 B 192,13, 14 300,19
 seq. ὅτι Α 414,22 e. inf. Α 438,28
 σκόπει (ώς, πῶς, ὅτι, μή) Α 2,22 27,16
 54,26 128,3 243,32 244,20 253,14
 302,11 351,12 375,14 B 8,28 33,8 72,10
 133,30 296,5 τὰ ἐπόμενα B 418,30 σκο-
 πητέον Α 324,14 480,17 σκεπτέον
 B 429,11
 σκόπτεος superl. aitiae B 280,7 τέλος
 B 380,16 385,11
 σκοπός Α 1,7 4,20 6,32 sq. 10,3 sq.
 45,16 310,21 387,6, 11 B 137,26 138,5
 217,5,22 219,16 221,21 256,27 280,8 τῆς
 φύσεως B 380,8, 9 sq. τῆς προαιρέσεως
 ibid. 31 381,14 τῆς τέχνης ibid. 8,14
 διήμαρτε τοῦ σκοποῦ Α 152,14 σκοπὸν
 ἔχειν e. inf. Α 23,20 σκοπός (ἐστι) e.
 inf. Α 1,11 2,35 267,21 317,13 B 237,2
 seq. πῶς ἔστιν ἀπόδεξις B 369,5
 σκολάκιον B 33,23
 σκυτοτομεῖν Β 5,15
 σκόλην plur. B 434,12, 14
 σκόλιστικός μὴ σκολικισθεῖς ὑποφέρεσθαι
 Α 333,24
- σοφία Α 336,9,19 i. q. ἡ πρώτη φύλασσοφία
 B 141,6 dist. νοῦς B 332,5 sq. etymol.
 ibid. 8,9, 23, 24
 σοφίζεσθαι διὰ παντός Α 4,25
 σοφιστής B 161,3 σοκόπος τοις σ. Α 2,35
 τῷ φαντάσματι τῷ μερικῷ ὡς καθόλου
 γρῆσι Α 3,26 ἡ τῶν σ. ἀπορία B 15,27
 παραλογίζεμενοι B 21,16 ὅταν βουλώμεθα
 τοὺς σ. συλλογίσασθαι τι Α 262,5
 σοφιστικός συλλογισμός dist. ἀποδεικτικός,
 διαλεκτικός (ἀεὶ φευδῆς ὁν) Α 2,34 (ἐκ
 δόξης φευδοῦς τὰς ἀρχὰς λαμβάνει) 3,16,
 17 sq. 4,8,11,16,22 5,13 B 2,3 sq. 5,6
 21,7 sq. 28 sq. τὸ δὲ τρίτον (σχῆμα) τῷ
 σ. ἔστεν Α 86,10 sq. τὰ δμῶνυμα, ἐξ
 ῶν ράλιστα οἱ σ. σ. Α 280,24, 25 cf. 3,21
 B 30,3,4 σ. τὸ παρὰ τὸ σχῆμα τοὺς
 παραλογισμοὺς ποιεῖσθαι B 203,10 πρό-
 τατις Α 21,24 ἐνοχλήσεις Α 445,22 B 2,8
 ἔλεγχοι cf. h. v. et l. Arist. τὸν σ. τρόπον
 B 21,8 78,4 — ἡ σοφιστική Α 86,6 sq.
 B 74,13 sq. — σοφιστικῶς συλλογίζεσθαι
 Α 3,5 dist. ἀποδεικτικῶς, διαλεκτικῶς
 Α 280,23 σ. ἀπὸ τῶν σημαντικόντων ἐπὶ
 τὰς φυνὰς μεταβαίνοντος τοῦ λόγου B 86,
 10,11 σοφιστικώτερον ἐξηγεῖσθαι ibid. 8,9
 σοφός B 154,23, 24
 σπανιάκεις Α 153,12 B 183,9 184,31
 σπάνιος Α 61,23 153,14 σπανίως Α 66,3
 114,20, 21 271,12 B 183,12
 σπέρμα B 280,20 376,9 τὸ ἄκρον τοῦ
 όχανου B 430,9 sq.
 σπερματικός (ἀρχῆ) B 430,10
 σπεύδειν e. inf. B 416,27
 σπινθήρ (τῆς γνώσεως) B 214,25
 σπουδάζειν opp. παῖσιν B 2,12 e. inf.
 B 416,26,29 opp. δύνασθαι Α 332,13,14
 ἢ σπουδάζεται Α 65,33
 σπουδήσις. τῷ σ. τὸ εὐδαιμονεῖν ἔπειται
 Α 340,19 τὸν σ. οὐδεὶς βλέψας δύναται
 ibid. 20
 σπουδή, τὴν πᾶσαν σπ. περὶ τοῦ κατηγορικοῦ
 συλλογισμοῦ ἐποίησατο Α 242,15
 στάθμη B 2,26
 στάσις τῶν ὑπὸ τῆς αἰτιθέσεως φανέντων
 Α 2,3 sq. opp. κίνησις ibid. 8
 στερεομετρία opp. γεωμετρία B 102,11
 179,14, 15 302,5 sq.
 στερεός B 421,11 sq. τὰ τοῦ σόματος
 στερεό B 420,4 τὰ σ. opp. τὰ ἐπίπεδα
 B 10,1 102,12 103,11 179,15 274,28

- 275,2 στερεὸν στερεῷ πολλαπλασιάσαι
B 104,30 τὰ ὄμοια στ. B 105,1
- στέρησις τοῦ φωτός B 372,3 sq. τοῦ θερμοῦ
B 386,8 logice opp. ὑπερβέτες A 44,23
opp. ζῆσις B 290,7 sq. τὰ καθ' ξῖν καὶ
στ. (ἀντικείμενα) opp. τὰ κατὰ τὰ ἐναντία,
τὰ κατὰ κατάχασιν καὶ ἀπάσχασιν A 244,35
cf. B 33,19 68,5 sq.
- στερητικός. τὸ αἱ στερητικόν B 93,18 τὸ
στ. i. q. τὸ ἀποφατικόν B 204,4 στερη-
τικῶς B 68,14
- στιγμή geom. B 59,27 269,11 392,29 ὡς
πέρατα ἀμερεῖς εἰσὶ καὶ ἀδιαίρετοι B 390,
20 sq. 391,8 sq. ὥστις στιγμῆς B 60,24
στίλβειν B 170,24 sq.
- στιλπνότης B 171,20, 25, 26
- στίχος B 156,13 sq. 157,12 ἄρρυθμος,
κακόρρυθμος B 151,10, 18 153,19
- στοιχεῖον. τὰ τέσσαρα στ. (τῶν σωμάτων)
Α 5,18 273,4 B 25,20 34,24 146,17 sq.
238,26 267,6 316,34 387,9 καὶ ἀγένετα
καὶ γενητά B 135,11, 12 τὰ ἀπλᾶ στοι-
χεῖων ἐπέχοντα λόγον ἢ στοιχεῖα ὅντα Λ
14,15 ἀστρονομίας opp. ἀρχαὶ καὶ αἴτια
τῶν ἐν ἀ. ἀποδεικνυμένων B 300,31 gramm.
Α 24,13, 17 τὰ εἰκοσιτέσσαρα B 316,
33 opp. ὅροι Α 46,30 75,11 352,7 sq.
i. q. ὅροι B 50,23 cf. Α 241,5, 6 τὰ στ.
ἀντὶ προτάτεων παραλαμβάνειν B 51,1,3 cf.
50,23, 24 295,24 καθολικῶς τε καὶ ἀύλως
ἐπὶ τῶν στ. δεικνύναι Α 46,31 cf. 381,11
390,3 opp. ἐπὶ τῶν ἔργων, τῶν πραγμάτων
B 395,2 397,6 430,15 ἐπὶ μόνων στ.
γυμνάσαι τὸν λόγον B 50,22 ἐπ' αὐτῶν
ψῆλῶν τῶν στ. αὐτὸν ἐκθησάμεθα Α 282,24
στοιχεῖων ἔκθετες Α 60,16 352,3 sq. παρα-
δειγμάτων τῶν διὰ τῶν στ. Α 285,16 ἐκ
τῆς φύσεως τῶν στ. τὴν τάξιν τοῦ πρώτου
σχήματος ἡμῖν δηλῶν Α 74,5, 6 cf. 88,19
122,23, 24 258,18 τὰ στ. ἀμείβειν B
270,15
- στοῖχος καθ' ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν στ. Α 372,22
383,16, 19 384,21
- στέρμα τῆς γαστρός B 378,10, 11 sq.
- στέρμαχος i. q. τὸ στέρμα τῆς γαστρός B 378,11
τὸν λεγόμενον στ. B 417,12
- στοχάζεσθαι τῆς ὑγείας B 381,2 τὸ Α 318,
5 τὸν νοσοῦντα εἴτε . . εἴτε B 385,18 sq.
στι. B 333,15, 17
- στοχαστικός (τέχναι) expl. B 385,15, 23
- στρατιώτης Α 8,2
- στρέφεσθαι πρὸς ἡμᾶς B 370,9 περὶ τι
B 157,4
- στρογγύλος (dist. ὁξεόργυλος) χαρακτήρ Α
5,10
- συγγένεια logice Α 87,7 κατὰ συγγένειαν
Α 101,15 μηδεμίαν ἔχειν σ. B 303,18
- συγγενής logice B 158,31 προτάτεις B 314,1
τοῖς προβλήμασιν ibid. 11 ἀρχαὶ B 321,1
sq. compar. (conī. ἐγγύτερον) Α 87,2 88,33
- συγγινώσκειν. συνεγνωμένοις ἡμῖν (conī.
δήλοις) B 320,2
- σύγγραμμα Α 1,5, 7 6,18 374,2 B 1,6
157,16
- συγκατατάχειν pass. ἐν τοῖς οὖσι B 359,20
360,20
- συγκατατάσσειν. τὸ ἐν τοῖς πολλοῖς συγ-
καταταγμένον εἶδος B 133,24
- συγκατατιθεσθαι τινι (opp. ἀπειπεῖν) Α
23,12 B 128,1
- συγκατάγορος conī. σύμμηχος Α 33,19
- συγκεισθαι ἐκ Α 14,16 sq. 18,16 22,10
190,10 B 1,15,18 48,10 55,13 sq. 62,20
233,7 343,16 349,6 al. ὅποι πλευρῶν B
343,13
- συγκρίνειν τί τινι B 291,1 πρὸς τι B 297,16
417,9
- συγκριτικός ὅψεως B 356,13 — σ. πρόβλημα
B 39,2
- συγκροτεῖν πόλεμον κατ' ἐναντίου B 436,24
- συγκρίνειν τὴν διάλεξιν B 416,27 συγκεχυμένως
B 378,17 379,33
- συγχωρεῖν τινι Α 262,8 460,17 B 39,19, 26
60,4 sq. 141,12 143,26 τὶ Α 460,25
pass. B 5,21 seq. διτι. inf. Α 451,27 sq. al.
τὸ B παντὶ τῷ Γ ἀντιστρέψον Α 453,25
- συγχώρησις. κατὰ σ. καὶ ὄμοιογίαν λαμ-
βάνειν Α 359,21
- συζυγία logice i. q. συστοιχία B 189,13
ἀσυλλόγιστος. ἀσύστατος. συλλογιστική Α
34,2,7 40,35 41,15,22, 28 sq. 68,9 sq. 32
111,2,24 112,19 sq. 318,21 al. B 315,4 sq.
πόσαι γίνονται σ. καθ' ἔκαστον σχῆμα ἐκ
τῶν συμπλοκῶν τῶν προτάσσεων ... τριά-
κοντα καὶ ἕξ Α 68,9 sq. ποῖαι μὲν εἰσιν
ἕξ αὐτῶν αἱ συλλογιστικαὶ καθ' ἔκαστον
σχῆμα σ. . . καὶ ποῖαι ἀσυλλόγιστοι Α 69,
31 sq.
- συνῇ B 430,2
- συλλαβῆ plur. (dist. στοιχεῖα) Α 24,17 25,12
- συλλαμβάνειν ἐν αὐτῷ Α 78,25 pass. ὄμοιο
B 430,27 τῷ γένει, ταῖς διαφοραῖς B 409,

15.22 412.3.4 τὰ ἐν τῷ ὄρισμῷ συλλογίζεται σύσταση οὐσιώδη Β 409.19
συλλογή λόγων (com. ἔνωσις) Α 2.14 sq.
64.12.13

συλλογίζεσθαι. ὁ μὲν νοῦς καὶ ἡ αἰσθησις οὐ συλλογίζονται . . . ἀλλ' οὐδὲ ἡ φαντασία συλλογίζεται . . . λείπεται οὖν ἡ θέση καὶ ἡ διάνοια . . . ὅπλον ὡς οὐδὲ κῦτη (seil. ἡ θέση) συλλογίζεται. λείπεται ἄρα τῶν γνωστικῶν τῆς ψυχῆς μορίων μόνη τὴν διάνοιαν συλλογίζεσθαι Α 1.20 sq. cf. 4.1 30.27 32.16 sq. πότεν ἡ ψυχὴ εἰς ἔννοιαν ἥλθε τοῦ συλλογίζεσθαι Α 30.26 31.30 sq. συλλογίζεσθαι μηδὲνός ὄμοιογουμένου ληφθέντος ἀμήχανον Α 2.13 ὡν (λόγων) δεῖ τὴν συλλογὴν καὶ οὖν ἔνωσιν τὸν συλλογίζομενον ποιεῖσθαι Α 2.16.17 μόνος ὁ συλλογίζομενος ὄμοιογει τε καὶ τίθεται Α 33.6 ἐπ' εὐθείας (οὐρρ. δι' ἀδυνάτου) Α 37.21 συλλογίζεσθαι τὰ οἰκεῖα θεωρήματα Β 183.9 τῶν διαφορῶν ἔκαστην ibid. 27 φεύδη Α 3.2 ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα Α 35.23 ἐκ τῶν αἰτιατῶν τὰ αἰτια ibid. 28 οὐδεὶς τὰ σπάνια καὶ οὕτως παράδοξα συλλογίζεται Α 61.23 περὶ τίνος Α 28.32 407.26 Β 184.3 περὶ ὧν ὅλως πεφύκαρεν συλλογίζεσθαι Α 270.21.22 περὶ τῶν καθ' ἔκαστα οὐδεὶς συλλογίζεται Α 271.14 σοφιστικῶς Α 3.5 κατηγορικῶς Α 251.15.23 sq. τοὺς δύτικας συλλογίζομένους καὶ ἐπιστημονικῶς Α 305.15 ἀληθῆς οὐρρ. ἀποδεικτικῶς Β 96.21.25 διὰ παραδειγμάτων Α 475.16 e. inf. Α 450.19.20 συλλογιστῶν οὐρρ. συλλογισμός Α 31.9 sq. 240.32 Β 341.22

συλλογισμός. τὸ τῆς προτάσεως καὶ τοῦ σ. (ὅνυμα) εὑρεθῆναι καὶ παρὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ (ἔσουκεν) Α 25.7 πειρώνταί τινες κατασκευάζειν ὅτι οὐδὲν ἔστιν θλιψ σ. Α 30.29 sq. πραγματεῖα, λόγος περὶ τῶν σ. Α 5.23 44, 30.33 55.24 71.31 Β 1.9 τὸν ἀκριβῆ τοῦ σ. ὅρον Α 2.15 τὸ ἔστι σ. expl. Α 32.25 sq. γνῶσις τῆς ἔστιν Α 1.15 κίνησίς ἔστιν ἡφέ έτέρου εἰς ἔτερον Α 2.5 οἵνει συλλογή τινων λόγων Α 2.14 64.12.13 σύνθεσίς ἔστι καὶ συναγωγὴ πλειόνων λόγων Α 5.21 cf. ibid. 3 δεῖ πάντως ἐν τῷ σ. διειδῆναι τινας λόγους Α 2.15.16 ἀδύνατον σ. γενέσθαι μὴ διοικένων τινῶν ὄμοιογουμένων ἀσύλλογίστων Α 4.3 cf. 31.17 sq. οἱ πρώτοι σ. ἐκ τούτων (seil.

τῶν κοινῶν ἔννοιῶν) Α 31.29 cf. Β 269, 12.26 ὁ σ. οὐ πάντως ἐξ αἰτιῶν περαντεῖται Α 35.18 ἐν τοῖς σ. ὄμοιογένεα δεῖ τὰ συμπερόσματα συνάγεσθαι Α 55.25 56.3 cf. 69.34 πᾶς σ. ἡ τὸ ἔστιν ἡ τὸ οὐκ ἔστι δείκνυσται Α 243.12 cf. 244.1 sq. 273.9 ἐν τῷ σ. δεῖ προλαμβάνειν τὰ 33τερα Β 388.9 sq. οὐ κατὰ τὸν γρόνον γίνεται ἀλλὰ κατὰ τὰ πράγματα Β 391.8 πᾶς σ. ἐκ τριῶν ὄρων σύγκειται Α 64.27 cf. 286.5 sq. Β 53.6 429.5 ἐν τοῖς κυρίως σ. ἡ μέσος ὄρος . . . μερικώτερός ἔστι τοῦ μείζονος ὄρου Α 309.18 ἀνάγκη τὸν σ. τούλαχιστον ἐκ δύο προτάσεων εἶναι Α 64.13 sq. 68.18 241.12 cf. 35.36 sq. Β 53.6 298.3.4 ἐκ τῆς διαφόρου συνθέσεως τῶν προτάσεων οἱ σ. γεννῶνται Α 67.12 δεῖ τοὺς σ. διὰ τὰς προτάσεις συνάγειν τὰ συμπεράσματα Α 75.29 cf. ibid. 18—20 Β 22.22 29.24 39.8 349.17 sq. dist. τὸ ἀναγκαῖον Α 320.31 sq. 322.7 sq. 323.20 sq. 325.7 ἀληθῆς ὄντος τοῦ συναγθέντος, οὐ μὴν κατὰ συλλογισμὸν συναγθέντος Α 324.29 οὐκ ἂν γένοιτο σ. δίγα καθολικῆς προτάσεως Α 251.22 οὐδὲ οἴνον τε σ. γενέσθαι ἄνευ καταφατικῆς προτάσεως Β 227.17 ὅλη τὸν σ. αἱ προτάσεις Α 270.20 388.4 εἰδη τῶν σ. τὰ συμπεράσματα Α 270.17 i. q. τὸ συμπέρασμα Α 214.22 cf. 475.4 οὐρρ. συμπέρασμα Α 256.30 οὐρρ. συλλογιστόν Α 31.9 sq. 240.31 Β 341.21.22 ἡ εἰς τὰ οἰκεῖα εἰδη τῶν σ. ἀναγωγή Α 5.19 ἀναδραμεῖν εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν σ. Α 388.1.2 πᾶς σ. ἐξ ἀναλύσεως εὑρίσκεται ἔχων τὸ οἰκεῖον σχῆμα Α 5.30 οἱ σ. ἀνάλογον ἔγοντες τοὺς ζηήματιν . . . σχῆματα ἐπλιμησαν Α 190.1 ὁ ἀπλῶς (καὶ καθόλος) σ. Α 1.12 4.20 5.6.11 6.4 10.11.13 23.20 sq. 35.3 οὐρρ. τὸν τοιάνδε σ. Α 4.30.31 sq. οὐρρ. ὁ ἀποδεικτικός Β 1.14 sq. 59.7 363.26 ὁ τούδε πρὸς τόδε σ. Α 249.30 sq. πολλὰ συλλογισμὸν εἰδη Α 1.13 πάσα έστι συλλογισμὸν εἰδη ibid. 14 sq. τὰ τρία εἰδη τῶν σ. Α 2.23 sq. ἀποδεικτικός, διαλεκτικός, σοφιστικός Α 2.26 sq. 4.7 sq. Β 2.1 sq. cf. 5.5.6 21.9 sq. τρεῖς εἰσὶ τῶν σ. αἱ διαφοραὶ Α 5.1 ἀνάγκη πάντα σ. ἡ ἀναγκαῖον ἡ ὑπάρχοντα ἡ ἐνδεγόμενον εἶναι Α 161.24 τοῦ ἀναγκαῖου. τοῦ ὑπάρχοντος Α 121.31 ἀπλοὶ οὐρρ. μικτοὶ Α 190.25 206.2 270,

- 18,19 τῶν σ. οἱ μὲν ἀπὸι εἰσιν. οἱ δὲ σύνθετοι Λ 353,19.20 sq. (v. σύνθετος) ἀδύνατον γενέσθαι σ.. ὑποθετικόν τε καὶ κατηγορικόν, εἰ μὴ δὲ ἐνὸς τῶν τριῶν τούτων σχημάτων Λ 240,29 sq. πόσοι τρόποι . . . ἡμῖν ὑποθετικὸν σ. ἀναφένονται Α 242,23 sq. ἐπιστημονικός Β 3,1 21,9 ἀλγήθεις ορρ. εἴς ἀληθῶν Β 24,1 ορρ. ἀποδεικτικός Β 84,22.23 sq. τῶν φιλοσόφων Β 6,25 τῆς ἀπάτης Β 203,8 sq. 207,8 sq. 211,9. 10 sq. dist. ἐπαγωγή Α 473,9 sq. 474,15 Β 7,9 ὁ δὲ ἐπαγωγῆς σ. Λ 474,7 ἡρτορικοί, ἐπαγωγοί, παραδειγματικοί Α 473, 3 sq. ἀντιστροφὴ συλλογισμῶν, ἐν συλλογισμοῖς Α 40,10 sq. 423,1 sq. 431,11 sq. διὰ συλλογισμῶν εὑρίσκεται Α 3,29 σ. 6 λέγων Β 44,28.
- συλλογιστικός: συγχών Α 3,33 53,10 323, 26 al. Β 24,3,4 162,4 203,7 207,18 210,10 μεθόδος Α 7,30 61,24 95,33 170,14 292,3 307,33 309,17 310,19 Β 334,24. 25 355, 11 ἐπιστήμη Β 23,25 ἀγωγή Α 264,7 321,9 Β 331,33 δεῖξις Β 30,8 ἔξις Α 315,14 ἐνέργεια ορρ. νοερά Β 286,9.10 ὅροι Α 241,6 λόγοι Α 152,2 ἐρώτημα expl. Β 148,4 ορρ. ἀσυλλογιστος: συμπλοκαι (ἐν ἐνάστῳ συγχώντι) Α 67,16 sq. συζητεῖ ἐν τῷ πρώτῳ, δευτέρῳ, τρίτῳ συγχώντι Α 70,23 sq. 95,9 sq. 112,2 sq. al. Β 315,4 sq. προτάσεις Α 168,7 τρόποις Α 73,21 78, 10,20 al.—συλλογιστική Α 309,13—συλλογιστικῶς (conī. ἀποδεικτικῶς) Α 6,16 320, 22,23 συμπλέκειν, πλέκειν Α 321,3 322,5 Β 151,3 συνάπτειν Β 158,23,24 ἐρωτᾶν Β 145,19 ἀποδεικνύειν Β 403,12 κείσθαι (τοὺς ὕρους) Α 325,5 sq. ἀσθοῦσθαι Α 417,25 ορρ. διὰ τὴν ὥλην αὐτῆν Α 323,5
- συμβάλλειν c. inf. Α 280,25 logice Α 75,19 83,13. 15 121,19 149,19 150,9 174,11 192,24 197,18 352,6 sq. al. τοῖν Β 72,28 300,11.21 328,7 συμβεβηκός expl. Β 241, 8 sq. ορρ. οὐσία Α 25,16 sq. Β 348,23 διεπερ τοῦ ὑποκεμένου ἀπογίνεσθαι δύναται, οἷα τὰ συμβεβηκότα Α 59,13 τὰ σ. τὰ γαρακτηρίζοντα ἐκάστην οὐσίαν Α 167, 18,19 καὶ τοῖς καθόλου καὶ τοῖς συμβεβηκόσιν Α 271,31 cf. 107,26 τῶν ἐπουσιωδῶν τὰ μὲν ἴδια τὰ δὲ σ. Α 276,13 sq. σ. ἀγώριστα Β 63,11 sq. 84,28 93,25 sq. οὐσίαν συμβεβηκότος, συμβεβηκός συμ-
- βεβηκότος κατηγορεῖν Β 244,14 sq. 252, 5. 6 sq. cf. Α 272,10 sq. οὐδὲν τῶν σ. καθ' αὐτὸν ὑποστῆναι, ὑποκείμενον ἐπέριψ τοῦ γενέσθαι δύναται Β 246,29 sq. 252, 17. 23 τὰ σ. ἔτερα μὲν εἰναὶ φαμεν τῆς οὐσίας οὐ μέντοι καὶ κεχωριζέντα αὐτῆς Β 278,9.10 cf. 63,25 sq. κατὰ συμβεβηκός κατηγορεῖσθαι Α 271,27 sq. dist. παρὰ φύσιν ibid. 33 sq. expl. 272,13 sq. cf. 280,24 κατὰ σ. ὑπάρχοντα (coni. ἐπουσιώδη, ορρ. κατ' οὐσίαν) Α 313,7 (dist. τὰ δια) 314,6
- συμβάλλειν med. πρός, εἰς Α 10,18.29 44,29.30 55,24 165,1 445,21 Β 34,11 58,2 64,14 65,10. 15 sq. 70,16 191,8 352,12 al. οὐδὲν Α 23,23 293,8.9 445,18 τί Β 288,21 364,12
- συμβιβάζειν τὰ ῥητά Β 352,10 τὸν λόγον Β 408,24 pass. Β 352,9
- συμβολικός σημάνειν Β 301,27
- συμβολον Α 472,5. 22
- συμμεταβάλλειν pass. τοῖν Α 484,3. 6 Β 325,16. 17
- συμμετερία τῶν (τετράρων) γυμῶν Β 25,22 379,2 τῶν βαρέων καὶ δέξιων φύσιγγῶν Β 314,7 τῶν θερμῶν καὶ τῶν ψυχρῶν καὶ τῶν ὑγρῶν καὶ τῶν ξηρῶν Β 376,6 πρός συμμετέριαν θέμη Β 420,19
- σύμμετρος Α 245,2 sq. 307,27 sq. 313,26 sq. 359,10 sq. Β 26,26 sq. 138,2.3 140,18. (ἐν μεγάθει) 20 144,2 316,6 329,15 ν ἀσύμμετρος
- συμμιγής (τῷ ἀνειδέψῃ) Β 242,6
- σύμμικτος. ἐν τοῖς σ. θεωρήματι Β 179,11 265,7
- συμμέτρης Β 333,16
- συμπεραίνειν. συμπεραίνων τὰ εἰρημένα Α 117,27 sim. 192,3 204,10 logice Α 173,27 177,4 252,34 253,3 302,16.17 τί Α 64,24 86,7 241,30 257,1 259,14 310,31 Β 8,5 56,29 135,16 293,24 πρός τι Α 265,20 266,32 sq. pass. Α 183, 11. 12 248,26 257,9 Β 129,18 286,2 med. τὰ προβληθέντα et sim. Α 10,24 145,31 Β 254,2 277,10 298,28 320,19 logice Β 136,12. 13 167,1 τί Α 11,33 369,5 Β 66,17 132,31
- συμπέρασμα εἶδος τῶν συλλογισμῶν Α 6,12 270,17 Β 376,29 οὐ ἔνεκα Α 33,32 expl. Α 11,26 sq. 22,6 sq. 242,27 sq. Β 30,1 cf. 5,22 91,1. 2 96,2 sq. 121,7 sq. ορρ.

συλλογισμός Α 256,30 cf. 475,3.4 opp. τὸ πρόβλημα Β 336,7sq. cf. 128,25 opp. τὸ πρᾶγμα Β 334,5 sq. οὐ πάντως τὰ ἐν ταῖς προτάσεσι σημανθεναὶ αἵτιαι ἔσται τῶν τοῦ συμπεράσματος σημανομένων Α 35,30 ὡρισμένων οὐσῶν τῶν πρ. ὥρισμένου συνάγεται καὶ τὸ σ. ἀσφίστων δὲ ἀδρετῶν Α 56,3 ἐπὶ πάντων τῶν συγμάτων τῇ γείρονι τῶν προτάσεων ἔπειται τὸ σ. Α 71,14 Β 56,9 290,3 ἀδύνατον ἐκ μιᾶς προτάσεως σ. γενέσθαι Β 376,24 αἴτια τοῦ σ. opp. παθανάτεκμήρια Β 21,13 σ. διανοίας Α 2,11 cf. 3,28 τινὸς πρός τι Α 266,7 sq. ὡς ἐν συμπεράσματι παραλαμβάνει Β 52,18,19 σ. τὸ λέγον Α 107, 35 428,12
 συμπεριλαμβάνειν τινί Α 339,15,16 pass. Α 279,32,33 ἔν τινι Α 384,31
 συμπέττειν τὰ βρόματα Β 417,14
 συμπίπτειν geom. Β 36,3 76,10,15 100,12 124,25 129,15 151,2,16 155,13 sq. al. συμπλέκειν Β 274,15 τὰ συμπεράσματα Α 3,29 τὰ ἀξιώματα Β 48,15 τὰς προτάσεις Α 67,14 147,16 170,14 241,16 335,10 συλλογιστικῶς, ἀσυλλογίστως Α 321,3 Β 151,3,5 159,8 αἱ διαφοραὶ τοιῶνδες συμπλεκόμεναι Α 312,27 τὸν συλλογισμόν Α 331,23 κατηγορικῶς. ὑποθετικῶς Β 82,33 83,5 τοὺς τρεῖς ὄρους Α 336,15 ὅγις Β 162,11 κατὰ γενεῖν τιῶν et sim. Α 335,14 336,4 338,5,13 340,28 342,22 τινί Α 2,28,33 3,2,4 sq. 16,21 40,25 80,18 146,21,26 147,9 282,30,33 340,17,18 al. Β 312,30 316,4 πρός τι Α 237,16 Β 227,21 μετά τινος Α 308,24,30 311,9 συμπεπλεγμέναι κατηγορίαι (opp. ἀπλαῖ) expl. Α 343,26 sq. Β 251,26 συμπεπλεγμένως Β 275,19 κατηγορεῖσθαι opp. ιδίᾳ Β 344,5,12
 συμπληροῦν τὴν πρότασιν Β 186,8 pass. (ὑπό. ἐκ) Α 67,3,9 Β 239,21 geom. 103,19 104,4
 συμπλήρωσις (ἱμέρας) Β 383,9 397,15 τῆς οὐσίας Β 60,29 239,15,16
 συμπληρωτικός Β 373,17
 συμπλοκὴ (τῆς ὀδός) πρὸς τὴν φαντασίαν Α 3,18 ὅλης καὶ εἰδούς Β 267,5 περὶ τῆς κατὰ τὰς περιστεις τῶν ὄρων σ. Α 343,14 τῶν προτάσεων Α 67,16 68,10 sq. 75,28 113,15,18 156,14 298,13 329,15 Β 162,9,10 315,9 376,30 396,33,34

ἀληθεύειν διὰ τὴν συμπλοκὴν τῶν προτάσεων opp. διὰ τὴν ὅλην Α 349,30 συλλογιστικαὶ, ἀσυλλογίστοι Α 67,16 298,13 352,5 al. Β 151,21 190,26 τοῦ συλλογισμοῦ Α 310,21 ὑποθετική Β 83,8 ἀποφασική Α 245,24 246,6 μετά συμπλοκῆς ἀποφάσεως ibid 14.
 συμπροέρχεσθαι logice Β 227,22
 συμπτύσσειν. ὑρισμένης συμπτύγμένος Β 377,19 σύμπτωμα logice Β 21,3 73,27 sq. 78,3, 17 sq. 79,8 sq. 26 80,21 sq. 272,20 sq. 276,5,23 277,1 281,11 τὰ τῷ ἡλιῳ ὅπερ συμβαίνοντα σ. Β 72,28 ἀπό τινων σ. τεκμαριόμενη Β 299,18,19
 συμφέρειν εἰς Α 280,25,27 347,30 cf. 471,9(?) τὸ συμφέρον Α 264,22,23
 συμφθείρειν pass. τοῖς σώμασιν Β 327,1,2
 συμφύεσθαι perf. πᾶσι Β 127,22 sq. 129,27 σύμφυτος Β 433,13,28 sq.
 συμφωνεῖν τινί Α 243,5
 συμφωνία τῶν φθόγγων τῶν ὕστερων καὶ τῶν βαρέων Β 308,28
 συμφωνος ἄρμονία, ἄργος Β 117,19 sq. 118, 11sq. 180,8,9 sq. τινί Α 318,19 Β 75,17 συμψύδεσθαι Α 379,1,2
 σύμψιφος (eoni. συγκατηγόρος) Α 33,19 συνάγειν contrahere Β 182,23. (eoni. ἀπουλοῦν) 27 colligere συνάγοντας ἤδη τὰ κατὰ μέρος ὑπὸ τοῦ Λ. ἀποδεικνύμενα (cf. Add. et Corr.) Α 69,36 Β 66,15 κατὰ τάξιν Β 157,15 εἰς ἔν τινι Α 311,21 τοὺς ἄκρους (opp. διατάνατος) Α 256,16 339,7,8 Β 30,9 τὸ ἐλάττονα ὄρον πρὸς τὸν μείζονα Α 112,27 i. q. συλλογίζεσθαι Α 3,32 saepε Β 51,16 55,27 58,14 al. ἐξ ἀνάγκης opp. διὰ τῶν κειμένων Α 36,12 ἀληθοῦς ὄντος τοῦ συναγέντος, οὐ μὴν κατὰ συλλογισμὸν συναγέντος Α 324,29 ἐλεγγον συναγαγεῖν Α 462,8 — συνάξαι Α 177,27 397,14,15 402,26 407,30 423,23 425,8sq. 460,14 461,22,29,30 479,27,30 Β 358,20 403,5 435,26
 συναγωγή (eoni. σύνθεσις) πλειόνων ἄργων Α 5,22
 συναγωγὴς τῶν ἄκρων ὄρων Β 92,32 333,27 συνάγδειν τινί Α 373,22 Β 278,23 cf. 308,22 n.
 συναγθοῖς pass. Β 183,28 (μνῆμα) 435,20
 συνατιρεῖν τὸ ὄλον Β 152,11 συνελόντε εἰπεῖν Α 54,15 om. εἰπεῖν Α 285,5

- συναιτθάνεσθαι Α 184,26 Β 51,15 τοῦ
συμπεράσματος Α 262,8
- συνακτικός τοῦ συλλογισμοῦ Α 38,13 αἱ
(προσεχῶς) τοῦ συμπεράσματος σ. (προσά-
σεις) Α 315,15, 16 Β 91,26 162,30 163,6
- συναληθεύειν Α 42,19, 20, 28 80,24, 25
(coni. ισοδύναμει) 83,12 84,21 149,4, 9
sq. 180,19 365,7 367,22 sq. 373,7 sq.
426,24 428,13 445,3 Β 127,15 135,9
136,21 sq. 139,8 140,5 sq. 141,2 144,12
328,9 al.
- συναρμότερος τὸ σ. Α 18,6 Β 109,13 sq.
συναναποτείν (opp. συνεισφέρειν) Α 14,30 sq.
16,22 167,2 sq. Β 78,17 sq. 80,22
τινὶ Α 76,3, 4 167,6 sq. 321,6 Β 80,24
297,28
- συναναρράπτειν astron. (τοῖς νοτίοις) Β 180,
21
- συναναρράπτειν pass. Β 366,30 368,21, 22
sq. 370,1 τινὶ Α 43,24 319,14
- συναποδεικνύειται Β 359,22 pass. Β 110,2
ἐν τούτοις Α 30,10 τούτῳ Β 360,11, 12
- συνάπτειν. ἡγ̄ησιστοι συνημμένον Β 163,29
τοὺς ὅρους Α 64,29 τοὺς ἄκρους Α 288,3
309,18, 21 312,17 τὰς προτάσεις Α 262,14
τι τινὶ Β 430,9 gramm. Α 329,34 logice
ταῦτη τὸ συμπέρασμα Β 55,26 ταῦτα ἀλλή-
ιοις Α 242,34 243,23 τὸν μεῖζον ὅρον τῷ
ἔλαττον et sim. Α 89,34 113,13 124,15
473,10, 11, 18 474,12 475,26 Β 30,12
συλλογιστικῶς Β 158,23 πρὸς ἔσωτούς
Α 458,9 συνημμέναι εἰσὶν αἱ προτάσεις
πρὸς τε τὸ ἀθάνατον καὶ τὴν φύσην
Α 250,7 intr. πρὸς τι Α 241,19 249,
27, 29 250,2, 4, 27 458,3 τινὶ Α 392,6
συνημμένον expl. Α 242,26 sq. dist. ἡ
μεταλλήψις, ἡ πρόσληψις Α 252,5 sq. 302,
28, 31 358,2 sq. cf. B 43,18, 24 83,11
84,8
- συναριθμεῖν τι ταῖς οὐσίαις Β 338,30 pass.
ταῖς οὖστι Β 366,32
- συναρτέειν pass. τινὶ Β 317,8, 26
- συνδεῖν τοὺς ὅρους Α 26,26 τὰ ἄκρα (opp.
διέστησην) Α 32,11 61,25 300,1 Β 30,15, 20
ὅταν συνδέωνται αἱ μέσαι ὅροι Α 458,13
τὰς προτάσεις Β 376,27
- σύνδεσμος. εἰς λόγος τῷ σ. Β 373,9, 10
gramm. Α 25,1 189,11 456,17 Β 252,12
διέσυντικός, παραστατεύοντικός Α 17,24
18,23 245,3 αἰτιολογικός Α 368,12 Β
327,11, 12
- συνδιαλέγεσθαι Α 278,7
- συνεγγίζειν τῷ ἀναγκαῖῳ Α 126,15 154,10
- συνεισάγειν logice Β 44,19 133,27 393,
15, 16 424,4
- συνεισφέρειν (opp. συναναρρεῖν) Α 14,30,
31 sq. 16,23 84,2
- συνεκδογή. κατὰ συνεκδοχῆν Β 157,10
- συνεκτικός τινος (προτάσεις) Α 318,30
superl. Α 263,4, 9 319,3, 4
- συνελέγγειν pass. Α 357,23, 24 τινὶ Β
224,30
- συνεξαλλάττειν pass. τινὶ Β 386,3 sq.
*συνεξιστέζειν Β 430,29
- συνέπεσθαι ἀλλήλοις Β 308,22(?) 395,12
- συνεπινοεῖν κατὰ παράλειψιν Β 52,24 pass.
Α 38,17 Β 52,20 136,8
- συνεπιφέρειν logice ἔσωτῷ Α 385,22
- συνέργεισθαι εἰς γάρον Α 321,30 τούτῳ
εἰς βοήθειαν Β 436,27
- συνέργεια opp. τὸ διωρισμένον Α 15,28 τοῦ
λόγου Β 384,4 κατὰ συνέργειαν Α 200,16
264,18 Β 160,10, 11 219,30 230,25, 30
231,4 254,4 261,2 309,8 392,33
- συνέργησι coni. ἀδιάκοπος Β 387,30 opp.
σύστοιχος Β 305,14 opp. διαρρημένος Β
394,5, 6 opp. ἐφεσῆς Β 391,27, 28 392,
15, 31 sq. τινὶ Α 264,13, 14 412,30
456,10 Β 305,12 390,28, 29 τὸ σ. Β
187,20 sq. 188,18 sq. 302,14 393,2 def.
Β 390,20, 22 εἰδὸς τοῦ ποσοῦ Β 303,26
cf. A 15,17 ἐπὶ ἀπειρον διαιρέσιν Β 225,
27 sq. 393,34 cf. 219,27 258,21 394,5
opp. διωρισμένον Α 15,17, 26, 27 Β 304,
2, 8 314,5 320,14 321,13 συνέργησι καὶ
κατὰ εὑθεῖαν κατίται οἱ ὅροι Β 374,23
- συνεγίζειν Β 390,17 pass. ibid. 14, 15 sq.
τινὶ ibid. 19 (opp. διαιρεῖσθαι) 394,7, 28
- συνηγόρειν τινὶ Α 123,18, 26 124,8
- συνήθεια. ἐν τῇ σ. Α 49,19 243,8 333,12
Β 9,1 πρὸς τὴν ἡμετέραν σ. Β 269,18
- συνήθησι B 50,21 τινὶ Α 26,6 46,21 συνήθως
Β 241,21
- σύνθεσις Α 14,12 (εὐάρμοστος) Β 385,8
opp. διάρεσις Α 26,3 sq. τῶν φωνῶν
Α 16,16, 17 πρώτη τῶν ἀπλῶν φωνῶν
Α 4,31 5,2 μονάδων Β 336,30 τῶν
μερῶν τοῦ ὄρισμοῦ Β 399,5 μερικεῖται τὸ
πρᾶγμα Β 338,4, 5 opp. ἀδιάκοπος Α 5,
21 sq. B 164,8 expl. B 162,22 sq. ὅταν κατὰ
σύνθεσιν τινον τὸ εἶναι ἔχοντα Α 27,27
syllogistica Α 73,31 112,20 114,31 352,21

- τῶν προτάσεων Α 7,1,2 67,12 356,1 sq.
 τὴν τούτων σ. τεγμακῶς ποιησάμενον Β
 5,22
- συνθετικός. ἔδει γὰρ μᾶλλον Συνθετικὰ ἐπι-
 γράψαι (seil. τὴν περὶ τῶν συλλογισμῶν
 πραγμάτεων) Α 5,23, 24
- σύνθετος Α 5,17 14,13 sq. 16,17, 18, 26, 28
 27,28 328,28 329,11 330,32 331,8 sq.
 Β 335,35 336,21 sq. 375,17 402,16
 compar. Α 10,33 13,26, 29 14,9 sq.
 Β 300,16 301,10 τὰ σ. ἔχει ἐν ἑαυτοῖς
 τὴν τῶν ἀπλῶν σημασίαν Α 16,10, 11
 πρότερα ἥμεν καὶ γνωριμώτερα Β 336,28
 367,2 σώματα Β 25,21 267,4 συλλο-
 γισμός ορρ. ἀπλοῦς Α 36,3 257,29 259,
 21 263,24 264,10 353,20 sq. Β 53,9
 (eoni. ἐξ προσυλλογισμῶν κατεσκευασμένος)
 55,14 289,16 ὅρισμός Β 373,29 374,14
 375,6, 18 ἀριθμοῖς def. Β 62,6 πρῶτοι
 καὶ σ., δεύτεροι καὶ σ. Β 397,32 sq.
- συνθήκη, κατὰ συνθήκην Α 358,4 ἐν συνθή-
 κης Α 359,15 sq.
- σύνθημα τῶν μερῶν Β 399,2
- συνθῆραν pass. διά, ἐκ τῆς ἀπόδεξεως Β
 376,14 397,22
- συντίθενται τὸν ὄρισμόν et sim. Α 11,13 Β 132,
 3, 7 215,18 ὅτι Β 405,25
- συνιστάναι, συνιστᾶν τὸν ὄρισμόν Β 335,26
 352,5 353,3 402,3 τὸν μερικὸν ἀνθρώ-
 πους Β 438,4 pass. ὁ ὄρισμός ἐκ Β 404,9
 409,13 ἀπό Β 354,3 geom. 179,8 183,
 14, 15 361,15 372,19 συστήσασθαι τετρά-
 γωνον Β 111,30 sim. 361,17 med. intr.
 Β 395,26. (εἰς νέφος) 34 420,31 421,21
 422,24 πᾶλιν συστῆναι ταύτην (τὴν μάγην)
 Β 436,30 geom. 162,20 προτάσεις Α
 27,32 28,25 συζητία (opp. ἀσύντατοι
 εἰτε) Α 40,36 41,22, 31 42,2 sq. eoni.
 ποιοῦσι συλλογισμόν Α 283,11 εἰ ἕρα
 δύναται συστῆναι seal. τὰ ἐναντία Α 450,17
 ἐν τῷ ωτῷ γένει Β 68,29 ἐκ Α 14,34
 341,22 Β 335,24 336,31 384,5 433,5
 437,18 438,2 perf. Α 20,9 315,16 Β
 22,1 127,2 238,27 239,19 258,33 384,7, 8
 437,32 τὰ καθ' ὀλοκληρίαν συνεστῶτα
 Β 383,3 sq.
- συνοδεύειν τῷ ἡλίῳ Β 422,13 sq.
- σύνοδος astron. Β 92,17 331,28 (v. n.)
- συνομολογεῖν Α 129,19
- συνορᾶν Α 35,16 292,32 312,13, 17 316,19
 317,11 al. Β 90,4 162,27, 28 233,30
- συνουσία plur. (κοινοί) Α 2,30 1,22, 23
 (διαλεκτικά) Β 147,24 154,18 155,17
 156,4 ἐν τῶν σ. Ἀρρωνίων Α 1,3 Β 1,2
- συνουσιοῦν perf. pass. τοῦ Β 214,30
- σύνταγμα Α 5,14 τὸ διδάσκον Β 334,25
- σύνταξις gramm. Α 9,24 330,3 Β 216,
 10, 12 τοῦ λόγου, τοῦ ἡρτοῦ Β 231,13
 302,25 Ἐλληνικῶς τὰς σ. τοῦ λόγου ἀπο-
 διδόναι Α 332,24
- συντάττειν (eoni. τεγμῆσαι) κανότι τισὶ σύγ-
 γραμμα Α 6,17 gramm. Β 353,2 408,24 τοῦ
 Α 28,11 62,28 63,7 sq. 151,19, 20 277,30
 278,12 344,21, 28 365,27 380,9 Β 25,25
 136,7 155,24 339,13 πρός τι Α 9,23 Β
 163,29
- συντείνειν εἰς, πρός Β 3,7, 8 42,7 258,32
 271,4 τοῦ Α 472,8
- συντελεῖν τινι (opp. λημανεσθαι) Α 8,22
 Β 141,25 εἰς Α 18,10 449,20 Β 63,12
 109,5 139,25 241,12 (συντελέσει) Β 352,16
 404,16
- συντέμνειν. ἵνα συντέμνω τὸν λόγον Β 13,29
- συντηρεῖν pass. τὰ σκεύη Β 378,6
- συντιθέναι Α 27,11 Β 351,4 399,14 oppr.
 διαιρεῖν Α 26,10 sq. dist. προστιθέναι
 Α 27,30 oppr. ἀναλύειν Α 5,31 γραμμάς
 Α 67,5 τοὺς ἀπλοῦς λόγους Α 5,3,6
 συζητία Α 110,11 τρόπους Α 114,28
 τὰς προτάσεις Α 113,1 354,5 Β 289,11
 τὸν συλλογισμόν Α 354,20, 24 sq. ταύτην
 (τὴν μεῖζονα) μετὰ τοῦ συμπεράσματος Β
 55,24 pass. ἐξ Β 267,6 335,35 398,5, 10
- συντομία Β 50,21 διά συντομίαν Β 118,14
- συντομίας γάρεν Α 33,15 317,35
- συντομος λόγος Β 356,2 ἥθος Α 46,21 τὴν
 συντομωτέραν ἥξει Β 142,18 διά συντόμου
 Α 480,2, 3 συντόμως Α 27,12 68,31
 207,16 305,5 378,35 Β 145,17 200,8
 250,29 306,10 ἵνα σ. εἴπω Α 371,6
 Β 15,1 70,4 210,28 σ. εἰπεῖν Α 200,11
 Β 201,26
- συντρέζειν logice Β 71,14 ἐπί τινος Β 69,8
 ἐν Β 346,12 εἰς ταύτων τινί Β 20,24
 68,5 τοῦ Β 112,2 τὸ συντρέζον τῷ
 ὑπάρχοντι (ἐνδεχόμενον) et sim. Α 194,
 6, 16, 24 219,17, 18 233,17 238,16 c.
 inf. Β 31,13
- συνυπάρχειν logice pass. τινί Β 409,21, 22
- συνυπανθρέειν Β 52,21 pass. τοῦ Β 51,23
- συνύπαρξις Α 213,11
- συνυπάρχειν Β 313,6sq. ἀλλήλοις Α 213,10

- συνωθεῖν εἰς ἄτοπον τὸν προσδιαλεγόμενον
 B 144,13
- συνωνύμως κατηγορεῖθαι ορρ. ὄμωνύμως
 B 361,8
- συσκοπεῖν A 465,22
- συστηματίνειν pass. τινί A 50,20
- συστήμεσθαι B 378,15
- σύστασις B 382,33 τοῦ γένους ορρ. διαίρεσις
 A 18,17 τὴν σ. ἔχειν B 381,13 ἐκ B
 335,32 logice σύστασιν ἔχειν ορρ. διαυτά-
 τους εἰναι A 41,35 282,25
- συστατικαὶ διαφοραὶ A 13,12 32,27 311,8
 B 349,6 361,5 400,22 412,15 ορρ. δια-
 ρετικαὶ A 17,29 sq.
- συστέλλειν pass. B 420,3 sq. ὁ ἀριθμὸς
 τοῦ ὑποκειμένου A 100,30
- συστοιχία B 209,4 412,21 sq. expl. B 189,
 11 sq. τῆς αὐτῆς σ. A 319,28 expl.
 B 208,6, 10 τὴν αὐτὴν σώζοιν ἡν σ.
 A 372,26
- σύστοιχος (ορρ. συνεχής) B 305,14 sq.
 306,6, 7 τινί A 455,5
- συστολὴ τοῦ θερμοῦ B 419,35 420,22
- σφαγὴ B 64,11, 12. (καιρία) 23 sq.
- σφαγία B 9,31 sq. 31,17 κινουμένη B 300,
 19 sq. ἐν τῇ ὑπὸ τὴν ὅρθην σφ. οἰκύσει
 B 175,24 sq.
- σφαιρικός: ὁ κύβος B 72,28 τὰ οὐράνια
 A 252,20 τὰ ἀστρα A 358,8 sq. ἡ σελήνη,
 τὸ σχῆμα αὐτῆς B 28,10 31,24 sq. 49,8
 299,19 338,23 343,22 ἡ γῆ B 239,32
 τὰ θεοδοτίνων σφ. B 300,18
- σφαιροειδῆς: ἡ σελήνη A 35,25, 26 B 31,
 21 49,3 96,21 sq. (σφ. ἔχειν σῶμα)
 97,27 98,2 168,27 sq. 239,1 299,16 sq.
 ἡ γῆ B 239,30 240,2 sq. ἐν σφ. σῶματι
 ἡ τοῦ ἥλιου κίνησις γίνεται B 421,19
- σφάλλειν pass. κατὰ τὸ ποσόν A 97,28, 29
- σφάλλων γραπτῶν A 145,6 261,27
- σφάττειν pass. B 64,10, 29
- σφοδρότης τοῦ ἀνέμου B 381,10 μετά
 σφοδρότητος B 390,16 421,16
- σφυγμικός. ἡ σφ. ἐπιστήμη B 214,3 κίνησις
 B 385,16, 17
- σφύρα A 7,33 sq.
- σχέσις. τῇ σχ. διαφέρουσιν ορρ. τῷ ὑπο-
 κειμένῳ ταῦτά εἰναι A 11,20, 27 12,11
 22,7 78,5 B 4,17, 19 32,22 128,21
 171,8 κατὰ σχέσιν διαφέρειν Α 39,15
 ὅσο σχέσεων οὐσῶν ἐν ταῖς προτάσεσι A
 12,5 κατὰ τὴν διάφορον τοῦ μέσου πρὸς
- τοὺς ἄκρους σχ. A 65,5 cf. 101,5 ἐκ τῆς
 τοῦ μέσου σχέσεως τὸ σχῆμα εὑρίσκοντα
 Α 324,23 τῶν ἄκρων πρὸς ἀλλήλους B
 90,22 A 256,15 τοῦ ὑποκειμένου A 333,28
 σχέσιν ἔχειν πρὸς τι A 249,17 260,1 sq.
 261,20 sq. B 75,1 223,23, 27 διάφορον
 ἔχουσι σχέσιν οἱ ἄκροι πρὸς τὸν μέσον A
 67,25 cf. 256,15, 16 257,1 sq. 293,28 sq.
 B 267,21
- σχῆμα coni. μορφὴ A 3,11 ορρ. χρῶμα B
 214,20 428,8 geom. A 17,10 66,33 sq.
 al. B 182,15 sq. 265,5 al. ορρ. γραμμὴ
 Α 84,29 B 63,2 265,25 ἀπλῶς B 100,18
 αὐτὰ καθ' αὐτὰ τὰ σχ. ἂνευ πάτης
 ζῆται B 300,10 ὄμοια def. B 428,10 sq.
 logice Α 5,30 συλλογιστικόν Α 3,33 53,10
 323,26 al. B 24,3 τρία B 233,5, 14 ἡ
 διαφορὰ τῶν τριῶν ἀναφένεται σχ. Α 64,
 32 sq. αἵτια τῆς εἰρημένης τάξεως τῶν
 σχ. Α 65,4 sq. 66,7 sq. cf. 86,12 πρῶτον,
 δεύτερον, τρίτον expl. A 65,16 sq. καλ-
 λιστόν τε καὶ ἀποδεῖξει πρεπεδέστατον ibid.
 30 περὶ τῆς ὄνομαστασιάντων, διὰ τὶ σχήμα-
 τα αὐτὰ δὲ Α. ἐκάλεσεν Α 66,28 sq. cf. 85,23
 190,9, 10 πρῶτον καὶ δεύτερον καὶ τρίτον
 καλῶν Α 85,3 ἔσοικε τῇ μὲν ἀποδεικτικῇ
 τὸ πρῶτον σχῆμα . . . τὸ δὲ δεύτερον τῇ
 διαλεκτικῇ . . . τὸ δὲ τρίτον τῷ συριτικῷ
 ἔσοικεν Α 86,6 sq. cf. B 183,7 sq. πόσα
 δεῖ παραφυλάττεσθαι καὶ ποῖα ἐπὶ τῶν
 τριῶν σχημάτων Α 69,35 sq. cf. 237,17 sq.
 B 314,27 sq. 315,18 341,27 sq. τὰ ἴδια
 τοῦ πρώτου σχ. A 70,10 202,15 B 374,
 22 sq. γραμμητηριστικὸν ἐν πρώτῳ σχ. Α
 188,3 τὸ ἴδιον τοῦ δευτέρου σχήματος
 Α 92,3, 4 95,8 97,26 221,27 228,6 B
 56,25 82,32 83,7 183,11 203,6 204,3, 4
 374,24 ἴδιον τοῦ τρίτου σχ. A 100,21
 104,21 107,18 229,25 236,2 τὸ τρίτον
 σχ. ἓντα μερικὰ συνάγει Α 86,12 B 56,33
 183,11 185,25 232,3, 7 374,24 αὐτὰ
 καθ' αὐτὰ τὰ σχ. ἔχει τὸ ἀναγκαῖον Α
 298,31 ἀτελῆ λέγονται εἰναι τὰ σχ., τὸ
 δεύτερον καὶ τὸ τρίτον, διότι μὴ προφανῆ
 τὴν ἀνάγκην ἔχουσιν ibid. 33 τοῦ σχ.
 ἐρρωμένου B 95,29 ἐρρωμένος κατὰ τὸ
 σχ. ορρ. κατὰ τὴν ζῆται μόνον τὸ φεῦδος
 λαμψάνων B 203,9 παρὰ τὸ σχ. ἡμαρτη-
 μένον συλλογισμοί B 158,19 sq. cf. 152,
 1, 17 sq. διὰ τὸ σχ. ορρ. διὰ τὰς προτά-
 σεις B 291,31 ἀνάλυσις τῶν συλλογισμῶν

- εἰς τὰ σγ. B 335,1 sq. 336,1 ν. τέλειος,
τελειοῦν — τὰς κατὰ τὸ σγ. ἀποφατικάς
Α 150,16 καταφατικά τῷ σγ. Α 151,22
εἰ. 160,9 sq.
- σχηματίζειν τοὺς τρόπους A 28,14 pass. B
300,12
- σχίζειν pass. (τὸ ιστίον) B 381,9
- σχίζόπτερος opp. ὄλόπτερος B 404,31 sq.
408,23, 24 418,1 sq.
- σχολή B 141,14 σχολὴν ἔγειν Α 4,23
- σχολικάτι ποσημεώσεις Α 1,2 B 1,2
- σῶζειν τὴν ἐαυτοῦ προσηγορίαν τε καὶ τάξιν
Α 65,7 τὸ ἴδιον Α 229,23 pass. ἡ
(ἀντὴ) ἀντιτροφή Α 61,6 376,7 τὰ τοῦ
σχήματος ὥστα Α 357,11 ἡ ἀντὴ ἀκολουθία
Α 375,1 ἀναλογία B 74,10, 11
- σῶμα. πᾶν σ. τὸ ἐν γενέσει ἡ βαρὺ ἡ κοῦφον
B 67,17 εἰ. 68,11 τριγῇ διαστατόν B 131,
13 214,7 ἡ τῶν φυσικῶν σ. εἰς τὰ τέσσαρα
στοιχεῖα ἀναγωγή Λ 5,18 εἰ. B 25,20 sq.
34,21 τὸ ἐπὶ τῆς συμπλοκῆς τούτων (ὅλης
καὶ εἴδους) πρώτως συντεθειμένα σ. B 267,6
εἰ. 316,33 τὸ τοῦ σ. ἀγαθόν opp. τῆς
ψυχῆς B 280,6 saepe in exemplis: Α 15,
14 sq. 16,1 27,28 sq. 81,7 127,27 213,
7 sq. 278,27 287,22 sq. 288,12 sq. 319,27
354,1 sq. B 5,18 74,26 sq. 186,7 187,1,2
189,12,13 191,30 193,23,24 214,33 242,
19 253,22 264,5 304,25 al.
- σῶμας ἔχειν τι σῶν B 421,10
- σωφροσύνη Α 345,10 313,8
- Τάξις.** τὸ ταξεως αἴτιον Α 263,26 264,
8, 11 sq. ἡ κατὰ φύσιν ἀντέστρωται τ.
B 237,21 ἡ ἐν τῷ στρατοπέδῳ, ἡ ἐν τῷ
κόσμῳ τ. οὐκ ἐκ τούτων Β 243,3, 4 ἡ
κατὰ τὸν χρόνον τοῦ αἰτίου τε καὶ τοῦ αἰτια-
τοῦ i. q. γένεσις B 381,20 sq. ἀναγρά-
σεως Α 1,8 4,30 τῶν ὅρων Α 41,8 sq.
(τοῦ μέσου) 65,7 sq. 129,5 193,20 283,26
410,28 B 295,1 προτάσεων Α 45,21 218,1
B 295,20 τοῦ δευτέρου τρόπου A 114,28
κατὰ τὴν προτεθεῖσαν σ. Α 12,16 πρό-
τερον εἶναι κατὰ τὴν τ. Α 304,16 τῷ
τάξει B 3,2 ὑφειμένος, προτηγόμενος τῇ
τ. Α 74,7 sq. κατὰ τάξιν Α 463,23 —
ἡ τοῦ μέσου, τοῦ ὑποκειμένου τ. Α 65,15
316,8 ἐν ὑποκειμένου τάξει B 137,8
κρίεττων, ἀμείνων Α 65,9, 18 πρώτην,
- μέσην, ἐσχάτην τ. ἀπειληφέναι, ἔχειν Α 65,
18, 20 67,1 sq. 74,7 101,6,8 119,14 268,16
ταπεινοῦν pass. opp. ἀλαζονεύεσθαι B 413,9
ταράττειν Α 3,9
- τάττειν.** ὁ τάξας i. e. deus B 214,32
δεύτερον Α 11,6 pass. κατὰ τὴν ἀντίθεσιν Α
150,20, 21 ὄμοιος τοῖ (com. ισοδυναμεῖ)
Α 364,27 πρός τον Α 137,21 ἐπὶ τον
Α 147,29 B 93,12 ὅποι τι B 119,26
197,30 εἰς ἐν B 337,20 ἐν B 397,19
ώς ἐν παραδείγματι Α 113,20 τετάξεται
ἐν κατηγορουμένοις Α 273,33 ἐν ὑποκει-
μένου μορίᾳ Α 274,2 ἐν τῇ ἐλάττων
προτάσει B 292,28
- ταῦρος astrou. (Arati) B 167,9 180,22
- ταυτίζειν** (com. εἰς ἐν τάττει) B 337,20, 25
ταυτίζεσθαι B 348,6 378,28, 29, 30 τὰ
ταυτίζενα B 379,26
- ταυτολογεῖν B 96,28
- ταυτός B 364,20, 22 sq. 373,30 413,22
- ταυτότης Α 288,7 292,32
- τάχος Ἀργολέως Α 167,27, 28 τιμὴν τοὺς
τ. τῶν προγόνων B 326,31 sq.
- τάχα fortasse Α 16,19
- τε γάρ Α 392,32
- τέγος Α 341,19
- τείνειν τὸν λόγον πρός τι B 258,27 ὡς
πρὸς τὸ παράδειγμα αὐτῷ τείνει ὁ λόγος
B 275,30
- τεκμαρίσεθαι ἀπό τινων συμπτωμάτων B
299,19 ἐκ τοῦ ὑπέρου τὸ πρῶτον B
424,14
- τεκμήριον B 31,29 opp. αἴτια τοῦ συρ-
περάσματος B 21,13 opp. ἀπόδειξις B 26,14
dist. σημεῖον Α 481,1 sq. 482,20 εἰ. B 32,6
τὸ ἄλυτον τῶν τ. B 31,16 ἄλυτά ἔστι Β
32,6 49,7, 11
- τεκμηριώδης: εἰδος τῆς δείξεως com. ἄλυτον
def. B 31,11 sq. δεῖξις B 50,8 168,22
170,27 297,19 (τὸ ὅλον τοῦτο) τ. ἀπό-
δειξις opp. κωρίως ἀπόδειξις B 49,12, 19
169,8 386,31 συλλογισμός B 424,13, 23, 34
- τεκτονική Α 7,25 sq. B 285,7
- τέκτων Α 7,26 sq. B 2,26
- τελεῖν logice ὅποι τι B 181,19
- τέλειος.** τοῖς τ. ποιεῖσθαι τὴν ἀπόδοσιν Α
7,17 ὄρισμός B 409,1 συλλογισμόι expl.
Α 11,36 72,25 sq. (compar.) 114,17, 18
116,25 157,27 163,3 194,6, 9 195,33
198,10 242,16 τὸ τ. εἰδος τοῦ πρῶτου
σχήματος Α 72,30 δὲ αὐτοῦ τὰ λοιπὰ

- σχήματα τὸ τ. ἔχει Α 114,9 τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι συλλογισμούς πάντας πάντων τῶν ἄλλων τελειοτέρους κτλ. *ibid.* 16 sq. συνδύεται Α 162,7 προτάσεις Α 164,20 ἀγωγὴ τοῦ συλλογισμοῦ Α 368,31 τελειοτάτην ἣν ἔχομεν τὴν συλλογιστικὴν ἔξιν Α 315,13 τελείως ἐκθόμειν Α 282,23 ἐπισυνάγειν Β 438,17
- τελειότης Α 250,33 255,29 τοῦ νοῦ Β 332,7
- τελειοῦν pass. (ἡ ἡμετέρα φυγή) Β 332,21 390,27 logice δὲ τῆς ἀντιστροφῆς, τῇ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα ἀντικατῆ sim. Α 72,28 114,9,12 133,5 (opp. διὰ τῆς ἀδυνάτου δεῖξεως) 163,24 238,34 248,9 Β 181,26
- τελειότις. δεῖξθαι εἰς τ. Α 256,1 302,2 Β 286,35
- τελειωτικός. τὸ τ. πάντως οὐσία τίς ἔστι Β 250,37
- τελευταῖος. ἐν τοῖς τ. (Ἀναλυτικοῖς) opp. ἐν τοῖς πρώτοις Α 10,19 διαφοραὶ Α 17,12 τελευτῶν δέ adv. Β 52,9
- τελευτᾶν logice εἰς Β 26,10,11 εἰς τὰ ἄπομα Β 259,10,11
- τελικός. τ. αἴτιον opp. εἰδικόν, ὀλικόν ποιητικόν Β 280,12 282,11,16 375,26 sq. 385,30 sq. 397,12 τ. αἴτια opp. ὀλική Β 382,30 sq.
- τέλος opp. ἄργή Β 156,15 τῆς ὁδοῦ Α 458,6 τῆς λογικῆς πραγματείας Β 1,5,10 2,23 τῆς λατρείης τῆς κυβερνητικῆς Β 380,34,35 προαιρετόν expl. *ibid.* 28 τεχνητόν expl. Β 381,1,8 opp. ὥλη Α 7,5 opp. τὰ πρὸς τὸ τ. Β 331,16 sq. πάντα τὰ πρὸ τοῦ τ. πρὸς τὸ τ. ἀναφέρεται Α 10,20 τὸ ἀγαθόν Β 385,31 τοχεῖν τοῦ τ. τὸν ἔρδοντα Α 472,22 τέλος λαμβάνειν Α 10,22 ἔχειν Α 39,27 εἰς τέλος ἐκβέβηκεν Β 380,28 πρὸς τέλος σήμανον coni. ἔλαττουμένου (τοῦ μηρούς) Β 422,1 ἐν τῷ τ. Α 9,32
- τέρματιν Β 5,16 sq. 182,23 geom. Α 254,3 sq. (ὅλα, διῆρη) Β 9,21 15,12 sq. 104,10 113,20,26 114,7 302,23 logice Β 186,26 εἰς Α 245,31 Β 400,33
- τέρπας Α 152,14
- τέσσαρες. ἡ ὅμιλος τεσσάρων ἀριθμοί Β 117,19 118,12 τέρπατι Β 280,30 281,25 282,26,30
- τετραγωνικέστεν (pass.) Β 380,19,20 κύκλον
- Α 476,29 sq. Β 111,21 112,1,2 τοὺς μηνίσκους Β 149,15
- τετραγωνισμός (τοῦ κύκλου) Β 111,18 sq. 115,4,10 149,11
- τετράγωνος ἀριθμός Β 62,17 σῶμα Β 74,28 τὰ τ. τῆς σελήνης σχῆματα Β 183,2 τὸ τ. Β 9,19,20 14,24 sq. 16,7,8 26,25 27,7 70,29 74,30 sq. 102,25 sq. 111,30 124,18,19 338,33 429,15 sq.
- τετραπλάκτος Β 15,5 sq.
- τετραπλάσιων Β 103,7 sq.
- τετράπλευρον Α 67,4 Β 15,12 78,26 302,22 23,33 def. Β 129,34
- τετράποντος Α 263,8 279,13,15 Β 349,13
- τετράδις Β 398,23
- τετραγώνος Β 33,18
- τέττις plur. Β 405,2
- τέχνη Α 481,11 Β 49,7 168,25 169,3 sq. 170,18 423,8 sq. 426,16 sq.
- τεχναστός opp. φυσικός Β 385,32
- τέχνη Α 8,3,9 61,20 Β 5,13 sq. 7,9 τέχνη τεχνῶν Β 118,24,25 119,15 coni. ἐπιστήμη Α 6,26 sq. Β 9,2 141,2 407,14,15 opp. ἐπιστήμη Β 9,7 coni. φρόνησις Β 331,10 sq. opp. φρόνησις *ibid.* 16 sq. opp. φύσις Α 151,28 152,12 sq. opp. τόχη φύσις Β 385,29 sq. τὰ κατὰ τέχνην γνωμενα i. q. τὰ κατὰ διάνοιαν dist. τὰ κατὰ προαιρέσιν γνωμενα Β 380,23 sq. πᾶσα τ. γρήσματος, ὠφέλιμος τῷ βίῳ Α 259,2 sq. 262,3 αἱ τ. ἔξι ἐπινοίας τῶν ἀνθρώπων ἐφεύρηται Β 380,24 αἱ κατὰ μέρος τ. Α 259,8 306,11 λογικά, βάναυσοι Α 305,12 στοχαστικά Β 385,15
- τεχνητός Β 331,18 380,23 opp. φυσικός Α 61,25 152,18 Β 382,30 383,22 opp. τυγχρός (τέλος) Β 381,2 sq. dist. προαιρετός Β 384,32 385,12 sq.
- τεχνικός Β 382,20 λόγος Β 308,29 τεχνικῶς Β 5,22 (ἀναλόγως) 257,4
- τεχνίτης Α 152,14 Β 331,17,18,33 385,10
- τεχνοῦν (coni. συντάξει) κανόνι τιστὸ προκείμενον σύγγραμμα Α 6,18 τὴν ἡμετέραν διάνοιαν Α 364,14
- τέως Α 62,8 163,18 184,7,11 187,20 210,21 219,19 393,22 396,17 al. Β 198,24 199,32 202,3 204,25 290,1 312,3 313,31 376,32 al. καὶ τέως γε Α 13,8 Β 275,16
- τηγινικαῖτα Α 31,10 83,17,18 98,30 207,23 τὸ τ. Α 151,17,18 162,28
- τηρεῖν τὸν αὐτὸν λόγον Β 427,26

- τάρησις Α 2,3. (coni. μανή) 6
 τιθέναι ὄνομα Α 25,7 παράδειγμα Β 57,1
 173,27,29 174,6,22 e. dupl. acc. A 186,
 6, 7 τί ἐπί τενος Β 62,16 ἐν ὅρῳ Α 345,
 11 346,26 348,12 λόγον ἐν Β 350,26
 med. (coni. ὡρολογῖν) Α 33,5 336,14 Β
 46,2 95,3,25 e. inf. B 43,25 opp.
 ὑποτίθεσθαι Α 33,7 i. q. ὑποτίθεσθαι
 Α 439,18 παράδειγμα Β 174,3 ὀνόματα
 Β 238,5 τεθεῖσθαι pass. B 261,6 288,22
 (ὄνοματα) 363,11,12
 τίττειν Α 35,23 sq. 321,30 481,13 Β 21,
 12 sq. 49,9 169,12 sq. 172,22 sq. 175,
 13,14 τεγμῆναι Α 61,22 321,31
 τιμᾶν τοὺς τάχους τῶν προγόνων Β 326,
 31 sq.
 τιμος Α 13,10,19,25 24,9 66,21sq. compar.
 Α 41,22 66,21,22 Β 334,24 sq.
 τίς, τί οὖν; Α 170,4 187,10 Β 63,8 144,17
 sim. A 172,12,19 182,4 206,33 211,13
 Β 33,10 186,9
 τίς, ἡ τίς Α 20,16 151,4 157,18 209,17sq.
 445,1,3 τὸ τίς Α 269,7 sq. τὸ τοῖ Α
 425,9 426,13,19 sq. 430,14 433,22
 τμῆμα Β 392,34 geom. ibid. 30,31 τοῦ
 κόκλου Α 253,35 sq. Β 61,13 303,2
 ἡμιτόκλια Β 302,22 logice A 30,14
 69,15,27 95,29 260,2 τοῦ βιβλίου Α 270,6
 290,4 315,1,6 387,19,21
 τοι. διά τοι τοῦτο Α 51,19 82,16 ταῦτῃ τοι
 Β 332,23 εἰ γάρ τοι Β 172,26 ἐπει τοι
 γε Α 21,1 192,12 Β 265,14
 τοιγαροῦν Α 236,3
 τοίνυν epanaleptic post parenthesis Α
 56,2 165,8 171,25 212,13 Β 214,10,15
 239,6 306,27 314,10
 τοῖος ἡ τοῖος Α 352,21 Β 303,3 τοῖος ἡ
 τοῖος Β 300,11
 τοιότδε Α 4,31 7,1 Β 28,11 43,14 109,19
 τ. καὶ τ. Β 277,21 τοιότδε Α 312,27
 Β 49,7 75,12 168,26,28 299,17 322,30
 τοιοῦτος ad seq. pertineat Β 377,29 378,3
 τοῖος Α 48,20 sq. 341,18 Β 2,27 376,11
 382,7 sq. 387,26 391,17 392,22 sq. 394,19
 τορή geom. Β 10,2 logice τῶν προτάτεων
 Β 391,30 394,22 sq.
 τόπος Β 74,5,23 sq. εἰ τ. κενός ἔστι Β
 8,1,2 ἡ κέπω, ἔνο τ. Β 380,14,15 sq.
 κατὰ τόπου κενητικός opp. κατὰ ὅρεζεν Β
 425,18,19 — αἱ κατὰ τὸν τ. ἀπορίαι Α
 57,130 ὡς μαθητρικέσθαι ἐν τῷ τ. Α 207,30
 Comment. Arist. XIII 3. Philop. in Anal. Post.
- ἐν τῷ ὥδῳ, οἰνέω τ. Α 318,9 Β 406,12
 — dialecte A 306,28 314,14 (coni.
 ἀπορίατ) ἐπιγειρτυμάτων Β 409,26
 τοσαυτάκις Β 193,26
 τοσοῦτος, περὶ μὲν δύν τούτου τοσοῦτον
 Β 171,22 sim. A 16,29 ἐπὶ τοσοῦτον Α
 331,15 377,4 Β 326,19 μέχρι τοσοῦτοιβδ.
 12 327,4 τοσοῦτον μόνον Α 54,3 55,30 62,
 8 244,16 Β 292,11 318,2 μόνη Α 236,17
 τραχέλαχος Β 7,26, 27, 29 10,18 sq. 68,
 26, 27 290,18, 19 323,11 sq. (def.) 359,
 28 sq. 362,33, 34
 τράχος Β 359,29 sq. 363,1
 τραχιώδες (κακόχωνος, χρωνος) Β 151,19
 τραῦμα Β 182,13 sq.
 τρεῖς. διὰ τοῦ διὰ τριῶν (συλλογισμοῦ) Α
 413,9 sq. expl. ibid. 21 sq. τὴν διὰ
 τριῶν δεῖξεν Α 454,1
 τρέπειν τὴν δεῖξεν Α 198,4 med. εἰς Α
 39,27 ἐν τοῦ ἡγουμένου εἰς τὸ ἐπόμενον
 Α 243,6 ἐπὶ τι Α 79,32 112,17 193,18
 206,14, 17 233,10
 τρέψειν pass. A 355,14 sq. Β 147,13
 τριάς Β 62,8 398,6 def. ibid. 20 sq. 399,
 22 sq. 401,15
 τρίγωνον Α 253,32 sq. 332,22 sq. 464,
 12 sq. 21 466,3,4 Β 3,27 9,18 sq. 13,5 sq.
 (τὸ τρ. τῷ τρ. ισον ibid. 18) 15,29 sq.
 17,15 sq. 34,17 69,26 sq. 70,17 sq. 71,8 sq.
 114,5 116,7 sq. 117,4, 5 sq. 142,11 sq.
 162,18 sq. 178,27 sq. 191,15,20 214,8
 216,6 219,14, 15 239,12, 22 sq. 259,1
 271,25 sq. 273,14 274,6 sq. 275,26 sq.
 280,31 302,20 303,25 307,10 308,8
 361,15 sq. (ἔροις) 428,10 sq. 429,15
 sq. al. def. B 60,22 128,5 129,33 342,
 18 361,14 372,18
 τρίπηγος Β 241,24 244,15 252,20 272,21
 τριπλασίων λόγος Β 101,34 105,1,2
 τρίπλευρον Α 67,4
 τριτάκις Β 117,24 398,7,12
 τρίτος προσκατηγορούμενος Α 364,26 αἱ ἐν
 τρίτῳ προσκατηγορούμενοι προτάτεις Α
 63,6 334,14 365,26 369,1 374,29 sq.
 375,36 sq.
 τριττῶς Β 76,4
 τριγῆ Α 61,11
 τριγέθεν (κατατκευγέν) Β 271,12, 13
 τριγοῦν. τετριγωμένον Β 438,13
 τριγρωμός (τρις) Β 181,23

- τρίχωσις B 396,22,25
 τροπή plur.i.q. μεταφορικού λέξεις B 416,13,21
 τροπικός, τὸ ὃ εἰς συνημμένον τροπικόν (οἱ Στωικοὶ ἐνάλεσαν) A 243,6
 τρόπος τῆς προγνώσεως, τοῦ γνωρίζειν sim. B 10,6 11,18 12,10,16 sq. 16,28 sq. τῆς δεῖξεως A 224,8 241,2 ἐπαγωγής A 473,15 συλλογιστικός πρῶτος, δεύτερος, τρίτος, τέταρτος A 73,21 74,15 78, 10, 20 88,11 al. ἀσυλλογιστος A 81,22 ὑποθετικῶν συλλογισμῶν A 244,30 sq. 245,23 — logice A 24,30 μόνος καὶ συντίθεται καὶ διαιρεῖται A 27,15 οὐκ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας προφορᾶς A 43,21 cf. 160,6 sq. 163,14 τῷ ἔστι τρίτῳ προσκατηγορουμένῳ ἴσσονυματι A 364,26 365,30 366,19 τέταρτες A 43,1,6 sq. τρεῖς A 46,6 117,26 209,7 304,30 opp. τὸ ποσόν, τὸ ποιόν A 54,9 sq. 123,30 αἱ ἄνευ, μετὰ τρόπου προτάσεις A 26,11,12 sq. 120,12,13 176,9 178,16,21 191,18 sq. 197,21 374,22 sq. 375,7 376,1 ἡ μετὰ τρόπου μόνου προφέρεσθαι τὰς προτάσεις ἡ ἀναλύειν τοὺς τρόπους εἰς μετογὴν καὶ τὸ ἔστι ἥπτα A 367,4 sq. ἀμείβειν τὴν τάξιν τῶν τρόπων A 202,26 ἀνάπαλιν ἔχειν κατὰ τοὺς τρόπους A 219,14
 τροφή (πῶς ἔλκεται καθ' ἔκστασον μόριον) B 147,12 379,2
 τροφήρος (τοῦ ὅλου σώματος) B 378,13
 τυγχάνειν c. gen. A 242,2 (τοῦ τέλους) 472,22 μεταβολῆς B 439,9 ἐὰν ἡ μείζων μερικὴ τυγχάνῃ A 161,24 e. inf. A 465,16 ὡς ἔτυχεν A 71,20 167,16 207,22 B 74,22 124,24 εἰ τύχοι A 3,10 13,21 389,3 401,3 413,30 474,25 478,7 B 1,13 5,15 9,3 15,28 19,9 30,14,21 33,27 37,8 47,28 97,3 98,18 101,7 113,38 123,28 al. εἰ οὕτω τύχοι A 325,11 B 80,16 τυχόν A 15,3 271,9 330,9 B 76,13 208,7 280,4 299,21 320,30,31 τῷ τυχόντι τριγύνων et sim. B 78,30 95,11,12,16 224,6 319,8 426,1 τὸ τυχόν A 327,6 345,8 — τὰ μὲν πράγματα τυγχάνοντα ὄντας (οἱ Στωικοὶ) A 242,2
 τύπος, οἱ τ. τῶν αἰσθητῶν A 2,7 3,6. (comi. τὰ εἶδη) 12 B 434,8 τὸν ἐν τῷ φύγῃ τ. B 155,15 τὸν ἐνέπιον τ. B 214,29 τὸν οὖν ρυγγόν τ. γράψειν B 1,13
 τυραννεῖν B 6,5
- τυφλός (ἐκ γενετῆς) B 214,19
 τυφλότης B 33,22 68,6
 τύχη A 152,4 dist. αὐτόματον B 380,5 sq. θεωρεῖται ἐν τοῖς κατὰ προαιρέσιν γνωμένοις καὶ ἐν τοῖς κατὰ διάνοιαν ibid. 22 def. ibid. 31 τὸ ἀπὸ τύχης expl. B 306,14 sq. 385,14 sq. ἀπὸ, ἐκ τ. γίνεσθαι A 153,14 opp. ἐκ, ἀπὸ τέγης B 385,22 28 sq.
 τυγχάνειν, τὸ τ. def. παρὰ τὸν σκοπὸν τῆς προαιρέσεως γενόμενον B 380,30,31 opp. τεχνήτον B 381,5 sq. dist. αὐτόματον ibid. 15,16
- Τγιάδειν A 61,17,26 152,1 pass. A 330, 10,11
 Τγιανίνειν (comi. πένεσθαι) A 471,9 sq. B 280,5 sq. 282,5 378,27 sq.
 Τγίεται (Τγετά) A 133,24 sq. 273,30 277,20 sq. 301,14 sq. 315,20 s.l. 328,27 345,10 471,7 sq. B 376,7 378,25 (ἡ καθόλου opp. ἡ ἐκ τροφῆς γνωμένη def.) 379,1,2 380,33 385,22
 Τγιής logice A 48,29 (opp. ἐπιταιρένος) 83,26 245,10 323,11 385,11 414,23 (opp. ἀναπόδειτος) 415,15 423,7 B 159,7,10,14 292,1 Τγιῶς A 48,21,25 86,4 166,10,15 350,15 414,25 B 38,18 152,1 162,11
 Τγρανίνειν τὴν γαστέρα B 280,5
 Τγρός (ἡ συμμετρία τῶν ὑ. καὶ τῶν ἔγρων) B 376,6 (comi. μαλακός) 419,6 τὸ ἐν τῷ ὅγανῳ ὕ. B 423,11 sq.
 Τδωρ B 395,25 sq. τὸ πάντα ἐξ ὅδατος εἰναι A 276,27 cf. 273,5 πρὸς ὕ. βέον ποιεῖσθαι τοὺς λέγους A 33,16
 Τειν A 61,25 B 90,24,25 175,16,17
 Τέλινος B 309,4
 *Τέλιον. τὰ ὕ. B 382,16 sq.
 Τελος B 309,5 sq. 311,10
 Τετίκειν B 421,17
 Τετός B 90,7 169,25 325,22 395,21 422,25
 Τληη παντός ἔστιν ἐσχάτη Α 66,25 ἡ ἐν αὐτῇ βαρύτης B 380,13 φυτική B 384, 24. (comi. δόναμις) 29 τὴν ὕ. ἀναγκαίαν λέγεσθαι B 382,10 opp. εἶδος A 3,12 (ζενεκα τοῦ εἶδους) 6,12 65,12 270,13 B 34,25 109,13 sq. 151,1,6 181,3 sq. 242,5, 9, 20 sq. 267,5 316,34 332,13 376,2,20 περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ . . τοῦ ἀναλογοῦντος Τληη Α 6,2 sq. μέσον τι γρῆμα . . καὶ ταῦτη τὸ τρίτον σχῆμα

- δμούσιν ἔστιν Α 66,17,22 sq. ορρ. σκοπός Α 6,32 ορρ. τέλος Α 7,5 ορρ. τρόπος Α 43,19 sq. ορρ. σημεῖα Α 341,21 ἀνευ, μετά δῆται θεωρεῖσθαι Β 339,7,12 χωρίς δῆται καὶ πραγμάτων Α 9,6 τῆς ἀποδείξεως Α 10,18 τὴν ὑποβεβήτημένην τῇ ἀποδείξει 3. Β 57,22 τῶν συλλογισμῶν i. e. αἱ προτάσεις Α 6,12 32,32 sq. 34,12 270,20 387,10,11 388,4 cf. 280,20 285,16 ἀδύνατος, ἀναγκαῖα, ἐνδεχομένη Α 16,24,25 34,11 42,6,9 43,28 sq. 51,10 sq. 83, 13,15 sq. 84,20 98,6,8 sq. 365,12 375, 8,24,33 376,26 378,7,18 379,7 Β 94,26 plur. Β 257,5 ἀσύλλητος Β 151,26 διὰ τὴν 3. συμβάνειν ορρ. διὰ τὸ τῶν προτάσεων ἀναγκαῖον Α 75,18,19 ορρ. διὰ τὸ σχῆμα Α 217,21 cf. 321,3 323,5 Β 203,9 ἀλλήθευεν ορρ. διὰ τὴν συμπλοκήν τῶν προτάσεων Α 349,30 τὰ φεῦδη συνάγεται παρὰ τὴν ἀμαρτίαν τῆς 3. ορρ. παρὰ τὴν ἀσύλλητον συμπλοκὴν τῶν προτάσεων Β 151,21 sq. ἐπὶ δῆται (ορρ. ἐπὶ στοιχεῖον) Α 48,4 cf. 47,5 75,12 ἐπὶ δῆται Α 60,26 73,25 385,28 ἐπὶ πάτησ, τεθὲς 3. Α 75,12 222,8 349,27 sq. 381,9 εὐπορεῖν δῆται Α 74,20 78,12,26 88,15 89,30 93,28 94,25 105,22 106,11 107,25 109,31 ἐν πολλῷ 3. ἀλτεκεῖσθαι (?) Α 480,4 δῆτας coni. αἰσθητός Β 300,5,6 αἴτιον (αἴτια) dist. εἰδεικόν, πομπικόν, τελειόν Β 25,23 280,16 375,26 sq. 382,29 sq. 387,8 sq. 397,12 διεφόροι coni. κατὰ συμβεβηκός ορρ. αἱ οὐσιώδεις καὶ εἰδεικοί Β 352,18,19 ὄρισμός ορρ. εἰδεικός Β 364, 16 sq. 366,10 sq. 375,6
- ὑμενόπτερος. τὰ 3. Β 405,1
- ὑπάρχειν τὴν γαστέρα Β 282,5
- ὑπαγορεύειν τὸ ἀλλήλες Β 45,7
- ὑπακούειν τι ἀπὸ κοινοῦ Β 79,19
- ὑπαλλάξτειν (τὸν ἀλλάτων ὄρον) Α 176,8
- ὑπάλληλος, γένος Α 19,29 73,29 εἴδη Β 245,9,10 411,15 ὄροι Β 186,21 212,25 304,23 προτάσεις Α 373,3 ἐπιστῆμαι Β 100,8,31 101,20 117,25 118,18 119,25 140,32 148,15 178,19 182,11,12
- ὑπαντᾶν (πρὸς τοῦτο) Β 89,1
- ὑπαρξία Α 29,23,27 πᾶσα 3. οὐσία λέγεται Β 342,22 plur. Α 409,29 ορρ. στέργισις Α 44,22,23 ορρ. κατηγορία Α 399,26,32 401,2 sq. 406,26 sq. ορρ. συμβεβηκός Β 373,23 cf. 239,18 τεθές Α 147,21
- 152,8 244,22 Β 239,18 336,23 367,9 376,21 τὸ δῆται ἐν ο. δῆ A 155,1 ἐπι, ἐν τοῖς μερικοῖς ἔχειν τὴν 3. Β 273,13 279,12 ἔξω τούτων Β 273,16
- ὑπάρχειν τινὲς logice Α 3,10 16,15 21,13 saepe τὰ ὑπάρχοντα τοῖς πράγμασι Β 238,23 ἀντὶ τοῦ κατηγορεῖσθαι ἦτο καταρχικῶς ἡ ἀποφατικῶς Β 212,20,21 196, 10 ἀπλῶς Α 119,14,15 ἐνδεχομένως, ὑπαρχόντως, ἐξ ἀνάτης, ἀναγκαῖος Α 55,29 119,7 sq. 127,16 128,29,35 131, 3 sq. 304,15 al. ὁμέσως Β 198,31 sq. ἡ τοῦ ὑπάρχοντος φύσις Α 124,21,22 ἡ τοῦ ἀπλῶς, κυρίως ὑπάρχοντος φύσις Α 127,31,33 τὸ κοινότερον ὑπάρχον... κατὰ τὸ ἀπλῶς, τούτεστι τὸ καθόλου τοῦ ὅ. σημαντόμενον Α 128,10 sq. τὸ ὅ. γειρόν ἔστι τοῦ ἀναγκαῖον Α 126,5 ἔστι μὲν ἐν τῷ πράγματι, δύναται δὲ καὶ ἀπογενέσθαι ἀλλοῦ Α 124,11 sq. ταιοῦσθαι ἔστιν ὡς καὶ ποτὲ δύνασθαι μὴ ὑπάρχειν Α 172, 14 sq. ἐνδεχόμενόν ἔστε ἐκβεβηκός Α 219,8 cf. 165,6 sq. 304,16,17 ὑπάρχων τρόπος (dist. ἀναγκαῖος, ἐνδεχόμενος) Α 43,12,17 44,7,25 δ. πρότατις Α 51,27 sq. 119,4 sq. (δηλοῖ τὸν ἐνεστῶτα γρόνον) 172, 25 saepe δ. συμπέρασμα Α 120,3 saepe αἱ τοῦ ὑπάρχοντος προτάσεις Α 59,20 120,9 121,33 122,27 al. αἱ συλλογισμοὶ τοῦ ὑπάρχοντος Α 121,31 al. ὑπαρχόντως (μετέψειν) Α 124,29 129,32,33 sq. 142, 4,5,17 sq. al.
- ὑπεναντίως A 359,3
- ὑπέρ τὴν ἐπιφάνειαν, γῆν εἶναι Β 155,1 384,15 εἴτε φυσικά . . εἴτε ὑπέρ ταῦτα Β 333,2
- ὑπεράνω Α 65,22 87,23 logice τεθές Β 406,14
- ὑπερβαίνειν τὴν ὑπόθεσιν Α 24,16 τὸ συμπέρασμα Α 477,10 τὰ μεταξό Β 351,13 398,19 sq.
- ὑπέρβασις dist. ἀπαγωγή Α 477,9 dist. πρόσθετις, ἀφαίρετις (κακία τοῦ ὄρισμοῦ) Β 351,18 sq. def. 352,24 sq.
- ὑπερβατόν Α 481,16 καθ' ὑπερβατόν Β 231,13 ὑπερβατός Α 351,8 ἀναγνωστέον Β 299,27
- ὑπερβατάζειν coni. ἀνωτέρῳ τιθέναι Β 296,13
- ὑπερβολή expl. Β 178,4 ορρ. ἔλλειψις Β 67,22 356,16 πρὸς ὑπερβολήν coni. ἐκ περιουσίας Β 177,30
- ὑπερβολικῶς (διῆλην) Β 381,3

- ὑπερείδειν B 416,18 419,9 sq. 428,30
 ὑπερειστικός B 419,8
 ὑπερέγειν (τῆς γῆς) A 3,23 sq. B 2,13,14
 154,29 def. ibid. 30
 ὑπερεισθαι logice A 87,26 ἡ ὑπερειμένη
 ἐπιστήμη B 146,8, 15 sq.
 ὑπερτείνειν logice A 192,27,28 193,5 comi.
 πλεονάζει A 161,6 coni. ἐπὶ πλέον ἔστι
 B 262,6,7
 ὑπερτίθεσθαι (τὴν ἐξήγησιν) B 158,13
 ὑπέχειν τὸν λόγον A 460,20 (περὶ τῶν ἀρχῶν)
 B 146,12 sq.
 ὑπνοῦν A 131,23 sq. 188,26 sq. 239,33
 ὑπό geom. τὸ ὑπὸ τῶν ΔΙΙ et sim. B 103,
 26 sq. τῆς ὑπὸ ΛΓΔ (γωνίας) et sim.
 B 113,9, 23 114,8 logice εἰναι ὑπὸ τὸν
 μέσον ὅρου et sim. A 390,26 sq. B 202,
 17,18 209,9, 31,32 212,2 213,4 al.
 ὑποβάλλειν ὥλην A 3,12 ὅρους A 47,5 τῶν
 ὑποβεβλημένων αὐτῷ (τῷ ἐπιστήμονι) πραγ-
 μάτων et sim. A 270,12 B 10,28 123,12
 140,16 155,10,18 τὴν δὲ τῷ ἀποδεῖξει ὥλην
 B 57,21 τὸ δὲ γένος B 146,1 316,4,12
 321,8, 9 τὰ τῇ αἰσθήσει δὲ. B 216,16,26
 ὑπογράψειν A 237,17
 ὑπογραφή opp. ὄρισμός B 183,33 sq. 248,5,6
 ὑπόδειγμα A 20,28 (ἐπὶ ὑπόδειγματος) 50,
 7,8 60,16 62,18 321,9, 27 322,9, 33
 326,15 al. B 76,6 122,19 188,17 282,
 3,23 ὑποδέιγματος γάριν, ἔνεκεν A 286,
 10,11 289,33 B 295,23
 ὑποδεικνύναι B 5,3
 ὑποδέγκεσθαι τὸ σπέρμα B 280,20
 ὑποδιατρεῖν A 24,2
 ὑποδιάρεσις (ἀπὸ τοῦ ποσοῦ) A 69,14 (ἐκ
 τοῦ ἐμβύγου) 319,27, 28
 ὑποδιαστολή (εἰς τὸ α) B 93,16
 ὑποδογή (τοῦ ἀνθρωπίου εἰδούς) B 384,3
 plur. τῶν βρωμάτων B 417,16
 ὑποδρομὴ τῆς σελήνης B 21,2 330,18
 ὑποδύεσθαι συλλογιστικάς συζητίας, συλλο-
 γιστικὸν τρόπον A 79,31 82,7, 18 83,22
 99,8 191,1 ἐπιστήμην B 191,14,17 192,
 13 198,19 203,8
 ὑπόθεσις τοῦ ἐπαγγέλματος A 24,16 logice
 expl. B 132,9 sq. τῆς θέσεως εἶδος A
 33,9 B 35,1,2 cf. 374,35 dist. ὄρισμός
 ὥρας B 35,2sq. 131,30,31 διαιρεῖται εἰς δύο
 εἴδη ibid. 19 dist. ἀξιώματα, αἰτήματα,
 ὄρισμοι B 127,17 sq. υφέλως def. ibid. 33
 sq. 130,2 ὕπειπτερον B 129,4 κατὰ φύσιν

- ibid. 26 sq. ὡς πρὸς τὸν μανθάνοντα expl.
 B 128,15 sq. opp. ἀπλῶς B 131,21 sq.
 ἀπλῶς ἀναπόδεικτος opp. ὡς ἀδτῆς τῆς
 ἐναργείας τὸ πιστὸν ἔχουσα B 296,16
 ἀδύνατος dist. ψευδῆς A 56,25 sq. εὐήθης
 B 320,23 ἡ σὴ δ. A 461,20,21,24 ἐπεὶ
 μηδεμιᾶς ἀληθεῖ δ. ἀδύνατόν τι ἀκολουθεῖ
 A 90,32 cf. 104,8 127,11, 12 135,11
 172,6 173,14 368,26 sq. τίποι ἐκ τῶν
 οἰκείων ἀρχῶν καὶ δ. εὐημένην (πρότασιν)
 A 24,15 Ἀριστοτελῆς ἀκολουθῶν ταῖς
 θείαις ὑποθέσεσι A 197,1 τὴν ἐν διαιρέσει
 δ. i. q. διάτεταν A 245,1 διὰ τὴν ἐξ
 ἀρχῆς ὑπόθεσιν A 458,14, 25 ἡ λέγουσα
 A 56,30 173,3 al. B 226,16 ὡς ἡ δ.
 A 174,21 198,30 200,32 al. ἡ πρώτη δ.
 ὥστε c. inf. B 220,16, 27 ἡ δ. ἔξει c. inf.
 B 257,22 ἐν ὑπόθεσει A 326,15 (ῶς)
 ἐν δ. λαμβάνειν, τιθέναι A 170,22 251,8
 B 227,30, 32 ἐξ ὑποθέσεως A 125,21
 173,24 177,30 233,32 (expl.) 303,10
 opp. ἀπλῶς B 256,7 384,12 λαμβάνειν
 A 302,10 sq. 304,5 B 45,23 πατα-
 σκευάζειν B 46,12 προέναι B 256,2
 ἀπόδειξις expl. ibid. 3 sq. καθ² (κατὰ
 τὴν) ὑπόθεσιν A 47,14 90,18 94,21 189,22
 (opp. κατὰ ἀλήθειαν) 367,25 368,5 B
 384,12 τιθέναι A 147,21 λαμβάνειν (opp.
 ὑποθέτικῶς) A 303,10 468,15
 ὑποθέτικός δ. συλλογισμός (τούτοις γάρ
 ὑποθέσθαι μὲν λέγομεν τὰς προτάσεις,
 τίθεσθαι δὲ οὐδὲματος) A 33,6 opp. κατη-
 γορικός A 240,30 417,13 sq. B 81,15
 292,9 sq. 293,26 sq. 297,30 sq. 356,8 sq.
 πανίτις τοῦ δ. σ. ibid. 24 sq. πάντες εἰς
 ταῦτα ὀνάγονται τὰ σχήματα A 241,25 sq.
 cf. 301,2 sq. πᾶς δ. συλλογισμὸς δεῖται
 πρὸς τὸ τελειωθῆναι κατηγορικοῦ συλλο-
 γισμοῦ A 248,8 sq. 301,2 sq. 302,2 sq.
 μέρος εἰναι τῶν δ. τοὺς δὲ ἀδύνάτου A
 246,20 sq. πάντες κατὰ μεταληψύνην εἰσιν
 A 301,10 sq. περὶ μὲν οὖν τῶν δ. οὕτως
 εἰπωμεν A 244,3 sq. πρότοις, δεύτεροι,
 τρίτοις, τέταρτοι, πέμπτοις τρόποις ibid. 9 sq.
 413,10 B 44,18 διὰ τριῶν καὶ δὲ δύο
 ὑποθέτικοι A 243,15,35 244,14 περὶ τῶν
 λεγομένων παρὰ τῷ Θεοφράστῳ δὲ δύο
 ὑποθέτικῶν A 302,7 sq. οἱ κατὰ διάτεταν
 δ. συλλογισμοί A 245,4 τοὺς δὲ ὄριοιογίας
 καλουμένους expl. A 358,3 sq. συμπλοκή
 B 83,8 προτάσεις A 468,31 ὑποθέτικῶς

- δεικνύναι (opp. κατηγορεῖν) Α 244,2
λαμβάνειν (opp. ναθ' ὑπόθεσον) Α 303,10
συμπλέκειν Β 82,33
ὑποκατιέναι. ὡς καὶ ὑποκατών δείκνυσι
Α 11,6 sim. 261,24
ὑποκάτω Α 65,22 87,23 101,22 logice τὰ
5. Α 16,5 B 257,20 408,22 ἡ δ. ἐπιστήμη
Β 118,16, 17 sq. 119,4 146,9, 27 301,5
ὑποκείμεναι Β 8,12,13 37,12 212,16,21 al.
αὐτῷ (τῷ νῷ) πρὸς νότιαν Β 439,7 μάνις
τοῖς εἰδεσιν ἄνευ τῶν ὑποκειμένων Β 181,
14, 15 ὁ ἀριθμὸς τοῦ δ. Α 100,29,30 τὸ
ὑποκείμενον πρᾶγμα Α 84,6 B 43,2 δῆλον
ἐκ τῶν δ. ὅρων Α 133,21 τῷ δ. ταῦτάν Α
Α 264,31 opp. τῷ σχέσει Α 11,20, 26
12,11 22,7 38,32 B 4,17, 19 32,21 opp.
τῇ οὐσίᾳ καὶ τῷ λόγῳ Β 278,8 336,7 sq.
opp. τῷ λόγῳ καὶ τῷ τρόπῳ τῇ γράμμοις
Β 339,22 340,28,33 ἐν κατά τῷ δ. Α 17,2
opp. κατηγορεῖθαι (quod cf.) Α 64,30,32
65,10 sq. 87,25 387,21 al. B 268,13,19 al.
εἰς κατάφασιν, ἀπόφασιν Α 72,22 μηδέποτε
εἰς κατηγορίαν Α 270,23 sq. δεῖ, οὐδέποτε,
ποτέ Α 101,16 sq. cf. 270,23 sq. τὰ προ-
σεγκτά δ. expl. Α 289,13 sq. τὸ ἔτζατον,
ἔτζάτως δ. v. ἔτζη. τὸ κατὰ τὴν μετάληψιν
Α 301,30 ὁ ὑποκείμενος (ὅρος) Α 12,5 sq.
20,9 24,29 sq. 40,30 saepe Β 7,22 48,10
121,8 sq. al. def. Α 25,14 sq. θλάττων
δὲ (ἐστιν) δὲ ἐν τῷ συμπεράσματι δ. Α 67,29
πότε γίνεται ἔκαστον τῶν στοιχείων ὑπο-
κειμένων Α 47,11 sq. Ὡκης λόγον ἐπέχει Α
65,12 ἐν ὑποκειμένῳ Β 64,1,2 241,21,22
ὑποκρίνεται φύλαν Β 365,1
ὑπολαμβάνειν τι ἐπὶ τοντού Α 129,4 ὅτι
Α 467,11, 12 ὡς Β 2,10
ὑπόληψις κρείττων ἡ κατὰ ἀπόδεξιν Β 47,18
τῶν ἀμέτων προτάσσων Β 324,1 332,3 ὁ
τρόπος τῆς δ. Β 321,21 328,18,19 φεύδης
Β 191,32 194,17 ἀμετάπτεστος καὶ δεῖ ὠ-
στάτως ἔχοντα opp. ἢν ἐνέχεται καὶ ἄλλως
ἔχειν Β 321,32 sq. ἐπιστημονή Β 330,20
ὑπόλογος math. opp. πρόλογος Β 427,15 sq.
ὑπόλοιπος Α 387,7
ὑπομένειν (ἀπαιρετιν., πρόσθεσιν, σύνθεσιν,
διαιρεσιν) Α 26,17 sq. B 312,23, 24
ὑπομηνήσκειν Α 1,6 117,27
ὑπονοεῖν Α 35,31 210,19 B 36,23 133,31
301,18 e. inf. Α 467,4 B 43,13 174,6
315,29 414,11 pass. Α 394,23 463,4
ὅτι Α 352,4 462,26 463,12 al. B 278,18
ὑπονόησις (καθόλου) Α 465,17
ὑπόνοια B 133,20 278,19 393,32 394,5
108,3 414,12,13 ἐπιστημονή Α 463,13
δῆλωσι γάρ ὑπόνοιαν νοεῖν Β 403,26
ὑποπτεῖν logice τού B 429,30
ὑπόποια Α 311,22 312,10,11 B 352,25 sq.
ὑποπτεύειν Β 370,5
ὑπορρέειν. ὅτα γίνονται, ὑπορρέουσιν Β 383,8
ὑπόστασις Β 243,23 360,4,5 τῶν πραγ-
μάτων (opp. ἡ τῶν λόγων πραγμάτων) Α 350,19
τοῦ εἴδους Β 376,2,3 ἐν τοῖς μερικοῖς
ἔχειν τὴν δ. Β 273,10,11 279,2 ὡς ὅντων
ἐν ὑποστάσει Β 272,2
ὑποστηρίζειν Β 419,6
ὑποστιγμή Β 261,6
ὑποστίζειν εἰς Β 161,15, 16 ἐν Β 260,29
261,7
ὑποστορεγνύναι. τοῖς τρόποις ὑπέστρωται
Α 44,24, 26
ὑποστρέψειν pass. αὖθις εοικ. ἀντανακλᾶσθαι
Β 421,9
ὑποστάττειν Α 377,25 logice τί τοι Α 338,30
ὑποτείνειν. δρός διεί τοι πλευρᾷ ὑπο-
τείνουσιν Β 13,20
ὑποτελής (τοῖς Μήδοις) Β 377,29
ὑποτιθέναι Β 223,21 τὸν ἀλάττονα ὅρον
Α 339,13 τὸ κατηγορούμενον Β 235,29
τὸ κοινόν γένος Β 417,20 e. dupl. aecus.
(add. δις) Β 220,11, 22 388,27 397,5 e.
inf. Β 274,22 389,7 med. (opp. τίθεσθαι)
Α 33,7 56,12, 22 90,28 sq. 141,16 sq.
171,10 172,5 sq. 198,3, 5 199,7, 8 al.
B 45,6, 17,22 46,3 201,15 206,7 212,22
223,14 225,1 226,19 al. ὑπόθεσος Α 473,27
aor. pass. Β 37,12, 13 423,7, 15, 25
ὑποτρέχειν. ὑποτρεχούσης τῆς σελήνης τὸν
ἡλιον Β 26,7
ὑποφέρειν. τολοντισμοῖς ὑποφέρειθαι Α 333,
24, 25
ὑπογαλάζειν pass. ὑπὸ τὴν γαστέρα Β 378,12
ὕτερος τῇ φύσει Α 15,2, 9 opp. πρῶτος
Α 18,3 ὕτατον logice opp. πρῶτον
expl. Β 231,23
ὕφεστις τοῦ δευτέρου, τρίτου τρίγματος Α 88,20
(κατὰ τὴν τάξιν τῶν στοιχείων) 102,8 sq.
ὕψιέναι. ὕψεμένος τενός Α 65,8 (τῇ τάξει)
74,8
ὑψιστάναι Β 242,20 med. Β 376,5, 7
καθ' οὐτό B 242,17, 20 πορφίς ὥης
ibid. 23 καθ' ὀλοκληρῶν Β 395,9 ἐν
Β 219,2 235,19 242,19 ἐν τῷ αὐτῷ

- Α 15,22,23 perf. Α 167,9,10 Β 290,20
 307,2 365,18 καθ' αὐτά (opp. κατὰ συμβεβηκός ἐν ἑτέραις) Α 43,10 Β 31,1 63,
 26 96,9 sq. 215,26 220,12 241,23,27 al.
 μοναδικώς Β 73,6 ἄμφα Β 383,3 καθ'
 ὀλοκληρῶν ibid. 13 ἐν Β 273,7 369,7
 θύσιν pass. Β 395,23
- Φαίνειν intrans. Β 311,16 pass. Α 299,2,4
 τὰ ὑπὸ τῆς αἰσθήσεως φανέντα Α 2,3,4
 διά τινος Α 36,25 φανόμενος Α 36,29
 37,1 298,29,32 314,17,18 Β 184,26
 φαιός Α 245,8,17 330,17 sq. Β 33,21 sq.
 408,19
- φαλακρός Α 271,32,33 sq. Β 235,21,27
 245,30,31 252,4 406,27
- φάνατ. φημί appositioni additum Α 18,17
 259,20 Β 2,25 38,15 80,26 84,17 al.
 φημὶ δὴ Α 16,30 61,25 Β 1,5 82,15
 215,11 φημὶ δέ Β 78,24 τί γάρ φησιν;
 et sim. Α 54,1,18 197,20 Β 33,10 οἶον
 τί φησιν; Α 357,24
- φανεροῦν Α 247,27 452,13 476,12 sq.
- φανός superl. Β 332,10,16,18
- φαντάζεσθαι τὰ μὴ ὄντα, τὰ ὄντα Α 3,3
 φαντασία Α 1,19 sq. def. Α 2,2sq. τὰς ἀργάς
 ἐκ φ. δέχεσθαι ibid. 22 συμπλεκόμενή ταῖς
 λογικαῖς νοήσεσι Α 3,2,4,15,18,19 oppr.
 ἡ τῶν αἰσθητῶν φ. ibid. 14 τοὺς τόπους
 τῶν αἰσθητῶν ἐν αὐτῇ φυλάττομεν ibid. 6.
 μετὰ ὅλης τοὺς τόπους καὶ τὰ εἰδῆ τῶν
 αἰσθητῶν διὰ τῆς αἰσθήσεως ἔθεάσατο
 ibid. 12 cf. Β 435,7,18,22 436,35 437,
 17,26 sq. non δὲι ψευδορένη Α 3,1 sq.
 ταράττει ibid. 9 τοὺς ἐξ ὥρωνυμίας σοφί-
 στικοὺς συλλογιτιμούς εὐλόγως ἀν τις τῇ φ.
 περιάλιοι ibid. 22 οἴδεν, οὐκ οἴδεν ibid.
 25,26 τοῦ ψεύδους αἰτία ibid. 33 ἀλογος
 Α 13,33 14,8 32,18 353,11 cf. 2,2 Β 439,3
 φαντασίαν τινός ἔχειν Β 171,20 435,7
 ἀμύδρων Β 43,1 τὴν φ. ἀπερείδειν εἰς
 Β 155,7 καταγράψειν ἐν τῇ φ. Β 156,9
 φάντασμα Α 3,16 μερικόν ibid. 27
- φαντασικός τὸ φ. Β 434,17,22
- *φαστασία Α 2,9
- φάρμακον (ἀλεξητήριον, δηλητήριον) Β 2,8,9
 381,1
- φάσις (def.) Α 11,19 sq. Β 132,2 137,4
- *φάτνωσις. ἐν τῇ φ. καὶ τῇ ἀνῳ καὶ τῇ
 κάτῳ Β 382,33
- φαῦλος opp. ὁ ἐπιστήμων Β 150,9
 φέρειν pass. ἔνω, κατώ Β 384,30 395,27
- ἀπορίας Α 42,36 ἐνστάσεις Β 59,11 τοῦτο
 φέρει πρὸς τὸν ἐνιστάμενον Β 360,11 τινὰ
 εἰς ἀπορίας Α 31,8 φέρουσι (seil. αἱ προ-
 τάσεις) τὰ ἐναντία Α 426,3 τὶ ἐπὶ τινὸς
 i. q. κατηγορεῖν Α 16,35 148,2 167,19
 169,6 253,22 326,25 372,15 κατά τινος
 Α 153,23 ὄρωνόμως Α 148,1,2 διά-
 φορος ἡ γραφὴ φέρεται Α 57,24 sim.
 226,5 293,2,4 Β 107,17 φέρεται τις
 ιστορία Α 480,27 φέρεται τοῦτο ἐν τοῖς
 ἀρχαῖοις ἀπομνημονεύμασι Β 178,12 συλλο-
 γιστικῶς καὶ ἀποδεικτικῶς φερόμενος
 (Πλάτων) Α 6,16 ἐπί τι Β 5,19 156,1
 — φέρεις εἰπεῖν Α 62,20 68,21 166,27
 250,3 253,19 260,21 262,5 293,11 al.
 Β 135,4 om. εἰπεῖν Α 21,9 22,8 Β 133,29
 377,3 378,18 380,5
- φευκτός Α 6,34 274,3
- φθάνειν e. partic. Α 19,1 321,7 325,2 373,17
 ἔφθημεν προεκθέμενοι, προεπόντες Β 366,7
 386,6 e. inf. Β 388,29 432,28 φθάσας
 εἰπον et sim. Α 298,24 302,35 350,1
 Β 228,13 230,4 238,18 324,5 al. —
 logice εἰς Β 162,26 185,10 229,11 247,
 18 269,8 280,1 281,18 319,24 ἐπὶ τι
 Β 221,2,4,28,29 225,7,13 226,28 231,25
- φθαρτικός Α 340,14
- φθείρειν pass. Α 167,20 Β 279,5 sq. 327,1
- ὑπὸ τῆς λότας κακίας Α 256,24 sq. φθαρτός
 Α 68,15 Β 273,19,20 278,29 πρότασις,
 συμπέρασμα Β 108,8 sq. οὐχ οἶδον τε τῶν
 φθ. τι ἀποδειγμῆναι Β 106,5 sq. οὐδὲ
 ὀρισμὸν οὐτῶν ἐνδέχεται εἶναι Β 109,9 sq.
- φθίσις opp. αὔξησις Β 147,13
- φθόγγος plur. Β 269,20 βαρεῖς, οὐεῖς
 Β 308,27 sq. 314,6
- φθορά (τοῦ σώματος) Β 327,2 ἐπὶ φθορὰν
 ἰδεύοντος Α 167,20 τὰ ἐν γενέσει καὶ φθ.
 (πράγματα) Α 66,9 Β 384,17 390,13 436,9
 439,8
- φιλία ἡ ἀληθής opp. αἱ τῷν πολλῶν ὄμο-
 νυμι φ. Β 333,19 sq. θείον τι γρῆμα opp.
 ἡ δικαιοσύνη ibid. 20 sq.
- φιλογεωργέτρης Α 66,29
- φιλονεικία Β 85,12
- φίλος. ὅπερ φίλοι τῷ ἀποδεικτικῷ Α 86,7
 φίλοσοφεῖν Α 25,22 27,5 sq. 153,16 288,
 16 sq. 333,16 334,10 343,8 350,21,22
 Β 87,20 sq. 322,16 περὶ τινος Β 380,6

- φιλοσοφία (ποιῶν τῆς φ. μέρος) Α 1,10
 4,27,29 6,20 sq. 8,8 τὴν λογικήν εὐροῦσα
 ὡς ὀργάνῳ αὐτῇ γρηταὶ Α 7,34,35 cf.
 305,16 τὸ τῆς φ. γένος Β 215,3 κατὰ
 φύσιν θεωρητική τε οὖσα καὶ πρακτική
 Α 8,23 cf. Β 2,25 πρώτη Β 102,8
 πάσης ἐπιστήμης τὰς ἀρχὰς εὑρίσκει τε καὶ
 ἀποδείκνυσιν ὅθεν καὶ τέχνη τεχνῶν καὶ
 ἐπιστήμην ἐπιστημῶν εἴρηται Β 118,23
 119,15,16 cf. 141,5 142,20,26 143,3,
 7 sq. 144,17
- φιλόσοφος ταχέις Α 67,7 ἀνθρωπος Β 251,27
 τὸ φ. Β 245,26 sq. 217,6 373,24 οἱ φ.
 opp. ῥήτορες Α 41,5 484,2 Β 6,25 7,4
 opp. γραμματικοὶ Α 25,10 opp. ὁ γεω-
 μέτρης Β 16,23 τῶν καθόλου τὴν διδα-
 σκαλίαν μετέρχονται Α 42,34 cf. 51,22 58,
 30 τῆς ἀποδείξεως ἑστέθησαν ὡς ὀργάνου
 Β 2,24 sq. μηδεὶς ὑπολαμβάνετω . . . ὡς
 περὶ σοφιστικῶν συλλογισμῶν ἔστι τοῖς φ.
 ὁ λόγος ibid. 12,6 πρῶτος φ. Β 70,11
 140,24 (opp. μερικός τις ἐπιστήμων) 142,25
 οἱ πάλαι φ. Α 480,12,13 Β 418,17,18
 ὁ κώνων Β 134,29 — in exemplis Α 303,28
 Β 373,20,23 — ὁ φιλόσοφος i. e. Aristot.
 Α 1,8,11 4,32 6,7 22,30 23,20 43,3,6,7
 44,27 45,14 46,3 58,30 66,30 68,15
 72,24,29 88,29 97,32 126,21 al. Β 56,32
 96,28 126,5 i. e. Ammonius Α 329,16
 349,32 Β 47,24 48,7 146,26 158,7 160,
 14 177,19 217,4 234,4 258,27 260,29
 268,21 323,12
- φιλοτιμία ὑπὸ φιλοτιμίας Α 23,21
- φιλεβοτομεῖν pass. Β 58,11,13
- φιλέγοντα Β 417,10
- φιέρος Β 64,30
- φρέαρ. διὰ τὸ τὰ φρ. ἐν γεμῶνι θερμά εἰσιν
 Β 419,32,33 sq.
- φρονεῖν μέγα ἐν Α 308,17
- φρόνησις Α 80,27,28 sq. 124,28 345,10
 398,13,14 περὶ τὰ πράκτα ἔχει . . . καὶ
 τὸ τέλος ἔχει ἀριστον τὰ πρὸς τὸ
 τέλος ἄλλοτε ἄλλα λαμβάνεται opp. τέχνη
 Β 331,10 sq.
- φροντίζειν c. inf. Β 238,4
- φύεσθαι ἐξ Β 382,35 430,11 περικέναι
 e. inf. Α 167,14 330,24 Β 63,8 68,28
 94,6 110,7 235,24 237,17 350,16 τὸ
 περιφύοντος i. q. τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ Α 153,25
- φυλάκτειν *scrivere* Α 3,7 27,24 42,27 65,16
 70,11,18 95,7,8 130,12 al. Β 56,25,29
 207,18,27 270,22 τεῦτο φυλάξαθαι
 Α 424,14
- φύλλον Β 423,17,18 430,9,11
- φυλλορροεῖν Β 423,1 sq. 425,24 sq. 429,
 33 sq. 431,30
- φυσικός Β 321,3 eom. κατὰ φύσιν def.
 Β 380,9,17 opp. τεχνητός Β 382,30
 383,22 τώρατα Α 5,18 Β 192,6 πράγ-
 ματα, ἔργα Β 332,30 sq. 383,21 sq. 395,
 8,18 ἔργαι Β 147,12 εἶδη Β 279,11
 ἐνέργεια Α 348,13 δύναμις Β 380,12
 πᾶθμα, πάθος Α 484,4,5 ἰδεύτητες Α
 332,13 ἔννοια Β 35,21 θεωρία Β 447,11
 θεώρημα Α 306,9 Β 97,4 146,24 πραγμα-
 τεῖαι (opp. λογικαὶ) Β 331,13 τὸ φ. ἀγαθόν
 Α 140,21 τὰ φ. Α 14,33 Β 126,6 146,23
 282,1 πάντα εἶναι ἐξ ὅλης καὶ εἶδους
 Β 34,25 cf. 383,27 opp. τὰ τεχνητά
 Α 61,24,27 (i. q. τὰ ἐν γενέσει καὶ φύσει)
 152,17 opp. τὰ τ. καὶ τὰ προαιρετά
 Β 385,13 — ὁ φ. Β 34,25 125,25 126,6
 146,18 239,32 316,21 opp. ὁ ιατρός
 Β 100,26,27 — φυσική Α 306,10 Β 100,25
 119,4 147,5 320,10 expl. Β 332,30 ἐν
 ταῖς φυσικαῖς Β 112,6 — φυσικῆς Α 49,19
 φυσικώτερον Β 48,7
- φυσιογνωμονεῖν Α 483,24
- φυσιογνώμων Α 485,5
- φυσιολογία Β 9,8 ἡ τοῦ θέλων καλούμεν def.
 Β 333,1
- φύσις Α 19,19 54,19 Β 182,23,27 ἀρχὴ
 κατίσεως καὶ ἡμερίας Β 35,1 μέσον τι
 πράγμα λέγεται τῶν εἰδῶν Α 66,12 cf.
 Β 383,28,29 δεύτερον (τρίτον) τὸ τὴν
 φύσιν ἀναλογοῦν Α 66,22 sq. opp. ἡ
 ἡμετέρα γνῶσις Β 225,11 sq. opp. τέχνη
 Α 151,28 152,12 sq. τὰ ὑπὸ τῆς φ. γι-
 νόμενα Β 380,7 opp. ἐκ τῆς τέχνης Β
 385,31 τούς Α 43,22 (eom. ὕδα) 21,11,12
 127,31,33 151,5,25 162,24 167,6 322,6
 332,15 Β 94,7 273,14 372,30 τῶν ὄρων
 Α 168,7 352,8 353,1 Β 177,6 τῶν πραγ-
 μάτων Α 333,13,22 Β 120,14 131,4
 372,12 al. opp. ἡ γρῆσις ἡ ἡμετέρα Α
 21,26 sq. ἡ ἐκάστη ψερτή φ. Β 25,24
 ἡ ἐν τῷ λόγῳ φ. Β 380,16 κατὰ τὴν
 ὕδαν φ. ἀπολύτρισται Α 318,23 τοιαύτην
 ἔχει τὴν φύσιν Α 165,7 112,19 Β 94,13
 ὡς ἔχει φύσεως Α 352,27 Β 207,17
 240,8 ἔχει ἡ φύσις e. inf. Α 152,25
 φύσει dist. γρόνῳ Α 13,27 14,2,13

- opp. θέσει Α 87,11,17 opp. γενέσει Α 169,3 opp. ἡμέν Α 247,27 B 336,28 κατά, παρὰ τὸν σκοπὸν τῆς φ. B 380,8 sq. κατὰ φύσιν Α 276,21 sq. 277,4 281,19 sq. 315,20 sq. 316,23 sq. (opp. καὶ ἡμᾶς) 474,15 B 293,19 357,31 sq. com. φυσικόν def. B 380,9 παρὰ φύσιν Α 271,32 B 357,31 sq. κατηγορεῖν, κατηγορία Α 272,5 sq. B 218,25 sq. 235,17 sq. 357,31 sq. ἐξ φύσεως Α 484,26 opp. ἐξ μαθήσεως B 433,22 — μία καὶ ἡ αὐτή, φρασμένη φ. sim. B 63,17,19 84,29 85,32 86,2 94,1 120,15 277,13 278,6,17 ἡ ὑποειδένη φ. B 94,4 μία τις κοινὴ φύσις πολλοῖς ὑπάρχουσα B 273,4 com. οὐσίᾳ B 342,22 360,4 εἰ ἔστι φ. θεοῦ ἡ κενταύρου B 336,13 cf. 362,34 plur. (com. οὐσίᾳ) B 301,28 411,4,8 sq. τὰς διαφορὰς τῶν ὀρωμένων φ. B 414,28 φυτόν Α 14,4sq. 16,5 18,1 37,20sq. 76,18sq. 83,34 84,1 87,14 sq. (ἄρια) 112,1 sq. 354,9 sq. B 405,16 425,26 sq.
- φωλεός. τῶν φωλεῶν B 434,24
- φωνή Α 20,13,14 σημαντική B 363,2 τινὸς οὐσίας B 65,12 opp. τὸ σημαντόμενον Α 16,12 dist. πράγματα, νοήματα Α 242,25 sq. διαφέρειν κατά τὴν τῆς φ. προφοράν Α 148,22 ἀπλαί Α 4,33 11,19 sq. (opp. σύνθετος) 16,18 67,6,11 B 1,7 sq. ἀντιτείξενται Α 26,2 ὄμώνυμος Α 273,1,4 B 86,7 273,1 277,12,27 al.
- φως Β 309,4 sq. οἰκεῖον Α 255,17,18 λογικάτον B 171,13,20,24,25 ἡ τοῦ φ. ἐνέργεια B 309,10
- φωστήρ plur. B 167,25
- φωτίζειν B 311,17 353,16,18 382,27 τὸν περίγειον τάπον B 92,17 pass. B 309,7,8 382,17 τὸ τὴν αελήνην ἐκ τοῦ ἡλίου φωτίζεσθαι B 129,2 cf. 31,27 sq. 49,8 168,26,28 299,17 333,10,11 370,7
- φόρτισμα plur. (τῆς τελήνης) Α 252,10 B 169,2
- φωτισμός (τῆς τελήνης), B 31,29 96,21 plur. Α 35,24,26 B 28,11 31,19 sq. 96,22 97,26 98,2 168,26 sq. 172,13 299,19
- χαλινοποιητική Α 8,3 sq.
- χαλινός Α 8,3 sq.
- χαλκεύς Α 7,31
- χαλκευτική Α 7,33 sq. 262,3
- χαλκός B 280,13 sq. 381,34 sq. ὁ λευκός B 362,8
- χαλκοῦς B 78,18,19 80,15 sq. 271,27 280,29 348,11
- χαρά A 448,19 sq. 451,18 454,22 455,4,5 480,6
- χαρακτήρ τοῦ διαχράμματος Α 274,6 ὅξεος, στρογγύλος B 5,9,10
- χαρακτηρίζειν Α 13,33. (κατὰ τὸ κρείττον) 35 19,22 68,20 154,13 167,19 186,17 330,33 B 78,11
- χαρακτηριστικός Α 188,3
- χαρίεις (παράδειγμα) Α 348,15,16 (Θεώρημα) 469,11
- χάρις (λόγων) Α 262,18 — τούτου χάριν Α 389,8 450,3 479,30 480,21 B 384,5 420,17 χ. τοῦ μὴ . προσκρούειν B 382,18 σαφηνείας χ. Α 389,20 παραδέιγματος χ. Α 286,11 481,28 inv. ord. Α 482,10 cf. B 382,8
- χεῖλος plur. A 341,21
- χειρέριος compar. καιρός B 422,2 sq.
- χειρῶν Α 61,25 B 396,18 419,31 sq.
- χεῖν pass. (ὁ χαλκός) B 280,14 χυτός (μετάλλα) ibid. 15
- χείρ (μέρος οὖσά ἔστι καὶ ὄργανον) B 8,31 sq. 15,26 χερσὶ κεχρῆσθαι Α 275,21 κρύπτειν ὑπὸ τὴν χ., ἐν τῇ χ. B 15,28 16,10
- χειρουργία B 5,19
- χειρουργική (χαλκευτικῆς κρείττων) Α 8,13,14
- χείρων logice πρότασις Α 71,14,17 78,22 88,25 126,3,4 196,27 205,11,15 216,15 230,31 233,28 B 56,9 290,3 οὐ γάρ θέμις τὸ χ. τοῦ κρείττονος αἴτιον εἶναι B 214,22 χειρόνως ἔχειν Α 2,1
- χερσαῖος B 110,9 (opp. θαλάττιος) κύων B 134,28 273,2
- χιλιάς B 47,29
- χιλιοποιεῖσθαι B 417,15
- χιών Α 82,31 sq. 238,31 397,10,11 B 38,13,14 252,25
- χολή Α 473,17 sq. B 435,6 sq. ξανθή B 417,10
- χολόδης τὸ χ. B 417,9
- χορδή plur. B 242,15 300,9 307,11
- χορηγεῖν τοῖ τι Α 19,19 B 5,10
- χόρτος B 142,14
- χρεία, ὃς ἡ χρ. ἀπένεμεν, ὥρισεν B 331,18,19 τενός (ἔστι) Α 127,5 243,21 256,17 387,18 479,31,32 sq. B 24,22 59,8 378,20 sq. e. inf. i. q. χρή Α 417,22 B 138,21 ἐν χρείᾳ γίνεσθαι τίνος B 376,4,5 χρείαν

- τενὸς ἀναπληροῦν, πληροῦν Α 9,9 25,4
Β 307,32 419,2
- χρειώδης πρός τι Α 316,24
- χρεμετίζειν Β 95,13
- χρεμετιστικός Α 17,17 Β 209,14 sq. 230,
13 sq. 412,25,33
- χρεωφειλέτης Β 380,29
- χρή κατά τὸ Ἀττικὸν ἔθος τὸ ‘χρή’ παρέλειψε
Α 9,22 sq.
- χρῆσιν τινός (ἀποδεῖξεως) Α 31,16 Β 59,6
128,1 217,24 420,10
- χρῆμα, μέσον, θείνω τι χρ. ‘Α’ 66,17 Β
333,19
- χρῆσθαι, perf. i. q. praesens Α 17,16 33,15
34,20 66,32 75,11,13 114,20,22 al. Β
2,27 7,4 11,2 30,15, 25, 26 32,4 54,5
123,11,15 al. ἐκέργηντο i. q. ἐκρῶντο
Α 307,1 — χρῆσθαι, χρᾶται Β 366,6
416,22,23, 26,30 418,19
- χρησιμεύειν πρός, εἰς Α 112,23,24 291,6
295,32 302,8 314,7 370,24 388,4 Β 64,
15,22 72,11 129,20 136,18,19 137,23
269,1 337,29 404,15 περὶ τι Α 305,20
κατά τι Β 408,32
- χρήσιμος Α 1,8,4,26 sq. τὸ χρ. πάσης τῆς
ἀποδειτυηῆς μεθόδου Β 69,19
- χρῆσις Α 9,7,8 28,16 333,25 ἡ κοινὴ τῶν
ἀνθρώπων χρ. Β 322,10,27 325,13 ἐκ
τῆς χρ. τῆς ἡμέτερας ορρ. ἐκ τῆς φύσεως
τῶν πραγμάτων Α 21,25 sq. τῷ τρόπῳ
τῆς χρ. ἔτερα Β 339,22 (εοι. τῷ λόγῳ)
340,28 ἐν πολλῇ εἶναι χρήσις Α 154,23
- χρόα τοῦ προσώπου Β 385,17
- χρονικός, τὸ χρ. διαιτημα Β 421,32 χρονι-
κῶς Β 77,6, 15
- χρόνος Α 11,25 πᾶσα γένεσις καὶ κίνησις
ἐν χρόνῳ ἐστί, μέτρον κινήσεως δὲ χρ. Β 21,
23 sq. 387,27 sq. μετρεῖται ὑπὸ τῆς τοῦ
ἡλίου κινήσεως Β 393,3 ἐν χρόνῳ τῷ νῦν
(ἢ ἀρχῇ) Β 269,11 συνεχῆς δὲ διαιρεῖται
κατὰ τὸ νῦν Β 392,31 sq. ἐπὶ ἄπειρον
διαιρετός Β 393,34 sq. ὥρισμένος, ἀριστος
Β 389,6 sq. plur. Β 21,27 73,20,21,29
77,9 316,21 ἐπὶ τῶν χρ. Ηλιάτωνος Β
279,16 μετά δέκα ἡ εἰκοσι χρόνους, μετὰ
παραδορήην χρόνων Β 389,8, 9,32 sq.
χρόνῳ πρότερος ορρ. ἀξιώματι Α 13,6
προσπάργειν, πρότος ibid. 27 14,2,13
ὅριεσθαι Α 192,26, 27 ἐπὶ πλείονος χρ.
Α 166,21 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ χρ. Α 172,20
ἐν χρόνῳ ορρ. ἀεί Α 175,23 176,2,18
- χρῶμα Α 295,10 sq. 325,34 sq. 326,28 sq.
456,26,28 457,16 Β 21,19 sq. 28,9 214,
20 219,11 306,22 al. πᾶν χρ. ἡ λευκὸν
ἡ μέλαν ἡ τι τῶν μεταξῶν Β 313,10 δια-
χριτόν, συγχριτικόν δύσιος Β 250,23
342,20,21 356,12,13 ὅροια def. Β 428,
8 sq.
- χρωνύναι perf. pass. Α 313,10,14 343,24
Β 91,14 111,9 sq.
- χυμός, οἱ χ. enum. Β 417,10 ἡ τῶν χ.-
συμμετρίας Β 25,22 (τῶν τεσσάρων) 379,3
ἡ τῆς δινάμεως τῶν χ. διαχριτικὴ ἐπιτρίβη
Β 214,4 δέξιος, ἀριστερός def. Β 415,34 sq.
κένωσις τῶν ἐνοχλούντων χ. Β 439,12
- χύρα μέση Β 73,13 μέσου ὄρου Β 65,18
μείζονος προτάσεως χύραν ἀποπληροῦσι
Β 121,11 χύρων ἔχειν (ἐπὶ τινας) Α 19,8
26,4 46,28 348,24 351,13 Β 10,25, 29
15,26 18,25 135,18 147,15 323,22 385,
12,14 e. inf. Β 349,22 353,19
- χωρεῖν ἐπὶ τὸν ἔλεγχον Β 3,13 ἐπὶ τὰ μὴ
σητα Α 372,14 ἐπὶ τὸ ἄπειρον Α 31,24
Β 255,3 262,12, 15 μέσος χωρῆσαι Α
169,22
- χωρίζειν logice Α 48,15 sq. 74,18, 19 sq.
124,13, 14 129,15 198,11 (ἐνδειχορένως)
201,21 Β 63,8,9 84,27 (τῇ ἐπινοίᾳ) 94,4
(κατ’ ἐπινοιαν) 216,5 239,16,24 405,33 sq.
406,20 χωριστός (σωρτῶν scil. ἡ ψυχή)
Β 256,6 logice Β 242,9 273,6, 24, 25
278,15 sq. κεχωρισμένως Β 339,14, 15
- χωρίον geom. Β 36,11,12 locus Aristotelis
Α 129,1 350,16 481,16 Β 86,8 158,8,13
160,14 323,10
- χωρὶς εἰ μή Α 28,14 38,25 Β 136,22 184,23
244,15 e. gen. Α 28,12 ἀποδεῖξεως Α
30,31 Β 36,3 ὡν χ. Β 8,8
- χωρος, τὸν κάτω χ. Β 380,18
- Τακάζεται Β 421,19
- Φενάρι plur. Β 182,5
- Φευδάριον (ἐν γεωμετρίᾳ) Β 151,22 153,20
151,9
- Φεύδεσθαι logice opp. ἀληθεύειν Α 2,31 3,1
16,23, 24 sq. 180,5 sq. 245,16 251,10
378,14 379,6 Β 364,8 389,31 439,15,30
ἐπὶ τινας Α 399,29 Φευδόμενος Α 38,25
- Φευδῆς logice Α 3,2 opp. ἀδύνατος Α 56,
27,28 173,1 174,9, 24 177,9 ἀεί, ποτέ
Α 4,10 sq. Β 211,8 sq. θητ., δι’ θητού,

- καθόλου, κατὰ πᾶν, ἐπὶ τι Α 396,12 399,
26 sq. 401,2 sq. 405,25,26 Β 192,28 sq.
(def.) 193,6 sq. 202,2,6 203,3 sq. 204,13 sq.
211,18 sq. ὀνυκτὸν μὲν ἐκ ψ. προτάσεων
ἀληθές τι συλλογίζεσθαι, ἀλλ' οὐκ ἀεί Β
296,19 sq. cf. Α 255,11 sq. ἀδύνατον τὸ
ψ. συμπέρασμα δι' ἀλγῆσθαι προτάσεων
συναχθῆναι κτλ. Β 312,8 sq. cf. Α 3,32
255,10 ψεῦδως λαμβάνειν Α 251,11 (κατά
τι, δι' ὅλου, καθόλου) ἀποράσκεσθαι, κατα-
φάσκεσθαι, κατηγορεῖσθαι Β 202,8 sq. 33 sq.
ψεῦδος logice Β 2,29 σαρεψ τῶν ψεύδους
αἰτία Α 3,33 i. q. μὴ ὅν Β 26,20,21
opp. ἀδύνατον Α 128,4,5 sq. πλεοναχῶς
Β 313,5 sq. ὅλον, ἐπὶ τι Α 394,10 sq.
οὐδέποτε ἀποδίκευνται Β 276,28 ἐκ ψεύδῶν
συνάγεται Β 312,33 τὸ ψ. ἔχει ἐκ Α 3,17
κατὰ τὴν ὥλην μόνον τὸ ψ. λαμβάνων
Β 203,9
- ψεῦδωνύμως Β 333,22
- ψὲλξ: στοχεῖα Α 282,23 ἡρματα Β 242,16
διανοίας ἀνάπλασμα Β 360,9
- ψιμύθιον (ψιμύδθιον) Α 203,31 238,31
376,12,19 Β 21,21,22 252,25 ψιμφύτιον
Β 415,24 428,13
- ψιττακές plur. (ἀπομιροῦνται τὰς φωνὰς τῶν
ἀνθρώπων ἢ κατ ἄλλων ζώων) Β 434,19 sq.
- ψέρφος Α 341,21 Β 306,23,25 353,17 374,
13,14 383,18
- ψυχή coni νοῦς (οὐσία νοηταί, ἀπλαί) Β
338,31 339,8,18 375,17 εἰς τὴν ψ.
Β 337,15,22 cf. 368,12 def. Xenocratis
Β 348,2 sq. ἀρχῆς ζωῆς Β 167,18
ἀθάνατος, ἀτοκόνητος, ἀειζήνητος Α 11,
30 sq. 22,8 sq. 23,4,9,16 35,3 sq. 36,4,5
38,4 sq. 40,19 sq. 241,28,29 35 sq. 243,
27 sq. 245,1 (ἀκέντητος, ἀσώματος) 249,
24 sq. 256,2 sq. 24 sq. 258,2 270,10 271,7
273,10 278,10 456,19 480,12,13 Β
6,20 sq. 7,21 sq. 24,8 sq. 25,12 28,12 sq.
50,19 127,34 sq. 132,10,11 143,14 sq.
144,10 145,20 167,17 sq. 218,17 sq. 256,
5,6 322,20 326,30 sq. 328,4 sq. ἀπαθῆς
κατ' οὐσίαν Β 30,14 sq. ἀθάνατος καὶ οὐκ
ἀθάνατος . . . τῷ μὲν οὐσίᾳ ἀ. καὶ ἀδίοις,
ταῖς δὲ ἐνεργείαις οὐκέτι Β 135,9 sq. μέσην
εἴληψε τάξιν τῶν τε ἀνθρώπων καὶ τῶν
ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ . . . τὸ πρώτον σχῆμα
τῷ ψυχῇ ἀναλογεῖ Α 66,8—24 συμφετα-
- βάλλεται τῷ σώματι Α 484,3,6 πρὸν
δεσμευθῆ τῷ σώματι, πάντα ἔχει Α 465,2
αἱ ψ. ἡμῶν ὡς ὑπὸ κάρου ἡ ὑπονού τῆς
γενέσεως κατεχόμεναι δέονται τῶν αἰσθήσεων
Β 214,23 οὐκ ἐκ τῶν αἰσθήτων λαμβάνει
τὴν τῶν πραγμάτων γνῶσιν Β 215,4 πόθεν
εἰς ἔννοιαν ἔλθει τοῦ συλλογίζεσθαι Α 30,26
31,31 sq. ἔθετι η τῶν συλλογισμῶν Α 32,7
μόρια τῆς ψ. (γνωστικά) Α 2,12,19 (γνώ-
σκοντα) 3,20 (τὸ συλλογίζομενον) 30,27
32,16 347,9 sq. ὅργανον τῆς ψ. (ἡ χείρ) Α
8,35 αἱ δυνάμεις τῆς ψ. Β 324,15. (αἱς ἀλη-
θεύομεν) 26 αἱ λογικαὶ, αἱ ἀλογοὶ Β 323,30
436,32 ἡ ἀκροτάτη τῆς ψ. δ. Β 324,5
ἀντιληπτικὴ τῶν θεῶν καὶ νοητῶν Β 339,
9,10 ἡ λογικὴ ψ. Β 436,33 437,5 τὸ
τῆς ψ. ἀγαθόν Β 280,8 τῷ ὄρισμῷ ὡς
ἔχονταν ἐν τῷ ψ. Β 156,12
- ψυχικός (δύναμις) Α 14,11 Β 433,32
- ψυχρός Α 27,29 242,9 Β 38,13 239,31 ἡ
σαμψετρία τῶν θερμῶν καὶ τῶν ψ. Ρ 376,6
- ψυχρότης (τοῦ ἀέρος) Β 420,2 sq.
- ψιωριαν Α 276,22,24 277,22
- Ὥνεισθαι. ἵνα ὠνήσηται Β 280,4 282,4
285,13
- ὦρα. κατὰ τήνδε τὴν ὥ. Β 110,19,28
- ὥς ἔχει φύσεως Β 207,17 ὡς ἂν εἰ ἐλέγομεν
et sim. Α 166,24 232,30 339,22 345,6
Β 242,15 i. q. ἐπει Α 45,13 Β 186,20
final. ὡς ἀν ὑποστῇ Β 376,5,7 sim. 334,12
φισίν ὡς οὐκ εἴη Β 14,16 sim. 329,22
ὡς ὅτι Α 329,17 423,8 456,25 Β 242,26
290,25 δῆλον ὅτι ὡς Β 193,15
- ὥσανει Α 253,22 Β 54,2 cf. ὡς
- ὥσαντως ἔχειν Α 4,7 43,9 sq. 154,9 Β
323,32 al.
- ὥσπερ tamquam Α 117,27 ὥσπερ ἀν εἰ λέγοι
Α 10,15 sim. Β 177,7 225,22 261,4 264,5
ὥσπερ ἣν e. opt. et ind. Β 192,2,3 421,14
- ὥστε in apodosi post parenthesis Α 297,7
Β 106,14 290,10 κεισθώ ὥστε δεῖξαι
Α 355,21 ἡ πρότη ὑπόθεσις ὥστε seq.
inf. Β 220,16,27
- ὥφελιμος Α 273,26 346,10 sq. ὥφελιμως
Α 304,28
- ὥριασις Β 173,4 sq.
- ὥρός Α 245,17 482,10 Β 49,9 169,13 408,18

II INDEX NOMINUM

- Αιδης. ἐν Αἰδου 24,9
 Αθῆναι, Αθήνῃ θεν 4,18
 Αθηναῖοι 377,24 sq. 381,29 sq.
 Αίας (έμπλουμος των ἡ) 273,1 277,28 (μεγαλύψυχος) 413,8, 7
 ΑΙΘΙΟΥ 69,22 94,3, 5
 Αἰσχίνης 6,4
 Αλέξανδρος (οὐ καλῶς λέγων) 3,32 sq. 41,2
 62,2.11,14 111,20,31 112,1 122,11 126,3
 139,9 (οὐ δὴ μὴ πολλήν ἔξιν μαθηματικὴν
 ἔχων) 159,18 160,8,13 174,4,8 181,11 sq.
 196,9 254,12 258,23 259,5 323,9,12, 22
 Αλκιβιάδης 263,16 sq. 271,22 412,21
 (μεγαλύψυχος) 413,3 437,22
 Αμφώνιος ἐκ τῶν συνουσιῶν Ἀμμωνίου τοῦ
 Ἐρμείου in tit. 1,2 (ἐν τῷ Περὶ ἐρμ. [cf. vol. IV 5 p. 85,7 sq.] 32,17 [cf. ibid. p. 15,18 sq.] 33,13) cf. sub v. διδάσκαλος,
 φιλόσοφος
 Ἀναλυτικά. ἐπεὶ δὲ ἀπόδειξις ἀνάλυσις λέγεται,
 μέρος δὲ τῆς ἀπόδειξεως καὶ δὲ παρούσα
 πραγματεία ὡς περὶ τοῦ μέσου τοῦ ἐν αὐτῇ
 διδάσκουσα, διὰ τοῦτο καὶ δὴ π. πρ. Ἀ.
 ἐπιγέγραπται. ἐπιγέγραπται δὲ Ἀ. τὸ πρῶτον
 βιβλίον τῆς Ἀποδεικτικῆς οὐχ ὡς τὰ πρὸ^τ
 ωτῆς καὶ. 331,20 sq.
 Ἀναζαγόρας. ἡ τῶν περὶ Ἀναζαγόραν τις
 (αἵτοις συγχωρηθῆναι αὐτῷ) διτὶ αἱ δροι-
 μέραιται (ἀργαλ τῶν πραγμάτων εἰς) 129,13
 Ἀνάγαρτις ὁ Σκύθης 178,8
 Ἀντιφῶν. ὁ Ἀντιφῶντος τετραγωνισμός
 112,2 sq. 149,11
 Ἀποδεικτική ν. Ἀναλυτικά
 Ἀπολλώνιος. γραφήν, καθάρισμαν Ηρα-
 μενίων, Ἀπολλώνιου τοῦ Ηεργάτου 101,2
 Ἀράτος (εἰτ. Φανόμ. 177) 167,8

Ἀριστοτέλης τὰ ὄλλα λογικά συγγράμματα
 διὰ τὴν ἀπόδειξιν ἡμῖν παρεῖσαν 1,6 sq.
 παραδέδωκεν ἡμῖν τὸ Περὶ ἐρμηνείας, ἐν
 ᾧ περὶ προτάσεων διδάσκει . . . πρὸ τοῦ
 Η. ἐ. παραδέδωκεν ἡμῖν τὰς Κατηγορίας,
 ἐν αἷς διδάσκει ἡμᾶς περὶ τῆς τῶν ἀπλῶν
 φωνῶν δυνάμεως τε καὶ σημασίας ibid.
 16 sq. τὸν μὲν ἀποδεικτικὸν συλλογισμὸν
 ἐν τούτοις ἡμῖν παραδίδωσι, τὸν δὲ δια-
 λεκτικὸν ἐν τοῖς Τοπικοῖς . . . ἵνα δὲ μὴ
 ἔσπαταριθεῖται ὅποι τῶν προσδιαλεγομένων
 ἡμῖν, διδάσκει ἡμᾶς καὶ περὶ τοῦ σοφιστικοῦ
 συλλογισμοῦ ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς ἐλέγχοις,
 ὥσπερ ἀλεξητήριον ἡμῖν φάρικαν παρέχων
 ἐπὶ τὸ ἀποφεύγειν τὰς σοφιστικάς, ὡς αὐτός
 φησι, ἐνογκλήσει 2,3 sq. ἴστεον δὲ ὅτι καὶ
 ἐνταῦθα ὁ Ἀ. ἐστι τῷ ἀκολουθεῖται κατὰ τὸν
 τρόπον τῆς διδασκαλίας καὶ ἀρχεται ἀπὸ
 τῶν καθολικωτέρων 3,13,14 ἀπαρέσκεται
 τῇ περὶ τῶν ἰδεῶν δέξῃ 133,30 καὶ φασί^{ται}
 γε ὑπὲρ τούτων ἀπολογούμενοι ὡς ὅτι εἰναι
 μὲν ἰδεῖς τῶν πραγμάτων τοὺς δημιουργὸν
 λόγους διαρρήδην καὶ αὐτὸς ὁ Ἀ. πανταχοῦ
 βοῇ 242,26 sq. οὐκ ἀν ποτε πρὸς τοῦτο ἐνέστη
 ὁ Ἀ. πανταχοῦ ὁ αὐτὸς ταῦτα λέγων 243,15
 ἴστορεῖται καὶ ζῶντος τοῦ Ηλάτωνος καρτε-
 ρώτατα περὶ τούτου τοῦ δόγματος ἐντάγαι
 αὐτῷ τὸν Ἀ. ibid. 20, 21 ὁ μὲν Ἀ. ἐν
 τούτοις τὸ αὐτό φησιν εἰναι τὸ καὶ ἀντὸ^τ
 καὶ τὸ δὲ αὐτό (οὐρ. οἱ περὶ Θεόφραστον)
 71,4, 5 γένος φησὶ τὸ ὑποκείμενον, ὥσπερ
 πολλαχοῦ εἴωθε 99,10 τὸ γαρ ‘καθ’ ὑπο-
 κείμενον’ ἐνταῦθα συγκέμως ἀντὶ τοῦ ἐν
 ὑποκείμενον’ λαμβάνει 241,21 cf. 64,2 πρῶτα
 πανταχοῦ τὰ προτεταγμένα λέγει, οὐτά πορρωτέρω
 261,6, 7 τὸ ἔσω πίπτειν ἐπὶ τῶν κατη-

- γορικών σημάνει τῷ Ἀ. τὸ ἐπὶ πλέον εἶναι 268,3 ἐν ἑτέραις πραγματείαις αὐτοῦ διαιρεῖ τὸ ἀναγκαῖον εἰς τὸ ἀπλῶς καὶ κυρίως ἀναγκαῖον καὶ εἰς τὸ καθ' ὑπόθεσιν ἀναγκαῖον 384,11 sq. ἀσφέιαν δὲ πάλιν ἐνεποίησε τῇ τε συνήθει συντομάκι χρόμενος καὶ τῷ ἐπὶ μόνων στοιχείων γραμμάσι τὸν λόγον . . . πολλαχοῦ γάρ τὰ στοιχεῖα ἀντὶ προτάσεων παραλαμβάνει 50,21 sq. cf. 163,18 295,24 δῆλον δὲ ὅτι φεύδει παραδείγματα κέγονται, ἐπεὶ μὴ οἴδη τε ἣν ἀγνθεῖ γέγραψθαι 274,7 ἡ παξιμπάντες οἱ ἔξηγηται ἐπελάθοντο τοῦ Ἀ. ὡς κακῶς τὸν διὰ τοῦ ἀδυνάτου ἐκτεμεμένου συλλογισμὸν 291, 11 sq. οὐ γάρ ἣν εἰκός τὸν Ἀ. πρώτον καὶ μόνον τὰς μεθόδους τὰς λογικὰς παραδειησάτε τηλειούντων ἀμάρτημα 295,21,22 ἐπειδὴ συγκεχυμένως πως ὁ συλλογισμὸς παρὰ τῷ Ἀ. ἔξετεθῇ 378,17,18 μὴ ἀκριβόλογούμενος ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν οὐ ἔνεκα εἰπεν Τενέα τινος 382,3 — exempl. 373,7
- Αριστοτελεκός (Ἄρειος) 158,10
- Ἀρχέλαος 38,2
- Ἀσπίς 362,9 v. Ησίδος
- Ἀντόλους, τὰ Αντολύκου περὶ κινουμένης σφρίας 300,18 sq.
- Ἀφροδίτη, ὡς γοῦν τῇ Ἀ. (ἀστήρ) καίτοι μέριστος ἡμίν φανόμενος ὥμοις οὐ στήζει ὅτι τὸ ἔγγυτατο εἶναι 171,17
- Ἀγιλλεός (μεγαλόβουλος) 413,2
- Βρύσων, ὡς Βρύσωνος τετραγωνισμός 111, 17 sq. 115,4 149,11
- Πορρίας (Platonis) 7,2 74,12
- Δευκαλίων 22,10
- Δῆλοι. Δηλίοις λοιψόνεσσιν ἔχοντες ὁ Ήεός 102,14
- Δημόσιοις, εἰς αἰτοῦντις τις τῶν περὶ Δημόσιων συγχωρηθῆσιν αὐτῷ ὅτι ἀρχαὶ τῶν πραγμάτων είσι τὰ ἀτομα 129,11,12 Διών 406,8,27
- Δώριος ἀρμονία 1,12
- Τιλένηρ ἡ τῆς Ε. ἀρπαγή 337,11 389,21 390,10
- Εἰλληνες 373,1
- Ἐπίκουρος, ὅτι καθ' ὑποδρομήν τῇ τελήνης ὁ ἥλιος ἐκλιπτεῖν, ὡς οὖν ἐξ ὀνάγκης τούτου γινομένου, ὥσπερ τὸν Ἄ. φασι δοξάζειν 330,19
- Ἐρετρεῖς 377,28 sq. 381,29
- Ἐρρειας in tit. 1,2
- Ἐύκλειδης, ἐν τῷ πρώτῳ θεωρήματι τῶν Εὐκλείδου 8,22 ἐν τῷ ἔθερμῳ βιβλίῳ τῶν
- Εὐκλείδου Στοιχείων 73,14, 15 ἐν τῷ πέμπτῳ βιβλίῳ ibid. 18 ἐν τῷ τεσσαρεσκάδεκατῷ τοῦ ἔκτου τῶν Στοιχείων 103, 29,30 104,21,22 ἐν τῷ τρίτῳ τῆς γεωμετρίας 377,1
- Ζεύς 22,11 363,8 383,19 v. Ηὐθαγόρειοι
- Ηνίογος astron. (Arat. Φαινόμ. 177) 167,9 180,22,23
- Πρόδοτος (ἐν τῷ βιβλ. τοῦ Ὁμήρου) 156,26
- Πτοιόδος ἐν τῇ Λασπίᾳ (vs. 122) 362,8,9
- Θεαίτητος 406,7,26
- Θερίστιος (citt. vol. V 1 p. 9,9, 10) 48,8 (p. 13,5 sq.) 70,8 (p. 24,3 sq.) 138,5 (p. 27, 28) 177,27
- Θεοδόσιος, τὰ Θεοδόσιου σφριπικά 300, 17,31 301,3
- Θεοδώρας τετραγωνίσας τοὺς μηνίσκους 149,5
- Θῆρις (Hom.) 363,9
- Κατινέρις (σοφιστής) 161,3
- Καλλίτες 136,23 sq. 139,21,24 271,19,22 438,12
- Κένταυρος 336,12 sq. 360,2
- Κορίτσος 271,16 sq. 272,14 sq. 276,1
- Λατίνοι 373,2
- Λόδιος ἀρμονία 1,11
- Μένων 14,15 sq. ἡ ἐν τῷ Μ. ἀπορίᾳ ibid. 12,15,26 18,25 ὡς ἐν τῷ Μ. συλλογισμός 39,20
- Μηδεικὸς πθλεμός 381,30
- Μηδόοι 377,24 sq. 381,32
- Μίδης 156,17,21 Μιδαν τῶν Φρυγῶν βασιλέα 157,1
- Νεῖλος 421,34 sq.
- Νηρηίς 411,7,8 v. Ηλάτων
- Νικόραχος, πῶς ἔστι μαζὶ μεθόδῳ εύρετι . . . τοὺς ἐπιτρίτους ἄριθμους ἡ ἡμιολίσις, ἢν παραδίδωσιν ὁ Ν. 160,24
- Ξενοκράτης βουλόμενος δεῖξαι τὸ ἄριθμός αὐτὸς ἔαυτὸν κινῶν ὥρισμὸν εἶναι τῆς Ουγγῆς 348,2
- Ποδόντσεια 363,8
- Ποδοτσεύς 363,7
- Οἰλεύς 273,2
- Ομηρος 363,6 373,9 λέγει Πρόδοτος ἐν

- τῷ διώρ τοῦ Ο. Ὁμήρου εἶναι τὸ ἐπίγραμμα
εἰς Μίδαν τῶν Φρυγῶν βασιλέα 156,26
eit. B 371 Δ 288 Θ 399 363,8
- Πλάνες τινες (φύσεις αὐτομαθεῖς) 411,7
- Παρρενίων 104,1 v. Ἀπολλόνιος
- Πείτανδρος. Πείτανδρου . . . πλείστην ἴστορίαν
κατὰ τάξιν συναγγένετος, ἀντιπομημένου
δὲ καὶ εὐεπείσας 157,14
- Πειτίστρατος 6,4
- Περγαῖος. Ἀπολλωνίου τοῦ Περγαίου 104,2
- Πέρσαι 373,2
- Πλάστων 102,19 sq. 279,16 λέγεται δὲ καὶ
παρὰ τοῦ Ηλ. εὑρεθῆναι σῆμα Νηρήδος
νεκρὸν ἔρριψμένον 411,7 καὶ φύνεται γε
τῷ ὄντι ὁ Ηλ. οὐ λόγους ἀπλῶς ἐν τῷ δη-
μιουργῷ ἐνόντας λέγων εἶναι τὰ εἴδη,
ἄλλα κύντος καθ' αὐτὰ ὑπόστασιν ὅμοίς κτλ.
243,22 sq. cf. ibid. 14—20 τὸ πρὸ τῶν
πολλῶν; ὅπερ εἰπὼν αἱ θέσαι αἱ παρὰ τῷ
Ηλ. 435,29 οἱ περὶ τὸν Ηλ. ἐπειρῶντο
διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου συλλογίζεσθαι
καὶ ἀποδεικνύειν τόσας ὄρισμὸν εἶναι τοῦτο
349,4 cf. 402,23. 26. 403,3 διασύρει πάλιν
τὸν Ηλ. ὡς λέγοντα διὰ τῆς διαιρέσεως
συλλογίζεσθαι καὶ ἀποδεικνύειν τὰ μέρη τοῦ
ὄρισμοῦ τὰ ἐν τοῖς ὄριστοις θεωρούμενα
403,9 τὸ τῷ Ηλ. δοκεῖν ἀθάνατον εἶναι
τὴν ψυχὴν 325,8 θεῖον γάρ τι γρῆμα ἡ
φύλα καὶ ἐνοποίον καὶ τὴν δικαιούντην,
ώς ὁ Ηλ. φησίν, ἐπαναβεβηκυῖαν κτλ.
333,20 — eit. 3,31 7,2 74,12 150,28
215,1 332,14 — in exemplis 136,31
338,32 373,7 392,9 412,21 435,7 437,12
- (Πορφύριος) ἐν ταῖς Ηέντε φιλονοΐς (vol. IV 1
p. 8,1) 400,31 ἐν Εἰσαγωγαῖς (falso citari
videtur) 307,14
- Πρόσκλος (ἔλεγε δὲ ὁ φιλόσοφος Ηρόκλον τὸν
ἀντοῦ ὀιδάσκαλον ἐπισκήπτειν τῇ ? Λε-
ξάνδρου ἐξηγήσει) 111,31 112,9 sq. (βιβλίον
μέντοι ὀλόντηρον ὃ τε Ητολεμαῖος καὶ ὁ
Ηρ. εἰς τοῦτο κατεβάλλοντα) 129,16 160,13
181,19. 27
- Ητολεμαῖος μονόβιβλον ὅλον εἰς τὴν τούτου
(scil. τοῦ τὰς ἀπ' ἀλατόνων δύο ὥριτῶν
ἐκβαλλομένας συμπίπτειν) δεῖξιν κατεβάλλετο
36,4 129,16 v. Ηρόκλος
- Πυθαγόρειοι. ἡ τῶν Η. μονοτάκη 180,6
οὐσίαν εἶπε τὴν μονάδα κατὰ τοὺς Η. . . .
ὅτι συμβολικῶς τὰ εἴδη καὶ τὰς τῶν
πραγμάτων φύσεις καὶ οὐσίας διὰ τῶν
ἀριθμῶν ἐζημιανον 301,26 sq. οἱ δὲ Η.
τελεικὸν αἵτιον ἀπεδίδουν τῆς βροντῆς τὸ διά
τοῦ ψύχου τὸν Δίκια ἐπαπειλεῖν καὶ ἐκρυφεῖν
τοὺς ἐν τῷ ταρτάρῳ Τιτᾶνας 3S3,18 sq.
- Πτῶλος (in Platonis Gorgia) 38,1
- Σάρδεις 377,28 sq. 381,28. 29
- Σάτυρος 411,6
- Σίμων (σκυτεύς) 350,32
- Σκύθης 175,30. 31 176,9. 10 178,8 sq.
- Σοφιστικοὶ ἔλεγχοι. τούναντίον δὲ μᾶλλον
ἔλέγχους τῆς τοιαύτης ἀπάτης ἐν ἐκείνοις
ήμιν ὁ Ἄ. παραδέδωκε διύπερ οὐδὲ ἐπιγέ-
γραπται τὸ βιβλίον Ηερὶ σοφιστικῶν συλλογι-
σμῶν ἀλλά Σοφιστικοὶ ἔλεγχοι 2,14 sq.
- Σπεύσιππος. τοὺς λόγους δι' ὃν ἐπεγένετο
ὁ Σπ. ἀναιρῆσαι καὶ τὴν διαίρεσιν καὶ τοὺς
ὅρισμούς 405,27 sq. 406,16. 31 407,30
- Σωκράτης Platonis 14,13 sq. 38,1 — in
exemplis 5,3 14,19 24,22 84,23 sq. 91,
13. 16 107,8 sq. 108,4 sq. 136,31 217,15
219,11. 20 240,17. 21 244,28 245,26 sq.
251,27 252,10. 28 253,15 263,16 sq.
271,21 272,12 sq. 280,22 313,11. 12 319,
22 322,16 330,4. 6 338,32 358,4. 5 373,
7. 20. 24 378,5. 22. 23 381,34 387,10.
11. 17 388,6. 22 sq. 400,35 412,21 435,6
437,12. 21. 22
- Σωφρονίσκος pater Soeratis 387,10. 16. 17
388,6. 21. 22 sq.
- Ταῦρος astron. (Arat. Φαινόρ. 177) 167,9
180,22
- Τελαρών 273,2
- Τιτᾶνες. τοὺς ἐν τῷ ταρτάρῳ Τ. 383,20
- Φαῖδων. ἐν τοῖς εἰς τὸν Φ. 215,5
- (Φιλόπονος) ὡς ἐν τοῖς Ηροτέροις ἀναλυτι-
κοῖς διὰ πλειστῶν ἀπεδείχαμεν (i. e. vol. XIIII
2 p. 2,22 sq.) 2,1 cf. 332,1 ἐν ἐκείνοις ἀπε-
δείχαμεν (i. e. in Topicorum commentario)
3,4 εἰρηται περὶ τούτου ἐν ταῖς Φιλοτεκαῖς (cf.
vol. XVI p. 31,3 sq.) 112,6 ἐν τοῖς συμμί-
κτοις ἀπογέγραπται, ἐξεθέμην θεωρήματιν
179,11 265,7 ὡς δεδεικται ἡμῖν ἐν ἑτέροις
81,23 τὴν ἀπριβῆ τοῦ γυρίου ἐξηγησιν
ὑπερβίημα, ἔνως καὶ τῷ ἐξηγησῆ ἐντύχῳ
158,13 ταῦτα μὲν οὖν καὶ εἰσανθήσις
ἐπισκεψόμενα 221,12 ἐντελέστερον ἐν
ἐπέρσιοις ἡμῖν ἐξετασθῆσαν 279,19 ὁ
ἡμέτερος διδάσκαλος 112,30 improbat
eius interpretationem 158,8 258,28 269,2
- Φρύγες 157,1

III LOCII PLATONICI

Cratylus	c. 42 p. 436 A	3,31	Meno	e. 14 p. 80 D sq.	14,12 sq.
Sophista	c. 16 p. 229 B	150,28 191,22		e. 23 p. 87 B sq.	39,20
Gorgias	c. 8 p. 453 A sq.	7,2	Timaeus	e. 16 p. 47 A	215,1
	e. 26 p. 470 D	38,2		e. 18 p. 52 B	332,14
	e. 80 p. 520 B	74,12	?		333,20

IV LOCII ARISTOTELICI

Kατηγορίαι generaliter	1,8,19	(15 p. 34 ^a 16 sq.)	54,27
e. 5 p. 3 ^b 20	307,14	31 p. 46 ^a 31 sq.	402,21
e. 7 p. 7 ^a 12	238,5,6	II 2 p. 53 ^b 16 sq.	54,27
Hερι ἐργησίαις generaliter	1,8,17,19	p. 53 ^b 23—24	51,2
e. 2 p. 16 ^a 32	136,5 137,5	p. 54 ^a 4 sq.	193,5
(e. 5 p. 17 ^a 8 sq.)	32,12	5—7	395,14
e. 7 p. 17 ^b 12 sq.	155,23	5 p. 57 ^b 18 sq.	55,31
p. 17 ^b 29 sq.	295,17 296,10	7 p. 58 ^b 39 sq.	56,32
e. 11 p. 20 ^b 22 sq.	147,18	II 11 p. 61 ^a 18 sq.	291,14 293,31
p. 20 ^b 35	350,32	15 p. 64 ^b 8 sq.	143,22,23
?Αναλογίαι generaliter	334,22 sq.	(23 p. 68 ^b 35 sq.)	29,5
Ηρότερα ?Αναλογίαι generaliter	1,9	Anal. Poster. (τῆς Αποδειξτικῆς)	
	334,23 sq.	I generaliter	334,2 sq. 23 sq.
I 1 p. 24 ^a 10	256,28 335,4	1 p. 71 ^a 11 sq.	121,3
(p. 24 ^a 16 sq.)	32,12	p. 71 ^a 14	28,24
p. 24 ^b 18	55,2,3 90,32 94,27	2 p. 71 ^b 10—12	23,19 41,17
	355,21,30	p. 71 ^b 21, 22	22,20,21 43,19,20
p. 24 ^b 28 sq.	58,26 sq.	48,22 50,1	
4—6	294,27	p. 71 ^b 23	29,17
4 p. 25 ^b 36,37	314,31 315,17	p. 71 ^b 26 sq.	46,1
5,6	291,21	p. 71 ^b 33 sq.	49,17
5 p. 26 ^b 39	314,31 315,17	p. 72 ^a 7	432,32
p. 27 ^a 1	184,24	p. 72 ^a 14 sq.	55,7 127,18
6 p. 28 ^a 14,15	314,31 315,17	p. 72 ^a 16 sq.	23,4
p. 28 ^a 15 sq.	184,24	3 p. 72 ^b 4 sq.	254,14,23 255,32
7 p. 29 ^a 30	184,24	p. 72 ^b 18 sq.	42,17
(10 p. 30 ^b 32 sq.)	384,10,11	p. 72 ^b 23—25	269,24 324,7
13 p. 32 ^a 19	88,17		332,26

3 p. 72 ^b 25 sq.	42,14	22 (p. 83 ^a 22)	263,26	
(p. 72 ^b 26 sq.)	29,5	p. 83 ^a 33	131,1	
p. 72 ^b 35	54,25	p. 83 ^a 36	248,27	
4 p. 73 ^a 28 sq.	307,21	p. 83 ^a 39	248,23	
p. 73 ^a 34 sq.	257,9	p. 83 ^b 1	248,17	
p. 73 ^b 26 sq.	134,14	p. 83 ^b 24 sq.	263,26	
(p. 73 ^b 32 sq.)	133,17	p. 83 ^b 32 sq.	120,14	
6 p. 74 ^b 5 sq.	97,13 240,8	23 p. 84 ^b 3 sq.	253,3	
p. 74 ^b 13 sq.	96,28	24 p. 85 ^b 5 sq.	275,26	
p. 74 ^b 25, 26	97,5	p. 85 ^b 7,8	274,9	
p. 75 ^a 1 sq.	106,11	p. 85 ^b 25	278,26	
p. 75 ^a 28 sq.	100,4	p. 85 ^b 27—29	285,10	
p. 75 ^a 35—37	117,13	p. 86 ^a 10, 11	285,5	
7 p. 75 ^a 38 sq.	120,5	p. 86 ^b 27	290,25	
p. 75 ^a 39 sq.	321,7	33 p. 88 ^b 36	332,26	
p. 75 ^b 2	123,1	p. 89 ^a 11 sq.	321,24	
p. 75 ^b 3 sq.	265,19	II 3 p. 90 ^b 30 sq.	360,15,27	
p. 75 ^b 14 sq.	117,25	4 p. 91 ^a 31 sq.	366,14	
8 p. 75 ^b 24 sq.	64,21,22 116,1	5 p. 91 ^b 12 sq.	402,21	
10 p. 76 ^a 37 sq.	98,30 140,28 316,15	8 p. 93 ^a 24 sq.	372,24	
p. 76 ^b 14	135,3	10 p. 93 ^b 30 sq.	397,23 sq.	
p. 76 ^b 24, 25	132,26	p. 94 ^a 11 sq.	397,23 sq.	
p. 76 ^b 30, 31	36,6	12 p. 95 ^a 10 sq.	422,30	
12 p. 77 ^b 18	154,2	13 p. 96 ^b 28 sq.	407,32	
13 p. 78 ^a 22 sq.	92,10 93,2	?	65,24	
p. 78 ^b 13	177,25	Tοπικά generaliter	24,5,34	
p. 78 ^b 23, 24	174,15,16	VIII 3 p. 153 ^a 7 sq.	183,31	
p. 78 ^b 28—30	174,19,20	Σοφιστ. ἔλεγχοι generaliter	2,7,17 3,3,5	
p. 78 ^b 34 sq.	100,7 166,19 170,4	Physic. (II 9)	384,10,11	
	182,10	IV 6—9	42,22,23	
14 p. 79 ^a 30	188,14	10 p. 217 ^b 29 sq.	390,34	
15 p. 79 ^a 36 sq.	217,11		392,17 391,21	
p. 79 ^b 7 sq.	208,6	VI 8 p. 238 ^b 25	305,17	
p. 79 ^b 15 sq.	188,7	Ἡρόπ. ψωγῆς I 1 p. 402 ^b 5	278,24	
16 p. 79 ^b 23 sq.	150,19		403 ^a 29 sq.	109,12
p. 80 ^a 27 sq.	210,26 217,23		403 ^a 31	364,22
17 p. 80 ^b 27	208,10	III 24 p. 429 ^a 27	243,7,8	
18 p. 81 ^a 38 sq.	308,21 311,4	(De part. animal. I 1 p. 639 ^b 23.		
19 p. 81 ^b 24 sq.	235,12 236,16	24)	384,10,11	
p. 81 ^b 37 sq.	231,21	Μετὰ τὰ φυσικά A 1, 2	331,11	
p. 82 ^a 9 sq.	228,13	1 p. 981 ^b 28	141,6	
p. 82 ^a 20	235,12 236,16	(9)	243,19	
20 p. 82 ^a 21 sq.	231,21 263,4	9 α p. 993 ^b 9 sq.	331,11	
21 p. 82 ^b 35	254,15		993 ^b 11	332,10
22 p. 82 ^b 37	236,20	I 4 p. 1005 ^b 35 sq.	141,8 142,23	
p. 82 ^b 37 sq.	250,36 253,24	Z 10—12 (II 6)	334,17,18	
p. 83 ^a 1 sq.	224,15	Λ 10 p. 1075 ^a 12 sq.	243,2,3	
p. 83 ^a 14 sq.	238,18 247,8	(M 4, 5)	243,19	
p. 83 ^a 21—23	251,24	Ethic. Nicom. Z 4—13	331,9	

ANONYMI IN ANALYTICORUM
POSTERIORUM LIBRUM ALTERUM
COMMENTARIUM

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΩΝ ΓΥΣΤΕΡΩΝ
ΑΝΑΛΑΥΤΙΚΩΝ.

Aldin.
f. 102^r

p. 89b23 Τὰ ζητούμενά ἔστιν ἵσα τὸν ἀριθμὸν ὅσαπερ ἐπι-
στάμενοι.

5 "Οτι φύεται πρότερον τὸ εἰς ἔστι τοῦ ὅτι ἔστιν· ὁ γάρ τὸ ὅτι ὑπάρχει τόδε τῷδε ζητῶν, ὡς ὑμολογούμενον ἔδη εἶναι τὸ ὑποκείμενον περὶ οὐ ζητεῖ, ζητεῖ εἰς ὑπάρχει αὐτῷ τι η̄ μή, τὸ δὲ ὅσαπερ ἐπιστάμενα ἀντὶ τοῦ 'ὅσων ἐπιστήμην λαμβάνουμεν'· οὐ γάρ ἂ ἐπιστάμενα ζητούμεν, ἀλλὰ γνῶναι θέλουμεν.

10 p. 89b25 "Οταν μὲν γάρ πότερον τόδε η̄ τόδε ζητῶμεν εἰς ἀριθμὸν θέντες, οἷον πότερον ἐκλείπει οὐκίος η̄ οὐ, τὸ ὅτι ζητούμεν.

"Οτι τέτταρα τὰ ζητούμενα, ἀ εὑρόντες γυνώσκομεν εἰς ἔστι, τί ἔστιν, ὅτι ἔστι, διέτι ἔστιν. η̄ γάρ τὴν ὑπαρξίαν καὶ τὴν οὐσίαν ζητούμεν τινος ἀπλοῦ, εἰς ἔστιν η̄ μή· γνόντες δὲ ὅτι ἔστι τὸ τέ ἔστι ζητούμεν. η̄ τὸ 15 ὑπάρχον τινὶ καὶ κατηγορούμενον, τουτέστι πότερον τόδε η̄ τόδε, ζητούμεν, οἷον πότερον ἐκλείπει οὐκίος η̄ οὐ· μαθόντες δὲ τὸ ὅτι τὸ διέτι τότε τοῦ ζητούμεν καὶ τὴν αἰτίαν. τούτων οὖν τῶν τετράδων τὸ μὲν εἰς ἔστι καὶ τὸ τί ἔστιν ἐν τοῖς ἀπλοῖς καὶ ἀτυπλόκοις ζητούμεν, τὸ δὲ ὅτι καὶ τὸ διέτι ἐν τοῖς συμπεπλεγμένοις, τουτέστιν ὅτι ὑπάρχει τί τινι η̄ μὴ ὑπάρχει

Inscripti ex L: ante ἐξήγησις add. Ἀγόνυμος, post ἀναλυτικῶν add. τοῦ ἀριστοτέλους α: τοῦ αὐτοῦ φιλοσόφου εἰς τὸ δεύτερον τῆς ἀποδεικτικῆς R: ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν ὑπερών δεύτερον U 6, 7 περὶ οὗ Ua: δὲ οὐ R 7 ζητεῖ alt. addidi ante εἰ add. ἀλλὰ R τὸ δὲ LR: om. Ua 8 post ἀ add. ἔδη Ua: om. LR post ἐπιστάμενα add. ταῦτα Ua: om. LR 9 θέλωμεν B 12 γυνώσκομεν om. R 13 η̄ LR: εἰ Ua τὴν ὑπαρξίαν—τίνος LR: τὴν οὐσίαν καὶ τὴν ὑπαρξίαν τινος ζητούμεν Ua 15 καὶ R: om. Ua 16 post οὐ add. τὸ διέτι ζητούμεντος (ζητούμεν α) Ua: om. LR τὸ διέτι τότε LR: inv. ord. Ua 19 διέτι L: εἰ R Ua τι om. R: τοῦ L

καὶ διότι ὑπάρχει ἢ μὴ ὑπάρχει. ἐν πάσαις δὲ ταύταις ταῖς ζητήσεσι τὸ 102^r
μέσον ζητεῖται ἥτοι τὸ αὐτον. ἀλλ’ ἐν μὲν τῇ εἰ ἔστι καὶ διότι ἔστι ζη-
τεῖται εἰ ἄρα ἔστι μέσον ἢ οὐ. ἐν δὲ τῇ τί ἔστι καὶ διότι τί τὸ μέσον
ζητεῖται. καὶ τὰ διαλεκτικὰ δὲ προβλήματα ζητούμενά τινα ὅντα καὶ αὐτὰ
διὰ τῶν ζητουμένων διαιρέσει τῇ νῦν εἰρημένῃ ὑπάγεται· πάντα γάρ, τὰ τε
ἀπὸ τοῦ γένους καὶ τοῦ ἴδιου καὶ τοῦ συμβεβηκότος καὶ τοῦ ὄρισμοῦ, ἐν 20
τῷ εἴδει τῶν ζητουμένων τῷ διτι ἔστι. δύο γάρ τινα λαβόντες ἐπὶ πάντων
αὐτῶν ζητοῦμεν εἰ τὸ ἔτερον τῷ ἑτέρῳ ὑπάρχει· καὶ γάρ περὶ τῶν ὄρι-
σμῶν οὕτω ζητοῦμεν, εἰ ἔστιν ὄρισμὸς δῆδε τοῦτο.

10 p. 89b31 Ἔνια δ’ ἄλλον τρόπον ζητοῦμεν, οἷον εἰ ἔστιν ἢ μὴ
ἔστι κένταυρος ἢ θεός.

(1) μὲν γάρ ζητῶν, εἰ κένταυρος ἔστιν, ἀπλῶς ζητεῖ περὶ τῆς τοῦ
κένταυρου ὑπάρξεως, καὶ τοῦτο ἔστι τὸ εἰ ἔστιν· ὁ δὲ ζητῶν, εἰ λευκὸς ὁ
κένταυρος, οὐκέτι ἀπλῶς τοῦ πράγματος ποιεῖται τὴν ζήτησιν, ἀλλὰ τὸ 25
τοῦ διτι ζητεῖ ἀριθμὸν τινα τῶν ζητουμένων ἔχων.

p. 89b33 Τὸ δὲ εἰ ἔστιν ἢ μὴ ἀπλῶς λέγω.

Εἰπόμεν τὸ εἰ ἔστι τὸ ἀπλῶς προσέθηκε δεικνὺς αὐτοῦ τὴν διαφορὰν
τὴν πρὸς τὸ διτι ἔστιν, ὃ εἰπεν ‘ἐν ἀριθμῷ’ καὶ ‘οὐχ ἀπλῶς’. 30

p. 89b38 Ἀρ’ ἔστι μέσον αὐτοῦ ἢ οὐκ ἔστιν.

20 “Οτι τὸ μὲν διτι ἔστι καὶ εἰ ἔστι ζητοῦντες εἰ ἔστι μέσον ζητοῦμεν,
τὸ δὲ ὀιδότι ἔστι καὶ τί ἔστι τὸ μέσον ζητοῦμεν.

p. 89b38 “Οταν δὲ γνόντες ἢ τὸ διτι ἢ εἰ ἔστιν.

Ιαλιν τὴν διαφορὰν τοῦ διτι ἔστι καὶ τοῦ εἰ ἔστιν ἐδήλωσεν [ἐν] τῇ
προσθήσει τοῦ ἐπὶ μέρους ἢ ἀπλῶς. ὁ μὲν γάρ ζητῶν περὶ τῆς οὐ-
25 σίας τινός, οἷον ἄρα ἔστι κενόν, ἀπλῶς περὶ τοῦ ὑποκειμένου πράγματος
ἔνθες ὅντος τὴν ζήτησιν ποιεῖται· ὁ δὲ τὸ διτι ζητῶν μεμερισμένην εἰς
πλείω τὴν ζήτησιν ἔχει. ἥτοι οὖν ἐπὶ μέρους εἶπε τὸ μεμερισμένον, ὃ

1 καὶ—μὴ ὑπάρχει L: om. RUA	τὸ RUA: καὶ L	2 ἥτοι—4 ζητεῖται LR:
om. Ua	2,3 τῶ—τῷ L	3 εἰ om. R
alt. add. δύολογουρένως; L	4 δὲ L: om. RUA	6 ὑπὸ R
8,9 εἰ—ζητοῦμεν LR: om. Ua	9 οὗτοι scripsi: οὐ LR cf. p. 549,26 555,1	7 πάντων bis U
τόδε Ua	10 ante ἔντι add. ταῦτα μὲν οὖν οὕτως Ua	13,14 λευκὸς ὁ κένταυρος
LR: κένταυρος λευκός ἔστιν Ua	14 τοῦ L: οὐδενὸς RUA	17 αὐτῷ R
αὐτοῦ BUa Arist.: inv. ord. R	20 διτι τὸ LR: ὅταν Ua	19 μέσον
εἰ ἔστι καὶ μέσον τούτων ζητοῦμεν L	21 ante τί alt. add. τότε Ua	ζητοῦντες LRU: ζητῶμεν a
22 ante εἰ add. τὸ Ua (D)	23 εἰ—διτι R	24 προθήσει R
26 εἰ U	27 post οὗτοι add. τὸ RUA: om. L	τὸ μεμερισμένον εἰς πλείω ἔχει L

είπεν ἐν ἀρχῇ “εἰς ἀριθμὸν θέντες”, ἢ ἐπὶ μέρους φησίν, ὅτι ὁ ζητῶν, 102r εἰ τόδε τῷδε ὑπάρχει, ζητεῖ εἰ τοῦτο τούτου τί ἔστιν. ὁ γάρ ζητῶν, εἰ ὁ αὐτιθωπος ζῷόν τι ἔστιν, ζητεῖ εἰ τὸ ζῷόν τι τοῦ ἀνθρώπου ἔστιν· καὶ γάρ τὸ γένος τι ἔστιν οὐ ἔστι γένος, ἀλλὰ καὶ ὁ ζητῶν, εἰ οὐ γιὸν λευκή, ζητεῖ 5 εἰ τῆς γιόνος τι τὸ λευκόν ἔστιν· καὶ γάρ τὸ συμβεβηκός ἔκεινον ἔστιν ὡς συμβεβηκέν. ἀλλὰ καὶ ὁ ζητῶν, εἰ οὐ σελήνη ἔκλείπει, ζητεῖ εἰ τι τῆς σελήνης οὐ ἔκλειψις, εἰ γάρ παύοις ἔστιν αὐτῆς.

p. 90a2 Λέγω δὲ τὸ ὅτι ἢ εἰ ἔστιν ἐπὶ μέρους καὶ ἀπλῶς.

Οτι τὸ ὅτι ἢ (εἰ ἔστιν ἢ) ἐπὶ μέρους οὐ ἀπλῶς, καὶ τὸ μὲν ἐπὶ 10 μέρους τὸ ὅτι ἔστι ζητεῖ, τὸ δὲ ἀπλῶς τὸ εἰ ἔστιν.

p. 90a5 Συμβαίνει ἄρα ἐν ἀπάσαις ταῖς ζητήσεσι.

Οτι ἐν ταῖς τέσσαρσι ζητήσεσι τὸ αἴτιον ζητεῖται, ὥπερ μέσον ἔστιν· ἀλλ’ ἐπὶ μὲν τοῦ ὅτι ἔστι καὶ εἰ ἔστι τὸ εἰ ἔστιν αἴτιον ζητεῖται, ἐπὶ δὲ 50 τοῦ τι ἔστι καὶ διὰ τι ἔστι τὸ αἴτιον.

15 p. 90a9 Τὸ γάρ αἴτιον τοῦ εἶναι μὴ τοῦδε οὐ τοδι.

102v

Οτι καὶ ἐπὶ τοῦ τι ἔστιν, ὁ ἐδήλωσε διὰ τοῦ εἰπεῖν τὸ γάρ αἴτιον τοῦ εἶναι μὴ τοῦδε οὐ τοῦδε ἀλλ’ ἀπλῶς τὴν οὐσίαν, καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ διὰ τι ἔστιν, δὲ καὶ αὐτὸν ἐδήλωσε διὰ τοῦ εἰπεῖν οὐ τὸ μὴ ἀπλῶς ἀλλὰ τι τῶν καθ’ αὐτὸν οὐ τὸ μὴ συμβεβηκός, τὸ τι ἔστι τὸ αἴτιον ζητεῖται οὐ 20 τοῦ εἶναι ἀπλῶς τὸ πρᾶγμα οὐ τοῦ ὑπάρχειν τὸ ἔτερον τῷ ἔτερῳ. ἀπλῶς δὲ λέγει τὸ ὑποκείμενον, οὐγά ἀπλῶς δὲ ἀλλὰ τινὰ οὕτα τὰ συμβεβηκότα 10 τε καὶ κατηγορούμενα.

p. 90a14 Ἐν ἀπασι γάρ τούτοις φανερόν.

Ἐν ἀπασί φησι τούτοις, ἀηδὲ οὐ τῶν καθ’ αὐτὸν ὄντων ἀλλὰ τῶν 25 ὑπαρχόντων, φανερὸν εἶναι ὅτι ταῦτάν ἔστιν ἐπ’ αὐτῶν τὸ τι ἔστι καὶ διὰ τι ἔστι, καὶ δείκνυσιν αὐτὸν οὗτως ἔχον τῷ ὀρισμῷ τῷ ἔκάστου αὐτῶν ποτὲ μὲν τὸ τι ἔστι ποτὲ δὲ τὸ διὰ τι ἔστι προστιθείς καὶ δεικνὺς

1 φησί L: om. RUA 2 τοῦτο τούτου Ua: inv. ord. LR 7 τι om. L 6 alt. LUA: om. R 3 ἔστι LUA: om. R 4 post ζητῶν add. φέρε εἰπεῖν Ua: om. LR 8 ζητεῖ post 5 ἔστι colloc. L 5 τι BUA: post εἰ colloc. L: om. R 9 τό prius om. a 5. 6 ἔστιν ὁ συμβεβηκέν L: om. RUA 6 εἰ Ua: om. LR 7 οὐ LR, superser. B: ἔστιν Ua 8 εἰ γάρ Ua: εἰ R: τοῦτεστιν εἰ L 8 post ὅτι add. ἔστιν R οὐ om. U 9 post οὐ add. τὸ a 9 εἰ ἔστιν οὐ addidi 11 σημαῖνει U 12 ἔστι L 13 εἰ ἔστιν om. a 14 ζητοῦμεν L 18 τοῦ (ante μὴ) L 22 τε om. BL 24 γάρ τούτοις Ua: τοῦτεστιν LR 25 αὐτὸν LR: αὐτὰ Ua 25 αὐτὸν U 26 post καὶ prius add. οὐ Ua: om. LR Arist. 26 αὐτὸν BUA: αὐτὸν LR οὗτως LR: οὐκ Ua 27 τῷ alt. om. L

ἐφαρμόζον αὐτῷ καὶ τὸ διὰ τί ἔστιν. εἰ δὲ τὸ διὰ τί ἔστιν ἐφαρμόζει τῷ 102^a τί ἔστιν, εἰη δὲ καὶ ἡ τοῦ τί ἔστι ζήτησις μέσου ζήτησις, διαν εἰς τὴν δεῖξιν τοῦ διὰ τί ἔστι παραλαμβάνηται, διαν δὲ αὐτοῦ γάριν λαμβάνηται, αἰτίας μόνον, οὐ δι’ ἦν ἄλλο ἀλλωφ ὑπάρχει, ἀλλὰ δι’ ἦν τοῦτο ἔστι. 20

5 p. 90a 21 Ἄρ’ ἔστι συμφωνεῖν τὸ δὲ καὶ τὸ βαρύ; Ἄρ’ ἔστιν ἐν ἀριθμοῖς ὁ λόγος αὐτῶν;

Δεῖξας ἔκδιπτον τῶν ἐν ἄλλοις ὑπαρχόντων τὸ τί ἔστι καὶ αἴτιον εἶναι αὐτῷ (τοῦ) ὑπάρχειν τινὶ καὶ ἥλως τοῦ εἶναι, ἔτις παράδειγμα παρατίθεται τοῦ εἰ ἔστι ζητήματος, δεικνὺς δὲ τὸ εἰ ἔστι τι ζητῶν ζητεῖ εἰ μέσου 10 ἔστι τι αὐτοῦ ὁ αἰτίον ἔστιν αὐτῷ τοῦ εἶναι. ὁ δὲ λόγος ὁ αὐτὸς καὶ ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ ζητῶν, ἀρα ἔστι συμφωνεῖν τὸ δὲ καὶ τὸ 20 βαρύ, ζητεῖ μὲν εἰ ἔστι συμφωνία δέσσος καὶ βαρέως· ἔστι δὲ ὁ ζητεῖ ἀρ’ ἔστιν ἐν ἀριθμῷ ὁ λόγος, δις λόγος καὶ αἴτιος τοῦ συμφωνεῖν τὸ δὲ καὶ τὸ βαρὺ γίνεται. ἐν ἀμφοτέροις μὲν οὖν, καὶ ἐν τῷ εἰ ἔστι καὶ ἐν 15 τῷ διὰ τὸ ζητοῦμενόν ἔστιν εἰ ἔστι τι μέσου καὶ αἴτιον· ἀλλ’ ἐπὶ μὲν τοῦ διὰ τὸ ζητοῦμεν εἰ ἔστιν αἴτιον τοῦ τὸ ἔτερον τῷ ἑτέρῳ ὑπάρχειν, ἐπὶ δὲ τοῦ εἰ ἔστιν εἰ [ἔστι] τὸ αὐτὸ τοῦτο, ὁ αἰτίον ὑπάρχει, καὶ αὐτὸ τῶν ὅντων τί ἔστι καὶ αὐτό ἔστι.

p. 90a 24 Ὁτι δὲ ἔστι τοῦ μέσου ἡ ζήτησις, δηλοῖ δισων τὸ μέσου 30
20 αἰσθητόν.

Τὸ τοῦ μέσου τὴν ζήτησιν εἶναι ἐν πᾶσι τοῖς ζητούμενοις (ἐν οἷς μὲν γάρ ζητοῦμεν, εἰ ἔστι τι μέσον, ἐν οἷς δὲ τί ἔστιν ἢ διὰ τί ἔστιν· εἰς γάρ ταῦτα πᾶσα ζήτησις ὑπάγεται· καὶ γάρ τὸ διὰ τὸ οὐπὶ τὸ εἰ ἔστι) πιστοῦται ἀπὸ τούτων τὸ μέσον αἰσθητόν ἔστιν. ἐπὶ τούτων γάρ μὴ αἰσθα- 25 νόμενοι μὲν τοῦ μέσου καὶ τὸ διὰ τὸ ἔστιν καὶ τὸ διὰ τί ἔστι ζητοῦμεν, δια- μοίας καὶ τὸ τί ἔστιν· αἰσθανόμενοι δὲ οὐδὲν ἔτι ζητοῦμεν· ἐκ γάρ τῶν

1 αὐτῷ La: αὐτὸ RU post αὐτῷ add. καὶ τὸ τί ἔστι L 2 μέσου ζήτησις LR:
om. Ua 3 δὲ R: καὶ Ua: om. L γάριν I: om. RUA λαμβάνηται RU:
παραλαμβάνηται La 4 post μόνον add. ἐνεκεν παραλαμβάνεται L 8 αὐτῷ τοῦ
scripsi: αὐτῷ RUA 9 εἰ primum Ua: om. R ζητεῖ ζητήματος scripsi: εἰς
ζητήματα RUA 10 λόγος ὁ αὐτὸς R: αὐτὸς λόγος Ua 11 post
ἥρι add. γέ R post συμφωνεῖν add. καὶ R 12 δέξεως—βαρέως U 13 δι;
B: δι Ua: δι λόγος δι R 16. 17 τοῦ τὸ—ὑπάρχειν scripsi: τοῦτο—ὑπάρχει RUA
17 τοῦτο Ua: τούτω R δι αἴτιον ὑπάρχει καὶ collocavit: αἴτιον καὶ δι ὑπάρχει
RUA 19 διον U (A d u, pr. B) 22 γάρ prius L: om. RUA εἰς B:
εἰ LRUa 23 τοῦτα scripsi: τοῦτο LRUa post πᾶσα add. δι LRUa τοῦ (post
οὐπὶ) BL 24 ἀπὸ RUA: εἰς L ἐπὶ τούτων RUA: ἐφ ὃν L 24. 25 αἰσθανό-
μενοι, om. μὲν L 25. 26 καὶ τὸ τί ἔστιν διοίδεν L 26 ante αἰσθ. add. μὴ R:
ἐφ ὃν δι L αἰσθανόμεθα οὐδὲν L post οὐδὲν add. ἀν Ua 27 ζητοῦμεν
scripsi: ἔτι ζητοῦμεν LR: inv. ord. Ua ante ἐκ γάρ add. εἰ ἔστιν αἴτιον τοῦτο
(I. τοῦ τὸ) ἔτερον τῷ ἑτέρῳ ὑπάρχειν L

πολλάκις τῇ αἰσθήσει φανερῶν ἡ διάνοια κατὰ τὴν ἐν αὐτοῖς ὑμοιότητα 102^v ἀθροίζει τὰ καθόλου.

p. 90a31 "Ωσπερ οὖν λέγομεν, τὸ τί ἔστιν εἰδέναι ταῦτό ἔστι. 40

"Οὐτι ταῦτόν ἔστι τὸ τί ἔστιν εἰδέναι καὶ τὸ διὰ τί ἔστι. μην-
5 μονεύσας δὲ τοῦ διὰ τί καθόλου καὶ κοινῶς περὶ αὐτοῦ λέγει ὅτι διετή ἡ
περὶ τοῦ διὰ τί ζητησίς. ἢ γάρ ἀπλῶς ζητεῖται καὶ οὖν ἐν ὑπάρχει ἄλλου.
ἄλλ' ὡς ἐπὶ τῆς τοῦ τί ἔστι ζητήσεως, ἢ τῶν ὑπαρχόντων τισὶ τὸ διὰ τί
τί ζητεῖται. ὥσπερ ἐφ' ὧν παρέμετο παραδείγμάτων, διὰ τί δύο ὄρθαις ἴσαι
αἱ τοῦ τριγώνου γωνίαι, καὶ διὰ τί ἡ ἱρις οὐ μείζων ήμικυκλίου.

10 p. 90a32 Τοῦτο δ' ἡ ἀπλῶς καὶ μὴ τῶν ὑπαρχόντων τι.

"Εὐκε διὰ τούτων λέγειν ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ἀπλῶς τὸ τί ἔστιν αἰτίον
ἐστιν αὐτοῖς τοῦ εἰναι, οἷον τί ἔστι τρίγωνον· τοῦτο γάρ αἰτιον τοῦ εἰναι
τῷ τριγώνῳ.

p. 90a38 Ἀρχὴ δὲ ἔστι τῶν μελλόντων, ἢ περ ἔστιν οἰκειοτάτη
15 τῶν ἐχομένων λόγων.

Μέλλει γάρ προειδόντων ζητεῖν εἰ τὸ τί ἔστι καὶ ὁ ὄρισμὸς δείκνυται
διὰ συλλογισμοῦ. οἰκεῖον δὲ τούτῳ τὸ περὶ οὖν νῦν ἀπορεῖ, ὃ ἔστιν εἰ οἶν
τε τὸ αὐτό τι ἀμα κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ δι' ὄρισμοῦ καὶ δι' ἀποδείξεως εἰδέ-
ναι, ὡς πᾶν τὸ διὰ τοῦ ἑτέρου αὐτῶν γινωσκόμενον καὶ διὰ τοῦ ἑτέρου
20 γινώσκεται ἀμα | δύνασθαι. 103^r

p. 90b1 Ἀπορήσεις γάρ ἄν τις ἀρ' ἔστι τὸ αὐτὸ καὶ κατὰ τὸ αὐτό. 5

Τὸ κατὰ τὸ αὐτὸ προσέθηκεν, ὅτι ἔνδοξον περὶ τινος τοῦ αὐτοῦ
γινωσκοῦν ἡμᾶς ἔχειν κατ' ἄλλο μὲν δι' ὄρισμοῦ, κατ' ἄλλο δὲ δι' ἀποδεί-
ξεως· τοῦ γάρ τριγώνου τί μέν ἔστι δι' ὄρισμοῦ γινωσκειν, ὅτι δὲ
25 δύσιν ὄρθαις ἴσας ἔχει τὰς γωνίας, δι' ἀποδείξεως. ἄλλ' οὐ περὶ τούτου

3 οὖν om. Ua ἐλέγομεν R ταῦτόν Ua (D) 4 post ὅτι add. μὲν L
post ἔστι alt. add. ἔδειξεν ἀνωτέρῳ L 6 ζητεῖται L: ζητησίς RUa 6. 7 ἄλλο
ἄλλω LR 7 ἢ καὶ ἐπὶ τῶν ἐνυπαρχόντων L 8 παραδείγματα. οἷον ὅτι διὰ τί
δυσὶν L 8. 9 ίσαι—γωνίαι L: τὸ τρίγωνον ισον RUa 9 ίσις R μείζων LR:
μεῖζον Ua 10 τοῦ τοῦ δι' R 11 τοῦ L post ἀπλῶς add. ζητεῖν L 12 αὐτοῖς
ἔστι L τοῦ prius LR: τὸ Ua 16 προσελθόν Ua προσελθόν] c. 4 p. 91a 12 sq.
17 τούτῳ LUa: τούτῳ R τὸ om. BL δ R: ὁν L 19 διὰ τοῦ pr. I. LUa:
δι' R ἔτερον pr. I. L αὐτῶν] ὧν non liquet R 20 δύναται L 21 lemma
om. LUa 22 post τὸ prius add. δὲ Ua 25 τούτῳ LR: τούτῳ Ua

ἡ ζήτησις, ἀλλ' εἰ ἐκάτερον τούτων καὶ δι' ὄρισμοῦ καὶ δι' ἀποδείξεως 103r
ἔστι γινώσκειν.

p. 90b3 Ὁ μὲν γάρ ὄρισμὸς τοῦ τί ἔστιν εἶναι δοκεῖ, τὸ δὲ τί
ἔστιν ἂπαν καθόλου καὶ κατηγορικόν.

5 Ὅτι μὴ πᾶν τὸ συλλογισμῷ δεικνύμενον καὶ δι' ὄρισμοῦ δείκνυται·
οἱ μὲν γάρ ὄρισμοὶ καθόλου καταφατικοί, οἱ δὲ συλλογισμοὶ οἱ μὲν ἐν
δευτέρῳ σχῆματι στερητικοί, οἱ δὲ ἐν τρίτῳ μερικοί.

p. 90b8 Οἷον δτι πᾶν τρίγωνον δυσὶν ὀρθαῖς ἵσας ἔχει.

Πᾶν τρίγωνον τὰς ἐντὸς τρεῖς γωνίας δυσὶ ταῖς ἐφεξῆς ἵσας ἔχει, πᾶν
10 τὸ δυσὶ ταῖς ἐφεξῆς ἵσας ἔχον τὰς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἵσας ἔχει, πᾶν ἅρα
τρίγωνον τὰς ἐντὸς τρεῖς γωνίας δυσὶν ὀρθαῖς ἵσας ἔχει.

p. 90b9 Τούτου δὲ λόγος δτι τὸ ἐπίστασθαι ἔστιν.

15

“Ὅτι μὴ οὐν τε τὸ αὐτὸ κατὰ τὸ αὐτὸ ὄρισμῷ τε καὶ ἀποδείξει εἰδέναι
μηδὲ ἔστι τούτων, ὡν ἀπόδειξίς ἔστι, δι' ὄρισμοῦ γνῶσις.

15 p. 90b18 Ὅτι μὲν οὖν οὐκ ἔστιν ὄρισμὸς ἄπαντος οὐπερ καὶ
ἀπόδειξις, δῆλον. τί δέ, οὐ ὄρισμός, ἅρα παντὸς ἀπόδειξίς ἔστιν
ἢ οὖ;

Δείξας. δτι μὴ ἔστιν οὐ ἀπόδειξίς ἔστι καὶ ὄρισμός, νῦν ἀντιστρέψας
δείκνυσιν ὡς οὐ καθόλου δεδειχώς δτι οὐ ἔστιν ἀπόδειξις, τούτου οὐκ ἔστιν 25
20 ὄρισμός. καίτοι διὰ τοῦ εἰπεῖν ἴκανη δὲ πίστις καὶ ἐκ τῆς ἐπα-
γωγῆς· οὐδὲν γάρ πώποτε ὄρισάμενοι ἔγνωμεν, οὔτε τῶν καθ'
αὐτὸ ὑπαρχόντων οὔτε τῶν συμβεβηκότων καθόλου δοκεῖ πεποιηκέναι
τὸν λόγον. ἔστι δὲ δὲ αντιστρέψας δείκνυσιν δτι μηδὲ παντὸς οὐ ὄρισμός,
τούτου καὶ ἀπόδειξις. ἐπὶ δὲ τούτοις δείξει δτι μηδὲ δῆλος κατὰ τὸ αὐτὸ
25 τι ἔστι καὶ δι' ἀποδείξεως καὶ δι' ὄρισμοῦ εἰδέναι· ὁ γάρ ὄρισμὸς οὐδὲν
ἄλλο ἄλλωρ ὑπάρχον δείκνυσιν, οὔτε τῶν καθ' αὐτὸ οὔτε τῶν κατὰ 30
συμβεβηκός, ὥν ἡ συλλογισμὸς δεικτικός.

1 εἰ om. L 3.4 ἀπορήσεις (ἀπορήσει U)—ἀδύνατον lemma Ua 5 τὸ διὰ συλλο-
γισμοῦ L 6 οἱ μὲν alt. om. L 8 ante οἰον add. οἱ μὲν γάρ ὄρισμὸς τοῦ τί ἔστιν
εἰδέναι (sic)—ἔστιν ὄρισμός Ua 9 πᾶν—ἔγει bis R (semel B) τρεῖς Ua: δύο R
9.10 ἔγει—ἐφεξῆς ἵσας R: om. Ua 10.11 πᾶν—ἔγει BUA: om. R
11 τρεῖς om. U 13 κατὰ τὸ αὐτὸ om. B 15 οὖν R Arist.: τοίνυν Ua (D n f)
16 post οὖ add. ὁ RUA (d): om. B Arist. 18 δτι οὐ ἔστιν ἀπόδειξις οὐκ ἔστιν
ὄρισμός L 20 δὲ Ua Arist.: γάρ LR διὰ (ante τῆς) L 22 συμβεβηκότων
Ua Arist.: κατὰ συμβεβηκός LR 23 οὖ om. LR post οὖ add. ὁ Ua
24 δείξει LR: ἀποδείξει Ua οὐδὲ L 25 καὶ prius BL: om. RUA ὄρισμοῦ—
ἀπόδειξεως L δρου Ua 26 ἄλλο ἄλλω LR: inv. ord. Ua ὑπάρχων U

p. 90b 21 "Ωστ' εἴπερ τὸ ἐπίστασθαι τὸ ἀποδεικτόν ἔστι τὸ τὴν 103^v
ἀπόδειξιν ἔχειν, συμβήσεται τι ἀδύνατον.

"Οτι μὴ αὐτὸν τε τοῦ αὐτοῦ ἐπιστήμην ἔχειν δι' ἀπόδειξέως τε καὶ
ὅρισμοῦ, εἰ γάρ τοῦ ἀποδεικτοῦ ἐπιστήμην οὐ δι' ἀπόδειξέως γνῶσις, εἰ εἴη
5 πᾶν τὸ δι' ὅρισμοῦ γνωστὸν καὶ οὐ δι' ἀπόδειξέως, ἀποδεικτὸν μὲν ἂν εἴη· ^{αν}
ἐνδέχοιτο δ' ἂν αὐτὸν καὶ χωρὶς ἀπόδειξέως εἰδέναι ἔχουντα αὐτοῦ τὸν
ὅρισμόν, ἐπειδὴ καὶ οὐ δι' ὅρισμοῦ γνῶσις ἐπιστημονική. ἔστι αἱ ἀρχαὶ
τῶν ἀποδειξέων ἀναπόδεικτοι· οἱ δὲ ὅρισμοὶ ἀρχαὶ τῶν ἀποδειξέων.

p. 90b 38 "Ετι τέτερον τὸ τί ἔστι καὶ τὸ οὗτον ἔστι δεῖξαι. οὐ μὲν οὖν
10 ὅρισμὸς τί ἔστι δηλοῖ, οὐ δὲ ἀπόδειξις οὗτον οὐκ ἔστι τόδε κατὰ
τοῦδε οὐκ ἔστι.

Περῶν ἔδειξεν οὗτον ἔτερον ἔστιν οὐκ ἀπόδειξις καὶ οὐ δι' ὅρισμοῦ
γνῶσις. οὖν δὲ προεποδείκνυσιν οὗτον καὶ τέτεραι, ἀποδεικνύσιν οὗτον μηδὲ ^{αν} 50
ἔστιν ἀποδεικτική η̄ ὅριστική· ἔδύνατο γάρ οὗτον ἐπὶ τοῖς πρώτοις κειμένοις
15 ἔτερων μὲν εἶναι, ἀποδεικτική μέντοι καὶ αὐτὴν εἶναι.

p. 91a 7 Φανερὸν ἄρα οὗτον | οὗτος οὐδὲν ὅρισμός. τούτου πάντως ἀπό- 103^v
δειξις, οὗτος οὐδὲν ἀπόδειξις. τούτου πάντως ὅρισμός.

"Οτι ἀδύνατον ὅρισμοῦ ἀπόδειξιν γενέσθαι, δοκεῖ πως ηδη διὸ τῶν
εἰρημένων δεδεῖχθαι. οὗτον γάρ μηδὲν τοῦ αὐτοῦ δι' ὅρισμοῦ τε καὶ ἀπό-
20 δειξέως η̄ δεῖξις, προεπεν, οὗτον γάρ ἔστιν ἀπόδειξις οὐδὲν ὅρισμός· οὐ μὲν
γάρ ὅρισμὸς τοῦ τί ἔστι καὶ οὐσίας, η̄ δὲ ἀπόδειξις τοῦ οὗτον οὐδὲν οὐ
τοῦ τί ἔστι· καὶ οὐ μὲν ὅρισμὸς δεῖξις τῆς οὐσίας, αἱ δὲ ἀπόδειξις οὐ τὴν
οὐσίαν δεικνύουσι· καὶ οὐ μὲν ὅρισμὸς ἀρχὴ ἀπόδειξέως, η̄ δὲ ἀρχὴ τῆς ^{αν} 10
ἀπόδειξέως οὐκ ἀποδεικτή. εἰ δὴ ταῦτα θεῖται, οὐκ ἂν εἴη ὅρισμοῦ ἀπό-
25 δειξις· ἔπειται γάρ τοῦτο κάκεινοις. οὐ εἰ καὶ διὰ τινων ἐπιχειρήσεων δοκεῖ
πως δεδεῖχθαι, ἀλλ' ἀλλο τοῦτο τὸ πρόβλημα ἔκεινων καὶ ἀλληλης δεῖξεως
δεδύεθαι. ἐπ' ἔκεινων μὲν γάρ ἔτεταιτο εἰ τοῦ αὐτοῦ δύναται γνῶσις καὶ
δι' ἀπόδειξέως καὶ δι' ὅρισμοῦ γίνεσθαι· νῦν δ' εἰ ἔστι τὸν ὅρισμόν των
δι' ἀπόδειξέως δεῖξαι οὐπάρχοντα αὐτῷ.

1 ἀπόδεικτόν Ba Arist.: ἀπόδεικτόν RU (D M n) 3 γε R 4 ἀπόδεικτοῦ scripsi:
ἀπόδεικτον LRUa ante ἐπιστήμη add. ἔστιν L εἰ alt. om. LR post εἴη
add. δὲ L 5 ἀπόδεικτόν B: ἀπόδεικτόν LRUa μὲν om. L 6 ἐνδέχεται
om. ἂν L 8 τῶν alt. Ua: om. R 9 οὗτον Ua Arist.: τί R 10 οὐ Arist.:
εἰ R (d, pr. M): om. Ua (n) 13 τέτεραι Ua: τέτερα R 15 εἴναι alt. scripsi: ἔστιν
R: om. Ua 16 οὐ] δὲ B 16 et 17 πάντως RUa (D): παντὸς Arist. 18 ὅρισμοῦ
ἀπόδειξιν LR: inv. ord. Ua post ηδη add. καὶ Ua: om. LR 19 εἰρημένων LR:
προειρημένων Ua 20 προεπεν] p. 90b 2 sq. post οὐ add. ἔστιν L 22 οὐ
om. R: τὰ περὶ L 23 post καὶ add. οὗτοι Ua: om. LR 24 ἀπόδεικτή scripsi:
ἀπόδεικτή libri 24, 25 δὲ ὅρισμός ἀπόδεικτός L: ὅρισμός R 25 τοῦτο LR:
τούτῳ Ua κάκεινοις scripsi: κάκεινον LR: ἔκεινον Ua δὲ LR: οὗτοι Ua 26 post
πως add. καὶ αὐτὸν Ua: om. LR παρ' ἔκεινα L 27 ἀπ' L 28 γενέσθαι B

p. 91a14 Ὁ μὲν γὰρ συλλογισμός τι κατά τινος δείκνυσι διὰ τοῦ 103^v
μέσου· τὸ δὲ τί ἐστιν.

15

Ὅτι τοῦ τί ἐστιν οὐκ ἔστι συλλογισμὸς καὶ ἀπόδειξις, διὰ τὸ δὲ τί ἐστιν
ἴδιόν ἐστιν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον· τὸ γὰρ ἄλλως ἴδιον συμβεβήκει
5 καὶ οὐκ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον.

p. 91a24 Τὸ δὲ τί ἐστιν ἀμφω ταῦτα ἔχει· [ἔσται αὕτη καὶ τὸ B
κατὰ τοῦ Γ, τὸ τί ἐστιν.]

Δεῖξας δὲτι δεῖ ἐν ἀμφοτέραις ταῖς προτάσεσιν εἶναι τὸ τί ἐστι, τουτέστι 25
τὸν ὄρισμόν, ἐπήνεγκε τὸ δὲ τί ἐστιν ἀμφω ταῦτα ἔχει, τῷ ‘δέ’ ἀντὶ¹⁵
10 τοῦ ‘δῆ’ χρησάμενος. ἔστιν οὖν τὸ λεγόμενον· τὸ δὴ τί ἐστιν ἀμφω
ταῦτα ἔχει, τό τε AB καὶ τὸ BG δηλονότι· οὐ γὰρ μόνη ἡ AB πρότασις
ἄλλα καὶ ἡ BG ἔχει τὸ τί ἐστι. δεῖξας δὲτι ταῦτα τὸ ἐπόμενον αὐτοῖς
ἄτοπον ἐπιφέρει λέγων

p. 91a25 Εἰ δὴ τὸ τί ἐστι καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἀμφω ἔχει, ἐπὶ τοῦ
μέσου ἔσται πρότερον.

Ὅτι μὲν τὸ τί ἐστιν ἀντὶ τοῦ τί ἦν εἶναι καὶ τοῦ ὄρισμοῦ ἔλαβεν, 20
ἐδῆλιος διὰ τοῦ προσθεῖναι τῷ τί ἐστι τὸ τί ἦν εἶναι· τὸ γὰρ οὗτος ἐν τῷ
τί ἐστιν ώς τὸ τί ἦν εἶναι κατηγορούμενον δεῖ ἐν ἀμφοτέραις εἰληφθεῖ ταῖς
προτάσεσιν. ἀλλ’ εἰ τοῦτο, τὸ A πρῶτον ὄρισμὸς [διὰ] τοῦ B, εἰ διὰ τούτου
25 δείκνυσιτο τοῦ Γ ὄρισμὸς ὅν, καὶ τοῦτο μὲν οὖν ἄτοπον. εἰ μὲν γὰρ τὸ
B ἄλλο τοῦ Γ, τὸ A πλειόνων ὄρισμὸς ἂν εἴη, διπερ ἀδύνατον. εἰ δὲ ταῦτὸν
εἴη τὸ B τῷ Γ, τὸ ἐν ἀρχῇ λήψεται· βουλόμενος γὰρ δεῖξαι τὸ A δὲν
ὄρισμὸν τοῦ Γ λαμβάνει αὐτὸν ὄρισμὸν εἶναι τοῦ B, δὲτι ταῦτὸν τῷ Γ, 30
ἡ ὡς ἔρει ἔτι σαφέστερον, βουλόμενος δεῖξαι, διὰ ὄρισμοῦ ἀπόδειξις ἔστιν,
35 ἔλαβε γωρίς ἀπόδειξις τὸ A τοῦ B ὄρισμὸν εἶναι. ἔπειται μὲν οὖν καὶ ταῦτα.
δὲ δείκνυσιν (ἐστιν) δὲτι ὁ οὗτος ἀπόδεικνυς οὐ βούλεται δι’ ἀπόδειξις
τὸν ὄρισμὸν λαβεῖν, τούτου γωρίς ἀπόδειξις εἶναι τινα ὄρισμὸν λαμβάνει.
εἰ γὰρ λήψεται τὸ A κατὰ τοῦ B ως ὄρισμὸν καὶ ἐν τῷ τί ἦν εἶναι καὶ
τὸ B διοιώτα τοῦ Γ ὄρισμόν, δηλον δὲτι καὶ τὸ B ὄρισμὸν τινα καὶ λόγον

3 ante δὲt alt. add. καὶ R 3.4 ὄρισμοῦ καὶ ἴδιον τὸ ἐν—κατηγορεῖσθαι R 5 post
κατηγορούμενον add. ταῦτα δ’ ἀνάγκη ἀντιστρέψειν B 6 δὲ] γὰρ α ἔχει B
8 δεῖ post προτάσεσιν colloc. L τοῦ (ante τὸ) U 10 ἔστιν οὖν LR: ἔστι δὲ Ua
post λεγόμενον add. δὲt Ua: τοιοῦτον L δὴ Ua: δὲ LR post ἔστιν add. ἥγον
τὸν ὄρισμὸν L 11 δηλονότι post τε colloc. L 14 δὲ R (n, pr. D) 14.15 τὸ
τί ἐστιν ἀμφω ταῦτα ἔχει ἐπὶ τοῦ μέσου, ἔσται πρότερον τὸ τί ἦν εἶναι Ua 16 post μὲν
add. οὖν L ἔλαβεν LR: ἔλαμβανεν Ua 17 προσθεῖναι LR: προστιθέναι Ua
οὗτος scripsi cf. p. 548,9: οὖν LRUa 19 πρῶτος R διὰ prius delevi
20 οὖν om. B 21 post τοῦ γ add. εἴη L 22 τῷ BLUa: τοῦ R τὸ α scripsi:
αὐτὸ R, ante δεῖξαι Ua: δὲt τὸ α L 22.23 ἔστιν ὄρισμὸς L 24 η L: om. RUa
post ἔρει add. δὲ Ua ἔτι om. L ἔστιν—ὄρισμὸς L 26 ο οὗτος; LR: τὸ α Ua
27 ὄρισμόν τινα L ante λαμβάνει add. εἶναι L 29 τὸ alt. LR: τοῦ Ua

λήψεται· οὗτω γάρ ἔσται τὸ Β τοῦ Γ τί ἡν εἰναι. τοῦτο δὲ ἐβούλετο 103γ
δεῖσαι τὸ τί ἡν εἴναι τοῦ Γ δι' ἀποδείξεως δεικνύμενον. δὲ οὖν βούλεται 40
δεῖσαι, ἔλαβε· λαμβάνει γάρ τὸ Β τοῦ Γ δρισμὸν εἴναι.

p. 91a30 Τούτου δὲ ἔσται ἄλλος λόγος.

5 "Η τούτου, τοῦ Α, ἔσται ἄλλος λόγος ὃς τοι δρισμός, τὸ Β, ἢ
τούτου, τοῦ ΓΒ, πᾶκαν ἔσται ἄλλος λόγος μέσος δυνάμενος δεῖσαι διε
τὸ Β τοῦ Γ δρισμός ἔστιν. ἢ τούτου δὲ ἔσται ἄλλος λόγος, τουτέστι
τοῦ ΒΑ ἔσται ἄλλος δρισμός, δις καὶ τοῦ Γ ἔσται δρισμός.

p. 91a33 Δεῖ δὲ ἐν ταῖς δυσὶ προτάσεσι καὶ τοῖς πρώτοις καὶ
10 ἀμέσοις σκοπεῖν.

"Οτι δεῖ ἐκθεμένους καὶ λαβόντας δύο προτάσεις ἀμέσους ἐπισκοπεῖν
τὸ δεῖδειγμένον ἐπὶ τῶν στοιχείων αὐτῶν· οὗτως γάρ μάλιστα φανερὸν γένοιτο
τὸ λεγόμενον ἐξεταζόμενον ἐπὶ τῶν προτάσεων καὶ τῆς διληπτῆς, διεῖ δέ τις
τὰς προτάσεις ἐν τῷ τί ἡν εἴναι κατηγορεῖσθαι. |

15 p. 91b12 Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἡ διὰ τῶν διαιρέσεων ὁδὸς συλλογίζει· 10.4γ
ταῖ, καθάπερ ἐν τῇ ὀνταλύσει τῇ περὶ τὰ σχήματα εἰργηται. 10

"Οτι οὐδὲ διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου διὰ συλλογισμοῦ δείκνυται δι
δρισμός, διεῖ μηδὲ συλλογίζεται διαιρέσει γράμμενος. ἐν μὲν γάρ τῷ
συλλογισμῷ τεθέντων τινῶν ἐξ ἀνάγκης ἔπειται τὸ δι' ἐκείνων δεικνύμενον.
20 ἐπὶ δὲ τῆς διαιρέσεως οὐδαμοῦ τοῖς τεθίεσί τε καὶ ληφθεῖσιν ἐξ ἀνάγκης
ἔπειται τὸ δεικνύμενον. ὥσπερ γάρ δι' ἐπακτικῶν τι δεικνύει λαμβάνει μέν
τινα δι' ὅν δεικνύει τι πειρᾶται, οὐ μὴν συλλογίζεται, διότι μὴ ἐξ ἀνάγ- 10
κης τοῖς ληφθεῖσιν ἔπειται τὸ δεικνύμενον, οὗτοι καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως
ἔχει. οὐ γάρ δεῖ τὸ διὰ συλλογισμοῦ δεικνύμενον συμπέρασμα
25 ἐρωτᾶσθαι καὶ τῷ συγχωρεῖσθαι ὑπὸ τινων τίθεται· καὶ γάρ συλλογισμοῦ
συμπέρασμα ἐξ ἀνάγκης δεῖ ἔπεισθαι.

p. 91b20 Καὶ τὸ εἴναι τὸν ἀνθρωπὸν τὸ διλον, ζῷον πεζόν, οὐκ
ἀνάγκη ἐκ τῶν εἰρημένων, ἀλλὰ λαμβάνει καὶ τοῦτο.

Οὐ γάρ, εἰ λίγη ἔκατερον ἀλγήθεις περὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἡδη καὶ ἀμα
30 ἀνάγκη, ώς ἐπὶ τοῦ σκυτέως καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἐν τῷ Ηερὶ ἐρμηνείας δέδει-
κται, καὶ αὐτὸς δὲ αὐτοῦ προσίδην μνημονεύεται.

1 οὗτοι scripsi cf. p. 548,9: οὐ RUA δὲ βούλεται LR 2 τὸ om. LR 3 ἀπο-
δεῖσαι LR τὸ β om. L 5 τούτου τοῦ α R: τοῦτο δὲ Ua 5.6 ὃς—λόγος R:
om Ua 6 βγ B 8 α R: om. Ua ἔσται prius Ua: om. R δ; B: om. RUa
11 ἀμέσους om. B 12 φανερὸν ⟨ἄν> conicio 17 διαιρετικῆς L 18 οὐδὲ L
19 τιθέμενον LR 20 οὐδαμῶς L 22 τι LUA: τινά R 23 τοῖς ληφθεῖσιν om. L
25 καὶ γάρ τω συλλογισμῷ L: καὶ οὐκέτι συλλογισμῷ Ua 26 συμπέρασμα om. L
post ἀνάγκης add. γάρ RUA: om. BL 30 post ἀνάγκης add. εἴναι L ἐν τῷ Ηερὶ ἐρμ.]
c. 11 p. 20b35 31 προτίθων] c. 6 p. 92a29 sq. μνημονεύεται I: μνημονεύεται RUA

p. 91b21 Διαφέρει δ' οὐδὲν ἐπὶ πολλῶν ἡ ὀλίγων οὗτω ποιεῖν. 104r

"Οτι οὐ μόνον οὐ δεικνύουσι διὰ συλλογισμοῦ τὸν ὄρισμόν, ἢ οὐδὲ²⁰ ἄλλως οἱν τε δεῖξαι διὰ συλλογισμοῦ, ὡς προείρηται, ἀλλ' οὐδὲ τὰ δυνα- τὰ μὲν διὰ συλλογισμοῦ δείκνυσθαι ὑπάρχειν τῷ ἥπθ ἀνθρώπῳ διὰ συλλογισμοῦ 5 δεικνύουσιν ὑπάρχειν, ἄλλὰ λαμβάνουσιν ἀσυλλογίστας. ἀσυλλογίστας γάρ λαμβάνοντες τὰ ἔξ ἣν δ' ὄρισμὸς γραῦνται αὐτοῖς πρὸς τὴν σύνθεσιν τοῦ ὄρισμοῦ δυναμένοις διὰ συλλογισμοῦ λαμβάνεσθαι. ἔκαστον γοῦν τὸν ἐν τῷ ὄριστικῷ λόγῳ τοῦ ἀνθρώπου διὰ συλλογισμοῦ ἔστι δεῖξαι ὑπάρχον τῷ ἀνθρώπῳ. ἐπὶ τούτοις δέ τὸ λαμβανόμενον καὶ συντιθέμενον ⟨ἔκ⟩ τῶν κατὰ 10 τὴν διαιρέσιν διομέντων μὴ δείκνυται ὄρισμὸς εἶναι. λέγει γάρ τι κωλύει τοῦτο ἀληθὲς μὲν εἶναι τὸ πᾶν, τουτέστι τί κωλύει ταῦτα, ὣν ἔκαστον 25 κατ' ἴδιαν ἐλήφθη τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχον, καὶ ἂμα ἀληθεύεσθαι κατὰ τοῦ σύνθροπου, μὴ μέντοι τὴν σύνθεσιν αὐτῶν ὄρισμὸν εἶναι τοῦ ἀνθρώπου:

Προσθεῖναι τὸ ἐν τῇ τοῦ ζῷου διαιρέσει τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ 15 λαβεῖν ἡ ἄλλην τινὰ ἐναντίωσιν κατὰ τὴν ὥλην ἡ κατὰ τι συμβεβήκες οὖσαν ἄλλ' οὐ κατ' εἶδος. ἀφεῖναι, εἰ τὸ ζῷον εἰς πεζὸν τε καὶ ἔνυδρον 40 τέμοι· οὗτος γάρ τὸ πτηγὸν παρέλιπεν. ὑπερβεβηκέναι δέ, εἰ τὸ ζῷον εἰς δίπουν καὶ πολύπουν ὑπερβῆ τὸ πεζόν.

p. 91b30 Τοῦτο δ' ἀναγκαῖον, εἰ ἅπαν εἰς τὴν διαιρέσιν ἐμπίπτει.

20 "Εστι δὲ μὴ ἐμπίπτοντα εἰς πᾶσαν τὴν διαιρέσιν τὰ γένη, διφλ ἀνωτέρω 45 ἦν. τὰ δὲ ἄτομα εἰδη εἰς πᾶσαν ἐμπίπτει τὴν διαιρέσιν, οἷον δὲ ἀνθρώπος.

p. 91b31 Ἀλλὰ συλλογισμὸς ὅμως οὐκ ἔστιν, ἄλλ' εἴπερ, ἄλλον τρόπον γνωρίζειν ποιεῖ.

"Οτι εἰ καὶ μὴ συλλογίζεται ἡ διαιρετικὴ μέθοδος, ἄλλὰ κατὰ ἄλλον 25 τρόπον γνωρίζειν ποιεῖ, ὡς καὶ ἡ ἐπαγωγὴ, εἰ καὶ μὴ ἀποδείκνυ- 50 σιν, ἄλλ' ὅμως ὅγλοι τι.

p. 91b34 Συλλογισμὸν δ' οὐ λέγει δὲ ἐκ τῆς διαιρέσεως λέγων τὸν ὄρισμόν.

Οτι δὲ ἐκ τῆς διαιρέσεως συντιθεὶς τὸν ὄρισμὸν καὶ λαμβάνων οὐ 30 συλλογίζεται ἄλλὰ διὰ παραβολῆς δείκνυσιν. |

2 συλλογισμὸν τὸν ὄρον L 3 οὖν τε R: οἴονται Ua: δύνανται I. διὰ συλλογισμοῦ om. L 3.4 δύνανται bis Ua fort. δύναμενα διὰ 7 οὖν L 8 διὰ συλλογισμοῦ ἔστι LR: inv. ord. Ua 9 ἐξ addidi 10 τὴν om. L οὐ L λέγειν a II τουτέστι LR: λέγει γάρ Ua 12 ὑπάρχον τῷ ἀνθρώπῳ L 12.13 τῷ ἀνθρώπῳ, om. κατὰ L 14 τῷ (ante ἐν) Ua καὶ RUa: ἡ B 16.17 εἰς πεζὸν τέμοι καὶ ἔνυδρον Ua 17 πτηγὸν scripsi: πεζὸν libri 18 ὑπερβήθη γάρ conicio 20 τὴν διαιρέσιν πᾶσαν R 21 ἥδη R 23 ποιεῖ γνωρίζειν R 24 δέτι εἰ Ua: εἰ γάρ R 25 καὶ alt. BUA: om. R 27 ἐκλέγων a 29 δέτι om. R: τοῦτοτε I. συντιθεὶς τὸν ὄρισμὸν LR: inv. ord. Ua 30 ἄλλα διὰ LR: διὰ δὲ Ua

p. 92a 6 Ἀλλ' ἄρα ἔστι καὶ ἀποδεῖξαι τὸ τί ἔστι κατ' οὐσίαν. 104v

Ζητεῖ εἰ οὖν τε τὸν ὑρισμὸν ἐξ ὑποθέσεως συλλογίσασθαι τε καὶ
δεῖξαι. τὸν δὲ ὑρισμὸν τὸ τί ἔστι κατ' οὐσίαν εἶπε. τὸ γάρ πρὸς τῷ
ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορεῖται τὸν καὶ τὴν οὐσίαν σημαῖνον αὐτοῦ ὑρισμός
οἱ ἔστιν ἐκείνου· ὁ γάρ ὑρισμὸς ἡ ἐκάστου οὐσία καὶ τὸ εἶναι. ἐξ ὑποθέ-
σεως δὲ εἰπεν οὐ τὸ δοῦ ὑποθετικὸν συλλογισμοῦ, ἀλλὰ διὰ τοῦ ὑποθέ-
σθαι τινὰ καὶ τούτοις πρὸς τὴν δεῖξιν γρήγορασθαι. ἔστι δ' ὁ λαμβάνει καὶ 10
ὑποτίθεται τὸ τὸν ἐκ τῶν (ἐν τῷ) τί ἔστιν ἰδίων λόγον ὑρισμὸν εἶναι,
τουτέστι τὸν ἐκ τῶν (ἐν τῷ) τί ἔστι κατηγορουμένων ἰδίων λόγον
10 τούτου ὑρισμὸν εἶναι. ὁ εἶναι τοῦ τί ἔστιν ὑρισμὸν ὑποτίθεται ἀλλὰ οὐκ
ἀποδείκνυσιν. φὶ εἰ προσληφθείη 'ἢδε τοῦδε ἴδιος ἔστι λόγος ἐκ τῶν ἐν
τῷ τί ἔστι κατηγορουμένων', συνάγοιτ' ἀν 'τόδε τοῦδε ἄρα ὑρισμός ἔστιν'.
ἀλλὰ πᾶλιν τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖται· ταῦτον γάρ λαμβάνει τὸν μέσον τῇ μεί-
ζονι· οὐδὲν γάρ διαφέρει εἰπεῖν 'τόδε τοῦδε ἐκ τῶν ἐν τῷ τί ἔστι κατηγο-
15 ρουμένων ἴδιον ἔστι' τοῦ εἰπεῖν 'τόδε τοῦδε ὑρισμός ἔστι'. δείκνυσι δέ τι καὶ
ἄλλο ἀποτον τῇ τοιαύτῃ δεῖξει ἐπόμενον, οὗτοι γάρ μὴ ὑπόθεσις ἐν τῷ
συλλογισμῷ δείνυτως λαμβάνεται.

p. 92a 8 Ταῦτα δὲ ἐν τῷ τί ἔστι μόνα, καὶ ἴδιον τὸ πᾶν.

Τὰ γάρ αὐτάρκη πρὸς τὸ ἴδιον ποιῆσαι τὸ ἐξ αὐτῶν τῶν καθ' αὐτὰ 20
20 κατηγορουμένων ἵκανα πρὸς ὑρισμόν. τὸ δὲ τούτο τὸ γάρ ἔστι τὸ εἶναι
ἔκείνῳ φέσιν ἔστι τῷ 'ἐν γάρ τούτῳ ἔστι τὸ εἶναι τῷ πράγματι οὐ τὸν
ὑρισμὸν δείκνυμεν, καὶ τούτῳ ὑρισμὸς αὐτοῦ'.

p. 92a 20 Κανὸν ἐξ ὑποθέσεως δὲ δεικνύει, οἷον εἰ τῷ κακῷ
ἔστι τὸ διαιρετικόν εἶναι. 30

25 "Οτι μηδὲ ὁ ὑποθετικὸς δεικνύναι καὶ συλλογίζεσθαι πειρώμενος ὑρι-
σμὸν δι βούλεται ποιεῖ· τὸ γάρ ἐξ ὑποθέσεως νῦν τὸ ὑποθετικὸς λέγει.
καὶ γάρ η τοιαύτη δεῖξει τὸ ἐν ἀρχῇ λόγικεται. θέλων γάρ τις δεῖξαι, δι τοῦ
δὲ ἀποδείξεως ὑρισμὸς δείκνυται, εἰς τὴν αὐτοῦ τούτου δεῖξιν ὑρισμὸν τὸν
λαμβάνει ἄνευ ἀποδείξεως· δι εἰ βούλειτο πᾶλιν δεῖξαι διὰ συλλογισμοῦ,
30 οὐκ ἄλλως δεῖξει ἢ διὰ τοῦ πᾶλιν ὑρισμὸν τὸν αἰτήσασθαι καὶ λαβεῖν, καὶ

I ἄρα Arist.: ἄρα B (M): ἄρα εἰ Ra: ἄρα ἦ U 3 πρὸς τὸ R 6 δοῦ Ua: διὰ
τοῦ R 7 τούτους Ua 8 τὸν Ua: τὸν R ἐν τῷ ex Arist. addidi itemque
vs. 9 λόγων R, pr. U 9 λόγων B 10 δοῦ R: δοῦ Ua 15 τοῦ Ua:
τὸ R 18 μόνον R post πᾶν add. ὡς αὐτῶν τὸ πᾶν ἴδιον γενέσθαι Ua
21 τούτῳ ἔστι scripsi: τούτῳ τούτεστι R: τούτοις Ua οὐ B: οὐ RUa 25 δει-
κνύειν L 25, 26 ὑρισμὸν LR: ὑρισμὸς Ua 26 τὸ alt. om. L 27 αἰτήσεται L
28 γίνεται B 28, 29 λαμβάνει τοὺς L 29 οὖν R: om. L βούλειτο
πᾶλιν LR: inv. ord. Ua 30 αἰτήσασθαι καὶ Ua cf. p. 583, 18: καὶ om. R: αἰτήσαντα L

τούτου γε οὐ τὸν ὄρισμὸν δοκεῖ διὰ τούτου δεδειχέναι. λαβὼν γάρ ὅτι 104v
τοῦ ἀγαθοῦ ὄρισμός ἐστι τὸ ἀδιαιρέτον, οὗτο πᾶλιν δεῖξει τοῦ κακοῦ λόγον
ὅντα τὸ διαιρέτον· δι' ἀλλήλων ἄρα.

p. 92a 24 Λαμβάνειν δ' εἰς τὸ δεῖξαι τὸ τί ἦν εἶναι ἔτερον μέν 10
5 τι ἔστω.

Τουτέστιν εἰς τὴν δεῖξιν τοῦ τί ἦν εἶναι καὶ τοῦ ὄρισμοῦ ἔτερόν τι
λαμβάνει δοκεῖ κεχώρισται· διὰ γάρ τυνος ληφθέντος μέσου ἑτέρου τῶν
ἔξι ὡν τὸ συμπέρασμα ὅρων δι συλλογισμὸς καὶ ἐκ προτάσεων τινῶν. δὲ
ἔθῆλωσεν εἰπὼν καὶ γάρ ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν ὅτι ἐστι τόδε κατὰ
10 τοῦδε λαμβάνεται, τουτέστι πρότασις, οὐ μὴν αὐτὸν δεῖ δεῖξαι ἢ δὸ τὸ 45
αὐτόν ἐστι τῷ δεικνυμένῳ ἢ ἀντιστρέψει αὐτῷ. δι γάρ τοιοῦτόν τι λαμβά-
νων τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖται λαμβάνων πρὸς ἄλλο, ἄλλως τε ἐπειὶ καὶ ἀμφό-
τερα ἡμοίως δεῖται δεῖξεις.

p. 92a 34 Πῶς οὖν δὴ δι ὄριζόμενος δεῖξει τὴν οὐσίαν ἢ τὸ τί 50
15 ἔστιν;

"Οτι οὐχ οἵν τέ ἐστι τὸν ὄρισμὸν δεῖξαι, οὔτε δι' ἀποδείξεως καὶ
συλλογισμοῦ οὔτε δι' ἐπαγωγῆς οὔτε δι' αἰσθήσεως. δι μὲν γάρ ἀποδεικνύ-
τι καὶ συλλογιζόμενος ἐξ ὅμοιογουμένων τινῶν δῆλον ποιεῖ τὸ δι' αὐτῶν
ἔξι ἀνάγκης δεικνύμενον· διὸ δι ὄριζόμενος οὐ λαβὼν τινα δι' αὐτῶν δεικνυ-
20 σιν ἐξ ἀνάγκης ἢ ὅντα τὸν δεικνύμενον ὄρισμόν· καὶ ἔτι δέδεικται ὅτι οὐκ 105
ἐστιν ὄρισμοῦ ἀπόδειξις. ἀλλ' οὐδὲ δι' ἐπαγωγῆς. ἢ γάρ ἐπαγωγὴ διὰ
τῶν καὶ δι' ἔκαστα φανερῶν ὅντων τὸ καθόλου πιστοῦται· διὸ δὲ ὄριζό-
μενος οὐχ οὕτως δεικνυσιν ὄρισμόν· καὶ δι μὲν ἐπαγωγῇ χρώμενος δει-
κνυστε τὸ διτεῖν ἢ διτεῖν οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν ληφθέντων· διὸ δὲ ὄριζόμενος
25 οὐχ ὅτι ἔστιν ἢ οὐκ ἔστιν ἀλλὰ τί ἔστι προτίθεται δεῖξαι. ὅτι δὲ μηδὲ
δι' αἰσθήσεως ἔστι δεῖξαι ὄρισμόν, πρόδηλον· οὐδὲ γάρ αἰσθητὸν δίλιος οὔτε
δι ὄρισμὸς οὔτε τὸ ὄριστόν, εἴ γε καθόλου, ὡς δεῖξει ἄμα τῷ δακτύλῳ
εἰπεῖν 'τοῦτό ἔστιν ὄρισμός', ὡς 'τοῦτό ἔστι γλυκύ' ἢ τι ἄλλο τῶν αἰσθητῶν.

p. 92b 4 "Ετι πῶς δεῖξει τὸ τί ἔστιν; ἀνάγκη γάρ τὸν εἰδότα τὸ
30 τί ἔστιν ἄνθρωπος ἢ ἄλλο διτοῦν εἰδέναι.

Καθόλου ἐπαπορεῖ πῶς διλως ἔστι τὸ τί ἔστι δεῖξαι. εἰ γάρ δεῖ μὲν

1 οὕτω γε L 2 οὕτω Ua: τοῦτο R: τοῦτο λαβὼν ἐξ ὑποθέσεως L καλοῦ R
3 διελληλούν Ua 4 λαμβάνειν R (A D d M n, pr. B): λαμβάνει Ua Arist. 4.5 μέν
τι RUA (ABD M d u e f, pr. n): μέντοι B Arist. 6 τοῦ prius BUA: τὸ R 8 δι-
Ua 10.11 ἢ ὅτι αὐτῷ R 11 αὐτῷ om. R 12 απ προσλαμβάνων ἄλλο? καλοῦ R
14 post οὖν add. καὶ Ua δι Ua Arist.: om. R (A B d u M) 16 οὕτε] ὅτε U
16.17 καὶ δι' ἐπαγωγῆς οὔτε διὰ συλλογισμοῦ LR 21 οὐδὲ ἐπαγωγῇ L
23 οὕτως—25 οὐχ om. L 25 ἢ οὐκ ἔστιν post ἀλλὰ τί ἔστιν colloc. a προ-
στίθεται B 26 οὐ γάρ BL 27 δὲ BL: om. RUA fort. δεῖξαι ἄμα τῷ δακτύλῳ
(καὶ) 28 τι om. LR 29 ἔτι Ua Arist.: ἐπειὶ R τὸ alt. R Arist.: om. Ua (A f)

τὴν τοῦ τί ἔστι δεῖξεν τῇ τοῦ ὅτι ἔστι συμπεπλέγματι, ταῦτα δὲ ἔτερα ὅλα.¹⁰⁵
λγλων, οὐτε δ' ἡ ὄριστική οὐτε ἡ ἀποδεικτική μία πλειάνων ἔστιν, οὐκ ἂν τοι
εἴη τὸ τί ἔστι καὶ τὸν ὄρισμὸν δεῖξαι. ταῦτα δ' ἐδῆλωσεν εἰπὼν ἀλλὰ
μήν εἰ δεῖξει τὸ τί ἔστι καὶ ὅτι ἔστι, πῶς τῷ αὐτῷ λόγῳ δεῖξει;
5 εἰπὼν γάρ ἀμφω δεῖν γνωρίζεσθαι μετὰ ταῦτα ζητεῖ, πῶς δι' ἑνὸς λόγου
ἀμφότερα δειχθείη διαφέροντα.

p. 92b8 Ἀλλὰ μήν εἰ δεῖξει τὸ τί ἔστι καὶ ὅτι ἔστι, πῶς καὶ τὰ ἔξη.

Τὸ γάρ ἄλλο ἄλλῳ ὑπάρχον διὰ συλλογισμοῦ δείκνυται. ἐπεὶ δὲ καὶ
6 ὄρισμὸς καὶ ἡ οὐσία ἔκατον ὑπάρχει ἐκείνηρος οὖν ἔστι καὶ δύναται τις
10 καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρισμοῦ ἀκούειν (τὸ) ὅτι ἔστι, διὰ τοῦτο προσέθηκε τὸ εἰ μή²⁵
οὐσία εἶη, τουτέστιν εἰ μή ὄρισμὸς εἶη. μόνον γάρ τῷ ὅτι ὑπάρχει ὁ
ὄρισμὸς ὑπάρχων οὐ δείκνυται δι' ἀποδείξεως· τὸ γάρ εἰναι τινὶ καὶ ὑπάρ-
χειν οὐκ ἔστιν ὄρισμός τινος, οὐδὲ³⁰ ἡ εἰναί τι ἀποδεικνύει τὸν ὄρισμὸν αὐτοῦ
δείκνυσιν· οὐδενὸς γάρ ὄρισμὸς τὸ εἰναι. οὐδὲ γάρ γένος δικιας τὸ δὲ καὶ
15 τὸ εἰναι καὶ μία φύσις ὡς δύναται καὶ μέρος ὄρισμοῦ εἰναι· ταιοῦτον δὲ
τὸ γένος· ὁ γάρ ὄρισμὸς μῖας φύσεως ἔστι δηλωτικός. καὶ τοῦ εἰναι τι
ἄρα ἀποδεικνύεις ἔσται. οὐκ ἄρα ὁ ὄριζόμενος τὸ εἰναι τοῦτο δὲ ὄριζεται
δεῖξει διὰ τοῦ ὄρισμοῦ· ἀποδεικνύεις γάρ δεικτική τούτου.

p. 92b15 Τί μὲν γάρ σημαίνει τὸ τρίγωνον, ἔλαβεν δὲ γεωμέ-
20 τρης, ὅτι δὲ³⁵ ἔστι δείκνυσι.

Λοιβῶν ὅτι ἀπόδειξις ἔστι τοῦ ὅτι ἔστι δεικτική, ἔχων δὲ ὅτι καὶ ὁ
ὄρισμὸς καὶ ἡ ἀπόδειξις ἔκατερον αὐτῶν τίνος ἔστιν, ἐπὶ τούτοις λέγει τί⁴⁰
οὖν δεῖξει ὁ ὄριζόμενος τί ἔστιν; η τὸ τρίγωνον; ή ἵσον ἔστι (τῷ)
‘τί οὖν δείκνυσιν ὁ ὄριζόμενος καὶ τὸ τί ἔστιν ἀποδιδούς τινος; η τὸ τί⁴⁵
25 ἔστιν ἐκεῖνο δὲ ὄριζεται; οὐ γάρ τὸ τρίγωνον ὄριζόμενος τί ἔστι τὸ τρίγωνον
λέγει, ἀλλ’ οὐχ ὅτι ἔστιν· ἄλλο γάρ ἐκεῖνο καὶ δι’ ἀποδείξεως δεικνύμενον,
καὶ τὸ ἀκολουθοῦν ἀτοπὸν ἐπιφέρει· δὲ ἄρα τις ὄρισμῷ οἰδεν, ὅτι ἔστι⁵⁰
τοῦτο, οὐκ εἰσεται· ἄλλη γάρ η τοῦτο δεικνύουσα· τοῦτο δὲ ἀδύνατον, δὲ μή
οἰδέ τις εἰ ἔστι, τοῦτο τί ἔστιν εἰδέναι.

30 p. 92b19 Φανερὸν δὲ καὶ κατὰ τοὺς νῦν τρόπους τῶν δρων. ⁴⁵

“Οτι μή τοῦ ὅτι ἔστι τὸ ὄριστὸν δὲ ὄρισμός ἔστι δεικτικός. εἰ γάρ
καὶ ἐν ὑπάρχει ἔστιν οὖν δὲ ὄρισμὸς ἀποδέδοται, ἀλλ’ δὲ γε ὄρισμὸς τὸ εἰναι ⁵⁰

1 τῇ Ra: τὴν U 3 τοῦ—τοῦ ὄρισμοῦ Ua 5 δεῖν scripsi: δεῖ libri 7 post ἔστι addi.
καὶ R Arist.: om. Ua (D, del. u) cf. vs.4 8 δὲ Ua: γάρ R 9 τι R 10 τὸ prius addidi
11 μόνων B: μόνῳ coniclo τῷ scripsi: τῶν libri 12 ὑπάρχων Ua: ὑπάρχει R
γάρ scripsi: δὲ RU: om. a 15 καὶ prius BU: om. Ra δὲ scripsi: γάρ libri
17 δὲ om. a 18 τούτου δεικτική Ua 20 δὲ Ua Arist.: τί R 23 η τὸ τρί-
γωνον Arist.: η τρίγωνον R (d: τὸ del. n): τὸ τρίγωνον η Ua δὲ om. R τῷ addidi
25 δὲ om. R 27 καὶ om. R 28 τοῦτο prius om. R 32 εἰναι R: εἰ Ua

αύτοῦ οὐ δείκνυσιν. ὁ γάρ τοῦ κύκλου ὄρισμὸς οὔτε εἶναι τὸν κύκλον δεῖ.^{105γ} κνυσὶ (τοῦτο γάρ δηλοῖ αὐτῷ τὸ διὰ τί ἐστιν). οὐδὲ γάρ ἐνσημαίνεται ἐν τῷ ὄρισμῷ αἰτία δι’ ἣν ἐστι τοῦτο οὐ διαβατόν τις ἀποδέωντεν ἀλλὰ οὐδὲ τοῦ διὰ τί ἐστι τοῦτο κύκλος.

5 p. 92b24 Ἀλλ’ ἀεὶ ἔξεστι λέγειν τὸ διὰ τί εἰ ἄρα ὁ ὄριζόμενος δείκνυσιν ἢ τί ἐστιν ἢ τί σημαίνει τοῦνομα καὶ τὰ ἔχεις.

Δεῖξας, οὗτοι οὐκ ἔστιν ὁ ὄρισμὸς τοῦ εἰναι τὸ πρᾶγμα τὸ ὄρισθὲν δεικνύεις τε καὶ γνωστικός, λαμβάνεις ως ἐπόμενον τούτῳ τὸ μὴ εἶναι τὸν ὄρισμὸν πράγματός τινος δηλωτικὸν ἀλλὰ τοῦ λαμβανομένου τί σημαίνει 10 τὸ λεγόμενον, ως εἶναι αὐτὸν λόγον ὀνόματι ταῦτὸν σημαίνοντα. εἰ γάρ δεῖ μὲν τὸν ὄριζόμενον ἢ τί ἐστι τὸ πρᾶγμα δεικνύναι ἢ τί σημαίνει τοῦνομα λέγειν, οὐ δείκνυσι δὲ τί ἐστι τὸ πρᾶγμα | τῷ τὴν ἀρχὴν μὴ^{105γ} εἶναι δι’ ὄρισμοῦ εἰδέναι οὗτοι ἔστι, τὸ καταλειπόμενον ὃν εἴη μηγνυτικὸς λόγος τοῦ τί σημαίνει τοῦνομα, ὅπερ ἀποπονεῖ δείκνυσιν.

15 p. 92b30 Ἔτι πάντες οἱ λόγοι ὄρισμοὶ ἀν εἶναι καὶ τὰ ἔχεις.

Εἰ δὲ ὁ ὄρισμὸς λόγος ὀνόματι ταῦτὸν σημαίνων, μὴ οἷόν τε δ’ ἀποδεῖσαι οὗτοι τοῦτο τὸ ὄνομα τοῦτο δηλοῖ (Θέσει γάρ καὶ συνθήκῃ τὰ δηνύσατα, οὐκ ἀνάγκη τινὶ), οὐδὲ ἀν τοῦ τοῦτο τὸ ὄνομα τοῦτο σημαίνειν πίστιν τινὰ ἔχομεν. οὐδὲ οἱ ὄρισμοὶ τοίνυν τοῦτο προσδηλώσι, 20 τὸ εἶναι ἔκαστον αὐτῶν δηλωτικὸν τοῦ σημανομένου ὑπὸ τοῦδε τοῦ δηνύματος.

p. 92b35 Ἐκ μὲν τοίνυν τούτων οὔτε ὄρισμὸς καὶ συλλογισμὸς¹⁰ φαίνεται ταῦτὸν ὃν καὶ τὰ ἔχεις.

Τὰ δεδειγμένα ἀνακεφαλαιοῦται. οὗτοι τε μὴ ταῦτὸν συλλογισμὸς καὶ ὄρισμός († δὲ γάρ ἀν ἐναργέστερον ἔλαβεν· ἄλλος γάρ ἔκατέρου αὐτῶν 25 λόγος) καὶ οὗτοι μὴ τοῦ αὐτοῦ συλλογισμὸς καὶ ὄρισμός, εἴ γε δὲ μὲν τοῦ τί ἐστιν, δὲ τοῦ οὗτοι ἔστιν. ὁ πρῶτα ἔδειξε διὰ τοῦ μῆτε¹⁵ τὸ διὰ συλλογισμοῦ δεικνύμενον δι’ ὄρισμοῦ δείκνυσθαι μῆτε, οὐδὲ τοῖνυν δηνύμενος, τοῦτο καὶ διὰ συλλογισμοῦ δείκνυσθαι. ἀλλὰ καὶ οὗτοι μῆτε δὲ ὄρισμοὶ αὐτῆς ἢ ἀποδείκνυσί τι ἢ ὅλως δείκνυσιν. οὔτε γάρ εἶναι τὸ 30 πρᾶγμα ἀποδείκνυσιν. οὕτως δὲ τοῖνυν οὐδὲ ἀποδίδοται δείκνυσι. διὸ

1 οἱ scripsi: οὐ libri 1. 2 τοῦ—οὐδὲ γάρ οὐ. a 2 οὐ U 3 post αἰτίᾳ add.
τις Ua ὄρισμός U 4 an οὐδὲ τό? 5 δὲ om. R (Mu, pr. n) 7. 8 δει-
κνυτικός—γνωστικός R: δεικτικῶς—γνωστικῶς Ua 8 τούτω B: τοῦτο RUa 10 σημα-
νοντι R 13 post μηγνυτικός add. δὲ RU: om. a 17 σημαίνει Ua 18 τούτου
τὸ τὸ Ua: τούτου τὸ R 19 προσδηλώσιν Arist.: προσδηλώσιν RUa
21 τούτων τοίνυν a ὄρισμός καὶ R Arist.: δὲ ὄρισμός οὔτε δὲ Ua 24 fort. ὅπερ ὃν
25 post συλλογισμὸς add. τε Ua 26 τὸ (ante τι) R 28 fort. μηδὲ cf. p. 570, 28

οὔτε ὄρισμῷ ἔστι γνῶναι ὅτι τόδε τοῦδε ὄρισμός (οὐδὲν γάρ δείκνυσιν ὁ 105γ
ὄρισμός) οὔτε ἀποδεῖται, ἐπεὶ μή ἔστιν ἀπόδειξις τοῦ τί ἔστιν, ὡς δέδεικται.
πᾶσα γάρ τοῦ ὅτι ἔστι.

20

p. 93a1 Πάλιν δὲ σκεπτέον τί τούτων λέγεται καλῶς καὶ τί οὐ
5 καλῶς.

Οὔτε γάρ τὸ μὴ δύνασθαι τὸ αὐτὸ δι' ὄρισμοῦ καὶ δι' ἀποδεῖξεως
γινώσκεσθαι πάντη καλῶς εἰρηται, οὔτε τὸ μὴ δηλως εἰναί τινα δεῖται
ὄρισμοῦ, ὡς ἐρεῖ.

p. 93a3 Ἐπεὶ δ' ἔστιν, ὡς ἔφαμεν, ταῦτὸν τὸ εἰδέναι τί ἔστι καὶ τί
10 τὸ εἰδέναι τὸ αἴτιον τοῦ τί ἔστιν.

Ἐπιχειρεῖ πρῶτον δεῖξαι ὅτι ἔστιν ὄρισμὸν ἀποδεῖξαι δι' ὄρισμοῦ.
συγχρῆται δ' εἰς τὴν ἀπόδειξιν τοῖς προδειγμάτοις αὐτῷ· δέδειγε γάρ
πρὸ διλήγου δι' ὃν εἶπεν “ἐν ἀπασι γάρ τούτοις φανερόν ἔστιν ὅτι
ταῦτα ἔστι τὸ τί ἔστι καὶ διὸ τί ἔστιν”. ἔδειξε γάρ διὰ τούτων ὅτι
15 ὁ τὸ τί ἔστι καὶ τὸν ὄρισμὸν ζητῶν αἴτιον ζητεῖ· ὁ γάρ ὄρισμὸς ἔκάστου
καὶ αἴτιον. τούτῳ δὴ προσχρῆται. εἰ γάρ ὁ ὄρισμὸς αἴτιον, ὁ ὄρισμόν τινος 30
εἰδῶς καὶ αἴτιον οὐδεῖ. τὸ δὲ τὸν ὄρισμόν τινος εἰδότα εἰδέναι τὸ αἴτιον αὐτῷ
τοῦ εἰναι (τοῦτο γάρ σημαίνει αὐτῷ τὸ αἴτιον τοῦ τί ἔστι) δέδεικται.
ταῦτὸ γάρ ἔκειτο [γάρ τὸ] ἡ τοῦ τί ἔστι ζήτησις καὶ αἴτιας ζήτησις.

20 Δύναται τῇ λόγῳ δὲ τούτου εἰρηκέναι (αἴτιον) τοῦ δύνασθαι ὄρισμὸν
δειγμήγηναι διὰ συλλογισμοῦ. καὶ εἴη ἀνὴρ ἣ πρὸ αὐτοῦ οὐκ ὀλόκληρος ἀλλ'
ἐλλιπῶς εἰρημένη· ἐπεὶ δ' ἔστιν, ὡς ἔφαμεν, ταῦτὸν τὸ εἰδέναι τί
ἔστι καὶ τὸ εἰδέναι τὸ αἴτιον τοῦ τί ἔστι· λείποι γάρ ἀνὴρ τὸ
‘οὗν τε διὰ συλλογισμοῦ τὸ τί ἦν εἰναι δείκνυσθαι’. ἐπεὶ τούτου δ ὄρισμὸς 35
25 αἴτιον, ἡ ταῦτὸν ἔσται τούτῳ οὐ αἴτιον ἢ ἄλλο αὐτοῦ. τῶν γάρ αἰτίων τὰ
μὲν ταῦτα ἔστιν ἔκειναις, ὃν ἔστιν αἴτια, ὀλόκληρον αὐτῶν δηλοῦντα τὴν
οὐσίαν· τοῦ γάρ τὸν ἀνθρώπων ζῷον πεζὸν δίπουν εἰναι οὐκ ἄλλο τὸ
αἴτιον παρ' αὐτὸ τοῦτο, καὶ δηλως ὁ ἔκάστου οἰκεῖος ὄρος.

- 1 οὔτε ὄρισμῷ scripsi: οὐδὲ ὄρισμῷ R: οὐ δι' ὄρισμοῦ Ua 4 τί prius R Arist.: ὅτι Ua
4.5 καὶ τί οὐ καλῶς om. Ua 6 μὴ supser. B 8 εἰρηται R
9 ταῦτὸ Ua 10 αἴτιον Ua Arist. cf. vs. 18.23: αὐτὸ R τοῦ τί ἔστιν Ua (D n u,
pr. B): τοῦ εἰ ἔστι Arist.: om. R cf. vs. 18. 23 11 ἐπιχειρεῖ LR: ἐπιχειρεῖ Ua
12 καὶ συγχρῆται, om. δὲ L πρὸς L: ἐπὶ R τὴν τούτου τάξιν L αὐτῷ BUA: αὐτοῦ
L: αὐτὸ R 13 πρὸ διλήγου] p. 90a14 14 καὶ LR Arist: καὶ τὸ Ua 16 τοῦτο
R: fort. τούτοις 17 τόδε B τινος om. B 19 ταῦτὸ γάρ ἔκειτο scripsi: γάρ
τοῦτο ἔκειτο τὸ libri γάρ τὸ (τοῦ B) delevi καὶ αἴτιας scripsi: αἴτια καὶ R:
αἴτιας Ua 20 τῷ λόγῳ (ἴσχεις ex Arist. scripsi) δὲ τούτου RU: δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ α
αἴτιον addidi τοῦ Ua: τὸ R 21 αὐτῆς Ua 22.23 τί ἔστι—τοῦ τί ἔστι om. R
23 λείποι scripsi: λείπει libri αὐτῆς B: αὐτῆς RUA 24 ἦν om. Ua
26 ἔκειναις scripsi: ἔκεινων οἵ libri ὃν om. a 28 ὄρος om. Ua

p. 93^a5 Λόγος δὲ τούτου, ὅτι ἔστι τι τὸ αἴτιον· καὶ τοῦτο ἡ 105^v
ταῦτὴ ἡ ἄλλο.

Δύναται τὸ καὶ τοῦτο ἡ ταῦτὴ ἡ ἄλλο εἰρηκέναι οὐχί ὡς συγχωρῶν
εἶναι τὸ αὐτὸν αὐτοῦ αἴτιον (δοκεῖ γάρ ἄλλο εἶναι τὸ αἴτιον καὶ τὸ οὐ ἐστιν
οἱ αἴτιοι ἐν πᾶσιν) ἀλλ᾽ ὑπὲρ τοῦ δηλοκλήρωφ χρῆσθαι διαιρέσει. καὶ εἴη
ἄν τὸ εἰ τοίνυν ἐστὶν ἄλλο ἐπενηγμένον σημαντικὸν τοῦ διφεύλειν τὸ
αἴτιον ἄλλο εἶναι.

p. 93^a15 Ἄλλ' ἔστι λογικὸς συλλογισμὸς τοῦ τί ἐστιν.

Λογικὸν συλλογισμὸν τὸν μὴ ἀποδεικτικὸν ἀλλὰ διαλεκτικὸν τε καὶ δι'
10 ἐνδέξιον συγχρόνα εἴωθε λέγειν. εἰπὼν δὲ τὴν τοιωτὴν δεῖξιν λογικὴν εἶναι
ἄλλον οὐκ ἀποδεικτικὴν ἐξῆς προτίθεται ζητῆσαι. εἰ διως ἐνδέγεται, πῶς καὶ
τίνα τρόπουν. καὶ ὑπομνήσας ἡμᾶς τῶν κατ' ἀρχὰς εἰρημένων ἀποδεῖξει κατὰ
τὴν πρὸς αὐτὰ ἀκολουθίαν, ὅτι ἀπόδειξιν μὲν οὐχί οἰόν τε δρισμοῦ γενέσθαι,
15 μέντοι δι' ἀποδείξεως τρόπου τινὰ δρισμὸν εὑρεῖν. καὶ τοῦτο δ' ἡν
ἡ παροργμένον πῶς οἱόν τε δείκνυσθαι τὸ τί ἦν εἶναι ἐδόκει γάρ ἀποπον εἶναι
τοῦτο. μέλλον δὲ περὶ τούτου ζητεῖν τε καὶ λέγειν πρῶτον ἡμῖν τῶν κατ'
ἀρχὰς εἰρημένων ὑπομνήσκει γρηγόριων αὐτῷ πρὸς τὴν τοῦ προκειμένου
θεωρίαν ἐσημένων. διὸ καὶ προτίθεται τὸ | εἰπόντες πάλιν ἐξ 106^r
ἀρχῆς.

p. 93^a16 "Ωσπερ γάρ τὸ διότι ζητοῦμεν.

20 "Οτι μόσπερ τὸ διότι τοῦ διότι προγινώσκεται, οὗτως καὶ τὸ εἰ ἔστι τοῦ 5
τί ἐστιν, ἐνίστε δὲ καὶ ἂμφα δηῆλα γίνεται, οὐ μὴν ἔμπαλιν.

p. 93^a21 Τὸ δ' εἰ ἔστιν ὅτε μὲν κατὰ συμβεβηκὸς ἔχομεν, ὅτε
δὲ ἔχοντές τι αὐτοῦ τοῦ πράγματος.

Αριθμὸν τὸ ἔπειθαι τὴν τοῦ τί ἐστι γνῶσιν τῇ γνώσει τοῦ εἶναι τὸ
25 πρᾶγμα μετὰ ταῦτα, πῶς τῇ τοῦ εἶναι τὸ πρᾶγμα γνώσει ἔπειται καὶ ἡ
τοῦ τί ἐστι γνῶσις πολλάκις. μόσπερ καὶ ή τοῦ διὰ τί ἐστι τῇ τοῦ διότι
ἐστι γνώσει, δείκνυσι. τὴν γάρ ὑπορρέων τοῦ πράγματος, περὶ οὐ ἡ ζή-
τησις εἰ ἔστι, ποτὲ μὲν ἀπὸ συμβεβηκότων ποτὲ δέ τι τῆς οὐσίας αὐτοῦ

1 τι om. II τὸ R Arist.: om. Ua 2 τὸ αὐτὸν B: αὐτὸν U (D n)

3 τὸ Ua: δὲ R ταῦτὸν R 4 αὐτὸν a 5 γρήσασθαι Ua 6 τὸ
prius Ua: τι R 9 post συλλογισμὸν add. καλεῖ R 11 post προτίθεται add.
δεῖξιν καὶ R 13 μὲν om. a οἱόν τε Ra: οἱόνται U ante ὁρ. add.
δὲ B 15 ἐδόκει—16 τοῦτο om. Ua 18 καὶ om. R
23 αὐτὸν τοῦ BU Arist.: inv. ord. Ra 26 post ὕσπερ add. εἰρηται R

λαβόντες ἔχομεν. καὶ οὐ μὲν ἀπὸ συμβεβηκότων γνῶσις τῆς τοῦ πράγματος 15
ὑπάρχειν πρὸς τὴν γνῶσιν τοῦ τί ἐστι τὸ πρᾶγμα συντελεῖ· οὐ δὲ
ἀπὸ τῶν αὐτῷ τῷ πράγματι ὑπαρχόντων γνῶσις τοῦ εἰναι αὐτὸς ἀφορμή,^{106r}
καὶ ὅδος ἐστι τῆς τοῦ τί ἐστι γνώσεως. καὶ οὐδὲν ἔχομεν πρὸς τὴν ἀπὸ
5 τῶν ὑπαρχόντων καθ' αὐτὸν καὶ ὄντων γενῶν τε καὶ μερῶν τοῦ ζητουμένου
πράγματος εἰ ἐστι γνῶσιν, οὗτως ἔξομεν καὶ πρὸς τὴν τοῦ τί ἐστιν. ἀπὸ
μὲν γάρ τῶν κοινοτέρων εἰδότες διτι ἐστι πορρωτέρω τοῦ εἰδέναι τί ἐστιν
ἐσόμεθα, διτι μηδὲ διτι ἐστιν ἵσμεν ἀκριβῶς τε καὶ προσεγγῶς εἰ δὲ ἀπὸ 20
τῶν ίδιων καὶ οἰκείων αὐτοῦ τὴν τοῦ εἰναι αὐτὸς γνῶσιν ἔχομεν, εἴημεν δὲν
10 καὶ τὴν τοῦ τί ἐστι γνῶσιν ἔχοντες η̄ πλησίον ὄντες.

p. 93a 27 Καθ' δσων δὲ ἔχομέν τι, ρῆσον.

*Ων ἔχομεν τὴν γνῶσιν τοῦ εἰναι τῷ ἔχειν τι αὐτῶν τῶν ἐν τῇ οὐ-
σίᾳ ὑπαρχόντων αὐτοῖς, ρῆσον τοῦ τί ἐστι ζητησίς τε καὶ εὑρεσίς.

p. 93a 29 *Ων οὖν ἔχομέν τι τοῦ τί ἐστιν, ἔστω πρῶτον μὲν ὡδε. 25

15 Τὰ εἰρημένα γνώριμα βούλεται ἐπὶ παραδειγμάτων ποιῆσαι καὶ δεῖξαι, 30
πῶς μὲν η̄ τοῦ εἰναι δὲν οἰκείων ἀπόδειξις [γνῶσις] γίνεται, πῶς δὲ τὸ τί
ἐστιν ἐν ἀποδείξει λαμβάνεται, καὶ πῶς, εἰ ἀπὸ συμβεβηκότων η̄ τοῦ διτι
ἔστι γνῶσις εἴη, οὐδὲν αὐτῇ συντελεῖ πρὸς τὴν τοῦ τί ἐστιν εὑρεσίν. καὶ
πρῶτον μὲν λαμβάνει παραδείγματα, ὃν τὴν γνῶσιν τοῦ εἰναι ἐκ τῆς οὐσί-
20 ας καὶ ἀπὸ τῶν καθ' αὐτὸν ὑπαρχόντων αὐτοῖς ποιούμεθα, είτα λήψεται
καὶ τῶν οὐδὲν ἀπὸ τῆς οὐσίας. καὶ δεῖξει πότε η̄ τοῦ εἰναι ἀπόδειξις διὰ
τῆς τοῦ τί η̄ εἰναι γνώσεως γίνεται, καὶ πῶς μὲν εἰδότες τὸ διτι ἐστιν 25
ἄμα ἵσμεν καὶ τὸ τί ἐστι, πῶς δὲ τὸ μὲν διτι ἐστι γνωσόμενα διὰ συλλο-
γισμοῦ, οὐδέπω δὲ γνώριμον ἔξομεν τὸ τί ἐστι. δοκεῖ δέ μοι δὲ 'μέν'
25 σύνδεσμος ἐκ περιτοῦ κείσθαι, ἵνα η̄· ων οὖν ἔχομεν τοῦ διτι ἐστι γνῶσιν
διά τινος τῶν ἐν τῷ τί ἐστι καὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτῶν ὄντων, ἔστω πρῶτον
δεικνύμενον. καὶ ἔχέτω οὗτως· ων, φησίν, ἔχομεν ἐν τῇ τοῦ εἰναι γνώσει
περιεχόμενον τὸ τί ἐστιν, ἔστω παραδειγματικὸν δ παρατίθεται.

3 αὐτῶν Ua	αὐτῷ scripsi: αὐτῷ libri cf. vs. 9	4 immo ἔχωμεν	5 αὐτὰ Ua
γενῶν scripsi: τινῶν libri	6 γνῶσιν scripsi: γνῶσις libri	οὗτως R: οὐχ_ Ua	
7 μὲν om. R	8 ἐσόμεθα scripsi: εἰσόμεθα libri	9 τὴν scripsi: τῇ libri	
αὐτὸ Ua: αὐτοῦ R	10 ὄντες Ua: ἔχοντες R	11 ῥάδιον R (D n)	12 post
δὲν add. δὲ Ua	τῷ Ua	αὐτῶν scripsi: αὐτοῦ libri	15 γνωριμώτερα
Ua	post ἐπὶ add. τῶν Ua	παραδείγματος R	16 οὐ Ua: εἰ R
scripsi: δι_ οἰκείων R: διοικεῖ Ua	ἀπόδειξιν R	γνῶσις delevi	δι_ οἰκείων
ἐστι Ua	τὸ om. a	17 λαμβάνεται in ras. U	γίνεται R: γάρ
18 αὐτῇ B: αὐτῇ R Ua	20 αὐτοῖς scripsi: αὐτῇ libri	εἰς Ua	διτι Ua: τῇ R
διτι add. ἐστιν R	γνῶσις R	22 τί om. U	25 post
οὖς Ua	post ων add. γάρ Ua	28 περιέχομεν Ua	παραδεικτικὸν Ua

p. 93a 35 Οταν δ' εῦρωμεν, ἂμα τὸ δτι καὶ τὸ διότι ἵσμεν. 106r

Τῷ δταν δ' εῦρωμεν, ἂμα τὸ δτι καὶ τὸ διότι προσέθηκε τὸ
ἄν διὰ μέσων ἥ δηλωτικὸν (ὅν) τοῦ 'ἄν δι' οἰκείων καὶ αἰτίων μὴ τοῦ
συμπεράσματος μόνον ἀλλὰ καὶ τοῦ πράγματος'. ταῦτα γὰρ κυρίως μέσα.
ἢ ἡ γὰρ διὰ τοιούτων μέσων, ἢ καὶ κυρίως ἐστὶ μέσα, γνῶσις τοῦ δτι ἔστιν
ἄμα γνῶσις ἔστι καὶ τοῦ διὰ τί ἔστιν. ἀλλὰ καὶ τοῦ τί ἔστι γνῶσις ἔστιν,⁴⁵
ώς ἐρεῖ. ὁ γὰρ τοιοῦτος ὄρισμός ἔστι τοῦ ἑτέρου τῶν ἀκρων. εἰ δὲ μὴ
διὰ μέσου, τοιτέστιν εἰ δὲ μὴ δι' αἰτίου ἀλλὰ διά τινος συμβεβηκότος
ἔχομεν [γὰρ] γνῶσιν τοῦ τῷ ἑτέρῳ ἀκρῷ τὸ ἑτερον ὑπάρχειν, μόνον τὸ
10 δτι ἔστιν εἰσόμεθα, οὐκέτι δὲ τὸ διὰ τί ἔστιν οὐδὲ τὸν ὄρισμὸν ἔξομεν.

p. 93a 39 Εἰ τοίνυν τῷ Γ ὑπάρχει τὸ Β.

Εἴη ἄν καταληλότερον, εἰ ἡ λέξις ἔχοι ἀντὶ τοῦ εἰ τοίνυν τὸ 'εἰ
γὰρ τῷ Γ ὑπάρχει τὸ Β'. τούτῳ γὰρ ἀκολουθεῖ τὸ εἰ δὲ μή, τὸ δτι,
τὸ διότι δὲ οὔ. |

15 p. 93b 12 "Ἄν δὲ πάλιν τούτου ἄλλο μέσον ἥ, ἐκ τῶν παραλοίπων 106v
ἔσται λόγων. 5

'Επεὶ πολλάκις τοῦ μὲν διὰ τί δοκεῖ γίνεσθαι συλλογισμὸς τῷ τὸν
μέσον δρον τῶν καθ' αὐτὸν ὑπαρχόντων λαμβάνεσθαι, οὐ μὴν ἀναπόδεικτον
τοῦτο τῷ τὸν μέσον δρον μὴ εἰναι δρισμὸν τοῦ ἑτέρου τῶν ἀκρων μηδὲ
20 τὴν κυρίαν αἰτίαν εἶναι, δταν, φησί, τοιοῦτον τὸ μέσον ληφθῆ ὡς ἔτι καὶ
τοῦτο ἀποδεικτὸν εἶναι ἐκ τῶν ὑπολοίπων, ἢ καὶ αὐτὰ καθ' αὐτὰ ὑπάρχει
αὐτῷ καὶ μέρη πώς ἔστιν αὐτοῦ, χρὴ μέσον δρον λαμβάνοντας ἀποδει-¹⁰
κνύναι τὴν πρότασιν. δταν μὲν γὰρ δρισμὸς εἴη τὸ εἰλημμένον τοῦ μεζονός
ἀκρου, ἀμεσός ἔστιν καὶ ἀναπόδεικτος ἡ πρότασις ἐκείνη· οὐ γὰρ οἱόν τε
25 μέσον δρον εὑρόντα τινὰ ἀποδεῖξαι τὸν δρισμόν· δέδεικται γὰρ δτι δρισμοῦ
ἀπόδειξις οὐκ ἔστιν. δταν δ' ἥ μὲν ἐκ τῆς οὐσίας ὁ μέσος δρος μηδέπω
δ' δρισμὸς ἥ, ἐκ τῶν ὑπολοίπων καὶ παραλειψμένων φησὶ δεῖν, ἢ καὶ αὐτὰ
καθ' αὐτὰ ὑπάρχει τῷ δεικνυμένῳ καὶ ἔστιν αὐτῷ προσεχέστερα, τὸν μέσον

1 δταν Ua Arist.: ἂμα R τῷ prius Ua Arist.: τῷ R 2 τῷ scripsi: τὸ libri
δ' δταν R post διότι add. δις μὲν Ua 3 post μέσων add. ἥ R δν addidi
5 μέσα om. R 6 ἂμα γνῶσις ἔστι om. Ua 7 ἐρεῖ] p. 93 b 6 sq. 8 εἰ Ra:
ἥ U 9 γὰρ delevi ὑπάρχει Ua 11 τὸ (ante ἥ) U 12 εἰ primum BU:
δ' δταν R εἰ alt. om. a 12. 13 εἰ γὰρ bis R 13 τὸ ἥ U ὑπάρχει R Arist.:
ὑπάρχοι Ua τοῦτο Rb τὸ alt. scripsi: τῶν Uab: om. R 14 τὸ tert. Ua: τῶ R
15 ἥ U Arist.: εἴη Ra (A B D du M) 19 τῷ LR: τὸ Ua μὴ om. L 20 ὠστε,
om. ἔτι L 24 ἀμεσός τε καὶ ἀναπόδεικτός ἔστιν ἥ Ua 27 ἥ LR: ἥγ Ua δεῖν ἢ
LR: δὲ, ἥ Ua 28 ὑπάρχῃ a προσεχέστερα scripsi: προσεχέστερον libri

ὅρον λαμβάνοντα δεικνύαι, μέγχοις ἀν ὥρισμὸς γένηται τὸ μέσον τοῦ κατηγορούμενου· τότε γάρ ἄμεσος ἡ πρότασις καὶ ἀναπόδεικτος.

15

p. 93b 16 "Ωστε συλλογισμὸς μὲν τοῦ τί ἔστιν οὐ γίνεται οὐδὲ ἀπόδειξις.

5 "Οτι ἀπόδειξις μὲν οὐκ ἔστι τοῦ τί ἦν εἰναι, γίνεται δὲ γνώριμον ἐν τῇ τοῦ ὅτι ἔστι διὰ τῆς αἰτίας ἀποδεῖξις. Ήτις ἔστι καὶ κυρίως ἀπόδειξις· ἡ γάρ προσεγγῆς αἰτία καὶ ἡ πρώτη καὶ οἰκεία τῆς τοῦ ὅτι δείξεως διὰ τοῦ ὥρισμοῦ καὶ τοῦ τί ἦν εἰναι δείκνυται. διὸ καὶ ἀπόδειξις μὲν οὐκ ἔστι τοῦ τί ἔστιν οὐδὲ συλλογισμός, γίνεται μέντοι ὀρθλὸν διὰ ἀπόδειξις· 10 ως. ἀπόδεικνύντες γάρ τὸ ὅτι ἔστι διὰ τοῦ τί ἦν εἰναι τοῦ κατηγορούμενου ὥρου ἐν τῷ συμπεράσματι τὴν ἀπόδειξιν πιστύμεθα· τοῦτο δὲ γίνεται ἐφ' ὧν τὰ αἴτια ἄλλα ἔστι τῶν αἰτιατῶν καὶ ἀπόδεικτά. ἐφ' ὧν δὲ τὰ αἴτια (τὰ) αἴτια τοὺς αἰτιατοῦς, ταῦτα ἀναπόδεικτα· διὸ οὐκέτι ἐπὶ τούτων ἡ τοῦ διὰ τί ἔστι ζήτησίς τε καὶ εὑρεσίς ἔστι καὶ τοῦ τί ἦν εἰναι, ὅτι τὴν 15 ἀρχὴν μηδὲ ζητοῦμεν ἐν τούτοις τὸ διὰ τί ἔστιν. ἔστι δὲ τὸ αὐτὸ τὸ τε πράγμα καὶ τὸ αἴτιον αὐτοῦ ἐφ' ὧν ὁ ὥρισμὸς λαμβάνεται τοῦ προκειμένου πράγματος· τοῦ γάρ ἀνθρώπου αἴτιον τὸ ζῆν πεζὸν δίπον ταῦτὸν ὃν αὐτῷ. διὸ οὐκ ἔστι τούτου ἄλλο τι αἴτιον· ἀλλ' οὐδὲ ἀπόδειξις πάλιν ἔστι τοῦ τί ἔστιν.

20 p. 93b 19 "Ωσπερ καὶ ἐν τοῖς διαπορήμασιν εἰπομεν.

30

"Ωσπερ καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀπορηθεῖσιν ἐρρήμη, τινῶν τὸ τί ἦν εἰναι δι' ἀπόδειξεως εύρίσκεται τε καὶ γνωρίζεται, οἷς τῆς ὑπάρξεως ἔτερόν τί ἔστιν αἴτιον· οἷς δὲ οὐκ ἔστιν αἴτιον, τούτων οὐδὲ ὁ ὥρισμὸς δι' ἀπόδειξεως γινώσκεται.

25 p. 93b 21 "Ἐστι δὲ τῶν μὲν ἔτερόν τι αἴτιον, τῶν δ' οὐκ ἔστι καὶ τὰ ἔτης.

Δεῖξας ὅτι ἐν τῇ τοῦ ὅτι ἔστι διὰ τῆς προσεγγοῦς αἰτίας δεῖξει καὶ ἡ τοῦ τί ἔστι γνῶσίς τε καὶ εὑρεσίς γίνεται, εἰπόνυ δὲ τοῦτο γίνεσθαι ἐφ' 40 οὐ ἔστιν αἴτιον ἄλλο (ἐφ' ὧν γάρ ἀπόδεικτὸν τὸ ὅτι ἔστι, καὶ αἴτιον τι

1 λαμβάνοντα LR: λαμβάνοντας Ua δεικνύειν L: δεικνύεναι R 5 post ὅτι add. μὲν LR 9 δῆλον μέντοι γίνεται Ua 11 ἐν τῷ συμπεράσματι transposui: post ἀπόδειξιν colloc. libri 12 ἄλλ' U: ἄλλο α ἀπόδεικτῶν Ua 13 τὰ alt. addidi 14 διὰ τοῦ τί LR ἔστι prius om. Ua 15 οὐδὲ L τὸ prius om. LR τὸ alt. om. a 16 post αἴτιον add. τοῦ R 18 οὐκ ἔστι LR: οὐκέτι Ua αἴτιον scripsi: ὅν RUA: ὅν αἴτιον BL 20 lemma om. R 20.21 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀπορηθεῖσιν ἐρρήμη—ἐν τοῖς διαπορήμασιν εἰπομεν U 21 τούτων L 22 post οἷς add. γάρ Ua: om. LR 23 ὁ om. R 24 δείκνυται L 27 ἐν τῷ LR διὰ τῆς προσε- om. in lac. a: ras. U δεῖξει L 28 τε om. L γίνεσθαι pr. l. L γίνεσθαι scripsi: γίνεται LR: γάρ ἔστι Ua ἐφ' L: καὶ RUA 29 οὐ LR: οὐκ Ua post ἄλλο add. καὶ L γάρ ἀπόδεικτὸν Ua: γάρ δεικτέον R: δείκνυται L

έχειν· ἐπὶ μὲν γὰρ τινῶν τὸ εἶναι καὶ τὸ θεῖτιν ἀποδεικτόν τε ἔστι 106^ν
καὶ διὰ μέσου αὐτίου δείκνυται· ἐπ’ ἐνίνων δ’ ἀναποδεικτον· τὰ γὰρ πρῶτα
θεῖτιν, οὐκ ἀποδείκνυται;) τὴν αὐτήν φησιν ἔσεσθαι διαφορὰν καὶ τῶν
τι ἔστι καὶ τῶν δρισμῶν. τοὺς μὲν γὰρ αὐτῶν οὐκ ἐν ἀποδείξει ληφθή-
5 σεσθαί, ἀνά πλῆσις τὰ [ῶν] ἐν οἷς εἰσιν οὐ δι’ ἀποδείξεως ὅντα δείκνυται·
τοὺς δ’ ἐν ἀποδείξει ληφθήσεσθαι, διταν τὰ ὡν οἱ δρισμοὶ θεῖτιν ἀπο- 45
δείκνυται· οἱ γὰρ μέσοι δροι, δι’ ὧν ἀποδείκνυνται, ἔσονται δρισμοὶ αὐτῶν.

p. 93b29 Ὁρισμὸς δὲ ἐπειδὴ λέγεται εἶναι λόγος τοῦ τί ἔστι.

Πησαχῶς ὁ ὄρισμὸς λέγεται καὶ περὶ ποίου τὰ δεδειγμένα εἰρῆται, 50
10 δείκνυσί τε καὶ λέγει. ἦν δὲ ἐν οἷς προέθετο καὶ τοῦτο εἰπεῖν, τό τε τί ἔστιν
ὄρισμὸς καὶ τὸν. ἐπεὶ οὖν ὁ ὄρισμὸς λέγεται λόγιος τοῦ τί ἔστι, πλε-
οναχῶς ἀκούνεται· τὸ γάρ τι ἔστι καὶ τὸ τί σημαίνει, ἀλλὰ καὶ τίς
ἡ οὐσία τοῦ πράγματος. ἀλλὰ καὶ τὸ εἶναι δηλοῖ. ὅστε ὁ ὄρισμὸς τῶν
πλεοναχῶν λεγομένων εἴη ἄν. λόγος γάρ τοῦ τί ἔστιν εἴη ἄν καὶ ὁ δηλω-
15 τικὸς λόγιος τοῦ τί σημαίνει τούνομα, φῶς οὖν ἔστι καὶ τὸ δεύτερον
προστεθεὶς μένον τῇ λέξει μόνῃ διαφέρον αὐτοῦ τὸ ἡ λόγιος ἔτερος ὁνο- 107r
ματώδης, τουτέστι ταῦτὸν τῷ ὀνόματι σημαίνων λόγιος καὶ ἔτερος τοῦ
τὴν οὐσίαν δηλοῦντος. ὃν καὶ ἔχοντες, φησί, τὸν λόγον τὸν ὀνοματώδη
τὸν δηλοῦντα τὸ τί σημαίνει τούνομα, ζητοῦμεν ἔτι τὸ διὰ τί ἔστιν. ὁ
20 γάρ τοῦ τριγώνου λόγον ἔχων, θεῖ τὸ τρεῖς γωνίας σημαῖνον, ὀνοματώδη
λόγον ἔχει καὶ δηλοῦντα τί σημαίνει τούνομα. ἔτι γάρ ζητεῖται ἐπὶ τῶν
τοιούτων λόγων τὸ διὰ τί ἔστι τὸ τοῦτο σημαῖνον. χαλεπὸν δέ φησιν
εἶναι λαβεῖν τὴν αἰτίαν τοῦ εἶναι ὁ ἀγνοεῖ τις θεῖ ἔστι. δύσκολον γάρ καὶ
25 ἀδύνατον ὄρισμὸν μετὰ τῆς αἰτίας τινὸς λαβεῖν τούτου ὁ μὴ οἰδέ τις θεῖ
ἔστι τὴν ἀρχήν. ἀδηλον δὲ ἐπὶ τούτων τοῦτό ἔστι, διότι ή τοιαύτη γνῶ-
σις τοῦ θεῖ ἔστιν ἀπὸ συμβεβηκότος γίνεται.

p. 93b 35 Λόγος δ' εἰς ἐστι διγῶς, ὁ μὲν συνδέσμῳ, ὁ σπερ ἡ
πλάτες.

Ταῦτα ἐν μέσῳ εἴρηγκεν ἐνδεικνύμενος περὶ τοῦ ὄρισμοῦ, ὅτι λόγον

L: ἔχων R: ἔχον Ua τέ BLUa: τί R 2 post ἀναπόδεικτον add. ἐστι
 Ua 3 post ἔστειθαι add. ταύτην Ua 4 ἀπόδειξη R (—ει B) 5 ἀν L: ἀλλ'
 RUa ὧν deleui ἔστιν L δεῖκνυσθαι L: δεῖκνυσται R 6. 7 ἀπόδεικνύωνται
 L: ἀπόδεικνυνται R 10 δεῖκνυστι τε καὶ RUa: ἐνταῦθα L 11 ὁ LR; om. Ua
 12 λεχθήσεται L: ἐστιν ἀκοῦσαι Ua 13 ἀλλὰ καὶ RUa: καὶ ἔτι L post ὥστε
 add. καὶ RUa: om. L 14 ἀν L: om. RUa 14. 15 ἐπεὶ γάρ λόγος: τοῦ τι
 ἔστιν οἱ ὄρισμάς ἔστιν, εἴη ἀν καὶ δηλωτικὸς τοῦ L 16 προστεθειμένον B: προτεθειμένον
 LRUa μόνον L τὸ om. LR 17 σημαῖνον Ua 18 post ὀνοματώδη
 add. ἡ τὸν λόγον Ua: δηλαδὴ L 19 τὸ prius om. L ἔτι—21 ζητεῖται
 om. L 20 λόγον scripsi: λόγος RUa τὸ γ̄ τριγώνον γωνίαν Ua
 22 φη R 23 τις scripsi: τί RUa γάρ scripsi: δὲ RUa 24 fort. τινὰ
 29 post λόγον add. αὐτὸν Ua

εἰναι ἔνα δεῖ οὐ συνδέσμῳ ἀλλὰ τῷ ἐν καθ' ἑνὸς δηλοῦν μὴ κατὰ 107r συμβεβηκός. οὐ γάρ εἰς λόγος ἡ ἐν ἔχων τὸ ὑποκείμενον καὶ ἐν τῷ 15 κατηγορούμενον συμβεβηκότα μέντοι ἀμφω. οὐδὲ ἡ συμβεβηκός οὐσίας κατηγορῶν εἰς κυρίως λόγος, εἰ καὶ πρότασις μία· οὐ γάρ μίαν φύσιν 5 σημαίνει. διὰ ταύτης δὲ τῆς λέξεως παραποτήτῳ ἀν τὸν τοιούτον ὄρισμὸν τῷ ὀνόματι ταῦτὸν σημαίνοντα· συνδέσμῳ γάρ εἰς εἰναι δύναται.

p. 94a3 Διαφέρει γάρ εἰπεῖν διὰ τί βροντῇ καὶ τί ἐστι βροντή.

'Ο μὲν διὰ τί λέγων τὴν αἰτίαν λέγει τοῦ συμπεράσματος· οὗτῳ δ' ἀπόδειξις γίνεται. ἡ δὲ λέγων τί ἐστι βροντή, συνάψας ὡς ἔνα λόγον, 20 10 λέγει τὸ συμπέρασμα μετὰ τῆς αἰτίας. τοῦτο γάρ αἰτιον τοῦ μὴ ἀπόδειξιν ἀπλῶς εἶναι· τῇ γάρ θέτει διαφέρει τῆς ἀποδεῖξεως. τὸν γάρ αὐτὸν λόγον ἀλλως μὲν ὄριζόμενοι λέγομεν, ἀλλως δὲ ἀποδεικνύντες. ἀπόδειξιν γάρ 15 'βροντή ἐστι πυρὸς ἀπόσβεσις ἐν νέφει, ἡ ἀπόσβεσις πυρὸς ἐν νέφει ψύχος ἐστὶν ἐν νέφει, βροντὴ ἄρα ἐστὶ ψύχος ἐν νέφει' ἡ συνείρουντες οὕτως 20 'βροντή ἐστι διὰ ἀπόσβεσιν πυρὸς ἐν νέφει ψύχος', ὄριζόμενοι δὲ λέγομεν βροντὴν εἰναι ψύχον ἐν νέφει διὰ πυρὸς ἀπόσβεσιν, ταῦτα μὲν λέγοντες δὲ 30 ἀμφοτέρων τῶν λόγων, οὐ μὴν ὄμοιώς, ἀλλ' ἐν μὲν τῷ ὄρισμῷ τὴν αἰτίαν καὶ τὸν μέσον ὅρον ὕστερον τιμέντες, ἐν δὲ τῇ ἀποδεῖξει μέσον τε καὶ πρὸ 35 τοῦ συμπεράσματος. ἀπόδειξιν δὲ συνεχῆ ἔφη, ἡ δὲτι ἐν πρώτῳ σχῆματι· 20 τὰ γάρ ἐν τούτῳ συνεχῆ τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀκολουθίαν λαμβάνει τῷ τὸν μέσον μὴ ἔχω τῶν ἄκρων ἀλλὰ μεταξὺ κείσθαι. ἡ συνεχῆ, δὲτι μὴ διηγημένη εἰς προτάσεις ἀλλ' ὡφ' ἐν ἐξενηγεγμένῃ· ὡς γάρ λέγων λόγος 'διὰ τὸ ἀποσθέννυσθαι τὸ πῦρ ἐν τοῖς νέφεσιν ὁ ἐγγινόμενος ἐν αὐτοῖς ψύχος βροντή 25 ἐστιν' οὐκ ἔχει διηγημένον τὸν λόγον εἰς τὰς προτάσεις οὐδὲ δις τὸν μέσον λαμβανόμενον, ἀλλὰ συνεχεῖς εὑρηκε τοὺς ὅρους.

p. 94a13 Τρίτος δὲ τῆς τοῦ τί ἐστιν ἀποδεῖξεως συμπέρασμα.

Πῶς μὲν ἐστι τοῦ τί ἐστιν ἀπόδειξις, δὲτι λαμβάνεται ἐν ἀποδεῖξει· οὐκ ἐστι δ' οὕτως ὥστε ἀπόδειξιν αὐτοῦ εἰναι. ἡ δὲτι τοῦ μὲν ὡς συμπεράσματος ὄρισμον ἔστιν, τοῦ δὲ ὡς ἀποδεῖξεως οὐκ ἔστι. 30 Καὶ τίνων ἐστι καὶ τίνων οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις. τῶν μὲν γάρ 40 ἀπὸ τῆς αἰτίας λαμβανομένων, δι τῆς ἀποδεῖξεως διαχέρουσι θέτει, καὶ τῶν

1 ἔνα, sed ante εἰναι Ua: πρῶτον R δὴ R τῷ B: τὸ RUA 2 post εἰς add.
6 Ua 2.3 ἐν τῷ κατὰ συμβεβηκός τὰ μέντοι R 4 καὶ R: οὖν Ua 5 παραπτητέον,
om. ἂν R ὄρισμὸς α 6 τῷ om. Ua 7 βροντῇ R Arist: βροντὴ Ua
8 οὕτω Ua: τούτων R 14 βροντὴ ἄρα scripsi: inv. ord. RUA 16 (πο)ρός ἀπό-
σβεσιν in ras. U ταυτὸ Ua 18 ὕστερον bis R (semel B) 21.22 διηγημένη
—ἐξενηγεγμένη scripsi: διηγημένα—ἐξενηγεγμένα R: διηγημένης—ἐξενηγεγμένης Ua
23 ψύχος ἐν αὐτῷ R 26 τῆς om. B (ii) 27 δὲτι om. R λαμβάνεται ἐν] ται
εἰ in ras. U 28 οὕτως Paris, 1843 et Barocc. 87 (v. vol. II 1 p. XXI): αὐτοῦ RUA
28.29 συμπέρασμα Ua

ἀναποδείκτων θέσεων, οἷοι εἰσιν οἱ τῶν ἀμέσων ὄρισμοι, οὐχ οἱόν τε 107^v
ἀπόδειξιν εἶναι, οὐδὲ τῶν κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὴν αἰτίαν· τῶν δὲ ὡς
συμπερασμάτων ὅντων ὄρισμῶν ἔστιν ἀπόδειξις.

"Ετι δὲ ὄρισμὸς ποισαχῶς λέγεται, διτι τετραχῶς.

5 Καὶ πῶς τὸ τί ἔστι δείκνυσθαι καὶ πῶς οὕτως μὲν γάρ ἐν ἀπόδειξι
λαμβάνημενος δείκνυσιν, ὡς δὲ δι' ἀπόδειξιν δείκνυμενος οὐδὲ δείκνυσι.

Καὶ τίνων ἔστι καὶ τίνων οὗ, διτι τῶν μὲν ἀπλῶν ἔστι, τῶν δὲ 15
συνήτετων οὐκ ἔστιν· ὁ γάρ ὄρισμὸς λόγος ἐν καθ' ἑνὸς δηλῶν. η διτι οὐκ
ἔστι μὲν τῶν ἀναποδείκτων θέσεων, τῶν δὲ ἄλλων ἔστιν.

10 "Ετι δὲ πρὸς ἀπόδειξιν πῶς ἔχει, διτι θέσει διαφέρει τῆς ἀπο-
δειξιν, καὶ διτι ὁ μὲν δείκνυνται δι' ἀπόδειξιν, οὐκέτι δι' ὄρισμοῦ, καὶ
εμπαλιν. καὶ διτι ὄρισμὸς ἀπόδειξιν ταῦτα τῇ θέσει διαφέρων.

p. 94^a20 'Ἐπει δὲ ἐπίστασθαι οἱόμεθα. |

"Οτι τετραχῶς τοῦ αἰτίου λεγομένου, εἰδίκοῦ, ὀλικοῦ, ποιητικοῦ, τελικοῦ, 107^v
15 ὁ μέσος ὄρος δύναται διφ' ἔκάστου τούτων (τῶν) τεσσάρων λαμβάνεσθαι ἐν
τῇ τοῦ διὰ τί γνώσει τε καὶ ἀπόδειξει, ητις καὶ μᾶλιστα ἐπιστήμη ἔστι.

p. 94^a23 Πᾶσαι αὐται διὰ τοῦ μέσου δείκνυνται.

Πᾶσας τὰς αἰτίας φησὶ διὰ τοῦ μέσου δείκνυσθαι, τουτέστι λαμβά-
νεσθαι διὰ τοῦ μέσου οὐ γάρ αἱ αἰτίαι διὰ τοῦ μέσου ἀπόδείκνυνται, ἀλλὰ 10
20 λαμβάνημεναι διὰ τοῦ μέσου καὶ μέσοι ὄροι γινόμεναι ἐν ταῖς ἀπόδειξισι
δείκνυνται, ὡς ἐδείχθη ἐπὶ τῇς κατὰ τὸ τί ην εἶναι αἰτίας.

Διὰ τοῦ τίνος ὅντος ὄρθη; ἐδήλωσε τὸν τρόπον τῆς αἰτίας, διτι τὴν
ώς ὅλην αἰτίαν ζητεῖ τοῦ δὲ συμπεράσματος τοῦ τὴν ἐν ἡμικυκλιῷ
γωνίαν ὄρθην εἶναι αἰτίον ὡς ὅλη μέσος ὄρος ληφθεὶς τὸ δύο ὄρθῶν
25 ἡμίσεια· δέδεικται δὲ τοῦτο ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Εὐκλείδου Στοιχείων. οὐχ
διτι δὲ ὅλη τοῦ τὴν ἐν ἡμικυκλιῷ γωνίαν ὄρθην εἶναι τὸ ἡμίσειαν (εἶναι!) 15
δύο ὄρθῶν λέγει, ἀλλ' διτι τοῦτο ληφθὲν τὰς δύο προτάσεις ἐποίησεν, αἱ
ὅλαι εἰσι τοῦ συλλογισμοῦ. ὡς συλλογισμοῦ οὖν ὅλη ἀλλ' οὐχ ὡς τοῦ
ὄρθην εἶναι τὴν ἐν ἡμικυκλιῷ· τοῦτο γάρ μαλλον ὡς τοῦ τί ην
30 εἶναι αἰτίον εἶναι τὸ ἡμίσειαν εἶναι δύο ὄρθῶν, εἰ λόγον τις τοῦτο
τῆς ὄρθης ἀποδούτη.

1. 2 ἀπόδειξις οὐχ οἱόν τε R

a Arist.

S ὄρος R

καὶ δὲ R

18 τοῦ τί ἔστι Ua

καὶ Ua

τὸ—αἴτιον ἦν εἴη conicio

7 ἔστι—τίνων om. Ua

9 δὲ om. Ua

14 ὀλικοῦ om. a

21 ἐδείχθη] p. 93 a 29 sq.

27 δὲ R

28 post τοῦ συλλογισμοῦ add. οὐχ R

31 ἀπόδοσιη Ua

3 συμπέρασμα Ua

οὕτως, διτι scripsi: οὐκ ἔστι R: διτι Ua

post ἄλλων add. οὐκ R

15 δύναται δὲ μέσος ὄρος Ua

τούτων (τῶν)

scripsi: τῶν R: τούτων Ua

τέσσαρα a: δὲ U

22 ὄρθη; a

25 post δὲ add.

οὐχ R

29.30 τούτου—ώς

4 post δὲ add. δὲ RU:

om.

R: διτι Ua

12 post διτι add.

τούτων

τούτων

17 post πᾶσαι add. δὲ R

22 ὄρθη; a

25 post δὲ add.

οὐχ R

29.30 τούτου—ώς

p. 94a32 Τοῦ Β οὖν ὅντος ἡμίσεος δύο ὥρθῶν τὸ Α τῷ Γ 107v
ὑπάρχει καὶ τὰ ἔξης.

"Οὐτι διάδοσις ὁ μέσος οὗτος ἡ τὰς δύο προτάσεις ποιῶν καὶ διὰ τοῦτο ὡς
ὅλη ἐν τῷ συλλογισμῷ αἰτίου ὃν καὶ ἵσος ἐν τῷ Α, ἐπεὶ διάδοσις τινὶ⁵
δύναμαι λόγος ὀρισμὸς ἐκείνου εἶναι δοκεῖ, κατὰ τοῦτο τὸ σημαντικόν,
φησίν, εἴη ἀνὴρ ὀρισμὸς καὶ τί ἦν εἶναι τοῦ κατηγορουμένου ἐν τῷ συμπερά-
σματι τὸ σημαντίνει διάδοσις λέγων, οὐ τίς διάδοσις αὐτῆς· ἢν γάρ τι τοῦ 30
ὀρισμοῦ σημαντικόν καὶ τοιοῦτον· διάδοσις λέγων ὀρισμὸς διάδοσις ὥρθων
ἡμίσεις ἐστι τὸ σημαντίνει διάδοσις λέγοι ἄν, οὐ τί ἐστιν. εἰ δὲ διάδοσις ὥρος,
10 καθὸδος αἰτίου τῶν δύο προτάσεων, τὴν ὄλικὴν αἰτίαν ἔχει, δῆλον διὰ τοῦτο κατ'
ἄλλο μὲν ὡς ὅλη αἰτίας ἐσται, κατ' ἄλλο δὲ ὡς εἰδος διάδοσις τὴν τελικὴν
αἰτίαν. εἰ γάρ κατὰ πάντας τοὺς τρόπους τοῦ αἰτίου μέσος λαμβάνεται, ὡς
δείκνυσι, καθ' ὃν δὲ ἂν ληφθῇ, τῷ μέσος εἶναι αἰτίας ἐστι τῶν δύο
προτάσεων, εἴη διάδοσις αἰτίας. οὐ μόνον δὲ διάδοσις τοιαύτη ὅλη, *⟨ῆ⟩τις* ἐστιν ἐν συλλο-
γισμῷ οὗτα τοῦ συμπεράσματος ὅλη, δῆλον καὶ διάδοσις λεγομένη ὅλη. *ῆ*-
τις ἐστὶ τοῦ δεικνυμένου πράγματος ὅλη, μέσος διάδοσις λαμβάνεται ἐν
συλλογισμῷ.

p. 94b8 "Οσων δ' αἰτίου τὸ ἔνεκα τινος, οἷον διὰ τί περιπατεῖ;
20 καὶ τὰ ἔξης.

"Οὐτος τοῦ συλλογισμοῦ τοιούτου, μετὰ ταῦτα δείκνυσι πῶς τὸ ὄγκινειν,
ὅπερ τέλος καὶ οὖν ἔνεκα τῷ δεῖν ἀπὸ δείπνου περιπατεῖν, μέσος διάδοσις 45
ἐλήφθη. δοκεῖ γάρ ἐπὶ τοῦ προκειμένου συλλογισμοῦ τοῦτο μὲν κατη-
γορεῖσθαι, τὸ δὲ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία πρὸς τῷ στόματι τῆς
25 κοιλίας μέσος διάδοσις εἰληφθῆσθαι. δεικνὺς δὴ τοῦτο λέγει τί οὖν αἰτίου τῷ
Γ τοῦ τὸ Α ὑπάρχειν, τὸ οὖν ἔνεκα; διὰτοῦτο ἐστὶ τῷ τί οὖν αἰτίου ὡς
τέλος τε καὶ οὖν ἔνεκα τῷ Γ, τῷ ἀπὸ δείπνου περιπατεῖν, δι' δὲ καὶ τὸ Α
ὑπάρχει αὐτῷ; τὸ δὲ Β, φησίν, ὅπερ ἦν τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία

I a R Arist.: β' Ua	4 καὶ ἵσος ὃν om. L	6 ante δρ. add. δ L	post
καὶ add. τοῦ L	ante ἐν add. ἐνταῦθα L	7 τί R: καὶ τί L: om. Ua	
λέγων scripsi: λέγειν RUA: λέγει L	8 καὶ τοιοῦτον σημαντικόν L	8.9 ἐστι—ἐστι	
L: ἐστὶν δὲ διάδοσις ἡμίσεις RUA	9 τί—δρθῃ post ἀν colloc. L	10 ἔχειν pr. B	
13 δ LR ληφθείη L	14 ἀν alt. om. L	αἰτία LR λαμβάνεται L	
15 γενόμενος R	16 ὅλη λεγομένη Ua: ὅλη om. L		
17 post ἐστὶ add. τοῦ συμπεράσματος ὅτοι L	λαμβανόμενος LR	19 ὅσον U	
21 τούτου τοῦ συλλογισμοῦ L	22 post τέλος add. ἐστὶ L	εῖνεκα R	post ἀπὸ
add. τοῦ L	23 ἐπὶ τοῦ προκειμένου συλλογισμοῦ LR: ἐν τῷ προκειμένῳ συλλογισμῷ Ua		
24 ἐν L	25 post οὖν add. τὸ R	25.26 τοῦτῷ ἡ L	26 τὸ prius LR: om. Ua
δὲ οὖν ἐστὶ LR: τὸ β' Ua	οὖν Ua: ἦν R: ἦν εἶναι L (in quo τῷ —εἶναι in ras.)		
27 τε om. L	τῷ alt. RU: τὸ La	27.28 περιπατεῖν ὑπάρχει τὸ α. τὸ δὲ L	

πρὸς τῷ στόματι τῆς κοιλίας, ὃ ἔστιν ὡς λόγος καὶ ὄρισμὸς τῆς 107^v
 ύγειας εἰλημμένος. τοῦ γάρ τὸ Β τοῦ Α ὥσπερ ὄρισμὸν καὶ λόγον εἶναι 50
 δεικτικὸν παρέθετο εἰπὼν τὸ γάρ Α οὕτως ἀποδοθήσεται· ύγιαίνειν
 γάρ ἔστι τὸ μὴ ἔχειν ἐπιπολάζοντα τὰ σιτία τῷ στόματι τῆς κοιλίας. ὁ ἄρα
 5 τοῦ αἰτίου τοῦ οὐ ἔνεκα δρός μέσος τεθεὶς ἔδειξε τὸ διὰ τί. εἰπὼν δὲ
 τοῦτο δὲ ἔστιν ὥσπερ ἐκείνου λόγος. τοῦ ύγιαίνειν τὸ μὴ ἐπιπολάζειν
 τὰ σιτία (οὐ γάρ οὖτος ἀπλῶς ύγειας δρισμός), δεῖτι ὡς ὄρισμὸν δύντα τῆς
 ύγειας λαμβάνει ὃ δι’ αὐτοῦ δεικνύει, ἐδήλωσεν εἰπὼν τὸ γάρ Α οὕτως
 ἀποδοθήσεται· | τὸ γάρ ύγιαίνειν οὕτως ἀποδώσει ὃ διὰ τούτου δεικνύει 108^r
 10 ύγειας χάριν γίνεσθαι τὸν ἀπὸ δείπνου περιπάτον. οὐκοῦν εἰ τῆς μὲν
 ύγειας, ὃ ἔστιν οὐ ἔνεκα, λόγος καὶ ὄρισμός ἔστι τὸ μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία,
 διὰ δὲ τὸ μὴ δεῖν ἐπιπολάζειν τὰ σιτία τὸ ἀπὸ δείπνου περιπάτειν, δι’
 αἰτίου τοῦ οὐ ἔνεκα μέσου τεθέντος εἴη διὸ ὃ συλλογισμὸς γεγονὼς τοῦ ἀπὸ
 δείπνου δεῖν περιπάτειν (οὐδὲν γάρ διαφέρει τῇ αὐτῇ τι τῇ τὸν ὄρισμὸν αὐτοῦ 5
 15 ληφθῆναι). ὡς εἶναι τὸν συλλογισμὸν· τῷ ἀπὸ δείπνου περιπάτειν ἔπειται τὸ
 μὴ ἐπιπολάζειν τὰ σιτία τῷ στόματι τῆς κοιλίας ἵσον δὲ τῷ ύγιαίνειν· τὸ
 δὲ ύγιαίνειν καὶ μὴ ἐπιπολάζοντα ἔχειν τὰ σιτία προσῆκον καὶ δέον· τὸ
 ἀπὸ δείπνου ἄρα περιπάτειν προσῆκον. τῇ οὕτως δεῖ ύγιαίνειν, τουτέστι μὴ
 εἴσειν ἐπιπολάζοντα τὰ σιτία τῷ στόματι τῆς κοιλίας· τοῦτο δὲ γίνεται διὰ
 20 τοῦ μετὰ δείπνου περιπάτου· δεῖ ἄρα μετὰ δείπνου περιπάτειν.

p. 94b18 Τί οὖν αἴτιον τῷ Γ τοῦ τὸ Α ύπάρχειν: καὶ τὰ ἔξῆς.

10

Λαβὼν τὸν δοκοῦντα τῆς ύγειας ὄρισμόν, *(ὅν)* εἰληφε μέσον δρον, καὶ
 διὰ τούτου δεῖξας μέσον δρον ἐν τῇ ἀποδείξει γίνομεν τὸ οὐ ἔνεκα αἴτιον,
 δεῖτι μηδὲν διαφέρει τὸν ὄρισμὸν ἢ οὐ ὁ ὄρισμός ἔστι λαβεῖν μέσον, ἐνεδεῖ· 15
 25 ξατο εἰπὼν δεῖ δὲ μεταλαμβάνειν τοὺς λόγους· ἐν γάρ τῇ μεταλήψει
 τῶν δημοπάτων εἰς τὸν λόγους φανερώτερα γίνεται τὰ λεγόμενα. ἐπὶ γοῦν
 τοῦ προκειμένου τὸ μὲν τὸν ἀπὸ δείπνου περιπάτον ύγειας χάριν γίνεσθαι
 οὔτε γνώριμον τῷ μὴ δῆλον εἶναι πῶς ἔστιν αἴτιον ύγειας· ἀντὶ δὲ τῆς ύγειας
 μεταληφθέντος τοῦ μὴ ἐπιπολάζειν τὸ σιτία τῷ στόματι τῆς κοιλίας γνώριμον

1 πρὸς LR: om. Ua 2 ύγειας LR: ύγιειας Ua itemque in seq. variant libri τοῦ
 prius scripsi: τοῦτο libri 3 α οὕτως L Arist.: οὐ RUA 4 τῷ στόματι τῆς κοιλίας
 LR: inv. ord. Ua 5 δρός μέσος scripsi: inv. ord. libri τιθεῖς α 6 ante τοῦ
 add. τουτέστι L μὴ om. R 7 post ὄρισμός add. ἔστιν L 8 οὕτως L: οὐ RUA
 9 οὕτως L: οὐ RUA post δεικνύεις add. ὡς L 10 χωρὶς R γίνεται U
 post ἀπὸ add. τοῦ Ra: om. BLU εἰ om. LR 11 οὐ superscr. B 12 post
 δεῖν add. τὸ R (non add. B) τὸ alt. LR: τὸν U: τὸν αὐτὸν α 13 τοῦ alt. LUA:
 τὸ R 14 δεῖν om. a 15 ἔπειται om. BL 16 δὲ om. L τῷ alt. corr. ε
 τοῦ L¹ 17 καὶ prius RUA: τῷ L ἐπιπολάζοντα scripsi: ἐπιπολάζειν libri
 ἔχειν om. L καὶ τῷ, om. δέον L 18 ἢ—20 περιπάτειν om. L οὕτως scripsi:
 οὐ libri 19 γίνεσθαι R 22 εἰληφε R: εἰληφθεῖται Ua 24 μηδενὸς Ua
 27 post ἀπὸ add. τοῦ R περιπάτῶν U γίνεται U 28 an οὐδὲ? cf. p. 560, 28

τὸ τὸν περίπατον τούτου γάριν γίνεσθαι· ὃ εἰς ἔστι τοῦ ὑγιαίνει λόγος, ἀμα 108^r ἀν εἴη γνώριμον γινόμενον καὶ ὅτι ὁ ἀπὸ δεῖπνου περίπατος ὑγείας ἔνεκα γί-
νεται· τὸ οὖν ὅτι ὃ δὲ μεταλαμβάνειν τοὺς λόγους εἶπε δεικνὺς ἡμῖν 20
ὅτι οὗτος ἐν ἀποδεικνύσιμων καὶ γνώριμον τὸ λεγόμενον ποιῶμεν, εἰ τὸν
5 ὥρισμὸν λαβόντες τοῦ οὐ ἔνεκα δι’ ἐκείνου δεικνύσιμων αὐτό. ὃ δὲ τοῦ οὐ
ἔνεκα ὥρισμὸς οὐδὲν ἄλλο γίνεται· τὸ οὐ ἔνεκέν ἔστιν· διστε. οὗτος γίνεται·
σος, τὸ οὐ ἔνεκεν αἵτιον μέσον λαμβάνεται.

p. 94 b 23 Λί δὲ γενέσεις ἀνάπαλιν ἐνταῦθια.

"Οτι αἱ γενέσεις ἀνάπαλιν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν τελικῶν αἵτιον καὶ
10 ἐπὶ τῶν ποιητικῶν· τὰ μὲν γάρ ποιητικὰ αἵτια πρῶτα γίνεται τοῦ πράγ-
ματος; τὰ δὲ τελικὰ τελευταῖα.

p. 94 b 27 Ἐνδέχεται δὲ τὸ αὐτὸν καὶ ἔνεκά τινος εἶναι καὶ ἐξ
ἀνάγκης.

"Οτι ἔνδέχεται τὸ αὐτὸν καὶ ἐξ ἀνάγκης εἶναι καὶ ἔνεκά του.
15 ὅμοιώς τε καὶ γενέσθαι ἔνδέχεται ἐξ ἀνάγκης καὶ ἔνεκά του. καὶ ἔστι τὸ
μὲν ἐξ ἀνάγκης αἵτιον τὸ ὄλικόν, τὸ δὲ ἔνεκά του τὸ *τὸ* τελικόν, ὡς δύο εἰ-
αἵτιας τὸ αὐτὸν ἔχειν τοῦ εἶναι, ὡς τὸ διὰ τοῦ λαμπτῆρος φῶς, καὶ
τοῦ γίνεσθαι, ὡς τὴν βροντήν, τὴν τε ὄλικὴν καὶ τὴν τελικήν (ἔστι δὲ ἐν
τοῖς κατὰ φύσιν γινομένοις τὸ μὲν ἐξ ἀνάγκης γινόμενον παρὰ τῆς ὄλης,
20 τὸ δὲ ἔνεκά τινος παρὰ τοῦ εἰδούς), πλεῖστα δὲ τοιαῦτα ἀμφω
ἔχοντα ἐν τοῖς φύσει γινομένοις τε καὶ συνεστῶσι· διτὴ γάρ γίνεται, γί-
νεται δὲ ἐξ ἀνάγκης, γίνεται τὸ εἰδός, γίνεται δὲ ἐξ ἀνάγκης, γίνεται τὸ ὄλικόν.

p. 94 b 34 Πλεῖστα δὲ τοιαῦτά ἔστι, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς κατὰ 40
φύσιν συνισταμένοις.

25 Πλεῖστα εἶπεν ἐν τοῖς κατὰ φύσιν. οὐ γάρ μόνον ἐν τούτοις
ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς κατὰ τέχνην γινομένοις· ὃ γάρ λαμπτῆρος κατὰ τέχνην
γεγονὼς ἔχει τοῦ φωτίζειν ἀμφότερα τὰ αἵτια.

p. 94 b 36 Ἡ μὲν γάρ ἔνεκά του ποιεῖ φύσις, γίνεται δὲ ἐξ ἀνάγκης.

"Οτι δύο αἱ φύσεις, γίνεται δὲ ἔνεκά του ποιουσα, γίνεται δὲ τὸ εἰδός,
30 γίνεται δὲ ἐξ ἀνάγκης, γίνεται τὸ ὄλικόν.

1 τῶ (ante τὸν) R	γίνεται U	3 δὲ R: om. Ua	4 οὗτος Ua: οὐ R
τὸ RU: τί a	5 τὸ pr. I. R	οὐ prīns om. U	6 οὗτος: scripsi: οὗτος: RUa
10 μὲν om. R	γίνονται Ua	12 τὸ om. a	16 αἵτιον R: κατὰ τὴν ὄλην. τὸ
γάρ ἐξ ἀνάγκης Ua	τοῦ R: om. Ua	τὸ tert. addidi	17 εἶναι R: vai Ua
18 τὴν βροντήν scripsi: τῆς βροντῆς RUa	καὶ τὴν τελικήν R: om. Ua		20 εἶναι
ἄμα Ua	21 γενομένοις R	23 post μάλιστα add. ἄλλα Ua	29 ποιεῖ R
κατ’ εἰδός Ua			

p. 94b37 Ἡ δὲ ἀνάγκη διττή.

108r

"Οτι καὶ ἡ ἀνάγκη διττή, η μὲν κατὰ φύσιν, η δὲ βίᾳ.

45

p. 94b37 Η μὲν γάρ κατὰ φύσιν καὶ τὴν ὄρμην, η δὲ βίᾳ η παρὰ τὴν ὄρμην.

5 Τὸ μὲν κατὰ φύσιν ἀναγκαῖον πᾶν ἔχει καὶ τὴν ἔνεκά <του> αἰτίαν. η γάρ κατὰ τὸ εἰδός αἰτία τοιαύτη, ἐκτὸς εἰ μὴ πήρωμά τι γερονθέ εἴη η ἄλλο ἐπακολούθημα διλοιποῦ περιττώματος. η δὲ βίαιος ἀνάγκη δύναται δο καὶ τὸ ἔνεκά του ἔχειν· ῥύποι γάρ ἄν τις τὸν λίθον καὶ τινὸς χάριν· οὐ μὴν ἄλλα καὶ δύναται καὶ εἰκῇ καὶ μάτην γίνεσθαι.

10 p. 95a3 Εν δὲ τοῖς ἀπὸ διανοίας τὰ μὲν οὐδέποτε ἀπὸ ταύτο- μάτου ὑπάρχει.

Καὶ τῶν μὲν φύσει γινομένων καὶ ἐξ ἀνάγκης καὶ αὐτομάτως τινὰ γίνεται· τὸ γάρ αὐτόματον ἐν τοῖς | γινομένοις φύσει. τῶν δὲ ἀπὸ δια- 108v νοίας ἐξ ἀνάγκης μὲν οὐδὲν γίνεται· τὸ δὲ αὐτόματον, ητοι τὸ ἀπὸ τύ- 15 χῆς, ἔνια μὲν αὐτῶν ἐπιδέχεται, ἔνια δὲ οὐ. καὶ διὰ τούτων δείκνυσιν δέτι τὸ ἔνεκά του ποιεῖν ἐν τε τῇ φύσει ἐστὶ καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ.

p. 95a5 Τὰ δὲ καὶ ἀπὸ τύχης, οἷον ὄγκεια καὶ σωτηρία.

Εἰπόνυ τὰ μὲν ἀπὸ διανοίας γινόμενα μὴ γίνεσθαι ἀπὸ τύχης τὰ δὲ γίνεσθαι, τίνα ἐστὶ καθόλου, ἐν οἷς τὸ αὐτὸ οἶνον τε καὶ ἀπὸ δια- 20 νοίας καὶ ἀπὸ τύχης γίνεσθαι, λέγει. τῶν γάρ κατὰ τέχνην γινομένων δισα ἐνδέχεται καὶ οὗτως καὶ οὗτως γίνεσθαι, τουτέστι καὶ κατὰ τὴν βιού- λησιν τοῦ τεχνίτου καὶ παρὰ ταύτην, ἐν τούτοις τὸ αὐτὸ οἶνον τε καὶ ἀπὸ διανοίας καὶ ἀπὸ τύχης γίνεσθαι. εἰσὶ τοιαῦται τῶν τεχνῶν αἱ στοιχαστι- καί· αὗται γάρ περὶ τοιαῦτα καταγίνονται ὡς ἐνδέχεσθαι ποτε καὶ τὸ ἀντι- 25 κείμενον ἀποβῆναι, διὰ τὸ μὴ εἰναι ὠρισμένα καὶ πρόδηλα οἷς τε γραν- ται καὶ μή. περὶ δὲ τὰ οὗτως ἐνδεχόμενα καὶ μὴ οὗτως καὶ η τύχη ἐστίν, 10 διταν μὴ κατὰ βιούλησιν τοῦ τεχνίτου γένηται, [καὶ] διτι τὸ ἔνεκά του η φύσει η τέχνῃ, οὐ μὴν ἀπὸ τύχης.

p. 95a6 Μάλιστα δὲ ἐν δσοις ἐνδέχεται καὶ ὥδε καὶ ἄλλως.

30 'Ἐν γάρ τοῖς ἐνδεχόμενοις καὶ οὗτως καὶ μὴ οὗτως, οὐ τοῖς ἀπὸ τύχης

1 lemma om. Ua

2 καὶ διτι Ua

3 η tert. Ua

4 Arist: καὶ R

5 του addidi

8 ἀβλᾱ conicio

9 καὶ primum R: om. Ua

14 δ̄ R: γάρ Ua

τὸ alt. om. R

16 ἐν om R

17 ὑγεία R

18 γινομένων U

μὴ BU: μὲν Ra

19 γινόμενα R

24 γάρ scripsi: δὲ RUa

καταγίνεται U

ἐνδέχεσθαι scripsi: ἐνδέχεται RUa

26 μὴ

R: om. in lac. Ua

τὸ—ἐνδεχόμενον R

μὴ οὗτως scripsi cf. vs. 30: inv. ord. R:

οὗτως καὶ μὴ BUa

καὶ tert. om. R

27 post κατὰ add. tīv Ua

καὶ delevi

γινομένοις ἀλλ' ὅσα ἐνδεχόμενά ἔστι γινόμενα κατὰ τέχνην, ἐν τούτοις 108v
ἐνδέχεται ταῦτα καὶ ἀπὸ διανοίας καὶ κατὰ τέχνην καὶ ἀπὸ τύχης γίνεται.
σθαι, δταν γάρ τῷ γινομένῳ κατὰ τέχνην ἄλλο τι ἀπαντήσῃ παρὰ τὸ οὐκ
χάριν ἐγίνετο. ἐν δὲ τοῖς τοιούτοις, δταν μὴ ἀπὸ τύχης γένεται τὸ
5 γενόμενον, τότε ἔνεκά του καὶ ἀπὸ διανοίας γίνεται.

p. 95 a 10 Τὸ δὲ αὐτὸν αἴτιον ἔστι τοῖς γινομένοις καὶ τοῖς γεγε-
νημένοις.

Τὸ αὐτόν, φησίν, αἴτιον εἶναι δεῖ τῷ εἰδεῖ (τοῦτο γάρ ἐνδεῖ τῇ
λέξει) τοῖς γινομένοις τοῦ γίνεσθαι καὶ τοῖς γεγονόσι τοῦ γεγονέναι καὶ
10 τοῖς ἐσομένοις τοῦ ἔσεσθαι καὶ τοῖς οὖσι τοῦ εἶναι ἀλλὰ τοῖς μὲν γινομέ-
νοις γινόμενον τὸ αὐτόν, τοῖς δὲ γεγονόσι γεγονός, τοῖς δὲ ἐσομένοις ἐσό-
μενον, ὡςπερ τοῖς οὖσι ὅν. τὸ δὲ ὡςπερ καὶ τοῖς οὖσιν οὐκ ἀργῶς
πρόσκειται· δὲ γάρ τοῖς οὖσι, τοῦτο κάκείναις ὅμοίως κατὰ τὸν γρόνον 30
ἀκολουθεῖται. εἰπὼν δὲ τὸ αὐτὸν αἴτιον εἶναι, πῶς τὸ αὐτόν, δτι οὐ τῷ ἀριθ-
15 μῷ ἀλλὰ τῷ εἰδεῖ, ἐδῆλωσεν εἰπὼν πλὴν τοῖς μὲν οὖσιν ὅν, τοῖς δὲ
γινομένοις γινόμενον, τοῖς δὲ ἐσομένοις ἐσόμενον· ἴσογρονεῖ γάρ
τὸ αἴτιον τῷ αἴτιατῷ· οὐ γάρ οἶδον τε τὸ αὐτὸν κατ' ἀριθμὸν ἀμφα τε εἶναι
καὶ ἔσεσθαι. εἰκότως δὲ συνδιαιρεῖται κατὰ τοὺς γρόνους τὰ κυρίως αἴτια
τοῖς αἴτιατοις· ἀμφα γάρ τῇ φύσει ὡς πρός τι, ὥστε ἀδύνατον ὅντος τοῦ
20 αἴτιου μὴ καὶ τὸ αἴτιατὸν εἶναι. ἦν εἰ αἴτιον λαμβάνοιτο καὶ [μὴ] οὐ ἔστιν 35
αἴτιον ἐπὶ τῶν μὴ ἀμφα, σώζοιτο ὅν τὸ τε μηδὲν ἀναιτίως γίνεσθαι καὶ
τὸ μὴ πάντα ἐξ ἀνάγκης, δὲ ἔθεντο τινες ὡς ἐπόμενον τῷ μηδὲν ἀναιτίως
γίνεσθαι, κάτωθεν καὶ ἀπὸ τῶν ὑστέρων τὴν ἀνάγκης ἀκολουθίαν ἡμῶν
λαμβανόντων. ἦν καὶ ἐν τοῖς Φυσικοῖς μὲν ἐδεῖξεν εἰπὼν ἐν τῷ γίνεσθαι
25 ἐξ ὑποέτεως τὸ ἀναγκαῖον εἶναι· εἰ γάρ τὸ διστέρον, ἐξ ἀνάγκης τὸ πρό-
τερον, καὶ νῦν δὲ τὸ αὐτὸν λέγει, δτι ἐκ τῶν ὑστέρων ἀρχόμενον σώζε-
ται τὸ τῶν μὲν γεγονότων γεγονός καὶ τὸ αἴτιον εἶναι. τῶν δὲ ἐσομένων 40
ἐσόμενον· οὐκέτι μέντοι, εἰ τὸ πρώτον, καὶ τὸ δεύτερον, δτι μὴ πάντως
ὅντι τῇ πρώτῳ ἔπειται τὸ καὶ αἴτιόν εἶναι.

1 post κατὰ add. τὴν R 2 τῷχην sic U 2.3 γενέσθαι Ua 3 post
κατὰ add. τὴν Ua 4 ἐγένετο R an δὴ? 5 τότε R: τοῦθ' Ua 6 γενο-
μένοις R 8 φησιν Ra: φύσει U 10 οὖσι RUA: ἐσομένοις L τὸ (ante εἶναι) R
post εἶναι add. ἔστιν αἴτιον RUA: om. L 10. 11 γινομένοις γινόμενον—γεγονόσι
γεγονός scripsi: inv. ord. libri, sed γεγονόσι γινόμενον alt. I. R, ante γινόμενον add. τὸ L
11 τοῦ δὲ pr. I. U δὲ alt. om. U: καὶ ante τοῖς L 11. 12 ante ἐσόμενον add.
τὸ L 12 ante ὅν add. τὸ I. ante οὖκ add. τὸ ὅν L οὐκ ἀργῶς
LR: οὐ γάρ (γ' add. U) ὡςπερ Ua 13 πρόσκειται BL: πρόσκειται RUA ἐκείνοις
L: κάκείναις U 14 ἀκολουθεῖται om. LR 17 ἀμφα τε εἶναι R: καὶ εἶναι L: ἀλλὰ
εἶναι τε Ua 18 ἔσται R συνδιαιρεῖται LRU: συναιρεῖται α 20 τὸ αἴτιατὸν
μὴ εἶναι, om. καὶ L ἦ εἰ scripsi: inv. ord. LR: εἴη U: εἰ a μὴ delevi οὐ
scripsi: δ RUA: ξαῦθ' δ L 21 αἴτιον RUA: ἀπλῶς L 22 δην R 24 ἐν τοῖς Φυσ.]
II 9 p. 199 b 34 sq. γενέσθαι B: γίνεται RUA 25 τὸν (post γάρ) U 28 α—β
libri 29 τῷ πρώτῳ scripsi: τὸ α libri

p. 95a22 Τὸ μὲν οὖν οὗτως αἰτίον καὶ οὐ αἰτίον ἄμα γίνεται. 108v

'Ανάγκη πάντα τὰ αἴτια καὶ τὰ αἰτιατὰ συνυπάρχειν ἀλλήλοις, ἐὰν τὰ κατ' ἐνέργειαν ὄντα αἴτια λαμβάνηται· ταῦτα γάρ καὶ κυρίως αἴτια καὶ τοις συνυπάρχοντα ἔξι ἀνάγκης τοῖς ὅμοιας λαμβανομένοις αἰτιατοῖς. αἴτια γάρ οἱ τὰ μὲν δύναμει ἔστι τὰ δὲ ἐνέργειά τὰ δὲ τῷ πεποιηκέναι· ώς δὲ ἔχει τὰ αἴτια, οὗτως ἔχει καὶ τὰ αἰτιατά.

p. 95a24 Ἐπὶ δὲ τῶν μὴ ἄμα ἀρ³ ἔστιν ἐν τῷ συνεχεῖ χρόνῳ.

Πῶς ή κατὰ τοὺς χρόνους ἀκολουθία σώζεται ἐφ' ὃν μὴ συνυπάρχειν δοκεῖ μηδὲ σύγχρονον τὸ αἰτίον τῷ αἰτιατῷ, ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτῶν 10 πρῶτον εἶναι τὸ δὲ δεύτερον; δοκεῖ γάρ εἶναι τινα καὶ οὗτως αἴτια· τοῦτο δὲ ἐν οἷς τὸ πρῶτον γεγονός δοκεῖ τοῦ μετ' αὐτὸν *(αἰτίον)* εἶναι. δεῖχνυσι δὲ διὰ μή ἔστι πάντως τὸ πρῶτον γεγονός αἰτίον τινι τῶν μετ' αὐτό. λαμβάνει δὲ πάντας τοὺς χρόνους, καθ' ἀς δύναται | τὸ πρῶτον τῶν μετ' 109γ αὐτὸν αἰτίον λαμβάνεται συμπλοκάς, ζητῶν πῶς τῆς ἀκολουθίας λαμβάνειν δύναται ἀλλήλοις εἶναι τὸ πρῶτον τῶν μετ' αὐτὸν αἰτίον εἶναι, ἐπεὶ δεῖ πάντως ἀκολουθεῖν ἀλλήλοις τὸ αἰτίον καὶ τὸ αἰτιατόν.

p. 95a26 Τοῦ τάδε γενέσθαι εἴτερον γενόμενον.

'Αντὶ τοῦ 'τοῦ διατερον γεγονότος πρὸ αὐτοῦ γεγονός', ώς ἄμφω ἐπὶ τῶν γεγονότων εἶναι, οὐ μὴν καὶ ἄμα, ὥσπερ τὸ δεύτερον ἄμφω ἐπὶ τῶν 5 ἐσομένων καὶ τὸ τρίτον ἄμφω ἐπὶ τῶν γινομένων· τοιοῦτον γάρ καὶ τοῦ γίνεσθαι δέ, εἴ τι ἐμπροσθεν ἐγένετο· γράφεται δὲ καὶ τοῦ γίνεσθαι τὸ τοῦτο γεγονέναι. διὰ γάρ τούτων εἰληφε ποτὲ μὲν ἐπὶ τοῦ παρεκτηλυθότος χρόνου ἀμφότερα, τὸ τε αἰτίον καὶ τὸ αἰτιατόν, ποτὲ δὲ ἐπὶ τοῦ μελλοντος. σώζεται δὲ ἐπὶ τούτων ή ἀκολουθία, ἐὰν ἀπὸ τῶν διατέ-25ρων γένηται καὶ τῶν αἰτιατῶν.

p. 95a28 Ἀργὴ δὲ καὶ τούτων τὰ γεγονότα καὶ τὰ ἑξῆς.

"Οτι ἐπὶ τῶν γεγονότων οὐκ ἀναγκαῖα ή ἀπὸ τοῦ πρώτου γεγονότος ἀργὴ τῆς ἀκολουθίας ἐπὶ τὸ μετ' αὐτὸν καὶ δι' αὐτὸν γεγονός ώς εἶναι, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ αἰτίου ἀλλήλες τὸ γεγονέναι, οὗτως καὶ ἐπὶ τοῦ αἰτιατοῦ

1 οὗτω U 8. 9 an συνυπάρχον? 9 σύγχρονον U 11 post δ³ add. ἔστιν Ua
αὐτὸν αἰτίον scripsi: αὐτὰ R: αὐτὸν Ua 12 παντὸς Ua 13 δέ U: οὓς Ra τὸ Ua:
καὶ R τῶν om. Ua 15 αὐτὸν scripsi: αὐτὰ R: αὐτῶν Ua 16 δὲ R
ἀκολουθεῖ R 17 τοῦ δὲ a 18 τοῦ τοῦ scripsi: τούτου RU: τοῦ τούτου δὲ a
ἔτερον U, post γεγονότος a 20 τοιοῦτο B: τοιοῦτος Ua γάρ *(τὸ)* conicio 21 δεῖ τι
Ua 23 fort. *(ποτὲ δὲ ἐπὶ τοῦ ἐνεστῶτος)* ποτὲ 27 ή ἀπὸ Ua: ἐπὶ R 28 διὰ
τὸ R ώς om. Ua 29 τοῦ alt. om. Ua

πάντως ἀληθές τὸ καὶ αὐτὸν γεγονέναι, οὕτε ἐὰν δρισαντες τὸν χρόνον λέ-^{10γι}
γωμεν οὕτε ἐὰν διορίστως· ἐνδέχεται γάρ τοῦ πρώτου γεγονότος, οἷον τοῦ
Θεμέλιου, τὴν οἰκίαν μηδέπω γεγονέναι. οὕτω δὲ οὐκ ἀκολουθήσει τῷ
αἰτίῳ τὸ αἰτιατόν, εἰ γέ ἐστιν οὐκ ἀληθές τὸ εἰ γένοντες τὸ αἴτιον, ²⁰
γεγονέναι καὶ τὸ αἰτιατόν. ἐν γάρ τῷ μεταξὺ χρόνῳ, ἐν φῶ τῷ μὲν
ἔτερον γέγονεν, οἷον ὁ Θεμέλιος, τὸ δὲ ἔτερον οὖ, ὡς ή οἰκία, οὐκ
ἐστιν ἀληθές εἰπεῖν δι, ἐπεὶ θεμέλιος γέγονε, καὶ οἰκία γέγονεν· τὸ
γάρ γεγονέναι λεγόμενον τὸ μήπω γεγονός οὐκ ἀληθές. ὥστε *(οὐ)*
συγγρανήσει τῷ αἰτιατῷ τὸ αἴτιον οὕτω λαμβανομένης τῆς ἀκολουθίας.
10 δεῖ δὲ τὸ ὥστ' ἐπεὶ τοῦτο ἀληθές τοῖς πρὸ αὐτοῦ συγάπτειν ἔτι· οὕτε
γάρ διορίστου οὕτε δρισθέντος ἐσται χρόνου δὲ ἐδήλωσε διὰ ²⁵
τούτου. ὡς δὲ ἐπὶ τῶν γεγονότων ψευδῆς ή ἀκολουθία, οὗτω καὶ ἐπὶ τῶν
ἔτομένων· οὐ γάρ ἀληθές ἐπὶ τῶν ἔτομένων ἐσται δεὶ δι, εἰ τὸ πρῶ-
τον, ἐσται καὶ τὸ μετ' αὐτόν, οὐδὲ ἐπεὶ τόδε γέγονε, τόδε ἐσται. καὶ
15 λέγει τούτου τὸ αἴτιον, δὲ καὶ τῶν φύσασάντων ἐστὶν αἴτιον, δι, τὸ μέσον
δεῖ, τουτέστι τὸ αἴτιον τὸ κυρίως αἴτιον τοιούτον φῶ πάντως τὸ αἰτιατόν
συνυπάρχει, ὄμρόγονον εἶναι τῷ αἰτιατῷ, τουτέστι τοῦ αὐτοῦ χρόνου καὶ
συνυπάρχειν καὶ ὄμροῦ γίνεσθαι.

p. 95a 39 "Ετι οὕτε ἀδριστον ἐνδέχεται εἶναι τὸν χρόνον.

30

20 Ζητεῖ, εἰ μὴ ἐξ ἀνάγκης ἐπεται τοῖς πρώτοις τὰ δεύτερα μηδὲ ²⁵
ἐστὶ τὸ πρῶτον γινόμενον καὶ αἴτιόν τινος ἐσομένου, διὰ ποίαν αἰτίαν μετὰ
τὰ πρῶτα γίνεται τινα καὶ ἐστὶ συνεχεία αὐτῶν, ὥστε μετά τὸ γεγονέναι
τόδε τι, φέρε εἰπεῖν θέρος, γίνεσθαι μετόπωρον καὶ μὴ διαλείπειν, εἰ γε
μηδὲ ἐστὶν αἴτιον τοῦ μετοπώρου τὸ θέρος. ἐν μὲν οὖν τῷ Η τῆς Φυσι-
25 κῆς ἀκροάσεως ζητῶν τοῦτο φυσικὴν αὐτοῦ τὴν αἰτίαν ἀποδέδωκεν, δι, τῇ
ή τοῦ πέμπτου σώματος δίδιος περιφορὰ αἰτία τοῦ τὴν γένεσιν συνείρειν.
ἐνθάδε δὲ δισον μάνον λῆσαι τὸ ἀπορούμενον λέγει. φησὶ γάρ δι, οὐδὲ 40
τὴν ἀρχήν ἐστὶ συνεχῆ τὰ γινόμενα τοῖς γεγονόσιν· οὐ γάρ, εἰ ὁ χρόνος
ὁ πᾶς συνεχῆς ἔστι, τῇδε καὶ ὁ τούτων χρόνος, ἐν φῶ ταῦτα γίνεται,
30 συνεχῆς. ὥστ' εἰ μὴ εἴη τοῦτο, οὐδὲ ἂν αἴτια αὐτοῦ δεύτερας ἐπιζητοῦ-
το. δι, οὖν μηδὲ ἐστὶν ἐχόμενα καὶ συνεχῆ τὰ γεγονότα τοῖς γινομένοις,
δείκνυσι δείξας πρῶτου δι, μηδὲ τὰ γεγονότα ἀλλήλοις ἐστὶ συνεχῆ, εἰ

1. 2 ἀ—ἀν Ua λέγομεν R 3. 4 τῷ αἰτίῳ τὸ αἰτιατόν scripsi: τὸ αἴτιον τῶν αἰτιατῶ
RUa 4 εἰ γάρ Ua post εἰ alt. add. τε R 6 οὐ Ua: οὐ R 7 ἀληθῆς α
8 immo λέγειν; an τὸ delendum? οὐ addidi 9 ἐγγρονήσει R 10. 11 οὕτε γάρ
ex Arist. scripsi: inv. ord. RUa 12 τούτου scripsi: τοῦ RUa ἀκολουθήσει Ua
13 ἔτομένων alt. scripsi: λεγομένων RUa εἰς U 16 τὸ (γάρ) κυρίως sive τὸ κυρίως; <επεὶ
τὸ κυρίως> conicio 17 καὶ om. R 18 συνυπάρχειν—γίνεσθαι scripsi: συνυπάρχει—γίνεται
RUa 20 post εἰ add. καὶ R 21 γενόμενον U ἔτομένου scripsi: ἔτομενον RUa
22 γίνεσθαι scripsi: γίνεται RUa μεθόπωρον U διαλιπεῖν R εἴτε R 24 μεθοπώ-
ρου U τὸ θέρος ante αἴτιον colluc. Ua 24. 25 τῷ τῇ, Φυσ. ἀρ.] c. 8 p. 261 b 27 sq.
25 τούτων U 26 πέμπτου om. Ua σωκράτους α 27 ἐνθά Ua δια α 29 ταῦτα
γίνεται R: γάρ ταῦτα Ua 30 δὲ ὄντος U 32 δείκνυσι om. R εἰσὶ R
32. p. 576, 1 εἴπομεν R

τὸ μὲν πρῶτον εἴη γεγονός, τὸ δὲ μετ' αὐτό. δῆτι δὲ τὰ γεγονότα οὐκ 109^v
 ἔστι συνεχῆ ἀλλήλοις, παρίστησι διὰ τοῦ πᾶν τὸ γεγονός, δῆτι πρῶτον γέ- 45
 γονε, μὴ ἐν χρόνῳ ἀλλ' ἐν πέρατι χρόνου γεγονέναι. τὸ μὲν γάρ γινόμενον
 πᾶν ἐν χρόνῳ γίνεται, τὸ δὲ γεγονὸς ἐν πέρατι χρόνου· τοῦτο δὲ ἔστι τὸ
 5 νῦν, δὲ ἀδιαιρέτον. δέδεικται δὲ ταῦτα ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει. εἰ δὲ
 συνεχῆ μὲν ταῦτα τῶν ἐν χρόνῳ ὥν δὲ χρόνος συνεχῆς, τὰ δὲ ἐν οἷς τὰ
 γεγονότα γέγονεν οὗτε χρόνοι (πέρατα γάρ χρόνοι καὶ οὐ χρόνοι) οὗτε
 συνεχῆ (οὐδὲν γάρ συνεχὲς ἐξ ἀδιαιρέτων), οὐδὲ ἀν τὰ γεγονότα συνεχῆ
 ἀλλήλοις εἴη· ὡς γάρ ἐκ στιγμῶν οὐχ οἱόν τε συνεχὲς γενέσθαι, οὕτως 50
 10 οὐδὲ ἐκ τῶν ἐν οἷς τὰ γεγονότα. δεῖξας δέ, δῆτι τὰ γεγονότα οὐ δύναται
 εἶναι συνεχῆ ἀλλήλοις, ἑκῆς δείκνυσιν δῆτι μηδὲ γεγονός τι γινομένῳ συνε-
 χῆς οἱόν τ' εἶναι. τὸ μὲν γάρ γεγονὸς ἐν ἀδιαιρέτῳ γέγονεν, ἐν γάρ τῷ
 νῦν· τὸ δὲ γινόμενον ἐν διαιρετῷ, ἐν χρόνῳ γάρ· οὐχ οἱόν τε δὲ συνεχῆς
 εἶναι διαιρετὸν ἀδιαιρέτῳ. συνεχῆ γάρ ταῦτα ὥν κοινὸς ὅρος· τὸ δὲ ἀδιαι-
 15 ρετον οὐδὲν ἔχον κοινὸν <οὐδὲν ὅρον κοινὸν> ἔξει πρός τι.

p. 95b10 Μᾶλλον δὲ φανερῶς ἐν τοῖς καθόλου περὶ κινήσεως 109^v
 δεῖ λεχθῆναι περὶ τούτων.

'Ἐν τοῖς τελευταίοις τέτρασι λόγοις τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως· εἴρηται
 γάρ ἐν ἐκείνοις τίνα τὰ συνεχῆ, τίνα τὰ ἐχόμενα, τίνα τὰ ἐφεξῆς, τίνα 5
 20 χωρίς, τίνα ἀμφα· ἀλλὰ καὶ τὴν αἰτίαν ἐν ἐκείνοις ἀποδέδωκε τοῦ τὴν γέ-
 νεσιν συνείρειν.

p. 95b13 Περὶ μὲν οὖν τοῦ πῶς ἀν ἐφεξῆς γινομένης τῆς γενέ-
 σεως ἔχοι τὸ μέσον τὸ αἰτίον ἐπὶ τοσοῦτον εἰλήφθω.

Οὐδὲ εἴπε 'πῶς συνεχοῦς γινομένης τῆς γενέσεως' ἀλλ' ἐφεξῆς·
 25 ἔδειξε γάρ δῆτι μὴ συνεχῆς. πῶς οὖν τὸ μέσον ἔχει, δὲ καὶ αἰτίον τῆς
 τῶν ἄκρων συναγωγῆς, ἐν τοῖς ἐφεξῆς γινομένοις, εἴρηκε, τουτέστι πῶς
 λαμβανόμενον μέσον τε καὶ αἰτίον ἀν εἴη τοῦ τε πράγματος καὶ τοῦ συμ- 15
 περάσματος, δῆτι ἀπὸ τῶν ὑστέρων λαμβανόντων αὐτῶν τὴν ἀκολουθίαν,
 τουτέστιν ἀναγκαῖον καὶ ἐν τούτοις, εἰ οὕτω λαμβάνοιτο ἡ ἀκολουθία,
 30 πρώτου λαμβανομένου τοῦ αἰτιατοῦ, τὸ μέσον τοῦ ὑστέρου αἰτίον εἶναι. τὸ
 δὲ προσεχῆς αἰτίον καὶ τὸ οὐ αἰτίον ἀμεσα· τοῦτο δ', δῆτι συνυπάρχουσιν
 ἀλλήλοις τό τε αἰτίον καὶ τὸ αἰτιατόν. δῆτι δὲ πρῶτον εἴπε τὸ ὑστερον

1 μετ' αὐτὸν Ua: μετὰ τοῦτο τὸ R δὲ alt. scripsi: διὰ RUA: om. B 3 γεγονέναι
 scripsi: γέγονε RUA 4 δὴ (post τοῦτο) B 5 εἰδη Ua 7 χρόνοι prius scripsi:
 χρόνος RUA 10 οὐχ οἱόν τε Ua 11 γινομένων scripsi: γινόμενον libri
 11.12 συνεχῆ Ua 13 γινόμενον scripsi: γινόμενον libri 14 ὥν ἔστιν ὅρος κοινός
 Ua 15 ἔχον Ra: ἔχειν U οὐδὲν ὅρον κοινὸν addidi 16 τῷ R 18 τέτρασι
 RUA: τοῦ δὲ B 19 ἐχόμενα RUA: συνεχόμενα B 23 τὸ μέσον om. R: τὸ μὲν,
 om. alt. τὸ B (A d) 26 γινομένοις scripsi: γινόμενον libri 28 post δῆτι add.
 τε R 30 πρώτου R: πρὸ τοῦ Ua 32 τε om. Π εἰπεῖν Ua

γεγονός (τῆς ἀκολουθίας γάρ πρῶτον γίνεται), ἐδήλωσεν εἰπὼν ἀργὴ δὲ 109ν τὸ Γ· τοῦτο γάρ οὐ ποιημένος εἶναι τὸ οὗτερον γεγονός ἀρχὴν αὐτὸν εἴπει 20 διὰ τὸ ἐγγύτερον εἶναι τοῦ νῦν.

p. 95b22 Οὗτω δὲ λαμβάνοντι τὸ μέσον.

5 Οὗτω φησὶ τὴν ἀκολουθίαν καταθεμεν λαμβάνεσθαι καὶ τὸ μέσον καὶ 25 αἴτιον προγενέστερον τιθέντι οὖν πᾶλιν τὸν ΓΔ εἰ μέσον τι ἀλλο λαζωμεν, ἔσται συμπέρασμα τὸ ΓΔ, ὃ ἣν πρότερον προτέρωφ. καὶ οὕτω δὴ δὲ τὸν λαμβανομένων πρότερον ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ μέσον τι μεταξὺ γεγονός αὐτῶν λαμβανόντων ξυμνὸν ητοι στήσεται ποτε ἡ τοῦ μέσου ληψίς εἰς ἄμεσον 10 ἀκολουθίαν, ἢ ἀεὶ καὶ ἐπ' ἄπειρον ἔσται πᾶλιν τῶν γεγονότων μέσον τι γεγονός λαμβάνειν. οὗτον μὲν οὖν ἐπὶ τῷ γρόνῳ ἀεὶ ἔσται μέσον τι πάντων 30 δύο γεγονότων· τῷ γάρ πᾶν τὸ γεγονός ἐν τῷ νῦν γεγονέναι, πάντων δὲ τῶν νῦν μεταξὺ γρόνον ἐπ' ἄπειρον εἶναι διαιρετὸν πάντων ἔσται τῶν γεγονότων τι μεταξὺ δυνατὸν λαζεῖν. ἐπεὶ δὲ μὴ ἀνάγκη ἐν παντὶ τῷ γρόνῳ 15 γεγονέναι τι ἢ γίνεσθαι (οὐ γάρ συνεγγῆ τὰ γινόμενα, ὡς ἔδειξεν), ἔσται τινὰ καὶ ἄμεσα γεγονότα λαζεῖν, τὸν μεταξὺ μὲν τοῦ γεγονότος χρόνος ἔσται. οὐ μὴν καὶ γεγονός τι μεταξὺ, ὡς εἶναι αὐτὸν ἀφεξῆς ἀλλήλοις μηδενὸς αὐτῶν γεγονότος μεταξύ. οὕτως οὖτον τε ἔσται ἄμεσα γεγονότα λαζεῖν, αἱ 20 ἀρχαὶ τῆς ἀποδείξεως κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τὴν προειρημένην ἔσονται, καὶ 25 ἔσται ἡ ἀρχὴ ἀπὸ τοῦ ἐσχάτου νῦν γεγονότος. αὐτὸς δὲ περὶ μὲν τοῦ ἄμεσα τινα ληφθήσεσθαι μετὰ τὸ τελευταῖον μὲν γεγονός πρῶτον δὲ λαμβάνειν οὐ διαβεβαιούμενος, οὗτοι μέντοι ἔσται τι δὲ πρῶτον ληφθήσεται, δὲ οὕτως μέσον ἔσται τῷ μηδένι μηδέπω γεγονέναι μετ' αὐτῷ. δὲ πρὸ τούτου ἐλάχιστα, τοῦτο πάντως ἔσεσθαι λέγων· τὸ γάρ τῷ νῦν ἐνεστῶτι πληγίον, 40 μεθ' ὃ οὐδὲν γέγονε, πρῶτον καὶ ἀργὴ καὶ ἄμεσον.

p. 95b25 Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἔσται· εἰ γάρ ἀληθὲς εἰπεῖν.

'Ος ἐπὶ τῶν γεγονότων εἶχε κατὰ τὸ μὴ εἶναι συνεγγῆ ἀλλήλοις τὰ γεγονότα ἀλλ' εἶναι πάντων τῶν γεγονότων μεταξὺ χρόνον, δις ἐπ' ἄπειρον 30 ἔστι διαιρετός (συνεγγῆς γάρ), οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ἐσόμενων. οὐδὲ γάρ τὰ 20 ἐσόμενα συνεγγῆ ἀλλήλοις καὶ γάρ τὸ ἐσόμενον ἐν ἀτόμῳ, ὡς καὶ τὸ γεγονός· γέγονε μὲν γάρ ἐν γρόνῳ, παύεται δὲ τοῦ γεγονέναι καὶ γεγονός

1 γάρ ἀκολουθίας Ua	γίνεται corr. B	3 ἐγγύτερον Ua Arist: ἐγγυτέρῳ R
5 οὕτω R: οὐ Ua	immo λαμβάνοντι	6 ἦ Ua
10 post πᾶλιν add. δὲ R	11 οὖν scripsi: οὖν RUa	7 δὲ R
Ua: τὸ R	13 χρόνον B: χρόνος RUa	8 αὐτῶν Ua: τῶν R
πάντα R	14 τι scripsi: τὰ B: om RUa	15 γέγονέ R
libri	16 post λαζεῖν del. αἱ ἀρχαὶ τῆς ἀποδείξεως ε. vs. 18. 19 illata B	γίνεται scripsi: γίνεται
18 οὕτως scripsi: οὕτε RUa	22 λαζανεῖν B: λαζανεῖς RUa	23 δὲ prius Ua: ἦ R
23 δὲ prius Ua: ἦ R	24 ἀνελάχιστα BUa	25 οὐδὲν B
Ua	29 ἔστι LR: ἔσται Ua	28 χρόνος LR: χρόνων
μὲν in ras. U	οὕτω L: οὗτος R	31 γέγονε Ua: γίνεται LR

ἐζτιν ἐν ἀτόμῳ. εἰναι δὴ ⟨δεῖ⟩ καὶ μεταξὺ τούτων χρόνον ἐπ' ἄπειρον διαι- 109γ
ρετόν. δεῖ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐσομένων καὶ τῶν ἐπ' ἔκείνων συλλογισμῶν ἀρχὴν
λαμβάνειν ἀμέσους προτάσεις· οὐ γάρ, εἰ πάντων τῶν ἐσομένων χρόνος
μεταξύ, ἥδη καὶ τῶν ἐσομένων ἐσόμενόν τι, ὕσπερ οὐδὲ τῶν γεγονότων
5 γεγονός. ἡ ἀμεσον ἀρχὴν εἰπεν ἀντὶ τοῦ ‘ἔχατόν τι | ὄρίσαν τὰ ἐσόμενα 110τ
ἀφ’ οὐ ή ἀνοδος ἐπὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ ἐσόμενα’. ἡ ἀρχὴ ἀμεσος ληπτέα
ἀντὶ τοῦ ‘πρότασίς τις χωρὶς μέσου, ητις ἀρχὴ ἐστι τοῦ συλλογισμοῦ’.
δείκνυσι δὲ τὴν εἰρημένην ἀκολουθίαν οὗτως ἔχουσαν καὶ ἐπὶ τῶν ἔργων
τε καὶ πραγμάτων τῶν τε ἥδη γενομένων καὶ τῶν ἐσομένων.

10 p. 95b38 'Επεὶ δὲ ὁρῶμεν ἐν τοῖς γινομένοις κύκλῳ τινὰ γένεσιν
οὔσαν.

Εἰπὼν τίνα μὲν τάξιν ἔχει τὸ αἴτιον ἐν τοῖς κυρίως αἰτίοις, ἢ καὶ 10
ὅμογονα εἰπε, τίνα δὲ ἐν τοῖς ἐφεξῆς γινομένοις, καὶ δείξας ἐπιμαρτυρού-
μενα τὰ δεδειγμένα καὶ ἐπὶ τῶν ἔργων, ἐπει καὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν γι-
15 νομένων ἐστί τίνα ⟨ἄ> καὶ ἀντιστρέψει ὡς μὴ μόνον τῷ ὑστέρῳ ἐπειδη
τὸ πρὸ αὐτοῦ γεγονός ἀλλὰ καὶ τῷ πρώτῳ τὸ μετ' αὐτό (κύκλῳ γάρ ή
γένεσίς τινων), λέγει περὶ τούτων, τίνα δύναται ἀντιστρέψειν ὡς ἀλλήλων
αἴτια γίνεσθαι, καὶ ἐφ' ὧν ή κύκλῳ γένεσις γίνεται. διτὶ δὲ τούτου αἴτιου
τὸ ἐπ' ἵσης αὐτὰ εἶναι καὶ ἀντιστρέψειν, δείκνυσι· τὸ γάρ εἴπερ ἐποιητο 15
20 ἀλλήλοις τὸ μέσον καὶ οἱ ἄκροι τὸ ἐπ' ἵσης αὐτὰ εἶναι καὶ ἀντιστρέ-
ψειν ὅτιοι. ἐπὶ μὲν γάρ τῆς οἰκίας καὶ τῶν λίθων οὐκ ἀντιστρέψει· οὐ
γάρ, εἰ ἔπειται τῇ γενέσει τῆς οἰκίας ή τῶν λίθων παρασκευή, ἥδη καὶ τῇ
τῶν λίθων παρασκευῇ ή τῆς οἰκίας γένεσις. ἀλλ' οὐδὲ ἐπὶ τῶν ὄμογόνων, ὡς
ἔφη, αἰτίων· οὐ γάρ, εἰ ή τῆς γῆς ἀντίφραξις αἰτία τῆς ἐκλεύψεως, ἥδη καὶ ή
25 ἔκλειψις αἰτία τῆς ἀντίφραξεως τῆς γῆς. φρασὶ δὲ γίνεσθαι τὴν κύκλῳ δείξιν
καὶ τὴν ἀντιστροφὴν τῶν αἰτιῶν, ἐφ' ὧν ἐπονται ἀλλήλοις οἱ τρεῖς δροι τοῦ 20
συλλογισμοῦ ἐπ' ἵσης ὄντες καὶ ἀλλοτε ἀλλού μέσου τε καὶ αἰτίου τιθεμένου.

1 ἔστιν scripsi: εἰναι libri εἰναι δὴ RUA: διὸ L δεῖ addidi post τούτων add.
ἔστι L 1. 2 γρόνον—διαιρετόν scripsi: γρόνος—διαιρετός libri (ρον δ in ras. U) 2 δὲ
R: δὴ Ua: οὖν L καὶ prius L: om. RUA ἐπὶ τῶν ἐπ' ἔκείνων καὶ ἐπὶ τῶν
ἐσομένων L συλλογισμῶν L: συλλογισμοῦ RUA 4 post καὶ add. πάντων L
5 ὄρίσαν τὰ ἐσόμενα scripsi: ὄρισαντα ἐσόμενον libri 6 ή (ante ἀρχὴ) libri 7 ἀντὶ¹
τοῦ R: αὐτοῦ Ua τις Ua: ἔστι R ἔστιν ἀρχὴ Ua 9 ἥδη BL: εἴδη RUA
post γενομένων add. τε R 10 γενομένοις R 13 γινομένοις scripsi: γίνεται RUA:
om. L 14 post τὰ add. καὶ R καὶ alt. I.: ἐπὶ RUA 14. 15 γινομένων LR:
γενομένων Ua 15 τινὰ L: ἀλλὰ RUA 2 addidi ἀντιστρέψοντα L μόνον
LR: μόνων Ua 16 γεγονός LR: γένος Ua τῷ πρώτῳ L: τῷ πρώτον B: τῷ α RUA
18 γίνεσθαι LR: γίνεται Ua ή γένεσις κύκλῳ L γίνεται LR: γάρ Ua τούτου
scripsi: τούτων libri 19 εἴπερ Arist.: εἰπεν εἴπερ L: εἰπειν RUA 20 καὶ prius
om. α αὐτὰ LR: αὐτοὺς Ua 22. 23 ἥδη—παρασκευή LR: om. Ua 23 ή τῆς
evan. L ή γένεσις τῆς οἰκίας Ua 24 ἔφην α αἰτίων ex αἰτίου corr. L²
οὐδὲ γάρ L αἰτία om. α 25 δὲ om. R: οὖν L 26 τὸ αἴτιον R: κατὰ τὸ
αἴτιον, sed post τὴν L ἐφ' ὧν ἐπον· evan. L ἀλλήλοις post 27 συλλογισμοῦ colloc. L
27 ὄντες καὶ evan. L post ἀλλοτε del. ἐπ' I.¹ post μέσου del. δρον L.¹ τε om. L

p. 96a8 Πίστι δ' ἔνια μὲν γινόμενα καθόλου· οὐδέ τε γάρ καὶ ἐπὶ παντὸς οὕτως η̄ ἔχει η̄ γίνεται.

Δεῖξες ἐπὶ τῶν γινομένων ἐφ' ὃν μὲν τὴν ἀκολουθίαν ὑγιᾶ ἐκ τῶν οὐσιών ἀρχομένην, ἐφ' ὃν δὲ καὶ ἀπὸ τῶν πρώτων, ὡς ἐπὶ τῶν κύριων ὅ γινομένων, τὴν αἰτίαν τῶν διαφέρων ἀκολουθήσεων ἔστι τούτων λέγειν. 30 ἐπεὶ γάρ τὰ μὲν τῶν γινομένων καθόλου γίνεται, οὐ ἐξηγούμενος εἰπεν δεῖ τε γάρ καὶ ἐπὶ παντὸς οὕτως η̄ ἔχει η̄ γίνεται (τοιοῦτον γάρ τὸ καθόλου), τὰ δὲ δὲ μὲν οὖ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δέ (τοιαῦτα γάρ τὰ πλεῖστα τῶν γινομένων κατὰ φύσιν), ἐν μὲν τοῖς ἀναγκαῖς γινομένοις ἀκολουθεῖ 10 καὶ τῷ πρώτῳ τὸ μετ' αὐτῷ, οὐκέτι δὲ ἐν τοῖς ἐνδεχομένοις. ἀλλ' ἐπὶ τούτων η̄ ἐκ τῶν οὐσιών ὑγιῆς ἀκολουθία, ὥσπερ καὶ ἐπὶ πάντων τῶν κατὰ τέγυην γινομένων. τῶν δὲ ἐνδεχομένων συμπερασμάτων ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν ἀνάγκη καὶ τὸ μέσον ἐνδεχόμενον εἰναι· εἰ γάρ ἀμφιώ εἰεν καὶ 35 θόλου αἱ προτάσεις, τουτέστιν ἀναγκαῖαι, (ἀνάγκη) πάντως εἰναι καὶ τὸ 15 συμπέρασμα ἀναγκαῖον· ὑπόκειται δὲ ἐνδεχόμενον εἰναι. ὡς δὲ ἐπὶ τῶν ἀλλών ἀμφιώ τινες εἰσιν ἀργαὶ συλλογιστικαὶ [προτάσεις] (οὐ γάρ οὐδέ τὸ ἐπ' ἄπειρον τινων τὰ μέσα λαμβάνεται), οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ἐνδεχομένων τε καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἕστονταί τινες ἀμφιώ προτάσεις ἀργαὶ ἔχουσαι τὸ ὡς 40 ἐπὶ τὸ πολὺ η̄ εἰναι η̄ γίνεσθαι.

20 p. 96a20 Ηῶς μὲν οὖν τὸ τί ἔστιν εἰς τοὺς ὅρους ἀπόδιδοται. 40

Τουτέστιν ἐν τοῖς ὅροις λαμβάνεται τοῖς ἐξ ὃν ὁ συλλογισμός· εἴρηκε γάρ οὗτοι μέσοις ὅροις οὐτοις ἐν τοῖς ἀποδείξεσι λαμβάνεται. η̄ ἀντὶ τοῦ 'εἰς τοὺς ὅρισμάς·' οἱ γάρ θέσει διαφέροντες ὅρισμαὶ τῆς ἀποδείξεως καὶ τὸ τί ἔστι τοῦ πράγματος, τουτέστι τὸ εἶναι τὸ πρᾶγμα λαμβάνουσι διὰ τοῦ 25 τὴν αἰτίαν τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ λαμβάνειν.

p. 96a21 Καὶ τίνα τρόπουν ἀπόδειξις η̄ ὅρισμὸς ἔστιν αὐτοῦ η̄ 45 οὐκ ἔστιν, εἴρηται πρότερον.

Τοῦ τί η̄ εἶναι δηλονότι δεικνυκόν, ὡς αὐτὸς εἴρηκε πρότερον. ἀπόδειξις μὲν γάρ ἀπλῆς δέδεικται οὗτοι μὴ ἔστι τοῦ τί ἔστιν, οὗτοι δὲ ἐν ἀποδείξει λαμβάνεται καὶ δὲ ἀποδείξεως γνωρίζεται. ἀλλὰ καὶ ὅρισμὸς αὐτοῦ ὁ μὲν λέγων 'ἰόρης ὁ δηλῶν τί σημαίνει τούτονα' οὐκ ἔστι. τῶν δὲ

2 η̄ prius Ua Arist.: om. R (B M) 3 ὡ U μὲν R: μήτε Ua 5 γινομένων
scripsi: γινομένην libri 6 τὰ μὲν om. R γιγνομένων U 8 οὖ R: οὕτω Ua
10 καὶ om. a τῶ R: τὸ Ua 12 οὐ Ua 13 post ἀνάγκη add. οὐ R
14 ἀνάγκη addidi 16 προτάσεις delevi 19 η̄ prius om. R 21 τουτέστι
Ua: τοῦ R εἴρηκε] c. 11 p. 94a20 sq. 24 λαμβάνουσι scripsi: λαμβάνειν libri
25 αὐτῶν R 28 ως scripsi: καὶ libri εἴρηται Ua εἴρηκε] c. 8 p. 93a1 sq.
31 δὲ om. Ua

ἄλλων σημανομένων τοῦ ὄρου κυριώτατα μὲν ἦν ὁρος ἀλόγος ὁ θέσει τῆς 110^τ
ἀποδεῖξεως διαφέρων· διὰ τὸν τὴν αἰτίαν λαμβάνειν τῆς ὑπάρχεως 50
τοῦ πράγματος καὶ τὸ εἶναι τὸ πρᾶγμα ἐδείκνυε πως. ἔδη δὲ καὶ τὸ ὡς
ἀρχὴ ἀποδεῖξεως καὶ τὸ ὡς συμπέρασμα· καὶ γάρ ταῦτα ὄρισμοί πως τοῦ
5 τί ἦν εἶναι.

p. 96a22 Πῶς δὲ δεῖ θηρεύειν τὰ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα. | 110^ν

Μέθιδον ἡμῖν παραδίδωσι δι' ἣς θηρεύειν τε καὶ εὑρίσκειν δυνη-
σόμεθα τὸν ἔκαστου τῶν ζητουμένων ὄρισμόν, ἐπεὶ μὴ οἶδον τε δι' ἀπο- 5
δεῖξεως αὐτὸν δεικνύναι. καὶ ἐπεὶ ὁ ὄρισμὸς ἐκ τῶν ἐν τῷ τί ἐστι κα-
10 τηγορούμενων, τουτέστι τῶν ἐν τῇ οὐσίᾳ, πῶς δυνητόμεθα λαμβάνειν τὰ
γρήγορα πρὸς τοὺς ὄρισμοὺς τοὺς ἔκαστου, λέγει. τῶν δὴ ὑπάρχόν-
των τισὶ τὰ μὲν τισὶ μόνοις ὑπάρχει, ὡς μονάδῃ ἡ ἀρχὴ καὶ
στιγμῇ τὸ ἀμέγεθες, τὰ δὲ καὶ τούτοις καὶ ἄλλοις καὶ ἐπὶ πλέον
ἐπεκτείνεται. καὶ τῶν ἐπὶ πλέον ἐπεκτεινομένων τὰ μὲν οὐχ ὑπερβαί-
15 νει τὸ γένος τὸ ἔκεινον οὐ βιουλόμεθα τὰ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενα 10
λαβεῖν, τὰ δὲ καὶ ἐπὶ τὰ ἀνομογενῆ ἐπεκτείνεται· οὐ γάρ ὅμοίως ὑπάρ-
χει [ἢ] τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῷον τε καὶ τὸ λευκόν. τῶν δὴ καθόλου κατη-
γορούμενων ὅτα ἐπὶ πλέον λεγόμενα τοῦ προκειμένου μὴ ἐπὶ πλέον τοῦ
γένους αὐτοῦ ἐπεκτείνεται, ταῦτα λαμβάνονται ὡς τῆς οὐσίας αὐτοῦ καὶ τοῦ
20 τί ἦν εἶναι δηλωτικά. τῶν γάρ ἐπὶ πλέον κατηγορούμενων τινὸς οὕτως
μὴ μέντοι ἐκβιαιότων τὸ γένος, ἐν φάσει, οὐ τὸ ἐπὶ πλέον κατηγορού-
μενον εἰληπται, ἀλλαγμῆ ταῦτα, ὃν ἔκαστον ἐπὶ πλέον μὲν τοῦ ὄρεζο- 15
μένου ἐστί, πάντα δὲ ὄμοιο μόνῳ καὶ παντὶ ὑπάρχει τῷ ὄριζομένῳ, ἐκεῖνα
τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ἐνδείκνεται. καὶ εἴ τοι ὁρισμὸς ὁ ἐκ τῶν καθόλου τε
25 καὶ κοινῶν ἴδιον τὸ ἀποτελῶν.

p. 96a32 Τὰ δὴ τοιαῦτα ληπτέον μέχρι τούτου, ἔως τοσαῦτα
ληφθῆ πρῶτον.

Πρῶτον μὲν δείκνυσιν διτὶ ἐκ τῶν ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενων
συντιθέμενος λόγος ἀναγκαίως ὑπάρχει τῷ ὑποκειμένῳ, δεύτερον δὲ διτὶ³⁰ καὶ ὄρισμός ἐστιν αὐτοῦ. δεῖ δ' ἀντὶ τοῦ τὰ καθόλου δ' ἀναγκαῖα γε-

1 σημανόμενον Ua τοῦ ὄρου transposui: post ὄρος colloc. RUa κυριώτατος Ua
2 post αἰτίαν add. διαφέρειν καὶ R λαμβάνει U 3 an εἰδη? 4 τὸ om. Ua
συμπεράζυματος Ua πως om. R 8 ὄρισμόν] ὁ et σμ in ras. U οἴονται U
9 δείκνυται U 11 ὄρους R δὲ R 12 ὑπάρχόντων Ua ἡ ἀρχὴ R: τὸ
ἀρχὴν καὶ τέλος Ua 13 τὸ ἀμέγεθες scripsi: τοῦ μεγέθους R: τὸ μέγεθος Ua
14 ἐπεκτείνεται] ἐπ in ras. U 15 οὖ B: οὖ RUa τὰ R: δὲ Ua 17 ἡ dēlevi
τό τε ζῶον Ua post λευκόν add. ἡ Ua 19 λαμβάνονται scripsi: λαμβάνοντες
RUa ὡς scripsi: ἡ R: πῶς Ua post οὐσίας add. εἰδὼν Ua 20 τινὸς scripsi:
τινῶν libri 21 post γένος add. τὸ Ua οὖ libri ἐπι om. Ua 23 ἄμα Ua
ἐκείνας Ua 27 ληφθεῖ R (A B u) 28 ὁ ἐκ conicio 29 ὑπάρχων R
29.30 καὶ διτὶ δ (δ om. B) ὄρισμός R 30 τοῦ om. U τὰ, quod coniecerat Waitz
Organ. II p. X, R: ταῦτα Ua δ' om. R

γράψθαι 'τὰ καθόλου γάρ ἀναγκαῖα'. ως γάρ αἰτιον τοῦ τὰ ἐν τῷ τί¹¹⁰ ἔστι κατηγορούμενα ἀναγκαῖα εἶναι παρέθετο τὸ ἀναγκαῖα εἶναι τὰ καθόλου. τό τε γάρ τὰ ἐν τῷ τί² ἔστι κατηγορούμενα καθόλου κατηγορεῖσθαι, οἱ φανερὸν ⟨δύ⟩ τῷ δεδεῖχθαι διὰ τοῦ πρὸ τούτου βιβλίου, οἱ καὶ αὐτὸς εἰπεῖ διὰ 5 τοῦ ἐπεὶ ⟨δὲ⟩ δεδήλωται ἡμῖν ἐν τοῖς ἄνω, [διὰ καὶ αὐτὸν εἴρηται] δεικτικὸν ἀν εἴη τοῦ τὴν πρώτην πρότασιν εἶναι τὰ ἐν τῷ τί³ ἔστι κατηγορούμενα [καθόλου] ἀναγκαῖα. ⟨δύ⟩ εἴρηται μὲν καὶ αὐτὸν ἐν τῷ πρώτῳ, καὶ ἐν τούτῳ δὲ πρὸ διάγου εἰρηκεν οὕτως· 'τοῦτο γάρ τὸ καθόλου, τὸ ἐπὶ παντὶ καὶ δεῖ'. εἴη δὲ ἀν ἐν πρώτῳ σχῆματι συναγόμενον τὸ τὰ ἐν τῷ τί⁴ ἔστι κα- 10 τηγορούμενα ἀναγκαῖα εἶναι διὰ μέσου τοῦ καθόλου.

35

p. 96^b6 "Οτι δὲ οὐσία, ἐκ τῶνδε δῆλον.

'Επειδὴ μηδέπω αὐταρκες πρὸς τὸ εἶναι ὄρισμὸν τὸ ἐν τῷ τί⁵ ἔστι καὶ ἐξ ἀνάγκης κατηγορούμενον καὶ εἶναι τοῦτο ἐκεῖνα, δείκνυσιν, οἵτι καὶ 40 οὐσία καὶ ὄρισμὸς ὁ εἰρημένος λόγος. εἰ γάρ μὴ ἔστιν ὄρισμός, κατηγορεῖ- 15 ται δ' ἐν τῷ τί⁶ ἔστιν, εἴη ἀν γένος· τὸ γάρ ίδιον οὐκ ἐν τῷ τί⁷ ἔστιν, εἰ γε συμβεβηκός. φῶ λόγῳ εἰ μέν τι ὄνομα εἴη ἐπιτεταγμένον, εἴη ἀν ὠνομασμένον τὸ γένος· εἰ δὲ μὴ εἴη δι' ὀνόματος δηλούμενον, ἀνώνυ- μον. ἔνia μὲν γάρ γένη ἀνώνυμά ἔστι καὶ διὰ λόγου δηλοῦται, ως τὸ 20 ζῷον πεζὸν ἢ ζῷον πτηνόν· ταῦτα γάρ γένη μέν, ἀλλ' ἀνώνυμα. καθό- λου γάρ, οὗταν γένος μετὰ διαφορῶν τυνος κατηγορῆται καὶ μὴ ἢ ὄρισμὸς 25 αὐτοῦ, γένος αὐτοῦ γίνεται ὁ προειρημένος λόγος καὶ ἐπὶ πλειόνων κατη- γορούμενος εἰδῶν καὶ οὐ τῆς τριάδος μόνον· τὰ γάρ γένη ἐπὶ πλέον τῶν οἰκείων εἰδῶν, εἰ καὶ μὴ ἀεὶ ἐνεργείᾳ, κατά γε δύναμιν ἀεί. ἀλλὰ μὴν οὐδενὶ ὑπόρχει ἀλλῳ τὰ προειρημένα ἢ ταῖς ἀτόμοις τριάσιν· οὐσία ἄρα 30 τὰ προειρημένα τῆς τριάδος. διὰ γάρ κατὰ μηδὲνδε ἀλλού κατηγορεῖται ἢ κατὰ τῶν ἀτόμων τῶν ὑπὸ τὸ εἰδός καὶ κατὰ πάντων αὐτῶν οὕτως ως ἐν τῷ τί⁸ ἔστι κατηγορεῖται, ἡθροισμένον ἐκ τῶν ἐπὶ πλέον ἐν τῷ τί⁹ ἔστι κατηγορούμενων τοῦ εἰδούς, ὅφ' δὲ τὰ ἀτομα. τοῦτο τοῦ εἰδούς τοῦ κατὰ τῶν ἀτόμων ὄρισμός ἔστι. τῷ δὲ ὑποκείσθω ἀντὶ τοῦ 'κείσθω καὶ ὄμο- 35 λογείσθω' κέχρηται· οὐ γάρ ἀμφισβητεῖ κατ' αὐτοῦ.

p. 96^b10 Εἰ τοίνυν μηδενὶ ὑπάρχει ἀλλῳ.

'Γνογράψας τὴν μέθοδον τὴν ὄριστικὴν ἐπὶ τῶν ἀτόμων εἰδῶν καὶ

2 τὸ om. R	2.3 τὰ καθόλου ἀναγκαῖα εἶναι Ua	4 δν addidi	τῶ Ua: τὸ R
πρὸ τούτου R: πρώτου Ua	διὰ τοῦ πρ. τ. βιβλ.] c. 4 p. 73 ^b 26 sq.		5 ἐπεὶ Ua
Arist: om. R	δὲ ex Arist. addidi	δ—εἴρηται delevi	αὐτὸς a ante
εἴρηται add. οὕτως Ua	6 immo τῆς πρώτης προτάσεως τοῦ		7 καθόλου delevi
8 πρὸ διάγου] p. 96 ^a 15	11 τῶν γε R	13 δείκνυσται scripsi: δεικνὺς libri	
16 ὃ R: τῶ a, in ras. U	18 μὲν om. Ua	20 διαφορῶν τυνος scripsi: διαφόρων	
τεινῶν RUa	κατηγορεῖται a	εἴη R	21. 22 κατηγορούμενων Ua
R: εἰ δὲ Ua	24 τέτρασι pr. B	27 ἡθροισμένως R	28 ἐφ' R
ὅριστικὴν μέθοδον L	τῶν LR: om. Ua	post ἀτόμων add. ἥγουν εἰδητωτάτων L	32 τὴν

δεῖξας ὑρισμὸν ὅντα παντὸς εἰδούς ἀτόμου λόγου δὲ ηὔθροισται ἐκ τοιούτων. III
 ἀλλὰ ἐν τῷ τοῦ ἔστι κατηγορεῖται κατὰ μόνων τῶν ὑπὸ τὸ εἰδος ἀτόμων,
 καὶ πιστωσάμενος τὸ εἶναι τοῦ προκειμένου ὑρισμὸν τὸν εἰρημένον λόγον
 ἐκ τοῦ κατὰ μόνων αὐτὸν κατηγορεῖται τῶν ἀτόμων τῶν ὑπὸ τὸν ἔκεινον, νῦν δὲ
 5 δείκνυσιν ὅτι καὶ ὁ τῶν γενῶν ὑρισμὸς ἀπὸ τῶν ὑπὸ τὸ γένος εἰδῶν, ἐν
 οἷς ἔστι τῷ γένει τὸ εἶναι, εὑρίσκεται. ἐπεὶ γάρ ὑρισμὸς οὐ μόνον ἀτό-
 μων εἰδῶν ἀλλὰ καὶ γενῶν, πῶς δυνητόμειται καὶ τοὺς τῶν γενῶν
 ὑρισμούς, ὃν εἰσὶ γενῶν ὑρισμοί, εύρισκειν; τὰ δὲ αὐτὰ πρῶτά τε εἰδῆ
 καὶ ἄτομα ἐκ παραλλήλου εἰπεν.

10 p. 96b 15 Ήρὴ δὲ ὅταν ὅλον τι πραγματεύηται τις.

"Οὐδὲ διὰ τῶν ὑρισμῶν τῶν ὑπὸ τὸ γένος πρώτων καὶ ἀτόμων εἰδῶν 15
 εὑρίσκομεν τὸν τοῦ γένους ὑρισμόν, πρῶτον μὲν τὸ γένος αὐτοῦ λαμβάνοντες
 (ἔχει γάρ γένος, εἴ γε ὑριστόν ἔστιν), ἔπειτα ὅσα κοινῶς ὑπάρχει ἐν τοῖς
 ὑρισμοῖς τῶν ἀτόμων αὐτοῦ εἰδῶν. ἀλλὰ κοινὰ πάντων τῶν ὑπὸ τὸ γένος
 15 ἔστιν εἰδῶν μηδὲν ἀλλωφ υπάρχοντα, ταῦτα συμπληροῦ τὸν τοῦ γένους αὐτῶν
 ὑρισμόν· ὡς γάρ οὐ μόνων (κοινὸν) τῶν ἐν τῷ τοῦ ἔστι κατηγορούμενων
 τῶν ὑπὸ τὸ εἰδός ἀτόμων, τοῦτο ὑρισμὸς τοῦ εἰδούς, οὗτοι καὶ οὐ μόνοις 20
 πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὸ γένος ἀτόμοις εἰδεῖται ὑπάρχει ἐν τῷ τοῦ ἔστιν αὐτῶν
 κατηγορούμενα, ταῦτα τὴν οὐσίαν συμπληροῦ τοῦ γένους αὐτῶν.

20 p. 96b 25 Αἱ δὲ διαιρέσεις αἱ κατὰ τὰς διαφοράς.

Εἰπών, τί ἔστιν ὑρισμὸς καὶ πῶς οἵν τε ὑρίζεσθαι, ἐφεξῆς λέγει περὶ
 τῆς διαιρετικῆς μεθόδου, καὶ δείκνυσιν αὐτῆς τὸ χρήσιμον πρὸς τὴν εὑρεσιν
 τοῦ ὑρισμοῦ, πρὸς γάρ τὸ λαμβάνειν τὰ καθόλου τε καὶ καὶ' αὐτὰ κατη-
 γορούμενα ἐπὶ πλέον, ἐξ ὧν ἀθροιζόμενων τε καὶ συντιθεμένων ἡ ἔδιος
 25 οὐσία τοῦ προκειμένου δηλοῦται· ἐκ γάρ τῆς διαιρέσεως τῆς κατὰ τὰς δια- 30
 φορὰς τοῦ γένους, οὐ εἰδός τι ὑρίζεσθαι ζητοῦμεν, τὰ ἐν τῷ τοῦ ἔστι
 κατηγορούμενα ληψήμειται τοῦ προκειμένου. γρήσιμοι δὲ αἱ διαιρέσεις, εἰ
 καὶ μηδὲν δεικνύσσουσι συλλογιστικῶς, πρὸς τὸ ἀθροίζειν ἐξ αὐτῶν τὸ τί

I εἶναι L ἀτόμῳ scripsi: ἀτόμων libri λόγοι δὲ LR: λόγων ως Ua
 3 ὑρισμοῦ LR 4 μόνων LR: μόνον Ua αὐτῶν LR: αὐτό a ante κατηγο-
 ρεῖται add. οὖν Ua: om. LR ἔκεινα LR 5 ὅτι LR: om. Ua ἐν—6 γένει
 om. L 6 τὸ (τῷ U) εἶναι τῷ γένει Ua 6. 7 εἰδὼν ἀτόμων εἰδῶν ηγούν εἰδικωτάτων,
 ἀλλὰ καὶ τῶν τούτων γενῶν L 8 ὑρισμὸς om. L γε L: τῷ Arist. εἰδῇ LUA:
 εἴδετ R Arist. 12 τὸ γένος αὐτοῦ LR: inv. ord. Ua 13 ὑπάρχονται LR 14 post
 γένεις add. ἀτομόν Ua: om. LR 15 ἔστι post εἰδῶν colloc. L: εἰδὼν R ὑπάρχοντα
 L: ὑπάρχει RUA ταῦτα om. LR αὐτῶν ex δεεῶν corr. L¹ 16 μόνον LUA
 κοινὸν add. lidi ἐν τῷ τοῦ ἔστι κατηγορούμενων post 17 ἀτόμων colloc., alt. τῶν om. L
 17 post τοῦτο add. δὲ L μόνοις L: μόνως RUA 18 πᾶσι om. L 18. 19 κα-
 τηγορούμενα αὐτῶν L 23 τε om. LR αὐτὸς L 25 τὰς L: om. RUA
 26 οὖν τὸ εἰδός, om. τι L 27 immo δῆ

ἐστι καὶ τὸν ὄρισμόν· τοῦτο γάρ εἶπε τὸ συλλογίζεσθαι. χρήσιμοι δὲ ΗΙΓ
καὶ πρὸς τὴν τάξιν τῶν ἐν τοῖς ὄρισμοῖς λαμβανομένων καὶ πρὸς τὸ
μηδὲν παραλιπεῖν.

36

p. 96b32 Εἰ γάρ ἀπαν ἐκ δύο ἐστὶ καὶ ἐν τι τὸ ζῷον ἦμερον.

5 Τοὐτέστιν εἴ κατὰ τὴν διαιρέσιν ἀπαν τὸ ἐκ τῆς διαιρέσεως λαμβανό-
μενον καὶ συντιθέμενον τῷ διηγημένῳ ἐν τι γίνεται καὶ γένος τοῦ μετ'
αὐτὸν καὶ ἐκ τούτου τοῦ γινομένου ἐκ τῆς συνθέσεως ἡ διαιρέσις γίνεται,
δηλον ὡς ἀεὶ δὲν τέρα διαιρέσις εἰς ἐλάττω ἐσται καὶ οὐκ ἐσται πρῶτον
τὸ ἐπ' ἔλαττον ὃν τοῦ ἐπὶ πλέον ὅντος ἐν τῇ συνθέσει τῶν εἰλημμένων. 10
10 ἐπειδὴ δὲ ἡ διαφορὰ καὶ αὐτὴν λαμβανομένη οὐ δοκεῖ ἐν τῷ τί ἐστι κατη-
γορεῖσθαι, διὰ τοῦτο συντιθέμενην αὐτὴν τῷ τεμνομένῳ ἐν τι εἰπε γίνεσθαι
καὶ οὕτως ὡς ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορεῖσθαι τῷ ἐν τούτῳ γίνεσθαι γένος τοῦ
μετ' αὐτὸν καὶ πάλιν διαιρεῖσθαι. δὴ χρήσιμος ἡ διαιρέσις τὴν τάξιν ταύτην
δεικνῦσσα· ἀεὶ γάρ τὸ διαιρούμενον τοῦ ἐκ τῆς διαιρέσεως γινομένου πρῶτον
15 ληφθήσεται.

p. 96b34 Ἡ δ τι δήποτέ ἐστι τὸ ἐν γινόμενον, ἀναγκαῖον διελό- 15
μενον αἰτεῖσθαι. ἔτι πρὸς τὸ μηδὲν παραλιπεῖν τῶν ἐν τῷ τί ἐστιν.

'Αντὶ τοῦ ἀνάγκη πρῶτον διελόμενον αἰτεῖσθαι καὶ λαμβάνειν ἐκ
τῆς διαιρέσεως τὸ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγορούμενον τοῦ προκειμένου· τὸ γάρ
20 μὴ δὲ ἀποδεῖσθαι λαμβάνειν αἰτεῖσθαι λέγει.

p. 96b36 "Οταν γάρ τὸ πρῶτον ληφθῇ γένος.

Δεῖξας, δητὶ πρὸς τὴν τάξιν τῶν ἐν τῷ ὄρισμῷ λαμβανομένων ἐκάστου
χρήσιμος ἡ διαιρέσις, καὶ πρὸς τὸ μηδὲν φρεσὶ παραλειψθῆναι τῶν ὑφει-
λόντων ἐν τῷ ὄρισμῷ παραληφθῆναι τε καὶ τεθῆναι χρήσιμον εἰναι τὴν
25 διαιρέσιν. κατὰ γάρ τὰς οἰκείας καὶ προσεχεῖς ἐκάστηρ γένει διαφοράς (εἰ)
γίνεται ἡ διαιρέσις, οὐδὲν παραλειψθῆσεται· οἰκεῖαι δὲ καὶ προσεχεῖς τῷ ΗΙΓ
διαιρούμενῳ γένει διαφοραὶ εἰς ἀς πᾶν τὸ ὑπὸ τὸ διαιρούμενον γένος

1 συλλογίζεσθαι BUA Arist.: συλλογίσασθαι LR χρήσιμον R 2 ὥραι LR
παραλαμβανομένων L 3 παραλιπεῖν LR Arist.: παραλείπειν Ua (D) 5 τοῦ om. L
6 ὃν L 8 οὗτι L ἐσται alt. LR: ἐστι Ua 11 αὐτῶ L εἰπε
om. LR 12 καὶ om. L ως BL: om. RUa τῶ alt. L: τὸ RUa
ἐν τούτῳ LR: ἐν τούτῳ Ua γένος LR: γένους Ua 14 δεικνῦσα LR: δεικνύουσα
Ua 16 τὸ ἐγγινόμενον Ua 17 post αἰτεῖσθαι add. τοὐτέστι τὸ ἐκ διαιρέσεως
ὄρισμενον καὶ ὡς ἐν γινόμενον, ἀναγκαῖον αἰτεῖσθαι τὸ ἐν ἀρχῇ λαμβάνοντας ἐν ἔκστον
ἔκεινων ὡς ὄρισμογινόμενον, ἔτι καὶ. om. L 22 τὴν ἐν—λαμβανομένην R 23 παρ-
λειψθῆναι corr. L¹: παραληφθῆναι RUa. pr. L 25 εἰ addidi 26 ἡ διαιρέσις L:
τῇ διαιρέσει RUa post οὐδέν add. φρεσὶ L: παραλειψθῆσεται L: παραληφθῆσεται
RUa 27 ὑπὸ τὸ διαιρούμενον BL: ὑποδιαιρούμενον RUa

ἐμπίπτει· εἰ γάρ μὴ αἱ προσεγεῖς αὐτῷ λαμβάνοιντο διαφοράι, πολλὰ ἂν IIIν παραλείποιτο. ἔδειξε δέ, τίνες οἰκεῖαι καὶ προσεγεῖς διαφοραὶ καὶ τίνες οὐκ οἰκεῖαι, δι’ ἃς καὶ παραλείπεται τίνα, διὰ τοῦ παραδείγματος.

p. 97a2 Ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἑκάστου, καὶ τῶν ἔξω γενῶν 5 καὶ τῶν ὑπὸ αὐτό, οἷον ὅρνιθος, εἰς ἣν πᾶς ὅρνις, καὶ ἵχθυος, εἰς ἣν πᾶς ἵχθυς. οὗτοι μὲν οὖν βαδίζοντι ἔστιν εἰδέναι· ὅτι οὐδὲν παραλέιποται.

"Ἐξω γένη ἡ τὰ ἀνωτέρω καὶ κοινότερα αὐτοῦ τοῦ ζῴου, οὐ ἐμνημόνευσεν, ἡ ἔξω τὰ ἔτερα καὶ κεχωρισμένα τοῦ ζῴου καὶ τῆς οὐσίας, ὡν 10 εἴη ἀν τὰ ὑπὸ τὰς ἄλλας κατηγορίας. ἡ τῶν ἔξω καὶ τῶν ὑφ' αὐτά τοῦτον τῶν μὴ ὑπαλλήλων ὅντων ἀλλὰ κεχωρισμένων· τοιαῦτα γάρ ἡ τε ὅρνις καὶ ὁ ἵχθυς.

p. 97a3 "Ἄλλως δὲ καὶ παραλιπεῖν ἀναγκαῖον καὶ μὴ εἰδέναι.

Εἴτε παραλέιποται εἴτε μή. ἡ 'οὐδὲ' ὑρίζεσθαι δύναται οὐδὲ ἔχειν 15 τὴν κατὰ τὸν ὑρισμὸν γνῶσιν'.

p. 97a6 Οὐδὲν δὲ οὐδὲ τὸν ὑριζόμενον καὶ διαιτούμενον.

Σπενσίππου ταύτην τὴν δέξαν Εὔδημος εἶναι λέγει τὴν ὅτι ὑρίσασθαι ἀδύνατόν ἐστι τι τῶν ὅντων μὴ πάντα τὰ ὅντα εἰδότα. ἐπεὶ δὲ δοκεῖ πιθανότητά τινα εἰσφέρειν, τιθησιν αὐτήν. ἐστι· γάρ οἱ λόγοι οἱ τοῦτο 20 οἱόμενος δεικνύναι τοιοῦτος· δεῖ τὸν ὑριζόμενόν τι εἰδέναι τὴν πρὸς τὰ διαφέροντα αὐτοῦ πάντα διαφοράν· οὐ μὲν γάρ μὴ διαφέρει τι, τούτῳ ταῦτάν ἐστιν, οὐ δὲ διαφέρει, ἔτερον. τὸν δὴ ὑριζόμενόν τι ὡς διαφέρον τῶν ἄλλων δεῖ εἰδέναι αὐτοῦ τὰς διαφορὰς αἵς τῶν ἄλλων διαφέρει· μὴ γάρ εἰδώς τις τοῦτο καὶ τὸ ταῦτὸν ἔτερον καὶ τὸ ἔτερον ταῦτὸν ἥγη- 25 σεται. οὗτοις δὲ οὐδὲ ἀποδώσει τὴν οἰκείαν τινὸς οὐσίαν· ἀν γάρ οὕτω τύχη, οὐδὲν κωλύει τὸν ἀποδιδόμενον λόγον κοινὸν εἶναι καὶ ἄλλων τινῶν. ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον τὴν πρότι τινα διαφοράν τινος εἰδέναι μὴ εἰδότα κακεῖνα ὃν τὸ προκείμενον διαφέρει. δεῖ ἀρα πάντα εἰδέναι τὸν ὑριζόμενόν τι, 30 καὶ γάρ καὶ τοῦτο (ἢ) ὑρίζεται ὁ ὑριζόμενος (πᾶς γάρ ἀν αὐτὸν ὑρίσαιτο:)

1 αἱ L: om. RUA post λαμβάνοιντο add. καὶ L 2 παραλίποντο R 5 ὑφ' αὐτό Ua (D) 5. 6 πᾶς—πᾶς R (D): πᾶς—ἄπας Ua: ἄπας—ἄπας Arist. 7 παραλέιποται B Arist.: παραλείπεται RUA 8 οὐ om. R 10 an ὑπὸ αὐτά? καὶ—ἀντά om. L 11 τῶν L: καὶ RUA post κεχωρισμένων add. καὶ μὴ ὑπαλλήλων Ua δὲ Ua 14 fort. Εἴ τι ἢ om. R οὐδὲ ὑρίζεσθαι R: οὐ διορίζεσθαι Ua μηδὲ δύνασθαι ὑρίζεσθαι L 15 τὸν ὑρισμὸν LR: τῶν ὑρισμῶν Ua 16 δὲ om. U (B Rice, pr. u) 17 σπενσίππος R: ω supra ος ser. U ἄδηλον R 17. 18 ἀδύνατόν ἐστιν ὑρίσασθαι Ua 19 εἰσφέρειν om. Ua 21 μὲν Ua: μοι R 22 δὲ ὑριζόμενόν α: διορίζεμενόν U 23 τὰς αὐτοῦ R 25 οὗτος (ante δ') R 28 ως Ua 29 καὶ alt. om. Ua τοῦτο δ̄ scripsi: τούτω RUA

καὶ τὰλλα πάντα ὡν ὡς ἔτερον ὃν αὐτὸν ὑρίζεται. οὗτοι δὲ μὴ ὑγιῆς ἡ λόγος ΗΗν
οὗτος μηδὲ ἀνάγκη τὸν ὑριζόμενόν τι πάντα τὰ ὅντα εἰδέναι, δεῖκνυσι.

p. 97a11 Πρῶτον μὲν οὖν τοῦτο φεύγωσι.

Οὐκ εἴ τι τινος διαφέρει, ἔτερον τοῦτο εὐθὺς ἐκείνου· τὸ γάρ ἔτερόν τοι
τινος οὐ κατὰ πᾶσαν διαφορὰν ἔτερον (πολλὰ γάρ ὄμοιειδῆ ὅντα
ἀλλήλους διαφέρει ἀλλήλων) καὶ οὐχ ὑγιές ἀπλῶς τὸ τὰ διαφέροντα ἀλλή-
λων ἔτερα εἶναι, ἀλλὰ δεῖ προσκεῖσθαι τὸ κατ' οὐσίαν. τὰ γάρ κατ'
οὐσίαν καὶ διαφορὰν εἰδόποιόν διαφέροντα ἔτερα, οὐ τὰ καθ' ἡγιασμοῦ.
ἔπει καὶ κατὰ τὰ συμβεβηκότα μωρίαι διαφοραὶ ἐν τοῖς ὄμοιειδέσιν, ἀλλ'
οὐ διὰ τοῦτο ἔτερα ἀλλήλων (εἴ γάρ ἔτερα ἀλλήλων), καὶ οἱ λόγοι αὐτῶν
καὶ η οὐσία ἔτερα.

p. 97a14 Εἶτα οὖταν λάβῃ τὰ ἀντικείμενα καὶ τὰ ἔξῆς.

35

"Οτι μὴ πάντα ἀναγκαῖον εἰδέναι τὸν ὑριζόμενόν τι καὶ διαιρούμενον
προσχρώμενον τῇ διαιρετικῇ. οὖταν γάρ λάβῃ ἐν τῇ διαιρέσει τὰ ἀντι- 40
κείμενα κατὰ τὰς διαφοράς, λαβῇ δὲ οὐσίας τὰ ἀντικείμενα ὡς πᾶν
ἐμπίπτειν τὸ ὑπὸ τὸ γένος τὸ διηγημένον ἐν τῷ ἔτερῳ τῶν ἀντιδιηγημένων,
γνώριμον δὲ τῇ καὶ τὸ ζητούμενον ἐν πατέρῳ, τοῦτο λαβῇσθαι, κανὸν μὴ γνω-
ρίζῃ πόσα καὶ τίνα ἔστι τὰ ὑπὸ τὰς ἀντιδιηγημένας διαφοράς. οὐ γάρ ἐκ τοῦ
εἰδέναι, πόσα καὶ τίνα τὰ (λογικὰ καὶ τὰ) ἄλογά ἔστι, γνώριμον δτι ὁ ἀνθρωπὸς
λογικός, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ εἰδέναι ἐν τίνι ἔστι τῇ εἶναι λογικόν. τὸν αὐτὸν τρόπον
καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων διαφορῶν· ἀν γάρ οὕτω προσίστων κατὰ τὴν διαιρέσιν τὴν 45
εἰς τὰ ἀντικείμενα γνωμένην ἔλθῃ εἰς ταῦτα ὡς μηκέτι ἔστι διαφορά
(τοιαῦτα δέ ἔστι τὰ ἄπομα εἰδὼν), δηλούν ὡς ὑρισμὸν ἐκ τῆς συνθέσεως τῶν
διαφορῶν, ἐν αἷς ἔλαβεν εἶναι τὸ ζητούμενον, οὗτοι οὐκ εἰδότες τίνα καὶ πόσα
25 ἔστι τὰ ὑπὸ τὰς ἀντικείμενας διαφοράς.

p. 97a19 Τὸ δὲ ἄπαν ἐμπίπτειν εἰς τὴν διαιρέσιν, ἀν τῇ ἀντι-
κείμενα.

Οὐ γάρ ἐκ τοῦ εἰδέναι πάντα τὰ τῶν ζῴων γένη γνώριμον γίνεται τὸ 50
‘πᾶν ζῷον ἢ λογικὸν ἢ ἄλογον’, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ εἰδέναι δτι μηδέν ἔστι τούτων
30 μεταξύ.

p. 97a21 Ἀνάγκη γάρ ἄπαν ἐν θατέρῳ.

Τοῦτο οὐκ ἀργῶς προσέθηκε· δύναται γάρ ἀμεσος μὲν τῇ διαιρέσις

8 οὐ τὰ Ήα: ὅντα R 9 καὶ om. Ήα 10 εἰ—ἀλλήλων
addidi 15 πάντα a 16 τὸ primum R: τὰ Ήα 19 λογικὰ καὶ τὰ addidi
19. 20 λογικὸν Ήα 20 τὸ εἶναι λογικὸν deleverim 23 ὑρισμὸς a 24 ἔλαβε τὸ R
25 εἰς R 26 τὰ δὲ ἄπερ πίπτειν Ή 29 ἢ prius om. B 32 μὲν post δύναται
colloc. R

γεγονέναι μὴ οὐκεία δὲ τῷ προκειμένῳ γένει· τὸ γάρ ὀλόπτερον καὶ σχι-
ζόπτερον εἰ καὶ ἄμεσα ἐπὶ ζῷου πτηνοῦ, ἀλλ᾽ οὐκέτι τῷ ζῷῳ | συντεθέντα 112^r
πάντα τὰ ζῷα περιλήψεται τῷ μὴ ζῷου οὐκεῖα εἶναι.

p. 97^a 23 Εἰς δὲ τὸ κατασκευάζειν ὅρον διὰ τῶν διαιρέσεων καὶ
5 τὰ ἔξης.

Εἰπὼν δὲτι χρήσιμος ἡ διαιρετικὴ μέθοδος πρὸς τὴν τῶν ὁρίσμῶν 10
ἀπόδοσιν, εἰ καὶ μὴ πρὸς συλλογισμόν, νῦν λέγει τίνα χρὴ παραλαμβάνειν
τε καὶ φυλάσσειν τὸν βιουλόμενον διὰ τῶν διαιρέσεων κατασκευάζειν
ὁρίσμόν. κατασκευάζειν δὲ ὅρον εἴπεν οὐ τὸ ἀποδεικνύαι· οὐδὲ γάρ
10 ἔστιν ἀποδεῖσαι ὅρον· οὐδὲ γάρ πᾶν, εἰ τι κατασκευάζεται, τοῦτο καὶ ἀπο-
δείκνυται. κατασκευάσαι οὖν τὸ εὑρεῖν τε καὶ συνθεῖναι καὶ ἀποδημονεῖ-
εῖπε. τὸ δὲ διὰ τῶν διαιρέσεων προσέθηκεν· εἰσὶ γάρ τινες ἀποδεδο-
μένοι ὅροι οὐκ ἐκ διαιρέσεως, ὡς οἱ τῶν πρώτων γενῶν· οὐ γάρ οἶδον τε 15
τοὺς τούτων λόγους ἐκ διαιρέσεως ἀποδημονεῖ, εἰ γε καὶ αὐτοὶ ὅροι. τρίτων
15 δέ, φησί, δεῖ στοχάζεσθαι τοὺς διὰ τῆς διαιρέσεως κατασκευάζοντάς τε
καὶ ἀποδημόντας τοὺς ὅρους, πρῶτον μὲν τοῦ λαβεῖν τὰ κατηγορούμενα
ἐν τῷ τί ἔστι ταῦτα δέ ἔστι τό τε γένος καὶ αἱ διαφοραί· δεύτερον τῆς
τούτων τάξεως, τί πρῶτον καὶ τί δεύτερον, τρίτον δὲτι πάντα ταῦτα
συντεθέντα ὁρίσμος ἔστι τοῦ προκειμένου καὶ οὕτε ἐνδεῖ τι οὕτε περιττεύει.

20 p. 97^a 35 "Οτι δὲ πάντα ταῦτα, φανερόν.

20

"Οτι πάντα ταῦτα, τὰ εἰλημμένα τε οὗτως ὡς ἐν τῷ τί ἔστι κατη-
γορεῖσθαι καὶ τεταγμένα οὗτως ὡς τὰ πρῶτα τοῖς μετὰ ταῦτα ἐπεσθαι,
ὅρισμός ἔστι τοῦ προκειμένου.

p. 97^a 37 Τοῦ δὲ τελευταίου μηκέτι εἰναι διαφοράν.

25 Τὸ μὲν πρῶτον ἥγητον ἀρμόδει ἐπὶ μόνων τῶν ἀτόμων εἰδῶν· ταῦτα
γάρ οὐκέτι διαιρεῖται· ἀδιάφορα γάρ κατ' εἰδος. τὸ δὲ δεύτερον
ἥγητον κοινότερόν ἔστιν· οὐ γάρ μόνον ἐπὶ τῶν ἀτόμων εἰδῶν ἀρμόδει ἀλλὰ
καὶ ἐπὶ τῶν ὁριστῶν γενῶν. εἰ γάρ καὶ διὰ μάλιστα εἴη τις τῶν εἰλημ-
μένων καὶ συντεθειμένων τῷ πρώτῳ γένει διαιρούται διαιρετική, ἀλλ' οὖν, ἀν 30
30 ἡ διεύλημα ὁρίσασθαι καὶ ὁ ἀποδεδομένος λόγος ταῦτὸν τῷ εἰδεῖ, οὐκέτι
διελοῦμεν.

1 οὐκ R 2 ἐπὶ om. R 3 εἰναι om. Ua 7 προτυλογισμὸν B νῦν om. R
7. 8 παραφύλαττειν—λαμβάνειν Ua 9 οὐ τὸ ἀποδεικνύναι εἴπεν Ua 10 πάντως sive
ἢ τι eonicio 11 δοῦναι R 16 πρῶτον μὲν R: δὲ μὲν U: ἄμα α 17 δόν Ua
18 συντεθέντα B: συντεθέντα RUa 19 τι om. R 20 δὲ πάντα R (D n), πάντα post
ταῦτα colloc. U: δὲ ἀπαντα Arist. 21 ως om. a 21.22 κατηγορούμενα Ua
22 immo μετ' αὐτά 29 συντεθειμένων scripsi: συντιθεμένων libri 30 ἦν Ua

p. 97b2 Ἡ γάρ γένος η διαφορὰ ἀν εἰη.

112r

"Οτι οὐδέτερον τούτων λείπει τῷ πάντα κατὰ τὴν συνέχειαν τῆς τῶν γενῶν διαιρέσεως εἰληφθυσι. τό τε γάρ πρῶτον γένος ἡν, καὶ τοῦτο μετὰ τῶν διαφορῶν συλλαμβανόμενον πρέχει τῆς τελευταίας ἐποίει γένη· δεῖ γάρ αὐτὸν διαιρεῖσθαι ὡς γένος· διὸ γένος μὲν οὐ λείπει. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ διαιρορά τις· πᾶσαι γάρ κατὰ τάξιν εἰσὶν εἰληφθυμέναι ὡς μηδεμίαν ἥμας ὑπερβεβηκέναι. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ οὐστέρα τις διφεύλουσα προστεθῆναι παρεῖται· οὐ γάρ ἀν εἴτε ἡν ταῦτα κατ' εἶδος τό τε ὄριστον καὶ ὁ ὅρος, εἰ ἔλειπε τις διαφορά, ἀλλ' ἡν ἀν ἀποδεδομένος λόγος γένους τινὸς τοῦ ὄριστοῦ, οὐκ ἀντοῦ τούτου δέ ὄριζόμεθα. τὸ γένος δὲ τοῦ οἰκείου εἰδούς ἔτερον καὶ διαφέρον τῷ εἶδει· ὃν γάρ διαφέροντες οἱ ὄρισμοί, ταῦτα τῷ εἶδει ἔτερα· ἔκειτο δέ ἡμῖν μηδὲν κατ' εἶδος δὲ ποδεδομένος λόγος διαφέρειν τοῦ δέ ὄριζόμεθα.

p. 97b7 Κητεῖν δὲ δεῖ ἐπιβλέποντα.

15 Εἰπὼν διὰ μέσου περὶ τῆς διαιρετικῆς μετανόσου καὶ δείξας τὸ ἀπ' αὐτῆς πρὸς τὸν ὄρισμὸν χρήσιμον ἐπάνεισι πρὸς τὰ πρότερον εἰρημένα· ἡν δὲ ἔτι ἐκ τοῦ ὄρισμοῦ τῶν ὑπὸ τὸ γένος ἀτόμων εἰδῶν δεῖ τὸν τοῦ II2^r γένους ὄρισμὸν λαμβάνειν· εἰπε γάρ "τοῦς γάρ συντιθεμένοις ἐκ τῶν ἀτόμων τὰ συμβαίνοντα ἐκ τῶν ὄρισμῶν ἔσται δῆλα". ἔκεινοις γάρ συνάπτει 20 ταῦτα καὶ δείκνυσι πῶς τῷ προειρημένῳ τρόπῳ χρώμενοι πρὸς τὸν τῶν κοινῶν ὄρισμὸν καὶ τὰ γενῶν μὲν φαντασίαν ἔχοντα οὐκ ὅντα δὲ γένη γνωρίζειν οἷοί τ' ἔσθμενα. ἔστι γάρ τινα, ἂν διὰ τὴν κοινῶν τινος ὀνόματος τετυχηκέναι δοκεῖ εἰναι ὁμογενῆ ὅντα ὄμοιόνυμα, ὥσπερ τὸ δὲ κοινὸν αὐτὸν μὲν ὄνομα, οὐκέτι δὲ καὶ πρᾶγμα· ὄμοιός καὶ τὸ ἀγαθόν. οὐ δεῖ δὴ ὡς 25 γένους τι τούτων τὸν ὄριζόμενον λαμβάνειν. Τοπος οὖν τούτο δυνητόμεθα φυλάσσεσθαι, διὰ τούτων διδάσκει, καὶ πῶς εὑρήσομεν τὸν τῶν γενῶν ὄρισμὸν ἀπὸ τῶν εἰδῶν. δέ καὶ ἐν τοῖς ἐπάνω φιλένει εἰρηκέναι· κάτιοθεν γάρ ἀρχομένη ἡ εὑρετική τῶν ὄρισμῶν, καθὼς ὑπογράψει.

p. 97b24 Εἰ δὲ μηδέν, εἴδη δύο ἀν εἰη τῆς μεγαλοψυχίας.

10

30 Τοῦτο εἴπεν οὐχ ὡς εἴδη γένους λαμβάνων (οὗτοις γάρ ἀν καὶ ἡ μεγαλοψυχία γένος ἡν εἴδη ἔχουσα δύο), ἀλλ' ὅτι ὄμοιόνυμος ἡ μεγαλοψυχία.

2 τῷ R: τὸ Ua 4 ἐποίει Ua: καὶ ποιεῖ R: ποιεῖ B γένει a 5 ὡς γένος διαιρεῖσθαι Ua 6 post κατὰ add. τὴν Ua 8 παρείσται Ua ἀν om. R τό om. Ua 9 ἀποδεδομένος scripsi cf. vs. 12: ἀποδιδόμενος RUa post el add. ἔτι Ua 10 εἴπει B γένη R 12 ἀποδιδόμενος Ua 16 ἐπάνεισιν ἐπὶ Ua 18 εἴπει p. 96b21 20 χρώμενοι scripsi: χρώμενος Ua: χρώμεθα R 21 τό] γάρ B φαντασίας ἔχοντες R 22 τὸ om. Ua 24 οὐ Ua: οὐδὲ R δὴ om. B 25 τοῦτο Ua: τούτω R δυνητόμεθα Ua 26 τὸν om. R 27 ἐν τοῖς ἐπάνω] p. 96b 15 sq. 28 fort. ἡ R 29 δύο ἀν εἴδη Ua: δύο εἰδη ἀν Arist. 31 ἡν om. R δὲλλ' ἔτιν R

p. 97b 26 Αἰσι δὲ στὶ πᾶς ὅρος καθόλου.

112v

'Αφορίσας, ὅσα παρακολουθεῖ τοῖς ὄρισμοῖς, καὶ τὸν δὲ στοχάζεσθαι τὸν ὄριζομένους λέγει.

p. 97b 28 Διὸ δεῖ ἀπὸ τῶν καθ' ἔκαστα ἐπὶ τὰ καθόλου μετα-
5 βαίνειν.

Καθ' ἔκαστα λέγει οὐ τὸ τὸ καὶ τὸ ὄντως ἄπομον (μαχόμενα γὰρ
ἄν λέγοι τοῖς προειρημένοις) ἀλλὰ τὸ ἄπομον εἶδος· τοῦτο γὰρ ἐν τοῖς
ὄριστοῖς τὸ καθ' ἔκαστον ὡς γὰρ ὄριστὸν καὶ καθ' ἔκαστον, οὐχ ἀπλῶς.
δὲ καὶ αὐτὸς ἐδήλωσε διὰ τοῦ εἰπεῖν ἃ ἐν τοῖς ἀδιαφόροις τὰ γὰρ μηκέτι 20
10 εἰς εἰδῆ διαιρούμενα ἀδιαφόρα κατὰ τὰς κυρίως διαιροφάς. ἥπον δὲ ὄρισα-
σθαι τὸ ἄπομον εἶδος, διτὶ τὰ καθ' ὧν τοῦτο κατηγορεῖται φανερώτερά εἰσι
τῶν εἰδῶν ὡν τὸ γένος κατηγορεῖται. ἀπὸ δὲ τῆς τῶν ὑποκειμένων κοι-
νότητος καὶ ταυτότητος ἐδείχθη ἀμφοιζόμενος ὁ ὄρισμὸς τῶν κατηγορου-
μένων. εἰ δὴ γνωριμώτεροι οἱ τὸν εἰδῶν ὄρισμὸν ἢ οἱ τῶν γενῶν, ἀπὸ τῶν
15 εἰδῶν χρὴ μεταβάνειν ἐπὶ τὸν τῶν γενῶν ὄρισμὸν καθ' ὃν εἴρηται τρόπον, 25
οὐκ ἄνωθεν διαιρουμένους ἀλλὰ κάτωθεν συντιθέντας.

p. 97b 29 Καὶ γὰρ αἱ ὄμωνυμίαι λανθάνουσι μᾶλλον.

Τῷ γὰρ φανερώτερᾳ εἶναι τὰ τοῖς ἀτόμοις εἰδεσιν ὑποκείμενα ῥᾳδία
γνωριζῆναι ἡ κατὰ ταῦτα ὄμωνυμία. εἰ τοίνυν δεῖ μὲν ὄριζομένους φύλατ-
20 τεσθαι τὰς ὄμωνυμίας, εὐφυλακτότεροι δὲ ἐν τοῖς εἰδεσι, καὶ διὰ τοῦτο ἄρα
ἀπὸ τῶν εἰδῶν χρὴ τὴν ἀργὴν τῶν ὄρισμῶν ποιεῖσθαι.

p. 97b 31 Ὡσπερ δὲ ἐν ταῖς ἀποδείξεσι.

30

"Οτι τὸ σπερ ἐν ταῖς ἀποδείξεσι πάντως προηγεῖται τὸ συλλογίσα-
σθαι (οὐ γάρ οἵνα τε ἀπόδειξιν ἀσυλάργιστον εἶναι), οὕτω καὶ ἐν τοῖς ὄρι-
25 σμοῖς δεῖ εἶναι τὸ σαφές· οὐ γάρ ἐστιν ὄρισμὸς ὁ μὴ σαφῆς λόγος, εἰ γε 35
ἐπαγγέλλεται ὁ ὄρισμὸς γνώριμον ποιῆσαι τὸ ζητούμενον.

1 δεῖ B (n) 4 τὰ τῶν U 6 καθέκαστον U 7 τὸ alt. om. R 8 ὄντως scripsi:
οὖτως Ua: οὖτος R ἀπόνον U μαχόμεθα R 7 λέγη Ua 8 καθέκαστα
utroque loco R post καὶ add. τὸ R 9 ἀδιαφόροις Arist.: διαφόροις RUa (u, pr. B)
10 post κυρίως add. λεγομένας Ua post δὲ add. ἔχειν L 11 ὁ U εἰσι L:
ταῦτα RUa 12 ante ὧν add. δὲ LR 13 καὶ ταυτότητος om. a 6 BL:
om. RUa 14 εἰ δὴ LR: ἤδη Ua οἱ prius post εἰδῶν colloc. L οἱ alt. om.
LR 16 διαιρούμενος Ua 19 κατ' αὐτὰ R 22 δὲ R Arist.: τε Ua (d)
26 ὁ om. R τῶν ζητούμενων, post quod. add. τι ἔστι Ua

p. 97b35 Καὶ οὗτως ἐπὶ τὸ κοινὸν βαδίζειν.

112v

"Οτι οὐ δεῖ πειρᾶσθαι οἱμωνύμους τινὸς ὑρισμὸν ἀποδιδόναι. ἐπὶ τούτοις λέγει πρὸς σαφῆνεαν συντελεῖν καὶ τὸ διὸ κυρίων ὑνομάτων τοὺς ὄρη-⁴⁰ σμοὺς ἀποδιδόναι καὶ μὴ χρῆσθαι μεταφοραῖς μηδὲ τροπικοῖς ὑνόμασιν. 5 ἀσαφεῖς γὰρ αἴτια τὰ τοιαῦτα ἐπὶ πλείονα ἐφαρμόζεσθαι δυνάμενα. διαλέγεσθαι δέ φησι τὸ διαλεκτικῶν ὅμιλον.

p. 98a1 Πρὸς δὲ τὸ ἔχειν τὰ προβλήματα.

Παραδίδωσιν ἡμῖν διὰ τούτων μέθιδον δι' ἃς εὑπορεῖν δυνησόμεθα εἰς τὸ λέγειν τὰ προβλήματα. λέγειν δὲ προβλήματά ἐστι τὸ τε συντιθένειν αὐτὰ δύνασθαι καὶ προβλήλειν καὶ τὸ τὰς αἰτίας αὐτῶν ἀποδιδόναι, ἐφ' οὐ καὶ νῦν τῷ λέγειν αὐτὸς κέχρηται, ἐπὶ γὰρ τοῦ λέγειν τὰς αἰτίας τῶν ζητουμένων, ὡς καὶ προϊών δηλώσει· λέγει γὰρ προβλήματα ἐν οἷς ζητεῖται τὸ διὰ τί [ἢ] δοῦ οὐ παραδίδωσι τρόπου. τὸ δὲ ὁ ἄμα ἀμφότερα διεικύνενα, καὶ οὐ εὑρεσις τῶν προβλημάτων καὶ οὐ εὑρεσις τῆς αἰτίας. 15 ἐστι δὲ αὐτῷ ποιλὰ βιβλία τοιούτων προβλημάτων. πῶς οὖν εὑπορήσουμεν τοῦ τὴν αἰτίαν ἐν τοῖς προβαλλομένοις ἀποδιδόναι, ὑπογράψει οὐ γὰρ περὶ ὑρισμῶν ἐστιν δὲ λέγει νῦν, ὡς φήμησάν τινες.

p. 98a13 Νῦν μὲν οὖν κατὰ τὰ παραδεδομένα κοινά ὑνόματα. |

Φησὶ μὴ μόνον ἐπὶ τῶν κοινῶν καὶ ἐν τι ἐχόντων ὄνομα κατηγορού-^{113r} 20 μενον χρήσιμον εἶναι τὴν προειρημένην ἐκλογὴν πρὸς τὴν ἐν τοῖς αἰτίας προβλήμασιν αἰτίας ἀπόδοσιν, ἀλλὰ καὶ ἐφ' ὧν οὐκ ἐστι μὲν ἐν καὶ ταῦτῃ τὸ κοινόν, κατ' ἀναλογίαν δὲ τὴν ταυτήτητα ἔχει. τὰ γὰρ διαφέροντα καὶ ἐν διαφέρουσιν ὅντα ὅταν τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἔχῃ, πάντα τὰ ἐν οἷς ἐστι κοινά πως καὶ αὐτὰ γίνεται, οὐκ ἀπλῶς ἀλλὰ κατὰ ἀναλογίαν. οὐδὲ 25 γὰρ κοινὸν ἐν ἐπὶ τῶν ἐχόντων σήπιον καὶ ὀστεοῦν καὶ ἀκανθαν, ὕσπερ ἐπὶ τῶν κέρατα ἐχόντων ἐν τῷ κερασφόρον, ἀλλ' ἀναλογίᾳ τὸ 30 ἐν ἐπ' αὐτῶν λαμβάνεται· ὅν γὰρ λόγον ἔχει τὸ ὀστοῦν ἐν τοῖς τῶν ζῴων ὑπόποσι, τοῦτον ἐν μὲν ἵχθυσιν ἀκανθα, ἐν δὲ σηπίαις τὸ σήπιον. ἔκαστον γὰρ αὐτῶν ἐν ἔκάστῳ τῶν ἐν οἷς ἐστιν ἔρεισμά τι ἐστι.

30 p. 98a24 Τὰ δὲ αὐτὰ προβλήματά ἐστι τὰ μὲν τῷ αὐτῷ μέσον
ἔχειν.

Ποια τὰ αὐτὰ προβλήματα, διτι η ὥν τὸ αὐτὸν αἴτιον καὶ μέσον ἐστί.

4.5 ἀποδιδόναι— τοιαῦτα om. R	6 διαλεκτικῶν BUA: διαλεκτικῶν R	9. 10 αὐτά συντιθέναι Ua
11 αὐτὸς τὸ λέγειν Ua	13 ἦ prius delevi	η ὁ κτλ. depravata esse intellexit Waitz Organ. II p. X
scripsi: κοινῶν libri	15 εὑπορήσομεν BUA: ἀπορήσομεν R	19 κοινὸν
	23 ἔχει B	24 οὐδὲ scripsi: οὐδὲν libri
ἐπὶ U: ἐστι a σήπιον ex Arist. scripsi itemque vs. 28: σηπίειν R: σηπήτων U:	25 ἐπὶ R:	
σηπήτων a ἀκανθα RU	26 ἐνηγ̄ libri	28 σηπία Ua σηπίειν R: σηπήτων
Ua 29 τῶν Ua: τοῖς R	29 ερισμα Ua	30 προβλήματί U τῷ om. a (d M)
τὰ αὐτὰ Ua	32 η ὅτι R	καὶ BUA: om. R

καὶ τοῦτο ἡ τῷ γένει μόνῳ ταῦτὸν ἔστιν ἡ καὶ τῷ γένει καὶ τῷ εἰδεῖ 113^c ταῦτὸν ἔστιν, ἡ ὁν τὸ αἴτιον ὑπὸ τὸ ἔτερον αἴτιον ἔστι, τουτέστι τὸ 20 τοῦ ἑτέρου αἴτιον ὑπὸ τὸ τοῦ ἑτέρου αἴτιον ἔστι. τίθησι δὲ ἐξῆς καὶ τὸ κατὰ ἀγαλογίαν. διὰ τούτων δὲ διδάσκει οὐκαντικός, πῶς γνωτόμεθα 5 οἵτινα ταῦτα ὄντα ἀλλήλοις προβλήματα μὴ δοκεῖ διὰ τὸ ἐπὶ διαφόρου ὅλης ἐρωτᾶσθαι, ὡς δύναται πρὸς ἐν αὐτῶν εὐπορήσαντας τῆς αἴτιας ἔχειν καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὄμοιώς λέγειν. καὶ θεόφραστος δὲ ἐπραγματεύσατο περὶ τὴν συναγωγὴν τῶν ὄμοιών προβλημάτων. ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν 25 ἴστορεὶ ἐν ἐκείνοις τίνα δημιου ἀλλήλοις ἔστι τῶν προβλημάτων. Ἀριστο- 10 τέλης δὲ νῦν διδάσκει τίνι κρινόμεν τὰ ταῦτα ἀλλήλοις προβλημάτα. λέγει δὴ διγῶς ταῦτα εἰναι ἀλλήλοις. ἡ τῷ τὸ αὐτὸν μέσον ἔχειν, οἷον δὲ πάντα ἀντιπερίστασις. ἔστι δὲ [εἰ] ἐπὶ τῶν τοιούτων προ- 15 βλημάτων κοινὸν μέσον ἡ τοῦ θερμοῦ ἀντιπερίστασις, οἷον διὰ τὸ γειμῶνος μᾶλλον πέττημεν; διὰ τί κακίενδοντες πυκνὸν ἀναπνέομεν; διὰ τί αἱ πηγαὶ τοῦ γειμῶνος θερμότεραι; πάντων γάρ τούτων αἴτιον τὸ αὐτό, ἡ τοῦ θερμοῦ ἀντιπερίστασις, δὲ καὶ μέσος ὥρος ἔστι. καὶ τούτων πᾶλιν τῶν 20 διὰ τὸ τὸν αὐτὸν μέσον ἔχειν τῶν αὐτῶν ὄντων ὑποδιαιρέσει ποιεῖται τίνα πρὸ τοῦ τὸν δεύτερον εἰπεῖν τρόπον, καὶ δὲ τὸν αὐτὸν τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις προβλημάτα γίνεται· τῶν γάρ τὸ αὐτὸν αἴτιον τε καὶ μέσον ἔχόντων τὰ 25 μὲν τῷ γένει ταῦτα ἔστιν, οὐ μὴν τῷ εἰδεῖ, τὰ δὲ πρὸς τῷ γένει καὶ τῷ εἰδεῖ ταῦτα ἔστι.

p. 98a35 Περὶ δὲ αἴτιον καὶ οὖν αἴτιον ἀπορήσεις ἀν τις.

"Ηδη μὲν περὶ τοῦ συνυπάρχειν τὰ αἴτια τοῖς αἴτιατοῖς εἰπεν· ἔδειξε γάρ τῶν μὲν ὄντων ὄντα, τῶν δὲ γειμούστων γειμούτα, τῶν δὲ ἐζο- 25 μένων ἐσόμενα καὶ τῶν γινομένων γινόμενα τὰ αἴτια. νῦν δὲ ἀπορίαν τινὰ κινεῖ τοιαύτην περὶ αὐτοῦ τούτου· κείται καὶ δέδεικται δὲ τὸ αἴτιον μέσος ὥρος ἔστιν ἐν ἀποδείξει· ἀλλὰ μήτη καὶ τοῦτο ὡμολόγηται, δὲ ὄντος 30 τοῦ μέσου πᾶσα ἀνάγκη καὶ τὸ συμπέρασμα εἰναι, ὥστ' ὄντος τοῦ αἴτιου καὶ τὸ αἴτιατόν, διπερ ἔστι τὸ συμπέρασμα, ἀναγκαῖον εἰναι. τούτου κει- 35 μένου ζητεῖ εἰ ἀντιστρέψει, ὡς καὶ τοῦ αἴτιατοῦ ὄντος, διπερ ἡν τὸ συμ- πέρασμα, ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ αἴτιον εἰναι, δὲ ἡν μέσον. ἔστι δὲ ἡ λύσις

3 τὸ om. R 4 τούτων Ua: ὁν R δὲ om. Ua 5 μὴ om. R δοκῇ Ua
 7 ἐκείνην καὶ conicio 8 τῆς συναγωγῆς a: τὴν R καὶ, quod post δὲ colloc. Ua, trans-
 posuit: om. R 10 τὸ ταῦτὸν R 11 δὲ R post εἰναι add. προβλημάτων om. Ua
 μὲν B: om. R 12 παντὶ R ἀντιπαράστασις itemque
 vs. 13. 16 R εἰ delevit Waitz l. c.: ἡ R 17 τῶν αὐτῶν Ua: καὶ τούτων R
 18 πρὸς τοῦτο νῦν εἰπεῖν Ua αὐτὸν τὰ scripsi: αὐτὸς τὰ Ua: om. R 20 et 21
 τὰ αὐτά Ua 20 οὖ μὴν R: οὐκέτι δὲ καὶ Ua 23 τὰ αἴτιατὰ τοῖς αἴτιοις L
 εἰπεν] c. 12 p. 95a10 sq. 24 τῶν δὲ LUa: τὰ δὲ τῶν R 26 τινὰ om. L
 post τοιαύτην add. ἡ a τούτου BLU: om. Ra 27 post ἐν add. τῇ L
 ιεξει R 29 ἀνάγκη L 31 λύσις L: ἀπορία RUa

ἵτι, εἰ μὲν μὴ συνυπάρχει τῷ αἴτιατῷ οὐτι τὸ τεθέν αὐτοῦ καὶ ληφθέν ΙΙΙ^τ
αἴτιον, ἄλλο ἀν αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔκεινο αἴτιον εἴη· δεῖ γάρ οὗτος τοῦ αἴτια-
τοῦ εἶναι τὸ αἴτιον δι' ὅ τούτο ἔστιν· εἰ δὲ συνυπάρχοι, κόκκινη ἡ δεῖξις οὐ
ἔσται, καὶ ἔσται τὸ αὐτὸ ποτὲ μὲν αἴτιον ποτὲ δὲ αἴτιατον.

5 p. 98b16 Εἰ δὲ μὴ ἐνδέχεται αἴτια εἶναι ἀλλήλων.

"Οτι εἰ μὴ ἐνδέχεται αἴτια εἶναι ἀλλήλων (τὸ γάρ αἴτιον
πρότερόν ἔστιν οὐκ ἔστιν αἴτιον, εἰ καὶ μὴ τῷ χρόνῳ, ἀλλὰ τῇ ἐπι-
νοίᾳ) καὶ τοῦ μὲν ἐκλείπειν τὴν σελήνην αἴτιον ὁμολογεῖται τὸ ἐν
μέσῳ εἶναι | τὴν γῆν, τοῦ δὲ ἐν μέσῳ εἶναι τὴν γῆν οὐκ αἴτιον ΙΙΙ^τ
10 τὸ ἐκλείπειν, καὶ εἰ διὰ τοῦ αἴτιου τοῦ οὗτοι, δηλον οὗτοι ἔτέρα δεῖξις ἡ τὸ αἴτιον
συνάγουσα οὐ δι' αἴτιου γίνεται· οὗτοι γάρ ἐν μέσῳ ἔστιν ἡ γῆ, οἷς διὰ
τῆς ἐκλείψεως, διότι δέ, οὕτω. ὥστε οὐ δι' ἀλλήλων ἀποδείκνυνται· ἡ γάρ
ἀπόδειξις δι' αἴτιου.

15 Ταῦτα εἰπὼν καὶ λύσας τὴν δοκοῦσαν ἐπιφέρεται ἀπορίαν κειμένου ἢ
τοῦ συνυπάρχειν τῷ αἴτιατῷ τὸ αἴτιον, ἔδειξεν ἐξ ἑταίρου εἰληφέναι τὸ
λαβεῖν ἐπεσθαι μὲν τῷ αἴτιῷ τὸ αἴτιατῷ, εἰ δὲ μὴ καὶ τῷ αἴτιατῷ
ἐποιεῖ καὶ συνυπάρχοι τὸ αἴτιον, ἄλλο ἔτερα δεῖξις αὐτοῦ αἴτιον καὶ μὴ τὸ
κείμενον (τῷ) τὸ τε αἴτιατὸν καὶ τὸ συμπέρασμα ἐπὶ μέσῳ τινὶ καὶ αἴτιῷ
20 πάντως εἶναι. Οὐδὲν ἐδύνατο ἐπενεγκατεῖται τῇ δεῖξι ἐκείνῃ, τοῦτο ὑποφέ-
ρει καὶ πειρᾶται λέγειν ἡ ἐνδέχεται ἑνὸς πλείω αἴτια εἶναι; Διὸ γάρ
ἐνδέχηται τοῦτο, ἐξ ἀνάγκης ἀντιστρέψει τῷ αἴτιατῷ τὸ αἴτιον φε- 10
θεντι εἰπετο. πάντως μὲν γάρ αἴτιό τινὶ ἀντιστρέψει τὸ αἴτιατόν, οὐ μὴν
πάντως τιρδεῖ δι' οὐδὲντείη, εἰ οὐδὲν τε τοῦ αὐτοῦ πλείω αἴτια εἶναι.
25 ἔκάστηρ μὲν γάρ τῶν αἴτιών μέσῳ ληφθέντει ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθήσει τὸ
συμπέρασμά τε καὶ τὸ αἴτιατόν, οὐ μήν, εἰ τὸ συμπέρασμα καὶ τὸ αἴτια-
τόν ἔστιν, ἐξ ἀνάγκης ἦδη καὶ τόδε τὸ αἴτιον ἔσται, τῷ δύνασθαι καὶ
ἄλλο αἴτιον εἶναι αὐτοῦ, εἴ γε πλείω τοῦ αὐτοῦ αἴτια. [ἀπορήσας δὲ μή-

I an συνυπάρχοι? cf. vs. 3 τῷ LRU: τὸ αἴτιον LR: ἔκεινο L: ἔκεινο
R: ἔκεινα Ua post αἴτιον alt. add. ἀν L δεῖ—3 ἔστιν om. L 2.3 αἴτια-
τοῦ BLUa: αἴτιον R 3 διὰ LUa: διὰ R συνυπάρχει L 5 δη, om. μὴ U
6 ἀλλήλων LR Arist.: ἀλλήλους Ua 7 ἔστιν αἴτιον LR: inv. ord. Ua καὶ εἰ LR
9 τὴν γῆν εἶναι pr. l. L Arist. τὸ δὲ^τ L εἶναι τὴν γῆν alt. l. LR: τὴν γῆν εἶναι
Ua Arist. 10 τὸ Ua Arist: τοῦ LR καὶ εἰ—11 τοῦ οὗτοι om. L οὐ post
αἴτιον colloc. a 11 οὐ primum Arist.: εἰ RUA (d. Ricc., pr. AB) αἴτιον LUA:
ἔτερον R 12 διὰ τοῦ αἴτιον a 13 διὰ τὸ LR ἀποδείκνυνται LR: ἀπεδείκνυντο
Ua 16 τοῦ om. LR ἔτοιμος om. in lac. L 17 λαβεῖν deleverim μὲν
om. L αἴτιό Ua: αἴτιατῷ LR τὸ αἴτιον L μὴν (post δὲ) B καὶ RUA:
μηδὲ L 18 συνυπάρχοι LR: συνυπάρχει Ua αὐτῷ LR 19 τῷ addidi
ἐπὶ LR: ἔπειν Ua 20 οὖν L: om. RUA 24 τῷδε scripsi: τοῦ LRUA: τότε B
25 μέσον Ua 26 τὸ primum om. R 26.27 οὐ—αἴτιατόν R: om. Ua 27 post
τόδε add. καὶ Ua τῷ Ua: τῷ R 28 post εἶναι add. τοῦ R ἀπορήσας — p. 592, 3
εἶναι seclusi cf. p. 592, 10—13 δὲ om. R

ποτ' ἄρα ἐνδέχεται τοῦ αὐτοῦ πλείω αἰτία εἶναι, ἐξης τιθησι πῶς δύναται 113v τὸν τὸ αὐτὸν κατὰ διαφόρους αἰτίας ὑπάρχειν πλείσιοι, διὰ τούτου δεικνὺς τοι καὶ συνιστάς θει τοῦ αὐτοῦ πλείω αἰτία οἱόν τε λέγειν εἶναι.]

p. 98b19 Εἰ οὖν ἡ μὲν διὰ τοῦ αἰτίου ἀπόδειξις τοῦ διὰ τοῦ

5 Εἰ τὸ μέν, δι' οὕτων τὸ εἶναι καὶ ἡ οὐδίσία γνωρίζεται, αἰτίου, τὸ 20 δὲ μὴ οὗτως ἔχον οὐκ αἴτιον, τούτων δὲ τὸ μὲν ἔτερον διὰ τοῦ δέσμου γνωρίζεται, οὐκέτι δὲ καὶ ἀνάπαλιν, οὐκ ἂν ὡς αἰτία ἀλλήλων εἶναι ἀντιστρέ- φοντα.

p. 98b23 "Η ἐνδέχεται ἐνὸς πλείω αἰτία εἶναι;

10 Ἀπορήσας μήποτε ἐνδέχεται τοῦ αὐτοῦ πλείω αἰτία εἶναι, δηγλονήτι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦ αἰτίου, τιθησι πῶς δύναται τὸ αὐτὸν κατὰ πλείσιος αἰτίας ὑπάρχειν πλείσιοι, διὰ τούτου δεικνύντις θει τοῦ 30 αὐτοῦ πλείω αἰτία οἱόν τε λέγειν εἶναι· εἰ γάρ τοῦ τὸ αὐτὸν πλείσιον ὑπάρχειν πλείσιος αἰτίαι εἰσί, καὶ τοῦ αὐτοῦ πλείω αἰτία οἱόν τε εἶναι. καὶ θει μὴ 15 τῷ αὐτῷ τὸ αὐτὸν διὰ πλείσιον αἰτίου ὑπάρχειν οἱόν τε, δείκνυσι. λαμ- βάνει δὲ εἰς τὴν ἀναίρεσιν αὐτοῦ θει δει τὸ πρόβλημα καθόλου ἐστίν· οὐ γάρ τοῦ τῷδε ὑπάρχειν τι ἡ αἰτία ἐν τοῖς προβλήμασι ζητεῖται ἀλλὰ τοῦ τοῦτος καθόλου ὑπάρχειν καὶ οἱόν τε ὑπάρχειν. ὁ γάρ τὴν αἰτίαν ζητῶν τοῦ τὸ ζῷον, καθόλο ζῷόν ἐστιν. ὑπάρχειν τισὶ κοινήν τινα αἰτίαν ζητεῖ, 25 καὶ θῆ γην πᾶσιν, οἷς ὑπάρχει, ὑπάρχει· δει γάρ τὸ αἰτίου καὶ οὐ αἰτίον, τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ αἰτιατόν, καθόλου ἀμφω ὑπάρχειν τινί, φῶ ὑπάρχει τε καὶ φῶ ἐστιν οἱόν τε ὑπάρχειν. καὶ διὰ τοῦτο πρῶτον μὲν καὶ καθ' αὐτὸν ὑπάρχει τῷ κοινῷ τε καὶ τῷ γένει, εἰ γένος τι εἴη ὅμοιώς ἐκατέρου αὐτῶν, ἔπειτα διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν καὶ τοῖς εἰδέσι πᾶσιν αὐτοῦ, *(εἰ εἴη) εἰδῆς ἐφ' ὃν τὸ αἰτιατόν*, ἐπὶ τούτων πάντων καὶ τὸ αἰτίου, ἀνεῦθε τὸ δύνασθαι τοῦ αὐτοῦ πλείω αἰτία εἶναι κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον. εἰ γάρ ἀλλο μὲν εἴη αἰτίου 40 τοῦ τὸ Α τῷ Δ ὑπάρχειν, οἷον τὸ Β, ὡς ἔλαβεν, ἀλλο δὲ πᾶλιν τοῦ τῷ Ε τὸ Α ὑπάρχειν, οἷον τὸ Γ, οὐκ ἐφ' ὃν τὸ Α κατηγορεῖται, διπερ ἐστὶ 45 τὸ αἰτιατόν, ἐπὶ τούτων καθόλου καὶ τὸ αἰτίου κατηγορηθῆσεται. οὗτως

1 ἄρα om. R 2 πλείσι scripsi cf. vs. 12: πλείσι R: πλείω Ua 2. 3 δεικνύς—συνιστάς
scripsi cf. vs. 12: δείκνυσι—συνιστήσι libri 3 εἶναι om. B 4 θει μὲν—φανερόν
U: θει μὲν—δι' ἐκείνου (b20—24) a 5 δει U 7 γνωρίζεται a: δρίζεται RU
εἰεν scripsi: εἰεῖν R: om. Ua 13 τοῦτο Ua: τὸ LR 8 ὑπάρχει La 14 πλείω
αἰτία—αἰτία πλείω L εἶναι La: om. RU 9 καὶ alt. R: om. Ua 17 τούτω δὲ Ua:
τοῦτο R 10 ὑπάρχει R 18 fort. οἷς ὑπάρχει καὶ cf. vs. 21.22 19 ὑπάρχει Ua
20 δει om. Ua γάρ scripsi: δε RUA 22 τε R: τὸ Ua 23 ἔκστερος R
24 *(εἰ εἴη)* εἰδῆς scripsi: εἰ δ' RU: om. a 25 καὶ τὸ—ἀντιστρέψει om. R δ' om.
R 26 ἂν εἴλε libri 27 post εἴη add. τὸ R 28 τῷ
(ante a) a τὸ (ante δ) Ua 30 καθ' ὃν R

δ' αὐτὸν ἔσται τὸ ἀποδεδομένον τοῦ ἐν τῷ προθλήματι ζητου-113^v
μένον.

p. 99a1 Πότερον δ' ἐνδέχεται μὴ τὸ αὐτὸν εἶναι.

Δεῖξας δτι τὸ αὐτὸν τῷ αὐτῷ οὐκ οἰόν τε διὰ πλειόνων ὑπάρχειν 15
5 αἰτίων (τὸ γάρ καθόλου ὡς πρώτῳ ὑπάρχει, δι' ἐνὸς αἰτίου ὑπάρχει· δι' οὐ δὲ
τούτῳ, διὰ τούτου καὶ ἔκαστῳ τῶν ὑπὸ τοῦτο) νῦν δὲ παρέθετο παρά-
δειγμα, πρὸς τὸ δύνασθαι τὸ αὐτὸν πλείστι τισιν ὑπάρχειν διὰ διαφόρων
αἰτίων ζητεῖ πῶς ἔχει καὶ εἰ οἴον τε τοῦτο. οἷον εἰ τὸ ζῆν δι' ἄλλου
μὲν μέσου ἀνθρώπῳ, δι' ἄλλου δὲ στεινται ὑπάρχον· τοῦ γάρ τὸ
10 ζῆν ὑπάρχειν οἷς ὑπάρχει δόξει πλείστι εἶναι τὰ αἰτία· τοῖς μὲν γάρ τὸ
πτηρόν, τοῖς δὲ τὸ πεζόν, τοῖς δὲ τὸ ἔνυδρον. λύων δὴ τοῦτο καὶ τὸ πο-
διτὸν τοῦ αἰτίου ἐνδεικνύμενος (οὐ γάρ πάντως τὸ τοῦ συμπεράσματος
αἰτίου καὶ τοῦ πράγματος ἔστιν αἰτίου) τοῦτο δὴ δεικνὺς λέγει δτι, εἰ μὲν
καθ' αὐτὸν ἀποδέδεικται, τουτέστιν εἰ διὰ τοῦ αἰτίου, δὲ τοῦ πράγματος
15 ἔστιν αἰτίου, ηδὲ εἰς εἴη γινομένη, τὸ αὐτὸν αἰτίου ἀνάγκη ἐπὶ πάντων
λαμβάνεσθαι οἷς δεικνύται τὸ αὐτὸν ὑπάρχον. οὐ τὴν αἰτίαν παρέθετο, ἥ
ἔδειξεν ἦρη, εἰπὼν ὅρισμὸς γάρ τοῦ ἄκρου ἔστι τοῦ κατηγορουμένου καὶ
τοῖς πλείστιν ὑπάρχοντος ηδὲ αἰτία | δι' ηδὲ δεικνύται, καὶ οὗτος ὁ μέσος ὅρος'. Ηλι-
20 οὐ γάρ τοιαύτη αἰτία κατὰ κοινόν τι καὶ ταῦτα τοῖς πλείστιν ὑπάρχει. εἰ
δὲ μὴ εἴη ἀποδεικνύμενον διὰ τοῦ αἰτίου ἄλλα διὰ σημείου ηδὲ διὰ συμβεβη-
κότος μέσου λαμβανομένου, ἐνδέχεται ἄλλων δι' ἄλλου τὸ αὐτὸν ὑπάρχον
δεικνυθεῖται.

p. 99a2 "Η εἰ μὲν καθ' αὐτὸν ἀποδέδεικται καὶ μὴ κατὰ
σημεῖον.

25 Τὸ μὲν σημεῖον δεῖ τῷ πράγματι παρακολουθεῖ· τὸ δὲ συμβεβη-
κότος μέσου καὶ ἔξωθεν (εἶναι).

1 οὐδὲ R: om. Ua	ἔσται R	4 δὲ bis L	τὸ αὐτὸν τῷ (τῷ om. R)
αὐτῷ LR: inv. ord. Ua	ὑπάρχειν post 5 αἰτίων colloc. R: εἶναι L	5 αἰτίων	
ser ps: αἰτίου libri	τῷ (ante γάρ) R	δὲ πρώτῳ Ua: ως πρώτῳ R:	
πρὶ τῶς L	ὑπάρχον pr. l. L	δι' ἐνὸς—ὑπάρχει BL: om. RUa	δι' alt.
om. a	6 τούτῳ ε τοῦτο corr. L: τούτου R	νῦν BL: om. RUa	
7 ὑπάρχειν LU: ὑπάρχει Ra	διὰ L: om. RUa	8 αἰτίου R	τοῦτο
om. LR	9 ante ἀνθρ. add. τῷ L	αὐτῷ L	δεικνύει L: δεικνύει
(δεικνύει B) τὸ R, om. τὸ Ua	ὑπάρχον LR: ὑπάρχειν, post quod add. τὸ U, τί		
a, Ua	τοῦ γάρ RUa: διὰ τούτων γάρ τῶν μέσων L	10 ὑπάρχει (ante οἱς) L	
11 δὲ (post λύων) L	τούτῳ U	13 ἐνδεικνύμενος φησὶν L	14 εἰ LR: η Ua
16 τὸ αὐτὸν scripsi: τοῦτο Ua: om. LR	ὑπάρχειν R	17 εἰπὼν L: om. RUa	
post ἔστιν add. ἤτοι L	post κατηγορουμένου add. τοῦ L	18 οὕτως R	
20 διὰ tert. om. L	21 ἄλλωφ scripsi: ἄλλο libri	τῷ αὐτῷ R	ὑπάρχειν
LR	25 ante τὸ prius add. ιστέον δὲ δὲ I.	μὲν L: om. RUa	
		26 εἶναι addidit	

p. 99a6 Εἰ δὲ μὴ, δύμοίως ἔξει τὸ μέσον· εἰ μὲν δύμώνυμα.

114r

Εἰ δὲ μὴ καθ' αὐτὸν εἴη ἀποδεικνύμενον μηδὲ διὰ τῶν καθ' αὐτὸν ὑπαρχόντων, δύμοίως ἔξει τὸ μέσον, ὡς ἀντὶ τοῦ οὐ ή αἰτία ζητεῖται. τοῦτο δὲ προσέθυκεν, ἐπειδὴ ἔδειξεν διτὶ καὶ τὸ αἴτιον δύναται 5 μὴ καθ' αὐτὸν ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός η̄ σημεῖον λαμβάνεσθαι καὶ τὸ οὐ αἴτιον καὶ τὸ φ. εἰπὼν δ', διτὶ μὴ δοκεῖ τὰ τοιαῦτα προβλήματα, προσέθυκε τὸ εἰ δὲ μή, ἀντὶ τοῦ 'εἰ δὲ καὶ ταῦτα ζητοῖτο ὡς προβλήματα', 15 δύμοίως ἔξει τὸ μέσον, κανὸν μὲν δύμώνυμον η̄ τὸ αἴτιατόν, τοιοῦτον ἔσται καὶ τὸ αἴτιον, ἀν δὲ ὡς ἐν τῷ γένει, καὶ τὸ αἴτιον τοιοῦτον. 10 δύμοίως καὶ εἰ κατὰ ἀναλογίαν.

p. 99a16 "Ἐχει δ' οὗτω τὸ παρακολουθεῖν τὸ αἴτιον ἀλλήλοις.

Τὸ μὲν ἔχει δ' οὗτω τὸ παρακολουθεῖν εἰπεν ἀντὶ τοῦ 'ἔχει δὲ οὗτω περὶ τὸ παρακολουθεῖν'. τῷ δὲ παρακολουθεῖν ἀντὶ τοῦ ἀντιστρέψειν κέχογται. τὸ δὲ κατάλληλον τῆς λέξεως τοιοῦτον. ἔχει δὲ 15 οὗτω τὸ παρακολουθεῖν ἀλλήλοις τὸ αἴτιον καὶ οὐ αἴτιον καὶ 20 φ. αἴτιον. ἔστι δὲ τὸ μὲν φ. αἴτιον τὸ ὑποκείμενον, τὸ δὲ οὐ αἴτιον τὸ τούτῳ ὑπάρχον. λέγει δὲ ταῦτα περὶ τῶν ἐν ταῖς ἀποδεῖξειν αἴτιών. εἰπὼν δ' ἐν τοῖς πρὸ τούτου διτὶ τὸ τοῦ πράγματος ἀλλὰ μὴ τὸ τοῦ συμπεράσματος αἴτιον καὶ τὸ οὐ αἴτιον ἀντακολουθεῖ ἀλλήλοις τῷ 25 εἶναι τὸ αἴτιον ὄρισμὸν τοῦ αἴτιατοῦ (φθάνει τε γάρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἰρηκὼς τοῦτο, καὶ νῦν δ' ἐρεῖ τούτῳ γάρ κέχρηται πρὸς τὴν δεῖξιν τοῦ μὴ δύνασθαι τὸ αὐτὸν πλείστι δι' αἰτίας διαφέρουσας ὑπάρχον δείκνυσθαι 30 ἀποδεικτικῶς) χρησάμενος δὲ καὶ τῷ καθόλου τινὸς τὸ τε αἴτιον καὶ τὸ αἴτιατὸν κατηγορεῖσθαι, νῦν λέγει πότε καὶ τὸ οὐ τὸ τε αἴτιατὸν καὶ τὸ 35 αἴτιον καθ' αὐτὸν κατηγορεῖται ἀντιστρέψει ἔκείνις, τῷ τε αἴτιῷ καὶ τῷ αἴτιατῷ· τοὺς γάρ δρους ἀντιστρέψειν, ἐφ' ὃν καὶ ή κύκλῳ δεῖξις γίνεται.

p. 99a18 Καθ' ἔκαστον μὲν λαμβάνοντι τὸ οὐ αἴτιον.

"Ἔτι ἀντακολουθεῖ καὶ ἀντιστρέφει τὸ αἴτιον καὶ τὸ οὐ αἴτιον καὶ τὸ φ. αἴτιον, δὲ στιν ὁ ὑποκείμενος ὥρος, οὐκ δεῖ, ἀλλ' εἰ μὲν καθ' ἔκαστον

2 ante εἰ add. τουτέστιν L	μηδὲ L: η̄ μηδὲ RUA	3 ὡς ἔχει L	4 διτὶ RUA:
ἐπεὶ L 5 η̄ L: om. RUA	6 ἀντὶ L: ὃν Ua	διτὶ οὐ μὴν L	7 ἀντὶ RUA:
τουτέστι L ζητεῖται L	8 μὲν L: μὴ ὡς RUA	η̄ scripsi: εἴη L: ἐν RUA	
11 post οὗτω add. διὰ Ua	12 εἰπεν om. L	13 παρὰ LR	τὸ L: τοῦ RUA
ἀντὶ τοῦ om. L: iterat U	14 ἐχρήσατο L	15 post παρακολουθεῖν add. η̄γουν ἀντιστρέψειν L	
17 τὸ (superscr. L ¹) τοῦτο L	18 ἐν τοῖς πρὸ τούτου] p. 99a2	19 post συμπεράσματος	
add. ἀλλ' ὡς RUA: om. L	ἀντακολουθεῖ scripsi: ἀντακολουθεῖ RUA: ἀντακολουθεῖν	20 ὅγανται L	21 ἐρεῖ] p. 99a21.22 κέχρηται LR:
22 ὑπάρχον post πλείστου colloc. L	23 τὸ (ante καθ.) a	24 κατη-	
γρῆσθαι pr. L: κατηγορεῖται l'a	25 αὐτὸν LR: αὐτὰ Ua	γρῆσθαι scripsi:	
κατηγορεῖσθαι libri	27 καθέκαστον Ua Arist.: καθέκαστα LR	λαμβάνοντι LR Arist.: λαβόντι Ua	
28.29 καὶ τὸ φ. αἴτιον om. L	29 δ LR: οπερ Ua		

εἰδος λαμβάνοιςεν τὸν ὑποκείμενον δρον, οὐ τὴν αἰτίαν τοῦ ὑπάρχειν τι 114^τ
αὐτῷ ζητοῦμεν, ἐπὶ πλέον ἔσται τὸ οὖ τῆς ὑπάρχεως τὸ αἰτιον ζητοῦμεν,
τουτέστιν ὁ κατηγορούμενος δρος ἐν τῷ προβλήματι. εἰ δὲ πάντα ληφθεὶη
τὰ οἷς ὑπάρχει τὸ κατηγορούμενον, ἐπ' ἵσης ἔσται ὅ τε ὑποκείμενος δρος 25
5 καὶ ὁ κατηγορούμενος, καὶ τὸ μέσον τε καὶ αἴτιον ὄμοιῶς ἔξει. ὡς γάρ
ἔχει τὸ κατηγορούμενον πρὸς τὸ ὑποκείμενον, οὕτω καὶ τὸ αἴτιον ὄρισμὸς
γάρ τὸ αἴτιον δέδεικται τοῦ κατηγορούμενου. πρῶτον δὲ μέσον φησὶ
τὸ προσεχὲς αἴτιον τῷ κατηγορούμενῳ, οὐ μηκέτι ἄλλο μέσον ἔστιν, ὁ
καὶ αὐτὸ πρῶτον ἄκρον εἰπεν.

10 p. 99a21 Ἐστι δὲ τὸ μέσον τὸ πρῶτον λόγος τοῦ πρώτου ἄκρου.

Διὰ τοῦτο καὶ πᾶσαι αἱ ἐπιστῆμαι δι' ὄρισμοῦ γίνονται. 40
πᾶσαι γάρ ἀποδεικνύουσι τὰ κατ' αὐτάς· αἱ δὲ ἀποδεῖξεις διὰ τοῦ
αἰτίου· τὸ δὲ αἴτιον λόγος καὶ ὄρισμὸς τοῦ πρώτου ἄκρου·
τοῖς γάρ τῶν πρώτων ὄρισμοῖς χρῶνται πρὸς τὰς τῶν μετὰ ταῦτα
15 ἀποδεῖξεις.

p. 99a23 Οἶον τὸ φυλλορροεῖν ἄμα ἀκολουθεῖ τῇ ἀμπέλῳ.

Διδάσκει πῶς τὸ πρῶτον μέσον τοῦ πρώτου ἄκρου ὄρισμὸς ἔστι καὶ
διὰ τί προσέθηκε τῷ μέσῳ τὸ πρῶτον. τοῖς γάρ φυλλορροεῖσι πᾶσι τὸ 25
φυλλορροεῖν διὰ δύο μέσων ὑπάρχον δείκνυνται, διὰ τε τοῦ πλατυφύλλου
20 καὶ διὰ τοῦ πήγνυται τὸ ὑγρόν. καὶ ἔστι προσεχὲς τῷ μὲν ὑποκείμενῳ
μέσον τὸ πλατύφυλλον, δὲ ἐπὶ θάτερον πρῶτον μέσον εἰπε, τῷ δὲ κατη-
γορουμένῳ, τῷ φυλλορροεῖν, ἡ πῆκτις τοῦ ὑγροῦ, ὅπερ καὶ ὄρισμὸς ἔστι
τοῦ κατηγορούμενου καὶ πρῶτον μέσον ὡς ἐγγύτερον τῆς κατηγορίας καὶ
αἰτία καὶ ὄρισμὸς αὐτοῦ ὅν. κάτωθεν δὲ ἀρχομένῳ ἀπὸ τοῦ ὑποκείμενου
25 πρῶτον μέσον τὸ κοινὸν ἐπὶ πάντων τῶν τοιούτων· τοῦτο δὲ ἔστι τὸ 50
πλατυφύλλον· τοῦτο γάρ δηλοῖ τὸ ὄποιά ἔστι τὰ φυλλορροεῖντα. τούτου
δὲ πάλιν τοῦ κοινοῦ καὶ τοῦ φυλλορροεῖν μέσον τὸ πήγνυται τὸ ὑγρόν, δ
αἰτία ἔστι καὶ ὄρισμὸς τοῦ φυλλορροεῖν.

2 τὸ prius LR: om. Ua	3 δὲ κατηγορούμενος L: τὸ κατηγορούμενον RUA	ληφθεὶη	
L: ληφθῆ RUA	5 καὶ tert. om. a	10 τὸ πρῶτον U (u) cf. vs. 7 et 17: om. Ra	
11 διὰ—γίνονται om. L	δείκνυνται R	12 post γάρ add. αἱ ἐπιστῆμαι L:	
καθ' αὐτά L	14 τῶν alt. om. L	20 μὲν τῷ L	21 θάτερον L: θατέρου RUA:
θάτερος Arist.	πρῶτον Ua: om. LR	21.22 τὸ δὲ κατηγορούμενον Ua	22 ante
τῷ add. καὶ L	τῷ L: τὸ RUA	23 μέσον RUA: μὲν L	24 αἴτιον L, at
cf. vs. 28	καὶ om. R: δὲ ὡς L	26 τούτου L: τοῦτο RUA	27 post κοινοῦ
add. δηλαδὴ τοῦ πλατυφύλλου L	τοῦ alt. LR: τὸ Ua	μέσον om. L	δὲ L:
38 RUA	28 αἰτία ἔστι LR: inv. ord. Ua	τὸ R	

p. 99 a 30 Ἐπὶ δὲ τῶν σχημάτων ὅδε ἀποδώσει. |

Εἰπε μὲν περὶ τῆς τῶν δρων ἀκολουθήσεως τῆς ἐν ταῖς ἀποδείξεσι ΙΙ4^ν καὶ τῶν δρων καθόλου, ἐν οἷς τὸ πρὸ τοῦ πράγματος αἴτιον λαμβάνεται, δὲ καὶ ὄρισμὸς ἦν τοῦ ἐν τῷ προβλήματι κατηγορουμένου. καὶ τίνες μὲν 5 ἀντιστρέψουσι τῶν ὑποκειμένων τῷ τε αἰτίῳ καὶ τῷ αἰτιατῷ δεῖξας, τίνες δὲ οὖς, τὸ αὐτὸ τοῦτο δείκνυσιν ἐπὶ δρων τε καὶ συλλογισμῶν τῇ ἐκθέσει 5 τῶν δρων γνωριμώτερον καὶ πιστότερον ποιῶν τὸ δεῖξιγμένον.

p. 99 a 35 Ἀπαντα δὲ ἀντιστρέψει καὶ παρεκτείνεται.

Τουτέστι τοῦτο γάρ νῦν λέγω καθόλου. τοῦ γάρ καθόλου 10 κατηγορουμένου τὸ μὲν ἐπ' ἵσης ἐστίν, δὲ καὶ ἀντιστρέψει. καὶ εἰπε πρῶτον δὲ καθόλου φέναστον μὲν οὐχ ἀντιστρέψει, ἀπαντα 15 δὲ ἀντιστρέψει· τοῦτο δὲ ἐστίν δὲ μὴ διὰ μέσου τινὸς ἀλλὰ πρῶτον κατηγορεῖται· τὸ δὲ μὴ ἐπ' ἵσης καθ' αὐτὸ μέν, οὐ μὴν πρώτις ἀλλὰ διὰ μέσου.

15 p. 99 a 36 Δεῖ ἄρα τὸ Α ἐπὶ πλέον τοῦ Β παρεκτείνεται.

Τουτέστιν εἰ δὲ ἐπὶ πλέον τὸ Α τοῦ Β κατηγορεῖται, οὐκέτι ἀν εἴη τοῦτο αἴτιον αὐτοῦ· τί γάρ μᾶλλον τοῦτο ἢ ἄλλο τι δι' οὐ καὶ αὐτοῦ τοῦ Δ κατηγορεῖται καὶ ἄλλων τινῶν παρὰ τὰ ὡν τὸ Β κατηγορεῖται; καὶ 15 πῶς τοῦτο ἔχει, ἔξῆς δείκνυσιν.

20 p. 99 a 37 Εἰ δὴ πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς Ε τὸ Α.

Ο λέγει τοιοῦτον ἐστιν· εἰ τὸ Α μὴ μόνον τοῖς Δ πᾶσιν ὑπάρχει, οἷς ὑπάρχον ἐδείχθη διὰ τοῦ Β, ἀλλὰ καὶ τοῖς Ε, ἔσται πάντα τὰ Ε ἄλλα τοῦ Β, δηλονότι οὐχ ὑπὸ τὸ Β· τὸ γάρ Β κατὰ μόνων τῶν Δ κατηγορεῖται· εἰ γάρ μὴ ἔξω πίπτει τοῦ Β τὰ Ε, οὐκέτι ἀν ἐπὶ πλέον 25 εἴη τὸ Α εἰλημένον τῶν τε Ε καὶ τῶν Δ, εἰ εἴη ταῦτα τὰ Ε τοῖς 20 Δ ὄντα πάντα ὑπὸ τὸ Β. δὲ ἐδείκνειν εἰπὼν εἰ δὲ γάρ μή, πῶς ἔσται εἰπεῖν διε τῷ Ε, τὸ Α παντί, φέντε τὸ Α, οὐ παντὶ τὸ Ε;

1 ώδι Ua 2 εἰπε μὲν scripsi: εἴπομεν libri 3 καὶ περὶ τῶν καθόλου δρων L 4 καὶ δ R: δ om. L 5 τῷ ὑποκειμένῳ L δεῖξας LR: om. Ua 6 post ἐκθέσει add. τε LR 7 πιστώτερον L 8 post παρεκτείνει add. τοῖς δὲ δὲ αἴτιον τοῦ α τὸ β R 9 λέγων νῦν Ua 10 καὶ alt. R: δ Ua, corr. B 11 ὡς Ua 11. 12 ἀπαντα δὲ ἀντιστρέψει om. R 15 παρεκτείνει Ua 16 post παρεκτείνειν add. ητοι τοῦ ὑποκειμένου R 18 περὶ R 20 δη Arist.: δὲ μὴ RUA 23 ἀλλὰ Ua: ἀλλήλ... διὰ R 24 post δηλονότι add. τουτέστιν B οὐχ superser. B 25 εἰλημένων R τὰ αὐτὰ Ua 26 παντὶ (?) ὑπάρχει R 27 φ τὸ Arist.: τὸ R: τῷ Ua

οὗτως γάρ γίνεται ἐπὶ πλέον τὸ Α τοῦ Ε, ἐὰν τῷ μὲν Ε τὸ Α παντί, Η^ν
μηκέτι δὲ καὶ ἀντιστρέψει· τοῦτο δὲ ἔσται, ἂν πλείουσιν αὐτὸν ὑπάρχον
⟨ἢ⟩ ἢ τὸ Β. ἀν γάρ μόνων ὡν τὸ Ε κατηγορεῖται, ἐπ' ἵστης ἔσται τὸ Α
τοῖς ὡν κατηγορεῖται ὄντων ὑπὸ τὸ Β· ὥστε καὶ τῷ Α τὸ Ε παντί.
5 δύοις καὶ ἐπὶ τοῦ Δ. εἰπόνυ δὲ τοῦτο καὶ δείξας ὅτι μὴ ὑπὸ τὸ
Β τὸ Ε ἔσται, ἐπιφέρει· διὰ τί γάρ οὐκ ἔσται τι αἴτιον, οἶον 25
τὸ Α τι^ς Δ; δὲ οὖν ἐστὶ τῷ διὰ τί γάρ οὐκ ἔσται τι τοῦ καὶ τὸ Α
τοῖς Ε ὑπάρχειν αἴτιον, ὥσπερ καὶ τοῦ τοῖς Δ ὑπάρχειν αὐτὸν αἴτιον ἦν,
τὸ γάρ Β;[;] τοῦτο δὲ λέγει ἐξηγούμενος δὲ εἰπε καὶ τὴν αἰτίαν ἀποδιδοὺς
10 τοῦ εἰ δὲ μή, τί μᾶλλον αἴτιον ἔσται τοῦτο ἔκείνους; εἰ γάρ
καὶ τοῖς Ε τὸ Α ὑπάρχει ἄλλοις οὖσι τῶν Δ, καὶ τούτοις δι’ αἰτίου τινος
ὑπάρχει. τὸ γάρ οἶον τὸ Α τῷ Δ εἰπεν ἀντὶ τοῦ ὅποιον καὶ ὅτε τὸ
Α τοῖς Δ ὑπάρχειν ἐδείκνυτο· ὑπάρχειν γάρ ἐδείκνυτο διὰ μέσου τοῦ Β. 30
φ' ἐπήνεγκεν ἄμα ἄρα καὶ τὰ Ε ἔσται τι ἐν. ἡμείως ἄρα καὶ τὰ Ε
15 ἔσται τι ἐν, τοιτέστιν ύφ' ἐν τι καὶ ἐν κατὰ παντὸς αὐτῶν κατηγορούμενον
ἔσται, ὡς ἦν τὰ Δ ὑπὸ τὸ Β. εἰ δή ἐστι τὰ Ε ὑπό τι ἐν, τοῦτο αὐ
ἐπισκεψώμεθα. καὶ εὑρωμεν δὲ τι ποτέ ἔστιν ἔκεινο ⟨ὅ⟩ πάλιν αἴτιον τοῦ
τὸ Α τοῖς Ε ὑπάρχειν, ἔστω τὸ Γ τοῦτο, δὲ πᾶσι τοῖς Ε ὑπάρχει, αὐτῷ
δὲ παντὶ τὸ Α.

20 p. 99b4 'Ενδέχεται δὴ τοῦ αὐτοῦ πλείω αἴτια είναι.

Δείξας, ὅτι ἐπὶ πλέον λεγομένου τοῦ κατηγορούμενου οὐκ ἀδύνατον ἐν 35
συλλογισμῷ διὰ πλειόνων αἴτιων τε καὶ μέσων συνάγεσθαι τὸ αὐτὸν τοῖς
διαφόροις καὶ εἰδος ὑπάρχον, ἐπιφέρει ὅτι ἐνδέχεται τοῦ αὐτοῦ αἴτια
πλείω είναι, ἀλλ' οὐ τοῖς αὐτοῖς τῷ εἰδει· δι' ἄλλου γάρ αἴτιον
25 ἡ οὐσία ζῷων καὶ δι' ἄλλου λίθῳ. τοῦτο δὲ ἐπὶ μὲν τῶν ἐν συλλογισμῷ
αἴτιων τοῦ συμπεράσματος, ἐφ' ὧν νῦν ποιεῖται τὸν λόγον, οἷόν τε· εἰπε
γάρ 'ἄν διὰ συμβεβήκοτων καὶ σημείων ὁ συλλογισμὸς γένηται'. ἐπὶ δὲ
τῶν ἀποδείξεων καὶ τῶν δι' αἴτιου συλλογισμῶν οὐχ οἷόν τε ὅν ἐδείχθη.⁴⁰
ἦν γάρ τὸ τοιοῦτον αἴτιον ὄρισμὸς τοῦ κατηγορούμενου, δει καὶ τοῖς καὶ

1 ε—τῷ οὐ. R (non om. B) τῷ scripsi: τοῦ B: τὸ Ua τῷ α (ante παντί) Ua
2 ἀντιστρέψῃ conicio ἀν Ua: ἐν ἐν R ὑπάρχειν R 3 ἢ addidi aut μόνοις aut
κατηγορῆται scribendum censeo τῷ α Ua 4 ὄντων Ua: οἶον τοῖς R τὸ α
τῷ R 5 post δύοις add. ὡς Ua ὑπὸ RUa: ὑπάρχει B 6 τῷ ε, οἱον. ἔσται R
7 δ R: ε a: om. in lac. U εἰς δὲ ἔστι τὸ U 8 ε om. R ὑπάρχει pr. I. Ua
post αἴτιον prius add. τι Ua ὑπάρχειν alt. scripsi: ὑπάρχον libri 9 τὸ γάρ scripsi:
iuv. ord. libri δ om. R 10 τοῦ om. R 11 ἄλλοις R τοιοῦ R
αἴτιαν B 13 ὑπάρχει pr. I. Ua τοῦ om. Ua 14 δ R ἄμα RUa: ἄλλ'
Arist. ἄρα Ua (M): ὅτι R: ἄρα Arist. καὶ prius BUa Arist.: om. R τῷ alt.
scripsi: τῷ R: τὸ Ua ε alt. om. Ua 16 τι scripsi: τῷ libri αὐ scripsi: ἀν
libri 17 καὶ B: καὶ RUa post ἔστιν add. ἔσται Ua ἔκεινο ⟨ὅ⟩ scripsi: ἔκεινο
libri 20 ἐνδέχεται κτλ. lemma posui: ἀλλ' ἄρα καὶ τὰ (τὸ Ua) ε ἔσται τι ἐν RUa
21 κατηγορούμενου τοῦ λεγομένου R ante οὐκ add. δ Ua εν corr. B 22 συνά
γεται Ua τῷ om. a 23 ὑπάρχουσιν R: fort. ὑπάρχειν 24 τοῖς αὐτοῖς Arist:
τοῦ αὐτοῦ RUa 25 μὲν ἐν τῷ R 26 εἰπε] p. 99a4 27 γίνεται R

εἰδος διαφέρουσιν ὁ αὐτὸς αἴτιος τοῦ τὸ γένος αὐτοῖς ὑπάρχειν· καὶ 114v
γάρ ιππωφ καὶ ἀνθρώπῳ τὸ ζῷον διὰ τοῦ αἰσθητικοῦ ἀποδεικτικῶς.

p. 99b5 Τὰ μὲν τετράποδα τῷ μὴ ἔχειν χολήν.

"Εσται οὖν τὸ μακρόβιον πλεοναχῶς λεγόμενον. ὃν γάρ τῆς ὑπάρχεως
5 αἴτια πλείω, ταῦτα πλεοναχῶς λέγεται, εἴ γε τὸ αἴτιον ὄρισμός ἐστι τοῦ 45
αἴτιατο· οὐ γάρ πλείω αἴτια, τούτου καὶ λόγοι πλείους, οὐχ ὡς ταῦτο
δηλωτικοί· οὐ δὲ λόγοι πλείους οὗτως, τοῦτο τῶν πλεοναχῶς λεγομένων.

p. 99b7 Εἰ δὲ εἰς τὸ ἄτομον μὴ εὐθὺς ἔρχονται.

Τὰ γάρ μέσα αἴτια ως ἐν συλλογισμῷ. οὗτως δὲ καὶ πλείους ἔσονται
10 συλλογισμοί, καὶ ἔξει ταύτην τὴν τάξιν τὰ μέσα πρὸς ἄλληλα, ἣν εἰχεν,
ὅτε δι’ ἐνὸς ἐδείκνυτο μέσου τὸ συμπέρασμα, τὸ μέσον πρὸς τὸ κατη- 50
γορούμενον· τὰ γάρ ἐπάνω τῶν μέσων τε καὶ αἰτίων κατηγορούμενων
τάξιν ἔχει καὶ ἐπὶ πλέον δυνάμενα λέγεσθαι, οἷον οὐδία, ἔμψυχον, αἰ-
σθητικόν, πεζόν, λογικόν, ἀνθρωπός.

15 p. 99b9 Πότερον δ’ αἴτιον τῶν μέσων τὸ πρὸς τὸ καθόλου
πρῶτον.

"Οτι ὃν συμπερασμάτων πλείω ἐστὶ τὰ μέσα, τὸ ἐγγύτατον ἔκάστῳ
αἴτιον τοῦ τὸ καθόλου αὐτῷ ὑπάρχειν. εἰπὼν γάρ ἐφ’ ὃν πλείω τὰ μέσα,
ὅτι καὶ τὰ αἴτια πλείω, οὐσα γάρ τὰ μέσα, ζητεῖ ἔξῆς, ὃν συμπερα- 115
20 σμάτων πλείω ἐστὶ τὰ μέσα, πότερον αὐτῶν ἐστι μᾶλλον αἴτιον τὸ πρὸς
τὸ καθόλου πρῶτον, τουτέστι τὸν πρῶτον κατηγορούμενον δρόν, καθ’
οὐ ληφθὲν τὸ πρῶτον κατηγορούμενον τὴν πρώτην καθόλου πρότασιν
ποιεῖ, ἢ τὸ πρὸς τὸ ἔσχατον καὶ ὑποκείμενον, δὲ ἄτομον εἰπεν, ητοι ως
ἀληθῶς δὲν ἄτομον η εἰδος ἄτομον. τὸ δὲ τοῖς καθ’ ἔκαστα λέγοι ἀν
25 ἀντὶ τοῦ τοῦ τὸ πρῶτον καθόλου ὑπάρχειν τοῖς καθ’ ἔκαστα'. φησὶ δὲ ὅτι 5
τὸ ἐγγύτατον ἔκάστῳ αἴτιον τοῦ τὸ καθόλου αὐτῷ ὑπάρχειν, καὶ προσ-
τίθησι τὴν αἰτίαν· τοῦ γάρ τὸ πρῶτον (λέγων πρῶτον δὲ εἰπεν ἄτομον
καὶ ἔσχατον ὑποκείμενον) τοῦ δὴ τοῦτο ὑπὸ τὸν πρῶτον δρόν καὶ καθόλου
εἰναι τὸ προσεγές αὐτῷ μέσον αἴτιον. τῷ γάρ Δ τὸ Γ αἴτιον τοῦ τὸ

1 διαφέρει R αἴτιον Ua ὑπάρχει R 3 τῷ RUa (B): τὸ Arist.: οὐ. B
5 ἐστι οὐ. R 6 οὐ libri ταυτοῦ scripsi: τούτου libri 7 πλείους λόγοι Ua
τούτου B 11 τὸ alt. om. R 13 ἔχει οὐ. R 15. 16 εἰ δὲ—τὰ αἴτια πλείω
(b7.8) lemma Ua 17 ὅτι οὐ Ua 18 τοῦ τὸ scripsi: τοῦ τε R: τοῦτο Ua
ὑπάρχειν scripsi cf. vs. 25. 26: ὑπάρχει libri 19 τὸ (post καὶ) U 23 ἢ libri
πρὸς τὸ RU: πρῶτον α· καὶ deleverin cf. vs. 28 24 ἢ ἄτομον εἰδος Ua καθέκαστον
Ua 25 τὸ om. Ua ὑπάρχειν scripsi: ὑπάρχει libri καθέκαστον
Ua 26 ἐγγύτατα ἐν ἔκάστῳ R τοῦ τὸ—ὑπάρχειν scripsi: τοῦτο—ὑπάρχει libri
27 λέγειν B 28 τοῦ scripsi: τοῦτο libri τὸν ἄρον Ua 29 τῷ (post τοῦ) Ua

Β αὐτῷ ὑπάρχειν, διὸ καὶ τὸ Α αὐτῷ ὑπάρχει. οὐδὲ τοῦ μὲν τῷ Δ 115τ
τὸ Α ὑπάρχειν τὸ Γ αἴτιον· τοῦτο γάρ αὐτῷ προσεγένεται τοῦ δὲ πάλιν τῷ
Γ τὸ Α ὑπάρχειν τὸ Β· πάλιν γάρ τῷ Γ τὸ Β προσεγένεται. τῷ δὲ γε Β τῷ
τὸ Α οὐκέτι δι’ ἄλλου μέσου, εἰ ἀμεσον εἴη, τοῦτο γάρ εἶπε οὐδὲ τοῦ
5 τούτῳ δὲ [τὸ] αὐτόν εἰ γάρ ἐστιν ὄρισμὸς αὐτοῦ, οὐκέτι ἀν αὐτῷ δι’
ἄλλου μέσου ὑπάρχοι.

p. 99b15 Περὶ μὲν οὖν συλλογισμοῦ καὶ ἀποδείξεως.

Τὸ ἀποδεικτικὸν τῇ ἐπιστήμῃ προσέθηκεν, ἐπεὶ κοινότερον ἐπιστήμη
καὶ κατ’ ἄλλων κατηγορεῖται. οὐκέτι δὲ τῆς ὄριστικῆς πραγματείας, περὶ 15
10 ής καὶ αὐτῆς ἐν τούτῳ τὸν λόγον πεποίηται, καὶ ἐμνημόνευσεν ιδίᾳ, ἐπεὶ
καὶ αὐτὴ πρὸς τὴν τῶν ἀποδείξεων γένεσίν τε καὶ σύστασιν συντελεῖ.
περὶ γάρ ὄρισμὸν προηγουμένως ἐν τῷ Ζ τῆς Μετὰ τὰ φυσικὰ λέγει· ή
γάρ κυριωτάτη ἀπόδειξις ή διὰ τοῦ διὰ τί δέδειται διὰ τοῦ ὄρισμοῦ
τοῦ κατηγορουμένου ἄκρου γινομένη.

15 p. 99b17 Περὶ δὲ τῶν ἀρχῶν, πῶς τε γίνονται γνώριμοι.

Ζητεῖ περὶ τῶν ἀρχῶν τῶν ἀποδεικτικῶν (αὗται δ’ εἰσὶν αἱ ἀμεσοὶ 20
καὶ πρῶται προτάσεις), πῶς τε γίνονται γνώριμοι, ἐπεὶ μὴ διὰ
ἀποδείξεως καὶ συλλογισμοῦ, καὶ τίς ἔξις η̄ δύναμις τῆς ψυχῆς ἐστιν
ἡ γνωρίζουσα αὐτάς.

20 p. 99b32 Ἀνάγκη ἄρα ἔχειν μέν τινα δύναμιν.

Λύων τὴν ἀπορίαν τῷ μὲν ἐκ γενέσεως ἡμᾶς ἔχειν τὴν γνῶσιν τῶν
ἀρχῶν ὡς ἀτόπῳ ⟨οὐ⟩ συγχωρεῖ, πῶς δὲ τῶν αὐτῶν ἀναλαμβάνομεν, 25
πειρᾶται λέγειν. καὶ ἐπεὶ ἀδύνατον μὴ προϋπαρχούσης τινὸς γνώσεως
μάθησίν τινα γενέσθαι, ἀποποιεῖται δὲ καὶ τὸ τῶν ἀρχῶν ἀεὶ τινας ἀρχὰς
25 εἰναι μᾶλλον γνωρίμους τῶν μετ’ αὐτάς, πῶς καὶ ἐνυπαρχούσης τινὸς
ἡμῶν γνώσεως η̄ τῶν ἀρχῶν ὅστερον ἐγγίνεται γνῶσις καὶ οὐκ ἐπ’ ἄπειρον
τοῦτο πρόεισι, λέγει. ἀνάγκη γάρ ἔχειν μέν τινα δύναμιν ἡμᾶς
προϋπάρχουσαν τῆς τῶν ἀρχῶν γνώσεως, ἀφ’ η̄ η̄ γνῶσις η̄ τούτων
γίνεται (ἀδύνατον γάρ ἄλλως), μὴ τοιαύτην δὲ εἰναι ταύτην η̄ ἔσται 30
τούτων τιμιωτέρα τῷ ἀκριβεστέρᾳ εἰναι, ὥσπερ ἐστὶν η̄ τῶν ἀρχῶν

1 ἢ scripsi: δ̄ libri 4 δ̄? Ua: δ̄ R 5 τὸ om. Arist. αὐτῷ om. R
8 post ἐπεὶ add. δὲ R 10 αὐτός R τῷ λόγῳ R καὶ alt. om. Ua 11 αὕτη
libri 12 τῆς om. B ἐν τῷ ζ’ τῆς M. τ. φ.] c. 10—12 13 an δὲ? τοῦ prius
Ua: τῶν R διὰ alt. BUA: om. R 16 ante ζητεῖ add. ἐξης Ua 17 καὶ om. a
γίνεται U 21 μὲν ἐκ scripsi: μὴ, ἐκ Ua: ἐκ μὴ R: μὴ ἐκ μὴ B 22 ἀτόπῳ BUA:
ἀτόμῳ R οὐ et δ̄ addidi post ἀναλαμβάνομεν add. οὐς ἀτόπῳ R 25 μετο
ταύτης Ua 26 ὅστερον ἐγγίνεται Ua: ὅπεργίνεται R: ὅπεργίνεται B ἐπ’ om. Ua
27 λέγει scripsi: λέγων libri 28 η̄ alt. om. R 29 ἄλλως BUA: διῶς R

τῆς ἐπιστήμης γνῶσις τιμιωτέρα τῶν <ῶν> μετ' αὐτὴν καὶ δι' ἔκεινων 115γ
γίνεται γνῶσις. ή μὲν γάρ τοιαύτη ἀρχή, δι' ήσ τι δείκνυται, κυριωτέρα
πρὸς γνῶσιν καὶ ἀκριβεστέρα τοῦ δι' ἔκεινης γνωρίμου γνομένου. ή
δ' οὗτως οὖσα ἀρχὴ ὡς δύναμις τις ὑποθετικούντις καὶ ὅλης λόγου ἐπέχουσα
οἱ πρὸς τὰ συνισταμένα ἐξ αὐτῆς τε καὶ ἐπ' αὐτῇ οὐκ ἔστιν ἀκριβεστέρα
τοῦ ἐπ' αὐτῇ γνομένου τε καὶ συνισταμένου οὐδὲ κατὰ τοῦτο τιμιωτέρα. 35
οὐ γάρ ἀκριβεστέρον τὸ ἀτελές τοῦ τελείου, δι τι μηδ' ή ὅλη τοῦ εἰδους.

p. 99b39 Ἐν οἷς δ' ἔνεστιν αἰσθανομένοις ἔχειν ἔτι ἐν τῇ ψυχῇ.

"Οτι (ἔστιν) ἐν οἷς δύναμις ἔστι τοῦ φυλάσσειν τε τὸ αἰσθημα καὶ μεμνῆ-
10 σθαι καὶ ἔχειν τι ἐν τῇ ψυχῇ αἰσθανομένοις μετὰ τὴν αἰσθησιν, ἔστι δ'
ἀ καὶ ὡς ἐν τι ἐν τῇ ψυχῇ φυλάσσειν οἴα τ' ἔστι τὰ ἐκ τῶν πολλῶν καὶ
ὅμοιας κατ' αἰσθησιν ἐνεργὰ καὶ λογικά ἔστιν. ἐν οἷς γάρ πλείων γνῶσις τοῦ
κατὰ τὴν αἰσθησιν πάθους, τὰ μὲν ἐκ τῆς τῶν πλειόνων αἰσθητῶν μνήμης 40
τε καὶ μονῆς λόγου κτᾶται, τὰ δ' οὐ. κατὰ διαφορὰν γάρ τῆς δεχομένης
15 ψυχῆς τὸ αἰσθημα οἰκεῖα τις κατασκευὴ γίνεται ἐκ τῶν ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν
μνημῶν. ἐκ μὲν γάρ τοῦ αἰσθημάτος καὶ τῆς μονῆς τοῦ κατ' ἐνέργειαν
αἰσθητοῦ μνήμη τε καὶ φαντασία. ἔστι γάρ ή φαντασία κίνησίς τις τῆς
ψυχῆς ὑπὸ τοῦ ἀπὸ τῆς αἰσθησεως μείναντος· οἷον γάρ αἰσθητῷ ἐντὸς
ὄντι τῷ ἐγκαταλείμματι τούτῳ, δι καὶ φανταστὸν καλεῖται, ἐπιβάλλουσα ή
20 ψυχὴ ή φανταστικὴ ἀλλοιοῦται πως, ὡς ή αἰσθητῷ ὄντι 45
ἐκτός. φ διαν μὲν ὡς πρότερον ὥραμέντι καὶ ὡς ὅμοιας ἐπιβάλλει
ὅμοιας, μέμνηται. ή δ' ἔστις καὶ ή ἀντιληφτις ή ὡς εἰκόνος αὐτοῦ καὶ
ὅμοιώματος γνομένη μνήμη. εἰ δὲ μὴ ὡς τοιούτου μηδὲ συναναφέρει
τὸ εἰναι αὐτὸς εἰκόνα καὶ ὅμοιώματα οὐ πρότερον γῆσθετο, φαντασία τὸ
25 τοιούτον, οὐκέτι δὲ καὶ μνήμη.

p. 100a6 Ἐκ δὲ ἐμπειρίας ἡρεμήσαντος τοῦ καθόλου.

'Ηρεμήσαντος τοῦ καθόλου ἀντὶ τοῦ 'κατὰ ταῦτα καὶ ώσαύτως 50
αὐτοῦ μείναντος τε καὶ νογέντος καὶ μὴ ὡς ἐπὶ πολλὰ τὴν μετάβασιν
ἔχοντος ἀλλ' ὡς ἐνὸς μείναντος ἐν τῇ ψυχῇ'. τι δ' ἔστι τὸ καθόλου,
30 ἐξηγησόμεθα· τὸ γάρ ἐν ἐπὶ πᾶσι τοῖς καθ' ἔκαστα καὶ πολλοῖς κατὰ τὴν
ὅμοιότητα καὶ ταυτότητα τὴν ἐν αὐτοῖς λγρψεῖσαν ἐν τῇ ψυχῇ, τοῦτο ἔστι

1 ὃν addidi	3 γνομένου γνωρίμου Ua	4 οὗτως Ua: δι τι R	5 ὅλης Ua: ὅλως R
6 αὐτῆς R	8 post ἔνεστιν add. ἦ Ua	6 ἔτι R Arist.: τι Ua (d, corr. A) cf. vs. 10	
9 ἔστιν addidi	12 ἔνγερα sic Ua	πλείω Ua	14 καὶ μονῆς
B: μόνης RUa	κτᾶται] κτ corr. B	15 ἀπὸ τῶν R: ἀτέπων Ua	19 φανταστὸν
B/Ua: φανταστικὸν R	21 ως alt. om. a	22 ἦ alt. om. Ua	
η tert. superser. B	23 εἰ scripsi: η libri	24 οὐ libri	
26 post ἐμπειρίας add. ἦ ἐν παντὸς Arist. (om. pr. n) cf. p. 602,2	27 κατὰ ταῦτα		
scripsi: κατ' αὐτὸς R: κατὰ ταῦτα Ua	30 ἐξηγησάμεθα Ua	ἐν scripsi: δη libri	
post καὶ del. καθόλου B	31 αὐτοῖς scripsi: αὐτῷ R: αὐτῇ Ua		

τὸ καθόλου. ὁ καθόλου τέχνης ἀρχὴ καὶ ἐπιστήμης γίνεται. οὐ μὲν γάρ ἐμπειρία ἀπαγῆς ἔτι. οὐ δὲ καθόλου πρότασις πεπηγυῖα τε καὶ ἐπὶ ταύτου μένουσα καὶ ἐκ τῆς τῶν ὑπ' αἰσθησέν τε καὶ μνήμην ἐλθόντων ὅσ διαιρέτος καὶ τῆς ἐπὶ τούτοις ἐμπειρίας περίληγψιν ὁμοίαν ποιουμένη καὶ 115⁵ τῶν ὁμοίων μὲν τούτοις οὐκ ἐληλυθότων δὲ εἰς αἰσθησιν ὡς + ἐν τῇ καὶ τούτοις πάντων ἐχόντων κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ὁμοίου ἐπὶ τῷ ὁμοίῳ μετάβασιν.

Περὶ γένεσιν μὲν οὖσα, τουτέστι περὶ γενητόν τε καὶ ποιητὸν οὖσα. ποιητὸν δ' οὐχ ἀπλῶς ἀλλ' ἡμῖν ποιητόν ἐστι τέχνης ἀρχῆς.
10 "Αν δὲ περὶ τὸ ὄν. ζητοι λέγει περὶ ἀγένητον καὶ αἰδίον καὶ οὐκ ἐν γενέσει τὴν ἐπιστήμην· ἐδείχθη γάρ δὲ οὐ εἰπεῖται καὶ ἀποδεῖξεις 5 περὶ αἰδία. οὐ μᾶλλον ὃν ἂν λέγοι οὐ ως ὄντος η ἀντίληψις ἐγένετο, οὐχ ὡς ὁφ' ἡμῶν γνωμένου· οὐ γάρ ἀπὸ τοῦ τοιούτου ἐκ τῆς μνήμης τε καὶ ἐμπειρίας τοῦ καθόλου μονῇ ἐπιστήμης ἀρχῆς. καὶ γάρ φυσικὴ ἐπιστήμη 15 καίτοι περὶ τὰ κινητά οὖσα καὶ περὶ γένεσιν ἀπλῶς γάρ οὐ μὲν τέχνη περὶ τὸ ὁφ' ἡμῶν γνώμενον, διὸ καὶ η ἀρχὴ τοῦ εἶναι αὐτῇ ἐν ἡμῖν, οὐ δ' ἐπιστήμη περὶ τὰ μὴ ὁφ' ἡμῶν γνώμενα ἀλλ' ὄντα.

p. 100a13 Η δὲ ψυχὴ ὑπάρχει τοιαύτη οὖσα οἷα δύνασθαι 10 πάσχειν τοῦτο.

20 Οὗτος καὶ ἐν τῇ ψυχῇ συμβαίνει τῇ λογικῇ τὴν δύναμιν ἐχούσῃ τῆς τοιαύτης ἐν αὐτῇ στάσεως. ἐκ γὰρ τῶν αἰσθητῶν παραρρεόντων καὶ ἄλλοτε ἄλλων γνωμένων μνήμης γνωμένης καὶ ἐμπειρίας ἐκ τῆς μνήμης, ἐπὶ ταύτη στάσις τοῦ ἐπὶ ταύτη τῇ ἐμπειρίᾳ καθόλου, ἔπειτα ἄλλου ὁμοίου, καὶ οὕτως ἐπὶ τὸ καθόλου καὶ τὴν ἀρχὴν η ἀπὸ τῶν τοιούτων 25 στάσεών τε καὶ περιλήψεων πρόσδος. τὸ δὲ ἔως ἐπὶ ἀρχὴν ἡλθεν 15 ζητοι ἐπὶ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ νοούμενων τε καὶ ἀθροιζούμενων εἴπεν· οὐ γάρ ἐπὶ τοῖς αἰσθητοῖς (τοῦ) καθόλου συναίσθησίς τε καὶ σύστασις καὶ η ἐπὶ τοῖς πρώτοις καθόλου λῆψις τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ πρώτου κοινοῦ λῆψις. η ἀρχὴν καὶ ἐν τῷ στρατοπέδῳ εἴπε τὸν ἀθροισμὸν καὶ τὴν τάξιν τε καὶ τὴν 30 ἀθροιστὸν καὶ τὴν παράταξιν τοῦ παντὸς στρατοπέδου. λέγει δὲ ἐπιτηδείοτητα καὶ δύναμιν τὴν ψυχὴν ἔχειν τοῦ δύνασθαι φυλάσσειν τὰ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν πάθη.

1 οὐ οὐ: καὶ R	ἐπιστήμη B	2 εἴτε R: ἐστιν οὐα πρότασις R: τροπή
οὐα τε om. R	3 τῶν om. R	5 post μὲν add. ἐν R τῶ, μι
videtur, R: verba gravius depravata videntur		9 ποιητὸν scripsi: ποιητοῦ libri
11 ἐδείχθη] 18 p. 75 ^b 21 sq.	post καὶ addl. αἱ U	12 λέγη οὐα 13 γνωμένου
scripsi: γνωμένη libri	τοῦ om. R	14 ἐπιστήμη om. R 15 γάρ οὐ μὲν R:
γίνεται, οὐ μὲν γάρ οὐα	17 μὴ om. οὐα	16 ὄντα R: αὐτά οὐα 18 τῇ αὐτῇ U
20 λογικὴ οὐα	23 στάσης R	25 τε B: om. οὐα περίσδος R 26 ἐπὶ
om. R	27 τοῦ addidi	σύνθεσις—στάσις οὐα 28 κοινοῦ scripsi: κοινὸι
libri ὑπάρχει, om. η R		29 fort. ως ἐν εἴπε τὸν ἀριθμὸν οὐα τάξιν
R, corr. B: στάσις οὐα, pr. B		29.30 τὴν ἀθροιστὸν καὶ τὴν οὐα οὐα 31 τῆς
ψυχῆς R	φυλάσσειν οὐα	

p. 100^a 14 "Ο δ' ἐλέχθη μὲν πάλαι.

115^v

"Οτε ἔλεγεν "ἐξ δ' ἐμπειρίας ηρεμήσαντος τοῦ καθόλου ἐν τῇ ψυχῇ".

p. 100^a 16 Καὶ γὰρ αἰσθάνεται μὲν τὸ καθ' ἔκαστον.

5 Λέγει τὴν αἰσθησιν μὲν αἰσθάνεσθαι ὡν ἀν αἰσθάνηται [καὶ] ἐπὶ τῶν 25 καθ' ἔκαστα· τῶν γὰρ ἐν τοῖς καθ' ἔκαστα καὶ ἀτόμοις ἡ αἰσθησις αἰσθητική· ἡ δ' ἀντιληψις αὐτὴ τοῦ καθόλου γίνεται. δι βουλόμενος δεῖται, πῶς γίνεται, παραδείγματι ἐχρήσατο τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ Καλλίᾳ, οὐχ ὡς τοῦ ἀνθρώπου καθὸ ἄνθρωπος ἢ τοῦ Καλλίου καθὸ Καλλίας ὅντος αἰσθητοῦ, 10 ἀλλ' δι λέγει διὰ τούτων ποιεῖ γνώμην. ὡς γὰρ ὁ ἀνθρώπου ἔννοιαν ἔχων οὐχ ὡς Καλλίου τοῦ ἀνθρώπου ἢ τυνος τῶν καθ' ἔκαστα τὴν ἔννοιαν ἔχει ἀλλὰ τούτου δι κατὰ πάντων τῶν καθ' ἔκαστα ἀνθρώπων κατηγο- 30 ρεῖται κοινῶς, ὡν ἐν πᾶσιν αὐτοῖς, οὗτοις ἡ ὄψις ἡ τοῦ ἐν τῇ χιόνι λευκοῦ αἰσθανομένη οὐχ ὡς χιόνος λευκῆς αἰσθάνεται ἀλλ' ὡς λευκοῦ· δι λευκὸν 15 κοινόν ἔστι τῇ χιόνι πρὸς τὰ λευκὰ πάντα· καὶ γὰρ ὅρῃ τὸ ἐν αὐτῇ λευκόν, ἀλλ' οὐχ ἢ χιών.

p. 100^b 2 Οἶον τοιονδὶ ζῷον.

Τὸ μετὰ προσθήκης τινὸς λεγόμενον μεμερισμένον, οἷον ζῷον τοιονδί, τὸ δὲ χωρὶς προσθήκης ἀμερές, τουτέστιν οὐ διηγημένον.

20 p. 100^b 5 Ἐπεὶ δὲ τῶν περὶ τὴν διάνοιαν ἔξεων.

35

"Οτι οὐ τῇ διὰ ἀποδεῖξεως γνώσει ἡ αὐτὴ ἔστιν ἡ τῶν ἀρχῶν γνῶσις, καὶ δι τοῦ ὑ νοῦς ἔστιν ὁ τὰς ἀρχὰς γνώσκων τῆς ἐπιστήμης, καὶ δι τοῦ ὕντος τοῦ ἐν ἡμῖν νοῦ διττοῦ, τοῦ μὲν θεωρητικοῦ τοῦ δὲ πρακτικοῦ, καὶ ὕντος τοῦ μὲν πρακτικοῦ περὶ τὰ ἔνδεχόμενα καὶ ἀλλως ἔχειν τοῦ δὲ 25 θεωρητικοῦ περὶ τὰ διδικτα καὶ δεὶ δομοίως ἔχοντα, τοῦ μὲν πρακτικοῦ νοῦ δύναμις ἢ τε δοξαστικὴ καὶ ἡ λογιστική, τοῦ δὲ θεωρητικοῦ ἢ τε νοητικὴ 45 καὶ ἡ ἐπιστημονική· ὡν αἱ μὲν τοῦ πρακτικοῦ οὐκ δεὶ ἀλγήθεύσουσιν, αἱ δὲ τοῦ θεωρητικοῦ ἀεί. καὶ δι τοῦ δῆκα ἔστιν ὑπόληψις ἄνευ ἀποδεῖξεως, διὸ καὶ ἀβέβαιος, καὶ λογισμὸς δὲ ἀπατᾶται πολλάκις τῷ μηδὲ τὴν ὅλην,

2 δι τοῦ ΒUa: δι τοῦ R ἔλεγεν] p. 100 a 6 ηρεμίσαντος α 4 καθέναστα R
 5 αἰσθάνεσθαι μὲν Ua αἰσθηται R καὶ delevi 6 καθέναστον pr. 1. Ua
 7 τὸ Ua 8 γίνεται R: εἴρηται Ua 9 καθ' οὐ pr. 1. Ua 10 ἀνθρώπου scripsi:
 ἄνοις libri II καθέναστον Ua 12 ἔχει scripsi: ἔχων libri καθέναστον Ua
 ante ἀνθρ. add. τῶν B 13 κοινός R τοῦ om. R τῇ om. Ua 14 ἀλλά,
 om. ὡς Ua 15 ὥρῃ Ua αὐτῷ R 18.19 τὸ—διηγημένον om. a 18 ζῶον
 U: om. R 19 οὐ U: om. R 22 καὶ alt. om. Ua 25 δεὶ om. R
 28 καὶ— p. 603,2 βάλεσθαι hue transposui: post p. 603,10 θεωρητική colloc. RUa
 καὶ δι τοῦ R: δι τοῦ ή Ua 29 ante λογ. add. δ Ua μὴ R

περὶ ἦν [καὶ] ἔστιν, ἀναδέχεσθαι τὴν ἀκριβῆ γνῶσιν· περὶ γάρ τὰ ἐνδεχόμενα, περὶ ὧν καὶ τὸ βούλεσθαι. αἱ γὰρ αἰτηγήσεις ἄλλως ἀληθεῖς, οὐ κατὰ σύνθεσίν τινα· τοῦτο γάρ ἴδιον τῆς λογικῆς ψυχῆς.

p. 100^b 15 Καὶ ἡ μὲν ἀρχὴ τῆς ἀρχῆς εἴη ἄν.

115^v

5 Εἰπὼν ἀρχὴν ἐπιστήμης εἰναι τὸν νοῦν, ἔχειν δὲ καὶ ἀρχὰς τῶν ἐπιστητῶν τὰς ἀμέσους προτάσεις, νῦν λέγει διτὶ ἡ μὲν ἀρχὴ τῆς ἐπιστήμης εἴη ἀν τῆς ἀρχῆς τῶν ἐπιστητῶν γνῶσις, ἡ δὲ πᾶσα ἐπιστήμη παντὸς τοῦ ἐπιστητοῦ· ὡς γάρ ἡ ἀρχὴ πρὸς τὴν ἀρχήν, οὗτως τὸ πᾶν, οὐ δὲ ἀρχή, πρὸς τὸ πᾶν πρᾶγμα, οὐ τῆς ἀρχῆς ἦν ἡ τῆς ἐπιστήμης ἀρχὴ 10 γνωστική τε καὶ θεωρητική.

1 καὶ delevi	4 ἀρχῆς (post μέν) U	post ἀν add. ἀρχῆ U	5 ἐπιστήμην U
τὸν νοῦν εἶναι Ua	ἔχων Ua	τῶν om. R	6 ἐπιστημῶν R
ἐπιστητῶν om. a	10 τέλος subser. B:	ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν ὑπέρων δεύτερον U:	7 τῶν
Ἀνιονόμου ἐξηγήσεως, τῶν εἰς τὸ δεύτερον τῶν ὑπέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους, τέλος a			

I N D I C E S

I INDEX VERBORUM*)

- Αβέβαιος 02,29
 ἀγαθός. τὸ ἀ. def. τὸ ἀδικάρετον 58,2 ὄμοιώνυμον 87,24
 ἀγένητος coni. ἀδίος 01,10
 ἀδικάρετος 58,2 76,5. 8. 12 sq.
 ἀδιάφορος κατ' εἶδος 86,26 κατὰ τὰς κυρίως διαφοράς 88,10
 ἀετός 93,9
 ἀθροίζειν τὰ καθόλου 51,2 τὸν ὄρισμὸν ἐκ 82,28 pass. 01,26 ἐκ, ἀπό 81,27 82,1. 24 88,13
 ἀθροιστις 01,30
 ἀθροισμός 01,29
 ἀτίος (coni. ἀγένητος) 01,10.12 02,25
 αἰσθάνεσθαι 00,10. 24 αἰσθητός 58,26. 28 00,13 sq. 01,21. 32 02,9
 αἰσθητική 00,9 sq.
 αἰσθητικής 51,1 58,17. 26 00,10 01,3. 5 02,5sq.
 αἱ αἰσθ. ἄλλως ἀληθεῖς, οὐ κατὰ σύνθεσιν τινα 03,2
 αἰσθητικός 98,2. 13. 14 02,7
 αἰτεῖν med. expl. τὸ μὴ δὲ ἀπόδειξεως λαμβάνεν 83,20 coni. λαβεῖν 57,30 τὸ ἐν ἀρχῇ ibid. 13 58,12
 αἰτία ἡ κυρία 64,20 ἡ κατὰ τὸ τί ἦν εἶναι 68,21 ἡ ὡς ὅλη ibid. 23 τῶν κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὴν αἰτίαν ibid. 2 ἡ διὰ τῆς αἰτίας ἀπόδειξις 65,6
 αἰτιατός opp. αἴτιος 65,12. 13 73,17. 19 sq. 74,2 sq. 76,20 sq. 90,23 sq. 94,8. 20 sq. 96,5 98,6
 αἰτιος. τετραγῶς τοῦ αἰτίου λεγομένου 68,14 cf. 69,12 αἴτια τὰ μὲν δυνάμει εἰστι τὰ δὲ ἐνεργεῖται τὰ δὲ τῷ πεποιηκέναι 74,4. 5
- τὰ ἐν συλλογισμῷ αἴτια τοῦ συμπεράσματος opp. οἱ δι’ αἰτίου συλλογισμοί (coni. αἱ ἀποδείξεις) 97,26. 28 κυρίως 74,3 78,12 προσεχές 76,31
 ἀκανθα 89,25. 28
 ἀκολούθειν logice 59,27 ἐξ ἀνάγκης 64,13 74,16 75,3 79,9 91,25 κατὰ τὸν χρόνον 73,14
 ἀκολούθησις τῶν ὅρων 96,2 plur. 79,5 ἀκολούθητα logice (πρὸς αὐτά) 62,13 67,20 74,14. 24. 28 75,9 sq. 76,28. 29 77,5 sq. 79,3. 11 τὴν ἀνάγκης ἡ. 73,23 ἀμεσος; 77,10 κατὰ τοὺς γρόνους 74,8
 ἀκούειν τι ἐπὶ τινος 59,10 πλεοναγῶς 66,12
 ἀκριβής γνῶσις 03,1 compar. 99,80 sq. ἀκριβῶς εἰδέναι coni. προσεχῶς 63,8
 ἀκρος (ὅρος), τὸ ἀ. 64,7. 9. 19 sq. 67,21 76,26 93,17 95,9. 16 99,14
 ἀληθεύειν 02,27 ἀληθεύεσθαι κατά τινος 56,12
 ἀλλά in apodosi post εἰ 53,26 56,24 86,2 91,7 ἀλλά — γε 59,32 ἀλλ᾽ οὖν 86,29
 ἀλλήλων. δι’ ἀλλήλων δεικνύναι 58,3 ἀποδεικνύναι 91,13
 ἀλλοιοῦσθαι 00,20
 ἀλλος παρά τι 61,27 73,3 ἄλλο ἄλλῳ ετ sim. 52,26 59,8 93,21 (v. ἄλλοτε) ἡ. μὲν . . . δέ 51,23 69,11 ἄλλως μὲν . . . ἄλλως δέ 67,12
 ἄλλοτε ἄλλος 78,27 01,22
 ἄλογος 85,19. 29
 ἄμα opp. χωρὶς 76,20
 ἄμειγέθης 80,13
 ἄμερής i. q. οὐ διηρημένος 02,19

*) 47—99 = 547—599, 00—03 = 600—603.

- ἄμεσος 76,31 77,16 sq. 86,2 99,4 οἱ τῶν
ἀ. ὁρισμοὶ 68,1 προτάξεις 55,11 78,3 08,6
coni. ἀναπόδεικτος 64,24 65,2 coni.
πρώται 99,17 ἀρχαὶ συλλογιστικαὶ 79,16
διαίρεσις 85,32
- ἄμφιστητεῖν κατά τινος 81,30
- ἄν (έάν) c. indie. 66,5
- ἀναγκαῖος (προτάξεις, συμπέρασμα) i. q.
καθόλου 79,14. 15 ἐξ ὑποθέσεως 73,25
ἀναγκαῖος 69,14 ὑπάρχειν 80,29 ἐν τοῖς
ἀ. γνωμένοις 79,9
- ἀνάγκη. ἡ βίσιος ἀ. 72,7 ἀνάγκη τινὶ opp.
θέσει καὶ συνθήκῃ 60,18 τὴν ἀνάγκης
ἀκολουθῶν 73,23 πᾶσα ἀ. 90,28
- ἀναδέχεσθαι τὴν ἀκριβῆ γνῶσιν 03,1
- ἀνατρεῖν logice 92,26
- ἀνατρεστις logice 92,16
- ἀνατίτιως γίνεσθαι 73,21. 22
- ἀνατεφαλαῖοῦν med. τὰ δεδειγμένα 60,23
- ἀναλαμβάνειν τὴν γῆσιν 99,22
- ἀναλογία. τὴν αὐτὴν ἀ. ἔχειν 89,23 κατ'
ἀναλογίαν ibid. 22,24 90,4 94,10
- ἀναπνεῖν 90,14
- ἀναπόδεικτος 64,18 65,13 66,2 coni.
ἄμεσος 64,24 65,2 ἀρχαὶ 53,8 θέσεις
68,1. 9
- ἀνθρωπος in exemplis 49,3 56,4 sq. 61,27
65,17 80,17 85,19 93,9 98,2. 14 02,9 sq.
- ἀνοδος logice ἐπὶ τι 78,6
- ἀνομογενής 80,16
- ἀντακολουθεῖν ἀλλήλοις 94,19 coni. ἀντι-
στρέψειν ibid. 29
- ἀντιδιαιρεῖν pass. 85,16. 18
- ἀντιληψίς (coni. ἡ ἔξις) 00,22 01,12 ἡ
ἢ ἡ αὐτὴ τοῦ καθόλου γίνεται 02,7
- ἀντιπεριστάσις τοῦ θερμοῦ 90,13. 16
- ἀντιστρέψειν 52,18. 23 78,15. 17. (coni.
ἐπ' ἕτης εἰναι) 19. 20 90,30 92,25
94,13. 14. 26 96,11 97,2 τινὶ 58,11
91,22. 23 τίνες ἀντιστρέψουσι τῶν ὑπο-
κειμένων τῷ τε αἰτίῳ καὶ τῷ αἰτιατῷ
96,5 cf. 94,25
- ἀντίστροφὴ τῶν αἰτιῶν 78,26
- ἀντίφραξις τῆς γῆς 78, 24. 25
- ἀνωθεῖν διαιρουμένους opp. κάτωθεν συντι-
θέντας 88,16
- ἀνώνυμος. ἀ. γένη 81,18. 19
- ἀνωτέρω logice 56,20 84,8
- ἀνοίστως 75,2
- ἀπαγῆς 01,2
- ἀπαντᾶν 73,3
- ἄπειρος. ἐπ' ἄπειρον 77,10. 13. 28 78,1
79,17 99,26
- ἀπλοῦς coni. ἀσύμπλοκος 47,18 opp.
σύνθετος 68,7
- ἀποβαίνειν i. q. συμβαίνειν 72,25
- ἀποδεικνύαι opp. ὁρίζεσθαι (coni. συλλογί-
ζεσθαι) expl. 58,17 67,12 sq. δὲ ἀλλήλων
91,13 ἀποδεικτός 53,4. 5. 24 64,21
65,12. 20 66,1
- ἀποδεικτικός 53,14. 15 συλλογισμός opp.
λογικός, διαλεκτικός 62,9 sq. ἀρχαὶ expl.
99,16 ἀποδεικτικῶς 94,23 98,2 ἡ ἀπο-
δεικτική 59,2
- ἀποδειξις coni. συλλογισμός 58,16 opp.
ἡ δὲ ὁρισμὸς γνῶσις 53,12 sq. κυρίως
i. e. ἡ τοῦ ὅτι ἔστι διὰ τῆς αἰτίας 65,6
ἡ κυριωτάτη 99,13 δι᾽ ἀποδειξεως εἰδένεται,
γινώσκειν 51,18 sq. χωρὶς, ἀνεν ἀποδει-
ξεως 53,6 54,25. 27 57,29 02,28
- ἀποδιδόναι ὁρισμόν, αἰτίαν sim. 59,24. 32
60,3 68,31 75,25 76,20 84,25. 26 86,11 sq.
89,10. 16 93,1 97,9 ἐκείνου ἔστιν οὐ
ἀποδέοται 60,30 i. q. ὁρίζεσθαι 70,9
- ἀπόδοσις τῶν ὁρισμῶν 86,6 αἰτίας 89,21
- ἀπορεῖν μήποτε 91,28 92,10 περὶ τινος
51,17 pass. 62,15 65,21 75,27
- ἀπορία 90,25 99,21
- ἀπόσβεσις πυρὸς ἐν νέφει 67,13 sq.
- ἀποτελεῖν τι ἐκ logice 80,25
- ἄρχ. εἰ ἄρα ἔστι 48,3 in apodosi post el
88,20
- ἄργως. οὐκ ἀ. πρόσκειται 73,12 sim. 85,32
- ἄρμός ειναι ἐπὶ τινος 86,25. 27
- ἄρρην. τὸ ἀ. 56,14
- ἄργή 80,12 01,24 sq. ἀποδειξεως 77,19. 20
80,4 ἐπιστήμης, τέχνης, 00,1 01,9 02,22 sq.
συλλογισμοῦ 78,7 συλλογιστικαὶ 79,16 ἡ
γνῶσις τῶν ἀρχῶν 99,22 sq. τὸ ἐν ἀργῇ
54,22 57,18. 27 58,12 τὴν ἀρχὴν μη
εἶναι et sim. 60,12 65,15 66,25 75,28
κατ' ἀρχάς 62,12. 17
- ἄσάφεια 89,5
- ἀσυλλόγιστος 88,24 ἀσυλλογίστως λαμβάνειν
56,5
- ἀσύμπλοκος coni. ἀπλοῦς 47,18
- ἀτελής 00,7
- ἀτομος 81,24 ἐν ἀτόμῳ (χρόνῳ) 77,30 78,1
τὰ ἀ. (τὰ ὑπὸ τὸ εἶδος) 81,26 sq. coni.
τὰ καθ' ἔκαστα 02,6 86,25. 27 87,17
88,7 sq. opp. ὡς ἀληθῶς ὃν ἀ. 98,24

άποπος 54,13. 20 57,16 62,15 99,22, 24
 τὸ ἀκολουθοῦν ἡ. 59,27
 αὐτάρκης πρός 57,19 81,12
 αὐτόματος, τὸ αὐτ. 72,13. 14 αὐτομάτως
 ορρ. ἐξ ἀνάγκης ibid. 12
 αὐτός, τὸ αὐτὸ τῷ ἀριθμῷ, τῷ εἰδεῖ (κατ`
 εἰδος), τῷ γένει 73,8. 14 86,30 87,8
 90,1. 20,21 97,24
 ἀφορίζειν 88,2
 ἀφορμή coni. ὁδός 63,3

Βίσιος ἀνάγκη 72,7
 βούλεσθαι (περὶ τῶν ἔνδειχμένων) 03,2
 βούλησις, κατὰ τὴν β. τοῦ τεχνίτου
 72,21. 22, 27
 βροντή 67,9 sq. 71,18

Γάρ νεπε 53,20 57,16 73,3 76,12. 13
 82,23 89,11 97,9 98,19
 γένεσις 01,15 τῆς οὐκείας 78,22. 23 τῶν
 ἀποδείξεων (coni. σύστασις) 99,11 κύκλῳ
 ἡ γ. τινῶν 78,17. 18 αἵτια τοῦ τὴν γ.
 συνέργειαν 75,26 76,20. 21 ἐκ γενέσεως
 99,21
 γένος def. (ορρ. ιδιον) 81,15 sq. ἐπὶ πλέον
 τῶν οἰκείων εἰδῶν, εἰ καὶ μὴ ἀεὶ ἐνεργείᾳ,
 κατά γε δύναμιν ἀεὶ ibid. 22 cf. 86,17
 87,9 sq. καὶ γάρ τὸ γ. τί ἐστιν οὐ ἐστι
 γένος 49,4 cf. 59,14 sq. 63,5 τὰ ἀπὸ
 τοῦ γένους διαλεκτικὰ προβλήματα 48,6
 ἀνώνυμα 81,18. 19 τὰ πρώτα 86,13 τὰ
 γενῶν μὲν φαντασίαν ἔχοντα οὐκ ὄντα δὲ
 γένη 87,21 πῶς εὑρίσκομεν τὸν τῶν γ.
 ὁρισμὸν ἀπὸ τῶν εἰδῶν ibid. 26
 γῆ. ἡ τῆς γ. ἀντίφραξις 78,24. 25
 γίνεσθαι. τὸ τε μηδὲν ἀναιτίως γίνεσθαι
 73,21 τὸ ὑψὸν ἥμαυτον γινόμενον 01,16. 17
 γενητός coni. ποιητός ibid. 8
 γινητῶν δι' ὁρισμοῦ, δι' ἀποδείξεως 52,2
 τὸ δι' ὁρισμοῦ γνωστόν 53,5
 γνωρίζειν 59,5 (δι' ἀποδείξεως) 65,22 79,30
 85,17. 18 87,22 al.
 γνώριμος 70,29 85,17 γνώριμον ποιεῖν
 63,15 71,4 88,26 02,10 ἔχειν 63,24
 γίνεσθαι 65,5 71,2 85,28 comp. coni.
 πιστεύειν 96,7
 γνῶσις 51,23. 24 62,24 sq. 65,28 al. δι'
 ἀποδείξεως, δι' ὁρισμοῦ 52,14 53,4. 7,13. 27

Comment. Arist. XIII 3. Anon. in Anal. Post. II.

κατὰ τὸν ὄρισμόν 84,15 τῶν ἀρχῶν
 99,21 sq. opp. ἡ διὰ ἀποδείξεως 02,21
 τὴν γν. ποιεῖσθαι ἐκ 63,19. 20
 γνωστικός 60,8
 γράφειν pass. (seil. ἐν ἀντιγράφοις) 74,21
 δεῖ γεγράψθαι 80,30
 γωνία, αἱ τοῦ τριγώνου γ. 51,9. 25 66,20
 αἱ ἐντὸς τρεῖς γ., αἱ ἐφεξῆς 52,9 sq. τὴν
 ἐν ἡμικυκλίῳ 68,24 sq. v. ὅρθες

Δάκτυλος, δεικνύναι τῷ δ. 58,27
 δεικνύναι τῷ δακτύλῳ 58,27 c. infin. 50,7
 56,4. 5. 10 97,13
 δεικτικός τονος 52,27 59,18. 21. 31 60,7. 8
 70,3 79,28 81,5
 δεῖν, δέον coni. προσήκον 70,17 δεύτερος
 57,17 75,30
 δεῖται τοῦ διὰ τί ἐστι 50,3
 δέκτεσθαι τὸ αὐτόημα 00,14
 δή post parenthesis 93,13 98,28
 δηλωνότι scilicet 54,11 79,28 92,10 96,24
 δηλωτικός 59,16 60,9. 20 64,3 66,14. 15
 80,20 al.
 διαβέβαιον med. περὶ τινος 77,22
 διατρεπεῖν logice 83,6 sif. (διελοῦμεν) 86,31
 87,5 02,19 διαφοραῖς 86,26 εἰς προτάσεις
 67,21. 24 εἰς εἶδη 88,10 med. 85,13
 ἀντιθεν opp. κάτωθεν συντιθεναι 88,16
 διατετάσθαι 58,3 76,13. 14 ἐπ' ἀπειρον
 77,13. 29 78,2
 διαίρεσις log. 48,5 (ορρ. σύλλογισμός)
 55,18 sq. 56,10. 14 (ἀλέχητος) 62,5
 82,25. 27 83,5 sq. (ἄρεσσι) 85,32 86,13 sq.
 διατρεπετικός διαφορὰ δ. 86,29 ἡ δ. μέθοδος
 55,17 56,24 82,22 86,6 ἡ διατρεπή
 85,14
 διαλεκτικός. τὰ δ. προβλήματα 48,4 δ.
 σύλλογισμός coni. δι' ἐνδέξιων συνάγων
 i. q. λογικῶν opp. ἀποδεκτικός 62,9 διαλεκτ-
 ικῶν ἥμικεν 89,6
 διάνοια ἐκ τῶν πολλάκις τῇ αἰσθήσει φανερῶν
 κατὰ τὴν ἐν αὐτοῖς ὑμοιότητα ἀθροίζει τα
 καθόλου 51,1 ορρ. φύσις 72,16 τὰ απὸ
 διανοίας γινόμενα ibid. 18 sq.
 διαφέρειν τῷ εἰδεῖ, κατ' εἶδος 87,11. 12
 98,1 οὐδὲν διαφέρει 57,14 70,14. 24
 διαφορά 48,23 πρός τι ibid. 17 84,21. 27
 logice 86,17 καθ' αὐτὴν λαμβανομένη,
 συντιθεμένη τῷ τεμνομένῳ 83,10. 11

- οἰκεῖσται καὶ προσεγεῖται ἐκάστῳ γένει ibid.
25 sq. εἰδοποιός 85,8 αἱ ἀντινηγμάτιναι
ibid. 18 αἱ ἀντικείμεναι ibid. 25 διειρε-
τική 86,29 τελευτικά 87,4 αἱ κυρίως
88,10
- διάφορος κατ' εἶδος 97,23
- διδόναι. τῶν κατὰ τὴν διαίρεσιν δοθέντων
56,10
- δίπους 56,18 61,27 65,17
- διετέρος 51,5 71,21 02,23 τὸ δ. 93,12
- διγώς 90,11
- δῆξα def. ὑπόληψις ἄνευ ἀποδείξεως, διὸ
καὶ ἀρέβασις 02,28 Σπεύσιππος 84,17
- δοξαστικός, ἡ δ. (δύναμις) 02,26 ¶
- δύναμις τῆς φύσης 99,18 01,31 02,26 sq.
λογική 01,20 ὡς δύναμις τις ὑποθετική μένη
καὶ ὅλης λόγου ἐπέχουσα 00,4 δυνάμης
opp. ἐνεργείᾳ 74,5 κατὰ δύναμιν 81,23
δύνατος coni. ἀδύνατος 66,23
- Ἐγγίνεσθαι 67,23 ἢ τῶν ἀρχῶν ὕστερον
ἐγγίνεται γνῶσις 99,26
- ἐγκατάλειμμα 00,19
- εἰ c. coniunct. 77,6
- εἰδέναι δι' ὁρισμοῦ καὶ δι' ἀποδείξεως 51,18,19
- εἰδικός opp. ὄλικός (αἴτιον) 68,14
- εἰδοποιός (διαφορά) 85,8
- εἰδός opp. ἡ ὅλη 71,20, 22, 29 00,7 κατά
τὸ εἶδος coni. τὴν αἰτίαν 68,2 ἐναντίωσις
opp. κατὰ τὴν ὅλην ἢ κατά τι συμβεβηκός
56,16 τὰ ἀπομα τεῖλη 56,21 81,32 sq.
85,23 86,25, 27 87,17, 88,7, 11,18 98,24
τὸ εἶδος ὡφ' δ τὰ ἀπομα, τὸ κατὰ τῶν
ἀπόμων 81,28
- εἰκῇ coni. μάτην 72,9
- εἰκών coni. ὄμοιωμα 00,22, 24
- εἶναι. τὸ εἶναι coni. ἡ οὐσία 57,5 οὐδενός
ὅρισμός τὸ εἶναι· οὐδὲ γάρ γένος ὅλως τὸ
δὲν καὶ τὸ εἶναι καὶ μία φύσις 59,14, 15 τὸ
δὲν κοινὸν μὲν ὄνομα, οὐκέτι δὲ καὶ πρᾶγμα
87,23 εἶναι τινί coni. ὄπαρχειν 59,12
περὶ τι 01,15 02,24, 25
- εἰσφέρειν πιθανότητά τινα 84,19
- εἴτε (εἰ τι?) ... εἴτε μή 84,14
- ἐκάτερος. καὶ δέ ὁ ὁρισμός καὶ ἡ ἀπόδειξις
ἐκάτερον αὐτῶν 59,22
- ἐκβαίνειν τὸ γένος 80,21
- ἐκθεσις τῶν ὅρων 96,6
- ἐκλειπειν astron. 47,16 49,6
- ἐκλειψίς τῆς σελήνης 49,7 91,13
- ἐκλογή 89,20
- ἐκτιθέναι med. coni. λαρβάνειν (προτάσεις)
55,11
- ἐκτός 00,21 ἡ εἰ μή 72,6
- ἐκφέρειν pass. ὥφ' ἐν opp. ὀντομημένη εἰς
προτάσεις 67,22
- ἐλάττων. τὸ ἐπ' ἔλαττον ὃν 83,9
- ἐλλιπῶς εἰρημένη 61,22
- ἐμπειρία (ἀπαγής) 01,2,4
- ἐμπίπτειν log. εἰς 84,1 ἐν 85,16
- ἐμπροσθεν. ἐν τοῖς ἐ. 65,21 94,20
- ἐμψυχος 98,13
- ἐναντίωσις κατὰ τὴν ὅλην ἢ κατά τι συμ-
βεβηκός οὖσα ἀλλ' οὐ κατ' εἶδος 56,15
- ἐναργής 60,24
- ἐνδεικνύαι med. 70,24, 25 80,24 περὶ
τινος 66,29
- ἐνδεῖν (τῷ λέξει) 73,8 opp. περιττεύειν 86,19
- ἐνδεχόμενος 79,10 sq. 02,24
- ἐνδέξιος 51,22 δι' ἐνδέξιων συνάγοντα 62,10
- ἐνεκα (ἐνεκεν). οὗ ἐνεκα 69,27 70,5,11 sq.
71,6,7
- ἐνέργεια. κατ' ἐνέργειαν 74,3 00,16 ἐνέργειά
opp. δυνάμεις 74,5 81,23
- ἐνεργός κατ' αἰσθησιν 00,12
- ἐνίστασθαι. τῷ νῦν ἐνεστῶτι 77,24
- ἐννοια. δ ἀνθρώπου ἐννοιαν ἔχων 02,10, 11
- ἐνσημαίνειν pass. ἐν 60,2
- ἐντός 00,18 τὰς ἡ τρεῖς γωνίας 52,9, 11
- ἐνυδρός 56,16 93,11
- ἐνυπάρχειν. ἐνυπαρχούσης τινὸς ἡμένην γνώσεως
99,25
- ἐξετάζειν pass. ἐπὶ τῶν προτάσεων 55,13
- ἐξηγεῖσθαι 79,6 97,9 00,30
- (ἐξηγηταί) ώς φύσηςά τινες 89,17
- ἐξῆς 96,20 post partic. 50,8 62,11 76,11
92,1 98,19
- ἐξει coni. ἡ ἀντιληψίς 00,22
- ἐξωθεν εἶναι opp. παρακολουθεῖν 93,25
- ἐστικέναι c. inf. 51,11 79,5
- ἐπαγγέλλειν med. 88,26
- ἐπαγωγή 56,25 opp. δι' ἀποδείξεως καὶ
συλλογισμοῦ 58,17, 21 δ ἐπαγωγή γράμμε-
νος opp. δ ὁριζόμενος ibid. 23
- ἐπακοιλούθημα 72,7
- ἐπακτικῶς δεικνύαι 55,21
- ἐπανιεναι πρός 87,16
- ἐπάνω. ἐν τοῖς ἐπάνω 87,27 logice 98,12
- ἐπαπορεῖν 58,31

ἐπεκτείνειν pass. ἐπὶ πλέον, ἐπὶ τὰ ὀνοματεγνῆ 80,14 sq.
 ἐπεσθαιologicē 53,25 54,12 25 57,16 62,24,25
 70,15 73,22, 28 al. ἐξ ἀνάγκης 55,19 sq.
 ἐπέχειν ὅλης λόγου 00,4
 ἐπὶ τούτοις 56,9 59,22
 ἐπιβάλλειν τινὲς 00,19, 21
 ἐπιζητεῖν 75,30
 ἐπινοιά, τῇ εἰ opp. τῷ γρόνῳ 91,7, 8
 ἐπισκέπτειν med. 97,17
 ἐπισκοπεῖν 55,11
 ἐπιστήμη 47,8 (μάλιστα) 68,16 99,8 01,11 sq.
 opp. τέχνῃ ibid. 17 αἱ ἀρχὴι τῇς εἰ. 00,1
 01,14 02,22 sq.
 ἐπιστημονικός. εἰ. γνῶσις 53,7 ή εἰ. (δύναμις)
 02,27
 ἐπιστητός 03,6 sq.
 ἐπιτάσσειν τινὲς ὄνομα 81,16
 ἐπιτηδειότης econī. δύναμις 01,30, 31
 ἐπιφέρειν addere 54,9, 13 59,27 97,6, 14, 23
 pass. 62,6 91,15, 20
 ἐπιχείρησις plur. 53,25
 ἔργον 78,8, 14
 ἔρεισμα 89,29
 ἔργεσθαι ὑπ̄, εἰς αἴθησιν 01,3, 5
 ἔτυχας logice 98,23, 28
 ἔτερος τῷ εἰδει 87,11, 12
 ἔτοιμος. ἐξ ἔτοιμου εἰληφέναι 91,16
 εὐπορεῖν τῇς αἰτίας 90,6 τοῦ τὴν αἰτίαν
 ἀποδέδουν 89,15 εἰς τὸ λέγειν ibid. 8
 εὔρεσις 63,13, 18 65,14, 28 82,22 87,28
 89,14
 εὑρφύλακτος compar. 88,20
 ἐφαρμόζειν τινὲς intrans. 50,1 pass. ἐπὶ
 πλέονα 89,5
 ἐφεξῆς post partic. 82,21 ἀλλήλοις 77,17
 τὰ εἰ. 76,19 γνώμαι 52,9, 10
 ἔχειν τι γνώμαν 63,24 γνῶσιν τινος 64,9
 τὸν δρισμόν ibid. 10 τὴν ὕπαρξιν τοῦ
 πράγματος ἀπό 63,1 seq. ὅτι 59,21
 ἔχομενα econī. συνεχῆ 75,31 76,19

ἔστι τι μέσον, τι ἔστιν, διὰ τι ἔστιν) 50,23
 cf. 48,1 49,12 τινος, περὶ τινος, εἰ 50,2, 21
 51,6,7 52,1 61,19 62,27,28 63,13 65,14 al.
 τὴν ζ. πιεσθαι 48,26 μεμερισμένην εἰς
 πλειό τὴν ζ. ἔχειν ibid. 27
 ζῆσθαι 97,25 98,2

“Πλιος (ἐκλείπει) 47,6

ἡμικυκλιον 51,9 τὴν ἐν ἡμικυκλῷ γωνίαν
 ὁρθὴν εἶναι 68,23 sq.

ἥτοι . . . τῇ 77,9 98,23 01,10, 26 scilicet
 48,2 55,5 72,14

Θεμέλιος 75,3 sq.

Θερμός 90,13 sq.

Θέρος 75,23, 24

Θέσις. ἀναπόθεσιτο θ. 68,1,9 Θέσει καὶ
 συνθήκῃ opp. ἀνάγκη τινὶ 60,17 διαφέρειν
 θέσει 67,31 79,23 80,1

Θεωρητικός (opp. πρακτικός) νοῦς 02,25 sq.

Θεωρία τοῦ προσειψένου 62,18

Θῆταις 56,14

Τίδιος, ἐν τῷ τι ἔστι κατηγορούμενον, ἄλλως
 ίδιον 54,4 cf. 81,15 τὰ ἀπὸ τοῦ ι. διαλεκτικὰ προβλήματα 48,6 ίδιᾳ 55,29
 93,10 κατ’ ίδιαν 56,12

Ἴνα consec. 63,25

Ἴππος 98,2

Ἴρις διὰ τί οὐ μεῖων ἡμικυκλοῦ 51,9
 ἴσος. ἐπὶ τῇς 78,19, 20, 27 95,4 96,11, 14
 97,3

Ἴσογρονεῖν 73,16

Ἴστορεῖν 90,9

Ἴγρες 89,28

Καθεύδειν 90,14

καθόλου expl. 00,29 sq. γίνεσθαι expl.
 79,6 sq. προτάσσεις i. q. ἀναγκαῖαι ibid.
 13,14

καίτοι c. partic. 01,15

κακός. τὸ ο. def. τὸ διατερτόν 58,2

καταγίνεσθαι περὶ τὶ 72,24

39*

Ζητεῖν τι, περὶ τινος, εἰ 47,6 sq. 57,2 61,15
 62,11, 16 al. τὰ ζητούμενα 47,12 48,4 sq.
 50,15. (τοῦ μέσου τὴν ζήτησιν εἶναι ἐν
 πᾶσι τοῖς ζ.) 21 63,5 80,8 85,17, 24
 93,1, 2

Ζήτημα 50,9

Ζήτησις. εἰς ταῦτα πᾶσα ζ. ὑπάγεται (εἰ

καταλείπειν. τὸ καταλειπόμενον 60,13
 κατάλληλος. τὸ κ. τῆς λέξεως 94,14 compar.
 64,12
 κατασκευάζειν ὄρισμόν expl. 86,8 sq.
 κατασκευή (ἐκ τῶν ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν
 μνημῶν) 60,15
 κατηγορεῖν συμβεβήκος οὐσίας 67,4 pass.
 69,23. 24 al. ἐν τῷ τί ἔστι 54,4. 5 55,14
 57,4 sq. 80,9. 10 sq. 83,10 sq. 86,21. 22
 τὸ κατηγορούμενον, ὁ κ. δρός 47,15 49,22
 65,10. 11 67,3 69,6 95,3 sq. (ὁ πρῶτος)
 98,21. 22 99,14
 κατηγορία plur. 84,10 i. q. τὸ κατηγο-
 ρούμενον 95,22
 κάτιῳ θεν logice 73,23 77,5 87,27 95,23 συ-
 τεθέντας opp. ἄνωθεν οὐαρουμένους 88,16
 κενός. ἀρι ἔστι κενόν 48,25
 κένταυρος v. Κέντ.
 κερατφύρος 89,26
 κινεῖν ἀπορίαν 90,26 περὶ τὰ κινούμενα
 coni. περὶ γένεσιν 01,15
 κίνησις τῆς ψυχῆς 00,17
 κοινός. τὸ κ. coni. τὸ γένος 92,23 τὸ
 πρῶτον κ. 01,28 compar. 63,7 99,8
 (coni. ἀνωτέρῳ) 84,8 86,27 κοινῶς coni.
 καθόλου 51,5 ὑπάρχειν 82,13 κοινότερον
 99,8
 κοινότης coni. τωτότης 88,12. 13
 κρίνειν τινὶ τι 90,10
 κύκλος 60,1. 4 κύκλωρ γένεσις, γένεσθαι
 78,16. 18 79,4 δεῖξις 78,25 91,3 94,26
 κύριος 64,20 compar. πρός γνῶσιν 00,2
 κυρίως 64,4. 5 67,4 69,16 74,3 78,12
 κυριώτατα 80,1

Λαρυζάνειν ἐπιστήμην 47,8 τι ἀντί 54,16
 ὡς ὄρισμόν καὶ ἐν τῷ τί ἦν εἶναι 54,28
 om. ὡς 55,1 i. q. παραλαμβάνειν 50,3
 58,7 al. i. q. τιθέναι 55,20. 21 sq. coni.
 ὑποτίθεσθαι 57,7 coni. αἰτεῖσθαι ibid. 30
 83,18 τὸ ἐν ἀρχῇ 54,22 57,27 χρήσις ἀπο-
 δεῖξεως 54,25. 27 ἀσυλλογίστως 56,5. 6
 opp. ἀπόδεικνύαι, δεικνύαι 68,20 διὰ
 συλλογισμοῦ 56,7 ἐν ἀπόδεῖξει 66,4—6 δι'
 ἀπόδεῖξεως 83,20 c. inf. 54,23 sq. ἔτι
 58,1
 λαρυπτήρ 71,26
 λείπειν deesse 87,2. 5. 9 τινὶ 61,23
 λέξις verba Aristotelis 64,12 67,5 73,9
 94,14 τῇ λέξει μόνῃ διαφέρον 66,16

λευκός 02,13 sq.
 λῆψις τῆς ἀργῆς, τοῦ πρώτου κοινοῦ 01,28
 λύθος 78,21 sq. 97,25
 λογικός 85,19. 20. 29 00,12 δύναμις 01,20
 ψυχὴ 03,3
 λογισμός (ἀπατᾶται πολλάκις) 02,29
 λογιστικός. ἡ λ. (δύναμις) 02,26
 λόγος. ὁ δὲ λ. ὁ αὐτὸς καὶ ἐπὶ τοῦ ὅτι ἔστιν
 50,10 περὶ ἵς . . . τὸν λόγον πεποίηται
 99,10 εἰς (κυρίως) 67,2 sq. i. q. ὄρισμός
 58,2 68,30 71,1 al. coni. ὄρισμός 54,29
 70,1. 2. 11 ὄριστικός 56,8 ὅλης λόγου
 ἐπέχουσα 00,4 ἐν τοῖς τελευταῖς τέτρασι
 λόγοις τῆς Φυσ. ἀκρ. 76,18
 λύειν τὸ ἀπορούμενον, τὴν ἀπορίαν 75,27
 91,15 93,11 99,21
 λύσις (ἀπορίας) 90,31

Μάθησις. ἀδύνατον μὴ προϋπαρχούσης τινὸς
 γνώσεως μ. τινα γενέσθαι 99,24
 μακρόβιος (πλεοναχθεὶς λεγόμενον) 98,4
 μᾶλλον. ἡ μ. 01,12
 μάτην coni. εἰκῇ 72,9
 μάχεσθαι. μαχόμενα γάρ ἂν λέγοι 88,6
 μεγαλοψυχία (όμώνυμος) 87,31
 μέθοδος 80,7 89,8 οὐαρετική 55,17 56,24
 82,22 86,6 ὄριστική 81,32
 μέλλων (χρόνος) 74,24
 μένειν ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως 00,18 ἐπὶ ταῦτο
 01,3
 μεριζεῖν pass. (εἰς) 48,26. 27 02,18
 μερικός (συλλογισμός) 52,7
 μέρος. ὄντων γενῶν τε καὶ μερῶν τοῦ ζητου-
 μένου 63,5 cf. 59,15 64,22
 μέσος. κυρίως μέσα 64,4. 5 ἐν μέσῳ 66,29
 μεταβαίνειν ἐπὶ τι 88,15
 μετάβασις ἐπὶ πολλά 00,28 ἀπὸ τοῦ ὄριον
 ἐπὶ τὸ διμονοῦ 01,7
 μεταλαμβάνειν τι ἀντί 70,29
 μετάληψις τῶν διορθωτῶν εἰς τὸν λόγους
 70,25
 μετόπωρον 75,23. 24
 μή (μηδέ, μηδείς, μηδέπω) post διάτι, διάτι
 48,1 52,13. 14 sq. 53,3. 13. 19 55,18. 22
 56,10 57,16. 25 63,8 65,15 70,24 74,12
 75,32 al. post ἐπεί, ἐπειδή 61,2 77,14
 80,8 81,12 99,17 al.
 μηνοτικός 60,13
 μήποτε post ἀπορεῖν 91,28 92,10
 μήτε i. q. μηδέ 60,28

μνημή 00,13 sq. def. ibid. 23 opp. φαντασία ibid. 25 plur. ἐν τῶν ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν μνημῶν 00,16
μνημονεύειν 51,4,5 55,31 84,8,9 99,10
μονάς 80,12
μονή τῶν αἰσθητῶν (coni. μνήμη) 00,14,16
μυρίοις 85,9

Νοεῖν pass. 00,28 ἐν τῇ ψυχῇ 01,26
νοητικός. ἡ ν. (δύναμις) 02,26
νοῦς ὁ τὰς ἀρχὰς γνώσκων τῆς ἐπιστήμης 02,22
οὗτος τοῦ ἐν ἡμῖν νοῦ διετοῦ, τοῦ μὲν θεωρητικοῦ, τοῦ δὲ πρακτικοῦ ibid.
23 sq.

νῦν. τὸ γένον, ὁ ἀδιαιρέτον 76,5,13

‘Ο. τὸ περὶ οὗ γένον ἀπορεῖ et sim. 51,17
56,6 62,4 66,5,6 73,3 76,6,10 87,13
88,11 94,3,5,6 al. ἐν τοῖς ὥραις λαρ-

βάνεται τοῖς ἐξ ὧν 79,21
όδός (coni. ἀφορμή) τῆς τοῦ τί ἔστι γνώσεως 63,4
οἰκία 75,3 sq. 78,21 sq.
όλιγος. πρὸ ὅλου 61,13 81,8
όλοκληρος 61,21,26 62,5
όλοπτερος 86,1
όλως. καὶ ὁ. 50,8 61,28 μηδ' ὁ. 53,13
61,7 εἰ ὁ. 62,11
όμιλειν διαλεκτικῶς 89,6
όμογενής logice 87,23
όμόγονος (αἴτιος) 78,13,23
όμοειδής logice 85,5,9
όμοιος. κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ὁ. ἐπὶ τὸ ὁ.
μετάβασιν 01,6
όμοιότης 51,1 00,31
όμοιώματα coni. εἰκόνων 00,23,24
όμοιογενῖν pass. 47,6 58,18 81,29,30 90,27
91,8
όμωνυμία 88,19,20
όμώνυμος 87,23,31 89,2 94,8
όνομα. θέσεις καὶ συνηήκη τὰ ὁ., οὐκ ἀνάγκη
τινὶ 60,18 κοινῶν 87,22,23
όνοματώδης λόγος expl. 66,16 sq.
όρθη (γνώμα) 51,8,25 52,10,11 68,24 sq.
69,8,9
όριζειν (τὸν χρόνον) 75,1 78,5 med. opp.
ἀποδεικνύειν 58,19,20 59,17 67,12 sq.
opp. ἡ ἐπαγγήλη 58,22 sq. ὄριστος ibid.
27 59,31 60,7 82,13 al.

όρισμός. τὰ ἀπὸ τοῦ ὁ. διαλεκτικὰ προβλή-

ματα 48,6 sq. def. 57,4,5 sq. 80,24
λόγος ἐν καθ' ἑνὸς ὄηλῶν 68,8 οἱ ὁ.
καθόλου καταφατικοὶ opp. οἱ συλλογισμοὶ 52,6 ὅτι μὴ οἶντι τε τοῦ αὐτοῦ ἐπιστήμην
ἔχειν δι' ἀποδεῖξεως καὶ δι' ὁ. 53,3 sq.
cf. 51,17 sq. 68,11,12 ἡ δι' ὄρισμοῦ γνῶσις
ἐπιστημονική 53,8 cf. 84,15 ὅτι ἀδύνατο
ὄρισμος ἀπόδειξιν γενέσθαι 53,18 sq. cf. 51,16
δεῖξις τῆς οὐσίας, ἀρχὴ ἀποδεῖξεως 53,22
ὅτι οὐκ οἶντι τέ ἔστι τὸν ὁ. δεῖξαι, οὕτε
δι' ἀποδεῖξεως καὶ συλλογισμοῦ οὕτε δι'
ἐπαγγῆλης οὕτε δι' αἰσθήσεως 58,16 sq.
οὐδὲν δι' ὄρισμός τὸ εἶναι 59,12 sq. μᾶς
φύσεώς ἔστι δηλωτικός ibid. 16 ὅτι
ἔστιν ὄρισμὸν ἀποδεῖξαι δι' ὄρισμοῦ 61,11 sq.
τοῦ μὲν δι' οὐσιαπέρατως διαφέρουσι θέσεις ibid. 31
68,10 sq. 79,23 τῆς διαιρετικῆς μεθόδου
τὸ γρήσματον πρὸς τὴν εὔρεσιν τοῦ ὁ.
82,23 sq. 87,15,16 πῶς εὑρίσκομεν τὸν
τὸν γενῶν ὁ. ibid. 17 sq. ἀπὸ τῶν εἰδῶν
χρὴ τὴν ἀρχὴν τῶν ὁ. ποιεῖσθαι 88,21
οὐ γάρ ἔστιν ὁ. ὁ μὴ σαφῆς λόγος ibid. 25,26
οὐ δεῖ πειρᾶται διμωνύμου τινὸς ὄρισμὸν
ἀποδιδόντα 89,2

όριστικός: λόγος ὁ 61,8 μέθοδος 81,32 πραγ-

ματεία 99,9 ἡ ὄριστική 53,14 59,2
όρος 76,14,15 logice οἱ τρεῖς ὄροι τοῦ συλλο-

γισμοῦ 78,26 cf. 58,8 79,21 i. q. ὄρισμός
80,1 86,10 94,26
ὅς. ἐφ' ὧν μὲν . . . ἐφ' ὧν δέ 79,3,4
ὅσον ἐπὶ τῷ γράφῳ 77,11 sim. 53,14
ὅστισον 85,8
ὅστοιν 89,27
ὅταν c. optat. 64,23 c. indie. 66,6 00,21
ὅτι initio interpretationis 47,5,12 48,20
49,12,16 51,4 52,5,13 53,3,18 al.
οὐθεὶς 77,25
οὐσία categor. 97,25 98,13 coni. ὑπαρξία
47,13 i. q. ὑπαρξίας 48,24,25 coni. τὸ
εἶναι 57,5 coni. τὸ τί ἔστι 53,21 sq.
63,26 cf. 66,13 ἐν τῶν ἐν τῷ τί ἔστι
κατηγορουμένων, τουτέστι τῶν ἐν τῇ οὐσίᾳ
80,10 coni. ὁ ὄρισμός 59,9 ὅταν ὁ μὲν
ἐν τῇ οὐσίᾳ . . . μηδέπω δι' ὄρισμός ὁ
64,26 opp. συμβεβηκότα 62,28 ὁ συμ-
βεβηκός οὐσίας κατηγορῶν 67,3 ἐν τῇ οὐσίᾳ
οὐσίας καὶ ἀπὸ τῶν καθ' αὐτὸν ὑπαρχόντων
63,19 sq. λόγος τὴν οὐσίαν δηλῶν opp.

- ταῦτὴν τῷ ὀνόματι σημαίνων 66,18 ἀλό-
κληρος 61,27 τὴν οὐσίαν συμπληροῖ τοῦ
γένους 82,19 τὰ κατ' οὖσίαν καὶ διαφοράν
εἰδοποιὸν διερχέοντα 85,8. 11
- θερετικαὶ εἰ. *infīn.* 62,6 83,23. 24 87,7
θύμις (ἢ αἰσθανομένη) 02,13
- Πάθος 49,7 κατὰ τὴν αἰσθησιν, ἀπὸ τῶν
αἰσθητῶν 00,13 01,32
- πάντη 61,7
- πάντως 73,28 74,12. 16 75,1. 16 77,24
79,14 al.
- παραβολή, διὰ παραβολῆς δείκνυσιν 56,30
- παράδειγμα 50,8 51,8 63,15. 19 84,3
93,6. 7
- παραδειγματικός 63,28
- παραδιδόνται *tradere. docere* 80,7 89,8. 13
- παρατεῖσθαι *respuere* 67,5
- παρακολουθεῖν *logice* 88,2 93,24 expl.
i. q. ἀντιστρέψειν 94,13
- παραλαμβάνειν εἰς δεῖξιν 50,3 ἐν τῷ
ὅρισμῷ 83,24 86,7
- παραλείπειν 56,17 pass. 64,27 83,23 sq.
- παράλληλος, ἐπὶ παραλλήλου 82,9
- παραρρεῖν, ἐκ τῶν αἰσθητῶν παραρρεόντων
01,21
- παρατακευή (τῶν λθιων) 78,22. 23
- παράταξις τοῦ παντὸς στρατοπέδου 01,30
- παρατιθένται med. παράδειγμα et sim. 50,8
51,8 63,28 70,3 81,2 93,6. 16
- παρέργεσθαι, ἐπὶ τοῦ παρεληλυθότος γρόνου
74,23
- παριέναι 87,8
- παριστάνται *fere* i. q. δηλοῦν 76,2
- πεζός 56,16. 18 61,27 65,17 81,19 93,11
98,14
- πέμπτον σώμα 75,26
- πέρας γρόνου 76,3 sq.
- περιέχειν pass. ἐν 63,28
- περιλαμβάνειν *logice* 86,3
- περιληγῆσι 01,4 plur. *ibid.* 25
- περιττεύειν opp. ἐνδεῖν 86,19
- περιττός, ἐκ περιττοῦ 63,25
- περιττωμα ὑπερόν 72,7
- περιφορά, ἡ τοῦ πέμπτου σώματος ἀτόμος
π. 75,26
- πέττειν, διὰ τί γειμῶνος μᾶλλον πέττομεν;
90,14
- πηγή, διὰ τί αἱ π. τοῦ γειμῶνος θερμότεραι;
90,15
- πήγανοςθαι τὸ ὄγρον 95,19. 26 πεπηγυῖα 01,2
- πῆξις τοῦ ὄγροῦ 95,21
- πήρωμα 72,6
- πιθανότης 84,19
- πίπτειν ἔξω τινός *logice* 96,25
- πίστις. πίστην ἔχειν τινός 60,19
- πιστοῦν med. ἀπό 50,23 διὰ 58,22 ἐκ 82,3
πλατύφυλλος 95,18 sq.
- πλεοναγῶς ἀκούειν, λέγεσθαι 66,12. 14
expl. 98,4 sq.
- πληγέσιον ὄντες 63,10
- ποιητικὸν αἴτιον 68,14 69,11 71,10
- ποιητός coni. γενητός 01,8 ἀπλῶς opp.
ἥμιν *ibid.* 9
- πολύπονος 56,18
- πολύς, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ opp. ἀεὶ 79,8 ἐπὶ
πλέον *logice* 80,14 sq. 81,22. 27 83,9 96,
25 97,1. 21 al.
- πορρωτέρω τοῦ εἰδένεται 63,7
- ποσαχῶς 66,9
- πρᾶγμα plur. coni. ἔργα 78,9 τὸ (ὑποκεί-
μενον, προκείμενον, δειπνούμενον, ὄριστον)
πρ. 48,14. 25 49,20 57,21 60,7sq. 62,25sq.
65,16. 17 66,13 69,17 al. opp. τὸ συμπέ-
ρασμα 64,4 76,27 93,13. 14 94,18 opp.
ὅνομα 87,24
- πραγματεία δριστική 99,9
- πραγματεύεσθαι περὶ τι 90,7. 8
- πραχτικός (opp. θεωρητικός) νοῦς 02,23 sq.
- προβάλλειν προβλήματα 89,10 pass. *ibid.* 16
- πρόβλημα δεῖ καθόλου ἐστίν 92,16 sq. τὰ
διαλεκτικὰ πρ. 48,4
- προγενής *compar.* 77,6
- προγινώσκειν pass. τιγός 62,20
- προδεικνύνται pass. 61,12
- πρόδηλος 58,26
- προέργεσθαι, προελθών 51,16
- προηγεῖσθαι 88,23 προηγουμένως 99,12
- προιέναι κατὰ τὴν διαίρεσιν 85,21 ἐπὶ
ἄπειρον 99,27 προϊών δηλώσει 89,12
- προκείσθαι, τὸ προκείμενον (πρᾶγμα) 62,17
65,16. 17 70,27 80,18 82,3. 25. 27 al.
- πρόδοσις *logice* ἀπό 01,25
- πρός, ἀμά τῇ φύσει ὡς πρός τι 73,19
- προσαποδεικνύνται 53,13
- προσεγής αἵτια 65,7. 27 τὸ πρ. αἵτιον, μέσον
76,31 95,8. 19 98,29 sq. οἰκεῖαι καὶ πρ.
ἐκάστῳ γένει διαφοραῖ 83,25. 26 sq. *compr.*
64,28 προτεχνῶς εἰδένεται coni. ἀκριβῶς 63,8
- προσήκοντον coni. δέον 70,17. 18
- πρότευσις 48,24

προσθήκη 02,18, 19
 προσκείσθαι 73,13 85,7
 προσλαμβάνειν (e coniect.) 58,12 pass.
 των 57,11
 προστιθένειν 48,17 49,27 51,22 54,17 62,18
 64,2 al. τὸ προστιθεμένον 66,16
 προσγρήσθαι 61,16 85,14
 πρότασις 58,8, 10 μήτι opp. εἰς λόγος 67,4
 προτιθένειν med. 58,25 62,11 66,10
 προϋπάρχειν 99,23, 28
 πρώτος compar. 83,14 πρώτως opp. διὰ
 μέσου 96,14
 πτηγός (e coniect.) 56,17 81,19 86,2 93,11
 πυκνός. πυκνὸν ἀναπνέομεν 90,14

Σαφήνεια 89,3
 σελήνη (ἐκλείπει) 49,6, 7
 σημαίνειν. τὸ σημανόμενον ὑπό 60,20
 κατὰ τοῦτο τὸ σ. 69,5 τινός ibid. 8 80,1
 σημαντικός 62,6
 σημεῖον dist. συμβεβηκός 93,20, 24 94,5
 97,27
 σηπία 89,28
 σήπιον 89,25, 28
 σκυτεύς 55,30
 στάσις 01,21, 23 plur. (coni. περιλήψις)
 ibid. 25
 στερητικός (συλλογισμοί) 52,7
 στιγμή 80,13 ἐν στιγμῷ οὖν τε συνεχὲς
 γενέσθαι 76,9
 στοιχεῖον. τὸ δεδειχμένον ἐπὶ τῶν στ. αὐτῶν
 55,12
 στοχαστικός. αἱ στ. τῶν τεγμῶν 72,23, 24
 συγγρήσθαι εἰς 61,12
 συγγρονεῖν 75,9
 σύγχρονος 74,9
 συγχωρεῖν e. inf. 62,3 τινί 99,22 pass. 55,25
 συλλαμβάνειν pass. μετὰ τῶν διαφορῶν 87,4
 συλλογίζεσθαι coni. ἀποδεικνύναι opp.
 ὄριζεσθαι 58,18
 συλλογισμός (opp. διατίθεται) 55,19 58,8
 78,27 79,21 ἐν δειπέρῳ, τρίτῳ σχήματι
 52,6 δειπνύναι διὰ συλλογισμοῦ, συλλογισμῷ
 51,17 52,5 55,17 56,8 coni. διὸ ἀποδείξεως
 opp. διὸ ἐπαγωγῆς, διὸ αἰσθήσεως 58,17
 ὑποθετικός 57,6 διὶ μὴ ὑπόθεσις ἐν τῷ
 σ. δεύτης λαμβάνεται ibid. 16,17
 συλλογιστικός (ἀρχαῖ) 79,16 συλλογιστικῶς
 δειπνύναι 82,28
 συμβαίνειν. τὸ συμβεβηκός 49,5, 6, 21 54,4

67,3 81,16 καὶ κατὰ τὰ σ. μυρίαι διαφοραὶ
 ἐν τοῖς ὄμοισθεν 85,9 τὰ ἀπὸ τοῦ σ. διαλε-
 κτικὰ προβλήματα 48,6 ἔναντιώσις κατὰ τὴν
 θληγὴν ἡ κατά τι σ. opp. κατ’ εἶδος 56,15
 ἡ ἀπὸ συμβεβηκότων γνῶμαις 62,28 63,1, 17
 66,26 διά τον σ. opp. διὸ αἰτίου 64,8
 dist. σημεῖον 93,20, 21, 24 94,5 97,27
 συμπέρασμα (ἔει ἀνάγκης δεῖ ἐπεισθεῖ) 55,26
 58,8 opp. τὸ πρᾶγμα 64,4 76,27, 28
 93,12 94,19
 συμπλέκειν pass. τινί 59,1 ἐν τοῖς συμ-
 πελεγμένοις opp. ἐν τοῖς ἀπλοῖς 47,19
 συμπληροῦν ὄρισμόν, οὐσίαν 82,15, 19
 συμπλοκή logice 74,14
 συμφωνία ὁζέος καὶ βαρέος 50,12
 συνάγειν ἐν πρώτῳ σχήματι 81,9 διὸ ἐνδέξιων
 62,10 διὸ αἰτίου 91,12 διὰ πλειστῶν
 αἰτίων τε καὶ μέσων 97,22
 συναγωγὴ τῶν ὄμοιων προβλημάτων 90,8
 logice τῶν ἄκρων 76,26
 συναίτηθη στις τοῦ καθολοῦ 01,27
 συναναπέρειν 00,23
 συνάπτειν ὡς ἔνα λόγον 67,9 τί τινι 75,10
 87,19
 σύνδεσμος 63,25 εἰς συνδέσμηρ 67,1, 6
 συνδιαιρεῖν pass. κατὰ τοὺς γρόνους 73,18
 συνείρειν 67,14 intrans. αἵτια τοῦ τὴν
 γένεσιν συνείρεται 75,26 76,21
 συνέχεια 75,22 τῆς τῶν γενῶν διαιρέσεως 87,2
 συνεγής (τινί) 75,28 sq. 77,15, 29, 30 οὐδὲν
 σ. ἐξ ἀδιαιρέτων 76,8 οὐγ. οὐδὲν τε συνεγής
 εἴναι διαιρέτων ἀδιαιρέτῳ συνεγῇ γάρ ταῦτα
 ὥν κοινὸς ὄρος ibid. 14 dist. τὰ ἐχόμενα,
 τὰ ἐφεζῆς ibid. 19 opp. ἐφεζῆς ibid. 21
 σ. ἀπόδειξις expl. 67,19 sq.
 σύνθετις (τοῦ ὄρισμοῦ) 56,6, 13 83,7, 9 τῶν
 διαιροῦν 85,23 κατὰ σύνθετιν 03,3
 σύνθετος opp. ἀπλοῦς 68,8
 συνθήκη. θέτει καὶ συνθήκη opp. ἀνάγκη
 τινί 60,17
 συνιστάναι (coni. δειπνύναι) διτ. 92,3, 12
 med. coni. γίνεσθαι 00,5, 6 ἐν τοῖς φύσει
 γινομένοις τε καὶ συνεπτώσι 71,21
 συντελεῖν πρός 63,2, 18 89,3 99,11
 συντιθένειν 86,11 τὸν ὄρισμόν 56,29 κάτω-
 θεν opp. ἄνωθεν διαιρουμένους 88,16
 προβλήματα 89,9, 10 pass. 86,19 ἐν 56,9
 80,29 82,24 τινί 83,6, 11 86,2. (συντελε-
 μένων) 29
 συνυπάρχειν (τινί, ἀλλήλοις) 74,2 sq. 75,
 17, 18 76,31 90,23 91,1 sq.

- σύστασις (τόνῳ ἀποδεῖξεν εονί. γένεσις) 99,11
 01,27
- σχῆμα πρῶτον, δεύτερον, τρίτον 52,7 67,
 19 sq. 81,9
- σχέσητερος 86,1,2
- σῶμα πέμπτον 75,26
- Τάξις στρατοπέδου 01,29 εονί. ἀκολουθία
 67,20 ἐν τοῖς κυρίως αἰτίαις, ἐν τοῖς
 ἐξεῖχες γινομένοις 78,12,13 τῶν ἐν τῷ
 ὅρισμῷ λαμβανομένων 83,13, 22 ἔξι
 ταῦτην τὴν τ. τὰ μέσα πρὸς ἄλληλα 98,10
 κατηγορουμένων τάξιν ἔχει ibid. 13 κατὰ
 τάξιν 87,6
- τάττειν pass. 86,22
- ταυτότητος 88,13 00,31 κατ' ἀναλογίαν 89,22
- τέλειος 00,7
- τελικὸν αἴτιον 68,14 69,11 71,9 sq.
- τέλος εονί. οὗ ἔνεκα 69,27
- τέμνειν logice εἰς 56,17 pass. 83,11
- τετραγώνος 68,4,14
- τέχνη. τέχνης ἀρχή 01,9 opp. ἐπιστήμη
 ibid. 15 sq. αἱ στοχαστικαὶ 72,23 sq
- τὰ κατὰ τέχνην γινόμενα 71,26 72,20 79,12
- τεχνίτης κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ τ. 72,22,27
- τιθέναι (εονί. λαμβάνειν) 55,20. 25 77,6
 78,27 seq. πῶς 92,1,11
- τέμπος compar. 00,6
- τότε post partic. 47,16
- τροίας 81,22 sq.
- τρίγωνον 51,9. 12. 13. 24 52,9. 11 66,20
- τροπικός (ὄνομα) 89,4
- τυγχάνειν. ἂν οὖτα τύχῃ 84,26
- ὑγεία 70,2 sq.
- ὑγιαίνειν 69,21 sq.
- ὑγιής logice 53,24 (ἀκολουθία) 79,3. 11
 (λόγος) 85,1,6
- ὕλη opp. εἶδος 71,19 00,7 ἐναντίωτις κατὰ
 τὴν ὕλην ἡ κατά τι συμβεβηκός opp. κατ'
 εἶδος 56,15 ἡ ὡς ὕλη αἰτία 68,23. 26
 69,4. 11. 15 ἀρχὴ ὕλης λόγον ἐπέχουσα
 00,4 τοῦ συμπεράσματος opp. ἡ κυρίως
 λεγομένη 69,16 τὴν ὥ., περὶ ἣν ἔστιν scil.
 λογισμός 02,29—εονί. αἱ προτάσεις 55,13
 plur. 68,28
- ὑλικός: αἴτιον, αἰτία 68,14 69,10 71,16 sq.
 περίττωμα 72,7
- ὑπάρχειν pass. logice τινί 48,5 εἰς 50,23
- ὑπάλληλος 84,11
- ὑπαρξία τίνος (εονί. οὐσία) 47,13 48,13 62,27
 63,2 65,22 79,25 80,2 95,2 98,4 ἐν
 ὑπάρχειν ἐστίν 59,32 ἦ
- ὑπάρχειν τινί 47,15 sq. 50,16. 17 53,29
 63,3 64,9 al. τὸ τούτῳ ὑπάρχον opp. τὸ
 ὑποκείμενον 94,17 opp. καθ' αὐτό εἶναι
 49,25 cf. 50,4,8 ἐν ἄλλοις 50,7 καθ'
 αὐτό 63,5 64,18. (τινί) 21 94,3 ἐν τῇ οὐσίᾳ
 τινί 63,13
- ὑπὲρ τοῦ c. inf. 62,5
- ὑπερβαίνειν logice 56,18 87,7 τὸ γένος
 80,14, 15
- ὑποβάλλειν. ως δύναμις τις ὑποβεβλημένη
 00,4
- ὑπογράψειν 81,32 87,28 89,16
- ὑποδιάρεσις 90,17
- ὑποθέσις 57,16 ἐξ ὑποθέσεως ibid. 2 expl.
 ibid. 5 sq. ἀναγκαῖον 73,25
- ὑποθετικός (συλλογισμός) 57,6 ὑποθετικῶς
 δεικνύναι ibid. 25, 26
- ὑποκείσθαι. τὸ ὑποκείμενον (περὶ οὗ ἔγειται)
 47,6 49,21 (πρᾶγμα) 48,25 opp. τὸ κατηγορούμενον 67,2 95,6 opp. τὸ τούτῳ
 ὑπάρχον 94,16 τὸ ἔσχατον (καὶ) ὑποκείμενον 98,23. 28 ὅρος opp. ὁ κατηγορούμενος 95,1 sq.
- ὑπόληψις ἀνεύ ἀποδεῖξεως 02,28
- ὑπόλοιπος 64,21. 27
- ὑπομιμηγήσκειν 62,12. 17
- ὑπόποιος 89,28
- ὑποτιθέναι med. 57,6, 7. (εονί. λαμβάνειν)
 8. (opp. ἀποδεκνύναι) 10 77,2
- ὑποφέρειν 91,20. 21

- Φανερός. ἐκ τῶν πολλάκις τῇ αἰσθήσει
 φανερῶν 51,1
- φαντασία dist. μνήμη def. 00,17 sq. τὰ
 γενῶν μὲν φαντασίαν ἔχοντα οὐκ ὄντα δὲ
 γένη 87,21
- φανταστικός (ψυχή) 00,20
- φανταστός def. 00,19
- φέρειν. φέρε εἰπεῖν 75,23
- φύάνειν. τῶν φύσαντων 75,15 φύάνει
 εἰρηκέναι 87,27 εἰρηκώς 94,20
- φυλάττειν (σσ) *observare* 86,8 *conservare* τὸ
 αἰθημα et sim. 00,9. 11 01,31
- φυλακορροεῖν 95,18 sq.

- φυσικὴ αλτία 75,25 ἐπιστήμη 01,14
 φύσις. διττὴ ἡ φ., δέονται φύσεις 71,21,29
 opp. διάνοια 72,16 μία φύσις (coni. γένος)
 59,15, 16 67,4 φύσει πρότερον 47,5 τὰ
 κατὰ φύσιν, φύσει γνώμενα 71,19, 21
 72,12, 13 79,9
 φωτίζειν 71,27
- χιών 49,4, 5 02,13 sq.
 χρήσιμος 89,20 πρός τι 82,22 86,6 τὸ
 ἀπ' αὐτῆς πρός τοὺς ὄρισμοὺς χρ. 87,16
 χρόνος 75,28 sq. plur. 76,7
 χωρίζειν pass. logice 58,7⁷ 84,9, 11
 χωρίς. τίνα χ. 76,20 οἱ ἀποδεῖξεως 53,6
 54,25, 27

Λάρης. αὐτοῦ χάριν et sim. 50,3 70,27
 71,1 72,8 73,4

ΨΟΥΧΗ 00,10 sq. ὁὖναμις τῆς ψ. 99,18 01,31
 τῶν τῆς λογικῆς ψ. 03,3

II INDEX NOMINUM

Λριστοτέλης. λογικὸν συλλογισμὸν τὸν μὴ ἀποδεικτικὸν ἀλλὰ διαλεκτικόν τε καὶ δι’ ἐνδέξων συνάγοντα εἴωθε λέγειν 62,10
ἔτει δ’ αὐτῷ πολλὰ βιβλία τοιούτων προβλη-
μάτων 89,15

Εὔδημος 84,17 v. Σπεύσιππος

Εὐκλείδης. δέδεικται δὲ τοῦτο (τὸ τὴν ἡμικυκλίῳ γωνίαν δρῆμην εἶναι) ἐν τῷ τρίτῳ
τῶν Εὐκλείδου Στοιχείων 68,25

Θεόφραστος. καὶ Θ. δὲ ἐπραγματεύσατο

περὶ τὴν συναγωγὴν τῶν ὄμοίων προβλη-
μάτων. ἀλλ’ ἔκεινος μὲν ἴστορει ἐν ἔκεινοις
τίνα ὄμοια ἀλλήλαις ἔστι τῶν προβλημάτων
90,7

Καλλίας exemplum 02,8 sq.

Κένταυρος 48,12 sq.

Σπεύσιππος. Σπεύσιππου ταῦτη τὴν δέξαν
Εὔδημος εἶναι λέγει τὴν δὲ τὸ δρίσασθαι
ἀδύνατον ἔστι τι τῶν ὅντων μὴ πάντα τὰ
ὅντα εἰδότα 84,17

III LOCUS ARISTOTELICI

Περὶ ἑρμηνείας c. 11 p. 20 b 35 . . .	55,30	13 p. 96 b 21	87,18
Anal. Post. I 4 p. 73 b 26 sq.	81,4	17 p. 99 a 2	94,18
8 p. 75 b 21 sq.	01,11	p. 99 a 3.4	94,20
II 2 p. 90 a 14	61,13	p. 99 a 4	97,26
3 p. 90 b 2 sq.	53,20	p. 99 a 21.22	94,21
4 p. 91 a 12 sq.	51,16	19 p. 100 a 6	02,2
6 p. 92 a 29 sq.	55,31	Φυσικά B 9 p. 199 b 34 sq.	73,24
8 p. 93 a 1 sq.	79,28	Ἐσqq. (ἐν τοῖς τελευταῖς τέτρας λόγοις τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως)	76,18
8 p. 93 a 29 sq.	68,21	H 8 p. 261 b 27 sq.	
p. 93 b 6 sq.	64,7	75,24.25	76,5
11 p. 94 a 20 sq.	79,21	Μετὰ τὰ φυσ. Z 10—12	99,12
12 p. 95 a 10 sq.	90,23		
p. 96 a 15	81,8		
13 p. 96 b 15 sq.	87,27		

A D D E N D A E T C O R R I G E N D A

A. IN ANALYT. PRIOR. COMMENTARIO PHILOPONEO

- p. 47,16 l. δὲν cf. B 156,22
p. 66,3 l. δέται
p. 67,2 ποῖ conicio
p. 69,36 συνάγοντας ἔδη τὰ scribere malum
p. 243,25,26 quae scripsi, coniecit Prantl *Gesch. d. Log.*, im Abendl. I 380 n. 60
p. 272,5 ἐν τῷ Ἀποδεικτῷ conicio, scil. p. 83 a 1 sq. cf. B 235,17 sq. 244,4,5
p. 392,4 l. δὲν ἔστιν δ̄ ex Escur. Φ-III-10
p. 396,5 l. ἢ || n. 10 Yt] l. Ut || 23 l. εἰ δ̄ ἡ ἀποφατικὴ ἢ ex Escur. Φ-III-10
p. 481,7 l. ἀποδεικνύντες

B. IN ANALYT. POST. COMMENTARIO PHILOPONEO

- p. 1,3 l. ΕΙΗΣΤΑΣΙΩΝ
p. 2,5 n. adde δὲ T: post 6 διεάσκει colloc. RU Va
p. 10,29 l. ἀπόφασις ἐπὶⁿ
p. 13,30 ραθολικωτέρων τινῶν conicio
p. 16,22 n. adde μὲν scripsi: μέντοι libri
p. 19,17 n. dele S
p. 20 in summa pagina l. b7,9 || 15 l. ταῦτα καὶ τοῖς πολλοῖς τῆς ἀποδείξεως
et in notis τῆς ἀποδείξεως καὶ τοῖς πολλοῖς ταῦτα a
p. 22,20 n. adde: post συμπέρασμα add. ὃν R || καὶ primum a Arist.: om. RU V
p. 24,20. 23 l. ἀποδεικτῶν — ἀποδεικτὰ, quae exhibet Φ-I-14 cf. vol. XXI 1
p. XVII 25. 28
p. 26,5 l. ζωδιακοῦ
p. 36,17 σοινά conicio
p. 47,29 l. δεκάδες
p. 56,27 l. ἀνθρωπος
p. 66,18 l. ἀλλὰ
p. 107,1. 2 l. ἀποδείξεως
p. 123,28 ἐφ' conicio cf. p. 60,28 120,21
p. 125,27 l. αἰτιώσεως
p. 150,28 n. 1. Ηλάτων] Sophist. c. 16 p. 229 B
p. 153,12 dele δοκεῖ βέλτιον cf. p. 240,6
p. 183,31 n. 1. c. 3
p. 187,25 l. ἀπόφασις.
p. 238,27 l. ἔστιν οὐσίας

- p. 243,7. 8 n. l. ἐν τῷ Περὶ ψ.]
- p. 265,1 l. τὸ σχῆμα
- p. 297,11.12 l. εὐ-θεῖας
- p. 305,4 n. l. ᾧ καὶ τὸ R
- p. 331,9 n. adde μὲν οὖν ἐν a
- p. 332,12 n. post ὅτι adde ἵ
- p. 333,6 post μέσου adde ὕρου itemque in notis
- p. 338,31.32 αἰσθητάν conicio
- p. 341,33 l. κατηγορούς
- p. 342,23 dele καὶ prius, quod om. etiam Z
- p. 349,5 l. ,ώς
- p. 384,10.11 n. adde Phys. B 9 cf. vol. XXI 1 p. 154,10
- p. 386,10 γάρ conicio
- p. 439,16 ἀεὶ habet Mosq.
- 28 l. ἀρχοειδέστερα
- 29 l. λογισμός, quod exhibent Mosq. et Z
- p. 440,2 post ὄπενερ adde e Mosq. ἀρχή. dele <ἄλλη ἀρχή>
- 9 post ἵ adde μὲν e Z Arist.
- p. 458 a 6 post A 92,9.10 adde cf. B 301,26 sq.
- p. 464 post δεῖνα A adde 33,13 sq.
- p. 478 a 51 dele ἐπὶ τοῦ ἵνα A 460,6

PA
3902
A25
1882
v.13
pars.3

Commentaria in Aristotelem
graeca

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

